ੴ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸੰਪੂਰਨ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-
ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ (ਰਜਿ.) ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਤਤਕਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ

ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

॥ ਜਾਪੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹੁ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ॥ ਤਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥

ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ॥੭॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ॥੮॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੇ ॥ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ॥ ੯ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥੧੦॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ॥੧੧॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥੧੨॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ॥੧੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥੧੪॥ ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥੧੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਰੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸ੍ਰੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸ੍ਰੇ ॥੧੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਅਜਬੇ ॥੧੭॥ ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ॥੧੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਜਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥ ੧੯ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੦ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਦੇਵੈ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ ॥੨੧॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥੨੨॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਦਜਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ॥੨੩॥ ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ॥ ਨਮੋਸਤ ਅਬੰਧੇ ॥੨੪॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ॥੨੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਰਾਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ॥੨੬॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ

॥੨੭॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੮ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਅਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ॥ ਅਭੂ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥੩੦॥ ਅਧੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥੩੨॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਅਜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਅਜਨਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪॥ ਅਗੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਭੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਝੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਝੰਝ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਰਫੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ॥੩੬॥ ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਸੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥੩੭॥ ਅਲਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਹ ਹੈਂ॥ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ॥੩੮॥ ਅਲੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਲੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਜੰਮ ਹੈਂ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਅਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਸੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥੪੧॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਬਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੪੨॥ ਅਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰੇਕ ਹੈਂ ॥੪੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ॥੪੪॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ ॥੪੫॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥੪੬॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ॥ ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥੪੭॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿੱਤੇ ॥ ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ॥ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥੪੮॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ॥ ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥੪੯॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾਨੇ ਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬ੍ਰਿਧੇ ॥੫੧॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਜਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥੫੨॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ਅਭੋਗੀ ਅਭੁਗਤੇ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥੫੩॥ ਨਮੋ ਨਿਤ ਨਾਰਾਇਣੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ਦੇਵੇ ਸੁਧਰਮੇ ॥੫੪॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ਨਮੋ ਰਾਗ

ਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ਨਮੋ ਭੂਪ ਭੂਪੇ ॥੫੫॥ ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ਨਮਸਤੰ ਸਨਾਨੇ ॥੫੬॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ॥ ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥੫੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥੫੮॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿਦਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਕਰਤਾ॥ ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥੫੯॥ ਪਰੰ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛਪਾਲੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲੰ ॥੬੦॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ॥ ਸਮਸਤੋਪਰਾਜੀ ਸਮਸਤਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥੬੧॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਜਲੇ ਹੈਂ॥ਥਲੇ ਹੈਂ॥ਅਭੀਤ ਹੈਂ॥ਅਭੇ ਹੈਂ॥੬੨॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ॥ ਅਦੇਸ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਸ ਹੈਂ॥੬੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ॥ ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥੬੪॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਗੰਜੇ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਭੰਜੇ ॥੬੫॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਪਾਲੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ॥੬੬॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੇ॥ ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥੬੭॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ॥ ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥੬੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥੬੯॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਜਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੭੦॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥੭੧॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ਅਖਿੱਜੇ ਅਭਿੱਜੇ ॥ ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿੱਜੇ ॥੭੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥੭੩॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ ॥ ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ॥ ਅੱਖਲ ਜੋਗੇ ॥ ਅਚੱਲ ਭੋਗੇ ॥੭੪॥ ਅਚੱਲ ਰਾਜੇ ॥ ਅਟੱਲ ਸਾਜੇ ॥ ਅੱਖਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਲੱਖ ਕਰਮੰ ॥੭੫॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਜਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥ ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥੭੬॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥੭੭॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥ ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥੭੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ

ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ॥ ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥੭੯॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ॥੮੦॥ ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ॥ ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਖੇਲ ਖੇਲਿ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰ ਏਕ ॥੮੧॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿਹ ਜੇਬ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚਤੁਰ ਚਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ ॥੮੨॥ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪਿ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਭਵ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੮੩॥ ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ ॥ ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ॥ ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾ ਕਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ॥੮੪॥ ਆਪ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨੁਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ॥ ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੮੫॥ ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ॥ ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਜਾ ਕਹ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿੱਤ ॥ ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਹੀ ਵਹੁ ਚਿੱਤਿ ॥੮੬॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੮੮॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥੮੯॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥੯੦॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ

॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੯੧॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥ ਆਲਿਸ੍ਯ ਕਰਮ ॥ ਆਦ੍ਰਿਸ੍ਯ ਧਰਮ ॥ ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢ੍ਯ ॥ ਅਨਡੰਡ ਬਾਢ੍ਯ॥੯੩॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ॥ ਅਪਾਰੇ॥੯੪॥ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ॥ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥੯੫॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ॥੯੬॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੈ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੈ ॥੯੭॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨ੍ਯੈ ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨ੍ਯੈ॥੯੮॥ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਨ ਭਿੱਤ੍ਰੈ ॥੯੯॥ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਕਾਏ ॥ ਅਜਨਮੰ ॥ ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥ ਅਦੀਸੈ ॥ ਅਦ੍ਰਿੱਸੈ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਸੈ ॥੧੦੨॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ॥ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥ ਕਿ ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥੧੦੩॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਲੋਕੈ ॥ ਕਿ ਆਦਿੱਤ ਸੋਕੈ॥ ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤਿ ਕਰਨੈ ॥੧੦੪॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ॥੧੦੫॥ ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ॥ ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥੧੦੬॥ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਆਪ ਅਭੇਵ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ॥ ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ॥੧੦੭॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਰਜਾਕੈ ॥ ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ॥ ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਗੈਬੁਲ ਗੈਬ ਹੈਂ ॥੧੦੮॥ ਕਿ ਅਫਵੁਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥੧੦੯॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ॥੧੧੦॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨ੍ਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦਾਨ੍ਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥੧੧੧॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥੧੧੨॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੀਨੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਲੀਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾ ਹੋ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾ ਹੋ

॥੧੧੩॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਲੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗੰਤਾ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥੧੧੫॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸੋਖੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ॥੧੧੬॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥੧੧੭॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਜੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਪਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਥਾਪਜੈ ॥੧੧੮॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਨੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ ॥੧੧੯॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਫਹੀਮੈ ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ ॥੧੨੦॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈ॥ ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈ ॥੧੨੧॥ ਗਨੀਮੁਲ ਸਿਕਸਤੈ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ ॥ ਬਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈ ॥ ਜਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨੈ ॥੧੨੨॥ ਤਮੀਜੁਲ ਤਮਾਮੈ ॥ ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਅਜੀਮੈ ॥ ਰਜਾਇਕ ਯਕੀਨੈ ॥੧੨੩॥ ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਜੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੪॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ॥੧੨੫॥ ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦੀ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੋਪਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੬॥ ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੁਲ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਧਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੨੭॥ ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥੧੨੮॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ ॥ ਸੁ ਸਰਬਾਨੁਰਾਗੇ ॥੧੨੯॥ ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਛਿਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੦॥ਨਿਰੁਕਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ॥ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ॥ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ॥੧੩੧॥ ਨਿਰੁਕਤਿ ਸਦਾ ਹੈਂ॥ ਬਿਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਅਨੁਕਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ॥ ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੩੨॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥੧੩੩॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ॥ ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੩੪॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਧੂਤ ਹੈਂ

॥੧੩੫॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਉਦਾਸ ਹੈਂ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੧੩੬॥ ਅਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿਰਕਤ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੭॥ ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ॥ ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ॥ ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥੧੩੮॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਢਾਹ ਹੈਂ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੧੩੯॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ॥ ਅਗੰਭ ਹੈਂ॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੦॥ ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੧॥ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਜਾਤਾ ॥੧੪੨॥ ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੧੪੩॥ ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ॥ ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ॥ ਅਗਾਧ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੬॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸ੍ਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ॥੧੪੭॥ ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ॥ ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ॥੧੪੮॥ ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥੧੪੯॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਕਿ ਜਾਹਰ ਜਹੂਰ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹਾਜਰ ਹਜੂਰ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ॥੧੫੦॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਚਰਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੧॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੨॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਸਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਿਰਾਸੁਲ ਫਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥੧੫੩॥ ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ॥ ਰਜਾਇਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੪॥ ਸਮਸਤੁਲ ਜੁਬਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾਂ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਬਹਿਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੫੫॥ ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਜੀਜ ਹੈਂ ॥੧੫੬॥ ਪਰੰ ਪਰਮਈਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥੧੫੭॥

ਜਮੀਨੁਲ ਜਮਾਂ ਹੈਂ ॥ ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜੁਰਅਤ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੮॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ॥੧੫੯॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ॥ ਅਰਿ ਬਰ ਅਗੰਜ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ॥੧੬੧॥ ਅਨਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸਲਾਮ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ॥ ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ॥੧੬੨॥ ਅਨੁਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮੁਦਾਮ ॥੧੬੩॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅੰਗ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬੪॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਅਮੰਡ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੰਤ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥੧੬੫॥ ਅਨੁਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਧ੍ਰਿਤ ਧਰ ਧੁਰਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ॥੧੬੬॥ ਓਅੰਕਾਰ ਆਦਿ ॥ ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ ॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖਜਾਲ ॥ ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ॥੧੬੭॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਚਿਤਿ ਚਰਨ ਨਾਮੁ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਆਜਿਜ ਨ ਬਾਤ ॥੧੬੮॥ ਅਨਝੰਝ ਗਾਤ ॥ ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ॥ ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥ ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥੧੬੯॥ ਆਡੀਠ ਧਰਮ ॥ ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥ ਅਨਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ ॥੧੭੦॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈਂ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ॥ ਸਰਬੁਬਾਰਣ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਧ੍ਰਿਤ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੩॥ ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੁਪਾਸਜ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਨਾਸਜ ਹੈਂ ॥੧੭੪॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥ ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥ ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥ ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੮॥ ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯॥ ਅਜਬਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ॥ ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੦॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੧॥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ॥ ਜਪ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੧੮੨॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥ ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੮੩॥ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ॥ ਸਰਬਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ॥ ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥੧੮੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥੧੮੫॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਯਾਨ ਗਯਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਯਾਨ ਧਯਾਨੇ ॥੧੮੬॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਯਾਨ ਗਯਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੮੭॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥੧੮੮॥ ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥ਅਜੈ ॥ ਅਲੈ ॥ ਅਭੈ ॥ ਅਬੈ ॥੧੮੯॥ ਅਭੂ ॥ ਅਜੂ ॥ ਅਨਾਸ॥ ਅਕਾਸ ॥੧੯੦॥ ਅਗੰਜ॥ ਅਭੰਜ ॥ ਅਲਖ ॥ ਅਭਖ ॥੧੯੧॥ ਅਕਾਲ ॥ ਦਿਆਲ ॥ ਅਲੇਖ ॥ ਅਭੇਖ ॥੧੯੨॥ ਅਨਾਮ ॥ ਅਕਾਮ ॥ ਅਗਾਹ ॥ ਅਢਾਹ ॥੧੯੩॥ ਅਨਾਥੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਅਜੋਨੀ ॥ ਅਮੋਨੀ ॥੧੯੪॥ ਨ ਰਾਗੇ ॥ ਨ ਰੰਗੇ ॥ ਨ ਰੂਪੇ ॥ ਨ ਰੇਖੇ ॥੧੯੫॥ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ॥ ਅਲੇਖੇ ॥੧੯੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥ ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥ ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੧੯੮॥ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥ ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ॥ ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਯਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੯॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਖਤ ਕਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥ਆਗੈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਉਪਈ ॥ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਕਿਯੋ ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਗਤ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧॥ ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕ ਸਰ ਜਾਨਾ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਗਾਮੀ ॥ ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੨॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਛੈ ਅਨਭੇਖਾ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਬਹੂੰ ਤੇ ਨਿਜਾਰਾ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਕਾਰਾ ॥੩॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥ ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥ ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਜਿਹ ਬਸਤਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਮੁਖਚਾਰ ਬਤਾਯੋ ॥੫॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਯੋ ॥੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਰਚੇ ਸੁਭ ਚਾਰਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਏਕ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤਿ

ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੮॥ ਕਾਲ ਰਹਤ ਅਨਕਾਲ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਵਿਗਤ ਅਵਧੂਤਾ ॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ॥ ਅਬਿਗਤ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨਭਰਮਾ ॥੯॥ ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਏਕ ਚਿਤ ਜਿਹ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਯੋ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਯੋ ॥੧੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰੁ ਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਗਤ ਫਿਰਤ ਭੀਖ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਦਾਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤਿ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੧॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿੱਦਜਾਧਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਿੰਦੂਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਯੋ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਹ੍ਵੈ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪੜ੍ਹਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੨॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਿਲਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਛਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੩॥੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਯਾ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰੁਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਯਾਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੪॥੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜਟਾਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਨਫਾਰੇ ਕਹੂੰ ਡੰਡੀ ਹ੍ਵੈ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ॥ ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਾਧਤ

ਸਿਲਾਹਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰਤ ਮਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਕੋ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥੫॥੧੫॥ ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ॥ ਕਤਹੂੰ ਪਯੂਖ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪੀਵਤ ਪਿਵਾਵਤ ਹੋ ਕਤਹੂੰ ਮਯੂਖ ਊਖ ਕਹੂੰ ਮਦ ਪਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਸੂਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਰਤ ਮਵਾਸਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕਹੂੰ ਦ੍ਰਬ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੂੰ ਬਿਦਯਾ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਭਾਨੁ ਹੋ ॥੬॥੧੬॥ ਕਹੂੰ ਅਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਿਤ ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨਾਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਕਵਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥੭॥੧੭॥ ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਕੇ ਗਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨਰ ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ ਕਹੂੰ ਰਾਨੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੂੰ ਲਾਖਨ ਲਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਂਦਾਨ ਹੋ ਨ੍ਰਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥੮॥੧੮॥ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਂਦਾਨ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੌਂ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ॥ ਬਿਦਯਾ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ॥ ੯॥੧੯॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਕਹੂੰ ਬਿਦਯਾ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਕੋ ਨਨਾਦ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹੂੰ ਨੀਤਿ ਔ ਅਨੀਤਿ ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਗਤ ਹੋ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੂੰ ਇਕਾਂਤੀ ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬਰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਛਲ ਸਿਉ ਛਿਨਾਇ ਲੇਤ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਰਬ ਠੌਰ ਏਕ ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ ॥੧੦॥੨੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਸਵੱਯੇ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ

ਸੁਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਯੋ ਘਰ ਜੋਗਿ ਜਤੀ ਕੇ ॥ ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਯੋ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਿਯਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ ॥੧॥੨੧॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਜਰੇ ਜਰ ਸੰਗਿ ਅਨੂਪ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਵਾਰੇ॥ ਕੋਟਿ ਤੁਰੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੂਦਤ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਉ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ॥ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਯਾਵਤ ਸੀਸ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਏਤੇ ਭਏ ਤੋ ਕਹਾ ਭਏ ਭੂਪਤਿ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਪਾਂਇ ਪਧਾਰੇ ॥੨॥੨੨॥ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਸਭ ਦੇਸ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਗੁੰਜਤ ਗੂੜ੍ਹ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਹਿੰਸਤ ਹੀ ਹਯਰਾਜ ਹਜਾਰੇ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕਉਨ ਗਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕਉ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩॥੨੩॥ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਨ ਦਇਆ ਦਮ ਦਾਨ ਸੁ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਅਨੇਕ ਬਿਸੇਖੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਨ ਸਬਾਨ ਕੇ ਪੇਖੈ ॥ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਜਤੀ ਜਤ ਧਾਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹਜਾਰਕ ਦੇਖੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨ ਲੇਖੈ ॥੪॥੨੪॥ ਸੁਧ ਸਿਪਾਹ ਦੁਰੰਤ ਦੁਬਾਹ ਸੁ ਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਦੁਰਜਾਨ ਦਲੈਂਗੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਪਰਬਤ ਪੰਖ ਹਲੇ ਨ ਹਲੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰਿ ਅਰੀਨ ਮਰੋਰਿ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗਨ ਮਾਨ ਮਲੈਂਗੇ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਤਿਆਗਿ ਜਹਾਨੁ ਨਿਦਾਨ ਚਲੈਂਗੇ ॥੫॥੨੫॥ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਬਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛੱਯਾ ॥ ਤੋਰਤ ਦੇਸ ਮਲਿੰਦ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲੱਯਾ ॥ ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹਾਨ ਕੇ ਤੋੜਨ ਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀ ਚਕ ਚਾਰ ਲਵੱਯਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਇਕੁ ਜਾਚਿਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵੱਯਾ ॥੬॥੨੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਨਿਸਾਚਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਜਪੈਂਗੇ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਹੀ ਪਲ ਮੈ ਸਭ ਥਾਪ ਥਪੈਂਗੇ॥ ਪੁੰਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਬਾਢਤ ਜੈ ਧੁਨਿ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਖਪੈਂਗੇ ॥ ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਫਿਰੈਂ ਜਗ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਅਵਿਲੋਕ ਚਪੈਂਗੇ ॥੭॥੨੭॥ ਮਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਨਰਾਧਿਪ ਜੌਨ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਰਾਜ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਕੋਟਿ ਸਨਾਨ ਗਜਾਦਿਕ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਸੁਅੰਬਰ ਸਾਜ ਬਰੈਂਗੇ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸੁਰ ਬਿਸਨੁ ਸਚੀਪਤਿ ਅੰਤਿ ਫਸੇ ਜਮ ਫਾਸਿ ਪਰੈਂਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ ਹੈਂ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੮॥੨੮॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦਿ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਬਕ ਧਿਆਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਫਿਰਯੋ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਯੋ ॥ ਬਾਸੁ ਕਿਯੋ ਬਿਖਜਾਨ ਸੋ ਬੈਠਿ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮੁ ਕੀਓ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੋ॥ ੯॥੨੯॥ ਕਾਹੂ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰਯੋ ਸਿਰਿ ਕਾਹੂ ਲੈ ਲਿੰਗੁ ਗਰੇ ਲਟਕਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ ਮਹਿ ਕਾਹੂ ਪਛਾਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕਉ ਪੂਜਨ ਧਾਯੋ ॥ ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੦॥੩੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ਹਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ॥੧॥੩੧॥ ਅਨਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਭਗਤ ਮਹੰਤ ॥ ਜਸ ਤਿਲਕ ਭੂ ਭ੍ਰਿਤ ਭਾਨੁ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੨॥੩੧॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰ ॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩॥੩੩॥ ਅਨਖੰਡ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ ਸਭ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪ॥ ਅਨਖੇਦ ਭੇਦ ਅਛੇਦ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ॥੪॥੩੪॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਕਹੰਤ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬਕਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ਅਨਭਿੱਜ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ ਅਨ ਖੰਡ ਅਮਿਤ ਅਥਾਪ ॥੫॥੩੫॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥ ਰਚਿਓ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਖੰਡ ॥ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੬॥੩੬॥ ਜਿਹ ਅੰਡ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਚੌਦਹ ਖੰਡ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ॥ ਅਬਜਕਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ॥੭॥੩੭॥ ਜਿਹ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੮॥੩੮॥ ਕਈ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥ਕਈ ਦੇਵ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ॥ ਕਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ॥੯॥੩੯॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਔ ਮੁਖਚਾਰ॥ ਕਈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਛੁੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਨੂਪ ॥੧੦॥੪੦॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਭਣੰਤ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਭੇਦ ਕਹੰਤ ॥ ਕਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ

ਬਖਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਕਥਤ ਹੀ ਸੁ ਪੁਰਾਨ ॥੧੧॥੪੧॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਰੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਤਾਪ ਦੁਰੰਤ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਸੰਨਜਾਸ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੇਸ ਉਦਾਸ ॥੧੨॥੪੨॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਲੀ ਕਰਮ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜਗ ਕਰਮ ਉਦਾਰ ॥੧੩॥੪੩॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ॥੧੪॥੪੪॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਫਿਰੰਤ ॥ ਕਈ ਏਕ ਠੌਰ ਇਸਥੰਤ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜਲ ਮਹਿ ਜਾਪ॥ਕਹੂੰ ਸਹਤ ਤਨ ਪਰ ਤਾਪ ॥੧੫॥੪੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਬਨਹਿ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਤਨਹਿ ਸਹੰਤ॥ ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਧਰਮ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬॥੪੬॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤ ਅਭਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਮ ਕਰਤ ਅਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨੀਤਿ ਰਾਜ ਅਨੂਪ ॥੧੭॥੪੭॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਹੀਨ ॥ ਕਹੂੰ ਏਕ ਭਗਤਿ ਅਧੀਨ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਵਤਾਰ ॥੧੮॥੪੮॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਰਟੰਤ ॥ ਕਈ ਸੇਖ ਨਾਮ ਉਚਰੰਤ॥ ਬੈਰਾਗ ਕਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ॥ ਕਹੂੰ ਫਿਰਤ ਰੂਪ ਉਦਾਸ ॥੧੯॥੪੯॥ ਸਭ ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਜਾਨੁ ॥ ਸਭ ਧਰਮ ਨਿਹਫਲ ਮਾਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਭਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥੨੦॥੫੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਲਘੁ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਜਲੇ ਹਰੀ ॥ ਥਲੇ ਹਰੀ ॥ ਉਰੇ ਹਰੀ ॥ ਬਨੇ ਹਰੀ ॥੧॥੫੧॥ ਗਿਰੇ ਹਰੀ ॥ ਗੁਫੇ ਹਰੀ॥ ਛਿਤੇ ਹਰੀ ॥ ਨਭੇ ਹਰੀ ॥੨॥੫੨॥ ਈਹਾਂ ਹਰੀ ॥ ਊਹਾਂ ਹਰੀ ॥ ਜਿਮੀ ਹਰੀ ॥ ਜਮਾ ਹਰੀ ॥੩॥੫੩॥ ਅਲੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦੋਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖ ਹਰੀ ॥੪॥੫੪॥ ਅਕਾਲ ਹਰੀ॥ ਅਪਾਲ ਹਰੀ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥੫॥੫੫॥ ਅਜੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥ ਅਮੰਤ੍ਰ ਹਰੀ॥ ਸੁ ਤੇਜ ਹਰੀ॥ ਅਤੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥੬॥੫੬॥ ਅਜਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਪਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਮਿਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥ ਅਮਾਤ ਹਰੀ ॥੭॥੫੭॥ ਅਰੋਗ ਹਰੀ ॥ ਅਸੋਗ ਹਰੀ ॥ ਅਭਰਮ ਹਰੀ ॥ ਅਕਰਮ ਹਰੀ ॥੮॥੫੮॥ ਅਜੈ ਹਰੀ॥ ਅਭੈ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥੯॥੫੯॥ ਅਖੰਡ ਹਰੀ॥ ਅਭੰਡ ਹਰੀ॥ ਅਡੰਡ ਹਰੀ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਰੀ ॥੧੦॥੬੦॥ ਅਤੇਵ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਵ ਹਰੀ॥ ਅਜੇਵ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਵ

ਹਰੀ ॥੧੧॥੬੧॥ ਭਜੋ ਹਰੀ॥ ਥਪੋ ਹਰੀ॥ ਤਪੋ ਹਰੀ॥ ਜਪੋ ਹਰੀ ॥੧੨॥੬੨॥ ਜਲਸ ਤੁਹੀ॥ ਥਲਸ ਤੁਹੀ॥ ਨਦਿਸ ਤੁਹੀ॥ ਨਦਸ ਤੁਹੀ ॥੧੩॥੬੩॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਹੀ॥ ਪਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਛਿਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਉਰਧਸ ਤੁਹੀ॥ ੧੪॥੬੪॥ ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਰਟਸ ਤੁਅੰ ॥ ਠਟਸ ਤੁਅੰ ॥੧੫॥੬੫॥ ਜਿਮੀਂ ਤੁਹੀ॥ ਜਮਾਂ ਤੁਹੀ ॥ ਮਕੀਂ ਤੁਹੀ ॥ ਮਕਾਂ ਤੁਹੀ ॥੧੬॥੬੬॥ ਅਭੂ ਤੁਹੀ ॥ ਅਭੈ ਤੁਹੀ ॥ ਅਛੂ ਤੁਹੀ ॥ ਅਛੈ ਤੁਹੀ ॥੧੭॥੬੭॥ ਜਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਗਤਸ ਤੁਹੀ ॥ ਮਤਸ ਤੁਹੀ ॥੧੮॥੬੮॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥੧੯॥੬੯॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥੨੦॥੭੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਖੂਕ ਮਲਹਾਰੀ ਗਜ ਗਦਹਾ ਬਿਭੂਤਿਧਾਰੀ ਗਿਦੂਆ ਮਸਾਨ ਬਾਸ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਘੁਘੂ ਮਟ ਬਾਸੀ ਲਗੇ ਡੋਲਤ ਉਦਾਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਤਰਵਰ ਸਦੀਵ ਮੋਨ ਸਾਧੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿੰਦ ਕੇ ਸਧੱਯਾ ਤਾਹਿ ਹੀਜ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬੰਦਰਾ ਸਦੀਵ ਪਾਇ ਨਾਂਗੇ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥ ਅੰਗਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਛੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧॥੭੧॥ ਭੂਤ ਬਨਚਾਰੀ ਛਿਤਿ ਛਉਨਾ ਸਭੈ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਗਊਅਨ ਕੇ ਜੱਯਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ ਬ੍ਰਿਕ ਧਿਆਨੀ ਠਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਜੇਤੇ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਨਿ ਭੂਲਿ ਆਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੨॥੭੨॥ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਸੱਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਸੋ ਚਿਰੱਯਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਫਲ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਤਾਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਆਦਿਸ ਫਿਰੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਭੂਤ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਜਲ ਕੇ ਤਰੱਯਾ ਕੋ ਗੰਗੇਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ ਆਗਿ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੂਰਜ ਸਿਵੱਯਾ ਤਾਹਿ ਕੌਲ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵੱਯਾ ਕੌ ਕਵੀ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥੩॥੭੩॥ ਨਾਰਾਇਣ ਕੱਛ ਮੱਛ ਤੇਂਦੂਆ ਕਹਤ ਸਭ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈ ਰਹਤੁ ਹੈਂ॥ ਗੋਪੀਨਾਥ ਗੂਜਰ ਗੁਪਾਲ ਸਭੈ ਧੇਨੁਚਾਰੀ ਰਿਖੀਕੇਸ ਨਾਮ ਕੈ ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਮਾਧਵ ਭਵਰ ਔ ਅਟੇਰੂ ਕੋ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਨਾਮ ਕੰਸ ਕੋ ਬਧੱਯਾ

ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰੂੜ ਪੀਟਤ ਨ ਗੂੜਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾ ਕੇ ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥੪॥੭੪॥ ਬਿਸ੍ਵਪਾਲ ਜਗਤ ਕਾਲ ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਬੈਰੀ ਸਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ ॥ ਜੋਗੀ ਜਟਾਧਾਰੀ ਸਤੀ ਸਾਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਯਾਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਯਾਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤ ਹੈਂ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਜਲ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਹੋਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਨ ਬਹਤ ਹੈਂ॥ ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ ਬੇਦ ਔ ਕਤੇਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਕਹਤ ਹੈਂ॥੫॥੭੫॥ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਮੋਰ ਬਾਦਰ ਕਰਤ ਘੋਰ ਦਾਮਨੀ ਅਨੇਕ ਭਾਉ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਸੀਤਲ ਨ ਸੂਰਜ ਤੇ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸੋ ਨ ਰਾਜਾ ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਰਤ ਹੈ॥ਸਿਵ ਸੇ ਤਪਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਨ ਬੇਦੁਚਾਰੀ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸੀ ਤਪਸਜਾ ਨ ਅਨਤ ਹੈ॥ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਜੁਗਨ ਕੀ ਚਉਕਰੀ ਫਿਰਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ ॥੬॥੭੬॥ ਏਕ ਸਿਵ ਭਏ ਏਕ ਗਏ ਏਕ ਫੇਰ ਭਏ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਹੈਂ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਰੁ ਬਿਸਨੁ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ ਕੇਤੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਮੂਹਨ ਕੈ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਬਿਤਏ ਹੈਂ॥ ਮੋਨਦੀ ਮਦਾਰ ਕੇਤੇ ਅਸੁਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੇਤੇ ਅੰਸਾ ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਪੀਰ ਔ ਪਿਕਾਂਬਰ ਕੇਤੇ ਗਨੇ ਨ ਪਰਤ ਏਤੇ ਭੂਮਿ ਹੀ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਭੂਮਿ ਹੀ ਮਿਲਏ ਹੈਂ ॥੭॥੭੭॥ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰ ਹੀ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕਈ ਕੋਸ ਲੌ ਚਲਤ ਹੈਂ॥ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤ ਫਿਰਤ ਦੇਸ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਲਤ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਸੇ ਮਹੀਪ ਔ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਸੇ ਮਾਨਧਾਰੀ ਭੋਗ ਭੋਗ ਭੂਮਿ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਮੈ ਮਿਲਤ ਹੈਂ ॥੮॥੭੮॥ ਸਿਜਦੇ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ਤੋਪਚੀ ਕਪਟ ਭੇਸ ਪੋਸਤੀ ਅਨੇਕਦਾ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਸੀਸ ਕੌ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੱਲ ਜੌ ਪੈ ਕਾਢਤ ਅਨੇਕ ਡੰਡ ਸੋ ਤੌ ਨ ਡੰਡੌਤ ਅਸਟਾਂਗ ਅਥਿਤੀਸ ਕੌ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਰੋਗੀ ਜੌ ਪੈ ਡਾਰਯੋ ਰਹਯੋ ਔਂਧ ਮੁਖ ਮਨ ਤੇ ਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹੁਰਾਯੋ ਆਦਿ ਈਸ ਕੌ॥ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਦਾਮਨਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਜਗਦੀਸ ਕੌ॥੯॥੭੯॥ ਸੀਸ ਪਟਕਤ ਜਾ ਕੇ ਕਾਨ ਮੈ ਖਜੂਰਾ ਧਸੈ ਮੂੰਡ ਛਟਕਤ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਂ॥ ਆਕ ਕੋ ਚਰੱਯਾ ਫਲ

ਫੂਲ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਸਦਾ ਬਨ ਕੋ ਭ੍ਰਮਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੋ ਨ ਬੋਕ ਸੋਂ॥ਕਹਾ ਭਯੋ ਭੇਡ ਜੋ ਘਸਤ ਸੀਸ ਬ੍ਰਿਛਨ ਸੋਂ ਮਾਟੀ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਬੋਲਿ ਪੂਛ ਲੀਜੈ ਜੋਕ ਸੋਂ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਭੇਟੈ ਪਰਲੋਕ ਸੋਂ॥੧੦॥੯੦॥ ਨਾਚਯੋ ਈ ਕਰਤ ਮੋਰ ਦਾਦਰ ਕਰਤ ਸੋਰ ਸਦਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨ ਕਰਯੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਰਹਤ ਬ੍ਰਿਛ ਫੂਕਿ ਫੂਕਿ ਪਾਵ ਭੂਮਿ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਤ ਹੈਂ॥ਪਾਹਨ ਅਨੇਕ ਜੁਗ ਏਕ ਠੌਰ ਬਾਸੁ ਕਰੈ ਕਾਗ ਔਰ ਚੀਲ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਚਰਤ ਹੈਂ॥ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਮਹਾਂਦਾਨ ਮੈ ਨ ਹੂਜੈ ਲੀਨ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਦੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ॥੧੧॥੯੧॥ਜੈਸੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਂਗੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀਆ ਬੈਰਾਗੀ ਬਨੈ ਕਬਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਸ ਬਨ ਕੈ ਦਿਖਾਵਈ॥ਕਹੂੰ ਪਉਨਾਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬੈਠੇ ਲਾਇ ਤਾਰੀ ਕਹੂੰ ਲੋਭ ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸੋਂ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਾਵਈ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪੈ ਲਗਾਵੈ ਬਾਰੀ ਕਹੂੰ ਡੰਡਧਾਰੀ ਹੁਇ ਕੈ ਲੋਗਨ ਭ੍ਰਮਾਵਈ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਪਰਯੋ ਨਾਚਤ ਹੈ ਨਾਚਨ ਸੋਂ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪਾਵਈ ॥੧੨॥੯੨॥ ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੀਦਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ਪਰੇ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੁੰਚਰ ਔ ਗਦਹਾ ਅਨੇਕ ਦਾ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਪੈ ਕਲਵੱਤ੍ਰ ਲੀਓ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਚੀਰ ਚੀਰ ਚੋਰਟਾ ਕੁਠਾਰਨ ਸੋ ਮਾਰਹੀਂ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਬੂਡਯੋ ਜੜ ਗੰਗ ਧਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਸਿ ਠਗ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਡੂਬੇ ਨਰਕ ਧਾਰ ਮੂੜ੍ਹ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਗਯਾਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰਹੀਂ ॥੧੩॥੯੩॥ ਤਾਪ ਕੇ ਸਹੇ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਪਾਈਐ ਅਤਾਪ ਨਾਥ ਤਾਪਨਾ ਅਨੇਕ ਤਨ ਘਾਇਲ ਸਹਤ ਹੈਂ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਕੀਏ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਪਾਯਤ ਅਜਾਪ ਦੇਵ ਪੂਦਨਾ ਸਦੀਵ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਉਚਰਤ ਹੈਂ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੇ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਨਾਰਾਇਣ ਪਾਯਤ ਅਨਲ ਅਕਾਸ ਪੰਛੀ ਡੋਲਬੋ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਆਗ ਮੈ ਜਰੇ ਤੇ ਗਤਿ ਰਾਂਡ ਕੀ ਪਰਤ ਕਰਿ ਪਤਾਲ ਕੇ ਬਾਸੀ ਕਿਉ ਭੁਜੰਗ ਨ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧੪॥੯੪॥ ਕੋਊ ਭਯੋ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਯੋ ਕੋਊ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ॥ ਹਿੰਦੂ ਔ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲਿ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ॥ ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ

ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤਿ ਜਾਨਬੋ ॥੧੫॥੮੫॥ ਦੇਹੁਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਓਈ ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਉ ਹੈ॥ ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਨਜਾਰੇ ਨਜਾਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ॥ ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥ ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਓਈ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥੧੬॥੮੬॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਆਗਿ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟਿ ਆਗ ਉਠੇ ਨਜਾਰੇ ਨਜਾਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਧੂਰਿ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰਿ ਪੂਰਤ ਹੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰ ਧੂਰਿ ਹੀ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟਿ ਉਪਜਤ ਹੈਂ ਪਾਨਿ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨਿ ਹੀ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜਿ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੭॥੮੭॥ ਕੇਤੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤੇ ਉਨ ਕੌ ਕਰਤ ਭੱਛ ਕੇਤੇ ਅੱਛ ਵੱਛ ਹੁਇ ਸਪੱਛ ਉੱਡ ਜਾਹਿੰਗੇ॥ ਕੇਤੇ ਨਭ ਬੀਚ ਅੱਛ ਪੱਛ ਕੌ ਕਰੈਂਗੇ ਭੱਛ ਕੇਤਕ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਪਚਾਇ ਖਾਹਿ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜਲ ਕਹਾ ਥਲ ਕਹਾ ਗਗਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਬਨਾਏ ਸਬੈ ਕਾਲ ਹੀ ਚਬਾਹਿੰਗੇ ॥ ਤੇਜ ਜਿਉ ਅਤੇਜ ਮੈ ਅਤੇਜ ਜੈਸੇ ਤੇਜ ਲੀਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੮॥੮੮॥ ਕੂਕਤ ਫਿਰਤ ਕੇਤੇ ਰੋਵਤ ਮਰਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਡੁਬਤ ਕੇਤੇ ਆਗ ਮੈ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਗੰਗ ਬਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮਦੀਨਾ ਮਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਕੇਤਕ ਉਦਾਸੀ ਕੇ ਭ੍ਰਮਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰਵਤ ਸਹਤ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਮੈ ਗਡਤ ਕੇਤੇ ਸੂਆ ਪੈ ਚੜ੍ਹਤ ਕੇਤੇ ਦੂਖ ਕਉ ਭਰਤ ਹੈਂ ॥ ਗੈਨ ਮੈ ਉਡਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਰਹਤ ਕੇਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਜਕ ਜਾਰੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥੧੯॥੮੯॥ ਸੋਧਿ ਹਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰੋਧਿ ਹਾਰੇ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਬੋਧਿ ਹਾਰੇ ਬੋਧਕ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਹਾਰੇ ਜਾਪਸੀ ॥ ਘਸਿ ਹਾਰੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਚੋਆ ਚਾਰੁ ਪੂਜਿ ਹਾਰੇ ਪਾਹਨ ਚਢਾਇ ਹਾਰੇ ਲਾਪਸੀ ॥ ਗਾਹਿ ਹਾਰੇ ਗੋਰਨ ਮਨਾਇ ਹਾਰੇ ਮੜ੍ਹੀ ਮਟ ਲੀਪਿ ਹਾਰੇ ਭੀਤਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਛਾਪਸੀ ॥ ਗਾਇ ਹਾਰੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਜਾਇ ਹਾਰੇ ਕਿੰਨਰ ਸਬ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ਪੰਡਿਤ ਤਪੰਤ ਹਾਰੇ ਤਾਪਸੀ॥੨੦॥੯੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ॥ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ॥ ਨ

ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਪਿਤ੍ਰੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥੧॥੯੧॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਭਾਮੰ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿਦਾ ਬ੍ਰਿਧ ਰੂਪੰ ॥੨॥੯੨॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ॥ ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋਂ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੩॥੯੩॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਮਾਤੰ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ॥੪॥੯੪॥ ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੰਗੇ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ॥੫॥੯੫॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਉਪਾਏ॥ ਉਸਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਬਨਾਏ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਭੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਪ੍ਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੬॥੯੬॥ ਨ ਆਧੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ਅਗਾਧੰ ਸਰੂਪੇ॥ ਅਖੰਡਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਛੈ ਬਿਭੂਤੇ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੇ ॥ ਅਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਅਦੰਡੇ ਅਸਾਧੇ ॥੭॥੯੭॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਸਨੇਹੰ ਸਨਾਥੇ॥ ਉਦੰਡੇ ਅਮੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ॥ ਸੁ ਭੂਤੇ ਭਵਿਖੇ ਭਵਾਨੇ ਅਚਿਤ੍ਰੇ ॥੮॥੯੮॥ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਛੋਭੰ ਅਭੂਤੰ ਅਭੇਖੰ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਨੇਹੰ ॥੯॥੯੯॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਮੋਹੰ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਜੋਹੰ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬ੍ਯਾਧੰ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਅਭੈ ਨਿਰਬਿਖਾਧੰ ॥੧੦॥੧੦੦॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਅਕਾਲੰ॥ ਅਖੰਡੰ ਅਭੰਡੰ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਅਪਾਲੰ ॥ ਨ ਤਾਤੰ ਨ ਮਾਤੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਕਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥੧੧॥੧੦੧॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਭੂਪੰ ਨ ਕਾਯੰ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਤ੍ਰਾਸੰ ਨ ਪ੍ਰਾਸੰ ਨ ਭੇਦੰ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੨॥੧੦੨॥ ਨ੍ਰਿਉਕਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਆਦਿ ਅਨੁਕਤੰ ਪ੍ਰਤਾਪੇ ॥ ਅਜੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਵਿਕਤੇ ਅਥਾਪੇ ॥ ਬਿਭੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਛੈ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੩॥੧੦੩॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੋਕੰ ਨ ਸਾਕੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਅਤਾਕੰ ॥ ਨ

ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮੰਤ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ॥੧੪॥੧੦੪॥ ਨ ਧਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਸਰਮੰ ਨ ਸਾਕੇ ॥ ਨ ਬਰਮੰ ਨ ਚਰਮੰ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥੧੫॥੧੦੫॥ ਕਹੂੰ ਕੰਜ ਕੇ ਮੰਜ ਕੇ ਭਰਮ ਭੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਕੇ ਰਾਜ ਕੇ ਧਰਮ ਅਲੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਧਰਮ ਧਾਮੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੇ ਬਾਜ ਤਾਮੇ ॥੧੬॥੧੦੬॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛ੍ਰ ਕੇ ਪੱਛ੍ਰ ਕੇ ਸਿੱਧ ਸਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧ ਕੇ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਲਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਸੰਗ ਦੇਖੇ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਪੇਖੇ ॥੧੭॥੧੦੭॥ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਹਰਮ ਜਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਭਰਮ ਮਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਾਰੁ ਚੇਸਟਾ ਕਹੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੧੮॥੧੦੮॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਗ੍ਰੇਹੰ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਦੋਖੰ॥ ਕਹੂੰ ਅਉਖਧੀ ਰੋਗ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਖੰ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਬਾਨੀ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਕਹਾਨੀ॥੧੯॥੧੦੯॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਬਿਦਿਆ ਧਰੇ ਤਾਪਸੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੁਗਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕੀ ਭੁਗਤ ਮੈ ਭਰਮ ਭੁਗਤੰ ॥੨੦॥੧੧੦॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆਧਰੇ ਮਾਨਵੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੀ ਰਿਸਟ ਪੰਨਿਆ ॥੨੧॥੧੧੧॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਾਬਿ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਅੱਦ੍ਰ ਸਾਰੰ ਕਹੂੰ ਭੱਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਦ੍ਰ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਛਿੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨॥੧੧੨॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਕਾਬਿ ਰੂਪੰ॥ ਕਹੂੰ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੰ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਪਾਵੈ॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠਿ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈ॥੨੩॥੧੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਖੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿੱਧ ਅਵਸਥਾ ਕਹੂੰ ਬਾਲ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੁਆ ਸਰੂਪੰ ਜਰਾ ਰਹਤ ਦੇਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਦੇਹੰ ਕਹੂੰ ਤਿਆਗ ਗ੍ਰੇਹੰ ॥੨੪॥੧੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੋਗੰ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਾਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤਾ ਕਹੂੰ ਭੋਗ ਤਿਆਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੱਗਿਆ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥੨੫॥੧੧੫॥ ਕਹੂੰ ਆਰਬੀ ਤੋਰਕੀ ਪਾਰਸੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਹਲਵੀ ਪਸਤਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ

ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੨੬॥੧੧੬॥ ਕਹੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਤ੍ਰ ਰੀਤੰ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੋਮ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਪਿੰਗੁਲਾਚਾਰਣੀ ਗੀਤ ਚਰਚਾ ॥੨੭॥੧੧੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਮਲੇਛ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਬਾਨੀ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਰੜੂ ਗੂੜ੍ਹ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥੨੮॥੧੧੮॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਮੱਛਰਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਿੱਦਿਆ ਅਭੂਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੈਲ ਛਾਲਾਧਰੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਧਿਰਾਜਾਧਿਕਾਰੀ॥੨੯॥੧੧੯॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾਤਾ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਨ ਤ੍ਰਸਤੰ ਨ ਗ੍ਰਸਤੰ ਸਮਸਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਮਸਤੰ ਤੁਅਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥੩੦॥੧੨੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਅਬਿਅਕਤ ਤੇਜ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ॥ ਅਨਤੁੱਟ ਤੇਜ ਅਨਖੁੱਟ ਭੰਡਾਰ॥ ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਕਾਰ॥੧॥੧੨੧॥ ਅਨਭੂਤ ਤੇਜ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਕਰਤਾ ਸਦੀਵ ਹਰਤਾ ਸਨਾਤ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਭੂਤ ਕਰਮ ॥ ਦਾਤਾ ਦਜਾਲ ਅਨਭੂਤ ਧਰਮ॥੨॥੧੨੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਨਮ ਜਾਤਿ॥ ਜਿਹ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਨਹੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਾਤ॥ ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਧਰਮ ਧਜਾਨ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਬਜੋਤ ਬਾਨ ॥੩॥੧੨੩॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਚਿਹਨ ਚਿਤ੍ਰ॥ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰਾਗ ਰੇਖ॥ ਜਿਹ ਜਨਮ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਭਰਮ ਭੇਖ॥੪॥੧੨੪॥ ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ॥ ਨਹੀ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਪਿਤ੍ਰ ਮਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨਹੀ ਬਰਗ ਬਜਾਧਿ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਧ ॥੫॥੧੨੫॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਸ ਨਹੀ ਦੇਹ ਨਾਸ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰਾਸ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਭੁਗਤਿ ॥੬॥੧੨੬॥ ਜਿਹ ਕਾਲ ਬਜਾਲ ਕਟਿਓ ਨ ਅੰਗ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਖੈ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥ ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥੭॥੧੨੭॥ ਜਿਹ ਅਲੱਖ ਰੂਪ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅੱਛੈ ਅਤੋਲ ॥ ਜਿਹ ਧਜਾਨ ਕਾਜ ਮੁਨਿ ਜਨ ਅਨੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਸਾਧਤ ਦੁਰੰਤ ॥੮॥੧੨੮॥ ਤਨ ਸੀਤ ਘਾਮ ਬਰਖਾ ਸਹੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਏਕ ਆਸਨ ਬਿਤੰਤ ॥ ਕਈ ਜਤਨ ਜੋਗ

ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਧੰਤ ਤਦਪਿ ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ॥੯॥੧੨੯॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਦੇਸਨ ਭ੍ਰਮੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਮਧਿ ਪਾਵਕ ਝੁਲੰਤ ॥ ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥੧੦॥੧੩੦॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਉਨਾਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟਿ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਸਾਕ ਪੈ ਪੱਤ੍ਰ ਭਛ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦੇਵ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਤਛ ॥੧੧॥੧੩੧॥ ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਰੀਤਿ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਜਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਜਗ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਧਰਮ ॥੧੨॥੧੩੨॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਭਾਖਾ ਰਟੰਤ॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦਜਾ ਪੜ੍ਹੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਪਾਰ ॥੧੩॥੧੩੩॥ ਕਈ ਤੀਰਥ ਤੀਰਥ ਭਰਮਤ ਸੁ ਭਰਮ ॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਦੇਵ ਕਰਮ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੀਰ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਪਾਰ ॥੧੪॥੧੩੪॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਧਰਮ ॥ ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਸੁਕਰਮ ॥ ਨਿਵਲਾਦਿ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਮਖ ਕੋ ਬਖਾਨ ॥੧੫॥੧੩੫॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਬਿਰਧਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਹੂੰ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥੧੬॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਚ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਭਜਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥੧੭॥੧੩੭॥ ਕਈ ਨੇਹ ਦੇਹ ਕਈ ਗੇਹ ਵਾਸ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਉਦਾਸ॥ ਕਈ ਜਲ ਨਿਵਾਸ ਕਈ ਅਗਨਿ ਤਾਪ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਉਰਧ ਲਟਕੰਤ ਜਾਪ॥੧੮॥੧੩੮॥ ਕਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਕਲਪੰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਅੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟਿ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੇਖੇ ਮੁਰਾਰਿ ॥੧੯॥੧੩੯॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਸਕਤਿ ਨਹੀ ਪਰਤ ਪਾਨਿ ॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਹੋਮ ਅਰੁ ਜੱਗ ਦਾਨ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ ਇਕ ਚਿੱਤ ਲੀਨ ॥ ਫੋਕਟੋ ਸਰਬ ਧਰਮਾ ਬਿਹੀਨ ॥੨੦॥੧੪੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਜੰਪਹੁ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜੁਅੰ ॥ ਭੈ ਕੰਪਹਿ ਮੇਰੁ ਪਯਾਲ ਭੁਅੰ ॥ ਤਪ ਤਾਪਸ ਸਰਬ ਜਲੇਰੁ ਥਲੰ ॥ ਧਨ ਉਚਰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਮੇਰ ਬਲੰ ॥੧॥੧੪੧॥ ਅਨਖੇਦ

ਸਰੂਪ ਅਭੇਦ ਅਭਿਅੰ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਭੂਤ ਅਛੇਦ ਅਛਿਅੰ॥ ਅਨਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਜਾਲ ਅਸੁਅੰ॥ ਜਿਹ ਠਟੀਅ ਮੇਰੁ ਅਕਾਸ ਭੁਅੰ ॥੨॥੧੪੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਰੰ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਰੰ॥ ਸਭ ਕੀਨੀ ਦੀਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਂ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਸਰਬ ਮਕੀਨ ਮਕਾਂ ॥੩॥੧੪੩॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਰੁਖੰ॥ਜਿਹ ਤਾਪ ਨ ਸਾਪ ਨ ਸੋਕ ਸੁਖੰ॥ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਯੰ॥ਜਿਹ ਖੇਦ ਨ ਭੇਦ ਨ ਛੇਦ ਛੁਯੰ ॥੪॥੧੪੪॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੋਗ ਭਣੰ॥ ਜਿਹ ਦ੍ਵੈਖ ਨ ਦਾਗ ਨ ਦੋਖ ਗਣੰ ॥੫॥੧੪੫॥ ਜਿਹ ਅੰਡਹ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰਚ੍ਯੋ॥ ਦਸਚਾਰ ਕਰੀ ਨਵ ਖੰਡ ਸਚ੍ਯੋ॥ ਰਜ ਤਾਮਸ ਤੇਜ ਅਤੇਜ ਕਿਯੋ॥ ਅਨਭਉ ਪਦ ਆਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਿਯੋ ॥੬॥੧੪੬॥ ਸ੍ਰਿਅ ਸਿੰਧਰੁ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ ਨਗੰ॥ ਸ੍ਰਿਅ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਫਨਿੰਦ ਭੁਜੰ॥ ਰਚਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਅਭੇਵ ਨਰੰ॥ ਨਰਪਾਲਨਿ ਪਾਲ ਕਰਾਲ ਤ੍ਰਿਗੰ ॥੭॥੧੪੭॥ ਕਈ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਭੁਜੰਗ ਨਰੰ॥ ਰਚਿ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜੰ॥ ਕੀਏ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਾਧ ਪਿਤੰ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਤੰ॥੮॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਭ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਜੋਤਿ ਜੁਤੰ॥ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਅੰ॥ ਜਿਹ ਜੰਪਹਿ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਜੁਅੰ ॥੯॥੧੪੯॥ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਜਾਹਿ ਕਿਯੇ॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਯੇ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਾਦਿਕ ਪਾਤਿ ਗਣੰ॥ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਅੰ॥੧੦॥੧੫੦॥ ਜਿਹ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਜੇਰ ਰਜੰ॥ ਰਚਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ॥ ਰਚਿ ਪਾਵਕ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ॥ ਬਨ ਸਾਜਿ ਕਿਯੋ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ॥੧੧॥੧੫੧॥ ਭੂਅ ਮੇਰੁ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਛਿਤੰ॥ ਰਚਿ ਰੋਜ ਇਕਾਦਸਿ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਤੰ॥ ਦੁਤਿ ਚੰਦ ਦਿਨੀਸਹ ਦੀਪ ਦਈ॥ ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਈ ॥੧੨॥੧੫੨॥ ਜਿਹ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੇ॥ ਜਿਹ ਛਤ੍ਰ ਉਪਾਇ ਛਿਪਾਇ ਦਿਯੇ॥ ਜਿਹ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਚਾਰ ਰਚੇ॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਚੇ ॥੧੩॥੧੫੩॥ ਅਨਧੂਤ ਅਭੂਤ ਅਛੂਤ ਮਤੰ॥ ਅਨਗਾਧ ਅਬਯਾਧਿ ਅਨਾਦਿ ਗਤੰ॥ ਅਨਖੇਦ ਅਭੇਦ ਅਛੇਦ ਨਰੰ॥ ਜਿਹ ਚਾਰ ਚਤੁਰ ਦਿਸ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥੧੪॥੧੫੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਰੁਗੰ॥ ਜਿਹ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਜੋਗ ਜੁਗੰ॥ ਭੂਅ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ

ਆਦਿ ਸਿਰੰ॥ ਜਿਹ ਬੰਦਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਰੰ॥੧੫॥੧੫੫॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਰਚੇ॥ ਮਣਿ ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸੁਚੇ॥ ਅਨਭੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਗੰਜ ਬ੍ਰਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਤ ਪੂਰਿ ਮਤੰ॥੧੬॥੧੫੬॥ ਅਨਖੰਡ ਸਰੂਪ ਅਡੰਡ ਪ੍ਰਭਾ॥ਜੈ ਜੰਪਤ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭਾ॥ ਜਿਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੰਤ ਕਹੈ॥ ਜਿਹ ਭੂਤ ਅਭੂਤ ਨ ਭੇਦ ਲਹੈ ॥੧੭॥੧੫੭॥ ਜਿਹ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਜਪੈਂ ॥ ਸੁਤ ਸਿੰਧ ਅਧੋਮੁਖ ਤਾਪ ਤਪੈਂ ॥ ਕਈ ਕਲਪਨ ਲੌ ਤਪ ਤਾਪ ਕਰੈਂ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਪਾਨਿ ਪਰੈਂ ॥੧੮॥੧੫੮॥ ਜਿਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਭੈ ਤਜਿ ਹੈ॥ ਇਕ ਚਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਭਜਿ ਹੈ॥ ਤੇਊ ਯਾ ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੋ ਤਰਿ ਹੈ॥ ਭਵ ਭੂਲਿ ਨ ਦੇਹ ਪੁਨਰ ਧਰਿ ਹੈ ॥੧੯॥੧੫੯॥ ਇਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਕੋਟ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ਸਾਰਸੁਤੀ ॥ ਜੇਊ ਵਾ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੇ ਰਸ ਹੈ ॥ ਤੇਊ ਭੂਲਿ ਨ ਕਾਲ ਫਧਾ ਫਸ ਹੈ ॥੨੦॥੧੬੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਜਾਨੀਐ॥ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ਅਭੇਵ ਭੇਵ ਨਾਥ ਹੈ॥ ਸਮਸਤ ਸਿਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਦਾ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਸਾਥ ਹੈ ॥੧॥੧੬੧॥ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਨਾਥ ਹੈ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਹੈ ਸਦਾ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ ਸਦੀਵ ਸਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਦਾ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਿੱਧ ਬੁੱਧਿਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਤ੍ਰ ਜਾਨੀਐ ॥੨॥੧੬੨॥ਨ ਰਾਗ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੋਗ ਰਾਗ ਰੇਖ ਹੈ॥ ਅਦੋਖ ਅਦਾਗ ਅਦੱਗ ਹੈ ਅਭੂਤ ਅਭ੍ਰਮ ਅਭੇਖ ਹੈ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ॥ ਅਦੇਖ ਅਸੇਖ ਅਭੇਖ ਹੈ ਸਦੀਵ ਬਿਸੁਭਰਨ ਹੈ ॥੩॥੧੬੩॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਬਿਸੁਨਾਥ ਹੈ ਬਿਸੇਖ ਬਿਸੁਭਰਨ ਹੈ॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਦੀਵ ਕਰਮ ਕਰਨ ਹੈ॥ ਅਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ਅਲੇਖ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਆਨ ਮਾਨੀਐ ॥੪॥੧੬੪॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਸਿ ਆਵਈ॥ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਬਤਾਵਈ॥ ਨ ਕਰਮ ਮੈ ਨ ਧਰਮ ਮੈ ਨ ਭਰਮ ਮੈ ਬਤਾਈਐ॥ ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਕਹੋ ਸੁ ਕੈਸਿ ਪਾਈਐ ॥੫॥੧੬੫॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਮਸਤ ਏਕ ਜੋਤਿ ਹੈ ॥ਨ ਘਾਟ ਹੈ ਨ ਬਾਢ ਹੈ ਨ ਘਾਟ ਬਾਢ ਹੋਤਿ ਹੈ ॥ ਨ ਹਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਨ ਹੈ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ॥ ਮਕੀਨ ਔ ਮਕਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ

ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੧੬੬॥ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ॥ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਸਾਥ ਨੇਹ ਹੈ॥ ਨ ਦੋਖ ਹੈ ਨ ਦਾਗ ਹੈ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ॥੭॥੧੬੭॥ ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨ ਸ੍ਯਾਰ ਹੈ ਨ ਰਾਉ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ॥ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਮਉਤ ਹੈ ਨ ਸਾਕ ਹੈ ਨ ਸੰਕ ਹੈ॥ਨ ਜੱਛ ਹੈ ਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ ਨ ਨਾਰਿ ਹੈ॥ ਨ ਚੋਰ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਕੋ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ॥੮॥੧੬੮॥ ਨ ਨੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਲ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥੯॥੧੬੯॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਾਇਆ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਹੈ ਅਜਨਮ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ॥੧੦॥੧੭੦॥ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ਅਖ੍ਯਾਲ ਅਖੰਡ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ਨ ਭੂਪ ਹੈ॥ ਪਰੇ ਹੈ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤਿ ਹੈ ਪੁਰਾਨ ਹੈ॥ ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਕਰੀਮ ਹੈ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ॥੧੧॥੧੭੧॥ ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਪਾਲ ਹੈ ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਖੰਡ ਹੈ॥ ਨ ਰੋਗ ਹੈ ਨ ਸੋਗ ਹੈ ਨ ਭੇਦ ਹੈ ਨ ਭੰਡ ਹੈ ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ॥ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤਿ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਥ ਹੈ ॥੧੨॥੧੭੨॥ ਨ ਸੀਤ ਹੈ ਨ ਸੋਚ ਹੈ ਨ ਘ੍ਰਾਮ ਹੈ ਨ ਘਾਮ ਹੈ॥ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਨ ਦੇਵ ਹੈ ਨ ਦੈਤ ਹੈ ਨ ਨਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਕੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ॥੧੩॥੧੭੩॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਦੁਈ ਹੈ ਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹੈ॥ ਨ ਕਾਲ ਹੈ ਨ ਬਾਲ ਹੈ ਸਦੀਵ ਦਯਾਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਅਭਰਮ ਹੈ ਅਭੂਤ ਹੈ ॥੧੪॥੧੭੪॥ ਅਛੇਦ ਛੇਦ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ॥ ਅਭੂਤ ਭੇਖ ਹੈ ਬਲੀ ਅਰੂਪ ਰਾਗ ਰੰਗ ਹੈ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਮ ਹੈ॥ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ ॥੧੫॥੧੭੫॥ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਤੇਜ ਜਾਨੀਐ॥ ਅਭੂਮਿ ਅਭਿੱਜ ਹੈ ਸਦਾ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਹੈ ਅਗਾਧਿ ਰੂਪ ਲੇਖੀਐ॥ ਅਦੋਖ ਹੈ ਅਦਾਗ ਹੈ ਅਛੈ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੇਖੀਐ ॥੧੬॥੧੭੬॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਭਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਭੰਗ ਹੈ ਅਨੰਗ ਹੈ ਅਗੰਜ ਸੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ ॥੧੭॥੧੭੭॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ ਨ ਗਾਧਿ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਰੇਖ ਰਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਹਾਉ ਹੈ ਨ ਭਾਉ ਹੈ ਨ ਦਾਉ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥੧੮॥੧੭੮॥ ਗਜਾਧਪੀ ਨਰਾਧਪੀ ਕਰੰਤ ਸੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ॥ ਸਿਤਸਪਤੀ ਤਪਸਪਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜਪਸ ਸਦਾ॥ ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਬਡੇ ਤਪਸਤਪੀ ਬਿਸੇਖੀਐ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਐ ॥੧੯॥੧੭੯॥ ਅਗਾਧ ਆਦਿ ਦੇਵ ਕੀ ਅਨਾਦਿ ਬਾਤ ਮਾਨੀਐ॥ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੁ ਸਨੇਹ ਜਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਿਆਲ ਮੈ ਰਹੈ॥ ਤੁਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਦੇਹ ਕੇ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਹੈ ॥੨੦॥੧੮੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ਰੂਪ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਰੰਗ ਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ॥ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ॥ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਬਿਖੈ ਬਸੈ ਸਬ ਠਉਰ ਮੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧॥੧੮੧॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਤਾਤ ਜਾ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਾਤ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਰਮਜੋ ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਗਾਧ ਨਾਥ ਅਨੰਤ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਅਬਿਖਾਦ ਦੇਵ ਦੁਰੰਤ ॥੨॥੧੮੨॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਮਰਮ ਬੇਦ ਕਤੇਬ॥ ਸਨਕ ਅਉ ਸਨਕੇਸ ਨੰਦਨ ਪਾਵਹੀ ਨਹਿ ਸੇਬ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਮਾਨਸ ਮੁਰਗ ਉਰਗ ਅਪਾਰ॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ਸਿਵ ਸਕ੍ਰ ਔ ਮੁਖਚਾਰ ॥੩॥੧੮੩॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਪਹੀਂ ਜਿਹ ਜਾਪ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਗਾਧਿ ਤੇਜ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਤਾਪ॥ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਕਰਿ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੀਨ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਰਹਜੋ ਬਿਰਾਜ ਧਿਰਾਜਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪॥੧੮੪॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਛਤ੍ਰੀਅਨ ਮਾਹਿ॥ ਬੈਸਨੰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਰਾਜੈ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ ਵਹਿ ਨਾਹਿ॥ਗੂੜ ਗਉਡ ਨ ਭੀਲ ਭੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਖ ਸਰੂਪ॥ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਨ ਮਧਿ ਉਰਧ ਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਨੂਪ ॥੫॥੧੮੫॥ ਜਾਤਿ ਜਨਮ ਨ ਕਾਲ ਕਰਮ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ

ਬਿਹੀਨ॥ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰ ਨ ਦੇਵ ਪੂਜਾ ਗੋਰ ਕੇ ਨ ਅਧੀਨ॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰਿ ਜਾਨੀਐ ਜਿਹ ਜੋਤਿ॥ ਸੇਸ ਨਾਮ ਸਹੰਸਫਨਿ ਨਹਿ ਨੇਤਿ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ॥੬॥੧੮੬॥ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਹਟੇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਬਿਰੋਧਿ ਦਾਨਵ ਸਰਬ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਹਟੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਵਾਇ ਕਿੰਨਰ ਗਰਬ॥ ਪੜ੍ਹਤ ਪੜ੍ਹਤ ਥਕੇ ਮਹਾ ਕਬਿ ਗੜਤ ਗਾੜ ਅਨੰਤ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਕਹਯੋ ਸਭੂ ਮਿਲਿ ਨਾਮ ਨਾਮ ਦੁਰੰਤ ॥੭॥੧੮੭॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਓ ਲਖਿਓ ਨ ਸੇਬ ਕਤੇਬ॥ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਮੂੜ ਮਾਨੋ ਜੱਛ ਨ ਜਾਨੈ ਜੇਬ॥ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ॥ ਅਗਨਿ ਬਾਇ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਸਰਬ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸ ॥੮॥੧੮੮॥ ਦੇਹ ਗੇਹ ਨ ਨੇਹ ਸਨੇਹ ਅਬੇਹ ਨਾਥ ਅਜੀਤ॥ ਸਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੀਤ॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਦਯਾਲ ਅਦ੍ਵੈਖ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨ ਜਾ ਕੋ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਭੇਖ ॥੯॥੧੮੯॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਜਾ ਕੋ ਰਾਗ ਰੂਪ ਨ ਰੰਗ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੰਗ॥ ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਯਾਤਾ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਇਆਲ ਸੁਆਮੀ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਲ ॥੧੦॥੧੯੦॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸਰਬ ਕੋ ਕਰਤਾਰ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਨ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਕਾਰ॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਗੋਤ੍ਰ ਗਾਥਾ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਬਰਨ॥ ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਯਾਤਾ ਸਰਬ ਭੂਅ ਕੋ ਭਰਨ॥੧੧॥੧੯੧॥ ਦੁਸਟ ਗੰਜਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭੰਜਨ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਥ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਹ ਗਾਥ॥ਭੂਤ ਭਬ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਵ ਅਗੰਜ॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨਾਦਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਅਭੰਜ ॥੧੨॥੧੯੨॥ ਧਰਮ ਕੇ ਅਨ ਕਰਮ ਜੇਤਕ ਕੀਨ ਤਉਨ ਪਸਾਰ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਪਾਰ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਮਾਨੀਐ ਜਿਹ ਨਾਮ॥ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਪੁਸਟਿ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹਰਤਾ ਕਾਮ ॥੧੩॥੧੯੩॥ ਦੁਸਟ ਹਰਨਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਨਾ ਦਿਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਲਕ ਸਤ੍ਰੁ ਘਾਲਕ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਮੁਕੰਦ॥ ਅਘੌ ਡੰਡਣ ਦੁਸਟ ਖੰਡਣ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਣੰ ਪੁਸਟਿ ਕਰਣੰ ਸਰਬ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥੧੪॥੧੯੪॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਕੇ ਅਨਕਾਮ॥ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਡੰਡਣ ਸਰਬ ਕੇ ਨਿਜ ਭਾਮ॥ਸਰਬ ਭੁਗਤਾ

ਸਰਬ ਜੁਗਤਾ ਸਰਬ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕਰਮ ਅਧੀਨ॥੧੫॥੧੯੫॥ ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਸਰਬ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਬਿਸੁ ਭਰਤਾ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰ॥ ਦੁਸਟ ਦੰਡਣ ਪੁਸਟਿ ਖੰਡਣ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਖੰਡ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਜਪਤ ਜਾਪ ਅਮੰਡ ॥੧੬॥੧੯੬॥ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਜੇਤੇ ਜਾਨੀਐ ਸਬਿਚਾਰ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ਸਰਬ ਮਾਨ ਮਹਿੰਦ੍ਰ ॥ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਕਰੇ ਕਈ ਜਿਨ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ॥੧੭॥੧੯੭॥ ਜਨਮ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਗਜਾਤਾ ਧਰਮ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥ ਬੇਦ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਨੀ ਸਿਵ ਰੁਦ੍ਰ ਔ ਮੁਖਚਾਰ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਿਆਸ ਸਨਕ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ॥ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਗੁਨ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭੇ ਮੁਖਚਾਰ ॥੧੮॥੧੯੮॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੋ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ॥ਸਤਿ ਦੁਆਪਰ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਕਲਜੁਗ ਚਤੁਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ॥ ਧਜਾਇ ਧਜਾਇ ਥਕੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਾਰ॥ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ਤਿਹ ਪਾਰ ॥੧੯॥੧੯੯॥ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਬਿਆਸਕ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ਅਨੰਤ॥ ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਸਭੇ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਦੁਰੰਤ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚ ਅਪਛ੍ਰ ਅਪਾਰ॥ ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਥਕੇ ਮਹਾਸੁਰ ਪਾਇਓ ਨਹਿ ਪਾਰ ॥੨੦॥੨੦੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਏਕ ਸਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚਰਜੋ ਮਤਿ ਸਿਉ ਬੈਨ॥ਸਭ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਧ ਤੈਨ॥੧॥੨੦੧॥ ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ॥ ਕਉਨ ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੨॥੨੦੨॥ ਕਹ ਜੀਤਬ ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ ॥ ਕੋ ਸੁਘੜਾ ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ॥੩॥੨੦੨॥ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ ਕਹ ਧਰਮ॥ ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ ॥੪॥੨੦੪॥ ਕਹੋ ਸੁ ਸਮ ਕਾ ਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾ ਕਹੰਤ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ ਕੋ ਮੰਤ ॥੫॥੨੦੫॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ॥ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥੬॥੨੦੬॥ ਕਵਨ ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ॥ ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ

॥੭॥੨੦੭॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ॥ ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੮॥੨੦੮॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ॥ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ॥੯॥੨੦੯॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥੧੦॥੨੧੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਡਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ॥ਅਛੈ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ ਮਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤੇ ॥੧॥੨੧੧॥ ਆਸੁਰੀ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਣ ਰੂਪ ਅਤੇ॥ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਣ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਣ ਮਹਿਖ ਮਥੇ॥ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਉਰਧ ਅਧੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥੨॥੨੧੨॥ ਡਾਵਰੂ ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਤੇਜ ਬਰੰ॥ ਲੰਕੁੜੀਆ ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ ਬਾਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰੰ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ ਦਮਕੈ ਅਤਿ ਸਿਤ ਝਮਕੈ ਫੁੰਕ ਫਨੰ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਦੈਤ ਜਿਣੰ॥੩॥੨੧੩॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ॥ ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕਣ ਧੁਜਾ ਫਰੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾਰਣ ਜੋਧ ਜਿਤੇ॥ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਰਖਣ ਦੁਸਟ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ॥੪॥੨੧੪॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸੁਛਬਿ ਨਿਵਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ ਜੁਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨਿਰਦੈ ਨਰਾਚਨ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਅਚੰਤੀ ਅਨਲ ਬਵੰਤੀ ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ ਖੜਗ ਧਰੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਕਰੇ॥੫॥੨੧੫॥ਅਘ ਓਘ ਨਿਵਾਰਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਨ ਸੁਧ ਮਤੇ॥ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣ ਬਾਘ ਬਕਾਰਣ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਸਾਧ ਮਤੇ॥ਸੈਹਥੀ ਸਨਾਹਨ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥੬॥੨੧੬॥ ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁੰਕਾਰਨ ਦ੍ਰਪ ਮਥੇ॥ਦਾੜਵੀ

ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜ ਮਥੰਤੇ ਗੂੜ ਕਥੇ॥ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਤੇਜਨ ਅਸਟ ਭੁਜੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥੭॥੨੧੭॥ਘੁੰਘਰੂ ਘਮੰਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾਰਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥ਅਸਟਾਟ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਵਾਸਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚਕ੍ਰ ਗਤੇ॥ਕੇਸਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੁੱਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥੮॥੨੧੮॥ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਭ੍ਰਿਸਟ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ॥ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦਿ ਕਥੇ॥ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘਾਰੋਹਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸਨ ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਅਨਲੇ॥੯॥੨੧੯॥ ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਤੁੰਦ ਤਬੇ॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਸਮਰਪਣ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਣ ਤਪਤ ਪ੍ਰਤਾਪਣ ਜਪਤ ਜਿਵੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ॥੧੦॥੨੨੦॥ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣ ਤਿਛ ਸਰੇ॥ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ॥ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਥੇ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ ਖੰਡਣ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥੧੧॥੨੨੧॥ਬਾਰਿਜ ਬਿਲੋਚਨ ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋਚਨ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨ ਕਉਚ ਕਸੇ॥ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ ਸਰ ਨਾਸੇ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ॥ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਿਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਸੁਰੰ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਉਰੰ ॥੧੨॥੨੨੨॥ ਘੰਟਿਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ॥ਕੋਕਿਲ ਸੁਨਿ ਲਾਜੈ ਕਿਲ ਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ ਉਪਰਾਜੈ ਮੱਧ ਉਰੰ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿਝੈ ਸਭੈ ਨ ਭਜੈ ਰੋਹ ਰਣੰ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਤਨ ਆਦਿ ਗੁਰੰ॥੧੩॥੨੨੩॥ਚਾਚਰੀ ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ ਅਰੋਧਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ॥ਜਾਲਪਾ ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹਨ ਗਾੜ ਮਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥੧੪॥੨੨੪॥ ਖਤ੍ਰਿਯਾਣ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ ਆਦਿ

ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ॥ਬਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣ ਚਿਛੁਰ ਦੰਡਣ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਨ ਦੋਖ ਹਰੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਬਿਸੁ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ॥੧੫॥੨੨੫॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਉਨੱਤ ਨਾਸੇ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਤੁਲ ਬਲੇ॥ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਸਰ ਵਰ ਵਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਧਰਖਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ॥ਅਸਟਾਇਧ ਬਾਹਣ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਣ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣ ਗੂੜ ਗਤੇ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੧੬॥੨੨੬॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਪ੍ਰਭੱਛਣ ਸੇਵਕ ਰੱਛਣ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤੱਛਣ ਸੁੱਧ ਸਰੇ॥ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰਿ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ॥ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸੰਤਿ ਜਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ ਪ੍ਰਦਛਣ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ ॥੧੭॥੨੨੭॥ਕਾਰਣ ਕਰੀਲੀ ਗਰਬ ਗਹੀਲੀ ਜੋਤਿ ਜਤੀਲੀ ਤੁੰਦ ਮਤੇ॥ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕਣ ਦਾਮਨਿ ਦਮਕਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਡੁਕਡੁਕੀ ਦਮੰਕੈ ਬਾਘ ਬਬੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਸੁਧ ਗਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ ਮਤੇ ॥੧੮॥੨੨੮॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਏਕ ਭਟੇ॥ਪਾਪਾਨ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਕਾਲ ਕਟੇ॥ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ ਚਾਰੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ਮੁੰਡ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥੧੯॥੨੨੯॥ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ॥ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਣ ਸ੍ਰੋਣਿਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਿਪਾਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ॥੨੦॥੨੩੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ਤੁਮ ਕਹੋ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਬਿਚਾਰ॥ਜਿਮ ਕਿਯੋ ਆਪਿ ਕਰਤੇ ਪਸਾਰ॥ਜੱਦਪਿ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਅਨੰਤ॥ਤਉ ਕਹੌਂ ਜਥਾ ਮਤਿ ਤ੍ਰੈਣ ਤੰਤ ॥੧॥੨੩੧॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਕਾਦਿਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਦਿਆਲ॥ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਸਭ ਬੇਦ ਕਹਤ॥੨॥੨੩੨॥ ਕਈ ਊਚ ਨੀਚ ਕੀਨੋ ਬਨਾਉ॥ਸਭ ਵਾਰ ਪਾਰ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ॥ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਜਾਨੰਤ ਜਾਹਿ॥ਮਨ ਮੂੜ੍ਹ ਕਿਉ ਨ ਸੇਵੰਤ ਤਾਹਿ॥੩॥੨੩੩॥ਕਈ ਮੂੜ੍ਹ ਪੱਤ੍ਰ ਪੂਜਾ

ਕਰੰਤ॥ਕਈ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਸੂਰਜ ਸਿਵੰਤ॥ਕਈ ਪਲਟਿ ਸੂਰਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾਇ॥ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਲਖਾਇ॥੪॥੨੩੪॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ॥ਸਭ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਰੂਪ॥ਅਨਭੈ ਅਕਾਲ ਅਛੈ ਸਰੂਪ॥੫॥੨੩੫॥ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਤ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲ॥ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਅਨਭੰਜ ਨਾਥ॥ਜਲ ਥਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਥ ॥੬॥੨੩੬॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਭੇਦ ਭਰਮ॥ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਏਕ ਧਰਮ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਊ ਏਕ ਸਾਰ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਚਲ ਅਪਾਰ ॥੭॥੨੩੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ॥ ਕਹਿ ਬਾਸ ਤਾਸ ਕਹਿ ਕਉਨ ਭੇਖ॥ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤਾਸ ਹੈ ਕਵਨ ਜਾਤਿ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ॥੮॥੨੩੮॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਰਣ ਸਰੂਪ॥ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰੂਪ॥ਜਿਹ ਖੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ॥ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਕੀ ਕਰਤ ਪਾਲ॥੯॥੨੩੯॥ ਉਰਧੰ ਬਿਰਹਤ ਸਿੱਧੰ ਸਰੂਪ॥ਬੁੱਧੰ ਅਪਾਲ ਜੁੱਧੰ ਅਨੂਪ॥ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰਾਗ॥ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭਿਜ ਅਦਾਗ॥੧੦॥੨੪੦॥ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ॥ ਪਾਯੋ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਪੈਰ ਪਾਰ॥ ਦੀਨਾਨ ਦੋਖ ਦਹਿਤਾ ਉਦਾਰ ॥੧੧॥੨੪੧॥ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ॥ਕਈ ਕੋਟਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗਿਯਾ ਦੁਆਰ॥ਕਈ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਨੰਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ॥੧੨॥੨੪੨॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਵੱਯੇ ॥ਦੀਨਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਗਨੀਮਨ ਗਾਰੈ॥ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਗ ਨਾਗ ਨਰਾਧਿਪ ਸਰਬ ਸਮੈ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੈ॥ ਪੋਖਤ ਹੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਮੈ ਕਲਿ ਕੇ ਨਹੀ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੈ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆਨਿਧਿ ਦੋਖਨ ਦੇਖਤ ਹੈ ਪਰ ਦੇਤ ਨ ਹਾਰੈ ॥੧॥੨੪੩॥ ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੋ ਦਲ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੰਭਾਰੈ॥ ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾਪਤਿ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ॥ ਰੋਜ ਹੀ ਰਾਜ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਜਕ ਰੋਖਿ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥੨॥੨੪੪॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ॥ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ

ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਪਾਏ॥੩॥੨੪੫॥ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਗਾਧ ਅਦ੍ਵੈਖ ਸੁ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਅਭੈ ਹੈ॥ ਅੰਤ ਬਿਹੀਨ ਅਨਾਤਮ ਆਪ ਅਦਾਗ ਅਦੋਖ ਅਛਿਦ੍ਰ ਅਛੈ ਹੈ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਭਰਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੈ ਹੈ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਏ ਹੈ ॥੪॥੨੪੬॥ ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ॥ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋ ਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੇਹ ਅਛੈ ਹੈ॥ ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁੱਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ ॥੫॥੨੪੭॥ ਰੋਗਨ ਤੇ ਅਰੁ ਸੋਗਨ ਤੇ ਜਲ ਜੋਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਚਾਵੈ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਚਲਾਵਤ ਘਾਵ ਤਊ ਤਨ ਏਕ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ॥ ਰਾਖਤ ਹੈ ਅਪਨੋ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਵੈ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹ ਤੋ ਸੋ ਸੁ ਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਪਟ ਬੀਚ ਬਚਾਵੈ ॥੬॥੨੪੮॥ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਤੁਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਧਿਆਵੈ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਰਸਾਤਲ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਸਿਰ ਨਿਆਵੈ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੂ ਕੋ ਨੇਤਿ ਹੀ ਨੇਤਹ ਬੇਦ ਬਤਾਵੈ॥ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਭ ਹੀ ਖੁਜੀਆ ਸੁਰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥੭॥੨੪੯॥ ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾ ਰਿਖਿ ਸੇ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲ ਗਾਇਓ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਸਿੱਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜ ਸਭੈ ਜਗ ਛਾਇਓ ॥੮॥੨੫੦॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਸਭੈ ਪਚਿ ਹਾਰੇ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇ ਸਕਿਓ ਅਨਭੇਦ ਕੋ ਖੇਦਤ ਹੈ ਅਨਛੇਦ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਨ ਸਾਕ ਨ ਸੋਗ ਨ ਸੰਗ ਤਿਹਾਰੇ॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਜਪਿਓ ਤਿਨ ਹੀ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥੯॥੨੫੧॥ ਤੀਰਥ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਇਸਨਾਨ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਹਾ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੇ॥ ਦੇਸ ਫਿਰਿਓ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੇਸ ਧਰੇ ਨ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ॥ ਆਸਨ ਕੋਟਿ ਕਰੇ ਅਸਟਾਂਗ ਧਰੇ ਬਹੁ ਨਜਾਸ ਕਰੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਅਕਾਲ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ

ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥੨੫੨॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ਅਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲੱਯਾ ਛਿਤਿ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀਓਂ ਕੇ ਛਲੱਯਾ ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ॥ਦਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਅਵਸਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈਂ॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਅਬਰੁੱਧ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਲ ਹੈਂ॥ਗਿਆਨ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿਤਾ ਕੇ ਦਾਤਾ ਦੇਵ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਮਹਾ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ॥੧॥੨੫੩॥ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈਂ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਧਿਆਵੈਂ ਗੋਰ ਗਰਦੇਜੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ॥ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਾਧੈਂ ਪਉਨ ਸਾਧਨਾ ਕਿਤੇਕ ਬਾਧੈਂ ਆਰਬ ਕੇ ਆਰਬੀ ਅਰਾਧੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ॥ ਫਰਾ ਕੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਨੈਂ ਕੰਧਾਰੀ ਕੁਰੈਸੀ ਜਾਨੈਂ ਪਛਮ ਕੇ ਪਛਮੀ ਪਛਾਨੈਂ ਨਿਜ ਕਾਮ ਹੈਂ॥ਮਰਹਟਾ ਮਘੇਲੇ ਤੇਰੀ ਮਨ ਸੋ ਤਪਸਿਆ ਕਰੈਂ ਦ੍ਰਿੜਵੈ ਤਿਲੰਗੀ ਪਹਚਾਨੈਂ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ॥੨॥੨੫੪॥ਬੰਗ ਕੇ ਬੰਗਾਲੀ ਫਿਰਹੰਗ ਕੇ ਫਿਰੰਗਾਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਦਿਲਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਆਗਜਾ ਮੈ ਚਲਤ ਹੈਂ॥ਰੋਹ ਕੇ ਰੁਹੇਲੇ ਮਾਘ ਦੇਸ ਕੇ ਮਘੇਲੇ ਬੀਰ ਬੰਗਸੀ ਬੁੰਦੇਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਕੋ ਮਲਤ ਹੈਂ॥ਗੋਖਾ ਗੁਨ ਗਾਵੈਂ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਸੀਸ ਨਜਾਵੈਂ ਤਿਬਤੀ ਧਿਆਇ ਦੋਖ ਦੇਹ ਕੇ ਦਲਤ ਹੈਂ॥ਜਿਨੈ ਤੋਹਿ ਧਿਆਯੋ ਤਿਨੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਯੋ ਸਰਬ ਧਨ ਧਾਮ ਫਲ ਫੂਲ ਸੋਂ ਫਲਤ ਹੈਂ ॥੩॥੨੫੫॥ਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੋ ਸੁਰੇਸ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਮਹੇਸ ਗੰਗ ਧਾਨ ਕਉ ਅਭੇਸ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਰੰਗ ਮੈ ਰੰਗੀਨ ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਔਰ ਕਾਹੂੰ ਪੈ ਨ ਦੀਨ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਮੈਂ ਅਪਾਰ ਸਰਬ ਬਿਦੱਜਾ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਅਪਾਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਹਾਥੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਲ ਪਾਛੈ ਪਹੁੰਚਤ ਤਾਹਿ ਚੀਟੀ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੪॥੨੫੬॥ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਆਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖਚਾਰ ਕੇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਕੇਤੇ ਸਸਿ ਰਾਸੀ ਕੇਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਉਦਾਸੀ ਜੋਗ ਦੁਆਰ ਦਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਕੇਤੇ ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਬਿਆਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੇਤੇ ਕੁਮੇਰ ਕੁਲੀਨ ਕੇਤੇ ਜੱਛ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਕਰਤ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਪੈ ਨ ਪੂਰਨ ਕੋ ਪਾਵੈਂ ਪਾਰ ਤਾਹੀ ਤੇ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੫॥੨੫੭॥ ਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੈ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪੈ ਅਪਾਰ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਸੀ ਹੈਂ ਅਨਾਸੀ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਹੂੰ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕੀ ਬਾਪ ਹੂੰ ਨ ਮਾਇ ਤਾ ਕੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁ ਛਟਾ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨੀਐ॥ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨਿਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੬॥੨੫੮॥ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤਰੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੈ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਨਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੈ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੀ ਬਾਨ ਹੈ ਕਿ ਬੁਧਿ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈ॥ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੋ ਭੂਪ ਹੈ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੋ ਰੂਪ ਹੈ ਕੁਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੈ॥ ਦੀਨਨ ਕੋ ਦਾਤਾ ਹੈ ਗਨੀਮਨ ਕੋ ਗਾਰਕ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰੱਛਕ ਹੈ ਗੁਨਨ ਕੋ ਪਹਾਰ ਹੈ॥੭॥੨੫੯॥ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ਕਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੋ ਅਭੂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਹੈ ਗਨੀਮਨ ਗਰਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਕਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪੋਖਤ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਕੀ ਬਾਸੀ ਹੈ॥ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈ॥੮॥੨੬੦॥ਰੂਪ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੋ ਬਾਸ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਹੂੰ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਹੈ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਧਿਤਾ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈ॥ਜਾਨ ਕੋ ਬਚੱਯਾ ਹੈ ਇਮਾਨ ਕੋ ਦਿਵੱਯਾ ਜਮਜਾਲ ਕੋ ਕਟੱਯਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਨਾ ਕੋ ਕਰੁ ਹੈ॥ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੈ ਅਖੰਡਣ ਕੋ ਖੰਡ ਹੈ ਮਹੀਪਨ ਕੋ ਮੰਡ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ॥੯॥੨੬੧॥ਬਿਸ੍ਵ ਕੋ ਭਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪਦਾ ਕੋ ਹਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ॥ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਰ ਜਾ ਕੋ ਕੀਜਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਗਾਵੈਂ ਹਬਸੀ ਹਲੱਬੀ ਧਿਆਵੈਂ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈਂ ਆਸਾ ਤੇ ਅਨਾਸ ਹੈ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਨਾਥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸ ਹੈ॥੧੦॥੨੬੨॥ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੇਵਕ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਕੇ॥ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਵਨਾਥ ਭੂਮ ਕੇ ਭੁਜੱਯਾ ਹੈਂ ਮੁਹੱਯਾ ਮਹਾ ਬਾਲ ਕੇ॥ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾ ਸਾਜ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜਾ ਮਹਾ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੋਗ ਹੈਂ ਧਰੱਯਾ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਲ ਕੇ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਕਰ ਹੈਂ ਕੁਬੁੱਧਤਾ ਕੇ

ਹਰ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੇ ਸਾਥੀ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਲ ਹੈਂ ਕੁਚਾਲ ਕੇ॥੧੧॥੨੬੩॥ ਛੀਰ ਕੈਸੀ ਛੀਰਾਵਧਿ ਛਾਛ ਕੈਸੀ ਛਤ੍ਰਾਨੇਰ ਛਪਾਕਰ ਕੈਸੀ ਛਬਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਕੂਲ ਕੇ॥ਹੰਸਨੀ ਸੀ ਸੀਹਾ ਰੂਮ ਹੀਰਾ ਸੀ ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ ਗੰਗਾ ਕੈਸੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਸਾਤੋ ਸਿੰਧੁ ਰੂਲ ਕੇ॥ਪਾਰਾ ਸੀ ਪਲਾਊਗਢ ਰੂਪਾ ਕੈਸੀ ਰਾਮਪੁਰ ਸੋਰਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਰਹੀ ਝੂਲ ਕੇ॥ਚੰਪਾ ਸੀ ਚੰਦੇਰੀ ਕੋਟ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾ ਗੜ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਰਹੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ਫੂਲ ਕੇ ॥੧੨॥੨੬੪॥ਫਟਕ ਸੀ ਕੈਲਾਸ ਕਮਾਊਗੜ ਕਾਂਸੀਪੁਰ ਸੀਸਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ ਹਿਮਾ ਸੀ ਹਿਮਾਲੈ ਹਰਹਾਰ ਸੀ ਹਲਬਾਨੇਰ ਹੰਸ ਕੈਸੀ ਹਾਜੀਪੁਰ ਦੇਖੇ ਮੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ਚੰਦਨ ਸੀ ਚੰਪਾਵਤੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ਚੰਦ੍ਰਾ ਗਿਰ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾ ਗੜ ਜੌਨ ਜੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ਗੰਗਾ ਸਮ ਗੰਗਧਾਰ ਬਕਾਨ ਸੀ ਬਿਲੰਦਾਵਾਦ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੀ ਉਜਜਾਰੀ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥੧੩॥੨੬੫॥ਫਰਾਸੀ ਫਿਰੰਗੀ ਫਰਾਸੀਸ ਕੇ ਦੁਰੰਗੀ ਮਕਰਾਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀ ਤੇਰੇ ਗੀਤ ਗਾਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਭਖਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ਗੋਰ ਗਖਰੀ ਗਰਦੇਜਾਚਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਧਿਆਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪੂਰਬ ਪਲਾਊ ਕਾਮ ਰੂਪ ਔ ਕਮਾਊ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈਂ ਬਿਰਾਜੈ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਾਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਅਤਾਪੀ ਨਾਥ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੋ ਨ ਪਾਰ ਪਾਈਅਤੁ ਹੈਂ ॥੧੪॥੨੬੬॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ॥ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ॥ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਅਕਤ ਨਾਥ॥ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ॥੧॥੨੬੭॥ ਜਹ ਤਹ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਪ੍ਰਫੁਲ॥ ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਡੁੱਲ॥ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਫੁਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥੨॥੨੬੮॥ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੌਰ॥ਸਿਰਿ ਢੁਰਹਿ ਜਾਨੁ ਮਨਮਥਹ ਚੌਰ॥ਕੁਦਰਤਿ ਕਮਾਲ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ॥ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ॥੩॥੨੬੯॥ਜਹ ਤਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਪ੍ਰਸੋਹ॥ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ ਮੋਹ॥ਰੋਸੰ ਬਿਰਹਤ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ॥੪॥੨੭੦॥ਬਨ ਤਨ ਮਹੀਪ ਜਲ ਥਲ ਮਹਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ॥ਜਗਮਗਤ ਤੇਜ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ਅੰਬਰ ਜਮੀਨ ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ॥੫॥੨੭੧॥ਸਾਤੋ ਅਕਾਸ ਸਾਤੋ ਪਤਾਰ॥ਬਿਥਰਯੋ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮ ਜਾਰਿ॥ ਉਸਤਤਿ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥
ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦॥ਦੋਹਰਾ ॥

ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰੋਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੰ ਖਲਦਲ ਖੰਡੰ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੰ ਬਰਬੰਡੰ ॥ ਭੁਜਦੰਡ ਅਖੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੰ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਯੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥ ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥੩॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥੪॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੫॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥ ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥ ਨ ਰੋਖੰ ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥੭॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਭਵਿੱਖਯੰ ਭਵਾਣੰ ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤਯੰ ਨਵੀਨੰ ॥ ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥੮॥ ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖਯੰ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤਯੰ ਸੁ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜੰ ॥੯॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥੧੦॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤਕੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਿਯੰ ਦੇਵਤੰ ਦੈਂਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਆਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋਂ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹ੍ਵੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥੧੩॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੧੪॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੫॥ ਪਰਮੰ ਪੁਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥

ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥ ਮਹਾਂਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾਂਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੬॥ ਅਦਾਗੰ ਅਦੱਗੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾਂਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥੧੭॥ ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਦਾੜ੍ਹ ਦਾੜ੍ਹੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬਿਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥੧੮॥ ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝਮਾਝੱਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੰ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੰ ॥੧੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜ੍ਯੋ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥੨੦॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੨੧॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥ ਸੁਭੇ ਚਾਰੁ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥ ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਨੇ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥ ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੨੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਡਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਅੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥੨੪॥ ਰਚੇ ਰੈਣਿ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖ੍ਯੋ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥ ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥੨੫॥ ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈ ਹੈ ਘਨਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥੨੬॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤਿ ਮੂਏ ॥੨੭॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਯੋ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨੁ ਆਏ ॥ ਤਿਤਯੋ ਕਾਲ ਖਾਪਯੋ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥੨੮॥ ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥ ਜਿਤੇ ਔਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗੌਸ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤਿ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾ ਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੩੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ

ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰਜਾਣੰ ॥੩੧॥ ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਪਾਂਸਿ ਸੋਹੰ ॥ ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੩੨॥ ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥੩੩॥ ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਜਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥ ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੩੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭ੍ਰੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਯਾ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥ ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੩੫॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥੩੬॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਸੱਦ ਘੋਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੩੮॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਣਿਅੰ ਸਹਾਯੰ ॥੩੯॥ ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥ ਭਵਿਖਯੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੪੦॥ ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਨੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥ ਸੁਨੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ॥ ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥ ਚਤੁਰ ਬਾਹ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁ ਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਦਿਪੈ ਕ੍ਰੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਅੰ ॥ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥੪੫॥ ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥ ਰਹਯੋ ਲਜਾਇ ਈਸਿਯੰ ॥ ਸ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥੪੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਨਿ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰਿਯੰ ॥ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟਿ ਪਾਨਿਅੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਨਿਅੰ ॥੪੭॥ ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਅੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਅੰ ॥ ਸਰਨਿ ਨਾਥ ਤੋਰਿਯੰ ॥ ਉਬਾਰ ਲਾਜ ਮੋਰਿਯੰ ॥੪੮॥ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹਿਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥੪੯॥ ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਏਕਿਅੰ ॥ ਧਰੇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਨਿ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥੫੦॥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ

ਦੇਹਿਯੰ ॥ ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰ ਟਾਰਹੀ ॥੫੧॥ ਘਮੱਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ ਨੂਪਰੰ ॥ ਪ੍ਰਜ੍ਵਾਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜੁਲੰ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੫੨॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ ਬਿੱਜੁਲ ਜ੍ਵਾਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥ ਮਦਰਾ ਕਰਿ ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥ ਬਨ ਮੈ ਮਨੁ ਬਾਘ ਬਚਾ ਬਬਕੰ ॥੫੩॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਨ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿੱਤ ਨਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁਭਯੰ ॥੫੪॥ ਦ੍ਰਿੜ ਦਾੜ੍ਹ ਕਰਾਲ ਦ੍ਵੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕਿ ਜੁਧੰ ॥ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾਸੁਰਜੰ ਉਚਰੰ ॥੫੫॥ ਨਵ ਕਿੰਕਣਿ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾਂਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥ ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਜੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥ ਚਲ ਚਉਦਹ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰਿਯੰ ਸੁਭਰੰ ॥ ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਿਅੰ ਥਲਿਅੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਿਅੰ ॥੫੭॥ ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣੁ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ ਸਾਵਰ ਰਾਵਰਿਯੰ ਹੁਲਸੰ ॥ ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨਿਯੰ ਦਮਕੰ ॥ ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘਮਕੰ ॥੫੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਜੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਜਾਯੰ ॥ ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸਜਾਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥੫੯॥ ਫਿਰੈ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉਦਹ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਜਾਣੰ ॥ ਇਸੋ ਕੌਣ ਬੀਅੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥ ਕਹੋ ਕੁੰਟ ਕੌਨੈ ਬਿਖੈ ਭਾਜਿ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥੬੦॥ ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੇ ਕੋਟ ਓਟੰ ॥ ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੋਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥੬੧॥ ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤਿ ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਕਿਤਜੋ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਯੋ ॥੬੨॥ ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੂੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥੬੩॥ ਮਧੰ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇ ਸੇ ਬਲੀਅੰ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੇ ਪੁਰੇਜੰ ॥੬੪॥ ਬਲੀ

ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰੰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤਿ ਡੰਡਜੰ ॥ ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੌ ਕਾਲ ਖੰਡਜੰ ॥੬੫॥ ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥ ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੱਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥ ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨਿਕ ਲੀਤੇ ॥ ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੭॥ ਜਿਨੈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟ ਜੁਗਜੰ ॥ ਰਸੰ ਆਨਰਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਜੰ ॥ ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੮॥ ਜਿਨੈ ਖੰਡਿਯੰ ਦੰਡਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡਿ ਡਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥ ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੭੦॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਛੈ ਹੈਂ ॥੭੧॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜਾਯੰ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਂਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਜੋ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥੭੨॥ ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣਯੋ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥੭੩॥ ਦਿਜੰ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਧਯੋ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਿਤਯੋ ਰਾਖ ਲੈ ਹੈ ॥੭੫॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਦੇਵ ਦੈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥੭੬॥ ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥੭੭॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਰਾਜ ਰੰਕਜੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਜੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਲੋਕ ਪਾਲਜੰ ॥ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਜੰ ॥੭੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣਪਾਣਿ ਜੇ ਜਪੈ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈ ॥ ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਜਾਇ ਹੈ ॥ ਜਗੱਤ ਜੀਤਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੭੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਜੰ ॥ ਸੁ ਪਰਮਜੰ ਪਵਿਤ੍ਰਜੰ ॥ ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥੮੦॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ

ਮੋਚਨੰ ॥ ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰਿਅੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰਿਅੰ ॥੮੧॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਲੋਕਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥ ਕਹਾ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥੮੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੇ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬਕ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਂਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾ ਜਗ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥੮੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੮੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥੮੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰੰ ॥੮੭॥ ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਗਦਾਯੰ ਗਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਅੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁੱਲਿਯੰ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਨ ਬੀਅੰ ॥੮੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥੮੯॥ ਨਮੋ ਤੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰ ਘੋਪੰ ॥ ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥੯੦॥ ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥ ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਧੂਮਰ ਲੋਚਨ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਿਖ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛੁਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥ ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬ ਪਾਇ ਕਹਾ

ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥੯੩॥ ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨ ਕੋਟਿ ਦਲੇ ਹੈਂ ॥ ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਲੇ ਹੈਂ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੇ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਅਸਿ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕਿ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥੯੪॥ ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥ ਬਾਰਿਦਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤਿ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤਹੂੰ ਸਿੰਧੁ ਹਥਯਾਰ ਪਖਾਰੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੯੫॥ ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਐ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸਿ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਐ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਐ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੂੰ ਹਸਿ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕਿਉਂ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਐ ॥੯੬॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਔ ਬਿਸਨੁ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਯੋ ਅਰੁ ਸੰਭੁ ਥਪਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂੰ ਨ ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੯੭॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੈ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਜੜ੍ਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥੯੮॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰਿ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਹੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ੍ਹ ਪਾਹਨ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੯੯॥ ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਕੰਠਿ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੈ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥੧੦੦॥ ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ

ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈਹੋਂ ॥ ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈਹੋਂ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥ ਲਿਖੈਹੋਂ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਨੈਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥੧੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ

ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥੧੦੧॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕਾ ਲਹ੍ਯੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਕ ਊਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗੁ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੌ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਰਨ ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਹਮ ਨ ਸਕਤ ਕਰਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਆਪ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥੩॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਇਹ ਕੀਟ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮਹਿਮਾ ਤੋਰਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥ ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੪॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮੈ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਬਤਾਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥੫॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾਹ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤਊ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾਂ ਕੋਊ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ ਬਾਤ ਉਰਝਿ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥ ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋਂ ਬਨਾਈ ॥੭॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ ਗਹਿਹੋਂ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੋਂ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਉਪਜਿਆ ਜਥਾ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੋਂ ਸਭੋ ਸੁਨਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਯੋ ਭੂਪਾ ॥ ਅਧਿਕ ਅਤੁਲ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥੧੦॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰਬਰਸ ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥ ਕਾਲਧੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਹੈ

॥ ਜਿਹ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥੧੧॥ ਸਹਸਰਾਛ ਜਾ ਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈ ॥ ਸਹਸ ਪਾਦ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਮੋ ਹੈ ॥ ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ ॥੧੨॥ ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਦੁਤੀਅ ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ॥੧੩॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਲ ਬਹੁਰਿ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਧ ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥ ਚਿਕਨ ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥ ਮੇਧਾ ਨਾਮ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਕਹੀ ॥੧੪॥ ਸਾਧ ਕਰਮ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰਹੀਂ ॥੧੫॥ ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹ ਲਗੈ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਨੀਅਤ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥੧੬॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਕੰਨਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਜਾ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹਿ ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਿਤਾ ਕਦਰੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖਿ ਬਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਗ ਨਾਗਰਿਪੁ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੯॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥ ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੨੦॥ ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥੨੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਬਿਦਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨॥ ਸਿਯ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰਜਾ ਬਰੀ ਜਬ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ ਤਬ ॥੨੩॥ ਤਹੀ ਤਿਨੈ ਬਾਂਧੇ ਦੁਇ ਪੁਰਵਾ ॥ ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਅ ਲਹੁਰਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਊ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਲੰਕ ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ ॥੨੪॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤਿ ਫਸਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਜੇ ਵਏ ॥ ਰਾਜ

ਕਰਤ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥੨੫॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਤੇ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਸੰਖਜਾ ਪਾਊਂ ॥ ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈ ਜੇ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥੨੬॥ ਜੌ ਅਬ ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਊਂ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਅਰੁ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰ ਘਰਿ ਅਨਗਨ ॥੨੭॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਭਯੋ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥ ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥੨੮॥ ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥ ਸੋਢੀ ਰਾਇ ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥ ਬੰਸ ਸਨੌਢ ਤਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਜੂ ਕੀਆ ॥੨੯॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥ ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਾ ॥੩੦॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥੩੧॥ ਰਾਜਸੂਅ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਵਰ ਲੀਏ ॥ ਬਾਜਿਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥ ਸਕਲ ਕਲੂਖ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥੩੨॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਸ ਮੈ ਬਢਯੋ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਾਧਾ ॥ ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥੩੩॥ ਧਨ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤ ਜਗ ਘੇਰਾ ॥ ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਧਨ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ ਗੁਲਾਮੁ ॥ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਸਭ ਚਲਿ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਲ ਨ ਕੋਊ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਜਾ ਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਮੂਆ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭ ਬੰਸ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ॥੨॥੧੩੭॥ ਅਫਜੂ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਸੈ ਸਾਧ ਸਾਕਯੋ ਨ ਕੋਊ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਬਲੀ ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਗਯੋ ਕਉਨ ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥੧॥ ਤਹਾ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥

ਉਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੱਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ ॥੨॥ ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਹੁੰਕੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਗੁਥੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੩॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਰਹੇ ਹਾਥ ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖਤ੍ਰਿਯੰ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਨਿਖੰਗੰ ॥੪॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ ਮਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਭੂਮਿ ਹੰਕੰ ॥੭॥ ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ ॥੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਬਹੀ ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਸੈਹਥੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥੯॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਸਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸੰਕ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀਂ ॥੧੦॥ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਜੰ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਝੇਲਜੰ ॥੧੧॥ ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਰੁਧ ਕੈ ਸੁਯੰਬਰੰ ॥ ਕਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਡੋਲਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹੀ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਕਿ ਅੰਗ ਕੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥੧੩॥ ਢਮੱਕ ਢੋਲ ਢਾਲਜੰ ॥ ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਚਾਲਜੰ ॥ ਝਟਾਕ ਝਟ ਬਾਹਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ ਗਾਹਿਯੰ ॥੧੪॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਣ ਬਾਹਹੀ ॥ ਅਜਾਤ ਅੰਗ ਲਾਹਹੀ ॥੧੫॥ ਬਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥ ਸੁ ਨਾਦ ਮੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥੧੬॥ ਹਲੰਕ ਹਾਂਕ ਮਾਰਹੀ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥ ਸਿਧਾਰ ਦੇਵ ਲੋਕਿਯੰ ॥੧੭॥ ਰਿਸੇ ਬਿਰੁੱਧ ਬੀਰਿਯੰ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਿਯੰ ॥ ਸਬੱਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਸੁਬੀਰ ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ

ਗਾਜੀ ॥੧੯॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥ ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੨੦॥ ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥੨੧॥ ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥ ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੨॥ ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਗਜੇ ਗੈਣਿ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਗਰਬ ਗੱਜਜੰ ॥ ਧੁਨੰ ਮੇਘ ਲੱਜਜੰ ॥੨੪॥ ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਛਾਡਿ ਸੰਕੰ ॥੨੫॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਚਿਰੇ ਚਾਰੁ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੨੬॥ ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਗੰਗੰ ॥ ਢਹੇ ਢਾਲ ਢੱਕੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥੨੭॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਗੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥ ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਪਲੰਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥੨੯॥ ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੩੦॥ ਗਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥ ਮਹਾ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥ ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥੩੧॥ ਭਿਰੈਂ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਝੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਬਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੩੨॥ ਗਜੰਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ॥ ਬਹੇ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥੩੩॥ ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥੩੪॥ ਗਜੇ ਆਨਿ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥੩੫॥ ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥੩੬॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਘਣੰ ਬਿਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਜਲੰ ਜਜੋਂ ਗੰਗੈਰੀ ॥੩੭॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥੩੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਣ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੩੯॥ ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥ ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਂਠਿਵਾਰੇ ॥ ਘੁਮੈ ਲੋਹ ਘੁੱਟੰ ਮਨੋ ਮੱਤਵਾਰੇ ॥੪੦॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰ ਸਾਰ ਬਜਜੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅੰਤ ਕੇ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਗਜਜੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ

ਕੜਕਜੰ ॥ ਬਜੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਮਚਜੰ ॥੪੧॥ ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਆਣੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖਤ੍ਰੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਲੀ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥੪੨॥ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭੰਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਯੋ ਬ੍ਰਿਤਿਰਾਯੰ ॥੪੩॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਜੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਉਠੇ ਝਾਰ ਸਾਂਗੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ ॥੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਤੇ ਖੇਤ ਭਾਜੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਲਾਜੇ ॥੪੫॥ ਤੁਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥ ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖੋਲੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥੪੬॥ ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥੪੭॥ ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥੪੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਜੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁੱਟੇ ਮਹਾਂ ਹੱਥ ਬੰਖੰ ॥੪੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਜਿਨ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਮੰਡਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ ਏਕ ਕਾਲ ਕੋ ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਯੋ ॥ ਸਭ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖੱਗ ਖੰਡ ਖੇਤ ਭੁ ਮੰਡਪ ਅਹੁੱਟੇ ॥ ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰਿ ਧ੍ਹੂਮ ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁੱਟੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰਿਯੰ ॥ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਕਹਾਂ ਲਗੇ ਵਹ ਕਥੋਂ ਲਰਾਈ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਠਜੰ ਕਿਯੋ ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥ ਘਨੇ ਬਰਖ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ ੧੯੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਯੋ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥ ਪਠੇ

ਕਾਗਦੰ ਮੱਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਯੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ ਆਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦ ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕਿਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਨਰੇਸੰ ॥੨॥ ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾ ਤੇ ਕਰਾਈ ॥ ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਾਮ ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਥੰ ॥ ਰਿਗੰ ਬੇਦ ਪਠੱਜੇ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਥੰ ॥੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਅਥਰ ਬੇਦ ਪਠੱਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਪਾਪ ਨਠੱਜੰ ॥ ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਆ ਸਰਬ ਸਾਜਾ ॥੪॥ ਲਯੋ ਬਨਬਾਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥ ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕਿਯੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦਿਯੰ ॥੫॥ ਰਹੇ ਹੋਰਿ ਲੋਗੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥ ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੇਦੀ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨਿ ਕਹਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦਿਯਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਭੋਗਿਯੰ ਭੂਅ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ ਕੀਆ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥ ਤੀਨ ਜਨਮ ਹਮਹੂੰ ਜਬ ਧਰਿਹੈਂ ॥ ਚਉਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੈਂ ॥੯॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ ਪਾਠ ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥੧੯੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਖਾਧ ਬਾਧਿਯੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸਾਧਿਯੰ ॥ ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੌਂ ਭਈ ॥ਸੁ ਭੂਮਿ ਬੰਸ ਤੇ ਗਈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨ ਕਰਮ ॥ ਬੈਸ ਕਰਤ ਛੱਤ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ ਆਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਬੇਦਿਯਨ ਕੇ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ

ਇਹ ਕਲਿ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜੇ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥੬॥ ਨਾਨਕਿ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥੭॥ ਜਬ ਬਰਦਾਨ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥ ਤਿਹ ਬਰਦਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਦੀਆ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥੮॥ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨ ਲਖਾ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਈ ॥੧੦॥ ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗਏ ॥ ਗੁਰੁਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜੁਨਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ ਅਰਜੁਨ ਪ੍ਰਭਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ॥੧੧॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥੧੨॥ ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥ ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥੧੩॥ ਧਰਮ ਹੇਤਿ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥ ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥੧੫॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸਾਹੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥ ੨੧੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ ॥ ਹੇਮ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ

ਜਹਾਂ ॥ ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥ ਪੰਡੁ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ ॥ ਤਹ ਹਮ ਅਧਿਕ ਤਪਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥੩॥ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸੁ ਮੁਹਿ ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ ॥੪॥ ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹ ॥ ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਹ ॥ ਜਿਉ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੫॥ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪਹਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਈ ॥ ਦੈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਤੇ ਭੁਜ ਬਲ ਬਵਰੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਰਹਿ ਗਏ ॥੬॥ ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ ਖਾਪੇ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਪੇ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਲ ਪੂਜਾ ਉਰਝਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥ ਮਹਾਦੇਵ ਅਚੁੱਤ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥੮॥ ਤਬ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈਂ ਕਰੋ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥ ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥੯॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਈਸਰ ਤਿਨ ਹੀ ਕਉ ਮਾਨਾ ॥ ਕੇਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕਉ ਮਾਨੈ ॥ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੦॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਕੇਤਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਧਰਮ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਹਜਾਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਵਾਏ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥੧੨॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਿਰਾਨਾ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਹਨ ਠਹਿਰਏ ॥੧੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਥੁ ਚਲਾਨਾ ॥੧੪॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥

ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ ਜਲੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਥ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥੧੫॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਤਨਿਕ ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪੁਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮਮ ਉਚਾਰ ਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੧੬॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਆਪ ਆਪ ਭੀਤਰਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਿਰਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਆਪਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਚਲਾਏ ॥੧੭॥ ਜੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਨ ਕੇ ਭੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਜਾਗੀ ॥ ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥੧੮॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰਹਿ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥ ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥੧੯॥ ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ੍ਹ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋਂ ਦਲਹੀ ॥੨੦॥ ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ ਨੇਹ ॥ ਤੇ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥੨੧॥ ਜੇ ਜੇ ਜੀਅ ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਗ ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥੨੨॥ ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰਿ ਦੱਤ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਅਪੁਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਕਰ ਮੋ ਨਖ ਸਿਰ ਜਟਾ ਸਵਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ ਕੋ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁਦ੍ਰਾ ਦ੍ਵੈ ਡਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੪॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਭੇਸ ਬੈਰਾਗੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥ ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੫॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥ ਮਹਾਦੀਨ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥੨੬॥ ਤਿਨ ਭੀ ਏਕ ਪੰਥ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਲਿੰਗ ਬਿਨਾ ਕੀਨੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਾਹੂ ਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥੨੭॥ ਸਭ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੀ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੨੮॥ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਅਪੁਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ

ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥ ਕੁਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥੨੯॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਨੈ ਤਿਮ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥੩੧॥ ਜੇ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਸਭ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮੋ ਕੋ ਦਾਸ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ ॥੩੨॥ ਮੈ ਹੋਂ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ ਮੋਨ ਨ ਰਹਿਹੋਂ ॥੩੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋਂ ॥ ਅਲੇਖ ਬੀਜ ਬੀਜ ਹੋਂ ॥੩੪॥ ਪਖਾਣ ਪੂਜਹੋਂ ਨਹੀ ॥ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜਹੋਂ ਕਹੀ ॥ ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇਹੋਂ ॥ ਪਰੱਮ ਪੁਰਖ ਪਾਇਹੋਂ ॥੩੫॥ ਜਟਾ ਨ ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਧਰੋਂ ॥ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈਂ ਕਰੋਂ ॥੩੬॥ ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕ ਨਾਮਯੰ ॥ ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ ਠਾਮਯੰ ॥ ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋਂ ॥ ਨ ਅਉਰ ਥਾਪਨਾ ਥਪੋਂ ॥੩੭॥ ਬਿਅੰਤ ਨਾਮ ਧ੍ਯਾਇ ਹੋਂ ॥ ਸੁ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥ ਨ ਧ੍ਯਾਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥ ਨ ਨਾਮ ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥੩੮॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਰੱਤਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥ ਪਰੱਮ ਧ੍ਯਾਨ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਪਾਪ ਟਾਰਿਯੰ ॥੩੯॥ ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮੁਚਾਰਿਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰਿਯੰ ॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਤਿਹਾਰੋ ਧ੍ਯਾਯਾ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਨ ਨਿਕਟ ਨ ਆਯਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧ੍ਯਾਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥ ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥੪੧॥ ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥੪੨॥ ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥ ਸਮੁਝਿ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨਮੰ ॥ ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥੪੩॥ ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ

ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੪੪॥ ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥ ਮਹਾਪੁਰਖੁ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੪੫॥ ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਪੁਰਾਨ ॥ ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬਾਚਤ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥ ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਹੂ ਨ ਬਚਾਵਾ ॥੪੮॥ ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੋ ਕਰਿ ਭਰਮਾ ॥ ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥੪੯॥ ਇਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭ ਹਮੈ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹੁ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ ਉਚਰੋਂ ॥ ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛੁ ਨੈਕ ਨ ਕਰੋਂ ॥੫੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨ ਜਟਾ ਮੁੰਡ ਧਾਰੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋਂ ॥ ਜਪੋਂ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥ ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥੫੧॥ ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਊਂ ॥ ਨ ਡਿੰਭੰ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਨ ਕੁਕਰਮੰ ਕਮਾਊਂ ॥ ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਊਂ ॥੫੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈ ਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਡਿੰਭਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥੫੩॥ ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਮੋ ਗਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜੀਵਤ ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਗ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥੫੪॥ ਸ੍ਵਾਂਗਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਖੋਜ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਕਾਹੀ ॥ ਅਪਨੋ ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ਜਗਤ ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ ਕੀਨ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਯੋ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੂੰਡਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਸਾਂ ਮੂੰਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ ॥੫੭॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥ ਹਾਥ ਹਿਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤ ਸਕਾ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ॥੫੮॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਜਾਇ ਹੈ ਅੰਤਿ

ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਇ ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥ ਜਲ ਤੇ ਉਪਜਿ ਤਰੰਗ ਜਿਉ ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥੬੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਰਹਤ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਹਰਿ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੧॥ ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ ਕੋਊ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਅਨੰਤ ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥੬੨॥ ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤਿ ਬਾਤ ਥਕਤ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥ ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕੋਊ ਜੌ ਕੋਟਾ ॥ ਤਦਪਿ ਗਨਤ ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਆਗਿਆ ਕਾਲ ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨੰ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ ੨੭੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨ੍ਹਾਨਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥੧॥ ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨਿ ਦੁਲਰਾਏ ॥੨॥ ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥ ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ ॥ ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੋ ਆਏ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਬਿ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ ੨੮੨॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੧॥ ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥੨॥ ਤਹ ਕੇ

ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋਂ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥ ਪੰਚੋ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ਹਠੀ ਜੀਤਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥ ਰਣੰ ਦਿਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥੪॥ ਹਠਜੇ ਮਾਹਰੀ ਚੰਦਜੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥ ਜਿਨੈ ਕਿਤਿਯੰ ਜਿਤਿਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥ ਕੁਪੇ ਲਾਲਚੰਦੰ ਕੀਏ ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਗੰਜਿਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥ ਕੁਪਜੋ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨਿਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕੁਪਜੋ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਦ੍ਰੋਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਹੱਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥ ਉੱਠੀ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ਕਢਾ ਮਿੱਝ ਜੋਰੰ ॥ ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮੱਟਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਫੋਰੰ ॥੭॥ ਤਹਾ ਨੰਦਚੰਦੰ ਕਿਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥ ਲਗਾਈ ਬਰੱਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਤੁਟੀ ਤੇਗ ਤ੍ਰਿੱਖੀ ਕਢੇ ਜਮਦੱਢੰ ॥ ਹਠੀ ਰਾਖਜੰ ਲੱਜ ਬੰਸੰ ਸਨੱਢੰ ॥੮॥ ਤਹਾਂ ਮਾਤੁਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਛਕਜੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਜੇ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਜੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥੯॥ ਹਠਜੇ ਸਾਹਬੰ ਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖਤਿਯਾਵੰ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗੋਪਾਲਜੰ ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਝੁੰਡ ਮੱਧਜੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥੧੧॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪਜੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਜੋ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਲਗੈ ਜੌਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਭਲੇ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥੧੩॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥ ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥੧੪॥ ਤਬੈ ਜੀਤਮੱਲੰ ॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥ ਹ੍ਰਿਦੇ ਐਂਚ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਖੇਤੰ ਉਤਾਰਜੋ ॥੧੫॥ ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਸਜੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਸਮੁਹਿ ਬਾਜਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸੁਵਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਖੁਲੈ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ

॥੧੭॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋ ਮੱਚਯੋ ਜੁੱਧੁ ਅਪਾਰ ॥ ਜੇ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਭੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥੧੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਜਯੋ ਸਾਹਿ ਪਾਹਾੜ ਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥ ਚਲਯੋ ਬੀਰਿਯਾ ਤੀਰਿਯਾ ਨ ਚਲਾਯੰ ॥ ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥ ਭੱਜੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥੨੦॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੌਪਯੋ ਚੰਦ ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥ ਹਠੀ ਹਰੀ ਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਇਸੋ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰ ॥੨੧॥ ਤਹਾ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੈ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨਿਓ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੈ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਸਹੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਨਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥ ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਯੋ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਜੈਕਾਰ ॥੨੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਡਸਯੋ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨੁ ਸਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥੨੪॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਸੋ ਬਾਣ ਦੂਜੋ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਜਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਾ ਹਰੀ ਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ਗਹੇ ਬਾਣ ਕਾਮਾਨ ਭੇ ਐਂਚ ਮਾਰੇ ॥ ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਰਹੀ ਨਾ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਤਯਾਗਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥੨੬॥ ਦੁਅੰ ਬਾਨ ਖੈਂਚੇ ਇਕੰ ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਗੈ ਰਹੇ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ ॥੨੭॥ ਸਭੈ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥ ਹਸੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਔ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਿਯੰ ਉਡੀ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥੨੮॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜਿਯੰ ਤਾਣ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤਾਕ ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੌ ਚਲਾਯੰ ॥ ਰਖਯੋ ਦਈਵ ਮੈ ਕਾਨ ਛ੍ਵੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥੨੯॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਬਾਣ ਮਾਰਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥ ਬਿਧਿਅੰ ਚਿਲਕਤੰ ਦ੍ਵਾਲ ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ਚੁਭੀ ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥ ਕਲੰ ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥੩੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਯੋ

॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਯੋ ॥ ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੰ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥੩੧॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ ॥੩੨॥ ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥ ਸੁ ਕਾਰੋੜਰਾਯੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥੩੩॥ ਰਣੰ ਤਯਾਗਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥ ਭਈ ਜੀਤ ਮੇਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥੩੪॥ ਰਣੰ ਜੀਤਿ ਆਏ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਗਾਏ ॥ ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਂਵ ॥ ਕਾਹਲੂਰ ਮੈਂ ਬਾਂਧਯੋ ਆਨਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਵ ॥੩੬॥ ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤਹ ਨ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਜੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥ ੩੨੦॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਨਦੌਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਮੀਆਂ ਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਅਲਫ ਖਾਨ ਨਾਦੌਣ ਪਠਾਵਾ ॥ ਭੀਮਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਠਗੜ੍ਹ ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਂਧੋ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ ਸਾਂਧੋ ॥੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘੰ ਬਲੀ ਭੀਮ ਚੰਦੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਰਾਮ ਸਿੰਘੰ ਮਹਾ ਤੇਜਵੰਦੰ ॥ ਸੁਖੰਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜੇ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੩॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਚਢਯੋ ਡਢੇ ਡਢਵਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਹ੍ਵੈ ਕਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ ਕਿਰਪਾਲ ਚੰਦੰ ॥ ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥੪॥ ਦੁਤਿਯ ਢੋਅ ਢੂਕੇ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈਂ ਛੁਭੈ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਉਤੈ ਵੈ ਖਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਬਡੋ ਸੋਕੁਪਾਵੈਂ ॥੫॥ ਤਬੈ ਭੀਮ ਚੰਦੰ ਕਿਯੋ ਕੋਪ ਆਪੰ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ ਜਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੇ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥ ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੇ ਸਿਧਾਯੰ ॥੬॥ ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥

ਚਲੇ ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੇ ॥ ਤਹਾ ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠਯੋ ਬੀਰ ਦਯਾਲੰ ॥ ਉਠਯੋ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੭॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕੁੱਪਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥ ਕ੍ਰੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥ ਜੁੱਝੰਤ ਜ੍ਵਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥ ਲੁੱਝੈ ਨਿਦਾਨ ॥ ਤੱਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣ ॥ ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮਿ ॥ ਜਣੁ ਮੇਘ ਝੂਮਿ ॥੧੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੁ ਕੋਪਯੰ ॥ ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਯੰ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥ ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥੧੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥੧੩॥ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਚੰਡੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੀ ॥ ਰਜੌਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੇਰ ਲਈ ਅਰਰਾਇ ॥੧੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥ ਜਸਵਾਰੇ ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧਿ ਟੋਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬਾਜਯੋ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਯਾਲੰ ॥ ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੌਨੈ ਸਭੈ ਬਿਝੁੜਵਾਲੰ ॥੧੬॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੌ ਲੌ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੈ ਕਰਯੋ ਜੁਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਤਊ ਮਾਰਿ ਬੋਲਯੋ ਮਹਾ ਮਾਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੧੭॥ ਤਜਯੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨਯੰ ਲੈ ਸੁ ਸਬਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਬਾਨ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਨੰ ਚਲਾਏ ॥ ਲਗੇ ਯਾ ਲਗੇ ਨਾ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥੧੮॥ ਸੋ ਤਉ ਲਉ ਦਈ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲਿ ਹੋਲੀ ॥੧੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥ ਲਿਯੋ ਜੀਤ ਬੈਰੀ ਕਿਯਾ ਆਨ ਡੇਰੰ ॥ ਤੇਊ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥੨੦॥ ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ ॥ ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇ ਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥ ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਯੋ ਦਿਉਸਰਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗੰ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥ ਭਜਯੋ ਅਲਫ ਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਭਜੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੇ ਮੁਕਾਮੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਸੁਲਹ ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

ਸੰਧਿ ਇਨੈ ਉਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥ ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਲਸੂਨ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਆਨਿ ॥੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੌਨ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥੩੪੪॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਸਹਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧॥ ਤਬ ਲੌ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ ॥ ਪੂਤ ਅਪਨ ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਦ੍ਵੈਕੁ ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥ ਚੜ੍ਹਤ ਕਰੀ ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥੨॥ ਜਬ ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਪਾਗੇ ॥੩॥ ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਸੋਰ ਸੁਨਾ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ ਕਰਾਲੰ ॥੫॥ ਨਦਜੰ ਲਖਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੰ ਸਮਾਨੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥ ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥੬॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਿਲੱਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਓ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿਓ ॥ ਸੁ ਤਯਾਗਿ ਖੇਤ ਕੌ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੭॥ ਚਲੇ ਤੁਰੇ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਨ ਲੈ ਹਥਯਾਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਲੱਜਹੀਂ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਵਾ ਗਾਉਂ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ ਸਕੇ ਭਾਜਤ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ॥੯॥ ਤਵ ਬਲਿ ਇਹਾਂ ਨ ਪਰ ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਾਲਿਨ ਰਸ ਜਿਮ ਬਾਨਿਯ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠ ਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥੩੫੪॥ ਅਫਜੂ ॥

ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥ ਸਕੈ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈ ਨਾ ਹਨੇ ਸੂਰ ਲੱਜੰ ॥ ਤਹਾ ਠੋਕਿ ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰੱਜਜੰ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਲੈ ਕੈ ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸਜਜੰ ॥੧॥ ਕਰਯੋ ਜੋਰਿ ਸੈਨੰ ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ ਅਵਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਡਢਵਾਲੰ ਕਿਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ ॥ ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥੨॥ ਪੁਨਰਿ ਦੂਨ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕੋਈ ਸਾਮੁਹੇ ਹ੍ਵੈ ਸਕਯੋ ਨ ਗਵਾਰੰ ॥ ਲਿਯੋ ਛੀਨ ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦਿਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜਜੰ ਕੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕਿਯੰ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ ਉਤਪਾਤ ॥ ਗ੍ਵਾਲੇਰਿਯਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ ਆਨਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥ ਜੌ ਦਿਨ ਦੁਇਕੁ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਰਾਇ ॥ ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਡਾਰੀ ਕਲਹ ਬਨਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗ੍ਵਾਲੇਰਿਯਾ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਚਤੁਰਥ ਆਨਿ ਮਿਲਤ ਭੇ ਜਾਮੰ ॥ ਫੂਟ ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ ॥ ਰਵਿ ਬਲ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ ਗਰਬਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਸਹਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰਿ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥ ਕਹਲੂਰਿਯਾ ਕਟੋਚ ਸੰਗ ਲਹਿ ॥ ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥੮॥ ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ ਥੋ ਸਾਥਾ ॥ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥ ਦੇਤ ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥ ਤੇ ਧਨ ਲੈ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੯॥ ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ ॥੧੦॥ ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ ਕਹੁ ਡਰਾ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਪਹਿਰ ਗਿਰਦ ਤਿਹ ਕੀਓ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਓ ॥੧੧॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਿਨ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦਾਸ ਨਿਰਖਿ ਸੰਗ ਸੈਨ ਪਠਾਨੀ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥੧੨॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂੰ ॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂੰ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤੀਆ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ ਦੇ ਲਜਾਏ ॥੧੩॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਉਨ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥ ਐਸਿ ਘਾਤ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਫੇਰਿ ਸਮੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥੧੪॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ

ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟਰਾਈ ॥੧੫॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਗਜੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਕੁੱਪਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥ ਜੁੰਮੇ ਲੁਝੈਨ ॥੧੬॥ ਕਰਿ ਕੈ ਗੁਮਾਨ ॥ ਜੁੰਮੇ ਜੁਆਨ ॥ ਬੱਜੇ ਤਬੱਲ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦਬੱਲ ॥੧੭॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠੈ ਕੜਾਕ ॥੧੮॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛੁੱਟੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਲਿੱਟੈ ਜੁਆਨ ॥੧੯॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥ ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥ ਛੌਹੀ ਛੜਾਕ ॥੨੦॥ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥ ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿਲੰਗ ॥੨੧॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਝੱਲੈ ਝੜਾਕ ॥੨੨॥ ਜੁੱਝੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਿਸਾਰ ॥ ਜਨੁ ਜਟਾਧਾਰ ॥੨੩॥ ਸਜੇ ਰਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਗਜੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥੨੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਕੁੱਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਹ ਬਿਸਾਲੰ ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥ ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਮੁਖ ਲਾਲੰ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ ਸੱਜਿ ਜੁਆਨੰ ਤਨ ਤੱਤੰ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨੁ ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮੱਤੰ ॥੨੫॥ ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪਿਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥ ਉਤੈ ਉੱਠਿਯੰ ਖਾਨ ਖੇਤੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੇ ਮਾਸ ਹੇਤੰ ਪਿਲੰਗੰ ॥੨੬॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ਤੜੱਕੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਾਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੭॥ ਉਠੈ ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰੱਜੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰੁਲੇ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੈ ਕੱਤਿਯੰ ਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੮॥ ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਤਜੇ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਬਹੇ ਜਾਹਿ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥੨੯॥ ਜੁਟੇ ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਕਿਧੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਿਰਪਾਲ ਗੋਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥੩੦॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਕੈ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੧॥ ਹਠਜੋ ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਚੱਲੰ ਸੁ

ਜੱਲਾਲਖਾਨੰ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੩੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥ ਤੁਰੰਗੰ ਨਚਾਏ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰ ਹੁਸੈਨੀ ॥ ਹਨਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥੩੩॥ ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਜਿਸੈ ਅੰਗ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਤਯਾਗਯੋ ॥੩੪॥ ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਯੋ ॥ ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥੩੫॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੩੬॥ ਰਿਸੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਮੱਦ ਮਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੭॥ ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਸੁ ਸਾਂਗੰ ਸਮ੍ਹਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥੩੮॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਲਗੈ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ ॥੩੯॥ ਕੜੱਕੈਂ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝਣੱਕੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥੪੦॥ ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੧॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਉਭੈ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥ ਬਕੈ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥੪੨॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਹੜ ਹੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥ ਲਿੱਟੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਛੁਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ ਕੜਕ ਜੰਗ ॥ ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਵੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥੪੩॥ ਡਾਕਨਿ ਡੱਹਕਿ ਚਾਵਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇ ਦੁਧਾਰ ॥ ਖੋਲੰ ਖੜੱਕਿ ਤੁਪੱਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥ ਸੈਥੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ ਧਹਾਕਿ ॥੪੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥ ਸਭੂ ਹਾਥ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਜੁੱਧੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ਭਰੇ ਸੂਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੪੫॥ ਜਗਯੋ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰੱਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਧਕਾ ਧੱਕਿ ਸੈਥੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਝਨੰਕੇ ॥੪੬॥ ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਗੱਜੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬਕੈਂ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਨੱਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ ॥੪੮॥ ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥ ਡਗਯੋ ਧਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਪਾਗੇ ॥ ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆਧਰੇਯੰ ॥ ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ

॥੪੯॥ ਪਰਜੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਜੋ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥ ਉਤੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਬਿਉਤ ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ ਅਸ੍ਵਾਰੰ ॥੫੦॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਜੋ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਗਾਡੰ ॥ ਜਿਸੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ ਪਧਾਰਜੋ ॥੫੧॥ ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੂਝਿਓ ਭਯੋ ਸੂਰਮਨ ਰੋਸੁ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੈ ਸਭੈ ਉਠਜੋ ਕਟੋਚਨ ਜੋਸੁ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਕਿੰਮਤਿ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਬ ਕਿਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰਿਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥੫੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰਿ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰੁਚਾਰਹੀ ॥੫੫॥ ਚੰਦੇਲ ਚੌਪਿਯੰ ਤਬੈ ॥ ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥ ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ ਮਾਰਿਯੰ ॥ ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਜੂਝੇ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ॥ ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੂਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਰਿ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੫੭॥ ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਜੋ ਤਹਾ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰਿ ॥੫੮॥ ਬਾਜਿ ਤਹਾਂ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥ ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੫੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥ ਲਰਜੋ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੬੦॥ ਮਹਾ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਘਨਜੋ ਕਾਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਜੱਸ ਲੈ ਕੈ ॥੬੧॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਬਜੇ ਡੌਰ ਡੱਢੰ ॥ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਢੰ ॥੬੨॥ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁਝੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥੬੩॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈਂ ॥ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਹਥਜਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਉਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੬੫॥ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਸਹਿਤ ਜੂਝੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥੬੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਆਪਨੇ

ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿੰਮਤ ਕੱਹ ਲਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉਂ ਕਹਾ ॥੬੭॥ ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਜੁ ਹਾਥਿ ਵਹ ਆਯੋ ॥ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮਾਰਿ ਦਿਯੋ ਜਿਯਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥੬੮॥ ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਝਾਰਾ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਰਿ ਸਭ ਘਰੋਂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜਗਰਾਈ ॥ ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧਹ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ ੪੨੩॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੋ ਮਾਰਜੋ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਰਿਸਤਨ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥ ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ॥੧॥ ਉਤੈ ਪਠਯੋ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਇਤ ਗਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਊਪਰ ਭੋਰਾ ॥੨॥ ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥ ਜਿਮ ਰਨਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥ ਗਾਡਾ ਚਲੇ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥੩॥ ਬਾਂਟਿ ਚੜ੍ਹੈ ਦਲ ਦੋਊ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥ ਮੰਡਜੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਜੋ ਸਮਰ ਸੂਰਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੪॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੁੰਹ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸਵਾਰੇ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋਂ ਭਭਕਾਰਾ ॥੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਧੁਣੰ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਵੰ ॥੬॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥ ਪਰੱਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥੭॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਰੁਲੈਂ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸੁਰਗ ਇੱਛੰ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੇ ਕਰੈਂ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਘਾਇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈਂ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੂਝੇ ਚੰਦ ਨਰਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥ ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ ਧਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਸਜੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡ ਬਾਹਤ ਭੋ ਹਥਿਆਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੋ

ਗਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥਯਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਤਿ ਦੇਵ ਪੁਰ ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥ ੪੩੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਆਨਿ ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ ਲੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਪੂਤ ਪਠਾਵਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਆਵਤ ਸਭ ਲੋਕ ਡਰਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰਿ ਹੇਰਿ ਲੁਕਾਨੇ ॥ ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੋ ਮਰਮ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨॥ ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਿਵਰ ਜਹ ਭਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੂਜਿਯਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥੩॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥ ਏਕ ਅਹਦਿਯਾ ਇਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥ ਹਮ ਤੇ ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ ॥੪॥ ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਖ ਫਿਰ ਹੈਂ ॥ ਇਹਾਂ ਉਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਿਰ ਹੈਂ ॥ ਇਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਨ ਸੁਰਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥੫॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਗੀ ॥ ਸੰਤ ਸੇਵ ਤੇ ਜੇ ਹੈਂ ਤਜਾਗੀ ॥ ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀ ॥੬॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਾ ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਬਾਸਾ ॥ ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬਿਮੁਖ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥੭॥ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀ ਫਰੈਂ ॥ ਦੁਖ ਦੈ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈਂ ॥ ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈਂ ॥੮॥ ਬਾਬੇ ਕੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਆਪ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੋਊ ॥ ਦੀਨ ਸਾਹਿ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਦੁਨੀ ਪਤਿ ਉਨ ਕੋ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥੯॥ ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਦਾਮ ਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ ਕੌ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲੈਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲੂਟ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਬੇਮੁਖ ਬਿਨਾ ਧਨ ॥ ਤਬ ਚੜਿਹੈਂ ਸਿੱਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਿੱਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਲੂਟ ਮਲੇਛ ਤਿਨੂ ਕੋ ਲੈਹੈਂ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ

ਤਿਨ ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਤਬ ਧਰਿਹੈਂ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥ਜਬ ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਐਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈਹੈਂ ॥੧੨॥ ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ ਜੈ ਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥ ਸਰਿ ਹੈ ਕੋਈ ਨ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਮੰ ॥ ਗੁਰ ਦਰਿ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰ ਵਾਸਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥੧੩॥ ਜੇ ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈਂ ॥ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀਂ ॥੧੪॥ ਤਿਹ ਮਲੇਛ ਛ੍ਵੈ ਹੈਂ ਨਹੀਂ ਛਾਹਾਂ ॥ ਅਸਟ ਸਿਧਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥ ਹਾਸ ਕਰਤ ਜੋ ਉਦਮ ਉਠੈਹੈਂ ॥ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈਂ ॥੧੫॥ ਮਿਰਜਾ ਬੇਗ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਮੰ ॥ ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬਿਮੁਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥ ਸਬ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ ॥੧੬॥ ਉਤ ਅਉਰੰਗ ਜਿਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਹਦਿਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਤਾਂ ਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭॥ ਜੇ ਤਜਿ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ ਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦਿਯਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਮੂਤ੍ਰ ਡਾਰਿ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹੰ ਲੈ ਆਏ ॥੧੮॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥ ਕਹੋ ਅਹਦਿਯਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕਰਿ ਸਹਰ ਫਿਰਾਏ ॥ ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ ਚਲੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥ ਛਿੱਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥ ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥੨੦॥ ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ ਪਨਹਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥ ਜਨੁ ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੂਝਯੋ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹਿ ਲੀਨ ॥ ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖਯੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਨਾਥਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੩॥ ਚਾਰਣੀ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਛ੍ਵੈ ਨ ਸਕੈ ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੋ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥੨੪॥ ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੰਤ ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰ ॥੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਾਹਜਾਦੇ ਵ ਅਹਿਦੀਆ ਆਗਮਨ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥ ੪੬੦॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥੧॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ ਘਾਏ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੨॥ ਅਬ ਜੋ ਜੋ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋਂ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਛਿ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈ ਹੈ ॥੩॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥੪॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਜੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਅਬ ਚਹੀਅਤ ਹੈਂ ਕਹੇ ॥੬॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰੁਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੭॥ ਮੋ ਕੋ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ ਦਯਾਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥੮॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥ ਐਂਡੋ ਫਿਰੋਂ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥੯॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ ॥੧੦॥ ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੋਂ ਬਡਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥ ੪੭੧॥ ਅਫਜੂ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਲਖ ਅਨਾਸਾ ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਦਏ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰ ਰਜੋ ਤਮ ਸੱਤ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਦਿਉਸ ਨਿਸਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਕੈ ਦੀਪ ਸੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰਚੀ ਪੰਚ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਬੈਰ ਬਢਾਇ ਲਰਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠਿ ਤਮਾਸਾ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੌ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਿ ਹੋਇ ॥ ਰਚੋਂ ਚੰਡਿਕਾ ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਣੀ ਸੁਭ ਸਭ ਹੋਇ ॥੨॥ ਜੋਤਿ ਜਗਮਗੈ ਜਗਤ ਮੈ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਦੰਡਨਿ ਅਸੁਰ ਮੰਡਨ ਭੁਇ ਨਵ ਖੰਡ ॥੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਰਨਿ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨਿ ਚੰਡਿ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਰਨ ਈਸ ਕਲਾ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਅਦ੍ਰਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੋਂ ਉਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਮਸਤਾ ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਜਗਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਰਸ ਮੂਰਤਿ ਜਾਇ ਛੁਹੀ ਹੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਨਿ ਸਭ ਭੈ ਹਰਨਿ ਨਾਮ ਚੰਡਿਕਾ ਜਾਸ ॥ ਰਚੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤੁਅ ਕਰੋ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫॥ ਪੁਨਹਾ ॥ ਆਇਸੁ ਅਬ ਜੋ ਹੋਇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਉ ਮੈ ਰਚੋਂ ॥ ਰਤਨ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਿ ਬਚਨ ਚੀਨਿ ਤਾ ਮੈ ਗਚੋਂ ॥ ਭਾਖਾ ਸੁਭ ਸਭ ਕਰਿਹੋਂ ਧਰਿਹੋਂ ਕ੍ਰਿੱਤ ਮੈ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਕਥਾ ਅਪਾਰ ਸਮੁਝਿ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਉਦਾਸ ਅਵਾਸ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਬਸਜੋ ਬਨਿ ਰਾਈ ॥ ਨਾਮ ਸੁਰੱਥ ਮੁਨੀਸਰ ਬੇਖ

ਸਮੇਤ ਸਮਾਦ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਈ ॥ ਚੰਡਿ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਈ ਸੁਰ ਰੱਛਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਬੂਝਹੁ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਸਾਧ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨੀਸਰੋਵਾਚ ॥ ਹਰਿ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸਜ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ॥ ਜਲ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਹਾਂ ॥ ਭਯੋ ਨਾਭਿ ਸਰੋਜ ਤੇ ਬਿਸੁਕਰਤਾ ॥ ਸ੍ਰਤ ਮੈਲ ਤੇ ਦੈਤ ਰਚੇ ਜੁਗ ਤਾ ॥੮॥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਨਾਮ ਧਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਭਏ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖਿ ਲੁਕੇਸੁ ਡਰਯੋ ਹੀਅ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਧਯਾਨੁ ਧਰਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਚੰਡ ਜਾਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਦੈਤ ਸਭੈ ਘਟਿ ਜਾਹਿੰ ਜਿਉ ਬਢੈ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵੰਤ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਅਤਿ ਦੈਤ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਸਾਲ ਭਏ ਤਿਨ ਪੰਚ ਹਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਲਰਤੇ ਨਹਿ ਬਾਂਹ ਟਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਰੀਝਿ ਕਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਸੀਸਨ ਦੇਹੁ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਧਾਰਿ ਉਰੂ ਪਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਟ ਕੈ ਜੋਤਿ ਲੈ ਆਪਨੈ ਅੰਗ ਮਲੀ ਹੈ ॥੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੇਵਨ ਥਾਪਯੋ ਰਾਜ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੋ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਦੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਬੈਕੁੰਠ ਗਾਮੀ ਹਰਿ ਭਏ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥

ਪੁਨਹਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੋ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ਭੁਜਾ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਸਭ ਜਗੁ ਲੀਆ ॥ ਸੂਰ ਸਮੂਹ ਸੰਘਾਰੇ ਰਣਹਿ ਪਚਾਰ ਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਸੈਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੁ ਟੂਕ ਦਏ ਅਰਿ ਖੇਤਿ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਰੰਗ ਸਨਯੋ ਨਿਸਰਯੋ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੁੰਡ ਕੈ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ਪੈਠਿ ਕੈ ਰਾਮ ਜੂ ਨ੍ਹਾਯੋ ॥੧੪॥ ਲੈ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਲਵਤ੍ਰ ਜਿਉ ਚੀਰ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਰਹੀ ਗੁੱਥ ਜੁੱਥ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਸੇ ਰਥ ਸੇਂਧਵ ਭਾਰੇ ॥ ਗੂਦ ਸਨੇ ਸਿਤ ਲੋਹੂ ਮੈ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਗਜ ਕਾਰੇ ॥ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਜਮ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੀਤ ਮੈ ਬਾਗੇ ਅਨੇਕ ਕਤਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੫॥ ਲੈ ਸੁਰ

ਸੰਗ ਸਬੈ ਸੁਰਪਾਲ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਪੈ ਧਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਰ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੈਤ ਸੁਰੰਗ ਭਏ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਭਾਉ ਇਹੈ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਰਾਮ ਮਨੋ ਰਨ ਜੀਤ ਕੈ ਭਾਲੁਕ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਸਭੈ ਪਹਰਾਏ ॥੧੬॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਲੋਟਤ ਹੈ ਧਰਨੀ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਡਰਪਾਤੇ ॥ ਇਓ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਤਬ ਜੰਬੁਕ ਗਿਰਝ ਭਏ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਪਾਇ ਪਸਾਰ ਕੇ ਸੋਏ ਹੈਂ ਸੂਰ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੭॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਦੇਖਤ ਭਾਨੁ ਚਲੈ ਨਹੀਂ ਪੰਥਾ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਚਲਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਮਾਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਝ ਰੜੈਂ ਚਟਸਾਰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਜਿਮੁ ਬਾਰਕ ਸੰਥਾ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਲੈ ਭਟ ਲੋਥ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਕਿ ਸਿੱਧ ਬਨਾਵਤ ਕੰਥਾ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਤ ਮਾਰੇ ਗਨੈ ਕੋ ਭਜੇ ਜੁ ਸੁਰ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਧਾਰਿ ਧਯਾਨ ਮਨ ਸਿਵਾ ਕੋ ਤਕੀ ਪੁਰੀ ਕੈਲਾਸ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਭ ਦੈਤਨ ਲਿਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਦਏ ਕਾਢ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇ ਬਸੇ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕਿ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਹਾਵਨ ਨਿਕਸੀ ਦੇਵਿ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਕਰੀ ਦੇਵਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥੨੧॥ ਰੇਖਤਾ ॥ ਕਰੀ ਹੈ ਹਕੀਕਤ ਮਲੂਮ ਖੁਦ ਦੇਵੀ ਸੇਤੀ ਲੀਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਹਮਾਰਾ ਛੀਨ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਹਾਤ ਸਭ ਸੇਵਕ ਕਦੀਮ ਤਕ ਆਏ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਬਾਜ ਦੇਸ ਹਮੈ ਮੇਟੀਐ ਕਲੇਸ ਲੇਸ ਕੀਜੀਏ ਅਭੇਸ ਉਨੈ ਬਡੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਕੂਕਰ ਕੋ ਮਾਰਤ ਨ ਕੋਊ ਨਾਮ ਲੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਖਾਵੰਦ ਕੋ ਨਾਮ ਹੈ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਚੰਡਿਕਾ ਮਨ ਮੈ ਉਠੀ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਉ ਬਸਉ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੩॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਜਬੈ ਚੰਡੀ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਖ ਅਉ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਆਇਗੇ ਪਾਸ ॥੨੪॥ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਾਲ ਜਨਮੁ ਇਹ ਲੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਚੰਡਿ ਬਾਹਨ ਭਯੋ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਉ ਦੁਖੁ ਦੀਨ ॥੨੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰੁਨ ਦੀਰਘ ਦਿੱਗਜ ਸੇ ਬਲ ਸਿੰਘਹਿ ਕੇ ਬਲ ਸਿੰਘ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰੋਮ ਮਨੋ ਸਰ ਕਾਲਹਿ ਕੇ ਜਨੁ ਪਾਹਨ ਪੀਤ ਪੈ ਬ੍ਰਿਛ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮੇਰੁ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਜਮੁਨਾ ਲਰਿ ਕੇਤਕੀ ਪੁੰਜ ਪੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਢਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਿਥੁ ਲੈ ਕੈ ਕਮਾਨ ਸੁ

ਭੂਧਰ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੰਟਾ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਸਿ ਸੰਖ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਜਨੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰਿਤੁ ਭਾਨੁ ॥੨੭॥ ਚੰਡ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੰਡਿਕਾ ਏ ਆਯੁਧ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਪੁਰ ਦੈਤ ਕੇ ਘੰਟਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੇਹਰ ਸਬਦ ਅਸੁਰਨ ਅਸਿ ਰਨ ਲੀਨ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਕੋਪ ਕੈ ਜੂਥ ਹੁਇ ਜਤਨ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥ ਪੈਤਾਲੀਸ ਪਦਮ ਅਸੁਰ ਸਜਜੋ ਕਟਕ ਚਤੁਰੰਗ ॥ ਕਛੁ ਬਾਏਂ ਕਛੁ ਦਾਹਨੈ ਕਛੁ ਭਟ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ॥੩੦॥ ਭਏ ਇਕੱਠੇ ਦਲ ਪਦਮ ਦਸ ਪੰਦ੍ਰਹ ਅਰੁ ਬੀਸ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਕੀਨੇ ਦਾਹਨੇ ਦਸ ਬਾਏਂ ਸੰਗਿ ਬੀਸ ॥੩੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਉਰਿ ਸਭੈ ਇਕ ਬਾਰਹਿ ਦੈਤ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਅਰੁ ਕੋਪ ਸੋਂ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਵਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਖਾਂਡਵ ਜਾਰਨ ਕੋ ਅਗਨੀ ਤਿਹ ਪਾਰਥ ਨੈ ਜਨੁ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈਤ ਕੋਪ ਇਕ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੇਵੀ ਕੇ ਭਯੋ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਲੀ ਸਰਦਾਰ ਦਈਤ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਮਯਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਦਯੋ ਤਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਦੂਸਰ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਯੋ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਯੋ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਸਰਿਤਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਕੈ ਲੈ ਪਟ ਕੋ ਪਟ ਸਾਥ ਪਛਾਰਯੋ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰਯੋ ਦੈਤ ਇਉ ਲਰਯੋ ਜੁ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੀ ਸੈਨ ਮੈ ਧਸੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥੩੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਸਬੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਨੇ ਲਖਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸਨੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨੁ ਚੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕਤਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਸੇ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਕਰਨ ਮੈ ਚਮੂੰ ਚਾਲ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੩੭॥ ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਤਕੀ ਸਰਨਿ ਨਿਜ ਈਸ ॥ ਧਾਇ ਜਾਇ ਤਿਨ ਇਉ ਕਹਯੋ ਹਨਯੋ ਪਦਮ ਭਟ ਬੀਸ ॥੩੮॥ ਸੁਨਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਮਨ ਮੈ ਉਠਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਗਯਾ ਦੀਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਘੇਰੋ ਦੇਵੀ ਜਾਇ ॥੩੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨਹਿ

ਸੂਰ ਮਿਲੇ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਪਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਦਲੁ ਇਉ ਬਿਹਰਜੋ ਹੈ ॥ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਚੰਦ ਮਨੋ ਪਰਵੇਖ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥੪੦॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਦੱਛਨ ਬਾਮ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਭੰਜਨ ਭੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਛੁਟਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥ ਆਠਵੇ ਸਿੰਧੁ ਪਚਾਯੋ ਹੁਤੋ ਮਨੋ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਬਿਧਿ ਨੇ ਉਗਰਜੋ ਹੈ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਈ ਅਰਿ ਦਲ ਬਿਖੈ ਚੰਡੀ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਏਕ ਮਾਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕੀਏ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕੀਨੇ ਚਾਰ ॥੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਵਲਾਸ ਮੈ ਧਯਾਨ ਛੁਟਜੋ ਹਰ ਕਾ ॥ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਉਭਾਰਿ ਗਦਾ ਧੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕਰਜੋ ਖਰਕਾ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਪਰਜੋ ਛੁਟ ਐਸੋ ਬਹਜੋ ਕਰਿ ਕੇ ਬਰ ਕਾ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲਨ ਕੋ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਜਾਇ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਛਿਛਲੀ ਲਰਕਾ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਕਛੁ ਸਿੰਘਹਿ ਕਛੁ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਡਾਰੇ ਸਭੈ ਸੰਘਾਰਿ ॥੪੪॥ ਇਕ ਭਾਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਏ ਕਹਜੋ ਹਤੀ ਸਭ ਸੈਨ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕੋਪਜੋ ਅਸੁਰ ਚੜ੍ਹਿ ਆਇਓ ਰਨ ਐਨ ॥੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੂਝ ਪਰੀ ਸਭ ਸੈਨ ਲਖੀ ਜਬ ਤੌ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਭਯਾਨਕ ਭਾਲੁਕ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰਜੋ ॥ ਮੁਦਗਰੁ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕੈ ਬਰ ਤਾ ਤਨ ਊਪਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਖਾਰਿ ਪਹਾਰ ਕੋ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥੪੬॥ ਫੇਰ ਸਰਾਸਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨ ਮੰਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਕਰਾਹਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਸੇ ਗਜ ਲੰਗੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕਉਚਨ ਸਾਥਿ ਪਰੇ ਧਰਿ ਭਾਉ ਉਠੇ ਤਹ ਚੰਗੇ ॥ ਜਾਨੁ ਦਵਾ ਬਨ ਮਾਂਝ ਲਗੇ ਤਹ ਕੀਟਨ ਭੱਛਕੋ ਦਉਰੇ ਭੁਜੰਗੇ ॥੪੭॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਰਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੀਏ ਅਰਿ ਖੇਤ ਲਗੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਦੈਤਨ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇਜੁ ਚਲਜੋ ਜਗਮਾਤ ਕੋ ਦਾਮਨਿ ਜਾਨੁ ਚਲੇ ਘਨ ਮੈ ॥੪੮॥ ਫੂਟਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਗਰੀ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜਬੈ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਮਰੈ ਨਹਿ ਬੇਖ ਕਰੈ ਬਹੁ ਤਉ

ਬਰਬੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੀਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਧਾਰ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਜਨੁ ਸੂਰ ਕੋ ਰਾਮ ਜਲਾਂਜਲਿ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥ ਸਭ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਤਿਹ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਅਸਿ ਕੈ ਧਮ ਕੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਨੇ ਸੁਰ ਤਾਪ ਸੁ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਗਈ ਜਮ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਕੇ ਦਲ ਪੈਠ ਕੈ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦੁਰਗਾ ਦਮਕੈ ॥੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਾਰਜੋ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਤਬ ਕਾਇਰ ਭਾਜੇ ਸਭੈ ਛਾਡਜੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੫੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਕਹਰੀ ਦੁਪਹਰੀ ਕੋ ਭਾਨੁ ਮਾਨੋ ਦੇਵਨ ਕੈ ਕਾਜ ਦੇਵੀ ਡਾਰਜੋ ਦੈਤ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦਲ ਭਾਜਜੋ ਜੈਸੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਭਾਜੇ ਮੇਘ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਬਲ ਆਪਨੋ ਸੋ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਡਾਰੇ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਪਾਇ ਕੀਨੋ ਅਭਿਖੇਕ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਈਹਾਂ ਭਈ ਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਭਈ ਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਹਰ ਹਰਿ ਅੰਬਰਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕਉ ਦੇ ਰਾਜ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਭੇਖ ਕਰਿ ਕੀਨੇ ਸੰਤਨ ਕਾਜ ॥੫੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਹੈਂ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਤਪ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਜੱਗਜ ਕਰੈਂ ਇਕ ਬੇਦ ਰਰੈਂ ਭਵ ਤਾਪ ਹਰੈਂ ਮਿਲਿ ਧਜਾਨਹਿ ਲਾਵੈਂ ॥ ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਰਬਾਬ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ਕਰੈ ਗਨ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥੫੪॥ ਸੰਖਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਘੰਟਨ ਕੀ ਕਰਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਆਰਤੀ ਕੋਟਿ ਕਰੈਂ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰਿ ਪੇਖਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੇ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਦਾਨਤਿ ਦੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲਾਵੈਂ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਮਿਲਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈਂ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬਢਜੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈ ਜੈ ਕਰੈਂ ਰਰੈਂ ਨਾਮ ਸਤਿ ਜਾਪ ॥੫੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਲਵਾਨ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ

॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਰਾਜ ਹਿਤ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਰਚੀ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥੫੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਪਰੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਸਸੰਕ ਪੁਰੰਦਰ ਮੂੰਦਤ ਪਉਰੈ ॥ ਸੂਰ ਮੈ ਨਾਹਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਭਏ ਇਕ ਠਉਰੈ ॥ ਕਾਂਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਉਠੇ ਸਿਗਰੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਭਈ ਧਰਨੀ ਗਤਿ ਅਉਰੈ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲਯੋ ਦਹਲਯੋ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਦਲ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਦਉਰੈ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬੈ ਗਏ ਸੱਕ੍ਰ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਆਏ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਜੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੋਪਯੋ ਸੁਰਪਾਲ ਤਬ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੇਖ ਦੇਵ ਗਨ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੬੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ਜੁੱਧ ਠਟਾ ॥ ਗਰਜੈ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਦਰਾ ਬਗ ਪੰਤ ਲਸੈ ਜਨੁ ਦੰਤ ਗਟਾ ॥ ਪਹਰੇ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਫਿਰੈਂ ਤਹ ਬੀਰ ਲੀਏ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਪੈ ਉਮਡਯੋ ਮਨੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਦੈਤ ਇਕਠੇ ਭਏ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੋਲਿ ਕੈ ਦ੍ਵਾਰ ਕਿਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੀ ਅਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਸੈਨ ਚਲੀ ॥ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਲਖਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੱਤ੍ਰ ਜਿਉ ਸੈਨ ਹਲੀ ॥ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਜਿਉ ਗਜ ਬਾਜਿ ਹਲੇ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜਿਉ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥ ਦਲ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਨਿਕਸਯੋ ਮਘਵਾ ਮਨੁ ਪਉਨ ਬਲੀ ॥੬੪॥ ਇਤ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਦੇਵ ਚੜ੍ਹੇ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਹਿਰੇ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ ਰਹਯੋ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਬਹੁ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਚਲੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਦ ਬਢਯੋ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੫॥ ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਇਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਜੁਰੇ ਉਤ ਕੈਸੇ ॥ ਸਜਾਮ ਘਟਾ ਘੁਮਰੀ ਘਨਘੋਰ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਵਿ ਤੈਸੇ ॥ ਸਕ੍ਰ ਕਮਾਨ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਸਰ ਫੋਕ ਲਸੈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕਰਾਰ ਮੈਂ ਚੋਂਚ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਸਿਸੁ ਸਾਰਕ ਜੈਸੇ ॥੬੬॥ ਬਾਨ ਲਗੇ ਲਖ ਸੁੰਭ ਦਈਤ ਧਸੇ ਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮੈ ਸਤ੍ਰ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਉਨ ਬਹਯੋ ਅਸੁਰਾਰਿਨ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਗਨ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਪਿਸਾਚ ਸੁ ਯੌ ਰਨ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਭਟ ਸਾਰਸੁਤੀ

ਤਟ ਨ੍ਹਾਤ ਹੈ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ॥੬੭॥ ਜੁੱਧ ਨਿਸੁੰਭ ਭਯਾਨ ਰਚਯੋ ਅਸ ਆਗੇ ਨ ਦਾਨਵ ਕਾਹੂ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਹ ਗੀਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ ਮਾਸੁ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗੂਦ ਬਹੈ ਸਿਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਸਿਤ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਟਾਧਰ ਕੀ ਜਟ ਤੇ ਜਨੁ ਰੋਸ ਕੈ ਗੰਗ ਕੋ ਨੀਰ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥੬੮॥ ਬਾਰ ਸਿਵਾਰ ਭਏ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਫੇਨ ਜਿਉ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੇ ਤਰਤਾ ॥ ਕਰ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਸਫਰੀ ਤਲਫੈ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਭੁਜੰਗ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ॥ ਹਯ ਨਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਦ੍ਰੁਮ ਸ੍ਰਉਣਤ ਨੀਰ ਮੈ ਚਕ੍ਰ ਜਿਉ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਗਰਤਾ ॥ ਤਬ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਕਰੀ ਰਨ ਮੈ ਸਰਿਤਾ ॥੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਰ ਹਾਰੇ ਜੀਤੇ ਅਸੁਰ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਦੀਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਭਜਾਇ ਕੈ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥੭੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੀਨ ਭੰਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ਕੁਬੇਰ ਤੇ ਸੇਸਹੁੰ ਤੇ ਮਨਿ ਮਾਲ ਛਡਾਈ ॥ ਜੀਤਿ ਲੁਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਗਨੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਯੋ ਹੈ ਭਜਾਈ ॥ ਲੋਕ ਕੀਏ ਤਿਨ ਤੀਨਹੁ ਆਪਨਿ ਦੈਤ ਪਠੇ ਤਹ ਦੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇਊ ਤਿਨ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਫੇਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥੭੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਤ ਜੀਤ ਦੈਤਨ ਲਿਯੋ ਗਏ ਦੇਵਤੇ ਭਾਜ ॥ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ਮਨ ਬਿਖੈ ਲੇਹੁ ਸਿਵਾ ਤੇ ਰਾਜ ॥੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਮਹੇਸਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਹੈਂ ॥ ਭੇਸ ਬੁਰੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਦੁਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜੁਰੇ ਰਨ ਤੇ ਜੁ ਤ੍ਰਸੇ ਹੈਂ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਜਨੁ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸੇ ਹੈਂ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਅਤਿ ਆਰਤਵੰਤ ਦਰੀਨ ਧਸੇ ਹੈਂ ॥੭੩॥ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਮਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਹੁਇ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਮਹਾ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਲ ਕੋ ਫੋਰ ਕੈ ਕਾਲੀ ਭਈ ਲਖਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਸਮੂਹਿ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਜਮਰਾਜ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਨੋ ਭਵ ਲੀਨੋ ॥੭੪॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜਿਉ ਗਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੇਰੁ ਸਮੇਤ ਹਲੇ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਡਰਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਛਤੀਆ ਤਰਜੀ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਉ ਅਰਜੀ ਹੈ ॥੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਕੋ ਤਬੈ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਿਕਾ ਹੋਹੁ ਜੁ ਮੁਝ ਮੈ ਲੀਨ ॥੭੬॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਯਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਤਾ ਮਹਿ ਗਈ ਸਮਾਇ ॥

ਜਿਉ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਪੈਠੀ ਧਾਇ ॥੭੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਗਿਰਜਾ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਬੁੱਧਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੇ ਬਿਨੁ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਭੂਮਿ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਅਵਧਾਰੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਮਾਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਰਣ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜੰਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥੭੮॥ ਕੰਚਨ ਸੌਂ ਤਨ ਖੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸੁਖਮਾ ਸਕੁਚੀ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਤਾਰ ਸੁਧਾ ਕਰ ਮੈ ਮਧੁ ਮੂਰਤਿ ਸੀ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਕੀ ਸਰ ਕੋ ਸਸਿ ਨਾਹਿਨ ਅਉਰ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਨ ਬਚੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੇ ਚੰਡਿ ਬਿਰਾਜਤਿ ਮਾਨੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੀ ਸਚੀ ਹੈ ॥੭੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੇ ਸੋਭਤਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਰਿ ਬਰ ਧਰੇ ਜਨੁ ਜਮ ਲੀਨੇ ਦੰਡ ॥੮੦॥ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਕੋ ਦੈਤ ਇਕੁ ਆਯੋ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਬਰ ਚੰਡਿ ਕੋ ਗਿਰਯੋ ਮੂਰਛਾ ਖਾਇ ॥੮੧॥ ਉਠਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਹੀ ਚੰਡਿ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਕਚਾਤ ॥੮੨॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕਿਯੇ ਅਤਿ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਖੰਡ ॥ ਐਸੋ ਭੂਪਤਿ ਸੁੰਭ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ॥੮੩॥ ਸੁਨਿ ਰਾਕਸ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਬਿਨ ਨਹਿ ਬਰੋਂ ਸੁਨਹੁ ਦੈਤ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵ ਚਪਲ ਗਤਿ ਗਯੋ ਸੁੰਭ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਰੀ ਏਕ ਅਰਦਾਸ ॥੮੫॥ ਅਉਰ ਰਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਤੁਅ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ਬਧੂ ਏਕ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਿਹ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਮਨੋਹਰਿ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝ੍ਯੋ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹੀਐ ਭ੍ਰਾਤ ਬਰਨਨ ਤਾਹਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ॥੮੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਹੈ ਹਰਿਤੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਲਿਕੈ ਹਰਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਨੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੇ ਸਰਸੇ ਹਰਿ ਸੇ ਭਰੁਟੇ ਹਰਿ ਸੀ ਬਰੁਨੀ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਕਰਹਾ ਚਲਬੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕੀਏ ਹਰਿ ਕੀ ਧਰਨੀ ਹੈ ॥੮੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੀਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ਕੰਜ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨੇ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ਬਨ ਡੋਲੈ ਜਿਤ ਤਿਤ ਹੀ ॥ ਕੀਰ ਔ ਕਪੋਤ ਬਿੰਬ ਕੋਕਿਲਾ ਕਲਾਪੀ ਬਨ ਲੂਟੇ ਫੂਟੇ ਫਿਰੈਂ ਮਨ ਚੈਨਹੂੰ ਨ ਕਿਤ ਹੀ ॥ ਦਾਰਿਮ ਦਰਕ ਗਯੋ ਪੇਖ ਦਸਨਨਿ ਪਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਜਗ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸਿਤ ਹੀ ॥ ਐਸੀ ਗੁਨ ਸਾਗਰ

ਉਜਾਗਰ ਸੁ ਨਾਗਰਿ ਹੈ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ਹਰਿ ਨੈਨ ਕੋਰ ਚਿਤ ਹੀ ॥੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਦੈਤ ਕੀ ਸੁੰਭ ਸੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਕੋਊ ਭੇਜੀਏ ਲਖਿ ਆਵੈ ਤਿਹ ਘਾਤ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਉਨ ਦੈਤ ਅਬ ਕੀਜੈ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਸੈਨ ਮੈ ਭੇਜਹੁ ਦੈ ਅਧਿਕਾਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹਯੋ ਮਮ ਜਾਊਂ ॥ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਿਝਵਾਇ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ਨਾਤਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਿਆਊਂ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰੈ ਤਬ ਜੁੱਧ ਕਰੌਂ ਰਣਿ ਸ੍ਰੁਉਣਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾਨ ਬਹਾਊਂ ॥ ਲੋਚਨਧੂੰਮ ਕਹੈ ਬਲ ਆਪਨੁ ਸ੍ਵਾਸਨ ਸਾਥ ਪਹਾਰ ਉਡਾਊਂ ॥੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਕੋ ਦੇਖਿ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ॥ ਰੀਝੈ ਆਵੈ ਆਨਿਯੋ ਖੀਝੈ ਜੁੱਧ ਕਰਾਹੁ ॥੯੩॥ ਤਹਾਂ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਚਲੇ ਚਤੁਰੰਗਨ ਦਲੁ ਸਾਜਿ ॥ ਗਿਰਿ ਘੇਰਯੋ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਗਰਜਿ ਗਰਜਿ ਗਜ ਰਾਜਿ ॥੯੪॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ਤਟ ਊਚੇ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਕੈ ਬਰ ਸੁੰਭ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਕੈ ਲਰਿ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੯੫॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਸਿੰਘ ਭਈ ਅਸਵਾਰ ॥ ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਬੇਗ ਦੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਸਭ ਧਾਰ ॥੯੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜੀ ਇਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਧੂਮ੍ਰ ਚੜੈ ਉਤ ਸੈਨੀ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਲਈ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਪੈਨੀ ॥ ਦਉਰਿ ਦਈ ਅਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਟਿ ਓਠ ਦਏ ਜਿਮੁ ਲੋਹ ਕੋ ਛੈਨੀ ॥ ਦਾਂਤ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਲੋਹੂ ਬਹਯੋ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ॥੯੭॥ ਘਾਉ ਲਗੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗਧੂਮ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਬਲ ਆਪਨੁ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਪਚੀਸਕੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਪਗੁ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਫੇਰਿ ਕੈ ਫਉਜ ਕੋ ਘਾਉ ਸਿਵਾ ਸਿਰ ਦੈਤ ਕੇ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਕੋ ਜਨੁ ਕੋਪਿ ਪੁਰੰਦ੍ਰ ਨੈ ਬੱਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੯੮॥ ਲੋਚਨਧੂਮ ਉਠੇ ਕਿਲਕਾਰ ਲਏ ਸੰਗ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਰਮਾ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਚਾਨਕ ਤਾਨਿ ਲਗਾਈ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮਾ ॥ ਹਰਿ ਚੰਡ ਲਯੋ ਬਰਿ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਅਰੁ ਮੂੰਡ ਕਟਯੋ ਅਸੁਰੰ ਪੁਰ ਮਾ ॥ ਮਨੁ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਛੂਟਿ ਖਜੂਰ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਖੁਰਮਾ ॥੯੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਬਿਨ ਚੈਨ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ ॥੧੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਬਧਹਿ

ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਰ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟ੍ਯੋ ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਟੂਟਿ ਖਗੇਸ ਗਈ ਪਖੀਆਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਬਢੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉਂ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖੀਆਂ ॥ ਸਭੁ ਛਾਰ ਭਯੋ ਦਲੁ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਿਮੁ ਘੂਮਿ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ਮਖੀਆਂ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਜਰੀ ਬਚ੍ਯੋਸੁ ਏਕੈ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਚੰਡਿ ਬਚਾਯੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਉਰਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ॥੧੦੨॥ ਭਾਜਿ ਨਿਸਾਚਰ ਮੰਦਮਤਿ ਕਹੀ ਸੁੰਭ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਡਾਰ੍ਯੋ ਚੰਡਿ ਖਪਾਇ ॥੧੦੩॥ ਸਕਲ ਕਟੇ ਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਚਰਜ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥੧੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਤਬ ਲੀਨੇ ਸੁੰਭਿ ਹਕਾਰ ॥ ਚਲਿ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਮਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਸਿ ਢਾਰ ॥੧੦੫॥ ਅਭਿਬੰਦਨ ਦੋਨੋ ਕਿਯੋ ਬੈਠਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਪਾਨ ਦਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਦੋਨੋ ਮਮ ਬੀਰ ॥੧੦੬॥ ਨਿਜੁ ਕਟ ਕੋ ਫੈਂਟਾ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਮਧਰ ਕਰਵਾਰ ॥ ਲਿਆਵਹੁ ਚੰਡੀ ਬਾਂਧ ਕੈ ਨਾਤਰ ਡਾਰੋ ਮਾਰਿ ॥੧੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਚੜ੍ਹੇ ਰਨ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੁ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਸੈਨ ਭਲੀ ॥ ਤਬ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਜਨੁ ਮਧਿ ਤਰੰਗਨਿ ਨਾਵ ਹਲੀ ॥ ਖੁਰ ਬਾਜਨ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਨਭ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਨ ਟਲੀ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਚਲੀ ॥੧੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈਤਨ ਦੁਹੂੰ ਸਬਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲੁ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਜਾਇ ਗਿਰਿ ਘੇਰਿ ਕੈ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲ ਕੀਨ ॥੧੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨਿ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੈਤਨ ਕੀ ਤਬ ਕੋਪੁ ਕਿਯੋ ਗਿਰਿਜਾ ਮਨ ਮੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਚਲੀ ਸਭਿ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਗਿਰਿ ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਲ ਬੈਰਨਿ ਕੇ ਪਰ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਨਭ ਤੇ ਬਹਰੀ ਲਖਿ ਛੂਟ ਪਰੀ ਜਨੁ ਕੂਕ ਕੁਲੰਗਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੧੦॥ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਇਕ ਤੇ ਦਸ ਸੌ ਤੇ ਸਹਸ ਤਹ ਬਾਢੇ ॥ ਲੱਛਕੁ ਹੁਇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਨ ਦੈਤਨ ਮਾਂਝ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਕੋ ਕਵਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਅਤਿਸੈ ਉਪਮਾ ਜੁ ਭਈ ਬਿਨੁ ਕਾਢੇ ॥ ਫਾਗੁਨ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਭਏ ਜਨੁ ਪਾਤੁ ਬਿਹੀਨ ਰਹੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥੧੧੧॥ ਮੁੰਡ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ

ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਦਈ ਤਨ ਦਉਰਿ ਕੈ ਗਉਰਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਨਿਕਸੀ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਥਹਰੈ ਕਰ ਦੈਤ ਕੇ ਕੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨ ਗੁਮਾਨ ਸੋ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਮਨੋ ਜਮੁ ਆਪੁਨਿ ਜੀਭ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੧੨॥ ਘਾਉ ਕੈ ਦੈਤ ਚਲ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਦੇਵਿ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਢੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੁਇ ਬਾਢੇ ॥ ਮੁੰਡ ਲੈ ਢਾਲ ਦਈ ਮੁਖ ਓਟ ਧਸੇ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੂਰਮ ਪੀਠ ਪੈ ਨੀਠ ਭਏ ਸਹਸਫਨ ਕੇ ਫਨ ਠਾਢੇ ॥੧੧੩॥ ਸਿੰਘਹਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਆਗੈ ਭਈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਧੂਰਿ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਪੂਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਕੈ ਘੇਰ ਲਇਓ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਐਸੇ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰਿ ਊਪਰ ਜਾਇ ਜਿਉ ਬੇਲਹਿ ਤੇ ਕਦੂਆ ਕਟਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧੪॥ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹੀ ਮੁਖ ਸੰਖ ਬਜਾਵਤਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਤੜਿਤਾ ਦੁਤਿ ਮੰਡੀ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਅਰਿ ਭਾਜਤ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਰਬੰਡੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਖਿਲਾਰ ਕੈ ਝੰਡੀ ॥ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਚੰਡ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਤਿ ਚੰਡੀ ॥੧੧੫॥ ਮੁੰਡ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਹਨ੍ਯੋ ਫਿਰ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਸਭ ਸੈਨ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਸੋਂ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਰ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਲੈ ਕੈ ਮਹੇਸ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਨੇਸ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਿਯੋ ਜਨੁ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੪॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਕੋਟਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸੁੰਭ ਪੈ ॥ ਮਾਰੇ ਦੇਵੀ ਘੋਟਿ ਸੁਭਟ ਕਟਕ ਤੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਗਾਜਿ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥ ਮਰਿਹੋਂ ਜਿਯਤ ਨ ਛਾਡਿਹੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੱਤਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ॥੧੧੮॥ ਤੁੰਡ ਸੁੰਭ ਕੇ ਚੰਡਿਕਾ ਚਢਿ ਬੋਲੀ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਮਾਨੋ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਲੀਨੋ ਅਸੁਰ ਬੁਲਾਇ ॥੧੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤਬ ਕੀਨ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ

ਕੈ ਸੁਭਟ ਬੀਰ ਚੁਨਿ ਲੀਨ ॥੧੨੦॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੋ ਭੇਜੀਏ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਪਾਥਰ ਜਿਉ ਗਿਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਹਿ ਹਨੈ ਹਕਾਰਿ ॥੧੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭੇਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਲਿਆਵੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਜੀਤ੍ਯੋ ਜਿਨ ਪੁਰਹੂਤ ਭੁਜ ਬਲ ਜਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਹੈ ॥੧੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਪੈ ਦੈਤ ਇਕੁ ਗਯੋ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸ ॥ ਰਾਜ ਬੁਲਾਵਤ ਸਭਾ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੧੨੩॥ ਰਕਤਬੀਜ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਅਸੁਰ ਸਭਾ ਮਧਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਕਰਹੁ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੨੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਇ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਦੈ ਸਿਰ ਤਾਜ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਿ ਦਏ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ਪਾਨ ਲੈ ਦੈਤ ਕਹੀ ਇਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਰੋਂ ਅਬ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝ ਕੈ ਮੇਘ ਅਡੰਬਰ ਦੀਨੋ ॥੧੨੫॥ ਸ੍ਰੌਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੈ ਕੈ ॥ ਛਾਰ ਕਰੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿਰਾਜਹਿ ਚੰਡਿ ਪਚਾਰਿ ਹਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਚੜ੍ਹਿ ਊਪਰਿ ਗੈ ਕੈ ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੋਇ ਅੰਤਕ ਦੰਤ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਚਲ੍ਯੋ ਰਨ ਹੇਤ ਜੁ ਛੈ ਕੈ ॥੧੨੬॥ ਬੀਜ ਰਕਤ੍ਰ ਸੁ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ਕੈ ਆਗੈ ਕੀਏ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੱਯਾ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਮਹਾਂਬਲਿ ਦਾਨਵ ਮੇਰੁ ਕੋ ਪਾਇਨ ਸਾਥ ਮਥੱਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸੁ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਕਟਿ ਬਾਂਧਿ ਭਥੱਯਾ ॥ ਲੀਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ਲਏ ਜੁ ਸਥੱਯਾ ॥੧੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦਲ ਸਾਜਿ ਕੈ ਉਤਰੇ ਤਟ ਗਿਰਿਰਾਜ ॥ ਸ੍ਰਵਣਿ ਕੁਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸਿਵਾ ਕਰ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਸਿੰਘਹਿ ਅਸਵਾਰ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਚਲੀ ਪ੍ਰਬਲ ਅਸਿ ਧਾਰ ਰਕਤਬੀਜ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿੱਤ ॥੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਮਹਾ ਹਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਆਗੈ ਹ੍ਵੈ ਸਤ੍ਰੁ ਧਸੇ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਸਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਉਮਡ੍ਯੋ ਦਲੁ ਬਾਦਲੁ ਸੋ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਯਾ ਛਬਿ ਕੋ ਪਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਚਲੇ ਇਮ ਬੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਬਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੩੦॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਫੋਰ ਕੈ ਕਉਚਨ ਮੀਨਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਨ ਚੰਡਿ ਅਨੇਕ ਸੁ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲ੍ਯੋ ਬਹਿ ਕੈ ਸਰਿਤਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਹੂੰ ਕੋ

ਸੁਤ ਤੱਛਕ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਕਰਿ ਬਾਨੇ ॥੧੩੧॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਸਿੰਘਨਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਚਕ੍ਰ ਛੁਰੀ ਅਉ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਦਾਮਨ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਸਿੰਧੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਅੰਬਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗਾਇ ਹਨੂ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕ ਅਵਾਸ ਕੀ ਡਾਰੀ ਅਟਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਤੋਰ ਕੈ ਮੋਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੇ ਮੁਖ ਘੋਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਕੋਰ ਕੈ ਠੋਰ ਕੈ ਬੀਰ ਸੁ ਰਾਛਸ ਕੋ ਹਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਕੈ ਤੋਰ ਕੈ ਬੋਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹਾਡ ਚਬੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ਜਿਉ ਦਵਾਹਰਿ ਸਾਗਰ ਕੋ ਜਲ ਜਿਉ ਰਿਖਿ ਪੀਨੋ ॥੧੩੩॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਗਹਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਨ ਗਨੇ ਭਟ ਆਨੇ ॥ ਮਾਰਿ ਦਈ ਸਭ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਣਤ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਅਘਾਨੇ ॥ ਭਾਲ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖਿ ਭਵਾਨਿ ਕੋ ਦਾਨਵ ਯੌਂ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪੀਪਰ ਕੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੩੪॥ ਆਹਵ ਮੈ ਖਿਝ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਤੀਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਹਤਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਫਾਰੇ ॥ ਹੈ ਦਲ ਗੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿੰਧੁਰ ਐਸ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਉ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਭਾਗੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਕਹਯੋ ਦੈਤ ਪੁਨਿ ਘੇਰਿ ਕੈ ਕਰੋ ਚੰਡਿ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਬਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਮ ਸ੍ਰਉਣ ਗਿਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰੁ ਚ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਆਗ ਲਗੇ ਜਿਮੁ ਕਾਨਨ ਮੈ ਤਨ ਤਿਉ ਰਹੀ ਬਾਨਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੩੭॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਢਾਰ ਅਉ ਸਾਂਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਆਹਵ ਤੇ ਮਨ ਮਹਿ ਤਿਹ ਧੀਰਜ ਗਾਢੋ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਕ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਭਾਨੁ ਮਨੋ ਪਰਿਬੇਖ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੩੮॥ ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾ ਬਲ ਕੈ ਬਲਵੰਡ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਕੈ ਕੈ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਦਲੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ਸਰਮਾਸਹਿ

ਰੇਨੁ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੩੯॥ ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਦਲ ਫੋਰ ਦਯੋ ਬਲ ਕੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਭਭਕਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਧਰ ਸ੍ਰਉਣ ਬਹਾਇ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਕੇ ਸੀਸ ਦਯੋ ਧਨੁ ਯੌਂ ਜਨੁ ਕੋਪਿ ਕੈ ਗਾਜ ਨੇ ਮੰਡਪ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦੈਤ ਕੀ ਐਸੇ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪਉਨ ਪੂਤ ਜਿਉ ਲੰਕ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ਬਾਗ ਉਖਾਰ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਜਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂਬਲਿ ਮੇਘ ਸੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਅਰਿ ਪੈ ਸਰ ਡਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਸੋਂ ਖਗ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਯੌਂ ਅਨੁਸਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਨੋ ਸਰਿਤਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੀ ਕਰਿ ਲੋਥ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪੨॥ ਐਸੇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਸੁ ਕੈ ਕੈ ਦੁਖੰਡ ਜੁ ਚੰਡਿਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਗਿਰੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲ੍ਯੋ ਜਨੁ ਕੋਟ ਪਨਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਜਾਲ ਸੋ ਬਜਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਯੌਂ ਮਨ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲਏ ਬਹੇ ਪਉਨ ਸੋ ਆਪਸ ਮੈਂ ਭਿਰਹੈਂ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੪੩॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਦਾਰੁਨ ਕਾਮ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਸੋਂ ਅਰਿਨੀ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲਵਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲ੍ਯੋ ਬਹਿ ਬੈਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਸੁੰਡ ਸੀ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੈ ਬਰਨੀ ਹੈ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਸੁ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਤੇ ਗਿਰੀ ਸਰਪ ਕੀ ਦੁਇ ਘਰਨੀ ਹੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਦੈਤ ਕੋ ਚੰਡੀ ਦਯੋ ਭਜਾਇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਰਿ ਜਾਪ ਤੇ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਪਰਾਇ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਨੁ ਤੇ ਜਿਉ ਤਮ ਪਉਨ ਤੇ ਜਿਉ ਘਨ ਮੋਰ ਤੇ ਜਿਉ ਫਨਿ ਤਿਉ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥ ਸੂਰ ਤੇ ਕਾਤੁਰੁ ਕੂਰ ਤੇ ਚਾਤੁਰੁ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਤੁਰ ਏਣਿ ਡਰਾਨੇ ॥ ਸੂਮ ਤੇ ਜਿਉਂ ਜਸ ਬਜੋਗ ਤੇ ਜਿਉਂ ਰਸ ਪੂਤ ਕਪੂਤਹਿ ਜਿਉਂ ਬੰਸੁ ਹਾਨੇ ॥ ਧਰਮ ਜਿਉਂ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤੇ ਭਰਮ ਸੁਬੁਧਿ ਤੇ ਚੰਡਿ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਦੈਤ ਪਰਾਨੇ ॥੧੪੬॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਸਭ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕੈ ਤੂਰਨ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰਾਏ ॥ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਖੁਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਥ ਊਰਧ ਹੁਇ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੇਰ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਧਰਾ ਖਟ ਆਠ ਅਕਾਸ ਬਨਾਏ ॥੧੪੭॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਲੈ ਬਾਨਨਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਤਨ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਤੂੰਬੇ ॥ ਮਾਰ ਗਇੰਦ ਦਏ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਦਾਨਵ ਮਾਨ ਗਯੋ

ਉਡਿ ਪੂੰਬੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਸਿਤ ਪਾਗ ਚਲੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਊਪਰਿ ਖੂੰਬੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਸ ਕੇ ਉਠਿ ਬੂੰਬੇ ॥੧੪੮॥ ਦੈਤਨ ਸਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧੁ ਨਿਸੰਗ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਦਲ ਛਾਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਗ ਸਮੇਤ ਗਿਰਯੋ ਸਿਰ ਏਕ ਕੋ ਭਾਉ ਇਹੈ ਕਬਿ ਤਾ ਕੋ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁੰਨ ਭਏ ਨਭ ਤੇ ਸੁ ਮਨੋ ਭੂਅ ਟੂਟਿ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੯॥ ਬਾਰਿਦ ਬਾਰਨ ਜਿਉ ਨਿਰਵਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲਧਾਰਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਆ ॥ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੰਘਾਰ ਸਨੇਹ ਤੇ ਸ੍ਰਉਨਤ ਪੀਆ ॥ ਏਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ ਪਰਾਇ ਕੈ ਏਕਨ ਕੋ ਧਰਕਯੋ ਤਨ ਹੀਆ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਕਿਧੋ ਕਰ ਭਾਨਹਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੈਤ ਗਈ ਦੁਤਿ ਦੀਆ ॥੧੫੦॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਭਈ ਅਤਿ ਧਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਹਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਏਕ ਗਇੰਦ ਬਡੋ ਰਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਰਨ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਕਬਿ ਯੌਂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਗਰ ਬਾਂਧਨ ਕੇ ਸਮਏ ਨਲ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰ ਜਬੈ ਸੈਨਾ ਲਈ ਤਬੈ ਦੈਤ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਧਿਬੇ ਕੋ ਮਨ ਦੀਨ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਮਹਾਂ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਸੰਖ ਲੀਏ ਕਰਿ ਚੱਕ੍ਰ ਅਉ ਬੱਕ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਪੱਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਹਮ ਸੋਂ ਤਿਨ ਯੌਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦੁ ਕਹੈ ਰਨ ਯਾਹੀ ਤੇ ਚੰਡਿਕਾ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੫੩॥ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਦਲ ਅਉਰ ਭਜਯੋ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁ ਭਿਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥ ਛੁਟਯੋ ਮਨ ਨਾਹਿ ਗਿਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਬਲ ਧਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਮੈ ਐਸਿ ਤਰਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਯੋ ਮਨੁ ਮੇਰੁ ਕੋ ਮੱਧਿ ਧਰਯੋ ਸੁ ਫਿਰਯੋ ਹੈ ॥੧੫੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਨਦ ਸ੍ਰੋਨ ਕੋ ਪੈਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਅਉ ਢਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦਉਰ ਕੈ ਜਾਇ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਤਨ ਮੂਰਛ ਪਾਰਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਨ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਸੈਲ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫੫॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਕੋ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਿਉ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਯੋ ਹੈ

॥ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਰਨੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਿਹ ਨਾਉ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗੇਰੂ ਨਗੰ ਪਰ ਕੈ ਬਰਖਾ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਨਹੁ ਰੰਗ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥੧੫੬॥ ਸ੍ਰੌਣਤਬਿੰਦ ਸੋਂ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਰਨ ਮੱਧਿ ਰੁਹੇਲੀ ॥ ਪੈ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਮੀਜ ਦਯੋ ਤਿਲ ਤੇ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਨਿਕਾਰਤ ਤੇਲੀ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਪਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚ੍ਵੈ ਰੰਗਰੇਜ ਕੀ ਰੇਨੀ ਜਿਉ ਫੂਟਿ ਕੈ ਫੈਲੀ ॥ ਘਾਉ ਲਸੈ ਤਨ ਦੈਤ ਕੇ ਯੌਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਫਨੂਸ ਕੀ ਥੈਲੀ ॥੧੫੭॥ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸ੍ਰਉਣ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਸਮਾਇ ਗਏ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਭਏ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬਾਰਿਦ ਧਾਰ ਪਰੈ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਬਿੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਮਿਟ ਕੈ ਜੁ ਗਏ ਹੈਂ ॥੧੫੮॥ ਜੇਤਿਕ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈਂ ਰਨਿ ਤੇਤਿਕ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥ ਪੇਖਿ ਕੈ ਕੌਤਕ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸ ਮਹੱਲ ਕੈ ਬੀਚ ਸੁ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੀ ਝਾਈ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਉਠੇ ਰਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਜੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਭਾਨੁ ਕੀ ਅੰਸੁ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਸੁ ਭਏ ਫਿਰਿ ਲੈ ਮੁੰਗਰਾ ਜਿਮਿ ਧਾਨ ਕੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਦਏ ਸਿਰ ਖੰਡ ਜੁਦੋ ਕਰਿ ਬਿੱਲਨ ਤੇ ਜਨੁ ਬਿੱਲ ਤੁਟੇ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਐਸਿ ਉਠੇ ਹੈਂ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਬਾਨਨ ਬਾਰਿਦ ਜਾਨੁ ਵੁਠੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਸੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸਿ ਉਠੇ ਫਿਰ ਸ੍ਰਉਨ ਤੇ ਦੈਤ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਸੀਤ ਤੇ ਰੋਮ ਉਠੇ ਹੈਂ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਭਏ ਇਕਠੇ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਅਉ ਸਿੰਘ ਦੁਹੂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੇ ਧੁਨਿ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਕੋ ਛੁਟਿ ਧਯਾਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਲ ਗਏ ਸੁਰ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਨ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਸੋਂ ਚੰਡਿਕਾ ਇਉ ਕੀਨੋ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ॥ ਅਗਨਤ ਭਏ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ਕ੍ਰੁੱਧੁ ॥੧੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੇਖਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਤਬ ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਕਾਟ ਦਏ ਅਰਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਜਿਉਂ ਪਖੀਆਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੈ

ਲਖੀਆਂ ॥ ਜਨੁ ਕੰਚਨ ਮੰਦਰ ਮੈ ਜਰੀਆ ਜਰਿ ਲਾਲ ਮਨੀ ਜੁ ਬਨਾ ਰਖੀਆਂ ॥੧੬੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਬਹੁ ਚੰਡਿ ਨ ਏਤੋ ਕਰਯੋ ਮਧੁ ਸੋਂ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜੁ ਭਾਲ ਤੇ ਜ੍ਵਾਲ ਕੀ ਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਈ ਤਿਹ ਤੇ ਰਨਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਭਯ ਭੀਰੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੋ ਫੋਰਿ ਕੈ ਧਾਰ ਪਰੀ ਧਰਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥੧੬੫॥ ਮੇਰੁ ਹਲਯੋ ਦਹਲਯੋ ਸੁਰਲੋਕੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਭੂਧਰ ਭਾਜਤ ਭਾਰੀ ॥ ਚਾਲਿ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥ ਧਯਾਨ ਰਹਯੋ ਨ ਜਟੀ ਸੁ ਫਟੀ ਧਰਿ ਯੋਂ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕਾਲ ਸੀ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡੀ ਕਾਲੀ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਹਉ ਹਨਿਹੋਂ ਤੂੰ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀ ਅਰਿ ਦਲ ਡਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਕੇਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਘੇਰੇ ਸਭੈ ਬਨ ਜੈਸੇ ਦਵਾ ਪੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੈਤ ਜਰੈਂ ਜੈਸੇ ਈਟ ਅਵਾ ਪੈ ॥ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਉਨ ਪਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਵਿ ਨੈ ਮਨ ਮੈ ਲਿਯੋ ਭਾਉ ਭਵਾਪੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਨੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੋ ਹੈ ਤਵਾ ਪੈ ॥੧੬੮॥ ਚੰਡਿ ਹਨੇ ਅਰੁ ਕਾਲਿਕਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦਨ ਸੋਂ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਤਬੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਆਮਿਖ ਸ੍ਰੌਨ ਅਚਯੋ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਤਾ ਛਬਿ ਮੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਮਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਨੁੱਛ ਸੁ ਸਾਲਨ ਲਾਸਹਿ ਸੋ ਬਹੁ ਪੀਨੋ ॥੧੬੯॥ ਜੁੱਧ ਰਕਤ੍ਰਬੀਜ ਕਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਯੌਂ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸਾਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਸ੍ਰੌਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਉਠਿ ਤੇਤਕ ਰੂਪ ਅਨੇਕਹਿ ਧਾਰੇ ॥ ਜੁਗਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਰਿ ਖੱਪਰ ਭਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬੂੰਦ ਪਰੈਂ ਅਚਵੈਂ ਸਭ ਖੱਗ ਲੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੭੦॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਸਜਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧ ਭਈ ਪਹਰੇਕ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਿਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਅਸਿ ਸੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਭਜਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨੁ ਅਤੀਤ ਕਰਯੋ ਚਿਤ ਕੋ ਧਨਵੰਤ ਸਭੈ ਨਿਜੁ ਮਾਲ ਤਜਯੋ ਹੈ ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਚੰਡੀ ਦਯੋ ਬਿਦਾਰਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਨ ਕਾਲੀ ਕਰਯੋ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਡਾਰਯੋ ਮਾਰਿ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ॥੧੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਰਕਤਬੀਜ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੁੱਛ ਬਚੇ ਭੱਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ਸ੍ਰਉਨਤਬੀਜ ਹਨਜੋ ਦੁਹੁ ਨੇ ਮਿਲਿ ਅਉਰ ਮਹਾਂ ਭਟ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਇਉਂ ਹਨਿਹੋਂ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਅਜਾ ਬਨ ਮੈ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਪਛਾਰੇ ॥੧੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕਟਕ ਕੇ ਭਟਨ ਕੋ ਦਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਕੈ ਇਉਂ ਕਹਜੋ ਹਨਿਹੋਂ ਚੰਡਿਹਿ ਆਜ ॥੧੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚਢੇ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਕੀ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਪਾਇਕ ਅਗ੍ਰ ਭਏ ਮਧਿ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਪਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਊਪਰਿ ਸੁੰਦਰ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਸਕ੍ਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨੋ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਸਪੱਛ ਉਡੇ ਗਿਰਿਰਾਈ ॥੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਨਾਇ ਦਲੁ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਗਿਰਿਰਾਜ ॥ ਕਵਚ ਅੰਗ ਕਸਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਉਠੇ ਸਿੰਘ ਜਿਉ ਗਾਜ ॥੧੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥ ਦੇਖਨ ਮੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਤੁਰਾ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਰਾ ਪਰ ਧਾਏ ॥ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਤਬ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਕਨਕਾ ਪਗ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਠਉਰ ਅਡੀਠਿ ਕੇ ਜੈ ਕਰਬੇ ਕਹ ਤੇਜਿ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਸੀਖਨ ਆਏ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਉਤਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਗਿਰਿਰਾਜ ਤੇ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲਿ ਕੀਨ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਕੋਪ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦਾਨੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋਂ ਇਹ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨੋ ॥ ਕਾਲਿ ਕੇ ਬੱਕ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਤੇ ਸੁ ਉਠਜੋ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਜਿਉਂ ਜਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਇ ਦਏ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠਜੋ ਜੁ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਮਾਨੋ ॥੧੭੯॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਇਕੁ ਐਸੇ ॥ ਸਜਾਮ ਪਹਾਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਨੇ ਤਮ ਜੈਸਿ ਹਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ਸੇ ॥ ਭਾਜਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਡਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਕੈਸੇ ॥ ਭੀਮ ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਜੋ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉਰਉ ਜੈਸੇ ॥੧੮੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਆਗਯਾ ਪਾਇ ਸੁੰਭ ਕੀ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਆਇ

ਚੰਡਿ ਊਪਰਿ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਨੀ ਠਨੀ ॥ ਚੰਡਿਕਾ ਲੈ ਬਾਨ ਅਉ ਕਮਾਨ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਛਿਨ ਮਧਿ ਕੈ ਕੈ ਬਲ ਸੁੰਭ ਕੀ ਹਨੀ ਅਨੀ ॥ ਡਰਤ ਜਿ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰੇਤ ਕੀਨੇ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਚਲ ਬਿਥਰ ਐਸੇ ਭਾਜਗੀ ਅਨੀਕਨੀ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰੂ ਥਲ ਮੈ ਸਮੂਹ ਬਹੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਕੇ ਧੂਰਿ ਉਡਿ ਚਲੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੋਟਿਕ ਕਨੀ ਕਨੀ ॥੧੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਲੈ ਕਾਲਿ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਦਾਨਵ ਯੌਂ ਦਬਟੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਚਾਬ ਗਈ ਮੁਖਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੰਡਿ ਕਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ਧਰ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡ ਗਏ ਇਕ ਦੈਤ ਫਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਇਉਂ ਬਹੁ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਲਟੇ ਹੈਂ ॥੧੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬਿਸਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਕਤਿ ਸਹਾਇਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭੇਜੀ ਰਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੧੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਵਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਆਈ ਭਲੇ ਜਨੁ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਵਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਨਦੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਲਰਾਸਿ ਮੈ ਆਨਿ ਸਮਾਈ ॥੧੯੪॥ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਦੇਵਨ ਕੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨ ਸਾਥਿ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਬੀਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਦਾੜ੍ਹਨ ਸਾਥਿ ਚਬਾਇ ਗਈ ਕਲਿ ਅਉਰ ਗਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਭਾਲੁਕ ਜਿਉ ਗਿਰਿਰਾਜ ਚਲਾਏ ॥੧੯੫॥ ਫੇਰ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਗੂਦ ਬਹ੍ਯੋ ਅਰਿ ਸੀਸਨ ਤੇ ਕਵਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਉ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਨਿ ਤੁਸਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭੈ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਉ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਦਲੁ ਲੈ ਤੁਮਹੂੰ ਜਾਹੁ ॥੧੯੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਬੋਲ ਨਿਸੁੰਭੁ ਚਲ੍ਯੋ ਦਲ ਸਾਜਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਐਸੇ ॥ ਭਾਰਥ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਪਾਰਥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਬਹੁ ਦੈਤ ਕਉ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰ ਭਏ ਤਨ ਕੈਸੇ ॥ ਸਾਵਣ ਮਾਸ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਕੇ ਖੇਤਿ ਉਗੇ ਮਨੁ ਧਾਨ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜੈਸੇ ॥੧੯੮॥ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਇਉ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ

ਧੁਜਨੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕਵਿ ਨੈ ਜਸੁ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਸਾਤਹੁੰ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਚਿ ਕੈ ਬਿਧਿ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ਨਵੀਨੋ ॥੧੮੯॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਭਈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਲਰੀ ਹੈ ॥ ਫੋਰਿ ਦਈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਰਿ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਭਯਾਨਕ ਇਉਂ ਅਸੁਰੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋਂ ਲਾਲ ਭਈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅੰਗ ਸੂਹੇ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਦੈਤ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਬਲੁ ਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਫੇਰਿ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਲਰੇ ਰਨਿ ਇਉਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਪਤੰਗ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਦੁ ਟੂਕ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨੁ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਬਰ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਢੀ ਜੁਦੇ ਕੈ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੧॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਦਲੁ ਅਉਰ ਭਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਪਗੁ ਨਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕਾ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਮੁਖ ਦੈਤ ਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਯੋ ਨਭ ਭਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੋ ਅਤਿ ਬਉਨ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਸਾਂਗ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰੰ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਭਾਲ ਮੈ ਐਸੇ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਫੋਰਿ ਗਈ ਸਿਰਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਭਈ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਨੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਪਥ ਊਰਧ ਸੋ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨੁ ਮਹੇਸ ਕੇ ਤੀਸਰਿ ਨੈਨ ਕੀ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਭਈ ਖੁਲਤੈ ਸੇ ॥੧੯੩॥ ਦੈਤ ਨਿਕਾਸ ਕੈ ਸਾਂਗ ਵਹੈ ਬਲੁ ਕੈ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਕੀਨੀ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋਈ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਗਲਦੀਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਗਰੇ ਮੈ ਤੰਬੋਰ ਕੀ ਪੀਕ ਨਵੀਨੀ ॥੧੯੪॥ ਜੁੱਧੁ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਨਹਿ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਦ੍ਰੋਣਜ ਭੀਮ ਨ ਅਰਜੁਨ ਅਉ ਕਰਨੈ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਛੁਟੀ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਕੇ ਫਰਨੈ ॥ ਜਨੁ ਰਾਤ ਕੈ ਦੂਰਿ ਬਿਭਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਫੈਲ ਗਈ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ॥੧੯੫॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਚੱਕ੍ਰ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਹਤੀ ਲਲਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਮਹਾ ਸਿਰ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥

ਰਾਮ ਕੇ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਹਨੂਮਾਨ ਜੁ ਆਨਿ ਮਨੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੬॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕੈ ਖੱਗੁ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਮਜਾਨ ਤੇ ਤਾ ਤਨ ਬੀਚ ਭਲੇ ਬਰ ਲਾਯੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰਜੋ ਸਿਰ ਵਾ ਧਰ ਤੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਊਚ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰਿ ਤੇ ਗਿਰਜੋ ਕਾਕ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਮ ਖਾਯੋ ॥੧੯੭॥ ਬੀਰ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਗਯੋ ਰਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ॥ ਦੇਖਤ ਧੀਰਜ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਅਬਿ ਕੋ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾ ਮਹਿ ॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨੇ ਅਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਸਿਰ ਦਾਨਵ ਤਾ ਮਹਿ ॥ ਮੁੰਡਹਿ ਤੁੰਡਹਿ ਰੁੰਡਹਿ ਚੀਰਿ ਪਲਾਨ ਕਿਕਾਨ ਧਸੀ ਬਸੁਧਾ ਮਹਿ ॥੧੯੮॥ ਇਉ ਜਬ ਦੈਤ ਹਤਜੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਅਉਰ ਚਲਜੋ ਰਨ ਮੱਧਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਦੁ ਤੀਨਕ ਝਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੀਸ ਦਈ ਬਲੁ ਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਸਿਰ ਦੂਰ ਪਰਾਇ ਜਿਉ ਟੂਟਤ ਅੰਬ ਬਯਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਜਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਨਜੋ ਰਨ ਦੈਤ ਸਮੂਹ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਖੱਗ ਗਦਾ ਲਗਿ ਦਾਨਵ ਰੰਚਕ ਰੰਚਕ ਹੁਇ ਤਨ ਆਏ ॥ ਮੂੰਗਰ ਲਾਇ ਹਲਾਇ ਮਨੋ ਤਰੁ ਕਾਛੀ ਨੇ ਪੇਡ ਤੇ ਤੂਤ ਗਿਰਾਏ ॥੨੦੦॥ ਪੇਖਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਆਪਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਤੇ ਤਨ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਕਾਰਿ ਪਛਾਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਟੂਟ ਪਰੇ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਜਾਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਸੁਤਭਾਨੁ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਭ ਟੂਕ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥੨੦੧॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਬੈ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਭਾਰ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਕਰੀ ਕਰਿ ॥ ਕੋਪਿ ਦਈ ਅਨਸੁੰਭ ਕੇ ਸੀਸ ਬਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਤਰਵਾ ਤਰਿ ॥ ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਕਹਿ ਤਾ ਛਿਨ ਸੋ ਬਿਬ ਹੋਇ ਪਰਜੋ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰ ਕੀ ਤਾਰ ਲੈ ਹਾਥਿ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸਾਬਨ ਕੋ ਸਬੁਨੀਗਰਿ ॥੨੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨਿ ਮਾਰਜੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰਿ ॥ ਭਾਜਿ ਦੈਤ ਇਕ ਸੁੰਭ ਪੈ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥੨੦੩॥

ਆਨਿ ਸੁੰਭ ਪੈ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸਕਲ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਭਾਜੇ ਦਾਨਵ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਤੁਅ ਭ੍ਰਾਤ ॥੨੦੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਛੋਭ ਸਮਾਯੋ ॥ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਯੋ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸਮਾਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਭਯਾਨਕ ਲੋਥ ਪਰੀ ਲਖਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਉਮਡੀ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੦੫॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਉ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਹਤੀ ਇਨਹੂੰ ਸਭ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਬੰਧੁ ਕਬੰਧੁ ਪਰ੍ਯੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸੋਕ ਕੈ ਪਾਇ ਨ ਆਗੈ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਭਯੋ ਭਯਭੀਤਹਿ ਚੀਤਹਿ ਮਾਨਹੁ ਲੰਗ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੨੦੬॥ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਦਲ ਕੋ ਜਬ ਸੁੰਭ ਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੇ ਤਬ ਦੈਤ ਘਨੇ ॥ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥੁ ਪਾਇਕ ਕਉਨ ਗਨੇ ॥ ਤਹਾਂ ਘੇਰ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਦੀਹ ਬਨੇ ॥ ਮਨੁ ਭਾਨੁ ਕੋ ਛਾਇ ਲਯੋ ਉਮਡੇ ਘਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾਨਿ ਸਨੇ ॥੨੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰੋ ਪਰ੍ਯੋ ਤਬੈ ਚੰਡਿ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਕਾਲੀ ਸੋਂ ਹਸਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੦੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਔਰ ਕੇਤਕ ਚਬਾਇ ਡਾਰੇ ਕੇਤਕ ਬਗਾਇ ਡਾਰੇ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜ ਭਾਰੇ ਤੇਤੋ ਨਖਨ ਸੋਂ ਫਾਰਿ ਡਾਰੇ ਐਸੋ ਰਨ ਭੈਕਰ ਨ ਭਯੋ ਆਗੇ ਕਬ ਹੀ ॥ ਭਾਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਾਹੂ ਸੁੱਧ ਨ ਰਹੀ ਸਰੀਰ ਹਾਲਚਾਲ ਪਰੀ ਮਰੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਦਬ ਹੀ ॥ ਪੇਖਿ ਸੁਰਰਾਇ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਸੁਰ ਪੁੰਜਨ ਬੁਲਾਇ ਕਰੈ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਬ ਹੀ ॥੨੦੯॥ ਕ੍ਰੋਧਮਾਨ ਭਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਰਾਜਾ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੇ ਐਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨੋ ਕਾਲੀ ਡਾਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਬਲ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ਕਰਵਾਰ ਢਾਰ ਪੈਠੋ ਰਨ ਮਧਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਯੌਂ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸਾਥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਕੇ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਲੀਨਿ ਹਥਿਆਰ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਐਸੇ ਚਲੇ ਦਾਨੋ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਪਾਨੋ ਮਾਨੋ ਸਲਭ ਉਡਾਨੋ ਪੁੰਜ ਪੰਖਨ ਸੁ ਧਾਰ ਕੈ ॥੨੧੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਲਖੈ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਬਾਹਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਭ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਅਲਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਘੂਰਨ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਮ ਔ ਖਰਸਾਨੋ ॥ ਤਾ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਐਸੁ ਫਿਰ੍ਯੋ ਜਲ ਭਉਰਿ ਨਹੀ ਸਰ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਉਰ ਨਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੈ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਰੁਖੁ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਨੋ ॥੨੧੧॥ ਜੁੱਧੁ ਮਹਾਂ

ਅਸੁਰੰ ਗਨਿ ਸਾਥਿ ਭਯੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸੈਨ ਅਪਾਰ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਰਨ ਕਾਰੀ ॥ ਖੇਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਚਾਰ ਸਉ ਕੋਸ ਲਉ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪੂਰਨ ਏਕ ਘਰੀ ਨ ਪਰੀ ਜਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਿਉ ਪਤਝਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਮਾਰ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਲਈ ਤਬ ਲੀਨੋ ਹੈ ਸੁੰਭ ਚਮੁੰਡ ਕੋ ਆਗਾ ॥ ਚਾਲ ਪਰਯੋ ਅਵਨੀ ਸਿਗਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਸੂਖ ਗਇਓ ਤ੍ਰਸ ਕੈ ਹਰ ਹਾਰ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਅੰਕ ਮਹਾਂ ਭਯੋ ਜਾਗਾ ॥ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਲਪਟਾਇ ਗਰੇ ਮਧਿ ਮਾਨਹੁ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਤਾਗਾ ॥੨੧੩॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ਇਹ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨੀ ॥ ਕਾਲੀ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਦੀਨੁ ਖਪਾਇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਬਾਨੀ ॥ ਚੰਡਿ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਤੇਊ ਤਾ ਛਿਨ ਗਉਰਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਸਰਿਤਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਮਿਲੈ ਬਰਖਾ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਪਾਨੀ ॥੨੧੪॥ ਕੈ ਬਲ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਲੈ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਕੀ ਤਾ ਪਰ ਲਾਈ ॥ ਪੈਠਿ ਗਈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਜੁੱਗਨਿ ਪੂਰ ਅਘਾਈ ॥ ਦੀਰਘ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਈ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਇਉਂ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਲੋਗ ਕੀ ਸੀਢੀ ਬਨਾਈ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਭ ਚਮੂੰ ਸੰਗ ਚੰਡਿਕਾ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕਨਿ ਵਾਰ ਮਚਯੋ ਹੈ ॥ ਜੰਬੁਕ ਜੁੱਗਨਿ ਗ੍ਰਿਝ ਮਜੂਰ ਰਕਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਚ ਮੈ ਈਸ ਨਚਯੋ ਹੈ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਸੁ ਭੀਤਿ ਭਈ ਸਿਤ ਗੂਦ ਅਉ ਮੇਦ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਚਯੋ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਰੰਗੀਨ ਬਨਾਇ ਮਨੋ ਕਰਿਮਾਵਿਸੁ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥੨੧੬॥ ਦੁੰਦ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਉਤ ਸੁੰਭ ਇਤੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ਭਏ ਦੁੰਹੁ ਕੇ ਤਨ ਪਉਰਖ ਗਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਕੋ ਹਾਰੀ ॥ ਹੀਨ ਭਈ ਬਲ ਤੇ ਭੁਜ ਕਾਂਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਐਸਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗਾਰੁੜ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਲਟਿ ਪੰਚ ਮੁਖੀ ਜੁਗ ਸਾਂਪਨਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੭॥ ਕੋਪ ਭਈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਪਚਾਰ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਬਜੀ ਝਨਕਾਰ ਉਠੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਰੈਨਿ ਲਸੈ ਪਟਬੀਜਨ ਕੀ ਚਮਕਾਰੀ ॥੨੧੮॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਯੋ ਬਲ ਛੀਨ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਤਿ ਘਟੀ ਮੁਖ ਕੀ ਤਨ ਕੀ ਮਨੁ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾ ਸਸਿ ਜੈਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਯੋ ਕਰਿ ਸੁੰਭ

ਉਠਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਕਵਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਜਸੁ ਐਸੇ ॥ ਰੱਛਨ ਗੋਧਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨੁ ਜੈਸੇ ॥੨੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰ ਤੇ ਗਿਰ ਧਰਨੀ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰ ਤੇ ਗਯੋ ਅਕਾਸ ॥ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਈ ਚੰਡਿ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੨੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਨਭ ਮੰਡਲ ਚੰਡਿਕਾ ਜੁੱਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ਜਿਮ ਆਗੇ ਨ ਹੋਊ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੁਰ ਪੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਖੈਂਚ ਕੈ ਮੁੰਡ ਦਈ ਕਰਵਾਰ ਕੀ ਏਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੀਏ ਤਬ ਦੋਊ ॥ ਸੁੰਭ ਦੁ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਤਨ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਸੋ ਚੀਰਤ ਕੋਊ ॥੨੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਮਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ਉਠੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥ ਤਬ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੨੨੨॥ ਦੈਤ ਰਾਜ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨ੍ਯੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸਟ ਕਰਨ ਮਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਸੈਨਾ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਰਿ ਭਈ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਤਬ ਭੂਪ ਬਿਨਾ ਕਰੈ ਕਉਨ ਲਰਾਈ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੇ ਅਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਹੀਏ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਦਈ ਸਭ ਪਉਰਖਤਾਈ ॥ ਦੈਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਖੇਤ ਇਉਂ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਗੁਨ ਲੋਭ ਤੇ ਜਾਤ ਪਰਾਈ ॥੨੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਭੈ ਭੀਤੇ ॥ ਤੇਈ ਵੈ ਦੈਤ ਪਰਾਇ ਗਏ ਰਨ ਹਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਏ ਬਲੁ ਰੀਤੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਨਿਰਾਸ ਭਏ ਬਨਬਾਸ ਗਏ ਜੁਗ ਜਾਮਨਿ ਬੀਤੇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਸੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ॥੨੨੫॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਠਉਰ ਸੁ ਅੱਛਤ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤੱਛਨ ਲੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਟੀਕਾ ਸੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਭਾਲ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਉਪਜ੍ਯੋ ਤਹ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਵਿ ਨੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਆਨਿ ਪ੍ਰਵੇਸਹਿ ਕੀਨੋ ॥੨੨੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁਦੇਵਨ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਏ ਹੋ ਜਗਮਾਤ ਤੈਂ ਤੋ ਕਟ੍ਯੋ ਬਡੋ ਪਾਪ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਦੀਨੋ ਤੈ ਸੁਰੇਸ ਹੂੰ ਕੋ ਬਡੋ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ਜਗ ਤੇਰੋ ਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਅਸੀਸ ਦਿਜ ਰਾਜ ਰਿਖਿ

ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਪੜ੍ਹਯੋ ਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉਚ ਹੂੰ ਕੋ ਜਾਪ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈਸੇ ਧਾਰ ਸਾਗਰ ਮੈ ਗੰਗਾ ਜੀ ਕੋ ਆਪ ਹੈ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ਆਰਤੀ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁ ਅੱਛਤ ਦੱਛਨ ਜੱਛਨ ਜੀਤ ਕੋ ਗੀਤ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹੇ ਜਗ ਮਾਇ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਇ ਤੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਘਾਇ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੮॥ ਸਕ੍ਰਹਿ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜ ਦੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੋਦ ਮਹਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਨਭ ਥਾਪ ਕੈ ਤੇਜੁ ਦੈ ਆਪ ਤਹਾ ਤੇ ਸੁ ਲੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਤੇ ਨ ਗਈ ਹੈ ॥ ਧੂਰਿ ਕੈ ਪੂਰ ਮਲੀਨ ਹੁਤੋ ਰਵਿ ਮਾਨਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਓਪ ਦਈ ਹੈ ॥੨੨੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਧੁਕੈਟ ਮਦ ਮਥਨਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਮਾਨ ਮਰਦਨ ਕਰਨਿ ਤਰੁਨਿ ਬਰ ਬੰਡਿ ਕਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਦ੍ਰਿਗ ਧਰਨਿ ਧਰ ਧੂਰਿਧਾਨੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕੇ ਮੁੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਰਕਤਬੀਰਜ ਹਰਨਿ ਰਕਤ ਭੱਛਨ ਕਰਨਿ ਦਰਨਿ ਅਨਸੁੰਭ ਰਨ ਰਾਰ ਰਿਸ ਮੰਡਿਕਾ ॥ ਸੁੰਭ ਬਲੁ ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਵਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਖਲੁ ਅਸੁਰ ਦਲੁ ਜੈਤੁ ਜੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥੨੩੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ ॥ ਨ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋਂ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਸਿਖਹੌਂ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥੨੩੧॥ ਚੰਡਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਰਸਾਲ ਭਯੋ ਨਖ ਤੇ ਸਿਖ ਲਉ ਉਪਮਾ ਸੁ ਨਈ ਹੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਤ ਕਰੀ ਕਵਿ ਨੈ ਸਤਿਸਯ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਨਮਿੱਤ ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੈ ਨਰ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਸਯਾ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਜਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜਿਹ ਨਮਿੱਤ ਕਵਿ ਨੈ ਕਹ੍ਯੋਸੁ ਦੇਹ ਚੰਡਿਕਾ ਸੋਇ ॥੨੩੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਸਹਿਤ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਹਾ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਜੰ॥ ਬਢਿਓ ਸੁ ਲੋਹ ਪੂਰਜੰ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਿਅੰ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ ਕੀਤਿਅੰ॥੧॥ ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ॥ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੈ ਸਬੈ॥ ਮਹੇਸੁਰਾਚਲੰ ਬਸੇ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਿਤ ਮੋ ਤ੍ਰਸੇ॥੨॥ ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੈ॥ ਭਜੇ ਹਥ੍ਯਾਰ ਡਾਰ ਕੈ॥ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੇ॥ ਬਿਸੂਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥੩॥ ਬਰਖ ਕਿਤੇ ਤਹਾਂ ਰਹੇ॥ਸੁ ਦੁਖ ਦੇਹ ਮੋ ਸਹੇ॥ਜਗਤ੍ਰ ਮਾਤਿ ਧਿਆਇਅੰ॥ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇਅੰ ॥੪॥ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ॥ ਚਰੰਨ ਪੂਜਬੇ ਧਏ॥ ਸਨੰਮੁਖਾਨ ਠਢੀਅੰ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਨ ਪਢੀਅੰ ॥੫॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ ॥ ਸਭੋ ਸੀਸ ਨਿਆਏ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸਾਧੁ ਹਰਖੇ ॥੬॥ ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਜਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥੭॥ ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਭਵਾਨੀ ਰਿਝਾਈ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥੮॥ ਕਰੇ ਘੰਟ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਸੁਣ੍ਯੋ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਸਾਜੰ ॥੯॥ ਚੜ੍ਯੋ ਰਾਛਸੇਸੰ॥ ਰਚੇ ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ ॥ ਬਲੀ ਚਾਮਰੇਵੰ ॥ ਹਠੀ ਚਿੱਛੁਰੇਵੰ ॥੧੦॥ ਬਿੜਾਲੱਛ ਬੀਰੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਡੇ ਇੱਖੁ ਧਾਰੀ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨੁ ਕਾਰੀ ॥੧੧॥ਦੋਹਰਾ॥ ਬਾਣ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਛਾਡਤ ਭਏ ਅਪਾਰ ॥ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰਿ ਸੋਭੇ ਸਭੈ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੨॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੇ ਬਾਨ ਪਾਨੀ

ਚਲਾਏ ॥ ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ । ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥੧੩॥ ਦ੍ਰੁਗਾਹੂੰ ਕਿਯੰ ਖੇਤ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਰੰ ਪਟਿਸੰ ਪਰਘ ਪਾਂਸੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਹਠੀ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੪॥ ਤਬੈ ਅਸਟ ਹਾਥੰ ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤਾਕਿ ਝਾਰੇ ॥ ਬਬੱਕਿਓ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਜੁਧੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥੧੫॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਜਗਮਾਤ ਕੇ ਬਾਣ ਲਗੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ ॥ ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀਕਨਿ ਤਿਉ ਉਮਡੀ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਬਿਰੂਥਨਿ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਧਨੁਸਾਇਕ ਹਾਥ ਗਹਜੋ ਕਸਿ ਕੈ ॥੧੭॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ ॥ ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ ॥ ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ ॥ ਤਰਵਾਤਰ ਹ੍ਵੈ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥੧੮॥ ਤਨ ਝੱਝਰ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਫਿਰੇ ॥ ਇਕਿ ਹਾਥ ਹਥਜਾਰ ਲੈ ਆਨਿ ਬਹੇ ॥ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤ ਰਹੇ ॥੧੯॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਤਹਾਂ ਸੁ ਦੈਤ ਰਾਜਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੁ ਸਰਬ ਸਾਜਜੰ ॥ ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹਿਯੰ ॥ ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹਿਯੰ ॥੨੦॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕਿਯੋ ॥ ਉਤਾਰ ਹਸਤਿ ਤੇ ਦਿਯੋ ॥੨੧॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲਜੋ ਜੁੱਧ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨਿ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ॥ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਥ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ ॥੨੨॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁ ਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਂਕੇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਰੀ ਅੱਭ੍ਰ ਜਿਉਂ ਗਰਜ ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁੱਧ ਹਰਖੰ ॥੨੩॥ ਤਬੈ ਦੇਵਿਯੰ ਪਾਨਿ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਜੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੁੱਟੰ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਹਥਜਾਰੰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸਿ ਦੇਬੀ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਣ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਗਿਰਾਏ

॥੨੫॥ਚੌਪਈ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ॥ ਸਬੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੨੬॥ ਆਪ ਜੁਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕ ਤੇ ਬਿਗਸੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਆਪ ਕਾਲਿਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥੨੭॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਨਿਕਸੀ ਕਪਾਲਿ ॥ ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ ॥ ਛੁਟੇ ਹੈਏਸ ॥੨੮॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ॥ ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਸਾਂਗੰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥੨੯॥ ਬਾਹੈਂ ਨਿਸੰਗ॥ ਉੱਠੈਂ ਝੜੰਗ ॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠਤ ਕੜਾਕ ॥੩੦॥ ਬਬਕੰਤ ਮਾਇ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ॥ ਜੁੱਝੇ ਜੁਆਣ॥ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥੩੧॥ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ਧਾਯੋ ਅਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਤਹ ਨਿਜ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁੱਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਦੇਬਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਗੈਂ ਗਿਰੇ ਰਣਿ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਜੁਆਣ॥ ਪੀਲਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣਿ ਸੁੱਛ ਛੁੱਛ ਕਿਕਾਣ ॥੩੨॥ ਚੀਰ ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਬਾਜਿਰਾਜ ਅਨੇਕ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਰੇਕ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁਕ ਬਾਣ ਅਨੰਤ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੇ ਬਰੱਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੩੩॥ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਉਡੇ ਤਹਾਂ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ॥ ਮੱਤ ਦੰਤਿ ਸਪੱਛ ਪੱਬੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ ॥ ਛੁੱਦ੍ਰ ਮੀਨ ਛੁਰੁਧ੍ਰਕਾ ਅਰੁ ਚਰਮ ਕੱਛਪ ਅਨੰਤ॥ ਨੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਸੁ ਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੋਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥੩੪॥ ਨਵ ਸੂਰ ਨਵਕਾ ਸੇ ਰਥੀ ਅਤਿ ਰਥੀ ਜਾਨੁ ਜਹਾਜ ॥ ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ ॥ ਮੋਲੁ ਬੀਚ ਫਿਰੈਂ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ ਖੇਤ ਖਤੰਗ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨਿ ਝਾਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ ॥੩੫॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁ ਰੰਗ ਰੰਗਿਤ ਬਸਤ੍ਰ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸਸਤ੍ਰਰੁ ਅਸਤ੍ਰ ॥ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਓ ਨਹੀ ਏਕ ॥੩੬॥ ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕਾਲਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਤਤਕਾਲ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜਿ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧ੍ਰਿ ਉਤਾਲ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕਹ ਮਾਰ ਕਰਿ

ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹਿਖੇ ਬਲਿਹਿ ਦੇਤ ਜਗਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਦੇਵਿਸ ਗਾਜਿਯ। ਅਨਹਦ ਬਾਜਿਯ ॥ ਭਈ ਬਧਾਈ॥ ਸਭ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧॥੩੯॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ ॥ ਕਰਤ ਬਡਾਈ ॥ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਖਾਈ ॥੨॥੪੦॥ ਕੀਨੀ ਅਰਚਾ ॥ ਜਸ ਧੁਨਿ ਚਰਚਾ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥੩॥੪੧॥ ਗਾਏ ਕਰਖਾ ॥ ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਸਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੪॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਜੂ ਭਏ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਢੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ॥ ੫॥੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਲੈ ਕੇ ਦਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ ॥ ਸੇਸ ਮੁਕਟ ਮਨਿ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ ॥੬॥੪੪॥ ਛੀਨ ਲਯੋ ਅਲਿਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕਹ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ੭॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਰਨਿ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਭੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥੮॥੪੬॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸਿਖ ਕਾਰਮੰਕ ਸੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ॥੯॥੪੭॥ ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬਿ ਹੁਐ॥ ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਸੁ ਮੁੱਦਿ ਪਾਨਿ ਪਾਨ ਕੈ ॥ ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥੧੦॥੪੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੧੧॥੪੯॥ ਕਰੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ ॥ ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥੧੨॥੫੦॥ ਉਤੇ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ॥ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ॥ ਬਕੇ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥੧੩॥੫੧॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ॥ ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੧੪॥੫੨॥ ਮੰਡੇ ਮੱਧਿ ਜੰਗੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ

॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੧੫॥੫੩॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ॥ ਫਿਰੈਂ ਜਿਉਂ ਗੰਗੈਰੀ ॥੧੬॥੫੪॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉੱਧਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੈ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥਿ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚਉਦਹੂੰਯੰ ਰਹਜੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਚਮੱਕਜੋ ਮੁਖੰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਮੱਧਿ ਨੂਰੰ ॥੧੭॥੫੫॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣੰ ਮਚਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਲਯੋ ਬੇੜ੍ਹਿ ਪੱਬੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੧੮॥੫੬॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕਿਯੋ ਦੇਵਿ ਕੋਪੰ ॥ ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸ ਟੋਪੰ ॥ ਭਈ ਸਿੰਘ ਸ੍ਵਾਰੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ॥ ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥੧੯॥੫੭॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾਂ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਤਿਨੈ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੨੦॥੫੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਤੈ ਸੈਨ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥੫੯॥ ਜਿਤੇ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਤ੍ਰੁ ਆਯੋ ॥ ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥੬੦॥ ਜਿਤੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਨੈ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ॥੨੩॥੬੧॥ ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਪੀ ਤੇਜ ਵਾਲੀ ॥ ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥੨੪॥੬੨॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣੰ॥ ਸੁਨਜੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੨੫॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨਿ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਜੋ ਭਜਿਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੬॥੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਬਧਹਿ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ

ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰਿ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨੈ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥ ਚਉਪਈ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਪਠਏ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ ॥੨॥੬੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੇ ਆਏ॥ ਤੇ ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ ॥੩॥੬੭॥ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣਿ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪੰ ਦੈ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਤਿੱਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥੪॥ ੬੮॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਭ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥ ਦਉਰਿ ਦਉਰਿ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀਂ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥੫॥੬੯॥ ਰੇਲਿ ਰੇਲਿ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਝੇਲਿ ਝੇਲਿ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲਿ ਹੇਲਿ ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥੬॥੭੦॥ ਝਾਰਿ ਝਾਰਿ ਫਿਰੈ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸੈਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ ॥ ਬੱਕ੍ਰ ਨੱਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਿਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ ॥੭॥੭੧॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਬੱਜਿ ਬੱਜਿ ਸਬੱਜ ਬਾਜਨ ਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥੮॥੭੨॥ ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗੱਜਿਯੰ ਅਰੁ ਸੱਜਿਯੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜਿ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥੯॥੭੩॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨਿ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ॥ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇ ਗੀ ਫੇਰਿ ਫੇਰਿ ਸੁ ਬੀਰ॥ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ॥੧੦॥੭੪॥ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣਿ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂਦ੍ਰ॥ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ॥ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ

ਕਰਿ ਦਲੰ ਸੁਰ ਪੱਗੁ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨ ॥੧੧॥੭੫॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਾਣ ਅਉਰ ਕਮਾਣ ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲਿ ਕ੍ਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪਿ ਕਰਵਾਰਿ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩॥੭੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਤ੍ਰਿਤਿਯੋ ਧਿਆਇ

ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ਅਫਜੂੰ ॥

ਅਥ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ ॥ ਬੈਠਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੧॥੭੮॥ਚਉਪਈ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਤਬ ਭੂਪਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨਿ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥੭੯॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਦੈ ਚਲਯੋ ਨਗਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ ਸੁਨੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਥਹਰਾਨਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੁਤਿ ਦਿਵਰਾਜ ਡਰਾਨਾ ॥੩॥੮੦॥ ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਕੇ ਜਬ ਤਟ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ ॥ ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਨਾਨ੍ਹਾ ॥੪॥੮੧॥ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਬਰਖਿਯੰ ਬਾਣੰ ॥ ਬਾਜਰਾਜ ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ਢਹਿ ਢਹਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਕਟੇ ਬਿਰਛ ਸੰਗਿ ਆਰਾ ॥੫॥੮੨॥ ਜੇ ਜੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਗਏ ॥ ਜਿਹ ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਭਏ ਦੋ ਦੋ ਚਾਰਾ ॥੬॥੮੩॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥੭॥੮੪॥ ਬਜੇ ਭੇਰ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੱਕੇ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਿਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੱਕੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬੱਕੰ ॥੮॥੮੫॥ ਉਤੇ ਕੋਪਿਯੰ ਸ੍ਰੋਣਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਨਿ ਤੀਰੰ ॥ ਉਤੇ ਦਉਰ

ਦੇਵੀ ਕਰਜੋ ਖੱਗ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਮੂਰਛਾ ਹੁਇ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ ॥੯॥੮੬॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗੱਜਜੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲੌ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬੱਜਜੋ ॥ ਲਗੇ ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਜੁੱਧੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰਧੰ ॥੧੦॥੮੭॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਤਿਤੇ ਕਾਲਿ ਕੂਟੇ ॥ ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ ॥ ਜਿਤੀ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਜਗੇ ਸੂਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੧੧॥੮੮॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ ਮਾਸੁ ਮੁਛੰ ॥ ਭਯੋ ਚਾਰ ਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥੧੨॥੮੯॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੧੩॥੯੦॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੁੱਕੇ॥ ਪਛੇ ਆਹੁ ਰੁੱਕੇ ॥੧੪॥੯੧॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ॥੧੫॥੯੨॥ ਮਹਾਂ ਰੋਸਿ ਗੱਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਭਰੇ ਰੋਸ ਭਾਰੀ॥ ਮੱਚੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੬॥੯੩॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਣ ਭੱਜੀ ॥ ਪਰਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ॥ ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥੧੭॥੯੪॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉਠੇ ॥੧੮॥੯੫॥ ਕਟਾ ਕੱਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਤੇ॥ ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥੧੯॥੯੬॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਉਭੈ ਜੁੱਧ ਮਾਚੇ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ॥ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੦॥੯੭॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਤੀਰੰ॥ਗਲੋ ਗੱਡ ਫੋਰੈਂ॥ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੋਰੈਂ ॥੨੧॥੯੮॥ ਸਮੁਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ॥ ਮਹਿਖੁਆਸੁ ਕਰਖੇ॥ਕਰੈਂ ਤੀਰ ਮਾਰੰ॥ ਬਹੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ॥੨੨॥੯੯॥ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ॥ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥੧੦੦॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਟੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਜ ਫੂਟੇ ॥੨੪॥੧੦੧॥ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੇਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ ॥ ਕਟੇ ਬਾਜਿ ਬਰਮੰ ॥੨੫॥੧੦੨॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਝੁੱਝੇ ॥ ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬॥੧੦੩॥ ਨੱਚੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਹਸੇ ਬਜੋਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ

॥੨੭॥੧੦੪॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਚਾਰੀ ॥ ਉਠੇ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿੱਛੰ ॥੨੮॥੧੦੫॥ ਗਣੰ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਅੰ ॥ ਚਰੰ ਚਾਰਣੇਅੰ ॥ ਹਸੇ ਸਿੱਧ ਸਿੱਧੰ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੨੯॥੧੦੬॥ ਡਕਾ ਡੱਕ ਡਾਕੈਂ ॥ ਹੱਕਾ ਹੱਕ ਹਾਕੈਂ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ॥ ਡਮਕ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥੩੦॥੧੦੭॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੇ॥ ਧਰਾ ਗੋਮ ਗੱਜੇ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾ ਦੈਤ ਬੱਜੇ ॥੩੧॥੧੦੮॥ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਿਕ ਬਾਣ ਚਲੇ ਅਰਿ ਓਰ ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਇ ਕੰਠ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖ ਅਚੰਭਵ ਛੋਡਿ ਭੱਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਭਰੇ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈ ਗਨ ਤਾਜੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮੱਧਿ ਛਪੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ ਭਾਜੇ ॥੩੨॥੧੦੯॥ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ਪ੍ਰਮਾਥਿਨ ਸੰਖ ਸ੍ਰਜਜੋ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਗਾਹਤ ਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ ਬਬੱਕਤਿ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮਜੋ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਉਚਹਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦਿਤ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁ ਸੋਭਿਤ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲ ਜ੍ਵਾਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਰਾਜਤਿ ਉੱਧੰ ॥੩੩॥੧੧੦॥ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵ ਭੂਰਿ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥ ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰ ਗਿਰੇ ਰਣ ਹੂਰਨ ਹੇਰਿ ਹਿਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਪੂਰਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰਿ ਤੂਰਣ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਣ ਜਾਨੁਕ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪॥੧੧੧॥ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੰ॥ ਝਾਗੜਦੰ ਨਾਗੜਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਮਹਾ ਗੱਜ ਗਾਜੇ ॥੩੫॥੧੧੨॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰ ਝਾਰੈਂ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਕਾਰੈਂ ॥੩੬॥੧੧੩॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰੈਂ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਵਿਯਾਨ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੈਂ ॥੩੭॥੧੧੪॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇ ਛੜਾਕੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ

ਤੀਰੰ ਤੁਪਕੰ ਤੜਾਕੇ ॥੩੮॥੧੧੫॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰ ਪਰੇਤੰ ॥੩੯॥੧੧੬॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜੇ ॥੪੦॥੧੧੭॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥੪੧॥੧੧੮॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕੁ ਰੂਪ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕੁ ਦੇਬਿ ਮਾਰਿਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕੁ ਰੂਪ ਧਾਰਹੀਂ ॥ ਤਿਤਜੋ ਦ੍ਰੁਗਾ ਸੰਘਾਰਹੀਂ ॥੪੨॥੧੧੯॥ ਜਿਤੇਕੁ ਸਸਤ੍ਰ ਵਾ ਝਰੇ ॥ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਜਿਤੀਕੁ ਬਿੰਦੁਕਾ ਗਿਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰੈਂ ॥੪੩॥੧੨੦॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹੂਓ ਸ੍ਰੋਣ ਹੀਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਗ ਛੀਨੰ॥ ਗਿਰਜੋ ਅੰਤ ਝੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ ਭੂਮੰ ॥੪੪॥੧੨੧॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ॥ ਰਕਤਬਿੰਦੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤੁਬਾਰੇ ॥੪੫॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ

ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੪॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਣਜੋ ਜਬੈ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ਆਪ ਚੜ੍ਹਤ ਭੇ ਜੋਰਿ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸ ਅਰੁ ਪਾਸਿ ॥੧॥੧੨੩॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਸਾ ਧੁਕਾਰੰ ॥ ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਛਤ੍ਰ ਛਾਯੰ॥ ਭਜੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰੰ ਡਰਜੋ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥੨॥੧੨੪॥ ਭਕਾ ਭੁੱਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢੋਲੰ ॥ ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ ਡੱਢ ਕੋਲੰ ॥ ਡਮਾ ਡੱਮਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੱਕ ਡੰਕੰ ॥ ਰੜੇ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਕਿਲੱਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥੩॥੧੨੫॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਰਹਜੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥ ਦਹਲੇ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧੰ ਭਏ ਪੱਬ ਚੂਰੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਸੋਰ ਕਾਲੀ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ॥ ਕਿਲੱਕਾਰ ਜੇਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੪॥੧੨੬॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਗੱਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ॥

ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ॥੫॥੧੨੭॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗੱਜਜੋ॥ ਮਹਾਂ ਸੰਖ ਬੱਜਜੋ ॥ ਰਹਜੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ॥ ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਧੂਰੰ ॥੬॥੧੨੮॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗਾਜੇ॥ ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ॥੭॥੧੨੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ॥੮॥੧੩੦॥ਮੁਖੰ ਨੈਣ ਰਕਤੰ॥ ਧਰੇ ਪਾਣ ਸਕਤ॥ਕਿਯੇ ਕ੍ਰੋਧ ਉੱਠੇ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥੯॥੧੩੧॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਕੂਟੇ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੧੦॥੧੩੨॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕਿਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਿਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਗਹ ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ ॥੧੧॥੧੩੩॥ ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡਮੰਕਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ ॥ ਧ੍ਰਮ ਧ੍ਰਮਤ ਸਾਂਗ ਧਮੰਕਯੰ ॥ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਯੰ ॥੧੨॥੧੩੪॥ ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣਯੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ॥ ਡਹਕੰਤ ਡਾਮਰ ਡਾਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਕ ਕੂਕਤ ਜੁੱਗਣੀ ॥੧੩॥੧੩੫॥ ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਛਿੱਛਯੰ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿੱਛਯੰ॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਅਨੇਕਯੰ ॥ ਫਿਕਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਿਸੇਖਯੰ ॥੧੪॥੧੩੬॥ ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੰਗਣੀ ॥ ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਬਿ ਅਭੰਗਣੀ ॥ ਬਬਕੰਤ ਕੇਹਰ ਡੋਲਹੀਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਹੀਂ ॥੧੫॥੧੩੭॥ ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮੱਕਯੰ ॥ ਧਮ ਧਮਤ ਸਾਂਗ ਧ੍ਰਮੱਕਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧ ਜੁਆਣਯੰ ॥੧੬॥੧੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦਾਨਵੀ ਸੁੰਭ ਨਿਰਖਿ ਨਿਜ ਨੈਣ ॥ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੁਲਿਓ ਬੈਣ ॥੧੭॥੧੩੯॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਪਠਯੋ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ॥ ਕਹਜੋ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਇਯੋ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾਹਿ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਇਯੋ ॥੧੮॥੧੪੦॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਸੁ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਜੋ ਸੁਰੇਸ ਭਾਜਿ ਕੈ ॥੧੯॥੧੪੧॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰ ਸੰਗਿ ਲੈ ॥ ਚਲਿਓ ਸੁ ਦੁੰਦਭੀਨ ਦੈ ॥ ਹਕਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਭਰੇ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵਤਾ ਡਰੇ ॥੨੦॥੧੪੨॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕੰਪਜੋ ਸੁਰੇਸ ॥ ਬੁਲਯੋ ਮਹੇਸ ॥ ਕਿੱਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁਛੇ ਜੁਝਾਰ ॥੨੧॥੧੪੩॥ ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਕਉਨੇ

ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਮਾਇ ॥ ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥੧੪੪॥ ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਜਾਇ ॥ ਹਨਿਹੈਂ ਰਿਸਾਇ ॥੨੩॥੧੪੫॥ ਸੋ ਕਾਮ ਕੀਨ ॥ ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥੨੪॥੧੪੬॥ਬਿਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਸਕਤਿ ਸੀਘ੍ਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਨਿ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਸੁ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ ॥ ਹਸੇ ਸੁ ਕੰਕ ਬੰਕਜੰ ਕਬੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾਰੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁੱਠਹੀ ॥੨੫॥੧੪੭॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਬੈ ਸਕਤਿ ਐ ਕੈ ॥ ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐ ਕੈ ॥ ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥੨੬॥੧੪੮॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬੰਕ ਬੈਣੰ॥ ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੨੭॥੧੪੯॥ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਧਰੇ ਚਾਰ ਚਰਮੰ ॥ ਸੁਜੇ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਮੰ ॥੨੮॥੧੫੦॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥ ਛੁਟੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ॥ ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੩੦॥੧੫੨॥ਇਤੈ ਦੇਬਿ ਮਾਰੈ॥ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਫਾਰੈ॥ਗਣੰ ਗੂੜ੍ਹ ਗਰਜੈਂ॥ ਸਬੈ ਦੈਤ ਲਰਜੈਂ ॥੩੧॥੧੫੩॥ ਭਈ ਬਾਣ ਬਰਖਾ॥ ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਮਾਰੇ ॥ ਮਯਾ ਸੰਤੁਬਾਰੇ ॥੩੨॥੧੫੪॥ ਨਿਸੁੰਭੰ ਸੰਘਾਰਜੋ॥ ਦਲੰ ਦੈਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਭਾਜੇ॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥੩੩॥੧੫੫॥ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ॥ ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਜਯੰ ਸੰਤ ਜੰਪੈਂ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਕੰਪੈਂ ॥੩੪॥੧੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋਂ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੫॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁੱਝਯੋ ਸੁਣਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ਰਹਯੋ ਪੂਰ ਗੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥੧॥੧੫੭॥ ਡਰਯੋ ਚਾਰ ਬਕੱਤ੍ਰੰ ਟਰਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਡਿਗੇ ਪੱਬ ਸਰਬੰ ਸੁਜੇ ਸੁਭ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥ ਪਰੇ ਹੂਹ ਦੈ

ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਹੰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਸਜਜੋ ਸੈਣ ਸੁੰਭੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਉੱਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਾ ਡਾਕਣਿਯੰ ਡਕਾਰੰ ॥੩॥੧੫੯॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਯੋ ਭਟੰ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਪਰੀ ਗੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪॥੧੬੦॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਉਡੈਂ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਰੜੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਹਾ ਡੂਹ ਡੰਕੰ ॥੫॥੧੬੧॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਤਛਾ ਮੁੱਛ ਤੇਗੰ ਬਕੈ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਗੰ ॥ ਪਰੀ ਹਾਲ ਹੂਲੰ ਸੁਣਯੋ ਲੋਗ ਨਾਗੰ ॥੬॥੧੬੨॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣਿਯੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਰਿਸਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥੭॥੧੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਿਕੁ ਅਸੁਰ ਪਠਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ॥ ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਿਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥੮॥੧੬੪॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸਕੋਪ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥੯॥੧੬੫॥ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥੧੦॥੧੬੬॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਿਲੰਗ ॥੧੧॥੧੬੭॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮੱਕਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲਹੱਕਿ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਬਾਹੈਂ ਜੁਆਣ ॥੧੨॥੧੬੮॥ ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛੁਟੰਤ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥੧੩॥੧੬੯॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭੰਗ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਆਣ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁਝਾਣ ॥੧੪॥੧੭੦॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੜੰਗ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੜੰਗ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਾਕ ॥੧੫॥੧੭੧॥ ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭਭਾਕ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕਪਾਲਿ ॥ ਨੱਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲਿ ॥੧੬॥੧੭੨॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਦੁਸਟ ਮਾਰਜੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰਜੰ ॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਿਯੰ॥

ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁੱਠਿਯੰ ॥੧੭॥੧੭੩॥ ਕੜਾਕ ਕਰਮੁਕੰ ਉਧੰ ॥ ਸੜਾਕ ਸੈਹਥੀ ਜੁਧੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਬਰਖਜੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਹਰਖਜੰ ॥੧੮॥੧੭੪॥ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਜੰ ॥ ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਜੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥ ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥੧੯॥੧੭੫॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਝੱਟੰ ॥ ਛੁਰੀ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੁੱਟੰ॥ ਗੁਰੰ ਗੁਰਜ ਗੱਟੰ ॥ ਪਲੰਗੰ ਪਿਸੱਟੰ ॥੨੦॥੧੭੬॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੋਣ ਚੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੂਹ ਛੁਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉੱਠੰ ॥੨੧॥੧੭੭॥ ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ ਲੁਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰੱਟੰ ॥ ਭਣੈ ਜੱਸ ਭੱਟੰ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫੱਟੰ ॥੨੨॥੧੭੮॥ ਭਜੇ ਛਤ੍ਰਿ ਥਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥ ਫਿਰੇ ਜਜੋਂ ਹਰੱਟੰ ॥੨੩॥੧੭੯॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਰੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਆਰੇ ॥ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੨੪॥੧੮੦॥ ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਰ ਗਾਰੇ॥ ਸੁ ਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥੨੫॥੧੮੧॥ ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ ॥ ਬਡੇ ਈ ਲੁਝਾਰੇ॥ ਹੁਤੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥੨੬॥੧੮੨॥ ਇਕੰ ਬਾਰ ਟਾਰੇ ॥ ਠਮੰ ਠੋਕ ਠਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ॥ ਢਮੱਕੇ ਢਢਾਰੇ ॥੨੭॥੧੮੩॥ ਬਹੇ ਬਾਣਣਜਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਤੀਰ ਤਾਰੇ ॥ ਲਖੇ ਹਾਥ ਬਾਰੇ॥ ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥੨੮॥੧੮੪॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਆਪੁ ਬਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥੧੮੫॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਹਾਰੇ॥ ਬਡੇ ਈ ਅੜਿਆਰੇ ॥ ਖਰੇ ਈ ਬਰਿਆਰੇ ॥ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥੩੦॥੧੮੬॥ ਲਪੱਕੇ ਲਲਾਰੇ ॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ ॥ ਹਣੇ ਕਾਲਿਕਾ ਰੇ ॥ ਭੱਜੇ ਰੋਹਵਾਰੇ ॥੩੧॥੧੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਿ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨ॥ ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ॥੩੨॥੧੮੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਣਜੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ । ਚੜ੍ਹੇ ਜੰਗ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੩੩॥੧੮੯॥ ਲਗੇ ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥ ਚਮੱਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਹਠੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਹੁੰਕੇ॥ ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦ੍ਵੰਕੇ ॥੩੫॥੧੯੧॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ

॥ ਮਯਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥੩੬॥੧੯੨॥ ਚੌਪਈ॥ ਜੇ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਧਏ॥ ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ॥ ਝਮਕਤਿ ਭਈ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ॥ ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੭॥੧੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਟੇ ਬਚਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ॥ ਤਬ ਆਪੈ ਨਿਕਸਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਭੁ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੩੮॥੧੯੪॥ ਚੌਪਈ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਤ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਨੀਕੈ ਸਮਝਾਈ ॥ ਸਿਵ ਕੌ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾਂ ॥ ਦੈਤਰਾਜ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥੩੯॥੧੯੫॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਸਿਵਹਿ ਦੂਤ ਕਰਿ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੪੦॥੧੯੬॥ ਸਿਵ ਕਹਿ ਦੈਤ ਰਾਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ਤੁਮਹੁ ਜਗਮਾਤਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੌ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕੈ ਮਾਂਡਹੁ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰਾਈ ॥੪੧॥੧੯੭॥ ਦੈਤਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਜੂਝਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਰਜਤਿ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਜਯੋਂ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰਪਤਿ ਤਹਾਂ ॥੪੨॥੧੯੮॥ ਚਮਕੀ ਤਹਾਂ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਫਰਕੇ ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ ॥ ਭਿਭਰੇ ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥੪੩॥੧੯੯॥ ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੋਧਾ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢਢਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗਡੁਗੀ ਘਨੀ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤਿ ਨ ਗਨੀ ॥੪੪॥੨੦੦॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥੨੦੧॥ ਝੁੱਕੇ ਨਿਝੱਕ ॥ ਬੱਜੇ ਉਬੱਕ॥ ਸੱਜੇ ਸੁਬਾਹ॥ ਅੱਛੈ ਉਛਾਹ ॥੪੬॥੨੦੨॥ਕੱਟੇ ਕਿਕਾਣ॥ ਫੁੱਟੇ ਚਵਾਣ॥ ਸੂਲੰ ਸੜਾਕ॥ ਉੱਠੇ ਕੜਾਕ ॥੪੭॥੨੦੩॥ ਗੱਜੇ ਜੁਆਣ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਰਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥੪੮॥੨੦੪॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੇ ਬਾਜਿਯੰ ਤਾਜਿਯੰ ਇੱਤ ਉੱਤੰ॥ ਗੱਜੇ ਬਾਰੁਣੰ ਦਾਰੁਣੰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਉਠੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਰਣੰਕੈ ਨਫੀਰੀ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯॥੨੦੫॥ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੱਥ ਮਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ ॥੫੦॥੨੦੬॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ

॥ ਸਮੂਹ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ॥ ਸੰਭਾਰੈਂ ਹਥਜਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੫੧॥੨੦੭॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕੜੱਕਾਰ ਉੱਠੇ ॥੫੨॥੨੦੮॥ ਬੱਜੈਂ ਬਾਦਿਤ੍ਰੇਅੰ ॥ ਹਸੈਂ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਅੰ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਜੁੱਟੇ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੇ ॥੫੩॥੨੦੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੫੪॥੨੧੦॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਕੁਠੀਅੰ ਬੁਠੀਅੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬਾਣੰ॥ ਰਣੰ ਡੁਲੀਅੰ ਬਾਜਿ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਜੁਝੇ ਜੋਧਜੰ ਬੀਰ ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ਮਨੋ ਸਾਂਤਨੇਵੰ ॥੫੫॥੨੧੧॥ ਗੱਜੇ ਗੱਜਿਯੰ ਸਰਬ ਸੱਜੇ ਪਵੰਗੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਟਿਯੰ ਜੋਧ ਛੁੱਟੇ ਖਤੰਗੰ ॥ ਤੜੱਕੇ ਤਬੱਲੰ ਝੜੰਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥੫੬॥੨੧੨॥ ਢਮਾ ਢੱਮ ਢੋਲੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਗਹਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ਹਯੰ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥ ਸਟਾ ਸੱਟ ਸੇਲੰ ਖਹਾ ਖੂਨਿ ਖੱਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੫੭॥੨੧੩॥ ਉਠੇ ਅੱਗਿ ਨਾਲੰ ਖਹੇ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਨਿਸਾਮਾਵਸੀ ਜਾਣੁ ਮਾਸਾਣ ਜੱਗੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡੱਕੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭੱਕੰ ॥੫੮॥੨੧੪॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ ॥ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ ॥ ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦ੍ਰੁਗਾ ਤਿਤੇ ॥ ਅਰਿ ਔਰ ਜੇਤਿਕ ਡਾਰੀਅੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥੫੯॥੨੧੫॥ ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਅੰ ॥ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡੀਅੰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਓ ॥੬੦॥੨੧੬॥ ਨਭ ਮੱਧਿ ਬਾਜਨ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੇਵ ਸੁ ਗਾਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰ ਬਾਰਹੀਂ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਸਰਬ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥੬੧॥੨੧੭॥ ਰਣਿ ਕੋਪਿ ਕਾਲਿ ਕਰਾਲਿਯੰ ॥ ਖਟ ਅੰਗ ਪਾਣਿ ਉਛਾਲਿਯੰ ॥ ਸਿਰ ਸੁੰਭ ਹੱਥ ਦੁਛੰਡਿਯੰ ॥ ਇਕ ਚੋਟਿ ਦੁਸਟ ਬਿਹੰਡਿਯੰ ॥੬੨॥੨੧੮॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ ਹਨਾ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲਿ ॥ ਤਜੋਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਂਹ ਕਰਾਲਿ ॥੬੩॥੨੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮੁਸਤੁ ॥੬॥ਅਫਜੂੰ ॥

ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥ ਸਭ ਫੂਲ ਫੂਲਨ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਘਨਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇ ਕੈ ॥ ਟੀਕਾ ਦਿਯੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੧॥੨੨੦॥ ਚੌਪਈ॥ ਉਸਤਤਿ ਸਬਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਏ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹੁਐ ਗਏ ॥੨॥੨੨੧॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ ॥ ਦਾਨਵ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸਾਧਨ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥੩॥੨੨੨॥ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀਅੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦਨੀ ਧੂਮ੍ਰਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਰੂਪ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਯੰਤੀ ॥੪॥੨੨੩॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਬਹਾ ਜੋਤਿ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ ਚੀਰਣੀ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥੨੨੪॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ ਬਰਮਾ॥ ਨਮੋ ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥੬॥੨੨੫॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ ॥ ਦਿਜਗਿ ਦਜਾਰਦਨੀਅੰ ਨਮੋ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਨਮੋ ਭੈਰਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਮਾਨੀ ॥੭॥੨੨੬॥ ਅਧੀ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਰਮਾ ਰਾਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਈਰਵੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂਪਾ ॥੮॥੨੨੭॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੁਧਨੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿਨੀ ਸਿੱਧਿਨੀ ਸੁੱਧ ਧਰਮਾ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿੱਧਿ ਕੂਪਾ ॥੯॥੨੨੮॥ ਮ੍ਰਿੜਾ ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਵੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ॥ ਪਰਾ ਪਉਸਟਣੀ ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਤੋਤਲਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ ॥੧੦॥੨੨੯॥ ਭਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵਡਾਯੰ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕਾਯੰ ਨਯੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ॥੧੧॥੨੩੦॥ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ ਚਰਮਣੀ ਖੜਗਪਾਣੰ॥

ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚੱਕ੍ਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਗਜਾਨ ਬਿਗਜਾਨ ਕੀ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ॥੧੨॥੨੩੧॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਅੰ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦੋਖਾਰਦਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੧੩॥੨੩੨॥ ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁਖਜ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰੁਣੀਅੰ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲਾ ॥੧੪॥੨੩੩॥ ਨਮੋ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਦੱਗੰ ਝਮਾ ਝਮ ਬਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਰੂੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ਨਮੋ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਯਣੀ ਦੁਸਟ ਖਾਪੀ ॥੧੫॥੨੩੪॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧਿ ਰੂਪੰ ਨਮੋ ਸਿੱਧਿ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾਤ੍ਰੀ ॥੧੬॥੨੩੫॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ ਧਰਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਛਲਾ ਆਛਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ॥ ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੀ ॥੧੭॥੨੩੬॥ ਨਮੋ ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ॥ ਜਿਨੈ ਮੋਹ ਕੈ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਬੰਧਿਆ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ ॥ ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ ॥੧੮॥੨੩੭॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੁਸਟ ਗਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਨੀ ਸੋਖਨੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਸਕਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੧੯॥੨੩੮॥ ਨਮੋ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨਵੀਅੰ ਗੁਬਿੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਭਰਣੀ ॥੨੦॥੨੩੯॥ ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੱਗਜਾ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈਤਯਾਣੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗਜਾ ॥੨੧॥੨੪੦॥ ਨਮੋ ਘੋਰ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਚਾਰੁ ਨੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਥਣੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧਿ ਬੁੱਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿੜਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲਾ ॥੨੨॥੨੪੧॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾ ਧਰੀ ਦੁਖਜ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਨਮੋ

ਸਸਤ੍ਰਗਾਮੀ॥ ਨਮੋ ਜੱਛ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਪੂਰਨ ਕਾਮੀ ॥੨੩॥੨੪੨॥ ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ ਜਾਪਣੀ ਸਰਬ ਲੋਗਾ ॥ ਥਪੇ ਥਾਪਣੀ ਖਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ ॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੪॥੨੪੩॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸਾ ਨਮੋ ਨਾਗਰ ਕੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕਮੱਛਿਆ ਕਰੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰੀ ਕਪਰਦੀ ਕਲਜਾਣੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰਿੱਧਣੀ ਸਿੱਧਿ ਦਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੫॥੨੪੪॥ ਨਮੋ ਚਤੁਰ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਅਸਟਬਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਬਹਾ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੨੬॥੨੪੫॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਅਰਦਜਾਰਦਨੀ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ॥ ਸਿਤਾ ਆਸਿਤਾ ਰਾਜਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਨੰਤੀ॥ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ਅਲਾਸੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥੨੭॥੨੪੬॥ ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲ ਕਾਯੰ ॥ ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾਯੰ ਛਿਮਾਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ ॥ ਸੁਆਹਾ ਸੁੱਧਾਯੰ ਨਮੋ ਸੀਤਲੇਯੰ ॥੨੮॥੨੪੭॥ ਨਮੋ ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਕਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹਾ ਨਮੋ ਸਜਾਮ ਬਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੈਤ ਦਰਣੀ ॥੨੯॥੨੪੮॥ ਨਮੋ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੰ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਊਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗੂੜੰ ॥ ਸਸੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰਭਾਲਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੦॥੨੪੯॥ ਕਲੀ ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮੱਛਜਾ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ ਇੱਛਜਾ ॥ ਜਯਾ ਜੋਗਨੀ ਜੱਗ ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਿਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰੁ ਹੰਤੀ ॥੩੧॥੨੫੦॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੇਯੰ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਅਭੀਤੰ ਅਜੀਤੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੩੨॥੨੫੧॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੀ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿੱਤਜੰ ॥ ਨਿਰੂਪੰ ਨਿਰਬਾਣੰ ਨਮਿੱਤਜੰ ਅਕਿਤਜੰ ॥੩੩॥੨੫੨॥ ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮਗਾਮੀ ਗੁਪਾਲੀ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨਾ ਜੱਗਜਾ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਸਤ੍ਰੁ ਚਰਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥੩੪॥੨੫੩॥ ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ

ਨਮੋ ਚਰ ਚਿਤੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭੜਿੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭੀਮਿ ਰੂਪਾ ਨੋਮ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਵਿਖਜਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥੩੫॥੨੫੪॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜ੍ਵਾਲ ਪਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚਮੁੰਡੀ ॥ ਬਰੰ ਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥੩੬॥੨੫੫॥ ਸਬੈ ਸੰਤੁਬਾਰੀ ਬਰੰ ਬਯੂਹ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੭॥੨੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਦੇਬੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ ਡਕਾਰੰ ॥ ਭਰੇ ਨੇਹ ਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਰੁਲੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨ੍ਰਿਸੰਕੰ ॥੧॥੨੫੭॥ ਚਲੇ ਨਾਰਦਊ ਹਾਥਿ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਨੇ ਬਾਰਦੀ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਗੱਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੫੮॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ॥ ਬਧੇ ਬੱਧ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬੱਧੰ ॥ ਭਏ ਸਾਧੁ ਸੰਬੂਹ ਭੀਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ ਸਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ॥੩॥੨੫੯॥ ਪੜੈ ਮੂੜ੍ਹ ਯਾ ਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੇ ॥ ਸੁਨੈ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁੱਧ ਗਾਢੇ ॥ ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾ ਕੋ ॥ ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੋ ॥੪॥੨੬੦॥ ਪੜ੍ਹੈ ਯਾਹਿ ਬਿੱਦਜਾਰਥੀ ਬਿੱਦਜ ਹੇਤੰ॥ ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮੱਧਜ ਚੇਤੰ॥ ਜਪੈ ਜੋਗਿ ਸੰਨਜਾਸਿ ਬੈਰਾਗਿ ਕੋਈ॥ ਤਿਸੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨਜਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨਿ ਹੋਈ ॥੫॥੨੬੧॥ਦੋਹਰਾ॥ ਜੇ ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਜਾਨ ਕੋ ਨਿਤ ਉਠਿ ਧਜੈਹੈਂ ਸੰਤ॥ ਅੰਤਿ ਲਹੈਂਗੇ ਮੁਕਤਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥੬॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨੰ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥ਅਫਜੂੰ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਪਉੜੀ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈ ਧਿਆਇ॥ ਫਿਰਿ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ॥ ਅਰਜੁਨ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਨੋ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿਠੇ ਸਭ ਦੁਖ ਜਾਇ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰੀਐ ਘਰਿ ਨਉਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ॥ ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ ॥੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜਿ ਕੈ ਜਿਨਿ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਰਬਤ ਮੇਦਨੀ ਬਿਨੁ ਥੰਮ੍ਹਾ ਗਗਨੁ ਰਹਾਇਆ॥ ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ॥ ਤੈ ਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿ ਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲਿ ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ॥ ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ॥੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਸਾਧੂ ਸਤਿਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧ ਸੀਲੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ॥ ਨੱਚੀ ਕਲਿ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਡਉਰੂ ਵਾਇਆ॥ ਅਭਿਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਡ ਉਪਾਇਆ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਤਿਨ ਦੇਵਤੇ ਤਿਹੁ ਲੋਕੀ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇਆ ॥ ਵੱਡਾ ਬੀਰੁ ਅਖਾਇਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇਆ॥ ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਨਿਕਾਲ ਕੈ ਤਿਨ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ॥ ਡਰਿ ਕੈ ਹੱਥੋਂ ਦਾਨਵੀ ਦਿਲ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਵਧਾਇਆ॥ ਪਾਸ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਇੰਦਰ ਆਇਆ॥੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਆਈ ਨਾਵਣ ਦੁਰਗਸਾਹ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ॥ ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ॥ ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ॥ ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ॥ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਸਾਹ

॥੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ ਸੁਣੰਦੀ ਹੱਸੀ ਹੜਹੜਾਇ॥ ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਕਸ ਭੱਖਣਾ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਨੂ ਆਖਿਆ॥ ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਮਾਈ ਰਾਕਸ ਮਾਰਣੇ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤ ਭਿੜਨ ਕੇ ਚਾਇ॥ ਲਸਕਨ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ॥੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜੇ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ॥ ਜੁਟੇ ਸਉਹੇਂ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ ਭੱਜੇ॥ ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ॥੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਜੰਗ ਮੁਸਾਫਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਚਾਵਲੇ॥ ਝੂਲਨ ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾਂ ਨੀਸਾਣ ਲਸਣਿ ਲਸਾਵਲੇ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣ ਦੇ ਊਘਣ ਜਾਣੁ ਜਟਾਵਲੇ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਡਹੇ ਰਣਿ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤ ਭੀਹਾਵਲੇ॥ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਣੁ ਡਾਲ ਚਮੁੱਟੇ ਆਵਲੇ॥ ਇਕਿ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀਂ ਤੜਫਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਬਾਵਲੇ॥ ਇਕਿ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਝਾੜਉ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਇਨਾ ਡਾਵਲੇ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲਾ ਬਰਛੀਆਂ ਤੀਰ ਵਗਨਿ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ॥ ਜਣੁ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ॥ ਮਰ ਜਾਵਨ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ॥੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੇਖਣ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ॥ ਧਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੋਂ ਭਾਰੇ॥ ਹੱਥੀਂ ਤੇਗਾਂ ਪਕੜਿ ਕੈ ਰਣਿ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁੱਝਾਰੇ॥ ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਮਾਰੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੈ ਬੀਰ ਖੇਤ ਉਤਾਰੇ॥ ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰ ਭਾਰ ਮੁਨਾਰੇ॥੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟ ਦਮਾਮੇ ਪਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ॥ ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ॥ ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾਂ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁਕੜੇ॥ ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇ ਕੈ॥ ਚੋਟੀ ਜਾਣੁ ਦਿਖਾਈ ਤਾਰੇ ਧੂਮਕੇਤ॥੧੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਾਣ ਨਗਾਰੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ॥ ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵੀ॥ ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ॥ ਵਗੈ ਰਤੁ ਝਲਾਰੀ ਜਿਉਂ ਗੇਰੂ ਬਾਬੁਤ੍ਰਾ॥ ਦੇਖਣ ਬੈਠਿ ਅਟਾਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ॥੧੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਲਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਰਾਕਸ ਰਣੋ ਨ ਭੱਜਣ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ॥ ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੱਜਣ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਣ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥੧੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੋਹਰੇ ਰਣਿ ਸੰਗਲੀਆਲੇ॥ ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ॥ ਉੱਖਲੀਆਂ ਨਾਸਾਂ

ਜਿਨਾ ਮੁਹ ਜਾਪਨ ਆਲੇ॥ ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੀਰ ਮੁੱਛਲੀਆਲੇ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਜੇਹੇ ਲੜਿ ਹਟੇ ਬੀਰ ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ॥ ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀਅਰ ਕਾਲੇ॥੧੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਘੇਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ ਦੁਰਗਾ ਆਇਕੈ॥ ਰਾਕਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜਿ ਨ ਜਾਣਦੇ॥ ਅੰਤਿ ਹੋਏ ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾਂ॥੧੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਅਗਣਿਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿੜੰਦਿਆਂ॥ ਪਾਏ ਮਹਿਖਲ ਭਾਰੇ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ॥ ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ॥ ਜਾਪਨ ਤੇਗਾਂ ਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ॥ ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ ਜਾਪਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪੱਬਾਂ ਜਵੇਹਣੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਖੜਗ ਲੈ॥੧੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਬੱਜਿਆ॥ ਬੱਦਲ ਜਿਉਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ॥ ਇੰਦਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ॥ ਕਉਣੁ ਵਿਚਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਜਿਨਿ ਰਣ ਸੱਜਿਆ॥੧੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਤੀਰ ਫਿਰੈਂ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਅਗਣਿਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ ਕੈਬਰੀਂ॥ ਡਿੱਗੇ ਜਾਣੁ ਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ॥ ਖੁੱਲੀ ਵਾਲੀਂ ਦੈਤ ਅਹਾੜੇ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਸੁੱਤੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ॥੧੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠਿਆ ਫੌਜ ਤੇ ਵਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ॥ ਲੈ ਕੈ ਚੱਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ॥ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ॥ ਜਾਪੇ ਚਲੇ ਰੱਤੁ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ॥੧੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਧੂਹ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ॥ ਚੰਡੀ ਰਾਕਸ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ ਨੂ॥ ਕੋਪਰ ਚੂਰਿ ਚਵਾਣੀ ਲਥੀ ਕਰਗ ਲੈ॥ ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤਿ ਜਾਇ॥ ਲੈਂਦੀ ਅਘਾ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ॥ ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਲਾਣੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਕੈ॥ ਵਢੇ ਗੱਨ ਤਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਰਣ ਵਿਚ ਘਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿੱਝ ਦੀ॥ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗੁ ਤੇਗ ਦੀ॥ ਬਿੱਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ॥੧੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਇਤਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੈਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘ ਨਚਾਇਆ॥ ਮਾਰੇ ਵੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅੱਗਲੇ॥ ਮੰਗਣ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀਂ ਹਕਾਰ ਕੈ॥ ਜਣੁ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ ਸੁਣਿ ਕੈ ਰਾਗ ਨੂ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ

ਹੜ੍ਹਵਾਣੀ ਚੱਲੇ ਵੀਰ ਖੇਤ॥ ਪੀਤਾ ਫੁੱਲ ਇਆਣੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ॥੨੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਹੋਈ ਅਲੋਪ ਭਵਾਨੀ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੁ ਦੇ॥ ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ ਹੋਈ ਜਿਤੁ ਦਿਨ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਣੀ॥੨੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀਂ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾ ਭੇੜ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾਇਆ॥ ਜੁੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ॥ ਰੋਹਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ॥੨੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀਂ ਸੰਘਰ ਵਾਏ॥ ਰੋਹ ਦਿਖਾਲੀ ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ॥ ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮ ਬਾਹਣ ਜਿਉ ਅਰੜਾਏ॥ ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁੱਝਣ ਆਏ॥੨੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਗੀ ਸੰਘਰੁ ਰਚਿਆ॥ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਜਣੁ ਬਾਗੀਂ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ॥ ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਗੀਂ ਗੋਸਤੁ ਭੱਖਿਆ॥ ਹੁਮੜ ਧੁਮੜ ਜਾਗੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ॥੨੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਨਗਾਰੇ ਪਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਉ ਭਗਾਈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਾਕਸੀਂ॥ ਲੋਕੀਂ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ॥ ਆਂਦੀ ਚੰਡਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ॥ ੨੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਆਈ ਫੇਰਿ ਭਵਾਨੀ ਖਬਰੀ ਪਾਈਆਂ॥ ਦੈਤ ਵਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ॥ ਜਗ ਵਿਚਿ ਵਡਾ ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ॥੨੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠੀ ਰਣਿ ਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖਿਕੈ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਸੱਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰਨੈਣ ਦੇ॥ ਜਣੁ ਲੈ ਕੱਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖਤ ਬਾਢੀਆਂ॥੨੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਰੋਹਿ ਭਵਾਨੀ ਆਈ ਉੱਤੈ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ॥ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ॥ ਭਾਈਆਂ ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿ ਕੈ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸ ਰਾਇ ਨੂੰ॥ ਜਮਪੁਰਿ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਨੂੰ॥ ਜਾਪੇ ਦਿਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਨ ਸੁੰਭ ਦੀ॥੨੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਭੰਨੇ ਦੈਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੈ ਸਿਪਾਹੀਆਂ॥ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਜਾਪਨ ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਗਿਰੇ ਪਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ॥ ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸਤ ਖਾਇ ਕੈ॥ ਬਚੇ ਸੁਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਦੇ ਰਾਇ ਥੈ॥੨੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਰੋਹਿ ਹੋਇ

ਬੁਲਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੇ॥ ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਏ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ॥ ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾ॥ ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇ ਚੱਲੇ ਜੁੱਝ ਨੋ॥ ਜਣੁ ਜਮਪੁਰਿ ਪਕੜਿ ਚਲਾਏ ਸੱਭੇ ਮਾਰਨੇ॥੩੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਰੋਹਿ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ਉੱਤੇ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ॥ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਤੀਰੀਂ ਛਹਬਰ ਲਾਏ ਬੁੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥੩੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ ਧਨੁਖ ਲੈ॥ ਜਿਨ੍ਹੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵਦੇ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੋਨੋ ਦੇਵਤਾ॥੩੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਸੁਣਿ॥ ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਅਪਣੇ ਮਜਲਸੀ॥ ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਵੇ॥ ਤੇਈ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦੇਵਤਾਂ॥ ਦਸਤੀ ਦਸਤਿ ਵਜਾਏ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਤ ਕਰਿ॥ ਫਿਰ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਚਲਾਏ ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ॥ ਲੁੱਝਣ ਨੋ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੈ ਹਟਾਏ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ॥ ਮਿਲਿ ਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰ ਦੇਖਣਾ॥੩੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੈਤੀਂ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ ਨੇੜੇ ਆਇ ਕੈ॥ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸੋਰ ਸੁਣਿ॥ ਖੱਬੇ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇ ਕੈ॥ ਸੈਨਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੀ॥ ਜਣੁ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਅਗਣਿਤ ਪਾਉ ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ॥ ਜਾਪੈ ਖੇਡਿ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੂੰ॥੩੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹਦੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਸੰਜਾਂ ਤੇ ਠਣਕਾਰੇ ਤੇਗੀਂ ਉੱਭਰੇ॥ ਘਾੜ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣੁ ਬਣਾਇ ਕੈ॥੩੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਘੂਮਰ ਬਰਗਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘਤੀਓ॥ ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿਗਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਮੰਗਨਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੂਮਦੇ॥ ਏਵਡ ਮਾਰ ਵਿਹਾਣੀ ਉਪਰ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜਿਉਂ ਝਰਲਾਣੀ ਉੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥੩੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਉਭਾਰੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਸੱਭੋ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਪਲ ਵਿਚ ਦਾਨਵੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰ ਵਿਚਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੇ ॥੩੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਅਗਣਿਤ ਦਾਨੋ ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੂਆਂ ॥ ਜੋਧੇ

ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਂਵਦੇ ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ ਪਏ ॥ ਉੱਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ ਹੜਹੜਾਇ ॥੩੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਧੱਗਾਂ ਸੰਗਲੀਆਲੀਂ ਸੰਘਰ ਵਾਇਆ॥ ਬਰਛੀ ਬੰਬਲਿਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ॥ ਭੇੜ ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀਂ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਜਣੁ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀਂ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਲੋਹੂ ਫਾਥੀ ਜਾਲੀ ਲੋਥੀਂ ਜਮਧੜੀ॥ ਘਣ ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ ਹੱਸੀਆਂ॥ ਘੁਮਰਆਰਿ ਸਿਆਲੀ ਬਣੀਆਂ ਕੇਜਮਾਂ॥੩੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਧੱਗਾਂ ਸੂਲ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ ਸੂਰਮੀਂ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਵਧਾਈਆਂ ਅਗਣਿਤ ਸੂਰਤਾਂ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇਂ ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ॥ ਸਭਨੀ ਆਣਿ ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ ਦਾਨਵੀਂ॥ ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਣੁ ਨ੍ਹਾਈਆਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਦੇਵੀਆਂ॥ ਸੱਭੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਤਿਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥੪੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੂਰੀਂ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇ ਕੈ॥ ਚੰਡਿ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਮਨਿ ਬਹਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਕੈ॥ ਨਿਕਲੀ ਮੱਥਾ ਫੋੜਿ ਕੈ ਜਣੁ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਜਾਗਿ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਜਰਵਾਣਾ ਜਣੁ ਮਿਰੜਾਇ ਕੈ॥ ਦਲ ਵਿਚ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਜਣੁ ਸੀਂਹ ਤੁਰਿਆ ਗੁਰਣਾਇ ਕੈ॥ ਆਪ ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਖੁਣਸਾਇ ਕੈ॥ ਰੋਹ ਸਿਧਾਈਆ ਚਕ੍ਰਪਾਣਿ ਕਰਿ ਨੰਦਾ ਖੜਗ ਉਠਾਇ ਕੈ॥ ਅਗੇ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਕੈ॥ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ ਦਲ ਦੈਤਾਂ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ॥ ਬਹੁ ਕੇਸੀਂ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇ ਕੈ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਚੁਣਿ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ ਚਲਾਇ ਕੈ॥ ਰਣਿ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ ਖਾਇ ਕੈ॥੪੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਂ ਰੱਚੋਈਆਂ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਾਲਿ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ॥ ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਨੂੰ ਘਤਿ ਘੇਰਿ ਖਲੋਈਆਂ॥ ਲਾੜਾ ਦੇਖਣ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੈ ਹੋਈਆਂ ॥੪੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸਾਂ ਪਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦਸਤੀ ਧੂਹਿ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ॥ ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸਤਿ ਗਿੱਧੀਆਂ॥

ਬਿੱਧਣ ਰਾਤੀ ਆਈਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ॥ ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ॥ ਫਉਜਾਂ ਮਾਰਿ ਹਟਾਈਆਂ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ॥ ਭਜਦੀਂ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ॥ ਭੁਈਂ ਨ ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਰਕਤ ਦੀਆਂ॥ ਕਾਲੀ ਖੇਤਿ ਖਪਾਈਆਂ ਸੱਭੇ ਸੂਰਤਾਂ॥ ਬਹੁਤੀਂ ਸਿਰੀਂ ਬਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲ ਕੀਆਂ॥ ਜਾਣੁ ਨ ਜਾਏ ਮਾਈਆਂ ਜੂਝੇ ਸੂਰਮੇ॥੪੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰਹਾਲੀ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੀ॥ ਰਣ ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਆਂਵਦੀ॥ ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ ਉੱਠੇ ਆਖਿ ਕੈ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਾਨ ਤਬਾਲੀ ਜਾਸਾਂ ਜੁੱਧ ਨੂੰ॥ ਥਰਿ ਥਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜੰਦਿਆਂ॥ ਨਾਉ ਜਿਵੇ ਹੈ ਹਾਲੀ ਸਹ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ॥ ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀਂ ਤੁਰੰਗਮਾਂ॥ ਜਾਣੁ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਥੈ॥੪੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਆਹਰ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ॥ ਚਲੇ ਸਉਹੇਂ ਦੁਰਗਸਾਹ ਜਣੁ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ॥ ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਜਮਧੜੀਂ ਰਣਿ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਘਾਇਲ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ਜਣੁ ਮਕਤਬਿ ਕਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਿਉ ਝੁਕਿ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸਿ ਕੈ ਖੁਨਸਾਇਨ ਤਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ॥ ਕਦੇ ਨ ਰੱਜੇ ਜੁੱਝ ਤੇ ਰਜਿ ਹੋਏ ਰਾਜੀ॥੪੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ॥ ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਿ ਕੈ॥ ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ॥ ਚੱਲੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਨ੍ਹਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂ॥੪੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀਂ ਸੂਲ ਹੋਈਆਂ ਕੰਗਾਂ॥ ਵਾਛੜ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚਿ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾਂ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਬਢਿ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਾਂ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜ ਪਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥੪੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਓਰੜਿ ਫਉਜਾਂ ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੰਧਾਰੀ॥ ਸੜਕਿ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿਖੀਆਂ ਤਰਵਾਰੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠੇ ਰਣਿ ਮੱਚਿਆ ਵੱਡੇ ਹੰਕਾਰੀ॥ ਸਿਰ ਧੜ ਬਾਹਾਂ ਗੰਨਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੇ ਬਾਰੀ॥ ਜਾਪੇ ਕੱਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨ ਆਰੀ ॥੪੮॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਸਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ ਕਉ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਦੁਰਗਸਾਹ ਤਕਿ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ ਕਉ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗਿ ਰਥ ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕਉ॥ ਸੋਹਨ ਸੰਜਾਂ ਬਾਗੜਾਂ ਜਣੁ ਲੱਗੇ ਫੁੱਲ ਅਨਾਰ ਕਉ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਕਾਲਿਕਾ ਹਥਿ ਸੱਜੇ ਲੈ ਤਲਵਾਰ ਕਉ॥ ਏਦੂ ਪਾਰਉ ਓਤ ਪਾਰ ਹਣਿ ਰਾਕਸ ਕਈ ਹਜਾਰ ਕਉ॥ ਜਿਣ

ਇੱਕਾ ਰਹੀ ਕੰਧਾਰ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕਉ॥੪੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣ ਕਉ॥ ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਿਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲਿ ਉੱਪਰਿ ਬਰਗਸਤਾਣ ਕਉ॥ ਫੜੀ ਬਿਲੰਦ ਮੰਗਾਇਓਸੁ ਫੁਰਮਾਇਸੁ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕਉ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰਣ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਣ ਘਾਣ ਕਉ॥ ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਢਿ ਬਹੀ ਨਿਸੁੰਭ ਪਲਾਣ ਕਉ॥ ਰੜਕੀ ਜਾਇ ਕੈ ਧਰਤਿ ਕਉ ਬਢਿ ਪਾਖਰ ਬਢਿ ਕਿਕਾਣ ਕਉ॥ ਬੀਰ ਪਲਾਣੋ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਣ ਕਉ॥ ਸਾਬਾਸ ਸਲੋਣੇ ਖਾਨ ਕਉ॥ ਸਦਾ ਸਾਬਾਸ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕਉ॥ ਤਾਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਨ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕਉ॥੫੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਗਹ ਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ॥ ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ ਮੱਥੇ॥ ਕੱਟਿ ਤੁਫੰਗੀਂ ਕੈਬਰੀਂ ਦਲੁ ਗਾਹਿ ਨਿਕੱਥੇ॥ ਦੇਖਣ ਜੰਗ ਫਰੇਸਤੇ ਅਸਮਾਨੋ ਲੱਥੇ॥੫੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ॥ ਓਰੜਿ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਰਦਾਰ ਰਣਿਆਰੇ॥ ਲੈ ਕੈ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ॥ ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ॥ ਚੜੇ ਰਥੀਂ ਗਜ ਘੋੜਿਈਂ ਮਾਰਿ ਭੁਇੰ ਤੇ ਡਾਰੇ॥ ਜਾਣੁ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿ ਵੜੇ ਉਤਾਰੇ॥੫੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾਂ ਭਾਰੀ॥ ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰਜਾਗਨ ਭਾਰੀ॥ ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਨੋ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ॥ ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੋ ਡਿਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਡੁੱਬਿ ਰੱਤੂ ਨਾਲਹੁ ਨਿੱਕਲੀ ਬਰਛੀ ਦੋ ਧਾਰੀ॥ ਜਾਣੁ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ ਪੈਨ੍ਹਿ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ॥੫੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਭੇੜ ਪਇਆ ਸਬਾਹੀਂ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਗਹਿ ਸਭਨੀ ਬਾਹੀਂ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਿਆ ਬਤ ਜੇਹੇ ਸਾਹੀਂ॥ਫਉਜਾਂ ਰਾਕਸਿਆਰੀਆਂ ਦੇਖਿ ਰੋਵਨ ਧਾਹੀਂ॥ ਮੁਹਿ ਕੜੂਚੇ ਘਾਹ ਦੇ ਛਡਿ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ॥ ਭਜਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੀਅਨਿ ਮੁੜਿ ਝਾਕਨ ਨਾਹੀਂ॥੫੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੋ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦਿ ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਕ ਨੋ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੈ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਛਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗ ਮਾਤ ਦਾ॥ ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ॥ ਫੇਰਿ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨ ਇਹੁ ਗਾਇਆ॥੫੫॥

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਅਥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਯਤੇ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਕਰਮੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਸਦਾ ਏਕ ਧਰਮੰ ॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਖੇਦੰ ਅਨੂਪੇ ॥੧॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਨਾਥੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬਸਾਥੰ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਹੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੨॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿ ਧਾਮੰ ॥ ਅਜੰਤ੍ਰੰ ਅਮੰਤ੍ਰੰ ਅਕੰਤ੍ਰੰ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਖੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ॥੩॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਗੰਤੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਗੰਤੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੋ ਨ ਮਿਤ੍ਰੋ ਨ ਪੁਤ੍ਰੋ ਨ ਮਾਤੰ ॥੪॥ ਅਭੂਤੰ ਅਭੰਗੰ ਅਭਿੱਖੰ ਭਵਾਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਭੰਜੇ ਅਕਾਮੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਨੰਤੇ ਬਿਅੰਤੇ ਅਭੂਮੇ ਅਭਰਮੰ ॥੫॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮੁ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੬॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਪਰਮ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਧਾਨੈ

॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਰੂਪੀ ਮਹਾਨੈ ॥ ਅਸਾਧੇ ਅਗਾਧੇ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮੇ ॥ ਅਰੰਜੁਲ ਅਰਾਧੇ ਰਹਾਕੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੭॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਗਜਾਤਾ ॥ ਅਭੇਦੀ ਅਭੈ ਆਦਿ ਰੂਪੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭਰਮ ਭੇਵ ਹੈ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਜਾਧਿ ਨਾਸ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸ ਹੈ ॥੧॥੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਹੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੁਸਟ ਖਾਪ ਹੈ ॥ ਅਭੇਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਲ ਹੈ ॥੨॥੧੦॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਬ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਰੱਛਪਾਲ ਹੈ ॥੩॥੧੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਭੂਪ ਹੈ ॥ ਅਨੰਤ ਸਰਬ ਆਸ ਹੈ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪਾਸ ਹੈ ॥੪॥੧੨॥ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਤ੍ਰਧਜਾਨ ਹੈ ॥ ਸਦੇਵ ਸਰਬ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਲਹੀਨ ਹੈ॥ ਸਦੈਵ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥੫॥੧੩॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਜਾਧਿ ਨਾਸਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਕਰਮ ਹੈ ॥ ਅਗੰਜ ਭੰਜ ਭਰਮ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕਪਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਦਜਾਲ ਹੈ ॥੭॥੧੫॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਹਾਨ ਮੋਨਿ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਸਨੰ ॥ ਸਦੇਵ ਸਰਬ ਪਾਸਨੰ ॥੮॥੧੬॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ॥ ਉਦੰਡ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਿਕਾ ॥ ਜਲੰਤ ਦੀਪ ਮਾਲਕਾ ॥੯॥੧੭॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਚੰਕ ਬਾਣ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸਿਰੰ ਕਰੀਟ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਦਿਨੇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਹਾਰਿਯੰ ॥੧੦॥੧੮॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਨੋਜ ਮਾਨ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ॥੧੧॥੧੯॥ ਜਗੰਤਿ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਕਾ ॥ ਛਕੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੈਤਸੀ ॥ ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥੧੨॥੨੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਨਕਾਦ ਸਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਅਚਲ ਸਰੂਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰਣੰ ॥ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਆਦਿ ਅਨਾਸੰ ਅਮਿਤ ਅਗਾਸੰ ਸ੍ਰਬ ਭਰਣੰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਕਾਲੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੰ ਦੀਨ ਦਿਆਲੰ ਸੁਭ ਕਰਣੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਨਹਦ ਰੂਪੰ ਅਮਿਤ

ਬਿਭੂਤੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੧॥੨੧॥ ਬਿਸੂੰਭਰ ਭਰਣੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ਅਧਰਣ ਧਰਣੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੀ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੰ ਸਭ ਜਗ ਥਾਪੰ ਅਲਖ ਅਤਾਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਸਰਬ ਉਦਾਸੀ ਏਕ ਹਰੰ ॥੨॥੨੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਉਦੰਡੰ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੈ ਅਨਗਾਧੰ ਅਲਖ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਚਲ ਬਿਭੂਤੀ ਭਵ ਤਰਣੰ ॥ ਅਨਗਾਧ ਅਬਾਧੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਸਰਬ ਅਰਾਧੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੩॥੨੩॥ ਅਕਲੰਕ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਜਗਤ ਅਰਾਧੰ ਭਵ ਨਾਸੰ ॥ ਬਿਸੂੰਭਰ ਭਰਣੰ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਸਭ ਸਾਥੰ ॥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥੇ ਅਕ੍ਰਿਤ ਅਗਾਥੇ ਅਮਿਤ ਅਨਾਥੇ ਦੁਖ ਹਰਣੰ ॥ ਅਗੰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਤੁਅ ਸਰਣੰ ॥੪॥੨੪॥ ਕਲਸ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਅਛੇਦ ਅਭੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ॥੫॥੨੫॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਆਦਿ ਅਨਾਸੀ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰੰ ॥ ਜਗਤਾਵਲਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਤਾ ਸਭ ਜਗ ਭਰਤਾ ਸਿੱਧ ਭਰੰ ॥ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਰੂਪ ਸੁ ਰਾਸੀ ਸਰਬ ਛਿਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੀ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥੬॥੨੬॥ ਕਲਸ ॥ ਆਦਿ ਅਭੈ ਅਨਗਾਧਿ ਸਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪੰ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੂੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਿਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ॥੭॥੨੭॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਰਿਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ਸਮੁਦ ਸਰੂਪੰ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਤੇਜ ਸੁ ਰਾਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੰ ਅਲਖ ਅਭੇਖੰ ਅਮਿਤ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਅਸਰਣਿ ਸਰਣੰ ਏਕ ਦਈ ॥੮॥੨੮॥ ਕਲਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗ ਕਰ ਧਰਣੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥ ਖੜਗ ਪਾਨਿ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ॥ ਮਹਾਬਾਹੁ ਬਿਸੂੰਭਰ ਭਰਣੰ ॥੯॥੨੯॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਖਲਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ਦੁਸਟ ਬਿਡਰਣੰ ਅਸਰਣ ਸਰਣੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਚੰਚਲ ਚਖੁ ਚਾਰਣ ਮੱਛ ਬਿਡਾਰਣ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਆਜਾਨੁ

ਸੁ ਬਾਹੰ ਸਾਹਨ ਸਾਹੰ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਲ ਰਹਿਤਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਨਿ ਕਹਿਤਾ ਖਲ ਦਲ ਦਹਿਤਾ ਸੁ ਨਰ ਸਹੀ ॥੧੦॥੩੦॥ ਕਲਸ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਦਲ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਗਲ ਜਗ ਬੰਦਨ ॥ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੰਦਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਦੁਸਟ ਦਲ ਦੰਡਨ ॥੧੧॥੩੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਬੁੱਝੈ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸੁਕ ਸਨਾਦਿ ਸਿਵ ਅੰਤੁ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸਨਕਾਦਿ ਸਰਬ ਜਉ ਸਮਾ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥ ਲਖ ਲਖਮੀ ਲਖ ਬਿਸਨੁ ਕਿਸਨ ਕਈ ਨੇਤਿ ਬਤਾਵਹਿ ॥ ਅਸੰਭ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਜਲਿ ਥਲਿ ਕਰਣ ॥ ਅਚੁਤ ਅਨੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਮਿਤਿ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਤਵ ਸਰਣ ॥੧॥੩੨॥ ਅਚੁਤ ਅਭੈ ਅਭੇਦ ਅਮਿਤ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਟਲ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦਿ ਅਖੈ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ॥ ਅਮਿਤ ਅਮਿਟ ਅਨਤੋਲ ਅਭੂ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਰੰਜਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਸਦਾ ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਭਵ ਭਰਨ ਕਰਨ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹਰਨ ॥੨॥੩੩॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਪਰ ਲਸਤ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਅਮਿਤ ਗਤਿ ॥ ਜਟਿਤ ਜੋਤ ਜਗਮਗਤ ਲਜਤ ਲਖ ਕੋਟਿ ਨਿਖਤਿ ਪਤਿ ॥ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ॥ ਪਦਮ ਨਾਥ ਪਦਮਾਛ ਨਵਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਰਹਰਿ ॥ ਕਾਲਖ ਬਿਹੰਡਣ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਖੰਡਣ ਅਖੰਡ ਮੰਡਣ ਅਭੈ ਨਮੋ ਨਾਥ ਭਉ ਭੈ ਹਰਨ ॥੩॥੩੪॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਦਾਇਕ ਨਮੋ ਨਿਮ ਰੂਪ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਗੰਜਾਣ ਅਗੰਜਣ ਅਭੰਜ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਛੈ ਅਖੈ ਅਬਿਕਾਰ ਅਭੈ ਅਨਭਿੱਜ ਅਭੇਦਨ ॥ ਅਖੇਦਾਨ ਖੇਦਨ ਅਖਿੱਜ ਅਨਛਿੱਦ੍ਰ ਅਛੇਦਨ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗਧਰ ਖੜਗ ਪਾਣ ਦੁਰਜਨ ਦਲਨ ॥ ਨਰਵਰ ਨਰੇਸ ਨਾਇਕ ਨ੍ਰਿਪਣ ਨਮੋ ਨਵਲ ਜਲ ਥਲ ਰਵਣ ॥੪॥੩੫॥ ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਦੁਖ ਹਰਨ ਦੁਰਮਤਿ ਹੰਤਾ ਦੁਖ ਖੰਡਣ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਨਹਰਨ ਮਦਨ ਮੂਰਤਿ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਕਾਰ ਅਖੈ ਆਭੰਜ ਅਮਿਤ ਬਲ ॥ ਨਿਰਭੰਜ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਛੂ ਅਛਿਤ ਅਛੈ ਅਛਾਨ ਅੱਛੈ ਅਛਰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵਿਯ

ਅਮਰ ਅਭਿਬੰਦਤ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ॥੫॥੩੬॥ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਕਰੁਣਾਕਰ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕਰ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਹ ਕੋਇ ਨ ਬੁੱਝੈ ॥ ਕਹਾ ਕਹੈ ਕਹ ਕਰੈ ਕਹਾ ਕਾਲਨ ਕੈ ਸੁੱਝੈ ॥ ਕੰਜਲਕ ਨੈਨ ਕੰਬੂ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਕੁੰਜਰ ਗਵਨ ॥ ਕਦਲੀ ਕੁਰੰਕ ਕਰਪੂਰ ਗਤਿ ਬਿਨ ਅਕਾਲ ਦੁੱਜੋ ਕਵਨ ॥੬॥੩੭॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਲੇਖ ਅਭੈ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਕਾਰ ਅਜੈ ਅਨਗਾਧ ਅਗੰਜਨ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਸਰੂਪ ਨਿਰਦ੍ਵੈਖ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਭੰਜਾਨ ਭੰਜਨ ਅਨਭੇਦ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮਤਿ ਬਡ ਸਰੂਪ ਬਡਵੈ ਬਖਤ ॥ ਕੋਟਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੁਅ ਭਾਨੁ ਜਿਮ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇਸਥਿਤ ਤਖਤ ॥੭॥੩੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉ ਕੁੰਟ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਸਮ ਤੇਜ ਤੇਜ ਨਹੀ ਦੂਨ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟਿ ਚੰਦ ਚੱਕ ਪਰੈ ਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਤੇਜ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭੇਦ ਨਹਿ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁੰਦਰ ਸਬਲ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਬਲ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅੱਛੈ ਅਛਲ ॥੮॥੩੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਹਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਹਿਯਤ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਗੰਜਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨਿਯਤ ਭੰਜਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਾਧਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧਿ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰਿ ਛਲਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੁ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੧॥੪੦॥ ਜਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੁ ਜੀਅ ਪਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਪਾਤ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਭੇਦ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖਿਯਤ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥ ਖੰਡਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੂ ਕੋ ਖਜਾਲੁ ਕੀਜੈ ਖਜਾਲ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਗਮ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਖਾਈਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪਿਯਤ ਧਜਾਨ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਜਾਨੁ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ ॥੨॥੪੧॥ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਛੈਲ ਰੂਪ ਛਿਤਿਨਾਥ ਛੋਣੀ ਕਰ ਛਾਯਾ ਬਰ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਗਾਈਐ ॥ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਬੇਦਨਾਥ

ਬਾਲਾਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨਧਾਰੀ ਬੰਧਨ ਬਤਾਈਐ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਬਿਦਜਾਧਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਯਾਨ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕੁ ਧਯਾਨ ਹੂੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਐਸੋ ਰਾਜੁ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੩॥੪੨॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭਵੱਯਾ ਭਾਰ ਭੂਮਿ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਨਾਥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਤਨੱਯਾ ਹੈਂ ਨ ਮੱਯਾ ਜਾ ਕੇ ਭੱਯਾ ਕੋਊ ਛੋਨੀ ਹੂੰ ਕੇ ਛੱਯਾ ਛੋਡਿ ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈਐ ॥ ਸਾਧਨਾ ਸਧੱਯਾ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜੱਯਾ ਧੋਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਧਯਾਨ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥ ਆਉ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪੱਯਾ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰੱਯਾ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਕਉਨ ਧਯਾਈਐ ॥੪॥੪੩॥ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਗਜ ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਸੁ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛਤ੍ਰ ਛੋਨੀ ਕੇ ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥ ਜਰ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤਿ ਜੇਬ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ ॥ ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹਿੰਦਾ ਦੋਖ ਦੁਰਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਧਯਾਇ ਦੂਜੋ ਕਉਨ ਧਯਾਈਐ ॥੫॥੪੪॥ ਸਾਲਿਸ ਸਹਿੰਦਾ ਸਿੱਧਤਾਈ ਕੋ ਸਧਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥ ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੋ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਬ ਗਾਫਲ ਗਲਿੰਦਾ ਗੋਲ ਗੰਜਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਗਾਲਬ ਗਿਰੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥ ਸੱਤਤਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਸੱਤਤਾਈ ਕੋ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੋਡਿ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੪੫॥ ਜੋਤਿ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗ ਜਾਫਰੀ ਦਿਹਿੰਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾ ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨਿੰਦਾ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਖੂਨ ਮਾਫ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥ ਆਰਜਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਬਢਿੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੋਡਿ ਦੂਜੋ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥੭॥੪੬॥ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹਿ ਬੁੱਧਿਤਾ ਬਿਭੂਤਿ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਸੁ ਭਾਉ ਹੈ ॥ ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮਤਾ

ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਨ ਕੋ ਸਾਹੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥੮॥੪੭॥ ਬਹਿਰ ਤਵੀਲ ਛੰਦ ਪਸਚਮੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਰੰਜਸ ॥੧॥੪੮॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਨਾਮਸ ॥ ਕਿ ਅਕਾਮਸ ॥੨॥੪੯॥ ਕਿ ਅਭੇਖਸ ॥ ਕਿ ਅਲੇਖਸ ॥ ਕਿ ਅਨਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੩॥੫੦॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਭੂਤਸ ॥ ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਰਾਗਸ ॥੪॥੫੧॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੫॥੫੨॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥੬॥੫੩॥ ਕਿ ਅਸੇਅਸ ॥ ਕਿ ਅਧੇਅਸ ॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਇਕੰਜਸ ॥੭॥੫੪॥ ਕਿ ਉਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਨਿਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਅਖੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥੮॥੫੫॥ ਕਿ ਅਘਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਕਜਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਚਲਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥੯॥੫੬॥ ਕਿ ਅਜਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਝਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥ ਕਿ ਅਟਲਸ ॥੧੦॥੫੭॥ ਅਟਾਟਸਚ ਅਡਾਟਸਚ ॥ ਅਡੰਗਸਚ ॥ ਅਣੰਗਸਚ ॥੧੧॥੫੮॥ ਅਤਾਨਸਚ ॥ ਅਥਾਨਸਚ ॥ ਅਦੰਗਸਚ ॥ ਅਨੰਗਸਚ ॥੧੨॥੫੯॥ ਅਪਾਰਸਚ ॥ ਅਫਾਰਸਚ ॥ ਅਬੇ ਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇ ਅਸਤੁ ॥੧੩॥੬੦॥ ਅਮਾਨਸਚ ॥ ਅਹਾਨਸਚ ॥ ਅੜੰਗਸਚ ॥ ਅਤ੍ਰੰਗਸਚ ॥੧੪॥੬੧॥ ਅਰਾਮਸਚ ॥ ਅਲਾਮਸਚ ॥ ਅਜੋਧਸਚ ॥ ਅਵੋਜਸਚ ॥੧੫॥੬੨॥ ਅਸੇ ਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇ ਅਸਤੁ ॥ ਆਅੰਗਸਤੁ ॥ ਇਅੰਗਸਤੁ ॥੧੬॥੬੩॥ ਉਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਖੰਡਸਤੁ ॥ ਅਡੰਗਸਤੁ ॥੧੭॥੬੪॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਦੰਗਹਿ ॥ ਕਿ ਅਨੰਗਹਿ ॥੧੮॥੬੫॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਨੀਲਹਿ ॥ ਕਿ ਸੁਨੀਲਹਿ ॥੧੯॥੬੬॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਧਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਅਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਇਕਸ ਤੁਯੰ ॥੧॥੬੭॥ ਜਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਥਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੨॥੬੮॥ ਗੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗੁਫਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੩॥੬੯॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸਸਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਮਸ ਤੁਯੰ ॥੪॥੭੦॥ ਧਨਸ ਤੁਯੰ ॥ ਮਨਸ

ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੫॥੭੧॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਚਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥੬॥੭੨॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸੁਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥੭॥੭੩॥ ਨਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੮॥੭੪॥ ਹਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਕਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਲਸ ਤੁਯੰ ॥੯॥੭੫॥ ਉਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਧਸ ਤੁਯੰ ॥੧੦॥੭੬॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਿਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥੧੧॥੭੭॥ ਜੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਖੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥੧੨॥੭੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕੰਤ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਦਵੰਤ ਦੁਸਟ ਮੰਡਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥੧॥੭੯॥ ਚਲੰਤ ਚੰਡ ਮੰਡਕਾ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਦੁ ਪਲਾ ॥ ਖਿਵੰਤ ਬਿਜੁ ਜ੍ਵਾਲਕਾ ॥ ਅਨੰਤ ਗੱਦਿ ਬਿੱਦਸਾ ॥੨॥੮੦॥ ਲਸੰਤ ਭਾਵ ਉੱਜਲੰ ॥ ਦਲੰਤ ਦੁਖ ਦੁੱਦਲੰ ॥ ਪਵੰਗ ਪਾਤ ਸੋਹਿਯੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਾਜਿ ਲੋਹਿਯੰ ॥੩॥੮੧॥ ਨਿਨੰਦ ਗੇਦ ਬ੍ਰਿੱਦਯੰ ॥ ਅਖੇਦ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਠੱਟ ਬੱਟ ਬੱਟਕੰ ॥ ਅਘੱਟ ਨੱਟ ਸੁੱਖਲੰ ॥੪॥੮੨॥ ਅਖੁੱਟ ਤੁੱਟ ਦਿੱਬਕੰ ॥ ਅਜੁੱਟ ਛੁੱਟ ਸੁੱਛਕੰ ॥ ਅਘੁੱਟ ਤੁੱਟ ਆਸਨੰ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਨਾਸਨੰ ॥੫॥੮੩॥ ਸੁਭੰਤ ਦੰਤ ਪਦੁਕੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਜਾਮ ਸੁ ਘਟੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਛੁਦ੍ਰਘੰਟਕਾ ॥ ਲਜੰਤ ਭਾਰਕੱਛਟਾ ॥੬॥੮੪॥ ਸਿਰੀਸੁ ਸੀਸ ਸੁੱਭਿਯੰ ॥ ਘਟਾ ਕਬਾਨ ਉੱਭਿਯੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸਿੰਧੁਰੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਿੰਧੁਰੀ ਨਰੰ ॥੭॥੮੫॥ ਚਲੰਤ ਦੰਤ ਪਤਕੰ ॥ ਭਜੰਤ ਦੇਖਿ ਦੁ ਦਲੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਕੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉ ਦਿਸੰ ॥੮॥੮੬॥ ਅਗੰਮ ਤੇਜ ਸੋਭਿਯੰ ॥ ਰਿਖੀਸ ਈਸ ਲੋਭਿਯੰ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਰ ਧਿਆਵਹੀ ॥ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਵਹੀ ॥੯॥੮੭॥ ਅਧੋ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮਹੀ ॥ ਅਘੂਰ ਨੇਤ੍ਰ ਘੂਮਹੀ ॥ ਸੁ ਪੰਚ ਅਗਨ ਸਾਧਿਯੰ ॥ ਨ ਤਾਮ ਪਾਰ ਲਾਧਿਯੰ ॥੧੦॥੮੮॥ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਬਾਸਨੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੧॥੮੯॥ ਅਨੰਤ ਜੱਗਜ ਕਰਮਣੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੨॥੯੦॥ ਇਕੰਤ ਕੁੰਟ ਬਾਸਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੋਟਕੰ ਬਨੰ ॥ ਉਚਾਟਨਾਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਉਦਾਸ ਭਰਮਣੰ ॥੧੩॥੯੧॥ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਆਸਨੰ

॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟਕੰ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਦਿਸਾ ਦਿਸਾ ਭ੍ਰਮੇਸਨੰ ॥ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਪੇਖਨੰ ॥੧੪॥੯੨॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟਿ ਦਾਨਕੰ ॥ ਅਨੇਕ ਜੱਗਜ ਕ੍ਰਤੱਬਜੰ ॥ ਸਨਜਾਸ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਨਾਮ ਕਰਮਣੰ ॥੧੫॥੯੩॥ ਅਨੇਕ ਪਾਠ ਪਾਠਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਠਾਟ ਠਾਟਨੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥ ਸਮਸਤ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੇ ਭ੍ਰਮੰ ॥੧੬॥੯੪॥ ਜੱਗਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਬੈਰਾਗ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ ਕਾਮਣੰ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸੰਜਮੰ ਬ੍ਰਿਦੰ ॥੧੭॥੯੫॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥ ਕਰੋਰ ਦਾਨ ਸੰਜਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਯਾਨਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਗਯਾਨ ਧਯਾਨਨੰ ॥੧੮॥੯੬॥ ਅਨੰਤ ਗਯਾਨ ਸੁੱਤਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਿਆਸ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕੰ ॥ ਸੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਮਰਮ ਨਹਿ ਲਹੰ ॥੧੯॥੯੭॥ ਕਰੋਰ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੰ ਬਣੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਯਾਸ ਨਾਸਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਨਯਾਸ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥੨੦॥੯੮॥ ਜਪੰਤ ਦੇਵ ਦੈਤਨੰ ॥ ਥਪੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਿੱਦਣੋ ਧਰੰ ॥ ਗਣੰਤ ਸੇਸ ਉਰਗਣੰ ॥੨੧॥੯੯॥ ਜਪੰਤ ਪਾਰਵਾਰਜੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਪਤ ਧਾਰਜੰ ॥ ਜਣੰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਣੰ ॥ ਧ੍ਰਮੰਤ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰਣੰ ॥੨੨॥੧੦੦॥ ਜਪੰਤ ਪੰਨਗੰ ਨਕੰ ॥ ਬਰੰ ਨਰੰ ਬਨਸਪਤੰ ॥ ਅਕਾਸ ਉਰਬਿਯੰ ਜਲੰ ॥ ਜਪੰਤ ਜੀਵ ਜਲ ਥਲੰ ॥੨੩॥੧੦੧॥ ਸੁ ਕੋਟਿ ਚਕ੍ਰ ਬਕਤ੍ਰਣੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬੇਦ ਚਤ੍ਰਕੰ ॥ ਅਸੰਭ ਸੰਭ ਮਾਨੀਐ ॥ ਕਰੋਰ ਬਿਸਨੁ ਠਾਨੀਐ ॥੨੪॥੧੦੨॥ ਅਨੰਤ ਸੁਰਸੁਤੀ ਸਤੀ ॥ ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥ ਅਨੰਤ ਨੰਤ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਲਾਖੀਐ ॥੨੫॥੧੦੩॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬਯਾਧਿ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਕੋ ਮਨਾਈਐ ॥ ਅਗੰਜ ਅਭੰਜ ਅਰੰਜ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਕਉ ਧਿਆਈਐ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਰੇਖ ਅਸੇਖ ਕੋ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਨ ਭੂਲ ਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਭਰਮ ਭੇਖ ਠਾਨੀਐ ॥੧॥੧੦੪॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਲਾਲ ਅਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਯਾਨ ਗਯਾਨ ਧਯਾਨਵਾਨ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁਧਰਮ ਕਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੨॥੧੦੫॥ ਬ੍ਰਤਾਦਿ ਦਾਨ ਸੰਜਮਾਦਿ ਤੀਰਥ ਦੇਵ ਕਰਮਣੰ ॥ ਹੈ ਆਦਿ ਕੁੰਜ ਮੇਦ ਰਾਜਸੂ ਬਿਨਾ ਨ ਭਰਮਣੰ ॥ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਦੇਖ ਭੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਕਰਮ ਭਰਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩॥੧੦੬॥

ਅਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਅਮਾਤ ਤਾਤ ਅਜਾਤਿ ਸਿੱਧ ਹੈ ਸਦਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੂ ਮਿਤ੍ਰੂ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸਰਬਦਾ ॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡ ਚੰਡ ਉਦੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨ ਰੂਪ ਰੰਗ ਰੇਖ ਅਲੇਖ ਭੇਖ ਮੈ ਨ ਰਾਖੀਐ ॥੪॥੧੦੭॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਆਦਿ ਆਸਨਾਦਿ ਨਾਰਦ ਆਸਨੰ ॥ ਬੈਰਾਗ ਅਉ ਸੰਨਿਆਸ ਅਉ ਅਨਾਦਿ ਜੋਗ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਅਨਾਦਿ ਤੀਰਥ ਸੰਜਮਾਦਿ ਬਰਤ ਨੇਮ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਮਸਤ ਭਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੫॥੧੦੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥ ਹਯਾਦਿ ਆਦਿ ਥਾਨੰ ॥੧॥੧੦੯॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਸਨਾਨੰ ॥ ਬਿਸੁਵਾਦਿ ਆਦਿ ਭਰਮੰ ॥ ਬਿਰਕਤਾਦਿ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥੨॥੧੧੦॥ ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਸੁ ਨੀਲ ਆਦਿ ਬਰਣੰ ॥ ਅਨੀਲ ਆਦਿ ਧਯਾਨੰ ॥ ਜਪਤ ਤੱਤ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੧੧॥ ਅਮਿਤਕਾਦਿ ਭਗਤੰ ॥ ਅਵਿਕਤਾਦਿ ਬ੍ਰਕਤੰ ॥ ਪ੍ਰਛਸਤ੍ਵਾ ਪ੍ਰਜਾਪੰ ॥ ਪ੍ਰਭਗਤਵਾ ਅਥਾਪੰ ॥੪॥੧੧੨॥ ਸੁ ਭਗਤ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਅਜਗਤੁਆ ਪ੍ਰਹਰਣੰ ॥ ਬਿਰਕਤੁਆ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥ ਅਵਿਗਤੁਆ ਪ੍ਰਣਾਸੰ ॥੫॥੧੧੩॥ ਸਮਸਤੁਆ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਧੁਜਸਤੁਆ ਧਰਾਨੰ ॥ ਅਵਿਕਤੁਆ ਅਭੰਗੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਅਨੰਗੰ ॥੬॥੧੧੪॥ ਉਅਸਤੁਆ ਅਕਾਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਸਤੁਆ ਕ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥ ਖਿਤਸਤੁਆ ਅਖੰਡੰ ॥ ਗਤਸਤੁਆ ਅਗੰਡੰ ॥੭॥੧੧੫॥ ਘਰਸਤੁਆ ਘਰਾਨੰ ॥ ਙ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਙ੍ਰਿਹਾਲੰ ॥ ਚਿਤਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਛਿਤਸਤੁਆ ਅਛਾਪੰ ॥੮॥੧੧੬॥ ਜਿਤਸਤੁਆ ਅਜਾਪੰ ॥ ਝਿਕਸਤੁਆ ਅਝਾਪੰ ॥ ਞਿਕਸਤੁਆ ਅਨੇਕੰ ॥ ਟਿਟਸਤੁਆ ਅਟੇਟੰ ॥੯॥੧੧੭॥ ਠਟਸਤੁਆ ਅਠਾਟੰ ॥ ਡਟਸਤੁਆ ਅਡਾਟੰ ॥ ਢਟਸਤੁਆ ਅਢਾਪੰ ॥ ਣਕਸਤੁਆ ਅਣਾਪੰ ॥੧੦॥੧੧੮॥ ਤਪਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਥਪਸਤੁਆ ਅਥਾਪੰ ॥ ਦਲਸਤੁਆ ਦਿਦੋਖੰ ॥ ਨਹਿਸਤੁਆ ਅਨੋਖੰ ॥੧੧॥੧੧੯॥ ਅਪਕਤੁਆ ਅਪਾਨੰ ॥ ਫਲਕਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਬਦਕਤੁਆ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਖੰ ॥੧੨॥੧੨੦॥ ਮਤਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਹਰਿਕਤੁਆ ਹਿਰਦਾਨੰ ॥ ਅੜਕਤੁਆ ਅੜੰਗੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੰ ॥੧੩॥੧੨੧॥ ਰੰਗਸਤੁਆ ਅਰੰਗੰ ॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੰਗੰ ॥ ਯਕਸਤੁਆ ਯਕਾਪੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਇਕਾਪੰ ॥੧੪॥੧੨੨॥ ਵਦਿਸਤੁਆ ਵਰਦਾਨੰ ॥ ਯਕਸਤੁਆ ਇਕਾਨੰ

॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੇਖੰ ॥ ਰਰਿਸਤੁਆ ਅਰੇਖੰ ॥੧੫॥੧੨੩॥ ਤ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੇ ॥ ਹਰਿਸਤੁਆ ਹਰੰਗੇ ॥ ਮਹਿਸਤੁਆ ਮਹੇਸੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਸੰ ॥੧੬॥੧੨੪॥ ਬਰਸਤੁਆ ਬਰਾਨੰ ॥ ਪਲਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਨਰਸਤੁਆ ਨਰੇਸੰ ॥ ਦਲਸਤੁਆ ਦਲੇਸੰ ॥੧੭॥੧੨੫॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦਿਨ ਅਜਬ ਏਕ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਅਨਭਉ ਸਰੂਪ ਅਨਹਦ ਅਕਾਮ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜੁ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੧॥੧੨੬॥ ਉਚਰਜ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਸੰਗ ॥ ਉਤਭੁਜ ਸਰੂਪ ਅਬਿਗਤ ਅਭੰਗ ॥ ਇਹ ਕਉਨ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਤਿਭੁਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥੨॥੧੨੭॥ ਪਰਾਤਮਾ ਬਾਚ ॥ ਯਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਗਤ ਅਕਾਮ ॥ ਜਿਹ ਭੇਦ ਭਰਮ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥ ਜਿਹ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਰਬਾ ਦਯਾਲ ॥੩॥੧੨੮॥ ਡੋਬਯ ਨ ਡੁਬੈ ਸੋਖਯ ਨ ਜਾਇ ॥ ਕੱਟਯੋ ਨ ਕਟੈ ਨ ਬਾਰਯੋ ਬਰਾਇ ॥ ਛਿਜੈ ਨ ਨੈਕੁ ਸਤ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤਿ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ॥੪॥੧੨੯॥ ਸਤ੍ਰ ਸਹੰਸ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਘਾਇ ॥ ਛਿੱਜੈ ਨ ਨੈਕੁ ਖੰਡਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਹੀ ਜਰੈ ਨੈਕੁ ਪਾਵਕ ਮੰਝਾਰ ॥ ਬੋਰੈ ਨ ਸਿੰਧੁ ਸੋਖੈ ਨ ਬਯਾਰ ॥੫॥੧੩੦॥ ਇਕ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਸਨ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭੰਗ ਰੂਪ ਅਨੁਭਉ ਅਭੇਵ ॥ ਯਹ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸੰਸਾਰ ਦਾਨ ॥ ਕਿਹੁ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਕਿਜੈ ਵਖਿਆਨ ॥੬॥੧੩੧॥ ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਦਾਨ ਧਰਮ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛ ਕਰਮ ॥ ਇਹ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸਭ ਜਗ ਭਣੰਤ ॥ ਸੇ ਆਤਮਾਹ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਪੁਛੰਤ ॥੭॥੧੩੨॥ ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਧਰਮ ਦਾਨ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛਵਾਨ ॥ ਤੁਮ ਕਹੋ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਭਏ ਜੁਗ ਅਪਾਰ ॥੮॥੧੩੩॥ ਬਰਨੰਨ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਾਨ ॥ ਜਿਮ ਦਾਨ ਧਰਮ ਕਿੰਨੇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕਰਮ ਸੁਰ ਦਾਨ ਦੰਤ ॥ ਭੂਮਾਦਿ ਦਾਨ ਕੀਨੇ ਅਕੰਥ ॥੯॥੧੩੪॥ ਤ੍ਰੈ ਜੁਗ ਮਹੀਪ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ॥ ਗਾਥਾ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਗਾਤ ॥ ਜੋ ਕੀਏ ਜਗਤ ਮੈ ਜੱਗ ਧਰਮ ॥ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਹਿੰ ਤੇ ਅਮਿਤ ਕਰਮ ॥੧੦॥੧੩੫॥ ਕਲਿਜੁਗ ਤੇ ਆਦਿ ਜੇ ਭਏ ਮਹੀਪ ॥ ਯਹ ਭਰਥ ਖੰਡ ਮਹਿ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ॥ ਤਵ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਰਣੌ ਸੁ ਤੇਣ ॥ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟ੍ਰ ਭੂ ਭਰਥ

ਏਣ ॥੧੧॥੧੩੬॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਖੰਡ ॥ ਕੈਰੌ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਕੁੰਡ ਜਿਤਿਓ ਦੁਬਾਰ ॥ ਅਰਜਨ ਭੀਮਾਦਿ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜੁਝਾਰ ॥੧੨॥੧੩੭॥ ਅਰਜੁਨ ਪਠਯੋ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਭੀਮਹਿ ਕਰਾਇ ਪੂਰਬ ਪਯਾਨ ॥ ਸਹਿਦੇਵ ਪਠਯੋ ਦੱਛਣ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਨਕੁਲਹਿ ਪਠਾਇ ਪੱਛਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੧੩॥੧੩੮॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਖੰਡਜੇ ਖਤ੍ਰਾਣ ॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਖੰਡਿਓਸੁ ਉਤ੍ਰ ਖੁਰਾਸਾਨ ਦੇਸ ॥ ਦੱਛਣ ਪੂਰਬ ਜੀਤੇ ਨਰੇਸ ॥੧੪॥੧੩੯॥ ਖਗ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਜੀਤੇ ਮਹੀਪ ॥ ਬੱਜਜੋ ਨਿਸਾਨ ਇਹ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ॥ ਇਕ ਠਉਰ ਕੀਏ ਸਭ ਦੇਸ ਰਾਉ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਓ ਚਾਉ ॥੧੫॥੧੪੦॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਠੇ ਸੁ ਪਤ੍ਰ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਗੁਨਾਢ ਕੀਏ ਇਕਤ੍ਰ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕਿਯੋ ਅਰੰਭ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁ ਬੁਲਾਇ ਜਿੱਤੇ ਅਸੰਭ ॥੧੬॥੧੪੧॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤਜ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬਨਾਇ ਬਿੰਜਨ ਭੋਗੀਅਹਿ ਬਹੁ ਭਾਇ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਸਮਗ੍ਰਿਕਾ ਕਹੂੰ ਲਾਗ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕਰਹਿ ਲਗੇ ਸਭ ਧਰਮ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੪੨॥ ਏਕ ਏਕ ਸੁਵਰਨ ਕੋ ਦਿਜ ਏਕ ਦੀਜੈ ਭਾਰ ॥ ਏਕ ਸਉ ਗਜ ਏਕ ਸਉ ਰਥ ਦੁਇ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤੁਖਾਰ ॥ ਸਹੰਸ ਚਤੁਰ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਗੀ ਮਹਿਖਿ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਉਤਾਰ ॥੨॥੧੪੩॥ ਸੁਵਰਨ ਦਾਨ ਸੁ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਸੁ ਤਾਂਬ੍ਰ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਨ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ਦੀਜਤ ਦੇਖਿ ਦੀਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਪਟੰਬ੍ਰ ਦਾਨ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਦਿਜੰਤ ॥ ਭੂਪ ਭਿੱਛਕ ਹੁਇ ਗਏ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਦੁਰੰਤ ॥੩॥੧੪੪॥ ਚਤੁਰ ਕੋਸ ਬਨਾਇ ਕੁੰਡਿਕ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਾਇ ਪਰਨਾਰ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੋਮ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਦਿਜ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਉਤਾਰ ॥ ਹਸਤਿ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪਰਤ ਧਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਹੋਤ ਭਸਮ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਲਪਟ ਝਪਟ ਕਰਾਲ ॥੪॥੧੪੫॥ ਮ੍ਰਿਤਿਕਾ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੀ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੋ ਲੈ ਬਾਰਿ ॥ ਕਾਸਟਕਾ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਜਿਉਨਾਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਮਹਾਂ ਰਸ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਦੇਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੈਂ ਦਿਜੰਬਰ ਰੀਝਹੀ ਨਰਨਾਹਿ ॥੫॥੧੪੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਆਨਿ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਚਤੁਰ ਸਭ ਬਿੱਪ ਬਜਾਸ ਸਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭੂਪਤਿ ਦੇਤ ਦਾਨ

ਅਨੰਤ ॥ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦੁਰੰਤ ॥੬॥੧੪੭॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਮਵਾਸ ਆਸਨ ਅਰਬ ਖਰਬ ਛਿਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਜੱਗ ਮੈ ਕੁਰੁ ਰਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਸੁ ਧੂਪੀਐ ਤਿਹ ਆਨਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥੭॥੧੪੮॥ ਜਰਾਸਿੰਧਹਿ ਮਾਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵਾ ਹਥਿ ਪਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਓ ਬਡੋ ਮਖ ਕਿਸਨ ਕੇ ਮਤਿ ਭਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਸੁ ਕੈ ਕਿਤੇ ਦਿਨ ਜੀਤਿ ਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਅਰੰਭ ਕੀਨੋ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਮਤੰਤ ॥੮॥੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤਹਿ॥੧॥

ਸ੍ਰੀ ਬਰਣ ਬਧਹ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬਰਣ ਸੁਕਰਣ ਸਜਾਮ ਸੁਵਰਨ ਪੂਛ ਸਮਾਨ ॥ ਰਤਨ ਤੁੰਗ ਉਤੰਗ ਬਾਜਤ ਉੱਚਸ੍ਰਵਹ ਸਮਾਨ ॥ ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਚਲੈ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾਇ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਛਕੈ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਿ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੯॥੧੫੦॥ ਬੀਣ ਬੇਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਜਤਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਸੁਰਨਾਇ ॥ ਮੁਰਜ ਤੂਰ ਮੁਚੰਗ ਮੰਦਲ ਚੰਗ ਬੰਗ ਸਨਾਇ ॥ ਢੋਲ ਢੋਲਕ ਖੰਜਕਾ ਡਫ ਝਾਂਝ ਕੋਟਿ ਬਜੰਤ ॥ ਜੰਗ ਘੁੰਗਰੂ ਟੱਲਿਕਾ ਉਪਜੰਤਿ ਰਾਗ ਅਨੰਤ ॥੧੦॥੧੫੧॥ ਅਮਿਤ ਸਬਦ ਬਜੰਤ੍ਰ ਭੇਰਿ ਹਰੰਤ ਬਾਜਿ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਤ ਜਉਨ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਪਛ ਲਾਗਹੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥ ਜਉਨ ਬਾਂਧ ਤੁਰੰਗ ਜੁਝਤ ਜੀਤੀਐ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ॥ ਆਨਿ ਜਉਨ ਮਿਲੈ ਬਚੈ ਨਹਿ ਮਾਰੀਐ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੧੧॥੧੫੨॥ ਹੈ ਫੇਰਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ਮੈ ਸਭ ਜੀਤ ਕੈ ਛਿਤਿਪਾਲ ॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਕਰਿਓ ਸਪੂਰਨ ਅਮਿੱਤ ਜੱਗ ਰਸਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਸੁ ਦੀਜੀਅਹਿ ਦਿਜਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥੧੨॥੧੫੩॥ ਅਨਿਕ ਦਾਨ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੇ ਸਭੇ ਥਰਹਰਜੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਿਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਦ੍ਵਿਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟ ਬਾਂਟ ਲੁਟਾਇ ॥੧੩॥੧੫੪॥ ਫੇਰ ਕੈ ਸਭ ਦੇਸ ਮੈ ਹੈ ਮਾਰਿਓ ਮਖ ਜਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬੈ ਪਲ ਕੈ ਕਰੈ ਚਤੁ ਭਾਇ ॥ ਏਕ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਏਕ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਦੀਨ ॥ ਚਤੁਰ ਅੰਸ ਬਚਿਓ ਜੁ ਤਾ ਤੇ ਹੋਮ ਮੈ ਹਵ ਕੀਨ ॥੧੪॥੧੫੫॥ ਪੰਚ ਸੈ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਰਾਜ ਕੈ ਇਹ ਦੀਪ ॥ ਅੰਤਿ ਜਾਇ ਗਿਰੇ ਰਸਾਤਲ ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹੀਪ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਤ ਭਏ ਪਰੀਛਤ ਪਰਮ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ॥

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ਦਾਨਿ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨ ॥੧੫॥੧੫੬॥

ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪੋਥੀ ਦੁਤੀਆ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

ਅਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਰੀਛਤਹਿ ਮਿਲਿ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਗਜਾਮੇਧ ਸੁ ਜੱਗ ਕੋ ਕਿਉ ਕੀਜੀਐ ਸਵਿਧਾਨ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਓ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੇਤ ਦੰਤਿ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਜਗਤ ਸੌ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥੧੫੭॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਰਚਿਓ ਤਹਿ ਕੋਸ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤਿਜ ਅਸਟ ਲੱਛ ਦਿਜਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਨਾਰ ॥ ਹਸਤਿ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਮਹਿ ਹੋਮੀਐ ਘ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਾਨ ਰਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਸਭੈ ਦੀਏ ਬਹੁ ਰਾਜ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥੩॥੧੫੯॥ ਐਸਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀਓ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਬਰਖ ਲਉ ਤਿਹ ਰਾਜ ॥ ਕਰਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਅਰਿ ਜੀਤ ਕੈ ਬਹੁ ਸਾਜ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚੜ੍ਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੈਲ ਕਾਜ ਅਖੇਟ ॥ ਦੇਖਿ ਮ੍ਰਿਗ ਭਇਓ ਤਹਾਂ ਮੁਨਿਰਾਜ ਸਿਉ ਭਈ ਭੇਟ ॥੪॥੧੬੦॥ ਪੈਡ ਯਾਹਿ ਗਯੋ ਨਹੀਂ ਮ੍ਰਿਗ ਰੇ ਰਿਖੀਸਰ ਬੋਲ ॥ ਉਤ੍ਰ ਭੂਪਹਿ ਨਾ ਦੀਓ ਮੁਨਿ ਆਂਖਿ ਭੀ ਇਕ ਖੋਲ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਹ ਅਗ੍ਰ ਤਾਹਿ ਉਠਾਇ ॥ ਤਉਨ ਕੇ ਗਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੫॥੧੬੧॥ ਆਂਖਿ ਉਘਾਰਿ ਲਖੈ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਸਰਪ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਦ੍ਵਿਜ ਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਹੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥ ਸਪਤ ਦਿਵਸਨ ਮੈ ਮਰੈ ਯਹ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾਇ ॥੬॥੧੬੨॥ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦ੍ਰ ਏਕ ਉਸਾਰ ॥ ਮੱਧਿ ਗੰਗ ਰਚਯੋ ਧਉਲਹਰਿ ਛੁਇ ਨ ਸਕੈ ਬਿਆਰ ॥ ਸਰਪ ਕੀ ਤਹ ਗੰਮਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਟਯੋ ਤਬੈ ਤਹ ਆਨਿ ਕੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥੭॥੧੬੩॥ ਸਾਠ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਦੁਇ ਮਾਸ ਔ ਦਿਨ ਚਾਰ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਰਲੀ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਤ ਭਏ ਤਬੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ

ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮॥੧੬੪॥

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਸਮਾਪਤੰ ਭਏ ॥੩॥

ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜ ਪਾਵਤ ਭਏ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਿਤਰ ਕੇ ਬਧ ਕੋਪ ਤੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਰਪ ਮੇਧ ਕਰਜੋ ਲਗੇ ਮਖ ਧਰਮ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੬੫॥ ਏਕ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਮਖ ਕੁੰਡ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਤਹ ਹੋਮ ਬਿਪ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਲਗੇ ਤਹ ਸਰਪ ਕੋਟ ਅਪਾਰ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਦਾਰ ॥੨॥੧੬੬॥ ਹਸਤ ਏਕ ਦੋ ਹਸਤ ਤੀਨ ਚਉ ਹਸਤ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੀਸ ਹਾਥ ਇਕੀਸ ਹਾਥ ਪਚੀਸ ਹਾਥ ਸਮਾਨ ॥ ਤੀਸ ਹਾਥ ਬਤੀਸ ਹਾਥ ਛਤੀਸ ਹਾਥ ਗਿਰਾਹਿੰ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਤਹਾਂ ਸਭ ਭਸਮ ਭੂਤ ਹੋਇ ਜਾਹਿੰ ॥੩॥੧੬੭॥ ਏਕ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੋ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤੀਨ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਤੁਰ ਸੈ ਸੋ ਸਮਾਨ ॥ ਪਾਂਚ ਸੈ ਖਟ ਸੈ ਲਗੇ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਨਿ ਗਿਰੰਤ ॥ ਸਹੰਸ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਸਭ ਹੋਮ ਹੋਤ ਅਨੰਤ ॥੪॥੧੬੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਚਜੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ ਹੋਮੰ ਸਰੈਂ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ਦਹੇ ਸਰਪ ਸਰਪੰ ਅਨੰਤੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਭੁਜੈਂ ਭੋਗ ਅਨੰਤੰ ਜੁਗੈਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ ॥੧॥੧੬੯॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਹਸਤੰ ਸਤੰ ਪ੍ਰਾਇ ਨਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਆਦਸੇ ਹਸਤ ਲੌ ਪਰਮ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਐ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ਅਚੇਤੰ ॥੨॥੧੭੦॥ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇ ਦੁਇ ਕਿਤੇ ਤੀਨ ਜੋਜਨ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਦਹੇ ਭੂਮਿ ਭੋਗਨ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁਸਟ ਅੰਗੁਸਟ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਕਿਤੇ ਡੇਢੁ ਗਿਸਟੇ ਅੰਗੁਸਟੰ ਅਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੭੧॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਲਉ ਚਾਰ ਕੋਸੰ ॥ ਛੁਐ ਘ੍ਰਿਤ ਜੈਸੇ ਕਰੈਂ ਅਗਨ ਹੋਮੰ ॥ ਫਣੰ ਫੱਟਕੈ ਫੇਣਕਾ ਫੰਤਕਾਰੰ ॥ ਛੁਟੈ ਲਪਟ ਜੁਆਲਾ ਬਸੈ ਬਿਖਧਾਰੰ ॥੪॥੧੭੨॥ ਕਿਤੇ ਸਪਤ ਜੋਜਨ ਲੌ ਕੋਸ ਅਸਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਜੋਜਨ ਮਹਾ ਪਰਮ ਪੁਸਟੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਬੱਧੰ ਜਰੇ ਕੋਟ ਨਾਗੰ ॥ ਭਜਜੋ ਤੱਛਕੰ ਭੱਛਕੰ ਜੇਮ ਕਾਗੰ ॥੫॥੧੭੩॥ ਕੁਲੰ ਕੋਟਿ ਹੋਮੇ ਬਿਖੈ ਹਵਣ ਕੁੰਡੰ ॥

ਬਚੇ ਬਾਂਧਿ ਡਾਰੇ ਘਨੇ ਕੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਭਜਜੋ ਨਾਗ ਰਾਜੰ ਤਕਜੋ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕੰ ॥ ਜਰਜੋ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰੰ ਭਰਜੋ ਸੱਕ੍ਰ ਸੋਕੰ ॥੬॥੧੭੪॥ ਬਧਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ ॥ ਅੜਜੋ ਆਸਤੀਕੰ ਮਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਿੜਜੋ ਭੇੜ ਭੂਪੰ ਝਿਣਜੋ ਝੇੜ ਝਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧਿ ਉਠਜੋ ਤਣੀ ਤੋੜ ਤਾੜੰ ॥੭॥੧੭੫॥ ਤਜਜੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਭਜਜੋ ਏਕ ਨਾਥੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸੂਝੈ ਸਭੈ ਸ੍ਰਿਸਟ ਸਾਜੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਰਦੂਲ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਪੈ ਤੇਜ ਸਾਵੰਤ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨੰ ॥੮॥੧੭੬॥ ਮਹੀ ਮਾਹ ਰੂਪੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਭਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਸਤ੍ਰੱਗ ਸਾਰੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜਹੁ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਦਿਜੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੰ ॥੯॥੧੭੭॥ ਤਜਹੁ ਜੌ ਨ ਸਰਪੰ ਜਰੌਂ ਅਗਨਿ ਆਪੰ ॥ ਕਰੌਂ ਦਗਧ ਤੋ ਕੌ ਦਿਵੌਂ ਐਸ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਹਣੋਂ ਪੇਟ ਮੱਧੰ ਛੁਰੀ ਜਮਦਾੜ੍ਹੰ ॥ ਲਗੇ ਪਾਪ ਤੋ ਕੌ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਗਾੜੰ ॥੧੦॥੧੭੮॥ ਸੁਨੇ ਬਿੱਪ ਬੋਲੰ ਉਠਜੋ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਤਜਜੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਪਿਤਾ ਬੈਰ ਕਾਜੰ ॥ ਬੁਲਯੋ ਬਜਾਸ ਪਾਸੰ ਕਰਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਣ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੧॥੧੭੯॥ ਸੁਨੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਦੁਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਾਸਿਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਰੂਪ ਸੋਭਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਜਿਣੋ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਹਣੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ॥ ਕਰਜੋ ਪਜਾਨ ਤਾ ਨੇ ਲਦੇ ਭਾਰ ਉਸਟੰ ॥੧੨॥੧੮੦॥ ਚਲੀ ਸੈਨ ਸੂਕਰ ਪਰਾਚੀ ਦਿਸਾਨੰ ॥ ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥ ਦੁਰਜੋ ਜਾਇ ਦੁਰਗੰ ਸੁ ਬਾਰਾਣਸੀਸੰ ॥ ਘੇਰਜੋ ਜਾਇ ਫਉਜੰ ਭਜਜੋ ਏਕ ਈਸੰ ॥੧੩॥੧੮੧॥ ਮਚਜੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਵੱਧੰ ਸਨੱਧੰ ਬਿਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਰਜਾਨੰ ॥ ਕਟੇ ਅੱਧ੍ਰ ਅੱਧੰ ਛੁਟੇ ਰੁਦ੍ਰ ਧਜਾਨੰ ॥੧੪॥੧੮੨॥ ਗਿਰੇ ਖੇਤ੍ਰ ਖੱਤ੍ਰਾਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧੫॥੧੮੩॥ ਬਿਭੇਦੰਤ ਵਰਮੰ ਪ੍ਰਛੇਦੈ ਤਨਾਨੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮਰਦਨੰ ਅਰਦਨੰ ਮਰਦ ਮਾਨੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਛੁਟੇ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥੧੬॥੧੮੪॥ ਜਿਣਜੋ ਕਾਸਿਕੀਸੰ ਹਣਜੋ ਸਰਬ ਸੈਨੰ ॥ ਬਰੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਤਾਹ ਕੰਪਜੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥ ਭਜੋ ਮੇਲ ਗੇਲੰ ਮਿਲੇ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਭਈ ਮਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੧੭॥੧੮੫॥ ਮਿਲੀ ਰਾਜ ਦਾਜੰ ਸੁ ਦਾਸੀ ਅਨੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬਿੱਦਜਵੰਤੀ ਅਪਾਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਿਲੇ ਹੀਰ

ਚੀਰੰ ਕਿਤੇ ਸਜਾਉ ਕਰਨੰ ॥ ਮਿਲੇ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਿਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨੰ ॥੧੮॥੧੮੬॥ ਕਰਜੋ ਬਜਾਹ ਰਾਜਾ ਭਇਓ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਪੋਖੇ ਦਿਜੰ ਸਰਬ ਅੰਨੰ ॥ ਕਰੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਮਹਾ ਜਗ ਦਾਨੰ ॥ ਭਏ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਰੂਪਮਾਨੰ ॥੧੯॥੧੮੭॥ ਲਖੀ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾਸੀ ॥ ਮਨੋ ਚੀਰ ਕੈ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਲਹੈਂ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਆ ਲਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਕੰਜ ਕੀ ਮੰਜੁ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੨੦॥੧੮੮॥ ਕਿਧੌ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਪਦਮਨੀ ਮੈ ਬਨੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਪੁਹਪ ਧੰਨਜਾ ਫੁਲੀ ਰਾਇ ਬੇਲੰ ॥ ਤਜੇ ਅੰਗ ਤੇ ਬਾਸੁ ਚੰਪਾ ਫੁਲੇਲੰ ॥੨੧॥੧੮੯॥ ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਡੋਲੈ ॥ ਕਿਧੌ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੋ ਕਲੋਲੈ ॥ ਕਿਧੌ ਰੁਦ੍ਰਬੀਜੰ ਫਿਰੈ ਮੱਧਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਿਧੌ ਪਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ਨਚੈ ਕਉਲ ਨਾਲੰ ॥੨੨॥੧੯੦॥ ਕਿਧੌ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਰਚੀ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿਧੌ ਇਸਤ੍ਰਿ ਰਾਜਾ ਰਚੀ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿਧੌ ਨਾਗ ਕੰਨਜਾ ਕਿਧੌ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌ ਸੰਖਨੀ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥੨੩॥੧੯੧॥ ਲਸੈ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਂ ਜੋਬਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂਗਜਾਨਵੰਤੀ ਸੁ ਬਿਗਿਆਨ ਕਰਮੰ ॥ ਪੜ੍ਹੈ ਕੰਠਿ ਬਿਦਿਆ ਸੁ ਬਿਦਿਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥੨੪॥੧੯੨॥ ਲਖੀ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆਨ ਤੇ ਰੂਪਵੰਤੀ ॥ ਲਸੈ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਅਪਾਰੰ ਅਨੰਤੀ ॥ ਲਖਜੋ ਤਾਹਿ ਜਨਮੇਜਏ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੇ ਪਰਮ ਭੋਗੰ ਦੀਏ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥੨੫॥੧੯੩॥ ਬਢਜ ਨੇਹੁ ਤਾ ਸੋਂ ਤਜੀ ਰਾਜ ਕੰਨਜਾ ॥ ਹੁਤੀ ਸਿਸਟਿ ਕੀ ਦਿਸਟਿ ਮਹਿ ਪੁਸਟ ਧੰਨਜਾ ॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਹ ਬਿਦਿਆ ਬੀਚਾਰੀ ॥੨੬॥੧੯੪॥ ਧਰਿਓ ਅਸੁਮੇਧੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਅਸੁਮੇਧਾਨ ਦੂਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਖਜੋ ਰਜੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜਸ ਪੂਰੰ ॥੨੭॥੧੯੫॥ ਭਯੋ ਤਨ ਦਰੁਸਤੰ ਬਲਿਸਟੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਹਣੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਬਡੇ ਸਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੨੮॥੧੯੬॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਅਖੇਟੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਲਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ਗਯੋ ਅਉਰ ਦੇਸੰ ॥ ਸ੍ਰਮਜੋ ਪਰਮ ਬਾਟੰ ਤਕਜੋ ਏਕ ਤਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਦਉਰ ਕੈ ਪੀਨ ਪਾਨੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੯॥੧੯੭॥ ਕਰਜੋ ਰਾਜ ਸੈਨੰ ਕਢਜੋ ਬਾਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਤਕੀ ਬਾਜਨੀ ਰੂਪ ਰਾਜੰ ਸਮਾਜੰ ॥ ਲਗਜੋ ਆਨਿ ਤਾ ਕੋ ਰਹਜੋ ਤਾਹਿ

ਗਰਭੰ ॥ ਭਯੋ ਸਜਾਮ ਕਰਣੰ ਸੁ ਬਾਜੀ ਅਦਰਬੰ ॥੩੦॥੧੯੮॥ ਕਰਜੋ ਬਾਜਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਣੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਗਡਜੋ ਜੱਗ ਥੰਭੰ ਕਰਜੋ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਪੋਖੇ ਬਲੀ ਬਿਪ੍ਰ ਝੁੰਡੰ ॥੩੧॥੧੯੯॥ ਦਏ ਕੋਟ ਦਾਨੰ ਪਕੇ ਪਰਮ ਪਾਕੰ ॥ ਕਲੂ ਮੱਧਿ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਧਰਮ ਸਾਕੰ ॥ ਲਗੀ ਦੇਖਨੇ ਆਪ ਜਿਉਂ ਰਾਜ ਬਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਂ ਜ੍ਵਾਲ ਆਲਾ ॥੩੨॥੨੦੦॥ ਉਡਜੋ ਪਉਨ ਕੇ ਬੇਗ ਸਿਉਂ ਅਗ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਖਿ ਨਗਨੰ ਤ੍ਰਿਯੰ ਬਿਪ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਭਯੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਗਹੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਦਹੇ ਖੀਰ ਖੰਡੰ ਬਡੇ ਪਰਮ ਗਰਬੰ ॥੩੩॥੨੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਸਰਬ ਮੂੰਡੇ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਏਂਡੂਆ ਸੀਸ ਤਾ ਕੇ ਟਿਕਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਤਪਤ ਕੈ ਖੀਰ ਕੋ ਮੱਧਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਇਮੰ ਸਰਬ ਬਿਪ੍ਰਾਨ ਕਉ ਜਾਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥੩੪॥੨੦੨॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਚੇ ਦਿਵਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀਏ ਬਿਪ੍ਰ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਰਿ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਅਧਿ ਚੀਰੇ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਫਾਰੇ ॥੩੫॥੨੦੩॥ ਲਗਜੋ ਦੋਖ ਭੂਪੰ ਬਢਜੋ ਕੁਸਟ ਦੇਹੀ ॥ ਸਭੇ ਬਿਪ੍ਰ ਬੋਲੇ ਕਰਿਓ ਰਾਜ ਨੇਹੀ ॥ ਕਹੋ ਕਉਨ ਸੋਂ ਬੈਠਿ ਕੀਜੈ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਦਹੇ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ਮਿਟੈ ਪਾਪ ਭਾਰੰ ॥੩੬॥੨੦੪॥ ਬੁਲੈ ਰਾਜ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸਭੈ ਬਿਪ੍ਰ ਆਏ ॥ ਬਡੇ ਬਜਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਿਖੈ ਲਾਗ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਬੋਲੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਕਰਜੋ ਬਿਪ੍ਰਮੇਧੰ ਬਢਿਓ ਭੂਪ ਗਰਬੰ ॥੩੭॥੨੦੫॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰਜੋ ਬਿੱਪ੍ਰਮੇਧੰ ਸੁ ਜੱਗਜੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰੰ ਕਹਜੋ ਨਾਹਿ ਕਉਨੈ ॥ ਕਰੀ ਜਉ ਨ ਹੋਤੀ ਭਈ ਬਾਤ ਤਉਨੈ ॥੩੮॥੨੦੬॥ ਸੁਨੋ ਬਜਾਸ ਤੇ ਪਰਬ ਅਸਟੰ ਦਸਾਨੰ ॥ ਦਹੈ ਦੇਹ ਤੇ ਕੁਸਟ ਸਰਬੰ ਨ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਬੁਲੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਿਆਸੰ ਸੁਨੈ ਲਾਗ ਪਰਬੰ ॥ ਪਰਿਓ ਭੂਪ ਪਾਇਨ ਤਜੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ॥੩੯॥੨੦੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਹੂਓ ਭਰਤ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਘੁਰਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਦਿਜੈ ਛਤ੍ਰ ਦਾਨੰ ਨਿਧਾਨੰ ਬਿਰਾਜਾ ॥੪੦॥੨੦੮॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੀ ਜੱਦੁ ਮੈ ਜੱਦੁਰਾਜੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚੌਦਹ ਸੁ ਬਿੱਦਜਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਸੰਤਨੇਅੰ ॥ ਭਏ ਤਾਹਿ ਕੇ ਕਉਰਓ ਪਾਂਡਵੇਅੰ ॥੪੧॥੨੦੯॥ ਭਏ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਬੋਧਾ ਮਹਾਂਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਏ

ਤਉਨ ਕੇ ਕਉਰਵੰ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕੀਓ ਛਤ੍ਰਣੰ ਜੈਣ ਕੁਲ ਛੈਣ ਕਰਮੰ ॥੪੨॥੨੧੦॥ ਕਿਯੋ ਭੀਖਮੇ ਅੱਗ੍ਰ ਸੈਨਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਕ੍ਰੱਧ ਜੁੱਧੰ ਸਮੂਹ ਪੰਡੁ ਰਾਜੰ ॥ ਤਹਾਂ ਗਰਜਿਓ ਅਰਜੁਨੰ ਪਰਮ ਬੀਰੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਜਾਤਾ ਤਜੇ ਪਰਮ ਤੀਰੰ ॥੪੩॥੨੧੧॥ ਤਜੀ ਬੀਰ ਬਾਨਾਵਰੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਹਣਯੋ ਭੀਖਮੰ ਸਭੈ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤੰ ॥ ਦਇ ਬਾਣ ਸਿੱਜਾ ਗਿਰੇ ਭੀਖਮੈਣੰ ॥ ਜਯੰ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਯੋ ਸੁਖੰ ਪਾਂਡਵੈਣੰ ॥੪੪॥੨੧੨॥ ਭਏ ਦ੍ਰੋਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੈਨਪਾਲੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਤਹਾਂ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥ ਹਣਯੋ ਧ੍ਰਿਸਟਦੋਣੰ ਤਜੇ ਦ੍ਰੋਣ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਯਾਣੰ ॥੪੫॥੨੧੩॥ ਭਏ ਕਰਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ਹਣਯੋ ਤਾਹਿ ਪੰਥੰ ਸਦੰ ਸੀਸੁ ਕੱਪਯੋ ॥ ਗਿਰਿਓ ਤਉਣ ਜੁਧਿਸਟਰੰ ਰਾਜੁ ਥੱਪਯੋ ॥੪੬॥੨੧੪॥ ਭਏ ਸੈਣਪਾਲੰ ਬਲੀ ਸੂਲ ਸਲਿਅੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਕੁਟਿਓ ਬਲੀ ਪੰਡੁ ਦਲਿਅੰ ॥ ਪੁਨਰ ਹਸਤ ਜੁਧਿਸਟਰੰ ਸਕਤਿ ਬੇਦੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਜੁੱਧ ਭੂਪੰ ਬਲੀ ਭੂਪ ਬੇਦੰ ॥੪੭॥੨੧੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਲ ਰਾਜਾ ਜਉਨੇ ਦਿਨ ਜੂਝਾ ॥ ਕਉਰਉ ਹਾਰ ਤਦਿਨ ਤੇ ਸੂਝਾ ॥ ਜੂਝਤ ਸਲ ਭਇਓ ਅਸਤਾਮਾ ॥ ਕੂਟਯੋ ਕੋਟਿ ਕਟਕੁ ਇਕ ਜਾਮਾ ॥੧॥੨੧੬॥ ਧ੍ਰਿਸਟਦੋਨ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿਰਥੀ ॥ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਭਲੇ ਕਰਿ ਮਥੀ ॥ ਪਾਂਡਵ ਕੇ ਪਾਂਚੋ ਸੁਤ ਮਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਪੁਰ ਮੈ ਬਡ ਕੀਨ ਅਖਾਰੇ ॥੨॥੨੧੭॥ ਕਉਰਉ ਰਾਜ ਕੀਓ ਤਬ ਜੁਧਾ ॥ ਭੀਮ ਸੰਗ ਹੁਇ ਕੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਜੁਧ ਕਰਤ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਬਲੀ ਤਿਹ ਆਨਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥੩॥੨੧੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਕੁਰਰਾਜ ਸਿਉਂ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਛੁਟੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਨਚਯੋ ॥ ਉਠੈ ਸਬਦ ਨਿਰਘਾਤ ਆਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਏ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧॥੨੧੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ਛੁਧੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਕਉਰਵੰ ਦੂਰ ਸਿੰਦੂਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਗਿੱਧ ਆਵੱਧ ਸਾਵੰਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੨੦॥ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੂਝੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਹਰ ਦੁਗਾਜੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਥਾਨੈ ॥ ਉਭਾਰੈਂ ਭੁਜਾ ਅਉ ਫਟਾਕੈਂ ਗਜਾਨੈ ॥੩॥੨੨੧॥ ਸੁਭੈਂ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਂਧੇ ਗਜਾ ਮੈ ॥ ਭਈ ਅਗਨਿ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਕੈ ਧੁਜਾ ਮੈ ॥ ਭਿੜਾਮੈ ਭ੍ਰੂਮੈ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈ ਨੇਕ ਘਾਯੰ ਸਰਾਹੈਂ ॥੪॥੨੨੨॥

ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਕੈ ਭਲੈ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਉਤੈ ਕਉਰਪਾਲੰ ਧਰੈਂ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਬਾਚਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥੫॥੨੨੩॥ ਸੁਭੈਂ ਬਾਜੁਵੰਦੰ ਛਕੈਂ ਭੂਖਨਾਣੰ ॥ ਲਸੈਂ ਮੁਕਤਕਾ ਹਾਰ ਦੁ ਮੱਲਿ ਅਹਾਣੰ ॥ ਦੁਊ ਮੀਰ ਧੀਰੰ ਦੁਊ ਪਰਮ ਓਜੰ ॥ ਦੁਊ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ਕਿ ਭੋਜੰ ॥੬॥੨੨੪॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਦੁਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਦੁਊ ਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਦੁਊ ਹੱਦਿ ਹਿੰਦੂਨ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥੭॥੨੨੫॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਦੁਊ ਪਰਮ ਦਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਢਾਲ ਢੀਚਾਲ ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਵਰਤੀ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਦੁਊ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧਕਾਰੀ ॥੮॥੨੨੬॥ ਦੁਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੁਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਜੋਧ ਜੈਤਵਾਰੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਦੁਊ ਬਾਹਯਾਹੰ ॥ ਦੁਊ ਸੂਰ ਸੈਨੰ ਦੁਊ ਸੂਰਮਾਹੰ ॥੯॥੨੨੭॥ ਦੁਊ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ॥ ਦੁਊ ਜੰਗ ਜੋਧੀ ਦੁਊ ਜੰਗ ਜੇਤਾ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪੰ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਵਰਮਾ ਦੁਊ ਦੁਸਟ ਤਾਪੰ ॥੧੦॥੨੨੮॥ ਦੁਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੁਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਮੱਤ ਬਾਰੁੰਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਮਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥੧੧॥੨੨੯॥ ਦੁਊ ਪਰਮ ਜੋਧੀ ਦੁਊ ਕ੍ਰੁੱਧਵਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੁਊ ਰੂਪ ਖਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਦੁਊ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਦੁਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥੧੨॥੨੩੦॥ ਦੁਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੂਝੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਹਥੈਂ ਹਰ ਦੁ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਪਾਇ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁਊ ਖੱਤ੍ਰਹਾਣੰ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰ ਖੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ਦੁਊ ਛੇਤ੍ਰ ਮੰਡੰ ॥੧੩॥੨੩੧॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਦੁਊ ਚਾਰ ਚਾਰੰ ॥ ਦੁਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਖੰਡਾ ਅਬਾਰੰ ॥ ਦੁਊ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰਹਾਣੰ ॥ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰ ਖੇਤਾ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥੧੪॥੨੩੨॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਦਿਬਜਾਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇਨਿ ਧਾਰੇ ॥ ਰਹੇ ਬਜੋਮ ਮੈ ਭੂਪ ਗਉਨੈ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹਕਾ ਹੱਕ ਲਾਗੀ ਧਨੰ ਧੰਨ ਜੰਪਜੋ ॥ ਚਕਜੋ ਜੱਛ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਕੰਪਜੋ ॥੧੫॥੨੩੩॥ ਹਨਜੋ ਰਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨੰ ਜੁੱਧ ਭੂਮੰ ॥ ਭਜੇ ਸਭੈ ਜੋਧਾ ਚਲੀ ਧਾਮ ਧੂਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਜ ਨਿਹਕੰਟਕੰ ਕਉਰਪਾਲੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜਾਇ ਕੈ ਮੰਝਿ ਸਿੱਝੇ ਹਿਵਾਲੰ ॥੧੬॥੨੩੪॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਓ ॥ ਤਹਾਂ ਭੂਰਪਾਲੰ ਧੁਰਾ ਰੰਗੁ ਰਚਿਓ ॥

ਤਹਾ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭੀਮ ਹਸਤੀ ਚਲਾਏ ॥ ਫਿਰੈਂ ਮੱਧ ਗੈਣੰ ਅਜਉ ਲਉ ਨ ਆਏ ॥੧੭॥੨੩੫॥ ਸੁਨੈ ਬੈਨ ਕਉ ਭੂਪ ਇਉਂ ਐਂਠ ਨਾਕੰ ॥ ਕਰਯੋ ਹਾਸ ਮੰਦੈ ਬੁਲਯੋ ਇਮ ਬਾਕੰ ॥ ਰਹਿਓ ਨਾਕ ਮੈਂ ਕੁਸਟ ਛਤ੍ਰੀਸਵਾਨੰ ॥ ਭਈ ਤਉਨ ਹੀ ਰੋਗ ਤੇ ਭੂਪ ਹਾਨੰ ॥੧੮॥੨੩੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਇਮ ਚਉਰਾਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਸਪਤ ਮਾਹ ਚਉਬੀਸ ਦਿਨਾਨੰ ॥ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜਾ ॥ ਕਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰਿ ਗਾਜਾ ॥੧੯॥੨੩੭॥

ਇਤੀ ਜਨਮੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ॥੪॥

ਚਉਪਈ ॥ ਅਸੁਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸਮੇਦਹਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਸੱਤਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਰਿਆਰ ਧਨੁਖਧਰ ॥ ਗਾਵਤ ਕੀਰਤਿ ਦੇਸ ਸਭ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥੨੩੮॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖਧਰ ॥ ਕਾਂਪਤ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਅਰੁ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪਾ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾਪਤ ਜਗ ਜਾਪਾ ॥੨॥੨੩੯॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸੂਰ ਮਹਾਨਾ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਤੋਲ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੩॥੨੪੦॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਛਾਡ ਨ ਏਕਾ ॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗੁਨਵਾਨ ਮਹਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਲੋਕ ਸਗਲ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥੪॥੨੪੧॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਜਨਮੇਜੇ ਰਾਜਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਭੂਪਤਿ ਅਭਿਖੇਖਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਰੇਖਾ ॥੫॥੨੪੨॥ ਇਨ ਮਹਿ ਰਾਜ ਕਵਨ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਕਉਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪੁ ਕੀਜੈ ॥ ਰਜੀਆ ਪੂਤ ਨ ਰਾਜ ਕੀ ਜੋਗਾ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਜੋਗ ਨ ਰਾਜ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥੬॥੨੪੩॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕਹ ਦੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜੈ ਪਤਿ ਭਾਖਯੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥ ਜਨਮੇਜਾ ਕੀ ਸੁਗਤਿ ਕਰਾਈ ॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕੈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ॥੭॥੨੪੪॥ ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਹੁਤੋ ਜੋ ਏਕਾ ॥ ਰਤਨ ਦੀਏ ਤਿਹ ਦਰਬ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੈ ਅਪਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰਿ ਠਉਰ ਤਿਸਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥੮॥੨੪੫॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਰਜੀਆ ਸੁਤ ਰਹਾ ॥ ਸੈਨਪਾਲ ਤਾਂ ਕੋ ਪੁਨ ਕਹਾ ॥ ਬਖਸੀ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਭ ਦਲ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਮੁ ਚਲਾਯੋ

॥੯॥੨੪੬॥ ਰਾਜੁ ਪਾਇ ਸਭਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਾਚਬ ਸੁਖ ਆਯੋ ॥ ਤੇਰਹ ਸੈ ਚੌਸਠ ਮਿਰਦੰਗਾ ॥ ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪੰਗਾ ॥੧੦॥੨੪੭॥ ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਭਏ ਮਦ ਅੰਧਾ ॥ ਦੇਖਤ ਨਾਚਤ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਹਹੂੰ ਤੇ ਭੂਲਾ ॥ ਵਾ ਹੀ ਕੈ ਜਾਇ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰਿ ਝੂਲਾ ॥੧੧॥੨੪੮॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਦਿਨ ਅਸ ਰਾਜਾ ॥ ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਭੂਲਯੋ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਅੰਧ ਭਏ ਦੁਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਬਾਤਾ ॥੧੨॥੨੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੇ ਤਾ ਕੋ ਹਨੇ ਜੋ ਬਾਂਛੈ ਸੋ ਲੇਇ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖੈ ਸੋਈ ਰਹੈ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਦੇਇ ॥੧੩॥੨੫੦॥ ਚਉਪਈ ॥ ਐਸਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨੋ ਇਹ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਬਸਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਉ ਬਸਿ ਹੁਇ ਗਏ ਨੇਬ ਖਵਾਸਾ ॥ ਜੋ ਰਾਖਤ ਥੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸਾ ॥੧॥੨੫੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮੰਡਸ ਚੌਪਰ ਖੇਲ ਖਿਲਾਨਾ ॥ ਦਾਉ ਸਮੈ ਕਛੁ ਰਿਸਕ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਅਜੈ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨॥੨੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਦਾ ਕਹ ਪਰੈ ਕਹ ਯਹ ਬਾਂਧੈ ਸੂਤ ॥ ਕਹਾ ਸੱਤ੍ਰ ਯਾ ਤੇ ਮਰੈ ਜੋ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ॥੩॥੨੫੩॥ ਚਉਪਈ ॥ ਯਹੈ ਆਜੁ ਹਮ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋ ਭਾਖਤ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਏਕਹਿ ਰਤਨ ਰਾਜ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਦੁਤੀਐ ਅਸ੍ਵ ਉਸਟ ਗਜ ਲੀਨਾ ॥੧॥੨੫੪॥ ਕੁਅਰੈ ਬਾਟ ਸੈਨ ਸਭਿ ਲੀਆ ॥ ਤੀਨਹੁ ਬਾਟ ਤੀਨ ਕਰ ਕੀਆ ॥ ਪਾਸਾ ਢਾਰਿ ਧਰੈਂ ਕਸ ਦਾਵਾ ॥ ਕਹਾ ਖੇਲ ਧੌਂ ਕਰੈ ਕਰਾਵਾ ॥੨॥੨੫੫॥ ਚਉਪਰ ਖੇਲ ਪਰੀ ਤਿਹੂੰ ਮਾਹਾ ॥ ਦੇਖਤ ਊਚ ਨੀਚ ਨਰਨਾਹਾ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਸਪਰਧਾ ਬਾਢੀ ॥ ਭੂਪਨ ਫਿਰਤ ਸੰਘਾਰਤ ਕਾਢੀ ॥੩॥੨੫੬॥ ਤਿਨ ਕੈ ਬੀਚ ਪਰੀ ਅਸ ਖੇਲਾ ॥ ਕਟਨ ਸੁ ਹਿਤ ਭਯੋ ਮਿਟਨ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਰਤਨ ਦ੍ਰਬ ਬਹੁ ਲਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਗਜ ਬਹੁਰਿ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥੨੫੭॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬੀਚ ਸਪਰਧਾ ਬਾਢਾ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸਿ ਉਠੇ ਸੁਭਟ ਅਸਿ ਕਾਢਾ ॥ ਚਮਕਹਿ ਕਹੂੰ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਛ ਗਈ ਲੋਥ ਅਨੇਕ ਅਪਾਰਾ ॥੫॥੨੫੮॥ ਜੁੱਗਨਿ ਦੈਤ ਫਿਰਹਿੰ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਬੋਲਹਿੰ ਅਪਮਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿੰ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿੰ ॥ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਸਬਦ ਬੈਤਾਲ ਸੁਨਾਵਹਿੰ ॥੬॥੨੫੯॥ ਚਮਕਤਿ ਕਹੂੰ ਖਗਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਥ ਗਏ ਰੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਿੰਸਤ ਕਹੂੰ

ਗਿਰੇ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਰਣ ਤਾਤੇ ॥੭॥੨੬੦॥ ਹਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਹਯ ਘਾਏ ॥ ਸੋਵਤ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਕਹੂੰ ਕਉਚ ਅਰੁ ਚਰਮਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬਰਮਾ ॥੮॥੨੬੧॥ ਜੁੱਗਨਿ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥ ਬਾਵਨ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿੰਦੂਰਾ ॥੯॥੨੬੨॥ ਰਣ ਅਸਿ ਕਾਲ ਜਲਦ ਜਿਮ ਗਾਜਾ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਭੀਰ ਭੈ ਭਾਜਾ ॥ ਰਣ ਮਾਰੂ ਦੁਹ ਦਿਸ ਤੇ ਬਾਜਯੋ ॥ ਕਾਇਰੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਭੀ ਨਹਿ ਭਾਜਯੋ ॥੧੦॥੨੬੩॥ ਰਹਿ ਗਈ ਸੂਰਨ ਖਗ ਕੀ ਟੇਕਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਸੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਨੇਕਾ ॥ ਨਾਚਤਿ ਜੋਗਨਿ ਕਹੂੰ ਬਿਤਾਰਾ ॥ ਧਾਵਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੧॥੨੬੪॥ ਧਾਵਤ ਅੱਧ ਕਮੱਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਡਿ ਰਹਿ ਰਾਵਤ ਗਡ ਰਹਿ ਟੇਕਾ ॥ ਅਨਹਦ ਰਾਗ ਅਨਾਹਦ ਬਾਜਾ ॥ ਕਾਇਰ ਹੁਤਾ ਵਹੈ ਨਹੀ ਭਾਜਾ ॥੧੨॥੨੬੫॥ ਮੰਦਰ ਤੂਰ ਕਰੂਰ ਕਰੋਰਾ ॥ ਗਾਜਸ ਰਾਵਤ ਰਾਗ ਸੰਦੋਰਾ ॥ ਝਮਕਸਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਮ ਕਰਵਾਰਾ ॥ ਬਰਸਤ ਬਾਨਨ ਮੇਘ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥੨੬੬॥ ਘੂਮਹਿ ਘਾਇਲ ਲੋਹ ਚੁਚਾਤੇ ॥ ਖੇਲ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥ ਗਿਰ ਗਏ ਕਹੂੰ ਜਿਰਹ ਅਰੁ ਜ੍ਵਾਨਾ ॥ ਗਰਜਤਿ ਗਿੱਧ ਪੁਕਾਰਤ ਸ੍ਵਾਨਾ ॥੧੪॥੨੬੭॥ ਉਨ ਦਲ ਦੁਹੂੰ ਭਾਇਨਿ ਕੋ ਭਾਜਾ ॥ ਠਾਢ ਨ ਸਕਿਓ ਰੰਕੁ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਤਕਯੋ ਓਡਛਾ ਦੇਸੁ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥੧੫॥੨੬੮॥ ਮਦ ਕਰਿ ਮੱਤ ਭਏ ਜੇ ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਐਸ ਹੀ ਕਾਜਾ ॥ ਛੀਨ ਛਾਨ ਛਿਤਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਹੀ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬॥੨੬੯॥੫॥ ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਸਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥ ਧਾਵਹਿ ਪਾਛੇ ਫਉਜ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੇ ਜਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਲਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੂ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥੧੭॥੨੭੦॥ ਤਹਾ ਇਕ ਆਹਿ ਸਨੌਢੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ॥ ਪੰਡਿਤ ਬਡੋ ਮਹਾਂ ਬਡ ਗੁਨਿ ਜਨ ॥ ਭੂਪਹਿ ਕੋ ਗੁਰ ਸਭੁ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਮਾਨਹਿ ਦੂਜਾ ॥੧੮॥੨੭੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਨੀ ਕਰਹਿ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬੈਠੇ ਕਰਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਚਾ ॥ ਤਹਾ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸੱਨੌਢ ਤੇ ਏਕ ਲੱਛਨ ॥ ਕਰੈਂ ਬਕਲ ਬਸਤ੍ਰੰ ਫਿਰੈਂ ਬਾਇ ਭੱਛਨ ॥੧॥੨੭੨॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਾਮੰ ਸੁਰੰ ਸਾਥ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦੰ ਪੜੈਂ ਮਾਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਰਿਗੰ ਬਾਚੈਂ

ਮਹਾਂ ਅਥਰਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੱਛਾ ਕਹੂੰ ਬਿਸਨੁ ਭੇਦੰ ॥੨॥੨੭੩॥ ਕਹੂੰ ਅਸਟ ਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਕਥੈ ਕਥਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਪੰਡਿਤੰ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥ ਰਹੇ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਬਿਹੀਨੰ ॥੩॥੨੭੪॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਸਾਰੰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਨੀਤਿ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਜਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੈਂ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ ਪਾਠ ਪਠੈਂ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ॥੪॥੨੭੫॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੰ ਨਾਗ ਭਾਖਾ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੰ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥੫॥੨੭੬॥ ਕਹੂੰ ਨਜਾਯ ਮੀਮਾਂਸਕਾ ਤਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਪਾਤੰਜਲੈ ਸੇਖ ਕਾਨੰ ॥ ਪੜ੍ਹੈਂ ਚਕ੍ਰ ਚੌਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥੬॥੨੭੭॥ ਕਹੂੰ ਭਾਖਿ ਬਾਚੈਂ ਕਹੂੰ ਕੋਮਦਿਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਸਾਰਸੁਤਿਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬਜਾਕਰਣ ਬੈਸਿਕਾਲਾਪ ਕੱਥੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਆ ਕਾਸਿਕਾ ਸਰਬ ਮੱਥੈਂ ॥੭॥੨੭੮॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠਿ ਮਾਨੋਰਮਾ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਇ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਬਾਚੈਂ ਸੋਕ ਟਾਰੈਂ ॥੮॥੨੭੯॥ ਕਹੂੰ ਗਦਾ ਕੋ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੜਗ ਬਿਦਿਆ ਜੁਝੈ ਮਾਨੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆਹਿ ਛੋਰੰ ਪ੍ਰਬਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜਲ ਤੁਰੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆ ਬਖਾਨੰ ॥੯॥੨੮੦॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੈ ਗਾਰੁੜੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਂਭਵੀ ਰਾਸ ਭਾਖਾ ਸੁ ਰਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜਾਮਨੀ ਤੋਰਕੀ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਸੀ ਕੌਚ ਬਿਦਿਆ ਅਭਿਦਿਆ ॥੧੦॥੨੮੧॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਘਾਉ ਬਿੱਦਜਾ ਬਤੈਗੋ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਤ ਕਾ ਪੈ ਚਲੈਗੋ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕੀ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੱਦਿਆ ਕਰੈ ਦਰਬ ਪਾਵੈਂ ॥੧੧॥੨੮੨॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਭੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੌਰਾਨ ਕੱਥੈ ਕਤੇਬੰ ॥ ਸਭੈ ਅੱਛਰ ਬਿਦਿਆ ਸਭੈ ਦੇਸ ਬਾਨੀ ॥ ਸਭੈ ਦੇਸ ਪੂਜਾ ਸਮਸਤੋ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ॥੧੨॥੨੮੩॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘਨੀ ਦੂਧ ਬੱਛੇ ਚੁੰਘਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ਗਊਆਂ ਚਰਾਵੈ ॥ ਫਿਰੈ ਸਰਪੁ ਨ੍ਰਿਕ੍ਰੱਧ ਤੌਨਿਸ ਥਲਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰ ਕੱਥੈ ਕਥਾਨੰ ॥੧੩॥੨੮੪॥ ਤਥਾ ਸਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਤਥਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ॥ ਜਥਾ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤਥਾ ਪਰਮ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਗਯੋ ਅਜੈ

ਸਿੰਘ ਸੂਰਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੋਂ ਅੱਸੁਮੇਧੰ ਕਰੋਂ ਧਰਮ ਜੁਧੰ ॥੧੪॥੨੮੫॥ ਰਜੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਦਿਖਿਓ ਡਰੇ ਦੁਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਗਹੀ ਸਰਣ ਬਿੱਪੰ ਬੁਲਯੋ ਏਵ ਬਾਤੰ ॥ ਗੁ ਵਾ ਹੇਮ ਸਰਬੰ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨੰ ॥ ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਗੁਰਾਨੰ ॥੧੫॥੨੮੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸਕਲ ਦਿਜ ਕੀਏ ਰਿਝਾਏ ॥ ਅਸਮੇਦ ਅਰੁ ਅਸੁਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਘਰ ਤਾਕਿ ਤਿਹਾਰਾ ॥੧॥੨੮੭॥ ਕੈ ਦਿਜ ਬਾਂਧਿ ਦੇਹੁ ਦ੍ਵੈ ਮੋਹੂ ॥ ਨਾਤਰ ਧਰੋ ਦੁਜਨਵਾ ਤੋਹੂ ॥ ਕਰਉਂ ਨ ਪੂਜਾ ਦੇਉਂ ਨ ਦਾਨਾ ॥ ਤੋ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਵੌਂ ਦਿਜ ਨਾਨਾ ॥੨॥੨੮੮॥ ਕਹਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਦੇਹੁ ਹਮੈ ਤੁਮ ਕਹਾ ਲਜਾਏ ॥ ਜਉ ਦ੍ਵੈ ਏ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਨ ਮੋਹੂ ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਿੱਖ ਨ ਹੋਇ ਹੈ ਤੋਹੂ ॥੩॥੨੮੯॥ ਤਬ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਓ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਤੋਖੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਚੰਦਨ ਕੁੰਕਮ ਖੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਚਲ ਕਰਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ ਆਏ ॥੪॥੨੯੦॥ ਦਿਜੋਵਾਚ ॥ ਹਮਰੀ ਵੈ ਨ ਪਰੈ ਦ੍ਵੈ ਡੀਠਾ ॥ ਹਮਰੀ ਆਇ ਪਰੈ ਨਹੀ ਪੀਠਾ ॥ ਝੂਠ ਕਹਯੋ ਜਿਨ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥੧॥੨੯੧॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਨਾਇਕ ਅਖਲ ਧਰਣਿ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਹਮ ਬੈਠੇ ਤੁਮ ਦੇਂਹ ਅਸੀਸਾ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਰਾਜਨ ਕੇ ਈਸਾ ॥੨॥੨੯੨॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਭਲਾ ਚਹੋ ਆਪਨ ਜੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਵੈ ਦੁਇ ਬਾਂਧਿ ਦੇਹੁ ਮੁਹਿ ਅਬ ਹੀ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰੋਂ ਅਗਨਿ ਕਾ ਭੂੰਜਾ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕਰਉਂ ਪਿਤਾ ਜਿਉ ਪੂਜਾ ॥੩॥੨੯੩॥ ਜੌ ਨ ਪਰੈ ਵੈ ਭਾਜਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਕਹੇ ਲਗੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਬਿੰਜਨਾਦਿ ਬਨਾਵੈਂ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਵੈ ਤੀਨੋ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈਂ ॥੪॥੨੯੪॥ ਦਿਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲੇ ਸਭਿ ਧਾਮਾ ॥ ਪੂਛੈ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਪੂਤ ਪਿਤਾਮਾ ॥ ਬਾਂਧ ਦੇਹੁ ਤਉ ਛੂਟੈ ਧਰਮਾ ॥ ਭੋਜ ਭੁਜਹਿੰ ਤਉ ਛੂਟੇ ਕਰਮਾ ॥੫॥੨੯੫॥ ਯਹ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ਮਹਾਂਬਲਿ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਛਤ੍ਰੀ ਗਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਆਪਨ ਬਲ ਲੀਨਾ ॥ ਇਨ ਕੋ ਕਾਢਿ ਧਰਨਿ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥੬॥੨੯੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਮ ਬਾਤ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਸੁਨਿਯੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੰ ॥ ਅਜ ਸੈਨ ਅਜੈ ਭਟ ਦਾਸਿ ਸੁਤੰ ॥ ਅਤਿ ਦੁਹਕਰ ਕੁਤਸਿਤ ਕੂਰ ਮਤੰ ॥੭॥੨੯੭॥ ਮਿਲਿ ਖਾਹਿੰ ਤਉ ਖੋਵੈ ਜਨਮ ਜਗੰ ॥ ਨਹਿ ਖਾਤ ਤੁ ਜਾਤ ਹੈ ਕਾਲ ਮਗੰ

॥ ਮਿਲ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁ ਕੀਜੈ ਕਉਨ ਮਤੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ ਜਗ ਆਜ ਪਤੰ ॥੮॥੨੯੮॥ ਸੁਨ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੀਤ ਅਜੀਤ ਸਮਸਤ ਛਿਤੰ ॥ ਅਨਗਾਹ ਅਥਾਹ ਅਨੰਤ ਦਲੰ ॥ ਅਨਭੰਜ ਅਗੰਜ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੯॥੨੯੯॥ ਇਹ ਠਉਰ ਨ ਛਤ੍ਰੀ ਏਕ ਨਰੰ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਚੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਬਰੰ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਦਿਜ ਯਉ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਵਹੁ ਆਨਿ ਜਸੂਸ ਬਤਾਇ ਦਏ ॥੧੦॥੩੦੦॥ ਤਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਜੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਬਢੀ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਚਢੀ ॥ ਤਹ ਜਾਇ ਪਰੀ ਜਹ ਖਤ੍ਰਿ ਬਰੰ ॥ ਬਹੁ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਦਿਜ ਸਾਮ ਘਰੰ ॥੧੧॥੩੦੧॥ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਿਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਗੋਦ ਲਿਯੋ ॥ ਕਹੁ ਕਉਨ ਸੁ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਰਹੈਂ ਨਹੀ ਏਊ ਮਰੈਂ ॥੧੨॥੩੦੨॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸਬੈ ॥ ਤੁਮ ਤੋਰ ਜਨੇਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ਜੋਊ ਮਾਨਿ ਕਹਿਓ ਸੋਈ ਲੇਤ ਭਏ ॥ ਤੇਊ ਬੈਸ ਹੁਇ ਬਾਣਜ ਕਰਤ ਭਏ ॥੧੩॥੩੦੩॥ ਜਿਹ ਤੋਰ ਜਨੇਊ ਨ ਕੀਨ ਹਠੰ ॥ ਤਿਨ ਸਿਉ ਉਨ ਭੋਜੁ ਕਿਯੋ ਇਕਠੰ ॥ ਫਿਰ ਜਾਇ ਜਸੂਸਹਿ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਮੈ ਉਨ ਮੈ ਇਕ ਭੇਦੁ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੪॥੩੦੪॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦਿਜੰ ॥ ਨਹਿ ਛਤ੍ਰਿ ਤੁ ਦੇਹ ਸੁਤਾਹਿ ਤੁਅੰ ॥ ਮਰਿਗੇ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਨੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥੧੫॥੩੦੫॥ ਸਭ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ॥ ਸਭ ਸੋਕ ਕੇ ਸਾਗਰ ਬੀਚ ਡੁਬੇ ॥ ਵਹਿ ਬਾਧ ਬਹਿਠ ਅਤਿ ਤੇਊ ਹਠੰ ॥ ਹਮ ਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਇਕਠੰ ॥੧੬॥੩੦੬॥ ਹਠ ਕੀਨ ਦਿਜੈ ਤਿਨ ਲੀਨ ਸੁਤਾ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪੇਟ ਸਨੌਢਿ ਤੇ ਪੂਤ ਭਏ ॥ ਵਹਿ ਜਾਤਿ ਸਨੌਢਿ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੭॥੩੦੭॥ ਸੁਤ ਅਉਰਨ ਕੇ ਉਹ ਠਾਂ ਜੁ ਅਹੇ ॥ ਉਹ ਛਤ੍ਰੀਅ ਜਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤੁ ਭਏ ॥ ਨਰ ਸੋ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੮॥੩੦੮॥ ਤਿਨ ਜੀਤਿ ਬਿਜੈ ਕਹੁ ਰਾਉ ਚੜ੍ਯੋ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਬਢ੍ਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਅਰੁ ਸਾਕ ਦਏ ॥ ਨਰ ਤੇ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੯॥੩੦੯॥ ਜਿਨ ਸਾਕ ਦਏ ਨਹਿ ਰਾਰਿ ਬਢੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਇਨ ਲੈ ਜੜ੍ਹ ਮੂਲ ਕਢੀ ॥ ਦਲ ਤੇ ਬਲ ਤੇ ਧਨ ਟੂਟਿ ਗਏ ॥ ਵਹਿ ਲਾਗਤ ਬਾਨਜ ਕਰਮ ਭਏ ॥੨੦॥੩੧੦॥ ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਨਹਿ ਜੋਰਿ ਲਰੇ ॥

ਵਹਿ ਬਾਂਧਿ ਮਹਾਗਨਿ ਹੋਮ ਕਰੇ ॥ ਅਨਗੰਧ ਜਰੇ ਮਹਾਂ ਕੁੰਡ ਅਨਲੰ ॥ ਭਯੋ ਛਤ੍ਰੀ ਮੇਧੁ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੨੧॥੩੧੧॥

ਇਤਿ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰਾਜ ਸੰਪੂਰਨ ਭਇਆ ॥੬॥੪॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬਿਆਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਦਿਨ ਦੁਇ ਮਾਸ ਅਸਟਾਨ ॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੧॥੩੧੨॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਦੋਇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮੰਤ ॥ ਧਰਨੀ ਧਰਾਨ ਮਹੰਤ ॥੨॥੩੧੩॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਉਦੋਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥ ਅਤਿ ਭਾਨੁ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੩॥੩੧੪॥ ਤਿਨਿ ਬੋਲਿ ਬਿੱਪ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਪਸੁਮੇਧ ਜੱਗ ਰਚਾਨ ॥ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਗ ਜੋਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਪਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਹਾਇ ॥੪॥੩੧੫॥ ਦਿਜ ਕਾਮ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਜੱਗ ਅਪਾਰ ॥ ਮਖ ਹੋਮ ਕੀਨ ਅਬਿਚਾਰ ॥੫॥੩੧੬॥ ਪਸੁ ਏਕ ਪੈ ਦਸ ਬਾਰ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਅਬਿ ਮੱਧਿ ਹੋਮ ਕਰਾਇ ॥ ਧਨ ਭੂਪ ਤੇ ਬਹੁ ਪਾਇ ॥੬॥੩੧੭॥ ਪਸੁਮੇਧ ਜੱਗ ਕਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ ਸੁਹਾਇ ॥ ਬਰਖ ਅੱਸੀ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਦੁਇ ਮਾਸ ਰਾਜੁ ਕਮਾਨ ॥੭॥੩੧੮॥ ਪੁਨਿ ਕਠਿਨ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲ ॥ ਜਗ ਜਾਰਿਆ ਜਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਵਹਿ ਖੰਡੀਆ ਅਨਖੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੮॥੩੧੯॥

ਇਤਿ ਪੰਚਮੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੁਨਿ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤਿ ਰਾਇ ॥ ਇਹ ਲੋਕ ਕੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਖੰਡ ॥ ਮਹਿ ਕੀਨ ਰਾਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧॥੩੨੦॥ ਅਰਿ ਘਾਇ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਿਪੁ ਛਾਡਜੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇ ॥ ਛਿਤਿ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੨॥੩੨੧॥ ਅਨਖੰਡ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਮੰਡ ਰਾਜੁ ਜੁਝਾਰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਅਮੰਡ ॥੩॥੩੨੨॥ ਬਹੁ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਬਹੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਛਿਤਿ ਕੀਨ ਰਾਜ ਦੁਰੰਤ

॥੪॥੩੨੩॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥ ਇਮ ਬੋਲਿਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੇਹੁ ਉਤਾਲ ॥੫॥੩੨੪॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਜੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥੬॥੩੨੫॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥ ਕਿਵ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਉਤਾਲ ॥੭॥੩੨੬॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਯਉ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥੮॥੩੨੭॥ ਸਤਿਜੁਗ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਮਖ ਕੀਨ ਚੰਡਿ ਬਨਾਇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ॥ ਬਹੁ ਤੋਖ ਕੀਨ ਪਸ੍ਵੇਸ ॥੯॥੩੨੮॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣਿ ਘਾਇ ॥ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਤੋਖ ਜੋਗਨਿ ਸਰਬ ॥ ਕਰਿ ਦੂਰ ਦਾਨਵ ਗਰਬ ॥੧੦॥੩੨੯॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣਿ ਜੀਤਿ ॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੀਨ ਅਭੀਤਿ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਛਿਤਿ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੧੧॥੩੩੦॥ ਮੁਖਚਾਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸਿਉ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੨॥੩੩੧॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਚੰਡਿ ਚੰਡ ਜੁਹਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਆਇਸੁ ਮੋਹਿ ॥ ਤਿਮ ਭਾਖਊ ਮਤ ਤੋਹਿ ॥੧੩॥੩੩੨॥ ਜਗ ਜੀਅ ਜੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਜ ਲੀਨ ਦੇਵ ਹਕਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪਲ ਖੰਡ ॥ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਉਦੰਡ ॥੧੪॥੩੩੩॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬਿੱਪਨ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਨ ਅਪਾਰ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਅਉਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਬੋਲਿ ਕੈ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਭਾਂਤਿਨਿ ਕੀਜੀਐ ਅਬ ਜਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥ ਆਜੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੰਭ ॥੧॥੩੩੪॥ ਮਾਸ ਕੇ ਪਲ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪੜ੍ਹਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰਿ ਹੋਮੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਛੇਦਿ ਚਿੱਛੁਰ ਬਿੜਾਰਾਸੁਰ ਧੂਲਿਕਰਣ ਖਪਾਇ ॥ ਮਾਰ ਦਾਨਵ ਕਉ ਕਰਿਓ ਮਖ ਦੈਤ ਮੇਧ ਬਨਾਇ ॥੨॥੩੩੫॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜੀਤਿ ਦਾਨਵ ਦੇਸ ਕੇ ਬਲਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਖੰਡ ॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੈਸ ਸੁਰ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ਤਿਵ ਸੰਤ ਹੋਹਿ ਸਹਾਇ ॥੩॥੩੩੬॥੮॥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੰਪੂਰਨ ॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਅਥ ਚਉਬੀਸ ਅਉਤਾਰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਚਉਬੀਸ ਉਚਰੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕਾ ਲਖਾ ਅਖਾਰਾ ॥ ਸੁਨੀਅਹੁ ਸੰਤ ਸਭੈ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ॥ ਬਰਨਤ ਸਜਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਹੋਤ ਅਰਿਸਟ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਬ ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕਾਲ ਕਰਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥੨॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕਾ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਸੋਈ ਖਾਪਨ ਹਾਰਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਅਨੰਤਨ ਧਰਹੀ ॥ ਆਪਹਿ ਮਧ ਲੀਨ ਪੁਨਿ ਕਰਹੀ ॥੩॥ ਇਨ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸੁ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਰਮਿਆ ਰਾਮ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਨਤ ਚਤੁਰਦਸ ਗਨ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਕਹੋਂ ਜੁ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੀਏ ਅਖਾਰੂ ॥੪॥ ਕਾਲ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ ਛਪਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਦੈ ਬੁਰਿਆਈ ॥ ਆਪਨ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ਜਗ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਏ ਜਾਨਾ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ॥੫॥ਆਪ ਰਚੈ ਆਪੇ ਕਲ ਘਾਏ ॥ ਅਵਰਨ ਕੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਹਤਾਏ ॥ ਆਪ ਨਿਰਾਲਮੁ ਰਹਾ ਨ ਪਾਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯਾ ॥੬॥ ਜੋ ਚਉਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭ ਤਨਿਕ ਨ ਪਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਭਰਮੇ ਭਵਰਾਯੰ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੰ ॥੭॥ ਸਭ ਹੀ ਛਲਤ ਨ ਆਪ ਛਲਾਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛਲੀਆ ਨਾਮੁ

ਕਹਾਯਾ ॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖੀ ਨਿਰਖਿ ਅਕੁਲਾਵੈ ॥ ਦੀਨਬੰਧੁ ਤਾ ਤੇ ਕਹਲਾਵੈ ॥੮॥ ਅੰਤ ਕਰਤ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਕਾਲਾ ॥ ਨਾਮੁ ਕਾਲ ਤਾ ਤੇ ਜਗ ਡਾਲਾ ॥ ਸਮੈ ਸੰਤ ਪਰ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਖਜਾ ਸੰਤ ਸੁਨਾਈ ॥੯॥ ਨਿਰਖਿ ਦੀਨ ਪਰ ਹੋਤ ਦਯਾਰਾ ॥ ਦੀਨਬੰਧੁ ਹਮ ਤਬੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤਨ ਪਰ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਢਰਈ ॥ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਜਗ ਤਬੈ ਉਚਰਈ ॥੧੦॥ ਸੰਕਟ ਹਰਤ ਸਾਧੂਅਨ ਸਦਾ ॥ ਸੰਕਟਹਰਨ ਨਾਮੁ ਭਯੋ ਤਦਾ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਤ ਸੰਤਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖਦਾਹਨ ਪ੍ਰਭੁ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯੋ ॥੧੧॥ ਰਹਾ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਗ ਮੋ ਰੂਪ ਸਭਨ ਕੇ ਧਰਤਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਖਨਿਯਤ ਕਰਤਾ ॥੧੨॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹੂੰ ਨ ਤਾਹਿ ਲਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਅਲਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜੋਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਕਬਹੁੰ ਨ ਆਯਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਸਭੋਂ ਅਜੋਨਿ ਬਤਾਯਾ ॥੧੩॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਭ ਹੀ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ੍ਵਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਨ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਨਿਯਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੪॥ ਸਦਾ ਅਭੇਖ ਅਭੇਖੀ ਰਹਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਅਭੇਖੀ ਕਹਈ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਕਰਿ ਜਾਤਿ ਅਲੇਖ ਬਖਾਨਾ ॥੧੫॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭਨ ਤੇ ਨਯਾਰਾ ॥ ਦਾਇਕ ਸਭੋ ਅਜਾਚੀ ਸਭ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਯੋ ਕਰਤਾ ਹਮ ਤਬ ਤੇ ॥੧੬॥ ਲਗਨ ਸਗਨ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਹੈ ਯਹ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮਾਲੁਮ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਨ ਰਿਝਾਯਾ ॥ ਭੇਖ ਕਰਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯਾ ॥੧੭॥ ਜਗ ਆਪਨ ਆਪਨ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਇਕ ਮੜੀਅਨ ਕਬਰਨ ਵੇ ਜਾਂਹੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥੧੮॥ ਏ ਦੋਊ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੋ ਪਚੇ ॥ ਇਨ ਤੇ ਨਾਥ ਨਿਰਾਲੇ ਬਚੇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਭ੍ਰਮ ਉਰ ਕਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੁਰਕਾ ॥੧੯॥ ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ॥ ਏਕ ਕੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਉਚਰਹੀ ॥ ਕਰਤ ਬਿਰੁਧ ਗਏ ਮਰਿ ਮੂੜ੍ਹਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਗਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ॥੨੦॥ ਜੋ ਜੋ ਰੰਗ ਏਕ ਕੇ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਏਕੁ ਪਛਾਨਾ॥ ਦੁਤੀਆ ਭਾਵ ਨ ਮਨ ਮਹਿ ਆਨਾ ॥੨੧॥ ਜੋ ਜੋ ਭਾਵ ਦੁਤਿਯ ਮਹਿ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਤੇ ਬਾਚੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹ ਜਾਨਾ ॥੨੨॥ ਜੋਗੀ ਸੰਨਯਾਸੀ ਹੈਂ ਜੇਤੇ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਨ

ਕੇਤੇ ॥ ਭੇਖ ਧਰੇ ਲੂਟਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਛਪਤ ਸਾਧ ਜਿਹ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥੨੩॥ ਪੇਟ ਹੇਤ ਨਰ ਡਿੰਭੁ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪੱਯਤ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕਹ ਧਜਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭੁ ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਖਾਯੋ ॥੨੪॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਕਾਹੂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹੁ ਪੇਟੁ ਨ ਕਾਹੂ ਹੋਤਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕਹਤਾ ॥੨੫॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭੁ ਨ ਕਿਸੂ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਦਿਯੋ ਉਨ ਸਿਰਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਰੰਚ ਸਮਾਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਚੀਨਾ ॥੨੬॥ ਕਾਨ ਛੇਦਿ ਜੋਗੀ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਰਿ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕੋ ਤੱਤੁ ਨ ਲਯੋ ॥ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨੭॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਕਬਿ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਏਕ ਨ ਪਾਇਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹਬਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਊ ਧਰੈ ॥ ਗੁਣ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤਵ ਪਾਰ ਨ ਪਰੈ ॥੨੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਤਾਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਸੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਈ ॥ ਜਿਨ ਸਿਗਰੀ ਯਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ॥੨੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਓਅੰਕਾਰ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਜਬ ਦੁਹੂ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜਨਿਯਤ ॥ ਚਾਰ ਖਾਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸਕਤਿ ਇਤੀ ਨਹਿ ਬਰਨਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਨਾਮ ਬਤਾਊਂ ॥੩੧॥ ਬਲੀ ਅਬਲੀ ਦੋਊ ਉਪਜਾਏ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਦਿਖਾਏ ॥ ਬਪੁ ਧਰਿ ਕਾਲ ਬਲੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਧਰਤ ਭਯੋ ਨਾਨਾ ॥੩੨॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਮ ਦੇਹ ਧਰਾਏ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅੰਤਿ ਸਭੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੩੩॥ ਜਿਤਿਕ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵ ਬਖਾਨੋ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਭਨੈਬੋ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਲੀਨ ਜਗਤਿ ਸਭ ਹ੍ਵੈਬੋ ॥੩੪॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਆਵਤ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਮਨ ਮਾਯਾ ਠਹਰਾਵਤ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪ ਸਭਨ ਮੋ ਬਿਆਪਾ ॥ ਸਭ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਥਾਪਾ ॥੩੫॥ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਮ ਰਹਜੋ ਅਲੇਖਾ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੇ ਲੇਖਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨਹੀ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੩੬॥ ਏਕਹਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੂੰ ਭੂਪਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹਨ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜੁਦੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੭॥ ਭਿੰਨ

ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਤਿਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਕਿਸੂ ਕੋ ਦੋਸ ਨ ਲੀਨਾ ॥ ਅਉਰਨ ਸਿਰਿ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਨਾ ॥੩੮॥ ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਆਪ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ॥ ਆਪਨ ਜਾਪੁ ਆਪ ਮੋ ਕਰਾ ॥੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤੁੱਛ ਮੀਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਪੈਠਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਝਕਝੋਰਨ ਕਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਤਬ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਾ ॥੪੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਯੋ ਬਲੀ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਲੋਹ ਚੀਰੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਾਤੰ ਕਿਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮੱਧੰ ॥ ਤ੍ਰਸਯੋ ਅਸਟਨੈਣੰ ਕਰਯੋ ਜਾਪੁ ਸੁੱਧੰ ॥੪੧॥ ਤਬੈ ਸੰਭਰੇ ਦੀਨ ਹੇਤੰ ਦਯਾਲੰ ॥ ਧਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਟਰੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਗਿਰੇ ਲੋਕ ਸਾਤੰ ॥੪੨॥ ਭਏ ਅਸਤ੍ਰਘਾਤੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਵੁੱਠੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਰਣੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲਿ ਪਉਢੇ ਹਠੀ ਫਾਗ ਜੂਪੰ ॥੪੩॥ ਬਹੇ ਖੱਗਜੰ ਖੇਤ ਖਿੰਗੰ ਸੁ ਧੀਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਜਾਨ ਸੋ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ਖੁਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਥੰ ॥ ਨਚਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰੰ ਨਚੇ ਮੱਛ ਮੱਥੰ ॥੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਧੇ ਗੱਜ ਗਾਹੰ ॥ ਸੁ ਹੂਰੰ ਉਛਾਹੰ ॥੪੫॥ ਢਲਾ ਢੁਕ ਢਾਲੰ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਕਾਲੰ ॥ ਕਟਾ ਕਾਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੪੬॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਤਮੰ ਤੇਗ ਤੰਕੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੈਂ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੪੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਸੰਖਾਸੁਰੰ ਦੇਖਿ ਸੈਣੰ ॥ ਤਪੇ ਬੀਰ ਬਕੱਤ੍ਰੰ ਕੀਏ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ਕਰਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੪੮॥ ਲਗੇ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਦਮਾਮੰ ਦਮੰਕੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਮੰਕੇ ॥ ਭਏ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭੜੱਕੇ ॥੪੯॥ ਗਿਰਯੋ ਆਯੁਧੰ ਸਾਯੁਧੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਕਾਤੁਰੰ ਸੂਰ ਬੱਜੇ ਨਿਹੰਗੰ ॥੫੦॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਗਿਰਯੋ ਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਕੇ ਭੈ ਭਰੇ ਭੂਤ ਭੂਮੰ ਨ੍ਰਿਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ਸਭੀ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਬਲੀ ਝੂਮਿ ਝੂਮੰ ॥੫੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਰਣੰ ਸੰਖ ਮੱਛੰ ॥ ਮਨੋ ਦੋ ਗਿਰੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਟੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਕਟੇ ਮਾਸ ਟੁੱਕੰ ਭਖੇ ਗਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ॥ ਹਸੀ ਜੋਗਣੀ

ਚਉਸਠਾ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥੫੨॥ ਕਿਯੋਧਾਰ ਬੇਦੰ ਹਤੇ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਤਜਜੋ ਮੱਛ ਰੂਪੰ ਸਜਜੇ ਸੁੰਦ੍ਰ ਚੀਰੰ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਥਾਪੇ ਕਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ॥ ਟਰੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਭਰੇ ਜੀਵ ਤ੍ਰਾਸੰ ॥੫੩॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਦੇਵੇਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ਰਾਜ ਬਿਠਾਯੋ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥ ਕੋਟੰ ਬਜਿ ਬਾਜੇ ਅਮਰੇਸੁਰ ਗਾਜੇ ਸੁਭ ਘਰਿ ਸਾਜੇ ਸੋਕ ਹਰੇ ॥ ਦੈ ਕੋਟਿਕ ਦਛਨਾ ਕ੍ਰੋਰ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਆਨਿ ਸੁ ਮੱਛ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ॥੫੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮੱਛ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਸੰਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੧॥

ਅਥ ਕੱਛ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਕਰਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਭਰੇ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਜੰ ਬਾਜ ਹੀਣੰ ਬਿਨਾ ਰਤਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਯੋ ਬਿਸਨ ਬੀਚਾਰ ਚਿੱਤੰ ਅਨੂਪੰ ॥੧॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਏਕਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ਪੁਰਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਸਸੰ ਸੂਰਜੰ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਉਪਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਹੁਤੇ ਦੈਤ ਜੇ ਲੋਕ ਮੱਧਯੰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਭਏ ਏਕਠੇ ਭ੍ਰਾਤਿਭਾਵੰ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨॥ ਬਦਯੋ ਅਰਧ ਅਰਧੰ ਦੁਹੂ ਬਾਂਟਿ ਲੀਬੋ ॥ ਸਭੋਂ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਯਹੈ ਕਾਮ ਕੀਬੋ ॥ ਕਰੋ ਮੱਥਨੀ ਕੂਟ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲੇਯੰ ॥ ਤਕਯੋ ਛੀਰ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇਅੰ ਅਦੇਯੰ ॥੩॥ ਕਰੀ ਮੱਥਿਕਾ ਬਾਸਕੰ ਸਿੰਧੁ ਮੱਧੰ ॥ ਮਥੈ ਲਾਗ ਦੋਊ ਭਏ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਸਿਰੰ ਦੈਤ ਲਾਗੇ ਗਹੀ ਪੂਛ ਦੇਵੰ ॥ ਮਥਯੋ ਛੀਰ ਸਿੰਧੈ ਮਨੋ ਮਾਟੁਕੇਵੰ ॥੪॥ ਇਸੋ ਕਉਣ ਬਿਯੋ ਪਰੇ ਭਾਰੁ ਪੱਬੰ ॥ ਉੱਠੇ ਕਾਂਪ ਵੈ ਦਿੱਤਜਾਦਿੱਤਜ ਸੱਬੰ ॥ ਤਬੈ ਆਪ ਹੀ ਬਿਸਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤਰੇ ਪਰਬਤੰ ਕੱਛਪੰ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੱਛ ਦੁਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥

ਅਥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਨ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਵਿੱਤਨ ਮੱਧ ਕਥਯੋ ॥ ਤਬ ਰਤਨ ਚਤੁਰਦਸ ਯੋਂ ਨਿਕਸੇ ॥ ਅਸਿਤਾ

ਨਿਸਿ ਮੋ ਸਸਿ ਸੇ ਬਿਗਸੇ ॥੧॥ ਅਮਰਾਂਤਕ ਸੀਸ ਕੀ ਓਰ ਹੂਅੰ ॥ ਮਿਲਿ ਪੂਛ ਗਹੀ ਦਿਸ ਦੇਵ ਦੂਅੰ ॥ ਰਤਨੰ ਨਿਕਸੇ ਬਿਗਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ॥ ਜਨੁ ਘੂਟਨ ਲੇਤ ਅਮੀ ਰਸ ਕੇ ॥੨॥ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ਸਿਤੰ ॥ ਮਦੁ ਪਾਨ ਕਢ੍ਯੋ ਘਟ ਮਦ੍ਯ ਮਤੰ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸੁਧਾ ਲਛਮੀ ਨਿਕਸੀ ॥ ਘਨ ਮੋ ਮਨੋ ਬਿਦੁਲਤਾ ਬਿਗਸੀ ॥੩॥ ਕਲਪਾ ਦ੍ਰੁਮ ਮਾਹੁਰ ਅਉ ਰੰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਮਣਿ ਕੌਸਤੁਭ ਚੰਦ ਸੁ ਰੂਪ ਸੁਭੰ ॥ ਜਿਹ ਭੱਜਤ ਦੈਤ ਬਿਲੋਕਿ ਜੁਧੰ ॥੪॥ ਨਿਕਸੀ ਗਵਰਾਜ ਸੁ ਧੇਨੁ ਭਲੀ ॥ ਜਿਹ ਛੀਨਿ ਲਯੋ ਸਹਸਾਸਤ੍ਰ ਬਲੀ ॥ ਗਨਿ ਰਤਨ ਗਨਉ ਉਪਰਤਨ ਅਬੈ ॥ ਤੁਮ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸਭੈ ॥੫॥ ਗਨਿ ਜੋਕ ਹਰੀਤਕੀ ਓਰ ਮਧੰ ॥ ਜਨਪੰਚ ਸੁ ਨਾਮਜ ਸੰਖ ਸੁਭੰ ॥ ਸਸਿ ਬੇਲਿ ਬਿਜਿਯਾ ਅਰੁ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ॥ ਜੁਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਪਾਨਿ ਸਦਾ ॥੬॥ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਨੰਦਗ ਖੱਗ ਭਣੰ ॥ ਜਿਨਿ ਖੰਡਿ ਕਰੇ ਗਨ ਦਈਤ ਰਣੰ ॥ ਸਿਵ ਸੂਲ ਬੜਵਾਨਲ ਕਪਿਲ ਮੁਨੰ ॥ ਤਿ ਧਨੰਤਰਿ ਚਉਦਸਵੋਂ ਰਤਨੰ ॥੭॥ ਗਨ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਔ ਧਾਤੁ ਗਨੋ ॥ ਕਹਿ ਧਾਤੁ ਸਭੈ ਉਪਧਾਤੁ ਭਨੋ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸਯਾਮ ਧਰੋ ॥ ਘਟ ਜਾਨਿ ਕਵੀ ਜਿਨਿ ਨਿੰਦ ਕਰੋ ॥੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮੋ ਗਨ ਲੋਹ ਸਿਕਾ ਸ੍ਵਰਨੰ ॥ ਚਤੁਰਥਿ ਭਨਿ ਧਾਤੁ ਸਿਤੰ ਰੁਕਮੰ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਥਿ ਤਾਂਬਰ ਕਲੀ ਪਿਤਰੰ ॥ ਕਥਿ ਅਸਟਮ ਜਿਸਤੁ ਹੈ ਧਾਤੁ ਧਰੰ ॥੯॥ ਉਪਧਾਤੁ ਕਥਨੰ॥ ਸੁਰਮੰ ਸਿੰਗਰਫ ਹਰਤਾਲ ਗਣੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਤਿਹ ਸਿੰਬਲਖਾਰ ਭਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤਸੰਖ ਮਨਾਸਿਲ ਅਭ੍ਰਕਯੰ ॥ ਭਨਿ ਅਸਟਮ ਲੋਣ ਰਸੰ ਲਵਣੰ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਤੁ ਉਪਧਾਤੁ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਸੋ ਹੌਂ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਖਾਨਨ ਮਹਿ ਭੀ ਹੋਤ ਹੈ ਕੋਈ ਕਹੂੰ ਕਮਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਨਿਕਾਸੇ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਾਤੁ ਉਪਧਾਤੁ ਦ੍ਰਬ ਮੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ਬਿਸਨਹਿ ਹਰ ਲਯੋ ॥ ਅਵਰਨਿ ਬਾਂਟ ਅਵਰਨਹਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥ ਸਾਰੰਗ ਸਰ ਅਸਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਲਿਯ ॥ ਪਾਂਚਾਮਰ ਲੈ ਨਾਦ ਅਧਿਕ ਕਿਯ ॥ ਸੂਲ ਪਿਨਾਕ ਬਿਸਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਸੋ ਲੈ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥੧੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਦਿਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਐਰਾਵਤੰ ਬਾਜਿ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਜੁੱਧੰ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਅਨੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਖਿ ਉੱਠੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਚਿੱਤ ਕੀਨੋ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੪॥ ਅਥ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਨਰੰ ਅਉਰ ਨਾਰਾਇਣੰ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ॥

ਭਯੋ ਸਾਮੁਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਐਂਠ ਫੈਂਟੇ ਭੁਜੰ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ॥ ਬਜੇ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਭਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਆਪ ਮੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਐਸ ਕੈ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾਵਤਾਰੰ ॥ ਨਰੰ ਏਕ ਨਾਰਾਇਣੰ ਦ੍ਵੈ ਸਰੂਪੰ ॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਸਉਂਦਰਯ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੬॥ ਉਠੇ ਟੂਪ ਟੋਪੰ ਗੁਰਜੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਨ ਗੈਣੰ ॥ ਡਗੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥੧੭॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਜੰਗ ਮੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਸੁਭੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਪੌਢੇ ਮਲੰਗੰ ॥੧੮॥ ਦਿਸਾ ਮਉ ਨ ਆਈ ਅਨੀ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭਜੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੰਜ ਪੁੰਜੰ ਸਿਰੰ ਬਾਹੁ ਬੀਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਬਾਨ ਜਿਉ ਚੇਤ ਪੁਹਪੰ ਕਰੀਰੰ ॥੧੯॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਹਾਰਯੋ ਕਿਯੋ ਬਿਸਨੁ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਤ੍ਰਧਯਾਨੰ ਕਰਯੋ ਜਾਨੁ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਅਨੂਪੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਦਿਤਜਾਦਿਤਜ ਭੂਪੰ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥੪॥

ਅਥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਕੈ ਦਿਤਿਜਾਦਿਤਜ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਰਹੇ ਰੀਝ ਸਰਬੰ ॥ ਤਜੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਦਿਯੋ ਛੋਰਿ ਗਰਬੰ ॥੧॥ ਫੰਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਂਧੰ ਭਯੋ ਕੋਪ ਹੀਣੰ ॥ ਲਗੇ ਨੈਨ ਬੈਨੰ ਧਯੋ ਪਾਨ ਪੀਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਛੁਟੇ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸੁਭੈ ਚੇਤ ਹੀਣੰ ਲਗੇ ਜਾਣੁ ਬਾਣੰ ॥੨॥ ਲਖੇ ਚੇਤਹੀਣੰ ਭਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਭੈ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥੩॥ ਜਿਨੇ ਰਤਨ ਬਾਂਟੇ ਤੁਮੂੰ ਤਾਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਤੇ ਬਾਤ ਥੋਰੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭੈ ਪਾਂਤ ਪਾਂਤੰ ਬਹਿੱਠੇ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਕਟੰ ਪੇਚ ਛੋਰੇ ਤਜੇ ਤੇਗ ਤੀਰੰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਜੁ ਧਨੰਤਰਿ ਦੀਆ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਆ ॥ ਸਿਵ ਮਾਹੁਰ ਰੰਭਾ ਸਭ ਲੋਕਨ ॥ ਸੁਖ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਸਭ ਸੋਕਨ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਿਸ ਕੇ ਕਰਬੇ ਨਮਿਤ ਮਨਿ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਉਰਿ ਰਾਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਮਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ ਦੀਨ ॥੬॥ ਗਾਇ ਰਿਖੀਸਨ ਕਉ

ਦਈ ਕਹ ਲਉ ਕਥੋਂ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕਬੀਅਨ ਮੁਖਨ ਲੀਜਹੁ ਪੂਛਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਰਹੇ ਰੀਝ ਐਸੇ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਕਾਨੰ ॥ ਬਟੇ ਰਤਨ ਸਰਬੰ ਗਈ ਛੂਟਿ ਰਾਰੰ ॥ ਧਰਜੋ ਐਸ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਪੰਚਮ ਵਤਾਰੰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਪੰਚਮ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਅਥ ਬੈਰਾਹ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਯੋ ਬਾਂਟ ਮਦਜੰ ਅਮਦਜੰ ਭਗਵਾਨੰ ॥ ਗਏ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ਪੁਨਿਰ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਜੋ ਸੁ ਆਪੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਭੱਜੇ ਦੇਵਤਾ ਦਈਤ ਜਿੱਤੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧॥ ਹਿਰਿਨਜੇ ਹਿਰੰਨਾਛਸੰ ਦੋਇ ਬੀਰੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਗ ਕੈ ਜੀਤ ਲੀਨੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਕਿਯੋ ਰਾਜ ਸਰਬੰ ॥ ਭੁਜਾ ਦੇਖਿ ਭਾਰੀ ਬਢਜੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੨॥ ਚਹੈ ਜੁੱਧੁ ਮੋ ਸੋ ਕਰੇ ਆਨਿ ਕੋਊ ॥ ਬਲੀ ਹੋਇ ਵਾ ਸੋਂ ਭਿਰੇ ਆਨਿ ਸੋਊ ॥ ਚੜਜੋ ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗੰ ਪਰੀ ਗੁਸਟ ਸੰਗੰ ॥ ਹਰੇ ਬੇਦ ਭੂਮੰ ਕੀਏ ਸਰਬ ਭੰਗੰ ॥੩॥ ਧਸੀ ਭੂਮਿ ਬੇਦੰ ਰਹੀ ਹ੍ਵੈ ਪਤਾਰੰ ॥ ਧਰਜੋ ਬਿਸਨ ਤਉ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾਵਤਾਰੰ ॥ ਧਸਜੋ ਨੀਰ ਮੱਧੰ ਕਿਯੋ ਊਚ ਨਾਦੰ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪॥ ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਜਾਗੇ ॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ਮਹਾਂ ਭੀਰੁ ਭਾਗੇ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਵੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥੫॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ਬਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਤੇਗੰ ਸੜੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਧਮੱਕਾਰ ਸਾਂਗੰ ਖੜੱਕਾਰ ਖੱਗੰ ॥ ਟੁਟੇ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੬॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਢਮੱਕਾਰ ਢੋਲੰ ॥ ਢਲੰਕਾਰ ਢਾਲੰ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖੁਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧਿ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਨ੍ਰਿਚੇਤੰ ॥੭॥ ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਨਚੀ ਖੋਲ੍ਹਿ ਸੀਸੰ ਬਕੀ ਬਿਕਰਾਰੀ ॥ ਹਸੈਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥੮॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰਤ ਮੁਸਟੰ ਕਰੈਂ ਪਾਵ ਘਾਤੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੰ ਡਹੇ ਗਜ ਮਾਤੰ ॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾੜੀ ਡਗਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਧਜਾਨੰ ॥ ਭੱਜਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾਂਪ ਭਾਨੰ ਮਧਜਾਨੰ ॥੯॥ ਜਲੇ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਥਲੰ ਤਥ ਨੀਰੰ ॥ ਕਿਧੋ ਸੰਧਜੰ ਬਾਣ ਰਘੁ ਇੰਦ੍ਰ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੈ ਦੈਤ ਆਘਾਤ ਮੁਸਟੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਟ

ਬਾਹੈ ਘਰਜਾਰੀ ਘਰਜਾਰੰ ॥੧੦॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਬੰਕੇ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਢਮੰਕਾਰ ਢੋਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਫੀਰੰ ॥ ਸੜੱਕਾਰ ਸਾਂਗੰ ਤੜੱਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥੧੧॥ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਜੁੱਧੰ ਭਯੋ ਅਸਟ ਰੈਣੰ ॥ ਡਗੀ ਭੂਮਿ ਸਰਬੰ ਉਠਯੋ ਕਾਂਪ ਗੈਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ਸਭੈ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਬਿਸਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਗਿਰਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ ॥੧੨॥ ਧਰੇ ਦਾੜ੍ਹ ਅਗ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਬੰ ॥ ਹਠੀ ਦੁਸਟ ਜਿੱਤੇ ਭਜੇ ਦੈਤ ਸਬੰ ॥ ਦਈ ਬ੍ਰਹਮ ਆਗਜਾ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਕਿਯੰ ॥ ਸਭੈ ਸੰਤਨੰਤਾਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੰ ॥੧੩॥ ਧਰਯੋ ਖਸਟਮੰ ਬਿਸਨ ਅੰਸਾਵਤਾਰੰ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਕਿਯੋ ਬੇਦ ਉਧਾਰੰ ॥ ਥਟਯੋ ਧਰਮਰਾਜੰ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ॥ ਉਤਾਰਯੋ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੈਰਾਹ ਖਸਟਮ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥

ਅਥ ਨਰਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਯੋ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਸੁਭ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ਜਬ ਦੇਵਤਾਨ ਬਢ੍ਯੋ ਗਰੂਰ ॥ ਬਲਵੰਤ ਦੈਤ ਉੱਠੇ ਕਰੂਰ ॥੧॥ ਲਿੱਨੋ ਛਿਨਾਇ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਬਾਜਿੱਤ੍ਰ ਨੇਕ ਉਠੇ ਸੁ ਬਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਗਤ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਅੰ ਹਿਰਨਾਛ ਰਾਇ ॥੨॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਗਯੋ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਤੀਰ ॥ ਸਜਿ ਸੁੱਧ ਸਾਜ ਨਿਜ ਅੰਗ ਬੀਰ ॥ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸਤ੍ਰ ਮੋ ਭਯੋ ਨਿਰੁਕਤ ॥ ਤਬ ਭਯੋ ਦੁਸਟ ਕੋ ਬੀਰਜ ਮੁਕਤ ॥੩॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਲੀਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸਭ ਕਰਨਿ ਕਾਜ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਚਟਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਸਉਪਯੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਪਟੀਯਹਿ ਕਹਯੋ ਲਿਖਿ ਦੈ ਗੁਪਾਲ ॥੪॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਗਯੋ ਚਟਸਾਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਚਿਤ ਚੌਂਕ ਰਹਯੋ ਸੁਭ ਦੇਖਿ ਸੁਤੰ ॥ ਜੁ ਪੜਯੋ ਦਿਜ ਤੇ ਸੁਤ ਤਾਹਿ ਰੜੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਸਿਸੁ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਰਿਸਯੋ ਅਸੁਰੰ ॥ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਸੁ ਕਉਣੁ ਭਜੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਧਰੋ ਸਿਸੁ ਯਾਹਿ ਹਨੋਂ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕਿਉਂ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਨਾਮ ਭਨੋ ॥੬॥ ਜਲ ਅਉਰ ਥਲੰ ਇਕ ਬੀਰ ਮਨੰ ॥ ਇਹ ਕਾਹਿ ਗੁਪਾਲ ਕੋ ਨਾਮ ਭਣੰ ॥ ਅਬ ਹੀ ਇਹ ਬਾਂਧਹੁ ਥੰਮ ਭਏ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਦਾਨਵ ਬੈਨ ਧਏ ॥੭॥ ਗਹਿ ਮੂੜ ਚਲੇ ਸਿਸੁ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਨਿਕਸਯੋਬ ਗੁਪਾਲ ਉਬਾਰਨ ਕੋ ॥ ਚਕਚਉਧ ਰਹੇ

ਜਨੁ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਹਰਿ ਫਾਰਿ ਕਿਵਾਰ ਜਬੈ ॥੮॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰਿ ਸਭੈ ਥਹਰੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰ ਹੂੰ ਹਹਰੇ ॥ ਗਰਜੇ ਨਰਸਿੰਘ ਨਰਾਂਤਕਰੰ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਰੱਤ ਕੀਏ ਮੁਖ ਸ੍ਰੋਣ ਭਰੰ ॥੯॥ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਗਰਜ੍ਯੋ ਨਰਸਿੰਘ ਰਣੰ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਭੂਪਤਿ ਠਾਢਿ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਗਦਾ ਨਿਰਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੦॥ ਲਰਜੇ ਸਭ ਸੂਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਮੁਹਾਤ ਭਏ ਭਟ ਕੇਹਰ ਕੇ ॥ ਜੁ ਗਏ ਸਮੁਹੇ ਛਿਤਿ ਤੈ ਪਟਕੇ ॥ ਰਣ ਭੇ ਰਣ ਧੀਰ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ ॥੧੧॥ ਬਬਕੇ ਰਣ ਧੀਰ ਸੁਬੀਰ ਘਣੇ ॥ ਰਹਿਗੇ ਮਨੋ ਕਿੰਸੁਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਣੇ ॥ ਉਮਗੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਰਿਪੁ ਯੋਂ ॥ ਬਰਸਾਤ ਬਹਾਰਨ ਅਭ੍ਰਨ ਜ੍ਯੋਂ ॥੧੨॥ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤਜੰ ॥ ਉਮਡੇ ਬਰ ਬੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸਜੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਜੁਧੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਜਨੁ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੩॥ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ਬਰਖੰਤ ਸਰੰ ॥ ਜਨੁ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਬੁਠ੍ਯੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ॥ ਉਪਜ੍ਯੋ ਜੀਅ ਦਾਨਵ ਰਾਇ ਭਯੰ ॥੧੪॥ ਹਹਨਾਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਭਟ ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਜਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜੰ ॥ ਤਰਫੰਤ ਭਟੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥ ਬਿਚਲ੍ਯੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈਕ ਫਿਰ੍ਯੋ ਪੁਨਿ ਯੋਂ ॥ ਕਰ ਪੁੰਛ ਲਗੇ ਅਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਜ੍ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਮੁਖ ਯੌਂ ਚਮਕ੍ਯੋ ॥ ਲਖ ਸੂਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸੋ ਦਮਕ੍ਯੋ ॥੧੬॥ ਰਣ ਤੇਗ ਤੁਫੰਗਨ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਡਗ੍ਯੋ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਐਸ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਪੂਰ ਰਹੇ ॥੧੭॥ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਦੇਵ ਸਭੈ ਬਰਖੇ ॥ ਮਿਲਗੇ ਭਟ ਆਪ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਯੋਂ ॥ ਸਿਸੁ ਖੇਲਤ ਰੈਣਿ ਹੁਡੂ ਹੁਡ ਜ੍ਯੋਂ ॥੧੮॥ ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸੁ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁ ਲੱਜਹੀਂ ॥ ਇਕ ਸੂਰ ਘਾਇਲ ਘੂੰਮਹੀਂ ॥ ਜਨੁ ਧੂਮ ਅਧੋਮੁਖ ਧੂਮਹੀਂ ॥੧੯॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਜੁੱਝ ਜੁਝਾਰ ਹੀ ॥ ਫਹਰੰਤ ਬੈਰਕ ਬਾਣਜੰ ॥ ਠਹਰੰਤ ਜੋਧ ਕਿਕਾਣਜੰ ॥੨੦॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਹਿਹਣਾਤ ਕੋਟਿ ਕਿਕਾਨ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸੇਲ ਜੁਆਨ ॥ ਛੁਟਕੰਤ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਅਨੂਪਮ ਜੁੱਧ ॥੨੧॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਨੰਤ ਸ੍ਵਾਰ ॥ ਬਾਹੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਸੰਗ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਅਪੂਰਬ ਜੰਗ ॥੨੨॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁਬਾਣ ਭੱਟੰ ਗਣ ॥ ਅੰਤਿ ਗਿਰੇ ਪੁਨਿ ਜੂਝਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ॥

ਘਾਇ ਲਗੈ ਇਮ ਘਾਇਲ ਝੂਲੈਂ ॥ ਫਾਗਨਿ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਫੂਲੈਂ ॥੨੩॥ ਬਾਹਿ ਕਟੀ ਭਟ ਏਕਨ ਐਸੀ ॥ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਗਜਰਾਜ ਨ ਜੈਸੀ ॥ ਸੋਹਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਜਨੁ ਮੱਧਿ ਫੁਲਵਾਰੰ ॥੨੪॥ ਸ੍ਰੋਣ ਰੰਗੇ ਅਰੁ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸੁਕ ਨੇਕੰ ॥ ਧਾਵਤ ਘਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕੋਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰੰ ॥੨੫॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਕਾਟਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਏਕਹਿ ਵਾਰੰ ॥ ਸਾਬੁਨ ਜਾਨੁ ਗਈ ਬਹਿ ਤਾਰੰ ॥੨੬॥ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਭਏ ਚੂਰਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕੀ ਲਾਜ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨ ਬਾਣ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਅੰਤਿ ਭਜੇ ਭਯਮਾਨ ਅਧੀਰੰ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਜਾਗਿ ਚਲੇ ਰਣ ਕੌ ਸਭ ਬੀਰਾ ॥ ਲਾਜ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥ ਹਿਰਨਾਛਸ ਤਬ ਆਪ ਰਿਸਾਨਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਚਲਯੋ ਰਣ ਕੋ ਕਰਿ ਗਾਨਾ ॥੨੮॥ ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਨਰਸਿੰਘ ਸਰੂਪੰ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸਮੁਹਿ ਰਣ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਜ ਘਾਵਨ ਕੋ ਰੋਸ ਨ ਮਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੇਵਕਹਿ ਦੁਖੀ ਰਿਸਾਨਾ ॥੨੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਸਿੰਘ ਗਰਜਯੋ ਕਰੂਰੰ ॥ ਉਡਯੋ ਹੇਰਿ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ॥ ਉਠਯੋ ਨਾਦ ਬੰਕੋ ਛੁਹੀ ਗੈਣ ਗੱਜੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਭਏ ਦੈਤ ਲੱਜੰ ॥੩੦॥ ਮਚਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਮਚੇ ਦੁਇ ਜੁਆਣੰ ॥ ਤੜੱਕਾਰ ਤੇਗੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਭਿਰਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਨਵੰ ਸੁੱਲਤਾਣੰ ॥ ਹੜੰ ਸ੍ਰੋਨ ਚਲੇ ਮਧੰ ਮੁੱਲਤਾਣੰ ॥੩੧॥ ਕੜੱਕਾਰ ਤੇਗੰ ਤੜੱਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਭਏ ਟੂਕ ਟੂਕੰ ਰਣੰ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਤੂਰੰ ਸੁ ਢੋਲੰ ਢਮੰਕੇ ॥ ਰੜੰ ਕੰਕ ਬੰਕੇ ਡਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥੩੨॥ ਭਜੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅਨੇਕੰ ॥ ਰਹੇ ਠਾਢ ਭੂਪਾਲ ਆਗੇ ਨ ਏਕੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਸਿੰਘ ਸੂਰੰ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਪੂਛ ਫੇਰੀ ਬਿਸਾਲੰ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਜਤ ਰਣਿ ਨਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਏਕ ਟਿਕਯੋ ਹਿਰਨਾਛ ਤਹ ਅਵਰੁ ਨ ਜੋਧਾ ਏਕ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਦੋਊ ॥ ਤੀਸਰ ਤਹਾਂ ਨ ਪਿਖਿਯਤ ਕੋਊ ॥ ਭਏ ਦੁਹੁਨ ਕੇ ਰਾਤੇ ਨੈਣਾ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਤਮਾਸੇ ਗੈਣਾ ॥੩੫॥ ਅਸਟ ਦਿਵਸ ਅਸਟੇ ਨਿਸਿ ਜੁੱਧਾ ॥ ਕੀਨੋ ਦੁਹੂੰ ਭਟਨ ਮਿਲਿ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਸੁਰ ਕਿਛੁਕ ਮੁਰਝਾਨਾ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਰਾਨਾ ॥੩੬॥ ਸੀਂਚਿ ਬਾਰਿ ਪੁਨ ਤਾਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਜਗੇ ਮੂਰਛਨਾ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭਿਰੇ ਸੂਰ ਦੋਇ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪ ਮਹਿ

ਜੁਧਾ ॥੩੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਜਯੋਂ ਕਰਨ ਸੰਗੰ ਘੜੂਕੇ ॥ ਨਖੰ ਪਾਤ ਦੋਊ ਕਰੇ ਦੰਤ ਘਾਤੰ ॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁੱਟੇ ਬਨੰ ਮਸਤਿ ਮਾਤੰ ॥੩੮॥ ਪੁਨਰ ਨਰਸਿੰਘੰ ਧਰਾ ਤਾਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪੁਰਾਨੋ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਨਯੋ ਦੇਖਿ ਦੁਸਟੰ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਕੀਏ ਦੇਵਤਯੋਂ ਆਨ ਕੈ ਜੀਤਿ ਕਰਖੰ ॥੩੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਕੀਨੋ ਨਰਸਿੰਘ ਦੁਸਟੰ ਸੰਘਾਰ ॥ ਧਰਯੋ ਸੁ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ਲੀਨੋ ਸੁ ਭਗਤ ਅਪਨੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਸਭ ਸਿਸਟਿ ਧਰਮ ਕਰਮਨ ਚਲਾਇ ॥੪੦॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛੱਤ੍ਰ ਫੇਰ ॥ ਦੀਨੋ ਸੰਘਾਰ ਸਭ ਇਮ ਅੰਧੇਰ ॥ ਸਭ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਦਿੱਨੇ ਖਪਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲਈ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪੧॥ ਸਭ ਦੁਸਟ ਮਾਰਿ ਕੀਨੇ ਅਭੇਖ ॥ ਪੁਨਿ ਮਿਲਯੋ ਜਾਇ ਭੀਤਰਿ ਅਲੇਖ ॥ ਕਬਿ ਜਥਾ ਮੱਤਿ ਕਥਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਧਰਯੋ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮਵਤਾਰ ॥੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰਸਿੰਘ ਸਪਤਮੋ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਅਥ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਦਿਵਸ ਕੇਤੇ ਨ੍ਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਿਰ ਭੂਮਿ ਮੋ ਪਾਪ ਬਾਢਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਲਾਗ ਜੱਗੰ ਪੁਨਰ ਦੈਤ ਦਾਨੰ ॥ ਬਲਿਰਾਜ ਕੀ ਦੇਹ ਬਢਯੋ ਗੁਮਾਨੰ ॥੧॥ ਨ ਪਾਵੈ ਬਲੰ ਦੇਵਤਾ ਜਗ ਬਾਸੰ ॥ ਭਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਿਨਾਸੰ ॥ ਕਰੀ ਜੋਗ ਆਰਾਧਨਾ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨੰ ਭਏ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਭੇਵੰ ॥੨॥ ਦਿਯੋ ਆਇਸੰ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰੋ ਬਾਵਨਾ ਬਿਸਨ ਅਸਟਮਵਤਾਰੰ ॥ ਲਈ ਬਿਸਨ ਆਗਜਾ ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥ ਲਹਯੋ ਦਾਰਦੀ ਭੂਪ ਭੰਡਾਰ ਜੈਸੇ ॥੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਰੂਪ ਛੋਟ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਭਾ ਨਰੇਸ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਹੀ ਸੁ ਪਾਂਵ ਠਾਨਯੋ ॥੪॥ ਸੁ ਬੇਦ ਚਾਰੁਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਮਲਯਾਗਰ ਮੂੜਕਾ ਦਯੋ ॥੫॥ ਪਦਾਰਥ ਦੀਪ ਦਾਨ ਦੈ ॥ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਅਨੇਕ ਕੈ ॥ ਕਰੋਰਿ ਦੱਛਨਾ ਦਈ ॥ ਨ ਹਾਥਿ ਬਿੱਪ ਨੈ ਲਈ ॥੬॥ ਕਹਯੋ ਨ ਮੋਰ ਕਾਜ ਹੈ ॥ ਮਿਥਯਾਹਿ ਤੋਰ ਸਾਜ ਹੈ ॥ ਅਢਾਇ ਪਾਵ ਭੂਮਿ ਦੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ

ਕੀਰਤਿ ਲੈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਐਸ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਨ ਜਾਨਯੋ ਰਾਨੀ ॥ ਪੈਰ ਅਢਾਇ ਭੂਮਿ ਦੇ ਕਹੀ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਬਾਤ ਦਿਜੋਤਮ ਗਹੀ ॥੮॥ ਦਿਜਬਰ ਸੁਕ੍ਰ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰਾ ॥ ਜਾਨ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦੁ ਵਜੀਰਾ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਦੇਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥ ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰੋਹਤ ਗਹੈ ॥੯॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਨ ਧਰਾ ਮਨ ਕੀਨਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਉੱਤਰ ਸੁਕ੍ਰ ਇਮ ਦੀਨਾ ॥ ਲਘੁ ਦਿਜ ਯਾਹਿ ਨ ਭੂਪ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਇਸੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਾਨਵ ਸਭ ਹਸੇ ॥ ਉਚਰਤ ਸੁੱਕ੍ਰ ਕਹਾ ਘਰ ਬਸੇ ॥ ਸਸਿਕ ਸਮਾਨ ਨ ਦਿਜ ਮਹਿ ਮਾਸਾ ॥ ਕਸ ਕਰ ਹੈ ਇਹ ਜੱਗ ਬਿਨਾਸਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੱਕ੍ਰਬਾਚ ॥ ਜਿਮ ਚਿਨਗਾਰੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਗਿਰਤ ਸਘਨ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਤਨਿਕ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤਿਮ ਦਿਜਬਰ ਨਰਨਾਹਿ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਭੂਪਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁੱਕ੍ਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਇਹ ਸਮੋ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਹਰਿ ਸੋ ਫੇਰਿ ਨ ਭਿੱਛਕੁ ਐ ਹੈ ॥੧੩॥ ਮਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ਮਨ ਮੋ ਧਰੀ ਨ ਕਿਸੂ ਬਤਾਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤੁ ਤੇ ਮਾਂਗ ਕਮੰਡਲ ਏਸਾ ॥ ਲਗਯੋ ਦਾਨ ਤਿਹ ਦੇਨ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥ ਸੁੱਕ੍ਰ ਬਾਤ ਮਨ ਮੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਹਤ ਭੂਪ ਅਗਿਆਨੀ ॥ ਧਾਰਿ ਮਕਰ ਕੇ ਜਾਰ ਸਰੂਪਾ ॥ ਪੈਠਯੋ ਮੱਧਿ ਕਮੰਡਲ ਭੂਪਾ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਪਾਨਿ ਸੁਰਾਹੀ ਲਈ ॥ ਦਾਨ ਸਮੈ ਦਿਜਬਰ ਕੀ ਭਈ ॥ ਦਾਨ ਹੇਤ ਜਬ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਨਿਕਸਿ ਨੀਰ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੬॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਚਮਕਯੋ ਤਬੈ ਦਿਜਰਾਜ ॥ ਕਰੀਐ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਇਲਾਜ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮਿਲੇ ਇਹ ਬੀਚ ॥ ਇਕ ਚੱਛ ਹੁਐ ਹੈ ਨੀਚ ॥੧੭॥ ਤਿਨਕਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਭੀਤਰਿ ਕਮੰਡਲ ਦੀਨ ॥ ਸੁਕ੍ਰਾਂਖ ਲਗੀਆ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਚੱਛੁ ਭਯੋ ਦਿਜਰਾਇ ॥੧੮॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੇ ਜੁ ਗਿਰਯੋ ਨੀਰ ॥ ਸੋ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬੀਰ ॥ ਕਰਿ ਨੀਰ ਚੁਵਨ ਨ ਦੀਨੁ ॥ ਇਮ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਰਜ ਕੀਨੁ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੱਛ ਨੀਰ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਪਰਾ ॥ ਵਹੈ ਸੰਕਲਪ ਦਿਜ ਕਰਿ ਧਰਾ ॥ ਐਸ ਤਬੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਛੇਦਿ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥ ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਅਦਭੁਤ ਬਿਸਮਏ ॥ ਦਾਨਵ ਪੇਖਿ ਮੂਰਛਨ ਭਏ ॥ ਪਾਵ ਪਤਾਰ ਛੁਯੋ ਸਿਰ ਕਾਸਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ਲਖਿ ਲੋਕ ਤਮਾਸਾ ॥੨੧॥ ਏਕੈ ਪਾਵ ਪਤਾਰਹਿ ਛੂਆ ॥ ਦੂਸਰ ਪਾਵ ਗਗਨ ਲਉ

ਹੂਆ ॥ ਭਿਦਯੋ ਅੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਿਰੀ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥੨੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਅਚੰਭਵ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਸੋ ਕਛੁ ਭਯੋ ਜੋ ਸੁਕ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੋ ਅਖਿਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥੨੩॥ ਅਰਧਿ ਦੇਹ ਅਪਨੋ ਮਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਜਬ ਲਉ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਚਲੀ ਕਥਾ ਜਗ ਧੀਰਾ ॥੨੪॥ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਕਹਾ ॥ ਚੋਬਦਾਰੁ ਦੁਆਰੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਕਹਯੋ ਚਲੇ ਤਬ ਲਗੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਬ ਲਗ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਪਾਨੀ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ ਪਰੈ ਤਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥ ਦੁਆਰਪਾਲ ਹ੍ਵੈ ਦਰਿ ਬਸੇ ਭਗਤ ਹੇਤ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਟਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਅਸ ਧਰਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕਰਾ ॥ ਅਬ ਨਵਮੋਂ ਬਰਨੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁਧਾਰਾ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਅਸਟਮੋ ਕਥਨੰ ਬਲਿ ਛਲਨ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥

ਅਥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਸਕਲ ਧਰਾ ਕਹ ਜੀਤਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮਹਿ ਊਚ ਜਨਾਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਬਲਿ ਕਹੂੰ ਲੈਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧॥ ਬਿਆਕੁਲ ਸਕਲ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਸਭੁ ਬਾਸਵ ਪੈ ਗਏ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭੁ ਅਸੁਰਨ ॥ ਆਵਤ ਕਹਾ ਭੂਪ ਤੁਮਰੇ ਮਨਿ ॥੨॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਕਰਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਹ ਚਲੇ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਇਮ ਆਗਿਆ ਤਹ ਤੇ ਤਿਨ ਆਈ ॥੩॥ ਦਿਜ ਜਮਦਗਨਿ ਜਗਤ ਮੋ ਸੋਹਤ ॥ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਅਘਨ ਓਘਨ ਹਤ ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਧਰੋ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਹਨਹੁ ਸਕ੍ਰ ਕੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਯੋ ਜਾਮਦਗਨੰ ਦਿਜੰ ਆਵਤਾਰੀ ॥ ਭਯੋ ਰੇਣੁਕਾ ਤੇ ਕਵਾਚੀ ਕੁਠਾਰੀ ॥ ਧਰਯੋ ਛਤ੍ਰਿਯਾ ਪਾਤ ਕੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਹਨਯੋ ਜਾਇ ਜਉਨੇ ਸਹਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੫॥ ਕਹਾ ਗੰਮ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸਰਬ ਭਾਖਉਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਤੇ ਥੋਰੀਐ ਬਾਤ ਰਾਖਉਂ ॥ ਭਰੇ ਗਰਬ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨਰੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਨਾਸ ਕੋ ਪਾਣਿ ਧਾਰਯੋ

ਕੁਠਾਰੰ ॥੬॥ ਹੁਤੀ ਨੰਦਨੀ ਸਿੰਧੁਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਂਗ ਹਾਰਜੋ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਲਿਯੋ ਛੀਨ ਗਾਯੰ ਹਤਜੋ ਰਾਮ ਤਾਤੰ ॥ ਤਿਸੀ ਬੈਰ ਕੀਨੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਪਾਤੰ ॥੭॥ ਗਈ ਬਾਲਤਾ ਤੇ ਲਿਯੋ ਸੋਧ ਤਾ ਕੋ ॥ ਹਨਜੋ ਤਾਤ ਮੇਰੋ ਕਹੋ ਨਾਮੁ ਵਾ ਕੋ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ਸੁਣਜੋ ਸ੍ਰਉਨ ਨਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚਲਜੋ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੮॥ ਕਹੋ ਰਾਜ ਮੇਰੋ ਹਨਜੋ ਤਾਤ ਕੈਸੇ ॥ ਅਬੈ ਜੁੱਧੁ ਜੀਤੋਂ ਹਨੋਂ ਤੋਹਿ ਤੈਸੇ ॥ ਕਹਾ ਮੂੜ੍ਹ ਬੈਠੋ ਸੁਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਚਲੋ ਭਾਜ ਨਾ ਤੋ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਡਾਰੋ ॥੯॥ ਸੁਣੇ ਬੋਲ ਬੰਕੇ ਭਰਜੋ ਭੂਪ ਕੋਪੰ ॥ ਉਠਜੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਲੈ ਪਾਣਿ ਧੋਪੰ ॥ ਹਠਜੋ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਦਿਜੰ ਖੜ੍ਰਿਹਾਯੋ ॥ ਚਹੇ ਆਜ ਹੀ ਜੁੱਧ ਮੋ ਸੋ ਮਚਾਯੋ ॥੧੦॥ ਧਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਦਾ ਸੈਹਥੀ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕਾਜੰ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਬਲੀ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਭਾਖਹੀ ॥ ਸਰੋਘ ਸ੍ਰੋਣ ਚਾਖਹੀ ॥੧੨॥ ਸੰਜੋਇ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ਰੋਸ ਕੈ ॥ ਚਟਾਕ ਚਾਬਕੰ ਉਠੇ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਬੁਠੇ ॥੧੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਏਕ ਠਉਰੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਦਉਰੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰ ਰਾਮੰ ॥ ਘਟਾ ਸੂਰ ਸਜਾਮੰ ॥੧੪॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨਿ ਸਜਾਹੰ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਤਿਉ ਸਿਪਾਹੰ ॥੧੫॥ ਭਏ ਨਾਦਬੰਕੇ ॥ ਸੁ ਸੇਲੰ ਧਮੰਕੇ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸੰਜ ਸੱਜੇ ॥੧੬॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਗਜੰ ਜੂਹ ਝੂਕੇ ॥ ਸਰੰ ਬਜ੍ਰਹ ਛੂਟੇ ॥ ਰਿਪੰ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੧੭॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਸੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਘਿਰਜੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ॥ ਸਿਵੰ ਜੇਮ ਮੈਨੰ ॥੧੮॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਉਠੀ ਸੈਣ ਧੂਰੰ ॥ ਰਹਜੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥੧੯॥ ਘਣੇ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਇਮੰ ਬੀਰ ਜੁੱਟੇ ॥੨੦॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰਿ ਮਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿਕਰਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ ॥੨੧॥ ਗਏ ਛੂਟ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਜੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਖਿਲੈਂ ਸਾਰ ਬਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੨॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਘਾਇ ਤੀਰੰ ॥ ਨੇਜੇ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੨੩॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਅੰਤਿ ਘੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿੱਛ ਝੂਮੰ ॥ ਟੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਜੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੫॥ ਜਿਤੇ ਸਤ੍ਰ ਆਏ ॥ ਤਿਤੇ ਰਾਮ ਘਾਏ ॥

ਚਲੇ ਭਾਜ ਸਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਦੂਰ ਗਰਬੰ ॥੨੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਚਲ੍ਯੋ ਆਪ ਭੂਪੰ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਕੀਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ਭਰ੍ਯੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਲ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਰਸਮਿ ਭਾਨੰ ॥੨੭॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਸਭੈ ਕਾਟਿ ਰਾਮੰ ਕਿਯੋ ਬਾਂਹਿ ਹੀਨੰ ॥ ਹਤੀ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਭਯੋ ਗਰਬ ਛੀਨੰ ॥੨੮॥ ਗਹ੍ਯੋ ਰਾਮ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕਟੀ ਸੁੰਡ ਸੀ ਰਾਜ ਬਾਹੰ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਭਏ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਕਰੰ ਕਾਲ ਹੀਣੰ ॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਈ ਸੈਣ ਛੀਣੰ ॥੨੯॥ ਰਹ੍ਯੋ ਅੰਤ ਖੇਤੰ ਅਚੇਤੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਗਏ ਭਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਈ ਛੀਨ ਛੋਣੀ ਕਰੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਘਾਤੰ ॥ ਚਿਰੰਕਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਲੋਕ ਮਾਤੰ ॥੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਸ੍ਰਬਾਹੁ ਬਧਹ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਿਜਜ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਲਈ ਛੀਨਿ ਛੋਣੀ ਕਰੇ ਬਿੱਪ ਭੂਪੰ ॥ ਹਰੀ ਫੇਰਿ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਦਿਜੰ ਜੀਤਿ ਜੂਪੰ॥ ਦਿਜੰ ਆਰਤੰ ਤੀਰ ਰਾਮੰ ਪੁਕਾਰੰ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਰੋਸ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਕੁਠਾਰੰ ॥੩੧॥ ਸੁਨ੍ਯੋ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਹਠੀ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਭੰ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਕੈ ਕੈ ਕੀਏ ਜੁੱਧ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਸੋ ਰਾਵਣੰ ਲੰਕ ਜੈਸੇ ॥੩੨॥ ਲਗੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਰਾਮ ਅੰਗੰ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰ ਭੰਗੰ ॥ ਭੁਜਾ ਹੀਣ ਏਕੰ ਸਿਰੰ ਹੀਣ ਕੇਤੇ ॥ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਗਏ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥੩੩॥ ਕਰੀ ਛੱਤ੍ਰਿ ਹੀਣੰ ਛਿਤੰਕੀਸ ਬਾਰੰ ॥ ਹਣੇ ਐਸ ਹੀ ਭੂਪ ਸਰਬੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਥਾ ਸਰਬ ਜਉ ਛੋਰ ਤੇ ਲੈ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਬਾਢਬੇ ਤੇ ਡਰਾਊਂ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਿ ਜਗ ਮੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰਾ ॥ ਨਵਮ ਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਇਮ ਧਾਰਾ ॥ ਅਬ ਬਰਨੋਂ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨਵਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ਪਰਸਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਉਚਰੋਂ ਮੈ ਕਥਾ ਚਿਰਾਨੀ ॥

ਜਿਮ ਉਪਜ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਘ ਓਘਨ ਹਰਤਾ ॥ ਉਪਜ੍ਯੋ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਬੇਦ ਨਾਸ ਹੁਇ ਜਾਹੀ ॥ ਤਬ ਤਬ ਪੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਗਟਾਹੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕਰਿ ਜਗਤ ਉਚਰਾ ॥੨॥ਜਬ ਹੀ ਬਿਸਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਤਬ ਸਭ ਬੇਦ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਕਰਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਕਲ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਗਤ ਕੇ ਪੰਥ ਲਗਾਏ ॥੩॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਘਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਤੇ ਹਰਤਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮੁ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਜੀਵ ਚਲਾਏ ॥੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸਭ ਪਾਪਨ ਕੋ ਮੇਟਨਹਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਸਭੈ ਹਟਾਏ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਧਰ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ਸਭੈ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਹ ਡਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਸਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ਧਰ੍ਯੋ ਜਗਤ ਭੀਤਰਿ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਨ ਲਹੀਐ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭੀਤਰਿ ਕਹੀਐ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਥਨੰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ ੧੦॥

ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਲਗੇ॥ ਤਜਿ ਜੋਗ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗੇ ॥ ਜਬ ਧਰਮ ਚਲੇ ਤਬ ਜੀਉ ਬਢੇ ॥ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਸਰੂਪ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਢੇ ॥੧॥ ਜਗਜੀਵਨ ਭਾਰ ਭਰੀ ਧਰਣੀ ॥ ਦੁਖਿ ਆਕੁਲਿ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਬਰਣੀ ॥ ਧਰਿ ਰੂਪ ਗਊ ਦਧਿ ਸਿੰਧੁ ਗਈ ॥ ਜਗਨਾਇਕ ਪੈ ਦੁਖ ਰੋਤ ਭਈ ॥੨॥ ਹੱਸਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਦੁਖ ਸ੍ਰਵਨਨ ਭੂਮਿ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਢਿਗ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਇ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪੁਨੇ ॥੩॥ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਕੋ ਚਲਿ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਜਗ ਜੰਤ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਜੋਗ ਕਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਿਵ ਜੈਸਕ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਏ ॥ ਗਨਿਹੋਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਰੀ ਗਿਰਿਜਾ॥ ਜਗ ਜੀਤ ਸੁਯੰਬਰ ਮੋ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ॥੫॥ ਜਿਮ ਅੰਧਕ ਸੋਂ ਹਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋਜ ਕੋ

ਮਾਨ ਹਰਜੋ ॥ ਦਲ ਦੈਤ ਦਲੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਿਮੰ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਭ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਮੰ ॥੬॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੋਤਿ ਧਰਨਿ ਭਾਰਾਕ੍ਰਾਂਤਿ ॥ ਤਬ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਤਿਹ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਾਂਤਿ ॥ ਚਲਿ ਦਧਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕਰਈ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਬ ਧਰਤ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ॥੭॥ ਤਬ ਕਰਤ ਸਕਲ ਦਾਨਵ ਸੰਘਾਰ ॥ ਕਰਿ ਦਨੁਜ ਪ੍ਰਲਵ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਗਤਾਨ ਬਾਸ ॥੮॥ ਤੋਟਕ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰੈ ਇਕ ਦੈਤ ਬਢਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇਜ ਤਪੈ ਰਵਿ ਜਿਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਬਰਦਾਇ ਮਹਾਸੁਰ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੀਤ ਲਯੋ ॥੯॥ ਜੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਹਣੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਸੋਊ ਨਾਸ ਕਰੈ ਤਿਹ ਦੈਤ ਦੁਰੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਕਬਿ ਤਾਹਿ ਗਨੈ ॥ ਇਕ ਬਾਣ ਹੀ ਸੋ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹਨੈ ॥੧੦॥ ਸਿਵ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਜੀਵ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਜਯੋ ਸਿਤ ਸੁੱਧ ਸਰੰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੧॥ ਲਖਿ ਕਉਤਕ ਸਾਧ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ॥ ਸੁਮਨੰ ਬਰਖਾ ਨਭ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਜਯ ਸੱਦ ਹੂਅੰ ॥ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥੧੨॥ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰੰਧਕ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਤਬ ਬੈਲ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਸੁਰ ਚਉਕਿ ਚਲੇ ਹਰ ਕੋਪ ਕਿਵੰ ॥੧੩॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਸਭੈ ਉਰਗੰ ॥ ਬਰਦਾਨ ਦਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਦੁਰਗੰ ॥ ਹਨਿਹੋ ਨਿਰਖੰਤ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਹਨਯੋ ਜਿਮ ਕੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੪॥ ਉਹਿ ਓਰ ਚੜ੍ਹੇ ਦਲ ਲੈ ਦੁਜਨੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਰਿਸਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਰਣ ਧੀਰ ਰਣੰ ॥ ਜਨੁ ਸੋਭਿਤ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਬਣੰ ॥੧੫॥ ਦਨੁ ਦੇਵ ਦੋਊ ਰਣ ਰੰਗ ਰਚੇ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਚੇ ॥ ਸਰ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਜਨੁ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸੇ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਘਾਇ ਖਾਇ ਭਜੇ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੋਪੁ ਓਪ ਮਿਟਾਇ ॥ ਅੰਧਕੰਧਿ ਫਿਰਯੋ ਤਬੈ ਜਯ ਦੁੰਦਭੀਨ ਬਜਾਇ ॥ ਸੂਲ ਸੈਹਥਿ ਪਰਘ ਪਟਸਿ ਬਾਣ ਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਬੀਰਨ ਖੇਲ ਜਾਨੁ ਧਮਾਰ ॥੧੭॥ ਸੇਲ ਰੇਲ ਭਈ ਤਹਾਂ ਅਰੁ ਤੇਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਯਾਰ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਰਬੰਗ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੂਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬਰੀ ਅਨੇਕਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁ ਹੂਰ ॥੧੮॥ ਚਉਰ ਚੀਰ ਰਥੀ ਰਥੋਤਮ ਬਾਜਿਰਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਿਤਾ

ਉਠੀ ਸੁ ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਤਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਉਸਟ ਪੁਸਟ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬਾਚਿਯੰ ਨਹੀ ਏਕ ॥੧੯॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਜਿ ਬਾਜਿ ਅਨੰਤ ॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਹਨੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸੂਰਬੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹਠੀ ਹਥਿਆਰ ਹਾਥਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥ ਬਾਣ ਪਾਣ ਕਮਾਣ ਛਾਡਿ ਸੁ ਚਰਮ ਬਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਸੂਰਧਾਇਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਘਾਇਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਅਉਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਤਿਤਜੋਂ ਮਹੇਸ ਘਾਵਹੀਂ ॥੨੧॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀ ॥ ਪਿਨਾਕ ਪਾਨਿ ਤੇ ਹਣੇ ॥ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣੇ ॥੨੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜੁ ਸੱਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਮਿਟੈ ਨਾਹਿ ਡੰਕੇ ॥੨੩॥ ਬਜੇ ਘੋਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੰ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਸੱਜੇ ॥੨੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਜੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੨੫॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜਮਾਣੰ ॥ ਕਟਾ ਕੱਟਿ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੈਂ ॥੨੬॥ ਰਿਸੇ ਰੋਸ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹਿ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥੨੭॥ ਲਏ ਸਕਤਿ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਗਣੰ ਗਾੜ ਗਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੇ ॥੨੮॥ ਭਭੰਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਲਰੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣਿਯੰ ॥ ਰੜੇ ਕਾਕਣਿਯੰ ॥੨੯॥ ਭਯੰ ਰੋਸ ਰੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਛੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਭਈ ਸੈਣ ਬੱਧੰ ॥੩੦॥ ਰਿਸਜੋ ਸੂਲਪਾਣੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਭਾਣੰ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਟੁੱਟੇ ॥੩੧॥ ਰਣੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਤਬੈ ਦੈਤ ਭੱਜੇ ॥ ਤਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਜੋ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਯੋ ਤਬ ਅੰਧਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਨਾਨਾ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਣ ਨੰਦੀ ਕਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਅੰਗ ਕਹੁ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੩॥ ਜਬ ਹੀ ਬਾਣ ਲਗੇ ਬਾਹਣ ਤਨਿ ॥ ਰੋਸ ਜਗਜੋ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਮਨਿ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਛਾਏ ॥੩੪॥ ਬਾਣਾਵਲੀ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਸਾਜੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਣ ਦਾਨਵੀ ਭਾਜੀ ॥ ਤਬ ਅੰਧਿਕ ਸਿਵ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੁ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਤਿਨ ਸਿਵਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਲਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਗਏ ਓਹ ਘਾਨਿ ਕਰ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹ ਪਾਨਿ ਪਿਨਾਕੀ ਧਾਇਓ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਇਓ

॥੩੬॥ ਤਾੜ ਸਤ੍ਰ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋਪੁ ਹੁਐ ॥ ਹਣੇ ਦੁਸਟ ਕਹ ਬਾਣ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢਿ ਦੁਐ ॥ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਭੀਤਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਗਾਜ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੁਰਜ ਕਹੁ ਮਾਰਜੋ ॥੩੭॥ ਤੋਟਕ ॥ ਘਟਿ ਏਕ ਬਿਖੈ ਰਿਪੁ ਚੇਤ ਭਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਣ ਬਲੀ ਪੁਨਿ ਪਾਣਿ ਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਕਰਖ੍ਯੋ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਲੀ ਘਨ ਜ੍ਯੋਂ ਬਰਖ੍ਯੋ ॥੩੮॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਲੀ ਬਰਖ੍ਯੋ ਬਿਸਖੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਲਗੇ ਨਿਸਰੇ ਦੁਸਰੰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕਰੰ ਸਿਵ ਸੂਲ ਲਿਯੋ ॥ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕਿਯੋ ॥੩੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪਿਨਾਕ ਪਰਬੰਧਹਿ ਅੰਧਕ ਬਧਹਿ ਰੁਦ੍ਰੋਸਤੁਤੇ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਗਉਰਿ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸੁਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬਹੀ ॥ ਅਰਿ ਅੰਧਕ ਨਾਸ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਮ ਕੈ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ॥ ਸਿਵ ਧਾਮ ਸਤਕ੍ਰਿਤੁ ਜਾਤ ਭਏ ॥੧॥ ਤਬ ਰੁਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਹਰੰ ਹਥਜਾਰ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕਿਯੋ ॥ ਇਕ ਜਨਮ ਅੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਲਿਯੋ ॥੨॥ ਤਿਹ ਤੇਜ ਜਰੇ ਜਗ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਤਿਹ ਡਾਰ ਦਯੋ ਮਧਿ ਸਿੰਧੁ ਤਬੈ ॥ ਸੋਊ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਲਯੋ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਲੂਟ ਖਜਾਨਾ ॥ ਪਕਰਿ ਸਮਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਰੁਵਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤਿ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ ਢੁਰਾਯੋ ॥੪॥ ਜੀਤਿ ਦੇਵਤਾ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਆਨਿ ਰਾਖੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਬੈਠਾਏ ਨਵ ਗ੍ਰਿਹ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਅਸੁਰ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਮਹੇਸ ਕੀ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸ ਮਝਾਰਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਧਾਨ ਕਰੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਕਾਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿਵ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੭॥ ਭੂਤਰਾਟ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਏ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਹੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥ ਤਿਨ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕਿਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾਇਸੁ ਦਿਯਾ ॥ ਜੋ ਬਰੁ

ਰੁਚੈ ਬਰਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਹੁਇ ਕੋਈ ॥੯॥ ਜੋ ਜੋ ਜਿਸੈ ਰੁਚਾ ਤਿਨਿ ਬਰਾ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਜਾਤ ਉਚਰਾ ॥ ਜੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥ ਚਾਰ ਸੁਤਾ ਕੱਸਪ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਜਾਹ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੀਨੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਈ ਅਉਰ ਦੇਸਨ ਮਹਿ ॥ ਬਰਯੋ ਗਉਰਜਾ ਏਕ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਿ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਰੁਦ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੀ ॥ ਚਲੀ ਜਗ ਕੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਸਭ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਭਤਾਰਨ ਆਈ ॥੧੨॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਜਾਤ ਭਏ ਸਸੁਰਾਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਅਉਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂ ਨ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤਾਰਾ ॥੧੩॥ ਨਹਨ ਗਉਰਜਾ ਦੱਛ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਈ ॥ ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਜ ਤਨ ਤਈ ॥੧੪॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰੀ ਉਛਰ ਕਰਿ ॥ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਪਾਵਕ ਭਈ ਸੀਤਰਿ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤਾ ਤਨ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥੧੫॥ ਆਇ ਨਾਰਦ ਇਮ ਸਿਵਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਕਹਾਂ ਬੈਠਿ ਹੋ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਛੁਟਯੋ ਧਯਾਨ ਕੋਪੁ ਜਿਯ ਜਾਗਾ ॥ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੧੬॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਥਲੈ ॥ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਸੂਲ ਕਰਿ ਬਲੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਿਧੁੰਸ ਜੱਗ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰ ਦੁਇ ਦੁਇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਪਹੁੰਚਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਠਉਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ਉਖਾਰਸ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਤਬ ਕੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਉਪਜਤ ਕਰੋ ਨਰੇਸਨ ਨਾਸਾ ॥੧੯॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰੇ ਦੁਖੰਡ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਕੇਤਿਕ ਪਠੈ ਦਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਗਿਰੇ ਕਰਾਰਾ ॥੨੦॥ ਤਬ ਲਉ ਸਿਵਹਿ ਚੇਤਨਾ ਆਈ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹੁ ਪਰੋ ਰਿਸਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਾਣਿ ਬਾਣ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨੁਚਾਰਾ ॥੨੧॥ ਡਮਾ ਡੱਮ ਡਉਰੂ ਬਹੁ ਬਾਜੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਸਊ ਦਿਸ ਗਾਜੇ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਕਰਤ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੨॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਸਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੋਧ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਅਪਰ ਰਿਸ ਬਢੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖਿਯਤ ਤਾਜੀਅਨ ਚਢੇ ॥੨੩॥

ਜਾ ਪਰ ਮੁਸਟ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਠਉਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਐਸੋ ਭਯੋ ਬੀਰ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਭਕਭਕਾਇ ਤਹ ਜਗੇ ਮਸਾਨਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਛੂਅ ਬਰਸੇ ਬਿਸਖ ਅਨੇਕ ॥ ਸਭ ਸੂਰਾ ਜੂਝਤ ਭਏ ਸਾਬਤ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਨਰੇਸ ਦੁਖੰਡਾ ॥ ਬਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰਗੇ ਜਨੁ ਝੰਡਾ॥ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਪਰਜੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਕਰਜੋ ॥੨੬॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਤਬ ਚਲੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰਜੋ ਦੇਸਾ ॥ ਜਬ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭੂਪ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥੨੭॥ ਤਬ ਸਭ ਭਰੇ ਤੇਜ ਤਨ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਅਨੰਤਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਚਜੋ ਬਹੁਰਿ ਘੋਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਮ ਕੋ ਭਰਾ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਧਾਮਾ ॥੨੮॥ ਭੂਪਤਿ ਫਿਰੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਬਾਣ ਪਾਨਿ ਹਥਜਾਰਨ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਅਰਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੋਟ ਪਰਤਿ ਘਰਜਾਰਾ ॥੨੯॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਣ ਗਿਰੇ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕਾਂਪਜੋ ਖੰਡ ਨਵੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਅਸਿ ਗਿਰੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮਚਜੋ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈਸਾ ॥੩੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਰੁੱਝੇ ਕਿਕਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਣੀ ॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੀ ॥੩੧॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਧੂਰਿ ਧਾਣੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬਾਨ ਸਾਣੀ ॥ ਰਟੇ ਏਕ ਪਾਣੀ ॥੩੨॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡਾਣੀ ॥ ਜੁਟੇ ਹਾਣ ਹਾਣੀ ॥ ਹਸੀ ਦੇਵ ਰਾਣੀ ॥ ਝਮੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੩੩॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਚਲੇ ॥ ਅਨੰਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਣੋ ਬਿਅੰਤ ਬੀਰਹਾ ਦਲੇ ॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਅਘੋਰ ਜਿਉਂ ਘਟਾ ਉਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਬੂੰਦ ਬਾਣ ਧਾਰ ਸੁੱਧ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਬੁਠੀ ॥੩੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਉੱਠਹੀਂ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਣ ਬੁੱਠਹੀਂ ॥੩੫॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਸੁ ਬੀਰ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹਥਜਾਰ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰੁਚਾਰਹੀਂ ॥੩੬॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ॥ ਚਲੇ ਬਨਾਇ ਤਿਉ ਥਟਾ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁਰਾਨਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਨ ਕੈ ਬਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਸਤ੍ਰਾਸ ਭੂਪ ਜੇ ਭਜੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਤਜੇ ॥੩੮॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜ ਕੈ ਪਰੇ ਹਕਾਰ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸੈਣ ਏਕਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਦੁਰੰਤ ਜਜੋਂ ਉਠੀ ਘਟਾ ॥ ਸਸੋਭ ਸੂਰਮਾ

ਨਚੈ ਸੁ ਛੀਨਿ ਛਤ੍ਰ ਕੀ ਛਟਾ ॥੩੯॥ ਕੰਪਾਇ ਖੱਗ ਪਾਣ ਮੋ ਤ੍ਰਪਾਇ ਤਾਜਿਯਨ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁਆਨ ਆਨ ਕੈ ਪਰੇ ਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਠਾਢ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਧਕੇਲਿ ਰੇਲਿ ਲੈ ਚਲੈ ਪਛੇਲਿ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੈਂ ॥੪੦॥ ਸੜੱਕਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਤੜੱਕ ਤੇਗ ਤੀਰਜੰ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਭਭੱਕ ਘਾਇ ਬੀਰਜੰ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇਕੈ ਗਿਰੇ ਪਛੇਲਿ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੇ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਅੱਛਰੈਂ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਬਰੇ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰਯੋ ਸਭ ਸਾਥਾ ॥ ਰਹਿ ਗਯੋ ਦੱਛ ਅਕੇਲ ਅਨਾਥਾ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਸੁ ॥ ਪਹਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸੁ ॥੪੨॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਜੁੱਧ ਕਹੁ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰ ਅਯੋਧਨ ਸਾਜਾ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਦਿਨ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਅੰਧਾਰਾ ॥੪੩॥ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਮਸਾਣ ਹਕਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਡਉਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਮੱਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੈਸਕ ਲੰਕਿ ਰਾਵਣ ਅਰੁ ਰਾਮਾ ॥੪੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪੰ ਧਰਯੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸਰਬ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਉਤੇ ਏਕ ਦੱਛੰ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਏਕੰ ॥ ਕਰਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਭਾਂਤੰ ਅਨੇਕੰ ॥੪੫॥ ਗਿਰਯੋ ਜਾਨੁ ਕੂਲਸਥਲੀ ਬ੍ਰਿਛ ਮੂਲੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਦੱਛ ਤੈਸੇ ਕਟਯੋ ਸੀਸ ਸੂਲੰ ॥ ਪਰਯੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਭਯੋ ਦੇਹ ਘਾਤੰ ॥ ਹਨਯੋ ਜਾਨੁ ਬੱਜ੍ਰੰ ਭਯੋ ਪੱਬ ਪਾਤੰ ॥੪੬॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭੱਜੇ ਸੂਰਬੀਰੰ॥ ਚਲਯੋ ਭਾਜਿ ਅੰਤਹਿਪੁਰੰ ਹ੍ਵੈ ਅਧੀਰੰ ॥ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਅੰਚਰ ਪਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਯੰ ॥ ਅਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸਹਾਯੰ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮਰੋ ਹਰ ਓਜ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਮਹਾਂ ਤਪੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਅਜਾ ਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਉਤਾਲਾ ॥੪੮॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕਾਲ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਇ ਨਰੇਸ ਉਠਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਸਕਲ ਜਿਯਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਨਿਰਖਿ ਸੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਏ ॥੪੯॥ ਨਾਰਿ ਹੀਨ ਸਿਵ ਕਾਮ ਖਿਝਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਭੁ ਘਨੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਮ ਜਰਾਯਸ ॥ ਬਿਤਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯਸ ॥੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੱਛ ਬਧਹ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਤਮੇ ਗਉਰਿ ਬਧਹ ਅਧਿਆਇ ਗਯਾਰ੍ਹਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥

ਅਥ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਿਯਾ ਵਤਾਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਲਤਾ ਜਬ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਕਹੁ ਜਾਈ ॥੧॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਸੋਂ ਸੀਤਾ ॥ ਜੈਸਕ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਨ ਗੀਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮਿਲਤਿ ਸਿੰਧੁ ਤਨ ਗੰਗਾ ॥ ਤਯੋਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥੨॥ ਜਬ ਤਿਹ ਬਜਾਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਘਰਿ ਆਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜਲੰਧਰ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੂਤ ਏਕ ਤਹ ਦਿਯੋ ਪਠਾਈ ॥ ਲਿਆਉ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਈ ॥੩॥ ਜਲੰਧਰ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਨਾਰਿ ਸੀਂਗਾਰ ਕੈ ਮਮ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਹ ਪਠਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਰਹੁ ਮੁਰਿ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਥਾ ਭਈ ਇਹ ਦਿਸ ਇਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਿਕ ਦਿਨ ਏਕ ਪਕਾਏ ॥ ਦੈਤ ਸਭਾ ਤੇ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ ॥੫॥ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਰ ॥ ਬਿਸਨੁ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਛੁਧਾਤੁਰ ॥ ਬੈਂਗਨ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਿ ਰਹਯੋ ਪਰੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੬॥ ਨਾਥ ਹੇਤ ਮੈ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਕਰਿ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਖਾਇ ਜੂਠ ਹੋ ਜੈਹੈ ॥ ਪਿਯ ਕੋਪਿਤ ਹਮਰੈ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭॥ ਨਾਰਦ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਮਾਂਗਿ ਥਕਯੋ ਮੁਨਿ ਭੋਜ ਨ ਦੀਆ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸੁ ਮੁਨਿਬਰ ਤਬ ਕੀਆ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਾਛਸੀ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਬਸੋ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥ ਦੇ ਕਰਿ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਰਿਖਿਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਿਸਨੁ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਛਾਯਾ ਲੈ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਸ ਦਾਨਵ ਸਦਨ ਜਨਮ ਧਰਤ ਭਈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸਕ ਰਹਤ ਕਮਲ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸੀ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨਮਿਤ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਧਰੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥੧੧॥ ਕਥਾ ਐਸਿ ਇਹ ਦਿਸ ਮੋ ਭਈ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰ ਗਈ ॥ ਮਾਂਗੀ ਨਾਰਿ ਨ ਦੀਨੀ ਰੁੱਦ੍ਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਪ ਅਸੁਰਪਤਿ ਛੁੱਦ੍ਰਾ ॥੧੨॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਫੀਰਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂ ਦਿਸਾ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਲੋਹ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਝਮਕਤ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮਾਹੀਂ ॥ ਧੁਕ ਧੁਕ ਉਠਤ ਮਸਾਣ ਤਹਾਂ ਹੀਂ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜੀ

ਪੈਦਲ ਰਣਿ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਰਣ ਕੀ ਛਿਤਿ ਅਨਗਣ ॥੧੪॥ ਤੋਟਕ ॥ ਬਿਰਚੇ ਰਣਬੀਰ ਸਧੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਮਚਜੋ ਤਿਹ ਦਾਰੁਣ ਭੂਮਿ ਜੁਧੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥ ਬਰਖੈ ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਖਗੰ ॥ ਤਹ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧ ਜਗੰ ॥ ਗਿਰ ਜਾਤ ਭਟੰ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ॥ ਉਮਗੇ ਰਿਪੁ ਸੈਣ ਕੀਏ ਇਕਠੀ ॥੧੬॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘਿਰਜੋ ਸਰ ਸੋਧਿ ਸਿਵੰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਇਵੰ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਇਮ ਬਾਣ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਛਾਇ ਰਹੇ ॥੧੭॥ ਗਿਰਗੇ ਤਹ ਟੋਪਨਿ ਟੂਕ ਘਨੇ ॥ ਰਹ ਗੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸੁਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਨੇ ॥ ਰਣ ਹੇਰਿ ਅਗੰਮ ਅਨੂਪ ਹਰੰ ॥ ਜਿਯ ਮੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੰ ॥੧੮॥ ਜਿਯ ਮੋ ਸਿਵ ਦੇਖਿ ਰਹਾ ਚਕਿ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਮੱਧਿ ਪਰਾ ਹਕ ਕੈ ॥ ਰਣਿ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੰ ॥ ਸੁਣ ਕੈ ਧੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਡਰੰ ॥੧੯॥ ਜਿਯ ਮੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਧਰਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਹਜੋ ਬਿਸਨੁ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਰਿਪੇਸੁ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਈ ਕਾਲ ਆਗਜਾ ਧਰਜੋ ਬਿਸਨ ਰੂਪੰ ॥ ਸਜੇ ਸਾਜ ਸਰਬੰ ਬਨਜੋ ਜਾਨੁ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਜੋ ਨਾਥ ਯੋਂ ਆਪ ਨਾਰੰ ਉਧਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਸਤੀ ਸਤੁ ਟਾਰੰ ॥੨੧॥ ਤਜਜੋ ਦੇਹ ਦੈਤੰ ਭਈ ਬਿਸਨ ਨਾਰੰ ॥ ਧਰਜੋ ਦੁਆਦਸੋ ਬਿਸਨ ਦੈਤਜਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਸੱਜਜੋ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਸੂਰ ਸੋਭੇ ਬਿਮਾਣੰ ॥੨੨॥ ਮਿਟਯੋ ਸਤੁ ਨਾਰੰ ਕਟਯੋ ਸੈਨ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਯੋ ਭੂਪ ਜਾਲੰਧਰੰ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧ ਸਜਯੋ ਹਠੇ ਤੇਜ ਹੀਣੰ ॥ ਭਜੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸੰਗ ਸਾਥੀ ਅਧੀਣੰ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨਾ ਰਣ ਮਾਹੀ ॥ ਤੀਸਰੁ ਅਵਰੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਾਸ ਮਚਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਪੁਰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੨੪॥ ਤਬ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਸਕਤਿ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਕਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਕਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਜੁੱਧੁ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੨੫॥ ਉਤ ਹਰਿ ਲਯੋ ਨਾਰਿ ਰਿਪੁ ਸਤੁ ਹਰਿ ॥ ਇਤ ਸਿਵ ਭਯੋ ਤੇਜ ਦੇਬੀ ਕਰਿ ॥ ਛਿਨ ਮੋ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਭਟ ਰਹੇ ਤਮਾਸਾ ॥੨੬॥ ਜਾਲੰਧਰੀ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਾਮਾ ॥ ਜਪਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਸਭ ਜਾਮਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹੋਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ ॥ ਜਿਮ ਨ੍ਹਾਏ ਜਲ ਗੰਗ ਗਹੀਰਾ ॥੨੭॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੀ ਚਿੰਤ ਪਛਾਨੀ

॥ ਤਾ ਤੇ ਕਥਾ ਥੋਰ ਹੀ ਭਾਸੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਲ ਕਬਿ ਕਰੋ ਨ ਹਾਸੀ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜਲੰਧਰ ਬਧਹ ਦੁਆਦਸਮੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੨॥

ਅਥ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਗਨੋਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸਕ ਧਰਜੋ ਸਰੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਤਿ ਧਰਨਿ ਜਬ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਹਿ ਕਰਤਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰ ਦੇਵਤਨ ਦੇਤ ਭਜਾਈ ॥ ਛੀਨ ਲੇਤ ਭੂਅ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕਰਤਿ ਪੁਕਾਰ ਧਰਣਿ ਭਰਿ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਅੰਸ ਲੈ ਤਤੁ ਆਪਨ ਠਹਰਾਇ ॥ ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਧਾਰਤ ਤਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਦਿਤਿ ਕੇ ਆਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਨਿ ਹਰਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰਨ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਹਰਿ ਸੁਰਪੁਰ ਜਾਈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮੋ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥੪॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਜਉ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਬਿਸਨੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਤ ਸ੍ਰਮ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਥੋਰਿਯੈ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਾਖੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤ੍ਰਿਦਸਮੋਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥

ਅਥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕ੍ਰੋਰ ਜਲੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਸਨੁ ਤੱਹ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿੰਧ ਜਹ ਗਨੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸੇ ਕੋਟਿਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਸੈਨ ਸਰਪ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥੨॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੀਸ ਤਬ ਧਰ ਤਨ ਜੰਗਾ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਪਾਂਵ ਕਰ ਸਹਸ ਅਭੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸਰਾਛ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ਤਾ ਕੇ ॥ ਲਛਮੀ ਪਾਵ ਪਲੋਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹੈ ਚੌਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੈਲ ਤੇ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸਿਤ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਭਾਸਿਤ ॥ ਮਾਯਾ ਤਜਤ ਬਿਸਨੁ ਕਹ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਰਤ ਉਪਾਧਿ ਅਸੁਰ ਮਿਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥੫॥ ਤਿਨ ਸੋਂ

ਕਰਤ ਬਿਸਨੁ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਬਰਖ ਹਜਾਰ ਪੰਚ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਨਤ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਤ ਹੈ ਐਸੋ ਬਿਸਨੁ ਚੌਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹਨਿ ਸੁਖ ਨਮਿਤ ਦਾਨਵ ਦੁਹੂੰ ਸੰਘਾਰ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਚਤੁਰਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ
ਬਿਸਨੁ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਥ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ॥ ਤਬ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਅਸੁਰ ਇਕਠੇ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਸੁਰਅਰਿ ਗੁਰੁ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਗਏ॥੧॥ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ ਅਸ ਕਰਜੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੈਂਤ ਨ ਕਰਤ ਘਾਤ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਐਸ ਕਰੋ ਕਿਛੁ ਘਾਤਾ॥ ਜਾ ਤੇ ਬਨੇ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤਾ ॥੨॥ ਦੈਂਤ ਗੁਰੂ ਇਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਦਾਨਵੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ॥ ਵੇ ਮਿਲਿ ਜੱਗ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕੁਸਲ ਹੋਤ ਤਾ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥੩॥ ਤੁਮਹੂੰ ਕਰੋ ਜੱਗ ਆਰੰਭਨ ॥ ਬਿਜੈ ਹੋਇ ਤੁਮਰੀ ਤਾ ਤੇ ਰਣ ॥ ਜੱਗ ਆਰੰਭ ਦਾਨਵਨ ਕਰਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰਪੁਰ ਥਰਹਰਾ ॥੪॥ ਬਿਸਨੁ ਬੋਲ ਕਰਿ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਕਰੋ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਨਵੀਨ ਕਹਜੋ ਬਪੁ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਜੱਗੁ ਬਿਘਨ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਕਰਿਹੋਂ ॥੫॥ ਬਿਸਨ ਅਧਿਕ ਕੀਨੋ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦਿਜਨ ਕਹ ਦਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਕਵਲਾਸ੍ਰਿ ਜੋ ਗਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਜੋ ਧਜਾਨਾ ॥੬॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਕਹਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲਾ ॥ ਧਰਿ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਭੂਪਾ ॥੭॥ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵ ਆਗਜਾ ਜਬ ਪਾਈ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਭੂਅ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਅਉਰ ਹੀ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ॥੮॥ ਜਬ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਗੁਰੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਨਿਜ ਮਤਹਿ ਚਲਾਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਉਪਰਾਜਨ ਕੀਆ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ॥੯॥ ਸਭਹੂੰ ਹਾਥ ਮੋਚਨਾ ਦੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਜਪੈ ਉਲਟਿ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੧੦॥ ਬਹੁਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਬਿ ਮਿਟਾਯੋ ॥

ਜਿਯ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਹਟਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਹਿੰਸਾ ਕਿਯ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੱਗ ਕਰੈ ਨਾ ਕੋਈ ॥੧੧॥ ਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜਿਯ ਹਨੇ ਹੋਇ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਜੀਅ ਮਰੇ ਬਿਨੁ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੈ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਿਯੋ ਸਭਨ ਉਪਦੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਸਕੈ ਕੋ ਕਰ ਨ ਨਰੇਸਾ ॥ ਅਪਥ ਪਥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਲਾਯਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਨ ਅੰਨ ਤੇ ਹੋਤੁ ਜਯੋ ਘਾਸ ਘਾਸ ਤੇ ਹੋਇ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨੁਛ ਮਨੁਛ ਤੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਤਾ ਕੋਇ ॥੧੪॥ ਐਸ ਗਯਾਨ ਸਭਹੂਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਿ ਬੀਚ ਸਭੋ ਚਿਤ ਦੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰ ਬੰਸ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਛੀਨਾ ॥੧੫॥ ਨ੍ਹਾਵਨ ਦੈਤ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਸਨਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੋਈ ਫੁਰੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਨਿਫਲ ਭਏ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥੧੬॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਬਰਖ ਕਿਯ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਜਗ ਮੋ ਮਤ ਐਸੁਪਰਾਜਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਹੀ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛੀਨਿ ਅਸੁਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ॥੧੭॥ ਦੇਵ ਰਾਇ ਜਿਯ ਮੋ ਭਲ ਮਾਨਾ ॥ ਬਡਾ ਕਰਮੁ ਅਬ ਬਿਸਨ ਕਰਾਨਾ ॥ ਆਨੰਦ ਬਢਾ ਸੋਕੁ ਮਿਟ ਗਯੋ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸਬਹੂੰ ਬਧਾਵਾ ਭਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਦੈ ਸਭਹੂੰ ਧਰਮ ਛੁਟਾਇ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਸੁਰ ਨਗਰ ਮੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯॥ ਸ੍ਰਾਵਗੇਸ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦੈਤ ਕੁਪਥ ਸਭ ਡਾਰਿ ॥ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਇਮ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਅਰਹੰਤ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥

ਅਥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸਭ ਹੂੰ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਮਾਨਤ ਭੇ ਗੁਰੁਦੇਵਾ ॥੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਸਭੈ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭਹੂੰ ਤਜਿ ਦਏ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਗਯਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨॥ ਮਨੁ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜਵਤਾਰ ਅਵਤਰਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਹਿ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਿ ਕਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਲੋਗ ਹਟਾਏ ॥੩॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸ੍ਰਿਜੇ

ਧਰਮ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਮਾਰਗਿ ਡਾਰਾ ॥੪॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਜਾਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਸਿ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਧਰਮ ਸਿਖਾਰਸਿ ॥ ਨਾਮ ਦਾਨ ਸਭਹੂੰਨ ਸਿਖਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਪੰਥ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਦੂਰਿ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਮਿ ਸੋਊ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਅਉਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਮਾਰਗਿ ਲਾਈ ॥ ਕੁਪੰਥ ਪੰਥ ਤੇ ਸੁਪੰਥ ਚਲਾਈ ॥੬॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਗ ਮੋ ਭਲ ਸਾਜਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਲਗਾਏ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਥ ਕੁਪੰਥੀ ਸਭ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਭਯੋ ਦੂਰ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਜਸੁ ਭਰਪੂਰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਸੋਲਵਾਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥

ਅਥ ਧਨੰਤਰਿ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ॥ ਏਕ ਨ ਰਹਾ ਤਿਨੋ ਤਨਿ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੱਛਤ ਪਕਵਾਨਾ ॥ ਉਪਜਤ ਰੋਗ ਦੇਹ ਤਿਨਿ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਰੋਗਾਕੁਲਿ ਸਭ ਹੀ ਭਏ ਲੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਿਨ ਪਰ ਹਰਿਰਾਈ ॥੨॥ ਬਿਸਨੁ ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਧਰ ਅਵਤਾਰ ਧਨੰਤਰਿ ਜਾਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਕੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਰੋਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ਨਾਸਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਐ ਮਥ੍ਯੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਗ ਬਿਨਾਸਨ ਪ੍ਰਜਾ ਹਿਤ ਕਢ੍ਯੋ ਧਨੰਤਰਿ ਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਤਿਨਿ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜਗ ਕੇ ਰੋਗ ਕਰੇ ਸਭ ਨਾਸਾ ॥ ਬਈਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਉਖਧੀ ਬਤਾਵਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੋਗ ਰਹਤ ਕਰਿ ਅਉਖਧੀ ਸਭ ਹੀ ਕਰੋ ਜਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਤੱਛਕ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧਨੰਤਰਿ ਅਵਤਾਰ ਸਤਾਰਵਾਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭॥

ਅਥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਢੇ ਦਿਤਿਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਜਾ ਪਾਈ ॥ ਰਵਿ ਅਵਤਾਰ ਧਰਯੋ ਹਰਿਰਾਈ ॥੧॥ ਜੇ ਜੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਰਵਿ ਮਾਰਤ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਧਰਨੀ ਤੇ ਹਰੇ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਉਠਿ ਪਰੇ ॥੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਆਲਸੰ ਸਭੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਲੋਗ ਜਾਗਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪੈਂ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਪਾਗਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ਅਥਾਪ ਥਾਪ ਥਾਪਹੀਂ ॥ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੰਧਯਾਨ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਾਪ ਜਾਪਹੀਂ ॥੩॥ ਸੁ ਦੇਵ ਕਰਮ ਆਦਿ ਲੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਜਾਗ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਹੋਮ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਰਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਹੈਂ ਜਿਤੇ ਸਬ੍ਰਿਤਿ ਬ੍ਰਤ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਜੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਰੰ ਸੁ ਧਰਮ ਧਯਾਨ ਕੋ ਧਰੈਂ ॥੪॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਕਰੰਤ ਸੈਨ ਭੂੰਮਿ ਹੀ ॥ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਠਉਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫॥ ਅਨੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੋਗ ਜਾਪਨਾ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਪੁਰਖ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਮਾਨ ਅੰਤਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਇਮ ਬੀਤਯੋ ਕਰਤ ਧਰਮੁ ਅਰੁ ਦਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਬਢਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਦੁਤਿਮਾਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਢਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਘਾਤ ਕਰਤ ਦਿਜ ਦੇਵਨ ॥ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਐਸੋ ਰਿਪੁ ਭਯੋ ॥ ਰਵਿ ਰਥ ਹਟਕ ਚਲਨ ਤੇ ਗਯੋ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਹਟਕ ਚਲਤ ਰਥੁ ਭਯੋ ਭਾਨੁ ਕੋਪਯੋ ਤਬੈ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਭੈ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਹਾਂ ਰਣ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਦੁਬਹਿਯਾ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗ ਪਾਛੇ ਫਿਰੇ॥ ਅੰਗਨਿ ਸੋਭੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਢੇ ॥ ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਮਨੋ ਛਿਟਕਾਇ ਜਨੇਤੀ ਸੇ ਚਢੇ ॥੧੦॥ ਅਨੁਭਵ ਛੰਦ ॥ ਅਨਹਦ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਨਿ ਘਣ ਲੱਜੇ ॥ ਘਣ ਹਣ ਘੋਰੰ ॥ ਜਣੁ ਬਣ ਮੋਰੰ ॥੧੧॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥ ਢਲ ਹਲ ਢਾਲੰ ॥ ਜਿਮ ਗੁਲ ਲਾਲੰ ॥ ਖੜ ਭੜ ਬੀਰੰ ॥ ਤੜ ਸੜ ਤੀਰੰ ॥੧੨॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢੰਮਕ ਢੋਲੰ ॥ ਖੜ ਰੜ ਖੋਲੰ ॥੧੩॥ ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਜਣੁ ਗਜ ਮੱਤੇ ॥੧੪॥ ਥਰਕਤ ਸੂਰੰ ॥

ਨਿਰਖਤਿ ਹੂਰੰ ॥ ਸਰਬਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਟ ਭਟ ਲੁੱਟੇ ॥੧੫॥ ਚਮਕਤ ਬਾਣੰ ॥ ਫਰਹ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਚਟ ਪਟ ਜੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥੧੬॥ ਨਰ ਬਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜੋਅੰ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਪੋਅੰ ॥੧੭॥ ਸਰਬਰ ਛੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚਰਮੰ ॥ ਫਟ ਫੁਟ ਬਰਮੰ ॥੧੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਦਿਨੇਸ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਲੈ ਰਿਪੇਸੁ ਤਾਕ ਧਾਇਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧਿ ਜੁੱਧ ਭੂਮਿ ਮੈ ਮਚਾਇਯੰ ॥ ਕਿਤੇਕ ਭਾਜਿ ਚਾਲਿਯੰ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਕੋ ਗਏ ॥ ਨਿਸੰਤ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥੧੯॥ ਸਿਮਿੱਟ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹੇ ਸਰੱਕ ਸੂਰ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਹਲੱਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਅਭੰਗ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਤੰਗ ਜੰਗ ਮੋ ਗਿਰੇ ॥ ਸੁਰੰਗ ਸੂਰਮਾ ਸਭੈ ਨਿਸੰਗ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਰੇ ॥੨੦॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਘਟਾ ਘਮੰਡ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਤਬੱਲ ਤੁੰਦਰੰ ਬਜੇ ॥ ਸੁਣੰਤ ਸੂਰਮਾ ਗਜੇ ॥੨੧॥ ਸੁ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਪਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਚੜੈ ਬਿਵਾਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਲੋਭਹੀਂ ॥੨੨॥ ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਡਹ ਡਹਸੁ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕਣੀ ॥ ਝਮ ਝਮਕ ਸਾਂਗ ਝਮਕਿਯੰ ॥ ਰਣਿ ਗਾਜ ਬਾਜਿ ਉਥਕਿਯੰ ॥੨੩॥ ਢਮ ਢਮਕ ਢੋਲ ਢਮਕਿਯੰ ॥ ਝਲ ਝਲਕ ਤੇਗ ਝਮਕਿਯੰ ॥ ਜਟ ਛੋਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤਹ ਨਚਿਯੰ ॥ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਮਾਰ ਜਹ ਮਚਿਯੰ ॥੨੪॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਥਕੇ ਰਣ ਬੀਰਣ ਬਾਜਿ ਬਰੰ ॥ ਝਮਕੀ ਘਣ ਬਿੱਜੁ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰੰ ॥ ਲਹਕੇ ਰਣ ਧੀਰਣ ਬਾਣ ਉਰੰ ॥ ਰੰਗ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੱਤ ਕਢੇ ਦੁਸਰੰ ॥੨੫॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਥਹਰੰਤ ਭਟੰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਲਜੀ ਛਬਿ ਸਜਾਮ ਘਟੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਸੁ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਜਿਮ ਕਉਧਿਤ ਸਾਵਣ ਬਿੱਜੁ ਘਣੰ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋਂ ਕਹਾ ਕਰੋ ਬਖਜਾਨ ॥ ਨਿਸਾਹੰਤ ਅਸੁਰੇਸ ਸੋ ਸਰ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੂਰਜ ਅਠਾਰਵੇਂ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮॥

ਅਥ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਿਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜੈਸਿ ਧਰਯੋ ਅਵਤਾਰ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਕਬਿ ਕੁਲ ਸਰਬ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧॥ ਨੈਕੁ

ਕ੍ਰਿਸਾ ਕਹੂੰ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਭੂਖਨ ਲੋਗ ਮਰੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਅੰਧਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਭਾਨੁ ਜਰਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ ਕਹੂੰ ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਤੇ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਪੁਰਾਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਭਾਂਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰੁਦੇਵਾ ॥੩॥ ਨਾਰਿ ਨ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਨਿਜ ਨਾਥੰ ॥ ਲੀਨਹਿ ਰੋਸੁ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥੰ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮੁ ਨ ਕਬੂੰ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਕਾਮੁ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਕਾਮ ਨ ਭਾਵੈ ॥੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਪੂਜੇ ਨ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਾਥ ॥ ਐਂਠੀ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥ ਦੁਖਵੈ ਨ ਤਿਨ ਕਹੁ ਕਾਮ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਬਿਨਵਤਿ ਬਾਮ ॥੫॥ ਕਰਿਹੈਂ ਨ ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ਪੂਜੈਂ ਨ ਗੁਰੁ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਧਰਿਹੈਂ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਨ ਨਿਤ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥ ਤਬ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਸਨਹਿੰ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸਸਿ ਕੋ ਧਰਹੁ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਹੀ ਆਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧਰਿਹੋਂ ਦਿਨਾਂਤ ਵਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਜਗਤ ਕੁ ਮਾਰ ॥੮॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਧਰ੍ਯੋ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤਨ ਕੈ ਮਦਨ ਕੋ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕਹੁ ਤਾਨਿ ॥੯॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨ ॥ ਸਭ ਗਰਬ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਛੀਨ ॥ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਪਤਿ ਸੇਵ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਦੇਵ ॥੧੦॥ ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾ ਲਾਗੀ ਹੋਨਿ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਜੌਨਿ ॥ ਸਭ ਭਏ ਸਿਧ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਭਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਮ ਹਰਿ ਧਰਾ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਢ੍ਯੋ ਗਰਬ ਲਹਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਨ ਕਿਸੂ ਕਹੁ ਚਿਤਿ ਨ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੨॥ ਭਜਤ ਭਯੋ ਅੰਬਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਿਯ ਮੁਨਿ ਰੋਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਰਜੁਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩॥ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ਮੁਨਿ ਸੰਦਾ ॥ ਘਟਤ ਬਢਤ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ॥ ਲਜਿਤ ਅਧਿਕ ਹਿਰਦੇ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਗਰਬ ਅਖਰਬ ਦੂਰ ਹੁਐ ਗਯੋ ॥੧੪॥ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਦਯਾਲਾ ॥ ਛਈ ਰੋਗ ਤਿਹ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਭਯੋ ਸੂਰ ਤੇ ਊਚ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਉਨੀਸਵੋਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੌਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸਿ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਿਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥ ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਹ ਗਏ ॥੨॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥੪॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣਿ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹਿ ਰਢੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥੫॥ ਤਿਹ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਐ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧਿ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹ ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹਿਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹ ਅੱਛਰ ਬਨਾ ਕਹਿਯੋ ॥੬॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥ ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਘਣੰ ॥ ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਜਬੰ ॥ ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜ ਰਾਜ ਤਬੰ ॥੭॥ ਅਜ ਰਾਜ ਹਣਯੋ ਜਬ ਕਾਲਿ ਬਲੀ ॥ ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥੮॥ ਜਗ

ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਨੇਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ॥੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਜੱਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥ ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਨੀਐ ਸਹਰੰ ॥ ਤਹ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥੧੦॥ ਉਪਜੀ ਤਹ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸੁ ਕਲੰ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਜੋ ॥ ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹ ਚੀਨਿ ਬਰਜੋ ॥੧੧॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹ ਜੁੱਧ ਲਯੋ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥੧੨॥ ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨਿ ਬਰਜੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਨਿ ਯਾਹਿ ਭਣੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਜਿਹ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥੧੩॥ ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉ ਨ ਥੀਓ ॥ ਤਬ ਬੈਠਿ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥ ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥ ਤਿਹ ਬਜਾਹਤਿ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥ ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸੁਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥੧੫॥ ਪੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥ ਜਹ ਜੁੱਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥ ਹਤਿ ਸਾਰਥੀ ਸਜੰਦਨ ਨਾਰਿ ਹਕਜੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਨਰੇਸ ਚਕਜੋ ॥੧੬॥ ਪੁਨਿ ਰੀਝਿ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥ ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ॥ ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥ ਜਯ ਦੀਨਿ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥੧੭॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਅਨੇਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਕੀਨਿ ਸਿਧੰ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣਿ ਬਿਹਾਰਤ ਮੱਧਿ ਬਣੰ ॥ ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥੧੮॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਯੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਜੋ ਜਲ ਲੈਨਿ ਸੁਯੰ ॥ ਮੁਨਿ ਨੋਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧਿ ਜਹਾਂ ॥੧੯॥ ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦ ਹੁਅੰ ॥ ਧੁਨਿ ਕਾਨਿ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜਸੁਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣਿ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨਿ ਧਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣਿ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁੱਧ ਹਣੰ ॥੨੦॥ ਗਿਰ ਗਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨਾਂਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ॥ ਦਿਜ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ ॥੨੧॥ ਸਰਵਣੁਬਾਚ ॥ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮੱਧ ਤਨੰ ॥ ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿੱਪ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਮੁਰ ਤਾਤ ਰੁ ਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛ ਪਰੇ ॥ ਤਿਹ ਪਾਣਿ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧ

ਮਰੇ ॥੨੨॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨ ਚੱਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤੁ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨਿ ਤੁਹ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ॥ ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਮਰਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥੨੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੇ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਸੁਨਤਿ ਭੂਪ ਚ੍ਵੈ ਚਲਜੋ ਨੈਨ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥੨੪॥ ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨਿਬਰ ਉਦਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟਿ ਜਾਨਿ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ॥੨੫॥ ਜਿਯ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋਂ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥ ਕਹੂੰ ਬਸੋਂ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਜਾਗਿ ਦੇਸ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕਿਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥੨੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਕਾਲ ਕਰਮੈ ਅਧੀਨ ॥ ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤਾਤੁ ਮਾਇ ॥੨੭॥ ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤੁ ਮਾਇ ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰਿ ॥੨੮॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕਹ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹਜੋ ਮੋਨ ਭੂਪਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ਫਿਰਿ ਕਹਜੋ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥ ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿ ਕੈ ਕਸੂਤ ॥੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਪਾਨਿ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਜਾਇ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਹਜੋ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਮ ਸੁਨਤਿ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥ ਹਉ ਪੁਤ੍ਰਘਾਤਿ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ॥ ਜਿਹ ਹਨਜੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥ ਮੈ ਪਰਜੋ ਸਰਣਿ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿੱਪ ਆਇ ॥੩੧॥ ਰਾਖੈਂ ਤੁ ਰਾਖੁ ਮਾਰੈਂ ਤੁ ਮਾਰੁ ॥ ਮੈਂ ਪਰੋ ਸਰਣਿ ਤੁਮਰੈ ਦ੍ਵਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨਿ ਦ੍ਵੈ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ ਲਿਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠਿ ਤਹਾਂ ਸਲ੍ਹ ਕਉ ਬਨਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਗਾਇ ॥ ਦਿਜ ਜਾਨਿ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥੩੩॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜਿ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਜੋ ਸਾਜ ॥ ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਪ ॥ ਤਿਹ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥੩੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤਿ ਬਿਛੋਹਿ ॥ ਤਿਮ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਤੋਹਿ ॥ ਇਮ ਭਾਖਿ ਜਰਜੋ ਦਿਜ ਸਹਿਤ ਨਾਰਿ ॥ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕਿਯੋ

ਸੁਰਪੁਰਿ ਬਿਹਾਰ ॥੩੫॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰੋਂ ਆਜ ॥ ਕੈ ਅਤਿਥਿ ਹੋਊਂ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜੈ ਕੈ ਕਰਿਹੋਂ ਉਚਾਰ ॥ ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰਿ ਸੰਘਾਰ ॥੩੬॥ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਭਈ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰੋ ਦੁੱਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿੰਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨੁ ॥੩੭॥ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਸੁ ਤਨਿਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿਹੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਾਇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਿਤੀਸ ਛੋਣਿ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਜੀਤਿ ਜੀਤ ਕੈ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡਿ ਹੈਂ ॥ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਭੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੀਤਿ ਬਾਹੁਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣਿ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਸੁਣੰਤਿ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨਿਯੈ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥ ਬੁਲਾਇਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰਿਯੰ ॥੪੧॥ ਅਨੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ॥੪੨॥ ਸੁਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥ ਪਖਾਰਿ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ॥੪੩॥ ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨਿ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੪੪॥ ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪੱਛਰਾ ਚਲੀ ਸਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤਿ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪੱਛਰਾ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥੪੫॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥ ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰਿਯੰ ॥ ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਭੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ

ਢਾਰਿਯੰ ॥੪੬॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਭੈ ਰਿਖਿਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁਦੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ॥੪੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥ ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਰੂਪ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਭੈ ਥਰਹਰਜੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਿਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥੪੯॥ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭੈ ਦਿਜ ਕਿਯਸ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤੁਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥ ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ ਕਿਯੋ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥ ਜਗਕੁੰਡਹੂੰ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫੦॥ ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨਿ ॥ ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥ ਚਤੁਰ ਭਾਗ ਕਰਜੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥੫੧॥ ਗਰਭਵੰਤਿ ਭਈ ਤ੍ਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੇ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਜੋ ਤਬ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਉਧਾਰ ॥ ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨਿ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥੫੨॥ ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨਿ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜਿਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ॥ ਪਾਇ ਲਾਗਿ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨੁ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇਹੈਂ ਸਭ ਸੰਤ ॥੫੩॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਿਬਰ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਿਨਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥ ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਭੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ॥੫੪॥ ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜੁ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧਪੁਰਿ ਮੈ ਐਸ ॥੫੫॥ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜਾਤ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਝਾਂਝ ਬਾਰਿ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰਿ

ਨਾਦਿ ਨਿਯਾਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੫੬॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੇਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫੂਲ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ॥੫੭॥ ਆਜੁ ਕਾਜ ਭਏ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥ ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਭ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ॥ ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮਲਯਾਗਿਰਿ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥੫੮॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥ ਮਸਤ ਹਸਤਿ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਯੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥ ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧਿ ॥੫੯॥ ਬਾਜਿ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿਹ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦਯੋਸ ਦਯੋਸ ਬਢੈ ਲਗਯੋ ਰਨਧੀਰ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨਿ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗਤ ਰੰਗ ॥੬੧॥ ਐਸਿ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠਿ ਧਾਤ ਦੈਂਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਭੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥ ਲੂਟਿ ਖਾਤ ਹਵਿਖਯ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕਿ ਅਉਧਹਿ ਆਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ਰ ਤੋ ਕਉ ਭਸਮ ਕਰਿਹੋਂ ਆਜੁ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਮੁਨੀਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਤੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਿਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜੁ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੈਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰਿ ਆਨਿ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗ ਰੋਕਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਭਾਲ ਮਧਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ਸਰ ਤਾਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਦੇਹ ਬਿਸਾਲ ॥

ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥ ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸਭੈ ਰਿਖਿ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਜੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥੬੭॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕਉ ਧਰਿ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥੬੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੬੯॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਗਾਢੇ ॥੭੦॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ ॥ ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ॥੭੧॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥੭੨॥ ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥ ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥ ਚਲੇ ਬਾਢ ਮੀਚੰ ॥੭੩॥ ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜਿ ਛੂਟੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥੭੪॥ ਘਿਰਜੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ॥ ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥ ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥੭੫॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਵੱਛੰ ॥੭੬॥ ਚਲੈਂ ਐਂਠਿ ਮੁੱਛੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ॥੭੭॥ ਰਿਪੰ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਹਠਜੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੇ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਜਾਤੰ ॥੭੮॥ ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਜੋ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖਜੋ ॥ ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੭੯॥ ਭੱਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਜੋ ॥ ਮਨੋ ਸਾਂਪ ਛੇਰਜੋ ॥੮੦॥ ਹਣਜੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਜੋ ਸਿੰਧੁ ਪਜਾਣੰ ॥ ਤਜਜੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥੮੧॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰਤਾਰੇ ॥ ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਸਜੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਜਾਗੰ ॥੮੨॥ ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਠਟਜੋ ਆਣਿ ਜੁਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੮੩॥ ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥੮੪॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁੱਠੇ ॥੮੫॥ ਬਹੇ ਅਗਨਿ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬਜਾਹ ਜੈਸੇ ॥੮੬॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਘੂਮੇ ॥ ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ॥ ਰਹੇ ਬੀਰ

ਐਸੇ ॥ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥੮੭॥ ਹਠਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥੮੮॥ ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥੮੯॥ ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥ ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੯੦॥ ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥ ਟਕਾ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ਪਲਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥੯੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਰਯੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥ ਸੰਘਾਰਯੋ ਸੁਬਾਹੰ ॥੯੨॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਯੋ ॥੯੩॥ ਸਭੈ ਸਾਧੁ ਹਰਖੇ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੯੪॥ ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥ ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥ ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੯੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹੁ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜਗਜ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥ ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥੯੬॥ ਸੁਣਯੋ ਮੋਨਿਨੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੯੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਜਾਰੇ ॥ ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸਿਯਾ ਸੁਅੰਬ੍ਰ ਕੀਨੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲਿ ਲੀਨੋ ॥੯੮॥ ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਯੈ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਯੈ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥ ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥੯੯॥ ਬਲੀ ਪਾਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ ॥ ਸਿਯਾ ਜੀਤਿ ਆਨੋ ॥ ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥੧੦੦॥ ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ॥ ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ॥੧੦੧॥ ਪੁਰੰ ਨਾਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ॥ ਰਿਪੰ ਸਤ੍ਰੂ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥੧੦੨॥ ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਲਹਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਤਪਯੋ ਪਉਨਹਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੦੩॥ ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਨੰ ਭਾਨੁ ਮਾਨਯੋ ॥ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਯੋ ॥ ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਯੋ ॥੧੦੪॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਜੰ ਬਜਾਸ ਮਾਨਯੋ ॥ ਹਰੀ ਬਿਸਨੁ ਲੇਖੇ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥੧੦੫॥ ਸਿਯਾ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥ ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥ ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥੧੦੬॥ ਉਠੀ ਚੇਤਿ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ

॥ ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥੧੦੭॥ ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਦੋਨੋ ॥ ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥ ਰਹੇ ਠਾਂਢਿ ਐਸੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦੮॥ ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥੧੦੯॥ ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਹਸਯੋ ਐਂਚ ਲੀਨੋ ॥ ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥੧੧੦॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥ ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ॥੧੧੧॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਯਾ ॥ ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥੧੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਧੋਂ ਦੇਵ ਕੰਨਯਾ ਕਿਧੋਂ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਤਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੋਂ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥੧੧੩॥ ਕਿਧੋਂ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿਧੋਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸਿਯਾ ਆਜੁ ਬਾਲਾ ॥੧੧੫॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥੧੧੬॥ ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥ ਲਖੋਂ ਆਜੁ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥੧੧੭॥ ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ॥ ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁੱਲਾਲੰ ॥ ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥੧੧੮॥ ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੧੯॥ ਭੀਖਣਿਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ॥ ਝਲ ਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਬਾੜੇ ॥ ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ॥੧੨੦॥ ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੧॥ ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥ ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ ਪੱਛਾਲੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ॥੧੨੨॥ ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ॥ ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ਅੰਜਨਿਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥੧੨੩॥ ਰਣ ਣੱਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾ ਬੀਰੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ

॥ ਛੁੱਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਜੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੪॥ ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥ ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥੧੨੫॥ ਚਵ ਦਿਸਜੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੈ ॥ ਖੰਡੇ ਖੰਡੇ ਕੈ ਆਖੰਡੈ ॥ ਰੜਤੱਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉੱਧਾਣੰ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੱਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ॥੧੨੬॥ ਫੁੱਲੇ ਜਣੁ ਕਿੰਸੁਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥ ਧਰਿ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥੧੨੭॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥੧੨੮॥ ਦਰ ਬਰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧਜਾਨੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥੧੨੯॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਕਰ ਸਰੁ ਸਰਤਾ ॥ ਧਰਮਰਿ ਹਰਤਾ ॥੧੩੦॥ ਸਰਬਰ ਪਾਣੰ ॥ ਧਰ ਕਰਿ ਮਾਣੰ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰ ਉਰਿ ਮਾਲੀ ॥੧੩੧॥ ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥ ਥਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥ ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ॥ ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥੧੩੨॥ ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ॥ ਚਰ ਖਰ ਸੰਗੰ ॥ ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥ ਝਰ ਹਰ ਰਾਮੰ ॥੧੩੩॥ ਟਰ ਧਰ ਜਾਯੰ ॥ ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥ ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਾਲੰ ॥੧੩੪॥ ਅਰਿ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਫਰਹਰ ਤੀਰੰ ॥੧੩੫॥ ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥ ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ॥ ਹਰ ਹਰ ਰੜਤਾ ॥ ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥੧੩੬॥ ਸਰਬਰਿ ਹਰਤਾ ॥ ਚਰਮਰਿ ਧਰਤਾ॥ ਬਰਮਰਿ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰਬਰਿ ਜਾਣੰ ॥੧੩੭॥ ਹਰਬਰ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥ ਗਡ ਬਡ ਰਾਮੰ ॥ ਗੜਬੜ ਧਾਮੰ ॥੧੩੮॥ ਚਰਪਟ ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਖੱਗ ਖਜਾਤਾ ॥ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ॥ ਚਾਰੁ ਚਰਮਾ ॥੧੩੯॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗਜਾਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ॥ ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੧੪੦॥ ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥ ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥ ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥੧੪੧॥ ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥ ਜੁਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਜਾਤਾ ॥੧੪੩॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥ ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥ ਪਰਸੁਰਾਮੁਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟਿ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸਿਯ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ

ਕਹੋ ॥ ਬਿਨੁ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨਿ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥ ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜਿ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨਿ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਅਵਿਲੋਕਿ ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹਿ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣਿ ਆਜੁ ਗਹੈਂਗੇ ॥ ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਹਥਯਾਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥੧੪੮॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੌ ਗਰੁਵੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੇ ਹਾਥਿ ਕਹੋ ਰਿਸਕੈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਯਾਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈ ਹੋ ॥੧੫੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸੁਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖ੍ਵੈਹੋ ॥ ਬੋਲਤ ਐਂਠਿ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉਂ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿਹੈਂ ਤੁਮ ਕਉ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋ ॥ ਬਾਤ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥੧੫੧॥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਾਚ ਲਖੋਂ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡਿਯ ਜਿਉ ਕਰਿ ਤਿਉ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥ ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਓ ॥ ਮੇਰੋ ਉਤਾਰਿ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਮੋਹੂ ਕਉ ਆਜੁ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥੧੫੨॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਲਿਯ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਚੜ੍ਹਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ ਪਾਸਨਿ ਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ॥੧੫੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥੨॥

ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਭੇਟਿ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਅੰਕਿ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰਿ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਹੇਰਿ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬਿ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥੧੫੪॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਜੋ ਤਿਮ ਔਰ ਬਰੈਂਗੇ ॥ ਦੂਸਰਿ ਬਜਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰਿ ਡਰੈਂਗੇ ॥ ਦੇਖਤਿ ਹੌਂ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਆਜੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ॥੧੫੫॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥ ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖਿ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸੁਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੫੬॥ ਬੰਦਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੌਂ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਰੇ ॥ ਕੇਸਰ ਡਾਰਿ ਬਰਾਤਿਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹੂ ਮਿਲਿਗਿਲ ਕਿਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥ ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਜੋ ਬਜਾਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥੧੫੮॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਜਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਾਚਤ ਕੋਟਿਨ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੰ ॥੧੫੯॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੧੬੦॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਰੀ ॥੧੬੧॥ ਭਿੱਛਕਨ ਹਵਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਦਾਨ ਸ੍ਵਰਨ ਸਰਿਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਗਨ ਕਉ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੬੨॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ॥ ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਹਿਯੇ ਉਛਰ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥੧੬੩॥ ਸਾਜਤ

ਭਏ ਅਮਿਤਿ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜ੍ਹੇ ਸਜਿ ਸੈਨਾ ॥ ਕੋਟਿਕ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥੧੬੪॥ ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਿਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥ ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ॥ ਜਨੁ ਦਿਤਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ॥੧੬੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜਿ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥ ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰਿ ॥ ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸੁ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰਿ ॥੧੬੬॥ ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿੱਪਨ ਕਹੁ ਕਰੇ ॥੧੬੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨੁ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗਿ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰਿ ॥ ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥੧੬੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਜੇ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੌਂ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਆਨਿ ਕੋਟਿ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਸਰ ਸੋਂ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮ ਜੂ ਨੇ ਕੋਟਿਕ ਕਲਜੋਰਾ ਕੈਧੌਂ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ ਟਲੇ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰ ਹਾਰ ਸੋਭਿਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮੱਧਿ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਭ ਬਾਮ ਕੇ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥੧੭੦॥ ਅਸ੍ਵ ਬਰਨਨੰ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤੁਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਥਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਤਿਕਾ ਕੇ ਪਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਨਿਸਾ ਨਿਸਿਨਾਥ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ਮਹਾਂ ਦਾਨਿ ਹੈਂ ॥ ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਨਿ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨਿ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਜੋਗਨਿ ਮਹੇਸ ਮਹਾਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਜਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੈ

ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਜਾਨੀ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੈ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੈ ਜੈਸੇ ਪੇਖੇ ਤੈਸੇ ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਸੁਧਾ ਸੋਂ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਉਜਜਾਰੇ ਕਿਧੋਂ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾਂ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਿਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਿਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡਿ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥਿ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਿਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥੧੭੩॥ ਸੀਮ ਤਜਿ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘਿ ਲਾਂਘਿ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ॥ ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈਂ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤਿ ਰੂੜ੍ਹ ਸਭੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥ ਬਰਖਜੋ ਧਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ॥੧੭੪॥ ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭਿ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੇ ਨਿਯਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੁ ਪੁਕਾਰੈਂ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਕੋਊ ਬਾਂਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈਂ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇਕੈ ॥ ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇਕੈ ॥੧੭੫॥ ਆਨਿ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦਿ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਕੁਆਰ ਸਭੈ ਪਹਿਰਾਇ ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧੁਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਜਾਹ ਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲੰ ॥ ਮਾਂਗਿ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥ ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ॥੧੭੭॥ ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰਿ ਕਉਨੈ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥ ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜਿ ਮਹਾਂ ਮਤ ॥ ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥੧੭੮॥ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨਿਯਰਾਨਿ ਰਹੀ ਜਬ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀ ਤਬ ॥੧੭੯॥ ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਕਿਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ

॥ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰਿ ॥ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰਿ ॥੧੯੦॥ ਭੂਪਜ ਬਜਾਹਿ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ॥ ਤਾਤ ਬਸਿਸਟ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖਿ ਆਏ ॥੧੯੧॥ ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਿ ਦਿਗਦਾਹ ਲਖ੍ਯੋ ਸਭ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੇ ॥੧੯੨॥ ਹੋਤੁਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖਿ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜਨ ॥ ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੯੩॥ ਆਇਸੁ ਰਾਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲਹਿ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਲਹਿ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਇਸੁ ਬੇਗਿ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ॥੧੯੪॥ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਰਿਖਿ ਲੀਨਿ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ॥ ਹੋਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁ ਰਿਤ੍ਵਿਜ ॥ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥ ਗਾਡਿਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰ ਧਰ ॥੧੯੫॥ ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥ ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ॥੧੯੬॥ ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੧੯੭॥ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ॥ ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ॥ ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਉ ॥੧੯੮॥ ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗਿਯੰ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗਿਯੰ ॥ ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥ ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਯੋ ॥੧੯੯॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੈਂ ਰੜ੍ਹੈਂ ॥ ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥੧੯੦॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥ ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੧੯੧॥ ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟਿ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਸਾਜਹੀਂ ॥ ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥੧੯੨॥ ਕਰੈਂ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥ ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥੧੯੩॥ ਨਚਾਤ ਚਾਰੁਮੰਗਨਾ ॥ ਸੁ ਜਾਨੁ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥ ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮਰਾਜ ਕੀ ॥੧੯੪॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥ ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਦੇਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋਕ ਕਾਬਜ ਪੜ੍ਹੈ ਕਹੂੰ ਬਜਾਕਰਨ ਬੇਦ

ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੫॥ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤਿ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਧਾਮ ॥੧੯੬॥ ਬਾਂਟਿ ਤੀਨੁ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ॥ ਬੋਲਿ ਰਾਜ ਬਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥ ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸ ਏਕ ॥ ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲ ਨਦੀਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥੧੯੭॥ ਥਾਰ ਚਾਰੁ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਭੈ ਤਹ ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਨੈ ਚੜ੍ਹੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥੧੯੮॥ ਬੇਣੁ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚਕਿ ਬਾਲ ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬਾਤ ॥ ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈਂ ਕਿਹ ਰਾਤ ॥੧੯੯॥ ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਝੂਮਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗਿ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਾਤਿ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥ ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ॥੨੦੦॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ ਪੂਤ ਕਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੇਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥ ਸੱਤਿ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ॥੨੦੧॥ ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈ ਹੈਂ ਕਹਾ ਜਸ ਕਾਢ ॥ ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈਸ ਕੈ ਅਸਿ ਬਾਢ ॥ ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹ ਕਾਲ ॥ ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਤਕਿ ਛਾਡਿਯੈ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ॥੨੦੨॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬੁੱਧਿ ਨਾਰਿ ਤੈਂ ਮਨੈ ॥ ਬਿਸੁੱਧਿ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ॥੨੦੩॥ ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈਂ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ॥ ਬਿਹਾਲ ਦਯਾਲ ਤਾਰਣੰ ॥੨੦੪॥ ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ॥ ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ॥ ਸਮ੍ਰਿਧ ਸਿੱਧਿ ਕੂਪਣੰ ॥੨੦੫॥ ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਨ ਬੋਲ ਬੋਲਿ ਹਾਰਿਯੈ ॥੨੦੬॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ॥ ਨ ਲਾਜਿਯੈ ॥ ਨ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਰਘੁਏਸ ਕੋ ॥ ਬਨੇਸ ਕੋ ॥੨੦੭॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ॥ ਧਰਾ ਹਰੋ ॥ ਨ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਬਿਰਾਜਿਯੈ

॥੨੦੮॥ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ॥ ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ॥ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਪਠਾਇਯੈ ॥੨੦੯॥ ਨਰੇਸ ਜੀ ॥ ਉਸੇਸ ਲੀ ॥ ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ॥ ਧਰਾ ਗਿਰੇ ॥੨੧੦॥ ਸੁਚੇਤ ਭੇ ॥ ਅਚੇਤ ਤੇ ॥ ਉਸਾਸ ਲੈ ॥ ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ ॥੨੧੧॥ ਉਗਾਧ ਛੰਦ ॥ ਸਬਾਰਿ ਨੈਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕੁਨਾਰੀ ॥ ਕੁਬ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ॥ ਕੁਵ੍ਰਿਤ ਕੂਪਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥੨੧੩॥ ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ ॥ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਹਰਣੀ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ॥੨੧੪॥ ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ॥ ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ॥ ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ॥ ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ॥੨੧੫॥ ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ ॥੨੧੬॥ ਪਹਪਿਟਿਆਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ॥ ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ॥੨੧੭॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ ॥ ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਦ੍ਯੋ ਸੁ ਦੇਹੂ ॥ ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ ॥੨੧੮॥ ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ॥ ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥੨੧੯॥ ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥ ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥ ਕਹੀ ਸੀਏਸੈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥੨੨੦॥ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥ ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ॥੨੨੧॥ ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ॥ ਬਕੈ ਤਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥ ਧ੍ਰਿਗੰਸ ਰੂਪਾ ॥ ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥ ਦ੍ਰੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥ ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥ ਅਧਾਰ ਧਾਮੰ ॥ ਹਤ੍ਯੋ ਨਿਜੇਸੰ ॥ ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥ ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥ ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥ ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥ ਅਥਾਹ ਥਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥੨੨੬॥ ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥ ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ॥ ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੰਡ ਮਾਂਡੇ ॥੨੨੭॥ ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥ ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥ ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥੨੨੮॥ ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥ ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥ ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥੨੨੯॥ ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥ ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥੨੩੦॥ ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤਾੜ ਤਾੜੇ॥ ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ

ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥ ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥ ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥੨੩੧॥ ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥ ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥ ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥ ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥੨੩੨॥ ਅਖਿੰਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥ ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁੱਖ ਕੇਹੇ ॥੨੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਿਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਹਿ ਅਉਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੨੩੫॥ ਬਰ ਦਯੋ ਮੈਂ ਛੋਰੋਂ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜਿਯੈ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੩੬॥ ਭੂਪ ਧਰਨਿ ਬਿਨੁ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨਿ ॥ ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧਿਕ ਬਰ ਬਾਨਿ ॥੨੩੭॥ ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਯੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰੁ ॥੨੩੮॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣ੍ਯੋ ਉਠਿ ਥਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥ ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸਿ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥੨੪੦॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋਬਾਚ ਬਸਿਸਟ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥ ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥ ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣਿ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥ ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥੨੪੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦਿਯੋ ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥ ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸਿਯ ਸੋਂ ਬਚਨ ॥੨੪੪॥ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸੁਜਸਿ ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥ ਰਾਜ ਕਰਉਂ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ॥੨੪੫॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈਂ ਨ ਤਜੋਂ ਪਿਯ ਸੰਗ ਕੈਸੋਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ॥ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉਂ ਅੰਗ ਅੰਗ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ ॥੨੪੬॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਜਉ ਨ ਰਹੋ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ

ਪਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਨੈਕ ਸੁਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਂਠ ਗਿਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਜੇ ਕਿਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਉਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁਲੋਚਨਿ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉਂ ॥੨੪੭॥ ਘੋਰ ਸਿਯਾ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਕਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਸ ਤੈਂ ਨਿਬਹੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈਂ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈਂ ॥ ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ ਐਹੈਂ ॥੨੪੮॥ ਸੀਤਾ ਵਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸੇਲ ਸਹੋਂ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੋਂ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਰੋਂ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੋਂ ਪਿਯ ਪਾਇ ਗਹੋਂਗੀ ॥ ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸ ਰਹੋ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੋਂਗੀ ॥੨੪੯॥ ਰਾਮ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਾਸ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜੌ ਨ ਲਗੈ ਜਿਯ ਅਉਧਿ ਸੁਭਾਨਨਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜਿਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥੨੫੦॥ ਲਛਮਣ ਵਾਚ ॥ ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਆਇਗੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥ ਕੌਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਧ੍ਯੋ ਬਸਿ ਕਾਮਨਿ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕ੍ਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥੨੫੧॥ ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥ ਐਂਠਨ ਐਂਠ ਅਮੈਂਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠਿ ਸੂਆ ਜਿਮ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਸੌਤਨ ਸੀਸ ਹ੍ਵੈ ਈਸਕ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨਿ ਲੋਗ ਗਏ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਵੈ ॥੨੫੨॥ ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਂਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕ੍ਯੋਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ॥ ਜਉ ਹਠਿ ਬੈਠ ਰਹੋਂ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕ੍ਯੋਂ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋਂ ਨਹਿ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥੨੫੩॥ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰ ਚਾਰ ਕੁ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਆਵਧਰਾਜ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਿਹ ਸੋਭਿਤਿ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਤੀਰ

ਸਿਧਾਏ ॥ ਪਾਇ ਰਹੇ ਪਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮ ਆਏ ॥੨੫੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹ ਜਾਊਂ ॥ ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬੇਹੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਆਊਂ ॥ ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਤੁ ਗੇ ਭੂਲ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊਂ ॥ ਭੂਪਹਿ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸਿ ਕੈ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊਂ ॥੨੫੫॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗੀ ॥ ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ ਕਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭਿ ਭਾਗੀ ॥ ਝੂਮਿ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰਿ ਲਾਗੀ ॥੨੫੬॥ ਜੀਵਤਿ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਿਯਾ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਅਘਾਤੀ ॥ ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰਿ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥ ਕੇਕਈ ਆਦਿਕ ਸੌਤਨ ਕਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥੨੫੭॥ ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕ੍ਰੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁ ਜਾਤ ਭਏ ਜਿਯ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤਿ ਧਰਾ ਪਰਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤਿ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੫੮॥ ਕੌਨ ਕੁਜਾਤਿ ਕੁਕਾਜ ਕਿਯੋ ਜਿਨਿ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨਿ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰਿ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਜੋ ॥ ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਜੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥ ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰਿ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤਿ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥੨੫੯॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ ॥ ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸਿਯਾਪਤਿ ਕਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਸੋ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹਿਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ॥੨੬੦॥ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਛਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਚਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਜੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਜੋ

ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕਿਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥੨੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹੁ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਸਿਯਾ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨੀ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥੩॥

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸੀਤਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਚ ॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸੁ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨੁਮਾਨੀ ॥ ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਵਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦੇਸਨ ਸਿੰਧੁ ਦਿਸੇਸਨ ਬਿੰਧ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹੁ ॥ ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੬੪॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਭੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਗਾੜ੍ਹੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥ ਅਜਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਣਿ ਨ੍ਹਾਤ ਹੋ ॥ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋਹਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥ ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋਂ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੋਂ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋਂ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਮੁਦ੍ਰਕਾਨ ਧਾਰੌਂ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤਿ ਡਾਰੌਂ ਹਠ ਕੋ ਨ ਹਾਰੌਂ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨ ਬੇਸ ਕੌਸਲ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌਂ ॥੨੬੬॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ॥ ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ॥੨੬੭॥ ਤਾਤ ਤਜਾਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਉਤਰੇ ਬਜੋਮਾਨ ॥ ਬਿਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਯੰ ਅਪਾਰ ॥੨੬੮॥ ਬੈਠਜੋ ਬਸਿਸਟ ॥ ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ॥ ਮੁਕੱਲਜੋ ਕਾਗਦ ॥ ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥੨੬੯॥ ਸੰਕੁੜੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ॥ ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥੨੭੦॥ ਅਸਟ ਨਦਿਯੰ ਲਾਖ ॥ ਦੂਤ ਗੇ

ਚਰਬਾਖ ॥ ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ॥ ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥੨੭੧॥ ਉੱਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥ ਲਾਗ ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥੨੭੨॥ ਕੋਪ ਜਿਯੰ ਜਗਯੋ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਯੋ ॥ ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਯੋ ॥੨੭੩॥ ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥ ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ॥ ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨੭੪॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋਂ ॥ ਲਖਯੋ ਕੁਸੂਤ ॥ ਬੁਲਯੋ ਸਪੂਤ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੱਯਾ ਤੋਹਿ ॥ ਲਜਿ ਲੱਯਾ ਮੋਹਿ ॥੨੭੫॥ ਕਾ ਕਰਯੋ ਕੁਕਾਜ ॥ ਕਯੋਂ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥ ਮੋਹਿ ਜੈਬੇ ਤਹੀ ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਗੇ ਜਹੀ ॥੨੭੬॥ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ ॥ ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰਿ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈਹੈਂ ॥੨੭੭॥ ਇਮ ਕਹ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰਿ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਯੋ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰਿ ਘਰ ਮਾਂਡਯੋ ॥੨੭੮॥ ਲਖਿ ਜਲ ਥਲ ਕਹ ਤਜਿ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਆਏ ॥ ਲਖਿ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ॥੨੭੯॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ॥ ਅਰਿਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਮਰੰ ॥ ਅਮਰਰਿ ਧਰਕੇ ਲਹ ਕਰ ਸਮਰੰ ॥੨੮੦॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ॥ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘੁਬਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਯੋ ਤਜ ਕਰਿ ਕਾਮੰ ॥ ਇਮ ਗਤਿ ਲਖ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥ ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨ ਮਾਨੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰਿ ਬਾਨੰ ॥ ਗਿਰਿ ਤਰ ਆਏ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ॥ ਦੁਖ ਕਸਿ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਭ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥ ਤਜਿ ਹਠ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥੨੮੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋਂ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੇ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈ ਬਨਧਾਨੀ ॥੨੮੫॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨਿ

ਹਮਾਰੀ ॥ ਰੋਵਤ ਤੋਰਿ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੮੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਪਗ ਭੇਟਿ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ॥ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ॥ ਮੈ ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ॥ ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ॥੨੮੭॥ ਚੱਛੁ ਬਿਹੀਨ ਸੁਪੱਛ ਜਿਮੰਕਰ ॥ ਤਿਉਂ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਜੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ॥ ਅੰਕਿ ਰਹੇ ਗਹਿ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ॥ ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦਿ ਭੱਯਾ ਸਭ ॥੨੮੮॥ ਪਾਨ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਿਵੈਹੈਂ ॥੨੮੯॥ ਚੀਨ੍ਹ ਗਏ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ ਮੋ ਸਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥ ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ॥੨੯੦॥ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦਿਯੋ ਪਊਵਾ ਪਰ ॥ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥੨੯੧॥ ਜਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰਿ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥ ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥ ਬੈਰਿਨ ਕੇਰਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥ ਭਾਸਿਤ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥੨੯੨॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥੨੯੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਮੰ ਤਾਲ ਨਜਾਰੇ ॥ ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥ ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥੨੯੪॥ ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਐਠੇ ॥ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥੨੯੫॥ ਬਿਧੂੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕਟੰ ਛੀਨਿ ਦੇਸੀ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥੨੯੬॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਪਾਨਿ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈਂ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਖਿਆਲ ਸੋਂ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲਜੀ ਆਂਬ ਫਾਂਕੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੋਂ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖਿ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਚੀਨ੍ਹੇ ਤਿਨੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ॥੨੯੭॥ ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਿਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤ ਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥ ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸਾਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥੨੯੮॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥ ਨਰਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖਤੈਂ ਮਾਨ

ਮੋਹੈਂ ॥ ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਾਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥ ਭਵਾਂ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਪਜਾਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥੨੯੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠੌਰ ਤਪ ਕਉ ਪਧਾਰੇ ਐਸੋ ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕਿ ਭਜੇ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕੁ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥ ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ॥ ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥ ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ॥੩੦੧॥ ਲਖੀਅੰ ਅਵੱਧ ॥ ਸੰਬਹਯੋ ਸਨੱਧ ॥ ਸੰਮਲੇ ਹਥਯਾਰ ॥ ਓਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੨॥ ਚਿੰਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥ ਸੰਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੩॥ ਪੱਖਰੇ ਪਵੰਗ ॥ ਮੋਹਲੇ ਮਤੰਗ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੪॥ ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥ ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ॥ ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥ ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥੩੦੬॥ ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ॥ ਛੁੱਟਕੇ ਬਿਸਯਾਰ ॥ ਹਾਹਲ੍ਹੇ ਹੰਬੀਰ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥੩੦੭॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੇ ਹਲਾ ਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ॥ ਬਬੱਜ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥੩੦੮॥ ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥ ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮ ਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਕਿਲੰਕਰੰਤਿ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥ ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਉਠੰਤਿ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ॥੩੦੯॥ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ॥ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰਿਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਜਾਣੁ ਸਾਵਣੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥੩੧੦॥ ਪਿਪੰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤਿ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥ ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥ ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਡਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ॥੩੧੧॥ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ॥ ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗਿ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਉਠੰਤਿ ਛਿੱਛ ਇੱਛਿਯੰ ਪਿਪੰਤਿ ਮਾਸਹਾਰਿਯੰ ॥੩੧੨॥

ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਜਾਣੁ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਜੰ ॥ ਬਦੰਤ ਜਾਣੁ ਬੰਦਿਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਜੰ ॥੩੧੩॥ ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਜੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਭੈਕਰੰ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦਿਯੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬ ਕੱਥਿਯੰ ॥੩੧੪॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਜੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਜੰ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤਕੰ ਕਯੰ ॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਕੁੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਜੰ ॥ ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਜੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥੩੧੫॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਮਰੰ ॥ ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਜੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁੱਭਰੰ ॥੩੧੬॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤਿ ਹੂਰ ਪੂਰਜੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਧਜੰ ਸਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰਤ੍ਰਿਣੰ ॥ ਡਕੰਤਿ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤਿ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥੩੧੭॥ ਕਿਲੰਕ ਦੇਵਿਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥ ਕੜੱਕ ਕੱਤਿਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰਿ ਪੱਖਰੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥਿਯੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ॥੩੧੮॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ॥ ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥੩੧੯॥ ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤਿ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥ ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਸੁਰੰ ॥ ਕਰੰਤ ਝਾਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥੩੨੦॥ ਨਚੰਤ ਬਾਜਿ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬਿਯੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ॥ ਉਡੰਤ ਧੂਰਿ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥ ਪਰੰਤਿ ਭੂਰਿ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰਿ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ॥੩੨੧॥ ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ॥ ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤਿਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥ ਮਿਲੰਤ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ॥ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਯੋ ਸੁ ਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੩੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥੪॥

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨ ਮੇ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹ੍ਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੩੨੩॥ ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ॥ ਰਿਖਿ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ॥ ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥ ਧੁਜਾ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥੩੨੪॥ ਲਖਿ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥ ਰਿਖਿ ਦੀਨ ਤੀਰ ॥ ਰਿਪੁ ਸਰਬ ਚੀਰ ॥ ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥੩੨੫॥ ਰਿਖਿ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ॥ ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥ ਦੁਤਿ ਰਾਮ ਚੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੨੬॥ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥ ਸਿਯ ਸੰਗਿ ਸੁਰੰਗਿ ॥ ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥ ਧਸਿ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥੩੨੭॥ ਧਰਿ ਬਾਨ ਪਾਨ ॥ ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨੁ ॥ ਚਲਿ ਤੀਰਥਿ ਨ੍ਹਾਨੁ ॥੩੨੮॥ ਗੋਦਾਵਰਿ ਤੀਰ ॥ ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ॥ ਤਜਿ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥ ਕਿਯ ਸੁਚਿ ਸਰੀਰ ॥੩੨੯॥ ਲਖਿ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਜਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥ ਤਹ ਗਏ ਭੂਪ ॥੩੩੦॥ ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥ ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥ ਦ੍ਵੈ ਅਤਿਥਿ ਨ੍ਹਾਤ ॥ ਲਹਿ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥੩੩੧॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥੩੩੨॥ ਧਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿਹ॥ ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿਹ ॥ ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂ ਪਰ ॥੩੩੩॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਵੈ ਰਿਝਿਹੈ ਲਖਿ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੰਗ ਸਿਯਾ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋਂ ਤੁਮ ਕਉ ਘਰਿ ॥੩੩੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹ ਤਜ੍ਯੋ ਮਨਿ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨਿ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜੌਂ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥੩੩੫॥ ਜਾਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹ ॥ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਰਣ ਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ॥ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਬ ॥੩੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ॥ ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ

ਸਬ ॥ ਲੰਕਿਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੂਖਨ ਔ ਖਰ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥੩੩੭॥ ਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰੰਗਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਯੋਂ ਘੁਰਿ ਢੂਕੇ ॥੩੩੮॥ ਗੱਜਤ ਹੈ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨਿ ॥ ਤੱਜਤ ਹੈਂ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨਿ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਚਖੁ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੇ ਸਰ ॥ ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥੩੩੯॥ ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ॥ ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿਸੁ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੪੦॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤਿ ਬਿਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥ ਦਿਤਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥੩੪੧॥ ਸਰਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਬਿਨੁ ਭੀਤਿ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਛਿਤਿ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੪੨॥ ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਲਗਿ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ॥ ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥੩੪੩॥ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਯ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥ ਰਨਧੀਰ ਅਯੋਧਨ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰੱਦ ਪੀਸ ਭਲੋ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਗਣ ਗਿੱਧਣ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣਿ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਛਾਡਿ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥੩੪੬॥ ਖਰ ਦੂਖਣ ਮਾਰਿ ਬਹਾਇ ਦਏ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ॥੩੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਣ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈਂ ॥ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਯਾਰ ਗਹੇ ਰਿਸਿ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈਂ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨਿ ਸੂਪਨਖਾ ਕਹ ਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੈਂ ॥ ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਯੈ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥ ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕਿਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ

ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਜ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦ੍ਵੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ੩੪੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਸਭ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਯੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਤੈਂ ਨ ਲਗੈਂ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗਿਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰਿ ਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥ ਜਉ ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈਂ ਸਠਿ ਤੋਰਿ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈਹੌਂ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰ ਤੋਹਿ ਨਦੀਸੁਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈਹੌਂ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨਿ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤਿ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥੩੫੧॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜਹ ਥੇ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤ ਤੇ ਜੁਗਿਯਾ ਸਿਯ ਲੈਨਿ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੀਅ ਬਿਲੋਕਿ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕਉ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੩੫੨॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਯੋ ਬਿਧਿ ਨੈ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੈ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨਿ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕਿ ਸਿਯਾ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਂਧਿ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੌਂ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਇਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ॥੩੫੩॥ ਓਟ ਥਕਯੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋ ਕਹ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਜ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੩੫੪॥ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸਿਯ ਕੇ ਢਿਗ ਯੋਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋਂ ॥ ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨਿ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ॥ ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਯੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ॥੩੫੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰਿ ਮਨੰ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਛਿਤਿ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ॥੩੫੬॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਉਠਾਇਸੁ ਅੰਕਿ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛਿ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥ ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ॥ ਸਿਯ ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਰੋ ॥੩੫੭॥ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥ ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਜੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ॥੩੫੮॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਝਖੇ ॥ ਉਠ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥ ਜਲ ਜੰਤੁ ਸਭੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥ ਬਿਰਹੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ॥ ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਧਰਿ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥ ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋਂ ਪਕਿ ਫੂਟ ਗਈ ॥੩੬੦॥ ਜਿਹ ਭੂਮਿ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥ ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥ ਟੁਟ ਆਂਸੂ ਆਰੁਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥ ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ॥੩੬੧॥ ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟਿ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥ ਤਜਿ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝਿ ਦੁਰੀ ॥ ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤ ਪੱਤ੍ਰ ਰਹੇ ॥ ਜਲ ਜੰਤੁ ਪਰੱਤ੍ਰਿਣ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ॥੩੬੨॥ ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨਿ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥ ਰਣ ਛੋਰਿ ਹਠੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਯੋ ॥ ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥੩੬੩॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਪਛਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁ ਜਟਾਯੁ ਸਿਯ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸਿਯ ਸੱਤਿ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥ ਹਨੁਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿੱਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੩੬੪॥ ਤਿਨ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਜੋ ॥ ਤਿਨ ਬੈਠਿ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕਪਿ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰਿਵ ਕਉ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੩੬੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲਿ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੮॥

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦਲ ਬਾਂਟਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਲੈ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਲਖਿ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿਕੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਭ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਯੋ ॥੩੬੬॥ ਦਲ ਜੋਰਿ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰਿ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਨੁਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥ ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥਪ ਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥ ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਂਘਿ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਦੂਤ ਦੈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰਿ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰਿਯੈ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨਿਯੈ ॥੩੬੮॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਸੋਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੋਰ ਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਹਨੁਵੰਤ ਥਾਪਰ ਰੋਪਿ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੰ ॥ ਜੂਝਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਜੋ ਬਲੀ ਸੁਰਲੋਕ ਮਾਂਝਿ ਬਿਹਾਰਿਯੰ ॥੩੬੯॥ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਈ ਕੈ ਲਏ ॥ ਭਾਜਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਦਏ ॥ ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਦੁਹਹੂੰ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰੋ ॥ ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥੩੭੦॥ ਪੇਖਿ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥ ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸਿਯ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੩੭੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ॥ ਖੜਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਜਾਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਤਨ ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰੁ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਫਉਜਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੂਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰਪੁਰਿ ਅਮਰ ॥੩੭੨॥ ਇਤ ਅੰਗਦ ਯੁਵਰਾਜ ਦੁਤਿਯ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥ ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲਿ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੁੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥ ਪਿੱਖਤ ਬੈਠਿ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਜੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥੩੭੩॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹਿ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰਿ

॥ ਕਿਤਹੀ ਜਾਂਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬਿ ਕਰਿ ॥ ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡਿ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣꣻ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥ ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ॥੩੭੪॥ ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥ ਇਤ ਕਪਿਪਤਿ ਅਰੁ ਰਾਮਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥ ਭਰਿ ਅੰਕ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਿੱਜਯੋ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥੩੭੫॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦੇਹ ਸਿਯਾ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ॥ ਲੰਕ ਛੀਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਮ੍ਰਿਗ ਸਜਾਰ ਖਵੈਹੋਂ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਸੁ ਗਰਬ ਸੁਣਿ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ॥ ਬਸਿ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੬॥ ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ॥ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਕਹੁ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥ ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਜਾਵੰਤਿ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰਤ ॥ ਬਰਨ ਬਾਰਿ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥ ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨਦ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥ ਵੇ ਜੀਤ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜਾਂਹਿੰਗੇ ਕਹਾ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੭॥ ਕਹਿ ਹਾਰਯੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦੈਤਪਤਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਮਰਾਰਿ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉੱਚਕਯੋ ॥ ਗਿਰੇ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਯੋ ॥ ਲੈ ਚਲ੍ਯੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਬਾਲਿ ਪੁਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ॥ ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹ ਨਾ ਸਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ॥੩੭੮॥ ਕਹਿ ਬੁਲ੍ਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ॥ ਕੁਟਿਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥ ਕੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ॥ ਫਿਰੈ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥ ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤਬਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣਿ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਮਣਿ ॥੩੭੯॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ

ਬਜੇ ਭਾਜੁ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਬਾਲਿ ਮਾਰਜੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧੁ ਪਾਟਜੋ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥ ਬਜਾਧ ਜੀਤਜੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਜੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਜਾਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ॥੩੯੦॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਬਜੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੋ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗਜੋ ਆਨਿ ਨੇਰੇ ॥ ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਭੈ ਆਜੁ ਮਾਰੋ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੋ ਕਰੋ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁੱਧੈ ॥ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧੈ ॥੩੯੧॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹੁ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥ ਬਜਾਧ ਬਧਜੋ ਖਰੰਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੋਂ ਬਾਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦਿ ਅਉ ਜਾਂਬੁਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਜੋ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੌ ਸਜਾਰ ਕੋ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਲੇਹਿੰਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈ ਕੈ ॥੩੯੨॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇਰੇ ॥ ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਜਾਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੋਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੰਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈਂ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੯੩॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈਂ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈਂ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈਂ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈਂ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ॥ ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕੀ ਸਾਂਤਿ ਤਉ ਲੌ ॥੩੯੪॥ ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੋ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈਂ ਚਾਮ ਕੇ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਇਗੋ ਖ੍ਵਾਰ ਬਿਸਿਜਾਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗੱਜਿ ਹੈਂ ॥ ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ॥੩੯੫॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈਂ ਬਕੈਂ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥ ਕਾਢਹੋ ਬਾਸ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿਹੋਂ ਆਜੁ ਤਾ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਜੰ ਸਿਰੰ ਸੈਣ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਜਿ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾਂ ਬਾਟਿ ਪੈ ਹੈਂ ਉਹਾਂ ਮਾਰਿਹੌਂ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ॥੩੯੬॥ ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈਂ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ

ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗ ਜੈਹਉਂ ਤਹਾਂ ਭਾਜਿ ਜੈਹੈਂ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਭੈ ਆਜ ਲੈਹਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੋ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋ ਸੋ ॥ ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋਂ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋਂ ਜੀਤਹੌਂ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨਿ ਤੋ ਸੋ ॥੩੮੭॥ ਕੋਟਿ ਬਾਤੈਂ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮਿ ਕੰਪੀ ਰਣੰਬੀਰ ਉੱਠੈ ॥ ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਰੁੰਡ ਧੁਕਧੁਕ ਪਰੈਂ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰੈਂ ਬਿੱਥੁਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ॥੩੮੮॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣਿ ਭਰੈਂ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰਿ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚਿਯੰ ਜੁੱਧ ਆਨੂਪ ਤੇਵੰ ॥੩੮੯॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੁੱਪਜੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜਿਯ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜਿਯ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਜੋ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰੁਣ ਰੰਗ ਰੱਚਜੋ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਿਮਟੈ ਸੰਕੁੜੇ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥੩੯੦॥ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਰਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗਜਿ ਸੰਜੁਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ ॥ ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ॥ ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕ ਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲਿ ਝੜੀਅ ॥੩੯੧॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਤੁੱਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਆਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਜਾਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥੩੯੨॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਜੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ

ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥ ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣਿ ਜੁਰੀਅ ॥ ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰਿ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ ॥੩੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈ ਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਹਕਾਰ ਭਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥ ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜਯਹ ਜੁੱਗਣਿ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਹਕ ਕਹ ॥੩੯੪॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪਜ ਦ੍ਵੈ ਜਲ ਥਲ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿਹ ਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰਿ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕਿ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈਂ ॥ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਢੈਂ ॥੩੯੫॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿੰ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇਕ ਕਹੁ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿੰ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈਂ ॥ ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥ ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ॥੩੯੬॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁੱਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੈ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖਿ ਜਪੈਂ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪੱਛਰਨ ਕਹ ਬਰਤ ॥੩੯੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ॥ ਉਤੈ ਦੇਵ

ਦੇਖੈਂ ਚੜ੍ਹੇ ਰਥ ਗੈਣੰ ॥ ਕਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੩੯੮॥ ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਧਨੁਰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟਿਤੰ ਬਜਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥੩੯੯॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਭੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੇਵੰ ॥੪੦੦॥ ਲਗੇ ਮਯੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥੪੦੧॥ ਲਗੇ ਮੂਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥ ਹਸੈਂ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰੁ ਦੇਸੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋਂ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦੈਤ ਭੂਪੰ ॥੪੦੨॥ ਫਿਰੈਂ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਰੜੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਥੰ ਸ੍ਵਰਨ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰੁ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ॥੪੦੩॥ ਛਕੈ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥ ਇਹੈ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥ ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ॥ ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰਗ੍ਰੀਵ ਤਾ ਕੋ ॥੪੦੪॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਮੱਧਿ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕਰੂਰੰ ॥੪੦੫॥ ਗਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣੁ ਮੱਦੰ ॥੪੦੬॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੪੦੭॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਰੁਲੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਸੰ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਹੱਥਸੰ ॥੪੦੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹ੍ਵੈ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥੪੦੯॥ ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ॥ ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰੁ ਕੇਸੰ ॥ ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥੪੧੦॥ ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥ ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ

ਦ੍ਵਾਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁੱਥੰ ॥੪੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸਸਿਰ ਮਹਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ਸਭੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥ ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੪੧੩॥ ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਭੰਤੰ ॥ ਧਸੇ ਨਾਸਿਕਾ ਸ੍ਰੋਣ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥੪੧੪॥ ਬਜੇ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਭਏ ਆਕੁਲੰ ਬਿਆਕੁਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਯੰ ॥ ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਯੰ ॥੪੧੫॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵਕੰਨਿਆ ਕਰਯੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥੪੧੬॥ ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰੰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਨ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੪੧੭॥ ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਪੁੱਛਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਿਯੋ ਮਾਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਯ ਪਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥ ਭਜੀ ਬਾਨਰੀ ਪੇਖਿ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥ ਗਿਰੈਂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਰੜ੍ਹੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੪੨੦॥ ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰਵੀਰੰ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੨੧॥ ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥ ਸੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੰ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥ ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥੪੨੨॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣਿ ਭਰੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਥਰੰ ॥ ਸੰਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥੪੨੩॥ ਅੱਛਰੀ ਉਛਰੰ ॥ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧਰੰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚਰੰ ॥ ਬੱਜ ਗੱਜੇਸੁਰੰ ॥੪੨੪॥ ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥ ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥ ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥ ਤਾਲਣੋ ਤੁੰਬਰੰ ॥੪੨੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤੁਟੈਂ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥੪੨੬॥ ਉਠੈਂ ਛਿਛ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੈਂ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ਪੀਐਂ ਸ੍ਰੋਣ ਸਜਾਰੰ ॥੪੨੭॥ ਗਿਰੈਂ

ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਵਾਰੰ ॥੪੨੮॥ ਚਲੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥ ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਜਾਰੰ ॥੪੨੯॥ ਕਰੈਂ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥ ਲਸੈਂ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥ ਲਖੈਂ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥੪੩੦॥ ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੇਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਇਕੇਕੰ ਪਚਾਰੰ ॥੪੩੧॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਝੜੰਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੨॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਜੁਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ॥ ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥੪੩੩॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥ ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੪॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥ ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥੪੩੫॥ ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੪੩੬॥ ਇਤੈ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ॥ ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੭॥ ਦੋਊ ਜਾਂਘ ਫੂਟੀ ॥ ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥੪੩੮॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰਯੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥ ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ਝਿਣਯੋ ਕੁੰਭ ਕਾਣੰ ॥੪੩੯॥ ਭਰੇ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਮਾਥੰ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥ ਅਸੰ ਛੀਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਨਯੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮੱਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦਿ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲ

ਹੱਲ ਸੁਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕ ਸੁ ਬੱਜੇ ਮੰਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣੁ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਓਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥ ਝੱਲੈਂ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉੱਝਾੜੰ ॥ ਰਣ ਉਠੇ ਬੈਹੇਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥ ਰਿਸਿ ਮੰਡੈਂ ਛੰਡੈਂ ਅਉ ਛੰਡੈ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈਂ ਕੱਸੈਂ ਕੋਅੰਡੈ ॥ ਰਿਸਿ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥ ਰਣਿ ਗੱਜੈਂ ਸੱਜੈਂ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈਂ ਬਾਹੈਂ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥ ਰਣ ਰੁੱਝੇ ਲੁੱਝੈਂ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੪੫੧॥ ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣੁ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਜੋਂ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥੪੫੨॥ ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥ ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥ ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥੪੫੩॥ ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਪਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਹਰ ਪੁਰ ਪੁਰ ਸੁਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੪॥ ਬਰਖਤ ਸਰ ਬਰ ॥ ਕਰਖਤ ਧਨ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੫॥ ਸਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥ ਨਿਸਰਤ ਉਹ ਧਰ ॥੪੫੬॥ ਉਝਰਤ ਜੁਝ ਕਰ ॥ ਬਿਝੁਰਤ ਜੁਝ ਨਰ ॥ ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥ ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ॥ ਡਰ ਡਰ ਧਰਹਰ ॥ ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ॥੪੫੮॥ ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥ ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥ ਥਰਕਤ ਨਰ ਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਭੂ ਪਰ ॥੪੫੯॥ ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ॥ ਚਟਾਕ ਚੋਟੈਂ ॥ ਅਟਾਕ ਓਟੈਂ ॥ ਝੜਾਕ ਝਾੜੈਂ ॥ ਤੜਾਕ ਤਾੜੈਂ ॥੪੬੦॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਰਣੰਤ ਜੋਹੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੪੬੧॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥ ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥੪੬੩॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੪੬੪॥ ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਖਿਵੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੪੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਹਤਜੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰਿ

ਹਰਿ ਅਰਿ ਫਿਰਜੋ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੬੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀਂ ॥੪੬੭॥ ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂੰਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥ ਬਕੇ ਜਾਣੁ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥੪੬੮॥ ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵਗੇ ਰਤੁ ਝਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂੰਮ ਲੁਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥ ਬਾਹਿ ਫਿਰੈ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾਂ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਆਂ ਦੇਖਣ ਤਾਈਂ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥੪੭੦॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਵੀਰ ਕੁੱਪਜੋ ਕਰਾਲ ॥ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥ ਚਮਕੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣੁ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਆਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ੍ਹਿ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥ ਸੱਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਊਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਜਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਿਯ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥੪੭੫॥ ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥ ਸਿਯ ਨਿਰਖਿ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨਿ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਗਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥ ਸਿਯ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ

ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥ ਸੰਮਲੇ ਸੂਰ ਸਰ ਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨਿ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਮੇਘ ਧਰਣ ॥ ਥਲ ਗਯੋ ਨਿਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨਿ ॥ ਇਮ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤਜਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸੱਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤਿ ਹਾਥਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਬੀਰ ਅਰਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥ ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰਿ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨੁਖ ਕਟਿ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥੪੮੧॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰਿ ਹਣ੍ਯੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪੁ ਫਿਰੇ ਮਾਰਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭੱਜੇ ਦੈਤ ਦਲਪਤਿ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥

ਅਥ ਅਤਿਕਾਇ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦੈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਯਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨਿ ਬੱਜੇ ਜੁਝਾਰ ॥੪੮੪॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਨ ਜੁਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜਿ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ੍ਹ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥੪੮੫॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਿਕਾਇ ਵੀਰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਦੀਨੋ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧੁ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈਂ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੁਹਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ॥੪੮੭॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਿਕਾਇ ਦੇਖਿ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨਿ ਧਨਿ ਭਨੰਤ ॥੪੮੮॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹੱਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ ॥੪੮੯॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣਿ

ਡਹੱਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤ੍ਰ ਚਾਵੰਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥੪੯੦॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥ ਨਵੇ ਮੁਰੇ ॥ ਅਸੰ ਧਰੇ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਚਕਯੋ ਹਰੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥ ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥੪੯੨॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥ ਗਿਰੈਂ ਭਟੰ ॥ ਜਿਮੰ ਅਟੰ ॥੪੯੩॥ ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥ ਭਰੇ ਭਯੰ ॥ ਚਪੇ ਚਲੇ ॥ ਭਟੰ ਭਲੇ ॥੪੯੪॥ ਰਟੈਂ ਹਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥ ਰੁਪੈਂ ਰਣੰ ॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥੪੯੫॥ ਗਿਰੈਂ ਧਰੰ ॥ ਹੁਲੈਂ ਨਰੰ ॥ ਸਰੰ ਤਛੇ ॥ ਕਛੰ ਕਛੇ ॥੪੯੬॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ॥ ਲਜੰ ਫਸੇ ॥ ਕਟੰ ਕਸੇ ॥੪੯੭॥ ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥ ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥੪੯੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹ ਤੱਕੈਂ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈਂ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨੁ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਗਏ ਤਰਿ ॥ ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹ੍ਵੈ ਬਿੱਝੜੇ ॥ ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੇ ॥੪੯੯॥ ਇੱਕ ਜੂਝਿ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧਿ ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰ ਬਸੈਂ ਇੱਕ ਭਜਿ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜਿ ਅਸਿ ॥ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਨ ਕਸਿ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਘੁਮਿ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੈ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋਂ ਜਣੁ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦ੍ਵੈ ਅਚਲ ॥੫੦੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥੫੦੧॥ ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥ ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥ ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੦੨॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਗੱਜੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੈਂ ਤੀਰੰ ॥੫੦੩॥ ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥ ਲੁੱਝੈਂ ਸੂਰੰ ॥ ਸੁੱਝੈਂ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥ ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ॥ ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੫੦੫॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥ ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥ ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥ ਤੁੱਟੈਂ ਖੱਗੰ ॥ ਉੱਠੈਂ ਅੱਗੰ ॥੫੦੭॥ ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ॥੫੦੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰ ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿਕਾਇ ਉੱਤ ॥ ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ ਪੁੱਤ ॥੫੧੦॥ ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ

ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੋਸ ॥ ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨਿ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ॥ ਗਹਿ ਬਾਣ ਪਾਣ ਤੱਜੇ ਅਨੰਤ ॥ ਜਿਮ ਜੇਠ ਸੂਰ ਕਿਰਣੈਂ ਦੁਰੰਤ ॥੫੧੧॥ ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮੱਧਿ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ॥ ਬਰਣੈਂ ਨ ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ॥ ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ ॥੫੧੨॥ ਰਿਪੁ ਕਰਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਹਯ ਮੁਕਟ ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਗਵਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰਿ ॥੫੧੩॥ ਰਿਪੁ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰਵ ਘਾਤ ॥ ਸਮ ਚਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਤਾਤ ॥ ਤਬ ਕੁਪਯੋ ਵੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ ॥੫੧੪॥ ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ॥ ਜਿਮ ਜੁੱਬਣ ਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ ਗਹ ਸ੍ਵਾਨ ਸਸਕ ॥ ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ॥੫੧੫॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ ਬਪਾਰ ॥ ਜਣੁ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਯੋ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਜਣੁ ਬਾਜਿ ਹੀਣ ਰਥ ਕੋ ਚਲਾਵ ॥੫੧੬॥ ਤਬ ਤਮਕ ਤੇਗ ਲਛਮਣ ਉਦਾਰ ॥ ਤਹ ਹਣ੍ਯੋ ਸੀਸ ਕਿੱਨੋ ਦੁਫਾਰ ॥ ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਬੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਏਕ ॥ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ॥੫੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਅਤਿਕਾਇ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨਿ ॥ ਕਹ ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ ਪੈਹੋ ਜਾਨ ॥ ਜਿਨ ਹਤਯੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ॥ ਸੋ ਲਰੋ ਆਨਿ ਮੋ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੫੧੮॥ ਇਮ ਸੁਣਿ ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਜੁਝਾਰ ॥ ਬਹੁ ਤਾਣਿ ਬਾਣ ਤਿਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ॥ ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੫੧੯॥ ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰੁ ਹਣੀ ਸੈਨ ॥ ਤਬ ਭਜੇ ਸੂਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਨਿਚੈਨ ॥ ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ ਆਨਿ ॥ ਦਲ ਰੁੱਕਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਜਗਿ ਕਾਨ ॥੫੨੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੁੱਪੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੨੧॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਪੇ ਬੀਰੰ ॥ ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ॥੫੨੨॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ॥ ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ॥ ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ॥੫੨੩॥ ਕੱਜੇ ਸੰਜੰ ॥ ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ॥੫੨੪॥ ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥ ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥ ਭੱਜੀ

ਸੈਣੰ ॥ ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ॥੫੨੫॥ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥ ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥ ਬਜਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ॥ ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥੫੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਇਸੰ ॥ ਜਿਣਯੋ ਕਿਸੰ ॥ ਚੱਪਯੋ ਚਿਤੰ ॥ ਬੁਲਯੋ ਬਿਤੰ ॥੫੨੭॥ ਘਿਰਯੋ ਗੜੰ ॥ ਰਿਸੰ ਬੜੰ ॥ ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥ ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥੫੨੮॥ ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥ ਭਜੀ ਸਬੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥ ਗਹਯੋ ਕਿਸੰ ॥੫੨੯॥ ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥ ਅਹੋ ਦਯੰ ॥ ਕਰੋ ਗਈ ॥ ਛਮੋ ਭਈ ॥੫੩੦॥ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰੁਤੰ ॥ ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥ ਉਠਯੋ ਹਠੀ ॥ ਜਿਮੰ ਭਠੀ ॥੫੩੧॥ ਕਛਯੋ ਨਰੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰੰ ॥ ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੩੩॥ ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ॥ ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ॥੫੩੪॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੇ ॥ ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ॥੫੩੫॥ ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ॥ ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥ ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ॥ ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ॥੫੩੬॥ ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ॥ ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ॥ ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ॥ ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥੫੩੭॥ ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥ ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥ ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥ ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥ ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥ ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥੫੩੯॥ ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ॥ ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥ ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ॥੫੪੦॥ ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ॥ ਤਤੱ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੱ ਬੀਰੰ ॥ ਢਢੱ ਢਾਲੰ ॥ ਜਜੱ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੪੧॥ ਤਤੱ ਤਾਜੀ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੀ ॥ ਮਮੱ ਮਾਰੇ ॥ ਤਤੱ ਤਾਰੇ ॥੫੪੨॥ ਜਜੱ ਜੀਤੇ ॥ ਲਲੱ ਲੀਤੇ ॥ ਤਤੱ ਤੋਰੇ ॥ ਛਛੱ ਛੋਰੇ ॥੫੪੩॥ ਰਰੱ ਰਾਜੰ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੰ ॥ ਧਧੱ ਧਾਯੰ ॥ ਚਚੱ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥ ਡਡੱ ਡਿੱਗੇ ॥ ਭਭੱ ਭਿੱਗੇ ॥ ਸਸੱ ਸ੍ਰੋਣੰ ॥ ਤਤੱ ਤੋਣੰ ॥੫੪੫॥ ਸਸੱ ਸਾਧੈਂ ॥ ਬਬੱ ਬਾਧੈਂ ॥ ਅਅੱ ਅੰਗੰ ॥ ਜਜੱ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥ ਕਕੱ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜਜੱ ਜੋਧੰ ॥ ਘਘੱ ਘਾਏ ॥ ਧਧੱ ਧਾਏ ॥੫੪੭॥ ਹਹੱ ਹੂਰੰ ॥ ਪਪੱ ਪੂਰੰ ॥ ਗਗੱ ਗੈਣੰ ॥ ਅਅੱ ਐਣੰ ॥੫੪੮॥ ਬਬੱ ਬਾਣੰ ॥ ਤਤੱ ਤਾਣੰ ॥ ਛਛੱ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜਜ ਜੋਰੈਂ ॥੫੪੯॥ ਬਬੱ ਬਾਜੇ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੇ ॥ ਭਭੱ ਭੂਮੰ ॥ ਝਝੱ ਝੂਮੰ ॥੫੫੦॥ ਅਨਾਦ ਛੰਦ ॥ ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁੱਕੇ ਗੈਣ ॥ ਮੱਤੇ ਸੂਰ

ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥ ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥ ਛੁੱਟੈਂ ਬਾਨ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੫੧॥ ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥ ਝੁੱਮੇ ਭੂਮਿ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥ ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ॥ ਮੱਤੀ ਧੁੰਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ॥੫੫੩॥ ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ॥ ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ॥ ਛੱਕੇ ਛੋਭ ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ॥ ਸੰਘਰ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ॥੫੫੪॥ ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ॥ ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੁੰਮੇ ਭੂਮਿ ॥ ਅਉਝੜ ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ॥੫੫੫॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਖੇਤ ॥ ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣੁ ਅਚੇਤ ॥੫੫੬॥ ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹਥਜਾਰ ॥ ਬੱਕੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ॥੫੫੭॥ ਬਿਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ॥ ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ॥ ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ ॥ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥੫੫੮॥ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀ ॥ ਰੁੱਝ ਜੁੱਝ ਝੜਿ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰ ॥੫੫੯॥ ਸਿਮਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸਮੁਹ ਹ੍ਵੈ ਜੂਝਹੀ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹੁ ਬੂਝਹੀ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨ ਖੰਡ ਰਨਿ ॥ ਤਨਿਕ ਤਨਿਕ ਲਗਿ ਜਾਹਿ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੫੬੦॥ ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹ੍ਵੈ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿੱਗਹੀਂ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿੱਗਹੀਂ ॥੫੬੧॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪੁਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹ੍ਵੈ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਕਿ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਅ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥੫੬੨॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣਿ ਡੱਕਾਰੀ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣਿ ਜੁੱਝਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤਿ ਇਮ ਬੁੱਝਯੋ ॥੫੬੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਛਮਨ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥

ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋਡੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ॥੫੬੪॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੇਰਿ ਭੈਕਰੰ ॥ ਬਕਾਰ ਬੰਦਣੋ ਬਰੰ ॥੫੬੫॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥ ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ॥ ਪਰੰਤ ਜੂਝਤੰ ਭਟੰ ॥ ਜਣੰ ਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇ ਓਘਜੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਜਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤਜਾਗਤੇ ਤਨੰ ॥ ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥ ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥ ਬਜੰਤ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ॥ ਮਮੱਤ ਜਾਣੁ ਮੱਦਣੰ ॥੫੬੮॥ ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋਚਰੰ ॥ ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਣੋ ਹਰੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥ ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥੫੬੯॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥ ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਦੰਤ ਮਾਗਧੋ ਜਯੰ ॥੫੭੦॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਚਲੰਤ ਰਾਜ ਵੰਸਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਉਰਵਿਯੰ ਨਰੰ ॥੫੭੧॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ॥ ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥ ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥ ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥ ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈਕਰੰ ॥ ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ॥ ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥ ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥੫੭੩॥ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁਧੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ॥ ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ॥੫੭੪॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝਯੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨੁ ਓਰੇ ॥੫੭੫॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥੫੭੬॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੇਤੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨਿ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥੫੭੭॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ

ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ॥੫੭੮॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੀਜੈ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਨੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰ ਠੋਕੋ ॥ ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥੫੮੦॥ ਆਗੜਦੰ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੈਨੰ ਮਿਲ੍ਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰ ਆਸੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥੫੮੧॥ ਆਗੜਦੰ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਊ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੋਊ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਸਾਲੰ ॥੫੮੨॥ ਆਗੜਦੰ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰ ਦੁਰਾਨੋ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬੂਟੀ ॥ ਆਗੜਦੰ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥੫੮੩॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰ ਹਨੁਵੰਤਾ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥੫੮੪॥ ਆਗੜਦੰ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਸੱਲ੍ਯਾ ਮਾਗੜਦੰ ਮੁੱਖੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁੱਖੰ ॥੫੮੫॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ॥੫੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰ ਸੋਏ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਤੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਹੋਏ ॥੫੮੭॥ ਕਲਸ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥ ਝਮਝਮ ਲਸਤਿ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ਲਸਤਿ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤਿ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰਿ ਗਾਰੰ ॥ ਜੈਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥ ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥ ਕਲਸ ॥ ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਪੇਖਿ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥੫੯੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਘੁੰਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜਿ ਪੂਰੰ ਲਖਿ ਲਖਿ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥ ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬਿ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਣ ਦੁਤਿ

ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਰੂਪੰ ॥ ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤਿ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੫੯੧॥ ਕਲਸ ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਸੁੰਦਰਿ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਕਟਿ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ॥੫੯੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥ ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿ ਨਿਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥ ਅੰਗਿਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੁਚਿ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥੫੯੩॥ ਕਲਸ ॥ ਚਿਬੁਕ ਚਾਰੁ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰਿ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਦੁਤਿ ਹੋਤ ਸੁਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨਿ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁੰਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨ ਹਾਰੰ ਉਰ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਹਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਖਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰਮਾਂਜੇ ॥੫੯੫॥ ਕਲਸ ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵਣ ਰਣਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਮੱਚਿਓ ਆਨਿ ਤੁੱਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ॥ ਅਰਿ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰਿ ਉੱਧੰ ॥੫੯੬॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕੁਬੁੱਧੰ ਅਤਿ ਧੁਨਿ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰਿ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥੫੯੭॥ ਕਲਸ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸਿ ਸਾਵਤ ਰਨਿ ਜੂਟੇ ॥ ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੇ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨੁ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨੁਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖਿ ਟੂਟੇ ॥੫੯੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖਿ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨਿ ਕਰਹੀਂ ਪੁਹਪਨਿ ਡਰਹੀਂ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀਂ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥ ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ

ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਿਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚ ਕਾਰੇ ਅਤਿ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸਿ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥ ਕਲਸ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰਿ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤੁਰਥ ਹਾਥਿ ਸੈਹਥੀ ਉਜਜਾਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸਿ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੁਵਾ ਅਰੁ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸਿ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੬੦੩॥ ਕਲਸ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥੬੦੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏਂ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏਂ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜਿਯ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏਂ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਦਲ ਅਧਿਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ਜੁਤਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓਂ ਸਿਰ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈ ਦਸਜ ਨ ਬੋਰੈ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥ ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਭ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾਹੇ ॥ ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੇਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥ ਪਿਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾਂ ਛੈ ਅਣੀ ਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੬੦੬॥ ਗਾਜੇ ਮਹਾ ਸੂਰ ਘੁੰਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਂਈਂ ਜੀਵੀਂ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈਂ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈਂ ਅਲਾਵੀਂ ਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡਿ ਥੇਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜੋ ਆਜੁ ਤੋ ਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗਿ ਲੰਕਾ ॥੬੦੭॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਤਜਿ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗੜੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਚਲਾਵੈਂ ॥੬੦੮॥ ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਘਨੀ

ਰਨਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰਿ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨੁ ਓਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪੱਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨਿ ਪੱਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥੬੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰਿ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੬੧੦॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥ ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਗਯੋ ॥੬੧੧॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੋਂ ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥੬੧੨॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਭ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੋਂ ਛੁਭਿ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਾਨੁ ਉਦੈ ਨਿਸਿ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤਪ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥੬੧੩॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸੁ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨਿ ਆਜੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਘਾਲਿ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ॥੬੧੪॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿਕੈ ਸਭ ਸੈਨ ਭਜਾਨਯੋ ॥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਂਕ ਹਥਯਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਣ ਠਾਨਯੋ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਰੁਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ॥੬੧੫॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਿਨ ਓਟਨ ਕੋਟਿ ਅਟਾਨ ਮੋ

ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੧੬॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖ੍ਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਭਿਰ੍ਯੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟਿ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖ੍ਯੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨਿ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੬੧੭॥ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤਿਯਾ ਰਨਿ ਕੋਟਿ ਹਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਭੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦਿ ਕਰੋਟਿਨ ਫਾਂਧਿ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੬੧੮॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥ੍ਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧਿ ਤੈ ਅੱਧ ਤੈ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥੬੧੯॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲ੍ਯੋ ਚਪਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜਿ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋਂ ਰਨ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪਿ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨੁਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟਿ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੬੨੦॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀਸੁਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗਿ ਚਲ੍ਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲਿ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੬੨੧॥ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਾਂਚ ਕੁ ਪਾਂਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਉਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰ੍ਯੋ ਸਿਯ ਕੋ ਬਹੁਰੇ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥੬੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਦਸਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੧੭॥

ਅਥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿਹ ਕੇ ਡਰਿ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯਭੀਤੋ ॥ ਲੂਟ ਲਯੋ

ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋ ਨ ਨਿਚੀਤੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈਂ ਇਨ ਸੋਂ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥ ਸੋ ਰਨਿ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸਿਯ ਜੀਤੋ ॥੬੨੩॥ ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ॥ ਝਟਪਟ ਜੁੱਝਝੇ ਲਖਿ ਰਣ ਰਾਜੇ ॥ ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ॥ ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟ ਪਟ ਹੂਰੰ ॥੬੨੪॥ ਚਟਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ॥ ਰਣ ਤਜਿ ਸੂਰੰ ਸਰਧਰ ਬੰਕੰ ॥ ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰੁ ਨੈਣੰ ॥ ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥ ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰਨਰ ਮਾਰੋ ॥ ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੋ ॥ ਤਬ ਸਭ ਭਾਜੇ ਰਖਿ ਰਖਿ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ॥੬੨੬॥ ਚਰਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ॥ ਰਟਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ॥ ਨਰਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ॥੬੨੭॥ ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰਨਰ ਬਰਣੀ ॥ ਪਟਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ ਕੇਸੰ ॥ ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟਵਰ ਭੇਸੰ ॥੬੨੮॥ ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧੂਰੰ ਸਰਬਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ॥ ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰ ਘੂਮੰ ॥੬੨੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥ ਰਹੀ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਰਿ ਈਸੰ ॥੬੩੦॥ ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ॥ ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥੬੩੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੀਨੇ ॥ ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ॥ ਝਰੈ ਬਾਰਿ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥੬੩੨॥ ਛਕੀ ਪੇਖਿ ਨਾਰੀ ॥ ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ॥ ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੬੩੩॥ ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥ ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥ ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ॥ ਕਹੈਂ ਮੱਦ ਬੈਣੰ ॥੬੩੪॥ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥ ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥੬੩੫॥ ਸਭੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥ ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਜਾਗੋ ॥ ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ॥੬੩੬॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਐਸੇ ॥ ਸਿਤੰ ਸਾਇਕੈ ਸੇ ॥੬੩੭॥ ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥ ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥੬੩੯॥ ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮੰਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥ ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ॥ ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥ ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥ ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ॥ ਪਠਯੋ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ॥੬੪੨॥ ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸਿਯਾ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥ ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ॥੬੪੩॥ ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥ ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥ ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ॥੬੪੪॥ ਚਲੋ ਬੇਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰੁਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥ ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥ ਲਗੀ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ॥ ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥੬੪੭॥ ਧਸੋ ਆਗਿ ਮੱਧੰ ॥ ਤਬੈ ਹੋਹਿ ਸੁੱਧੰ ॥ ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥ ਰਚਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥ ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ॥ ਘਨੰ ਬਿੱਜੁ ਜੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ॥ ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥੬੪੯॥ ਧਸੀ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਗਰੈ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥ ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਭੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਗ ਜਾਨੀ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ॥ ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥੬੫੧॥ ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥੬੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੮॥

ਅਥ ਅਉਧਪੁਰੀ ਕੋ ਚਲਿਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਪੁਹਪ ਪੈ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ॥੬੫੩॥ ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥੬੫੪॥ ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਸਿਯ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥ ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ॥ ਆਨੰਦ ਹਿਯ ਬਢਾਏ ॥ ਸਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੫॥ ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈਂ ॥ ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈਂ ॥ ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੬॥ ਜੁਲਫੈਂ ਅਨੂਪ ਜਾ ਕੀ ॥ ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾ ਕੀ ॥ ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ॥ ਬਰ ਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੮॥ ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾਲਿਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ

ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੯॥ ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥ ਚਾਹੇ ਸੁ ਆਨਿ ਲੈ ਰੇ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੦॥ ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥ ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾ ਵ ਤਨ ਕੇ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੧॥ ਜਾਲਿਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਹ ਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੨॥ ਜਾਲਮ ਅਦਾਏ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥ ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ॥ ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੩॥ ਜਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀਂ ॥ ਰੋਸਨ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥ ਪੁਰ ਚਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੪॥ ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ॥ ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ॥ ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੫॥ ਰੋਸਨ ਜਹਾਨ ਖੂਬੀਂ ॥ ਜਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤਜ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਜਿਲਵਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੬॥ ਜੀਤੇ ਬਜੰਗ ਜਾਲਿਮ ॥ ਕੀਨੇ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ॥ ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥ ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੭॥ ਮਾਦਰ ਖੁਸਾਲ ਖਾਤਰ ॥ ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ॥ ਮਾਤਰ ਸਿਤਾਬ ਧਾਈ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਯੁਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੯॥

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਭੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥੬੬੯॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥੬੭੦॥ ਮਿਲੇ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥੬੭੧॥ ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਮਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਜੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥੬੭੨॥ ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨੁ ਮੋ ਕੋ ॥੬੭੩॥ ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥ ਲਿਖੀ ਲੇਖਿ ਮੇਰੈ ॥ ਹੁਨੀ ਹੈ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਜੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥ ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥੬੭੫॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਸੱਤ੍ਰਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥੬੭੬॥ ਜਟੰ ਧੂਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੰ ਰਾਮ

ਰਾ ਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੬੭੮॥ ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥ ਸ੍ਵਤੋਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੬੭੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚਤੁਰਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੬੮੦॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਿਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥੬੮੧॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤਿਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜਿ ਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤਿ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁਤਿਯੰ ਸਾਜਿ ਸੱਜੇ ਸੁਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨਚੈਂ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥੬੮੩॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜਿ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥੬੮੪॥ ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਭੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥੬੮੫॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਯੋਂਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣਿਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥੬੮੭॥ ਕਟਯੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨਿ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਜੈਤਪਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਯਾ ਧਰੇ ਬੀਰ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੬੮੮॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਯੋ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥੬੮੯॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨੁ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸਭੋ ਲੋਕ ਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੁਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੬੯੦॥ ਲਖਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਮਹਾ ਸੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਾਧੁ ਸਾਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਯੋ ਬਯਾਧਿ

ਬਾਧੰ ॥੬੯੧॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਦੇਵਿ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਹ ਨਾਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥ ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥ ਬੁਧੰ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿੱਧਿ ਕੂਪੰ ॥ ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣਿ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੋਂ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੩॥ ਸਭੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੇਵਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣਹੰਤਾ ॥ ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋਂ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੪॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ॥ ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥ ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗਰਾ ਬਯਾਸ ਤੇ ਲੈ ਬਸਿਸਟੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਭੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥੬੯੬॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥ ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਜੁਗਤੰ ॥ ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘੁ ਪਾਦਰਘੁ ਤੇਣੰ ॥ ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੌਨਿਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸੰਨਯੰ ॥੬੯੭॥ ਭਈ ਰਿਖਿ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਯਾਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੋਂ ਸਰਬ ਜੌ ਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥ ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥੬੯੮॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥ ਜਿਯੈ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਸਭੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ॥੬੯੯॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ॥ ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਔਧ ਮੁੱਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰਤੇਜਾ ਤਪਸਜਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥੭੦੦॥ ਜਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥ ਬਢੀ ਕੀਰਤਿ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥ ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋਂ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥੭੦੧॥ ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰਤ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਅਤ੍ਵੰ ਮਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥ ਕਿਯੋ ਸੈਨਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥੭੦੨॥ ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖਿ ਰਘੁਬਰ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜਤਿ ਦਰਿ ਦਰਿ ॥ ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨਿ ਸੁਰਪੁਰਿ ॥੭੦੩॥ ਸੁਢਰ ਮਹਾ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਗਪਤਿ ਮੁਨਿ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥ ਧਰ ਧਰ ਲੌ ਨਰ ਚੀਨੇ ॥ ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨੁ ਕੀਨੇ ॥੭੦੪॥ ਅਰਿ ਹਰਿ ਨਰ

ਕਰਿ ਜਾਨੇ ॥ ਦੁਖ ਹਰਿ ਸੁਖਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਪੁਰਿ ਧਰਿ ਨਰ ਬਰ ਸੇ ਹੈਂ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈਂ ॥੭੦੫॥ ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੈ ਹੈਂ ॥੭੦੬॥ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥ ਅਤਾ ਹੈਂ ॥ ਅਲੈ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥੭੦੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬੁਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਜੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥ ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦਿਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜਾਨਜੋ ॥ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਜੋ ॥੭੦੯॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਜੋ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣੁ ਈਸੰ ॥ ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪਿ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੭੧੦॥ ਭਜੇ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥੭੧੧॥ ਫਿਰਯੋ ਆਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਣਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥੭੧੨॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰੁਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥੭੧੩॥ ਲਵੰਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਭੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭੱਜੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾ ਨਿਵਾਸੰ ॥੭੧੪॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰਨਾਸ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧਿ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥ ਕਰਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੁਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ਲਵੰ ਲਾਵਣ ਨਾਮ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ॥੨੦॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋਂ ਸੁ ਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ

ਅਭਿਰਾਮੰ ਸਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਛੋਭੰ ॥੨੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸਿਯਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਜੇ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੈ ਸੋਭਵੰਤੰ ॥੨੧੮॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬੱਜ੍ਰੰ ਸ ਸੋਭਾਇ ਮਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸਿਯਾ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟਿ ਸੁੰਦਰੀ ਸਭੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥੨੧੯॥ ਰਚਜੇ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁ ਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੨੨੦॥ ਰਹਜੋ ਸਿਯ ਗਰਭੰ ਸੁਨਜੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰੋਂ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੨੨੧॥ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰਿ ਆਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੨੨੨॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਜੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥੨੨੩॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲਜੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨਿ ਧਾਨੀ ॥ ਸਿਯਾ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੨੨੪॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੈ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥ ਵਹੈ ਚਾਰੁ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ॥੨੨੫॥ ਦਿਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥ ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਜੋਸ ਈਸੰ ॥ ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀਸੰ ਧਜਾਨੰ ॥ ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨ੍ਹਾਨੰ ॥੨੨੬॥ ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਜੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ॥ ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਜੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੰ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੨੭॥ ਫਿਰੀ ਨ੍ਹਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨਿ ਦੇਖਜੋ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁ ਪਾਲੰ ਬਿਸੇਖਜੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਦੀਨੋ ॥੨੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ
ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੨੧॥

ਅਥ ਜੱਗਜ ਅਰੰਭ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੇ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥ ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਜੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਕਰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਵਾ ਕੇ ॥੨੨੯॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਂਧਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧਨਜੰ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੨੩੦॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥ ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥ ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰਿ ਬਾਚਯੋ ॥ ਬਡੋ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਜਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ॥੨੩੧॥ ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥ ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾ ਕੋ ਸਜੋ ਆਨਿ ਜੰਗੰ ॥੨੩੨॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੇ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੩॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੩੪॥ ਗਿਰੇ ਲੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਾਰ ਤਾਜੀ ॥ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅਸਤ੍ਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੨੩੫॥ ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿੱਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥੨੩੬॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਠਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਚਾਈ ॥ ਚਲਾਈ ॥੨੩੭॥ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕੰਪਾਈ ॥ ਚਖਾਈ ॥੨੩੮॥ ਕਤਾਰੀ ॥ ਅਪਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਸੁਨਾਰੀ ॥੨੩੯॥ ਪਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਹਕਾਰੀ ॥ ਕਟਾਰੀ ॥੨੪੦॥ ਉਠਾਏ ॥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਭਗਾਏ ॥ ਦਿਖਾਏ ॥੨੪੧॥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਚਾਏ ॥ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਚੁਟਾਏ ॥੨੪੨॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਸਭ ਭਾਗੇ ॥ ਦਲਪਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥੨੪੩॥ ਹਯ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੋਵੈਂ ॥ ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ॥੨੪੪॥ ਲਵ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸੁ ਜੀਤੇ ॥ ਨਹ ਭਯਭੀਤੇ ॥੨੪੫॥ ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥ ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ॥ ਜਿਨਿ ਸਿਸੁ ਮਾਰੂ ॥ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੨੪੬॥ ਸੁਣਿ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥ ਸਜਿ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ॥ ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਯੋ

॥੭੪੭॥ ਉਠਿ ਦਲ ਧੂਰੰ ॥ ਨਭ ਝੜਿ ਪੂਰੰ ॥ ਚਹੁੰ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥ ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ॥ ਥਿਰਕਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥ ਖਹ ਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥੭੪੯॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਬਾਲੰ ॥ ਹਠ ਤਜੁਤਾਲੰ ॥੭੫੦॥ ਲਵ ਕੁਸ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਤਜਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰਿ ਸੁਣਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਅਪਨੋ ਭਰਿ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰਿ ॥੭੫੧॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਲਛਮਨ ਗੱਜਜੇ ॥ ਬਡ ਧਨੁ ਸੱਜਜੋ ॥ ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਓਰੇ ॥੭੫੨॥ ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨ ਧਨ ਲੇਖੈਂ ॥ ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ॥ ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥੭੫੩॥ ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸਰਬਰ ਛੋਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥ ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸੁ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰਿਣੁ ਸ੍ਰਿਣੁ ਲਰਕਾ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰ ਕਰਖਾ ॥ ਦੈ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥੭੫੫॥ ਹਠ ਤਜਿ ਅੱਯੈ ॥ ਜਿਨ ਸਮੁਹੱਯੈ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਮੋ ਕੋ ॥ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ॥੭੫੬॥ ਸਿਸੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਜੋ ॥ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਜੇ ॥੭੫੭॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਰੁਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥ ਸਰ ਝੜਿ ਲਾਈ ॥ ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥ ਪਰਖੇ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੭੫੮॥ ਡਿਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥ ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥੭੫੯॥ ਬਾਣਨ ਝੜਿ ਲਾਯੋ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥੭੬੦॥ ਡਿਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਘੂਮੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥੭੬੧॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਗਣੇ ਕੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥ ਕਈ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ॥੭੬੨॥ ਸਭੈ ਭਾਜੇ ॥ ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥ ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥ ਜਿਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥੭੬੩॥ ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਤੇਤੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥੭੬੪॥ ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥ ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੰ ॥੭੬੫॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਖਗੰ ਖਯਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੭੬੬॥ ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥ ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰੰ ॥ ਭੱਜੇ ਭੀਰੰ ॥੭੬੭॥ ਕਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਜੰਗੰ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੭੬੮॥ ਭਜੀ ਸੈਨੰ ॥ ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ॥ ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਧੀਰੰ ॥੭੬੯॥ ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥ ਹਣਜੋ ਭਾਲੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਤਾਲੰ ॥੭੭੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਬੋ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ

ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨॥

ਅਥ ਭਰਥ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਅੜੂਹਾ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ॥ ਭਟ ਭਾਜਿ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ॥੭੭੧॥ ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ੍ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ੍ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੇ ਬਲੀ ॥ ਜਨੁ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ੭੭੨॥ ਪੁਨਿ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਧਰਿ ਆਨਿ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥੭੭੩॥ ਸਜਿ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ॥ ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥੭੭੪॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਭਭੀਛਨੰ ॥ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਰੀਛਨੰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭੭੫॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥ ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭਹੀਂ ॥੭੭੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋਂ ॥ ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ॥ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ॥ ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹਿ ਨੈਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥੭੭੭॥ ਸੁਨਤੇ ਭਰੇ ਸਿਸੁ ਮਾਨ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥ ਜਨੁ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਣ ਓਰ ॥੭੭੮॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁ ਬਾਂਹ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁ ਬਾਂਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥ ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਿਤ ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ ਬਮਤਿ ਡਾਕਣਿ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨਿ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥ ਇਕ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕਿ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕ ॥ ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥ ਜੁੱਝਜੋ ਸਿਸੁਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥ ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕਿ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਜੋ ਰਾਮ ਸਿਸੁ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ

ਗਿਰਯੋ ਦਾਨਵਿਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥ ਤਿਹ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕਿਯੋ ਬੱਧ ॥੭੯੫॥ ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨਿ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸਿ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣ੍ਯੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕਿ ॥ ਤਿਹ ਲਗਯੋ ਭਾਲ ਮੋ ਰਹਯੋ ਚੱਕਿ ॥੭੯੬॥ ਚਪਿ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਿਣੀ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥ ਤਿਹ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥੭੯੭॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜਿ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ॥ ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸੁ ਕੱਸਿ ਬਾਣ॥ ਦਲ ਹਤਯੋ ਰਾਘਵੀ ਤਜਿ ਕਾਣ ॥੭੯੮॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਸਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰੁਣੰ ਸਰੰ ॥੭੯੯॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ॥ ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁਗ੍ਰਿਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥ ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸ੍ਵਾਮਿਣੋ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੋ ਕਬੰਧ ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਲਗੰਤ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮਿ ਆਹਵਜੰ ॥੭੯੧॥ ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰੁਤੰ ਜਣੰ ॥ ਭਰੰਤ ਧੂਰਿ ਭੂਰਿਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥ ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਕਾਰ ਡਾਕਿਣੀ ਡੁਲੰ ॥੭੯੨॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰਧਰੰ ਧਰਾਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰਉਣਤੋ ਤਣੇ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਿਣੰ ਨਨੱਦ ਨਾਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੋ ਬ੍ਰਣੰ ॥੭੯੩॥ ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਰਥਣੋ ਰਣੰ ॥ ਚਲਯੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ॥ ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵਿਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥੭੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਬੋ ਭਰਤ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩॥

ਅਥ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥

ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥ ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ॥੭੯੫॥ ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ॥ ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ ॥ ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ॥੭੯੬॥ ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥ ਭਖੰਤ ਮਾਸਾਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਜੰ ॥ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥੭੯੭॥ ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥੭੯੮॥ ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ॥ ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥੭੯੯॥ ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ॥ ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਬੰਧੇ ਬਾਲੰ ॥ ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥੮੦੦॥ ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ॥ ਲਿੱਨੇ ਘੇਰ ॥ ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ॥ ਜਿਉ ਦ੍ਵੈ ਕਾਲ ॥੮੦੧॥ ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥ ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ॥ ਭੱਗੇ ਧੀਰ ॥੮੦੨॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ॥ ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥ ਭਿੰਨੇ ਨੂਰ ॥੮੦੩॥ ਲਖੈ ਨਾਹਿ ॥ ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮ ॥੮੦੪॥ ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇਸ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥੮੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਠੇ ਪਰਜੋ ਜੁੱਧ ਦ੍ਵੈ ਜਾਮ ॥ ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥੮੦੬॥ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ ਭੈ ਹਨਜੋ ਅਰੁ ਸਭ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥੮੦੭॥ਸਿਸੁ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਜਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ॥੮੦੮॥ਰਾਮ ਬਾਚ ਸਿਸੁਨ ਸੋਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਨਿਰਖਿ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ॥੮੦੯॥ ਸਿਸੁ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨਕ ਸੁਭ੍ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਹ ਸਿਸੁ ਸੀਤਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥੮੧੦॥ ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਜਾਏ ॥ ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥ ॥ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਰਾਨੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੮੧੨॥ ਤਿਹ ਸਿਸੁ ਮਾਨਜੇ ॥ ਅਤਿ ਬਲ ਜਾਨਜੇ ॥ ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥ ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥੮੧੩॥ ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਸਿਸੁ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਣੰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥੮੧੪॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥ ਸਭ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥ ਸਭ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥੮੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਕਥਾ ਰਾਮ ਬਧਹ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥

ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸਭ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸੁ ਆਗੇ ॥੮੧੬॥ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥੮੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦੁਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਛ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥੮੧੮॥ ਮੂਰਛ ਭਏ ਸਭ ਲਏ ਉਠਾਈ ॥ ਬਾਜਿ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥ ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ॥ ਕਹਯੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ॥੮੧੯॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋਂ॥ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥ ਜਰਉਂ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਊਂ ਮਸਾਨਾ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿਰਾਜ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਰੋਏ ॥ ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥੮੨੦॥ ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥ ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਆਨੀ ॥੮੨੧॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਨੀ ॥ ਲਯੋ ਆਨੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਨੀ ॥੮੨੨॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ॥ ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜਿਯੈਂ ਕਹਯੋ ਸਿਯਾ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥੮੨੩॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸਭੈ ਜਾਗੇ ॥ ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥ ਹਠੰ ਤਯਾਗੇ ॥ ਪਗੰ ਲਾਗੇ ॥੮੨੪॥ ਸਿਯਾ ਆਨੀ ॥ ਜਗੰ ਰਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥ ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥੮੨੫॥ ਮਨੰ ਭਾਈ ॥ ਉਰੰ ਲਾਈ ॥ ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥ ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥੮੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਯਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰਿ ਚਲੇ ਅਜੁਧਿਆ ਦੇਸ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ॥੮੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥ ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰ ਅਉਧਾ ॥ ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨਿ ਆਏ ॥੮੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂ ਭ੍ਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਜੀਬੋ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫॥

ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋਂ ਲਾਏ ॥ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਮਿਟਿ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥੮੨੯॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕਿਯਾ ਜੱਗਾ ॥ ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥੮੩੦॥ ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥ ਚਟਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠਿ ਭੱਗਾ ॥੮੩੧॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਕ੍ਰਮ ਕਿਯੋ ਨ ਏਕਾ ॥੮੩੨॥ ਨਾਗ ਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ਜਉ ਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਜ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗਿ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹਿਯੇ ਡਰਾਊਂ ॥੮੩੩॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨਿਯਰਾਈ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥੮੩੪॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜਿਨਿ ਜਗ ਜੀਤਿ ਕਰਯੋ ਬਸਿ ਸਾਰਾ ॥ ਸਭਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹ ਬਾਜਾ ॥ ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੮੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਯੌਂ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਜਾ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਰਘੁਰਾਇ ॥੮੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥੮੩੭॥ ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪੁਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਬੈਸ ਲਖੈਂ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥੮੩੮॥ ਸੂਦ੍ਰ ਸਭਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸਿਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥ ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥੮੩੯॥ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣਿ ਹਾਂਕਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥ ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕੁ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥੮੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ

ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰਿ ਟਾਲਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹ ਫੋਰ ਕੈ ਭਯੋ ਕੌਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥੮੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਤੈਸੇ ਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥੮੪੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਂਤਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ॥੮੪੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥ ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹ ਲਿਖਾ ॥ ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹ ਆਨਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥੮੪੪॥ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਹੇਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਕੈ ਦੇਖਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥੮੪੫॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤਿ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥ ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਭਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੮੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸਿਯ ਨਾ ਜਿਯੈ ਸਿਯ ਬਿਨੁ ਜਿਯੈ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥ਰਾਮ ਬਾਚ ਲਛਮਣ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰੇ ਕਹਜੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ॥ ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ॥੮੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਲਿਯਾ ਜੋਗ ॥ ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਸੇ ਗਏ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੨੬॥

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਰਉਰਿ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥੮੫੧॥ ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤਿ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਫਿਰਤ ਉਦਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰਿ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥੮੫੨॥ ਭਰਥਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ

ਕਰਿ ਫੇਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ॥੮੫੩॥ ਸਕਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨਿ ਫੂਟਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥੮੫੪॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹ ਦਹਾ ॥ ਰਾਜ ਛਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰਿ ਰਹਾ ॥੮੫੫॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲਵ ਸਿਰਿ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕਿਯ ਰਾਜਾ ॥੮੫੬॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥ ਭਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥ ਦੱਛਨ ਦਿਯ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥ ਪੱਛਮ ਸੱਤ੍ਰੁਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥੮੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥੮੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਰਾਮ ਭਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਸੁਰਗ ਜੈਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭॥

ਅਥ ਗ੍ਰੰਥ ਉਸਤਤਿ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮੫੯॥ ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾੜ੍ਹ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨਜੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕਿਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੮੬੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥੮੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦ੍ਵਾਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦ੍ਵਾਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੋ ਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਇੱਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਜੈਸ ਭਾਂਤਿ ਬਪੁ ਧਰਯੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮਿ ਡਰਾਨੀ ॥ ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ ਸਿਧਾਨੀ ॥੧॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਸਨੁ ਕਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਵਤਾਰ ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਯਾਰਹ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠਿ ਅਨੰਦਾ ॥੪॥ ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁੱਧਿ ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋਂ ॥ ਬਿਨੁ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅੱਛਰ ਹਉ ਰਰਿਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤੁਲਹਾ ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿਹੋਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈਂ ਜਾਹਿ ॥ ਰਚੌਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿੱਧਿ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡਿ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰਨ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾ ਕੈ ਆਹਵ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰ ਲਾਇਕ ਸੁਬੁੱਧਿਹੂੰ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੱਦ੍ਰ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਜਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ

ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਿਵਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹਿ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿੰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਤਬੈ ਧਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖਿ ਪੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਜਾਹਿੰ ਤਹਾਂ ਜਹਿੰ ਹੈਂ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥ ਜਾਇ ਕਰੈਂ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੯॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅੱਗ੍ਰ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਜੋਂ ਹਨੀਆ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਯੌਂ ਗਨੀਆ ॥ ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੇ ਅਗ੍ਰਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥੧੦॥ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦਉਰਿ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਲਖਿ ਬਾਰਨਿ ਬਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਉਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਗੋਧਨ ਭਾਂਤਿ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥੧੨॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਜਾ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿਹੌਂ ਆਇ ॥੧੩॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥੧੪॥ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰ ਨਯੋ ਭੂਮਿ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਅਬ ਲੀਲਾ ਦੇਵਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਵੈਬੋ ਆਗਜਾ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਭਈ ਵਹ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੇ ਜੋਗੁ ॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗੁ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਪਠਯੋ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨ ਲਖੈ ਤੱਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥੧੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰ੍ਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੌਂ ॥ ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੌਂ ॥ ਮਨ ਜੋ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨਿ ਮੱਧਿ ਘਰਨੀਸ ਕੌਂ ॥ ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨ ਸੋਭਾ ਜਾ ਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੌਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਜ ਬਜਾਹ ਸਮਾਜ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨਿ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥੨੦॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਸਨ ਦਿੱਜਨ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਰ ਤਾ ਕੋ ਨਵ੍ਹਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬਿਠਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਲਾਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤਿ ਅੱਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਭਾਟ ਕਲਾਵਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੀਤਿ ਬਰਾਤਿਨ ਦੁਲਹ ਕੀ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ ॥ ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਮਿਤ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਮਨ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਬਾਸਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਚਮੂੰ ਸਭੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜਿ ਅਗਮਨੈ ਦੀਨ ॥੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕੌ ਦਲ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈ ਡਰਿ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਿਨਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥ ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬਿ ਢੂੰਡ ਲਈ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਭੀਤਰਿ ਮੈ ਸੇ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਅਵਰ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਅੰਗ ॥ ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੇ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ

॥੨੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਯੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਕੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤਿ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜ੍ਹਿ ਤਾਸਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਆਯੋ ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਯੋ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾ ਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ ॥ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥ ਛਾਤੀ ਹਾਥੁ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਜਾਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥ ਭਯੋ ਜਨੁ ਮੰਗਨਨਿ ਭੂਮਿ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ ਕੈ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾਇ ॥੨੯॥ ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰਿਯੋ ਅਰਦਾਸਿ ॥੩੦॥ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੋ ਬਜਾਹ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ ॥੩੧॥ ਕੰਸ ਕਹ੍ਯੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਭੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਪੰਡਿਤ ਕਹ੍ਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸੁਦੇਵ ॥੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਫਿਰ ਰਾਤ ਤਬੈ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ ॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੋ ਊਭੁਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸ ਫਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਵਾਇ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੇਖਹਿ ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨੁ ਕਾਗਦ ਕੋਟ ਪਠਾਏ ॥੩੩॥ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰਿ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਿਤ ਡਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਡਾਰਿ ਦਏ ਲਡੂਆ ਗਹਿ ਝਾਟਨਿ ਤਾ ਕੋ ਸੋਊ ਵੈ ਭੱਛ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈਂ ॥੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈਂ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕਿ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲੋ ਦੁਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨੀ

ਦੱਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵ ਤੇ ਸੋ ਭਾਵਤੀ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਬਿਲਾਸ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਯੋ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਅਯੁਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ ਰਥ ਨਾਰੇ ॥ ਲੱਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗਮ ਊਂਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥ ਛੱਤਿਸ ਕੋਟਿ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧਿ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥੩੮॥ ਨਭ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੁੱਖ ਕੇ ਹਰਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧਿ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੋ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਲੀਏ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ੍ਹਮਤਿ ਆਠਵੇਂ ਗਰਭ ਯਾ ਕੋ ਤੋ ਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਅਚਰਜ ਮਾਨਿ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋਂ ਇਨ ਹੀ ਸੰਘਾਰਕੈ ॥ ਜਾਹਿੰਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋਂ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰ ਕੈ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥੪੦॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਡਰ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾ ਕਹੁ ਰਾਇ ॥੪੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋਂ ਮਤ ਇਹ ਜਾਹਿੰ ਛਪਾਇ ॥ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੇਉਂ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ ॥੪੨॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੋ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਖੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਿ ਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਰ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੋਂ

ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ ਸਿਸੁ ਦੇਖਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਚਲ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਤਊ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੪੬॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੰਸ ਮੂੜ੍ਹ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾ ਕੋ ਡਰਿਹੈ ਮਾਰ ॥੪੭॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰ ਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋਂ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥ ਦੌਰਿ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨਿ ਜ੍ਯੋਂ ਬਪੁ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿਹੀਨੋ ॥ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰ੍ਯੋ ਸਭਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਇਉਂ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਓ ਸੁਨਿਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੫੦॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਮ ਧਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨਹੂੰ ਜੈ ॥ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥ ਸੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤਿ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇ ਘਰ ਗੂੰਜੈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਰੁਤਿ ਅੰਤੁ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤਿ ਕੂੰਜੈ ॥੫੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਹੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂ ਕੀ ਫਾਂਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤਿ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹ੍ਵੈ ਸਨਾਥ ਹਮਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ॥ ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤਿ ਹੈ ॥੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਚਵੁ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੋਂ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾ ਕੋ ਕਿਧੋ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋਂ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥੫੩॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਛਠੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ

ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਕੀਜਿਯੈ ਅਨਾਥ ਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜਿਯੈ ਕਿ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾ ਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜਿਯੈ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸ ਵਾਰੀ ਗਜ ਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜਿਯੈ ॥੫੪॥ ਇਤਿ ਛਠਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥ ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਂਤਰਿ ਤੌ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠਿ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋਂ ਕਾਢਿ ਕੈ ਰੋਹਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਕੰਸ ਕਦਾਂਚ ਹਨੈ ਸਿਸੁ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਡਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਤਿ ਜਾਸ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸ੍ਰੂ ਤਰਬੇ ਨਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫੬॥ ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨਿ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਨੰਦਗ ਹੈ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪੀਤ ਧਰੇ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਜੋ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿ ਜਾਗੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਜੋ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਜੋ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਜੋ ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤਾਤ ॥ ਲਖਜੋ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨਿ ਕਨਾਤ ॥੫੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਯੋ ਦੇਵਨ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿੰ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਨਦ ਸੋਂ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥ ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥੬੦॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਜੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਿ ॥੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨ ਕੈ ਹਿਯੈ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਹਿ ॥੬੨॥ ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਦੁਹਹੂੰ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇਹੁਂ ਡਾਰ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਸਉਰਭ ਆਪ ਬਿਰਾਜਾ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਬਾਸਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਦਸ

ਹਜਾਰ ਗਾਈਂ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੂਟਿ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰ ਕੇ ਦਰ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ ॥ ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਤੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਰਿ ਔ ਬਡ ਕੇ ਹਰਿ ਦੌਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥ ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੇ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਯੋ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥ ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤਿ ਮਾਨੋ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਜਸੋਧਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਡਾਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰਿ ਤਾਸ ॥੬੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘ੍ਰ ਚਲਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ ॥ ਬਾਲਿ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰਨਾਹੀ ॥੬੯॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਨਮਯੋ ਰਿਪੁ ਤੋਰੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰਿ ਜੋਰੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ ॥੭੦॥ ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵ ਕਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥ ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੌਂ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਹ੍ਵੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥੭੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਕਰਿ ਬਯੋਂਤ ਵਾ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਯੋ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ਅਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸ੍ਰਿੰਦ ਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ॥੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਕੈ

ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਨਿਕਾਸਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪੁ ਔਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਸੀ ਲਹਕੈ ਨਭ ਮੈ ਡਰ ਕੈ ਫਟ ਗੇ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ ॥ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਇਹ ਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਸਭਿ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੈ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥੭੩॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਨਿੰਦਿਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਝੂਠ ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਗਜਾਨ ਕਥਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸੁਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕਟਾਯੋ ॥੭੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੭੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁੱਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਬਾਕੀ ਕਹੌਂ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਭੂ ਮਹਿ ਔਰ ਮਨੈ ਹਰਖੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰ ਮੈਂ ਉਤਰਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਓਢ ਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਯੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡ ਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ ॥੭੭॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੭੮॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਭੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪਪਤਿ ਭੇਵ ॥੭੯॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੇ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸਿ ਡਰਯੋ ਹਿਯਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ ॥ ਹਾਲ

ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸ੍ਯੋ ਅਹਿ ਕਾਰੋ ॥੮੦॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਬਰ ਮਾ ਜਾਏ ਸਭ ਹਨੋਂ ਮਿਟੈ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਤ ॥੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲਿ ਸੁ ਘੋਲਿ ਮਿਠਾ ਲਪਟੋਂ ਥਨ ਮੈ ॥ ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੇ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੌਂ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਬੁਧਿਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇਹੋਂ ਟੋਰ ਕੈ ਤਾ ਹਨਿ ਮੈ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨਿ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੮੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨਿ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕੁਲ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥੮੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ਦਿਯੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਂਗਰ ਕੀ ਬਿੰਦੁਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਟਾਂਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦ੍ਵਾਰਹਿ ਕੰਸ ਕੈ ਕਾਜੈ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਲਾਜੈ ॥੮੪॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛ੍ਯੋ ਜਸੁਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥ ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥੮੫॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਨਮ੍ਯੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ ॥੮੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰਬੁੱਧਨਿ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੋ ਜਿਨ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਛੀਰ ਰਕੱਤ੍ਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਯੋਂ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇ ਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਸੋਂ ਨਰਕ ਡਰਾਇ ॥ ਅੰਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹਿ ਜਾਇ ॥੮੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ ॥ ਡੰਡ ਦੁ ਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥ ਸੀਸ ਸੁਮੇਰੁ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਪਰਗੇ ਖਡੂਆਰੇ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੇ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਗਲੂਆਰੇ ॥੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥ ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕਿਯਬ ਤਾ ਕੋ ਢੇਰ ॥ ਦੇ ਈਂਧਨ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ

ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਨਜੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤੱਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦਿਯੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਉਤਰਯੋ ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਕਰਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰਯੋ ਭਾਰ ॥੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੂਤਨਾ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਤਬ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟ ਸੁ ਕਹੀ ਬਿਠਾਇ ॥ ਗੋਕਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥੯੪॥ ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੈ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਇ ਮਾਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਹਿ ਕਰਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਛਤ੍ਰਨ ਸੋਧਿ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਧਰਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈਂ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਜਾਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੯੭॥ ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗਿ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਜਾਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਨ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿ ਕੈ ਧੁਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟਿ ਗਵਾਯੋ ॥੯੯॥ ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੋ ਨਹਿ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਸ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮ ਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮੱਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੂੰਦਿ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੌਂ ਪਟ ਸੋਂ ਤਨ ਢਾਂਪਤਿ ਜਯੋਂ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥੧੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ

ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨ ਲਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤ ਜਾਨਿ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਂਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੧੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈਂ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਤ ਲਡਾਵਤਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਔ ਝੁਲਾਵਤਿ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹ ਹਿਤੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੩॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਥਨ ਕੋ ਤਿਨ ਚਾਹਯੋ ॥ ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੱਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋਂ ਮਹਿ ਗੋਡਕੈ ਬਾਹਯੋ ॥ ਤੇਲ ਧਰਯੋ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਸਰਾਹਯੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮੱਧਿ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਯੋ ॥੧੦੪॥ ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਆਪਨ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨ ਭਯੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੌਂ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥੧੦੫॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇਕੈ ਔਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਰਕੈ ਪਟ ਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥ ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੁ ਔਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥੧੦੬॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਤਿਖੈ ॥ ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣੁ ਚਲਾਇਯੈ ਕਰ ਸੋਂ ਝਟਕਿ ਕੈ ॥੧੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਸੀਘ੍ਰ ਦੈ ਗੋਕੁਲ ਆਯੋ ॥ ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਆਗਮ ਜਾਨ ਕੈ ਭਾਰਿ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥ ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥੧੦੮॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ

ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚੱਟਾ ॥ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫੱਟਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਕੱਟਾ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਜਨੁ ਪੇਡ ਗਿਰਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਯੋ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਤੇ ਖੱਟਾ ॥੧੦੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਿਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂੰਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੁਤੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲਾਇ ਲਿਯੋ ਹਿਯ ਸੋਂ ਸਭਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੧੦॥ ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥ ਐਸੋ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥ ਆਇ ਸੁਨਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਦੀਆ ॥੧੧੧॥ ਦੈ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤਿ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥ ਅੰਗੁਲਿ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾਂ ਜਸੁਧਾ ਮਨਿ ਔਰ ਕਹਾਂ ਕਹੁੰ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥੧੧੨॥ ਅਥ ਸਾਰੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਂਪ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨੁ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥੧੧੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਘੁੰਟੂਆ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨਿ ਮਾਲ ਕਿਧੋਂ ਨੰਦ ਧੇਨੁ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਧਾ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਜਯੋਂ ਘਨ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਿ ਰੰਗੀ ॥ ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥੧੧੪॥ ਰਾਹ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗਡੀਹਰ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹਊ ਪੈ ਬਿਠਾਇਕੈ ਆਪਨ ਆਂਙਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿ

ਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟਿ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋਂ ਕਰਜੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥੧੧੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਪਗ ਚਲਤਜੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋਂ ਸੁਨੋ ਨਰਨਾਹਿ ॥੧੧੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ॥ ਜਸੁਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਧਾਵਤ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ॥ ਜਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੀ ਅਤਿਮਾ ਖਨ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਨਗ ਮੈ ॥੧੧੮॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਬੈਠ ਬਰੇਤਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥੧੧੯॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਤਰ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮੁਨਾ ਹਟ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈਂ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉਂ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਹ੍ਵੈ ਹੁੰਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈਂ ॥੧੨੦॥ ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਖਾਇ ਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਤ ਕਹੇ ਨ ਰਹੈ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੇ ॥੧੨੧॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੋਂ ਸੋਊ ਧਾਇਕੈ ਲਜਾਵੈ ਗੁਆਰਨ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਖੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮੱਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਬਲਿ ਜਾਤ ਸਭੈ ਮੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋਂ ॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੋ ਬਰਨਨੰ ਅਸਟਮ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੁਰਾਇ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਪੈਠ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਗੋਪਨ

ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਯੋ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲੈਕਰਿ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਖਿਝਾਵੈ ॥੧੨੩॥ ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧਿ ਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈਂ ਚੜ੍ਹਿ ਊਚ ਅਟਾਰੀ ॥ ਊਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੇ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥੧੨੪॥ ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਦਧਿ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲਿ ਸੋਟਨ ਸਾਥ ਮਰੈ ਹੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨਾ ਕਾਨ੍ਹ ਟਰੈ ਹੈ ॥੧੨੫॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧਿ ਦੋਸ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ ॥੧੨੬॥ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤਿ ਗੋਪੀ ॥ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੌਂ ਕਰਿ ਸੋਂ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈਂ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਮੁਝ ਕੌ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥ ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈਂ ਟੋਪੀ ॥੧੨੭॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਯੋਂ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤਿ ਹਉ ਰੀ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧਿ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉ ਰੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਅਹੀਰਨਿ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਬਡ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਰੀ ॥੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਕੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੨੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਮੋਹਨ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥ ਯਾਹਿ ਦੇਹਿੰ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧਿ ਸਭ ਮਨਿ ਕਰੈਂ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥੧੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾ ਮਿਟਿਯਾ ਇਨ ਖਾਈ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥ ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲ੍ਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੧੩੧॥ ਮਾਤ ਗਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟਿਯਾ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਡਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਭੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸ੍ਵ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥੧੩੨॥ ਸਿੰਧੁ ਧਰਾਧਰ ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾਂ ਬਲਿ ਕੋ ਪੁਰ ਅਉ ਪੁਰ ਨਾਗਨਿ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜ੍ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾ ਗਨਿ ॥ ਰਿੱਧਿ ਅਉ ਸਿੱਧਿ ਅਉ ਆਪਨਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜਾਨਿ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋਂ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇਰਜ ਸ੍ਵੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਹ ਜਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ ॥੧੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ਅਥ ਤਰ ਤੋਰਿ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਤਾਰਬੋ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਯੋ ਮਮ ਮਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਤਿਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰਿ ਬਾਤ ਛਪਾਈ ॥੧੩੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਰੁਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰਿ ਲ੍ਯਾਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੋਂ ॥ ਬਾਰਕੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੂਛਕਨ ਸੋਂ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਲਾਸਨ ਕੋ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹ ਕਰਿ ਮਨ ਸੋਂ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹਿ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧੁ ਜਨ ਸੋਂ

॥੧੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੋ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੀਰ ਮਥੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥ ਊਪਰਿ ਕੋ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਰੋਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ਰ ਕਸੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥੧੩੮॥ ਖੀਰ ਭਰਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਧਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਦੂਧ ਫਟਜੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰ ਤੇ ਉਠਿ ਬਾਹਰ ਭਾਗੇ ॥੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪਿ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥੧੪੦॥ ਪਾਥਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ ॥ ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਜੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਦਧਿ ਕੋ ਮਿਲਿ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥ ਹਾਥਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਬਗਾਏ ॥ ਫੂਟਿ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਜੋ ਦਧਿ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਏ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੂਆ ਜਨੁ ਆਗਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜਨਾਏ ॥੧੪੨॥ ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥ ਫਾਂਧਿ ਚੜ੍ਹੈ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥ ਦੌਰਤ ਦੌਰਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਅਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥੧੪੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੌਰਿ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਬਾਂਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ ॥ ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸਿਯਾਂ ਸਭ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋਂ ਧਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਹਿ ਨਮਿਤ ਕਿਧੋਂ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੀਸਤਿ ਘੀਸਤਿ ਊਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ ਅਗਾਧ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਖਲ ਕਾਨ੍ਹ ਅਰਾਇ ਕਿਧੋਂ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰਲੋਕ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ

ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟੁਕੈ ਮਤਿ ਕੀ ਲਜੁ ਐਂਚ ਲਏ ਹੈ ॥੧੪੬॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡਿ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡਿ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥੧੪੭॥ ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੱਯਾ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜੱਯਾ ॥ ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੂਤ ਕਨੱਯਾ ॥੧੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਰ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕੋ ਤਜਿਯੈ ਚਲਿਯੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਇਹਾਂ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਯੋਂਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪੯॥ ਘਾਸ ਭਲੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟ ਜਾ ਕੇ ॥ ਕੋਟਿ ਝਰੈਂ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਪਿਕ ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਕਿਧੌਂ ਘਨ ਮੈ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕਲ ਕੋ ਤਜਿ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾ ਕੇ ॥੧੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠੌਰ ॥ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਔਰ ॥੧੫੧॥ ਲਟਪਟ ਬਾਂਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜਹੀਰ ॥ ਦੇਖਯੋ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਹਿਤੋ ਜਮੁਨਾ ਨੀਰ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥ ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰਿਯਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥ ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈਂ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਧਾ ਇਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੈਧਉਂ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰਿ ਭੀਤਰਿ ਊਚ ਮਨੋ ਮਨਿ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ ॥੧੫੩॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਲਸਿਯਾ ਅਰੁ ਅੱਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੌਂ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ

ਕਰਾਏ ॥੧੫੪॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਊਆਂ ॥ ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕਊਆ ॥ ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾੜਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਊਆ ॥ ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਰਿਝਿ ਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚਊਆ ॥੧੫੬॥ ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰਿ ਕੈ ਧਸਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ ॥ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥੧੫੭॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਗਰਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਿਤਾ ਜਸੋਂ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਫੈਲਿ ਪਰੀ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥੧੫੮॥ ਅਥ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਉਨਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਜੱਯੈ ॥ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਬਿ ਡਾਰਤ ਹੋਂ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਕੰਸਿ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਹਨਿ ਦੱਯੈ ॥੧੫੯॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁੱਧ ਅਚੈਂ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਾਹਿ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥ ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਦਏ ਹਰਿ ਜੋ ਰਗ ਜਾਰੀ ॥੧੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰਿ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥ ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲਿ ਡਰਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੋ ਬਲ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਂਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਿਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਯੋਂ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤਿ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ

ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨੇ ਉਖਾਰਿ ਡਾਰੀ ਚੋਂਚ ਵਾ ਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ਹ੍ਵੈ ਦੁ ਟੂਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾ ਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ ॥ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਕਰ ਮੱਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈ ਲਾਂਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥੧੯੩॥

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰ ਔਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥੧੯੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਅੰਨ ਅਚੋ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਜਿਨਿ ਮੱਧਿ ਮਹਾਂ ਬਨ ਕੇ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈਂ ॥ ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ਨਾਚਹਿੰਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿੰਗੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥੧੯੫॥ ਮਾਨਿ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋਂ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨ ਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰਲੋਕ ਖਿਸਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਗੇਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ ॥ ਲਾਇ ਤਨੈ ਹਰਿ ਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ ॥ ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰਿ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰਿ ਰੂਖ ਖਰੋ ਧਰਨੀ ਜਿਨ ਥਾਪੀ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰੁ ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥੧੯੭॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਯੋ ਕੰਸ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨ ॥ ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਕਹਯੋ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ ॥੧੯੮॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਿਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਗੁ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਿ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਚਬਿ ਜਾਵੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤਰ ਅਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥੧੯੯॥

ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨ੍ਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੭੦॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰਿ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਹਿੰ ਕਹੈਂ ਇਕ ਨਾਹਿੰ ਕਹੈਂ ਇਕ ਬਿਓਂਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭੧॥ ਹੇਰਿ ਹਰੈਂ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨਾ ਉਨ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟਹੋਂ ਬਿਓਂਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੋ ਹਹਕਾਰੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੂਰਿ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੭੨॥ ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹਿ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥ ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਸਾਸਿ ਬਢ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹਿ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥ ਗੂਦ ਪਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੁਟ ਗ੍ਯੋ ਮਟ ਘੀ ਕੋ ॥੧੭੩॥ ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੇ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੇ ਪਿਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚ੍ਯੋ ਹਨਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੋ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਸ੍ਯਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗਰੱਛਕ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਘਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੭੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਢ੍ਯੋ ਸਿਰ ਕੇ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਨ ਕਢ੍ਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗ ਜੋਰ ਅੜੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰ੍ਯੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮੜੀ ਕੇ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬੜੀ ਕੇ ॥ ਢੋਅਤ ਈਂਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦੌਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਜਨੁ ਸੀਸ ਗੜ੍ਹੀ ਕੇ ॥੧੭੫॥

ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗ੍ਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟ ਜਾਇ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਮੁਰਲੀ ਕਟਿ

ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥ ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੬॥ ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਇ ਗਏ ਤਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੈਂ ਨ ਲਹੈਂ ਸੁ ਕਰੈਂ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰ ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲ ॥ ਕਿਧੋਂ ਬਨਾਏ ਛਿਨਿਕੁ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗਵਾਲ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈਂ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਭ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਸੁ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋਇ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾ ਕੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮੁਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤ ਵਾ ਕੋ ॥੧੭੯॥ ਚੂੰਮ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੋ ॥ ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪਨੋ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨੁ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕੀਤੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੋ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੇਹ ਬਲਾਇ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋ ॥੧੮੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠਿ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈਕਰਿ ਬੱਛੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹੱਛੇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਠਿ ਗੱਛੇ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨੱਛੇ ॥੧੮੧॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ ॥ ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮੨॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਯੋਂ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲ੍ਯਾਇ ਇਹਾਂ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਦਧਿ ਖੋਯੋ ॥ ਚੂੰਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਜੁ ਕਰੋਯੋ ॥ ਬਾਰ ਭਯੋ ਤਤ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਲ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ ॥੧੮੩॥ ਮੋਹ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋਊ ॥ ਗਊਅ ਨ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ

ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੋਊ ॥ ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ ॥੧੯੪॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕੌਨੈ ॥ ਦੇਖਨ ਕੌਤਕ ਕੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗੌਨੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਵਹੈ ਬਛੁਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈਂ ਵਹ ਚੱਕ੍ਰਤ ਜਾਇ ਗਯੋ ਹੁਇ ਤੌਨੈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈ ਆਨਕ ਦੁੰਦਭਿ ਛੌਨੈ ॥੧੯੫॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅਚੁਤ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨਾ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਜੈ ॥ ਲਜਾਉ ਕਹਯੋਨ ਲਜਾਇਹੁ ਜਾਹੁ ਸਿਤਾਬ ਅਯੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੯੬॥ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਤ ਬੁਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲਜਾਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ ॥੧੯੭॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਅਚਜੋ ਸਭਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਗਰੁੜਾ ਧੁਜ ਕੋ ਕਰਿ ਰੱਛਕ ਮਾਨੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ ॥੧੯੮॥

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨਿ ਦੇ ਪਾਇਨ ਪਰਾ ॥

ਅਥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਾਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਜੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤਿ ਦਾਈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮੂੰ ਭਗਵਾਨਿ ਬਨਾਈ ॥੧੯੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੋਂ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਾਂਕੇ ਨੈਨ ਕਟਿ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਬਾਹੈਂ ਐਨ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਸੋਂ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖ ਭਉਹੈਂ ਬਾਨੀ ਸੁਰਸਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਫਿਰਤ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਹਨਿ ਕੇ ਦਾਹਿਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਰੈਨ

ਹੈ ॥ ਮੰਦਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾ ਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈਂ ਚਰਵਾਰੋ ਸਜਾਮ ਧੇਨ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਜਾਮੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਖਯੋ ਹਮ ਜਾਨਿ ਜਿਯਾ ਮੈ ॥ ਕੈ ਡਰ ਪੈ ਹਰ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪਿ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਅਬ ਲੌ ਤਨ ਯਾ ਮੈ ॥੧੯੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭੱਯਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰਗੱਯਾ ॥ ਨਾ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖਿ ਪੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚੱਯਾ ॥੧੯੨॥ ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਆਈ ॥੧੯੩॥ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੇ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਾਜਤ ਦੇਖਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰੁ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨ ਠਾਢੇ ॥੧੯੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰ ਐਂਡਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਖਗ ਅਉ ਹਰਿ ਜੱਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਂਡਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਂਡਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਿਨ ਰਾਗਨ ਪੈਂਡਾ ॥੧੯੫॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਅਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹੱਛੇ ॥ ਲਾਇਕ ਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁੱਛੇ ॥ ਧੇਨੁਕ ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੇ ਉਨ ਰੱਛੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧੁਰੇਦ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਤਿਨੈ

ਉਠਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭੱਛੇ ॥੧੯੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿੰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈਂ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈਂ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿੰ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿੰ ਸਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੈ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ॥੧੯੮॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕੈ ਬਲ ਤੋ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਧਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਧੇਨੁਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਂਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਯੋਂ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨਿ ਹਤਯੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਈ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋਂ ਧਰਿ ਧੂਰਿ ਉਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥ ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਯੋਂ ਨਭ ਬੀਚ ਉਡਾਈ ॥੨੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਭੱਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਧੂਰਿ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਣਾਈ ॥ ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥੨੦੧॥ ਸਨੈ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥ ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰਯੋ ਖੈਬੇ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਚਾਈ ॥੨੦੨॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕ ਗੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗੁ ਰੈਨ ਲਹਯੋ ਸੁ ਲਗਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਤਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰਿ ਭੈ ਤਿਨ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥੨੦੩॥ ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਮੱਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਧਾਇ ਗਏ ਜਿਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗੋ

ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰ ਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੈ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਕਹਜੋ ਮੁਸਲੀ ਪਤਿ ਪੈ ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥੨੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ਤਬੈ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥ ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥੨੦੬॥ ਅਥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾ ਕੋ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ ॥੨੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਕਦੰਬਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਜੋ ॥ ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਜੋ ਨ ਟਰਜੋ ॥ ਮਨੁਖੋ ਸਤ ਲੌਂ ਜਲ ਉੱਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਜੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਜੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ॥੨੦੮॥ ਬਾਂਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋਂ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥ ਢੀਲੋ ਰਹਜੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖਿ ਯਾਰਨ ਕੇ ਹਿਯਰੇ ਫੁਨਿ ਫਾਟੇ ॥ ਰੋਵਤਿ ਆਵਤਿ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤਿ ਮੂੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ ॥ ਆਇਹੈਂ ਮਾਰਿ ਉਸੈ ਨਹੀ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ ॥੨੦੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜਜੋਂ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥ ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮਿਯਾ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੇ ਮਧਿ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥ ਭੁੱਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਜੈਸੇ ॥੨੧੦॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਹੋਇ ਰਹੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥ ਦੱਛਨ ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਲਯੋ ਇਹ ਆਗੈ ॥ ਸਜਾਮਹਿ ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਜੋਂ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥੨੧੧॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤਿ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਵ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਆਇਹੈਂ ਮਾਰਿ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਂਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨ ਪੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥੨੧੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਿ ਦੁਖੀ ਅਪਨਜੋ ਜਨ ਕੋ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬਕੱਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਉ

ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫਲਾਇ ਉਚਾਇਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕੂਦਿ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਾਇਕੈ ਦਾਵਹਿ ਊਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੩॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰੌਨ ਸੰਬੂਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾ ਤੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰ ਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤੇ ॥ ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਹਤੀਰ ਬਹਜੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧਿ ਖੈਂਚਤ ਹੈ ਚਹੂੰ ਘਾ ਤੇ ॥੨੧੪॥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਕੈ ਯੌਂ ਘਿਘਜਾਵੈਂ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈਂ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤ ਬਿੱਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈਂ ॥ ਦੋਸ ਨਹੀ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਅਰੁ ਸੀਸੁ ਝੁਕਾਵੈਂ ॥੨੧੫॥ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ ਆਇ ਛਪੇ ਥੇ ॥ ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬ ਜਾਨਿ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਥੇ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੂ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉ ਹੀ ਖਪੇ ਥੇ ॥੨੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਕਾਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਜੋ ਤਬ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਦੱਛਨ ਜੱਯੋ ॥ ਰੰਚਕ ਨਾ ਬਸਿਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪੱਯੋ ॥ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸਿ ਕਰੋ ਤੁਮਹੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਯੋ ਅਰੁ ਨਾਮ ਸੁ ਲੱਯੋ ॥ ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਥਕਿ ਜਾਇ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੱਯੋ ॥੨੧੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੇਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਬਾਰੂ ਕੇ ਮੱਧਿ ਗਯੋ ਪਰ ਕੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ਰਹਜੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸਿ ਜਾਗਾ ॥ ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਲੇਟਿ ਰਹਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰਿ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ ॥੨੧੮॥ ਸੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਉਹਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਪਉਢ ਰਹਜੋ ਥਕ ਕੈ ਸੁਨਿ ਮੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਲਗਜੋ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗਜੋ ॥ ਦੀ ਧਰ ਮੋਰ ਸੁ ਨੈਕੁ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਜੋ ॥ ਦੇਖਿ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਜੋ ॥੨੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਗ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਆਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਅਪੁਨੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਗਰਿ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨੁ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁੰਨ ਕੈ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੨੨੦॥ ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ ॥ ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨ ਕੇ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ ॥ ਮੋਤਿਨਹਾਰ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਪਾਨ ਨ ਥੋਰੇ ॥ ਕੰਚਨ ਰੋਕਿਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜ੍ਹਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ ॥੨੨੧॥ ਅਥ ਦਵਾਨਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨਿ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ ॥ ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਰੋਏ ॥ ਰੱਛ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿੱਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਹੋਏ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਨੈ ਸੁ ਤਊ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੨੨੨॥ ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਦੌਂ ਤਉ ॥ ਦੋਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨਿ ਦ੍ਯੋ ਭਉ ॥ ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਨ ਕੀ ਜਨੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲ ਕੈ ਰਉ ॥੨੨੩॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਆਂਖ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਂਵਰਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੀ ਰੱਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਂਵਰਾ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰ੍ਯੋ ਦੁਖਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਫੁਨਿ ਫੈਲ ਰਹ੍ਯੋ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਵਰਾ ॥ ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ ਸਾਂਗ ਬਾਵਰਾ ॥੨੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਦਵਾਨਲ ਤੇ ਬਚੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਫਾਗੁਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ

ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਜੋਰੀ ॥ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਅਲਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਕਾ ਸੰਗਿ ਮਾਰਤ ਬੈਸਨ ਥੋਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥੨੨੫॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਵਹੁ ਮਿੱਕ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਧਨਠੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਜੋ ਨ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਧ ਚੜ੍ਹਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਜੋ ਤਿਨਿ ਮੂਕਨ ਸੋਂ ਧਰਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੬॥ ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਠੀ ਮਿੱਕ ਬਾਲ ਕਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੈਤ ਮਿਕਜੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਜਿਤਜੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਆਵ ਚੜ੍ਹੋ ਨ ਚੜ੍ਹਿਓ ਸੁ ਕਹਜੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਾਈ ॥ ਚੂਮਨ ਲਾਗਿ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨੁ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁਮਾਈ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੌ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੨੨੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬੈਠ ਕਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਆਂਖੇ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗ੍ਵਾਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰ ਦੇਤ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੋ ਗਹੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਆਂਖੈ ਮੂੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪਹੂੰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਕੌ ਜੁ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਥ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਂਖੈਂ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਲੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੨੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤਿ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਥਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਫਿਰ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੦॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਔ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਔ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਂਡ ਔ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਔ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗ ਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਿਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥੨੩੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵੈ ਸੰਗਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਔ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਔ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁੰਭਕ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁਨੇ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੇ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜ ਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਊਜਰੀ ॥੨੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤਿ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਮੁਨਿਦੇਵ ਚੜ੍ਯੋ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਥੋਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਬਿੱਤ ਸੁ ਜੋਰੋ ॥ ਮੈਨ ਉਠਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੋ ॥੨੩੩॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੁੰਨ ਕਰਯੋ ਇਨਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੇ ਕਿ ਕਰਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥ ਕੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹੀ ਸਿਤ ਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੨੩੪॥ ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਗਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਮੁਨਿ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ ॥ ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਜ੍ਵਾਬ ਭਨੋ ॥ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲਿ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ ॥੨੩੫॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਖੱਗ ਪੱਖਾ ॥ ਨੀਰ ਬਹਯੋ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚੱਖਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਨ ਚੁਗੈ ਕਛੁ ਕੱਖਾ ॥ ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲੱਖਾ ॥੨੩੬॥ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਨ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥ ਔ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ ॥ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੇ ਬੰਸਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੋ ॥੨੩੭॥ ਲੋਚਨ ਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੋਂ ਸੁਕ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪਿਯ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਔ

ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜਿ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤਿ ਲੈਨ ਕਰੇ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥੨੩੮॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹ੍ਵੈ ਦੇਖਿ ਖਿਸਾਨੋ ॥ ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲੱਜਿਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾ ਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨਿ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੇਂ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥੨੩੯॥ ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤਿ ਚੰਡਿ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰਿ ਬਾਹਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਂਜਨ ਭਾਜੈ ॥੨੪੦॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਉੱਜਲ ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਨਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਛਤਿ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੌ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ ॥ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨੪੧॥ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਹੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਹਉਲ ਨ ਕੋ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤਿ ਹੈਂ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌਂ ਇਕ ਠਉਲਨ ਕੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਭੈ ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨਾ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤਿ ਹੈਂ ਅਤਿ ਹੀ ਕਿ ਬਨ੍ਯੋ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ ॥੨੪੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟਿਯਾ ਤਿਹ ਥਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈਂ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੈਂ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਪੂਜਤਿ ਹੈਂ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥੨੪੩॥ ਭਾਲ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅੱਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈਂ ਸਿਤ ਕੈ ॥ ਫੁਨਿ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈਂ ਮਖਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ॥ ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੱਛਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਦੇਤ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਕੈ ॥ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਵ ਕਰੈਂ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੋਂ ਕਿਤ ਕੈ ॥੨੪੪॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਦੈਂਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤਿ ਹੈ ॥ ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾ ਨ ਕਤ ਹੈ ॥ ਧ੍ਰੂਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ

ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨ ਛਕਤਿ ਹੈ ॥ ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸਪਤ ਮੈ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰਿਯੈ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥੨੪੫॥ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਸੁਰ ਤੈਂ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਦੀਜੈ ਮਾਂਗਜੋ ਦਾਨ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੈਂ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੂਜੈਂ ਸੁਤ ਗੰਡਿਕਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਨ ਕੀ ਮੰਡਿਕਾ ॥੨੪੬॥ ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੈ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠਿ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ ॥ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਮੈ ਔ ਜੁ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ ॥੨੪੭॥ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਤੂੰ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਤਬ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪਾਈ ॥੨੪੮॥ ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ ॥ ਪਾਂਤਨ ਸਾਥ ਖਰੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮੱਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵਿਯਾਂ ਧੁਰ ਤਾਈ ॥੨੪੯॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪਿਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨਿ ਜਾ ਜੁਪਿਯਾ ॥ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰੀ ਕਰਿਹੋ ਚੁਪਿਯਾ ॥੨੫੦॥ ਅਥ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਹਾਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰ੍ਹਜੋ ਤਰ ਊਪੈ ॥ ਤਉ ਮੁਸਕਾਨ ਲਗੀ ਮਧਿ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਪੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਧੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ ॥ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਸੁ ਸਾਰ੍ਹੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਥ ਹਰੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਰੂਪੈ ॥੨੫੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਇਹ

ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੋ ਤੁਮਹੂੰ ਦਿਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕਿ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਕੋ ਮਰਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ ਡਰੈਂ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ ॥੨੫੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਜੋਂ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਜੋਂ ਬਿਨ ਤੋ ਕੋ ॥ ਕਜੋਂ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪਿ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹਿ ਕਟਾਵਤਿ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋ ॥ ਨਾਮ ਬਤਾਵਤਿ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰ ਮੋ ਕੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਤਪਤੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਂਧਨ ਜਜੋਂ ਉਹਿ ਝੋਕੋ ॥੨੫੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਚਰ੍ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋਂ ॥ ਤਉ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈਂ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋਂ ॥ ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮਹੂੰ ਸਮਝੇ ਫੁਨਿ ਵਾ ਸੋਂ ॥੨੫੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੇਉਂ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੈ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਜੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥ ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੁ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ ॥ ਦੈ ਅਪਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰ ਬਾਰਿ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਯੌਂ ਨਹਿ ਦੇਉਂ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥੨੫੫॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਰਿਝ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਕਹਜੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਹੇਰੀ ॥ ਨਾਤਰੁ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਫੁਨਿ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥੨੫੬॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋ ਤਿਨਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰਿ ਤੇ ਨਜਾਰਿ ਕਢੈਂ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥ ਜਜੋਂ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾਹੂੰ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥੨੫੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤਿ ਮੋਹਿ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨਾ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥੨੫੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧਿ ਹੈ ਹਮਹੂੰ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ

ਆਈ ॥ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੫੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜ੍ਹਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥ ਸੀਖਤਿ ਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮ ਹੋ ਮੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲ ਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰ੍ਹੀ ॥੨੬੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨਿਏ ਪਟ ਦੈਹੋ ॥ ਸੌਂਹ ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਜੋ ਡਹਕੈਹੋ ॥ ਕਾਨ ਬਿਚਾਰਿ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੈਹੋ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹਿ ਜੈਹੋ ॥੨੬੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋ ਰੀ ॥ ਆਂਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨਿ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ ॥੨੬੨॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸਨਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈਂ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛ ਨ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹ੍ਵੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਕਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉਂ ਪਟ ਹਾਲਾ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲਿ ਇਹ ਕਰਜੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜਿ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭਹੀ ਜਲ ਤਜਾਗਿ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਹਮਰੀ ਸਰ੍ਹਿਯਾ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਹਿਹੋ ਮਨਿਹੈਂ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ ॥੨੬੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿਹੈਂ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨਿ ਹੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਚੁਮ ਹੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋ ॥ ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭਹੀ ਕੁਚ ਨਾਤਰ ਹਉਂ ਤੁਮ ਕੌ ਹਨਿ ਹੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਟ ਦੇਉਂ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤਿ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋ ॥੨੬੬॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰ ਸੋਂ ਤੁਮ

ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਤੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈਂ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮਹੂੰ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ ॥੨੬੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ ॥੨੬੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਥੋਰੀ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਖੇਲਹੁ ਨਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾ ਹੋ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ ॥ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰ ਭਏ ਤੁਮ ਨੇਹ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰਿ ਕਾਹੋ ॥ ਲੇਹੁ ਕਹਾਂ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ ॥੨੬੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਭਰੀਆਂ ॥ ਰਾਜਤਿ ਹੈਂ ਗੁਪੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰ੍ਹੇ ਤੇ ਜਿਉਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ਸੇਤ ਹਰੀਆਂ ॥ ਰਸ ਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆਂ ॥ ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤਿ ਹੈਂ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰੀਆਂ ॥੨੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨਿ ਕੇ ਧਨੁ ਭੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੋ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈਂ ਹਮ ਸੌਹੈਂ ॥੨੭੧॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਰੀਝਿ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲਿ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈ ॥ ਬੇਰਿ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੌਂ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤਿ ਤਾਮੈ ॥੨੭੨॥ ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਗ੍ਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ ॥ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭੌਂਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ ॥੨੭੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥ ਸੌਂਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿੰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥੨੭੪॥ ਪਾਪ

ਕਰਜੋ ਹਰ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਔ ਤਰੁ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂੰਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ਹਹਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੨੭੫॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥ ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੈ ॥੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਪਟ ਨਾ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਹਜੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਜੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨਿ ਭਾਨੀ ॥੨੭੮॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈਂ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈਂ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸੌਂਹ ਹਮੈ ਕਹਿਹੈਂ ਨਹਿ ਡੇਰੇ ॥੨੭੯॥ ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਮਾਨਿ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜਿਯ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ ॥੨੮੦॥ ਤੌ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜਿਯ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ॥ ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਸੱਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸੱਤਿ ਸਹੀ ॥੨੮੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈਂ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਚੰਡਿ ਸਰਾਹਤਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈਂ ॥ ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜਿਯ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜਜੋਂ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਜੋਂ ਸਬਜੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ ॥੨੮੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧੰਨਿ

ਚੰਡਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰੁ ਇਹ ਦਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਦਜੋਸ ਹੈ ਆਜੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥੨੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰਿਯੈ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗੱਯਾ ॥ ਤਉ ਹਮ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੇ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪੱਯਾ ॥੨੯੪॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਧੁ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂੰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਕੀ ਹਰਤਾ ॥ ਤੂੰਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥ ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟਿ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰ ਮੈ ॥ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਹਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤਿ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥੨੯੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈ ਹੈਂ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈ ਹੈਂ ਧਜਾਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈ ਹੈਂ ਨ ਜਪੈ ਹੈਂ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੋ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈਹੈਂ ਹਮ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈਂ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈ ਹੈਂ ਸਭ ਰਾਖੈਂ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਰਗਜਾਨ ਕੋ ॥ ਦੀਜਿਯੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕੈ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਧੋਂ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ ਕੋ ॥੨੯੭॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈਹੈਂ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸੱਤ ਕਹਜੋ ਨਹੀ ਝੂਠ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖਿਯਾਂ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ ਕਾਲਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈਂ ॥੨੯੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭ ਬ੍ਰਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੋ ਧਾਇ ॥੨੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਸਜਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

ਆਨੰਦ ਮੱਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜਹੂੰ ਬਹੁਤਜੋ ਮਨ ਇੱਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ ॥੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਜੋਂ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥ ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥੨੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਰਿਝਿ ਕਾਹੂ ਗਨਜੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨਜੋ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮੁ ਜੀਵ ਬਨਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨਜੋ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੇਖਿ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੋ ਮੁਖ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੈ ਇਨਹੂੰ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਟਿਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਔਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਜੋਂ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥੨੯੩॥ ਨੇਹੁ ਲਗਜੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ ਨਾਰੇ ॥ ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੋ ਨਹਿ ਦ੍ਵੈ ਪਲ ਨ੍ਹਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ ॥੨੯੪॥ ਉਤ ਜਾਗਤ ਸਜਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈਂ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਪਿਖਿ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੋ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਖੇਲਹਿੰ ਪ੍ਰਾਤਹਕਾਲ ਭਏ ਵਹ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੋ ਜਨ ਗਾ ਕੇ ॥੨੯੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲ ਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿ ਗੋਪ ਜਗਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਗ ਉਠਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨ੍ਹਾਨ ਕਰੈਂ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗੁਪਿਯਾ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੨੯੬॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸ ਕੈ ਨਹਿ ਔਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ ॥ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਆਖੈ ॥ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ ਰਸ ਗਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੜ੍ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੜੈ ਰਸ ਰੀਤ ਨਿਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ ॥੨੯੭॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿਬੇ ਬਤਿਯਾ ਕੀ ॥ ਔਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਹਮਰੀ

ਛਤੀਆ ਕੀ ॥ ਰੀਝਿ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤਿਯਾ ਕੀ ॥ ਨੇਹ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭਈ ਮੋਛ ਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤਿ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ॥੨੯੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਅਥ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਇਸਨਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਜਾਮ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ ॥੨੯੯॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ ॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਲ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖ ਭਏ ॥੩੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਇਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈਂ ਸੁਭ ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ ॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਗੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰਛਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਥ ਬਜਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਥਕਿਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ ॥੩੦੧॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹਿ ਕਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਭ ਬਉਰੀ ॥ ਆਇ ਗਈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਨਿ ਪੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਦਉਰੀ ॥੩੦੨॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ॥ ਦੂਰ ਰਹੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਭਗੀ ਹੈ ॥ ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੇ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਸਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠਗੀ ਹੈ ॥੩੦੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਿਹ ਜੱਯੈ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਮੰਡਲ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤਿ ਪੂਛਤਿ ਢੂੰਢ ਸੁ ਲੱਯੈ ॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਉ ਫਿਰ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੱਯੈ ॥ ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨੱਯੈ ॥੩੦੪॥ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਪਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ ॥ ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਖਲੇ ॥ ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨ ਕੀ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਬਿੱਪ ਛਲੇ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬਾਚ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖਿ ਪਾਏ ॥ ਪੇਟ ਭਰੈ ਅਪਨੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਿ ਪਰਾਏ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਇਹ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿੱਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੦੬॥ ਬਿੱਪਨ ਭੋਜਨ ਜੌ ਨ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ ॥ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਨਾਖਿ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜਕਾਨੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਥੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਕੋ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ ॥੩੦੭॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮਤੀ ਅਉ ਕੁਜਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਡੇ ਹੈਂ ਕੁਪੂਤ ਔ ਕੁਜਾਤਿ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈਂ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਔਰ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹਿਯਤ ਹੈਂ ਸਜਾਨੇ ਕਛੂ ਜਾਨੇ ਨ ਗਜਾਨ ਸੌ ਕੁਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ਪਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਹੈਂ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਛੈਲ ਐਸੇ ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈਂ ਢੋਰ ਬਗ ਮੈ ॥੩੦੮॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਂਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮੂਸਲ ਸੋਂ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋਂ ॥ ਬਿੱਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋ ਪਕਰੋਂ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਰੋਂ ਕਹੋ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋਂ ॥ ਔਰ ਕਹੋ ਤੋ ਉਖਾਰਿ ਪੁਰੀ ਬਲ ਕੈ ਅਪਨੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋਂ ॥ ਸੰਕਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉਂ ਇਕਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋਂ ॥੩੦੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥ ਬਿੱਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਨੀ ॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਿੱਪ ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਿੱਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸਿ ਉੱਤਰ ਦਯੋ ਕਛੂ ਨ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥ ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਬੈਠ ਰਹੇ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਛੁਧਾਤੁਰ ਭਏ ਹੈਂ ਹਮ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕੀਜਿਯੈ ਉਪਾਵ ਨਾ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਉ ਰੇ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿੱਪ ਬਡੇ ਮਤਿ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ

ਹੋਮ ਕਰੈਂ ਜਪੁ ਔ ਸਤੁ ਸਉ ਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੈਂ ਮਿਸਟਾਨ ਕੇ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ ॥੩੧੨॥ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਜਾਇ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਧਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥ ਤੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰ ਨਸਾਏ ॥੩੧੩॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਪਰੀ ਉਠਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋਰ ਸੋਂ ਜਯੋਂ ਬਹਤੀ ਸਰਿਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤਿ ਬਨਾਈ ॥੩੧੪॥ ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਹੈਂ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੈ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨਿ ॥ ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਯੌਂ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਨਿਕਰੈਂ ਬਹੁ ਨਾਗਨਿ ॥੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ ॥੩੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਸਿਰੂਪਰਿ ਸੋਹੈ ॥ ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰ ਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪੁ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥੩੧੭॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੈ ਹਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪਿਯਰੋ ਉਰਿ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨ ਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨਿ ਕਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥੩੧੮॥ ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੈ ਤਾਨ ਮਹਾ ਮਤ ਹੂਈ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਯੌਂ ਉਡ ਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੌਂ ਰੂਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੌਂ ਭਰਕੀ ਜਿਮ ਤੇਲ ਸੋਂ ਧੂਈ ॥ ਜਯੋਂ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ ॥੩੧੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਭੀਖਮ ਮਾਤ ਕੋ ਜਯੋਂ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੈ

ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰਿ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬੀਚ ਕਹੇ ਰਹਿਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਭੈ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥ ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਜਬ ਧਜਾਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮੁਕਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥ ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੈਂ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਚਲੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਊ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਾਗ ਰਹਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸੁਰ ਆਨਤ ਨਾ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥੩੨੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੌਤ੍ਰਨ ਪੱਤਿਨ ਸੌਂ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਟਾਰੋ ॥ ਗੰਧ ਮਲਜਾਗਿਰਿ ਸਜਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥੩੨੩॥ ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ॥ ਜਿਤਨੋ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਜੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤਿਯਾ ॥ ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੀ ਤਬਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤਿਯਾ ॥ ਇਨ ਸਜਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੌਂ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਜੋਂ ਰਤਿਯਾ ॥੩੨੪॥ ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿੱਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛੁਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਬੇਦਨ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੇ ॥ ਮਾਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡਿ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਜਾਗੇ ॥ ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈਂ ਹਮਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ ॥੩੨੫॥ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੌਂ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਜੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥੩੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਂਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹਿ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥ ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕਹੂੰ ਕੀ ਚੋਂਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦੈਂਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ

ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੈ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥੩੨੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿਰਾਜ ਕਹ੍ਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਯ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥ ਤੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ ॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥੩੨੮॥ ਸਾਲਨ ਔ ਅਖਨੀ ਬਿਰਿਯਾਂ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਔਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ ॥ ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕਿਯਾਂ ਚਿਰਵੇ ਲਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ ॥ ਫੁਨਿ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਔਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ ॥ ਇਹ ਖਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ ॥੩੨੯॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਜੀਯ ਮੈ ਆਨੰਦ ਪੈ ਕੈ ॥ ਸੋਭਤ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਔ ਸੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ॥ ਠਾਢਿ ਭਈ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ ॥੩੩੦॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤਿ ਗਉਰੀ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਂਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤਿ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨਿ ਬਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤਿ ਦਉਰੀ ॥੩੩੧॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਹ੍ਵੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਮਾਲਵਾ ਕਲਜਾਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕੌਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥ ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜਾਸ ਰੀ ॥ ਕਹੈ ਇਉਂ ਦਾਸ ਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥੩੩੨॥ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾ ਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਕਨਜਾ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹ੍ਯੋ ਰਚ੍ਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਰੀਝੇ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ ॥੩੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ

ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੩੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ॥ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨੁ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤਿ ॥੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਯੋਸ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭੋਜਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੋ ਰੁ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਜਬ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਬਿਧਿ ਔਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤਿ ਜਹਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥੩੩੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਮਿੱਤ ਤੈ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਪਤਿ ਭਾਖਿਯਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਮਿੱਤ ਕਹਯੋ ਬਾਰਿਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਊਅਨ ਕੀ ਰੱਛ ਕੋ ਕਰੀ ਔ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਏ ਤੋ ਲੋਗ ਹੈਂ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸਰ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਈ ਹੈ ॥੩੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ ਸੁ ਸੁਰਪਤਿ ਹਾਥ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ ॥ ਭੰਜਨ ਭੌ ਅਨਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ ਰੇ ॥ ਕਯੋਂ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਫਲ ਦੈ ਰੇ ॥੩੩੮॥ ਬਾਸਵ ਜੱਗਜਨ ਕੈ ਬਸਿ ਮੇਘ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਡਾਰੈ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੌਤਕ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਧੋ ਸਰਿਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹ ਬਿਥਾਰੈ ॥੩੩੯॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ ਪੈ ਤਰੁ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰੁ ਔਰ

ਨਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਉ ਮੁਰਾਰਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਪੱਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਭੇਦ ਕਹਜੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂ ਕਿਹ ਕੀ ਕਹਾ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੪੦॥ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਪੂਜਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਮੁਖ ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾ ਗਿਰਿ ਹੈ ਤਹ ਜੱਯੈ ॥ ਗਊਅਨ ਕੋ ਪਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਐ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪੱਯੈ ॥ ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਹਜਾਂ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖੱਯੈ ॥੩੪੧॥ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋਂ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋ ਮਮ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਪੂਜਹੁ ਜਾਇ ਸਭੈ ਗਿਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੈ ਕੁਪਿ ਕਜਾ ਫੁਨਿ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰ ਡਰੋਂ ਮਘਵਾ ਸੰਗ ਝੋਸੋਂ ॥ ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਥਰ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋਂ ॥੩੪੨॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਬਾਂਧੀ ॥ ਬਾਕੋਂ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਤੀਛਨ ਮੱਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਂਧੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਤਜੋਂ ਇਹ ਬਾਤ ਕੁਬੁੱਧ ਗੀ ਛੂਟ ਚਿਰੀ ਜਿਮ ਫਾਂਧੀ ॥ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਰਿਦ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਆਂਧੀ ॥੩੪੩॥ ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਲੀਆ ॥ ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਔ ਮੁਖ ਬਿੱਪਨ ਭੱਯਨ ਸੋਂ ਇਹ ਆਇਸੁ ਕੀਆ ॥ ਫੇਰ ਕਹਜੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਜੋ ਤੋ ਸੋ ਗਜਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥ ਚਿੱਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਨ ਕੀਆ ॥੩੪੪॥ ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਈ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਭ ਸੰਗ ਚਲੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥ ਨੰਦ ਚਲਜੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗਿ ਭਾਈ ॥੩੪੫॥ ਨੰਦ ਚਲਜੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਖੀਰ ਅਹਾਰ ਖਵਾਯੋ ॥ ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁੱਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਔਰ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪੬॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰਿ ਜਦੁੱਪਤਿ ਸੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰਿ ਬਾਂਕੀ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮਜ ਨ ਕਾ ਕੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਿਧੋਂ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ

ਪਰੀ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ ॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਔ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥੩੪੭॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰਿ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥ ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ ॥੩੪੮॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਥੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਜਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੪੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਧਾਮ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਤਾ ਅਘ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦਲਾਲ ਬਿਨਾ ਨਘ ॥ ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾ ਪ੍ਰਘ ॥ ਬੇਦਨ ਮੱਧ ਕਹੀ ਇਨ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਪਤਵਾ ਮਘ ॥੩੫੦॥ ਭੂ ਸੁਤ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਜਿਨਹੂ ਨਵ ਸਾਤ ਛੁਡਾਇ ਲਈ ਬਰਮੰਙਾ ॥ ਆਦਿ ਸਤਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ੍ਹ ਤੋਰ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਙਾ ॥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਙਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋਂ ਮਤਿ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਮਘਵਾ ਮਤਿ ਲੰਙਾ ॥੩੫੧॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੋ ਪਰਚੇ ॥ ਸੰਗ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰਹਿ ਮੱਧਿ ਗਚੇ ॥ ਕਰਿਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥ ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਊਤ੍ਰਨ ਤਊਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ ॥੩੫੨॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੈ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁਕਾਛੇ ॥ ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰੁ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰਿਯਾ ਜੋਊ ਬਾਛੇ ॥ ਛਿੱਪ੍ਰ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡ ਚਲੇ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ ॥੩੫੩॥ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ ਜਲ ਮੈ ਜਿਨ ਮੱਛਾ ॥ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾ ਸੁਰ ਮੇਰੁ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕੱਛਪ ਹੱਛਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬੱਛਾ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰੱਛਾ ॥੩੫੪॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਯੋਂ ਗਰਜੈ

ਜਨੁ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇਕ ਕਾਜੇ ॥੩੫੫॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਡਰ ਕੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਮਾਂਝਾ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਭਈ ਦਿਨ ਔ ਸਤ ਸਾਂਝਾ ॥ ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਊ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰ ਗੀ ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੀ ਅਰੁ ਬਾਂਝਾ ॥ ਅੱਗ੍ਰਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਯੌਂ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖਏ ਪਤਿ ਰਾਂਝਾ ॥੩੫੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਾਲੀ ਨਾਥ ਕੇਸੀ ਰਿਪੁ ਕਉਲਨੈਨ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤਿ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜਿਯੈ ॥ ਕਾਮਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਕਉਲਾਸਨ ਪਤਿ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੇ ਮਰੱਯਾ ਕਾਲਨੇਮਿ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥੩੫੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭ ਹੀ ਕੁਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪੱਯਾਂ ॥ ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧਿ ਧਰਾ ਲਗਿ ਗੱਯਾਂ ॥ ਸੋ ਪਿਖਿ ਗੋਪਨ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚੱਯਾਂ ॥ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਉਠਿ ਸੱਯਾਂ ॥੩੫੮॥ ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਤ ਦਾਮਨਿ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸਿ ਡਰਾਵੈ ॥ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨਿਯੈ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਕੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨਿ ਸਜਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੩੫੯॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਪੈ ਬਹੁ ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਗਜ ਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਜਿਨ ਪੱਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪਿ ਕਟੇ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥ ਤੁਮ ਸਜੋਂ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨਘੋਰਿ ਡਰਾਵਤ ਕੋਪ ਲਟੇ ॥੩੬੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨਿ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹਿ ਆਠੋ ॥ ਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮਿ ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਜੋ ਤੁਮਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਠੋ ॥ ਬੇਦ ਦਏ ਕਰਕੈ ਤੁਮਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਤਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੋ ॥ ਸਿੰਧੁ ਮਥਜੋ ਤੁਮਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਠੋ ॥੩੬੧॥ ਗੋਪਨ ਫੇਰ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਨੁ ਤੈਂ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਅਉਰੁ ਨ ਆਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਮਾਰਿ ਬਿਥਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ

ਭਯਾਨਕ ਬਹੁਤ ਡਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਬੈ ਪ੍ਰਸਤੀਨ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਉਤਾਰਿ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਡਾ ॥੩੬੨॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈਂ ॥ਕੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਊਪਰਿ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈਂ ॥ ਔ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈਂ ਔ ਡਰਾਵੈਂ ॥੩੬੩॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭੱਛ ਭਖਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰੱਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥੩੬੪॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੋ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹਾਂ ਬਰਖਯੋ ਘਨ ਗਾਢੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨ ਰੱਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ॥ ਜੀਵ ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥੩੬੫॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਣੇ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਣੇ ॥ ਇਉਂ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਹਿ ਡਾਣੇ ॥੩੬੬॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋਂ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਰੱਤਾ ॥ ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮਧਿ ਮਰਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅੱਤਾ ॥ ਔਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਥੇ ਜਿਹ ਸੱਤਾ ॥ ਗੋਪਨ ਗੋਧਨ ਰੱਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮੱਤਾ ॥੩੬੭॥ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੋਪਹਿ ਹਥਾ ॥ ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ ॥ ਨ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ ॥ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ ॥੩੬੮॥ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖਕੰਦ ਰਿਪੁ ਆਰਿ ਸੁਰੰਦ ਸਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਰਦ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ ॥ ਤਾ ਗਿਰਿ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਦਾਰਦ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਯੋ ਨ ਕਛੂ ਪਛੁਤਾਇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਬਾਰਦ ॥੩੬੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰਿ

ਏਕ ਪਰੀ ਨਹਿ ਬੂੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹਿ ਸਾਨੀ ॥ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਮਾਰਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾ ਪਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪਨ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ ॥੩੭੦॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਕੋਪੇ ॥ ਯੌਂ ਗਿਰਿ ਕੇ ਤਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੁਪ ਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ ॥ ਜਯੋਂ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰ ਘੋਪੇ ॥ ਜਯੋਂ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ ॥੩੭੧॥ ਹੋਇ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਦੈਤ ਕਰੇ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ ॥ ਕਰਿ ਕੌਤਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਜਾਮ ਜਫਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਸੱਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥੩੭੨॥ ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਭਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪੱਬ ਉਪਾਰ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਬੀਚ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਿਯਾ ਜਿਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰ ਕਬੈ ॥੩੭੩॥ ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਦਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਬੇਰ ਲਭੈ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਹੈ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥੩੭੪॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕੂਦਿ ਕਿਲੈ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਜੁੱਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋਂ ਜਲ ਮੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਲ ਔ ਥਲ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੋ ਰਹਿ ਓਝਲ ਮੈ ॥੩੭੫॥ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਸੰਧਿਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰੱਛ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾ ਲਗਤਯੋਂ ਪਗ ਪਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲਿ ਧਰੀ ॥੩੭੬॥ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤ ਮਰੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ

ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥੩੭੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਧਾਮ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥ ਸੋ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਤੀਸਰ ਜੁੱਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥ ਅਬ ਕਉਤਕ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਲਘੁਵਾ ॥ ਥਨ ਐਂਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੂਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ ॥੩੭੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟ ਸਟੇ ॥ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਂਤਨ ਕੇ ਸੁਨਿ ਨਾਮ ਘਟੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥੩੭੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਪੂਤਨਾ ਜਿਨਿ ਮਾਰ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥ ਇਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈਜਨਿ ਸੋ ਇਹ ਥਿੱਤਿ ਛਠੀ ॥ ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਇਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਅੱਤਿ ਹਠੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਫੁਨਿ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋਂ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੇ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਫੁਨਿ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੇ ॥ ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੇ ॥੩੮੧॥ ਮੇਘ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਇਨ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪਿ ਕਾਢੇ ॥ ਸੱਤਿ ਲਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਦਾਢੇ ॥੩੮੨॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਆ ਬਰਖੇ ਠਟਿ ਸਾਜ ਅਣੇ ॥ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰਿ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਛਹੂੰ ਨ ਗਣੇ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਣੇ ॥ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰਿ ਸਿੱਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੈ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥੩੮੩॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਥਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ॥ ਤਿਹ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ॥੩੮੪॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ

ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਬਰਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਜਿਮ ਕੋਪਿ ਜਲੰਧਰ ਈਸਿ ਮਰਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪਿ ਜਤੀ ॥੩੯੫॥ ਕ੍ਰਪ ਕੈ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਹਾਥੀ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥ ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋਂ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅਸਾਥੀ ॥ ਜੋ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥੩੯੬॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਰ ਊਪਰਿ ਨਾ ਕਛੂ ਆਂਦਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ ॥ ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਂਦਾ ॥ ਮੂੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਂਦਾ ॥੩੯੭॥ ਸੱਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹ ਫੇਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਅਨੀ ॥ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਨੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਏ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ ॥੩੯੮॥ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਬਲਿ ਕੋ ਇਨਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪੁ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥ ਕਾਰਨ ਯਾਹਿ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥੩੯੯॥ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਰਾਖਿ ਰਹਯੋ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਪਏ ਉਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨਹੀ ਸਰ ਦੀਨ ਜਫਾ ॥ ਛਿਨ ਮੱਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨ ਹੀ ਸੀ ਸਫਾ ॥੩੯੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰਿ ਧਰਯੋ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤਾ ਤਰ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰ ਸਭੈ ॥ ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਗਡਾਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਧਯਾਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਇਕ ਔਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੩੯੧॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੈ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਭੈ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਔਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਯੋ

ਉਡਿ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ਫੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਭੈ ॥ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਰੈ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥੩੯੨॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿਯੈ ਪਤਿ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਰਣ ਗਾਮੀ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਈਸਰ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖ੍ਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸੱਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ ॥੩੯੩॥ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਰੱਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ ਫਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥੩੯੪॥ ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰਿ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ ॥ ਸਿੱਖਜਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਇਨਹੀ ਸਿਯ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸੁਨਿਯੈ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥੩੯੫॥ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕ ਏ ਗਿਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਉਂ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੩੯੬॥ ਕੁਪਿ ਕੇ ਜਿਨ ਬਾਲਿ ਮਰ੍ਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਿਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪੁ ਜਾ ਸਿਯ ਕੀ ਜਿਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਖੇਲ ਡਰੀ ਹੈ ॥੩੯੭॥ ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨੀ ਤਨ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਕੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ ॥੩੯੮॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਹੋ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੱਤ੍ਰੀ ॥ ਆਗਿ ਸੋ ਧੂਮ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ

ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੩੯੯॥ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਰਾਜੁ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਦੈ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਅਬ ਲੀਆ ॥੪੦੦॥ ਜੌ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਪੂਤ ਕਹਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਫੁਨਿ ਮਾਨਿ ਇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥੪੦੧॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਔਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸੱਕ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੪੦੨॥ ਤੂੰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੂੰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰਿਯਾ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਭੂਰਸਲਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਤੂੰ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈਂ ॥੪੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੈਨੁ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਇਕ ਇੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋਂ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੪੦੪॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰ ਬਸਾਏ ॥੪੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਕ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੈ ਲਗੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨਿ ॥੪੦੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖਿਯਤ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਅਭ੍ਰਨ

ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ ਸਿੰਧੁ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੇਹ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈਂ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜਿਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੪੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸੁ ਲੈ ਚਲ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਤ ਪਰੇ ਚਲਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈਂ ॥੪੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰੁਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਿਸਿ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਵਨ ਕਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰਯੋ ਜਲ ਮੈ ਬਰੁਨੰ ਗਜ ਕੋਪਿ ਗਹਯੋ ਸਭ ਜੋਰ ਸਮਾਜੈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਚਲੈ ਸੰਗ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢ ਕਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰਿਯਾਵਨ ਰਾਜੈ ॥੪੦੯॥ ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ ॥ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਏ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢਿ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥੪੧੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੋ ਹਮ ਜੈਹੋਂ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਜਾ ਹੀ ਤੇ ਲ੍ਯੈਹੋਂ ॥ ਜੌ ਮਰ ਗਯੋ ਤਊ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪੁਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪਿ ਭਾਰਥ ਕੈਹੋਂ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ਹੌਂ ਕਿਹ ਜਾਇ ਰਮੈ ਤਊ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥੪੧੧॥ ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਤੌਂ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲਿਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨਿ ਸੱਤਿ ਲਹਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰ ਬਹਯੋ ਹੈ ॥ ਛਾਡਿ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥੪੧੨॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਯੋ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ

॥ ਆਇ ਕੇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਜੋ ਬੰਧ ਕੈ ਕਹਿ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛਿਮਾਪਨ ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖ ਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥੪੧੩॥ ਜਿਨ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਜੁ ਛਲਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਜੋ ਹੈ ॥ ਧੰਨਿ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬਿ ਆਜੁ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੪੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰ ਕੈ ਬਰਨ ਜੂ ਦਯੋ ਨੰਦ ਕੋ ਸਾਥ ॥ ਕਹਜੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈਂ ਚਲੈ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਥ ॥੪੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਜੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸੱਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਬੀਨੋ ॥੪੧੬॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਆਨਿ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਨਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪੁ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਨੈ ਬੰਧਜੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਜੋ ਹੈ ਯਾਹੀਂ ਛਡਾ ਰੇ ॥ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥੪੧੭॥ ਗੋਪ ਸਭੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਜਾਨਿ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਜੋ ॥ ਗਜਾਨ ਹ੍ਵੈ ਪਾਰਸ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਜੋ ॥੪੧੮॥ ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖਿਯਾ ਜਬ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਿ ਸੋਏ ॥ ਦੁੱਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੇ ਤਿਰਿਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥ ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ ॥੪੧੯॥ ਸਭ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹੁ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸਮੇਤ ਲਖੀਐ ਨ ਹਜਾਂ ਓਹ ਜਾ ਪਿਖਿਯੈ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗਿ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮਿ ਕਲਾ ਹੈ ॥੪੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਿਆਇ ਬਿਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵਨ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਤੈ ਹੀ ਕਿਯਾ ਹੈ ॥੪੨੧॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਈਸ੍ਰਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥੪੨੨॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੁ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥੪੨੩॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੪੨੪॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਯੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥੪੨੫॥ ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸੁਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਯੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥੪੨੬॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧਿ ਸਿਧਜਾ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇਸੇਸਣੀ ਦਾਨਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥੪੨੯॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਕਾਰਤਕਯਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥੪੩੦॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹ੍ਵੈ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥ ਤੁਮੀ

ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਥਾਪੇ ॥੪੩੧॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈਕੈ ਦਸਾ ਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹ੍ਵੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਧਜਾਊਂ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋਂ ॥ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋਂ ॥੪੩੪॥ ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈਂ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਂਹਿੰ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਤਿਪਰਿਯੈ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰਿਯੈ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਔਰੁ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨਿ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥੪੩੭॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਹਿ ॥੪੩੮॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰਿਯਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਰੋਂ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਜਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਰੋਂ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਕਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਮ ॥ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸਿਯਾ ॥ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸਿਯਾ ॥ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸਿਯਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸਿਯਾ ॥੪੪੧॥ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈਂ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ ॥ ਹੈ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਬਰਨੀਸੁਰ ਦੂਰ ਕਰੈਂ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈ ਸੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥ ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਿਧੋਂ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਅਰੈ

ਸੇ ॥੪੪੨॥ ਬੱਧਿਕ ਹੈ ਟਟਿਯਾ ਬਰੁਨੀ ਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਸਾਇਕ ਸਾਂਧੇ ॥ ਠਾਢੇ ਹੈਂ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ॥ ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੁ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬੱਧਿਕ ਪਾਂਧੇ ॥ ਔ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬੱਧਿਕ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਂਧੇ ॥੪੪੩॥ ਸੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਕਿਧੋਂ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਆ ॥ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੋ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਆ ॥ ਭਿਲਰਾ ਡਰਿ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲੀਆ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ ॥੪੪੪॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾ ਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸੀ ਕਟਿ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਵੈ ਜੰਘ੍ਵਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤਿ ਗਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੈ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੪੪੫॥ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਜੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪੪੬॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਤਰੂਏ ਤਰ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧਿ ਹਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ ॥ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਜ ਭਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਕੀ ॥ ਇਕ ਝੂਮਿ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥੪੪੭॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਸਖੀ ॥ ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥਿ ਗਈ ਬਧ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕੀ ਪੇਖਿ ਅਖੀ ॥ ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧਿ ਜਾਨਿ ਸਖੀ ॥੪੪੮॥ ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਪਗੀ ॥ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਗੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਸੁੱਧਿ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਠ ਲਗੀ ॥ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥੪੪੯॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਂਘੀ ॥

ਨਾਖਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉਂ ਜਿਮੁ ਮੱਤਿ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਂਘੀ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ ਕਲਾਹੂ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨਿ ਬਾਂਘੀ ॥ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉਂ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਂਘੀ ॥੪੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਙਾ ॥ ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਙਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਙਾ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡ ਕੈ ਸੰਙਾ ॥੪੫੧॥ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਰਾਚੀ ॥ ਭੌਂਹ ਭਰੀ ਮਧੁਰੀ ਬਰੁਨੀ ਸਭਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ ॥ ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਔਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥ ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨਿ ਖਾਚੀ ॥੪੫੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨੁ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜਿ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥ ਦੇਖਨਹਾਰ ਕਿਧੋਂ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯ ਆਛੀ ॥੪੫੩॥ ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਂਜੇ ॥ ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਣ ਕੇ ਊਪਰਿ ਮਾਂਜੇ ॥ ਬੈਠਿ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈਂ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ ॥੪੫੪॥ ਠਾਢ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਿਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਤਊ ਨੈਕ ਨ ਸੂਝੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੇ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਝੂਝੇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥੪੫੫॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗੱਯਾਂ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਮੱਧਿ ਸਸਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨੱਯਾਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜੱਯਾਂ ॥ ਘੰਟਕ ਹੇਰਕ ਜਿਉਂ ਪਿਖ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰੱਯਾਂ ॥੪੫੬॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ

ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੫੭॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਛੁਟੀ ॥ ਸਭ ਛਾਡਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਾਥ ਜੁਟੀ ॥ ਠਗਨੀਸ੍ਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਸੱਤ ਲੁਟੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਚਲਤਜੋ ਇਨ ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਟੁਟੀ ॥੪੫੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥ ਜਿਉਂ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥ ਮੈਨ ਸੋ ਮੱਤ ਹੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਯੌਂ ਚੁਰ ਗਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ ॥੪੫੯॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥ ਮਨ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮੱਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਆਤੁਰ ਅੱਤਿ ਗਡੇ ॥ ਸੋਊ ਸੱਤਿ ਕਿਧੋਂ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁਅ ਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥੪੬੦॥ ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥ ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸਿਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਜੋ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਗਾਢੋ ॥ ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੋ ॥੪੬੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ ਬਣੀ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਅਣੀ ॥ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਹਸਿ ਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ ॥੪੬੨॥ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗੱਯਰ ਮਾਤੋ ॥ ਦੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ ॥ ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੇ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥੪੬੩॥ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਤਾਨਿ ਮਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਮਰਜੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮੱਧਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚਲੈ ਜੱਸ ਗਾਥਾ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥਾ ॥੪੬੪॥ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ

ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥ ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥ ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥ ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਿਧੋਂ ਸੁ ਤਦੀ ॥੪੬੫॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਹ੍ਯੋ ਰੱਛਕ ਦੀਨਨ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਅਧੀਨਨ ॥੪੬੬॥ ਅਤਿ ਹ੍ਵੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹ੍ਯੋ ਗੁਪਿਯਾਂ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ ॥ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤਿ ਮਰ੍ਯੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈਂ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨਹੂ ਤਿਰਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਡਿ ਜਪੀ ॥੪੬੭॥ ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ ॥ ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨਿ ਮਾਫੀ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਫੀ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨਿ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ ॥੪੬੮॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਦਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਜਬੈ ॥ ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨਿ ਕਹ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ ॥ ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰ੍ਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥੪੬੯॥ ਜ੍ਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿਯੈ ਹਰਿ ਤ੍ਯੋ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਛੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋ ਭੈ ॥ ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਲੋਭੈ ॥੪੭੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁੱਧ ਅਮੀ ॥ ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁੱਧ ਗਮੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਊਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥੪੭੧॥

ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੋ ਪਿਖਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਿਧੋਂ ਇਨ ਸੋਂ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੌਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਜੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥੪੭੨॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਔਰ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰਕ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰ ਹੀਲਾ ॥ ਦ੍ਵਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰਿਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥੪੭੩॥ ਮਾਲ ਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਣ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰਿ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੭੫॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਫੁਨਿ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੇਖਿ ਸਮਾਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਥ ਅਹੀ ਹੈ ॥੪੭੬॥ ਜਿਨਿ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨਿ ਪੀੜਾ ॥ ਮਾਰਤ ਹ੍ਵੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋਂ ਕਰਿ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘਿ ਮਾਰਗੁ ਭੀੜਾ ॥ ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥੪੭੭॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ ॥੪੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪਿਯਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੌਂ

ਲਖਜੋ ਭਯੋ ਬਸਜ ਭਗਵਾਨ ॥੪੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਅੰਤ੍ਰ ਧਜਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗੱਯਾ ॥ ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮੱਧਿ ਰਹਜੋ ਸਮਝਜੋ ਨਹੀ ਪੱਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੌਂ ਗਤਿ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੱਯਾ ॥ ਜਿਉਂ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰ ਕੈ ਤਿਨ ਤਜਾਗਿ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰਿ ਧਰੱਯਾ ॥੪੮੦॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤਿ ਦਉਰੀ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਢੂੰਢਤਿ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰਗੀ ਸੁ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਜਾਨ ਬਸਜੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨਿ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ ॥੪੮੧॥ ਫੇਰਿ ਤਜੈਂ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥ ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈਂ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵ ਤਹਾ ਰੇ ॥੪੮੨॥ ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥ ਭੋਲਸਿਰੀ ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋਂ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਾਰਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥੪੮੩॥ ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ॥ ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੈ ਹਰਿਆਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹੈਂ ॥ ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮ ਰਹੈ ॥ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਗਹੈ ॥੪੮੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਜੋਗ ਕੋ ਮਾਨਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਕੂੰਜਨ ਜਜੋਂ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋਂ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥੪੮੫॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਗਡਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੪੮੬॥ ਜਿਨਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਜੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋਂ

ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੪੮੭॥ ਬੇਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥ ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਤਿਥਿ ਲੋਗਨ ਅੰਨੁ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜਿਯ ਕੋ ਇਹ ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਰਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੮੮॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੈ ਤਿਨਹੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹਿਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੪੮੯॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹ ਜਾਏ ॥ ਫੇਰ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਾਰਥ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰ ਧਾਏ ॥੪੯੦॥ ਆਇ ਕੈ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਏ ॥ ਇਉਂ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਔਰ ਉਪਾਵ ਕਰਯੋ ਪੁਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠੀ ਇਕ ਸ੍ਵਾਂਗ ਲਗਾਏ ॥੪੯੧॥ ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਧਾਵੈ ॥ ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨਿਯ ਜਨੁ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ ਬਨਾਵੈ ॥੪੯੨॥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਗਨਿ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥੪੯੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਜਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੋਚਕ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਜਾਨ ਕਰੈ ਜਬਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥੪੯੪॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛੁਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤਿ

ਏਕ ਧਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ ॥੪੯੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਫੇਰ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਯੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਨ ॥੪੯੬॥ ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰਨੀ ॥ ਜਿਮ ਘੰਟਕਹੇਰ ਮੈ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥੪੯੭॥ ਬਰੁਨੀ ਸਰ ਭਉਹਨ ਕੋ ਧਨੁ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਤ ਕਰੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਅਰੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਝੂਝਿ ਪਰੀ ॥੪੯੮॥ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ ॥ ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਯੌਂ ਜਸ ਚਉਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ ॥ ਛਾਡਿ ਚਲਯੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉਂ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ ॥੪੯੯॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਿਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖਿ ਪਾਨੀ ॥੫੦੦॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਪਿਯਰੋ ਪਟ ਕੰਧ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ ਰੰਚਕ ਦੇਖਤ ਜੋਊ ॥੫੦੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਉਲ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੇ ਬਿਛਰਯੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੇ ਗੁਨੀ ਜਯੋਂ ਸੁਰ ਸਾਤ ਤੇ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੇ ॥ ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੇ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ

ਮਨਿ ਤੇ ਲਰੱਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੇ ਤਜੱਯਾ ਜਜੋਂ ਨਸਾਤ ਤੇ ॥ ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ ਸੂਖ ਤੇ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੇ ॥ ਹੋਤ ਹੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੈਸੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਤ ਤੇ ॥੫੦੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ॥ ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੋ ਹਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੈਂ ॥ ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੁ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਛੁਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ॥੫੦੩॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪਿਯਾ ਤਿਹ ਠਉਰੇ ॥ ਏਕ ਚਲੈਂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਏਕ ਚਲੈਂ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦਉਰੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹਉਰੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਸਉਰੈ ॥੫੦੪॥ ਸਜਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੱਯਾ ॥ ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਗਿਰਦਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਸਟੱਯਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁੱਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੀਰ ਤਰੱਯਾ ॥੫੦੫॥ ॥ ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖਿਯੈ ਤਿਨ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਸਾਥ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨਿ ॥ ਛੋਰ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਸੁ ਹੋਇ ਮਹਾਂ ਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨਿ ॥੫੦੬॥ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤਰ ਸਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰ ਬਡੋਈ ਸਧਜੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਬਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੇਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਦੀਨ ਦਯਾ ਨਿਧਿ ਮਾਧੋ ॥੫੦੭॥ ਗੋਪੀ ਵਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਾਥ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰ ਗਏ ਥੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਹਮ ਸੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ ॥ ਯੌਂ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਮੁਖ ਆਏ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਬਿਰਿਯਾ ਕਹੂੰ ਭੌਰ ਭਏ ਥੇ ॥੫੦੮॥ ਅਥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ

ਜਾਨੈ ॥ ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਖੈ ਕਹਿਯੈ ਜਗੁ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਖਾਨੈ ॥੫੦੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਅੰਤ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੇ ਹੈ ॥ ਦੋਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੋ ਹਰਿ ਗਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿ ਮੇ ਹੈ ॥ ਪੈ ਖਿਝ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏ ਹੈ ॥੫੧੦॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਹਸੇ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜਿ ਕੈ ਗਨਿਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ॥ ਨ ਜਪ੍ਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪ੍ਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ ॥ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ ॥੫੧੧॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ ॥ ਛਿਨ ਏਕ ਲਗ੍ਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੋ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ ॥ ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬਜਾਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ ॥੫੧੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਜਨੀ ਪਰਗੀ ਤਬਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ॥ ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤਹਿ ਹਾਰ ਡਰੈਂ ॥ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢ੍ਯੋ ਬਿਛੁਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈਂ ॥੫੧੩॥ ਐ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਂ ਕਰ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਲਾਜ ਧਰੋ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ਨਚਿਹੈਂ ਨਚਿਯੋ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੋ ਸੁ ਹਰੋ ॥੫੧੪॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੌਂ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫੧੫॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋਂ ਰਸ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠਿ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਗੋਪਿਨ

ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰਿਯੈ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕੱਯੈ ॥੫੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਦੋਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁੱਲਿ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੧੭॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ॥ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਂ ॥ ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨਿ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋਂ ਕਿਤ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸਮਝਯੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋਂ ॥੫੧੮॥ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥ ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਜੋ ਰਿਪੁ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥੫੧੯॥ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਖਗ ਠੌਰ ਸਮੇ ਤਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈਂ ॥ ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈਂ ॥੫੨੦॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਔ ਫੁਨਿ ਗਉਰੀ ॥ ਜਾ ਸੁਰ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਧਾਵਤ ਡਾਰਿ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਤਜਾਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੫੨੧॥ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋਂ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥ ਸੁੰਦਰ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁੱਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਤਜਾਗਿ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ

ਭਗਵਾਨ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥੫੨੩॥ ਇਤ ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗ ਉਤੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜੂਥ ਸਬੈ ॥ ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਯੋਂ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥੫੨੪॥ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਊਪਰਿ ਆਂਬਨ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਵੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਵੈ ॥ ਨੈਨ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਸਾਰ ਪਿਖੈ ਸੁਰਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈ ॥੫੨੫॥ ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਮ ਜੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਯੌਂ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਮਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੀ ਬਨਾਇਬੇ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਪਚਯੋ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਨੀ ਮਨਿ ਤੁੱਲਿ ਗਚਯੋ ਹੈ ॥੫੨੬॥ ਜਲ ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਲੋਲੈਂ ॥ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈਂ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਚੋਲੈਂ ॥੫੨੭॥ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਹਿ ਖੇਲ ਬਨਯੋ ਹਮ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਦਿਯੋ ਹਸ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੋਂ ਦਮਕੈ ॥ ਜਨੁ ਦਯੋਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ॥੫੨੮॥ ਐ ਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ਭੌਂਹ ਦੋਊ ਕਰਿ ਟੇਢਿ ਧਰੀ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਂਸਿ ਡਰੀ ॥੫੨੯॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੱਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਛਬਿ ਵਾਰੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਮੈਨ ਭਰੀ ਇਨਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ ॥੫੩੦॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤਿ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ

ਹਰਿ ਤਜੋਂ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ ॥ ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖਿ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ ॥੫੩੧॥ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਨ ਪੈ ਜਨੁ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਜੋ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ ਅਛ੍ਰਨ ਕੇ ਗਿਰਿ ਬੀਚ ਲਜਾਇ ਬਧੈ ਸੁ ਧਰਜੋ ॥ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਜੋ ॥੫੩੨॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤਿ ਹੈ ਸਭ ਹੁਈਆਂ ॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਇਕ ਨਾਚਤਿ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆਂ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਰੈ ਗਿਰਿ ਭੁਈਆ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਬਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆਂ ॥੫੩੩॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਸਮੈ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮ ਰਮੈ ॥ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈਂ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥੫੩੪॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥੫੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਖੇਲ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਕਰ ਪਕਰਿ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠਿ ਠੌਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸੁ ਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਕੋ ॥੫੩੬॥ ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾ ਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ ॥੫੩੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਔਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥ ਸੇਤ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਚਲੀ ਸਾਂਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਜ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡਿ ਸੁ ਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰਿ ਚਲੀ ॥ ਜਨੁ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨੁ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਤਿ ਤਰੱਯਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਬਾਲ ਭਲੀ ॥੫੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੇ ਮਨੁ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ਮਨੁ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥੫੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧਜਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥ ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਹੈ ॥੫੪੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਂਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥ ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਛਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਿ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ ॥੫੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨੀ ॥ ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਂਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨੁ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜ ਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ ॥ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰਿਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ ॥੫੪੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥ ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ

ਨਿਕਾਰਿ ਕਿਧੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨਿ ਕੈ ॥ ਹਮ ਐ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੈ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥੫੪੪॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ॥ ਮਨੁ ਆਪਹਿ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੁ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹ੍ਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਨੀਚਿ ਭਈ ॥੫੪੫॥ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥ ਫੁਨਿ ਊਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥੫੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਖੇਲਤਿ ਰਾਸ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਖਿਯਾਂ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਉਤ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤਿ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥ ਮਨੁ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨਿ ਜੋਬਨਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥੫੪੭॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਂ ॥ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋਂ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੂਆ ਸੋਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਜੋਤਿ ਤਰੱਯਨ ਕੀ ਛਪ ਗੀ ਦੁਤਿ ਰਾਧਿਕ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਸੋਂ ॥੫੪੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧ੍ਯਾਨ ਗਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖਿਯਾਂ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੫੪੯॥ ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਏ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ ॥੫੫੦॥ ਕਬਿਯੋਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨਿ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ

ਤਜਾਗਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਪਤ੍ਰ ਧਰੈ ਸੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਜਾਮ ਘਨੈ ਤਜ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜੁਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੫੧॥ ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤਿ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਚਾਂਦਨਿ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰਿ ਜਰੀ ਹੈ ॥੫੫੨॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੇ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿੰ ਅੰਤ ਲਹੈਂ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੫੫੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਸਮ ਕੰਚਨ ਗਾਤ ॥੫੫੪॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥੫੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਜਾਗਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈਂ ॥੫੫੬॥ ਤਿਨ ਸੇਂਧੁਰ ਮਾਂਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਬੇਸਰ ਆਂਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰ ਆਂਖਨ ਭੀਤਰਿ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥੫੫੭॥ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਲਗਜੋ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖ ਕੈ ਚਾਂਦ ਸੋਂ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਜੋ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲਿਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੌਂ ਉਮਗਜੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਜੋ ਹੈ ॥੫੫੮॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰ ਲਜੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਸੋਊ ਸੂਰਤਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨ ਕਜੈ ॥ ਮਨਿ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ

ਬਿਰਾਜਤਿ ਜਯੋਂ ਤਿਮ ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਰਜੈ ॥੫੫੯॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤਿ ਭੀ ਫਿਰ ਤਾਰੀ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੈ ਸੁ ਗਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ ॥੫੬੦॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਰਾਜਤਿ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਊਪਮ ਚੰਦ੍ਰਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤਿ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਯੌ ਲਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥੫੬੧॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕਲਾ ਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਇਕ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹਿ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤਿ ॥ ਦਾਮਨਿ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤਿ ॥ ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖਿ ਮੂਰਤਿ ॥੫੬੨॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਅਗਾਧੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੋ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੂ ਤਜ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੋ ॥ ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੌਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅੱਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸਜੋ ਸਸਿ ਆਧੋ ॥੫੬੩॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੇਂਧਰ ਮਾਂਗ ਬਿਰਾਜਤਿ ਰਾਜਿਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ ॥ ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਲੀਲੇ ॥ ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ ॥੫੬੪॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥ ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਉਮਈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਰਈ ॥ ਮਨੋ ਸਜਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਨ ਪੇਖ ਕੈ ਸਜਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥੫੬੫॥ ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੂੰ ਰਤਿ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਡ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤਿ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੫੬੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ

ਰਹੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ ॥ ਰਾਜਿਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤਿ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤਿ ਕਾਨਨ ॥ ਨੈਨ ਕੇ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਜਯੋਂ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭੌਂਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਪੈ ਬਢ ਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਨ ਕੌ ਉਮਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੌ ਪਿਖ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥੫੬੮॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਮਨੁ ਸਿੰਧੁ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤਿ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਰੀਝਿ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ ॥੫੬੯॥ ਰਾਗਨ ਔਰ ਸੁ ਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਂਡ ਪਰੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋਂ ਜਹ ਖੇਲਤ ਹੀ ਭਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥੫੭੦॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤਿ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੌਂ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਮਾਛੀ ॥੫੭੧॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮੱਧਿਮ ਲਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਭੌਂਹਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤਿ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੁ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਜਯੋਂ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈਂ ਮਖਿਯਾਂ ਮਤਿ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਫਸੀ ਹੈ ॥੫੭੨॥ ਫਿਰ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਂ ਇਕ ਤਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰਿ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੫੭੩॥ ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜੁਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਭੀਤਰਿ ਰਾਜਤਿ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ

ਬੀਚ ਫਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟ ਸਕੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਤਿਨ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲਿਯੋ ਫੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥੫੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਅਨੰਦ ਬਢਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜ੍ਵਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਬੈ ॥ ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ ॥ ਸੁ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਕੈ ਮਨ ਤਾ ਕੀ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰਿਯ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੫੭੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥੫੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਭ ਗਾਵਤਿ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਇਨ ਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ ॥ ਦਿਵੱਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਯਾਗਿ ਨਭੈ ॥੫੭੮॥ ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤ ਮਰਯੋ ਸੁ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥੫੭੯॥ ਬੋਲਤਿ ਹੈ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾ ਸੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੁ ਸੁੰਦਰ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਸੀ ॥੫੮੦॥ ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫੮੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ

ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥ ਤਿਹ ਕੌਤਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋ ਈ ਚਹੈ ॥ ਨਭ ਮੈ ਪਿਖ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾਇ ਚਲਜੋ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥੫੯੨॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਊਪਰਿ ਪੀਤ ਪਿਛੌਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗੌਰੀ ॥ ਸਾਂਵਲਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੌਰੀ ॥੫੯੩॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਊ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪਿਯਾ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭੌਂਹਨ ਕੀ ਅਰਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥੫੯੪॥ ਫਿਰ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥੫੯੫॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸ ਵਾਰੇ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੫੯੬॥ ਹਸ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨਹੂ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ ॥ ਜੋ ਜਗ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਔਰੁ ਪਪੀਲੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀਲੀ ॥ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਛਬੀਲੀ ॥੫੯੭॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਮਾਂਗ ਧਰੇ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁ ਨਗੀਨੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੯੮॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ

ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈ ਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੮੯॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੀ ਮਨ ਤੁੱਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨੁ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੫੯੦॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਮਨੁ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਨਾਚਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕਿ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੌਂਹਨ ਕੋ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥੫੯੩॥ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਉ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਤਜਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥੫੯੪॥ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੇਂਧੁਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਯੋ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰ ਪਤਾਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੫੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਯੌ ਉਪਜਯੋ ਜਿਯ ਭਾਵ ॥ ਰਾਜਤ ਜਯੋਂ ਮਹਿ ਚਾਂਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥੫੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ

ਸਮ ਮੈਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰੱਛਕ ਧੈਨਾ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭੌਂਹਨ ਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ ॥੫੯੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸੱਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਭਉ ਨਾ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕੁ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਜੋ ਬਨ ਗਉਨਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨ ਗਜਾਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੁ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥੫੯੯॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜੋਊ ਊਪਰਿ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰੌਨਾ ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਬਰਦਾਨ ਦਿਵੌਨਾ ॥ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪੁਨਿ ਖੌ ਨਾ ॥ ਰਾਜਤ ਯੋਂ ਅਲਕੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੁ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੈ ਅਹਿ ਛੌਨਾ ॥੬੦੦॥ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਸੱਤ੍ਰਨ ਬੀਚ ਰਵਜੋ ਜੁ ਰਹਜੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਉਚਰਿਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੁ ਬਸਜੋ ਹੈ ਜਿਯਾ ਮੈ ॥੬੦੧॥ ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥੬੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ॥ ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨੌਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁੱਧਿ ॥੬੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਭ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਜਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰ ਤਨੌਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈਂ ॥੬੦੪॥ ਖੇਲਤ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕੈ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੇ ਜਸ ਕੋ ਉਮਗਜੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋਂ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਜੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੁ ਚਾਂਦਨ ਘੇਰਾ ॥੬੦੫॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜਿ ਸੁ ਔ ਡਰ ਸਾਸੋ ॥ ਆਈ ਹੈ

ਤਜਾਗਿ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੇ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾ ਸੋ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾ ਸੋ ॥੬੦੬॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨੁ ਪੈ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥ ਜਾਹਿ ਛਲਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰ ਲਾਗਿ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਯੋਂ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥੬੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥ ਧਰਿ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੇ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ ॥੬੦੮॥ ਸਭ ਖੇਲਤਿ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਏਕਨ ਔਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ॥ ਨਹੀ ਭੂਤਲ ਮੈਂ ਅਰੁ ਮਾਤਲ ਮੈ ਇਨ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਰੀਝ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਡੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੦੯॥ ਹਸ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੇਂਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੬੧੦॥ ਬੀਨ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਾਵਤਿ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਝਾਂਝਨ ਤਾ ਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਢੋਲਕ ਸੰਗ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥੬੧੧॥ ਖੇਲਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋਂ ਇਨ ਪੈਗਨ ਊਪਰ ਵਾਰੇ ॥੬੧੨॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਿਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜਿ ਬਾਧੋ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲਿਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ

ਰਸ ਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ ॥੬੧੩॥ ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰਿਯਾ ਫੁਨਿ ਭੀਰਨਿ ॥ ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟਿਯਾ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਚੀਰਨਿ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੋ ਚਸਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ॥੬੧੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਝੂਠ ਕਹਜੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਕਹਜੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸੁ ਠਾਨੋ ॥ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਤਜਿ ਝੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਜੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥੬੧੫॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਧੌ ਗਨ ਮੈ ॥ ਇਮ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਰੁਤਿ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੧੬॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਸੋਂ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਯੌਂ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈ ॥੬੧੭॥ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਸੁੰਦਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮੁਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਜੋਸ ਬਿਧਰਕ ਮਾਚੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥੬੧੮॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਤੁੱਲ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋਂ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁੱਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥੬੧੯॥ ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥ ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਨਾਚਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥੬੨੦॥ ਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ

ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨਿ ਬੀਚ ਫਸੇ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈਂ ॥ ਜਯੋਂ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਿਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਂਤ ਲਸੇ ਹੈਂ ॥੬੨੧॥ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰੱਯਾ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰੱਯਾ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਨ ਲੱਯਾ ॥੬੨੨॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨਿ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰਜੀ ਜੜ੍ਹ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥੬੨੩॥ ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਜਾਮ ਬਜਾਈ ॥੬੨੪॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾ ਮਨੁ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖ ਲੀ ਹੈ ॥੬੨੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖਿ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭ ਹੈਂ ਗਾਤ ॥੬੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ ਹਰਯੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋਜਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਭਾਂਤਿ ਲਸੀ ਹੈ ॥੬੨੭॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੜ੍ਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਤਯਾਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥ ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭ ਮੈ ਸੁਨਿ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੬੨੮॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ

ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਰਾ ਮਨਿ ਧਾਰਕੈ ਭੈ ਸੇ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਨਾਚਤ ਮੋਰਨਿ ਮੈ ਮੁਰਵਾ ਨਰ ਜੈਸੇ ॥੬੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤਿ ਕਾਨਨ ॥ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਜਯੋਂ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ ॥੬੩੦॥ ਸੰਗ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤਿਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢਿ ਨਵੀਨੋ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥੬੩੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥੬੩੨॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਗੋਪਨਿ ਮੱਧਿ ਫਬੈ ॥੬੩੩॥ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਾਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਭਾਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ ॥ ਜਯੋਂ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਯੋਂ ਘਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥੬੩੪॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰਯੋ ਉਜਯਾਲਾ ॥੬੩੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ॥ ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥ ਕਰ ਕੈ

ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ ॥ ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਜਾਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਜਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁਖੀ ॥੬੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਯਾਂ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੬੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਔ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਤਹਿ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥੬੩੮॥ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੇ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰਿ ਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਿ ਹੂ ਨਾ ॥ ਤਾ ਸੁਧਿ ਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਰਹਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ ॥੬੩੯॥ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂ ਨਾ ॥ ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੇ ਮਿਲਿ ਮੂਨਾ ॥੬੪੦॥ ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਜਾਇਬੇ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥੬੪੧॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਕਿਧੋਂ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰਿ ਫਾਂਸਿ ਚਲਾਈ ॥੬੪੨॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟਿਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋਂ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥੬੪੩॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਹੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਕਰਿ ਛੋਹੈ ॥

ਮੈਨ ਸੁ ਔ ਸਿਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੬੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤਿ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਭੈ ॥ ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਅਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੬੪੫॥ ਨਾਚਤਿ ਥੀ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈਂ ॥ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈਂ ॥ ਰੀਝਿ ਕਬਿਤ ਪੜ੍ਹੈ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈਂ ॥੬੪੬॥ ਅਥ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕੌਤਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਲੈ ਸੁ ਚਲਯੋ ਨਭ ਕੋ ਕਿਨਹੂ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਰਿਪੁ ਰੋਕਯੋ ॥੬੪੭॥ ਜਖਛ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੋਂ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਰੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪਛਾਰ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਢੇਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾਂ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੋ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੬੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜਖਛ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਧੌਂ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਦੀਨਸੁ ਲੰਕਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤ ਅਤੰਕਾ ॥ ਰੀਝਿ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤਿ ਦਿਯੋ ਜਸ ਕੋ ਮਨੁ ਡੰਕਾ ॥੬੪੯॥ ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਘਾਸ ਚੁਗੈ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕੌਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ

ਕੇ ਗਜ ਔ ਇਕਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਆਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਜਾਨ ਫਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰੁ ਊਪਰਿ ਪੰਖ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੬੫੧॥ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈ ਫੁਨਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥੬੫੨॥ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨੁ ਕਾਛੇ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੌਂ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥੬੫੩॥ ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਨਿ ਦੋਊ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਜਾ ਸਮ ਉੱਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪੁ ਰੀਝਤਿ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰਿ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਘਰ ਓਊ ॥੬੫੪॥

ਅਥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਇਮ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚੱਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਜੋ ਯੌਂ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸੱਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਮਨ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਉਠਿ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮਹੂੰ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੬੫੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਅਉ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਜਾਲ ਬਸਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਪੁਰਿ ਮੰਡਲ ਔ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੬੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਕਾਮਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਹਜੋ ਚਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤਿ ਛੁਹਾਈ ॥ ਜਜੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੇ

ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰਿ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰ ਹੈ ਤਹ ਧਾਈ ॥ ਠੌਰ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥੬੫੮॥ ਰਾਤ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ ਕੀ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਘੇਰੀ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥੬੫੯॥ ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਗ੍ਵਾਰਿ ਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਹਯ ਊਪਰਿ ਧਾਈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭੌਂਹ ਕਮਾਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈ ॥੬੬੦॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠਿ ਭਾਗੈ ॥ ਰਸ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੂਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਗੈ ॥੬੬੧॥ ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕੈਧੌਂ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥ ਪੈ ਚਢ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭੌਂਹ ਤਨਾਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥੬੬੨॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਮ ਤ੍ਵੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਸੁੰਦਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਖੋਜਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥੬੬੩॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚਿ ਰਹੀ ਅਖਿਯਾਂ ॥ ਮਨੁ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪਖਿਯਾਂ ॥ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖਿਯਾਂ ॥ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੌ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤਿ ਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਸਖਿਯਾਂ ॥੬੬੪॥ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮੋ ਕੋ ॥ ਔ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧਿ ਲੋਕੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ

ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸੁ ਤੂ ਟੋਕੋ ॥੬੬੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜਿਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨਿ ਅੰਧਜਾਰੀ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੬੬੬॥ ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤਿਯਾਂ ਹਮ ਸੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਮੁਸਕਾਤਿ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੇਰ ਉਤੈ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਸਾਰੋ ॥ ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁੱਧਿ ਅਕਾਮ ਕੀ ਭਾਰੋ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਤੋ ਸੰਗ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੬੬੭॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਸਜਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕੋ ॥ ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰਹੂ ਕੀ ਠਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿ ਸੁਨਜੋ ਕਹੁੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ॥੬੬੮॥ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥੬੬੯॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਜਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰਿਯ ਚੇਰਿਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਤੂੰ ਰਾਨੀ ॥੬੭੦॥ ਜਹਾਂ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਛਾਜਤਿ ਹੈ ਜਹ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਸਜਾਮ ਹਰੀ ਮਨੁ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹੁ ਗਹੀ ਹੈ ॥੬੭੧॥ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰ ਛੋਰ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਨ ਮੈ ॥ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਿਯਾ ਗਨ ਮੈ ॥੬੭੨॥ ਫਿਰ ਜਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ

ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੈਂ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੬੭੩॥ ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਹੇਤ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੬੭੪॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਸਾ ਨਹੀ ਧਾਰਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦੁ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੬੭੫॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਐਸਿ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੬੭੬॥ ਅਥ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥ ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੭੭॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੇਖ ਰਹਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪਯਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਿ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੬੭੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤਿਯਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲਯਾਉ ਮਨਾਈ ॥੬੭੯॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਮਨੋ

ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੁ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੯੦॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਤੂੰ ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਕਹਿ ਕਉਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਖੇਲਹੁ ਤਾਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੯੧॥ ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਈ ਹੋ ਹਉਂ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ ॥੬੯੨॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਸੋਂ ਕਹੋਂ ਚਲੀਐ ਕਛੁ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋਂ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਰੀ ॥੬੯੩॥ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨ ਮਾਨਨਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥ ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰ ਸੇ ਸੁਧਰੇ ਮਨੁ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੁ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥੬੯੪॥ ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਰੇ ਹਉ ਪਾਸ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਅਉਰੈ ॥੬੯੫॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਸੁਰ ਤ੍ਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ ॥੬੯੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋ ਤਬ ਮੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥ ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜੀ ਜਦੁਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਹਾ ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਜੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੭॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋਂ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਮਾਨ ਨ ਕੱਯੈ ॥ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾਂ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੱਯੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈਂ ਜਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਨਚਿਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿਹਿ ਗੱਯੈ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕਿਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਸਉਂਹ ਨ ਖੱਯੈ ॥੬੮੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਹਉਂ ਨ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਟਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾਂ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿ ਆਨਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਜਾਉਂ ਰੀ ਜਉ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ ॥੬੮੯॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲਿ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥ ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਬ ਓਊ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥੬੯੦॥ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਨਈ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥੬੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠਿ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਜੁ ਨਹੀਂ ਰੁਚਈ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂੰ ਕਿਨ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ ॥੬੯੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਜੋ ਫਿਰ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥ ਐਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਸੋਂ ਹੇਤ ਕਹਾਂ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬੯੩॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਬੋਲ

ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਲਿਆਇਹੁੰ ਹਉਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਤੇ ਮਨੁ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥੬੯੪॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹਉਂ ਚਲਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਜਾਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਐਹੋਂ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿ ਮਨੈਹੋਂ ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨਿ ਮਿਲੈਹੋਂ ਜੂ ਲਯਾਇ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋਂ ॥੬੯੫॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਨਹਿ ਤੁੱਲਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁੱਲਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਸੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਵਾ ਕੀ ਅਭਾ ॥ ਮਨੁ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ ॥੬੯੬॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੁ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਈ ॥੬੯੭॥ ਜਿਹ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈਂ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈਂ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੋ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ੬੯੮॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥ ਕਉਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥੬੯੯॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਿਹੋਂ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਜਿਯ ਨ ਮੇਰੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਨੇਹੁ ਘਨੇਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਹਉਂ ਉਠਿ ਜਾਹ ਜੋਊ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੦॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਹਿ ਲਯਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਤੂੰ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹਿ ਮਾਨਤਿ ਹੈਂ ਕਛੁ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋਂ ਤੁਮਰੋ ਮਗੁ ਹੇਰਤ ਠਾਢ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥੭੦੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਿਹੋਂ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂੰ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੂੰ ਨ ਲਖੈ ਕਛੁ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੋ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥੭੦੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲਿਯੈ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋਂ ਕਹਿ ਆਈ ॥ ਹੋਹੁ ਨ ਆਤੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉਂ ਲ੍ਯਾਵਤਿ ਹੋਂ ਉਹਿ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥ ਇਤ ਤੂੰ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋ ਬਿਨੁ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥੭੦੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਠਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛ ਕਹ੍ਯੋ ਕਛੂ ਸੋ ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤਿ ਤੋ ਰੀ ॥ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਅਹੋਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥੭੦੪॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਿਕਾ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਬ ਸੋ ਉਠਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਆਗੀ ॥ ਉਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੭੦੫॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲਿਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਰੀ ਨਹਿ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਤੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਉਂਗੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤਿ ਹੌਂ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈਂ ਦਿਵਾਨੀ ॥੭੦੬॥ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਜਿ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਬਕ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇ ਸਭ ਜਾਨਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਨੇਰੋ ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਤੌਂ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਿਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੁ ਪਾਹੁਨ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੭॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈਂ ਉਠਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ

ਤੇ ਰਹੀ ਹਠਿ ਬੈਠ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਨਕੋ ਕਛੁ ਜੈਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋ ਗੀ ॥ ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਗੀ ॥ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਊ ਯੋਂ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰਿ ਬਘੰਬਰ ਜੋਗੀ ॥੭੦੮॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਂਧਿ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈਹੈ ॥ ਏਤਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿ ਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭੦੯॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥ ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥ ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹਉਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੌਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ॥੭੧੦॥ ਯੌਂ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਬੁਲਾਇ ਲਿਉਂ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਨ ਕਰੈਂ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥੭੧੧॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੌਂ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੇਂ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥ ਤ੍ਵੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਜਗੀ ॥੭੧੨॥ ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੌ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰਿ ਤ੍ਵੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੧੩॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੪॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੂ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥ ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿਹੌ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ॥ ਸਖੀ ਅਉਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ

ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥੭੧੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਰੀ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨ ਸੁਨੈਬੇ ਕਉ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੂੰ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਆਈ ਪਠੀ ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥੭੧੬॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਚਲਿਯੈ ਉਠ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਕਹਯੋ ਸਾਚਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋਂ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨਿ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੋਂ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੭॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗਿ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥੭੧੮॥ ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲਿਯੈ ਬਲਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂ ਕੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿ ਛੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹਯੋ ਹਮ ਓਰ ਸਭੈ ਤਜਿ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ ॥੭੧੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਦੂਤੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਹਸੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਿਕ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੁਹਿ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲਿ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭੨੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਬਹੀ ਉਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਹੋ ਰੀ ॥ ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲਿਯੈ ਤੁ ਕਹੈ ਹਮ ਸਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥ ਸਯਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਇਹ ਸਾਥ ਕਰੈ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਥੋਰੀ ॥੭੨੧॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥ ਇਹ ਜਾਨਤਿ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਂਧ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਤਿਹ ਲਜਾਵਹੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੭੨੨॥ ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ

ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ ॥੭੨੩॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹ੍ਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢ੍ਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤੋਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨ ਰੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋਹੂ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੭੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈਂ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾ ਕੋ ਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿੱਤ ਚਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੭੨੫॥ ਯੌ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੇਰੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੈ ਤ੍ਰਨਜੋ ਸੁਨ ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ ॥੭੨੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿਹੋਂ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ਅਘੈਹੋਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਚੈ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈਹੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਜੀਵਤਿ ਰੂਪ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥੭੨੭॥ ਅਥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾਂ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੇ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤਿ ਮੂੜ੍ਹ ਮਨਾਈ ॥ ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰੁਚੋ ਇਨ ਸੋਂ ਨਹਿ ਆਪਨ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪਹਿ ਧਾਈ ॥੭੨੮॥ ਅਉਰ ਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਊਪਰ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥੭੨੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸਹਿ ਕਿਉਂ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਚਲਿਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉ ਕਹਜੋ ਆਯੋ ॥ ਕਿਉ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਥੀ ਕਿ ਬਡੋ ਠਗ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਇ ਕਹਜੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭੩੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲਿ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋਂ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਨਿ ਆਯੋ ॥੭੩੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਜੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਹੇਤ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤੁਮਹੂ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਅਖਿਯਾਂ ਭਰ ਲੀਨੀ ॥੭੩੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤੁ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਹੀਂ ॥ ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀਂ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹਿਯਾਂ ਚਲਿਯੈ ਹਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀਂ ॥ ਹਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਨਾਹੀ ਜੂ ਨਾਹੀਂ ॥੭੩੩॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹਿਯਾਂ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭੁਗਿਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਜੋ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ ॥੭੩੪॥ ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮਨਿ ਮੇਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲ ਖੇਲਹਿੰ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੇਰੇ ॥ ਮਾਨਤਿ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥੭੩੫॥ ਤਜਾਗ ਕਹਜੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਨਾਹਕ ਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋ ਕਹਿਡਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੭੩੬॥

ਕਾਨ੍ਹ ਰਸਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਾਥਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਬ ਖੇਲ ਹਜਾਂ ਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੁਰਿ ਪਿਆਰੀ ॥੭੩੭॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆਂ ਕਰ ਕੈ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੭੩੮॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਜਿਨ ਸੰਗ ਰਚਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆਂ ਭਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋਂ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੇ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹਿ ਮਾਰੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥੭੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ ॥ ਆਇ ਹੋਂ ਹਉਂ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੋਂ ਬਿਕਿਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਤੋਰੀ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਹਯੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨ ਸਖੀ ਅਭਿਮਾਨੋ ॥੭੪੦॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਰਿ ਭਰੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥੭੪੧॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰ ਬੋਲ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉਂ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਸੋਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਕੇ ਪਹਿ ਜਿਉਂ ॥ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਉਨ ਕੋਪਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਹੁ ਕਿਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨਿਯੈ ਬਤਿਯਾ ਹਮਰੀ ਬਲ ਇਉਂ ॥੭੪੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਯੋ ਹਉਂ ਤੇਰੋ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖਿ ਮੋਹਯੋ ਸੁ ਹਉਂ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਅਲਕੈਂ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ

ਹੇਰੇ ॥੭੪੩॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁੱਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲਿਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ ॥੭੪੪॥ ਅਤਿ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਉ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਰਾਨੀ ॥ ਤਜਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੭੪੫॥ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤਿ ਹੋਂ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋਗੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ ॥ ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿਹੋਂ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੋਗੇ ॥ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਰੋਗੇ ॥੭੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਭੀਨੀ ॥ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਂਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਗੇ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥੭੪੭॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਭੀਨੀ ॥ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨ ਲੀਨੀ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿੰਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਯੋਂ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤੀ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੭੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ ॥ ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਗ ਭਰੇ ॥ ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਤੂਟ ਕੇ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥ ਪਿਯ ਕੇ ਮਿਲਏ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਹਿਯਾ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੇ ਨਿਕਰੇ ॥੭੪੯॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੌ ਕਿਧੌਂ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੈ ਜਸ ਛਾਯੋ ॥੭੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਇਮ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ

ਕੋ ਗਹਿ ਹੈਂ ॥ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈਂਗੇ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈਂ ॥ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਬੋ ਚਹਿ ਹੈਂ ॥ ਪਹੁਚੈਗੀ ਨਹੀਂ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏਕ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝ ਤਹਾ ਰਹਿ ਹੈਂ ॥੭੫੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਸਜਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬਾਜ ਪਰਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥੭੫੨॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਂਤਿ ਬਹੀ ॥ ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥ ਭਾਖਿ ਕਹੀ ॥ ਪਿਖਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥੭੫੩॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੭੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੭੫੫॥ ਬਿਨਤਿ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਮੋ ਮਸਤਕ ਤ੍ਵੈ ਪਗ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ ॥੭੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ਅਫਜੂ॥

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨਿ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਿਤ ਕੈ ਅਤਿ ਸੇਵੀ ॥ ਜਾ ਰਿਪੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥ ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ ਅਸੇਵੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥੭੫੭॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਲੁਮ ਸੁੰਭ

ਸੰਘਾਰਨਿ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਸ ਨਾਮ ਇਸੀ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਜੋਸ ਲਗਜੋ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥੭੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ ॥ ਜਸੁਧਾ ਪੁਰਤ੍ਰਿਯ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਉ ਸੰਗ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥੭੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥ ਗਹਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਚੰਡਿ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥੭੬੦॥ ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ਹ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਸਜਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਕੋਪ ਡਸਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਝਕਝੋਰੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭ ਨੇ ਮਿਲ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੇ ॥ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰੱਯੇ ॥ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਜੋ ਅਹਿ ਸਜਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹ ਯਾ ਬਧ ਕਾਰਜ ਕੱਯੇ ॥ ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲੱਯਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲੱਯੇ ॥੭੬੨॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹਿ ਸਾਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੇਦ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸਾਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੭੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਮ੍ਹਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈਂ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਜੋ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੁ ਘਾ ਕੋ ॥੭੬੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖੀਸਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸਿ ਕਰਜੋ ਤਿਨ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਜੋ ਤੁਅ ਸਾਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸਜਾਮ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੂਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੬੫॥ ਪੂਜਤ ਭੇ ਜਗ ਮਾਤ ਸਭੈ ਜਨ ਪੂਜਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਡੇਰਨ

ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰ ਧਾਰਿ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਜ ਚੰਡਿ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਘਰ ਆਏ ਮਿਲਿ ਦੋਇ ॥ ਅੰਨ ਖਾਇ ਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ ॥੨੬੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡਿ ਪੂਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ਅਫਜੂ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਥੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀਂਗ ਅਕਾਸ ਖਹੇ ਹੈਂ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਸੋ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਕਰਿ ਜੋਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥੨੬੮॥ ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬਗਾਇ ਦਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਹੀ ਜਾਇ ਗਿਰਯੋ ਸੁ ਨਹੀ ਉਬਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੂਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥੨੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜਉ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਤਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਵੈ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਨੰਦ ਸੁ ਤਾ ਹਰਿ ਤ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਵਾ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉ ਬਕ ਬੀਰ ਮਰਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਜਬ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੨੭੦॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਐ ॥ ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ ਅਉਰ ਕਛੂ

ਨਹਿ ਤਾ ਬਧਿ ਆਪਨ ਉਬਰੀਐ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲ ਉਠ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ ਕਰੀਐ ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਬਲ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰਵਾ ਹਰੀਐ ॥੭੭੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਰਿਖਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਵਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮਰੈ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਅਘ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਥਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਰੀਐ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੋਂ ਸੰਗ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥੭੭੨॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਨਿ ਤਉ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਤਬ ਕੰਸ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪਾਛੈ ਤੇ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮਿ ਰਖਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਵਲਿਯਾ ਗਿਰਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੭੭੩॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨੱਯੈ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਸਟੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਥਿਰ ਕੱਯੈ ॥ ਬੋਲਿ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੋ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜੱਯੈ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅੱਯੈ ॥੭੭੪॥ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉਂ ਤਾ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਵਾ ਕਹ ਇਉਂ ਤਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਉਪਜ੍ਯੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਿਉਂਤਾ ॥ ਜਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਉਂਤਾ ॥੭੭੫॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜ੍ਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ ॥ ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਈ ਕਹੌਂ ਸੋਈ ਬਾਤ ॥੭੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਤਹ ਕੋ ਉਠਿ ਸੋ ਰਿਪੁ ਹ੍ਵੈ ਹਯ ਦੀਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰ੍ਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥੭੭੭॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਪਾਉਂ ਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਦੀਨ ਨ ਲਾਗਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ ॥ ਫੇਰ ਗਹ੍ਯੋ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਨ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ ॥ ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੈਂਕਤ ਹੈ

ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ ਪੈਗ ਪਰ੍ਯੋ ਸੋਊ ਜਾਈ ॥੭੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਬਲ ਵਾ ਰਿਪੁ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਢਿ ਬਡੇ ਡਰਵਾਨ ਕਿਧੋਂ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ ॥੭੭੯॥ ਤਿਨ ਬਾਹ ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤਬੈ ਝਰਗੇ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸਮ ਓਰਨ ਕੀ ਸੋਊ ਹੈ ਗਰਗੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਜੂਝ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਊ ਫਿਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਘਰ ਗੇ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਕਰ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿ ਗ੍ਯੋ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰ ਗੇ ॥੭੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰ੍ਯੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰ ਕੈ ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰੱਛਨ ਕੋ ਹਰਨਾਕਸ ਮਾਰ ਡਰ੍ਯੋ ਨ ਉਬਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਰੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ ਲਈ ਡਰ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥੭੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗ ਗਊਅਨ ਲੈ ਸੁ ਗਏ ਬਨ ਮੈ ॥ ਮਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਹਰ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਇਉਂ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਬਧ੍ਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ ॥੭੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕਿਸਨ ਕੇ ॥ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਕਰੀ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਸ੍ਯਾਮ ਤਰ ਪਗਨ ਕੇ ॥ ਹੋ ਮਨਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾਂ ਸੰਗ ਲਗਨ ਕੇ ॥੭੮੩॥ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਨਿ ਪਾ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਬਧੋ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਆਯੋ ਹੋਂ ਹਉ ਸੁ ਘਨੇ ਰਿਪੁ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ ॥੭੮੪॥ ਤਬ ਹਉ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਹੋਂ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਿਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿਹੋ ॥ ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਥ

ਚੰਡੂਰਹਿ ਸੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬਡੇ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿਹੋ ॥੭੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕਿਸਨ ਸੋ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਫੁਨਿ ਨਿਜਕਾਹਿ ॥੭੮੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਸਭ ਭੇਦ ਦੇ ਫਿਰ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁੱਧੁ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਜੋਇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮੇਢਾ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ ॥੭੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸਵ ਜੂ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਛੱਛਨ ਆਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਗਹੀ ਬਲ ਸੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੭੮੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸਿ ਕੋ ਧਾਮ ॥੭੮੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਂਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਿਧੋਂ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਅੰਕੁਸ ਸੋਂ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰਿਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਿਰ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੭੯੦॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤ ਧਾਮ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਹਾਥ ਬੁਲਾਇ ਪਠਯੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਨੰਦ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਾਈ ॥੭੯੧॥ ਅਥ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਆਗਮਨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ

ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਚਲ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਬਕਰੇ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਅਗੈ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਤ ਘਨੋ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪਾਪ ਭਗੈ ॥ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ ॥੭੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ ॥ ਤਬੈ ਲਗੀ ਰੋਦਨਿ ਕਰਨ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ॥੭੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭਾਖੈ ॥ ਕੋ ਹੈ ਹਿਤੂ ਹਮਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜਿਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਖੈ ॥ ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਆ ਨਹਿ ਭਾਖੈ ॥੭੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖ੍ਯੋ ਉਦਰੇ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏ ਜੋਊ ਜੱਯਾ ॥ ਪਾਲ ਬਡੋ ਜੁ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਧੋ ਨ੍ਰਿਪ ਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲਿ ਪਠੱਯਾ ॥ ਪੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਪੈ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਰਹੱਯਾ ॥੭੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਥ ਊਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗੇ ਰਥ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ॥੭੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਚਲਿ ਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰ੍ਯੋ ॥ ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਤਨੋ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਇ ਈਂਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲ੍ਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰ੍ਯੋ ॥੭੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੰਗ ਅਖਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਕਉ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੭੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਨੇਹੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹ੍ਯੋ ਗਡ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਚਲਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੯੯॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਜਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਮਨਿ ॥ ਰਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਯੋਂ ਲਸਕੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨਿ ॥ ਚੰਦ ਮੁਖੀ

ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ॥ ਤਜਾਗਿ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨਿ ॥੯੦੦॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ ॥ ਭਾਖਤਿ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਆਪ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥੯੦੧॥ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜਿ ਕੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਹਮ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਧਰੈਂਗੀ ਜਟਾ ਅਪਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛ ਕਉ ਮਾਂਗ ਅਘੈਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਤਜਾਗਿ ਕਹਜੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੨॥ ਬੋਲਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਤਜਾਗਿ ਕਹਜੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕਉ ਚਿਪੀਆ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ਕਹਜੋ ਨਹੀ ਬੂਡ ਮਰੈਂ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਂਗੀ ॥ ਮਾਨਿ ਬਿਯੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਸਾਥ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੈਂਗੀ ॥੯੦੩॥ ਜਿਨਹੂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਸ ਸਹਜੋ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਹ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ ॥੯੦੪॥ ਮੁੰਦ੍ਰਕਕਾ ਪਹਰੈਂ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈਹੈਂ ॥ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਧਰਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗੈਹੈਂ ॥ ਪੈ ਕਸਿ ਕੈ ਸਿੰਙੀਆ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੫॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ਕਹਜੋ ਅਪਨੇ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਘਾਤ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਛੁਰੀ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਹਮ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥੯੦੬॥ ਸੇਲੀ ਡਰੈਂਗੀ ਗਰੇ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪਨੇ ਕਟਿ ਸਾਥ ਕਸੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਿਧੋਂ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧੂਪ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਘੋਟ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਜਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੭॥ ਧੂਮ ਡਰੈਂ ਤਿਹ ਕੇ

ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈਹੈਂ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ਕਿਧੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਧ੍ਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਪਾਇਨ ਧੂਰਿ ਕਿਧੋਂ ਸੁ ਬਿਭੂਤਿ ਕੀ ਠਉਰ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਹਿਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਐਸਿ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੮॥ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨਿ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਰਿਝੈਹੈਂ ॥ ਮਾਂਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਲ੍ਯੈਹੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈਂ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੯॥ ਠਾਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਜੈ ਮਿਰਗਾਇਲ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿੰਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਰਹੈਂ ਉਘਰੈਂ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਉਤਾਇਲ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮੀਚਤੇ ਆਂਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ ॥੯੧੦॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਥੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਚੰਦ ਕਰਾ ਸੀ ॥ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨ ਸੋ ਸਾਨ ਬਨੀ ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖਿਯਾਂ ਸਮ ਗਾਸੀ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸਿ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੁ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਭਈ ਸੂਕ ਜਰਾ ਸੀ ॥੯੧੧॥ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਠਾਢਿ ਉਡੀਕਤਿ ਗੋਪਿ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੁ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈ ॥੯੧੨॥ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੋਂ ਜਮਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਸੁ ਅਬੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਕੈ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸ੍ਯੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ ॥੯੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਜਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੯੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰ ਭੁਜਾ ਸਹਸੇ ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਨੰਦਗ ਛਾਜੈ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਫੁਨਿ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੯੧੫॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲ੍ਯੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੀ ਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨਿ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖ ਹੈ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥੮੧੬॥ ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਉਠ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਈ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜ੍ਯੋ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਆਈ ॥ ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਨ ਸਹਿਤ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਣੰ ॥
ਕੰਸ ਧੁਬੀਆ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸੋਭਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਰ ਨਹਿ ਸਕਤ ਉਚਾਰ ॥੮੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਜਟਤੰ ਨਗ ਭੀਤ ਰਹੈਂ ਦਮਕੈ ਦੁਤਿ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਅਟਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖਿ ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈ ਪੁਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥੮੧੯॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਥੋ ਮਗ ਬੀਚ ਚਲ੍ਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਉ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਤਉ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਉਂ ਗਿਰ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥੮੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟਿ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟ ॥੮੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰ ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀ ॥ ਬਾਕਾਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨ ਚੀਰ ਪੈਨਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ ॥੮੨੨॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਬਾਕ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਬਰੁ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੂੰਡ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਸੋਂ ਪੂਛਯੋ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ

ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ ॥੮੨੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੋ ਬਰ ਵਾਹਿ ਦਯੋ ਬਰ ਪਾਇ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਪੈ ਤਿਨਹੂੰ ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਕੈ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ ॥ ਬਹੁ ਦੈ ਕਰ ਲੱਜਤ ਹੋਤ ਬਡੋ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਥੋਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ ॥੮੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧੋਬੀ ਕੋ ਬਧ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਧ ਕੈ ਧੋਬੀ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਾਮ ॥ ਰਥ ਧਵਾਇ ਤਬ ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਮ ॥੮੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸਜਾਮ ਮਿਲ੍ਯੋ ਬਗਵਾਨ ਸੁ ਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕੈ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਬਰੁ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਲਈ ਜਿਯ ਕੀ ਘਨਸਜਾਮ ਤਬੈ ਬਰੁ ਵਾ ਉਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੮੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕਉ ਦਯੋ ਰੀਝਿ ਮਨੈ ਘਨਸਜਾਮ ॥ ਫਿਰ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਮੈ ਗਏ ਕਰਨ ਕੂਬਰੀ ਕਾਮ ॥੮੨੭॥

ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਅੱਗ੍ਰ ਮਿਲੀ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਗੰਧ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਊਂ ਹਉ ਯਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਲਯਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਰੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰਯੋ ॥੮੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਮਾਲਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਨ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥੮੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਏਕ ਧਰਯੋ ਪਗ ਪਾਇਨ ਪੈ ਅਰੁ

ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਗਹ੍ਯੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ॥ ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾ ਕੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਬਕ ਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੋ ॥੯੩੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਧਾਮ ਅਬੈ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਡਰ ਸੋਂ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ਕਿ ਮੋ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਕਰਿਹੋਂ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹਉਂ ਬਰ ਸੋਂ ॥੯੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸਵਾਰ ਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਤੇ ਕਰਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਗਾੜ੍ਹੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨੁ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਨੁ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥੯੩੨॥ ਗਾੜ੍ਹੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰੁਪਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ॥ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢ ਕੈ ਠਾਢੋ ਹੈ ਪੇਖੈ ਜੋਊ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪ੍ਯੋ ਮਘਵਾ ਡਰਪ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੈ ॥ ਧਨੁ ਕੇ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋਧਨ ਮਾਰਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਿਖੈ ॥੯੩੩॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨ੍ਯੋਂ ਕਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਚੂਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮਿਯੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥੯੩੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਲਗ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥ ਸੋਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵਜੂ ਉਠਿ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥੯੩੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਉਨੈ ਠਉਰ ਜਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਅਤਿ ਸ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਖ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਨਹੀਂ ਗਹੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬਟੇ ਅਸੁ ਨੱਕ੍ਰ ਭਾਂਤਿ ਹ੍ਵੈ ਬਹੇ ॥ ਗੋਰੇ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ ਥੇ ਬਰਦ ਪਤਿ ਗੋਰੀ ਗਉਰਾ ਗੋਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥੯੩੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਨੈ ਕੀਨੋ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟ ਨ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਕ੍ਵੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਐਸੇ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਸਾਰੋ ਦਲ ਸ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਕੇਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨ ਹਰ ਹਰਿ ਤਾਤੋ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਗਜਨ ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈਂ ਛੁਟੀਂ ਜਾ ਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ ਛੀਟ ਛਬਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥੮੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਲੀ ਧਨੁ ਟੂਕ ਸੋਂ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ ॥ ਤਿਨ ਸੁਨ ਕੈ ਬਧ ਸ੍ਰਉਨ ਨ੍ਰਿਪ ਔ ਪੁਨਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਚਮੂੰ ਧਸ ਬੀਰਨ ਕੀ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਝੂਝਿ ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੇ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ ॥੮੩੯॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਵਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥ ਸੋ ਝਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਰਨਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੮੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋਂ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਗੇ ਥੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੮੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੈ ਅਤਿਹਿ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਜਿਯ ਹੋਇ ਕੈ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥੮੪੨॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜੇ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗਭੂਮਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕ ਠਾਂ ਰਖਿਯੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈ ਗਨ ਕਉ ਤਿਸਟਾਵਹੁ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਮੱਲਨ ਠਾਢ ਕੈ ਆਪ ਸਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਕਟਿ ਆਵਹੁ ॥੮੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ ॥ ਠਾਢ ਕਿਯੋ ਗਜ ਪਉਰ ਬਿਖੈ ਸੁ ਰਚਯੋ ਰੰਗਭੂਮਿ ਕੋ ਠਉਰ ਨਵੀਨੋ॥ ਮੱਲ ਜਹਾਂ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪੁ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ ॥ ਐਸੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਠਉਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਸੁ ਦੀਨੋ ॥੮੪੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪਉਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਐ ਕੈ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਰ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਪਿਖਯੋ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ

ਕਹਜੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਯੋਂ ਮਨੁ ਪੁੰਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥੮੪੫॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਭਰ ਸੁੰਡ ਲਏ ਭਟ ਸੁੰਦਰ ਸੋਊ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋਂ ਗਰਜਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉੱਪਮ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਧਿਯਾ ਅਰਿ ਜੋਊ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਸੋਂ ਮਨੁ ਖੇਲਤ ਦੋਊ ॥੮੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪੁ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਟ ਲਗੀ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਰ ਗਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥੮੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਧਿ ਧਰਜੋ ਗਜ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗਭੂਮਿ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਪਿਖਜੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਜੋ ਇਨ ਮੱਲਨ ਸੋਊ ॥ ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਜੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਤਾਤ ਲਖਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਜੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰ ਖੋਊ ॥੮੪੮॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਮੱਲਨ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ ॥ ਮੁਸਟ ਕੇ ਸਾਥ ਲਰਜੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਜੂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤਹਾ ਘਟਿਕਾ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੪੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ
ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਮਲ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਜੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਥੂ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਪਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਥਾਪਰ ਸੋਂ ਸੋਊ ਮਾਰ ਡਰ੍ਯੋ ॥੮੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੂਦਿ ਤਬੈ ਰੰਗਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਥੋ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੰਸ ਲਈ ਕਰਿ ਢਾਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਅਸਿ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਉਰਿ ਦਈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਫਾਂਧ ਗਏ ਅਤਿ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥੮੫੧॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕ੍ਯੋ ਧਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਰ ਪਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਛਯੋ ॥ ਕਟਿ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਵਾਹਿ ਲਯੋ ॥੮੫੨॥ ਰਿਪ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੈ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਿਮ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਦੋਊ ਮੱਲ ਮਰੇ ਰੰਗਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਤਹਾਂ ਪਹਰੇਕੁ ਲਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਊ ਆਨਿ ਮਰੇ ॥ ਰਖਿ ਸਾਧਨ ਸੱਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭ ਤੇ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ॥੮੫੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖ ਮਾਨਿ ਮਨੈ ਤਜਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਕੋ ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਛਾਰ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ ॥੮੫੫॥ ਰਿਪ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਕੈ

ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਭਏ ਬਸਿ ਮੋਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਹੂਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ ॥੮੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਫਿਰ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਹਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹਉਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ ਹੀਨੀ ॥੮੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜਯੋਂ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪਜਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਪੈ ਜਿਮ ਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਕੀ ਪੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗਿ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥੮੫੮॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ ਜਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਭੈ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥੮੫੯॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਚਯੋ ਜਿਨ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨਹੂ ਬਕ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹਨਿ ਦੱਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਜੋ ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਲੱਯਾ ॥ ਸੋ ਪੁਰਬਾਸਨਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨਿਯੇ ਸਖੀ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹਯਾ ॥੮੬੦॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਲਾਪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰਯੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨਹੂ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰਯੋ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ ॥ ਹਾਹੁਕ ਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਯੋ ਸੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ ॥੮੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋਂ

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਯ ਮੈ ਤਿਹ ਧਯਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਯੋਂ ਮੁਰਝਾਵਤਿ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾ ਸਸਿ ਜਯੋਂ ਪਿਖਿ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ ॥੯੬੨॥ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁ ਟਾਰੀ ॥ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਪਠਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਕਹ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤਿ ਹੈ ਸੁ ਹਹਾ ਰੀ ਹਹਾ ਰੀ ॥੯੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੋਲਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨਿ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰ ਗਏ ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਂਸੀ ॥ ਔ ਰਿਸ ਮਾਨਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ ॥ ਤਯਾਗਿ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੰਗ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸੀ ॥੯੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗਿ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਰ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਐਸੇ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੬੫॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਂਖਨ ਆਗਹਿ ਠਾਢ ਲਗੇ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀ ਕਿਹ ਹੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਹੇਤ ਤਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸੌ ਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਯੋ ਜਿਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤਿ ਹੈ ਪਿਖਿਯੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਹਹਾ ਮੋਰੀ ਮਾਈ ॥੯੬੬॥ ਬਾਰਹ ਮਾਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰਿ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ ॥ ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਧੌ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਰੁ ਤਯਾਗਿ ਤਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕੀ ਮਾਨ ਤਮੈ ॥੯੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਪਟ ਰੰਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਇਕ ਸਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਸਮ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥ ਰਿਤੁ ਨਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ ॥ ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚਉਕ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ ॥੯੬੮॥ ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੇ ਕਿੰਸੁਕ ਫੂਲਿ ਸਖੀ ਤਹ ਪਉਨ ਬਹੈ

ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੬੯॥ ਜੇਠ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਚਿੱਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਤਨ ਲੀਪ ਸਭੈ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋਂ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ ॥ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੀ ਕਪਰਯੋਂ ਪਰ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੦॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਔਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰਿ ਉਡਾਈ ॥ ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ ਬੁਰੀ ਸੁ ਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਕਕਾ ਬਿਛਟਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਜਹਾਂ ਸਖੀ ਬੂੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦਾਦਰ ਅਉ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੨॥ ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਸਖੀ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਫਿਰੈਂ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੇ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ ॥ ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈਂ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਉ ਬਰਨਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੩॥ ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਚਿੱਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਕੇ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੪॥ ਕਾਤਕ ਕੀ ਸਖੀ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਖੇਲਤਿ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਚਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੇਤਹਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਸੇਤਹਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੱਘਰ ਮੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਨੀਰ ਘਟਯੋ

ਜਮੁਨਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੬॥ ਬੀਚ ਸਰਦ ਰੁਤਿ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਲਤਿ ਸਯਾਮ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਮ ਸੋਂ ਰਸ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਥੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਯੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸੁਧਿ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੋਵਨ ਲਾਗੀ ॥੮੭੯॥

ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਲੀਪ ਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਗਾਊਂ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰਹਿ ਠਾਊਂ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਊ ਹੈ ਭੁਗਿਯਾ ਧਰਨੀਧਰ ਨਾਊਂ ॥੮੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਜਨੇਊ ਸੁ ਸਯਾਮ ਗਰੈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਅਸ੍ਵ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਲਾਲ ਪਨੇ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੋ ॥੮੮੧॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪਰੋਹਿਤ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗੵੋ ਪਵੀਤ ਡਾਰਾ ਗਰੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਫਿਰਿ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਰਾਜੁ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਜੂ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੯੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਿਧੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜਯੋਂ ਦਮਰੀ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਕੈ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀ ਨੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੪॥

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਧਨੁਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨੁ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰਬੀਰ ਭਲੇ ॥ ਗੁਰ ਪਾਸ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲਰਾਜ ਛਲੇ ॥੮੯੫॥ ਚਉਸਠ ਦਿਨਸ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ ॥ ਪੈਸਠਵੇਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਗੁਰ ਸੋਂ ਉਠ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਤਉ ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਕਿਧੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਸੁਤ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਂਗ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੋਇ ਦੀਨੀ ॥੮੯੬॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਤਟ ਸੋ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਆਏ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹਿੰ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤਿਨਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥੮੯੭॥ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਜਬਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ

ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਪਛਾਰਯੋ ॥੯੮੮॥ ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਧੁਨਿ ਹੋਵਤ ਕਾਢ ਲਿਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੋ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੯੮੯॥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਟੇਰਿ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ॥ ਮੋ ਗੁਰ ਕੋ ਸੁਤ ਹਯਾਂ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਜਮ ਸੋਂ ॥ ਜਮ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਸੋਂ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਕਰਿ ਫੇਰ ਨ ਪੰਡਿਤ ਬਾਮਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸੋਂ ॥੯੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਮ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਕਿਧੋਂ ਹਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਆਨਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲਯਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥੯੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਲੇ ਆਇ ਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨਿ ਗਈ ਪਰਾਇ ॥੯੯੨॥

ਇਤਿ ਧਨੁਖ ਸੀਖ ਗੁਰ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ਦਿਯੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਅਥ ਊਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸਿਉਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਭੇਜ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਦੱਯੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੇ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਧ੍ਰਮ ਮੱਯੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੂ ਔਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰੱਯੈ ॥੯੯੩॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿੱਤ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਯਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥੯੯੪॥ ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਯੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ ॥ ਸੁਨ ਕੈ

ਬਤਿਯਾ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਊਧਵ ਪੇਚ ਕਏ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਅਏ ॥੯੯੫॥ ਸਯਾਮ ਗਏ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਹੀਨੋ ॥ ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰਹਯੋ ਬਹੁ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੯੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਰਯੋ ਧਰ ਪੈ ਉਠਿ ਫੇਰ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਊਧਵ ਇਉਂ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਅਬ ਕਾਰਨ ਕਿਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਅਬ ਪਾਇ ਲਗੋ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਪਾਪ ਪਛਾਨਿ ਕਛੂ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ॥੯੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸਿਉ ਤਿਨ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਥੋ ਸੁਤ ਸੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨਹਿ ਛੀਨੋ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਪਤਿ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਸਾਸ ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨੋ ॥ ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੯੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਠਿ ਊਧਵ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਪੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋਂ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤਿਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਭਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਜੀਜੈ ॥ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨਿ ਛੀਜੈ ॥੯੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਮ ਊਧਵ ਤੇ ਬਤਿਯਾ ਫਿਰਿ ਊਧਵ ਕੋ ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਭਾਗਯੋ ॥ ਔਰ ਦਈ ਸਭ ਛੋਰ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉ ਜੁਗਿਯਾ ਇਹ ਤਯੋਂ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥੯੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੋ ਦ੍ਰੁਮ ਠਉਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾਂ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੈਠ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨੁ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਸੁਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੯੦੧॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ

ਲੀਜੈ ॥ ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲਿਯੈ ਜੋਊ ਕਾਜ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੌਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋਊ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਰਹੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾ ਤੇ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥੯੦੨॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਊਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾ ਸੁਨਿ ਬਜੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁਨਿਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੯੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਕੈ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਤੁਮ ਜਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਯੌਂ ਜਸੁ ਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੯੦੪॥ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਇਮ ਊਧਵ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਊਧਵ ਯੌਂ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋਊ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਨਵੀਨੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਲੀਨੀ ॥੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰੁ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਕੋਪ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗ੍ਯੋ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤ੍ਯਾਗ੍ਯੋ ॥੯੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਤਜ੍ਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਤਿਤਨੇ ਹਮ ਆਪਨ ਅੰਗ ਡਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ਤਹਾਂ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਗੁਨ ਹੀ ਉਚਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਖੈ ਮਰਿਹੈਂ ਬਿਖੁ ਇਕ ਯੋਂ ਕਹੈ ਧ੍ਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਂਗੀ ॥੯੦੭॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਊਧਵ ਯੋਂ ਉਚਰੋ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਲਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ ॥ ਜੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਪਠ੍ਯੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵਲ ਭੇਖਨ ਅੰਗ ਧਰੋ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਕੈ ਬੀਚ ਅਰੋ ॥੯੦੮॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ

ਮੈ ਮੁਹਿ ਕਾਨਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤਟੰਕ ਧਰਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੋਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾ ਨ ਗਨਾਏ ॥ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਊਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ ॥੯੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਕਹੈਂ ਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਹੀ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਡਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪਿਯਾ ਕਰਿ ਬੀਚ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਯੌਂ ਕਹੈਂ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖਾਹਿ ਮਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰੈਂਗੀ ॥੯੧੦॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੋ ਅਬ ਧੋ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਛਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਗ੍ਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੇਤ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈਂ ਸਿਤ ਮੋਤਿਨਹਾਰ ਗਰੇ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਮੈਨ ਚੜ੍ਯੋ ਸਰ ਲੈ ਬਰ ਕੈ ਬਧਬੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨੁ ਜਾਨਿ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਸੋਊ ਲਗ੍ਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੀਂਗਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੈਨ ਲਗ੍ਯੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਲਗ੍ਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰ ਫੂਲਿ ਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰ ਸਾਰਸ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਚੇਤ ਚੜ੍ਯੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤਿ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹ੍ਯੋ ਗਹਿ ਹੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੪॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ ਅਰੁ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪੈਰ ਪਰਾਗ ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨਿ ਕੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਮਾਲਨਿ ਲੈਬ ਕਰੋ ਰਸ ਕੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਕੇ ਸਮ ਔਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾ ਤਪਤਾਈ ॥ ਪੰਥ ਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ ਕੋਊਓ ਤਰੁ ਤਾਕਿ

ਤਰੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ ॥ ਜੇਠ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲਿ ਜਿਯ ਮਹਾਂ ਰਿਤੁ ਪਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਕਯੋ ਧਸਕਯੋ ਸਸਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿੱਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਬੈਸ ਅਵਾਸ ਰਹੈਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰਿ ਸੁ ਛਾਹਿ ਤਕਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਅਸਾੜ ਨਈ ਰਿਤੁ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਨ ਹੂੰ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਲ ਭਰੇ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਸਿੰਧੁ ਮਿਲੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਜਾਈ ॥ ਤੈਸੇ ਘਟਾਨ ਛਟਾਨ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਪਿਯ ਟੇਰ ਲਗਾਈ ॥ ਸਾਵਨ ਮਾਹਿ ਲਗਯੋ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ ਨਾਹਿ ਹਹਾ ਘਰਿ ਮਾਈ ॥ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਪੁਰ ਭਾਮਨਿ ਸੋਂ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਹਰਾਈ ॥ ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਮੂਸਲਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਮੇ ਤਜਿ ਗਯੋ ਹਮ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਯੋ ਬਲ ਧਾਰਿ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤ ਛਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮ ਕੈ ਦਰਸਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ ਨਭ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖਿ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹਿਯਰਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਿਥਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੦॥ ਕਾਤਿਕ ਮੈ ਗੁਨ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਉਜਲਤਾਈ ॥ ਜੂਪ ਜਹਾਂ ਤਹ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਿਗਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਘਰ ਆਂਙਨ ਦੇਖਿ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਿਜ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਰ ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧ ਸਨੇ ਸਰਿਤਾਨ ਘਟਾਈ ॥ ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲ ਹੰਸ ਕਲੇਸ ਬਢੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ ॥ ਬਾਸੁਰ ਰੈਨਿ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਛਿਨ ਮੰਘਰ ਮਾਸ ਅਯੋ ਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਮਸਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁ ਬਾਸੁ ਉਦਾਸ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲਤਾਈ ॥ ਕੂਲ ਦੁਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੂ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ ਮੁਰਝਾਈ ॥

ਲੋਭਿ ਰਹਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਗਹਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੩॥ ਮਾਹ ਮੈ ਨਾਹ ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਹ ਸੁ ਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦਯੋਸਨ ਰੈਨਿ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਿ ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਦੇਖਿ ਕਪੋਤ ਮਿਲੀ ਮੁਖ ਕੂੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਉਨ ਸੋਂ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਫਾਗ ਬਢਯੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨਿ ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ ॥ ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ ॥ ਸੋ ਛਬਿ ਮੈਨ ਲਖੀ ਜਨੁ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਭਤ ਆਗਿ ਜਗਾਈ ॥ ਆਸ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹਨਾਟਕ ਬਾਰਾਮਾਹ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋਂ ਤਿਨ ਟੇਰ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੯੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਹਿਯੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹਿਯੇ ॥ ਅਬ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲ ਕੌਨ ਜਿਯੇ ॥੯੨੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਗਯਾਨ ਕੋ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਉਚਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤਿ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਗਯਾਨ ਕੀ ਜੋ ਇਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੨੮॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਸੁਨ ਊਧਵ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਗਯਾਨ ਜਿਤੋ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਸਭ ਹੀ ਗਹਿਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋ ਚਹਿਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹਿਯੋ ॥੯੨੯॥ ਜਬ ਊਧਵ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਬ ਊਧਵ ਕੋ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ

ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਯਾਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਮਨੋ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੯੩੦॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਗਯਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥ ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨਮੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਨੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ ॥੯੩੧॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਹਉਂ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਲਯੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈਹੋਂ ॥ ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸਿ ਕਹੈਹੋਂ ॥ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝ ਹੈ ਬਿਧਿ ਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੋ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰਿ ਲਿਯੈਹੋਂ ॥੯੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਊਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਭੀ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਦੂਖ ਘਟਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਹੋਊ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰੋਊ ॥ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤਯਾਗਤ ਕੋਊ ॥੯੩੩॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਹਰਯੋ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਲਰਯੋ ॥ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਇਮ ਉਚਰਯੋ ॥ ਹਮ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਯੋ ॥੯੩੪॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥ ਦੈ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਸੁਨੋ ਬਤਿਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ ਅਬ ਤਯਾਗਯੋ ॥੯੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਜੱਯੈ ॥ ਪੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਉਤਰ ਦੱਯੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਾਹਿਯੈ ਤਉ ਕਰਿਯੈ ਪਰ ਯੋਂ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੱਯੈ ॥੯੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤਿਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਤਬ ਆਇ ਕੈ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਸਏ ਨ ਜਿਯੋ

ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਝਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਕਹਿਯੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿ ਹੋਂ ॥੯੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸਾਨੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹੈ ਬ੍ਯਾਕੁਲਿ ਹ੍ਵੈ ਬਤਿਯਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸਫਰੀ ਸਭ ਨਾਮ ਲੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥੯੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਇਮ ਬੈਨਾ ॥ ਭੂਖਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰੁਚੈ ਨਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬ੍ਯੋਗ ਬਿਖੈ ਬਸਿ ਗੇ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ ਯੌਂ ਉਚਰੈਨਾ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋਂ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੁ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ ॥੯੩੯॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਢਰ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੋ ਮਨੁ ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲ੍ਯੋ ਨਿਚੁਰੈ ਕੈ ॥੯੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਊਧਵ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਨੇਹੁ ਤਜ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਜਾਨਤਿ ਦੋਖ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠ ਗਏ ਰਥ ਭੀਤਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੯੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਹਿਯੋ ਘਟਿਕਾ ਦਸ ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਂਤਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੌਂ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ ॥੯੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਉਚਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਯਾਗ ਦਈ ਜਬ ਔਰ ਕਥਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤਿਯਾਂ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਜੋਊ ਸੰਗ ਅਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੯੪੩॥ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਮੋਰੇ ਜੁ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਜ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਔ ਮਥੁਰਾ ਕੋ

ਪਧਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਛੁ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੁ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੋ ॥੯੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਊਧਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੋਂ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਹਯੋ ਮਨ ਮੇਰੈ ॥ ਕਿਉ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰਿ ਡੇਰੈ ॥੯੪੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਸੋ ਰਿਦ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸੁਧਿ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਧਜਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋਂ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੬॥ ਜਾਹਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋਂ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੭॥ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਸੁਨਿਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲਿ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁੰਚਰੀ ਜਯੋਂ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥੯੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿਹੂੰ ਨ ਲਈ ਹੈ ॥੯੪੯॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੂੰ ਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਹੇਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਥੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥੯੫੦॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਚਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਊਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਆਪ ਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨ ਸੋਂ ਸੁ ਭਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ

॥੯੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਮਨ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮਹੂ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਊਅਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥੯੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਪਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਜੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਜੋਗਹਿ ਗਾਵੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ ਏਊ ਧਾਵੈ ॥ ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੯੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਜਾਕੁਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਊਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹਿੰ ਜਾਈ ॥੯੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਜੋਗ ਮਨੈ ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ ॥ ਥੋਰੇ ਹੀ ਦਜੋਸਨ ਮੈ ਮਿਲਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਹੋਇ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰ ਦੈਹੈ ॥੯੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਊਧਵ ਗਜਾਨ ਚਲਜੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾਪਤਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਰਥ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥੯੫੬॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਰਾਮ ਔ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ॥ ਕਹਜੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਸੋ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਔ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ਕੀ ਫੇਰ ਫਿਰਜੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤਮ ਸੋਂ ਦੁਖ ਥੋ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰਜੋ ॥੯੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਠਜੋ ਚਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪਾਸ ਅਯੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਉਨ ਦੁੱਖ ਕਹਜੋ ਹਮ ਪੈ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ॥ ਬਲਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਜਪਿਯੋ ਸੁਨਿ ਨਾਮਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ

ਬਢਯੋ ॥੯੫੮॥ ਊਧਵ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ਜਸੁਧਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹੱਯੈ ॥ ਊਧਵ ਤਾ ਸੰਗ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖੱਯੈ ॥੯੫੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਸੁ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਔਰਨ ਬਾਤਨ ਡਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਾ ਜਸੁਧਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪਿਆਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਗਨਤੀ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੂਤ ਪਧਾਰੋ ॥੯੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਆਪਨਿ ਜੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਆਵਹੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਇਆਨੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਮਾਨਤ ਥੇ ਅਬ ਸ੍ਯਾਨੇ ਭਏ ਤਬ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੬੧॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਅੱਯੈ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੀਖ ਕਹੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਹੀ ਪਲਵਾ ਠਹਰੱਯੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਮ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ਸੋ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮਰੇ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥੯੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤ੍ਯਾਗਿ ਰਹ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਮਰੇ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਆਵਹੁ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਮਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੯੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੀਜੈ ॥ ਆਵਹੁ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕੀਏ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਆਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਵਹੁ ਰੂਪ ਕਹ੍ਯੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਫੇਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੇ ਅਧਰਾਨਨ ਕੋ ਰਸ ਲੀਜੈ ॥੯੬੪॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਚ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਸੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹਿਯੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰਤ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪੁਤਰੀ ਦੋਊ ਹਾਰੀ ॥ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਭੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ

ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਹਮਹੂ ਹੈ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਆਵਹੁ ਤਜਾਗਿ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਗੀ ਅਬ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਤਜਿ ਆਵਹੁ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੬॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਨ ਬਿਗਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਮੋ ਪਰ ਕੈ ਸੁਨਿਯੈ ਪ੍ਰਭ ਏ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋਂ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਘਟ ਕਾਮ ਕਰਜੋ ਅਬ ਸਜਾਮ ਹਹਾ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੭॥ ਔਰ ਕਰੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਖੇਲਤਿ ਥੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੀ ਕਬਹੂੰ ਸੁਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਤੁਮ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਰ ਤੇ ਕਛੁ ਤਾਨ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੬੮॥ ਔਰ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਬਾਤ ਅਬੈ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ਤਜਾਗਿ ਤੁਮੈ ਮਥੁਰਾ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰਿ ਅੱਯੈ ॥ ਜਜੋਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੇ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਫਿਰਿ ਖੇਲ ਮਚੱਯੈ ॥ ਚਾਹ ਘਨੀ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੯੬੯॥ ਤੇਰੇ ਪਿਖੇ ਬਿਨ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਨਹੀਂ ਮੋ ਮਨ ਭੀਜੈ ॥ ਸੂਕਿ ਭਈ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਕਹਜੋ ਕਹੀ ਯੋਂ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਾਤਨ ਮੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਜੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਪਿਖੇ ਈ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਆਨਨ ਪੈ ਸਮ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕੋਰ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੦॥ ਊਧਵ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਜੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਦਿਖੱਯੈ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਸੁ ਹਹਾ ਕਹਜੋ ਟੇਰ ਹਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਆਵਹੁ ਨਾ ਚਿਰ ਲਾਵਹੁ ਮੋ ਜਿਯ ਕੀ ਅਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਜੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੯੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਹਹਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹੀ ਚਿਰ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਰਾ ਅਗ੍ਰਜ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਰੱਛਕ ਧੇਨ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਸਾਪ ਕੇ ਨਾਥ ਅਸੁਰ ਬਧੱਯਾ ਅਰੁ ਆਵਨ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਅਬੈ ਕਰਤਾਰ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਜੋ ਸੁਖਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਸੁਨੋ ਬਤਿਯਾ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹੋ ਬਕ ਕੇ ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਹੁ

ਮੋਹਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਭੀ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈਂ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖਫਾਰ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ॥ ਸਭ ਦੋਖ ਨਿਵਾਰ ਸੁਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖੇ ਬਿਨਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦੈ ॥੯੭੪॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਤੋਹਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਇਤੀ ਇਨ ਸੋਂ ਅਬ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਕੈਸੇ ॥ ਆਵਹੁ ਸਜਾਮ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਫਿਰ ਵੈਸੇ ॥ ਮਾਨ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਠਵੌਂ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਵਾ ਬਿਧਿ ਜੈਸੇ ॥੯੭੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਬੋ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਤਜਾਗਿ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਜੋਗਿਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਧਰ ਹੈਂ ਕਿ ਕਹਜੋ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਂਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰ ਮਾਨ ਕਰੈਂਗੀ ॥੯੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹਜੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੋ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਖੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤਿ ਦੀਜੈ ॥੯੭੭॥ ਔਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਅਬ ਊਧਵ ਸੋ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹਜੋ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੂਤ ਪਠੱਯੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੋ ਨ ਕਹਜੋ ਤਬ ਤੋ ਉਠਿ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹ ਜੱਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾਹੂੰ ਕੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਦਾਨ ਦਿਵੱਯੈ ॥੯੭੮॥ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਜਾਨ ਧਰੈਂ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰੁ ਤੇਰੋ ਹੀ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤਿ ਹੈਂ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕਹਜੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਟਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚ ਬਢਜੋ ਜਿਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈਂ ॥੯੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾਨ ਕੀ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖ ਸਿਉਂ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰ ਪਰੈਂ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰ ਪੈ ਸੋਊ ਤਿਉਂ ॥ ਬ੍ਰਿਜਕੁੰਜਨ ਢੂੰਢਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਿ

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਕ ਜਿਉਂ ॥ ਅਬ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਹਉ ਦੁਖ੍ਯੋਂ ॥੯੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ ਪੈ ਆਪ ਚਲੋ ਨਹਿੰ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿ ਉਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਬਰ ਦੀਜੈ ॥੯੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਹਾਲ ਕਿਧੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਸੋਊ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਰ ਦੀਨੋ ॥੯੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬੁਧਵਾਰ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਮੋ ਤੁਮੋ ਰਚ੍ਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰ ॥੯੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗਪਾਨਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ ਰਚੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਭੂਲ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁਕਬਿ ਪੜ੍ਹਿਯਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਗੋਪੀ ਊਧਵ ਸੰਬਾਦੇ
ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥ ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥੯੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਧਵ ਊਧਵ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ਏ ਸੁਨਿ ਆਗੇ ਹੀ ਆਇ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਢੁਲਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ ॥ ਐਸੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਜਿਯ ਮੋ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਹਰਾਏ ॥੯੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਅਵਾਸ ਬਨ੍ਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰਮ ਈਂਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਬ ਕਲੰਬਕ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾਂ ਦਰਸਾਏ ॥ ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁੱਛ ਸੁ ਮੌਰ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ ॥ ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨਿ ਬੈਠਾਏ ॥੯੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜ੍ਹਾ ਬਹੁਰਿ ਲ੍ਯਾਈ ਭਗਤਿ ਜਨਾਇ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਸੋਂ ਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਬੈਠਹੁ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ॥੯੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਕੁਬਜਾ ਸੋਂ

ਕਹੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈ ॥ ਹਉਂ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨ ਬੈਠ ਸਕੌਂ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠਿ ਪੀੜ੍ਹੇ ਕਉ ਦੀਨ ਉਠਾਇ ਕੈ ਵਾਹਿ ਘਰੀ ਮੈ ॥ ਪੈ ਇਤਨੋ ਕਰ ਕੈ ਭੂਅ ਬੈਠ ਰਹ੍ਯੋ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈ ॥੯੮੯॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਗਜਾਨਿਨਿ ਗਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਮੈ ਸਾਧਿਤ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਮੋਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ ॥੯੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾ ਬਿਗਸ੍ਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਊ ॥ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧ੍ਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹੋਊ ॥ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥ ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰਿ ਦੋਊ ॥੯੯੧॥ ਇਤ ਸ੍ਯਾਮ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਪਾਇ ਉਤੈ ਉਨ ਮਾਲਿਨਿ ਸਾਜ ਕਿਯੇ ॥ ਸੁਭ ਬੱਜ੍ਰਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜਿਯੇ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪੈ ਆਇ ਗਈ ਬਿੰਦੁਰੀ ਕਹ੍ਯੋ ਈਂਗਰ ਭਾਲ ਦਿਯੇ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਿਯੇ ॥੯੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਿ ਸਾਜਨ ਮਾਲਿਨਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਮਨੁ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੁ ਹੇਰਤ ਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਂਚ ਲਈ ॥ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਬੈਸਿ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ ॥੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹਿਯਾਂ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਈ ਕੁਬਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦਨ ਜ੍ਯੋਂ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜਿਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥੯੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਅਕਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਆਏ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਿਨਿ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਧਾਮ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਲਗ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਚਲ੍ਯੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ

ਪਾਇ ਰਹਜੋ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਊਧਵ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਜੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥੯੯੫॥ ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਸੁਨ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਸੁੱਧਿ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਨ੍ਹਯਾ ਸੰਗ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੋ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੯੯੬॥ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਉਠਿ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਦੀਨੀ ॥ ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨਿ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ ॥ ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਊ ਬਾਂਛਤ ਇੱਛ ਵਹੀ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਨੀ ॥੯੯੭॥ ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਲੈ ਫਿਰ ਧਾਮ ਅਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ ॥ ਤਿਨ ਊਪਰਿ ਰੀਝਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੇ ਕਢਿ ਦਾਨ ਦਯੋ ॥ ਮਨੋ ਤਾ ਜਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੇ ਦਿਨ ਲੌ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ ॥੯੯੮॥ ਅਕਰੂਰ ਸਿਆਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਜੋ ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਜੋ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਜੋ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਭਾਗਜੋ ॥੯੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਯਾਲ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰਜੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਜੋ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹੇ ਅਘ ਕੇ ਰਿਪੁ ਹੇ ਰਿਪੁ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੁਪਿ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੦੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੋਰ ਹੈਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਰਦਾਇਕ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹੈਂ ਠਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਚੀਰਨ ਕੋ ਭਟ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਰੁ ਬੈਦ ਹੈਂ ਜਾ ਸਭ ਲੋਗ ਜਿਯਾਰਜੋ ॥ ਪੰਡਿਤ ਹੈਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਜੋ ॥੧੦੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰ ਸਰਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਜੋ ॥ ਅਰੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਜੋ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ

ਸੰਜੋਅ ਕਉ ਪੈਨ੍ਹਿ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗ ਲਰ੍ਯੋ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ॥੧੦੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਯੌਂ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਹੀ ਮੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੈਂ ਹੀ ਮਰੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੁ ਕਮੱਧ ਸੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰਿ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕਉ ਸਿਯ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਫਿਰਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੈ ਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੦੩॥ ਹੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਹੇ ਗਰੁੜਾ ਧ੍ਵਜ ਹੇ ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਰੀ ਹਰੋ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋਨਹਿ ਧਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੦੦੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐ ਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਕਉ ਸਮਝੇ ਬਿਨ ਤੈਂ ਹਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਆਇਸੁ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਜੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਡੋ ਲਖਊ ਕਰਿ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਲਖੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦੦੫॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਸੋਕ ਜਿਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਥੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਕਰਤਾ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥੧੦੦੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕਰੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਸੰਪੂਰਨ ॥

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਬਰਬੀਰ ਗਜਾਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜੱਯੈ ॥ ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲੱਯੈ ॥ ਅੰਧ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਮਨ ਅੰਧ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਭ੍ਯੋ ਬਸਿ ਤਾ ਕੁ ਲਖੱਯੈ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਦੱਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦੱਯੈ ॥੧੦੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨੌਂ ਕਹਿ ਲੌ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੦੮॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਸੋ

ਸਭ ਜਾ ਬਿਧਿ ਸਜਾਮ ਲਰਯੋ ॥ ਗਜ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ਮੱਲਨ ਕੋ ਦਲ ਫਾਰ ਕੈ ਕੰਸ ਸੋ ਜਾਇ ਅਰਯੋ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰੁ ਢਾਲ ਸਮਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ॥੧੦੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋਂ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਮਾਤੁਲ ਸੋ ਇਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਾਂ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਅੰਗਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਟਾਰਯੋ ॥੧੦੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੰਚਿਕ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਤੀ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰਿ ਛਾਯੋ ॥ ਨੀਕੇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਸਨੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕਿ ਨੀਕਿ ਸੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੦੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਬੈਦੁਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਥ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁਖੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਉ ਤਾ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥ ਵਾਹ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸੁਖ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਗਯੋ ॥੧੦੧੨॥ ਕੁੰਤੀ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹੁੰ ਹਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦੁੱਖਿਤ ਭਈ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਘਨਸਜਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨਾਥ ਮਰਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉਂ ਪੂਛਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕਉ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁੱਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਧ ਰਿਸੈ ਸੇ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਦੁੱਖ ਘਨੋ ਹਮ ਕਉ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਮੀਤ ਸਿਆਮ ਸੋ ਐਸੇ ॥ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਕੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕੈਸੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਸੋਊ ਆਂਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ ॥੧੦੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿਯੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡ ਗਈ ਹੌਂ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨਾਮਕ ਈ ਹੌਂ ॥ ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵਨ ਸੋਕ ਢਈ ਹੌਂ ॥ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਬਤਿਯਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਭਈ ਹੌਂ ॥੧੦੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸਾਸ ਉਸਾਸ

ਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਮੋਰੇ ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤੁਮ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹਿਯੋ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹਠੀ ਨੋ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਹਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੧੦੧੬॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਤੁਰ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕੋ ਯੌ ਕਹ੍ਯੋ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ਤੁਇ ਸੁਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਉ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹ ਹੀ ਲਹਿਹੈਂ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥੧੦੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾ ਸੰਗ ਲੋਗਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗੁ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਖ੍ਯੋ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੧੮॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਰ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਗਯੋ ਸੰਗ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਨ ਮੋਹ ਤੇ ਨੀਤਿ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹ ਕਹ੍ਯੋ ਇਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋਂ ਤੁਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈਂ ਸਭ ਆਪਨ ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਂਡ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਵੈ ਇਨਕੀ ਸਮ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੰਡੁ ਲਖੱਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਰਾਜ ਨ ਕੱਯੈ ॥ ਰਾਖੁ ਖੁਸੀ ਇਨ ਕੋ ਉਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗੱਯੈ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਅਕਰੂਰ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਜਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪੱਯੈ ॥੧੦੨੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ ॥ ਜੇਤਿਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਨਹਿੰ ਆਵਤ ਏਕ ਕਹ੍ਯੋ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕਉ ਪਿਖ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਂਝ ਸਵੇਰੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜਿਯ ਸੋ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁ ਕਛੂ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ॥੧੦੨੧॥ ਦੂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਯੋਂ ਹਮਰੋ ਜੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤੌ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਭੌਂਹ ਮਰੋਰਨ ਸੋਂ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੋ ਜਿਯ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕੀ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥੧੦੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਹਾਂ

ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ ਕੋ ਝੁਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਉਹ ਠਉਰ ਭਈ ਨਿਕਟੈ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੦੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਮ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁੱਖ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੇ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕ੍ਵੈ ॥ ਗਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰ ਕਟ੍ਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟਿਯੈ ਹਰਿ ਐ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚਿਤ ਦੈ ॥੧੦੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਫੁਫੀ ਕੁੰਤੀ ਪਾਸ ਭੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬ੍ਰਿਜ ਮੂਰ ॥ ਗੋਪੀ ਜਨ ਬੱਲਭ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰ ॥੧੦੨੫॥ ਛਪੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁਰਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਲੈ ਉਡ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲੀ ਦਿਯੋ ਨਿਕਾਰ ਚੋਚ ਗਹਿ ਚੀਰ ਬਕਾਸੁਰ ॥ ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕ ਰਹ੍ਯੋ ਤਬ ਹਤ੍ਯੋ ਅਘਾਸੁਰ ॥ ਕੇਸੀ ਸੁ ਬੱਛ ਧੇਨੁਕ ਹਨ੍ਯੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਗਜ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੨੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ ਕਿਸੋਰ ਪੈ ॥ ਮਿਟ੍ਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਵਲ ਨੈਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ॥੧੦੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥੧੦੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸੋਂ ਸੁਇ ਰੋਤਿ ਭਈ ॥ ਪਤਿ ਭੰਜਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਇ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਂਖ

ਸਰੋਜ ਤਈ ॥੧੦੨੯॥ ਜਰਾਸਿੰਧੁਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਲਧਰਹਿ ਸੰਘਾਰਿਹੋਂ ਦੁਹਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਬੈਨ ॥ ਰਜਧਾਨੀ ਤੇ ਨਿਸਰਜੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬੁਲਾਏ ਸੈਨ ॥੧੦੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਰਧਾਨ ਪਠਾਏ ॥ ਨਰਪਤਿ ਸਭ ਦੇਸਨ ਤੇ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੀਨ ਜੁਹਾਰੂ ॥ ਦਯੋ ਬਹੁਤ ਧਨ ਤਿਨ ਉਪਹਾਰੂ ॥੧੦੩੧॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਬੰਧਾਏ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਪਰ ਪਾਖਰ ਡਾਰੀ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਕੰਚਨ ਸਿਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥੧੦੩੨॥ ਪਾਇਕ ਰਥ ਬਹੁਤੇ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਲ ਸਭ ਗਏ ॥ ਪਾਂਤਿ ਜੋਰ ਕਰਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੧੦੩੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਯਹਿ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਸਾਜਜੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਥ ਚੜ੍ਹਜੋ ॥੧੦੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਲੈ ਤਬ ਯੌਂ ਰਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੇਇਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ਬੰਬ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਸਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਗ ਲੈ ਮਰਿਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਬਾਰਿਧ ਫੈਲ ਪਰਜੋ ਜਲ ਯੌਂ ਦਲ ਛਾਯੋ ॥੧੦੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਗ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਤਿਹ ਮੈ ਮਛੁਰੀ ਪੁਨਿ ਪੈਦਲ ਕੀ ਬਲ ਜੇਤੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਮਨੋ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਬਨੇ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿ ਤੇਤੀ ॥ ਹੈ ਭਏ ਬੋਚਨ ਤੁਲਿ ਮਨੋ ਲਹਰੈਂ ਬਹਰੈਂ ਬਰਛੀ ਦੁਤਿ ਸੇਤੀ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕਿਧੋਂ ਦਲ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਰਹਿਗੀ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤੀ ॥੧੦੩੬॥ ਜੋ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਕਥਾ ਮਹਿ ਨਾਮ ਕਹੈਹੋਂ ॥ ਜੋ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਲਰੈ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸੁ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਹੋਂ ॥ ਜੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਥ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲਚ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੈਹੋਂ ॥੧੦੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸਭਹੂੰ ਸੁਨੀ ਦੂਤ ਕਹੀ ਜਬ ਆਇ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ਜਾਇ ॥੧੦੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲੁ ਸੰਗ ਚਢਜੋ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਰੋਹੈ ॥ ਜਾਇ ਲਰੈ ਅਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਇਹ ਲਾਇਕ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਭਜਿ ਹੈ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਭ ਕੋ ਤਬ ਮਾਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਇਨ ਸੋਂ ਜਿਤ ਹੈਂ ਤੁ ਭਲੋ ਮ੍ਰਿਤਏ ਜਸੁ ਹੋਹੈ॥੧੦੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਜੋ ਉਠਿ ਕੈ ਰਿਸ ਬੀਚ ਸਭਾ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਕੋ ਬਲਵੰਡ ਬਡੋ ਹਮ ਮੈ ਚਲਿ ਆਗੇ ਹੀ

ਜਾਇ ਲਰੈ ਦਲ ਸੋਂ ॥ ਅਪਨੋ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਦਾਨਵ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਭ ਭੂਤਲ ਸੋਂ ॥ ਬਹੁ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਕਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਤੋਖ ਕਰੈ ਪਲ ਮੈ ਪਲ ਸੋਂ ॥੧੦੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਕਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਮੁਖਿ ਬਾਇ ਰਹੇ ਸਭਹੂੰ ਭਜਬੇ ਕਹੁ ਚਿੱਤ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਾਨ ਹੁਤੋ ਮਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਸੋਊ ਓਰਨਿ ਕੀ ਸਮ ਤੈਸੇ ਗਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਊ ਜਾਇ ਨ ਸਾਮੁਹੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥੧੦੪੧॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧ ਸਕ੍ਯੋ ਲਰਬੇ ਤੇ ਡਰੇ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਾਜ੍ਯੋ ॥ ਭਾਜਨ ਕੀ ਸਭਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਕੋਪਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸਾਜ੍ਯੋ ॥ ਯੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਗਜ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜ੍ਯੋ ॥੧੦੪੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਮਹੂੰ ਦੁਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਜਾਇ ਲਰੈਂਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਇ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਉ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਪੈ ਉਨ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਡਰਿ ਹੈ ਨਹੀ ਆਹਵ ਤੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥੧੦੪੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਜੋਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਮਾਥ ਲੁਡਾਏ ॥ ਮੋਹ ਬਢ੍ਯੋ ਬਸੁਦੇਵ ਔ ਦੇਵਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਜੀਤਹੁਗੇ ਤੁਮ ਦੈਤਨ ਸ੍ਯੋਂ ਭਜਿਹੈਂ ਅਰਿ ਯੋਂ ਘਨ ਬਾਤ ਉਡਾਏ ॥੧੦੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪੁਰ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਾਨ ਘਨੇ ਦਿਜ ਕਉ ਦਏ ਸਜਾਮ ਦੁਹੂ ਮਿਲਿ ਆਨੰਦ ਚਿੱਤ ਬਢਾਏ ॥ ਆਸਿਖ ਦੇਤ ਭਏ ਦਿਜ ਇਉਂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਹੋ ਜੀਤ ਘਨੇ ਅਰਿ ਘਾਏ ॥੧੦੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਜਾਦਵੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿਉ ਸੰਗ ਸਾਰਥੀ ਬੋਲ੍ਯੋ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੦੪੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਦਾਰੁਕ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਮਰੋ ਰਥ ਦਾਰੁਕ ਤੈਂ ਕਰਿ ਸਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਅਬ ਤਾ ਰਨ ਕਉ ॥ ਅਸਿ ਤਾ ਮਹਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਧਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਸੁ ਬਿਦਾਰਨ ਕਉ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਹੌਂ ਸੁ ਪਧਾਰਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕਉ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਸੁਨ ਲੈ ਹਮ ਪੈ ਅਪਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਕਉ ॥੧੦੪੭॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਗੋਬਿੰਦ ਤਬ ਕਟਿ ਸਿਉ ਕਸ੍ਯੋ ਨਿਖੰਗ ॥ ਹਲ ਮੂਸਲ ਹਲਧਰ ਗਹ੍ਯੋ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਸੰਗ ॥੧੦੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਦਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹ ਸੰਗ ਲਏ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਗਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਕੋ ਸਮ ਭੀਖਮ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਅਰੁ ਕੋ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦਨ ਰਾਵਨ ਬਾਨੀ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਜੂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧੦੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਨ ਸੁਧਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ਸਭੈ ਸੁਤ ਬੰਧ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਨ ਕੇ ਸਭ ਸਾਥ ਸੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਬਲ ਸਿਉ ਬਲਦੇਵ ਹਲਾਯੁਧ ਧਾਰੇ ॥੧੦੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਜਰਾਇਨ ਸਾਥ ਜਰੇ ॥ ਮਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਟੁਟ ਕੇ ਧਰਨੀ ਗਿਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਪਰੇ ॥੧੦੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਬਹੁ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਕੈ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਭਾਜਿ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੧੦੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੌਂ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਰਿ ਚਉਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ॥੧੦੫੩॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸ੍ਰੌਨਤ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠਾਇ ਕੋਪ ਬਲ ਬੀਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਕੀਏ ਰਨ ਮੈ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਏਕ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾ ਕੈ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ ॥੧੦੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਘਨੱਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖ੍ਯੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਮੰਗਵਾ ॥ ਚਤੁਰੰਗਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹ੍ਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਰਨ ਈਂਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ ॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਢਰੇ

ਗਜ ਸੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਜੂ ਕੋਪਿ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅੰਗਵਾ ॥੧੦੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਝੂਝ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਭਟ ਯੌਂ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰ ਕੈ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਮਾਸੁ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੁਇ ਗੀਧ ਸੁ ਮੋਨ ਰਹੀ ਧਰ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਬੁਟਿਯਾ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਫਰਕੈ ॥੧੦੫੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਸਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਸੁ ਧਸ੍ਯੋ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜੁ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰਪਤਿ ਲਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ॥੧੦੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਧੌਂ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੈ ਰਨ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਹੈ ॥ ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਿਬੇ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂ ਜਮੁ ਹੈ ਕਿ ਭਰ੍ਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੋਹੈ ॥੧੦੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਬਲ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਭੀਤਰਿ ਧਾਇ ਗਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲ ਕੋਪਿ ਛਯੋ ॥ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੇ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਦੇਖਿ ਨਯੋ ॥ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸਟਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਜ੍ਯੋਂ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ॥੧੦੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਕ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਯੁੱਧ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਗਜ ਪੱਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਥਨ ਸਿਉ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰੁਤ ਹ੍ਵੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੌਂ ਉਮਡ੍ਯੋ ਦਲ ਪਾਵਸ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪੁ ਘਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਬੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਇਉ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਘਾਇਨ ਸੰਗਿ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਭੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੇਂ ਬਿਧਿ ਨੇ ਸੁ ਰਚ੍ਯੋ ਰੰਗ ਆਰੁਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ ॥੧੦੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰ੍ਯੋ

॥ ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਯੋ ॥੧੦੬੨॥ ਮਧੁਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ॥ ਸੁ ਨਿਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਹਨਿ ਸੈਨ ਦਯੋ ॥ ਧਨੁ ਸੋ ਜਿਮ ਤੂਲਿ ਧੁਨੇ ਧੁਨਿਯਾ ਦਲ ਤਯੋਂ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਧੁਨਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮਨੁ ਆਠਵੋਂ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ॥੧੦੬੩॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਬਲ ਸੰਗਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਭਿਰੇ ਕਟਿਗੇ ਭਟਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ ॥ ਪੱਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਅੰਗਾ ॥ ਐਸੇ ਗਏ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮੁਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ ॥੧੦੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਭਟ ਯੋਂ ਉਮਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸੰਗ ਪਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰ ਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਭਗੇ ਹੈਂ ॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮੈਂ ਸਾਂਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥੧੦੬੫॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਿਸਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹਿੰ ਕੋਊ ਟਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੇ ॥ ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਕੋਊ ਰੀਝਿ ਭਿਰੇ ਛਿਤਿ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੋਊ ਧਾਇ ਪਰੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੇ ॥੧੦੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸੰਗਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਫੇਰ ਲਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ॥ ਐਂਚਤ ਯੋਂ ਹਲ ਸੋਂ ਦਲ ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਂਚਤ ਦੁਇ ਕਰਿ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ ॥੧੦੬੭॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪੈਠਿ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਰਿਪ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਮਾਰਿ ਭਗਾਯੋ ॥੧੦੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗੀ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੦੬੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਘਨਸਜਾਮ ਜਹਾਂ ਤੁਮਹੂੰ ਦਲੁ ਲੈ ਉਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਨ

ਜੀਵਤ ਜਾਦਵ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗ ਜਹਾਂ ਰਨ ਭਾਰੋ ॥੧੦੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੇ ਭਟ ਓਘ ਘਟਾ ਘਟ ॥ ਬਾਨਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਚਪਲਾ ਅਸਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੋਤ ਸਟਾ ਸਟ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਰਨ ਅੰਗ ਕਟਾ ਕਟ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਰਟਾ ਰਟ ॥੧੦੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਬਰ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਦੇਖਿ ਕੈ ਕਾਇਰ ਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਰਨੇ ਛਿਤਿ ਤਜਾਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਮਾਨਹੁ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਪਧਾਰੇ ॥੧੦੭੨॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੇਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਦੌਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਜਹ ਸਜਾਮ ਲਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੈਂ ਇਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਰ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਨ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੈਂ ॥੧੦੭੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੋਪ ਅਤਿ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਦੋਊ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਲਰੇ ਦਲ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਵ ਦੇਖੈਂ ਖਰੇ ਗਨ ਜੱਛ ਜਸੁ ਰਰੇ ਨਭ ਤੇ ਪੁਹਪ ਢਰੇ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕੇਤੇ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਕੇਤੇ ਅਪਛਰਨ ਬਰੇ ਕੇਤੇ ਗੀਧਨਨ ਚਰੇ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰੇ ਕੇਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੇਤੇ ਲਾਜ ਭਾਰਿ ਭਰੇ ਦੌਰਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਉਠਿ ਕੈ ਫਿਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਾ ਦੁਰ ਕੈ ਜੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਦਉਰਿ ਕੈ ਸੀਸ ਕਟੇ ਨ ਹਟੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਤਬੈ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਰਾਮ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮੱਲਹਿ ਕੀ ਪਿਰ ਸੋਭ ਧਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਲਖਿ ਕਾਤੁਰ ਖੇਤਹੁ ਤੇ ਬਿਡਰੇ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨੁ ਉਝਾਰ ਭਯੋ ਚਲੇ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨਿਹਾਰ ਘਰੇ ॥੧੦੭੬॥ ਜੇ ਭਟ ਲੈ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈਂ ॥ ਕਉਤਕ ਸੋਂ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ

ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਤ ਹੈਂ ਕੋਊ ਯੌਂ ਕਹਿ ਏ ਜਿਤਹੈ ਬਹਸਾਵੈਂ ॥ ਰਾਰਿ ਕਰੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈਂ ॥੧੦੭੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਡੇ ਈ ਬਨੈਤ ਬੀਰ ਸਭੈ ਪਖਰੈਤ ਗਜ ਦਲ ਸੋਂ ਅਰੈਤ ਧਾਏ ਤੁਰੰਗਨ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਅਤਿ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਲਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਥਿਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਰਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਵੇ ਠਉਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਮੈ ਪਰੇ ਉਠਿ ਅਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਥਜਾਰ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਘਾਇ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਭ ਚਾਵਰ ਜਿਉ ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯੋ ਹਲ ਸੋਂ ਮਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੦੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੰਬੁਕ ਜੋਗਿਨਿ ਗ੍ਰਿੱਝ ਅਘਾਏ ॥ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਕੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਘਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ ॥੧੦੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ ਬਹੁ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦਿ ਚਮੂੰ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥੧੦੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਅਸਿ ਔਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਲਰਿ ਘਾਇ ਕਰੇ ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਗਜਿ ਬਾਰਿਜ ਬ੍ਯੂਹ ਬਿਡਾਰੀ ॥੧੦੮੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅਗ੍ਰ ਡਰੈਂ ਅਰਿ ਯੌਂ ਕਿਹੂੰ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ਨਾ ॥ ਬੀਰ ਸਭੈ ਹਟਕੇ ਠਟਕੇ ਭਟਕੇ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਨਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲ ਪੇਖਿ ਭਜੇ ਦਲ ਕੋਊ ਅਰਯੋ ਨਾ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਛਾਡਿ ਚਲੈ ਬਨ ਡੀਠ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੋ ਛੌਨਾ ॥੧੦੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰਤੇ ਪਰਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਸਜਾਮ ਸੰਘਾਰੇ

॥ ਮਾਰੇ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚ੍ਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥੧੦੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਪੈ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਗ ਮੇਲ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ ॥੧੦੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੋਂ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ ਸੋ ਅਰੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਘਾਯੋ ॥ ਦੌਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੦੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ॥ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੦੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲ੍ਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨਿ ਜੈ ॥੧੦੮੮॥॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਕਰਿ ਆਗੇ ॥ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਕਉ ਤ੍ਯਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਚੀਰ ਧਰੇ ਸਿਤ ਆਏ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਭਏ ਸਭ ਆਰੁਨ ਬਾਗੇ ॥੧੦੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਪਾਰਥ ਜ੍ਯੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਰ੍ਯੋ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਐਸੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਕਰਿ ਸਾਂਗਨਿ ਲੈ ਤਿਹ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਰਿ ਸੋ ਸਾਂਕਰਿ ਤੋਰਿ ਘਿਰ੍ਯੋ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਗਡਦਾਰਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਤਕਾਲ ਮਰੇ ਰਿਪ ਆਏ ਹੈਂ ਜੋਊ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਉਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਓਊ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਜੂ ਬਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਜਿਵ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘ ਜਗਾਵਤ ਕੋਊ ॥੧੦੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗ੍ਯੋ ਉਰ ਮੈ ਗਡ ਕੈ ਸੋਊ ਪੰਖਨ ਲੌ ਸੁ

ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰਯੋ ਸਰ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤੱਛਕ ਕੋ ਲਰਕਾ ਖਗ ਰਾਜ ਲਖਯੋ ਗਹਿ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰੁ ਰਾਜਨ ਬੀਚ ਕਸਾ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਾਨ ਅਚਾਨ ਹਨਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਨੁ ਸਾਂਪ ਡਸਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਦਸਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਨ ਟਿਕਯੋ ਸੁ ਚਲਯੋ ਸਟਕਾਇ ਸਸਾ ॥੧੦੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਖੇਤ ਚਲਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਉਠਯੋ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਹੁਰੋ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਉਨਹੂੰ ਪੁਨਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਯੌਂ ਉਚਰਯੋ ॥ ਅਬ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਘਰੀ ਹਮਰੇ ਅਸ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਯੋ ॥੧੦੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨਯੋ ॥ ਆਇ ਅਰਯੋ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਧਨੁ ਲੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਪਰਾਨਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਲੱਛਨ ਤੇ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨਯੋ ॥੧੦੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਲਖਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛਾਡ ਦਯੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਤਕਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਿਰ ਟੂਟਿ ਪਰਯੋ ਧਰ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਰੁ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਰਵਿ ਅਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕੌਚ ਸਜੇ ਨਿਜ ਅੰਗ ਮਹਾਂ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥੧੦੯੭॥ ਆਇ ਕੇ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਪਗੁ ਏਕੁ ਨ ਭਾਗਯੋ ॥ ਫੇਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋ ਤਨ ਤਾੜਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਗਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਭੁਅ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੧੦੯੮॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ

ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਲਾਗਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਤਨ ਸਯੋਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰਿ ਨਾਗਨਿ ਚੰਦਨ ਸਯੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥੧੦੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈ ਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੋਂ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸੁ ਤਚਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ ॥੧੧੦੦॥ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨਿ ਸਾਂਗ ਹਨਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਯੋ ਘਨਸਯਾਮ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਖੱਗ ਸੁ ਦੁਇ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁ ਟੂਕ ਹੁਇ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗ ਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਉ ਬਚਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਹੁਇ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਹਰਿਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਂਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਰਹਯੋ ਮੁਸਕਾਯੋ ॥੧੧੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਯੋ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਅਹਿਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੧੦੩॥ ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲਿਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥ ਕਟਯੋ ਅਰਿ ਮਾਥ ਸੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਛਿ ਨਿਹਾਰ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਯੋ ਮਨੁ ਬਾਰਿਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੧੦੪॥ ਮਾਰਿ ਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਦਲ ਕਉ ਤਕਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਗਜ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਖੱਗ ਅਲਾਤਕਿ ਭਾਂਤਿ ਫਿਰਯੋ ਖਰ ਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਛਤ੍ਰ ਲਜਾਯੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ ਕਉ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥੧੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ॥ ਰਥ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰਯੋ ॥ ਜਮਲੋਕ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ

ਹਰਿ ਓਰ ਚਲ੍ਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕੋ ਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰ੍ਯੋ ॥੧੧੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ॥੧੧੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢਿ ਕਹਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਪੌਰਖ ਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਸਭਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਕੈ ਅਗ੍ਰਵ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਗਨ ਐਸੇ ਭਜੇ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੁਇ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਡਰੇ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕਉ ਨਹੀ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ॥ ਮਨੁ ਪਉਨ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹ੍ਯੋ ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰਿ ਮੇ ਟੂਟ ਕੈ ਫੂਲ ਝਰੇ ॥੧੧੦੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕਟਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੁਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋਂ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਸਮਰ ਜਾਨਿ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋਂ ॥ ਕੋਪਿ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਜੁਦੋ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ ਸੋਂ ॥੧੧੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ ਹਲਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲਕੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਵ ਜ੍ਯੋਂ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੱਜ੍ਰ ਲਗੇ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੧੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਭਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਧੁਜ ਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰਿ ਭੂਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੧੨॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਰਨਿ ਕੋਪ ਸ੍ਯੋਂ ਆਨਿ ਪਰ੍ਯੋ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਦਿਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦਾਸਰਥੀ ਦਲ ਸ੍ਯੋਂ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੇ ਭਿਰ੍ਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੧੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਕਹ੍ਯੋ

ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜ ਨ ਜੱਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਨਿਜ ਲੋਕਨ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟੱਯੈ ॥ ਹੇ ਬਲਦੇਵ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਹਮ ਸੋਂ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੱਯੈ ॥ ਸੰਘਰ ਕੇ ਸਮ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਯਾ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪੱਯੈ ॥੧੧੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸਾਥ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਇਨ ਸੋ ਸੁ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੋ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭੂਲ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜਯੋਂ ਗਜ ਸਯੋਂ ਗਜ ਮਾਤੋ ॥੧੧੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਕਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਬਚਾਇ ਕੈ ਆਪਨੁ ਆਪ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਸਿ ਦਉਰ ਤਬੈ ਕਸ ਕੈ ਬਲ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸਿ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ ॥੧੧੧੭॥ ਬੇੜ੍ਹ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਯੋ ਤਬਹੀ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਵਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਨ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲਉ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਠਾਢੁ ਰਹਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜ ਕੇ ਪਦ ਸਾਂਕਰ ਪਾਯੋ ॥੧੧੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੂ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁ ਅਪਨੇ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਯੋਂ ਤਰਫਯੋ ਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਭਾਗਲਿ ਆਇ ਕਹਯੋ ਜੁ ਰਹੇ ਭਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ॥੧੧੨੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ

ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾਂ ਤਿਨ ਯੌਂ ਉਚਰਯੋ ॥ ਧਨ ਵੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰ ਕੈ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਯੋ ॥੧੧੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੋ ਬਰਛਾ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾਂ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਇਉਂ ਬਰਛਾ ਲਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹੁਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀ ਤਰਿ ਹੁਇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੌਂ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੌਂ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਅਹਿ ਕੋ ਫਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਸੋ ਬਲਿ ਖੈਂਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋਂ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਚਮਕਯੋ ਦਮਕਯੋ ਨਭ ਮੈ ਚੁਟਿਯਾ ਉਡ ਤੇਜ ਮਨੋ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਰੀਛਤ ਕਉ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਧੌਂ ਚਮਕਾਯੋ ॥੧੧੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕਿਯੇ ਨ ਬਚਯੋ ਉਰ ਆਇ ਲਗਯੋ ਬਰਛਾ ਬਰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੈਂ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਹਹਾ ਕਹਿ ਮੀਚਤ ਹੈਂ ਕਰ ॥ ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਯੋ ਨ ਤਜਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਗਿਰਯੋ ਗਿਰਿ ਊਪਰਿ ਜਯੋਂ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ ॥੧੧੨੫॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਅੰਡ ਤਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕੈ ਆਨਿ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਭੱਛਕ ਤੱਛਕ ਲੱਛਕ ਲੈ ਬਲ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤਿ ਆਯੋ ॥੧੧੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਨ ਏਕ ਲਗਯੋ ਬਲ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਧਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਗੇਸ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬਲ ਸੋਂ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਂਚਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ

ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੌ ਅਹਿਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਜੋ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥੧੧੨੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋਂ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਉਤੰਗ ਹੁਇ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ ॥੧੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਗਹਿ ਖੈਂਚ ਕਢਜੋ ॥ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ਨ ਮਰਜੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿਛ ਗਿਰਜੋ ਮਨੁ ਜੋਤਿ ਮਢਜੋ ॥ ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ੍ਹ ਭਯੋ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਜੋ ॥ ਰਥ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜ੍ਹਜੋ ਬਰ ਸੋਂ ਗਿਰਿ ਪੈ ਮਨੁ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਜੋ ॥੧੧੩੦॥ ਪੁਨਿ ਆਇ ਭਿਰਜੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਅਜੋਧਨ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟਿ ਡਰਜੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਜੋ ॥੧੧੩੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਰਿ ਸਜੋਂ ਅਰਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲ ਸਜੋਂ ਬਲਦੇਵ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਸੋ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਯੋ ॥੧੧੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਕੋਪਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਮੁਸਲੀ ਕਰਿ ਚਰਮ ਲਿਯੋ ਧਰ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕਉ ਬਲ ਘਾਉ ਬਚਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠੀ ਕਬਿ ਯੋਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਨਿਸਿ ਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ ॥੧੧੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇ ਹਲੀ ਸਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਝਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਯੋਂ ਕਬਿ ਨੈ ਉਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਨ ਹਨਜੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥੧੧੩੪॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੇ ਨਿਸ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਗੇ ਤਿਨ ਯੋਂ ਕਹਜੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਗੇ ॥

ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲ ਧੀਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਯੋ ਫਟਯੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੧੧੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਔ ਅਚਲ ਸੀ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੇ ਲਖਿ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਗਹੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਦੇਵ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਖੱਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੌਚ ਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣਗੇਸ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਯੋਂ ਅਬ ਠਾਢੁ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੧੩੮॥ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਸਸੈਨ ਚਲਯੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਊ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਗਏ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੧੩੯॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਿਬਾਨਨਿ ਆਏ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਮੋਦ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗਨ ਕੇ ਭਟ ਯੋਂ ਗਿਰਿ ਅਸਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠਿ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਏ ॥੧੧੪੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਵੇ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗੱਜ ਮੱਤਨ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਛਿਤਿ ਪੈ ਪਰਤ ਹੈਂ ॥ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਉਘਰੇ ਪਗ ਏਕ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੌਣਤ ਉਦਧਿ ਲੋਹ ਆਂਚ ਬੜਵਾਨਲ ਸੀ ਪੌਨ ਬਾਨ ਚਲੈਂ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਯੋਂ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੧੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨਿ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜਬ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢ ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈ ਤਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਹੂ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਹਨੇ ਸਬ ॥ ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰਿ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ

ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਸੂਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ॥੧੧੪੨॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸਿ ਢਾਰ ਬਡੀ ਧਰ ਕੈ ॥ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੋ ਤਿਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਨ ਟਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਪਗ ਦੁਇ ਡਰ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਚਲੋਂ ਇਹ ਮੋ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਕਿਧੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਉਂ ਕਿ ਤ੍ਵੈ ਮਰ ਕੈ ॥੧੧੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਯੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ ॥ ਯੋਂ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਯੋ ਨਭ ਤੇ ਜਿਮ ਟੂਟ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਤਾਰਾ ॥੧੧੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਦੌਰ ਪਰਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁਸਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰੇ ਇਕਠੇ ਅਰਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਚਿੱਤ ਗੁਸਾ ॥ ਅਗਨਸਤ੍ਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਜਰਗੇ ਮਨੁ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਤੁਸਾ ॥ ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੁ ਜੱਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਕੁਸਾ ॥੧੧੪੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਥਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਬਾਰ ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ ॥੧੧੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨਹੂੰ ਸੁ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨਿ ਜੂਝ ਪਰੇ ਬਹੁ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਪਰੇ ਖਗ ਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋਂ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਾਜਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਚਮੂੰ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਗਾਜਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਭ ਹੀ ਧੁਨਿ ਕਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਯੋ ॥ ਛਾਜਤ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨੁ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਯੋ ॥੧੧੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਰਿ ਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟਿ ਮਰੇ ॥ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ ॥ ਥਿਰ ਨਾਹਿੰ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਨਟੂਆ ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ॥੧੧੪੯॥ ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾਂ

ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਤਾਂ ਸੰਗ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯੋ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਵਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਅਜਾਇਬ ਖਾਨ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰਹੂੰ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋਂ ਮਦਕੋ ਗਜ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ॥੧੧੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਕੈ ਬਰ ਸੋਂ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਆਵਤ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਸਮ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰਿ ਔਰ ਚਲਾਈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਮਾਨੁ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਨਭ ਤੇਜੁ ਹਵਾਈ ॥੧੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰਿ ਦੇਖ ਕੈ ਸਾਂਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਪਰ ਕੋਪਿ ਚਲਾਈ ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲ੍ਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾਂ ਬਢ ਕੈ ਡਢ ਕੈ ਹਿਯ ਕਉ ਮਨੁ ਬਾਹਰਿ ਆਈ ॥੧੧੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰ ਪਯੋ ਰਾਹੁ ਡਰਿ ਆਇ ॥੧੧੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕਉਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨਹੂੰ ਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਪੁਰਖੱਤ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਬਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਉਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਜੋਊ ਆਇ ਅਰਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧੧੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਯੋ ॥ ਅਸ੍ਰਿ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਅਰਿ ਯੋਂ ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਦਾਹਨੇ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਕੋ

ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਦੇਖ੍ਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੌਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੧੧੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਯੋਂ ਤੇਊ ਆਇ ਅਰੇ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਭ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ ॥ ਅਸਿ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਰੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ॥੧੧੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥੧੧੬੦॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਧਾਇ ਸਭੈ ॥ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਔਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜਤ ਯੌਂ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਦਿਨਰਾਜ ਫਬੈ ॥੧੧੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਲ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਬਸੁਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋ ਰਿਸਿ ਊਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਫਾਂਧਿ ਪਰ੍ਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸਿ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੧੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰ ਸੋਂ ਅਸਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰ੍ਯੋ ਝਟ ਦੈ ਕਟ੍ਯੋ ਸਿਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਨਿਸਾਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੬੩॥ ਕੂਦਿ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸਾਰਥੀ ਕਉ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰਿ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ॥ ਰਥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਧਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਮਾਰ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਤੇਊ ਨਾ ਦਬਹੀ ॥੧੧੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਥ ਹਾਕਤ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟਿ

ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਨ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ ॥੧੧੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਂਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ ॥ ਆਵਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਰਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸਜੋਂ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥੧੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਿਪੁ ਰਨ ਕੀਨੋ ਘਨੋ ਬਢਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ ॥ ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਕਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਹਯ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਥ ਕਾਟ ਕੈ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹਨਯੋ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਖਟ ਸੁਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠੌਰ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ॥੧੧੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਮਹਾਂ ਅਘਨੇਸਹਿ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟਕੇ ਨ ਟਿਕੇ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਘਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਮਧੁਦੂਖਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥੧੧੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇਨ ਕਉ ਸਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਔ ਸਰ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥ ਅਸੁਰੇਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਿਤੇਸ ਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰਿ ਛਯੋ ॥ ਅਨਘੇਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਯੋ ॥ ਅਚਲੇਸ ਜੁ ਬਾਨਨਿ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਭਾਜ ਗਯੋ ॥੧੧੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈਂ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਤੈਂ ਤੋ ਕਹਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਣਗੇਸ ਹੂੰ ਤੈਂ ਛਲ ਸਾਥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ ॥ ਸੋ ਤਬ ਲਉ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲਉ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਆਏ ॥੧੧੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾਂ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸਯਾਮ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਮਾਂਝਿ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਯੋ ॥੧੧੭੩॥ ਏਕ

ਮਹੂਰਤ ਬੀਤ ਗਯੋ ਤਬ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਉ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਭਜ ਕੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਕਟੁ ਬੋਲ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਨਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ ਕਰ ਮੈ ਲਲਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥ ਹਾਂਕਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਮਹਾਂ ਫਹਰ੍ਯੋ ਧੁਜ ਜਿਉਂ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥ ਬਰਖ੍ਯੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਖਯੋ ॥੧੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਨਿਕਟ ਰਨ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬੈਨ ॥੧੧੭੬॥ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿਹੈਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਲ ਪੈ ਕਹਿ ਹੈ ਕਥ ਪੰਡਿਤ ਰੀਝ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗੁਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੈ ਹੈਂ ॥੧੧੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ॥ ਚਿਰਿਯਾ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈ ਤਬ ਲਉ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ ॥ ਗਰਬਾਤ ਹੈ ਮੂਢ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿਹੌਂ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈਗੋ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਕਹਾਂ ਢੀਲ ਅਬੈ ॥੧੧੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਟੁ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਜਗ੍ਯੋ ॥ ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੋ ਰਨ ਠਾਢੋ ਰਹੋ ਸੁਨਿਹੋ ਨ ਭਗ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗ੍ਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ੍ਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਖ੍ਯੋ ਬਰਖ੍ਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕਉ ਨ ਲਗ੍ਯੋ ॥੧੧੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹ ਲਗ੍ਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕਟੈ ਅਪਨੋ ਉਹ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖਿ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥੧੧੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰਕ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਤੇਜ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਰੁੰਡ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਹਿ

ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਜਸੋਂ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਮਨੁ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੧੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਔ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੯੨॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ਨੈਨ ॥ ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥੧੧੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ॥ ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜੁ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਕਹੀ ਇਹ ਈ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਨੈਂ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥੧੧੯੪॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਿਗਰੇ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੌਰਿ ਪਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਬੀਰ ਬਰੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਾਜਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਜੋ ਤਿਮ ਦੌਰਿ ਸੁ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕਰੇ ॥੧੧੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨਿ ਦੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਗੇਸ ਅਛੂਹਨਿ ਤੀਨ ਸੁ ਲਜਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋਂ ਰਨ ਮੈ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਹਮਹੂੰ ਦਲ ਤੈਂ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ ॥੧੧੯੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪਿ ਕਹਜੋ ਹਮ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸਭੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭਜੈਂ ਹਨਿਹੈਂ ਤੁਮ ਕਉ ਨਹਿ ਜੂਝਿ ਪਰੈਂਗੇ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁਕ ਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਤਊ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥੧੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਸਿ ਬਾਨ ਅਰੀਨ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬੱਛ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਹਠੀ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਜੋਂ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾ ਕਹਿਯੇ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨੁ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥੧੧੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਵਹ ਆਈ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ ਦੁੰਦ ਲਰਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੧੯੯॥ ਸਵੈਯਾ

॥ ਇਤ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਬੀਰ ਲਰੈਂ ਨਭ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਆਗੇ ਨਾ ਐਸੋ ਭਯੋ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨ ਢਰੇ ਭਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਨਿ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਗਣ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੧੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੈਂ ॥ ਇਕ ਮੱਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਇਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ਦੌਰ ਪਰੈਂ ॥ ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹੈ ਉਚਰੈਂ ॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਰੈਂ ॥੧੧੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਕਿਯਾਂ ਉਲਰੈ ਇਕ ਆਪਸ ਮੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸਨਿ ਏਕ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋਂ ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਊ ਲਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਰੇ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੧੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਹੀ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਭ ਲੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਕਸੀਸਨਿ ਈਸਨਿ ਚਾਂਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੋਂ ਸਰ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੧੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਮਿਲ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਜੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹੈ ਪੁਨਿ ਟੇਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕਉ ਔਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾਹੀ ਨਿਬੇਰਜੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਛੇਰਜੋ ॥੧੧੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਮਰ ਗੇ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ॥੧੧੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਈ ਭੂਪ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਲਉ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਡਰੋ ॥ ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਇਸੁ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਲਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹਿਂ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ ॥੧੧੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਭਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ॥

ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੋ ॥ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰ ਹਿਯੋ ॥੧੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰ ਗਹਿ ਖੱਗ ਅਭੱਗ ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਏ ॥ ਭਾਜਿ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਯੋਂ ਸੁ ਕੋਊ ਨਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੧੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੂ ਖਾਈ ਹਰਿ ਤੇ ਮਾਰ ॥ ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰਿ ॥੧੧੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਸਜਾਮਹਿ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਰੋਸਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੰਭਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਤਿਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥੧੨੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ ॥੧੨੦੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਅ ਤਿਹ ਠਯੋ ॥ ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਡਾਰ ਕੈ ਦਯੋ ॥੧੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰਿ ਕੀਨ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋਂ ਕਾਟਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ ॥੧੨੦੩॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਬੋਲਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਢੀਠ ॥੧੨੦੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਸਨਮੁਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਛਲ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਬਚਨ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੋ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੨੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਲੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਏ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲਰੋ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਹੋ ਲਰਕਾ ਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈਹੋ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਲਰਿ ਹੋ ਮਰਿ ਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥੧੨੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਉ ਬੋਲਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤ ਹਰਿ

ਐਂਚਿ ਕਮਾਨ ॥ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ਅਰਿ ਮੁਖ ਬਿਖੈ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਰ ਆਨਿ ॥੧੨੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਮਹਾਂਬਲੀ ਹੌਂ ਆਜੁ ਹੀ ਕਰਿਹੋਂ ਤੇਰੋ ਘਾਤ ॥੧੨੦੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਸਿਰਿ ਝਾਰਯੋ ਧਾਇ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਬਡੋ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ ॥੧੨੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਸਿ ਸੋਂ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਟਲੇਸ ਪੈ ਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਆਪਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲਧਉਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋਂ ਸਵਿਤਾ ਦਬ ਹੀ ॥੧੨੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿਯੋ ਘਮਸਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੇਘ ਜਯੋਂ ਗਾਜਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭੂਅ ਭਾਰ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੨੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਉ ॥੧੨੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਠ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭਟ ਤਉ ਲਖਿਹੋਂ ਜਬ ਮੋ ਸੋਂ ਲਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਕਹਾ ਇਨ ਰਾਜਨ ਜਯੋਂ ਛਲ ਮੂਰਤਿ ਹ੍ਵੈ ਛਲ ਸਾਥ ਛਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੋ ਲਖਿ ਕੈ ਰਹਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹੂੰ ਤੇ ਟਰੈਗੋ ॥ ਜਉ ਕਬਹੂੰ ਭਿਰਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਰੈਗੋ ॥੧੨੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਪਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਘਾਇ ਸਹੋ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨ ਮਾਰੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਯੋ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਿ ਕੈ ਛਾਡਤ ਹੌਂ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੧੨੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਲੈਹੋ ਕਹਾ ਲਖਿ ਜੁੱਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਾਚੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਜਉ ਜਿਯ ਮੈ ਕਛੁ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਯੁਧ ਡਾਰੋ ॥੧੨੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿਹੋਂ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਕੋ ॥ ਜਉ ਰੇ ਕੋਊ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਜਾ ਕੋ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੈ ਨ ਲਰੈ

ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਸਹੁੰ ਤਾ ਕੋ ॥ ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸਜਾਰ ਕਹਾਂ ਕੋ ॥੧੨੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਮੈ ਲਏ ਸਨਮੁਖ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਧਾਇ ॥੧੨੧੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਰੀਰ ਸਕੋਪ ਹਨ੍ਯੋ ਜੋਊ ਠੌਰ ਤਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲੱਛ ਬਨਾਯੋ ॥੧੨੧੯॥ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਜਾਮ ਗਿਰ੍ਯੋ ਰਥ ਮੈ ਰਣ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰੁਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜ੍ਯੋ ਬਲਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਮੂ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਹੇਰਿ ਬਡੇ ਸਰ ਕੋ ਗਜਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੌਂਦਨ ਆਯੋ ॥੧੨੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਨ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰ੍ਯੋ ਬਲ ਸਿਉ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਥੁ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਸਿ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੨੨੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਘਨੇ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋਊ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲ ਬੀਰ ਜੋਊ ਭਜਿ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੨੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਚਤੁਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਤੇਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ

॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢਿ ਹੁਤੇ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੨੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ॥ ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਤਮ ਜਿਉ ਭਜੀ ਸਰ ਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨ ॥੧੨੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਤ ਭਜੇ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਰਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੇ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲ ਹਾਰੇ ॥ ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਬਿਨ ਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਤਨ ਮੈ ਥਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੨੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹ੍ਯੋ ਪਚਾਰ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੇਰ ਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ ॥੧੨੨੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਮੂੰ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ ॥੧੨੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਤੇਊ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤਉ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥੧੨੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਤੀਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਿ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉਂ ਜਿਹ ਗਾਤ ਪਸੀਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਜੋਗਿਨ ਖੱਪਰ ਲੀਨੇ ॥ ਆਨਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਸੁ ਆਧੇ ਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ ॥੧੨੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ ॥ ਦਾਰੁਕ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਹਾਂਕਿ ਰਥ ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤ ॥੧੨੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦੁਬੰਸਨਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਗ੍ਯੋ ॥ ਅਮਿਟੇਸ ਸੋਂ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋਂ ਨਹੀ ਏਕ ਭਗ੍ਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰੈ ਰੰਗਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਗੇ ਮਨੋ ਆਗ ਲਗੇ ਗਨ ਸਾਲ ਦਗ੍ਯੋ ॥੧੨੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪਰੇ

ਲਖ ਕੈ ਰਨ ਕੌ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਥ ਅਰੇ ॥ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਤਨ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ ॥੧੨੩੪॥ ਐਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਰਾਨੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਊ ਨ ਠਹਿਰਾਨੇ ॥ ਜੇ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨਿ ਬਾਂਧਿਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੨੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਤੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਰਿਸ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਮਰੇ ਗਜਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਰਥ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੇ ॥੧੨੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਸੁਭਟ ਜੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਜੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥੧੨੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਠ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਯੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਯੋ ਬਨਬਾਸ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਵ ਰੀਝਿ ਤਪੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਮਾਂਗ ਮਹਾਂ ਬਰ ਤੋਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹਿ ਕੋਊ ਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਰਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗ ਲਿਯੋ ॥੧੨੩੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੂ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾਂ ਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਨੀ ਰਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹਉ ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧਿ ਪੂਛ ਇਹੀ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥੧੨੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਉਂ ਹਨੋਂ ਬੋਲਯੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ ॥੧੨੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਹਲੀ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਹੁ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋਂ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਨਿਹੋਂ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋਂ ॥ ਪਉਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਕਾਨਨ ਜਾਰੋਂ ॥੧੨੪੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਨ ਜਬ ਜੁਧ ਕਿਯਾ ਕਿਉਂ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪਿ ॥ ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪਿ ॥੧੨੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ

ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉਂ ॥ ਅਬ ਆਜੁ ਹਨੋਂ ਅਰਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰਨਿ ਜਿਉਂ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਜਰ ਜੈਹੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉਂ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਵਹ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿਹੋ ਬਲ ਬਾਰਨ ਜਿਉਂ ॥੧੨੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਹਰੇ ਬੋਲਿ ਬਲ ਜੋ ਕਹਯੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ ॥੧੨੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਲ ਸਿਉਂ ਕਹਯੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਜਯੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨਹੂੰ ਹਰਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨ ਸੋਂ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਆਪਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਦੇਵ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੂਠੋ ਤੁਅ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੨੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਉਂ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਤੁਅ ਕਾਲ ਕਹਯੋ ਹਰ ਜੂ ਹਮ ਸਉਂ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਕਾਨ ਕਿਯੋ ਤਬ ਮੈ ਤੁਅ ਹੇਰਿ ਕੈ ਆਯਹੁੰ ਅਪਨੀ ਗਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਦੋਊ ਆਹਵ ਮਉਂ ॥ ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਤਊ ਤੁਮ ਤੇ ਟਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਹਉਂ ॥੧੨੪੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਹੋਂ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਯੋ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੨੪੮॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਉ ਨ ਬਕੀ ਬਕ ਨੀਚ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋਂ ਛਲ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸੀ ਨ ਹਉਂ ਗਜ ਧੇਨੁਕ ਨਾਹਿੰ ਨ ਹਉਂ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਉਂ ਨ ਅਘਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ਕਹੁ ਕਉਨ ਬਲੀ ਬਲ ਸੋਂ ਤੁਅ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਚੁਤਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਊ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਕੈਹੈ ॥ ਕਉਨ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੂ ਜਉ ਅਰਿ ਹੈ ਤਊ ਮੋਹ ਨ ਛੈ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋਕਉ ਤੂ ਲਰਕਾ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਲੈ ਹੈ ॥੧੨੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੋਵਤ ਹੈ ਜਿਯੁ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਤਜਿ ਰਨ ਸਜਾਮ ਪਧਾਰ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਰਨਿ ਆਜੁ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ ॥੧੨੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਅਬ ਅਕਾਰ

ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥੧੨੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਕੈ ਐਸ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਹੋ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਂਗ ਕਛੂ ਮੁਖਿ ਜੋ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਮੁਰਾਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪਛਾਵਰ ਝਾਰਯੋ ॥੧੨੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਨ ਹਟਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਦਉਰ ਕੈ ਆਗਹਿ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੁੰਚਰੁ ਏਕ ਹੁਤੋ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੀਰ ਚਲਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਸਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹਿ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਯੋ ॥੧੨੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਿਲੀ ਜਿਉਂ ਨਿਸਿ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਨ ॥੧੨੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਿਨਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯਾ ॥ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਆਨ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢੁ ਹਿਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟ ਯੌਂ ਕਵਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨ ਲਿਯਾ ॥ ਰਾਤ ਸਮੈ ਉਡਿ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਜਿਉਂ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦਿਯਾ ॥੧੨੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਬਹੁ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥ ਏਕ ਅਰੇ ਇਕ ਰੁਪਿ ਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਇ ॥੧੨੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਦਲ ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ ॥ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਸੱਤ੍ਰ ਦਲ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤ ਹੁਇ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੧੨੫੮॥ ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਸੰਘਰ ਕੀਨੋ ॥ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤਿ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ॥੧੨੫੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਰੈਨਿ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧੨੬੦॥ ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਜਾਮ ਹਨੇ ਬਲਬੀਰ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜੁੱਧ ਵਾ ਸੋਂ ਕਰੈ ਐਸੋ ਕੋ ਰਨ ਧੀਰ

॥੧੨੬੧॥ ਧੂਮ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਸਿੰਘ ਮਨ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਅਉਰ ॥ ਧਉਰ ਸਿੰਘ ਪਾਂਚੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਸਿਰ ਮਉਰ ॥੧੨੬੨॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਂਚਹੁੰ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਕਾਲ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿਹੈਂ ਬਲ ਦਲ ਸਜਾਮ ॥੧੨੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤੇਊ ਯੌਂ ਜਿਨਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਂਗੇ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤੁ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਵਹਿਂ ਨਾਤਰ ਬਾਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਕਾਲ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਅਉ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋਂ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂਗੇ ॥੧੨੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ ॥ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਏ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੨੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਉਠਿ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗੇ ਰਾਤ ॥ ਤੀਨ ਪਹਰ ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਕਤ ਹੁਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ॥੧੨੬੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟ ਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ਬਲਦੇਵ ਜੂ ਬੁਲਾਇ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗ ਲੈ ਭਲੇ ॥ ਉਤੈ ਡਰ ਡਾਰ ਕੈ ਹਥਜਾਰਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟੱਲ ਭਟ ਨਾ ਟਲੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਦ੍ਵੈ ਤਰੰਗਨਿ ਕੇ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸਿ ਬਿਖੈ ਰਲੇ ॥੧੨੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਭਿਯੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਕੁਮਦਨਿ ਜਾਨਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੰਜਨ ਮਾਨਜੋ ਭਾਨੁ ॥੧੨੬੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਂਝ ਚਕੋਰ ਲਖਯੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ॥ ਮਨਿ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਦਾਸਨਿ ਜਾਨਜੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ ॥ ਬਰ ਜੋਗਿਨ ਜਾਨਿ ਜੁਗੀਸਰ ਈਸਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਜੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਬਾਲਨ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਜਿਯ ਦੁੱਜਨ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਕਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ ਗਨਾਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉਂ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੂ ਸ੍ਰਮ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਜਿਨਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ ॥ ਨਿਜ ਮੀਤਨ ਮੀਤ ਹ੍ਵੈ ਚੀਤਿ ਬਸਜੋ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰਨਿ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੭੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਤ ਹੈਂ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੨੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੂਮ ਧੁਜਾ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾ ਧਰ ਸਿੰਘ ਸਭੈ ਰਨਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹ੍ਵੈ ਸੰਕ ਤਜੀ ਹਰਿ

ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਏ ॥ ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲ ਪਾਂਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੨੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਾਂਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥੧੨੭੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ॥ ਧਰਿਯਾ ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਬਾਂਟ ਦਿਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਛੋਭ ਸੁ ਤਾਤ ਹਿਯੋ ॥ ਲਰਿਹੈਂ ਮਰਿਹੈਂ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿਹੈਂ ਜਸ ਸਾਥ ਭਲੋ ਪਲ ਏਕ ਜਿਯੋ ॥੧੨੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡ ਕੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਘਟਿਕਾ ਲਰਿ ਕੈ ਲਖ ਲੈ ਪੁਰਖੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋਸੁ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਸਬਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕ੍ਯੋ ਇਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨ੍ਯੋ ਰਨਿ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ ॥ ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ ॥੧੨੭੭॥ ਸਵੱਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਵਛ ਨਰੇਸ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ ਚਲੈਂ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸਰ ਪਉਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ਗਿਰਿ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੧੨੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਲਰ੍ਯੋ ਜਿਉਂ ਬਾਸਵ ਸਿਉਂ ਜੰਭ ॥ ਅਚਲ ਰਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ ॥੧੨੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ

ਕੋਊ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਜਿਉ ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਹੂ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਕਬਹੂ ਨ ਚਰੈ ॥ ਬਰ ਜਿਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ॥ ਤਿਮ ਸਯਾਮ ਚਮੂੰ ਮਧ ਸ੍ਰੱਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕੈ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸ੍ਰੱਛ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਲ ਸੈਂ ॥ ਅਤਿ ਰਥੀ ਸਤ ਮਹਾਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤ ਤਹਾਂ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈਂ ॥ ਘਨੇ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਰਨ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈਂ ਉਛਲ ਸੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਮਤਵਾਰੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਲੈ ਲਾਲ ਡਾਰ ਕੈ ਅਤਲਸੈਂ ॥੧੨੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਯੋ ਗਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰ ॥੧੨੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸਯਾਮ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭੱਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥੧੨੯੩॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਸ੍ਰਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿਹੋਂ ਸਯਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਯਾਇ ॥੧੨੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੋ ਬਲ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਤਚਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਲਖਯੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ ਕੈ ਦਉਰਤ ਸ੍ਰੱਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਤੇ ਆਗਿ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਥੁ ਦਾਰੁਕ ਐਸ ਧਵਾਯੋ ॥੧੨੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਭੱਯਾ ॥ ਬਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਊ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੱਯਾ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰੱਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਸੁ ਲਰਯੋ ਬਰਬੀਰ ਲਰੱਯਾ ॥੧੨੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜੁੱਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਾ ਕੀਨ ॥ ਖੜਗ ਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੀਨ ॥੧੨੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੱਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕਿਯੋ ਕੋਪ ॥ ਨਹ ਭਾਜਯੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੋ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗੁ ਰੋਪਿ ॥੧੨੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰਿ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਹਾਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ

ਡਾਰੇ ॥੧੨੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ ॥ ਉਹ ਕੇ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਊਪਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪੈ ਪਾਨ ਧਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧੁ ਸੁਭਟਨਿ ਕਰਯੋ ਕਹਾ ਕਰੈਂ ਬਲਵਾਨ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੋ ਮਾਂਗ ਲਿਯੇ ਤਿਹ ਪਾਨ ॥੧੨੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਉੱਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੨੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਹਠੀ ਹਠ ਸਿਉ ਨ ਹਟਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸ ਪਰਯੋ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਯੋ ਭੂਅਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ ॥੧੨੯੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭੂਪ ਅਨਰੁੱਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸਯਾਮ ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਸਨਮਾਨ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਚਲਯੋ ਰਨ ਮਾਂਝ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਿਕਾ ਦੁਇ ਤਿਹੀ ਠੌਰ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ ॥੧੨੯੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਔਖਧਿ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ ਸੰਨਪਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਕੇ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲੁ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸੁ ਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ ॥ ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਜੈਸੇ ਲੋਭ ਹੂੰ ਤੇ ਮਹਾਂ ਗੁਨ ਨਾਸੈ ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥੧੨੯੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾਂ ਠਾਢੋ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹਿ ਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰ ਲੀਨੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਭੈ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ ਓਰ ਹੂੰ ਤੇ ਆ ਖਏ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰ ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ ॥੧੨੯੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਚਾਰੋ ਈ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਅਉਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌਂ ਉਚਰੈ

॥ ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋਂ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਸਭ ਸਿਉ ਇਮ ਸਜਾਮ ਪੁਕਾਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੨੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਹੋ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਸੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਰੇ ਸੰਭਾਰ ਅਬੈ ਕਹਿ ਯਾ ਬਤਿਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਸਮਰੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਰਹ੍ਯੋ ਠਉਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੨੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨ੍ਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪਿ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ਪਗ ਰੋਪ ॥੧੨੯੯॥ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਿਰਿ ਸੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੱਤ੍ਰ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਮਾਰ੍ਯੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤੈਸੇ ਹਉ ਹਨਿਹੋਂ ਤੂ ਹਮ ਸੋਂ ਖਹਤ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ ਲੀਨ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਅਉਰ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਪੁਕਾਰਿ ਦੈਤ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥੧੩੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬੋਲ੍ਯੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਘਨ ਕ੍ਵਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸ ਨ ਆਇ ॥੧੩੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰ੍ਯੋ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕੈ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੌ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰ੍ਯੋ ॥੧੩੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰ੍ਯੋ ਕ੍ਰੂਰ ॥ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਰ੍ਯੋ ਬਰ ਸੂਰ ॥੧੩੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਦਮਕੈ ਬਰ ਚਾਂਪ ਲਿਯੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲਨਿ ਤਿਉ ਬਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੩੦੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪਗ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ਬਰਬੀਰ ਸਕਤ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਕ੍ਰੂਰ ਤੇ ॥ ਅਚਲ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ ॥੧੩੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥

ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਰ ਕੋ ਤਬਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਥ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੧੩੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਮਾਰਯੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ॥ ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਮੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੧੩੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਕਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਦਾਂਤ ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲਉ ਗਿਰਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਆਪਨੁ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨਯੋ ਕਰ ਚਾਂਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਤਹ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚਢਯੋ ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਕੁਰੂਪ ਕਹਾਯੋ ॥ ਐਸ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਨੁ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨ ਆਯੋ ॥੧੩੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਂਝਿ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨੁ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੩੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤ੍ਰਿ ਧਯਾਨ ਕੁਰੂਪ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੈਹੋ ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਰੂਖ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਥ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਰੀਛ ਮਹਾਂ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋਂ ਭੂਪ ਬਚਯੋ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ ॥੧੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤੇਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜੇ ਰਜਨੀਚਰ ਠਾਢਿ ਹੁਤੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਨਿ ਕੈ ਸਭ ਹਾਰੇ ॥੧੩੧੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ ॥ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਬਰਬੀਰ ਘਨੇ ॥ ਜੇਊ ਆਨਿ ਲਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪ ਠਾਢਿ ਲਰੇ ਕੋਊ ਸ੍ਰਉਨ ਸਨੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸੁਕ ਲਾਲ ਬਨੇ ॥੧੩੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਰੋ

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਬਾਂਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ਵਹ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਹ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰ ਸੰਘਾਰਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਠਾਇ ॥ ਚਪਲਾ ਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀ ਅਰਿ ਤਕਿ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੧੩੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਿ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰਿ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾ ਤਨ ਪਾਰ ਭਈ ॥ ਜਿਹ ਊਪਰਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਭ ਆਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਲੋਹ ਮਈ ॥ ਲਸਕੈ ਉਰ ਰਾਕਸ ਕੇ ਮਧਿ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੁ ਰਾਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ ॥੧੩੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਰ ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਗਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰ੍ਯੋ ਹਾਹਾ ਕਿਯੋ ਬਖਾਨ ॥੧੩੧੮॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰ੍ਯੋ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨਧੀਰਿ ॥ ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਦੁਖ ਬੀਰ ॥੧੩੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖਿ ਕੁਰੂਪ ਸੁ ਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰ੍ਯੋ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਪਰ੍ਯੋ ਕਟਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਕਬੰਧ ਲਏ ਅਸਿ ਕੋ ਰਨ ਧਾਯੋ ॥੧੩੨੦॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਹਨ੍ਯੋ ਗਿਰ੍ਯੋ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰ ॥੧੩੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੩੨੨॥ ਬਹੁਤ ਲਰ੍ਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਯਾਮ ਸੋ ਰਾਮ ॥ ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਕਹ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਭ ਸੋਂ ਇਮ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ ਹਮ ਤੇ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚੰਡਿ ਮਨਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ ॥੧੩੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਚੰਡਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ ॥੧੩੨੫॥ ਜਾਗਤ ਜਾ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗਿ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਹਰ ਰੂਪ ਮੈ

ਤ੍ਰਿਗੁਨਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥੧੩੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰ ਕੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰਿ ਰੂਖਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ਭਵਾਨੀ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧਜਾਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਕਤਿ ਸੋਂ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨਿ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਸਚੀਪਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੈ ਸੋਇ ॥੧੩੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਹਰ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਹ ਸੋਂ ਨਹਿੰ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਖੜਾਨਨ ਬਿਸਨੁ ਘਨੋ ਬਲ ਹੈ ਸੁ ਕਹਜੋ ਜਿਨ ਮੋ ॥ ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸੁਰਾਦਿਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈਂ ਗਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਜੋ ਸਭ ਬੀਰਨ ਸੋ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋ ॥੧੩੩੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉ ਹੀ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈਹਉਂ ॥ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪ ਥਪੈਹਉਂ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹਨੋ ਸਕਤੇਸ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੈਹਉਂ ॥ ਤਉ ਚੜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈਹਉਂ ॥੧੩੩੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠਿ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਅਉਰ ਦਈ ਸੁਧਿ ਛਾਡ ਸਭੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਜਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਪਰਤੱਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਂਗਹੁ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ ॥ ਯਾ ਅਰਿ ਆਜੁ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਮਾਂਗ ਇਹੈ ਬਰ ਲੀਨੋ ॥੧੩੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਰ ਪਾਇ ਚੜ੍ਹਜੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ॥ ਜਪੁ ਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਰ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ॥ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਬਲੀ ਹੁ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਗਯੋ ॥ ਮਨੁ ਜੀਤ ਕੋ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹਜੋ ਹੁਤੋ ਯਾ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜਜੋ ਸੁ ਨਯੋ ॥੧੩੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰ ॥੧੩੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਹੁ ਰੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹਉਂ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲ ਕੈ ਇਤ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਘਨ

ਸਜਾਮ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਯੋ ਮਨਿ ਚੰਡਿ ਭਜਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਿਕ ਜੇ ਸੁਰਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨ ਆਗੇ ਲਰਯੋ ਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਅਪਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੩੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਚੰਡਿ ਕੋ ਹਰਿ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੱਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗਏ ਪਰਾਈ ॥ ਰਵਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਯੋਂ ਤਮ ਨ ਰਹਾਈ ॥੧੩੩੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਇੱਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥੧੩੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਮੂੰ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਪਾਂਚੋ ਕਿਯੋ ਅਜੁ ਹਨਿਹੈਂ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੩੩੯॥ ਉਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਭੈ ਆਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਜੰਦਨ ਸੀਘ੍ਰ ਧਵਾਇ ॥੧੩੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਂਚਹਿ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨਯੋ ਸਰ ਪਾਂਚਨ ਭੂਪਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਤੂਲ ਜਿਉ ਜਾਰ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਂਚ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕਿਯ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਜਾਸੁ ॥ ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਂਚ ਬਰ ਕੀਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥੧੩੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਇ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰਮਦ ਬਡੇ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥੧੩੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ

॥ ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਤਨ ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਉੱਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਕਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧਾਏ ॥੧੩੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕਿਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਉੱਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਨਵੋਂ ਜਬ ਇਨ ਹਨੇ ਏਕ ਬਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਹਿ ਭਾਜਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜ੍ਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਮਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਿਯਾ ਮਨੁ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ ॥੧੩੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸਯੋ ਬਰਬੀਰ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚਲ੍ਯੋ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੋਹ ਮਈ ਗਰੂਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨੋਜ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮਧਾਮ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥੧੩੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰਹਿ ਪੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈ ਦੋਊ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗ ਗਯੋ ਸਿਰ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥੧੩੫੦॥

ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾਂ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨਯੋ ਬਰਬੰਡ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਆਵਤ ਭਏ ਜਿਹ ਬਲ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਬਲਿ ਆਵਤ ਕੋ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਯੰਦਨ ਹੂੰ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤ ਸੰਬੂਹ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਧੋਂ ਰਵਿ ਕੌ ਫਲ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੫੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕਿਯੋ ਕੋਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ॥ ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤਯੋ

ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਟਕ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨਿ ਹਨ ਦਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ ॥ ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩੫੪॥ ਪੁਨਿ ਕਨਕਾਚਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਯੋ ॥ ਬਲਿ ਕੈ ਆਨਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ ॥੧੩੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋਂ ਲਰਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਜਮਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੩੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਰ ਕੈ ਉਰਿ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥੧੩੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕਉ ਦੁਹ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੁ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਏ ॥੧੩੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਯ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ ॥ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰ ॥ ਤੁਮਲ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕਸ ਚਤੁਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ ॥ ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਦ੍ਰਿਢ ਧਰਿ ਹੀਏ ॥੧੩੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੂ ਆਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬੁ ਜੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਰਨਿ ਦੀਨੋ ॥੧੩੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰਬੀਰ ॥ ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਣ ਧੀਰ ॥੧੩੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ਅਉਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੧੩੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸਹੂੰ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿਹ ਦੁਇ ਕਰ ਡਾਰਯੋ ॥੧੩੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਠਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਯਾ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਮੱਤ ਦੁਰਦ ਜਿਉ ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਵਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੩੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਸਾਥ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਘਰਿ ਏਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੩੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਯੋ ਤਬ ਦਾਰੁਕ ਸਯੰਦਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਅਸਿ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਜਾਨ ਤੇ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਠਟਕੇ ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ ॥੧੩੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਕਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਮੁਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਆਸੁਹਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰਯੋ ॥ ਐਸੀਏ ਭਾਂਤਿ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੩੬੮॥ ਯੋਂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਹੈ ਸਭ ਲਾਇਕ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਰਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੩੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪੈਰੇ ਸਮਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਹੁ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੩੭੦॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਚਲੜੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੧੩੭੧॥ ਛਪੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਗਵਨ ਸਿੰਘ ਬਰ ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਜੁੱਧੁ ਕਰ ॥ ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸੱਜਤ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮੱਤ ਚਲੇ ਘਨਿਯਰ ਜਿਮ ਗੱਜਤ ॥ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲਿਯੋ ॥ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਨਰ ਬੋਲਿਯੋ ॥੧੩੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾਹੁੰ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ ॥੧੩੭੩॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਚਲੇ ਮਨੋ ਆਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅੰਤ ॥੧੩੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰਸ ਮਹਾਂ ਅਉ ਸਾਰ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਏ ਚਾਰ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲ ਧਾਰਿ ॥੧੩੭੫॥ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਵਹ ਲੀਨੇ ਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ ਅਉਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੀਨੋ ॥ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲੜੋ ਬਰ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਅਉ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਸਜਯੋ ਤਨ ਕਉਚ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਪ੍ਰਵੀਨੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁ ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥੧੩੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤਿ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਉਤ ਦੋਊ ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਸਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥੧੩੭੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਰਥੀ ਸੰਗਿ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੰਗਿ ਮਹਾਰਥੀ ਸਵਾਰ ਸਜੋਂ ਸਵਾਰ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਪੈਦਲ ਸਜੋਂ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖੜੋ ਮਨ ਰਾਖੜੋ ਨਾ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਤਰਵਾਰੈ ਘਨੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੈ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦੰਤਨ ਸਜੋਂ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤ੍ਰਨਿ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਲਰਜੋ ਚਾਰਨ ਸਜੋਂ ਚਾਰਨ ਭਿਰਜੋ ਹੈ ਤਾਹੀ ਰਨ ਮੈ ॥੧੩੭੯॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪੁਨਿ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਰ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਗਈ ਦਬ ਹੀ ॥ ਨਭ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ॥੧੩੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਿਅ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਕਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ਅਉਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰ ਧਾਇ ਲਰੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੧੩੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਅਰਨਸੀ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਰਨਿ ਰਹ੍ਯੋ ਏ ਤੀਨੋ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਬਡੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਕਰ ਅਤ੍ਰਨ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੋ ॥ ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿਗ੍ਾਲਨ ਗੀਧਨ ਜੋਗਨਿ ਸ੍ਰੋਉਨ ਅਘਾਇ ਪਿਯੋ ॥੧੩੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ਯੌਂ ਡੋਲਤ ਰਨਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ॥੧੩੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੋਉਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਵਲਾਸਿ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀ ॥੧੩੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਲਰਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨੁਰਾਗਿ ॥ ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਬਹੁ ਕਰਤ ਜਨੁ ਨਟੂਆ ਬਡ ਭਾਗਿ ॥੧੩੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥੀ ਅਪਨੇ ਸੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹੀ ਰਥ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਪੈ ਕਰਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੈ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰੈ ਮੁਖਿ ਯੌਂ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿੱਤ ਅਉ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੩੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅੱਤ੍ਰ ਤਰਾਕ ਲਗੈ ਤਿਹਿ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਦਾਨ ਬਡੇ ਰਿਝਵਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੈਂ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਕਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਖਾਰਾ ॥੧੩੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗਹਿ ਯੋ ॥ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪਰ ਅੱਤ੍ਰ ਲਗੈ ਤਤਕਾਰ ਤਰਾਕਨਿ ਤਾਲ ਲਿਯੋ

॥ ਅਸਿ ਲਾਗਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈਂ ਮਰ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ॥ ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਕਿ ਲਰੈਂ ਨਟ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕਿਯੋ ॥੧੩੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤੋ ਜੁੱਧੁ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਭਹਨਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੩੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਧੇ ॥ ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁਭਟ ਤੇ ਸੋਧੇ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋ ਕਾਲ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤਕਿ ਚਹੂੰਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਅਸ੍ਵ ਸੂਤ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਉਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥੧੩੯੩॥ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੰਡ ॥ ਸਿੰਘ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ ॥੧੩੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਧਨੁ ਲੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਸਤ ਦੁਇ ਅਰੁ ਗੈ ਸਤ ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਬ ਘਾਏ ॥ ਬੀਸ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਂ ਰਥਿ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤ ਗੈ ਹਯ ਦ੍ਵੈ ਸਤ ਅਯੁਤ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈਂ ॥ ਸੁ ਮਹਾਰਥੀ ਅਉਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਤਹੀ ਛਿਨ ਮੈਂ ॥ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭਜੀ ਲਖਿ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਬਨ ਮੈਂ ॥ ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਰੁਪਿ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੯੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦਸੋ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ਸੈਨ ਕਉ ਬਿਪਤ ਡਾਰਯੋ ਬੀਰ ਪ੍ਰਨ ਧਾਰਯੋ ਨ ਡਰੈ ਹੈ ਕਾਹੂ ਆਨ ਸੋਂ ॥ ਏਈ ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਏ ਸੌਂਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾ ਸੂਰ ਮਾਨ ਸੋਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿਹ ਕਾਨ ਸੋਂ ॥ ਗਜਰਾਜ ਭਾਰੇ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਭੂਪ ਦਸੋ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸ ਬਾਨ ਸੋਂ ॥੧੩੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ ਪਰ ਦਉਰਿ ॥ ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਛੋਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗਉਰ ॥੧੩੯੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਲ ਬੀਰ ਕੋ ॥ ਲਏ ਖੜਗ ਕਰਿ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਯੋ ॥੧੩੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਪਾਂਚ ਬੀਰ

ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲ ਬੰਡ ਅਖੰਡ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੪੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਾਜਤ ਸਿੰਘ ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਜਗ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੪੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੈ ਲਿਯੇ ਸਾਜ੍ਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੪੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਠਾਢੁ ਰਹ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਭੂ ਪਰਿ ਮੇਰੁ ਸੋਂ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਸੋ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਸ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਨੁ ਘੀਉ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਦਲ ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਤੁ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜਿਯ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੋ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਭ ਸੂਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ॥ ਰਥ ਬਾਜਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗ ਆਯੁ ਕਟੀ ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਖਏ ॥ ਜਿਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਘਰ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ ॥੧੪੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਜ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੋ ਤਮ ਕੈ ਦਿਨ ਆਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉ ਕਿਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਮਾਨਹੁ ਨੀਰਧਿ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜ੍ਯੋ ॥੧੪੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਇਉ ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਇ ਭਜਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਭ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਕੀਨਿ ਲਰਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਗਏ ਤਿਨ ਨਾਹਕ ਅਪਨੀ

ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥੧੪੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਐਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦੁਇ ਸਤ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੇ ਗਿਰ ਹੈਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੀ ॥ ਮਨੁ ਹਨੂੰ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲਹੂੰ ਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਖਾਰੀ ॥੧੪੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਅਛ੍ਰ ਹੁਤੋ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਸੋ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਚਪਲਾ ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸਰ ਯੌਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਘਵਾ ਚਢਿ ਆਯੋ ॥੧੪੧੦॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਡਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਭਲੇ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਖੈਂਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਛੇਦ ਹ੍ਰਿਦਾ ਸਰ ਸੋਂ ਅਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਂਬਿ ਮੈ ਸਾਂਪ ਧਸਿਓ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਚੀਨੋ ॥੧੪੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗਿ ਸੁ ਮਾਰ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਧਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੱਗ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੪੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਨਹਿ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ ॥੧੪੧੩॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਪਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥ ਸਭ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੋ ਰਿਸ ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੁ ਸੁਨਾਰ ਗਢਯੋ ॥੧੪੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਸੁ ਸਭੈ ਇਨਹੂ ਹਤਿ ਕੈ ਤਬ ਦੀਨੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬਧ ਕਉ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਤਉ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਿਯੇ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ ॥ ਜੋ ਨ ਡਰੇ ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ ॥੧੪੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਅਤਿ

ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕਉ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਭ ਫੋਕਨ ਲਉ ਗਡ ਗੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਸਾਂਗ ਹਨੀ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਸ ਗੀ ਉਰਿ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੇਸ ਖਗੇਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਦੁਰਯੋ ਬਨ ਮੈ ॥੧੪੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤਿ ਸਾਂਗ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਹ ਅਉਰ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਤੀਸਰ ਹੋ ਤਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਯੋ ਮਘਵਾ ਮਨੁ ਬਜ੍ਰ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੧੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੁਜਨ ਕੌ ਕਾਟ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਭਾਜ ਗਏ ਅਰੁ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੂਮਿਹੂ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੁੱਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਲਰਤ ਪਗ ਪਾਛੇ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੂੰ ਦੇਖਿਯਤ ਕਬੂੰ ਦੇਖਯੋ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥੧੪੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸੁਇ ॥ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਭ ਹੀ ਆਇ ਕੈ ॥੧੪੧੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਭ ਸੈਨ ਕਉ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੪੨੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਬੀਰ ਦੁਇ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ ॥੧੪੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਝੜਾਝੜ ਜੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਲੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ॥ ਘੋਰਨ ਕੀ ਖੁਰ ਬਾਰ ਬਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ ਸੱਤ ਰਸਾਤਲੁ ॥ ਯੋਂ ਖੜਗੇਸ ਰਹਯੋ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਲਗੈ ਨ ਹਲੈ ਕਨਕਾਚਲੁ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟ ਗਯੋ ਬਲੁ ॥੧੪੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਰਥ ਪਤਿ ਕਰੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੀ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠਉਰ ਬਨੀ ਹੈ ॥੧੪੨੩॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਸਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ ॥ ਜੁ ਹੁਤੇ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤੱਛ ਡਢਿਓ

॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪਢਿਓ ॥ ਤਮ ਜਿਉ ਡਰ ਕੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਹ ਸੂਰ ਨਹੀ ਮਨੁ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ॥੧੪੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਝੜਾ ਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਭੂਪ ਛਿਨਾਇ ਲਿਯੋ ਕਰ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਊਪਰਿ ਝਾਰਜੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟਿ ਮੂੰਡ ਗਿਰਜੋ ਧਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੪੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਹਨਜੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟ ਦਯੋ ॥ ਮਨੁ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਧਾਯੋ ਹੁਤੋ ਜਮੁ ਜੀਭ ਕਟੀ ਬਿਨੁ ਆਸ ਭਯੋ ॥੧੪੨੬॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਊ ਹੁਤੇ ਭਜਤੇ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸਰ ਗਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਅੰਬਰ ਜੁੱਧੁ ਰਚਜੋ ਭਟ ਏ ਨ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥੧੪੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਸੁਇ ਮਾਰ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦਮੱਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥੧੪੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਪੇਖ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਡਰਜੋ ਹੈ ॥੧੪੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਬਲੀ ਬਹੁਰੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਥਜਾਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੇਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਓਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੂੰਦ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੧੪੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਕਿ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀ ਖੜਗ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਹਨਜੋ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ਅਸਿ ਓਪ ॥੧੪੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਲਰ ਕੈ

ਮਰ ਕੈ ਸੁਰਲੋਕ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਤਬ ਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਜੇਤੇ ਰਹੇ ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾ ਅਸਿ ਧਾਰਯੋ ॥੧੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਰ ਧਨੁ ਗਹਯੋ ਕਿਨਹੂ ਰਹਯੋ ਨ ਧੀਰ ॥ ਚਲੇ ਤਿਆਗ ਕੈ ਰਨ ਰਥੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲਬੀਰ ॥੧੪੩੩॥ ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੪੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਹਲੁ ਲੈ ॥ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਿਯੋ ਬਲ ਕਉ ਦਲੁ ਦੈ ॥ ਸਭਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਖਲੁ ਛੈ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੈ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸਿ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੈ ਬਲੁ ਕੈ ॥੧੪੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਭੈ ਸਹਿ ਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੇ ਸਭਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸੂਤ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਨਿ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਹੁਰੋ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਥੀ ਜਦੁਬੰਸਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲਿ ਜੁੱਧ ਸਮੋ ਪੁਨਿ ਐਸੁ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸ ਕਹਯੋ ਅਬ ਭਾਜਹੁ ਤੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੈ ਹੈ ॥ ਜਉ ਕਹੂੰ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋ ਸੋ ਕਹਿ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈਂ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਕਿ ਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖ ਲੈ ਘਰ ਜੈ ਹੈਂ ॥੧੪੩੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਫਿਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ ਜੈਸ ਅਜਾ ਖੜਗੇਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਤਿਨ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ ਹਸ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵਹ ਕਉ ਤਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੪੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਭ ਜਾਦਵਨਿ ਕੀਨੋ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥੧੪੩੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਹਿੰ ਯਾਹ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਐਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਗ੍ਰ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕਉ ਸਭ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਤਿਉ ਬਰਖਾਏ ॥੧੪੪੦॥ ਕਾਟ ਕੈ ਬਾਨ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ

ਤਨ ਘਾਏ ॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਜੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨਾ ਠਹਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂ ਸਰੀਰ ਰਹਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ ॥੧੪੪੧॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟ ਧੀਰ ਗਜੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ॥ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਬੁੱਧ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਲਖਿ ਲਾਗੇ ਹੈਂ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇਕੈ ਸਜੰਦਨ ਭਾਜ ਚਲੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੋ ॥ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸਜਾਮ ਤੈ ਕੀਨੋਹੁ ਕਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੋ ॥੧੪੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰੇ ਘਨਸਜਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ਰਨਧਾਮ ॥੧੪੪੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹਜੋ ਅਬ ਤੂੰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੋਂ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥੧੪੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮਹੂ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੈ ॥ ਮੱਤ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਓ ਨ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋਂ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਜਾਰਨ ਦੈ ਕੈ ॥੧੪੪੫॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੋਰ ਕਰੈਂ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਨੇ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਹਠ ਕੈ ਸਠ ਜਿਉਂ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰਨ ਭਾਜ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਪਰਜੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜੁ ਖਯੋ ਹੈ ॥੧੪੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕੁ ਜੀਜੈ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੈ ॥ ਜਾਈਐ ਧਾਮ ਸੁਨੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥ ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪਿਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੪੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਜੋਧਨ ਮੈ ਹਠ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈਹੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਭ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਯੇ ਨ ਕਛੂ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋਂ ਲਰ ਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਜਾਹੁ ਤੋ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧੈਹੋ ॥੧੪੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਂਪ ਲਯੋ ਕਰਿ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕਉ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ

ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥੧੪੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰਿ ਤੇ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਚਾਂਪ ਚਢਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ ॥੧੪੫੦॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਦਿਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਭ ਆਸਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੪੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਬਲਬੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਕਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਧਾਰੇ ॥੧੪੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਅਉ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰ ਸਿਉ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੇਧਯੋ ਜਬ ਤਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਯੋ ਬਾਨ ॥੧੪੫੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਲਖ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁ ਕਟੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖ ਕੈ ਸੁਰਰਾਜ ਡਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਧਾਏ ॥੧੪੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਵਰਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੁ ਸਭੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋਂ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਬਾਨ ਸੁਗੰਧ ਕੇ ਲੈਬੇ ਕਉ ਭਉਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥੧੪੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਘੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਲੀਨ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹੋਂ ਜੁ ਪਉਰਖ ਕੀਨ ॥੧੪੫੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ

॥ ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਅਉ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਉ ਸਰ ਸਉ ਸੁ ਲਗੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਸਭ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰਿ ਕੇਤਿਕ ਤਉ ਰਨ ਮੈਂ ਠਹਰਾਏ ॥੧੪੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਸਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੁ ਨਾਗਨਿ ਭੱਛ ਗਈ ਹੈ ॥੧੪੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੀੜਤ ਕੈ ਸਭ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭਜਾਏ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਭਜੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭਜਗੇ ਸਭ ਹੀ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਭ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥੧੪੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭਜ ਗਏ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ ॥ ਧਨੁਖ ਤਾਨਿ ਕਰ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ ॥੧੪੬੧॥ ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਲਯੋ ਰਾਛਸ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਿਓ ਅਦਭੁਤ ਬਾਨ ॥੧੪੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰੁ ਛੁਰੀ ਅਸਿ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਮੂਸਲ ਔਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰਿ ਲਏ ਕਰ ਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤਿ ਬਿਹੀਨੇ ॥ ਦਾਂਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯ ਦੀਨੇ ॥੧੪੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸ ਵਡੇ ਸਿਰ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਵਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਮੁਖ ਸੋਂ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਬਤ ਹੈਂ ਪੁਨਿ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਅਖੀਆਂ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗ ਕੌਨ ਭਿਰੈ ਬਲ ਕੈ ਇਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇਕੈ ਰੈਨਿ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਕਾਮ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ ॥੧੪੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਤ ਰਾਛਸ ਭੂਪ ਇਤੇ ਥਿਰ ਠਾਂਢੋ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥ ਡਾਢ ਸੁ ਕੈ ਅਪਣੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਆਜੁ ਸਭੈ ਹਨਿਹੋਂ ਰਨ ਮੈਂ ਕਹਿ ਯੋ ਬਤਿਯਾਂ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਜੋ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਰੀਝਿ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥੧੪੬੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟ ਦਈ ਰਿਸਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ ॥

ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਲਖਿ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥੧੪੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਕਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੂ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭੱਛ ਕਹਾਂ ਹਮ ਪੈ ਹੈਂ ॥ ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹ ਦਾਂਤਨ ਸਾਥ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੋਹੀ ਕੇ ਮਾਸ ਕੇ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੂੰਜ ਕੈ ਖੈਹੈਂ ॥੧੪੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਯੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ ॥੧੪੬੮॥ ਏ ਕੁਬੈਨ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ ਪਰੀ ਸਭ ਧਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨਜਾਇ ॥੧੪੬੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਘਨੋ ਮਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੧੪੭੦॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਜੂਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੪੭੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਅਪਣੇ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਮੂੰਡ ਕਟਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਛੁਟਯੋ ਨਹਿੰ ਕੋਪ ਹਟਯੋ ਨਿਜ ਓਠ ਕੋ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪਕਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਰਨ ਠੌਰ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾਹੂੰ ਤੇ ਦਾਨਵ ਨਿਕਸਯੋ ਔਰ ॥੧੪੭੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਡੋ ਦੈਂਤ ਬਲਵੰਡ ਅਤਿ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲਰਯੋ ਅਰਯੋ ਨਾਹਿਨ ਡਰਯੋ ॥੧੪੭੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਰਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ ॥੧੪੭੫॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾਂ ਮੁਝ ਬੰਧੁ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਹੌ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈਹੋਂ ॥੧੪੭੬॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲਖਯੋ ਕਾਟਿ ਅਸਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਊ ਮਾਰ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੪੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਔ ਕ੍ਰੂਰ ਕ੍ਰਮ ਦੋਊ ਗਏ ਜਮ ਧਾਮ ॥ ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੧੪੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਕਿਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੇਉ ਦੈਂਤ ਬਚੇ

ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਭ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਪਨ ਕਾਢਿ ਨਿਖੰਗਹੁੰ ਤੇ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥੧੪੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦੈਂਤ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਜਿਯਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੯੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਸਭ ਦੈਂਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਓ ਹਰਿ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਚੀਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬੇਧ ਕੈ ਔਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਔਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪੌਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਏਕਹਿ ਆਪ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥੧੪੯੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਬਰਨ ਸਿੰਘ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ॥ ਸਰਿਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲਜਾਏ ॥੧੪੯੨॥ ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬਾਰਿਰਾਜ ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਂਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਇਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੪੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਨ ਤਾੜਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਧੁਨ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰਿਤਾ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢ ਰਹਿਓ ਰਣ ਮੈ ਜਲਰਾਜ ਭਜਿਓ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਮਗ ਲੀਨੋ ॥੧੪੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਜਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥੧੪੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਿਕ੍ਰਤਦੈਤ ਸੁ ਨਾਮਹਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਕਟਜੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੪੯੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਮ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਪੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜਿਯ ਮਾਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਦੰਡ ਵਡੋ ਕਰ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੋ ॥ ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੋ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥੧੪੯੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਜਮ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ

ਕਾਕਨਿ ਝਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਸ੍ਰੋਨ ਅਘਾਇ ਪਿਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਜੋ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥੧੪੮੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਬ ਜਮ ਦਿਯੋ ਭਜਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ॥ ਲਰਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹਿੰ ਆਇ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ ॥੧੪੮੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈਂ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ ਜੱਗ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਭ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਹਕਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੪੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੱਛ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ਛਾਡ ਸਰ ਦੀਨੋ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਮਨ ਗ੍ਰੀਵ ਸੁ ਧਾਏ ॥ ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਇਹ ਆਏ ॥੧੪੯੧॥ ਧਨਦ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਏ ਆਏ ਮਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਈ ॥ ਧਾਇ ਭੂਪ ਸੋਂ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੪੯੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੇ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ ॥ ਭੂਪ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨੁ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਨ ਕੋਊ ਰਹਜੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਭੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਪਰਾਏ ॥੧੪੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਘਨੋ ਨਲ ਕੂਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਜੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੌਹੇਂ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਸਰ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ ॥੧੪੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਭ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਅਗਨਤ ਦਲ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਜੋ ॥੧੪੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਘਾਇਲ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਜਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੪੯੬॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਵਿਖੈ ਮਾਰਜੋ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਜੋ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭ ਮਾਨ ॥੧੪੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਭੈ ਭਜ ਗਯੋ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਭਯੋ ॥ ਮਨਿ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਚਿਤ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਾਯੋ ॥੧੪੯੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਜ ਜੱਛ ਸਭ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਦਿਯੋ

ਛਾਡ ਸੁ ਕੰਪਜੋ ਤਲ ਬਿਤਲ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠਿ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਿਉਂ ਹਰਿ ਸਿਮਰਜੋ ਹਮੈ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੪੯੯॥ ਸੰਗ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠਿ ਤਬੈ ॥ ਏਕਰਦਨ ਜੂ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥ ਔਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੇ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੌਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਭਵ ਕਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੫੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਜੋ ਜਗਤ ਮੈਂ ਸਭ ਯੌ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸਿਖਿਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨਿ ਰਿਸ ਧਾਰਿ ॥੧੫੦੧॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀਂ ਆਏ ਤਿਹ ਜਾ ਦੌਰ ॥ ਰਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹਜੋ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ॥੧੫੦੨॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਦੇਖੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਸੋ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁੱਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰ ॥੧੫੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੇ ਸਿਵ ਆਜੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਕਰ ਲੈ ਬਲ ਜੇਤੋ ॥ ਐ ਰੇ ਗਨੇਸ ਲਰੈਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲ ਏਤੋ ॥ ਕਿਉਂ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂੰ ਗਰਬੈਂ ਮਰ ਹੈਂ ਅਬ ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੈ ਤੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ ॥੧੫੦੪॥ ਸਿਵਜੂ ਵਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵਜੂ ਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂੰ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈ ਏਤੋ ॥ ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨ ਰਾਰ ਮੰਡੋ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਹੈ ਹਮ ਮੈ ਬਲੁ ਜੇਤੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ ਕਹਾ ਧਨੁ ਬਾਨਹ ਲੇਤੋ ॥ ਜੇਤੋ ਹੈ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ਸੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਕਰਿਹੋਂ ਲਹੁ ਤੇਤੋ ॥੧੫੦੫॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉਂ ਸਿਵ ਮਾਨ ਕਰੈਂ ਇਤਨੋ ਭਜਿ ਹੈਂ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਗੀ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੈ ਕਪਿ ਜਿਉ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਗੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਮਰਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਬਚੈ ਗੀ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਆਜੁ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰੁਨ ਬੇਖ ਰਚੈਗੀ ॥੧੫੦੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਿਵ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਛਾਡ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਜੋ ॥ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਗਹਜੋ ॥੧੫੦੭॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਭਈ ॥ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ॥ ਰਵਿ ਕੀ ਕਰ ਕੰਜ ਪੈ ਮੰਡ ਰਹੀ ॥੧੫੦੮॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਜਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਜੋ ॥ ਕਰ ਕੈ ਬਲ ਕੌ ਸਿਵ ਊਪਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੫੦੯॥

ਹਰ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਯੋ ਗਿਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਝਰਯੋ ॥ ਇਹ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੫੧੦॥ ਜਬ ਕਰ ਬੀਚ ਸਕਤਿ ਕੋ ਲਇਓ ॥ ਤਬ ਆ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਭਇਓ ॥ ਕਰ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਨੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਠਾਈ ॥੧੫੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸੋਂ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਸਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗੁ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਗਨੇਸ ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੋ ਛਬਿ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨ ਬਢਯੋ ਗਜਆਨਨ ਦੀਹ ਮਨੋ ਸਰ ਅੰਕੁਸ ਸਾਥ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੫੧੨॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨਿ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਨਰੇਸ ਹਨਯੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੫੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ॥ ਲਖਿ ਮਾਰਯੋ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹਿਯ ਜਾਨਿ ॥੧੫੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਤਿਨ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਰਤਕੇਯ ਨਿਜ ਦਲੁ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੫੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਕੈ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਖਿਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਯੋ ॥੧੫੧੬॥ ਮੋਦ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰਿ ਕੈ ਜਿਨਿ ਭਾਜਹੁ ਇਉ ਤਿਹ ਟੇਰਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਖੜਗੇਸ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੁ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥੧੫੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਭ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋਪ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈਂ ਲਲਕਾਰਿ ਕਹੈਂ ਅਰੇ ਤੈਂ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ ॥੧੫੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ

ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਖੱਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ ਸੰਘਰ ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥੧੫੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੌਂ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨੁ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਯੋ ॥੧੫੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਦ ਸੁ ਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨਦੀ ਨਦ ਅਉ ਸਰ ਬਿੰਧ ਸੁਮੇਰ ਮਹਾ ਗਰਜਾਯੋ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਿਓ ਸੁਨ ਯੋਂ ਸਹਸਾਨਨ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਚਾਲੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ਭੂਪ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥੧੫੨੧॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਆਨਨ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗਿਯਾ ਕਰਿ ਲੈਕਰ ਡਿੰਭ ਕੇ ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ ॥ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋਂ ਤੁਹਿ ਚਾਂਪ ਚਢਾਈ ॥ ਜੂਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਿਨ ਕੋ ਨਹਿੰ ਕਾਮ ਲਰਾਈ ॥੧੫੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸਿਵ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਰਿਸਿ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ ॥ ਮਾਰਤ ਭੇ ਹਰ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਕੈ ਸੰਭੁ ਕੇ ਗਾਤ ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧਜਰਾ ਜੈ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਹੂੰ ਹੈ ॥੧੫੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਠਾਢੁ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਰਥ ਰੂਖ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉ ਰਨ ਬਾਗ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਗਨ ਜੈਸ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਥਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗਨ ਛਉਨਾ ਗਨਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ ॥੧੫੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨਿਕੀ ਮਨ ਸ੍ਰੀ ਗਨ ਰਾਇ ਮਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨ ਛਉਨਾ ॥ ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਸਿਸ ਹੋਤ ਕਿਯੋ ਗਹਿ ਜਾ ਜਮਰਾਜ ਖਿਲਉਨਾ ॥ ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਆਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭਉ ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਕੇ ਗਨ

ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਕਿ ਕਿਯੋ ਕਛੁ ਟਉਨਾ ॥੧੫੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਿ ਲਖ ਕੈ ਸਰ ਸੋਂ ਮਾਰਿਓ ॥ ਜਿਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਧਾਰਿਓ ॥੧੫੨੭॥ ਜਬ ਸਿਵਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਤਜਿ ਦਈ ਲਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਸਗਲ ਡਰ ਕੈ ਗਨ ਭਾਗੇ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੇ ॥੧੫੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਅਪਨੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਹਉਂ ਆਪ ਸੁ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੋਂ ॥ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੋਂ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੋਂ ॥੧੫੨੯॥ ਤਬ ਤਿਹ ਸਉਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੩੦॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਹੂ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਹਿ ਕੈ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਸਿੱਧ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰ ਮੋਹਿਤ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਬਕੀ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਕੇਸੀ ਬਛਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕਿਯੇ ਚਕਚੂਰ ਸੁਨ੍ਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕਉਨ ਗਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਕੰਸ ਕਉ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੋ ਵਹ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਅਬ ਹਉਂ ਬਧ ਕੈਹਉਂ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਭਜਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹਉਂ ॥ ਹਉ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿਹੋਂ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੇ ਹਉਂ ਘਾਇ ਸਨੰਮੁਖ ਖੈਹਉਂ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਕਹਿਓ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਪੈਹਉਂ ॥੧੫੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਉਰਖ ਜੈਸੁ ਬਡੋ ਕਿਯ ਭੂਪ ਨ ਆਗੇ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਕਿਯੋ ॥ ਭਟ ਪੇਖ ਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਨ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ॥ ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰਿ ਚਲੇ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰਿ ਡਰਾਤ ਹਿਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡ ਦਿਯੋ ॥੧੫੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛਾਡ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ ॥ ਲੱਜਿਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰ ਬਲ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ ॥੧੫੩੫॥ ਕਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੈਨਾ ॥ ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ ॥ ਇਹ

ਪਉਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧੫੩੬॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਜਨਮ ਲਿਯੋ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨਬਾਸ ਕਿਯੋ ॥ ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਮਾਤ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੧੫੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕ ਉਪਾਈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਕਹੁ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥੧੫੩੮॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਧਾਵਹੁ ॥ ਸੋਮ ਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸੁ ਜੋਧੇ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਹਰਿਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫੩੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਰਨ ਪ੍ਰਗਟਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਦਲਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਊ ਕਰਹਿ ॥੧੫੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛਰਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਚਾਵਹੁ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੫੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਭ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸੁ ਜਮਹਿ ਬੋਲ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੫੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਕਟਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤਬ ਸਭ ਆਏ ॥ ਕ੍ਰੱਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁੱਧਹਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤ ਸਭ ਮਿਲ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਤ ਅਪੱਛਰਾ ਨਭਿ ਝਰ ਲਾਯੋ ॥੧੫੪੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਊ ਭਾਮਨਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈਂ ਡਫ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠਿ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਭੋਗਿਨਿ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈਂ ॥੧੫੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੁੰਦਰਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਨਭ ਮੈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੱਧ ਭਰੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਆਨਿ ਪਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂ ॥ ਲਰ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈਂ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪੱਛਰ ਤਾਹਿ ਬਰੈਂ ॥੧੫੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧੁ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਨ ਪਰੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੪੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਸਰ ਬਾਈਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਚਉਬਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਖਟ ਪੱਚਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਾਠ ਗਨੇਸ ਕੋ ਸੱਤਰ ਆਠ ਬਸੁਨ ਕੋ ਚਉਸਠ ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਤ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਨਉ ਜਮ ਰਾਜਹਿ ਏਕਹਿ ਏਕ ਸੋ ਅਉਰ ਸੰਘਾਰੇ

॥੧੫੪੭॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਜਲਾਧਿਪ ਕਉ ਨਲ ਕੂਬਰ ਅਉ ਜਮ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਲਗਿ ਸਜਾਮ ਗਨੈ ਜੁ ਹੁਤੇ ਰਨ ਮੈ ਸਭਹੂਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਮਾਨ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਭੂਪ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਜੁਗੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤਿਨੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਆਗ ਦਯੋ ਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਹ ਸੌਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਿਤ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਨਹੀ ਮਰੈ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ॥੧੫੪੯॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹਰਿ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਗਲੋ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਇਹ ਤੇਤਾ ਕਰ ਮੋ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗ ਬੱਜ੍ਰ ਸੂਲ ਧਰਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧੫੫੦॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਭਿੱਛਕ ਹੋਇ ਮਾਂਗ ਸੋ ਲੀਜੈ ॥ ਮੁਕਟ ਰਮਾ ਤੇ ਜੋ ਇਹ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੫੫੧॥ ਜਬ ਤੇਤਾ ਇਹ ਕਰ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥ ਤਬ ਯਾ ਕੋ ਬਧ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਉਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਪਰਹਰੈ ॥ ਤਉ ਕਦਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ਤੁ ਮਰੈ ॥੧੫੫੨॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਦਿਜ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਨ ਤਿਹ ਪੈ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਸਜਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥੧੫੫੩॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਖ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਜਿਉਂ ਛਲ ਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤੂ ਬਸਿ ਕਾਨਨ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਤਪਸਾ ਤਜਿ ਧਾਯੋ ॥ ਧੂਮ ਤੇ ਆਗ ਰਹੈ ਨ ਦੁਰੀ ਜਿਮ ਤਿਉ ਛਲ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਮਾਂਗਨਹਾਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥੧੫੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਸੁ ਲੇਹੁ ॥ ਜੱਗ ਅਨਲ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਟ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥੧੫੫੫॥ ਜਬ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਗਉਰਾਂ ਤੇਤਾ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧੀਰ ॥੧੫੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥ ਰੇ ਜੀਅ ਜਿਯਤ ਨ ਚਹੁ ਜੁਗ ਰਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮਾਂਗਤ ਸੋਇਹ ਦੀਜੈ ॥੧੫੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਤਨ ਕੀ ਮਨ ਸੰਕ ਕਰੈ ਥਿਰ ਤੋ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਤੂੰ ਨ ਰਹੈ ਹੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਜਸੁ ਲੈ ਰਨ ਅੰਤਹਿ ਮੋ ਤਜਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰੇ ਮਨ ਢੀਲ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਉਸਰ ਬੀਤ ਗਏ ਪਛੁਤੈਹੈਂ ॥ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋਂ ਭਿੱਛਕ ਹਾਥਿ ਨ ਐਹੈਂ ॥੧੫੫੮॥ ਮਾਂਗਤ ਜੋ ਬਿਧਿ ਸਜਾਮ ਅਰੇ

ਮਨ ਸੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸਗਰੋ ਜਗ ਸੋ ਤੁਹਿ ਮਾਂਗਤ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਮਹਿ ਤੋ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ ॥ ਦਾਨਨ ਦੇਤ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁ ਦੈ ਅਸੁ ਦੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੧੫੫੯॥ ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗਤਿ ਸੋਊ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੈ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੧੫੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਰੀਟ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਸੂਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪ ਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰ ਊਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ ॥ ਛਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੁ ਸੋਇ ਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ ॥੧੫੬੧॥ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਕਰਰੀ ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਮਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਉਨ ਬਹਿਓ ਪਤਝਾਰ ਭਈ ਹੈ ॥੧੫੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੈ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾ ਰਨ ਛਾਡਿ ਭਜ੍ਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾ ਪਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸੋਂ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੬੩॥ ਯੋਂ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੧੫੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾਂਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ ॥ ਕਿਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ਦਯੋ ॥੧੫੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਅਸਿ ਲੈਕਰਿ ਆਏ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ ॥ ਪਾਂਚੋ ਭੂਪ ਮਾਰ

ਤਿਹ ਲਏ ॥੧੫੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਫੌਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ ਬਜਾਇ ॥੧੫੬੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੧੫੬੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਕਾਮ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥੧੫੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ॥ ਮਾਰਯੋ ਸਰ ਉਰ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥੧੫੭੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢਿਗ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਣਧੀਰ ਰਿਸ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਯੋ ॥੧੫੭੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਅਸ ਬਲ ਸੋਂ ਦਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥੧੫੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ ॥ ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ ॥ ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰਿ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ ॥ ਬਾਸਵ ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨੁ ਤੀਸਰ ਨੈਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥੧੫੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਘਾਉ ਕਿਯੋ ॥ ਕਰਿ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਲਲਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਬਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾ ਸੀ ਮਨੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰ ਦਿਯੋ ॥੧੫੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਡਰੇ ॥੧੫੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੫੭੬॥ ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ

ਲਏ ਰਿਸ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਲੱਛਕ ਜੱਛ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਜਮਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਿਯੋ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥੧੫੭੭॥ ਬਹੁਰੋ ਅਯੁਤ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਪੁਨਿ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥ ਛੱਤਿਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪੱਤਿ ਹਨੇ ਦਸ ਲਾਖ ਸ੍ਵਾਰਨ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲੱਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜੱਛ ਪ੍ਰਤੱਛਹਿ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕਉ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੫੭੮॥ ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜੱਛ ਸੁ ਲੱਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਲੱਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜੱਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲੱਛ ਬਨਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥੧੫੭੯॥ ਤਾਉ ਦੈ ਮੂਛ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਮੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ॥ ਪੁਨਿ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਜੋ ॥ ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰ ਦਯੋ ਛਿਤਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਭਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਜੋ ॥੧੫੮੦॥ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲੱਛ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਭਟ ਲੱਛਕ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਜੋ ॥ ਸਾਤਕਿ ਕਉ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਬਸੁਦੇਵਹ ਕਉ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਜੋ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਜਮ ਅਉਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥਿ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੧੫੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਏਤੋ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਸਾਥ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥੧੫੮੨॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸ ਭਰ ਬਲ ਕਰ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨੁ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਸੇਸ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾ ਕੋ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਥਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਧਜਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤ ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਧੰਨ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੫੮੩॥ ਜਦੁਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕਿਯੋ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋ ਕਉ ਦਰਸ ਦਿਯੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਾਨਤ ਹਉ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋ ਸੋ ਅਉਰ ਨ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਆਪਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰਿ ਲਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਉ ਸਜਾਮ ਆਜੁ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਗਹਯੋ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿੰ ਜਾਨ ਦਏ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦੁਵੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਊਪਰਿ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥੧੫੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁ ਕਿਰੀਟ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੱਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੀਓ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੫੮੬॥ ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਦਸ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਨ ਟਰਯੋ ਭਟ ਟਾਰਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਅਉਰ ਤਹਾਂ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹੋਇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਲਰਤੇ ਬਲ ਹਾਰਯੋ ॥ ਕੇਤੇ ਭਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਤਿਨੋ ਕਹ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰਯੋ ॥੧੫੮੭॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਭ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਨ ਫੋਰਿ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਥਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪਉਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ ॥੧੫੮੮॥ ਏਕ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਗ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰੂਧਤ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪੁ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪਨੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਕਰ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁ ਪਰਾਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੧੫੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਯੋ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਂਚੋ ਪਾਂਡਵ ਸਜਾਮ ਭਨਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੧੫੯੦॥ ਬਹੁਤ ਛੋਹਣੀ ਦਲ ਲਿਯੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ ॥ ਆਵਤ ਭੇ ਤਹ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਹਣਿ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟਿ ਮਧਿ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗ ॥੧੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੀਰ ਅਉ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ

ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਕਉਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਦੋਊ ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭੌਂਹ ਸੋ ਭੌਂਹ ਚਢਾਏ ॥ ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੫੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਬਹੁ ਅਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੫੯੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੇਰ ਖਾਨ ਮਾਰਯੋ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਯੋ ਐਸੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ਪਰਯੋ ਸੈਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਦ ਮੀਰ ਮਾਰਯੋ ਸੈਦ ਨਾਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰਯੋ ਸੇਖਨ ਕੀ ਫੌਜਨ ਕੌ ਦੀਨੋ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਦਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ਭੂਪਤਿ ਨ ਘਾਇ ਗਿਰਯੋ ਆਪ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਹੇਰ ਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੇ ਸੂਰ ਸਭੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾ ਕੇ ਉਠੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ॥੧੫੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਜੁਧਿਸਟਰ ਓਰ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੋ ਭਗਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਸੁਜਸੁ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੫੯੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ ਛਈ ਹੈ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂੰ ਕੀ ਚਮੂੰ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਕਉ ਪਠਈ ਹੈ ॥ ਭਾਜ ਗੇ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕੌਨ ਔਰ ਹੌਂ ਕਹਾ ਕਹੌਂ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਸਭਨ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਰੀਝ ਲਰਯੋ ਹਾਹਾ ਦੇਖੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ ॥੧੫੯੭॥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਜੁਧਿਸਟਰ ਨਿੰਮ੍ਰ ਹੁਇ ਸੁਨਿਯੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਸਮਾਜ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿਯੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੫੯੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਬਹੁਰੋ ਉਨ ਭਟ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਮਲੇਛ ਕੀ ਸੈਨਾ ਧਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੧੫੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਹਰਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਂ ਬਲਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨਿ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਡਰੈਂ ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾਂ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਦਬੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ ॥੧੬੦੦॥ ਜਾਹਦ ਖਾਨ ਹੁਜੱਬਰ ਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹਦ ਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ ॥ ਚਉਪ ਚਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ ॥ ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਇਕ ਸਜਾਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਅਚੂਰ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਚੂਰੇ

॥੧੯੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ ਕਰ ਕੈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਘੂਮਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈਂ ਨ ਗਏ ਬਲ ਹਾਰੀ ॥ ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੯੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਜਬ ਭੂਪ ਕਿਯੋ ਤਬ ਨਾਹਰਿ ਖਾਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਟਕ੍ਯੋ ॥ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰ੍ਯੋ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹੁਤੋ ਮਟਕ੍ਯੋ ॥ ਖੜਗੇਸ ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਕ੍ਯੋ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਕ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਜ ਗਯੋ ਨ ਟਿਕ੍ਯੋ ॥੧੯੦੩॥ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਭਜ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਆਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਇਨ ਕਉ ਇਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਰਰੈਂ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰਨ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ ॥੧੯੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟ ਭਟ ਤਿਉਰਿ ਚੜ੍ਹਾਏ ਮਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟ ਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਚਲੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕਉ ਧਰ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰ ਕੈ ॥ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਕੈ ॥ ਨ ਟਰੈ ਰਨ ਭੂਮਿਹੁੰ ਤੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਛਿਤਿ ਪੈ ਨ ਪਰੇ ਮਰ ਕੈ ॥੧੯੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਤਹਾਂ ਚਲੀ ਮਹਾਂ ਅਰਰਾਇ ॥ ਮੇਦ ਮਾਸ ਮੱਜਜਾ ਬਹਤ ਬੈਤਰਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੯੦੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾਂ ਸਿਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਝਟਪਟੀ ਸੀ ॥ ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁਭਟਨ ਹੂੰ ਕੀ ਆਨਨ ਕੀ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਸੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀ ਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟ ਕਟੀ ਬਨ ਕਟੀ ਸੀ ॥੧੯੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੯੦੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੋਇ ਅਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨੀ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਜੇ ਐਨ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ ॥੧੯੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲਿਯੇ

ਇਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥਿ ਚਲ੍ਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲਿਯੋ ਦਲੁ ਜੇਤਿਕ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਐਸ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਸਿਉ ਮਘਵਾ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੬੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ॥੧੬੧੨॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਸਚਮ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕਬਹੂੰ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜਿਯ ਆਵੈ ॥ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਅਉਰ ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ ॥ ਲੋਕ ਹਲੈ ਧ੍ਰੂਅ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲ ਹੁਇ ਥਲ ਕੋ ਕਬਹੂ ਜਲੁ ਜਾਵੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਗ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੇਸ ਨ ਪੀਠ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੬੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਲਹਿਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਟੇ ॥ ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ ॥ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸਿ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰਿ ਹਟੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਊ ਬੀਰ ਫੁਟੇ ਈ ਫਟੇ ॥੧੬੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਟ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾਊ ਗਿਰਾਈ ॥ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰੁ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਨ ਫੋਰ ਦਈ ਉਹ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥੧੬੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥੧੬੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਟਾਰਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ ॥ ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਏਕ ਡਰੇ ਮਰਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨਿ ਹਾਥਿਨ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰੈ ॥੧੬੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਆਨਿ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀ ਹਰਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੈ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮੁ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥੧੬੧੮॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੋਂ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਿਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ ਇਹ

ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੋਂ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਕੈਸੇ ਹਨੋਂ ਤੁਮ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੇਰੇ ॥੧੬੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਹੇਰਿ ਹਸਿਓ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਲਲਕਾਰ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੇਸ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ॥੧੬੨੦॥ ਤਬ ਭੀਮ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਛਏ ਹੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੋ ਸਜਿ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਭਟ ਕਾਂਪਤਿ ਹੀ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਗਏ ਹੈਂ ॥੧੬੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਲੈ ਫਿਰਯੋ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੇਸ ਤਨ ਮਨਿ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ॥੧੬੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਕਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਾਤੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਗ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈਂ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੂਰਤਿ ਹਉ ਕਹੂੰ ਤਾ ਤੈ ॥ ਤਾਹਿ ਸਮੇਤ ਹਨੋਂ ਤੁਮ ਕਉ ਸਿਖਈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਝ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੈ ॥੧੬੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕਉ ਰਨ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰ ਲੈ ਅਸਿ ਪੈਨਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹਾਂਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੁਟ ਕੋਊ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨਹਿ ਪਾਨੀ ਰਟੈਂ ਕਰਿ ਸੈਨਾ ॥੧੬੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਂਡਵੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਦੁਰਯੋਧਨ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੬੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੬੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕਟੇ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਰਿਸਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

ਤਉ ਲਖਿਹੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਜਮ ਕੇ ਬਸਿਹੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਏ ॥੧੬੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁੱਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੬੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਸ੍ਵ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭਜਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥ ਸੰਗ ਦ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰਉਣ ਹੂੰ ਆਪ ਤਬੈ ਹਠ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਂਗਨਿ ਚੱਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੂਝ ਕਰਿਓ ॥੧੬੨੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਯੇ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਹਠ ਕੈ ਸਠ ਤੋਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਲਰ ਲੈ ਮਰਹੈਂ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਉਂ ਤੁਯ ਕਾਲਹਿ ਆਯੋ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜਉਂ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥੧੬੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ॥ ਮੁਹਿ ਪੁਓਰਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ॥੧੬੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭੱਖ ਜੈਹੌਂ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੋਂ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਜਾਮ ਪਟਕੈਹੋਂ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸ ਜੋਗ ਹੌਂ ॥ ਭੈਰਵ ਨਚੈਹੌਂ ਭਾਰੀ ਜੁੱਧਹਿ ਮਚੈਹੌਂ ਪੁਨਿ ਭਾਜਹੂੰ ਨ ਜੈਹੌਂ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਰਿ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ॥ ਕਹਾਂ ਦ੍ਰੌਨ ਦਿਜ ਕੌ ਸੰਘਾਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲੁ ਮਾਰੋਂ ਦਲ ਬਲਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹੌਂ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਰਵਨ ਤਊ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛਤ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਹ੍ਵੈ ਅਨੈਸੇ ਬੋਲ ਹੌਂ ਸਹੌਂ ॥੧੬੩੨॥ ਛਪੈ ॥ ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਉਣ ਰਿਸ ਕੋ ਬਢਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਉਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਯੋਂ ਕਹੈਂ ਧੰਨਿ ਦਿਜ ਧੰਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੋ ਜੁੱਧ ਨ ਭਯੋ ਭੁਅ ॥੧੬੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰਯੋ ਤਬ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰੁਰਾਇ ॥੧੬੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕੌ ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਸ ਚੇਤ ਕੌ ਸੁ ਭਿੱਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕੌ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਯੋਂ ਕਰ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਕੋ ਅਗਜਾਨ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ ॥ ਜਯੋਂ ਤੜਾਗ ਆਪ ਕੌ ਸੁ ਮਾਲਾ ਜੈਸੇ ਜਾਪ ਕੌ ਸੁ ਪੁੰਨ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਕੌ ਜਯੋਂ ਆਲ ਬਾਲ ਤਰੁ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਉਡ ਧ੍ਰੂਅ ਕੌ ਸਮੁੰਦ੍ਰ

ਜੈਸੇ ਭੂਅ ਕੌ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰ ਲੀਨੋ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਕੌ ॥੧੬੩੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭੀਖਮ ਅਉਰ ਹਲੀ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰੋਣਜ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਅਰਿ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਦਾਂਤਨ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਹਵ ਹੋਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੬੩੬॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੋ ਕਰ ਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਅਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰੇ ॥੧੬੩੭॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮਦਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤੇ ਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਪਧਾਰੇ ॥੧੬੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਪਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਖਟਪਟ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਸਟਪਟ ਜੇ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹੁ ਪਾਰਥ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੬੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੈ ਕਾਜ ਕਉ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਪਰੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਰਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ॥੧੬੪੦॥ ਭਾਨੁਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਹਠਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਯੋਂ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥੧੬੪੧॥ ਭਾਨੁਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕੁ ਜੀਜੋ ॥ ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪੀਜੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ ॥ ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ ॥੧੬੪੨॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਧਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰਬੀਰਨ ਤਉ ਮਨ

ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੬੪੩॥ ਤਉ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਆਪ ਕੁਪਜੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ ਮਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥਿ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ ਟਰਜੋ ਪਗ ਟਾਰਿਓ ॥ ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥੧੬੪੪॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰ ਦਿਪੈ ਅਖਿਯਾਨ ਦੁਊ ਉਪਮਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤੁਮ ਕਉ ਹਰਿ ਛਾਡਤ ਲੈਹੁ ਕਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ ॥੧੬੪੫॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਜੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਿਉਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉਂ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲਉ ਨਹਿ ਛੀਜੈ ॥ ਮਾਨ ਕਹਜੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੬੪੬॥ ਹਉ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਰਨਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਜੋ ਰਨ ਹੇਰੇ ॥ ਮਾਰੋਂ ਕਹਾ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹਉ ਕਰੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ ॥ ਤੋ ਕੋ ਮਰਜੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈਹੈਂ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ ॥੧੬੪੭॥ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁਨ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿਕਾ ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੧੬੪੮॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਚਢਯੋ ਰਥ ਆਪਨ ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਚਢਜੋ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਜੋ ॥ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਜੋ ॥ ਧਨੁ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਜੋ ॥੧੬੪੯॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਂਕੇ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੌਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭਜੇ ਰਣ ਮੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਬਹੁਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਨਾਹਿਨ ਆਏ ॥੧੬੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਰੋਣਜ ਭਾਨੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਂਧੀ ਧੀਰ ॥

ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰੁਰਾਜ ਸਭ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ ॥੧੯੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜੇ ਸਭੈ ਲਖ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਤਟ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਲਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕਾਹੂ ਤੇ ਪੈਗੁ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਯੋ ॥ ਭਾਨੁਜ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਸਭਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੫੨॥ ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਅਉ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੋ ਹਠਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਢਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਭੈ ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਭਾਗਤ ਪੈਗ ਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਹਕਾਰਿ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੯੫੪॥ ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਆਵਤ ਜੋ ਸੁ ਚਪੇਟ ਸੋਂ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੯੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਹਰਿਏ ਕਹੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੇ ਤਾਤ ॥ ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵਜੂ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸਯੋਂ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੯੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੂਝ ਰਹੈ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਕ੍ਰ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮਹੂੰ ਇਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏ ਤੋ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ॥ ਉਤ ਰਵਿ ਅਸਤਾਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭਈ ਰੈਨਿ ॥੧੯੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਖ ਪਯਾਸ ਸੋਂ ਤਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ॥ ਅਰਤੇ ਲਰਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸਾਂਝ ॥ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਂਝ ॥੧੯੫੯॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੁ ਜਾਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਾਜੇ ਕਵਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੯੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਰਨ ਧਾਨੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ

ਅਰਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਰ ਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੋਂ ਮੁਖ ਬਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ ॥ ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜਾਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥ ਘਾਇ ਕਿਯੋ ਜਮ ਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਠਨ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਡਾਟੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨੇ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਰਨ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਹਾਟੇ ॥ ਪਉਣ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲ ਫਾਟੇ ॥੧੬੬੨॥ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦਿਯੋ ਬਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਮਰੈ ਨਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੋਊ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੬੬੩॥ ਅੜਿੱਲ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋ ਯੋ ਬਰਖੇ ਸਰ ਜਾਲ ਮਨੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਏ ॥੧੬੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਾਨਨ ਕਟੇ ਕੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੬੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉਂ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈਂ ਘਨ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਰਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਗਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਐ ਰੇ ਅਹੀਰ ਅਧੀਰ ਡਰੈਂ ਨਹਿ ਤੋ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਹਤ ਕੈਹੋਂ ॥੧੬੬੬॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਬੀਰ ਮਹੋਤਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਜੁੱਧ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਊ ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਯੋ ॥ ਖੜਗੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥੧੬੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰ ਇਉ ਅਰਿ ਘਾਯੋ ॥੧੬੬੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ

ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇ ਬਧ ਹਿਤ ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥੧੬੬੯॥ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਯੋ ॥੧੬੭੦॥ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਛਾ ਹਿਤ ਧਾਏ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭ ਆਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰਿ ਸਭ ਖਰੇ ॥੧੬੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਸਿਵਾਦਿਕ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਹਾਥ ਉਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਤਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਹਨਯੋ ਭਟ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੧੬੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁਭਟਨ ਮਨ ਭਟਕਯੋ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਭੇ ਸਭਹੂੰ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੬੭੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨਿ ਤੇ ਜਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮਾਰ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੬੭੪॥ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਤਬ ਬਲ ਛੀਜੈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭੂਪ ਗਿਰਯੋ ਲਖਿ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠੱਯੈ ॥੧੬੭੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛ੍ਰਨ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝੈ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਭੂਪ ਜਬ ਲੈ ਹੈ ॥ ਘਟ ਜੈ ਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਲਜ ਯੋਂ ਹਰਿ ਸਜੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥ ਨਭ ਨਿਹਾਰਿ ਬਾਸਵ ਕਹਯੋ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥੧੬੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਇਤ ਸੂਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਬਡੋ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤਉ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਨ ਲਾਯੋ ॥੧੬੭੮॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਊ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਬਰਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਅਗਨੰ ਗਨ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜਲਾਧਿਪ ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢਿ ਰਹੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੬੭੯॥ ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦ੍ਵੈ ਸਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਏ ॥ ਚਉਸਠ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ

ਘਾਏ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਉ ਸਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਰੇ ਸਭ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ ॥੧੯੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਯਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੯੮੧॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕਉ ਰਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕਿਉਂ ਸਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭ ਮਾਰਗ ਲੀਜੈ ॥੧੯੮੨॥ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਅਪਨੋ ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੯੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲੀਐ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ ॥ ਤੇਰੋ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੋ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੯੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸੱਤ੍ਰ ਦੁਖ ਦੈਨ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥੧੯੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੋਂ ਜੁ ਮਨ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਮੋ ਸੋ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਬਿਨ ਕਾ ਸੋਂ ਲਰੈ ॥੧੯੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਜਾਨਤ ਬਿਸ੍ਵਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉਂ ॥ ਲਾਜ ਆਪਨੇ ਨਾਉਂ ਕੀ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਭਜ ਜਾਉਂ ॥੧੯੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਦੁੰਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਰਿਯੈ ॥ ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤਉ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪਰਿਯੈ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੇ ਪਰਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਨਾਉ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰਿਯੈ ਮਰਿਯੈ ਤਰਿਯੈ ॥੧੯੮੮॥ ਜਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਜਾਸ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂ ਤੇ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਬ ਮੋ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀ ਧਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੯੮੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਕਰਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਨ ਰਹ੍ਯੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੯੯੦॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹ੍ਯੋ

॥ ਭਗਤਿ ਗਜਾਨ ਕੋ ਤੱਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਥਹਿ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰੀਐ ॥ ਹੇ ਮੁਕਤਿ ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁੱਧ ਨਿਹਾਰੀਐ ॥੧੬੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ ਕੀਨ ॥ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਕਿਯੋ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥੧੬੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰਭਿ ਤੋ ਸਮ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਤੇ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੈ ਸੁ ਭਲੋ ਕਿਯ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੬੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਭਿਬੰਦਨ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦਿਯ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ ॥੧੬੯੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਢੇ ਭਗਵਾਨ ॥੧੬੯੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤੁਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ਅਬ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਛਾਡਿਯੈ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ ॥੧੬੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਸਿਵਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਮੀਚ ਆਇ ਕੈ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ॥੧੬੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੋ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਬਾਸੁ ॥ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤਿਹ ਨਾਸ ॥੧੬੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੈ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਬਲ ਸੋਂ ਛਲ ਸੋਂ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੦॥ ਜੱਦਪਿ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋ ਨ ਹਟ੍ਯੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲ੍ਯੋ ਦਿਵ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਪਗੁ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਮੁੰਡ ਕੋ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਭੂਪਤਿ ਜੈਸੁ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ ਹੈ ਤੈਸਿ ਕਰੀ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ ॥ ਲਖਿ ਜੱਛਨਿ ਕਿੰਨ੍ਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭ

ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲਿਯੇ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ ॥ ਸਭ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝ ਰਿਝਾਵਤ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ॥੧੭੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸਕਲ ਲਿਯੇ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥ ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਰਬੇ ਕਾਜ ॥੧੭੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਊ ਸਿਵ ਠਾਢੁ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੪॥ ਏਕਨ ਮਾਰ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉਂ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਚੀਰ ਕੈ ਏਕਨਿ ਡਾਰ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਾਜਿ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਥ ਸਿਉ ਰਥ ਅਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੦੫॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਯੋ ਰਥ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਪਉਰਖ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਰਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚਉਪ ਚਢਯੋ ਹੈ ॥੧੭੦੬॥ ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਸਮਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸੁ ਕਰੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰਨ ਕੇ ਮਨੁ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰਿ ਸੂਰ ਚਢਯੋ ਅੰਧਿਆਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੭੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਨਯੋ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਭ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੁ ਅੰਤ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸਿਉ ਬਰਖਾਨਯੋ ॥ ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਨ ਠਾਨਯੋ ॥੧੭੦੮॥ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਜੂਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤਿ ਪਾਗੀ ॥ ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰ ਠਾਢੁ ਰਹਯੋ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੭੦੯॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਸਭੋਂ ਧਰ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ ॥

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਯੋ ॥ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ਨ ਬਿਵਾਨ ਚਢਯੋ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਿਯੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੭੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨ ਪਰਯੋ ਰਨ ਬੀਚ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਯੋ ਤਬ ਮੀਚ ॥੧੭੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ ਆਵੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪੇਖ ਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਕਾਲਹੂੰ ਕੋ ਨਹਿੰ ਮਰੈ ॥੧੭੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰਨ ਦਿਸਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਇਉਂ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਬੈਰਿਨ ਸੰਗਿ ਕਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟਨ ਮਨੁ ਡਰਯੋ ॥੧੭੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੈਂ ਮਨੁ ਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਹਿ ਇਉਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕਰੱਯੈ ॥ ਡਾਰ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੋ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ ਸਮੱਯੈ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਗੱਯੈ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹੋ ਸੁਰ ਧਾਮ ਸਿਧੱਯੈ ॥੧੭੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਜਬ ਕਹਯੋ ॥ ਹਟੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੋ ਮੁਖਿ ਤ੍ਰਿਨ ਗਹਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਦਿਯੋ ਡਾਰ ਰਾਮ ਮਨਿ ਧਾਰਯੋ ॥੧੭੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰਰਾਇ ॥੧੭੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਗਯੋ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਤਬ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਸਸਿ ਭਾਨ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਭੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰ ਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜੀ ਤਬ ਹੀ ॥੧੭੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਐਂਚ ਲਿਯੇ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੋਊ ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਪੈ ਜਾਇ

ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ ॥ ਰਿਸ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ ॥੧੭੧੯॥ ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥੧੭੨੦॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਸੂਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਨ ਸੁਭਟ ਕੋ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥੧੭੨੧॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲ੍ਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਤੀਰ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਉਨ ਲਰੇ ਰਨ ਬੀਰ ॥੧੭੨੨॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕਹੀ ਜਬ ਗਾਥ ॥ ਇਤ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੭੨੩॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਇਹ ਕਉਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਐਸੋ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿੰ ਦੇਖ੍ਯੋ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੭੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮੁ ਬਿਨਾਸੋ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਲਿ ਜਬ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੭੨੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹ੍ਵੈ ਬੰਧੁ ਸਿਉ ॥ ਸੁਨਿ ਬਲਿ ਯਾ ਕੀ ਗਾਥ ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤਿ ਕਹੋਂ ॥੧੭੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਟ ਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਙੀ ਰਿਖ ਘਨਸਯਾਮ ॥ ਆਦਿ ਬਰਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰ੍ਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੧੭੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਰਗ ਰਮਯ ਤਨ ਗਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਘਮਸਾਨ ॥ ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ ਲਿਯੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਬਲਵਾਨ ॥੧੭੨੮॥ ਛਪੈ ॥ ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਤਾਤ ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ ॥ ਗਰਮਾ ਸਿੱਧਿ ਗਨੇਸ ਸ੍ਰਿੰਗ ਰਿਖਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਦਿਯ ॥ ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਮਸਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਹੇਤ ਕਿਯ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਸੁਨ ਹਲਧਰ ਇਮ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਰਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੧੭੨੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ॥ ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭੁਜਾ ਕੋ ॥੧੭੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਡੀਠ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੧॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਮਾਨੋ

॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਵਤਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਨਿ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਯੋ ॥੧੭੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਯੋ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਬਿਨਾਸ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥੧੭੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ ॥ ਇਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਰਿਖਿ ਭਯੋ ॥ ਦੁਖਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਦੈ ਹੈ ॥ਏਕ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥੧੭੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁੱਧਿਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥੧੭੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨ ਦੈ ਸ੍ਰਉਨ ਬਾਤ ਕਹੁੰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਕਵਨ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ ਮੋ ਸੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ ॥ ਮੋ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੬॥ ਸਾਚ ਕਹਯੋ ਹੈ ਹੇ ਬਲਦੇਵਾ ॥ ਪਾਯੋ ਨਹਿਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ ॥ ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀਂ ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀਂ ॥੧੭੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦਰ ਮਾਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ ॥ ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਭਗਵਾਨ ॥੧੭੩੮॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਜਾ ਬਨ ਕਰੀ ਦੁਆਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੭੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰਾ ॥ ਜਾਗੇ ਸੁਭਟ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਓਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲਿ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥੧੭੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਭੈ ਦਲੁ ਲੈ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਹਲ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਲਰੈਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥੧੭੪੧॥ ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨਸਜਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਤਹੀ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪੁ ਕਉ ਹਤ ਕੈ ਨਦ ਸ੍ਰੌਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਭੈ ਰਿਸ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਕਹੈਂ ਦੁੱਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੪੨॥ ਆਗੇ ਕੀ ਸੈਨ ਭਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢੁ ਜਹਾਂ ਦਲ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਪਰੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੁ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨਸਜਾਮ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੪੩॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿਹ

ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲਯੋ ਰਨਿ ਆਵੈ ॥੧੭੪੪॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜੇਤਿਕ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਊ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਕੈ ਯੌਂ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮੁਝਾਏ ॥੧੭੪੫॥ ਭੂਪ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਕਿਯੇ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਭੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ ॥੧੭੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੂੰ ਉਮਡੀ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ ॥੧੭੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥ ਗਜਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੁ ਰੂਖ ਕਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥ ਰਿਪੁ ਕਉਨ ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥ ਰਨ ਮਾਨੁ ਸਰੋਵਰ ਆਂਧਿ ਬਹੈ ਤੁਟ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਿਤ ਪਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥੧੭੪੮॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋਂ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਚੁਚਵਾਤੇ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ ॥ ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈਂ ਲਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਨ ਖਾਤੇ ॥ ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਮਨੁ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥੧੭੪੯॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਘਨਸਯਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਤੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੇ ॥ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰ ਹਿਯੇ ॥ ਮਨੁ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲਿਯੇ ॥੧੭੫੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੀਨੁ ਰਿਪੁਨ ਸੰਘਾਰਤ ਯੌਂ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕੰਤੁ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੋ ਭਯੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਰੰਗੀਨ ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗ ਖੇਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਬਡੇ ਸੰਤੁ ਹੈ ॥੧੭੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ

ਅਰਿ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਰਬੇ ਕੌ ਉਮਗਤ ਹੈਂ ॥ ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਬੀਰ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੈਂ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈਂ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਆਸ ਪਾਸਿ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਕਰੈਂ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨਿ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਜੋਂ ਅਟਲ ਰਹਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰਮਾ ਨਛਤ੍ਰ ਸੇ ਡਗਤ ਹੈਂ ॥੧੭੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਇਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕਿਯੇ ਹਲ ਸੋਂ ਬਲ ਕਾਤੁਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤਤ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਤਬ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੭੫੩॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਮੂ ਪਤਿ ਅਪੁਨੀ ਸੈਨ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੁੱਧੁ ਨਿਦਾਨ ਸਮੋ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਯੌਂ ਲਲਕਾਰ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਠਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੭੫੪॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਨਧੀਰ ਸੋਊ ਜਬ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਇ ਹਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਅਰਿ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਅਤਿ ਦਲ ਭਜ ਗਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਕਉ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੭੫੬॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਅਬ ਲੈ ਧਾਵਹੁ ਤੁਮ ਸੰਗ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਅਪਨੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੭੫੭॥ ਸੁਮਤਿ ਚਲਤ ਰਨ ਇਉਂ ਕਹਜੋ ਸੁਨੀਏ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਕੇਤਕ ਬਲੀ ਕਰੋਂ ਕਾਲ ਕੋ ਕਾਲ ॥੧੭੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਉਂ ਕਹਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਸਿਉ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਸੰਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਜਾਵਤ ਧਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੧੭੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰਖਣ ਹਰਿ ਸੋਂ ਕਹਜੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਪਹੁਚਜੋ ਆਇ ॥੧੭੬੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢੀਲ ਤਜੋ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੋ ॥ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮ ਮਮ ਤੀਰ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਜਾਹਿ ਜਿਨਿ ॥੧੭੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਸਜੋ ਤਿਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤਬ

ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਬਲਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਸੋਊ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥੧੭੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਮਾਨ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉਂ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਟ ਐਸੁ ਬਲੀ ਜਗ ਧੀਰ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਨ ਪਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਸੁ ਕਉਨ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿ ਸਜਾਮ ਸਿਉ ਬੈਰ ਕੋ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਕੋਊ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸੁ ਮਰੈ ਪਲ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੬੩॥ ਜਬ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਰਾਮ ਚਢੇ ਤਬ ਕਉਨ ਬਲੀ ਰਨਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਊ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਲਰੈ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਪ ਟਰੈਂ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਕਉਨ ਹਰੈ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਿਨੁ ਆਈ ਮਰੈ ॥੧੭੬੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਤ ਏ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁਭਟ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਟਕ ਮੈ ॥ ਉਤ ਬਲਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਨਾਹਿਨ ਡਰਯੋ ॥੧੭੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੁੰਜ ਹਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿਉ ਤਨ ਤਾਹਿ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕਉਤਕ ਕ੍ਰੋਧ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰੜਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕਉ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਪੈ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ੍ਵਾਰ ਪੈ ਸ੍ਵਾਰ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੭॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁੰ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਏਕ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਕਰ ਹੀਨ ਬਲੀ ਪਗ ਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੧੭੬੮॥ ਜਾ ਦਲ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਗਰੋ ਜਗ ਅਉਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿੰ ਜਾ ਪਗੁ ਟਾਰਿਓ ॥ ਸੋ ਘਨਸਜਾਮ ਭਜਾਇ ਦਿਯੋ ਪਲ ਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥੧੭੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਅਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਰਨਿ ਦਈ ਸਜਾਮ ਜਬ ਘਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ

ਸੁਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲੁ ਕੋਪ ਪਰਜੋ ਅਰਰਾਇ ॥੧੭੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈਂ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠ ਸਿਉਂ ਘਨਸਜਾਮ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਮੂਸਲ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਹਰਿ ਕੌਚ ਉਠੈਂ ਚਿਨਗਾਰੈਂ ॥ ਮਾਨੁ ਲੁਹਾਰ ਲਿਯੇ ਘਨ ਹਾਥਨਿ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮ ਸਵਾਰੈ ॥੧੭੭੧॥ ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇਤ ਕਾਰਨ ॥ ਅਉਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਲਏ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਨ ॥ ਓਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ॥੧੭੭੨॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜੂ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡ ਤਹੀ ਅਰੁ ਏਕ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਚਲਾਵਤ ਯੌਂ ਸਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੈ ਮਧਿਆਨ ਮਨੋ ਤਰੁ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ ॥੧੭੭੩॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡੋਲਤ ॥ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਤਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਬੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਇ ਕਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਹਨਿ ਕੋ ਬਲ ਤੋਲਤ ॥ ਏਕ ਕਟੀ ਭੁਜ ਯੋਂ ਤਰਫੈ ਜਲ ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੭੪॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਆਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਦਉਰੈਂ ॥ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਝਕਝੋਰੈਂ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸੂਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈਂ ॥ ਸੵੰਦਨ ਕੈ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਰੈਂ ॥੧੭੭੫॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਲਾਚਨ ਦੈ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥ ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮਿਹੂੰ ਤੇ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ ॥ ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਅਰੈਂ ਲਰ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੈਂ ॥੧੭੭੬॥ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੇ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲਿਯੇ ਸਭ ਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥੧੭੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ

ਫਿਰੇ ਜਗ ਕਉ ਅਰਿ ਗਾਢਿ ਪਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਘਨਸਜਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਅਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੧੭੭੮॥ ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਨ ਕਉ ਤਜਿ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਰਥੈਂ ਗਜਰਾਜ ਚਢੈਂ ਇਕ ਬਾਜਿਨਿ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਪਉਰਖ ਪਉਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਉਡਾਏ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸ ਕਹੈਂ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਮਨੁ ਲਾਖਨ ਪਾਏ ॥੧੭੭੯॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨਿ ਚੱਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲਿਯੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਝ ਮਚਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਸੁ ਆਵਤ ਹੈਂ ਚਲਿ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੇਖਨ ਚਉਪ ਚੜ੍ਹੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ ॥੧੭੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨ ਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ ॥ ਆਨਿ ਲਗੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕਉ ਨਟ ਸਾਲ ਭਏ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ॥ ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤਿ ਰਾਮ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸਾਲ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਕਾਟਿ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿਹ ਪੰਖ ਲਗਾਵਤ ॥੧੭੮੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋਪ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੇ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈਂ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤਹੀ ਉਚਰੈਂ ॥੧੭੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੱਧਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਟੇਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸ ਗਹੇ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਤਬ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁੱਧ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੭੮੩॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਕਰ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕ ਭ੍ਰਮਾਇ ਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੇ ਮਨੁ ਚਾਕ ਤੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੮੪॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾ ਕਉ ॥ ਜਾ ਦਸਹੂ ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾ ਕਉ ॥ ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾ ਕਉ ॥ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕਉ ॥੧੭੮੫॥ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ

ਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਬੈਰਿਨ ਮਾਂਝ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੈਰਵਿ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਰਥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੮੬॥ ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਭਭਕਾਰਤ ਘਾਇ ਫਿਰੈ ਰਨ ਡੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਢੰਢੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਂਖਨ ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉਂ ਟਕ ਟੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਉਰ ਆਂਤਨ ਕੋ ਕਢਿ ਜੋਗਨਿ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੮੭॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇ ਤੇਊ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰਿਨ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭੮੮॥ ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਅਰ ਕੈ ਲਰ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਦੇਸਨ ਕੌ ਸੋਊ ਭਾਜ ਗਏ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਜਮ ਕੈ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਇ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੭੮੯॥ ਏਕ ਹੁਤੋ ਬਲਬੀਰ ਬਡੋ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਫੋਕ ਰਹੀ ਗਡਿ ਭਉਹਨਿ ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਸਿਰ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭੯੦॥ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਦੱਛਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋਂ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸ੍ਰੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥੧੭੯੧॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਭਾਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸਿ ਕੇ ਕਹੂੰ ਜਾਗੇ ॥ ਪਉਰਖਵੰਤ ਬਡੇ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਯਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕਉ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਏਕ ਤਯਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥੧੭੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੇ ਸੱਤ੍ਰ ਜਬ ਜੁੱਧ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਨ ਚਮਕਾਇ ॥੧੭੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ

ਆਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਕਿਯੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸੈਨ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ ॥੧੭੯੪॥ ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਦੂਜਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਤੀਜਨ ਨੈਨ ਦਿਖਾਇ ਗਿਰਾਵਤ ਚਉਥਨ ਚੌਪ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਚੀਰ ਦਏ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਧੀਰ ਤਹਾਂ ਭਟ ਕਉਨ ਧਰੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੯੫॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਪਰੈ ॥ ਤੁਮਹੂ ਧੌਂ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਜਗ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ਭਟ ਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਊ ਸਾਹਸ ਕੈ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਨੈਕੁ ਅਰੈ ॥ ਤਿਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੭੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਅਤਿ ਐਠ ਸੁ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਰ ਤੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਸਜਾਮ ਪੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਅਰਿ ਆਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਸਾਮੁਹਿ ਦੂਰ ਤੇ ਠਾਢਿ ਈ ਗਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਪਰਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੯੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੇ ਈ ਬੀਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਰਾਮ ਭਨੈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਾਤ ਹੈਂ ॥ ਲੀਨੇ ਕਰਵਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਸਮੁਹਾਇ ਆਇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਮਚਾਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਜਕਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਘਾਇ ਖਾਤ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਏਕ ਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਗਾਲਹਿ ਬਜਾਤ ਏਕ ਹਰਖ ਬਢਾਤ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਕਰਾਤ ਤੇ ਵੇ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਬਲ ਲਾਇਕ ਜੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਵੈਂ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰਾ ਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਧਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਬਰ ਲੋਥ ਪਰੀ ਕਰ ਸੇ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥੧੭੯੯॥ ਸੂਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੈ ਤਹ ਬਾਜਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬੀਰ ਬਡੇ ਗਜ ਮਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਰਥੀ ਬਲਵਾਨ ਹਨੈ ਇਕ ਪਾਇਕ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਪਛਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਆਹਵ ਕਉ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥੧੮੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਚਹੁੰ ਓਰ ਹਰਿ

ਬੀਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਰ ਖੇਤ ਜਿਉ ਛਾਪ ਨਗ ਰਵਿ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਰਵਾਰ ॥੧੯੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੋ ਦਲ ਕੀਨੋ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਿਓ ਅਰਿ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥੧੯੦੨॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਲਖ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰ ਬਡੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਹਠ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ॥੧੯੦੩॥ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਰਬੀਰ ਜਬੈ ਜੇਊ ਸੂਰ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋਪੁ ਪਗੈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰਿ ਉਚਾਰਤ ਯੋਂ ਸਭ ਗੂਜਰ ਪੂਤ ਤੇ ਕਉਨ ਭਗੈ ॥ ਅਬ ਯਾ ਕਹੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤੇ ਡਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਊ ਸੋਵਤ ਚਉਕ ਜਗੈ ॥੧੯੦੪॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਲਿਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁੱਟੀ ॥ ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੇ ਰਮਾ ਨਾਥ ਜਾਗੇ ਹਰਹਿ ਡੀਠ ਛੁੱਟੀ ॥ ਅਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਸਯਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੈਨ ਫੁੱਟੀ ॥ ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਮਹਾਂ ਸੂਰਮੋਂ ਕੀ ਤਹਾਂ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤੁੱਟੀ ॥੧੯੦੫॥ ਘਨੀ ਮਾਰ ਮਾਚੀ ਤਹਾ ਕਾਲ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁੱਧ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਘਨਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ॥ ਘਨਯੋ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਫਿਰੈਂ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ ਲਾਗੇ ॥ ਘਨਯੋ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਗੇ ਮਨੋ ਪਹਿਨ ਆਏ ਸਭੈ ਲਾਲ ਬਾਗੇ ॥੧੯੦੬॥ ਜਬੈ ਸਯਾਮ ਬਲਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਯਾਨੇ ਲਿਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕੇਊ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਧਾਏ ਕੇਊ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਮੁਗਦਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਫਉਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਸੈਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਪੈ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ਛੁਟੀ ਮੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ ॥੧੯੦੭॥ ਮਚੀ ਮਾਰ ਘਮਕਾਰ ਤਰਵਾਰ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰਿ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਢੀ ਸ੍ਰਉਨ ਸਲਿਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥ ਮੁੰਡ ਕਰਿ ਸੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁੱਗਨੀ

ਪੈਰ ਖੱਪਰ ਉਲਟ ਉਰ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਭਨੇ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤਿ ਤੁਮਲ ਦਾਰੁਨ ਭਯੋ ਮੋਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ ॥੧੯੦੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਸਜਾਮ ਸੁ ਪਉਰਖ ਏਤੁ ਕਿਯੋ ਅਰੁ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾ ਤੇ ਨ ਕੋਊ ਬਚਜੋ ਬਿਨੁ ਮਾਰਜੋ ॥ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ ਜਿਨਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਜੋ ॥੧੯੦੯॥ ਐਸੋ ਉਚਾਰ ਸਭੈ ਸੁਨ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਿਤਮਾਨ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨਹਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥੧੯੧੦॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਹੈਂ ਜੁ ਅਰੈ ਅਰਿ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ ਰਿਪੁ ਹੈਂ ਤਿਹ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨਿ ਮਾਰੋ ॥੧੯੧੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪਾਸ ਸੁ ਧਾਰ ਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੋ ਮਿਲ ਕੈ ਗਰ ਡਾਰਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੇਲ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ ॥੧੯੧੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸਿ ਧਾਰੇ ॥ ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਦਏ ਜਿਨ ਇਉਂ ਕਹਜੋ ਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰਗੇ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੇ ॥੧੯੧੩॥ ਜੋ ਭਟ ਠਾਢਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦਉਰ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰੁ ਨੈਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਭਟ ਗਾਜਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੈ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰ ਧਾਮ ਹਿਤੈ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥ ਪੁਨਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੈਂ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਮਾਨੁ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੋਟਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਏ ॥੧੯੧੫॥ ਕਬਿੱਤੁ

॥ ਬਡੇ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰ ਜੀ ਅਟਲ ਸੂਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝ ਕੈ ਪਰਤ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨੁ ਮੰਡਲ ਕੌ ਭੇਦਿ ਪਜਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਆਗੇ ਕੌ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥੧੯੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਲਖ ਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਹੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈਂ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈਂ ॥੧੯੧੭॥ ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਕਰ ਮੈ ਤਨ ਸਉਹੇਂ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰਧਾਮ ਬਸੇ ਬਡ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥ ਏਕ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਅਰ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈਂ ॥ ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈਂ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰੈਂ ਘਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਆਇ ਅਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈਂ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੈਂ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ਬਰੈਂ ॥੧੯੧੯॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਇਕ ਤਉ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈਂ ॥ ਕਹਿ ਆਪਨਿ ਆਪਨਿ ਸਾਰਥਿ ਸੋਂ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਆਇ ਅਰੈਂ ॥ ਤਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈਂ ਅਤਿ ਸੰਘਰ ਮੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ॥੧੯੨੦॥ ਜਬ ਯੌਂ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਇਕ ਦਾਇਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੇ ਬਹੁ ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਡਾਰੇ ॥੧੯੨੧॥ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਹੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਭਰਿ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਰ ॥ ਏਕ ਸੁਸੰਕਤਿ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰਿ ॥੧੯੨੨॥ ਭਾਜਿ ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ

ਤੇ ਮਿਲਿ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਐਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਨ ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਤੌ ਸਭ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੨੩॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਭਟ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸਉਪਿ ਚਲੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਆਜ ਲਉ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਜੇ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੁੱਧ ਕੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇਹੁੰ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੯੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥ ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਹਰਿ ਕਟਕ ਕੇ ਪਠਊਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੧੯੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜੁ ਹਉ ਤਾਹੀ ਸੋਂ ਜੁਧੁ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹਉ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੋਂ ॥ ਅਉ ਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੈ ਬਲ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ ਕੋਪ ਬਢੈਹੋਂ ॥ ਪਉਰਖ ਰਾਖਤ ਹਉਂ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈਹੋਂ ॥੧੯੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਸੰਗ ਸਜਾਮ ਮਚਾਵਨ ਕਾਜ ਲਰਾਈ ॥ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੇ ਚਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ ॥੧੯੨੭॥ ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤੂ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋਂ ਜੂਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ ॥੧੯੨੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿ ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿਹੋਂ ਤੁਮਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋਂ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤਿ ਮੈ ਗਿਰਹੋ ਨਹਿ ਸਜੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈਹੋ ॥ ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡਿ ਜੈਹੋ ॥੧੯੨੯॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਾਰਥਿ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਤਉ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਖਾਇਕੈ ਲੋਹਿਤ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਾਸਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤੱਛਕ ਧਾਯੋ ॥੧੯੩੦॥ ਆਵਤ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ

ਪਰ ਕਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਲਗੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹੁ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ ॥੧੯੩੧॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਇਉਂ ਛੁਟਕੇ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਨ ਹੀ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੋ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥੧੯੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਐਸਿਯ ਭਾਂਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੯੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਦੁਤੀ ਓਰ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ॥੧੯੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਪਾਨਿ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਹਰੌਲ ਭਜਾਇ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮੱਧਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕਿਯੇ ਸੁ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੯੩੫॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਿਯੇ ॥ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹਿਯੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਦ ਪਾਨ ਪਿਯੇ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੰਘਾਰਤ ਸਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕਿਯੇ ॥੧੯੩੬॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਅਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕਟੇ ਅਰੁ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜੇ ਬਲਬੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਨਿਜ ਠਉਰ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੩੭॥ ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਨਿਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਗੇ ਜਬ ਸਜਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੩੮॥ ਜੇ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਜਾਨਿ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਸੰਕਹਿ ਤਯਾਗਿ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨਿ ਕੋ

ਸਮੁਹਾਏ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੯੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਭ ਗਰਬ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਅਬ ਕਹੁ ਕਉਨ ਉਪਾਵਹ ਕਰੋਂ ॥ ਰਨ ਮੈ ਆਜੁ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋਂ ॥੧੯੪੦॥ ਇਉ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਧਨੁਖ ਕਰ ਗਹਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਪੁਨਿ ਚਹਯੋ ॥ ਪਹਰਯੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੯੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਬੋਲਯੋ ਭੌਂਹ ਤਨਾਇ ॥੧੯੪੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਸੋ ਅਬ ਪਉਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖੱਯੈ ॥ ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਸਰ ਭਾਜ ਨ ਜੱਯੈ ॥ ਕੈ ਅਬ ਡਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚੱਯੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਂ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋਂ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰੱਯੈ ॥੧੯੪੩॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਯੋਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਤੈਸੇ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨਿ ਹੂੰਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ ॥ ਜਯੋਂ ਮਟਕੀ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਖਟਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਿ ਕੰਟਕ ਜੈਸੇ ॥੧੯੪੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਕੋਪ ਉਤੇ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਤਨਿਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ ॥੧੯੪੫॥ ਇਤ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਲਜਾਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਡੋ ਜਢ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਰਨ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ॥੧੯੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸੁਭਟਨਿ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥ ਕੈ ਲਰ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਸਠ ਕੈ ਪਰ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇ ॥੧੯੪੭॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁਭਟਨਿ ਕੇ ਕਾਮ ॥੧੯੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ

ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਨਟਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸ੍ਯੋ ਧਨੁ ਧਾਮ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੯੪੯॥ ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਉ ਪਿਆਦਿ ਹੁਇ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨ੍ਯੋ ਨਹੀ ਕਬ ਦਉਰ ਪਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੯੫੦॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਲ੍ਯਾਯੋ ਹੁਤੋ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਸੋਊ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਮਾਰਨਿ ਕੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁ ਟੂਕ ਭਈ ਹੈ ॥੧੯੫੧॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ ਤਬ ਹੀ ਬਲਿ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਾਰਨ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜ੍ਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਦਈ ਸਤਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੧੯੫੨॥ ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰ ਗਈ ਕਟਿ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮਾਂਝਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਬਲ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂ ਭਿਰ ਮੋ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਿਉਂ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਸੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਚਢਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੧੯੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਪੈ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਖੰਡ ਹੁਇ ਖੰਡ ਗਿਰ੍ਯੋ ਛਿਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਚੰਦ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨੇ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਕਟਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋਰ

ਸੋ ਖੈਂਚਨ ਲਾਗਜੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਐਂਚ ਸਕਜੋ ਕਰ ਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੯੫੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਜੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਤਹਾ ਢਾਲ ਸੋਂ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਂ ਯੋਂ ਅਟਕੇ ਖਟਕੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਮਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੈਂ ਚਟਕੈਂ ਪਟਕੈਂ ਤ੍ਰਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥੧੯੫੭॥ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਭਭਕਾਤੇ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਬਿਨ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਤਜਾਗਿ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਇਕ ਡੋਲਤ ਜੁੱਧਹਿ ਕੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੁ ਸੋਵਤ ਹੈਂ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੯੫੮॥ ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਸਿੰਧਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਜੋ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਯੇ ਬਿਨ ਮਾਥ ਸੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹੁਇ ਆਵਤ ॥੧੯੫੯॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟ ਦਈ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਤੀਰ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਬਰ ਬਾਜਿ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜੋਗਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨਿ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਗਰ ਮਾਂਝ ਅਨ੍ਹਾਏ ॥੧੯੬੦॥ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਹੈ ॥ ਐਨ ਹੀ ਸੈਨ ਹਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀ ਛਿਤਿ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਈ ਹੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਭ ਸੂਰਨ ਹੂ ਕੀ ਜਗਾਤ ਲਈ ਹੈ ॥੧੯੬੧॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ ਸਾਚ ਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕਿਯੋ ਕਛੁ ਦੰਡ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੁ ਕਿਯੋ ਫਲ ਤੈਸੁ ਈ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥ ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਜੂਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ॥ ਇਮ ਮੇਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੁ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਜੋ

॥੧੯੬੩॥ ਸਹਿ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੇ ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦਾਰੁਕ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਥ ਆਸਨ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨਿ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੯੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਕੈ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਤਬ ਡਾਰ੍ਯੋ ਧੀਰ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹਾਂਕਤ ਆਪ ਹੀ ਚਲ੍ਯੋ ਲਰਤ ਬਲਬੀਰ ॥੧੯੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕਹਿਓ ਰਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉਂ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਸੁ ਤੋ ਜਿਤ ਹੈਂ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਮੂਢ ਭਿਰੈਂ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁ ਆਪ ਕਉ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ ॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗ ਉਡ੍ਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੰਖ ਲਗੈ ਕੈ ॥੧੯੬੬॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਤੁਹ ਕਉ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾ ਲਰੁ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ ॥ ਰੱਛਕ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰੁ ॥ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਆਹਵ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਸੁ ਅਬੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ ॥੧੯੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਹਲਾਯੁਧ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਭ ਕੋ ਸੰਘਰਹੋਂ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗ੍ਵਾਰ ਤੇ ਟਰਹੋਂ ॥੧੯੬੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਭਾਖਬ ਇਉਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕਉ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਛੁਟਿ ਬੇਲਨ ਤੇ ਟੁਟਿ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੬੯॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨ ਕਉ ਆਂਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲਉ ਸੰਗਿ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸਾਨੇ ॥ ਅਉਰ ਰਥੀਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਹਨੇ ਜੇਊ ਬਾਂਧਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਨੁ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ ॥੧੯੭੦॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰੁਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਤੇਜ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਖਿ ਦੋਊ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ ਭੇ ਮਨੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰ ਧਏ ਹੈ ॥੧੯੭੧॥ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ

ਸੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨ ਦੀਨ ਸਬੈ ॥ ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਕਿਯੋ ਧਨੁ ਕਾਟ ਦਿਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਦੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਉਹੇਂ ਗਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਹਿਹੌਂ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੮੭੨॥ ਪਾਇਨ ਧਾਇ ਕੈ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਹੁਤੋ ਸੁ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਮੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਕੂਦਿ ਹਲੀ ਭੁਇ ਠਾਢੁ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਅੱਸ੍ਵਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਰਥ ਚੂਰਨ ਡਾਰਯੋ ॥੧੮੭੩॥ ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੁਧੁ ਕਿਯੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲਉ ਨਹਿ ਆਪ ਗਿਰਿਓ ਉਹ ਕਉ ਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਯੋ ਸੁਰ ਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੧੮੭੪॥ ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੈਂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੈਂ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਰੰਚ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਦਾਹਵ ਕੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈਂ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਨੈਕੁ ਟਰੈਂ ਨ ਅਰੈਂ ਹਠ ਬਾਂਧਿ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈਂ ॥੧੮੭੫॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਧਿ ਮਹਾਂ ਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਦ੍ਵੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥੧੮੭੬॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਯਾਹਿ ਭਿਰਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈਂ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਯੋ ਸੁ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹਾਰਯੋ ॥੧੮੭੭॥ ਕੰਪਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਖਗੇਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਯੋ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਨਿਚੀਤਯੋ ॥ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੋ ਅਬ ਬੀਤਯੋ ॥ ਧੰਨਹਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈਂ ਸਭ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਯੋ ॥੧੮੭੮॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕਹਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੌਂ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਊ ਡਰਿ ਹੌਂ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਸਭੈ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭਯਾ ਟਰਿਹੌਂ ॥ ਕਬਿ

ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਹੀ ਕਰਿਹੌਂ ॥੧੯੭੯॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਹਲਾਯੁਧ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਜੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਹਚੈ ਬਲ ਕਉ ਜਮ ਰੂਪ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਜੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੌਂ ਘਿਘਜਾਨਜੋ ॥੧੯੮੦॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕੋਪਹਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਨੈਨਨਿ ਭੀਤਰਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਹਲਾਯੁਧ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਿਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯਹੁ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ ॥੧੯੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਛੋਡ ਹਲੀ ਨਹਿੰ ਛੋਡਤ ਹੌਂ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਾਰਜੋ ॥ ਆਛੋ ਰਥੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਥੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਗਹੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥੧੯੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਜੀਤ ਤਾਹਿ ਤੇ ਜੀਤ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਨਹਿ ਬਧਤ ਤਿਹ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤ ॥੧੯੮੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਗੁ ਦਯੋ ਇਕ ਸਜੰਦਨ ਦੈ ਤਿਹ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਲੱਜਤਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛੁਤਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥੧੯੮੪॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮਧਾਮ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰਨ ਐਸ ਈ ਹਾਰੇ ॥੧੯੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿਹੌਂ ਵਹੀ ਬਨਾਇ ॥੧੯੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਰਨ ਜੀਤਿ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰ ਕਿਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਯੋ ॥ ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨ ਸੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਤਿਨ ਇਉਂ ਜਸੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਭਲੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੭॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਹੁਤੀ

ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ਭੂਖਨ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈਂ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨਿ ਯੌਂ ਹਸ ਕੈ ਸਭ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤੈਸੋ ਈ ਪਉਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉਂ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੈਂ ॥੧੯੮੮॥ ਹਸ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗ ਬੈਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਜੂਝ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਤਬ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਸਾਥ ਹਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੈਸੁ ਸੁ ਤੈਸੁ ਹਸੋ ਹਮ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੧੯੮੯॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਤਉ ਹਸ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਿਤੌਨਿ ਸੋ ਹੇਰਿ ਤਿਨੈ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭੌਂਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯੦॥ ਉਤ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਾਮ ਗਈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭਾ ਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਭੂਪਤਿ ਦਉਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ ॥ ਆਦਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬਿਠਾਯੋ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਲੈ ਰਸੁ ਆਗੇ ਧਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੯੧॥ ਬਾਰਨਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਜਬ ਸੂਰ ਛਕੇ ਸਭ ਹੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਜੁਧੁ ਸ੍ਯਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਛਕੇ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥੧੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਬੋ ਕਛੂ ਮਯ ਪੀਬੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੂਝਬੋ ਜੂਝ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਂ ਜੁਝਾਇਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਕਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੋ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦ ਕਰਾਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਸੋ ਸੁ ਇਹੀ ਰਸ ਕਉ ਰਸ ਦੇਵਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੯੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੂ ਕਿਯੇ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਅਉਰ ॥ ਐਸੋ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪਉਰ ॥੧੯੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਜਿਨ ਕਉ ਤਿਨ ਮਾਗਨਿ ਕੋ ਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹ੍ਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਭਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸ ਦੀਨੋ ॥ ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂ ਲਯੋ ਜਨ ਤੇ ਖਲ

ਮਾਰਿ ਨ ਤਾ ਕੁ ਕਛੂ ਧਨੁ ਛੀਨੋ ॥ ਜੀਤ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ ॥੧੮੯੬॥ ਜੋ ਭੂਅ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਖ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁ ਨਾ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੭॥ ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਸੁਰ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਗਾਜੈ ॥ ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨ ਨ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੁਆਰ ਬਜੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨ ਬਜਾਹ ਨ ਕਾਹੂ ਕੈ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈ ॥ ਪਾਪ ਨ ਹੋਤ ਕਹੂ ਪੁਰ ਮੈ ਜਿਤ ਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ ॥੧੮੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁੱਧੁ ਜੋ ਹਉ ਕਹਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗ ਸਨੇਹ ॥ ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਜੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹ ॥੧੮੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ॥ ਅਉਰ ਨ ਮਾਂਗਤ ਹਉਂ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਿਉਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦੀਜੈ॥੧੯੦੦॥ ਜਉ ਕਿਛੁ ਇੱਛ ਕਰੋਂ ਧਨ ਕੀ ਤਉ ਚਲਜੋ ਧਨ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਅਉ ਸਭ ਰਿੱਧਿਨ ਸਿੱਧਿਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹਿਯਾ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਇਤੋ ਤਪ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੋਂ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੯੦੧॥ ਪੂਰ ਰਹਜੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁ ਗਾਵੈ ॥ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਈਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੌਂ ਬਲਿ ਕੋ ਗੁਨ ਬਜਾਸ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਸੇਸ ਨ ਅੰਤਹ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕਉਨ ਰਿਝਾਵੈ॥੧੯੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਦੁੱਖਜਤ ਹੁਇ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖਿ ਮਿਤ੍ਰ

ਕਉ ਪਾਤੀ ਪਠਾਈ ॥ ਸੈਨ ਹਨਜੋ ਹਮਰੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜ੍ਹੋ ਤੁਮਹੂ ਇਤ ਆਵਤ ਹਉ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਐਸਿ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨਿ ਹੈ ਕਾਲਜਮੰਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥੧੯੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਕਿਯੋ ਇਕਠੋ ਅਪਨੋ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟ ਬਜੈ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨਾ ਸੁਨਿ ਪੱਯੈ ॥ ਐਸ ਕਹਾ ਸਭ ਹਜਾਂ ਨ ਟਿਕੋ ਪਲ ਸਜਾਮਹਿ ਸੋਂ ਚਲਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚੱਯੈ ॥੧੯੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੋ ਸੈਨ ਬਢਾਇ ॥ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਨ ਸਕੈ ਉਨੈ ਨ ਗਨਿਬੋ ਜਾਇ ॥੧੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾਂ ਲਘੁ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥ ਤੇਜ ਚਲੇ ਹਹਰਾਟ ਕਿਯੇ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰਪਾਵੈ ॥ ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈਂ ਰਨ ਤੇ ਟਰ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋ ਟੁਕ ਹੇਰਿ ਕਹੈਂ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਉ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੧੯੦੬॥ ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜ੍ਹੇ ਉਤ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਪਤ੍ਰ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨ ਕੈ ਕੋਊ ਜਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨਿ ਪੀਤੁ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਤਿਨ ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜੁ ਹ੍ਵੈ ਡਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੦੭॥ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜ੍ਹੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਯੋ ਲੈ ਸਿੰਧਜਰਾ ਦਲ ਭਾਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਗਜਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡਜੋ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੇਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਘੇਰ ਲਏ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ ॥੧੯੦੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪਗੁ ਧਾਰਜੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਬਿਨ ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨ ਸੂਰਨ ਡਾਰਜੋ ॥ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਜੂ ਯੌਂ ਦਲ ਮਾਰਜੋ ॥੧੯੦੯॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਧਰ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤਉਨ ਸਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਐਸ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੧੦॥ ਵਾਹਦ ਖਾਂ ਫਰਜੁੱਲਹ ਖਾਂ ਬਰਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ

ਖਾਂ ਹਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜਾਹਦ ਖਾਂ ਲਤਫੁੱਲਹ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਹਿੰਮਤ ਖਾਂ ਪੁਨਿ ਜਾਫਰ ਖਾਂ ਇਨ ਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਗਦਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਐਸੁ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਇਮ ਹਾਰਜੋ ॥੧੯੧੧॥ ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਅਉਰ ਘਨੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਦਲ ਘਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ਗੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥੧੯੧੨॥ ਐਸੁ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗ ਜੂਝਕੁ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲਜਮੰਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦੁਇਕ ਭਿਰਜੋ ਨ ਟਿਕਜੋ ਫਿਰ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਇਵ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੧੩॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੋ ਜਾਤਿ ਤਹਾਂ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨ ਟਰੇ ਤਹ ਤੇ ਦੋਊ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਸਿਰ ਲਾਗਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈਂ ਕਟਿ ਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰ ਨੈਕੁ ਖਰੇ ਰਹਿ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੋ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚਜੋ ॥ ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੁ ਆਰੁਣ ਲੋਕ ਰਚਜੋ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੋਲ੍ਹਿ ਜਟਾ ਸਭ ਈਸ ਨਚਜੋ ॥ ਪੁਨਿ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਹਿ ਏਕ ਬਚਜੋ ॥੧੯੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਜਾਯੋ ਥੇ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਜੋ ਨ ਬੀਰ ॥ ਜੁਧੁ ਕਰਨ ਕੋ ਕਾਲਜਮਨ ਆਪ ਧਰਜੋ ਤਬ ਧੀਰ ॥੧੯੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਦਰਾਇਦ ਕਾਲਜਮੰਨ ਬੁਗੋਯਦ ਕੀ ਮਨ ਫੌਜ ਕੁਸਾਹਮ ॥ ਬਾ ਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋ ਕੁਨ ਬਜਾ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲ ਮੋ ਨ ਜਰਾ ਕੁਨ ਵਾਹਮ ॥ ਰੋਜ ਮਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਅਫਤਾਬਮ ਸਜਾਮ ਸਬੇ ਅਦਲੀ ਸਭ ਸਾਹਮ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੇਜੀ ਮਕੁਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸ ਮਾ ਤੁ ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ ॥੧੯੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਝਾਰੇ ॥ ਸੂਤ ਹਨੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਯ ਚਾਰਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਿਧਾਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ

ਮਲੇਛ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲ ਕਹਯੋ ॥ ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹਯੋ ॥੧੯੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋ ਨ ਮਲੇਛ ਸੋਂ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈਂ ॥ ਤਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੈ ਮੁਹਿ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੌਂ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਬਲੁ ਜੈ ਹੈ ॥੧੯੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਹੌਂ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੇ ਪਰੈ ਹੌਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਹਉਂ ਥੋਰੇ ਈ ਬੀਚ ਚਲ੍ਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹ ਮਲੇਛ ਨ ਦੈਹੌਂ ॥ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਧਸਿ ਵਾਹਿ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈਹੌਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੋ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈਹੌਂ ॥੧੯੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਉ ਇਹ ਸ੍ਰਗਹਿ ਜਾਇ ਜਉ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਹਨਉ ॥ ਅਗਨਿ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਖ੍ਵੈਹੋਂ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ ॥੧੯੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਲਖਯੋ ਕਿ ਭਜਯੋ ਮੁਹਿ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੇ ਨਾਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਯੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥ ਆਪ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਵਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥੧੯੨੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੰਦ ਤੇ ॥ ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੇਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ॥੧੯੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਰਿ ਛਾਰ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦੁਖ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸਮੋਧ ਕੈ ਤਾ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥੧੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲਜਮਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲਉ ਇਕਿ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਾਂ ਤੁਮ ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਆਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਅਉਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਈ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਭਟ

ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਭੂਪ ਬੈਠਿ ਬੁਧਿਵੰਤ ਸਭ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਬੁਲਾਇ ॥੧੯੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਦਲੁ ਸਿੰਧਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪਿ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕੱਯੈ ॥ ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਚੱਯੈ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਪੁਰ ਛਾਡ ਨਹੀ ਅਨਤੈ ਕਉ ਸਿਧੱਯੈ ॥ ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੌਂ ਕਹਾ ਅਬ ਕੱਯੈ ॥੧੯੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰ ਤਜਿ ਕੈ ਅਨਤੈ ਬਸਹਿ ॥ ਨਾ ਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਜਰਾਸਿੰਧ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ॥੧੯੨੯॥ ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸਭ ਜਨਨ ਮਨ ॥ ਅਪਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰ ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨਿ ਹਠ ॥੧੯੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਸਤ੍ਰ ਸੁ ਲੈ ਕੇ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰਿ ਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਨੈਕੁ ਟਿਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਘੇਰਤ ਭਯੋ ਨਗ ਸਿੰਧਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨੁ ਭੱਛਨ ਕਉ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਂਦਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥੧੯੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਸੰਗਿ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯੩੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਜੈ ਆਗ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰਿ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਜਰ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨਿ ॥੧੯੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗ ਲਗਾਈ ॥ ਤੈਸਹਿ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪਉਨ ਸੋਂ ਆਗ ਘਨੀ ਹਹਰਾਈ ॥ ਜੀਵ ਬਡੇ ਤ੍ਰਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਤਉਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਭਈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੯੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੀਵ ਮਨੁੱਛ ਜਰੇ ਤ੍ਰਿਨ ਜਬੈ ॥ ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਹੁਇ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ ॥੧੯੩੫॥ ਸਭ ਜਾਦੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਆਪਹਿ ਕੋਊ ਉਪਾਵ ਬਤੱਯੈ ॥ ਕੈ ਭਜਿਯੈ ਕੈ ਜੂਝਿ ਮਰੱਯੈ ॥੧੯੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗਿਰਿ ਕਉ ਸੰਗਿ ਪਾਇਨ ਕੇ ਮਸਕ੍ਯੋ ॥ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁ ਤਾ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲਉ ਧਸਕ੍ਯੋ ॥ ਉਸਕ੍ਯੋ ਗਿਰਿ ਊਰਧ ਕੋ ਧਸ ਕੈ ਕੋਊ ਪਾਵਕ ਜੀਵ ਜਰਾ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ ਕੌ ਕਸਕ੍ਯੋ ॥੧੯੩੭॥ ਏਕਹਿ

ਹਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਗਜਿ ਕੈ ਭੂਅ ਪਾਰੇ ॥ ਪਾਇਨ ਪੰਤ ਹਨੈ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੌਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੌਂ ਅਰਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੩੮॥ ਜੋ ਭਟ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਜੂਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੂਝਤ ਹੈਂ ਸੁ ਲਗੇ ਭਟ ਭੀਰਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਧਰੈ ਕੋਊ ਧੀਰ ਨ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਨੁ ਤੰਬੋਲਿ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ ਜਿਮ ਬੀਰਨ ॥੧੯੩੯॥ ਇਤ ਕੋਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਭਲੇ ਝਕਝੋਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਸਮੁਹੇ ਤਿਹ ਏਕ ਚਪੇਟਹਿ ਸੋਂ ਸਿਰ ਤੋਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਐਸਹਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਮੋਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਅਰਿਵਾ ਤਿਨ ਤੇ ਅਜਿਤਯੋ ਭਟ ਏਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ॥੧੯੪੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਹੂੰ ਜਬ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਕੋਊ ਜੀਤ ਬਚਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਨਿ ਦਾਂਤਨ ਘਾਸ ਗਹਿਓ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਦਲ ਕੀ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਆਪਨਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਅਉ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਹਠ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥੧੯੪੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਨੀ ਗਦਾ ਚਲਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰ ਕੈ ॥ ਸੂਤਹਿ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਅਸ੍ਵ ਚਾਰਿ ਸੰਗ ਹੀ ਹਨੇ ॥੧੯੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਉਰ ਗਦਾ ਤਬ ਝਾਰਿ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੰਗ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਭਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ॥੧੯੪੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ॥ ਪੁਰਖੱਤ ਇਹੀ ਜੜ ਜੁਧੁ ਚਹਯੋ ॥੧੯੪੪॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਤ ਹੋਂ ਅਬ ਸੀਸ ਇਹ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਹਯੋ ਆਇ ॥ ਜੋ ਜੀਵਤ ਇਹ ਛਾਡਿਹੋਂ ਤਉ ਇਹ ਰਾਰ ਮਚਾਇ ॥੧੯੪੫॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਤਬ ਭੂਪ ਡਰਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਬਧ ਮੋਰੁ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨ ਲਹਿਓ ਤੁਮਰੋ ਬਲ ਭੂਲ ਪਰਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਘਿਘਜਾਤ ਘਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰੈ ਸਰਨਾਗਤਿ ਐਸ ਰਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਲਾਜ ਭਰਯੋ ॥੧੯੪੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਦੈ ਰੇ ਹਲੀ

ਕਹਯੋ ਛੋਰ ਅਬੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ॥ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਹਮ ਸੋਂ ਇਹ ਜੂਝ ਚਹਯੋ ॥ ਤਬ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਯੋ ॥੧੯੪੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਜੋ ਹੋਹਿ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਪਾਇਨ ਪਰੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਿ ਚਿਤ ਰੋਹਿ ਬਡੇ ਨ ਬਧ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤ ॥੧੯੪੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਹਯੋ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ਜੋ ਬਤਿਯਾ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਤਿਨ ਸੋਂ ਚਿਤੁ ਦੇਹੁ ॥੧੯੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਇ ਸਦਾ ਕਰੀਓ ਦੁਖਦੈ ਕੁਨਜਾਯ ਅਨਾਥ ਨ ਦੀਜੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਜਨ ਹੈ ਤਿਨ ਦੈ ਕਛੁ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਤੇ ਜਸੁ ਲੀਜੋ ॥ ਬਿੱਪਨ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰਿਯੋ ਦਗ ਬਾਜਨ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ ॥ ਯੌਂ ਹਮ ਸੋਂ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕਬਹੂ ਰਿਸ ਮਾਂਡ ਕੈ ਜੁੱਧ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੯੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ॥ ਇਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹਰਖ ਹਿਯੇ ਹੁਲਸਾਇ ॥੧੯੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਪਕਰ ਕੈ ਛੋਰਬੋ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਯੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਵਹਿ ॥ ਯਾ ਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ ਕਾ ਡਰਯੋ ॥ ਕਹਤ ਸਜਾਮ ਘਟ ਕਾਰਜ ਕਰਯੋ ॥੧੯੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਰਜ ਕਿਯੋ ਲਰਕਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੀ ਐਸੁ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਅਜਾਨ ਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੁ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਤੈਂ ਕਹਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਨਹਿ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਸੰਗ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਸੋਂ ਜੂਝ ਮਚੈਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਦਾਂਚ ਕੋਊ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜਉ ਲਰਿ ਹੈ ਤਊ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੯੫੪॥ ਛਾਡਬੋ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭਹੀ ਮਨਿ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ॥ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸਿ ਚਲੇ ਸੁ ਰਰੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨਿ ਓਰ ਕਉ ਪਾਇ ਧਰੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹੈਂ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ ਖਰੇ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹੀ

ਸਭ ਮਾਰ ਮਰੇ ॥੧੯੫੫॥ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸਿਧਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਕਿਛੂ ਕਰ ਚਾਹਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਹਯੋ ਭੂਅ ਛੋਰ ਦਈ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਕੌ ਜਿਹ ਲਉ ਸਰ ਬਾਹਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਦਿਯੇ ਤਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂ ਤਿਨ ਕਉਨ ਅਚਾਹਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ ਦਾਹਯੋ ॥੧੯੫੬॥ ਜੋ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੈ ਰਹਿ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈਂ ਬਹੁਤੇ ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਨ ਕਉ ਪੁਨਿ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਘਨਯੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹਿੰ ਈਹਾ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਯਾਮਿ ਬਨਾਏ ॥੧੯੫੭॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਲਹਯੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨਯੋ ਦਸਕੰਧ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਬਾਹੁ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ ਸੰਖ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾਹਿ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥੧੯੫੮॥ ਹਜਾਰਹਿ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਰ ਕੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਘਟ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਬੈ ਨਿਧਿਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰੱਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਏਹਿ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਢਯੋ ॥ ਅਉਰ ਘਨੀ ਹਮ ਊਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੁ ਰਹਿਓ ਰਨ ਖੰਭ ਸੋਂ ਠਾਢਯੋ ॥੧੯੫੯॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੇ ਭੂਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਤੇ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰੇ ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛਡਵਾਇ ਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥੧੯੬੦॥ ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨਿਓ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹਿ ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਘਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਦਿਯੇ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੧੯੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸਹਿ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ਕਿਯੇ ਸੁਖ ਸੋਂ ਦੁਖ ਪੈ ਕਿਨਹੂ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋਂ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤਯਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕਉ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਿਓਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਨੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਬਨਾਇਬੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬ੍ਯਾਹ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ ॥ ਤਬ ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਇ ਗਹਿ ਆਨਿ ॥੧੯੬੩॥ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਹਿ ਕੋ ਮਮ ਕੰਨ੍ਯਾ ਹੈ ਧਾਮ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਭੂਪ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਰਾਮ ॥੧੯੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਕੀ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬਲਰਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕੋ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜ ਸਭੈ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਬ੍ਯਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥੧੯੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹਲ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ ॥ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ਤਨੁ ਕਰਿਓ ॥੧੯੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੯੬੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬ੍ਯਾਹ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਰੁਕਮਨਿ ਬ੍ਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਰਾਮ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤਬੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਬ੍ਯਾਹਹ ਕਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯਰਾ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਬ੍ਯਾਹ ਉਤੈ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੋ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪਨ ਬ੍ਯਾਹਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬ੍ਯੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੮॥ ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਕਹੂੰ ਹੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਲਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸਿ ਬੋਲ ਉਠ੍ਯੋ ਸੁ ਪਿਤਾ ਕਸ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੁਲ ਕੀ ਨ ਬਿਵਾਹਤ ਹੈ ਹਮ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਦੈ ਕਹਾ ਜਗੁ ਜੀਜੈ ॥੧੯੬੯॥ ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਗੂਜਰ ਕੋ ਕਹ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜਗ ਮੈ ਸੰਗ ਲਾਜਨ ਕੇ ਮਰ ਜੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੇਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੋ ਦਿਜ ਤਾ ਹੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੱਯੈ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦੱਯੈ ॥੧੯੭੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਤ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹਿ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ

ਚਲਿਓ ਉਤ ਕਉ ਦੁਹਿਤਾ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ ਕੀ ਕਟਿਗੀ ਜਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਖ ਸੁ ਹੈ ਮੁਰਝਾਯੋ ॥੧੯੭੧॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਸਹੇਲਿਨ ਬੋਲਤ ਭੀ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਨ ਏਕ ਅਬੈ ਕਰਿਹਉਂ ॥ ਕਿਤੋ ਜੋਗਨਿ ਭੇਸ ਕਰੋਂ ਤਜਿ ਦੇਸ ਨਹੀ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋਂ ਜਰਿਹਉਂ ॥ ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਹਠ ਜਉ ਕਰਿ ਹੈ ਤੁ ਬਿਸੇਖ ਕਹਿਓ ਬਿਖ ਖਾ ਮਰਿਹਉਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਹਿਨਾ ਤਿਹ ਕਉ ਬਰਿਹੋਂ ਤੁ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰਿਹਉਂ ॥੧੯੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੀ ਮਨ ਬਿਖੈ ਕਰਿਹੋਂ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥ ਪਤਿਯਾ ਦੈ ਕੋਊ ਭੇਜ ਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ॥੧੯੭੩॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਦਿਜ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਪਤਿਯਾ ਜਾਇ ॥੧੯੭੪॥ ਰੁਕਮਨੀ ਪਾਤੀ ਪਠੀ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵਹੁ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਇਤੈ ਮੁਹਿ ਬਜਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਢੀਲ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥ ਮਾਰਿ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਚਲੁ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਾਵਹੁ ॥ ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਯੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਪੰਖਨ ਆਵਹੁ ॥੧੯੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੁਨੀਐ ਚਿਤ ਦੈ ਜੁ ਸੰਦੇਸ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਅਹੰ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬਢਿਓ ਸਭ ਆਤਮੇ ਤੀਨ ਬਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨੀਐ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਤੇ ਆਦਿਕ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤਿਯਾ ਉਠਿ ਆਵਹੁ ਜੁ ਬਜਾਹ ਬਿਖੈ ਦਿਨ ਤੀਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੧੯੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨ ਬਜਾਹ ਮੈ ਦਿਨ ਰਹੇ ਇਉਂ ਕਹਿਯੈ ਦਿਜ ਗਾਥ ॥ ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਆਵਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿਯਾ ਪੜਤਹਿ ਸਾਥ ॥੧੯੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਸਾ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਕਹਜੋ ਜੀਅ ਮੋਰ ਪਰਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿਸੈ ਕਰਿ ਤਾਵੈ ॥ ਮੈਨ ਮਨੋ ਮੁਖ ਆਰੁਨ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਆਇ ਹਮੋ ਡਰਪਾਵੈ ॥੧੯੭੮॥ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤੁਹਿ ਓਰਹਿ ਸਜਾਮ ਜੀ ਮੈ ਇਹ ਬੇਰ ਘਨੀ ਹਟਕੇ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਕੀ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨਿ ਫਾਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਸੈ ਸੁ ਨਹੀ ਛੁਟਕੇ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੁਰਾਇ ਮੁਰੈ ਹਮਰੇ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਹੇਰਨ ਹੀ ਅਟਕੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਸੰਗ ਲਾਜ ਕੇ ਆਜੁ ਭਏ ਦੁਊ ਨੈਨ ਬਟਾ

ਨਟ ਕੇ ॥੧੯੭੯॥ ਸਾਜ ਦਯੋ ਰਥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਹੁਤੈ ਧਨੁ ਦੈ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੇਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਸੋਊ ਲੈ ਪਤਿਯਾ ਕੋ ਚਲੇਜੋ ਸੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਸਿਤਾਬ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੯੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਾਸ ਜਹਾਂ ਸੁ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਨੀਕੀ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਖਚੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੀ ਕੀ ॥ ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਅਸ ਬੁੱਧਿ ਕਿਸੀ ਕੀ ॥ ਸੇਸ ਨਿਸੇਸ ਜਲੇਸ ਕੀ ਅਉਰ ਸੁਰੇਸ ਪੁਰੀ ਜਿਹ ਅੱਗ੍ਰਜ ਫੀਕੀ ॥੧੯੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੀ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਹਾਂ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੁੰਚਜੋ ਜਾਇ ॥੧੯੮੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠਿ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਦਿਜ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਹਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੁ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁੰਡ ਤਕੇ ਉਠਿ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਹਜੋ ਉਤ ਲੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਇਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਜਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੪॥ ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੇਰਨ ਬਯਾਹ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਤੁਰਹੀਨ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸਜਾਮ ਇਤੇ ਛਪਿ ਆਵਤ ਭਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈ ਕੈ ॥੧੯੮੫॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬੇਦਿ ਰਚੀ ਭਲਿ ਭਾਂਤਹ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭ ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ ॥੧੯੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਲੈ ਕਿਹ ਸੰਗ ਪਰੋਹਿਤ ਦੇਵਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ

ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਤਿ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧੰਨਿ ਕਹਯੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੮੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰੁਕਮਨਿ ਤਿਹ ਮੰਦਰਿ ਗਈ ॥ ਦੁਖ ਸੰਗ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗ ਰਰਯੋ ॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਯੋ ॥੧੯੮੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਰ ਦਈ ਸਖੀਆਂ ਕਰ ਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ ਘਾਤ ਕਰੈਹਉਂ ॥ ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭਹੋਂ ਸੁ ਇਹੈ ਫਲੁ ਪੈਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਧਾਮ ਪਠੋਂ ਜਮ ਕੇ ਇਹ ਦੇਹੁਰੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਚੜੈਹਉਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਬਰੁ ਪੈਹਉਂ ॥੧੯੮੯॥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਐਸੇ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈਂ ਆਪਨੈ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਹੁਇ ਹੈ ਅਵੱਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਰੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਜੈਸੇ ॥੧੯੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਬਰੁ ਲੈ ਕੈ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿੱਤ ॥ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਮਿੱਤ ॥੧੯੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੁਊ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਘਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿੰ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਇਹ ਲੇਤ ਹੋ ਰੇ ਇਮ ਉੱਚਰਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਧਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਬਹਿਯਾ ਧਰਿ ਕੈ ॥੧੯੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਾਤ ਹੋਂ ਰੇ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ ॥ ਪਉਰਖ ਹੈ ਜਿਹ ਸੂਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹਿ ਛਡਾਇ ਨ ਮਾਂਡਿ ਲਰਾਈ ॥ ਆਜੁ ਸਭੋ ਮਰਿਹੋਂ ਟਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥੧੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਭ ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਭਟ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥੧੯੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਏ ॥ ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਦੁੰਦਭਿ ਜਿਉਂ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ ਟਿਕੇ ਪਲ

ਏਕ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯੯੫॥ ਐਸਿ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸਿ ਆਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਹਉ ਜੁਊ ਤੋਹਿ ਭਗਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਕੈ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੈ ਕ੍ਰੱਧਿਤ ਹੁਇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਕਟ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰਿ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰ ਕਾਟ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟ ਕੈ ॥ ਅਰੁ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸ੍ਵਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਝਟ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਦਉਰਿ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟ ਕੈ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਅਟਕੈ ॥੧੯੯੮॥ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰ੍ਯੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੁਊ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਕ੍ਯੋ ॥ ਪਗ ਰੋਪ ਜੁਊ ਅਟਕ੍ਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕ੍ਯੋ ॥ ਅਟਕ੍ਯੋ ਜੁਊ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਬੇਧ ਕੈ ਲੋਕ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਿਨਹੀ ਹਟਕ੍ਯੋ ॥ ਜਿਹ ਨੈਕੁ ਬਿਰੋਧਹਿ ਯੋਂ ਸਟਕ੍ਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੁਅ ਮੋ ਪਟਕ੍ਯੋ ॥੧੯੯੯॥ ਫਉਜ ਬਿਦਾਰਿ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰਿ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਉ ਰੁਕਮੀ ਦਲ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਸੰਗਿ ਆਪਨ ਆਪਹਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੦੦੦॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਫਿਰ ਸ੍ਯਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਕਹੁ ਟੂਟ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥੨੦੦੧॥ ਜਬ ਸੈਨ ਹਨ੍ਯੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ॥ ਜਬ ਗੂਜਰ ਹ੍ਵੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹ੍ਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਤੇ ਤੋ ਰਹਿਓ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਕੋ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸ ਕੈ ਜਿਉਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ ॥੨੦੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖਿ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੇ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛੁਟਕਾਇ

॥੨੦੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਊ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕਉ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਹਨ੍ਯੋ ਨ ਹਨ੍ਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਅਰੇ ਮਾਰਤ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਸਰਿਤਾ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਕਹੇ ਪਿਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨਿ ਜੀਤ ਭਲੇ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੦੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਭਜ੍ਯੋ ਜੋਊ ਜਾਤਹੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਤੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੦੫॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ ਲੀਨ ॥ ਸੀਸ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ ॥੨੦੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨਤੈ ਪੁਰ ਬਾਂਧ ਰਹ੍ਯੋ ਰੁਕਮੀ ਉਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਇਤ ਆਏ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤਿ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਜੇ ਥੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਲਵੰਡ ਬਡੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਯਾਹ ਸੁਨ੍ਯੋ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਆਵਤ ਭੀ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ॥ ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ॥੨੦੦੮॥ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਆਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਕੂਦਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਬ੍ਯਾਹਹ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਐਸ ਕਹੈਂ ਬਲਿ ਜਾਹਿੰ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਉ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ ॥੨੦੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬ੍ਯਾਹ ਕਉ ਬੇਦਿ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੂਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ਮ੍ਰਿੰਦਗਨ ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦ੍ਯਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕੰਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸ੍ਯਨ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਚਲਿ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੦੧੦॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਥਿ ਲਿਯੇ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਮੰਗਲ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਾਵੈ ॥ ਝਾਂਝਰ ਏਕ

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਜਤ ਆਇ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਭਾਇ ਕਰੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਹੇਰਨਿ ਵਾਰਨ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥੨੦੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰੁਨਿੀ ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਰੰਗਿ ਰੰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇਤ ਘਨੋ ਧਨ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈ ਕੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੨੦੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬ੍ਯਾਹ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੈ ਰੁਕਮੰਨਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਜੀਤ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰਿ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੨੦੧੩॥ ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਇ ਪਿਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਅਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜੁ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜੁ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗਿਓ ਨ ਰਹੈ ਕਹਿ ਮੋਰ ਹੀਓ ਹੈ ॥ ਆਜ ਕੇ ਦਿਉਸਹਿ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਅਰੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬ੍ਯਾਹ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਹਰਨ ਇਤ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ ॥ ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ॥੨੦੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਉਪਜ੍ਯੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁੱਮਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਹ ॥੨੦੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਇਕ ਮੱਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੱਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰ ਏਕ ਸੁ ਸੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੱਛਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੇਜ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੭॥ ਜਬ ਮੱਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੇ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋਇ ਦਇਆਲਵਤੀ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਭਰਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰਯੋ ॥੨੦੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੋਖਨ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚਹਯੋ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥੨੦੧੯॥ ਮੈਨਵਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਜਾਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਯੋ ॥ ਆਨਿ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡਰਯੋ ॥੨੦੨੦॥ ਤਬ ਇਕ ਮੱਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਮੱਛ ਫਾਸਿ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਝੀਵਰ ਫਿਰ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਯਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਦਯਾਯੋ ॥੨੦੨੧॥ ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮੱਛ ਕੋ ਫਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਤੋਹਿ ਕਉ ਮੈ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦਯਾ ਅਤਿ ਆਈ ॥ ਅਉ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੦੨੨॥ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ ॥ ਢੂੰਢਤਿ ਫਿਰਤਿ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਜਾਹੀ ॥ ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ ॥੨੦੨੩॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪਿ ਕਾਯਾ ਤੁਹਿ ਜਰੀ ॥ ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਹੈਂ ॥ ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤ ਤੂ ਪੈ ਹੈਂ ॥੨੦੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਹਉ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨਿ ਆਇ ॥ ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੦੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਯੌਂ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਹਾ ਤਿਹ ਬੈਰਿ ਕੋ ਥੋ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਉ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਡਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥੨੦੨੬॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਤੌ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਨੇ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਪ ਭਜਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਭੂਅ ਤੇ ਕਹਿ ਵਾਹਿ ਕਉ ਤ੍ਰਾਸ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੨੭॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਛਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਇਨ ਪਾਹਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਡਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੦੨੮॥ ਅਸਿ ਐਂਚਿ ਝਟਾਕ ਲਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੈ

ਝਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨਿ ਪਉਰਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁੱਛਿਤ ਸ੍ਰੋਨ ਸੰਬੂਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰ ਲੈ ਗਯੋ

ਇਤ ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਪਰਦੁਮਨ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਰਤਿ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈ ਕੈ ਨੇਹ ॥੨੦੩੦॥ ਚੀਲ ਆਪ ਹੁਇ ਆਪਨੇ ਊਪਰਿ ਪਤਿਹਿ ਚੜਾਇ ॥ ਰੁਕਮਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥੨੦੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਉਤਾਰ ਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ ॥ ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਥੀ ਜਹ ਠਾਢਿ ਤਿਨੋ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਖ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੦੩੨॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕਚਾਹੀ ॥ ਲ੍ਯਾਯੋ ਹੈ ਆਨ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬ੍ਯਾਹ ਕਹੈ ਸਖੀ ਕੀ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਓਰ ਬਿਚਾਰ ਭਲੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਲੱਛਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਏਕ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੇਖਤਿ ਤਾਹਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੇ ਸੁ ਪਯੋਧਰਵਾ ਪਯ ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ ॥ ਮੋਹੁ ਬਢ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਐਸੋ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹਮ ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥੨੦੩੪॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਓਰ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ਈ ਹੈ ਇਹ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਭਾਗਨ ਕੀ ਨਿਧਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੋ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ ॥੨੦੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕੈ

ਰੁਕਮਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਆਇ ਮਿਲਤ ਭਏ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਲਵਾਨ ॥ ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨਿ ਦਈ ਉੱਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ ॥੨੦੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਮਨਿ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿਜੀਤ ਜੁ ਤਾ ਨੰਦ ਆਪਨ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾਂ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਅਉ ਕਰਿ ਕੈ ਤਪਸਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਜਬ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੌਂ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕਉ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸੁ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਕਉ ਦੈ ਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ਤੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਉਤਰ ਨੈਕੁ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦੩੮॥ ਪ੍ਰਭ ਯੋਂ ਬਤੀਆ ਕਹਿ ਬੈਠ ਰਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਖੇਟਕ ਕਾਜ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਭਲੇ ਮਨਿ ਕਉ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭਹੂੰ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਕ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭ੍ਯੋ ਸਰ ਵਾ ਸਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਕੇਹਰਿ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਉਕਿ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥ ਮਨਿ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥੨੦੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਪਾਗ ਲੈ ਸਿੰਘ ਧਸ੍ਯੋ ਬਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਲੁਕ ਏਕ ਬਡੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਹੇਰ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਇ ॥੨੦੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਲੁਕ ਦੇਖਿ ਮਨੀ ਦੁਤਿ ਕਉ ਸੁ ਲਖ੍ਯੋ ਕੋਊ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲੁ ਕਉ ਅਬ ਭੱਛ ਕਰੋਂ ਸੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਹ ਭੱਛਨ ਧਾਯੋ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਥੋ ਜਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਉ ਅਚਾਨਕ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਦੈ ਮਾਰ ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੦੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਮਵਾਨ ਬਧਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨਿ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ਤਹਾਂ ਗ੍ਰੇਹ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੨੦੪੩॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਨਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੀਨੀ ਛੁਟਕਾਇ ॥੨੦੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਰਚਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਅਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ

ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨਿ ਹੇਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੂਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕੋ ਹਉਹੂੰ ਚਲੋਂ ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ ॥੨੦੪੫॥ ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਅਸ੍ਵ ਪਤੀ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁ ਤਹੀ ਏ ਗਏ ਦੁਹੂੰ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖ੍ਯੋ ਇਹ ਵਾ ਹੀ ਹਨੇ ਭਟ ਐਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਅਗ੍ਰਜ ਜਾਹਿ ਤੌ ਸਿੰਘ ਪਿਖ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਚਉਕ ਪਰੇ ਸਭ ਪਉਰਖ ਵਾਰੇ ॥੨੦੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹ ਭਾਲੁਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕਉ ਚਿਤੈ ਰਹੈ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥ ਜਹਾ ਖੋਜ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ ॥੨੦੪੭॥ ਕਬਿ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰ ਦਾਨ ਦਏ ਅਸੁਰਾਰਿ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤ੍ਰਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਵਤ ਬਾਗੇ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਰੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ ॥੨੦੪੮॥ ਖੋਜ ਲਿਯੇ ਸਭ ਏਕ ਗੁਫਾਹੂੰ ਮੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੈ ਕੋਊ ਸੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚ ਨ ਕਾਹੂੰ ਬਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸ੍ਯੋ ਸੁਈ ਰੀਛ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦੪੯॥ ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸ੍ਯੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹਿ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਲੁਕ ਲੈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੁਹਿ ਕੋਪਿ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁੱਧੁ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂ ਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੦੫੦॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਡਰਾਨੋ ॥ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਤਉਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਨੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਾਲੁਕ ਕੋ ਘਟ ਗਯੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪਉਰਖ ਤਾ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥੨੦੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਘਿਘਿਆਨੋ ਘਨੋ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭਾਖੀ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਰਿਯਾ ਤੁਮ ਹੀ ਪੁਨਿ ਲਾਜ ਦਰੋਪਤਿ ਰਾਖੀ ॥ ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਐ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਅੱਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ ॥੨੦੫੨॥ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ

ਬਜਾਹ ਕਯੋ ਇਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂੰ ਹਨੇ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ ॥ ਨੀਰ ਢਰੈ ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਂਖਨ ਲੋਟਤ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਏ ॥੨੦੫੩॥ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੦੫੪॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਲਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨਿ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁ ਕੁਬੋਲ ਲਗ੍ਯੋ ਹੁਇ ਲਜਾਤੁਰ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੨੦੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਉ ਸੱਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈਂ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛੋਡਬ ਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਕਿਹੂੰ ਸਭਹੂੰ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧਬੋ ਚਿਤ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤਿਯਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਜਉ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰਿ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਅਬ ਹੁਇ ਹੈ ਕਹਾ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਮਾਈ ॥ ਅਉਰ ਰੁਕੰਮਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨਿ ਹੋਬੇ ਕਉ ਆਈ ॥੨੦੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਗਤਿ ਦ੍ਵੈ ਬਿਧਿ ਹੇਰ ਕੈ ਬਰਜ੍ਯੋ ਰੁਕਮਨਿ ਆਇ ॥੨੦੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ ਰਨ ਮੋ ਜਰਬੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਜਉ ਮਨਿ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਘਨੇ ਪੁਨਿ ਕੋਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪ ਕੈ ਸੁਧਿ ਲੈ ਅਰੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੨੦੫੯॥ ਐਸ ਸਮੋਧ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਕੋ ਭਵਾਨਿ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ ॥ ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲਉ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਰੀਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਸਜਾਮ ਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ

ਲੀਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥੨੦੬੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਡਾਰਿ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਇ ਪਿਯੋ ਪੁਨਿ ਵਾਰ ਕੈ ਆਈ ॥ ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਭੀ ਪੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮਾਇ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੦੬੧॥

ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਿ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਇ ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਉਕਿ ਕਹੈਂ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੌਂ ਸੁ ਪਿਖੋ ਰਿਸਿ ਕੈਸਿ ਕਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਿਥਾਰੀ ॥੨੦੬੨॥ ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਖਿਸਜਾਨੋ ਘਨੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥ ਬੈਰ ਪਰਿਓ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸਉਂ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਯੋ ਭ੍ਰਾਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉਂ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਓ ॥੨੦੬੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਮਨੀ ਦੀਬੋ ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤਸ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਸਤਭਾਮਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਪਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀ ਨ ਤਾ ਸਮ ਯੌਂ ਕਹਿਬੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਜਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁ ਦੈ ਮਨਿ ਮਾਨ ਭਲੈ ਘਨਸਜਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੦੬੪॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤਿਯਾ ਸੁਭ ਸਾਜਿ ਜਨੇਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਮਿਲਬੇ ਕਉ ਧਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਸੁ ਬਿਵਾਹ ਕਿਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ ॥ ਐਸ ਬਿਵਾਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ ॥੨੦੬੫॥

ਇਤਿ ਬਿਵਾਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ॥

ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪਰਸੰਗ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਐਸ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਆਏ ॥

ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੌਰਨ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਐਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈਂ ਸਭ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਏ ॥ ਐਸੁ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੬੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਉਤ ਕਉ ਜਬਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਤੋ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਅਕਰੂਰ ਕਉ ਆਪਨਿ ਸੰਗਿ ਕਹਯੋ ਅਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੂੰ ਕਉ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਛੀਨ ਲੈ ਯਾ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਮਨਿ ਐਸ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਆਪਨ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਭੀ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏ ਤਿਨ ਬਧ ਕੈ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਉਤੈ ਸੰਦੇਸ ਸਜਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥੨੦੬੮॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਮਾਰੇ ॥ ਮਨਿ ਧਨ ਛੀਨ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ ॥੨੦੬੯॥ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਉਰ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਆਵਨ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਸੋ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨੦੭੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੁ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਬਾਤ ਅਬੈ ਹਮ ਕਿਆ ਕਰੈਂ ॥ ਕਹੋ ਪਰੈ ਕੈ ਜਾਇ ਕਹੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੈਂ ॥ ਦੁਇ ਮੈ ਇਕ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੋ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮਹਿ ਮਾਰੈਂ ਜਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੧॥ ਕ੍ਰਿਤ ਬਰਮਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਤਿਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਜੋ ਚਹਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਹਮ ਪੈ ਬਲ ਨ ਲਰੈ ਪੁਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੰਸਹਿ ਛਿਨ ਮੈ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਖਪਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੨॥ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀ ਅਕਰੂਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੁਬਿਧਾ ਕੋ ਭੇਦ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਅਬ ਸੁਨਿ ਤਵ ਇਹੀ ਉਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਭੱਜ ਹੈ ਜੋਊ ਸੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੨੦੭੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਮਨਿ ਤਾਹਿ ਉਦਾਸ ਭਯੋ ਕਿਹ ਓਰ ਭਜੋਂ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਿ ਹੇਤ ਬਲੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੇ ਹੇਤ ਗੁਸਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਉ ਰਹਿਹਉਂ ਤਊ ਮਾਰਤ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਡਰੁ ਉੱਤਰੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਮਨਿ ਲੈ ਜਹਾਂ ਭਜ ਗਯੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੫॥ ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਸਤ੍ਰੁ ਹੋਇ ਭਜਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ਤਾ ਕੋ ਜਾਇ

॥੨੦੭੬॥ ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ ਕੇ ਮਨਿ ਨਹਿ ਆਈ ਹਾਥ ॥ ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਹਲੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੦੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸ ਲਖਯੋ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮ ਤੇ ਮਨਿ ਆਜੁ ਛਪਾਈ ॥ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਗਯੋ ਮਨਿ ਕਉ ਤਿਹ ਕੀ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੋ ਇਕ ਸਿੱਖ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਹਉਂ ਸੁ ਐਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਜਾਤ ਰਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੦੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੁਸਲੀ ਤਿਹ ਪੈ ਗਯੋ ਤਉ ਭੂਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਗਯੋ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਆਇ ॥੨੦੭੯॥ ਗਦਾ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਯੋਂ ਸਭ ਤੇ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਹਲੀ ਤੇ ਸਭ ਸੀਖੀ ਬਿਧਿ ਆਇ ॥੨੦੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਕਉ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਦਾਨ ਕਰੈ ਬਹੁ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜਿ ਦਿੱਤ ਉਹੀ ਪਹਿ ਹੈ ਮਨਿ ਯੌਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਭਲੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੨੦੮੧॥ ਜਉ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨਿ ਤੋ ਇਨ ਮਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਜੋ ਤਿਹ ਰੀਝਿ ਦਈ ਧਨਸੱਤਿ ਕੀ ਜਾ ਹਿਤ ਦੇਹ ਗਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਸਯਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਮਾਨਹਿ ਕੀ ਮਨ ਬਾਤ ਠਈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਦਿਖਰਾਇ ਸਭੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੦੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਸੁ ਸੂਰਜ ਕੀ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਜਾ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਧਨੁਸੱਤਿ ਸੁ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੈ ਆਈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਰਾਘਵ ਹਾਈ ॥੨੦੮੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਜੋ ਕਟਿਯਾ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ ॥੨੦੮੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ
ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਮਨਿ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨਿ ਦਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਦਿੱਲੀ ਕਉ

ਸੁਧਿ ਕਈ ॥ ਤਬ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥ ਪਾਂਡਵ ਪਾਂਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ ॥੨੦੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪੂਛਯੋ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਇਨ ਕੈਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ ॥੨੦੮੬॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ ॥ ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਸਿਕਾਰ ॥੨੦੮੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਰੀਛ ਬਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰੁ ਅਉਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਗੈਂਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮੱਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ ॥ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੦੮੮॥ ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨਿ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਅਸ੍ਵਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇ ਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥੨੦੮੯॥ ਪਾਰਥ ਏਕ ਹਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਘਾਏ ॥ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰਿ ਸਭੈ ਗਹਵਾਏ ॥ ਤੀਤਰ ਜੇ ਉਡ ਕੈ ਨਭ ਓਰ ਗਏ ਤਿਨ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ ॥ ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੨੦੯੦॥ ਬੇਸਰਿ ਅਉਰ ਕੁਹੀ ਬਹਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੇਨ ਕੋ ਫੇਂਟ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ॥ ਧੂਤੀ ਉਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕਉ ਸਜਿ ਕੰਠ ਜਗੋਲਨ ਦ੍ਵਾਰ ਨਵੀਨੇ ॥ ਜਾ ਕਉ ਹੇਰਿ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪੱਛਿਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨਿ ਨ ਦੀਨੇ ॥੨੦੯੧॥ ਪਾਰਥ ਅਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੁ ਸਿਕਾਰ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਅਉ ਦੁਹੂੰ ਕੋ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਨ ਅਉਸਰ ਤਉਨ ਸੁ ਹੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂੰ ਚਲਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥੨੦੯੨॥ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਯੋਂ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਸੁਭ ਯੌਂ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਉਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਦੇਸ ਕਹਾ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੁ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨੦੯੩॥ ਅਥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜੁਨ ਸੋਂ ਜਮੁਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹਿ ਚਿਤਿ

ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ ॥੨੦੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮੁਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਸਾਰੇ ॥ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਹੇ ਕਿਯੋ ਇਨ ਅਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਅਰਜੁਨ ਉਤਰ ਐਸ ਦਿਯੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥੨੦੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਯੌਂ ਬਹਿਯਾ ਗਹਿ ਡਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਊਪਰਿ ॥ ਚੰਦ ਸੋ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੂ ਪਰਿ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਐਸਿ ਕਿਸੀ ਪਰਿ ॥ ਆਪਨਿ ਧਾਮ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲੁਮ ਭੂ ਪਰਿ ॥੨੦੯੬॥ ਡਾਰਿ ਜਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾਹੂ ਜੁਧਿਸਟਰ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸਿ ਰਚੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਮੋ ਪੁਰ ਤੈਸਿ ਰਚੋ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਇਸੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾਬਿਸ੍ਵ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦੯੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਜਮਨਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਬਿਦਾ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂੰ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਯੋਧਨ ਹੂੰ ਕੋ ਭੀ ਚਿੱਤੁ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਉ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ ॥੨੦੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਿ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰ ਤਾਹਿ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬ੍ਯਾਹ ਕਉ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜਾਏ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਬ੍ਯਾਹ ਕੈ ਤਾਹ ਕੋ ਪਾਰਥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਅਉਧ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧੦੦॥ ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹ੍ਯੋ ॥ ਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਨ ਅਪਨੋ

ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਮਿਲਾਯੋ ॥੨੧੦੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਮ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਰ ਪਛਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਨ ਕਹਯੋ ਤਊ ਮਾਂਗਤ ਹੋਂ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਮ ਕਉ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ ॥੨੧੦੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਯੌਂ ਭੂਪ ਸਜਾਮ ਸੌਂ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਮੈ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬ੍ਰਿਖਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾ ਕਰਿ ਸਾਥੈ ॥੨੧੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਸਜਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪੁਨਿ ਸਾਤਊ ਬੇਖ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰਿ ਏਕ ਹੀ ਸਜਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ ॥ ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਿ ਨਚਾਇ ਕੈ ਭੌਂਹਨ ਸੂਰ ਸਭੋ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤ ਹੀ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥਿ ਆਏ ॥੨੧੦੪॥ ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਭੇ ਭਟਵਾ ਇਹ ਸਾਥੇ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਪੁਰਏ ਇਨ ਸੀਂਗਨ ਸਾਥੇ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਊ ਨਾਕਹਿ ਨਾਥੇ ॥ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਸ ਕੈ ਰਨ ਧੀਰ ਬਿਨਾ ਰਿਪੁ ਚੀਰ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੇ ॥੨੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਧ ਕਹੈਂ ਇਕ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਸਜਾਮ ਕੀ ਕੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮਘਵਾਜਿਤ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਗਾੜ ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾਕਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੦੬॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹੀ ਸੋਂ ਬਜਾਹ ਸਿਆਮ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੦੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰਿ ਬੈਠ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਜਿਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤਾਨਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੈਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਅਉਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥੨੧੦੮॥ ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਰਿ

ਅਉਰ ਨ ਆਂਖਨ ਅੱਗ੍ਰਜ ਆਨਜੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਅਉਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਮਾਨਜੋ ॥੨੧੦੯॥ ਕਰਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਜੁ ਥੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਆਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਅਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤ ਘਨੇ ਦਿਜ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਏ ॥੨੧੧੦॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁ ਦਈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੧੧੧॥ ਜੀਤ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਅਉਧ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਸੈਲ ਕਰੈਂ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਘਨੋ ਮਦ ਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲ ਪਠਜੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੨॥ ਬਹੁ ਰਾਮਜਨੀ ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈਂ ਇਕ ਝਾਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਨਿ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨਿ ਲਾਲ ਘਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਜੁ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਜੋਊ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੨੧੧੩॥ ਪਾਵਤ ਰਾਮ ਜਨੀ ਨਚਿ ਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵੱਯਾ ॥ ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪੜ੍ਹਿ ਛੰਤ ਸਵੱਯਾ ॥ ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੋ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰਿ ਗਾਨ ਭਵੱਯਾ ॥ ਕਉਨ ਕਮੀ ਕਹੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵੱਯਾ ॥੨੧੧੪॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੈ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਕੀ ਭੁਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਜੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪਿਯੋ ਮਦ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਮੱਤ ਹੋ ਚਾਰੋ ਈ ਕੈਫਨ ਸੋਂ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟ ਕਿਉਂ ਮਦਰਾ ਕੋ ਨ ਆਠਵੁ ਸਿੰਧ ਸਵਾਰਜੋ ॥੨੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਜੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੜ੍ਹ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭ ਨਾਥਿ

ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦੂਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤਿਹ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਮੋ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰਿ ਰੇ ਚਲਿਹਉਂ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ॥ ਕੁਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿਹਉਂ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿਹਉਂ ਤੁਮਰੇ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥੨੧੧੯॥ ਮਘਵਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧੁ ਸਤ੍ਰਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਲਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗ ਕਉਤਕਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਤ੍ਰਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਾਮ ਚਲੇ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾਨਹਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੨੦॥ ਗਰੁੜਾ ਪਰ ਸਤ੍ਰਾਮ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋਟ ਪਿਖ੍ਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨੀਰ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗ ਕੋ ਚਉਥਿ ਸੁ ਠਉਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਂਚਵੋ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹੰਕਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧੨੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰੇ ਦੁਰਗ ਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੇ ਰਹ੍ਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ ॥ ਰਿਸਿ ਹਮ ਸੋਂ ਰਨ ਮਾਂਡ ਤੁਹਿ ਠਾਢਿ ਪੁਕਾਰਤਿ ਮੀਚ ॥੨੧੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਉਹ ਸਤ੍ਰ ਲਖ੍ਯੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋਂ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਰਿ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਸੁਨਿ ਸੋਰ ਸੋਊ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥੨੧੨੩॥ ਸੋ ਖਗਰਾਜ ਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦਉਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਮਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਚੋਟ ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁ ਕੁਮੋਦਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚੋਟ ਜੁ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟਿ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥੨੧੨੪॥ ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ

ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਨੰਦਗ ਕਾਢਿ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਕਟੈ ਘਟ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸਹਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੧੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਭੁਮਾਸੁਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਜਬੈ ਅਸਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮਲੋਕੁ ਪਠਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਏ ॥ ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨ੍ਯੋ ਤਿਹ ਯੌਂ ਮੁਰ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਘਾਏ ॥ ਲੈ ਕੈ ਅਨੀ ਚਤੁਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ ॥੨੧੨੬॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਯੁਧ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੧੨੭॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨੀ ਅਪਨੀ ਸੁਨਿ ਸਾਤਊ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੇਰਤ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ॥੨੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਯਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਪੀਟਿ ਸਤ੍ਰ ਭੱਯਨ ਸਹਿਤ ਜਮਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨ੍ਯੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰਿ ਖਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹਉਂ ਹੀ ਹਉਂ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਕਾਰਨ ਜੁੱਧ ਕੇ ਧਾਯੋ ॥੨੧੩੦॥ ਜਬ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚੜ੍ਯੋ ਤਬ ਕਉਚ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ ॥ ਆਯੁਧ ਅਉਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਜੇ ॥੨੧੩੧॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨ ਜਿਉਂ ਉਮਡਿਓ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ

ਚਿਤੈ ਚਿਤਿ ਜਾਨਜੋ ॥ ਅਉਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤਿ ਹੈ ਇਨ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨਜੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧਿਨੀਰ ਹੀ ਹੈ ਉਮਡਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹੇਰਿ ਤਿਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਨੈਕ ਨਹੀ ਡਰਪਾਨਜੋ ॥੨੧੩੨॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਗਯੰਦਨ ਮੈ ਧਨੁ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਹ ਲੋਕ ਫਟਾ ॥ ਬਕ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋਪਿ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਮੁੰਡ ਕਟਾ ॥ ਮਦ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੋਂ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੈ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਧਨੁ ਸਜਾਮ ਕੀ ਯੌਂ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭ੍ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥੨੧੩੩॥ ਬਹੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਭ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾਹਿ ਸੋਂ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰੋ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਇ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ ॥ ਮਾਨੁ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿ ਕੈ ਕਰਵਤ੍ਰਣ ਸੋਂ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੇ ॥੨੧੩੪॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸਰ ਏਕਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਨਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ ॥੨੧੩੫॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਡਰ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਤੇ ਫਿਰ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥ ਐਸੁ ਉਘਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਢੁਰਾਇ ਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥੨੧੩੬॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਠਾਢ ਰਹਜੋ ਨਹਿ ਤਉਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਪ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਜੋ ॥੨੧੩੭॥ ਸਾਰੰਗ ਤਾਨਿ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਝੂਮਿ ਪਰਜੋ ਜਮਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਲਗਜੋ ਨਹਿ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲਾ ਕਿਸੁ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਜਾਗਿ ਚਲਜੋ ਨਭ ਪਾਪ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਭੇ ॥ ਸੋਲਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸਿ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ਭੁਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਸੁਧਿ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਪਾਇ ਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨ੍ਹੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੌਂ ਚਲਿ ਸਜਾਮ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਖਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੀ ਦੁਖ ਭੂਲ ਗਯੋ ਸੁ ਤੁ ਕੀਨਿ ਬਡਾਈ ॥੨੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸਜਾਮ ਰਿਝਾਇ ॥ ਪਉਤ੍ਰ ਆਨਿ ਪਾਇਨ ਡਰਜੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ ॥੨੧੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਛੋਰਨ ਬੰਦਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋਲਹ ਸਹੰਸਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਹਾ ਥੀ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੇਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕਉ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੋ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ ॥੨੧੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ ॥ ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨਉ ਤਿਨਨ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਤਿਨ ਯੌ ਕਹਜੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿਹਉਂ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿਹਉਂ ॥੨੧੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧ ਕੈ ਤਾਹਿ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ ॥੨੧੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧ ਹੁਇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਫਿਰ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਰਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁ ਤਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੧੪੪॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਉ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਧਾਮ ਦਿਯੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਂਤਿ ਬਨੈ ਕੈ ॥ ਐਸੁ ਲਖਜੋ ਸਭਹੂ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨਤੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਭੇਦੁ ਕਹਜੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥੨੧੪੫॥

ਇਤਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਯੌਂ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ਫਿਰਿ ਸਜਾਮ ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖਜੋ ਤਿਹ ਰੂਖ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸਜਾਮ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤ

ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੪੬॥ ਰਿਸਿ ਸਾਜਿ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜ੍ਹੋ ਚਲ ਕੈ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਏ ॥ ਘੋਰਤ ਮੇਘ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੇ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਬਸੁ ਰਾਵਨ ਸੇ ਜਿਨਹੂ ਬਿਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਚਲੇ ਮਦ ਮੱਤਿ ਸੁ ਸਜਾਮ ਪੈ ਘੂਮਤ ਧਾਏ ॥੨੧੪੭॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਪੰਖ ਸੁ ਮੇਰ ਚਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਟੁਕ ਦਾਂਤ ਕਠੇਲੇ ॥ ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮ ਕੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਰਮਨਿਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੨੧੪੮॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸ ਮਾਂਡਿ ਕਿਯੋ ਖਰਕਾ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਯੋ ਹਰਿ ਕਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸੁੰਡਨ ਸੌਂ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕਾ ॥ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਯੌਂ ਘਿਸੂਆ ਮਨੁ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ ॥੨੧੪੯॥ ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਨਿ ਜੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰ ਦ੍ਵਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਰੂਖ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲੇ ਸੁ ਕਬਿੱਤਨ ਭੀਤਰਿ ਸਜਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥੨੧੫੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹਿ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈ ਕੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਯੋ ਸਭ ਹੇਤ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੧੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਰੁਕਮਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਿਨ ਧਾਮ ਕਰਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚਿਯਾ ਦਧਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧੁਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਹੋ ਭਜਗੇ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕਉ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸਉ ਕਹਿ

ਆਨਿ ਬਰਜੋ ॥੨੧੫੨॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੁ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਰ ਪਰਯੋ ਮਨਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹਿ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੧੫੩॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਹਮ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਥੀ ਜਾਨਤ ਸ੍ਯਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਆਨਹਿ ਕਉ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਉੱਚਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਮਰਬੋ ਈ ਬਨਯੋ ਇਹ ਠਾਂ ਜਿਯ ਹੈ ਨਾ ਅਵੱਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਮਰਿਬੋ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿ ਹੈ ॥੨੧੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਿਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਜਨੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੧੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਲਿਯੋ ਭਰ ਕਾਨ੍ਹ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਿ ਰੁਕਮਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥੨੧੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਯੋ ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭੂਮਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈਂ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੧੫੭॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਪਿਯ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇਕੈ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੨੧੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ਕੀ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਆਗੈ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨਿਯਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥੨੧੫੯॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਕੋ ਦਸਹੂੰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਏ ॥ ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ ॥ ਸਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲੀਏ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਇਹ ਭੂ ਪਰ ਆਇ

ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ॥੨੧੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਉਪਹਾਸ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਅਨਰੁੱਧ ਜੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਬਯਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਟੀਕਾ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਉ ਮਿਲਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕਉਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੧੬੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ ॥ ਅਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠਉਰ ਤਿਹ ਭਏ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਭੈਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੨੧੬੨॥ ਬਯਾਹ ਭਲੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਆਪਿ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ ॥ ਜੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਉਤ ਰੁਕਮਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੧੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੂਆ ਹੂੰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿਹ ਥੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੋ ਤਿਹ ਮਾਂਝਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋ ਰੁਕਮੀ ਹੂੰ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਯੌਂ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਿਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰੁੜਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤ ਘਨੋ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥੨੧੬੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਉਠਿ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥੨੧੬੫॥ ਘਨੇ ਚਾਇ ਸੋਂ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂਅ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਰਾਤੇ ॥ ਖੇਡ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੨੧੬੬॥ ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋਂ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ ॥ ਜਿਉ ਰਿਸਿ ਡੰਡ ਲਿਯੇ ਜਮੁ ਆਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬਿ ਪਾਵੈ ॥੨੧੬੭॥ ਰੁਕਮੀ ਭਯੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੋ ॥ ਘਨੋ ਕ੍ਰੋਧ ਤਾ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬਾਢੋ ॥ ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਹਲੀ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੬੮॥ ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾ ਪਰ ਮਾਰੀ ॥ ਉਨਹੂੰ ਕੋਪਿ ਸੁ ਤਾ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਛੁਟਯੋ ਅਰੁਨ ਦੁਊ ਭਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਇ ਗਏ ॥੨੧੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਂਤ ਕਾਢਿ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੁਕਮਨ ਜੁੱਧ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾ ਪਰ ਚਲਯੋ ਹਕਾਰਿ ॥੨੧੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਂਤ ਦਏ ਤਿਹ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ

ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਆਇ ਭਿਰ੍ਯੋ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗ ਯੌਂ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥੨੧੭੧॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ ॥੨੧੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨ ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਮਰੇ ॥੨੧੭੩॥ ਮੁੱਛਤ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੋਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨੁ ਬਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥੨੧੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਥਕ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਉਨਹੂੰ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਗਦਾ ਅਪਨੀ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਯੋ ॥੨੧੭੫॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੋ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਉ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਸੁ ਅਉਰ ਗਦਾ ਹੂ ਕੋ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਇਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਝੂਮ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨਿ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧੭੬॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਕੇ ਹੁਤੇ ਬਧੁ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਨਿਸਿ ਕੋ ਮਨੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦਿਯਾ ਪਰ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ ॥੨੧੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨਹੂੰ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਸਭਹੂੰ ਜੁ ਸਭੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕਉ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਬੁਧਿਵੰਤਨ ਤਿਹ ਭਾਇਯਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹਉ ਸੁਨਾਇ ॥੨੧੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ

ਘਨੀ ਲਿਯੇ ਆਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਭੂਅ ਮੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਇਨ ਸੋ ਸਮੁਹਾਵੈ ॥ ਜਉ ਜੜ ਕੈ ਹਠ ਹੀ ਭਿਰ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਧਾਮਹਿ ਆਵੈ ॥ ਆਜੁ ਸੋਊ ਬਚਿ ਹੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਜੋ ਭਜਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥੨੧੯੦॥ ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਜੁਤ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਹਵ ਕੀ ਛਿਤਿ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਜੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਜੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਘਨੇ ਈ ਪਿਖੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਘਾਇਨ ਘਾਏ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਲਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥੨੧੯੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਰਥ ਤੇ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਜਾਇ ਹਲੀ ਕਹੁ ਅੰਕ ਲਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਇ ਗਹਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਾਹ ਕਿਯੋ ॥ ਉਤ ਦਉਰਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਭੱਯਨ ਬੀਚ ਗਈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਸਮੋਧ ਕਿਯੋ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਜੋ ਇਨ ਸੋਂ ਤੁਮ ਜੂਝ ਕਿਯੋ ਜਿਨ ਸੋਂ ਭਟ ਕੋ ਨ ਬੀਓ ॥੨੧੯੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਯੋਂ ਸਜਾਮ ਸਮੋਧ ਕਰਾਯੋ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਬਧੂ ਲੈ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮੈ ਕੈਹਉਂ ॥ ਸ੍ਰੋਤਨ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝਵੈਹਉਂ ॥੨੧੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪੌਤ੍ਰ ਬਿਆਹ ਰੁਕਮੀ ਬਧ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਊਖਾ ਕੋ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਪੌਤ੍ਰ ਬਜਾਹ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਰਬ ਉਤੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਕੀਨੋ ॥ ਮੈ ਬਰ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥੨੧੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਰੁ ਤਾਲ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਹਾਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਜੈਸ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕਉਨ ਬਿਧਾਨ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਇ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਹੋ ਕੁਟਵਾਰ ਇਹੀ ਬਰੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੯੫॥ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਕੁਟਵਾਰ ਕਯੋ ਤਬ ਦੇਸਨਿ ਦੇਸਨ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਾਪ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਛਪ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭੂਪਤਿ ਛਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਅਰਿ ਅਉਰ ਕਿਹੂ ਨਹਿ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੯੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਏ ਅਰਿ ਬਸਿ ਕਿਹੂੰ ਅਰਿ ਆਨ ਨ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਕਰਿ ਲੈ

ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨ ਰੰਚਕ ਬਾਤ ਲਹੀ ਇਹ ਪਉਰਖ ਮੇਰੋ ਈ ਹੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਜੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਂਗਨ ਧਾਯੋ ॥੨੧੮੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੂਰਖ ਲਹਜੋ ਨ ਭੇਦੁ ਜੁੱਧੁ ਚਹਨਿ ਸਿਵ ਪੈ ਚਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਖੇਦ ਜਿਵ ਰਵਿ ਤਪ ਬਾਰੂ ਤਪੈ ॥੨੧੮੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਾਤ ਹੋ ਹਉ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋਊ ਨ ਆਗੇ ਤੇ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਯੋਧਨ ਕਉ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨੂਆ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਚਾਹਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰੁ ਆਜ ਕੋਊ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚਾਵੈ ॥੨੧੮੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਬੈ ਧੁਜਾ ਤੁਮਰੀ ਗਿਰ ਪਰਿ ਹੈ ॥ ਤਬੈ ਸੂਰ ਕੋਊ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਹੈ ॥੨੧੯੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬੈ ਸਿਵ ਜੂ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਲਖਜੋ ਨਹ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਜੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਊ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਗੇ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਫੂਲ ਗਯੋ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਕੋ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਫਿਰ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥੨੧੯੧॥ ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੋ ਇਕ ਪਾਯੋ ॥ ਮੈਨ ਸੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪਿਯ ਪਿਖਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥੨੧੯੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗਤਿ ਹੀ ਬਿਰਲਾਪ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਡਗਰੀ ਸੀ ਫਿਰੈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਲਗਜੋ ਕਿਧੌਂ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕਿ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਠਗਮੂਰਿ ਸੀ ਖਾਈ ॥ ਭਾਖਤਿ ਭੀ ਸਖੀ ਮੋਕਉ ਅਬੈ ਮੁਰੁ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਜੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੧੯੩॥ ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਸਭ ਸੁੱਧ ਭੁਲਾਈ ॥ ਯੌਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨੁ ਨਾਗਿਨ ਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪਹੁਚਜੋ ਇਹ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗ ਆਈ ॥੨੧੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖਿਹ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ ॥ ਇਹ ਜੀਏ ਜਿਯਹੌਂ

ਨਹਿਂ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਜਾਨਤ ਜਤਨ ਏਕ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥੨੧੯੫॥ ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਜਤਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਜਤਨ ਆਜੁ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋਂ ॥੨੧੯੬॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂੰ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ॥੨੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਨਾਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗ ਹੂੰ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿ ਲਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤਉ ਇਹ ਆਇ ਸਮੁਚਿਤ ਕੈ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਯਾ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ॥੨੧੯੮॥ ਜਉ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਕੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਨਾਏ ॥ ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਲਿਖ੍ਯੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖਿ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਸੁਤ ਦੇਖਿ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਹੀ ਮੁਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖਿ ਪਾਏ ॥੨੧੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਦੀਜੈ ॥ ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈਹੋ ॥ ਜੀਵ ਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹੁ ਦੈਹੋ ॥੨੨੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਮਹਿ ਆਈ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਜਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਿਪ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲ੍ਯਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹਉ ਹੂੰ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਮੇਟਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੨੦੧॥ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਪਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਹਿ ਪਿਖੋਂ ਮਨ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਖੈਂਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸ੍ਯੋ ਕਟਿ ਸੋਂ ਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੂਤਿ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਊਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥੨੨੦੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਚਤੁਰਤਾ ॥ ਕਿਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ ਪਾਇ ਊਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁੱਧ ਮਿਲਿ ॥੨੨੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਨਰ ਨਾਰ ਹੁਲਾਸ ਹਿਯੈ ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਭੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ

ਅਨਰੁੱਧ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਰਹੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੦੫॥ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਜੁ ਧੁਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਵਹੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੌਂ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥੨੨੦੬॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪੁ ਭਯੋ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਯੋ ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲੁ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੋਤ੍ਰ ਕੋ ਬਾਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਉਠਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਬਤਿਯਾ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸ ਤੇਜੁ ਲਖਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੨੨੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੨੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਯੋ ਤਿਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੂੰ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਛੋਰਿਹੋਂ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਆਜੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੨੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੌ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰਿਯੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰਿਯੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰਿਯੈ ॥ ਅਰਿਹੋ ਨ ਜੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜ ਸਦਾ ਕਰਿਯੈ ॥੨੨੧੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰਿ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਕਹੋ ਬਲਿ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਰ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਭੁਜਾ ਕਟ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤ੍ਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥੨੨੧੨॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੁ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ

ਫੁਨਿ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੋ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨਿ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੨੧੩॥ ਉਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤ ਭੀਤਰਿ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹ ਆਏ ॥੨੨੧੪॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੨੧੫॥ ਜਾ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਏਕਹਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਸਯਾਮ ਧਰਾ ਪਰ ਕੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਬਲੀ ਕੋਊ ਅਉ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸਿ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨੧੬॥ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਂਡਯੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸਾਮੁਹਿ ਭੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਭ ਗਿੱਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨ ਬਾਂਡਯੋ ॥ ਪੱਤਿ ਰਥੀ ਗਜ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਕੋਊ ਜੀਤ ਨ ਛਾਡਯੋ ॥ ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਂਡਯੋ ॥੨੨੧੭॥ ਜੀਤ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਠਾਢ ਬਾਨਾਸੁਰ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਭੈ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭਜੀਐ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ॥੨੨੧੮॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੁ ਜਾਨ ਕੈ ਈਸ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕੋ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹਉ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥੨੨੧੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਦੁਹੁੰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੰਗ ਲੈ ਰੋਖ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰੁਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋਂ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ

ਸਿਵ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਅੰਤਿ ਖਿਸਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੨੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰੁੱਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਸੁਧ ਕਰਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰ ਧਨੁ ਤਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਯੋ ॥੨੨੨੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤਜਾਇ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰ ਕੈ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ਆਇ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰ ਦੋਊ ॥੨੨੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਆਪਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਓਘ ਜੋ ਆਵਤ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਨਿਵਰਾਯੋ ॥ ਸਾਰੰਗ ਆਪੁਨ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਧਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥੨੨੨੪॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੁਇ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸੋਂ ਅਤਿ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨੈ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਕੈ ਕੈ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਭੁਜਾ ਫੁਨਿ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੨੫॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਹੋ ਤੁਮ ਹੀ ਅਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੋਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੋ ਇਹ ਭੂਪ ਇਤੀ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਸੰਪੱਤਿ ਸਮੋਈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸਿਵ ਸੋਂ ਛਰਿਯਾ ਪੁਨਿ ਰਾਖਤ ਕੋਈ ॥ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰ ਯਾ ਬਿਧਿ ਈਸ ਦਯੋ ਜਗਦੀਸ ਕਿਯੋ ਭਯੋ ਸੋਈ ॥੨੨੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਇ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਯੋ ਜੀਤਯੋ ਜਦੁਰਾਈ ॥ ਸਭ ਤਜਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਗਨ ਹੁਇ ਆਈ ॥ ਆਇ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥੨੨੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਚੇ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਜੂਝਬ ਚਿਤ ਮੋ ਚਹਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਮੈ ਭੱਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਬੀਰਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਪਤਿ ਹੁਇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੋਊ ਨ ਸੂਰ ਟਿਕਯੋ ਮੁਹਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਹਉ ਜਿਹ ਕੀ ਰਿਸਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਗਾਜਬੋ ਮੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਬ ਲਉ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ

ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੨੨੨੯॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਜੋ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੁਜ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਦੇਖਿ ਭਈ ਅਪਨੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੩੦॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵਜੂ ਫਿਰਿ ਆਪਨਿ ਸੰਗ ਸਭੈ ਗਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਬੀਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੨੩੧॥ ਏਕ ਹਨੇ ਜਦੁਰਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਰਿਪੁ ਸੰਬਰ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਸੋਂ ਸੁ ਤੋ ਜੀਵਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਚਿਤ ਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥ ਯੌਂ ਫਿਰਿ ਛੇਦਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਜੋਊ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਨ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੨੩੨॥ ਐਸੁ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਤਹ ਆਹਵ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਅਪਨੀ ਦੋਊ ਆਪਹਿ ਹਾਥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਕੁਪਿ ਅੰਧਕ ਦੈਤ ਪੈ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਮ ਕੋਪ ਕੈ ਸਜਾਮ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੨੩੩॥ ਜੁੱਧ ਮੰਡਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਤਾਪ ਹੁਤੋ ਇਕ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਭੇਦ ਸਭੈ ਲਹਿ ਕੈ ਜੁਰ ਸੀਤ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜੁਰ ਸੀਤ ਕਉ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀਕੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਯੋ ਜਾਤ ਬਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੨੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਗਰਬ ਜਿਤੋ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਪਉਰਖ ਸਜਾਮ ਗਨੱਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥੨੨੩੫॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜੁ ਪੈ ਜੁੱਧ ਚਹਯੋ ॥ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਮੁਰ ਮਾਨ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹਸ ਫਨਿ ਅਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਕਉਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲਉ ਜਿਹ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ॥੨੨੩੬॥ ਕਬਿਯੋ

ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰਿ ਮੂੰਡ ਜਟਾ ਸੁ ਤਪੋ ਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਕੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈ ਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੨੩੭॥ ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਜੋਹੁੰ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਸੱਕ੍ਰ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਜਾਸ ਇਤੋ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਾਰੁ ਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥੨੨੩੮॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਸਿਵ ਜੂ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਯੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਸੇਵਕ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝਿ ਦਇਆਨਿਧਿ ਦੀਜੈ ॥ ਹੇਰਿ ਹਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੈ ॥ ਬਾਹ ਕਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾ ਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥੨੨੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋ ਕਰਿਹੋਂ ਅਬ ਹਉ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਤੋ ਸੰਗ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਬਾਹ ਕਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲ ਨਿਹਾਰਿ ਅਬ ਹਉਂਹੂੰ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਪੌਤ੍ਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹਉਂ ॥੨੨੪੦॥ ਯੌਂ ਬਖਸਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਡਾਰੋ ॥ ਭੂਲ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੰਗ ਅਉਰ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਯੌਂ ਕਰਿ ਬਜਾਹ ਸੰਗ ਊਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੨੪੧॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੈ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਜੋ ਪੜ੍ਹਹੈ ਪੜ੍ਹਵਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਸੋਊ ਸਦਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੨੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਾਨਾਸੁਰ ਕੋ ਜੀਤ
ਅਨਰੁਧ ਊਖਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਨ੍ਰਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਭੂਪ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਗ ਨਾਮਾ ॥ ਧਰਜੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਮਾ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ ॥ ਪਜਾਸੇ ਭਏ ਕੂਪ ਪਿਖਿ ਧਾਏ ॥੨੨੪੩॥ ਇਕ ਕਿਰਲਾ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਕਾਢੈਂ ਯਾ ਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਜੋ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨਿ ਭਯੋ ॥੨੨੪੪॥ ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਸਚਿੰਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੈ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿ ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕੂਪ ਮੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥੨੨੪੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈਂ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਜਾਨਜੋ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਾਂ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾਂ ਪਰਜੋ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾ ਮੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਯੌਂ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੈ ਪਾਛੈ ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਜੋ ਸੋਊ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾ ਕੇ ਏਕੋ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥੨੨੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨਸਜਾਮ ਜੂ ਧਜਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਤਬ ਹੀ ਜਿਹ ਹਾਥ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਜਾਮ ਪੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਕੋ ਨ ਤਰਜੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤਿ ਨਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥੨੨੪੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੇਰੋ ਦੇਸੁ ਕਹਾ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਰੇ ॥੨੨੪੮॥ ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਨ੍ਰਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉ ਏਕ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੋਂ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ਜਾ ਤੇ ਹਉ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ ॥੨੨੪੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਨਾਥ ਹੌਂ ਤੋ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਊ ਸਤ ਦੇਤੋ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਊ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਊਅਨ ਸੌ ਜੋ ਹਉ ਪੁੰਨਿ ਕਰਬੇ ਕਉ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋਊ ਪੁੰਨਿ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਹੀ ਦਿਜ ਪਰੀ ਕਹਜੋ ਮੇਰੀ ਗਊ ਤਾਂ ਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹਿਓ ਸੁ ਨਾਇਕੈ ॥ ਵਾ ਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੋਹੁ ਕਿਰਲਾ ਕੂਆ ਕੋ ਹੌਂ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੨੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਅਤ ਅਬ ਮਿਟ ਗਏ ਸਗਰੇ ਪਾਪ ॥ ਸੋ ਫਲ ਲਹਜੋ ਜੁ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਮੁਨਿ ਕਰਿ ਪਾਵਤ ਜਾਪ ॥੨੨੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਜੂ ਆਏ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਉਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕਉ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਸੁਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥੨੨੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿ ਹਲੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿ ਯੌਂ ਸੋ ਯੌਂ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਲੇਤ ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਮਾਇ ਯੌਂ ਰੋਇ ਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੫੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਆਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਆਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮਾਂਗ ਸੇਂਧੁਰ ਭਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੂਆ ਤਨ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚਾਰ ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜਕਾਇ ਆਇ ਬੂਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨ ਸੰਕਾ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਦੀਜੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁੱਧਿ ਹਾਇ ਹਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਬਲਿਰਾਮ ਹਾ ਹਾ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈਂ ॥੨੨੫੪॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹਲੀ ਕਿਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮੈ ॥ ਹਉ ਕਰਿਹੌਂ ਸੁ ਬਖਾਨ ਜਿਉਂ ਕਥ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੨੨੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਤਾਹਿ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਇਕ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈ ਕੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ ਮਦਮੱਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨੀਰ ਚਹ੍ਯੋ ਜਮੁਨਾ ਕਿਯੋ ਮਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਈ ਹਲ ਸਿਉ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥੨੨੫੬॥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੋਸ ਦੁਖ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਰਨ ਧੀਰ ਹਉ ਚੇਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ॥੨੨੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁਇ ਹੀ ਸੁ ਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਫਿਰ ਲੇਨ ਬਿਦਾ ਚਲਿ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ ॥ ਫੇਰ ਗਏ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕਿਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ਕੀਨੁ ਬਿਦਾ ਫਿਰ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਨਹਿੰ ਨਹੀ ਆਏ ॥੨੨੫੮॥ ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜ੍ਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਲਾਂਘਤ ਲਾਂਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਅਉਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ

॥ ਆ ਪਹੁਚਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਹੁ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋਂ ਹੇਤ ਕੈ ਆਗੇ ਹੀ ਆਯੋ ॥੨੨੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥ ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤ ਆਏ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੨੨੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਕਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੌਂ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਪਉਡਰੀਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੨੨੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਕਹਿ ਹੌਂ ਹਰਿ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਵਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈਂ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਪੇਖਹੁ ਲੀਨਿ ਸਭੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥੨੨੬੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ ਦੂਤ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤਿ ਆਪਨ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ ਕਉ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਜੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਊ ਇਉ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਬਾਹਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹੈਂ ਦੁਊ ਸੈਨ ਦੁਊ ਹਮ ਮਾਂਡਿ ਹੈ ਯਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ ॥੨੨੬੫॥ ਯਾ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਸੁਨੋ ਸਭ ਮੈ ਹੋਂ ਤੇ ਤੈਂ ਘਨਸਜਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਯਾ ਹਿਤ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹਉ ਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੈਨ ਲਰੈਂ ਦੁਊ ਆਪ ਮੈ ਕਉਤਕ ਦੇਖਹੁ ਠਾਢਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨਿ ਬਾਤ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਸੈਨ ਦੁਊ ਤਜਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਦੋਊ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁੱਧ ॥੨੨੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਏ ਹੈ ਮੱਤ ਕਰੀ ਜਨੁ ਦੁਇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ

ਦੋਊ ਜਨੁ ਆਏ ॥ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪੱਛ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਜੂਝਨ ਧਾਏ ॥ ਕੈ ਦੁਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਿਨੀਰ ਦੁਊ ਕਿਧੌਂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਊ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਯੌਂ ਕਬਿ ਪਾਏ ॥੨੨੬੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋਂ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋਂ ਔ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਂਚ ਸੋਂ ਪਤੌਆ ਜਯੋਂ ਲਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਯਾਨ ਮੋਹ ਸੋਂ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਤਪੱਸੀ ਦਿਜ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਅਨਰ ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋਂ ॥ ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋਂ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮ ਸੋਂ ਔ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਂ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਸੂਮਤਾ ਜਯੋ ਦਾਨ ਸੋਂ ਜਯੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥੨੨੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਏ ਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਯਾਮ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਛੋਰ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਸਨ ਕਾਟ ਉਤਾਰਯੋ ॥੨੨੭੦॥ ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਹਨਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਸੀ ਕੋ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਜੂ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਅਰਿ ਆਗਲ ਕੋ ਕਟਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਯਾਹਿ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੭੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਕੋਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਭਨਨ ਕੇ ਤਬ ਬਾਜ ਉਠੀ ਸਹਿਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਸਯਾਮ ਪੈ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੨੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਸੁਦੱਛਨ ਜੁੱਧੁ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਬ ਆਪਨ ਸੈਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਸਯਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਪਾਏ ॥੨੨੭੩॥ ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਵ ਗਏ ਇਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਪੁਰ ਸੋਕ

ਜਨਾਯੋ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਸਭ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਸੋਈ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਜਸ ਭੂਪਤਿ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੪॥ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕ ਧਿਆਵੈਂ ॥ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈਂ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਸਿਰ ਨਾਵੈਂ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥੨੨੭੫॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਦੱਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਬਧੁ ਜਾਹਿੰ ਹਉ ਤਾਹਿੰ ਹਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਗਾਲ੍ਹ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਨੋ ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਸੁਦੱਛਨ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰ ਯੋਂ ਉੱਚਰੋ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਜੋ ਕੋਊ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲ ਸਕੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥੨੨੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਸੁਦੱਛਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮੁਖ ਰੁਦ੍ਰ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਸੋ ਉਨ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ਉਠ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਨਜੋ ॥ ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਪਾਵਕ ਮੈ ਘ੍ਰਿਤ ਅੱਛਤ ਜੌਂ ਜਸ ਬੇਦਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਾਖਬ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੜ੍ਹ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥੨੨੭੯॥ ਤਉ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕਉ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਠਾਢਿ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਜੋ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇਜ ਕੋ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ ॥੨੨੮੧॥ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੰਗਿ ਮਾਂਡਿ ਰਨ ਲਰੈ ॥ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ ॥੨੨੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਉਹ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜ੍ਹਜੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਰ ਨ ਤਾਹੀ ਕੋ

ਪਉਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਘਾਯੋ ॥੨੨੮੩॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਜਿਨਹੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਗੁਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਜਗਦੀਸ ਬਿਨਾ ਸੁ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਨਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਤਿਹ ਅਪਨੋ ਜਨਮ ਗਵਾਯੋ ॥੨੨੮੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮੂਰਤ ਸੁਦੱਛਨ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੋਊ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਰ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਰਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦਈ ਕਾਟ ਸਹੱਸ੍ਰ ਭੁਜਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਦਏ ਤਿਹ ਕੋ ਦਿਜ ਮਾਂਗਿ ਸਦਾ ਜੋਊ ਪੇਟ ਭਰੈ ॥ ਫੁਨਿ ਰਾਖ ਕੈ ਲਾਜ ਦਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਅਸ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੨੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੇਵਤ ਨਗਰ ਹਲਧਰ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗਿ ਲੈ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥ ਸਭਨ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਮਦਰਾ ਪਿਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਉਮਗ ਕੈ ਹਿਯੋ ॥੨੨੮੬॥ ਇਕ ਕਪਿ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਸੋ ਆਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਸਕਲ ਫੋਰਿ ਘਟ ਗ੍ਵਾਯੋ ॥ ਫਾਧਤ ਭਯੋ ਰਤੀਕੁ ਨ ਡਰਯੋ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਭਰਯੋ ॥੨੨੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਮੁਸਲੀ ਭਯੋ ਦੋਊ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਿਉ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਥੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੮੮॥

ਇਤਿ ਕਪਿ ਕੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਧ ਕੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ॥

ਗਜ ਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਬਰ ਬਰੀ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭੁਅ ਮੰਡਲ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਹੇਰਬਿ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅੰਧ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਬਯਾਹ ਰਚਯੋ ਸੁ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਂਬ ਹੁਤੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਾਲਕ ਜਾਂਬਵਤੀ ਹੂੰ ਤੇ ਸੋ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੨੨੮੯॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹਿਯਾ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਸਯੰਦਨ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਲਰਯੋ ਸੋਊ ਏਕਹਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਛਿ ਰਥੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਜਬ ਭੂਪ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਸੋਊ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੨੯੦॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ

ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਸੁ ਕਰਨ ਚਲਯੋ ਰਿਸ ਸੋ ਅਕਟੋ ਧਰਿ ਕਉਚ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੋਊ ਯੌ ਇਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸੂਰਜ ਸੋਭਤ ਦਿਵਤਨ ਮੈ ਇਹ ਸੋ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੨੨੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਿਸੰਗ ਸੁ ਛੂਟਤ ਭੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਭਾਲੇ ॥ ਘਾਇਨ ਲਾਗ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌਂ ਮਨੁ ਖਾਇ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸੁ ਨਿਵਾਲੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਅਤਿ ਘੁਮ ਤਿਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅਤਿ ਪੀ ਮਦਰਾ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨ ਅਉਰ ਨਿਖੰਗ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਿਆਲੇ ॥੨੨੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਂਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨੁ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ ॥੨੨੯੩॥ ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢ ਰਹੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਮਨੁ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨੁ ਛੂਟੈ ਹੈਂ ਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ ॥੨੨੯੪॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਮੁਰੇ ਬਹੁਰੋ ਇਕ ਘਾਇਨ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਹੁਇ ਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਠਾਢ ਭਏ ਘਿਘਜਾਤ ਬਲੀ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਦਾਂਤਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੨੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਇਤੋ ਨਹਿ ਹੁਇ ਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਕੀਨੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਘਟ ਆਠ ਰਥੀ ਬਲਵੰਡ ਤਿਨਹੂ ਤੇ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹਿ ਹੀਨੋ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੇ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਊਪਰਿ ਜਾਨਿ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੨੨੯੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ ॥ ਸੋਊ ਛੀਨ ਕੈ ਮੰਦਿਰ ਆਨਿ ਧਰੀ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ ॥੨੨੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੇ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ ॥ ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਬਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਭਰਿ ਕੈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮੂਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿ ਕੈ ॥੨੨੯੮॥ ਬਸੁਦੇਵ ਵਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਸੁਧ

ਕਉ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੱਯੈ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕੌ ਬੇਗਿ ਮੰਗੱਯੈ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ ॥੨੨੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਬੈ ਚਲਿ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਗਜਾ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਆਇਸੁ ਐਸ ਦਯੋ ਹਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰ ਇਨੈ ਸੁਤਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਅਪਨੇ ਇਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਐਂਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪੂਜਨ ਆਯੋ ॥੨੩੦੦॥ ਸਾਂਬ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿੱਤਿ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਤੈ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ ॥੨੩੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ

ਦ੍ਰਯੋਧਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਾਂਬ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਉਠਿ ਲਾਗੋ ਰਿਖਿ ਪਾਇ ॥੨੩੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰ ਮੰਦਿਰ ਭੀਤਰਿ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖਿ ਆਨੰਦ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਪੇਖ ਭਯੋ ਸਭਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਸਜਾਮ ਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮਹਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੦੩॥ ਭਾਂਤਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਮਦਰਾ ਅਉ ਕਹੂੰ ਲਰਕਾਨ ਕੋ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਲਨ ਸੋ ਕਹੂੰ ਨੰਦਗ ਹਾਥਿ ਲਿਯੇ ਚਮਕਾਵੈ ॥ ਇਉ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੩੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਰਿਖਿ ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਯੋ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ ॥੨੩੦੫॥ ਅਥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਜਾਮ ਉਠੇ ਉਠਿ ਨਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਫਿਰਿ ਸੰਧਜਾ ਕੈ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਂਜਲੁ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਰਰੈ ॥ ਫਿਰ ਪਾਠ ਕਰੈਂ ਸਤਿਸਯ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਜਾਮ

ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਬ ਕਰਮਨ ਕਉਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪ ਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ ॥੨੩੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰ ਕੈ ਬਾਹਰਿ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰਿ ਬੈਠ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਉ ਕਰਾਵੈ ॥ ਅਉ ਸੁਕਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੩੦੭॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਜਾਇ ਰਹਜੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਚ ਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨਿ ਯੌਂ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ ॥੨੩੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ॥

ਅਥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਲਉ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੂਚਿਓ ਆਇ ॥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਚਲਿਓ ਸੰਗਿ ਲੁਾਇ ॥੨੩੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੋਂ ਹਮ ਦਿੱਲੀ ਚਲੈ ਕਿਧੋਂ ਤਾਹਿ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਮਤਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਊਧਵ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨਿ ਦਿਲੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈਂ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਤੌ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥੨੩੧੦॥ ਊਧਵ ਜੋ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲਯੋ ॥ ਰਥ ਪਤਿ ਭਲੇ ਗਜ ਬਾਜਿਨਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਟਾਂਕ ਅਫੀਮਨ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸੁ ਅਉ ਮਦਰਾ ਸੁਖ ਮਾਨ ਪਿਯੋ ॥ ਸੁਧ ਕੈਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜ ਦਯੋ ਕਹਜੋ ਊਧਵ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ॥੨੩੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿੱਲੀ ਸਜਿ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ ॥ ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੩੧੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਹਾਤ ਰਾਜ ਸੂਅ ਤਬ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥੨੩੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕਉ ਆਯੋ ॥ ਪਹਿਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕਉ ਮਾਰੈਂ ॥ ਨਾਮ ਜੱਗਜ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੈਂ ॥੨੩੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਪਠਜੋ ਤਬ

ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦੱਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨਕੁਲੰ ਕਹਿ ਬਿਉਂਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੱਗਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਾਰਥ ਗਯੋ ਤਬ ਉੱਤਰ ਕੋ ਨ ਬਚ੍ਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋਰ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਦਿਲੀ ਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜੁਨ ਆਯੋ ॥੨੩੧੫॥ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰ੍ਯੋ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਜੀਤ ਕੈ ਪਾਰਥ ਆਯੋ ॥ ਦੱਛਨ ਜੀਤਿ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਲਿਯੋ ਨੁਕਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਯੋ ॥ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸਿੰਧਜਰਾ ਨਹਿੰ ਜੀਤਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੧੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰਿ ਤਾ ਸੌਂ ਹਮ ਰਨ ਚਹੈ ॥ ਭਿਰ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰ ਕੈ ॥੨੩੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਓ ॥ ਹਮ ਹੂ ਤੁਮਰੈ ਸੰਗ ਬਿੱਪ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਹੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ ॥ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿ ਹੈਂ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਏਕਲ ਕੈ ਕਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿਓ ॥ ਕਹਿ ਯੌਂ ਫਿਰ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ ॥੨੩੧੮॥ ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੀ ॥ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਬਡੇ ਭੁਜਦੰਡ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਸਭ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰ੍ਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਲਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ ॥੨੩੧੯॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭਜ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੈ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿ ਸੇ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੩੨੦॥ ਬਲਿ ਮਾਪ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕਉ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨੁ ਸੋਂ ਭਿੱਛੁਕ ਮਾਂਗਤ ਦੇਹ ਬਿਯੋ ਨ ਬਿਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਜੁ ਭਭੀਛਨ ਦੇ ਤਿਹ ਤੇ ਨ ਲਿਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਅਬ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਚੁਪ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਸਕੁਚਾਤ ਹਿਯੋ ॥੨੩੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿਚੰਦ ਸੁਨ੍ਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਮਧੁ ਕਾਟਿ ਮੁਰਾਰਿ ਰਤੀਕੁ ਨ ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤਿਨ ਤੇ ਤੁਮਰੋਬ ਕਹਾ ਬਲੁ

ਘਾਟ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੩੨੨॥ ਪੱਛਮ ਸੂਰ ਚੜ੍ਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਉਲਟੀ ਫਿਰਿ ਗੰਗ ਬਹੀ ਅਬ ਆਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਟਰਿਓ ਹਰੀਚੰਦ ਹੂੰ ਕੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਤਿਆਗ ਧਰਾ ਤੇ ਪਰਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਚਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਗਜਰਾਜ ਉਡ੍ਯੋ ਨਭ ਮਾਰਗ ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੈ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੨੩੨੩॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੀ ਇਹ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਇਹੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜ੍ਯੋ ਹਮ ਤੇ ਇਹ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸੰਗਿ ਹੌਂ ਲਰਿਹੌਂ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੇ ਕਾਰਨ ਠਾਢੁ ਭਯੋ ਉਠਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੋ ॥੨੩੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਰਿ ਗਦਾ ਹੁਤਿ ਧਾਮ ਘਨੀ ਇਕ ਭੀਮ ਕੋ ਆਪ ਕੋ ਅਉਰ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਕਰਿ ਭੀਮਹਿ ਕੇ ਇਕ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਾਤ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਦਿਵਸ ਕਰੈਂ ਉਠਿ ਨਿੱਤ ਲਰਾਈ ॥ ਐਸਿ ਕਥਾ ਦੁਹੂੰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੨੫॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੂਪ ਪੈ ਮਾਰਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੀਮ ਪੈ ਮਾਰੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਲਵੰਤ ਦੋਊ ਲਰੈਂ ਕਾਨਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਨ ਮੁਰੈਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਬਾਂਟਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਨੁ ਯਾਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਤੁਰੇ ਜਨੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਲਥਾ ਸੋ ਖਿਲਾਰੀ ॥੨੩੨੬॥ ਦਿਵਸ ਸਤਾਈਸ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਜਬ ਭੂਪ ਜਿਤ੍ਯੋ ਬਲੁ ਭੀਮਹਿ ਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਲੁ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨਕਾ ਇਕ ਹਾਥਹਿ ਭੀਤਰਿ ਚੀਰ ਦਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੈਸਹਿ ਭੀਮ ਨੇ ਚੀਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੨੩੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧਹਿ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਭੂਪ ਗਏ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਬਾਂਧੇ ਕਈ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਸੋਕ ਮਿਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਜ ਭਰੇ ॥ ਬੰਧਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਕਾਟਿ ਡਰੇ ॥ ਦਏ ਛੋਰ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋਂ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਢਰੇ ॥੨੩੨੮॥ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਆਨਦ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ

ਜਿਤੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨ ਧਾਮ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੩੨੯॥ ਬੰਧਨ ਛੋਰ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਯੌਂ ਸਭ ਭੂਪਨ ਤੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਛੂ ਨਹੀ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋਰ ਇਹੈ ਲਹਿ ਹੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸੋ ਉਨ ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹਿਯੋ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥੨੩੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਬਧ ਕਰ
ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਰਾਜ ਸੂ ਜੱਗਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹਿ ਤੇ ਪਾਇ ਕੈ ਸਤ੍ਰਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜਸੂਐ ਇਕ ਜੱਗਿ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਰੰਭ ਜੱਗਿ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਦੁੰਦਭਿ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਜਾਯੋ ॥੨੩੩੧॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਦ੍ਵਿਜ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ਕਉਨ ਮਨੱਯੈ ॥ ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਇਹਾਂ ਜਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲੱਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹ ਚੜੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲਿ ਜੱਯੈ ॥੨੩੩੨॥ ਯਾਹਿ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਅਉਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ ਉਰਝੱਯੈ ॥ ਛੋਰਿ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਿਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਮਤ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪੱਯੈ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠ ਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਲਗੱਯੈ ॥੨੩੩੩॥ ਯੋਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸਹਦੇਵ ਤੇ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ ॥੨੩੩੪॥ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾ ਜਿਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਗਾਂਉ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਇਨ ਗੁਆਰਿਨਿ ਸੋਂ ਮਿਲ ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਡਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਗਯੋ

ਦੁਆਰਵਤੀ ਭਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਅਰੁ ਕੋਪਹਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰ ਆਯੋ ॥੨੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਰਿਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਗੂਜਰ ਹੁਇ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਵਤ ਗਾਰਿ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰਿ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੩੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿੱਤਿ ਹਰਿ ਧਰਯੋ ॥ ਸਤ ਗਾਰਨ ਲੌ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੋਬ ਠਾਢ ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੨੩੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਸੁ ਯੌਂ ਤਿਹ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਫੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤੈ ਅਬ ਲਉ ਤੁਹਿ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਨਹੀ ਮੋਨਿ ਗਹੀ ॥ ਸਤ ਗਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਚਹੀ ॥ ਪਿਖ ਹੈ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹਉ ਹੀ ਨ ਹ੍ਵੈਹਉਂ ਕਿ ਤੂ ਹੀ ਨਹੀ ॥੨੩੩੮॥ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤੋਰ ਮਰੇ ਮਰਿਹਉਂ ਅਰੇ ਗੂਜਰ ਇਉ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਐਸਿ ਸਭਾ ਹੂੰ ਮੈ ਜੂਝਬ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਤਉ ਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਚਲਿ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥੨੩੩੯॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇ ਕੈ ਚਕ੍ਰਹਿ ਐਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਂਗੋ ॥ ਗੂਜਰ ਤੋ ਤੇ ਹਉ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਇ ਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੋਂਗੋ ॥ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਂਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿਹੌਂ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੋਂਗੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਂਗੋ ॥੨੩੪੦॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੋ ਤਬ ਸਜਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤਿਯਾ ਸਿਸੁਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੀ ਯੌਂ ਸੁ ਭਲੋ ਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਕੂਦਿ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥੨੩੪੧॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂ ਪਰ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵ ਤੇ ਰਵਿ ਕੌ ਮਨੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੪੨॥ ਇਤਿ

ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂਅ ਜਗਿ ਕਰਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਐਸ ਸਰੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੨੩੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਤਿ ਜਿਤੀ ਅਰਿ ਭੀਤਰਿ ਥੀ ਸੁ ਸਭੈ ਮੁਖ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ॥ ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਯਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਿਯੋ ਜਗਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ॥੨੩੪੪॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਜਦੁਰਾਇ ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਹੁਤੋ ਜਾਤ ਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਂਖ ਕੇ ਫੋਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੪੫॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜਿਯ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਭੂਪਨ ਭੂਪਨ ਤੇ ਖੁਨਸਾਨਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸਜਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥੨੩੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਤਹਾਂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲਿਯੇ ॥ ਬਹੁ ਰੋਸ ਠਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹਿਯੇ ॥ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨੋ ਭੇਖ ਕਿਯੇ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਜਿਯੇ ॥੨੩੪੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਹਿ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਥੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੁ ਅਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਢਾਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁ ਹੈਬ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩੪੮॥ ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰਿਯੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੇਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੁ ਸਭਾ ਮਹਿ

ਦੇਖਹੁ ਜਗਿ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਤੀਜੈ ॥ ਹਉ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ ॥ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਜੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ ॥੨੩੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਉਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ ਜੋ ਪੈ ਨੀਕਿ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤਿ ਧਰੈ ॥ ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ॥ ਕਿਯੋ ਸੂਰ ਕੋ ਬਾਲਕ ਕੈਬੈ ਕੋ ਦਾਨ ਸੁ ਜਾਹੀ ਤੇ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥੨੩੫੧॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ॥ ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ਸੁਕ ਸੋਂ ਦਿਜ ਬਜਾਸ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈਂ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਅਬ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਅਸ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੩੫੨॥ ਆਹਵ ਕੈ ਸੰਗ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਹੀ ਤਿਹਿ ਭਾਂਤਿਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕਿਯੋ ਅਰੁ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਜੱਗਿ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੩੫੩॥ ਨ੍ਹਾਨ ਗਯੋ ਸਰਿਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ ॥ ਜਾਚਕ ਥੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਅਘਾਏ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਲਉ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿੰ ਮਾਂਗਨ ਧਾਏ ॥ ਪੂਰਨ ਜੱਗਿ ਕਰਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਡੇਰਨਿ ਆਏ ॥੨੩੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੱਗਿ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੩੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਿਨ ਮੈਨ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤਿ ਭੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐ

ਕੈ ॥ ਕੈਸੇ ਬਜਾਹਜੋ ਹੈ ਸਜਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਤੁਮ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੌਂ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਪੂਛਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭਹੂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੨੩੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੱਗਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕਉਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜੱਗਿ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਅਸ ਜੱਗਿ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥੨੩੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤਿ ਐਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂਮਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾਂ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ਚਾਰੋ ਈ ਭਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੨੩੫੯॥ ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂੰ ਚਾਦਰ ਛੱਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਠਉਰ ਫੁਹਾਰੇ ॥ ਮੱਲ ਭਿਰੇ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਕਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਬੇਸਜਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਲਰੈਂ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਸਜੇ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾਂ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੩੬੦॥ ਜੋਤਿ ਲਸੈ ਕਹੂੰ ਬਜ੍ਰਨ ਕੀ ਕਹੂੰ ਲਾਲ ਲਗੇ ਛਬਿ ਮੰਦਿਰ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰ ਲੋਕਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇਖਿ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਿਵ ਸੋਂ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾਂ ਤਹ ਨੀਰ ਸੋਂ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾਂ ਨਹਿ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ ॥੨੩੬੧॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਐਸਿ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਜੋ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾਂ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਜੋ ਜਲ ਬਾਰਿ ਹੁਤੋ ਜਹ ਭੂਮਿ ਜਨਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੬੨॥ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਜੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਂਖ ਸੋਂ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬੋਲ ਉਠਿਓ

ਅਰੇ ਅੰਧ ਕੇ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੩੬੩॥ ਯੌਂ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਉ ਪੰਡੁ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹਸੈਂ ਅਬ ਹੀ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋਂ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਸੇ ਮਨ ਮੈ ਜੜ੍ਹ ਭੀਮ ਭਯੋ ਕਹ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰ ਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥੨੩੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ ਦੇਖ ਧਾਮ ਗਏ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਦੈਤ ਬਕੱਤ੍ਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਉਤ ਕੋਪਿ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਧਾਮ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਤ੍ਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹੁਤੋ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹੌ ਇਹ ਕੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਕਰੋਂ ਜਿਯ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲ੍ਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੬੫॥ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧੁ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਦਾ ਲੈ ਭੂਪ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਲਰੁ ਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਊਪਰਿ ਕਾਹੂ ਬੁਝਾਇਬੇ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੩੬੭॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਵਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਅਰਿ ਸੋ ਇਤ ਤੇ ਏਊ ਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹੂੰ ਬਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਢਾਹਿ ਦਯੋ ਕਬਿ ਯੌਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਸਹਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧਕਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੬੮॥ ਰਥ ਤੋਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ ਸੁ ਭਲੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੁ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡਿ ਯੌਂ ਸੁ ਬਡਾਈ ॥੨੩੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੰਤ ਬੱਕ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਜਹ ਠਾਢ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੨੩੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਹਉ ਮਰਿਹੌਂ ਨਹਿ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਐਸ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨਿ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੨੩੭੧॥ ਲੈ ਸੁਧਿ ਹ੍ਵੈ ਸੋਊ ਲੋਪ ਗਯੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਕਉ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ ਮੂੰਡ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੂਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਕਤ੍ਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮ੍ਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਰਪਾਨਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਅਉ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੂੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੨੩੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪਿ ਜਬ ਸਤ੍ਰੁ ਦ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚ੍ਯੋ ਸੋ ਤਿਹ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੨੩੭੪॥ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਦੋਊ ਹੋਠ ਕਟਿ ਦੋਊ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ ॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਏ ਬੈਨ ॥੨੩੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਜੜ੍ਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਸੇ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਖਪਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਨਾਛ ਹੂੰ ਸੇ ਜਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕੰਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸਿੰਧਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਕਹਾ ਅਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੨੩੭੬॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਬਕ ਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰਿ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨਿ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਤੈਂ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅੱਗ੍ਰਜ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤੈਂ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੭੭॥ ਮੋਹਿ ਡਰਾਵਤ ਹੈਂ ਕਹਿ ਯੋਂ ਮੁਹਿ ਕੰਸ ਸੋਂ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੋ ਕਉ ਕਹੈਂ

ਬਲ ਬੀਰ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪਉਰਖ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛਤ੍ਰਿ ਹੈ ਤੂ ਕਿ ਭਯੋ ਭਠਿਆਰਯੋ ॥੨੩੮੮॥ ਅਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੋ ਸਭੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈਹੋਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਜਿਤੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ ਕੀ ਅਵਟੈਹੋਂ ॥ ਦੇਗਚਾ ਅਪਨੇ ਪਉਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚੜ੍ਹੈਹੋਂ ॥ ਤਉ ਤੇਰੋ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਸੁ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਆਛੈ ਪਕੈਹੋਂ ॥੨੩੮੯॥ ਐਸੇ ਬਿਬਾਦ ਕੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਅਉਰ ਦਿਵਾਕਰ ਧੂਰਿ ਉਠੀ ਰਥ ਪਹਿਯਨ ਛਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਨ ਸਯਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਯੋ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੯੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੁਰੂਪ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਜੁੱਧ ਕੀ ਤਉਨ ਸਮੈ ਬਜਦੂਰਥ ਕੋ ਤਨ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੰਗਿ ਭਰਯੋ ਪਰਯੋ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨ ॥ ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਯੋ ਦਿਨ ਆਜੁ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋਂ ਨ ਕਬੈ ਰਨ ॥੨੩੯੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਜਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨੇਮਖ੍ਵਾਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਤਹਾ ਨ੍ਹਾਵਨ ਇਨ ਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੨੩੯੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਰੋਮ ਹਰਖਨ ਥੋ ਤਹਾ ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦਉਰ ॥ ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੁਪਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥੨੩੯੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਰਿਖਿ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿੱਤ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਬੁਰਾ ਕਿਯੋ ਹਲਧਰ ਦਿਜ ਮਾਰਯੋ ॥੨੩੯੪॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਪੁਨਿ ਐਸ ਉਚਰਯੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦਿਯੋ ॥੨੩੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰਿਯੈ ਸੰਗ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਜੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧੁ ਤਾ

ਕੋ ਕਿਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੁਰਿ ਭੂਲ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੮੬॥ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਿਨ ਹਲੀ ਸੋਂ ਭਾਖੀ ॥ ਕਹੈ ਸਜਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਇਹ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਰੋਸ ਕੋ ਹਰੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੋ ॥੨੩੮੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਗ੍ਰਜ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੋ ਦਿਯੋ ॥ ਸੋਊ ਐਸ ਪੁਰਾਨ ਲਗਜੋ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜਿਯੋ ॥ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਰਿਖਿ ਕੇ ਮਨ ਕਉ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਤੀਰਥਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹ ਪੈਂਡ ਲਿਯੋ ॥੨੩੮੮॥ ਗੰਗਹਿ ਸਿੰਧੁ ਜਹਾ ਮਿਲਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਨ੍ਹਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੈ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਬਦ੍ਰਿ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥੨੩੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੇਰ ਨੇਮਖ੍ਵਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਰਿਖਿਨ ਕਉ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਤੀਰਥ ਕਹਜੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਜਿਉ ਤੁਮ ਥੇ ਉਚਰੇ ॥੨੩੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋਂ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋਂ॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਬਾਤਹਿ ਸੱਤਿ ਪਤੀਜੈ ॥੨੩੯੧॥ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮਿਲ ਰਿਖਿਨ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੋ ॥੨੩੯੨॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਠਉਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਿਨ ਕੇ ਰਾਜ ॥ ਮੋਹਿ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋਂ ਹਉਂ ਆਜ ॥੨੩੯੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਇਕ ਰਿਖਿ ਨੇ ਜਾਇ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਠਉਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਹ ਹਲਧਰ ਸੋਂ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਜੋ ॥੨੩੯੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰੁ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਗਾਂਗਨੋ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹਲਧਰ ਸੰਗ ਜੁਧ ਯਾ ਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਅਉਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਹਯੋ ॥੨੩੯੫॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦੁਹੂੰ ਧਾਰੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੂਰ ਤੇ ਏਕ ਨ ਹਾਰੋ ॥ ਜਉ ਥਕਿ ਜਾਹਿਂ ਬੈਠ ਤਹ ਰਹੈਂ ॥ ਮੁੱਛਤ ਹੋਹਿਂ ਜੁੱਧੁ ਫਿਰਿ ਚਹੈਂ ॥੨੩੯੬॥ ਫਿਰ ਦੋਊ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਰਨ ਪਾਰੈਂ ॥ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈਂ ॥ ਠਾਢ ਰਹੈਂ ਥਿਰੁ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਿਸਿ ਪਰਬਤ ਦੋਊ ਲਰੈਂ

॥੨੩੯੭॥ ਦੋਊ ਭੱਟ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉਂ ਗਾਜੈਂ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੈ ਜਮ ਲਾਜੈਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੇ ॥ ਦੋਊ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਲਰੇ ॥੨੩੯੮॥ ਜਿਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਬਿਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥ ਉਤ ਰੰਭਾਦਿਕ ਨ੍ਰਿੱਤਹਿ ਕਰੈਂ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮਿ ਮੈ ਲਰੈਂ ॥੨੩੯੯॥ ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੈ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ ॥ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਦੋਊ ਭਟ ਲਰੈਂ ॥੨੪੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਮੂਸਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੈ ਬਲ ਹਾਥਨ ਦੋਂਹਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਘਾ ਇਹ ਕੈ ਮਰ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਬਲਭਦ੍ਰ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥੨੪੦੧॥ ਪਉਰਖ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਕਹਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਿਸਾ ਦਿਵ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਊ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜ ਰਹੇ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰਿ ਗਾਯੋ ॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਥਕਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੪੦੩॥ ਭੂਪਤਿ ਜੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਕ ਕਉ ਸੁ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਕਉ ਤੁਹਿ ਭੇਦੁ ਛਪਾਈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਉ ਕਹਉ ਹਰਿ ਜੈਸ ਮਿਟਾਈ ॥ ਸੋ ਹਉਂ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰਉਨਨ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਈ ॥੨੪੦੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਬਲਲ ਕੋ ਮਾਰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹ ਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਜਗ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਸੁਨਿ ਮਾਨਤ

ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਤੰਦੁਲ ਦੈ ਦਿਜ ਦਾਰਦੀ ਹਾਥਿ ਸੁ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੦੫॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਹਉ ਅਰੁ ਸਜਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ॥ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ਸਜਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਸਜਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਦੈ ਧਨੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇਤ ਨ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥ ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਧੋਂ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕੈਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ ॥੨੪੦੬॥ ਮਾਰਗ ਨਾਖ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਲੈਬੇ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਠਿ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥੨੪੦੭॥ ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬਾਰਿ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀ ਦਿਜ ਕੇ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਧ੍ਵੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ ॥ ਝੌਂਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਮੰਦਿਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿੱਪਹਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੪੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋ ਸੋ ਹੁਤੋ ਗਰੋਹ ॥ ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸਿ ਹਰਿ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ ॥੨੪੦੯॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੈ ਪੁਨਿ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁਤੋ ਧਨ ਸੋਊ ॥ ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹਿ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨ ਓਊ ॥ ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਬਡੇ ਘਰ ਖੋਊ ॥ ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗਪਾਲਬੇ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੨੪੧੦॥ ਸੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਜੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋਂ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰੁ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਹਨਜੋ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੈ ॥ ਰਿਸ ਸੋਂ ਭੁਮਾਸੁਰ ਜੀਤ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰਨ ਸੰਗ ਅਰੈ ॥ ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਿਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸਿ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੪੧੧॥ ਜਾ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਭੂਅ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹਿ ਖਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ॥੨੪੧੨॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੇ ਨੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸਜਾਮ ਪਰ ਅਟਕਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਂਧਿ ਚੜ੍ਹਾਇ

॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰਿ ਜਿਨੈ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਅਪਨੀ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਰੀਝਿ ਸਜਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੪੧੩॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨੈਨਾ ਜਲਜ ਠਏ ॥ ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨਮਨਿ ਦੁਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਮੁਦਿਤ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖਿ ਜਨਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁ ਭਾਵ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਊਪਰਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕੋਟਿ ਭ੍ਰਮਏ ॥੨੪੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰਿ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਗ੍ਰਹਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿਕਿਯੋਂ ਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਤ ਚਲਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਅੰਤ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਆਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੧੫॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਹ ਆਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਗੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ ॥੨੪੧੬॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਤੁਮ ਤਿਆਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜਿਯ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿ ਚੰਡੂਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੇ ਸੰਗਹਿ ਕੰਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਹੋ ਨਿਰਮੋਹ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੋਹ ਨ ਆਯੋ ॥੨੪੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਜਸੋਮਤ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਸੋਂ ਇਕ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪਾਲ ਕੀਏ ਜਬ ਪੂਤ ਬਡੇ ਤੁਮ ਦੇਖਜੋ ਤਬੈ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਤੁਹਾਰੋ ॥ ਤੋ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਉ ਹਉ ਕਿਉ ਹਰਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਫੁਨਿ ਦੋਸ ਹਮਾਰੋ ॥ ਊਖਲ ਸੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧ ਕੈ ਮਾਰਜੋ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹਉਂ ਸੋਊ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥੨੪੧੮॥ ਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁ ਤੁ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਲੈਤਬ ਜਿਉ ਤਸ ਕਾਜ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਯੌ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਬਿਛੋਹ ਭਏ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਤੁਮਰੇ ਪਲ ਹੇਰਤ ਜੀਜੈ ॥ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਹਉਂ

ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਭੂਖਿਤ ਕੀਜੈ ॥੨੪੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਦਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਿਲਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਭੈ ਗੋਪਿਕਾ ਜਹ ਹੁਤੀ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥੨੪੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਆਗਮ ਪਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਏਕ ਚਲੀ ਉਠ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਆਨੰਦ ਮਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਮਲੀਨ ਜੇ ਗੁਆਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਭੇਖ ਨਵੀਨ ਸਜੇ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਗ ਉਠਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਬਹੁਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥੨੪੨੧॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਜਉ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਏ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜੰਦਨ ਨਾਥ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੂਰ ਹੁਲਾਸ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਕਛੁ ਗੁਆਰਿਨਿ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਨਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਖੀ ਮੁਖ ਜੋਵਤਿ ਏਕ ਰਹੀ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੪੨੨॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸਖਿ ਹੇਤ ਨ ਧਾਰਜੋ ॥ ਨੈਕ ਨ ਮੋਹ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨਿਰਮੋਹ ਹੀ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗ੍ਵਾਰਿ ਤਜੀ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਅਪਨੀ ਚਉਪਹਿ ਤੇ ਅਪਨੀ ਮਨੁ ਕੁੰਜਹਿ ਤਿਆਗ ਭੁਜੰਗ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥੨੪੨੩॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਜਾ ਬਿਧਿ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਸੁ ਦਈ ਹਮ ਕਉ ਅਬ ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਮਿਲੀ ਕਹਿ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਧਰੇ ਤਨ ਬੀਚ ਕੁਸੁੰਭਨਿ ਸਾਰੀ ॥ ਕੇਲ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਰਹੀ ਚਕ ਚਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਿਆਨਹਿ ਮੈ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੨੪੨੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਮੋਹਨ ਆਏ ਹੈਂ ਕੁਰਖੇਤਿ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਬੇਦ ਕਹਤ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ॥ ਤਨ ਮਨ ਅਟਕਜੋ ਚਰਨ ਕਵਲ ਸੋਂ ਧਨ ਨਿਵਛਾਵਰ ਦੇਤ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕਾਂਤ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਹੀ ਛਿਨ ਕਹਜੋ ਗਿਆਨ ਸਿਖ ਲੇਹੁ ॥ ਮਿਲ ਬਿਛੁਰਨ ਦੋਊ ਇਹ ਜਗ ਮੈ ਮਿਥਿਆ ਤਨੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥੨੪੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨ ਕੋ ਅਸ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈਰਵ ਆਇ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸਭ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥੨੪੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਗਜ ਤਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਚਲਜੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚਉਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ॥੨੪੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਜੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਪੂਜਜੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਈ ॥ ਤਾਤ ਜਬੈ ਲਖਿ ਆਵਤ ਪਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ ॥੨੪੨੯॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ॥ ਮੂਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਅਪਨੋ ਪ੍ਰਭ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ ॥੨੪੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ
ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਗ ਕਰਕੇ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਇ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਲਿਆਇ ਦੇਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬਧ ਐਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਬਡਾਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੇ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ ॥੨੪੩੧॥ ਆਨਿ ਦੀਏ ਬਲ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ ਮਾਇ ਕੇ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨਮਨ ਕੀ ਸੁਧ ਭੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਮ ਬਾਮਨ ਹੈਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਏ ॥੨੪੩੨॥ ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੨੪੩੩॥ ਯਾ ਕੋ ਬਰੋਂ ਇਹੈ ਚਿਤ ਆਯੋ ॥ ਉਹ ਕੋ ਉਤੈ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਬਰਜੋ ਚਹਤ ਅਰਜੁਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੪੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ ਹਉ ਨਹਿ ਲਰਿਹੋਂ ਆਇ ॥੨੪੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਕਰਿਓ ॥ ਪੂਜਨ ਜਾਤਿ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ ॥ ਜਾਦਵ ਸਭੈ

ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ ॥੨੪੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਤੁਮਹੂੰ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋ ਰਨ ਮਾਂਡਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੀ ਨਿਜਕਾਈ ॥ ਕਿਉ ਨ ਚਲੋ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿਓ ਆਹਵ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥੨੪੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਅਰਜੁਨ ਤੋ ਤੇ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਪਤਿਤ ਤੇਰੋ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੨੪੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ ॥ ਜਿਯ ਆਤੁਰ ਹੋਇ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿ ਚਲ੍ਯੋ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਓਰ ॥੨੪੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੇ ਪਾਰਥ ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਹਿ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯਤ ਲੈ ਤਿਹ ਅਰਜੁਨ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਿ ਲ੍ਯਾਵਤ ਭਏ ਧ੍ਯਾਇ ਸਮਾਪਤ॥

ਅਥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਰੁ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਛਡਾਵਤ ਭਏ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਥਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੨੪੪੧॥ ਮਤ ਕੇ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾਂ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ ॥੨੪੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਂਝ ਸਵਾਰੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਹੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮਹਿ ਆਇ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਆਇ ਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਮਨਿ ਟਾਰੈ ॥੨੪੪੩॥ ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੈਂ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਅਉਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦਾਰੁਕ ਕਉ ਕਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਜੁ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਾਧਨ

ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋਂ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰੀ ॥੨੪੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਕੇ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੪੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ॥੨੪੪੬॥ ਇਕ ਕਹਿ ਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਰਿ ਇਸ ਨੇਹੁ ॥ ਬੇਦ ਚਾਰ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਮਿਥਲਾਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮਾਪਤ ॥

ਸੁਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਪਹਿ ਕਹਿਤ ਹੈ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਕ ਇਉ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਜਸਤਾਈ ॥ ਯੌਂ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਕਛੁ ਜਾਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੪੮॥ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤੱਯੈ ॥ ਚਉਦਹੂ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗੱਯੈ ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਕੱਯੈ ॥ ਬੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥੨੪੪੯॥ ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਮਤਿ ਦੀਨੀ ॥੨੪੫੦॥ ਕਸਟ ਕਿਯੇ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾ ਧਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪ ਸੋਂ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੋਊ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿੱਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੪੫੧॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯਤ ਜਾਹਿ ਕੋ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥

ਨਾਰਦ ਤੂੰਬਰ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਯੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਸੁਕ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈਂ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਥ ॥੨੪੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਸੁਕ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਯਾ ਬਿਧ ਕਹਜੋ ॥ ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉੱਤਰ ਚਹਜੋ ॥ ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਪੂਛਜੋ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੪੫੪॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤਿ ਲਹਤ ਹੈਂ ਮੁਕਤਿ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਭਗਵੰਤ ॥੨੪੫੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖ ਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈਂ ॥ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫਲ ਕਛੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ॥੨੪੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਾਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰਜੋ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੭॥ ਹਾਥ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕਉ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤ ਕੈ ਜੜ੍ਹ ਚਾਹਤ ਤਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਜੋ ਤਬ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋਂ ਜਰਵਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੁ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਭ੍ਰਿਗੁ ਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਹੁਤੇ ਰਿਖਿ ਸਾਤ ਤਹਾਂ ਇਕਠੇ ਤਿਮ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋਂ ਬਿਸਨ ਜੂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤੀਨੁ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ਅੰਤੁ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗੁ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸੁਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ ॥੨੪੫੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਕਹਿਯੌਂ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਗਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦ ਰਰੈ ਇਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰਜੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਰਿਖਿ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਨ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਪਾਇਹਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥੨੪੬੦॥ ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗੁ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਕੋ

ਘਾਇ ਰਹਯੋ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਇ ਦੁਖਿਓ ਹੁਇ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਤ ਹਉਂ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਜੁ ਪੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੇਤਕ ਰੂਪ ਧਰੋ ਜਗ ਹਉ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇ ਕੋ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੪੬੧॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਰਿਖਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਪੁਨਿ ਆਪਨ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੨॥ ਜਾਪ ਕਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਇ ਕੈ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਹੈ ਰੇ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਗਰੇ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬੈਠੋ ਹੈ ਡਿੰਭੁ ਜਨਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਪਉ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੬੩॥ ਜਾਪ ਜਪਯੋ ਸਭਹੂ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੌਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਨਿ ਰਿਖੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ਜਿਉਂ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੋ ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲਿਯੇ ਜਪੁ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁ ਧਰਿਓ ਤਿਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨੪੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ
ਭ੍ਰਿਗੁ ਲਤਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਸੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜਿਯਤ ਤੁਹਾਰੇ ॥੨੪੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਰਾਖਿਹੋਂ ਹਉਂ ਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਜਰਬੋ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਠ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਉ ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੬੬॥ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੋ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਤਮ

ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜ੍ਯੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਪਾਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੌਂ ਸਮਝਾਵੈ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ ॥੨੪੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਥੋ ਸੋਯੋ ॥ ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥ ਜਗਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੮॥ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਇਹ ਠਾਂ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੨੪੬੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈਹੋਂ ॥ ਬਡੋ ਸੁ ਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਲੈਹੋਂ ॥੨੪੭੦॥ ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ ॥੨੪੭੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਸਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਤੇ ਲ੍ਯਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬਹੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਨਿ ਬਜ੍ਰ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬਯੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਾਲਕ ਦੈ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੭੨॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਸਿਉਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢ੍ਯੋ ਉਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਲਗਿ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ ॥ ਪਾਸਿਹਿ ਸਾਮ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੇਰਿ ਰਹੀਂ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੪੭੩॥ ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਦਉਰੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਬਿੰਦੁ ਲਿਲਾਟ ਦਿਯੇ ਸੁ ਦਿਯੇ ਤਿਨ ਊਪਰਿ ਚੰਦਨ ਖਉਰੈ ॥ ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਧਾਈ ਫਿਰੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮਨਿ ਓਰੈ ॥ ਐਸੇ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਉਰੈ ॥੨੪੭੪॥ ਢੂਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ ॥ ਬੇਖ ਅਨੂਪ ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ

ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨ ਰਰੈਂ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚਿ ਮਨੋ ਤਿਨ ਖਾਈ ॥ ਐਸ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਮੁੱਛਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੁੱਛਤ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਯੌਂ ਲਖ੍ਯੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥ ॥੨੪੭੬॥ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ ॥ ਜਿਉ ਡਾਰ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੪੭੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਅੰਗਹਿ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਕਹੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਰੀਝਿ ਕੈ ਰਹੈ ॥੨੪੭੮॥ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਉ ਕਰੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਦਾਰਿਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ ॥੨੪੭੯॥ ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕਬਢੀ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਿਕ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥੨੪੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੋ ਸੁ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥ ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥ ਤਿਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥੨੪੮੧॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਗੀਤਨ ਗੈਹੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿੱਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈਹੈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਦੈਹੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਐਹੈ ॥੨੪੮੨॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਨ ਜਰੈਂਗੇ ॥ ਚਿੰਤ ਸਭੈ ਮਿਟ ਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੨੪੮੩॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨੁ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੇ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੨੪੮੪॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ

ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕਉ ਅਤਿ ਤਾਯੋ ॥ ਕਾਸਿ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜ੍ਹਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਿਯੇ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਹ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਕੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕਿਯੋ ਤਿਨਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥੨੪੮੫॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨ੍ਹਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਦਾਦੁਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਭੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥੨੪੮੬॥ ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੇ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਂਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਅਪਨੋ ਸੁਪਨੇਹੂੰ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੪੮੭॥ ਹਾਰਿ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕਉ ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧ ਅਗਾਧ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤ ਯੌਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈਂ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥੨੪੮੮॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੌ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਾ ਮੈ ਧਰੋਂ ॥ ਅਬ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕਉ ਜੋਊ ਹਉਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਅਉਧਿ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥੨੪੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਥਿਤਿ ਦੀਪ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮੁਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ॥੨੪੯੦॥ ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗਉਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥੨੪੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਨ ਨਿੱਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥ ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁੱਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ ਉਜਯਾਰੈ ॥ ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤੁਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥੨੪੯੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਨਰ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ਅਬ ਬਾਈਸ੍ਵੋਂ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰਜੋ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਅਰਜੁਨਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤੇ ਜਗ ਕੇ ਭਟ ਗਨਾ ॥੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਵਾਤ ਕਵਚ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤਾਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜੁੱਧ ਰੁਦ੍ਰ ਤਨ ਕੀਆ ॥ ਰੀਝੇ ਭੂਤਰਾਟ ਬਰੁ ਦੀਆ ॥੨॥ ਬਹੁਰਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਕਹ ਮੁਕਤਾਯੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਰਾਜ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਖਾਂਡਵ ਬਨ ਪਾਵਕਹਿ ਚਰਾਵਾ ॥ ਬੂੰਦ ਏਕ ਪੈਠੈ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ ॥੩॥ ਜਉ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਊਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਈ ॥ ਭੂਲ ਦੇਖਿ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੪॥ ਕਊਰਵ ਜੀਤਿ ਗਾਂਵ ਸਭ ਆਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮਹਾਂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਗਾਂਗੇਵ ਭਾਨੁਜ ਕਹ ਮਾਰਜੋ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨ ਅਯੋਧਨ ਧਾਰਜੋ ॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਜੀਤਾ ਅਤਿ ਬਲਾ ॥ ਪਾਵਤ ਭਏ ਰਾਜ ਅਬਿਚਲਾ ॥੬॥ ਕਹ ਲਗਿ ਕਰਤ ਕਥਾ ਕਹੁ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਸ ਕਰੌਂ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਾਈਸਵੋਂ ਅਰਜੁਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਈਸਵੋਂ ਬਿਸਨ ਬਰਨਨੰ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨॥

ਅਥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋਂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹ ਧਰਾ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਇਹੀ ਕੋ ਨਾਉਂ ॥ ਜਾ ਕਰ ਨਾਂਵ ਨ ਥਾਂਵ ਨ ਗਾਂਉਂ ॥੧॥ ਜਾ ਕਰ ਨਾਵ ਨ ਠਾਂਵ ਬਖਾਨਾ ॥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਵਹੀ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਕਥਾ ਨ ਜਾਹਿ ਕਲੂ ਮਹਿ ਮਾਨਾ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾ ਕਰ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਕਛੁ ਨਹਿਨਾਕਾਰ ॥ ਸਿਲਾ ਰੂਪ ਬਰਤਤ ਜਗਤ ਸੋਊ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩॥

ਅਥ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਮਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਕਹੋਂ ਕਥਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਚਉਬੀਸਵੋਂ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਜਬ ਧਰਣੀ ॥ ਪਾਪ ਗ੍ਰਸਤ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰਹ ਸੇਜ ਸੋਵਤ ਲੈ ਮਾਤਾ ॥੨॥ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਤਨ ਰਮਤ ਨਿਸੰਕਾ ॥ ਭਗਨੀ ਭਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹ ਅੰਕਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਹਿਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਜੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਗਜਾਤ ਕੋ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਿ ਫਸੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਰੀਤ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੪॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਝੂਠ ਅਮੱਸਿਆ ਭਈ ॥ ਸਾਚ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਦੁਰ ਗਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੇ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਭੋਗਤ ਪੂਤ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਮਾਤਾ ॥੫॥ ਢੂਢਤ ਸਾਚ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪਾਯਾ ॥ ਝੂਠ ਹੀ ਸੰਗ ਸਭੋ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਛੁਐ ਨ ਕੋਈ ॥੬॥ ਹਿੰਦੁ ਵ ਕੋਈ ਨ ਤੁਰਕਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਪੰਥ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਬਾਤ ਉਥਲਿ ਹੈ ॥੭॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਧਰਾ ਸਭ ਹੁਇ ਹੈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੁਇ ਹੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤੋ ਏਕ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਭਯੋ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹੋਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਜਗਤਿ ਨ ਦੇਖੀਐ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਐਸੇ ਮਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੦॥ ਹਿੰਦੁ ਤੁਰਕ ਮਤ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥ ਚਲਿ ਹੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਗਹਿਹੈਂ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਹਿਹੈਂ ॥੧੧॥ ਆਪ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈਹੈ ॥ ਨੀਚ ਊਚ ਕਹ

ਸੀਸ ਨ ਨੈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬੈਠਹੈਂ ਰਾਮਾ ॥੧੨॥ ਪੜ੍ਹਿ ਹੈ ਕੋਈ ਨ ਭੂਲਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪਕਰ ਹੈ ਪਾਨਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਜਵਨ ਕਰਿ ਲਹਿਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕਹ ਗੋਬਰਾਗਨ ਮੋ ਦਹਿਹੈਂ ॥੧੩॥ ਚਲੀ ਪਾਪ ਕੀ ਜਗਤਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਜਾ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਚਲਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਧਰਮ ਭਰਮਿ ਉਡਿ ਟਲਾ ॥੧੪॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਐਸ ਉਚੈਹੈਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰ ਹੁਇ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥੧੫॥ ਸੂਦ੍ਰ ਧਾਮਿ ਬਸਿਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮਨੀ ॥ ਬਈਸ ਨਾਰ ਹੋਇ ਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰਨੀ ॥ ਬਸਿਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰਿ ਧਾਮਿ ਬੈਸਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੂਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧੬॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਚਲ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੋਊ ਮਤ ਦਲ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਪੈਂਡ ਚਲ ਹੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੭॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤੋ ਘਰੋ ਘਰ ਏਕ ਏਕ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥ ਐਂਡ ਬੈਂਡ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਸਿਰ ਏਕ ਏਕ ਨ ਨਯਾਇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਮਾਸ ਮਾਸ ਉਚਾਹਿੰਗੇ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤਰਨ ਪੀਰ ਕੋ ਨਹਿ ਭੂਲਿ ਪੂਜਨ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥੧੮॥ ਦੇਵ ਪੀਰ ਬਿਸਾਰ ਕੈ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਏਕ ਕੋ ਜੁਰ ਏਕ ਏਕ ਉਡਾਹਿੰਗੇ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਦੁਮਾਸ ਲੌ ਅਧ ਮਾਸ ਲੌ ਤ ਚਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅੰਤ ਬੂਬਰ ਪਾਨ ਜਿਉ ਮਤ ਆਪ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥੧੯॥ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੇ ਦੁਇ ਦੂਖ ਕੈ ਮਤ ਡਾਰ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭੀਤਰਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੇਵ ਨ ਦੇਂਹਿਗੇ ॥ ਕਿਸਹੂੰ ਨ ਕਉਡੀ ਪੁੰਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਸੁ ਲੇਂਹਿਗੇ ॥੨੦॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੈਂ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਸਾਰ ਕੈ ॥ ਨਹੀ ਦ੍ਰਬ ਦੇਖਤ ਛੋਡ ਹੈ ਲੈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ਏਕਾਨੇਕੁ ਉਠਾਇ ਹੈਂ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦਿਨੰ ਦਿਨਾ ॥ ਫੋਕਟੋ ਧਰਮੰ ਸਭੈ ਕਲਿ ਕੇਵਲੰ ਪ੍ਰਭਣੰ ਬਿਨਾ ॥੨੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚਲੈ ਕੋਊ ਮਤ ਦੋਇ ਦਿਉਸ ਚਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਕੈ ਦਿਨ ਤੀਸਰੈ ਮਿਟ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਉਚਾਹਿੰਗੇ ਮਤਣੋਗਤੰ ਚਤੁਰਥ ਦਿਨੰ ॥ ਧਰਮ ਫੋਕਟਣੋ ਸਭੰ ਇਕ ਕੇਵਲੰ ਕਲਣੰ ਬਿਨੰ ॥੨੨॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿੱਤ ਨਏ ਕਰਹਿਂ ॥ ਪੁਨਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰ ਲਾਤ ਕਛੂ ਡਰਹਿਂ ॥ ਧਰਮ ਛਤ੍ਰਿ ਉਤਾਰ ਕੈ

ਰਨ ਛੋਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਭਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਬੈਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥੨੩॥ ਛਤ੍ਰਿਯਾਨੀ ਛੋਰ ਕੈ ਨਰ ਨਾਹ ਨੀਚਨਿ ਰਾਵ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਨੀਚਿ ਰਾਨੀ ਜਾਵ ਹੈ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਤਾ ਭਏ ਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਦ੍ਰੀ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਬੇਸਜਾ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਧੀਰਜ ਖੋਹਿੰਗੇ ॥੨੪॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡਜੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਪਗ ਪਗ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਨਿਜ ਸਿੱਖ ਨਾਰਿ ਗੁਰੂ ਰਮੈ ਗੁਰ ਦਾਰਾ ਸੋ ਸਿਖ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥ ਅਬਿਬੇਕ ਔਰ ਬਿਬੇਕ ਕੋ ਨ ਬਿਬੇਕ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਿ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕਮਾਹਿੰਗੇ ਸਿਰ ਸਾਚ ਬੋਲ ਉਤਾਰ ਹੈਂ ॥੨੫॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਿਰਾਜ ਕਹਾ ਤੁਮੋ ਛੰਦ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰਨੋ ਅਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਤਿਆਗਿ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰਿਯੰ ਕੁਨਾਰਿ ਸਾਧ ਜੋਹਿੰਗੇ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਧੋਹਿੰਗੇ ॥ ਅਮਿੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਾਵਣੋ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਅਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥੨੬॥ ਕਲਜੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ਕਰੰਮਣੋ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਨਰੰ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਪਾਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ ਧਰਮ ਧੋਹਿ ਹੈਂ ਧ੍ਰਿਤੰ ਧਰਾ ਧਰੇਸਣੰ ॥ ਅਧਰਮ ਪਰਮਣੰ ਧ੍ਰਿਤੰ ਕੁਕ੍ਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥੨੭॥ ਉਲੰਘਿ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਬਿਆਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗਿ ਜੱਗਿ ਜਾਪਣੋ ਅਜੋਗ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੰ ਭਯੋ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਨਿਰਭ੍ਰਮੰ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਸੰਕ੍ਰਤੰ ਚਿਤੰ ਅਸਾਧ ਨਿਰਭਯੰ ਭ੍ਰਲੰ ॥੨੮॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਤਜੰ ॥ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨੰ ਨ ਕਰਖ ਸਰਬਤੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ੍ਰਿਲੱਜ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਅਨਰਥ ਬਰਤਿਤੰ ਭੁਅੰ ਨ ਅਰਥ ਕੱਥਤੰ ਨਰੰ ॥੨੯॥ ਤਰਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਰਨ ਹੈਂ ਅਬਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਹਰਿ ਸਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਸੁਭ ਸਾਜ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈਂ ਅਕਾਜ ਕੋ ॥੩੦॥ ਤਜਾਗ ਹੈਂ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈਂ ਕਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਰ ਹੈਂ ॥ ਦਾਨ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਚਰਨ ਨਹੀ ਧਿਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਸਟ ਗਤਿ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕਹਿ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅੰਤ ਪਛੁਤਾਹਿੰਗੇ ॥੩੨॥ ਧਰਮ ਕਹਿ ਖੋਹਿੰਗੇ ॥ ਪਾਪ ਕਰ ਰੋਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰਕ ਪੁਨਿ ਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਕੁਮਾਰ ਲਲਿਤ ਛੰਦ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਨ ਭੂਲ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਦਾਨ ਦੇਂਹਿਗੇ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਲੂਟ ਲੇਂਹਿਗੇ ॥੩੪॥ ਨ ਦੇਂਹ ਫੇਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਨ ਦੇਂਹ ਦਾਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਨਰਕ ਜੈ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਨ ਧਰਮ ਠਾਢ ਰਹਿ ਹੈਂ ॥ ਕਰੈ

ਨ ਜਉਨ ਕਹਿ ਹੈਂ ॥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਤ ਸੰਗਾ ॥ ਅਧੀਨ ਅਰਧੰਗਾ ॥੩੬॥ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਭੱਛੈ ॥ ਅਕੱਛ ਕਾਛ ਕੱਛੈ ॥ ਅਭਾਖ ਬੈਣ ਭਾਖੈਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਣ ਰਾਖੈਂ ॥੩੭॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ॥੩੮॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਖ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਫਸ ਹੈਂ ॥ ਨਿਦਾਨ ਨਰਕ ਬਸ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ ਛਾਡਿ ਭਾਗੇ ॥ ਕਮਾਤ ਨਿੱਤ ਪਾਪੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਸਰਬ ਜਾਪੰ ॥੪੦॥ ਸੁ ਮੱਦ ਮੋਹ ਮੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਕੇ ਕੁਪੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਚੇ ॥ ਉਤਾਰ ਲਾਜ ਨਾਚੇ ॥੪੧॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੌ ਕਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਾ ਸੁਨੇ ਰਰੈਂ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਸੋ ਫਸੈਂ ॥ ਸੁ ਛਾਡਿ ਧਰਮਵਾ ਨਸੈਂ ॥੪੨॥ ਪੁਰਾਣ ਕਾਬਿ ਨਾ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥ ਕੁਰਾਨ ਲੈ ਨ ਤੇ ਰੜੈਂ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਜਾਸੁ ਤੇ ਡਰੈਂ ॥੪੩॥ ਧਰਾਕਿ ਵਰਣਤਾ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਗਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਯੇ ਮਤੰ ॥ ਚਲੇ ਭੁਅੰ ਜਥਾ ਤਥੰ ॥੪੪॥ ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਏ ਮਤੰ ॥ ਭਈ ਧਰੰ ਨਈ ਗਤੰ ॥ ਅਧਰਮ ਰਾਜਤਾ ਲਈ ॥ ਨਿਕਾਰਿ ਧਰਮ ਦੇਸ ਦੀ ॥੪੫॥ ਪ੍ਰਬੋਧ ਏਕ ਨਾ ਲਗੈ ॥ ਸੁਧਰਮ ਅਧਰਮ ਤੇ ਭਗੈ ॥ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਜੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਪੰਖ ਕੈ ਭਗੰ ॥੪੬॥ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਚ ਹੁਇ ਗਡਾ ॥ ਅਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਖ ਕੈ ਉਡਾ ॥ ਕੁਕਰਮ ਬਿਚਰਤੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਸੁ ਭ੍ਰਮੰ ਭਗੰ ॥੪੭॥ ਰਮਾਣਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੰ ਤਜਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਭਜਿ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਣੰ ਭਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥੪੮॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਦੁਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਰਰਿ ਹੈਂ ਅਨ੍ਰਿਥੰ ॥ ਜਪ ਹੈਂ ਅਜਪੰ ॥ ਕੁ ਥਪੇਣ ਥਪੰ ॥੪੯॥ ਸੋਮਰਾਜੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮੁਨੰ ਪਾਪ ਕਰਮਾ ॥ ਚੁਨੈਂ ਜੂਠ ਕੂਠੰ ਸੂਤੰ ਛੋਰ ਧਰਮਾ ॥ ਤਜੈਂ ਧਰਮ ਨਾਰੀ ਤਕੈਂ ਪਾਪ ਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਪਾਪੀ ਕੁਵ੍ਰਿਤਾਧਿਕਾਰੰ ॥੫੦॥ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਸਮਰਥੰ ਨ ਏਤੀ ॥ ਕਰੈਂ ਪਾਪ ਤੇਤੋ ਪਰਾਲਬਧ ਜੇਤੀ ॥ ਨਏ ਨਿੱਤ ਮੱਤੰ ਉਠੈਂ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ਕਰੈਂ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥੰ ਅਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥੫੧॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਛੰਦ ॥ ਦੁਖ ਦੰਦ ਹੈਂ ਸੁਖ ਕੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੰਦ ਹੈਂ ਜਗ ਬੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੇਦ ਬਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਬਖਾਨ ਹੈਂ ॥੫੨॥ ਨ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਮਤੁ ਲੇਹਿੰਗੇ ॥ ਨ ਪੁਰਾਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹੀ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕੁ ਥਾਪਨ ਥਾਪ ਹੈਂ ॥੫੩॥ ਗਾਹਾ ਛੰਦ ਦੂਜਾ ॥

ਕ੍ਰਿਯਤੰ ਪਾਪਣੋ ਕਰਮੰ ਨ ਅਧਰਮੰ ਭਰਮਣੰ ਤ੍ਰਸਤਾਇ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ ਦੇਵ ਲੋਕੇਣ ਪ੍ਰਾਪਤਹਿ ॥੫੪॥ ਰਤਜੰ ਅਰਥ ਅਨਰਥੰ ਅਰਥ ਅਰਥੰ ਨ ਬੁਝਜਾਮ ॥ ਨ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨਨੰ ਚਿੱਤੰ ਬਸੀਅੰ ਬਿਰਾਟਕੰ ॥੫੫॥ ਮਾਤਵੰ ਮੱਦਜੰ ਕੁਨਾਰੰ ਅਨ ਰਤੰ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰਿਯਾਇ ॥ ਕੁ ਕਰਮਣੋ ਕਥਤੰ ਬਦਿਤੰ ਲੱਜਿਣੋ ਤਜਤੰ ਨਰੰ ॥੫੬॥ ਸੱਜਜੰ ਕੁਤਸਿਤੰ ਕਰਮੰ ਭਜਤੰ ਤਜਤੰ ਨ ਲਜਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤੰ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਤਣੇ ਧਰਮ ਕਰਮੇਣ ਤਿਆਗਤੰ ॥੫੭॥ ਚਤੁਰ ਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਨਿਤ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾ ਨਨੁਸਰ ਹੈਂ ਅਘ ਓਘਨ ਰੁਚਿ ਰਾਚੇ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਬੇਦਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਤੇਬਨ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨੀ ਸੁਭਗ ਭਵਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੁਇ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਨ ਮਾਨੈ ਭਲ ਨ ਬਖਾਨੈ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕਹ ਜੈ ਹੈਂ ॥੫੮॥ ਜਪ ਹੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਿ ਹੈ ਨ ਦੇਵੰ ਅਲਖ ਅਭੇਵੰ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤੰ ਮੁਨਿਵਰ ਜੈਸੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਤੰ ਧਰਮਣਿ ਕਰਮ ਉਦਾਸੀ ॥ ਜਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਅਧਿਕ ਅਗਿਆਤੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥੫੯॥ ਨਿਤ ਨਵ ਮਤ ਕਰ ਹੈਂ ਹਰਿ ਨਨੁਸਰਿ ਹੈਂ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ਤਜਤ ਕੁਰਾਨੈ ਅਉਰ ਹੀ ਪੈਂਡ ਬਤੈਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸ ਰਾਚੇ ਮਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਗਮਨ ਨ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਏਕੰ ਪੂਜ ਅਨੇਕੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰ ਹੈਂ ॥੬੦॥ ਪਾਹਨ ਪੂਜੈਹੈਂ ਏਕ ਨ ਧਿਐਹੈਂ ਮਤ ਕੇ ਅਧਿਕ ਅਧੇਰਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਤਜਿਹੈਂ ਬਿਖ ਕਹੁ ਭਜਿਹੈਂ ਸਾਂਝਹਿ ਕਹਹਿੰ ਸਵੇਰਾ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮਣਿ ਰਤਿ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਬਿਨਾ ਮਤ ਕਹੋ ਕਹਾ ਫਲ ਪੈਹੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਤਸਾਲੈ ਜਾਹਿ ਉਤਾਲੈ ਅੰਧ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈਂ ॥੬੧॥ ਏਲਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਹੈਂ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥ ਅਰਥ ਨਹੀ ਏਕ ਕਮੈਹੈਂ ॥ ਨਹਿ ਲੈਹੈਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਦੈਹੈਂ ॥ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ਤਜੈਂ ਇੱਕ ਮਤ ਨਿੱਤ ਉਚੈਹੈਂ ॥੬੨॥ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ਮਿਟੈ ਉਠੈਹੈਂ ਨਿੱਤ ਇਕ ਮਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਰਹਿ ਗਇਓ ਭਈ ਬਸੁਧਾ ਅਉਰੈ ਗਤਿ ॥ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਜਹਾਂ ਤਹ ॥੬੩॥ ਸ੍ਰਿਸਟ ਇਸਟ ਤਜਿ ਦੀਨ ਕਰਤ ਆਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਸਭ ॥ ਬਿਸਟ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇ ਮਿਟੀ ਭਏ ਪਾਪਿਸਟ ਭ੍ਰਿਸਟ ਤਬ ॥ ਇਕ ਇੱਕ ਨਿੰਦ ਹੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਹਿ ਹਸ ਚੱਲੈਂ ॥੬੪॥ ਤਜੀ ਆਨ ਜਹਾਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਮਾਨਹਿ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੀ ਨਿੰਦ ਨੀਚ ਉਚਹ

ਸਮ ਜਾਨਹਿ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਭਈ ਇਕ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ॥੬੫॥ ਘੱਤਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਪਾਪ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਰ ਹੈਂ ਨਰ ॥ ਮਿਟ ਜੈਹੈਂ ਸਭ ਖਸਟ ਕਰਮ ਕੇ ਧਰਮ ਘਰਨ ਘਰ ॥ ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਮੈਹੈਂ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈਂ ਅਮਰ ਲੋਗ ਜੈਹੈਂ ਨ ਬਰ ॥੬੬॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੈਂ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪਾਪ ਕੈ ਹੈਂ ਸਭ ॥ ਲਾਜ ਬੇਚਿ ਤਹ ਫਿਰੈਂ ਸਕਲ ਜਗ ॥ ਪਾਪ ਕਮੈ ਵਹ ਦੁਰਗਤ ਪੈਹੈਂ ਪਾਪ ਸਮੁੰਦ ਜੈਹੈਂ ਨ ਤਰ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਨਵ ਮਤ ਚਲੇ ਉਠਾ ਧਰਮ ਕੋ ਦੌਰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਦੁਰ ਰਹੀ ਪਾਪ ਭਇਓ ਸਰਮੌਰ ॥੬੮॥ ਨਵ ਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸਭ ਪਾਪਨ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਕਰ ਹਰਿ ਜਾਪਨ ॥ ਪਾਹਨ ਕਉ ਸੁ ਕਰਤ ਸਭ ਬੰਦਨ ॥ ਡਾਰਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸਿਰ ਚੰਦਨ ॥੬੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਭਾਗਤ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸੋਂ ਲਾਗਤ ॥ ਜਹ ਤਹ ਭਈ ਧਰਮ ਗਤਿ ਲੋਪੰ ॥ ਪਾਪਹ ਲਗੀ ਚਉਗਨੀ ਓਪੰ ॥੭੦॥ ਭਾਜਜੋ ਧਰਮ ਭਰਮ ਤਜਿ ਅਪਨਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਹੁਤੋ ਲਖਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ॥ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ਮਿਲਿ ਜਾਪਨ ॥੭੧॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਘੋਰ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਇਓ ਪਾਪਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਜਾਪ ਸਕੈ ਹਰਿ ਜਾਪਾ ॥ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭ ਜਾ ਚਲ ਪਈ ॥ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਆ ਯਾ ਜਗ ਤੇ ਗਈ ॥੭੨॥ ਅੜਿੱਲ ਦੂਜਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਆਧਰਮ ਉਪਜਿਆ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਭਜਿਆ ॥ ਡੋਲਤ ਜਹ ਤਹ ਪੁਰਖ ਅਪਾਵਨ ॥ ਲਾਗਤ ਕਤਹੀ ਧਰਮ ਕੋ ਦਾਵ ਨ ॥੭੩॥ ਅਰਥਹ ਛਾਡਿ ਅਨਰਥ ਬਤਾਵਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਚਿਤਿ ਏਕ ਨ ਲਿਆਵਤ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭੁਲਾਵਤ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਰਿਸਟ ਬਤਾਵਤ ॥੭੪॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਹਰਿ ਨ ਉਚਰਹੀਂ ॥ ਪਰ ਘਰਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਲਹ ਬਿਰੋਲੈਂ ॥੭੫॥ ਲਹੈਂ ਨ ਅਰਥੰ ॥ ਕਹੈਂ ਅਨਰਥੰ ॥ ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੇ ॥ ਮਤ ਕਰ ਕਾਚੇ ॥੭੬॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਚੈਂ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਚੈਂ ॥ ਜਹ ਤਹ ਡੋਲੈਂ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ ਬੋਲੈਂ ॥੭੭॥ ਧਨ ਨਹੀ ਛੋਰੈਂ ॥ ਨਿਸਿ ਘਰ ਫੋਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਬਹੁ ਮਰਿਯਤ ॥ ਨਰਕਹ ਡਰਿਯਤ ॥੭੮॥ ਅਸ ਦੁਰ ਕਰਮੰ ॥ ਛੁਟ ਜਗ ਧਰਮੰ ॥ ਮਤਿ ਪਿਤ ਭਰਮੈਂ ॥ ਧਸਤ ਨ ਘਰ ਮੈਂ ॥੭੯॥ ਸਿਖ ਮੁਖ ਮੋਰੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰੈਂ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰਤਾ ॥ ਬਿਸਰੋ ਕਰਤਾ ॥੮੦॥ ਨਵ ਨਵ ਕਰਮੰ ॥ ਬਢਿ ਗਯੋ

ਭਰਮੰ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੮੧॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਸਭ ਪਾਪੀ ਨਹ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਤਦਪਿ ਮਹਾ ਰਿਸ ਠਾਨੈਂ ॥ ਹੈਂ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਰੀ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਨਹੀ ਮਾਨੈਂ ॥ ਸੋ ਤਦਪਿ ਮਹਾ ਬਰ ਕਹਤ ਧਰਮ ਧਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਸਭ ਆਖੈਂ ਮੁਖਿ ਨਹੀ ਭਾਖੈਂ ਦੇਹਿਂ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਚੜ੍ਹਿ ਗਾਰੀ ॥੮੨॥ ਦੇਖੀਅਤ ਬਿਨ ਕਰਮੰ ਤਜਿ ਕੁਲ ਧਰਮੰ ਤਦਪਿ ਕਹਾਤ ਸੁਮਾਨਸ ॥ ਅਤਿ ਰਿਦ ਰਤਿ ਲੋਭੰ ਰਹਤ ਸਛੋਭੰ ਲੋਕ ਸਗਲ ਭਲ ਜਾਨਸ ॥ ਤਦਪਿ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਚਲਤ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਸਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਨ ਮਾਨੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ਲੈਹਿਂ ਘਰਣਿ ਤੇ ਗਾਰੀ ॥੮੩॥ ਦੇਖੀਅਤ ਜੇ ਧਰਮੀ ਤੇ ਭਏ ਅਕਰਮੀ ਤਦਪਿ ਕਹਾਤ ਮਹਾ ਮਤ ॥ ਅਤਿ ਬਸ ਨਾਰੀ ਅਬਗਤਿ ਭਾਰੀ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਬਿਨਾ ਜਤ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਮਾਨਤ ਕੁਮੱਤ ਪ੍ਰਠਾਨਤ ਮਤਿ ਅਰੁ ਗਤਿ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਘਰ ਡੋਲਤ ਭਲੇ ਨ ਬੋਲਤ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥੮੪॥ ਕਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਘਨੇ ॥ ਜਨੁ ਦੋਖਨ ਕੇ ਤਰੁ ਸੁੱਧ ਬਨੇ ॥ ਜਗ ਛੋਰ ਭਜਾ ਗਤਿ ਧਰਮਨ ਕੀ ॥ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ॥੮੫॥ ਨਿੱਤ ਸੰਗ ਲਏ ਫਿਰੈ ਪਾਪਨ ਹੀ ॥ ਤਜਿ ਭਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਜਗ ਜਾਪਨ ਕੀ ॥ ਦਿਵ ਪਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਕ ਮਾਨਹ ਗੇ ॥ ਸਭ ਆਪਨ ਤੇ ਘਟਿ ਜਾਨਹ ਗੇ ॥੮੬॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭੱਜਜੋ ਸੁ ਧਰਮ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਜਹਾਨ ॥ ਤਜਿ ਭਾਜ ਆਨ ॥੮੭॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਨਰਥ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸਮਰਥ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ॥ ਲੈ ਸੰਗ ਸੁ ਕਰਮ ॥੮੮॥ ਕਰ ਹੈ ਕੁਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਸੁਭ ਅਚਾਰ ॥ ਭਈ ਕ੍ਰਿਆ ਔਰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਠੌਰ ॥੮੯॥ ਨਹਿਂ ਕਰਤ ਸੰਗ ॥ ਪ੍ਰੇਰਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਕਰਿ ਸੁਤਾ ਭੋਗ ॥ ਜੋਹੈਂ ਅਜੋਗ ॥੯੦॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਭਾਜ ॥ ਸੰਜੁਤ ਸਮਾਜ ॥ ਘਟ ਚਲਾ ਧਰਮ ॥ ਬਢਿਓ ਅਧਰਮ ॥੯੧॥ ਕ੍ਰੀੜਤ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਤਜਿ ਧਰਮ ਵਾਰਿ ॥ ਬਢਿ ਗਯੋ ਭਰਮ ॥ ਭਾਜੰਤ ਧਰਮ ॥੯੨॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ॥ ਪਾਪੀ ਨਰੇਸ ॥ ਧਰਮੀ ਨ ਕੋਇ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪ ਹੋਇ ॥੯੩॥ ਸਾਧੂ ਸਤ੍ਰਾਸ ॥ ਜਹ ਤਹ ਉਦਾਸ ॥ ਪਾਪੀਨ ਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥੯੪॥ ਹਰਿ ਗੀਤਾ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਦ੍ਵੋਨ ਗਿਰਿਵਰ ਸਿਖਰ ਤਰ ਨਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਭਏ ਭਨੋ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ਸਭਰਮ ਹ੍ਵੈ ਚਮਕੰਤ ਦਾਮਨਿ ਸੋਂ ਮਨੋ ॥ ਕਿਤ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁਭਟ ਸਮਾਜ ਸੰਜੁਤ ਜੀਤ ਹੈਂ ਬਸੁਧਾ ਥਲੀ ॥

ਕਿਤ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਤਜੇ ਭਜੇ ਅਰੁ ਅਉਰ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਚਲੀ ॥੯੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸਭੈ ਲਗੇ ॥ ਨਰ ਲਾਜ ਛਾਡਿ ਨਿਲਾਜ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰੈਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭੈ ਭਗੇ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੂਦ੍ਰ ਜਹ ਤਹ ਸਰਬ ਮਹਿ ਮਹਿ ਰਾਜ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਰਖ ਹੈਂ ॥ ਕਿਧੌਂ ਚੋਰ ਛਾਡਿ ਅਚੋਰ ਕੋ ਗਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬ ਆਕਰਖ ਹੈਂ ॥੯੬॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ਅਥਪਨ ਥਾਪੀ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਤਵਾਰੇ ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਾਰੇ ਮਤਨ ਉਜਾਰੇ ਬਾਧ ਰਿਸੰ ॥ ਪਾਪਨ ਰਸ ਰਾਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਮਾਤੇ ਕੁਮਤਨ ਦਾਤੇ ਮਤ ਨੇਕੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਉਠਿ ਧਾਵੈਂ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈਂ ਕਛੂ ਨ ਪਾਵੈਂ ਬਿਨ ਏਕੰ ॥੯੭॥ ਤਜਿ ਹਰਿ ਧਰਮੰ ਗਹਤ ਕੁਕਰਮੰ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਮੰ ਸਭ ਭਰਮੰ ॥ ਲਾਗਤ ਨਹਿੰ ਤੰਤ੍ਰੰ ਫੁਰਤ ਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਚਲਤ ਨ ਜੰਤ੍ਰੰ ਬਿਨ ਮਰਮੰ ॥ ਜਪਹੈਂ ਨ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਅਭੇਵੀ ਆਦਿ ਅਜੇਵੀ ਪਰਮ ਜੁਧੀ ॥ ਕੁਬੁਧਿਨਿ ਤਨ ਰਾਚੇ ਕਹਤ ਨ ਸਾਚੇ ਪ੍ਰਭਹਿ ਨ ਜਾਚੇ ਤਮਕ ਬੁਧੀ ॥੯੮॥ ਹੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅੰਪੰਡਿਤ ਗੁਣ ਮੰਡਿਤ ਬੁਧਿ ਖੰਡਿਤ ਦੇਖਿਯੈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਗਾਢ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਅਕਰਮ ਧਰਮ ਲੇਖਿਯੈ ॥ ਸਤਿ ਰਹਤ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਚਹਤ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਰਮ ਲੀਣ ਅੰਗ ਛੀਣ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਣ ਮਾਨਿਯੈ ॥੯੯॥ ਕੁਤ੍ਰਿਯਨ ਰਤ ਰਸ ਚਾਹੀ ਗੁਣ ਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਸੱਤਿ ਕਰਮ ਛਾਡਿ ਅਸੱਤਿ ਕਰਮ ਮਾਨਿਯਤ ॥ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜੂਪ ਗ੍ਰਹਿਤ ਪਾਪ ਸਹਿਤ ਦੇਖਿਯੈ ॥ ਅਕਰਮ ਲੀਨ ਧਰਮ ਛੀਨ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ਪੇਖਿਯੈ ॥੧੦੦॥ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਤੇ ਜਗ ਛਾਇ ਰਹਜੋ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਧਰਮ ਨ ਜਾਤ ਕਹਜੋ ॥ ਦਿਸ ਬਦਿਸਨ ਕੇ ਜਿਯ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਬਹੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੈਂ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਨ ਨਰ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪਰੈ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਏਕਨ ਨੇਕ ਮਤੰ ॥ ਨਿਤ ਅਰਥਾਨਰਥ ਗਨਿਤ ਗਤੰ ॥੧੦੨॥ ਮਾਰਹ ਛੰਦ ॥ ਹਿਤ ਸੰਗ ਕੁਨਾਰਿਨਿ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਨਿ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਬਡ ਕੁਲ ਜਦਿ ਉਪਜੀ ਬਹੁ ਛਬਿ ਬਿਗਸੀ ਤੱਦਪਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਭਚਾਰ ॥ ਚਿਤ੍ਰਿਤ ਬਹੁ ਚਿਤ੍ਰਨਿ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਕਿਤ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੁਢਰ ਸੁੰਦਰੀ ਉਪਜੀ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧੦੩॥ ਹਿਤ ਅਤਿ ਦੁਰ ਮਾਨਸ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਸ ਨਰਹਰ ਅਰੁ ਬਟ ਪਾਰ ॥ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਮਾਨਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਜਾਨਤ ਬੋਲਤ ਕੁਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਕੁਸਟਿਤ ਤੇ ਅੰਗਨ ਗਲਿਤ ਕੁਰੰਗਨ ਅਲਪ

ਅਜੋਗਿ ਅਛੱਜਿ ॥ ਕਿਧੋਂ ਨਰਕ ਛੋਰਿ ਅਵਤਰੇ ਮਹਾ ਪਸੁ ਡੋਲਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਿਲੱਜ ॥੧੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਇਕ ਬ੍ਰਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਦਈਵ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਾਜਾ ਭਏ ਭਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥੧੦੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਮੋ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਸਭਨ ਬਿਸਰਾਨ ਪਾਪ ਕੰਠ ਸਭ ਜਗ ਕਿਯੋ ॥੧੦੭॥ ਕਲਜੁਗ ਚੜ੍ਹਯੋ ਅਸੰਭ ਜਗਤ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਾਚ ਹੈ ॥ ਰੰਗਹੁ ਏਕਹਿ ਰੰਗ ਤਬ ਛੁਟਿਹੋ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤੇ ॥੧੦੮॥ ਹੰਸਾ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਢਾ ਪਾਪ ਕਾ ਕਰਮ ॥ ਜਗ ਤੇ ਘਟਾ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰਮ ॥੧੦੯॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਜਗ ਭਯੋ ॥ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਧਰਮ ਉਡ ਗਯੋ ॥੧੧੦॥ ਨਈ ਨਈ ਹੋਨ ਲਗੀ ਨਿਤ ਬਾਤ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਾਢ ਚਲ੍ਯੋ ਉਤਪਾਤ ॥੧੧੧॥ ਸਭ ਜਗ ਚਲਤ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਘਟ ਗਯੋ ਧਰ ਤੇ ਧਰਮ ॥੧੧੨॥ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਦੇਖਿਯਤ ॥ ਤਹ ਤਹ ਪੇਖਿਯਤ ॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਧਰਮੀ ॥੧੧੩॥ ਜਹ ਤਹ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਤਹ ਤਹ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੧੧੪॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੰ ॥ ਭਜ ਗਯੋ ਧਰਮੰ ॥ ਜੱਗਿ ਨ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਹੋਮ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥੧੧੫॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਭਏ ਅਧਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ॥ ਬਸ ਰਹ੍ਯੋ ਦੂਜਾ ॥੧੧੬॥ ਅਤਿ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਧੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਦਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਜਮ ਕਹੂੰ ਨ ਸਨਾਨੰ ॥੧੧੭॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ਕਹੂੰ ਨ ਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਾਜ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤੇਬੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਤਸਬੀ ਕਹੂੰ ਨ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੧੧੮॥ ਅਉਰ ਹੀ ਕਰਮੰ ਅਉਰ ਹੀ ਧਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਵੰ ਅਉਰ ਹੀ ਮਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਗੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਅਰਚਾ ॥੧੧੯॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਂਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਬਾਣੀ ਅਉਰ ਹੀ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਯੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਅਉਰ ਹੀ ਨ੍ਯਾਯੰ ॥੧੨੦॥ ਅਭੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਸਾਧੂ ਅਤਿ ਰਾਜ ॥ ਕਰਨ ਲਗੇ ਦੁਰ ਕਾਜ ॥ ਪਾਪ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਠਾਨਿ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੨੧॥ ਅਤਿ ਕੁਚਾਲ ਅਰੁ ਕੂਰ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਕਠੂਰ ॥ ਥਿਰ

ਨਹਿ ਰਹਤ ਪਲਾਧ ॥ ਕਰਤ ਅਧਰਮ ਕੀ ਸਾਧ ॥੧੨੨॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਅਜਾਨਿ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਮਾਨਤ ਜੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਜਾਪਤ ਕੋਈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ॥੧੨੩॥ ਜਹ ਤਹ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥ ਧਰਮ ਭਜਾ ਕਰਿ ਭਰਮ ॥ ਨਵ ਨਵ ਕ੍ਰਿਆਨ ਭਈ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਛਾਇ ਰਹੀ ॥੧੨੪॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਨਏ ਨਏ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਜਗ ਮੋ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭੈ ਲਗੇ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਾ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਥਾਰੀ ॥੧੨੫॥ ਧਰਮ ਲੋਪ ਜਗ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਬਪੁ ਕੀਨ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧਰਮ ਕੀ ਲੀਨ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਪ ਕੀ ਲੀਨ ਨਾਰਿ ਨਰ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਪੁ ਕੀਨ ਧਰਮ ਧਰਿ ਪੰਖਨ ਭਾਜਾ ॥੧੨੬॥ ਪਾਪਾਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰਾ ਭਈ ਪਲ ਨ ਸਕਤ ਠਹਰਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਜਾਨ ਧਰਿ ਰੋਵਤਿ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭਈ ਬਨਾਇ ਪਾਪ ਭਾਰਨ ਭਰਿ ਧਰਣੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤੀਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥੧੨੭॥ ਸੋਰਠਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮੋਧ ਬਹੁਰਿ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਬਿਨੁ ਰੋਧ ਭਾਰ ਹਰਣ ਬਸੁਧਾ ਨਮਿਤ ॥੧੨੮॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਨਮਿਤ ਕਰ ਹੈ ਆਪ ਉਪਾਇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ॥ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ਦੀਨ ਰੱਛਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ॥ ਅਵਤਾਰੀਸਵਤਾਰ ਧਰਾ ਕੇ ਭਾਰ ਉਤਾਰਣ ॥੧੨੯॥ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤਹ ਸਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਲਿਯੇ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ॥ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਕਲਹਿ ਕਵਤਕ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨਾਸਾਰਥ ਨਮਿਤ ਅਵਤਾਰ ਅਵਤਾਰੀ ॥੧੩੦॥ ਸਵੱਯਾ ਛੰਦ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰ ਕੱਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਜ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੧॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਟਾਰਿ ਘਨੇ ਬਹੁਰੋ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲੈਹੈਂ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ

ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥ ੧੩੨॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਜੀਤਿ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰਿ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖਿ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੩॥ ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ਦੀਨ ਸਦਾ ਲਖਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਖਗ ਕਾਢਿ ਅਭੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੪॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਸੁ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੫॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣਿ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਮੁਰਛਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥੧੩੬॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਣ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੭॥ ਕਉਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਦੁਜਨ ਦੇਖਿ ਪਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜਿਮ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੂਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਢਿਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂਢਤ ਪਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ

ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੯॥ ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਗਣ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸਨੈ ਕਰ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥੧੪੦॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅੰਗ ਦੇਖਿ ਅਨੰਗ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਭ ਠਉਰ ਸਭੈ ਠਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੌ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੧॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈ ਪਤ੍ਰ ਧਰਤ੍ਰ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੨॥ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਧਰਿ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੩॥ ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਕਲਗੀ ਗਜ ਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੪॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲਿ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੫॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥

ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੬॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਸਰਸਿਜ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭ ਭਟ ਭੂਪੰ ॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਸੋਭੰ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਲੋਭੰ ॥੧੪੭॥ ਕਰ ਅਰਿ ਧਰਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਰਮੰ ॥ ਘਰ ਘਰ ਵੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰ ਧੀਰੰ ॥੧੪੮॥ ਜਲ ਥਲ ਪਾਪੰ ॥ ਪਰਹਰ ਜਾਪੰ ॥ ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਾ ॥ ਤਹ ਤਹ ਪੇਖਾ ॥੧੪੯॥ ਘਰ ਘਰ ਪੇਖੈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਲੇਖੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ॥੧੫੦॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਢਾਲ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕੁਚਾਲ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਰਥ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਅਰਥ ॥੧੫੧॥ ਸਭ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕੁਕਾਜ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਨਿਆਇ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਜਾਇ ॥੧੫੨॥ ਛਿਤ ਭਈ ਸੁੱਦ੍ਰ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਛੁੱਦ੍ਰ ॥ ਤਹ ਬਿੱਪ੍ਰ ਏਕ ॥ ਜਿਹ ਗੁਨ ਅਨੇਕ ॥੧੫੩॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਨਿਤ ਜਪਤ ਬਿਪ੍ਰ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਧੂਮ੍ਰ ਲੋਚਨ ਦੁਖੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਦੇਵ ਦੇਵਿਸ ਸਹਾਇ ॥ ਜਿਹ ਲੀਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਰ ਦੈ ਬਚਾਇ ॥੧੫੪॥ ਜਿਹ ਹਤੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੋ ਫਕੀਰ ॥ ਤਿਨ ਗਹੀ ਸਰਨ ਜਗਮਾਤ ਜਾਇ ॥ ਤਿਹ ਕੀਅਸ ਚੰਡਿਕਾ ਦੇਵ ਰਾਇ ॥੧੫੫॥ ਤਿਹ ਜਪਤ ਰੈਣਿ ਦਿਨ ਦਿਜ ਉਦਾਰ ॥ ਜਿਹ ਹਣਿਓ ਰੋਸ ਰਣ ਬਾਸਵਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੁਤੀ ਤਾਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੁਚਾਰਿ ॥ ਤਹ ਗਇਓ ਨਾਹ ਦਿਨ ਇਕ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੫੬॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਪਤਿ ਸੋਂ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ੍ਹ ਸੇਵੰਤ ਦੇਵਿ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ਤਾਸ ਬੁੱਲਤ ਅਭੇਵ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਵਾਹਿ ਪਗਿਯਨ ਪਰੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਦੋਜਕ ਗਿਰੰਤ ॥੧੫੭॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ੍ਹ ਤਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥ ਨਹਿੰ ਡਰਤ ਤਉਨ ਕੋ ਥਪਤ ਥਾਪ ॥ ਕੈਹੋਂ ਪੁਕਾਰ ਰਾਜਾ ਸਮੀਪ ॥ ਦੈ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧਿ ਦੀਪ ॥੧੫੮॥ ਨਹਿੰ ਲਖਾ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਧਰਮਾਰਥ ਆਨਿ ਲਿੱਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸੂਦ੍ਰੰ ਸਮਸਤ ਨਾਸਾਰਥ ਹੇਤ ॥ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ਕਰਬੇ ਸਚੇਤ ॥੧੫੯॥ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਤਾਸ ਹਟਕਯੋ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਨਹਿੰ ਲੋਕ ਤ੍ਰਾਸ ਬੁੱਲੈ ਭਤਾਰ ॥ ਤਬ ਕੁੜ੍ਹੀ ਨਾਰਿ ਚਿਤ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥ ਸੰਭਲ ਨਰੇਸ ਤਨ ਕਹੀ ਆਨਿ ॥੧੬੦॥ ਪੂਜੰਤ ਦੇਵਿ ਦੀਨੋ ਦਿਖਾਇ ॥ ਤਿਹ ਗਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੂਦ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਅਧਿਕ ਦੀਨੀ ਸਜਾਇ ॥ ਕੈ ਹਨਤ ਤੋਹਿ ਕੈ ਜਪ ਨ ਮਾਇ ॥੧੬੧॥ ਰਾਜਾ ਸੂਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਨਹਿ ਹਨਤ ਤੋਹਿ ਦਿਜ ਕਹੀ ਆਜ ॥ ਨਹੀ ਬੋਰ ਬਾਰਿ ਮੋ ਪੂਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਤਜਹੁ ਸੇਵ ਦੇਵੀ

ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਆਜ ਤੇ ਕੋ ਦੁਖੰਡ ॥੧੬੨॥ ਬਿਪ੍ਰ ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕੀਜੈ ਦੁਖੰਡ ਨਹੀ ਤਜੋ ਸੇਵ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਾਚੁ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਦੇਵ ॥ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਹਿੰ ਟੂਕ ਤਨ ਕੇ ਹਜਾਰ ॥ ਨਹੀਂ ਤਜੋ ਪਾਇ ਦੇਵੀ ਉਦਾਰ ॥੧੬੩॥ ਸੁਨ ਭਯੋ ਬੈਣ ਸੂਦ੍ਰੇਸ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਨੁ ਜੁਟਯੋ ਆਨਿ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ॥ ਦੋਊ ਦ੍ਰਿਗ ਸਕ੍ਰੁਧ ਸ੍ਰੋਨਤ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਨੁ ਕਾਲ ਤਾਹਿ ਦੀਨੀ ਨਿਸਾਨ ॥੧੬੪॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਮੂੜ੍ਹ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ਇਹ ਹਣੋ ਜਾਇ ॥ ਲੈ ਗਏ ਤਾਸ ਦ੍ਰੋਹੀ ਦੁਰੰਤ ॥ ਜਹ ਸੰਭਰ ਸੁਭ ਦੇਵਲ ਸੁਭੰਤ ॥੧੬੫॥ ਤਿਹ ਬਾਂਧ ਆਂਖ ਮੁਸਕੈਂ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਕਰਿ ਲੀਨ ਕਾਢ ਅਸਿ ਕੋ ਨਚਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗੇ ਦੇਨ ਤਿਹ ਤੇਗ ਤਾਨ ॥ ਤਬ ਕਿਯੋ ਕਾਲ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥੧੬੬॥ ਜਬ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥ ਤਿਹ ਦੀਨ ਦਰਸ ਤਬ ਕਾਲ ਆਨਿ ॥ ਨਹਿ ਕਰੋ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮਾਂਝਿ ਏਕ॥ ਤਵ ਹੇਤ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨਿਹੈਂ ਅਨੇਕ॥੧੬੭॥ ਤਬ ਪਰੀ ਸੂੰਕ ਭੋਹਰ ਮਝਾਰ॥ ਉਪਜਯੋ ਆਨਿ ਕਲਕੀਵਤਾਰ॥ ਤਾੜੰ ਪ੍ਰਮਾਨੁ ਕਰ ਅਸਿ ਉਤੰਗ॥ ਤਰ ਕੱਛ ਸੁਵੱਛ ਤਾਜੀ ਸੁਰੰਗ॥੧੬੮॥ ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ॥ ਵੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਧੱਗਾਂ ਘੋਰੀਆਂ ॥ ਨੱਚੇ ਜਾਣੁ ਫਿਰੰਗੀ ਵੱਜੇ ਘੁੰਘਰੂ ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਿਖੰਗੀ ਝੂਲਨਿ ਬੈਰਖਾਂ ॥ ਸਾਵਣ ਜਾਣੁ ਉਮੰਗੀ ਘਟਾ ਡਰਾਵਣੀ ॥੧੬੯॥ ਬਾਣੇ ਅੰਗ ਭੁਜੰਗੀ ਸਾਵਲ ਸੋਹਣੇ ॥ ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਹੱਥ ਉਤੰਗੀ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ॥ ਤਾਜੀ ਭਉਰ ਪਿਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ॥ ਭੰਗੀ ਜਾਣੁ ਭਿੜੰਗੀ ਨੱਚੇ ਦਾਇਰੀ ॥੧੭੦॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਪੈਰੈਂ ਧਾਰ ਪਵੰਗੀ ਫਉਜਾਂ ਚੀਰ ਕੈ ॥ ਉਠੈਂ ਛੈਲ ਛਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ॥ ਝਾੜ ਝੜਾਕ ਝੜੰਗੀ ਤੇਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥੧੭੧॥ ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਸੁ ਭਾਜ ਭਾਜ ਗੇ ਤਬੈ ॥ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸੋਭ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭ ਹੀ ॥੧੭੨॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਨੁ ਲਾਜਈ ॥ ਸੁ ਚੰਡ ਤੇਜ ਇਉਂ ਲਸੈ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੭੩॥ ਸੁ ਕੋਪਿ ਕੋਪ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਚਪੇ ਚਿਰਾਇ ਜਿਉ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ਲਸੈ ॥ ਕਿ ਮਾਰਤੰਡ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੭੪॥ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਬਲੀ ॥ ਕਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਚਲੀ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਵੀਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥੧੭੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਚਿਤ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਤਰ ਕੱਛੁ ਅੱਛ ਤੁਰੰਗ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਚਾਰੁ ਉਤੰਗ ॥੧੭੬॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਸਤ ਦਾਂਤ ॥

ਕਹਿ ਆਪ ਆਪਨ ਬਾਤ ॥ ਭਟ ਭਰੇ ਆਹਵ ਭੀਰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਛਾਡਤ ਤੀਰ ॥੧੭੭॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਜਾਨੁ ਕੁਠਾਰ ॥ ਤਨਕੇਕ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝਗਯੋ ਸੈ ਚਾਰ ॥੧੭੮॥ ਭੜਥੂਆ ਛੰਦ ॥ ਢਢੰਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੋਲੰ ॥ ਉਛੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜੰਕੰਤ ਗਾਜੀ ॥੧੭੯॥ ਛੁਟੰਕੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥੧੮੦॥ ਖਿਮੰਕੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਧਧੰਕੰਤ ਧੱਗੰ ॥ ਛੁਟੰਕੰਤ ਨਾਲੰ ॥ ਉਠੰਕੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੧੮੧॥ ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੰਕੰਤ ਚਾਯੰ ॥ ਡਿਗੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਿਗੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੮੨॥ ਟੁਟੰਤੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਢਮੰਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਟੁਟੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥੧੮੩॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਚਲੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੰਕੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੮੪॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਕਰੰਤੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਭਰੰਤੰਤ ਰੋਹੰ ॥੧੮੫॥ ਤਜੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥੧੮੬॥ ਤਤੰਕੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਜੁਟੰਕੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਉਲੰਥੰਤ ਲੁਥੰ ॥ ਪਲੰਥੰਤ ਜੁੱਥੰ ॥੧੮੭॥ ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਮਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥੧੮੮॥ ਉਛੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਗਾਜੀ ॥ ਲੁਟੰਤੰਤ ਲੁੱਥੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਮੁੱਖੰ ॥੧੮੯॥ ਤਪੰਤੰਤ ਤੇਗੰ ॥ ਚਮੰਕੰਤ ਬੇਗੰ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਹਸੰਤੰਤ ਕਾਲੀ ॥੧੯੦॥ ਜੁਟੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁਟੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਰੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਢਲੰਤੰਤ ਢਾਲੰ ॥੧੯੧॥ ਸੁਮੱਤੰਤ ਮੱਦੰ ॥ ਉਠੈਂ ਸੱਦ ਗੱਦੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥੧੯੨॥ ਚਲੰਤੰਤ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥ ਰਣੰਕੰਤ ਨਾਦੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਬਾਦੰ ॥੧੯੩॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਪੜ੍ਹੀ ॥ ਲਗੰਤੰਤ ਅੜ੍ਹੀ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਅੜ੍ਹੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਛੜ੍ਹੰ ॥੧੯੪॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਝੂਮੀ ॥ ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥੧੯੫॥ ਚਲੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰਤੰਤ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੬॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤੰਤ ਭਉਰੂ ॥੧੯੭॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਮਚੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੮॥ ਲਗੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਢਹੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੱਧੰ ॥ ਭਟੰਤੰਤ ਬੱਧੰ ॥੧੯੯॥ ਖਹੰਤੰਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਅੜ੍ਹੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਛੜ੍ਹੰ ॥੨੦੦॥ ਬਹੰਤੰਤ ਪੱੜ੍ਹੀ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਅੱੜ੍ਹੀ ॥ ਹਿਣੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਣੰਛੰਤ ਗਾਜੀ ॥੨੦੧॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਚਰਮੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ

ਬਰਮੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਘੂਮੀ ॥੨੦੨॥ ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥ ਉਡੰਤੰਤ ਏਕੰ ॥ ਗਡੰਤੰਤ ਨੇਕੰ ॥੨੦੩॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਦਿੱਖ ਕੈ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੋਧਣੰ ਬਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਉੱਦਿਤੰ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਨਰੰ ॥ ਚਹੰਤ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰਣੰ ਕਰੰਤ ਘਾਵ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰਣੋ ਲਸੰਤ ਉੱਜਲੋ ਫਲੰ ॥੨੦੪॥ ਉਠੰਤ ਭਉਰ ਭੂਰਣੋ ਕਢੰਤ ਭੈਂਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਭੀਰੁ ਭੈ ਕਰੰ ਬਜੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ਨਚੰਤ ਈਸ੍ਰਣੋ ਰਣੰ ॥ ਖਹੰਤ ਖਤ੍ਰਿਣੋ ਖਗੰ ਨਿਨੱਦਿ ਗੱਦਿ ਘੁੰਘਰੰ ॥੨੦੫॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਂਕਰੀ ਧੁਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਸਿਲੇਣ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਨਚੰਤ ਰੰਗ ਜੋਗਣੰ ਚਚੱਕਿ ਚਉਦਣੋ ਪੁਰੰ ॥ ਕਪੰਤ ਕੁੰਦਨੋ ਗਿਰੰ ਤ੍ਰਿਸੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥੨੦੬॥ ਨਚੰਤ ਬੀਰ ਬਾਵਣੰ ਖਹੰਤ ਬਾਹਣੀ ਧੁਜੰ ॥ ਬਰੰਤ ਅੱਛ੍ਰਣੋ ਭਟੰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚੀਨ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਕੰਤ ਡਉਰ ਡਾਮਰੀ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੋ ਰਿਸੰ ॥ ਹਸੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਨੰ ॥੨੦੭॥ ਭਰੰਤ ਚੁੰਚ ਚਾਵਡੀ ਭਛੰਤ ਫਿਕ੍ਰਣੀ ਤਨੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ਭਰੰਤ ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ॥ ਪਿਪੰਤ ਯਾਸਵੰ ਸੁਭੰ ਹਸੰਤ ਮਾਰਜਨੀ ਮ੍ਰਿੜੰ ॥ ਅਟੁਟ ਹਾਸਣੋ ਹਸੰ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੋ ਅਸੰ ॥੨੦੮॥ ਅਕਵਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਤਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਗਾਜੀ ॥੨੦੯॥ ਬੱਜੇ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਬਾਹੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥ ਜੁਝੇ ਅੰਗੰ ॥੨੧੦॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥੨੧੧॥ ਜੁੱਝੇ ਹਾਥੀ ॥ ਰੁੱਝੇ ਸਾਥੀ ॥ ਉੱਭੇ ਉਸਟੰ ॥ ਸੁੱਭੇ ਪੁਸਟੰ ॥੨੧੨॥ ਫੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਭੂਮੰ ॥ ਉੱਠੇ ਘੂਮੰ ॥੨੧੩॥ ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਬੱਜੈਂ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੧੪॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਚਾਰੇ ॥੨੧੫॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਪਚਾਰੈਂ ॥ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੧੬॥ ਸੁ ਤਾਜੀ ॥ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਸਲਾਜੀ ॥ ਬਿਰਾਜੀ ॥੨੧੭॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੧੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤੀਰ ਛੁਟਤ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਜੁਟਤ ॥ ਬਰਬੀਰ ਉਠਤ ॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁਟਤ ॥੨੧੯॥ ਰਣ ਬੀਰ ਗਿਰਤ ॥ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥ ਨਭ ਹੂਰ ਫਿਰਤ ॥ ਬਰ ਬੀਰ ਬਰਤ ॥੨੨੦॥ ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥ ਸੁਨਿ ਭੀਰੁ ਭਜਤ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਤਜਤ ॥ ਮਨ ਮਾਝ ਲਜਤ ॥੨੨੧॥ ਫਿਰ ਫੇਰ ਲਰਤ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝ ਮਰਤ ॥ ਨਹ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥੨੨੨॥

ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਫਟਤ ॥ ਸਰਬੰਗ ਲਟਤ ॥ ਮਨ ਮਾਨ ਘਟਤ ॥੨੨੩॥ ਬਰ ਬੀਰ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫਿਰਤ ॥ ਜਬ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥ ਉਠ ਸੈਨ ਘਿਰਤ ॥੨੨੪॥ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਬਰਤ ॥ ਨਹਿ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਤ ॥੨੨੫॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਡਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸ ਲਰਤ ॥ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥੨੨੬॥ ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥ ਸੁਨਿ ਮੇਘ ਲਜਤ ॥ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥੨੨੭॥ ਰਣ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਤ ॥ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਦਲਤ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲਤ ॥ ਭਟ ਸ੍ਰੋਣ ਪਲਤ ॥੨੨੮॥ ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਬਰ ਬੰਬ ਬਜਤ ॥ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡਤ ॥ ਅਸਵਾਰ ਮਡਤ ॥੨੨੯॥ ਕਿਰਪਾਨ ਕਿਰਤ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹਿੰ ਫਿਰੈ ਫਿਰਤ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥੨੩੦॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕ੍ਰਵਾਰੈਂ ॥੨੩੧॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਲਾਵੈਂ ॥੨੩੨॥ ਸੁ ਧਾਵੈਂ ॥ ਰਿਸਾਵੈਂ ॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੩੩॥ ਝੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਹਜਾਰੇ ॥ ਅਰਜਾਰੇ ॥੨੩੪॥ ਸੁ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿ ਕੂਕੇ ॥ ਭਭੂਕੇ ॥ ਕਿ ਝੂਕੇ ॥੨੩੫॥ ਸੁ ਬਾਣੰ ॥ ਸੁਧਾਣੰ ॥ ਅਚਾਣੰ ॥ ਜੁਆਣੰ ॥੨੩੬॥ ਧਮੱਕੇ ॥ ਹਮੱਕੇ ॥ ਝੜੱਕੇ ॥ ਛਟੱਕੇ ॥੨੩੭॥ ਸੁ ਗਾਜੈਂ ॥ ਸ ਸਾਜੈਂ ॥ ਨ ਭਾਜੈਂ ॥ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥੨੩੮॥ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਖਤੰਗੀ ॥ ਸੁਰੰਗੀ ॥ ਭਿੜੰਗੀ ॥੨੩੯॥ ਤਮੱਕੈਂ ॥ ਪਲੱਕੈਂ ॥ ਹਸੱਕੈਂ ॥ ਪ੍ਰਧੱਕੈਂ ॥੨੪੦॥ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਸ ਧੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹੀਰੰ ॥ ਤਤੀਰੰ ॥੨੪੧॥ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਬਿਲੱਟੈਂ ॥ ਨ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਉਪੱਟੈਂ ॥੨੪੨॥ ਬਬੱਕੈਂ ॥ ਨ ਥੱਕੈਂ ॥ ਧਸੱਕੈਂ ॥ ਝਝੱਕੈਂ ॥੨੪੩॥ ਸਖੱਗੰ ॥ ਅਦੱਗੰ ॥ ਅਜੱਗੰ ॥ ਅਭੱਗੰ ॥੨੪੪॥ ਝਮੱਕੈਂ ॥ ਖਿਮੱਕੈਂ ॥ ਬਬੱਕੈਂ ॥ ਉਥੱਕੈਂ ॥੨੪੫॥ ਭਗਉਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇਤ ਬੀਰੰ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇਤ ਜੰਗੰ ॥੨੪੬॥ ਕਿ ਮੱਚੇਤ ਸੂਰੰ ॥ ਕਿ ਘੁੱਮੇਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇਤ ਖੱਗੰ ॥ ਕਿ ਉਠੇਤ ਅੱਗੰ ॥੨੪੭॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਝੇਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥੨੪੮॥ ਕਿ ਘੱਲੇਤ ਘਾਯੰ ॥ ਕਿ ਝੱਲੇਤ ਚਾਯੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਧੁੱਮੀ ॥ ਕਿ ਝੱਮੇਤ ਝੁੱਮੀ ॥੨੪੯॥ ਕਿ ਛੱਡੇਤ ਹੂਹੰ ॥ ਕਿ ਸੁੱਭੇਤ ਬਜੂਹੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਚੇਤੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੫੦॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤ ਨੂਰੰ ॥ ਕਿ ਤੱਕੇਤ ਹੂਰੰ ॥੨੫੧॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ

ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਸਿੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਭੱਗੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥੨੫੨॥ ਕਿ ਰੱਜੇਤ ਰੋਸੰ ॥ ਕਿ ਤੱਜੇਤ ਹੋਸੰ ॥ ਕਿ ਖੁੱਲੇਤ ਕੇਸੰ ॥ ਕਿ ਡੁੱਲੇਤ ਭੇਸੰ ॥੨੫੩॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥੨੫੪॥ ਕਿ ਘੁੱਮੀਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਭੁੰਮੀਤ ਪੂਰੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥੨੫੫॥ ਕਿ ਚੱਲੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਕੀ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝਮੰਕੇਤ ਤੇਗੰ ॥ ਨਭੰ ਜਾਨੁ ਬੇਗੰ ॥੨੫੬॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਗੋਰੰ ॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਓਰੰ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ਕਿ ਪੇਲੇਤ ਤਾਜੀ ॥੨੫੭॥ ਕਿ ਕੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤ ਮਾਣੰ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੨੫੮॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਮਾਰੰ ॥ ਕਿ ਚੱਕੇਤ ਚਾਰੰ ॥ ਕਿ ਢੁੱਕੇਤ ਢੀਠੀ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇ ਨ ਪੀਠੀ ॥੨੫੯॥ ਕਿ ਘੱਲੇਤ ਸਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਬਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਮੁੱਛੇਤ ਬੰਕੀ ॥ ਕਿ ਹੱਠੇਤ ਹੰਕੀ ॥੨੬੦॥ ਕਿ ਬੱਜੇਤ ਢੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਬੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇ ਹਠਜਾਰੇ ॥੨੬੧॥ ਉਛੱਕੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਹਮੱਕੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ਛੁਟੱਕੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੱਕੇਤ ਭੀਰੰ ॥੨੬੨॥ ਭਵਾਨੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਭੈ ਠਾਟ ਠੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥੨੬੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੈਂ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੈਂ ॥ ਮਿਲੈਂ ਸੰਜ ਸੱਜੈਂ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈ ਪੈਗ ਭੱਜੈਂ ॥੨੬੪॥ ਕਹੂੰ ਭੂਰ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਵੀਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੁੱਟੈਂ ॥੨੬੫॥ ਜਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਤਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਤ੍ਰ ਕੁੱਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਲੁੱਟੈਂ ॥੨੬੬॥ ਕਹੂੰ ਮਾਰ ਬੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜੁਥੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਹੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਵ ਤੱਕੈਂ ॥੨੬੭॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਮੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਪੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮ ਡਿੱਗੈਂ ॥ ਤਨੰ ਸ੍ਰੋਣ ਭਿੱਗੈਂ ॥੨੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਅਰਧ ਮਹੂਰਤ ਦੰਡ ॥ ਬੀਸ ਅਯੁਤ ਦਸ ਸਤ ਸੁਭਟ ਜੁੱਝਤ ਭਏ ਅਡੰਡ ॥੨੬੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਅੱਪ ਭੇਸੰ ॥ ਉਡੀ ਬੰਬ ਰੈਣੰ ॥ ਛੁਹੀ ਸੀਸ ਗੈਣੰ ॥੨੭੦॥ ਛਕੇ ਟੋਪ ਸੀਸੰ ॥ ਘਣੰ ਭਾਨੁ ਦੀਸੰ ॥ ਸ ਸੰਨਾਹ ਦੇਹੀ ॥ ਕਥੌਂ ਉਕਤਿ ਕੇਹੀ ॥੨੭੧॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸੁਭੀ ਜ੍ਵਾਲ ਉੱਧੰ ॥ ਕਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੋਣੰ ॥ ਗੁਰੂ ਜਾਣੁ ਦ੍ਰੋਣੰ ॥੨੭੨॥ ਮਹਾਂ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੭੩॥ ਖਗੰ ਖੱਗ ਬੱਜੈਂ ॥ ਨਦੰ ਮੱਛ ਲੱਜੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਬਹੈਂ ਬਾਣ ਤਿੱਛੰ ॥੨੭੪॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਬੀਰ ਚੀਰੰ

॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਹੰਕੀ ॥੨੭੫॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਸਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਇ ਜੰਗੰ ॥੨੭੬॥ ਨਚੇ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥ ਪੁਐ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਛਲੀ ਬਾਰਣੀਸੰ ॥੨੭੭॥ ਛੁਟੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਰੱਤ ਖੇਤੰ ॥ ਕਟੇ ਬੀਰ ਅਚੇਤੰ ॥੨੭੮॥ ਉਠੈਂ ਕ੍ਰੋਧ ਧਾਰੰ ॥ ਮਚੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੭੯॥ ਪਿਪੰ ਸ੍ਰੋਣ ਦੇਵੀ ॥ ਹਸੈ ਅੰਸੁ ਭੇਵੀ ॥ ਅਟਾ ਅੱਟ ਹਾਸੰ ॥ ਸੁ ਜੋਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥੨੮੦॥ ਢੁਕੇ ਢੀਠ ਢਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੮੧॥ ਰੁਪੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਤਾਣ ਤੀਰੰ ॥ ਝਮੈਂ ਬਿੱਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਲਸੈਂ ਏਮ ਤੇਗੰ ॥੨੮੨॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੮੩॥ ਅਪੋ ਆਪ ਦਾਬੈਂ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਫਾਬੈਂ ॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਵੀਰ ਝੇਲੈਂ ॥੨੮੪॥ ਮੰਡੇ ਵੀਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮੱਲ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੨੮੫॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੮੬॥ ਨਭੰ ਹੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਭਏ ਵੀਰ ਚੂਰੰ ॥ ਬਜੇ ਤੂਰ ਤਾਲੀ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥੨੮੭॥ ਰਣੰ ਹੂਹ ਉੱਠੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਗਜੈਂ ਵੀਰ ਗਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੮੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਇਓ ਘੋਰ ਆਹਵ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੈਨਿ ਦਿਨਹਿ ਹੁਇ ਆਈ ॥੨੮੯॥ ਕਹੂੰ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ਰਣ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਸੁਭਟ ਗਣ ॥ ਭਈਰਵ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ਉਡਤ ਕਾਕ ਕੰਕੈਂ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੯੦॥ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਤਾਲ ਉਪੰਗ ਬੇਣ ਬੰਕਾਰਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੇ ॥ ਭੀਰੁ ਭਯਾਨਕ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਭਾਜੇ ॥੨੯੧॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭਟ ਜੂਝੇ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਖਰਭਰ ਪਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥ ਉਠੈਂ ਘਟਾ ਸਾਵਣ ਜਨੁ ਆਈ ॥੨੯੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕੋਪਿਸ ਬੀਰ ॥ ਧਨੁ ਤਾਨ ਤਿਆਗਤ ਤੀਰ ॥ ਸਰ ਅੰਗ ਜਾਸ ਲਗੰਤ ॥ ਭਟ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਕਰੰਤ ॥੨੯੩॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰ ਤੇਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲ ਸਨਾਹ ॥੨੯੪॥ ਰਣ ਅੰਗ ਰੰਗਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਫੂਲ ਕਿੰਸਕ ਜੈਸ ॥ ਇਕ ਐਸ ਜੂਝ ਮਰੰਤ

॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗ ਬਸੰਤ ॥੨੯੫॥ ਇਕ ਧਾਇ ਆਇ ਪਰੰਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਾਗ ਚਲੰਤ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗ ਧਮਾਰ ॥੨੯੬॥ ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਗਿਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਸੰਘਾਰਹਿੰਗੇ ॥੨੯੭॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰਾਸੁਰ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥੨੯੮॥ ਜਮਡੱਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਕਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਰਾਸੁਰ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਗਿਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਰਹਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥੨੯੯॥ ਗਣ ਗੂੜ ਅਗੂੜਨਿ ਗੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਭੀਰੁ ਭਯਾਹਵ ਭੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਬਿੰਦ ਪ੍ਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੦॥ ਖਗ ਉੱਧ ਅਧੋ ਅੱਧ ਬੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਜੋਧ ਮਹਾਂ ਜੁਧ ਗੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਨਿਨੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥੩੦੧॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਗੇ ॥ ਜਮਡਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨਿ ਬਾਹਹਗੇ ॥ ਅਧ ਅੰਗ ਅਧੋ ਅਧ ਲਾਹਹਿੰਗੇ ॥੩੦੨॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗੈ ਬਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਡਫ ਝਾਂਝ ਨਫੀਰੀ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਨਿਨੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੦੩॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਰੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖਿ ਮੇਘ ਮਹਾਂ ਦੁਤਿ ਲੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਿਸਿ ਮੰਡ ਮਹਾ ਰਣ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਛੁਟ ਛੱਤ੍ਰ ਛਟਾਛਟ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੦੪॥ ਰਣਣੰਕ ਨਿਸਾਣ ਦਿਸਾਣਿ ਘੁਰੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਘਾਇ ਝਟਾਝਟ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੫॥ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਲਿਕੀ ਕਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਤਕਿ ਤੀਰ ਸੁ ਬੀਰਨ ਮਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੬॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰੁ ਘੋਰ ਘਮੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਰਣ ਤੀਰ ਪਲੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਗਹਿ ਤੇਗ ਝੜਾਝੜ ਝਾੜਹਿੰਗੇ ॥ ਤਪ ਤੀਰ ਤੜਾਤੜ ਤਾੜਹਿੰਗੇ ॥੩੦੭॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਕੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਏਕਨ ਝੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਲਾਤਨ ਮੁਸਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਦਾਂਤਨ ਕੇਸਨੁਪਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੮॥ ਅਵਨੇਸ ਅਣੀਨਿ ਸੁਧਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੰਭਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੦੯॥ ਛਣਣੰਕ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਛਣੱਕਹਿੰਗੀ ॥

ਝਣਣੰਕਿ ਸੰਜੋਅ ਝਣੱਕਹਿੰਗੀ ॥ ਕਣਣੰਛਿਕ ਧਾਰ ਕਣੱਛਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁ ਚਾਚਰ ਮੱਚਹਿੰਗੇ ॥੩੧੦॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਂਗ ਅਨੱਚਹਿੰਗੀ ॥ ਜਟਿ ਧੂਰ ਧੁਰਾ ਰੰਗ ਰੱਚਹਿੰਗੀ ॥ ਕਰਿ ਵਾਰ ਕਟਾਰੀਅ ਬੱਜਹਿੰਗੀ ॥ ਘਟਿ ਸਾਵਣ ਜਾਣੁ ਸੁ ਗੱਜਹਿੰਗੀ ॥੩੧੧॥ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਬਾਣ ਕਮਾਣਣਿ ਛੋਰਹਿੰਗੇ ॥ ਹਯਤ੍ਰਾਣ ਸਨਾਹਨਿ ਫੋਰਹਿੰਗੇ ॥੩੧੨॥ ਘਟ ਜਿਉ ਘਣ ਕੀ ਘੁਰਿ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਬੋਲਹਿੰਗੇ ॥ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਜੇ ਮਨ ਡੋਲਹਿੰਗੇ ॥੩੧੩॥ ਹਯ ਕੋਟਿ ਗਜੀ ਗਜ ਜੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਕਵਿ ਕੋਟਿ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੧੪॥ ਲਖ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਫਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਰ ਢਾਲ ਢਲਾ ਢਲ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥੩੧੫॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਪੁਰੱਜਣ ਉੱਡਹਿੰਗੇ ॥ ਗਡਵਾਰ ਗਡਾ ਗਡ ਗੁੱਡਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਝਮੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਭਭੱਕਹਿੰਗੇ ॥੩੧੬॥ ਬਰ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਹੂੰ ॥ ਰਣ ਬੋਲਤ ਆਜੁ ਲਰੇ ਅਜਹੂੰ ॥ ਗਹਿ ਕੇਤਨ ਕੇਸ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਤਾਕਿ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੭॥ ਅਰੁਣੰ ਬਰਣੰ ਭਟ ਪੇਖਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰਣੰ ਕਿਰਣੰ ਸਰ ਲੇਖਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਭਟ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰੰਗ ਕਿੰਸੁਕ ਦੇਖ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੮॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਜੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਕਵਿ ਲੋਗ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਜਸ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਬਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰ ਲਗੈ ਤਸ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੯॥ ਅਚਲੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਸੁ ਮਾਰ ਉਘਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਹਥਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਓਘ ਰਣੰ ਧਨੁ ਟੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੦॥ ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਘਨ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਦਲ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੧॥ ਸਰ ਬਰਖਹਿੰਗੇ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਬਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੨॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗਹਿੰਗੇ ॥ ਭਯ ਭਿੱਗਹਿੰਗੇ ॥ ਉਠ ਭਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੩॥ ਗਣ ਦੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਸਕਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੨੪॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਜ ਰੂਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੫॥ ਰਿਸ ਮੰਡਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਛੰਡਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਟੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੬॥

ਗਲ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹਿੰ ਭਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੨੭॥ ਗਜ ਜੂਝਹਿੰਗੇ ॥ ਹਯ ਲੂਝਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਮਾਰਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਤਾਰਿਯਹਿੰਗੇ ॥੩੨੮॥ ਦਿਵ ਦੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਧਨ ਭਾਖਹਿੰਗੇ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖਹਿੰਗੇ ॥੩੨੯॥ ਜਯ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਹਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੩੩੦॥ ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਡੰਡਨ ਹੈਂ ॥੩੩੧॥ ਦਲ ਗਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਸਿ ਬਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਯ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥੩੩੨॥ ਮਨ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਭ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਤਾਪਨ ਹੈ ॥ ਜਗ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੩੩੩ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਚੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੩੪॥ ਤਿਯ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਸਾਵਨ ਹੈਂ ॥੩੩੫॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਪੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਸਿ ਆਨਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਭਾਨ ਨ ਹੈਂ ॥੩੩੬॥ ਅਰਿ ਘਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਘੋਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਮੋਰਨ ਹੈਂ ॥੩੩੭॥ ਜਗਤੇਸੁਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਨਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥੩੩੮॥ ਛਬਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਤਿਯ ਲੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੩੯॥ ਹਰਣੀ ਪਤਿ ਸੇ ॥ ਨਲਿਣੀ ਧਰ ਸੇ ॥ ਕਰੁਨਾਬੁਧ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੪੦॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਉਧਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਰ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੪੧॥ ਅਸਜੁਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੪੨॥ ਜਲ ਜੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਮਰਦਨ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਕਰਦਨ ਹੈਂ ॥੩੪੩॥ ਧਰਣੀਧਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰਣੀ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥ ਛਟ ਛੈਲ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ ਲੁਭਾ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ॥ ਧਰਣੰ ਧਰਣੰ ॥ ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਿ ਭਾ ॥ ਸੁ ਸੁਭੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੪੬॥ ਸਰਣਾਲਜ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਜ ਹੈਂ ॥ ਛਟ ਛੈਲ ਘਨੇ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥੩੪੭॥ ਮਨ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਕਲ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥ ਜਨੁ ਮੈਨੁ ਬਨੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪੯॥ ਅਸਜੁਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਬਰ ਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੫੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਾਗੜਦੰ

ਬੀਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਝੇ ॥੩੫੧॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਾਂਗੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਆਗੜਦੰ ਉਤਾਰੇ ॥੩੫੨॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥੩੫੩॥ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ਖਜਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰ ਝੂਝੈ ਆਗੜਦੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉੱਠੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰ ਧੋਪੇ ॥੩੫੪॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਛਾਗੜਦੰ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝੇ ਵਾਗੜਦੰ ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੫੫॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁੱਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੱਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਨੰ ॥੩੫੬॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਮੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੂਪੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡੁੱਬੀ ਪਾਗੜਦੰ ਪਜਾਰੀ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੀ ॥੩੫੭॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਆਗੜਦੰ ਉਜਾਲਾ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੂਰੰ ॥੩੫੮॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਮੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੀਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥੩੫੯॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਲੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਸੰ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਬਾਧੇ ਚਲਯੋ ਚੁੰਗ ਆਯੋ ॥੩੬੦॥ ਆਗੜਦੰ ਅਰੜੇ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੇ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੬੧॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਣਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥੩੬੨॥ ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉੱਠੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੬੩॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੀ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੈਣੰ ਆਗੜਦੰ ਅਭੇਵੀ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭੈਰੋ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੱਸੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥੩੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਿ ਟੁੱਟੇ ਲੁੱਟੇ ਘਨੇ

ਤੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਜੇ ਜੁੱਟੇ ਕੱਟੇ ਸਭੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ॥੩੬੫॥ ਪੰਕਜ ਬਾਟਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਸੈਨ ਜੁਝਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਸਾਮੁਹਿ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ॥ ਸੰਨਿਧ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧਤ ॥੩੬੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਤਬ ॥ ਜੰਗ ਜੁਟਿਓ ਅਪਨੋ ਦਲ ਲੈ ਸਭ ॥ ਬਾਜ ਉਠੇ ਤਹ ਕੋਟਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਰੁੱਝ ਗਿਰੇ ਰਣ ਜੁੱਝ ਨਿਹਾਰੇ ॥੩੬੭॥ ਚਾਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਕੋਪ ਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕੈ ਸਭੈ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਹਠੀ ਸੁ ਧਾਇ ਕੈ ਪਰੇ ਤਬੈ ॥ ਕਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਤਾਨ ਤਾਨ ਤੋਰ ਹੀ ॥ ਝੂਝ ਝੂਝ ਕੈ ਪਰੈਂ ਨ ਨੈਕੁ ਮੁਖ ਮੋਰਹੀ ॥੩੬੮॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ਸਭੈ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਸੂਰਮਾ ਚਲੇ ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਜੇ ਲਏ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰ ਕੈ ਭਿਰੈਂ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਗਿਰੈਂ ਨ ਜੰਗ ਤੇ ਪਧਾਰਹੀਂ ॥੩੬੯॥ ਨਿਸਪਾਲਕ ਛੰਦ ॥ ਤਾਨਿ ਸਰ ਆਨ ਅਰੁ ਮਾਨ ਕਰ ਛੋਰਹੀਂ ॥ ਐਨ ਸਰ ਚੈਨ ਕਰ ਤੈਨ ਕਰ ਜੋਰਹੀਂ ॥ ਘਾਵ ਕਰ ਚਾਵ ਕਰ ਆਨ ਕਰ ਲਾਗਹੀਂ ॥ ਛਾਡਿ ਰਣਿ ਖਾਇ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਬਰ ਭਾਗਹੀਂ ॥੩੭੦॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਸੋਧ ਅਰਿ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੋਧ ਬਰ ਕ੍ਰੋਧ ਧਰ ਬਿਰੋਧ ਸਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਅੰਗ ਭਟ ਭੰਗ ਹੁਐ ਜੰਗ ਤਿਹ ਡਿਗਹੀਂ ॥ ਸੰਗ ਬਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਸ੍ਰੋਣ ਤਨ ਭਿੱਗਹੀਂ ॥੩੭੧॥ ਧਾਇ ਭਟ ਆਇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਅਸਿ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੋਰ ਕਰ ਜੋਰ ਸਰ ਤੋਰ ਅਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਿ ਪੈ ਨ ਭਜਿ ਭੂਮਿ ਰਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਪੇਖ ਛਬਿ ਦੇਖ ਦੁਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭੨॥ ਭਾਜ ਨਹਿ ਸਾਜ ਅਸ ਗਾਜ ਭਟ ਆਵਹੀਂ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਜੋਧ ਅਸਿ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝਿ ਰਣ ਝਾਲ ਬ੍ਰਿਣ ਦੇਵਪੁਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਜਿਮ ਗਾਵਹੀਂ ॥੩੭੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਕੈ ਸਭੈ ਸਲਾਜ ਬੀਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਝੇਲਹੀਂ ॥ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਚਲੈਂ ਅਰੇਲ ਬੀਰ ਠੇਲਹੀਂ ॥੩੭੪॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਸਭੈ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਜੂਝ ਹੈਂ ਅਰੂਝ ਜੂਝ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਮੇਲ ਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਨ ਭਾਜ ਗਾਜ ਹੈਂ ਹਠੀ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀਂ ॥੩੭੫॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਢੋਲ ਬਾਸੁਰੀ ਸਨਾਇ ਝਾਂਝ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ਬਲੀ ਸਕੋਪ ਆਨਿ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬੂਝ ਬੂਝ

ਕੈ ਹਠੀ ਅਰੂਝ ਆਨਿ ਜੂਝ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹੁਇ ਰਹੀ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ ਸੂਝ ਹੈਂ ॥੩੭੬॥ ਸਰੋਖ ਕਾਲਿ ਕੇਸਰੀ ਸੰਘਾਰ ਸੈਣ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਗਸਤ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਜਿਮੰ ਪਚਾਇ ਸੈਨ ਜਾਇ ਹੈਂ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਬਾਹਣੀਸ ਕੋ ਅਨੀਸ ਤੀਰ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਜੁੱਧ ਮੰਡ ਹੈਂ ਅਸੇਖ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥੩੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਤੇ ਹਰਿ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕੋਟਕ ਕੂਟੇ ॥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਰ ਬਾਜਿ ਫਿਰੇ ਹਿਹਨਾਵਤ ਛੂਟੇ ॥ ਤਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਰਣੰ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਜੂਟੇ ॥ ਪਉਨ ਸਮਾਨ ਬਹੈ ਕਲਿ ਬਾਨ ਸਭੈ ਅਰਿ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲ ਫੂਟੇ ॥੩੭੮॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਡੇ ਭਟ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਚਉਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਸਮੈ ਰਣ ਕੇ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ਮਨੋ ਹਨਵੰਤ ਉਖਾਰੇ ॥੩੭੯॥ ਚਉਪ ਚਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਕਰੁਣਾਲਯ ਕੇ ਪਰ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਿਛੇਲੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਤਨ ਆਯੁਧ ਝੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਰੰਗੇ ਰਮਣੀਅ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੩੮੦॥ ਘਾਇ ਸਭੈ ਸਹਿ ਕੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਸਭੈ ਅਰਿ ਕੀਨੇ ॥ ਟੂਟ ਪਰੈ ਰਮਣੀਅ ਸੁਭੂਖਣ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੩੮੧॥ ਚਉਪ ਚੜ੍ਹਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲੀ ਕ੍ਰਿਤ ਆਯੁਧ ਅੰਗ ਅਨੇਕਨ ਸਾਜੇ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਾਜੇ ॥ ਪੂਰਿ ਫਟੀ ਛੁਟਿ ਧੂਰਜਟੀ ਜਟ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥ ਕੋਪ ਕਛੂ ਕਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜਬੈ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥੩੮੨॥ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹਨੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਡੋਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰ ਮੇਰੁ ਰਸਾਤਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਭਹਰਾਏ ॥ ਸਾਤੋ ਊ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸਭੈ ਥਹਰਾਏ ॥ ਚਉਕ ਚਕੇ ਦਿਗਪਾਲ ਸਭੈ ਕਿਹ ਪੈ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੮੩॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰ ਹਥੀ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ਰਣ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਜਾਂਘ ਕਹੂੰ ਸਿਰ ਬਾਹ ਕਹੂੰ ਅਸ ਰੇਣੁ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਭੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ

ਧੁਜਾ ਰਥ ਉਸਟ ਪਰੇ ਰਣ ਪੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਾਗ ਬਨਿਓ ਰਣ ਮੰਡਲ ਪੇਖਨ ਕਉ ਜਟਿਧੂਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੮੪॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਰਾਜ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜ ਚਲੇ ਨਹੀ ਆਨਿ ਘਿਰੇ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਛਟ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਿਤ ਚੌਪ ਚਿਰੇ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਪੈਜ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਮਰਿ ਕੈ ਜਸ ਕੌ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੩੮੫॥ ਰੰਗ ਸੋਂ ਜਾਨੁ ਸੁਰੰਗੇ ਹੈਂ ਸਿੰਧੁਰ ਛੂਟੀ ਹੈ ਸੀਸ ਪੈ ਸ੍ਰੋਨ ਅਲੇਲੈ ॥ ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਭਟ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਿਚਲੇ ਕੁਪ ਕੈ ਕਲ ਕੇ ਅਸਿ ਮੇਲੈ ॥ ਚਾਚਰ ਜਾਨੁ ਕਰੈ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਛੇਲੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਸੁ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੋਂ ਖੇਲੈ ॥੩੮੬॥ ਜੇਤਿਕ ਜੀਤ ਬਚੇ ਸੁ ਸਭੈ ਭਟ ਚੁਓਪ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਸਿ ਕਾਢ ਲਏ ਕਰ ਮੌ ਚਮਕਾਏ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰ ਤੁਰੰਗ ਧਸੇ ਰਨ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰੁ ਅਨੇਕ ਪਰਾਏ ॥੩੮੭॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਬੈ ਤਬ ਆਯੁਧ ਛੋਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਭਾਜੇ ॥ ਡਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਉਤਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜੇ ਨਹੀ ਗਾਜੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਕਿਓ ਛਬਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਲਖਿ ਲਾਜੇ ॥੩੮੮॥ ਦੇਖਿ ਭਜੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਹਥਜਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸਭੈ ਕਰ ਚੂਰਨ ਡਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਟਾ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪੈ ਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਬਾਨਨ ਡਾਰਿ ਨਿਦਾਨ ਪਧਾਰੇ ॥੩੮੯॥ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਮਿਲਤ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਭਾਜ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੋਧ ਫਿਰਤ ਦਲ ਗਾਹਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਬਰੰਗਨਿ ਬਜਾਹਤ ॥੩੯੦॥ ਕਹੂੰ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਤ ਸਰ ਮਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਰਣ ਛੋਰਿ ਭਜਤ ਭਟ ਆਰਤ ॥ ਕਈ ਡਰੁ ਡਾਰਿ ਹਨਤ ਰਣ ਜੋਧਾ ॥ ਕੇਈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਰਟਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੩੯੧॥ ਕਈ ਖਗ ਖੰਡਿ ਗਿਰਤ ਰਣ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਾਗ ਚਲਤ ਤ੍ਰਸ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਨਿਭ੍ਰਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਤ ॥ ਆਹਵ ਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਤ ॥੩੯੨॥ ਕੇਤਿਕ ਜੂਝ ਮਰਤ ਰਣ ਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕੁ ਭੇਦ ਚਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕੁ ਆਨਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸਾਂਗੈਂ ॥

ਕੇਤਿਕ ਭੰਗ ਗਿਰਤ ਹੁਇ ਆਂਗੈਂ ॥੩੯੩॥ ਬਿਸੇਖ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਬਿਨਾ ਭਟ ਲਾਜ ਸਭੈ ਤਜਿ ਸਾਜ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਣ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਜੂਝ ਭਯੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਰਥ ਸੋਂ ਕਰਨੈ ॥੩੯੪॥ ਦਾਵ ਕਰੈ ਰਿਸ ਖਾਇ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ॥ ਕੋਪ ਕਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਵਕ ਜਾਨੁ ਭਠੀ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੇ ਰਣ ਛਤ੍ਰਜ ਅਤ੍ਰਣ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਭਾਜ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪਾਵ ਸੁ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੯੫॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਦਿਵ ਦੇਵ ਧਨੈ ਧਨ ਜੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਚਵੋ ਚਕ ਕੰਪਤ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਨ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਣ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨਿ ਨਾਰਿ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੯੬॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਸੂਰ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਂਡਤ ਹੈਂ ਬਿਕਰਾਰ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਜਹਾਂ ॥ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁੱਝਤ ਹੈਂ ੩੯੭॥ ਚੰਚਲਾ ਛੰਦ ॥ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਾਹਿ ਤਾਕਿ ਧਾਏ ਬੀਰ ਸਾਵਧਾਨ ॥ ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਭੈ ਬਿਧਾਨ ॥ ਭੀਮ ਭਾਂਤਿ ਧਾਇ ਕੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਕਰਤ ਆਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਮਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਬਸਤ ਜਾਇ ॥੩੯੮॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਕੌ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹ ਧਾਵਹੀ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਮਰੈ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀ ॥ ਰੰਗ ਜੰਗ ਅੰਗ ਨੰਗ ਭੰਗ ਅੰਗਿ ਹੋਇ ਪਰਤ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੋਇ ਗਿਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਸੁੰਦ੍ਰੀਨ ਬਰਤ ॥੩੯੯॥ ਤ੍ਰਿੜਕਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਿੜਰਿੜ ਢੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੋਲੰ ॥੪੦੦॥ ਤ੍ਰਿੜੜਿੜ ਤਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ ਬਾਜੀ ॥ ਹ੍ਰਿੜੜਿੜ ਹਾਥੀ ॥ ਸ੍ਰਿੜੜਿੜ ਸਾਥੀ ॥੪੦੧॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ ਬਾਣੰ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਛ੍ਰਿੜੜਿੜ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜੋਰੈਂ ॥੪੦੨॥ ਖਰੜੜ ਖੇਤੰ ॥ ਪਰੜੜ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਝੜੜੜ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰੰਗਝੜਿ ਰਾਚੈਂ ॥੪੦੩॥ ਹਰਰੜ ਹੂਰੰ ॥ ਗਣਰਣ ਪੂਰੰ ॥ ਕ੍ਰਰਰੜ ਕਾਛੀ ॥ ਨਰਰੜ ਨਾਚੀ ॥੪੦੪॥ ਤਰਰੜ ਤੇਗੰ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਬੇਗੰ ॥ ਚਰਰੜ ਚਮਕੈਂ ॥ ਝੜਰੜ ਝਮਕੈਂ ॥੪੦੫॥ ਜਰਰੜ ਜੋਧੰ ॥ ਕਿਰਰੜ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜੜਰੜ ਜੁਝੈਂ ॥ ਲੁੜਰੜ ਲੂਝੈਂ ॥੪੦੬॥ ਖਰਰੜ ਖੇਤੰ ॥ ਅਰਰੜ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬ੍ਰੜਰੜ ਬਾਜੀ ॥ ਗਿਰਵੜ ਗਾਜੀ ॥੪੦੭॥ ਗ੍ਰਿੜਰੜ ਗਜਣੰ ॥ ਕ੍ਰਿੜਰੜ ਭਜਣੰ ॥ ਰ੍ਰਿੜਰਿੜ ਰਾਜਾ ॥ ਲਿੜਰਿੜ ਲਾਜਾ ॥੪੦੮॥ ਖਿੜਰਿੜ ਖਾਂਡੇ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਂਡੇ ॥

ਅ੍ਰੜਰਿੜ ਅੰਗੰ ॥ ਜ੍ਰੜਰਿੜ ਜੰਗੰ ॥੪੦੯॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਜੁੱਝੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਧਾਏ ਲੁਝਾਰ ॥ ਤੱਜੰਤ ਬਾਣ ਗੱਜੰਤ ਬੀਰੁ ॥ ਉੱਠੰਤ ਨਾਦ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰੁ ॥੪੧੦॥ ਧਾਏ ਸਬਾਹ ਜੋਧਾ ਸਕੋਪ ॥ ਕੱਢਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਹੰਤ ਧੋਪ ॥ ਲੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਜਨੁ ਸੇਤੁ ਬੰਧ ਦਿਖੀਅਤ ਪਹਾਰ ॥੪੧੧॥ ਕਟੰਤ ਅੰਗ ਭਭਕੰਤ ਘਾਵ ॥ ਸਿੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਚਾਵ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਧਨ ਬਿਅੰਤ ॥੪੧੨॥ ਨਾਚੰਤ ਆਪ ਈਸਰ ਕਰਾਲ ॥ ਬਾਜੰਤ ਡਉਰੁ ਭੈਕਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਪੋਅੰਤ ਮਾਲ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲ ॥ ਚਲ ਚਿੱਤ ਚੱਖੁ ਛਾਡੰਤਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥੪੧੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਖਹੇ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਤਾਣ ਪਤ੍ਰੀ ॥੪੧੪॥ ਗਿਰੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੈਂ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੪੧੫॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਇਤੀ ਕਾਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਿਣ੍ਯੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਭਜੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੪੧੬॥ ਸਭੈ ਸੈਣ ਭਾਜਾ ॥ ਫਿਰ੍ਯੋ ਆਪ ਰਾਜਾ ॥ ਠਟ੍ਯੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੪੧੭॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ॥ ਬਣੰ ਪਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਜਲੰ ਮੇਘ ਧਾਰਾ ॥ ਨਭੰ ਜਾਣੁ ਤਾਰਾ ॥੪੧੮॥ ਕਰੰ ਅੰਸੁ ਮਾਲੀ ॥ ਸਰੰ ਸਤ੍ਰ ਸਾਲੀ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਛੂਟੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੂਟੇ ॥੪੧੯॥ ਚਲੇ ਕੀਟਕਾ ਸੇ ॥ ਬਢੇ ਟਿੱਡਕਾ ਸੇ ॥ ਕਣੰ ਸਿੰਧੁ ਰੇਤੰ ॥ ਤਨੰ ਰੋਮ ਤੇਤੰ ॥੪੨੦॥ ਛੁਟੈਂ ਸ੍ਵਰਣ ਪੁਖੀ ॥ ਸੁਧੰ ਸਾਰ ਮੁਖੀ ॥ ਕਲੰ ਕੰਕ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਜਾਣੁ ਛਤ੍ਰੀ ॥੪੨੧॥ ਗਿਰੈਂ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੨੨॥ ਹਲੈਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਕਰੈਂ ਘਾਇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੱਗੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਝਾਲ ਅੱਗੈਂ ॥੪੨੩॥ ਨਚੇ ਪੱਖਰਾਲੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲ ਆਲੇ ॥ ਹਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥੪੨੪॥ ਨਚੇ ਪਾਰਬਤੀਸੰ ॥ ਮੰਡ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਈਸੰ ॥ ਦਸੰ ਦਿਉਸ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥੪੨੫॥ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਤਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪਗੰ ਦ੍ਵੈਕੁ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਫਿਰ੍ਯੋ ਫੇਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸਾਂਪ ਜੈਸੇ ॥੪੨੬॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਮੰਡ੍ਯੋ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੰਡ੍ਯੋ ॥ ਤਜੇ ਵੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤੰ ਆਇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੪੨੭॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਦੇਖੈਂ ॥ ਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਲੇਖੈਂ ॥ ਧਨੰ ਧਨੰ ਜੰਪੈਂ ॥ ਲਖੈਂ ਭੀਰ ਕੰਪੈਂ ॥੪੨੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸੂਰਮਾ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਅਰੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਸੁ ਦੇਵ ਨਾਰਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਅੱਛਰਾਂ ਅਲੱਛ ਸੂਰਣੋਂ

ਬਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਸੁਧੀਨ ਪਾਨ ਕੈ ਧਰੈਂ ॥੪੨੯॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਅੱਧ ਹ੍ਵੈਂ ਬਿਰੁੱਧ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧ ਸਾਂਗ ਤੀਛਣੰ ਕਿ ਤਾਕਿ ਸੱਤ੍ਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਗਿਰੈਂ ਅਰੂਝ ਲੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਅਬੂਝ ਓਰ ਧਾਵਹੀਂ ਬਨਾਇ ਸੈਨ ਏਕਠੀ ॥੪੩੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੋਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥੪੩੧॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਿੱਗੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦੂਨੀ ॥੪੩੨॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੱਸੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੁੱਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥੪੩੩॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ਭਾਗੜਦੰ ਭੇਰੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਫਾਗੜਦੰ ਫੇਰੀ ॥੪੩੪॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੰਪੈਂ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈਂ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛਿਪ੍ਰੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਿੱਤੰ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਜੇ ॥੪੩੫॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰਜੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜਾ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਕੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥੪੩੬॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਣੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਹੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਹੇ ॥੪੩੭॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਰਖੇ ਫਾਗੜਦੰ ਫੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਿਟਜੋ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰਜੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥੪੩੮॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈਂ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਨੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੰ ਆਗੜਦੰ ਆਨੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਿੱਧੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕਿੱਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਨਾਏ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿੱਤੰ ॥੪੩੯॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਵੈਂ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿੱਤੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਵੈਂ ਬਾਗੜਦੰ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੋਹੀ ਜਾਗੜਦੰ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈਂ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਤ੍ਰਾ ॥੪੪੦॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਮਾਰਜੋ ਨਿਦਾਨ ॥ ਢੋਲੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬੱਜੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਭਾਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਨਿਰਾਸ ॥੪੪੧॥ ਬਰਖੰਤ ਦੇਵ ਪੁਹਪਾਣ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਹੋਵੰਤ ਜਗਤ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਇਸਟ ॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਵੀ ਕਰਾਲ ॥ ਹੋਵੰਤ ਸਿੱਧ ਕਾਰਜ ਸੁਢਾਲ ॥੪੪੨॥

ਪਾਵੰਤ ਦਾਨ ਜਾਚਕ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਖੰਤ ਕਿੱਤ ਜਹ ਤਹ ਬਿਅੰਤ ॥ ਜਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਜੱਗਿ ਆਦਿ ਦਾਨ ॥ ਹੋਵੰਤ ਹੋਮ ਬੇਦਨ ਬਿਧਾਨ ॥੪੪੩॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਬੀ ਦੁਰੰਤ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ਜਹ ਤਹ ਮਹੰਤ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਯੋ ਸੁ ਧਰਮ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥੪੪੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਬਧਹ ਬਿਜਯ ਭਏਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸੰਭਰ ਜੁੱਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਚਲੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ॥ ਕਰੈਂ ਕਾਲ ਅਰਚਾ ॥੪੪੫॥ ਜਿਤਯੋ ਦੇਸ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਸੇ ॥ ਬੁਲ੍ਯੋ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਰੇ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੪੪੬॥ ਦਈ ਜੀਤ ਬੰਬੰ ॥ ਗਡਯੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ॥ ਚਮੂੰ ਚਉਪ ਚਾਲੀ ॥ ਥਿਰਾ ਸਰਬ ਹਾਲੀ ॥੪੪੭॥ ਉਠੀ ਕੰਪ ਐਸੇ ॥ ਨਦੰ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਸੂਰੰ ॥ ਰਹਯੋ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ॥੪੪੮॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਅਣੀ ਜੋੜ ਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਚੌਂਪ ਐਸੇ ॥ ਬ੍ਰਿਤੰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥੪੪੯॥ ਸੁਭੇ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਥੈ ਕੌਣ ਬੈਣੰ ॥ ਚਲੀ ਸਾਜ ਸਾਜਾ ॥ ਬਜੈ ਜੀਤਿ ਬਾਜਾ ॥੪੫੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਣੇ ਗੱਖਰੀ ਪੱਖਰੀ ਖੱਗ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣੇ ਪੱਖਰੀ ਭੱਖਰੀ ਔ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਗਜਸਤਾਨ ਗਾਜੀ ਰਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਹਣੇ ਸੂਰ ਬੰਕੇ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥੪੫੧॥ ਹਣੇ ਕਾਬਲੀ ਬਾਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕੰਧਾਰੀ ਹਰੇਵੀ ਇਰਾਕੀ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ਰਜੀਲੇ ॥ ਭਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਭਏ ਬੰਦ ਢੀਲੇ ॥੪੫੨॥ ਤਜੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਨਾਰਿ ਭੇਸੰ ॥ ਲਜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਦੇਸੰ ॥ ਗਜੀ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਾਜ ਹੀਣੰ ॥ ਤਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਭਏ ਅੰਗ ਛੀਣੰ ॥੪੫੩॥ਭਜੇ ਹਾਬਸੀ ਹਾਲਬੀ ਕੋਕਬੰਦ੍ਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਰਬਰੀ ਅਰਮਨੀ ਛਾਡ ਤੰਦ੍ਰੀ ॥ ਖੁਲ੍ਯੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗਾਜੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੈਣ ਮੱਧੰ ਨਚਯੋ ਜਾਇ ਤਾਜੀ ॥੪੫੪॥ ਲਖਯੋ ਜੁੱਧ ਜੰਗੀ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਕਰਤਾ ॥ ਛੁਭਯੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਰਣੰ ਛੱਤ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਰਦਗਾਮੀ ਦਲੰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ਜਯੰ ਜੁੱਧ ਹੇਤਾ ॥੪੫੫॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਾਣ ਛੱਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਟੱਟਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੀ ਨ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥ ਗਿਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਥੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਰਣੰ ਮੁੱਖ ਜੁੱਥੰ

॥੪੫੬॥ ਕਰੈਂ ਕੇਲ ਕੰਕੀ ਕਿਲੱਕੈਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਜੈ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਹਸੈਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਤੁਟੈਂ ਤੱਥਿ ਤਾਲੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗਉਰਿ ਦਉਰੀ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥੪੫੭॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਕਰੈਂ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਸੁੱਧੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੫੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਦਿਵੰ ਦੇਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨ ਲੇਖੈਂ ॥੪੫੯॥ ਅਸਤਾ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਿਖੈ ਬਿਚਰਜੋ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਿਖੈ ਨ ਡਰਜੋ ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਰਣ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ॥੪੬੦॥ ਕਰਿ ਹਾਕ ਹਥਜਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਭਿਰੇ ॥ ਰਣ ਜੂਝ ਮਰੇ ਫਿਰ ਤੇ ਨ ਫਿਰੇ ॥੪੬੧॥ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਬੈਰਿਨਿ ਕੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਫਟਾ ॥ ਰੁਪ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਫਿਰ ਆਨਿ ਜੁਟਾ ॥੪੬੨॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰੇ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ॥ ਤਪ ਕੈ ਜਿਮਿ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਇਕਠੀ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਰੁਪ ਸੈਣ ਜੁਟੀ ॥੪੬੩॥ ਤਰਵਾਰ ਅਪਾਰ ਹਜਾਰ ਲਸੈਂ ॥ ਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਗ ਡਸੈਂ ॥ ਰਤਿ ਡੂਬ ਸਮੈ ਰਣ ਐਸ ਹਸੈਂ ॥ ਜਨੁ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜ੍ਵਾਲ ਕਰਾਲ ਕਸੈਂ ॥੪੬੪॥ ਬਿਧੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਐਸ ਕੈ ॥ ਜਲੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸ ਕੈ ॥ ਹਸੰਤ ਜੇਮਿ ਕਾਮਣੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਜਾਣੁ ਦਾਮਣੰ ॥੪੬੫॥ ਬਹੰਤ ਦਾਇ ਘਾਇਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ ਚਾਇਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਇਉਂ ॥ ਬਨੇਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ਜਾਲ ਜਿਉਂ ॥੪੬੬॥ ਹਸੰਤ ਖੇਤ ਖੱਪਰੀ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੀ ॥ ਖਿਮੰਤਿ ਜੇਮਿ ਦਾਮਣੀ ॥ ਨਚੰਤ ਹੇਰਿ ਕਾਮਣੀ ॥੪੬੭॥ ਹਹੰਕ ਭੈਰਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਕਹੰਕ ਸਾਧ ਸਿੱਧਰੀ ॥ ਛਲੰਕ ਛਿੱਛ ਇੱਛਣੀ ॥ ਬਹੰਤ ਤੇਗ ਤਿੱਛਣੀ ॥੪੬੮॥ ਗਣੰਤ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸਿੱਪ ਸੋਂ ਭਰੀ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪਣੀ ॥ ਜਪੰਤ ਜਾਪ ਜਾਪਣੀ ॥੪੬੯॥ ਪੁਅੰਤ ਸੀਸ ਈਸਣੀ ॥ ਹਸੰਤ ਹਾਰ ਸੀਸਣੀ ॥ ਕਰੰਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਿੱਸਨੰ ॥ ਅਗੰਮ ਗੰਮ ਭਜੋ ਰਣੰ ॥੪੭੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ ਕਰਜੋ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਮੰ ਜਾਣ ਭੋਰੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਜੋ ਕਲੱਕੀ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ਧਸਜੋ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੭੧॥ ਜਯੰ ਸਬਦ ਉਠੇ ਰਹੇ ਲੋਗ ਭੂਰੰ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਛੁਹੀ ਜਾਇ ਸੂਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸ੍ਵਰਨ ਪੰਖੰ

ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰੰ ॥ ਅੰਧਾ ਧੁੰਧ ਮੱਚੀ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭੨॥ ਹਣੇ ਜੋਰ ਜੰਗੰ ਭਜਜੇ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਿਣੰ ਦੰਤ ਥਾਂਭੈ ਬਕੈ ਦੀਨ ਬੈਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੈ ਅਕੋਰੰ ਨਿਹੋਰੰਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭਜੇ ਗਰਬ ਗਰਬੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ॥੪੭੩॥ ਕਟੇ ਕਾਸਮੀਰੀ ਹਠੇ ਕਸਟਵਾਰੀ ॥ ਕੁਪੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਲੀ ਬੰਗਸੀ ਗੋਰਬੰਦ੍ਰੀ ਗ੍ਰਦੇਜੀ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜ ਮਾਜਿੰਦ੍ਰਾਨੀ ਮਜੇਜੀ ॥੪੭੪॥ ਹਣੇ ਰੂਸਿ ਤੂਸੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਹਠੇ ਪਾਰਸੀ ਯਦ ਸੁ ਖੂਬਾਂ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਬੁਰੇ ਬਾਗਦਾਦੀ ਸਿਪਾਹਾ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕੁਲੀ ਕਾਲਮਾਛੀ ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੪੭੫॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਗੋਲੰ ਉਠੇ ਅੱਗ ਨਾਲੰ ॥ ਘੁਰੇ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ਘਟਾ ਜੇਮਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਬਰੈਂ ਬੀਨ ਬਾਲੰ ॥੪੭੬॥ ਗਿਰੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਭ੍ਰਮੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ॥ ਗਜੀ ਗਾਜ ਬਾਜੀ ਗਿਰੈਂ ਬੀਰ ਝੁੰਡੰ ॥ ਇਕੰ ਹਾਕ ਹੰਕੈਤਿ ਧਰਕੈਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਭਈ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥੪੭੭॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਅਰੇ ਜੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ॥ ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੁ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੰਗੰ ॥ ਰਸੇ ਰੀਝਿ ਰੰਗੰ ॥੪੭੮॥ ਦਇਓ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਕਥੇ ਕੱਬਿ ਕੇਤੋ ॥ ਰਿਝੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਬੰਬ ਬਾਜਾ ॥੪੭੯॥ ਖੁਰਾਸਾਨ ਜੀਤਾ ॥ ਸਭੋਂ ਸੰਗ ਲੀਤਾ ॥ ਦਯੋ ਆਪ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਲੇ ਅਉਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੪੮੦॥ ਚਲਯੋ ਦੈ ਨਗਾਰਾ ॥ ਮਿਲਯੋ ਸੈਨ ਭਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ਭੜੰਗੰ ॥੪੮੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਭੂਅ ਕੰਪਤ ਜੰਪਤ ਸੇਸ ਫਣੰ ॥ ਘਹਰੰਤ ਸੁ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਰਣੰ ॥ ਸਰ ਤੱਜਤ ਗੱਜਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਧੰ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਜੁਝਾਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੪੮੨॥ ਬ੍ਰਿਣ ਝੱਲਤ ਘੱਲਤ ਘਾਇ ਘਣੰ ॥ ਕੜ ਕੁੱਟ ਸੁਪੱਖਰ ਬਖਤਰਣੰ ॥ ਗਣਿ ਗਿੱਧ ਸੁ ਬ੍ਰਿਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕਾਰਤਿ ਡਾਕਣਿ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥੪੮੩॥ ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰ ਫਿਰੀ ਗਗਣੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਬਾਹਿ ਲਗੀ ਸਰਣੰ ॥ ਮੁਖ ਭਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਰੀ ॥ ਗਣ ਪੂਰ ਸੁ ਖੱਪਰ ਹੂਰ ਫਿਰੀ ॥੪੮੪॥ ਭਟ ਪੇਖਤ ਪੋਅਤ ਹਾਰ ਹਰੀ ॥ ਹਹਰਾਵਤ ਹਾਸ ਫਿਰੀ ਖਪਰੀ ॥ ਦਲ ਗਾਹਤ ਬਾਹਤ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਣੰ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਰਣੰ ॥੪੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤ ਸਰਬ ਪੱਛਮ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨ ਕੀਨ ਪਿਆਨ ॥ ਜਿਮ ਜਿਮ ਜੁੱਧ ਤਹਾ ਪਰਾ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਰੋਂ ਬਖਾਨ ॥੪੮੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਜੰਪਤ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜਯੰ ॥ ਕਲ ਕੰਪਤਿ ਭੀਰੁ ਅਭੀਰੁ ਭਯੰ ॥ ਹੜ ਹੱਸਤ ਹੱਸਤ ਹਾਸ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥ ਡਗਡੋਲ ਸਸੰਕਤ ਸੇਸ ਥਿਰਾ ॥੪੮੭॥

ਦਿਵ ਦੇਖਤ ਲੇਖਤ ਧੰਨ ਧਨੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਿਯ ਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣ ਬਰਖਤ ਪਰਖਤ ਬੀਰ ਰਣੰ ॥ ਹਯ ਘੱਲਤ ਝੱਲਤ ਜੋਧ ਜੁਧੰ ॥੪੮੮॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਨਿ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹੀ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਭਾਨ ਮੜੀ ॥ ਗਣ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰਤ ਧੂਰਿ ਰਣੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਣੰ ॥੪੮੯॥ ਰਣ ਭਰਮਤ ਕ੍ਰੂਰ ਕਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਅਵਿਲੋਕਤ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਸਭਾ ॥ ਗਣ ਹੂਰਨ ਬਜਾਹਤ ਪੂਰ ਰਣੰ ॥ ਰਥ ਥੰਭਤ ਭਾਨੁ ਬਿਲੋਕ ਭਟੰ ॥੪੯੦॥ ਢਢਿ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਨਾਇ ਸੁਰੰ ॥ ਸੁਰ ਸੰਖ ਨਫੀਰਿਯ ਭੇਰ ਭਕੰ ॥ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿੱਤਤਿ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਗਣੰ ॥੪੯੧॥ ਦਿਸ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਕੁਪ ਕੀਨ ਪਯਾਨ ਸੁ ਦੱਛਣਣੰ ॥ ਅਰਿ ਭੱਜਿਯ ਤੱਜਿਯ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗਣ ਗੱਜਤ ਕੇਤਿਕ ਏਸੁ ਰਣੰ ॥੪੯੨॥ ਨ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿੱਤਤਿ ਭੂਤ ਬਿਤਾਲ ਬਲੀ ॥ ਗਜ ਗੱਜਤ ਬੱਜਤ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੀ ॥ ਅਸਿ ਲੱਸਤ ਰੱਸਤ ਤੇਗ ਜਗੀ ॥੪੯੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨੀ ਆਨਿ ਬਾਜੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੀਜਾਪੁਰੀ ਗੋਲ ਕੁੰਡੀ ॥ ਗਿਰੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੀ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੀ ॥੪੯੪॥ ਸਭੈ ਸੇਤ ਬੰਧੀ ਸੁਧੀ ਬੰਦ੍ਰ ਬਾਸੀ ॥ ਮੰਡੇ ਮੱਛ ਬੰਦ੍ਰੀ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਰਾਸੀ ॥ ਦ੍ਰਹੀ ਦ੍ਰਾਵੜੇ ਤੇਜਤਾਤੇ ਤਿਲੰਗੀ ॥ ਹਤੇ ਸੂਰਤੀ ਜੰਗ ਭੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ ॥੪੯੫॥ ਚਪੇ ਚਾਂਦ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਚਾਂਦ ਬਾਸੀ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਬੈਦ੍ਰਭਿਸੰ ਰੋਸ ਰਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਦੱਛਨੀ ਸੰਗ ਲਿੱਨੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਾਚਿਯੰ ਕੋਪ ਕੀਨੋ ਸਵਾਰੰ ॥੪੯੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਦੱਛਨ ਜਯ ਬਿਜਯ ਸਮਾਪਤਮ ਧਿਆਇ ਦੂਜਾ ॥੨॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਪੱਛਮਹਿ ਜੀਤ ਦੱਛਨ ਉਜਾਰ ॥ ਕੁਪਜੋ ਕਛੁਕ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ॥ ਕੀਨੋ ਪਯਾਨ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਣ॥ ਬੱਜਿਯ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਨਿਸਾਣ ॥੪੯੭॥ ਮਾਗਧ ਮਹੀਪ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨ॥ ਬੰਗੀ ਕੁਲਿੰਗ ਅੰਗੀ ਅਜੀਤ ॥ ਮੋਰੰਗ ਗੋਰ ਨੈਪਾਲ ਅਭੀਤ ॥੪੯੮॥ ਛੱਜਾਦਿ ਕਰਣ ਇੱਕਾਦਿ ਪਾਵ॥ ਮਾਰੇ ਮਹੀਪ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਾਵ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜੋਧਾ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲਿੱਨੋ ਛਿਨਾਇ ਪੂਰਬ ਧਰੰਤ ॥੪੯੯॥ ਦਿੱਨੋ ਨਿਕਾਰ ਰਾਛਸ ਦੂਬੁੱਧਿ ॥ ਕਿੱਨੋ ਪਯਾਨ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਥਾਨ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ

ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਨ॥੫੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕਲਕੀਵਤਾਰੇ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਬਿਜਯ ਨਾਮ ਸਮਾਪਤ ਧਜਾਯ ਤੀਜਾ ॥੩॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੂਰਬ ਪੱਟਨ ਉਪੱਟ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕੱਟੇ ਅਕੱਟ ॥ ਫੱਟੇ ਅਫੱਟ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਨ ਮਚਿਓ ਘਮੰਡ ॥੫੦੧॥ ਜੋਰੇ ਸੁਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੋ ਤਜੇ ਬਾਣ ਗੱਜਤ ਲੁਝਾਰ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਭਹਰੰਤ ਭਾਇ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ਡਿੱਗੇ ਅਘਾਇ ॥੫੦੨॥ ਸਾਜੰਤ ਸਾਜ ਬਾਜਤ ਤੁਫੰਗ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬਿਤਾਲ ਕਹਕੰਤ ਕਾਲ ॥ ਡਮਕੰਤ ਡਉਰੁ ਮੁਕਤੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੦੩॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਤਜਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਕ੍ਰੀੜੰਤ ਈਸ ਪੋਅੰਤ ਕਪਾਲ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਬੀਰ ਛਕਿ ਬਰਤ ਬਾਲ ॥੫੦੪॥ ਧਾਵੰਤ ਬੀਰ ਬਾਹੰਤ ਘਾਵ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਗਾਵੰਤ ਚਾਵ ॥ ਡਮਕੰਤ ਡਉਰੁ ਨਾਚੰਤ ਈਸ ॥ ਰੀਝਤਿ ਹਿਮਦ੍ਰਿ ਪੋਅੰਤ ਸੀਸ ॥੫੦੫॥ ਗੰਧ੍ਰੱਬ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ॥ ਕਥੰਤ ਕਾਬਿ ਸੋਭੰਤ ਸਿੱਧ ॥ ਗਾਵਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥ ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਮਨ ਡੁਲੰਤ ॥੫੦੬॥ ਗੁੰਜਤ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਹੈਵਰ ਅਸੰਖ ॥ ਬੁੱਲਤ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੂ ਬਜੰਤ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਪੂਰਤ ਦਿਸਾਣ ॥ ਡੁੱਲਤ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ਮਹਿਧਰ ਮਹਾਣ ॥੫੦੭॥ ਖੁੱਲੰਤ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਖਤੰਗ ॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ਜੁੱਟੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਭਿੱਦੰਤ ਮਰਮ ਜੁੱਝਤ ਸੁਬਾਹ ॥ ਘੁੱਮੰਤ ਗੈਣ ਅੱਛ੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥੫੦੮॥ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ॥ ਹਰਖੰਤ ਹੂਰ ਪਰਖੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਡਉਰੂ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਕਪਾਲ ॥੫੦੯॥ ਹਰੜੰਤ ਹੱਥ ਖਰੜੰਤ ਖੋਲ ॥ ਟਿਰੜੰਤ ਟੀਕ ਝਿਰੜੰਤ ਝੋਲ ॥ ਦਰੜੰਤ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਹਰੜੰਤ ਹਾਸ ਹੱਸਤ ਮਹੰਤ ॥੫੧੦॥ ਉਤਭੁਜ ਛੰਦ ॥ ਹਹਾਸੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਸੁਬਾਸੰ ਛਤਾਲੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਅਨਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥੫੧੧॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਖ ਤਾਰੇ ॥ ਸਰੱਨੀ ਉਧਾਰੇ ॥ ਅਘੀ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੫੧੨॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਵਾਲਾ ॥ ਸਰੂਪੰ ਕਰਾਲਾ ॥੫੧੩॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮਾਣੰ ॥ ਦਯੰ ਦੀਹ ਦਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਮਉਜ ਮਾਨੰ ॥੫੧੪॥ ਅਜੰਨ ਛੰਦ ॥ ਅਜੀਤੇ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ॥ ਅਭੀਰੀ ਭਾਜੇ ਭੀਰੁ ਹ੍ਵੈ ॥ ਸਿਧਾਰੇ ਚੀਨ ਰਾਜ ਪੈ ॥ ਸਥੋਈ ਸਰਬ ਸਾਥ ਕੈ ॥੫੧੫॥ ਤਮੰਕੇ ਰਾਜ

ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਰਜੀਲੇ ਰੋਹਵਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਾਟੀਲੇ ਕਾਮਰੂਪ ਕੇ ॥ ਕੰਬੋਜ ਕਾਸਿਕਾਰਿ ਕੇ ॥੫੧੬॥ ਢਮੰਕੇ ਢੋਲ ਢਾਲੁ ਕੇ ॥ ਡਮੰਕੇ ਡੰਕ ਵਾਰੁ ਕੇ ॥ ਘਮੰਕੇ ਨੇਜ ਬਾਜ ਦੇ ॥ ਤਮੰਕੇ ਤੀਰ ਤਾਜ ਦੇ ॥੫੧੭॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਤੋਰੇ ਅਤੋਰ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ਭੰਨੇ ਅਭੰਨ ਭੱਜੇ ਅਭੱਜਿ ॥ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ਮਾਵਾਸ ਤੱਜਿ ॥੫੧੮॥ ਸੰਕੜੇ ਸੂਰ ਭੰਭਰੇ ਭੀਰੁ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਜੋਧ ਰੀਝੰਤਿ ਹੂਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਸੀਸ ਕੇਸਰ ਕਟੋਰਿ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦ ਗੁਲਾਬ ਕਰਪੂਰ ਘੋਰਿ ॥੫੧੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੀਤ ਤੀਨੰ ਦਿਸਾਣ ॥ ਬੱਜਜੋ ਸਕੋਪ ਉੱਤਰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਸੁ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਦੇਸ ॥ ਸਾਮੰਤ ਸੁੱਧ ਰਾਵਲੀ ਭੇਖ ॥੫੨੦॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਸਾਵੰਤ ਦੇਖ ਅਛ੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥ ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਅੱਦੇਵ ਸਰਬ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ਤਜ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੫੨੧॥ ਸਜਿਓ ਸੁ ਸੈਣ ਸੁਣਿ ਚੀਨ ਰਾਜ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਮਾਜ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਜੱਵਾਲ ਜੁੱਧ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਭਰਿ ਲੋਹ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੫੨੨॥ ਖੁੱਲੇ ਖੱਤੰਗ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰਿਹਾਣ ॥ ਉੱਝਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਮਹਾਣ ॥ ਧੁੱਕੰਤ ਧੁੰਧ ਘੁੱਮੰਤ ਘਾਇ ॥ ਚਿਕੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਵਡੀ ਸੁ ਚਾਇ ॥੫੨੩॥ ਹੱਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਭਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਿਸਾਲ ॥ ਲਾਗੰਤ ਬਾਣ ਭਾਖੰਤ ਮਾਸ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਹੁਇ ਹੁਇ ਉਦਾਸ ॥੫੨੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਚੀਨ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥੫੨੫॥ ਜੁਟੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਤੁਟੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੰਗ ਜੰਗੰ ॥੫੨੬॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਮਿਲੈਂ ਸੈਣ ਈਸੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੫੨੭॥ ਮੰਡੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੫੨੮॥ ਹਸੈਂ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥ ਤਜੈਂ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਗ੍ਰਸੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥੫੨੯॥ ਗਿਰੇ ਘੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਧੂਮੀ ॥ ਸੁਭੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੫੩੦॥ ਮਿਲਜੋ ਚੀਨ ਰਾਜਾ ॥ ਭਏ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲਜੋ ਅੱਗ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੫੩੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭਿ ਰਣ ॥ ਸੁਭੇ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖ ਰੀਝਈ ਅਪੱਛਰ ਗਣ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜਕੇ ਗੰਧਰਬ ਜੱਛ ਬਰ ॥ ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰ ਨਰ ਬਰ ॥ ਖੰਕੜਿਯ ਕਾਲ ਕ੍ਰੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤਿ ਕਰਿਯ ॥ ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ ਚੰਡੀ ਮਹਾਂ ਜਯ ਜਯ

ਜਯ ਸਬਦੋਚਰਿਯ ॥੫੩੨॥ ਭਿੜਿਯ ਭੇੜ ਲੜਖੜਿਯ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜੀ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਡੁਲਿਯ ਇੰਦ੍ਰ ਤੜਫੜ ਫਨਿੰਦ ਸੰਕੁੜਿਯ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਚਕਿਓ ਗਇੰਦ ਧਧਕਯ ਚੰਦ ਭੈ ਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਡੁੱਲਗ ਸੁਮੇਰ ਡੱਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਭ ਸੁੱਕਗ ਸਾਇਰ ॥ ਤੈ ਤਜਗ ਧਿਆਨ ਤਬ ਧੂਰ ਜਟੀ ਸਹਿ ਨ ਭਾਰ ਸੱਕਗ ਥਿਰਾ ॥ ਉੱਛਲਗ ਨੀਰ ਪੱਛੁਲਗ ਪਵਨ ਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥੫੩੩॥ ਚੱਲਗ ਬਾਣੁ ਰੁੱਕਗ ਦਿਸਾਣ ਪੱਬਜ ਪਿਸਾਨ ਹੁਅ ॥ ਡਗਗ ਬਿੰਦ ਉਛੱਲਗ ਸਿੰਧ ਕੰਪਕ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਧ੍ਰੁਅ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ ਭੱਜਗ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤੱਜਗ ॥ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੂਰ ਕਲਿਕੀਵਤਾਰ ਕ੍ਰੱਧਤ ਰਣ ਗੱਜਗ ॥ ਉਛਰੰਤ ਧੂਰਿ ਬਾਜਨ ਖੁਰਿਯ ਸਭ ਅਕਾਸ ਮਗ ਛਾਇ ਲਿਯ ॥ ਜਣੁ ਰਚਿਯ ਲੋਕ ਕਰ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟ ਕਾਸ ਖਟ ਧਰਣ ਕਿਯ ॥੫੩੪॥ ਚਕਿਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਨਿ ॥ ਧਰਤ ਮੱਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡ ਰਣ ਭੱਜਗ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿੱਧ ਉਧਹੂ ਲੇ ਉਡਿਯ ॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਖੰਕਾਲ ਲੁੱਥ ਹੱਥੋ ਨਹੀ ਛੁਟਿਯ ॥ ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤ ਰਾਗ ਪਖਰ ਤੁਰਿਯ ॥ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿੱਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖ ਸੂਰ ਹੂਰੈਂ ਫਿਰਿਯ ॥੫੩੫॥ ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੈਠੇ ਸੁਭਟ ਹਥਜਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥੫੩੬॥ ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਬਜੇ ਜੁਝਾਊ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਛਿਨਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥੫੩੭॥ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਉਤਰ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਹ ਲੌ ਗਨੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਡੰਕ ਜੀਤ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥੫੩੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਨਾਦ ਬਿਜੈ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਜਹ ਤਹ ਛਾਡਿ ਦੇਸ ਭਜ ਚਲੇ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਦੀਹ ਦਨੁਜ ਦਲ ਮਲੇ ॥੫੩੯॥ ਕੀਨੇ ਜੱਗ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭੇਟ ਲੇ ਆਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਅਸੰਤ ਖਪਾਏ ॥੫੪੦॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਪਾਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤ ਘਰ ਆਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਵਨਿ ਲਾਗ ਬਧਾਏ ॥੫੪੧॥ ਤਬ ਲੌ ਕਲਿ ਜੁਗਾਂਤ ਨਿਯਰਾਯੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਭੇਦ ਸਭਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਕੀ ਬਾਤ ਤਬੈ ਪਹਚਾਨੀ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੀ ਆਗਮਤਾ ਜਾਨੀ ॥੫੪੨॥ ਅਨਹਦ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਭਾਯੋ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਗਾਯੋ ॥੫੪੩॥ ਸਭ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੫੪੪॥ ਸਭ ਜਗ ਦੇਖਾ ॥ ਅਨ ਅਨ ਭੇਖਾ ॥ ਸੁ ਛਬਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਸਹਿਤ ਭਿਖੇਖਾ ॥੫੪੫॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੇ ॥ ਫੁਲ ਗੁਲ ਸੋਹੇ ॥ ਸਮ ਛਬਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਬਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥੫੪੬॥ ਤਿਲੋਕੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਦਿ ਕਲਜੁਗ ਅੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਆਨੰਦ ਸੰਤ ਮਹੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਾਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲੀ ॥ ਨਾਚਤ ਸਿਵਜੀ ਹਸਤ ਜਵਾਲੀ ॥੫੪੭॥ ਬਾਜਤ ਡਉਰੂ ਰਾਜਤ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜੰ ਸੀਝਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਲਕੀ ਜੁੱਧਨ ਜੀਤਾ ॥੫੪੮॥ ਮੋਹਨ ਛੰਦ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲੀ ਸੰਗ ਕੈ ਲਿਯੋ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤਿਤੇ ਅਤਿ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸਭੈ ਦਿਯੋ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹੁਐ ਗਿਰਿਰਾਜ ਸੇ ਭਟ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ਜਸੁ ਸੰਗ ਲੈ ॥੫੪੯॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਹੋਮ ਜੱਗਿ ਘਨੇ ਕਰੇ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ਭਿੱਛਕ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਭੈ ਹਰੇ ॥ ਕੁਰਰਾਜ ਜਿਉ ਦਿਜਰਾਜ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਰਦ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਸੰਭਰ ਕੋ ਚਲ੍ਯੋ ਜਗ ਜਿੱਤ ਕਿੱਤ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ॥੫੫੦॥ ਜਗ ਜੀਤ ਬੇਦ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ਜਗ ਸੁਅਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤਾਰੀਐਂ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਮਾਨਵ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜ ਭੇਜ ਹਕਾਰੀਐਂ ॥ ਧਰ ਦਾੜ੍ਹ ਜਿਉ ਰਣ ਗਾੜ੍ਹ ਹੁਇ ਤਿਰਲੋਕ ਜੀਤ ਸਭੈ ਲਿਯੇ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਭੇਜ ਤਹਾਂ ਦਿਯੇ ॥੫੫੧॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ ਕੈ ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੋ ਦਿਯੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਅਦਰਬ ਦਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥ ਰਣ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਐਂ ॥ ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਐਂ ॥੫੫੨॥ ਮਥਾਨ ਛੰਦ ॥ ਛਾਜੈ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ॥ ਭਾਨੰ ਮਨੋਦੋਤਿ ॥ ਜਗਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਨ ॥ ਮਿਲਿ ਬੰਦਨਾ ਕੀਨ ॥੫੫੩॥ ਰਾਜੇ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ॥ ਲਾਜੈਂ ਸਭੈ ਭੂਪ ॥ ਜਗ ਆਨ ਜਾਨੀਸ ॥ ਮਿਲ ਭੇਟ ਲੈ ਦੀਸ ॥੫੫੪॥ ਸੋਭ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਮਧੁ ਬੈਨ ॥ ਰਸ ਰੰਗ ਭਰੇ ਨੈਨ ॥੫੫੫॥ ਸੋਹਤ ਅਨੂਪ ਪਾਛ

॥ ਕਾਛੇ ਮਨੋ ਕਾਛ ॥ ਰੀਝੈਂ ਸੁਰੀ ਦੇਖ ॥ ਰਾਵੱਲੜੇ ਭੇਖ ॥੫੫੬॥ ਦੇਖੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ॥ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ ॥ ਰੀਝੈਂ ਸੁਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਦੇਖੈਂ ਧਰੇ ਪਿਆਰ ॥੫੫੭॥ ਰੰਗੇ ਮਹਾ ਰੰਗ ॥ ਲਾਜੈ ਲਖਿ ਅਨੰਗ ॥ ਚਿੱਤੰ ਚਿਰੈ ਸਤ੍ਰ ॥ ਲੱਗੈ ਜਨੋ ਅਤ੍ਰ ॥੫੫੮॥ ਸੋਭੈ ਮਹਾ ਸੋਭ ॥ ਅੱਛ੍ਰੀ ਰਹੈਂ ਲੋਭ ॥ ਆਂਜੇ ਇਸੇ ਨੈਨ ॥ ਜਾਗੇ ਮਨੋ ਰੈਨਿ ॥੫੫੯॥ ਰੂਪੰ ਭਰੇ ਰਾਗ ॥ ਸੋਭੰ ਸੋ ਸੁਹਾਗ ॥ ਕਾਛੇ ਨਟੰ ਰਾਜ ॥ ਨਾਚੈਂ ਮਨੋ ਬਾਜ ॥੫੬੦॥ ਆਂਜੇ ਮਨੋ ਬਾਨ ॥ ਕੈਧੌਂ ਧਰੇ ਸਾਨ ॥ ਜਾਨੇ ਲਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਹੈਂ ਕਾਹਿ ॥੫੬੧॥ ਸੁਖਦਾ ਬ੍ਰਿਦ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਕਾਛੈ ਕਾਛ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਭਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਅਨੁਰਾਗ ਹੈਂ ॥੫੬੨॥ ਕਿ ਛੋਭੈ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰ ਵਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਂਜੇ ਬਾਨ ਬਾਨੀ ਸੇ ॥ ਕਿ ਕਾਛੀ ਕਾਛ ਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥੫੬੩॥ ਕਿ ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਬਾਨ ਸੇ ॥ ਕਿ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੇ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ ॥ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਸੇ ॥੫੬੪॥ ਕਿ ਨਾਗਨੀ ਕੇ ਏਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੇ ਨਰੇਸ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਛੈ ॥੫੬੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਮ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ॥ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਦਸ ਲਖ ਬਰਖ ॥੫੬੬॥ ਰਾਵਣ ਬਾਦ ਛੰਦ ॥ ਗਹੀ ਸਮਸੇਰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੰਗ ਜੇਰ ॥ ਦਏ ਮੱਤਿ ਫੇਰ ॥ ਨ ਲਾਗਿਯ ਬੇਰ ॥੫੬੭॥ ਦਯੋ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ॥ ਤਜੇ ਸਭ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਲਿਖੇ ਨਿਜ ਜੰਤ੍ਰ ॥ ਸੁ ਬੈਠ ਇਕੰਤ੍ਰ ॥੫੬੮॥ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਛੰਦ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਰੂਪ ਸੋਭੈ ॥ ਅਨਿਕ ਲੋਗ ਲੋਭੈ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਗਮ ਗਨਤ ਜਾਹਿ ॥੫੬੯॥ ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਰੂਪ ਵਾ ਕੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜੇ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜੇ ॥੫੭੦॥ ਬਿਸੇਖ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਹੁਤੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੰਜੁਤੇ ॥ ਅਮਿਤ ਅਰਿ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਜਗਤ ਜਸੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫੭੧॥ ਅਖੰਡ ਬਾਹੁ ਹੈ ਬਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਜੋਤਿ ਨਿਰਮਲੀ ॥ ਸੁ ਹੋਮ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਹਰੈਂ ॥੫੭੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਜਗ ਜੀਤਿਓ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ॥ ਦਿਯ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੩॥ ਬਿਨ ਮੋ ਨ ਦੂਸ੍ਰ ਔਰ ॥ ਅਸ ਮਾਨਜੋ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਆਪਨ ਜਪਾਯੋ ਨਾਮ ॥੫੭੪॥ ਜਗ ਐਸਿ ਰੀਤਿ ਚਲਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਸਭ ਲੋਗ

ਆਪਨ ਮਾਨ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ॥੫੭੫॥ ਨਹਿ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਪੰਤ ॥ ਨਹਿ ਦੇਵ ਜਾਪ ਭਣੰਤ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰਿਸਾਇ ॥ ਇਕ ਅਉਰ ਪੁਰਖ ਬਨਾਇ ॥੫੭੬॥ ਰੱਚਿਅਸੁ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ॥ ਰਿਸਵੰਤ ਹਾਠ ਹਮੀਰ ॥ ਤਿਹ ਤਉਨ ਕੋ ਬਧੁ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨਿ ਆਪ ਮੋ ਕਿਯ ਲੀਨ ॥੫੭੭॥ ਜਗ ਜੀਤ ਆਪਨ ਕੀਨ ॥ ਸਭ ਅੰਤ ਕਾਲ ਅਧੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੂਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਏ ਚੌਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥੫੭੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤੁਰ ਬੀਸਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੨੪॥

ਅਥ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਨਾਸ ॥ ਕਿਯਾ ਸੱਤਜੁਗ ਪਰਗਾਸ ॥ ਕਲਜੁੱਗ ਸਰਬ ਬਿਹਾਨ ॥ ਨਿਜ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨ ॥੧॥ ਮਹਿਦੀ ਭਰਯੋ ਤਬ ਗਰਬ ॥ ਜਗ ਜੀਤਯੋ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਸਿਰਿ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਗ ਜੇਰ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥੨॥ ਬਿਨ ਆਪ ਜਾਨਿ ਨ ਔਰ ॥ ਸਭ ਰੂਪ ਅਉ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨ ਆਨ ॥ ਤਿਸ ਲੀਨ ਕਾਲ ਨਿਦਾਨ ॥੩॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨ ਪਛਾਨ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮ ਬਿਤਾਨ ॥੪॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਜ ਨ ਔਰ ॥ ਜਲ ਬਾ ਥਲੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਸੱਤਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸੋ ਜੂਨਿ ਜੂਨਿ ਭ੍ਰਮਾਨ ॥੫॥ ਤਜਿ ਏਕ ਜਾਨਾ ਦੂਜ ॥ ਮਮ ਜਾਨ ਤਾਸ ਨ ਸੂਝ ॥ ਤਿਹ ਦੂਖ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਰਬ ਉਦਾਸ ॥੬॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਐਨ ਸੁ ਵਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਹੋਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਦਿਉਸ ਬਿਤੰਤ ॥੭॥ ਤਨ ਪਾਦ ਕੁਸਟ ਚਲੰਤ ॥ ਬਪੁ ਗਲਤ ਨਿੱਤ ਗਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਨਿੱਤ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰਨ ਸੋਗ ॥੮॥ ਨਿਤ ਨਾਸ ਤਿਹ ਪਰਵਾਰ ॥ ਨਹਿ ਅੰਤ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਸੋਗ ਗ੍ਰਸੰਤ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸ੍ਵਾਨ ਅੰਤਿ ਮਰੰਤ ॥੯॥ ਤਬ ਜਾਨ ਕਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ਇਕ ਕੀਟ ਦੀਨ ਉਪਾਇ ॥ ਤਿਸ ਕਾਨ ਪੈਠੋ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਧਸਿ ਕੀਟ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ॥ ਤਿਸ ਜੀਤਯੋ ਜਿਮ ਨੀਚ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇਇ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਿਓ ਵਾਹਿ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧਹ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਫਿਰ ਉਪਰਾਜ ॥ ਸਭ ਨਉਤਨੇ ਕਰਿ ਸਾਜ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ॥ ਉਠਿ ਧਰਮ ਲਾਗ ਨਰੇਸ ॥੧॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ॥ ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਤਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਾਪੋ ਸੋਇ ॥੨॥ ਜੇ ਜਾਪ ਹੈ ਕਲਿ ਨਾਮ ॥ ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕਾਮ ॥ ਤਿਸ ਦੂਖ ਭੂਖ ਨ ਪਜਾਸ ॥ ਨਿਤ ਹਰਖ ਕਹੂੰ ਨ ਉਦਾਸ ॥੩॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਜਾਪਿਆ ਤਿਹ ਜਾਪੁ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਈ ਆਪੁ ॥੪॥ ਜੇ ਤਾਸ ਨਾਮ ਜਪੰਤ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਾ ਕੋ ਸੱਤ੍ਰ ॥ ਦਿਸ ਜੀਤ ਹੈ ਗਹਿ ਅਤ੍ਰ ॥੫॥ ਤਿਹ ਭਰੇ ਧਨ ਸੋਂ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹਿੰ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਏਕ ਨਾਮ ਰਟੰਤ ॥ ਤੇ ਨ ਕਾਲ ਫਾਸਿ ਫਸੰਤ ॥੬॥ ਜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਅਨੇਕ ॥ ਤਿਨ ਮੋ ਰਹੇ ਰਮ ਏਕ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਜਗ ਜਾਨ ਲੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ॥੭॥ ਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥ ਹੈ ਏਕ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਸੋਇ ॥੮॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਪਾਨਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰ ॥

ਕਈ ਬੈਠ ਦੁਆਰ ਮਹੇਸ ॥ ਕਈ ਸੇਸ ਨਾਗ ਅਸੇਸ ॥੯॥ ਕਈ ਸੂਰ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਸਮ ਭੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥੧੦॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਨੇਕ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਆਰ ਬਿਸੇਖ ॥੧੧॥ ਕਈ ਸੁਕ੍ਰ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖ ॥ ਕਈ ਦੱਤ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੧੨॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ੍ਰੈ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਔਰ ਕੌਨੈ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਮਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤੇ ਜਾਨ ਹੈ ਅਨਭੇਵ ॥੧੩॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨ ॥ ਚਿਤ ਆਨ ਭਾਵ ਨ ਆਨ ॥ ਇਕ ਮਾਨਿਜੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਅੰਤਿ ਉਧਾਰ ॥੧੪॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਯੌ ਨ ਉਧਾਰ ॥ ਜਿਯ ਦੇਖ ਯਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਜਾਪ ਹੈ ਕੋਈ ਔਰ ॥ ਤਬ ਛੂਟ ਹੈ ਵਹ ਠੌਰ ॥੧੫॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ॥ ਸੋ ਮਾਨਿਯੈ ਸਮ ਰੂਪ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਤਾ ਕਰ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਜਾਨ ਦੂਸਰ ਧਾਮ ॥੧੬॥ ਜੋ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਨਾਇ ॥ ਫਿਰ ਲੇਤ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਹੈ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਸੋ ਭਜਨ ਏਕੰਕਾਰ ॥੧੭॥ ਜਿਹ ਰਾਚਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਔ ਨਵ ਖੰਡ ॥ ਤਿਹ ਕਿਉ ਨ ਜਾਪ ਜਪੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੧੮॥ ਜੜ੍ਹ ਜਾਪ ਤਾ ਕਰ ਜਾਪ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਥਾਪ ॥ ਤਿਸ ਜਾਪਿਯੈ ਨਿਤ ਨਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹਿੰ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧੯॥ ਗਨਿ ਚੁਓਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਬਹੁ ਕੈ ਕਹੇ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ਅਬ ਗਨੋ ਉਪ ਅਵਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਧਰੇ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨੦॥ ਜੇ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ॥ ਤੇ ਕਹੋਂ ਕਾਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੨੧॥ ਕਲਿ ਤਾਸ ਆਗਜਾ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਾਸ ਬਾਢਯੋ ਗਰਬ ॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੨੨॥ ਸਰ ਮੋਹਿ ਕਬਿ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਕ ਆਪ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥ ਕਛੁ ਕਾਲ ਕੀ ਭੁਅ ਬਕ੍ਰ ॥ ਛਿਤਿ ਡਾਰਿਯਾ ਜਿਮ ਸਕ੍ਰ ॥੨੩॥ ਜਬ ਗਿਰਯੋ ਭੂ ਤਰ ਆਨਿ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਜਾ ਫਿਰ ਸੇਵ ॥ ਜਿਯ ਜਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ॥੨੪॥ ਦਸ ਲੱਖ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਿਯ ਦੇਵ ਸੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਮ ਹੋਇ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ਅਸ ਦੇਹ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥ ਦੇਵੋ ਬਾਚ ॥ ਮਨ ਚਿੱਤ ਕੈ ਕਰ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥ ਜਗਨਾਥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਯੌਂ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਿਯ ਚਉਕ ਚਿੱਤ

ਬਿਚਾਰ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਹਰਿ ਸੇਵ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਾਖਜੋ ਦੇਵ ॥੨੭॥ ਪਰਿ ਪਾਇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਮੰਡ ਦੁਸਟ ਅਖੰਡ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ॥ ਹਨਿ ਜਾਸ ਡਾਰੇ ਭੂਮਿ ॥੨੮॥ ਤਿਸ ਜਾਪ ਹੋ ਜਬ ਜਾਪ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਾਲ ਜਪੰਨ ॥ ਹਠਿ ਤਿਆਗਿ ਆਵ ਸਰੰਨ ॥੨੯॥ ਜੇ ਜਾਤ ਤਾਸ ਸਰੰਨਿ ॥ ਤੇ ਹੈਂ ਧਰਾ ਮੈ ਧੰਨਿ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਉਨੈ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਸਭ ਹੋਤ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ॥੩੦॥ ਦਸ ਲੱਛ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰਹਜੋ ਠਾਢ ਏਕ ਪਗਾਨ ॥ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਨੀ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝਗੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥੩੧॥ ਜਬ ਭੇਦ ਦੇਵੀ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਸੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਜਬ ਸੇਵ ਕੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਤਬ ਰੀਝਗੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ ਭਯੋ ਸੁ ਐਸ ਉਚਾਰ ॥ ਹਉ ਆਹਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਮਮ ਗਰਬ ਕਹੂੰ ਨ ਛੋਰ ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜੇਰ ਮਰੋਰ ॥੩੩॥ ਤੈਂ ਗਰਬ ਕੀਨਸੁ ਕਾਹਿ ॥ ਨਹਿ ਮੋਹਿ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ॥ ਅਬ ਕਹੌਂ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥੩੪॥ ਧਰਿ ਸਪਤ ਭੂਮਿ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ਸੁਇ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੀਨ ॥ ਧਰਿ ਜਨਮ ਜਗਤ ਨਵੀਨ ॥੩੫॥ ਮੁਰ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਤੂਲ ॥ ਇਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਜਿਨਿ ਭੂਲਿ ॥ ਇਕ ਕਹੋਂ ਔਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥ ਇਕ ਬਿਸਨ ਮੋਹਿ ਧਿਆਨ ॥ ਬਹੁ ਸੇਵ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਨ ॥ ਤਿਨ ਮਾਂਗਿਆ ਬਰ ਐਸ ॥ ਮਮ ਦੀਨ ਤਾ ਕਹੁ ਤੈਸ ॥੩੭॥ ਮਮ ਤਾਸ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਜਾਨਤ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਜਾਨ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਪਹਾਰ ॥੩੮॥ ਜਬ ਜਬ ਧਰੈ ਬਪੁ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਹੋਇ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਥੌਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧਾਰਿ ਮਾਨੁਖੀ ਬਪੰ ਸੰਭਾਰ ਰਾਮ ਜਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੰ ਜੁਝਾਰ ਸਤ੍ਰ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰ ਜੌਨ ਜੌਨ ਭਯੋ ਸੁਧਾਰ ਸਰਬ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਹਜਾਰ ਕੌ ਨ ਕਯੋਂ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰ ਸਬਦ ਰਾਖਿਯੋ ॥੪੦॥ ਚਿਤਾਰ ਬੈਣ ਵਾਕਿਸੰ ਬਿਚਾਰ ਬਾਲਮੀਕਿ ਭਜੋ ॥ ਜੁਝਾਰ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਚਾਰ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੁ ਸਪਤ ਕਾਂਡਣੋ ਕਥਜੋ ਅਸਕਤ ਲੋਕ ਹੁਇ ਰਹਜੋ ॥ ਉਤਾਰ ਚਤੁਰ ਆਨਨੋ ਸੁ ਧਾਰ ਐਸ ਕੈ ਕਹਜੋ ॥੪੧॥

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਗਿਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਕਥਨੰ ॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਸੁ ਧਾਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੂਜ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਤੁਰ ਆਨਨੇ ਅਸੇਖ ਸ੍ਵਾਦ ਚਾਖਿ ਹੈ ॥ ਅਕਰਖ ਦੇਵ ਕਾਲਿਕਾ ਅਨਿਰਖ ਸਬਦ ਉਚਰੋ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਬਡੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਛ੍ਰ ਕੋ ਧਰੋ ॥੧॥ ਬਿਚਾਰਿ ਆਦਿ ਈਸੁਰੀ ਅਪਾਰ ਸਬਦੁ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਚਿਤਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁ ਚਾਹੀਐ ਸੁ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿਤ ਆਨੀਐ ਬਨਾਇ ਆਪ ਲੇਂਹਗੇ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਾਬਿ ਕਿੱਤਕੀ ਕਬੀਸ ਔਰ ਦੇਂਹਗੇ ॥੨॥ ਸਮਾਨ ਗੁੰਗ ਕੇ ਕਵੀ ਸੁ ਦੇਸ ਕਾਬਿ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਅਕਾਲ ਕਾਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਇ ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥ ਸੁਭਾਖ ਕਉਮਦੀ ਪੜ੍ਹੈ ਗੁਨੀ ਅਸੇਖ ਰੀਝਿ ਹੈਂ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਿਸੇਖ ਚਿੱਤ ਖੀਝਿ ਹੈਂ ॥੩॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬਜ ਕੀ ਕਥਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਜ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੁ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧ ਦਾਇਨੀ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਬੈਣ ਰਾਖੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮਹਾਂ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਵਜ ਕੱਥੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬਦ ਊਪਜੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਕਿੱਜੀਐ ॥੪॥ ਸੁ ਸੇਵ ਕਾਲਦੇਵ ਕੀ ਅਭੇਵ ਜਾਨ ਕੀਜੀਏ ॥ ਪ੍ਰਭਾਤ ਉੱਠਿ ਤਾਸ ਕੋ ਮਹਾਂਤ ਨਾਮੁ ਲੀਜੀਏ ॥ ਅਸੰਖ ਦਾਨ ਦੇਂਹਗੇ ਦੁਰੰਤ ਸਤ੍ਰੁ ਘਾਇ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਰਾਖ ਆਪਨੋ ਅਜਾਨ ਕੋ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੫॥ ਨ ਸੰਤ ਬਾਰ ਬਾਕ ਹੈ ਅਸੰਤ ਜੂਝਹੈਂ ਬਲੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੈਨ ਭਾਜ ਹੈ ਸਿਤੰ ਸਰੇਣ ਨਿਰਦਲੀ ॥ ਕਿ ਆਨ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਬਚਾਇ ਮੋਹਿ ਲੇਂਹਗੇ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਟ ਅਉਘਟੇ ਕਿ ਦੇਖਨੈ ਨ ਦੇਂਹਗੇ ॥੬॥

ਇਤਿ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਦੁਤਿਯ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੱਸਪ ਵਤਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਪਾਠ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੀ ਚਾਰ ॥ ਮੈਥਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਉਪਜਾਇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਸੁ ਬਾਸ ॥੭॥ ਜੋ ਭਏ ਰਿਖਿ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਵਤਾਰ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕਿੱਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਰੁ ਧਰੇ ਅਰਥ ॥ ਕਰ ਦਏ ਦੂਰ ਭੂਅ ਤੇ ਅਨਰਥ ॥੮॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਦੂਸਰ ਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤੋਹਿ ਤੀਸਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਯੋ ਬਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਬਨਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤਿਯ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਤੀਸਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰੂਪ ॥ ਜਗਿ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ਦੈਤ ਭੂਪ ॥ ਤਬ ਦੇਵ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰਯੋ ਅਪਾਰ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਬਡ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਕਿੱਨੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਸੁਕ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਨਿੰਦਾ ਬਜਾਜ ਉਸਤਤੀ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਛੀਨ ॥੨॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਕ੍ਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਚਤੁਰਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੀਨ ਦੇਵਤਾ ਲਗੇ ਸੇਵ ॥ ਬੀਤੇ ਸੌ ਬਰਖ ਰੀਝੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਧਰਾ ਰੂਪ ਬਾਚੇਸ ਆਨਿ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਭਈ ਅਸੁਰ ਹਾਨਿ ॥੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਾ ਚਤੁਰਥ ਵਤਾਰ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਹਾਰੇ ਦਿਵਾਰਿ ॥ ਉਠਿ ਦੇਵ ਸੇਵ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥ ਧਰ ਨੀਚ ਨੈਨ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਰਬ ॥੪॥

ਇਤਿ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚੇਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪੰਚਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੇਤਾ ਬਿਤੀਤ ਜੁਗ ਦੁਆਪੁਰਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖ ਖੇਲੇ ਖਿਲਾਨ ॥ ਜਬ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਬਜਾਸ ਮੁਖ ਆਨਿ ਚਾਰ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਨੇ ਸਾਰਦਾਤੇਵ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ ਸੰਛੇਪ ਠਾਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਰਾਮ ॥੬॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੱਥਿ ਕੀਨੋ ਪਸਾਰ ॥ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਾਬਿ ਕਥਿਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੋ ਜੈਸ ਕਾਬਿ ਕਹਯੋ ਬਜਾਸ ॥ ਤਉਨੈ ਕਥਾਨ ਕੱਥੋਂ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥੭॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਭੂਅ ਮੋ ਮਹਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਜਾਨ ਕੱਥਤ ਕਹਾਨ ॥ ਕਹ ਲਗੇ ਤਾਸ ਕਿੱਜੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਬੈਨ ਸੰਛੇਪ ਯਾਰ ॥੮॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਤੇ ਕਹੇ ਬਜਾਸ ॥ ਹੋਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਸ ॥ ਮਨੁ ਭਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ਕੋ ਭੂਆਰ ॥ ਖੜਗੰ ਸਪੰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥ ਮਾਨਵੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਿੱਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਲੋਕ ਆਭਾ ਅਭਾਸ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕੌਨ ॥ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣ ਕਿਤ ਹੁਇ ਰਹੈ ਮੌਨ ॥੧੦॥ ਦਸ ਚਾਰ

ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦਿੱਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਖੇਤ ॥ ਗੱਜੇ ਮਸਾਣ ਨੱਚੇ ਪਰੇਤ ॥੧੧॥ ਜਿੱਤੇ ਸੁਦੇਸ ਏਸੁਰ ਮਵਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਭੰਡੇ ਅਭੰਡ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ॥ ਦਿੱਨੇ ਨਿਕਾਰ ਛਿੱਨੇ ਸੁ ਦੀਪ ॥੧੨॥ ਖੰਡੇ ਸੁ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰਜਾਣ ॥ ਮੋਰੇ ਅਮੋਰ ਜੋਧਾ ਦੁਰਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਕਿੱਨੇ ਘਮੰਡ ਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੇਰ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੇਸ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਦੇਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਮਾਨੀ ਸੁ ਮਾਨਿ ਮਨੁ ਰਾਜ ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਕਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਸਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸ੍ਵਰਣ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਦਾਨ ॥ ਗੋ ਦਾਨ ਆਦਿ ਬਿਧਿਵਤ ਸਨਾਨ ॥੧੫॥ ਜੋ ਹੁਤੀ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਸੋ ਕਰੀ ਸਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਭੂਅ ਦਾਨ ਦਾਨ ਰਤਨਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਲਿੱਨੇ ਸਵਾਦ ॥੧੬॥ ਕਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਮ ਨੀਤ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ਹਸਤਾਦਿ ਦੱਤ ਬਾਜਾਦਿ ਮੇਧ ॥ ਤੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਿੱਨੇ ਨ੍ਰਿਖੇਧ ॥੧੭॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਬਾਜ ਦਿੱਨੇ ਦਿਜਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿੱਦਜਾ ਸੁਜਾਨ ॥ ਖਟ ਚਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥ ਕੋਕਾਦਿ ਭੇਦ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥੧੮॥ ਘਨਸਾਰ ਘੋਰ ਘਸਿਯਤ ਗੁਲਾਬ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦਤ ਡਾਰ ਚੂਵਤ ਸਰਾਬ ॥ ਕਸਮੀਰ ਘਾਸ ਘੋਰਤ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਘਟਤ ਸੁਗੰਧਿ ਮਹਕਤ ਅਵਾਸ ॥੧੯॥ ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲ ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥ ਬੀਨਾ ਸੁ ਬੇਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਤੁਰੀ ਸਹਨਾਇ ਰਾਗ ॥ ਬਾਜੰਤ ਜਾਨੁ ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥੨੦॥ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਝਾਂਝ ਢੋਲ ਜਲਤਰ ਉਪੰਗ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉੱਠਤ ਸੁਗੰਧਿ ਮਹਕਤ ਅਵਾਸ ॥੨੧॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ॥ ਦੁਖ ਦੇਸ ਹਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਸਜੇ ॥ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਲਜੇ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਹ ਲਾਗ ਗਨੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੌਨ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੋਤਹਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ਲਏ ॥ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ਦਯੋ ॥੨੩॥ ਦਲੁ ਲੈ ਦਿਨ

ਏਕ ਸਿਕਾਰ ਚੜ੍ਹੇ ॥ ਬਨ ਨਿਰਜਨ ਮੋ ਲਖਿ ਬਾਘ ਬੜੇ ॥ ਤਹ ਨਾਰਿ ਸਕੁੰਤਲ ਤੇਜ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਲਖਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੇ ॥੨੪॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਤ ਕਏ ॥ ਇਕ ਦੇਖਿ ਕੁਟੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ॥੨੫॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਸੰਗ ਕੋ ਨ ਲਯੋ ॥ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਖਰੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਭਰੀ ॥੨੬॥ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਹੈ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭਤ ਹੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਜਬੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਤਬੈ ॥੨੭॥ ਇਹ ਕਉਨ ਜਈ ॥ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਛਬਿ ਦੇਖ ਛਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਚਾਇ ਚਕਯੋ ॥੨੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਹ ਗਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਨ ਰਹੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤ ਰਚਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮੈਨ ਮਚਯੋ ॥੨੯॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਜੀ ॥ ਨਿਸਿ ਲੌਂ ਨ ਤਜੀ ॥ ਦੋਊ ਰੀਝ ਰਹੇ ॥ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥੩੦॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚਯੋ ॥ ਕਲ ਕੇਲ ਮਚਯੋ ॥ ਅਮਿਤਾਸਨ ਦੇ ॥ ਸੁਖ ਰਾਸਨ ਸੇ ॥੩੧॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਲੈ ॥ ਬਿਬਿਧਾਸਨ ਕੈ ॥ ਲਲਨਾਰੁ ਲਲਾ ॥ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕਲਾ ॥੩੨॥ ਕਰਿ ਕੇਲ ਉਠੀ ॥ ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਗਰਭ ਰਹਯੋ ॥੩੩॥ ਦਿਨ ਕੈ ਕੁ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਭੂਰਿ ਜਏ ॥ ਤਨ ਕਉਚ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪॥ ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾ ॥ ਅਸ ਤੇਜ ਭਵਾ ॥ ਰਿਖਿ ਜੌਨ ਪਿਖੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਚਕੈ ॥੩੫॥ ਸਿਸੁ ਸਜਾਨ ਭਯੋ ॥ ਕਰਿ ਸੰਗ ਲਯੋ ॥ ਚਲਿ ਆਵ ਤਹਾਂ ॥ ਤਿਹ ਤਾਤ ਜਹਾਂ ॥੩੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਿ ਜਬੈ ॥ ਕਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਯਹ ਮੋ ਨ ਸੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌਨ ਤੁਯੰ ॥੩੭॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਸੁਈ ॥ ਤੁਮ ਜੌਨ ਭੁਈ ॥ ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਤਹ ਕੇਲ ਠਟੀ ॥੩੮॥ ਤਬ ਬਾਚ ਦਯੋ ॥ ਅਬ ਭੂਲ ਗਯੋ ॥ ਤਿਸ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ॥ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਬਰੋ ॥੩੯॥ ਤਬ ਕਾਹਿ ਭਜੋ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਤਜੋ ॥ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਅੰ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥੪੦॥ ਨਹੀ ਸ੍ਰਾਪ ਤੁਝੈ ॥ ਭਜ ਕੈਬ ਮੁਝੈ ॥ ਅਬ ਤੋ ਨ ਤਜੋਂ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜ ਲਜੋਂ ॥੪੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਂ ॥ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਬਤਾ ॥ ਕਿ ਬਾਤ ਦਿਖਾ ॥ ਕਹਿ ਯੌਂ ਨ ਭਜੋਂ ॥ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਲਜੋਂ ॥੪੨॥ ਇਕ ਮੁਦ੍ਰਕ ਲੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਕਰ ਦੈ ॥ ਇਹ ਦੇਖ ਭਲੇ ॥ ਕਸ ਹੇਰ ਤਲੇ ॥੪੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਗਏ ॥ ਪਹਿਚਾਨ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਉਨ ਬਰੀ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਰੀ ॥੪੪॥ ਸਿਸੁ ਸਾਤ ਭਏ ॥ ਰਸ ਰੂਪ ਰਏ ॥ ਅਮਿਤੋਜ ਬਲੀ ॥ ਦਲ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥੪੫॥ ਹਨਿ ਭੂਪ ਬਲੀ ॥ ਜਿਣਿ ਭੂਮਿ ਥਲੀ ॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲ

ਰਜੀ ॥ ਬਿਧਿ ਜੱਗਿ ਸਜੀ ॥੪੬॥ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇ ॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥ ਅਤਿ ਸੂਰ ਮਹਾ ॥ ਨਹਿੰ ਔਰ ਲਹਾ ॥੪੭॥ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਲਸੈ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਕਸੈ ॥ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਕੀ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਛਕੀ ॥੪੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਰਿ ਗਾਰਿ ਅਖਰਬ ਗਰਬਿਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਨਰੇਸ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਰਾਜਨ ਛੀਨਿ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ॥ ਟਾਰਿ ਟਾਰਿ ਕਰੋਰ ਪੱਬਜਨਿ ਦੀਨ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਭਏ ਧਰਾ ਪਰ ਲੀਕ ਚਕ੍ਰ ਰਥਾਨ ॥੪੯॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਅਗਾਹਿ ਦੇਸਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਅਤੋਰ ਭੂਧਰ ਦੀਨ ਉਤ੍ਰਹਿ ਟਾਰ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਅੰਤ ਜੋਤਿ ਸੁਜੋਤਿ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਇ ॥੫੦॥ ਜਾਨਿ ਅੰਤ ਸਮੋ ਭਯੋ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਬੋਲਿ ਸਰਬ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਸੁ ਸਪਤ ਪੁਤ੍ਰਨ ਬਾਂਟ ਦੀਨ ਤੁਰੰਤ ॥ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਸੁਤ ਸਰਬ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੫੧॥ ਸਪਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈਂ ਲਗੇ ਸਿਰ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰੇ ਧਰਾ ਪਰਿ ਸਪਤ ਜਾਨ ਵਤਾਰ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਧਰੀ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦਾਨ ਅੰਸ ਨਿਕਾਰ ਲੀਨੀ ਅਰਥ ਸ੍ਵਰਥ ਸੁਧਾਰ ॥੫੨॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਉਰਬੀ ਬਾਟ ਲੀਨਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਭਏ ਪੁਨਰ ਨਵਖੰਡ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰੀ ਧਰਾ ਤਿਹ ਭਰਥ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਭਰਥ ਖੰਡ ਬਖਾਨ ਹੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥੫੩॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਕਹੈ ਕਬੈ ਕਵਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਟਿ ਬਾਟਿ ਸਭੋ ਲਏ ਨਵਖੰਡ ਦੀਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਭਏ ਨਰਾਧਿਪ ਠਾਮ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਉਚਾਰੀਐ ਕਰਿ ਸੂਰ ਸਰਬ ਬਿਬੇਕ ॥੫੪॥ ਸਪਤ ਦੀਪਨ ਸਪਤ ਭੂਪ ਭੁਗੈ ਲਗੇ ਨਵਖੰਡ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਫਿਰੇ ਅਸਿ ਬਾਂਧ ਜੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਦੀਹ ਦੀਹ ਅਜੀਹ ਦੇਸਨਿ ਨਾਮ ਆਪਿ ਭਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਜਾਨੁ ਦੁਤੀ ਭਏ ਛਿਤਿ ਦੂਸਰੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੫੫॥ ਆਪ ਆਪ ਸਮੈ ਸਭੈ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇ ॥ ਝੂਠ ਸਾਚ ਅਨੰਤ ਬੋਲ ਕਲੋਲ ਕੇਲ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਭੈ ਭਛੇ ਜਗ ਛਾਡਿਆ ਨਹਿ ਏਕ ॥੫੬॥ ਆਪ ਅਰਥ ਅਨਰਥ ਅਪਰਥ ਸਮਰਥ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਟਿ ਕਜੋਂ ਨ ਕਰੰਤ ॥ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਪਰੰਤ ਕੂਪ ਲਹੰਤ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਭੇਵ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਤਬੈ ਬਚੈ ਜਬ ਜਾਨ

ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥੫੭॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੂੜ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨ ॥ ਆਪ ਅਰਥ ਪਛਾਨ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਹ ਦੇਵ ਨਿਧਾਨ ॥ ਧਰਮ ਜਾਨਿ ਕਰੰਤ ਪਾਪਨ ਯੌਂ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਦਇਆਲ ਕਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ॥੫੮॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪਛਾਨ ਹੀ ਕਰਿ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਮ ਪਾਪ ॥ ਪਰਮ ਜਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਪਨ ਜਪੈਂ ਲਾਗ ਕੁਜਾਪ ॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਬਿਨੁ ਸਿੱਧਿ ਠਉਰ ਪੂਜੰਤ ॥ ਹਾਥ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਮਹਾਂਪਸੁ ਮਧਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੫੯॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਅਨਸਿੱਧਿ ਪੂਜਤ ਠਉਰ ॥ ਕੈਕੁ ਦਿਵਸ ਚਲਾਹ ਜੇ ਜੜ ਭੀਤਿ ਕੀ ਸੀ ਦਉਰ ॥ ਪੰਖ ਹੀਨ ਕਹਾਂ ਉਡੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਹੀਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਪੈਠਬ ਅਰਥ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦॥ ਦਰਬ ਹੀਨ ਬਜਾਪਾਰ ਜੈਸਕ ਅਰਥ ਬਿਨੁ ਇਸ ਲੋਕ ॥ ਆਂਖ ਹੀਨ ਬਿਲੋਕਬੋ ਜਗਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਅਕੋਕ ॥ ਗਿਆਨ ਹੀਨ ਸੁ ਪਾਠ ਗੀਤਾ ਬੁੱਧਿ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਿਮਤ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਜੂਝਬ ਕੇਲ ਹੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥੬੧॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਾਈਐ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਮਹੀਪ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਸੁ ਕੱਥੀਐ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਦੀਪਾਦੀਪ ॥ ਜਾਸ ਕੀਨ ਗਨੈ ਵਹੈ ਇਮ ਔਰ ਕੀ ਨਹੀ ਸਕਤਿ ॥ ਯੋਂ ਨ ਐਸ ਪਹਚਾਨੀਐ ਬਿਨ ਤਾਸ ਕੀਏ ਭਗਤਿ ॥੬੨॥ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਏ ਜਿਤੇ ਇਹ ਭੂਮਿ ਆਨਿ ਨਰੇਸ ॥ ਤਉਨ ਤਉਨ ਉਚਾਰਹੋਂ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੇਸ ॥ ਭਰਥ ਰਾਜ ਬਿਤੀਤ ਭੇ ਭਏ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਲਿਯ ਲੱਛ ਸੁਤ ਉਪਰਾਜ ॥੬੩॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਗਦਾ ਭ੍ਰਿਤ ਸਰਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਲੱਛ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਜਗਿ ਆਨਿ ਮੈਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਬਨੇ ਨਰੇਸ ਸੁ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ॥ ਦਾਸ ਭਾਵ ਸਭੈ ਧਰੇ ਮਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ॥੬੪॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਹਯਸਾਲ ਤੇ ਹਯ ਚੀਨਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਅਮੋਲ ਰਿੱਤਜ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੰਗ ਦੀਨ ਸਮੂਹ ਸੈਨਾ ਬਜੂਹ ਬਜੂਹ ਬਨਾਇ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਫਿਰੈਂ ਲਗੇ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੬੫॥ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਲਹਜੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭੇ ਸਭ ਚੂਰ ॥ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਭਜੇ ਨਰੇਸਨ ਛਾਡਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੂਰ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੂਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨਿ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰਿ ॥੬੬॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਗਜੇ ਗਦਾ ਧਰਿ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਭੀਰੁ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਤਜੇ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਗਜੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਲਏ ਸੁ ਦੇਸਨ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ

ਫਿਰਾਇ ॥੬੭॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਪਸਚਮੰ ਅਰੁ ਲੀਨ ਦੱਛਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕ ਬਾਜਿ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹ ਬੈਠ ਥੇ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਧਯਾਨ ਮਧਿ ਹੁਤੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਨ ਦੇਖ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਖਰੋ ਭਯੋ ਰਿਖਿ ਜਾਨੁ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥੬੮॥ ਚਉਕ ਚਿਤ ਰਹੇ ਸਭੈ ਜਬ ਦੇਖਿ ਨੈਨ ਨ ਬਾਜਿ ॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਸਲਾਜ ॥ ਜਾਨਿ ਪਯਾਲ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕੀਨ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈਂ ਲਗੇ ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ॥੬੯॥ ਖੋਦਿ ਖੋਦਿ ਅਖੋਦਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਅਨੰਤ ॥ ਭੱਛਿ ਭੱਛਿ ਗਏ ਸਭੈ ਮੁਖ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੁਤਿਵੰਤ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈਂ ਲਗੇ ਦਿਸ ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਕੋ ਚਲੇ ਅਤਿ ਠਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥੭੦॥ ਖੋਦਿ ਦੱਛਨ ਕੀ ਦਿਸਾ ਪੁਨਿ ਖੋਦਿ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਤਾਕ ਪੱਛਮ ਕੌ ਚਲੇ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੈਠ ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਜਬੈ ਖੋਦੈਂ ਲਗੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਠਟੈਂ ਪਸੂ ਕਲਿ ਕਾਲ ਠਾਟੀ ਅਉਰ ॥੭੧॥ ਖੋਦਿ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੂਜ ਅਰਧ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅੰਤਿ ਭੇਦ ਬਿਲੋਕਿਆ ਮੁਨਿ ਬੈਠਿ ਸੰਜੁਤ ਧਯਾਨ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਬਿਲੋਕ ਬਾਜਿ ਸਮਾਜ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਲਾਤ ਭੇ ਮੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ਕੈ ਸੁਤ ਭੂਪ ॥੭੨॥ ਧਯਾਨ ਛੂਟ ਤਬੈ ਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲ ਕਰਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਉਠੀ ਜਨੁ ਸਿੰਧੁ ਆਗਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ਭਏ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੱਛ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਜੁਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸੈਨ ॥੭੩॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਪੂਤ ॥ ਜੁਤ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੈਨ ॥੭੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਬ ਜਰੇ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਤਜਾ ਗਰਬ ॥੭੫॥ ਬਾਹੂ ਅਜਾਨੁ ॥ ਸੋਭਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥ ਸੂਰਾ ਦੁਰੰਤ ॥੭੬॥ ਜਰਿ ਭਾਜ ਬੀਰ ॥ ਹੁਐ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਦਿੱਨੋ ਸੰਦੇਸ ॥ ਜਹ ਸਗਰ ਦੇਸ ॥੭੭॥ ਲਹਿ ਸਗਰ ਬੀਰ ॥ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਛੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਪੂਤਨ ਸੁ ਬੇਸ ॥੭੮॥ ਕਰਿ ਜੋਰ ਸਰਬ ॥ ਭਟ ਛੋਰ ਗਰਬ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ॥ ਜਲ ਚੁਅਤ ਨੈਣ ॥੭੯॥ ਭੂਅ ਫੇਰ ਬਾਜਿ ॥ ਜਿਣਿ ਸਰਬ ਰਾਜ ॥ ਸਭ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੦॥ ਹਯ ਗਜੋ ਪਯਾਰ ॥ ਤੁਅ ਸੁਤ ਉਦਾਰ ॥ ਭੂਅ ਖੋਦਿ ਸਰਬ ॥ ਅਤਿ ਬਢਾ ਗਰਬ ॥੮੧॥ ਤਹ ਮੁਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਲਖਿ ਮੱਧਿ ਧਯਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੮੨॥ ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਲੈ ਸੰਗਿ

ਜੋਧ ॥ ਲੱਤਾਂ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਕਿਯ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥੯੩॥ ਤਬ ਛੁਟਾ ਧਯਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥ ਨਿਕਸੀ ਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਦਾਵਾ ਬਿਸਾਲ ॥੯੪॥ ਤਹ ਜਰੇ ਪੂਤ ॥ ਕਹਿ ਐਸ ਦੂਤ ॥ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ॥ ਬਾਚਾ ਨ ਏਕ ॥੯੫॥ ਸੁਨਿ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਸ ॥ ਭਯੋ ਪੁਰ ਉਦਾਸ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਲੋਗ ॥ ਬੈਠੇ ਸ ਸੋਗ ॥੯੬॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰਿ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਥਾਮ ਨੈਨ ॥ ਕਰਿ ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪਵਿੱਤ ॥੯੭॥ ਤਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਮ ਧਰਮ ॥ ਬਹੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸਪ੍ਰੀਤਿ ॥੯੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਗ ॥ ਗਜੋ ਸੁਰਗ ਲੋਗ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇ ਸੁ ਜੌਨ ॥ ਕਥਿ ਸਕੇ ਕੌਨ ॥੯੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥੁ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨ ਭਯੋ ਜੁਜਾਤਿ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭਾਂਤਿ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੦॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਨੈਣ ॥ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮੈਣ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋਭਤ ਸੁ ਧਾਰ ॥੯੧॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥ ਦਸਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਤ ॥੯੨॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੩॥ ਧਨੁ ਗੁਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥੯੪॥ ਸਾਸਤ੍ਰੱਗ ਸੁੱਧ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਬੇਨੁ ॥ ਜਨੁ ਕਾਮਧੇਨੁ ॥੯੫॥ ਖੂਨੀ ਸੁ ਖੱਗ ॥ ਜੋਧਾ ਅਭੱਗ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੯੬॥ ਸਤ੍ਰੂਨਿ ਕਾਲ ॥ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਸਮ ਤੇਜ ਭਾਨੁ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ॥੯੭॥ ਜਬ ਜੁਰਤ ਜੰਗ ॥ ਨਹਿ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥ ਅਰਿ ਭਜਤ ਨੇਕ ॥ ਨਹਿ ਟਿਕਤ ਏਕ ॥੯੮॥ ਥਰਹਰਤ ਭਾਨੁ ॥ ਕੰਪਤ ਦਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡਤ ਮਵਾਸ ॥ ਭੱਜਤ ਉਦਾਸ ॥੯੯॥ ਥਰਹਰਤ ਬੀਰੁ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭੀਰੁ ॥ ਤੰਤਜਤ ਦੇਸ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨਿ ਨਰੇਸ ॥੧੦੦॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਫਲ ਗੁਨ ਫਟੰਤ ॥ ਭੂਅ ਧਰ ਭਜੰਤ ॥੧੦੧॥ ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥ ਜਸੁ ਠੌਰ ਠੌਰ ਸਭੋ ਸੁਨਜੋ ॥ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੀਸ ਸਭੋ ਧੁਨਜੋ ॥ ਜਗ ਜੱਗਿ ਸਾਜ ਭਲੇ ਕਰੇ ॥ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਦੀਨਨ ਕੇ ਹਰੇ ॥੧੦੨॥

ਇਤਿ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕਾਲ ਬਸਿ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬੇਨ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਬੇਨ ਰਾਜ ਮਹੇਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਦੰਡ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਲਯੋ ॥ ਜਿਯ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖੀ ਨਰਾ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਭ ਛੁਟਯੋ ਧਰਾ ॥੧੦੩॥ ਜਿਯ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਸੇ ਸੁਖੀ ॥ ਤਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵਤ ਨਾ ਦੁਖੀ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਠੌਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਸੀ ॥ ਜਨੁ ਭੂਮਿ ਰਾਜਸਿਰੀ ਲਸੀ ॥੧੦੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਖਿ ਦੇਸ ਸਰਬ ਬਸਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਦੋਖ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਹੇ ॥ ਸੁਨਿ ਥਕਤ ਦੇਵ ਸਮਸਤ ਭਏ ॥੧੦੫॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ॥ ਅਰਛੇਨ ਬੇਨ ਮਹਾ ਬਲੀ ॥੧੦੬॥ ਅਬਿਕਾਰ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭਏ ॥ ਕਰ ਰਾਜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਗਏ ॥ ਕਬਿ ਕੌਨ ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨੇ ॥ ਸੰਕੇਤ ਕਾਹਿ ਇਤੇ ਭਨੇ ॥੧੦੭॥

ਇਤਿ ਬੇਨ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਸਿ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਕ ਭੂਪ ਭਏ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਚਿੱਤ ਤਊ ਅਪਨੇ ਡਰ ਪਾਊਂ ॥੧੦੮॥ ਬੇਨ ਗਏ ਜਗ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕਰਿ ॥ ਮਾਨਧਾਤ ਪੁਨਿ ਭੇ ਬਸੁਧਾ ਧਰਿ ॥ ਬਾਸਵ ਲੋਗ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ॥ ਉਠਿ ਦਯੋ ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ॥੧੦੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਬ ਮਾਨ ਮਹੀ ਧਰ ॥ ਹਾਂਕ ਗਹਯੋ ਕਰਿ ਖੱਗ ਭਯੰਕਰ ॥ ਮਾਰਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਰਿਸ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ॥ ਬਾਹ ਗਹੀ ਤਤਕਾਲ ਦਿਜਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥੧੧੦॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਸਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਆਸਨ ਅਰਧ ਦਯੋ ਤੁਹਿ ਯਾ ਬ੍ਰਤ ॥ ਹੈ ਲਵਨਾਸ ਮਹਾਸੁਰ ਭੂ ਪਰਿ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਤੁਮ ਕਿਉ ਕਰ ॥੧੧੧॥ ਜੌ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਆਵਹੁ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵਹੁ ॥ ਐਸ ਕੈ ਅਰਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਹੁ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਪਰ ਨਾਕ ਨ ਐਂਠਹੁ ॥੧੧੨॥ ਅਸਤਰ ਛੰਦ ॥ ਧਾਇਓ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਦਾਨੋ ਥਾ ਜਹਾਂ ਹੀ ॥ ਮਹਾਂ ਗਰਬ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਮੰਦ ਬੁੱਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਰ ਕੈ ਕੈ ਦਲੰ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁੱਧੀ ॥੧੧੩॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਕੈ ਕੈ ਘਨੰ ਕੀ ਘਟਾ ਜਯੋਂ ॥ ਸੁ ਧਾਇਆ ਰਣੰ ਬਿਜੁਲੀ ਕੀ ਛਟਾ ਜਯੋਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੧੧੪॥ ਮੇਦਕ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਯੌਂ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦੋਊ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਹੁੰਕਾਰ

ਪਰੈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਨ ਸੁਨੋ ਲਵ ਖੇਤ ਮਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਨ ਲਖੇ ਰਨ ਬਾਜ ਟਰਾ ॥੧੧੫॥ ਅਬ ਹੀ ਰਣਿ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਕਰੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਕੀਏ ਰਣ ਤੇ ਨ ਟਰੈ ॥ ਬਹੁ ਸਾਲ ਸਿਲਾ ਤਲ ਬ੍ਰਿਛ ਛੁਟੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਜਬੈ ਰਣ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥੧੧੬॥ ਕੁਪ ਕੈ ਲਵ ਪਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲਯੋ ॥ ਸਿਰ ਧਾਤਯਮਾਨ ਦੁਖੰਡ ਕਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੂਥਪ ਜੂਥਨ ਸੈਨ ਭਜੀ ॥ ਨ ਉਚਾਇ ਸਕੈ ਸਿਰ ਐਸ ਲਜੀ ॥੧੧੭॥ ਘਨਿ ਜੈਸ ਭਜੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਹੁਐ ॥ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸ੍ਰੋਣਤ ਧਾਰ ਚੁਐ ॥ ਸੁਭ ਮਾਨ ਮਹੀਪਤਿ ਛੇਤ੍ਰਹ ਦੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਭਾਗ ਚਲਾ ਜੀਅ ਲੈ ॥੧੧੮॥ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੀਸ ਫੁਟੇ ॥ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਚੁਚਾਵਤ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ॥ ਰਣ ਮਾਰ ਕੈ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੀਏ ॥ ਭਟ ਭਾਂਤਹਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਇ ਦੀਏ ॥੧੧੯॥

ਇਤਿ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਮੋ ਜਬ ਮਾਨ ਮਹੀਪ ਹਏ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਦਿਲੀਪ ਦਿਲੀਸ ਭਏ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਦਾਨਵ ਦੀਹ ਦਲੇ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਸਭੋ ਉਠਿ ਧਰਮ ਪਲੇ ॥੧੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨਾ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਰ ॥ ਸਿਵ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਰ ਧਰਿ ਲਵਨਾਸੁਰ ॥ ਭਯੋ ਦਲੀਪ ਜਗਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ॥੧੨੧॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਨੁ ਮਦਨ ਸਰੂਪਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨੇ ਰੂਪ ਕੋ ਭੂਪਾ ॥੧੨੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਬਿਧਿਵਤ ਹੋਮ ਦਾਨ ਮਖਸਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਜਹ ਤਹਾਂ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੀ ॥੧੨੩॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਨ ਸਾਲ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਭੂਖਾ ਨਾਂਗ ਜੁ ਆਵਤ ਕੋਈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਇੱਛ ਪੁਰਾਵਤ ਸੋਈ ॥੧੨੪॥ ਜੋ ਜਿਹ ਮੁਖ ਮਾਂਗਾ ਸੋ ਪਾਵਾ ॥ ਬਿਮੁਖ ਆਸ ਫਿਰ ਭਿੱਛਕ ਨ ਆਵਾ ॥ ਧਾਮ ਧਾਮ ਧੁਜ ਧਰਮ ਬਧਾਈ ॥ ਧਰਮਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਮੁਰਛਾਈ ॥੧੨੫॥ ਮੂਰਖ ਕੋਈ ਰਹੈਂ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ ॥ ਬਾਰ ਬੂਢ ਸਭ ਸੋਧ ਪਢਾਵਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਭਈ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਾਨ ਸਭੈ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੧੨੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦਿਲੀਪ ਬਡੋ ਕਰਿ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਰ ਗਿਆਨਾ ॥

ਜੋਤਵੰਤਿ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥੧੨੭॥ ਮਹਾਂ ਕਰਮਨੀ ਮਹਾਂ ਸੁਜਾਨੂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨੂ ॥ ਅਤਿ ਸਰੂਪ ਅਰ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਉਦਾਸਾ ॥੧੨੮॥ ਬੇਦ ਅੰਗ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਖੜ ਗੁਨ ਈਸ੍ਵਰ ਪੁੰਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੧੨੯॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਜੀਤ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਆਨ ਸਮਾਨ ਨ ਆਨ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਸ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜਿਨ ਸਾਧ ਉਦੰਡਾ ॥੧੩੦॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਅਧਿਕ ਜਿਹ ਜੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਰਾਜ ਕੀ ਨੀਤਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਤਜਿ ਹਠ ਚਰਨ ਲਗੇ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥੧੩੧॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਵਤ ਹੋਨ ਅਨੀਤਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਬਾਜਾ ॥ ਕਰਣ ਕੁਬੇਰੁ ਬੇਣ ਬਲਿ ਰਾਜਾ ॥੧੩੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰਾਜ ਕਮਾਈ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਮ ਪਾਪ ਭਯ ਦੂਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਕਰਤ ਹਜੂਰਾ ॥੧੩੩॥ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਛਪਾ ਸਭ ਦੇਸਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਉਠਿ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸਾ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਦਿਲੀਪ ਰਜਾਈ ॥੧੩੪॥

ਇਤਿ ਦਿਲੀਪ ਰਾਜਾ ਸ੍ਵਰਗ ਲੋਗ ਗਮਨੰ ॥

ਅਥ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੋਤਿ ਸੋਂ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਸਭ ਜਗ ਐਸ ਕ੍ਰਿਆ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਰਾਜੁ ਜਗ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰ ਨਵੀਨਾ ॥੧੩੫॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਜੱਗਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰਾ ॥ ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਰਾਖਾ ॥ ਝੂਠ ਬੈਨ ਕਹੂੰ ਭੂਲ ਨ ਭਾਖਾ ॥੧੩੬॥ ਨਿਸਾ ਤਾਸ ਨਿਸਿ ਨਾਥ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਤਾਹਿ ਦਿਵਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੩੭॥ ਬਿੱਪਨ ਸਭਨ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥ ਦੈਤਨ ਗੁਰੂ ਸੁਕ੍ਰ ਕਰਿ ਪੇਖ੍ਯੋ ॥ ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਮਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੧੩੮॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖ੍ਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥ ਦਾਤਨਿ ਮਹਾਂ ਦਾਨਿ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੋਗਿਨਿ ਭੋਗ ਰੂਪ ਪਹਚਾਨ੍ਯੋ ॥੧੩੯॥ ਸਨਯਾਸਿਨਿ ਦੱਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਗੁਰ ਗੋਰਖ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ

ਬੈਰਾਗਿਨਿ ਜਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਦੀਨ ਤੁਰਕਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੦॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੈਤਨ ਸੁੰਭ ਰਾਜ ਕਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਜੱਛਨ ਜੱਛ ਰਾਜ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਿੰਨ੍ਰਿਨਿ ਕਿੰਨ੍ਰ ਦੇਵ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੧॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਰੋਗਿਨਿ ਰੂਪ ਧਨੰਤਰ ਪੇਖਯੋ ॥ ਰਾਜਨਿ ਲਖਯੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਲਖਯੋ ਜੋਗੀਸੁਰ ਭਾਰੀ ॥੧੪੨॥ ਛਤ੍ਰਿਨਿ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਜਾਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਰਜਨੀ ਤਾਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦਿਨੀਅਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਦਿਨ ਅਵਸੇਖਾ ॥੧੪੩॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਯੋ ॥ ਧਰਤੀ ਤਾਸ ਧਰਾਧਰ ਜਾਨਾ ॥ ਹਰਣੀ ਏਣਰਾਜ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੪॥ ਛਤ੍ਰਿਨਿ ਤਾਸ ਛਤ੍ਰ ਪਤਿ ਸੂਝਾ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਹਿਮਧਰ ਤਾਹਿ ਹਿਮਾਲਯ ਜਾਨਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਅੰਧਕਾਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੪੫॥ ਜਲ ਸਰੂਪ ਜਲ ਤਾਸ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮੇਘਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬਯਾਸ ਜਾਨਿ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੪੬॥ ਲਖਮੀ ਤਾਹਿ ਬਿਸਨ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਦੇਵ ਬਾਸਵੀ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨਿ ਕਲਹ ਸਰੂਪ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੪੭॥ ਰੋਗਿਨਿ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਸੂਝਾ ॥ ਭਾਮਿਨਿ ਭੋਗ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੮॥ ਮੋਰਨ ਮਹਾ ਮੇਘ ਕਰਿ ਮਾਨਯਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਚਿੱਤ ਚੱਕਵੀ ਜਾਨਯਾ ॥ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਚਕੋਰਨ ਸੂਝਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਿ ਬੂੰਦ ਸੀਪਨਿ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥੧੪੯॥ ਮਾਸ ਬਸੰਤ ਕੋਕਿਲਾ ਜਾਨਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਿ ਬੂੰਦ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਰਾਜਨ ਮਹਾਰਾਜ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੦॥ ਦਾਨ ਸਰੂਪ ਭਿੱਛਕਨ ਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰਿ ਸਰੂਪ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸਾਧੁ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੧॥ ਸੀਲ ਸਰੂਪ ਸਾਧਵਨ ਚੀਨਾ ॥ ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਦਇਆ ਚਿਤ ਕੀਨਾ ॥ ਮੋਰਨ ਮੇਘ ਰੂਪ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਚੋਰਨ ਤਾਹਿ ਭੋਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੫੨॥ ਕਾਮਨਿ ਕੇਲ ਰੂਪ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਤਿਹ ਬੂਝਾ ॥ ਫਣਪਤੇਸ ਫਨੀਅਰ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰੂਪ ਦੇਵਤਨ ਮਾਨਯੋ ॥੧੫੩॥ ਮਣਿ ਸਮਾਨ ਫਨੀਅਰ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਪ੍ਰਾਣਨ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਰਘੁਬੰਸਿਨਿ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਾਦਵਨ ਜਾਨਯੋ ॥੧੫੪॥ ਬਿਪਤਿ ਹਰਨ ਬਿਪਤਹਿ ਕਰਿ

ਜਾਨਾ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਬਾਵਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ਸਿਵ ਸੰਤਨ ਪੇਖਾ ॥ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਤੁੱਲ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੫੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਜੁੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਉਨੈ ਕਾਛ ਕਾਛ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੧੫੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਸਮਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਛਿਨਾਏ ॥ ਪੈਗ ਪੈਗ ਪਰ ਜੱਗਿ ਕਰਾਏ ॥੧੫੭॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਡਗ ਡਗ ਹੋਮ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਐਸੀ ਧਰਾ ਨ ਦਿਖੀਅਤਿ ਕੋਈ ॥ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥੧੫੮॥ ਗਵਾਲੰਭ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਕਰੇ ਬਰ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬੋਲਿ ਬਿਸੇਖ ਧਰਮ ਧਰ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੂ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨੇ ॥੧੫੯॥ ਗਜਾਮੇਧ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਤਹ ॥ ਅਜਾਮੇਧ ਤੇ ਸਕੈ ਨ ਗਨ ਕਹ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਪਸੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰਾ ॥੧੬੦॥ ਰਾਜਸੂਅ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਇੰਦ੍ਰ ਰਘੁਰਾਜ ਅਪਾਰੰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਿਧਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਨਾ ॥੧੬੧॥ ਸਰਬ ਤੀਰਥ ਪਰਿ ਪਾਵਰ ਬਾਂਧਾ ॥ ਅੰਨ ਛੇਤ੍ਰ ਘਰ ਘਰ ਮੈ ਸਾਂਧਾ ॥ ਆਸਾਵੰਤ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਆਵੈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੧੬੨॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਰਹਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹੁਐ ਕਰਿ ਰੰਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦਾਨ ਕਹ ਕਰ ਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਰਘੁਰਾਜ ਨਿਹਾਰਾ ॥੧੬੩॥ ਸ੍ਵਰਣ ਦਾਨ ਦੇ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਬਹੁ ਦੀਨੇ ਬਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਸਭ ਕਰੇ ਰੰਕ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ॥੧੬੪॥ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ਅਰੁ ਉਸਟਨ ਦਾਨਾ ॥ ਗਊ ਦਾਨ ਬਿਧਿਵਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਡਾਰਾ ॥੧੬੫॥ ਬਾਜੀ ਦੇਤ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨਨ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਾਹੂ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਵਹ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੬੬॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੋ ਜਾਨੁ ਪਹਾਰਾ ॥ ਦਇਆ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਰਾਜ ਭੁਆਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਆਛਾ ॥ ਜਨੁ ਅਲਿਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛਾ ॥੧੬੭॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰਤ ਦੇਵਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੇਵੜਾ ਕੂਜਾ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਿਤ ਸੀਸ ਲਗਾਵੈ ॥ ਪੂਜਨ ਨਿੱਤ ਚੰਡਿਕਾ ਆਵੈ ॥੧੬੮॥ ਧਰਮ ਰੀਤਿ ਸਭ ਠੌਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸੁਖ ਬਸੀ ਲੁਗਾਈ ॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਕਹੂ ਨ

ਦੇਖਾ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਧਨੀ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੬੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਨਹ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਜਾਰ ਚੋਰ ਚੁਨਿ ਮਾਰਾ ॥ ਏਕ ਦੇਸ ਕਹੂ ਰਹੈ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੭੦॥ ਸਾਧ ਓਰ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪੇਖਾ ॥ ਐਸ ਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਚਕ੍ਰ ਫਹਰਾਵੈ ॥ ਪਾਪਨ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਫਿਰ ਆਵੈ ॥੧੭੧॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਕਹ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਗਊ ਕਹ ਘਾਸੁ ਚੁਗਾਵੈ ॥ ਚੋਰ ਕਰਤ ਧਨ ਕੀ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਰ ਕੋਈ ਹਾਥੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੧੭੨॥ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸੋਵਤ ਇਕ ਸੇਜਾ ॥ ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਨ ਸਾਕਤ ਰੇਜਾ ॥ ਪਾਵਕ ਘ੍ਰਿਤ ਇਕ ਠਉਰ ਰਖਾਏ ॥ ਰਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਢਰੈ ਨ ਪਾਏ ॥੧੭੩॥ ਚੋਰ ਸਾਧ ਮਗ ਏਕ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਤ ਕਰ ਕੋਈ ਨ ਡਾਰੈ ॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖੇਤ ਫਿਰਾਹੀ ॥ ਹਾਥ ਚਲਾਇ ਸਕਤ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥੧੭੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜੁ ਕਰਜੋ ਰਘੁਰਾਜਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਬਾਜਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਬੈਠ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਅਰੁ ਰੂਪ ਉਜਿਆਰੇ ॥੧੭੫॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜੁ ਕਰਾ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਨਿਤ ਧਰਮਾ ॥ ਔਰ ਨ ਸਕੈ ਐਸ ਕਰ ਕਰਮਾ ॥੧੭੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ ਰਘੁਰਾਜ ਕੀਨੁ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸਾਜ ਦੀਨਾਨ ਦੀਨੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਿੱਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਕਰਿ ਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡੇ ਗੜਵਾਰ ॥੧੭੭॥

ਇਤਿ ਰਘੁਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਅਜ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ॥ ਫੁਨਿ ਭਏ ਰਾਜ ਅਜ ਰਾਜ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ॥ ਕਿੰਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਜਿੱਤੇ ਮਹੀਪ ਤੋਰੇ ਮਵਾਸ ॥੧॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਅਮੁੰਡ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਿੰਨੇ ਘਮੰਡ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਜ ਰਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥੨॥ ਸੂਰਾ ਸੁਬਾਹੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਉਦੰਡ ॥ ਮਾਨੀ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਜਾਸ ਲਾਜੰਤਿ ਭੂਪ ॥੩॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਰੇ ਸਰਬ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤਿ ਨਾਰਿ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਦਾਨ ਸੀਲ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥੪॥ ਜੌ ਕਹੋ ਕਥਾ ਬਾਢੰਤ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਛੇਪ ਕੰਥ ॥

ਬੈਦਰਭ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਸੁਬਾਹ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਾਰਿ ਤਾਹ ॥੫॥ ਤਿਹ ਜਈ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹ ਮਤੀ ਇੰਦੁ ਨਾਮਾ ਉਦਾਰ ॥ ਜਬ ਭਈ ਜੋਗ ਬਰ ਕੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਨੁ ਬੈਠ ਰਾਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥੬॥ ਲਿੰਨੇ ਬੁਲਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦੇਸ ॥ ਧਾਏ ਸੁਬਾਹੁ ਲੈ ਦਲ ਅਸੇਸ ॥ ਮੁਖ ਭਈ ਆਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਜਪਤ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਸਰਬ ਜਾਪ ॥੭॥ ਤਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਭੂਪ ਆਨ ॥ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥ ਤਹ ਬੈਠ ਰਾਜ ਸੋਭੰਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਦੇਵ ਮੰਡਲੀ ਸਮ ਨ ਤੈਸ ॥੮॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭਿ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤੂਰ ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਨੁ ਬੈਠ ਇੰਦ੍ਰ ਆਭਾ ਬਨਾਇ ॥੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹ ਨਾਕ ਐਠ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੈ ਸੁ ਕੌਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੌਨ ॥੧੦॥ ਅਰਧ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੂਰ ॥ ਲੋਭੰਤ ਹੂਰ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਿੱਝੀ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਮੋਹੰਤ ਚੀਤ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇ ਅਸੀਸ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਜੀਸ ॥੧੨॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਡਾਰੈ ਧਮਾਰ ॥ ਦੇਵਾਨ ਨਾਰਿ ॥ ਪੇਖਤ ਅਪਾਰ ॥੧੩॥ ਕੈ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਸੋਭਾ ਅਨੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥੧੪॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤ ॥੧੫॥ ਉਛਾਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤੰ ॥ ਸੋਭਤ ਸੋਭਾ ॥ ਲੋਭਤ ਲੋਭਾ ॥੧੭॥ ਦੇਖਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਣੰ ॥ ਸੋਹਤ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਲੋਭਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥੧੮॥ ਗੱਜਤ ਹਾਥੀ ॥ ਸੱਜਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕੂਦਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਾਚਤ ਤਾਜੀ ॥੧੯॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਾਚਤ ਬਾਲੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗਾਥੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਾਥੰ ॥੨੦॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਚੋਰਤ ਚੀਤੰ ॥੨੧॥ ਅਛ੍ਰਣ ਭੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥੨੨॥ ਅਤਭੁਤ ਰੂਪਾ ॥ ਕਾਮਣਿ ਕੂਪਾ ॥ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਹਾਸੰ ॥ ਉੱਨਿਤ ਨਾਸੰ ॥੨੩॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਲਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਸੋਹਤ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗਣ ਮਾਲਾ ॥੨੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਗਉਰ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥ ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਰੀਝਤ ਤਾਕਿ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ॥ ਸੋਭਹਿ ਕਉਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਤੈਸੇ ॥੨੫॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਦੁਤਿ ਬਾਲਿਯ ॥ ਪੇਖਤ ਰੀਝਤ ਬੀਰ ਰਿਸਾਲਿਯ ॥ ਨਾਚਤ ਭਾਵ ਅਨੇਕ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਸੋਭਾ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥੨੬॥ ਹਿੰਸਤ ਹੈਵਰ ਚਿੰਸਤ ਹਾਥੀ ॥ ਨਾਚਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਵਤ ਗਾਥੀ ॥ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਦਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜਾ ॥੨੭॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤਨ ਨਾਚਤ ਅਪੱਛਰਾ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜਾ ਖੀਝਤ ਅੱਛਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਨਾਰਦ ਬੀਨ ਰਸਾਲਿਯ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਜ੍ਵਾਲਿਯ ॥੨੮॥ ਆਂਜਤ ਅੰਜਨ ਸਾਜਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੋਭਤ ਬਸਤ੍ਰ ਸੁ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਨਾਚਤ ਅਛ੍ਰੀ ਰੀਝਤ ਰਾਊ ॥ ਚਾਹਤ ਬਰਬੋ ਕਰਤ ਉਪਾਊ ॥੨੯॥ ਤਤ ਥਈ ਨਾਚੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਲਾ ॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਰੰਗ ਅੰਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੈ ਤਨ ਮਨ ਸਾਜਾ ॥੩੦॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਖਾ ਸੋ ਸੋ ਰੀਝਾ ॥ ਜਿਨ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਤਿਨ ਮਨ ਖੀਝਾ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭਾਯੰ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ਨਾਚੈਂ ॥ ਅਤਭੁਤ ਭਾਯੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥੩੧॥ ਤਿਨ ਅਤਭੁਤ ਗਤਿ ਜਹ ਤਹ ਠਾਨੀ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮੋਹੈ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਜਿ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ਭਜਿ ਭਜਿ ਆਵੈਂ ॥ ਲਖਿ ਅਤਿ ਆਭਾ ਜਿਯ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥੩੨॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸੋਭੇ ਸਭ ਸੁਭ ਸਾਜਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਦੇਖੈਂ ਗੁਨ ਗਨ ਫੂਲੇ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਛਬਿ ਲਖਿ ਤਨ ਮਨ ਭੂਲੇ ॥੩੩॥ ਤਤ ਬਿਤ ਘਨ ਸੁਖਰ ਸਭ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਰਾਗੰ ਗੁਨਿ ਗਨ ਲਾਜੈਂ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਿਰਗੇ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਐਸੇ ॥ ਜਨੁ ਭਟ ਜੂਝੈਂ ਰਣ ਬ੍ਰਿਣਕੈ ਸੇ ॥੩੪॥ ਬਨ ਬਨ ਫੂਲੇ ਜਨੁ ਬਰ ਫੂਲੰ ॥ ਤਨ ਬਰ ਸੋਭੇ ਜਨੁ ਤਰ ਮੂਲੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਝੂਲੈ ਮਦ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਮੁਰ ਬੋਲੈਂ ਸੁਨਿ ਘਨ ਗਾਜਾ ॥੩੫॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨਿ ਬੈਠਿ ਸਰਬ ਰਾਜਾਧਿਕਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਖਿ ਨੈਨ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨੈਨ ॥੩੬॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਨਾਚ ਐਸੋ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸਰ ਤਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਮਾਰਤ ਅਨੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਰਿਝੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਾਨਾ ਰੁ ਰਾਇ ॥੩੭॥ ਆਗਮ ਬਸੰਤ ਜਨੁ ਭਯੋ ਆਜੁ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਦੇਖੈ ਸਮਾਜ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਨਿ ਬੈਠ ਐਸ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹਿੰ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈਸ ॥੩੮॥ ਇਕ ਮਾਸ ਲਾਗ ਤਹ ਭਯੋ ਨਾਚ ॥ ਬਿਨੁ ਪਿਯੈ ਕੈਫ ਕੋਊ ਨ ਬਾਚ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕਿ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਤਹੰ ਤਹੰ ਸੁ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥ ਲੈ ਸੰਗ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤਿ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਪੰਤ ਸਭ ਜਗਤ ਜਾਪ ॥ ਨਿਰਖੋ ਕੁਮਾਰ ਇਹ ਸਿੰਧ ਰਾਜ

॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਜ ॥੪੦॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਿੰਧੁ ਰਾਜਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਤਾਸ ਚਿੱਤ ਕਿੱਨੋ ਸੁਮਾਰ ॥ ਤਿਹ ਛਾਡਿ ਪਾਛ ਆਗੈ ਚਲੀਸ ॥ ਜਨੁ ਸਰਬ ਸੋਭ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲੀਸ ॥੪੧॥ ਪੁਨਿ ਕਹੈ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬੈਨ ॥ ਇਹ ਪਸਚਮੇਸ ਅਬ ਦੇਖ ਨੈਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਮੱਧਿ ਚਿੱਤਿ ਆਨਿਓ ਕੁਮਾਰਿ ॥੪੨॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਰਾਜਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਸੁਭ ਵਾਰ ਦੇਸ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੇਸ ॥੪੩॥ ਦੇਖਜੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਨਾ ਨ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੪੪॥ ਤਬ ਆਗਿ ਚਾਲ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਮੁਸਕਜਾਤ ਐਸ ॥ ਘਨ ਬੀਜੁ ਜੈਸ ॥੪੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਰੀਝਿ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਖੀਝਿ ॥ ਬਢਿ ਤਾਸ ਜਾਨ ॥ ਘਟ ਆਪ ਮਾਨ ॥੪੬॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੌਂਦਰਜੁ ਭੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਕੇਸ ਧਾਰ ॥੪੭॥ ਦੇਖੇ ਨਰੇਂਦ੍ਰ ॥ ਠਾਢੇ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ॥ ਮੁਲਤਾਨ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥੪੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਛੋਡਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਾਂਡੁ ਪੁਤ੍ਰੰ ਸਿਰੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਖਰੀ ਮੱਧਿ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਐਸ ਸੋਹੈ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਮੋਹੈ ॥੪੯॥ ਸੁਭੇ ਰਾਜ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਠਾਢਿ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਬਧੇ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਲਾਲ ਮਾਲੰ ॥ ਸਿਖਾ ਜਾਨੁ ਸੋਭੇ ਨ੍ਰਿਪੰ ਜੱਗਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੦॥ ਕਹੈ ਬੈਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਪੇਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਲਖੋ ਨੈਨ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਆਲਾ ॥ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਜਉਨੈ ਸੋਈ ਨਾਥ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੀ ਇਹੈ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥੫੧॥ ਬਡੀ ਬਾਹਨੀ ਸੰਗਿ ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਘੁਰੈਂ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥ ਲਖੋ ਪੂਰਬੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਦਿਨੰ ਰੈਣ ਜਾਪੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੁਜਾਨੰ ॥੫੨॥ ਧੁਜਾ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੇ ਬਡੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਲਖੋ ਪੂਰਬੀਸੰ ਛਿਤੀਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਬਾਲਾ ਸਰੂਪੰ ਸੁ ਭਾਨੰ ॥੫੩॥ ਘੁਰੈਂ ਦੁੰਦਭੀ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਜੈਂ ਦੱਛਨੀ ਸਰਬ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਤੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਤੂਰ ਤਾਨੰ ਤਰੰਗੰ ॥ ਮੁਚੰ ਝਾਂਝਰੰ ਨਾਇ ਨਾਦੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗੰ ॥੫੪॥ ਬਧੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੁ ਸੋਭਜੋ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਣਿ ਜਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਦੱਛਨੇਸੰ ਹਿਯੈ ਬਾਲ ਮਾਨੋ ॥੫੫॥ ਮਹਾ ਬਾਹਨੀਸੰ ਨਗੀਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤੰ ਸੁਭੇ ਪੱਤ੍ਰ ਭੇਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੰਧ ਉੱਧੰ ਗਜੰ ਗੂੜ ਬਾਕੋ ॥ ਲਖੋ ਉਤਰੀ ਰਾਜ ਕੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ॥੫੬॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ

ਸੁ ਆਗੈ ਉਮੰਗੈਂ ॥ ਜਿਣੈ ਕੋਟਿ ਬੰਕੈ ਮੁਰੈਂ ਨਾਹਿ ਅੰਗੈਂ ॥ ਹਰੇ ਬਾਜਿ ਰਾਜੰ ਕਪੋਤੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਨਹੇ ਸਜੰਦਨੰ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਸਮਾਨੰ ॥੫੭॥ ਬਡੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਜਾ ਕੇ ਧਰੇ ਸੂਰ ਸੋਭੈਂ ॥ ਲਖੇ ਦੈਤ ਕੰਨਜਾ ਜਿਨੈ ਚਿਤ ਲੋਭੈਂ ॥ ਕਢੇ ਦੰਤ ਪੱਤੰ ਸਿਰੰ ਕੇਸ ਉੱਚੰ ॥ ਲਖੇ ਗਰਭਣੀਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੫੮॥ ਲਖੋ ਲੰਕ ਏਸੰ ਨਰੇਸੰ ਸੁਬਾਲੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਲੁਟਯੋ ਏਕ ਬੇਰੰ ਕੁਬੇਰੰ ਭੰਡਾਰੀ ॥ ਜਿਣਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੫੯॥ ਕਹੇ ਜਉਨ ਬਾਲੀ ਨ ਤੇ ਚਿੱਤ ਆਨੇ ॥ ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਬਖਾਨੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਹੋਂ ਨਾਮ ਸੋ ਭੀ ॥ ਤਜੋ ਭਾਂਤਿ ਜੈਸੀ ਸਭੈ ਰਾਜ ਓ ਭੀ ॥੬੦॥ ਲਖੋ ਦਈਤ ਸੈਨਾ ਬਡੀ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਸੁਭੈਂ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥ ਧੁਜਾ ਗਿੱਧ ਉੱਧੰ ਲਸੈਂ ਕਾਕ ਪੂਰੰ ॥ ਤਿਸੈ ਪਜਾਲ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਬ੍ਰਿਧ ਨੂਰੰ ॥੬੧॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਰੰ ॥ ਇਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਦੁਰੰ ਦਾਨਵਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਅਦਿਤਿਆ ਕੁਮਾਰੰ ॥੬੨॥ ਨਹੇ ਸਪਤ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਏਕ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਗ ਬੱਧੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨ੍ਵਾ ਸੁ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਸਹੀ ਚਿੱਤ ਚੀਨੋ ਤਿਸੈ ਦਿਉਸ ਨਾਹੰ ॥੬੩॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਏਣ ਰਾਜੰ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਿਸਾਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਲਖੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਰੈ ਰਸਮ ਮਾਲਾ ਉਜਾਲਾ ਪਰਾਨੰ ॥ ਜਪੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦਿਉਸੰ ਸਹੰਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ ॥੬੪॥ ਚੜ੍ਹੇ ਮਾਹਿਖੀਸੰ ਸੁਮੇਰੰ ਜੁ ਦੀਸੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਜਿਣਯੋ ਬਾਹ ਬੀਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਦੰਡ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਸ ਗਰਬੀਨ ਕੋ ਗਰਬ ਭਾਜੈ ॥੬੫॥ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਬਡੇ ਗਰਬ ਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਘੇਰਿ ਠਾਢੇ ਜੁਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਨਚੈਂ ਪਾਤਰਾ ਚਾਤਰਾ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥ ਉਠੈਂ ਝਾਂਝ ਸਬਦੰ ਸੁਨੈਂ ਲੋਗ ਧਾਰੀ ॥੬੬॥ ਬਡੋ ਦਰਬ ਧਾਰੀ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥ ਬਡੋ ਦਰਬ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਸਹੀ ਦਰਬ ਪਾਲੰ ॥ ਉਠੈਂ ਜਉਨ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੰ ॥੬੭॥ ਸਭੈ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾਂ ਰਾਜ ਕੰਨਜਾ ॥ ਬਿਖੈ ਭੂਤਲੰ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਨ ਅੰਨਜਾ ॥ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਤਹਾ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥੬੮॥ ਨਦੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ਸਭੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਸਿੰਧ ਸੰਗੰ ਚੜੇਂ ਤੇਜ ਵਾਰੇ ॥ ਬਡੀ ਕਾਇ ਜਾ ਕੀ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥੬੯॥ ਕਹੋ ਨਾਰਿ ਤੋ ਕੋ ਇਹੈ ਬਰਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਸੈ ਪੇਖਿ ਰਾਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਭਾਜਾ ॥ ਕਹਾਂ ਲੌ

ਬਖਾਨੋ ਜਿਤੋ ਭੂਪ ਆਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਲ ਕੋ ਲੈ ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ ॥੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਜੇਤਿਕ ਤੇਤ ਸਭੈ ਤਿਨ ਤਾਸ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਚਕ੍ਰਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਲਿਆਏ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਮੰਡਲ ਭੂਪਤਿ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਮੁਰਝਾਏ ॥ ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸਭ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਫਿਰੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਨ ਗਏ ਅਜ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦਲ ਲੀਨੇ ॥ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਪਸਮੰਬਰ ਸੰਬਰ ਕੇ ਅਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਛੀਨੇ ॥ ਬੇਖਨ ਬੇਖ ਚੜ੍ਹੇ ਸੰਗ ਹੈ੍ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਨ ਸਭੈ ਸੁਖਧਾਮ ਨਵੀਨੇ ॥ ਆਨ ਗਏ ਜਰ ਕੰਬਰ ਸੇ ਅਜਿ ਅੰਬਰ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਤਿ ਹੀ ਪਾਂਤ ਬਨਾਇ ਬਡੋ ਦਲ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਸਭ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮੁਰਛਾਏ ॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁ ਨਾਦ ਸਭੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਰਿਝਵਾਰ ਸਭੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰਾਹਤ ਆਏ ॥੭੩॥ ਜੈਸ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਅਜ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਚਪਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਛੇਦ ਪਰੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਤੇਜ ਸਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਵਕ ਚਿੱਤ ਚਿਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰਨ ਜਾਰੇ ॥ ਜੈਸ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿਓ ਅਜ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੭੪॥ ਸੁੰਦਰ ਜੁਆਨ ਸਰੂਪ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ ॥ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿ ਰਾਵ ਕਿ ਰਾਨ ਮਹਾਨ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਚਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਿਓ ॥ ਦਿਉਸ ਕੈ ਭਾਨੁ ਸੁਨਿਓ ਭਗਵਾਨ ਪਛਾਨ ਮਨੈ ਘਨ ਮੋਰਨ ਮਾਨਿਓ ॥੭੫॥ ਬੋਲਿ ਉਠੇ ਪਿਕ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਚਕੋਰਨ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਸਾਂਤਿ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਸਭ ਸਾਧਨ ਜੋਧਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਤੱਛ ਪ੍ਰਮਾਨਿਓ ॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੈ ਸਿਵ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਜੀਅ ਜਾਨਿਓ ॥੭੬॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੱਤ੍ਰ ਸਮਾਨ ਬਿਸੇਖਿਓ ॥ ਚੋਰਨ ਭੋਰ ਕਰੋਰਨ ਮੋਰਨ ਤਾਸ ਸਹੀ ਘਨ ਕੈ ਅਵਿਰੇਖਿਓ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਸੰਭੂ ਸਮਾਨ ਸਭੂ ਗਨ ਦੇਖਿਓ ॥ ਸੀਪ ਸ੍ਵਾਂਤ ਕੀ ਬੂੰਦ ਤਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿਓ ॥੭੭॥ ਕੰਬਰ ਜਿਉਂ ਜਰ ਕੰਬਰ ਕੀ ਢਿਗ ਤਿਉ ਅਵਿਨੰਬਰ ਤੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਨਾਕ ਲਖੇ

ਰਿਸ ਮਾਨਿ ਸੂਆ ਮਨ ਨੈਨ ਦੋਊ ਲਖਿ ਏਣ ਲਜਾਏ ॥ ਪੇਖਿ ਗੁਲਾਬ ਸਰਾਬ ਪਿਯੈ ਜਨੁ ਪੇਖਤ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਕਟੂਪਰ ਕੇਹਰਿ ਰੋਸ ਰਸੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭੂਲ ਨ ਆਏ ॥੭੮॥ ਪੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਘੂਟਤ ਹੈ ਜਨੁ ਘੂਟ ਅਮੀ ਕੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਬਤਾਵਤ ਹੈਂ ਜਨੁ ਅੱਛਰ ਹੀ ਕੇ ॥ ਭਾਵਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਹਾਵਤਿ ਗਾਰਿ ਦਿਵਾਵਤਿ ਹੈਂ ਭਰ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰਿ ਕਹੈਂ ਅਬਿਚਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰ ਨੀਕੇ ॥੭੯॥ ਦੇਖਤਿ ਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਪੇਖਿ ਛਕੀ ਪਿਯ ਕੀ ਛਬਿ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਗਰਿ ਗਾਗਰਿ ਡਾਰਿ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਮਹਿ ਜਉ ਲਗ ਗੰਗ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਰੀ ॥੮੦॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਅਜ ਰਾਜ ਕੀ ਰਾਜਤਿ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਗਨਾਊਂ ॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜੌ ਪੈ ਤਾਸ ਕਹੋਂ ਜਿਯ ਬੀਚ ਲਜਾਊਂ ॥ ਹਉ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫਿਰਿਓ ਬਸੁਧਾ ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਬੀਨ ਕਹੂੰ ਕੁਇ ਪਾਊਂ ॥ ਲੇਖਨਿ ਊਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਲਿਖੋਂ ਛਬਿ ਆਨਨ ਤੇ ਕਿਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥੮੧॥ ਨੈਨਨ ਬਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰਤ ਘਾਇਲ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਡਾਰੀ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਹਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਛੀਨ ਕਪੋਤ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਅਨਜਾਰੀ ॥ ਰੀਝ ਗਿਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਜਨੁ ਘਾਇਲ ਭਾਰੀ ॥੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਅਜ ਰਾਜ ਕੋ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿ ਸੂਰ ਇਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੮੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਛੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕੀਨੇ ਕਾਹੂ ਟੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਖਿਲੌਨਾ ਹੈਂ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਕਲਾਨ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਕੇ ਭੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਨਰੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਦੇਸ ਏਸ ਕੀਨੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਕੈ ॥ ਤੇਗ ਹੈਂ ਕਿ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬਾਨਾ ਬਾਂਧੇ ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੁ ਐਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਜ ਕੇ ਬਿਲੋਕੀਐ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੀਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਅਵਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰਿ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਉਠਿ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ਡੀਠਿ ਪਰੇ ਅਜ ਰਾਜ ਜਬੈ ਚਿਤ ਦੇਖਤਿ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨ ਚੁਰਾਈ ॥੮੫॥ ਤੋਮਰ

ਛੰਦ ॥ ਅਵਲੋਕਿਯਾ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਕੈ ਹਸ ਬਾਲ ॥ ਗੁਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਉਤਾਲ ॥੮੬॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਕੀ ਕਰਿ ਮਾਲ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਤਿਸ ਡਾਰਿਯਾ ਉਰ ਆਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮੭॥ ਤਿਹ ਦੇਬਿ ਆਗਜਾ ਕੀਨੁ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨੁ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਇਮ ਬੈਨ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੮੮॥ ਤਵ ਜੋਗ ਹੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਸੁਨਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸਲਾਜ ॥ ਬਰੁ ਆਜੁ ਤਾ ਕਹੁ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਇ ॥੮੯॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਉਰ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬਾਜ ਤੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਡਫ ਬੀਣ ਬੇਣੁ ਬਿਸੇਖ ॥੯੦॥ ਡਫ ਬਾਜ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਅਤਿ ਤੂਰ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ॥ ਨਯ ਬਾਸੁਰੀ ਅਰੁ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰੀ ਸੁਭ ਨੈਨ ॥੯੧॥ ਤਿਹ ਬਜਾਹਿ ਕੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਲੈ ਕਰਿ ਦਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਆ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਡਫ ਬੇਣੁ ਬੀਣ ਬਜਾਇ ॥੯੨॥ ਅਜਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ॥੯੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖ ॥ ਜਗ ਕੀਨ ਜਾਸ ਭਿਖੇਖ ॥੯੪॥ ਜਗ ਜੀਤਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅਜਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਾਨ ਸੀਲ ਪਹਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਉਦਾਰ ॥੯੫॥ ਦੁਤਿਵੰਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਜਿਹ ਪੇਖਿ ਖਿੱਝਤ ਮੈਨ ॥ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਚਿਤ ਸੋ ਚੁਰਾਵਤ ਭੂਪ ॥੯੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਬਡ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਜਉ ਕਹੌਂ ਸਰਬ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਹੋਤ ਕਥਾ ਪਸਾਰ ॥੯੭॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਥੋਰਜੈ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਭਾਖੌਂ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥੯੮॥ ਜਗ ਆਪਨੋ ਅਜ ਮਾਨਿ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਆਨ ਨ ਆਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਅਜ ਜਾਰਿਆ ਮਧਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥੯੯॥ ਅਜ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨ ॥ ਤਬ ਸਰਬ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਜਿਮ ਨਾਵ ਖੇਵਟ ਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦੇਹ ਅਰੁ ਬਲ ਛੀਨ ॥੧੦੦॥ ਜਿਮ ਗਾਂਵ ਰਾਵ ਬਿਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਉਰਬਰਾ ਕ੍ਰਿਸਿ ਛੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਨ ਭੰਡਾਰ ॥ ਜਿਮ ਸਾਹਿ ਹੀਨ ਬਿਪਾਰ ॥੧੦੧॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਨ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜਿਮ ਮਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਰਾਜ ਹੀਨ ਸੁਦੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਨ ਹੀਨ ਨਰੇਸ ॥੧੦੨॥ ਜਿਮ ਗਜਾਨ ਹੀਨ ਜੁਗੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ ਭੂਮਿ ਹੀਨ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਨ

ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਨ ਉਦਾਰ ॥੧੦੩॥ ਜਿਮ ਅੰਕੁਸ ਹੀਣ ਗਜੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਣ ਨਰੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਲੁਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਬੁਧਿ ਬਾਝ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੪॥ ਜਿਮ ਨਾਰਿ ਹੀਣ ਭਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਕੰਤ ਹੀਣ ਸੁ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਬੁੱਧਿ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਣ ਸੁ ਮਿੱਤ ॥੧੦੫॥ ਜਿਮ ਦੇਸ ਭੂਪ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਿਨ ਕੰਤ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਪ੍ਰ ਅਬਿੱਦਿ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਸਬਿੱਦਿ ॥੧੦੬॥ ਤੇ ਕਹੇ ਸਰਬ ਨਰੇਸ ॥ ਜੋ ਆ ਗਏ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕਰਿ ਅਸਟ ਦਸ ਪੁਰਾਣ ॥ ਦਿਜ ਬਿਆਸ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੭॥ ਕੀਨੇ ਅਠਾਰਹ ਪਰਬ ॥ ਜਗ ਰੀਝਿਆ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ॥ ਇਹ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥ ਭਯੋ ਪੰਚਮੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥੧੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੰਚਮੋ ਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਅਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾਵਤਾਰ ਖਟ ਰਿਖਿ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਜੁਗ ਆਗਲੇ ਇਹ ਬਜਾਸ ॥ ਜਗ ਕਿਯ ਪੁਰਾਣ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਆ ਤਿਹ ਗਰਬ ॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੧॥ ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪਿ ਕਰਾਲ ॥ ਜਿਹ ਜਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਬਿਸਾਲ ॥ ਖਟ ਟੂਕ ਤਾ ਕਹ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਤਿਨ ਦੀਨ ॥੨॥ ਨਹਿ ਲੀਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭਏ ਖਸਟ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਨ ਸਾਸਤ੍ਰੱਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਨਾਮ ਸੁ ਡਾਰ ॥੩॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਜਾਸ ਸੁ ਭਾਸ ॥ ਧਰਿ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਖਸਟ ਰਿਖਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਅਸਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਲਿਜੁਗਿ ਲਾਗ ਨਿਹਾਰ ॥ ਭੇ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਬਿਚਾਰ ॥੧॥ ਲਖਿ ਰੀਝ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬਵੰਤ ਅਜੀਤ ॥ ਅਤਿ ਗਜਾਨਮਾਨ ਗੁਨੈਨ ॥ ਸੁਭ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੨॥ ਰਘੁ ਕਾਬਿ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਕਰਿ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਵਤਾਰ ॥ ਕਹ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਤਉਨ ॥ ਜੋਇ ਕਾਬਿ ਕੀਨੋ ਜਉਨ ॥੩॥ ਧਰ ਸਪਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਇਓ ਤਾਸ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਸਪਤਮੋ ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਅਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਗਰਬ ਕੇ ਰਸਿ ਭੀਨ ॥੧॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਮੋਂ ਸਭ ਠੌਰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਇਮ ਕਾਲ ॥ ਇਮ ਭਾਖਿ ਬੈਣ ਉਤਾਲ ॥੨॥ ਜੇ ਗਰਬ ਲੋਕ ਕਰੰਤ ॥ ਤੇ ਜਾਨੁ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥ ਮੁਰ ਨਾਮ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਕਿਯ ਗਰਬ ਕੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਮੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜਬ ਧਰੇ ਤਿਨ ਤਨ ਸਾਤ ॥ ਤਬ ਬਨੀ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥ ਤਿਮ ਜਨਮੁ ਧਰ ਤੈਂ ਜਾਇ ॥ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਨਹਿ ਐਸ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਏ ਸਿਵ ਬੈਨ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਛਿਤਿ ਲੀਨ ਆਨਿ ਵਤਾਰ ॥੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਿਮ ਕਥੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾਨ

ਰਾਜ ॥ ਤਿਮ ਕਹੇ ਰਿਖਿਨਿ ਸਭ ਹੀ ਸਮਾਜ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਹ ਕਰਮ ਕੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜੇਮ ਦਿਜ ਬਰਨ ਲੀਨ ॥੭॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿੱਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤੇ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਾਖੋਂ ਸੁਭਾਸ ॥ ਰਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਏਸ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਮਾਨੀ ਅਭੇਵ ॥੮॥ ਪੁਨਿ ਭਏ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਲਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਤਜਿ ਰਾਜ ਆਨ ॥ ਸੇਵਿਆ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪਤਿ ਨਿਧਾਨ ॥੯॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰੀਝਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾ ਪਰ ਨਿਦਾਨ ॥ ਬਰੁ ਮਾਂਗ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਰੁਚੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬਰੁ ਦਾਨ ਤਉਨ ਮੈ ਦੇਉਂ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਅਤ੍ਰਿ ਤਬ ਭਯੋ ਠਾਢ ॥ ਉਠਿ ਭਾਗ ਆਨ ਅਨੁਰਾਗ ਬਾਢ ॥ ਗਦ ਗਦ ਸੁ ਬੈਣ ਭਭਕੰਤ ਨੈਣ ॥ ਰੋਮਾਨ ਹਰਖ ਉਚਰੇ ਸੁ ਬੈਣ ॥੧੧॥ ਜੌ ਦੇਤ ਰੁਦ੍ਰ ਬਰੁ ਰੀਝਿ ਮੋਹਿ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਮ ਤੁਲਿ ਤੋਹਿ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਤਥਾਸਤੁ ਭਏ ਅੰਤ੍ਰ ਧਯਾਨ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਯੋ ਅਤ੍ਰਿ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੨॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਰੀ ਆਨਿ ਅਨਸੂਆ ਨਾਰਿ ॥ ਜਨੁ ਪਠਯੋ ਤੱਤੁ ਨਿਜ ਸਿਵ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਤੇਜ ਕਾਢਿ ॥ ਆਏ ਸੁ ਮੱਧਿ ਅਨਸੂਯ ਛਾਡਿ ॥੧੩॥ ਭਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਨਸੂਆ ਨਾਮ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਨੁ ਧਰਾ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਅਨੰਗ ॥੧੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ ਜਨੰਤ ॥ ਸਊਹਾਗ ਭਾਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਸੰਤ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸੋ ਰਹਿ ਲੁਭਾਇ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੫॥ ਨਿਸਿ ਨਾਥ ਦੇਖਿ ਆਨਨ ਰਿਸਾਨ ॥ ਜਲ ਜਾਇ ਨੈਨ ਲਹਿ ਰੋਸ ਮਾਨ ॥ ਤਮ ਨਿਰਖਿ ਕੇਸ ਕੀਅ ਨੀਚਿ ਡੀਠਿ ॥ ਛਪ ਰਹਾ ਜਾਨੁ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਪੀਠਿ ॥੧੬॥ ਕੰਠਹਿ ਕਪੋਤ ਲਖਿ ਕੋਪ ਕੀਨ ॥ ਨਾਸਾ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨ ਕੀਰ ਲੀਨ ॥ ਰੋਮਾਵਲਿ ਹੇਰਿ ਜਮੁਨਾ ਰਿਸਾਨ ॥ ਲੱਜਾ ਮਰੰਤ ਸਾਗਰ ਡੁਬਾਨ ॥੧੭॥ ਬਾਹੂ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜੈ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ॥ ਖਿਸਿਯਾਨ ਹੰਸ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਾਲ ॥ ਜੰਘਾ ਬਿਲੋਕਿ ਕਦਲੀ ਲਜਾਨ ॥ ਨਿਸਿਰਾਟ ਆਪ ਘਟ ਰੂਪ ਮਾਨ ॥੧੮॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸ ਬਰਣੋਂ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਕਬਿਸ ਮਹਿਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਐਸੀ ਸਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਅਤ੍ਰਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਰੂਪ ਕੋ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ॥੧੯॥ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਤਗਯ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਾਰਿ ॥ ਬਜਾਹੈ ਨ ਭੋਗ ਭੋਗੈ ਭਤਾਰ ॥ ਮੈ ਬਰੌਂ ਤਾਸ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੋ ਸਹੈ ਕਸਟ ਐਸੋ ਪਵਿੱਤ

॥੨੦॥ ਰਿਖਿ ਮਾਨਿ ਬੈਨ ਤਬ ਬਰਜੋ ਵਾਹਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਲੂਟ ਸੀਂਗਾਰ ਤਾਹਿ ॥ ਲੈ ਗਯੋ ਧਾਮ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਤਉਨ ॥ ਪਿਤ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਅਤ੍ਰਿ ਜਉਨ ॥੨੧॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ਕਿੱਨੋ ਬਿਵਾਹਿ ॥ ਇਕ ਭਯੋ ਆਨਿ ਅਉਰੈ ਉਛਾਹਿ ॥ ਤਿਹ ਗਏ ਧਾਮ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸੁ ਸੇਵ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੨੨॥ ਬਹੁ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰੁ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥ ਪਾਦਰਘ ਆਦਿ ਕਿੱਨੇ ਸੁਜਾਨ ॥ ਅਵਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਚਤੁਰ ਬਾਕਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਿਸਨੁ ਬੈਠੇ ਪਿਨਾਕਿ ॥੨੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਭਏ ਰਿਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਜੋ ਤਿਹੂ ਮੱਧਿ ਲੋਕਾਨਿ ਧੰਨ ॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰਿ ॥ ਤੈਂ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤਿ ਹੂਜੋ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕਿਯ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਤੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵਸ ਬਾਰਿ ॥ ਤਬ ਨਾਰਿ ਏ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਆਂਸੁ ਡਾਰਤਿ ਨੈਨ ॥੨੫॥ ਤਬ ਬਾਲ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਜਲ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ ਅਧੀਰ ॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਗਦ ਗਦ ਬੈਨਿ ॥ ਦਿਨ ਤੇ ਭਈ ਜਨੁ ਰੈਨਿ ॥੨੬॥ ਰੋਮਾਂਚ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਕੋਪਮਾਨ ਅਧੀਰ ॥ ਫਰਕੰਤ ਉਸਟਰੁ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਬੁੱਧਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥੨੭॥ ਮੋਹਣ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸ ਬੈਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗਿਏਸ ਨੈਨ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਧਾਮ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੮॥ ਚਲ ਚਾਲ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਵੰਤ ॥ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯॥ ਉਪਟੰਤ ਕੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਅੰਗ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਰੰਗ ॥੩੦॥ ਤੋਰੰਤ ਹਾਰ ॥ ਉਪਟੰਤ ਬਾਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਧੂਰਿ ॥ ਰੋਖੰਤ ਪੂਰਿ ॥੩੧॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਕੋਪ ਭੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਬ੍ਰਹਮ ਉਦਾਰਿ ॥ ਸਿਵ ਸੰਗਿ ਲੈ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ॥ ਭਯਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਗਰਬ ॥੩੨॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾ ਉਪਾਰਿ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਜਬੈ ਕਰ ਮਾਰ ॥ ਤਬ ਲੀਨ ਦੱਤਵਤਾਰ ॥੩੩॥ ਕਰ ਬਾਮ ਮਾਤ੍ਰਿ ਸਮਾਨ ॥ ਕਰ ਦੱਛਨਤ੍ਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਿਯ ਪਾਨ ਭੋਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਦੱਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩੪॥ ਅਨਭੂਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਤ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਚਾਰ ਰੜੰਤ ॥ ਉਪਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੩੫॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰਿ ਪੂਰਬਲ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਬਪੁ ਦੱਤ ਕੋ ਧਰਿ ਆਪ ॥ ਉਪਜਜ ਨਿਸੂਆ ਧਾਮ ॥ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁ ਤਾਮ ॥੩੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਪਜਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰਗਿ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ ਸਰਬ ਭੂਪ ॥੩੭॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਾਵਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸ ॥ ਜਨੁ ਧਰਜੋ ਆਨ ਬਪੁ ਸਰਬ ਜੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਅਰੁ ਤਜਾਗਿ ਭੋਗ ॥੩੮॥ ਆਛਿੱਜ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਰਵਿ ਅਨਲ ਤੇਜ ਜਲ ਸੋਂ ਸੁਭਾਵ ॥ ਉਪਜਿਆ ਜਗਤ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੩੯॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਭਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਸੁੰਦਰ ਅਜੇਵ ॥ ਪਾਵਕ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਤੇਜੁ ਜਾਸ ॥ ਬਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਧੀਰਜ ਸੁ ਤਾਸ ॥੪੦॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ ਦੇਵ ਦੱਤ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਸੋਵਰਣ ਦੇਖਿ ਲਾਜੰਤ ਅੰਗ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗ ॥੪੧॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਲਿਪਤ ਰੂਪ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਬਿਭੂਤ ਅੰਗ ਉਜਲ ਸੁਬਾਸ ॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੪੨॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਅੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜ ਉਪਜਾ ਉਦਾਰ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੋਭਾ ਲਸੰਤ ॥੪੩॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੰਤ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਕਿੱਨੋ ਬਿਅੰਤ ॥ ਕਾਂਪਿਆ ਕਪਟੁ ਤਿਹ ਉਦੇ ਹੋਤ ॥ ਤਤਛਿਨ ਅਕਪਟ ਕਿੱਨੋ ਉਦੋਤ ॥੪੪॥ ਮਹਿਮਾ ਅਛਿੱਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਪੁਤ੍ਰ ਚਕਿ ਰਹੀ ਮਾਤ ॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ਚਕਿ ਰਹੇ ਸਰਬ ॥ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ਰਿਖਿਨਿ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੪੫॥ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਜਾਲ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਸ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਚਿੱਤੁ ਸੁੰਦਰ ਸੁਬਾਸ ॥ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹਰਖੰਤ ਰੋਮ ॥ ਆਨੰਦਮਾਨ ਸਭ ਭਈ ਭੋਮਿ ॥੪੬॥ ਥਰਹਰਤਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਰਬ ॥ ਜਹ ਤਹ ਰਿਖੀਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥ ਬਾਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਗੈਣ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਪ੍ਰਾਇ ਦਿਖੀ ਨ ਰੈਣਿ ॥੪੭॥ ਜਹ ਤਹ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪ੍ਰਗਟਜਾ ਜਾਣੁ ਬਪੁ ਧਰਿ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਉਪਜਿਆ ਆਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੪੮॥ ਜਨਮੰਤ ਲਾਗਿ ਉਠ ਜੋਗ ਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਕਿਯੋ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਡ ਲਾਗ ਚਰਨ ॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਰਨ ॥੪੯॥ ਅਤਿਭੁਤਿ ਅਨੂਪ ਲਖਿ ਦੱਤ ਰਾਇ ॥ ਉਠਿ ਲਗੇ ਪਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਆਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੱਤ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨ ॥੫੦॥ ਸੋਭੰਤਿ ਸੀਸ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਨ ॥ ਨਖ ਨੇਮ ਕੇ ਸੁ ਬਢਏ ਮਹਾਨ ॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਬਿਭੂਤਿ ਉੱਜਲ ਸੁ ਸੋਹ ॥ ਦਿਜਚਰਯ

ਤਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਅਰੋਹ ॥੫੧॥ ਮੁਖ ਸਿਤ ਬਿਭੂਤਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ॥ ਸੰਨਜਾਸਚਰਯ ਤਜਿ ਛੰਦ ਬੰਦ ॥ ਆਸੁਨਕ ਸੁੰਨਿ ਅਨੁਬਿਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰੰਗ ॥੫੨॥ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਚਰਜ ਲੀਨ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ॥ ਆਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਜਨੁ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥੫੩॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਅਣਡੋਲ ਅੰਗ ॥ ਜੁਤ ਧਯਾਨ ਨੇਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਧਰਿ ਏਕ ਆਸ ਅਉਦਾਸ ਚਿੱਤ ॥ ਸਨਜਾਸ ਦੇਵ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੫੪॥ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਯਾਨ ਸਿੰਧੁ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋ ਪਰਮ ਗਯਾਨੀ ਮਹਾਨ ॥੫੫॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਪ ਜਿਹ ਛੁਹਾ ਅੰਗ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਸਪੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੀ ਚਿੱਤ ਅਵਿਲੋਕਿ ਮਾਤ ॥੫੬॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਲਾਜੰਤ ਦੇਖਿ ਜਿਹਿ ਦੁਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ॥ ਜਿਹ ਸਧੇ ਸਰਬ ਸੰਨਜਾਸ ਸਾਜ ॥੫੭॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਸਰੀਰ ॥ ਕਬਹੂ ਨ ਕਾਮ ਕਿੱਨੋ ਅਧੀਰ ॥ ਜਟ ਜੋਗ ਜਾਸ ਸੋਭੰਤਿ ਸੀਸ ॥ ਅਸ ਧਰਾ ਰੂਪ ਸੰਨਜਾਸ ਈਸ ॥੫੮॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਕਥਿ ਸਕੈ ਕਉਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹੈ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਆਭਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਲਾਜਯੋ ਅਨੰਗ ਆਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੫੯॥ ਅਤਿ ਗਯਾਨਵੰਤ ਕਰਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਨ ਆਸ ਗਾਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਛਬਿ ਦਿਪਤਿ ਕੋਟਿ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਾ ਚੰਦ ਲਖਿ ਆਸਮਾਨ ॥੬੦॥ ਉਪਜਯਾ ਆਪ ਇਕ ਜੋਗ ਰੂਪ ॥ ਪੁਨਿ ਲਗੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਅਨੂਪ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛਾਡਿ ਉਠਿ ਚਲਾ ਦੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮੱਤਿ ॥੬੧॥ ਜਬ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਨਿਦਾਨ ॥ ਇਮ ਭਈ ਬਯੋਮ ਬਾਣੀ ਬਨਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ ਬੈਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੬੨॥ ਆਕਾਸ ਬਾਣੀ ਬਾਚਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਗੁਰੁ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨਹਿ ਹੋਤ ਦੱਤ ॥ ਤੁਹਿ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥ ਗੁਰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਬ ਹੋਹਿ ਮੁਕਤਿ ॥ ਕਹਿ ਦੀਨ ਕਾਲ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ॥੬੩॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ॥ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਮਹਿਮਾ ਅਗਾਧ ॥੬੪॥ ਤਬ

ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਉਚਰੰਤ ਪਰਮ ਉਸਤਤਿ ਅਭੇਵ ॥ ਜੋਗੀਨ ਜੋਗ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ਜਹ ਤਹ ਬਿਰਾਜ ॥੬੫॥ ਜਲ ਥਲ ਬਜਾਪ ਜਿਹ ਤੇਜ ਏਕ ॥ ਗਾਵੰਤ ਜਾਸੁ ਮੁਨਿ ਗਨ ਅਨੇਕ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖੰਤ ਨਿਗਮ ॥ ਤੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮੱਧਿ ਹੈ ਅਗਮ ॥੬੬॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪੁਹਮੀ ਅਕਾਸ ਕਿੰਨੇ ਬਿਬੇਕ ॥ ਜਲ ਬਾ ਥਲੇਸ ਸਭ ਠੌਰ ਜਾਨ ॥ ਅਨਭਯ ਅਜੋਨਿ ਅਨ ਆਸਮਾਨ ॥੬੭॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨਭਉ ਅਜੀਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭੋਗੀ ਮਹਾਣ ॥੬੮॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਫਿਰ ਫਿਰੋ ਸਰਬ ਮਤ ਕੋ ਚਲਾਇ ॥੬੯॥ ਸਭਹੂ ਬਖਾਨ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਆਭਾ ਅਮੇਤ ॥ ਸਰਬੰ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਜਿਹ ਪਾਨ ਲਾਗ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਲੇਤ ਸਭ ਪਾਪ ਭਾਗ ॥੭੦॥ ਗੁਨ ਸੀਲ ਸਾਧੁ ਤਾ ਕੋ ਸੁਭਾਇ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਸਰਨਿ ਨਹਿ ਕੋ ਉਪਾਇ ॥ ਦੀਨਾਨ ਉਧਾਰਣਿ ਜਾਸੁ ਬਾਨ ॥ ਕੋ ਕਹੋ ਕੈਸ ਈ ਲੇਤ ਮਾਨ ॥੭੧॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਸੁਭ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ॥ ਅਨਗਨਤ ਜਾਸ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਸੋਭ ॥ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਰਹਤ ਲੋਭ ॥੭੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮ ਏਕ ਜਾਨ ॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਛਿੱਜ ਰੂਪ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭੂਪਾਣਿ ਭੂਪ ॥੭੩ ਜਿਹਬਾ ਸੁਧਾਨ ਖਗ ਉੱਧ ਸੋਹਿ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੈਤ ਅਰੁ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ॥ ਬਿਨੁ ਬੈਰ ਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੭੪॥ ਦੁਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਸਭ ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁ ਬਹੁਤ ਤਨ ਜਾਸ ਸੋਭ ॥ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਲੋਭ ॥੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅੰਗ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਸਰੀ ਜਗਤ੍ਰ ਜਿਹ ਜੀਵ ਰਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੀਵ ਜਲਿ ਥਲਿ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਏਕ ॥੭੬॥ ਜਿਹ ਛੁਆ ਨੈਕੁ ਨਹਿੰ ਕਾਲੁ ਜਾਲ ॥ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਪਾਪ ਨਹਿ ਕਉਨ ਕਾਲ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੭੭॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਅਸਤੋਤ੍ਰ ਪਾਠ ॥ ਮੁਖ ਪੜ੍ਹਤ ਅਛ ਗਯੋ ਪਾਪ ਨਾਠ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਬਰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਛੇਪ ਕੀਨ ਤਾ ਤੇ ਉਚਾਰ ॥੭੮॥ ਜੇ

ਕਰੈ ਪਤ੍ਰ ਕਾਸਿਪੀ ਸਰਬ ॥ ਲਿਖੈ ਗਣੇਸ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਗਰਬ ॥ ਮਸੁ ਸਰਬ ਸਿੰਧ ਲੇਖਨਿ ਬਨੇਸ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਅੰਤ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੇਸੁ ॥੭੯॥ ਜਉ ਕਰੈ ਬੈਠਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤੇਜ ਪਾਯੰਤ ਪਾਰ ॥ ਮੁਖ ਸਹੰਸ ਨਾਮ ਫਣਪਤਿ ਰੜੰਤ ॥ ਨਹਿੰ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯੰਤ ਅੰਤ ॥੮੦॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਪੰਤ ਸਨਕੰ ਸਨਾਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਕਿੱਨੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤੈ ਉਚਾਰ ॥੮੧॥ ਸਿਵ ਸਹਸ ਬਰਖ ਲੌ ਜੋਗ ਕੀਨ ॥ ਤਜਿ ਨੇਹ ਗੇਹ ਬਨਬਾਸ ਲੀਨ ॥ ਬਹੁ ਕੀਨ ਜੋਗ ਤਹ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਸਕਾ ਪਾਰ ॥੮੨॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਅਨਕੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥੮੩॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ਜਗ ਕਰਿ ਅਨੂਪ ॥੮੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨਹਿੰ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥ ਨਹਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੁਭਵ ਅਭੇਖ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁ ਬਾਸ ॥੮੫॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਜਿਨ ਕਰਤ ਬੀਤਿ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਉਨ ਧਰਿ ਗਏ ਚੀਤਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਰਤ ਧਜਾਨ ॥੮੬॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਭਏ ਏਕ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਜੰਤ ਜੀਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਤਿ ਲੇਤ ਆਪਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੭॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਸਭ ਪਰੇ ਸਰਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਜਿਹ ਜਪਤ ਚਰਨ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਤਿਹ ਕਰਤ ਧਜਾਨ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਦੇਖਿ ਤਿਹ ਬਿੱਦਿਮਾਨ ॥੮੮॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਅਤਿ ਹੀ ਉਦਾਰ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਸੂਰਤੁ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਸਕਤ ਬੁੱਧਿ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੮੯॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਹਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜੋਤਿ ਉਦਜੋਤ ਸਰਬ ॥ ਜਿਹ ਹਤਜੋ ਸਰਬ ਗਰਬੀਨ ਗਰਬ ॥੯੦॥ ਜਿਹ ਗਰਬਵੰਤ ਏਕੈ ਨ ਰਾਖ ॥ ਫਿਰ ਕਹੋ ਬੈਣ ਨਹੀ ਬੈਣ ਭਾਖ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰਜੋ ਨ ਸਤ੍ਰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ਨ ਅਤ੍ਰ ॥੯੧॥ ਸੇਵਕ ਸੁ ਥਾਪਿ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਭਈ ਭੂਲ ਮੁਖਿ ਬਿਹਸਿ ਦੀਨ ॥

ਜਿਹ ਗਹੀ ਬਾਹਿ ਕਿੰਨੋ ਨਿਬਾਹ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਏਕ ਬਜਾਹ ਨਹੀ ਕੀਨ ਬਜਾਹ ॥੯੨॥ ਰੀਝੰਤ ਕੋਟਿ ਨਹੀ ਕਸਟ ਕੀਨ ॥ ਸੀਝੰਤ ਏਕ ਹੀ ਨਾਮ ਲੀਨ ॥ ਅਨਕਪਟ ਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੯੩॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਪੁਰਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨਭੈ ਅਜੀਤ ॥੯੪॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ ॥ ਕਈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਮਾ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਯੌਂ ਨ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ॥੯੫॥ ਕਈ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਗੋਰਖ ਸੁ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਹਿੰ ਲਖਤ ਭੇਵ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਤ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ ਸਭ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੯੬॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿਗੰਮ ॥ ਕਰਤਾਰ ਸਰਬ ਕਾਰਣ ਅਗੰਮ ॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਕੋਇ ਨਹੀ ਕਉਨ ਜਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਹਿ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥੯੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹਿ ਭੂਪਾਨਿ ਭੂਪ ॥ ਜਿਹ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਕਿਤ ਅਨੰਤ ॥ ਆਦਿਊ ਅਪਾਰ ਨਿਰਬਿਖ ਬਿਅੰਤ ॥੯੮॥ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੇਖ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੰਤ ਅਤਿ ਬਲ ਅਭੇਖ ॥ ਅਨਖੰਡ ਚਿੱਤ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੯੯॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਭਾ ਅਖੰਡ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਜਾਪ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੦੦॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਉਸਤਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨ ਅਤ੍ਰਿਜ ਉਦਾਰ ॥ ਅਰੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠਿ ਪਰਤ ਚਰਨ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਬਰਨ ॥੧੦੧॥ ਜਉ ਕਰੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਈ ਜੁਗ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਜਾਤ ਪਾਰ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਤਵ ਗੁਨ ਅਨੰਤ ॥ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ਤੁਮਰੇ ਬਿਅੰਤ ॥੧੦੨॥ ਤਵ ਗੁਣ ਅਤਿ ਉਚ ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਬਾਲਕ ਅਜਾਨ ॥ ਕਿਮ ਸਕੌਂ ਬਰਨ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਤਵ ਪਰਾ ਸਰਣ ਤਜਿ ਸਭ ਉਪਾਵ ॥੧੦੩॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਚਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬੇਦ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਛੇਦ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤੁਰਮੁਖ ਪਰਾ ਹਾਰ ॥ ਤਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਿੱਨੋ ਉਚਾਰ ॥੧੦੪॥ ਥਕਿ ਗਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿਰ ਲਿਖਤ ਕਿੱਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਬਾਲਖਿੱਲਾਦਿ ਚਿੱਤ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹਾਰ ਮਾਨਿ ॥ ਹਠ ਤਜਿ ਬਿਅੰਤਿ

ਕਿੱਨੋ ਬਖਾਨ ॥੧੦੫॥ ਤਹ ਜਪਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬੀਤ ॥ ਬਹਿ ਗਈ ਗੰਗ ਸਿਰ ਮੁਰਿ ਨ ਚੀਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਜਹਿ ਧਰਤ ਧਜਾਨ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਧਜਾਨ ਆਏ ਸੁਜਾਨ ॥੧੦੬॥ ਜਬ ਕੀਨ ਨਾਲਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਦਿਜ ਬਰ ਦਿਜੇਸ ॥ ਨਹੀ ਕਮਲ ਨਾਲਿ ਕੋ ਲਖਾ ਪਾਰ ॥ ਕਹੋ ਤਾਸ ਕੈਸ ਪਾਵੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੭॥ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪਗ ਛੋਰਿ ਆਨ ਤਿਹ ਧਰੋ ਟੇਕ ॥੧੦੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਅੰਤ ਦੇਸ ਭਵੰਤਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਗੋ ਲਗਾ ਤਜਿ ਗਰਬ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਬਰਖ ਕਰੀ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸਮਾਤਿ ਭਈ ਤਬੈ ਤਿਹ ਬਯੋਮ ਬਾਨਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦੯॥ ਅਥ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਕਹੌਂ ਤੁਝੈ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਪ੍ਰਜਾ ਵਜਾ ਇਮ ਭਾਖਈ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਨ ਕਿਉ ਕਰੋ ਨਹਿੰ ਐਸ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ਸੁਨਿ ਸੱਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥੧੧੦॥ ਦੱਤ ਬਾਚ ॥ ਐਸ ਬਾਕ ਭਏ ਜਬੈ ਤਬ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸੁ ਬ੍ਰਤ ਕੋ ਨਦ ਗਜਾਨ ਕੋ ਜਨੁ ਕੂਪ ॥ ਪਾਨ ਲਾਗ ਡੰਡੌਤ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਉਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੋ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਤੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥੧੧੧॥ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਜਉਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਰੁਚੈ ਸੁਇ ਕੀਜੀਐ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਕੈ ਕਪਟ ਕਉ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਜੈ ਸੇਵ ॥ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਤਉ ਤੁਮ ਪਾਇਹੋ ਬਰ ਦਾਨ ॥ ਯੋਂ ਨ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਪੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਦੱਤ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦਯੋ ਜਿਨੈ ਸੁਇ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਜੋਗ ਕਾਰਣ ਕੋ ਚਲਾ ਜਿਯ ਜਾਨ ਕੈ ਅਨਭੇਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਰਹੇ ਮਨੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਬੈਨ ਨ ਏਕ ॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਕੌ ਚਲਾ ਧਰਿ ਜੋਗ ਨਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥੧੧੩॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਕਸਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਕਿਯਾ ਤਪ ਘੋਰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਤ ਭੇ ਤਬ ਆਨਿ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੧੧੪॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਜਉ ਦਯੋ ਤਿਨ ਆਨਿ ਬੁੱਧਿ ਅਨੰਤ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਗਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹੰਤ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਬਢੀ ਤਬੈ ਬੁਧਿ ਜਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਿਯਾ ਜਹੀ ਤਹ ਪਰਮ ਪਾਪ

ਖਿਸਾਨ ॥੧੧੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਕਿਯਾ ਜਿਹ ਕੋ ਕਬੈ ਨਹਿ ਨਾਸ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅੰਡ ਜੇਰਜ ਸੇਤ ਉਤਭੁਜ ਕੀਨ ਜਾਸ ਪਸਾਰ ॥ ਤਾਹਿ ਜਾਨੁ ਗੁਰੂ ਕਿਯੋ ਮੁਨਿ ਸਤਿ ਦੱਤ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੧੬॥

ਇਤਿ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਜੋਗ ਕਰਮ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰ ਕਉ ਕਰਾ ਮਨ ਈ ਮਨੈ ਮੁਨਿ ਮਾਨ ॥ ਨਾਥ ਤਉ ਹੀ ਪਛਾਨ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਈ ਜਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਿੱਧਿ ਤਉ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸੁਧ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ॥੧੧੭॥

ਇਤਿ ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਦ੍ਵੈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਦੇਵੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੇਵੰ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਸੀਸੰ ਸੁ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ॥ ਕਬੈ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਅੰਗ ਕੋ ਨਾ ਅਨੰਗੰ ॥੧੧੮॥ ਮਹਾ ਉੱਜਲੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾ ਬੁੱਧਿ ਉੱਦਾਰ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥੧੧੯॥ ਭਗਉਹੈਂ ਲਸੈਂ ਬਸਤ੍ਰ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਆਸਾ ਰਟੈ ਏਕ ਛੰਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਬਾਧੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਮੰ ਸਭੈ ਨਜਾਸ ਸਾਧੇ ॥੧੨੦॥ ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਸਰਬੰ ਸੁਭੰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਰਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸਰਬ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧਿ ਲਾਧੀ ॥੧੨੧॥ ਉਠੈ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਜਾ ਕਰੈ ਨ੍ਹਾਨ ਜਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਕੀ ਜੋਗ ਭਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲੱਗਿ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮੱਤੰ ॥੧੨੨॥ ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਨ ਕੈ ਜੋ ਸਤਾਵੈ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਨ ਚਿੱਤੰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ ਪਰਮ ਤਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧੨੩॥ ਮਹਾਂ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ॥ ਥਿਰੰ ਆਸਣੇਕੰ ਮਹਾਂ ਊਰਧਰੇਤਾ ॥ ਕਰੈ ਸੱਤਿ ਕਰਮੰ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੰ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਮੁਨੀਸੰ ਉਦਾਸੰ ॥੧੨੪॥ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਬਸੈ

ਕਾਨਨੇਸੰ ਸੁ ਪਾਤ੍ਰੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਤਜਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਭੈ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਸੋਹੰ ॥੧੨੫॥ ਕਰੈ ਨਜਾਸ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯੰ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ਸੁ ਬਾਸੰ ਅਰੋਗੰ ॥੧੨੬॥ ਅਨਾਸਾ ਮਹਾਂ ਉਰਧ ਰੇਤਾ ਸਨਜਾਸੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਭੈ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ॥ ਤਜੈ ਅਉਰ ਸਰਬੰ ਗਹਜੋ ਏਕ ਹਿੱਤੰ ॥੧੨੭॥ ਤਰੇ ਤਾਪ ਧੂਮੰ ਕਰੈ ਪਾਨ ਉੱਚੰ ॥ ਝੁਲੈ ਮੱਧਿ ਅਗਨੰ ਤਊ ਧਿਆਂ ਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯੰ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਰੀ ॥ ਭਏ ਦੱਤ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰੀ ॥੧੨੮॥ ਹਠੀ ਤਾਪਸੀ ਮੋਨਿ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ ਦੱਤ ਪ੍ਰਗਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਭੋਗੰ ॥ ਚਕੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਜਕੇ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੨੯॥ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਚਕੇ ਦੇਵਤਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਸੁਰਾਨੰ ॥ ਛਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਲਖੇ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ॥ ਤਜਜੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਲਗੇ ਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥੧੩੦॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜੰਗਮੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਦੇਸੀ ਪਛੇਲੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਬੰਗ ਰੂਮੀ ਰੁਹੇਲੇ ॥੧੩੧॥ ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛਲਾਰੇ ॥ ਅਜੀ ਆਮਰੀ ਨਿਵਲਿਕਾ ਕਰਮ ਵਾਰੇ ॥ ਅਤੇਵਾਗਨਹੋਤ੍ਰੀ ਜੁਆ ਜੱਗਿ ਧਾਰੀ ॥ ਅਧੰ ਊਰਧ ਰੇਤੇ ਬਰੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਜਿਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਹੁਤੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਪਾਨ ਲਾਗੈ ਤਜਜੋ ਗਰਬ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਸਰਬੰ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਇਹੀ ਪੰਥ ਲਾਗੇ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੩੩॥ ਸਭੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਤੇ ਲੋਗ ਆਏ ॥ ਕਰੰ ਦੱਤ ਕੇ ਆਨਿ ਮੂੰਡੰ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਧਰੇ ਸੀਸ ਪੈ ਪਰਮ ਜੂਟੰ ਜਟਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥੧੩੪॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥ ਜਾਨਿ ਪਾਨ ਪਰੈਂ ਸਭੈ ਗੁਰੁ ਦੱਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਉਰ ॥ ਤਿਆਗਿ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਏਕ ਹੀ ਮਤ ਠਾਨਿ ॥ ਆਨਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਤ ਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੩੫॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਲਗੇ ਸਭੈ ਪਗ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰ ਦੇਵ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਭ੍ਰਿਤਾਂਬਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਭੇਵ ॥ ਅਛਿੱਦ ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਭਿੱਦ ਜੋਗ ਦੁਰੰਤ ॥ ਅਮਿਤ ਉੱਜਲ ਅਜਿਤ ਪਰਮ ਉਪਜਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੧੩੬॥ ਪੇਖਿ ਰੂਪ ਚਕੇ ਚਰਾਚਰ ਸਰਬ ਬਜੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਰਹੇ ਨਰਾਧਿਪ

ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ॥ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੱਤਿ ਕੋ ਤਜਿ ਜੋਗ ਲੈ ਸੰਨਜਾਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੩੭॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਚਕੇ ਸਭੈ ਚਿਤ ਚਉਕਯੋ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ॥ ਲੈ ਨ ਦੱਤ ਛਿਨਾਇ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸਭੈ ਪਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦੱਤ ਮਹਾਨ ॥੧੩੮॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਭੋਂ ਗਹੇ ਪਗ ਦੱਤ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ॥ ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸੁ ਧਰਮ ਕੋ ਘਰ ਮਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਲਗੇ ਮਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੩੯॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੈ ਸਨਜਾਸ ॥ ਆਨਿ ਜੋਗ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥ ਮੰਡਿ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਉੱਜਲ ਸੀਸ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਸੁਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੦॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰ ਸੰਪਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ॥ ਭੇਸ ਲੈ ਸਨਜਾਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਯ ਪੱਤ੍ਰ ॥ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡ ਕੈ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਬਸੇ ਮਹਾ ਬਨ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੪੧॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਛਿਤਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਲਾਗੇ ਉਤਾਲ ॥ ਇਕ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਇਕ ਧਰਤ ਧਜਾਨ ਲੈ ਬਸਤ੍ਰ ਚਰਮ ॥੧੪੨॥ ਇਕ ਧਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਲਕਲਨ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਕਲਪ ਇਸਥਿਤ ਉਤੰਗ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਅਲਪ ਦੁਗਧਾ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥੧੪੩॥ ਇਕ ਰਹਤ ਮੋਨ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ਤਜਿ ਖਾਨ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥ ਇਕ ਬਸਤ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਨਨ ਪਹਾਰ ॥੧੪੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਕਸਟ ਕਰ ਧੂਮ੍ਰ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸਨਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਇਕ ਪਗ ਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੇਈ ਊਰਧ ਬਾਹੁ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੪੫॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਜਲਿ ਮੱਧਿ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਤਪਤ ਆਗਿ ਊਰਧ ਜਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਾ ਅਧਾਰ ॥੧੪੬॥ ਕਈ ਕਬ ਹੂੰ ਨੀਚ ਨੀਹੰ ਕਰਤ ਡੀਠ ॥ ਕੇਈ ਤਪਤ ਆਗਿ ਪ੍ਰਜਾਰ ਪੀਠ ॥ ਕਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਬ੍ਰਤਚਰਜ ਦਾਨ ॥ ਕਈ ਧਰਤ ਚਿੱਤ ਏਕੈ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੭॥ ਕਈ ਕਰਤ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਦਾਨ ॥ ਕਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਧਿਵਤ ਸਨਾਨ ॥ ਕਈ ਧਰਤ

ਜਾਇ ਲੈ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ॥ ਕਈ ਦੇਤ ਕਰਮ ਕੀ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ॥੧੪੮॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਪੱਬ ਬਨ ਬਨ ਉਦਾਸ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਬੈਠਿ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰ ਅਮੋਲ ॥੧੪੯॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਪਾਠ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਕਈ ਭਗਤ ਭਾਵ ਭਗਵਤ ਭਜੰਤ ॥ ਕਈ ਰਿਚਾ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥੧੫੦॥ ਕਈ ਏਕ ਪਾਨ ਅਸਥਿਤ ਅਡੋਲ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਜਾਪ ਮਨਿ ਚਿੱਤ ਖੋਲ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਏਕ ਮਨ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥ ਇਕ ਭਛਤ ਪਉਨ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੧੫੧॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨ੍ਯਾਸ ਆਸਾ ਬਿਹੀਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਭਗਵਤ ਅਧੀਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨੈਕੁ ਬਨ ਫਲ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਨਾਮ ਸ੍ਯਾਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੨॥ ਇਕ ਏਕ ਆਸ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ॥ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਸਹਤ ॥ ਇਕ ਕਹਤ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ ਕਥਾਨ ॥ ਇਕ ਮੁਕਤਿ ਪਤ੍ਰ ਪਾਵਤ ਨਿਦਾਨ ॥੧੫੩॥ ਇਕ ਪਰੇ ਸਰਨਿ ਹਰਿ ਕੇ ਦੁਆਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਤਾਸ ਨਾਮੈ ਅਧਾਰ ॥ ਇਕ ਜਪਤ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਇਕ ਅੰਤਿ ਮੁਕਤਿ ਪਾਵਤ ਬਿਅੰਤ ॥੧੫੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਾਮ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥ ਇਕ ਸਾਧੁ ਰੀਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਚਲੰਤ ॥੧੫੫॥ ਇਕ ਹੋਮ ਦਾਨ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਬੈਠਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੀਤਿ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਗ੍ਯਾਨ ਗਾਥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੬॥ ਇਕ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜ ॥ ਬਹੁ ਦੀਨ ਬੋਲ ਭੱਛ ਦੇਤ ਰੋਜ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪਾਠ ॥ ਕਈ ਅੰਨ ਤ੍ਯਾਗਿ ਚਾਬੰਤ ਕਾਠ ॥੧੫੭॥ ਕਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਧਰਤ ਧ੍ਯਾਨ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾਨ ॥ ਕਈ ਸੁਨਤ ਪਾਠ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤਿ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਕਲਪ ਬਹੁ ਜਾਤ ਬੀਤਿ ॥੧੫੮॥ ਕਈ ਬੈਠਿ ਕਰਤ ਜਲ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਮੱਧਿ ਕੰਦਰੀ ਦੀਹ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਸਰਿਤਾ ਮਝੀਹ ॥੧੫੯॥ ਕਈ ਰਹਤ ਬੈਠ ਮੱਧਿ ਨੀਰ ਜਾਇ ॥ ਕਈ ਅਗਨਿ ਜਾਰਿ ਤਾਪਤ ਬਨਾਇ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਸਿੱਧ ਮੁਖ ਮੋਨ ਠਾਨਿ ॥ ਅਨ ਆਸ ਚਿੱਤ ਇਕ ਆਸ ਮਾਨਿ ॥੧੬੦॥ ਅਨਡੋਲ ਗਾਤ ਅਬਿਕਾਰ ਅੰਗ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ

ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਸਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੬੧॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਰ ਬਾਝ ਯੌਂ ਨ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬ ਪਰੇ ਦੱਤ ਕੇ ਚਰਨ ਆਨਿ ॥ ਕਹਿ ਦੇਹਿ ਜੋਗ ਕੇ ਗੁਰ ਬਿਧਾਨ ॥੧੬੨॥ ਜਲ ਮਧਿ ਜੌਨ ਮੁੰਡੇ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨ ਨਾਮ ਤਉਨ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਸਿੱਖ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਗਿਰਿ ਭੇਸ ਸਹਿਤ ਸਮਝੋ ਬਿਬੇਕ ॥੧੬੩॥ ਭਾਰਥ ਭਣੰਤ ਜੇ ਭੇ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਰਥੀ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਭਣੰਤ ॥ ਪੁਰ ਜਾਸੁ ਸਿੱਖ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਪੁਰੀ ਨਾਮ ਤਉਨ ਜਾਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬੪॥ ਪਰਬਤ ਬਿਸੇਖ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਪਰਬਤਿ ਸੁ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰ ਕਰਿ ਪੰਚ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਕਿੰਨੋ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥੧੬੫॥ ਸਾਗਰ ਮਝਾਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਸਾਗਰ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਾਰਸੁਤਿ ਤੀਰ ਜੇ ਕੀਨ ਚੇਲ ॥ ਸਰਸੁਤੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਨਾਮ ਮੇਲ ॥੧੬੬॥ ਤੀਰਥਨ ਬੀਚ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਤੀਰਥਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜਿਨ ਚਰਨ ਦੱਤ ਕੇ ਗਹੇ ਆਨਿ ॥ ਤੇ ਭਏ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੧੬੭॥ ਇਮ ਕਰਤ ਸਿੱਖ ਜਹ ਤਹ ਬਿਹਾਰ ॥ ਆਸ੍ਰਮਨ ਬੀਚ ਜੋ ਜੋ ਨਿਹਾਰ ॥ ਤਹ ਤਹੀ ਸਿੱਖ ਜੋ ਕੀਨ ਜਾਇ ॥ ਆਸ੍ਰਮਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬੮॥ ਆਰੰਨ ਬੀਚ ਜੇ ਅਭਯ ਦੱਤ ॥ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਤਹ ਤਹ ਸੁ ਕੀਨ ਜੇ ਸਿੱਖ ਜਾਇ ॥ ਆਰੰਨਿ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਰਖਾਇ ॥੧੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮੇ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਦਸ ਨਾਮ ਧਜਾਯ ਸੰਪੂਰਣ ॥੧॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਤਿਸੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਸਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਹਾਰ ਮੁਨਿ ਕਰਤ ਦੱਤ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥੧੭੦॥ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਪਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁ ਢਾਲ ॥ ਤਜਿ ਦੀਨ ਅਉਰ ਝੂਠੇ ਉਪਾਇ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਜੋ ਏਕ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੧੭੧॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਜਹ ਕਰਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਬਿਹਾਰ ॥ ਉਠਿ ਚਲਤ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥੧੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਵਨ ਕਰਤ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦਿਸਾ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਦੱਤ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲਤ ਉਠਿ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਤਜਿ ਘਰ ਬਾਰ ਪਹਾਰ ॥੧੭੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਮੁਨੀਸਰ ਗਏ ॥

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗਿ ਭਏ ॥ ਏਕ ਜੋਗ ਅਰੁ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਉਨ ਨ ਮੋਹੈ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੭੪॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲਾ ਜੋਗੁ ਸਨਜਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਭਏ ਉਦਾਸਾ ॥ ਐਸੀ ਭੂਮਿ ਨ ਦਿਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥ ਜਹਾ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਨਹਿੰ ਹੋਈ ॥੧੭੫॥

ਇਤਿ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੂਸਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਨ ਜਿਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਕਹੌ ਇਹ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕ ਮਕਰਿਕਾ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਸ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੭੬॥ ਆਪਨ ਹੀਐ ਐਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਯਾਹ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰਿ ਬਢਾਵੈ ॥ ਤਬਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੭॥ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪ ਮੋ ਦਰਸੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਤਮਾ ਪਰਸੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੭੮॥ ਏਕ ਸਰੂਪ ਏਕ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਆਨ ਭਾਵ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਪੇਖੈ ॥ ਏਕ ਆਸ ਤਜਿ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੯॥ ਕੇਵਲ ਅੰਗ ਰੰਗ ਤਿਹ ਰਾਚੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਰਸਨੇਕ ਨ ਮਾਚੈ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੮੦॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਠਾਨੀ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕਰਿ ਭਾਵ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਚਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥੧੮੧॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥

ਅਥ ਬਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਦੱਤ ਗੁਰੁ ਅਗ੍ਰ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮੱਛ ਰਾਸ ਕਰ ਬੈਠਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਅਤਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਮੋਨੀ ਸਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੮੨॥ ਜੈਸਕੁ ਧਯਾਨ ਮੱਛ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਲਾਵਤ ਬਕ ਨਾਵੈ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਇਹ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਭਾਵ ਤਾਸ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥੧੮੩॥ ਐਸੋ ਧਯਾਨ ਨਾਥ ਹਿਤ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪੱਯੈ ॥ ਮੱਛਾਂਤਕ ਲਖਿ ਦੱਤ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੮੪॥

ਇਤਿ ਮੱਛਾਂਤਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥

ਅਥ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਮੁਨਿ ਰਾਈ ॥ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਹ ਜੂਟ ਛਕਾਈ ॥ ਦੇਖਾ ਏਕ ਬਿੜਾਲ ਜੁ ਆਗੇ ॥ ਧਜਾਨ ਲਾਇ ਮੁਨਿ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੇ ॥੧੮੫॥ ਮੂਸ ਕਾਜ ਜਸ ਲਾਵਤ ਧਜਾਨੂ ॥ ਲਾਜਤ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ਮਹਾਨੂ ॥ ਐਸ ਧਜਾਨ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਯੈ ॥੧੮੬॥ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਯਾਹਿ ਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਭਾਵ ਹਿਯੈ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਧਜਾਨ ਜੋ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਿਹਚੈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੮੭॥

ਇਤਿ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥

ਅਥ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸਨਜਾਸਾ ॥ ਏਕ ਆਸ ਗਹਿ ਐਸ ਅਨਾਸਾ ॥ ਤਹ ਇਕ ਰੂਮ ਧੁਨਖਤੋ ਲਹਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਸੋਂ ਮੁਨਿ ਕਹਾ ॥੧੮੮॥ ਭੂਪ ਸੈਨ ਇਹ ਜਾਤ ਨ ਲਹੀ ॥ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨੀਚ ਨੀਚ ਹੀ ਰਹੀ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਵਾਹੀ ਮਗ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੌ ਨੈਕੁ ਖਬਰ ਨਹੀ ਭਈ ॥੧੮੯॥ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤੋ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨੀਚਹਿ ਗ੍ਰੀਵਾ ਰਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯੇ ਮੁਸਕਾਨਾ ॥ ਖਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਿਸੀ ਕਹੁ ਜਾਨਾ ॥੧੯੦॥ ਰੂਮ ਹੇਤ ਇਹ ਜਿਮ ਚਿਤੁ ਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਗਈ ਪਰੁ ਸਿਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੀਏ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੧੯੧॥

ਇਤਿ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤਾ ਪੇਂਜਾ ਖਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

ਅਥ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸਨਜਾਸਾ ॥ ਮਹਾ ਬਿਮਲ ਮਨ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੱਛਹਾ ॥ ਲਾਏ ਜਾਰ ਕਰ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੧੯੨॥ ਬਿਨਛੀ ਏਕ ਹਾਥ ਮੋ ਧਾਰੇ ॥ ਜਰਿਯਾ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਸਥਿਤਿ ਏਕ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਵਾ ਕੇ ਮੱਧਿ ਨ ਸਾਸਾ ॥੧੯੩॥ ਏਕ ਸੁ ਠਾਢ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸੂ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤੇ ਜਾਨੁ ਉਦਾਸੂ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨੇਹ ਨਾਥ ਸੋਂ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪੱਯੈ ॥੧੯੪॥

ਇਤਿ ਮਾਛੀ ਗੁਰੂ ਸਪਤਮੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥

ਅਥ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਖਤ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਨਿ ॥ ਆਯੋ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਚੇਰਿਕਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੀ ॥੧੯੫॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਨਾਰਿ ਸੁਭ ਧਰਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਆਪਨ ਘਰ ਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਨਹਿੰ ਚਿੱਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੯੬॥ ਦੱਤ ਲਏ ਸਨਜਾਸਨ ਸੰਗਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਭੇਟਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੀਸ ਉਚਾਇ ਨ ਤਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੋ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੯੭॥ ਤਾ ਕੋ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਅਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਵਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਚੇਰਿਕਾ ਸਭਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ ਸੰਗਿ ਲਾਗੀ ॥੧੯੮॥ ਐਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਯੈ ॥ ਬਿਨੁ ਚਿਤ ਦੀਨ ਹਾਥਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਚਾਰ ਬੇਦ ਇਮ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੧੯੯॥

ਇਤਿ ਚੇਰਿਕਾ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥

ਅਥ ਬਨਜਾਰਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗਿ ਚੇਲਕਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਬਨਖੰਡ ਨਗਰ ਪਹਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਲਖਾ ਏਕ ਬਨਜਾਰਾ ॥੨੦੦॥ ਧਨ ਕਰ ਭਰੇ ਸਭੈ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਟਾਂਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਗਾਮ ਲਵਗਨ ਕੇ ਭਰੇ ॥ ਬਿਧਿਨਾ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਰੇ ॥੨੦੧॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਦ੍ਰਬ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਬੇਚਨ ਚਲਾ ਛਾਡਿ ਘਰ ਵਾਸਾ ॥ ਔਰ ਆਸ ਦੂਸਰਿ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਬਨਜ ਕੀ ਹੋਈ ॥੨੦੨॥ ਛਾਂਹ ਧੂਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਤ ਅਉ ਦਿਵਸ ਗਵਨ ਈ ਠਾਨੈ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਅਉਰ ਨ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕੈ ਰਸ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਰਾਤਾ ॥੨੦੩॥ ਤਾਂ ਕਹ ਦੇਖਿ ਦੱਤ ਹਰਿ ਭਗਤੂ ॥ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਜਗਤ ਜਗਮਗਤੂ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਧਜੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੨੦੪॥

ਇਤਿ ਬਨਜਾਰਾ ਨਉਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੯॥

ਅਥ ਕਾਛਨ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਾ ਮੁਨੀ ਤਜਿ ਪਰਹਰਿ ਆਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਅਰੁ ਮਹਾ

ਉਦਾਸਾ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥੨੦੫॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪੂਰੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਸ ਪਾਗੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤਿ ਖਟ ਗੁਨ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸ ਸਉ ਭੀਨਾ ॥੨੦੬॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਹ ਜਹ ਜਾਇ ਦੱਤ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਤਹ ਤਹ ਹੋਤ ਸਭੈ ਨਿਹਕਰਮਾ ॥੨੦੭॥ ਭਰਮ ਮੋਹ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਭਾਗੈ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਸਭ ਹੀ ਉਠਿ ਲਾਗੈ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਸਭ ਦੂਰ ਪਰਾਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੨੦੮॥ ਕਾਛਨਿ ਏਕ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਸੋਆ ਚੂਕ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਭਾਵ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਦਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥੨੦੯॥ ਜੋ ਸੋਵੈ ਸੋ ਮੂਲੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜਾਗੈ ਹਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਬੋਲਿ ਯਾ ਕੀ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਜੋਗ ਧਯਾਨ ਜਾਗੈ ਤੇ ਜਾਨੀ ॥੨੧੦॥

ਇਤਿ ਕਾਛਨਿ ਗੁਰੂ ਦਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੦॥

ਅਥ ਸੁਰਥ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੈ ਦੱਤ ਦੇਵ ਤਬ ਚਲਾ ॥ ਸਾਧੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਰੁ ਉਜਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨਾ ਦੂਸਰ ਹਰਿ ਰਾਉ ॥੨੧੧॥ ਸਭ ਹੀ ਕਲਾ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧ ਮੋਨੀ ਮਨਿ ਲਾਧੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਅਰੁ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਜਾ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ ਥਹਰਾਵਾ ॥੨੧੨॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲੀਨ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ॥੨੧੩॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ॥੨੧੪॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ॥ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰ ॥ ਖੜਗੰ ਅਸੇਖ ॥ ਬਿਦਿਆ ਬਿਸੇਖ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੨੧੬॥ ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਅਬਯਕਤ ਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੨੧੭॥ ਸਭ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੨੧੮ ਤਹ ਸੁਰਥ ਰਾਜ ॥ ਸੰਪਤ ਸਮਾਜ ॥ ਪੂਜੰਤ ਚੰਡਿ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਅਖੰਡ ॥੨੧੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਅਖੰਡ ॥ ਸਿਲਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਦੇਵੀ ਅਧੀਨ ॥੨੨੦॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ

ਭਵਾਨਿ ॥ ਸੇਵਤ ਨਿਧਾਨ ॥ ਕਰਿ ਏਕ ਆਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੨੨੧॥ ਦੁਰਗਾ ਪੁਜੰਤ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਮਹੰਤ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੇਵਤ ਸਵਾਰ ॥੨੨੨॥ ਅਤਿ ਗੁਨਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥੨੨੩॥ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਦੱਤ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਅਨਖੰਡ ਜੋਤਿ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋਦੋਤਿ ॥੨੨੪॥ ਝਮਕੰਤ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥ ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥੨੨੫॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੁਭਾਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੨੨੬॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਸੇਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਰੀਝਿ ॥ ਤਿਹ ਫਾਸਿ ਬੀਝਿ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਦਿਖ੍ਯੋਤ ਦੱਤੰ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰਤ ਮੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥ ਕਿ ਦਿਖ੍ਯੋਤ ਰਾਜਾ ॥੨੨੮॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਜਿਤ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਰੱਤੇ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨੯॥ ਕਿ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੨੩੦॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਧਾਮੀ ॥੨੩੧॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਆਦੱਗ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤਜਾਗੰਤ ਸੋਗੰ ॥੨੩੨॥ ਬਿਮੋਹਯੋਤ ਦੇਖੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥੨੩੩॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਦੇਖਾ ॥ ਕਿ ਸੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੇਖਾ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਰਮੰ ॥੨੩੪॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਦ੍ਵੈਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਸ ਧਾਮੀ ॥੨੩੫॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਆਗੰਮ ਲੋਗੰ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਧੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੰਧੰ ॥੨੩੬॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਧਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਸਰਤਾ ॥੨੩੭॥ ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥੨੩੮॥ ਕਿ ਖੰਕਾਲ ਦਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥੨੩੯॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਜੁੱਜ ਮੁਕਤਾ ॥੨੪੦॥ ਕਿ ਆਸਕਤ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅੱਤੇਵ ਜੋਗੀ ॥ ਕਿ ਅੰਗੰ ਅਰੋਗੀ ॥੨੪੧॥ ਕਿ ਸੁਧੰ ਸੁਰੋਸੰ ॥ ਨ ਨੈਕੁ ਅੰਗ ਰੋਸੰ

॥ ਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਸਰਤਾ ॥੨੪੨॥ ਕਿ ਜੋਗਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸੁ ਭਗਤਾ ॥ ਕਿ ਆਰੰਭ ਜਗਤਾ ॥੨੪੩॥ ਕਿ ਜਾਟਾਨ ਜੂਟੰ ॥ ਕਿ ਨਿਧਜਾਨ ਛੂਟੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਕੈ ਪਾਨ ਭੰਗੰ ॥੨੪੪॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਕਰਮੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਧਰਮੀ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਕੁਸਲੀ ॥ ਕਿ ਕਾਮੱਦਿ ਦੁਸਲੀ ॥੨੪੫॥ ਕਿ ਡਾਮਾਰ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਭ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੋਹੈ ॥੨੪੬॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੀ ॥ ਕਿ ਏਕਾਦਿ ਛੰਦੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਨ ਧਰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹਰਤਾ ॥੨੪੭॥ ਕਿ ਨਿਨਾਦਿ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਪੰਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਬੁੱਲੈਂ ॥ ਕਿ ਲੈ ਗ੍ਰੰਥ ਖੁੱਲੈਂ ॥੨੪੮॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਭੇਸੀ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਕਿ ਆਜੋਤਿ ਵੰਦੰ ॥੨੪੯॥ ਕਿ ਆਨਰਥ ਰਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਸਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੀਤੰ ॥੨੫੦॥ ਕਿ ਅਚਾਚੱਲ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਨਿਆਸ ਭੂਪੰ ॥੨੫੧॥ ਕਿ ਬੀਰਾਨ ਰਾਧੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਰਮਾ ॥੨੫੨॥ ਅਧਾਖੰਡ ਰੰਗੰ ॥ ਕਿ ਆਛਿਜ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਨਜਾਇ ਹਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੁ ਨਜਾਇ ਕਰਤਾ ॥੨੫੩॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੀ ॥ ਕਿ ਅਲਿਪਤ ਅੰਗੀ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਅਭੰਗੀ ॥੨੫੪॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਸੱਧ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤੰਤਜਾਗ ਰੋਗੰ ॥੨੫੫॥

ਇਤਿ ਸੁਰਥ ਰਾਜਾ ਯਾਰਮੋਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੧॥

ਅਥ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੇ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੇ ॥ ਬਜੈਂ ਘੰਟ ਘੋਰੰ ॥ ਬਣੰ ਜਾਣੁ ਮੋਰੰ ॥੨੫੬॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਧਰਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਬਜ ਅਰਚਾ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੫੭॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸਰਬ ਪਾਠੰ ॥ ਸੁ ਸਨਜਾਸ ਰਾਠੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ॥ ਸਦਾ ਈ ਉਦਾਸੰ ॥੨੫੮॥ ਖਟੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਚਰਚਾ ॥ ਰਟੈਂ ਬੇਦ ਅਰਚਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਾਨੀ ॥੨੫੯॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੈ ॥ ਲਖੀ ਏਕ ਕਨਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਧਨਜਾ ॥੨੬੦॥ ਮਹਾ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ

॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਲਖੀ ਪਾਨਿ ਵਾ ਕੇ ॥ ਗੁਡੀ ਬਾਲਿ ਤਾ ਕੇ ॥੨੬੧॥ ਖਿਲੈ ਖੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ॥ ਇਸੋ ਹੇਤ ਵਾ ਸੋਂ ॥ ਪਿਯੈ ਪਾ ਨ ਆਵੈ ॥ ਇਸੋ ਖੇਲ ਭਾਵੈ ॥੨੬੨॥ ਗਏ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਨੀ ॥ ਨ ਬਾਲਾ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਨ ਖੇਲੰ ਬਿਸਾਰਜੋ ॥੨੬੩॥ ਲਖੀ ਦੱਤ ਬਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗ ਖੇਲੰ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ੍ਰ ਬੇਲੰ ॥੨੬੪॥ ਤਬੈ ਦੱਤ ਰਾਯੰ ॥ ਲਖੇ ਤਾਸੁ ਜਾਯੰ ॥ ਗੁਰੂ ਤਾਸੁ ਕੀਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀਨਾ ॥੨੬੫॥ ਗੁਰੂ ਤਾ ਸੁ ਜਾਨਜੋ ॥ ਇਮੰ ਮੰਤ੍ਰ ਠਾਨਜੋ ॥ ਦਸੰ ਦ੍ਵੈ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਜਾਨੰ ॥੨੬੬॥ ਰੁਣਝੁਣ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲੀ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਵਾਲੀ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਰੂਪੰ ॥ ਜਣੁ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੨੬੭॥ ਫਿਰ ਫਿਰ ਪੇਖਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੇਖਾ ॥ ਤਨ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮਾਨਾ ॥੨੬੮॥ ਤਿਹ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਅਗ ਤਬ ਚਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਮਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨੬੯॥

ਇਤਿ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰੂ ਲੜਕੀ ਗੁਡੀ ਖੇਲਤੀ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੨੭੦॥ ਅਕਲੰਕ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਾਜ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੂਤ ਸਰੂਪ ॥ ਲਖਿ ਜੋਤਿ ਲਾਜਤ ਭੂਪ ॥੨੭੧॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸੁ ਤ੍ਰਿਤ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਠਾਢ ਦੁਆਰ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰ ॥੨੭੨॥ ਅਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਾਰ ॥ ਜਲ ਮੁਸਲਧਾਰ ਪਰੰਤ ॥ ਨਿਜ ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ॥੨੭੩॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਠਾਢ ਸੁ ਐਸ ॥ ਸੋਵਰਨ ਮੂਰਤਿ ਜੈਸ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦੇਖ ਤਾ ਕੀ ਮੱਤਿ ॥ ਅਤਿ ਮਨਹਿ ਰੀਝੇ ਦੱਤ ॥੨੭੪॥ ਨਹਿ ਸੀਤ ਮਾਨਤ ਘਾਮ ॥ ਨਹਿੰ ਚਿਤ ਲਜਾਵਤ ਛਾਮ ॥ ਨਹਿੰ ਨੈਕ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਇ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੫॥ ਢਿਗ ਦੱਤ ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਬਨਾਇ ॥ ਅਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਰਜਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਠਾਢੋ ਦਾਸ ॥੨੭੬॥ ਬਰਖੰਤ ਮੇਘ ਮਹਾਨ ॥ ਭੀਜੰਤ ਭੂਮਿ ਨਿਦਾਨ ॥ ਜਗਿ ਜੀਵ ਸਰਬ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਉਦਾਸ ॥੨੭੭॥ ਇਹ ਠਾਢ ਭੂਪਤਿ ਪਉਰਿ ॥ ਮਨ ਜਾਪ ਜਾਪਤਿ ਗਉਰਿ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੋਰਤ

ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੮॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ॥ ਚਮਕੰਤ ਉੱਜਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹਿੰ ਮਿਤ੍ਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ॥੨੭੯॥ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਚਾਵਤ ਪਾਉ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਧਤ ਦਾਉ ॥ ਅਨਜਾਸ ਭੂਪਤਿ ਭਗਤ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਪਗਤ ॥੨੮੦॥ ਜਲ ਪਰਤ ਮੂਸਲ ਧਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੇਨ ਓਟ ਦੁਆਰ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਸਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਿਧਾਨ ॥੨੮੧॥ ਇਹ ਠਾਢ ਹੈ ਇਕ ਆਸ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਜਾਨੁ ਉਦਾਸ ॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਅਖੰਡ ॥੨੮੨॥ ਮਨ ਆਨ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਵ ॥ ਇਕ ਦੇਵ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਵ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਐਸੇ ਠਾਢ ॥ ਰਨ ਖੰਭ ਜਾਨੁਕ ਗਾਡ ॥੨੮੩॥ ਜਿਹ ਭੂਮਿ ਧਾਰਸਿ ਪਾਵ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫੇਰ ਉਚਾਵ ॥ ਨਹੀ ਠਾਮ ਭੀਜਸਿ ਤਉਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਭਜੋ ਮੁਨਿ ਮਉਨ ॥੨੮੪॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਮੁਨੇਸ ॥ ਅਕਲੰਕ ਭਾਗਵਿ ਭੇਸ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨਿ ਪਰਿਯਾ ਪਾਇ ॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਚਾਇ ॥੨੮੫॥ ਤਿਹ ਜਾਨੁ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਅਕਲੰਕ ਦੱਤ ਅਭੇਵ ॥ ਚਿਤ ਤਾਸ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰੁ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੨੮੬॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਬ੍ਰਿਤ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੩॥

ਅਥ ਚਤੁਰਦਸਮੋ ਗੁਰ ਨਾਮ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਯੋ ਦੱਤ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੰ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥ ਗੁਰੂ ਤੁਲਿ ਲੇਖਾ ॥੨੮੭॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਰਾਜੈ ॥ ਲਖੈ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸਿਵਊ ਤੁੱਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨੮੮॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਵ ਆਨਾ ॥੨੮੯॥ ਰਿਝੀ ਸਰਬ ਨਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਾਰੀ ॥ ਨ ਹਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਨ ਚੀਰਊ ਚਿਤਾਰੈ ॥੨੯੦॥ ਚਲੀ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥ ਨਦੀ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਜੁਵਾ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲੈ ॥ ਰਹੀ ਕੋ ਨ ਆਲੈ ॥੨੯੧॥ ਲਹੀ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿਧੋ ਪਾਰਬਤੀ ਛੈ ॥ ਮਨੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੰਦੇਲਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਾਦ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੨੯੩॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮਾਨੁਜਾ ਛੈ ॥੨੯੪॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਨਜਾ ਹੈ ॥

ਕਿ ਦੈਤਜੇਸਰਾ ਹੈ ॥੨੯੫॥ ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਗਾਯਤ੍ਰਿਯਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥੨੯੬॥ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰਾਵਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਤੰਤ੍ਰਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈਮਾਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸਰੀ ਹੈ ॥੨੯੭॥ ਕਿ ਜਾਜੁਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥੨੯੮॥ ਕਿ ਪਰਮੇਸ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਵਿੱਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥੨੯੯॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮਹਿ ਕਲਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰਿਤਜੰ ਧੁਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਮਹਾਂ ਹੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੧॥ ਕਿ ਭੂਪਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀਜਯਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਬਾਲਾ ॥ ਕਿ ਰਾਗਾਨ ਮਾਲਾ ॥੩੦੨॥ ਕਿ ਮੇਘੰ ਮਲਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਧਮਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤਰੀ ॥੩੦੩॥ ਸੁ ਸਊਹਾਗਵੰਤੀ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤੀ ॥ ਕਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਤਾ ॥ ਕਿ ਨਿਜ ਨਾਹ ਭਗਤਾ ॥੩੦੪॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਛੈ ॥੩੦੫॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁਧੰ ਸਚੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥੩੦੬॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਸਿਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੭॥ ਕਿ ਰਾਜਾਨਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੮॥ ਕਿ ਅੰਬਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਕਰਖਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੯॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜਾਨਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਦੁਆਰਕਾ ਛੈ ॥੩੧੦॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੇਸਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥੩੧੧॥ ਕਿ ਭੈ ਖੰਡਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਖੰਭਾਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥੩੧੨॥ ਕਿ ਪਰਮਹ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਪਰੀ ਹੈ ॥੩੧੩॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਾਮੁਖੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੧੪॥ ਕਿ ਸਰਪੰ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਦੁੱਖੰ ਕਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੧੫॥ ਕਿ ਬੁੱਧੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਜੰ ਛਟਾ ਹੈ

॥੩੧੬॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਣਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੭॥ ਕਿ ਬਾਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨੇਤ੍ਰੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਉਲਾ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਨਿਸੇਸਾਨਨੀ ਛੈ ॥੩੧੮॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਭੂਤੇਸ ਪਿਆਰੀ ॥੩੧੯॥ ਕਿ ਜਾਦ੍ਵੇਸ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਕਿ ਸੋਵਰਣ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੨੧॥ ਕਿ ਪਦਮੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬੀਰਾਬਰਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥੩੨੨॥ ਕਿ ਨਾਗੇਸਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਾਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਲਿਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਮਲਿਨੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥੩੨੩॥ ਕਿ ਅਮਿਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋਤਮਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਭੂਪੰ ॥੩੨੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁਬਨੰ ਮਦ ਮੱਤੀ ਸੁ ਬਾਲੀ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਕੋਕਿਲਾ ॥ ਸਸਿ ਆਭਾ ਸੋਭਾ ਚੰਚਿਲਾ ॥੩੨੫॥ ਘਣਿ ਮੰਝੇ ਜੈਹੈ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦਹਾਸੰ ਨਾਸੰ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਚਖ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਕੰਠਾਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਮੰਡਾਯੰ ॥੩੨੬॥ ਗਜ ਗਾਮੰ ਬਾਮੰ ਸੁ ਗੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸੰ ਬਾਸੰ ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ॥ ਚਖ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਨਿਰਮੱਲਾ ॥ ਲਖਿ ਆਭਾ ਲੱਜੀ ਚੰਚੱਲਾ ॥੩੨੭॥ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੁ ਕਰਮੰ ॥ ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਸਰਿਤਾ ਜਣੁ ਧਰਮੰ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਸੁਬਾਸਾ ॥ ਚਖੁ ਚਾਰੀ ਬਾਰੀਅੰ ਨਾਸਾ ॥੩੨੮॥ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਬਾਰੰ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਸਤ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੰਚਾਲੀ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੁਖ ਦ੍ਵੰਦੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰ ਛੰਦੰ ॥੩੨੯॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀਅੰ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ॥ ਅੱਛੈ ਮੋਹਣੀਅੰ ਜੇ ਰਾਚੀ ॥ ਲਖਿ ਸਰਬੰ ਗਰਬੰ ਪਰਹਾਰੀ ॥ ਮੁਖਿ ਨੀਚੇ ਧਾਮੰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩੩੦॥ ਗੰਧਰਬੰ ਸਰਬੰ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਗਿਰਿਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਲੰਕਾਣੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੱਜੀ ਸੋਭਾ ਸੁਰਜਾਣੀ ॥੩੩੧॥ ਨਾਗਣੀਆ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਜੱਛਾਣੀ ॥ ਪਾਪਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ਪੱਬਾਣੀ ॥ ਪਈਸਾਚੀ ਪ੍ਰੇਤੀ ਭੂਤੇਸੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭਾਮਾ ਭੂਪੇਸੀ ॥੩੩੨॥ ਬਰ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸਭ ਦੁੱਖੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਨੀ ਤਰੁਨੀ ਸਸਿ ਮੁੱਖੰ ॥ ਉਰਗੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਜੱਛਾਨੀ ॥ ਲੰਕੇਸੀ ਭੇਸੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੩੩੩॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਨੰ ਤਾਨੰ ਮਦ ਮੱਤੀ ॥ ਜੁੱਬਨ ਜਗਮਗਣੀ ਸੁਭਵੰਤੀ ॥ ਉਰ ਧਾਰੰ

ਹਾਰੰ ਬਨ ਮਾਲੰ ॥ ਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਿਖਰੰ ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੩੩੪॥ ਛਤਪਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਲੀ ॥ ਬਿਧਿ ਬੈਣੀ ਨੈਣੀ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ਅਸਜੁਪਾਸੀ ਦਾਸੀ ਨਿਰਲੇਪੰ ॥ ਬੁਧਿ ਖਾਨੰ ਮਾਨੰ ਸੰਛੇਪੰ ॥੩੩੫॥ ਸੁਭ ਸੀਲੰ ਡੀਲੰ ਸੁਖ ਥਾਨੰ ॥ ਮੁਖ ਹਾਸੰ ਰਾਸੰ ਨਿਰਬਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੰ ॥ ਚਿਤ ਲੈਣੀ ਦੈਣੀ ਆਰਾਮੰ ॥੩੩੬॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਠਾਢੀ ਏਕੰਗੀ ॥ ਰੰਗ ਏਕੈ ਰੰਗੈ ਸੋ ਰੰਗੀ ॥ ਨਿਰਬਾਸਾ ਆਸਾ ਏਕਾਂਤੰ ॥ ਪਤਿ ਦਾਸੀ ਭਾਸੀ ਪਰਭਾਤੰ ॥੩੩੭॥ ਅਨ ਨਿੰਦੁ ਅਨਿੰਦਾ ਨਿਰਹਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਬਾਸੰਤੀ ਟੋਡੀ ਗਉਰੀ ਹੈ ॥ ਭੂਪਾਲੀ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ਛੈ ॥੩੩੮॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਹੈ ॥ ਜੈਜੈਵਤਿ ਗੌਡ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਛੈ ॥ ਬੰਗਲਿਯਾ ਰਾਗ ਬਸੰਤੀ ਛੈ ॥ ਬੈਰਾਰੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਹੈ ॥੩੩੯॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਬੈਰਾਰੀ ਛੈ ॥ ਪਰਜ ਕਿ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਛੈ ॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਕਾਫੀ ਤੈਲੰਗੀ ॥ ਭੈਰਵੀ ਦੀਪਕੀ ਸੁੱਭੰਗੀ ॥੩੪੦॥ ਸਰਬੇਵੰ ਰਾਗੰ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭੀ ਆਭਾ ਗਰਬਾਣੀ ॥ ਜਉ ਕੱਥਉ ਸੋਭਾ ਸਰਬਾਣੰ ॥ ਤਉ ਬਾਢੈ ਏਕੰ ਗ੍ਰੰਥਾਣੰ ॥੩੪੧॥ ਲਖਿ ਤਾਮੰ ਦੱਤੰ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਸਭ ਲੱਗੇ ਪਾਨੰ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਭਰਤਾ ਕਰ ਰਸ ਭੀਨਾ ॥ ਚਵਦਸਵੋਂ ਤਾਂ ਕੌ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥੩੪੨॥

ਇਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਤੁਰਦਸਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੪॥

ਅਥ ਬਾਨਗਰ ਪੰਦਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਚਉਦਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਦੱਤ ਮੁਨੰ ॥ ਮਗ ਲਗਿਯਾ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਉਤ੍ਰ ਦਿਸੰ ॥ ਤਕਿ ਚਲਿਯਾ ਦੱਛਨ ਮੋਨਇਸੰ ॥੩੪੩॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ ॥ ਜਨੁ ਕਾਂਤ ਦਿਵਾਲਯ ਸਰਬ ਹਰੰ ॥ ਨਗਰੇਸ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਮਾਰ ਮ੍ਰਿਗੰ ॥ ਸਭ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਘਾਇ ਖਗੰ ॥੩੪੪॥ ਚਤੁਰੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਿ ਘਨੀ ॥ ਥਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਚਮਕੰਤ ਅਨੀ ॥ ਬਹੁ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਜਰਾਵ ਜਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ ਕੀ ਜਨੁ ਕਾਂਤਿ ਹਰੀ ॥੩੪੫॥ ਤਹ ਬੈਠ ਹੁਤੋ ਇਕ ਬਾਨਗਰੰ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਧੌਂ ਨਹੀ ਬੈਣੁਚਰੰ ॥ ਤਹ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਗਣੰ ॥ ਡਫ ਢੋਲਤ ਝਾਂਝ ਮੁਚੰਗ ਭਣੰ ॥੩੪੬॥ ਦਲ ਨਾਥ ਲਏ ਬਹੁ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਜਲ ਬਾਰਿਧ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਉਛਲੰ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ੍ਹ ਗਜੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ

ਲੱਜਤ ਸੁੰਡ ਲਜੰ ॥੩੪੭॥ ਦ੍ਰੁਮ ਢਾਹਤ ਗਾਹਤ ਗੂੜ ਦਲੰ ॥ ਕਰ ਖੀਚਤ ਸੀਚਤ ਧਾਰ ਜਲੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਧਾਵਤ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਬਿਮੋਹਤ ਰਾਜ ਸੁਭੰ ॥੩੪੮॥ ਚਪ ਡਾਰਤ ਚਾਚਰ ਭਾਨੁ ਸੂਅੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਭੂਅੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰ ॥ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਯੰ ਮੁਰਜੰ ॥੩੪੯॥ ਕਲਿ ਕਿੰਕਣਿ ਭੂਖਤ ਅੰਗ ਬਰੰ ॥ ਤਨ ਲੇਪਤ ਚੰਦਨ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਡੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਾਤ ਮੁਖੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਸੁਖੰ ॥੩੫੦॥ ਮੁਖ ਪੋਛ ਗੁਲਾਬ ਫੁਲੇਲ ਸੁਭੰ ॥ ਕਲਿ ਕੱਜਲ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਖੰ ॥ ਮੁਖ ਉੱਜਲ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਸੁਭੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਛਕੇ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬਿਸੰ ॥੩੫੧॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਉਰੰ ॥ ਤਿਲਕੰ ਦੁਤਿ ਕੇਸਰ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਅਨਸੰਖ ਅਛੂਹਨਿ ਸੰਗ ਦਲੰ ॥ ਤਿਹ ਜਾਤ ਭਏ ਸਨ ਸੈਨ ਮਗੰ ॥੩੫੨॥ ਫਿਰ ਆਇ ਗਏ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਮੁਨੰ ॥ ਕਲਿ ਬਾਜਤ ਸੰਖਨ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬਾਨ ਗਰੰ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚ ਮਨੋ ਲਿਖਿ ਚਿਤ੍ਰ ਧਰੰ ॥੩੫੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਿਖੀਸਰ ਨੀਚ ਗਰੰ ॥ ਹਸਿ ਬੈਨ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਇਮੰ ਉਚਰੰ ॥ ਕਹ ਭੂਪ ਗਏ ਲਿਯੇ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਕਹਜੋ ਸੋ ਨ ਗੁਰੂ ਅਵਿਲੋਕ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥੩੫੪॥ ਚਕਿ ਚਿੱਤ ਰਹੇ ਚਲ ਚਿਤ ਮੁਨੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤਪੀ ਨਹਿ ਜੋਗ ਡੁਲੰ ॥ ਅਨ ਆਸ ਅਭੰਗ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਸਿਭੰ ॥੩੫੫॥ ਅਨਭੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਖੰਡ ਤਪੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਜਤੀ ਅਨਜਾਸ ਜਪੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਬ੍ਰਤੰ ਅਨਡੰਡ ਤਨੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੀ ਰਿਖਿ ਅਤ੍ਰਿ ਸੁਯੰ ॥੩੫੬॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਰੰ ਕਰਿ ਧਿਆਨ ਜਤੰ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਜਟੀ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਗੁਰੁ ਮਾਨਸ ਪੰਚਦਸੋ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪਾਨ ਪਰੰ ॥੩੫੭॥ ਇਮ ਨਾਹ ਸੁ ਜੌ ਕਰ ਨੇਹ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਧਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਪਾਸ ਧਰੇ ॥ ਕਰਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਪਾਨ ਪਰੇ ॥੩੫੮॥

ਇਤਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਬਾਨਗਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੫॥

ਅਥ ਚਾਂਵਡ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤਿ ਭਗਵੇ ਭੇਸ ਬਰੰ ॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਚੇਲਕ ਸੰਗ ਨਰੰ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕ ਮੁਖੰ ॥ ਬਨ ਡੋਲਤ ਆਸ ਉਦਾਸ ਸੁਖੰ ॥੩੫੯॥ ਮੁਖ ਪੂਰਤ ਸੂਰਤ ਨਾਦ

ਨਵੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਨਹਿੰ ਬੋਲਤ ਡੋਲਤ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗੁਨੁਚਾਰਤ ਧਾਰਤ ਧਯਾਨ ਹਰੰ ॥੩੬੦॥ ਅਵਿਲੋਕਯ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਉਡੀ ਗਹਿ ਮਾਸੁ ਮੁਖੰ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਪਲ ਚਾਵੰਡ ਚਾਰ ਚਲੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਮਾਥ ਬਲੀ ॥੩੬੧॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸਮਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡੀ ॥ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਤਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਮੰਡੀ ॥ ਤਜਿ ਮਾਸ ਚੜਾ ਉਡਿ ਆਪ ਚਲੀ ॥ ਲਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰ ਬਲੀ ॥੩੬੨॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰ ਪਲੰ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਈ ਥਿਰ ਭੂਮਿ ਥਲੰ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਮਨੰ ਮੁਨਿ ਚਉਕ ਰਹਯੋ ॥ ਚਿਤ ਸੋਰਸਵੋਂ ਗੁਰ ਤਾਸ ਕਹਯੋ ॥੩੬੩॥ ਕੋਊ ਐਸ ਤਜੈ ਜਬ ਸਰਬ ਧਨੰ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਤਬ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਯਾਗਿ ਰਹੈ ॥ ਇਨ ਚੀਲਨ ਜਿਉ ਸੂਤ ਐਸ ਕਹੈ ॥੩੬੪॥

ਇਤਿ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਚਾਂਵਡ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੬॥

ਅਥ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਸੋਰਸਵੋਂ ਰਿਖਿ ਤਾਸ ਗੁਰੰ ॥ ਉਠਿ ਚਲਿਯਾ ਬਾਟ ਉਦਾਸ ਚਿਤੰ ॥ ਮੁਖਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਨਿਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਸੁਨਿ ਰੀਝਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਰੰ ॥੩੬੫॥ ਚਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਰਿਖੰ ਤਪਸਾ ਬਿਕਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਧੀਰਯ ਏਕ ਤਹਾਂ ॥ ਉਛਰੰਤ ਹੁਤੇ ਨਦਿ ਮੱਛ ਜਹਾਂ ॥੩੬੬॥ ਥਰਕੰਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਚਿੱਤ ਨਭੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੰ ॥ ਨਹਿੰ ਆਨ ਬਿਲੋਕਤ ਆਪ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹਯੋ ਗਡ ਮੱਛ ਮਨੰ ॥੩੬੭॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੱਜਨ ਕੈ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾ ਸੁਚ ਕੈ ॥ ਨ ਟਰੋ ਤਬ ਲੌਂ ਵਹ ਮੱਛ ਅਰੀ ॥ ਰਥ ਸੂਰ ਅਥਯੋ ਨਹ ਡੀਠਿ ਟਰੀ ॥੩੬੮॥ ਥਰਕੰਤ ਰਹਾ ਨਭ ਮੱਛ ਕਟੰ ॥ ਰਥ ਭਾਨੁ ਹਟਯੋ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਛੁਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ॥ ਗੁਰ ਸਤ੍ਰਸਵੋਂ ਕਰ ਤਾਸ ਕਹਯੋ ॥੩੬੯॥

ਇਤਿ ਸਤ੍ਰਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਦੁਧੀਰਾ ਪੰਛੀ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੭॥

ਅਥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਅਠਾਰਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਇ ਗੁਨੰ ॥ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਜਹ ਸਾਲ ਤਮਾਲਮ ਢਾਲ ਲਸੈਂ ॥ ਰਥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪਗ ਬਾਜਿ ਫਸੈਂ ॥੩੭੦॥ ਅਵਿਲੋਕ

ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾਲ ਮਹਾਂ ॥ ਰਿਖਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜਹਾਂ ॥ ਤਹ ਪੱਤ੍ਰਣ ਮੱਧਿ ਲਹਜੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਤਨ ਸੋਭਤ ਕੰਚਨ ਸੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੭੧॥ ਕਰਿ ਸੰਧਿਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਸਿਤੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਤ ਕੋਟਿ ਕਰੋਰ ਕਿਤੰ ॥ ਸਭ ਸੈਨ ਮੁਨੀਸਰ ਸੰਗਿ ਲਏ ॥ ਜਹ ਕਾਨਨ ਥੋ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥੩੭੨॥ ਕਨਕੰ ਦੁਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਸਨੇ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਮਨੰ ਰਿਤੁਰਾਜ ਬਨੇ ॥ ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਸਖਾ ਨਿਸਿ ਬਹੁਤ ਲਏ ॥ ਤਿਹ ਬਾਰਿਧ ਦੂਜ ਬਿਲੋਕਿ ਗਏ ॥੩੭੩॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲਤ ਘੋਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕੁਲਾਹਲ ਉਚ ਹੁਅੰ ॥ ਜਲ ਪੀਵਤ ਠਉਰ ਹੀ ਠਉਰ ਮੁਨੀ ॥ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਰਿਖਿ ਮਾਲ ਬਨੀ ॥੩੭੪॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਧਰੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਨਜਾਸ ਅਨਾਸ ਕਰੈ ॥ ਨਿਵਲਜਾਦਿਕ ਸਰਬੰ ਕਰਮ ਕਿਯੇ ॥ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ਚਹੂੰ ਚਕ ਦਾਸ ਥਿਯੇ ॥੩੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅਖੰਡ ਅਨੰਗ ਤਨੰ ॥ ਬਹੁ ਸਾਧਤ ਨਜਾਸ ਸਨਜਾਸ ਬਨੰ ॥ ਜਟ ਸੋਹਤ ਜਾਨੁਕ ਧੂਰ ਜਟੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ॥੩੭੬॥ ਸਿਵ ਤੇ ਜਨੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਛੁਟੇ ॥ ਇਹ ਹੁਇ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ॥ ਤਪ ਸਰਬ ਤਪੀਸਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਮੁਨਿ ਜੇ ਸਭ ਛੀਨ ਲਏ ਤਬ ਹੀ ॥੩੭੭॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਜੇਤਿਕ ਨਜਾਸ ਉਦਾਸ ਕਹੇ ॥ ਸਭ ਹੀ ਰਿਖਿ ਅੰਗਨ ਜਾਨੁ ਲਹੇ ॥ ਘਨ ਮੈ ਜਿਮ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਝਮਕੈ ॥ ਰਿਖਿ ਮੋ ਗੁਨ ਤੈਸ ਸਭੈ ਦਮਕੈ ॥੩੭੮॥ ਜਸ ਛਾਡਤ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਛਟਾ ॥ ਰਿਖਿ ਕੇ ਤਿਮ ਸੋਭਤ ਜੋਗ ਜਟਾ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਸਿ ਕਹੂੰ ਨ ਕਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਾਸ ਛਟਾਕ ਛੁਟੀ ॥੩੭੯॥ ਨਰ ਜੋ ਨਹਿ ਨਰਕਨ ਤੇ ਨਿਵਰੈ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਉਨ ਤਰਾਕ ਤਰੈ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸਮਤਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ਠਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਪੂਜ ਘਟੀ ਸਭ ਪਾਪ ਘਟੀ ॥੩੮੦॥ ਇਤ ਬੰਧ ਪਤਉਨ ਬਿਠੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਜਸ ਹੇਰਤ ਛੇਰਿਨਿ ਭੀ ਭਿਡਹਾ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਰਿਖੀ ਨਹਿੰ ਸਾਸ ਸਸਜੋ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਮੁਨੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਸਜੋ ॥੩੮੧॥ ਸਰ ਪੇਖ ਸਭੈ ਤਿਹ ਸਾਧ ਕਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਹੋਇ ਨ ਰੇ ਮੁਨਿਰਾਜ ਇਹੈ ॥ ਨਹ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ ਪਾਨ ਤਜੇ ॥ ਅਸ ਦੇਖਿ ਦ੍ਰਿੜੰ ਮੁਨਿਰਾਜ ਲਜੇ ॥੩੮੨॥ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਜਿਉ ਤਿਹ ਧਜਾਨ ਛੁਟਾ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਧਰੇ ਰਿਖਿਪਾਲ ਜਟਾ ॥ ਕਸ ਆਵਤ ਹੋ ਡਰ ਡਾਰ ਅਬੈ ॥ ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਸਬੈ ॥੩੮੩॥ ਰਿਖਿਪਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਤਿਸੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ॥ ਗੁਰ ਮਾਨਿ ਕਰੀ ਬਹੁਤੈ ਉਪਮਾ ॥

ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਐਸ ਲਗਜੋ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਰਸ ਜਾਨੁ ਪਗਜੋ ॥੩੮੪॥ ਮੁਨਿ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੀਜ ਹਿਯਾ ॥ ਗੁਰ ਠਾਰਸਮੋ ਮ੍ਰਿਗਨਾਸੁ ਕਿਯਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਤਬ ਦੱਤ ਬੀਚਾਰ ਕਿਯਾ ॥ ਗੁਨ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਲਿਯਾ ॥੩੮੫॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰਹ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਮਲ ਅੰਤਰਿ ਯਾਹਿ ਸਨਾਨ ਕਟੈ ॥ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰ ਆਵਨ ਜਾਨ ਮਿਟੈ ॥੩੮੬॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਤਬੇ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਪਾਰ ਤਰਾ ॥ ਦਸ ਅਸਟਸਮੋ ਗੁਰੁ ਤਾਸ ਕਿਯੋ ॥ ਕਬਿ ਬਾਂਧਿ ਕਬਿੱਤਨ ਮੱਧਿ ਲਿਯੋ ॥੩੮੭॥ ਸਭ ਹੀ ਸਿਖ ਸੰਜੁਤਿ ਪਾਨ ਗਹੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਚਰਾਚਰ ਚਉਂਧ ਰਹੇ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਸਭੈ ॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਤਬੈ ॥੩੮੮॥

ਇਤਿ ਅਠਦਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

ਅਥ ਨਲਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣ ਗਣ ਉਦਾਰ ॥ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਿਤ ਕਰਤ ਚਾਰ ॥੩੮੯॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲਾਜਤ ਅਨੰਗ ॥ ਪਿਖਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਚਕਿ ਰਹਤ ਗੰਗ ॥੩੯੦॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਰੀਝਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਜਾਨੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੩੯੧॥ ਅਬਜਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਨ ਜਨੁ ਅਨੰਗ ॥੩੯੨॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਤਿ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੯੩॥ ਤਨ ਸਹਤ ਧੂਪ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਭੂਪ ॥ ਤਨਿ ਛਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜਨੁ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ॥੩੯੪॥ ਮੁਖਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥੩੯੫॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸੁਬਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਸ ॥੩੯੬॥ ਅਬਜਕਤ ਜੋਗ ॥ ਨਹਿ ਕਉਨ ਸੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਰੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥੩੯੭॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਦਜਾਲ ॥ ਸੁਭਿ ਮਤਿ ਸੁਢਾਲ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰਾਲ ॥੩੯੮॥ ਤਨ ਸਹਤ ਸੀਤ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਚੀਤ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੀਤ ॥੩੯੯॥ ਚਾਲੰਤ ਬਾਤ ॥ ਥਰਕੰਤ ਪਾਤ ॥ ਪਿਯਰਾਤ ਗਾਤ ॥ ਨਹੀ ਬਦਤ ਬਾਤ ॥੪੦੦॥ ਭੰਗੰ ਭਛੰਤ ॥ ਕਾਛੀ

ਕਛੰਤ ॥ ਕਿੰਗ੍ਰੀ ਬਜੰਤ ॥ ਭਗਵਤ ਭਨੰਤ ॥੪੦੧॥ ਨਹਿ ਡੁਲਤ ਅੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗਜੰਗ ॥ ਜਿਮ ਉਡਤ ਚੰਗ ॥੪੦੨॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਹਾਇ ॥ ਤਪ ਕਰਤ ਚਾਇ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ॥੪੦੩॥ ਮੁਖ ਭਛਤ ਪਉਨ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਗਉਨ ॥ ਮੁਨਿ ਰਹਤ ਮਉਨ ॥ ਸੁਭ ਰਾਜ ਭਉਨ ॥੪੦੪॥ ਸਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਅਭੇਵ ॥ ਅਨ ਜੁਰਿ ਅਜੇਵ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਤੇਵ ॥੪੦੫॥ ਅਨਭੂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਉਦਾਸ ॥ ਗੁਨ ਅਧਿਕ ਜਾਸ ॥ ਲਖ ਲਜਤ ਅਨਾਸ ॥੪੦੬॥ ਬ੍ਰਹਮੰਨ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭਿਖ ਅਜੇਵ ॥੪੦੭॥ ਸਨਜਾਸ ਨਾਥ ॥ ਅਨ ਧਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਗਾਥ ॥ ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ ॥੪੦੮॥ ਗੁਨ ਗਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਰ ॥ ਬੁਧਿ ਕੋ ਪਹਾਰ ॥੪੦੯॥ ਸਨਜਾਸ ਭੇਖ ॥ ਅਨਬਿਖ ਅਦ੍ਵੇਖ ॥ ਜਾਪਤ ਅਭੇਖ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧਿ ਅਲੇਖ ॥੪੧੦॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਥੰਥਕਤ ਪਉਨ ॥ ਭੰਭਜਤ ਮਉਨ ॥੪੧੧॥ ਜੰਜਕਿਤ ਜੱਛ ॥ ਪੰਪਚਤ ਪੱਛ ॥ ਧੰਧਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬਿੰਧ ॥੪੧੨॥ ਸੰਸਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਗੰਗਕਤ ਗਿੰਧ ॥ ਤੰਤਕਤ ਦੇਵ ॥ ਅੰਅਕਤ ਭੇਵ ॥੪੧੩॥ ਲੰਲਖਤ ਜੋਗ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਭੋਗ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬੈਨ ॥ ਚੰਚਕਤ ਨੈਨ ॥੪੧੪॥ ਤੰਤਜਤ ਅਤ੍ਰ ॥ ਛੰਛਕਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਪੰਪਰਤ ਪਾਨ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭਾਨ ॥੪੧੫॥ ਬੰਬਜਤ ਬਾਦ ॥ ਨੰਨਜਤ ਨਾਦ ॥ ਅੰਉਠਤ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟਤ ਸੁਹਾਗ ॥੪੧੬॥ ਛੰਛਕਤ ਸੂਰ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਹੂਰ ॥ ਰੰਰਿਝਤ ਚਿੱਤ ॥ ਤੰਤਜਤ ਬਿੱਤ ॥੪੧੭॥ ਛੰਛਕਤ ਜੱਛ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਪੱਛ ॥ ਭੰਭਿਰਤ ਭੂਪ ॥ ਨਵਨਿਰਖ ਰੂਪ ॥੪੧੮॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ ॥ ਦਲਿਤੰ ਭੋਗੰ ॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਲੇ ਦੇਸੰ ॥੪੧੯॥ ਅਚਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਖਲ ਕਰਮੰ ॥ ਅੱਮਿਤ ਜੋਗੰ ॥ ਤੱਜਿਤ ਭੋਗੰ ॥੪੨੦॥ ਸੁਫਲ ਕਰਮੰ ॥ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਹੰਤਾ ॥ ਸੁਗਤੰ ਗੰਤਾ ॥੪੨੧॥ ਦਲਿਤੰ ਦ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਲਿਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਸਲਿਤੰ ਸਾਰੰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੰ ॥੪੨੨॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਲੰ ਦੇਸੰ ॥ ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਰਤਾ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਹਰਤਾ ॥੪੨੩॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਸੂਰੰ ॥ ਬਮਤੰ ਨੂਰੰ ॥ ਏਕੰ ਜਪਿਤੰ ॥ ਏਕੰ ਥਪਿਤੰ ॥੪੨੪॥ ਰਾਜੰ ਤਜਿਤ੍ਵੰ ॥ ਈਸੰ ਭਜਿਤ੍ਵੰ ॥ ਜਪੰ ਜਪਿਤ੍ਵੰ

॥ ਏਕੰ ਥਪਿਤ੍ਵੰ ॥੪੨੫॥ ਬਜਤੰ ਨਾਦੰ ॥ ਬਿਦਿਤੰ ਰਾਗੰ ॥ ਜਪਤੰ ਜਾਪੰ ॥ ਤ੍ਰਸਿਤੰ ਤਾਪੰ ॥੪੨੬॥ ਚਕਿਤੰ ਚੰਦੰ ॥ ਧਕਤੰ ਇੰਦੰ ॥ ਤਕਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਭਗਤੰ ਭੇਵੰ ॥੪੨੭॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਤੰ ॥ ਲਖਿਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਚਕ੍ਰਤੰ ਚਾਰੰ ॥ ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਾਰੰ ॥੪੨੮॥ ਬਜਤੰ ਤਾਲੰ ॥ ਚਲਤੰ ਦਜਾਲੰ ॥ ਲਖਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਪੰ ॥੪੨੯॥ ਨਲਿਨੀ ਸੂਅੰ ॥ ਲਖਿ ਅਉਧੂਅੰ ॥ ਚਟ ਦੇ ਛਟਾ ॥ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਜਟਾ ॥੪੩੦॥ ਤਕਿਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਬਕਿਤੰ ਭੇਵੰ ॥ ਦਸ ਨਵ ਸੀਸੰ ॥ ਕਰਮਕ ਦੀਸੰ ॥੪੩੧॥ ਬੁਧਿਤੰ ਧਾਮੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿਤੰ ਬਾਮੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਮਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥੪੩੨॥ ਮਮਤਾ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸ੍ਰਿਹਤੰ ਲੋਗੰ ॥ ਅਹਿਤਾ ਧਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤਹ ਭੋਗੰ ॥੪੩੩॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਬੁੱਧੰ ਮਮਤਾ ਮਾਤੰ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇਹੰ ॥ ਪੁਤ੍ਰੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੪॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਧਰਿਤੰ ਕਾਮੰ ॥ ਜਲਤੰ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਪਲਿਤੰ ਦਾਮੰ ॥੪੩੫॥ ਦਲਤੰ ਬਜੋਧੰ ॥ ਤਕਿਤੰ ਦਾਵੰ ॥ ਅੰਤਹ ਨਰਕੰ ॥ ਗੰਤਹ ਪਾਵੰ ॥੪੩੬॥ ਤਜਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥ ਗ੍ਰਹਿਤੰ ਏਕੰ ॥ ਪ੍ਰਭਤੰ ਭਾਵੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦ੍ਵੈਖੰ ॥੪੩੭॥ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਜਜੋਂ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦਰਬੰ ॥ ਸਫਲੀ ਕਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥੪੩੮॥

ਇਤਿ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੯॥

ਅਥ ਸਾਹ ਬੀਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਬੇਣ ਬਿਖਾਣ ਅਪਾਰੀ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਲਖਿ ਚੇਤਨ ਭਏ ॥ ਚੇਤਨ ਦੇਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੪੩੯॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਿ ਸਕਲ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਪਥਹਿ ਰਿਖਿ ਗਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਘ ਬਰਖਯੋ ॥੪੪੦॥ ਤਹ ਇਕ ਲਖਾ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦਰਬ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਅਰੁ ਤੇਜ ਅਪਾਰੂ ॥ ਆਪ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਮੁਖਚਾਰੂ ॥੪੪੧॥ ਬਿਕ੍ਰਯ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਸਵਧਾਨਾ ॥ ਬਿਨ ਬਪਾਰ ਜਿਨ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਆਸ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾਸ ਬ੍ਰਿਤਿ ਲਾਗਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥੪੪੨॥ ਤਹਾ ਰਿਖਿ ਗਏ ਸੰਗਿ ਸਨਜਾਸਿਨ ॥ ਕਈ ਛੋਹਨੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਗਨਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ਦੁਆਰ ਪਰ ਬੈਠੇ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਰਾਜ ਇਕੈਠੇ ॥੪੪੩॥ ਸਾਹ ਸੁ ਦਰਬ ਬ੍ਰਿਤਿ ਲਗ ਰਹਾ ॥ ਰਿਖਿਨਿ ਓਰ ਤਿਨ ਚਿਤਜੋ ਨ ਕਹਾ ॥

ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਚ ਏਕੈ ਧਨ ਆਸਾ ॥ ਐਸ ਜਾਨਿਯਤ ਮਹਾਂ ਉਦਾਸਾ ॥੪੪੪॥ ਤਹ ਜੇ ਹੁਤੇ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰੰਕਾ ॥ ਮੁਨਿ ਪਗ ਪਰੇ ਛੋਰ ਕੈ ਸੰਕਾ ॥ ਤਿਹ ਬੈਪਾਰ ਕਰਮ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਖਿਯਨ ਓਰ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰੀ ॥੪੪੫॥ਤਾਸ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਾ ਤਜ ਕੈ ਹਠ ਭਾਊ ॥ ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੪੪੬॥ ਇਤਿ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਥ ਸੁਕ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਆਗੇ ਚਲਾ ॥ ਸੀਖੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤੋਜੁ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਾਧ ਫਿਰਾ ਸਭ ਜਾਪੂ ॥੪੪੭॥ ਲਿਯੇ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਇਕ ਸੂਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗਿ ਭਯੋ ਨ ਹੂਆ ॥ ਤਾਕਹੁ ਨਾਥ ਸਿਖਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਟਕ ਪਰਾ ਅਉਰੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪੪੮॥ ਸੰਗ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨ ਅਪਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੋਨੀ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੀਰ ਤੀਰ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਏ ਨਹਿੰ ਦੇਖਤ ਭਏ ॥੪੪੯॥ ਸੋ ਨਰ ਸੁਕਹਿ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਰਹਾ ॥ ਇਨੈ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿੰ ਕਹਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਤਿਹ ਮੁਨਿਰਾਊ ॥ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਉਪਜਾ ਚਾਊ ॥੪੫੦॥ ਐਸੋ ਨੇਹੁ ਨਾਥ ਸੋਂ ਲਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਇਕੀਸਵਾਂ ਗੁਰੁ ਤਾ ਕਹ ਕਿਯਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਮੋਲ ਜਨੁ ਲਿਯਾ ॥੪੫੧॥

ਇਤਿ ਇੱਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਸੁਕ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਨਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥

ਅਥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਕੀਸ ਕਰਿ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਆਸ ਹਿਯੇ ਜਿਹ ਭਾਰੀ ॥੪੫੨॥ ਭੱਤਾ ਲਏ ਪਾਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਤਿਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਧਯਾਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਾ ॥੪੫੩॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨਾ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਲਜਤ ਜਿਹ ਮੈਨਾ ॥ ਤੀਰ ਤੀਰ ਤਾ ਕੇ ਚਲ ਗਏ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਬੈਠ ਰਹਤ ਪਛ ਭਏ ॥੪੫੪॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ਅਤਿਭੁਤੰ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਭਤੰ ਤਨੰ ॥ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਜਾਜੁਲੰ ਅਨੰਤ ਮੋਹਤੰ ਮਨੰ ॥ ਸਸੋਭ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਤੰ ਸੁਰੰਗ ਗੇਰੂ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵ ਦਾਨਵੰ ਮਮੋਹ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਨਰੰ ॥੪੫੫॥ ਜਟਾ ਬਿਲੋਕਿ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਜਟੀ ਸਮਾਨ ਜਾਨਈ ॥

ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਕਿਣੰ ਅਲੋਕਿ ਰੂਪ ਮਾਨਈ ॥ ਬਜੰਤ ਚਾਰੁ ਕਿੰਗੁਰੀ ਭਜੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮਮੋਹ ਮਾਨਨੀ ਮਨੰ ॥੪੫੬॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਰਰੀਝ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਸੁਰਾਰਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਕੜੰਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਹਸੰਤਿ ਹਾਸ ਕਾਮਣੀ ॥ ਲਸੰਤਿ ਦੰਤਣੋ ਦੁਤੰ ਖਿਮੰਤਿ ਜਾਣੁ ਦਾਮਣੀ ॥੪੫੭॥ ਦਲੰਤ ਪਾਪ ਦੁੱਭਰੰ ਚਲੰਤ ਮੋਨਿ ਸਿੰਮਰੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਭਾਰਗਵੰ ਪਟੰ ਬਿਅੰਤ ਤੇਜ ਉਫਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਪਾਨ ਭੂਚਰੰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਪਾਪ ਨਰ ਬਰੰ ਚਲੰਤ ਧਰਮਣੋ ਮਗੰ ॥੪੫੮॥ ਬਿਲੋਕਿ ਬੀਰਣੋ ਦਯੰ ਅਰੁੱਝ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮਣੰ ॥ ਤਜੰਤਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਟੰਤ ਟੂਕ ਬਰਮਣੰ ॥ ਥਥੰਭ ਭਾਨੁਣੋ ਰਥੰ ਬਿਲੋਕਿ ਕਉਤਕੰ ਰਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਜੁੱਧਣੋ ਛਿਤੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥੪੫੯॥ ਫਿਰੰਤ ਚੱਕ੍ਰਣੋ ਚਕੰ ਗਿਰੰਤ ਜੋਧਣੋ ਰਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਹਠੀ ਠਠੁੱਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤੰ ਭੁਜੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਅੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਮੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਟੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰੂੜੈ ਰਟੰ ॥੪੬੦॥ ਪਿਪੰਤ ਆਸਵੰ ਭਟੰ ਭਿਰੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਰਣੰ ॥ ਬਹੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਖੜਗਿਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਮਾਰੂੜੋ ਰਣੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰਣੋ ਮੁਖੰ ॥ ਚਲੰਤ ਭਾਜਿ ਨਾ ਹਠੀ ਜੁਝੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਰਣੰ ॥੪੬੧॥ ਕਟੰਤ ਕਾਰਮੰ ਸੁਭੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਸਿਲੇਣਿ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਹੰਤ ਸਾਇਕੰ ਸੁਭੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਮੋਨਿਸੰ ਜੁਧੰ ਚਚਉਧ ਚਕ੍ਰਿਤੰ ਭਵੰ ॥ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੀ ਸਿਰੰ ॥੪੬੨॥ ਸਭਾਰ ਭਾਰਗ ਬਸਨਿਨੰ ਜਜੱਪਿ ਜਾਪਣੋ ਰਿਖੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਪਾਨ ਪੈ ਪਰਾ ਬਿਚਾਰ ਬਾਇਸਵੋਂ ਗੁਰੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਜੋਗਣੋ ਸਧੰ ਅਸੰਖ ਪਾਪਣੋ ਦਲੰ ॥ ਅਨੇਕ ਚੇਲਕਾ ਲਏ ਰਿਖੇਸ ਆਸਨੰ ਚਲੰ ॥੪੬੩॥

ਇਤਿ ਹਰ ਬਾਹਤਾ ਬਾਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਤ ਲੈ ਆਈ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੱਛਣੀ ਤੇਈਸਮੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਜੰਤ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ਉਠੰਤਿ ਨਿਸਨੰ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਅਰਦਿਤੰ ਅਘੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਰਗਵੰ ਭਿਸੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਚਨੰ ਗਿਰੰ ਤਤੱਜ ਮਾਨੁਖੀ ਭੁਅੰ ॥ ਸਸਹਕ ਤਾਪਸੀ ਤਨੰ ਅਲੋਕ ਲੋਕਣੋ ਥਪੰ ॥੪੬੪॥ ਅਨੇਕ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਬਿਸੇਖ ਬਿਦਿਕਾਧਰੀ ॥ ਨਿਰਕਤ ਨਾਗਣੀ ਮਹਾਂ ਬਿਸੇਖ ਬਾਸਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਾਰਬਤੀ ਅਨੂਪ ਆਲਕਾ ਪਤੀ ॥ ਆਸਕਤ ਆਪਿਤੰ ਮਹਾ ਬਿਸੇਖ

ਆਸੁਰੀ ਸੁਰੀ ॥੪੬੫॥ ਅਨੂਪ ਏਕ ਜੱਛਣੀ ਮਮੋਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਘੂਰਣੰ ਛਿਤੰ ਲਗੰਤ ਸਾਰੰਗੋ ਸਰੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਨੇਹ ਗੇਹਣੰ ਸਨੇਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਸ ਜਾਣੁ ਘੂਮਤੰ ਕ੍ਰਿਤੇਣ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸਰੰ ॥੪੬੬॥ ਰਰੀਝ ਰਾਗਣੋ ਚਿਤੰ ਬਦੰਤ ਰਾਗ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਜੰਤ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਰੰ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥ ਸਸੱਜਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਪੰਤ ਕਾਮਣੋ ਕਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਲੰ ਭੁਗੰਤ ਭਾਮਣੀ ਦਲੰ ॥੪੬੭॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਗੁਨਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰੁ ਉਦਾਰ ॥ ਰਸ ਰਾਗ ਸਰਬ ਸਪੰਨਿ ॥ ਧਰਣੀ ਤਲਾ ਮਹਿ ਧੰਨਿ ॥੪੬੮॥ ਇਕ ਰਾਗ ਗਾਵਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰਿ ॥ ਸੁਖਧਾਮ ਲੋਚਨ ਚਾਰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਕਰਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੬੯॥ ਦੁਤਿਮਾਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਰਾਗ ਨਿਧਾਨ ॥ ਹਰਿ ਲੇਤ ਹੇਰਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪੭੦॥ ਅਕਲੰਕ ਜੁੱਬਨਮਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਗਾਵਤਿ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟੰਤ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਗ ॥੪੭੧॥ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਜਟਿਰਾਜ ॥ ਸੰਗ ਲੀਨ ਜੋਗਿ ਸਮਾਜ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝਿ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੁਗ ਰਾਜ ਜੋਗ ਪਵਿੱਤ ॥੪੭੨॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੰਗ ॥ ਹਿਤ ਕੀਜਿਐ ਅਨਭੰਗ ॥ ਤਬ ਪਾਇਐ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥ ਇਹ ਬਾਤ ਮੈ ਨਹਿੰ ਸੋਕ ॥੪੭੩॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸੋਂ ਭਰ ਚਾਇ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਕੈ ਪਰ ਪਾਇ ॥ ਚਿਤ ਤਉਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤੇਈਸਵੇਂ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੪੭੪॥

ਇਤਿ ਜੱਛਣੀ ਨਾਰਿ ਰਾਗ ਗਾਵਤੀ ਗੁਰੂ ਤੇਈਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੩॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਯ ਘੋਰ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ॥ ਤਬ ਰੀਝਏ ਕਛੁ ਸੁਗ੍ਰ ॥੪੭੫॥ ਜਗ ਦੇਖ ਕੈ ਬਿਵਹਾਰ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਕੀਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਨ ਕਉਨ ਸੋ ਉਪਜਾਇ ॥ ਫਿਰਿ ਲੇਤ ਆਪ ਮਿਲਾਇ ॥੪੭੬॥ ਤਿਹ ਚੀਨਿਐ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਧਜਾਨ ॥ ਤਿਹ ਜਾਣਿਐ ਜਤ ਜੋਗ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥੪੭੭॥ ਤਬ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ ॥ ਜਗ ਨਾਸ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ॥ ਅਨਭਉ ਅਨੰਤ ਅਭੇਖ ॥੪੭੮॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਹਿਨ ਸਾਂਤਿ ॥ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕਯੋਂ ਨ ਅਨ੍ਹਾਤ ॥ ਜਬ ਸੇਵਿਹੋ ਇਕਿ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥੪੭੯॥ ਬਿਨ ਏਕ ਚੌਬਿਸ ਫੋਕ ॥

ਸਭ ਹੀ ਧਰਾ ਸਭ ਲੋਕ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੦॥ ਜੇ ਏਕ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋਂ ਰਸ ਲੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹੀ ਬੂਝ ॥ ਤਿਹ ਚਉਬਿਸੈ ਨਹਿੰ ਸੂਝ ॥੪੮੧॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹਿੰ ਚੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਫਲ ਹੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੨॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਦ ਛੰਦ ॥ ਏਕਹਿ ਜਉ ਮਨ ਆਨਾ ॥ ਦੂਸਰ ਭਾਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦਉਰ ਬਜਾਏ ॥ ਫੂਲ ਸੁਰਨ ਬਰਖਾਏ ॥੪੮੩॥ ਹਰਖੇ ਸਭ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਦੇ ਦੇ ਤਾਰੀ ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਡੋਲਤ ਫੂਲੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦੁਖ ਭੂਲੇ ॥੪੮੪॥ ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਜਬੈ ਤਪਸਾ ਤਿਹ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਕ੍ਰਿਆ ਜੁ ਕਹੀ ਧਰ ਲੀਨੀ ॥ ਤਬ ਨਾਥ ਸਨਾਥਹਿ ਬਜੋਂਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਸੂਝ ਬਨਾਈ ॥੪੮੫॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਤਬੈ ਗੁਰ ਚਉਬਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਗਏ ਸਭ ਹੀ ਮੁਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਪਸਾ ਜਬ ਘੋਰ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਤਬੈ ਤਿਹ ਯਾ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥੪੮੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਗਏ ਰਿਖਿ ਬਾਲਕ ਲੈ ॥ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ॥ ਤਪ ਘੋਰ ਕਰਾ ਬਹੁ ਬਰਖ ਦਿਨਾ ॥ ਹਰਿ ਜਾਪੁ ਨ ਛੋਰਸਿ ਏਕ ਛਿਨਾ ॥੪੮੭॥ ਦਸ ਲੱਛ ਸੁ ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਬਰਖੰ ॥ ਤਪ ਕੀਨੁ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਸਭ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਚਲਾਇ ਮਤੰ ॥ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਮਹਾਂਮਤ ਗੂੜ ਗਤੰ ॥੪੮੮॥ ਰਿਖਿਰਾਜ ਦਸਾ ਜਬ ਅੰਤ ਭਈ ॥ ਬਲ ਜੋਗਹੁ ਤੇ ਮੁਨਿ ਜਾਨ ਲਈ ॥ ਧੂਅਰੋ ਜਗ ਧਉਲਰ ਜਾਨਿ ਜਟੀ ॥ ਕਛੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਠਟੀ ॥੪੮੯॥ ਸਧਿ ਕੈ ਪਵਨੈ ਰਿਖਿ ਜੋਗ ਬਲੰ ॥ ਤਜਿ ਚਾਲ ਕਲੇਵਰ ਭੂਮਿ ਤਲੰ ॥ ਕਲ ਫੋਰਿ ਉਤਾਲ ਕਪਾਲ ਕਲੀ ॥ ਤਿਹ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿਹਿ ਮੱਧਿ ਮਿਲੀ ॥੪੯੦॥ ਕਲ ਕਾਲ ਕ੍ਵਾਲ ਕਰਾਲ ਲਸੈ ॥ ਜਗ ਜੰਗਮ ਥਾਵਰ ਸਰਬ ਕਸੈ ॥ ਜਗ ਕਾਲਹਿ ਜਾਲ ਬਿਸਾਲ ਰਚਾ ॥ ਜਿਹ ਬੀਚ ਫਸੇ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨ ਬਚਾ ॥੪੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਨਰੇਸਨ ਜੀਤਿ ਅਨੇਸ ਬਡੇ ਅਵਨੇਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਆਠੋਈ ਸਿੱਧਿ ਸਭੈ ਨਵਨਿਧਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿਨ ਸਰਬ ਭਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਾਰੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬਨਿਤਾ ਬਹੁਤੈ ਘਰਿ ਮਾਲ ਭਰੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਭਏ ਜਮ ਅੰਤਿ ਕੋ ਨਾਂਗਹਿ ਪਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੯੨॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਹਿਰਾਵਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਨਲ ਕੇ ਚਲਤੇ ਨ ਚਲੀ ਗਉ ॥ ਭੋਜ

ਦਿਲੀਪਤਿ ਕੌਰਵ ਕੈ ਨਹਿੰ ਸਾਥ ਦਯੋ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲੀ ਕਉ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਅਬ ਲੌ ਨਹਿੰ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਅਘ ਓਘ ਦਲੀ ਸਉ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਨ ਹਲੀ ਹਉ ॥੪੯੩॥ ਸਾਚ ਔ ਝੂਠ ਕਹੇ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧਿ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਅਨੇਕ ਕਮਾਏ ॥ ਭਾਜ ਨਿਲਾਜ ਬਚਾ ਧਨ ਕੇ ਡਰ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪੜ੍ਹਯੋ ਨ ਗੁੜ੍ਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿਨ ਪਾਏ ॥ ਲਾਜ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਗਏ ਜਮ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਏ ॥੪੯੪॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੋ ਭਗਵੇ ਮੁਨਿ ਤੇ ਸਭ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਜਲੈਗੀ ॥ ਕਯੋਂ ਇਮ ਰੀਤਿ ਚਲਾਵਤ ਹੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕੁ ਚਲੈ ਸਬਦਾ ਨ ਚਲੈਗੀ ॥ ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮਹਾਂ ਇਹ ਕਾਹੂ ਜੁਗੇਸ ਛਲੀ ਨ ਛਲੈਗੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਦੇਹ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਾਂਮੁਨਿ ਅੰਤਿ ਮਸਾਨ ਹ੍ਵੈ ਧੂਰਿ ਰਲੈਗੀ ॥੪੯੫॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਪਉਨ ਭਛੋ ਸੁਨਿਹੋ ਮੁਨਿ ਪਉਨ ਭਛੇ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰੋ ਭਗਵਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਸੌਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਦੇਖਹੁ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਭੈ ਹੈ ॥ ਜਾਰ ਅਨੰਗ ਨਨੰਗ ਕਹਾਵਤ ਸੀਸ ਕੀ ਸੰਗਿ ਜਟਾ ਊ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੪੯੬॥ ਕੰਚਨ ਕੂਟ ਗਿਰਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਸਾਤਹੂੰ ਸਾਗਰ ਕਯੋਂ ਨ ਸੁਕਾਨੋ ॥ ਪਸਚਮ ਭਾਨੁ ਉਦਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਤਪਯੋ ਰਵਿ ਕਾਹੇ ਨ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਦਿਨੀਸ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਕਯੋਂ ਡਮਡੋਲ ਡੁਬੀ ਨ ਧਰਾ ਮੁਨਿਰਾਜ ਨਿਪਾਤਨਿ ਤਯੋਂ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥੪੯੭॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਮੁਨਿ ਭਾਏ ॥ ਗਾਲਬ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਮੁਨੀਸਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਅਗਸਤ ਪੁਲਸਤ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਆਦਿ ਨ ਜਾਨ ਪਰੇ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ਬਨਾਇ ਮਹਾਂ ਮਤ ਫੇਰਿ ਮਿਲੇ ਪਰ ਫੇਰ ਨ ਆਏ ॥੪੯੮॥ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਧ੍ਰ ਕੋ ਫੋਰਿ ਮੁਨੀਸ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਲੀ ਪਰਮੇਸਰ ਸੌਂ ਇਮ ਬੇਦਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੈ ਜਿਮ ਬਾਨੀ ॥ ਪੁੰਨਿ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਰਣ ਧਿਆਇ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਭਵੇਸ ਭਵਾਨੀ ॥੪੯੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਪਤੰ ਸੁਭੰ ਭਵੇਤ ਗੁਰੂ ਚਉਬੀਸ ॥੨੪॥

ਅਥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੱਤ ਰੁੱਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਪੂਰਣ ਮਤ ਕੋ ਕੀਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤਿ ਜੋਤਿ ਸੋਂ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਵਾਨੀ ॥੧॥ ਏਕ ਲੱਛ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਕੋ ਬਾਨਾ ॥ ਗਜਾਰਵ ਬਰਖ ਬਿਤੀਤਤ ਭਯੋ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਪੁਰਖ ਭੂਅ ਵਯੋ ॥੨॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਭਲ ਥਾਨੂ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਭਯੋ ਸੁਰਗਜਾਨੂ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਸ ਅਵਰ ਨ ਹੋਊ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਊ ॥੩॥ ਦਸਊ ਦਿਸਨਿ ਤੇਜ ਅਤਿ ਬਢਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਚਢਾ ॥ ਦਹਦਿਸਿ ਲੋਕ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾਈ ॥੪॥ ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੌਂ ਕਹਾਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਜਗਤਿ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਘੜਾ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਈ ॥੫॥ ਕੈ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਕੋਈ ਅਹਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਚੜ੍ਹਿ ਰਹਾ ॥ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਝਮਕਤ ਤਿਹ ਅੰਗਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਜਾ ਕੇ ਲਜਤ ਅਨੰਗਾ ॥੬॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦਜੋਸ ਸਾਥ ਚਲਿ ਆਵਾ ॥ ਹਰਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਧਰ ਕੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੁਤੀ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਕਾਂਪੇ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੋਊ ਭਯੋ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਯਹ ਮਤ ਦੂਰ ਹਮਾਰਾ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਖਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਿ

ਪੁਲਕਤ ਚਿਤ ਗਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਲਖਾ ਰਹੈ ਬਿਸਮਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੯॥ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਸਭਨ ਸਿਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਾਰਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮੋਹਿ ਸਕਲ ਨਰ ਗਿਰੇ ॥ ਜਾਨੁ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥੧੦॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਜਿਹ ਜਿਹ ਤਿਹ ਪੇਖਾ ॥ ਤਿਹ ਤਿਹ ਮਦਨ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਰਬ ਸਿੱਧ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਜੋਗ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੧॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਨਵਾਸ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੇ ਤਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਭਯੋ ਜਬੈ ਜਾਮਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਬੀਰ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥੧੨॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁ ਜਪੈ ਹੈ ਆਪਨ ਜਾਪੂ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁਰਗਜਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਪੰਡਿਤ ਜਗਤਿ ਨ ਆਨਾ ॥੧੩॥ ਥੋਰਿ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਾ ਬਿਤਨ ਯਹਿ ਭੇਖਾ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕਾ ਲਹਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਚਮਕ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸਰ ਸਾਨ ਧਰੇ ਮਠ ਸਾਨ ਚੜ੍ਹੇ ਅਸਿ ਸ੍ਰੋਣ ਤਿਸਾਏ ॥ ਲੇਤ ਹਰੇ ਜਿਹ ਡੀਠ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਝੀਮ ਝਰੇ ਜਨੁ ਸੇਲ ਹਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ ਜਨੁ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਜਾਸ ਹਿਰੇ ਸੋਊ ਮੈਨ ਘਿਰੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਨ ਉਠੰਤ ਉਠਾਏ ॥੧੫॥ ਸੋਭਤ ਜਾਨੁ ਸੁਧਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਕੂਪ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਜਾਨੁ ਜਹਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੇਰਤ ਹੀ ਹਿਰ ਲੇਤ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹਉ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਭ੍ਰਮਜੋ ਖਗ ਜਜੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪਾਰਥ ਬਾਨ ਕਿ ਜੁੱਬਨ ਖਾਨ ਕਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਕਾਮ ਕਟਾਰੇ ॥੧੬॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਰੇ ਕਿਧੌਂ ਜੰਤ੍ਰ ਜਰੇ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਹਰੇ ਚਖੁ ਚੀਨਤ ਯਾ ਤੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਮਦ ਸੇ ਮਦੂਆ ਤੇ ॥ ਰੰਗ ਸਹਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਸੇ ਸੀਖੇ ਹੈਂ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰਕ ਘਾਤੇ ॥ ਮਾਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਹੀ ਹਿਰ ਲੇਤ ਹਿਯਾ ਤੇ ॥੧੭॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸੀਂਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਇ ਸਭਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਬਿਸਮਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿਤ ਜੇ ਮਹਿ ਲੋਗਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਿਤ ਤਉਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਵਾਰਹਿ ਹੀਰ ਅਮੋਲਕ ਚੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਿਨੁ ਧੀਰ ਸਭੈ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥੧੮॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਦਸ ਚਾਰ ਮਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਚਤੁਰ ਚਕ ਜਾਨਜੋ ॥ ਆਹਵ ਜੁਕਤਿ ਜਿਤੀਕੁ ਹੁਤੀ ਜਗ ਸਰਬਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨਜੋ ॥ ਦੇਸਿ

ਬਿਦੇਸਨ ਜੀਤ ਜੁਧਾਂਬਰ ਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦੋਵ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤਾਨਜੋ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਗੋਪੀਨ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਸਾ ਕਰ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਪਛਾਨਜੋ ॥੧੯॥ ਚਉਧਿਤ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਭਈ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੁਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮਾਨ ਲਖਜੋ ਜਗ ਜੋਧਨ ਬੋਧਨਿ ਬੋਧ ਮਹਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸੂਰ ਸਮਾਨ ਲਖਾ ਦਿਨ ਕੈ ਤਿਹ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਰਾਨਿਨਿ ਰਾਵ ਸਵਾਨਿਨਿ ਸਾਵ ਭਵਾਨਿਨਿ ਭਾਵ ਭਲੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਤੈ ਬਰਖ ਦ੍ਵੈ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ਸਰਬ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਜਪੈ ਹਿੰਗੁਲਾ ਠਿੰਗਲਾਪਾਣਿ ਦੇਵੀ ॥ ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ਰਧਾਰੀ ਅਭੇਵੀ ॥੨੧॥ ਜਪੈ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਖੱਗ ਤਾਣੀ ॥ ਭ੍ਰਮਾ ਭੈਹਰੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥ ਚਲਾਚਲ ਸਿੰਘੰ ਝਮਾਝੰਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝਲਾ ਝਲ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥ ਅਟਾ ਅੱਟ ਹਾਸੰ ਛਟਾ ਛੁਟ ਕੇਸੰ ॥ ਅਸੰ ਓਧ ਪਾਨੰ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਭੇਸੰ ॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਸ੍ਰੱਛੰ ਲਸੈ ਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥ ਭਜੈਂ ਸਤ੍ਰ ਗੂੜੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲੰਤ ਸੰਤੰ ॥੨੩॥ ਅਲਿੰਪਾਤ ਅਰਧੀ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥ ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥੨੪॥ ਸੁਨੇ ਉਸਤਤੀ ਭੀ ਭਵਾਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥ ਦਏ ਇੱਖੁਧੀ ਦ੍ਵੈ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਪਰਸਜੰ ਧਰੰ ਜਾਨੁ ਲੋਹੰ ਸੁਰੰਗੰ ॥੨੫॥ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਏ ॥ ਉਘਾਰੇ ਚੁਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ ਛੁਹਾਏ ॥ ਲਖਜੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੨੬॥ ਗ੍ਰਿਹੀਤ੍ਵਾ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨੁਭਵੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਹੁਤੀ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥੨੭॥ ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੀ ॥ ਕਰੋ ਆਨ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿੱਦਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਸਧੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੮॥ ਹਕਾਰੇ ਸਭੈ ਦੇ ਸਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬੁਲਾਏ ਸਭੈ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਸੁਬੇਸੰ ॥ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ਜੇਤੇ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪੱਯੈ ॥ ਬੁਲਾਵੈ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਭਾਖੈ ਬੁਲੱਯੈ ॥੨੯॥ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਿਲੈ ਨਾ ਤਿਸੈ ਛੱਤ੍ਰ ਛੋਣੀ ਛਿਨਾਵੈ ॥ ਪਠੈ ਪਤ੍ਰ ਏਕੈ ਦਿਸਾ ਏਕ ਧਾਵੈ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡਿ ਮੁੰਡੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਆਵੈ ॥੩੦॥ ਰਚਜੋ ਜੱਗਿ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਕੋਈ ਬੂਢ ਬਾਰੋ

ਸਭੋਗੀ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਹੋਈ ॥ ਰਚਯੋ ਜੱਗਿ ਰਾਜਾ ਚਲਯੋ ਸਰਬ ਕੋਈ ॥੩੧॥ ਫਿਰੇ ਪੱਤ੍ਰ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜੁਰੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪੰ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਲੌ ਹੁਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਜੂਟਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੇ ਰੋਹ ਦੇਸੰ ਭਏ ਭੇਖ ਭਾਰੀ ॥੩੨॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਹੁਤੇ ਜੋਗ ਜੋਗਿਸਟ ਸਾਧੇ ॥ ਮਲੇ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤੰ ਸੁ ਲੰਗੋਟ ਬਾਧੇ ॥ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੩੩॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਬੁਲੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਮੋ ਦਾਨ ਨੀਸਾਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਆਨੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥੩੪॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਮਿਸਥਲੀ ਸੰਤ ਆਹੇ ॥ ਤਿਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਸ ਨਾਥੰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਏ ਭਾਂਤਿ ਆਨੇਕ ਭੋਜ ਅਰਘ ਦਾਨੰ ॥ ਲਜੀ ਪੇਖਿ ਦੇਵਿਸਥਲੀ ਮੋਨਿ ਮਾਨੰ ॥੩੫॥ ਕਰੋ ਬੈਠ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਭੈ ਆਪੁ ਆਪੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਟਕੰ ਟੱਕ ਲਾਗੀ ਮੁਖੰ ਮੁਖਿ ਪੇਖਯੋ ॥ ਸੁਨਯੋ ਕਾਨ ਹੋਤੋ ਸੁ ਤੋ ਆਂਖਿ ਦੇਖਯੋ ॥੩੬॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਭੈ ਆਪ ਆਪੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਰੜੋ ਦੇਸਿ ਦੇਸਾਣ ਬਿੱਦਿਆ ਮੁਹਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਚਿੱਤ ਦੈ ਕੈ ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਟਾਰੰ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਬੰਗਸੀ ਰਾਫਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲਖੀ ਛਾਡ ਕੈ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਭਿੰਭਰੀ ਕਾਸਮੀਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਕੈ ਕਾਲਮਾਖੀ ਕਸੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ॥੩੮॥ ਜੁਰੇ ਦੱਛਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਰਜਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਜੈ ਦ੍ਰਾਵੜੀ ਤਪਤ ਤੈਲੰਗ ਵਾਰੇ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਬੀ ਉਤ੍ਰਦੇਸੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਣ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੩੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ॥ ਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਕਰੋਰ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਬਹੁ ਦਰਬ ਸਾਜ ॥ ਸਨਮਾਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ॥੪੦॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਅਵਧੂਤ ਛਤ੍ਰਿ ॥ ਅਨਜੀਤ ਜੁੱਧਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ॥ ਅਨਗੰਜ ਸੂਰ ਅਬਿਚਲ ਜੁਝਾਰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਭੰਗ ਜਿੱਤੇ ਹਜਾਰ ॥੪੧॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਰਾਵ ॥ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਨਾਨਾ ਉਪਾਵ ॥ ਕੈ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਭੇਦ ॥ ਅਵਨੀਪ ਸਰਬ ਜੋਰੇ ਅਛੇਦ ॥੪੨॥ ਜਬ ਸਰਬ ਭੂਪ ਜੋਰੇ ਮਹਾਨ ॥ ਜੈ ਜੀਤ ਪਤ੍ਰ ਦਿੰਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨਭੰਗ ਦਰਬ ॥ ਮਹਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਡਾਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥੪੩॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਬੀਤ ਪਾਰਸ੍ਵ ਰਾਇ ॥ ਉਤਿਸਟ ਦੇਵਿ ਪੂਜੰਤ ਜਾਇ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਿੰਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੋ ਕਹੋਂ ਛੰਦ ਮੋਹਨਿ

ਮਝਾਰ ॥੪੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਭੇਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਕੇਸਰਿਯਾ ਬਾਹੀ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ ਉੱਧਾਰੀ ॥੪੫॥ ਅਕਲੰਕਾ ਅੱਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥ ਮੋਹਣਿਯੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਸਾਂਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥੪੬॥ ਤੋਤਲਿਯਾ ਜਿਹਬਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਬੁੱਧਾਣੀ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁੱਧੰ ਸਿੰਧਾਣੀ ॥੪੭॥ ਜਗ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥ ਕਰ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣਿਯਾ ਗੁਰਜਾਣੀ ॥ ਤੇ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ ॥੪੮॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਜੱਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਸਿੱਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥ ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲਿਯੰ ॥ ਘਣ ਮੱਧੇ ਮਾਨੋ ਚੰਚਲਿਯੰ ॥੪੯॥ ਅਸਿਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸੋਕਾਯੰ ॥ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥੫੦॥ ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਿਜਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥੫੧॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥ ਕਟਿ ਕਛੀ ਸੁਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥ ਰਕਤਾਲੀ ਰਾਮਾ ਧਉਲਾਲੀ ॥ ਮੋਹਣਿਯਾ ਮਾਈ ਖੰਕਾਲੀ ॥੫੨॥ ਜਗਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਂਗੀ ॥ ਪਰਮੇਸਰਿ ਮਾਈ ਧਰਮਾਂਗੀ ॥੫੩॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ ਮਹਿਪਾਲੀ ॥ ਚਿਛੁਰਾਸੁਰ ਹੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੫੪॥ ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥੫੫॥ ਦੁਰਗਾ ਦਲ ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬੰ ਭੂਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸਤ੍ਰੂ ਹੰਤੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਮਾਤਾ ਜੈ ਅੰਤੀ ॥੫੬॥ ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਭਿੰਭਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੈਤਜਾਣੀ ॥ ਕੇਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੫੭॥ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਜੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਕੰਕੜਿਯਾ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥ ਤੋਤਲਿਯਾ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲਿਯਾ ॥ ਹਿੰਗੁਲਿਯਾ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗੁਲਿਯਾ ॥੫੮॥ ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਂਗੀ ॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਂਗੀ ॥ ਬੁਧਿ ਭੂਪਾ ਰੂਪਾ ਜਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥੫੯॥ ਉਛਲੈ ਲੰਕੁੜਿਯਾ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਭੈਰੋਂ ਭਉਹਾਲਾ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈ ਦਾਣੀ ॥ ਲੋਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ

ਭਾਵਾਣੀ ॥੬੦॥ ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਧਜਾ ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥ ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥ ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥੬੧॥ ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇਦਾਣੀ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅਭਿੱਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੬੨॥ ਅਚਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਿਣੀ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥ ਸਾਵਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੁਖ ਹਰੀ ॥ ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਭਲਾ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥੬੩॥ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲੀ ਭੈਹਰਾ ॥ ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈਹਰੀ ॥੬੪॥ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ ਚਾਰਣੀ ਚੱਛਣੀ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਜੱਛਣੀ ॥ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਖੜਗਣੀ ਗੜਗਣੀ ਸੈਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥੬੫॥ ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਕਾਰਤਕੀ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅੱਛਿਦਾ ਅੱਧਰਾ ਮਾਰਤਕੀ ॥ ਗਿੰਗਲੀ ਹਿੰਗੁਲੀ ਠਿੰਗਲੀ ਪਿੰਗੁਲਾ ॥ ਚਿੱਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ॥੬੬॥ ਅਛਿੱਦਾ ਅਭਿੱਦਾ ਅਸਿੱਤਾ ਅੱਧਰੀ ॥ ਅਕਟਾ ਅਖੱਡਾ ਅਛੱਟਾ ਦੁੱਧਰੀ ॥ ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਿਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਧਾਰਣੀ ॥ ਅਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥੬੭॥ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ ॥ ਸਿਧਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ ॥ ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕਟਾ ॥ ਦੁਸਲਾ ਦ੍ਰੁਭਿਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥੬੮॥ ਭੈਰਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਚਰਾ ਭਾਨਵੀ ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ਮਾਨਵੀ ॥ ਜੋਬਨਾ ਜੈ ਕਰੀ ਜੰਭਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥ ਤੋਤਲਾ ਤੰਦੁਲਾ ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਕਾ ॥੬੯॥ ਭਰਮਣਾ ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ॥ ਬਰਬੁਧਾ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਛੈ ਕਰੀ ॥ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮਦੀ ॥ ਅਤ੍ਰੁਟਾ ਅਛਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥੭੦॥ ਤੰਤਲਾ ਅੰਤਲਾ ਸੰਤਲਾ ਸਾਵਜਾ ॥ ਭੀਮੜਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਭਾਵਜਾ ॥ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਕਾਕੜਾ ॥ ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥੭੧॥ ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥ ਕੰਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ ਧਉਲਰੀ ॥ ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਤਿਕਾ ਭਕਤਕਾ ਜੈ ਕਰੀ ॥੭੨॥ ਝਿੰਗੜਾ ਪਿੰਗੜਾ ਜਿੰਗੜਾ ਜਾਲਪਾ ॥ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਰੋਗਣੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਾਂਵਡਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥ ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ ॥੭੩॥ ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਣੀ ਦ੍ਰੁੱਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭ੍ਰਮਾ ॥ ਛੁੱਧਿਤਾ ਨਿਦ੍ਰਕਾ

ਨ੍ਰਿਭਿਖਾ ਨ੍ਰਿਗਮਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਚੂੜਕਾ ਚਾਚ੍ਰਕਾ ਚਾਪਣੀ ॥ ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਂਵਡਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ ॥੭੪॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਪਰਜ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਮਨ ਮਧੁਕਰਹਿ ਚਰਣ ਕਮਲਨ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰੋਂ ॥ ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਤ ਪਿਤਰਨਿ ਕੁਲ ਚੌਦਹੂੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋਂ ॥੧॥੭੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰ ਦਾਨੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਟਿ ਬਾਂਧੋਂ ਚੰਦਨ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਊਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਕਹਿ ਬੋਲਤ ਤਾਸ ਸੁ ਬਰ ਜਬ ਪਾਊਂ ॥੨॥੭੬॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨਿ ਭਵਖੰਡਨ ਅਭਯ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਪੇਖ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੩॥੭੭॥ ਸੋਭਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਰ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਹਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥੭੮॥ ਜਾ ਤਨ ਬਿੜਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥ ਧੂਲੀਕਰਨ ਧੁਮ੍ਰਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ ॥ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕ੍ਵਾਲਹਿ ਕੂਟੇ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨੁ ਤਿਹ ਭਜਨ ਨ ਛੂਟੇ ॥੫॥੭੯॥ ਸੂਹੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਸੋਭਿਤ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰੋਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥੬॥੮੦॥ ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਗੱਯੈ ॥ ਜਿਹਬ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੇਕ ਬਤੱਯੈ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਹੋਤ ਭੂਤਲ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥੭॥੮੧॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਜੈ ਜੈ ਰੂਪ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜਹ ਤਹ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਨਿਸੇਸਹਿ ਕਾਰਮਾ ਤਨ ਏਕ ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੇ ਭਗ ਜਾਸ ਪਾਇ

ਅਨੇਕ ॥੮॥੯੨॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਅਨਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤਿਮਾਨ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਭਯੋ ਸਭੈ ਜਗ ਜਾਸ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ੍ਹ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥੯॥੯੩॥ ਨਰਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥ ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਯੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹ ਬੱਧਿ ਅਚੇਤ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਨਾਉਂ ॥ ਕਹਾ ਵੈ ਅਬ ਜਿਯਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉਂ ॥੧੦॥੯੪॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਤਾਸ ਕਿਉ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੇ ਹੋਹਿ ਹੈ ਅਬ ਹੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲ ਦੈ ॥ ਤਾਸ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥ ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੇਤ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥੧੧॥੯੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥ ਰੀਝੇ ਦੇਵ ਦਯਾਲ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸਦਾ ਈ ॥ ਆਪਨਿ ਮਿਲੇ ਦੇਵ ਦਰਸਨਿ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਲੀਨੇ ਛਤ੍ਰ ਲੰਕਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਤ ਗਣ ਦੈ ਤਾਰੀ ॥੧੨॥੯੬॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛਟਾ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥ ਕੁਹਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤਿ ਡਹਰਤ ਕਠਿਨ ਮਸਾਨ ॥ ਘਹਰਤ ਗਗਨ ਸਘਨ ਰਿਖਿ ਦਹਲਤ ਬਿਡਰਤ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੧੩॥੯੭॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਛੁ ਬਰ ਮਾਂਗਹੁ ਪੂਤ ਸਯਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਿਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ ਸਭ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥ ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬੱਜ੍ਰ ਮੁਕਤਾਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੪॥੯੮॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ॥ ਸਭ ਹੀ ਪੜੋਂ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਭ ਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਊਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦੇਸ ਜੇਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਊਂ ॥ ਕਹਿ ਤਥਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾਂ ਬਰ ਦੈ ਕੈ ॥ ਅੰਤਰ ਧਯਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰ ਸਿੰਘ ਅਰੂੜਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੫॥੯੯॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਗਉਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਰਸ ਕਰਿ ਡੰਡੌਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਬੀਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਭੇਜ ਬੁਲਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਭਟ ਸਭ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਐਸੇ ਕਬ ਹੀ ਲਖੇ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਆਜੁ ਲਖਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ਗਨ

ਉਡਗਨ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮੇਘ ਬੂੰਦ ਜਯੋਂ ਦੇਵਨ ਅਮਰ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜੁੱਬਨ ਖਾਨ ਹੁਐ ਨਿਕਸੇ ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਅਨਵਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਾਰਿ ਨਿਡਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਕਾਮ ਕਲੇਵਰ ਆਏ ॥੧੬॥੯੦॥ ਬਿਸਨਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਭੂਪਤਿ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਠਿਨ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜੌ ਕਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਕਰ ਬਹੁ ਨਯਾਸ ਕਠਿਨ ਜਪੁ ਸਾਧਯੋ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਉਪਦੇਸਯੋ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਰਾਨੀ ॥ ਤਿਹ ਛਿਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਤੱਤ ਅਤੱਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਅਵਰ ਅਤੱਤ ਸਭੈ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ਏਕ ਤੱਤ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਅਨੁਭਵ ਜੋਤਿ ਅਨੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕਹੁ ਸੁਭਟ ਅਭੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥੯੧॥ ਬਿਸਨਪਦ ਪਰਜ ॥ ਐਸੇ ਅਮਰ ਪਦ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਨਿਸਾਨ ਸਰਬ ਬਜਾਇ ॥ ਚਉਪ ਚਉਪ ਚਲੇ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਚਉਪ ਬਢਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਭੈ ਲਗੇ ਪਗ ਭੂਪ ਕੇ ਜੁਹਰਾਇ ॥ ਆਵ ਆਵ ਸੁ ਭਾਵ ਸੋਂ ਕਹਿ ਲੀਨ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਸੁ ਬਾਜਿ ਦੈ ਗਜਰਾਜ ਦੈ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਸਾਧ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਕਰ ਲੀਨੁ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ॥੧੮॥੯੨॥ ਬਿਸਨਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਮ ਕਰ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਪ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸਾਜ ਦੈ ਬਰ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸਭ ਪਾਰਸੈ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵਾਲ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨੰਤ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਸ੍ਵਰਣ ਸਿੰਙੀ ਦਿਜ ਏਕ ਏਕ ਮਿਲੰਤ ॥ ਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਮਿ ਕੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੱਗਿ ਬਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਭਾ ਬਨਾਇਸਿ ਬੈਠਿ ਭੂਪਤਿ ਆਇ ॥੧੯॥੯੩॥ ਬਿਸਨਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰੀ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮਤ ਤੇ ਭੀ ਸਰਬ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਜਟਧਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਏ ॥ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਜਟਨ ਕਹ ਧਾਰੇ ਮੁਖਿ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗਾਏ ॥ ਬਲਕਲ ਅੰਗਿ ਦੀਰਘ ਨਖ ਸੋਭਿਤ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਦੇਖਿ ਲਜਾਏ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਨੇਤ੍ਰ ਊਰਧ ਕਰ ਓਪਤ ਪਰਮ ਕਾਛਨੀ ਕਾਛੇ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਪਯੋ ਕਰਤ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈ ਮਹਾ ਮੁਨੀਸਰ ਆਛੇ

॥੨੦॥੯੪॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਪਰਚੌ ਦਿਖਾਓ ॥ ਨਤਰੁ ਜਿਤੇ ਤੁਮ ਹੋ ਜਟ ਧਾਰੀ ਸਭ ਹੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਓ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜੇ ਕਰ ਕਛੂਅਕ ਹੋਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਛੋਰਿ ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਕਹੁ ਚੀਨੈ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੋਨ ਸਾਧ ਮਨ ਬੈਠੇ ਅਨਤ ਨ ਖੋਜਨ ਧਾਵੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ਸਦ ਅਦ੍ਵੈਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਉਨ ਅਭੇਖ ਰੇਖ ਨਹਿੰ ਸੋ ਕਹੁ ਭੇਖ ਬਿਖੈ ਕਿਉਂ ਆਯੋ ॥੨੧॥੯੫॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤਿਨ ਮੈ ਹੁਤੇ ਸਯਾਨੇ ॥ ਪਾਰਸ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੇ ਬੇਤਾ ਮਹਾਂ ਪਰਮ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਸਭਹਿਨਿ ਸੀਸ ਨਯਾਇ ਕਰ ਜੋਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਅਉ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਜੋ ਤੁਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਦੱਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਸਾਚ ਹਿਯੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਮਹਾਂ ਰਸਨ ਰਸ ਸਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਚਨ ਭਏ ਇਹ ਮੁਖਿ ਤੇ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਹਮ ਮਾਨੇ ॥੨੨॥੯੬॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਮੋ ਨਾਹੀ ॥ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਰਤ ਕਹਾ ਪਚਿ ਪਚਿ ਕਰ ਦੇਖਿ ਸਮਝ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੋ ਜਨ ਮਹਾ ਤੱਤ ਕਹੁ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਏਕ ਠਉਰ ਮਨ ਰਾਖੈ ਦਰਿ ਦਰਿ ਭ੍ਰਮਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਬਨ ਮੈ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਮਨ ਤੋ ਰਹਾ ਸਦਾ ਘਰ ਹੀ ਮੋ ਸੋ ਨਹਿ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਠਗਾ ਜਗ ਜਾਨ ਜੋਗ ਕੋ ਜੋਰਾ ॥ ਤੁਮ ਜਿਯ ਲਖਾ ਤਜੀ ਹਮ ਮਾਯਾ ਮਾਯਾ ਤੁਮੈ ਨ ਛੋਰਾ ॥੨੩॥੯੭॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਭੇਖੀ ਜੋਗ ਨ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਨਾਹਨ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤ ਨਖਨ ਮੈ ਨਾਹਿਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਾਏ ॥ ਜੌ ਬਨਿ ਬਸੈ ਜੋਗ ਕਹੁ ਪੱਈਐ ਪੰਛੀ ਸਦਾ ਬਸਤ ਬਨਿ ॥ ਕੁੰਚਰ ਸਦਾ ਧੂਰਿ ਸਿਰ ਮੇਲਿਤ ਦੇਖਹੁ ਸਮਝ ਤੁਮ ਹੀ ਮਨਿ ॥ ਦਾਦੁਰ ਮੀਨ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਮੋ ਕਰਯੋ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਧਯਾਨ ਬਿੜਾਲ ਬਕੀ ਬਕ ਲਾਵਤ ਤਿਨ ਕਿਆ ਜੋਗੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਜੈਸੇ ਕਸਟ ਠਗਨ ਕਹ ਠਾਟਤ ਐਸੇ ਹਰਿ ਹਿਤ ਕੀਜੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮਹਾਂ ਗਯਾਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਪਯੂਖਹਿ ਪੀਜੈ ॥੨੪॥੯੮॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਯਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪਾਰਸ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਨੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗਜਾਨੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਬੈਨ ਨ ਮਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਲਗੇ ਕਰਨ ਬਕਬਾਦਹ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਇਆਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਜੇ ਕਿਤੇ ਕਾਨਨ ਕੋ ਕੇਤਿਕ ਜਲਹਿ ਸਮਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਘਹਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਨਮੁਖਿ ਭਏ ਕੇਤਿਕ ਛੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਜੂਝਿ ਸੋਭੇ ਰਣ ਮੰਡਲ ਬਾਸਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੨੫॥੯੯॥ ਤਿਲੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੰਖ ਸਬਦ ਘਹਰਾਏ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੂਰ ਜਟਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਤਰੁਨੀ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿਤ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਥ ਥੰਭਤ ਨੈਨ ਨਿਮੇਖ ਨ ਲਾਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੱਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਾਣ ਬਜੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਪਰ ਚਟਕੇ ਦਾਝਤ ਤ੍ਰਿਣਨ ਲਜਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸੋਭਿਤ ਜਨੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਏ ॥੨੬॥੧੦੦॥ ਕਿਦਾਰਾ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਆਹਵ ਘੋਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸੁੰਦਰ ਕਿਸੋਰ ॥ ਕੋਪ ਕੋਪ ਹਠੀ ਜਟੀ ਰਨ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਦਿਵਾਲਯ ਢੋਲ ਬੋਲ ਬਜਾਇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਭਈ ਜਹਾਂ ਤਹ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਪੈਠਿ ਪੈਠਿ ਗਏ ਤ੍ਰਿਯਾਲਯ ਹਾਰ ਹਾਰ ਅਧੀਰ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛੁਟੇ ਸਰਾਨ ਦਿਸਾਨ ਭਯੋ ਅੰਧਜਾਰ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਪਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਮਾਰ ਮਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ॥੨੭॥੧੦੧॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਮਾਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਸੁੰਦਰ ਗਹਿ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਗਾਜੇ ॥ ਕਵਚ ਪਹਰ ਪਾਖਰ ਸੋਂ ਡਾਰੀ ਅਉਰੈ ਆਯੁਧ ਸਾਜੇ ॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘਨ ਜਯੋਂ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਗਦਾ ਗਾਜੀ ਸਭ ਸੁਭਟ ਅਯੋਧਨ ਕਾਜੇ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਸੂਰ ਅਸ ਸੋਭੇ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਲਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਪਰ ਆਹਵ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਦੇਵ ਮੰਦਿਰ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੁਭਟ ਨਿਵਾਜੇ ॥੨੮॥੧੦੨॥ ਕਲਿਆਨ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਤ ਭਏ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮੁਦਗਰ ਗੁਫਨ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਲੈ ਪੱਟਸਿ ਪਰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮੰਡਲਿ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਖਿਲਾਰੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰਜਵਾਰੇ ॥ ਭਖ ਭਖ

ਬੀਰ ਪੀਸ ਦਾਂਤਨ ਕਹ ਰਣ ਮੰਡਲੀ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਜਾਯੁਧ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਭਏ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਣ ਦਾਝਤ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਮ ਮਤਿਮੰਦ ਚਰਣ ਸਰਣਾਗਤਿ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ਉਬਾਰੇ ॥੨੯॥੧੦੩॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਸੁਭਟ ਜਬੈ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਤ ਸੁਨਿ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਲਜਾਏ ॥ ਦੇਖਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂਹਵ ਚੜ੍ਹੇ ਬਿਬਾਨ ਸੁਹਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਜਟਤ ਖਚੇ ਰਤਨਨ ਲਖਿ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਗਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕਢਿ ਕਢਿ ਕਾਢ ਕਢੇ ਕਢਨੀ ਚੜ੍ਹਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਨਿਜਕਾਏ ॥ ਕੋਇਕੁ ਰਹੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮੰਡਲ ਕੋਇਕੁ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਪਰਲੈ ਜਯੋਂ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਾਏ ॥ ਐਸੋ ਨਿਰਖ ਬਡੇ ਕਵਤਕ ਕਹ ਪਾਰਸ ਆਪ ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥੧੦੪॥ ਭੈਰੋ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੈ ਰੇ ਦੈ ਰੇ ਦੀਹ ਦਮਾਮਾ ॥ ਕਰਿਹੌਂ ਰੁੰਡ ਮੂੰਡ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰਹਿ ਧਰਨ ਭਾਰੀ ਭਟ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਰਜਾਊਂ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਿਣਿ ਕਾਕਿਣਿ ਰੁਹਰ ਪਿਵਾਊਂ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਉਠੇ ਭੀਮ ਭੈਰੋਂ ਰਣ ਅਰਧ ਉਰਧ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਬਰਣਾਦਿਕ ਆਜ ਸਭੈ ਚੁਣਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਮੋਹਿ ਬਰਦਾਨ ਦੇਵਤਾ ਦੀਨਾ ਜਿਹ ਸਰ ਅਉਰ ਨ ਕੋਈ ॥ ਮੈ ਹੀ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੋ ਮੈ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹੋਈ ॥੩੧॥੧੦੫॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਗਉਰੀ ਬਿਸਨ ਪਦ॥ ਮੋ ਤੇ ਅਉਰ ਬਲੀ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਤੇ ਜੰਗ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਕਰ ਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਕੌ ਪਲ ਮੱਧਿ ਜੀਤੌਂ ਜਾਇ ॥ ਅਉਰ ਐਸੋ ਕੋ ਭਯੋ ਰਣ ਮੋਹਿ ਜੀਤੈ ਆਇ ॥ ਸਾਤ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕਾਇ ਡਾਰੋਂ ਨੈਕੁ ਰੋਸ ਕਰੋਂ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਮੋਰ ਧਰੋਂ ॥ ਦੇਵ ਔਰ ਅਦੇਵ ਜੀਤੇ ਕਰੇ ਸਭੈ ਗੁਲਾਮ ॥ ਦੇਵਿ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਝੈ ਛੁਐ ਸਕੈ ਕੋ ਛਾਮ ॥੩੨॥੧੦੬॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਰਸ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ਸਮੁਹਿ ਸਨਜਾਸਿਨ ਧਾਯੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੱਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਸੁਭਟ ਸਨਾਹਿ ਪਤ੍ਰ ਚਲਦਲ ਜਯੋਂ ਬਾਨਨ ਬੇਧ ਉਡਾਏ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਬਾਨ ਪਾਨ ਤੇ ਛੂਟੇ ਦਿਨਪਤਿ ਦੇਹ ਦੁਰਾਨਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਏਕ ਜਨੁ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਚਾਲ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮਾਨਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿਵਰ ਸਭ ਕਾਂਪੇ ਬਸੁ ਦਿਗਿਪਾਲ ਡਰਾਨਿਯ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਛਾਡਿ ਪੁਰ ਭਾਜੇ ਦੁਤਿਯ

ਪ੍ਰਲੈ ਕਰ ਮਾਨਿਯ ॥੩੩॥੧੦੭॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਰਿ ਬਧਾਵਾ ਮਾਨਾ ॥ ਬਰਿ ਹੈਂ ਆਜੁ ਮਹਾ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨਾ ॥ ਲਖਿ ਹੈਂ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਹਮ ਜਿਮ ਜਿਮ ਸੁਭਟ ਜੁਝੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਘਾਲਿ ਪਾਲਕੀ ਆਪਨ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਲੈ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਚੰਦਨ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰ ਚੰਦਨ ਕੇ ਚੰਚਲ ਅੰਗ ਚੜ੍ਹਾਊਂ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰ ਕੈ ਪਰਮ ਪਿਅਰਵਹਿ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ਅੰਗ ਸੀਂਗਾਰ ਧਰੋਂ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਸਖੀ ਰੀ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਰੋਂ ॥੩੪॥੧੦੮॥ ਕਾਫੀ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਸਬਦ ਬਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗੁਰਜ ਗਾਜੀ ਸਭ ਹਠਿ ਰਣ ਆਨਿ ਗਜੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਿਸਿਖ ਬਯੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਭ ਬੇਧੇ ਸਟਪਟ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਖਟਪਟ ਸਰਬ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੇਧੇ ਨਾਗਨਿ ਲੋਗ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਝਮਕਤ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸੈਹਥੀ ਸੁਭਟ ਚਲਾਵਤ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਟ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਨੀਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦਿਖਾਵਤ ॥੩੫॥੧੦੯॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧੇ ਅਮਿਤ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥ ਤੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਨੇਹ ਸੰਪਤਿ ਕੋ ਭਏ ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰ ਜਮਪੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਨ ਕੇ ਛੁਟਿ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਅਸੋਕ ਬਾਗੁ ਦਿਵਪਤਿ ਕੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤਿ ਝਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਿਰੇ ਗਜਨ ਕੁੰਭਸਥਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਥਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਮੁਖ ਛੂਟੇ ਜਲ ਕਨ ਸੁਭਗ ਝਰੇ ॥੩੬॥੧੧੦॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਦੂਜੀ ਤਰ੍ਹਾ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਪਰੇ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਧਾਵਤ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ॥ ਪਾਨ ਰੋਕ ਸਰੋਖ ਰਾਵਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਫਿਰੇ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਗਜੀ ਰਥੀ ਰਣ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਾਨ ਸੁਬਾਹਿ ॥ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਸਬਾਹਨ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹਿ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਸੁ ਬਾਨ ਅੰਗ ਜੁਆਨ ਜੂਝੇ ਐਸ ॥ ਭੂਰਿ ਭਾਰਥ ਕੇ ਸਮੇ ਸਰ ਸੇਜ ਭੀਖਮ ਜੈਸ ॥੩੭॥੧੧੧॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਹੁਤੁ ਸੰਨਜਾਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਂਧਿ ਬਾਰ ਮੋ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਮੋ ਜਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਨ ਏਕ ਹਾਥ ਕਟਿ ਡਾਰੇ

ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਹਾਥ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਰਥੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟੇ ਕਿਤਿਨ ਕੇ ਮਾਥ ॥ ਛਤ੍ਰ ਚਰਮ ਰਥ ਬਾਜ ਕਿਤਿਨ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਰਣ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਨ ਮੁਕਟ ਲਕੁਟ ਲੈ ਤੋਰੇ ਕੇਤਿਨ ਜੂਟ ਉਪਾਰੇ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਗਿਰੇ ਭਿੰਭਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਘਾਇ ਅੰਗ ਭਿਭਰਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩੮॥੧੧੨॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਅਡਾਨ ॥ ਚੁਪਰੇ ਚਾਰ ਚਿਕਨੇ ਕੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿ ਭੇਸ ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰੁ ਸੁਧਾਰ ਬੇਸਰ ਡਾਰ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ॥ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕਾ ਚਲੀ ਚਿਤ ਲੇਤ ਚੋਰ ਸੁ ਮੈਨ ॥ ਦੇਖ ਰੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸੁੰਦਰ ਆਜੁ ਬਰ ਹੈ ਬੀਰ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਧਰੋ ਸਬੰਗਨ ਸੁੱਧ ਕੇਸਰਿ ਚੀਰ ॥ ਚੀਨ ਚੀਨ ਬਰਿਹੈ ਸੁਬਾਹ ਸੁ ਮੱਧ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰਨ ਬਾਨ ਬਰਛਿਨ ਜੀਤ ਕਰਿਹੈ ਬਜਾਹ ॥੩੯॥੧੧੩॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਕਹ ਲੌਂ ਉਪਮਾ ਇਤੀ ਕਰੌਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁਨਹੁ ਜੂ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਡਰੌਂ ॥ ਤਊ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੈਸੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਪਾਰਸ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਨ ਮੰਡਯੋ ਨਾਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥ ਹਤੇ ਸੁ ਹਤੇ ਜੀਅ ਲੈ ਭਾਜੇ ਚਹੁੰ ਦਿਸ ਗਏ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਠ ਤਿਆਗਿ ਆਨਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ਤੇ ਸਭ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੇ ਦੈ ਦੈ ਬਹੁਤ ਬਡਾਈ ॥੪੦॥੧੧੪॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਤ ਮੱਤ ਕੀਨਾ ਦੇਵ ਦੱਤ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸਗਲ ਜਟਾਧਰ ਹਾਰੇ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਭਟ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਗਿਰਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਯੋਘਨ ਘਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਲੋਕ ਪਾਵਨ ਕਹੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਕਵਚ ਕਟਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਪਾਈ ॥ ਜਣੁ ਦੈ ਚਲੈ ਨਿਸਾਣ ਸੁਰਗ ਕਹ ਕੁਲਹਿ ਕਲੰਕ ਮਿਟਾਈ ॥੪੧॥੧੧੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੂਹੀ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਜੀਤੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਈ ਦੂਸਰ ਕਰਣਾਰਜੁਨ ਭਾਰਥ ਸੋਂ ਹੁਇ ਬੀਤੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਣ ਕੇ ਰਥ ਗਜ ਅਸਵ ਬਹਾਏ ॥ ਭੈਕਰ ਜਾਨੁ ਭਯੋ ਬਡ ਆਹਵ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲਜਾਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਭਾਜ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਣਨਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬੱਜ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਪੱਬ ਸਪੱਛ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਹ ਤਹ

ਗਿਰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਰਿ ਘੂਮਤਿ ਭਿਭਰਾਤ ॥ ਨਿੰਦ ਕਰਤ ਛਤ੍ਰਿਯ ਧਰਮ ਕੀ ਭਜਤ ਦਸੋ ਦਿਸ ਜਾਤ ॥੪੨॥੧੧੬॥ ਸੋਰਠਿ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਜੇਤਕ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਰਤ ਫਿਰ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਏ ਹੋਤ ਭਏ ਬਨਬਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਢੂੰਢਿ ਬਨ ਬੇਹੜ ਜਹ ਤਹ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੋਜ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਰੇ ਸੰਨਜਾਸੀ ਆਪਨ ਮਤਹ ਮਤਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਨਜਾਸ ਸਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹੁ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੇ ਜੇ ਗਹੇ ਤਿਨੋ ਤੇ ਘਾਇਲ ਤਿਨ ਕੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਈ ॥ ਦੋਹੀ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੀ ਕੀਨੀ ਆਪਨਿ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੧੭॥ ਬਸੰਤ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਫਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਖੇਲੇ ॥ ਸੋਭਤ ਢਾਲ ਮਾਲ ਡਫ ਮਾਲੈ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲਨ ਸੇਲੇ ॥ ਜਾਨੁ ਤੁਫੰਗ ਭਰਤ ਪਿਚਕਾਰੀ ਸੂਰਨ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ॥ ਨਿਕਸਤ ਸ੍ਰੋਣ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਉਪਜਤਿ ਕੇਸਰ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਵਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀ ਜਟਾ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਛਬਹਿ ਨ ਜਾਤ ਕਹਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਡਾਰਯੋ ਈਂਗਰ ਲਾਗਿ ਰਹਯੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਿਰਤ ਭਏ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸਾਂਗਨ ਸਤ੍ਰੁ ਪਰੋਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਖੇਲ ਧਮਾਰ ਪਸਾਰ ਕੈ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਏ ॥੧੧੮॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਪਰਜ ॥ ਦਸ ਸੈ ਬਰਖ ਰਾਜ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੇ ਮਤ ਕਹੁ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੁਉ ਲੀਨਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਛਪੇ ਲੁਕੇ ਕਹੂੰ ਬਾਚੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਵਹੈ ਗਏ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਨਾਮ ਲੈਬੇ ਕੋ ਜਗ ਮੋ ਰਹਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਰਾਜ ਕਰਤ ਯੌਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਨ ਜੋਰਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਮਾਨਸ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੁਨਿ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤੋਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਦੇਸ ਪੁਰ ਦੇਸਨ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੧੯॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਰਖ ਸੁ ਕੀਨੁ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਰਾਨਿ ਲੈ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਸਰਬ ਸੰਘਾਰ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਠਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਏਕ ਜੱਗਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨਰੇਸਨ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਰਿ ॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਬਿਖੈ ਗਯੋ ਲੈ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਨਾਰਿ ਸੰਜੁਤ ਬੈਠ ਬਿਧਿਵਤ ਕੀਨ ਜੱਗਿ ਅਰੰਭ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਕਰੋਰ ਰਿਤਿਜ ਔਰ ਬਿੱਪ ਅਸੰਭ ॥੧੨੧॥ ਰਾਜ ਮੇਧ ਕਰਯੋ ਲਗੈ ਆਰੰਭ ਭੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਜੋਰਿ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥

ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਜੁਰੇ ਜਨੁ ਆਨ ਕੈ ਤਿਹ ਦੇਸ ॥ ਛੀਨਿ ਛੀਨਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪਾਂਬਰ ਦੇਸ ਦਰਬ ਅਵਿਨੇਸ ॥੧੨੨॥ ਦੇਖ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਸੁ ਭੂਪ ਸੰਪਤਿ ਨੈਣ ॥ ਗਰਬ ਸੋਂ ਭੁਜਦੰਡ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਾ ਬੈਣ ॥ ਭੂਪਮੇਧ ਕਰੋ ਸਭੈ ਤੁਮ ਆਜ ਜੱਗਿ ਅਰੰਭ ॥ ਸਤਜੁੱਗ ਮਾਹਿ ਭਯੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੁ ਰਾਜੈ ਜੰਭ ॥੧੨੩॥ ਮੰਤ੍ਰਿਯੁਬਾਚ ॥ ਲੱਛ ਜਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿਯੈ ਤਬ ਹੋਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਮੇਧ ॥ ਏਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜਿਯੈ ਭਵਿਖੇਧ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗ ਏਕਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜੱਗਿ ਪੂਰਣ ਹੋਤੁ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥੧੨੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜਿਯੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥ ਲੱਛ ਹਸਤਿ ਤੁਰੰਗ ਦ੍ਵੈ ਲੱਛ ਸੁਵਰਨ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਦਿਜੇਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਅਬਿਲੰਬ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਇ ਤਉ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਸੰਭ ॥੧੨੫॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਨ ਇਤੀ ਕਮੀ ਜਉ ਟੂਟ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਹਸਤਿ ਕੀ ਨ ਕਮੀ ਮੁਝੈ ਹਯ ਸਾਰ ਲੀਜੈ ਪਰਖ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਧਨ ਚਾਹਿਯੈ ਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਕਰੋ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੨੬॥ ਯੌਂ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਰਯੋ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਬਰ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਸਲਾਮ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੀਚ ਕੈ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਅਉਰ ਏਕ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਉੱਚਰੌਂ ਇਕ ਗਾਥ ॥ ਜੌਨ ਮੱਧਿ ਸੁਨੀ ਪੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਥ ॥੧੨੭॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿਯੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਰਨ ਸਰੂਪ ॥ ਐਸ ਜਉ ਸੁਨ ਭੂਪ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹ ਗਾਥ ॥ ਪੂਛ ਆਉ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪਾਲਨ ਹਉ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ॥੧੨੮॥ ਯੋਂ ਕਹੈ ਜਬ ਬੈਨ ਭੂਪਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿਬਰ ਸੁਨਿ ਧਾਇ ॥ ਪੰਚ ਲੱਛ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸਾਤਹੂੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰਿ ਦੇਹ ਅਉਰ ਬਤਾਇ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਨ ਜੀਤਿਆ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੧੨੯॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਭੈ ਤਰ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਐਸ ਕਉਨ ਰਹਾ ਧਰਾ ਪਰ ਦੇਹ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋ ਅਜੀਤ ਰਹਾ ਜਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥੧੩੦॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਭੂਪਤਿ ਉੱਚਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ਰਾਜਾ ਬੈਨ ॥ ਜਾਨ ਮਾਫ ਕਰੋ ਕਹੋਂ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਏਕ ਹੈ ਮੁਨਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਅਰੁ ਮੱਛ ਕੇ ਉਰ

ਮਾਹਿ ॥ ਮੋਹਿ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਭਾਖੋ ਤਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਨਾਹਿ ॥੧੩੧॥ ਏਕ ਦਜੋਸ ਜਟਾਧਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੁ ਛੀਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥ ਤਾਸ ਦੇਖ ਸਿਵੇਸ ਕੋ ਗਿਰਿ ਬਿੰਧੁ ਸਿੰਧੁ ਮਝਾਰਿ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰਿ ॥੧੩੨॥ ਤਾਸ ਤੇ ਚਲ ਪੂਛਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ॥ ਏ ਨ ਤੋਹਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਿਹੋ ਜੁ ਅਨੇਕ ॥ ਐਸ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬੈ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਿੰਧੁ ਖੋਜਨ ਕੋ ਚਲਾ ਲੈ ਜਗਤ ਕੇ ਸਭ ਜਾਰ ॥੧੩੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮੰਗਾਇ ਜਾਲਨ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤ ਦੁੰਦਭਿ ਦੈ ਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ਸੰਪਤਿ ਸਰਬ ਮੱਧਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿੰਧੁ ਜਾਰ ਡਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮੱਛ ਸਤ੍ਰੁ ਡਰਾਇ ॥੧੩੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਮੱਛ ਕੱਛਪ ਅਉਰ ਜੀਵ ਅਪਾਰ ॥ ਬੱਧਿ ਜਾਰਨ ਹ੍ਵੈ ਕਢੇ ਜਬ ਤਿਆਗ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਸਿੰਧੁ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬੈ ਜਲ ਜੀਵ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਬਖਾਨਤ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਮਤ ਸਾਰ ॥੧੩੫॥ ਬਿੱਪ ਕੋ ਧਰ ਸਿੰਧੁ ਮੂਰਤਿ ਆਇ ਯੋਂ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ॥ ਰਤਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰਵਾਲ ਮਾਨਕ ਦੀਨ ਹੈ ਅਨਜਾਸ ॥ ਜੀਵ ਕਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਜਉਨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਚਲੇ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਇਹ ਠੈਨ ॥੧੩੬॥ ਸਿੰਧੁ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਛੀਰ ਸਾਗਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤਿ ਧਾਰ ॥ ਡਾਰਿ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ਤਾ ਕਹ ਪੂਛਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਜੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹੀ ਸੱਤਿ ਉਪਾਇ ॥੧੩੭॥ ਜੋਰਿ ਬੀਰਨ ਲਾਖ ਸਿੰਧਹਿ ਆਗ ਚਾਲ ਸੁਬਾਹ ॥ ਹੂਰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਹਾ ਤਹ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਛਾਹ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਤ ਅਉਰ ਘੁਰਤ ਨਿਸਾਨ ॥ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਾਮ ਪਹੁੰਚੇ ਆਨ ॥੧੩੮॥ ਸੂਤ੍ਰ ਜਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਡਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਨ ਵਿਲੋਕਯੋ ਸਿਵ ਬਾਰ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਭਟ ਆਨਿ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਪਰ ਸੋ ਨ ਪਾਵ ਫਕੀਰ ॥੧੩੯॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ॥ ਜਾਰ ਭੇਟ ਸਕੈ ਨ ਵਾ ਕੋ ਮੋਨਿ ਅੰਗ ਸੁਬਾਸ ॥ ਏਕ ਜਾਰ ਸੁਨਾ ਨਯੋ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥੧੪੦॥ ਗਜਾਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾ ਹਮੋ ਤਿਹ ਜਾਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਤਉਨ ਤਾ

ਮੈ ਡਾਰ ਕੈ ਮੁਨਿਰਾਜ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਯੌਂ ਨ ਹਾਥਿ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸਰ ਬੀਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਭਰਤਰਖ ॥੧੪੧॥ ਯੌਂ ਨ ਪਾਨ ਪਰੇ ਮੁਨਾਬਰ ਹੋਹਿਂ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਤੁਮ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਸੁ ਤਾਸੁ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬਰ ਡਾਰਜੋ ਤਿਹ ਬੀਚਿ ॥ ਤਉਨ ਜਾਰ ਗਹੋ ਮੁਨਾਬਰ ਜਾਨੁ ਦੂਜ ਦਧੀਚਿ ॥੧੪੨॥ ਮੱਛ ਸਹਿਤ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੱਧਿ ਜਾਰ ਮਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਦ੍ਵੈ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਕੈ ਕਛੁ ਅੰਗ ॥ ਭੂਪ ਦ੍ਵਾਰ ਗਏ ਸਭੈ ਭਟ ਬਾਂਧਿ ਅਸਤ੍ਰ ਉਤੰਗ ॥੧੪੩॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਲਗੇ ਸੁ ਚੀਰਨ ਕਿਉਹੂੰ ਨ ਚੀਰਾ ਜਾਇ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਜਬੈ ਤਬ ਪੂਛ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ਉਪਚਾਰ ਤਾ ਕਰ ਆਜੁ ॥ ਦਿਸਟਿ ਜਾ ਤੇ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਸਰੇ ਹਮਰੋ ਕਾਜੁ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਕਿਹੂੰ ਨ ਫੁਟੇ ਸਭ ਕਰਿ ਹਟੇ ਉਪਾਇ ॥ ਗਜਾਨ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪੂਛਾ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੪੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਤਜਾਗ ਕੈ ਸਭ ਗਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬੋਲੇ ਸਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛਿਯੈ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ॥ ਕਹ ਦੇਇ ਤੋਹਿ ਬਿਧਾਨ ॥੧੪੬॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰ ਕੈ ਸੁਭ ਚਾਰ ॥ ਅਰੁ ਗਜਾਨ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੁਰ ਭਾਖਿਯੈ ਮੁਹਿ ਭੇਵ ॥ ਕਿਮ ਦੇਖਿਯੈ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ॥੧੪੭॥ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਬੋਲਜੋ ਬੈਨ ॥ ਸੁਭ ਬਾਚ ਸੋਂ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥ ਛੁਰਕਾ ਬਿਬੇਕ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਇਹ ਫਾਰਿਯੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੮॥ ਤਬ ਕਾਮ ਤੈਸੋ ਈ ਕੀਨ ॥ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਜਜੋਂ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਿਬੇਕਹਿ ਹਾਥ ॥ ਤਿਹ ਚੀਰਯਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੯॥ ਜਬ ਚੀਰ ਪੇਟ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਏ ਜਗ ਰਾਇ ॥ ਜੁਤ ਧਜਾਨ ਮੁਦ੍ਰਿਤ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਆਸ ਚਿਤ ਨ ਡੁਲੈਨ ॥੧੫੦॥ ਸਤ ਧਾਤ ਪੁਤਰਾ ਕੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਧਰ ਦੀਨ ॥ ਜਬ ਛੂਟਿ ਰਿਖਿ ਕੋ ਧਜਾਨ ॥ ਤਬ ਭਏ ਭਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੫੧॥ ਜੋ ਅਉਰ ਦ੍ਰਿਗ ਤਰ ਆਉ ॥ ਸੋਊ ਜਿਯਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਉ ॥ ਸੋ ਭਸਮ ਹੋਵਤ ਜਾਨ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤਿ ਨ ਮਾਨ ॥੧੫੨॥ ਜਬ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰਾ ਭਸਮ ॥ ਜਨੁ ਅੰਧਤਾ ਰਵਿ ਰਸਮ ॥ ਪੁਨਿ ਪੂਛਿਆ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੧੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਕਉਨ ਭੂਪ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਜੁ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਾਸਿ ਨ ਤ੍ਰਸਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਿਖੀਸ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੈ

ਹਠੀ ਸੁ ਜਉਨ ਮੋ ਨ ਜੀਤਜੋ ॥ ਅਤ੍ਰਾਸ ਕਉਨ ਠਉਰ ਹੈ ਜਹਾ ਨ ਮੋਹਿ ਬੀਤਜੋ ॥੧੫੪॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿੱਤ ਆਨਿਯੈ ਨਿਸੰਕ ਭਾਖ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁ ਕੋ ਅਜੀਤ ਹੈ ਰਹਾ ਉਚਾਰ ਤਾਸ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਸੇਸ ਜੀਤ ਮੈ ਲਏ ॥ ਛਿਤੇਸ ਭੇਸ ਭੇਸ ਕੇ ਗੁਲਾਮ ਆਨਿ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੧੫੫॥ ਅਸੇਖ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ਦਿਯੇ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਤ ਕੈ ਅਛਿੱਨ ਪੁੰਨ ਮੈ ਕਿਯੇ ॥ ਅਨੰਤ ਛਤ੍ਰਿਯਾਨ ਛੈ ਦੁਰੰਤ ਰਾਜ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਸੁ ਕੋ ਤਿਹੂ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸਮਾਜ ਜਉਨ ਤੇ ਟਰੋਂ ॥੧੫੬॥ ਅਨੰਗ ਰੰਗ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਰੰਗ ਬਾਜਿ ਮੈ ਹਰੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਬਾਜਿਮੇਧ ਮੈ ਕਰੇ ॥ ਨ ਭੂਮਿ ਐਸ ਕੋ ਰਹੀ ਨ ਜੱਗ ਖੰਭ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਗਤ੍ਰ ਕਰਣ ਕਾਰਣੰ ਦੁਤਿਯ ਮੋਹਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੫੭॥ ਸੁ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਜੇ ਧਰੇ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੇਵਹੀ ॥ ਅਦੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ਸੁਦੰਡ ਮੋਹਿ ਦੇਵਹੀ ॥ ਸੁ ਐਸ ਅਉਰ ਕੌਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ ਜਾਨੀਐ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਆਜ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰ ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੫੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜੀਤ ਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਹੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਮਾਹਿ ਭਲੇ ਗਜਗਾਹਿ ਬਧਾਯੋ ॥ ਜੋ ਮਨ ਜੀਤਤ ਹੈ ਸਭ ਦੇਸ ਵਹੈ ਤੁਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਰਜੋ ਨਹਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਚਲੈ ਹੈ ॥ ਹੈ ਛਲਵੰਤ ਬਡੀ ਬਸੁਧਾ ਯਹਿ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੈ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੁਐ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਸਭੈ ਬਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਅੰਤਿ ਤੁਝੈ ਕੋਊ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਆਨ ਕੀ ਬਾਤ ਚਲਾਤ ਹੋ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੰਗਿ ਕੀ ਦੇਹ ਨ ਸੰਗਿ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥੧੬੦॥ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਨਿਦਾਨ ਜੁ ਆਪਨ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿ ਸਮੈ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਸੰਗ ਬਿਯੋ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੧॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਟਾਨ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਭਾਰ ਪਰੇ ਜਿਨ ਭਾਰ ਸਹੈਂਗੇ ॥ ਭਾਜ ਹੈ ਭੀਰੁ ਭਯਾਨਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਭਾਰਥ ਸੋਂ ਨਹਿੰ ਭੇਰ ਚਹੈਂਗੇ ॥ ਏਕ ਉਪਚਾਰ ਨ ਚਾਲ ਹੈ ਰਾਜਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਮ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਹੈਂਗੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੂਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮਸਾਨ ਕਹੈਂਗੇ ॥੧੬੨॥ ਪਾਰਸ

ਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਕਉਨ ਹੈ ਵਹਿ ਰਾਉ ॥ ਤਿਹ ਆਜ ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਹੋਂ ਜਬ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਭਾਖਿਯੋ ਮੁਹਿ ਰਾਇ ॥੧੯੩॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਹੰਸ ॥ ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੇ ਅਵਿਤੰਸ ॥ ਤੁਹਿ ਜੀਤ ਏ ਸਭ ਰਾਇ ॥ ਪਰ ਸੋ ਨ ਜੀਤਜੇ ਜਾਇ ॥੧੯੪॥ ਅਬਿਬੇਕ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥ ਤਵ ਹੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਉਂ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਕਹੀ ਨ ਭੂਪ ॥ ਵਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧੯੫॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਜਿਨ ਛਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਵਨ ਬਸਿ ਕਿੰਨੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਜਿਨ ਹਰੇ ਦੰਡ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਲਿੰਨੋ ॥ ਦਸ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਿਨ ਹਰਾ ਸੁਭਟ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਖੰਡ੍ਯੋ ॥ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰ ਦਿਯਾ ਮਾਨ ਮਧੁਕੀਟ ਬਿਹੰਡ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਦੇਵ ਦੈਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਅਡੰਡ ਡੰਡਹਿ ਲਿਯੋ ੧੯੬॥ ਜਵਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਣ ਕੈਰਵ ਰਣ ਘਾਏ ॥ ਜਾਸੁ ਕੋਪ ਕੇ ਕੀਨਿ ਸੀਸ ਦਸਸੀਸ ਗਵਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੇ ਕਿਯੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਰਣ ਲੁੱਝੇ ॥ ਜਾਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਖਸਟ ਕੁਲ ਜਾਦਵ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੋਊ ਤਾਸ ਮਾਨ ਸੈਨਾਧਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਵਹੁ ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੯੭॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬੈਨ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਜਗਤ ਦ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਲੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਦੁਹੂੰ ਸੰਗ ਬਡੇ ਦੋਊ ਆਪ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਏਕ ਜਾਤਿ ਇਕ ਪਾਤਿ ਏਕ ਹੀ ਮਾਤ ਜੋਧਾ ਬਰ ॥ ਇਕ ਤਾਤ ਏਕ ਹੀ ਬੰਸ ਪੁਨਿ ਬੈਰ ਭਾਵ ਦੁਹ ਕਿਮ ਗਹੋ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਣ ਰਥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਮੁਨਿ ਕਹੋ ॥੧੯੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਛਪਯ ॥ ਅਸਿਤ ਬਰਣ ਅਬਿਬੇਕ ਅਸਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਲੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸਾਰਥੀ ਅਗ੍ਰ ਅਸਿਤ ਆਭਰਣ ਰਥੋਤਮ ॥ ਅਸਿਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਖੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਨਰੇਸ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਤ ਜਯੰ ਕਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨ ਜਿੱਤ ਜਾਸ ਕਹ ਨਾ ਤਜੋ ਕਿਸਨ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੯੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਮਤਸ ਜਿਹ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬਾਜਤ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਮਧੁਰ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਸਭ ਬਜੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸੰਗ ਬਜਤ

ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥ ਸੰਗ ਸੈਨ ਅਬਲਾ ਸੰਬ੍ਰਹ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਸਮੁਹਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੦॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰੀ ਬਜਤ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ॥ ਉਪਜਤ ਰਾਗ ਸੰਬ੍ਰਹ ਬਜਤ ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲ ॥ ਭੈਰਵ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਦੀਪ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਾਸੁਰ ॥ ਉਘਟਤ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਸੁਨਤ ਰੀਝਿਤ ਧੁਨਿ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਤੁਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਸਰਬ ਗੁਨਿ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਹਿੰਡੋਲ ਗੌਡ ਗੂਜਰੀ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ॥ ਲਲਤ ਪਰਜ ਗਵਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਾਨੜਾ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਤ ਬੀਰ ਸਰਬ ਤੁਮਰੇ ਜੈ ਹੈਂ ਦਬਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਰੇਸ ਰਿਤੁਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦਨ ਸੁਅਨ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਗਜਾਨ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੨॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਉਧਤ ਦਾਮਨਿ ਸਘਨ ਸਘਨ ਘੋਰਤ ਚਹੁਦਿਸ ਘਨ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸਘਨ ਡਰਤਿ ਬਿਰਹਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਮਨ ॥ ਬੋਲਤ ਦਾਦਰ ਮੋਰ ਸੁ ਘਨ ਝਿੱਲੀ ਝਿੰਕਾਰਤ ॥ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਾਰਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੁਲਾਸ ਮਦਨਜ ਦੁਤਿਯ ਜਦਿਨ ਚਟਕ ਦੈ ਸਟਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹਟਕ ਹੈ ॥੧੭੩॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਨੰਦ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹੁ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਕੋ ਭਟ ਧਰਿ ਹੈ ਧੀਰ ਜਦਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਵਹ ਐ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਛਿਨਿਕ ਭੀਤਰਿ ਹਰ ਲੈ ਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨੰਦ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹ ਮਿੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਟਿੱਕ ਹੈ ॥੧੭੪॥ ਰਤਨ ਜਟਤ ਰਥ ਸੁਭਤ ਖਚਿਤ ਬਜ੍ਰਨ ਮੁਕਤਾਫਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਆਭਰਣ ਧਰੇ ਸਾਰਥੀ ਮਹਾਂ ਬਲ ॥ ਕਨਿਕ ਦੇਖ ਕੁਰਰਾਤ ਕਠਿਨ ਕਾਮਨਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਾਰਤ ॥ ਤਨ ਪਟੰਬਰ ਜਰਕਸੀ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਨੰਦ ਮਦਨਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਹਿ ਹੈ ॥੧੭੫॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਧੂਮ੍ਰ

ਬਾਜੀ ਰਥ ਛਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਧੂਮਰੋ ਗਾਤ ਧੂਮਰ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਤ ਸਰਬ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਅਸ ਭਰਮ ਮਦਨ ਚਤੁਰਥ ਸੁਵਨ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਦਲ ਲੂਟ ਕੂਟ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਰਬ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੬॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਜੇ ਸੁਭਟ ਗਨੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਡ ਸੂਰ ਬਡੇ ਜਿਤਵਾਰ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਕਲਹਿ ਨਾਮ ਇਕ ਨਾਰਿ ਮਹਾਂ ਕਲ ਰੂਪ ਕਲਹਕਰ ॥ ਲੋਗ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਝਿ ਜਾਸ ਛੋਰਾ ਨਹੀ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰਿ ਨਿਪੁਣ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਭੇਸ ਅਰੁ ਰਾਜ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਜਵਨ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੭੭॥ ਬੈਰ ਨਾਮ ਇਕ ਬੀਰ ਮਹਾ ਦੁਰਧਰਖ ਅਜੈ ਰਣ ॥ ਕਬਹੁ ਦੀਨਿ ਨਹੀ ਪੀਠ ਅਨਿਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਗਣ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਰਣ ਅਰੁਨ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅੰਗ ਤਿਹ ॥ ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰ ਧੁਜਾ ਅਰੁਣ ਲਾਜਤਿ ਲਖ ਛਬਿ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਬੀਰਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੱਧ ਕਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੮॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁਜਾ ਰਥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰ ਸਾਰਥੀ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਧੂਅਰੋ ਮਨ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਛਕਜੋ ਬਾਨ ਧੂਮਰੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਜੱਛ ਅਰੁ ਅਸੁਰ ਲਜਾਏ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਲਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟ ਹੈ ॥ ਉੱਦਮ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟ ਹੈ ॥੧੭੯॥ ਹਰਿਤ ਧੁਜਾ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਹਰਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਹਰਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਿਤ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਭ੍ਰਮ ਬਘੂਲਾ ਲਖਿ ਲੱਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਚਕ ਸਬਦ ਮੇਘ ਮਨ ਮਹਿ ਸੁਖ ਸੱਜਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਦ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਮਰ ਨ ਦੂਸਰ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੮੦॥ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਕਵਚ ਤਨ ਕਸੇ ਤਜਤ ਬਾਣਨ ਕੀ ਰਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਸਕਲ ਤਿਹ ਬਰਣ ਅਸਿਤ ਲੋਚਨ ਦੁਖ ਮਰਦਨ ॥ ਅਸਿਤ ਮਣਿਨਿ ਕੇ ਸਰਲ ਅੰਗ ਭੂਖਣ ਰੁਚਿ ਬਰਧਨ ॥ ਅਸ ਕੁਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀਰ ਦੁਰ ਧਰਖ ਅਤਿ ਜਦਿਨ ਸਮਰ ਕਹ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਬੀਰੱਤ

ਤਜਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਕਹ ਧਰੇ ਧਰਮ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਧਾਰਤ ॥ ਅਜੈ ਜਾਨੁ ਆਪਨਹਿ ਸਰਬ ਰਣ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰਤ ॥ ਧਰਤ ਨ ਆਗੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗੁਮਾਨ ਜਾ ਦਿਨ ਗਰਜਿ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਢੂਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੀਲ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਹੂਕ ਹੈ ॥ ੧੯੨॥ ਕੜਕ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚੜਗ ਭੜਕਿ ਭਾਦਵਿ ਜਲੋਂ ਗੱਜਤ ॥ ਸੜਕ ਤੇਗ ਦਾਮਨਿ ਤੜੱਕ ਤੜ ਭੜ ਰਣ ਸੱਜਤ ॥ ਲੜਕ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਗ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਘੱਲਤ ॥ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਾਵਤ ਰਣਹਿ ਦੂਸਰ ਕੋ ਝੱਲਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਪਮਾਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਭਨ ਜਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥ ਧਨੁਖ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਲਗਤ ਜਾ ਕੋ ਸਦੀਵ ਰਣ ॥ ਨਿਰਖਤ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਟਕ ਭਾਜਤ ਹੈ ਭਟ ਗਣ ॥ ਕੋਊ ਨ ਬਾਂਧਿਤ ਧੀਰ ਬੀਰ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜਤ ॥ ਨਹਿਨ ਜੁੱਧ ਠਹਰਾਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨਰਥ ਸਮਰੱਥ ਰਣ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਸੁ ਦੂਸਰ ਕਉਨ ਹਟੱਕ ਹੈ ॥੧੯੪॥ ਪੀਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਧੁਜਾ ਪਿਯਰੀ ਰਥ ਧਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਸੋਭ ਮਾਨ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਪੀਤ ਬਰਣੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਣ ਖੇਤ ਚੜ੍ਹਿ ਗਰਜਤ ਗਾਜੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਸੂਰਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਗਯਾਨ ਸਵਧਾਨ ਹ੍ਵੈ ਅਉਰ ਸਮਰ ਕੋ ਚਾਹਿ ਹੈ ॥੧੯੫॥ ਮਲਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਮਲਿਤ ਭੂਖਨ ਰਥ ਬਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਧਰੇ ਪਰਮ ਬਾਣਣ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਮਲਿਤ ਤਾਹੂੰ ਆਭੂਖਨ ॥ ਮਲਯਾਗਿਰਿ ਕੀ ਗੰਧ ਸਕਲ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿੰਦ ਅਨਧਰ ਸੁਭਟ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਘੋਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਘੋਰ ਪਗਿਯਾ ਸਿਰਿ ਬਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਬਰਣ ਸਿਰਿ ਮੁਕਟ ਘੋਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪਤ ਪਰਮ ਆਘੋਰ ਰੂਪ ਤਿਹ ॥ ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਭਹਰਾਤ ਘੋਰ ਆਭਾ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਰਕ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਣਿ

ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੧੮੭॥ ਸਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਸੁੱਟੈ ॥ ਕਲਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਜੁਗਤਿ ਗਲਿਤ ਗੈਵਰ ਜਯੋਂ ਜੁੱਟੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬਿਨ ਕੀਨ ਇੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਨ ਚੱਲੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸੰਗ ਭਿੜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝੱਲੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸਹਤ ਕੁਚੀਲ ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੁਚਹਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਰੱਜਿ ਹੈ ॥੧੮੮॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੋਊ ਨਿਪੁਣ ਨਿਪੁਣ ਸਭ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ॥ ਅਰੁਣ ਨੇਤ੍ਰ ਅਰੁ ਰਕਤ ਬਸਤ੍ਰ ਧ੍ਰਿਤਵਾਨ ਧਨੁਰ ਧਰਿ ॥ ਬਿਕਟ ਬਾਂਕ ਬਡਜਾਛ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਧਰੇ ਮਨਿ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਭੈ ਆਲੋਕ ਅਜੈ ਰਨਿ ॥ ਅਸ ਸੁਭਟ ਛੁਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਲ ਜਦਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਰਚਿ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਗਰਹਿ ਬਿਨਾ ਅਉਰ ਜਿਯਨ ਲੈ ਬਚਿ ਹੈ ॥੧੮੯॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਸੁ ਛਬਿ ਸਾਵਜ ਤੜਤਾਕ੍ਰਿਤ ॥ ਗਿਰਿਤ ਧਰਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਕੁ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਫਿਰਿ ਝਾਕਤ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹ ਮਨ ਰਹਤ ਮਨੁਛ ਦੇਖਿਤ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ॥ ਉਪਜਤਿ ਹਿਯ ਹੁਲਾਸ ਨਿਰਖ ਦੁਤਿ ਕਹ ਦੁਖ ਭਾਜਤ ॥ ਇਮ ਕਪਟ ਦੇਵ ਅਨਜੇਵ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਝਟਕ ਦੈ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਨ ਸਮੁਹਾਇ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਚਖਨਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੰਜਨ ਲਖਿ ਲਾਜਿਤ ॥ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਬੇਣ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜਿਤ ॥ ਧਧਕਤ ਧ੍ਰਿਕਟ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਂਝ ਝਾਲਰ ਸੁਭ ਸੋਹਤ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਲੋਭ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਜਸ ਪਵਨ ਬੇਗ ਤੇ ਮੇਘ ਗਣ ਸੁ ਅਸ ਤਵ ਸਭ ਦਲ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਧੁਜ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੀਜੁਰੀ ਭੁਜਾ ਭਾਰੀ ਜਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਰਥ ਚਲਤ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਭਾਜਤ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਅਮਿਟ ਜੋਧਾ ਰਣ ਦੁਹਕਰ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲਵੰਤ ਲਗਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਹ ਰਿਪੁਹਰ ॥ ਅਸ ਮੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਜਸੀ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਗਵਨ ਲਖ ਮੋਹਿਤ ਨਾਗਰਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਅਜੈ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਿ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅੱਧਿਸਟ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਕਹੁ ਜਾਨਹੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਮ ਬਡਜਾਛ ਬਡੋ ਜੋਧਾ ਜਿਯ

ਮਾਨਹੁ ॥ ਧਰਿ ਅੰਗ ਕਵਚ ਧਰ ਪਨਚ ਕਰ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥ ਗਲਿਤ ਦੁਰਦ ਮਦਿ ਚੜ੍ਹੇ ਕਾਢਿ ਕਰਵਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਜਾਮ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਖਚਿਤ ਸਭ ਨੀਲ ਮਣਿਣ ਬਰ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਕਿੰਕਣੀ ਜਾਲ ਬਧੇ ਬਾਨੈਤ ਗਜੋਤਮ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੁਤਿ ਬੀਰ ਸਿੱਧ ਸਾਵੰਤ ਨਰੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਹੰਕਾਰ ਨਾਮਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਆਪ ਅਜਿਤ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੯੪॥ ਸੇਤ ਹਸਤਿ ਆਰੂੜ ਢੁਰਤ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਵਰ ਬਰ ॥ ਸ੍ਵਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਬਧੇ ਨਿਰਖ ਮੋਹਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਸੁਭ੍ਰ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹਿਯਰੇ ਪਛੁਤਾਵਤ ॥ ਅਸ ਦ੍ਰੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਨ ਜਵਨ ਕੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੫॥ ਤਬਲ ਬਾਜ ਘੁੰਘਰਾਰ ਸੀਸ ਕਲਗੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਦ੍ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਗਜਗਾਹ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮੋਹਤ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਬਿਕਟ ਬਾਨੈਤ ਅਮਿਟ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਅਤਿ ਸੂਰ ਅਜੈ ਅਨਭਿੱਦ ਸੁ ਅਨਕਟ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰਮ ਅਨਭਿੱਦ ਭਟ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜਿਯ ਧਾਰਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਉਬਾਰਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਸੁਭ ਬਧੇ ਨਗਨ ਸਰਪੇਚ ਖਚਿਤ ਸਿਰ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਭੇਦ ਅਜੈ ਸਾਵੰਤ ਭਟਾਂਬਰ ॥ ਕਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਹਥੀ ਤਜਤ ਧਾਰਾ ਬਾਣਨਿ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਹਸਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਜਿਤ ਤੜਿਤਾ ਧਾਰਾਧਰ ॥ ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਅਨਮੋਖ ਭਟ ਅਕਟ ਅਜੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਰਿ ਦਵਨ ਅਜੈ ਆਨੰਦ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੭॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਅਸਿਤ ਗਾਤ ਅਮਿਤੋਜਿ ਰਣਾਚਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅਕਟ ਅਜੈ ਅਨਭੇਦ ਅਮਿਟ ਅਨਰਥ ਨਾਮ ਤਿਹ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਅਰਿ ਮਥਨ ਸਤ੍ਰ ਸੋਖਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿੰਦ ਜਿਹ ॥ ਦੁਰਧਰਖ ਸੂਰ ਅਨਭੇਦ ਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨਜੈ ਅਨੰਦ ਦਾਤਾ ਅਪੁਨ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੮॥ ਮੋਰ ਬਰਨ ਰਥ ਬਾਜ ਮੋਰ ਹੀ ਬਰਣ ਪਰਮ ਜਿਹ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਦੁਰਧਰਖ ਸਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕਰ ਕੰਪਤਿ ਤਿਹ ॥ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਆਲੋਕਿ ਰੂਪ ਗਨ ॥

ਮਤਸ ਕੇਤ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਾਜਿਤ ਹੈ ਦੁਤਿ ਮਨਿ ॥ ਅਸ ਝੂਠ ਰੂਠ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਣਹਿ ਤੁਰੰਗ ਉਥੱਕਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੱਤਿ ਸੁਣ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥੧੯੯॥ ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਿਤ ਅਸਿਤ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤਹਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਛਕਯੋ ਰਥਾਂਬਰ ॥ ਸੁਵਰਣ ਕਿੰਕਨੀ ਕੇਸ ਜਨੁਕ ਦੂਸਰ ਦੇਵੇਸੁਰ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਥਯਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਕਹ ਕਹਯੋ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਨਹਿ ਅਜੀਤ ਨਰ ਕੋ ਰਹਯੋ ॥੨੦੦॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਧਰੇ ਚਾਰੁ ਬਾਗਾ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਗੰਧ ਉੱਤਮ ਬਿਸਥਾਰੇ ॥ ਚਵਰ ਚਾਰੁ ਚਹੁੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕਹ ਸਿਰ ਨਯਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਬਾਹੁ ਚਿੰਤਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਦੁਰਧਰਖ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨਭੰਗ ਗਾਤ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੦੧॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲ ਹੀਰਨ ਕੇ ਧਰੇ ਜਿਹ ਸੀਸ ਪੈ ਬਹੁ ਹਾਰ ॥ ਸ੍ਵਰਣ ਕਿੰਕਣਿ ਸੋਂ ਛਕਾ ਗਜਰਾਜ ਪੱਬਾਕਾਰ ॥ ਦੁਰਦ ਰੂੜ ਦਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਕਉਨ ਤਾ ਤੇ ਜੀਤ ਹੈ ਰਣ ਆਨਿ ਰਾਜ ਸਰੂਪ ॥੨੦੨॥ ਜਰ ਕਸੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰੁ ਪਰਮ ਬਾਜਾਰੂੜ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਗੂੜ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਮਹਾਂ ਭਟ ਬੰਸ ਕੀ ਜਿਹ ਲਾਜ ॥ ਸੰਕ ਨਾਮਾ ਸੂਰ ਸੋ ਸਭ ਸੂਰ ਹੈ ਸਿਰਤਾਜ ॥੨੦੩॥ ਪਿੰਗ ਬਾਜਿ ਨਹੇ ਰਥੇਸਹ ਅਡਿਗ ਬੀਰ ਅਖੰਡ ॥ ਅੰਤ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਾਮ ਸੂਰ ਅਸੋਭ ਤਾ ਕਹ ਜਾਨਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ॥ ਕਉਨ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਹੈ ਜੁ ਨ ਮਾਨਹੈ ਇਹ ਸੋਕ ॥੨੦੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਜੇ ਸਯਾਮ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜਾਸੁ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਤਾਸੁ ਮਾਨੋ ॥ ਅਸੰਤੁਸਟ ਨਾਮੰ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੋਹੈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਬਡੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮੋ ਹੈ ॥੨੦੫॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਭੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰ ਛੋਭੈ ॥ ਅਨਾਸੌਚ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਸੂਰ ਸੋ ਹੈ ॥ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਧਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ॥੨੦੬॥ ਰਥੰ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਹਠੀ ਬੀਰ ਹਿੰਸਾ ਮਹਾਂ ਨਾਮ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ॥੨੦੭॥ ਸੁਭੰ ਸੰਦਲੀ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਲਖੇ

ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਜੈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥ ਕੁਮੰਤੰ ਮਹਾਂਜੋਰ ਜੋਧਾ ਜੁਧਾਰੰ ॥ ਜਲੰ ਵਾ ਥਲੰ ਜੇਣ ਜਿੱਤੇ ਬਰਜਾਰੰ ॥੨੦੮॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਕਪੋਤੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਬਿਸਾਲੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੱਧ ਸਿੱਧੰ ਅਲੱਜਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧੀ ਬਰਾਰੰ ॥੨੦੯॥ ਧਰੇ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਲੀਨੰ ਦਰਿੱਦ੍ਰੀ ॥ ਧੁਜਾ ਫਾਟ ਬਸਤ੍ਰੰ ਸੁਧਾਰੇ ਉਪੱਦ੍ਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਚੋਰੀ ਕਰੋਰੀ ਸਮਾਨੰ ॥ ਲਸੈ ਤੇਜ ਐਸੋ ਲਜੈ ਦੇਖਿ ਸ੍ਵਾਨੰ ॥੨੧੦॥ ਫਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਭੈ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਬਧੇ ਸੀਸ ਜਾਰੀ ਬੁਰੀ ਅਰਧ ਜਾਰੇ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਭੀਮ ਭੈਸੰ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਬਿਭੈਚਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੋ ਤਾਸ ਭੂਪੰ ॥੨੧੧॥ ਸਭੈ ਸਜਾਮ ਬਰਣੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਏਕੰ ॥ ਨਹੇ ਗਰਧਪੰ ਸਜੰਦਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਧੁਜਾ ਸਜਾਮ ਬਰਨੰ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਰੰ ਸ੍ਰੋਣਿਤੰ ਏਕ ਅੱਛੇਕ ਕੂਪੰ ॥੨੧੨॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਸੁ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਤਜੈ ਨਾਸਿਕਾ ਨੈਨ ਧੂਮ੍ਰੰ ਬਰਾਲੰ ॥੨੧੩॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਘਾਤ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਦੋਊ ਬੀਰ ਹੈਂ ਦੁਰਧਰਖ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੈਨ ਕੇ ਭਰਤਰਖ ॥ ਕਉਨ ਦੋਖਨਿ ਸੋਂ ਜਨਾ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਭਟ ਭਜੈ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੨੧੪॥ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਖ ਅਰੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈਂ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਏਕ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਏਕ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਤ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਹਠੀ ਰਣ ਧਾਇ ਹੈ ਜਿਹ ਓਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਲੇਤ ਹੈਂ ਝਕਝੋਰ ॥੨੧੫॥ ਈਰਖਾ ਅਰੁ ਉਚਾਟ ਏ ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿਹੈਂ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਅਰਿ ਰੀਝਿਹੈਂ ਲਖਿ ਹੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਜੀਤਿ ਹੈ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਦੰਤ ਲੈ ਤ੍ਰਿਣ ਭਾਜਿ ਹੈ ਭਟ ਕੌਨ ਗਹਿ ਹੈ ਅਤ੍ਰ ॥੨੧੬॥ ਘਾਤ ਅਉਰ ਬਸੀਕਰਣ ਬਡ ਬੀਰ ਧੀਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੁਠਾਰ ਪਾਣਿ ਕਰਾਲ ਦਾੜ ਬਰਜਾਰ ॥ ਬਿੱਜੁ ਤੇਜ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਜੀਤਿਏ ਜਿਨਿ ਜੀਵ ਜੰਤ ਮਹੰਤ ॥੨੧੭॥ ਆਪਦਾ ਅਰੁ ਝੂਠਤਾ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬੰਸ ਕੁਠਾਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਦੁਰਧਰਖ ਗਾਤ ਅਮਰਖ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗਨਿ ਨੰਗ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਅੰਗ ਬਲਕਲ ਪਾਤ ॥ ਦੁਸਟ ਰੂਪ ਦਰਿਦ੍ਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਣ ਸਾਂਧੇ ਸਾਤ ॥੨੧੮॥ ਬਿਯੋਗ ਅਉ ਅਪਰਾਧ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰਿ ਹੈ ਜਬ ਕੋਪ ॥ ਕਉਨ ਠਾਢ ਸਕੈ ਮਹਾ ਬਲਿ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਨ ਓਪ ॥

ਸੂਲ ਸੈਹਥਿ ਨ ਪਾਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹੈਂ ਤਵ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ਹ੍ਵੈ ਸਭ ਕੂਰ ॥੨੧੯॥ ਭਾਨੁ ਕੀ ਸਰ ਭੇਦ ਜਾ ਦਿਨ ਤਪਿ ਹੈਂ ਰਣ ਸੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਮਹਾ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਸਭ ਕੂਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਨਾਹ ਤਵ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨੨੦॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਅਉ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਸੁ ਸਾਤ ਧੂਮ੍ਰ ਜੁਆਲ ॥ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਸਭੈ ਤਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਣ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਮ ਆਲਸ ਤਵਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰਿਹੈ ਤਿਹ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੨੨੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਹੈ ਗਹਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਘਮਕੰਤ ਕਿ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਣੰ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁਖੇਦ ਅਭੇਦ ਭਟੰ ॥ ਤਿਹ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਲਖੋ ਨਿਪਟੰ ॥੨੨੨॥ ਕਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਜਲੰ ॥ ਅਸਿ ਉੱਜਲ ਪਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਦੰਦ ਅਨੰਦ ਮਨੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁ ਜੋਧ ਗਨੰ ॥੨੨੩॥ ਅਤਿ ਸਜਾਮ ਸਰੂਪ ਕੁਰੂਪ ਤਨੰ ॥ ਉਪਜੰ ਅਗਜਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨੰ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਗਿਲਾਨਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਟੰ ॥ ਰਣ ਮੋ ਨ ਮਹਾਂ ਹਠ ਹਾਰਿ ਹਟੰ ॥੨੨੪॥ ਅਤਿ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਨਾਹ ਸੁਭੰ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਸਰੂਪ ਸੁ ਕਸਟ ਛੁਭੰ ॥ ਅਤਿ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਭਯੋ ਕਬ ਹੀ ॥ ਦਿਵ ਦੇਵ ਪਛਾਨਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ ॥੨੨੫॥ ਭਟ ਕਰਮ ਬਿਕਰਮ ਜਬੈ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਹਿ ਬਿਚਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੁਵ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰਹਿ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਬਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇਜ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਸੂਰਾ ਸੁ ਧਰਿ ਧੈਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ਏਕ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਰਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੰਬਾਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਆਗਮਨ ਨਾਮ ਸੁਭਟ ਬਰਨਨ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਦਲ ਕਥਨੰ ॥ਛਪਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਨ ਸੁ ਰਥ ਸਭ ਕੇ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਧੁਜਾ ਜਿਹ ਬਰਣ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਕਲ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੇ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਵਹੈ

ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਕਿਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹ ਦੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਮਾਨਿਯੈ ॥੧॥੨੨੮॥ ਅਧਿਕ ਨਜਾਸ ਮੁਨਿ ਕੀਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਧੇ ਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁਐ ਆਪੁ ਬਹੁਰਿ ਉੱਚਾਰ ਕਰਜੋ ਤਿਹ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸਹਿਤ ਸੈਨਾ ਕਥਜੋ ਜਿਹ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁ ਦਿਸ ਭਏ ਅਨਲ ਪਵਨ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਭ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਸੰਘਾਰ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਸਭ ॥੨॥੨੨੯॥ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੇ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਰਾਜਿਤ ॥ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰ ਤਨ ਸਜੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭਾਜਿਤ ॥ ਚੰਦ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਭਾਨੁ ਭਵਤਾ ਲਖਿ ਭੁੱਲਤ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਡਗ ਡੁੱਲਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਮਹੀਪ ਬੰਦਤ ਸਕਲ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥੩॥੨੩੦॥ ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹੰਸ ਤਿਹ ਢੁਰਨਿ ਮਾਨ ਸਰਵਰਹਿ ਲਜਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਭ ਗਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਹ ਸੋਹਿਤ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰੇਸ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮਨ ਮੋਹਿਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕਮਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥੪॥੨੩੧॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਬਿਕਾਰ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਸੂਰ ਤੂਰ ਬਾਜਤ ਜਿਹ ਜਲ ਥਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਪੇਖਿ ਚਪਲਾ ਚਿਤ ਲਾਜਤਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਚਕ ਚਾਰ ਮੇਘ ਮੋਹਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਜਤਿ ॥ ਜਲ ਥਲ ਅਜੇਯ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਪਰਵਾਨਿਯੈ ॥ ਧੀਰਜੁ ਸੁ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਜਗ ਮਾਨਿਯੈ ॥੫॥੨੩੨॥ ਧਰਮ ਧੀਰ ਬੀਰਜ ਸਮੀਰ ਅਨਭੀਰੁ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕੁਬ੍ਰਿਤਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਓਜ ਅਨਲ ਸਰ ਤੇਜ ਜਰੇ ਰਣ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਵ ਅਸਤ੍ਰ ਨਹਿਨ ਮਾਨਤ ਏਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇਹ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਛਤ੍ਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਜਬ ਛੰਡਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਨ ਆਹਵ ਮੰਡਿ ਹੈ ॥੬॥੨੩੩॥ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਨਭੰਗ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਨਿਲ ਬਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਤ ਜਿਯ ਜਲ ਥਲ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਰਬੀਨ ਛੀਨ ਸਭ ਅੰਗ

ਬ੍ਰਤਨ ਕਰਿ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਸੰਜਮ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਨਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਹਿ ਧਰਮ ਪਰਮ ਰੂਪ ਧਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੭॥੨੩੪॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਹਤ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਧੁਨਿ ਛੀਨ ਬੀਨ ਬਾਜਤ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਸੁਭ ਧਰੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਭਟ ਭੈਕਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੁੱਧ ਜੈ ਅਰਿ ਛੈ ਕਰ ॥ ਅਸ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਧੀਰਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਬਲੀਸ ਦੁਰਧਰਖ ਰਣ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਜ ਅਨਮਿਟ ਸੁਧੀਸ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਜੈ ਸੁ ਭਣ ॥੮॥੨੩੫॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਭਟ ॥ ਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਪਲਾ ਸੁ ਚਾਰੁ ਚਮਕਤ ਹੈ ਅਨਕਟ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਤੇਜ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯ ਭੀਤ ਭਜਤ ਗਣ ॥ ਧਰਤ ਧੀਰ ਨਹਿ ਬੀਰ ਤੀਰ ਮਰ ਹੈ ਨਹਿੰ ਹਟਿ ਰਣਿ ॥ ਬਿਗਜਾਨ ਨਾਮ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਗਜਾਨ ਦੇਸ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਤ੍ਰਾਸ ਘਰਨ ਘਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥੯॥੨੩੬॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਡਮਰੂ ਕਰਾਲ ਡਿਮ ਡਿਮ ਰਣ ਬੱਜਤ ॥ ਘਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਕ ਸਬਦ ਘਹਰ ਜਾ ਕੋ ਗਲ ਗੱਜਤ ॥ ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਤ ਸਰਕਿ ਸਾਮੁਹਿ ਅਰਿ ਝਾਰਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਾਸ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਇਸਨਾਨ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਜੁਤ ਜਦਿਨ ਧਨੁਖ ਗਹਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਕੁਚੀਲ ਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਤਾਸ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੦॥੨੩੭॥ ਇਕ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਅਤਿ ਬੀਰ ਦੁਤਿਯ ਭਾਵਨਾ ਮਹਾ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਮਿਟ ਅਪਾਰ ਅਨਛਿੱਜ ਅਨਾਕਟ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ਭੀਰੁ ਭਾਜਿ ਹੈ ਨਿਰਖਿ ਰਣ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸ ਭਹਰਾਤ ਧੀਰ ਧਰਿਹੈਂ ਨਹਿ ਅਨਗਣ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਧੀਰ ਜੋਧਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭਜਿਹੈਂ ਸਕਲ ਏਕ ਨ ਬੀਰ ਬਿਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੧॥੨੩੮॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਤਗੜਦਿ ਤੂਰ ਬਾਜ ਹੈ ਜਗੜਦਿ ਜੋਧਾ ਜਬ ਜੁਟਹਿ ॥ ਲਗੜਦਿ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਹਿ ਸਗੜਦਿ ਸੰਨਾਹ ਸੁ ਤੁਟਹਿ ॥ ਭਗੜਦਿ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰੁ ਸਿੱਧ ਨਿਹਾਰਹਿ ॥ ਜਗੜਦਿ ਜੱਛ ਜੁੱਗਣੀ ਜੂਥ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਹਿ ॥ ਸੰਸਗੜਦਿ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਗੜਦਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਦੰਦਗੜਦਿ ਇੱਕ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਅਗੜਦਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੨॥੨੩੯॥ ਜਗੜਦਿ

ਜੋਗ ਜਯਵਾਨ ਕਗੜਦਿ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜੱਕਹਿ ॥ ਲਗੜਦਿ ਲੁੱਟ ਅਰੁ ਕੁੱਟ ਤਗੜਦਿ ਤਰਵਾਰ ਸੜੱਕਹਿ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਨਾਹ ਪਗੜਦਿ ਪਹਿਰ ਹੈਂ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਤ੍ਰ ਭਜਹਿੰ ਟਗੜਦਿ ਟਿਕਿ ਹੈਂ ਨ ਇਕ ਛਿਨ ॥ ਪੰਪਗੜਦਿ ਪਿਯਰ ਸਿਤ ਬਰਣ ਮੁਖ ਸਗੜਦਿ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈਂ ॥ ਅੰਅਗੜਦਿ ਅਮਿਟ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਗੜਦਿ ਕਿ ਜਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈਂ ॥੧੩॥੨੪੦॥ ਅਗੜਦਿ ਇਕ ਅਰੁ ਚਾਰ ਪਗੜਦਿ ਪੂਜਾ ਜਬ ਕੁੱਪਹਿ ॥ ਰਗੜਦਿ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਗੜਦਿ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁੱਪਹਿ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰ ਭਗੜਦਿ ਭੱਜਹਿ ਸੁ ਭ੍ਰਮ ਰਣ ॥ ਅਗੜਦਿ ਐਸ ਉੱਝੜਹਿ ਪਗੜਦਿ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਸੰਸਗੜਦਿ ਸੁਭਟ ਸਭ ਭਜਿ ਹੈਂ ਤਗੜਦਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈਂ ॥ ਛੰਛਗੜਦਿ ਛਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛੱਡਿ ਕੈ ਅਗੜਦਿ ਅਧੋਗਤਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੧੪॥੨੪੧॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਚਮਰ ਚਾਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸੇਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰਣ ਛਬਿ ਛਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਬਿਕਾਰ ਅਚਲ ਅਨਖੰਡ ਅਕਟ ਭਟ ॥ ਅਮਿਤ ਓਜ ਅਨਮਿਟ ਅਨੰਤ ਆਛੱਲ ਰਣਾਕਟ ॥ ਧਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਟਿਕਿਹੈ ਇਕ ਭਟ ਨਹਿ ਸਮਰ ਅਉਰ ਕਵਣ ਤਬ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੫॥੨੪੨॥ ਇਕ ਬਿਦਿਆ ਅਰੁ ਲਾਜ ਅਮਿਟ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਣ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਮਿਤੋਜ ਅਦਾਹਣ ॥ ਅਤਿ ਅਖੰਡ ਅਡੰਡ ਚੰਡ ਪਰਤਾਪ ਰਣਾਚਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਬਾਨੈਤ ਮਹਾਂਬਲਿ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਜੁਗਲ ਜਦਿਨ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਹੈ ॥ ਭੱਜਿ ਹੈ ਭੂਪ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਭ ਏਕ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੬॥੨੪੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਖੰਡ ਏਕ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਧਾਮ ਧਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜੁ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਡੰਡ ਔ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੰਗ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਜੁ ਤਉਨ ਸੋਂ ਜੁਝਾਰ ਕਉਨ ਰਾਖੀਐ ॥੧੭॥੨੪੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਜਿੱਤ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਜਿ ਕੈ ਸਲੱਜਿ ਰਥ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥੧੮॥੨੪੫॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਣ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਮੋਹ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸਰੋਹ ਆਨਿ ਗੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਲੋਭ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਦੁਤਿਯ ਜੋ

ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਈ ਪਤੀ ਅਪਾਰ ਸੈਣ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥੧੯॥੨੪੬॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਸਤੀ ਅਖੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਥੋਂ ਅਡੰਡ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਉਨ ਜਗਤ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅੰਗ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਕਾਮ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾਭਿਰਾਮ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥੨੦॥੨੪੭॥ ਅਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਿਰੋਧ ਸੱਜਿ ਹੈ ਜਬੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਲਾਜ ਸੂਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ਸਭੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੇਹ ਜਾਸ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁਲੱਜ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਿ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥੨੧॥੨੪੮॥ ਸੁ ਪਰਮ ਤੱਤ ਆਦਿ ਦੈ ਨਿਰਾਹੰਕਾਰ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਤੋਰ ਸੈਨ ਤੇ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥ ਸਰੋਖ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ਅਮੋਘ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਕਾਰਮਾਦਿ ਕੂਰ ਕਉਚ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੨॥੨੪੯॥ ਸੁ ਭਗਤਿ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਸੇਖ ਮਾਰਤੰਡ ਜਥੋਂ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਸੱਤ੍ਰਵੀ ਜੁਝਾਰ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਕਰੂਰ ਕੂਰ ਸੂਰਮਾ ਤਰੱਕ ਤੰਗ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੩॥੨੫੦॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਸਰੱਕਿ ਸਾਂਗ ਸੇਲ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਇ ਝਾਲਿ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੈਣ ਪੇਲਿ ਹੈ ॥ ਤਮੱਕਿ ਤੇਗ ਦਾਮਣੀ ਸੜੱਕਿ ਸੂਰ ਮੱਟਿ ਹੈ ॥ ਨਿਪੱਟਿ ਕੱਟਿ ਕੁੱਟਿ ਕੈ ਅਕੱਟ ਅੰਗ ਸੱਟਿ ਹੈ ॥੨੪॥੨੫੧॥ ਨਿਪੱਟਿ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਥੋਂ ਪਲੱਟਿ ਸੇਲ ਬਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬ੍ਰਿਥਨੀਸ ਕੀ ਅਸੇਖ ਸੈਣ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਅਰੁੱਝਿ ਬੀਰ ਅੱਪ ਮੱਝਿ ਗੱਝਿ ਆਨਿ ਜੁੱਝਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕਿੱਤ ਬੁੱਝਿ ਹੈ ॥੨੫॥੨੫੨॥ ਸਰੱਕਿ ਸੇਲ ਸੂਰਮਾ ਮਟੱਕਿ ਬਾਜਿ ਸੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੇ ਅਫੁੱਟ ਸੂਰ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਸੂਰ ਕੋ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਖ ਤਾਸ ਕੀ ਸਦਾ ਤਿਹੂੰਨ ਲੋਕ ਮਾਨੀਐ ॥੨੬॥੨੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭਾਨੁ ਸੋਂ ਅਭੂਤ ਰੂਪ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੜ੍ਹਹਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਂਤਿ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਅਉਰ ਏਕ ਬੋਲੀਐ ॥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਸ ਕੋ ਸਦਾ ਸੁ ਸਰਬ ਲੋਗ ਤੋਲੀਐ ॥੨੭॥੨੫੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਸੁੱਧ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸਮਾਨ ਸੂਰ ਪੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਪਾਠ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕੋ ਅਠਾਟ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਭਜਯੋ ਨ ਜੁੱਧ ਤੇ ਕਹੂੰ ਨਿਸੇਸ ਸੂਰ ਸਾਖੀਐ ॥੨੮॥੨੫੫॥ ਸੁ ਕਰਮ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੁ ਸਿੱਛ ਦੂਜ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭਿੱਜ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋਂ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ

ਸਿੰਘ ਜਸੋਂ ਘਟਾ ਸਮਾਨ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਬਾਜ ਬਾਜਿ ਹੈਂ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੯॥੨੫੬॥ ਸੁ ਜੱਗ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਅਉਰ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਦਾਨ ਤੀਸਰਾ ਹਠੀ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਨੇਮ ਨਾਮ ਅਉਰ ਹੈ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਗਤ੍ਰ ਜਾਸ ਜੀਤਿਆ ਜਹਾਨ ਭਾਨੁ ਸਾਖੀਐ ॥੩੦॥੨੫੭॥ ਸੁ ਸਤੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਅਉਰ ਬੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਤਪੁ ਨਾਮ ਤੀਸਰੋ ਦਸੰਤ੍ਰ ਜਾਸੁ ਛੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਜਾਪ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜੁ ਤਾਸ ਕੋ ॥ ਅਨੇਕ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ ਕੈ ਬਰਜੋ ਜਿਨੈ ਨਿਰਾਸ ਕੋ ॥੩੧॥੨੫੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਇਕ ਅਤਿ ਭਟ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਦੂਸਰੋ ਸੂਰਬੀਰਾ ਰਣੋਤ ਕਟ ॥ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਲਿਸਟਿ ਧੀਰ ਨਾਮਾ ਚਤੁਰਥ ਗਨਿ ॥ ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਪੰਚਵੋ ਧਜਾਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮ ਭਨਿ ॥ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰ ਅਨਖੰਡ ਅਤਿ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਗੰਧ੍ਰਬ ਧਰਮ ਨਾਮ ਤਵਨ ਕੋ ਜਾਨੀਐ ॥੩੨॥੨੫੯॥ ਸੁਭਾਚਾਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਬਲ ਦੂਸਰ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੀਸਰੋ ਸੁਭਟ ਬੁੱਧਿ ਚਤੁਰਥ ਜਿਯ ਜਾਨੋ ॥ ਪੰਚਮ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਛਠਮ ਸਾਮਾਧਿ ਅਭੈ ਭਟ ॥ ਉੱਦਮ ਅਰੁ ਉਪਕਾਰ ਅਮਿਟ ਅਨਜੀਤ ਅਨਾਕਟ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਜਿ ਆਸਨਨਿ ਬਿਮਨ ਚਿੱਤ ਭਾਜਤ ਤਵਨ ॥ ਬਲਿ ਟਾਰਿ ਹਾਰਿ ਆਹਵ ਹਠੀ ਅਠਟ ਠਾਟ ਭੁੱਲਤ ਗਵਨ ॥੩੩॥੨੬੦॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ਭਟ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਬੀਚ ਜਾਸੁ ਅਨੇਕ ॥ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਪਤਿ ਗਉਰਿ ॥੩੪॥੨੬੧॥ ਇਕ ਹੋਮ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਅਰਿ ਕੀਨ ਜਾਸੁ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਜਾ ਸੁ ਅਉਰ ਬਖਾਨ ॥ ਜਿਹ ਸੋਂ ਨ ਪਉਰਖੁ ਆਨ ॥੩੫॥੨੬੨॥ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਸੁਭਟ ਕੋ ਸਿਰਮਉਰ ॥ ਬੇਰਕਤਤਾ ਇਕ ਆਨ ॥ ਜਿਹ ਸੋਂ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥੩੬॥੨੬੩॥ ਸਤਸੰਗ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਭਟ ਨੇਹ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ਬਲ ਜਉਨ ਕੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੩੭॥੨੬੪॥ ਇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ॥ ਜਿਹ ਜੋਤ ਜਗਮਗ ਜਗਤਿ ॥ ਭਟ ਦੱਤ ਮੱਤ ਮਹਾਨ ॥ ਸਭ ਠਉਰ ਮੈ ਪਰਧਾਨ ॥੩੮॥੨੬੫॥ ਇਕ ਕ੍ਰੁੱਧ ਅਉਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥ ਰਣ ਦੇਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਨਿਸਾਣ ਬਜਾਇ ॥੩੯॥੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ਚੜ੍ਹੇ

ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਮਚਯੋ ਸੋ ਸੋ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੪੦॥੨੬੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਉੱਠੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਨਿਸਾਣ ਹੁੱਕੇ ॥ ਕਿ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਧੁੱਕੇ ॥੪੧॥੨੬੮॥ ਕਿ ਬੰਬਾਲ ਨੇਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਤੇਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿ ਹਾ ਹਾਇ ਕੂਕੇ ॥੪੨॥੨੬੯॥ ਕਿ ਸਿੰਧੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਤੰਬੂਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਸੰਨਾਹ ਫੁੱਟੇ ॥੪੩॥੨੭੦॥ ਕਿ ਡਾਕੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਕਿ ਭ੍ਰਾਮੰਤ ਭਉਰੂ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਰਾਕਤ੍ਰ ਭਿੱਗੇ ॥੪੪॥੨੭੧॥ ਕਿ ਚਾਮੁੰਡ ਚਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਵੰਤ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿ ਸਾਨੱਧ ਬੱਧੰ ॥੪੫॥੨੭੨॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਕਿ ਬਿਸਾਰਿ ਬੋਧੰ ॥੪੬॥੨੭੩॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਮੱਛ ਪਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੪੭॥੨੭੪॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਾਰੰਗ ਰੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੇ ॥ ਭਲੇ ਸੈਣ ਗਾਹੇ ॥੪੮॥੨੭੫॥ ਕਿ ਭੈਰਉ ਭਭੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਜੋਗਿੰਨ ਜੁੱਟੀ ॥ ਕਿ ਲੈ ਪਤ੍ਰ ਟੁੱਟੀ ॥੪੯॥੨੭੬॥ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਮੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਭੈਰੋ ਭਕਾਰੈ ॥ ਕਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੈ ॥੫੦॥੨੭੭॥ ਕਿ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਪਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਕਿ ਦੈਤਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥੫੧॥੨੭੮॥ ਕਿ ਸੈਲਾਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਕਿ ਪਉਨਾਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਅਗਨਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੫੨॥੨੭੯॥ ਕਿ ਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਾਕਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਸੂਕ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੫੩॥੨੮੦॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਯੋਮਾਸਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੱਛਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਿੰਨ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥੫੪॥੨੮੧॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਨੈਣੰ ॥ ਕਿ ਮੈ ਮੱਤ ਬੈਣੰ ॥੫੫॥੨੮੨॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੈਂ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਭਿੱਗੈਂ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਗੱਜੇ ॥੫੬॥੨੮੩॥ ਕਿ ਆਵਰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵਰਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੫੭॥੨੮੪॥ ਕਿ ਪਾਵੰਗ ਪੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਖੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਹੁੰਕਾਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੰ ਅੱਧਿ ਲਾਹੈਂ ॥੫੮॥੨੮੫॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗੰਧਰਬ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬੱਜੇ

॥੫੯॥੨੮੬॥ ਕਿ ਪਾਪਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਅਰੋਗਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਭੋਗਾਸਤ੍ਰ ਸੁੱਟੇ ॥੬੦॥੨੮੭॥ ਬਿਬਾਦਾਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਟੁੱਟੇ ॥੬੧॥੨੮੮॥ ਕਿ ਕਾਮਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਬਿਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੬੨॥੨੮੯॥ ਚਰਿਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਾਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੬੩॥੨੯੦॥ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛੋਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਭਟ ਝਕਝੋਰੇ ॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਨਿਸਰਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ ॥੬੪॥੨੯੧॥ ਦੁਹੁਦਿਸਿ ਪੜਾ ਨਿਸਾਨੇ ਘਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਉਠੀ ਅਘਾਤਾ ॥ ਬਰਖਾ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੬੫॥੨੯੨॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਸਾਰੁ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਸੁਭਟ ਪਖਰੀਆ ਪਰਖਾ ॥ ਸਿਮਟੇ ਸੁਭਟ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਰ ਗਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੬੬॥੨੯੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਤਬ ਰੋਸਹਿ ਭਰਾ ॥ ਸਭ ਸੈਨਾ ਕਹ ਆਇਸੁ ਕਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸੁ ਫਉਜ ਬਨਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੬੭॥੨੯੪॥ ਸਿਰੀ ਪਾਖਰੀ ਟੋਪ ਸਵਾਰੇ ॥ ਚਿਲਤਹ ਰਾਗ ਸੰਜੋਵਾ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁ ਬੀਰਾ ॥ ਸੂਖਤ ਭਯੋ ਨਦਿਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥੬੮॥੨੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂ ਦਿਸਨ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ ਪਰਯੋ ਨਿਸਾਣੇ ਘਾਉ ॥ ਉਮਡ ਦੁਬਹਿਯਾ ਉਠਿ ਚਲੇ ਭਯੋ ਭਿਰਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥੬੯॥੨੯੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਸੁੰਧ ਸਾਵੰਤ ਭਾਵੰਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤਹਾਂ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਮਹਾਂ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਭਯੋ ਉਚ ਕੋਲਾਹਲੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੭੦॥੨੯੭॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਖੰਡੇ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਭਏ ਭੂਤਿ ਭੇਖੰ ॥ ਰਣੰ ਰਾਗ ਬੱਜੇ ਤ ਗੱਜੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਤੁਰੀ ਤੱਤ ਨੱਚੇ ਪਲੱਟੇ ਪਲਾਣੰ ॥੭੧॥੨੯੮॥ ਹਿਣੰਕੇ ਤ ਹੈਵਾਰ ਗੈਵਾਰ ਗਾਜੀ ॥ ਮਟੱਕੇ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੁੱਟੇ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਕੜਾ ਕੁੱਟ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੭੨॥੨੯੯॥ ਕਿਲੰਕੀ ਤ ਕਾਲੀ ਕਮੱਛਜਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚਾਵ ਚਉਸਠਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸ੍ਰੋਣਹਾਰੰ ਬਮੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੭੩॥੩੦੦॥ ਛੁਰੀ ਛਿਪ੍ਰ ਛੰਡੇਤਿ ਮੰਡੈਂ ਰਣਾਰੰ ॥

ਤਮੱਕੇ ਤਤਾਜੀ ਭਭੱਕੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸੰਦਲੀ ਬੋਜ ਬਾਜੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬੋਰ ਪਿੰਗੀ ਸੁਮੁੰਦੇ ਕੰਧਾਰੰ ॥੭੪॥੩੦੧॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਉਠੇ ਕੱਛ ਅੱਛੰ ॥ ਕੱਛੇ ਆਰਬੀ ਪੱਬ ਮਾਨੋ ਸਪੱਛੰ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਪਰੀ ਜਾਨੁ ਰੈਣੰ ॥੭੫॥੩੦੨॥ ਇਤੈ ਦੱਤ ਧਾਯੋ ਅਨਾਦੱਤ ਉੱਤੰ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਪਰੀ ਕੱਟ ਲੁੱਥੰ ॥ ਅਨਾਵਰਤ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਬਰਤ ਧਾਰੀ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਉਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਨੱਚੇ ਤਤਾਰੀ ॥੭੬॥੩੦੩॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਛਯੋ ਰਥ ਭਾਨੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬੇਦਿਸਾ ਭੂ ਨ ਦਿਖਜਾਸਮਾਨੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੇ ਤੀਰ ਕਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੭੭॥੩੦੪॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਦੱਤੰ ਅਨਾਦੱਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ਨ ਨੈਣੰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਣਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਅਨੇਕੰ ਪਰਾਨੋ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਹਨੇ ਪੌਨ ਮਾਨੋ ॥੭੮॥੩੦੫॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਕੈ ਲੋਭ ਬਾਜੀ ਮਟੱਕਯੋ ॥ ਭਜਯੋ ਬੀਰ ਬਾਚਯੋ ਅਰਯੋ ਸੁ ਝਟੱਕਯੋ ॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਖ ਬੀਰੰ ਅਨਾਲੋਭ ਧਾਯੋ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ਸਭੈ ਬਯੋਮ ਛਾਯੋ ॥੭੯॥੩੦੬॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਲੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੱਠ ਲੈ ਸੰਜਮੈ ਤਾਕਿ ਮਾਰੇ ॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਸੋਂ ਨੇਮ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਣਾਨਿ ਬਿਗਜਾਨ ਭੇਦਯੋ ॥੮੦॥੩੦੭॥ ਪਚਿਸ ਬਾਣ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਕੌ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਸੀਹ ਬਾਣ ਅਰਚਾਹਿ ਕੈ ਅੰਗਿ ਝਾਰੇ ॥ ਪਚਾਸੀ ਸਰੰ ਪੂਰ ਪੂਜਾਹਿ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਡੋ ਲਸਟਿਕਾ ਲੈ ਸਲੱਜਾਹਿ ਭੇਦਯੋ ॥੮੧॥੩੦੮॥ ਬਿਆਸੀ ਬਲੀ ਬਾਨਿ ਬਿੱਦਜਾਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਪਸਜਾਹਿ ਪੈ ਤਾਕਿ ਤੇਤੀਸ ਡਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਸੋਂ ਕੀਰਤਨੰ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਅਲੋਭਾਦਿ ਜੋਧਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੇਦਯੋ ॥੮੨॥੩੦੯॥ ਨ੍ਰਿਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬਾਨ ਅੱਸੀਨ ਛੇਦਯੋ ॥ ਭਲੇ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵਾਦਿ ਕੌ ਬੱਛ ਭੇਦਯੋ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕਰੁਣਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਝਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੌ ਕੁ ਸਿਛਜਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਮਾਰੇ ॥੮੩॥੩੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਨ ਆਨਿ ਪੁਜਯੋ ਤਬੈ ਗਯਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥ ਜ੍ਵਾਨ ਜਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ ਧਯਾਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮੪॥੩੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਉਛਲਯੋ ਦਾਨ ਜੋਧਾ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਸੋਂ ਲੋਭ ਕੋ ਬੱਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਰੰ ਸਪਤ ਸੌਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦੇਹ ਤਾਰਯੋ ॥੮੫॥੩੧੨॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਬੇਧਯੋ ਅਨੰਨਜਾਸ ਬੀਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤੀਰ ਭੇਦਯੋ ਅਨਾਬਰਤ ਧੀਰੰ ॥ ਭਯੋ ਭੇਦਿ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਤੰ ਸੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥

ਭਈ ਧੀਰ ਧਰਮੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨ ਤਾਰੇ ॥੮੬॥੩੧੩॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕੁਲਹਤ੍ਰਤਾ ਕੋ ਚਲਾਏ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਲੈ ਬੈਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਆਲਸ ਕੈ ਅੰਗ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭੈ ਨਰਕ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥੮੭॥੩੧੪॥ ਇਕੈ ਬਾਣ ਨਿਸੀਲ ਕੌ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਦੁਤੀ ਕੁਸੱਤਤਾ ਕੋ ਭਲੈ ਸੂਤ ਭੇਦਯੋ ॥ ਗੁਮਾਨਾਦਿ ਕੇ ਚਾਰ ਬਾਜੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਨਰਥਾਦਿ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਨਿਵਾਰੇ ॥੮੮॥੩੧੫॥ ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਲਸਾਦੀ ਪਰਾਨੇ ॥ ਭਜਜੇ ਲੋਭ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹਠੀ ਦੇਵ ਜਾਨੇ ॥ ਤਪਜੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਅਨੇਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਜੋਗ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਲੋਭੀ ਉਦਾਸੀ ॥੮੯॥੩੧੬॥ ਹਤਜੇ ਕਾਪਟੰ ਖਾਪਟੰ ਸੋ ਕਪਾਲੰ ॥ ਹਨਜੋ ਰੋਹ ਮੋਹੰ ਸਕਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਬਾਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਖਿਸਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖਾਦਿ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥੯੦॥੩੧੭॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਦ੍ਰੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋਂ ਹਨਜੇ ॥ ਦਰਿਦ੍ਰ ਸੰਕ ਮੋਹ ਕੋ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਛੂ ਗਨਜੇ ॥ ਅਸੋਚ ਅਉ ਕੁਮੰਤ੍ਰਤਾ ਅਨੇਕ ਬਾਨ ਸੋਂ ਹਤਜੇ ॥ ਕਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਛਤਜੇ ॥੯੧॥੩੧੮॥ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸਘਾਤ ਮਿਤ੍ਰਘਾਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰਜੇ ॥ ਉਚਾਟ ਮਾਰਣਾਦਿ ਬੱਸਿਕਰਣ ਕੋ ਸਰੰ ਹਨਜੇ ॥ ਬਿਖਾਦ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕੈ ਨ ਬ੍ਰਿਧ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਨਜੋ ॥੯੨॥੩੧੯॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਹਈ ਗਜੀ ਸੁ ਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਸੰਭ ਜੁੱਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁ ਕੈਸ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਾਕ ਜੌ ਰਟੈ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਈਐ ॥੯੩॥੩੨੦॥ ਕਲੰਕ ਬਿਭ੍ਰਮਾਦਿ ਅਉ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾਹਿ ਕੌ ਹਨਜੋ ॥ ਬਿਖਾਦ ਬਿਪਦਾਦਿ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚਿੱਤਿ ਮੈ ਗਨਜੋ ॥ ਸਮਿਤ੍ਰਦੋਖ ਰਾਜਦੋਖ ਈਰਖਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਉਚਾਟ ਅਉ ਬਿਖਾਦ ਕੋ ਦਯੋ ਰਣੰ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥੯੪॥੩੨੧॥ ਗਿਲਾਨਿ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਸੌ ਹਨਜੋ ॥ ਅਨਰਥ ਕੋ ਸਮਰਥ ਕੈ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਝਨਜੋ ॥ ਕੁਚਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਚਾਰ ਸੌ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਕੁਕਸਟ ਅਉ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਕੌ ਭਜਾਇ ਤਾਸ ਡਾਰਜੋ ॥੯੫॥੩੨੨॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਅਤੱਪ ਬੀਰ ਕਉ ਤਾਕਿ ਬਾਨ ਸੱਤਰਿ ਮਾਰੇ ਤਪ ॥ ਨਵੈ ਸਾਇਕ ਨਿਸੀਲ ਸਹਸ ਸਰ ਹਨੇ ਅਜਪ ਜਪ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਕੁਮਤਹਿ ਤੀਸ ਕੁਕਰਮਹ ਭੇਦਜੋ ॥ ਦਸ ਸਾਇਕ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਕਾਮ ਕਈ ਬਾਣਨਿ ਛੇਦਜੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਰੋਧ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਸਰ ਸੰਧਿ ਰਣਿ

॥ ਰਣ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਰਵਾਰ ਗਹਿ ਇਮ ਸੰਜਮ ਬੁੱਲਜੋ ਬਯਣ ॥੯੬॥੩੨੩॥ ਅਰੁਣ ਪੱਛਮਹਿ ਉਗੈ ਬਰੁਣੁ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਤੱਕੈ ॥ ਮੇਰੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡੇ ਸਰਬ ਸਾਇਰ ਜਲ ਸੁੱਕੈ ॥ ਕੋਲ ਦਾੜ੍ਹ ਕੜ ਮੁੜੈ ਸਿਮਟਿ ਫਨੀਅਰ ਫਣ ਫੱਟੈ ॥ ਉਲਟਿ ਜਾਨਵੀ ਬਹੈ ਸੱਤ ਹਰੀਚੰਦੈ ਹੱਟੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਉਲੱਟ ਪੁਲੱਟ ਹ੍ਵੈ ਧਸਕਿ ਧਉਲ ਧਰਣੀ ਫਟੈ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਭਟਿ ਤੱਦਪਿ ਨ ਲਟਿ ਸੰਜਮ ਹਟੈ ॥੯੭॥੩੨੪॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਮੈ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਤੇਰਾ ਸਦਕਾ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕੁਪਯੋ ਸੰਜਮੰ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਗਰਬਧਾਰੀ ਬਡੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਅਨਰਥੈ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਅਨਾਦੱਤ ਕੇ ਅੰਗ ਕੋ ਛੇਦ ਡਾਰਯੋ ॥੯੮॥੩੨੫॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਕਹਤ ਹੌਂ ॥ ਇਸੋ ਜੁੱਧੁ ਬੀਤਯੋ ਕਹਾ ਲੌ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਰਟੋਂ ਸਹੰਸ ਜਿਹਵਾ ਨ ਤਊ ਅੰਤ ਪਾਊਂ ॥ ਦਸੰ ਲੱਛ ਜੁਗਜੰ ਸੁ ਬਰਖੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ਕਥੈ ਕਉਨ ਅੰਤੰ ॥੯੯॥੩੨੬॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੰਗ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ॥ ਭਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਜੁੱਗਣੀ ਚਾਰੁ ਚਉਸੱਠ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਕਾਲਕਾ ਸੀ ਕਮੱਖਯਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਡਕੰ ਡਾਕਣੀ ਜੋਧ ਜਾਗੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੧੦੦॥੩੨੭॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਮਚਯੋ ਜੋਰ ਜੁਧੰ ਹਟਯੋ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ॥ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਪਤੀ ਛੱਤ੍ਰ ਦੋਊ ॥ ਖਪਯੋ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਅਲੋਕੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਟੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਏ ਨ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧੦੧॥੩੨੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟੇ ਝਟਪਟ ਭਈ ਅਭੰਗ ॥ ਲਟਭਟ ਹਟੇ ਨ ਰਨ ਘਟਯੋ ਅਟਪਟ ਮਿਟਯੋ ਨ ਜੰਗ ॥੧੦੨॥੩੨੯॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਲੱਛ ਜੁਗ ਐਤੁ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਲਰੇ ਦੋਊ ਭਈ ਕਿਸੂ ਨ ਹਾਨਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜਿਯ ਮੈ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਕ ਚਢੇ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੦੩॥੩੩੦॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿਬਰ ਸਭ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਏ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਜਾਰਾ ॥ ਇਨ ਕਾ ਬਿਰੁਧ ਨਿਵਰਤ ਨ ਭਯਾ ॥ ਇਨੋ ਛਡਾਵਤ ਸਭ ਜਗੁ ਗਯਾ ੧੦੪॥੩੩੧॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਇਨੈ ਜੁਝਾਵਤ ਸਭ ਕੋਈ ਜੂਝਾ ॥ ਇਨ ਕਾ ਅੰਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੂਝਾ ॥ ਏ ਹੈਂ ਆਦਿ ਹਠੀ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਂ ਭਯਾਰਾ ॥੧੦੫॥੩੩੨॥ ਬਚਨੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥ ਧਰਾ ਨਾਥ ਸਭਨਨ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਚਟਪਟ ਹ੍ਵੈ ਦਿਖਸਾ ॥ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਤਦਿਨ ਤੇ ਨਿਕਸਾ ॥੧੦੬॥੩੩੩॥

ਇਤਿ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਪ੍ਰਗਟਣੋ ਨਾਮ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਤੁਹਿ ਕਹੈ ਬਿਬੇਕਾ ॥ ਇਨ ਕਹ ਦ੍ਵੈ ਜਾਨਹੁ ਜਿਨ ਏਕਾ ॥ ਏ ਅਬਿਕਾਰ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਧਨੁਰਧਰ ਬਡੇ ਜੁਝਾਰੀ ॥੧੦੭॥੩੩੪॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਬ ਆਪ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਆਪ ਰੂਪ ਮੈ ਆਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਕਹ ਇਕਦਾ ਕਹਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਕਲ ਬਨਿ ਰਹਾ ॥੧੦੮॥੩੩੫॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਦਾਹਨ ਦਿਸ ਤੇ ਸਤਿ ਉਪਜਾਵਾ ॥ ਬਾਮ ਪਰਸ ਤੇ ਝੂਠ ਬਨਾਵਾ ॥ ਉਪਜਤ ਹੀ ਉਠਿ ਜੁਝੇ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਕਰਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਾਰਾ ॥੧੦੯॥੩੩੬॥ ਸਹੰਸ ਬਰਖ ਜੌ ਆਯੁ ਬਢਾਵੈ ॥ ਰਸਨਾ ਸਹਸ ਸਦਾ ਲੌ ਪਾਵੈ ॥ ਸਹੰਸ ਜੁਗਨ ਲੌ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ॥੧੧੦॥੩੩੭॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਅਉ ਰਿਖਿ ਘਨੇ ॥ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਬਕਦਾਲਭ ਭਨੇ ॥ ਸਹਸ ਮੁਖਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਖਾ ॥ ਤਊ ਨ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੧੧॥੩੩੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਧ ਸੁਭਟ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਮਹੰਤ ॥ ਕੋਟਿ ਕਲਪ ਕਲਪਾਤ ਭੇ ਲਹਜੋ ਨ ਤੇਰੋ ਅੰਤ ॥੧੧੨॥੩੩੯॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੌ ਕਹੌਂ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਉਚਰੋ ਪ੍ਰਬੋਧੰ ॥ ਸੁਨੋ ਚਿੱਤ ਦੈ ਕੈ ਨ ਕੀਜੈ ਬਿਰੋਧੰ ॥ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖੰ ਅਨਾਦੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਦੱਗੰ ਅਰੂਪੰ ॥੧੧੩॥੩੪੦॥ ਅਨਾਮੰ ਅਧਾਮੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਵੈ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਮਹੰਤੰ ਪ੍ਰਿਥੀਸੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਸੁ ਭੱਬਜੰ ਭਵਿਖਜੰ ਅਵੈਜੰ ਭਵਾਣੰ ॥੧੧੪॥੩੪੧॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ਜਟੀ ਜੰਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਜਲਾਸ੍ਰੀ ਜਵੀ ਜਾਮਨੀ ਜੋਗ ਕਾਰੀ ॥ ਜਤੀ ਜੋਗ ਜੁੱਧੀ ਜਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੀ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੀ ॥੧੧੫॥੩੪੨॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਸਭੈ ਝੂਠੁ ਮਾਨੋ ਜਿਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਹੈ ਭਰਮ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਸਭੈ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਨਾਮੰ ਨ ਕਾਮੰ ਕਬੈਹੈ ॥੧੧੬॥੩੪੩॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਕਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਜੁ ਪੈ ਸਿੱਧਿ ਹੋਈ ॥ ਦਰੰ ਦ੍ਵਾਰ ਭਿੱਛਜਾ ਭ੍ਰਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋਈ ॥ ਧਰੇ ਏਕ ਆਸਾ ਨਿਰਾਸੋ ਰਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਕਰਮੰ ਸਭੈ ਭਰਮ ਜਾਨੈ ॥੧੧੭॥੩੪੪॥ ਸੁਨਜੋ ਜੋਗਿ ਬੈਨੰ ਨਰੇਸੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮਜੋ ਭੀਤਿ ਚਿੱਤੰ ਕਪਜੋ ਜੇਮ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜੀ ਸਰਬ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ

ਚਿਤਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਉੱਚਰੇ ਬਾਚ ਬੰਧੀ ਬਿਧਾਨੰ ॥੧੧੮॥੩੪੫॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ਕਛੂ ਦੇਹ ਮੱਤੰ ॥ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬੱਤੰ ॥੧੧੯॥੩੪੬॥ ਦੋਊ ਜੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਹਠੀ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਸਦਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧਿ ਹਰਤਾ ॥੧੨੦॥੩੪੭॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਾਰੇ ॥ ਹਠੀਲੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਕਟੀਲੇ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਤ੍ਰੁ ਚੂਰੰ ॥੧੨੧॥੩੪੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਇਨ ਜੀਤ ਸਕੌਂ ਨਹਿ ਭਾਈ ॥ ਤਉ ਮੈ ਜਰੋਂ ਚਿਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਨ ਕਹ ਮੁਨਿ ਜੀਤ ਨ ਸਾਕਾ ॥ ਅਬ ਮੁਰ ਬਲ ਪੌਰਖ ਸਭ ਥਾਕਾ ॥੧੨੨॥੩੪੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਸਭ ਸੁਨਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਬਡ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਰਜਾਰੂ ॥ ਮੈ ਜੀਤਯੋ ਇਹ ਸਭ ਸੰਸਾਰੂ ॥੧੨੩॥੩੫੦॥ ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥ ਏ ਦ੍ਵੈ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਇਨ ਜੀਤੇ ਜੀਤੋ ਸੰਸਾਰਾ ॥੧੨੪॥੩੫੧॥ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਏਈ ਜਿਨਿ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਥਾ ਸਮਝਾਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਦੇਖ ਬਨਾਵੌਂ ਚਿਖਾ ॥ ਪੈਠੌਂ ਬੀਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਿਖਾ ॥੧੨੫॥੩੫੨॥ ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਸਨਾਨਹਿ ਕਰਾ ॥ ਸਭ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਲੋਨਾ ਧਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਚਟਪਟ ਕਰਿ ਚਰਨਨ ਭੀ ਗਹਾ ॥੧੨੬॥੩੫੩॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੈ ਬਿਧਿਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਮੱਧਿ ਕਟਾਸ ਕਰਾ ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਜ੍ਵਾਲ ਜਰਾਈ ॥ ਜਰਤਿ ਨ ਭਈ ਜ੍ਵਾਲ ਸੀਅਰਾਈ ॥੧੨੭॥੩੫੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਾਰਸ ਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਆਪ ਅਗਨਿ ਜਰਾਇ ॥ ਸੋ ਭਈ ਸੀਤਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਅਤਿ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ॥੧੨੮॥੩੫੫॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਜ੍ਵਲਤ ਰੂਪ ਅਪਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਅਸ ਆਪਨ ਦਾਹ ॥ ਪੁਰ ਲਖਤ ਸਾਹਨ ਸਾਹ ॥੧੨੯॥੩੫੬॥ ਤਬ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕਾਸਟ ਘ੍ਰਿਤ ਅਸੇਖ ॥ ਤਬ ਜਰਯੋ ਤਾ ਮਹਿ ਰਾਇ ॥ ਭਏ ਭਸਮ ਅਦਭੁਤ ਕਾਇ ॥੧੩੦॥੩੫੭॥ ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸੱਲ ਜਰਾ ਜੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਭਈ ਭੂਤ ਭਸਮੀ ਦੇਹ ॥ ਧਨ ਧਾਮ ਛਾਡਯੋ ਨੇਹ ॥੧੩੧॥੩੫੮॥

ਇਤਿ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸਮਾਪਤੰ॥

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ॥ ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮੱਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ॥ ਗਜਾਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗਾਓ ॥੧॥ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦਇਆ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ॥ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹ੍ਵੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥੨॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਮੋ ਲਜਾਵੈ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਾਵੈ॥੩॥੧॥ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ॥ ਸਿੰਙੀ ਸਾਚੁ ਅਕਪਟ ਕੰਠੁਲਾ ਧਜਾਨ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜਾਓ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਤਾਂਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ॥ ਬਾਜੈ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਜਾਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੈ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨੰ॥੨॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪੁ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੇ॥ ਸਦਾ ਰਹੈ

ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਜਾਪੇ॥੩॥੨॥ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗਿ ਲਾਗੋ॥ ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਗੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਔਰਨ ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ॥ ਸਿੰਚਤ ਕਹਾ ਪਰੇ ਬਿਖਜਨ ਕਹ ਕਬਹੁ ਬਿਖੈ ਰਸ ਤਜਾਗੋ॥੧॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ॥ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ॥੨॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ॥ ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੋ॥੩॥ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ॥ ਨੀਲਕੰਠ ਨਰਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ॥ ਮਾਧਵ ਮਹਾਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ॥੧॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ॥ ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨਕਾਰੀ॥੨॥ ਧਨੁਰਪਾਨਿ ਧ੍ਰਿਤਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ॥ ਹੌ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩॥੪॥ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਬਿਨੁ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜਾਨੋ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਆਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕੁ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ॥੧॥ ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਕਿਮਿ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ॥੨॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ੍ਹ ਆਪਿ ਡੁਬਯੋ ਭਵ ਸਾਗਰਿ॥ ਛੁਟਿਹੋ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥੩॥੫॥ਖਿਆਲ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂ ਹਾਲ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣਾ॥ ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਜਾਲਾ ਬਿੰਗੁ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਿਣਾ॥ ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭੱਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ॥੧॥੬॥ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਆਦਿ

ਅੰਤਿ ਅਨੰਤਿ ਮੂਰਤਿ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨਹਾਰ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ॥ ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ॥੧॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ॥ ਕਉਨ ਕਾਜਿ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ਜਗਿ ਆਨਿ ਦੇਵਕਿ ਨੰਦ॥੨॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ॥ ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤਉਨ ਕੋ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ॥੩॥੭॥ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਸੋ ਕਿਮਿ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ਕਯੋਂਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਾਰਦ ਬਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਧਯਾਵਤ ਧਯਾਨ ਲਗਾਏ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰਿ ਹਠ ਛਾਡਯੋ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ॥੨॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹਿ ਨੇਤਿ ਕਹਾਏ॥ ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰਿ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥੩॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਬੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ॥੪॥੮॥ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਇਕ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ॥ ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ॥ ਪਾਨ ਥਕੇ ਪਾਹਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰਿ ਸਿੱਧਿ ਨ ਆਈ॥੧॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈਹੈ॥ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਸਿੱਧਿ ਹੈ ਰੇ ਜੜ੍ਹ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰੁ ਦੈਹੈ॥੨॥ ਜੌ ਜਿਯ ਹੋਤ ਤੌ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੁ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨਹ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ॥੩॥੯॥ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈਹੈ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾ ਪਲੈ ਹੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕਹੈ ਜਾ ਕਰ ਨਾਮੁ ਰਟੈ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ॥੧॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾ ਕਰ ਨੇਤਿ ਕਹੈ ਹੈ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਯਾਵਤ ਧਯਾਨ ਨ ਐਹੈ॥੨॥ ਜਾ ਕਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ॥ ਛੁਟਹੋ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈ ॥੩॥੧੦॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕਾ ਛੱਕਾ ਛੰਦ ਪਹਿਲਾ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਅਨੰਤੀ ਸਿਵੱਯਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮੱਯਾ ॥ ਨਮੋ ਕੇਹਰੀ ਬਾਹਨੀ ਸਤ੍ਰੁਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਰਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧਿਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁਧਿ ਦੈਨੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕੇ ਕਾਲ ਕਉ ਕਾਲ ਛੈਨੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਅਜਾਲ ਹੈ ਹੇਰ ਤੇਰੋ ॥ ਨਮੋ ਤੀਨ ਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀਨੋ ਅਹੇਰੋ ॥ ਨਮੋ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਤੁਮੈ ਬੇਦ ਗਾਵੈ ॥ ਸੁਰਾਸੁਰ ਰਿਖੀਸ੍ਵਰ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਜੋਗਤਣ ਤੁਹੀ ਖੜਗ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਜੈ ਕਰੰਤੀ ਅਸੁਰ ਗਹਿ ਪਛਾਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗਣੀ ਖੱਪਰ ਭਰਣੀ ਅਦੋਖੰ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੌ ਪਕੜਿ ਸੋਖੰ ॥ ਤੁਹੀ ਜਲ ਥਲੇ ਪਰਬਤੇ ਗਿਰਿ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਘਟਨ ਮੋ ਨਿਰਾਲਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੁਸਟ ਦਾਹਿਨ ਤੁਹੀ ਸਰਬ ਪਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਹਿਪਾ ਤੁਹੀ ਆਪ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਵਿਸ੍ਵ ਭਰਣੀ ਤੁਹੀ ਜਗ ਪ੍ਰਕਾਸੀ

॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਬਰਣੀ ਤੁਹੀ ਭੂ ਅਕਾਸੀ ॥ ਨਮੋ ਜਾਲਪਾ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਨਵਖੰਡ ਮੇਂ ਤੁਮ ਪ੍ਰਧਾਨੀ॥ ਅਟਲ ਛਤ੍ਰ ਧਰਣੀ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਦੇਵੰ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨਿ ਜਨਾਂ ਤੋਹਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਰੇਵੰ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਜੈ ॥ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਯਹੀ ਦਾਸ ਮਾਂਗੈ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕੀਜੈ॥ ਸ੍ਵਯੰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭਗਤ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੀਜੈ॥ ਤੁਹੀ ਜਾਗਤੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਰੂਪੰ॥ ਤੁਹੀ ਜਗ ਸਕਲ ਮਹਿ ਰਮੰਤੀ ਅਨੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ ਹਉਂ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਪਕੜਿ ਬਾਂਹ ਭਉਜਲ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਪਾਰਾ ॥ ਫਤਹਿ ਡੰਕ ਬਾਜੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਯੌਂ ਕਰੀਜੈ॥ ਯਹੀ ਬਾਰਤਾ ਦਾਸ ਕੀ ਨਿਤ ਸੁਣੀਜੈ ॥ ਕਰਹੁ ਹੁਕਮ ਅਪਨਾ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਘਾਊਂ ॥ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦ ਕਾ ਸਕਲ ਝਗਰਾ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਅਗਮ ਸੂਰ ਬੀਰੇ ਉਠਹਿ ਸਿੰਘ ਜੋਧਾ॥ ਪਕੜ ਤੁਰਕ ਗਨ ਕਉ ਕਰੈਂ ਵੈ ਨਿਰੋਧਾ ॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਮੋ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਗਾਜੈ ॥ ਜਗੈ ਧਰਮ ਹਿੰਦੁਕ ਤੁਰਕ ਦੁੰਦ ਭਾਜੈ ॥ ਜਪਉ ਜਾਪ ਏਕੈ ਹਰੇ ਹਰਿ ਅਕਾਲੰ ॥ ਹ੍ਵੈ ਤਬ ਦੁਨੀਆਂ ਸਭ ਛਿਨਿਕ ਮੈ ਨਿਹਾਲੰ ॥ ਸੁਣ੍ਹ ਤੁਮ ਭਵਾਨੀ ਹਮਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕਰਹੁ ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ ਅਪਰੰ ਅਪਾਰੇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਮਾਰੇ ਠਾਢ ਹਉਂ ਇਕ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਸਟ ਖਪਾਵਹੁ ਤੋਹਿ॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਦੂਜਾ॥੨॥ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਨਾਸਨਿ ਭਵਾਨੀ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਅਰ ਮੁੰਡ ਸੰਘਾਰਕਾਰੀ॥ ਨਮੋ ਰਕਤਬੀਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਹਾਰੀ॥ ਨਮੋ ਵੇਦ ਵਿੱਦਜਾ ਨਮੋ ਜੱਗਜ ਰੂਪਾ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਪੂਰਨੀ ਭੂਪ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਜੈ ਅਨੰਤੀ ਭਦ੍ਰ ਕਾਲੀ ਅਬਾਹੰ ॥ ਨਮੋ ਭਗਵਤੀ ਤੇਜਵੰਤੀ ਅਢਾਹੰ ॥ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਰੂਪਣ ਅਗੰਮਣ ਅਡੋਲਾ ॥ ਨਮੋ ਖੜਗ ਧਾਰਣ ਅਛੇਦਣ ਅਤੋਲਾ ॥ ਨਮੋ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਿਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ॥ ਸਭੈ ਥਕਿ ਰਹੇ ਮਰਮ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜਲ ਅਗਨਿ ਪਵਨ ਤੂੰ ਹੂਰ ਨੂਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਉਡਗਨ ਤੁਹੀ ਚੰਦ ਸੂਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਖੇਚਰਾ ਭੂਚਰਾ ਜੋਧ ਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰੱਛਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰੂਪਨਿ ਗਹੀਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਜਨਨੀ ਅਨੰਤੀ ਅਕਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਨ ਦੈਨੀ ਸਭਨ ਕੋ ਸਮਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਭੂਮੰ ਸਰੂਪੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਇੰਦ੍ਰਾ ਅਨੂਪੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡਿਕਾ ਮੰਗਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਹੀ ਤੁਮ ਬਿਨਾ ਕੋਇ ਰੱਛਕ ਹਮਾਰਾ॥ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਕੁਆਰਿ ਦੇਵੀ ਅਪਾਰਾ॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਕੀ ਕ੍ਰਿਸਨ

ਮਾਤਾ ਕਹਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਜਗ ਸਹਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਥੰਭ ਸਿਉ ਨਿਕਸਿ ਨਰਸਿੰਘ ਹੋਈ ॥ ਉਦਰ ਹਰਨਾਖਸ ਕਾ ਨਖਹੁ ਕਰਿ ਪਰੋਈ ॥ ਤੁਹੀ ਕੱਛ ਹੁਇ ਦੈਤ ਮਧੁ ਕੀਟ ਜਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬੈਰਾਹ ਹਿਰਨਾਛਜ ਮਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬਾਵਨ ਮਹਾਂ ਛਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਕੜਿ ਰਾਜੇ ਬਲ ਕੋ ਪਤਾਲੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਪਰਸਰਾਮ ਜਗ ਮਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਸਕਲ ਛਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ਕਰੈ ਛੈ ਬਿਨਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਫਿਰ ਭਈ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਕੜਿ ਲੰਕ ਸਉ ਦੈਤ ਰਾਵਨ ਪਛਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਨਿ ਸਦਾ ਸੁਭ ਕਰੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਰ ਬਲਬੀਰ ਦੁਸਟਣ ਦਹੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਧਿਕਾ ਰੁਕਮਣੀ ਤੂੰ ਕੁਸੱਲਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਜਨੀ ਰੇਣੁਕਾ ਤੂੰ ਅਹੱਲਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭਰਣ ਪੋਖਣ ਸਭਨ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥ ਕਰਹੁ ਮੋਹਿ ਮੁਕਤਾ ਕਟਹੁ ਭਰਮ ਜਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਦੁਖ ਹਰੰਤੀ ਅਨੰਦਤ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਪਨ ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ ਕੀਜੈ ਅਨੂਪਾ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਆਪਨਾ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ਮੋਹਿ॥ ਇਹੈ ਬੇਨਤੀ ਦਾਸ ਕੀ ਸੁਣ੍ਹ ਭਵਾਨੀ ਤੋਹਿ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਤੀਜਾ ॥੩॥ਤੁਹੀ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛਣ ਤੁਹੀ ਕਾਮਧੈਨਾ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਸਿੱਧਨਿ ਤੁਹੀ ਨੂਰ ਨੈਨਾ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਬੈਕੁੰਠ ਧਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਪਾਪ ਖੰਡਨ ਉਦਰ ਜਗਤ ਭਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਬੇਦ ਪਾਠਨਿ ਸਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਧਰਮਣੀ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਗੌਰਜਾ ਪਾਰਬਤੀ ਜੋਗ ਧਰਣੰ ॥ ਤੁਹੀ ਲੱਛਮੀ ਅਲਖ ਰੂਪੀ ਅਵਰਣੰ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਉ ਉਪਾਵੈ ਛਕਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਹੁੜਿ ਆਪੇ ਛਿਨਿਕ ਮਉ ਖਪਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਭਗਤ ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਸਕਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਭਈ ਜੋਗ ਧਜਾਣੀ ॥ ਅਗਮ ਖੇਲ ਤੁਮਰਾ ਕਹਾ ਕੋ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤੁਹੀ ਭੇਦ ਅਪਨਾ ਅਪੁਨ ਆਪ ਜਾਨੈ ॥ ਸਗਲ ਢੂੰਢਿ ਥਾਕੇ ਲਖਯੋ ਕਿਛ ਨ ਭੇਦਾ ॥ ਤੁਹੀ ਈਸੁਰੀ ਦੁਖ ਬਿਨਾਸਨ ਅਛੇਦਾ ॥ ਕਰਹੁ ਮਿਹਰ ਅਪੁਨੀ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵਉਂ ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਸੀਸ ਅਪਨਾ ਘਸਾਵਉਂ ॥ ਯਹੀ ਦਾਨ ਮਾਂਗਉਂ ਕਰਹੁ ਜੈ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਦੈਤਾ ਖਪੈ ਛਿਨ ਮਝਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸੂਰਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣੀ ਹਰਿ ਸਰੀਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਦੁਰਗਾ ਜਗਤ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਛੋਡ ਕਰਿ ਓਟ ਪਕੜੀ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਮੱਛ ਹੁਇ ਸਿੰਧੁ ਭੀਤਰਿ ਖਿਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੋਇ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਮਨ ਮੱਲ ਚੰਡੂਰ

ਗਹਿ ਕਰਿ ਉਡਾਯੋ ॥ ਜਗਨ ਨਾਥ ਹੁਇ ਦੈਤ ਗਜਾਸੁਰ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਭਈ ਖੜਗ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਕਿਲਕਾਸੁਰੇ ਕਉ ਸੰਘਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜੁਗਣ ਬੀਚ ਅਵਤਾਰ ਧਰਣੀ ॥ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਸਕਲ ਖੇਲ ਤੁਮਹੀ ਰਚਾਯੋ ॥ ਤੁਮਨ ਖੇਲ ਕਾ ਭੇਦ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ਅਕਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਊਪਰਿ ਦਯਾਲੰ॥ ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਲ ਕੀਨੋ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਨ ਤੇਜ ਸੋਂ ਕੋਟਿ ਰਵਿ ਸਸਿ ਉਜਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਜ ਵਜੀਰਣ ਪ੍ਰਭੁ ਦਰ ਸੁਹੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਸਿ ਦਿਨਾ ਜਾਪ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੰਤੀ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਸਾਹ ਸਾਹਨ ਅਪਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਸਕਤਿ ਹੈ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਸੁਣਹੁ ਦਾਸ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਦਇਆ ਧਾਰਿ ਮੁਹਿ ਲਾਜ ਰਾਖਹੁ ਨਿਦਾਨੀ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹਿਲੇ ਦੇਵ ਬਚਾਏ ਤੋਹਿ ॥ ਸਿੰਘ ਤੁਮਾਰੋ ਰਣਿ ਗਜੈ ਹਾਂਕ ਨ ਝਾਲਸ ਕੋਇ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਚੌਥਾ ॥੪॥ ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾਮੁਖੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਨੀ ॥ ਪਰਬਤ ਫੋੜਿ ਲਾਟਾਂ ਅਗਨਿ ਜਗ ਮਗਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਣ ਭਰਣੀ ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਮਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਸਰਬ ਠੌਰਨ ਰਹੀ ਆਪ ਛਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਉਤਭੁਜਾ ਸੇਤਜਾ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨੀ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਡਜਾ ਜੇਰਜਾ ਚਤੁਰ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੰਖ ਪਦਮਣ ਗਦਾ ਚਕ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੋਪ ਬੰਦੂਕ ਗੋਲਾ ਚਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕੋਟਿ ਗੜ੍ਹ ਕਉ ਧਮਕ ਸਿਉ ਉਡੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਡ ਅਜੀਤਣ ਸਕਲ ਦੋਖ ਹਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਅਡੋਲਣ ਅਗਮ ਖੇਲ ਕਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟਣ ਚਤਰਭੁਜ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਸਰਬ ਦੁਸਟਾ ਕੀਏ ਮਾਰਿ ਫਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਗੁਪਤ ਪਰਗਟ ਸਭਨ ਮੋ ਖਿਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਜਗਤਮੰਡਨਿ ਦਇਆਵੰਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਜਨ ਲਏ ਤੈ ਉਬਾਰੀ ॥ ਲਖੈ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ਅਜਬ ਖੇਲ ਤੇਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਧਰਣਿ ਧਰਿ ਕੈ ਕਰਹਿ ਫਿਰ ਨਿਬੇਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਜੁਲ ਹੋਇ ਗਗਨ ਚੜ੍ਹਿ ਝਿਲਮਿਲਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਚਰਨ ਪਰ ਸੁਰਤਿ ਹਮਰੀ ਲਗਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਕਰਤਾਰਣੀ ਸਿਵ ਸਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਘਟ ਘਟੇ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਅਨੂਪਾ॥ ਤੁਹੀ ਹੈ ਸਭਨ ਬੀਚ ਸਭ ਸੋਂ ਨਿਰਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਖਾਸ ਭਗਤਣਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਜਪੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਚਰਣ ਪਰ ਅਪੁਨ ਸਿਰ ਧਰੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿਉ ਅਗਮ ਰੂਪ ਹੋਈ ॥ ਸਭੈ ਪਚਿ ਮੁਏ ਪਾਰ ਪਾਵਤ ਨ ਕੋਈ ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਰ

ਬਲਵੰਤਣੀ ਗੁਣ ਗਹੀਰੇ ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰਿ ਘੁਰਿ ਹੈਂ ਅਨਾਹਦ ਨਫੀਰੇ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਸਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਰਾਣੀ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਬਿੱਦਜਾ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਣੀ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਥ ਕਾਦਰ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਤੂ ਖੜੀ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕੇ ਸਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀ ਜੋਤਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਮਾਨੀ॥ ਧਰਨਿ ਪਵਨ ਆਕਾਸ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਲਖ ਦੇਵੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਨਹੀ ਭਾਖ ਸਾਕਉ ਮਹਿਮਾ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਲਖਜੋ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਤੁਮਨ ਅੰਤੁ ਪਾਰੀ ॥ ਯਹੀ ਦਾਸ ਤੁਮਰਾ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵੈ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਠਾਢਾ ਸਦਾ ਧੁਨਿ ਲਗਾਵੈ ॥ਦੋਹਰਾ॥ਮੁਖ ਪਸਾਰੇ ਕਾਲਿਕਾ ਦੈਤ ਚਬਾਵੈ ਦਾਂਤ ॥ ਪੰਥ ਚਲਾਵੈ ਜਗਤ ਮੈ ਜੁੱਧ ਕਰਹਿ ਤਬ ਸਾਂਤਿ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਪੰਜਵਾਂ ॥੫॥ ਨਮੋ ਦੇਵਿ ਸਾਕੁੰਭਰੀ ਹਿੰਗੁਲਾਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰਹਿ ਸਿੱਧ ਕਾਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਜ੍ਵਾਲਾ ਕਮੱਛਿਆ ਪਰਧਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਜਸ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕਰਿ ਹੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਠਾਕੁਰ ਜਪੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਛਸਨ ਕਉ ਪਕੜ ਕਰਿ ਦਹੰਤੀ ॥ ਹਮਨ ਬੈਰੀਅਨ ਕਉ ਪਕੜਿ ਘਾਤ ਕੀਜੈ ॥ ਤਬੈ ਦਾਸ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਮਨ ਪਤੀਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਛੀਨ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਫਾਨੀ ॥ ਸਕਲ ਹਿੰਦੁ ਸਿਉ ਤੁਰਕ ਦੁਸਟਾ ਬਿਦਾਰਹੁ ॥ ਧਰਮ ਕੀ ਧੁਜਾ ਕਉ ਜਗਤ ਮੈ ਝੁਲਾਰਹੁ ॥ ਦੁਹੂੰ ਪੰਥ ਮੈਂ ਕਪਟ ਵਿੱਦਜਾ ਚਲਾਨੀ॥ ਬਹੁੜਿ ਤੀਸਰਾ ਪੰਥ ਕੀਜੈ ਪਰਧਾਨੀ ॥ ਜੋ ਉਪਜੈ ਮਰੈ ਤਾਹਿ ਸਿਮਰਨ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਟਲ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਕਾ ਨਾਮ ਲੀਜੈ ॥ ਮੜੀ ਗੋਰ ਦੇਵਲ ਮਸੀਤਾਂ ਗਿਰਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਏਕ ਅਕਾਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਾਯੰ ॥ ਮਿਟਹਿ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਠਾਰਹਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਮਿਟੈ ਬਾਂਗ ਸਲਵਾਤ ਸੁੰਨਤਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਕ ਬਰਨ ਹੁਇ ਕਰਿ ਭੁਲਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਨੇਮ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਕਠਿਨ ਦੁੰਦ ਵਰਤੈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਗੁਬਾਰਾ ॥ ਦਯਾ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ਉਬਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੇ ਸਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਮਾਤਾ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਆਸ ਗੋਰਖ ਅਗਸਤੰ ਕਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਖਿ ਮੁਨੀਸਰ ਤੁਹੀ ਗੌਂਸ ਪੀਰੇ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਕਉ ਸਦਾ ਤੂ ਧਿਆਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਦ੍ਵਾਰਿ ਠਾਢੀ ਵਜੀਰਨਿ ਕਹਾਵੈ ॥ ਨਹੀ ਤੁਮ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਦੂਸਰ ਹਜੂਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖਣੀ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਗਤ ਪੂਰੇ ॥ ਅਪੁਨ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ਬਚਾਈ ॥ ਅਸੁਰ ਪਾਪੀਅਨ

ਮਾਰਿ ਦੇਵਹੁ ਉਡਾਈ ॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕਉ ਸੁਖ ਬਸਾਵਹੁ ਅਨੰਦਾ ॥ ਤੁਹੀ ਦਰਦ ਮੇਟਨਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੁਕੰਦਾ॥ ਯਹੀ ਦੇਹ ਆਗਿਆ ਤੁਰਕਨ ਗਹਿ ਖਪਾਊਂ ॥ ਗਊ ਘਾਤ ਕਾ ਦੋਖ ਜਗ ਸਿਉਂ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਛਤ੍ਰ ਤਖਤ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁੰ ਮਾਰ ਦੂਰੇ ॥ ਘੁਰਹਿ ਤਬ ਜਗਤ ਮਹਿ ਫਤਹ ਧਰਮ ਤੂਰੇ ॥ ਤੁਮਨ ਦਰਿ ਖੜਾ ਦਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਮੇਟ ਕੀਜੈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਉਜਾਰਾ ॥ ਤਬਹਿ ਗੀਤ ਮੰਗਲ ਫਤਹਿ ਕੇ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤੁਮਨ ਕਉ ਸਿਮਰਿ ਦੂਖ ਸਗਲੇ ਮਿਟਾਊਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ਦਾਸ ਪਰ ਕੁੰਟ ਨਿਵਾਊਂ ਚਾਰ॥ ਨਾਮੁ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧੁ ਭਵ ਪਾਰ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਛੀਵਾਂ ॥੬॥ ਨਮੋ ਕਸਟ ਹਰਣੀ ਦੁਰਗਾ ਸਕਤਿ ਮਾਏ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਦਾਨੋ ਪਕੜਿ ਤੈ ਖਪਾਏ ॥ ਤੁਮਨ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਪੁਰਿ ਮਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਨੂਰ ਤੁਮਰਾ ਅਗਮ ਰੂਪ ਛਾਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਧੌਲ ਗਿਰਿ ਕੋਟ ਕਾਂਗੜ ਬਸੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਛਲ ਅਨਾਥ ਦੇਵਨ ਅਨੰਤੀ॥ ਰਟੌਂ ਨਿਸਿ ਦਿਨਾ ਜਾਪੁ ਤੁਮਰਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਚਰਨ ਮੌਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਰੀ ਲਗਾਨੀ ॥ ਕਰਹੁ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ਜਗਤ ਕੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਹਮਨ ਦੁਸਟ ਦੋਖੀ ਸਭਨ ਹੋਹਿੰ ਛਾਰੇ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਚਰਣ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਊਂ ॥ ਤੁਮਨ ਮਿਹਰ ਸਿਉਂ ਦੁਸਟ ਸਗਲੇ ਖਪਾਊਂ ॥ ਯਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮਿਟੈ ਕਸਟ ਗਊਅਨ ਛੁਟੈ ਖੇਦ ਭਾਰੀ ॥ ਫਤਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਜਗਤ ਸਿਉਂ ਬੁਲਾਊਂ ॥ ਸਭਨ ਕਉ ਸਬਦ ਵਾਹਿ ਵਾਹਿ ਦ੍ਰਿੜਾਊਂ ॥ ਕਰਹੁ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੀਸਰ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਜਗਹਿ ਸਿੰਘ ਜੋਧੇ ਧਰਹਿ ਨੀਲ ਭੇਸਾ ॥ ਸਕਲ ਰਾਛਸਨ ਕਉ ਪਕੜ ਵੈ ਖਪਾਵੈ ॥ ਸਭੈ ਜਗਤ ਸਿਉ ਧੁਨਿ ਫਤਹਿ ਕੀ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਸਾਰਦਾ ਬੇਦ ਗਾਯਣ ਸੁਰਸਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਨਿਰੰਜਨ ਪਰਸਤੀ ॥ ਯਹੀ ਬੇਨਤੀ ਖਾਸ ਹਮਰੀ ਸੁਣੀਜੈ ॥ ਅਸੁਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਰੱਛ ਗਊਅਨ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਸਿੱਧਿ ਨਵਨਿਧਿ ਕਉ ਭਰਣਹਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਨਦਾਯਣਿ ਸਕਲ ਜਗ ਭਿਖਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਖਿ ਬਸਿਸਟੇ ਤੁਹੀ ਹੈ ਦੁਬਾਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜਮਦਗਨਿ ਸੰਤ ਗੋਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਕੇ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੇਵਕਨ ਪਰ ਸਦਾ ਮਿਹਰ ਧਰਣੀ ॥ ਕਹਾਂ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਤੁਮਨ ਗਤਿ ਅਪਾਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜਾਲਪਾ ਅਲਖ ਰੂਪਣਿ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਪਰ ਭਈ ਤੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ॥ ਯਹੀ ਦੇਹਿ ਬਰ ਮੋਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਧਿਆਊਂ ॥ ਅਸੁਰ ਜੀਤ ਕਰਿ

ਧਰਮ ਨਉਬਤ ਬਜਾਊਂ ॥ ਮਿਟਹਿ ਸਭ ਜਗ ਸਿਉਂ ਤੁਰਕਨ ਦੁੰਦ ਸੋਰਾ॥ ਬਚਹਿ ਸੰਤ ਸੇਵਕ ਖਪਹਿ ਦੁਸਟ ਚੋਰਾ ॥ ਸਭੈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਜਾ ਸੁਖੀ ਹੋਇ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਮਿਟੈ ਦੂਖ ਸੰਤਾਪ ਆਨੰਦ ਗਾਜੈ ॥ ਨ ਛਾਡਉਂ ਕਹੂੰ ਦੁਸਟ ਅਸੁਰਨ ਨਿਸਾਨੀ ॥ ਚਲੈ ਸਭ ਜਗਤ ਮਹਿ ਧਰਮ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ॥ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਅਨ ਕਉ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਨਾਸਾ ॥ ਅਪੁਨ ਦਾਸ ਕਾ ਦੇਖੀਅਹੁ ਤਬ ਤਮਾਸਾ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਖੜਗ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖੀਐ ਹਰਿ ਦੁਰਗੇ ਅਬਿਨਾਸ ॥ ਪਕੜਿ ਤੇਗ ਦੁਸਟਨ ਹਤੂੰ ਕਰਹੁ ਧਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧॥ ਹਰਿ ਭਗਤ ਭਗੌਤੀ ਤਿਸੈ ਕੀ ਜੋ ਰਣਿ ਧੀਰ ਧਰੇਇ ॥ ਤਿਹਿ ਅੰਗ ਸੰਗ ਤੁਮ ਲਾਗ ਰਹੁ ਜੋ ਪਾਛੈ ਪਗ ਨ ਧਰੇਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖਟ ਛੰਦ ਭਗਵਤੀ ਮਹਾਂ ਪੁਨੀਤੇ ॥ ਤਿਸ ਪਠਵਤ ਉਪਜਤ ਪਰਤੀਤੇ ॥ ਇਉਂ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਦੁਰਗੇ ਗੁਨ ਗਾਯੰ ॥ ਤਿਹ ਸਹਿਜੇ ਅਟਲ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੰ ॥ ਯਹ ਖਸਟਕ ਛੰਦ ਸੰਪੂਰਨ ਭਯੋ ॥ ਤਿਸ ਉਚਰਤ ਸਗਲਾ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ ॥ ਹਰਿ ਅਲਖ ਈਸੁਰੀ ਭਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ॥ ਤਿਨ ਦਾਸ ਆਪਨਾ ਕੀਓ ਨਿਹਾਲੰ॥ ਦੁਖ ਰੋਗ ਸੋਗ ਭੈ ਮਿਟੇ ਕਲੇਸਾ ॥ ਬਹੁ ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਅਨਦ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਇਤ ਬਿਧਿ ਦੁਰਗੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ॥ ਤਿਹਿ ਅਪਨ ਦਾਸ ਕਉ ਲੀਆ ਉਬਾਰੀ ॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿਰਚਿਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਖਸਟਕੰ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਸਵੈਯਾ ॥ਜਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕੁ ਨ ਆਨੈ ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲਿ ਨ ਮਾਨੈ ॥ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨੈ ॥ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥੧॥ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਜੈ ਹੈ

॥ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਦ ਆਪਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਵ ਅਭੈ ਹੈ ॥ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ ਜਰਾਰਦਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ ॥੨॥ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਭ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਸਭਹੀ ਘਟ ਕੈ ਪਟ ਤੱਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁ ਭਾਵ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਬਾਸੀ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੩॥ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨਿ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਭੈ ਘਟ ਛਾਯੋ ॥ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਥਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥ਰੇ ਮਨ ਮੂੜਿ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤੈ ਕਿਹ ਕਾਜਿ ਕਹੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥ ਅਚੁੱਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੇ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੇ ॥ਸਿੱਧ ਸ੍ਵਯੰਭੁ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਭੈ ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈਂ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਛਾਨੇ ॥੫॥ ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੌ ਪੋਖਨਹਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਔਰ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥੬॥ ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇਅ ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਭਹੂੰ ਸਭ ਠੌਰਨ ਮੋ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਣੀਧਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਕਛੁ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਦਾ ਬ੍ਰਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਵਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹਿ ਆਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨਿ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਡੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਭੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਥਕੇ ਪੈ ਤੁ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਜਿਹਿ ਸੋ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿ ਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮੁਝੈ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥੯॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਤਿਹ ਸਿੱਧ

ਸਮਾਧਿ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪੁਰਾਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅਜਾਮਲ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰਿ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਸੁਇ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬੀਚਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੧੦॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨਜੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨਜੋ ॥ ਚਿੱਤ ਅਗਜਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਯੰਭਵ ਕੌਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਭੁਲਾਨਜੋ ॥੧੧॥ ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਠੋਕ ਬਧੇ ਉਰ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੂੰ ਮਹੇਸ ਕੌ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਕਾਹੂੰ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂੰ ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂੰ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀ ਕਉ ਕਰਤਾ ਜਿਯ ਜਾਨਜੋ ॥੧੨॥ ਜੌ ਕਹੌ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕੌਸਲ ਕੁੱਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕਾਲ ਕਹੋ ਜਿਹਿ ਕੌ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਬਿਬੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਯੋਂ ਪਥ ਕੋ ਰਥ ਹਾਂਕ ਧਯੋ ਜੂ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਕੋਊ ਭੇਦੁ ਨ ਲੇ ਨ ਲਯੋ ਜੂ ॥੧੩॥ ਕਯੋਂ ਕਹੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਤੇ ਬੱਧਕ ਬਾਣ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਅਪਨੋ ਕੁਲ ਨਾਸੁ ਕਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਇ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈਂ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਯੋਂ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਬਾਪ ਕਹਾਯੋ ॥੧੪॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਹੈ ਨ ਰਘ੍ਵੇਸ ਜਦ੍ਵੇਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈਂ ਜਿਨ ਕੌ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪਛਾਨਜੋ ॥ਏਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਅਨੇਕ ਭਜੈਂ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਜਾਸ ਝੁਠਾਨਜੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੇ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੌ ਬਿਧਿ ਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥੧੫॥ ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸੁਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥ ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਅੰਤ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਜਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹਿਯੇ ਜੋਊ ਥੇ ਅਬ ਹੈ ਅਰੁ ਆਗੈਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੬॥ ਕੋਟਿਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਗਨਾਯੋ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵ ਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ

ਭੇਦ ਲਖ੍ਯੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਯੋ ॥੧੭॥ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗ੍ਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾ ਨਖ ਹਾਥ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਇ ਬਿਭੂਤਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਡਹਕਾਏ ॥ ਲੋਭ ਕੇ ਲਾਗਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਜੋਗ ਕੇ ਨ੍ਯਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰ੍ਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਨ ਨ ਆਏ ॥੧੮॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਿੰਭ ਕਰੈਂ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੈਂ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਗ ਠਗੇ ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵੈਹੈਂ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕੀ ਠੌਰ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੌਰ ਨ ਐਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨੇ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੧੯॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕਉ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਹੀ ॥ ਆਧਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਭੈ ਛੁਟਿ ਜਾਹੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲਨਾਹੀ ॥੨੦॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਯੋ ਫਲੁ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗ ਕੋਟ ਗਵਾਈ ॥ ਸਿੱਧਿ ਕਹਾ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਬਲ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਘਟੀ ਨਵਨਿੱਧਿ ਨ ਪਾਈ ॥ ਆਜੁ ਹੀ ਆਜੁ ਸਮੋ ਜੁ ਬਿਤ੍ਯੋ ਨਹਿ ਕਾਜ ਸਰ੍ਯੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਆਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜ੍ਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸੁ ਗਵਾਈ ॥੨੧॥ ਜੌ ਜੁਗ ਤੈਂ ਕਰਿਹੈਂ ਤਪਸਾ ਕਛੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜੜ੍ਹ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਯਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨਿ ਬਚੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁ ਭਰਮ ਗਵੈਹੈ ॥੨੨॥ ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਭ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥ ਅੰਤਿ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਰੇ ਮਨ ਲੈਲ ਇਕੇਲਹਿ ਕਾਲ ਕੇ ਲਾਗਤਿ ਕਾਹੇ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ ॥੨੩॥ ਕਾਲਹਿ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਸਭ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭਯਾ ਹਮ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਮਿਟ ਗਯੋ ਜਗ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਭੈ ਤਜਿ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥੨੪॥ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਨ ਕਾਮਨ ਸਿਉਂ ਜੜ੍ਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿਯੈ ਨ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਅਰੇ ਤਜਿ ਕਾਜ ਅਕਾਜ ਕੋ ਕਾਜ

ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਬਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਲਾਜਹਿ ਲਾਜ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੨੫॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਜਤ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹਿਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੋ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੨੬॥ ਜੋ ਜੁਗਿਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠਿ ਆਸ੍ਰਮ ਗੋਰਖ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ ॥ਜਾਇ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ ਦੱਤ ਹੀ ਸੱਤਿ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰੱਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੇ ਗਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ॥੨੭॥ਜੋ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸਭ ਜੋਗਿਨਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੈ ॥ ਜੋ ਪਰੋ ਭਾਜਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨ ਕੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮ ਲੁਟੈ ਦੈ ॥ ਜੌ ਕਰਿ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੌਂ ਕਹੈ ਸਰਬ ਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਦੈ ॥ ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਭ ਕੋ ਨਰ ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੈ ॥੨੮॥ ਜੋ ਕਰਿ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਈ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਭੂਲ ਕੈ ਅਉਰ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੀਜੈ ॥ ਦੀਨਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨੈ ਭਜਿ ਰਾਤਹਿ ਲੀਨਿ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥੨੯॥ ਆਂਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਤੇਲ ਕੌ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਵਾਨੁ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਹਿ ਪਰੋਸਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਿਮਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿਹ ਦੇਤ ਨ ਮਾਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੋ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥੩੦॥ ਆਂਖਿਨ ਮੀਚਿ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨ੍ਯਾਤ ਫਿਰਯੋ ਸਿਰ ਬੱਧਿਕ ਜ੍ਯੋਂ ਅਸ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿੜਾਲ ਲਜਾਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈ ਤਿਤ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੩੧॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਤ ਕਹਾ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਕਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਰੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹ ਭਾਜਨ ਪੈਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਉਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਖ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੨॥ ਤੋ ਤਨ ਤ੍ਯਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ੍ਹ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨਿ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਭਜਿ ਜੈਹੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸੁ ਦੈ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾ ਗੜ੍ਹ ਜੇਤਿਕ ਛਾਡਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈਹੈ ॥੩੩॥ ਜਿਸ ਕੇ ਗੁਰ ਮਸਤਕਿ ਹਾਥ ਧਰਯੋ ਵਹੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਕੀ ॥ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਸਭ ਛੁਟਕੀ ॥ ਆਤਮ ਚੀਨ ਪਰਾਤਮ ਚੀਨਯੋ ਫੇਰ ਦਈ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਮਟਕੀ ॥ ਦੂਖ ਸੂਖ ਸਭ ਤਜਾਗ ਦਯੋ ਹੈ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣ ਸੋਂ ਅਟਕੀ ॥੩੪॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਲੇਖ ਲਿਖਯੋ ਬਿਧਿਨਾ ਸੁਇ ਪਾਈਅਤ ਮਿਸਰ ਜੂ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀ ਗਯੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨਹ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਬਾਗੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੂੰ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਜਿਯ ਧਾਰੋ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੇ ਇਨਹੂੰ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਨਿਹਾਰੋ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਅਘ ਓਘ ਟਰੈ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਮਰੇ ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈਂ ਨਹੀ ਮੋ ਸੋ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੨॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤਿ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤਿ ਨ ਜੀ ਕੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥ ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥ ਮੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੈ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਯੋਂ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੋਇ ॥ ਖੋਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗਿ ਦਯੋ ਮਿਸਰ ਜੂ ਰੋਇ ॥੪॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ ਸੈਫ ਅਸਿ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ ॥ ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕ ਕਵਚਾਂਤਕਰਿ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥੧॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾਧਰੀ ਸੈਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰਬਾਢ॥੨॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੇ ਪੀਰ ॥੩॥ ਤੀਰ ਤੁਹੀਂ ਸੈਥੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧੁ ਭਵ ਪਾਰ ॥੪॥ ਕਾਲ ਤੁਹੀਂ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀਂ ਜਗਬੀਰ ॥੫॥ ਤੁਹੀਂ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਤਬਰ ਤੂੰ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥

ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੇਲ ਸਭ ਤੁਮ ਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮਹੀ ਸਿਪਰ ਤੁਮਹੀ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਤੁਮਹੀ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਯਾਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥੭॥ ਸ੍ਰੀ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀਂ ਤੂੰ ਬਿੱਦਯਾ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਾਜਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਲੇਤ ਉਬਾਰ ॥੮॥ ਤੁਮ ਹੀ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨ ਮੋ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥੯॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕਰਵਾਰ ॥੧੦॥ ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ੍ਹਜਮ ਤੂੰ ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੋ ਪਤਿ ਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰੱਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨ ॥੧੧॥ ਬਾਂਕ ਬੱਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਥੀ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰਿ ॥੧੨॥ ਤੁਹੀਂ ਗੁਰਜ ਤੁਮ ਹੀ ਗਦਾ ਤੁਮ ਹੀ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੋਰੀ ਸਦਾ ਰੱਛ ਕਰੋ ਸਰਬੰਗ ॥੧੩॥ ਛੁਰੀ ਕਲਮ ਰਿਪੁ ਕਰਦ ਭਨਿ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾ ਨਾਇ ॥ ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮਹੀ ਪੰਥ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪ ਤੁਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮਹੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥੧੫॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਾਰ ਸਿੰਘ ਬਉਧਾ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਜਗਤ ਕੋ ਸਾਰ ॥੧੬॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨ ਕੋ ਰੂਪ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ॥੧੭॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਉ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮਹੀ ਭੇਦ ਉਪਾਉ ॥੧੮॥ ਸੀਸ ਤੁਹੀਂ ਕਾਯਾ ਤੁਹੀਂ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਤੈਂ ਬਿਦਯਾ ਜਗ ਬਕਤ੍ਰ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖਯਾਨ ॥੧੯॥ ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁਖਾਗ੍ਰ ਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੦॥ ਤੂਣੀਰਾਲੈ ਸਤ੍ਰੁ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਤਕ ਸਸਿ ਬਾਨ ॥ ਤੁਮ ਬੈਰਣ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੋ ਬਹੁਰੋ ਬਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੨੧॥ ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਸੀ ਪਰਸ ਪਰਮ ਸਿੰਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਏ ਦੀਅ ਤਵ ਜਿਹ ਬਰਦਾਨ ॥੨੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਰਿਆਰਿ ਅਸਿ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਕ੍ਰ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕਿਯੋ ਭਗਤ ਆਪਨੋ ਜਾਨਿ ॥੨੩॥ ਜਮਧਰ ਜਮਦਾੜ੍ਹਾ ਜਬਰ ਜੋਧਾਂਤਕ ਜਿਹ ਨਾਇ ॥ ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨ ਬਾਂਧੇ ਜਾਇ ॥੨੪॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖਿ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥੨੫॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੇਰ ਸਮਰਾਂਤਕਰ ਸਿੱਪਰਾਰਿ ਸਮਸੇਰ ॥ ਮੁਕਤ ਜਾਲ ਜਮ ਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈ ਕਹੇ ਇਕ

ਬੇਰ ॥੨੬॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੱਤ੍ਰ ਅਰਿ ਸਾਰੰਗਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿੱਤ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਲੇਹੁ ॥੨੮॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤਿ ਦੁਸਟ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ ਰਾਖੁ ॥੨੯॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਨੋ ਪਾਲਕ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰਿਸਟੇਸ ਕੇ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ ਧਾਰ ॥੩੦॥ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਾਮ ਪਹਿਲੇ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ਨਾਥ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਮਮ ਈਸ ਕੇ ਸਦਾ ਬਸੋ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥੩੧॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਭਾਖੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਹਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗਮਾਤ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨॥ ਰਿਪੁ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਜਗਤ ਖਲ ਖੰਡਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀਐ ਜਿਹ ਸੁਨਿ ਦੁਖ ਟਰਿ ਜਾਹਿ ॥੩੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅੰਤਿ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਣ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੩੪॥ ਖੱਤ੍ਰਿਯਾਂਕ ਖੇਲਤ ਖੜਗ ਖਗ ਖੰਡੋ ਖੱਤ੍ਰਿਆਰ ॥ ਖੇਲਾਂਤਕ ਖਲ ਕੇ ਮਰੀ ਅਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੩੫॥ ਭੂਤਾਂਤਕ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਭਵਹਾ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ਭੈ ਹਰਨ ਸਭ ਕੋ ਕਰੁ ਕਲਜਾਨ ॥੩੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੂਤ ਸਬਦ ਕੌ ਭਾਖਿ ਬਹੁਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸਭ ਅਸਿ ਜੂ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕਹਿ ਧਨੁਸਰ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਖੰਡੇ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਜਮ ਕੋ ਉਚਰਿ ਬਹੁਰੋ ਰਦਨ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੮॥ ਉਦਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩੯॥ ਮ੍ਰਿਗ ਗ੍ਰੀਵਾ ਸਿਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਸਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੇ ਲੀਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥੪੦॥ ਕਰੀ ਕਰਾਂਤਕ ਕਸਟ ਰਿਪੁ ਕਾਲਾਯੁਧ ਕਰਵਾਰ ॥ ਕਰਾਚੋਲ ਕਿਰਪਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੧॥ ਕਸਤ ਕਰੀ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ॥

ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਮੋਰੀ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੪੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸਰੋਹੀ ਸੇਰਸਮ ਜਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਤੇਗ ਜਾਪੁ ਤੁਮਹੂੰ ਜਪੋ ਭਲੋ ਤੁਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੪੩॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ॥ ਫੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਜਾਨ ਤਿਸੈ ਤਰਵਾਰ ॥੪੪॥ ਹਲੱਬਿ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗਰਬੀ ਮਿਸਰੀ ਊਨਾ ਨਾਮ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸਸਤ੍ਰਪਤਿ ਜਿਤਜੋ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮ ॥੪੫॥ ਕਤੀ ਯਮਾਨੀ ਹਿੰਦਵੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਲਏ ਭਗਉਤੀ ਨਿਕਸਿ ਹੈ ਆਪ ਕਲੰਕੀ ਹਾਥ ॥੪੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਕਤਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਸਕਤਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿੰ ਅਸੇਖ ॥੪੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਭਟ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਸਮੁਝਿ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖ ਸੰਨਾਹ ਪਦ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਨਿਜ ਧਾਰਿ ॥੪੯॥ ਉਚਰਿ ਕੁੰਭ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੦॥ ਤਨੰਤ੍ਰਾਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਰੁਚਿਰ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨ ॥੫੧॥ ਯਸਟੀਸਰ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਬਚ ਕਹੁ ਅਰਧੰਗ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਉਚਰਤ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੫੨॥ ਸਾਂਗ ਸਮਰ ਕਰ ਸੈਹਥੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਸਬਲ ਸੁਭਟਹਾ ਹਾਥ ਲੈ ਜੀਤੇ ਸਮਰ ਸੁਰੇਸ ॥੫੩॥ ਛਤ੍ਰਧਰ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਬਿਜੈ ਕਰਿ ਭਟਹਾ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧਿ ਦਾਤ੍ਰੀ ਸਭਨ ਅਮਿਤ ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਧਾਮ ॥੫੪॥ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਘਟੋਤਕਚ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਭਾਖੋ ਸਕਤਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੫੫॥ ਗੜੀਆ ਭਸੁਡੀ ਭੈਰਵੀ ਭਾਲਾ ਨੇਜਾ ਭਾਖੁ ॥ ਬਰਛੀ ਸੈਥੀ ਸਕਤਿ ਸਭ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੫੬॥ ਬਿਸਨੁ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥੫੭॥ ਮੁਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੮॥ ਮਧੁ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੯॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੋ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੦॥ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਸੂਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨ ਚਿੱਤ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚੰਦੇਰੀ ਨਾਥ ਕੋ

ਲੀਜੈ ਨਾਮ ਬਨਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਮ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੬੨॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਜਿਸਨਹਿ ਅਨੁਜ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਪਾਰ ॥੬੪॥ ਬੱਜ੍ਰਿ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਫਿਰ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਹ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਸੇਖ ॥੬੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਵਹੈ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਧਾਮ ॥ ਪੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ॥੬੭॥ ਗਿਰਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਪਦ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੬੮॥ ਕਾਲੀ ਨਥੀਆ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੬੯॥ ਕੰਸ ਕੇਸਿਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਫਿਰ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੦॥ ਬਕੀ ਬਕਾਸੁਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਬਚ ਸੱਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੭੧॥ ਅਘਨਾਸਨ ਅਘਹਾ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਬਚ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨ ॥੭੨॥ ਸ੍ਰੀ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਸਮਝ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੭੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭੈ ਸੁਭਟ ਅਉ ਸਭ ਸੁਕਬਿ ਯੋਂ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਿਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈ ਭੇਦ ਕਉਨ ਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੭੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਮ ਦੁਤਿਯ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਾਮ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਾਣ ਸਰ ਧਨੁਜ ਭਨ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੭੫॥ ਧਨੁਖ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੭੬॥ ਪਨਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੭੭॥ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਨਿਖੰਗ ਕੇ ਬੰਸੀ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ

ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨ ॥੭੮॥ ਸਭ ਮ੍ਰਿਗਯਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਣੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੭੯॥ ਸਕਲ ਕਵਚ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਭੇਦਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੮੦॥ ਨਾਮ ਚਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਛੇਦਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੮੧॥ ਸੁਭਟੰ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਨਾਇ ॥੮੨॥ ਸਭ ਪੱਛਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੮੩॥ ਪੰਛੀ ਪਰੀਸ ਪੰਖਧਰ ਪੱਛਿ ਅੰਤਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੮੪॥ ਸਭ ਅਕਾਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੮੫॥ ਖੰ ਅਕਾਸ ਨਭ ਗਗਨ ਕਹਿ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੮੬॥ ਆਸਮਾਨ ਸਿਪਿਹਰ ਸਦਿਵ ਗਰਦੂੰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ॥੮੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੮੮॥ ਗੋ ਮਰੀਚਿ ਕਿਰਨੰ ਛਟਾ ਧਰ ਧਰ ਕਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਹਿ ॥੮੯॥ ਰਜਨੀਸਰ ਦਿਨਹਾ ਉਚਰਿ ਧਰ ਧਰ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਰਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੯੦॥ ਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਘਾਤਨੀ ਚਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਾਨ ॥੯੧॥ ਸਸਿ ਉਪਰਾਜਨਿ ਰਵਿ ਹਰਨ ਚਰ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਨਾਮ ॥ ਧਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਜਪੋ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੯੨॥ ਰੈਨਿ ਅੰਧਪਤਿ ਮਹਾਂਨਿਸਿ ਨਿਸਿ ਈਸਰ ਨਿਸਿਰਾਜ ॥ ਚੰਦ੍ਰਬਾਨ ਚੰਦ੍ਰਹਿ ਧਰਜੋ ਚਿੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ॥੯੩॥ ਸਭ ਕਿਰਨਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰ ॥੯੪॥ ਸਭ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਜਲਪਤਿ ਜਲਲੈ ਨਦੀਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੬॥ ਨੀਰਾਲੈ ਸਰਤਾਧਿਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੭॥ ਸਭੈ ਝਖਨ ਕੇ

ਨਾਮ ਲੈ ਬਿਰੀਆ ਕਹਿ ਲੈ ਏਕ ॥ ਸੁਤ ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਨਾਮ ਸਰ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿੰ ਅਨੇਕ ॥੯੮॥ ਸਭ ਜਲ ਜੀਵਨ ਨਾਮ ਲੈ ਆਸ੍ਰੈ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਧਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਸਭ ਜਾਨ ॥੯੯॥ ਧਰੀ ਨਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਸੁਤ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੦੦॥ ਬਾਸਵ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਧਰ ਸੁਤ ਧਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਜੀਅ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੧੦੧॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੧੦੨॥ ਸਕਲ ਮੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਕੇਤ੍ਵਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿੰ ਅਨੰਤ ॥੧੦੩॥ ਪੁਹਪ ਆਦਿ ਕਹਿ ਧਨੁਖ ਕਹਿ ਧਰ ਆਯੁਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੦੪॥ ਆਦਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕਹਿ ਪਨਚ ਕਹਿ ਧਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੫॥ ਸਭ ਭਲਕਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਧਰ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਿਹ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਤਿਹ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੀਅਹੁ ॥੧੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸੁ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਬਿਖ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੦੮॥ ਬਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਕਾਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੯॥ ਕਾਨੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਹਿਰਦੈ ਸਮਝਹੁ ਚਤੁਰ ਤੁਮ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ॥੧੧੦॥ ਫੋਕ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧॥ ਪਸੁਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੨॥ ਸਹਸ ਨਾਮ ਸਿਵ ਕੇ ਉਚਰਿ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੧੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੪॥ ਭਾਨੁਜਾਤ ਕਰਨਾਂਤਕਰ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੧੧੫॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੬॥

ਜਿਸਨ ਧਨੰਜੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਨਿ ਸੇਵਤ ਅਸ ਲੈ ਨਾਇ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ਸਭੈ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੧੧੭॥ ਅਰਜੁਨ ਪਾਰਥ ਕੇਸਗੁੜ ਸਾਚੀਸਬਜ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੧੮॥ ਬਿਜੈ ਕਪੀਧੁਜ ਜੈਦ੍ਰਥਰਿ ਸੁਰਜਾਰਿ ਫੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੧੯॥ ਤਿਮਰਰਿ ਬਲ ਬ੍ਰਿਤ ਨਿਸਚਰਹਾ ਕਹਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਆਯੁਧ ਉਚਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿੰ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੨੦॥ ਸਹਸ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਨੁਜ ਸਬਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮੁ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੧॥ ਨਰਕਿ ਨਿਵਾਰਨ ਅਘਹਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕੌ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੨੨॥ ਬਿਘਨ ਹਰਨ ਬਿਆਧਨਿ ਦਰਨ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥੧੨੩॥ ਮਕਰ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਮਕਰਧੁਜ ਪੁਨਿ ਆਯੁਧ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੨੪॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਸਭ ਬਾਨ ॥੧੨੫॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੨੬॥ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰੰਗਗ੍ਰਾ ਬੀਰਹਾ ਬਲਹਾ ਬਾਨ ਬਖਾਨ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੀ ਬਾਂਸੀ ਧਰਨ ਬਾਨ ਨਾਮ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥੧੨੭॥ ਬਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੮॥ ਸਕਲ ਸਿੰਧ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਤਨੈ ਸਬਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੯॥ ਉਦਧਿ ਸਿੰਧ ਸਰਤੇਸ ਜਾ ਕਹਿ ਧਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਬੰਸੀਧਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੦॥ ਬੱਧ ਨਾਸਨੀ ਬੀਰਹਾ ਬਿਸਖਾਗ੍ਰਜ ਬਖਾਨ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੩੧॥ ਸਭ ਮਨੁਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੨॥ ਕਾਲਕੂਟ ਕਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ਸਿਵਕੰਠੀ ਅਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੩੩॥ ਸਿਵ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੰਠੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੪॥ ਬਿਆਧਿ ਬਿਖੀ ਮੁਖ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੫॥

ਖਪਰਾ ਨਾਲਿਕ ਧਨੁਖ ਸੁਤ ਲੈ ਸੁ ਕਮਾਨਜ ਨਾਉ ॥ ਸੱਕਰ ਕਾਨਿ ਨਰਾਂਚ ਭਨਿ ਧਰ ਸਭ ਸਰ ਕੇ ਗਾਉ ॥੧੩੬॥ ਬਾਰਦ ਜਿਉ ਬਰਸਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਅੰਕੁਰ ਜਿਹ ਹੋਇ ॥ ਬਾਰਦ ਸੋ ਬਾਰਦ ਨਹੀ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਇ ॥੧੩੭॥ ਬਿਖਧਰ ਬਿਸੀ ਬਿਸੋਕ ਕਰ ਬਾਰਣਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਨੇ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥੧੩੮॥ ਅਰਿ ਬੇਧਨ ਛੇਦਨ ਲਹਜੇ ਬੇਦਨ ਕਰ ਜਿਹ ਨਾਉਂ ॥ ਰੱਛ ਕਰਨ ਅਪਨਾਨ ਕੀ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਗਾਉਂ ॥੧੩੯॥ ਜਦੁਪਤਜਰਿ ਬਿਸਨਾਧ ਪਤਿ ਅਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਂਤਕ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੪੦॥ ਹਲਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੧੪੧॥ ਰੋਹਿਣਜਾਇ ਮੁਸਲੀ ਹਲੀ ਰੇਵਤੀਸ ਬਲਰਾਮ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਉਚਰ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ॥੧੪੨॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਲਾਂਗਲਿ ਉਚਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਗ੍ਰਜ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੩॥ ਨੀਲਾਂਬਰ ਰੁਕਮਾਂਤਕਰ ਪਉਰਾਣਿਕ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੪੪॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੂਤ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੪੬॥ ਮਾਰੁਤ ਪਵਨ ਘਨਾਂਤਕਰ ਕਹਿ ਸੁਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੧੪੭॥ ਸਰਬ ਬਿਆਪਕ ਸਰਬਦਾ ਸਲਜ ਜਨ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੨॥ ਪਾਵਕਾਰਿ ਅਗਨਾਂਤਕਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਬਾਨ ਪਛਾਨ ॥੧੫੩॥ ਹਿਮ ਬਾਰ ਬਕਹਾ ਗਦੀ ਭੀਮ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ

ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੪॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੫॥ ਅੰਧ ਸੁਤਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੬॥ ਦੁੱਸਾਸਨ ਦੁਰਮੁਖ ਦੁਜੈ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੫੭॥ ਦੁਸਲਾ ਕਰਭਿਖ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਸਤ੍ਰੂ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥੧੫੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੀਖਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੯॥ ਤਟਤ ਜਾਨਵੀ ਅਗ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੦॥ ਗੰਗਾ ਗਿਰਿਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੧॥ ਨਾਕਾਲੇ ਸਰਿਤੇਸਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਸੁਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬੨॥ ਭੀਖਮ ਸਾਂਤਨੁ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੩॥ ਗਾਂਗੇਯ ਨਦੀਅਜਿ ਉਚਰਿ ਸਰਿਤਜ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੪॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਸਵਿਤਾਸ ਭਨਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕਹਿ ਸਿੱਖ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੬੬॥ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਦ੍ਰੋਣਜ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਸਿੱਖ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭਾਖਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ॥੧੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਭਈਆ ਪੰਚਾਲਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸੂਤਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੬੯॥ ਧਰਮਰਾਜ ਧਰਮਜ ਉਚਰਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੭੦॥ ਕਾਲਜ ਧਰਮਜ ਸੱਲ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੧॥ ਬਈਵਸਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸੁਤ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਬੰਧੁ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਹੁਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦ

ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥੧੭੩॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਅਨੁਜ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਨੁਜਾਗ੍ਰ ਕਹਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੪॥ ਜਮੁਨਾ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੫॥ ਪੰਡੁਪੁੱਤ੍ਰ ਕੁਰੁਰਾਜ ਭਨਿ ਬਹੁਰਿ ਅਨੁਜ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੭੬॥ ਜੋਧਿਸਟਰ ਭੀਮਾਗ੍ਰ ਭਨਿ ਅਰਜੁਨਾਗ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਸੂਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥੧੭੭॥ ਨਕੁਲ ਬੰਧੁ ਸਹਿਦੇਵ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ ਉਚਾਰ ॥ ਸੂਤ ਆਦਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰੁ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੧੭੮॥ ਜਾਗਸੇਨਿ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਸੂਤਾਂਤਕਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੭੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਉਚਰਿ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੮੦॥ ਧ੍ਰਿਸਟਦ੍ਰੁਮਨਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੧॥ ਦ੍ਰੁਪਦ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਜਾ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥੧੮੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਦ੍ਰੁਪਦ ਕੋ ਜਾਮਾਤਾ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥੧੮੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਭਗਨੀ ਕਹਿ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਾਨ ਬਿਚਾਰ ॥੧੮੪॥ ਅਮਰ ਰਾਜ ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕਰ ਬਿਸਿਖ ਬਾਰਹਾ ਬਾਨ ॥ ਦਰ ਆਪਦ ਦੁਸਟਾਂਤਕਰ ਨਾਮ ਤੀਰ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੫॥ ਮਾਦ੍ਰੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅੱਗ੍ਰ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੬॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੮੭॥ ਦਸਗ੍ਰੀਵ ਦਸਕੰਠ ਭਨਿ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏਹ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੧੮੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਟਾਯੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੯॥ ਰਾਵਨ ਰਸਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੯੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੇਘ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੁ

ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੧॥ ਮੇਘਨਾਦ ਭਨਿ ਜਲਦ ਧੁਨਿ ਪੁਨਿ ਘਨ ਨਿਸਨ ਉਚਾਰ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੧੯੨॥ ਅੰਬੁਦ ਧੁਨਿ ਭਨਿ ਨਾਦ ਘਨ ਪੁਨਿ ਪਿਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰ ॥੧੯੩॥ ਧਾਰਾਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਰ ਧੁਨਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਧੁਨਿ ਉਚਾਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੫॥ ਜਲਦ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਾਦ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਆਦਿ ਅੰਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੭॥ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਊਚਰੋ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੮॥ ਨੀਰ ਬਾਰ ਜਲ ਧਰ ਉਚਰਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੯੯॥ ਪਾਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਧੁਨਿ ਪਿਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੦॥ ਘਨ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੧॥ ਆਬਦ ਧੁਨਿ ਕਹਿ ਪਿਤ ਉਚਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਨਨਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨ ॥੨੦੨॥ ਧਾਰ ਬਾਰ ਕਹਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੦੩॥ ਨੀਰਧ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੪॥ ਘਨਜ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਰਿ ਕੈ ਧਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੫॥ ਮੱਤਸ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੱਛ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੦੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੀਨ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੭॥ ਮਕਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੮॥ ਝਖ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੯॥ ਸਫਰੀ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ

ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਸੁਕਵਿ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੦॥ ਮਛਰੀ ਚੱਛੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੧॥ ਜਲਚਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੧੨॥ ਬਕੱਤ੍ਰਾਗ੍ਰਜ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਮੀਨ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੧੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਮੀਨ ਕੇ ਕੇਤੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਚਖੁ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੧੪॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਚਖੁ ਧੁਜ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੧੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੬॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਅਰਿ ਧੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੭॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਚਖ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੮॥ ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੯॥ ਬਿਰਲ ਬੈਰਿ ਕਰ ਬਾਰਹਾ ਬਹੁਲਾਂਤਕ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਰਣਾਂਤਕ ਬਲਹਾ ਬਿਸਿਖ ਬੀਰ ਪਤਨ ਬਰਬਾਨ ॥੨੨੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਲਿਲ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਕੇਤੁ ਚੱਛ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੨੧॥ ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਿਤੁ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਉਚਾਰ ॥ ਚਖੁ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੨੨੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਾਨ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਧੁਜ ਚਖੁ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੨੩॥ ਪਸੁਪਤਿਸੁਰ ਧਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਧੁਜ ਚਖੁ ਸੱਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੨੪॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਚਖੁ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੨੫॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਂਗ ਸਾਮੁਹਿ ਚਲਤ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਨ ਕੋ ਖਾਪ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟ ਜੀਤੀ ਜਿਸੈ ਜਪੀਅਤੁ ਤਾਂ ਕੋ ਜਾਪ ॥੨੨੬॥ ਸਕਲ ਸੰਭੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨੨੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ

॥੨੨੮॥ ਸਕਲ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੨੯॥ ਕੁੰਭਕਰਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੩੦॥ ਰਿਪੁ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਿਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਕਾਨਰਿ ਭਾਖੋ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿੰ ਅਨੰਤ ॥੨੩੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਦਸਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਲੈ ਬੰਧੁ ਅਰਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੩੨॥ ਖੋਲ ਖੜਗ ਖੱਤ੍ਰਿਆਂਤਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੩੩॥ ਕਵਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀਅਹਿ ਭਾਖਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੩੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਰਬ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੩੫॥ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸਿਪ੍ਰਾਦਰਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿੰ ਅਨੰਤ ॥੨੩੬॥ ਸਮਰ ਸੰਦੇਸੋ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਸਭੈ ਬਰਨ ਰੱਛਾ ਕਰਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥੨੩੭॥ ਬਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੩੮॥ ਦੱਖਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸੱਖਣ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਦੱਖਣ ਕੌ ਭੱਖਣ ਦੀਓ ਸਰ ਸੋ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥੨੩੯॥ ਰਿਸਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਡਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਸਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਸਿਰਾ ਕਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ॥੨੪੦॥ ਬਲੀ ਈਸ ਦਸ ਸੀਸ ਕੇ ਜਾਹਿ ਕਹਾਵਤ ਬੰਧੁ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਕਿਯੋ ਕਬੰਧ ਕਬੰਧ ॥੨੪੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਦ ਬੰਧੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੨੪੨॥ ਅੰਗਦ ਪਿਤੁ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੪੩॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਈਸ ਅਨੁਜ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੪੪॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਅਨੇਕਨ ਲੇਹੁ ॥੨੪੫॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੪੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਭ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿੰ ਬਿਅੰਤ

॥੨੪੭॥ ਤਨੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਤਾ ਸਿਉ ਕੀਜੈ ਨੇਹੁ ॥੨੪੮॥ ਸਕਲ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੨੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਪਨਚ ਕੇ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਾਨ ॥੨੫੦॥ ਸਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੫੧॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਪਦ ਯਹ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਸਤਣੀ ਗ੍ਰੀਵ ਧਰ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੫੩॥ ਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰਸਤਨੀ ਭਵ ਧਰਾ ਜਲਧਿ ਰਾਜ ਹਥੀਆਰ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਮੋ ਕੋ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥੨੫੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਦਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸ ਏਸ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੨੫੫॥ ਗੰਗਾ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੫੬॥ ਜਟਿਜ ਜਾਨਵੀ ਕ੍ਰਿਤਹਾ ਗੰਗਾ ਈਸ ਬਖਾਨੁ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਜਾਨੁ ॥੨੫੭॥ ਸਕਲ ਅਘਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਹਾ ਆਯੁਧ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੫੮॥ ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੯॥ ਅਧਰਮ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨੀਸ ਅਸਤ੍ਰ ਭਾਖ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੨੬੦॥ ਸਕਲ ਜਟਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਅਮਿਤ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੬੧॥ ਤਉਸਾਰ ਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭੇਦਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੨॥ ਗਿਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ

॥੨੬੩॥ ਫੋਕੀ ਨੋਕੀ ਪੰਖ ਧਰ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨ ॥ ਪੰਛੀ ਪੱਛਿ ਅੰਤਕ ਕਹੋ ਸਕਲ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ॥੨੬੪॥ ਕਸਟ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਘਨ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਪਤਿ ਸਸਿ ਭਾਖਹੁ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿਂ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੬੫॥ ਪਬਜੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭੇਦਨਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੬॥ ਜਲ ਨਾਇਕ ਬਾਰੀਸ ਭਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੬੭॥ ਸਭ ਗੰਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੬੮॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੬੯॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁਰਿ ਕਹੁ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੭੦॥ ਕਾਲਨੁਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੨੭੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬੱਲਭਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੭੨॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੭੩॥ ਭਾਨੁ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਆਯੁਧ ਪਤਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੭੪॥ ਸੂਰ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਿੱਤ ਪਰਬੀਨ ॥੨੭੫॥ ਕਾਲ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਤਨੁਜਾ ਪਦਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੭੬॥ ਦਿਵਕਰ ਤਨੁਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੭੭॥ ਪਾਂਸਿ ਗ੍ਰੀਵਹਾ ਕੰਠ ਰਿਪੁ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ਕਾਮ ॥੨੭੮॥ ਆਦਿ ਕੰਠ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਗ੍ਰਾਹਕ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੨੭੯॥ ਨਾਰ ਕੰਠ ਗਰ ਗ੍ਰੀਵ ਭਨਿ ਗ੍ਰਹਤਾ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨੮੦॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰਾਯੁਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥੨੮੧॥ ਕ ਬਰਣਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਦ ਬਰੁਣ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਹੋਵਤ ਨਾਮ ਕਮੰਦ ਕੋ ਚੀਨ੍ਹ

ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੮੨॥ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੱਲਭਾਂਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੮੩॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਸਤਨੀ ਸੁਭਟਹਾ ਕਾਲਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੋ ਕਾਮ ॥੨੮੪॥ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੮੫॥ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ਸੂਰ ਪਦ ਪੂਤ ਉਚਰੀਐ ਅੰਤਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਖੀਐ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿੰ ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ॥੨੮੬॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੭॥ ਭਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰ ਦਿਨਧਿ ਭਨਿ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੮॥ ਦਿਨਮਣਿ ਦਿਵਕਰਿ ਰੈਣਿਹਾ ਸੁਤ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੯॥ ਦਿਨ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਣਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੯੦॥ ਦਿਵਕਰਿ ਦਿਨਪਤਿ ਨਿਸਰਿ ਭਨਿ ਦਿਨ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੨੯੧॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੨॥ ਜਮ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੯੩॥ ਬਈਵਸਤ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੪॥ ਕਾਲ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੯੫॥ ਪਿਤਰ ਰਾਜ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੯੬॥ ਦੰਡੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯੭॥ ਜਮੁਨਾ ਭ੍ਰਾਤ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੮॥ ਸਭ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਭ੍ਰਾਤ ਅਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੯੯॥ ਪਿਤਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਏਸਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੦॥ ਸਭ ਪਿਤਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ

ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੧॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਘਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੨॥ ਰਿਪੁ ਖੰਡਨਿ ਦਲ ਦਾਹਨੀ ਸੱਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਜਾ ਤੇ ਬਚਐ ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੩॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਸਤਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੪॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਖੰਡਨ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥੩੦੫॥ ਦਲ ਦਾਹਨ ਰਿਪੁ ਗ੍ਰਸਤਨੀ ਸਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੬॥ ਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੀ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੁ ॥ ਜਾਮੀ ਪਦ ਏ ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੋ ਜਾਨੁ ॥੩੦੭॥ ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੦੮॥ ਪੱਛਮ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੦੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਠਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੧੦॥ ਬਾਟਿ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੧੧॥ ਮਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਛਿਦ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੧੨॥ ਮਾਰਗ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰ ਬਖਾਨਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਬਿਅੰਤ ॥੩੧੩॥ ਪੰਥ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਕਰਖਣ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੧੪॥ ਬਾਟ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥੩੧੫॥ ਰਾਹ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨੁ ॥੩੧੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਧਨ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਹਰਤਾ ਆਯੁਧ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ਹ ॥੩੧੭॥ ਮਾਲ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਇਹ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵੰਤ ॥੩੧੮॥ ਮਾਯਾ ਹਰਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੧੯॥ ਮਗਹਾ ਪਥਹਾ ਪੈਂਡਹਾ ਧਨਹਾ ਦ੍ਰਿਬਹਾ ਸੋਇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਸੋ ਸੁਨੋ ਪਥਿਕ ਨ

ਉਬਰਜੋ ਕੋਇ ॥੩੨੦॥ ਬਿਖੀਆ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨੧॥ ਬਿਖੁ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨੁ ॥੩੨੨॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥੩੨੩॥ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਨਾਥ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਸੇਖ ॥੩੨੪॥ ਸਤ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵੰਤ ॥੩੨੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਪਾਸਾ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੩੨੬॥ ਰਾਵੀ ਸਾਵੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥੩੨੭॥ ਸਾਵੀ ਈਸ ਰਾਵੀਸ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨੮॥ ਜਲਸਿੰਧੁ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੨੯॥ ਬਿਹਥਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੦॥ ਸਿੰਧੁ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਸਭ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥੩੩੧॥ ਨੀਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੩੩੨॥ ਅਸਿਤ ਬਾਰ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੩੩॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੩੪॥ ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਭੀਮਰਾ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੫॥ ਤਪਤੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਜਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨੁ ॥੩੩੬॥ ਬਾਰ ਰਾਜ ਸਮੁੰਦੇਸ ਭਨਿ ਸਰਿਤ ਸਰਿਧਿਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਨਾਮ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੩੩੭॥ ਬਰਣ ਬੀਰਹਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੩੩੮॥ ਨਦੀ ਰਾਜ ਸਰਿਤੀਸ ਭਨਿ ਸਮੁੰਦਰਾਟ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ

ਰਾਖੁ ॥੩੩੯॥ ਬ੍ਰਹਮਪੁਤ੍ਰ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੪੧॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੨॥ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੩੪੩॥ ਘੱਘਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵੰਤ ॥੩੪੪॥ ਆਦਿ ਸੁਰਸਤੀ ਉਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੫॥ ਆਮੂ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੪੬॥ ਸਮੁੰਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੭॥ ਸਕਲ ਕਾਲ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੪੮॥ ਦੁਗਧ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੯॥ ਪਾਨਿਧਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੩੫੦॥ ਸ੍ਰੋਨਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਭਾਖੋ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੫੧॥ ਛਿਤਜਜ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵੰਤ ॥੩੫੨॥ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਜ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜੀਐ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੩੫੩॥ ਨਾਰਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੩੫੪॥ ਚੰਚਲਾਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੫॥ ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਰੀਨ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੬॥ ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੭॥ ਇਸਤ੍ਰਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਫਾਂਸਿ ਕੇ

ਜਾਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੫੮॥ ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੯॥ ਅੰਜਨਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੩੬੦॥ ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੬੧॥ ਅੰਜਨੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੨॥ ਅਬਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੩॥ ਨਰਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੪॥ ਨਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੁਰੀ ਭਾਖਿ ਜਾ ਭਾਖਿ ॥ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਰਾਖਿ ॥੩੬੫॥ ਫਨਿਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੬॥ ਅਬਲਾ ਬਾਲਾ ਮਾਨਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੈ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੭॥ ਸਮੁੰਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸ ਏਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੮॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਬਿਅੰਤ ॥੩੬੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਾਖਿ ਤੜਾਗ ਪਦ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੩੭੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਰੋਵਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੧॥ ਜਲਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੩੭੨॥ ਮੇਘਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੩॥ ਆਦਿ ਬਾਰ ਧਰ ਉਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੪॥ ਘਨਜ ਧਰਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੫॥ ਮੇਘਜ ਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੬॥ ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਆਦਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ

ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੭॥ ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਚੀਨ੍ਹ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਜਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੭੮॥ ਬਾਰਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਨੀਰਧਰ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੦॥ ਰਿਦ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੧॥ ਹਰਿ ਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੨॥ ਜਲਜਤ੍ਰਾਣ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚੀਨ੍ਹ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੮੩॥ ਹਰਿ ਧ੍ਰਦ ਜਲ ਧ੍ਰਦ ਬਾਰ ਧ੍ਰਦ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੮੪॥ ਨੀਰਦਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੫॥ ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਨਿਧਿ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੬॥ ਧਾਰਾਧਰਜ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੭॥ ਧਾਰਾਧਰ ਧ੍ਰਦ ਈਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੮॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੯॥ ਸਕਲ ਦੁਗਧ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੦॥ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਭੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਗ੍ਰਸਤਨਿ ਕਹਿ ਸਭ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੯੧॥ ਸਕਲ ਬਾਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੨॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਧਰ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੩॥ ਬਾਰਦ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੩੯੪॥ ਤ੍ਰਾਤਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਨਿਧਿ ਏਸਾਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੯੫॥ ਝਖੀ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੯੬॥ ਮਤਸ ਤ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੭॥ ਮੈਨਕੇਤੁ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਨ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੮॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਰ ਕੇ ਜਾ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੯੯॥ ਬਾਰਿਜ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੦॥ ਜਲਜ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚੀਨ੍ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੧॥ ਨੀਰਜ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੦੨॥ ਕਮਲ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੩॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੦੪॥ ਸਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੦੫॥ ਆਦਿ ਖਲ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੬॥ ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੋ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੭॥ ਤਨ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥੪੦੮॥ ਅਸੁ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕਹੁ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੯॥ ਦਲਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੧੦॥ ਪ੍ਰਿਤਨਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥੪੧੧॥ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੧੨॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੧੩॥ ਬਾਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੧੪॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੧੫॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜੰਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥੪੧੬॥ ਗੈਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜੰਤਕ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੧੭॥ ਪਤਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੧੮॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੧੯॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੨੦॥ ਭਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਪ੍ਰਗਜਾਵਾਨ ॥੪੨੧॥ ਆਦਿ ਬੀਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੨॥ ਸਤ੍ਰੁਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੨੩॥ ਜੁਧਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੨੪॥ ਰਿਪੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੨੫॥ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੬॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੨੭॥ ਆਦਿ ਈਸਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੮॥ ਭੂਪਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਨ ਏਸ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਕਹੁ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੦॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੧॥ ਏਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਰੇਸਣ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੩॥ ਆਦਿ ਰਾਵਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ

ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੪॥ ਰਾਇਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਜਾਨ ॥੪੩੫॥ ਈਸ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੩੬॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੭॥ ਦੰਤਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੮॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦੁਚਰੋ ਬਾਰੁਣੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੪੦॥ ਦ੍ਵਿਪਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਏ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਹਜਾਰ ॥੪੪੧॥ ਦੁਰਦਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੪੪੨॥ ਸਾਵਜਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੪੩॥ ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੪੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੇਹੁ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੪੫॥ ਹਸਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥੪੪੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਦੰਤਿਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁੱਧਿਵਾਨ ॥੪੪੭॥ ਦੁਰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਰਦਨਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੮॥ ਪਦਮਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੯॥ ਬਜਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਕਬਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੦॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਕੁੰਜਰੀ ਅੰਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤਕ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੧॥ ਇੰਭੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੫੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੩॥ ਕਰਿਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪਾਰ ॥੪੫੫॥ ਆਦਿ ਅਨਕਪੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੫੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੫੭॥ ਹਰਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਬੁੱਧਿਵਾਨ ॥੪੫੮॥ ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੫੯॥ ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਜਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨ ॥੪੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸਿ ਨਾਮ ਚਤੁਰਥਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੧॥ ਸਿੰਧਵਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਰੰਗਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੩॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੬੪॥ ਅਰਬਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੫॥ ਕਿੰਕਾਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੬॥ ਅਸੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੬੭॥ ਸੁਆਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੬੮॥ ਆਧਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍

ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੬੯॥ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਸੁਰਗਿਆਨ ॥੪੭੦॥ ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੭੧॥ ਆਦਿ ਈਸਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੭੨॥ ਆਦਿ ਸਉਂਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੪॥ ਸਕਲ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀ ਕਹਿ ਰਿਪਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੭੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛੱਤ੍ਰਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੭੬॥ ਆਤਪਤ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੭੭॥ ਆਦਿ ਪਤਾਕਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੭੮॥ ਛਿਤਪਤਾਢਿ ਪ੍ਰਿਥਮੁਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੯॥ ਰਉਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੦॥ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੮੧॥ ਸਬਦ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੮੨॥ ਆਦਿ ਸੁਭਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੩॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਥਨੀ ਮਥਨ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੪॥ ਸਬਦ ਸਿੰਧੁਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੫॥ ਆਦਿ ਸਕਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੮੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੮੭॥ ਆਦਿ ਦੁਸਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ

ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੮॥ ਅਸੁ ਕਵਚਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੮੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੯੦॥ ਤਨੰ ਤ੍ਰਾਣਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੯੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿਪਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੯੩॥ ਸਬਦ ਸਲਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੯੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਕ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੫॥ ਆਦਿ ਖੜਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੯੬॥ ਅਸਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੭॥ ਨਿਸ ਤ੍ਰਿਸਨੀ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੪੯੮॥ ਖਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੯॥ ਸਸਤ੍ਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੦॥ ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੦੧॥ ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੨॥ ਆਦਿ ਸੈਫਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੦੩॥ ਆਦਿ ਤੇਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੪॥ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੫॥ ਸਮਸੇਰਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੫੦੬॥ ਆਦਿ ਖੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੦੭॥ ਖਲਖੰਡਨਿ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੮॥ ਕਵਚਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੦੯॥ ਧਾਰਾ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੦॥ ਕਵਚ ਤਾਪਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੧੧॥ ਤਨੰਤ੍ਰਾਣ ਅਰਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੫੧੨॥ ਕਵਚ ਘਾਤਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੧੩॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੧੪॥ ਦੁਰਜਨ ਦਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨੁ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੧੫॥ ਦੁਰਜਨ ਦਬਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੬॥ ਦੁਸਟ ਚਰਬਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੭॥ ਬੀਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੮॥ ਬਾਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੯॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੦॥ ਬਾਨ ਦਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੧॥ ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਰਿਸਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੨੨॥ ਪਨਚ ਪ੍ਰਹਾਰਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੩॥ ਧਨੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੫॥ ਕੁਅੰਡਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੬॥ ਬਾਣਾਗ੍ਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ
ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥ ੫੨੭॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੮॥ ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਣਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੯॥ ਬਿਸਿਖ ਪਰਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੫੩੦॥ ਬਿਸਿਖਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੩੧॥ ਸੁਭਟ ਘਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩੨॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸੰਘਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩੩॥ ਪਨਚ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੪॥ ਕੁਅੰਡਜ ਦਾਇਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੫॥ ਆਦਿ ਨਿਖੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਤ੍ਰਿਣੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੱਛਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੩੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਤ੍ਰਿਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੯॥ ਪਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੪੦॥ ਪੰਖਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੧॥ ਪਤ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੨॥ ਨਭਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੩॥ ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੪॥ ਸਕਟਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੪੫॥ ਰਥਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੬॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਸਜੰਦਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੭॥ ਪਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੮॥ ਆਦਿ ਬਸਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੫੪੯॥ ਬਜ੍ਰਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੦॥ ਬੱਜ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੫੧॥ ਬਲਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੨॥ ਦਲਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਲਣੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੫੩॥ ਬਾਦਿਤ੍ਰਣੀ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ
ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੫੪॥ ਆਦਿ ਨਾਦਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੫॥ ਦੁੰਦਭਿ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੫੬॥ ਦੁੰਦਭਿਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੫੭॥ ਨਾਦ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੮॥ ਦੁੰਦਭਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੯॥ ਆਦਿ ਭੇਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੫੬੦॥ ਦੁੰਦਭਿ ਘੋਖਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੧॥ ਨਾਦ ਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੬੨॥ ਅਨਿਕਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਢਾਲਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਬਿਚਾਰ ॥੫੬੪॥ ਢਢਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੬੫॥ ਸੰਖਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੬॥ ਸੰਖ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੫੬੭॥ ਸੰਖਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੮॥ ਸਿੰਘਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੬੯॥ ਪਲਭਛ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੦॥ ਬਿਆਘ੍ਰ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੭੧॥ ਹਰਜੱਛ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੭੨॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁੱਧਿਵਾਨ ॥੫੭੩॥ ਹਰ ਨਾਦਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੪॥ ਪੰਚਾਨਨਿ ਘੋਖਨ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੫॥ ਸੇਰ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੬॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੫੭੭॥ ਪਸੁਪਤਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੭੮॥ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੫੭੯॥ ਪਸੁਏਸ੍ਰ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੫੮੦॥ ਗਜਰਿ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੫੮੧॥ ਸਉਂਡਜਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੨॥ ਦੰਤਜਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ

ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੩॥ ਅਨਿਕਪਜਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੮੪॥ ਸਿੰਧੁਰਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੫॥ ਮਾਤੰਗਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੰਭਾਰ ॥੫੮੬॥ ਸਾਵਜਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਸੁ ਭਾਖ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੫੮੭॥ ਗਜਨਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੫੮੮॥ ਨਾਗਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਉਚਰਤ ਚਲੋ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੯॥ ਹਸਤਜਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੦॥ ਹਰਨਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੧॥ ਕਰਿਨਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੯੨॥ ਬਰਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੯੩॥ ਦੰਤੀਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੪॥ ਦ੍ਵਿਪ ਰਿਪੁ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੰਭਾਰ ॥੫੯੫॥ ਪਦਮ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੯੬॥ ਬਲਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੭॥ ਇੱਭ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਮਤਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੯੮॥ ਕੁੰਭ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੯॥ ਕੁੰਜਰਾਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੰਭਾਰ ॥੬੦੦॥ ਪਤ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੧॥ ਤਰੁ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ

ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਨਿਧਾਨ ॥੬੦੨॥ ਸਉਂਡਿਯਾਂਤਕ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੦੩॥ ਹਯਨਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦੪॥ ਹਯਨਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਬੁੱਧਿਵਾਨ ॥੬੦੫॥ ਹਯਨਾਂਤਕ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੬੦੬॥ ਅਸੁ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੦੭॥ ਤੁਰਜਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੦੮॥ ਤੁਰੰਗਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੯॥ ਘੋਰਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੧੦॥ ਬਾਜਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੧॥ ਬਾਹਨਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਨਾਦਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੁ ॥੬੧੨॥ ਸਰਜਜ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੧੩॥ ਬਾਜਜਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੧੪॥ ਸਿੰਧੁਰਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੫॥ ਨਾਹਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੧੬॥ ਤੁਰੰਗਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧੁਨਨੀ ਅਰਿ ਸੁ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੧੭॥ ਅਰਬਜਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸਵਾਰ ॥੬੧੮॥ ਤੁਰੰਗਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੧੯॥ ਕਿੰਕਨਿ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ

ਬਿਚਾਰ ॥੬੨੦॥ ਘਰ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੨੧॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੨੨॥ ਸਿੰਗੀ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥੬੨੩॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸਵਾਰ ॥੬੨੪॥ ਤ੍ਰਿਣ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੬੨੫॥ ਭੂ ਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੨੬॥ ਸੁਭਟ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਚੀਨ੍ਹ ॥੬੨੭॥ ਆਦਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੬੨੮॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿਯੈ ਸੂਲਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੨੯॥ ਆਦਿ ਜੁੱਧਨੀ ਭਾਖੀਐ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੬੩੦॥ ਬਰਮ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਬੇਧਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਬਰਮ ਬੇਧਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੧॥ ਚਰਮ ਆਦਿ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ਘਾਇਨਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਚਰਮ ਘਾਇਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੩੨॥ ਦ੍ਰੁਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਘਾਇਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਦ੍ਰੁਜਨ ਭੱਛਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੩॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੩੪॥ ਦੁਸਟਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨ ॥੬੩੫॥ ਰਿਪੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਖਿਪਣੀ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸਯਾਨ ॥੬੩੬॥ ਨਾਲਿ ਸੈਫਨੀ ਤੁਪਕ ਭਨਿ ਜਬਰ ਜੰਗ ਹਥ ਨਾਲਿ ॥ ਸੁਤਰ ਨਾਲਿ ਘੁੜਨਾਲਿ ਭਨਿ ਚੂਰਣਿ ਪੁਨਿ ਪਰ ਜੁਆਲਿ ॥੬੩੭॥ ਜੁਆਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੮॥ ਅਨਿਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਛੋਡਣਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ

ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੩੯॥ ਜੁਆਲਾ ਬਮਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਮਨ ਮੈ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੦॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧੁਨਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੧॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਾਦਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੨॥ ਬਾਰਿਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਬਦਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੩॥ ਮੇਘਨ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੪॥ ਮੇਘ ਸਬਦਨੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੫॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਯ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੬॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੭॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੪੮॥ ਗੋਲਾਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੯॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਯਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੬੫੦॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਦਨਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੫੧॥ ਗੋਲਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮੁਚਰਿ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੬੫੨॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੫੩॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸਦਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੪॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਧਾਮਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੫੫॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਈਵਾਸਨ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੬੫੬॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਲਿਆਲੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੫੭॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੁਕਤਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਕਹੁ ਕਬੋ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ

ਬਿਚਾਰ ॥੬੫੮॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਤੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੯॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਤਜਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੦॥ ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਛੱਡਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰਿ ॥੬੬੧॥ ਜੁਆਲਾ ਮੁਕਤਨੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਬਖਿਆਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੬੬੨॥ ਜੁਆਲਾ ਤਜਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੬੬੩॥ ਜੁਆਲਾ ਛਾਡਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੬੪॥ ਜੁਆਲਾ ਦਾਇਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੬੫॥ ਜੁਆਲਾ ਬਕਤ੍ਰਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੬੬॥ ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟਾਇਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੭॥ ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੬੮॥ ਦੁਰਜਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੯॥ ਦ੍ਰੁਜਨਾਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਦਰਰਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੦॥ ਗੋਲੀ ਧਰਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੧॥ ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਭੂਮਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਚੀਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੩॥ ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਚੀਨ ਨਾਮ ਨਾਲੀ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਜਨ ਸਵਾਰਿ ॥੬੭੫॥ ਜਲਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੬॥

ਬਾਰਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੭॥ ਨੀਰਜ ਲਯਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੮॥ ਅੰਬੁਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੯॥ ਘਨਜਜ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੦॥ ਜਲਤਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੮੧॥ ਬਾਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਤਰ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖ ॥੬੮੨॥ ਨੀਰ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਤਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੮੩॥ ਹਰਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਨਾਲਿ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥ ਭੂਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੮੫॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਹੋਹੀਂ ॥ ਜੋ ਕੋ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਕਰ ਜੋਹੀਂ ॥੬੮੬॥ ਤਰੁ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਅਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਅਹੁ ॥ ਕਾਸਠ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੬੮੭॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਰੁਹ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਭ ਮਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੬੮੮॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੀਜੈ ॥ ਰੁਹ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੮੯॥ ਬਿਰਛ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਾ ॥੬੯੦॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈਂ ॥ ਜਉ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੋਵੈਂ ॥੬੯੧॥ ਤਰੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੯੨॥ ਰੂਖ ਸਬਦ ਕੋ

ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਹੂੰ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੬੯੩॥ ਉਤਭੁਜ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੯੪॥ ਤਰੁ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨੋ ॥੬੯੫॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੬੯੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਰਾ ਧਾਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਠਉਰ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੬੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੬੯੮॥ ਧਰਾ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਨਾਇਕ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਭਾਖਿ ਬੰਦੂਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਤਹਾਂ ਫੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭੈ ਬਿਚਰੀਐ ॥੭੦੦॥ ਧਰਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥ ਰਾਵ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਬਹੁਰਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੭੦੧॥ ਧਰਨੀ ਪਤਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੦੨॥ ਧਰਾਰਾਟ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਾਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭੦੩॥ ਧਰਾ ਰਾਜ ਪੁਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵਹਿ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਗੁਨਿਜਨ ਗੁਨ ਜੋਵਹਿ ॥੭੦੪॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਸੁ ਧਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੦੫॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬੀਚਾਰੋ ॥੭੦੬॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਪਾਲਕ

ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੨੦੭॥ ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੨੦੮॥ ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੨੦੯॥ ਫਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੨੧੦॥ ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਰਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੨੧੧॥ ਧਰਨੀ ਜਾ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰਾਟ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੋ ॥੨੧੨॥ ਬ੍ਰਿਛਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੨੧੩॥ ਤਰੁ ਰੁਹ ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੇ ਦੀਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿੰ ਨਵੀਨੇ ॥੨੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੨੧੫ ਸੁਕਬਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕੁੰਦਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੨੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੀਜੀਐ ॥ ਬ੍ਰਿਛਜ ਬਾਸਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥੨੧੭॥ ਧਰਏਸਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁੰਦਨੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੁਕਬਿ ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਸੁ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੨੧੮॥ ਤਰੁਜ ਬਾਸਨੀ ਆਦਿ ਸੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਮਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ਯਾ ਮੈ ਸੰਕ ਨ ਕਛੂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਇਹ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੨੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਪਦ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੨੨੦॥ ਪ੍ਰਿਥੀ

ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੈ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਬਸੁਧਾ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕਹੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੨੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਸੁੰਧ੍ਰਾ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥੭੨੩॥ ਧਰਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥੭੨੪॥ ਛੰਦ ॥ ਬੱਲੀਸ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਨਾਮੈ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੋਇ ॥ ਨਹਿ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਕੋਇ ॥੭੨੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੭੨੬॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੭੨੭॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਹਰਜੱਛ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹਿਯੋ ॥ ਚਹੀਐ ਨਾਮ ਜਹਾਂ ਤਹ ਕਹਿਯੋ ॥੭੨੮॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥ ਤਊਫੰਗ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥ ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਮਾਨ ॥੭੨੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੭੩੦॥ ਪਸੁ ਪਤੇਸ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪਸੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੭੩੨॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੩੩॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਪਾਛੈ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਿਚਾਰ ॥੭੩੪॥ ਸਿੰਗੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਲਖਿ ਰਾਖ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥੭੩੫॥ ਛੰਦ ਵੱਡਾ ॥ ਪਤਿ

ਸਬਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮੈ ਨੈਕ ਹੈ ਸਭ ਸੁਕਬਿ ਮਾਨਹੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥ ਜਹ ਜਾਨੀਐ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ਪਦ ਛੰਦ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤ ਮੈ ॥੭੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਣ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੩੭॥ ਸਿੰਗੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਦੀਜੈ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੩੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਜਿਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੋ ॥੭੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੭੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਸਵਤ ਤਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸਵਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਸਭ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥੭੪੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਉਨ ਠਉਰ ਪਦ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੭੪੨॥ ਸੇਤ ਅਸਿਤ ਅਜਿਨਾ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਹਿਯ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥੭੪੩॥ ਉਦਰ ਸੇਤ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਿਸਠ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੪੫॥ ਚਾਰੁ ਨੇਤ੍ਰ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੭੪੬॥ ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੪੭॥ ਦ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ

॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੭੪੮॥ ਚਖੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੪੯॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਧਿਪ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੦॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਟ ਸਬਦਾਦਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕੌ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੭੫੧॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੭੫੨॥ ਮ੍ਰਿਗੀਏਸ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੋ ॥੭੫੪॥ ਮ੍ਰਿਗਜ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੫੫॥ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੭੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੭੫੭॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੫੮॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੈ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਭੈ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੫੯॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਵਣ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੬੦॥ ਮ੍ਰਿਗਿ ਜਾਇਕ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੱਜੈ ॥੭੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਦਿ ਮ੍ਰਿਗੀਜਾ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤਿ

ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੬੨॥ ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੭੬੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੭੬੪॥ ਤ੍ਰਿਣਭਖਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੬੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨੀਐ ॥੭੬੭॥ ਤ੍ਰਿਣਭੱਛੀ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਕਹੀਓ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੭੬੮॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਰਿਪੁ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੭੭੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੭੧॥ ਭੂਜਾਂਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੨॥ ਪ੍ਰਿਥੀਜ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੭੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੂ ਸੁਤ ਰਿਪੁ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰਿ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੭੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਰਵਿਜ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ

ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੫॥ ਬੈਸੁੰਧਰਜਾ ਸੱਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰੀਐ ॥੭੭੬॥ ਧੂਰਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਪਾਛੈ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੭੭॥ ਦ੍ਵੀਪਨਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਚਰ ਸਬਦ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸਵਾਰੋ ॥੭੭੮॥ ਸ੍ਰਿਸਟਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੯॥ ਧਰਨਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੦॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਧਾਰੋ ॥੭੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਮਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੮੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਰੁਮਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੮੩॥ ਬ੍ਰਿਛਨਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਚਰਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੮੪॥ ਧਰਏਸਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੫॥ ਧਰਾਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੮੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਰਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੭੮੭॥ ਸਾਮੁਦ੍ਰਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੮੮॥ ਨੀਰ ਰਾਸਿ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ

ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਾਚ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੭੯੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨੀਰਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਾਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਲ ਰਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੰ ਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੪॥ ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੯੫॥ ਜਲਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੯੬॥ ਪਾਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਂਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੭॥ ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਂਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤੁਮ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਚਰ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੁ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਰਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਲੇਹੁ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੮੦੦॥ ਜਲਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੦੧॥ ਚੌਪਈ ॥

ਮੇਘਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੨॥ ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੦੩॥ ਹਰਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੯੦੪॥ ਬਾਰਿਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੦੫॥ ਨਦਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੯੦੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਯਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨੀਐ ॥੯੦੭॥ ਸਰਿਤਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੦੮॥ ਨਾਦਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨੀਐ ॥੯੦੯॥ ਜਲਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੧੦॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੧੧॥ ਆਦਿ ਕਰਾਰਿਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੁ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਉਚਰੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੧੨॥ ਫੇਨਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੧੩॥ ਬ੍ਰਿਛ ਕੰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ

ਬਖਾਨੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੮੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਲਰਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿਂ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੮੧੫॥ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਨਾਥ ਉਚਾਰ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੮੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਾਰ ਕੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੧੭॥ ਕ੍ਰਾਰ ਆਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮੧੮॥ ਕਲੂ ਨਾਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੮੧੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਗੰਗਨਿ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਨੁਵਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਗੀਰਥਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਟਨਿਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੮੨੩॥ ਨਦੀ ਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੮੨੪॥ ਭੀਖਮ ਜਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਹੀਐ ॥੮੨੫॥ ਨਦੀ ਈਸ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੨੬॥ ਨਦੀ ਰਾਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ

ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਮੁਖ ਭਾਖੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਰਾਖੋ ॥੯੨੭॥ ਨਦਿ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੯੨੮॥ ਸਰਤੇਸ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੯੨੯॥ ਸਰਿਤਾ ਬਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੯੩੦॥ ਸਰਤੇਂਦ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੯੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪਨਿਨਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰ ॥੯੩੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਰਾਜਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੩॥ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੯੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਜਮੁਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੯੩੫॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੩੬॥ ਕਿਸਨ ਬੱਲਭਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਨੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਨੀਐ ॥੯੩੭॥ ਬਸੁਦੇਵਜ ਬੱਲਭਨਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਏਕ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੯੩੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਬਸੁਦੇਵ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਬੱਲਭਨੀ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਚੀਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੀਐ ॥੯੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿਆਮ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ

ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੦॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੱਲਭਾ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਜਾਨ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੮੪੧॥ ਬਾਪੁਰਧਰ ਬੱਲਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੪੨॥ ਬੰਸੀਧਰ ਧਰਨਿਨਿ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੮੪੩॥ ਬਿਸ੍ਵੇਸ ਬੱਲਭਾਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੪੪॥ ਬਿਸ੍ਵੇਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੫॥ ਜਦੁਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ਹ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੮੪੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀਸ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੭॥ ਜਾਦੋਰਾਇ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੮੪੮॥ ਦੁਆਰਕੇਂਦ੍ਰ ਬੱਲਭਿਨਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੯॥ ਦੁਆਰਕੇਸ ਬੱਲਭਿਨਿ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੮੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਆਰਕੇਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੫੧॥ ਜਦੁਨਾਥਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੫੨॥ ਦੁਆਰਵਤੀਸਰਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ

ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੫੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੫੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਧਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥੮੫੫॥ ਦੁਆਰਕੇਂਦ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨੋ ॥੮੫੬॥ ਦੁਆਰਵਤੇਸ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੫੭॥ ਜਦ੍ਵੇਸਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੮੫੮॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਭਾਖਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੫੯॥ ਜਗਤੇਸਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੬੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਨਿਕ ਦੁੰਦਭਿਜ ਬਲਭਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੧॥ ਹਲੀ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨਿ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੬੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਲਿ ਆਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੬੩॥ ਬਲ ਭਈਅਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਹਿਯੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹਿਯੋ ॥੮੬੪॥ ਰਉਹਣੇਅ ਭ੍ਰਾਤਨਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੮੬੫॥ ਬੱਲਭਦ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ

ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੬੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬਘਨੁ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੬੭॥ ਕਾਮ ਪਾਲ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੬੮॥ ਹਲ ਆਯੁਧ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਕਬਿ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੯੬੯॥ ਰਿਵਤਿ ਰਵਨ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੯੭੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਮ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੭੧॥ ਬਲਦੇਵ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੭੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬਾਰਿ ਅਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੯੭੩॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਅਰਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੭੪॥ ਕੇਸਜਾਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੭੫॥ ਬਕੀ ਆਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੭੬॥ ਪਤਿ ਨਾਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ

ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੭੭॥ ਸਕਟਾਸੁਰ ਹਨਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਗਿਆਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੭੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰ ਅਰਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੭੯॥ ਨਰਕਾਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੮੦॥ ਆਦਿ ਨਰਕ ਹਾਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੮੧॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਘਾਇਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੯੮੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੁਰ ਮਰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੮੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਧੁ ਸੂਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੮੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਧੁ ਦੁੰਦਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਬਦੇਂਦ੍ਰ ਕਹਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੮੫॥ ਮਧੁ ਨਾਸਨਿਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਬਦੇਸੁ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੯੮੬॥ ਕਾਲਜਮੁਨ ਅਰਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੮੭॥ ਨਰਕ ਅਰਿਨਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੮੮॥ ਕੰਸ ਕੇਸ ਆਕਰਖਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੀਂ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ

ਪਦ ਠਾਨਹੀਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੮੯॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਏਸਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੦॥ ਅਨਿਕ ਦੁੰਦਭਿ ਏਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੯੧॥ ਰਸਨਰ ਕਸਨਿਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀਐ ॥੮੯੨॥ ਨਾਰਾਇਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੩॥ ਬਾਰਾਲਯਨਨਿ ਮੁਖਿ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੪॥ ਨਾਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੫॥ ਨਾਰ ਕੇਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੬॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਕੇਤਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੮੯੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਧਾਮਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ

ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੦॥ ਜਲ ਗ੍ਰਿਹਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੧॥ ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੯੦੨॥ ਜਲ ਸੰਕੇਤਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੩॥ ਬਾਰ ਧਾਮਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਸਬਦੇਸ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੪॥ ਬਾਰ ਗ੍ਰਿਹਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੇਘਜਨਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੦੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੭॥ ਗੰਗ ਭੇਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੦੮॥ ਅਰੁਨ ਬਾਰਨਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੦੯॥ ਅਰੁਣ ਬਾਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਰੁਣ ਅੰਬੁਨੀਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ॥੯੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਰੁਣ ਤਰੰਗਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੧੨॥ ਆਰਕਤਾ ਜਲਨਿਨ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ

ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੧੩॥ ਅਰੁਨ ਅੰਬੁਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੪॥ ਅਰੁਨ ਪਾਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੯੧੫॥ ਅਰੁਨ ਜਲਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੧੬॥ ਅਰੁਨ ਨੀਰਨਿਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੧੭॥ ਸਤ ਦ੍ਰਵਨਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੧੮॥ ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੯॥ ਸਹਸ ਨਾਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੨੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਤਦ੍ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੨੨॥ ਸਤ ਗਾਮਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੨੩॥ ਸਤ ਤਰੰਗਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਅਰਿ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੨੪॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੨੫॥ ਆਦਿ ਬਿਆਸਨਨੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੨੬॥ ਬਿਪਾਸਨਨੀ

ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੨੭॥ ਪਾਂਸਿ ਸਕਤਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੨੮॥ ਪਾਂਸਿ ਨਾਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੨੯॥ ਬਰੁਣਾਇਧ ਨਾਸਨਿਨਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੩੦॥ ਜਲੇਸਾਯੁਧਨਿ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੩੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਕਲ ਪਾਂਸਿ ਲੈ ਨਾਮ ਨਾਸਨਿਨ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੨॥ ਰਾਵਿਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਵਿਨੀਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੩੪॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੩੫॥ ਸਸਿ ਭਗਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੩੬॥ ਚੰਦ੍ਰਾਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੩੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਸਿ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੩੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਯੰਕ ਅਨੁਜਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ

ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੩੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਯੰਕ ਸਹੋਦਰਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਜ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੧॥ ਨਿਸਿਸ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੪੨॥ ਨਿਸਿ ਈਸਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੩॥ ਰੈਨਾਧਿਪਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੪੪॥ ਰੈਨਿ ਰਾਟਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੯੪੫॥ ਰੈਨਿ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੪੬॥ ਨਿਸਿ ਨਾਇਕਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੁੰਨ ਉਚਰਿ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੪੭॥ ਨਿਸਿ ਇਸਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੮॥ ਨਿਸਿ ਪਤਨਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਅਰੁ ਅੰਤਹਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੯॥ ਨਿਸਿ ਧਨਿਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੯੫੦॥ ਰੈਨਿ ਨਾਇਕਨਿ ਆਦਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਰਹੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੫੧॥ ਨਿਸਿ ਚਰਨਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਰਾਖਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ

ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੫੨॥ ਆਦਿ ਨਿਸਾਚਰਨਨਿ ਕਹੁ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੫੩॥ ਰੈਨਿ ਰਮਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੫੪॥ ਰੈਨਿ ਰਾਜਨਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦਹਿ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥੯੫੫॥ ਨਿਸਾ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੯੫੬॥ ਦਿਨ ਅਰਿ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਲਖਿ ਰਾਖੋ ॥੯੫੭॥ ਹਰਿਜਰਿ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਕਹੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥੯੫੮॥ ਤਿਮਰਰਿ ਸੋ ਰਵਨਨਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੫੯॥ ਹਰਿਜਰਿ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੬੦॥ ਰਵਿਜਰਿ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਭਾਖਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੬੧॥ ਭਾਨੁਜ ਅਰਿ ਕਹਿ ਰਵਨ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੬੨॥ ਸੂਰਜਰਿ ਰਵਨਿ ਆਦਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੬੩॥ ਭਾਨੁਜਾਰਿ ਰਵਨਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੬੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਿਨਧੁਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੬੫॥ ਦਿਨਰਾਜ ਅਰਿ

ਰਵਨਿਨਿ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੬੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਨ ਅਰਿ ਰਵਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤੀਜੈ ॥੯੬੭॥ ਤਮ ਅਰਿਜਰਿ ਰਵਨਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥੯੬੮॥ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥੯੬੯॥ ਸਸਿ ਉਪਸਖਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੭੦॥ ਨਿਸ ਇਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥੯੭੧॥ ਸਸਿ ਭਗਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੭੨॥ ਨਿਸਿਸ ਭਗਾ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੭੩॥ ਰੈਨਿਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿੱਜੈ ॥੯੭੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੈਨਿ ਰਾਵਨੀ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੯੭੫॥ ਰੈਨਿ ਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਮਨ ਧਾਰੀਐ ॥੯੭੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਹ ਚਹੋ ਕਹਿੱਜੈ ॥੯੭੭॥ ਦਿਨੁ ਅਰਿ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਉਚਰਹੁ ਜਹ ਚਹੀਐ ॥੯੭੮॥

ਤਮਚਰ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੭੯॥ ਰੈਨਿ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੮੦॥ ਜਉਨ ਕਰਣ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੯੮੧॥ ਕਿਰਣ ਧਰਣ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੮੨॥ ਮਯੰਕ ਸਬਦ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਦ ਨਾਥ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਰੀਐ ॥੯੮੩॥ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਹਨ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਚਿੱਤ ਧਾਰਹੁ ॥੯੮੪॥ ਹਿਰਣ ਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥੯੮੫॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਾਹਣੀ ਭਗਾ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੮੬॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿਣੀ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੭॥ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੮॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਥ ਭਗਨਿਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਰਿਪੁ ਨਾਥ ਚਰ ਪਤਿ ਰਾਖੁ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੯੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਨਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੦॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਜ ਕਹਿ ਭਗਨਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੯੧॥ ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ

ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੨॥ ਸਮੁੱਦ੍ਰਜ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੩॥ ਮ੍ਰਿਗਜਾ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੪॥ ਨਦਿਸਜ ਭਗਣਿ ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੫॥ ਨਦਿ ਨਾਇਕ ਕਹਿ ਭਗਨਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੯੬॥ ਸਰਿਤਿਸ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੭॥ ਸਰਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਭਗਨਿਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੯੯੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਸਿਸਿਣਿ ਕਹਿ ਭਗਨਿਨਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੯੯॥ ਤਮਚਰ ਭਗਨਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੦੦॥ ਤਮਹਰ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਬੁੱਧਿ ਕਹੁ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਲਹੁ ॥੧੦੦੧॥ ਤਮ ਅਰਿ ਭਗਨਿਣਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੦੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਮਰਰਿ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥੧੦੦੩॥ ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰ ਭਗਨਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ

॥੧੦੦੪॥ ਤਿਮਰ ਰਦਨ ਭਗਣਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੫॥ ਤਿਮਰ ਉਚਰਹਾ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੬॥ ਤਿਮਰ ਨਿਕੰਦਨ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਭਗਣਿਨਿ ਸੁਤ ਚਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੀਐ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ॥੧੦੦੭॥ ਤਿਮਰ ਮੰਦ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੮॥ ਤਿਮਰਜਾਂਤ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੧੦॥ ਉਡਗਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗਿਸ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੨॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੩॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੪॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੦੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਉਡਗ ਏਸ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੧੬॥ ਉਡਪਤਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ

ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗ ਭੂਪਣੀ ਭੂਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੦੧੮॥ ਤਾਰਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੧੯॥ ਤਾਰੇਸਰ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੦॥ ਤਾਰਾਲਯ ਇਸ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੦੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਰਾ ਗ੍ਰਿਹਨਿਸ ਭਗਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੨॥ ਉਡਗ ਨਿਕੇਤਿਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੨੩॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਭਗਣਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੧੦੨੪॥ ਉਡਗੇਸਰ ਭਗਣਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੫॥ ਉਡਗੇਸਰ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗਾਸ੍ਰੈ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥੧੦੨੭॥ ਰਿਖਿਜ ਭਗਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ

ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੮ ਮੁਨਿਜ ਭਗਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੨੯॥ ਬ੍ਰਿਤ ਉੱਤਮਜ ਭਗਣਨੀ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮਨ ਲਹੀਐ ॥੧੦੩੦॥ ਤਪਿਸਜ ਉਚਰਿ ਭਗਣਨੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੧॥ ਕੱਸਿਪ ਸੁਤ ਕਹਿ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥੧੦੩੨॥ ਜਵਨ ਕਰਣ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੩੩॥ ਕ੍ਰਿਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੪॥ ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਪਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੬॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੩੭॥ ਸੂਰਾਤਮਜਾ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੧੦੩੮॥ ਆਦਿ ਮਾਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੧੦੩੯॥ ਅਭਿਮਾਨਿਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੪੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮਯਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੦੪੧॥ ਗਰਬਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ

ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੪੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦ੍ਰੁਪਨਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੧੦੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਹੰਕਾਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੦੪੪॥ ਪੀਅਣੀਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਣਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਣਹੁ ॥੧੦੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਿਖਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੦੪੬॥ ਮੇਧਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ਅੰਤਿ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੧੦੪੭॥ ਸੇਮੁਖਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਏ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ਬੁੱਧਿਵਾਨ ॥੧੦੪੮॥ ਆਦਿ ਮਨੀਖਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੦੪੯॥ ਬੁਧਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਦਿ ਅਭਾਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਪਛਾਨ ॥੧੦੫੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਸੋਭਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੫੩॥ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਤਰ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਜਾਨ ਨਹੀ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੫੪॥ ਸੁਖਮਨਿ ਪਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੫੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਮਨਿ ਪਦ ਕੋ

ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਰਬ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੦੫੬॥ ਆਦਿ ਕ੍ਰਾਂਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੭॥ ਛਬਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਜਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਠਾਂ ਕਹੀਐ ॥੧੦੫੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੀਐ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਤਹਾਂ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੦੬੦॥ ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੬੧॥ ਹਯਨੀ ਸਬਦਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਰ ਪਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਹੋ ਦਿਯੋ ਜਹਾਂ ਤੁਮ ਚਹੁ ਸੁ ਤਹੀ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥੧੦੬੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਂਧਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੬੩॥ ਆਦਿ ਅਰਿਬਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੬੪॥ ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਹ ਚਿੱਤ ਰੁਚੈ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੬੫॥ ਆਦਿ ਘੋਰਨੀ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਨ ਤਹੀਂ ਉਚਾਰੋ ॥੧੦੬੬॥ ਆਦਿ ਹਸਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤੇ ਤਹੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੦੬੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਦੰਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ

ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੬੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਦੁਰਦਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਿੱਜੈ ॥੧੦੬੯॥ ਦ੍ਵੈਪਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੭੦॥ ਆਦਿ ਪਦਮਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕਛਹੂ ਕੀਜੈ ॥੧੦੭੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਬਜਾਲਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੭੩॥ ਇੰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈਂ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਕੁਲ ਜੋਵੈਂ ॥੧੦੭੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰੀਜੈ ॥੧੦੭੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੁੰਜਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੬॥ ਕਰਿਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਦਿਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੭੭॥ ਮਦਜ ਧਰਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਹੋ ॥ ਹੋ ਕਹਿਯੋ ਚਹੋ ਇਨ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਇਨ ਕੋ ਕਹੋ ॥੧੦੭੮॥ ਸਿੰਧੁਰਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੯॥ ਅਨਿਕਪਨੀ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

ਹੋ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰੈ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੮੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੮੧॥ ਹਰਿਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਅਉ ॥ ਹੋ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਉ ॥੧੦੮੨॥ ਗਜਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੮੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਵਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੪॥ ਮਾਤੰਗਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈਂ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਮਿਲ ਜੋਵੈਂ ॥੧੦੮੫॥ ਆਦਿ ਗਇੰਦਨਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੬॥ ਦ੍ਰੁਮ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੧੦੮੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਛਾਂਤਕਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਹ ਠਾਂ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੮॥ ਫਲਧਰ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਚਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੦੮੯॥ ਫਲਦਾਇਕ ਅਰਿਣੀ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਮਾਨੋ ॥੧੦੯੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਰਾਧਰਨ ਅਰਿਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਤਿਨ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੯੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧੂਰਰਾਟ ਅਰਿਨੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੦੯੨॥ ਫਲਧ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ

॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੦੯੩॥ ਫਲਿਸ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੪॥ ਤਰੁ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੯੫॥ ਧਰਿਸ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੬॥ ਬਿਰਛਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੭॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਨੀਜੈ ॥੧੦੯੮॥ ਰਦਨ ਛੰਦਨੀ ਅਰਿਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਦੰਤਨ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਦਿਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੦੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੦੧॥ ਆਦਿ ਭੂਪਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੦੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਆਮਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੩॥ ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੪॥ ਧਰ ਦ੍ਰਿੜਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਚਹੋ ਜਿਹ

ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੦੫॥ ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੬॥ ਪਤਿਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥ ਇਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪਤਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੧੦੮॥ ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੦੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਧ ਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਰੁਚ ਹੋਇ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੦॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿੱਤ ॥ ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਇਹ ਨਾਮ ਦੇਹੁ ਭੀਤਰ ਕਬਿੱਤ ॥੧੧੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਨੁਚਰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਉਚਰੋ ਤਹਾਂ ਠਵਰ ਜਿਹ ਚਹੀਐ ॥੧੧੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਅਨੁਗਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹਨਨੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਸਬਦ ਚਹੀਜੈ ਤਹ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੩॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਏ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਤਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧੧੫॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ਅੰਤਿ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੧੧੧੬॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੋ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੧੭॥ ਕਾਮ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਸੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ

ਚੀਨ੍ਹ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧੮॥ ਕਾਮ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੧੯॥ ਆਦਿ ਬਿਰਿੱਖਨ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੨੦॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੧॥ ਧਨੁਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿਨੀ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਧਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੨੩॥ ਕੋਵੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਸਬਦ ਇਹ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਖੁਆਸਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜਹਿ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥੧੧੨੫॥ ਕਾਰਮੁਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੬॥ ਰਿਪੁ ਸੰਤਾਪਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੧੨੭॥ ਰਿਪੁਖੰਡਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਿਲਿ ਸੁਘਰੁਚ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੮॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਤੁਮ ਲਖਿ ਪਾਵਹੁ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਤਾਵਹੁ ॥੧੧੨੯॥ ਰਿਪੁ ਘਾਇਣੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਉਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਚਾਪਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਸੁ ਤਹ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੧॥ ਸਪ੍ਰਤੰਚਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ

ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਨਿਸੰਕ ਸਭ ਠਉਰ ਨ ਗਨਤੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੩੨॥ ਛੰਦ ਰੂਆਮਲ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਭੰਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥ ਨਹਿ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੧੧੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਸਕਤਨਿ ਪਦ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਹੀ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਵਿ ਕਬਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਨ ਬਰਖਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੩੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਬਾਨਨੀ ਸਬਦਹਿ ਭੂਲ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਸਬਦ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਪਨਚਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਰੁਚਿਜੈ ਜਹੀਂ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੩੮॥ ਕੋਵੰਡਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹਾਂ ਰੁਚੈ ਤੇ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੩੯॥ ਇਖੁਆਸਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧੧੪੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਰਮੁਕਜਨੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੪੧॥ ਰਿਪੂ ਤਾਪਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਪਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਚਹੋ ਤਹ ਦੇਹੁ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੨॥ ਆਦਿ ਚਾਪਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੪੩॥ ਪਨਚ ਧਰਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸੁਹ੍ਰਿਦਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਰੁਚੈ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੪੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੱਲਭਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਖਾਇਨਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਜਹ ਚਹੀਐ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੪੭॥ ਪ੍ਰੀਤਮਣੀ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਨੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਨੈਕੁ ਨ ਮਿਥਿਆ ਜਾਨੋ ॥੧੧੪੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਸੁ ਜਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਤਨਿਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਹਿਰਦਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਲਹੁ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਹੀਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕਹੁ ॥੧੧੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਨੁਖਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਚਹੋ ਜਹਾਂ ਸਭ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੫੧॥ ਆਦਿ ਮਰਤਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅੰਤਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੫੨॥ ਆਦਿ ਮਾਨੁਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸੁ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੫੩॥ ਮਾਨੁਖਜਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਰੁਚੈ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੫੪॥ ਨਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੫੫॥ ਮਾਨਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸਭਾ ਮੱਧਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਕਹੀਜੈ ॥੧੧੫੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਇਨ ਕੇ ਕਹਤ ਨ ਸੰਕਾ ਮਨ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛਿਤਣੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੫੮॥ ਛੱਤ੍ਰਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੧੧੫੯॥ ਛਮਿਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਸਦਾ ਸੁਨਤ ਬੁਧਿ ਜਨਨ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੬੦॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਧਰਤੀਸਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਚੀਨ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ॥ ਸਭ ਠਵਰ ਭਨਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੧੧੬੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਵਲ ਧਰਿਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਬੁੱਧਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਧਰਿਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਕੇ ਸੁਣਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੬੩॥ ਧਾਵਲੇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਬੁੱਧਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਨੀਐ ॥੧੧੬੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਵਲ ਧਰਣ ਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਗੁਨੀ ਜਨਨ ਕੀ ਸਭਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਖਭਣੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਲੈ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ॥ ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਥਾ ਮੈ ਦੀਜੈ ਅਉ ਭੀਤਰ ਕਬਿੱਤੁ ॥੧੧੬੬॥ ਗਾਵਿਸ ਇਸਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੬੭॥ ਭੁਵਿਸਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੬੮॥ ਚੌਪਈ ॥

ਉਰਵਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜਹਿ ॥ ਸਰਬ ਠਵਰ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥੧੧੬੯॥ ਜਗਤੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੭੦॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜਹਿ ॥ ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥੧੧੭੧॥ ਅੜਿੱਲ॥ ਬਸੁਧੇਸਣੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਚੀਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੭੨॥ ਬੈਸੁੰਧੁਰਾਏਸਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੭੩॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਪਦ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੧੭੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀਏਸਣੀ ਕਹੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਗਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਸੁਜਨ ਜਨ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸਕਲ ਮਨ ॥੧੧੭੫॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀਏਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਰਾਖੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੭੬॥ ਅਚਲਾਇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੭੭॥ ਵਿਪਲੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਜਾਨੋ ॥੧੧੭੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਸਾਗਰਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਏਸਨਿ ਦਰਨੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੭੯॥ ਮਹਾ ਅਰਣਵੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਪਤਿ ਮਰਦਨਨੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਡਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਰਾਖੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖੀਅਹਿ ॥੧੧੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਿੰਧੁਣੀ ਸਬਦ

ਭਣੀਜੈ ॥ ਪਤਿ ਅਰਦਨੀ ਪਦਾਂਤ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੋ ॥੧੧੮੧॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਸਿਕ ਅਰਿਣੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੧੮੨॥ ਆਦਿ ਜਲਾਲਯਣੀ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੮੩॥ ਬਾਰਿਧਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਗੁਨਿਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੮੪॥ ਧਰਾਇਸਣੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਪਦ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੮੫॥ ਉਰਬਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੮੬॥ ਗੋਰਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਏਸ ਅੰਤਕਣੀ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਰੁਚੈ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੮੭॥ ॥ ਅਵਨੇਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਭੈ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਰਭੈ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੮੮॥ ਦਿੱਗਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਏਸਾਰਦਨੀ ਅੰਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਕਹੋ ਪ੍ਰਬੀਨਹੁ ॥੧੧੮੯॥ ਕੁੰਭਿ ਨਾਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮਹਿ ਝੂਠ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੯੦॥ ਮਹਿ ਏਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਮਹਿ ਦਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਹ ਹੀ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਲੈ ਦੀਜੈ ॥੧੧੯੧॥ ਮੇਦਨੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਘਾਰੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਚਾਹੋ ਜਹਾਂ ਉਚਾਰਹੁ ਤਬ ਹੀ ॥੧੧੯੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਸੁਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸਬਦ ਦਾਹਨੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਸੁਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ

ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੯੪॥ ਨਰਾ ਅਧਿਪਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੯੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਾਨੁਖੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਉਚਰੀਐ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੯੬॥ ਦੇਸ ਏਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਿ ਅਰਦਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੯੭॥ ਜਨਪਦੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਜੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਹੀਅਹਿ ਠਵਰ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੮॥ ਮਾਨਵੇਂਦ੍ਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਜੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ॥ ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਇਸੀ ਕਰ ਮਿਤ ਮਹਿ ॥੧੧੯੯॥ ਲੋਕ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਹਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਸਭ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਯੋ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਕਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਨ ਮਾਂਝ ਕਹੀਜੈ ॥੧੨੦੧॥ ਦੇਸੇਸਨੀ ਰਵਣਨੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦਹਿ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸੁਕਬਿ ਜਨਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੨੦੨॥ ਥਿਰਾ ਭਾਖਿ ਇਸਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਨ ਮਾਂਝ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੨੦੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਸਪੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਜੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੦੪॥ ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਬਹੁਰਿ ਘਾਤਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੦੫॥ ਸਰਪ ਤਾਤਣੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੦੬॥ ਇੰਦ੍ਰ ਐਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੈ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਏਸਰਾਂਤਕਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥੧੨੦੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੱਕ੍ਰਤਾਤ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਭੀਤਰਿ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੦੯॥ ਸਤਕ੍ਰਿਤੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਚੀ ਪਤਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਮਥਨੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਕੋ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਨੀਜੈ ॥੧੨੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੱਕ੍ਰੰਦਨ ਤਾਤਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਬਿਨਾ ਕਪਟ ਤਿਨ ਲਖੋ ਨ ਕਪਟ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੨॥ ਕਊਸਕੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਸਵੇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿਣੀ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜਿਯ ਜਾਨੋ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨੋ ॥੧੨੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਰਹਾ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਤਿ ਸੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਮਾਨੇ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਘਵੇਸਣਣੀ ਈਸਰਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨੧੬॥ ਮਾਤਲੇਸਣੀ ਏਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਸਨੁ ਏਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ

ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦੀਜੈ ਤਵਨ ਠਵਰ ਜਹ ਚਹੀਐ ॥੧੨੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਰੰਦਰ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੧੯॥ ਬਜ੍ਰਧਰਿਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਿਸੀ ਸੁਕਬਿ ਕੀ ਕਾਨ ਨ ਮਨ ਮੈ ਆਨੀਐ ॥੧੨੨੦॥ ਤੁਰਾਖਾੜ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਐ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਤੁਰ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੨੧॥ ਇੰਦ੍ਰੇਣੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੨੨॥ ਉਚਸ੍ਰਿਵਾਇਸ ਏਸ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਕਹਿ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਮਿਤ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਦਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੩॥ ਹਯਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੪॥ ਗਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਨਨੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕਹੂੰ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੫॥ ਅਸ੍ਵ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੬॥ ਬਾਹਰਾਜ ਰਾਜਨਣੀ ਰਾਜਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੭॥ ਤੁਰੰਗ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੨੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਇਸ ਪਤਿ ਪਿਤਣੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਹਿ

ਲਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਨੀਐ ॥ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਭਨੀਐ ॥੧੨੨੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭੁਣੀ ਪਿਤਨੀ ਇਸਣੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਸਬਦ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੦॥ ਹਸਤਿ ਏਸ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਕਵਿਤ ਮੈ ਚਹੋ ਸੁ ਪਦ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੧॥ ਦੰਤਿਰਾਟ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤ ਸੁਤਣੀ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖਿ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੀਐ ਦਯੈ ਜਹਾਂ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੨॥ ਦੁਰਦ ਰਾਟ ਰਾਟਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਚਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੩੩॥ ਦ੍ਵਿਪਿ ਇਸ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੋ ਸਬਦ ਤੁਮ ਜਹਾਂ ਨਿਡਰ ਤਹ ਠਾਨੀਐ ॥੧੨੩੪॥ ਪਦਮ ਏਸ ਇਸਰਾਟਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੩੫॥ ਬਾਰਣੇਂਦ੍ਰ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਜਾਗਿ ਉਚਾਰ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੩੬॥ ਬਜਾਲਹ ਪਤਿ ਪਤਣਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥੧੨੩੭॥ ਇੰਭਸੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੮॥ ਕੁੰਭੀ ਏਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕਰ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਤਿਹ ਦੀਜੋ ਤੁਰਤੁ ਬਤਾਇ ਕਰ ॥੧੨੩੯॥ ਕੁੰਜਰੇਸ ਇਸ ਪਿਤਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾ

ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੨੪੦॥ ਕਰੀ ਏਂਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਪਤਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਦੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੪੧॥ ਤਰੁ ਅਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੨॥ ਸਉਂਡਿਸ ਇਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੩॥ ਸਿੰਧੁਰੇਸ ਇਸਪਤਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਦੋਹਰਨ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੪॥ ਅਨਿਕਪੇਂਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੫॥ ਨਾਗਨਾਹਿ ਏਸਣ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਪੁਸਤਕ ਪੋਥਿਨ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੬॥ ਹਰਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਜਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਅਰਿਣੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦੋਹਾ ਮਾਂਝ ਚਉਪਈ ਕਹੀਐ ॥੧੨੪੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਾਵਜ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਮਾਤੰਗ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੫੦॥ ਆਦਿ ਗਯੰਦਨ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੨੫੧॥ ਬਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੨੫੨॥ ਬਾਹ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਹੀਐ ॥੧੨੫੩॥ ਤੁਰੰਗ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਰੁਚੈ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੨੫੪॥ ਹੈ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੨੫੫॥ ਥਰੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੧੨੫੬॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥੧੨੫੭॥ ਅਮਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਦੀਜੈ ॥੧੨੫੮॥ ਨ੍ਰਿਜਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛਾਡਿ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੨੫੯॥ ਬਿਬੁਧ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਅਹਿ ॥ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਸਭਾ ਮੈ ਕਹੀਅਹਿ ॥੧੨੬੦॥ ਸੁਰ ਪਦ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਰੀਐ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੨੬੧॥ ਸੁਮਨ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਂ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੱਜੈ ॥੧੨੬੨॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਿਵੇਸ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨੬੩॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ॥੧੨੬੪॥ ਗਤਿ ਬਿਵਾਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਕਹੀਐ ॥

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੨੬੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੇਸ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੬੬॥ ਮਧੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨੀਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੭॥ ਸੁਧਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਾਰ ਤ੍ਰੈ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਫੰਗ ਨਾਮ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਚਉਪਈ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੮॥ ਸਬਦ ਪਯੂਖ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੬੯॥ ਅਸੁਦਾ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਸੋਰਠਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੨੭੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਾਣਦਾ ਪਦ ਕੋ ਸੁਕਬਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਭੀਤਰਿ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੭੧॥ ਜੀਵਦਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨਿ ਲੈ ॥ ਹੋ ਕਹੀ ਹਮਾਰੀ ਆਜ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਹਿਚਾਨਿ ਲੈ ॥੧੨੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਪੁਦਾ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੨੭੩॥ ਬਹੁਰਿ ਦੇਹਦਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ਬੀਚਿ ਹਸਿ ਕਹੀਐ ॥੧੨੭੪॥ ਪ੍ਰਾਣਦੱਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੭੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਮੁਖ ਸੋਂ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੭੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਸਬਦ

ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਤਿਹ ਉਪਰਾਂਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੭੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਹਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿਂ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੨੭੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਲਸ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਅਰਿ ਕਹਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਪਾਧੜੀ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੭੯॥ ਤਰੁਨ ਦੰਤ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੁਆਲਾ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਠਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੮੦॥ ਜੋਬਨਾਂਤ ਅੰਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚੌਪਈ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੧॥ ਤਰੁਨ ਦੰਤ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁੱਧਨਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੨॥ ਜੋਬਨਾਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਰਾਖੀਐ ॥੧੨੮੩॥ ਚਤੁਰਥ ਅਵਸਥਾ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੮੪॥ ਜਮ ਪਾਸੀ ਕੇ ਨਾਮਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖ ਅਰਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੫॥ ਆਰਬਲਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਕੁੰਡਰੀਆ ਮਾਹਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੮੬॥ ਆਰਜਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ

ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੭॥ ਦੇਹ ਬਾਸੀ ਅਰਿ ਹਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਅੜਿੱਲ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਕਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥੧੨੮੮॥ ਬਪੁਬਾਸੀ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚਚਰੀਆ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੮੯॥ ਤਨ ਬਾਸੀ ਅਰਿ ਹਰਿ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਰਹੁ ਉਚਾਰਨ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੦॥ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੋ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੧॥ ਰਾਛਸਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਤੁਹਿ ਆਇ ਨਿਸੰਕ ਬਤਾਇ ਦੈ ॥੧੨੯੨॥ ਦਾਨਵਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਘਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਤਿ ਧਰਿ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖ ਦੈ ॥੧੨੯੩॥ ਅਮਰਾਰਦਨ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸੁਕਬਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜ੍ਹਜੋ ਚਹਤ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਸਿਖਾਇ ਦੈ ॥੧੨੯੪॥ ਸੱਕ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੫॥ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਅਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੯੬॥ ਸਚਿਪਤਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੯੭॥ ਸਕ੍ਰਰਦਨ ਅਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿ

ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੯੮॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਪੁਰਹੂਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਿਤਣੀਸਰਿ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਸੋਰਠਾ ਮਾਂਝਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੯੯॥ ਬਾਸਵਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜਿਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੦੦॥ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤਹਾ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਇਸ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਠਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜ੍ਹੋ ਚਾਹਤ ਜੋ ਨਰ ਤਿਹ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ਦੈ ॥੧੩੦੧॥ ਮਘਵਾਂਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੩੦੨॥ ਮਾਤੁਲੇਸ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬਦ ਫੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੱਤਿ ਸੰਭਾਰੀਐ ॥੧੩੦੩॥ ਜਿਸਨਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਤਵਨੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੪॥ ਪੁਰੰਦ੍ਰਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਰਾਖਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਦਾ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਜ੍ਰਧਰਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਈਸਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩੦੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤੁਰਾਖਾੜ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਬਹੁਰਿ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੩੦੭॥ ਰਿਪੁ ਪਾਕ ਅਰਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦਾਦਿ ਤਿਹ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਘਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਹੁ ਚੀਨ ਉਚਾਰਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੩੦੮॥ ਇੰਦ੍ਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ

ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਧਰੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਮਨ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੯॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖੀਐ ॥੧੩੧੦॥ ਅਮਰਾ ਅਰਦਨ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਭੇਦਾਭੇਦ ਕਬਿਤੁ ਕੇ ਮਾਹਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੧੧॥ ਨਿਰਜਰਾਰਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਅੜਿੱਲ ਛੰਦ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੩੧੨॥ ਬਿਬੁਧਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੂਆਲਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੩॥ ਸੁਪਰਬਾਣ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਐ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥੧੩੧੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਿਵੇਸ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਵਾਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੫॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰ ਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੬॥ ਸਭ ਬਿਵਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖਿ ਗਤਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੭॥ ਆਦਿ ਅਗਨਿ ਜਿਵ ਪਦ ਕੋ ਸੁ ਪੁਨਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੩੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਤੁਪਕ ਨਾਮ ਪਾਂਚਵੋਂ ਅਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

੧ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਏ ਨਮਹ ॥
ਅਥੁਪਖਜਾਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਜਤੇ ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਜੂ ਕਾ ਛੰਦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੁਹੀ ਖੜਗਧਾਰਾ ਤੁਹੀ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗਰਬੀ ਤੁਹੀ ਹੈਂ ॥ ਨਿਹਾਰੋਂ ਜਹਾਂ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਵਹੀ ਹੈਂ ॥੧॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਸਨੁ ਤੂ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥੨॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇ ਦੈਤ ਤੈ ਜਛ ਉਪਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਜਗਤ ਮੈ ਬਨਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਪੰਥ ਹ੍ਵੈ ਅਵਤਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਬਾਦੋ ਬਕਾਹੀ ॥੩॥ ਤੁਹੀ ਬਿਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਚਾਰੁ ਨੈਨਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲਾ ਤੁਹੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਨਾ॥

ਤੁਹੀ ਬੱਕ੍ਰ ਤੇ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਸੰਘਾਰੇ ॥੪॥ ਜਗੈ ਜੰਗ ਤੇ ਸੋ ਭਜੈ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਬਧੇ ਛਾਡਿ ਬਾਨਾ ਕਢੀ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥ ਤੂੰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਿਰਾਨਾਛ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾੜ੍ਹ ਪੈ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਧਾਰਜੋ ॥੫॥ ਤੁਹੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਜਾਲਪਾ ਕਾਲਿਕਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੬॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਉਪਾਵੈਂ ਤੁਹੀ ਅੰਤਿ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਆਪੁ ਰਾਨੀ ॥੭॥ ਤੁਮੈ ਲੋਗ ਉਗ੍ਰਾ ਅਤਿ ਉਗ੍ਰਾ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤੁਮੈ ਅਦ੍ਰਜਾ ਬਜਾਸ ਬਾਨੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਤੁਮੀ ਸੇਸ ਕੀ ਆਪੁ ਸੇਜਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤੁਹੀ ਕੇਸਰੀ ਬਾਹਨੀ ਕੈ ਕਹਾਈ ॥੮॥ ਤੁ ਤੋਸਾਰ ਕੂਟਾਨ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਰਕਤ ਬੀਜਾਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ॥ ਤੁਮੀ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖਿ ਦੇਵੇਸੁ ਲੀਨੋ ॥੯॥ ਤੁਮੀ ਮਹਿਖ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਕੋਪਿ ਘਾਯੋ ॥ ਤੂੰ ਧੂੰਮ੍ਰਾਛ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਕੀ ਸੌਜ ਰਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕੌਚ ਬਕਤ੍ਰਾਪਨੇ ਤੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਔ ਚਿੱਛੁਰਾਛਸ ਬਿਡਾਰਜੋ ॥੧੦॥ ਤੁਹੀ ਡਹ ਡਹੱਕੈ ਡਵਰ ਕੋ ਬਜਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਕਹ ਕਹੱਕੈ ਹਸੀ ਜੁੱਧੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਅਸਟ ਹਾਥ ਮੈ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਅਜੈ ਜੈ ਕਿਤੇ ਕੇਸਹੂੰ ਤੇ ਪਛਾਰੇ ॥੧੧॥ ਜਯੰਤੀ ਤੁਹੀ ਮੰਗਲਾ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਕਪਾਲਨਿ ਤੁਹੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਭੱਦ੍ਰ ਕਾਲੀ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾ ਤੂ ਛਿਮਾ ਤੂ ਸਿਵਾ ਰੂਪ ਤੋਰੋ ॥ ਤੁ ਧਾਤ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਹਾ ਨਮਸਕਾਰ ਮੋਰੋ ॥੧੨॥ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਜਾ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁ ਮੱਧਜਾਨ ਮੈ ਸੁਕਲ ਅੰਬਰ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਪੀਤ ਬਾਨਾ ਸਯੰਕਾਲ ਧਾਰਜੋ ॥ ਸਭੈ ਸਾਧੂਅਨ ਕੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਟਾਰਜੋ ॥੧੩॥ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕੋ ਰਕਤ ਦੰਤਾ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਪ੍ਰ ਚਿੰਤਾਨ ਹੂੰ ਕੋ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਔਤਰੈਗੀ ॥ ਤੁ ਸਾਕੰਭਰੀ ਸਾਕ ਸੋਂ ਤਨ ਭਰੈਗੀ ॥੧੪॥ ਤੁ ਬੌਧਾ ਤੁਹੀ ਮੱਛ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਕੱਛ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਮਥੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਆਪੁ ਦਿਜ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨਿਛੱਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਾਰ ਇੱਕੀਸ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੧੫॥ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕੌ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਬਨੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਹੀ ਮਲੇਛਾਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਮੱਯਾ ਜਾਨਿ ਚੇਰੋ ਮਯਾ ਮੋਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਚਹੌਂ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੋ ਵਹੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਦਿਸਾਨ ਕੇ ਅੰਬਰ ਬਾਮ ਕਰਜੋ ਗਲ ਮੈ ਅਸਿ ਭਾਰੋ ॥ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਦਿਪੈਂ ਦੋਊ ਭਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੋ ॥ ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਬਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਲਸੈ ਰਦ ਪੰਤਿ ਉਜਯਾਰੋ ॥

ਛਾਡਤ ਜ੍ਵਾਲ ਲਏ ਕਰ ਬਜਾਲ ਸੁ ਕਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੭॥ ਭਾਨੁ ਸੇ ਤੇਜ ਭਯਾਨਕ ਭੂਤਜ ਭੂਧਰ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ਭਾਲੁਕ ਜਯੋਂ ਭਭਕੈ ਬਿਨੁ ਭੈ ਰਨ ਭੈਰਵ ਭੇਰਿ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਵਾਨੀ ਜੂ ਕੇ ਭਲਕਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੮॥ ਓਟ ਕਰੀ ਨਹਿ ਕੋਟ ਭੁਜਾਨ ਕੀ ਚੋਟ ਪਰੇ ਰਨ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਕੋਟਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਿਤ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਰਨ ਤੇ ਤਨ ਬੋਟਿਨ ਲੈ ਨਭ ਗੀਧ ਪਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੁ ਕਾਲੀ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯॥ ਅੰਜਨ ਸੇ ਤਨ ਉੱਗ੍ਰ ਉਦਾਯੁਧੁ ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਚੌਪਿ ਚਿਰੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਤੇ ਧੁਰਵਾ ਸੇ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਬਿਕਟੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੦॥ ਕੋਟਿਨ ਕੋਟ ਸੋਂ ਚੋਟ ਪਰੀ ਨਹਿ ਓਟ ਕਰੀ ਭਏ ਅੰਗ ਨ ਢੀਲੇ ॥ ਜੇ ਨਿਪਟੇ ਅਕਟੇ ਭਟ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਛਿਤਿ ਪੈ ਪਟਕੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਜੇ ਨ ਹਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੧॥ ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਧੁਮਰੇ ਤਨ ਧਾਏ ਨਿਸਾਚਰ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ॥ ਮੇਚਕ ਪਬਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੌਚ ਸਜੇ ਮਦ ਮੱਤ ਜਟੀਲੇ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਸੋ ਜਗ ਨਾਇਕ ਸੋ ਰਨ ਠਾਟ ਠਟੀਲੇ ॥ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਰਨ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੨॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਬੰਕ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕੇ ਤਨਕੈ ਨ ਭਏ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਢੀਲੇ ॥ ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਚਿਤੈ ਚਪਿ ਕੈ ਚਟਿ ਦੈ ਛਿਤਿ ਪੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੩॥ ਜੰਗ ਜਗੇ ਰਨ ਰੰਗ ਸਮੈ ਅਰਧੰਗ ਕਰੇ ਭਟ ਕੋਟਿ ਦੁਸੀਲੇ ॥ ਰੁੰਡਨ ਮੁੰਡ ਬਿਥਾਰ ਘਨੇ ਹਰ ਕੌ ਪਹਿਰਾਵਤ ਹਾਰ ਛਬੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਹੀ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤ ਹੀ ਕਰਿ ਹੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੪॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕਸੇ ਕਰਿ ਧੋਪ ਫਰੀ ਅਰੁ ਖੰਡਾ ॥ ਖੰਡ ਭਏ ਜੇ ਅਖੰਡਲ ਤੇ ਨਹਿ ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਬਸੁਧਾ ਨਵ ਖੰਡਾ ॥ ਤੇ ਜੁਤ ਕੋਪ ਗਿਰੇ ਬਿਨ ਓਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਕੀਨੇ ਕਈ ਕਟਿ ਖੰਡਾ ॥੨੫॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇਜੁ ਲਖੇ ਭਟ ਯੌਂ ਭਟਕੇ ॥ ਜਨੁ ਸੂਰ ਚੜ੍ਯੋ ਉਡ ਸੇ ਸਟਕੇ ॥੨੬॥ ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਬੀਚ ਪਰੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਬੀਚ ਸਭੋ ਹਨਿਹੋਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਗਨਿਹੋਂ ॥੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੈ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥ ਅਰੁ ਮਾਨ ਭਰੇ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਗੁਮਾਨ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਜਮ ਜੱਦਿਪ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ਨ ਮੁਰੇ ਤਬ ਲੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰੇ ॥ ਜਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਨ ਚਲੇ ਡਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੨੮॥ ਜੇ ਨ ਮਿਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਛੇਲੇ ॥ ਤੇ ਗਰਜੇ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਬਿਨੁ ਆਪੁ ਅਕੇਲੇ ॥ ਤੇ ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕਟੇ ਝਟ ਦੈ ਕਦਲੀ ਬਨ ਜਯੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਰੰਗੀਨ ਭਏ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗ ਸਮੈ ਸਭ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲੇ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਹ੍ਵੈ ਤਪਤ ਤਾਂਬ੍ਰ ਸੇ ਨੈਨ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਮਦਰਾ ਭਏ ਬਕਤ ਅਟਪਟੇ ਬੈਨ ॥੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਹਨਿਹੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਬਚ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਤਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਮਕੈ ਅਸ ਦੈਤਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਲਪਕੈ ਝਪਕੈ ਬੜਵਾਨਲ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਬਾਰਿਧ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ॥੩੧॥ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਿਆਨ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਦਲ ਦੇਵ ਔ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਲਖਿ ਤੇਗ ਛਟਾ ਛਬਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥ ਸਿਰ ਚਿੱਛੁਰ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤਿ ਕਹੀ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਕੈ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਸਬਾਰਿ ਪਤਾਰ ਲਗੇ ਤਰਵਾਰ ਬਹੀ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਝਮਕਾਹਿ ॥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਫਰਹਰੈ ਭਾਨੁ ਨ ਹੇਰਯੋ ਜਾਹਿ ॥੩੩॥ ਰਨ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈ ਘਨੇ ਗਗਨ ਗੀਧ ਮੰਡਰਾਹਿ ॥ ਚਟਪਟ ਦੈ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਝਟਪਟ ਕਟਿ ਕਟਿ ਜਾਹਿ ॥੩੪॥ ਅਨਿਕ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਪਣਵ ਗੋਮੁਖ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਸੰਖ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਬਜੀ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ॥੩੫॥ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਕਾਤੁਰ ਭਿਰੇ ਰਨ ਤਜਿ ਫਿਰਯੋ ਨ ਏਕ ॥੩੬॥ ਕਿਚਪਚਾਇ ਜੋਧਾ ਮੰਡਹਿ ਲਰਹਿ ਸਨੰਮੁਖ ਆਨਿ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੈ ਕਬੰਧ ਭੂਅ ਸੁਰਪੁਰ ਕਰੈਂ ਪਯਾਨ ॥੩੭॥ ਰਨ ਫਿਕਰਤ ਜੰਬੁਕ ਫਿਰਹਿ ਆਮਿਖ ਅਚਵਤ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ

ਲੈ ਉਡਹਿ ਸੁਭਟ ਨ ਛਾਡਹਿ ਖੇਤ ॥੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਿਸਿ ਨਨਾਦ ਡਹ ਡਹ ਡਾਮਰ ਦੈ ਦੈ ਦਮਾਮਨ ਕੌ ਨਿਜਿਕਾਨੇ ॥ ਭੂਰ ਦਈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਦਾਰੁਨ ਦੀਹ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਜੀਤਿ ਫਿਰੈ ਨਵ ਖੰਡਨ ਕੋ ਨਹਿ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਡਰਪਾਨੇ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਕੁਹਕਤ ਫਿਰਤ ਮਸਾਨ ॥ ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਡੋਲਤ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੪੦॥ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਕਾਢੇ ਕਰਨ ਲਰਹਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਲਰਿ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਭੂ ਪਰ ਪਰੈਂ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ॥੪੧॥ ਅਨਤਰਿਯਾ ਜਜੋਂ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਚਹਤ ਤਰਨ ਕਰਿ ਚਾਉ ॥ ਬਿਨੁ ਨੌਕਾ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਲਏ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉ ॥੪੨॥ ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਚੜ੍ਹਿ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੌ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੪੩॥ ਅਰਘ ਗਰਭ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥ ਤਊ ਤਿਹਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕਛੁ ਕਛੁ ਕਹੋਂ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਨਿ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹੋ ਜਥਾ ਬੁੱਧਿ ਬਲ ਹੋਇ ॥ ਘਟਿ ਕਬਿਤਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਹਿ ਹਾਸ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੪੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਧਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਬਰਨੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ਮੋ ਘਟ ਮੈ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਨਦੀ ਉਪਜਹੁ ਬਾਕ ਤਰੰਗ ॥੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੁ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋਂ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਛਿਨ ਮੈ ਧਨ ਲਾਗਤ ਧਾਮ ਭਰੋ ਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੪੭॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਰਹੇ ਛਿਤਿ ਮੰਡਲ ਮਾਹੀ ॥ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਕੋ ਭੁਜਦੰਡਨਿ ਭਾਰੀ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਬਲ ਬਾਹੀ ॥ ਥਾਪਿ ਅਖੰਡਲ ਕੌ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਨਾਦ ਸੁਨਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ਮਾਹੀ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕੁਵੰਡਲ ਕੋ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕੋਊ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਪ੍ਰਥਮ ਧਜਾਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥੪੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰੀ ਬਿਖੈ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਪਤਿ ਘਨੀ ਰਥ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਤਿ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ॥੨॥

ਏਕ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਕੰਜ ਭਵਰ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਹੀ ਅਪਸਰਾ ਰੀਝਿ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰਾਇ ਕੋ ॥ ਪਠੀ ਦੂਤਿਕਾ ਛਲ ਕਰਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ਕੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਮਿਲੇ ਹਲਾਹਲ ਪੀਵਹੋਂ ॥ ਹੋ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋਂ ਘਰੀ ਨ ਜੀਵਹੋਂ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਦੂਤਿਕਾ ਰਾਇ ਸੋਂ ਭੇਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥੫॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰਹੂੰ ਰਿਸ ਕਰੇ ਕਾਮਦੇਵ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥੬॥ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਸੰਗ ਅਪਸਰਾ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨੇ ਭੋਗ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਭਈ ਉਡਿ ਲੋਗ ॥੭॥ ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਦੇਸਨ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮॥ ਖੋਜਤ ਓਡਛ ਨਾਥ ਕੇ ਲਹੀ ਕੰਨਿਕਾ ਏਕ ॥ ਰੂਪ ਸਕਲ ਸਮ ਅਪਸਰਾ ਤਾਂ ਤੇ ਗੁਨਨ ਬਿਸੇਖ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਸਹਰ ਓਡਛਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥ ਭੇਵ ਸੁਨਤ ਉਨਹੂੰ ਦਲ ਜੋਰ੍ਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਸੈਨ ਨਿਹੋਰ੍ਯੋ ॥ ਰਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਆਇਸੁ ਦੀਨੋ ॥ ਆਪਨ ਜੁੱਧ ਹੇਤ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਬਜੇ ਮੰਡੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਆਇ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ਭਏ ਰਹਤ ਪਵਨ ਉਰਝਾਇ ॥੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਬਧੇ ਬਾਢਵਾਰੀ ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕਛੈ ਕਾਛਨੀ ਤੇ ਸਭੈ ਹੀ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਧਏ ਸਾਮੁਹੇ ਵੈ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਵਾਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਕਹੂੰ ਐਂਠਿਆਰੇ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਕਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਦੈ ਸਾਥ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਾਛੇ ਰਹ੍ਯੋ ਗਹੈ ਬਰਛਿਯਾ ਹਾਥ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਜਾਰ ਹਿਮਾਲਯ ਸੋ ਹਲਕਾ ਹਠਿ ਕੈ ਹਠਵਾਰਨ ਹੂੰ ਕੇ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਬਾਂਧਿ ਹਿਰੌਲਹਿ ਲੌ ਕਰ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਹਹਾ ਕਹਿ ਢੂਕੇ ॥ ਹਾਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਗਿਰ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਹੇਰਤ ਲੋਗ ਹਰੀ ਹਰ ਜੂ ਕੇ ॥ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰੇ ਰਹੇ ਅਰੁ ਹਾਥ ਲਗੇ ਅਰਿ ਹਾਸੀ ਹਨੂੰ ਕੇ ॥੧੫॥ ਠਾਢੇ ਜਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਡੇ ਕੁਪਿ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਪਠਨੇਟੇ ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਠ ਠਾਨਿ ਤਹੀ ਸਿਰਦਾਰਨ ਤੇਟਿ ਬਰੰਗਨਿ ਭੇਟੇ ॥ ਭਾਰੀ ਭਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਨਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਲਪੇਟੇ ॥ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਤਰੰਗਨਿ ਤੁਲਿ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਮੈ ਤੁਰੰਗ ਤਰੇ ਖਤਰੇਟੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਓਡਛਾ ਰਾਇ ਕੋ ਲਈ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਜੀਤ ॥ ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ

ਪਾਇ ਮਨ ਮਾਨਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੭॥ ਓਡਛੇਸਜਾ ਕੀ ਹਿਤੂ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਹਨਵਤ ਸਿੰਘਹਿ ਸੋ ਰਹੈ ਚਿਤਵਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧੮॥ ਪੜ੍ਹਨ ਹੇਤੁ ਤਾ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌਪਯੋ ਦਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਦਿਜਬਰ ਬੋਲ੍ਯਹੁ ਨਾਹਿ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜੇ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦਿਜਬਰ ਤਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਪੜ੍ਹੋ ਪੜ੍ਹਯੋ ਗੁਨ ਛਿਤ ਪਤਿ ਕਹਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਅ ਬਚਨ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ਕਿਯਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨ ॥ ਸਖੀ ਸਹਸ ਠਾਢੀ ਜਹਾਂ ਸੁੰਦਰਿ ਪਰੀ ਸਮਾਨ ॥੨੧॥ ਬੋਲਤ ਸੁਤ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਲੈ ਗਈ ਅਪੁਨੇ ਸਦਨ ਲਵਾਇ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚੋਰ ਚਤੁਰਿ ਚਿੱਤ ਲਯੋ ਕਹੋ ਕਸ ਕੀਜੀਐ ॥ ਕਾਢਿ ਕਰਿਜਵਾ ਅਪਨ ਲਲਾ ਕੌ ਦੀਜੀਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜੌ ਕੀਨੇ ਪੀਅਹਿ ਰਿਝਾਈਐ ॥ ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਨੋ ਮੈਨ ਕੇ ਐਨ ॥ ਮੋ ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਸਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਬਧੀ ਬਿਰਹਾ ਕੇ ਬਲਾਇ ਲਯੋਂ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸੋ ਨ ਕਰੈ ਕਛੁ ਚਾਰੁ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਖਾਇ ਗਿਰੀ ਮਨ ਮੈਨ ਤਵਾਰੋ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਰਹੀ ਕੈ ਦਯਾ ਕੀ ਸੋ ਕੈਸਿਹੂੰ ਭੀਜਤ ਭਯੋ ਨ ਹਠਜਾਰੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ ਚੇਟਕ ਸੋ ਚੁਭ ਗਯੋ ਚਮਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਚੋਰਿ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੈ ਗਯੋ ਚਪਲ ਚਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੬॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤੁਹਿ ਬਸਿ ਭਈ ਗਹੌਂ ਕਵਨ ਕੀ ਓਟ ॥ ਮਛਰੀ ਜਯੋਂ ਤਰਫੋਂ ਪਰੀ ਚੁਭੀ ਚਖਨ ਕੀ ਚੋਟ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਵਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਮਾਨੀ ॥ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥ ਬਡੋ ਦੁਸਟ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਾਰਿ ਚੀਰ ਕਰਿ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਨਖ ਘਾਇ ਲਗਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੋਖਿਤ ਕਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਚਿਹਨ ਦਿਖਾਇ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸੁਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨਿ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੁਤਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥੭੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਗ੍ਵਾਰ ਕੀ ਤਾ ਕੋ ਕਹੌਂ ਬਿਚਾਰ ॥ ਏਕ ਮੋਟਿਯਾ ਜਾਰ ਤਿਹ ਔਰ ਪਤਰਿਯਾ ਜਾਰ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਚੱਛੁ ਮਤੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਤਾ ਸੋਂ ਸਦਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਜੁਹਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਕਾਲਪੀ ਮਾਹਿ ਬਸਤ ਤੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰੈ ਵੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨ ਮਤੀ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਛਪਾਕਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਧ ਮੋਟਿਯੋ ਜਾਰ ਤਿਹ ਤਰੁਨ ਪਤਰਿਯੋ ਜਾਰ ॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੈਂ ਦ੍ਵੈ ਵੈ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ॥੫॥ ਹੋਤ ਤਰੁਨ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹੋਇ ॥ ਇਹੈ ਰੀਤਿ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥ ਤਰੁਨਿ ਪਤਰਿਯਾ ਸੋਂ ਰਮੈਂ ਮੋਟੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜੌ ਕਬਹੂੰ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਪਛੁਤਾਇ ॥੭॥ ਰਮਤ ਪਤਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਆਨਿ ਮੋਟੀਏ ਜਾਰ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਰਕੋ ਕਿਯੋ ਤਵਨ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੮॥ ਕਹ੍ਯੋ ਪਤਰੀਏ ਜਾਰ ਕਹ ਜਾਹੁ ਦਿਵਰਿਯਹਿ ਫਾਂਧਿ ॥ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਪਾਪੀ ਆਇ ਹੈ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਲੈਹੈ ਬਾਂਧਿ ॥੯॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਮਾਨਿ ਕੈ ਜਾਰ ਪਤਰਿਯਹਿ ਟਾਰਿ ॥ ਭਰਭਰਾਇ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਜਾਨਿ ਮੋਟਿਯੇ ਜਾਰ ॥੧੦॥ ਉਠਤ ਬੀਰਜ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਲਖ੍ਯੋ ਮੋਟਿਯੇ ਜਾਰ ॥ ਯਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਬਤਾਇਯੈ ਭੇਦ ਹਮੈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਗਿਰ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ਭੂਅ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਬੀਰਜ ਉਬਾਰ ॥੧੨॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਪਸੁ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਨਿਜੁ ਸੁਭ ਮਾਨੈ ਅੰਗ ॥ ਮੋਹਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲ ਕੋ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥੯੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨੁ ਜਨੁ ਭਰੇ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਹੁਤੀ ਬਹੁਰਿਯਾ ਏਕ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਅਨੇਕ ॥੨॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਘੁਰਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਕੋਪ ਸਮੈ ਨਿਜੁ ਨਾਹ ਕੋ ਘੁਰਕਤਿ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੩॥ ਏਕ ਚੱਛ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਬਿਰਧ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜ੍ਵਾਨ ॥ ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀ ਯਾ ਕੇ ਵਾ ਮਹਿ

ਪ੍ਰਾਨ ॥੪॥ ਕਾਜ ਕਵਨ ਹੂੰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਤਰੁਨਿ ਤਹ ਰਹੀ ਹੁਤੀ ਲਪਟਾਇ ॥੫॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਆਵਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥ ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਾਤੈਂ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ ਕਾਨ ਦੋਊ ਗਹਿਰੇ ਗਹੇ ਚੂੰਮਿ ਏਕ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਛਲਿ ਕੈ ਜੜਹਿ ਜਾਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥ ਸ੍ਰਵਨ ਨ ਕਛੁ ਖਰਕੋ ਸੁਨੈ ਇਕ ਚਖੁ ਸਕੈ ਨ ਹੇਰ ॥ ਪਰੋ ਸਦਾ ਮੋਰੇ ਰਹੈ ਲਹੈ ਨ ਭੇਵ ਅੰਧੇਰ ॥੮॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਵ ਬਸਿ ਭਈ ਮੋ ਤਨ ਬਢ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ॥ ਚੂੰਮਿ ਨੇਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਲਯੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸੰਗ ॥੯॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤੁਰਥੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥੧੦੧॥ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੇ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਜੋਗੀ ਬਨ ਮੈ ਹੁਤੋ ਦ੍ਰੁਮ ਮੈ ਕੁਟੀ ਬਨਾਇ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੋ ਸਾਹਿਕ ਜਨਿਯਤ ॥ ਸਹਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਜੋਗੀ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਰਾਖਤ ਏਕ ਬਿਰਛ ਮੈ ਭਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰੀ ਕਿਵਾਰੀ ਬਿਰਛ ਕੀ ਖੋਦਿ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੋ ਭਜੈ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਸਨੇਹ ॥੫॥ ਮਾਰਿ ਕਿਵਰਿਯਾ ਬਿਰਛ ਕੀ ਆਪ ਨਗਰ ਮੈ ਆਇ ॥ ਮਾਂਗਿ ਭਿਛਾ ਨਿਸਿ ਕੇ ਸਮੈ ਰਹਤ ਤਿਸੀ ਦ੍ਰੁਮ ਜਾਇ ॥੬॥ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਆਪਨ ਕਰੈ ਹਾਥਨ ਕੋ ਤਤਕਾਰ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਛੋਰਤਿ ਕਰਨ ਕਿਵਾਰ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਨਿਤ੍ਯ ਜੜ੍ਹ ਕਰੈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੇਨੁ ਉਚਰੈ ॥ ਰਾਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ ਸਭ ਗਾਵੈ ॥ ਸਹਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ ਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹੀ ਨਗਰ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਹੁਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇਕ ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੯॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਗੰਧਰਬੀ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਹਿੰਦੁਨੀ ਤੁਰਕਾਨੀ ਸਭੈ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਬਲਿ ਜਾਹਿ

॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਜੁਗਿਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਬ ਵਹ ਜਾਇ ਬਿਰਛ ਮੈ ਬਰਜੋ ॥ ਤਬ ਛਿਤਪਤਿ ਸੁਤ ਦ੍ਰੁਮ ਪਰ ਚਰ੍ਹ੍ਯੋ ॥੧੧॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜੋਗੀ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਉਤਰਿ ਭੂਪ ਸੁਤ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਕਿਵਾਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਸੋ ਕੁਅਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਭੱਛ ਸੁਭ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜੋ ਚਿੱਤ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਹ ਜੋਗਿਯਹਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਕਰਿ ਬੁਰੋ ਨ ਕਬਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਕੋ ਪਾਇ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਚਿਤਾਰਿਯੈ ॥ ਧਨੀ ਚਤੁਰ ਅਰੁ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਜੋ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਬਿਰਧ ਕੁਰੂਪ ਨਿਧਨ ਜੜ੍ਹ ਪੈ ਕਯੋਂ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਚਲਹੁ ਲੈ ਮੋਹਿ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋਂਗੀ ਜੋਗਿ ਤਜਿ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ਤੋਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਚਲੋਂ ਸੰਗ ਲੈ ਤੇ ਕੋ ॥ ਜੁਗੀਅਹਿ ਬੋਲਿ ਮਾਨੁ ਹਿਤ ਮੋ ਕੋ ॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜੈਯੈ ॥ ਮੋਰੇ ਕਰ ਤੇ ਤਾਲਿ ਦਿਵੈਯੈ ॥੧੭॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜਾਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਭਲੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਚੋਟ ਚਟਾਕਨ ਤਾਲ ਦਿਵਾਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਅਪਨੇ ਹੈ ਕਰਿ ਸ੍ਵਾਰ ॥ ਨਗਰ ਸਾਲ ਪੁਰ ਕੋ ਗਯੋ ਬਿਰਛ ਕਿਵਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਚਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥੧੨੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹੀ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ਕਹੋ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਤਾਤ ॥੨॥ ਏਕ ਬਧੂ ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਦੂਜੇ ਬਰੀ ਗਵਾਰ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਆਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹ ਜਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਲੰਗ ਚਲਾਲਾ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਮਧੁਕਰ ਸਾਹ ਸੁ ਬੀਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਮਾਲਮਤੀ ਜਟਿਯਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਹੋ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ

ਸੰਗ ॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਵਤ ਭਯੋ ਜਾਟ ਰੀਛ ਕੇ ਰੰਗ ॥੫॥ ਜਾਟਾਵਤ ਲਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰਯੋ ਕਹਯੋ ਨ ਡਰੁ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿਹੌਂ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਧਰਿ ਪਾਉਂ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਕੁਠਰਿਯਾ ਬੀਚ ਰਾਵ ਕੋ ਰਾਖਯੋ ॥ ਰੋਇ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਯੋ ॥ ਰੈਨ ਸਮੈ ਇਕ ਬੁਰੋ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤੋ ਕਹ ਸਜਾਮ ਭੁਜੰਗ ਚਬਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਦਿਜਬਰ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉਨ ਮੋ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੮॥ ਜੋ ਕੋਊ ਨਾਰਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਪੁਰਖ ਏਕ ਭੂਪ ਕੇ ਭਾਇ ॥੯॥ ਜੌ ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਜਾਇ ਧਰਿ ਪੁਰਖ ਪਾਵ ਬਡਭਾਗ ॥ ਤੌ ਤੁਮਹੂੰ ਜੀਵਤ ਬਚੋ ਹਮਰੋ ਬਚੈ ਸੁਹਾਗ ॥੧੦॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤਵ ਆਗਜਾ ਭਏ ਜਾਪੁ ਜਪਤ ਹੌਂ ਜਾਇ ॥ ਤੁਮਹਿ ਮਰੇ ਮੈ ਜਰਿ ਮਰੋਂ ਜੀਏ ਜੀਅਉ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਜੌ ਹੌ ਹੋਂ ਸੁ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜੌ ਮੋ ਮੈ ਸਤ ਆਇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ ਜਾਇ ਧਰਿ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰਿ ਪਾਇ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਉਠਯੋ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਗ ਠਾਨਿ ॥ ਗਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੂਰਖ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਜਾਨਿ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਖਸਟਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥੧੩੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਤੁਰਕ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਅਨਿਕ ਪੁਰਖ ਤਾ ਸੋਂ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਕੇਲ ਕਮਾਹਿ ॥ ਸ੍ਵਾਨ ਹੇਰਿ ਲਾਜਤ ਤਿਨੈ ਇਕ ਆਵਹਿ ਇਕ ਜਾਹਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋ ਇਕ ਰਹੈ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਜੈਨਾਂਬਾਦੀ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਢੀਠ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਹਿਦ ਖਾਂ ਆਗੇ ਹੁਤੋ ਬੇਗ ਯੂਸਫ ਗਯੋ ਆਇ ॥ ਭਰਭਰਾਇ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭੀ ਤਾਹਿ ਬੈਦ ਠਹਰਾਇ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਬਚਨ ਯੌਂ ਭਾਖਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਅਰਥਹਿ ਬੈਦ ਬੋਲਿ ਮੈ ਰਾਖਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਇ ਇਲਾਜ ਕਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਅਬੈ ਅਰੋਗ ਤੁਰਤੁ ਘਰ ਜਾਇਯੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੌਰੇ ਆਵਤ ਹੌਕਨੀ ਸੋਏ ਊਰਧ ਸ੍ਵਾਸ ॥ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਜਾਨੂੰ ਦੁਖੈਂ ਯਹੈ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਪ੍ਰਕਾਸ

॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰੋ ਇਲਾਜ ਨ ਹਾਸੀ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਰੋਗ ਹੇਤ ਅਨੁਸਰੋ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨਿਯੋ ॥ ਬੈਦ ਧਾਇ ਗੁਰ ਮਿਤੁ ਤੇ ਭੇਦ ਦੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹੌ ਕਵਨ ਕੇ ਆਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਇਯੈ ॥੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦਾਦੁਰੀ ਚਬਾਈ ਤਾ ਕੇ ਮੂਰਿਯੋ ਧਸਾਈ ਘਨੀ ਛੇਰਿਨ ਚੁਗਾਈ ਵਾਹਿ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਰਾਖ ਸਿਰ ਪਾਈ ਤਾ ਕੀ ਮੂਛੈਂ ਭੀ ਮੁੰਡਾਈ ਦੋਊ ਐਸੀ ਲੀਕੈ ਲਾਈ ਕੋਊ ਸਕੈ ਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗੋਦਰੀ ਡਰਾਈ ਤਾਂ ਤੇ ਭੀਖ ਭੀ ਮੰਗਾਈ ਤਿਹ ਐਸੋ ਕੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਐਸੋ ਵਾਹਿ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜਾਰ ਆਪੁ ਟਰਿ ਗਯੋ ਮਹਾ ਮੂਰਖ ਕੋ ਟਾਰਿ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੀਖ ਮਾਂਗਿ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਹਾਂ ਤਵਨ ਕੋ ਦਰਸ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹ ਗਯੋ ਜਿਨ ਮੁਰ ਰੋਗ ਘਟਾਇਸ ॥ ਯਹ ਜੜ੍ਹ ਭੇਵ ਨੈਕ ਨ ਪਾਇਸ ॥੯॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨੁ ਮੀਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸਿਧਿ ਔਖਧਿ ਜਾ ਕੇ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥ ਦੈ ਤਿਨ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਔਰ ਰਸਾਇਨੀ ਜੌ ਭਾਗਨਿ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ॥ ਦੈ ਔਖਧਿ ਤਬ ਹੀ ਭੱਜੈਂ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਤ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਸੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਰੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਟਾਰਯੋ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਆ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥੧੪੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਅਕਬਰਾਬਾਦ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਹੀਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਸਭ ਤਿਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਨੁਰਾਗ ਮਤੀ ਕੁਅਰਿ ਲੋਗ ਬਖਾਨਹਿ ਤਾਹਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਲਖਿ ਵਾਹਿ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋਂ ਬਾਲ ਸਦਾ ਰਤਿ ਮਾਨਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਹਿ ਲਾਜ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਨਈ ॥ ਸੈਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਬਹੁ ਆਵਈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰਿ ਜਾਵਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਤਾ ਸੋਂ ਸਭੈ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭੋਗ ਕਮਾਹਿ ॥ ਬਰਿਯਾ ਅਪਨੀ ਆਪਨੀ ਇਕ ਆਵੈ ਇਕ ਜਾਹਿ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਰ ਸੈਯਦ ਰਮੈਂ ਸੇਖ ਦੂਸਰੇ ਆਨਿ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਪਹਰ ਮੁਗਲਾਵਈ ਚੌਥੇ ਪਹਰ ਪਠਾਨ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਲਿ ਪਠਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਆਯੋ ॥

ਪੁਨਿ ਸੈਯਦ ਮੁਖ ਆਨਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸੁ ਪਠਾਨ ਖਾਟ ਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਸੈਯਦਹਿ ਲਾਇ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲੀਨੋ ॥੬॥ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਕੇ ਪਾਛੇ ਆਯੋ ॥ ਘਾਸ ਬਿਖੈ ਸੈਯਦਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਮੁਗਲ ਆਇ ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਸੇਖਹਿ ਡਾਰਿ ਗੋਨਿ ਮਹਿ ਦਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਗਏ ਪਿਆਦੇ ਆਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰਿਯਾ ਨਾਜ ਕੀ ਮੁਗਲਹਿ ਦਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੮॥ ਘੇਰਿ ਪਿਆਦਨ ਜਬ ਲਈ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥ ਨਿਕਸਿ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਭਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥੯॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਪੀਟਤ ਭਈ ਜਰ੍ਯੋ ਜਰ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਭਾਖਿ ॥ ਵੈ ਚਾਰੋਂ ਤਾ ਮੈ ਜਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰੀ ਰਾਖ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸਟਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥੧੫੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਲਹੌਰ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਬਹੁਰਿਯਾ ਸਾਹ ॥ ਕਮਲ ਨਿਰਖਿ ਲੋਚਨ ਲਜਿਤ ਹੇਰਿ ਲਜਿਤ ਮੁਖ ਮਾਹ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੋਤਿ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੋ ਬਾਮਾ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖਿ ਤਾ ਕੋ ਤੜਿਤਾ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਅੰਗ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿੱਤ ਕੈ ਸੰਗ ॥੩॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਅਟਕਤ ਭਈ ਨਿੱਤ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ॥੪॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕਲਾ ਜੋ ਸਹਚਰੀ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਠਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਜੁ ਭਜੋ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਪਿਆਰੇ ॥ ਹੇਰਿ ਤੁਮੈ ਹਰ ਅਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਮੋਕਹ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਕਰ੍ਯੋ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਬਨਾਇ ॥ ਸੰਗ ਲਜਾਇ ਇਹ ਖਾਇ ਰਿਸ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਹ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਿਹ ਸਾਹ ਤੁਰਤੁ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਲਖ੍ਯੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਦ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਰਿ ਨਿਰਖਿ ਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਪਾਛੇ ਹਮਹੂੰ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਆਗੇ ਕੀਜਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਉਪਾਇ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਜਿਯਤ ਨਿਕਾਰਿਯੈ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥੯॥ ਇਕ ਸਫ

ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿਹ ਧਰਯੋ ਭੀਤਿ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਸਾਹ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਮੰਗਾਇ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਸਾਹ ਕੌ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭਰਿ ਮੇਵਾ ਕੀ ਮੁਠਿਯਾ ਸਫ ਮੋ ਡਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਪਰੇ ਜੀਤਿਯੈ ਦਾਵ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰਿਯੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੇਵਾ ਸਾਹੁਨਿ ਸਾਹੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸਫ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ॥ ਖਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੂ ਭੱਛ ਸੁਭ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤ ਸਾਹੁ ਚਮਕ੍ਯੋ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤੈਂ ਮੁਹਿ ਕ੍ਯੋਂ ਰਾਜਾ ਕਹ੍ਯੋ ਮੋਕਹੁ ਬਾਤ ਬਤਾਇ ॥੧੩॥ ਧਾਮ ਰਹਤ ਤੋਰੇ ਸੁਖੀ ਤੋ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਰਾਜਾ ਕਹ੍ਯੋ ਮੇਰੇ ਤੁਮ ਹੀ ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਰੀਝ ਗਯੋ ਜੜ੍ਹ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥ ਤੁਰਤੁ ਗਯੋ ਉਠਿ ਹਾਟ ਪਰ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੧੫॥ ਸਾਹੁ ਗਏ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਅਧਿਕ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਮਾਰ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨੌਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥੧੭੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵਨ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੀ ਜੌ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਕਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਟਨ ਲਗੇ ਰੋਹ ਮਨ ਆਨੋ ॥ ਜਾਇ ਸੈਯਦ ਸੋਂ ਕਰ੍ਯੋ ਜਰਾਨੋ ॥ ਨਿਤ ਤਿਹ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਖਾਟ ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਸਵਾਇ ॥ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਂ ਅਗਮਨੈ ਕਹ੍ਯੋ ਬਚਨ ਯੌਂ ਜਾਇ ॥੩॥ ਤਵਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਅ ਹਿਤ ਪਗ੍ਯੋ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਵਤ ਤੋਹਿ ॥ ਚਲੋ ਅਬੈ ਉਠਿ ਤੁਮ ਤਹਾਂ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਮੋਹਿ ॥੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੋ ਹੇਰੈ ਤੁਮੈ ਤੁਮਰੇ ਅਤਿ ਹਿਤ ਪਾਗਿ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਉਠਿ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਹਾਂ ਬਰਤਿ ਹੈ ਆਗਿ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਚਲੀ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਧਾਇ ॥ ਸੋਇ ਜਾਰਿ ਤੁਮਰੀ ਰਹੀ ਗਹੋ ਚਰਨ ਦੋਊ ਜਾਇ ॥੬॥ ਆਪੁ ਅਗਮਨੇ ਦੌਰਿ ਕੈ ਸੈਯਦਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਾਗਤ ਰਹੋ ਜਿਨਿ ਨ ਗਹੈ ਕੋਊ ਆਇ ॥੭॥ ਚੋਰ ਜਰਾਵਤ ਆਗਿ ਜਹ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਗਹਿਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਦਬਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਰਨ ਛੁਅਨ ਦੋਊ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ

ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਯੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਲਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਉਠਤ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਤਿਨ ਘਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੋ ਹਨਿ ਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਬਧੂ ਚੋਰਨ ਹਨੀ ਸੈਯਦ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਤਵਨ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਅੰਤਰ ਦੀਜਿਯੈ ਤਾ ਕੋ ਲੀਜੈ ਭੇਦ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੇ ਕਰਤ ਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੰਚਲਾ ਛੇਦ ॥੧੧॥ ਚਿੱਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਰ ਲੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਚਿੱਤ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਇਯੈ ਦੈ ਦੈ ਅਗਨਿਤ ਬਿੱਤ ॥੧੨॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਿਨ ਮਾਂਹਿ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਵ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥੧੯੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਰਾਇ ਸੋਂ ਭੇਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਦਸਮੀ ਕਥਾ ਬਨਾਇ ॥੧॥ ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਪਿਸੌਰ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾਹਿ ਮਾਰਿ ਤਾ ਸੋਂ ਜਰੀ ਸੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਾ ਤੇ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਰਾਖਤਿ ਭਈ ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੩॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈ ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਤ ਲਖਿ ਦੁਗਧ ਹਿਤ ਦੇਤ ਉੱਚ ਸੁਰ ਰੋਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਤਬ ਮੁਖ ਸੋਂ ਯੌਂ ਜਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਯਾ ਕੋ ਤੁਮ ਚੁਪਨ ਕਰਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੋ ॥੫॥ ਉਠਿ ਅਸਥਨ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਦਯੋ ॥ ਲੈ ਅਸਥਨ ਚੁਪ ਬਾਲ ਨ ਭਯੋ ॥ ਨਿਜ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਆਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੬॥ ਬਾਲ ਰਹਤ ਚੁਪ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਬ ਕਯੋਂ ਨ ਰੋਵਤ ਬਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਬਚਨ ਤਰੁਨਿ ਯੌਂ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਮੈ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ੍ਯੋ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀ ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਮੁਖਿ ਆਨਿ ॥੮॥ ਜਾਰ ਜਬੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਓਰ ॥ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਮਾਰਤ ਭਈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਟਾਰੀ ਘੋਰ ॥੯॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਔਰ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੋ ਇਕ ਕੋਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਮਰਦ ਏਕ ਲਗਿ ਭੂਮਿ ਖਨਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਦਯੋ ਦਬਾਇ ॥੧੦॥ ਅਤਿਥਿ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ

ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਸਭ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਬਨਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਬਨਿਯੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਨਾ ਖੋਦਿ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤੋ ਕੌ ਪਤਿ ਧਾਮ ਬਸੈ ਹੈ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਯੌ ਭਾਖਯੋ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਦਈ ਮਾਰ ਹੀ ਰਾਖਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟਿ ਚੋਰ ਲੈ ਗਏ ਧਾਮ ਇਹ ਮਾਰਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਮਾਰਯੋ ਸੁਤ ਮਾਰਯੋ ਧਨ ਲੈ ਗਏ ਚੁਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਮੈ ਹੂੰ ਜਰੌਂ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੪॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਚੜ੍ਹਿ ਚਿਖਾ ਪੈ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਲੋਗ ਤਮਾਸੇ ਕੋ ਚਲੇ ਲੈ ਲਕਰਿਨ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਲੋਗਾਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਲਖਯੋ ਹੁਤੋ ਜੌਨੇ ਅਤਿਥਿ ਵਹੈ ਚਲਯੋ ਹੈ ਸੰਗ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਊ ਅਤੀਤ ਸੰਗ ਹੂੰ ਚਲੋ ॥ ਦੇਖੌਂ ਜੌਨ ਤਮਾਸੋ ਭਲੋ ॥ ਤਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਰਿ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਹ ਕਾ ਕਿਯ ਵਹੁ ਕਾ ਕਿਯੋ ਇਹ ਕਾ ਕਿਯਸ ਕੁਕਾਇ ॥ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਆਗੇ ਕਹਤ ਤੇਰੋ ਕਰਤ ਉਪਾਇ ॥੧੮॥ ਸੁਤ ਘਾਯੋ ਮਿਤ ਘਾਯੋ ਅਰੁ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਪਤਿ ਘਾਇ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਆਪਨ ਜਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਸਦਾ ਹੀ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੀ ਜੌ ਤਾ ਸੋ ਬਾਤ ਸੁਨਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟਤ ਜਾਇ ਆਪੁ ਪਛੁਤਾਇਯੈ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਗ੍ਯਾਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥੨੦੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਾਧਿਕਾ ਨਾਮ ॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਦਿਨ ਕਹ ਦੇਖਤ ਬਾਮ ॥੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ ਲਖਿ ਬਸਿ ਭਈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਹੇਰਤਿ ਤਾਹਿ ॥ ਬ੍ਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ॥੨॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਹ ਹਿਤ ਤਜੀ ਔਰ ਤਜ੍ਯੋ ਧਨ ਧਾਮ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਯਾਰੋ ਪਾਇਯੈ ਪੂਰਨ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥੩॥ ਮਿਲਨ ਹੇਤ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੀ ਚਤੁਰਿ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥ ਕਵਨੈ ਛਲ ਮੋ ਕੋ ਸਖੀ ਮੀਤ ਮਿਲੱਯੈ ਕਾਨ੍ਹ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਯਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਹੀ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਨੇਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਹੀ ॥ ਜੋ ਸਭ

ਭਾਂਤਿਨ ਸਦਾ ਜਗਤ ਮੈ ਗਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੫॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸ੍ਵੇਤਤਾ ਬਿਭੂਤਿ ਅਤੇ ਮੇਖੁਲੀ ਨਿਮੇਖ ਸੰਦੀ ਅੰਜਨ ਦੀ ਸੇਲੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਸੁਭ ਭਾਖਣਾ ॥ ਭਗਵਾ ਸੁ ਭੇਸ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾ ਦੀ ਲਲਾਈ ਸਈਓ ਯਾਰ ਦਾ ਧਯਾਨ ਏਹੋ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚਾਖਣਾ ॥ ਰੋਦਨ ਦਾ ਮਜਨੁ ਸੁ ਪੁਤਰੀ ਪੜ੍ਹ ਗੀਤ ਗੀਤਾ ਦੇਖਣੇ ਦੀ ਭਿੱਛਾ ਧਯਾਨ ਧੂੰਆਂ ਬਾਲ ਰਾਖਣਾ ॥ ਆਲੀ ਏਨਾ ਗੋਪੀਆਂ ਦੀ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਜੋਗੁ ਸਾਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਜਾਇ ਆਖਣਾ ॥੬॥ ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਮੈ ਯਾਹੀ ਬੀਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਲੀਨੋ ਹੈ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤੁ ਮੇਰੋ ਮਾਈ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ ਮਾਨੋ ਚੇਰੀ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕਹਾਂ ਕਰੌਂ ਕਿਤੈ ਜਾਊਂ ਮਰੋਂ ਕਿਧੋ ਬਿਖੁ ਖਾਊਂ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੇ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਬਿੱਛੂ ਸੋਂ ਡਸੈ ਗਏ ॥ ਚਖਨ ਚਿਤੌਨ ਸੌਂ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤੁ ਮੇਰੋ ਲਿਯੋ ਲਟਪਟੀ ਪਾਗ ਸੋਂ ਲਪੇਟਿ ਮਨੁ ਲੈ ਗਏ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਲ ਬਿਰਹ ਤੁਮਰੇ ਪਗੀ ਮੋ ਪੈ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਆਪਨ ਲਿਖੀ ਪਤਿਯਾ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਇ ॥੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਰੂਪ ਭਰੇ ਰਾਗੁ ਭਰੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔ ਮਮੋਲਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਇਹ ਖਾਨਿ ਹੈਂ ॥ ਮੀਨ ਹੀਨ ਕੀਨੇ ਛੀਨ ਲੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਧੂਪ ਰੂਪ ਚਿੱਤ ਕੇ ਚੁਰਾਇਬੇ ਕੋ ਚੋਰਨ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਹੈਂ ਗੁਨਨ ਕੇ ਨਾਗਰ ਹੈਂ ਸੂਰਤਿ ਕੇ ਸਾਗਰ ਹੈਂ ਸੋਭਾ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸਾਹਿਬੀ ਕੀ ਸੀਰੀ ਪਰੇ ਚੇਟਕ ਕੀ ਚੀਰੀ ਪੜੇ ਆਲੀ ਤੇਰੇ ਨੈਨ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੇ ਬਾਨ ਹੈਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਤੁਮਰੇ ਬਿਰਹ ਰਾਧਾ ਬਧੀ ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੧॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਬਿਰਹਨਿ ਭਈ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਕਥਾ ਚਲਾਇਯੋ ਕਵਨੋ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਧਾ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ ਤਹ ਗਈ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਖੋਲਿ ਜਬੈ ਹਰਿ ਬਾਚੀ ॥ ਲਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਕੀ ਮਨ ਸਾਚੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਿਨ ਜੋ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬੱਜ੍ਰ ਲਾਲ ਖਚਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਭਰੇ ਰਸ ਰੀਤ ਭਰੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਭਰੇ ਸੁਖ ਪਈਅਤ ਹੇਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸਾਰਸ ਮੀਨ ਕਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਖੰਜਨ ਚੇਰੇ ॥ ਭਾਗ ਭਰੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਮੇਰੇ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸੁਖ ਖਾਨ

ਜਹਾਨ ਕੇ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇਰੇ ॥੧੫॥ ਸੋਹਤ ਸੁਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਸੁ ਢਾਰ ਢਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸਾਰਸ ਸੋਮ ਸੁਰਾਸਿਤ ਸਾਇਕ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗਨ ਕਾਂਤਿ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥ ਖੰਜਨ ਔ ਮੱਕਰਧ੍ਵਜ ਮੀਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਛਬਿ ਲਾਜ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕੇ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਚਿੰਤਾ ਜੈਸੋ ਚੰਦਨ ਚਿਰਾਗ ਲਾਗੈ ਚਿਤਾ ਸਮ ਚੇਟਕ ਸੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚੌਪਖਾ ਕੁਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਿਤਾ ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਚਪਲਾ ਸੀ ਚਿਤਵਨ ਲਾਗੈ ਚੀਰਬੇ ਸੀ ਚੌਪਖਾ ਸੁਹਾਤੁ ਨ ਰੁਚੈਲ ਸੀ ॥ ਚੰਗੁਲ ਸੀ ਚੌਪ ਸਰ ਚਾਪ ਜੈਸੋ ਚਾਮੀਕਰ ਚੋਟ ਸੀ ਚਿਨੌਤ ਲਾਗੈ ਸੀਰੀ ਲਾਗੈ ਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਟਕ ਚਪੇਟ ਸੀ ਲਗਤ ਬਿਨਾ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਚਾਬੁਕ ਸੋਂ ਚੌਰ ਲਾਗੈ ਚਾਂਦਨੀ ਚੁਰੈਲ ਸੀ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਪਤਿਯਾ ਤਾ ਕੀ ਤੁਰਤੁ ਰੀਝ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਪਠਵਤ ਭਏ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੮॥ ਰਾਧਾ ਸੌ ਮਿਲਨੋ ਬਦ੍ਯੋ ਜਲ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਤਿਹ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ॥੧੯॥ ਸਖੀ ਤੁਰਤੁ ਤਹ ਕੋ ਚਲੀ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਤਨ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ॥੨੦॥ ਤੜਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾ ਕੌ ਸਖੀ ਚਤੁਰਿ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਰਾਧਾ ਪ੍ਰਤਿ ਪਠੀ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਫੁਲੇਲ ਲਗਾਇ ਕੈ ਚੰਦਨ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਕਰਿ ਭੋਜਨ ਭਾਮਨਿ ॥ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡ ਡਜਾਛ ਕਰੋ ਨ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੋ ਘਨ ਸੇ ਤਨ ਕੋ ਘਹਰੈ ਘਨ ਮੈ ਜੈਸੇ ਕੌਧਤ ਦਾਮਨਿ ॥ ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਤੈਂ ਸਖੀ ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਇਤੈ ਬਹੁ ਜਾਮਨਿ ॥੨੨॥ ਗੋਪ ਕੋ ਭੇਖ ਕਬੈ ਧਰਿਹੈਂ ਹਰਿ ਕੁੰਜ ਗਰੀ ਕਬ ਆਨਿ ਬਸੈਹੈਂ ॥ ਮੋਰ ਪਖਊਅਨ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ਕਬ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰਸ ਖੈਹੈਂ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜੈਹੈਂ ਕਬੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਤੋਹਿ ਬੁਲਾਵਨ ਮੋਹਿ ਪਠੈਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਪੈ ਚਲੁ ਰੀ ਬਹੁਰੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਨ ਬੁਲੈਹੈਂ ॥੨੩॥ ਤੇਰੀ ਸਰਾਹ ਸਦੈਵ ਕਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇਰੀ ਕਥਾ ਪਿਯ ਗਾਵਤ ਹੈ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੈ ਸਜਨੀ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਚੰਦਨ ਅਉ ਘਨਸਾਰ ਦੋਊ ਘਸਿ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬਿਖ੍ਭਾਨੁ ਕੁਮਾਰਿ ਹਰ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥੨੪॥ ਮੋਰ ਪਖਾ ਕੀ ਛਟਾ ਮਧੁ ਮੂਰਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈ ॥ ਬੂਝਤ ਬਾਤ ਬਿਹਾਲ ਭੇ ਬੱਲਭ ਬਾਲ ਚਲੋ ਜਹਾਂ ਲਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਕੁਲਾਇ ਉਠੀ ਡਰ ਡਾਰੈ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲੀ ਤਜਿ ਐਨ ਰਹ੍ਯੋ ਨਹਿ

ਮਾਨ ਮਨੋਜ ਕੇ ਮਾਰੈ ॥੨੫॥ ਮੋਤੀ ਕੇ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਖਨ ਮੋਤੀ ਕੇ ਬੇਸਰ ਕੀ ਛਬਿ ਬਾਢੀ ॥ ਮੋਤੀ ਕੋ ਚੌਸਰ ਹਾਰ ਫਬੈ ਦੁਤਿ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਗਜਰਾਨ ਕੀ ਗਾਢੀ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ ਕੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੰਜ ਗਹੇ ਕਰਿ ਜੋਵਤਿ ਠਾਢੀ ॥ ਛੀਰ ਕੇ ਸਾਗਰ ਕੋ ਮਥਿ ਕੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋ ਚੀਰ ਸਭੈ ਤਨ ਕਾਢੀ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਹਾਵਤ ਜਹਾਂ ਆਪੁ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਵਾਰ ਗੁਪਾਲ ਪਾਰ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ਕਾਨ੍ਹ ਕੁਮਾਰ ਬਡੇ ਰਸ ਸਾਥ ਬਡੇ ਜਲ ਮਾਹੀ ॥ ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਹਿ ਪਾਰ ਗੁਪਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਹੀ ॥ ਲੈ ਡੁਬਕੀ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਉਠੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਯੌ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਰਮੈ ਰਸ ਸੋਂ ਮਨੋ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ਜਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨੮॥ ਖੇਲਤੀ ਲਾਲ ਸੋਂ ਬਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਸੋਂ ਬਾਤ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੀ ॥ ਨੇਹੁ ਜਗੇ ਨਵ ਜੋਬਨ ਕੋ ਉਰ ਬੀਚ ਰਹੀ ਗਡਿ ਮੂਰਤਿ ਪੀ ਕੀ ॥ ਬਾਰਿ ਬਿਹਾਰ ਮੈ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸੋਂ ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਕਰਿ ਲਾਜ ਸਖੀ ਕੀ ॥ ਜਾਇ ਉਠੈ ਥਲ ਤੌਨਹਿ ਤੇ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਦੋਊ ਮਨ ਮਾਨਤ ਜੀ ਕੀ ॥੨੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੇਤ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਛੁ ਆਪਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਿਧਨਾ ਲੇਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਨ ਕਰਿ ਪਲਕ ਮੈ ॥੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥੨੩੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੋਂ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸੀਸ ਰਾਜੈ ਧੁਨ੍ਯੋ ਰਹ੍ਯੋ ਮੌਨ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ॥੧॥ ਪਦੂਆ ਉਹਿ ਟਿਬਿਯਾ ਬਸੈ ਗੈਨੀ ਹਮਰੇ ਗਾਉਂ ॥ ਦਾਸ ਖਸਮ ਤਾ ਕੋ ਰਹਤ ਰਾਮਦਾਸ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥੨॥ ਰਾਮਦਾਸ ਅਨਤੈ ਰਹਤ ਪਦੂਆ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਇ ॥ ਨ੍ਹਾਨ ਹੇਤ ਉਠਿ ਜਾਤ ਤਹ ਜਬੈ ਦੁਪਹਰੀ ਹੋਇ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪਦੂਆ ਕੇ ਸਦਨ ਬਹੁ ਜਨ ਬੈਠੇ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਗੈਨਿਯਹਿ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬੈ ਤੁਰਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਆਏ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਊ ॥ ਕਹ ਗਯੋ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਊ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਾ ਓਰ ਕਹ ਯੌ ਗਈ ਜਾਤ ਭਏ ਉਠਿ ਲੋਗ ॥ ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ਨਿਸੋਗ ॥੬॥

ਪਦੂਆ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥ ਰਾਖœੇ ਹੁਤੋ ਸਵਾਰਿ ਜਹ ਆਪਨ ਸਦਨ ਸੁਹਾਇ ॥੭॥ ਕੈਸੋ ਹੀ ਬੁਧਿ ਜਨ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਕੈਸਊ ਹੋਇ ॥ ਚਰਿਤ ਚਤੁਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਪਾਇ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥੮॥ ਜੋ ਨਰ ਅਪੁਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਜਰਾ ਤਾਂਹਿ ਜੋਬਨ ਹਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਤ ਜਮਰਾਇ ॥੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਭੇਦ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਲੀਜੈ ਸਦਾ ॥ ਕਹਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਕੋਕ ਸਾਰਊ ਯੌ ਕਹਤ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥੨੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੋਂ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਏਕ ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਦ ਮਨ ਮੈ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਗੁਨ ਬਢੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬਾਗ ਮੈ ਰਮੀ ਔਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਤਹਾਂ ਜਾਰ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਦੁਤਿਯ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਆਵਤ ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮੀਤ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮਾਲੀ ਨਾਮ ਆਪਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਫਲ ਫੂਲਨ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਹਮ ਇਹ ਜੁਤ ਬਾਗ ਮੈ ਬੈਠੇ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫਲਨ ਲੈ ਤੁਮ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੋ ਬਨਾਇ ॥੪॥ ਤਬੈ ਤਵਨ ਤਯੋਂ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਅਰੁ ਫਲ ਘਨੇ ਤੋਰਿ ਤੁਰਤੁ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਜਦ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਰ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥ ਤੌ ਤਿਨ ਫੁਲ ਫਲ ਲੈ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਇਹ ਮਾਲੀ ਇਹ ਬਾਗ ਕੋ ਆਯੋ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥ ਬਹੁ ਯਾ ਕੋ ਧਨ ਦੀਜਿਯੈ ਜਿਨਿ ਇਹ ਜਾਇ ਨਿਰਾਸ ॥੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਰੁਨ ਬਹੁ ਧਨ ਦਿਯ ਤਿਹ ਹਾਥ ॥ ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢ੍ਯੋ ਹਿਤੂ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥ ਪੁਹਪਮਤੀ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦਿਯੋ ਟਰਾਇ ॥ ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਰੂਪ ਨਗਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤ੍ਰਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥੨੫੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਚਤੁਰਦਸ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹੀ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਨਤ ਰੀਝ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਰਹੇ ਦਿਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਦਾਨ

॥੧॥ ਏਕ ਬਿਮਾਤਾ ਭਾਨ ਕੀ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਬੀਚ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੈ ਊਚ ਨ ਜਾਨੈ ਨੀਚ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਮਰਿ ਗਯੋ ਜਬ ਤਾਹਿ ਰਹਯੋ ਅਵਧਾਨ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰਿ ਡਰੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਬਡੀ ਛਿਨਾਰਿ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਿਯਤ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋਂ ਰਹਿ ਗਯੋ ਅਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਨਾ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੂ ਕਿਯ ਬਹੁ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਰਹੀ ਸੋਇ ਸੁ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਉਠਿ ਭਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਨ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰਯੋ ਜਾਨ ਕੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਮਰੇ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਅਬ ਤੂੰ ਮੋ ਸੋਂ ਜਰੈਂ ਪਰੈਂ ਨਰਕ ਮੋ ਜਾਇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਨ ਲਰਿਕਵਾ ਰਹੈ ਸੇਵ ਤਿਹ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਪਾਲਿ ਪੋਸਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਆਪੁ ਜਦਿਨ ਵਹ ਖੈਹੈ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਦਿਨ ਸੁਪਨ ਤੁਹਿ ਦੈਹੋਂ ਹੌਂ ਹੂੰ ਆਇ ਕੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਨ ਕਰੋ ਕਰਤੇ ਬਡੋ ਸੁਪਨ ਦਿਯੋ ਪਤਿ ਆਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹੌਂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਕੇ ਜਰਤ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਬਹੁ ਰਹੇ ਨ ਤਿਨ ਬਚ ਮਾਨਯੋ ॥ ਧਨ ਲੁਟਾਇ ਉਠਿ ਚਲੀ ਘਨੋ ਹਠ ਠਾਨਯੋ ॥ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ ਛਾਡਿ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੇ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੀ ਸੋਇ ॥ ਹੇਰਿ ਰੀਝ ਹੇਰਕ ਰਹੇ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੧੦॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਮੈ ਜੇ ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥ ਸਾਤ ਦਿਵਸ ਭੀਤਰਿ ਤੁਰਤੁ ਹੋਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੧॥ ਜੋ ਨਰ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੇਤ ਆਪਨੋ ਚਿੱਤ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕੋ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਹੋਤ ਖੁਆਰੀ ਨਿੱਤ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਦ੍ਰਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥੨੯੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਰਹਤ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਦਰਬ ਹੇਤ ਤਿਹ ਠੌਰ ਹੀ ਰਾਮਜਨੀ ਇਕ ਆਇ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਛਜਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਈ ॥ ਲਧੀਆ ਵਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹਿਤੂ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਬਿਲੋਕਤ ਤਿਨ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਰਹਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ

ਸੋਂ ਬਸਿ ਭਈ ਤਿਹ ਬਸਿ ਹੋਤ ਨ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਬੋ ਹੋਇ ॥੩॥ ਯਹ ਮੋ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀ ਕਹੁ ਕਸ ਕਰੋਂ ਉਪਾਇ ॥ ਮੋਰੇ ਸਦਨ ਨ ਆਵਈ ਮੁਹਿ ਨਹਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਤੁਰਤੁ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਚੇਟਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸੁ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ॥੫॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹਿ ਹਾਰਿ ਕਰਿ ਰਾਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਨਹਿ ਆਇ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਬਸਿ ਕਰਬੇ ਕੇ ਭਾਇ ॥੬॥ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਭਗਵੇ ਕਰੇ ਧਰਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੋ ਭੇਸ ॥ ਸਭਾ ਮਧਿ ਤਿਹ ਰਾਇ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨਿ ਅਦੇਸ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਹ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਖਿ ਰਾਇ ਰੀਝ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਗ੍ਰਹੌਂ ਮੰਤ੍ਰ ਮਨ ਮੈ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾ ਇਕ ਦੂਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਲਾ ਸਿਖਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਿ ਸੇਵਕ ਜੁਗਿਯਾ ਪਹਿ ਆਵਾ ॥ ਰਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋਂ ਤਾਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥ ਕਛੂ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਰ ਈਸਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਹਰ ਏਕ ਲੌ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਕਹੀ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬਾਤ ॥ ਲੈ ਆਵਹੁ ਰਾਜਹਿ ਇਹਾਂ ਜੌ ਗੁਨ ਸਿਖ੍ਯੋ ਚਹਾਤ ॥੧੦॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੈ ਜਬੈ ਆਵੈ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੋਰਖ ਕੀ ਮਯਾ ਤੇ ਜੈਹੈ ਨਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੇਵਕ ਤਾ ਸੋਂ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੇ ਸੁ ਜਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋ ਆਇਸੁ ਕਹੀ ਦੀਜੈ ਲੋਗ ਉਠਾਇ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅੱਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੋ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੩॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤੈਸੋ ਕੀਆ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅੱਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੋ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭਨ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਇਕੇਲੋ ਹੀ ਰਹ੍ਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੇਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਏਕਲੋ ਰਾਇ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਇਕ ਤੋਹਿ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਤੁਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖੈਹੋਂ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੋਤ ਪੁਰਖ ਤੇ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਉਂ ॥ ਨਰ ਹ੍ਵੈ ਸਿਖਵੌਂ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਭੋਗ ਕਮਾਉਂ ॥੧੭॥ ਰਾਇ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾਇਕ ਪਿਤਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਭੋਗ ਨ ਕੀਨਾ ਜਾਤ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁ ਬਰਸਨ ਲਗਿ ਜਾਨਿ ਸੇਵ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਅਰਥ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥

ਹੋ ਕਹੋ ਚਤੁਰ ਤਾ ਸੋ ਕਜੋਂ ਕੇਲ ਮਚਾਇਯੈ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਵ ਭੇਟਨ ਹਿਤ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਅਬ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮੈਯੈ ॥ ਆਨਿ ਪਿਯਾ ਸੁਭ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਨ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨਿ ਪਿਯ ਆਜੁ ਰਮੋ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ॥੨੧॥ ਭਜੇ ਬਧੈਹੌਂ ਚੋਰ ਕਹਿ ਤਜੇ ਦਿਵੈਹੌਂ ਗਾਰਿ ॥ ਨਾਤਰ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਮੋ ਸੌਂ ਕਰਹੁ ਬਿਹਾਰ ॥੨੨॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ ਨਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯਤ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੩॥ ਤਨ ਅਨੰਗ ਜਾ ਕੇ ਜਗੈ ਤਾਹਿ ਨ ਦੈ ਰਤਿ ਦਾਨ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਡਾਰਿਯਤ ਜਹਾਂ ਨਰਕ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥੨੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਮ ਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਨਮ ਬਿਧਾਤੈ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥ ਤਵ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਭੇਖ ਜੋਗ ਕੋ ਮੈ ਲਿਯਾ ॥ ਤੁਰਤੁ ਸੇਜ ਹਮਰੀ ਅਬ ਆਨਿ ਸੁਹਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਦਾਸੀ ਤਵ ਰਹੋਂ ਨ ਮੁਹਿ ਤਰਸਾਇਯੈ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸੁਘਰੇ ਭਏ ਕਰਤ ਜੁਬਨ ਕੋ ਮਾਨ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋ ਕੋ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ॥੨੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ਮੈਨ ਬਸਿ ਮੈ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹਿ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਰ ਲੌਂ ਗਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਘਨਵਾਰੀ ਨਿਸਿ ਹੇਰਿ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥੨੭॥ ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੇ ਲੋਗ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਹੀ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਜੋ ਬਾਤ ਉਹੈ ਬਰ ਪਾਵਹੀ ॥ ਕਵਨ ਅਵੱਗਜਾ ਮੋਰਿ ਨ ਤੁਮ ਕਹ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹ੍ਵੈਹੌਂ ਸੇਜ ਸੁਹਾਇਯੈ ॥੨੮॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਨ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੇ ਆਯੋ ॥ ਤੁਮ ਆਗੈ ਐਸੋ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਜੋਂਹੂੰ ਕਰੋਂ॥ ਹੋ ਧਰਮ ਛੁਟਨ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਡਰੋਂ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਮਜਨੀ ਬਹੁ ਚਰਿਤ ਬਨਾਏ ॥ ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੋ ਅਤਿ ਕਰੇ ॥ ਕੈਸਿਹੂੰ ਰਾਇ ਨ ਕਰ ਮੈ ਪਰੇ ॥੩੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸੁ ਆਂਗਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ਤਾਹਿ ਮਿਲਨ ਹਿਤ ਰਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਬੈ ਬਧੈਹੌਂ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋਹਿ ਭਜੀਜਿਯੈ ॥੩੧॥ ਚੋਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਜੋ ਕਿ ਸੋਤ ਉਠੀ ਬਰਰਾਇ ਕੈ ॥ ਗਏ ਧਾਮ ਤੇ ਕਹਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌ ਪਕਰ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਬੈ ਬਧੈਹੌਂ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋ ਸੌਂ ਭੋਗ ਕਰਿ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਐਸੇ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਕਛੁ ਨਿਕਸਿਯੈ ਇਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ

ਸਾਰ ॥੩੩॥ ਭਜੋਂ ਤੁ ਇੱਜਤ ਜਾਤ ਹੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਧ੍ਰਮ ਜਾਇ ॥ ਕਠਿਨ ਬਨੀ ਦੁਹੂੰ ਬਾਤ ਤਿਹ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸਹਾਇ ॥੩੪॥ ਪੂਤ ਹੋਇ ਤੁ ਭਾਂਡ ਵਹ ਸੁਤਾ ਤੁ ਬੇਸਜਾ ਹੋਇ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਭਾਜਤ ਧਰਮ ਭਜੇ ਬੰਧਾਵਤ ਸੋਇ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਬਾਤ ਪਿਆਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਥੋ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਾਥ ਜੋ ਪਰੈ ॥ ਬਡੋ ਮੂੜ੍ਹ ਜੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਰੈ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਤੋ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੈ ਜੁ ਕਰ ਮੈ ਆਇ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜਾਗਿ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਤਾ ਕੋ ਜਨਮ ਲਜਾਇ ॥੩੭॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਲੀਜੈ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਪਿਵਾਇਯੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥ ਤੁਮ ਮਦਰਾ ਪੀਵਹੁ ਘਨੋ ਹਮੈ ਪਿਵਾਵਹੁ ਭੰਗ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਕੋ ਮਾਨਿਹੌਂ ਭੋਗ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੂਲ ਗਈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਅਯਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਅਮਲ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਗਹਿਰੀ ਭਾਂਗ ਘੁਟਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਰੁਨਿ ਲ੍ਯਾਵਤ ਭਈ ਮਦ ਸਤ ਬਾਰ ਚੁਆਇ ॥੪੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਇ ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥ ਯਾਹਿ ਨ ਭਜਿਹੌਂ ਆਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਸਾਰ ਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਾਠ ਮੁਹਰ ਦੈ ਭਜਿਹੋਂ ਧਰਮ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਪੈਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤ ॥ ਬਿੱਛੂ ਬਿਸੀਅਰੁ ਬੇਸਜਾ ਕਹੋ ਕਵਨ ਕੇ ਮੀਤ ॥੪੩॥ ਤਾ ਕੋ ਮਦ ਪਜਾਯੋ ਘਨੋ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਮੱਤ ਸਵਾਈ ਖਾਟ ਪਰ ਆਪ ਭਜਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੪੪॥ ਮਦਰਾ ਪਜਾਯੋ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਪਜਾਲੇ ਡਾਰਿ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤਿਹ ਮੱਤ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਖਾਟ ਸੁਆਰਿ ॥੪੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਰਿ ਭਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਪਜਾਲੇ ਮਦ ਤਿਹ ਪਜਾਯੋ ॥ ਰਾਮਜਨੀ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਜਤਾਯੋ ॥ ਮੱਤ ਹੋਇ ਸ੍ਵੈ ਗਈ ਰਾਇ ਤਬ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਸਾਠ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪੬॥ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕਰੈ ਨ ਤੁਮ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਢਰੇ ਨ ਤਿਹ ਰਸ ਤੁਮ ਢਰੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਆਪੁ ਨਹਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾਕਹੁ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਬਹੁ ਜਤਾਇਯੈ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਇ ਭਜ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੱਤ ਕਰਿ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ॥ ਆਨਿ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ਧਾਮ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰ੍ਯੋ ਵਾਹਿ ॥੪੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਸੁ ਪ੍ਰਣ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਭਲੇ ਜਤਨ ਸੋਂ ਰਾਖਿ ਧਰਮ ਅਬ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ

ਬਿਖੇਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਹੇਰਿਹੋਂ ॥੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਹੈ ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਤਦਿਨ ਤੇ ਬਜਾਪਤ ਮੋ ਹਿਯ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਪਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਹੇਰਤ ਕਬਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਖੋੜਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥੩੧੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਪੁਨਿ ਲਿਯੋ ਸੁ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਢਯੋ ਭੂਪ ਕੇ ਭਰਮ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬਦਖਸਾਂ ਮੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥ ਬਿਤਨ ਮਤੀ ਇਕ ਚੰਚਲਾ ਹਿਤੂ ਮੁਗਲ ਕੀ ਏਕ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰਣ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪਰ ਗਈ ਤਿਨ ਮੈ ਹੋਡ ਸੁ ਐਸੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਾਲਿ ਸਜਨ ਕੇ ਬਾਗ ਕਹਯੋ ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋਂ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸਖੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨੁ ਸਖੀ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋਂ ਜਾਰ ਸੋਂ ਨਾਰ ਬਧੈਹੋਂ ਯਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਤਾਂਚਲ ਸੂਰਜ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਭਾਗਵਤਿਨ ਉਪਜਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥ ਬਿਰਹਿਨਿ ਕੌ ਸਾਇਕ ਸਸਿ ਮਾਰੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਤਾਂਚਲ ਸੂਰਜ ਗਯੋ ਰਹਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਮੰਡਰਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹੇ ਪਿਯ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯਨ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ ਉਡਗ ਤਗੀਰੀ ਰਵਿ ਅਸਤ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਪਾਇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਅਮੀਨ ਕੇ ਫਿਰੇ ਬਿਤਾਲੀ ਆਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗਨ ਤਿਨ ਮਾਨੇ ॥ ਚਾਰ ਜਾਮ ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਜਾਨੇ ॥ ਚੌਥੇ ਜਾਮ ਸੋਇ ਕਰਿ ਰਹੇ ॥ ਚਤੁਰਨ ਕੇ ਗ੍ਰੀਵਾਂ ਕੁਚ ਗਹੇ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਹਾਨ ਖਾਨ ਅਰੁ ਦਾਨ ਹਿਤ ਦਿਨ ਦਿਖਿ ਜਗਿਹੈ ਰਾਜ ॥ ਦੁਜਨ ਦਲਨ ਦੀਨੋਧਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਹਿਬੇ ਕਾਜ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਿ ਪੀਆਨ ਬਿਛੋਹ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਛੋਭ ਬਡਯੋ ਉਰ ਭੀਤਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਦੁਰਾਵਤ ਜਾਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਪਾਨਹੂੰ ਪੋਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਤਨ ਕੈਸੇ ਰਹੈ ਇਹ ਚਾਹਤ ਪਜਾਰੀ ॥ ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸੁ ਚਹੈ ਚਿਰ ਲੌ ਚਿੱਤ ਦੇਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਦਿਸਿ ਗਾਰੀ ॥੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਫੁਲੇ

ਫੂਲ ਆਛੇ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਮੈਨ ਸਾਛੇ ॥ ਕਿਧੋ ਗੀਰਬਾਨੇਸ ਹੂੰ ਕੇ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਸੁਨੇ ਕਾਨ ਐਸੇ ਨ ਵੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥ ਤਿਹੀ ਬਾਗ ਹੂੰ ਮੈ ਤਰੋਰੁਹ ਚਬੈਯੈ ॥ ਰਿਝੈਹੋਂ ਤੁਮੈ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਕਮੈਯੈ ॥ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤੇ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕੈ ਸੋਕ ਡਾਰੈਂ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਚਤੁਰਿ ਸੁ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੋ ਪਿਅਰਵਾ ਸਾਥ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਦਇ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚਲਿ ਕੀਜਿਯੋ ॥੧੪॥ ਕਹਿਯੋ ਪਿਅਰਵਹਿ ਐਸ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇਯੋ ॥ ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਜਬੈ ਮੁਗਲ ਛਲਿ ਦੈਹੋਂ ਰੂਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬੈ ਸਜਨਵਾ ਮਿਲਿਯਹੁ ਹਮ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਬਾਗ ਲਵਾਇ ॥ ਰਸ ਕਸ ਲੈ ਮਦਰਾ ਚਲੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੬॥ ਬਾਗ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਉਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਫਲਨ ਚਬਾਵਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚੜ੍ਹੀ ਬਿਰਛ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੭॥ ਚੜ੍ਹਤ ਰੂਖ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਤੈਂ ਕਾਜ ॥ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋਂ ਰਮਤ ਨ ਆਵਤ ਲਾਜ ॥੧੮॥ ਉਤਰਿ ਰੂਖ ਤੇ ਯੌਂ ਕਹੀ ਕਹਾ ਗਈ ਵਹ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਤੈ ਜਿਹ ਅਬ ਭੋਗਤ ਹੁਤੋ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧੯॥ ਮੈ ਨ ਰਮਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋਂ ਭਯੋ ਭੇਦ ਯਹ ਕੌਨ ॥ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਰੂਖ ਮੈ ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਂਧੀ ਮੌਨ ॥੨੦॥ ਯੌ ਚਿੰਤਾ ਚਿੱਤ ਬੀਚ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਿਰਛ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੨੧॥ ਅਤਿ ਪੁਕਾਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰੁਖਤ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਜਾਨਿ ॥ ਉਤਰਤ ਦਿਯੋ ਭਜਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਦੇਖਯੋ ਆਨਿ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਗਯੋ ਤਾਹਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ॥ ਏਕ ਰੂਖ ਅਚਰਜ ਕੋ ਆਂਖਿਨ ਮੈ ਲਹਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਜੂ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮੇਰੋ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸੁ ਆਜੁ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਜੀ ਉਠਯੋ ਸੰਗ ਲਈ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ॥ ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਰੂਖ ਤਰ ਲੋਗ ਸੰਗ ਕੋ ਟਾਰਿ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੇਦ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਸਭ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਦ੍ਰੁਮ ਕੋ ਲਹਯੋ ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਅਪਨੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰੂਖ ਚਰੇ ਪਿਯ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੋਹਿ ਮੀਰ ਜੋ ਕਹਯੋ ਸਤਿ ਮੋ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਨ ਮੁਗਲ ਹਿਤੂ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕਾਜੀ ਚੇਰੋ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਸੋਊ ਭਯੋ ਜੁ ਮੋਕੋ ਇਨ ਕਹਯੋ ॥੨੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਸਜਾਨੇ ਸਹਹਿ ਕੈਸੋ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥ ਨੈਕੁ ਨੇਹੁ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ਤਊ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤ ਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭॥੩੪੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਸਤ੍ਰਵੀ ਰਾਮ ਕਬਿ ਉਚਰੀ ਹਿਤ ਚਿੱਤ ਲਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਥਾ ਬੰਧਨ ਨਮਿਤ ਮਨ ਮੈ ਕਰ੍ਯੋ ਉਪਾਇ ॥੧॥ ਧਾਮ ਨਿਕਟ ਤਾ ਕੇ ਹੁਤੀ ਹੋਡ ਬਦੀ ਜਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਕਰਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਛਲ ਛਿੱਦ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਦੂਜੇ ਰਹਤ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਤਿਨ ਜੁ ਕਿਯਾ ਸੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਝਾਊਂ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਮਹਿਦੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਲੀਪਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥ ਜਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਐਹੋਂ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ਪਜਾਰ ਕੈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਯ ਪਜਾਰੋ ਆਯੋ ਜਬ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਜਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਲਘੁ ਕੇ ਹਿਤ ਜੈਹੋਂ ॥ ਆਨਿ ਨਾਰ ਤਵ ਪਾਸ ਬਧੈਹੋਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰ ਖੁਲਾਇ ਭਤਾਰ ਤੇ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਮੀ ਰੰਚਕ ਕਿਯਾ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੁਹਰ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਟਕਾ ਕੋ ਲੇਵਈ ॥ ਬਿਨੁ ਦੀਨੇ ਧਨ ਸਰੈ ਤ ਕੋ ਧਨ ਦੇਵਈ ॥ ਧਨੀ ਤਜਾਗਿ ਨਿਰਧਨ ਕੇ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਰੰਕ ਕਵਨ ਚਿੱਤ ਲ੍ਯਾਵਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਹ ਠਾਨਿ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਰਾਜਾ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਲਗੀ ਮਹਿਦੀਆ ਕਰ ਰਹੀ ਨਾਰ ਬੰਧਾਯੋ ਆਇ ॥੮॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੂਰਖ ਉਠ੍ਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਪਛਾਨ ॥ ਬਾਂਧ੍ਯੋ ਬੰਦ ਇਜਾਰ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੯॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈਸਿਯੈ ਤਨ ਬਢੈ ਕਸਟ ਕੈਸਹੂ ਹੋਇ ॥ ਤਊ ਤਰੁਨਿ ਸੋਂ ਦੋਸਤੀ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸਟਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮॥੩੫੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪੁਨਿ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥

ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਨਾਦਰਾ ਬਾਨੋ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਜਾ ਸਮ ਅਨਤ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਾਜਤ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਬਾਸ ਤਹਾਂ ਕਰੈ ਮੁਗਲ ਨ ਅਨਤੈ ਜਾਇ ॥ ਔਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਭਜੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਸੰਕਾਇ ॥੪॥ ਹੇਰਿ ਮੁਗਲ ਅਨਤੈ ਰਮਤ ਤਰੁਨਿ ਧਾਰਿ ਰਿਸ ਚਿੱਤ ॥ ਕੀਨਾ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲ ਬਨਿਕ ਕੋ ਮਿੱਤ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਯੋ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤੇ ਡਰ ਪਾਇ ॥੬॥ ਪਿਯ ਸੋਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਗਿ ਕੈ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥ ਲੈ ਆਗਜਾ ਸੁਤ ਬਨਿਕ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੀ ਜਾਇ ॥੭॥ ਪਿਯ ਸੋਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਜਗੈ ਕਹੈ ਦੁਸਟ ਕੋਊ ਆਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਦੋਸਤੀ ਪਤਿ ਤਜੈ ਨਾਤਿ ਨੇਹੁ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਿਯ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਿਵਾਇ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਖਾਇਯੈ ॥ ਪਿਯ ਪੂਛੇ ਬਿਨੁ ਨੈਕੁ ਨ ਲਘੁ ਕਹ ਜਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਪਿਯ ਆਇਸੁ ਦੇਇ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਤਾ ਕੇ ਕਛੁ ਕਹੇ ਨ ਕਾਰਜ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਜਾ ਲਈ ਮੈਂ ਲਘੁ ਕੋ ਨਹਿ ਜਾਉਂ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ ਪੈ ਸਹੋਂ ਪਿਯ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਕਮਾਉਂ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਮੁਗਲ ਆਗਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਦੀਨ ॥ ਰੀਝ ਗਯੋ ਜੜ੍ਹ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਛੁ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੧॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠਿ ਚਲੀ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਜਾ ਪਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਸੁਤ ਬਨਿਕ ਸੋਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥ ਪਰੈ ਆਪਦਾ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਸਹਿ ਲੇਤ ॥ ਤਊ ਸੁਘਰ ਨਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਭੇਦ ਨ ਅਪਨੋ ਦੇਤ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯॥੩੬੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਦਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਬਹੁਰੋ ਨਿਕਟ ਕੋ ਹਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬੈ ਮੰਤ੍ਰਿ ਯੌਂ ਰਾਇ ਸੋਂ ਬੈਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੧॥ ਸਹਰ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਮੈ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥ ਰਹੈ ਆਪਨੇ ਖਾਵੰਦਹਿ ਅਧਿਕ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਜੁ ਸੋ ਬੈਨ ਭਾਖੈ ਵਹੀ ਬਾਤ ਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਕਾਜ ਠਾਨੈ ॥੨॥

ਦਿਨੋ ਰੈਨਿ ਡਾਰੇ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਡੇਰੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹੂਰ ਹੇਰੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਲਹਿ ਪਿਯ ਜੀਵੈ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਰਿ ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਪਾਨਿ ਪੀਵੈ ॥੩॥ ਮਤੀ ਲਾਲ ਨੀਕੋ ਰਹੈ ਨਾਮ ਬਾਲਾ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਆਭਾ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਸੁਨੀ ਕਾਨ ਐਸੀ ਨ ਵੈਸੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਭਈ ਹੈ ਨ ਆਗੇ ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੪॥ ਮਨੋ ਆਪੁ ਲੈ ਹਾਥ ਬ੍ਰਹਮੈ ਬਨਾਈ ॥ ਕਿਧੌ ਦੇਵਜਾਨੀ ਕਿਧੌ ਮੈਨ ਜਾਈ ॥ ਭਈ ਨਾਹਿ ਨਾ ਹੈ ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਤ੍ਰਿਵੈਸੀ ॥ ਮਨੋ ਜੱਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੈਸੀ ॥੫॥ ਤਿਨਿਕ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਵ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥ ਮਹਾ ਚਤੁਰ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਹਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰੱਪ ਭਾਜੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨਿ ॥ ਛਾਡਿ ਦਈ ਲੱਜਾ ਸਭੈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨਿ ॥੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਰੂਪ ਲਲਾ ਜੂ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥ ਜਿਹ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਨਿਸਿ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੂਪ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ॥੮॥ ਸਿਗਰੀ ਨਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿ ਆਨਿ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿਹ ਆਵਤ ਜਾਨਿ ਡਰੀ ਹਿਯ ਮੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਠਟ੍ਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਕਿਯਾ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਪਨੀ ਸੇਜ ਬਣਾਇ ॥ ਜਾਇ ਪਿਯਹਿ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥ ਭੂਪ ਲਖ੍ਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਫਸ੍ਯੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਡਰ੍ਯੋ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਊਚੋ ਲੇਤ ॥੧੧॥ ਪਤਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਰਹੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ॥ ਕਿਯੋ ਸਿਰਾਨੋ ਭੂਪ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੨॥ ਭੋਰ ਭਏ ਉਠਿ ਪਿਯ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥ ਕਾਢਿ ਸਿਰਾਨਾ ਤੇ ਤੁਰਤੁ ਸਦਨ ਦਿਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੩॥ ਜੇ ਸਜਾਨੇ ਹ੍ਵੈ ਜਗਤ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਕਰਤ ਪਜਾਰ ॥ ਤਾਂਹਿ ਮਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਸਮੁਝਿਯੈ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦॥੩੭੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਬੰਦਿ ਗ੍ਰਿਹ ਨਿਜੁ ਸੁਤਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥ ਰੀਝਿ ਰਾਇ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਬਚਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਸੰਗ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰਿਯਨ ਚਤੁਰਨ ਚਰਿਤ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨॥

ਤੀਰ ਸੱਤੁਦ੍ਰਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਇਕ ਗਾਉਂ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਢਿਗ ਬਸਤ ਕਾਹਲੂਰ ਕੇ ਠਾਉਂ ॥੩॥ ਤਹਾਂ ਸਿਖ ਸਾਖਾ ਬਹੁਤ ਆਵਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗਿ ਬਰ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੪॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨਵੰਤ ਕੀ ਤੌਨ ਨਗਰ ਮੈ ਆਨਿ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਪੀੜਿਤ ਭਈ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨਿ ॥੫॥ ਮਗਨ ਦਾਸ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਛੁਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਨਗਰ ਰਾਇ ਤੁਮਰੋ ਬਸਤ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥ ਤਾਹਿ ਮਿਲੇ ਦੈਹੋਂ ਤੁਝੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਲੈ ਤੋਹਿ ॥੭॥ ਮਗਨ ਲੋਭ ਧਨ ਕੇ ਲਗੇ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ॥੮॥ ਸਿਖ੍ਯੋ ਚਹਤ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਮ ਸੋ ਆਯੋ ਮੁਰ ਹਾਥ ॥ ਕਹੈ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਤੁਮਰੇ ਸਾਥ ॥੯॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਧਾਰਿ ਆਤੀਤ ਕੋ ਭੇਸ ਰਾਈ ॥ ਮਨਾਪਨ ਬਿਖੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਮਨਾਈ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਸੋਤ ਤਾ ਕੇ ਫਿਰ੍ਯੋ ਨਾਹਿ ਫੇਰੇ ॥ ਧਸ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸੁ ਡੇਰੇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਸੁ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਅਰੁ ਕੈਫ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਟਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥ ਚਿੱਤ ਕਾ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਬਹੁ ਮੋਲ ਕੇ ਅਤਿਥਿ ਭੇਸ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥ ਤਵਨ ਸੇਜ ਸੋਭਿਤ ਕਰੀ ਉਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਕਹੀ ਭੋਗ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ॥ ਪਸੁਪਤਾਰਿ ਦੁਖ ਦੈ ਘਨੋ ਮੈਂ ਬੇਚੀ ਤਵ ਹਾਥ ॥੧੩॥ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਤਾਹੀ ਠੌਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਨ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਏ ਪੂਜ ਤੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਧਨੀ ਭਏ ਤੋ ਦੁਖਜ ਨ ਨਿਧਨਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਐਂਠ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੫॥ ਛੰਦ ॥ ਧਰਮ ਕਰੇ ਸੁਭ ਜਨਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰੂਪਹਿ ਪਈਐ ॥ ਧਰਮ ਕਰੇ ਧਨ ਧਾਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜ ਸੁਹਈਐ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਧਰਮ ਕੈਸੇ ਕੈ ਛੋਰੋਂ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਦੇਹ ਅਪਨੀ ਕ੍ਯੋਂ ਬੋਰੋਂ ॥੧੬॥ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋ ਸੋਂ ਨਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਡਰਿਹੋਂ ॥ ਛੋਰਿ ਬਜਾਹਿਤਾ ਨਾਰਿ ਕੇਲ ਤੋ ਸੋਂ ਨ ਕਮਾਊਂ ॥ ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਠੌਰ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਪਾਊਂ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਵਤ ਨਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਮਹਾ ਨਰਕ ਮੋ ਡਾਰਿਯੈ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ ॥੧੮॥ ਪਾਇ ਪਰਤ ਮੋਰੇ ਸਦਾ ਪੂਜ ਕਹਤ ਹੈਂ ਮੋਹਿ ॥ ਤਾ ਸੋਂ

ਰੀਝਿ ਰਮਯੋ ਚਹਤ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤੋਹਿ ॥੧੯॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੂਜ ਜਗ ਕੇ ਭਏ ਕੀਨੀ ਰਾਸ ਬਨਾਇ ॥ ਭੋਗ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋਂ ਕਰੇ ਪਰੇ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਪੰਚ ਤੱਤ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰ ਕੀਨੀ ਨਰ ਕੀ ਦੇਹ ॥ ਕਿਯਾ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਬਿਖੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਸਨੇਹ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਆਨ ਰਮੋ ਮੋਹਿ ਸੰਗਾ ॥ ਬਜਾਪਤ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮਰਿਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਰਿਹੋਂ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਗ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੰਗ ਤੌਂ ਦੇਤ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਆਇ ॥ ਮਹਾਰੁੱਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ॥੨੩॥ ਛੰਦ ॥ ਧਰਹੁ ਧੀਰਜ ਮਨ ਬਾਲ ਮਦਨ ਤੁਮਰੋ ਕਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮ ਨ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਤਯਾਗਿ ਧਰਮ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤੋਹਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਰੈਂਗੇ ॥੨੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋ ਸੋਂ ਕਯੋਂ ਕਰਿਯੈ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਇ ਪਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥ ਤਵ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰੇ ਧਰਮ ਅਰਿ ਕੈ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਅਤਿ ਅਪਜਸ ਕੀ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੋ ਕੋ ਨਿਤ ਕਹਿ ਹੈ ॥੨੫॥ ਚਲੈ ਨਿੰਦ ਕੀ ਕਥਾ ਬਕਤ੍ਰ ਕਸ ਤਿਨੈ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਜ੍ਵਾਬ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਦੈਹੋਂ ॥ ਛਾਡਿ ਯਰਾਨਾ ਬਾਲ ਖਯਾਲ ਹਮਰੇ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਕਹੀ ਸੁ ਹਮ ਸੋਂ ਕਹੀ ਬਹੁਰਿ ਯਹ ਕਹਯੋ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੁਅਰਿ ਯੌ ਕਹੀ ਭੋਗ ਮੋ ਸੋਂ ਪਿਯ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪਰਹਿੰ ਨ ਨਰਕਹਿ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਾਹਿ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥ ਨਿੰਦ ਤਿਹਾਰੀ ਲੋਗ ਕਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ਸੋਊ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਡਰਿਹੈਂ ॥੨੭॥ ਤੌ ਕਰਿਹੈ ਕੋਊ ਨਿੰਦ ਕਛੂ ਜਬ ਭੇਦ ਲਹੈਂਗੇ ॥ ਜੌ ਲਖਿਹੈਂ ਕੋਊ ਬਾਤ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਮੋਨ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਛਾਡੋਂ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਅਬਿ ਹੋਇ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੮॥ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਸੋ ਜਾਇ ਕੇਲ ਕੈ ਜਾਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬੈਠਿ ਨਿਫੁੰਸਕ ਰਹੈ ਰੈਨਿ ਸਿਗਰੀ ਨ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬਧੇ ਧਰਮ ਕੇ ਮੈ ਨ ਭੋਗ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰਤ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਜਗ ਅਪਜਸ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਬੀਚ ਡਰਤ ਹੋਂ ॥੨੯॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਤੋਹਿ ਨ ਛੋਰੋਂ ॥ ਗਹਿ ਆਪਨ ਪਰ ਆਜੁ ਸਗਰ ਤੇ ਕੋ ਨਿਸਿ ਤੋਰੋਂ ॥ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੇ ਹੇਤ ਕਾਸਿ ਕਰਵਤ ਹੂੰ ਲੈਹੋਂ ॥ ਹੋ ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਜ੍ਵਾਬ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਦੈਹੋਂ ॥੩੦॥ ਆਜੁ ਪਿਯਾ ਤਵ ਸੰਗ ਸੇਜੁ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਸੁਹੈਹੋਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਰੁਚਿਤ ਚਿੱਤ ਮਾਹਿ ਕਮੈਹੋਂ ॥ ਆਜੁ ਸੁ ਰਤਿ ਸਭ ਰੈਨਿ ਭੋਗ ਸੁੰਦਰ ਤਵ ਕਰਿਹੋਂ ॥

ਸਿਵ ਬੈਰੀ ਕੋ ਦਰਪ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤੁਮੈ ਪ੍ਰਹਰਿਹੋਂ ॥੩੧॥ ਰਾਇ ਬਾਚ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਛਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਗਤ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਯੋ ਕੁਲ ਅਧਿਕ ਉਜਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਕੋ ਪੂਜ ਕਹਾਊਂ ॥ ਹੋ ਰਮੋਂ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ਨੀਚ ਕੁਲ ਜਨਮਹਿ ਪਾਊਂ ॥੩੨॥ ਤ੍ਰਿਯੋਬਾਚ ॥ ਕਹਾ ਜਨਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਮ ਸਭ ਕਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਰਮੋ ਨ ਹਮ ਸੌਂ ਆਜੁ ਐਸ ਘਟਿ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਲ ਬੈਠਿ ਪਾਵਕ ਮੋ ਬਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਪੀਵ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮਰਿਯੈ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਇ ਡਰਯੋ ਜਉ ਦੈ ਮੁਝੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤਿ ਕੀ ਆਨ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਯਾ ਸੋ ਰਮੋਂ ਕਰਿਹੌਂ ਨਰਕ ਪਯਾਨ ॥੩੪॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਿ ਰਮੋ ਹਮਾਰੇ ਸੰਗ ॥ ਮਿਲੇ ਤਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਬਜਾਪਤ ਮੋਹਿ ਅਨੰਗ ॥੩੫॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋਂ ਕਰੋਂ ਨ ਤੁਮ ਸੌਂ ਸੰਗ ॥ ਤੋ ਤਨ ਮੋ ਤਨ ਕੈਸਊ ਬਜਾਪਤ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗ ॥੩੬॥ ਛੰਦ ॥ ਤਰੁਨ ਕਰਯੋ ਬਿਧਿ ਤੋਹਿ ਤਰੁਨਿ ਹੀ ਦੇਹ ਹਮਾਰੋ ॥ ਲਖੇ ਤੁਮੈ ਤਨ ਆਜੁ ਮਦਨ ਬਸਿ ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰਿ ਭੋਗ ਮੋਰੇ ਸੰਗਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਅਪਨ ਚਿੱਤ ਬੀਚ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਜ ਜਾਨਿ ਕਰ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਗੁਰ ਕੈ ਕਰਤ ਪਯਾਨ ॥ ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਗੁਰ ਤਵਨ ਕੀ ਲਾਗਤ ਸੁਤਾ ਸਮਾਨ ॥੩੮॥ ਛੰਦ ॥ ਕਹਾ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੇਹ ਨਹਿ ਓਰ ਨਿਬਾਹਹਿ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੋ ਛਾਡਿ ਔਰ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਚਾਹਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਸੌਂ ਹਿਤ ਕਰਹੀ ॥ ਹੋ ਤੁਰਤੁ ਮੂੜ੍ਹ ਕੋ ਧਾਮ ਨਗਨ ਆਗੇ ਕਰਿ ਧਰਹੀ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੌਂ ਕੈਸੇ ਬਚੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ ਉਪਜਤ ਸਾਂਤਿ ॥ ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈਸੇ ਜਿਯੋਂ ਬਚਨ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤ ॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਇਹਾਂ ਸਿਖ ਕੋਊ ਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ ਭਜੇ ਮੇਰੋ ਧ੍ਰਮ ਜਾਈ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੌਂ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਤ ਗਹਾਈ ॥੪੧॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੋਂ ॥ ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਯਾ ਕੋ ਪਰਹਰੋਂ ॥ ਬਿਨੁ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਰੁਨਿ ਜਿਯ ਮਾਰੈ ॥ ਕਵਨ ਸਿੱਖਯ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਉਬਾਰੈ ॥੪੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧੰਨਜ ਤਰੁਨਿ ਤਵ ਰੂਪ ਧੰਨਜ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਧੰਨਜ ਤਿਹਾਰੋ ਦੇਸ ਧੰਨਜ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨਹਾਰੋ ॥ ਧੰਨਜ ਕੁਅਰਿ ਤਵ ਬਕਤ੍ਰ ਅਧਿਕ ਜਾ ਮੈ ਛਬਿ ਛਾਜੈ ॥ ਹੋ ਜਲਜ ਸੂਰ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਲਖਿ ਭਾਜੈ ॥੪੩॥ ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਚਖੁ ਸੋਹਹਿ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਹਿ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਥਕਿਤ

ਰਹਤ ਲਖਿ ਨੇਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਅਤਿ ਅਚਰਜ ਕੀ ਬਾਤ ਚੁਭਤ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੌਢਤੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੋ ਲੈ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਬਿਹਾਤ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਮੈਨ ਕਲੋਲ ਨ ਲਾਗਤ ਫੀਕੋ ॥ ਜਾਗਤ ਲਾਜ ਬਢੀ ਤਹ ਮੈ ਡਰ ਲਾਗਤ ਹੈ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰਤ ਹੌਂ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹ ਜਾਗਨ ਤੇ ਸਖਿ ਸੋਵਨ ਨੀਕੋ ॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਰਾਇ ਸੋਂ ਯੌ ਬਚ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਆਜੁ ਭੋਗ ਤੋ ਸੋਂ ਕਰੌਂ ਕੈ ਮਰਿਹੌਂ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥੪੬॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਾਬਰ ਨੈਨ ਤਵ ਬਿਧਿਨਾ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਲਾਜ ਕਵਚ ਮੋ ਕੋ ਦਯੋ ਚੁਭਤ ਨ ਤਾਂ ਤੇ ਆਇ ॥੪੭॥ ਬਨੇ ਠਨੇ ਆਵਤ ਘਨੇ ਹੇਰਤ ਹਰਤ ਗ੍ਯਾਨ ॥ ਭੋਗ ਕਰਨ ਕੌ ਕਛੁ ਨਹੀ ਡਹਕੂ ਬੇਰ ਸਮਾਨ ॥੪੮॥ ਧੰਨਜ ਬੇਰ ਹਮ ਤੇ ਜਗਤ ਨਿਰਖਿ ਪਥਿਕ ਕੌ ਲੇਤ ॥ ਬਰਬਸਿ ਖੁਆਵਤ ਫਲ ਪਕਰਿ ਜਾਨ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਦੇਤ ॥੪੯॥ ਅਟਪਟਾਇ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਮਿਲ੍ਯੋ ਚਹਤ ਪਿਯ ਸੰਗ ॥ ਮੈਨ ਬਾਨ ਬਾਲਾ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੫੦॥ ਛੰਦ ॥ ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪੂਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਘਟਿ ਥਾਰੇ ॥ ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿੱਤ ਬਢੈਯਹੁ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੂਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ ॥੫੧॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਸਹਸ ਬਾਸਵ ਭਗ ਪਾਏ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਚੰਦ੍ਰ ਕਾਲੰਕ ਲਗਾਏ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਕਟਕ ਕਵਰਨ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥੫੨॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਛੁਰੀ ਪੈਨੀ ਕਰਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਕਾਲ ਬ੍ਯਾਪਯੋ ਤਨ ਮਾਨਹੁ ॥ ਅਧਿਕ ਹਰੀਫੀ ਜਾਨਿ ਭੋਗ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਜੁ ਕਰਹੀ ॥ ਹੋ ਅੰਤਿ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹਾਥ ਲੇਂਡੀ ਕੇ ਮਰਹੀ ॥੫੩॥ ਬਾਲ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹਿ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਬਰ ਮਾਂਗਿ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥ ਸਿੱਖ੍ਯ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਾ ਜਾਨਿ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਧਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਗਵਨ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਕਰਿਯੈ ॥੫੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠਿਹੋਂ ॥ ਤੁਹਿ ਕੋ ਪਕਰਿ ਮਾਰਿ ਹੀ ਸੁਟਿਹੋਂ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਸਿ ਖੇਲੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਰਮੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਰੋਖ ॥ ਨੈਨ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕ੍ਯੋਂ ਹੇਰਤ ਲਗਤ ਨ ਦੋਖ ॥੫੬॥ ਯਾ ਤੇ ਹਮ ਹੇਰਤ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸਖਿ ਹਮਰੇ ਬੈਨ ॥ ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਗਿ ਜਾਇ ਜਿਨ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੫੭॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦਿਜਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਦਾਨ

ਦੁ੍ਰਜਨ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖੈਯਹੁ ॥ ਸੁਖੀ ਰਾਖਿਯਹੁ ਸਾਥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈਯਹੁ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕਛੂ ਕਾਰਜ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਾਂਵ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਗੁਰ ਜਬ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਹੵੋ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਲਯੋ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥ ਹੋ ਪਰ ਧਨ ਪਾਹਨ ਤੁਲਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰ ਮਾਤ ਹਮਾਰੈ ॥੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਸਿੱਖਜਨ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥੫੯॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਅਧਿਕ ਡਰੵੋ ਨਰਨਾਹਿ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਤਜਿ ਭਜੵੋ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧॥੪੩੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੇ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਉਠੵੋ ਰਾਇ ਡਰ ਧਾਰਿ ॥ ਭਜੵੋ ਜਾਇ ਡਰ ਪਾਇ ਮਨ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਡਾਰਿ ॥੧॥ ਚੋਰ ਸੁਨਤ ਜਾਗੇ ਸਭੈ ਭਜਨ ਨ ਦੀਨਾ ਰਾਇ ॥ ਕਦਮ ਪਾਂਚ ਸਾਤਕ ਲਗੇ ਮਿਲੇ ਸਿਤਾਬੀ ਆਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਰ ਬਚਨ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਰਾਇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਏ ॥ ਕੂਕਿ ਕਹੈਂ ਤੁਹਿ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਤੁਹਿ ਤਸਕਰ ਜਮਧਾਮ ਪਠੈਹੈਂ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਗੇ ਪਾਛੇ ਦਾਹਨੇ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਲੀਨ ॥ ਪੈਂਡ ਭਜਨ ਕੋ ਨਾ ਰਹੵੋ ਰਾਇ ਜਤਨ ਯੌਂ ਕੀਨ ॥੪॥ ਵਾ ਕੀ ਕਰਿ ਦਾੑੀ ਧਰੀ ਪਗਿਯਾ ਲਈ ਉਤਾਰ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਗਹੵੋ ਦ੍ਵੈਕ ਮੁਤਹਰੀ ਝਾਰਿ ॥੫॥ ਲਗੇ ਮੁਤਹਰੀ ਕੇ ਗਿਰੵੋ ਭੂਮਿ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਨਰ ਲਹੵੋ ਮੁਸਕੈਂ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੬॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਬਾਜਨ ਲਗੀ ਸਿਖ੍ਯ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਰਹੀ ਕੋਊ ਨ ਸਕੵੋ ਛੁਰਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੂਤੀ ਬਹੁ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਲਗਾਈ ॥ ਮੁਸਕੈਂ ਤਾ ਕੀ ਐਂਠਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਪਠਾਈ ॥ ਆਨਿ ਆਪਨੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੮॥ ਇਹ ਛਲ ਖੇਲਿ ਰਾਇ ਭਜ ਆਯੋ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਤ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਿਖ੍ਯਜਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਵਾਹੀ ਕੋ ਤਸਕਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨॥੪੪੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਇ ਭਵਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਯੋ ॥ ਸਭਾ ਬੈਠ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤਵਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਿਤ ਤਜਿ ਰਿਸ ਉਪਜਾਇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਜੋ ਹੁਤੇ ਸਭਹਿਨ ਦਏ ਦਿਖਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਇ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਹਰੇ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਾਂਹਿ ਸਿਖਜ ਜੋ ਹਮੈਂ ਬਤਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਗੁਰ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸਿਖਜ ਨ ਸਕੇ ਦੁਰਾਇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਤਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਗਹਿ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਤਿਹ ਤੀਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਸੰਗ ਲੈ ਐਯਹੁ ॥ ਮੋਰਿ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਦੈਯਹੁ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਇ ਕੇ ਬਚਨ ਕੋ ਲੋਗ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਲ੍ਯਾਵਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕਿਹ ਕਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਤੈਂ ਹਰੇ ਹਮਾਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਭਟਨ ਕੀ ਭੀਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜ੍ਯੋ ਨਹਿ ਥਾਰੇ ॥ ਜੋ ਚੋਰੀ ਜਨ ਕਰੈ ਕਹੋ ਤਾ ਕੌ ਕਜਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਰਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਟਰੌਂ ਨਤਰ ਜਿਯ ਤੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਿ ਪਿਯਰੀ ਮੁਖ ਪਰ ਗਈ ਨੈਨ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਧਰਕ ਧਰਕ ਛਤਿਯਾ ਕਰੈ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਹਮ ਪੂਛਹਿੰਗੇ ਯਾਹਿ ਨ ਤੁਮ ਕਛੁ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਨਿਰਨੌ ਕਰਿ ਹੈ ਏਕ ਇਕਾਂਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਦੈਹੈਂ ਇਹ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੁਮ ਕੁਪਿ ਹਮ ਪਰ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਬੰਦਿ ਤੇ ਛੋਰ੍ਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹੋਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਐਸ ਜਿਯ ਕਬਹੂੰ ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮੈਂ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਰਾਂਧ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਟਕਾ ਤਿਸੈ ਦਈ ਛਿਮਾਹੀ ਬਾਂਧ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩॥੪੬੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ਬੰਦਸਾਲ ਪਿਤ ਪੂਤ ਕਉ ॥ ਲੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪੁਨੇ ਨਿਕਟਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਇ ਇਕ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਊਂ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਊਂ॥੨॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਹਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿ ਆਨੀ ॥੩॥ ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੇ ਭਵ ਲਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਡਾਰਿ ਗੋਦ ਰਵਿ ਦਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੪॥ ਧਰਯੋ ਸੁਮੇਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਬਾਮਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਮਹਿ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕਲਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਵਈ ॥੫॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਧਰੀ ॥ ਮੈਨ ਸੁਨਾਰ ਭਰਨੁ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਮਾਲਤੀ ਰਹੀ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਗੈ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ ਕੇ ਝਲਕਤ ਗੋਰੇ ਅੰਗ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਦਮਕਤ ਛੀਰ ਤਰੰਗ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਵਹ ਬਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਦੋਇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੰਨਜਾ ਇਕ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਸਿ ਰੂਪ ਕੀ ਵਈ ॥੮॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਵਹੁ ਮਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਧਰਯੋ ॥ ਕੋ ਆਗਯਾ ਤਾ ਕੀ ਤੇ ਟਰੈ ॥ ਜੋ ਭਾਵੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਸੋ ਕਰੈ ॥੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਯੋ ॥ ਚੜ੍ਯੋ ਬਸੰਤ ਸਭਨ ਜਿਯ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਿਯ ਬਿਨ ਰਹਯੋ ਨ ਪਰੈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਭਏ ਹਿਯਰਾ ਜਰੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਗਾੜ੍ਹੇ ਲਗੇ ਕੈਸਿਕ ਬੰਧੈ ਧੀਰ ॥ ਮੁਖ ਫੀਕੀ ਬਾਤੈਂ ਕਰੈ ਪੇਟ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ॥੧੧॥ ਸਰ ਅਨੰਗ ਕੇ ਤਨ ਗਡੇ ਕਢੇ ਦਸਊਅਲਿ ਫੂਟਿ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸਭ ਗਈ ਤਰਕ ਦੈ ਤੂਟਿ ॥੧੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸੀ ॥ ਜਨੁ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰਿ ਭਵਨ ਤਿਹ ਬਸੀ ॥ ਨਿੱਤ ਨਿਸਾ ਕਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੪॥ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲੋਗ ਸਭ ਰੋਕੈਂ ॥ ਚੋਰ ਪਛਾਨਿ ਪਾਹਰੂ ਟੋਕੈਂ ॥ ਜਬ ਚੇਰੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤਬ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਸੁ ਪੈਠੈ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥ ਅਧਿਕ ਕਾਮ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਚੇਰੀ

ਪਹੂਨ ਕੋ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਪਾਵਤ ਪੈਠਬੋ ਮੀਤ ਮਿਲਤ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਿ ਸੋ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥ ਹਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਕਰੇ ॥੧੮॥ ਨਾਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ਸੋ ਕਰਹੁ ਪ੍ਯਾਰੇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੋਰ ਕਾਨ ਧਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥ ਅਵਰ ਕਿਸੂ ਤਨ ਭੇਦ ਨ ਦੀਜਹੁ ॥੧੯॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤੁਮ ਬਨ ਮੈ ਜੈਯਹੁ ॥ ਏਕ ਬਾਵਰੀ ਭੀਤਰਿ ਨ੍ਹੈਯਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਜਦੁਪਤਿ ਯੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਮੌਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥੨੦॥ ਤੁਮ ਜੋ ਲੋਗ ਦੇਖਹੈਂ ਆਈ ॥ ਯੌ ਕਹਿਯਹੁ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਈ ॥ ਆਨਿ ਗਾਂਵ ਤੇ ਬਚਨ ਕਹੈਂਗੇ ॥ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾਂ ਹਮ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੈਂਗੇ ॥੨੧॥ ਚੜ੍ਹਿ ਝੰਪਾਨ ਸੁ ਤਹਾਂ ਹਮ ਐਹੈਂ ॥ ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਤਵ ਸੀਸ ਝੁਕੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਤੋ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਜੈਹੋਂ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋਂ ॥੨੨॥ ਤਵਨੈ ਜਾਰ ਤੈਸ ਹੀ ਕਿਯੋ ॥ ਜਵਨ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ ਕਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਬਨ ਮਾਂਹਿ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਵਰੀ ਮਾਹਿ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਜਨ ਕਰਿ ਬਾਪੀ ਬਿਖੈ ਬੈਠ੍ਯੋ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਇ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੈ ਗਏ ਦਰਸਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਸਕਲ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਛੇਰਾ ਸਕਰ ਕੁਚਾਰੂ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਦੂਧ ਭਾਤ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਪਾਇਨ ਪਰਹੀਂ ॥੨੫॥ ਦਰਸ ਦਯੋ ਤੁਮ ਕੌ ਜਦੁਰਾਈ ॥ ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਦੈ ਗਯੋ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਉਸਤਤਿ ਹਮ ਕਰਹੀਂ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕੇ ਬੰਦ ਨ ਪਰਹੀਂ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਬੰਦ ਤੇ ਸਭ ਕੋ ਲੇਹੁ ਛੁਰਾਇ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਚਰਹਿ ਸੁਰਗ ਪਰਹਿ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਕਥਾ ਪੁਰਿ ਭੀਤਰਿ ਆਈ ॥ ਤਿਨ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਝੰਪਾਨ ਤਹਾ ਕਹ ਚਲੀ ॥ ਲੀਨੇ ਬੀਸ ਪਚਾਸਿਕ ਅਲੀ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਆਈ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਨਿਜ ਮੀਤ ॥ ਭਾਖਿ ਗੁਰੂ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਚੀਤ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਦਰਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਤੁਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਕਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਨੋ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਵਹੁ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਮੋਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਥਾ ਤੁਮ ਪੈ ਭਈ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ॥ ਤੁਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੈਸੇ ਮਿਲੇ ਕਹਾ ਦਯੋ ਬਰ ਤੋਹਿ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੱਜਨ ਹੇਤ ਇਹਾਂ ਮੈਂ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਧੋਇ ਕਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਇਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦ੍ਰਿੜ

ਜਪੁ ਜਬ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ॥੩੨॥ ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਕਹਾ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕਹਾਂ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਚਰਜ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਮੋਕਹ ਬਿਸਰਿ ਸਭੈ ਕਿਛੁ ਗਯੋ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨ ਮਾਲਾ ਉਰ ਮੈ ਧਰੀ ਪੀਤ ਬਸਨ ਪਹਰਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨਿ ਲਜੈ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਜੋਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥ ਲਹਿ ਨੈਨਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥ ਕਮਲ ਜਾਨਿ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ॥੩੫॥ ਛੰਦ ॥ ਪੀਤ ਬਸਨ ਬਨਮਾਲ ਮੋਰ ਕੋ ਮੁਕਟ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥ ਮੁਖ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਫਬਤ ਹਿਯੇ ਕੌਸਤੁਭ ਮਨਿ ਧਾਰੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੁਦਰਸਨ ਗਦਾ ਹਾਥ ਨੰਦਗ ਅਸਿ ਛਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਸਾਵਰੀ ਦੇਹ ਸਘਨ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਤੁਰ ਕਾਨ੍ਹ ਆਯੁਧ ਚਤੁਰ ਚਹੂੰ ਬਿਰਾਜਤ ਹਾਥ ॥ ਦੋਖ ਹਰਨ ਦੀਨੋਧਰਨ ਸਭ ਨਾਥਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥੩੭॥ ਨਵਲ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪੀ ਨਵਲ ਨਵਲ ਸਖਾ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ॥ ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਮੈ ਧਰੇ ਰੰਗਿਤ ਨਾਨ੍ਹਾ ਰੰਗ ॥੩੮॥ ਇਹੈ ਭੇਖ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ॥ ਇਹੈ ਉਚਾਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭ ਇਹੈ ਬਖਾਨਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥ ਇਹੈ ਭੇਖ ਪੰਡਿਤ ਕਹੈਂ ਇਹੈ ਕਹਤ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਦਰਸੁ ਦਯੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੁਮੈ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਹੋਇ ॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਬਨਿਤਾ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ॥ ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਪਧਾਰਹੁ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਮ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਹਮ ਠਾਢੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈਂ ਏਕ ਚਰਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੨॥ ਰਾਨੀ ਸੁਤ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯੈ ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਤਵ ਦੇਸ ॥ ਹਮ ਅਤੀਤ ਬਨ ਹੀ ਭਲੇ ਧਰੇ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ॥੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਲਗੀ ਪਾਂਇ ਮੈਂ ਰਹੋਂ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਕਰਿਹੋਂ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਤਵ ਆਗਜਾ ਫੇਰੈ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈਂ ਯਾ ਸੋਂ ਗੋਸਟਿ ਕਰੋਂ ਕਹਿ ਅਲਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਆਇ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪੫॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਕੋ ਚਲੀ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕਰਿ ਭੋਗ ॥ ਯਾਹਿ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸਭ ਹਰਿ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਹਿ ਲੋਗ ॥੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਵਨ ਜਾਰ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਚਲੀ ॥ ਲੀਨੇ ਸਾਥ ਪਚਾਸਕ ਅਲੀ ॥ ਗੋਸਟਿ ਹੇਤ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵਨ ਜਾਰ ਸੋਂ ਯੌ ਰਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਜਯੋਂ ਹੋਇ ॥ ਲੋਗ ਗੁਰੂ ਕਹਿ ਪਗ ਪਰੈਂ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੪੮॥ ਚੰਚਲਾਨ

ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸੁਰਰਾਇ ॥੪੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਬੀਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪॥੫੦੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਭੀਤਰਿ ਬਸੈ ਕੈਲਾਖਰ ਕੀ ਦੂਨ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਲੋਗ ਬਸੈਂ ਘਨੇ ਪ੍ਰਤਛ ਪਸੂ ਕੀ ਜੂਨ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਥਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਊਂ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈਲਾਖਰ ਕੇ ਰਾਵ ਕੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਨਸਟ ਕੇ ਹੇਤ ਤਿਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥ ਬਿਰਧ ਰਾਵ ਲਖਿ ਕਰਿ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਯਾ ਕੇ ਭਯੋ ਬਿਰਧ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਰਾਇ ॥ ਕੇਲ ਕਲਾ ਤੇ ਥਕਿ ਗਯੋ ਸਕਤ ਨ ਸੁਤ ਉਪਜਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥ ਰਾਜ ਧਾਮ ਤੇ ਜਾਨ ਨ ਦੈਯੈ ॥ ਪੂਤ ਅਨਤ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਭਵਤੀ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਰਹ੍ਯੋ ਅਧਾਨ ਜਗ ਐਸੇ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਮੋਲ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥ ਸੁਤ ਉਪਜ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਇ ਕੇ ਯੌ ਕਹਿ ਉਤਸਵ ਕੀਨ ॥੮॥ ਡੋਮ ਭਾਟ ਢਾਢੀਨ ਕੋ ਦੀਨਾ ਦਰਬੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੋ ਧਰ੍ਯੋ ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਵ ਸੁ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਰਾਵ ਰਾਵ ਸਭ ਲੋਗ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਗਤਿਹੁ ਤੇ ਭਏ ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਇ ॥ ਰਾਵਤ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚੀਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫॥੫੨੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ਬਨਿਕ ਕੀ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ਬਨ ਬਿਖੈ ਬੁਰਿ ਪਰ ਖੁਦ੍ਯੋ

ਬਿਹੰਗ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸ ਚੋਰ ਅਬ ਹਨੇ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਆਨਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਚੋਰ ਮੈਂ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥੨॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਨਿੱਤ ਵਹੁ ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਨ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੈ ॥ ਏ ਸਭ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੈ ॥੩॥ ਨਿਰਤ ਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ਕਿਯੋ ॥ ਬਾਜਸਾਲ ਤੇ ਹੈ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਪਾਗ ਸਿਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ ਦਹਿਨੇ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਸਿਪਾਹੀ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸਾਜ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾਰਾਜ ਪਤਿ ਅਨੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਪਰ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੀ ਜਾਨਿਯੈ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਸਮਝੀ ਜਾਇ ॥੬॥ ਬਨਿਜ ਹੇਤ ਬਨਿਯਾ ਚਲ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹਰਖਤ ਸਭ ਅੰਗ ॥ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਭ ਬਨ ਮੈ ਧਸ੍ਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਕ ਜਾਤ ਏਕਲੋ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛਲੋਂ ਯਾਹਿ ਯੌਂ ਬਾਲ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੂੰਚੀ ਆਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਰੇ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਜੁੱਧ ਕਰਹੁ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਨਹਿ ਆਜੁ ਤੁਹਿ ਪਗਿਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਘਾਸ ਦਾਂਤ ਗਹਿ ਰਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਿ ਤਸਕਰ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਜਾਨਿ ਆਪਨੋ ਆਜੁ ਉਬਾਰੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੌ ਅਪਨੀ ਤੈਂ ਗੁਦਾ ਪਰ ਖੋਦਨ ਦੇਇ ਬਿਹੰਗ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਅਬ ਜੀਵਤ ਰਹੋ ਬਚੈ ਤਿਹਾਰੋ ਅੰਗ ॥੧੧॥ ਤਬੈ ਬਨਿਕ ਤੈਸੇ ਕਿਯਾ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਥਰਹਰਿ ਕਰਿ ਚਿਤ ਪਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਰੁਨੀ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰਿ ਇਕ ਛੁਰਕੀ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬੁਰਿ ਪਰ ਖੁਦ੍ਯੋ ਬਿਹੰਗ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਬੀਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬॥੫੩੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਕ ਨਾਮ ਦਿਜਬਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸੂਰ ਲਖ੍ਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੧॥ ਦਿਜ ਕੋ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਛਕੇ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥ ਨੈਨ ਜਾਨੁ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੨॥ ਬ੍ਯੋਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ ਭਰੀ ॥ ਬਿਰਧ ਰਾਇ

ਸੁਤ ਹਿਤ ਦੁਖ ਜਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਕੰਕ ਸੋਂ ਚਹਾ ॥ ਲਏ ਕਪੂਰ ਆਵਤੋ ਗਹਾ ॥੩॥ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜਬਰ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪਜਾਰੇ ॥ ਕੰਕ ਨ ਤਾ ਕੀ ਮਾਨੀ ਕਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਹਿ ਜੋਰ ਤਨ ਗਹੀ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਹਿ ਚੁੰਬਨ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪਤ ਨਿਕਸਜਾ ਆਇ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਕੁਚਾਇ ॥੫॥ ਯਾ ਦਿਜਬਰ ਤੇ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮੀ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮਮ ਸੂਰ ॥ ਜਿਨਿ ਇਨ ਚੋਰਿ ਭਖ੍ਯੋ ਕਛੂ ਸੁੰਘਤ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ॥੬॥ ਸੂਰ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਮੂਰ ਮਤਿ ਅਤਿ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਜਿਯ ॥ ਸੀਂਘਤ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ਕਹ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭॥੫੪੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਨਤ ਕਥਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਸਭ ਸਭਾ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥ ਏਕ ਅਹੀਰ ਨਦੀ ਤਟ ਰਹਈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਕੁਰੂਪ ਅਹੀਰ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਵਹੁ ਤਰੁਨੀ ਇਕ ਰਾਵ ਕੋ ਅਟਕੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਖਤ ਅਹੀਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰਾਖੈ ॥ ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਚਨ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਭਾਖੈ ॥ ਗੋਰਸ ਬੇਚਨ ਜਾਨ ਨ ਦੇਈ ॥ ਛੀਨਿ ਬੇਚਿ ਗਹਨਨ ਕਹ ਲੇਈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੂਰ ਛਟਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਭੈਂਸ ਚਰਾਵਈ ॥ ਹੋ ਜਹੀ ਰਾਵ ਨ੍ਹਾਵਨ ਹਿਤ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਆਵਈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗੋਰਸ ਦੁਹਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਹ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਸਮੈ ਪਾਇ ਰਾਜਾ ਤਹ ਜਾਵੈ ॥ ਦੁਹਤ ਛੀਰਿ ਕਟਿਯਾ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਭਾਖਿ ਤਾਹਿ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਚੋਵਤ ਭੈਂਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਨੀਚਾ ਸੀਸ ॥ ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਜੈ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਈਸ ॥੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜਾ ਭਜੈ ਤਾ ਕਹ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਸੁੰਦਰ ਰਮੈ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੋਟ ਲਗੇ ਮਹਿਖੀ ਕੰਪੈ ਦੁਗਧ ਪਰਤ ਛਿਤਿ ਆਇ ॥ ਸੰਗ ਅਹੀਰ ਅਹੀਰਨੀ ਬੋਲਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਹੁ ਅਹੀਰਨਿ ਬੈਨ ਕਹਾ ਤੁਮ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵਤ ਦੂਧ ਨ ਮੋ ਤੇ ਡਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯ ਸਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਟੀ ਦੁਖਾਵਤ ਯਾਹਿ ਪਿਯਨ ਪੈ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵ ਅਹੀਰਨਿ ਦੁਇ ਤਰੁਨ ਭੋਗ ਕਰਹਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਾਜਾ ਰਮੈਂ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਡੋਲਤ ਮਹਿਖੀ ਨ ਰਹੈ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬਚਨ ਅਹੀਰ ॥ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਗ੍ਵਾਰਨੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ਛੀਰ ॥੧੧॥ ਹੋ ਅਹੀਰ ਮੈ ਕਜਾ ਕਰੋਂ ਕਟਿਯਾ ਮੁਹਿ ਦੁਖ ਦੇਤ ॥ ਯਾ ਕਹ ਚੂੰਘਨ ਦੀਜਿਯੈ ਦੁਗਧ ਜਿਯਨ ਕੇ ਹੇਤ ॥੧੨॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਘਰ ਗਯੋ ਰਾਵ ਅਹੀਰਨਿ ਸੰਗ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਰਨ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੩॥ ਭੇਦ ਅਹੀਰ ਨ ਕਛੁ ਲਹ੍ਯੋ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਈਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮॥੫੫੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ਸੁਤ ॥ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬੁੱਧਿ ਬਰ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਨਿਕਟਿ ਕਥਾ ਬਖਾਨੀ ਆਨਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮਦਨਕੇਤੁ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਮਦਨ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਇਕ ਬਸੀ ॥ ਸੰਗ ਸੁ ਤਵਨ ਰਾਇ ਕੇ ਰਸੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਪਾਰ ਕੋ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭਜਤ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਤਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵੈ ॥ ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਵੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈਂ ॥੫॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਉਚਰੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਰਸਿ ਰਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਵੈਸ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰਿ ਆਵੈਂ ॥੬॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਨਿੱਤ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਤਾਪ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਉਪਜਾਵੈਂ ॥ ਵੈਸਿ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰ ਆਵੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੀ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ ਹੁਤੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਤਬ ਲੌ ਲਹਿਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੀ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥੮॥ ਅਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਥਕੀ ਪਾਰ ਨ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਲਹਰਿ ਨਦੀ ਕੀ ਆਇ ਤਹ ਲੈ ਗਈ ਕਹੂੰ ਬਹਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹਤ ਬਹਤ

ਕੋਸਨ ਬਹੁ ਗਈ ॥ ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਭਈ ॥ ਏਕ ਅਹੀਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਹਾਂਕ ਮਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇ ਅਹੀਰ ਹੌਂ ਜਾਤਿ ਹੋਂ ਬਹਤ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਹਜਾਂ ਤੇ ਕਾਢੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਵਤ ਸੁਨਿ ਅਹੀਰ ਬਚ ਆਯੋ ॥ ਐਂਚਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕਰਯੋ ॥ ਘਰ ਲੈ ਜਾਇ ਘਰਨਿ ਤਿਹ ਕਰਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਰਤਿ ਅਹੀਰ ਸੋਂ ਠਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਕੀ ਰੁਚਿ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਆਨਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਅਹੀਰ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਪਜਾਰੋ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਰਾਇ ਨਗਰ ਮੈਂ ਨਹਿਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਨ ਕਹ ਹਿਯਾ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਉਠਿ ਕੈ ਦੋਊ ਤਵਨ ਨਗਰ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੈਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥ ਤਵਨ ਨਗਰ ਆਵਤ ਭਈ ਲੈ ਗੂਜਰ ਕੋ ਸਾਥ ॥ ਤਿਵ ਹੀ ਤਰਿ ਭੇਟਤ ਭਈ ਉਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਸਿਯ ਭਾਂਤਿ ਨਦੀ ਤਰਿ ਗਈ ॥ ਵੈਸਿਯ ਭੇਟ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਭਈ ॥ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਆਈ ॥ ਆਜੁ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਯੋ ਤਨ ਦੁੱਖਜ ॥ ਤੁਮ ਹਮ ਪੈ ਕੋਊ ਨ ਪਠਯੋ ਪੂਛਨ ਕੁਸਲ ਮਨੁੱਖਜ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਦੁਖਜ ਤਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਾਕੁਲ ਹਮ ਕੂਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਯਾ ਦੁਖ ਤੇ ਬੈਦ ਉਬਾਰੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੋ ਹ੍ਵੈ ਨਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਅਹੀਰ ਉਪਚਾਰ ਕਰਿ ਮੋ ਕੌ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥ ਅਬ ਮੋ ਸੋਂ ਐਸੇ ਕਹਤ ਹੋਹੁ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਤੁਹਿ ਮੈ ਯੌ ਕਹੀ ॥ ਮੋ ਕਰ ਤੇ ਬਤਿਯਾਂ ਅਬ ਰਹੀ ॥ ਕਹੁ ਰਾਜਾ ਮੋਕਹ ਕਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਛਾਡਿ ਰੰਕ ਕਹ ਬਰਿਯੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਯੋ ਅਹੀਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਾਂਧਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਸਰਿਤਾ ਬਿਖੈ ਬਹਾਇ ॥੨੨॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਯੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ਜਮ ਤੇ ਲੀਆ ਬਚਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਤ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯॥੫੭੭॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੋਂ ਕਹੀ ॥ ਹਮ ਤੇ ਸਕਲ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਰਹੀ ॥ ਤੁਮ ਜੋ ਹਮ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨ ਭਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਇਹੈ ਬਚਨ ਮੁਰ ਤੋਹਿ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰੇ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥੨॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕਾਨੋ ਹੁਤੋ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ॥ ਰਮੀ ਜਾਰ ਸੋਂ ਰਾਇ ਕੀ ਆਂਖ ਅੰਬੀਰਹਿ ਡਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬਹੀ ਮਾਸ ਫਾਗੁ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਆਨੰਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੪॥ ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧਿ ਬਪੁ ਕਿਯ ਵਾ ਕੋ ॥ ਮਾਨੀ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਜਵਨ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੫॥ ਰੂਪਵੰਤ ਨਟ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰjoਯੋ ॥ ਮਦਨ ਤਬੈ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦਾਸਿ ਮੋਲ ਕੀ ਲਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲਹੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਗੈਯਹਿ ਗੀਤ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੭॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਏਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਨਟ ਸਭ ਨਟੂਅਨ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਮਦਨ ਛਪਾਏ ਕਾਢੀਐ ਮਦਨ ਕਿ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਚਰ ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨਵਲਾਸਿਨ ਹਾਥਨ ਲਹਕਾਵੈਂ ॥ ਚਤੁਰਨਿ ਕੇ ਚਤੁਰਾ ਤਨ ਲਾਵੈਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਚਾਚਰ ਗਾਵਹੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਜਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਹਰ ਦਰਿ ਰਾਗ ਅਲਾਪਿਯਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥੧੦॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਬਲਾ ਗਾਵਹੀ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਜਹ ਤਹ ਬਜਤ ਬਦਿਤ੍ਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਕੈਫਾਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਨਵਲਾਸਿਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈਂ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੈਲ ਛਬੀਲੀ ਖੇਲਹੀ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਕੀ ਭੀਰ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟ ਪਸਾਰਿਯੈ ਤਿਤਹਿ ਕਿਸਰਿਯਾ ਚੀਰ ॥੧੩॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿਯਹਿ ਹਸਿ ਹਸਿ ਗੈਯਹਿ ਗੀਤ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਸਕਲ ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਚਟਪਟ ਅਟਕਿ ਨਟ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਪਜਾਰ ॥੧੫॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਗਤਿ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਲਤਾ ਕੀ ਆਂਧੀ ਚਲੀ ਮਨੁਖ ਨ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਬਜੈ ਬਜੰਤ੍ਰ

ਬਹੁ ਰੁਨ ਝੁਨ ਮੁਰਲਿ ਮੁਚੰਗ ॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਬਰਸਜੋ ਨੇਹੁ ਰਸ ਦ੍ਰਿਮ ਦ੍ਰਿਮ ਦਯਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਲਤਾ ਸਾਥ ਭਯੋ ਅੰਧਜਾਰੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਤ ਨਹਿ ਹਾਥ ਪਸਾਰੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਅੰਬੀਰ ਦ੍ਰਿਗ ਪਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅੰਧ ਕੈ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਆਂਖਿ ਕਾਨਾ ਹੁਤੋ ਦੁਤਿਯੇ ਪਰਾ ਅੰਬੀਰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਅੰਧ ਜਿਮਿ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦ੍ਰਿਗ ਜੁਤ ਭਯੋ ਅਸੀਰ ॥੧੯॥ ਰਾਨੀ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਤਿ ਕਰੀ ਮਚਾਇ ॥੨੦॥ ਜਬ ਲਗਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦ੍ਰਿਗ ਪੋਂਛਿ ਕਰਿ ਦੇਖਨ ਲਗਜੋ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਨਟੂਆ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦॥੫੯੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਿਹਸਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ॥ ਚਰਿਤ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਾਨਿ ਕੇ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬਾਲ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਜਿਹ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥ ਤਿਨਿਕ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਾਜ ਗਹਿ ਗ੍ਰੇਹ ਮੰਗਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਸਾਹੁ ਕੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁੰਦਰ ਦੇਹ ॥ ਬਿਦਜਾਨਿਧਿ ਇਕ ਬਾਲ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਜੁ ਭਜਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਭੋਗ ਨ ਕਰਜੋ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਰ ਮੈ ਧਰਜੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਠਿ ਚਲਾ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ਨਾਰਿ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਲੋਕ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਭੀਤਰਿ ਤਿਸੈ ਤਬ ਹੀ ਦਿਯਾ ਪਠਾਇ ॥੬॥ ਤਬ ਲੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੂ ਜਾਇ ॥ ਧਨ ਬਲ ਤੇ ਤਿਹ ਸਾਧੁ ਕਹ ਜਮਪੁਰਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧॥੬੦੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਊਂ ॥ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ

॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਰਸਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਲਾਗਤ ਸੁਖ ਜਿਯ ਕੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਬਿਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਜਿਯ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਚੋਰਨ ਸੁਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾ ਕੇ ਪਰੇ ਅਮਿਤ ਮਸਾਲੈਂ ਜਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਰਨ ਆਵਤ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਅਪੁਨੀ ਜਾਨਿ ਕਰਹੁ ਰਖਵਾਰੀ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਧਨੁ ਤੁਮ ਹਰਹੁ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਮੋ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਹੁ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਲੈ ਜਾਇਯਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਰ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭਲੀ ਉਚਾਰੀ ॥ ਅਬ ਨਾਰੀ ਤੈਂ ਭਈ ਹਮਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੱਛ ਕੈ ਹਮਹਿ ਖਵਾਵਹੁ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵਹੁ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੌਛੱਤਾ ਪਰ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਚੋਰਨ ਦਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥ ਆਪਿ ਕਰਾਹੀ ਚਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੇ ਬਰੇ ਪਕਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਰ ਮਹਲ ਪਰ ਦਏ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਤਾਲੋ ਉਠਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠਿ ਤੇਲ ਕੋ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਖ ਭਏ ਤਾਂਹਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਡਾਰਿ ਮਹੁਰਾ ਭੋਜ ਮੈ ਚੋਰਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥ ਨਿਕਸਿ ਆਪਿ ਆਵਤ ਭਈ ਤਾਲੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਲਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬੈਨ ਚੋਰ ਸੋਂ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਸੋਂ ਗਹੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥ ਬੈਠੀ ਆਪੁ ਤੇਲ ਅਵਟਾਵੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਲ ਜਬੈ ਤਾਤੋ ਭਯੋ ਤਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥ ਡਾਰ ਸੀਸ ਤਾ ਕੇ ਦਯੋ ਮਾਰਯੋ ਚੋਰ ਜਰਾਇ ॥੧੨॥ ਚੋਰ ਰਾਜ ਜਰਿਕੈ ਮਰਯੋ ਚੋਰ ਮਰੇ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਬੰਧਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨॥੬੧੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਲਹਿਯੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਥਕਿਤ ਰਹਈ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੧॥ ਛੱਤ੍ਰਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਵਨ ਕੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਗ ਸੁਨਤ ਜਵਨ ਕੋ ॥ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਹਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਛੱਤ੍ਰਕੇਤ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨॥ ਛੱਤ੍ਰਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ

ਤੇ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੁਤ ਜਤਨ ਆਗਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕੈਸੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਸਰੈ ॥੩॥ ਕੰਨਜਾ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੇ ਮਰਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਪੂਤ ਆਨਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੋਕ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਭਾਰੋ ॥ ਚਰਿਤ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰੋ ॥੪॥ ਸੁਤ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਯੋਂ ਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦਿਜ ਮੁਰਿ ਹਾਥ ਦਾਨ ਨਹਿ ਲੇਹੀਂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਲੋਗ ਉਰਾਂਭੇ ਦੇਹੀਂ ॥੫॥ ਤਾਂ ਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਾਵ ਕੋ ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਲੀਜੈ ਉਪਜਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਵਨ ਨਿਰਖਿ ਹੈ ਆਈ ॥੬॥ ਸਵਤਿ ਏਕ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਇਹ ਬਜਾਹਹੁੰ ਇਹ ਜਗਤ ਉਡਾਈ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਸੇਵਕਾਨ ਸੋਂ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਲੋਗਨ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥ ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਸਵਤਿਹ ਚਹੈ ਸਕੈ ਨ ਮੂਰਖ ਪਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਗ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਕਹ ਚਹੈਂ ॥ ਵਾ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹੈਂ ॥ ਕਹੈ ਜੁ ਇਹ ਪ੍ਰਭੁ ਬਰੈ ਸੁ ਮਾਰੋ ॥ ਅਧਿਕ ਟੂਕਰੋ ਚਲੈ ਹਮਾਰੋ ॥੯॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਖਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਦਰਬੁ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹੀਂ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਬਾਹਰ ਤੇ ਲੇਹੀਂ ॥੧੦॥ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮਿਲਹਿ ਸਵਤਿ ਸੋਂ ਜਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤੁਮ ਕਹ ਬਰਿ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਮਾਰੋ ॥੧੧॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਾ ਕੋ ਧਨ ਲੂਟਹਿਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕੂਟਹਿਂ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਨੈ ਦਿਖਰਾਵੈਂ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕੈ ਖਾਵੈਂ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਦੁਹੂੰਅਨ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਇ ॥ ਦਰਬੁ ਜੜ੍ਹਨਿ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਜੜ੍ਹ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਸੁਤ ਹੇਤ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਠਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇ ਰਮਿ ਔਰਨ ਸੋਂ ਕਹੈ ਇਹ ਕੁਤਿਯਾ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਏਕ ਦਰਬੁ ਹਮ ਚਾਹਿਯੈ ਜੌ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਯ ਜਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਨ ਬਾਤ ਪਛਾਨੈ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੁ ਭਾਖਿਯੈ ਜਾ ਕਹੁ ਪਿਯ ਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਕੀ ਸੇਜ ਬਿਹਾਰਨ ਜਾਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ

ਕਛੁ ਔਰ ਬਖਾਨੈ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਭ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ਬਿਸੇਖ ਕਮਾਇਯੈ ॥ ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਪਰੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਲੋ ਵਹੈ ਜੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਨ ਨੇਹ ਲਗੈਯੈ ॥ ਜੋ ਜਿਤ ਜਗ ਆਪਨ ਨ ਕਹੈਯੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਸਮ ਭਵਰ ਕੀ ਫੂਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਬਿਨੁ ਰਸ ਲੀਨੇ ਕਯੋਂ ਰਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਹ ਤੁਮ ਚਾਹਹੁ ਤਿਸੈ ਲੈ ਆਵਹਿੰ ॥ ਅਬ ਹੀ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਹਿੰ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਕੀਜੈ ॥ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੨੨॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਇ ਰਾਨੀਯਹਿ ਭੁਲਾਵਹਿ ॥ ਜੌ ਹਮ ਤੈ ਨਿਕਸਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਵੈ ॥ ਅਨਿਕ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਨਿਤ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਸੋਚ ਬਿਹਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਮੁਝਿ ਕਛੁ ਦੈ ਨਹੀ ਰਾਨੀ ਧਨਹਿ ਲੁਟਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਅਰੁ ਮਦਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦਹਿ ਰਾਜਾ ਲੈ ਪਿਯੋ ॥ ਥੋਰਿਕ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥੨੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਭਯੋ ਮੱਦਜ ਮਦ ਭਾਰੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਸੁਧਹਿ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਪਤਿ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹੀ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੋ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਈ ਜਾਰ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਜਾਗਤ ਕੋ ਸੋਵਤ ਸਮੁਝਿ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ਕੁਕਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਭੂਪ ਤਬ ਜਾਗਯੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਪਾਛੇ ਗਹਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਸੁੰਨਜ ਗ੍ਰਿਹ ਲਹਯੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰਮਤ ਸਰ ਤਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਬ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਹਨੋਂ ਯੌ ਕਹਿ ਕਸੀ ਕਮਾਨ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਯੌ ਮਨਿ ਆਈ ॥ ਸੰਕ ਰਹਾ ਨਹਿ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੌ ਇਨ ਕੋ ਅਬ ਮਾਰਿਹੌਂ ਇਮਿ ਬਾਹਰਿ ਉਡਿ ਜਾਇ ॥ ਆਨ ਪੁਰਖ ਸੋ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਮਪੁਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਨਹਿ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਉਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਤੀ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਨੋ ॥ ਪੌਢਿ ਰਹਾ ਸੋਵਤ ਸੋ ਜਾਨੋ ॥੩੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡਰ ਕੈ ॥ ਪੌਢ ਰਹੀ

ਤਜੋਂ ਹੀ ਲਪਟਾਈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਈ ॥੩੩॥ ਸੋਵਤ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਜਾਗਤ ਪਤਿ ਸੋਵਤ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੩੪॥ ਰਾਵ ਬਚਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਹ ਗਈ ਥੀ ਤੈ ਹਮੈ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਮਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਿਆਰੇ ॥੩੫॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਇਕ ਟਕ ਮੁਹਿ ਪਰੀ ॥ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਸੋਵਤ ਹਮ ਕਰੀ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਏਕ ਬਿਧਿ ਦਿਯਾ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤੇ ਮੋਕਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੇਜ ਕੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਲੇਤ ਭਵਰਿਯਾ ਨਿਤ ॥ ਵਹੈ ਜਾਨੁ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰੀ ਸੱਤਿ ਸਮਝਿਯਹੁ ਚਿੱਤ ॥੩੭॥ ਪ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਹਨਿ ਨ ਸਕਯੋ ਮਨ ਤੇ ਖੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਸੌਂ ਰਮਯੋ ਨ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਕਹ ਭਜਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਾਤ ਆਇ ਚਿਤ ਜਾਇ ਜਬ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਜਿਯ ਭੀਤਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਲਜਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੌਂ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸੌਂ ਤਾ ਕਹ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਕਛੁ ਟੂਟੇ ਜੁਰਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਿੱਤ ॥ ਏ ਦ੍ਵੈ ਟੂਟੇ ਨ ਜੁਰਹਿ ਏਕੁ ਸੀਸ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ॥੪੧॥ ਚਾਕਰ ਕੀ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਕੀ ਏਕੈ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਕਬਹੁ ਨ ਮਾਰਿਯਹਿ ਮਨ ਤੇ ਮਿਲਹਿਂ ਭੁਲਾਇ ॥੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩॥੬੬੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰਿਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਰਿਹੋਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਤੁਮੈ ਸੁਨੈਹੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥੧॥ ਸਹਰ ਸਿਰੰਦ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜੋਗੀ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ ਭੋਗੀ ॥ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਸੁਰਗ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ਮਤੀ ਵਹ ਬਾਮਾ ॥ ਵਾ ਸੋਂ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਗੀ ਘਰ ਹੁਤੋ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਪਹੁੰਚਯਾ ਆਇ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ ਬਨਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿਤ ਸਮਝਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਹਾਥ ਤੁਮ ਧੱਯਹੁ ॥ ਦੌਰਤ ਨਿਕਟ ਸੁ ਯਾ ਕੇ ਜੱਯਹੁ ॥ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ਬਚਨ ਇਮਿ ਭਾਖ੍ਯੋ

॥ ਮੋਰੋ ਚੋਰ ਚੋਰਿ ਇਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਜੁ ਤੁਹਾਰੋ ਨਾਥ ਇਹ ਤਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਦੁਰਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹੌਂ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਿ ਐਸੇ ਆਇਸਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਪ ਤਵਨ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਪਤਿਹਿ ਦੁਰਾਯੋ ਤਾ ਕੋ ॥ ਆਪ ਬਚਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਇਮਿ ਵਾ ਕੋ ॥੭॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰੋਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਡਰੋਂ ॥ ਕੋਪ ਏਕ ਜੋਗੀ ਕਹ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਚੇਲਾ ਕਹ ਮਾਰਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥੮॥ ਮੈਂ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਦਯੋ ਹਟਾਈ ॥ ਵਾ ਚੇਲਾ ਕਹ ਲਯੋ ਛਪਾਈ ॥ ਚਲਹੁ ਨਾਥ ਉਠਿ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੈਂ ਰਾਖ੍ਯਾ ਸੁਖਿਤ ਕਿਯਾ ਮੁਰ ਚੀਤ ॥ ਸਰਨਾਗਤਿ ਦੀਜਤ ਨਹੀ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਜੜ੍ਹ ਰੀਝ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪॥੬੭੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨਾਥ ਸੁਨੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਰਾਇ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਹਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀ ॥ ਪਿਯ ਪਿਯ ਤਾ ਕਹ ਬੈਨ ਸਦਾ ਮੁਖ ਭਾਖਹੀ ॥ ਹੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰਾਖਹੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈਂ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਏਕ ਸੰਗ ਰਾਜਾ ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚਨ ਖੇਲਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਕੀ ਦੂਜੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਇਮਿ ਕਹਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੫॥ ਮੈ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਤੋਸੋਂ ਰਮੋਂ ਰਮੋਂ ਨ ਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ ਪੈ ਸਹੋਂ ਕੈਸੋਈ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਮਾਨ ਕਲਾ ਭਜਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਰੁਕਮਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਨੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨਤਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਲੁਕਮੀਚਨ ਕੀ ਖੇਲ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਮੈ ਲਈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਤਿ ਕਰਿ

ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਉਠਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਵਾ ਕੀ ਦੋਊ ਆਂਖਿ ਛੁਰਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਂਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫॥੬੭੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭ੍ਰਮਹਿ ਬਿਨਾਸੋਂ ॥ ਗੈਂਡੇ ਖਾਂ ਡੋਗਰ ਤਹ ਰਹੈ ॥ ਫਤੇ ਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਮਹਿਖ ਧਾਮ ਧਨ ਭਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰਤਿ ਅਧਿਕ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਚਰਵਾਰੇ ਬਹੁ ਤਿਨੈ ਚਰਾਵਹਿ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੈ ਘਰ ਕੋ ਲੈ ਆਵਹਿ ॥੨॥ ਇਕ ਚਰਵਾਰੇ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਵੈ ॥੩॥ ਡੋਗਰ ਸੋਧ ਏਕ ਦਿਨ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਛੋ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਰਖੇ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹਾ ਜਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥੪॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਸੋਇ ਤੇ ਗਏ ॥ ਬੇਸੰਭਾਰ ਨਿਜ ਤਨ ਤੇ ਭਏ ॥ ਸੋਵਤ ਦੁਹੂੰਅਨ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਤਹੀ ਬੈਠਿ ਛਪਿ ਜਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਤਾਤ ਲੋਹੂ ਲਗੇ ਬਾਲ ਜਗੀ ਅਕੁਲਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂੰਡ ਬਿਨਾ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਕਾਢੇ ਅਸਿ ਧਾਵੈ ॥ ਹਾਥਿ ਪਰੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੭॥ ਡੋਗਰ ਛਪ੍ਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਕਹ ਆਈ ॥ ਤਹਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਦਿਯਾ ਬਹਾਈ ॥੮॥ ਪੈਰਿ ਧਾਮ ਸਰਿਤਾ ਕਹ ਆਈ ॥ ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਜਨੁ ਸਾਂਪ ਚਬਾਈ ॥ ਪਾਛੇ ਤਰਿ ਡੋਗਰ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੀਤਾ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਡੋਗਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਰੋ ਨਾਰਿ ਇਕ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥੧੦॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਰਜ ਮੁਰ ਕੀਜਹੁ ॥ ਮਖਨੀ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਤੇ ਦੀਜਹੁ ॥ ਜਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨਾਹੀ ॥ ਹੇਰਿ ਅੰਧੇਰ ਡਰੋਂ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੧॥ ਡੋਗਰ ਕਹਾ ਲਗਤ ਦੁਖੁ ਮੋ ਕੋ ॥ ਭੂਲ ਗਯੋ ਵਹ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋ ਕੋ ॥ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਕਰਿ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥ ਜਾਰ ਬਹਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ

॥੧੨॥ ਚਮਕਿ ਉਠੀ ਜਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਯਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਮਾਰਿ ਚੋਰ ਇਹ ਗਏ ਉਚਾਰੋਂ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੈਠਿ ਅੰਧੇਰੇ ਧਾਮ ਮਹਿ ਕਾਢ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਪੈ ਹਤਿ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਰੇ ਪਚਾਸਕ ਵਾਰ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਿ ਚਮਕ ਤਰਵਾਰ ਕੀ ਦੁਰਜੋ ਮਹਿਖ ਤਰ ਜਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਨ ਦੀਆ ਇਹ ਛਲ ਗਯੋ ਬਚਾਇ ॥੧੫॥ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਆਈ ਤਹੀ ਬਹਾਇ ॥ ਨਿਜ ਪਤਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕਿਯਾ ਨੈਕੁ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬॥੬੯੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਛੱਤੀਸਵੀਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਡੋਗਰ ਘਾਉ ਉਬਾਰਿ ॥ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਰੇ ਰਸਰਿਯਾ ਡਾਰਿ ॥੨॥ ਵਾ ਰਸਿਯਾ ਕਹੁ ਛਾਨਿ ਕੈ ਬਾਂਧਿਸਿ ਬਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪੁ ਊਚ ਕੂਕਤ ਭਯੋ ਲੋਗਨ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਦੇਹੀ ਕੋ ਘਾਵ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਨ ਕੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰੀ ॥ ਰੋਇ ਕੂਕ ਊਚੇ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥੪॥ ਜਬ ਮੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਵ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਪਾਇ ਦਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹ ਟਾਰੀ ॥ ਲੈ ਪਾਂਸੀ ਸੁਰਲੋਕ ਬਿਹਾਰੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਧ ਦੁਹਤ ਕਟਿਯਾ ਨਮਿਤ ਮਹਿਖੀ ਮਾਰਿਸ ਮੋਹਿ ॥ ਘਾਵ ਭਯੋ ਤਰਵਾਰ ਸੋਂ ਕਹਾਂ ਬਤਾਊਂ ਤੋਹਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਆਛੋ ਤਿਹ ਕਫਨ ਬਨੈਯੈ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਅ ਖੋਦ ਗਡੈਯੈ ॥ ਹੌਹੂੰ ਬਜਾਹ ਅਵਰ ਨਹਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਰਹਿ ਲਾਗ ਕੈ ਬਰਿਹੌਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਗਨ ਸਭਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਆਛੋ ਕਫਨ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰਨੀ ਨਾਰਿ ਕਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਿਯਾ ਦਬਾਇ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੈਂਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭॥੭੦੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਰੀ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨਿ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥ ਏਕ ਚੋਰ ਤਾ ਕਹ ਠਗ ਬਰਯੋ ॥

ਅਧਿਕ ਅਨੰਦ ਦੁਹੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਜੋ ॥੧॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਠਗ ਦਰਬੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨॥ ਠਗ ਜਾਨੈ ਮੋਰੀ ਹੈ ਨਾਰੀ ॥ ਚੋਰ ਕਹੈ ਮੋਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈ ਤਾਹਿ ਦੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਰੁਮਾਲ ਬਾਲ ਤਿਹ ਕਾਢਾ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਜਿਯ ਆਨੰਦ ਬਾਢਾ ॥ ਵਹ ਜਾਨੈ ਮੋਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਚੋਰ ਲਖੈ ਮੋਹੀ ਕਹ ਦੈਹੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਜਾਰਾ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕਹੁ ਦਿਯਾ ਰੁਮਾਲ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਠਗ ਮਨ ਮੈ ਭਯਾ ਬਿਹਾਲ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਤਸਕਰ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਛੀਨ ਰੁਮਾਲ ਹਾਥ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਚੋਰ ਕਹਾ ਮੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਕਾਢਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਜਿਯ ਬਾਢਾ ॥੬॥ ਆਪੁ ਬੀਚ ਗਾਰੀ ਦੋਊ ਦੇਹੀਂ ॥ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਰਿ ਕੇਸ ਗਹਿ ਲੇਹੀਂ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੋਟ ਪਰੈ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੭॥ ਦੋਊ ਲਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਠਗ ਤਸਕਰ ਦੁਹੂੰ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤੈਂ ਇਹ ਨਾਰਿ ਕਿ ਮੋਰੀ ਨਾਰੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਤਸਕਰ ਠਗ ਮੈ ਕਹੌਂ ਹੌਂ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਜੋ ਛਲ ਬਲ ਜਾਨੈ ਘਨੋਂ ਜਾ ਮੈ ਬੀਰਜ ਅਪਾਰ ॥੯॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨਹੁ ਬਚਨ ਮੁਰ ਏਕ ॥ ਸੋ ਮੋ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੈ ਜਿਹ ਮਹਿ ਹੁਨਰ ਅਨੇਕ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਬਾਲਾ ਮੈ ਬੈਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਪੌਰਖ ਤੈਂ ਦੇਖੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬੀਰਜ ਜਾ ਮੈ ਜਿਯ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਕਹ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੧੧॥ ਠਗ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥ ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਹਾਟ ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਸਕਲ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ਧਰੀ ॥ ਸਾਹੁ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰਤ ਭਯਾ ਹ੍ਵੈ ਢੀਲੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਸੌਦਾ ਕਰੋਂ ਸਾਹੁ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੧੩॥ ਮਦਨ ਰਾਇ ਠਗ ਇਮਿ ਕਹੀ ਮਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਲੈ ਮੁਹਰੈਂ ਰੁਪਯਾ ਦੇਵੌਂ ਤੁਮ ਕਹ ਸਾਹ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਸਾਹ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਅਸਰਫੀ ਧਨੀ ਕਹਾਯੋ ॥ ਠਗ ਕੀ ਦਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤੇ ਪਰੀ ॥ ਸਭ ਸਨ ਕੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਧਰੀ ॥੧੫॥ ਮੁਹਿਰੈਂ ਡਾਰ ਗੁਥਰਿਯਹਿ ਲਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰ ਬਨਿਯਾ ਕਹ ਦਈ ॥ ਊਚੇ ਸੋਰ ਕਰਾ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਮੈ ਮੁਹਰਨ ਕਹ ਬੇਚਤ ਨਾਹੀ ॥੧੬॥ ਸੋਰ ਸੁਨਤ ਪੁਰ ਜਨ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਵਾ ਬਨਿਯਾ ਠਗ ਕੇ

ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਨਿਰਖਤ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਤਿਹ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਹ ਪੂਛਨ ਲਾਗੇ ॥੧੭॥ ਤੁਮ ਕਯੋਂ ਜੁੱਧ ਕਰਤ ਹੋ ਭਾਈ ॥ ਹਮੈਂ ਕਹਹੁ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਹ ਅਬ ਹੀ ਗਹਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਾਜੀ ਪੈ ਨਜਾਇ ਚੁਕੈਹੈਂ ॥੧੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉੱਦਿਤ ਠਗ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਲੈ ਕਾਜੀ ਪਹਿ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰੋ ॥ ਕਰੁ ਕਾਜੀ ਤੈਂ ਨਜਾਇ ਹਮਾਰੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਬਨਿਯਾ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖੀ ਇਮਿ ਕਾਜੀ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥ ਹਮਰੋ ਕਰੋ ਨਿਆਇ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਸ੍ਰਵਤ ਜਲ ਨੈਨ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਕਾਜੀ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਕਲਾਮੁੱਲਾ ਕੀ ਆਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਖੁਦਾਇ ਸੁਨੈਗੋ ਦਾਦ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹ੍ਵੈਹੈ ਦਾਵਨਗੀਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਠਗ ਕਹਯੋ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਹਮ ਪੁਕਾਰ ਤੁਮ ਪੈ ਕਰੀ ਹਮਰੋ ਕਰੋ ਨਜਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਜਿਯ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜੋ ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਸਨਹਿ ਬਤਾਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਜੁ ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਸਨ ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਬਨਿਕ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਮੂੰਦਿ ਰਹਾ ਮੁਖ ਕਛੂ ਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਰੋਇ ਪੀਟ ਕਰਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਹਾ ਹਾ ਕਿਯਸਿ ਕਹਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਹਰ ਅਕਬਰੀ ਏਕ ਸਤ ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਸੈ ਦੋਇ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਨੀ ਚਾਰ ਸੈ ਦੇਖ ਲੇਹੁ ਸਭ ਕੋਇ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਜਬ ਮੁਹਰ ਉਘਾਰੀ ॥ ਸੋ ਨਿਕਸੀ ਜੋ ਠਗਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਾਜੀ ਛੀਨ ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥ ਲੈ ਤਸਕਰ ਕੇ ਕਰ ਮੈ ਦੀਨੀ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਸ ਕਾਜੀ ਕੋ ਪਸਰਯੋ ਠਗ ਭਾਖਯੋ ਸਭ ਗਾਉਂ ॥ ਕੀਨੋ ਉਮਰ ਖਿਤਾਬ ਜਿਮਿ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ਨਜਾਉਂ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਠਗ ਲੈ ਕੈ ਮੁਹਰੈ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਾਜੀ ਕਛੂ ਨਜਾਇ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਨਿਯਾ ਕਾਢਿ ਸਦਨ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥ ਝੂਠੇ ਤੇ ਸਾਚਾ ਠਗ ਕੀਨਾ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਗਹਿ ਅਸਰਫੀ ਸਾਤ ਸੈ ਕਰ ਦੀਨੀ ਨਰਨਾਹਿ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿ ਲੈ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮॥੭੩੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਵਾਨ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥

ਗੱਪੈਂ ਕਹਤ ਗਪਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧॥ ਏਦਿਲ ਸਾਹ ਨਾਮ ਤਸਕਰ ਬਰ ॥ ਆਯੋ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਜੂ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰਾਜਮਤੀ ਨਾਰਿ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਹ ॥ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਸੋਵਤ ਜਹ ॥੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਰਵਾਰ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਚੋਰ ਸੁ ਵਾ ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਮਾਰ ਲਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਲਾਲ ਉਤਾਰਿ ਲਯੋ ਪਗਿਯਾ ਜੁਤ ਫੋਰਿ ਇਜਾਰ ਪੇ ਅੰਡ ਦਿਯੋ ॥ ਤਬ ਸੂਥਨ ਸਾਹ ਉਤਾਰ ਦਈ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਹਾਥ ਕਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਗਾੜ੍ਹ ਹਿਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਲਖਾ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾ ਕੀਨੀ ਦੂਰਿ ਇਜਾਰ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਗਰਿਯਾ ਲਾਲ ਜੁਤ ਲੀਨੇ ਚੋਰ ਸੰਭਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠਿ ਚੋਰ ਅਸ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਏਕ ਚੋਰ ਦੂਜੋ ਧਰ ਫਾਸੀ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਿਨ ਤਸਕਰ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮਤ ਦਰਬ ਠਗਨ ਠਗ ਜਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਚੋਰ ਚੋਰਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਤਾਹਿ ਮਿਲਤ ਠਗ ਆਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹੋਡ ਰੁਮਾਲ ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਰੀ ॥ ਮੁਹਰ ਸਾਤ ਸੈ ਠਗਹੂੰ ਹਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਬਾਰੀ ਤਸਕਰ ਕੀ ਆਈ ॥ ਤੁਮੈ ਕਥਾ ਸੋ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥ ਹਜਰਤਿ ਕੈ ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਲ ਪਗਿਯਾ ਜੁਤ ਹਰੀ ॥ ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਸਾਹ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਗਿਯਾ ਹਰੀ ਲਈ ਇਜਾਰ ਉਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ਸਾਹ ਕਾ ਹੋਇ ਕਵਨ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੯॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ਪਹੁਚਜਾ ਜਹਾਂ ਨ ਪਹੁਚਤ ਕੋਇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਜੋ ਸਾਹ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਵਨ ਕੀ ਹੋਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਨ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਦਾਲਤਿ ਭਈ ॥ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਚੋਰ ਕਹ ਦਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਸਿਫਤਿ ਬਹੁ ਬਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਯਸਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਦਿਲ ਰਾਜਮਤੀ ਲਈ ਠਗ ਕਹਿ ਦਿਯਸਿ ਨਿਕਾਰ ॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ਸਾਹ ਕੇ ਤਿਹ ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯॥੭੪੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਜਾਟ ਜੰਗਲ ਬਸੈ ਧਾਮ ਕਲਹਨੀ ਨਾਰਿ ॥ ਜੋ ਵਹ ਕਹਤ ਸੁ ਨਾ ਕਰਤਿ ਗਾਰਿਨ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਲਜਾਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਅਚਲ ਦੇਵ ਤਿਹ ਨਾਮ ਰਹਤ ਪਿਯ ॥ ਰਹਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ

ਤਾ ਕੇ ਡਾਰਜੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮਾਰਜੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਬਿਪਾਸਾ ਕੇ ਭਏ ਮਿਲਤ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਜਾਇ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੇ ਦੋਊ ਰਹਹਿ ਚੌਧਰ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਕਾਰਜ ਕਰਨੋ ਵਹ ਜਾਨਤ ॥ ਤਾਹਿ ਕਰੈ ਨਹੀ ਐਸ ਬਖਾਨਤ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਕਾਜ ਤਰੁਨਿ ਹਠ ਕਰਈ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਜਿਯ ਧਰਈ ॥੪॥ ਪਿਤਰਨ ਪੱਛ ਪਹੂਚਾ ਆਈ ॥ ਪਿਤੁ ਕੀ ਥਿਤਿ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਕਹਾ ਸ੍ਰਾਧ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਤਿਨ ਇਮਿ ਕਹੀ ਅਬੈ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੫॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਾਧ ਕੋ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੋਜਨ ਸਮੈ ਦਿਜਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਪਤਿ ਇਮਿ ਕਹੀ ਕਾਜ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਜੈ ॥ ਇਨ ਕਹ ਦੱਛਿਨਾ ਕਛੂ ਨ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਾ ਮੈਂ ਢੀਲ ਨ ਕੈਹੌਂ ॥ ਟਕਾ ਟਕਾ ਬੀਰਾ ਜੁਤ ਦੈਹੌਂ ॥ ਦਿਜਨ ਦੇਤ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਤੋਰ ਮੂੰਡ ਪਰ ਬਿਸਟਾ ਡਰਿਹੌਂ ॥੭॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸਭ ਬੈਠਿ ਜਿਵਾਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿੰਡ ਨਦੀ ਪਰਵਾਹਿਯਹਿ ਯਾ ਮਹਿ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹਾ ਨ ਕੀਨਾ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਦਿਯੋ ਕੁਠੌਰਹਿ ਡਾਰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਟ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਸ ਬਿਵਤਿ ਜਿਯ ਆਨੀ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਕਹੂੰ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਨਿਤਜ ਨਿਤਜ ਕੋ ਤਾਪੁ ਨਿਵਾਰੋਂ ॥੧੦॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਨਮ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜਾਹੁ ਅਯਾਨੀ ॥ ਕਰਿ ਡੋਰੀ ਤੁਮ ਕਹ ਮੈ ਦੈਹੋਂ ॥ ਉਨ ਭਾਖਾ ਯੌਂ ਹੀ ਉਠਿ ਜੈਹੋਂ ॥੧੧॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਟ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨॥ ਸੁਖੀ ਚਲਹੁ ਚੜ੍ਹਿ ਨਾਵ ਪਿਆਰੀ ॥ ਮਾਨਿ ਲੇਹੁ ਯਹ ਮੋਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਜੋ ਬੈਲ ਪੂਛ ਗਹਿ ਜੈਹੌਂ ॥ ਅਬ ਹੀ ਪਾਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈਹੌਂ ॥੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੋਰ ਹੁਤੇ ਗਰਜੈ ਲਰਜੈ ਬਰਜੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈ ਨਹਿ ਠਾਨੀ ॥ ਸਾਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਆਵਤ ਸ੍ਵਾਸ ਦੁਆਰਨ ਤੇ ਫਿਰਿ ਜਾਤ ਜਿਠਾਨੀ ॥ ਪਾਸ ਪਰੋਸਿਨ ਬਾਸ ਗਹਜੋ ਬਨ ਲੋਗ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਨਕ ਵਾਨੀ ॥ ਪਾਨੀ ਕੇ ਮਾਂਗਤ ਪਾਥਰ ਮਾਰਤ ਨਾਰਿ ਕਿਧੌਂ ਘਰ ਨਾਹਰਿ ਆਨੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਲ ਪੂਛ ਗਹਿ ਕੈ ਜਬੈ ਗਈ ਨਦੀ ਕੀ ਧਾਰ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਯਾ ਕਹ ਪਕਰਿਯੋ ਬੋਲਸਿ ਕੂਕਿ ਗਵਾਰ ॥੧੫॥ ਛੋਰਿ ਪੂਛ ਕਰ ਤੇ ਦਈ ਸੁਨੀ ਕੂਕ ਜਬ ਕਾਨ ॥ ਗਾਰੀ ਭਾਖਤ

ਬਹਿ ਗਈ ਜਮਪੁਰਿ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨ ॥੧੬॥ ਨਾਰਿ ਕਲਹਨੀ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਜਾਟ ਅਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਕਹਾਂ ਸੁਖੀ ਤੇ ਜਨ ਬਸੈਂ ਐਸਿ ਬਿਆਹਨ ਜਾਹਿ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦॥੭੬੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਪੁਰ ਮੈ ਹੁਤੀ ਇਕ ਪਟੂਆ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰਾ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥ ਸੈਨਾਪਤਿ ਤਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਬੀਰਭੱਦ੍ਰ ਨਰ ਇਕ ਸੋਂ ਹਿਤ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜੁ ਘਰਿ ਲਯੋ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਮੈ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਆਵਤ ਪਟੂਆ ਭਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ ਮਾਟ ਮਹਿ ਦਯੋ ॥੩॥ ਦ੍ਵੈ ਤਰਬੂਜ ਨਿਰਖਿ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਇਕ ਕਾਟ੍ਯੋ ਕਾਟ੍ਯੋ ਇਕ ਨਾਹੀ ॥ ਗੁੱਦਾ ਭਖ੍ਯੋ ਖੱਪਰ ਸਿਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰ ਜਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਪਟੂਆ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਖਾਟ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਭੱਛ ਕਛੁ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਅਬ ਆਗੇ ਤਿਹ ਧਰਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥੫॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਲੇਤ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥ ਹਮਰੋ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਇਨ ਕਰਾ ॥੬॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਪਟੂਆ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਟਾਰਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕਾਢਿ ਖਾਟ ਪਰ ਲਯੋ ॥੭॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਨ ਕਛੁ ਛਲ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਰ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੧॥੭੬੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪੀਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸੁਤ ਬਿਨ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰੀਅ ॥ ਸੋ ਝੂਰਤ ਨਿਜੁ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਬਿਰਧ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਪੀਅ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੁਸਤਮ ਕਲਾ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਸੇਖ ਇਨਾਯਤ ਭਰਤਾ ਤਾ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥

ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭੋਗ ਨ ਤਾ ਸੋਂ ਹ੍ਵੈ ਸਕੈ ॥ ਹੋ ਚੜ੍ਹਤ ਖਲਤ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਬਾਇ ਮੁਖ ਅਤਿ ਥਕੈ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਪਾਸ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਜ ਸੋਂ ਰੋਵਤ ਭਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਾਂਗਿ ਲੌਂਗ ਇਕ ਲਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਹ ਗਰਭਵਤੀ ਠਹਰਯੋ ॥੩॥ ਭੋਗ ਖੁਦਾਯਨ ਭਏ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਗਰਭ ਰਖਵਾਯੋ ॥ ਨੌ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਤਾਹਿ ਉਡਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੀਰ ਬਚਨ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਲੌਂਗ ਦਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਤ ਉਪਜਯੋ ਸਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਿਹਾਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਯਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੨॥੭੭੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਰਜ ਕਛੂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੂਰਬ ਗਯੋ ਪਠਾਨ ॥ ਏਕ ਗੁਲਾਮ ਖਰੀਦ ਕਰਿ ਰਾਖਸਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਆਨਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਠਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਬਰੀ ॥ ਅਬ ਲੌ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਇਹ ਤੇਰੇ ਪਤਿ ਕੇ ਦਸ ਖਾਏ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਿਰਜਾ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਆਛੋ ਬੀਬੀ ਸੰਖਜਾ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਗਾਜੀ ਪੁਰ ਕੇ ਮਾਂਝ ਸੁ ਤੇ ਦੋਊ ਰਹਹਿ ॥ ਹੋ ਜਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰਿ ਤਵਾਗੇ ਹਮ ਕਹਹਿ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰੌ ਕਹੀ ਪਠਾਨ ਸੋਂ ਇਮਿ ਗੁਲਾਮ ਤਿਨ ਬਾਤ ॥ ਮੈ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਡਾਇਨ ਸੁਨੀ ਕਯੋਂ ਯਾ ਕੇ ਤਟ ਜਾਤ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ ਉਚਾਰੇ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਕਹੀ ਹਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਜਬ ਯਾ ਕੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਯਾ ਕੇ ਖਾਇਨ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਕੀਜਿਯੋ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਮਿ ਚੇਰੇ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਹਿਬ ਤੈਂ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਬ ਯਹ ਤੁਹਿ ਸੋਯੋ ਲਖਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤਬ ਤੇਰੇ ਦੋਊ ਅੰਡ ਚਬੈ ਹੈ ॥੬॥ ਬਤਿਯਾ ਤੇ ਪਠਾਨ ਚਿੱਤ ਧਾਰੀ ॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਜਬ ਤਿਹ ਪਤਿ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਸਿਮਰਨ ਤਿਹ ਕੋ ਬਚ ਭਯੋ ॥੭॥ ਹੇਰਨ ਅੰਡ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿ ਚਮਕਯੋ ਕਰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕਹੁ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨਾਸ ਆਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਨ ਪਠਾਨੀ ਆਪੁ ਮਹਿ ਲਰਿ ਮਰਿ ਭਏ ਪਰੇਤ ॥ ਨਾਸ ਦੁਹਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਵਾ

ਗੁਲਾਮ ਕੇ ਹੇਤ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰੈਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੩॥੭੯੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਜਾ ਕੇ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਤਹਾਂ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ ਰਿਸ ਕਰੈਂ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਤੇ ਜਾਨਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਅਧਿਕ ਨੇਹੁ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਭਵਨ ਆਪਨੋ ਆਨ੍ਯੋ ॥੩॥ ਬੀਰ ਕੇਤੁ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥੪॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਬਡੇ ਸੰਦੂਕ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨਾਥ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਤੁਮ ਪੀਅ ਪਿਆਰੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਰ ਹਮਾਰੋ ਚੋਰ ਤਵ ਯਾ ਸੰਦੂਕ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਛੋਰਿ ਅਬੈ ਇਹ ਦੇਖਿਯੈ ਕਹੋ ਸੁ ਵਾਹਿ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਨ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਜੁ ਨਾਰਿ ਮੋ ਕੋ ਇਨ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਸੰਦੂਕ ਹਮੈ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭਏ ਬਧ ਕੈਹੈ ॥੭॥ ਕੁੰਜੀ ਡਾਰਿ ਸਾਹ ਢਿਗ ਦੀਨੀ ॥ ਦ੍ਵੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਨੀ ॥ ਜਾਰ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਿ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਕਰਿ ਸਾਚੁ ਪਤੀਜੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਨ ਲਗਾ ਲੈ ਕੁੰਜੀ ਕਹ ਹਾਥ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਚਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸਾਹ ਮਤਿ ਸਗਲ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਜੋ ਯਾ ਸੋਂ ਮੈ ਭੋਗ ਕਮੈਹੌਂ ॥ ਤੌ ਤੋ ਕਹੁ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਤੈਹੌਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਖਾਨ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਇ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕਹ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਖੀ ਹ੍ਵੈ ਪੁਰ ਬਸੀ ਸਾਹ ਲਯੋ ਗਰ ਲਾਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਆਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੪॥੭੯੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਜਾਟ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਰਹੈ ॥ ਨੈਨੋ ਨਾਮ ਜਗਤ ਤਿਹ ਕਹੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਕਲਿਹਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਨੈਨੋ ਨਾਮ ਜਾਟ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਂਬਾਦ ਬਸੈ ਵੇ ॥ ਦਰਬਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਰਹੈ ਵੇ ॥੨॥ ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਏਕ ਰੁਪੱਯਾ ਹਾਥ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੋ ਜੋਗੀ ॥ ਨਾਂਗੀ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ਤਿਨ ਭੋਗੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਰਿ ਗਾਂਠਿ ਤਾਂ ਕੇ ਸਿਖਨ ਰੁਪਯਾ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥ ਛਾਰ ਬਾਂਧਿ ਤਾ ਮੈ ਧਰੀ ਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ਬਨਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥ ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਨਿ ਘਰ ਧਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸਰਮਾਈ ॥ ਛਾਰ ਓਰ ਨਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਲਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਸੌਦਾ ਆਵਤ ਭਈ ਤੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥ ਛੋਰਿ ਗਾਂਠਿ ਦੇਖੈ ਕਹਾ ਤਾ ਮੈ ਨਿਕਸੀ ਛਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰ ਰੁਪੱਯਾ ਮੋਰੇ ਤੁਮ ਦਯੋ ॥ ਸੌਦਾ ਲਯਾਵਨ ਕਾਜ ਪਠਯੋ ॥ ਰੁਪੱਯਾ ਗਿਰਾ ਰਾਹ ਮਹ ਜਾਈ ॥ ਲੋਗ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜ ਮੁਹਿ ਆਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਾਰ ਸਹਿਤ ਮੈ ਸੋ ਗਹਯੋ ਗੋਦ ਲਾਜ ਤੇ ਡਾਰ ॥ ਤੁਮ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਖੋਜ ਕਰਿ ਯਾ ਤੇ ਲੇਹੁ ਨਿਕਾਰ ॥੮॥ ਮੂੜ੍ਹ ਨਾਹ ਕਛੁ ਨ ਲਖਾ ਖੋਜਨ ਲਾਗਾ ਛਾਰ ॥ ਸੋ ਨ ਲਹਾ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਸਕਯਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੫॥੮੦੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਜੀ ਇਕ ਕਸਮੀਰ ਮੈ ਤਾ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਏਕ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਦਲ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਮ ਤਵਨ ਪਤਿ ॥ ਨ੍ਯਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਪੁਨ ਅਤਿ ॥ ਨੂਰਮ ਬੀਬੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸਾਥ ਰਮਤ ਨਿਤਿ ਅਤਿ ਨਰ ॥੨॥ ਤਿਨ ਇਕ ਜਾਟ ਭਏ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥ ਕਛੁ ਕਾਜੀ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਹਜਰਤਿ ਆਇ ਤਬੈ ਲਗਿ ਗਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਲਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪ ਮੁਸਫ ਬਾਚਤ ਭਈ ਜਾਟ ਖਾਟ ਤਰ ਬਾਂਧਿ ॥ ਕਾਜੀ ਕੋ ਮੋਹਿਤ ਕਿਯਾ ਬਾਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਾਂਧਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖਾਟ ਊਪਰ ਕਾਜੀ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨਤ ਮਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਚੋਟ

ਚਟਾਕਨ ਗਨੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ਬਹੁਰਿ ਉਠਾਇ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਤੇ ਕਾਢ ਕਰਿ ਜਾਟ ਲਯੋ ਉਰ ਲਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਲੈ ਮੀਤ ਬਚਨ ਤੈਂ ਮੇਰਾ ॥ ਮੈ ਕਾਜੀ ਕਹ ਬਹੁਤ ਲਥੇਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹ ਬਹੁ ਜੂਤਿਨ ਸੋਂ ਮਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਠਤ ਤਰਾਕੋ ਭਾਰਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁ ਵੈ ਤਰਾਕ ਪਨ੍ਹੀਨ ਕੇ ਪਰੈ ਤਿਹਾਰੇ ਕਾਨ ॥ ਤੌ ਹਮ ਸਾਚੁ ਤਿਸੈ ਹਨਾਂ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨ ॥੮॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਿਨ ਕਹਾ ਹਮ ਸੁਨੇ ਤਰਾਕੇ ਕਾਨ ॥ ਸੀਸ ਖੁਰਕਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਏ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਪਛਾਨ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੬॥੮੧੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਥਾ ਏਕ ਸ੍ਰਵਨਨ ਹਮ ਸੁਨੀ ॥ ਹਰੀਆਬਾਦ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਗੁਨੀ ॥ ਬਾਦਲ ਕੁਅਰਿ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਕੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਿਗਰੋ ਜਗ ਜਿਹ ਕੋ ॥੧॥ ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਨ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਛੇ ਭੋਜਨ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਕਹ ਹਾਥ ਪਸਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਜੂਤਿਯਨ ਮਾਰਾ ॥੨॥ ਮਾਰਿ ਮੁਗਲ ਕੂਕਤ ਇਮਿ ਧਾਈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਪ੍ਰਜਾ ਮਿਲਿ ਆਈ ॥ ਕਰਿ ਸਮੋਧ ਤਿਨ ਧਾਮ ਪਠਯੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਕੰਠ ਟੂਕ ਫਸਿ ਗਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੇਤ ਮੁਗਲ ਜਬ ਹੀ ਭਯਾ ਸੀਸ ਰਹਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਅਤਿ ਲੱਜਤ ਜਿਯ ਮੈ ਭਯਾ ਬੈਨ ਨ ਭਾਖਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ ਅਬ ਮੈ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਯਾ ਸੀਤਲ ਬਾਰ ਪਿਯਾਇ ॥ ਸਭ ਸੋਂ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੰਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੭॥੮੧੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਬੇਗਮ ਨੂਰਜਹਾਂ ॥ ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਤਿ ਆਪਨਾ ਇਹ ਜਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸੁਨੁ ਸਾਹ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਅਖੇਟਕ ਜੈਹੈਂ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਹ ਸਾਥ ਬੁਲੈਹੈਂ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰ ॥ ਸਖੀ

ਸਹੇਲੀ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨਹਿ ਮਝਾਰ ॥੩॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਮਹਿ ਧਰੇ ਇਮਿ ਅਬਲਾ ਦੁਤਿ ਦੇਹਿ ॥ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਾ ਸੁਰਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਏ ਲੇਹਿ ॥੪॥ ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਨਵਲੈ ਜੁਬਨ ਨਵਲਾ ਤਿਯਾ ਅਨੂਪ ॥ ਤਾ ਕਾਨਨ ਮੈ ਡੋਲਹੀਂ ਰਤਿ ਕੇ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫॥ ਇਕ ਗੋਰੀ ਇਕ ਸਾਂਵਰੀ ਹਸਿ ਹਸਿ ਝੂਮਕ ਦੇਹਿ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨਰਨਾਹ ਕੀ ਸਗਲ ਬਲੈਯਾਂ ਲੇਹਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਹਥਿਨ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਹਾਥ ਬੰਦੂਕੈਂ ਲਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈਂ ॥੭॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰ ਜੋਰੈ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਜਾਨੇ ਨਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬੈਠਿ ਬਹਲ ਪਰ ਗਈ ॥ ਹੈ ਗੈ ਕਿਤੀ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਤੁਫੰਗ ਕਰ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਲੀ ਕਿਨਹੂੰ ਤਨੀ ਕਮਾਨ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਪਰ ਸ੍ਵਾਨ ਧਵਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਚੀਤਾ ਤੇ ਹਰਿਨ ਗਹਾਏ ॥ ਬਾਜ ਜੁਰਨ ਕਾ ਕਿਯਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥ ਰੋਝ ਹਰਿਨ ਝੰਖਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਗਹਿ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਹਨੇ ਬੇਗਮਨ ਬਾਨਾ ॥ ਪਸੁਨ ਕਰਾ ਜਮ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਬੇਗਮ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋਟਿ ॥ ਗਿਰੇ ਮੂਰਛਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਲਗੇ ਬਿਨਾ ਸਰ ਚੋਟ ॥੧੨॥ ਜਿਨ ਕੈ ਤੀਖਨ ਅਸਿ ਲਗੈ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਬਚਾਇ ॥ ਜਿਨੈ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਤੀ ਸਹਚਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈਂ ॥ ਪਹੁਚਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈਂ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੪॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕੀਆ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਤਬ ਲੌ ਨਿਕਸਾ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਾ ॥ ਯਹ ਧੁਨਿ ਸਾਹ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਇਕਠੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਅਰਨਾ ਭੈਸਾਨ ਕੋ ਆਗੇ ਧਰਾ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਹਜਰਤਿ ਚਲੇ ਬੇਗਮ ਸੰਗ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਤਕਿ ਤੁਪਕ ਚਲਾਈ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਲਗੀ ਸਿੰਘ ਕੇ ਜਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੧੭॥ ਹਰਿ ਧਾਵਤ ਹਥਿਨੀ ਭਜਿ ਗਈ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂਦਿਕ ਠਾਢ ਨ ਭਈ ॥ ਜੋਧ ਬਾਇ ਯਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬ ਹੀ ਤਜੇ

ਲਗੇ ਤੁਪਕ ਕੇ ਘਾਇ ॥ ਤੀਨ ਸਲਾਮੈ ਤਿਨ ਕਰੀ ਜਹਾਂਗੀਰ ਕੋ ਆਇ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਖੁਸੀ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਆਜੁ ਇਹ ਦਏ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਕੀ ਸਹਚਰੀ ਕੌਤਕ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਭਾਖਯੋ ਬਚਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਕੇਹਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਲੀ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਹਾ ਹਾ ਦੈਵ ਕਹੁ ਕਜਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਐਸੀ ਢੀਠ ਨਾਰਿ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਜਬੈ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਸੀਸ ਅਪੁਨੋ ਧੁਨਯੋ ॥ ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਨ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਰੈ ਦੇਹ ਕੋ ਘਾਤ ਬਹੁਰਿ ਕਜਾ ਪਾਇਯੈ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਡਰਾਨਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹਨਤ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਗਤਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਬਾਛੈਂ ਸੋਈ ਕਰੈਂ ਜੋ ਚਾਹੈਂ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੫॥ ਪਿਯਹਿ ਉਬਾਰਾ ਹਰਿ ਹਨਾ ਏਕ ਤੁਪਕ ਕੇ ਠੌਰ ॥ ਤਾ ਕੋ ਛਲਿ ਪਲ ਮੈ ਗਈ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੨੬॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਪਤਿਸਾਹ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਭਯਾ ਉਦਾਸ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਂ ਬਾਤੈ ਸਦਾ ਡਰ ਤੇ ਭਯਾ ਨਿਰਾਸ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੮॥੮੪੫॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਆਨੰਦ ਪੁਰ ਨਾਇਨ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਨੰਦਮਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਬਹੁਤ ਜਨ ਆਵੈਂ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਸੋ ਜੜ੍ਹ ਪਰਾ ਹਮਾਰੇ ਰਹਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੨॥ ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਵਹੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਯੌਂ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਯਾ ਕਹ ਕਲਿ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੇਰੋ ਪਿਯਾ ਬਡੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਬਦਨ ਗਾਵਹੀ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਗੁਰ ਕੋ ਭਗਤ ਹੈ ਲਗੀ ਨ ਕਲਿ ਕੀ ਬਾਉ

॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਜੜ੍ਹ ਫੂਲ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਜਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਕਹ ਸਾਧੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਵਹ ਜਾਰਨ ਸੋਂ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹਈ ॥ ਇਹ ਕਛੁ ਤਿਨੈ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਚਾਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੯॥੮੫੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹੈ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਜਿਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਅਵਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਰਿ ਰਿਸਤ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਬਚਨ ਸੋਈ ਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਕਛੁ ਕਾਜ ਨ ਠਾਨੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਕੀ ਸਮ ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜਗ ਮਾਨੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿਤ ਕੋ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਜ ਕਮਾਵਈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰੈ ਨ ਕਾਨਿ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਜੀਤ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਲਿਯੋ ॥ ਜਬ ਚਾਹਤ ਤਬ ਦੇਤ ਉਠਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸੁਹਾਤ ਤਬ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਤਜੀ ਸਜਾਨ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹ ਸਦਨ ਨਿਸਿ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਰਾਜਾ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਬਿਨਾ ਸਖੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਨ ਪੈਠਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿੰ ਬਚਨ ਅਸ ਕੀਨਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਛੂ ਭੂਲ ਤੁਮ ਤੇ ਭਈ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਾਨ ॥ ਮੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਕਰਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਕਹਾ ਪਯਾਨ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਾਮ ਆਪੁਨੇ ਆਈ ॥ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਤਿਨੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥੯॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯੈ ਅਧਿਕ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰੋ ਕੀਨੋ ॥ ਭਲੀ ਸਖੀ ਹਮਰੀ ਮੁਖ ਭਾਖੀ ॥ ਹਮਰੀ ਆਜੁ ਲਾਜ ਇਨ ਰਾਖੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰੋ ਰਾਇ ਕਰਿ ਰਾਨੀ ਲਈ ਮਨਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯਾ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਚਮਕਾ ਨ ਰਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਕਰਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਪਰ ਅਟਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੨॥ ਚਿੱਤ ਨ ਦੀਜੈ ਆਪਨੋ ਸਭ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ

॥ ਤਬ ਸਭ ਕਹ ਜੀਤਤ ਰਹੋ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੦॥੯੬੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਅਨਿਕ ਦਰਬ ਕੋ ਬਨਿਜ ਚਲਾਵੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕਰਜ ਬਜਾਜ ਬਹੁ ਲੇਈ ॥ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦੇਈ ॥੧॥ ਸੀਲਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਨਿਜ ਪਤਿ ਕੋ ਜੀਐ ॥ ਤਿਹ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਐ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰੀਝਿ ਦਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਉਦੈ ਕਰਨ ਤਾ ਕੋ ਸੁਭ ਨਾਮਾ ॥ ਸੀਲ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸਾਹ ਕੋ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਹ ਛੋਰ ਕਰਿ ਤਾ ਕਹ ਰਹਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਇਮਿ ਚਿਤ ਆਈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਲਚਾਈ ॥ ਕਵਨ ਕਹਾ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਾਹੁ ਮੀਤ ਕਰਿ ਪੈਯੈ ॥੫॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਅਪਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਨਈ ਨਈ ਨਿਤ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਸਾਹਨਿ ਤੁਹਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਗਰਬ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਤੇਰੋ ॥ ਤੈਸੋ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਪਿਯ ਮੇਰੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਰੇ ਅਰੁ ਮੇਰੇ ਪਤਿਹ ਭੇਦ ਰੂਪ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਉਠ ਕਰਿ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਿਯੈ ਤੋਰ ਕਿ ਮੋਰੋ ਹੋਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਜੁ ਸਾਂਝਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਲਿਐਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਕੈਹੋਂ ॥ ਸਾਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਨ ਕਹ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥੯॥ ਆਪ ਅਗਮਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਹੁ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸਕਲ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਆਪਨੋ ਕੈਹੋਂ ॥੧੦॥ ਤਬ ਤੁਮ ਗਵਨ ਹਮਾਰੋ ਕੀਜੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇਖਿ ਜਬ ਲੀਜੋ ॥ ਤਹਾਂ ਠਾਢ ਤੁਮ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਮੀਤ ਅਯੋ ਤਵ ਤਾਹਿ ਉਚਰਿਹੌਂ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਾਕੀ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖੈ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਲੀਜਹੁ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ॥੧੨॥ ਤਹਾਂ ਠਾਢ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯਾ ਆਪੁ ਗਈ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ਦੇਖੀਐ ਚਿਤ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਕਾਨ

ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੀ ॥ ਤਾਕੀ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਸਭ ਸਾਹ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਮੋ ਸੋ ਸੱਤਿ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਸਾਹੁ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਨੇਹੁ ਤਜਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਅ ਸਾਥ ਜਰਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਲ੍ਯੋ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੁਤ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਕਿਯਾ ਆਪਨੋ ਜਾਰ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ੍ਯਾਵਨੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੧॥੮੭੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਰਿ ਆਨੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਠਟਕੇ ਰਹਤ ਰਤਿ ਸਮ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਾਹਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਗੰਗਾ ਪਿਤੁ ਗਯੋ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾ ਤਹ ਐਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਤਿਹ ਦੈਹੈਂ ॥੩॥ ਚਲੇ ਚਲੇ ਗੰਗਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਬੰਧ ਸੁਤਾ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੰਗ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨ੍ਹਵਿ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਆਏ ॥ ਤਵਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਕਲ ਦਿਖਾਏ ॥ ਇਨ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਬਰਿਯੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਕੰਨ੍ਯਾ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਬਰਿਹੋਂ ਵਹੈ ਕੁਮਾਰ ॥੬॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਰਾਜਾ ਰਿਸ ਖਾਹਿ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਕ੍ਯੋਂ ਯਾਹਿ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਪੁਨੇ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਕਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਕਰੈਂ ॥ ਹਾਥ ਹਥ੍ਯਾਰਨ ਊਪਰ ਧਰੈਂ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹੈਂ ॥ ਬਿਨੁ ਰਨ ਕੀਏ ਆਜੁ ਨਹਿ ਰਹੈਂ ॥੮॥ ਰਾਇ ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਿ ਦਏ ਪਠਾਈ ॥ ਮੋ ਪਰ ਕਹੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬਰਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਐਸੇ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਰ ਆਗੇ ਏਕ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਦੂਸਰੋ ਨ ਕਰੋਂ ਜੌ ਜਨ ਕਹੈਂ ਅਨੇਕ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਸੋਂ ਇਹ ਉਚਰੈ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਬਰੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਜਤਨ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ॥

ਇਹ ਕੰਨਜਾ ਅਵਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਜੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਚਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਜੋ ਕੋ ਜੁਧ ਜੀਤੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਥ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਪ ਜੁੱਧ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਹਜਾਂ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਵਹੈ ਯਾਹਿ ਕੰਨਜਾਂ ਕਹੁ ਬਰਿ ਹੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਭਯਾ ਅਨੰਦ ॥ ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਲ ਪਾਇ ਹੈਂ ਆਜੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਖ ਚੰਦ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਨ ਜੁੱਧ ਕੇ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਗੰਗਾ ਤੀਰ ਬੀਰ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਸਭ ਸੂਰ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥ ਡਾਰਿ ਪਾਖਰੈ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੈਂ ॥੧੫॥ ਗਰਜੈਂ ਕਰੀ ਅਸ੍ਵ ਹਿਹਨਾਨੇ ॥ ਪਹਿਰੇ ਕਵਚ ਸੂਰ ਨਜਿਕਾਨੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਰ ਲੀਨੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਕੇਸਰੀ ਬਾਨਾ ਕੀਨੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਨੂੰ ਤਿਲੌਨੇ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਜੋ ਗੰਗਾ ਤਟ ਜੂਝਿ ਹੈ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸ੍ਵਰਗ ਪਯਾਨ ॥੧੭॥ ਜੋਰਿ ਅਨਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹੇ ਪਰਾ ਨਿਸਾਨੇ ਘਾਵ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੋਧਾ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਵ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਸਭ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕੈ ਲਰ ਕਰਿ ਸੁਰਸਰਿ ਤਟ ਮਰਿਹੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਬਰਿਹੌਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਐਸੇ ਕਹੇ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਕਟਕ ਕੇ ਸੁਭਟ ਸਭ ਪਠਵੋਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੨੦॥ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਅਵਰ ਕਵਚ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਨਿਕਸਿ ਆਪ ਠਾਢੀ ਭਈ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਨਜਾਂ ਰਥ ਆਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਈ ॥ ਜੁਧ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਸਖੀਅਨ ਦਈ ॥ ਸਫਾ ਜੰਗ ਮਹਿ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਦੇਖਨ ਰਨ ਆਏ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਅਨੇਕ ਦਲ ਬਾਰਿਦ ਬੂੰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭਏ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨਿ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਚਯੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਹ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤਾਨਿ ਧਨੁਖ ਰਨ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਵਤ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪਦ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵਤ ॥੨੪॥ ਜਿਹ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਜਾ ਪਰ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਝਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੨੫॥ ਕਾਹੂ ਸਿਮਟਿ ਸੈਹਥੀ ਹਨੈ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨ ਗਨੈ ॥ ਦੇਖੈਂ ਸੁਰ ਬਿਬਾਨ ਚੜ੍ਹਿ ਸਾਰੇ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੬॥ ਗੀਧਨ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥ ਆਜੁ ਭਖੈਂ ਮਾਨਸ ਕੇ ਅੰਗੰ ॥ ਦਹਿਨੇ ਬਾਏਂ ਜੋਗਨੀ ਖੜੀ ॥ ਲੈ ਪਾਤਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕਹ ਅੜੀ ॥੨੭॥ ਮਾਰੂ

ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਮੈ ਬਾਜੈਂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਭਟ ਸਾਜੈਂ ॥ ਊਪਰ ਗਿੱਧ ਸਾਲ ਮੰਡਰਾਹੀ ॥ ਤਰੈ ਸੂਰਮਾ ਜੁੱਧ ਮਚਾਹੀ ॥੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚੌਪਿ ਚਲੇ ॥ ਗਜ ਰਾਜਨ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜੋਰਿ ਭਲੇ ॥ ਜਬ ਰਾਇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਤਜਿ ਲਾਜ ਹਠੀ ਹਠ ਯੌ ਬਿਚਲੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੇ ਮੁਖ ਤੇ ਅਘ ਓਘਨ ਕੇ ਤ੍ਰਸਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਲੇ ॥੨੯॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਚਪਿ ਧਾਏ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਈ ਬਲਵਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਬੇਧਿ ਸਨਾਹਨ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਬਿਦੀਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਿ ਕੋ ਫਾਰਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਗਏ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਟੂਟੇ ਰਥ ਕੂਟੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੩੧॥ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵੈ ॥ ਰੁਧਿਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਿਨ ਭਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਮਾਰਹਿਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥੩੨॥ ਰਨ ਅਗੰਮ ਕੋਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਡਹ ਡਹ ਡਹ ਸਿਵ ਡਮਰੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕਹ ਕਹ ਕਹੂੰ ਕਾਲਿਕਾ ਕਹਕੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧੁਜਾ ਕਾਲ ਕੀ ਲਹਕੈ ॥੩੩॥ ਹਸਤਿ ਪਾਰਬਤੀ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲਾ ॥ ਕਹ ਕਹਾਟ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭੈ ਆਵੈ ॥੩੪॥ ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਕੇਤਿਕ ਭਟ ਡੋਲਹਿਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਬੋਲਹਿਂ ॥ ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੇ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਕਿਤਿਕ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈਂ ॥੩੫॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਛਿਤਿ ਭਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰੀ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ਹਨਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੇੜਤੇਸ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥ ਬਾਲ ਨਮਿੱਤ ਆਵਤ ਭਏ ਗਹੈ ਬਰਛਿਯੈ ਹਾਥ ॥੩੭॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦਈ ਨ ਪੀਠ ਰਨ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੩੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਦ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੯॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਠਟਕੇ ਸੁਭਟ ਸਕਲ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਖੇਤ ਛਾਡਿ ਯਹ ਤਰੁਨਿ ਨ ਟਰਿ ਹੈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਿਨੁ ਕਰਿ ਹੈ ॥੪੦॥ ਬੂੰਦੀ ਨਾਥ ਰਣੁਤਕਟ ਧਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦੁਤਕਟ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਨਾਥ ਉਜੈਨ ਜਿਸੈ ਜਗ ਕਹਈ ॥

ਵਾ ਕਹਿ ਜੀਤੈ ਜਗ ਕੋ ਰਹਈ ॥੪੧॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਆਵਤ ਵਹੁ ਲਹੇ ॥ ਹਾਥ ਹਥਜਾਰ ਆਪਨੇ ਗਹੇ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈ ਦਲ ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੪੨॥ ਗੰਗਾਦ੍ਰੀ ਜਮੁਨਾਦ੍ਰੀ ਹਠੇ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਚਲੇ ਇਕਠੇ ॥ ਸਤੁਦ੍ਰਵਾਦ੍ਰਿ ਅਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪਗ ਰੋਪੇ ॥ ਬਜਾਹਾਦ੍ਰੀ ਸਿਗਰੇ ਮਿਲਿ ਕੋਪੇ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰਗਜਾਨ ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਹਾਠੋ ਹਠੀ ਅਮਿਤ ਜੁੱਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥੪੪॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਪਾਂਚੋ ਭੂਪ ਪਹਾਰੀਏ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੪੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਰਬਤੀਸ ਪਾਂਚੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥ ਖਸਿਯਾ ਅਧਿਕ ਸੰਗ ਲੈ ਆਏ ॥ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਰੀ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੀ ॥੪੬॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥੪੭॥ ਭੂਪ ਪਾਂਚਹੂੰ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥ ਤਬ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈ ਸਕਲੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੪੮॥ ਦੇਇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਸੁਭਟ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰੇ ਤਬ ਚਲੇ ॥ ਜੋਧਾ ਜੋਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਭਲੇ ॥੪੯॥ ਕਾਸਿਰਾਜ ਮਘਧੇਸ੍ਵਰ ਕੋਪੇ ॥ ਅੰਗ ਬੰਗ ਰਾਜਨ ਪਗ ਰੋਪੇ ॥ ਔਰ ਕਲਿੰਗ ਦੇਸ ਪਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥੫੦॥ ਰਾਜਾ ਕਾਮਰੂਪ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਕਟਕ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥ ਦਾਰੁਣ ਰਣ ਸੂਰਣ ਤਹ ਕਰਯੋ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਚਕਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਥਰਹਰਯੋ ॥੫੧॥ ਅੰਗ ਕਟੇ ਤਰਫੈ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਉਛਰਤ ਕਹੂੰ ਟੰਗਰੀ ॥ ਹਠਿ ਹਠਿ ਭਿਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥੫੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਚਿੱਤੁ ਚਹੈ ਸੰਘਾਰੇ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਪੈਦਲ ਅਮਿਤ ਬਿਦਾਰੇ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਪਤਾਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਹਿਤ ਸੂਤ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੫੪॥ ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਹ੍ਵੈ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰੈਂ ਮਾਰ ਬਕ੍ਰ ਤੇ ਕੂਕੇ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰਕੇਤੁ ਬਾਂਕੋ ਰਥੀ ਚਿੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਸੁਰਗਜਾਨ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅਮਿਟ ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਬਲਵਾਨ ॥੫੬॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਤੁ

ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਚਿੱਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗੀਧਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥੫੭॥ ਸਪਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਾਹਿਨ ਡਰੇ ਕਢੇ ਬਢਾਰੀ ਹਾਥ ॥੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥ ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਕੁਅਰਿ ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਆਯੁਧ ਹਾਥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇ ਧਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਿਨੁ ਕਰੇ ॥੫੯॥ ਬੀਰਕੇਤੁ ਕੋ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਛਤ੍ਰੀ ਪੁਨਿ ਘਾਯੋ ॥ ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਤੁ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਦੋਨੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਗੀਧਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਦਿਯੋ ਜਮਪੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ॥੬੧॥ ਸੈਨਾ ਸਾਤਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੀ ਕੋਪਿ ਪਰੀ ਅਰਰਾਇ ॥ ਤੇ ਬਾਲਾ ਤਬ ਹੀ ਦਏ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥੬੨॥ ਸੁਮਤ ਕੇਤੁ ਸੂਰਾ ਬਡੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇਤੁ ਲੈ ਦਲ ਚਲਾ ਉਮਡਿ ਚਲੀ ਜਨੁ ਗੰਗ ॥੬੩॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਖਟਬੱਕ੍ਰ ਧੁਜ ਜੋਧਾ ਹੁਤੇ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਿਯੇ ਕਾਲ ਕੋ ਭੇਖ ॥੬੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਾਨਵ ਗੀਧਕੇਤੁ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਾਕਕੇਤੁ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥ ਕ੍ਰੂਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਇਕ ਧਾਯੋ ॥ ਲੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਦਲ ਆਯੋ ॥੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਕ ਧੁਜਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹੀ ਛਿਨ ਆਨਿ ਪਰ੍ਯੋ ਕਰਵਾਰ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਿੰਘ ਸਿਲਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਹਨੇ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਸ੍ਵਾਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਸੁਰਾਂਤਕ ਸੀਸ ਧੁਜਾ ਰਥ ਨਾਗ ਧਰਾ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਯੌ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਹਰਖੇ ਰਿਪੁ ਆਨਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਭਭਕਾਰੇ ॥੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਯਾ ਦੈਤ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲਾ ਇਮਿ ਬੈਨ ॥ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੀਤਿ ਤੁਹਿ ਲੈ ਜੈਹੌਂ ਨਿਜੁ ਐਨ ॥੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹਥਜਾਰ ਗਹੇ ॥ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ॥ ਸਰ ਸੂਰ ਦਇੰਤਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਾਗ ਅਸੋਕ ਬਿਖੈ ਫੁਲਵਾਰਿਨ ਕੇ ਫੂਲ ਫੂਲ ਰਹੇ ॥੬੮॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਕੁਪਿ ਕੈ ਭਟ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਸਰਦਾਰ ਕਰੋਰੇ ॥ ਬਾਲ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਇਕ ਫਾਂਸਿਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਝਕਝੋਰੇ ॥ ਸਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਸਿਰ ਤੋਰੇ ॥ ਲੂਟੇ ਰਥੀ ਰਥ ਫੂਟੇ ਕਹੂੰ ਬਿਨੁ ਸ੍ਵਾਰ ਫਿਰੈਂ ਹਿਹਨਾਵਤ ਘੋਰੇ ॥੬੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਭਟ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਬਿਨੁ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਬਿਕਟ ਪਲਟਿ ਜੇ ਲਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥੭੦॥ ਜੇ ਭਟ

ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹ੍ਵੈ ਮੂਏ ॥ ਇਤ ਕੇ ਭਏ ਨ ਉਤ ਕੇ ਹੂਏ ॥ ਗਰਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬੀਰਨ ਜਿਨ ਦਏ ॥ ਦੈ ਦੁੰਦਭੀ ਸ੍ਵਰਗ ਜਨੁ ਗਏ ॥੭੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਜਰਿ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਦੀਨ ॥ ਝਗਰਿ ਬਰੰਗਨਿ ਤੇ ਤਹਾਂ ਛੀਨਿ ਪਤਿਨ ਕਹੁ ਲੀਨ ॥੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਬਾਲ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਮਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਪੁਨਿ ਹਯੋ ॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠਯੋ ॥੭੩॥ ਬ੍ਰਹਮਕੇਤੁ ਕਹ ਪੁਨਿ ਹਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਧੁਜ ਕੋ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਕੂ੍ਕੇਤ ਦਾਨਵ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠੌਰ ਮਚਾਯੋ ॥੭੪॥ ਕੋਲਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਕਮਠਕੇਤੁ ਚਿੱਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕੇਤੁ ਉਲੂਕ ਚਲਾ ਦਲ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤੁ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਤੈ ਕੈ ॥੭੫॥ ਕੋਲਕੇਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤੁ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਕੱਛਪ ਕੇਤੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਕੇਤੁਲੂਕ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੭੬॥ ਜਾ ਤਨ ਬਾਲ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਚੌਥਿ ਸਿਰ ਡਾਰੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਕਿ ਮਾਰੇ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰੈ ਬੀਰ ਜਮਪੁਰੀ ਪਯਾਨਾ ॥੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕਰਿ ਕਵਨ ਸੁਭਟ ਠਹਰਾਇ ॥ ਜੋ ਸਮੁਹੇ ਆਵਤ ਭਯਾ ਜਮਪੁਰਿ ਦਿਯਾ ਪਠਾਇ ॥੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਅਮਰਾਰਦਨ ਆਨਿ ਪਰੇ ਕਰਵਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਨਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਸੁਰਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਹਨੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਖੇਲਿ ਬਸੰਤ ਬਡੇ ਖਿਲਵਾਰ ਮਨੋ ਮਦ ਚਾਖਿ ਗਿਰੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥੭੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਜੋਧਾ ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਰਨ ਰਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੮੦॥ ਬਾਜਨ ਕੀ ਬਾਜੀ ਪਰੀ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਹੁਤ ਬਰਸੇ ਤਹਾਂ ਬਚਾ ਨ ਬਾਜੀ ਏਕ ॥੮੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੈਤ ਦਏ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥ ਬਾਰੀ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੀ ਆਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਆਇ ਤੁਮ ਲਰੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹਾਰ ਮਾਨਿ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ॥੮੨॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੈ ਕਾ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਡਰਿਹੋਂ ॥ ਯਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਯਹ ਬਰਿਹੋਂ ॥੮੩॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਗੈਵਰ ਗਰਜਾਹੀਂ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੇ ਹੈ ਹਿੰਹਨਾਹੀਂ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਕਵਚ ਸੂਰਾ ਕਹੂੰ ਕਸੈਂ ॥ ਜੁਗਿਨ ਰੁਧਿਰ ਖੱਪਰ ਭਰ ਹਸੈਂ ॥੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਬਡੋ ਦਲੁ ਲੈ ਉਮਡਜੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਬਾਂਕੇ ॥ ਬੀਰ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਪਰਸੀ ਸਭ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਏਕ ਟਰੇ

ਇਕ ਆਨਿ ਅਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ॥ ਛਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇ ਪਿਯੇ ਬਿਜਿਯਾ ਕੇ ॥੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਯੋ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਜੀਵਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਮਾਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਬਰ ਬਾਜਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥੮੬॥ ਤੀਸ ਐਤੁ ਪੈਦਲ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੇਇਸਿ ਲੱਛ ਰਥੀ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੱਛ ਰਥੀ ਅਤਿ ਮਾਰਿਸਿ ॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਨਗਨਤ ਸੰਘਾਰਿਸਿ ॥੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਤਨਹਾ ਬਚਾ ਸਾਥੀ ਰਹਾ ਨ ਏਕ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਰਥ ਕਟਿ ਗਏ ਅਨੇਕ ॥੮੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਹ ਮਚਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਨ ਦਿਨਿਸ ਨਿਸਿਸ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੜ੍ਹੇ ਹੰਸ ਪਰ ਆਏ ॥ ਪੰਚਬਦਨ ਹੂੰ ਤਹਾਂ ਸੁਹਾਏ ॥੮੯॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਮਲ ਪਿਯ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਤਾਹਿੰ ਮਾਰ ਨਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਕੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਮਰੈ ॥ ਮੁਹਿ ਪੈਠਬ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ॥੯੦॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੋਂ ਲਰੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਹੁ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਲੌ ਸੂਰ ਅਸਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਕਾ ਹਕੀ ਆਹਵ ਭਯੋ ਰਹਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਤ ਅਤਿ ਥਕਤ ਭੇ ਰਹਤ ਭਏ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥੯੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਭਏ ॥ ਅਤਿ ਲਰਿ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰੀ ॥ ਕਰ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨ ਡਾਰੀ ॥੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਨਚਹਿੰ ਜੁਗਨਿ ਹਸਹਿੰ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਫਿਰਾਹਿੰ ॥ ਨਿਸਿ ਸਗਰੀ ਮੁਰਛਿਤ ਰਹੇ ਦੁਹੂੰ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿੰ ॥੯੪॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਿ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਟਯਾ ਭਈ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਨ ਕੋ ਉਠੇ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥੯੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਠ ਜਾਮ ਦੋਊ ਉਠ ਕਰਿ ਲਰੇ ॥ ਟੂਕਤ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣਨ ਕੇ ਝਰੇ ॥ ਅਧਿਕ ਲਰਾਈ ਦੁਹੂੰ ਮਚਾਈ ॥ ਅਥਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨਿ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥੯੬॥ ਚਾਰ ਬਾਜਿ ਬਿਸਿਖਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੇ ॥ ਰਥ ਕੇ ਕਾਟਿ ਦੋਊ ਚਕ ਡਾਰੇ ॥ ਨਾਥ ਧੁਜਾ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੂਤ ਦਿਯਾ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥੯੭॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਮੁਰਛਿਤ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਤਾਹਿ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਆਪੁ ਬੇਖਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥੯੮॥ ਰਥ ਤੇ ਉਤਰਿ ਬਾਰਿ ਲੈ ਆਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥੯੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਲ ਸੀਂਚੇ ਜਾਗਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਨ ਲਾਗੇ ਘਾਇ

॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਖਲ ਅਖਲ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨ੍ਹਾ ਜਾਇ ॥੧੦੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਘੂਮਤ ਘਾਯਲ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਇਹ ਠਾਂ ਤੂ ਆਈ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਲਾਜ ਤਜਿ ਯਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਜੀਅਤ ਨਿਰਖਿ ਲਿਆਇਹੌਂ ਮਰੇ ਬਰੌਂਗੀ ਜਾਇ ॥੧੦੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯਲ ਘੂਮਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਮੂੰਦਿ ਬਚਨ ਇਮਿ ਕੀਨ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਬਰੁ ਮਾਂਗਿਯੈ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਬਰ ਦੀਨ ॥੧੦੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਮੈ ਤੁਹਿ ਜੀਵਤ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਨਯੋ ਜਨਮ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਕ ਨਹਿ ਧਰਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਜਾਹ ਮੋ ਸੋਂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥੧੦੪॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਵਹੈ ਪਤਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਦੁਖਿਤ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਆਗਿ ਤਹ ਜਾਰੀ ॥ ਚਾਰਿ ਭਾਵਰੈਂ ਲਈ ਪਿਆਰੀ ॥੧੦੫॥ ਪੁਨਿ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਅਤਿ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥੧੦੬॥ ਤੁਰਤੁ ਨਾਥ ਹਮ ਸੋਂ ਉਠਿ ਰਮੋਂ ॥ ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ਛਮੋਂ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਾਪ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਾਜਾ ਰਮ੍ਯੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਗਈ ਤ੍ਰੀਅ ॥ ਬਿਕਟ ਸੁ ਦੁਖ ਝਟਪਟ ਕਟੇ ਅਧਿਕ ਬਢਾ ਸੁਖ ਜੀਅ ॥੧੦੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਥ ਲਯੋ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਬਰ੍ਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦਲ ਬਲ ਹਰਾ ॥ ਆਪਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਕਰਾ ॥੧੦੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁਧੁ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਾ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਾ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੧੦॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਛੀਨ ਨ੍ਰਿਪਨ ਬਲ ਕੀਨ ॥ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜੀਤ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥੧੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਾਨਵਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਦਲ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਸੂ ਬੀਰ ਕੋ ਭੈ ਨ ਧਰਤ ਭੀ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਜੀਤ ਬਰਤ ਭੀ ॥੧੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਵਨੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੨॥੯੯੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਠਵਰ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਡੇ ਰਾਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ

ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਦੂਸਰਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਬਾਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੀ ਛਬਿ ਉਰਝਾਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦੋ ਪਹਰ ਬੀਤੇ ਸੋਏ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੩॥ ਸੋਵਤ ਉਠੈ ਬਹੁਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਰਹੀ ਰੈਨਿ ਜਬ ਘਰੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਆਪ ਚੇਰਿਯਹਿ ਜਾਇ ਜਗਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਦੈ ਉਹਿ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਅੰਤ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਔਰ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਨ ਜਾਨੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਦਯੋ ਉਠਾਈ ॥ ਚੇਰੀ ਕਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਨ ਗਈ ॥੬॥ ਚੇਰੀ ਬਿਨਾ ਜਾਰ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥ ਚੌਂਕੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਲ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਈ ॥ ਤਿਨ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਹੈਂ ਰੇ ਤੈਂ ਕਹ ਚਲਾ ਹਜਾਂ ਆਯੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਯਹ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨ ਸਹਿ ਸਕਯੋ ਚਲਾ ਤੁਰਤੁ ਦੈ ਭਾਜ ॥੮॥ ਤਿਨੈ ਹਟਾਵੈ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈ ਚੇਰੀ ਹੁਤੀ ਨ ਸਾਥ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤੇ ਚੋਰ ਕਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ਤਿਹ ਹਾਥ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਖਬਰ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠੀ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਖਾਈ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੀਤ ਚੋਰ ਕਰਿ ਗਹਯੋ ॥ ਸਭਹੂੰ ਭੇਦ ਤੁਹਾਰੋ ਲਹਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਹਾਥ ਹਾਥ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸ ਪਟ ਕਰਿ ਜੂਟ ਉਪਾਰਯੋ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ ਪਜਾਰੇ ਬਿਛੁਰਾਹੀ ॥ ਤਾ ਸਮ ਦੁਖ ਜਗ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਸਕੀ ਬਚਾਇ ॥ ਮੀਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜਿ ਕੈ ਹਨਾ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਦਯੋ ਬਹਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਯੋ ਕਿ ਯਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਧ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਪੂਛਹੁ ਤੁਹਿ ਕਵਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਨਦੀ ਬਹਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੩॥੧੦੦੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਛੱਬੀਸਵੀਂ ਦੁਤਿਯ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ॥ ਸੁਕਬਿ ਰਾਮ ਔਰੈ ਚਲਾ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਯੌ ਕਹੀ ਸੁਨਹੁ ਕਥਾ ਮਮ ਨਾਥ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਹੋਂ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥

ਚਾਂਭਾ ਜਾਟ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਜਾਤਿ ਜਾਟ ਤਾ ਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਕਾਂਧਲ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਰਹਈ ॥ ਬਾਲਮਤੀ ਕਹੁ ਕਛੂ ਨ ਕਹਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਮੁਖ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਬਾਲ ਮਤੀ ਕੋ ਭਾਖਈ ਬਿਹਸਿ ਆਪੁ ਕੋ ਨਾਥ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਕਾਂਧਲ ਤਹ ਆਵਤ ॥ ਲੈ ਜਾਂਘੈ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ॥ ਕਛੁਕ ਜਾਗਿ ਜਬ ਪਾਵ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਪਰ ਹਾਥ ਰਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਵੈ ॥੫॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਰਜਨੀ ਜੜ੍ਹ ਜਾਨੈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈ ਨਹਿ ਕਛੂ ਬਖਾਨੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਜਾਰ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਅਤਿ ਕੋਪ ਜਗਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੂੰਚਯੋ ਤਬੈ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਜਾਰ ॥ ਭਰ ਮੁਠੀ ਕਰ ਰੇਤ ਕੀ ਗਯੋ ਆਂਖਿ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥੭॥ ਅੰਧ ਭਯੋ ਬੈਠੋ ਰਹਯੋ ਗਯੋ ਜਾਰ ਤਬ ਭਾਜ ॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੪॥੧੦੧੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਂਝ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਨੀਚ ਸੋਂ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਨਿੰਦ ਤਾ ਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਲਾਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹੂੰ ਕਰੀ ॥ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗ੍ਯੋ ॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥੩॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਦਿਯ ਨੇਹੁ ਭੁਲਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨਿੱਤ੍ਯ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਰੋਸ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਪੂਜਾ ਕਹ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਮੋ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥ ਮਿਲਿ ਬਾਤੈ ਦੋਊ ਯੌਂ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਾਨਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਧਰਹੀਂ ॥੬॥ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਹੁਤੋ ਦਰਵਾਜੋ ॥ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਭੀਤਨ ਸੋਂ ਰਾਜੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੋਪ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਇ ਕੇ ਨੀਚ ਤੁਰਤੁ ਗਯੋ ਭਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਮਨਾਯੋ ਤਊ ਨ ਫਿਰਾ

ਨਿਲਾਜ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਨਾਰਿ ਜਤਨ ਬਹੁ ਕੀਨੇ ॥ ਬਹੁਤ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਹ ਦੀਨੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੇ ਏਕੋ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਤਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੯॥ ਜਬ ਵਹੁ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥ ਸੰਕ ਰਹੈ ਨਹਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਕੁਨਾਰੀ ਜਾਨੈ ॥ ਲਜਤ ਨਾਥ ਸੋਂ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਐਸੇ ਕਹਾ ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਦੇਉਂ ॥ ਨਾਮ ਜਾਰ ਕੋ ਲੈ ਤੁਰਤੁ ਯਾ ਕੋ ਧਨੁ ਹਰਿ ਲੇਉਂ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹ ਮੁਹਰੈਂ ਚਟਵਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਨਜਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਿਸੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹ ਸੁਭ ਪਟ ਦਏ ਕਾਹੂ ਕਹ ਧਨ ਦੀਨ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚੇਰੀ ਸਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਬਾਹਰ ਕੀ ਬਸਿ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਰਸ ਢਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕਹ ਭੇਦ ਨ ਦੇਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈਠਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਸੋਂ ਰਾਖਤ ਨੇਹ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਬਾਤ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਆਨਿ ਇਸੈ ਕਹ ਦੇਹਿ ॥੧੫॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੋਂ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥ ਮੁਖ ਵਾ ਪੈ ਹਾ ਹਾ ਕਰੈਂ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਆਨਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜੜ੍ਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸਭ ਧਨ ਹਰ ਲੇਊਂ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਖਰਚਨ ਕਹ ਦੇਊਂ ॥੧੭॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਚੇਰੀ ਕਹਲਾਵੈ ॥ ਆਨਿ ਭੇਦ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਕਹ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੮॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਤ ਕਹਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਧਾਮ ਤੇ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਜੋ ਚਿੱਤ ਕੀ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ॥ ਸੋ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਸਮਝਾਵਤ ॥੧੯॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਤੁਹਿ ਮੈਂ ਬਹੁ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਤੋ ਪਰ ਰੂਠਿ ਲਹਤ ਤਿਹ ਰਹਿਹੋਂ ॥ ਵਾ ਕੀ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਲਹਤ ਚਿਤ ਤੇ ਤੁਹਿ ਡਾਰੋਂ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਸੋਂ ਐਸੇ ਕਹਾ ਰਹੋ ਤਿਸੀ ਕੀ ਹੋਇ ॥ ਭੇਦ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥੨੧॥ ਵਾ ਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਰਹਤ ਨਿਤ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਭੇਦ ਅਬਲਾ ਕਹੈ ਦੇਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਆਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਛੁਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਤੇ ਚਟਵਾਯੋ ॥ ਮੈ ਜੁ ਕਹੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਹੌ ਤੋ ਪਹਿ ਤਵ ਮਿਤ੍ਰ ਪਠਾਈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ

ਵਹੁ ਦਰਬੁ ਦੈ ਅਪਨੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਲੈ ਤਵਨ ਕੋ ਸਭ ਕਹਿਯਹੁ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਰ ਨ ਕਛੂ ਭੇਦ ਤਿਹ ਦੀਜਹੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਚੋਰਿ ਚਿੱਤ ਕਹ ਲੀਜਹੁ ॥ ਵਾ ਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਤੁਮ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਅੰਤਰ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਿਤ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਹਮ ਬਿਖਰਚ ਰਹਤੇ ਘਨੇ ਕਛੁ ਧਨੁ ਦੈਹੁ ਪਠਾਇ ॥੨੬॥ ਦੇਸ ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਮੈ ਬਸਾ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਆਇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਨਿ ਕਛੁ ਕੀਜਿਯਹੁ ਮੁਸਕਲ ਸਮੈ ਸਹਾਇ ॥੨੭॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਇਮਿ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਹਮ ਸੇ ਤੁਮ ਕਹ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੇ ਹਮ ਕਹ ਨਾਹਿ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮਰੇ ਖਰਚਨ ਕਹ ਕਛੁ ਦੀਜਹੁ ॥ ਵੈ ਦਿਨ ਯਾਦਿ ਹਮਾਰੇ ਕੀਜਹੁ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਪ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਰਿਯਹੁ ॥ ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੯॥ ਤਵਨ ਰਾਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋ ਪਰ ਨਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਪਤਿਯਾ ਕਹ ਤੁਹੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕੋਊ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵੈ ਦਿਨ ਹਮਰੇ ਹੁਤੇ ਏ ਦਿਨ ਤੁਮਰੇ ਆਇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਿਛੁ ਦੀਜਿਯਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ਮੋਹਿ ਸਹਾਇ ॥੩੧॥ ਬਾਚਤ ਪਤਿਯਾ ਮੂੜ੍ਹ ਤ੍ਰਿਯ ਫੂਲ ਗਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤੁਰਤੁ ਕਾਢਿ ਬਹੁ ਧਨ ਦਿਯਾ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਜੜ੍ਹ ਨਾਹਿ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਢਿ ਦਰਬੁ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਲੈ ਅਪਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਜ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਜਾਨਿ ਮੁਰ ਮਿਤ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਾ ਮੁਰ ਮੀਤ ਕਹ ਦਰਬੁ ਪਹੂੰਚੋ ਜਾਇ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਜਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਿ ਲੀਨਾ ਰੋਜ ਚਲਾਇ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਿਤ ਮਿਤ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਨਾਯਕ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਗਵਾਯੋ ॥ ਹਰਿ ਧਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਜ ਚਲਾਵੈ ॥ ਵਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਨਿਤ ਖਾਵੈ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਜਨੁ ਜਾ ਸੋਂ ਰੁਚਿ ਕਰੈ ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਲੈ ਨਾਮੁ ॥ ਦਰਬੁ ਕਢਾਵੈ ਤ੍ਰਿਯਨ ਤੇ ਆਪੁ ਚਲਾਵੈ ਕਾਮੁ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਪਨੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੫॥੧੦੪੮॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸਰੂਪ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਜਬ ਹੀ ਸ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਪਾਸ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਹਤ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੋਇ ਰਹਤ ਲਪਟਾਈ ॥੨॥ ਸੋਵਤ ਜਗ੍ਯੋ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਚੌਗੁਨੋ ਨੇਹੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਜਾਗਤ ਸ੍ਵੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਭੌਂਦੂ ਨਾਰਿ ਸੋਵਤੋ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹ ਲਈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਿ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਹਾਥ ॥ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਜਾਨੀ ਜਿਯਹਿ ਆਵਤ ਚੇਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਇਨ ਕੇ ਖਟਕੋ ਨਹਿ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਹ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਜਬ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੬॥ ਰਮਤ ਜਾਰ ਸੌਂ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੰਪਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਕਰਿ ਕੁਅਤ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਾਰ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਕੋ ਜਾਰ ਜੁਤ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਵੈ ਸਹ ਅਪਨੀ ਖਾਟ ਤਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੮॥ ਧਰਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਟ ਤਰ ਘਰੀ ਏਕ ਦੋ ਟਾਰਿ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠਾ ਕਢੇ ਕੋਪ ਕਰਵਾਰ ॥੯॥ ਚੋਰ ਮੋਹਿ ਮਾਰਤ ਹੁਤੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਲਾਗ੍ਯੋ ਘਾਇ ॥ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਤੁਰਤੁ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਦਯੋ ਸੁ ਘਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛਨ ਆਏ ॥ ਯਹੈ ਤਿਨਹੁ ਸੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਬ ਤਸਕਰ ਮੁਹਿ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹੌ ਬਚ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਘਾਵ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹਉ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨੇਹ ਕੋਪ ਮਨ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚੋਰਹਿ ਠੌਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਪੁਰ ਸਭ ਕਹੈਂ ਧੰਨਿ ਰਾਜਾ ਤਵ ਹਿਯ ॥ ਬਦਲੋ ਲੀਨੋ ਬਾਮ ਕੋ ਚੋਰ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ਜਿਯ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਪਨੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੬॥੧੦੬੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਗ ਦੇਸ ਬੰਗੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਰਾਜਨ ਕੋ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਯੋ ॥ ਸਭ ਜਗ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਕੋ ਸੁਤ ਰਹ੍ਯੋ ਭਈ ਹਕੂਮਤਿ ਦੇਸ ॥ ਰਾਜਾ ਜਯੋਂ

ਰਾਜਹਿ ਕਿਯੋ ਭਈ ਮਰਦ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸਹਿ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਹੀ ਬੀਤੇ ॥ ਬੈਰੀ ਅਧਿਕ ਆਪਨੇ ਜੀਤੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾ ਨਿਗੌਡੀ ਜਾਗੀ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਿਹ ਤੁਰਤੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕੇਲ ਦੁਹੂੰਨਿ ਮਿਲਿ ਅਧਿਕ ਮਚਾਯੋ ॥੪॥ ਰਹਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਗਰਭ ਇੰਦ੍ਰਮਤਿਯਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੋ ਨਾਮ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੫॥ ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ ਸੁਤ ਜਨ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਆਪੁ ਮੈਨ ਸੋ ਬਨ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਧਾਮ ਦਰਬ ਸੋਂ ਭਰ੍ਯੋ ॥੬॥ ਕਾਹੂ ਕਹੋ ਬਾਤ ਇਹ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਕਹਾ ਕਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਬਖਾਨਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਛੂ ਨ ਧਨ ਹੁਤੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਵੈ ਧਾਮ ॥ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਸੌਪ੍ਯੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸੁਤ ਰਾਮ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਸਭੈ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲੈ ਅਪਨੋ ਕਰਿ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੈ ਪਾਰਕ ਕਰਿ ਪਾਲ੍ਯੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ਭੇਦ ॥ ਰਮਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਉਚਰ ਨ ਸਾਕਹਿ ਬੇਦ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੭॥੧੦੭੧॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਕੇ ਸਹਰ ਮੈ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥ ਤਾ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਲਹੁ ਤੇ ਕੰਪਤ ਹੁਤੋ ਸੁਰੇਸ ॥੧॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬੁਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਜਿਹ ਬੁੱਧਿ ॥ ਮੰਦ ਸੀਲ ਜਾ ਕੋ ਰਹੈ ਚਿੱਤ ਕੀ ਰਹੈ ਕੁਸੁੱਧਿ ॥੨॥ ਬੋਲਿ ਰਸੋਯਹਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਹ ਰਾਜੈ ਬਿਖੁ ਦੇਹੁ ॥ ਬਹੁਤ ਬਢੈਹੌਂ ਹੌਂ ਤੁਮੈ ਅਬੈ ਅਧਿਕ ਧਨ ਲੇਹੁ ॥੩॥ ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਤਿਨ ਕਰੀ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਿਉਤਾ ਕਹ੍ਯੋ ਸਊਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਊਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਜਹਰ ਘੋਰਿ ਕੈ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਸਿ ਭਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਕਰ ਰਸੋਯਾ ਲਏ ॥ ਵਹੈ ਤਾਮ ਲੈ ਤਾਂਹਿ ਖੁਆਰ੍ਯੋ

॥ ਤਾਹੂ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੮॥੧੦੭੭॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਨਿਕੋਦਰ ਬਨਿਯਾ ਰਹੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗ ਤਾ ਕੇ ਕਹੈ ॥ ਲਾਡਮ ਕੁਅਰਿ ਸੁਹਾਗਮ ਦੇਈ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸਿੱਛ੍ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਲੇਈ ॥੧॥ ਬਨਿਯੋ ਅਨਤ ਦੇਸ ਕਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਪਰਦੇਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਦੇਸ ਕਹ ਆਯੋ ॥੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਬਨਿਯਾ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ਮੋਰੇ ਘਰਿ ਐਹੈ ॥ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ਹਮਰੇ ਹੀ ਜੈਹੈ ॥੩॥ ਏਕ ਗਾਂਵ ਬਨਿਯਾ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਆਵਤ ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਜਾਗਤ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੪॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਆਏ ॥ ਮਮ ਘਰ ਤੇ ਹਟਿ ਯਾ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਦੋਊ ਚਲੀ ਹਮ ਪਤਿਹਿ ਹਟੈਹੋਂ ॥ ਮੋਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਲਿਐਹੋਂ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਕੀਨ ॥ ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰਿਯਨ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥੬॥ ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਵ ਤੇ ਦੇਖ੍ਯੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ॥ ਚੋਰ ਜਾਨਿ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫੯॥੧੦੮੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਰਨਥੰਭੌਰ ਕੋ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਾਪਹਿ ਜਾਪ ॥੧॥ ਰੰਗਰਾਇ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥ ਰਾਜਾ ਕੌ ਪਜਾਰੀ ਰਹੈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਲਜੈ ਅਨੰਗ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਰਾਵ ਨੈ ਸੁਭ ਉਪਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਰੰਗਰਾਇ ਸੁਤ ਮਾਨਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥੩॥ ਰੰਗਰਾਇ ਸੋਂ ਰਾਇ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਯੋਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦ੍ਵੈ ਮੈ ਗਹੀ ਤੋਹਿ ਨ ਨਰ ਗਹਿ ਜਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥ ਰੰਗਰਾਇ ਸਿਮਰਨ ਬਚ ਭਏ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਿਨਾ ਸਮਸ ਜਾ ਕੌ

ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਨਾਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਬਹਿਨ ਹਮਾਰੀ ਆਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਚਲਿ ਤਿਹ ਕਰੈਂ ਬਡਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲੀਜੀਐ ਬਹੁ ਕੀਜੈ ਸਨਮਾਨ ॥ ਮੋਰੇ ਢਿਗ ਬੈਠਾਰੀਐ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦਾਨ ॥੭॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਟਰਿ ਆਗੈ ਲਿਯੋ ਬੈਠਾਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੈ ਆਦਰੁ ਕਰਯੋ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਭੀਰ ॥੮॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਬੈਠਯੋ ਤਬ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਪਟਾਇ ॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਰੋਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਬਢਾਇ ॥੯॥ ਰੰਗਰਾਇ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਦੱਛਿਨੰਗ ਰਾਜਾ ਲਯੋ ਬਾਮੈਂ ਅੰਗ ਸੁ ਜਾਰ ॥੧੦॥ ਯਹ ਭਗਨੀ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਨ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲ ਗਈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਭਜੀਐ ਮੌਨ ॥੧੧॥ ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਭੇਦ ਸੁਰਾਸੁਰ ਨ ਲਹੈਂ ਜੋ ਚਾਹੈਂ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਾਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੦॥੧੦੯੬॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯੋ ਗ੍ਵਾਰਿਏਰ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥ ਘਰ ਧਨ ਬਹੁ ਖਰਚਤ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਤਸਕਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸਾਹਨਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥ ਬਨਿਕ ਬੋਲਿ ਸਾਹਨਿ ਸੋ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਰਾਮ ਨਿਪੂਤ ਹਮੈ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਧਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਕਾਮ ਕਿਹ ਆਵੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਬਿਨਾ ਮੁਰ ਬੰਸ ਲਜਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਸਾਹਨਿ ਹਮਰੇ ਬਿਧਹਿ ਪੂਤ ਨ ਦੀਨਾ ਧਾਮ ॥ ਚੋਰਹੁ ਸੁਤ ਕੈ ਰਾਖਿਯੈ ਜੋ ਹਜਾਂ ਲਜਾਵੈ ਰਾਮ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੋਰਹੁ ਹੋਇ ਪੂਤ ਕਰਿ ਰਾਖੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੋਂ ॥ ਸਾਹਨਿ ਸਹਿਤ ਬਨਿਕ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਵਨ ਦਰਬੁ ਲੈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੪॥ ਯਹ ਜਬ ਭਨਕ ਚੋਰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਬਸਤ੍ਰਨ ਨਹਿ ਮਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਨਿਕ ਕੋ ਪੂਤ ਕਹੈਹੋਂ ॥ ਯਾ ਕੇ ਮਰੇ ਸਕਲ ਧਨ ਲੈਹੋਂ ॥੫॥ ਤਬ ਲੌ ਚੋਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਨਿਕ ਕੇ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ॥ ਪਲਯੋ ਪਲੋਸਯੋ ਸੁਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਂ ਕੋ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਲੀਨੋ ॥੬॥ ਖਾਟ ਉਪਰ ਤਸਕਰਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਸਾਹਨਿ ਧਾਈ ॥ ਸਾਹੁ ਚਉਤਰੇ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਚ ਪਯਾਦੇ ਸੰਗ ਲੈ ਚੋਰਹਿ ਦਯੋ

ਦਿਖਾਇ ॥ ਇਹ ਪੈਂਡੇ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਮੈ ਸੁਤ ਕਹ੍ਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮਰੇ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਯੋ ॥ ਯਾ ਕਉ ਹਮ ਕਹਿ ਪੂਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਹਿ ਮਾਰੋ ॥੯॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਬਨਿਯਾ ਕਹਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਪੰਚ ਪਯਾਦਨ ਤਸਕਰ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਏਕ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ॥ ਲੈ ਤਸਕਰ ਫਾਂਸੀ ਮੋ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੧॥੧੧੦੬॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਤਸਕਰ ਰਹੈਂ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕੇ ਲ੍ਯਾਵਹੀ ਅਧਿਕ ਖਜਾਨੋ ਮਾਰਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਨ ਦਰਬੁ ਤਸਕਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਲਯੋ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੋ ਯੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਹ੍ਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਪਰ ਕਾਢਿ ਕੈ ਠਾਢੇ ਹ੍ਵੈਂ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਮ ਡਰਿ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਲੈਹੋਂ ਜਿਯਤ ਉਬਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਰਨ ਕੌ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ॥ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਠਾਢੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਢੀਠਤੁ ਆਪਨ ਚਿਤ ਮੈ ਗਹਿਯਹੁ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਕਛੁ ਤਿਨੈ ਨ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਢੀਠ ਬੰਧਾਇ ਕੈ ਕਾਢ ਲਈ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਰਤੁ ਘਾਵ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਹਨਤ ਨ ਲਾਗੀ ਬਾਰ ॥੫॥ ਤਾ ਕੋ ਹਨਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ਖੇਦ ॥ ਗਾਂਵ ਸੁਖੀ ਅਪਨੇ ਬਸ੍ਯੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ਭੇਦ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੨॥੧੧੧੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਦੱਛਿਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨਿ ਕੋ ਧਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਚਾਰੁ ਚੱਛੁ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹਈ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਕਹਈ ॥੧॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਸੁਨੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਟਤਰ ਕਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪਜਾਰ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥ ਕਟੁ ਬਚ ਕਦੀ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੈ ॥੨॥ ਬੰਗਸ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕਹਲਾਵੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਰਾਨੀ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹ ਗਹ੍ਯੋ ॥੩॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ

ਰਾਨਿਯਹਿ ਕੀਨੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਹ ਜਾਰਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਆਪ ਚਰਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਰਵਾਜੇ ਇਹ ਕੋਟ ਕੇ ਰਹਯੋ ਸਵੇਰੇ ਲਾਗਿ ॥ ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਭੇਸ ਕਰਿ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਬਿਖੁ ਦੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੀਨ ਬਚਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਤਜਾਗ ਗੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥੬॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਦੀਜੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਜੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਦੁਰਬਲ ਘਨੋ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਹੋਇ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯਹੁ ਲਾਜ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਜੈਹੈਂ ॥ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਲਹੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯੈਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥ ਮਰਤੇ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਹੌਂ ਉਚਰਤ ਸਾਥ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਦਿਜਬਰ ਸ੍ਰਾਪ ਭੂਪ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇਖ ਰੰਕ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹੀ ਕੋਟ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਬਸਿਯਹੁ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ॥ ਦੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਜਾਗਿ ਕੈ ਦੇਹ ਰੰਕ ਕੀ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਬੈ ਉਧਾਰ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਦਿਜਬਰ ਕਹਯੋ ਸੋ ਮੈ ਕਹੌਂ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਛੁ ਦਿਨ ਦੁਰਗ ਦ੍ਵਾਰ ਮੋ ਰਹਿਹੋ ॥ ਅਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਆਪਨੀ ਲਹਿਹੋ ॥ ਖੋਜਤ ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਜਾਂ ਐਹੈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਦੈਹੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਵੈਸ ਹੀ ਕਰੈਗੋ ਰੂਪ ਨ ਵੈਸਾ ਹੋਇ ॥ ਜਯੋਂ ਰਾਜਾ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਮੁਏ ਤੁਮੈ ਕਹਤ ਮੈ ਸੋਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਖੋਜਨ ਤਹ ਜੈਯੈ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥ ਤਬ ਹੌਂ ਜਿਯਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਹਿਹੋਂ ॥ ਐਸੋ ਰੂਪ ਭੂਪ ਜਬ ਲਹਿਹੋਂ ॥੧੫॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਧਾਯੋ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਨੋ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਾ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਰੰਕਹਿ ਲੈ ਰਾਜਾ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੩॥੧੧੨੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੈਂਗਲ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਰਘੁਬੰਸੀ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਪਨ ਕਰਨ ਗੜ੍ਹਿ ਡਾਰੀ ॥੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਸਭੈ ॥ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਅਭਿਰਾਮ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਤਿਹ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਚੇਰੀ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਜਾ ਮੈ ਅਤਿ ਰਸ ਰੀਤਿ ॥ ਬੇਦ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪੜ੍ਹੀ ਕੋਕ ਸੰਗੀਤ ॥੩॥ ਸੋ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਦੈ ਨ ਸਕੈ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਅੰਗੂਠੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਲਈ ॥ ਵੈ ਤਵਨੈ ਚੇਰੀ ਕੌ ਦਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਥਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਪਰੀ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਪਾਈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੀ ਮੁੰਦ੍ਰੀ ਮਮ ਗਈ ॥ ਵਹੁ ਕਹਿ ਉਠੀ ਚੀਨ੍ਹਿ ਮੈ ਲਈ ॥੬॥ ਯਹ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਡਾਰੀ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਮ ਆਈ ॥ ਸੋ ਮੈ ਕਰਿ ਉਠਾਇ ਕਰ ਲਈ ॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਦਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਈ ਮੈ ਤਾਹੂ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲ ਗਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੪॥੧੧੩੭॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਇਕ ਰਾਠ ਮਹੋਬੇ ਰਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਪੈਂਡ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥ ਕੂਟਿ ਲੂਟਿ ਲੋਗਨ ਕਹ ਲੇਈ ॥੧॥ ਜੋ ਲਿੰਡਿਯਾ ਤਿਹ ਕੌ ਧਨ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਜੋ ਐਠੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸਭਹੀ ਕੋ ਲੇਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਦੇਈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਧਾਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਸੂਰਮਾਨ ਸੰਗ ਭੇਟਾ ਭਯੋ ॥ ਹੈ ਦੌਰਾਇ ਚਲਤ ਗਿਰ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਆਨਿ ਸੂਰਮਨ ਧਰ੍ਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਕਾਲਪੀ ਲੈ ਗਏ ਤਾਹਿ ਹਨਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਗੋਬਰ ਹੈ ਪਰ ਧਰੈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੰਕਾ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥ ਪਤਿ ਕੌ ਬਧ ਨ ਹੋਇ ਯੌਂ ਧਾਈ ॥ ਇਹ ਮਿਸਿ ਨਿਕਟਿ ਪਹੂਚੀ ਆਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਝਟਕਿ ਬਾਂਹ ਤੇ ਨਿਜ ਪਤਿਹਿ ਹੈ ਪਰ ਲਯੋ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੌ ਅਸਿ ਛੀਨ ਕੈ ਤਾਹਿ ਚੰਡਾਰਹਿ ਘਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਵਨ ਸ੍ਵਾਰ ਪਹੁੰਚ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਤੇ ਚਿੱਤ ਡਰਤਿ ਨ ਭਈ ॥ ਨਿਜ ਪਤਿ

ਲੈ ਪੁਰਵਾ ਕਹ ਗਈ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੫॥੧੧੪੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਸਹਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਅਗਨਤ ਧਨ ਬਿਧਿ ਘਰ ਦਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਮੈ ਸਦਾ ਰੋਸਨ ਰੋਸਨ ਰਾਇ ॥੨॥ ਸਾਮ ਦੇਸ ਕੇ ਸਾਹ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤ ਮੈ ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਬਨ੍ਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ॥੩॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸੂਰਾ ਬਡੋ ਖੇਲਨ ਚਰ੍ਹ੍ਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥ ਸ੍ਵਾਨ ਸਿਚਾਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨਹਿ ਮਝਾਰ ॥੪॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸਭ ਸਭਾ ਮੈ ਐਸੇ ਉਚਰੇ ਬੈਨ ॥ ਜਿਹ ਆਗੇ ਆਵੈ ਹਨੈ ਔ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਹਨੈ ਨ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਆਵੈ ॥ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈ ਕੈ ਗਿਰਿ ਮਰੈ ॥ ਯੌਂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਸਨ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥੬॥ ਹੁਕਮ ਧਨੀ ਕੋ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗ ਗਯੋ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਤਬ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਛੈ ਲਗ੍ਯੋ ਹਿਰਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗ੍ਯੋ ਹਿਰਨ ਕੇ ਰੂਪ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹੇਰਿ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਨ ਖਾਇ ਕਰਿ ਪੁਰੀ ਬਨਈ ॥ ਪੀਕ ਡਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਰ ਦਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਮੁਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੯॥ ਮੰਦਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਹਰਿਨ ਹਨਨ ਯੌਂ ਹੁਤੋ ਸੁ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਸ ਚਾਖ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਭਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਉੱਚਰੈਂ ਰਮਤ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈਂ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤ ਨਿਸਿ ਬਸਿ ਚਲ੍ਯੋ ਗਹ੍ਯੋ ਪਯਾਦਨਿ ਆਇ ॥ ਬਾਂਧਿ ਹਨਨ ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਾਂਧਿ ਪਯਾਦਨ ਲਯੋ ॥ ਦੇਖਨ ਲੋਗ ਨਗਰ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਧਾਮ ਤੇ ਨੇਰ੍ਯੋ ॥ ਮਹਲਨ ਚਰ੍ਹੇ ਰਾਵ ਜੂ ਹੇਰ੍ਯੋ ॥੧੪॥ ਰੋਸਨ ਤੁਰਕੀ ਤੁਰਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਵਾ ਲਾਖ ਕੋ ਅਭਰਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਬਰਨ ਕੋ

ਬਾਨਾ ਧਰਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਰਹ੍ਯੋ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਕੌਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਯਹ ਤਾ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਚਨ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਕੌਨ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਤੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥ ਚਲੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੌਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈਂ ਕ੍ਯੋਂ ਆਯੋ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕ੍ਯੋਂ ਮੁਸਕੀ ਘੋਰਾ ਚਰ੍ਹ੍ਯੋ ਧਰ੍ਯੋ ਅਸਿਤ ਕ੍ਯੋਂ ਭੇਸ ॥੧੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਨ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਹੈਂ ਦੇਸਨ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਤਵ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਲਖਨ ਕੌਤਕ ਕੌ ਆਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਨ ਮਾਹਿ ਸਦਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਤੁ ਲਖਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮੋਰ ਹਿਯਰਾ ਉਮਗਾਯੋ ॥ ਤਬੈ ਉਚਰਿਹੌਂ ਬੈਨ ਜਬੈ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਲਹਿਹੋਂ ॥ ਬਿਨੁ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਲਹੇ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਮੈ ਨ ਕਹਿਹੋਂ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ਰੋਸਨ ਰਾਇ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵਹੁ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੋਂ ॥ ਭੇਦ ਔਰ ਤਨ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੋਂ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮੈ ਕਹੋਂ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਦ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੨੧॥ ਜਹਾ ਸਾਧ ਕਹ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਤ ਲੋਗ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਧਰਨਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ਕੀ ਧਸਕਿ ਰਸਾਤਲ ਜਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸੋ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕੋ ਆਈ ॥ ਦੇਖੋ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਫਟਿਹੈ ਧਰਨਿ ਕਿ ਨਾਹਿ ਫਟਿ ਜੈਹੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੀ ਤੁਅ ਦੇਵ ॥ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੨੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲਿ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥ ਸਜਾਮ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਖਿ ਤੁਰਤੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੫॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਵਜੀਰ ਕੀ ਹੈ ਗੈ ਦਏ ਅਨੇਕ ॥ ਪਤਿ ਕੀਨੋ ਛਲਿ ਕੈ ਤੁਰਤੁ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕ੍ਯੋ ਏਕ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਝੂਠਾ ਤੇ ਸਾਚਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਭੇਦ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਾਮ ਦੇਸ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਤੇਗ ਤਰੇ ਤੇ ਲਯੋ ਬਚਾਈ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਹ ਨ ਸਕਤ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਭੇਦ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀਂ ਕੋਟਿਨ ਕਿਯੇ ਉਪਾਇ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਆਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੬॥੧੧੭੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚੱਛਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬੰਸ ਮੈ ਰਹੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਬਹੁ ਵਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਭੂਪ ਕੋਊ ਤੁਲਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਰਹੈਂ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਸੁ ਕਹੈਂ ॥ ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਡਰੈ ॥ ਜੋ ਚਿੱਤ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਹੋਡ ਪਰੀ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪਿਯ ਦੇਖਤ ਕੋਊ ਜਾਰ ਸੋਂ ਭੋਗ ਸਕਤ ਕਰਿ ਨਾਹਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜਬ ਮਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸੋਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੫॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਗਈ ॥ ਬਾਨੀ ਮੋਹਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਐਸੀ ਬਹਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਦ੍ਰਿਸਟੈਹੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਸਿਵਜੂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਦੇਵ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮੈ ਰਾਖਿਯਹੁ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੭॥ ਐਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭਾਖਿ ਕੈ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈ ਚਾਰ ਬਿਤਾਇ ॥ ਸਕਲ ਕੋਠਰਿਨ ਤੇ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ॥੮॥ ਆਪਨ ਸੋਂ ਲੌਂਡਿਯਨ ਸੋਂ ਜਾਰ ਦਏ ਚਿਮਟਾਇ ॥ ਪਠੈ ਏਕ ਚੇਰੀ ਦਈ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੁ ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਵ ਬਾਨੀ ਕਹੀ ॥ ਵਹੈ ਬਾਤ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਹੀ ॥ ਛੋਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਿ ਤੁਰਤੁ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਕਛੂ ਕੋਪ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਹ ਤ੍ਰੀਅ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਠਟਕਿ ਰਹਤ ਭਯੋ ਜੀਅ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਵ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਚ ਭਏ ਵਹ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਰੂਪ ਮਤੀ ਮੁਹਿ ਝੂਠ ਨ ਕਹਯੋ ॥ ਅਬ ਸੋ ਸਾਚ ਤਵਨ ਕੋ ਲਹਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਦੀਨੇ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਬਹਿ ਗੀ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਜੋ ਮੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਅਬੈ ਵਹਿ ਲਹੀ ॥ ਕੋਪ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸਹੀ ॥੧੪॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰੰਚ ਨ ਚੀਨ੍ਹਤ ਭੇਵ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੭॥੧੧੯੭॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਪੂਤ ॥ ਸੌਦਾ ਕੋ ਚੌਕਸ ਕਰੈ ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਸਪੂਤ ॥੧॥ ਨਾਊ ਕੇ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਸੌਂ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਪਜਾਰ ॥ ਸੂਰਤਿ ਮੈ ਦੋਊ ਏਕ ਸੇ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਸਸੁਰਾਰੇ ਚਲੋ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਨਊਆ ਸੁਤ ਭਲੋ ॥ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਭੀਤਰਿ ਦੋਊ ਗਏ ॥ ਬਚਨ ਕਹਤ ਨਊਆ ਸੁਤ ਭਏ ॥੩॥ ਨਊਆ ਕੇ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਸਾਹ ਸੁਤ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਹੌਂ ਯਾਰ ਤੁਮੈ ਪਹਿਚਾਨੋਂ ॥ ਮੋਰੋ ਕਹਯੋ ਅਬੈ ਜੌ ਮਾਨੋਂ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭ ਆਪਨੇ ਤਨਕਿਕ ਮੋ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਯਹ ਬੁਗਚਾ ਤੁਮ ਲੈ ਚਲੋ ਚਲਿ ਆਗੇ ਫਿਰਿ ਲੇਹੁ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਈ ਤਬ ਕਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬੁਗਚਾ ਨਿਜੁ ਸਿਰਿ ਧਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਘੋਰਾ ਪੈ ਤਾਹਿ ਚਰ੍ਹਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੇ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸੌਂ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੬॥ ਨਊਆ ਸੁਤ ਤਿਹ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇ ਬੁਗਚਾ ਸੁਤ ਸਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿੱਤ ਹਰਖਾਨੋ ॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੋ ਗਾਵ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ॥ ਉਤਰਿ ਨ ਤਿਹ ਸੁਤ ਸਾਹ ਕੋ ਹੈ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥੮॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ਕਹਿ ਰਹਯੋ ਲਯੋ ਨ ਤੁਰੈ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲਖਿ ਤਿਹ ਧਨੀ ਸਕਲ ਮਿਲਤ ਭੇ ਆਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਊਆ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਨਊਆ ਸੁਤ ਸੁਤ ਸਾਹ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਅਤਿ ਲਜਾਇ ਮਨ ਮੈ ਵਹੁ ਰਹਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਛੂ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਊਆ ਸੁਤ ਕੋ ਸਾਹ ਕੀ ਦੀਨੀ ਬਧੂ ਮਿਲਾਇ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਦੁਆਰੇ ਬੈਠਹੁ ਜਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨਊਆ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕਹੌ ਕਾਜ ਇਹ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਕਰੀ ਤਿਹ ਦੇਹੁ ਚਰਾਵੈ ॥ ਦਿਵਸ ਚਰਾਇ ਰਾਤਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਛੇਰੀ ਲਏ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖਰਾਬ ॥ ਸੂਕਿ ਦੂਬਰੋ ਤਨ ਭਯੋ ਹੇਰੇ ਲਜਤ ਰਬਾਬ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਨਊਆ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਯਾ ਕੋ ਅਬ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਯਹ ਕੀਜੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਟ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ॥ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਕੈ ਰੋਵਤ ਪੀਟਤ ਨਿੱਤ ॥੧੫॥ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੁਖਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਦਯਾ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਯਾ ਮਾਨਿ ਯੌਂ ਬਚਨ

ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਦੁਖਜਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੁਖ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਛੇਰੀ ਲਗੀ ਭੂਮਿ ਸੋਂ ਰਹਿ ਹੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਉਝਰੁ ਤੂ ਭਾਖਿ ਹੈ ਤੁਰਤੁ ਵਹੈ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਯੋਂ ਕਹਿਹੈਂ ਨਹੀ ਮਰੈ ਧਰਨਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਵਹਿ ਮੁਖ ਕਹੈ ॥ ਚਿਮਟ੍ਯੋ ਅਧਰ ਧਰਨਿ ਸੋਂ ਰਹੈ ॥ ਸਾਚੁ ਬਚਨ ਸਿਵ ਕੋ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਯਹ ਠਾਟ ਠਟਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭੈ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਮੈ ਬਿਨਾ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ॥ ਜਹ ਤਹ ਨਰ ਨਾਰੀ ਹੁਤੀ ਲਗੀ ਰਹੀ ਛਿਤਿ ਮਾਹਿ ॥੨੦॥ ਸੋਤ ਜਗਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਿਮਟ ਗਏ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੂਕ ਉਠੀ ਪੁਰ ਮੈ ਘਨੀ ਨੈਕ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥ ਪਤਿ ਧੋਤੀ ਬਾਂਧਿਤ ਫਸ੍ਯੋ ਪਾਕ ਪਕਾਵਤ ਤ੍ਰੀਅ ॥ ਨੌਆ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਵਤ ਫਸਯੋ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜੀਅ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਕਹਿ ਤਿਸੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੋਂ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਕਮਾਊਂ ॥ ਬੈਦਹਿ ਢੂੰਢਿ ਤਿਹਾਰੇ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥੨੩॥ ਲੈ ਘੋਰੀ ਸੁਤ ਸਾਹ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਖੋਜਿ ਬੈਦ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਜੰਗਲ ਕੀ ਹਾਜਤਿ ਭਈ ॥ ਘੋਰੀ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦਈ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਇ ਬੂਟੈ ਤਟ ਬੈਠ੍ਯੋ ਲਈ ਕੁਪੀਨ ਉਠਾਇ ॥ ਡਲਾ ਭਏ ਪੌਛਨ ਲਗ੍ਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਜਾਇ ॥੨੫॥ ਹਾਥ ਲੰਗੋਟੀ ਰਹਿ ਗਈ ਡਲਾ ਫਸ੍ਯੋ ਬੁਰ ਮਾਹਿ ॥ ਚਰਨ ਝਾਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਫਸੇ ਤਾਹਿ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥ ਲਏ ਅਸ੍ਵਨੀ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਬੈਦ ਮੈ ਕਜਾ ਕਰੋਂ ਇਹ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁ ਉਪਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਆਗੇ ਦੁਖ ਭਯੋ ॥ ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਦੂਰਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਘੋਰੀ ਕੇ ਭਗ ਬਿਖੈ ਜੀਭ ਦਈ ਸੌ ਬਾਰ ॥ ਤੁਰਤੁ ਰੋਗ ਹਮਰੋ ਕਟ੍ਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬੈ ਬੈਦ ਸੋਊ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭਗ ਮੈਂ ਜੀਭ ਧਸਾਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਸੋ ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਹਾਸੀ ਗਦਹਾ ਕੋ ਭਈ ॥੩੦॥ ਲਏ ਲਏ ਤਾ ਕੋ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਸਗਲ ਗਾਵ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬੈਦ ਕਛੂ ਉਪਚਾਰਹਿ ਕਰੋ ॥ ਇਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਛੁਟਨ ਤੇ ਡਰੋ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਪੁਰ ਜਨ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਚਲ੍ਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਚਲਤ ਫਿਰਤ ਯਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰਹੇ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮਰੇ ਨਾਥ ਉਪਾਇਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਅਪਨੇ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ਇਨੈ

ਕਰੀ ਕਛੁ ਚੂਕ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰੋਗ ਤੇ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩੩॥ ਸਾਹ ਸੁਤ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਸਭਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਲੈ ਦੂਜੀ ਕੰਨਜਾਂ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਸਤਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਨੀ ॥੩੪॥ ਔਰ ਸਕਲ ਪੁਰ ਛੋਰਿ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਨਊਆ ਸੁਤ ਚਿਮਟਯੋ ਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਦੂਸਰੋ ਅਪਨੋ ਕੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪੁਰ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੮॥੧੨੨੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਰਹੈ ਜਾਨਿ ਸਚੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥੧॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਇਕ ਚੋਰ ਸੋਂ ਰਮ੍ਯੋ ਕਰਤ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਐਨ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਆਵਤ ਸਦਨ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਸਕਰ ਲਯੋ ਸੂਰੀ ਦਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥੩॥ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ ਭਭਕੋ ਉਠਤ ਤਬ ਆਂਖੈਂ ਖੁਲ੍ਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ਜਬੈ ਸ੍ਵਾਸ ਤਰ ਕੋ ਰਮੈ ਕਛੂ ਰਹੈ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਜਬ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਤਸਕਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹ ਧਾਈ ॥ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ ਊਰਧ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਛੁਟੀ ਆਂਖਿ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮਮ ਬੈਨ ਪਜਾਰੇ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਆਗਜਾ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰੋਂ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੬॥ ਤਬ ਤਸਕਰ ਯੌਂ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਹੈ ਹੌਂਸ ਮਨ ਰਹੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਰਤ ਸਮੈ ਚੁੰਬਨ ਤਵ ਕਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰੋ ਯਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਚਰੋਂ ॥੭॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਭਾਕੋ ਤਰ ਕਹ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਤਸਕਰ ਕੋ ਮੁਖਿ ਜੁਰਿ ਗਯੋ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਸਕਰ ਚੁੰਬਨ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਮੁਖ ਮੈ ਰਹਯੋ ਰਾਨੀ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਰ ਆਈ ॥ ਜੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਟਿ ਨਾਕ ਸਿਵ ਭਵਨ ਚਰ੍ਹਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਲਗ੍ਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਯੌਂ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵਜੂ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੋਰ ਬਕ੍ਰ ਮੈ ਨਾਕ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਾਢ ਮੰਗੈਯੈ ॥ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਬਕ੍ਰ ਲਗੈਯੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੋਈ ਕਿਯੋ ਸਿਵ

ਕੋ ਬਚਨ ਪਛਾਨਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮੁਖ ਸੋਂ ਕਾਢਿ ਕੈ ਨਾਕ ਲਗਾਯੋ ਆਨਿ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਹੱਤ੍ਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬੯॥੧੨੩੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਲਹੌਰ ਸੁਨਾਰੋ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਘਾਟ ਘੜਨ ਹਿਤ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜੈਮਲ ਨਾਮ ਸੁਨਾਰ ॥ ਘਾਟ ਘੜਤ ਭਯੋ ਸ੍ਵਰਨ ਕੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌਨ ਸੁਨਾਰੋ ਘਾਤ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਵਨੈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਏਕ ਉਪਾਇ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਧਨ ਮਮ ਹਰ ਨਹਿ ਲੇਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਰਿ ਜਤਨ ਸਠ ਕਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ਕਛੂ ਨ ਚਲ੍ਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਆਪਨ ਸੁਤ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੋਦਨ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਨ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਮਰ੍ਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਸਕਲੋ ਸੁਖ ਬਿਧਿ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਮੂੰਡ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹਿਯ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਹੂ ਕੋ ਮਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਚਿਤਾਰਿ ਤਿਨ ਰੋਦਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਘਾਤ ਸੁਨਾਰੇ ਪਾਯੋ ॥ ਨਾਲ ਬੀਚ ਕਰਿ ਸ੍ਵਰਨ ਚੁਰਾਯੋ ॥੬॥ ਤਪਤ ਸਲਾਕ ਡਾਰਿ ਛਿਤਿ ਦਈ ॥ ਸੋਨਹਿ ਮਾਟੀ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਹਮਾਰੈ ॥ ਪਾਛੇ ਮੂਠੀ ਛਾਰ ਕੀ ਡਾਰੈ ॥੭॥ ਜਬ ਸੁਨਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਹੁ ਮੂਠੀ ਭਰਿ ਰਾਖ ਉਡਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਾਰ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਤਨ ਸੋਂ ਪਤਿ ਪਾਇਯੈ ਪੂਤ ਭਿਰਤ ਰਨ ਜਾਇ ॥ ਇਹ ਮਿਸਿ ਰਾਖ ਉਡਾਇ ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ ਛਪਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਔਂਸੀ ਕੋ ਡਾਰੋਂ ॥ ਐਹੈਂ ਨ ਐਹੈਂ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਔਂਸੀ ਕਾਢਿ ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ ਉਠਾਇ ॥ ਹਜਾਂ ਰੋਦਨ ਕੋਊ ਜਿਨਿ ਕਰੋ ਕਹਿ ਸਿਰ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥ ਚੋਰ ਸੁਨਾਰੋ ਚੁਪ ਰਹ੍ਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬੋਲ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥ ਪਾਈ ਪਰੀ ਸਲਾਕ ਕਹਿ ਸੋਨਾ ਲਯੋ ਭਰਾਇ ॥੧੨॥ ਹਰੀ ਸਲਾਕ ਹਰੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸ੍ਵਰਨ ਤੋਲ ਭਰਿ ਲੀਨ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਦਰਬੁ ਦੈ ਗਾਂਠਿ ਕੋ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਰੋ ਦੀਨ ॥੧੩॥ ਛਲ ਰੂਪ ਛੈਲੀ ਸਦਾ ਛਕੀ ਰਹਤ ਛਿਤਿ ਮਾਹਿ ॥ ਅਛਲ ਛਲਤ ਛਿਤਿ ਪਤਿਨ ਕੋ ਛਲੀ ਕੌਨ ਤੇ

ਜਾਹਿ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੱਤ੍ਰਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੦॥੧੨੪੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਬਹੁ ਬਸੈ ਸਾਰਮੌਰ ਕੇ ਦੇਸ ॥ ਜਮੁਨਾ ਨਦੀ ਨਿਕਟਿ ਬਹੈ ਜਨੁਕ ਪੁਰੀ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥ ਨਦੀ ਜਮੁਨ ਕੇ ਤੀਰ ਮੈ ਤੀਰਥ ਮੁਚਨ ਕਪਾਲ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਛੋਰਿ ਹਮ ਆਏ ਤਹਾਂ ਉਤਾਲ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਸੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔਰੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੋ ਹਮ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥ ਵਾ ਤੀਰਥ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾ ਹਮਾਰੇ ਸਿਖਜ ਸਭ ਅਮਿਤ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥ ਤਿਨੈ ਦੈਨ ਕੋ ਚਾਹਿਯੈ ਜੋਰਿ ਭਲੇ ਸਿਰਪਾਇ ॥੪॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟੇ ਬੂਰਿਯੈ ਪਠਏ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ॥ ਏਕ ਪਾਗ ਪਾਈ ਨਹੀ ਨਿਹਫਲ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਲਹਿ ਏਕ ਪਾਗ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਮਸਲਤਿ ਹਮ ਜਿਯਹਿ ਬਨਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਇਹਾਂ ਮੂਤਤਿ ਲਖਿ ਪਾਵੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਛੀਨਿ ਪਗਰਿਯਾ ਲ੍ਯਾਵੋ ॥੬॥ ਜਬ ਪਯਾਦਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹੀ ਭਾਂਤਿ ਮਿਲਿ ਸਭਨ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜੋ ਮਨਮੁਖ ਤੀਰਥ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਪਾਗ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਤਾਹਿੰ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤਿ ਬੀਚ ਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਪਗਰੀ ਲਈ ਉਤਾਰ ॥ ਆਨਿ ਤਿਨੈ ਹਮ ਦੀ ਹਮੈ ਧੋਵਨਿ ਦਈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਲੇਤ ਸਭ ਧੋਇ ਮੰਗਾਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸਿਖਜਨ ਕੋ ਬੰਧਵਾਈ ॥ ਬਚੀ ਸੁ ਬੇਚਿ ਤੁਰਤੁ ਤਹ ਲਈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਦਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਂਟੈ ਪਗਰੀ ਨਗਰ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਭੇਦ ਮੂਰਖਨ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ਕਹਾ ਗਯੋ ਕਰਿ ਰਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਹਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੧॥੧੨੫੯॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਏਕ ਪਹਾਰ ਕੋ ਚਿੱਤ੍ਰਨਾਥ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜਨ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਸਚੀ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਜਕ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਆਪੁ ਪੁਰਹੂਤ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰ ਤਰੈ ਨਦੀ ਇਕ ਬਹੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਟ ਟੀਲਾ ਪੈ ਮਹਲ ਉਸਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਬਿਸੁਕਰਮੈ ਕਰਨ ਸੁਧਾਰੇ

॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਹਿਰੋ ਜਾ ਕੋ ਜਲ ਰਹੈ ਜਾ ਸਮ ਨਦੀ ਨ ਆਨ ॥ ਡਰਤ ਪੈਰਿ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਲਾਗਤ ਸਿੰਧੁ ਸਮਾਨ ॥੪॥ ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਘੋਰਾ ਬੇਚਨ ਕਾਜ ॥ ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹਾਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਥ ਮਹਾਰਾਜ ॥੫॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਜੌਨ ਲਖੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਧਨ ਆਪਨ ਕੀ ਕਜਾ ਚਲੀ ਤਨ ਮਨ ਡਾਰਹਿ ਵਾਰਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਵਹੁ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਐਸੋ ਪੁਰਖੁ ਭੋਗ ਕੋ ਪੈਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਸਹਿਤ ਤਾ ਕੇ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੭॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੈ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਯੈ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਸੁਤ ਹੋਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਤੁੱਲਿ ਕਹ ਕੋ ਹੈ ॥੮॥ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਖਿ ਪੈਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਪੈ ਆਸਿਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਹੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਜ੍ਯੋਂ ਨਿਤ ਕਹਿਹੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵ ਸੁਤ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੈਕੁ ਨਿਹਰਿਹੈ ਨਿੱਤ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵ ਕੇ ਨਾਮ ਜ੍ਯੋਂ ਸਦਾ ਸੰਭਰਿਹੈ ਚਿੱਤ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਉਰ ਅਪਨੇ ਤੇ ਜੁਦਾ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਜਾ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥ ਚਾਰਿ੍ ਮਮਟਿਯਹਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥ ਦੋ ਸੈ ਗਜ ਦੋ ਬੈਰਕੈਂ ਲੀਨੀ ਸਾਹ ਮੰਗਾਇ ॥ ਬਡੀ ਧੁਜਨਿ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਬਾਂਧੀ ਭੁਜਨ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਰੂੰਈ ਮਨਿਕ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਲਈ ਲਪਟਾਇ ॥ ਬਾਂਧਿ ਘੋਘਰੇ ਪਵਨ ਲਖਿ ਕੂਦਤ ਭਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਪਵਨ ਝੁਲਾਤੋ ਆਵੈ ॥ ਧੀਮੈਂ ਧੀਮੈਂ ਤਰ ਕਹ ਜਾਵੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬੈਰਕਨ ਸਾਹੁ ਉਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਗਹਿਰੀ ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੫॥ ਘੁਘਰਨ ਜੋਰ ਨਦੀ ਨਰ ਤਰ੍ਯੋ ॥ ਧੁਜਨਿ ਹੇਤ ਤਹ ਹੁਤੋ ਉਬਰ੍ਯੋ ॥ ਰੂੰਈ ਤੇ ਕਛੁ ਚੋਟ ਨ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਜੀਵਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਮਾਹਿ ॥ ਯਾ ਦਿਨ ਸੋਂ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੂਦਿ ਸਾਹੁ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਧੀਰਜ ਮਨ ਭਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਜੁ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੨॥੧੨੭੬॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜਵਾਰੇ ਬਨਿਯਾ ਰਹੈ ਕੇਵਲ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਕਰੈ ਪਠਾਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਗਰੋ ਕਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹੈ ॥ ਪੁਹਪਵਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਾਂਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥ ਕੇਵਲ ਕੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਕੇਵਲ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕੌਨੈ ਕਾਜ ॥ ਦੇਖੈ ਕਜਾ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਬਾਂਕੋ ਰਹਯੋ ਬਿਰਾਜ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿ ਆਵਤ ਲਖਿ ਪਾਇਸ ॥ ਯਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਸ ॥ ਸੌ ਛਿੱਤਰ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਲਗਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਪਠਾਨ ਕਹਯੋ ਕਯੋਂ ਆਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪੁ ਜੂਤਿਯਨ ਜੁਰਿ ਗਈ ਰਹੀ ਨ ਤਾਹਿੰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਬਾਂਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰ ॥੫॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਤਪਤ ਤਾਂਬ੍ਰ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਬੱਕ੍ਰ ਕਰਿ ਆਪਨੋ ਕਹੈ ਬਨਿਕ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯੋਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੋ ਛੋਰਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜੈਯੈ ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜੂਝਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੋ ਦਗਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਦੈਯੈ ਸਾਚੀ ਸੁਨਿ ਲੈਯੈ ਤਾ ਸੋਂ ਸਾਚਹੂੰ ਕੋ ਲੂਝਿਯੈ ॥ ਚੋਰੀ ਨ ਕਮੈਯੈ ਆਪੁ ਦੇਵੈ ਸੋ ਭੀ ਬਾਂਟਿ ਖੈਯੈ ਝੂਠ ਨਾ ਬਨੈਯੈ ਕਛੂ ਲੈਬੇ ਕੋ ਨ ਰੂਝਿਯੈ ॥ ਰੋਸ ਨਾ ਬਢੈਯੈ ਬੁਰੀ ਭਾਖੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਨਿ ਲੈਯੈ ਚਾਕਰੀ ਕਮੈਯੈ ਨਾਥ ਮੋਰੀ ਬਾਤ ਬੂਝਿਯੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਿਯੈ ਜੂਤੀ ਖਾਇ ਕੈ ਸੀਖ ਲਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕਹ ਸਜਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹਿ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੩॥੧੨੯੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੋਰ ਏਕ ਚਤੁਰੋ ਰਹੈ ਬੈਰਮ ਤਾ ਕੋ ਨਾਂਵ ॥ ਜਾਤਿ ਸੇਖਜਾਦੋ ਰਹੈ ਬਸੈ ਕਾਲਪੀ ਗਾਂਵ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੌਚੋਬਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਉਮਰਾਵ ਕਹਾਯੋ ॥ ਮੈ ਹਜਰਤਿ ਤੇ ਮਨਸਬ ਲਯੋ ॥ ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਪਰਗਨਾ ਭਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰੁ ਕੋ ਕੀਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਹਾ ਚਲਨ ਕੋ ਸਾਜੁ ਸਭ ਲੀਜੈ ਮੋਰ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਕਲ ਗਾਂਵ ਕੇ ਬਨਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੌ ਕੁ ਰੁਪੈਯਾ ਤਿਨ ਚਟਵਾਏ ॥ ਕਹਯੋ ਤਜਾਰ ਸਾਜੁ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਾ ਲੀਜੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਨ ਖਰਚਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ਮੁਹਰ ਬਟਾਇ ॥ ਭਰ ਬਰਦਾਰੀ ਕੋ ਘਨੋ ਖਰਚ ਨ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ ਬਨਿਕਨ ਮਾਨੀ ॥ ਕਛੂ ਸੰਕ ਚਿਤ ਬੀਚ

ਨ ਆਨੀ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਅਧਿਕ ਆਨਿ ਕਰ ਦਈ ॥ ਤਸਕਰ ਡਾਰਿ ਗੁਥਰਿਯਹਿ ਲਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਔਰ ਖਜਾਨੋ ਸਾਹੁ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਲਯੋ ਮੰਗਾਇ ॥ ਜਾਇ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਦੈਹੌਂ ਧਨ ਪਹੁਚਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਗਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ਇਕਠੋ ਕੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਥਿਨ ਤਿਨਿਕ ਦ੍ਵਾਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਸੋਯੋ ਖਾਨ ਨ ਜਾਤ ਜਗਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਰਿ ਦ੍ਵਾਰੋ ਪਾਛਲੋ ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥ ਸਭ ਰੁਪਯਨ ਹਰਿ ਲੈ ਗਏ ਬਨਿਯਾ ਭਏ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਹਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੪॥੧੨੯੩॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਗਲ ਏਕ ਗਜਨੀ ਰਹੈ ਬਖਤਿਯਾਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਡੇ ਸਦਨ ਤਾ ਕੇ ਬਨੇ ਬਹੁਤ ਗਾਂਠਿ ਮੈ ਦਾਮ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਇਕ ਹਯ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕੋ ਚੋਰ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਯੋਂ ਹੂੰ ਚੋਰਿਯੈ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ ਆਨਿ ਚਾਕਰੀ ਕੀ ਕਰੀ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਤਲਾਸ ॥ ਮੁਗਲ ਮਹੀਨਾ ਕੈ ਤੁਰਤੁ ਚਾਕਰ ਕੀਨੋ ਤਾਸ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਹਿਯਾਨਾ ਅਪਨੋ ਕਰਵਾਯੋ ॥ ਕਰਜਾਈ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੋ ਬਹੁ ਕਰਜੋ ॥ ਬਖਤਿਯਾਰ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਜੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਿ ਚਲ੍ਯੋ ਕਰਜਾਈ ਕਹਲਾਇ ॥ ਸਕਲ ਲੋਕ ਠਟਕੇ ਰਹੇ ਰੈਨਾਈ ਲਖਿ ਪਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਛੇ ਮੁਗਲ ਪੀਟਤੋ ਆਯੋ ॥ ਕਰਜਾਈ ਧਨ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਬੈਨਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਝੂਠੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥੬॥ ਜਾ ਤੇ ਦਰਬੁ ਕਰਜੁ ਲੈ ਖਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਤਿਨ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਕਯੋਂ ਤੈ ਦਰਬੁ ਉਧਾਰੋ ਲਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਹੈ ਲੈ ਗਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਾਹੀ ਕੋ ਝੂਠਾ ਕਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਵਹ ਦਿਨ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਿ ਗਯੋ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੫॥੧੩੦੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਕਥਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤੇਹੀ ਚੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਿਯੋ ਸੁ ਕਹੋਂ ਉਤਾਲ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਸਕਰ ਧਨੁ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਯੌ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥

ਤ੍ਰਿਯ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਯੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਆਪਨੋ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨਾਮੁ ਬਨਾਇ ॥ ਬਿਧਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਡੇਰਾ ਕੀਨੋ ਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਧਾਮ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਆਦਰ ਕੈ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥੪॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਰਸ ਜਬ ਬੀਤੀ ॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੁਖ ਤੇ ਭਈ ਨਿਚੀਤੀ ॥ ਵਹ ਤਿਹ ਘਰ ਕੋ ਕਾਮੁ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਿਧਵਾ ਬਧੂ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਤਹ ਰਲਿ ਗਯੋ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਚੁਰਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਵਤਿ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਟ ਕੂਕੀ ਜਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਦੈਵ ਕਹਾ ਇਹ ਕਰੀ ॥ ਸੂਰ ਉਦੋਤ ਗਯੋ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਧ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਜਬ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਮਾਥੋ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸੁਤਾ ਦਾਨੁ ਤੈਂ ਦਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਗਯੋ ॥੮॥ ਸਭਹਿਨ ਤਿਹ ਝੂਠੀ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਲੂਟਿ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ਦਯੋ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੬॥੧੩੧੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਭੀਤਰਿ ਹੁਤੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਵ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬੀਰਜ ਮੈ ਜਨੁਕ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਭਾਵ ॥੧॥ ਭਾਗਵਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਰਤਿ ਰਤਿਨਾਥ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਕਰਹਿ ਜੁਹਾਰ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਰਾਜਾ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਦੈਯਾ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਯਾ ਕੇ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ ਹੌ ਮਰਿਹੌਂ ॥੪॥ ਜਾਰੋਬਾਚ ॥ ਤਬੈ ਜਾਰ ਯੌਂ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਹੁ ਨ ਚਿੰਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਯਹ ਤਰਬੂਜ ਕਾਟਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਕੀ ਗਰੀ ਭੱਛ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੋ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਖੋਪਰ ਤਿਨ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਲੇਨ ਕਹੁ ਛੇਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਿ ਖੋਪਰ ਸਿਰ ਪਰ ਨਦੀ ਤਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਡਰ ਸੋਇ ॥ ਦਿਨ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਗਯੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੭॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਬਚ

ਨਰਪਾਲ ॥ ਬਹਤ ਜਾਤ ਤਰਬੂਜ ਜੋ ਮੋਹਿ ਮਿਲੈ ਦਰਹਾਲ ॥੮॥ ਬਚਨੁ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਪਠਏ ਮਨੁਖ ਅਨੇਕ ॥ ਜਾਤ ਬਹੇ ਤਰਬੂਜ ਕੋ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਬਡਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬੂਡਿ ਕੋਊ ਜਾ ਕੇ ਹਿਤ ਮਰੈ ॥ ਮੋਰ ਮੂੰਡ ਅਪਜਸ ਬਹੁ ਧਰੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਹਿਤ ਹਿੰਦਵਾਨ ਕੇ ਮਨੁਖ ਬੁਰਾਯੋ ਏਕ ॥ ਨਹ ਅਪਜਸ ਕਬਹੂ ਮਿਟੈ ਭਾਖਹਿ ਲੋਗ ਅਨੇਕ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਪਹਿ ਦੈ ਤਰਬੂਜ ਤਰਾਯੋ ॥ ਆਪਹਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥ ਆਪਹਿ ਹੋਰਿ ਮਨੁੱਛਨ ਲੀਨਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨਾ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤੱਤਹਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੭॥੧੩੨੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਤਖਾਨ ਉਜੈਨ ਮੈ ਬਿਭਚਾਰਨਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌਂ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਬਾਢਿਯਹਿ ਤਬੈ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਗੀਗੋ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹੌਂ ਅਬ ਹੀ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧੈਹੌਂ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨੁ ਲ੍ਯੈਹੌਂ ॥੨॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਛਪਿ ਰਹ੍ਯੋ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਨਿ ਇਕ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸਭ ਅੰਗਨ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੁਹਿ ਕਾ ਕਰਤ ਦਈ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮੇਰੋ ਘਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਹੌਂ ਜਿਹ ਬਸਤ ਬਾਂਹ ਕੀ ਛਾਹੀਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਤ ਅੰਸੂਆਂ ਆਂਖਿਨ ਭਰੌਂ ਰਹੌਂ ਮਲੀਨੇ ਭੇਸ ॥ ਪੌਰ ਲਗੇ ਬਿਹਰੌਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ॥੬॥ ਲਗਤ ਬੀਰਿਯਾ ਬਾਨ ਸੀ ਬਿਖੁ ਸੋ ਲਗਤ ਅਨਾਜ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ਗੇ ਤਾ ਬਿਨ ਕਛੂ ਨ ਸਾਜ ॥੭॥ ਬਾਢੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਖਾਟ ਲੈ ਨਾਚਿ ਉਠ੍ਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠੱਹਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੮॥੧੩੩੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਿਕ ਏਕ ਬਾਨਾਰਸੀ ਬਿਸਨੁ ਦੱਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਿਸ੍ਨਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨੁ ਜਾ ਕੇ ਬਹੁ ਧਾਮ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯੋ ਹੇਤ ਬਨਿਜ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਮੈਨ ਦੁਖ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਤਿ ਦਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਤੇ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਕੇਲ ਕਿਯੋ ਇਕ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਕੀਨੇ ਜਤਨ ਦੂਰ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਨਵ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥ ਤਵਨਹਿ ਦਿਵਸ ਬਨਿਕ ਘਰ ਆਯੋ ॥੩॥ ਬਨਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਛੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤੈਂ ਬਿਭਚਾਰ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪੂਤ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੪॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਮੈ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਇਕ ਜੋਗੀ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਤ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਰਜ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੋ ਸੋ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ ਮੋ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਮ ॥੬॥ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚੁਪ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ ਜਿਨ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਧਰਨੀ ਤਲ ਸੋ ਧੰਨ੍ਯ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭੯॥੧੩੩੭॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਗ੍ਰਿਹ ਨੰਦ ਕੇ ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਾ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ॥ ਨਿਤ੍ਯ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਬਸ੍ਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਦੇਤ ਆਪਨੋ ਵਾਰੀ ॥੨॥ ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਗੋਪਿ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨਿਤ ਕਹੈ ॥ ਜਗਨਾ੍ਯਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਸਿਧਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਬਢਾਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਛੋਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਕਾਮ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਰਟਤਿ ਬਿਹੰਗ ਜ੍ਯੋਂ ਜਗਨਾ੍ਯਕ ਕੋ ਨਾਮ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਪਿਤ ਮਾਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥ ਹੇਰਨਿ ਤਾਂਹਿ ਨਿਤ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵੈ ॥੫॥ ਸਵੱਯਾ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾਤ ਜਰਾਵ ਜੁਰੀ ਕਹ ਨਾਤੈ ॥ ਅੰਗ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗ ਸਭੈ ਹਰਿ ਰਾਇ ਬਨਾਇ ਕਹੀ ਇਕ ਬਾਤੈ ॥ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾ ਮੁਸਕਾਇ ਲਜਾਇ ਸਖੀ ਚਹੂੰ ਘਾਤੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਏ ਜਦੁਨਾਥ ਸੁ ਭੌਂਹਨ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਜਾਹੁ ਇਹਾਂ ਤੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੈਨਨ ਸੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ਕਹਿ ਭੌਂਹਨ ਉੱਤਰ

ਦੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੌਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅੱਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੦॥੧੩੪੪॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸਿੰਘ ਸਿਰੋਮਨਿ ਭੂਪ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਘਰ ਮੈ ਧਰੇ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਧੰਨਜਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਜ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਰੰਗ ਨਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਰਾਜੈ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਈ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩॥ ਏਕ ਨਾਥ ਸਭ ਜਗਤ ਮੈ ਬ੍ਯਾਪ ਰਹ੍ਯੋ ਸਭ ਦੇਸ ॥ ਸਭ ਜੋਨਿਨ ਮੈ ਰਵਿ ਰਹ੍ਯੋ ਊਚ ਨੀਚ ਕੇ ਭੇਸ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਬ੍ਯਾਪੀ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਪੋਖਕ ਕਰਿ ਮਾਨਹੁ ॥ ਸਰਬ ਦਯਾਲ ਮੇਘ ਜਿਮਿ ਢਰਈ ॥ ਸਭ ਕਾਹੂ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਪੋਖਈ ਸਭ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਦੇਇ ॥ ਜੋ ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਫੇਰਈ ਮਾਂਗਿ ਮੀਚ ਕਹ ਲੇਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕਨ ਸੋਖੈ ਏਕਨ ਭਰੈ ॥ ਏਕਨ ਮਾਰੈ ਇਕਨ ਉਬਰੈ ॥ ਇਕਨ ਘਟਾਵੈ ਇਕਨ ਬਢਾਵੈ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਯੌਂ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਵੈ ॥੭॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾ ਕੇ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਮਾਹੀਂ ॥ ਜਾ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚੱਛੁ ਕਰਿ ਹੇਰੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕੌਨ ਛਾਹਿ ਕੋ ਛੇਰੈ ॥੮॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਕਾਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਥਪਿ ਬਾਦ ਰਚਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਬਾਰਿ ਪੰਚ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠਿ ਤਮਾਸਾ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਵ ਜੰਤੁ ਸਭ ਥਾਪਿ ਕੈ ਪੰਥ ਬਨਾਏ ਦੋਇ ॥ ਝਗਰਿ ਪਚਾਏ ਆਪ ਮਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਚੀਨ੍ਹੈ ਕੋਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਸਾਧੁ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਕੋ ਤੱਤ ਪਛਾਨੈ ॥ ਜੋ ਸਾਧਕ ਯਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਜਨਨੀ ਜਠਰ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਤੱਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬਾਦ ਕੋ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਡਿੰਭ ਕਿ ਜੋਗੀ ਜਿਯਰੋ ॥ ਜੋਗੀ ਦੇਹ ਕਿ ਜੋਗੀ ਹਿਯਰੋ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਜੋਗੁ ਨ ਉਪਜ੍ਯੋ ਜਿਯ ॥ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਸੁਖ ਤੇ ਗਯੋ ਜਨਮ ਬ੍ਰਿਥਾਗੇ ਕਿਯ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ

॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਜੂ ਗਜਾਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਚਾਹਤ ਹੈ ਆਤਮਾ ਇਕ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੇਕ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਪਸਰਤ ਜਗਤ ਬਹੁਰਿ ਏਕ ਕੋ ਏਕ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਨਹਿ ਮਰੈ ਨ ਕਾਹੂ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਕ ਭਰਮੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਜਾਪਕ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਜੋ ਸੁਆਮੀ ॥੧੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਘੋਰਾ ਕਹੂੰ ਭਯੋ ਕਹੂੰ ਹਾਥੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਯੋ ਕਹੂੰ ਪੰਛੀ ਰੂਪ ਲਯੋ ਕਹੂੰ ਫਲ ਫੂਲ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥ ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਦਹਜੋ ਕਹੂੰ ਪੌਨ ਰੂਪ ਕਹਜੋ ਕਹੂੰ ਚੀਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਹਜੋ ਕਹੂੰ ਪਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹਜੋ ਹੈ ॥ ਅੰਬਰ ਉਤਾਰੇ ਰਾਵਨਾਦਿਕ ਸੰਘਾਰੇ ਕਹੂੰ ਬਨ ਮੈ ਬਿਹਾਰੇ ਐਸੇ ਬੇਦਨ ਮੈ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਕਹੂੰ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਜੋ ਮੂਰਖਨ ਭੇਦ ਤਾਕੋ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਲਹਜੋ ਹੈ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਵਨ ਮਰੈ ਕਾ ਕੋ ਕੋਊ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਕ ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਯਹ ਨ ਮਰਤ ਮਾਰਤ ਹੈ ਨਾਹੀ ॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਜਪੇ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਸਭੈ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਜੋ ਜਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਜੋ ਰਹਿ ਹੈਂ ॥ ਬਨ ਗਿਰਿ ਪੁਰ ਮੰਦਿਰ ਸਭ ਢਹਿ ਹੈਂ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਕਿਯਾ ਕੈਸੇ ਪਟ ਬਨੇ ਗਗਨ ਭੂਮਿ ਪੁਨਿ ਦੋਇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਪੁਰਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ਸਾਬਿਤ ਗਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਲੈ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਮਾਰਗ ਲੈ ਚਲਹੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਦਲਹੀ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨਨ ਸੁਨਤ ਹੀ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਉਦਾਸੁ ॥ ਭੂਮਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਰਾਜ ਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸੁ ॥੨੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਜੋ ਦੁਖਿਤ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਦੇਸ ਦਰਬੁ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਾਤ ਲਖਜੋ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੨੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਜੋਂਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿਯੈ ਕੀਜੈ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਮੰਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਆਜੁ ਹਮ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥੨੭॥ ਰਾਨੀ ਜੋ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਧਾਮ ਬੁਲੈਯਹੁ ॥ ਲੋਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਮਾਂਝ ਗਡੈਯਹੁ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਜੋਂ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਯੋ

ਬੁਲਾਇ ॥ ਲੋਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਖੋਦਿ ਕੈ ਗਹਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ਦਬਾਇ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੁਗਿਯਾ ਮਾਟੀ ਲਈ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਬਚਨ ਯੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋਂ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਜਿਯ ਮਹਿ ਗਹ੍ਯੋ ॥੩੦॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਭੂਪ ਸੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਤੁਮ ਬੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਤਾਪੁ ਨ ਦੀਜਹੁ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੋਨੋ ਹੀ ਕੀਜਹੁ ॥੩੧॥ ਪੁਨਿ ਮੋ ਸੋਂ ਇਕ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਕਰੈ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਪਾਛੇ ਯਹ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਤਾਪਹਿ ਹਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਕਹਿਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸਕਲ ਭਰਮ ਕੋ ਦਹਿਹੌਂ ॥ ਅਬ ਸੁਨਿ ਲੈ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰਹਿ ਹੈ ਰਾਜ ਤਿਹਾਰੋ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਤਜਾਗਤ ਸਭ ਸਾਜ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕਿਯੋ ਕੁਸੂਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕਯੋਂ ਕਰਿ ਰਹਸੀ ਰਾਜ ॥੩੪॥ ਪੂਤ ਪਰੇ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੀ ਬਿਲਲਾਇ ॥ ਬੰਧੁ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਦਨ ਕਰੈਂ ਰਾਜ ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੇਲੇ ਸਭੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥ ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੇ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜੋਗੀ ਕਰਿ ਲ੍ਯੈਹੈ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਕੇ ਟੂਕ ਮੰਗੈਹੈ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਜੋਗੀ ਭੇਸ ਦੈ ਅਬ ਹੀ ਲ੍ਯੈਹੈ ਨਾਥ ॥ ਯੌ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ਨਹੀ ਕਹਾ ਭਈ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੩੭॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ ਮੋਹਿ ॥ ਚੇਰੀ ਸਭ ਰੋਦਨ ਕਰੈਂ ਦਯਾ ਨ ਉਪਜਤ ਤੋਹਿ ॥੩੮॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੋ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਤ ਹਿਤ ਕੈ ਮਾਤਾ ਦੁਲਰਾਵੈ ॥ ਕਾਲ ਮੂੰਡ ਪਰ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਵ੍ਰਹ ਨਿਤ ਲਖੇ ਪੂਤ ਬਢਿ ਜਾਵਤ ॥ ਲਹੈ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਕਾਲ ਨਿਜਕਾਵਤ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਮਾਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤਾ ਪਾਂਚ ਤੱਤ ਕੀ ਦੇਹ ॥ ਦਿਵਸ ਚਾਰ ਕੋ ਪੇਖਨੋ ਅੰਤਿ ਖੇਹ ਕੀ ਖੇਹ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਜਨਮ ਪ੍ਰਥਮ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਬਾਲਾਪਨ ਮੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਤਰੁਨਾਪਨ ਬਿਖਜਨ ਕੈ ਕੀਨੋ ॥ ਕਬਹੁ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤੁ ਕੋ ਚੀਨੋ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਧ ਭਏ ਤਨੁ ਕਾਂਪਈ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਤ ਤਨ ਆਇ ॥੪੩॥ ਮਿਰਤੁ ਲੋਕ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੪੪॥ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਪੋਸਤਿਯਾ ਕੀ ਨੀਂਦ ਜਯੋਂ ਸੋਇ ਨ ਸੋਯੋ ਜਾਇ ॥੪੫॥ ਜੋ ਉਪਜ੍ਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ ਜਗ

ਰਹਿਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ॥ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਦਾਸੀ ਕਹਾ ਦੇਖਹੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥੪੬॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਤਿ ਪੂਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਬਿਜੈ ਪੂਤਨ ਤੇ ਪੈਯੈ ॥ ਦਰਬੁ ਕੁਪੂਤਨ ਜਾਇ ਰਾਜ ਸੁਪੂਤਨ ਬਹੁਰੈਯੈ ॥ ਪਿੰਡ ਪੁਤ੍ਰ ਹੀ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੂਤੋ ਉਪਜਾਵਹਿੰ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਕੇ ਬੈਰ ਗਯੋ ਪੂਤੈ ਬਹੁਰਾਵਹਿੰ ॥ ਜੋ ਪੂਤਨ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥ ਪਰੈ ਨਰਕ ਸੋ ਜਾਇ ਅਧਿਕ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥੪੭॥ ਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਪੂਤ ਨ ਕੋਈ ਹਮਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਪਿਤਾ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਭੈਨ ਨ ਹਮਰੋ ਕੋਈ ਭਾਈ ॥ ਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਦੇਸ ਨ ਹੌਂ ਕਾਹੂ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਜੋਗ ਬਿਨੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਯੋ ॥ ਤਜ੍ਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਪਾਟ ਯਹੈ ਜਿਯਰੇ ਮੁਹਿ ਭਾਯੋ ॥੪੮॥ ਜਨਨਿ ਜਠਰ ਮਹਿ ਆਇ ਪੁਰਖ ਬਹੁਤੋ ਦੁਖ ਪਾਵਹਿ ॥ ਮੂਤ੍ਰ ਧਾਮ ਕੋ ਪਾਇ ਕਹਤ ਹਮ ਭੋਗ ਕਮਾਵਹਿ ॥ ਥੂਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਚਾਟਿ ਕਹਤ ਅਧਰਾਮ੍ਰਿਤ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਮੁ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥੪੯॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਰਿਖਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਯਾਹੀ ਉਪਜਾਏ ॥ ਬ੍ਯਾਸਾਦਿਕ ਸਭ ਚਤੁਰ ਇਹੀ ਮਾਰਗ ਹ੍ਵੈ ਆਏ ॥ ਪਰਸੇ ਯਾ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਹੋ ਜਗ ਮੈ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਐਤ ਭਵ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਯੋ ॥੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਚਾਤੁਰਿ ਰਾਨੀ ਸੁਮਤਿ ਬਾਤੈਂ ਕਹੀ ਅਨੇਕ ॥ ਰੋਗੀ ਕੈ ਪਥ ਜ੍ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੫੧॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੌਂ ਕਹੀ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮੇਰੋ ਰਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੈਂ ਨੈਕੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਪੁਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੇਹੁ ਜਾ ਸੋਂ ਅਤਿ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂਤ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮ ਬਿਹਸਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨੁਹੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਜੋ ਜੋਗੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਚਨ ਜੋਗੀ ਜੋ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬੀਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੁਮ ਜੋ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਮਾਨੋ ॥੫੪॥ ਮੰਦਰ ਏਕ ਉਜਾਰ ਉਸਰਿਯਹੁ ॥ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਤਪੱਸ੍ਯਾ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਹੌਂ ਤਹ ਔਰ ਮੂਰਤਿ ਧਰ ਐਹੋਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗ੍ਯਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸਮੁਝੈਹੋਂ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨੀ ਤਹਾਂ ਅਕਾਸ ਕੀ ਹ੍ਵੈਹੈ ਤੁਮੈ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਪਛਾਨਿਯੋ ਜੋਗੀ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਨ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛਾਤ ਬੀਚ ਰੌਜਨ ਇਕ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਮਨੁਖ ਛਪਿ ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਸੋ ਕਹੈ ॥੫੭॥ ਬੈਠੇ ਤਰੇ ਨਜਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

ਬਾਨੀ ਨਭ ਹੀ ਕੀ ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਤਹਾਂ ਪੁਰਖ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਾਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਚਾਤੁਰ ਹੁਤੋ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਨੂਪ ॥ ਵਹਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੀ ਬੈਸ ਥੋ ਤਾ ਕੀ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮੁਝੈਯਹੁ ॥ ਤੁਮ ਜੋਗੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰੈਯਹੁ ॥ ਕਯੋਂਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮੋਰਿ ਘਰ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁ ਸੋ ਪਾਵਹੁ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਾ ਸੋਂ ਐਸੇ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਕਹ੍ਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖੁ ਆਗੇ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਭੇਦ ਗਯੋ ਪਾਇ ॥੬੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਲੀਨੇ ਦ੍ਵੈ ਕੰਥਾ ਕਰਵਾਈ ॥ ਇਕ ਤੁਮ ਧਰੋ ਏਕ ਹੌਂ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕਰਿਹੋਂ ॥੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਜੋ ਤਾ ਸੋਂ ਬਾਤੈਂ ਕਰੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਬਨ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੂ ਸੰਗ ਕ੍ਯੋਂ ਨਿਬਹੈਹੈਂ ॥ ਸੀਤ ਤੁਸਾਰ ਪਰੈ ਤਨ ਪੈ ਸੁ ਇਤੋ ਤਬ ਤੇ ਹਠ ਤੂੰ ਨ ਗਹੈਹੈਂ ॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬਜਾਲ ਨਿਹਾਲਿ ਤਿਨੈ ਬਹੁਧਾ ਬਿਲਲੈਹੈਂ ॥ ਤੂ ਸੁਕਮਾਰਿ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸੁ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਤੁਹਿ ਕੌਨ ਉਠੈਹੈਂ ॥੬੪॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸੀਤ ਸਮੀਰ ਸਹੌਂ ਤਨ ਪੈ ਸੁਨੁ ਨਾਥ ਤੁਮੈ ਅਬ ਛਾਡਿ ਨ ਜੈਹੋਂ ॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬਜਾਲ ਨਿਹਾਲਿ ਤਿਨੈ ਕਛੁ ਨ ਡਰਪੈਹੋਂ ॥ ਰਾਜ ਤਜੋਂ ਸਜਿ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਲਾਜ ਧਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਸਿਧੈਹੋਂ ॥ ਬਾਤ ਇਹੈ ਦੁਖ ਗਾਤ ਸਹੋਂ ਬਨ ਨਾਯਕ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਤ ਚਬੈਹੋਂ ॥੬੫॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਾਖਿਯਹੁ ਨਾਥ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ਨਿਤ ॥ ਸੁਤ ਸੇਵਾ ਨਿਤ ਕੀਜਿਯਹੁ ਬਚਨ ਧਾਰਿਯਹੁ ਚਿੱਤ ॥੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਤਜੋਂ ਸਜਿ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਜ ਨ ਬਾਸਵ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਅੱਸ੍ਰ ਪਦਾਤ ਬਨੈ ਬਨ ਬਾਰੁਣ ਚਾਹਤ ਹੌਂ ਨ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਬਾਲਕ ਬਾਰ ਤਜੇ ਬਰ ਨਾਰਿ ਤਜੋਂ ਸਸੁਰਾਰ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋਂ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਆਜੁ ਇਹੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥੬੭॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤਿ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬਸਤ ਧਾਮ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਆਗੇ ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪੈਠਬ ਨਾਹਿ ॥੬੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਾਲਕਨ ਬੋਰੋਂ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰ ਹੂੰ ਕੋ ਛੋਰੋਂ ਔਰ ਭੂਖਨਨ ਤੋਰੋਂ ਕਠਿਨਾਈ ਐਸੀ ਝਲਿਹੋਂ ॥ ਪਾਤ ਫਲ ਖੈਹੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਂਪ ਤੇ ਡਰੈਹੋਂ ਨਾਹਿ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਮੈ ਗਲਿਹੋਂ ॥ ਜੌ ਨ ਹੌਂ ਸੁਹੈਹੋਂ ਮੁਖ ਦੇਖੇ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਜੈਹੋਂ ਨਾ ਤੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੀ ਆਗਿ ਬੀਚ ਬਲਿਹੋਂ ॥ ਕੌਨ ਕਾਜ

ਰਾਜਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਬਿਨ ਨਾਥ ਜੂ ਤਿਹਾਰੋ ਰਹੇ ਰਹੋਂ ਚਲੇ ਚਲਿਹੋਂ ॥੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਸ ਤਜੋਂ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੇਸ ਮਰੋਰਿ ਜਟਾਨਿ ਸਵਾਰੋਂ ॥ ਲੇਸ ਕਰੋਂ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪਨ੍ਹਿਯਾਂ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਤਨ ਵਾਰੋਂ ॥ ਬਾਲਕ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰੋਂ ਇਕ ਓਰ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛੋਰਿ ਕੈ ਰਾਮ ਸੰਭਾਰੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਨਹੀ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਬਿਨਾ ਮਹਾਰਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਜਾਰੋਂ ॥੭੦॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿਹੋਂ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਚਿਪਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕਾਨ ਧਰੋਂ ਅਪਨੇ ਤਵ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛਹਿ ਮਾਂਗਿ ਅਘੈਹੋਂ ॥ ਨਾਥ ਚਲੋ ਤੁਮ ਠੌਰ ਜਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋਂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਪਟ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਅਬ ਜੋਗਿਨਿ ਹ੍ਵੈਹੋਂ ॥੭੧॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹੀਪਤਿ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਚਿੱਤ ਮਾਹੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਹਿ ਤਜੇ ਲਰਕਾ ਮਰਿ ਜਾਹੀ ॥ ਸੋ ਨ ਮਿਟੈ ਨ ਹਟੈ ਬਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਝਾਰਿ ਪਛੋਰਿ ਭਲੇ ਅਵਗਾਹੀ ॥ ਮਾਤ ਪਰੀ ਬਿਲਲਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਨਾਰਿ ਹਠੀ ਹਠ ਛਾਡਤ ਨਾਹੀ ॥੭੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖੀ ਸੱਤਿ ਜੋਗਿਨਿ ਭਈ ॥ ਛੋਰਿ ਨ ਚਲ੍ਯੋ ਧਾਮ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਲਈ ॥ ਧਾਰਿ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਮਾਤ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਸ ਜੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਸਭਨ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਦਾ ਦੀਜਿਯੈ ਦਾਸ ਕੋ ਬਨ ਕੋ ਕਰੋਂ ਪਯਾਨ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਧਯਾਇਹੌਂ ਜੌ ਭਵ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ॥੭੪॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਤ ਰਹੋ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਕਛੂ ਦਿਨ ਪਾਲ ਕਰੋ ਇਨ ਦੇਸਨ ਕੋ ॥ ਤੁਹਿ ਕਯੋਂ ਕਰਿ ਜਾਨ ਕਹੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਲਾਗਤ ਹੈ ਮਨ ਕੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿ ਇਤੋ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਕਹਾ ਕਹਿਹੋਂ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ॥ ਸੁਨੁ ਸਾਚੁ ਸਪੂਤ ਕਹੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੈਸੇ ਕੈ ਦੇਉਂ ਬਿਦਾ ਬਨ ਕੋ ॥੭੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਬਨ ਨ ਪਧਾਰੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਚਾਰੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਹਿਬੇ ਅਨੁਸਰਿਯੈ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੭੬॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਤਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜੈਹੈਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ਕਛੂ ਤਜਿ ਰੋਵਤਿ ਹੀ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦਿਜ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੋ ਘਰ ਮੋ ਸੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਬਨਿਤਾ ਅਪੁਨੀ ਬਨਿ ਕੈ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਕੈ ਦੇਸ ਭਯੋ ਅਥਿਤੇਸ ਭਜੋਂ ਜਗਤੇਸ ਯਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੭੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਲਾਂਬੀ ਲਾਂਬੀ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਊਚੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠੌਰ ਤਪ ਕੋ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ

ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਨੰਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨ ਐਸੋ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕੁ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜੌਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਦੈਤ ਕੋਊ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਜਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮਿਜ ਤਹਾ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗੌਨ ਹੈ ॥੭੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਬਨ ਮੈ ਦੋਊ ਗਏ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮਹਲ ਕੋ ਭਏ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਪ ਕੋ ਭਲੋ ਠੌਰ ਹਮ ਪਾਯੋ ॥੮੦॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਯਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਉਚਰਿਹੈਂ ॥ ਯਾ ਘਰ ਮੈ ਦਿਨ ਕਿਤਕ ਬਿਤੈਹੈਂ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਪਾਪ ਸਭ ਕੈਹੈਂ ॥੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਜਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਭੇਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਿਲਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੮੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਪਹੂੰਚੋ ਆਈ ॥ ਮਰਤ ਬਚਨ ਮੋ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹ੍ਯੋ ॥੮੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਪਾਇਨ ਪਰ੍ਯੋ ਤਾ ਕਹ ਗੁਰੂ ਪਛਾਨਿ ॥ ਬੈਠਿ ਗੋਸਟਿ ਦੋਨੋ ਕਰੀ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥੮੪॥ ਜੋਗੀ ਬਾਚ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਨਦੀ ਸੋਂ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੈਠਹੁਗੇ ਹ੍ਯਾਂ ਆਇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਸੋਂ ਮੈ ਭਾਖਿਹੋਂ ਬ੍ਰਹਮਬਾਦ ਸਮੁਝਾਇ ॥੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਜਤਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਛਾਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਨਰ ਬੈਠਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਇਹ ਬਚ ਸੁਨਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਕਹਿ ਕੈ ਚੁਪ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੬॥ ਨ੍ਹਾਇ ਧੋਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਨਰ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬ ਮਾਟੀ ਮੈ ਲਈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਆਗ੍ਯਾ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੈਂ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤੀਰ ਤਜਿ ਕ੍ਯੋਂ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ਸੁਨੁ ਜੋਗਿਨ ਸਿਰਮੌਰ ॥੮੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਊ ਕਹਤ ਹੌਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਰਾਵ ਸੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਨਾਤਰ ਭ੍ਰਮਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੯॥ ਜੈਸੋ ਕੋਟਿ ਜੱਗ੍ਯ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤੈਸੋ ਸਾਚ ਨ੍ਯਾਇ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਨ੍ਯਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਯਾਇ ਕਰੈ ਨਹੀ ਬੋਲਤ ਝੂਠ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਜ ਤ੍ਯਾਗਿ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕਰੈ ਪਰੈ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ॥੯੧॥ ਬ੍ਰਿਧ ਮਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿਯੋ ਨਿੱਤ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਨ ਬਨ ਕੋ ਜਾਇਯੈ ਯਹੈ ਧਰਮੁ ਸੁਨੁ ਮਿੱਤ ॥੯੨॥ ਜੌ ਹੌਂ ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਹੋਂ ਪਠੈ ਦਯੋ ਧ੍ਰਮਰਾਇ ॥ ਤਬ ਈਹਾਂ ਬੋਲੈ ਤੁਰਤੁ ਅਪਨੋ

ਰੂਪ ਛਪਾਇ ॥੯੩॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤੀਨ ਬਾਰ ਮੁਸਕਾਇ ॥੯੪॥ ਜਿਯਬੋ ਜਗ ਕੋ ਸਹਲ ਹੈ ਯਹੈ ਕਠਿਨ ਦ੍ਵੈ ਕਾਮ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਭਰਿਬੋ ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਤਿ ਸੰਭਰਿਬੋ ਰਾਮ ॥੯੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਐਸੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥ ਚਿੱਤ ਕੈ ਬਿਖੈ ਸਾਚ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਆਪਨੋ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਪਰੇ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਰਾਮ ਸੰਭਰਿਹੋਂ ॥੯੬॥ ਰਾਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮਝਾਇਸਿ ॥ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਤੇ ਛਲਿ ਬਹੁਰਾਇਸਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਮ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਯਤੇ ਜੁਗਿਯਾ ਮਾਰ੍ਯੋ ਭੂਅ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਹੁਰਾਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥੯੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੧॥੧੪੪੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਆਦਿਲ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਯੋ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਕਹ੍ਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਹਜਰਤਿ ਮਾਰਨ ਚਹੈ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ਨਿੱਤ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਜਾਗਤ ਉਠਤ ਬੈਸਤ ਸੋਵਤ ਚਿੱਤ ॥੨॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜੂ ਪਲੰਘ ਪਰ ਸੋਤ ਉਠ੍ਯੋ ਬਰਰਾਇ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਵਤ ਸਾਹਜਹਾਂ ਬਰਰਾਯੋ ॥ ਜਾਗਤ ਹੁਤੀ ਬੇਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੪॥ ਬੇਗਮ ਬਾਚ ॥ ਟੁੰਬਿ ਪਾਵ ਹਜਰਤਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਤੀਨ ਕੁਰਨਿਸੇਂ ਕਰਿ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਮੈ ਬੀਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕਹ ਜਾਨਹੁ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਹਰੀਫ ਕੋ ਕਬਹੁ ਨ ਆਵੈ ਦਾਵ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕੋ ਕਹਾ ਸੰਘਾਰਿਬੋ ਜਾ ਕੋ ਰਿਜਲ ਸੁਭਾਵ ॥੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਪਠਈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੋ ਜਾਇ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਸਮੁਝਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੇ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥ ਗੋਸੇ ਬੈਠਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਵ ਗ੍ਰਿਹ ਮੁਹਿ ਬੇਗਮਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ਹੇਰਿ ਕੈ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਹੇਤ ਤਿਹਾਰੇ ਮਿਲਨ ਕੇ ਮੋਕਹ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੯॥ ਹਜਰਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚੋਰਿ ਚਿਤ ਕਹਾ ਫਿਰਤ ਹੋ ਐਂਠਿ ॥ ਬੇਗਿ

ਬੁਲਾਯੋ ਬੇਗਮਹਿ ਚਲਹੁ ਦੇਗ ਮਹਿ ਬੈਠਿ ॥੧੦॥ ਛਰਿਯਾ ਉਰਦਾਬੇਗਨੀ ਖੋਜੇ ਜਹਾ ਅਨੇਕ ॥ ਪੰਖੀ ਫਟਕਿ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਹੁਚੈ ਮਨੁਖ ਨ ਏਕ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਹੂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਹਾਂ ਜੋ ਪਰੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਕਰੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਹਨਯੋ ਭਾਂਗ ਕੇ ਭਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾ ਪਹੂਚਨ ਕੋ ਕਛੂ ਪੈਯਤੁ ਨਹੀ ਉਪਾਇ ॥ ਚਲਹੁ ਦੇਗ ਮੈ ਬੈਠਿ ਕੈ ਜਾ ਤੇ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੇਗਮ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮੈ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਕਛੂ ਬਿਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਗਨ ਲਗੈ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੧੪॥ ਸੀਸ ਫੂਲ ਸਿਰ ਪਰ ਜਬ ਧਾਰੈ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੈ ॥ ਜਬੈ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਿਰੀ ਚਬਾਵੈ ॥ ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ ਮਹਿ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਪੂਛੇ ਬਿਨਾ ਕਛੂ ਨ ਉਚਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਾਲ ਭਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਮਨ ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ॥੧੬॥ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਪੁਲਕਿ ਪਸੀਜ੍ਯੋ ਅੰਗ ॥ ਬੇਸੰਭਾਰ ਭੂਅ ਪੈ ਗਿਰੀ ਜਨੁ ਕਰਿ ਡਸ੍ਯੋ ਭੁਜੰਗ ॥੧੭॥ ਖਾਨ ਸੁਨਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਕੋ ਮਨ ਮਹਿ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤਿਵੈਂ ਚਲੋਂ ਮਿਲੋਂ ਜਾਇ ਤਤਕਾਲ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਜੜ੍ਹ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥ ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੋ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੁ ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥ ਬੇਗਮ ਸੀ ਭੋਗਨ ਕਹ ਪੈਯੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਪਾਗ ॥ ਸੋ ਹਮ ਸੋਂ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਧੰਨ੍ਯ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਮਿਤ੍ਰ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਗ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਛਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਗਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਨ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਕੋ ਛੋਡਿ ਕੈ ਤੋ ਪਰ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੌਨ ਪਠਾਨ ਦੇਗ ਮਹਿ ਡਾਰਿਸ ॥ ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਿਸ ॥ ਦੇਖਤ ਲੋਗ ਸਭੈ ਤਹ ਜਾਵੈ ॥ ਵਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਲੈ ਬੇਗਮ ਕੇ ਧਾਮ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੇਗਮ ਤਾ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਖੀ ਭੇਜ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਪਤਿਸਾਹ ਕੋ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਾਹਹੁ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਦੀਨੀ ਦੇਗ ਦਿਖਾਇ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਬੇਗਮ ਕਹਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ਤਿਹ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਕਛੁ ਕਹ੍ਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪੂਛਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਯਾ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ

॥ ਤਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹ ਸਖੀ ਸੋਂ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸਿਖਾਇ ॥ ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਇਹ ਗਾਡਿਯਹੁ ਚੌਕ ਚਾਂਦਨੀ ਜਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਲਏ ਹਨਨ ਕੋ ਆਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਪਰ੍ਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥ ਜਾਨੈ ਆਜੁ ਬੇਗਮਹਿ ਪੈਹੋਂ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਹੋਂ ॥੨੮॥ ਲਏ ਦੇਗ ਕੋ ਆਵੈ ਕਹਾਂ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਭ ਹੈਂ ਜਹਾਂ ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਜਹ ਕਸਟ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਬੈਠਿ ਚੌਤਰੇ ਨਿਆਉਂ ਚੁਕਾਵੈ ॥੨੯॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਤ ਏਕ ਇਹ ਦੇਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਜੀ ਕਜਾ ਨਿਆਇ ॥ ਕਹੋ ਤੋ ਯਾ ਕੋ ਗਾਡਿਯੈ ਕਹੋ ਤੇ ਦੇਉ ਜਰਾਇ ॥੩੦॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਮਮ ਬੈਨ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯਤ ਗਾਡਿਯੈ ਛੂਟੈ ਕਿਸੂ ਹਨੈ ਨ ॥੩੧॥ ਕੋਟਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਬੈ ਮੁਫਤੀ ਆਯਸੁ ਕੀਨ ॥ ਦੇਗ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਭੂਤ ਕਹਿ ਗਾਡ ਗੋਰ ਮਹਿ ਦੀਨ ॥੩੨॥ ਜੀਤਿ ਰਹ੍ਯੋ ਦਲ ਸਾਹ ਕੋ ਗਯੋ ਖਜਾਨਾ ਖਾਇ ॥ ਸੋ ਛਲ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਤ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ਗੋਰਿ ਗਡਾਇ ॥੩੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਿਆਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੨॥੧੪੭੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜੌਰੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰਾਜਪੁਰੋ ਇਕ ਗਾਉਂ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗੂਜਰ ਬਸੈ ਰਾਜ ਮੱਲ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜੋ ਨਾਮ ਏਕ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਬੰਸ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਨਰ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਗੂਜਰ ਭੇਦ ਤਬੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੨॥ ਜਾਰ ਲਖ੍ਯੋ ਗੂਜਰ ਮੁਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਡਰ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਗਾਂਵ ਤਿਹ ਅਨਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜੋ ਬਿਛੁਰੇ ਜਾਰ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਭਈ ਉਦਾਸ ॥ ਨਿਤਿ ਚਿੰਤਾ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਗੂਜਰਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਛੂ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਯਹੈ ਕਰੀ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਾ ਕੇ ਧਨ ਛੋਡੌਂ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਵਨ ਮੀਤ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਏਕ ਅਤਿਥਿ ਕੇ ਹਾਥ ਦੈ ਪਠੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥ ਮੀਤ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਯਹੈ ਜਾਰਿ ਲਿਖਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਕਸਟ ਹਮ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਲਿਖਿ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਹਮ ਸਭ ਕਿਛੁ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਆਪਨ ਤੁਮ ਲੀਜਹੁ ॥ ਕਛੁ ਧਨੁ ਕਾਢਿ ਪਠੈ ਮੁਹਿ ਦੀਜਹੁ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਮੀਤ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਧਰਨੀ ਤਲ ਹੌਂ ਧੰਨ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੇਜਿ ਕਾਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹੈ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪਿਛਵਾਰੇ ਐਹੋਂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਭਏ ਤਾਲ ਬਜੈਹੋਂ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤਾਰੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪੱਯਹੁ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਹਾਂ ਆਪਨ ਉਠਿ ਅੱਯਹੁ ॥ ਕਾਂਧ ਉਪਰਿ ਕਰਿ ਥੈਲੀ ਦੱਯਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੱਯਹੁ ॥੧੧॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਤਾਰੀ ਤਿਨ ਕਰੀ ॥ ਸੁ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਪਰੀ ॥ ਥੈਲੀ ਕਾਂਧ ਊਪਰ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਦੈਵ ਕੀ ਮਾਰੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌ ਹੀ ਬਾਰ ਛਿ ਸਾਤ ਕਰਿ ਲਯੋ ਦਰਬੁ ਸਭ ਛੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖ੍ਯੋ ਕਹਾ ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾਹੀ ਜਤਨ ਸਕਲ ਧਨ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਤੇ ਰੰਕ ਤਿਹ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਹਾਥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਦਰਬੁ ਨ ਆਯੋ ॥ ਨਾਹਕ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੩॥੧੪੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ ਪਤਿ ਰਾਵ ॥ ਦਰਬੁ ਬਟਾਵੈ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਕਰਤੁ ਕਬਿਨ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਪੂਤ ਸੁਭ ਦ੍ਰਾਵੜ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ॥ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ ਪਤਿ ਨਗਰ ਮੈ ਗਯੋ ਅਥਿਤਿ ਕੇ ਭੇਸ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋਗਿ ਨ ਯਹ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਲਹਿਯੈ ॥ ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਖਨ ਯਾ ਕੋ ਗਹਿਯੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਖਨ ਗਹਿ ਲਯੋ ਲੀਨੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ਜਾਨਿ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਇ ॥੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਰਿਸਿ ਭਰ੍ਯੋ ਛੋਡਿ ਰਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹ ਜਾ ਕੈ ਮਾਇ ਨ ਬਾਪ ॥੬॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਇ ਨ ਬਾਪ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੂੰ ਦੀਜਿਯਤ ਤਾ ਕੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਰਾਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥੭॥ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਡਰਿ ਗਈ ॥ ਚੀਨ੍ਹਤ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਨ ਭਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜਾਮਾਤਾ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥

ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਇਹ ਜਿਯਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਮੰਗਾਇ ਪਿਟਾਰੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਦੁਹੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਡਾਰੋ ॥ ਏਕ ਪਿਟਾਰੋ ਔਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਵਹ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਤਰ ਹੂੰ ਕੇ ਪਿਟਾਰ ਮੈਂ ਡਾਰੇ ਰਤਨ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹ ਢਕਨੋ ਦੈ ਦੁਤਿਯ ਮੈ ਦਈ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰਿ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪਿਟਾਰਿ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰੀ ॥ ਵਹ ਪਿਟਾਰਿ ਨਹਿ ਦੇਤ ਦਿਖਾਰੀ ॥ ਸਭ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੀਰਨੀ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥ ਪਠੈ ਚੇਰਿਯਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਸਭ ਸਦਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਹਮ ਕਾ ਤੁਮ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਬਿਨੁ ਤਵ ਕਹੇ ਸਗਾਈ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਰਾਵ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਹੁ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਚਲਹੁ ਮਿਠਾਈ ਖਾਹੁ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛੋਰਿ ਪਿਟਾਰ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥ ਵਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਰਾਇ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਇਹ ਕਹ੍ਯੋ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਜੈ ॥੧੪॥ ਜਬ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਛੋਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਡਰ ਜਾਮਾਤਾ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮੋਕਹ ਪਕਰਿ ਨਿਕਰਿਹੈਂ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਾਂਧਿ ਮਾਰਹੀ ਡਰਿਹੈਂ ॥੧੫॥ ਹੌਂ ਇਹ ਠੌਰ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਉਪਾਇ ਕਤਾ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਸੰਗ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਘੋਰਾ ਨਹੀ ਸਾਥੀ ਸੰਗ ਨ ਕੋਇ ॥ ਅਤਿ ਮੁਸਕਿਲ ਮੋ ਕੋ ਬਨੀ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੧੭॥ ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨਹੀ ਕਾ ਸੋਂ ਕਰੋਂ ਪੁਕਾਰ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਮੋਹਿ ਹਨਿਹੈਂ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੮॥ ਖਾਇ ਮਿਠਾਈ ਰਾਵ ਤਬ ਕਿਯੋ ਪਿਟਾਰੋ ਦਾਨ ॥ ਵਹ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹ ਲੈ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥੧੯॥ ਦੁਹਿਤਾ ਜਾਮਾਤਾ ਸਹਿਤ ਜੀਅਤ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਸਭ ਦੇਖਤ ਦਿਨ ਕਾਢ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਿਠਾਈ ਖ੍ਵਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਤਾ ਚਰਿਤ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਸਹੂ ਕਹਿਯੈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈਂ ਸਮੁਝਿ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੈ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੪॥੧੫੧੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉਰੀਚੰਗ ਉਚਿੱਸ੍ਰਵ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਸਾਜਾ ॥ ਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਵਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ

ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਹਿ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਝਰਨਨ ਤੇ ਝਾਈ ਪਰੀ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਦੈ ਅੰਜਨੁ ਤਹ ਆਵੈ ॥ ਗੁਟਕੇ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਉਡਿ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਸੀ ਠੌਰ ਚਾਹੈ ਤਿਸੁ ਜਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਅੰਜਨ ਬਲ ਤਿਹ ਕੋਊ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਰਨਿਯਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਗੌਨ ॥ ਐਸੇ ਸੁਖਨ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਰੀਝਤ ਕੌਨ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਮਾਂਝ ਬਸਾਵਾ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਕੌਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨਾਸ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਆਪਿ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਰਕੋ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੇਜ ਸੋਤ ਜੋਗਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗੁਟਕਾ ਹੁਤੋ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਯੋ ॥ ਜੁਗਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਕੁਠਰਿਯਹਿ ਦਯੋ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪੋਂਛ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਰਾਨੀ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁਗਿਯਾ ਹੂ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਨੀ ਮੈ ਬੇਖਰਚ ਹੌਂ ਕਛੁ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਿਖਿ ਨਿੱਤਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਕੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਧਨੀ ਹੁਤੀ ਨਿਰਧਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਡਾਰਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ॥੧੦॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਨੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਪਾਵੈ ॥ ਟਕਾ ਟਕਾ ਕਰਿ ਦਿਜਨ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਸੌਤਨ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਕਬਹੂੰ ਆਵੈ ॥੧੧॥ ਸਭ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਲਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥ ਸੌਤਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥ ਲਏ ਠੀਕਰੋ ਹਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਭੀਖ ਸੌਤਿ ਤਾ ਕੋ ਨਹਿ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਤੇ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥ ਦਰਬੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਾਈ ॥ ਭੂਖਨਿ ਮਰਤ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਟੂਕਨ ਹੀ ਮਾਂਗਤ ਮਰ ਗਈ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੫॥੧੫੨੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਮਰੰਗ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਥੋ ਨਾਥ ॥ ਸਕਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਅਮਿਤ ਚੜ੍ਹਤ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧॥ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾ ਸਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਚਾਹੈ ਸੋ ਕਰੈ ਜੋ ਭਾਖੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰਿ

ਏਕ ਸਖੀ ਤਹ ਰਹੈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਰਾਵ ਨਿਰਬਹੈ ॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਜਰਈ ॥ ਯਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥੩॥ ਗਾਂਧੀ ਇਕ ਖੱਤ੍ਰੀ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਫਤਹ ਚੰਦ ਨਾਮਾ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਚੇਰੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਚੇਰੀ ਦੋਸੁ ਰਾਵ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਮੋ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪੂਤ ਸਪੂਤੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ ਭੇਦ ਲਹ੍ਯੋ ਚੁਪਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਯਾ ਸੋਂ ਨਹਿ ਭੋਗੁ ਕਮਾਯੋ ॥ ਚੇਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਾ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਤਹ ਚੰਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਮਾਰਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਹੀ ਗਡਹੇ ਦਈ ਗਡਾਇ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਆਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੬॥੧੫੩੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਏਕ ਭੁਟੰਤ ਕੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੀ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਨਿਤ੍ਯ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਵੈ ॥ ਤਿਹ ਹੇਰੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਵੈ ॥੨॥ ਏਕ ਭੁਟੰਤੀ ਸੋਂ ਵਹੁ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਰਾਵ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤੁ ਛਪਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਧਿਕ ਮਦ ਆਨਿ ਪਿਯਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਮੱਤ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਖਲਰੀ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਲਈ ਤੁਰਤੁ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਇਹ ਸ੍ਵਾਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜਿਨਿ ਪਾਹਨ ਤੁਮ ਮਾਰੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਟੂਕਰੋ ਡਾਰਿ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੭॥੧੫੩੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੱਤ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਗੋਖਾ ਨਗਰ ਮਝਾਰ ॥ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥ ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਭਵਨ ਗੋਖਾ ਸਹਰ ਮਝਾਰ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਤਿਹ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਆਵਹਿ ॥ ਆਨਿ ਗੌਰਿ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥ ਕੁੰਕਮ ਔਰ ਅੱਛਤਨ ਲਾਵਹਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਧੂਪ ਜਗਾਵਹਿ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੈ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ॥ ਪੂਜ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਭਵਨ ਬਹੁਰਿ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭ ਤਹ ਚਲਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਕੁੰਕਮਹਿ ਲਾਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈਂ ॥੫॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਕੋਊ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਉਚਰੈ ॥ ਪੂਰਿ ਭਾਵਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿੱਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਲਤ ਆਪਨੀ ਭਾਵਨਾ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਭਲੋ ਭਲੇ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ ਬੁਰੋ ਬੁਰੇ ਕੋ ਹੋਇ ॥੭॥ ਚੇਤ ਅਸਟਮੀ ਕੇ ਦਿਵਸ ਉਤਸਵ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੋਇ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੈ ਨ ਘਰ ਮੈ ਕੋਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਵਸ ਅਸਟਮੀ ਕੋ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਾਤ੍ਰੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਭਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਰਨ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥ ਘਾਤ ਏਕਹੂੰ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥ ਯਹੈ ਬਿਚਾਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜਾਤ੍ਰੀ ਕਹ ਪਿਛਵਾਰ ਸਦਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਘਾਤ ਯਹੈ ਬਦਿ ਰਾਖੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਜੂ ਤਨ ਯੌਂ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥ ਜਾਨਿ ਮੀਤ ਪਿਛਵਾਰੇ ਆਵਾ ॥ ਬਦਿ ਸੰਕੇਤ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਾ ॥ ਸਖਿਯਹਿ ਸਹਿਤ ਕਾਲਿ ਮੈ ਜੈਹੋਂ ॥ ਪੂਜ ਗੌਰਜਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਐਹੌਂ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਹਮਰੋ ਹਿਤੂ ਹੁਇ ਤਹ ਮਿਲ੍ਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਰਾਵ ਕਛੁ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਨੀ ਪਛਾਨੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਕੇ ਪਿਛਵਾਰੇ ਹੈ ਮੇਰੋ ਖਰੋ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਚਾਹਤ ਬਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਸਕੁਚੇ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਬੈਨਨ ਮੈ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਪੂਛਿ ਸਖੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਹੀ ਉਤ ਪਜਾਰੇ ਕੋ ਐਸੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥ ਸਾਥ ਚਲੌਂਗੀ ਹੌਂ ਕਾਲਿ ਚਲੌਂਗੀ ਮੈਂ ਦੇਵਿ ਕੋ ਦੇਹੁਰੋ ਪੂਜਨ ਮਾਈ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੀਤਹਿ ਉਤੈ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥ ਭਵਨ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਮੈ ਜੈਹੋਂ ॥ ਪੂਜਿ ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਫਿਰਿ ਐਹੋਂ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਹਮਰੋ ਹਿਤੂ ਹੈ ਤਹ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੫॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਉਠੀ ਕਰ੍ਯੋ ਮੀਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗੌਨ

॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ਗਈ ਸਿਵਾ ਕੇ ਭੌਨ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੮॥੧੫੫੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਝਾ ਦੇਸ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਕਾਜ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਕੋ ਨਿਰਬਹੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਖੇਤਨ ਮੈ ਰਹਈ ॥ ਰਾਮ ਸੀਂਹ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥ ਕਛੂ ਨ ਲਾਜ ਰਹਤ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਬਾਗਵਾਨ ਪੈ ਜਾਵੈ ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥੨॥ ਲੈ ਸਤੂਆ ਪਤਿ ਓਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਮਾਲੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਕੈ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਸਤੂਆ ਕੀ ਕਰੀ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾ ਮੈਂ ਬਧ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਤੂਆ ਹੀ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਕਰੀ ਨ ਚੀਨ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਮਿਕ ਤਾ ਸੌਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮਾਲੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਜਬ ਆਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਆਪਨੋ ਲਯੋ ਉਠਾਈ ॥੫॥ ਲੈ ਸਤੂਆ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਛੋਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਹੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਹਾਥੀ ਹੇਰਿ ਚੌਕ ਜੜ੍ਹ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਚਨ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ੍ਯੋ ॥੬॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਰੀ ਮੱਤ ਪਾਛੈ ਤਵ ਧਾਯੋ ॥ ਮੈ ਡਰਿ ਪੰਡਿਤ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜੋ ਉਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਦੰਤਨ ਚਾਬੇ ਕੋਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਗੈਵਰ ਮੱਤ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਹੋਇ ॥੮॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਜੜ੍ਹ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਪਾਇ ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਵਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮੯॥੧੫੬੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਇਟਾਵਾ ਮੈ ਹੁਤੋ ਨਾਨਾ ਨਾਮ ਸੁਨਾਰ ॥ ਤਾ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੇਹ ਮੈ ਦੀਨੋ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਆਪੁਨ ਕੋ ਕਰਿ ਧੰਨਜ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਯਾ ਕੈ ਰੂਪ ਤੁਲਿ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਬਲਾ ਬਲਿ ਜਾਹੀਂ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੀਪ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ

ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈਂ ਹਜਾਰ ॥੩॥ ਪਠੈ ਏਕ ਤਿਨ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਸੁਨਾਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਪਿਤੁ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਕਛੂ ਨ ਚਲ੍ਯੋ ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਮੂੜ੍ਹ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਸਕ੍ਯੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ੍ਹ ॥ ਆਂਖਨ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨੱਬੇਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੦॥੧੫੬੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਚੰਦ ਨਰੇਸ ਕੋ ਮਾਧਵਨਲ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਕੋਕ ਸਾਰ ਸੰਗੀਤ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੈ ॥੨॥ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਰਾਇ ਤਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕੈ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਅਬ ਮਰਿਯੈ ॥ ਨਾ ਤੋ ਯਾ ਕਹ ਦੇਸ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਹਮਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਲੇਤ ਚਿੱਤ ਬਿਰਮਾਇ ॥ ਜੌ ਹਮ ਸਭ ਕੋ ਕਾਢਿਯੈ ਤੌ ਇਹ ਰਖਿਯੈ ਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੋਰਿ ਰਾਵ ਤਬ ਜਲਜ ਮੰਗਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਬਿਛੌਨਾ ਕੀ ਬਿਛਵਾਏ ॥ ਸਕਲ ਸਖੀ ਤਿਹ ਪਰ ਬੈਠਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥੫॥ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥ ਤਵਨ ਸਭਾ ਭੀਤਰਿ ਬੈਠਾਇਸ ॥ ਰੀਝਿ ਬਿਪ੍ਰ ਤਬ ਬੇਨੁ ਬਜਾਈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਸੁ ਭਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਤਨ ਸੋਂ ਗਏ ਕਮਲ ਪੱਤ੍ਰ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਧਵਨਲ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਤੇ ਨਹੀ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਭਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਜਹਾਂ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੁੰਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਤੀਨ ਸੈ ਸਾਠ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਚਤਿ ਜਹਾਂ ਬਨਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਧਵ ਤੌਨ

ਸਭਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬੈਠੇ ਬਹੁ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਤਹਾਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਤਨ ਕੰਚੁਕੀ ਕਾਮਾ ਕਸੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅੰਗਿਯਾ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈ ਚੰਦਨ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੧॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਭਵਰ ਬਹਿਠ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਕੁਚ ਕੀ ਬਾਯੁ ਤੇ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਉਠਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਸੁ ਭੇਦ ਬਿਪ੍ਰ ਨੇ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਰੀਝਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਜੋ ਲੀਨੋ ॥ ਸੋ ਲੈ ਕਾਮ ਕੰਦਲਹਿ ਦੀਨੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮ ਜੋ ਦਯੋ ਸੋ ਇਹ ਦਯੋ ਲੁਟਾਇ ॥ ਐਸੇ ਬਿੱਪ੍ਰ ਫਜੂਲ ਕੋ ਮੋਹਿ ਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਤੇ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥ ਇਹ ਪੁਰ ਤੇ ਤਿਹ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦੁਰ੍ਯੋ ਧਾਮ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੧੫॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਚਲ੍ਯੋ ਕਾਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਮੋ ਪਰ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤੁਰਤੁ ਦਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਿੰਦ੍ਯਾ ਕਰੀ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੧੭॥ ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਇ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ॥ ਤੁਮ ਸੇ ਚਤੁਰਨ ਸੋਂ ਰਿਸ ਠਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਾ ਕਹਿਯੈ ॥ ਯਾ ਪਾਪੀ ਕੇ ਦੇਸ ਨ ਰਹਿਯੈ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲੌਂ ਤ ਏਕੈ ਮਗੁ ਚਲੌਂ ਰਹੇ ਰਹੌਂ ਤਿਹ ਗਾਉਂ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਰਟੌਂ ਬਿਹੰਗ ਜ੍ਯੋਂ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉਂ ॥੧੯॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋ ਤਨ ਗਡੇ ਕਾ ਸੋਂ ਕਰੋਂ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਨਕ ਅਗਨਿ ਕੇ ਸਿਵ ਭਏ ਜਰੌਂ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੨੦॥ ਆਜੁ ਸਖੀ ਮੈਂ ਯੌ ਸੁਨ੍ਯੋ ਪਹੁ ਫਾਟਤ ਪਿਯ ਗੌਨ ॥ ਪਹ ਹਿਯਰੇ ਝਗਰਾ ਪਰ੍ਯੋ ਪਹਿਲੇ ਫਟਿਹੈ ਕੌਨ ॥੨੧॥ ਮਾਧਵ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਸੁਖ ਸੋਂ ਸੁੰਦਰਿ ਹਜਾਂ ਰਹੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਮੁਖ ਕਹੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਤਾਪ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਨਿੱਤ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤਬੈ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਜਨੁ ਘਾਯਲ ਘਾਇਨ ਲਗੇ ਗਿਰੈ ਉਠੈ ਬਰਰਾਇ ॥੨੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕਾਮਾ ਭਈ ॥ ਰਕਤ ਨ ਰਹ੍ਯੋ ਅੰਗ ਚਲ੍ਯੋ ਮੀਤ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਟਾਂਕ ਤੋਲ ਤਨ ਨਾ ਰਹ੍ਯੋ ਮਾਸਾ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਮਾਸ ॥ ਬਿਰਹਿਨਿ ਕੋ ਤੀਨੋ ਭਲੇ ਹਾਡ ਚਾਮ ਅਰੁ ਸ੍ਵਾਸ ॥੨੫॥ ਅਤਿ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਮਾਧਵਨਲ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਟੂਟੋ

ਅਮਲ ਅਫੀਮਿਯਹਿ ਜਨੁ ਪਸਵਾਰੇ ਲੇਤ ॥੨੬॥ ਮਿਲਤ ਨੈਨ ਨਹਿ ਰਹਿ ਸਕਤ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਤੰਗ ॥ ਛੂਟਤ ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਤੇ ਹੋਮਤ ਅਪਨੋ ਅੰਗ ॥੨੭॥ ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ਤੀਰਥ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਬਾਰਿ ਅਨੇਕ ਆਗਿ ਮੈ ਬਰਿਹੌਂ ॥ ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵਤਿਹਿ ਪੈਹੌਂ ॥ ਢੂੰਢਿ ਮੀਤ ਤੋ ਕੋ ਤਊ ਲੈਹੌਂ ॥੨੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਹਾਂ ਪਿਯਰਵਾ ਚਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਿਤ ਹੀ ਚਲੇ ॥ ਸਕਲ ਸਿਥਿਲ ਭਏ ਅੰਗ ਸੰਗ ਜੈ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਲਗਤ ਉਚਾਟ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈ ਜਮ ਮੋਹਿ ॥ ਮਰੇ ਪਰਾਂਤ ਚੁਰੈਲ ਹ੍ਵੈ ਚਮਕਿ ਚਿਤੈਹੌਂ ਤੋਹਿ ॥੩੦॥ ਬਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਆਗਿ ਮੈ ਜਰੀ ਰਖੈਹੌਂ ਨਾਉਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਜਰੀ ਕੀ ਬਰੀ ਕੀ ਢਿਗ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਾਉਂ ॥੩੧॥ ਸਾਚ ਕਹਤ ਹੈ ਬਿਰਹਨੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਪਾਗਿ ॥ ਡਰਤ ਬਿਰਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਸੋਂ ਜਰਤ ਕਾਠ ਕੀ ਆਗਿ ॥੩੨॥ ਤਬ ਮਾਧਵਨਲ ਉਠਿ ਚਲ੍ਯੋ ਭਯੋ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਜਸ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਗਯੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਜਹਾ ਨਰੇਸ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਜਹਾਂ ਨਿੱਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵੈ ॥ ਮੰਦਿਰ ਊਚ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਹੀਂ ॥ ਫਟਕਾਂਚਲ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲਜਾਹੀਂ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹੀ ਠੌਰ ਮਾਧਵ ਗਯੋ ਦੋਹਾ ਲਿਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਜੌ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਇਹ ਬਾਚਿ ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਮੋਰ ਉਪਾਇ ॥੩੫॥ ਜੇ ਨਰ ਰੋਗਨ ਸੋਂ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਹੋਤ ਉਪਾਉ ॥ ਬਿਰਹ ਤ੍ਰਿਦੋਖਨ ਜੇ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਬਚਾਉ ॥੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਗੌਰਜਾ ਕੋ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਯੋ ॥ ਬਾਚਿ ਦੋਹਰਾ ਕੋ ਚਕਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ ਹ੍ਯਾਂ ਕਹ੍ਯੋ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ ਹ੍ਯਾਂ ਤਾ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੋ ਹੌਂ ਕਰੌਂ ਤਾ ਕੋ ਜਿਯਨ ਉਪਾਇ ॥੩੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਮਾਧਵ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਦਰੁ ਦੈ ਆਸਨ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕਹਸਿ ਦ੍ਵਿਜਾਗ੍ਯਾ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਗੇ ਹੇਤ ਤੁਹਿ ਲਰਿਹੋਂ ॥੩੯॥ ਜਬ ਮਾਧਵ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਬ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਕਾਮਾਵਤੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ਏਕ ਕਾਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹੋ ॥ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਏਕ ਦੈ ਸਭ ਦੇਸ ਉਬਾਰਿਯੈ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਮਵਤੀ ਭੀਤਰ ਦੂਤਾਯੋ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਜੂ ਕੋ ਸਿਰੁ ਨ੍ਯਾਯੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਕੋ ਦੁਖ

ਉਪਜਾਵਾ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿਸ ਚੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਕੇ ਭਏ ਨਿਸਿ ਰਵਿ ਕਰੈ ਉਦੋਤ ॥ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਕੋ ਦਿਯਬ ਤਊ ਨ ਹਮ ਤੇ ਹੋਤ ॥੪੩॥ ਦੂਤੋਬਾਚ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਕਜਾ ਨਾਰਿ ਕਾਮਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਗਾਂਠਿ ਬਾਧੀ ਤੁਮੋ ਜਾਨਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨਿ ਮੇਰੀ ਕਹਾ ਨਾਹਿ ਭਾਖੋ ॥ ਇਨੈ ਦੈ ਮਿਲੋ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਰਬ ਰਾਖੋ ॥੪੪॥ ਹਠੀ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਸੁ ਤੁਮਹੂੰ ਪਛਾਨੋ ॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਾ ਕੀ ਸਦਾ ਲੋਹ ਮਾਨੋ ॥ ਬਲੀ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਾ ਕੋ ਬਖਾਨੈ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਤੂ ਤੌਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਠਾਨੈ ॥੪੫॥ ਬਜੀ ਦੁੰਦਭੀ ਦੀਹ ਦਰਬਾਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜਬੈ ਦੂਤ ਕਟੁ ਬੈਨ ਐਸੇ ਉਚਾਰੇ ॥ ਹਠਜੋ ਬੀਰ ਹਾਠੋ ਕਹਜੋ ਜੁਧ ਮੰਡੋਂ ॥ ਕਹਾ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਕਾਲ ਕੋ ਖੰਡ ਖੰਡੋਂ ॥੪੬॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਲੈ ਅਨੀ ਕੋ ਬਲੀ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਖੰਡੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਧੰਧੇਰੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਗਹਰਵਾਰ ਚੌਹਾਨ ਗਹਲੌਤ ਦੌਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਿਤੇ ਨਾਹਿ ਔਰੇ ॥੪੭॥ ਸੁਨਜੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਬੀਰ ਸਭ ਹੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਠਟੇ ਠਾਟ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੂਰ ਸੈਨਾਂ ਉਮੰਗੈ ॥ ਮਿਲੈ ਜਾਇ ਜਮੁਨਾ ਮਨੋ ਧਾਇ ਗੰਗੈ ॥੪੮॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਕਰਵਾਰ ਕਾਢੈਂ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚਰਮ ਪੈ ਘਾਇ ਤਾ ਕੋ ਬਚਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਰਮ ਪੈ ਚਰਮ ਰੁਪਿ ਗਰਮ ਝਾਰੈਂ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੇ ਚਿੰਨਗਾਰੈਂ ॥੪੯॥ ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਾਨਾ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੂਆ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੫੦॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਖੰਡੇ ਲਏ ਫਾਂਸ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਰਿ ਕੀ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜੁਲਫ ਜੈਸੀ ॥ ਕਰੀ ਮੱਤ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਤ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਜਿਸੇ ਕੰਠਿ ਡਾਰੈਂ ਤਿਸੈ ਐਂਚਿ ਮਾਰੈਂ ॥੫੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਭੱਟ ਲਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਰਨ ਮੈ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ॥ ਤਬ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਸੁਨੁ ਕਹਜੋ ਹਮਾਰੋ ॥੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਬੇਸ੍ਵਾ ਇਹ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੋ ਸੁਨੁ ਰੇ ਬਚਨ ਅਚੇਤ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁਝਾਵਤ ਕਜੋਂ ਕਟਕ ਏਕ ਨਟੀ ਕੇ ਹੇਤ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਕਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਯਹੈ ਉਚਰੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਲਰੈਂ ਕਪਟ ਤਜਿ ਦੋਈ ॥ ਕੈ ਜੀਤੈ ਕੈ ਹਾਰੈ ਕੋਈ ॥੫੪॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੇ ਹੀ ਸਿਰ ਲੀਜੈ ॥ ਔਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਗਾਰਿ ਆਪੁ ਜੋ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਾਹਕ ਔਰ ਲੋਕ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਉਠਜੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਅਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਕੈ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੫੬॥ ਕਾਮਸੈਨ

ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੂਰ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ॥ ਝਾਗਿ ਸੈਹਥੀ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰੈਂ ਤੌ ਤੂ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਰਾਇ ॥੫੭॥ ਝਾਗਿ ਸੈਹਥੀ ਪੇਟ ਮਹਿ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਨਿ ਕਟਾਰੀ ਕੋ ਕਿਯੋ ਕਾਮਸੈਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੫੮॥ ਐਸੇ ਕੋ ਐਸੋ ਲਹਤ ਜਿਯਤ ਨ ਛਾਡਤ ਔਰ ॥ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਰਾਖ੍ਯੋ ਜਿਯਤ ਰਾਵ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਦੇਵਨ ਰੀਝਿ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦਯੋ ॥ ਬ੍ਰਣੀ ਹੁਤੋ ਅਬ੍ਰਣੀ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿਥਿ ਭੇਖ ਸਜਿ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਜਹ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਹੁਤੀ ਲੈ ਮਾਧਵ ਕੋ ਨਾਮ ॥੬੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਤੈ ਇਹੈ ਬਚਨ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮਾਧਵ ਖੇਤ ਹੇਤ ਤਵ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਹੀ ਮਰ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਇਹੈ ਖਬਰ ਦਿਜ ਦਈ ॥੬੨॥ ਯਹ ਬਚ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜਬ ਕੌਤਕ ਇਹ ਰਾਇ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਰਨ ਮਰਨ ਕਾ ਨਿੱਗ੍ਰਹ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥੬੩॥ ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ਜਰਨ ਜਬ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਬੈਤਾਲ ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਸੀਂਚਿ ਅਮ੍ਰਿਤ ਤਿਹ ਦੁਹੁਨ ਜਿਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਿ ਸੈਥੀ ਪਾਵਕ ਬਰ੍ਯੋ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥ ਕਾਮਾ ਦਈ ਦਿਜੋਤਮਹਿ ਧੰਨ੍ਯ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾਰਾਇ ॥੬੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੧॥੧੬੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚੱਛਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਰਾਵ ਜਗੁ ਕਹਈ ॥ ਸਭ ਅਰਿ ਕੁਲ ਜਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਣ ਗਹਈ ॥੧॥ ਸਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਕਰੈ ਸੋਈ ਜੋਈ ਵਹ ਕਹੈ ॥੨॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਰੰਗ ਮਹਲ ਬਿਖੈ ਹੁਤੇ ਨਰ ਰਾਇ ਤਵਨੈ ਕਾਲ ॥ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜਤੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰੀ ਲੈ ਬਾਲ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਨਾਦ ਔ ਨਫੀਰੀ ਬੇਨੁ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਕੁਲਾਹਲ ਹੋਤ ਨਾਨਾ ਰੰਗ ॥੩॥ ਏਕ ਨਟੂਆ ਤਹ ਰਹੈ ਤਿਹ ਬਿਸਨੁ ਦੱਤਾ ਨਾਮ ॥ ਰਾਵ ਜੂ ਤਾ ਕੋ ਨਚਾਵਤ ਰਹੈ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਤਾ ਕੋ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਨੈਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭੂ ਪੈ ਬਧੀ

ਸਾਯਕ ਮੈਨ ॥੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥ ਸੋ ਲਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੫॥ ਤਿਹ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਸਿਵ ਸਤ੍ਰੁ ਗਯੋ ਸਰ ਮਾਰ ॥ ਤਬ ਲੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਆਇ ॥ ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥੬॥ ਤਬ ਕਿਯੋ ਇਹੈ ਉਪਾਇ ॥ ਇਕ ਦੇਗ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਤਾ ਪੈ ਤਵਾ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਾਹਿ ਨ ਚੀਨ ॥੭॥ ਜਾ ਮੈ ਘਨੋ ਜਲ ਪਰੈ ॥ ਤਲ ਕੋ ਨ ਬੂੰਦਿਕ ਢਰੈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਗੁਲਾਬਹਿ ਪਾਇ ॥ ਕਾਢਯੋ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੀਂਚਯੋ ਵਹੈ ਗੁਲਾਬ ਲੈ ਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਮਾਹਿ ॥ ਛਿਰਕਿ ਸਭਨ ਪਹਿ ਕਾਢਯੋ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਨਾਹਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਥ ਬਾਗ ਜੋ ਮੈ ਲਗਵਾਯੋ ॥ ਯਹ ਗੁਲਾਬ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਜੁਤ ਤੁਮ ਪੈ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੨॥੧੬੪੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਸਾਹੁਰੇ ਉਡਿ ਜਾ ਕਹਤਾ ਜਾਇ ॥ ਬਧਿਕਨ ਕੁਸਗੁਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰਯੋ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧॥ ਬਧਿਕ ਬਾਚ ॥ ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਵਹੁ ਫਾਸਿਯਹੁ ਯੌਂ ਕਹਤਾ ਮਗੁ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਐਸੋ ਬਚ ਪੁਨਿ ਕਹਯੋ ਹਨਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਰਿਸਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫਸਿ ਫਸਿ ਜਾਵਹੁ ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਇ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਇ ॥ ਚੋਰਨ ਕੁਸਗੁਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦੋ ਸੈ ਜੁੱਤੀ ਸੋਂ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ ਚੋਰਨ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਰੋ ਪਯਾਨ ॥ ਜੋ ਉਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਿਹੋ ਹਨਿਹੈਂ ਤੁਹਿ ਤਨਿ ਬਾਨ ॥੪॥ ਜਬ ਚੋਰਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਤਾ ਤੇ ਡਰ ਪਾਇ ॥ ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੌਂ ਮਗੁ ਕਹਤੋ ਜਾਇ ॥੫॥ ਚਾਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਇਕ ਨੈ ਤਜੇ ਪਰਾਨਿ ॥ ਦਾਬਨ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਅੱਯਹੁ ॥ ਲੈ ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰ ਧਰ ਜੱਯਹੁ ॥ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਯਹ ਪਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸੈ ਪਨਹੀ ਤਹ ਝਰੀ ॥੭॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਕਹੋ ਸੁ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਕਹਯੋ ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਤ ਪਧਾਰੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ

ਕਹਯੋ ਵਹੈ ਜੜ੍ਹ ਮਾਨੀ ॥੮॥ ਏਕ ਰਾਵ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁ ਨਾਰੀ ॥ ਪੂਤ ਨ ਹੋਤ ਤਾਹਿ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥ ਔਰ ਬਜਾਹਿ ਬਜਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨੋ ॥੯॥ ਸਭਹਿਨ ਆਨੰਦ ਚਿੱਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਆਯੋ ॥ ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਿ ਊਚ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਸੁਨਯੋ ਜਾਂਹਿ ਪਨਹਿਨਿ ਤਿਨ ਮਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਪੁਰ ਜਨ ਬਾਚ ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਇਹ ਕਹਤ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਲੋਗਨ ਜੂਤਿਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਜਹ ਅਤਿ ਅਗਨਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਲਾਗੀ ॥੧੧॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈਂ ਮਹਲ ਜਹ ਭਾਰੇ ॥ ਛਪਰਨ ਕੇ ਜਹ ਉਡੈਂ ਅਵਾਰੇ ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਯੌਂ ਮੂੜ੍ਹ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਸੁਨਯੋ ਤਾਹੀ ਗਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਪਨਹੀਨ ਕੀ ਸਹੀ ਜੁਲਾਹੇ ਮਾਰ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਸਸੁਰਾਰ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਜਨ ਕਹਾ ਖਾਹੁ ਨਹਿ ਖਾਵੈ ॥ ਭੂਖਨ ਮਰਤ ਨ ਲਜਤ ਬਤਾਵੈ ॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਬੀਤ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲਾਗਤੁ ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥੧੪॥ ਲਕਰੀ ਭਏ ਤੇਲ ਘਟ ਫੋਰਯੋ ॥ ਪੀਨੋ ਸਕਲ ਨੈਕ ਨਹਿ ਛੋਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਯੋ ਉਡਗ ਛਪਿ ਗਏ ॥ ਫਾਂਸਿ ਪਾਨ ਸੋ ਕਊਆ ਲਏ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਨੀ ਬੇਚਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਚਲਯੋ ਚਾਕਰੀ ਧਾਇ ॥ ਮਾਰਤ ਮਾਰਗ ਸਿੰਘ ਜਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥ ਤ੍ਰਸਿਤ ਜੁਲਾਹੋ ਦ੍ਰੁਮ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਹੈ ਸੈਹਥੀ ਹਾਥ ॥ ਤਰੇ ਆਨਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਰੋਸ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜੁਲਾਹੇ ਪਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਕੰਪਤ ਹਾਥ ਤੇ ਝਰੀ ॥ ਮੁਖ ਮੈ ਲਗੀ ਪਿਸਟਿ ਤਰ ਨਿਕਸੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਸੀ ਬਿਗਸੀ ॥੧੮॥ ਜਾਨਯੋ ਸਾਚੁ ਸਿੰਘ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਯੋ ਪੂਛਿ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਹੀਨੋ ਅਪਨ ਕਰਾਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਚੜ੍ਹਯੋ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਸੈਨਾਪਤਿ ਪਚਮਾਰ ਕੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਪਚਮਾਰ ਖਬਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਜੁਲਾਹੀ ਹੁਤੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਕੀਨੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਜੁਲਾਹੋ ਭਾਜਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਗਾਜਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਚਮਕਿ ਬਿਜੁਰਿਯਾ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਮਾਰਗ ਕੋ ਚੀਨਨ ਆਵੈ ॥੨੨॥ ਮਗ ਤੇ ਭੂਲਿ ਤਿਸੀ ਮਗੁ ਪਰਯੋ ॥ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਅਰਿ ਕੋ ਲਸਕਰ ਢਰਯੋ ॥ ਕੂੰਈ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਪਰਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ

॥ ਜਬ ਤਾਹੀ ਕੂੰਈ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਉਠੀ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਪਚਮਾਰ ॥੨੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਪਚਮਾਰ ਸਭਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਲਸਕਰ ਚਿਤ ਮਾਂਹਿ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਲੋਹ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਮਾਂਹਿ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਪਰਯੋ ॥ ਹੋ ਜੋਧਾ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਜਿਯਤੇ ਉਬਰਯੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਦਈ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸਿਰ ਮਾਹਿ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸਭ ਕਟਿ ਮਰੇ ਰਹਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਜਿ ਪੁਰ ਤਿਸੀ ਜੁਲਾਹੀ ਆਈ ॥ ਆਇ ਬਾਰਤਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਪਾਲਕੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੩॥੧੬੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਂਦਨ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਚਾਂਦ ਪੁਰਗਾਉਂ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਹੈ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਵਹਿ ॥ ਆਇ ਬਿਪ੍ਰ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥ ਸੁਭ ਬਾਨੀ ਮਿਲਿ ਯਹੈ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਤੀ ਰਤਿ ਸਮ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋ ਯਾ ਪੈ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਤਿਹ ਘਰ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਦਿਨ ਕੋ ਵਹੁ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਖੀ ਮੱਧਿ ਅਲੀਨ ਮੈ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨਵੀਨੋ ॥ ਬੈਨਨਿ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਤ ਨੈਨਨਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਮਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕਾਲ ਕੋ ਬੀਚਲ ਦੇਖਿ ਸੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਾਤ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਇ ਜੰਭਾਇ ਲਈ ਚੁਟਕੀ ਚਟਕਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੪॥੧੬੭੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਜਾਟ ਉਪਜਾਈ ॥ ਮਾਂਗਤਿ ਭੀਖ ਹਮਾਰੇ ਆਈ ॥ ਬਿੰਦੋ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਰਖਾਯੋ ॥ ਚੇਰਿਨਿ

ਕੇ ਸੰਗ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧॥ ਡੋਲਾ ਮਾਟੀ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸਰਸਵਹਿ ਦਯੋ ॥ ਚਾਰ ਮੇਖ ਲੋਹਾ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਦਾਬਿ ਗਈ ਤਾ ਕੀ ਪਿਛਵਾਰੀ ॥੨॥ ਆਪ ਰਾਵ ਤਨ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਇਕ ਟੋਨਾ ਇਹ ਕਰ ਮਮ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਗਜਾ ਤਵ ਪਾਊਂ ॥੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ੍ਯੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਇ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਭਰਮੁਪਜਾਯੋ ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਸਭਹੂੰਨ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੪॥ ਇਹ ਚੁਗਲੀ ਜਿਹ ਊਪਰ ਖਾਈ ॥ ਸੋ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥ ਕੁਰਰਨ ਮਾਰਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥ ਸੀ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨੈਕੁ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥ ਮਾਰ ਪਰੀ ਵਹ ਨੈਕੁ ਨ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹਠੀ ਰਾਵਹੂੰ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਦਿਬ ਕੀ ਬਾਤ ਚਲਨ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਗਈ ਤਬ ਭਾਗੀ ॥੬॥ ਭੇਜਿ ਮਨੁਖ ਨ੍ਰਿਪ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮੈ ਰਖਵਾਈ ॥ ਬਿਖੁ ਕੋ ਖਾਨਾ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੫॥੧੬੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਰਗ ਜੋਹਡੇ ਕੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਪਠਾਨੀ ਨਾਰਿ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਤਾ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਰ ॥੧॥ ਤਵਨ ਪਠਾਨੀ ਕੋ ਹੁਤੋ ਨਾਮ ਗੌਹਰਾਂ ਰਾਇ ॥ ਜਾਨੁ ਕਨਿਕ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਧਿਨਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥੨॥ ਅਰਿ ਬਲੁ ਕੈ ਆਵਤ ਭਏ ਤਾ ਪੈ ਅਤਿ ਦਲ ਜੋਰਿ ॥ ਦੈਹੈਂ ਯਾਹਿ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਲੈਹੈ ਦੇਸ ਮਰੋਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੂਤ ਤਬੈ ਬੈਰਮ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਬੈਠ੍ਯੋ ਕਹਾਂ ਦੈਵ ਕੇ ਖੋਏ ॥ ਤੋ ਪੈ ਕਰੇ ਆਰਬਿਨ ਢੋਏ ॥੪॥ ਬੈਰਮ ਅਧਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਆਪੁ ਭੱਜਨ ਕੋ ਸਾਮੋ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤੀਰ ਪਠਾਨੀ ਆਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਕਹੋ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੋਰ ਪਿਤਾ ਐਸੋ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਨਾਮ ॥ ਤੂੰ ਕਾਤੁਰ ਐਸੋ ਭਯੋ ਛਾਡਿ ਚਲ੍ਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਪਨੀ ਪਗਿਯਾ ਮੋ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੀ ਪਹਿਰ ਇਜਾਰਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਬ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਕਰਿਹੋਂ ॥੭॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਤਿਹਿ ਭੇਹਰੇ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਛੀਨਿ ਆਯੁਧਨ ਲੀਨੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਂਧਿ ਨਰ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਸਕਲ

ਲੈ ਕੈ ਚੜ੍ਹੀ ਸੂਰਨ ਸਕਲ ਜਤਾਇ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਿਤ ਕੋ ਬੀਰਾ ਦਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਸੰਗ ਲੈ ਧਾਈ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਈ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਇਕ ਭ੍ਰਿਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹ ਜੀਤਿ ਤਬ ਆਗੇ ਜਾਯੋ ॥੧੦॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਸਕਲ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਆਏ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਿ ਫਾਂਸੀ ਧਰਿ ਸਿਪਰ ਲੈ ਗੁਰਜ ਗੁਫਨ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗੇ ਜੋਧਾ ਧਰਨਿ ਬਿਧੇ ਬਰਛਿਯਨ ਸਾਥ ॥੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਸੈਥੀ ਅਰਬ ਖਰਬ ਧਾਏ ॥ ਬੰਧੇ ਗੋਲ ਹਾਠੇ ਹਠੀ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਲ ਕੇ ਤੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰਿ ਨਿਸਾਨਨ ਕੇ ਫਰਰੇ ਭਟ ਢੋਲ ਢਮਾਕਨ ਦੈ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਢਾਲਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਵਾਰ ਅਪਾਰ ਬਹੇ ਕਈ ਬਾਰ ਗਏ ਛੁਟਿ ਕੰਚਨ ਕੋਟਿ ਕਨੂਕੇ ॥ ਲੋਹ ਲੁਹਾਰ ਗੜ੍ਹੈਂ ਜਨੁ ਜਾਰਿ ਉਠੈਂ ਇਕ ਬਾਰ ਤ੍ਰਿਨਾਰਿ ਭਭੂਕੇ ॥੧੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਗੁਰਿਏ ਖੇਲ ਮਹਮੰਦਿ ਲੇਜਾਕ ਧਾਏ ॥ ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਦੀਏ ਕੋਪਿ ਆਏ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰ ਲੋਦੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈ ਕੈ ॥੧੫॥ ਪਰੀ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਈ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਮਾਰਿ ਬਾਨਾਨ ਕੀ ਗਾੜ੍ਹ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕੁਆਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥੧੬॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਭਾਰੇ ॥ ਮਹਾ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨਾਹਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛਕੇ ਛੋਭ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਸਾਚ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੭॥ ਧਏ ਅਰਬ ਆਛੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੋ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਤੇ ਸੂਲ ਐਸੋ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ ਮੈ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕਿ ਜਾਵੈ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਏ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ਦਲ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਬਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤਾਨਿ ਧਨੁਖਜਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥੧੯॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਵਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮੂੰਡ ਜੰਘ ਬਾਹਨ ਬਿਨੁ ਕੀਨੇ ॥ ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ ਕੇ ਕੋ ਦੀਨੇ ॥੨੦॥ ਜੂਝਿ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਗਏ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥੀ ਬਿਨਾ ਅਸਿ ਭਏ ॥ ਜੂਝੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ਭਟ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਣਨ ਕੇ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਪੈ ਆਇ ॥ ਗਿਰੇ ਪਰੇ ਉਠਿ ਪੁਨਿ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੨੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ

ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਉਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਘ ਫਾਂਸੀ ਲਏ ਹਾਥ ਡੋਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਬੋਲੈਂ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੂਰਨ ਸਕਲਨ ਘਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਬਾਲ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਪਰਤ ਭੇ ਆਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਚਪਚਾਇ ਜੋਧਾ ਸਮੁਹਾਵੈਂ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਨਮੁਖ ਜੇ ਦੇਹੀਂ ॥ ਡਾਰਿ ਬਿਵਾਨ ਬਰੰਗਨਿ ਲੇਹੀਂ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਅਪੱਛਰਨਿ ਲਏ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਤਿਨਿ ਪ੍ਰਤਿ ਔਰ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਲਰਤ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥੨੬॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚਾਵਡੈਂ ਚੀਤਕਾਰੀ ॥ ਰਹੇ ਗਿੱਧ ਆਕਾਸ ਮੰਡਰਾਇ ਭਾਰੀ ॥ ਲਗੇ ਘਾਇ ਜੋਧਾ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਭਾਰੇ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਝੂਮੇ ਮਨੋ ਮੱਤਵਾਰੇ ॥੨੭॥ ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਹਠੇ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ਮਹਾਂਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਬੱਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੨੮॥ ਗੁਰਿਯਾ ਮਹਮੰਦਿ ਲੇਜਾਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਤਿ ਲੋਦੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਸੂਰ ਨਜਾਜੀ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕੂਟੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜ ਜੋਧਾ ਸਭੈ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੂਰ ਗਏ ਕਟਿ ਕੈ ਝਟ ਦੈ ਤਬ ਬਾਲ ਕੁਪੀ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਇਕ ਹਾਰਿ ਟਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਮਰਿਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਕਰੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਣਾਨ ਕੋ ਤੋਰਿ ਸੁ ਆਨਨ ਡਾਰੇ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਪੇ ਅਰਿ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਚਲੇ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਟੂਟੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਲੈ ਕੈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੱਜ੍ਰਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਜੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਇਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਤ ਜਬ ਪਰਜੋ ॥ ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਰਜੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯਤ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜੈ ॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਬਧੁ ਕੀਜੈ ॥੩੩॥ ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕੋਪੇ ਸੂਰਬੀਰ ਐਂਠਜਾਰੇ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬੇਧਿ ਬਾਲ ਕੋ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੇਧਿ ਬਾਨ ਜਬ ਤਨ ਗਏ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਅਮਿਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਿਯੋ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤਨਿ ਪੁਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਦੇਹ ਘਾਵ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਲਾਗੇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਰੰਗਨਿ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੬॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ

ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜੀ ਕਰੀ ਰਥੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤੁੱਮਲ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਅਤਿ ਮਚ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਸੂਰ ਜੀਅਤ ਨਹ ਬਚ੍ਯੋ ॥੩੭॥ ਅਰਬ ਰਾਇ ਆਪਨ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਬਾਲ ਸੋਂ ਜੂਝ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋਂ ਅਸ੍ਵ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੮॥ ਪੁਨਿ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਾਰਥੀ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੋ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੋਹਿਤ ਕੈ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਜੀਤ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੩੯॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਬਾਜੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ ਭੇ ਰਾਜੀ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਢਿ ਭੋਹਰਾ ਤੇ ਪਤਿਹਿ ਦੀਨੋ ਸਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਇਕ ਅੱਸ੍ਵ ਦੈ ਔ ਪਗਿਯਾ ਬੰਧਵਾਇ ॥੪੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੬॥੧੭੨੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਯਾਲਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਸਾਲਬਾਹਨਾ ਰਾਵ ॥ ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੋ ਮਾਨਈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਿ ਮਤੀ ਹੁਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਭਜੈ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਜਬ ਭੇਦ ਬਿੱਕ੍ਰਮੈ ਪਾਯੋ ॥ ਅਮਿੱਤ ਸੈਨ ਲੈ ਕੈ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਸਾਲਬਾਹਨ ਨਹਿ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਸੂਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਲਰ੍ਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿਕਾ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚੋ ਤੁਮ ਮੈਂ ਦੇਉਂ ਜਿਯਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਜਗਮਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋ ਕੀਨੋ ॥ ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚਿ ਲੀਨੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜਗੇ ਸੂਰ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਟੀ ਤੇ ਮਰਦ ਊਪਜੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੁਧ ਬਿਸੇਖ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਘਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਚਲੇ ਅਨੇਕ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਹਿਰੇ ਨਾਦ ਨਗਰ ਮੈ ਬਾਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਗੁਰਜ ਗਰਬਿਯਾ ਗਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਾਖੈਂ ਜੋ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਬਹੁਰੋ ਫੇਰਿ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜੈਹੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਸੈਨ ਮੈ ਆਇ ॥ ਜੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਕੋ ਦਲੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਲੈ ਚਲੇ ਉਠਾਇ ॥੮॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਰਥੀ ਕੋਟਿ ਕੂਟੇ ਕਰੀ ਕ੍ਰੂਰ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਾਜ ਔ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਘੂਮਿ ਜੋਧਾ ਤਿਸੀ ਭੂਮਿ ਜੂਝੇ ॥ ਕਹਾ ਲੌ ਗਨੋਂ ਮੈ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੯॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨਾ ਲੈ ਚਲ੍ਯੋ ਤਹ ਆਪੁ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ॥ ਜੋਰਿ ਕੋਰਿ ਸੁ ਬੀਰ

ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸੂਲ ਸੈਥਿਨ ਕੇ ਲਗੇ ਅਰੁ ਬੇਧਿ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਏ ਤਹਾ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਜਗੇ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਏ ਜੂਝਿ ਭਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਘੂਮੈ ਸੁ ਮਨੋ ਮੱਤਵਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਛੋਰੈਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਖ ਧਾਰੈਂ ॥੧੧॥ ਜਬੈ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੂੰ ਘਾ ਗ੍ਰੂੰਜੇ ॥ ਮਹਾ ਸੰਖ ਔ ਦੁੰਦਭੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਪਰੀ ਜੌ ਅਭੀਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਤਬੈ ਆਪੁ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕਿੱਲਕਾਰੀ ॥੧੨॥ ਤਹਾ ਆਪੁ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਡੌਰੂ ਬਜਾਯੋ ॥ ਚਤ੍ਰ ਸਾਠ ਮਿਲਿ ਜੋਗਨੀ ਗੀਤ ਗਾਯੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਪਿ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਗੇ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੧੩॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਬਿੱਕ੍ਰਮੈ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਭੱਟ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਹਠ ਠਾਨਿ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਰਤ ਭੇ ਆਨਿ ॥੧੪॥ ਅਤਿ ਤਹ ਸੁ ਜੋਧਾ ਆਨਿ ॥ ਲਰਿ ਮਰਤ ਭੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ॥ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟਿ ਬਜਾਇ ॥ ਰਨ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਗਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਉਮਡੇ ਔਰ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਜੇ ਚਲਿ ਦਲ ਰਨ ਮੰਡਲ ਆਏ ॥ ਲਰਿ ਮਰਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥੧੬॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਜਬ ਲਰਯੋ ॥ ਏਕ ਬੀਰ ਜੀਅਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹਠਿ ਰਾਵ ਆਪ ਦੋਊ ਧਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥੧੭॥ ਤੁਰਹੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੀ ॥ ਸੰਖ ਢੋਲ ਕਰਨਾਏਂ ਗਾਜੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹਿ ਸਾਰੇ ॥੧੮॥ ਜੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਤਿਹ ਘਾਇ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਬਚਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਭਗਤ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹ ਲਗਨ ਨ ਦੀਨੇ ਘਾਇ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਰਹਯੋ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਲਬਾਹਨ ਕੀ ਇਕ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੋ ਰਨ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ ਤਾਹਿ ਮਨਾਈ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ੍ਯ ਵਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥੨੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਦਰਸੁ ਗੌਰਜਾ ਦਯੋ ॥ ਉਠਿ ਰਾਣੀ ਤਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਗ ਮਾਤ ਮਨਾਯੋ ॥ ਜੀਤ ਹੋਇ ਹਮਰੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਲਬਾਹਨ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਭਏ ਬਾਜਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਆਠ ਜਾਮ ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਜਾਲਕੋਟਿ ਨਾਯਕ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚੌਪਿ ਰਨ ਕਰਯੋ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰ ਸੇ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਵ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਕੋ

ਚਿੱਤ ਮੈ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜੁ ਬਰੁ ਰਾਨੀ ਜੂ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਜੀਤ ਇਹ ਦਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਇਹ ਰਾਨਿਯੈ ਲੀਨੀ ਗੌਰਿ ਮਨਾਇ ॥ ਰੀਝਿ ਭਗੌਤੀ ਬਰੁ ਦਯੋ ਤਬ ਹਮ ਜਿਤੇ ਬਨਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਵਨ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥ ਬਹੁਤ ਮਾਸ ਰਹਤੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਦੇਬੀ ਪੂਤ ਏਕ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥੨੮॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਰਿਸਾਲੂ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਐਸੋ ਬਚਨ ਚੰਡਿਕਾ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਜਤੀ ਜੋਧਾ ਇਹ ਹੋਈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਕੋਈ ॥੨੯॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਬਢਤ ਰਿਸਾਲੂ ਜਾਵੈ ॥ ਨਿੱਤ ਅਖੇਟ ਕਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਵੈ ॥ ਸੈਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕਿਸਹੂ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰੈ ॥੩੦॥ ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਚੌਪਰ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਵੈ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਲੇਈ ॥ ਛੋਰਿ ਛੋਰਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥੩੧॥ ਏਕ ਡੋਮ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਖੇਲ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਥ ਰਚਾਯੋ ॥ ਪਗਿਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਅਸ੍ਵ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤੁ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਰਬਾਜ ਤੋਹਿ ਤਬ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਏਕ ਤੁਮ ਮਾਨੋ ॥ ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਰਚਾਵੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਖੇਲ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੋ ॥੩੩॥ ਯੋਂ ਸੁਣ ਬਚਨ ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਘੋਰਾ ਪੈ ਤਹੀਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਦੇਸੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸੋਂ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥੩੪॥ ਤਬ ਸਿਰਕਪ ਛਲ ਅਧਿਕ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰਨ ਜੁਤ ਹਾਰੇ ॥ ਧਨ ਹਰਾਇ ਸਿਰ ਬਾਜੀ ਲਾਗੀ ॥ ਸੋਊ ਜੀਤਿ ਲਈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੩੫॥ ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਮਾਰਨ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥ ਤਬ ਤਿਹ ਜਾਨ ਮਾਫਿ ਕੈ ਦਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲਈ ॥ ਦੰਡਕਾਰ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬੀਚ ਰਾਖਿ ਤਿਹ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥੩੭॥ ਤਾ ਕੋ ਲਰਿਕਾਪਨ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਨਿਕਟਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਰਾਨੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥੩੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਲੈ ਤੁਮ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਮਾਰੋ ॥੩੯॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਹ ਮ੍ਰਿਗ ਹਨਤ ਹੋਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੈ ਫੇਰਾ ਸਰ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ

ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥੪੦॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਸਰ ਸੌਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਹੌਂ ਮਾਰੋਂ ॥ ਤੁਮ ਠਾਢੇ ਯਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥੪੧॥ ਘੂੰਘਟ ਛੋਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਧਾਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥੪੨॥ ਕਰ ਸੌਂ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਨੀ ਜਬ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਰੀਸਾਲੂ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੪੩॥ ਕਾਨ ਕਟ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਲਖਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਹੋਡੀ ਮਹਲਨ ਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸਿੰਧੁ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਘੋੜਾ ਪੈ ਪਾਛੇ ਧਯੋ ॥੪੪॥ ਤਬ ਆਗੇ ਤਾ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ॥ ਮਹਲ ਕੋਕਿਲਾ ਕੇ ਤਰ ਆਯੋ ॥ ਹੋਡੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੋ ਤਨਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੪੫॥ ਹੋਡੀ ਜਬ ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਾਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਬਿਰਾਜਹਿੰ ਦੋਊ ॥ ਜਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥੪੬॥ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰ ਭਵਨ ਪਗ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਨਿ ਕੋਕਿਲਾ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਉਠਿ ਗਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਸ ਪੁਨਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥੪੭॥ ਤਬ ਮੈਨਾ ਯਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਕਾ ਕੋਕਿਲਾ ਤੂ ਭਈ ਅਯਾਨੀ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਤਿਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੪੮॥ ਭਲੋ ਕਰ੍ਯੋ ਮੈਨਾ ਤੈਂ ਮਾਰੀ ॥ ਸਿੰਧੁ ਏਸ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੀ ॥ ਮੋ ਕਹ ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥ ਬੀਚ ਪਿੰਜਰਾ ਰਹਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥੪੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਿਨਿ ਰੀਸਾਲੂ ਧਾਇ ਇਹ ਠਾਂ ਪਹੁੰਚੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਸਿੰਧੁ ਬਹਾਇ ਜਮਪੁਰ ਦੇਇ ਪਠਾਇ ਲਖਿ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਕਾਇ ਸੂਆ ਉਡਿ ਗਯੋ ॥ ਜਾਇ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਥ ਜਤਾਯੋ ॥ ਖੇਲਤ ਕਹਾਂ ਚੋਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥੫੧॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਧੌਲਹਰ ਕੇ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਕੋਕਿਲਾ ਜਬ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਫ ਕੇ ਬਿਖੈ ਲਪੇਟਿ ਦੁਰਾਯੋ ॥੫੨॥ ਕਹ੍ਯੋ ਬਕਤ੍ਰ ਫੀਕੋ ਕ੍ਯੋਂ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਰਾਹੁ ਲੂਟਿ ਸਸਿ ਲਯੋ ॥ ਅੰਬੁਅਨ ਕੀ ਅੰਬਿਯਾ ਕਿਨ ਹਰੀ ॥ ਢੀਲੀ ਸੇਜ ਕਹੋ ਕਿਹ ਕਰੀ ॥੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਗਏ ਅਖੇਟ ਤੁਮ ਤਬ ਤੇ ਮੈਂ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਘਾਯਲ ਜ੍ਯੋਂ ਘੂੰਮਤ ਰਹੀ ਬਿਨਾ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਇ ॥੫੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਤ ਬਹੀ ਅੰਬਿਯਨ ਲੈ ਗਈ ॥ ਮੋ ਤਨ ਮੈਨੁਪਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਲਏ ਅਧਿਕ ਪਸਵਾਰੇ ॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੫੫॥ ਤਾ ਤੇ ਲਰੀ

ਮੋਤਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥ ਉਡਗ ਸਹਿਤ ਨਿਸਿ ਜਨੁ ਰਵਿ ਟੂਟੀ ॥ ਹੌਂ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਮੈਨ ਸੋਂ ਭਈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਸੇਜ ਢੀਲਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵ ਦਰਸਨ ਲਖਿ ਚਿੱਤ ਕੋ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਜਯੋਂ ਚਕਵੀ ਪਤਿ ਆਪਨੇ ਦਿਵਕਰ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਘਰੀ ਕੁ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੫੮॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕਰ ਮੇਵਾ ਦੋਊ ਲੇਹੀਂ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਯਾ ਸਫ ਮੈ ਦੇਹੀਂ ॥ ਹਮ ਦੋਊ ਦਾਵ ਇਹੈ ਬਦ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸੋ ਹਾਰੈ ਜਿਹ ਪਰੈ ਕਿਨਾਰੈ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੇਵਾ ਲਯੋ ਐਸੇ ਬੈਨ ਬਖਾਨਿ ॥ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹੁਤੋ ਇਹੀ ਬੀਚ ਗਯੋ ਜਾਨਿ ॥੬੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਕੋਕਿਲਾ ਪਿਆਰੀ ॥ ਏਕ ਹਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਕੰਪਤ ਬੂਟ ਮੈ ਦੁਰਯੋ ਡਰਾਯੋ ॥੬੧॥ ਹੋਡੀ ਬਾਤ ਮੂੰਡ ਇਹ ਆਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਕਹੋ ਤੋ ਤੁਰਤੁ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਲਯਾਊਂ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਸ ਖਵਾਊਂ ॥੬੨॥ ਤਬ ਕੋਕਿਲਾ ਖੁਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਚਾਹਤ ਥੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਸੋ ਭਈ ॥ ਯਹ ਇਨ ਮੂੜ੍ਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਜਿ ਯਾ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥੬੩॥ ਸੀੜ੍ਹਿਨ ਬੀਚ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਗ ਰਹਯੋ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਗਹਯੋ ॥ ਜਬ ਹੋਡੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਰਿਸਾਲੂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬੪॥ ਅਬ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਪੌਰਖਹਿ ਧਰੋ ॥ ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਇ ਕਹ ਕਰੋ ॥ ਕੰਪਤ ਤ੍ਰਸਤ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਲੂ ਮਾਰਯੋ ॥੬੫॥ ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮਾਸੁ ਕਟਿ ਲੀਨੋ ॥ ਭੂੰਜਿ ਕੋਕਿਲਾ ਕੋ ਲੈ ਦੀਨੋ ॥੬੬॥ ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋਕਿਲਾ ਖਾਯੋ ॥ ਲਗਯੋ ਸਲੋਨੋਂ ਅਤਿ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਤੁੱਲਿ ਮਾਸ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ॥ ਰਾਜਾ ਮੈ ਰੀਝੀ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥੬੭॥ ਤਬ ਰੀਸਾਲੂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਮਿਰਗ ਕਰ ਪਰਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜਿਯਤ ਜਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮਰਯੋਪਰਾਂਤ ਮਾਸ ਤਿਹ ਖਾਯੋ ॥੬੮॥ ਜਬ ਯਹ ਤਨਿਕ ਭਨਿਕ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਲਾਲ ਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਇਹ ਜਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨ ਘਾਯੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਪਯਾਰੋ ॥੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਕਟਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿ ॥ ਉਰ ਹਨਿ ਧੌਲਰ ਤੇ ਗਿਰੀ ਹੋਡਿਹਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥੭੦॥ ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਪਰੀ ਮਹਲ ਤੇ ਟੂਟਿ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਸਸਕਤਿ ਰਹੀ

ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਟੂਟਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰੀ ॥ ਲਾਜ ਮਰਤ ਜਮਪੁਰ ਮਗੁ ਧਰੀ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤਹਾਂ ਰਿਸਾਲੂ ਆਯੋ ॥ ਮਾਸ ਕੂਕਰਨ ਦੁਹੂੰ ਖਵਾਯੋ ॥੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਬਨਿਤਾ ਪਤਿ ਆਪਨੋ ਤਜਾਗਿ ਔਰ ਪੈ ਜਾਇ ॥ ਸੋ ਐਸੀ ਪੁਨਿ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਕਯੋਂ ਨਹਿ ਲਹਤ ਸਜਾਇ ॥੭੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੭॥੧੭੯੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਰਾਂਝਨ ਨਾਮਾ ਜਾਟ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖੈ ਤਿਸੈ ਜਾਤ ਸਦਨ ਪਰਿ ਖਾਟ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਹਤ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਸਾਵਕ ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕੇ ਰਹੈਂ ॥ ਰਾਂਝਨ ਰਾਂਝਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈਂ ॥੨॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਤਹ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥ ਤੌਨੇ ਦੇਸ ਕਾਲ ਪਰ ਗਯੋ ॥ ਜਿਯਤ ਨ ਕੋ ਨਰ ਬਚਯੋ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਸੋ ਉਬਰਯੋ ਜਾ ਕੇ ਧਨ ਘਰ ਮੈ ॥੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਇਕ ਰਾਨਿ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਏਕ ਪੂਤ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਔਰ ਨ ਬਚਯੋ ਕੋਈ ॥ ਮਾਇ ਪੂਤ ਵੈ ਬਾਚੇ ਦੋਈ ॥੪॥ ਰਨਿਯਹਿ ਭੂਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਜਾਗੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬੇਚਿ ਮੇਖਲਾ ਸਾਜੀ ॥ ਨਿਤਿ ਪੀਸਨ ਪਰ ਦ੍ਵਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜੂਠ ਚੂਨ ਚੌਕਾ ਚੁਨਿ ਖਾਵੈ ॥੫॥ ਐਸੇ ਹੀ ਭੂਖਨ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿਧਿ ਤਹਾਂ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਅਤਿ ਦਈ ॥ ਸੂਕੇ ਭਏ ਹਰੇ ਜਨੁ ਸਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਤ ਕੇ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੬॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਰਾਂਝਾ ਹੀ ਉਬਰਯੋ ॥ ਔਰ ਲੋਗ ਸਭ ਤਹ ਕੋ ਮਰਯੋ ॥ ਰਾਂਝੋ ਜਾਟ ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਪੂਤ ਭਾਵ ਤੇ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਰਯੋ ॥੭॥ ਪੂਤ ਜਾਟ ਸਭ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਨ ਰਹਯੋ ਪਛਾਨੈ ॥ ਐਸੇ ਕਾਲ ਬੀਤ ਕੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੮॥ ਮਹਿਖੀ ਚਾਰਿ ਨਿੱਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮ ਸਦਾਵੈ ॥ ਪੂਤ ਜਾਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥ ਰਾਜਪੁਤ੍ਰ ਕੈ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੯॥ ਇਤੀ ਬਾਤ ਰਾਂਝਾ ਕੀ ਕਈ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਹੀਰ ਪੈ ਗਈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਤਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊਂ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਇ ਕੇ ਨਗਰ ਅਪੱਸਰਾ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੈਨ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਯੌਂ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਰੇਸ ਜੋ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਧਰਨਿ ਪਰ ਝੂਮਿ ਮੈਨ ਸਰ ਮਾਰਹੀ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੌਨੇ ਸਭਾ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਆਯੋ

॥ ਔਸਰ ਜਹਾਂ ਮੈਨਕਾ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਲਖਿ ਮੁਨਿ ਬੀਰਜ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ॥ ਚਪਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸ੍ਰਾਪਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥ ਤੁਮ ਗਿਰਿ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥ ਜੂਨਿ ਸਜਾਲ ਜਾਟ ਕੀ ਧਰੋ ॥ ਹੀਰ ਆਪਨੋ ਨਾਮ ਸਦਾਵੋ ॥ ਜੂਠ ਕੂਠ ਤੁਰਕਨ ਕੀ ਖਾਵੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੰਪਤਿ ਭਈ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਕੈ ਪਾਇ ॥ ਕਯੋਹੂੰ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਮਮ ਸੋ ਦਿਜ ਕਹੋ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮੰਡਲ ਜਬ ਜੈਹੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਕਹੈਹੈ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ ਬਹੁਰਿ ਤੁਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੂਨਿ ਜਾਟ ਕੀ ਤਿਨ ਧਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਆਇ ॥ ਚੂਚਕ ਕੇ ਉਪਜੀ ਭਵਨ ਹੀਰ ਨਾਮ ਧਰਵਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੀਤ੍ਯੋ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬਾਲਾਪਨੋ ਛੂਟਿ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੧੭॥ ਰਾਂਝਾ ਚਾਰਿ ਮਹਿਖਿਯਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਹੀਰ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਨੇਹੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਮੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਤ ਪੀਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਨਿੱਤਿ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦਰਸਨ ਮਿੱਤ ॥੧੯॥ ਹੀਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਜਾਉਂ ਤੌ ਬਾਹਰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਆਵਤ ਸੰਗ ਲਗੇਹੀ ॥ ਜੌ ਹਠਿ ਬੈਠਿ ਰਹੋਂ ਘਰ ਮੈ ਪਿਯ ਪੈਠਿ ਰਹੈ ਹਿਯ ਮੈ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ॥ ਨੀਂਦ ਹਮੈ ਨਕਵਾਨੀ ਕਰੀ ਛਿਨਹੀ ਨ ਅਰਾਮ ਸਖੀ ਸੁਪਨੇ ਹੀ ॥ ਜਾਗਤ ਸੋਵਤ ਰਾਤ ਹੂੰ ਦ੍ਯੋਸ ਕਹੂੰ ਮੁਹਿ ਰਾਂਝਨ ਚੈਨ ਨ ਦੇਹੀ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਂਝਨ ਰਾਂਝਨ ਸਦਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਲਤ ਹੂੰ ਸੰਗਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕੈ ਅੰਗਾ ॥੨੧॥ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਜਾਂ ਹੀਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਰਿਦ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੨੨॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਕੇ ਰੂਪ ਵਹ ਭਈ ॥ ਜਯੋਂ ਮਿਲਿ ਬੂੰਦ ਬਾਰਿ ਮੋਂ ਗਈ ॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਮ੍ਰਿਗਜਾ ਕੇ ਲਹੇ ॥ ਹੋਤ ਬਧਾਇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਗਹੇ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਲਕਰੀ ਆਗਿ ਮੈ ਪਰਤ ਕਹੂੰ ਤੇ ਆਇ ॥ ਪਲਕ ਦ੍ਵੈਕ ਤਾ ਮੈ ਰਹੈ ਬਹੁਰਿ ਆਗਿ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ॥੨੪॥ ਹਰਿ ਜਾ ਅਸਿ ਐਸੇ ਸੁਨ੍ਯੋ ਕਰਤ ਏਕ ਤੇ ਦੋਇ ॥ ਬਿਰਹ ਬਢਾਰਨਿ ਜੇ ਬਧੇ ਏਕ ਦੋਇ ਤੇ ਹੋਇ ॥੨੫॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਹੀ ਹੋਇ ॥ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਤਨ ਏਕ ਹੀ ਲਹਿਬੇ ਕੋ ਤਨ ਦੋਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਭਈ ॥ ਸਗਰੀ ਬਿਸਰਿ ਤਾਂਹਿ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਜੂ ਕੇ

ਰੂਪ ਰਿਝਾਨੀ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨੭॥ ਤਬ ਚੂਚਕ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੰਨਜਾ ਨਹਿ ਜਿਯਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਹ ਖੇਰਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਤਨਿਕ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥ ਖੇਰਹਿ ਬੋਲਿ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਤਿਥਿ ਹੋਇ ਸੰਗ ਗਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭੀਖ ਘਾਤ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥ ਰਾਂਝਾ ਹੀਰ ਮਿਲਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਮਿਟ ਗਏ ॥ ਹਜਾਂ ਕੀ ਅਵਧਿ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਈ ॥ ਬਾਟ ਦੁਹੂੰ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਲਈ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਂਝਾ ਭਯੋ ਸੁਰੇਸ ਤਹ ਭਈ ਮੈਨਕਾ ਹੀਰ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਗਾਵਤ ਸਦਾ ਸਭ ਕਬਿ ਕੁਲ ਜਸ ਧੀਰ ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੮॥੧੮੨੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੋਠੋਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਰੋਜ ਖੁਦਾਈ ਆਵੈਂ ॥ ਧਨੁ ਡਰਪਾਇ ਤਾਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈਂ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕਛੁ ਧਨੁ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥ ਕੋਪ ਖੁਦਾਇਨਿ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਹਾਥ ਕੁਰਾਨ ਉਠਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਗਿਲਿ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਏ ॥੨॥ ਹਾਨਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਡਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਨ ਬੀਚ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹੱਬਤ ਸਾਥ ਜਤਾਯੋ ॥੩॥ ਤਾ ਕੇ ਤੁਰਤੁ ਪਜਾਦੇ ਆਏ ॥ ਇਕ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਬੈਠਾਇ ਛਿਪਾਏ ॥ ਖਾਨਾ ਭਲੋ ਤਿਨਾਗੇ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਆਪੁ ਖੁਦਾਇਨਿ ਸੌਂ ਯੌਂ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੪॥ ਹਾਨਤ ਮੈ ਨ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਮੋ ਤੇ ਕਹੋ ਚੂਕ ਕਾ ਪਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਅਪਨੇ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੫॥ ਜੋ ਕਛੁ ਲੈਨੋ ਹੋਇ ਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਹਾਨਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਖੁਦਾਇਨਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧਨ ਲਾਲਚ ਹਮ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰ੍ਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਹੌਂ ਕਛੂ ਮੁਹੰਮਦਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਾਢੋਂ ਗਾਰਿ ॥ ਤੌ ਮੈਂ ਆਪਨ ਆਪ ਹੀ ਮਰੋਂ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਂ ਨਹਿ ਕਛੂ ਨਬੀ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਧਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੋਹਿ ਹਮ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਬਹੁ ਲੋਗ ਪਿਸੌਰ ਕੇ ਇਨੀ ਤੁਹਮਤਨ ਸਾਥ ॥ ਧਨੀ ਕਰੈ ਨਿਧਨੀ ਘਨੇ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਅਨਾਥ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ

ਪਜਾਦਨ ਪਾਯੋ ॥ ਵੇਈ ਸਭ ਝੂਠੇ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪੇ ਨਿਕਸਿ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੀ ਮੁਸਕੈਂ ਕਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੁਰਰੇ ਘਨੇ ਬਰਸੀ ਪਨ੍ਹੀ ਅਪਾਰ ॥ ਦੈ ਮੁਸਕਨ ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਹੇਰਤ ਲੋਕ ਹਜਾਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹੱਬਤ ਬੈਠੋ ਜਹਾਂ ॥ ਪਨਹਿਨ ਮਾਰਿ ਨਵਾਬ ਦਿਲਾਈ ॥ ਤੋਬਹ ਤੋਬਹ ਕਰੈ ਖੁਦਾਈ ॥੧੨॥ ਪਨਹਿਨ ਕੇ ਮਾਰਤ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਤਬ ਵੈ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਏ ॥ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਤੁਰਕ ਸਭ ਸੋਊ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤੁਹਮਤਿ ਦੇਤ ਨ ਕੋਊ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਦੀਨੋ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਛਲ ਕੈ ਕੈ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਬੀਸ ਖੁਦਾਈ ਮਾਰਿ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੁਪ ਤਬ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਖੁਦਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਸਾਥ ਨ ਰਾਰਿ ਬਢਾਈ ॥ ਸੋਈ ਕਰੈਂ ਜੁ ਹਿੰਦੂ ਕਹੈਂ ॥ ਤੁਹਮਤਿ ਦੈ ਕਾਹੂੰ ਨ ਗਹੈਂ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਿੰਨਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੯॥੧੮੪੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰੋਪਰ ਰਾਵ ਰੁਪੇਸ੍ਵਰ ਭਾਰੋ ॥ ਰਘੁਕੁਲ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਕੋਊ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਲੰਕ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਗਾ ਨ ਤਜਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਧਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਏ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੁੱਲਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਆਪਨਾ ਓਜੁ ਜਨਾਯੋ ॥੩॥ ਤਬ ਤਿਨ ਘਾਤ ਦਾਨਵਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਸੋਂ ਮਹਲ ਉਚਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਵਨ ਛਾਤ ਭੀਤਰਿ ਧਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਜੋ ਥੰਭ ਊਪਰ ਤਿਸੈ ਇਕ ਕਰ ਛਾਤ ਉਠਾਇ ॥ ਮਾਰਿ ਮੁਲਾਨਾ ਕੋ ਦਯੋ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਹ ਇਕ ਔਰ ਮੁਲਾਨੋ ਆਯੋ ॥ ਸੋਊ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਤੀਜੋ ਔਰ ਆਇ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਮਦਰੋ ਪਜਾਇ ਤਾਹਿ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿੱਤ ਬੁਹਾਰੀ ਦੇਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਸੀ ਰਹੀ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਦਾਨੋ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥੮॥ ਖਾਤ ਪੀਤ ਹਮਰੋ ਤੂੰ ਨਾਹੀਂ ॥

ਸੇਵਾ ਕਰਤਿ ਰਹਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਨਿਸਚਰਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਦੇਉਂ ਵਹੈ ਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯॥ ਜਬ ਦੋ ਤੀਨਿ ਬਾਰ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਪੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਅਸੁਰ ਲਾਗ੍ਯੋ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ॥ ਸਕੈ ਦੂਰਿ ਕਰ ਤੂ ਨਹਿ ਤਾ ਕੋ ॥੧੦॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ ਤੁਰਤੁ ਲਿਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਤੂੰ ਇਕ ਬਾਰ ਦਿਖੈਹੈਂ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮਿ ਸੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੧॥ ਤਾ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਲਿਖਾਯੋ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਤਹਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸੁ ਜੰਤ੍ਰ ਦਾਨੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਜਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਜਿਹ ਦੈਤ ਕੋ ਜੀਤ ਸਕਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥ ਸੋ ਅਬਲਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਜਮਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੦॥੧੯੫੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਵੀ ਤੀਰ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੋਹਨੀ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਤਾ ਪੈ ਰੀਝਿ ਸੁ ਆਸਿਕ ਭਈ ॥੧॥ ਜਬ ਹੀ ਭਾਨੁ ਅਸਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਤਹ ਆਵੈ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਘਟ ਉਰ ਕੇ ਤਰ ਧਰੈ ॥ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪੈਰਿ ਪਾਰ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਠਿ ਕੈ ਜਬ ਧਾਈ ॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੋ ਬੰਧੁ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਕਛੂ ਸੋਹਨੀ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ॥੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਲਾ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਧਾਈ ॥ ਜਹਾ ਦਾਬਿ ਕੈ ਬਾਟ ਮੈ ਮਾਟ ਆਈ ॥ ਲਿਯੋ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਧਸੀ ਨੀਰ ਮਜਾਨੇ ॥ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਯਹੀ ਭੇਦ ਜਾਨੇ ॥੪॥ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੀ ਫੇਰਿ ਬਾਲਾ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਸੋਭਾ ਮਨੋ ਆਗਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਮਾਟਾ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਆਈ ॥ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਜਾਨੈ ਤਿਨੀ ਬਾਤ ਪਾਈ ॥੫॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਲੈ ਕਾਚ ਮਾਟਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਡਾਰਿ ਦੀਨੋ ਉਸੈ ਰਾਖਿ ਆਯੋ ॥ ਭਏ ਸੋਹਨੀ ਰੈਨਿ ਜਬ ਹੀ ਸਿਧਾਈ ॥ ਵਹੈ ਮਾਟ ਲੈ ਕੇ ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਧਿਕ ਜਬ ਸਰਿਤਾ ਤਰੀ ਮਾਟ ਗਯੋ ਤਬ ਫੂਟਿ ॥ ਡੁਬਕੀ ਲੇਤੇ ਤਨ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਹੁਰਿ ਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਸੋਹਨੀ ਰਹੀ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਦੀ ਬੀਚ ਖੋਜਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥ ਆਈ ਲਹਰਿ ਡੂਬਿ ਸੋ ਗਯੋ ॥੮॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨਿਯਹਿਂ

ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਾਚੋ ਘਟ ਵਾ ਕੋ ਦੈ ਬੋਰਯੋ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਸਿਰ ਤੋਰਯੋ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੧॥੧੯੬੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਭੀਤਰਿ ਬਸੈ ਅਜ ਸੁਤ ਦਸਰਥ ਰਾਵ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥ ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ ਕੋ ਬਨ੍ਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਨੈ ਲੈ ਦਸਰਥ ਕੋ ਨਾਮ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੂਤਹਿੰ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਰਤੁ ਤੁਮ ਜੱਯਹੁ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਦਸਰਥ ਕੋ ਲ੍ਯੱਯਹੁ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਕਲ ਕਾਮ ਤਜਿ ਆਵੈ ॥ ਹਮਰੀ ਦਿਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜੋ ਪਠਯੋ ਸੋ ਦਸਰਥ ਪੈ ਆਇ ॥ ਜੋ ਤਾ ਸੋਂ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਸਵ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਕੇਕਈ ਪਾਯੋ ॥ ਚਲੇ ਚਲੋਂ ਰਹਿਹੌਂ ਤੌ ਰਹਿਹੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਦੇਹ ਅਗਨਿ ਮੈ ਦਹਿਹੌਂ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮੋਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਭਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲੈ ਉਹਿ ਓਰ ਪਧਾਰੋ ॥ ਬਾਲ ਕਹ੍ਯੋ ਸੇਵਾ ਤਵ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਜੂਝੇ ਨਾਥ ਪਾਵਕਹਿ ਬਰਿਹੋਂ ॥੬॥ ਅਵਧ ਰਾਜ ਤਹ ਤੁਰਤੁ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰਨ ਜਹ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਜਹ ਬਰਖੈਂ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬੀਰ ਧਨੁਹਿਯਨ ਕਰਖੈਂ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਬੰਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਲ੍ਯੋ ਬੱਜ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬਜੈਂ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਜਹਾਂ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਗਜੈਂ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਪਰੈ ਆਨਿ ਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈ ਕੈ ॥੮॥ ਭੱਜੇ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਅਨਿਕ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਇੰਦਰ ਕੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਏਕ ਠਾਢੋ ਤਹਾਂ ਬੱਜ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਪਰ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਸੋਂ ਰਾਵ ਤਹਿ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥੯॥ ਇਤੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਉਤੈ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥ ਲ੍ਯੋ ਘੇਰਿ ਤਾ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਵਨ ਉੱਠੈ ਘਟਾ ਘੋਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦॥ ਪਰੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋਨ ਕੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥ ਹਠ੍ਯੋ ਏਕ ਹਾਠੋ ਤਹਾ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਅਜਜਾ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਸੱਤੇ ਲੋਕ ਜਾਨੈ ॥ ਪਰ੍ਯੋ ਆਨਿ ਸੋਊ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਠਾਨੈ ॥੧੧॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥ ਫਿਰੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਰਾਵ ਜੂ ਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬਲੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੨॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਹਠੇ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੈਂ ॥

ਉਠਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗਾਜੈਂ ॥੧੩॥ ਕਿਤੈ ਹਾਕ ਮਾਰੈਂ ਕਿਤੇ ਬਾਕ ਦਾਬੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਡਾਹੈਂ ਕਿਤੇ ਦਾੜ੍ਹ ਚਾਬੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਕ ਸੋਂ ਹਲ ਹਲੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਗਏ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾਹੁੰ ਤੇ ਅਸੁਰ ਨਿਕਸਯੋ ਏਕ ॥ ਸੂਤ ਸੰਘਾਰਿ ਅਜ ਨੰਦ ਕੋ ਮਾਰੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਰਥ ਮਾਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਸੂਤ ਅਜ ਸੁਤ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਆਪਨ ਭੇਖ ਸੁਭਟ ਕੋ ਧਰਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸੂਤਪਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥੧੬॥ ਸਯੰਦਨ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਧਵਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਾਨ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜਾਯੋ ਚਾਹਤ ਅਜ ਸੁਤ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਅਬਲਾ ਪਹੁੰਚਾਵੈ ਤਹਾਂ ॥੧੭॥ ਐਸੇ ਅਬਲਾ ਰਥਹਿ ਧਵਾਵੈ ॥ ਜਹ ਪਹੁਚੈ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਲਾਗੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥ ਅਸਿ ਚਮਕੈ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੧੮॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਟੂਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬੀਰ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਦਸਰਥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਾਜਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਰਾਗ ਮਾਰੂਆ ਬਾਜਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਖ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰਿ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਚੰਗ ਸਨਾਈ ਡੁਗਡੁਗੀ ਡਵਰੂ ਢੋਲ ਹਜਾਰ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਲੇਂਡੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਗਰੱਜੈਂ ॥ ਮਹਾ ਭੇਰਿ ਭਾਰੀਨ ਸੋਂ ਨਾਦ ਬੱਜੈਂ ॥ ਪਰੀ ਆਨਿ ਭੂਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੨੧॥ ਦਿਪੈਂ ਹਾਥ ਮੈ ਕੋਟਿ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ॥ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਝੂਮਿ ਜੋਧਾ ਜੁਆਨੈ ॥ ਪਰੀ ਆਨਿ ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਔ ਅਸਤ੍ਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੨॥ ਬਜੇ ਸਾਰ ਭਾਰੇ ਕਿਤੇ ਹੀ ਪਰਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕ੍ਵਾਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥੨੩॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ॥ ਅਹਿਲਾਦ ਜੋਧਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਬਾਢੋ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ਰੁ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗਿਨੀ ਪੀਤ ਲੋਹੂ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥੨੪॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਂਕੇ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਲੈ ਸੂਰ ਕੰਮਾਨ ਐਂਚੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਐਂਚਿ ਜੋਧਾਨ ਕੇ ਕੇਸ ਖੈਂਚੈਂ ॥੨੫॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਬਤੀ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ਬਨਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂਰੁੱਦ੍ਰ ਗਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਕ ਮਾਰੈਂ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਬਿਨਾ ਹੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥੨੬॥ ਕਹੂੰ ਦੁੰਦਭੀ ਢੋਲ ਸਹਨਾਇ ਬੱਜੈਂ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਗਰੱਜੈਂ ॥ ਪਰੇ ਕੰਠ ਫਾਂਸੀ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਮੂਏ ॥ ਤਨੰ ਤਯਾਗਿ ਗਾਮੀ ਸੁ ਬੈਕੁੰਠ ਹੂਏ ॥੨੭॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਦੇਵ ਦੇਵਾਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਰਲੋਕ ਤਜਿ

ਕੈ ਬਿਹਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਝੂਮੈਂ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨਿ ਕै ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਘੂਮੈਂ ॥੨੮॥ ਬਲੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਹਨੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਮਹਾਂ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਛੂਟੇ ॥ ਉਡੇ ਛਿੱਪ੍ਰ ਸੋਂ ਪੱਤ੍ਰ ਸੇ ਛੱਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥੨੯॥ ਮਚ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਗਾੜ੍ਹੋ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹੁੰਕਾਰੇ ॥ ਹੁਏ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਜੰਗਾਹ ਮਜਾਨੈ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਘਨੇ ਸਜਾਮ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਜ ਸੁਤ ਜਹਾਂ ਚਿੱਤ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਹੀਂ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥ ਅਬ੍ਰਿਣ ਰਾਖਿ ਐਸੋ ਰਥ ਹਾਂਕ੍ਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਿਯ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕ੍ਯੋ ॥੩੧॥ ਜਹਾ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਅਜ ਸੁਤ ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਰ੍ਯੋ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਖਬਰੈਂ ਗਈ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮਾ ॥੩੨॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਦੁਸਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਸਵ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਗਹ੍ਯੋ ਦਾਂਤ ਤ੍ਰਿਣ ਉਬਰ੍ਯੋ ਸੋਊ ॥ ਨਾਤਰ ਜਿਯਤ ਨ ਬਾਚ੍ਯੋ ਕੋਊ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਰਥ ਹਾਂਕ੍ਯੋ ਸੂਰਨ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੁੱਧ ਦ੍ਵੈ ਬਰ ਲਏ ਕੈ ਕੈ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੨॥੧੯੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਟ ਨਦੀ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਬਹਤੀ ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਸੋਂ ਭਈ ॥ ਠੱਟਾ ਸਹਰ ਬਸ੍ਯੋ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰ ਸ੍ਵਰਗ ਸੁਧਾਰੋ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾ ਧਾਮ ਪਤਿਸਾਹ ਕੇ ਜੱਲਨ ਨਾਮਾ ਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿਨੈ ਸਜ੍ਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖੈ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਤਨਿਕ ਰਹੈ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਿਯਨ ਕੋ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਮਿਰਗ ਆਗੇ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਸੈਨ ਐਸੇ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਹਰ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਬਾਗ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਨੀ ਉਤਰਿ ਅਸ੍ਵ ਤੇ ਪਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਬ ਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਤਹ ਸੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਖ ਪਾਈ ॥ ਭਈ ਸਾਂਝ ਅਬਲਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੇ ਤਨ

ਮਾਰਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਚੇਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਲਗਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਗਰੀ ਤਿਹ ਭਾਗੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਾਗਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਗਨ ਪਿਯਾ ਕੀ ਆਨਿ ॥ ਲਾਜ ਭੂਖ ਭਾਗਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਤ ਸਕਲ ਸਜਾਨ ॥੯॥ ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ ਪਯਾਰੋ ਮਿਲੈ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਸੋ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਹਰਿ ਪੁਰ ਹੂੰ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਬਿਰਹਾ ਬਸੈ ਲਗਤ ਤਿਸੀ ਕੋ ਪੀਰ ॥ ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਹਿਰੌਲ ਕੋ ਪਰਤ ਗੋਲ ਪਰ ਭੀਰ ॥੧੧॥ ਬੂਬਨਾ ਬਾਚ ॥ ਕੌਨ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰਜ ਤੂੰ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ॥ ਕਜੋਂ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ਤੂੰ ਮੋਕਹ ਭੇਦ ਬਤਾਵ ॥੧੨॥ ਜਲੂ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਠੱਟਾ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਮੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਇਹ ਠਾਂ ਆਯੋ ॥ ਪਿਯਤ ਪਾਨਿ ਹਾਰਯੋ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਅਬ ਤੁਮਰੋ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੈਸੇ ਬੂੰਦਿਕ ਮੇਘ ਕੀ ਹੋਤ ਨਦੀ ਮੈ ਲੀਨ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲ ਕੀ ਉਰਿ ਬਸੀ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ਸਜਾਨ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਕਤ ਨ ਰਹਯੋ ਸਰੀਰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ॥ ਅਬਲਾ ਭਈ ਅਧੀਰ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਪਿਯ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਮੀਤ ਪਯਾਰੋ ਪੈਯੈ ॥ ਤੌਨ ਘਰੀ ਊਪਰ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਧੀ ਚੇਰੀ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਬਿਸਰਿ ਲਾਜ ਲੋਗਨ ਕੀ ਗਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਬੂਬਨਾ ਬਸਿ ਭਈ ਪਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਫਾਸ ॥ ਭੂਖ ਪਯਾਸ ਭਾਜੀ ਸਕਲ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੀ ਦਾਸ ॥੧੮॥ ਬੱਤਿਸ ਅਭਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੋਰਹ ਸਜਤ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਨਾਕ ਛਿਦਾਵਤ ਆਪਨੋ ਪਿਯ ਕੇ ਹੇਤ ਪਯਾਰ ॥੧੯॥ ਤੀਯ ਪਿਯਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਐਸੋ ਲਾਗਯੋ ਨੇਹੁ ॥ ਭੂਖ ਲਾਜ ਤਨ ਕੀ ਗਈ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਰਯੋ ਗ੍ਰੇਹੁ ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਗਸੈ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਸੋ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠ ਸਕੈ ਬਿਲਸੈ ਨਹਿ ਬਾਲ ਹਹਾ ਕਰਿ ਭਾਖੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਰਾਜ ਸਮਾਜਨ ਸੋਂ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਦੁਖ ਗਾਖੈ ॥ ਤੀਰ ਲਗੋ ਤਰਵਾਰ ਲਗੋ ਨ ਲਗੋ ਜਿਨਿ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਕਾਹੂ ਕੀ ਆਂਖੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਬੂਬਨਾ ਕੋ ਧਰਨਿ ਲੋਟਤ ਮਾਤ ਅਧੀਰ ॥ ਚਤੁਰ ਹੁਤੀ ਚੀਨ੍ਹਤ ਭਈ ਪਿਯ ਬਿਰਹ ਕੀ ਪੀਰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾ ਕੀ ਲਗਨਿ ਕਿਸੂ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੂਖ ਪਯਾਸ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬੇਗਿ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਗਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੨੩॥ ਹ੍ਰਿਦੈ

ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜ ਪਤਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਰਨ ਸਗਾਈ ਲਈ ॥੨੪॥ ਯਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈਹੈਂ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾਨ ਬੁਲੈਹੈਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿਹੈ ॥ ਜੋ ਚਿੱਤ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕਹ ਬਰਿਹੈ ॥੨੫॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਯਹ ਬਯੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸਭਹੀਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਹੁ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਨਰਪਤਿ ਸਭ ਠੌਰਨ ਤੇ ਆਏ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੌਨ ਬਾਗ ਮੈ ਬੂਬਨਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤ ਪਯਾਨ ॥ ਭੇਟਤ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਕੋ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਿ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੂੰ ਮੈ ਭਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥ ਕਮਲ ਨਾਭਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥ ਟੂਕ ਦੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਰ ਇਕ ਜਨਿਯਤ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪਿਤ ਬੂਬਨਾ ਰਾਜਾ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਗਯਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦਈ ਰੁਚੈ ਬਰੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹੈ ਸੰਕੇਤ ਤਹਾਂ ਬਦਿ ਆਈ ॥ ਸਾਹਿ ਜਲਾਲਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਹੌਂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਵੂਪਰ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਫੂਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਉਰ ਡਰਿਹੌਂ ॥੩੦॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ ਦੇਖਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਈ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤ ਸਭਹਿਨ ਪਰ ਭਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਫੂਲ ਹਾਰ ਤਾ ਕੇ ਉਰ ਡਾਰਯੋ ॥੩੧॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਬ ਬਾਜਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜਨਿਯਤ ਸਾਹਿ ਜਲੂ ਕੇ ਗਾਜੇ ॥ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪ ਬੱਕ੍ਰ ਫੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਲੂਟਿ ਬਿਧਾਤਹਿ ਲਏ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੂਕ ਬਕਤ੍ਰ ਭੇ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਏ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਜਲੂ ਬੂਬਨਾ ਕੋ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਬਢਤ ਭਯੋ ਨੇਹ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਆਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਐਸੇ ਬਸਿ ਤਰੁਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਹ ਜਲਾਲੈ ਭਈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਗਾਵਤ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਤ ਜਗਤ ਡੋਲਤ ਹੀ ਮਗ ਮੈ ॥ ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਸਗਲ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੩॥੧੯੩੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਅਬਲਾ ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਤਸਕਰ ਸੋਂ ਤਿਨ ਨੇਹ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤਿ ਤੌਨ ਸੋਂ ਨਿਤ ਬੁਲਾਵਤਿ ਗੇਹ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਚੋਰ ਤੁਮ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵਤ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਧਨ ਹਿਰਿ ਲੈ ਜਾਵਤ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰਤ ਭੋਰ ॥ ਭਜਤ ਸੰਧਿ ਕੋ ਤਜਿ ਸਦਨ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਵੋ ਚੋਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਂਧਿ ਦੈ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੁਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸੋ ਤਸਕਰ ਤਿਹ ਰਾਹ ਪਧਾਰੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁ ਤਸਕਰ ਕੋ ਅਮਿਤ ਦੈ ਘਰ ਤੇ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਕੋ ਖਬਰ ਕਰਿ ਹੌਂ ਮਿਲਿਹੌਂ ਤੁਹਿ ਆਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਚੋਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਦੈ ਸਾਂਧਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹਯੋ ਧਨੁ ਹਰਯੋ ॥ ਇਹ ਦੇਸੇਸ ਨਯਾਇ ਨਹਿ ਕਰਯੋ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਕਿਸੀ ਚੋਰ ਧਨੁ ਹਰਯੋ ਹਮਾਰਯੋ ॥ ਸਕਲ ਲੋਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਗ ਧਰਿਯੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੁਕ ਨਯਾਇ ਬਿਚਰਿਯੈ ॥੭॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਕੋ ਲਯਾਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸਾਂਧਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਪਤਿ ਰੋਯੋ ॥ ਚੋਰਨ ਮੋਰ ਸਕਲ ਧਨੁ ਖੋਯੋ ॥੮॥ ਦੇਖਤ ਤਿਨੈ ਮੂੰਦ ਵਹ ਲਈ ॥ ਰਹਨ ਤੈਸਿਯੈ ਅੰਤਰ ਦਈ ॥ ਦਿਨ ਬੀਤਯੋ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਤਿਸੀ ਪੈਂਡ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਸਿਧਾਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਜੀ ਔ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਂਧਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਧਨੁ ਪਹੁਚਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਕੋਊ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਨਯਾਇ ਨ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਧਨੁ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਝਖਤਿ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਹ੍ਵੈ ਜੋਗਨਿ ਬਨ ਮਾਂਝ ਸਿਧਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੪॥੧੯੪੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਲਿ ਮਰਦਾਂ ਕੋ ਸੁਤ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਤਾਸਬੇਗ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬੱਚਾ ਜੌਹਰੀ ਕੋ ਤਿਨ ਹੇਰਯੋ ॥ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਰਿਪੁ ਤਾ ਕੋ ਘੇਰਯੋ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਦੇਖਨ ਜਾਵੈ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋਂ ਯਾ ਸੋਂ ਚਿੱਤ ਭਾਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥ ਦੂਤ ਅਨੇਕੁਪਚਾਰ ਬਨਾਵੈ ॥ ਮੋਹਨ ਰਾਇ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਤਿਹ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਸਬੇਗਿ ਤਾ ਸੋਂ ਖਿਝਿ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ ਚੋਟਨ ਲਗੇ ਦੂਤ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ॥

ਮੂਰਖ ਜਾਨਿ ਜਤਨ ਤਿਹ ਕਰਯੋ ॥ ਮੋਹਨ ਆਜੁ ਕਹਯੋ ਮੈ ਐਹੋਂ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਾਸਬੇਗਿ ਤੂੰ ਪੈਹੋ ॥੪॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲਿ ਜੜ੍ਹ ਗਯੋ ॥ ਸਾਚ ਬਾਤ ਚੀਨ੍ਹਤ ਚਿੱਤ ਭਯੋ ॥ ਲੋਗ ਉਠਾਇ ਪਾਨ ਮਦ ਕਰਯੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਹੁਤੋ ਜੋਨਿ ਪਸੁ ਪਰਯੋ ॥੫॥ ਮੋ ਮਨ ਮੋਲ ਮੋਹਨਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਮੈ ਚੇਰੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜੌ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਤਨ ਮਨ ਧਨੁ ਤਾ ਪੈ ਸਭ ਵਾਰੋਂ ॥੬॥ ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਦੂਤ ਤਿਹ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥ ਅੰਡ ਫੋਰਿ ਆਸਨ ਪਰ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਗ ਤਿਹ ਹਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁਧਿ ਕਛੂ ਨ ਪਰੀ ॥੭॥ ਮਦਰਾ ਕੀ ਅਤਿ ਭਈ ਖੁਮਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਲਗੇ ਜੜ੍ਹ ਬੁਧਿ ਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਅਪਨਾ ਆਪ ਸੰਭਾਰੋ ॥੮॥ ਹਾਥ ਜਾਇ ਆਸਨ ਪਰ ਪਰਯੋ ॥ ਚੌਕਿ ਬਚਨ ਤਬ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਰਯੋ ॥ ਨਿਕਟ ਆਪਨੋ ਦੂਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਤ ਭਏ ਤੁਮ ਮਦ ਭਏ ਸਕਯੋ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥ ਮਮ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਆਯੋ ਮੋਹਨ ਰਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਹਨ ਤੁਮ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਭਾਵ ਲਡਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਗ ਦੈ ਡਾਰੀ ॥੧੧॥ ਤਾ ਸੌਂ ਅਧਿਕ ਕੇਲ ਤੈਂ ਕੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਰਸ ਲੀਨੋ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਯੋ ॥ ਪਰੇ ਪਰੇ ਆਧੋ ਦਿਨ ਖੋਯੋ ॥ ਮਿਟਿ ਮਦ ਗਯੋ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਮੋ ਕੋ ਤੈਂ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੧੩॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰੀਝਿ ਜੜ੍ਹ ਗਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਦਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨੈਕੁ ਨ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥ ਲੂਟਯੋ ਹੁਤੋ ਲੂਟਿ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥੧੪॥ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਹ ਨਿੱਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਮਦਰੋ ਪਜਾਇ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸ੍ਵਾਵੈ ॥ ਸੁਧਿ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਜਬ ਜਾਨੈ ॥ ਲੇਤ ਉਤਾਰਿ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨ ਮਾਨੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਕਰੈ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਵਹੁ ਸਕੈ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥ ਮਦਰੋ ਅਧਿਕ ਪਿਵਾਇ ਕੈ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੫॥੧੯੬੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰ ਯਾਰ ਮਿਲਿ ਮਤਾ ਪਕਾਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਭੂਖਿ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥

ਬਕਰਾ ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੋ ਹਰਿਯੈ ॥੧॥ ਕੋਸ ਕੋਸ ਲਗਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥ ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਏ ॥ ਵਹ ਜਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨॥ ਕਹਾਂ ਸੁਆਨ ਕਾਂਧੇ ਪੈ ਲਯੋ ॥ ਕਾ ਤੋਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਪਟਕਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥ ਸੁਖ ਸੇਤੀ ਨਿਜ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਲੋ ਮਨੁੱਖ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਤੌ ਹਮ ਭਾਖਤ ਤੋਹਿ ॥ ਕੂਕਰ ਤੈਂ ਕਾਂਧੈ ਲਯੋ ਲਾਜ ਲਗਤਿ ਹੈ ਮੋਹਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰਿ ਕੋਸ ਮੂਰਖ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਚਹੂੰਅਨਿ ਯੋਂ ਬਚ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਸਮੁਝਿ ਲਾਜਤ ਚਿੱਤ ਭਯੋ ॥ ਬਕਰਾ ਸ੍ਵਾਨ ਜਾਨਿ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਚਾਰੋਂ ਗਹਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ਭਖ੍ਯੋ ਤਾ ਕਹ ਜਾਇ ॥ ਅਜ ਤਜਿ ਭਜਿ ਜੜ੍ਹ ਘਰ ਗਯੋ ਛਲ ਨਹਿ ਲਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੬॥੧੯੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਸੋਇ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥ ਜਾਰ ਤੀਰ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਧਾਵੈ ॥੧॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਜੋਧਨ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਜੀਅ ਜਾਗੀ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਛੋਰਿ ਜਾਰ ਪੈ ਗਈ ॥ ਲਾਗੀ ਸਾਂਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਈ ॥੨॥ ਤਬ ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵਹਿ ਦਯੋ ਜਗਾਈ ॥ ਤੇਰੀ ਮਤਿ ਕੌਨੈ ਕਹੁ ਹਰੀ ॥ ਲਾਗੀ ਸੰਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥੩॥ ਜੋਧਨ ਜਗਤ ਲੋਗ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਚੋਰ ਤਬ ਭਾਗੇ ॥ ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਬਾਂਧਿ ਕਈ ਲਏ ॥ ਕੇਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥੪॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮੋਰੋ ਧਾਮ ਰਾਖਿ ਇਹ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਅਧਿਕ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕੋ ਕਛੂ ਖਬਰ ਨਹਿੰ ਪਰੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਮ ਉਬਾਰ੍ਯੋ ਆਪਨੋ ਕੀਨੋ ਚੋਰ ਖੁਆਰ ॥ ਮੀਤ ਜਗਾਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ਧੰਨਿ ਸੁ ਮੈਨ ਕੁਆਰਿ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੭॥੧੯੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਇਕ ਠਾਂ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਹੇਰਿ ਅਪਸਰਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ ॥੧॥ ਰੰਭਾ ਨਾਮ ਅਪਸਰਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਮੁਨਿ ਕੋ ਗਿਰਯੋ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰ ॥੨॥ ਗਿਰਯੋ ਰੇਤ ਮੁਨਿ ਕੋ ਜਬੈ ਰੰਭਾ ਰਹਯੋ ਅਧਾਨ ॥ ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿਤਾ ਤਿਸੈ ਸੁਰਪੁਰਿ ਕਰਯੋ ਪਯਾਨ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹਤ ਬਹਤ ਕੰਨਜਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰੀ ॥੪॥ ਸਸਿਯਾ ਸੰਖਜਾ ਤਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥੫॥ ਪੁੰਨੂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੋ ਚੀਨੋ ॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਤਾ ਕੋ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਪੁੰਨੂ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਅਹਿ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਰਸ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸਜਾਮ ॥ ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਕੀ ਕਲਾ ਯਾ ਤੇ ਸਸਿਯਾ ਨਾਮ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਰ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਸੁਭ ਗਾਵਹਿ ॥ ਸਸਿਯਹਿ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਤਰੁਨਿ ਬ੍ਰਿਧਿ ਬਾਲਾ ਜਿਤੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਰਹੀ ਨ ਏਕ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਧਾਮ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਲਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਇਨ ਭੀਤਰਿ ਪੁੰਨੂ ਕਹੁ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸਬਜ ਧਨੁਖ ਜਾ ਕੇ ਕਰਿ ਸੋਹੈ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਯੌਂ ਪੁਰ ਆਜੁ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤਿ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ਭੇਰਿ ਹਜਾਰ ਬਜੀ ਇਕ ਬਾਰ ਮਹਾਂ ਛਬਿਯਾਰਿ ਹਸੈਂ ਮਿਲਿ ਨਾਰੀ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਕਹੈਂ ਜਗਦੀਸ ਇਹ ਜੋਰੀ ਜਿਯੋ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੧॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਲਖੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕੋ ਉਪਜਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥ ਭੀਰ ਭਈ ਨਰ ਨਾਰਿਨਿ ਕੀ ਸਭਹੂੰ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥ ਪੂਰਬਿ ਪੁੰਨਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਆਜੁ ਮਿਲਯੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਮੀਤ ਪਿਆਰੋ ॥ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਕਹੈਂ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਬਾਲ ਜੀਓ ਪਤਿ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੨॥ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਬਰਾਤਿਨ ਕੇ ਛਿਰਕੇ ਮਿਲਿ ਬਾਲ ਸੁ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਨੀਕੇ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖੇ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਭ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥ ਯੌਂ ਮੁਸਕਾਹਿੰ ਕਹੈਂ ਮਨ ਮਾਹਿੰ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਪਿਆਰੀ ਕੇ ਪੀ ਕੇ ॥੧੩॥ ਸਾਤ ਸੁਹਾਗਨਿ ਲੈ

ਬਟਨੋ ਘਸਿ ਲਾਵਤਿ ਹੈਂ ਪਿਯ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਛਾਇ ਲੁਭਾਇ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਲਖਿ ਲਾਲਚੀ ਲਾਲ ਤਿਸੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ਲਖਿ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਸਜਿ ਸਾਜਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਸੁ ਮਨੋ ਨਿਸਿਰਾਜ ਨਛੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੪॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਸੰਖ ਸੁਰੇਸ ਕੇ ਆਵਜ ਸੂਰ ਕੇ ਨਾਦ ਸੁਨੇ ਦਰਵਾਜੇ ॥ ਮੋਂਜਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਮਧੁਰੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਬਹੁ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਜੀਤ ਕੇ ਜੰਗ ਮਹੇਸਨ ਕੇ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਦਲ ਰਾਜੇ ॥ ਬਜਾਹ ਤਹੀਂ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਤਬੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਤਿ ਆਨਕ ਬਾਜੇ ॥੧੫॥ ਬਜਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਸੋਂ ਤਬ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੌਕ ਰਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਛੁ ਔਰ ਹੁਤੀ ਅਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੇ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਲਾਗੀ ਉਚਾਟ ਰਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੁਹਾਇ ਪਿਯਾ ਕੋ ਪਿਆਰੀ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਉਚਾਟ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਗਰੀ ਹੀ ਭਾਗੀ ॥ ਸੋਤ ਉਠੈ ਚਕਿ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਾਹਰੇ ਧਾਵੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਸਸਿਯਾ ਅਤਿ ਚਮਕਿ ਚਿੱਤ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਸਖੀ ਜਿਤੀ ਸਜਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤੇ ਸਭ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਯਹ ਕਿਯੋ ਉਪਾਈ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਸਿਯਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਪਹਿਲੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਰਹਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਬਰਸ ਦਿਵਸ ਕੋ ਇਕ ਦਿਨ ਜਾਨੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਮੱਤ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਰਾਜ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਦੂਜੇ ਚਤੁਰ ਤਰੁਨਿ ਤੀਸਰੇ ਪਾਇ ॥ ਚਹਤ ਲਗਾਯੋ ਉਰਨ ਸੋਂ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਲਾਗੀ ਰਹਤ ਤਵਨ ਕੇ ਉਰ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਭਾਂਤਿ ਮਾਖਿਕਾ ਗੁਰ ਸੋਂ ॥੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਲ ਕੋ ਖਯਾਲ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਸੁ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਤਿਨੈ ਮਨ ਮੈ ਬਲਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਕਾਮ ਕਸੀ ਸੁ ਸਸੀ ਸਸਿ ਸੀ ਛਬਿ ਮੀਤ ਸੋਂ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਹੀਂ ॥ ਯੌਂ ਡਹਕੀ ਬਹਕੀ ਛਬਿ ਯਾਰ ਪਿਯਾ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਇ ਪਤੀਜਤ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜੋਰ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਗੀ ਜਾਲਿਮ ਸੋ ਜਗ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਯੋਂ ਬਿਸਾਰੀ ਸੁਧਿ ਚੀਤ ਕੀ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਲਾਗਯੋ ਰਹਤ ਤਾ ਸੋਂ ਛਬਿ ਏਕੈ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨੋ ਐਸੀ ਰਾਜ ਨੀਤ ਕੀ ॥ ਅਪਨੇ

ਹੀ ਹਾਥਨਿ ਬਨਾਵਤਿ ਸਿੰਗਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀ ਸਖੀਨ ਕੀ ਨ ਨੈਕਕੁ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥ ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਮੁਖ ਚੂੰਮਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਤਾ ਕੇ ਐਸੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਜਾਨੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੌਂ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਅਮੋਲ ॥ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨਿ ਖਰਚ ਧਨੁ ਮੋ ਮਨ ਲੀਨੋ ਮੋਲ ॥੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਕੀ ਧਾਨੀ ॥ ਸਜਾਨ ਛੁਟੀ ਸਗਰੀ ਸਭ ਕੀ ਲਖਿ ਲਾਲ ਕੋ ਖਜਾਲ ਭਈ ਅਤਿਯਾਨੀ ॥ ਲਾਜ ਤਜੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਲਖਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਸਭ ਸਜਾਨੀ ॥ ਹੌਂ ਮਨ ਹੋਰਿ ਰਹੀ ਨ ਹਟਜੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਮੀਤ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨੀ ॥੨੬॥ ਸਸਿਯਾ ਬਾਚ ॥ ਅੰਗ ਸਭੈ ਬਿਨੁ ਸੰਗ ਸਖੀ ਸਿਵ ਕੋ ਅਰਿ ਆਨਿ ਅਨੰਗ ਜਗਜੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਮੁਹਿ ਕੋ ਸਭ ਖਾਨ ਔ ਪਾਨ ਸਜਾਨ ਭਗਜੋ ॥ ਝਟਕੋਂ ਪਟਕੋਂ ਚਿੱਤ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਨ ਛੁਟੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਨੇਹੁ ਲਗਜੋ ॥ ਬਲਿ ਹੌਂ ਜੁ ਗਈ ਠਗ ਕੌ ਠਗਨੈ ਠਗ ਮੈ ਨ ਠਗਜੋ ਠਗ ਮੋਹਿ ਠਗਜੋ ॥੨੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਹੌਂ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਹੂੰ ਨ ਪੀਹੌਂ ਪਾਣੀ ਤਾਤ ਮਾਤ ਤਜਾਗਿ ਬਾਤ ਇਹੈ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥ ਐਸੋ ਪ੍ਰਨ ਲੈਹੌਂ ਪਿਯ ਕਹੈ ਸੋਈ ਕਾਜ ਕੈਹੌਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝੈਹੌਂ ਯਹੈ ਸਿੱਛਾ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ॥ ਜੌ ਕਹੈ ਬਿਕੈਹੌਂ ਕਹੈ ਪਾਨੀ ਭਰਿ ਆਨਿ ਦੈਹੌਂ ਹੇਰੇ ਬਲਿ ਜੈਹੌਂ ਸੁਨਿ ਸਖੀ ਬਾਤ ਚੀਤ ਕੀ ॥ ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਾਗੀ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਭਾਗੀ ਪਜਾਰੋ ਮੀਤ ਮੇਰੋ ਹੌਂ ਪਜਾਰੀ ਅਤਿ ਮੀਤ ਕੀ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਬਾਤ ਤਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਮੈ ਆਈ ॥ ਯਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਨਤ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਮਸਲਤਿ ਜੋਰਿ ਸੂਰ ਨਿਜੁ ਕਰੀ ॥੨੯॥ ਜਨਮੇ ਕੁਅਰਿ ਬਾਪ ਕੇ ਰਹੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਬੇਰਕਤ ਮੇਖਲਾ ਗਹੀ ॥ ਘਾਤ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਸੁਤ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਧਰਿਹੋਂ ॥੩੦॥ ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਛੋਰਿ ਤੀਰਥਨ ਗਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਹਤ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਤ ਭਈ ॥ ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਂਡੈ ਨੀਕੀ ॥ ਯਾ ਕੀ ਲਗਤ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰਿ ਫੀਕੀ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਜੋ ਹਨੈ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕੋਇ ॥ ਤੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਸਿਯਾ ਮਰੈ ਜਿਯਤ ਨ ਬਚਿਹੈ ਸੋਇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਯਹੈ ਪਕਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਰਾਵ ਜਬੈਹੈ ॥ ਤਬ ਮੇਰੋ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਖੈਹੈ ॥੩੩॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਲੁ ਨਿਕਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਪੁੰਨੂ ਸਾਹ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਬ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸਤ੍ਰੁ ਤਬ ਮਾਰਜੋ ॥੩੪॥ ਲਾਗਤ ਤੀਰ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਭਰਜੋ ॥

ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਘਾਇ ਤਿਹ ਕਰਜੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਜੋ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਮਾਂਝਿ ਪਯਾਨੋ ਕਰਜੋ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਵ ਜੀ ਪਰਜੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚਿ ਕੈ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੌਂ ਲਾਇ ॥੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਹਾਲ ਚਾਕਰਨ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਧਨੀ ਨ੍ਰਿਧਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੈ ਕਹਾਂ ਧਾਮ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਕਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੈਂ ॥੩੭॥ ਨਭ ਬਾਨੀ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਭਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਧਿ ਕਹਾਂ ਤੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜੂਝਿ ਜਹ ਜਾਵੈ ॥ ਰਨ ਛਿਤਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੌਨ ਉਚਾਵੈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਬਰ ਖਨਿ ਗਾਡਹੁ ਇਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਲੈ ਜਾਹੁ ਘਰ ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸੋ ਜਾਇ ॥੩੯॥ ਬਾਨੀ ਸੁਨਿ ਗਾਡਯੋ ਤਿਸੈ ਭਏ ਪਵਨ ਭ੍ਰਿਤ ਭੇਸ ॥ ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੇ ਬਾਲਹਿ ਦਯੋ ਸੰਦੇਸ ॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠੀ ਬਾਲ ਜਹਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਕੀ ਚਿਤਵਨਿ ਲਾਗੀ ॥ ਤਬ ਲੌ ਖਬਰਿ ਚਾਕਰਨ ਦਈ ॥ ਅਰੁਨ ਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਚਲੀ ਜਹਾਂ ਹਨਯੋ ਨਿਜੁ ਪਿਯ ॥ ਕੈ ਲੈ ਐਹੌਂ ਪਿਯ ਕੋ ਕੈ ਤਹ ਦੈਹੌਂ ਜਿਯ ॥੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਅਬਲਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਦਾਬਯੋ ਜਹਾਂ ਮੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਬਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਭਈ ॥ ਤਾਹੀ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਰਨ ਸਭਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਪੈ ਸਫਲ ਮਰਨ ਹੈ ਤਾਹਿ ॥ ਤਨਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੋ ਤਜੈ ਪਿਯ ਸੌਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥ ਤਨ ਗਾਡਯੋ ਜਹ ਤੁਮ ਮਿਲੇ ਅੰਗ ਮਿਲਯੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ਸਭ ਕਛੁ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਚਲਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਸੰਗ ॥੪੫॥ ਪਵਨ ਪਵਨ ਆਨਲ ਅਨਲ ਨਭ ਨਭ ਭੂ ਭੂ ਸੰਗ ॥ ਜਲ ਜਲ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਿ ਰਹਯੋ ਤਨੁ ਪਿਯ ਕੇ ਸਰਬੰਗ ॥੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਯ ਹਿਤ ਦੇਹ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ॥ ਦੇਵਲੋਕ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਗਈ ॥ ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਅਪੱਛਰਨ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਹੁਅ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰਰਾਇ ॥੪੮॥ ਮਛਰੀ ਔ ਬਿਰਹੀਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥ ਜਲ ਪਿਯ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾਇਯਹਿ ਤਨਿਕ ਬਿਖੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥੪੯॥ ਪਾਪ ਨਰਕ ਤੇ ਨ ਡਰੀ ਕਰੀ ਸਵਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਪਿਯ ਲਗਵਾਯੋ ਬਾਨ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿੱਤ ਧਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਸਾਯਕ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਂਡਹਿ ਰਹਿਹੌਂ

॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਹਿਹੌਂ ॥੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੮॥੨੦੨੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਚਲਿ ਖਬਰ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੀ ਸਭਾ ਧਰਮ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬਾਨ ਸਾਥ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧॥ ਧਰਮਰਾਇ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤਾ ਦੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੈ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਰਬਸਿ ਪਾਤ੍ਰ ਹੁਤੀ ਸੁ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੁਤੀ ਕਾਲ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਬੀਰੋ ਤਿਹ ਸਭਾ ਉਚਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥ ਉਰਬਸੀ ਬਾਚ ॥ ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਤਵਨ ਕੋ ਗੁਨਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਸੀਲ ਜਗੁ ਸੁਨਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੰਚਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਈ ਹਾਥ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ॥੪॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਨਿਕਸਿ ਮੋਲ ਹਯ ਲਯੋ ॥ ਜਾ ਪੈ ਲਾਖ ਟਕਾ ਦਸ ਦਯੋ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲੈ ਜਬ ਤੁਰੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਹਯ ਲਾਜੈ ॥੫॥ ਆਪੁ ਅਨੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਾਰੈ ॥ ਭੂਖਨ ਸਕਲ ਜਰਾਇ ਸੁਧਾਰੈ ॥ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਕਾਂਧ ਪਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਫੁਲੇਲਹਿ ਜਾਤਿ ਨਿਚੋਰੇ ॥੬॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਆਂਖਿਯਨ ਦਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਲੂਟਿ ਸਿੰਗਾਰਹਿ ਲਯੋ ॥ ਜੁਲਫ ਜੰਜੀਰ ਜਾਲਮੈ ਸੋਹੈਂ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥੭॥ ਰਾਜਤਿ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਧਨੁਖ ਸੀ ਭਾਰੀ ॥ ਮੋਹਤਿ ਲੋਕ ਚੌਦਹਨਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਨੈਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਪਰੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸਕਲ ਬੁਧਿ ਪਰਹਰੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਟਮੁਖ ਮੁਖ ਖਟ ਪੰਚ ਸਿਵ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥ ਉਰਬਸਿ ਕੇਰੇ ਰੂਪ ਕੋ ਤਊ ਨ ਪਾਯੋ ਪਾਰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਅੰਗ ਤਿਨ ਕਰੇ ॥ ਸੋਹਤ ਸਭ ਸਾਜਨ ਸੋਂ ਜਰੇ ॥ ਹੀਰਨ ਕੀ ਮੁਕਤਾ ਜਗ ਸੋਹੈ ॥ ਸਸਿ ਕੋ ਮਨੋ ਤਾਰਿਕਾ ਮੋਹੈ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਜਾਇਬ ਧਾਰੇ ॥ ਲਾਲ ਕੋ ਹਾਰ ਲਸੈ ਉਰ ਭੀਤਰਿ ਭਾਨੁ ਤੇ ਜਾਨੁ ਬਡੇ ਛਬਿਯਾਰੇ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰਕੈ ਮੁਖ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨਿ ਫਬੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਚਿਤੈਂ ਨਿਜ ਹਾਥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਧਾਰੇ ॥੧੧॥ ਛੋਰਿ ਦਏ ਕਚ ਕਾਂਧਨ ਊਪਰ ਸੁੰਦਰ ਪਾਗ ਸੋਂ ਸੀਸ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ

ਲਸੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਭਾਗ ਭਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕਹ ਭਾਵੈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਕਰਿ ਲਾਲ ਤਿਸੈ ਲਟਕਾਵਤਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਰੀਝਤਿ ਕੋਟਿ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸੁਧਿ ਹੇਰਿ ਛੁਟੈ ਸਤ ਹੂ ਛੁਟ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥ ਭੂਖਨ ਧਾਰਿ ਚੜ੍ਯੋ ਰਥ ਊਪਰਿ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਖੰਗ ਬਨਾਯੋ ॥ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਨੈਨ ਸਹੰਸ੍ਰਨ ਸੋਂ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਬਨਾਇ ਅਨੂਪਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਐਂਚਿ ਰਹ੍ਯੋ ਦੁਤਿ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਜਰਾਇ ਜਰੇ ਹਥਜਾਰ ਬਨਾਏ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਕੰਠ ਸਿਰੀਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਹਾਰ ਸੁ ਨਾਰਿ ਹੀਏ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੈ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਨ ਆਏ ॥੧੪॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹਸ੍ਰ ਬਿਲੋਚਨ ਸੋਂ ਅਵਿਲੋਕ ਰਹ੍ਯੋ ਛਬਿ ਅੰਤੁ ਨ ਆਯੋ ॥ ਸੇਖ ਅਸੇਖਨ ਹੀ ਮੁਖ ਸੋਂ ਗੁਨ ਭਾਖਿ ਰਹ੍ਯੋ ਪਰ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪਜਾਰੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕੀ ਕੋਰ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮੁਖ ਪੰਚ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਕਿਯੇ ਖਟ ਚਾਰਿ ਬਿਧੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥੧੫॥ ਕੰਜਨ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰ ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਰੀ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥ ਕਲਪ ਦ੍ਰੁਮ ਕਾ ਅਨੁਜਾ ਕਮਨੀ ਬਿਨੁ ਦਾਰਿਮ ਦਾਮਨਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਨਰਦੇਵ ਭਏ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੋ ਜਾਨਿ ਪਰੈ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੇ ਅੰਗ ਨ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਸੀਸਨ ਰਾਵਨ ਰਰੈ ਲਿਖਤ ਬੀਸ ਭੁਜ ਜਾਇ ॥ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਤਿਲ ਕੀ ਤਊ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਛਬਿ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਲਨ ਕੋ ਸਰਪੇਚ ਬਧ੍ਯੋ ਸਿਰ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਉਰ ਮਾਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈਂ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥ ਮੋਦ ਬਢੈ ਨਿਰਖੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਤਨਿਕੇਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੋ ਦੁਖ ਭਾਜੈ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਰਾਜ ਸੁਰਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਰਾਜੈ ॥੧੮॥ ਛੋਰੇ ਹੈਂ ਬੰਦ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਦੁਹੂੰ ਅਖਿਯਾਨ ਸੁ ਭਾਲ ਮੈ ਕੇਸਰ ਲਾਲ ਲਗਾਯੋ ॥ ਝੂਮਕ ਦੇਤ ਝੁਕੇ ਝੁਮਕੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੁ ਭਾਵ ਭਲੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੌਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰਹਿ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਜੇਲ ਚਲਾਯੋ ॥੧੯॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ਸਿਰ ਸਜਾਮ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਨਿ ਹੇਰਿ ਡਿਗੈਂ ਤਪ ਤੇ ਪਛੁਤਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੀ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈਂ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਹੇਰਿ

ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹ ਤੇ ਕਰਯੋ ਪਯਾਨਿ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨਿ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸੁ ਯਾ ਪੈ ਭਈ ॥ ਅਬ ਕਥ ਚਲਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਗਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥ ਲੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥੨੨॥ ਮੁਖ ਫੀਕੋ ਕਰਿ ਸਭਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥ ਸੋ ਪੂੰਨੂ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਤੇ ਟਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਮੈਹੈ ਪੁਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਤੇ ਮੈ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਜੀਵਿਹੋਂ ਜੌ ਰਾਖੇ ਕਰਤਾਰ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਸਿਰ ਪੈ ਨਹਿ ਸਹਿਯੈ ॥ ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜਗ ਰਹਿਯੈ ॥ ਧਨ ਕੋ ਟੋਟਿ ਕਛੂ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਐਸ ਕਹੈ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਕਰਨ ਨ ਦੇਤੋ ਰਾਇ ॥ ਅਬ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਹ ਚਾਹਿਹੋਂ ਲੈਹੋਂ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲੇਵੈ ॥ ਜਿਹ ਭਾਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਛੁ ਬਾਲ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੨੭॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲਿਯੋ ॥ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਵ ਉਰਬਸੀ ਪਾਯੋ ॥੨੮॥ ਭੂਖਨ ਵਹੈ ਅੰਗ ਤਿਨ ਧਰੇ ॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਤੇ ਨਿਕਸਨਿ ਕਰੇ ॥ ਮੁਸਕੀ ਤਾਜੀ ਚੜ੍ਹੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਸਿ ਕੋ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਛੁਟੇ ਕਚ ਕਾਂਧਨ ਊਪਰਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਦਿਪੈ ਅਤਿ ਚਾਰੁ ਸੁ ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਸੁ ਕਹਾ ਬਪੁਰੇ ਨਰ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਬਾਲ ਕੋ ਰੋਕ ਸਭੈ ਤਜਿ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿਤ ਸਾਰੇ ॥੩੦॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਅੰਜਨ ਆਂਖਿਨ ਆਂਜਿ ਦਿਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਜਨ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਬਿਨੁ ਦ੍ਰਪ ਕਿਯੋ ॥ ਕਲਗੀ ਗਜਗਾਹ ਬਨੀ ਘੁੰਘਰਾਰ ਚੜ੍ਹੀ ਹਯ ਪੈ ਹੁਲਸਾਤ ਹਿਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਹੀ ਇਹ ਕਾਮਨਿ ਯੌਂ ਸਭ ਭਾਮਿਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਲ ਲਿਯੋ ॥੩੧॥ ਸੀਸ ਫਬੈ ਕਲਗੀ ਤੁਰਰੋ ਸੁਭ ਲਾਲਨ ਕੋ ਸਰਪੇਚ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਧਰੇ ਉਰ ਮੈ ਮਨੁ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਤ ਬੰਧੇ ਗਜਗਾਹ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਹਿਲੋਕ ਕੀ ਮਾਨਹੁ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹਨ ਆਯੋ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਰਾਨੀ ਤਬੈ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੀਝਿ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ

ਮੈ ਰਹੀ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੩੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੈਧੌ ਕਾਹੂ ਰਿਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਆਸਨ ਤੇ ਟਾਰਿ ਦਯੋ ਕੈਧੌ ਇਹ ਸੂਰਜ ਸਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌਂ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਲੋਕ ਛੋਰਿ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨਿ ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹੈਬੇ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌਂ ਹੈ ਅਨੰਗ ਅਰਧੰਗਕ ਕੇ ਅੰਤਕ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈ ਕੈ ਆਪੁ ਕੋ ਛਪਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌਂ ਯਹ ਸਸਿਯਾ ਕੇ ਰਸਿਯਾ ਨੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮੇਰੇ ਛਲਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਛਲ ਸੋਂ ਬਨਾਯੋ ਹੈ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਬੈਨ ਕਹਨ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਨਿਕਟ ਗਯੋ ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ॥੩੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪਠਏ ਦੂਤ ਅਨੇਕ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਮਹੂਰਤ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਇਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੋ ॥੩੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੈਧੌ ਅਲਿਕੇਸ ਹੋ ਕਿ ਸਸਿ ਹੋ ਦਿਨੇਸ ਹੋ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕਿ ਭੇਸ ਹੋ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਏ ਹੋ ॥ ਸੇਸ ਹੋ ਸੁਰੇਸ ਹੋ ਗਨੇਸ ਹੋ ਮਹੇਸ ਹੋ ਜੀ ਕੈਧੌਂ ਜਗਤੇਸ ਤੁਮ ਬੇਦਨ ਬਤਾਏ ਹੋ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਹੋ ਕਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਲੇਸ ਹੋ ਬਤਾਵੋ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸੁਰ ਕੇ ਜਾਏ ਹੋ ॥ ਕਹੋ ਮੇਰੇ ਏਸ ਕਿਹ ਕਾਜ ਨਿਜੁ ਦੇਸ ਛੋਰਿ ਚਾਕਰੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੈ ਹਮਾਰੇ ਦੇਸ ਆਏ ਹੋ ॥੩੭॥ ਹੌਂ ਨ ਅਲਿਕੇਸ ਹੋਂ ਨ ਸਸਿ ਹੋਂ ਦਿਨੇਸ ਹੋਂ ਨ ਰੂਪ ਹੂ ਕੇ ਭੇਸ ਕੈ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਯੋ ਹੋਂ ॥ ਸੇਸ ਨ ਸੁਰੇਸ ਹੋਂ ਗਨੇਸ ਹੋਂ ਮਹੇਸ ਨਹੀ ਹੌਂ ਨ ਜਗਤੇਸ ਹੋਂ ਜੁ ਬੇਦਨ ਬਤਾਯੋ ਹੋਂ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਅਥਿਤੇਸ ਮੈ ਜਲੇਸ ਨਾਹੀ ਦੱਛਿਨ ਕੇ ਦੇਸ ਕੋ ਨਰੇਸੁਰ ਕੋ ਜਾਯੋ ਹੋਂ ॥ ਮੋਹਨ ਹੈ ਨਾਮ ਆਗੇ ਜੈਹੋਂ ਸਸੁਰਾਰੇ ਧਾਮ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਤੁਮਰੀ ਤਮਾਸੇ ਕਾਜ ਆਯੋ ਹੋਂ ॥੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੋਰੀ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਯੋ ਈਹਾਂ ਚਲਿ ਕੋਸ ਹਜਾਰੋਂ ॥ ਆਜੁ ਮਹੂਰਤ ਹੈ ਤਿਤ ਕੋ ਕਛੁ ਸਾਥ ਮਿਲੈ ਨਹੀਂ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਰੀਤ ਹੈ ਧਾਮ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਔਰ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਖੇਲੋ ਹਸੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਤੁਮਹੂੰ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਬਿਦਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰੋਂ ॥੩੯॥ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਬ ਹੀ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਭਈ ਨ ਸੁਹਾਵਤਿ ਜੀ ਕੀ ॥ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਸੀ ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਤਤਕਾਲ ਭਈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਫੀਕੀ ॥ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾ ਉਰ ਪੈ ਲਸਿ ਯੋਂ ਮੁੰਦਰੀ ਅੰਗੁਰੀ ਕੀ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਪਿਯ ਕੋ ਤਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਅਖਿਯਾਂ ਜੁਗ ਜਾਨੁਕ ਹੀ ਕੀ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨੁ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੋ ਤਨੁ ਭੇਟਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥ ਜੀਭ ਜਰੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੀ ਦੈ ਤੁਹਿ ਬਿਦਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੋਊ ਦਿਨ ਰਹੋ ਹਸਿ ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈਂ

ਕਹੋ ਕਹਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਅਨੋਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਾਗੀ ਹੈ ॥ ਯਹੈ ਰਾਜ ਲੀਜੈ ਯਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਹਾਥੁਚਾਇ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਯਹੈ ਜਿਯ ਜਾਗੀ ਹੈ ॥ ਤੁਮਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਿਯ ਮਾਰ ਨੈ ਸੁਮਾਰ ਮੋ ਕੋ ਤਾ ਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਭਈ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਭਾਗੀ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨ ਜੈਯੈ ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਕੋ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨਿ ਲਗਨ ਨਿਗੌਂਡੀ ਨਾਥ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਲਾਗੀ ਹੈ ॥੪੨॥ ਏਕ ਪਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੋਂ ਚੇਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨੀਰ ਭਰੋਂ ਤੁਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰੋਂ ਮੋਰੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਯਹੈ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਹਾਥੁਚਾਇ ਮੋਕੋ ਟੂਕਾ ਦੇਹੁ ਹਮ ਸੋਂ ਬਢਾਵੋ ਨੇਹੁ ਜਾ ਤੇ ਲਾਲ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਜੌ ਕਹੌ ਬਿਕੈਹੌਂ ਜਹਾਂ ਭਾਖੋ ਤਹਾਂ ਚਲੀ ਜੈਹੌਂ ਐਸੋ ਹਾਲ ਹੇਰਿ ਨਾਥ ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਸੀਜਿਯੈ ॥ ਯਾਹੀ ਠੌਰ ਰਹੋ ਹਸਿ ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈਂ ਕਹੋ ਜਾਨ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੋ ਨ ਨਾਮ ਫੇਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਯੋਂ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਹਿ ਭਜੇ ਧ੍ਰਮ ਜਾਤ ਹਮਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਅਪਨੋ ਤੁਮਹੀ ਸੁਖ ਸੋਂ ਇਨ ਧਾਮਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੋ ॥ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਬ ਤੇ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਆਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਕਯਾ ਤੁਮ ਖਯਾਲ ਪਰੋ ਹਮਰੇ ਮਨ ਧੀਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਲਲਨਾ ਤੁਮ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੋਂਗੀ ॥ ਭਾਜਿ ਰਹੋਬ ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਆਜੁ ਬਰੋਂਗੀ ॥ ਜੌ ਨ ਮਿਲੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ਤਬ ਮੈ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਮਰੋਂਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਦਰਸੇ ਪਰਸੇ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਮੈਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੋਂਗੀ ॥੪੫॥ ਮੋਹਨ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੀਤਿ ਯਹੈ ਕੁਲ ਪਰੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਚਲ ਕਿਸਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਹੀਂ ॥ ਚਲਿ ਆਵੈ ਛੋਰੈਂ ਤਿਹ ਨਾਹੀਂ ॥੪੬॥ ਜਬ ਯਹ ਬਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਮਤਿ ਬੀਚ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੌਂ ਚਲਿ ਧਾਮ ਮੀਤ ਕੇ ਜੈਹੋਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋਂ ॥੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਪਯਾਨ ਕਰੋਂਗੀ ਤਹਾਂ ਸਖੀ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਊਂ ॥ ਮੀਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਦਯੋ ਮਿਲਿਬੋ ਨਿਸਿ ਹੋਤ ਨਹੀ ਅਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਊਂ ॥ ਸਾਵਨ ਮੋ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੋ ਤਰਿ ਜਾਊਂ ॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਉ ਕਰੋਂ ਸਜਨੀ ਪਿਯ ਕੋ ਤਨਕੈ ਤਨ ਭੇਟਨ ਪਾਊਂ ॥੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਭਵ ਮੋ ਭਵ ਲਿਯੋ ॥ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਨ ਕਿਯੋ ॥ ਜੌ ਐਸੋ ਚਿੱਤ ਰਿਝਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤੌਬ ਕਹਾਂ ਬਸਿ ਚਲਤ ਹਮਾਰੋ ॥੪੯॥ ਹੌਂ ਨ ਪਯਾਨ ਧਾਮ ਤਵ ਕਰੋਂ ॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਡਰੋਂ ॥ ਤੁਮਹੀ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਯਹੁ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥੫੦॥ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਗਈ

॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਾਮ ਕਰਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਪਠਾਯੋ ॥੫੧॥ ਤਬ ਮੋਹਨ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਟਕਿਯਨ ਕੀ ਚਪਟੀ ਉਰਬਸੀ ॥ ਮੋਮ ਮਾਰਿ ਆਸਨ ਸੋਂ ਕਸੀ ॥੫੨॥ ਬਿਖ ਕੋ ਲੇਪ ਤਵਨ ਮੋ ਕਿਯੋ ॥ ਸਿਵਹਿ ਰਿਝਾਇ ਮਾਂਗ ਬਰ ਲਿਯੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਤਵਨ ਸੋਂ ਲਾਗੈਂ ॥ ਤਾ ਕੇ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਜਮ ਭਾਗੈਂ ॥੫੩॥ ਤਬ ਲੌ ਨਾਰਿ ਗਈ ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਲਪਟਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਉਰਬਸਿ ਕੋ ਕਰਿ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੫੪॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਜਬ ਕੀਨੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਮਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਖ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਮਤ ਤਬ ਭਈ ॥ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥੫੫॥ ਉਰਬਸਿ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਕੋ ਮਾਰਗ ਤਬ ਲਿਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਕਾਲ ਸੁਭ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਉਰਬਸਿ ਯੌਂ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹ ਆਈ ॥੫੬॥ ਤਾ ਕੌ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਦਿਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਕਾਮ ਤੁਮ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥੫੭ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤਿਸੀ ਦੋਖ ਮਾਰ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਜਮਰਾਇ ॥੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨੌਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੯॥੨੦੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਰੁਪੇਸੁਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਅਲਕੇਸੁਰ ਜੈਸੋ ॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਕਰਤਾਰ ਕਿਧੋਂ ਅਸੁਰਾਰਿ ਸੁਰੇਸ ਨ ਤੈਸੋ ॥ ਭਾਰ ਭਰੇ ਭਟ ਭੂਧਰ ਕੀ ਸਮ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਏਕਲ ਸੈ ਸੋ ॥ ਜੰਗ ਜਗੇ ਅਰਧੰਗ ਕਰੇ ਅਰਿ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਮਕਰਧ੍ਵਜ ਕੈਸੋ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪੂਤ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਯਹੈ ਪ੍ਰਜਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਮਾਤ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕੰਨ੍ਯਾ ਏਕ ਰਾਵ ਕੀ ਲਹੀ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰਬੇ ਕਹ ਕਹੀ ॥ ਰਾਇ ਪੁਰਾ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਨੀ ॥ ਰੋਪੇਸੁਰ ਕੇ ਮਨ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੩॥ ਜਨ ਕਹਿ ਰਹੇ ਬ੍ਯਾਹ ਨ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਸਾਰਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਨਾਰਿ ਹਾਠਨਿ ਹਠਿ ਗਹੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਬਰਿਸ ਬਹੁ ਰਹੀ ॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਵ ਰੁਪੇਸੁਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਤਿਹ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਸੁਨ੍ਯੋ ਇਨ ਹੂੰ ਲਰਬੇ

ਕਹ ਸੈਨ ਜਿਤੋਕੁ ਹੁਤੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਭੇਰਿ ਬਜਾਇ ਰਿਸਾਇ ਚੜ੍ਯੋ ਦਲ ਜੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ਕੈ ਧਾਰ ਹਜਾਰ ਮਨੋ ਜਲ ਰਾਸਿ ਕੋ ਭੇਟਨ ਧਾਯੋ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਸੂਰਮਾ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ॥ ਛਾਡਤ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਧਨੁ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥੬॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਰਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਲਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਬਸੇ ਬਰੰਗਨਿ ਬਰਿ ਕੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛਿਨ ਭਏ ਲਰਤ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਝਟਪਟ ਕਟਿ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰੇ ਬਸੇ ਦੇਵਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰੁਨ ਲੋਹ ਪਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਕੌਨ ਬਿਯੋ ਜੁ ਤਹਾ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਬਾਜੀ ਪਦਾਂਤ ਰਥੀ ਰਥ ਬਾਰੁਨ ਜੂਝੇ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੌਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਭੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਸੂਲਨ ਚਕ੍ਰਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਕੋਪ ਕਰੇ ਕਟਿ ਖੇਤ ਮਰੇ ਭਟ ਸੋ ਭਵ ਭੀਤਰਿ ਭੂਲਿ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪ੍ਰਘ ਪੱਟਿਸ ਦਾਰੁਣ ਹਾਥ ਤ੍ਰਿਸੂਲਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਛੁਰੀ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹਜਾਰ ਚਲੇ ਖਹਿ ਕੈ ॥ ਜਗ ਕੋ ਜਿਯਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੁ ਹੈ ਕਹਿ ਬਾਜੀ ਨਚਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿਕੈ ॥ ਨ ਟਰੇ ਭਟ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਣ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਹਿ ਕੈ ॥੧੦॥ ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮੁਖ ਊਪਰ ਢਾਲਨ ਕੋ ਧਰਿ ਜੂਟੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਮਠਸਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਜੁਆਨਨ ਕੇ ਰਨ ਛੂਟੇ ॥ ਰਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝਿ ਅਨੇਕ ਰਥੀ ਰਥ ਟੂਟੇ ॥ ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਬਹੇ ਬਲਵਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੧੧॥ ਬਾਂਧਿ ਬਢਾਰਿਨ ਕੋ ਉਮਡੇ ਭਟ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੋਟ ਤੁਫੰਗਨ ਕੀ ਸਜੋਂ ॥ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਰ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਮਨੋ ਬਰਮਾ ਤਜੋਂ ॥ ਮੂੰਡਨ ਤੇ ਪਗ ਤੇ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਕੋਟਿ ਗਿਰੇ ਕਰਿ ਸਾਇਲ ਸੇ ਯੋਂ ॥ ਜੋਰਿ ਬਡੋ ਦਲੁ ਤੋਰਿ ਮਹਾ ਖਲ ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਭੀਤਨ ਕੀ ਜਯੋਂ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਜੀਤਤ ਰਨ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਮਾਰਗੁ ਲਯੋ ॥ ਤਉਨੈ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਰੁਪੇਸੁਰ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਆਛੇ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਰਿਏਰ ਉਛਾਰੇ ॥ ਹੁਤੋ ਦਰਬ ਸੋ ਸਕਲ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥ ਤਹੀ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤਹਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਰਾਇ ਆਇ ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਸਤੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੫॥ ਰਾਇ ਬਿਹਸਿ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥

ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸੋਧ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਕੌਨ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈਬੇ ਕਹ ਆਈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਦੂਤ ਬਚ ਤਹਾ ਪਹੂਚਯੋ ਜਾਇ ॥ ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਦ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ॥ ਹਮ ਯਾ ਸੋਂ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਗੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੇਤ ਦੇਨ ਜਿਯ ਲਾਗੀ ॥੧੮ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋ ਕੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥ ਅਬ ਲੌ ਬਜਾਹ ਨ ਯਾ ਸੋਂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਨ ਨਾਰਿਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਸਮੈ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਈ ॥੧੯॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਇਹ ਅਬੈ ਬਜਾਹੂੰ ॥ ਤਨ ਲਗਿ ਯਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨਿਬਾਹੂੰ ॥ ਬਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰੋਂ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਜਰੀ ਨ ਤਨ ਤੇ ਜਾਰੋਂ ॥੨੦॥ ਚਿਤਾ ਅਗਨਿ ਜੋ ਸਤੀ ਜਗਾਈ ॥ ਬਿਰਹਾਨਲ ਸੋਈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੀਨ ਭਾਵਰੈਂ ਦੀਨੀ ॥ ਰਾਂਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨੧॥ ਏਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਆਗਯਾ ਕੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਸੋਂ ਘਨੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਵ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੦॥੨੧੦੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਿਹ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਦੇਸ ਆਵਤ ਜੁ ਜਨ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਹ੍ਵੈ ਚੇਰੇ ਤਿਹ ਪੁਰ ਬਸੈ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖੇਟਕ ਆਵੈ ॥ ਸ੍ਵਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਵੈ ॥ ਬਾਜਨ ਸਾਥ ਆਬਿਯਨ ਲੇਹੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹੁਸਨਾਕਨ ਦੇਹੀ ॥੩॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਸਦਾ ਸੁ ਬਨ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਸੋਂ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾਂ ਜਾਨ ਪਸੁ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਅਖਿਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕਾਰੋ ਹਰਿਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਜੀਅਤ ਗਹਿ ਲੈਹੌਂ ॥ ਯਾ ਕੋ ਘਾਇ ਨ ਲਾਗਨ ਦੈਹੌਂ ॥੫॥ ਹੇਰਿ ਹਰਿਨ ਕਹ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਯੋ ਤਵਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਜਬ ਪਰਦੇਸ

ਗਯੋ ਚਲਿ ਸੋਈ ॥ ਚਾਕਰ ਤਹਾ ਨ ਪਹੁੰਚ੍ਯੋ ਕੋਈ ॥੬॥ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਧੌਲਰ ਊਚ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥੭॥ ਤਪਤੀ ਨਦੀ ਤੀਰ ਤਿਹ ਬਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਸੁਤਾ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੰਛੀ ਤਹਾਂ ਚੁਗਤ ਅਤਿ ਸੋਹੈਂ ॥ ਹੇਰਨਿ ਹਾਰਨ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹੈਂ ॥੮॥ ਸੁੰਦਰ ਤਾਹਿ ਝਰੋਖੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਢ੍ਯੋ ਆਨਿ ਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਹਾਂ ॥ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤਿਹ ਕੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗਨ ਤੇ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੯॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੌਂ ॥੧੦॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਸੌਂ ਜੋਰੀ ॥ ਕਾਹੂ ਪਾਸਿ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਤੋਰੀ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੧੧॥ ਐਸੀ ਫਬਤਿ ਦੁਹੂੰਨ ਕੀ ਜੋਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕਿਸੋਰੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਿਹ ਕੁਚਨ ਮਰੋਰੈਂ ॥ ਜਨੁ ਖੋਯੋ ਨਿਧਨੀ ਧਨੁ ਟੋਰੈਂ ॥੧੨॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਨੁ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਭੋਗਤ ਤਾਹਿ ਜੰਘ ਲੈ ਕਾਂਧੇ ॥ ਜਨੁ ਦ੍ਵੈ ਮੈਨ ਤਰਕਸਨ ਬਾਂਧੇ ॥੧੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਸੌਂ ਗਰੇ ਲਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੰਕ ਨਵੌਂ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨਿ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੌਨ ਗਨੈ ॥ ਮੁਸਕਾਤ ਲਜਾਤ ਕਛੂ ਲਲਿਤਾ ਸੁ ਬਿਸਾਲ ਲਸੈ ਪਿਯ ਸਾਥ ਤਨੈ ॥ ਝਮਕੈ ਜਰ ਜੇਬ ਜਰਾਇਨ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੁ ਦਾਮਨਿ ਬੀਚ ਘਨੈ ॥ ਲਖਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਮਨੈ ॥੧੫॥ ਕੰਚਨ ਤੇ ਤਨ ਹੈਂ ਰਮਨਿਯ ਦ੍ਰਿਗੰਚਲ ਚੰਚਲ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੇ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨ ਰੰਜਨ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਖੇ ਛਬਿ ਮੈਨ ਮਨੋ ਦੋਊ ਸਾਂਚਨ ਢਾਰੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਭ ਬਾਲ ਬਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਦੁਹੂੰਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬਢੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯਾ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਪਟ ਛੂਟ੍ਯੋ ਨਿਰਪਟ ਭਏ ਰਹ੍ਯੋ ਕਪਟ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੧੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਲਪਟਾਇ ॥ ਮੋਦ ਦੁਹਨ ਕੋ ਅਤਿ ਬਢ੍ਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਰਹੀ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਸੁੰਦਰ ਰਮੈਂ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ॥ ਦਾਰੂ ਪੋਸਤ ਔਰ ਧਤੂਰੋ ॥ ਪਾਨ ਡਰਾਇ ਕਸੁੰਭੜੋ ਰੂਰੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਆਫੂਆ ਕੀ ਬਰੀ ਖਾਇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਭੰਗ ॥ ਚਤੁਰ ਪਹਰ ਭੋਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਊ ਨ ਮੁਚਯੋ ਅਨੰਗ ॥੨੨॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਜੌਨ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਬਿਹਸੈਂ ਦੋਊ ਹਾਰਿ ਹਟੈ ਸੋ ਕੌਨ ॥੨੩॥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਚਤੁਰਾ ਚਤੁਰ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਲਾਵੈ ਗਰੇ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾ ਚਤੁਰਾ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਛਿਨ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਚਿਤਹਿ ਨ ਧਰੈ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਰੈ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਚੌਂਕੀ ਭਲੀ ਕਾਸਟ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਚਤੁਰਾ ਕੋ ਨੀਕੋ ਚਿਤਯੋ ਕਹਾ ਮੂੜ੍ਹ ਕੋ ਰਾਜ ॥੨੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਰੁਨਿ ਪਤਰਿਯਾ ਨੀਕ ਚਪਲ ਚੀਤਿ ਭੀਤਰਿ ਚੁਭਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਪਿਯਰਵਾ ਮੀਤ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ॥੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਯ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਖੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਤਜਯੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਨੈਨ ਸੋਂ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਹੀਂ ॥ ਲਾਲ ਕੇ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲੋਲ ਅਮੋਲਨ ਕੀ ਨਿਰਖੇ ਪਰਛਾਹੀਂ ॥ ਮਤ ਭਈ ਮਨ ਮਾਨੁ ਪਿਯੋ ਮਦ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਭਾਖਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥੨੮॥ ਸੋਭਤ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਜਰਬੀਲੇ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਰਾਜਤ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਚਮਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਖਿ ਹੌਹੂੰ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ਰਸੀਲੇ ॥੨੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਬਿਨ ਸੰਗ ਅਲੀ ਜਬ ਤੇ ਮਨ ਭਾਵਨ ਭੇਟ ਗਈ ਹੌਂ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਸੁ ਮਨੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਮੋਲ ਲਈ ਹੌਂ ॥ ਭੌਂਹ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਭਲੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਕੇ ਜਨੁ ਘਾਇ ਘਈ ਹੌਂ ॥ ਮਾਰਿ ਸੁਮਾਰਿ ਕਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਗੁਲਾਮ ਭਈ ਹੌਂ ॥੩੦॥ ਬਾਰਿਜ ਨੈਨਿ ਜਿਤੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬਾਨ ਬਿਨਾ ਬਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠਿ ਸਕੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਬਹੁਧਾ ਬਰਰੈਹੈਂ ॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਬਿਗਸੈ ਨ ਬਬਾ ਕੀ ਸੋ ਲੇਤ ਬਲਾਇ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਬਾਲਮ ਹੇਤ ਬਜੋਮ ਕੀ ਬਾਮ ਸੁ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕੈਹੈਂ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਹਯੋ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੩੨॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋ ਪਿਤੁ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਹਯੋ ਕਾ ਕਰੋਂ ॥ ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਿੱਤ ਲਖੀ ਮੀਤ ਕਹਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਤੈ ਚਿੱਤ ਕਯੋਂ ਬਯਾਕੁਲਿ ਭਈ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਇ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮੋਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੀਨੋ ॥੩੫॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਾਇ ਭੱਜਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਸਿ ਪਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਯੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਜਾਨ ਜਾਨ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਅਬਲਾ ਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਪਿਯ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਜਿਯਤ ਰਹੈ ਮਰਹਿ ਨ ਜਮਧਰ ਮਾਰਿ ॥੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਠਸਿਰੀ ਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਧਰੌਂਗੀ ॥ ਹਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਹਜਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੌਂਗੀ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੌਂ ਕਿ ਗਰੌਂ ਹਿਮ ਮਾਂਝ ਟਰੋਂ ਨ ਤਊ ਹਠਿ ਤੋਹਿ ਬਰੌਂਗੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨ ਕਾਜ ਕਿਸੂ ਸਖਿ ਪਿਯ ਮਰਯੋ ਲਖਿ ਹੌਹੂੰ ਮਰੌਂਗੀ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੋਕ ਕਰੋ ਨਹਿ ਬਾਲ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹੌਂ ਅਬ ਏਕ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਹੋਂ ॥੪੦॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਮੁਹਕਮ ਕੈ ਦਰਵਾਜੋ ਦਯਾਵਹੁ ॥ ਯਾ ਆਂਗਨ ਮਹਿ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵਹੁ ॥੪੧॥ ਵਹੈ ਕਾਮ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਆਨਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਮੀਤ ਲਯੋ ਬੈਠਾਈ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਜਿਯ ਤੇ ਭਈ ਨਿਰਾਸਿ ॥ ਜਿਯੋਂ ਤ ਪਿਯ ਕੇ ਸਹਿਤ ਹੀ ਮਰੌਂ ਤ ਪਤਿ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਕਾ ਪਰ ਮੀਤਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀਂ ॥ ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥੪੪॥ ਤਬ ਲੌ ਚੱਕ੍ਰਵਾਕ ਦੋ ਆਏ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਖਿ ਪਾਏ ॥ ਇਕ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਹਾਥ ਸਰ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੪੫॥ ਦੁਹੂੰ ਸਰਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਭੂਨਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਯੋ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਪੁਨਿ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਤਿਨ ਕੋ ਭੱਛਨ ਕਰਿ ਦੁਹੂੰ ਲੀਨੋ ਚਰਮ ਉਤਾਰਿ ॥ ਪਹਿਰਿ ਦੁਹੁਨ ਸਿਰ ਪੈ ਲਯੋ ਪੈਠੇ ਨਦੀ ਮਝਾਰਿ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਕ੍ਰਵਾਕ ਸਭ ਕੋ ਤਿਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਪੈਰਤ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਲਗਿ ਗਏ ॥ ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਭਏ ॥੪੮॥ ਦੋ ਹੈ ਦੋਊ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਏ ॥ ਚਲਿ ਕਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਪਟਰਾਨੀ ਕੀਨੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਛਿਯਨ ਕੇ ਪੋਸਤ ਧਰੇ ਪਿਤੁ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥ ਪੰਖੀ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈਂ ਮਾਨੁਖ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੫੦॥ ਦੇਸ ਆਨਿ ਅਪਨੇ ਬਸੇ ਤਿਯ ਕੋ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਗਿਆਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੧॥੨੧੫੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੂਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਸਮਰਕੰਦ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੁੱਲਿ ਨਰੇਸ ਕੋ ਔਰ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕਲਾ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਲੱਜਾ ਗੁਨਨਿ ਤਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਨ ਔਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗ੍ਯਾ ਮਹਿ ਰਹਈ ॥ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਵਹ ਹਸਿ ਕਹਈ ॥ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇਸ ਸਕਲ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਾਜਾ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਭਯੋ ਪਿਯ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਔਰ ਨ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਵਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋਂ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੫॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬੋਲਿ ਅਧਿਕ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਚਹਤ ਸਦਨ ਮੈ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਵੈ ॥੬॥ ਯਹੈ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥ ਕੇਲ ਸਮੈ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਭਾਖੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਰਾਂਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲੈ ਕਰਿਹੋਂ ॥੭॥ ਜਬ ਯੋਂ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਹੇਤ ਹਿਯਰੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੀ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਬਰ੍ਯੋ ਚਹੋ ਤਬ ਬਰੋ ਪਜਾਰੇ ॥੮॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸਾਚ ਜੋ ਮਾਨੋ ॥ ਜੌ ਜਿਯਤ ਲੌ ਨੇਹ ਨਿਬਾਹੋ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬ੍ਯਾਹੋ ॥੯॥ ਜਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨੈਕਹੂੰ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੀਠਿ

ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਹ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਗਹਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਤ ਲੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਹਿਯੈ ॥੧੦॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਜੋ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਡਰ ਹੈ ਹਿਯੈ ਹਮਾਰੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਅਤਿ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧॥ ਹੌਂ ਅਬ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਊਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਤੁਮ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਾਊਂ ॥ ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਸਾਜ ਸਵਰਿਹੌਂ ॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅੰਗਨ ਮੈ ਧਰਿਹੌਂ ॥੧੨॥ ਤੁਮ ਤਹ ਇਹ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਐਯਹੁ ਆਪ ਚਿੰਡੋਲ ਚੜ੍ਹੈ ਕੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਮੋਹਿ ਸਮਝੈਯਹੁ ॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਮਮ ਤੀਰ ਪਠੈਯਹੁ ॥੧੩॥ ਕਹਬੇ ਹੁਤੀ ਸਕਲ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਸੋ ਸਭ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥ ਨਿਸਿ ਪਤਿ ਛਪਯੋ ਦਿਨਿਸ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥ ਬਾਮ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਦਿਨ ਭੇ ਚਲੀ ਸਤੀ ਹਠ ਕੈ ਕੈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭਹਿਨ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਸਤੀ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਸਤੀ ਨਹਿ ਹੂਜੈ ॥ ਮੋ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਾਨੀ ਤੁਮਹੂੰ ਸਮਝਾਵੋ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਯਾਹਿ ਬਚਾਵੋ ॥੧੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਸਤੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੋਂ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੋਂ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥੧੮॥ ਪਰ ਧਨ ਗਨੋਂ ਪਖਾਨ ਸੋਂ ਪਰ ਪਤਿ ਪਿਤਾ ਸਮਾਨ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੋਂ ਸੁਰਪੁਰ ਕਰੋਂ ਪਯਾਨ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਏਤੋ ਹਠ ਜਿਨਿ ਕਰੋ ਪਜਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਆਪਨ ਜਿਨਿ ਕੀਜੈ ॥ ਆਧੋ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥ ਕੌਨ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹਮਾਰੈ ॥ ਸਦਾ ਰਹੋ ਇਹ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਲਗੈ ਨਹਿ ਥੀਹੌਂ ॥ ਪਿਯ ਕੇ ਮਰੇ ਬਹੁਰਿ ਮੈ ਜੀਹੌਂ ॥੨੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਯਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਨਿਵਰਿਯਹੁ ॥ ਜੋ ਵਹ ਕਹੈ ਵਹੈ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਾ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਬਾਤ ਕਰਤ ਬਹੁਤੈਂ ਬਿਧਿ ਭਈ ॥ ਕਹਯੋ ਸਤੀ ਸੋ ਬਚ ਮੈਂ ਕਹੂੰ ॥ ਇਨ ਤੇ ਹੋਇ ਨ ਸੋ ਹਠ ਗਹੂੰ ॥੨੩॥ ਰਨਿਯਹਿ ਕਹਯੋ ਸਤੀ ਪਤਿ ਦੈਹੋ ॥ ਮੋਰੇ ਅੱਗ੍ਰ ਦਾਸਿਨੀ ਹ੍ਵੈਹੋ ॥ ਤਵ ਦੇਖਤਿ ਤੇਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਊਂ ॥ ਤਵ ਘਟ ਦੈ ਸਿਰ ਨੀਰ ਭਰਾਊਂ ॥੨੪॥ ਰਾਨੀ ਕਹਯੋ ਪਤਿਹਿ ਤੁਹਿ ਦੈਹੋ ॥ ਤੋਰੇ ਅੱਗ੍ਰ ਦਾਸਿਨੀ ਹ੍ਵੈਹੋ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਹਿ ਰਮਵਾਊਂ ॥ ਗਗਰੀ ਬਾਰਿ ਸੀਸ

ਧਰਿ ਲਜਾਊਂ ॥੨੫॥ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਸਤੀ ਜਿਨਿ ਜਰੋ ॥ ਕਛੂ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਹਮੈ ਉਚਰੋ ॥ ਜੌ ਤੂ ਕਹੈਂ ਤ ਤੋ ਕੋ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਰਾਂਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥੨੬॥ ਯੌ ਕਹਿ ਪਕਰਿ ਬਾਂਹ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਡੋਰੀ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਿਨਿ ਪਾਵਕ ਮੋ ਜਰੋ ॥ ਮੋਹੂ ਕੋ ਭਰਤਾ ਲੈ ਕਰੋ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਤਿਸੈ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਬਰਜੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਰਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੨॥੨੧੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੰਗਸ ਮੈ ਬਡਭਾਗ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੋਂ ਲਾਗ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿ ਆਨੀ ॥ ਨੈਨ ਦਿਪੈਂ ਨੀਕੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਲਖੇ ਹੋਤ ਲਲਨਾ ਮਤਵਾਰੇ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਦਿਪੈ ਤਾ ਕੋ ਅਮਿਤ ਸੋਭਾ ਮਿਲਤ ਅਪਾਰ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਕੋ ਚਿਤ ਬਿਧਯੋ ਸਕਤ ਨ ਬਹੁਰਿ ਉਬਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਰਾਵ ਕੋ ਭਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਕੋ ਅਤਿ ਚਾਹਤ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭੀ ਐਸੀ ॥ ਸੀਤਾ ਸੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਨ ਵੈਸੀ ॥੪॥ ਏਕ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਵ ਲੁਭਾਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਟ ਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਪੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਖੁਨਸਾਈ ॥੫॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਚਿੱਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਘਾਤ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਿ ਮੈ ਆਜੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਿਹੋਂ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿਤ ਤੇ ਜਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਸੀਸੋ ਸਰ ਕੇ ਲਗੇ ਤੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਇ ॥੭॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਰਾਜੈ ਤੁਰਤੁ ਲੀਨੀ ਤਰੁਨਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਰਿ ਝਖਕੇਤੁ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਰਾਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਜਮਧਰ ਲਏ ਹਾਥ ਮੋ ਆਈ ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਂਧਿ ਲਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਦਨ ਏਕ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਭੇਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੦॥ ਮਾਸ ਜਾਨਿ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਚਾਬਿ ਗਏ ਸਭ ਸੋਇ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਸਭ ਕੋ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੧੧॥ ਹਾਥ ਪਾਵ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਸੰਗ

ਮੁਤਹਰੀ ਤੋਰਿ ॥ ਸੀੜ੍ਹਿਨ ਪਰ ਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਦਯੋ ਧਰਨਿ ਕਹ ਛੋਰਿ ॥੧੨॥ ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦ ਸੋਂ ਛਕ੍ਯੋ ਉਰ ਜਮਧਰ ਕੀ ਖਾਇ ॥ ਸੀੜ੍ਹਿਨ ਤੇ ਖਿਸਕਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥੧੩॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਭੀਜਤ ਭਈ ਸਕਲ ਧਰਨਿ ਸਰਬੰਗ ॥ ਆਨਿ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਪਰ੍ਯੋ ਲਗੇ ਕਟਾਰੀ ਅੰਗ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕੌਨ ਕਾਲ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਚੁਭਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਦੀਨ ਉਘਾਯੋ ॥ ਬੈਠੇ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਪੂਛਨਿ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਕੌਨੈ ਦੁਸਟ ਰਾਵ ਜੂ ਘਾਏ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵ ਜੂ ਮਾਸੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਭਖ੍ਯੋ ਕਛੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ ਜੂ ਅਮਲ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਪਿਯੋ ਕਛੁ ਹਮੈ ਪਿਆਯੋ ॥ ਪੀਏ ਕੈਫ ਕੈ ਅਤਿ ਮੱਤ ਭਏ ॥ ਸੁਧਿ ਮੈ ਹੁਤੇ ਬਿਸੁਧਿ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੧੮॥ ਮਦ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕੇਲ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਅਧਿਕ ਕਾਮ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥੧੯॥ ਪਾਵ ਖਿਸਤ ਪੌਰਿਨ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਮੈ ਥੋ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ॥ ਉਰ ਤੇ ਉਗਰਿ ਕਟਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਹ ਰਾਵ ਜੂ ਤਜਾਗੀ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੀੜ੍ਹਿਨ ਤੇ ਰਾਜਾ ਗਿਰ੍ਯੋ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਨਿ ॥ ਚੁਭੀ ਕਟਾਰੀ ਪੇਟ ਮੈ ਤਾ ਤੇ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਯੌਂ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜਮਧਰ ਵਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਰਿ ਮਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਜੁ ਦੀਨੋ ॥ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਐਸੋ ਕੀਨੋ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੩॥੨੨੦੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਨ ਬੀਚ ਬਸੈ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਿੰਗਿ ਕਹਾਯੋ ॥ ਕੌਨਹੂੰ ਖ੍ਯਾਲ ਬਿਭਾਂਡਵ ਜੂ ਮ੍ਰਿਗਿਯਾ ਹੂੰ ਕੀ ਕੋਖਿਹੂੰ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਪਸੀ ਤਬ ਤੇ ਜਬ ਤੇ ਬੁਧਿ ਲੈ ਸੁਧਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਰਘੁਨਾਥ ਭਜੈ ਕਬਹੂੰ ਪੁਰ ਭੀਤਰਿ ਭੂਲਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧॥ ਬੀਚ ਕਰੈ ਤਪਸ੍ਯਾ ਬਨ ਕੇ ਮੁਨਿ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਨ੍ਹਾਨ ਕਰੈ ਨਿੱਤ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈ ਮੁਖ ਬੇਦ ਰਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ॥ ਰੀਤਿ ਚਲੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਤਨ ਕਸਟ ਸਹੈ

ਮਨ ਕੋ ਨ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਲਗੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨਨ ਤੇ ਚੁਨਿ ਕੈ ਫਲ ਖਾਵੈ ॥੨॥ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਇਹ ਰੀਤਿ ਪਰਯੋ ਦੁਰਭਿੱਛ ਤਹਾ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੀਜ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਏਕ ਤਹਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਕਨੇਕਨ ਕੋ ਤਰਸਾਯੋ ॥ ਜੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਬਹੁ ਬਿੱਪ੍ਰ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕੌਨ ਕੁਕਾਜ ਕਿਯੋ ਕਹੋ ਮੈ ਜਿਹ ਤੇ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਨ ਜੀਵਨ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਜਬ ਯੌਂ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰੀਤਿ ਚਲੋ ਰਜਨੀਤਨ ਕੀ ਤੁਮ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਿਯਤ ਪਾਪ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕ੍ਰੋਰਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਰਿਖੀਸ ਨ ਆਏ ਤਵਾਲਯ ਯਾਹੀ ਚੁਭੈ ਚਿੱਤ ਬਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥ ਜੌ ਚਿੱਤ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ਮਹਾਰਾਜ ਬੁਲਾਇਬੈ ਮਾਨਸ ਸੋਈ ਪਠੈਯੈ ॥ ਕੌਨੇ ਉਪਾਇ ਬਿਭਾਂਡਵ ਕੋ ਸੁਤ ਯਾ ਪੁਰ ਬੀਥਿਨ ਮੈ ਬਿਹਰੈਯੈ ॥ ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਕਾਲ ਨਸੈ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਸਾਚ ਇਹੈ ਠਹਰੈਯੈ ॥ ਜੌ ਨਹਿ ਆਵੈ ਤੋ ਪੂਤ ਭਿਜਾਇ ਕਿ ਆਪੁਨ ਜਾਇ ਉਤਾਇਲ ਲਯੈਯੈ ॥੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਮਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਇ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਹਾਯਲ ਭਯੋ ॥ ਆਪਨ ਹੂੰ ਲਪਟਾਇ ਚਰਨ ਰਹਯੋ ਆਯੋ ਨ ਮੁਨਿ ॥੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਆਪਹਿ ਜਾਇ ਥਕਯੋ ਹਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਰਿਖਿ ਤੌ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਭੀਜੈ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਲਯਾਇ ਬੁਲਾਇ ਇਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਯਹ ਦੇਸ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਲਯਾਇ ਬਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਮੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸਭੈ ਤਪੁ ਛੀਜੈ ॥੭॥ ਪਾਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਚਲੀ ਤਿਤ ਕੋ ਮਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਲੋਕ ਭਏ ਪੁਰ ਕੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮॥ ਕਾ ਬਪੁਰੋ ਮੁਨਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈਕੁ ਜੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਨ ਪੈਹੌਂ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਤਿਸੈ ਉਰਝਾਇ ਸੁ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੈਹੌਂ ॥ ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਤਵਾਲਯ ਲਯੈਹੌਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਨਾਥ ਤਵਾਨਨ ਤੇ ਟੁਕ ਆਇਸੁ ਪੈਹੌਂ ॥੯॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮੁਹਿ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਰਨ ਤੋਰਿ ਅਕਾਸ ਤੇ ਲਯੈਹੌਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹਾ ਨਰ ਹੈ ਬਰ ਦੇਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈਂ ਬਸਿ ਕੈਹੌਂ ॥ ਦਯੋਸ ਕੇ ਬੀਚ ਚੜ੍ਹੈਹੌਂ ਨਿਸਾਕਰ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਰਵਿ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟੈਹੌਂ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁੱਦ੍ਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬੁਧਿ ਕੋ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਿਸਰੈਹੌਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ

ਉਚਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀਂ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨਿ ॥੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਪੋ ਧਨ ਕੋ ਬਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਖਾਤ ਬਿਭਾਂਡਵ ਜੂ ਫਲ ਥੇ ਤਿਨ ਡਾਰਨ ਸੋਂ ਪਕਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਠੌਰ ਛੁਧਾਤੁਰ ਆਯੋ ॥ ਤੇ ਫਲ ਖਾਇ ਰਹਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨॥ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਮੁਨਿ ਏ ਫਲ ਦੈਵ ਕਹਾ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਨਿਰਖੇ ਨਹਿ ਨੇਤ੍ਰਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਬਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਘਵਾ ਬਲੁ ਕੈ ਛਲੁ ਕੈ ਹਮਰੇ ਤਪ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਮੋਰੇ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩॥ ਆਨੰਦ ਯੌ ਉਪਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਚੌਕ ਰਹਯੋ ਬਨ ਕੇ ਫਲ ਖੈ ਕੈ ॥ ਕਾਰਨ ਹੈ ਸੁ ਕਛੂ ਇਨ ਮੈ ਕਹਿ ਐਸੇ ਰਹਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੇ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਠਾਢੀ ਤਹਾ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਮਹਿਭੂਖਨ ਪੈ ਮਹਿਭੂਖਨ ਕੋ ਮਨੋ ਭੂਖਿਤ ਕੈ ਕੈ ॥੧੪॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਮਾਨਨਿ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨੀਲ ਨਿਚੋਲ ਸੇ ਨੈਨ ਲਸੈਂ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥ ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗ ਕਰੀ ਕਿਹ ਕਾਜੈ ॥ ਸੋਕ ਮਿਟੈ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਹੀ ਛਬਿ ਆਨੰਦ ਕੋ ਹਿਯ ਮੈ ਉਪਰਾਜੈ ॥੧੫॥ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਨਿ ਕੋ ਮੁਨਿ ਹੈ ਯਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਿ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਕਿਧੋਂ ਨਰਦੇਵ ਰਿਦੇਵ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਤਾ ਪਰ ਆਜੁ ਸਭੈ ਤਨ ਵਾਰੋਂ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਤੀਰ ਰਹੌਂ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਕਰੌਂ ਤਪਸਾ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥੧੬॥ ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤੁਮ ਕੋ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੋ ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਹੁਤੀ ਬਨ ਸੋ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਸਿਰੀ ਕਿਧੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਤੂੰ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਸਾਚ ਉਚਾਰੁ ਸਚੀ ਕਿ ਸਿਵਾ ਕਿ ਤੁਹੀ ਰਤਿ ਹੈਂ ਪਤਿ ਕੋ ਮਗੁ ਜੋਹੈਂ ॥੧੭॥ ਨਾਥ ਸਚੀ ਰਤਿ ਹੌਂ ਨ ਸਿਵਾ ਨਹਿ ਹੌਂਗੀ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਰਾਜਸਿਰੀ ਨਹਿ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਹੀ ਉਪਜਾਈ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਨ ਹੌਂ ਅਥਿਤੀਸ ਰਿਖੀਸ ਉਦਾਲਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥ ਏਕੁ ਜੁਗੀਸ ਸੁਨੇ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਬਰਬੇ ਕਹ ਆਈ ॥੧੮॥ ਚੰਚਲ ਨੈਨ ਕਿ ਚੰਚਲਤਾਈ ਸੋਂ ਟਾਮਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਾਵ ਸੁ ਭਾਵ ਦਿਖਾਇ ਘਨੇ ਛਿਨਕੇਕ ਬਿਖੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁ ਭੂਖਨ ਅੰਗ

ਬਨਾਇ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੀਤਿ ਗੁਲਾਮ ਕਿਯੋ ਅਪਨੋ ਤਿਹ ਤਾਪਸਿ ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੯॥ ਤਾਪਸਤਾਈ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਤਪੀਸ੍ਵਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਬ੍ਰਤੋਤਮ ਕੋ ਤਰੁਨੀ ਤਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਹਾਰਤ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਖਟ ਪੂਤੁਪਜਾਯੋ ॥ ਤਜਾਗ ਦਯੋ ਬਨ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਪੁਰ ਭੀਤਰਿ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੨੦॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਨ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮੁਨਿ ਆਜੁ ਚਲੈਂ ਤਹ ਜਾਇ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਫੂਲ ਘਨੇ ਫਲ ਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈਂ ॥ ਤਜਾਗਿ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ ਤਿਤ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਨਨ ਸੋਂ ਰਮਨੀਯ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਮਿਲਿ ਆਪਸ ਮੈ ਦੋਊ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਸਭ ਦਰਪ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੨੧॥ ਕਾਨਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਹ ਦੇਸ ਸਭੈ ਅਥਿਤੇਸ ਕੋ ਬਾਲ ਦਿਖਾਏ ॥ ਕਾਂਖ ਤੇ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਕਾਢਿ ਜਰਾਵ ਕਿ ਜੇਬ ਜਰੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਜੋਗ ਕੈ ਨਜਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਕਹ ਆਪਨ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਕਰੀ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਤ ਲੀਨ ॥ ਇਕ ਕਾਂਧੇ ਇਕ ਕਾਂਖ ਮੈ ਖਸਟਮ ਮੁਨਿ ਸਿਰ ਦੀਨ ॥੨੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਪੁਰ ਮੈ ਰਿਖਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜਨ ਪੂਜਨ ਤਾਹਿ ਚਲੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਚਿਤ ਭਾਂਤਹਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੰਦਿਤ ਹ੍ਵੈ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲ ਨ ਜ੍ਵਾਨ ਰਹਯੋ ਘਰ ਕ੍ਵੈ ॥੨੪॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਕੁੰਕਮ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਮੁਨਿ ਊਪਰ ਵਾਰਿ ਕੈ ਡਾਰਿ ਦੀਏ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਰਿਖਿ ਯੌ ਹਰਖਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖਯੋ ॥੨੫ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਖਯੋ ਤਹਾਂ ਅਸੇਖ ਜਲ ਹਰਖੇ ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਭਯੋ ਸੁਕਾਲ ਦੁਕਾਲ ਤੇ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਘਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਤਹ ਆਈ ॥ ਪੁਨਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿੱਤਾਈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਗਿਰਿ ਗਾਂਵ ਬਰਾਬਰਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੨੭॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਪਾਤ੍ਰਹਿ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਆਧਿਕ ਦੇਸ ਬਟਾਇ ਦਿਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕਹਯੋ ਰਿਖਿ ਕੋ ਤੁਮ ਟਾਰੋ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਸ ਬਿਤੀ ਬਸਿ ਬਾਮਹੁ ਕੇ ਬਿਸੁਨਾਥ ਕਹੂੰ ਹਿਯ ਮੈ ਨ ਸਰਯੋ ॥ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ਬਰਰਾਤ ਕਹਾ ਬਿਨੁ ਬੇਦ ਕੇ ਬਾਦਿ ਬਿਬਾਦਿ ਬਰਯੋ ॥ ਬਹਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੈ ਬਿਝੁ ਕੈ ਉਝ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਲ ਕੋ ਖਜਾਲ ਕਹਾ ਬਿਸਰਯੋ ॥ ਬਨ ਕੈ ਤਨ ਕੈ ਬਿਹਰੋ ਪੁਰ ਮੈਂ ਜੜ੍ਹ ਲਾਜਹਿ ਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰਯੋ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਚਨ

ਸੁਨਤ ਐਸੋ ਮੁਨਿਜ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਨਹਿ ਪੁਰਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜ੍ਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਨਿ ਕਾਢ੍ਯੋ ਰਿਖਹਿ ਮੇਘ ਲਯੋ ਬਰਖਾਇ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨੋ ਆਪੁ ਬਟਾਇ ॥੩੧॥ ਸਤ ਟਾਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮੁਨਿਜ ਕੋ ਅਰਧ ਦੇਸ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ରਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੪॥੨੨੩੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਖਿ ਗੌਤਮ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾਹਿ ਅਹਿੱਲ੍ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ॥੧॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਮੈ ਤਾ ਸੀ ਅਉਰ ਨ ਹੋਇ ॥੨॥ ਸਿਵਾ ਸਚੀ ਸੀਤਾ ਸਤੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰਹਤ ਨਾਰ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕਰਿ ਨਿਜ ਘਟ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥ ਗੌਤਮ ਰਿਖਿ ਕੇ ਦੇਵ ਸਭ ਗਏ ਕੌਨਹੂੰ ਕਾਜ ॥ ਰੂਪ ਅਹਿੱਲ੍ਯਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਸਵ ਕੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੂ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੋ ਨਾਥ ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋਬਨ ਜੜ੍ਹ ਮੁਨਿ ਤੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਸੁਰਰਾਜ ਕੋ ਮੋਹੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੋ ਹਨ੍ਯੋ ਘਾਯਲ ਭਈ ਸੁਮਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਸੁਰੇਸਹਿ ਪੱਯੈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਏਕ ਰੈਨਿ ਜੌ ਭੇਟਨ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾ ਪਰ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਗਨੇਸੁਰੀ ਸਹਚਰੀ ਸੋਂ ਤਿਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਕਲ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੮॥ ਜਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਸੋਂ ਭੇਦ ਸਖੀ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸੁਨਤ ਅਹਿੱਲ੍ਯਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰੀਝਿ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਰਰਾਇ ॥੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਿ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦਿਯੋ ਨ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥ ਟਾਮਨ ਸੋ ਕੇਹੂੰ ਤਾਹਿ ਕਰ੍ਯੋ ਜਿਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਨ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਕੈ ਨ ਸਖੀ ਪਰ ਪਾਇ ਰਹੀ ਨਹਿ ਪਾਨਿ ਪਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਮਨ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੋ ਮੋਹਿ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥੧੦॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕ੍ਰਲਾਪ ਕਰੈ ਕਮਲਾਛਨਿ ਦ੍ਯੋਸ ਨਿਸਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਸੋਵੈ ॥ ਸਾਂਪਨਿ ਜ੍ਯੋਂ ਸਸਕੈ ਛਿਤਿ ਊਪਰਿ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਸਭੈ ਹਠਿ ਖੋਵੈ

॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੈ ਨਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਂਸੂਨ ਸੋਂ ਸਸਿ ਆਨਨ ਧੋਵੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਤਵ ਮਾਰਗਿ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ਜੋਵੈ ॥੧੧॥ ਬਾਤ ਤਪੀਸ੍ਵਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਸਵ ਬੇਗਿ ਚਲ੍ਯੋ ਜਹਾਂ ਬਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਇ ਸੁ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਵਾਰੈ ॥ ਘਾਤ ਪਛਾਨਿ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਤ ਕੋ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਾਪ ਕੇ ਤਾਪ ਝੁਕੈ ਝਿਝਕਾਰੈ ॥ ਜਾਇ ਸਕੈ ਹਟਿਹੂੰ ਨ ਰਹੈ ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਡਿਗੈ ਡਗ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥ ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਭਾਮਨਿ ਪ੍ਯਾਰੇ ਜੂ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਭੇਟਨ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਸਭੈ ਮੁਨਿਰਾਜ ਧ੍ਯਾਨ ਮੋਂ ਆਜੁ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਆਨਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਮੋਦ ਬਢ੍ਯੋ ਮਨ ਭਾਮਨਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ਜਾ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਇ ਦਏ ਹੈਂ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨ੍ਯੋ ਠਨ੍ਯੋ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਪਤਿ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿਹਿ ਦਯੋ ਬਿਸਰਾਇ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੋ ਖਰਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਚੌਕਿ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਦਿਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਤਨ ਸਾਥ ਜਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਚਲ੍ਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁਰਰਾਜ ਲਖ੍ਯੋ ਤਰ ਖਾਟ ਦੁਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਚੌਕਿ ਰਹ੍ਯੋ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਕਹ੍ਯੋ ਯਹ ਕਾਹੂੰ ਨਿਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਖਿ ਗੌਤਮ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਕੋ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਅਸ ਉੱਤਰ ਦਿਯੋ ਰਿਖਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਾਮ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਂਜਾਰ ਇਹ ਠਾਂ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਅਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਖਾਟ ਤਰ ਦੁਰ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਸਾਚੁ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥੧੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਕਛੂ ਨਹਿ ਭੇਦ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਕਿਯ ਸੋ ਪਤਿ ਸਾਥ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮਾਂਜਾਰ ਦੁਰ੍ਯੋ ਇਹ ਖਾਟ ਤਰੈ ॥ ਜਨੁ ਬਾਸਵ ਕੀ ਸਭ ਸੋਭ ਧਰੈ ॥੧੮॥ ਇਹ ਆਜੁ ਮੁਨੀ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਕਰੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੀ ਜੁਤ ਜਾਨਿ ਰਹ੍ਯੋ ਤੁਮਰੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਤਿਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਮ ਕਰੋ ॥ ਰਘੁਬੀਰ ਕਿ ਨਾਮਹਿ ਕੋ ਉਚਰੋ ॥੧੯॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਹੀ ਮੁਨਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਰਿਖਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰੇਸ ਨਿਕਾਰਿ ਦਯੋ ॥ ਕਈ ਦ੍ਯੋਸ ਬਿਤੇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਸੀਸੁ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥੨੦॥ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ॥ ਸੁਰ ਨਾਯਕ ਕੌ ਭਗ ਵਾਨ ਕਿਯੋ ॥ ਭਗ ਤਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭਏ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲਜਾਇ ਰਹ੍ਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਜੋ ਤੈਂ ਕਿਯੋ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥

ਤੈਂ ਪਾਹਨ ਕੀ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਹੋਹਿ ਸਿਲਾ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੫॥੨੨੬੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਢੇ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈਂ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੋ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਕੈ ਤਪਸਜਾ ਸਿਵੈ ਸੇ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਮਰੈਂ ਨਾਹਿ ਮਾਰੈ ਯਹੈ ਦਾਨ ਪਾਯੋ ॥੧ ਚੌਪਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਨਹਿ ਮਰੋ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥ ਜੌ ਆਪਸ ਮੈ ਰਾਰਿ ਬਢੈਹੋ ॥ ਤੌ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਦੋਊ ਜੈਹੋ ॥੨॥ ਮਹਾਂਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਜਬ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਭ ਲੋਕਨ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੇਵ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਆਵੈ ॥ ਜਿਯ ਲੈ ਕੈ ਫਿਰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਏ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਗਏ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਹਿ ਬਿਧਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ਪਕਾਯੋ ॥੪॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤੁਮ ਆਜੁ ਸਵਾਰੋ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਜਾ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਐਸੀ ਕਰੋ ਸੁੰਦਰੀ ਸੋਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ਤਿਲੋਤਮਹਿ ਆਨਯੋ ਤਹਾਂ ਉਤਾਲ ॥੬॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਅਬਲਾ ਕਰੀ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਨਿਧਿ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਹੇਰੈ ਰੀਝੈ ਵਹੈ ਜਤੀ ਨ ਕਹਿਯਤ ਕੋਇ ॥੭॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਅਬਲਾ ਰਿਸਿ ਖਾਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਹੇਰਿ ਇਹ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ॥੮॥ ਐਸੋ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਤੇ ਕੀਓ ਪਯਾਨ ॥ ਸਹਿਰ ਥਨੇਸਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤੁਰਤੁ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨਿ ॥੯॥ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਲ ਬਿਹਰਤੀ ਬਾਗ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਸਭਾ ਛੋਰਿ ਦੋਊ ਉਠੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤੀਰ ਤਿਲੋਤਮ ਕੇ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਬਜਾਹਨ ਕੋ ਦੋਊ ਲਲਚਾਏ ॥੧੧॥ ਸੁੰਦ ਕਹਯੋ ਯਾ ਕੋ ਮੈ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਕਹਯੋ ਪਸੁੰਦ ਯਾਹਿ ਮੈ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਰਾਰਿ ਪਰੀ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥ ਬਿਚਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਂਡੇ ॥ ਢੁਕੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਕਾਢਿ ਖਾਂਡੇ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਘਾਇ ਮੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲਿ ਤਿਰਸੂਲ ਖੱਗਾਨ ਖੇਲੈਂ ॥੧੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਨ

ਏਕ ਕਾਲ ਬੀਰ ਚਾਬੇ ਸਕਲ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁਝੇ ਜੁਝੌਆ ਕੇ ਬਜੇ ਸੂਰਬੀਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਗਜੇ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਤਬ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰ ਬਾਨਨ ਕੀ ਪਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਾਰ ਸੈਥਿਨ ਸੋਂ ਧਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਜੁੱਧ ਤਰਵਾਰਿਨ ਪਰਯੋ ॥ ਚੌਥੋ ਭੇਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕਰਯੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਪੰਚਮ ਭਯੋ ਬਰਖਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੭॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛਾ ਬਿਛੂ ਬਰਖੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ਏਕ ॥੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਾੜ੍ਹ ਪਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਹਾਂ ਇਤ ਸੁੰਦ ਉਤੈ ਅਪਸੁੰਦ ਹਕਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਿਰੇ ਤਰਫੈਂ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਲਰਿ ਬੀਰ ਦੋਊ ਬਸਿ ਕਾਲ ਭਏ ਕਰਤਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਬੀਰ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਬ੍ਰਿਨ ਕਰੇ ॥ ਫੂਲ ਅਨੇਕ ਮੇਘ ਜਜੋਂ ਬਰਖੇ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਦੇਵਨ ਜੁਤ ਹਰਖੇ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਧਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਧਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਹੁਅ ਹਰਖੇ ਮਨ ਸੁਰਰਾਇ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੋਹਲਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੬॥੨੨੯੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਦੈਂਤਨ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਜਬ ਕੀਨੋ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥ ਕਮਲ ਨਾਲਿ ਭੀਤਰ ਛਪਿ ਰਹਯੋ ॥ ਸਚਿਯਹਿ ਆਦਿ ਕਿਸੂ ਨਹਿ ਲਹਯੋ ॥੧॥ ਬਾਸਵ ਕੋ ਖੋਜਨ ਸਭ ਲਾਗੇ ॥ ਸਚੀ ਸਮੇਤ ਅਸੰਖਨੁਰਾਗੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੇ ਕਾਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਅਮਿਤ ਸੋਕ ਉਪਜਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਕੋ ਬੋਲਯੋ ਤਬੈ ਸਭਹਿਨ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਕਹ ਗਯੋ ਅਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੈਧੋਂ ਜੂਝਿ ਖੇਤ ਮੈਂ ਮਰਯੋ ॥ ਕੈਧੋਂ ਤ੍ਰਸਤ ਦਰੀ ਮਹਿ ਦੁਰਯੋ ॥ ਭਜਯੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਅਧਿਕ ਲਜਾਯੋ ॥ ਅਤਿਥਿ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੪॥ ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਕੀਜੈ ਯਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜ ਜੁਜਾਤਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸ ਇਕੱਤ੍ਰ ਸਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰੱਤੁ ਦੇਤ ਜੁਜਾਤਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਰੂਪ

ਨਿਹਾਰਿ ਸਚੀ ਲਲਚਾਯੋ ॥੬॥ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁਨਿ ਸਚੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ਅਬ ਹੋਵਹੁ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਮਾਰੀ ॥ ਖੋਜਤ ਇੰਦ੍ਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਖੋਜ ਕਹੂੰ ਕਾ ਕੈ ਹੈ ॥੭॥ ਰੋਇ ਸਚੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਗਯੋ ਏਸ ਪਰਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੇ ਹਮਰੇ ਸਤ ਕੋ ਤੂ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮਹਾ ਨਰਕ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥੮॥ ਯਹ ਪਾਪੀ ਤਜਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿਯੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਦੂਰਿ ਰਾਜ ਤੇ ਕਰਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਮੈਂ ਕਰੀ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰੋ ਬਨਾਇ ॥ ਤੌ ਹਮ ਕੋ ਬਜਾਹੋ ਅਬੈ ਲੈ ਘਰ ਜਾਹੁ ਸੁਹਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਵਾਰੀ ਆਪੁ ਪਾਲਕੀ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਖਿਯਨ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਦੀਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਧਵਾਵਤ ਤਿਨ ਹਜਾਂ ਐਯੈ ॥ ਤਬ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਆਜੁ ਹੀ ਪੈਯੈ ॥੧੧॥ ਤਬੈ ਪਾਲਕੀ ਤਾਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੁਨਿਯਨ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਲਾਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਰਮਤ ਅਸਤਮਨ ਧਰਹੀ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕਠਿਨ ਕੋਰਰੇ ਪਰਹੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਉਦਾਲਕ ਰਿਖਿ ਹੁਤੋ ਦਿਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ॥ ਤਬ ਤੇ ਗਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰੱਤੁ ਤੇ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਆਨਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਸੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਤੌਨ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਆਨਿ ਰਾਜੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਬਹੁਰਿ ਬਧਾਵੋ ਭਯੋ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੭॥੨੨੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੱਛਿਮ ਦੇਵ ਰਾਵ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਪਾਗੀ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜੜ੍ਹ ਕਰਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੈ ਕਛੁ ਤਿਹ ਨਨੁਸਰਈ ॥੧॥ ਤਾ ਪਰ ਰਹਤ ਰਾਵ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬਸਿ ਭਈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਏਕ ਤਿਹ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਰਾਜਹੁ ਆਇ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਹਮ ਸੋਂ ਅਬੈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਤਿਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤੁਮ ਕਰੋ ਤਾ ਕਹਊਂ ॥ ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਨ ਤੁਮਰੇ ਰਹਊਂ ॥੫॥ ਸੁ ਹੌਂ ਕਹੋਂ ਜੋ ਯਹ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥ ਮੋਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਖਯਾਲ ਨ ਪਰੈ ॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜੁ ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਆਜੁ ਸੁ

ਹਮ ਕੋ ਬਰਿ ਹੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏ ਜੁ ਪੂਤ ਜੁਗ ਤੁਮ ਜਨੇ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਗੋਦ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਾਂਗਹੁ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਜ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਿਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਪਜਾਇ ਕੀਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਦੋਊ ਪੂਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੇ ਕਾਟਿ ਸਿਰ ਲਏ ਗੋਦ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥ ਅਤਿਥਿ ਭੇਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ਮਾਂਗੀ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੀਖ ਮਾਂਗਿ ਮਿਤਵਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਪੂਤਨ ਮੂੰਡ ਦਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥ ਤੋਰੇ ਲੀਏ ਦੋਊ ਮੈਂ ਮਾਰੇ ॥ ਅਬ ਭੋਗਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥੧੦॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਪਹਰ ਏਕ ਮਿਰਤਕ ਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪਹਰ ਆਨਿ ਜਬ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਚਿਤ੍ਯੋ ਛੋਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਰਮਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਆਨਿ ਬਨੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਬੈਠ ਸਕੈ ਉਠਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਤ੍ਯਾਗ ਸਕੈ ਗਰ ਲਾਗ ਸਕੈ ਰਸ ਪਾਗਿ ਸਕੈ ਨ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਝੂਲਿ ਗਿਰ੍ਯੋ ਛਿਤਿ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਕਾ ਗਤਿ ਮੋਰਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਬਨਾਈ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਰ ਏਕ ਬੀਤੇ ਪੁਨਿ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਗਰ ਸੋਂ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ੍ਯੋ ਵਹੈ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਨੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੮॥੨੩੦੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਰਹੁਤ ਮੈਂ ਤਿਰਹੁਤ ਪਤਿ ਭਾਰੋ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੋ ਤਨ ਦਹ੍ਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਸੰਬਰਾਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੋਰਿ ਮਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚੁੰਬਨ ਲਿੰਗਨ ਕਿਯ ਮਤ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੀ ਮਾਤ ਗਈ ਤਬ ਆਇ

॥ ਤੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਮੀਤਹਿ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਸਾਂਤਕ ਤਿਨ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਲੀਪਿ ਸਮਸ ਤਾ ਕੀ ਸੌਂ ਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਸਭ ਕੇਸ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੇ ਭਏ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਰੇ ਪਹਿਰਿ ਸੁ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ॥ ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਸ੍ਰੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਜਰੱਯੋ ਜਗਤ ਅਨੰਗ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਖਿ ਤਾ ਕੋ ਪਹਿਰਾਈ ॥ ਆਪੁ ਟਾਰਿ ਮਾਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭਨ ਸੌਂ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮਾਤਾ ਸੁਨੋ ਮੋਰਿ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥ ਦਰਬੁ ਬਿਦਾ ਦੈ ਕੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਰਸਾਇ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਮਾਤਾ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰੱਯੋ ਆਇ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾਂ ਤਹ ਲੈ ਗਈ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਨਰ ਰਾਇ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤਵ ਧਰਮਜਾ ਇਹ ਹਜਾਂ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥ ਬਿਦਾ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦੈ ਕਰੋ ਯਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਨੱਯੋ ਮੋਰਿ ਧਰਮਜਾ ਆਈ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹੇਤ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥ ਤੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਪਿਤੁ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਮੋ ਕੋ ਅਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਮੈ ਯਹ ਆਜੁ ਸੰਗ ਲੈ ਜੈਹੌਂ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥੧੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਲਟਿ ਧਾਮ ਨਿਜੁ ਆਈ ॥ ਪਿਯ ਸੌਂ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਤੂੰ ਅਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਇਸੀ ਪਾਲਕੀ ਚਰ੍ਹੋ ਹਮਾਰੀ ॥੧੪॥ ਬਾਤੇਂ ਕਰਤ ਦੋਊ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰ ਦੈਹੈਂ ॥ ਤਾਂਹਿ ਪਾਲਕੀ ਲਯੋ ਚਰ੍ਹਾਈ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਬਿਹਰਨ ਕੋ ਆਈ ॥੧੫॥ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਪਾਲਕੀ ਗਈ ॥ ਪਰਦਨ ਪਾਂਤਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਦਈ ॥ ਤੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈਂ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਚਲੇ ਦੋਊ ਜਾਵੈਂ ॥੧੬॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਏ ॥ ਦਿਨ ਬਜਾਰ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਏ ॥ ਅਸਟ ਕਹਾਰਨ ਕੇ ਕੰਧ ਊਪਰ ॥ ਜਾਂਘੈ ਲਈ ਮੀਤ ਭੁਜ ਦੂ ਪਰ ॥੧੭॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਚਲੀ ਪਾਲਕੀ ਜਾਵੈ ॥ ਤਯੋਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਟਕੇ ਚਟਕਾਵੈ ॥ ਲਹੈਂ ਕਹਾਰ ਪਾਲਕੀ ਚਰ੍ਹਿ ਕੈ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਗਹੈ ਕੰਧ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਕੈ ॥੧੮॥ ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਪਾਲਕੀ ਧਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਚਹੱਯੋ ਸੋ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਦੇਸ ਲੈ ਗਯੋ ॥੧੯॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਡੋਰੀ ਮਹਿ ਧਰੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਇਹੈ ਉਚਰੀ ॥ ਨਰ ਸੁੰਦਰ ਮੋ ਕਹ ਯਹ ਭਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦॥ ਵਹ ਧ੍ਰਮਜਾ ਨਹਿ

ਹੋਇ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਜੋ ਮੈ ਪਕਰਿ ਪਾਲਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਕਚਅਰਿ ਲਏ ਦੂਰਿ ਕਚ ਕੀਏ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਲ ਕੇ ਦੀਏ ॥੨੧॥ ਜੋ ਧਨ ਚਹਯੋ ਸੋਊ ਸਭ ਲੀਨੋ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਜਬ ਲੈ ਬਿਦਾ ਸਿਧਾਈ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਈ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਸੁਖੀ ਤੁਮਰੋ ਬਸੈ ਸੁਖੀ ਰਹਹੁ ਤੁਮ ਤਾਤ ॥ ਸੁਖੀ ਦੋਊ ਹਮਹੂੰ ਬਸੇਂ ਚਿਰ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਮਾਤ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧੯॥੨੩੩੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੂ ਹਰ ਘਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕਉ ਰੁਦ੍ਰ ਲਖਿ ਚਿੰਤ ਬਢੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਜਬ ਰੁੱਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬੱਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਤਬ ਤਯੋ ॥ ਛਾਡਤ ਜ੍ਵਾਲ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਯੋ ॥੨॥ ਪਸਰਿ ਜ੍ਵਾਲ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਦਾਹਤਿ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਕਹ ਭਈ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਸਭ ਹੀ ਡਰਪਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਮਹਾਰੁੱਦ੍ਰ ਪਹਿ ਆਏ ॥੩ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਬਾਰਿਧਿ ਮੈ ਪਾਵਕ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸਕਲ ਤੇਜ ਇਕਠੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੈਤ ਜਲੰਧਰ ਭਯੋ ॥੪॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀਨ੍ਹੀ ॥ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਚੀਨੀ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੁਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜੀਤਿ ਤਿਨ ਲਏ ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਬਸਿ ਮਹਿ ਭਏ ॥ ਸੇਸ ਅਲਿਕੇਸ ਸਭੈ ਬਿਲਖਾਏ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਦਿ ਪੁਰ ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਸਭ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ਆਨਿ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਬਾਲ ਲਖਿ ਰੀਝਯੋ ਅਸੁਰ ਨਿਦਾਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੮॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਭਗਨੀ ਦੀਜਿਯਤ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅਬ ਲੌ ਕਿਸੂੰ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਸੁਨੁ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਪਯੋ ਅਸੁਰੇਸਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸੈਨਾ ਜੋਰਿ ਦਾਨਵਨ ਭਾਰੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਜ੍ਵਾਲਾਛਨ ਸਭ ਹੀ ॥੧੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥ ਉਠੇ ਬਾਂਧਿ ਬਾਨਾਨ ਬਾਂਕੇ ਬਿਰਾਜੇ

॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਆਛੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਦਬਾਵੈ ॥੧੧॥ ਇਤੈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਸੁ ਡੌਰੂ ਬਜਾਯੋ ॥ ਉਤੈ ਬਾਂਧਿ ਗਾੜ੍ਹੀ ਅਨੀ ਇੰਦਰ ਆਯੋ ॥ ਲਏ ਸੂਰ ਸਾਥੀ ਅਨੀ ਚੰਦ੍ਰ ਆਛੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਲਏ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ॥੧੨॥ ਹਠੀ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਭਭੂਕੇ ॥ ਗੁਰਜੇਂ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ਗ੍ਰਜੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਟਰੈਂ ਨਾਹਿ ਟਾਰੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥੧੩॥ ਹਠੇ ਦੇਵ ਬਾਂਕੀ ਅਨੀ ਸਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਲਏ ਬਿਸਨ ਜੋਧਾ ਸੁ ਐਸੇ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੋ ਦਰਪ ਭਾਜੈਂ ॥੧੪॥ ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੇ ਦੇਵ ਸੋਹੈਂ ॥ ਦਿਤਜਾਦਿਤਿ ਜੂ ਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਬਜੈਂ ਸਾਰ ਗਾੜ੍ਹੇ ਨਹੀ ਭਾਜ ਜਾਵੈਂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਤਹਾਂ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕ੍ਵਾਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥ ਹਠਯੋ ਹਾਥ ਮੈ ਸੂਲ ਕੋ ਸੂਲ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿਪ੍ਰ ਛੈ ਕੈ ॥੧੬॥ ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ ਭਾਰੋ ॥ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਜੋ ਥੋ ਨ ਸੋਊ ਪਧਾਰੋ ॥ ਲਰੇ ਬਾਲ ਔ ਬ੍ਰਿੱਧ ਜੁਆ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਗਏ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਾਮਰੂ ਡਮਕਹਿ ॥ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਹਾਥਨ ਮਹਿ ਦਮਕਹਿ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ॥ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨਿ ਮਨ ਮੈ ॥੧੮॥ ਲਹ ਲਹ ਕੋਟਿ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਵੈਂ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਨ ਦੇਖੇ ਜਾਵੈਂ ॥ ਕਹਕ ਕਹਕ ਤਹ ਕਰੈ ਮਸਾਨਾ ॥ ਨਾਚੇ ਬਜੇ ਜੁਝਊਆ ਜ੍ਵਾਨਾ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਸੁ ਪਾਂਸ ਅਸਿ ਬੱਜ੍ਰ ਭੇ ਬਰਸੇ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੇਖ ॥ ਘਾਯਲ ਸਭ ਸੂਰਾ ਭਏ ਜੂਝਤ ਭਏ ਅਸੇਖ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕੈ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤੇ ਨ ਜਾਵੈਂ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਏ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ॥ ਰਹੇ ਤੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਐ ਕੈ ਹਕਾਰੇ ॥੨੧॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਦੇਵੇਸ ਜਾਨੇ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਇਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਤੋਹਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਜਾਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੀ ਚਿੱਤ ਕੋ ਓਪ ਦੈ ਕੈ ॥੨੨॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਭੈ ਦਾਨਵਾਨੇਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜਿਸੀ ਬਾਗ ਮੈ ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਹਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਕੋ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਯੋ ਜਾਇ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਰੀਝਤਿ ਭਈ ਸੁਭਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਭ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਉਤੈ ਜੁੱਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁਨਾਊਂ ॥

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊਂ ॥੨੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਇਤੈ ਦੇਵ ਆਛੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਕਾਢ ਕਾਛੇ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ ਬਾਜੇ ॥ ਦਿੱਤਜਾਦਿੱਤਿ ਗਾੜ੍ਹੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ॥੨੬॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਜੂਝੇ ॥ ਪਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਜਿਰਹ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਤੇਗ ਔ ਤੀਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੭॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਭਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਨ ਜੇਬੇ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਐਸੀ ॥ ਦਿਪੈਂ ਚਾਰੁ ਸੋਭਾ ਮਹਾ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੀ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਤ ਟਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਲੰਧਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਮਾਂਝ ਬਧਾਵੋ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋਂ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਕੋ ਸਤ ਟਾਰਿ ॥ ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਯੋ ਜਾਲੰਧਰ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥੩੦॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੦॥੨੩੬੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਜਬ ਤਖਤ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਆਵੈ ॥ ਖੀਸੇ ਕਾਟਿ ਬਹੁਨ ਕੇ ਲੇਈ ॥ ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਿਸੂ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਏਕ ਨਰ ਪਾਯੋ ॥ ਔਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੀਰ ਜਤਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਆਈ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਮਤਿ ਠਾਨੀ ॥੨॥ ਪਨਹੀ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਲਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਦਈ ॥ ਸਤਰ ਛੋਰਿ ਆਈ ਕਤੋਂ ਚਾਰੀ ॥ ਜੂਤਿਨ ਸੋਂ ਕਮਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਰੀ ਕੈ ਜੂਤਿਨ ਦਈ ਭੂਖਨ ਲਏ ਉਤਾਰਿ ॥ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਆਈ ਇਹਾਂ ਐਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹੂੰ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਤਿ ਕੇ ਕਤੋਂ ਆਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਆਜੁ ਮਾਰਿ ਤੈਂ ਖਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਲੌ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਗਯੋ ਵਹ ਪੁਰਖ ਲੁਕਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਨ ਤਹ ਪੁਨਿ ਗਈ ॥ ਚੋਰੀ ਕਰਤ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੧॥੨੩੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਭੈ ਸਾਂਡ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਕਹਲੂਰ ਕੇ ਦੇਸ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਖਾਨ ਤਤਾਰ ਖੇਤ ਤਿਨ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਾਕਨ ਕੋ ਕੂਆ ਭਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧॥ ਤਾ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਖਾਨ ਰਿਸਿ ਭਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਹਾਰੇ ਸਭੈ ਉਪਾਇ ਬਨਾਯੋ ॥ ਛਜੂਅਹਿ ਗਜੂਅਹਿ ਖਾਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨॥ ਕਾਂਖ ਬਿਖੈ ਕਬੂਤਰ ਇਕ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜੁ ਬੁਰਾ ਕੋਊ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਾਪ ਮੂੰਡ ਇਹ ਪਰਿ ਹੈ ॥੩॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨ੍ਹਤ ਭਏ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਪ੍ਰਤਿ ਯਹੈ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਵ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੪॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਰਾਵ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਆਯੁਧ ਦੇਖਨ ਕੋ ਲਏ ॥ ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਕਾਢਿ ਕੈ ਦਏ ॥੫॥ ਆਯੁਧੁ ਕਾਢਿ ਐਸ ਬਿਧਿ ਦਏ ॥ ਜੋਰੋ ਏਕ ਬਨਾਵਤ ਭਏ ॥ ਜਾ ਕੀ ਬਾਂਹ ਸੀਵਿ ਦੋਊ ਲੀਨੀ ॥ ਬਿਨੁ ਬਾਂਧੇ ਮੁਸਕੈਂ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ॥੬॥ ਏਕ ਭਾਟ ਕੋ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਉ ਮੁਖ ਪੈ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਜੌ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਮੁਝ ਡਾਰੈ ॥ ਤੌ ਦਾਤਾ ਤੂ ਜਾਨ ਹਮਾਰੈ ॥੭॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਰਿ ਰਹੇ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਰਾਯੁਧ ਭਯੋ ॥ ਬਾਗੋ ਆਨਿ ਤਾਹਿ ਪਹਿਰਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਬਾਗੋ ਪਹਿਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਾਂਹ ਕਢੀ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ਤੀਰ ਖਾਨ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਮੁਸਕੈਂ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤੇਗ ਕਹ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਤਮਕਿ ਵਾਰ ਤਾਂ ਤੁਰਕਹਿ ਕਿਯੋ ॥ ਬਾਹਨ ਦੁਹੂੰ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਅਗਨਿਤ ਤੁਰਕ ਕਹ ਲਗਿ ਲਰੈ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭਏ ਮਾਰਤ ਭਏ ਬਜਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਕੇ ਅਸ੍ਵ ਅਸ੍ਵ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬਾਗਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਚਰਵੇਦਾਰ ਤਾਂਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਲੈ ਦਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੇ ਯੌਂ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਮਤੋ ਬੈਠਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਿਯੋ ਜੂਝਿ ਮਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੩॥ ਜੌ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਲਰਿ ਮਰੇ ਸਮੁਹੇ ਬਦਨ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ॥ ਤੌ ਹਮਹੂੰ ਸਭ ਲਰਿ ਮਰੈਂ ਨਰ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਹੂੰਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਭਹੂੰ ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਸਾ ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਗਈ ॥ ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੂਜ ਦਿਸਿ ਭਈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੇ ਦੋਊ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਠਾਢੀ ਭਈ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ

॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਐਸੀ ਮਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਡਾਰੀ ॥ ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਜੀਵਤ ਨਾਰੀ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਜੂਝਤਿ ਭਈ ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਰਛੀ ਦੁਹੂੰ ਦੋ ਫਲੀ ਲੀਨੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਵਹੈ ਉਦਰ ਮੈ ਦੀਨੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਝਾਗਿ ਕਟਾਰਿਨ ਲਰੀ ॥ ਦੋਊ ਜੂਝਿ ਖੇਤ ਮੈ ਪਰੀ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੌਂ ਬਾਲਾ ਲਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਮਾਨਿ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਪਾਵਤ ਭਈ ਸੁਰਪੁਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੨੦॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਜੇ ਲਰੀ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤੇ ਨਾਰਿ ॥ ਪੂਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ਜਸੁ ਜਗਤ ਮੈ ਸੁਰਪੁਰ ਬਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥ ਜੂਝਿ ਮਰੀ ਪਿਯ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨਿਕ ਨ ਮੋਰ੍ਯੋ ਅੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੨॥੨੩੯੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਿਲਤ ਸਭ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ ਮਥਿਬੇ ਕਹ ਗਏ ॥ ਚੌਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਰੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਦਾਨੋ ਉਠੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬ ਹੀ ॥੧॥ ਹਮ ਹੀ ਰਤਨ ਚੌਦਹੂੰ ਲੈਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਜਿਯਨ ਨ ਦੇਵਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਉਮਡੀ ਅਮਿਤ ਅਨਿਨ ਕੋ ਦਲਿ ਹੈਂ ॥ ਲਹੁ ਭੈਯਨ ਤੇ ਭਾਜਿ ਨ ਚਲਿ ਹੈਂ ॥੨ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਅਰੁ ਸਾਜ ਸਭ ਆਵਤ ਜੁ ਕਛੁ ਬਨਾਇ ॥ ਜੇਸਟ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦੀਜਿਯਤ ਲਹੁਰੇ ਲਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਤਹੀ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਉਤੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੇਵ ਢੂਕੇ ॥ ਉਠੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਭਭੂਕੇ ॥੪॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਢੇ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾ ਐਂਠਿ ਐਂਠੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕਾਜ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਇਕੈਠੇ ॥੫॥ ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਕੇ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਕੇ ॥ ਕਿਯੇ ਟੀਪ ਟਾਪੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਟਾਕ ਟੂਕੈ ਭਏ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕਰੇਰੇ ਕਟੀਲੇ ਕਰੀ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੬॥ ਕਿਤੇ ਡੋਬ ਡੂਬੇ ਕਿਤੇ ਘਾਮ ਘੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਤ ਮਾਂਗੈ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਕਾਢਿ ਢੂਕੈਂ ॥੭॥ ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈਂ ਕਿਤੇ ਕੋਟਿ ਪੈਠੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਸੁਨੇ ਆਨਿ ਐਠੈਂ॥ ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਸੂਰ

ਕੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਲੂਟੇ ॥੮॥ ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਨ ਜੇਬੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਝੂਮੈਂ ਦਿਤਜਾਦਿੱਤਿ ਭਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਘਾਯਾਨ ਘਾਏ ਪਧਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਸੋਹੇ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਡਾਰੇ ॥੯॥ ਇਤੈ ਸੂਰ ਕੋਪਯੋ ਉਤੈ ਚੰਦ੍ਰ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੇ ਜੋਰਿ ਗਾੜ੍ਹੀ ਅਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਉਤੈ ਬੁੱਧਿ ਬਾਧੀ ਧੁਜਾ ਬੀਰ ਬਾਂਕੋ ॥ ਇਤੈ ਕਾਲ ਕੋਪਯੋ ਜਿਤੈ ਕੌਨ ਤਾ ਕੋ ॥੧੦॥ ਇਤੈ ਕੋਪ ਕੈ ਐਸ ਬਾਚੇਸ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਓਰ ਤੇ ਚਾਰਜ ਸੁਕ੍ਰਾ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਤੀਰ ਛੋਰੈ ਕੋਊ ਮੰਤ੍ਰ ਡਾਰੈ ॥ ਲਿਖੈਂ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਊ ਕੇਊ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੈਂ ॥੧੧॥ ਕਿਤੇ ਤੇਗ ਸੂਤੈਂ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਉਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁਦਗਰ ਉਠਾਵੈਂ ਕਿਤੇ ਤੀਰ ਛੋਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਫੋਰੈਂ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰਿ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਅਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਜਿਰਹ ਰਾਜ ਲੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਂਸ ਪਾਂਸੇ ਕਿਤੇ ਝਕਝੋਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੈ ਕੈ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੈਂ ॥੧੩॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਸ੍ਰੋਨਾਨ ਕੇ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕਾ ਨ ਬਾਜੀ ਉਮੰਗੇ ॥ ਮਹਾ ਭੇਰਿ ਭਾਰੀ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥੧੪॥ ਉਠਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਭਾਰੋ ॥ ਇਤੈ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਜੋਧੇ ॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਕਿਸੂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਭਾਰੀ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਕੋਪੇ ਉਤੈ ਵੈ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਜੁਰੇ ਆਨਿ ਦੋਊ ਭੈਯਾ ਕੌਨ ਭਾਜੈ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁ ਮਾਤਾਨ ਲਾਜੈ ॥੧੬॥ ਜੁਰੇ ਆਨਿ ਭਾਈ ਭੈਯਾ ਕੌਨ ਹਾਰੈਂ ॥ ਮਰੈ ਸਾਚੁ ਪੈ ਪਾਵ ਪਾਛੈ ਨ ਡਾਰੈਂ ॥ ਭਰੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਨਾਚਯੋ ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮਾਚਯੋ ॥੧੭॥ ਹਠੇ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ਹਠੀ ਐਂਠਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਸੌਂਡੀ ਮਹਾਂ ਹੀ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਵਾਰ ਛੰਡੈਂ ॥ ਇਤੇ ਦੈਂਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੇ ਦੇਵ ਮੰਡੈਂ ॥੧੮॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਰੋਹੇ ਉਤੈ ਦੈਂਤ ਕੋਪੇ ॥ ਭਜੈ ਨਾਹਿ ਗਾੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀਏਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ ॥੧੯॥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਹੇਰਯੋ ਰਹਯੋ ਸੋ ਲੁਭਾਈ ॥ ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੇਵ ਸੋਹੈਂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਛੋਰਿ ਦੀਨੋ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮੋਹੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲਕੂਟ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵ ਕੋ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਐਰਾਵਤਿ ਤਰੁ ਉਚਸ੍ਰਵਿ ਹਰਹਿ ਦਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥ ਕੌਸਤੁਭ ਮਨਿ ਅਰੁ ਲਛਿਮੀ ਆਪੁਨ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਦੇਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਸੁਰਨ ਸੁਰਾ ਬਾਂਟਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੰਭਾ ਔਰ ਧਨੰਤਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕੇ

ਸੁਖ ਕਾਰਨ ਦਿਯੋ ॥ ਤੀਨਿ ਰਤਨ ਦਿਯ ਔਰੁ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਨੋ ਲਖਤ ਹੋ ਪਜਾਰੇ ॥੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਬਿਵਾਦ ਕੋ ਦੀਨ ਦੋਊ ਸੁਭ ਭਾਗ ਭਰਯੋ ਸਬਹੂੰ ਹਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜਰ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜਵ ਹੇਰਿ ਹਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੀਨ ਸਭੋ ਹਸਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਉਚਾਯੋ ॥੨੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਇਨੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਂਟ੍ਯੋ ਉਨੈ ਮਦਯ ਦੀਨੋ ॥ ਛਲੇ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੈਲੀ ਛਲੀ ਭੇਸ ਕੀਨੋ ॥ ਮਹਾਂ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਇਤੈ ਆਪੁ ਸੋਹੈ ॥ ਸਭੈ ਦੈਤ ਦੇਵਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੋਹੈ ॥੨੫ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਯੋ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਪਨ ਤੁਰਤੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਛਲੀ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਛਲਿ ਗਯੋ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੩॥੨੪੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰਨੌਲ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਇਕ ਨਾਥ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਡਾਰਯੋ ਰਹੈ ਫੂਲਮਤੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧॥ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥ ਫੂਲਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਲਿਯੈ ਫੂਲਮਤੀ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੨॥ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਆਖੇਟਕ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਹ ਹੀ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨੀ ॥ ਰਾਵ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਫੂਲ ਮਤੀ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਆਦਰ ਸੋਂ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲ੍ਯਾਈ ॥੪॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਨੇਹੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਸ ਘਾਤ ਅਟਕਰਯੋ ॥੫॥ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਪਾਸਕ ਜਾਨੀ ॥ ਵ੍ਹੈ ਘਾਤ ਚੀਨਤਿ ਭੀ ਰਾਨੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਹੁਰੋ ਏਕ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਾ ਪਰ ਅਗਨਿਤ ਦਰਬ ਲਗਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਊ ਸਵਤਿ ਤਹਾ ਚਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਪੂਜਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਰ ਆਵੈਂ ॥ ਮਟ ਆਛੋ ਊਚੋ ਧੁਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਰੈਂ ਪਯਾਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਪੂਜਿ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਬਸੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਿ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਲੈ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਤਹ ਗਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਅਸਿ ਗਹਿ ਵਾਹਿ ਮੂੰਡ ਕਾਟਤ ਭਈ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਸਿਵ ਊਪਰ ਦਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰੋਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪੁ ਉਚਾਰਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਲੈ

ਰੁੱਦ੍ਰ ਦੇਹੁਰੇ ਜਾਇ ॥ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਅਸਿਹ ਹਰ ਪਰ ਦਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਜਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤੌਨ ਨਾਰਿ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੂ ਕੁਬੈਨ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਜਿਨ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਹਰ ਪਰ ਦਿਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧੰਨ੍ਯ ਦੇਸ ਇਹੁ ਧੰਨ੍ਯ ਪਿਤਾ ਧੰਨ੍ਯ ਮਾਇ ॥੧੨॥ ਦਾਹ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਇ ॥ ਫੂਲ ਮਤੀ ਕੇ ਭਵਨ ਮੈ ਬਹੁਰਿ ਬਸਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੧੩॥ ਸਵਤਿ ਮਾਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੋਂ ਔਰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਿਜੁ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸਭ ਰੈਨਾਧਿਪ ਦਿਨਰਾਇ ॥ ਬੇਦ ਬ੍ਯਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਦ ਸਕੇ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਬੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੪॥੨੪੩੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੰਕ ਮੈ ਬੰਕ ਨਿਸਾਚਰ ਥੋ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਸੁਨਿ ਏਕ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਮੇਤ ਹਨੇ ਇਹ ਖੇਤ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਨੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਤਤਕਾਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੌਚ ਕਸੇ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ਕੋਟ ਕੋ ਕੂਦਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੋ ਫਾਂਧਿ ਫਿਰੰਗ ਮੋ ਆਨਿ ਪਰ੍ਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧॥ ਆਠ ਕੁ ਦ੍ਯੋਸ ਅੰਧੇਰ ਰਹ੍ਯੋ ਪੁਨਿ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਜਗ ਧੁੰਧ ਮਿਟਾਈ ॥ ਦਾਨਵ ਕੋ ਲਖਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਅਨੀ ਭਟ ਭੂਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੀ ਜਿਯ ਬ੍ਯੋਂਤ ਬਨਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੀ ਆਨਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਰਾਈ ॥੨॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਭਰਾਤ ਭਟੋਤਮ ਏਕ ਲਗੇ ਫਟ ਘਾਯਲ ਘੂੰਮੈ ॥ ਏਕ ਚਲੈ ਭਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤੇ ਇਕ ਆਨਿ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਭੂੰਮੈ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਲਰਿ ਕੈ ਹਯ ਊਪਰ ਹਾਥਿਨ ਪੈ ਇਕ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹੂੰ ਮੈ ॥ ਮਾਨੋ ਤ੍ਰਿਬੇਨੀ ਕੇ ਤੀਰਥ ਪੈ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਧੂਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਧੂੰਮੈ ॥੩॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਨੀ ਕਟਿ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਚੌਪਿ ਚਲੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਾਨੁ ਉਮੰਗੀ ॥ ਜੰਗ ਨਿਸੰਗ ਪਰ੍ਯੋ ਸੰਗ ਸੂਰਨ ਨਾਚ੍ਯੋ ਹੈ ਆਪੁ ਤਹਾ ਅਰਧੰਗੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਤ੍ਰਸਿਕੈ ਰਨ ਰੰਗ ਪਰੇ ਰਵਿ ਰੰਗ ਫਿਰੰਗੀ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੇਰ ਪਰ੍ਯੋ ਭਾਰਥ ਤੇ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ

ਅਹੰਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਣ ਕੀਏ ਨ ਇਕ ਤਿਹ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਦਾਨਵ ਕੇ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥੫॥ ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਨ ਗਦਾ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕਰ ਤਰਵਾਰ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਦੌਰਿ ਦੈਤ ਬ੍ਰਿਣ ਮਾਰੈ ॥ ਏਕੈ ਚੋਟ ਚੌਥ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੬॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤਿਹ ਘਾਵ ਲਗਾਵੈ ॥ ਟੂਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਰਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਦਾਨਵ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਕਰੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੰਗਨਿ ਬਹੁ ਕੇ ਹਰੈ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਕੈ ਕੈ ਜਬੈ ਦੈਤ ਧਾਵੈ ॥ ਘਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਜਾਵੈ ॥ ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਲਰੈ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਬਾਜ ਹੇਰੇਂ ਮਹਾਂ ਤਾਪ ਤੈ ਕੈ ॥੮॥ ਲਖੇ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ਸਭੈ ਭੂਪ ਭਾਗੇ ॥ ਮਹਾਂ ਤ੍ਰਾਸ ਕੇ ਤਾਪ ਸੋਂ ਆਨੁਰਾਗੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਨਾਰ ਨਜਾਏ ॥ ਕਰੀ ਬਾਜ ਰਾਜੇ ਪਜਾਦੇ ਪਰਾਏ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਨ ਭਜਤ ਲਖਿ ਭਟ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਪਲਟਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਫਿਰ ਪਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਲਖੇ ਦੈਤ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ਘਾਇ ਘਾਇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੦॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਕਰੀ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਸੁ ਬਾਜਿ ਖਪਾਯੋ ॥ ਚਾਲਿਸ ਸਹਸ ਤਹਾਂ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥ ਅੱਭ੍ਰਨ ਜਯੋਂ ਜੋਧਾ ਚਲਿ ਫਾਟੇ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥ ਮੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਨ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘ੍ਰਤ ਭਯੋ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਉਗ੍ਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਅਸਤਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸੁਭਟ ਗ੍ਰਿਹਨ ਹਟਿ ਆਏ ॥੧੩॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਤਮ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਕੋਪ ਬਹੁਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਫੌਜੈਂ ਜੋਰਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਦੈਤ ਘਨੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੪॥ ਡਾਰਿ ਪਾਖਰੈਂ ਤੁਰੇ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਂਸ ਚਮਕਾਵੈਂ ॥ ਤਨਿ ਤਨਿ ਕੇਤਿਕ ਬਾਨਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਅਮਿਤ ਘਾਵ ਦਾਨਵ ਪਰ ਡਾਰੈਂ ॥੧੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਹਠ੍ਯੋ ਆਪੁ ਦਾਨਵ ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥ ਲਈ ਕਾਢਿ ਕਾਤੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਨ ਜਾਵੈਂ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੬॥ ਕਿਤੇ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈਂ ਕਿਤੇ ਘੂੰਮ ਘੂੰਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਝੂਮਿ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਆਨਿ ਭੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਂਗੈਂ ਕਿਤੇ ਹੂਹ ਛੋਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਜੁੱਧ ਸੌਂਡੀਨ ਕੇ ਸੀਸ ਤੋਰੈਂ ॥੧੭॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰੀ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਜੋਧਾ ਸਭੈ ਹਾਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਛੂ ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨਾਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧੮॥ ਹਠੀ ਜੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਵਾਰੇ ॥ ਲਰੇ ਆਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਨ ਨੈਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ

ਕੂਕੇ ॥੧੯॥ ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਘਾਏ ॥ ਬਚੇ ਜੀਤ ਤੇ ਛਾਡਿ ਖੇਤੈ ਪਰਾਏ ॥ ਹਠੇ ਜੇ ਹਠੀਲੇ ਹਠੀ ਖੱਗ ਕੂਟੇ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਫੂਟੇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਅਸ੍ਵ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਚਾਲਿਸ ਸਹਸ ਰਥਿਨ ਰਥ ਟੂਟੇ ॥ ਸਾਠ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਥੀ ਹੂੰ ਕੂਟੇ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਤੀ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਪੈਦਲ ਹਨꠋੇ ਅਪਾਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਜਏ ਨ ਕਾਂਖਿ ਤੇ ਆਏ ਨਹਿ ਸੰਸਾਰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਬੀਰ ਜੁਧ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ॥ ਖੇਤ ਛੋਰਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਗਏ ॥ ਮਤੋ ਕਰਤ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੈਸੇਹੂੰ ਮਾਰਜੋ ਮਰੈ ਨ ਨਿਸਾਚਰ ਜੁੱਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਭਾਜਤ ਗਾਜਤ ਹੈ ਰਨ ਹੋਤ ਨਿਵਿਰਤ ਨ ਕਜੋਂਹੂੰ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਦੇਸ ਤਜੈਂ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਬਸੈਂ ਕਹ ਆਵਤ ਹੈ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਤਿ ਜੋ ਧਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲੈ ਉਜਯਾਰੀ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਬੀਰਾ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਚਲੀ ਤਹਾ ਕਹ ਧਾਇ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਤਿਤ ਕੋ ਚਲੀ ਜਿਤ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਰਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੇਵਾ ਔਰ ਮਿਠਾਈ ਲਈ ॥ ਮਾਟਨ ਮੋਂ ਧਰ ਪਰ ਭਰਿ ਦਈ ॥ ਜਹ ਫਲ ਖਾਤ ਅਸੁਰ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਤਿਨ ਲੈ ਬਨ ਮੋ ਸਕਲ ਲਗਾਈ ॥੨੭॥ ਜਬ ਦਾਨੋ ਕੋ ਭੂਖ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਬਨ ਕੇ ਭੱਛਨ ਫਲ ਆਯੋ ॥ ਮਾਟ ਫੋਰਿ ਪਕਵਾਨ ਚਬਾਇਸ ॥ ਮਦਰਾ ਪਿਯਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਭਾਇਸ ॥੨੮॥ ਪੀ ਮਦਰਾ ਭਯੋ ਮੱਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਯਹ ਜਬ ਬਾਤ ਬੇਸ੍ਵਨ ਜਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਗੀਤ ਅਨੇਕ ਤਾਨ ਕੈ ਗਾਏ ॥੨੯॥ ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਪਾਤ੍ਰ ਨਾਚਤੀ ਆਵੈ ॥ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਦਾਨੋ ਸੀਸ ਢੁਰਾਵੈ ॥ ਕੋਪ ਕਥਾ ਜਿਯ ਤੇ ਜਬ ਗਈ ॥ ਕਰ ਕੀ ਗਦਾ ਬਖਸ ਕਰਿ ਦਈ ॥੩੦॥ ਆਈ ਨਿਕਟ ਲਖੀ ਜਬ ਪਜਾਰੀ ॥ ਹੁਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਊ ਦੈ ਡਾਰੀ ॥ ਆਯੁਧ ਬਖਸਿ ਨਿਰਾਯੁਧ ਭਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਤਿਨੈ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥੩੧॥ ਨਾਚਤ ਨਿਕਟ ਦੈਤ ਕੇ ਆਈ ॥ ਸਾਂਕਰ ਕਰ ਸੋਂ ਗਈ ਛੁਆਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਕਿਯੋ ॥ ਭੇਟਜੋ ਤਨਿਕ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਯੋ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਨਿਕ ਛੁਅਤ ਤਾ ਕੇ ਤੁਰਤੁ ਬਾਂਧਿ ਗਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਾਂਧਤ ਭਈ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਬਾਲ ॥੩੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਛਲਜੋ ਛੈਲ ਦਾਨੋ ਇਸੀ ਛਲੈ ਬਾਲਾ ॥

ਲਿਯੋ ਬੱਸਜ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਰੂਪ ਆਲਾ ॥ ਬੰਧਯੋ ਬੀਰ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਜੋਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸਭੈ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੋ ਲੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੋ ਲੈ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਪੁਨਿਰ ਖੋਦਿ ਭੂਮੈ ਤਿਸੈ ਗਾਡਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨੈ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਘਨੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭਏ ਤੇਜ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇਤੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥੩੫ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਨ ਖੇਚਰ ਕਰ ਖਗ ਲੈ ਖੱਤ੍ਰੀ ਹਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਤੇ ਛੈਲੀ ਇਹ ਛਲ ਛਲ੍ਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੱਚੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੫॥੨੪੬੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗੜ੍ਹੀ ਸਿਨਸਿਨੀ ਏਕ ॥ ਜੀਤਿ ਨ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਕ੍ਯੋ ਭਿਰਿ ਭਿਰਿ ਗਏ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਦੁਲ ਨਬੀ ਤਹਾਂ ਕਹ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਦ੍ਯੋਸ ਲਗਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਗੋਲਿਨ ਕੀ ਭਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥ ਆਖਿਰ ਗੜ੍ਹੀ ਤਵਨ ਕੋ ਤੋਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਿਨੀ ਨ ਮੁਹਰੋ ਮੋਰ੍ਯੋ ॥ ਅਟਕਤ ਏਕ ਅਟਾਰੀ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਗੋਰਿਨ ਕੀ ਦਈ ॥੩॥ ਭਰਿ ਭਰਿ ਤੁਪਕ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਪੁਰਖ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਤਨ ਜਾ ਕੇ ਮੈ ਮਾਰੈ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬੀਰਾਨ ਬਿਦਾਰੈ ॥੪॥ ਭਰਿ ਬੰਦੂਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਸਤ ਬਨਾਈ ॥ ਖਾਨ ਨਬੀ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਗਾਈ ॥ ਲਾਗਤ ਘਾਇ ਹਾਇ ਨਹਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਬੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨ੍ਯੋ ਉਤੈ ਜੁੱਧ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥ ਇਤ ਭ੍ਰਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਘਰ ਗਏ ਉਤੈ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੬॥ ਏਕ ਤੋਪਚੀ ਤੁਪਕ ਲੈ ਬਾਂਧੀ ਸਿਸਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਗੋਲੀ ਹਨੀ ਰਿਸਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਗੇ ਤੁਪਕ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਭਟ ਜੂਝ੍ਯੋ ॥ ਠਾਢੀ ਨਿਕਟ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬੂਝ੍ਯੋ ॥ ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਕਢੀ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਛਪਰਨ ਮੋ ਛਿਪ੍ਰ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥੮॥ ਮੁਗਲ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹ ਆਏ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਅਬ ਤੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਨਿਕਟ ਲਾਗਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਭਰਤਾ ਮਰ੍ਯੋ ਇਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਮੈ ਆਜੁ ਬਸੋਂਗੀ ਆਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਚਿਤਾ ਮੈ ਸੁਤ ਕੋ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖਸਮ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਾਂਖਿ ਮੁਗਲ ਕੋ ਭਰੀ ॥ ਆਪਨ ਲੈ

ਪਾਵਕ ਮੋ ਪਰੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਤ ਜਰਾਇ ਪਤਿ ਜਾਰਿ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਮੁਗਲ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਆਪਨ ਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਯੌਂ ਕੀਨ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛੱਬੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੬॥੨੪੭੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰ ਦੱਤ ਚੰਡਾਲਿਕ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਤਹਾਂ ਜੋ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧॥ ਜੋ ਆਵਤ ਕੋਊ ਰਾਹ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਜਾਇ ਤਵਨ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਹਕਾਰੈ ॥ ਜੋ ਤਨਿ ਧਨੁ ਰਿਪੁ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਛੁਰਾ ਭਏ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਹੈ ਨਿਸਾ ਇਕ ਜਬ ਭਯੋ ਤਬ ਵਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜੀਵਤ ਕਿਸੂ ਨ ਛੋਰਈ ਡਾਰਤ ਤਹੀ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਲਖਿ ਤਵਨ ਚੋਰ ਨੈ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਬਸਤ੍ਰ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੋ ॥੪ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋਊ ਛੁਰਾ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਉਨਸਠਿ ਤੀਰ ਛੋਰਿ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਤੀਰ ਤਰਕਸ ਮਮ ਰਹ੍ਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਬਿਸਿਖ ਕੋ ਜਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੂਕ੍ਯੋ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਲੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਜੇਤੇ ਤੁਹਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤੈਂ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਚਿੱਤ ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ਕਾਜ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਹੌਂਸ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਿਹ ਭਾਖੈਂ ਮਾਰੋਂ ਤਿਸੈ ਦੀਜੈ ਕਛੂ ਬਤਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਚੋਰਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਪਤ੍ਰ ਕਰ ਸਾਥ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੀ ਤਿਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਰਾਈ ॥ ਤਨਿ ਗਾਸੀ ਤਿਹ ਮਰਮ ਲਗਾਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਖਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥ ਮਰਮ ਸਥਲ ਮਾਰ੍ਯੋ ਬਿਸਿਖ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੭॥੨੪੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਇਕ ਰਾਵ ॥ ਕੋਪ ਜਗੇ ਪਾਵਕ ਮਨੋ ਸੀਤਲ ਸਲਿਲ ਸੁਭਾਵ ॥੧॥ ਚੌਪਈ

॥ ਧਰਵਾਰਨ ਤਾ ਕੋ ਧਨ ਮਾਰ
ਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਆਇ ਪਾਲਕਨ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਅਗਨਤ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥ ਕੌਚ ਪਹਿਰਿ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜਯੋ ਜੁਝੌਆ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਸੂਰਾ ਭਏ ਸੁਰੰਗ ॥ ਪਖਰਾਰੇ ਨਾਚਤ ਭਏ ਕਾਤਰ ਭਏ ਕੁਰੰਗ ॥੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੈ ਕੈ ॥ ਬ੍ਰਛੀ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰਾਨ ਕੇ ਵਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਛਾਡਿ ਦੀਨੇ ॥੪॥ ਕਿਤੇ ਖਿੰਗ ਖੰਗੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਬਚਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਨ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਭਾਜਿ ਸੈਨ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਕੋਪ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੇਖਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰਨ ਆਯੋ ॥੬॥ ਬਿਸਨੁ ਦੱਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਭਕਾਰੀ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸੋ ਆਪਨ ਲਰਬੇ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਤੇ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥੭॥ ਦੋਊ ਸੈਨ ਰਾਵ ਦੋਊ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਨ ਕੋ ਚਲੇ ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ॥ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿਧੌਰਾ ਗਾਵਤ ॥੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਜਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਫਿਰੈਂ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੇ ॥ ਭੀਤ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਸੁਨਿ ਨਾਦ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਗਨ ਗੋਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਓਰਨ ਮਾਰੇ ॥੯॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਭਟ ਭੀਰ ਪਰੀ ਲਖਿ ਭੀਤ ਭਏ ਸੁ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਆਨਿ ਪਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਪਾਨਿਹਿ ਪਾਨਿ ਰਟੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਕਹੈਂ ਗਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੈਂ ਇਕ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੈਂ ਇਕ ਆਨਿ ਅਰੈਂ ਰਜਿਯਾ ਰਜਿ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰਫਰਾਹਿ ਸੂਰਾ ਧਰਨਿ ਬਰਖਯੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਜੇ ਅਬ੍ਰਿਣੀ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਣੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਯੋ ॥ ਏਕ ਬੀਰ ਸਾਬਿਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਭੀ ਖੇਤ ਗਿਰਿ ਗਏ ॥ ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਹਿ ਭਏ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਤ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਭਾਜੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਰਹਯੋ ਨ ਸੂਰਾ ਏਕ ॥੧੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰੇ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਰਾਨੀ ਹਮ ਮਾਰੇ ਰਾਜਾ ਜਿਯਤੇ ਸੰਘਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਰਥ ਟੂਟੇ ਕੇਤੇ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯ ਛੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯ ਹੂੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਮਾਰੇ ਕੇਤੇ ਕਰਹਿ ਬਿਦਾਰੇ ਕੇਤੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਿਵਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਲਤਾਰੇ

ਹੈਂ ॥ ਲੋਹ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਕੇਤੇ ਅਸ੍ਰ ਹੂੰ ਉਤਾਰੇ ਕੇਤੇ ਖੰਡੇ ਜਿਨ ਖੰਡ ਤੇ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਡਾਰੇ ਹੈਂ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਸੁਭ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਭਟ ਔਰ ਉਪਾਇ ਕਹੌਂ ਸੁ ਕਰੈਂ ॥ ਉਨ ਸੂਰਨ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਚਯੋ ਦੁਖ ਹੈ ਛਤਿਯਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰੈਂ ॥ ਕਿ ਨ ਦੇਹ ਬਨਾਇ ਬਡੇ ਦਲ ਕੋ ਸੰਗ ਜਾਇ ਤਹੀ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਹੈਂ ਕਿਧੌ ਜੀਤਿ ਅਯੋਧਨ ਕੋ ਨਹਿ ਰਾਇ ਮਰੇ ਤਹੀ ਜਾਇ ਮਰੈਂ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਕੰਤ ਜੁਝ੍ਯੋ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥ ਸਾਜਿ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਚਲਹੁ ਤਹਾਂ ਕਹ ਜਾਹਿ ॥੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਪਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸਭੇ ਸੁਖ ਸੁੱਧ ਅਨੀ ਕੇ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੰਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜੁ ਜੁਝ੍ਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਸੋਊ ਅੰਤਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਤਾ ਬਿਨੁ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਸਭੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥ ਕੈ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਮਿਲੋਂ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾਤਰ ਪਯਾਨ ਕਰੋਂ ਸੰਗ ਪੀ ਕੇ ॥੧੭॥ ਜੋਰਿ ਮਹਾਂ ਦਲ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਈ ਭਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜ੍ਹੀ ਰਥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤਿ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਤਿ ਸੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਹਿਯੇ ਉਰਝਾਏ ॥ ਅੰਗ ਦੁਕੂਲ ਫਬੈ ਸਿਰ ਫੂਲ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵਨਾਥ ਲਜਾਏ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਰਿ ਅਨੀ ਗਾੜ੍ਹੇ ਸੁਭਟ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਲਾਗੀ ਨਹੀਂ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੇ ਆਨਿ ॥੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਨ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕ੍ਰੋਰਿਨ ਕੂਟੇ ॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੇਤਿਕ ਟੂਟੇ ॥ ਹੇਰਿ ਟਰੇ ਕੋਊ ਆਨਿ ਅਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟੇ ॥ ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਨਵਤੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਤੀਰ ਇਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਖਰੇ ਕੇਤੇ ਪਦੁਮ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿਕ ਕਰੀ ਖੇਤ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਸਖਿਯਾਂ ਹਰਖਤ ਭਈ ਕਾਤਰ ਭਈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਸਭ ਹੀ ਚਲੀ ਕਾਲ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਧਸੀ ਰਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਜੇਲ ਚਲਾਏ ॥ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੨੩॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਈ ਰਿਪੁ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਗੁਰਜਾਨ ਭਏ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੂਲਨ ਸਾਂਗਨ ਸੈਥਿਨ ਕੇ

ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਏਕ ਟਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਸੁਰਲੋਕ ਬਰੰਗਨਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਅਬਲਾ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਠਾਢੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੱਤ ਸਭ ਚੀਨੋ ॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਯਸੁ ਦਯੋ ॥ ਤਾ ਕੌ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਲਯੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਤ ਭਏ ਸਭ ਸੂਰਾ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੂਝਤ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਵਤੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੨੭॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤਨਿ ਤਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਘਾਇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਲਾਗੇ ॥ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੱਤ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਦੱਤ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਦੱਤ ਕੋ ਜੀਤਿ ਰਨ ਜਿਯਤ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਇ ॥ ਅਤਿ ਰਾਨੀ ਹਰਖਤ ਭਈ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥੩੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਏ ਤਿਨ ਦਾਨ ਸਦਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ਸਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਘਾਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਪੁਨਿ ਆਨਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩੧॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੰਨਿ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਜੀਤਿ ਰਨ ਹਮ ਕੋ ਲਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਹੋਇ ਨ ਤੋ ਸੀ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥ ਧੰਨਿ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮਾਰਿ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥ ਰਨ ਤੇ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਮੁਹਿ ਨਯੋ ਜਨਮ ਜਨੁ ਦੀਨ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ਜਿਯਾਰੋ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਮੈ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਯੋਂ ਬਸੀ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤੋ ਸਮ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੮॥੨੫੨੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵੀ ਨਦਿ ਊਪਰ ਬਸੈ ਨਾਰਿ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਮ ॥ ਮਿਰਜਾ ਕੇ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੂਲਹ ਬਯਾਹਨ ਆਯੋ ॥ ਯਹ ਮਿਰਜਾ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜਤਨ ਕੌਨਹੂੰ ਕੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਯਹ ਅਬਲਾ ਹਰਿ ਲੀਜੈ ॥੨ ਤ੍ਰਿਯ ਹੂੰ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਯੌਂ ਆਈ ॥ ਪਯਾਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਯਾਹਿ

ਕਹਾ ਮੈਂ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਯਾਹੀ ਸੋਂ ਜੀਹੋਂ ਕੈ ਮਰਿਹੋਂ ॥੩॥ ਮੀਤ ਭੋਗ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਰਸੀ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਵ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥ ਮੇਰੋ ਚਿੱਤ ਚੋਰਿ ਤੈ ਲੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਾਤ ਬਜਾਹ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਚ ਕਹਤ ਜਿਯ ਕੀ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿਹੋ ਮੀਤ ਬਨਾਇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੇ ਬਰੁ ਦੇਤ ਨਹਿ ਘੋਲ ਘੁਮਾਈ ਮਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰੌਂ ॥ ਤੋਹਿ ਛਾਡਿ ਵਾ ਕੋ ਨਹਿ ਬਰੌਂ ॥ ਮੋਕਹੁ ਬਾਜਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰੋ ॥ ਆਪਨ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਲੌ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਨਹਿ ਗਏ ਬਰਾਤੀ ਆਇ ॥ ਤਬ ਲੌ ਮੋ ਕੋ ਬਾਜਿ ਪੈ ਡਾਰਿ ਲਿਜਾਇ ਤੁ ਜਾਇ ॥੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸੰਗ ਬਿਰਾਜਿਹੋਂ ਮੀਤ ਮੈਂ ਔਰ ਕਰੌਂਗੀ ਕਹਾ ਪਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤੋਹੂ ਕੋ ਆਜੁ ਬਰੌਂ ਨ ਟਰੌਂ ਮਰਿਹੌਂ ਨਹਿ ਹਾਲ ਹਲਾਹਲ ਖੈ ਕੈ ॥ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਸੁ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਅਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈ ਕੈ ॥ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਜਿਯਹੋਂ ਕੈਸੋ ਲਾਲਨ ਲਾਜ ਲਜੈ ਕੈ ॥੮॥ ਪੀਰੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਘਨੀ ਪਛੁਤਾਤ ਬਜਾਹ ਕੀ ਜੌ ਕੋਊ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਪਾਨ ਸੋਂ ਪਾਨ ਮਰੋਰਤ ਮਾਨਿਨਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਅੰਗੁਰੀਨ ਚਬਾਵੈ ॥ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਖਨੈ ਪੁਹਮੀ ਨਖ ਰੇਖ ਲਖੈ ਮਨ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਪਿਯ ਰੁਚੈ ਮਿਰਜਾ ਪਰ ਬਜਾਹ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁਚਿਰ ਰਮਨ ਤੁਮਰੇ ਰਚੀ ਔਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋਹਿ ॥ ਬਜਾਹਿ ਬਰਾਤੀ ਜਾਇ ਹੈਂ ਲਾਜ ਨ ਐਹੈ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਸਕ ਮੋਰਿ ਗਏ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਤ ਰਹੈਗੋ ॥ ਪਜਾਰੀ ਹੀ ਪਜਾਰੀ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਕਹੈਗੋ ॥ ਤੌ ਹਮਰੈ ਇਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਬੀਚ ਕਹੋਂ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸਨੇਹ ਰਹੈਗੋ ॥ ਕੌਨਹਿ ਕਾਜ ਸੁ ਜੀਬੋਂ ਸਖੀ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਧਜੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਦਹੈਗੋ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹੈ ਮਾਨਨੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਬੋਲਿ ਸਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮਿਰਜਾ ਸਾਥ ਜਾਇ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਆਜੁ ਆਨਿ ਸਾਹਿਬਾਂ ਕੋ ਗਹਿਯਹੁ ॥੧੨॥ ਜਬ ਵਹ ਆਇ ਬਜਾਹਿ ਕਰਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਡਾਰਿ ਫੂਲ ਸਿਰ ਜੈਹੈਂ ॥ ਮੋਰੇ ਗਏ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੋ ॥ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਲਗਨ ਬਨਾਇ ॥ ਤੋ ਮੋਕੋ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ਅਰਧ ਨਿਸਾ ਕੋ ਆਇ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੰਗਵਤੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਤਬ ਆਪੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਾਜਿ ਅਰੂੜ੍ਹਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੌ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਲੀਨੀ ਸਕਲ ਸੁ ਬੇਸ ਸਖੀ ਬੀਸਕੁ ਭਲੀ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਸਖੀ ਆਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥ ਜਹ

ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਲਈ ॥ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਸਾਹਿਬਾਂ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੬॥ ਮਿਰਜਾ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਲਕ ਨ ਭਈ ਗਾਂਵ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਯਹ ਸੁਧਿ ਜਬੈ ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਾਈ ॥ ਤੁਰਤੁ ਏਕ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਨਿਸਿ ਭਈ ਹਜਾਂ ਨ ਪਹੁਚਿਯਹੁ ਆਇ ॥ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਸੋਧਿ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੈ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਖੀ ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਬਾਗ ਮੈ ਦਿਵਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਛਪ੍ਯੋ ਰੈਨਿ ਜਬ ਭਈ ॥ ਬਾਟ ਗਾਂਵ ਤਾ ਕੇ ਕੀ ਲਈ ॥੧੯॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਾ ਕੇ ਤਬ ਗਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਬਾਜਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਹਰਿ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸੌਰ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਤ ਚੜ੍ਹੇ ਦਿਵਸ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਥੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਅਧਿਕ ਤਨ ਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧॥ ਸ੍ਰਮਤ ਭਯੋ ਤਹ ਕਛੁ ਸ੍ਵੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਸਭ ਸਮਧਿਨ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੁਰੈ ਸਭ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਤਹਾ ਕਹ ਧਾਏ ॥੨੨॥ ਤਬ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦ੍ਰਿਗ ਛੋਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹੇਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਸੰਗ ਭਾਈ ਦੋਊ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕਰੁਣਾ ਬਹੇ ਨੈਨ ਕਜਰਾਰੇ ॥੨੩॥ ਜੌ ਹਮਰੋ ਪਤਿ ਇਨੈ ਨਿਹਰਿਹੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬਾਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਹ ਹਰਿਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਜਤਨ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰਾਖਿ ਭਾਇਯਨ ਲੀਜੈ ॥੨੪॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੋ ਨ ਮੀਤ ਜਗਾਯੋ ॥ ਜਾਂਡ ਭਏ ਤਰਕਸ ਅਟਕਾਯੋ ॥ ਔਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਹੂੰ ਦੁਰਾਏ ॥ ਖੋਜੇ ਹੁਤੇ ਜਾਤ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੨੫॥ ਤਬ ਲੌ ਆਇ ਸੂਰ ਸਭ ਗਏ ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਮਿਰਜਾ ਜੂ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥ ਕਹਾਂ ਗਏ ਹਥਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੨੬॥ ਭੋਂਡੀ ਰਾਂਡ ਕਹੋ ਕਜਾ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਰਕਸ ਟਾਂਗਿ ਜਾਂਡ ਪੈ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ਪਖਰਿਯਾ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹਾਂ ਧਰੇ ਤੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥੨੭॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਬਿਨਾ ਕਹੋ ਕਿਹ ਮਾਰੋਂ ॥ ਕਹੁ ਨਾਰੀ ਕਜਾ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਮੈਂ ਨਾਹੀਂ ॥ ਚਿੰਤਾ ਅਧਿਕ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮਾਹੀਂ ॥੨੮॥ ਹੇਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ਆਯੁਧ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਤਬ ਲਗ ਘੇਰਿ ਦੁਬਹਿਯਾ ਆਏ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਾਜਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਗਰ ਆਪਨੇ ਓਰ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੯॥ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਭਜਿ ਚਲ੍ਯੋ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹ੍ਵੈ ਸਭਹੂੰਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਆਜੁ ਹੀ ਲੈਹੈਂ ॥੩੦॥ ਕੋਊ ਪਕਰਿ ਸੈਹਥੀ ਧਾਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਕਾਢਿ ਕਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਮਾਰ ਬਾਨਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਪਾਗ

ਉਤਰਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ॥੩੧॥ ਪਾਗ ਉਤਰਿ ਤਾ ਕੀ ਜਬ ਗਈ ॥ ਮੂੰਡੀ ਹੋਤਿ ਨਾਂਗ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕੇਸ ਤਿਹ ਛੂਟੇ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੂਰ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੂਟੇ ॥੩੨॥ ਕਿਨੀ ਬਿਸਿਖ ਕਸਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਵਾਰ ਗੁਰਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਖੇਤਿ ਮਾਰ ਮਿਰਜਾ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੩੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਸ ਮਿਰਜਾ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਸਾਹਿਬਹਿ ਧਰਯੋ ॥ ਬੈਠੇ ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਈ ॥ ਜਹ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਰ ਭਰਾਤ ਕੇ ਕੀ ਤੁਰਤੁ ਜਮਧਰ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨੋ ਮੀਤ ਪਹਿ ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਨਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤਨ ਮੋਹ ਬਹੁਰਿ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਟਾਂਗਿ ਜਾਂਡ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੩੬॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਤਿਹ ਬਿਗਸੀ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਨਿਕਸੀ ॥ ਭ੍ਰਾਤਿਨ ਹੇਰਿ ਮੋਹ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਾਯੋ ॥੩੭॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਬਰੀ ॥ ਆਪਹੁ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੀ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਚਹੈ ਸੁ ਬਨਾਵੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਹਨਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਜਮਧਰ ਉਰ ਹਨਿ ਮਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਮੋਹ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩੯॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਮੈ ਸੁਨਿਯਤ ਸਦਾ ਬਨਾਇ ॥ ਚਤੁਰ ਚਰਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸਦਾ ਭੇਵ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨੯॥੨੫੬੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਅਧਿਕ ਉਪਾਸਕ ਰਹੈ ॥ ਹਰ ਹਰ ਸਦਾ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥ ਬਿਸਨੁ ਸਿਖ੍ਯ ਰਾਜਾ ਜੂ ਰਹਈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹਈ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਨੈਕੁ ਨ ਮਨ ਮੈ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤੈਂ ਸਿਵ ਸਿਵ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਯਾ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋਂ ਆਵਤ ਮੋਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੩॥ ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ ਤੁਮੈ ਬਤਾਊਂ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਮਾਰਗ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥ ਤੈਂ ਸਿਵ ਕੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਧਨ ਪ੍ਰਮਾਦ ਤੇ ਭਯੋ

ਦਿਵਾਨੋ ॥੪॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਕੋ ਘਾਇ ਰੁਦ੍ਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਹਾਯੋ ॥ ਗੰਗ ਜਟਨ ਮੈ ਧਾਰਿ ਗੰਗਧਰ ਨਾਮ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਕੋ ਧਾਰਿ ਜਟੀ ਨਾਮਾ ਸਦ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹੈ ॥ ਕਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਰਿ ਪਾਰਬਤੀਸ੍ਵਰ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥ ਕਹਾ ਮੂੜ੍ਹ ਤੈਂ ਰਾਵ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਤੇ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਪ੍ਰਥਮੈ ਦੇਊਂ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਿੱਖਜ ਸਿਵ ਕੋ ਕਰੌਂ ਯਾ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲ੍ਯਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਇ ਗਯੋ ਤਬ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਖਾਟ ਤੇ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਆਪਨ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥ ਕਛੂ ਰਾਵ ਯਹ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥੭ ਕਿਨ ਪੈ ਕੈ ਮੋ ਕੋ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਮੈਂ ਯਹ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤੁਮ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ ॥੮॥ ਕਛੂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੁਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤਬ ਊਪਰ ਸਿਵ ਕੁਪ੍ਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਯਹ ਤੁਮੈਂ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਟਕਿ ਖਾਟ ਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਅਤਿ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਪਾਇਨ ਉਠਿ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਜਾਪ ਅਬ ਤੇ ਮੈਂ ਤ੍ਯਾਗ੍ਯੋ ॥ ਸਿਵ ਜੂ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਰਨ ਆਪਨੇ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਤਾ ਕੋ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਜਾਪ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੧੧ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਲਕਾ ਪਰ ਤੇ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥ ਸਿੱਖਜ ਤੁਰਤੁ ਸਿਵ ਕੋ ਕਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੦॥੨੫੭੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਰਬਤੇਸ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬੰਸ ਚੰਦ੍ਰੋਤੁਜਿਯਾਰੋ ॥ ਭਾਗਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਾ ਧਾਮ ਤਾ ਕੋ ਬਡੋ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥ ਸਾਚ ਸ੍ਵਰਗ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਧੌਲਰ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਬਿ ਦੱਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਅਤਿ ਕੀਨੋ ॥੩॥ ਬੀਰ ਦੇਵ ਰਾਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਕੋਊ ਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ਆਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪਿ ਨ੍ਰਿਪ ਖੜਗ ਉਚਾਯੋ ॥ ਪਲਕ ਨ ਬੀਤੀ ਤਹ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੪॥ ਭਾਗਵਤੀ ਜਬ

ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ਮਹਲ ਪਰ ਦੀਨੋ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂੰਈ ਸੋਂ ਸਾਰੋ ਸਦਨ ਏਕ ਤੁਰਤੁ ਭਰਿ ਲੀਨ ॥ ਆਜੁ ਚੋਰ ਇਕ ਮੈ ਗਹ੍ਯੋ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹੁ ਤੁ ਤੁਮ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਜੂ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੋ ਤਾਹਿ ਸੋਊ ਕੀਜੈ ॥ ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਊਪਰ ਤੇ ਦੀਜੈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਾਂਧਿ ਜਾਰ ਕੋ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਆਪੁ ਭੋਗ ਜਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਕੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਹੇਰਿ ਤਾਹਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਸਖਿਯਨ ਕੋ ਆਗ੍ਯਾ ਯੌਂ ਕਰੀ ॥ ਧੌਲਰ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥ ਆਇਸੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥੯॥ ਵੈ ਸਖੀਆਂ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ॥ ਚੀਨ੍ਹਤ ਸਦਨ ਸੁ ਆਗੇ ਭਈ ॥ ਸਕਲ ਰਾਵ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰੂੰਈ ਪੈ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਜੈ ਲਖੀ ਦੁਸਟ ਇਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਨ ਤਨਿਕ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਠਿ ਤਹ ਤੇ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਜਾਰ ਲੰਘਾਯੋ ॥੧੧॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਜੋ ਚੋਰ ਧਾਮ ਤੇ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਆਨਿ ਵਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖੈਯੈ ॥ ਆਗ੍ਯਾ ਮੋਹਿ ਮਾਨਿ ਯਹ ਲੈਯੈ ॥੧੨॥ ਜੋ ਨਰ ਹ੍ਯਾਂ ਤੇ ਮਿਲੈ ਬਗਾਈ ॥ ਟੂਕਿ ਟੂਕਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋ ਜਾਈ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਭਯੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕੌਨ ਖੋਜ ਕਰਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥੧੩॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਅੰਗ ਤਿਹ ਭਏ ॥ ਗੀਧ ਕਾਕ ਆਮਿਖ ਭਖਿ ਗਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅੰਗ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਕੌਨ ਬਯੋਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਆਵੈ ॥੧੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਦਿਯੋ ਡਾਰਿ ਜਾ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਲਹ੍ਯੋ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਅੰਗ ਕੈਸੇ ॥ ਕਈ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪਰ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਈ ॥ ਗਏ ਗੀਧ ਔ ਕਾਕ ਤਾ ਕੋ ਚਬਾਈ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਮੋਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਖ ਧਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਰਾਜ ਕਾਰਜ ਪਰ ਕਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਅਪਨੋ ਮੀਤ ਬਚਾਯੋ ॥ ਵਾ ਪਸੁ ਕੋ ਯੌਂ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੧॥੨੫੯੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਲਾਊ ਦੇਸ ਸੁਨੀਜੈ ॥ ਮੰਗਲ ਦੇਵ ਸੁ ਰਾਵ ਭਨੀਜੈ ॥ ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

ਜਨੁਕ ਜਗਤ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮੈਨ ਦੇਹ ਕੋ ਦਹ੍ਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖਾਇ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੇ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈਂ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੀਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਾਹੀ ਕੀ ਭਈ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹਤ ਧਾਮ ਤਿਹ ਪਰੀ ॥ ਜਨੁ ਤਿਹ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਬਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਅਤਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੬॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਦੇਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਈ ॥ ਹਰਖ ਠਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਤਾਵੈ ॥੭॥ ਕਿਨੀ ਰਾਵ ਸੋਂ ਭੇਦ ਜਤਾਵਾ ॥ ਕੋਊ ਜਾਰ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਾ ॥ ਰਾਜਾ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਭੁਲਾਈ ॥ ਜਾਰ ਸਾਥ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੈਂ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਛੋਰੀ ਸਕਲ ਸਜਾਨ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਇਕ ਜਾਰ ਸੋਂ ਰਮਤ ਰਹੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੀ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਏ ॥ ਰਖਵਾਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬੈਠਾਏ ॥੧੦॥ ਸਖੀ ਏਕ ਲਖਿ ਭੇਦ ਸੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਸੋਂ ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥ ਪੌਢੀ ਕਹਾ ਮੀਤ ਸੋਂ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤੋ ਪਰ ਕਰੀ ਰਾਵ ਰਖਵਾਰੀ ॥੧੧॥ ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਅਬੈ ਕਛੁ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਜੌ ਯਹ ਹਾਥ ਰਾਵ ਕੇ ਐਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਜਮਧਾਮ ਪਠੈਹੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਦੇਗ ਅਰੁ ਦੇਗਚੇ ਰਾਨੀ ਲਏ ਮੰਗਾਇ ॥ ਦੁਗਧ ਡਾਰਿ ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦੇਗ ਮੈ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਏਕ ਤਵਾ ਕੋ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਖਨੀ ਲੈ ਘੇਇਯਾ ਤਿਹ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਪਤ ਮਿਟਾਇ ਤਵਨ ਪਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵਾ ਸੁ ਜਰਿ ਕੈ ਤਾਸੁ ਪੈ ਘੇਇਯਾ ਧਰ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਲੀਪਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੋਂ ਲਿਯੋ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ॥੧੫॥ ਖੀਰ ਭਰੀ ਜਹ ਦੇਗ ਥੀ ਤਹੀ ਧਰੀ ਲੈ ਸੋਇ ॥ ਦੁਗਧ ਫੇਨ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਜਾਰ ਨ ਚੀਨ੍ਹੈ ਕੋਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਟਰਿ ਆਵਤ ਰਾਜਾਗੇ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਨਏ ਮਹਲ ਜੇ ਹਮੈ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਤੁਮ

ਰਾਇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਡਾਰੇ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਪਤਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੋਂ ਲਾਗਿ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਰਾਵ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਸਭ ਸਦਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਕੈਹੌਂ ॥ ਜਾਰ ਪਕਰਿ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੌਂ ॥੧੯॥ ਸਕਲ ਸਦਨ ਫਿਰਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਹਯੋ ਬਿਲੋਕਿ ਚੋਰ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਰਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਹੀ ਆਨਿ ਪਤਿ ਕੋ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥੨੦॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਆਵਤ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਮੋਦ ਭਯੋ ਮਨ ਸੋਕ ਮਿਟਾਏ ॥ ਯਹ ਸਭ ਖਾਨ ਪਕ੍ਵਾਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਭੇਟਤ ਸੁਨੇ ਪਜਾਰੇ ਜਬ ਹੀ ॥੨੧॥ ਤਵਨ ਦੇਗ ਕੋ ਢਾਪਨੁਤਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦੂਧ ਪਜਾਰੇ ਕੋ ਪਜਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਂਟਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨੋ ॥੨੨॥ ਏਕ ਦੇਗ ਅਤਿਥਾਨ ਪਠਾਈ ॥ ਦੂਜੀ ਬੈਰਾਗਿਨ ਕੇ ਦਜਾਈ ॥ ਤੀਜੀ ਦੇਗ ਸੰਨਜਾਸਿਨ ਦਈ ॥ ਚੌਥੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਯਨ ਲਈ ॥੨੩॥ ਪੰਚਵੀਂ ਦੇਗ ਚਾਕਰਨ ਦੀਨੀ ॥ ਛਟਈ ਦੇਗ ਪਯਾਦਨ ਲੀਨੀ ॥ ਦੇਗ ਸਪਤਈ ਤਾਂਹਿ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਸੰਗ ਦੈ ਘਰੁ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੪॥ ਦੇਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਕਛੁ ਸੋ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਰਾਨੀ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹਿਤਿਨ ਬਧਾਵੋ ਕੀਨੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਖ ਦਿਸਿ ਜੜ੍ਹ ਦੇਖਤ ਰਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਨੇਹੁਪਜਾਇ ॥ ਦੇਗ ਡਾਰਿ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰਹਿ ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਰਹਯੋ ਜਾਰ ਨਹਿ ਗਹਯੋ ॥ ਪਾਹਰੂਨ ਜੋ ਖੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਖਾਨ ਲਗੇ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੨੭॥ ਜਿਯਤ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਪਾਹਰੂ ਨ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਸਖੀ ਜਬ ਆਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਈ ॥੨੮॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਰਾਨੀ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਭ੍ਰਮ ਮੋਰੇ ਚਿਤ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਨ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥੨੯॥ ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਯਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨ ਤੁਹਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਆਸ ਨ ਹਮਰੀ ਕੀਜੈ ॥੩੦॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਸੋ ਸਖੀ ਬਤਾਈ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਸਾਚੀ ਪਹੁਚਾਵੋ ॥ ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਵੋ ॥੩੧॥ ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਕੋਊ ਦੋਸ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਜਗਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥ ਝੂਠੀ ਸਖੀ ਜਾਨਿ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ੍ਹੋ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ

ਕੋ ਕਰਿ ਬਸਿ ਲਿਯੋ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਸਖਿਯਨ ਮੈ ਸਾਚੀ ਭਈ ਤੌਨੈ ਸਖੀ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੨॥੨੬੨੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੁਗਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਹੁਤੋ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਤਹਾਂ ਜਹਾਜ ਜਹਾਨ ਕੇ ਲਾਗਹਿ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਭਾਰੋ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਜਗ ਮਹਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਅਤਿ ਝਮਕੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾ ਰੀਝੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰਿ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲੀਨੋ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸੁ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥੫॥ ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਜੁ ਬਚਨ ਮੀਤ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਹਮਰੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਲਲਾ ਜੂ ਤੁਮ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਜਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਸੁ ਪਤਿ ਕਰਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੋਊ ਆਜੁ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਬਨਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ਸਾਜਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਕਹ ਹਰਿ ਲੈ ਜੈਯਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਏਕ ਬਾਂਸ ਸੋਂ ਕੁਪਿਯਾ ਕਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗਾੜ੍ਹੀ ਰੇਤੀ ਮਾਂਝ ਸੁ ਸਭਨ ਦਿਖਾਰ ਕੈ ॥ ਆਂਖੈਂ ਦੋਊ ਬੰਧਾਇ ਨਿਸਾ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਾਰੇ ਯਾ ਕੋ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜੁ ਨਰ ਦੋਊ ਆਂਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥ ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਬਾਂਧ ਗਸਤਿ ਜੋ ਇਹ ਸਰ ਮਾਰੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੯॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭਨ ਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਤ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥ ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਆਂਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥ ਚੋਟ ਚਲਾਤ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਚਲਿ ਆਵੈਂ ॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦ ਦੋਊ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਛੋਰੈਂ ਚੋਟ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੂੰਦੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕੋਊ ਤੀਰ ਚਲਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਨ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸਕੈ ਨਿਜੁ

ਰਾਨਿਨ ਦੈ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਭੀ ਹਰਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਭਲੋ ਭੇਦ ਕਹਿ ਦਯੋ ॥ ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਜੂ ਕੋ ਕੋ ਪੈਹੈ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨਿਨ ਮੋ ਕੋ ਦੈ ਜੈਹੈ ॥੧੩॥ ਤਬ ਲੌ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਜੂ ਆਏ ॥ ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਏ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਡੇਰਾ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੧੪॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਭਏ ਬਾਂਸ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੁਪਿਯਾ ਕੋ ਭੂ ਪਰ ਧਰਿ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਪਿਯਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕਰਿ ਵੈਸਹਿ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਅਬ ਹੀ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈਯੋ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਹ੍ਵੈਯੋ ॥ ਹੌਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਚਾਹਤ ਤੁਮੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਕਹਾ ਮਤਿ ਮੰਦੰ ॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬਾਨ ਚਲੈਹੋਂ ॥ ਯਾ ਕੀ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥੧੮॥ ਤਾ ਕੀ ਆਂਖਿ ਬਾਂਧਿ ਦੋਊ ਲਈ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਦਈ ॥ ਚਾਬੁਕ ਹੈ ਹਨਿ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਯੋ ॥ ਉਹਾਂ ਠਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥੧੯॥ ਸਭਨ ਤਰਾਕ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਇਨ ਤਿਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਾਂਸ ਉਤਾਰਿ ਬਿਲੋਕਹਿ ਕਹਾਂ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਾਨ ਬਿਰਾਜਤ ਉਹਾਂ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਭਯੋ ਫੂਕ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪਿੰਡ ਹਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਆਨਿ ਕੈ ਲਾਤ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਮੂੰਡ ਕੋ ਨ੍ਯਾਇ ਬੈਨੈ ਨ ਬੋਲੈ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਆਂਖੈਂ ਨ ਖੋਲੈ ॥੨੧॥ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਬੀਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਨੈਕੁ ਪਾਈ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਫੇਰਿ ਭੂਮੈ ਕਹੂੰ ਰਾਵ ਜਾਈ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਗ ਛੂਟੀ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਗਿਰੈਂ ਬੀਰ ਜ੍ਯੋਂ ਘੂਮਿ ਪ੍ਰਾਨੈ ਨਿਖੂਟੇ ॥੨੨॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਧਾਏ ਲਯੋਠਾਇ ਤਾ ਕੋ ॥ ਘਨੋਂ ਸੀਂਚਿ ਕੈ ਬਾਰਿ ਗੁਲਾਬ ਵਾ ਕੋ ॥ ਘਰੀ ਪਾਂਚ ਪਾਛੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੱਧਿ ਪਾਈ ॥ ਕਰੀ ਭਾਂਤਿ ਭ੍ਰਿਤਾ ਅਨੇਕੈ ਬਡਾਈ ॥੨੩॥ ਡਰੇ ਕਾਜ ਕਾਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ॥ ਲਏ ਸੂਰ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤੇਰੇ ॥ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈਂ ਕਹੋ ਬਾਂਧਿ ਲ੍ਯਾਵੈਂ ॥ ਕਹੋ ਕਾਟਿ ਕੇ ਨਾਕ ਲੀਕੈਂ ਲਗਾਵੈਂ ॥੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੋ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੋ ॥ ਏਕ ਧਨੀ ਨਵ ਜੋਬਨ ਦੂਸਰ ਤੀਸਰ ਹੋ ਪੁਰਸੋਤਮ ਪੂਰੋ ॥ ਆਂਖਿਨ ਮੂੰਦਿ ਹਨ੍ਯੋ ਕੁਪਿਯਾ ਕਹ ਯਾ ਪਰ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਸਭ ਕੂਰੋ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਜੁ ਹਨੋਂ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਹੈ ਰਾਵ ਬਡੋ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੋ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਿ ਐਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੁੰਦਰ

ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪੁਨਿ ਦੀਨੀ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੇ ਤ੍ਰੀਅ ਹਰ ਲੀਨੀ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਪਾਵਤ ਭਈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਿ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਛੈਲੀ ਛਲ੍ਯੋ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਮੋਨਿ ਮੁਖ ਠਾਨਿ ਨਾਰ ਰਹ੍ਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੩॥੨੬੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਜ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕਾਹੂ ਸੋ ਨਹਿ ਰਾਵ ਲਜਾਵੈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੧॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਕਹੇ ਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਜਿਯ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਈ ॥੨॥ ਬਾਜ ਮਤੀ ਜਿਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵੈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦੁਰਮਤਿ ਤੇ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥੩॥ ਰੂਪਵਤੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਜਾਇ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋ ॥੪॥ ਜਬ ਯੋਂ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤੌਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੈ ॥੫॥ ਯਾ ਮੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਘਟ ਗਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਹੌਂਹੂੰ ਭਿਟੌਅਨਿ ਭਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮੋਰ ਰਾਵ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਬਾਤ ਹਮਰੇ ਜਿਯ ਭਾਵੈ ॥੬॥ ਬਲੀ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭਿਟਾਯੋ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰ੍ਯੋ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੋ ਕਾ ਰਹੀ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਰਾਜੈ ਜੋ ਚਹੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਔਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਧ੍ରਿਗ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਮਨ ਭਾਵਤੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਐਸੇ ਰਿਸਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰਾਵ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤੂ ਨਹਿ

ਮਰਜੋ ਲਾਜ ਕੋ ਮਰਈ ॥ ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਨਹਿ ਜਰਈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਯਹ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਤੇ ਬਦਲੋ ਲੇਹਿ ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਬਦ੍ਰਿਕਾਸ੍ਰਮ ਬਿਖੈ ਗਰੋ ਹਿਮਾਂਚਲ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੋ ਮੋਹਿ ਸੋ ਕਰੋਂ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੋਂ ॥ ਇਨ ਕੀਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਖ੍ਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮੈ ਹੂੰ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥੧੩॥ ਰੋਮਾਂਤਕ ਤੁਮ ਪ੍ਰਥਮ ਲਗਾਵੋ ॥ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਭੇਸ ਛਕਾਵੋ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਪੈਹੈ ॥ ਤੁਰਤੁ ਮਦਨ ਕੇ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜੈਹੈ ॥੧੪॥ ਜਾਰ ਕੇਸ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਇ ਦਰਸ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮੋਹਿ ਆਤਮਾ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੌਰਿ ਸਦਨ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਹੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਇਕ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧੬॥ ਜੌ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂੰ ਆਜੁ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਮਾਂਗੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥ ਰਾਨੀ ਫੂਲਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਗਈ ॥ ਜੋ ਮੈ ਚਾਹਤ ਥੀ ਸੋਊ ਭਈ ॥੧੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥ ਤੌਨ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ਭਿਟਾਈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਰੇ ਦਬਾਯੋ ॥੧੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯੋ ॥ ਤੋਰਿ ਤਾਰਿ ਤਨ ਰੁਧਿਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਮਨ ਮਾਂਝ ਲਜਾਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਭੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹਯੋ ਲਜਾਇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਕਾਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਯੋ ਨ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੪॥੨੬੭੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹੁ ਫਿਰੰਗ ਕੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਨਾਰਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਦੁਲ ਨਾਮ ਮੁਲਾਨਾ ਭਾਰੋ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਹਾਜਰਾਤਿ ਜਬ ਬੈਠਿ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿੰਨਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿੰਨਾਤ ਕਹ ਲੇਵੈ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੌਨ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਨ ਤੇ ਲੇਤ ਮੰਗਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਪੈ ਪਰੀ ਬਹੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈਂ ॥ ਕੋਊ ਨਾਚਿ ਉਠੈ ਕੋਊ ਗਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਦਿਖਾਵਹਿ ॥ ਦੇਖਨਹਾਰ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੪॥ ਲਾਲ ਪਰੀ ਇਕ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਾਹ

ਪਰੀ ਸੁਨੁ ਬੈਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਕਲਾ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸਵਾਰੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਲੈ ਕੀਨੇ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਮੈ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਸਹਿਤ ਬਿਬੇਕ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਮਾਲਿਤੀ ਰਹੀ ॥ ਕਵਨ ਸੁ ਕਬਿ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੈ ॥੭॥ ਮੁੱਲਾਂ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਯਹ ਸੁਨੀ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਏਕ ਦੇਵ ਭੇਜਾ ਤਹ ਤਾਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥੮॥ ਵਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਮੁੱਲਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭੋਰ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਤਹੀ ਤਿਨ ਦਯੋ ॥੯॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਹੋਤ ਉਦੋਤ ਫਿਰੰਗ ਪਠਾਵੈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਕੇਲਨ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦੇਖਿ ਕਾਜੀ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਾਇ ॥ ਨਾਕ ਚੜ੍ਹਾਏ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਾ ਪੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਰ ਸੈਂ ਏਕ ਪਤ੍ਰ ਲਿਖਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਕਾਜੀ ਸਾਥ ਬਾਤ ਯੌਂ ਕਹੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੌਂਸ ਚਿੱਤ ਇਕ ਰਹੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬ ਲੌਂ ਸਦਨ ਦਿਲੀਸ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਬਿਲੋਕੇ ਨਾਹਿ ॥ ਯਹੈ ਹੌਂਸ ਮਨ ਮੈ ਚੁਭੀ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥ ਦੇਵ ਸਾਥ ਕਾਜੀ ਕਹਯੋ ਯਾ ਕੋ ਭਵਨ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਕੈ ਦੀਜਹੁ ਹਜਾਂ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਵ ਤਹਾਂ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਧਾਮ ਦਿਖਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਡਾਰਿ ਹਾਥ ਤੇ ਦਈ ॥ ਆਪੁ ਬਹੁਰਿ ਕਾਜੀ ਕੇ ਆਈ ॥ ਉਤ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਿਰੰਗ ਰਾਵ ਕੀ ਮੈਂ ਸੁਤਾ ਲ੍ਯਾਵਤ ਦੇਵ ਉਠਾਇ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਕਾਜੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੇਤ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੭॥ ਮੈਂ ਤੁਮ ਪਰ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਤਾ ਤੇ ਲਿਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਕਰੇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੂ ਜਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੁਸਕੈ ਬਾਂਧਿ ਦਰਿਯਾਇ ਡੁਬਾਯੋ ॥੧੯॥ ਬਹੁਰੋ ਤੌਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਬਰਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕਰਯੋ ॥ ਦੇਵ ਰਾਜ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਜਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਾਜੀ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾ ਚਿੱਤ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਚਹਯੋ ਵਹੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੇਵ

ਰਾਜ ਕੋ ਆਦਿ ਜਰਾਇਸ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਾਜੀ ਕਹ ਘਾਇਸ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਿਯੋ ਚਤੁਰਾ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਬਰੁ ਬਰਯੋ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਂਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੫॥੨੬੯੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਮ ਛੇਤ੍ਰ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ ਕੋ ਰਥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੰਪਤਿ ਸਹਿਤ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਭਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਇਕ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਆਪੁ ਗੜ੍ਹਯੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਰਾਨੀ ਲਖ੍ਯੋ ਜਬੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੱਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਭਵਨ ਦੀਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥ ਭਵਨ ਬੁਲਾਯੋ ਭਦ੍ਰ ਕਹਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਬਚਨ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨਾਥ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਹੋ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸੰਗ ਹੀ ॥ ਹੋ ਆਜੁ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਨਿਰਖਤ ਅੰਗ ਹੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਰੇ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਮੋਦ ਬਢ੍ਯੋ ਤਨ ਮੈ ਘਨੋ ਸੁਖੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੬॥ ਡਾਰੇ ਸਾਰੀ ਨੀਲ ਕੀ ਓਟ ਅਚੂਕ ਚੁਕੈ ਨ ॥ ਲਗੇ ਅਟਿਕ ਠਾਢੇ ਰਹੈਂ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੭॥ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਰਹ ਹਮ ਬਰੇ ਮੂੰਡ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਹਿ ਕੇ ਬਰੇ ਜਟਨ ਕੋ ਸੀਸ ਰਖਾਯੋ ॥ ਧੂਰਿ ਸੀਸ ਮੈਂ ਡਾਰਿ ਅਧਿਕ ਜੋਗੀਸ ਕਹਾਏ ॥ ਜਬ ਤੇ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਬਹੁਰਿ ਪੁਰ ਮਾਂਝ ਨ ਆਏ ॥੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਅੱਤ੍ਰਿ ਰਿਖਿ ਭਏ ਬਰੀ ਅਨਸੂਆ ਜਿਨ ਹੂੰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਜੂ ਭਏ ਕਰੀ ਸੀਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਹੂੰ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਕਰੀ ਸੋਲਹ ਸੈ ਨਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਗਤ ਜਗਤੇਸ ਬਿਥਾਰੀ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਚਤੁਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਚਤੁਰ ਰੀਝ੍ਯੋ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਹਾਵ ਭਾਵ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਬਿਹਸਿ ਇਕ ਗਾਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੋ ਚਿੱਤ ਤੁਮੈਂ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਏ ਬਚਨ ਕਹਿ ਤਾ ਕੇ ਸਤਹਿ ਟਰਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰ੍ਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੧॥

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਆਸਨ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਸੋਕ ਨ ਰਹਯੋ ਏਕ ॥੧੨॥ ਰਥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਤੁਰਤੁ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਸੁਨਤ ਰਾਨੀ ਡਰੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਗ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੂੰਦਿ ਰੌਜਨਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪੈਠਨ ਪਵਨ ਨ ਤਾ ਮੈ ਪਾਵੈ ॥ ਬੂੰਦ ਬਾਰਿ ਤਿਹ ਬੀਚ ਨ ਜਾਵੈ ॥੧੪॥ ਜਿਵਰਨ ਸੌਂ ਤਿਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਖਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਤੂੰਬਰੀ ਤਾ ਪਰ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜਾਇ ਦੇਗ ਸੋ ਚੀਨ੍ਹੀ ॥੧੫॥ ਤਬ ਲੌ ਰਾਵ ਤਹਾਂ ਗਯੋ ਆਈ ॥ ਉਠਿ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਜੌ ਤੁਮ ਭੂਪ ਅਚੂਕ ਕਹਾਵੋ ॥ ਯਾ ਤੁਮਰੀ ਕਹ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵੋ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੱਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਅਤਿ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹ ਆਜੁ ਰਾਵ ਯਹ ਲਹਿ ਹੈ ॥ ਜਾਨੋ ਕਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਹਿ ਹੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੀ ਤੀਰ ਲਗਾਇ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਰਾਨੀ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥੧੮॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਯੋ ਸਕਯੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ੍ਹ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌਂ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌਂ ਕਰਯੋ ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਰਥ ਕੋ ਛਲਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤੀਰ ਤੁਮਰਹਿ ਲਗਵਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਡਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਤੇ ਕਾਢਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੌਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌਂ ਛਲਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਾ ਸੌਂ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਕੋ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੬॥੨੭੧੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੈ ਦ੍ਰੁਪਦ ਦੇਵ ਬਡਭਾਗਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਜਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹੈਂ ਚਰਨ ਸੋਂ ਲਾਗਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨਿਕ ਜਗਜ ਕੋ ਬਯੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਭ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿੱਤ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੌਨ ਅਨਲ ਕੀ ਆਂਚ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥ ਨਾਮ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਤਵਨ ਕੋ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਧਰਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ਧ੍ਰਿਸਟਦੁਮਨ ਸੁਤ ਏਕ ॥ ਦ੍ਰੋਣਚਾਰਯ ਕੇ

ਛੈ ਨਮਿਤ ਜੀਤਨ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਬਨ ਜਬੈ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਭਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਠਾਟ ਠਟਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਛੂ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰੋਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਪਤਿ ਬਰੋਂ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਮੱਛ ਕੋ ਊਪਰ ਬਧਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤੇਲ ਡਾਰਿ ਤਰ ਦਿਯੋ ਕਰਾਹ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਛਾਂਹ ਹੇਰਿ ਜੋ ਇਹ ਚਖੁ ਦੱਛਿਨ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਸੋ ਨਰ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਸੁ ਆਇ ਬਿਹਾਰਿ ਹੈ ॥੬॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸਨ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਮੱਛ ਅੱਛ ਸਰ ਮਾਰੋ ਧਨੁਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਡੀਮ ਡਾਮ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਲਗੈ ਨ ਤਾ ਕੋ ਚੋਟ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹੀਂ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਰੈ ਡੀਮ ਡਾਮੈ ਬਡੇ ਸੂਰ ਧਾਵੈਂ ॥ ਲਗੈ ਬਾਨ ਤਾ ਕੋ ਨ ਰਾਜਾ ਲਜਾਵੈਂ ॥ ਚਲੈਂ ਨੀਚ ਨਾਰੀਨ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਸੀਲਵੰਤੀ ਸੁ ਨਾਰੀ ਨ ਵੈਸੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਂਡੇ ਬੈਂਡੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੋਟ ਚਲਾਵੈਂ ਜਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਸਿਖ ਲਾਗੇ ਨਹੀਂ ਸੀਸ ਰਹੈਂ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥੯॥ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਲਾਗੇ ਘਾਇ ॥ ਖਿਸਿਲਿ ਕਰਾਹਾ ਤੇ ਪਰੈਂ ਜਰੈਂ ਤੇਲ ਮੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਪਰੈਂ ਤੇਲ ਮੈ ਭੂਜਿ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਬਰੇ ਜਯੋਂ ਪਕਾਵੈ ਮਹਾਂ ਨਾਰਿ ਜੈਸੀ ॥ ਕੋਊ ਬਾਨ ਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਬੀਰ ਮਾਰੈਂ ॥ ਮਰੇ ਲਾਜ ਤੇ ਰਾਜ ਧਾਮੈ ਸਿਧਾਰੈਂ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਲਜਤ ਭੂਪਤਿ ਭਏ ਤਾ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ॥ ਚੋਟ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਲਗੀ ਸੀਸ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥੧੨॥ ਪਰੀ ਨ ਪਜਾਰੀ ਹਾਥ ਮੈ ਮੱਛਹਿ ਲਗਯੋ ਨ ਬਾਨ ॥ ਲਜਤ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਤਹ ਭਈ ॥ ਉਤੈ ਕਥਾ ਪੰਡ੍ਵਨ ਪਰ ਗਈ ॥ ਜਹਾਂ ਦੁਖਿਤ ਵੈ ਬਨਹਿ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕੰਦ ਮੂਲ ਭੱਛੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈਂ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁੰਤੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਮਤਸ ਦੇਸ ਮੈ ਬਨ ਘਨੋ ਤਹੀ ਬਿਹਾਰੈਂ ਜਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਂਡਵ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਮਤਸ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਏ ॥ ਜਹਾਂ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੁਪਦ ਰਚਾਯੋ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਰਚਯੋ ਕਰਾਹ ਤਪਾਇ ॥ ਤਹੀਂ ਜਾਇ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਧਨੀ ਧਨੰਜੈ ਰਾਇ ॥੧੭॥ ਦੋਊ ਪਾਵ ਕਰਾਹ ਪਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਛ ਕੀ ਛਾਂਹ ਕਹ ਹੇਰਯੋ ਧਨੁਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਕੁਵੰਡ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ਪਾਰਥ ਮੱਛ ਕੋ ਦੱਛਿਨ ਪਛ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤੰਚਹਿ ਆਨਿ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੈ

ਅਭਿਮਾਨ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਜੇ ਬਲਵੰਡਨ ਕੋ ਸਭ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਨ ਤਜਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਘਨੀ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਤਕਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਕਰਖਤ ਭਏ ਬਰਖੇ ਫੂਲ ਅਨੇਕ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ਹਰਖ੍ਯੋ ਹਠੀ ਨ ਏਕ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਲੈ ਲੈ ਹਠੀ ਹਥਯਾਰਨ ਪਰੇ ॥ ਯਾ ਜੁਗਿਯਹਿ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈਹੈਂ ॥ ਐਂਚਿ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੈਂ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕੇਤੇ ਕਟਕ ਕਾਟੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਕੇਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟਿਨ ਕਾਟੇ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਂਕਿ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਵਰਤਜਨ ਨਿਰਵਰਤ ਕੈ ਅਬਲਾ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥ ਡਾਰਿ ਕਪਿਧ੍ਵਜ ਰਥ ਲਈ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੨੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੀ ਬਾਂਹ ਕਾਟੇ ਕਿਤੇ ਪਾਵ ਤੋਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਸੌਂਡੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਕਿਤੇ ਠੌਰ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮੁਨਾਰੇ ॥੨੫ ਚੌਪਈ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਹੈਵਰ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਹਾਥਿਯਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਲੱਛ ਰਾਜਾ ਰਥ ਘਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਰੋਣਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਇ ॥ ਅਮਿਤ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਲਏ ਸਭੈ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯਾ ਦ੍ਰੁਪਦਾ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਨੁ ਰੇ ਸਠ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਮੈ ਹਮ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸਾਂਗਨ ਸੂਲਨ ਸੈਥਿਨ ਸੋਂ ਹਨਿਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੈਂ ॥ ਡਾਰਿ ਰਥੋਤਮ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਤ ਭਾਜਤ ਹੈ ਜੜ੍ਹ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਧੋ ਪਾਰਥ ਹੀ ਕਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੋ ਕਹ ਜੀਤਿ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਸੁਹਾਨੇ ਬਾਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈਂ ਰਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕੈ ਪਾਂਡਵ ਕੈ ਕੈਰਵ ਨਾਹੀਂ ॥੨੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਰਥ ਭਾਨੁਜ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁਰੁਰਾਵਿ ਕ੍ਵਾਂਡ ਭੇ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭੀਮ ਭੀਖਮਹਿ ਸਾਇਕ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰੋਣ ਦ੍ਰੋਣਜਾਨੁਜ ਕੇ ਘੋਰਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੦॥ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਾਣ ਸੋਂ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਚਾਰਜਹਿ ਬਹੁਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਹਠੀ ਕਰਣ ਤਬ ਧਾਯੋ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁੱਮਲ ਜੁੱਧ ਰਣ ਕਿਯੋ ਸਨੰਮੁਖ ਆਇ ਕੈ ॥੩੧॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਯੋ

॥ ਗਿਰਜੋ ਮੂਰਛਨਾ ਧਰਨਿ ਨ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਸਾਇਕ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਦਿਯੋ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੩੨॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਭਾਨੁਜ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਜੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੌਂ ਦੁਰਜੋਧਨਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਭੀਖਮ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾਹਿ ਦ੍ਰੋਣ ਘਾਇਲ ਕਰਜੋ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰੋਣਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਸਾਸਨ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਹਰਜੋ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖਤ ਭਏ ਕਾਯਰ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥ ਮਾਚਜੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਨਾਚੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥੩੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਜ ਬਾਜਿ ਜੁਤ ਸਜੰਦਨ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਸਾਜਿਯਨ ਸੁ ਗੈਨ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੈ ਪਾਖਰ ਸੰਘਾਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪੈਦਲ ਰਥੀ ਬਿਦਾਰੇ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਰ ਏਕ ਰਾਖੇ ਅਟਕਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਨ ਧਨੰਜੈ ਗਾਜਜੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਨ ਕੈਰਵਨ ਭਾਜਜੋ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜੁਧ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਰਥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ॥ ਕਹਜੋ ਆਜੁ ਤੈਂ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮੈ ਧੰਨਜ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈਂ ਅਬ ਬਿਕਿ ਦਾਮਨ ਬਿਨੁ ਗਯੋ ॥ ਜਨੁ ਤੈਂ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਕਾਰਜ ਤਵ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋਂ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਬਿਧਾਤੈ ਤੂ ਕਰਜੋ ਤਰੁਨੀ ਕੀਨੋ ਮੋਹਿ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਤ ਲੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਨਾਵਲੀ ਧਨੰਜੈ ਧਾਰੀ ॥ ਮੁਰਛਿਤ ਸਕਲ ਸੈਨ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਜੋ ਸੋਊ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਨ ਕੋਊ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਲੈ ਘਨੇ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਦ੍ਰੁਪਦੀਸ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੋਊ ਨ ਪਰ ਸਕੇ ਠਟਕਿ ਰਹੇ ਅਵਨੀਸ ॥੪੧॥ ਜੀਤਿ ਕੈਰਵਨ ਕੇ ਦਲਹਿ ਦ੍ਰੁਪਦਹਿ ਲਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ਹਾਰੇ ਗਏ ਧੰਨਜ ਧਨੰਜੈ ਰਾਇ ॥੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੂਰਮਾ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਭਾਜੇ ਬਚੇ ਗਿਰੇ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤਿ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੪੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਂਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੭॥੨੭੫੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਆਭਾਵਤੀ ਓਡਛੇ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੌਦਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰੀ

ਆਸੁਰੀ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰੂਪਮਾਨ ਤਿਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਚੀਤ ਮੀਤ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਆਸਨ ਦੀਨੋ ॥੨॥ ਤਾਂਹਿ ਕੇਸਅਰਿ ਬਕਤ੍ਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਭ ਕੇਸਨ ਕੋ ਦੂਰਿ ਕਰਾਯੋ ॥ ਪੁਰਖਹੁੰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਮਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩॥ ਪਤਿ ਕੋ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਮੋਰੀ ਹਜਾਂ ਬਹਿਨ ਇਕ ਆਈ ॥ ਤਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹੈਹੋਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੈਹੋਂ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਤਿ ਮਿਤ ਲੈ ਕੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ਤੀਰਥਨ ॥ ਐਸ ਸਹੇਟ ਬਨਾਈ ਅਪਨੇ ਯਾਰ ਤਨ ॥ ਜਬ ਪਿਯ ਲੈ ਗੰਗਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹੈਹੋਂ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਿ ਮਿਲੌਂਗੀ ਆਇ ਕੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੀਤ ਨਾਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਿਤਾਇ ਕੈ ਗੰਗ ਕਿਯੋ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਸੰਗ ਗੰਗ ਲੈ ਨ੍ਹਾਈ ॥ ਭਾਖਿ ਬਹਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਤਿਨ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਈ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਮੂਰਖ ਰਹ੍ਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਪਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠੱਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੮॥੨੭੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਾਨਨੇਸੁਰੀ ਰਾਨੀ ਅਤਿਹਿ ਸੁ ਸੋਹਨੀ ॥ ਸਿੰਘ ਗਰੂਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਮੋਹਨੀ ॥ ਬੈਰਮ ਸਿੰਘ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਦਨ ਬਸ੍ਯ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਠਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਲਗਾਈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੨॥ ਤੌ ਲਖਿਹੋਂ ਮੈ ਤੁਮੈ ਪਯਾਰੋ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਤੈਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਪੀਰ ਕੋ ਰਾਖ੍ਯੋ ਥਾਨ ਬਨਾਇ ॥ ਮਾਨਨੇਸ੍ਵਰੀ ਘਾਤ ਲਖਿ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਢਾਹਿ ਥਾਨ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਯੋ

॥ ਪੀਰ ਨਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਅਬੈ ਸੁਰਤਾਨ ਬਢੈਹੈ ॥ ਤੋ ਕੋ ਡਾਰਿ ਖਾਟ ਤੇ ਦੈਹੈ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਡਾਰਿ ਤਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਦੈਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਾਟ ਕੇ ਤਰੇ ਦਬੈਹੈ ॥ ਮੋਕਹ ਪਕਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਕੋ ਗੋਡਨ ਸੋਂ ਮਰਿ ਹੈ ॥੬॥ ਰਸਰਨ ਸਾਥ ਬੰਧ ਕਰਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤੋ ਕੋ ਉਲਟੈਹੈ ॥ ਔਧ ਖਾਟ ਤਵ ਉਪਰਿ ਡਰਿਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਜਾਨਨ ਸੋਂ ਮਰਿ ਹੈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਥਾ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹੀ ॥ ਖਾਟ ਡਾਰਿ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਸਰਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬੰਧਾਯੋ ॥੮॥ ਜਿਵਰਨ ਸਾਥ ਬਾਂਧਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਜੜ ਸੁੱਧਿ ਨ ਲਈ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੋ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰ੍ਰੀ ਪੈ ਸੋ ਹੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਟ ਸਾਥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਔਂਧ ਦਿਯੋ ਉਲਟਾਇ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠੀ ਤਾ ਪਰ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜਾਰ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਲੀਨੇ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰ ਡਾਰ੍ਯੋ ਜੜ੍ਹ ਰਹ੍ਯੋ ਮੌਨ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਤਰ ਪਰ੍ਯੋ ਉਚਾਰੈ ॥ ਕਹਾ ਕਰ੍ਯੋ ਤੈਂ ਪੀਰ ਹਮਾਰੈ ॥ ਤੁਮੈ ਤਜਾਗਿ ਮੈਂ ਅਨਤਨ ਧਾਯੋ ॥ ਜੈਸੋ ਕਿਯੋ ਤੈਸੁ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਬ ਮੋਰੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਕਛੂ ਚੂਕ ਜੋ ਭਈ ਛਿਮਾ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਤੋਹਿ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਅਨਤ ਨ ਕਿਤਹੂੰ ਜਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪੀਰ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਲ ਸਾਲ ਮੈਂ ਆਇਹੋਂ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਜਬ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਛੋਰਿ ਤਰੇ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਕੈ ਰਾਵ ਉਠਾਰ੍ਯੋ ॥੧੪॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਮੋਹਿ ਪੀਰ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਬੰਧਨ ਛੁਟੇ ਸੁ ਥਾਨ ਸਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਿਯ ਮੈ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩੯॥੨੭੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੈ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਨਰੇਸ ॥ ਮੇਘਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਹਾਂ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸੁਬੇਸ ॥੧॥ ਮਜਲਿਸ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥ ਬੋਲਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੨॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥ ਦੋਊ ਬਾਂਧਿ ਭੁਜਾ ਇਹ ਲੈਹੋਂ ॥ ਗਹਰੀ ਨਦੀ ਬੀਚ ਬੁਰਵੈਹੋਂ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਏਕ ਗੋਹ ਕੋ ਲਯੋ ਮੰਗਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਰਸਨ ਤਾ ਸੋਂ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚਰ੍ਹਾਇ ਦਿਵਾਰਹਿ ਦਿਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਸਨ ਬਨ੍ਹਾਇ ਕੈ ਜਾਰਹਿ ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹ੍ਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੦॥੨੭੯੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦਾਨੋ ਬਡੋ ਭੀਮ ਪੁਰੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਹਿ ਬਰਾਬਰ ਭਾਸਕਰ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਮੋ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਬਹੁ ਬੈਠਿ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕਿਯੋ ॥ ਯੌਂ ਬਰਦਾਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਭਸਮ ਸੁ ਨਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੨ ਤਿਨ ਗੌਰੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਸੀਸ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਯਾਹਿ ਭਸਮ ਕਰਿ ਡਰਿਹੋਂ ॥੩॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਿੰਤ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਤ ਦਾਨੋ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥ ਦੱਛਿਨ ਪੂਰਬ ਸਿਵਹਿ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਪੱਛਿਮ ਕੋ ਹਰ ਜੂ ਧਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਲਗ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਸੋ ਗਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨਿ ਦਿਸਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਰਹ੍ਯੋ ਠੌਰ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਭਜ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਉੱਤਰ ਕੋ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭਸਮਾਂਗਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਭਸਮ ਅਬੈ ਕਰਿ ਦੈਹੋਂ ॥ ਛੀਨਿ ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੋਂ ॥੭॥ ਪਾਰਬਤੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਬੌਰਾ ਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਤੈਂ ਕਾ ਬਰੁ ਲਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਭ ਝੂਠਾ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਲੀਨ ਅਬੈ ਪਤਿਯਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰੋ ॥ ਲਹਿਹੋ ਏਕ ਕੇਸ ਜਬ ਜਰੋ ॥ ਤਬ ਸਿਰ ਕਰ ਸਿਵ ਜੂ ਕੇ ਧਰਿਯੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਰਿਯੋ ॥੯॥ ਯੌ ਬਚ ਦੈਤ ਸ੍ਰਵਨ ਜਬ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈ ਮੂਰਖ ਜਰਿ ਗਯੋ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਨੋ ਅਸੁਰ ਜਰਾਇ ॥

ਫਟਕਾਂਚਲ ਸਿਵ ਕੇ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜੀ ਜਾਇ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੧॥੨੭੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਣਾਸੂਰ ਨਰੇਸ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਝੁਕੈ ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਤੀਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਊਖਾ ਨਾਮਾ ਕੰਨਿਕਾ ਉਪਜਤ ਭਈ ਅਪਾਰ ॥ ਲਾਜ ਸੀਲ ਸੁਭ ਸੁਕਚ ਬ੍ਰਤ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਕਿਯ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਬਿਰਾਜਈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕੋਰ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦੀਨੇ ਹੀ ਦਾਮਨ ਸਦਾ ਬਿਕਾਇਯੈ ॥੪॥ ਨੈਨ ਹਰਨ ਸੇ ਸਜਾਮ ਬਿਸਿਖ ਜਾਨੁਕ ਬਢਜਾਰੇ ॥ ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਸੋਭਿਤ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਕਮਲ ਹੇਰਿ ਛਬਿ ਲਜੈ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨਿ ਕੁਰਰਾਵੈ ॥ ਹੋ ਬਨ ਬਨ ਭ੍ਰਮੈ ਬਿਹੰਗ ਆਜ ਲਗਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਜਨੁਕ ਪਖਰਿਯਾ ਤੁਰੈ ਜਨੁਕ ਜਮਧਰ ਸੀ ਸੋਹੈ ॥ ਖੜਗ ਬਾਢਿ ਜਨੁ ਧਰੇ ਪੁਹਪ ਨਰਗਿਸ ਤਟ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜਨੁਕ ਰੈਨਿ ਕੇ ਜਗੇ ਹੇਰਿ ਹਰਨਿਜ ਛਬਿ ਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਬਾਲਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ਜਨੁਕ ਦੋਊ ਮਤਵਾਰੇ ॥੬॥ ਚੰਚਰੀਟ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਭਏ ਅਬ ਲਗੇ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਬ ਲੌ ਬਨ ਬਸਤ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਤਪਸਿਨ ਦੁਤਿ ਕੋ ਹੇਰਿ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਯੋ ॥ ਹੋ ਭ੍ਰਮਤ ਪੰਖੇਰੂ ਗਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਧਾਤੈ ਜੋ ਰਚ੍ਯੋ ॥ ਰੂਪ ਚਤੁਰਦਸ ਲੋਗਨ ਕੋ ਯਾ ਮੈ ਗਚ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰਬਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਜਾ ਕੋ ਬੀਰਜ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਹੁ ਸਹਸ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਕਰਤਾਰ ॥੯॥ ਛਿਤਿ ਕੇ ਜਿਤੇ ਛਿਤੇਸ ਸਭ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕੋ ਦੱਛਿਨਾ ਦਈ ਭੂਰਿ ਗਾਇ ਸੈ ਦਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਖੰਡ ਡੰਡ ਨਿਤ ਭਰੈ ॥ ਤੇ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਿਤ ਕਰੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਸੁਰਾਟ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਮਾਂਗ੍ਯੋ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਧੁਜਾ

ਧਰਨਿ ਪਰੈਗੀ ਆਨਿ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ਲੀਜੋ ਸਮੁਝਿ ਸੁਜਾਨਿ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਵਤ ਸੁਤਾ ਸੁਪਨ ਯੌਂ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮੈਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਛੋਰਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁਤ ਬਰਯੋ ॥ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਚਿਤਵਨ ਕਰਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਮਕ ਪਰੀ ਅਬਲਾ ਤਬੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਪੁਲਕ ਪਸੀਜਤ ਤਨ ਭਯੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਿਯ ਉਠਿ ਅਬਲਾਹਿ ਉਚਰੀ ॥ ਛਿਤਿ ਗਿਰਿ ਗਈ ਦਾਂਤਨੀ ਪਰੀ ॥ ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਤਿਹ ਲਯੋ ਉਚਾਈ ॥ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੂਮਤ ਨੈਨ ਖੁਮਾਰੀ ਸੀ ਮਾਨਹੁ ਗੂੜ੍ਹ ਅਗੂੜ੍ਹਨ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਸਖੀ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੋ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਦਸਾ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਪਿਯ ਕੀ ਪੀਰ ਕਿ ਪੀਰ ਕਛੂ ਨਿਰਖੋ ਪਲ ਮੈ ਕਿ ਮਰਯੋ ਬਚਿ ਜਾਵੈ ॥੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰੇ ਜਯੋਂ ਮਾਨਨਿ ਡਾਰਤਿ ਆਂਖਨਿ ਤੇ ਜਲ ਜੈਹੈ ॥ ਘੋਰਿ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਪਿਯੈ ਨਹਿ ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵੱਤ੍ਰਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਖੀ ਸਭ ਹੀ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਤੀਤਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਲੇਹੁ ਬਿਲੋਕਿ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਆਨਨ ਊਖ ਕਲਾ ਮਰਿਗੇ ਦੁਖੁ ਪੈਹੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਰੇਖਾ ਸੁਣਿ ਏ ਬਚਨ ਹਿਤੂ ਹੇਤ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਪਵਨ ਡਾਰਿ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਹੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹਿਤੂ ਹੇਤੁ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਧਰਨਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾਹਿ ਸਖੀ ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਪਿਯਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜੌਨ ਸੁਪਨ ਮੈ ਲਹਯੋ ਵਹੈ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕਲਾ ਧੌਲਹਰ ਉਸਾਰਿਸ ॥ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਤਹਾਂ ਲਿਖਿ ਡਾਰਿਸ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਨਾਏ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜੇ ਤਹ ਸਭ ਲਿਖੇ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਹਿਨੇਹ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸੁਤ ਹਰਿ ਆਦਿਕ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥ ਤੁਮਰੋ ਜਿਯਬ ਉਪਾਇ ਮੈ ਕਿਯੋ ਬਿਲੋਕਹੁ ਆਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਦਿਖਾਇ ਦੈਤ ਦਿਖਰਾਏ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਹਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵ ਕੇ ਕੁਲਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਤਿਨਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੌਦਹਿ ਪੁਰੀ ਬਿਲੋਕਿ ਕਰਿ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥ ਜਹ ਸਭ ਜਦੁਕੁਲ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਲਾਂਗਿਲੀ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਪੁਨਿ ਨਿਰਖੇ ਜਦੁਰਾਇ ॥ ਹ੍ਵੈ

ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਇ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ਜਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਨਾਰਿ ਨਾਰ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਸੋਕ ਦੇਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਮੁਖ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸਖਿਯਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ॥ ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਭੀਤਰਿ ਲਹ੍ਯੋ ਸੋਈ ਦਯੋ ਦਿਖਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਪਿਯ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਿਖ੍ਯੋ ਸੋ ਮੈ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਰੇਖ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪਵਨ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਤਿਤ ਧਾਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ਕਹੇ ਕੁਅਰ ਸੌਂ ਬੈਨ ॥ ਗਿਰਿ ਬਾਸਿਨ ਬਿਰਹਨਿ ਭਈ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਾਲ ਕਰੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਯਾਨੋ ॥ ਜੌਨ ਦੇਸ ਮੈਂ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ ਮੈਂ ਤਹਾ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਰੁੱਧ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਨਿ ॥੩੨॥ ਜੋ ਪਯਾਰੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਬਸ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ॥੩੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੋ ਤ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ਨੀਰ ਗਗਰੀ ਭਰਿ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥ ਕਹੋ ਤ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਦਾਮ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਬਿਕਾਊਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਭ੍ਰਿਤਨੀ ਹੋਇ ਕਹੋ ਕਾਰਜ ਸੋਊ ਕੈਹੋਂ ॥ ਹੋ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕਹ ਪੈਹੋਂ ॥੩੪॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਿ ਹਿਤੂ ਸੋਕ ਸਭ ਹੀ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਮਾਂਝ ਚੀਨ੍ਹਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਬਰਿਹੋਂ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਕਰਿ ਮਿਤਵਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਿਯ ਮਨ ਭਾਵਤ ਲਪਟਾਇ ॥੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਸਨ ਚੌਰਾਸੀ ਹੂੰ ਲਏ ॥ ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਦਏ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਰੈਨਿ ਬੀਤਾਈ ॥ ਊਖਾ ਕਾਲ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਈ ॥੩੭॥ ਭੋਰ ਭਈ ਘਰ ਮੀਤਹਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟਿ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਗਿਰਿ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਰਿ ਅਨੀ ਰਾਜਾ ਇਤਿ ਆਯੋ ॥ ਉਤ ਇਨ ਮਿਲਿਕੈ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

ਚੌਰਾਸਿਨ ਆਸਨ ਕਹ ਲੇਹੀਂ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਦੋਊ ਅਲਿੰਗਨ ਦੇਹੀਂ ॥੪੦॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਗਹਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈਹੈਂ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਊਖਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤੁ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਕਰਿਯੈ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਅਬ ਲੀਜੈ ਮੀਤ ਬਚਾਇ ॥੪੨॥ ਉਠਿ ਅਨਰੁਧ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਭਟ ਝਟਪਟ ਕਟੇ ਅਮਿਤ ਬਿਕਟ ਬਲ ਸਾਥ ॥੪੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮੱਚਯੋ ॥ ਲਏ ਪਾਰਬਤੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਥ ਨਚਯੋ ॥ ਗਹੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਸੂਰ ਧਾਏ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਤਹ ਕੀਨੇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕੇਤੇ ਰਿਪੁ ਲੀਨੇ ॥ ਕੇਤੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਭਟ ਭਏ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਹਾਥ ਹੀ ਗਏ ॥੪੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਰੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਕੋਟਿ ਕੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵਾਰ ਘਾਏ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਲੀਨੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥੪੬ ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥ ਲਏ ਬਾਹੁ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਸੋ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਲਯੋ ਕੋਪਿ ਕੈ ਰਾਜ ਬਾਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਹ ਲੌ ਗਨੋਂ ਇਤੀ ਨ ਆਵਤ ਸੁੱਧਿ ॥ ਘਾਇਨ ਕੈ ਘਾਇਲ ਭਏ ਬਾਂਧਿ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ॥੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਊਖਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਲੀਨੇ ਮੋਰ ਬਾਂਧਿ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਤਬ ਰੇਖਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇਸ ॥੪੯॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਜੈਯਹੁ ਤੁਮ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਜਾਮਘਨ ਜਹਾਂ ॥ ਦੈ ਪਤਿਯਾ ਪਾਇਨ ਪਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਹਮਰੀ ਕਥਾ ਛੋਰਿ ਤੇ ਕਹਿਯਹੁ ॥੫੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮਾਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਯਾ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਾਟਿ ਆਇ ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਪਰਯੋ ਬੰਦ ਤੇ ਪੌਤ੍ਰਹਿ ਅਬੈ ਛੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਆਪਨ ਕਹ ਦੀਨੁਧਰਨ ਕਹਾਇਯੈ ॥੫੧॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਕੀ ਕੋ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਗੁਲਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੇਸਿਯਹਿ ਕੇਸ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਆਘਾਸੁਰ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਹਮੈ ਉਬਾਰਿ ਸਕਲ ਹਮ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥੫੨॥ ਮਧੁ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਮੁਰ ਮਰਦਨ ਕੀਨੋ ॥ ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਰਾਖਿ ਸਕਲ ਗੋਪਨ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਬੈ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥ ਹੋ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਤੁਮ ਆਨਿ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹਾਈ ॥੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ

ਬਨੈ ਤਹ ਤਹ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਕੋ ਸੰਕਟ ਬਨ੍ਯੋ ਕੀਜੈ ਆਨਿ ਸਹਾਇ ॥੫੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਜਬ ਕਹੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਮਸਤ ਚਿੱਤ ਜਦੁਪਤਿ ਲਹੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਰੁੜ ਅਰੂੜ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟਿ ਦਏ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੫੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਭਾਜੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਪੈ ਬਹੁਰਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੈਠ੍ਯੋ ਕਹਾ ਦੈਵ ਕੇ ਘਾਏ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਗਰੁੜ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਆਏ ॥੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਰਨ ਚੜ੍ਹਿ ਚਲ੍ਯੋ ਰਿਸਾਤ ॥ ਬਾਂਧਿ ਬਢਾਰੀ ਉਮਗ੍ਯੋ ਕਵਚਨ ਪਹਰ੍ਯੋ ਗਾਤ ॥੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਗਾਜਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੂ ਜਹਾਂ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥ ਕਾਟਿ ਸਜਾਮ ਸਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥੫੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਭੁਜਾਨ ਮੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਹਠ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥ ਬਧੇ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦਏ ਪਠਾਇ ਸ੍ਵਰਗ ਸੂਰ ਕੋਪ ਕੋ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁ ਸਾਇਕ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਾਨਨ ਸੌਂ ਗਰੁੜ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਸੂਲਨ ਸੌਂ ਰਥੀ ਪਰੋਏ ॥ ਲਗੇ ਸੁਭਟ ਸੈਹਥਿਯਨ ਸੋਏ ॥੬੦॥ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰਹਿ ਬਾਨ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਬਰਮ ਧਨੁ ਚਰਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੬੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰ ਕੇ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ॥ ਸੂਤ ਮਾਰਿ ਹੈ ਚਾਰੋ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਤਿ ਰਥਿਯਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੬੨॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਭੂਅ ਭਯੋ ਆਯੁਧਨ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗਰੁੜ ਗਰੁੜ ਨਾਯਕ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਾਤ ਸਾਤਕਹਿ ਆਠ ਅਰਜੁਨਹਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਕੁਰਰਾਇ ਹਨੇ ਰਿਸਿ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਜਗ੍ਯੋ ਧੁਜਾ ਕਾਟਤ ਭਯੋ ॥ ਛਿਪ੍ਰ ਛਟਾ ਕਰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤਹਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਿਪੁ ਚਰਮ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਟ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਰਥ ਰਥਿਯਨ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਤਿਲ ਤਿਲ ਬਾਂਟ੍ਯੋ ॥੬੪॥ ਬਡੇ ਦੁਬਹਿਯਾ ਮਾਰੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਰਥਿਯਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਕਾਟੇ ਭੁਜਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹਰਿ ॥ ਹੋ ਤਵ ਸਿਵ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਸੁ ਭਗਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੫॥ ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁਇਸ ਕਹ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਨ ਬੱਤੀਸ ਸੁ ਵਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਜੱਛ ਰਹੇ ਚਿੱਤ

ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੬੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਅਤਿ ਭਯੋ ਤਪਤ ਤਪ ਛੋਰਯੋ ॥ ਸੀਤ ਤਾਪ ਤਜਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤਿਹ ਮੋਰਯੋ ॥ ਐਸ ਗੌਰਿ ਸਹੁ ਗਾਹ ਗਗਨ ਸਰ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਖੇਤ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨਿਜੁ ਪੌਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਨੀ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਬਜਾਸ ॥੬੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਨਰੁੱਧ ਕੋ ਊਖਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ॥ ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹਵਾਰਨ ਗੜ੍ਹ ਗਜਿਯਨ ਗਾਹਿ ਕੈ ॥ ਹਠੇ ਹਠੀਲਨ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦੰਤ ਬਕੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਬਨ੍ਯੋ ਰਨ ਆਇ ਕੈ ॥੬੯ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰਾ ਇਤੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੂਰੋ ॥ ਹਟੈ ਨ ਹਠੀਲੋ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਪੂਰੋ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਦਿਤਜ ਆਦਿਤਜ ਕੋ ਦ੍ਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੭੦॥ ਤਬੈ ਛਾਡਿ ਕੈ ਚੱਕ੍ਰ ਦੀਨੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬਹੀ ਦੈਤ ਕੀ ਨਾਰ ਪੈ ਧਾਰਿ ਜਾਈ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਕੋਪ ਕੂਟਯੋ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰੁ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੂਟਯੋ ॥੭੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਨਿ ਅਰਿ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਠੇ ਤਰੁਨ ਪਖਰਿਯਾ ਪਰਖੇ ॥ ਸੁਰ ਸਭ ਪੁਹਪ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਹੂ ਛੈ ਬਾਨਾਸੁਰ ਕਰਿ ਦੰਤ ਬਕੱਤ੍ਰਹਿ ਘਾਇ ॥ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ਜੀਤਿ ਸਿਵ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਜਦੁਰਾਇ ॥੭੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਿਆਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੨॥੨੯੭੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਮਤੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਅਪਾਰ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਬਿਧਨੈ ਤਾ ਸੀ ਬਧੂ ਔਰ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਸਵਾਰਿ ॥੧॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਦੇਵ ਬਡੋ ਬਲੀ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨਰੇਸ ॥ ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲਗਿ ਮਨਿਯਤ ਚਾਰੋਂ ਦੇਸ ॥੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਤਹਾਂ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਔਰ ॥ ਲਖਿ ਅਬਲਾ ਭੁ ਪਰ ਗਿਰੀ ਭਈ ਮੂਰਛਨਾ ਠੌਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੋਲਿ ਲਯੋ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਸ ਬਰ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਹੀ ਆਸਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਬ ਬਹੁਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਧਰ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਹੁਤੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਰਾਜ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਭੀਤਰਿ ਕਿਧੌ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਤੇ ਬਾਜ ॥੫॥ ਰਾਜ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਰਾਨੀ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰ੍ਯੋ

ਪੁਨ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਿਹੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਹਮਾਰੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤਰ ਮੰਡਪ ਏਕ ਬਨਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਮੰਡਪ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ਭੂਮਿ ਲਹਿ ਜਾਇਯੈ ॥੭॥ ਤਬ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਤਰੇ ਬਨਾਵਤ ਮਟ ਭਯੋ ॥ ਕੈਸੋ ਈ ਸਜਾਨੋ ਲਖੈ ਨ ਦੇਵਲ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਔਰ ਭੂਮਿ ਸੀ ਭੂਅ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲ੍ਯਾਇਯੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਹਿ ਰਾਨੀ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਤਾ ਸੌਂ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਸਾਤ ਫੇਰਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਾਜ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਕਾਮ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਜ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕੋਪ ਜਗ੍ਯੋ ਜਿਯ ਆਈ ॥੧੧ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਲਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਰਸਰਿਯਨ ਲਿਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਕੇ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਯੌਂ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਨਾਥ ਬਰ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ ਤਵ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਿਤ ਮਠ ਕੋ ਦ੍ਵਾਰ ਨਿਕਰਿਹੋਂ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥ ਤਵ ਚਰਨਨ ਤਰ ਰਾਵ ਝੁਕੈਹੌਂ ॥੧੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਮੂੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲਿਯੋ ॥ ਆਗੇ ਢੇਰ ਭਸਮ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਰਾਵ ਸੋਂ ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਸਮੈ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥ ਇਕ ਜੋਗੀ ਸੁਪਨੇ ਮੈ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਿਹ ਮੋ ਸੋਂ ਐਸੇ ਜਨੁ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਬਡੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੫॥ ਭੂਧਰ ਰਾਜ ਖੋਦਬੇ ਲਾਯੋ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਸੋ ਯੌਂ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਚਲੋ ਸੰਗ ਹ੍ਵੈ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਹ੍ਵੈਹੈ ਧੌ ਉਹਾਂ ॥੧੬॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਗ ਲੈ ਆਈ ॥ ਭੂਅ ਖੋਦਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਲਗਾਈ ॥ ਮੰਡਪ ਤਹਾ ਏਕ ਜਬ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੭॥ ਜੋਗੀ ਨਿਰਖਿ ਸਖੀ ਭਜਿ ਆਈ ॥ ਦੌਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਰਨਨ ਲਪਟਾਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਜਬ ਖੋਲਤ ਦ੍ਰਿਗ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਾਜ ਭਸਮ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੧੮॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੇ ॥ ਮੋ ਕੋ ਜਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਆਪੁ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੧੯॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਬਲਾ ਤਹ ਗਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ਭਈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਹ

ਲਜਾਈ ॥ ਜੋਗੀ ਕੀ ਝਾਈ ਦਿਖਰਾਈ ॥੨੦॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬਹਤਿ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਅਬਿ ਲਗਿ ਥਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਨੀਰ ਦਿਖਰਿਯੈ ॥ ਹਮਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਰਿ ਗਾਗਰਿ ਗੰਗਾ ਜਲ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥ ਆਇ ਸੁ ਨੀਰ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਤਬ ਹੀ ॥੨੨॥ ਨਿਜੁ ਤੂੰਬਾ ਤੇ ਦੂਧ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਗੰਗੋਦਕ ਤਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਕੋ ਕਾ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਪਯ ਥੋ ਅਬ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੇ ਜੁਗ ਮੈ ਹਮੋ ਯਾ ਮੈ ਕਿਯੋ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅਬ ਬਰਤਤ ਜੁਗ ਕੌਨਸੋ ਸੋ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਤੇ ਤ੍ਰੇਤਾ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦ੍ਵਾਪਰ ਬਰਤਯੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਸੁਨੁ ਕਲਜੁਗ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਸੁ ਤੁਹਿ ਕਹਿ ਹਮ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੫॥ ਕਲਜੁਗ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਹਾ ਹਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮੂੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲੀਜੈ ॥੨੬॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਮੈ ਸੇਵਾ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਜਲ ਭਰਿਹੋਂ ॥ ਮੂੰਦਿਨ ਦ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਕ੍ਯੋਂ ਲੀਜੈ ॥ ਹਮ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੭॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਸੇਵਾ ਕਹ ਲੀਜੈ ॥ ਮੋ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਹ ਰਾਨੀ ਦਈ ਯੌਂ ਰਾਜੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਦ੍ਵਾਰਨ ਮੂੰਦਨ ਨ ਦਯੋ ਰਹ੍ਯੋ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੨੯॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਛਲ ਕਛੁ ਪਾਇ ॥ ਸੇਵਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿੱਧ ਠਹਰਾਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜ ਮਾਰਿ ਰਾਜਾ ਛਲ੍ਯੋ ਰਤਿ ਜੋਗੀ ਸੋਂ ਕੀਨ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਚੀਨ ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੈਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੩॥੨੯੦੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਕਾਨੇਰ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਤੀਨ ਭਵਨ ਭੀਤਰਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਵਤੀ ਸਿੰਗਾਰ ਰਾਵ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੌਦਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਹਾਂ ਰਾਇ ਮਹਤਾਬ ਸੁਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥ ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰੂਪ ਹਿਯੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ

॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਾਨਤ ਰੈਨਿ ਅੰਤ ਜਬ ਆਈ ॥ ਤਾਹਿ ਦੇਤ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਭਲੀ ਮਤਾਹ ਸੁਦਾਗਰ ਲਯਾਵਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਵਈ ॥ ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦੇਹ ਤਹਿ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹੋ ਬਸਯੋ ਰਹਤ ਅਬਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਿੱਤਜ ਚਿੱਤ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਾਨੀ ਡਰਪਾਈ ॥ ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਨਿ ਦੈਹੌਂ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡੈਹੌਂ ॥੫॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤੌਨ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਮੁਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੬॥ ਮੰਦਿਰ ਏਕ ਉਜਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੋ ਦ੍ਵਾਰਨ ਤਾ ਮੈ ਰਖਵਾਯੋ ॥ ਹਮ ਖੋਜਤ ਇਹ ਮਗ ਜੌ ਐਹੈਂ ॥ ਦੂਜੇ ਦ੍ਵਾਰ ਨਿਕਸਿ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਾਂਢਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਭਏ ਸ੍ਵਾਰ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਤੌਨ ਮਹਲ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭੱਜੀ ਚੜ੍ਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਥੀ ਲੀਨੋ ਸੰਗ ਨ ਕੋਊ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲੈ ਪਾਇਨ ਕੋ ਖੋਜ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਵਾ ਮੰਦਿਰ ਕੇ ਮਾਂਝ ਧਸਯੋ ਕੁਰਰਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਥਕਿ ਸਾਂਢਨਿ ਤਿਨ ਕੀ ਗਈ ਤਹਾ ਜੁ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥ ਅਥਕ ਊਂਟਨੀ ਰਾਵ ਚੜ੍ਹਿ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ॥੧੦॥ ਉਤਰਿ ਸਾਂਢਨਿ ਤੇ ਰਾਵ ਤਬ ਤਹਾਂ ਚੜ੍ਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਦੈਹੌਂ ਅਬੈ ਪਠਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਮਾਰਗ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜ੍ਹਿ ਗਏ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਾਰਗ ਉਤਰਤ ਤੇ ਭਏ ॥ ਅਥਕ ਸਾਂਢਨੀ ਪਰ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠੇ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸੁ ਜਾਰ ਇਕੈਠੇ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਥਕ ਸਾਂਢਿ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠੇ ਦਈ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗਿ ਜਯੋਂ ਚਲੀ ਮਿਲੈ ਕੋ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਉਤਰਿ ਰਾਵ ਕਾ ਦੇਖੈ ਦਿਸਟਿ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਉੱਤਮ ਸਾਂਢਨਿ ਹਰੀ ਮੱਤਿ ਮੁਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਪਯਾਦੋ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਪਹੁਚਤ ਤਿਨੈ ਨ ਕਯੋਹੂੰ ਭਯੋ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸਭ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਹਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਮੂੰਡ ਛਾਰ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਰਾਹ ਮੈ ਲੂਟਿ ਕਿਨੂ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਅਧਿਕ ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬੂਡਿ ਨਦੀ ਮਹਿ ਮਰਯੋ ਅਧਿਕ

ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਜਾਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਦਰਬੁ ਦਿਜਾਨੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਜੌ ਐਸੀ ਅਬਲਾ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਿਹ ਦਏ ਹਾਥ ਬਿਕ ਜਾਇਯੈ ॥੧੬॥ ਛਲ ਅਬਲਾ ਛੈਲਨ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਲਹ੍ਯੋ ਨ ਜਾ ਕੋ ਜਾਇ ਸੁ ਕੈਸਿ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਛਿੱਦ੍ਰ ਇਨ ਕੇ ਛਲ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿੱਤ ਚੁਪ ਰਹੋ ਨ ਕਿਸੂ ਬਤਾਇਯੈ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੪॥੨੯੨੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਿਪਾਹਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭਾਗਵਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਘੋਰੀ ਰਹੈਂ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਘੋਰੀ ਏਕ ਨਦੀ ਤਟ ਗਈ ॥ ਦਰਿਆਈ ਹੈ ਲਾਗਤ ਭਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਏਕ ਬਛੇਰੋ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈ ਲਯੋ ॥੨॥ ਸੁਕ੍ਰ ਬਰਨ ਅਤਿ ਤਾਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਜਨੁ ਘਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦਾਮਨੀ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਬੇਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਸਹਰ ਸਾਹ ਕੇ ਆਵਤਿ ਭਈ ॥ ਆਪੁਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੇ ॥੪॥ ਜਬੈ ਸਾਹ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਰੈ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਲੀਜੈ ਮੋਲ ਤਿਸੈ ਚਿੱਤ ਚਹ੍ਯੋ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹੁਕਮ ਕਰਿ ਤੁਰੈ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੇਜਿ ਭ੍ਰਿਤ ਮੋਲ ਕਰਾਯੋ ॥ ਟਕਾ ਲਾਖ ਦਸ ਕੀਮਤਿ ਪਰੀ ॥ ਮਿਲਿ ਗਿਲਿ ਮੋਲ ਦਲਾਲਨ ਕਰੀ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ॥ ਲੀਜੈ ਹਮਰੋ ਬੈਨ ਸਾਹ ਜੂ ਸ੍ਰੋਨ ਧਰਿ ॥ ਪਾਂਚ ਹਜਾਰ ਮੁਹਰ ਮੁਹਿ ਹਜਾਂ ਦੈ ਜਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਲੈ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਤਬੇਲੇ ਤੁਰੈ ਬੰਧਾਇਯੈ ॥੭॥ ਸਾਹ ਅਸਰਫੀ ਪਾਂਚ ਹਜਾਰ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਚਰ੍ਹੇ ਤੁਰੰਗ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ਕਰ ਪਕਰਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਹਰ ਪਹੁਚਾਇ ਬਹੁਰਿ ਮੈ ਆਇਹੌਂ ॥ ਹੋ ਤਾ ਪਾਛੇ ਘੁਰਸਾਲਹਿ ਘੋਰ ਬੰਧਾਇਹੌਂ ॥੮॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਚਨ ਧਵਾਯੋ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਪਹੁਚੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਪ ਹਿਯ ॥ ਕੋਸ ਡੇਢ ਸੈ ਲਗੇ ਹਟੇ ਸਭ ਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ਬਾਲ ਰਹੇ ਸਿਰ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੯॥ ਮੁਹਰੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਸੁ ਆਈ ਬਾਲ ਤਹ ॥ ਬੈਠੋ ਚਾਰੁ

ਬਨਾਇ ਸਾਹ ਜੂ ਸਭਾ ਜਹ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤੁਰੈ ਤੇ ਉਤਰਿ ਸਲਾਮੈ ਤੀਨ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਅਪਨੋ ਤੁਰੈ ਲਯੋ ਮੈ ਮੋਲ ਭਰਿ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਘਰ ਪਹੁਚਾਇ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥ ਆਨਿ ਤੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਦਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਂਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੫॥੨੯੩੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਬਿਜੈਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨਿਰਖਿ ਕਿਯੋ ਆਪਨੋ ਜਾਰ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਜੈਰਾਜ ਕੋ ਲੀਨੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਮੁਰ ਬੈਨ ਲੀਜੀਅਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਧਰਿ ॥੨॥ ਜਬ ਮੁਰ ਕਿਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਪਿਤਾ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੌਂ ਲਖਿ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਅਵਰ ਰਾਵ ਮੁਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਰ ਨ ਬਸਿ ਕਛੁ ਚਲ੍ਯੋ ਮਰੋਂ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਲਗਨ ਅਨੋਖੀ ਲਗੈ ਨ ਤੋਰੀ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਨ ਹਿਯੋ ਸਿਰਾਤ ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕੀਜੈ ਸੁ ਬਿਧਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥੪॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜੁਗਿਨਿ ਹ੍ਵੈ ਆਇ ਹੋਂ ॥ ਕਛੁਕ ਮਨੁਛ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਜੂ ਤੁਮ ਤਹ ਦਲੁ ਲੈ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਦੁਸਟਨ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਹਮੈ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੫॥ ਬਦਿ ਤਾ ਸੋਂ ਸੰਕੇਤ ਬਹੁਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਲੋਗਨ ਦਈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਕਾਲਿ ਮੈਂ ਜਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਏਕ ਰੈਨਿ ਜਗਿ ਬਹੁਰਿ ਸਦਨ ਉਠਿ ਆਇਹੋਂ ॥੬॥ ਕਛੁਕ ਮਨੁਛ ਲੈ ਸੰਗਿ ਜਾਤਿ ਤਿਤ ਕੋ ਭਈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜਗਤ ਰਜਨੀ ਗਈ ॥ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਆਗਮ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਭੋਰ ਹੋਨ ਨਹਿ ਦਈ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੭॥ ਜੋ ਜਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਜੇ ਜੋਧਾ ਤਿਨੈ ਭਜਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕੋ ਗਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੀਨੋ ਸੁਖਪਾਲ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਕੀ

॥ ਹੋ ਚਿੱਤ ਅਪੁਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਦੁਆਏਂ ਦੇਤ ਭੀ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਯਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੬॥੨੯੪੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਖੈਰੀ ਨਾਮ ਬਲੋਚਨਿ ਰਹੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸਵਤਿ ਸੰਮੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਫਤਹ ਖਾਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਰੋ ॥ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਭੀਤਰਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥ ਰੋਸ ਕਿਯੋ ਤਾ ਪੈ ਹਜਰਤਿ ਅਤਿ ॥ ਮੁਹਿੰਮ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕਰੀ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਮੁਲਤਾਨਹਿ ਓਰ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੨॥ ਬੰਧ੍ਯੋ ਨਾਥ ਬਾਲ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬਾਲੋਚੀ ਸੈਨਾ ਸਭ ਜੋਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਤੋਰੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰਿ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਨ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੈ ਹਮਰੋ ਪਤਿ ਛੋਰਿਯੈ ਕੈ ਲਰਿਯੈ ਸਮੁਹਾਇ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੈਦ ਖਾਨ ਐਸੇ ਬਚਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਯੋ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਪ੍ਰਬਲ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪੈਦਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੂਰਬੀਰ ਬਾਂਕਨ ਕੋ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭਾਰੀ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਬਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਂਕੇ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਘਾਇ ਘਾਏ ॥ ਮਰੇ ਜੂਝਿ ਜਾਹਾਨ ਮਾਨੋ ਨ ਆਏ ॥੬॥ ਗਜੈਰਾਜ ਜੂਝੇ ਕਿਤੇ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਘੂਮੈਂ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਤ ਸਾਹੀਦ ਮੈਦਾਨ ਹੂਏ ॥ ਬਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਮੋਂ ਜਾਇ ਮਾਨੋ ਨ ਮੂਏ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖੈਰੀ ਜਾਹਿ ਖੱਗ ਗਹਿ ਮਾਰੈ ॥ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਨ ਰਤੀਕੁ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਸੰਮੀ ਨਿਰਖਿ ਜਾਹਿ ਸਰ ਛੋਰੈ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮੂੰਡ ਅਰਿ ਤੋਰੈ ॥੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਝਰੇ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਗਿਰੇ ਛਿਤਿ ਤਾਜਨ ਕੇ ॥ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਹੂੰ ਬਰਛੀ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕਟੇ ਬਰ ਬਾਜਨ ਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਪਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚੀਰ ਦਿਪੈਂ ਕਹੂੰ ਸੁੰਡ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜਨ ਕੇ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰ ਪਰੀ ਨ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਸਭ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸੁਤ ਰਾਜਨ ਕੇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਤੇ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਹਨੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਦਲ ਪੈਦਲ ਕੇਤੇ ਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰਾਏ ॥੧੦॥ ਖੈਰੀ ਸੰਮੀ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਠਾਢੋ ਸੈਦ ਖਾਨ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥ ਨਿਜੁ ਹਥਿਯਹਿ ਜੰਜੀਰਹਿ ਡਾਰੈ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਝਾਰੀ ਤਰਵਾਰੈ ॥੧੧॥ ਖੁਨਸਿ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੀ ਕਰ ਕੋ

ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਾਨ ਕੋ ਤੇਗ ਚਲਾਈ ॥ ਗ੍ਰੀਵਾ ਬਚੀ ਨਾਕ ਪਰ ਆਈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਟਕਿ ਨਾਕ ਮੈ ਅਸਿ ਰਹ੍ਯੋ ਗਯੋ ਹਾਥ ਤੇ ਛੂਟਿ ॥ ਭੁਜਾ ਅੰਬਾਰੀ ਸੋਂ ਬਜੀ ਰਹੀ ਬੰਗਰਿਯੈ ਟੂਟਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸੰਮੀ ਸੈਹਥੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਭਏ ਪਰੋਏ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਭਨ ਦਿਖਾਇ ਭੂਮਿ ਪਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੪॥ ਬੰਗੁਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸੈਦ ਖਾਂ ਬਖਾਨੀ ॥ ਇਨ ਕੇ ਪੇਟ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਬਾਤਨ ਜੀਤਿ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹ ਲੈਹੈਂ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੀਰਿ ਫੌਜ ਗਜ ਫਾਂਧਿ ਕੈ ਆਨਿ ਕਿਯੋ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ॥ ਇਨ ਕੋ ਇਹੈ ਇਨਾਮ ਹੈ ਭਰਤਾ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੧੬॥ ਐਸ ਖੱਗ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ਕੈ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਸੈਨ ਸਕਲ ਅਵਗਾਹਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੇਦਿ ਖੇਤ ਤੇ ਖਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਨਿਜੁ ਭਰਤਹਿ ਛੁਰਵਾਇ ਲਜਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਂਤਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੭॥੨੯੫੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਕਨੌਜ ਕੰਚਨੀ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਦੁਰਗ ਦੱਤ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨਿਨ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੧॥ ਰਾਨਿਨ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਯੌਂ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰ ਹਮਰੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਜਤਨ ਆਜੁ ਮਿਲਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਯਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰਾਣੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਬੈਨ ਕਹੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਰ ਕਾਰਜਹਿ ਕਰੋ ਹਿਤੂ ਮੁਹਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਤ ਧਨ ਯਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਦੇਖਤ ਹਿਤ ਯਾ ਸੋਂ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਯਾ ਕੋ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਇਹ ਘਾਇਯੈ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦਰਬੁ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਹ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੌਨ ਸਭਾ ਮੈ ਬੈਠ੍ਯੋ ਸੋਊ ਆਇ ਕੈ ॥੫॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਾਰਤੈਂ ਕਰੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾ ਮੂਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨਹਿ ਦੇਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਯਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਨ ਯਾ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ

॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਸਕਲ ਭੇਦ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਬਤਾਈ ॥ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤਿ ਦੇਸੀ ਉਹਿ ਦਈ ॥ ਤੋਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਾ ਇਹ ਭਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਇਨ ਉਹਿ ਦਈ ਦੇਸੀ ਸੁਨੁ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਯਾ ਭਏ ਹਿਤ ਕੀਨੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥੮॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਤੁਮ ਕੋ ਭਾਵਈ ਤਜਾਗ ਕਰਯੋ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖੁ ਤਾ ਕੋ ਰੁਚੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਇਨ ਕੇ ਰਾਖੇ ਪਤਿ ਪੈਯੈ ॥ ਤੌ ਬਰਾਂਗਨਿਨ ਕਯੋਂ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੈਯੈ ॥ ਟਟੂਅਹਿ ਚੜ੍ਹਿ ਜੀਤੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਕੋ ਖਰਚੈ ਤਾਜੀ ਪੈ ਦਾਮਾ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨਿ ਕੋ ਲਾਜ ਨਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਰਸ ਰੀਤਿ ॥ ਰਾਵ ਛੋਰਿ ਰੰਕਹਿ ਭਜਹਿ ਪੈਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤੁਮ ਸੇਤੀ ਬਾਹਰ ਕੋ ਨੇਹ ਜਤਾਵਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਿਤ ਵਾ ਕੇ ਸੰਗ ਟਕਾ ਜੋ ਲਯਾਵਈ ॥ ਔਰ ਸਦਨ ਮੋ ਜਾਤਿ ਜੁ ਯਾਹਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੂ ਇਹ ਕਹ ਲੀਕ ਲਗਾਇਯੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਭਏ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਉਤ ਜਾਰ ਕੋ ਬੇਸ੍ਵਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਬੇਸ੍ਵਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਆਨਿ ਸਖੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਧ੍ਰਿਗ ਚਿੱਤ ਆਪਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈ ਜਾ ਕੋ ਧਨੁ ਅਮਿਤ ਦੈ ਕਰੀ ਆਪਨੀ ਜਾਰ ॥ ਤਿਨ ਪੈਸਨ ਹਿਤ ਤਜਾਗਿ ਮੁਹਿ ਅਨਤੈ ਕਿਯੋ ਪਜਾਰ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬਾਹਰ ਆਈ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਰਾਵ ਲਰਿਕਵਾ ਦਏ ਬਹੁਤ ਚਿਮਟਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਮਰਿ ਗਈ ਤਵਨ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਕੈਸੁ ਪੇਸਨੀ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੮॥੨੯੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਰਬਤ ਸਿੰਘ ਪੋਸਤੀ ਰਹੈ ॥ ਪਾਂਚਿਸਤ੍ਰੀ ਯਾ ਕੇ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੋਸਤ ਪਿਯਤ ਕਬਹੂੰ ਨ ਅਘਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਵਨ ਮੋਲ ਲੈ ਪਜਾਵੈ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਟੂਟ ਅਮਲ ਤਿਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਤਬ ਹੀ ਸੋ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਂਚੋ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੁਨਿ ਪਯੋ ॥ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕਛੂ ਨ ਲਹਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਪਾਂਚੋ ਮਿਲਿ ਮਤੋ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਊਪਰ ਖਾਟ ਦੁਖਿਤ ਸੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਗਾਡਨ ਲੈ ਚਲੈਂ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਯਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ

॥ ਡੰਡਕਾਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਵੈ ਗਈ ॥ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਗਹਿਰੋ ਨਿਰਖਤ ਭਈ ॥ ਆਵਤ ਲਖੇ ਬਟਊਆ ਧਨ ਲੀਨੇ ਘਨੋ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ਸੌਦੋ ਅਬ ਆਛੋ ਬਨੋ ॥੪॥ ਸੁਨਹੋ ਬੀਰ ਬਟਾਊ ਬਾਤ ਬਲੋਚ ਸਬ ॥ ਪਿਯ ਗਾਡਨ ਕੇ ਹੇਤ ਇਹਾਂ ਆਈ ਹਮ ਅਬ ॥ ਯਾ ਕੌ ਆਨਿ ਜਨਾਜੋ ਅਬੈ ਸਵਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੫॥ ਉਸਟਨ ਤੇ ਸਭ ਉਤਰਿ ਬਲੋਚ ਤਹਾ ਗਏ ॥ ਨੀਤ ਖੈਰ ਕੀ ਫਾਤਜਾ ਦੇਤ ਉਹਾਂ ਭਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਰੇ ਸੁਮਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਜਯੋਂ ਨਿਰਖਿ ॥ ਹੋ ਨਿਕਟ ਇਸਥਿਤਹ ਭਏ ਗੜ੍ਹਾ ਕੋ ਗੋਰ ਲਖਿ ॥੬॥ ਲੀਨੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਪਹਿਚਾਨਿ ਕੈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਇਸਥਿਤ ਭੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸਿਯਨ ਗਡਹੇ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਏਕ ਗਾਂਵ ਤੇ ਦੌਰਿ ਆਫੂ ਲਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਏਕ ਪੁਕਾਰਤ ਊਚ ਚਲੀ ਕੋਸਕ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲਜਾਇ ਸੁ ਉਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਹਿ ਫਾਂਸਿਨ ਪਤਿ ਹਨੇ ਦਏ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੰਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਜੁਤ ਆਈ ॥ ਧਨਵੰਤੀ ਅਤਿ ਠਗਨ ਤਕਾਈ ॥ ਪੰਚਨ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਗਹਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਮ ਪਾਂਚੋ ਰਹਿ ਗਈ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਫਾਂਸਿਨ ਠਗਨ ਸਾਥੀ ਰਹਯੋ ਨ ਕੋਇ ॥ ਹਮ ਬਨ ਮੈ ਏਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦੈਵ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਤਹ ਆਏ ॥ ਰਨਸਿੰਗੇ ਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਏ ॥ ਕੋਪ ਠਾਨਿ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਹਮ ਸਾਥੀ ਇਹ ਠਾਂਉ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰਿ ਊਂਟ ਮੁਹਰਨ ਭਰੇ ਆਠ ਰੁਪੈਯਨ ਸਾਥ ॥ ਪਤਿ ਮੂਏ ਏਊ ਗਏ ਤੌ ਹਮ ਭਈ ਅਨਾਥ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਛੂ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਫਾਰਖਤੀ ਲਿਖਿ ਦੀਜੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਊਂਟ ਆਪਨੇ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੀ ਕੌਡੀ ਗਨੀ ਕੁ ਪਾਇ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਯੋ ਬਹੋਰਿ ਧਨੁ ਧੰਨਿਜ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਪਤਿਹ ਬਚਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੀਏ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਚਾਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੯॥੨੯੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਨਗੌਰੇ ਰਹੈ ॥ ਗਰਭਵਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਇਹੈ ਤਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥ ਗਰਭਵਤੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਆਨ ਕੋ ਆਨਿ ਜਿਵਾਯੋ ॥ ਸਭ ਕੋਊ ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤੈ ਪੁਨਿ ਦਏ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਸੁਭ ਸੀਲ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਹੋਤ ਭੇ ॥ ਤਬ ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਪਾਲਕਨ ਲੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਦਈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਪੂਤਨ ਕਹ ਰਾਜ ਪਕਾਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਰੋਦਨ ਕਿਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਿਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਰੋ ਕਚੁਪਾਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥਊਂ ਆਏ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਸੋਕ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਧੀਰ ਧਰਿ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰੇ ਪੂਤ ਦੋ ਸਦਾ ਰਹੈਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਉਨ ਕੋ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਜਿਯਤ ਅਜੌ ਤਵ ਨਾਹਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਯਹੈ ਆਹਿ ਪਰਬੋਧ ਜਤਾਵੈ ॥ ਜਿਯੋ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਦੋਊਅਨ ਕੋ ਨਹਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੦॥੨੯੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਪਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਾਜੌਰੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਸਦਾ ਸੀਲ ਸੁ ਤਾਹਿ ਅਤਿ ਰੋਹ ਤਵਨ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗੁਮਾਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਨਿਯਤ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਤਿਹ ਭਾਰੋ ॥ ਵਾ ਕੋ ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੋ ॥੨॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਰਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਹੌਂ ਨਹਿ ਤੁਮੈ ਛੋਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਿਹੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਕੇ ਚਰਨਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥੩॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਨ ਬਨਿ ਕਹੂੰ ਆਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੈ ਹ੍ਵੈ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬੈਰਿਨ ਜੀਤਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਜੁੱਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਗੈ ਪੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪਰ੍ਯੋ ਭੇਰ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਥ ਬਾਜਿ ਬਿਦਾਰੇ ਸਰ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੂਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੰਦਲ ਤੂਰ

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੬॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਨ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮੈ ਜਗਯੋ ॥ ਸਜੇ ਸੰਜੋਅਨ ਸੈਨ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਉਮਗਯੋ ॥ ਬਜੇ ਜੁਝਊਆ ਨਾਦ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਜੁਝੇ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਕਟਿ ਕੈ ਭੁ ਪਰੈਂ ॥ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਕਿਤੇ ਅਖੰਡਿਯਨ ਖਹਿ ਖੱਗਨ ਮਰੈਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੈਂ ਨ ਮੋਰੈਂ ਨੈਕੁ ਮਨ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਧਾਤੈ ਬਹੁਰਿ ਜਨ ॥੮॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਰਾਵ ਜੂ ਰਿਸਿ ਭਰੈਂ ॥ ਦੋਊ ਕੈਬਰ ਕਠਿਨ ਕਮਾਨਨ ਕਰ ਧਰੈਂ ॥ ਦੱਛਿਨ ਬਿਸਿਖ ਦਿਖਾਇ ਬਾਮ ਅਰਿ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਏਕ ਘਾਇ ਕੈ ਸੰਗ ਚੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥੯॥ ਜਨੁਕ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਆਦਿਤ ਅਧ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਕਰਾਰਨ ਛੋਰਿ ਨੀਰ ਨਾਯਕ ਹੜ੍ਹਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਹਨਯੋ ਸੁ ਸੈਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਹੋ ਜੈਸੇ ਬਿਸਨੁ ਲਛਮੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਜਾ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਪਰਈ ਸੂਰ ਸੁ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਫੂਲ ਦਏ ਬਰਖਾਇ ਗਗਨ ਤੇ ਦੇਵਤਨ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਨ ਹੇਰਿ ਉਚਾਰੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਿ ॥੧੧॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਲਰਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਗਿਰਯੋ ਅੰਬਾਰੀ ਮੱਧਜ ਮੂਰਛਾ ਹੋਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯੋ ਉਚਾਇ ਨਾਥ ਦੁਹੂੰ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥੧੨॥ ਤਵਨ ਅੰਬਾਰੀ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਾਂਧਤ ਭਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਕਰਹਿ ਉਚਾਇ ਇਸਾਰਤਿ ਦਲ ਦਈ ॥ ਜਿਯਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਖਿ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਧਾਵਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਰਤ ਭੇ ॥੧੩॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਸੂਰਮਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ਤਊ ਪਗੁ ਨ ਟਰੇ ॥ ਤੌਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਰਾਜਾ ਲੀਨੇ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੀਤ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਬੈਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁ ਘਰੀ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਆਪੁ ਜਰਨੇ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਤਬੈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ਤਾਹਿ ਭਈ ਭਲੀ ॥੧੫॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਪਰ ਕਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੇ ਹੇਤ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਤੈਂ ਲਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਪਨੋ ਭਰਤਾ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਕੋ ਕਰੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਨਾਥ ਹਨਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਪਤਿਹਿ ਜਿਯਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ਨਾਥ ਸਹਿਤ ਸੁਖ

ਪਾਇ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਜਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੧॥੩੦੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਰਨ ਕਿਯੋ ਤੈਸੋ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਅਬ ਸੁਨ੍ਯੋ ਆਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੋਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਿਸਨੁ ਸਾਥ ਜੰਭਾਸੁਰ ਲਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਲੱਛਮੀ ਹਰ੍ਯੋ ॥੨॥ ਤਾ ਤੇ ਹੋਤ ਇੰਦ੍ਰ ਭੈ ਭੀਤ੍ਯੋ ॥ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਨ ਰਹਤ ਨਿਚੀਤ੍ਯੋ ॥ ਸੋਊ ਅਸੁਰ ਇਹ ਪਰ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਹਰਿ ਸਾਥ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਨ ਇੰਦ੍ਰ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਥਕਿ ਰਹੇ ਨ ਕਛੂ ਬਸਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿਰਾਜੇ ਤਾਹਿ ਰਨ ॥ ਹੋ ਜਨੁ ਅਲਿਕਿਸ ਕੇ ਬਾਗ ਬਿਰਾਜੇ ਮਾਲ ਜਨ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਬੀਰ ਧੀਰੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੂ ਕੇ ॥ ਉਤੇ ਦੈਂਤ ਬਾਂਕੇ ਇਤੈ ਦੇਵ ਰੂਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਪੂਰੇ ॥੫॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੈਂ ॥ ਬਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਜੁਧ ਗਾੜ੍ਹੋ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੬॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਬਲੀ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥ ਹਠਿਨ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ਚਲਾਏ ॥ ਬਧੇ ਕੌਚ ਕਾਤੀ ਜਬੈ ਜੰਭ ਗਜ੍ਯੋ ॥ ਤਬੈ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਦੇਵੇਸ ਭੱਜ੍ਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਜਤ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਲਏ ਲਛਮੀ ਹਰਿ ਥਿਰ ਜਹਾਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯਤ ਨਾਥ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥੮॥ ਜਗਪਤਿ ਸੂਲ ਕੋਪ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਲਛਮੀ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਸਨੱਧਿ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਗਾਜਤ ਬੀਰ ਜੰਭ ਬਹੁ ਜਹਾਂ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁਨਾਥ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਲਗੇ ਜੰਭ ਕੇ ਦੇਹ ਗਏ ਉਹਿ ਘਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਭਰੇ ਸ੍ਰੋਨ ਬਿਸਿਖੋਤਮ ਅਧਿਕ ਬਿਰਾਜਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਤੱਛਜਾ ਲਾਜਹੀਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਐਸੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਬੈਨ ॥ ਯਾ ਕੋ ਹੌਹੂੰ ਜੀਤਿ ਕੈ ਪਠਊਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਸਨੁ ਠਾਢਿ ਕੈ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਕਰ ਧਨੁਖ ਲਿਯ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ

ਤਾ ਸੋਂ ਐਸ ਕਿਯ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਦਿਖਰਾਇ ਮੋਹਿ ਅਰਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਘਾਯਲ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥ ਮਿਸਹੀ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਹਨੁ ਰੇ ਹਰਿ ਇਹ ਮਾਰਿ ਹੈਂ ॥ ਬਹੁਤ ਜੁਧ ਕਰਿ ਯਾ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜਬ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਸੁ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਸੁਦਰਸਨ ਛਾਡਿ ਮੂੰਡਿ ਕਟਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਜੰਭ ਸੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥ ਮਾਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਸੋਂ ਲਯੋ ਸੁਖਿਤ ਕੀਏ ਹਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੨॥੩੦੨੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਅਬਲਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅਟਕੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰ ਰਹੈ ॥ ਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਜਗਤ ਬਖਾਨੈ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਆਨਿ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਛਕਿ ਰਹੀ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਮੋ ਸੋਂ ਚਿੱਤ ਚਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕੈਸਿਹੁ ਰਾਵ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥੨॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ਸਦਨ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਚਿੱਤ ਮੈ ਆਵੈ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਉਠੈ ਨੀਦ ਨਹਿ ਪਰੈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵੈ ਸਮ੍ਰਥ ਅਸਮ੍ਰਥ ਮੈਂ ਵੈ ਸਨਾਥ ਮੈਂ ਅਨਾਥ ॥ ਜਤਨ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਆਵੈਂ ਜਾ ਤੇ ਹਾਥ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵੱਤਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਅਪਨੋ ਜਿਯ ਦੈਹੋਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੋ ਪਾਊਂ ॥ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਊਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕੈਸੇ ਬਚੋਂ ਲਗੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਭਾਹ ॥ ਰੁਚਿ ਉਨ ਕੀ ਹਮ ਕੋ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਉਨੈ ਨ ਚਾਹ ॥੬॥ ਨਾਜਮਤੀ ਤਬ ਆਪਨੀ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਭਏ ਕਹੋ ਸੰਦੇਸੋ ਜਾਇ ॥੭॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਾ ਕਉ ਸਖੀ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਜੈਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤ੍ਯੋਂ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੈਂ ਛਬਿ ਤੁਮਰੀ ਨਿਰਖਿ ਨਾਥ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਰ ਲੌ ਗਈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮਾਰੇ ਆਇਯੈ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਚੇਰੀ ਅਸ ਜਾਇ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੌਂ ਹਿਯੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋਊ ਬਾਤ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਆਪ ਧਰਮ ਜੁਤ ਰਹਿਯੈ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੋਇ ਸਤ੍ਰੁ ਹਮਰਿਨ ਤੇ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਕੇ ਕਿਯੇ ਦੂਸਰੋ

ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋਂ ॥੧੧॥ ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਕਹ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਰਾਵ ਕੀ ਬਧੀ ਉਠੀ ਮਰਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਾਜਿ ਅਰੂੜ੍ਹ ਭੇਖ ਨਰ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਰਿ ਪੈ ਗਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਮੋ ਕੋ ਚਾਕਰ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਤਹ ਕੋ ਕਰੋਂ ਮੁਹਿੰਮ ਜਹਾਂ ਕੋ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਲੌ ਲਰੋਂ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਿਹੋਂ ॥ ਹੌ ਬਿਨੁ ਅਰਿ ਮਾਰੈ ਖੇਤ ਨ ਬਾਜੀ ਟਾਰਿਹੋਂ ॥੧੩॥ ਤਾ ਕੋ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਾਕਰ ਕਿਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਖਜਾਨੋ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਯੋ ॥ ਦੂਜੋ ਰਾਵ ਬੁਲਾਇ ਸੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਾਹੁ ਸਿੰਘ ਪੈ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਮਹਾਂ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਭ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੈ ॥ ਸਭ ਕੇ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਡਰੈਯੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਗਾੜ੍ਹੋ ਰਨ ਪਰੈਗੋ ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਸਰ ਪੈ ਲਿਖੈ ਸਕਿਹੈ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਜਬ ਐਸ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸੱਤਜ ਸੱਤਜ ਰਾਜੇ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥ ਸਭਨ ਸਰਨ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਾਏ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ਰਨ ਕਹ ਚੜ੍ਹੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਰ ਜਿਹ ਲਾਗ ਹੈ ਸੋ ਭਟ ਚੀਨ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੮॥ ਜੁੱਧ ਜਬੈ ਗਾੜ੍ਹੋ ਪਰ੍ਯੋ ਘਾਤ ਬਾਲ ਤਿਨ ਪਾਇ ॥ ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਬਾਨ ਲੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਰਾਵ ਰਿਸਿ ਭਯੋ ॥ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖ੍ਯੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਇਨ ਹਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਊ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਹੂੰ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋਂ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰੈਬਾਰੀ ਰਾਵ ਸੋਂ ਆਨਿ ਦਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮੈਂ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਦੋਨੋ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹਾਰੇ ਮਾਰੇ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਤੁਮ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੩॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਹਨ੍ਯੋ ਤਾ ਤੇ ਦੁਤਿਯ ਹਨਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਨਾਜਮਤੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੀ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਸਾਖੀ ॥ ਰਾਂਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਤ

ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੩॥੩੦੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਯਾਲਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਕ ਬਾਮ ॥ ਤਰੁਨ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਸਤਾਵਤ ਕਾਮ ॥੧॥ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਤਹਾ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਧਨੈ ਕਿਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਕ ਸਾਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਰਹੈ ਅਪਾਰ ॥ ਹਿਯੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸੋਂ ਰਮੌਂ ਸੁਧਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੋਲਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਦਿਵਸ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਤ ਪਠਾਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਪੁਨਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥੪॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕਹੂੰ ਬਜਾਹ ਕਰਿ ਆਨੀ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਨਾਰਿ ਐਸ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਂਸੀ ਅਰੁ ਖੁਰਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਖੂਨ ਖੈਰ ਮਦ ਪਾਨ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕਸ ਕੋਊ ਕਰਈ ਸਾਤ ਛਪਾਏ ਛਪਤ ਨਹਿ ॥ ਹੋ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨਿਦਾਨ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੇ ਊਪਰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈ ਸਭਹਿਨ ਸੁਨੀ ਬਨਾਇ ॥੭॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਜਬ ਸਾਹੁ ਕੋ ਲੀਨੋ ਪੂਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਨਿ ਪਜਾਦਨ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਮੀਤ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸੋਨਾ ਬੋਵਤ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਨੈਨ ਨੀਚ ਕਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਬਾਂਧਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਏ ॥ ਤੇ ਵੈ ਬੈਨ ਬਖਾਨਤ ਭਏ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈਂ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਕਹੋ ਕਹਾ ਤਬ ਪਾਊਂ ॥੧੦॥ ਜਾ ਪੈ ਬੈਠੇ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਆਨੋ ॥ ਉਨ ਮੋ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੌ ਮੈਂ ਕੰਚਨ ਬੀਜਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਕਹੋ ਕਹਾ ਬਰ ਪਾਊਂ ॥੧੧॥ ਜਬ ਯੌਂ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਏਕ ਧਾਮ ਮੈ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬੀਜਨ ਕਹ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਮੋਹਿ ਇਹ ਏਕ ਸਦਨ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਭਾਖੋ ॥ ਜਬ ਮੈਂ ਮਾਸ ਇਕਾਦਸ ਲਹਿਹੌਂ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਆਇ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿਹੌਂ ॥੧੩॥ ਜਬ ਵੈ ਦੋਊ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖੇ ॥ ਤਬ

ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਤਾ ਸੋਂ ਬਚ ਭਾਖੇ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਭੋਗ ਮੀਤ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਯਾ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਕਰਿ ਮੀਤ ਕੋ ਆਪਨੇ ਊਪਰ ਲਯੋ ਚਰ੍ਹਾਇ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਈ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥ ਕਾਲਿ ਕਿਨੀ ਜਾਨ੍ਯੋ ਨਹੀ ਆਜੁ ਰਮੋਂ ਤਵ ਸੰਗ ॥ ਲਾਜ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਰੋ ਮੋ ਤਨ ਬਢ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਸ ਮਾਸਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਅਨਿਕ ਕਿਯੇ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਗ੍ਯਾਰਵੋਂ ਮਾਸ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਦਰਪ ਕਲਾ ਤਬ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਸਮੈ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਜਨ ਸਭੇ ਤਮਾਸਾ ਕੋ ਗਏ ॥ ਹੋ ਜਹ ਅਸਥਿਤ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾ ਹੀ ਜਾਤ ਭੇ ॥੧੮॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਨ ਬਿਨਸ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕਰ ਦੈ ਹ੍ਯਾਂ ਕਲਧੌਤ ਬਿਜਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਬਿਨਸ੍ਯੋ ਨਰ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਹਾਥ ਛੁਵਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਉਗੈ ਨ ਕੰਚਨ ਨੈਕੁ ਦੋਸ ਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੯॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਸਭਹਿਨ ਯੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਬਿਨਸ੍ਯੋ ਨਹਿ ਹੋਇ ਸੁ ਬੀਜਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ਸਭ ਹੀ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਸੋਨੋ ਬੀਜਨ ਕਾਜ ਨ ਤਿਤ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਸਭਹਿਨ ਇਹ ਠੌਰ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਕੰਚਨ ਦੈ ਕਰਿ ਹਾਥ ਬਿਜਾਵਹੁ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੇ ਤਹ ਹੁਤੀ ਠਟਕਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਠਾਂ ਨਿਰਖਿ ਕੰਚਨ ਬੋਯੋ ਨਾਹਿ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਪੁਨਿ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਰਾਵ ਹੋ ਨ ਬਿਭਚਾਰੀ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਆਇ ਕੰਚਨਹਿ ਬੋਵਹੁ ॥ ਹਮਰੇ ਸਕਲ ਅਸੁਖ ਕਹ ਖੋਵਹੁ ॥੨੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਰਹਤ ਭੇ ॥ ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਕਾਜ ਨ ਟਰਿ ਤਿਤ ਕੋ ਗਏ ॥ ਦਰਪ ਕਲਾ ਤਬ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੪॥ ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਤੌ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ਖੜਗ ਦੁਹੁਨ ਹਮ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨਸੇ ਬਿਨਾ ਨ ਰਹ੍ਯੋ ਕੋਊ ਜਗਤ ਮੈ ॥ ਹੋ ਛਮਾ ਕਰੋ ਅਪਰਾਧ ਜੁ ਕੀਨੋ ਆਜੁ ਮੈਂ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੈ ਬਿਖੈ ਬੇਗ ਪਵਨ ਕੋ ਹੋਇ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਂਪੇ ਬਿਨਾ ਰਹ੍ਯੋ ਬਿਰਛ ਨ ਕੋਇ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਕੀਨੋ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਲ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੋ

ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੨੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਛੈਲ ਸਭਨ ਕੋ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਕੇਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮਾਸ ਦਸ ਕਰਤ ਭੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਕੋ ਐਸੋ ਚਰਿੱਤ ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਮੀਤ ਬਰਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੪॥੩੦੭੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੀ ਇਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਿਨਿਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਕਾਮ ਤਿਹ ਰੋਕ੍ਯੋ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੁਹੂੰ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲੀਨ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੁਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੀ ਪੁਨਿ ਯੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਯਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੈ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਲਖਿ ਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਆਗ੍ਯਾ ਤਿਹ ਦਈ ॥ ਮਾਰਨ ਸਖੀ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਈ ॥ ਆਪੁ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਮੋ ਸੋਂ ਭੋਗ ਭਲੋ ਤੈਂ ਦਿਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਚਿੱਤ ਹਮਰੇ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਤੋ ਪਰ ਚੋਟ ਮੈਂ ਨਹੀ ਡਾਰੋਂ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ ਤਨ ਤੁਮੈ ਨਿਕਾਰੋਂ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਰਧ ਸੂਰ ਜਬ ਚੜ੍ਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਨਿਹਾਰਿਹੋਂ ॥ ਤਬ ਤੇਰੋ ਗਹਿ ਹਾਥ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰਿਹੋਂ ॥ ਤਬੈ ਹਾਥ ਅਰੁ ਪਾਵ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਡੂਬਤ ਡੂਬਤ ਕਹਿ ਕੈ ਊਚ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤਾਹਿ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪਾਵ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਸੁ ਜਾਰ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਡੂਬਤ ਤਿਹ ਲਖਿ ਲੋਗ ਪਹੂਚੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਉਬਾਰਯੋ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਆ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੰਚਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੫॥੩੦੮੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਚੌਧਰੀ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਰੋਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕਲਾ ਬਾਲ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ

ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਅੰਨੁ ਧਨੁ ਭਾਰੀ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰੈ ਨਾਥ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਜੋ ਅਤਿਥਿ ਮਾਂਗਨ ਕਹੁ ਆਵੈ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਤ ਬਰੁ ਲੈ ਘਰੁ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਏਕ ਅਤਿੱਥਿ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਛਬਿ ਝਖਕੇਤੁ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਸਰੂਪ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ॥ ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿਖ੍ਯ ਭਵਾਨ ਨ ਕੋ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥੩॥ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕਲਾ ਹੇਰਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਨਦੀ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡ ਸਿਰ ਲੌ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਪਾਂਚ ਚੌਂਤਰੋ ਛੋਰਿ ਚੌਧਰੀ ਆਯੋ ॥ ਕੁਠਿਯਾ ਮੋ ਚੌਧ੍ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੇ ਬੈਨ ਮੂੜ੍ਹ ਸੋਂ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਕੈ ਬਿਖੈ ਪਨਹਿਯਾ ਸੌ ਕੁ ਦੈ ॥੫॥ ਤੁਮਰੇ ਰਾਜ ਨ ਧਰੇ ਸੁਯੰਬਰ ਅੰਗ ਮੈ ॥ ਆਛੋ ਸਦਨ ਸਵਾਰੋ ਦਯੋ ਨ ਦਰਬ ਤੈਂ ॥ ਕਛੂ ਨ ਕੀਨੋ ਭੋਗ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿਪ੍ਰਨ ਦਿਯੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਦਾਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੂਰਖ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਦਰਬੁ ਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਛੂ ਕਾਨਿ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਂਬ੍ਰ ਦਾਨ ਤੇ ਦੁਗੁਨ ਰੁਕਮ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਤੇ ਚੌਗੁਨ ਸ੍ਵਰਨਹਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਬਡੋ ਧਾਨ ਕੋ ਧਨ ਤੇ ਦਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੀ ॥ ਹੋ ਚਾਰਿ ਸੁ ਖਟ ਦਸ ਆਠ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਹੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਜੋ ਕੋਠੀ ਅੰਨ ਜੁਤ ਦੀਜੈ ਦਿਜਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਇਹੈ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ਸੁਨੁ ਚੌਧ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥ ਵਹੈ ਭਿਟੌਅਨ ਬਾਮਨੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਨਾਜ ਕੀ ਕੁਠਿਯਾ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੁ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਤਾਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਦਾਨ ਆਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਨ ਚੀਨੋ ॥੧੧॥ ਦਾਨ ਭਿਟੌਅਨ ਕੋ ਜਬ ਦਿਯੋ ॥ ਕਛੁ ਜੜ੍ਹ ਭੇਦ ਸਮੁਝਿ ਨਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅੰਨ ਤਿਨ ਖਾਯੋ ॥ ਤਵਨ ਜਾਰ ਕੋ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੬॥੩੦੯੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਰਹੈ ਭੀਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਹੀਰਨ ਜਰੇ ਝੂਲਹਿ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ਦਮਵੰਤੀ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਿਰੈਂ ਧਰਨਿ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਮ ਦੇਵ ਤਿਹ ਚਹੈ ਸੁ ਕਜੋ ਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹੈਂ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥ ਕਾਰਤਕੇਅ ਤਿਹ ਬਜਾਹ ਨ ਕਿਯੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਬਨ ਬਸੇ ਨ ਆਏ ਪਲਟਿ ਘਰਿ ॥੩॥ ਨੈਨ ਹਰਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ ਕੇ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਹਰਿ ਦਾਮਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਦਸਨ ਦਾਰਿਮ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ॥ ਕੀਰ ਨਾਸਿਕਾ ਹਰੀ ਕਦਲਿ ਜੰਘਨ ਤੇ ਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਛਪੇ ਜਲਜ ਜਲ ਮਾਹਿ ਆਂਖਿ ਲਖਿ ਲਜਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਹਾਨ ਮੈ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਈ ਚਹੂੰ ਦੇਸ ॥ ਸਭ ਬਜਾਹਨ ਤਾ ਕੋ ਚਹੈਂ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਲੁਕੇਸ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਪੱਛਿਨ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁੰਦਰ ਚਾਲ ॥ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਛੋਡਿ ਤਿਹ ਆਵਤ ਭਏ ਮਰਾਲ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਤੇ ਹੰਸ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸਹਿਤ ਆਪ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਹੰਸ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਯਾਈ ॥੭॥ ਹੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕੋ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੋਂ ॥ ਨਲ ਰਾਜਾ ਦੱਛਿਨ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਸੁੰਦਰ ਧਨੀ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਤ ਲੋਗ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਬਿਵਾਹਿਯੈ ਵਹੁ ਬਰੁ ਤੁਮਰੇ ਜੋਗ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਹੈਂ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਬਾਸੀ ॥ ਹੰਸ ਜੋਨਿ ਦੀਨੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਨਦ ਧਨੀ ਹਮ ਲਹਯੋ ਤਪੀ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜ ਇਕ ਲਹਯੋ ਸੂਰ ਬਿਸੁ ਇਸਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲੋਕ ਚਤ੍ਰਦਸ ਬਿਖੈ ਤੁਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਹੋ ਰੂਪਮਾਨ ਨਲ ਰਾਜ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪਜਾਰੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹੰਸਹਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਮੈ ਦਈ ਕਹਿਯਹੁ ਨਲ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੋਲਿ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਾਲਿ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਬਨਾਇ ਹੋਂ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇ ਹੋਂ ॥ ਪਤਿਯਾ ਕੇ ਬਾਚਤ ਤੁਮ ਹਜਾਂ ਉਠਿ ਆਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਇਯੈ ॥੧੩॥ ਹੰਸ ਉਹਾਂ ਤੇ ਉਡਯੋ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਦਮਵੰਤਿਹ ਸੰਦੇਸਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਨਲ ਪਤਿਯਾ ਕੋ ਰਹਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋਂ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਤਿਤ ਚਲਯੋ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਪਹੂਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ॥ ਆਖੈਂ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈ ਨਿਰਖਤ

ਵਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥੧੫॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਬਚ ਹੰਸ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸ ਕੋ ਉਠਿ ਚਲ੍ਯੋ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੇਵਊ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ਦੈਤ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰੁ ਸੂਰਜ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਧਨਦ ਈਸ ਜਲਿਰਾਵ ਬਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਨਲ ਹੀ ਕੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਨਲ ਕੋ ਕਰਿ ਹਰਿ ਦੂਤ ਪਠਾਵਤ ਤਹ ਭਏ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਏ ਬਚਨ ਚਲ੍ਯੋ ਤਹ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਕਿਨੀ ਨ ਹਟਕ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੮॥ ਦਮਵੰਤੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਰੀਝਤ ਭਈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਹੰਸ ਮੁਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਸਭ ਸਾਚੀ ਭਈ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥੧੯॥ ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ ਦਮਵੰਤੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨੋ ਸਕਲ ਜਨ ਇਹੈ ਭੀਮਜਾ ਪ੍ਰਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਨਲ ਰਾਵ ਵਹੈ ਕਰਿ ਪਤਿ ਬਰ੍ਯੋ ॥੨੦॥ ਫੂਕ ਬਦਨ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਕਲ ਘਰ ਕੋ ਗਏ ॥ ਕਲਿਜੁਗਾਦਿ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੁਖਿਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਭਏ ॥ ਨਲਹਿ ਭੀਮਜਾ ਬਰੀ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੨੧॥ ਧਰਿ ਪੁਹਕਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਤਹਾਂ ਕਲਿਜੁਗ ਗਯੋ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨਲ ਬਜਾਹਿ ਸਦਨ ਲ੍ਯਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਤਾਹਿ ਹਰਾਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਬਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨੨॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰਾਯੋ ॥ ਬਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਯੋ ॥ ਬਿਛਰੇ ਪਤਿ ਕੇ ਭੀਮ ਸੁਤਾ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਗੇ ਨਾਥ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਗਈ ॥੨੩॥ ਭੀਮ ਸੁਤਾ ਬਿਨੁ ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹ ਲਗਿ ਕਰੋਂ ਬਖ੍ਯਾਨ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਯੋ ॥ ਨਲ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਿਰਹਿ ਬਾਲ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਸਹਰ ਚੰਦੇਰੀ ਮਾਂਝ ਵਹੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥੨੪॥ ਭੀਮਸੈਨ ਤਿਨ ਹਿਤ ਜਨ ਬਹੁ ਪਠਵਤ ਭਏ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਕਹ ਖੋਜਿ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਗਏ ॥ ਵਹੈ ਜੁ ਇਹ ਲੈ ਗਯੋ ਦਿਜ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਹੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਦੇਸ ਅਜੁੱਧਯਾ ਆਯੋ ॥੨੫॥ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਬਹੁ ਲੋਗ ਸੁ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੁਸਲ ਤਾਹਿ ਇਹ ਪੂਛ੍ਯੋ ਨੈਨਨ ਨੀਰ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬ ਦਿਜ ਗਯੋ ਪਛਾਨਿ ਇਹੈ ਨਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥੨੬॥ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਧਿ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਦਮਵੰਤੀ

ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਏ ਬੈਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਹੋ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਨਲ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਏ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਲ ਕੋ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਸਭ ਜਨ ਗਏ ਪਛਾਨਿ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਬਰਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਠਾਨਿ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਏ ॥ ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤਿ ਰਾਜ ਅਪੁਨੋ ਪੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸੁਖ ਕੀਨੋ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈ ਜੁ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਯਾ ਤੇ ਕਿਯ ਬਿਸਥਾਰ ਨਹਿ ਮਤਿ ਪੁਸਤਕ ਬਢ ਜਾਇ ॥੩੦॥ ਦਮਵੰਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਸੌਂ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਬਰਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜਗ ਜੂਆ ਬੁਰੋ ਕੋਊ ਨ ਖੇਲਹੁ ਰਾਇ ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੭॥੩੧੨੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੌੜ ਭਰਥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਰਹੈ ॥ ਰੰਡੀ ਗਿਰਿ ਦੁਤਿਯੈ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਸੌਂ ਰਹੈ ਸਪਰਧਾ ਲਾਗੀ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਪਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਕੁਤਕਨ ਸੇਤੀ ਮਾਰਿ ਮਚਾਈ ॥ ਕੰਠੀ ਕਹੂੰ ਜਟਨ ਕੇ ਜੂਟੇ ॥ ਖੱਪਰ ਸੌਂ ਖੱਪਰ ਬਹੁ ਫੂਟੇ ॥੨॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਕਹੂੰ ਟੋਪਿਯੈ ਪਰੀ ॥ ਢੇਰ ਜਟਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਉਪਰੀ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੋਟ ਪਰੈਂ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਕਾਂਪੈਂ ਕੁਤਕਾ ਬਜੈਂ ਪਨਹੀ ਬਹੈਂ ਅਨੇਕ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਫੂਟੇ ਬਦਨ ਸਾਬਤ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਏਕ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਠਨ ਕੀ ਕੰਠੀ ਬਹੁ ਟੂਟੀ ॥ ਮਾਰੀ ਜਟਾ ਲਾਠਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥ ਕਿਸੀ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਇ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਰਾਜੈਂ ॥੫॥ ਕੇਸ ਅਕੇਸ ਹੋਤ ਕਈ ਭਏ ॥ ਕਿਤੇ ਹਨੇ ਨਸਿ ਕਿਨ ਸਰ ਗਏ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਾਂਤਨ ਕੋਊ ਖਾਹੀ ॥ ਐਸੋ ਕਹੂੰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਨਾਹੀ ॥੬॥ ਐਸੀ ਮਾਰ ਜੂਤਿਯਨ ਪਰੀ ॥ ਜਟਾ ਨ ਕਿਸਹੂੰ ਸੀਸ ਉਬਰੀ ॥ ਕਿਸੂ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਪਨ੍ਹੀ ਤਬ ਗਹੀ ॥੭॥ ਏਕ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਕੇ ਸਿਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕੇ ਮੁਖ ਊਪਰ ਮਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਹ੍ਯੋ ਬਦਨ ਜਬ ਫੂਟ੍ਯੋ ॥ ਸਾਵਨ ਜਾਨੁ ਪਨਾਰੋ ਛੂਟ੍ਯੋ ॥੮॥ ਤਬ ਸਭ ਹੀ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਧਾਏ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਹਾਥ ਜੂਤਿਯੈਂ ਆਏ ॥ ਚੌੜ ਭਰਥ ਰੰਡੀ ਗਿਰਿ ਦੌਰੇ ॥ ਲੈ ਲੈ ਢੋਵ ਚੇਲਕਾ ਔਰੇ ॥੯॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਘੇਰ ਕੈ ਲਿਯੋ ॥ ਜੂਤਿਨ

ਸਾਥ ਦਿਵਾਨੋ ਕਿਯੋ ॥ ਘੂਮਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਉਪਰ ਛਰਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਬੀਜੁ ਮੁਨਾਰਾ ਪਰਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਮੁੰਡਿਯਾ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਏ ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥ ਚੌੜ ਭਰਥ ਗਿਰਿ ਰਾਂਡ ਪੈ ਕੁਤਕਾ ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥੧੧॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਕੋਪਿਤ ਭਏ ਲਗੇ ਮੁਤਹਰੀ ਘਾਇ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਮੁੰਡਿਯਾ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਕਰਿ ਮੁਤਹਰੀ ਪੁਨਿ ਸਕੋਪ ਮੁੰਡਿਯਾ ਭਏ ॥ ਫਰੂਆ ਲਾਠੀ ਸਭੈ ਲਏ ਉਦਿਤ ਭਏ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਅੰਗ ਸੰਨ੍ਯਾਸਿਨ ਖਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਦਸ ਨਾਮਨ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਗਿਰਾਵਹੀਂ ॥੧੩॥ ਤਬ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਧਾਇ ਧਾਇ ਤਿਨ ਕਾਟਹੀਂ ॥ ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਕੰਠਨ ਤੇ ਕੰਠਿਨ ਸਾਟਹੀਂ ॥ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਟਾਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਗਹਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਭੇ ਖੈਂਚਿ ਮੁਤਹਰੀ ਮਾਰਹੀਂ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁੰਡਿਯਾ ਤਾਂਬ੍ਰ ਕਲਾ ਪੈ ਆਏ ॥ ਹਮ ਸਭ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀਨ ਦੁਖਾਏ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈਨ ਬੁਲਾਵਤਿ ਭਈ ॥੧੫॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗਿ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹੈ ਵਹੈ ਚਿੱਤ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੬॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਵਹੁ ॥ ਸਗਰੀ ਨਿਸਾ ਜਾਗਤਹਿ ਖੋਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੈਂ ਲਰੋ ਤੌ ਲਰਿਯਹੁ ॥ ਨਾਤਰ ਬੈਰ ਭਾਵ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੭॥ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਘਰ ਦੋਊ ਸੁਵਾਏ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੱਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕਹੈਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕੋਪ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਲਰਿਯਹੁ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਲਿ ਛੈਲੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸਵਾਰਿ ॥ ਸਿਮਰਿ ਗੁਰਨ ਕੇ ਬਚਨ ਦ੍ਵੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕੀਨੀ ਰਾਰਿ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੮॥੩੧੪੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਬੀਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਦੇਸ ਇਹ ਸਾਰੋ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਨ ਸੁਹਾਵਈ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਚੰਚਲਾ ਸਭ ਧਰੈਂ ॥ ਹੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਰਾਵ ਸੋਂ ਸਭ ਕਰੈਂ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਕੈਸਹੂੰ ਪਰੇ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ

ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥ ਜੌ ਉਨ ਸੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਰਾਊਂ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਤੇ ਕਹੁ ਮੈ ਕਾ ਪਾਊਂ ॥ ਬੀਰ ਕਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਆਵੈ ॥੪॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਕਾਨਨ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਬਾਤ ਉਚਰੀ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ਤੋਹਿ ਕਾ ਕਹਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਪਤਿ ਪੂਛਯੋ ਤੁਹਿ ਇਹ ਕਾ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੬॥ ਪਤਿ ਜਾਨਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਦੁਰਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਯੋ ਕਛੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੁਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕਰਾ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਸਭ ਹੀ ਛੁਟਿ ਗਈ ॥੭॥ ਵਾ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਬੀਰ ਕਲਾ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੯॥੩੧੫੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਤਿਰਹੁਤਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਕਰਯੋ ਦੂਸਰੋ ਤਮਹਰ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਰਾਨੀ ਸਾਠ ਸਦਨ ਤਿਹ ਮਾਹੀ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਤਿਨ ਸਮ ਕਹੁੰ ਨਾਹੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੋਂ ਪਤਿ ਨੇਹ ਬਢਾਵਤ ॥ ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ॥੨॥ ਰੁਕਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ ਭਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਸਭਨ ਤਿਨ ਹਰੀ ॥ ਆਨਿ ਮੈਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਅਟਕਤ ਭਈ ਹਰ ਅਰਿ ਕਰੀ ਅਧੀਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੈ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਮੈ ਤਵ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥ ਮੋਕਹ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਮੋਰੀ ਸਭੈ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੋ ਸੋਂ ਕਰੋ ਗਹਿ ਗਹਿਰੇ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭੋਗ ਹੇਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਆਸਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥੭॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਭਾਵੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਵੈ

॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਲਏ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖਾਇ ਬੰਧੇਜਨ ਕੀ ਬਰਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਂਗ ਚਬਾਇ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਪੀਤ ਸਰਾਬ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਮਚਾਈ ॥ ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਲੀਏ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਯੌਂ ਤਿਹ ਤੋਰਿ ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਿ ਸੁ ਭੋਰ ਲਗੇ ਝਕਝੋਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੋਰ ਹੋਤ ਲੌ ਭਜੀ ਹਿਯੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਤਈ ਰੈਨ ਭੋਰ ਜਬ ਭਈ ॥ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਬਿਹਬਲ ਭਈ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕਾ ਓਢਿ ਉਪਰਨਾ ਲਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਲਾ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ਰੁਕਮ ਕਲਾ ਪੂਛਤਿ ਭਈ ਤਾ ਕਹ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਲੇਤ ਹੈ ਆਤੁਰ ਸ੍ਵਾਸ ਗਈ ਹੀ ਉਤਾਇਲ ਦੌਰੀ ਇਹਾਂ ਤੇ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੇਸ ਖੁਲੇ ਲਟ ਛੂਟਿਯੈ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤਵ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤੇ ॥ ਓਠਨ ਕੀ ਅਰੁਨਾਈ ਕਹਾ ਭਈ ਤੇਰੀ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਤੇ ॥ ਕੌਨ ਕੋ ਅੰਬਰ ਓਢਜੋ ਅਲੀ ਪਰਤੀਤਿ ਕੋ ਲਜਾਈ ਹੌਂ ਲੇਹੁ ਉਹਾਂ ਤੇ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਰਾਨੀ ਚੁਪ ਰਹੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਛਲ ਕੋ ਛਿੱਦ੍ਰ ਨ ਕਛੁ ਲਖ੍ਯੋ ਇਮਿ ਛਲਗੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੦॥੩੧੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰਵਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੀਰ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪਵਤੀ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜੋਤਕਿਨ ਗ੍ਰਹਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਕੁਰੁਛੇਤ੍ਰ ਨਾਵਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਸਕਲ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਬਹੁ ਦੱਛਿਨਾ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਮਤੀ ਗਰਭਿਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦਿਜਾਨ ਕੋ ਅਮਿਤ ਦੱਛਿਨਾ ਦੀਨ ॥੪॥ ਨਵਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੋ ਸੂਰ ਸੈਨ ਥੋ ਨਾਥ

॥ ਸੋਊ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਪੱਛ ਭੀਤਰਿ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੬॥ ਰਾਜਾ ਦੋਊ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥ ਅੰਕ ਭੁਜਨ ਦੋਊ ਭੇਟਤ ਭਏ ॥ ਰਨਿਯਨ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਾਵੋ ਭਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਜੁ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨਤ ਸਭ ਭਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਆਪੁ ਮੈ ਕੁਸਲ ਕਥਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥ ਗਰਭ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸੁਨੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਬਚ ਉਚਰੇ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਜੌ ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਰਿ ਦੈਹੈਂ ਪੂਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿਹੈਂ ਹਜਾਂ ਬਹੁਰੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਸੁਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਦੇਇ ਜੌ ॥ ਹੋ ਆਪਸ ਬੀਚ ਸਗਾਈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰੈ ਤੌ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ਦ੍ਵੈਕੁ ਨ ਬੀਤੇ ਜਾਮ ॥ ਸੁਤਾ ਏਕ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਧਾਮ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਮਸ ਨਾਮ ਸੁਤਾ ਕੋ ਧਰਯੋ ॥ ਢੋਲਾ ਨਾਮ ਪੂਤ ਉਚਰਯੋ ॥ ਖਾਰਿਨ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਦੋਊ ਬਜਾਹੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਭਏ ਉਮਾਹੇ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਰੁਛੇਤ੍ਰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭੇ ਆਨਿ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿਨ ਬਰਖ ਬਿਤਏ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ ॥ ਜਬ ਅਪਨੋ ਤਿਨ ਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਪੂਰਬ ਕਰਯੋ ਬਿਵਾਹ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥੧੩॥ ਲਰਿਕਾਪਨੋ ਦੂਰਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਠੌਰਹਿ ਠੌਰ ਔਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲਾਈ ਕਿ ਤਗੀਰੀ ਆਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਦਿਨਾ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਕੈ ਢੋਲਨ ਯੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਬੈਸ ਬਿਤੀ ਬਸਿ ਬਾਮਨ ਕੇ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਕਿਯੋ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੈ ਹਮ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਹੂ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਨਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਗ ਹੀ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਕੰਬਰ ਬਾਂਧਿ ਅਡੰਬਰ ਕੈ ਕਰਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਬੀਰ ਬਰਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈਂ ਸਭ ਅੰਗਨ ਆਨੰਦ ਆਜੁ ਹਿਯੇ ਨ ਸਮਾਈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰੁ ਛਕੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਸੈਨ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਟਾ ਬੀਰਸੈਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਗਮਨੈ ਅਧਿਕ ਪਠਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੌਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਏ ॥੧੭॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ਢੋਲਾ ਦੇਸ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥ ਫੂਲਿਤ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਭਈ ॥ ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੀ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੧੮॥ ਭੇਟਤ ਪਿਯ ਪਿਯਰਵਹਿ ਭਈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਪਿਯ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਛੈਲਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਯ ਪਾਤਰ ਪਤਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਰੈ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਮਸ ਸੰਗ ਨ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰੈ ॥ ਐਂਚਿ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕਟਿ ਟੂਟਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਜਾਵੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਸੰਮਸ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿਹੋ ਢੋਲਨ ਮੀਤ ॥ ਰਤਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਮੋ ਸੋਂ ਕਰੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਚੀਤ ॥੨੨॥ ਢੋਲਾ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਕੋ ਬਸਯੋ ਨੇਹ ਕੇ ਗਾਂਵ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਨ ਕੋ ਢੋਲਾ ਉਚਰਤ ਨਾਵ ॥੨੩॥ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ਸੰਕਾ ਕਰੋ ਨ ਏਕ ॥ ਜਯੋਂ ਰੇਸਮ ਟੂਟੇ ਨਹੀ ਕਸਿਸੈਂ ਕਰੋ ਅਨੇਕ ॥੨੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਪਿਯਰਵਾ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੰਮਸ ਕੇ ਕਸਿ ਲਯੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਲਏ ਅਨੇਕ ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਭਜਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੨੫॥ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਾ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਮਾਨਹੀ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੋ ਆਸਨ ਤਜਯੋ ਨ ਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਵਈ ॥੨੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਸੁਖ ਦੇਤ ਭਯੋ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਕੋਕ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਕਹੈਂ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੈ ਮੁਕਲਾਵੋ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨਰਵਰ ਗੜ੍ਹ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹਿਤ ਦੂਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਜਾਇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਕੋਪਿ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ਸੁਨਿ ਸੰਮਸ ਕੋ ਨਾਇ ॥੨੯॥ ਸ੍ਵਰਨਮਤੀ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲਿ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਬੀਰਸੈਨ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਭਏ ਐਸ ਕਹਤ ਭੀ ਜਾਇ ॥੩੦॥ ਕਹੋਂ ਬਚਨ ਚਿੱਤ ਦੈ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਏਸ ਕੇ ਏਸ ॥ ਭਜਿ ਢੋਲਾ ਤੁਮ ਤੇ ਗਯੋ ਲੈਨ ਤਿਹਾਰੋ ਦੇਸ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਤੂ ਜਿਯ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੌ ਤੇਰੋ ਸੋਊ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਕੈ ਰਾਜਾ ਜਿਯ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ

॥੩੨॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸੱਤਿ ਠਹਰਾਈ ॥ਜੌ ਤ੍ਰਿਯ ਲਜਾਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਵਤ ॥ ਮੋਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਜਾਵਤ ॥੩੩॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਬਧੂ ਮੁਹਿ ਸਾਚੁ ਉਚਾਰੋ ॥ ਲਿਯੋ ਚਹਤ ਸੁਤ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਹੋ ਨ ਮੁਖ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਬਨਹਿ ਬਸਿ ਆਵੈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਲਟਿ ਖਰਾਵਨ ਕੋ ਧਰਜੋ ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਇਕ ਦੀਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਬਨ ਬਸੈ ਰਾਵ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੩੫॥ ਸੁਨਤ ਭ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਕਹਜੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਮਿਲਹੁ ਨ ਮੋ ਕੋ ਆਇ ॥੩੬॥ ਤਬ ਢੋਲਨ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਜੀਵਹਿੰਗੇ ਤੋ ਮਿਲਹਿੰਗੇ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਜੁਹਾਰ ॥੩੭॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰਿ ਸੰਗਿ ਉਠਿ ਚਲੀ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥ ਹਿਯੋ ਫਟਤ ਅੰਤਰ ਘਟਤ ਬਾਰਿ ਚੁਆਵਤ ਨੈਨ ॥੩੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਿ ਢੋਲਨ ਏ ਬੈਨ ਨਰਵਰਹਿ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਸਤ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਤ ਫਲਨ ਕੋ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਤਹ ਬਸਜੋ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥ ਬਰਖ ਤ੍ਰਿਦਸਵੇਂ ਬੀਰਸੈਨ ਤਨ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁਲੋਕ ਕਹ ਛੋਰਿ ਸ੍ਵਰਗਬਾਸੀ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਢੋਲਨ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸਾਥ ਬਰਖ ਬਹੁ ਸੁਖ ਕਿਯੋ ॥੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਸੱਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੧॥੩੨੧੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਰਹੈਂ ਆਠ ਚੋਰਟੀ ਨਾਰਿ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਚੋਰੀ ਕਰੈਂ ਸਕੈ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧॥ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਸਕਰ ਕੁਅਰਿ ਦ੍ਵੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਰਹੈਂ ਘਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਜਾਰ ॥੨॥ ਨਾਰਾਇਨ ਦਾਮੋਦ੍ਰ ਭਨਿ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਰਤ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਜਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਨਾਰਾਇਨ ਨਰ ਆਯੋ ਦਾਮੋਦਰ ਦਾਮੰਗ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਲੈ ਜਾਇ ਬਨ ਮਾਰਹੁ ਯਾਹਿ ਨਿਸੰਗ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਲੈ ਜਾਵੈਂ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਹ ਘਾਵੈਂ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੈ ਤਿਹ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈਂ ॥੫॥ ਆਵਤਿ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਹ ਭਈ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਤਿਸੂ ਕੋ ਲਈ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ

ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਮੁਹਿ ਮਾਰੋ ਅਤਿ ਧਨ ਦੇਤ ਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਏ ਲੇਤ ਹੌਂ ॥ ਸਰਖਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਦਨ ਸਹਿਤ ਸਭ ਲੇਹੁ ਖਜਾਨੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਜੌ ਤੁਮ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਧਨ ਹਮਰੇ ਪਾਸਿ ਵਹੈ ਤੁਮ ਪਾਇ ਹੋ ॥ ਸਰਖਤ ਕਜੋਂ ਨ ਲਿਖਾਇ ਮੰਗਾਇ ਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਸਭ ਜਾਇ ਖਜਾਨੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜੁ ਹਮ ਲੈਹੈਂ ਇਹ ਧਨ ਘਾਇ ॥ ਹਜਾਂ ਕੋ ਦਰਬੁ ਕਰ ਆਇ ਹੈ ਹੁਆਂ ਕੋ ਲਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੯॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬੈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਸਰਖਤ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥ ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਯਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੇਹਿ ਸਹਰ ਮੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਸੁ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਇਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਤਾ ਮੈ ਲਿਖ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਮੋਹਿ ਏਕਲੋ ਜਾਨਿ ਫਾਂਸਿ ਗਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਨ ਮੋਰ ਹਰਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਛੋਰਿ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨਗਰ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਯੋ ॥ ਜਬ ਸਰਖਤ ਕਾਜਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਚੌਂਕ ਚਾਂਦਨੀ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁੰਦ ਕਲਾ ਤਬ ਬਨ ਬਿਖੈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਧਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ਉਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੨॥੩੨੨੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਏਰ ਗੜ੍ਹ ਮੋ ਰਹੈ ਭੱਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ॥ ਜਾ ਕੋ ਜੀਵ ਜਗੱਤ੍ਰ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਬਿਧਿ ਜਨੁਕ ਸਵਾਰੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੱਦ੍ਰਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥ ਜਾਨਿ ਬੈਰਿਯਨ ਘਾਤ ਤਿਹ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਖਬਰ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਰਾਜਾ ਹਨੇ ਬੈਰਿਯਨ ਜਾਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੁ ਮੈ ਚੌਪਈ ਮੋ ਕਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਹਮਰੋ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਗ ਨਾਥ ਸੁਰਪੁਰਹ ਲੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਛਲ ਕਰਿ ਤਿਨ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਮਾਰੋਂ

॥੫॥ ਲਿਖ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਕਰੀ ਤੈਸਿਯੈ ਪਾਈ ॥ ਸੂਰ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਹਮ ਸਭ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ਕੀਜੈ ॥੬॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਚਿ ਫੂਲਿ ਜੜ੍ਹ ਗਏ ॥ ਜੋਰਿ ਬਰਾਤਹਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਜਬ ਹੀ ਭੱਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰ ਆਏ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੭॥ ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਹਜਾਂ ਆਵਹਿ ॥ ਹਮ ਤੇ ਪਾਂਵ ਪੁਜਾਵਤ ਜਾਵਹਿ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਆਪੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵੈ ॥ ਸੂਰ ਕਲਾ ਕੋ ਲੈ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥੮॥ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਰੀਤਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਾਤ ਦੂਰਿ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਥਮਾਵਹਿ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲ੍ਯਾਵਹਿ ॥੯॥ ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਦੂਸਰ ਕੋ ਯੌਂ ਹੀ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਭੋਹਰਨ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸ ਗਰ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਸੂਰਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੂਟਿ ॥ ਜੋ ਲਸਕਰ ਬਾਕੀ ਬਚ੍ਯੋ ਸੋ ਸਭ ਲੀਨੋ ਲੂਟਿ ॥੧੨॥ ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜ ਬੈਠਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਕੇ ਫੇਟਾ ਭਏ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੩॥੩੨੩੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਖੁਰਰਮ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਮੁਖ ਸੂਖਤ ਜੀ ਜੀ ਤਿਹ ਕਰਤੇ ॥ ਅਨਤ ਨ ਲਖੇ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰਤੇ ॥੧॥ ਬੇਗਮ ਬਾਗ ਏਕ ਦਿਨ ਚਲੀ ॥ ਸੋਰਹ ਸਤ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਭਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਾ ਸੋਂ ਸਕਲ ਭੇਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਿ ਕਰੌ ਨਹਿ ਸਾਹਿ ਜਹਾਨ ਕੀ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਸੁ ਲੁਟਾਊਂ ॥ ਅੰਬਰ ਫਾਰਿ ਦਿਗੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚੰਦਨੁਤਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜ੍ਹਾਊਂ ॥ ਕਾ ਸੋਂ ਕਹੌਂ ਨ ਹਿਤੂ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਜੀ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਪੰਖ ਦਏ ਬਿਧਿ ਤੂ ਲਖਿ ਮੋਕਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਉਡਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਆਊਂ ॥੪॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਿਹ ਕਾਜ ਸੁ ਮੀਤ ਕੇ ਕਾਜ ਜੁ ਮੀਤ ਨ ਆਵੈ ॥ ਪੀਰ ਕਹੈ

ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਉਹਿ ਪੀਰ ਕੋ ਪੀਰ ਕੇ ਨੀਰ ਬੁਝਾਵੈ ॥ ਹੌਂ ਅਟਕੀ ਮਨ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਕੈਸਿਯੈ ਬਾਤ ਕੋਊ ਕਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਹੌਂ ਹੋਊਂ ਦਾਸਨ ਦਾਸਿ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਕੋਊ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥੫॥ ਜੋ ਸਖੀ ਕਾਜ ਕਰੈ ਹਮਰੋ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ਕੀ ਕਛੁ ਭੂਖ ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਹਜਾਰਨ ਲੈਹੈ ॥ ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਅਵਲੋਕਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਨਤ ਹੀ ਹਿਯ ਮੈ ਪਛੁਤੈਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਉਪਾਇ ਕਿ ਦੀਜੈ ਬਿਖੁ ਆਇ ਕਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਕਿ ਮੋਹੂ ਨ ਪੈਹੈ ॥੬॥ ਐਸੇ ਉਦੈਪੁਰੀ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚ ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਤਿਤ ਕੋ ਬਗਵਾਨਨ ਭਾਖਿ ਪਕ੍ਵਾਨ ਲਖਾਯੋ ॥ ਸਾਇਤ ਏਕ ਬਿਹਾਨੀ ਨ ਬਾਗ ਮੈ ਆਨਿ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਪਿਯ ਪਾਇ ਤਿਹ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਦਾਰਿਦ ਹੁਤੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਮਿਟਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਬਾਲ ਗਰੇ ਚਿਮਟਤ ਭਈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਆਸਨ ਕੇ ਤਰ ਗਈ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਲਿਯੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਠ ਜਾਮ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਜੌਨ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਤੇ ਹਾਰੈ ਕੌਨ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਪਬਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਲਏ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਹਿ ਭਾਵਈ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਮੋ ਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਰੀ ॥੧੩॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਪੈ ਅਬੈ ਪੁਕਾਰੋਂ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਤੁਮੈ ਖ੍ਵਾਰ ਕਰਿ ਡਾਰੋਂ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬੈਨ ਜਾਤਿ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਹਜਰਤਿ ਰੰਗ ਮਹਲ ਮਹਿ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਜਾਈ ॥ ਤਬ ਲੌਂ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕਵਨ ਕਰਤ ਇਹ ਸੋਰ ਦੁਆਰੇ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਬ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿੱਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਸਤੀ ਭਯੋ ਚਾਹਤਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੋਨ ਦੇਤ ਇਹ ਨਾਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਜਰਤਿ ਇਹ

ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਮਨੈ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਜਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਨ ਸੰਗ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਦਏ ॥ ਤਾ ਕਹ ਪਕਰਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਮਾਨਿ ਕੈ ਸੰਗ ਪਿਯਰਵਹਿ ਲਜਾਇ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲ੍ਯੋ ਸਵਤਿਹਿ ਦਿਯੋ ਜਰਾਇ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੪॥੩੨੫੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਰਹੈ ਦੇਹਰੋ ਏਕ ॥ ਜਾਹਿ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵ ਸਭ ਬੰਦਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਧਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਭਾਨੁ ਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁੱਲਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥੨॥ ਦਿਜਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਦਿਜ ਤਾ ਕੇ ॥ ਭਿਸਤ ਕਲਾ ਅਬਲਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾਂ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਭਵਨ ਜਾਹਿਰ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮਠ ਊਚੀ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਹੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਤਾ ਤਾਹਿ ਸੁ ਦਾਮਨਿ ਲਾਜਹੀ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਸਿਵਾ ਕੋ ਭਵਨ ਸਦਾ ਸਿਰ ਨਯਾਵਹੀਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਕੋਊ ਕਰੈ ਸੋ ਸਭ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਤ ਸਭ ਜਗਤ ਇਹ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਐਸੋ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਅਥਯੋ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਬਾਨੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਿਹੈ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਿਯੇ ਨ ਉਬਰਿਹੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਜਾਂ ਮਾਰੈ ॥ ਤੌ ਅਪਨੋ ਯਹ ਰਾਵ ਉਬਾਰੈ ॥੮॥ ਦਿਜਬਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨਨ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਤਨ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੯॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਿਤੁ ਹਨੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਬਾਟ ਜਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਠਾਢੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਤਿ ਭਈ ॥੧੦॥ ਵਹੈ ਹਾਥ ਅਪਨੇ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਰਾਵ ਬਚੈ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧॥

ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪਤਿਹਿ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੂੰਡ ਅਪਨੋ ਕਟਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਵ ਚਕ੍ਯੋ ਕੌਤਕ ਜਬ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋਈ ਖੜਗ ਹਾਥ ਮੈ ਗਹ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਇਨ ਦੇਹ ਨੇਹ ਮਮ ਦਿਯੋ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਕਿਯੋ ॥੧੩॥ ਸੋਈ ਖੜਗ ਕੰਠ ਪਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਅਪਨੋ ਆਪੁ ਬਿਚਰ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਤਾਹਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਨ ਕੋ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਨ ਨਿਜੁ ਬਧ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਰਾਜ ਬਰਸ ਬਹੁ ਕਰੌ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਤਬ ਦੁਰਗਾ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਢੀਠ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਪਤਿ ਪੂਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਧ ਅਪਨੋ ਹੂੰ ਕੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਤਤਾ ਸਭਨ ਕੀ ਜਗ ਜਨਨੀ ਹਰਖਾਇ ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਜੁਤ ਦਏ ਜਿਯਾਇ ॥੧੭॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰ੍ਯੋ ਜੈਸੋ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪੁਰੀ ਚਤੁਰਦਸ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਿਹ ਹੋਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਮੂਏ ਜਿਯਰਾਏ ॥ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਡੀ ਆਰਬਲ ਹੋਈ ॥ ਐਸੋ ਕਰਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਈ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਂਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੫॥੩੨੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਸੂਰਤ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥ ਜੁਬਨ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਪੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਸਵਤਿਨ ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਿ ਇਹ ਭਿਰਟੀ ਲੈ ਗਈ ॥ ਇਹੈ ਖਬਰ ਰਾਜਾ ਕਹ ਭਈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਥੋ ਫੋਰਿ ਭੂਮਿ ਤਨ ਦੀਨੋ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੩॥ ਰੀਤਿ ਕਾਲ ਕੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕੇ ਸੀਸ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਏਕੈ ਬਚਤ ਕਾਲ ਤੇ ਸੋਊ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਅਰੁ ਬਚਤ ਨ ਕੋਊ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਉਪਜ੍ਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸ੍ਯੋ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋ ਹੋਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ

॥ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਹੁ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕਹ ਹਿਯੈ ਸੰਭਾਰਹੁ ॥ ਵਾ ਸੁਤ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਔਰ ਮਾਂਗ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਸੁਤ ਲੀਜੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਵਰ ਤੁਮਾਰੇ ਧਾਮ ਮੈ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਪੂਤ ਅਪਾਰ ॥ ਵਾ ਕੋ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਯੋਂ ਤਿਹ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੁਤ ਸੋਕ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਅਵਰ ਪੂਤ ਕੀ ਆਸਾ ਭਏ ॥ ਚੌਬਿਸ ਬਰਸ ਬੀਤਿ ਕਰਿ ਗਏ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਤਬ ਅਬਲਾ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬਿਸਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬ ਹੀ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰ੍ਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਪ੍ਰਤਿ ਸਕਲ ਸਿਖਾਰੀ ॥ ਲਰਿਕਾ ਹੁਤੋ ਜੋਗਿਯਹ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਿ ਨ ਮੋ ਬਧ ਕਰ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਥੋ ਬਾਲਕ ਜੋਗੀ ਹਰ੍ਯੋ ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਮੈ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕਵਨ ਸੁਤ ਬਸਤ ਕਵਨ ਕੇ ਦੇਸ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਸੰਗ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਆਪ ਰਾਵ ਸੋਂ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥ ਜੋ ਬਾਲਕ ਮੈ ਪੂਤ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਖੋਜਤੇ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਨਿਕਟ ਤਬ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਪੂਤ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੩॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਕਹੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕਹ ਦਹੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪੂਤ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥੧੪॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਮੈ ਕਹਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੋ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਜੋਗੀ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਤੁਮ ਤਨ ਕਹਿਹੌਂ ॥ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ਦਹਿਹੌਂ ॥੧੫॥ ਇਕ ਦਿਨ ਯੌਂ ਜੋਗੀਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੂਰਤ ਸਹਰ ਬਡੋ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਮੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਸੁਤ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥ ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਜਬ ਹੀ ਮੈਂ ਧਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਲੋਗ ਆਗੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਡਾਰਿ ਬਗਲੀ ਮਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੭॥ ਚੇਲਾ ਅਵਰ ਭੱਛ ਤਬ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਤਾਹਿ ਖ੍ਵਾਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥ ਭੱਛਨ ਕਾਜਿ ਔਰ ਕੋਊ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਵ ਪੂਤ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਉਬਰ੍ਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਤ ਸੁਤ ਜਾਰ ਕਹਿ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੋ ਪੂਤ ਤਬ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਭਾਗ ਸੁ ਜਿਯਤ ਉਬਰ੍ਯੋ

॥ ਕੌਨਹੂੰ ਕਾਜ ਦੇਸ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਆਜੁ ਖੋਜਤੇ ਪਾਯੋ ॥੨੦॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖਤ ਰਾਵ ਚੁੰਮਿ ਮੁਖ ਜਾਵੈ ॥ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸੇਜ ਡਸਵਾਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰੈਨਿ ਬਿਰਾਜਤ ਜਾਈ ॥੨੧॥ ਆਠੋ ਜਾਮ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਭਾਖੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਨਿਸਿ ਭਈ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੬॥੩੨੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਂਸ ਬਰੇਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬੀਰ ਬਡੋ ਧਨ ਰਾਵ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਖਤਿ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਅਟਕ ਤਵਨ ਪਰ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨਿਨ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਭ੍ਰਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਸੋਂ ਬਿਧੀ ਰਾਜਾ ਕੋ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਹਿਯ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਉਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥੪॥ ਅਬ ਮੈ ਰਾਜ ਦੇਤ ਹੌਂ ਤੋ ਕੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕਰਿਯਹੁ ਤੁਮ ਮੋ ਕੋ ॥ ਜੋ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਕਹੌਂ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥ ਮਨ ਬੀਸਕ ਇਕ ਬਿਸਹਿ ਮੰਗੈਯੈ ॥ ਸਭ ਭੋਜਨ ਕੇ ਬੀਚ ਡਰੈਯੈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਨਿ ਸਭ ਖੈਹੈਂ ॥ ਛਿਨ ਇਕ ਬਿਖੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਜੈਹੈਂ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ਰਾਜੁ ਛਿਨਾਇ ॥ ਆਪੁ ਦੇਸਪਤਿ ਹੂਜਿਯੈ ਮੋਹਿ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਰ ਕਾਜ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਨਿਵਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ॥ ਸਭ ਭੋਜਨ ਭੀਤਰਿ ਬਿਖੁ ਡਾਰੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਹਿਤ ਖ੍ਵਾਰੀ ॥੮॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਭੱਛਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਘਰੀਕੁ ਬਿਖੈ ਮੌਤ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਤੇ ਤਿਨ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੯॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਿਯੋ ॥ ਹਾਥ ਠਾਢ ਕੀਨੋ ਤਿਹ ਘਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੧੦॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੋ ਬਧ ਕਰਿ

ਦੀਨੋ ॥ ਔਰ ਸੂਰਮਨ ਕੋ ਬਧੁ ਕਿਯੋ ॥ ਰਾਜ ਜਾਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋਂ ਚੰਚਲਾ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਜਾਰ ਕੋ ਲੈ ਦਿਯੋ ਐਸੋ ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਰਿ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੭॥੩੩੦੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੱਛਿਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧॥ ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬੱਲਿਭਾ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਸੁਭ ਕਾਰਿ ॥ ਤੀਨ ਭਵਨ ਭੀਤਰਿ ਨਹੀ ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਬਿਧਿ ਜਾਨੁ ਬਨਾਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਟਕ ਰਾਵ ਕੀ ਭਈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਿਸਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਗਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹੀ ਅਧਿਕ ਹੀ ਖੀਝਿ ॥ ਵਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਰਿ ਰਾਵ ਕੀ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਖਬਰੈ ਏ ਗਈ ॥ ਬੇਸ੍ਵਨ ਰੀਝਿ ਰਾਵ ਕੀ ਭਈ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁਰੀ ਸੁਹਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਈ ਧਾਰਿ ਬਦਨ ਮੈ ਮੌਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਟਕੇ ਬੇਸ੍ਵਨ ਭਏ ਹਮੈ ਸੰਭਰਿਹੈ ਕੌਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥ ਲਖਤ ਰਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਨਾਊਂ ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਬਡੋ ਕਲੇਸ ਮਿਟਾਊਂ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਬੇਸ੍ਵਨ ਸੋਂ ਕੀਨੀ ॥ ਲੱਛਮੀ ਬਹੁਤ ਸਭਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਤ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਾਰੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੋ ॥੮॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਯਾ ਸੋਂ ਕਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੈਂ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਤ ਤਾਹਿ ਰਖਵਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਵਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਿਯੇ ਤਿਨ ਤੇ ਗੀਤਿ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਨਿੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥ ਕਛੁ ਰਾਨਿਨ ਤੇ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥ ਸਭ ਬੇਸ੍ਵਨ ਤੇ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਜਿਯ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬੇਰੀ ਏਕ ਬੈਠਿ ਸੁਖ ਕੀਜੈ ॥ ਦੂਜੀ ਨਾਵ ਬੇਸ੍ਵਨ ਦੀਜੈ ॥੧੨॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬੈਠਿ ਨਾਵ ਸੁਖ ਕੈਹੈਂ ॥ ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨ

ਤੇ ਗੀਤਿ ਗਵੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਸੁੰਦਰਿ ਇਨ ਤੇ ਲਖਿ ਲਿਜਿਯਹੁ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਰਾਵ ਤੁਮ ਕਿਜਿਯਹੁ ॥੧੩॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਹਿਤ ਬੇਸ੍ਵਨ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਆਮੂੰ ਜਹਾਂ ਬਹਤ ਨਦ ਭਾਰੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਸਟਮ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰੋ ॥੧੪॥ ਨੀਕੀ ਨਾਵ ਰਾਨਿਯਨ ਲਈ ॥ ਬੇਰੀ ਬੁਰੀ ਬੇਸ੍ਵਨ ਦਈ ॥ ਅਪਨੇ ਤੀਰ ਰਾਵ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਬੇਰਿਯਾਰ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਬਹਤ ਆਮੂੰ ਨਦ ਭਾਰੋ ॥ ਬੇਸ੍ਵਨ ਤਹੀ ਬੋਰਿ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥੧੬॥ ਅਰਧ ਨਦੀ ਨਵਕਾ ਜਬ ਗਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਛੋਰਿ ਮਲਾਹਨ ਦਈ ॥ ਸਭ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬੂਡਨ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥ ਭਰੁਵਨਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਨ ਕਹ ਭਾਗੀ ॥੧੭॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਕਲ ਗੁਚਕਿਯਨ ਖਾਹੀਂ ॥ ਠੌਰ ਨ ਰਹੀ ਭਾਜਿ ਜਿਤ ਜਾਹੀਂ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਰਈ ॥ ਇਨ ਮੂਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਈ ॥੧੮॥ ਰਾਵ ਸੁਨਤ ਇਨ ਕਹੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਸਖਿਯਨ ਕਹਯੋ ਬੋਰ ਗਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਮਿਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਹਤ ਕਹੂੰ ਜਾਹੀ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਹੂੰ ਗੁਚਕਿਯਨ ਖਾਹੀ ॥੧੯॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਤੰਬੂਰਾ ਬਹੇ ॥ ਭਰੂਆ ਬਹੇ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਕਹੇ ॥ ਭਰੂਅਨਿ ਕਹੂੰ ਪੁਕਾਰਤ ਜਾਹੀ ॥ ਬੇਸ੍ਵਨ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦॥ ਡੂਬਿ ਡੂਬਿ ਭਰੂਆ ਕਹੂੰ ਮਰੇ ॥ ਭਰੂਅਨਿ ਉਦਰ ਨੀਰ ਸੋਂ ਭਰੇ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਬਾਚੀ ॥ ਐਸੀ ਮਾਰ ਕਿਰੀਚਕ ਮਾਚੀ ॥੨੧॥ ਗੁਚਕਿ ਖਾਤ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜੇ ਗਈ ॥ ਟੰਗਰਿਨ ਪਕਰਿ ਬੋਰਿ ਸੋਊ ਦਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਕੋ ਪਹੁਚੈ ਤਿਨ ਖੈਂਚਿ ਨਿਕਾਰੈ ॥੨੨॥ ਜੋ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਾਢਨ ਕਹ ਗਯੋ ॥ ਡੂਬਤ ਵਹੁ ਨਦੀ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਧਾਰ ਧਾਰ ਭਰੂਅਨਿ ਇਕ ਕਰਹੀ ॥ ਬੂਡਿ ਬੂਡਿ ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਮਰਹੀ ॥੨੩॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਭ ਹਾਰੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਰੂਆ ਮਰਿ ਭਰੂਅਨਿ ਜੁਤ ਰਹੇ ॥ ਇਕ ਸੌ ਸਾਠ ਤਾਇਫੇ ਬਹੇ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਦਸ ਮਨ ਤਿਲਕੈਂ ਭਈ ਖਟ ਮਨ ਭਈ ਇਜਾਰ ॥ ਬੂਡਿ ਮਰੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਕਲ ਕੋਊ ਨ ਸਕਯੋ ਨਿਕਾਰ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮੁਝਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਪਤਿ ਤੁਮ ਕਛੂ ਨ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰਹੁ ॥੨੬॥ ਔਰ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਖਯੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਹੋਹਿੰ ਸੁੰਦਰੀ ਕਈ ਹਜਾਰਾ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ

ਰਹ੍ਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਅਖਾਰੇ ਸਾਠਿ ਸਤ ਰਾਨੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਸਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੮॥੩੩੩੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਮਹਿ ਏਕ ਅਹੀਰਨਿ ਰਹੈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅਤਿ ਉਤਮ ਤਿਹ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਅਹੀਰਿਕ ਤਹਾਂ ॥ ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਉਹਾਂ ॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਜਾਨੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌਂ ਪਤਿ ਸੋਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਖੋਯੋ ॥ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਫਿਰਿ ਘਰ ਚਲ੍ਯੋ ਦਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਜਾਗਤਿ ਹੁਤੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥ ਖਾਰੀ ਹੁਤੀ ਸੁ ਐਂਚਿ ਮੰਗਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਲਘਾ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਬਿਛਾਈ ॥੪॥ ਪਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਅਲਿੰਗਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਆਸਨ ਤਿਹ ਖਾਰੀ ਪਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਅਧਰ ਪਾਨ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਜਾਰ ਬਿਦਾ ਦਿਯੋ ॥ ਸੋਤ ਰਹ੍ਯੋ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਧਰਿ ਖਾਰੀ ਪਰ ਕਸ ਇਨ ਕਰਮ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਰ ਚਿਮਟ੍ਯੋ ਪਿਯ ਸੌਂ ਰਹ੍ਯੋ ਕੇਲ ਜਾਰ ਤਨ ਕੀਨ ॥ ਖਾਰੀ ਦਈ ਉਠਾਇ ਪੁਨਿ ਜਾਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬੯॥੩੩੪੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਲਵਲ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਭਜਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਲਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਹਿ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਨੁ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਰਾਵਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲੋਕਤਿ ਭਈ ॥ ਹਰਅਰਿ ਬਸਿ ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਸਹਚਰਿ ਪਠੈ ਬੁਲਾਯੋ ਜਬੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯ ਤਬੈ ॥੩॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰ ਨਿਤ ਆਵੈ ॥ ਵਾ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਭੋਗ

ਕਮਾਵੈ ॥ ਦਾਸੀ ਏਕ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮੀਤ ਤਿਹ ਰਹ੍ਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥੪॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਜਾਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਚੇਰੀ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ ਭਯੋ ॥੫॥ ਕੇਲ ਬਿਨਾ ਰਾਨੀ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੈਂਡ ਬਿਲੋਕਨ ਆਈ ॥ ਕਹਾਂ ਰਹੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਕਾਹੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋਂ ਉਰਝਾਏ ॥੬॥ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਕਿਧੌ ਕਿਨੂੰ ਭੁਲਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਰਹ੍ਯੋ ਪੈਂਡ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਭੇਟ ਭਈ ਕੋਊ ਭਾਮਨਿ ਭਾਈ ॥੭॥ ਆਵਤ ਹੈਂ ਕਿ ਆਇ ਕਰਿ ਗਏ ॥ ਆਵਹਿੰਗੇ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਰਏ ॥ ਮਿਲਿਹੈਂ ਜਾਰ ਆਇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਬਡੀ ਬਾਰ ਲਗਿ ਬਾਰ ਲਗਾਈ ॥੮॥ ਯੌਂ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਤਹਾਂ ਪਗੁ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੀਤ ਚੇਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਿਰ ਪਗ ਲਗੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥ ਜਾਇ ਖਬਰ ਰਾਜਾ ਤਨ ਦਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘਰ ਖੋਏ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਪਰੀ ਧਾਮ ਤਵ ਧਾਰ ॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਦੇਖ ਚਲਿ ਆਂਖੈਂ ਦੋਊ ਪਸਾਰਿ ॥੧੦॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਚੇਰੀ ਭਏ ਤਾ ਕੋ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ॥੧੧॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੈ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਛਲ ਕੀਨ ॥ ਜਾਰ ਤਵਨ ਚੇਰੀ ਸਹਿਤ ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ ਦੀਨ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੦॥੩੩੫੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੰਘਰਾਰੀ ਰੰਘਰੋ ਬਸੈ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਨਾਮ ॥ ਸਾਹਿਬ ਦੇਈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਸੰਤਾਵੈ ਕਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਾਰਨੀ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਸ ਛੋਰਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧੈਹੌਂ ॥ ਅਧਿਕ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨ ਲ੍ਯੈਹੌਂ ॥੨॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਐਸੇ ਬਚ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਧਾਮ ਕੋਨੇ ਸੋਂ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਸਾਹਿਬ ਦੇਇ ਤਬ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਨਾ ਸੋ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਸੋਂ ਜਾਵੈ ॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥ ਜੋ ਪਤਿ ਹੋਤ ਆਜੁ ਘਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕ੍ਯੋਂ ਹੇਰਤ ਤੈਂ ਮਮ ਪਰਛਾਂਹੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹੀ ਆਜੁ ਹ੍ਯਾਂ ਮੇਰੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਸੀਸ ਫੋਰਤੋ ਤੇਰੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਮਾਨਿ ਕੈ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋਕ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੇਰੋ ਆਜੁ ਧਰਮੁ ਇਨ ਖੋਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਨ ਹੋਯੋ ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਟੂਟਿ ਮਹਲ ਤੇ ਪਰਿਹੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥੭॥ ਕੈਧੋਂ ਅੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਜਾਰੋਂ ॥ ਕੈਧੋਂ ਪਿਯ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋਂ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਮੋਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਸਭ ਭਯੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਜਮਧਰ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥ ਉਦਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਨ ਲਗੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਪਤਿ ਧਯੋ ॥ ਜਮਧਰ ਛੀਨਿ ਹਾਥ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਉ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਅਪਨੇ ਉਰ ਮਾਰੋ ॥੧੦॥ ਤੇਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਦਸਸਿਰ ਬਲ ਸੋਂ ਸਿਯ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਤਜਾਗ ਨਹਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਆਪਨੇ ਕਰਤ ਨ ਹਿਯ ਮੈ ਰੋਸ ॥ ਜਾਰ ਜੋਰਿ ਭਜਿ ਭਜ ਗਯੋ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਨ ਦੋਸ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਹਤਰੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੧॥੩੩੬੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਐਂਡੇ ਰਾ ਇਕ ਭਾਟ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਗੀਤ ਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਤਿਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਭਾਟ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੧॥ ਜਾਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਹਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥ ਤੌ ਮੈ ਜਾਨੋਂ ਸਾਚੁ ਤੂ ਹਿਤੂ ਹਮਾਰੀ ਆਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਂਡੇ ਰਾਇ ਏਕ ਦਿਨ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖਿਤ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਰੋਗ ਨਾਥ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਖੀਝਤ ਚਿੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਬੈਦ ਮੈਂ ਤਵ ਨਮਿਤਿ ਰਾਖਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਰਤੁ ਕਰਾਇਯੈ ਅਪਨ ਇਲਾਜ ਬਨਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਂਡੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਯਾ ਗਦ ਕੋ ਗਦਹਾ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿਯੈ ॥੫॥ ਬੈਦ ਤਬੈ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਰੋਗ ਇਹ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰ ਹੋਵੈ ਤੌ ਹੋਈ ॥੬॥ ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਲੈ ਪੀਜੈ ॥ ਔਰ ਆਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਬਾਂਧੇ ਤੁਮ ਰਹੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰੇ ਕਬਿੱਤਨ ਕਹੋ ॥੭॥ ਏਕ ਬੀਰ ਇਕ ਠੌਰ ਬੁਲੈਹੋਂ ॥ ਇਸੀ ਖਾਟ ਊਪਰ ਬੈਠੈਹੋਂ ॥ ਮੱਲ ਜੁੱਧ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨ

ਕਰਿਹੈ ॥ ਤੇ ਤਵ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿ ਹੈ ॥੮॥ ਮੂੜ੍ਹ ਬਾਤ ਇਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਸਰੋਗ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪੁ ਮੰਗਾਇ ਮਦਯ ਤਬ ਪਿਯੋ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਅਬਲਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੯॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਬਪੁ ਔਧੋ ਤਰ ਖਾਟ ਬੰਧਾਯੋ ॥ ਆਂਖੈਂ ਦੋਊ ਮੂੰਦਿ ਕਰਿ ਲਈ ॥ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਈ ॥੧੦॥ ਭਾਟ ਪਰਜੇ ਤਰ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਵਹੈ ਤੰਤ੍ਰ ਜੋ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਹਮਾਰੈ ਆਯੋ ॥੧੧॥ ਭੋਗੁ ਜਾਰ ਅਬਲਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥ ਉਛਲਿ ਉਛਲਿ ਰਤਿ ਅਧਿਕ ਕਮਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਭਾਟ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਤਰਿ ਖਾਟ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿ ਦ੍ਰਿਗ ਦਿਯੇ ਨ ਕੀਨੋ ਸੋਗੁ ॥ ਭਾਟ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਜਿਯ ਅਬ ਮੈ ਭਯੋ ਅਰੋਗ ॥੧੩॥ ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਭਾਟ ਕੋ ਤਾ ਕਰ ਤੇ ਮਦ ਪੀਯ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸੋਂ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਪੀਯ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੨॥੩੩੯੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਇ ਨਿਰੰਜਨ ਚੋਪਰੋ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਨੂਪ ॥ ਲੋਕ ਸਕਲ ਨਿਰਖੈਂ ਤਿਸੈ ਰਤਿ ਕੋ ਜਾਨਿ ਸਰੂਪ ॥੧॥ ਸਹਰ ਬਸੈ ਬਹਲੋਲ ਪੁਰ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਮੋਲ ॥ ਸੂਰਾ ਸਕਲ ਸਰਾਹਹੀਂ ਨਾਮ ਖਾਨ ਬਹਲੋਲ ॥੨॥ ਜਬ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗਯੋ ਬਹਲੋਲ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ਪਠਾਨੀ ਡਾਰ ॥੩॥ ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਬਾਲਾ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਵਾ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਤ ਆਈ ॥ ਜਹਾਂ ਕਲਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਹਾਈ ॥ ਜਬੈ ਖਾਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥ ਏ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਨਾਰਿ ਵਹ ਢਰੀ ॥੫॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਅਬਲਾ ਉਰਝਾਈ ॥ ਇਹੈ ਬਾਤ ਪਿਯ ਸੁਨਤ ਸੁਹਾਈ ॥ ਮੈਂ ਇਕ ਬਾਗ ਬਨਾਯੋ ਭਲੋ ॥ ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਚਲੋ ॥੬॥ ਅਬ ਲੌ ਮੈਂ ਕਤਹੂੰ ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਪੈਂਡ ਅਪੈਂਡ ਨ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮੈਂ ਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਕਛੂ ਨ ਮੋ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜੈਯਹੁ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਾਗ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿ ਐਯਹੁ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਭਈ ॥ ਤਿਸੀ ਖਾਨ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥੮॥ ਤਾ ਹੀ ਬਾਗ ਨਿਰੰਜਨ ਗਯੋ ॥

ਪਾਵਤ ਤਹਾਂ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਅਧਿਕ ਤਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਹਵੇਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਖਾਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥ ਬਦਨ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੀ ਗਯੋ ਸੰਕਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਰੰਜਨ ਧਰੀ ॥ ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਕੀ ਨਿੰਦਜਾ ਕਰੀ ॥ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਸੰਗ ਨ ਮੋਰੇ ਭਈ ॥ ਪੈਂਡ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈਂ ਗਈ ॥੧੧॥ ਮੋ ਕੋ ਪਕਰਿ ਪਠਾਨਨ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਬਹੁ ਮੋ ਸੋਂ ਕੀਨੋ ॥ ਤਵ ਬਲੁ ਚਲੈ ਤੋ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰੋ ॥ ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥੧੨॥ ਯਾ ਮੈ ਚੂਕ ਨ ਤੇਰੀ ਭਈ ॥ ਪੈਂਡਿ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥ ਪੈਠਾਨਨ ਤੇ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤੋਰੇ ਸੰਗ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥ ਭਲੋ ਭਯੋ ਤੂ ਘਰਿ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥ ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨੀ ਕਰਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਧਾਮ ਮਲੇਛਨ ਆਵੈ ॥ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਤੁਮ ਪਤਿ ਮਾਥ ਨ ਅਪਨੋ ਧੁਨੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹ ਸੁਨੋ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਮੈਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਭ੍ਰਮਹਿ ਮਿਟਾਊਂ ॥੧੫॥ ਜਬ ਮੈਂ ਭੂਲਿ ਧਾਮ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਤਬਹਿ ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨ ਮੁਹਿ ਲਈ ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਤਿਨ ਸੋਂ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮੈਂ ਨ ਸੂਝਤ ਨਾਥ ਹਮਾਰੋ ॥੧੬॥ ਐਸੇ ਕਹਹਿ ਹੋਹਿ ਤੂ ਤੁਰਕਨਿ ॥ ਮੋ ਕੋ ਲਗੇ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਘੁਰਕਨ ॥ ਕੈ ਤੂ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਨਾਤਰ ਦੇਤਿ ਠੌਰ ਤੁਹਿ ਮਾਰੀ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਤਾ ਸੋਂ ਚਰਿਤ ਭਾਂਤਿ ਐਸੇ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਭਗ ਤੇ ਨਖ ਸਾਥਿ ਕਾਢਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਦਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਲਿੰਗਨ ਖਾਨ ਸਾਥ ਹਸਿ ਮੈ ਕਰਜੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਮੈਂ ਉਚਰਜੋ ॥੧੮॥ ਰਿਤੁ ਆਈ ਹੈ ਮੋਹਿ ਸੁ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਹੋਂ ॥ ਤੁਮੈ ਸਾਥ ਬਹਲੋਲ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਹੋਂ ॥ ਸੰਗ ਮਨੁਛ ਦੈ ਮੋਹਿ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਦਿਵਸ ਤੀਸਰੇ ਮੋ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥੧੯॥ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਮੋਹਿ ਖਾਨ ਤਬ ਤਜਿ ਦਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਹ ਸੰਗ ਨ ਮੈਂ ਐਸੇ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਮੈਂ ਮਿਲੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਅਬ ਤੁਮ ਕਜੋਂਹੂੰ ਮੋ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸੋ ਬਚ ਮੂੜ੍ਹ ਤਬ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਜੋ ਬਾਲ ਕੋ ਆਈ ਭਗਹਿ ਫੁਰਾਇ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਹਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੩॥੩੪੦੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਕਲ ਗੜ੍ਹ ਮੋਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਰੋ ॥ ਪਿਤਰ ਮਾਤ ਪੱਛਨ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਸੁਰਤਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਕਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅਪਨੋ ਤਵਨ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਸਟ ਤੁਰੈ ਜੋ ਹਜਾਂ ਚੜ੍ਹਿ ਆਵੈ ॥ ਸੋਈ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਤ ਗਾੜ੍ਹਨ ਕੋ ਬਲ ਜੋ ਨਰ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਕਾਸਟ ਤੁਰੈ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਵਾਰ ਤੁਰਤੁ ਇਹ ਮਗੁ ਪਰੈ ॥ ਲੀਕ ਬਡੀ ਲਹੁ ਬਿਨੁ ਕਰ ਛੂਏ ਜੋ ਕਰੈ ॥ ਹੋ ਸੋਈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਆਜੁ ਆਨਿ ਹਮ ਕੋ ਬਰੈ ॥੩॥ ਜਹ ਪੇਰੋ ਸਾਹ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਖਬਰੈਂ ਗਈ ॥ ਅਚਰਜ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਮੋਨ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਭਈ ॥ ਤਬ ਹਜਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹੋ ਹਜਰਤ ਕੋ ਭ੍ਰਮੁ ਸਭ ਹੀ ਤਬੈ ਮਿਟਾਯੋ ॥੪॥ ਦ੍ਰਬੁ ਜਰ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਬਰੋ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਕਿਯ ॥ ਨਹਰ ਖੋਦਿ ਬੇਰਿਯਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਤੁਰੰਗ ਲਿਯ ॥ ਲਹੁ ਦੀਰਘ ਤਟ ਲੀਕੈ ਕਾਢਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੀਤਿ ਆਪੁ ਲੈ ਦਈ ਹਜਰਤਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਹਤਰਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੪॥੩੪੦੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਜਨਦੇਵ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਗਜਨੀ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥ ਕਮਲ ਕੁਰੰਗ ਸਾਰਸ ਲਜੈਂ ਲਖਿ ਤਿਹ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਦੁਰਗ ਦੁਰਗਮ ਬਡੋ ਤਹ ਪਹੁੰਚੈ ਕਹ ਕੌਨ ॥ ਜੌਨਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਪਰੈ ਚੀਟੀ ਕਰੈ ਨ ਗੌਨ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਤਿਹ ਦੁਰਗ ਕੋ ਘੇਰਾ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਕਯੋਂਹੂੰ ਨ ਸੋ ਟੂਟਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਰਿ ਰਹੇ ਉਪਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਤਹ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਏ ॥ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੁਰਗ ਤੋਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਲਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਦੁਰਗ ਪਰ ਹੱਲਾ ਕਿਯੋ ॥ ਗੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਗ ਤੀਰ ਤੇ ਜਾਈ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਈ ॥੬॥ ਗੋਲੀ ਅਧਿਕ ਦੁਰਗ ਤੇ ਛੂਟੀ ॥ ਬਹੁਤ ਸੂਰਮਨ ਮੂੰਡੀ ਫੂਟੀ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤਨ ਮੈ ਰਹੀ ਨੈਕੁ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਸਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੋਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ

ਮੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥੮॥ ਲਗੇ ਜ੍ਵਾਨ ਗੋਲੀਨ ਕੇ ਖੇਤ ਜੂਝੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੇਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇਤੇ ਹਠੀ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾੜੇ ਗੜ੍ਹੇ ਘੇਰਿ ਆਏ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਕੋਪੇ ਲੀਏ ਸੈਨ ਧਾਏ ॥ ਇਤੈ ਸੂਰ ਸੋਹੈ ਉਤੈ ਵੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਭਾਜੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਰਿ ਖੇਤ ਪਗ ਨ ਟਰੇ ਭਿਰੇ ਸੂਰਮਾ ਚਾਇ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਗਾੜੇ ਗੜ੍ਹਹਿ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਭਟ ਆਇ ॥੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਗੋਲਿ ਗੋਲਾ ਮਹਾ ਬਾਨ ਛੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਗਰਬਧਾਰੀਨ ਕੇ ਗਰਬ ਤੋਰੇ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ॥ ਉਡੀ ਜਾਨ ਮਾਖੀਰ ਕੀ ਮਾਖਿ ਮਾਨੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਭਏ ਬੀਰ ਲਰੇ ਰਨ ਮੰਡ ॥ ਲਗੀ ਤੁਪਕ ਕੀ ਉਰ ਬਿਖੈ ਜੂਝੇ ਖਾਂ ਬਲਵੰਡ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਂ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਜੂਝੇ ॥ ਔ ਭਟ ਮੁਏ ਜਾਤ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਭਜੇ ਸੁਭਟ ਆਵਤ ਭਏ ਤਹਾਂ ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਨ ਖੇਤ ਮੈ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਂ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੁਏ ਸੰਕਿ ਰਹੇ ਸਭ ਸੂਰ ॥ ਬਿਨ ਸਜਾਰੇ ਸੀਤਲ ਭਏ ਖਾਏ ਜਨੁਕ ਕਪੂਰ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਾਮ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ਬਿਸਿਖ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਦੀਨੋ ਧਨੁਜ ਚਲਾਇ ਧਨੁਖ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸਾਂਧਿ ਕਰਿ ॥੧੬॥ ਸੁਨੋ ਕੁਅਰ ਜੂ ਅਬ ਜੌ ਤੁਮ ਮੋ ਕੋ ਬਰੋ ॥ ਤੌ ਮੈਂ ਦੇਊਂ ਬਤਾਇ ਰਾਜ ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਜਾਹ ਮੋ ਸੋਂ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤੈਸਿਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਚਲਾਇਯੈ ॥੧੭॥ ਬਜਾਹ ਕੁਅਰ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਵੈਸੇਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਬਗਾਯੋ ॥ ਗੜ੍ਹ ਗਾੜੇ ਕੇ ਮਾਂਝ ਪਰਯੋ ਸਰ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਅੰਕ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਲਿਯੋ ਉਰ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਿਖ ਪਹੂਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ॥ ਆਂਖੈਂ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈ ਨਿਰਖਤ ਵਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥੧੯॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਸੋਂ ਜਬ ਕੁਅਰ ਬਜਾਹ ਬਦਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਵੈਸਹਿ ਸਰ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਾਰਿ ਬੰਦ ਇਹ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਘੇਰੋ ਯਾ ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਡਾਰਿਯੈ ॥ ਹਜਾਂ ਤੇ ਜੋ ਨਰ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਆਵੈ ਜੋ ਜਨ ਪਾਸ ਬੰਦ ਤਿਹ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਛੁਰਾਇ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੨੨॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਤਿਹ

ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਘੇਰਾ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਜਨ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਬੰਦ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ ਛਿਨਿਕ ਭੀਤਰਿ ਲਿਯੋ ॥੨੩॥ ਲੀਨੋ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ ਗਜਨ ਸਹ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਲਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਜੀਤਿ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਭੋਗ ਭਰਿ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹਨ ਕੇ ਭਈ ॥ ਅਬਲਾ ਔਰ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬਡੋ ਮੂਰਖ ਇਹ ਰਾਵ ਹਮਾਰੋ ॥੨੫॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਤਾ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਗਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਮੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਟ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਨੁ ਆਈ ॥੨੬॥ ਪਿਤਾ ਹਨਤ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਪਨੋ ਰਾਜੁ ਗਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਮੂਰਖ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਨ ਮੈ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ॥ ਬਡੋ ਮੁਨਾਰ ਉਸਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਮੈ ਦਈ ਚਿਨਾਇ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੫॥੩੪੩੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਗਬੰਦਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਡੋ ਸੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨੁ ਜਾ ਕੇ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਮਤੀ ਸੁ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਭ ਤਾਹਿ ਭਨਿੱਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਸਸਿ ਕੋ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਦਨ ਕੀ ਦਿੱਜਿਯੈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਵਿਲਾਇਤ ਗਯੋ ॥ ਆਵਤ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਬਲਾ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਉਪਾਇ ਬਨਾਏ ॥ ਤਹ ਹੀ ਰਹੇ ਨਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਲਾਲ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਬਾਲਕੁਲਾਈ ॥ ਸਭ ਧਨੁ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹੀਂ ਸਿਧਾਈ ॥੩॥ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਜਾਟੂ ਬਟਿਹਾਯੋ ॥ ਲੂਟਨ ਮਾਲ ਬਾਲ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਰ ਚੜ੍ਹਯੋ ਛੀਨਿ ਸਭ ਲੀਨੋ ॥ ਰੰਚ ਕੰਚ ਤਿਹ ਰਹਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਮਾਲ ਕੋ ਲੂਟਿ ਲੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਬੈ ਕੂਕਿ ਕੈ ਨਾਰਿ ਬੈਨ ਯੋਂ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਭਾਈ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੋ ॥ ਰਹੋ ਹਜਾਂ ਨਹੀ ਦੂਰਿ ਕੋ ਪੈਂਡ ਲੀਜੋ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਇਹ ਬਾਤ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਜਾਨ ਏਕ ਨਹਿ ਦੈਹੈ ॥ ਲੈਹੈ ਛੀਨ ਤਰੇ ਕੇ

ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਰਹਯੋ ਜਿਯਬ ਜਗ ਥੋਰਾ ॥੬॥ ਇਨ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਨਹਿ ਆਨੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰਰਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਯਾ ਕੋ ਨਾਥ ਹਮਰ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਕੋ ਏਕ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥੭॥ ਲੂਟਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਜਬੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੀ ॥ ਕਸਿਸਿ ਕਮਾਨ ਕਰੇਰੀ ਕੀਨੀ ॥੮॥ ਅਰੁਨ ਤੁਰੰਗ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਭਈ ॥ ਪਵਨ ਗਵਨ ਤੇ ਸੀਘ੍ਰ ਸਿਧਈ ॥ ਜਾਇ ਸ੍ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਸ੍ਰ ਹਕਾਰੋ ॥ ਕੈ ਧਨੁ ਦੇਹੁ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥੯॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋਪ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਗਾਰਿਯਨ ਦੀਨੋ ॥ ਤੋ ਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹਾ ਹਮ ਡਰਿਹੈਂ ॥ ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਏਕਲ ਤੇ ਟਰਿਹੈਂ ॥੧੦॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਹਾਥ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਯੋ ॥ ਬੀਸ ਜ੍ਵਾਨ ਬਿਚ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੧॥ ਬਹੁਰਿ ਤਾਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬੀਸ ਘੋਰਜਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਮਨੋ ਮੁਨਾਰੇ ਗਏ ॥੧੨॥ ਤੀਜੀ ਬਹੁਰਿ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥ ਛੋਡਯੋ ਬਾਨ ਨੈਕੁ ਨਹਿ ਡਰੀ ॥ ਤੀਸ ਬੀਰ ਇਕ ਬਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਵਨ ਪੱਤ੍ਰ ਸੇ ਝਾਰੇ ॥੧੩॥ ਏਕ ਬਾਨ ਜਬ ਬਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਬੀਸ ਤੀਸ ਛਿਤਿ ਪੈ ਭਟ ਡਾਰੈ ॥ ਚਪਲ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰ ਧਵਾਵੈ ॥ ਏਕ ਘਾਇ ਤਨ ਲਗਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਜਲ ਮੋ ਜਨੁਕ ਗੰਗੇਰੀ ਝਮਕੈ ॥ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਬੀਸ ਭਟ ਗਿਰੇ ॥ ਬਖਤਰ ਰਹੇ ਨ ਜੇਬਾਂ ਜਿਰੇ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬਾਲ ਇਕ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਾਜ ਬਿਚ ਕਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਤਰਫਰਾਇ ਛਿਤਿ ਮਾਂਝ ਸੁਭਟ ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ॥ ਹੋ ਆਏ ਜਗਤ ਨ ਮਾਂਝ ਨ ਨਿਜੁ ਜਨਨੀ ਜਏ ॥੧੬॥ ਸਹਸ ਸੂਰਮਾ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ਸੁ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਹਨਯੋ ਨ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥੧੭॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਬਸਿ ਕਏ ॥ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਸਕਲ ਬੁਕਚਾ ਦਏ ॥ ਜਹ ਤੇ ਧਨੁ ਲੈ ਗਏ ਤਜੇ ਤਹ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁੱਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥ ਏਕ ਸਦਨ ਤੇ ਛੋਰਿ ਤੁਰੈ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਜਾਟੂ ਕੋ ਕਰਿ ਅਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥ ਚੋਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਤਬੈ ਤਿਨ ਤਜਾਗਯੋ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਜਾਪ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰਿ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਜਹਾਂ ਆਪਨੋ ਪਤਿ ਹੁਤੋ ਤਹਾਂ ਗਈ

ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਮ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜੀਤ ਬੈਰਿਯਨ ਲੀਨੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਸੋਂ ਜਾਈ ॥ ਪਿਯ ਕੋ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੬॥੩੪੫੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੈਨ ਲਤਾ ਅਬਲਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਬਡੇ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਪਟਤਰ ਕਹਿ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੈਨ ਲਤਾ ਇਕ ਬਡੋ ਜਹਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਹੁ ਦਿਨ ਕੋ ਬੀਚ ਡਰਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਨਾਥ ਕੋ ਧਾਮ ਆਪੁ ਤਿਤ ਕੋ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਲੀਨੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਪਚਾਸਿਕ ਸੁਭ ਅਲੀ ॥੨॥ ਜਬ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਗਈ ਤਬੈ ਤਿਨ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਠਿ ਹਾਥ ਕੋ ਬਾਂਸ ਮੰਗਾਇ ਤਬੈ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬੈਰਕ ਬਾਂਧੀ ਬਡੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਵਾ ਅੰਚਰ ਕੇ ਸੰਗ ਦਈ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਹੇਰਿ ਆਗਿ ਕਹ ਜਿਯਨ ਅਚੰਭਵ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਦੂਸਰੋ ਸਸਿ ਵਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਤਾ ਕਹ ਬੈਠਿ ਮਲਾਹ ਚਲਾਵਹੀ ॥ ਹੋ ਮੱਛ ਕੱਛ ਸੰਗਿ ਹੇਰਿ ਚਲੇ ਤਹ ਆਵਹੀ ॥੪॥ ਚਾਲਿਸ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਹਾਜ ਜਬਾਯੋ ॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਸਭ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲ ਕੋ ਹਮ ਅਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਚਬਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਧਾਮ ਸਕਲ ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੫॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਰੁ ਜੀਵ ਬਹੁਤ ਮਿਲਿ ਜੋ ਧਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਲ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਰਤਨ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਮੈਨ ਲਤਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਬੁਝਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮੱਛ ਕੱਛ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥੬॥ ਤਿਨ ਕੇ ਠਟਕਤ ਬਾਰਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਜੀਵ ਤਹੀਂ ਸਭ ਰਹੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਤਬ ਲੀਨੇ ਬਾਲ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਲ ਜੀਵਨ ਕਹ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਟ ਦ੍ਵਾਰ ਕਰਿ ਮਤਸ ਦ੍ਰਿਗ ਬੰਧਯੋ ਅਪਨੋ ਗਾਉਂ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਕੋ ਪਰਯੋ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਨਾਉਂ ॥੮॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਤਿਹ ਭੂਮਿ ਤੇ ਕਾਢੇ ਰਤਨ ਅਨੇਕ ॥ ਰੰਕ ਸਭੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਰਹਯੋ ਨ ਦੁਰਬਲ ਏਕ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੭॥੩੪੬੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਏਕ ਸੁਮੇਰ ਦੇਵਿ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਸਵਾਰੀ ॥ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸਵਤਿ ਸੁਨਿੱਜੈ ॥ ਬੈਰ ਭਾਵ ਤਿਨ ਮਾਂਝ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੋਊ ਘਾਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤਿਹ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬੋਲਿ ਨਿਕਟ ਤਿਹ ਲਈ ॥ ਸਿੱਛਾ ਇਹੈ ਸਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਰਿਯਾ ਖੇਲਿ ਕੂਕ ਜਬ ਦੀਜੋ ॥ ਨਾਮ ਸਵਤਿ ਹਮਰੀ ਕੋ ਲੀਜੋ ॥੩॥ ਬੋਲਿ ਸਵਾਰੀ ਸੁਤਾ ਖਿਲਾਈ ॥ ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਪਰ ਕੂਕ ਦਿਰਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਝੰਪਾਨ ਮਾਰਨ ਤਿਨ ਗਈ ॥੪॥ ਸਵਤਿਨ ਖਬਰਿ ਐਸਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਰਾਨੀ ਹਮਰੇ ਪਰ ਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹਨ ਆਗਿ ਲੈ ਦੀਨੀ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਬਾਟ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਲੀਨੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸਵਤਨਿ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਹੱਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੮॥੩੪੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਬਧੂ ਪੱਛਿਮ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਕਾਮਵਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਰਖ ਬੀਤ ਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਸੰਭਾਰੋ ॥੧॥ ਸੁਧਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਬਲਾ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥ ਸਾਮਾਨਨਿ ਕੀ ਤਿਨ ਗਤਿ ਲੀਨੀ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਨਹਿ ਠੌਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੨॥ ਤਬ ਲੌਂ ਨਾਥ ਤਵਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਦੂਤਿਯਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਮਿਲਾਇ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਲੀਜੈ ॥੩॥ ਵਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਦੂਤਿਯਹਿ ਭਾਈ ॥ ਆਨਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਤਿਨ ਬਾਲ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਬਚਨ ਤਤਕਾਲ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥੪॥ ਕ੍ਯੋਂ ਨਹਿ ਚਲਤ ਧਾਮ ਪਤਿ ਮੇਰੇ ॥ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਤੇ ਬਰਖ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥ ਅਬ ਹੀ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੋ ਟਾਰੋ ॥੫॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਹੁ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਲੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਜ ਕਵਨ ਆਈ ਹੁਤੀ ਕਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਕੀਨ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਚਲਿ

ਘਰ ਗਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭੯॥੩੪੭੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨੈਨੋਤਮਾ ਨਾਰਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਮ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਿਯ ਕਿਯੋ ਪਰਦੇਸ ਪਯਾਨ ਗਏ ਕਤਹੂੰ ਉਠਿ ਬੰਧਵ ਦੋਊ ॥ ਹੌਂ ਬਿਲਲਾਤ ਅਨਾਥ ਭਈ ਇਤ ਅੰਤਰ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨਤ ਸੋਊ ॥ ਪੂਤ ਰਹੇ ਸਿਸੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਆਵਤ ਹਜਾਂ ਘਰ ਖੋਊ ॥ ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਛੁ ਆਂਧਰੀ ਸਾਸੁ ਨਿਵਾਸ ਨ ਕੋਊ ॥੨॥ ਭੇਸ ਮਲੀਨ ਰਹੌਂ ਤਬ ਤੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਬਜੋਗਨਿ ਸੀ ਬਿਹਰੋਂ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਸਸਿ ਦਾਰੁਨ ਸੂਰਜ ਪਸਚਮ ਅਸਤ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਕਛੁ ਆਇ ਮਮੇਸ ਕਹੂੰ ਪਰਦੇਸ ਗਏ ਹੈਂ ॥੩॥ ਪ੍ਰਾਸ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਤ ਪਟਾ ਸੇ ਪਟੰਬਰ ਪਿਯਰੀ ਪਰੀ ਪਰਸੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੇ ॥ ਪਾਂਸਿ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੁਪ੍ਰਯੋਗ ਸੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸੇ ਪਾਨ ਪਰੋਸਨਿ ਹਾਰੇ ॥ ਪਾਸ ਪਰੋਸਨਿ ਪਾਰਧ ਸੀ ਪਕਵਾਨ ਪਿਸਾਚ ਸੇ ਪੀਰ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਪਾਪ ਸੋਂ ਪੌਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੈ ਜਬ ਤੇ ਗਏ ਪਿਯ ਪ੍ਰਦੇਸ ਪਜਾਰੇ ॥੪॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਯ ਚਲੇ ਪਰਦੇਸ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹੀ ਜਕਿ ਕੈ ॥ ਪਲਕੈਂ ਨ ਲਗੈਂ ਪਲਕਾ ਪੈ ਪਰੈ ਪਛੁਤਾਤ ਉਤੇ ਪਤਿ ਕੋ ਤਕਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਾਤ ਪਖਾਰਿ ਸਭੈ ਤਨੁ ਪਾਕ ਪਕਾਵਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਥਕਿ ਕੈ ॥ ਪਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਿਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਪਾਕ ਗਯੋ ਪਕਿ ਕੈ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਯਾ ਕੀ ਲਗਨ ਮੋਹਿ ਪਰ ਲਾਗੀ ॥੬॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਤੁਰਤੁ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਪਲਟਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਯੋ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅੱਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੦॥੩੪੮੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰਗ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਭਏ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈ ਜੁਹਾਰ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਮਦਨ ਜੁਤ ਆਵਈ ॥ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਸੁ ਬੋਲਿ ਕਮਾਵਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਵ ਨ ਕੋਊ ਸਕੈ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬਖਾਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ॥੨॥ ਸਵਤਿ ਤਵਨ ਕੀ ਹੁਤੀ ਭੇਦ ਤਿਨ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਏ ਬਚਨ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਅਸਿ ਤੀਖਨ ਗਹਿ ਪਾਨ ਜਾਤ ਤਿਤ ਕੋ ਭਯੋ ॥੩॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਟਰਿ ਆਗੈ ਲਿਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਪਤਿ ਕੋ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਖ ਬੋਲੇ ਭੱਯਾ ਕੇ ਜੌ ਮੈਂ ਘਰ ਗਈ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਕਹਾ ਘਟਤੀ ਯਾ ਮੈਂ ਤੁਮਰੀ ਭਈ ॥੪॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾ ਕੋ ਕਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਬਖਾਨਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਠਾਨਿ ਹੈ ॥ ਕਹੀ ਸਵਤਿ ਕੀ ਸਵਤਿ ਨ ਊਪਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਇਨ ਮਹਿ ਰਹਤ ਸਪਰਧਾ ਹਿਯੇ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥੫॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਿਹ ਗਹੋ ਸੁ ਜਾਰ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥ ਸਾਂਧਿ ਖਨਤ ਗਹਿ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਲਹੇ ਕੋਪ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਰਿ ਕੀ ਅਰਿ ਪਰ ਕਹੀ ਨ ਉਰ ਮੋ ਆਨਿਯੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾ ਮੈਂ ਕਹੋ ਕਹਾ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਮੁਖ ਬੋਲੇ ਭੱਯਾ ਕੇ ਗਈ ॥ ਤੋਰ ਸਵਤਿ ਮੈਂ ਕਛੁ ਨ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤੈਂ ਝੂਠ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥ ਮੈਂ ਨ ਸੇਜ ਤੁਮਰੀ ਤੇ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਇਤੋ ਕੋਪ ਸੁਨਿ ਸਵਤਿ ਨ ਚਿੱਤ ਮੋ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬੈਰ ਕੈਸੋ ਈ ਹੋਇ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਕਾ ਜਾਨੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕੀ ਕਹੀ ਰਿਪੂ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਚ ਰਾਵ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਲਹ੍ਯੋ ॥੯॥ ਕਹ ਭਯੋ ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਨ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੈ ਤਹਕੀਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਰ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਹ ਕਛੂ ਨ ਕਹਿਯੈ ॥ ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੇਰੋ ਹੀ ਲਹਿਯੈ ॥ ਲਹਿ ਸਾਚੀ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਝੂਠੀ ਜਾਨਿ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰਾਨੀ ਤੂੰ ਸਾਚੀ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਤੋ ਪਰ ਝੂਠ ਸਵਤਿ ਇਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸਜਾਨੀ ਬਚਨ ਸੀਸ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਸੁਘਰ ਹੋਇ ਨ ਜਾਨਈ ਜੜ੍ਹ ਕੋ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰੋ ਨਰ ਹੋਇ ਸੁ ਭੇਵ ਪਛਾਨਈ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਹਾ ਜਿਯ ਜਾਨਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹੌਹੂੰ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਹੋਂ

॥ ਹੋ ਯਾ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕੋ ਘਾਇ ਹੋਂ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਚੀ ਕੋ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਝੂਠੀ ਕੋ ਸਾਚੀ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੧॥੩੫੦੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਹੈ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਹੁਤੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਸੇ ਨਿਰਖਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਛਬਿ ਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਨ ਕਲਾ ਐਸੇ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬਿਤਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਜਿਯ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸੋਤ ਰਾਵ ਤਿਹ ਸੰਗ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਂਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਾਰ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੈਂ ਇਹ ਜੜ੍ਹ ਸੋਂ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥ ਇਨ ਮੋਹੂ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥ ਸਵਤਿ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਕੋ ਘਾਈ ॥ ਪੌਂਛਿ ਖੜਗ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਏ ਪ੍ਰਾਤ ਯੌਂ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਰੋਇ ਪ੍ਰਾਤ ਭੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਵ ਜੂ ਮਾਰੇ ॥ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਖੋਏ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸਕਲ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਏ ॥੫॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਵ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹ ਸਾਥ ਰਾਵ ਕੇ ਜਾਰਹੁ ॥ ਮੋਰੇ ਛਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਹੁ ॥੬॥ ਤਬ ਤਾ ਪੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭ ਆਏ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋ ॥ ਆਜੁ ਉਚਿਤ ਨਹਿ ਜਰਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਰ੍ਯੋ ਸੁਤ ਸਿਸੁ ਰਹ੍ਯੋ ਤੈ ਜਰਿਹੈਂ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਜਿਨਿ ਐਸੋ ਹਠ ਕੀਜਿਯੈ ਰਾਜ ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜਰਨ ਨਮਿਤਿ ਉਠਿ ਤਬੈ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਰਾਨੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਰਾਜ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਤਿਹ ਸੁਤ ਦਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਐਸ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਰਾਖੀ ਰਹੀ ਛੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਿ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਿਆਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੨॥੩੫੧੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਸਹਰ ਬਟਾਲਾ ਮੈ ਬਸੈ ਮੈਂਗਲ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥ ਮਦ ਪੀਵਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਰਹੈ ਸਦਾ ਰਹਤ ਅਗਜਾਨ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਦਿਵਸ ਤੀਜ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਅਬਲਨ ਆਨੰਦੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਲਤਿ ਗੀਤ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਕੋਕਿਲਾ ਲਜਾਵਹਿ ॥੨॥ ਉਤ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਹਰਾਵੈਂ ॥ ਇਤਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵੈਂ ॥ ਉਤ ਤੇ ਦਿਪਤ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈਂ ॥ ਇਤ ਇਨ ਦਸਨ ਕਾਮਨਿਨ ਝਮਕੈਂ ॥੩॥ ਰਿਤੁਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਿਨ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਨ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੪॥ ਸੋ ਝੂਲਤ ਤਿਨ ਖਾਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਲਗੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕੁਟਨੀ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਆਈ ਹੁਤੀ ਬਨਿ ਏਕ ਬਾਲਾ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਸਮ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਦੀਪਮਾਲਾ ਜਨੁ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਬਿਛੂਆ ਕੀ ਬਿਝਕ ਸੋਂ ਬਿੱਛੂ ਸੋ ਡਸਾਇ ਮਾਨੋ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ ਨਿਜੁ ਚੇਰੋ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਦਸਨ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਦਿਵਾਨੇ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਨੇ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕੋਰ ਸੋਂ ਮਰੋਰਿ ਮਨ ਲੈ ਗਈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਗਾਤ ਰਵਿ ਥੋਰਿਕ ਚਿਲਚਿਲਾਤ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਕਾਮਨੀ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂੰ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਂਗੇ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੈ ਰਤਿ ਕਰੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਬ ਤੇ ਲਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਚੁਭਿ ਚਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੮॥ ਮੋ ਤੇ ਛਬਿ ਨ ਕਹੀ ਪਰੈ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਜੀਭ ਮਧੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਹੈ ਬਰਨਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਆਂਖਿ ਰਸ ਗਿਰਯੋ ਤਾਤੇ ਆਂਬ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਿਹਵਾ ਰਸ ਹੂੰ ਤੇ ਜ਼ਰਦਾਲੂ ਲਹਿਯਤੁ ਹੈਂ ॥ ਮੁਖ ਰਸ ਹੂੰ ਕੋ ਮਧੁ ਪਾਨ ਕੈ ਬਖਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੇ ਨੈਕੁ ਚਾਖੇ ਸਦਾ ਜਿਯਤ ਰਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਨਿਸਿਰਾਟ ਨਿਸਿਰਾਜ ਭਯੋ ਜਾ ਕੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਜੌਨ ਚਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥ ਦਾਂਤਨ ਤੇ ਭਯੋ ਦਾਖ ਦਾਰਿਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ਅਧਰ ਤੇ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ ਊਖ ਕਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੁਟਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਏ ਧਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਝੁਲਾਵਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਲਯਾਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਆਨਿ ਖਾਨ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਚਕਿ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਤੁਮਰੇ ਇਹੀ ਨਮਿਤ ਮੈ ਆਈ ॥ ਅਬ ਫੂਲਨ ਮੁਹਿ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਜਾਨ ਧਾਮ ਕੋ ਦੀਜੈ

॥ ਪਰਸੋਂ ਬੋਲਿ ਕਲੋਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੨॥ ਅਤਿ ਮਦ ਪਾਨ ਖਾਨ ਤੁਮ ਕੀਜਹੁ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋਕਹੁ ਸੁਖ ਦੀਜਹੁ ॥ ਪਰਸੋਂ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੈ ਐਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਸ੍ਵੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਯੋਂ ਕਰਿ ਬੋਲਿ ਖਾਨ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥ ਪਰਸੋਂ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਚਿੱਤ ਕੀਨੀ ॥ ਤਬ ਰਿਤੁਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਵਾ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥੧੪॥ ਸੋਏ ਲੋਗ ਧਾਮ ਉਠਿ ਗਈ ॥ ਸਿਮਰਤ ਖਾਨ ਘਰੀ ਸੋ ਭਈ ॥ ਨਿਸੁ ਸਿਗਰੀ ਤਿਹ ਕਹ ਜਗਵਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਤਾਹਿ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥੧੫॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖਿ ਧਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹਿ ਜਾਂਘ ਦੋਊ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਹੀ ਪਠਾਨੀ ॥ ਮਦ ਪੀਏ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੀ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮਯੋ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ॥ ਮਦ ਉਤਰੇ ਤਿਹ ਤਜਿ ਦਿਯੋ ਅਪਨੀ ਸੁਤਾ ਪਛਾਨਿ ॥੧੭॥ ਧੰਨਜ ਛੱਤ੍ਰਿਜਾ ਕੋ ਧਰਮ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕੇ ਕੈ ਮੁਝੈ ਗੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਉਬਾਰਿ ॥੧੮॥ ਏਕ ਮਦੀ ਦੂਜੈ ਤਰੁਨ ਤੀਜੇ ਅਤਿ ਧਨ ਧਾਮ ॥ ਪਾਪ ਕਰੇ ਬਿਨ ਕਯੋਂ ਬਚੈ ਬਚੈ ਬਚਾਵੈ ਰਾਮ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੩॥੩੫੨੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਂਡਵ ਕੇ ਪਾਂਚੋ ਸੁਤ ਸੂਰੇ ॥ ਅਰਜੁਨ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰੂਰੇ ॥ ਨਕੁਲ ਅਵਰੁ ਸਹਦੇਵ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਯੋ ਕੌਨ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਬਨਬਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸੋਈ ਬਰਖ ਤ੍ਰੈਦਸੋ ਆਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਰਾਟ ਰਾਜ ਕੇ ਗਏ ॥ ਸੋਊ ਬਰਖ ਬਿਤਾਵਤ ਭਏ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰੀਚਕਹਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਦੇਖੀ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰਿ ਕਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਗਨਿ ਤਨੁ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਮਿਲਨ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਠੈ ਸੰਦੇਸਨਾ ਦਈ ॥ ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਕਰੀਚਕ ਲਈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਲੁ ਅੰਚਰ ਗਈ ਛੁਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਹੇਰਿ ਸ੍ਵਾਨ ਕੋ ਭਜਤਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰੀਚਕਿ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਅਯੋ ॥ ਪਾਦ ਪ੍ਰਹਾਰ ਦ੍ਰੁਪਦਿਯਹਿ ਕਿਯੋ ॥ ਪਾਂਚੋ ਨਿਰਖਿ ਪੰਡੁ ਜਨ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਤਬ ਭਰਯੋ ॥ ਰਾਜੈ ਮਨੇ ਨੈਨ ਸੋਂ ਕਰਯੋ ॥ ਬੋਲ

ਦ੍ਰੂਪਦਜਾ ਨਿਕਟ ਸਿਖਾਈ ॥ ਯੌਂ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੋਂ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਤੁਰ ਦ੍ਰੂਪਦਜਾ ਅਤਿ ਹੁਤੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਕਹਜੋ ਬਨਾਇ ॥ ਏਕ ਬਚਨ ਭਾਖਜੋ ਹੁਤੋ ਬੀਸਕ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਰੂਪਦੀ ਯੌਂ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੋਂ ਕਹੀ ॥ ਤੁਮ ਪੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝ ਮੈ ਰਹੀ ॥ ਸੂੰਨਿ ਸਾਲ ਨਿਸਿ ਕੋ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮੈਯਹੁ ॥੯॥ ਸੂੰਨਿ ਸਾਲ ਭੀਮਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀਚਕ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਕ੍ਰੀਚਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਕੇਸ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਧਰੇ ॥ ਯਾਹਿ ਅਗਨਿ ਕੇ ਬੀਚ ਜਰੈਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਤਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈਹੈਂ ॥੧੧॥ ਗਹਿ ਕੇ ਕੇਸ ਤਾਹਿ ਲੈ ਚਲੇ ॥ ਕ੍ਰੀਚਕ ਬੀਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਅਤਿ ਭਰਜੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਾਰਿ ਬ੍ਰਿਛ ਕਰਿ ਧਰਜੋ ॥੧੨॥ ਜਾ ਕੋ ਕੋਪਿ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਚੌਥ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਤੇ ਘਾਵੈ ॥ ਕਿਸੂ ਕੇਸ ਤੇ ਐਂਚਿ ਬਗਾਵੈ ॥੧੩॥ ਕਨਿਯਾ ਬਿਖੈ ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਧਾਰੈ ॥ ਬਰਤ ਚਿਤਾ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਡਾਰੈ ॥ ਸਹਸ ਪਾਂਚ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸਭ ਮਾਰਜੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਜੋ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੪॥੩੫੪੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਭਾਰਜਾ ਅਕਬਰਬਾਦ ਮੰਝਾਰ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਰੀਝੈਂ ਨਿਰਖਿ ਸ੍ਰੀ ਰਨਰੰਗ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਕਬਰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥੨॥ ਤਬ ਚਲਿ ਸਖੀ ਭਵਨ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਵਾ ਕੋ ਭੇਦ ਜਤਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਸੋ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥ ਹਜਰਤਿ ਜਬੈ ਭਵਨ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਅਬਲਾ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥੪॥ ਕਹੋ ਤੋ ਅਬੈ ਡਾਰਿ ਲਘੁ ਆਊਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਊਂ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਐਂਚਿ ਕਿਵਰਿਯਾ ਦਈ ॥੫॥ ਪਤਿ ਕਹ ਜਾਇ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਸੰਗ ਕਰਿ ਨਾਥ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਅਤਿ ਤਬ

ਕੋਪ ਬਨਿਕ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਛਿੱਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਹਾਥ ਮੈ ਲਯੋ ॥੬॥ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਪਨਹੀ ਸਿਰ ਝਾਰੈ ॥ ਲੱਜਤ ਸਾਹ ਨਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਜੂਤਿਨ ਮਾਰਿ ਭੋਹਰੇ ਦਿਯੋ ॥ ਵੈਸਿਹਿ ਦੈ ਦਰਵਾਜੋ ਲਿਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੁ ਜਾਇ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥੮॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਕੈ ਸਾਧ ਕੋਊ ਸਾਹੁ ਕਿਧੌਂ ਪਤਿਸਾਹ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਚਲਿ ਦੇਖਿਯੈ ਏ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਨਾਹ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਭਾਖਿ ਭਜਿ ਗਏ ॥ ਹੇਰਤ ਤੇ ਅਕਬਰ ਕਹ ਭਏ ॥ ਹਜਰਤਿ ਲੱਜਤ ਬਚਨ ਨਹਿ ਬੋਲੈ ॥ ਨਜਾਇ ਰਹਯੋ ਸਿਰ ਆਂਖਿ ਨ ਖੋਲੈ ॥੧੦॥ ਜੇ ਕੋਈ ਧਾਮ ਕਿਸੀ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਕਯੋਂ ਨਹਿ ਐਸ ਤੁਰਤੁ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੋਂ ਪਾਗੈ ॥ ਪਨਹੀ ਇਹਾਂ ਨਰਕ ਤਿਹ ਆਗੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਜਰਤਿਹਿ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਿਸੂ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਯੋ ॥ ਜੈਸਾ ਕਿਯ ਤੈਸਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੫॥੩੫੫੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰਜਾ ਅਚਲ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤ ਦਜਾਲ ਪੁਰ ਗਾਉਂ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਵਿ ਜਬ ਹੀ ਅਸਤਾਂਚਲ ਗਏ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਏ ॥ ਜਾਰਿ ਦੀਵਟੈਂ ਤਸਕਰ ਧਾਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਾਕਿ ਭਵਨ ਕਹ ਆਏ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਕੈ ਧਨੁ ਦੇਹਿ ਬਤਾਇ ਕੈ ਨਹਿ ਤੁਹਿ ਦੇਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਛੁਕ ਧਾਮ ਕੋ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹਯੋ ਮੈ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਜੋ ਮੈ ਦਾਨ ਜੀਵ ਕੋ ਪਾਊਂ ॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰਤ ਮੋਕਹ ਸੰਗ ਚਲੋ ਬਹੁ ਮਾਲ ਬਤਾਊਂ ॥ ਰਾਖਿ ਮਹਾਬਤਿ ਖਾਨ ਗਏ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁ ਤੇ ਹਰਿ ਲਯਾਊਂ ॥ ਪੂਤਨ ਪੌਤ੍ਰਨ ਲੌ ਸਭ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਆਜੁ ਦਰਿੱਦ੍ਰ ਬਹਾਊਂ ॥ ਲੀਜਹੁ ਲੂਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹ ਮੈ ਅਪਨੋ ਨਹਿ ਪਾਨ ਛੁਹਾਊਂ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਸਕਰ ਤੇ ਭਏ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੰਗ ਤਹਾਂ ਲੈ ਗਏ ॥ ਜਹ ਕੋਠਾ ਦਾਰੂ ਕੋ ਭਰਯੋ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਤਸਕਰਨ ਉਚਰਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਤ੍ਰਿਯ

ਤਹ ਕੋ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪਰਯੋ ਤਹੀ ਸਰ ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਸਕਰ ਜਾਰਿ ਮਸਾਲੈਂ ਪਰੇ ॥ ਦਾਰੂ ਬਿਖੈ ਅੰਗਾਰੇ ਝਰੇ ॥ ਸਭ ਤਸਕਰ ਤਬ ਹੀ ਉਡਿ ਗਏ ॥ ਭੂਚਰ ਤੇ ਖੇਚਰ ਸੋ ਭਏ ॥੮॥ ਦਾਰੂ ਉਡਤ ਚੋਰ ਉਡਿ ਗਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਫਿਰਤ ਗਗਨ ਮੋ ਭਏ ॥ ਦਸ ਦਸ ਕੋਸ ਜਾਇ ਕਰਿ ਪਰੇ ॥ ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਮੂੰਡ ਉਬਰੇ ॥੯॥ ਏਕੈ ਬਾਰ ਚੋਰ ਉਡਿ ਗਏ ॥ ਜੀਵਤ ਏਕ ਨ ਬਾਚਤ ਭਏ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਛਲ ਭੇ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਉਬਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਚੋਰਨ ਕਹ ਘਾਈ ॥ ਬਹੁਰੌ ਧਾਮ ਆਪਨੇ ਆਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਹੋਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਬਚਤ ਨ ਕੋਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੬॥੩੫੬੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਮ ਕਲਾ ਕਾਮਨਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨ ਆਗ੍ਯਾ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮਾਤ ਕੋਪ ਚਿੱਤ ਠਾਨੈ ॥੧॥ ਕੁਬੁਧਿ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਗੁੰਡਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਗੁਜਰਾਨਾ ॥ ਕਰਤ ਕੁਬ੍ਰਿਤ ਪਿਯਤ ਮਦ ਪਾਨਾ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਤਿਯ ਸੁਭਕਾਰੀ ॥ ਜੂਪ ਰਹਿਤ ਨ ਕਛੂ ਦੁਰਚਾਰੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹ ਮਾਤ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬੇਗਿ ਸੰਘਾਰੋਂ ਚਹੈ ॥੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬ ਸੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋਤ ਛਾਪਰੀ ਮਾਂਝ ਤਕਾਯੋ ॥ ਟਟੀਆ ਦ੍ਵਾਰ ਆਗਿ ਦੈ ਦਈ ॥ ਸੁਤ ਕੋ ਮਾਤ ਜਰਾਵਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਯੋ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਸਭ ਜਗਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਪਾਨਿ ਕੋ ਧਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੭॥੩੫੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਚਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਟਜਾ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿਵਾਨ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਭਰਤਾ ਏਕ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਰੁਚ੍ਯੋ ਨ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸਿ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥੧॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਔਰ ਪਤਿ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋਊ ਨ ਰੁਚ੍ਯੋ ਕਟਾਰੀ ਮਰ੍ਯੋ ॥

ਮਾਸ ਬਿਖੈ ਔਰੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਦੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥੨॥ ਚੌਥੋ ਨਾਥ ਨਾਇਕਾ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਹਨਿ ਪੰਚਮ ਕਹ ਲੀਨੋ ॥ ਛਠਏਂ ਮਾਰਿ ਸਪਤਮੋ ਘਾਯੋ ॥ ਅਸਟਮ ਕੈ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਸੋਊ ਨਹਿ ਭਾਯੋ ॥ ਜਮਧਰ ਭਏ ਤਾਹਿ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਜਗਤ ਤਿਹ ਕਰਯੋ ॥ ਹਾਹਾਕਾਰ ਸਭਨ ਉਚਰਯੋ ॥੪॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਅਬ ਹੌਂ ਜਰੋਂ ਨਾਥ ਤਨ ਜਾਈ ॥ ਇਨ ਸਭਹੂੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੫॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਏ ॥ ਲੋਗ ਸਭਨ ਕੋ ਕੂਕ ਸੁਨਾਏ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਹਾਥਿ ਸਿਧੌਰੋ ਗਹਯੋ ॥ ਜਰਿਬੋ ਸਾਥ ਨਾਥ ਕੇ ਚਹਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜ ਕਰਨ ਹਨਿ ਕਿਯੋ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਦੇਖਤ ਤਰੁਨਿ ਪਾਵਕ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੭॥ ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਹਨਿ ਅਸਟਮ ਕੋ ਗਰ ਲਾਇ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਸੀਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੮॥੩੫੭੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਭੂਪ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਸੁਤਾ ਸਾਹੁ ਕੀ ਏਕ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈਂ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਹੀਰਾ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਡਬਿਯਾ ਬਿਖੈ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜਹ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਬਹਲ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਈ ॥੨॥ ਅਰਧ ਬਜਾਰ ਬਿਖੈ ਜਬ ਗਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਰਿਕ ਬਿਲੋਕਤਿ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਗਾਡੀ ਕੇ ਸਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਰਜਨੀ ਪਰਿ ਗਈ ॥ ਸੂਰਜ ਛਪਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਭਈ ॥ ਬਹਲ ਬਿਖੈ ਗਹਿ ਬਾਂਹ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥੪॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਬਹਲ ਹਿਲੋਰੇ ਖਾਵੈ ॥ ਉਛਰੇ ਬਿਨਾ ਕਾਜ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥ ਲਖੈਂ ਲੋਗ ਗਾਡੀ ਕਰਨਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰੈ ॥੫॥ ਭਾਖਿ ਬੈਨ ਤੇ ਬਹਲ ਧਵਾਈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਭਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਬਾਮ ਸੋਂ ਕੀਨੋ ॥ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਇਹ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਬੈਠੋ ਜਹਾਂ ਨੀਕੀ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਹੀਰਾ ਕਰ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਕੇ

ਹਾਜਰ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਤਿਹ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰੁਪੈਯਾ ਦੀਨੋ ॥੮॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਸਾਹਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਉਠੀ ਸਭਾ ਆਵਤ ਸੋਊ ਭਈ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੋ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਮੀਤ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਛਲਿ ਮੀਤ ਸੋਂ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਇ ॥ ਧਾਮ ਆਨਿ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਸਕਯੋ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮੯॥੩੫੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਗ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਿਸਿਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ਉਹਾਂ ॥੧॥ ਜੌ ਰਾਜਾ ਤੇ ਬਾਰਿ ਭਰਾਊਂ ॥ ਅਪਨੀ ਝਾਂਟੈਂ ਸਭੈ ਮੁੰਡਾਊਂ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਸਕਲ ਤੁਮ ਹਾਰਹੁ ॥ ਨਿਜੁ ਨੈਨਨ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥੨॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਭ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਚਰਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਬਚਨ ਚੰਚਲਾ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖਾ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਰਹੇ ਰੂਪ ਉਰਝਾਈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਕੋ ਜੌ ਪਾਊਂ ॥ ਜਨਮ ਸਹਸ੍ਰ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥੪॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਰਸ ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥ ਅਬਲਾ ਤਬ ਮੁਰਛਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਪਾਨਿ ਪਾਨਿ ਉਚਰਤ ਮੁਖ ਭਈ ॥੫॥ ਉਠਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਰਾਵ ਤਬ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਪਾਨਿ ਪਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਪਿਯੇ ਬਹੁਰੋ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥ ਰਾਜੈ ਫਿਰਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਈ ॥੬॥ ਜਬ ਸੁਧਿ ਮੈ ਅਬਲਾ ਕਛੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਦੋਊ ਤਰੁਨ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰੈ ॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੭॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਝਾਂਟ ਨ ਮੂੰਡੀ ਜਾਈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੮॥ ਹਸਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯੌਂ ਠਾਨਯੋ ॥ ਮੈ ਅਪੁਨੇ ਜਿਯ ਸਾਚ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮ ਸੋਂ ਝੂਠ ਉਚਾਰੀ ॥ ਹਮ ਮੂੰਡੈਂਗੇ ਝਾਂਟ ਤਿਹਾਰੀ ॥੯॥ ਤੇਜ ਉਸਤਰਾ ਏਕ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਗਹਿ ਕੈ ਰਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮੂੰਡਿ ਝਾਂਟ ਸਭ ਡਾਰੀ ॥ ਦੈ ਕੈ ਹਸੀ ਚੰਚਲਾ ਤਾਰੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਨਿ ਭਰਾਯੋ ਰਾਵ

ਤੇ ਨਿਜੁ ਕਰ ਝਾਂਟ ਮੁੰਡਾਇ ॥ ਹੋਡ ਜੀਤ ਲੇਤੀ ਭਈ ਤਿਨ ਅਬਲਾਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨੱਬਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੦॥੩੬੦੦॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਲਹੌਰ ਛਤ੍ਰਿਜਾ ਰਹੈ ॥ ਰਾਇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਦੇਵ ਜਨਨ ਕੋ ਲਖਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਹ ਨ੍ਹਾਤ ਕੈ ਰੀਝ੍ਯੋ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਮੂਰਛਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਬਿਰਹਾ ਤਨ ਗਜੋ ਮਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਮ ਆਨ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਬਾਤ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੀਰ ਜਤਾਈ ॥ ਜੋ ਮੋ ਕੋ ਤੁ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥੩॥ ਤਬ ਸੋ ਸਖੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤਿ ਭਈ ॥ ਮਾਤਾ ਤੋਰਿ ਬੁਲਾਵਤਿ ਤੋ ਕੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਠੈ ਦਯੋ ਹਜਾਂ ਮੋ ਕੋ ॥੪॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮਿਲਬ ਸੁਤਾ ਮਾਤਾ ਸੋਂ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਡੋਰੀ ਬਿਖੈ ਤਾਹਿ ਬੈਠਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਰ ਪਰਦਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਐਂਚਿ ਸਵਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਕੁਟਨੀ ਚਹੈ ਜਹਾਂ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਤ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਧਾਮ ਮੁਗਲ ਕੇ ਆਈ ॥੬॥ ਪਰਦਾ ਤਹੀਂ ਉਘਾਰਾ ਜਾਈ ॥ ਤਾਸਬੇਗ ਜਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਹਿਯਾ ਆਨਿ ਮੁਗਲ ਤਬ ਗਹੀ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਕਿਤ ਚੰਚਲਾ ਰਹੀ ॥੭॥ ਮੇਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਅਬ ਭਯੋ ॥ ਤੁਰਕ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗ ਭਿਟਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਊਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਛੂਟਿ ਮੁਗਲ ਤੇ ਜਾਊਂ ॥੮॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਮੁਗਲ ਪ੍ਰਤਿ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਤੁਮਰੋ ਜੋ ਪਾਊਂ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਊਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਤੁਮ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਕੇਲ ਕਰੌਂ ਤਵ ਸੰਗ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੋਂ ਹ੍ਵੈ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਅਰਧੰਗ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਤੇ ਗਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਗਿ ਲਗਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਕੁਟਨੀ ਸਹਿਤ ਮੁਗਲ ਕੋ ਜਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਾਲ ਆਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਯਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੧॥੩੬੧੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਜਿਹ ਰੂਪ ॥ ਗਾਨ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਸਖੀ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹੈ ਸਰੂਪ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਦਾਸੀ ਤੇ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਰੇ ਰਸਾਇਨ ਕੋਈ ॥ ਤਾਂਬੇ ਤੇ ਸੋਨਾ ਸੋ ਹੋਈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਿਹ ਧਾਮ ਰਾਵ ਜੂ ਆਵਈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵਈ ॥ ਦਾਸ ਏਕ ਪਰ ਸੋ ਦਾਸੀ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ॥੩॥ ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਪਰ ਗਾਨ ਕਲਾ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤੁਰਤੁ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ॥ ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖੁ ਕੋਊ ਠਾਨਈ ॥ ਹੋ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਲੋਕ ਬਖਾਨਈ ॥੪॥ ਸੰਗ ਦਾਸੀ ਕੈ ਦਾਸ ਕਹਜੋ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਸੰਗ ਹਮਾਰੇ ਚਲੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਜੀਹੈਂ ਕਛੂ ਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਗਾਨ ਕਲਾ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਉਠਿ ਦਾਸੀ ਸੰਗ ਚਲੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਅੰਤਿ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਵਈ ॥੬॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਮੈ ਚਾਰ ਕੋਸ ਮਾਰਗ ਚਲਯੋ ॥ ਜੋ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਹੁਤੋ ਸਭੁ ਹੀ ਦਲਯੋ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਤੇਹੀ ਪੁਰ ਆਵਹੀ ॥ ਹੋ ਗਾਨ ਕਲਾ ਤਿਲ ਚੁਗਨ ਨ ਪੈਂਡੋ ਪਾਵਹੀ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤੇ ਭਏ ਹਾਰਿ ਗਿਰਿ ਕੈ ਪਰੈ ॥ ਜਨੁਕ ਘਾਵ ਬਿਨੁ ਕੀਏ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਮਰੈ ॥ ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਜਬ ਲਾਗੀ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਦਾਸੀ ਸੋਂ ਦਾਸ ਕਹਜੋ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਗਾਨ ਕਲਾ ਤੁਮ ਪਰੇ ਸੁ ਬੁਰ ਅਪੁਨੀ ਕਰੋ ॥ ਖਰ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਹਾਥ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਧਰੋ ॥ ਦਾਸ ਜਬੈ ਖੈਬੈ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਢਾਯੋ ॥੯॥ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਦਾਸੀ ਕੋ ਦਯੋ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਲਗਜੋ ਫਲ ਚੁਗਨ ਮਹਾਂ ਬਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੇਰ ਭਖਤ ਤਾ ਕੋ ਹਰਜੱਛ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਹੋ ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਕੋ ਪਕਰਿ ਭੱਛ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੦॥ ਬਹਤ ਬਹਤ ਦਾਸੀ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਜਹਾਂ ਆਇ ਸ੍ਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਸਤ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਸਕਜੋ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਾਸੀ ਕਾਢ ਨਦੀ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਤੀਰ ਐਸੇ ਬਚ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਕੈ ਹਜਾਂ ਤੈਂ ਆਈ ॥ ਸੋ ਕਹਿਯੈ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਈ ॥੧੨॥ ਜਬ ਤੁਮ ਅਖੇਟਕਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਭਯੋ ਨ

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਏ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਨ ਗਹਿਰੇ ਮੋ ਆਈ ॥੧੩॥ ਜਬ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥ ਪਾਨਿ ਪਿਵਨ ਸਰਿਤਾ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਫਿਸਲ੍ਯੋ ਪਾਵ ਨਦੀ ਮੋ ਪਰੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਤੁਮਹਿ ਨਿਕਰੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੀਚ ਸੰਗ ਕੀਜੈ ਨਹੀ ਸੁਨਹੋ ਮੀਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭੇਡ ਪੂਛ ਭਾਦੋ ਨਦੀ ਕੋ ਗਹਿ ਉਤਰ੍ਯੋ ਪਾਰ ॥੧੫॥ ਪਾਨਿ ਉਦਰ ਤਾ ਕੋ ਭਰ੍ਯੋ ਦਾਸ ਨਦੀ ਗਯੋ ਡਾਰਿ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਅਬਲਾ ਭਈ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚਾਰ ॥੧੬॥ ਫਲ ਭੱਛਤ ਹਰਿਜੱਛ ਗਹ੍ਯੋ ਦਾਸ ਨਾਸ ਕੋ ਕੀਨ ॥ ਦਾਸਨ ਕੇ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਮਤ ਕਰਿਯਹੁ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੨॥੩੬੨੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਿ ਕਲਾ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੋਰਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਜਹਾਂ ਕਿਸੂ ਕਾ ਦਰਬੁ ਤਕਾਵੈ ॥ ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ ਤਹਾਂ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥੧॥ ਹੀਂਗ ਬਾਸ ਤਸਕਰ ਜਹ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਕਹ ਸਾਂਧਿ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਹੈ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਿ ਕਲਾ ਤਾਹੂ ਸੋਂ ਬਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਕਰਤੇ ਕੇਲ ਸਾਹੁ ਚਿਤਿ ਆਏ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਤੁਰਤੁ ਖਬਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ॥ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਹਰੀ ॥੩॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਤਬ ਸਾਹੁ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਰਧ ਆਪਨੋ ਦਰਬੁ ਉਬਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਤਾਹਿ ਹਿਤੂ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੪॥ ਅਰਧ ਬਾਂਟਿ ਚੋਰਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਆਧੋ ਦਰਬੁ ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਤਾਹਿ ਲਖ੍ਯੋ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੫॥ ਚੋਰ ਲਾਇ ਪਾਹਰੂ ਜਗਾਏ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਦੋਊ ਭੁਲਾਏ ॥ ਤਸਕਰ ਕਹੈਂ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਸਾਹੁ ਲਖ੍ਯੋ ਮੋਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਵਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਲਖੈ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਇ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੩॥੩੬੩੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਰਾਨ ਹੰਡੂਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਏਕ ਰਹੈ ॥ ਨਾਰਾ ਕੋ ਹੋਛਾ ਘਨੋ ਸਭ ਜਗ ਤਾਹਿ ਕਹੈ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਸਾਰਿਨਿ ਸੋਂ ਰਹੈ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਨ ਨ ਬੁਲਾਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਆਪੁ ਗਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਦਿਸਾਰਿਨਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਖਾਤ ਬਿਖੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਗਹਿ ਤਿਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਪਕਰਿ ਪਾਨਹੀ ਹਾਥ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਨੀ ਨ ਤਾ ਸੋਂ ਪਤਿ ਸੋਂ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਪਨ੍ਹਿਨ ਮਾਰਿ ਖਤ ਡਾਰਿ ਉਪਰ ਕਾਂਟਾ ਦਏ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ ਮੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰਿ ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਜਿ ਗਏ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਭੈ ਖੋਜਨ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਸੋਕ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖਤਿਯਾ ਪਰੇ ਰਾਵ ਜੂ ਪਾਏ ॥ ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਏ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੁਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੪॥੩੬੪੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੌ ਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੋ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ॥ ਜਾ ਕੀ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਭ ਰਘੁਬੰਸੀਸ੍ਵਰ ਦੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੀਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਬਿਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦੂਜੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥ ਕਾਬਲ ਦਰੋ ਬੰਦ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਐਸੇ ਖਾਂ ਮੀਰ ਪਠਯੋ ॥ ਅਵਰੰਗ ਬੋਲਿ ਜਸਵੰਤਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਵਨੈ ਠੌਰ ਭੇਜ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਛੋਰਿ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਤਹਾਂ ਜਸਵੰਤ ਗਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਯਾਕੀ ਭਯੋ ਸੰਘਾਰਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਓਹੰਡ ਬੰਗਸਤਾਨ ਪਠਾਨ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥ ਜੀਵ ਅਨਮਨੋ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਰਪੁਰ ਗਯੋ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਦਹਨ ਅਧਿਕੁਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਹ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰੁਨਿ ਇਤਜਾਦਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਜਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੫॥ ਡੀਕ ਅਗਨਿ ਕੀ ਉਠੀ ਰਾਨਿਯਨ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਸਪਤ ਪ੍ਰਦੱਛਿਨ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਕਰਿ ਪਰੀ ਨਰੇਰਨ ਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਗੰਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਅਪੱਛਰਾ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਤਨ ਕਲਾ ਦੁਤਿਮਾਨ ਮਤਿ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਦੁਰਗ ਦਾਸ ਸੁਨਿ ਗਤਿ ਤਿਸੈ ਰਾਖ੍ਯੋ ਕੋਟਿ ਇਲਾਜ ॥੭॥ ਮੇੜਤੇਸ

ਥਾਰੇ ਉਦਰ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਮਮ ਬੈਨ ॥ ਮੈਂ ਨ ਮਿਲੋਂ ਹਜਰਤਿ ਤਨੈ ਜਾਸਾਂ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਾਂਡੀ ਪਤਿ ਸੋਂ ਨਹਿ ਜਰੀ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਆਸਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥ ਛੋਰਿ ਪਿਸੌਰ ਦਿਲੀ ਕੋ ਆਏ ॥ ਸਹਰ ਲਹੌਰ ਪੂਤ ਦੋ ਜਾਏ ॥੯॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਗਈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਐਸੀ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥ ਸਊਅਨ ਕਹ੍ਯੋ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤੁਮ ਮਨਸਬ ਜਸਵੰਤ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਸਊਅਨ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥ ਹਜਰਤਿ ਸੈਨ ਪਠਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਰਨਛੋਰੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਰ ਕੋ ਭੇਸ ਸਭੈ ਤੁਮ ਧਾਰੋ ॥੧੧॥ ਖਾਨ ਪੁਲਾਦ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ ॥ ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਹਮੈ ਨ ਗਜ ਸੈਨਾ ਮੋ ਦੀਜੈ ॥ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥ ਨ੍ਹਾਵਨ ਕੋ ਸੁਭ ਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਬਾਲਨ ਸਹਿਤ ਦੇਸ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥ ਰਜਪੂਤਨ ਰੁਮਾਲ ਫਿਰਾਏ ॥ ਹਮ ਮਿਲਨੇ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਆਏ ॥੧੩॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਿਨੀ ਨ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਹਜਰਤਿ ਪੈ ਆਈ ॥ ਤੁਪਕ ਤਲੇ ਤੇ ਜਬੈ ਉਬਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੧੪॥ ਜੌਨੈ ਸੂਰ ਸਰੋਹੀ ਬਹੈਂ ॥ ਜੇਬੋ ਟਿਕੈ ਨ ਬਖਤਰ ਰਹੈਂ ॥ ਏਕੈ ਤੀਰ ਏਕ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਏਕ ਗਜ ਭਾਰਾ ॥੧੫॥ ਜਾ ਪਰ ਪਰੈ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਹੇ ਬਿਰਛ ਪਰ ਆਰਾ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਸੁਭਟ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਹੀਂ ॥ ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਅਪੱਛਰਾ ਬਰਹੀਂ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਛੋਰੈਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸਿੰਘ ਕੀਨੋ ਕੋਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬਾਹਤ ਭੇ ਹਥਜਾਰ ॥੧੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਧੋਪ ਬਾਂਕੈ ਕਹੂੰ ਬਾਨ ਛੂਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਟੂਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਗਜਾ ਰਾਜ ਜੂਝੇ ॥ ਕਟੇ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਖਾਇ ਟਾਂਕ ਆਫੂਐਂ ਰਾਜ ਸਭ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਸਰਾਬ ਪਾਨ ਕਰਿ ਅਤਿ ਲਰੇ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖੇ ਤਰੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਨ ਛੋਰਾ ਸੁਰਲੋਕ ਗਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥ ਰਨ ਛੋਰਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਜਾਇ ਦਲ ਮੈ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਬਹੈ ਸਰੋਹੀ ਰਹੈ ਨ ਬਾਜਿ ਪਰ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਾ ਖਾਇ ਤੁਰਤੁ ਸੋ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥੨੦॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਔਰੰਗਸਾਹ ਤਿਨੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥ ਘੇਰਹੁ ਇਨ ਕੋ ਜਾਇ ਦਲਹਿ ਆਇਸੁ ਦਯੋ ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਦੋ ਚਾਰ ਔਰ ਭਟ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਬੰਕ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹ ਜੀਤਿ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਲ੍ਯਾਵਹੀਂ ॥੨੧॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਕਰਿ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸੂਰਾ ਧਏ ॥

ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਿਨ ਸੋਂ ਕਰਤ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਕੜਾਕੜੀ ਮੈਦਾਨ ਮਚਾਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇ ਕਰਿ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁੱਮਲ ਜੁੱਧ ਮਚਤ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਲੈ ਰਘੁਨਾਥ ਸੈਨ ਸਮੁਹਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਖੇਤ ਮੰਡਿ ਸੂਰਮਾ ਹਕਾਰੇ ॥੨੩॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕਨ ਆਏ ॥ ਜਾ ਪਰ ਦੋਇ ਕਰੰਧਰ ਧਰੈ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦੋ ਦੋ ਕਰੈ ॥੨੪॥ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਸਰੋਹੀ ਬਹੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਸੰਗ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥ ਜਾ ਕੈ ਲਗ੍ਯੋ ਕੁਹਕਤੋ ਬਾਨਾ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਮੈ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੨੫॥ ਜਾ ਕੇ ਘਾਇ ਗੁਰਜ ਕੋ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਹਾਹਾਕਾਰ ਪਖਰਿਯਾ ਕਰਹੀਂ ॥ ਰਾਠੌਰਨ ਕੇ ਪਾਲੇ ਪਰਹੀਂ ॥੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਰਠੌਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਬੀਰ ਕਰੋਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਤੋਰਿ ਸੁ ਹਾਥਿਨ ਕੇ ਹਲਕਾਹਨ ਦੀਨੇ ॥ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤੁੰਡ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਹਯਾਨ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਚੀਨੇ ॥ ਕੰਬਰ ਕੇ ਬਹੁ ਟੰਬਰ ਅੰਬਰ ਅੰਬਰ ਛੀਨਿ ਦਿਗੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਰਘੁਨਾਥੋ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਜ ਕੇ ਪ੍ਰਨਹਿ ਨਿਬਾਹ੍ਯੋ ॥ ਹਡਿਯਹਿ ਪੁਰੇ ਜੋਧ ਪਹੁਚਾ੍ਯੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਬਰ ਕੈ ਭਾਟੀ ਜੁਝ੍ਯੋ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰ੍ਯੋ ਅੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥੧੯੫॥੩੬੬੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਅੰਜਨ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਮਾਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਿਨਿ ਲਖਿ ਮਤਿ ਪਤਿ ਹਨੈ ਤੁਮਾਰੋ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਵਾਚ ॥ ਤੁਮ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਵੋ ॥ ਹਮ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੋ ॥ ਮੈਂ ਤੁਹਿ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੌਂ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਸੋਂ ਰਮੋਂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਹੋਂ ਪਗਨ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਮੈ ਧਰੋ ॥ ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੁ

ਯਾਹਿ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥ ਜਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਹੁ ॥੫॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਾਮ ਜਾਰ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਤਾ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਰਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਏ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗੁਰ ਜੁ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ਰਾਇ ਨ ਭ੍ਰਮਿਯੈ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਗੁਰ ਕਰੈ ਸੁ ਛਮਿਯੈ ॥੭॥ ਜੋ ਗੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਸੌਂਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੁਪਿ ਕਰੈ ਖੜਗ ਕੋ ਵਾਰਾ ॥ ਜੋ ਸਿਖ ਭ੍ਰਮਤ ਲਹੈ ਸੋ ਮਾਰਾ ॥੮॥ ਜਿਹਨੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੂ ਜਿਹ ਦਯੋ ॥ ਤਿਨ ਗੁਰ ਮੋਲ ਸਿੱਖ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਭਗਨਿ ਮਾਤ ਜੋ ਰਮਤ ਨਿਹਰਿਯੈ ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰੋਸ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਾ ਪਰਬ ਭੀਤਰਿ ਸੁਨੀ ਜਮ ਕੀ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥ ਬਜਾਸਾਸਨ ਸੁਕ ਬਕੱਤ੍ਰ ਤੇ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌਂ ਉਤਾਲ ॥੧੦॥ ਜਮ ਰਾਜਾ ਰਿਖਿ ਏਕ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਮਾਤ ਭਗਨਿ ਰਿਖਿ ਬਾਲ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਿਖਿ ਚਲਿ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਰਮਤ ਪੁਰਖ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਬਿਚਾਰਿ ਨ ਤਿਹ ਕਛੁ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਗ ਮਾਥ ਛੁਆਵਨ ਚਹ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਸਿਰ ਮੋ ਚਰਨ ਛੁਅਤ ਧਰ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਾ ਕੋ ਜਮ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮੈ ਹੋਂ ਕਾਲ ਜਗਤ ਜਿਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਧਰਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਸੁਨਤ ਹੁਤੋ ਤੈਸੋ ਤੁਹਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥ ਧਰਮ ਸਕਲ ਤੁਮਰੋ ਅਵਰੇਖ੍ਯੋ ॥ ਤੋਰੇ ਬਿਖੈ ਕਪਟ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਯੌਂ ਮੈਂ ਲਹ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੱਤਤਾ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਜਿਯਨ ਮੁਕਤਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਕਾਲ ਦਾਨ ਬਰ ਦਾਇ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਿ ਜਾਰਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਖਾਟ ਡਸਵਾਇ ਕੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਲੌਂ ਆਪ ਰਾਵ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਰਮਤ ਜਾਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਥਾ ਸੰਭਾਰਿ ਵਹੈ ਚੁਪ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕੋਪ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੭॥ ਚਰਨ ਛੁਅਨ ਤਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਵੈਸਹਿ ਜਾਰ ਭਜਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਯੌਂ ਜਾਰ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਸੀਸ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੮॥ ਜੜ੍ਹ ਜਾਨ੍ਯੋ ਮੁਹਿ ਗੁਰੂ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਮਾਥ ਟਿਕਾਵਤਿ ਭਈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਾਥ ਟਿਕਾਇ ॥ ਧਨੁ ਦੀਨੋ ਸਭ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ

ਦਿਖਾਇ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੬॥੩੬੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਰਨਰੰਗ ਮਤੀ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥ ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਰਾਨੀ ਲਹਿਯੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਏਕ ਦੁਰਗ ਤਿਨ ਬਡੋ ਤਕਾਯੋ ॥ ਯਹੈ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਉਪਾਯੋ ॥ ਡੋਰਾ ਪਾਂਚ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਮੈ ਪੁਰਖ ਪਾਂਚ ਸੈ ਡਾਰੇ ॥੨॥ ਕਛੂ ਆਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਜਤਾਯੋ ॥ ਏਕ ਦੂਤ ਦੁਰਗਿਸਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਠਉਰ ਕਬੀਲਨ ਕੋ ਹਜਾਂ ਪਾਊਂ ॥ ਮੈ ਤੁਰਕਨ ਸੋਂ ਖੜਗ ਬਜਾਊਂ ॥੩॥ ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭੂਲਿ ਏ ਗਏ ॥ ਗੜ੍ਹ ਮੈ ਪੈਠਨ ਡੋਰਾ ਦਏ ॥ ਕੋਟ ਦ੍ਵਾਰ ਕੇ ਜਬੈ ਉਤਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੪॥ ਸਮੁਹ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੈ ਸੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲ੍ਯੋ ਸੋ ਖੇਦਿ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਦੁਰਗਤਿ ਦ੍ਰੁਗ ਲਿਯੋ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਕਮ ਸੁ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੭॥੩੬੯੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਖ ਕੁਅਰਿ ਸੁੰਦਰਿਕ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹਿੱਜੈ ॥ ਏਕ ਬੋਲਿ ਤਬ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥ ਸੋਤ ਨਾਥ ਸੋਂ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥੧॥ ਤਾਹਿ ਜਗਾਤ ਨਾਥ ਤਿਹ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਤਵਨ ਦੂਤਿਯਹਿ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਜਾਤ ਲੈ ਕਹਾਂ ਜਗਾਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਯੌਂ ਤਿਹ ਸਾਥ ਜਤਾਈ ॥੨॥ ਮੋਰੇ ਨਾਥ ਜਨਾਨੇ ਗਏ ॥ ਚੌਂਕੀ ਹਿਤਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਭਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਲੈਨੇ ਇਹ ਆਈ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਮੈ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋਤ ਜਗਾਯੋ ਨਾਥ ਤਿਹ ਭੁਜ ਤਾ ਕੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਚੀਨ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੮॥੩੬੯੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਰਹੈ ਗੜ੍ਹ ਚਿਤੌਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹ ਜਗ ਨਾਹਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਸੂਆ ਤਿਨ ਏਕ ਪੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਏਕ ਪਦਮਿਨੀ ਆਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥ ਜਬ ਵਹ ਸੁੰਦਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਵੈ ॥ ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥ ਊਪਰ ਭਵਰ ਭ੍ਰਮਹਿ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਨੈਨ ਜਾਨੁ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੩॥ ਤਾ ਪਰ ਰਾਵ ਅਸਕਤਿ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਜੀਵੈ ॥ ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਘੋ ਚੇਤਨਿ ਦੋ ਹੁਤੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਤਿਹ ਬਸਿ ਭਯੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜੰਘਹੁ ਤੇ ਤਿਲ ਤਿਹ ਲਿਖਿ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਕਰਮ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥੬॥ ਜਬ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਵਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਿਲਹਿ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਭਰਮ ਬਢ੍ਯੋ ਰਾਜਾ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥੭॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਗਹਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਿਬਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਇਨ ਕੇ ਕਤ ਹੋਈ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥ ਜਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਾਹ ਤਨੈ ਤਿਨ ਪੂਤ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਚਿਤੌਰ ਪਦੁਮਿਨੀ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਪਦੁਮਿਨਿ ਜਬ ਸਾਹ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗ ਚੜ੍ਹਤ ਤਿਤ ਕੋ ਕਰੀ ॥ ਗੜ੍ਹਹਿ ਗਿਰਦ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿਨ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਜੈਨਲਾਵਦੀ ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਿਸਿ ਭਰ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਲਾਇ ਆਂਬ ਤਿਨ ਖਾਏ ॥ ਗੜ੍ਹ ਚਿਤੌਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਸਾਹ ਦਗਾ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਕੈ ਲਿਖੋ ਪਠੈ ਇਕ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ਅਤਿ ਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਛੋਡਤ ਹੌਂ ਦੁਰਗ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੋਂ ਮੈ ਹਜਾਂ ਆਊਂ ॥ ਗੜ੍ਹਿਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਊਂ ॥੧੨॥ ਰਾਨਾ ਬਾਤ ਤਬੈ ਯਹ ਮਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥੧੩॥ ਜੋ ਜੋ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਗੜ੍ਹ ਆਵੈ ॥ ਤਹੀਂ ਤਹੀਂ ਸਿਰਪਾਉ ਬੰਧਾਵੈ ॥ ਸਪਤ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਲਯੋ ॥੧੪॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸਾਹਿ ਛਲ ਕੀਨੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਜਬ ਲਖ ਸਭ ਦ੍ਰੁਗ ਦ੍ਵਾਰਨ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬਾਂਧਿ ਤਵਨ ਕੋ

ਲਜਾਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਾਨਾ ਛਲ ਸੋਂ ਗਹੵੋ ਕਹੵੋ ਹਨਤ ਹੈਂ ਤੋਹਿ ॥ ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਪਦੁਮਿਨੀ ਆਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ਮੋਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਪਦੁਮਿਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਗੌਰਾ ਬਾਦਿਲ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੵੋ ਕਹੵੋ ਮੁਰਿ ਕੀਜੈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਸਾਥ ਜ੍ਵਾਬ ਯੌਂ ਦੀਜੈ ॥੧੭॥ ਅਸਟ ਸਹਸ ਪਾਲਕੀ ਸਵਾਰੋ ॥ ਅਸਟ ਅਸਟ ਤਾ ਮੈ ਭਟ ਡਾਰੋ ॥ ਗੜ੍ਹ ਲਗਿ ਲਿਆਇ ਸਭਨ ਤਿਨ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਹਜਰਤਿ ਸੋਂ ਐਸ ਉਚਰੋ ॥੧੮॥ ਏਕ ਬਸਤ੍ਰ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਲੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਲਕੀ ਮੋ ਧਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਭਵਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਜੈਹੈਂ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਲੋਕ ਨਹਿ ਪੈਹੈਂ ॥੧੯॥ ਤਬ ਗੌਰੈ ਬਾਦਿਲ ਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਦੁਮਿਨੀ ਦਿਯੋ ॥ ਗੜ੍ਹ ਕੇ ਲਹਤ ਡੋਰਿਕਾ ਧਰੀ ॥ ਪਦੁਮਿਨਿ ਅੱਗ੍ਰ ਪਾਲਕੀ ਕਰੀ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਦੁਮਿਨਿ ਕੇ ਪਟ ਪਰ ਘਨੇ ਭਵਰ ਕਰੈਂ ਗੁੰਜਾਰ ॥ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਦੁਮਿਨਿ ਲਖੈਂ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਸਕੈਂ ਬਿਚਾਰ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਲੁਹਾਰਿਕ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਤਵਨ ਪਰ ਦਯੋ ॥ ਛੈਨੀ ਔਰ ਹਥੌਰਾ ਲਏ ॥ ਵਾ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਰ ਮੋ ਦਏ ॥੨੨॥ ਦੂਤ ਦਿਲੀਸਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਪਦੁਮਿਨੀ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਰਾਨਾ ਸਾਥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਲਿ ਆਊਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਊਂ ॥੨੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਢੀ ਤਹ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਟਤ ਬੇਰਿਯੈ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਲਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਇਹ ਤੇ ਓਹਿ ਡੋਰੀ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੪॥ ਇਕ ਤੇ ਨਿਕਰਿ ਅਵਰ ਮੋ ਗਯੋ ॥ ਅਨਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਨਿਕਸਤ ਭਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੵੋ ਜਾਈ ॥ ਤਬੈ ਦੁਰਗ ਮੈ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥੨੫॥ ਗੜ੍ਹ ਪਰ ਜਬੈ ਬਧਾਈ ਭਈ ॥ ਸਊਅਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਲਈ ॥ ਜਾ ਪਰ ਪਹੁਚਿ ਖੜਗ ਕਹ ਝਾਰੵੋ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੵੋ ॥੨੬॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਕਰਵੱਤਨ ਬਿਰਛ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਮਰੇ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਿਖਿਯਨ ਤਾਜਿਯਨ ਚਰ੍ਹੇ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਨਲਾਵਦੀ ਸਾਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਦਯੋ ਭਜਾਇ ॥ ਰਤਨ ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਗਏ ਗੜ੍ਹ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥੨੮॥ ਗੌਰਾ ਬਾਦਿਲ ਕੋ ਦਿਯੋ ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਪਦੁਮਿਨਿ ਭਏ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨਿੰਨਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯੯॥੩੭੨੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਬਡੋ ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਭਜੈ ਮੁਖ ਜਾਸੁ ਪਿਯਾ ॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਔਰ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਕਹ ਜਗਤ ਕਹੈ ॥੨॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੈ ॥ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾਹਿ ਕਬੈ ਨ ਚਹੈ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤੀਤ ਕਰੈ ਇਹ ਕੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਤਵਨ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਦਲੁ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਅਤਿ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕਤ ਸਾਰੇ ॥੪॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਿਮਿ ਗਾਜਹਿ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਨ ਜੁਝੌਆ ਬਾਜਹਿ ॥ ਗੋਮੁਖ ਸੰਖ ਨਿਸਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥੫॥ ਤੁਰਹੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜਹਿ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਤੰਗ ਬਿਰਾਜਹਿ ॥ ਮੁਰਲੀ ਝਾਂਝ ਭੇਰਿ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਹਠੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥੬॥ ਜੁਗਨਿ ਦੈਤ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਫਿਕਰਹਿ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿ ॥ ਕਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵਹਿ ॥੭॥ ਅਚਿ ਅਚਿ ਰੁਧਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕਹਿ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਅਮਿਖ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹਕਹਿ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਕਛੁ ਕਛੁ ਸਬਦ ਬਿਤਾਲ ਸੁਨਾਹੀਂ ॥੮॥ ਝਮਕੈਂ ਕਹੂੰ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਹਿ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥੯॥ ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਨ ਸੋਂ ਮਾਚੀ ॥ ਕਢਾ ਕਢੀ ਕਰਵਾਰਿਨ ਰਾਚੀ ॥ ਕਟਾ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਭਈ ਕਟਾਰੀ ॥ ਧਰਨੀ ਅਰੁਨ ਭੇਸ ਭਈ ਸਾਰੀ ॥੧੦॥ ਕਾਢੇ ਦੈਤ ਦਾਂਤ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈਂ ॥ ਬਰਿ ਬਰਿ ਕਹੂੰ ਬਰੰਗਨਾ ਬਰੈਂ ॥ ਭੀਖਨ ਭਏ ਨਾਦ ਕਹੂੰ ਭਾਰੇ ॥ ਭੈਰਵਾਦਿ ਛਬਿ ਲਖਨ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਕਭਕਾਹਿ ਘਾਇਲ ਕਹੂੰ ਕਹਕੈਂ ਅਮਿਤ ਮਸਾਨ ॥ ਬਿਕਟਿ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਤਨ ਬ੍ਰਿਨ ਬਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਅਧਿਕ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭਾਂ ਭਾਂ ਬਜੇ ਭੇਰ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਤਜਹਿ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਖਨ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ ਕਰਿ ਓਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੈਂ ਨ ਮੋਰੈਂ ਨੈਕੁ ਮਨ ॥ ਹੋ ਤਨਿਕ ਤਨਿਕ ਲਗਿ ਗਏ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੧੪॥ ਮੋਰਿ ਬਾਗ ਬਾਜਨ ਕੀ ਨੈਕੁ ਨ ਭਾਜਹੀ ॥ ਖਰੇ ਖੇਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਗਾਜਹੀ ॥ ਖੰਡ

ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਖੰਡਿਸਨ ਖੰਡ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਖੰਡੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਕਭਕਾਹਿ ਘਾਇਲ ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰ ॥ ਤਰਫਰਾਹਿ ਲਾਗੇ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰਨਧਾਰਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਭਟ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵਹਿ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਅਸਿਨ ਅਰਿਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਵਹਿ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਮਰੇ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਐਨ ਅਪੱਛਰਾ ਬਰੇ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੂਰ ਸਕਲ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੰਦੇਸਾ ਅਸ ਦਏ ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚਕਿ ਗਈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਕਹ ਉਦਿਤ ਭਈ ॥੧੮॥ ਜੋ ਧਨੁ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਜਿਤ ਗਏ ਤਹੀ ਮੈ ਜਾਇਹੌਂ ॥ ਹੋ ਜਿਯਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਮਰੇ ਤੇ ਪਾਇਹੌਂ ॥੧੯॥ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿ ਗਈ ॥ ਮਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਅਰਿਨ ਬਿਦਾਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹੇਰਿ ਸਤੀ ਕੀ ਭੀਰ ਰਹਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥ ਜਬ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮੋ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥ ਤਬ ਪਿਯ ਤਬ ਹੀ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗਨ ਮਾਂਝ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਲੌ ਮੂਰਖਨ ਦੀਨੀ ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ॥ ਜਿਯਤ ਮਰੇ ਪਤਿ ਕੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਲਈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪੀਟਤ ਭਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਿਯ ਦਯੋ ॥ ਬਰਤ ਬਾਲ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰਿਹੌਂ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਜਰਿ ਯਾਹੀ ਸੰਗ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰਿਹੌਂ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਤੁਰੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਡਾਰੋਂ ॥ ਜਰਤ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹੁ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰੋਂ ॥ ਕੈ ਹਮਹੂੰ ਯਾਹੀ ਚਿੱਤ ਜਰਿਹੈਂ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਦੋਊ ਪਯਾਨੋ ਕਰਿਹੈਂ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਕਰ ਮੈ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਨ ਪਕਰਯੋ ਕੋਇ ॥ ਕੈ ਕਾਢੋਂ ਇਹ ਕੈ ਜਰੋਂ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਕਰ ਮਾਂਝ ਧਵਾਵਤ ਹੈ ਭਯੋ ॥ ਜਰਤ ਜਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਚਿਤਾ ਮੈ ਪਤਿ ਗਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਐਂਚਿ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵ ਬਹੁਰਿ ਅਪਨੋ ਦਿਯੋ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਤਨ ਕਹਿ ਉਠੇ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸਭ ਸੂਰ ॥ ਮਰੇ ਸ੍ਵਰਗ ਬਾਸਾ ਤਿਨੈ ਜੀਵਤ ਬਾਚਾ ਪੂਰ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ਤਾਹਿ ਜਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਬਚਾਯੋ ॥ ਮਰਤ ਹੁਤੀ ਜੀਵਤ ਸੋ ਭਈ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੨੮॥ ਅਬ ਹਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ ਨ ਲ੍ਯੈਹੈ ॥ ਵਾਹੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਸਿ ਜੈਹੈ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊਂ ॥ ਯਾ ਸੋਂ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਿਟਾਊਂ ॥੨੯॥ ਦੇਖਹੁ ਇਹ ਰਾਵਹਿ ਕਜਾ ਕਹਿਯੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਸਮੁਝਿ ਮੌਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੈ ॥ ਜੋ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਇਤੀ ਇਨ ਕਰੀ ॥੩੦॥ ਯਹ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਅਰਧ ਜਰੀ ਹੂੰ ਪਰੀ ॥ ਜੌ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰੈ ॥੩੧॥ ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਹੇਰਨ ਤਵਨ ਚਿਤਾ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਅਰਧ ਜਰੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਲਹਿ ਲੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੁ ਬਢੀ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੩੨॥ ਤਬ ਬਾਨੀ ਨਭ ਤੇ ਇਹ ਹੋਈ ॥ ਉਡਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਕੋਈ ॥ ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਯਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ ਤੁਮਰੋ ਡਹਕਾਯੋ ॥੩੩॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਤਨ ਜਰਯੋ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਵਨਿ ਬਾਲ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਯਾ ਸੋਂ ਰੁਚਿ ਬਾਢੈ ॥ ਜਿਯਤ ਹਮੈ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਛਾਡੈ ॥੩੪॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸਾਚੀ ਹੀ ਸਾਚੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਉਡਗ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਕੀਨੋ ॥ ਵਾ ਸੋਂ ਤਯਾਗ ਨੇਹ ਸਭ ਦੀਨੋ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਭਏ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥ ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਦੀਨੀ ਤਯਾਗ ਨਿਦਾਨਿ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੦॥੩੭੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਮ ਸਹਰ ਕੇ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜੁਲੈਖਾਂ ਨਾਮ ॥ ਕਿਧੋਂ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕਿਧੋਂ ਆਪ ਹੀ ਕਾਮ ॥੧॥ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੇ ਦਿਪੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਦਿਨਿ ਆਸਿਕ ਦਿਨਪਤਿ ਰਹੈ ਨਿਸਿ ਆਸਿਕ ਨਿਸਿਨਾਥ ॥੨॥ ਸਹਸਾਨਨ ਸੋਭਾ ਭਨੈਂ ਲਿਖਤ ਸਹਸ ਭੁਜ ਜਾਹਿ ॥ ਤਦਿਪ ਜੁਲੈਖਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨਿ ਨ ਆਵਤਿ ਤਾਹਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਸਰ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਯੂਸਫ ਖਾਂ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਚਟ ਦੈ ਲਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋ ਫਾਰੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਆਪਿ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰਿ ॥ ਪੈਗੰਬਰ

ਅੰਬਰ ਤਿਸੈ ਕਹਤ ਸੁ ਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਕਲ ਰਿਸ ਧਾਰੈਂ ॥ ਹਮ ਕਰੋਹੂੰ ਯੂਸਫ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਹਮਰੋ ਰੂਪ ਕਰਯੋ ਘਟ ਕਰਤਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦੁਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥੬॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਅਖੇਟਕਹਿ ਗਏ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਪਜਾਸ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕੂਪ ਭ੍ਰਾਤਾਨ ਤਕਾਯੋ ॥੭॥ ਤਹ ਹਮ ਜਾਇ ਪਾਨਿ ਸਭ ਪਿਯੈਂ ॥ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਸੁਖੀ ਹ੍ਵੈ ਜਿਯੈਂ ॥ ਯੂਸਫ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਜਹ ਵਹ ਕੂਪ ਹੁਤੋ ਤਹ ਗਯੋ ॥੮॥ ਚਲਿ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਕੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਗਹਿ ਭੈਯਨ ਤਾ ਮੈ ਤਿਹ ਡਾਰਯੋ ॥ ਘਰ ਯੌਂ ਆਨਿ ਸੰਦੇਸੋ ਦਯੋ ॥ ਯੂਸਫ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਭਖਿ ਲਯੋ ॥੯॥ ਖੋਜਿ ਸਕਲ ਯੂਸਫ ਕੋ ਹਾਰੇ ॥ ਅਸੁਖ ਭਏ ਸੁਖ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥ ਕੂਪ ਬਿਖੈ ਤੇ ਤਾ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕਹ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਬੇਚਨ ਸਾਹ ਰੂਮ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਲ ਕੋਊ ਨਹਿ ਲੇਵੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਾਢਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਜੁਲੈਖਾਂ ਯੂਸਫਹਿ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਇ ॥ ਬਸੁ ਅਸੁ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਲਿਯੋ ਸੁ ਮੋਲ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦਿਯੋ ॥ ਯੂਸਫ ਮੋਲ ਅਮੋਲਕ ਲਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਤਿਹ ਪਾਰਯੋ ॥ ਬਡੋ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰਸਾਲ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ॥ ਨਾਨਾ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਯੂਸਫਹਿ ਜਬੈ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਕਰੈਂ ਰਤਿ ਦੋਊ ॥ ਹੈ ਨ ਇਹਾਂ ਠਾਢੋ ਜਨ ਕੋਊ ॥ ਕਵਨ ਲਖੇ ਕਾ ਸੋਂ ਕੋਊ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਹਜਾਂ ਕੋ ਆਨਿ ਰਮਤ ਹਮ ਗਹਿ ਹੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਰੁਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ਕਤ ਜਕਿ ਰਹੇ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੈ ਜੁ ਕਹਤ ਨਹਿ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਆਂਧਰ ਜੋ ਤੈਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸਾਖੀ ਸਾਤ ਸੰਗ ਕੇ ਲਹਿ ਹੈਂ ॥ ਅਬ ਹੀ ਜਾਇ ਧਰਮ ਤਨ ਕਹਿਹੈਂ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਰਮਰਾਇ ਕੀ ਸਭਾ ਜਬੈ ਦੋਊ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਕਹਾ ਬਦਨ ਲੈ ਤਾ ਸੋ ਉਤ੍ਰ ਦਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਈ ॥ ਹੋ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਮੋ ਕੋ ਡਾਰਈ ॥੧੮॥ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਇਹੀ ਗਤਿ ਤੇ ਭਏ ॥ ਦਸ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੀਸ ਇਹੀ ਬਾਤਨ ਗਏ ॥ ਸਹਸ ਭਗਨ ਬਾਸਵ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਮਦਨ ਅਨੰਗ ਕਹਾਯੋ ॥੧੯॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲੰਕਿਤ ਤਨ ਭਏ ॥ ਸੁੰਭ

ਅਸੁੰਭ ਅਸੁਰਿੰਦ੍ਰ ਸਦਨ ਜਮ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਹੀ ਕਾਜ ਕ੍ਰੀਚਕ ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਖਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਧਰਮਰਾਟ ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਬਿਦੁਰ ਕਹਾਯੋ ॥੨੦॥ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਸੰਗ ਭੋਗ ਮੋ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੋਟਿ ਕਹੈਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਭਜ ਚਲ੍ਯੋ ਬਾਲ ਠਾਢੀ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਂ ਐਂਚਿ ਤਾਹਿ ਦਾਮਨ ਗਹ੍ਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰ ਦਾਮਨ ਪਕਰ੍ਯੋ ਰਹ੍ਯੋ ਗਯੋ ਸੁ ਯੂਸਫ ਭਾਜਿ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਨ ਭਯੋ ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਲਾਜਿ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਵਰ ਕਥਾ ਜੋ ਭਈ ਕਹਾਂ ਲੌ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਬਾਤ ਬਢਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਯੂਸਫ ਅਬਲਾ ਬ੍ਰਿਧਿਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਤੇ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਗਈ ॥੨੩॥ ਮਾਰਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਯੂਸਫ ਤਹ ਇਕ ਦਿਨ ਆਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਤਾ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਤਾਜ ਜੁਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਰਹਿ ਬਾਲਾ ਜਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਸੋ ਅੰਤਰ ਬਸਿ ਰਹ੍ਯੋ ਜੁ ਯਾ ਤੇ ਉਬਰ੍ਯੋ ॥੨੪॥ ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਯੂਸਫ ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਮਨੋਰਥ ਹੁਤੋ ਵਹੇ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੋ ਜਾਰਿ ਜੁਲੈਖਾਂ ਤਿਹ ਛਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਜਯੋਂ ਪਾਇ ਤਬੈ ਤਾ ਕੋ ਬਰ੍ਯੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਪਾਛੇ ਬਾਲਾ ਪਰੈ ਬਚਨ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਛਲ ਸੋਂ ਤਾ ਕੋ ਛਲੈ ਸਿਵ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੧॥੩੭੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੋ ਨਾਥ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਅਧਿਕ ਚੜ੍ਹਤ ਦਲ ਸਾਥ ॥੧॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥ ਕੈ ਅਨੰਗ ਕੀ ਆਤਮਜਾ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪ ਅਨੰਗ ॥੨॥ ਸੁੰਦਰ ਐਂਠੀ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਬ ਹੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲੌ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰ੍ਯੋ ਭਾਵੈ ॥ ਏਕੈ ਸਦਨ ਮਾਂਝ ਤਿਹ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਸਾਥ ਭੇਦ ਨਹਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੪॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਜਾਹਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਲੇਨ ਤਿਹ ਅਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ॥ ਛੋਰਿ

ਸੰਦੂਕ ਜਾਰ ਪੈ ਗਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਬ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲਗੇ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਭੋਗ ਨ ਚਿਰ ਲੌ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਨ ਕਛੁ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਕਛੁ ਨ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ ਦੀਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਕੋ ਪੁਰਖ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਲਗੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਐਂਚਿ ਆਪੁ ਸੁਖੁ ਲੇਵੈ ॥ ਅਪਨੋ ਸੁਖ ਅਬਲਾ ਕੋ ਦੇਵੈ ॥੮॥ ਐਸੇ ਬਲੀ ਕੈਸ ਕੋਊ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਰੀਝਤ ਕੋਈ ॥ ਜੋ ਚਿਰ ਚਿਮਟਿ ਕਲੋਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਮੀਤ ਸੋਂ ਗਰੇ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਚਟਾਕੋ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਜਾਗਜੋ ਨੀਂਦ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਜੈਸੀ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੋਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਸ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਪਰੇ ਪਰੇ ਤਿਹ ਨਾਥ ਤਕਈ ॥ ਪਕਰੇ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ਲਹਲਹੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਰਪ ਗਾਰਰੂ ਗਹੇ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਗਰੇਜੀ ਗਹਿ ਕੈ ਛੁਰੀ ਤਾ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਤਕਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਦਬਾਈ ਇਹ ਦਿਸਾ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਨਿਕਸੀ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛੁਰਕੀ ਭਏ ਜਾਰ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤਨ ਕਛੁ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਪਤ ਰੁਧਿਰ ਜਬ ਲਾਗਜੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕੋਪ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਾਗਜੋ ॥੧੪॥ ਛੁਰਕੀ ਵਹੈ ਹਾਥ ਮੈ ਲਈ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਪਕਰਿ ਕੰਠ ਮੋ ਦਈ ॥ ਅਜ ਜਯੋਂ ਤਾਹਿ ਜਿਬੈ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਬਾਰਿ ਦੁਹਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਰੇ ਨਾਥ ਬਿਰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਬਾਰਿ ਸਕਲ ਘਰ ਉਠਿ ਗਏ ਸੰਕਾ ਛਾਡਿ ਨਿਦਾਨ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਬਨੈਯੈ ॥ ਖੋਜਿ ਨਾਥ ਬਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੈਯੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨਿ ਮੈ ਪੀਵੋਂ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਨੈਨਾ ਦੋਊ ਸੀਵੋਂ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਬਨ ਲੋਗ ਸਭੈ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਵ ਨਾਥ ਨ ਹਾਥ ਕਹੂੰ ਅਏ ॥ ਆਇ ਨਿਕਟਿ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਵਹੀ ॥ ਹੋ ਭੂਲੇ ਲੋਕ ਅਜਾਨ ਮਰਮ ਨਹਿ ਪਾਵਹੀ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਦੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੨॥੩੮੦੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਨਰਕਾਸੁਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਗੁਆਹਟੀ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਰਾਜਾਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲੇਤ ਛਿਨਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥

ਤਿਨ ਇਕ ਬਿਵਤ ਜਗਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਲੱਛ ਰਾਜਾ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੌ ਇਕ ਔਰ ਬੰਦਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰੈ ॥ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮੇਧ ਜੱਗਜ ਕਰਿ ਬਰੈ ॥੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤਾਂਬ੍ਰ ਕੋ ਦੁਰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤੀਜੋ ਅਸਟ ਧਾਤੁ ਗੜ੍ਹ ਸੋਹੈ ॥ ਚੌਥ ਸਿਕਾ ਕੋ ਕਿਲੋ ਕਰੋਹੈ ॥੩॥ ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕੋਟ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਿਹ ਲਖਿ ਰੁੱਦ੍ਰਾਂਚਲ ਸਿਰ ਨਜਾਯੋ ॥ ਖਸਟਮ ਦੁਰਗ ਰੁਕਮ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰ ਕੋ ਹੈ ॥੪॥ ਸਪਤਮ ਗੜ੍ਹ ਸੋਨਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲੰਕ ਬੰਕ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਧਜ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥ ਆਨਿ ਨ ਮਾਨੈ ਜੋ ਤਿਹ ਗਹੈ ॥੫॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਹਾਥ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਭ ਰਾਜਾ ਕਹ ਘਾਵੈ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਰਾਨਿਯਨ ਬਰੈ ॥ ਨਰਾਮੇਧ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਨ ਕਰੈ ॥੬॥ ਇਕ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤਿ ਉਗ੍ਰੇਸ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥ ਜੌ ਤੂ ਤਾਹਿ ਜੀਤ ਕੈ ਲਜਾਵੈਂ ॥ ਤਬ ਯਹ ਹੋਨ ਜਗ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਦੀਨੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਡੀਠਿ ਹਮਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਛੁਰੈਯੈ ॥ ਹਮ ਸਭਹਿਨਿ ਬਰਿ ਘਰ ਲੈ ਜੈਯੈ ॥੯॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਗਰੁੜ ਚੜ੍ਹੇ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੋ ਤੋਰਜੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਭਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਿਰ ਫੋਰਜੋ ॥੧੦॥ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਤਾਂਬ੍ਰ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥ ਅਸਟ ਧਾਤ ਪੁਨਿ ਗੜ੍ਹ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਿਕਾ ਕੋ ਕੋਟ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕਿਲੋ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਰੁਕਮ ਕੋਟ ਕੋ ਲਾਗਜੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਕਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਜਾਗਜੋ ॥ ਸਕਲ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪਖਰਿਯਾ ਧਾਵਹੀ ॥ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਮੈ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖਿੰਗ ਨਚਾਵਈ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਖਗਿਸ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ॥ ਹੋ ਚਲੇ ਖੇਤ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਹੀ ਜਗੇ ॥੧੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਂਗੈ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰਿ ਓਰਾਨ ਤੇ ਆਨਿ ਢੂਕੈਂ ॥੧੪॥ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਕ ਕੂਕੈਂ ਕਿਤੇ ਹੂਹ ਛੋਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੈਂ ॥੧੫॥ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਬਾਢਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਹਠਜੋ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰੋਧੀ ਭਟੰ ਬ੍ਰਿਣਤ ਘਾਯੋ ॥ ਭਜੇ ਸੂਰਮਾ ਰੁਕਮ ਕੋਟੈ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁਕਮ ਕੋਟ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚਤੋ ਜਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਦੁਰਗ ਕਲਧੌਤ ਕੋ ਰਾਖ੍ਯੋ ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਬਨਾਇ ॥੧੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਲਾਗੋ ਮਚ੍ਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ॥ ਮਹਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀਨ ਕੋ ਛੋਭ ਬਾਢੋ ॥ ਕਿਤੇ ਫਾਂਸਿ ਫਾਂਸੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਛੋਰੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਛੂਛ ਘੋਰੇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਮਰੈਂ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਕਿਤੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੈਂ ॥ ਬਰਤ ਬਰੰਗਨਿ ਜੁ ਨਰ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਲਰਿ ਲਰਿ ਮਰੈਂ ਨ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੈਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀਤਿ ਸਭ ਸੂਰਮਾ ਰਾਜਾ ਦਏ ਛੁਰਾਇ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਘਾਯੋ ਅਬਲਾ ਲਈ ਛਿਨਾਇ ॥੨੦॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਦਏ ਛੁਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਥ ਸਭ ਹੂੰ ਕਰੇ ਨਰਕਾਸੁਰਹਿ ਹਨਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਸਭ ਕੋਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਦੁਰਗ ਬਨਾਯੋ ॥੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਹੂ ਕੇ ਚੌਪਰ ਮੰਡਤ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਹੂ ਸੋ ਫਾਗ ਮਚਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸੁ ਬਾਲ ਕਹੂੰ ਦੁਲਰਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਗਨਿਕਾਨ ਕੇ ਖ੍ਯਾਲ ਸੁਨੈ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਭ ਚਿੱਤ੍ਰਨ ਚਿੱਤ ਸੁਬਿੱਤ ਹਰੇ ਕੋਊ ਤਾ ਕੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੩॥੩੮੩੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਕੈਲਾਸ ਮਤੀ ਰਹੈ ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜਗਤ ਨਰੇਸ ਬਿਧਿ ਸੀਖੀ ਜੁਧ ਸੁਧਾਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਨਾਥ ਇਕ ਤਾ ਕੋ ॥ ਰੂਪ ਬੇਸ ਭਾਖਤ ਜਗ ਵਾ ਕੋ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਸਿਸ ਦਿਨਿਸ ਨਿਰਖਤ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਬਿਦਾਰੈਂ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਰੋਜ ਪਰਗਨੇ ਮਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਜਹਾਜ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈਂ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਲੇਵੈਂ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਲੂਟਿ ਫਿਰੰਗੀ ਲਏ ਸਕਲ ਇਕਠੇ ਭਏ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜੂ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥ ਸਭੈ ਲਗੇ ਦੀਵਾਨ ਪੁਕਾਰੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹਮਰੋ ਨਜਾਇ ਕਰੋ ਇਹ ਹਨੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਸਾਹ ਬਾਚ ॥ ਕਹੋ ਲੂਟ ਕਿਨ ਲਏ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ

ਇਹ ਠੌਰ ਸੁ ਨਾਇ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥ ਤਾ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਅਪਨੀ ਫੌਜ ਪਠਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਾਲ ਦਿਲਾਇ ਹੈਂ ॥੫॥ ਫਿਰੰਗੀ ਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਕਮੱਛਜਾ ਕੋ ਭਵਨ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਮਾਲ ਛਿਨਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੌਜੈਂ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਉਮਡਿ ਅਨੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ਤਹਾਂ ॥ ਰਾਜਤ ਭਵਨ ਕਮੱਛਜਾ ਜਹਾਂ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਲੌ ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਲੋਕ ਦਿਵ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ਨ ਲੋਗਨ ਭਾਖਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਅਨਮਨੋ ਰਾਵ ਕਛੁਕ ਦਿਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਸਾਜ ਲੈ ਹਾਥ ਆਪੁ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਯੋ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਸੈਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅੜਿੱਲ॥ਜਬ ਲਗਿ ਰਾਜਾ ਨ੍ਹਾਇ ਤਬ ਲਗੇ ਜਾਇਹੌਂ ॥ ਇਨ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ ਮਚਾਇਹੌਂ ॥ ਸਕਲ ਬੈਰਿਯਨ ਘਾਇ ਪਲਟਿ ਘਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਰਿਹੌਂ ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪਤਿਹਿ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਸੂਰ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭਨ ਹਾਥਨ ਲਏ ॥ ਕਛੁ ਭਟ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਇ ਲਜਾਏ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਡੀ ਫੌਜ ਮਹਿ ਆਨਿ ਦਏ ਸਭ ਘਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਨਿਸਿ ਕੋ ਲਿਯ ਬੈਲ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਸੀਂਗਨ ਬਧੀ ਮਸਾਲ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਇ ਆਇ ਓਹਿ ਦਿਸਿ ਪਰੀ ॥ ਹੋ ਬਡੇ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਮਾਰ ਕ੍ਰੀਚਕ ਕਰੀ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਦੂਜੋ ਦਿਵਸ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਭਰਿ ਗੋਨੈ ਪਨ੍ਹਿਯਨ ਕੀ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਗ ਖਜਾਨੋ ਜਾਨਿ ਟੂਟਿ ਤਾ ਪੈ ਪਰੇ ॥ ਹੋ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਨ ਬਾਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧਨੁ ਜੁਤ ਹਰੇ ॥੧੨॥ ਦਿਨ ਦੂਜੋ ਗਯੋ ਦਿਵਸ ਤੀਸਰੋ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਦੁੰਦਭਿ ਇਕ ਠੌਰ ਬਜਾਯੋ ॥ ਲੋਗ ਦਰਬੁ ਲੈ ਭਜੇ ਜੁ ਤਿਹ ਮਗੁ ਆਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟ ਧਨੀ ਸਭ ਲੀਏ ਨ ਜਾਨਿਕ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥ ਦਿਵਸ ਚਤੁਰਥੇ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਏਕ ਠਾਂ ਥਿਰ ਭਈ ਦਲਹਿ ਦੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਲੋਗ ਬੁਝਾਵਨ ਲਾਗਏ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੇ ਮਾਰਿ ਅਬਲਾ ਦਏ ॥੧੪॥ ਦਿਵਸ ਪਾਂਚਵੇਂ ਅਪਨੀ ਅਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਮੱਧਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਰੀ ਮਸਾਲੈਂ ਜਾਰਿ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਨਿਕਸਿ ਆਪੁਨ ਗਈ ॥ ਹੋ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸਿਰ ਤੇਗ ਪੂਤ ਪਿਤੁ ਕੇ ਦਈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੈਨ ਸਮੇ ਤਿਨ ਹੀ ਬਿਖੈ ਮਾਚਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝੇ ਪਿਤੁ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥੧੬॥ ਰੈਨ ਸਮੈ ਤਵਨੈ ਕਟਕ ਲੋਹ ਪਰਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥ ਊਚ

ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਘਾਇਲ ਭਏ ਸੁਮਾਰ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਤੁ ਲੈ ਖੜਗੁ ਪੂਤ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਝਾਰ੍ਯੋ ॥ ਐਸੋ ਲੋਹ ਪਰ੍ਯੋ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਸਭ ਘਾਇਲ ਭੇ ਭੂਪ ਸੁਮਾਰਾ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਿਵਸ ਖਸਟਮੋ ਜਬੈ ਪਹੂਚੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਦੋ ਦੋ ਮਰਦ ਲੌ ਖਾਈ ਗਈ ਖੁਦਾਇ ਕੈ ॥ ਗਡਿ ਸੂਰੀ ਜਲ ਊਪਰ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਦ੍ਯੋ ਖਲਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥ ਪਰਾ ਬੰਧਿ ਕਰਿ ਫੌਜ ਦੋਊ ਠਾਢੀ ਭਈ ॥ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ ਮਾਰ ਚਿਰ ਲੌ ਦਈ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਛੇ ਕਟਕ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਛੇ ਪਖਰਿਯਾ ਪਰੇ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਜੁਝੇ ਬਰਬੀਰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਅਬਲਾ ਪਰੀ ਹਨੇ ਤੁਪਕ ਕੈ ਤੀਰ ॥੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬੈ ਸਪਤਵੋਂ ਦਿਵਸ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਸਭ ਪਕਵਾਨ ਮੋ ਦਈ ਸੁ ਜਹਰ ਡਰਾਇ ਕਰਿ ॥ ਖਲਨ ਖੰਡ ਕਛੁ ਚਿਰ ਲੌ ਲੋਹ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਔਰ ਠੌਰ ਚਲਿ ਗਈ ਨਿਸਾਨੁ ਦਿਵਾਇ ਕੈ ॥੨੨॥ ਮਾਰ ਪਰਨ ਤੇ ਰਹੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਸਰਕਿ ਸਰਕਿ ਕਰ ਸਕਤਨਿ ਕਰ ਤਿਹ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦੁਰਗ ਕੇ ਦੁਆਰ ਪਰ ॥ ਹੋ ਲਈ ਮਿਠਾਈ ਛੀਨਿ ਗਠਰਿਯੈਂ ਬਾਂਧਿ ਕਰ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਸੌ ਸੌ ਪੁਰਖ ਜੁ ਜੋ ਮਿਠਾਈ ਖਾਹਿ ॥ ਮਦ ਬਿਖੁ ਕੇ ਤਿਨ ਤਨ ਚਰ੍ਹੈ ਤੁਰਤੁ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਹਿ ॥੨੪॥ ਚਾਰਿ ਪਾਂਚ ਘਟਿਕਾ ਬਿਤੇ ਬਾਲ ਪਰੀ ਅਸਿ ਧਾਰਿ ॥ ਜੋ ਬਿਖੁ ਤੇ ਘੂਮਤ ਹੁਤੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਦ੍ਯੋ ਸੁ ਦੂਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੀ ਆਪਨੀ ਆਛੀ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤੁਪਕ ਚੋਟ ਕੋ ਜਬੈ ਸੈਨ ਲਾਂਘਤਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਕਢਿ ਲਈ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਮਾਰਿਕੈ ਸੈਨਾ ਦਈ ਖਪਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੁੱਧ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਈ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੭॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਗਤੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਖੇ ਚਰਿਤ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੇ ਬੀਰ ਸਭ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ਏਕ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੈ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੪॥੩੮੫੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਭੂਪ ਬਡੀ ਗੁਜਰਾਤ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਨਿਯਤ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਏਕ ਤਹਾਂ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤਨ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਚਿਰ ਲੌ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਉਰ ਜਾਇ ਨ ਛੋਰ੍ਯੋ ਭਾਵਈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਤ ਸੁਹਾਵਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਮੀਤਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਬਾਗਹਿ ਗਈ ਲਵਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰ੍ਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਮੋ ਜਾਰ ਸੋਂ ਰਾਨੀ ਰਮਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌਤਕ ਨਮਿਤ ਤਹ ਹੀ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਖਿ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਕ ਗਡਹਾ ਮੈ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੋ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਤਖਤਾ ਪਰ ਬਾਘੰਬਰ ਡਾਰਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਬਹਿਠੀ ਤਹਾਂ ਧਰਿ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਚਲ੍ਯੋ ਦਿਯ ਜਾਨ ਨ ਆਨ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰਿ ॥੬॥ ਰਾਇ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਦੋਨੋ ਪਾਇਨ ਪਰਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਇਸੁ ਕੋ ਲੀਜਿਜੈ ਚਿੱਤ ਬਿਰਮਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਜੋਗੀ ਉਠ੍ਯੋ ਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪ੍ਰਭ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੁ ਜੋਰ ਕਰ ਲਯੋ ॥੮॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਮੁਖ ਫੇਰ ਸੁ ਲਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਰਾਜਾ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਤਹ ਤਹ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਆਂਖ ਚੁਰਾਵੈ ॥੯॥ ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਮੋਰੀ ਪਰਵਾਹ ਨ ਰਾਖੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੈ ॥੧੦॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਯੋਹੂੰ ਨ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਕ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਨ ਬੋਲ ਪਛਾਨੋ ॥੧੧॥ ਬਾਤੈਂ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕੋਊ ਕਰੈ ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਧਨ ਕੀ ਮਨ ਧਰੈ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਏਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨੈ ॥੧੨॥ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭ ਸੈਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਹ੍ਵੈ ਏਕਲ ਰਹ੍ਯੋ ਤਹ ਸੋਈ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਅਰਧ ਨਿਸਿ ਖੋਈ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੋਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਹਿ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤਹਿ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰ ਭੇ ਟੂੰਬਿ ਜਗਾਇ ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਏ ਯਹੈ ਲਿਖਿ ਖਾਤ ਪਰ ॥ ਹੋ ਸ੍ਵਰਗ ਦੇਖਿ ਭੂਅ ਦੇਖਿ ਸੁ ਗਏ ਪਤਾਰ ਤਰ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਈ ਪ੍ਰਾਤ ਰਾਜਾ ਸੁਧਿ ਲਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਤਹਾਂ

ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥ ਗਡਹਾ ਪਰ ਕੋ ਲਿਖ੍ਯੋ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਜੁਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਜੋਗੀ ਸੁਰਲੋਕ ਲਖਿ ਬਹੁਰਿ ਲਖ੍ਯੋ ਯਹ ਲੋਕ ॥ ਅਬ ਪਤਾਰ ਦੇਖਨ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਸੋਕ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੱਧ ਸਿੱਧ ਸਭ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਤੇ ਗਡਹਾ ਪੂਜਾਯੋ ॥੧੭॥ ਗਡਹਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਛੋਰਿ ਜੋ ਪਯਾਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰੋ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੫॥੩੮੭੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਸਿੰਘ ਬਿਸ੍ਵੇਸਰ ਰਾਵ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਇਸਕ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਖੋਜਿ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤਿ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨੌ ਜੋਬਨ ਰਾਇਕ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਮੋਂ ਤਵਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਠੈ ਅਲੀ ਇਕ ਲੀਨੋ ਭਵਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਲਯੋ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਏ ਮੀਤ ਕੋ ॥ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ਤਵਨ ਕੇ ਚੀਤ ਕੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਲਲਤਾ ਉਰ ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਨਵ ਜੋਬਨ ਰਾਇ ਲਯੋ ਲਲਚਾਇ ਕੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵਤ ਜੋਬਨ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਇਸਕ ਮਤੀ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੌਢਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੋ ਲੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਗਾਵੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਰਮੈ ਲਪਟਾਵੈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਬਨਵੰਤ ਜੁਬਾ ਦੋਊ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਵੈਂ ॥ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥੭॥ ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈਂ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਰਮੈ ਰੁਚਿ ਸੋਂ

ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਿਲੈ ਮੁਸਕਾਵੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ਰਨ ਮੈ ਸਿਤ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਬਿਸਰਿ ਲੋਕ ਕੀ ਲੱਜਾ ਗਈ ॥ ਨੋਖੋ ਨੇਹ ਨਿਗੋਡੋ ਲਾਗੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਦੋਊ ਭਾਗੋ ॥੯॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸੋਤ ਸੰਗਿ ਸਵਤਨਿਨ ਤਕਾਯੋ ॥ ਭੇਵ ਰਛਪਾਲਨ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕੋਪ ਆਤਮਾ ਕੀਨੋ ॥੧੦॥ ਰਛਪਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਅਤਿ ਭਏ ॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤਹੀ ਤੇ ਗਏ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਵਤ ਹਨਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰੱਛਕੋ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੀਤ ਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਛੈਹੈ ॥੧੨॥ ਦੋ ਕੁਕਟ ਕੁਕਟੀ ਮੰਗਵਾਈ ॥ ਸਖਿਯਹਿ ਬੋਲਿ ਤਿਨੈ ਬਿਖੁ ਖ੍ਵਾਈ ॥ ਨਿਕਟ ਆਪਨੈ ਦੁਹੁਅਨ ਆਨੋ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰੱਛਕਨ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਕੁਕਟ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਬਿਨੁ ਬਧ ਬਧੁ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਪਲਕ ਬਿਖੈ ਕੁਕਟੋ ਮਰ ਗਯੋ ॥੧੪॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁਨਹੁ ਲੋਗ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਸੁਨਾਊ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਵਾਊਂ ॥ ਮੋਹਿ ਮਰੇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਕਹੋ ਹਾਥ ਕਾ ਐਹੈ ॥੧੫॥ ਹੋ ਰਾਜਾ ਜੌ ਜਿਯਤ ਉਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸਦਾ ਪਾਲਨਾ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮ ਧਨ ਤੇ ਵੈ ਜਿਯ ਤੇ ਜੈਹੈਂ ॥੧੬॥ ਤਾ ਤੇ ਕਜੋਂ ਨ ਦਰਬੁ ਅਤਿ ਲੀਜੈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੜ੍ਹ ਨ ਕੁਕਟ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨ ਮਾਰਜੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸਕ ਮਤੀ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਕੁਕਟ ਕੁਕਟਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਜੋ ਪ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰ ਜੜ੍ਹਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਰਾਨੀ ਮਰਤ ਮੀਤ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਮਰ ਜੈਹੈ ॥ ਹਮਰੇ ਕਹਾ ਹਾਥ ਧਨੁ ਐਹੈ ॥੧੯॥ ਅਤਿ ਹੀ ਲੋਭ ਰੱਛਕਨ ਕਿਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਭੇਦ ਨਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਸਹਿਤ ਜਾਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਧਨੁ ਕੇ ਲੋਭ ਬਾਤ ਕੋ ਟਾਰਜੋ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੬॥੩੯੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਕੌਚ ਬਿਹਾਰ ਕੋ ਬੀਰ ਦੱਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਕਾਮਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਜੋ ਪੁਰ ਚਹੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਅਕਬਰ ਕੀ ਕਛੁ ਕਾਨਿ ਨ ਧਾਰੈ ॥ ਦੇਸ ਤਲੱਟੀ ਬਸਨ ਨਹਿ ਦੇਵਹਿ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸੌਦਾਗ੍ਰਨ ਲੇਵਹਿ ॥੩॥ ਅਕਬਰ ਸਾਹਿ ਕੋਪ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਬੈਰਿਨ ਓਘ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਸੂਰਾ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਏ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕੌਚ ਬਿਹਾਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਐਸੇ ਪਠੀ ਰਣ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੫॥ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਮਿਲੁ ਆਇ ਕੈ ਪਤੀਆ ਲਿਖੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਕੈ ਪਗੁ ਪਰੁ ਕੈ ਅਨਤ ਟਰੁ ਕੈ ਲਰੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਯੌਂ ਪਰਜੋ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲਤ ਭਯੋ ਧੀਰ ਨ ਧਰਜੋ ॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਮਾਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਲਦਲ ਏਕ ਤਕਾਇ ਕੈ ਦਯੋ ਦਮਾਮੋ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਤਹੀਂ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਧਾਏ ਫਸਿ ਫਸਿ ਤੇ ਗਏ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਰੁਨਿ ਤੁਰਤੁ ਤੇ ਲਏ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥ ਬਾਜਿ ਤਾਜ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਛੀਨੇ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਭ੍ਰਿਤ ਤਿਨ ਭੀਤਰਿ ਪਠਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ ਬਨ ਭੀਤਰਿ ਤਿਨ ਤੁਮ ਲਯਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਧਸੇਂ ਨਿਰਖਿ ਪਰਬਤ ਮੋ ਮੋਹਿ ਜਤਾਇਯੋ ॥੧੧॥ ਸੁਨਤ ਮਨੁਖ ਇਹ ਬਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਤੁਮੈ ਬਤਾਵਤ ਰਾਹੁ ਭਾਖਿ ਲਯਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਅਧਿਕ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਜੋ ਸਕਲ ਬਨ ਮੈ ਗਏ ॥੧੨॥ ਧਸਜੋ ਕਟਕ ਬਨ ਮਾਂਝ ਦੂਤ ਲਖਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਭੇਦ ਦਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹ ਤਬ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਬੰਦ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਕਰਿ ਦੋਊ ਲਏ ॥ ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਨਾਕ ਜਾਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਏ ॥੧੩॥ ਬਿਮਨ ਭਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਰਨ ਤੇ ਚਲੇ ॥ ਸੈਯਦ ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਸੇਖ ਸੂਰਾ ਭਲੇ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਹਥਯਾਰ ਭੇਖ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਰਹੀ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥੧੪॥ ਭਜੇ ਬੀਰ ਤਹ ਤੇ ਇਕ ਠਾਂ ਉਤਰਤ ਭਏ

॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਹੀ ਲਏ ॥ ਕਾਟਿ ਨਦੀ ਤਿਹ ਊਪਰ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਾਜਿ ਤਾਜ ਰਾਜਨ ਜੁਤ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਮਾਰਿ ਫੌਜ ਇਕ ਦੀਨੋ ਦੂਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਜੈਨ ਖਾਨ ਜੂ ਬਰੋ ਸੁਤਾ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹਮ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਨ ਕੀਨੋ ਬਨੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਅਰ ਮੋਰ ਰੁਚਿਤ ਯੌਂ ਹੀ ਮਨੈ ॥੧੬॥ ਜੈਨ ਖਾਨ ਮੂਰਖ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚ ਫੂਲ ਗਯੋ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਲੈ ਸੰਗ ਭਲੇ ਤਿਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਜਾਹਿ ਅਬੈ ਘਰ ਆਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਇਨੈ ਬਾਂਹ ਅਪਨੀ ਹਜਰਤਹਿ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਦਾਰੂ ਬਹੁ ਲਿਯੋ ॥ ਤਰੈਂ ਬਿਛਾਇ ਭੂਮਿ ਕੇ ਦਿਯੋ ॥ ਊਪਰ ਤਨਿਕ ਬਾਰੂਅਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਜਰ ਜਾਤ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥੧੮॥ ਏਕ ਲੌਂਡਿਯਾ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਖਾਰਨ ਪਰ ਕਹਿ ਸੁਤਾ ਬਿਠਾਈ ॥ ਪਠਯੋ ਮਨੁਖ ਖਾਨ ਅਬ ਆਵੈ ॥ ਯਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮੂਰਖ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜੜ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਦਾਰੂਅਹਿ ਤੁਰਤੁ ਪਲੀਤਾ ਦ੍ਯਾਯੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਗੇ ਪਲੀਤਾ ਸੂਰ ਸਭ ਝੂਮੇ ਗਗਨ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਉਡਿ ਉਡਿ ਪਰੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬਚ੍ਯੋ ਏਕਊ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਚੰਚਲਾ ਲੀਨੋ ਦੇਸ ਬਚਾਇ ॥ ਜੈਨ ਖਾਨ ਸੂਰਨ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੈ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੭॥੩੯੧੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਅਚਪਲ ਦੇਵੀ ਨਾਮ ॥ ਬਜਾਹੀ ਏਕ ਨਰੇਸ ਕੋ ਜਾ ਕੇ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਬਿਧਾਤੈ ਦਯੋ ॥ ਤਰੁਨ ਅਵਸਥਾ ਸਕਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਅੰਤ ਗਤਿ ਆਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਤਰੁਨੀ ਰਾਨੀ ਸੋ ਭਈ ॥ ਜਬ ਜ੍ਵਾਨੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਗਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਰਾਵ ਨਹਿ ਕਰਈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਅਬਲਾ ਜਿਯ ਜਰਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਦੋਸਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੈ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਡਾਯੋ ॥ ਭਾਇ ਭਾਇ ਕਹਿ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਜੋ ਯਾ

ਤੇ ਮੋ ਕੋ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੂਤ ਲਖੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਦੇਸ ਬਸੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈਂ ਸੁਖ ॥ ਹਮਰੋ ਮਿਟੈ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਾ ਸੋਂ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਾਰ ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਗਈ ਨੈਨਨ ਨੈਨ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਫਸਤ ਹਿਰਨ ਜਯੋਂ ਹਿਰਨਿ ਬਿਲੋਕਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਜੂ ਦਿਵ ਕੇ ਲੋਕ ਗੇ ॥ ਨਸਟ ਰਾਜ ਲਖਿ ਲੋਗ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ਹੋਤ ਭੇ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜੁ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਵ ਲੋਕ ਕੋ ਗਏ ॥ ਰਾਜ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੋ ਕਰੇ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸੀਸ ਛਤ੍ਰ ਸੁਭ ਢਰੇ ॥੯॥ ਮੇਰੋ ਭ੍ਰਾਤ ਰਾਜ ਇਹ ਕਰੋ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰਿ ਢਰੋ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਆਗਯਾ ਸਭ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਜਹਾਂ ਪਠੈਹੈ ਤਹ ਤੇ ਜੈਹੈਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਐਸੋ ਬਚਨ ਕਹਿ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕਿਯਾ ਫੇਰਿ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਸਾਜ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਉਂ ਗਾਉਂ ਚੌਧਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਆਪਨ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋਂ ਕੀਨੇ ॥੧੨॥ ਮੇਰੋ ਰਾਜ ਸੁਫਲ ਸਭ ਭਯੋ ॥ ਸਭ ਧਨ ਰਾਜ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਅਰੁ ਮੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੧੩॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਬੈਠਿ ਸਦਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਨਸਟ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤਿ ਰੀਝੀ ਅਧਿਕ ਹੇਰਿ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨੰਗ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਾ ਤੇ ਦਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੫॥ ਨਸਟ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜੁ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦਾਨ ॥ ਲੋਗ ਮੂੜ੍ਹ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਸਕੈਂ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਆਠਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੮॥੩੯੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਾ ਨਗਰੀ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਥਰਿ ਰਾਵ ਸੁਜਾਨ ॥ ਦੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਿਦ੍ਯਾ ਨਿਪੁਨ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਪਿੰਗੁਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭ ਰਾਨੀ ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਕੀ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਦੇਵ ਦਿਵਾਨੇ

ਲਖਿ ਭਏ ਦਾਨਵ ਗਏ ਬਿਕਾਇ ॥੩॥ ਔਰ ਪਿੰਗੁਲਾਮਤੀ ਕੀ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਵਨ ਸਮ ਔਰ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬੋਰਿ ਸ੍ਰੋਨਤਹਿ ਪਠਾਏ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਿੰਘ ਭਰਥਰਿ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥੫॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭ੍ਰਿਤ ਲੈ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਉਚਰ੍ਯੋ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਉਦਿਤ ਜਰਨ ਕੋ ਭਈ ॥ ਹਾਇ ਉਚਰਿ ਪਿੰਗੁਲ ਮਰਿ ਗਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਤਵਨ ਸਰਾਹਿਯਹਿ ਕਰਤਿ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪਯਾਨ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਬਲਾ ਤੇਈ ਬਧਤ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਭਰਥਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹਾਇ ਕਰਤਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਮਰੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਧੂਰਿ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਕਹੈ ॥ ਹੋ ਪਠੈ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸਮੈ ਸਮੋ ਸੋ ਨ ਲਹੈ ॥੮॥ ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੈ ਮੈ ਆਜੁ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੋਂ ॥ ਹ੍ਵੈ ਜੋਗੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਜਾਰੋਂ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੇਰੋ ਜਿਯਬੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਨਾਹੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਭੂਖਨ ਬਹੁ ਮੋਲ ਕੇ ਅੰਗਨ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਹਿ ॥ ਤੇ ਅਬ ਨਾਗਨ ਸੇ ਭਏ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਖਾਹਿ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਕ ਸੀ ਬੀਨ ਸਿੰਗਾਰ ਅੰਗਾਰ ਸੇ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਸੀ ਜੌਨਿ ਜੁਡਾਈ ਸੀ ਜੇਬ ਸਖੀ ਘਨਸਾਰ ਕਿ ਸਾਰ ਕੇ ਆਰੇ ॥ ਰੋਗ ਸੋ ਰਾਗ ਬਿਰਾਗ ਸੋ ਬੋਲਬ ਬਾਰਿਦ ਬੂੰਦਨ ਬਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਸੇ ਬੈਨ ਭਾਲਾ ਜੈਸੇ ਭੂਖਨ ਹਾਰਨ ਹੋਹਿ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਰੇ ॥੧੧॥ ਬਾਂਕ ਸੇ ਬੈਨ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੇ ਬਾਰਨ ਬਜਾਧ ਸੀ ਬਾਸ ਬਯਾਰ ਬਹੀ ਰੀ ॥ ਕਾਕ ਸੀ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਰਾਲ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕਿ ਬਜਾਲ ਘਰੀ ਕਿ ਛਰੀ ਰੀ ॥ ਭਾਰ ਸੀ ਭੌਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਜੌਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਸੋ ਜਾਤ ਜਰੀ ਰੀ ॥ ਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਿਨਾ ਉਹਿ ਬਾਲ ਬਸੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਿ ਅੰਤ ਸਖੀ ਰੀ ॥੧੨॥ ਬੈਰੀ ਸੀ ਬਯਾਰ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੋ ਬੋਲਬ ਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਥਾਰੇ ॥ ਜੰਗ ਸੇ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਦੁਖੰਗ ਅਨੰਗ ਕਿ ਅੰਗ ਸੁ ਅੰਗ ਕਿਆਰੇ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਚਿਤਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਿ ਹੂਕ ਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਭਾਰ ਸੇ ਭੌਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਫੂਲੇ ਨ ਫੂਲ ਫਨੀ ਫਨਿਯਾਰੇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹੌਂ ਹਠਿ ਹਾਥਿ ਸਿੰਧੌਰਾ ਧਰਿਹੌਂ ॥ ਪਿੰਗੁਲ ਹੇਤ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਰਿਹੌਂ ॥ ਜੌ ਇਹ ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਜੀਐ ॥ ਤਬ ਭਰਥਰੀ ਪਾਨਿ ਕੋ ਪੀਐ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਤਹ ਗੋਰਖਨਾਥ ਪਹੂੰਚੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਦੇਸੁ ਸੁ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਕੈ

॥ ਰਾਨੀ ਦਈ ਜਿਵਾਇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਰਿ ॥ ਹੋ ਸੁਨਹੋ ਭਰਥਰਿ ਰਾਵ ਲੇਹੁ ਗਹਿ ਏਕ ਕਰਿ ॥੧੫॥ ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਹਿ ਗਹੋਂ ਕੌਨੇ ਤਜੋਂ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸਭੈ ਪਿੰਗੁਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੰਡਾਰ ਇਕ ਹਰ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਨੀਚ ਕੇ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤਮਤੀ ਦਾਸੀ ਹੁਤੀ ਤਬ ਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪਠੈ ਦੇਤ ਭੀ ਨੀਚ ਸੋਂ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦੂਤੀ ਤਹ ਤੇ ਫਿਰ ਆਈ ॥ ਯੋਂ ਪੂਛੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਕਹੁ ਅਲਿ ਮੀਤ ਕਬੈ ਹਜਾਂ ਐਹੈ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈਹੈ ॥੧੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੁ ਨ ਸਹਚਰੀ ਸਾਚੁ ਸਜਨੁ ਕਬ ਆਇਹੈ ॥ ਜੋਰ ਨੈਨ ਸੋਂ ਨੈਨ ਕਬੈ ਮੁਸਕਾਇਹੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਜਾਉਂ ਲਲਾ ਸੋਂ ਤੌਨ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਬੈਹੈ ਕਵਨ ਦਿਨ ॥੨੦॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੋਤਿਨ ਗੁਹੌਂ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਅਪਨ ਲਲਾ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਲੇਉਂ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਮੋਰੋਂ ਨੈਕੁ ਮਨ ॥ ਹੋ ਕਾਸੀ ਹੂੰ ਕਰਵਤ ਲੇਉਂ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰੀਤ ਤਨ ॥੨੧॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਬ ਗਰੇ ਹਮਾਰੇ ਲਾਗਿ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗਿ ਹੈਂ ॥ ਚਟਕ ਚਟਕ ਦੈ ਬਾਤੈਂ ਮਟਕਿ ਬਤਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤਾ ਦਿਨ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਹਮ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੨੨॥ ਜੋ ਐਸੇ ਝਰਿ ਮਿਲੈ ਸਜਨ ਸਖਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੋ ਮਨ ਕੋ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੋਂ ਨ ਛੋਰੋਂ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਬੀਤੇ ਮਾਸ ਪਚਾਸ ਨ ਜਾਨੋ ਏਕ ਦਿਨ ॥੨੩॥ ਮਚਕਿ ਮਚਕਿ ਕਬ ਕਹਿਹੈ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਲਚਕਿ ਲਚਕਿ ਉਰ ਸਾਥ ਚਿਮਟਿਹੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੈਂ ਜਾਉਂ ਪ੍ਰਿਯ ਕੇ ਅੰਗ ਤਨ ॥ ਹੋ ਮੇਲ ਮੇਲ ਕਰਿ ਰਾਖੋਂ ਭੀਤਰਿ ਤਾਹਿ ਮਨ ॥੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੰਜਨ ਹੂੰ ਨ ਬਦਜੋ ਕਛੁ ਕੈ ਕਰਿ ਕੰਜੁ ਕੁਰੰਗ ਕਹਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਨ ਆਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਰ ਝੁੰਡ ਝਖੀਨਹੁ ਕੇ ਝਝਕਾਰੇ ॥ ਮੈਨ ਰਹਜੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਸਾਰਸ ਭੇ ਸਭ ਦਾਸ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਅੰਤਕ ਸੋਚਨ ਧੀਰਜ ਮੋਚਨ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹ ਗਈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਵਤਿ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਮਲੀਨ ਉਤਾਰਿ ਭਲੇ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਹ ਤੇ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ਸੁ ਭੇਸ

ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਜਬ ਮੀਤ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਵਨ ਸਖੀ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥ ਦਿਜਿਕ ਦ੍ਰੁਗਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਏਕ ਅਮਰ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਲੈ ਕੈ ਭਰਥਰਿ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਬ ਲੌ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬ ਲੌ ਜਿਯੋ ॥੨੮॥ ਦੁਰਗ ਦੱਤ ਫਲ ਅਮਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਪਰਯੋ ॥ ਭਾਨ ਮਤੀ ਕੋ ਦੇਉਂ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਨਹਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਸਦਾ ਤਰੁਨ ਸੋ ਰਹੈ ਕੇਲ ਅਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੨੯॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤ ਮੀਤ ਜਦਿਨ ਸਖਿ ਪਾਈਐ ॥ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭ ਵਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥ ਮੋ ਮਨ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਆਜੁ ਸਭ ॥ ਹੋ ਰਹੈ ਤਰੁਨ ਚਿਰੁ ਜਿਯੈ ਦਿਯੋ ਫਲ ਤਾਂਹਿ ਲਭ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਚਿੱਤ ਰਾਨੀ ਹਰ ਲਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਮਨੁ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਦਯੋ ॥ ਵਹੁ ਅਟਕਤ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਫਲ ਲੈ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਦਯੋ ॥੩੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਰੀਝਿ ਅੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ॥ ਚਾਰੁ ਕੀਏ ਚਖੁ ਰਹੈਂ ਸਰੂਪ ਅਮੋਲ ਲਖਿ ॥ ਫਲ ਸੋਈ ਲੈ ਹਾਥ ਰੁਚਿਤ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਬ ਲੌ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬ ਲੌ ਜਿਯੋ ॥੩੨॥ ਲੈ ਬੇਸ੍ਵਾ ਫਲ ਦਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਲੈ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਹਾਥ ਚਿੰਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਯਹ ਸੋਈ ਦ੍ਰੁਮਜਾਹਿ ਜੁ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੩੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਲੀਨੋ ਸੋਧ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਪੂਛਯੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਯਹ ਫਲ ਤੈਂ ਕਹ ਤੇ ਲਹਯੋ ॥ ਹੋ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਤਿਨ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ॥੩੪॥ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਰ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਏਕ ਚੰਡਾਰ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਮਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਨੀਚ ਮੁਹਿ ਊਪਰ ਰਹਯੋ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਦਿਯ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੩੫॥ ਮੈ ਲਖਿ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਨ ਬਧੀ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥ ਸਦਾ ਤਰੁਨਤਾ ਕੋ ਫਲੁ ਹਮ ਤੇ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਹਰਖ ਸੋਂ ਕੀਜਿਯੈ ॥੩੬॥ ਤੁਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਦਯੋ ਫਲ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਲੈ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰਹਿ ਅਤਿ ਹਿਤੁ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਉਨ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਦਹੀ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੩੭॥

ਹਉ ਤਵ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਿਗਰੇ ਕੀ ਸੰਗਜਾ ਦਈ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਅਮਰ ਅਜਰ ਫਲ ਤੁਮ ਕੋ ਦੀਨੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਮਦਨ ਸੰਤਾਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਰੋ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੩੮॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਾ ਕੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੂੰ ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤੋ ਮੀਤ ਜਵਨ ਦਿਨ ਪਾਈਐ ॥ ਤਵਨ ਘਰੀ ਕੇ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਬਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਤਛਿਨ ਦਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਲਾਲ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ਅਸ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੈਂ ਅਟਕੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਮੋ ਪਰ ਐਸੇ ਨ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜੀਬੋ ਘਨੋ ਸਗਰੋ ਜਗ ਚਾਹਤ ਸੋ ਨ ਰੁਚ੍ਯੋ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਜਰਾਰਿ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਫਲੁ ਦਾਸ ਭਏ ਹਮ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪੧॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈਨ ਲਗੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਬ ਤੇ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋ ਕਹ ਸੋਵਤ ਹੂੰ ਬਿਝ ਕੈ ਬਰਰਾਊਂ ॥ ਜੇਤਿਕ ਆਪਨੀ ਆਰਬਲਾ ਸਭ ਮੀਤ ਕੇ ਊਪਰ ਵਾਰਿ ਬਹਾਊਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਜਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਫਲ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਮੋਲ ਪਿਯਾ ਕਹ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥੪੨॥ ਤੈਂ ਜੁ ਦਿਯੋ ਤਿਯ ਕੋ ਫਲ ਥੋ ਦਿਜ ਤੇ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਲਿਯੋ ॥ ਸੋਊ ਲੈ ਕਰਿ ਜਾਰ ਕੋ ਦੇਤ ਭਈ ਤਿਨ ਰੀਝਿ ਕੈ ਮੋ ਪਰ ਮੋਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹੌਂ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੋ ਤਨਿਕੈ ਨਹਿ ਤਾਪ ਕਿਯੋ ॥ ਤਿਹ ਖਾਹੁ ਹਮੈ ਸੁਖ ਦੇਹ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਜਿਯੋ ॥੪੩॥ ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੈਂ ਜੁ ਫਲੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦੈ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰ ਜੁ ਧ੍ਰਮ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਸੀ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਬੇਸ੍ਵਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਧਿਕ ਆਪੁ ਭਖ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਫਲ ਆਧਿਕ ਰੂਪਮਤੀ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾਰ ਕੇ ਟੂਕ ਹਜਾਰ ਕਰੇ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਭਿਟਜਾਰ ਤਿਨੈ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਕਛੁ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਚੀਨੋ ॥ ਜਾਇ ਬਸ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗਿ ਜੁਗੇਸ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨ ਭੀਤਰਿ ਭੇਟਾ ਭਈ ਗੋਰਖ ਸੰਗ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਤ੍ਯਾਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲ੍ਯੋ ਭਰਥਰਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ

ਬੌਰੇ ਸੇ ਡੋਲਤ ਜਯੋਂ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਫਾਰਤ ਚੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝੇ ਹੈਂ ਖੇਤ ਮਨੋ ਜੁਝਿਯਾਰੇ ॥ ਰੋਵਤਿ ਨਾਰਿ ਅਪਾਰ ਕਹੂੰ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਕਰਿ ਨੈਨਨ ਤਾਰੇ ॥ ਤਯਾਗਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸਭੈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਖੀ ਬਨ ਆਜੁ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਲਸੈਂ ਕਛੁ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਰਹੀ ਤਨ ਮੈ ॥ ਝਖਕੇਤ ਕੇ ਬਾਨਨ ਪੀੜਤ ਭੀ ਮਨ ਜਾਇ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੋਹਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਦੀਪਕ ਭੇਦ ਸੁਨੇ ਸੁਰ ਨਾਦ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਨ ਜਾਨੁ ਬਿਧੀ ਮਨ ਮੈ ॥੪੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਾਰਤਿ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥ ਬਨ ਹੀ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੪੯॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਬਨ ਮੈ ਗਏ ਗੋਰਖ ਗੁਰੂ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਸਿੱਛਯਾ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿੱਖਯ ਠਹਰਾਇ ॥੫੦॥ ਭਰਥਰੀ ਬਾਚ ਗੋਰਖ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਨ ਮਰੈ ਮਾਰੈ ਕਵਨ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਕਹ ਕੋਇ ॥ ਕੋ ਰੋਵੈ ਕਵਨੈ ਹਸੈ ਕਵਨ ਜਰਾ ਜਿਤ ਹੋਇ ॥੫੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਗੋਰਖ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਭਰਥ ਹਰਿ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੱਤਿ ਝੂਠ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਕਬਹੂ ਮਰਤ ਨ ਬੋਲਨਹਾਰਾ ॥੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਮਰੈ ਕਾਯਾ ਮਰੈ ਕਾਲੈ ਕਰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਜੀਭੈ ਗੁਨਨ ਬਖਯਾਨਹੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਲ ਨੈਨ ਹ੍ਵੈ ਸਭਨ ਨਿਹਰਈ ॥ ਕਾਲ ਬਕਤ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਬਾਕ ਉਚਰਈ ॥ ਕਾਲੈ ਮਰਤ ਕਾਲ ਹੀ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਗ ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਹਸਤ ਕਾਲੈ ਰੋਵਤ ਕਰਤ ਜਰਾ ਜਿਤ ਸੋਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਉਪਜਤ ਸਭੈ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਧ ਹੋਇ ॥੫੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਲੈ ਮਰਤ ਕਾਲ ਹੀ ਮਾਰੈ ॥ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਪਿੰਡ ਅਵਾਰਾ ਪਾਰੈ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਏਕ ਨ ਮਰਯੋ ਸੁ ਬੋਲਣਹਾਰਾ ॥੫੬॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਕਲ ਜਗ ਮਰਈ ॥ ਕੌਨ ਪੁਰਖੁ ਆਸਾ ਪਰਹਰਈ ॥ ਜੋ ਨਰ ਕੋਊ ਆਸ ਕੋ ਤਯਾਗੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਾਗੈ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਪੁਰਖ ਜੋ ਕੋਊ ਤਜਤ ਬਨਾਇ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨਯ ਸਰ ਤਰਿ ਤੁਰਤੁ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਇ ॥੫੮॥ ਜਯੋਂ ਸਮੁੰਦਹਿ ਗੰਗਾ ਮਿਲਤ ਸਹਸ ਧਾਰ ਕੈ ਸਾਜ ॥ ਤਯੋਂ ਗੋਰਖ ਰਿਖਿਰਾਜ ਸਿਉਂ ਆਜੁ ਮਿਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮੈ ਬਿਸਥਾਰ ਨ ਕਰੋਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਡਰੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਥਾ ਨ ਅਧਿਕ ਬਢਾਈ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਤਹ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੬੦॥ ਗੋਰਖ ਸੋਂ ਗੋਸਟਿ ਜਬ ਭਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ

ਦੁਰਮਤਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਸੀਖਤ ਗ੍ਯਾਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਜ੍ਯੋਂ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਗਯੋ ॥੬੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਮੂੰਡ ਭਰਥਰਿ ਘ੍ਰਿਤ ਚੁਅਤ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਤਾ ਸੌਂ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਲਗੇ ਕਟਾਛ ਰਾਜ ਤੇ ਖੋਵਹੀ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਰ ਲਾਗੇ ਤੈ ਕ੍ਯੋਂ ਮੂਢ ਨ ਰੋਵਹੀ ॥੬੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਭਰਥਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥ ਚੀਨ੍ਹਤ ਏਕ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥ ਨਿਕਟ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਚਲਿ ਗਈ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਰਨਿਯਨ ਐਸੋ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਰਹੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੬੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਾਸਾ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਮਾਸ ਰਕਤ ਰੰਚ ਤਨ ਨ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਉਡ੍ਯੋ ਉਸਾਸ ਆਸ ਤਿਹਾਰੈ ਮਿਲਨ ਕੀ ॥੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗ ਕਿਯੋ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੌਂ ਘਰ ॥ ਜੌ ਸਭਹਿਨ ਹਮ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬੬॥ ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਭਰੀ ਅਧਿਕ ਤਬੈ ਗਰਬਾਹਿ ॥ ਤੇ ਅਬ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਭਈ ਰਹ੍ਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਲਾ ਹੁਤੀ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਭਈ ॥ ਤਰੁਨਿ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿੱਧ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਬਿਰਧਨਿ ਤੇ ਕੋਊ ਲਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਇਹੈ ਆਚਰਜੁ ਆਵੈ ॥੬੮॥ ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥ ਤੇ ਅਬ ਭਈ ਜਰਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਜੇ ਅਬਲਾ ਸੁੰਦਰਿ ਗਰਬਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹ੍ਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਮਨ ਮੈ ਗਰਬਤ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰਿ ॥ ਤੇ ਅਬ ਜੀਤ ਜਰਾ ਲਈ ਸਕਤ ਨ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰ ॥੭੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬੈ ਗਰਬਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹ੍ਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਤਰੁਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭਈ ॥ ਠੌਰੈ ਠੌਰ ਔਰ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੭੧॥ ਕੇਸਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜਟਨ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਬਹੀ ॥ ਕੈਧੌਂ ਸਕਲ ਦੁਗਧ ਸੌਂ ਧੋਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨ ਕਚ ਹੋਏ ॥੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਕਤਨ ਹੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਇਨ ਪਰ ਕੀਏ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਭਏ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਰ ॥੭੩॥ ਜੇ ਤਬ ਅਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਕੇਸ ॥ ਨੀਲਮਨੀ ਕੀ ਛਬਿ ਹੁਤੇ ਭਏ ਰੁਕਮ ਕੇ ਭੇਸ ॥੭੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੈਧੌਂ ਸਕਲ ਪੁਹਪ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਚ ਸਿਤ ਭਏ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਜੌਨਿ ਅਧਿਕ ਧੌਂ ਪਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਕਲ ਸ੍ਯਾਮਤਾ ਹਰੀ ॥੭੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਕ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਮੁਹਿ ਗੋਰਖ

ਕਹਿ ਗਏ ਸੁਪਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਤ੍ਰਿਯ ਏ ਜਿਯਤ ਰਾਜ ਤਬ ਲੌ ਕਰੋ ॥ ਹੋ ਜਬ ਏ ਸਭ ਮਰਿ ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਪਗ ਮਗ ਧਰੋ ॥੭੬॥ ਸੁਨਿ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕਰੁਣਾ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਬੁੱਧਿ ਕਛੁਕ ਅਪੁਨੀ ਦਈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਪਿੰਗੁਲ ਕਹ੍ਯੋ ਮਾਨ ਸੋਈ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਅਪਨੇ ਕਿਯੋ ॥੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨਿ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਬਚਨ ਰਾਜ ਕਰ੍ਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਕੇ ਮਰੇ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੭੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨੌਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੦੯॥੪੦੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਗਧ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ਇਕ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬਡਭਾਗ ॥ ਜਾ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸੈ ਸੂਰ ਸਭ ਰਹੈਂ ਚਰਨ ਸੋਂ ਲਾਗ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਰਾਜੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੋ ਭ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ ਗਈ ਰਾਨੀ ਸੁ ਤੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕ੍ਰੋਰਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲਖ੍ਯੋ ਸਜਨ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਤੁਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦੀਜੈ ਸੋਕ ਮਿਟਾਇ ਕਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਰਮ੍ਯੋ ਚਹਤਿ ਮੋ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਯਾ ਸੋਂ ਮੈ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਬੀਚ ਤਬ ਪਰਿਹੌਂ ॥੫॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਰਮਤ ਮੈਂ ਨਹੀ ਰਾਨੀ ॥ ਐਸੇ ਖਯਾਲ ਬਾਲ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਹਜਾਂ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੬॥ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪਜਾਰਾ ਜ੍ਯੋਂ ਕਰੈ ॥ ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ ਪਰੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਰੰਕ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੋ ਸੋਂ ਤਰੁਨ ਕ੍ਯੋਂ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਨਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਲ ਕੋ ਰਤਨੁ ਜੋ ਕ੍ਯੋਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਭੇ ਰਾਖਿ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤਿ ਨਿਧਿ ਨਵੋਂ ਕਿਵਾਰ ਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਦਿਵਾਨੀ ਮੈ

ਭਈ ॥ ਤਬ ਤੇ ਸਕਲ ਬਿਸਾਰਿ ਸਦਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਰਹੀ ਤਵ ਪਾਂਇ ਪਰਿ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਪਾਇਨ ਸੌਂ ਰਾਨੀ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਮਾਨ ਹੇਤ ਬਚ ਮਾਨਿ ਨ ਲਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥੧੧॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਜਾਰ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਿ ਮੂਰਖ ਮੈਂ ਤੋ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਹੋਂ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਿਜ ਪੇਟ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿਹੋਂ ॥ ਯਹੈ ਕੂਪ ਤਵ ਕਾਲ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮ ਸੌਂ ਆਨਿ ਅਬੈ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਮੂਰਖ ਮਾਨੀ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਫਾਂਸਿ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਡਾਰ ਕੂਪ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥੧੩॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਪਰਜੋ ਕੂਪ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਤਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਕੀ ਇਤਨੀ ਆਰਬਲਾ ਬਿਧਨਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਰਿ ਕੂਏ ਮਰਜੋ ਕਜਾ ਕੋਊ ਕਰੈ ਉਪਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੦॥੪੦੨੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੈਪਾਲੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਜਾ ਕੇ ਘਨੇ ਸਦਨ ਭਰੇ ਸਭ ਸਾਜ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਅਧਿਕੁਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤੜਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸੁ ਸਕਲ ਜਿਹ ॥੨॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਜੋਬਨ ਝਮਕਯੋ ॥ ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹ ਜਬੈ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੋ ਸਮੋ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੰਜਮਤੀ ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਤੈਂ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਦੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋਸੋਂ ਆਇ ਲੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਜਮਤੀ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ਤਜਾਗਿ ਤੁਰਤੁ ਨਿਜ ਐਨ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਦਿਯੋ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਹਿ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਨਵੌ ਨਿਧਿ

ਰਾਂਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ ਇਨ ॥੬॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੇ ਗਰੇ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਟੂਟ ਖਾਟ ਬਹੁ ਗਈ ਨ ਛੋਰ੍ਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ॥ ਹੋ ਤਿਹ ਕਰ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅਪਨੇ ਚੀਤ ਕੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤਿ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰਸੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਂਸ ਜ੍ਯੋਂ ਫਸੀ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਇਸੀ ਕੋ ਬਰਿਹੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਸੋਇ ਆਂਗਨ ਰਹੀ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢਿ ਉਠ ਭੀ ਪਿਤੁ ਆਯੋ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਧਿਕ ਰੋਇ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਤੌਨ ਹੀ ਖਾਟ ਤਰਿ ॥੯॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਪੂਛ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਈ ॥ ਕ੍ਯੋਂ ਰੋਵਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਜੋ ਆਗ੍ਯਾ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਤੈਂ ਕੋਪੀ ਜਿਹ ਪਰ ਤਿਹ ਹਰਿਹੋਂ ॥੧੦॥ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਵ ਰਾਂਕ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਹੌਂ ਨਹਿ ਜੋਗ ਹੁਤੀ ਪਿਤੁ ਤਾ ਕੇ ॥ ਤੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਦਯੋ ਸੁਪਨ ਮੈ ਜਾ ਕੇ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ਲਈਂ ਭਾਵਰੈਂ ਸਾਤ ॥ ਬਾਂਹ ਪਕਰਿ ਪਿਤੁ ਤਿਹ ਦਈ ਸੁਤਾ ਦਾਨ ਕਰਿ ਮਾਤ ॥੧੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈ ਤਿਹ ਹੁਤੀ ਨ ਜੋਗ ਜਾ ਕੋ ਮੁਹਿ ਰਾਜੈ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਈ ਸਸੋਗ ਰੋਵਤ ਹੌਂ ਭਰਿ ਜਲ ਚਖਨੁ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਓਊ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭਾਖੋ ਮੁਹਿ ਕੋਊ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਾਗ ਤਵਨ ਕੋ ਬਰਿਹੌਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਿਹ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਕੈ ਭਈ ਮੈ ਤਾਹੀਂ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੈ ਮਰਿਹੌਂ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਕਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਬਰੌਂ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਨਾਥ ਕਟਾਰੀ ਹਨਿ ਮਰੌਂ ॥ ਕੈ ਮੋਕਉ ਵਹ ਦੀਜੈ ਅਬੈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮਰੀ ਆਸਾ ਤਜਹੁ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥ ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਮੂਰਛਾ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ॥ ਜਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਜਮਧਰ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਮਰੀ ॥ ਆਨਿ ਪਿਤਾ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹਿ ਧਾਇ ਪਈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥ ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਤੈਂ ਬਰ੍ਯੋ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਯੈ ॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪਸਾਰਿ ਪਿਤਾ ਕੀ ਓਰਿ ਚਹਿ ॥ ਹੋ ਕਛੁ ਕਹਬੇ ਕੋ ਭਈ ਗਈ ਨ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ॥੧੮॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਚਿਰ ਲੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੈਲੁ ਕੁਅਰ ਕੋ ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਸੁ ਮੁਹਿ ਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ

ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਨਾਥ ਮਾਨਿ ਕੈ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਬ ਰਾਵ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਸੁਤਾ ਬੀਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਚਹੈ ਵਹੈ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥ ਤਿਹ ਕਰਿ ਰਾਵ ਰਾਂਕ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਬੋਲਿ ਤਵਨ ਕਹ ਲਿਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥ ਰੰਕ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਲੇਤ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਭਯੋ ॥੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਿਨ ਸੋਂ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਇਹ ਛਲ ਲਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ ਸਮਝ੍ਯੋ ਚਿੱਤ ਧਰਿ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤਿਹ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਬਰ੍ਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਸਭ ਕੋ ਰਹ੍ਯੋ ਲਹ੍ਯੋ ਨ ਭੇਦ ਬਨਾਇ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਗਿਆਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੧॥੪੦੫੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬੁਖਾਰਾ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਵ ਮੁਚਕੰਦ ॥ ਸੂਰਤ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਗੜ੍ਯੋ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਬਿਧਿ ਚੰਦ ॥੧॥ ਹੁਸਨਜਹਾਂ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਮਤੀ ਰਹੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੁਭਕਾਰ ॥੨॥ ਏਕ ਪੂਤ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭ ਕਰਨ ਸੁਜਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੩॥ ਚਲਨ ਚਾਤੁਰੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਚੰਚਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜਨੁਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਗੜ੍ਹਿ ਬਿਧਿ ਔਰ ਨ ਕੀਨ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਰੁਨ ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨੀ ਭੇ ਦੋਊ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਿ ਗ੍ਯੋ ਸੋਊ ॥ ਹੁਸਨਜਹਾਂ ਬਿਧਵਾ ਰਹਿ ਗਈ ॥ ਪਤਿ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥੫॥ ਮਿਲਿ ਸਊਅਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਤਰੁਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮਨ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁਤ ਕੀ ਛਬਿ ਜੀਜੈ ॥੬॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਸੋਂ ਤੇ ਭਏ ॥ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਮਾਤਾ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਨਾਗਿਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਤਿ ਆਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤਿ ਉਰਝਾਇ ॥੮॥ ਹੇਰਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਛਬਿ ਸਭੈ ਧਨਿ ਧਨਿ ਕਹੈਂ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਮਨਿ ਮੋਤੀ ਕੁੰਡਲ ਕਨਕ ਦੇਤ ਤਵਨ ਪਰ ਵਾਰ ॥੯॥ ਪੁਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਵਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਐਸੋ ਕੁਅਰ ਏਕ ਦਿਨ ਜੌ ਸਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਇਹ ਊਪਰ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਉਰ ਭਏ ਲੇਹਿ ਲਗਾਇ ਨ

ਨਜਾਰੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਅਮਿਤ ਸਜਨ ਕੀ ਜੀਜਿਯੈ ॥੧੦॥ ਜਿ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੈ ॥ ਉਡਿ ਲਪਟੋਂ ਇਹ ਸੰਗ ਯਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਹੈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਹਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਜੁਗ ਕ੍ਰੋਰਿ ਸੁ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਜੋਰਿ ਕੋਰ ਦ੍ਰਿਗ ਰਹੈਂ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਨ ਬਿਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਤੇ ਭਈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਗਈ ॥੧੨॥ ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ਆਸੁਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ॥ ਕਹਾਂ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਕੂਰ ਜੱਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ॥ ਲਛਮਿ ਆਦਿ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੈ ਦੀਏ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਰੀਝਤ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੌ ਧਨ ਧਾਮ ਦੇਤਿ ਸਭ ਵਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹੈਂ ਕੁਅਰ ਜੌ ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਨਜਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ਹਿਯੈ ਲਗਾਇਯੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਮਤੀ ਬਹਿਨ ਤਾ ਕੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਰੀਝਤਿ ਭਈ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਯੌਂ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸੋਂ ਕੁਅਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਲਾਜ ਮਨ ਮਹਿ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੧੬॥ ਲਾਜ ਕਰੈ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਯੋਹੂੰ ਕੁਅਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਧਰਮ ਕੁਅਰ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥੧੭॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਰੂਪ ਆਪਨੋ ਕਰਯੋ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੋਤਿਨ ਜਰਯੋ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਤੀਰ ਬਿਰਾਜਤ ਤਾਰੇ ॥੧੮॥ ਪਾਨ ਚਬਾਤਿ ਸਭਾ ਮੈ ਆਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ ਘਾਏ ॥੧੯॥ ਹੇਰਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰੀਝ ਛਬਿ ਗਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ ਭਯੋ ॥ ਆਜੁ ਨਿਸਾ ਇਹ ਬੋਲ ਪਠੈਹੋਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮੈਹੋਂ ॥੨੦॥ ਬੀਤਯੋ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਜਬ ਭਈ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਲਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕੁਅਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨਿ ਕੇ ਭੇਦ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਭਯੋ ਪਛਾਨ ॥੨੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਮਤ ਭਯੋ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਾਯੋ ਨ ਕਛੁ ॥ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਨਿਦਾਨ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਰਾਵ ਕੋ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਭੂਖਨ ਜਬ

ਧਰੈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲੈਂ ਕਰੈ ॥ ਜਬ ਭਗਨੀ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਈ ॥ ਲਹੈ ਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਈ ॥੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੨॥੪੦੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਖੰਡ ਬੁੰਦੇਲ ਕੋ ਰੁਦ੍ਰਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਸੇਵ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਤੁ ਕ੍ਰਿਤਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥ ਔਰ ਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਸਮ ਵਾ ਕੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਅਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੀ ਏਕ ॥ ਲਹਿ ਨ ਗਈ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਚਹਿ ਚਹਿ ਰਹੇ ਅਨੇਕ ॥੩॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਤੁ ਛਤ੍ਰੀ ਹੁਤੋ ਚੱਛੁਮਤੀ ਲਹਿ ਲੀਨ ॥ ਅਪਨੋ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਾਰਿ ਮਨੁ ਬੇਚਿ ਤਵਨ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਕੈਸਹੂੰ ਪੈਯੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਗਰੇ ਲਗੈਯੈ ॥੫॥ ਏਕ ਸਖੀ ਕਹ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਸਦਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਹਚਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਲੈ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਦਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਧਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ਸੁ ਆਸਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰ ਸਭੈ ਦੀਏ ॥੭॥ ਸਿਵ ਮੰਦਿਰ ਮੈ ਜਾਇ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਜੁਰਕੈ ਖਾਟ ਸੁ ਘੰਟ ਬਜਾਵਹੀ ॥ ਹੋ ਪੂਰਿ ਤਵਨ ਧੁਨਿ ਰਹੈ ਨ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਪਾਵਹੀ ॥੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪੂਜਤ ਸਿਵ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਸਖੀ ਤੁਮ ਯੋਂ ਕਹੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਪੂਜਾ ਹਜਾਂ ਕਰਤ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਤੁਮ ਰਹੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤਿ ਹਮਰੀ ਸੁਤਾ ਬਨਾਇ ॥ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈਕੁ ਹਮ ਬੈਠਿ ਹਜਾਂ ਬਹੁਰਿ ਪੂਜਹੈਂ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤੈ ਮੀਤ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਸੇਜ ਚਰਕਾਵੈ ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਤਨ ਘੰਟ ਬਜਾਵੈ ॥੧੧॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੜ੍ਹ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਚੀਨ੍ਹੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਦੁਹਿਤਾ ਕਸ ਕਰਮ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ

ਕੀਨੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਕੀਨੇ ਤਿਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਜੈ ਇਨ ॥੧੩॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਛੋਰਿ ਦ੍ਵਾਰ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਜਾਰ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥ ਯਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮੈ ਜਮਪੁਰੀ ਪਠੈਹੈ ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਥਰਹਰਿ ਕੰਪਾਵੈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਕਦਲੀ ਕਹ ਬਾਤ ਡੁਲਾਵੈ ॥੧੫॥ ਜਾਰ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਹਕ ਮੁਹਿ ਨ ਅਜਾਏਂ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਮੂੰਡਿ ਕਾਟ ਨ੍ਰਿਪ ਦੈਹੈ ॥ ਕਾਪਰਦੀ ਕੇ ਕੰਠ ਚੜ੍ਹੈਹੈ ॥੧੬॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਰੁਨ ਨ ਚਿੰਤਾ ਕਰੋ ॥ ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ ਆਪਨੇ ਧਰੋ ॥ ਤੋਰੇ ਅਬ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਰਿਹੌਂ ॥ ਪਿਤ ਹੇਰਤ ਤੇ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥੧੭॥ ਆਪ ਪਿਤਾ ਤਨ ਜਾਇ ਉਚਰੀ ॥ ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਕਰਿ ਮੋਹਿ ਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥੧੮॥ ਚਲਹੁ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਾਊਂ ॥ ਬਾਂਹਿ ਪਕਰਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਆਨਿ ਜਾਰ ਸੋਂ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥੧੯॥ ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਕਰ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਰ ਉਤਮ ਤੁਹਿ ਦੀਨੋ ॥੨੦॥ ਤੁਮ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੁ ਸਿਵਜੂ ਕੀਨੀ ॥ ਹਮਹੂੰ ਆਜੁ ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜਨ ਕਹ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਬ੍ਯਾਹ ਜਾਰ ਸੋਂ ਕੀਨ ॥ ਪਿਤੁ ਹੂੰ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਛਲ ਜੜ੍ਹ ਚੀਨ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਰਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੩॥੪੦੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਂਦਾ ਸਹਰ ਬਸਤ ਜਹ ਭਾਰੋ ॥ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮਹਿ ਅਤਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬੁੰਦੇਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਜਾ ਮਹਿ ਬਸਤ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਤਰੁਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਸਮ ਜਿਹ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਤਰੁਨ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਮਤਿ ਭਈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ

ਸੋਂ ਲਪਟਿ ਕਰਤਿ ਰਸ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭਹੂੰ ਤਜਿ ਦਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਉਰ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨਿ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਮੁਖ ਜਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਡਰੈ ॥ ਪਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਜੋ ਸੰਗਿ ਕਰ ਲੀਜੈ ॥ ਅਵਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੬॥ ਦ੍ਵੈ ਬਾਜਿਨ ਆਰੂੜਿਤ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਪਿਤ ਕੋ ਸਕਲ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤੋ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਸਕਲ ਦ੍ਰੂਪ ਕੰਦ੍ਰੂਪ ਕੋ ਹਰਿਹੌਂ ॥੭॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸਤਜ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥ ਪਿਤੁ ਕੋ ਲੇਤ ਖਜਾਨਾ ਭਈ ॥ ਚਾਂਦਾ ਛੋਰਿ ਦੱਛਿਨਹਿ ਗਈ ॥੮॥ ਲੇਖਤ ਇਹੈ ਭਵਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਹੌਂ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹੈਬੇ ਕੋ ਗਈ ॥ ਮਿਲਿਹੋਂ ਤੁਮੈ ਜਿਯਤ ਜੌ ਆਈ ॥ ਜੌ ਮਰਿ ਗਈ ਤ ਰਾਮ ਸਹਾਈ ॥੯॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਉਧਰਿ ਚਲੀ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਦ੍ਰੂਪ ਕੰਦ੍ਰੂਪ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰੈ ॥੧੦॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਖਾਇ ਖਜਾਨੋ ਗਏ ॥ ਭੂਖੀ ਮਰਨ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਭਾਗੀ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਹਰ ਚਾਂਦਾ ਮੈ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਪਗਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਮੈ ਜੁ ਤੀਰਥਨ ਧਰਮ ਕਰਜੋ ਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਪੁੰਨਜ ਦੈ ਮੋਹਿ ਅਸੀਸਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ਰਹਜੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਕਹਜੋ ॥ ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਅਨ੍ਹਾਇ ਮਿਲੀ ਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪਨ ਦਯੋ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੋਗ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿ ਜਾਰ ਤਜਿ ਤਹੀ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਮੂੜ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਲਹਜੋ ਲਈ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੪॥੪੧੧੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੱਛਿਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਸੰਭਾ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਜਾ ਸੋਂ ਸਦਾ ਲਰਤ ਰਹਤ ਰਨਧੀਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਭਾਪੁਰ ਸੁ ਨਗਰ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੰਭਾ ਜੂ ਜਹਾਂ ॥ ਇਕ ਕਵਿ ਕਲਸ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ

॥ ਪਰੀ ਸਮਾਨ ਸੁਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥੨॥ ਜਬ ਸੰਭਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਗਹਿ ਤੋਰੋਂ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਨੀ ਹਮ ਨਾ ਕਛੂ ਛੋਰੋਂ ॥੩॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਤਰੁਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋ ॥੪॥ ਤਰੁਨਿ ਕੁਅਰਿ ਮਨ ਮੈ ਯੌਂ ਕਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਹਾਂ ਭਾਖੌਂ ਤੌ ਧਰਮ ਗਵਾਊਂ ॥ ਨਾਹਿ ਕਰੇ ਬਾਂਧੀ ਘਰ ਜਾਊਂ ॥੫॥ ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਐਸ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਮੂਰਖ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਮੁ ਪਾਪੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੬॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਸੁਨਿ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਲਿ ਜਾਊਂਗੀ ਮੈ ਮੁਨਿ ॥ ਤਹ ਹੀ ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮੈਯਹੁ ॥੭॥ ਭੋਰ ਭਏ ਪੂਜਨ ਸਿਵ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਤਹਾਂ ਬੁਲਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਉਤੈ ਦੁਸਮਨੈ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੰਭਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਘਾਯੋ ॥੮॥ ਜਬ ਹੀ ਫੌਜ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਧਈ ॥ ਅਬਲਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਨ ਤਾ ਸੋਂ ਚਿੱਤ ਭਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਕਲਾ ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਇ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਮੁਗਲ ਕੋ ਆਤਮਾ ਛਿਨ ਮੈ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੈਫ ਤਬ ਤਾਹਿ ਪਿਵਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਦੋਊ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਸੋਏ ॥ ਮਨ ਕੇ ਮੁਗਲ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮੁਗਲ ਸੋਯੋ ਪਰ੍ਯੋ ਕਾਢ ਲਈ ਕਰਵਾਰਿ ॥ ਕਾਟਿ ਕੰਠ ਤਾ ਕੋ ਗਈ ਅਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰਿ ॥੧੨॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਚੀਨ੍ਹ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰਾਦਿ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੰਦਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੫॥੪੧੨੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਗਹਬਰ ਬਨ ਰਹਈ ॥ ਚੇਟਕ ਨਾਥ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪੁਰ ਤੇ ਨਿਤਿ ਖਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭਨ ਚਿੱਤ ਆਵੈ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਕਟਾਛ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਜਗਤ ਤੇ ਰਹਈ ॥ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਭ ਕਹਈ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਵੈ ॥

ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਹ ਨਿੱਤ ਖਵਾਵੈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਧਰੈ ॥ ਮੇਰੋ ਭੱਛ ਜੁਗਿਸ ਮਤ ਕਰੈ ॥੩॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਯੋਂ ਨਹੀ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੪॥ ਰਾਜਾ ਤਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਭਰਨ ਸਕਲ ਅੰਗ ਮੈ ਧਾਰਯੋ ॥ ਬਲਿ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਲਈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜੋਗੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥੫॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਤਿਹ ਪ੍ਰਥਮ ਖਵਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦਜ ਲੈ ਬਹੁਰਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਹੌਂ ਆਈ ਹਿਤ ਭਜਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਭੱਛਤ ਪੁਰਖ ਸੋ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਤਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਆਜੁ ਬਰਾਬਰ ਸੁਖ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤਲ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਰਭਰਾਇ ਠਾਢਾ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੰਗ ਆਪੁਨੇ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾਂ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਬਡੋ ਕਰਾਹ ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥ ਸਾਤ ਭਾਂਵਰਿਨ ਤਾ ਪਰ ਲਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਕਰਿ ਤਾਹਿ ਤਹ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੋ ਭੂੰਜਿ ਕਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪਨੋ ਆਪੁ ਬਚਾਇ ਕੈ ਭੂਨਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨ ॥ ਲੀਨੀ ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿ ਕੈ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੬॥੪੧੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੈਲਕੂਸ ਪਤਿਸਾਹ ਕੋ ਸੂਰ ਸਿਕੰਦਰ ਪੂਤ ॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਲਾਜਤ ਨਿਰਖਿ ਸੀਰਤਿ ਸੂਰਤਿ ਸਪੂਤ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਧਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜੰਗ ਜੰਗਿਰ ਸੋਂ ਕਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਛੀਨ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਨਾਮੁ ਸਿਕੰਦਰ ਸਾਹ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥੨॥ ਬਹੁਰਿ ਸਾਹ ਦਾਰਾ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਿੰਦੁਸਤਾਂ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨਕੁਬਜਾ ਏਸ੍ਵਰ ਕੋ ਜਿਨਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਝਿਨਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰੂਮੀਨ ਕੀ ਕਿਯੋ ਬਜਾਹ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਨੌਜਿਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦੇਸ ਨੈਪਾਲ ਪਯਾਨੋ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਕਸਤੂਰੀ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗਨ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਗਾਲਾ ਕੀ ਦਿਸਿ ਆਪੁ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਹੋ

ਆਨਿ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸੋ ਬਚ੍ਯੋ ਅਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਜੀਤ ਬੰਗਾਲਾ ਛਾਜ ਕਰਨ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਜੀਤਿ ਨਾਗਰ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਏਕ ਪਾਦ ਬਹੁ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸਾਵਤ ਬਨੇ ॥ ਹੋ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬਹਿ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨੋ ਦੱਛਿਨੇ ॥੬॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਝਾਰ ਖੰਡਿਯਨ ਝਾਰਿ ਚਮਕਿ ਚਾਂਦਜਨ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸਿਯਨ ਬਾਰ ਖੰਡ ਬੁੰਦੇਲ ਬਿਦਾਰ੍ਯੋ ॥ ਖੜਗ ਪਾਨ ਗਹਿ ਖੇਤ ਖੁਨਿਸ ਖੰਡਿਸਨ ਬਿਹੰਡ੍ਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਮਹਾਰਾਸਟ੍ਰ ਤਿਲੰਗ ਦ੍ਰੌੜ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਖੰਡ੍ਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਹੀ ਦਈ ਮਹਿ ਇਸਨ ਗਹਿ ॥ ਦੱਛਨਹਿ ਜੀਤਿ ਪੱਟਨ ਉਪਟਿ ਸੁ ਕਿਯ ਪਯਾਨ ਪੁਨਿ ਪਸਚਮਹਿ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਰਬਰੀਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਬਾਹੁਸਾਲੀਨ ਬਿਹੰਡ੍ਯੋ ॥ ਗਰਬ ਅਰਬ ਕੋ ਦਾਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬਿਨ ਕੋ ਦੰਡ੍ਯੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਰਿਪੁ ਚਰਬਿ ਜਰਬਿ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥ ਹੋ ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਹਬਸੀ ਹਰੇਵ ਹਲੱਬੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੮॥ ਮਗਰਬੀਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਸਰਬ ਗਰਬਿਨ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਰਬ ਚਰਬਿਯਨ ਚਰਬਿ ਗਰਬਿ ਗਜਨੀ ਕੋ ਗਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮਾਲਵਾ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਦੁੰਦਭਿ ਜੀਤ ਪ੍ਰਤੀਚੀ ਦਿਸਿ ਜੈ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕੈ ਉਤਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸੀ ਰਾਜਾਨ ਲੈ ਦੈ ਕੈ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ॥੧੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਸੈਨ ॥ ਜੋਰਿ ਸਿਕੰਦਰ ਸੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਸਰਸ ਸਭ ਐਨ ॥੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਉੱਤਰਾ ਪੰਥ ਕੋ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਭੇਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੇ ॥ ਭਯੋ ਸੋਰ ਭਾਰੋ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਜਾਇ ਬਲਖ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਹਰ ਬੁਖਾਰਾ ਬਹੁਰਿ ਉਜਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿੱਬਤ ਜਾਇ ਤਬਲ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਕਸਿਕਾਰ ਕਬੁਜ ਕਾਬਲ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਕਸਟਵਾਰ ਕੁਲੂ ਕਲੂਰ ਕੈਠਲ ਕਹ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਂਬੋਜ ਕਿਲਮਾਕ ਕਠਿਨ ਪਲ ਮੈ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿ ਚੀਨ ਕੇ ਕਟਕ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੀ ਦਿਸਿ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਲੈ ਲੌਂਡੀ ਰਾਜਾ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰਹਿ ਆਨਿ ॥੧੫॥ ਜੀਤਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੌ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ਦਿਸਿ ਚਾਰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਮੁੰਦ ਮਾਪਨ ਨਮਿਤ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਬੀਚਾਰ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਵੁਲੰਦੇਜਿਯਨ ਜੀਤਿ ਅੰਗਰੇਜਿਯਨ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਹੁਗਲਿਯਹਿ ਉਜਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਕ ਬੰਦਰ ਕੋ ਜੀਤਿ ਗੂਆ

ਬੰਦਰ ਹੂੰ ਲੀਨੋ ॥ ਹੋ ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਜਾਇ ਬਿਜੈ ਦੁੰਦਭਿ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥੧੭॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਮਾਪਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਰਸਾਤਲ ਸਾਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੋ ਮਗ ਲਿਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਥ ਹੂੰ ਲਰ੍ਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਮਾਂਝ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਬਸਿ ਕੀਏ ਜੀਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਲੀਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰੂਸ ਕੇ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਰੂਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਸੌਂ ਭਾਜਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ੍ਯੋ ਸਿਕੰਦਰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਅਗਮਨੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੦॥ ਤਹਾਂ ਯੁਧ ਗਾੜ੍ਹੋ ਅਤਿ ਮਾਚ੍ਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ ਸੁਭਟ ਨਹਿ ਬਾਚ੍ਯੋ ॥ ਹਾਰ ਪਰੇ ਇਕ ਜਤਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਹਨ ਪੋਸਤੀਂ ਤਨ ਧਰੇ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਜੰਗ ॥ ਜਾਨੁਕ ਲਹਿਰ ਦਰਿਯਾਵ ਤੇ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਬਡੋ ਨਿਹੰਗ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਕਰ ਕੋ ਬਲ ਕਰੈ ॥ ਹਾਥ ਭਏ ਹੀਰਾ ਮਲ ਡਰੈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੂਦ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਤੌਨੈ ਠੌਰ ਕੂਪ ਪਰ ਜਾਵੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ਔਰਨ ਫਾਂਸੀ ਪ੍ਰਾਸ ॥ ਪਾਂਚ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁਆਰ ਤੇ ਮਾਰਤ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਐਂਚ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਫੋਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥ ਰਿਸ ਭਰਿ ਪਵਨ ਬੇਗ ਜ੍ਯੋਂ ਧਾਵੈ ॥ ਪੱਤ੍ਰਨ ਜ੍ਯੋਂ ਛਤ੍ਰੀਨ ਭਜਾਵੈ ॥੨੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮਨ ਹਜਾਂ ਧਰਿਯੈ ॥ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਰਿਯੈ ॥੨੬॥ ਮੱਤ ਕਰੀ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਐਂਚ ਗਦਾ ਸੌਂ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਸੁਭਟ ਤਵਨ ਪਰ ਧਾਵੈ ॥ ਏਕ ਚੋਟ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੨੭॥ ਰਨ ਤੇ ਏਕ ਪੈਗ ਨਹਿ ਭਾਜੈ ॥ ਠਾਢੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੈ ਗਾਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਰਾਜਨ ਕੋ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਂਪਿ ਸਿਕੰਦਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨਨਾਥ ਮਤੀ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਚੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਧਾਵਤਿ ਭਈ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਬਰਛਾ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਤਨ ਝਾਰੈ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਭੂਮਿ ਜਾਨੁਕ ਹਨਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੩੦॥ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਠਾਢ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਕਰਿ ਕੰਠ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਚੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਨ ਦਈ ਰਾਖਿ ਤਿਹ ਲੀਨੋ ॥੩੧॥ ਤਾ ਕਹ ਪਕਰਿ ਰੂਸਿਯਨ ਦਯੋ ॥ ਆਪੁ ਉਦਿਤ ਰਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਰਿ ਅਮਿਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਦ੍ਰੁਮ

ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਭਟ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਜ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਭੀਰੁ ਭੇ ਭੂਪਤਿ ਲੈ ਲੈ ਭਲਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਇਨ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਸੁ ਹਾਂਕਿ ਹਜਾਰ ਅਨੇਕ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਡਰਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਅਰਸਤੂ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਰਯੋ ॥ ਬਲੀਨਾਸ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩੪॥ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਬਾਚ ਬਲੀਨਾਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਕਹੋ ਤੋ ਹਜਾਂ ਤੇ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਰੂਸ ਸਹਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਬਿਰਾਜਿਯੈ ॥ ਗੋਲ ਬਿਯਾਬਾਨੀ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਮਾਰਿਹੈ ॥ ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡਨ ਕੇ ਕੋਟ ਉਸਾਰਿਹੈ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਲੀਨਾਸ ਜੋਤਕ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਹੁਤੋ ਪਰਬੀਨ ॥ ਧੀਰਜ ਦਿਯਾ ਸਿਕੰਦਰਹਿ ਬਿਜੈ ਆਪਨੀ ਚੀਨ ॥੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਲੀਨਾਸ ਹਜਰਤਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਕਮੰਦਹਿ ਡਾਰੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨਾ ਜੀਤ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਅਮਿਤਿ ਸੁਭਟ ਧਾਵਹਿ ਮਿਲਿ ਕੋਈ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਸਿਕੰਦਰ ਏ ਬਚਨ ਕਰਯੋ ਤੈਸੁ ਈ ਕਾਮ ॥ ਕਮੰਦ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਗਰੇ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਯੋ ਧਾਮ ॥੩੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੋਜਨ ਸਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਬੰਧਨ ਤਾ ਕੇ ਕਾਟਿ ਭਲੇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਬੰਧਨ ਭਜਯੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਿਕੰਦਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਹਜਰਤਿ ਰਹਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥ ਲੈ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪੦॥ ਬਹੁਰਿ ਜਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਨਯੋ ਗਯੋ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ॥ ਕਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੇਰੀ ਲਈ ਔਰ ਬੇਗਮਨ ਛੋਰਿ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰੈਨਿ ਕੋ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੀ ਤਰੁਨਿ ਕਰਨ ਜੋ ਪਰਈ ॥ ਤਿਹ ਤਜਿ ਔਰ ਕਵਨ ਚਿੱਤ ਕਰਈ ॥੪੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੌਂ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥ ਚੇਰੀ ਤੇ ਬੇਗਮ ਕਰਿ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਲਯੋ ॥ ਆਬਿਹਯਾਤ ਸੁਨਯੋ ਤਹ ਗਯੋ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹ ਤਾ ਕੋ ਚਸਮਾ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਪਹੂਚੋ ਜਾਇ ॥ ਮਕਰ ਕੰਟ ਜਹ ਡਾਰਿਯੈ ਮਛਲੀ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਮਤਾਯੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਯੋ ॥ ਅਜਰ ਅਮਰ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਜੀਤ ਸੁ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਲੈਹੈ ॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਤਯੋ ਜਰਾ

ਤਨ ਜੜ੍ਹ ਰਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੪੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੰਭਾ ਨਾਮ ਅਪੱਸਰਾ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਬਿਰਧ ਰੂਪ ਖਗ ਕੋ ਧਰਿ ਬੈਠੀ ਆਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਪੰਖ ਤਨ ਰਹਯੋ ਨ ਤਾ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤਨ ਲਹਯੋ ਨ ਜਾਇ ਘ੍ਰਿਣਾ ਜਿਯ ਠਾਨਿਯੈ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਸਿਕੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਪੀਵਨ ਲਗਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਗਲਤ ਅੰਗ ਪੰਛੀ ਤਬੈ ਨਿਰਖਿ ਉਠਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਛਯੋ ਤਾਹਿ ਪੰਛਿਯਹਿ ਜਾਈ ॥ ਕਯੋਂ ਤੈਂ ਹਸਯੋ ਹੇਰਿ ਮੁਹਿ ਭਾਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਵਹੁ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈਯੈ ॥੪੯॥ ਪੰਛੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੱਛ ਏਕ ਤਨ ਨ ਰਹਯੋ ਰਕਤ ਨ ਰਹਯੋ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਨ ਛੁਟਤ ਦੁਖ ਸੋਂ ਜਿਯਤ ਜਬ ਤੇ ਪਿਯੋ ਕੁਨੀਰ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਯਹ ਪੀਹੈਂ ॥ ਹਮਰੀ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਸਿਕੰਦਰ ਡਰਯੋ ॥ ਪਿਯਤ ਹੁਤੋ ਮਧੁ ਪਾਨ ਨ ਕਰਯੋ ॥੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਛਲ ਛੈਲ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ਪੂਰਨ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੭॥੪੧੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਸਹਦ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਣਧੀਰ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਰਹੈਂ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਬੀਰ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਸਿਧੁਜ ਅਰੁ ਰਵਿਕੇਤੁ ਪੂਤ ਤਾ ਕੇ ਭਏ ॥ ਜਿਨ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਨ ਲੋਕ ਤਿਹੂੰ ਠਏ ॥ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮੈ ਛਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੇ ਸਸਿ ਸੂਰ ਰਹੇ ਮੰਡਰਾਇ ਕੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨਕੇਤੁ ਮਤੀ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਲ ਅਪਾਰ ॥ ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕਤ ਨਿਹਾਰ ॥੩॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਹੁਤੀ ਤਾ ਕੀ ਔਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਿਸਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਖ ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਰਾਜ ਪੂਤ ਅਪੁਨੇ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥੫॥ ਸੋਵਤ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਏਕ ਧਾਮ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਜਿਯ ਮਾਰੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਲਹਤ ਰਾਵ ਕਹਿ ਜਾਰੀ ॥੬॥ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮਰਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਨਾਥ ਨਾਥ ਬਿਨੁ ਕਰਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ

ਪ੍ਰਥਮ ਦਾਹ ਦੈ ਲੀਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕੇਤੁ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਜੈ ॥੭॥ ਰਾਜਾ ਮਰਯੋ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਤਪਤ੍ਰ ਸਸਿਧੁਜ ਪਰ ਢਾਰ੍ਯੋ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਪਿਯ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹਿ ਕਰਿ ਸਵਤਿ ਜਰਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਕੋ ਦੀਨੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਹਰਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੮॥੪੧੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੀਰ ਏਕ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸਰਫ ਦੀਨ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥ ਖੂੰਟਾਗੜ ਕੇ ਤਟ ਬਸੈ ਬਾਦ ਰਹੀਮਹਿ ਗਾਉਂ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਿੱਖ੍ਯ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਪੀਰ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਆਨੀ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਪਲਾਂਗ ਮਤੀ ਜਿਹ ਜਗਤ ਬਖਾਨਈ ॥ ਹੋ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸਭੈ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਭੀਤਰਿ ਤਵਨ ਤਜਾਗੇ ਪੀਰ ਪਰਾਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਪਲਾਂਗ ਮਤੀ ਬਚੀ ਪਾਛੇ ਜਿਯਤ ਜਵਾਨ ॥੩॥ ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ ਭਏ ਕਰੀ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ ਤਿਹ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਮੈ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੫॥ ਰਮਤਿ ਰਮਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹਿ ਗਯੋ ਉਦਰ ਅਧਾਨ ॥ ਲੋਗਨ ਸਭਹਨ ਸੁਨਤ ਹੀ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਜਾਨ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੀਰ ਹਮਾਰੇ ਆਵਈ ॥ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਮੋ ਸੋਂ ਅਧਿਕੁਪਜਾਵਈ ॥ ਏਕ ਪੂਤ ਮੈਂ ਮਾਂਗ ਤਬੈ ਤਾ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਸੁਤ ਮੋ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੭॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਸੂਤ ਪੂਤ ਤਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਸੱਤਿ ਪੀਰ ਕੋ ਬਚਨ ਮਾਨ ਸਭਹੂੰ ਲਯੋ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਅਬਲਾਹਿ ਖਾਦਿਮਨੁਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨੀਸਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੧੯॥੪੨੦੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਰਹਤ ਆਠ ਸੈ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨੈਂ ਘਨੇ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਜਿਯ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੋਸਨ ਜਹਾਂ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁਕੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕਰੈ ॥ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸ ਤਾ ਕੇ ਨਹਿ ਢਰੈ ॥੨॥ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸਾਹੁ ਕੋ ਇਕੁ ਸੁਤ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿਨਾ ਅਤਿ ॥ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਨੇਹ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਾਨਿ ਹੇਤ ਕੀ ਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਹਮਰੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਰਹਿਯਹੁ ॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸੇ ਸਰਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕਿ ਮੱਤ ਕਿਧੌਂ ਮਦਰਾ ਕੇ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਕਿ ਬਿਖੀ ਬਿਖਿਯਾਰੇ ॥ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਕਜਰਾਰਿਨ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਹੈਂ ਕਿਧੋ ਨੀਦ ਨਿੰਦਾਰੇ ॥ ਨੇਹ ਜਗੇ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੀਤ ਕੇ ਨੈਨ ਸਖੀ ਰਸਿਯਾਰੇ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚੰਦ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਸਜਨ ਜੌ ਪਾਇਯੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਗ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇਯੈ ॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਨ ਛੋਰੋਂ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਬੀਤਹਿ ਬਰਸ ਪਚਾਸ ਨ ਜਾਨੋ ਏਕ ਦਿਨ ॥੬॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਪਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਦੋਊ ਨੈਨ ਰਹੋਂ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੋ ਪਾਨ ਅਜਰ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਰਹੋਂ ॥ ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ॥੭॥ ਮਰਿ ਕੈ ਹੋਇ ਚੁਰੈਲ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਗਿਹੋਂ ॥ ਟੂਕ ਕੋਟਿ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਤਿਹ ਤਜਿ ਭਾਗਿਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹ ਸਜਨ ਕੇ ਬਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਮਰੋਂ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਪਰੀ ਕਬਰ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਕਰੋਂ ॥੮॥ ਕਾਜੀ ਜਹਾਂ ਅਲਹ ਹ੍ਵੈ ਨਜਾਇ ਚੁਕਾਇ ਹੈ ॥ ਸਭ ਰੂਹਨ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਜ੍ਵਾਬ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਪਗੀ ਨ ਕਾਨਿ ਕਛੂ ਧਰੋਂ ॥੯॥ ਨਿਰਖਿ ਲਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਵਾਨੇ ਹਮ ਭਏ ॥ ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ ਸਖੀ ਬਿਕ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ਜੋ ਮਿਲਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਸਖਿ ਤੇਰੋ ਦਾਰਿਦ ਦੇਉਂ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਿ ਆਤੁਰ ਤਾ ਕੋ ਸਖੀ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਧਾਇ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮਾਨਨੀ ਦੀਨੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੁੰਦਰਿ ਸੋਕ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਕੀ ਭਈ ॥ ਹੋ ਆਸਫ ਖਾਨ ਬਿਸਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦੇਤ ਭੀ ॥੧੨॥ ਕਿਯ ਬਿਚਾਰ ਚਿੱਤ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਕਉ

ਪਾਇਯੈ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਕੇ ਘਰ ਤੇ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਭਾਖਿ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਜਨੁਕ ਮਰਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਡਾਰਿ ਸੰਦੂਕਿਕ ਮਾਂਝ ਗਾਡਿ ਭੂਅ ਮੈ ਦਈ ॥ ਕਾਢਿ ਸਜਨ ਲੈ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ਤੇ ਆਨ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲੈ ਅਪੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਕਛੁ ਤਾ ਕੋ ਸਕਯੋ ਪਛਾਨ ॥ ਜਾਨਯੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕਿਯੋ ਸੁ ਭਿਸਤ ਪਯਾਨ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੦॥੪੨੧੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਈਸਫ ਜੈਯਨ ਮੋ ਰਹੈ ਸੰਮਨ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥ ਤੁਮਨ ਪਠਾਨਨ ਕੇ ਤਿਸੈ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਬਸੀ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਨਿਤ ਜਿਯ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਤਨ ਤਾਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪਸੁਪਤਿ ਰਿਪੁ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਦੀ ਖਾਨ ਤਹਾਂ ਹੁਤੋ ਇਕ ਪਠਾਨ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਦਿਪੈ ਨਿਰਖ ਰਹਤ ਪੁਰਹੂਤ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਰਮੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਲੋਕਹਿ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਰਾਵ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਧਿਕ ਅਬਲਾ ਡਰੀ ॥ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਇਹੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਤਕਾਲ ਮੀਤ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਤਰ ਆਗਿ ਦਈ ਔਟਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਗਲ ਤਿਹ ਭਖਿ ਗਈ ਮਾਸੁ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਸਗਰੋ ਸਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜਾ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹ ਹਨਯੋ ਝੂਠ ਇਨ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਭਖਿ ਗਈ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹਿ ਘਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਤੇ ਸਾਚੀ ਰਹੀ ਇਹ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੧॥੪੨੨੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਬੁਲ ਮੈ ਅਕਬਰ ਗਏ ਏਕ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਬਾਗ ॥ ਹਰੀ ਭਈ ਆਂਖੈ ਨਿਰਖਿ ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਦਿਮਾਗ ॥੧॥ ਭੋਗਮਤੀ ਇਕ ਭਾਮਨੀ ਅਕਬਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਗੁਲ ਮਿਹਰ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮਾਨ ਕਹੋ ਕਿਹ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਆਸੁਰੇਸ ਦਿਨਨਾਥ ਕਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗਮਤੀ ਨਿਰਖਤਿ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਏਕ ਹਿਤੂ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਗੁਲ ਮਿਹਰ ਕੋ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਦਾਰਿੱਦ੍ਰ ਤਵ ਦੈਹੋਂ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਤਿ ਸਖੀ ਭਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਦੌਰਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਹਿਤੂ ਕਹ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਸੁਭ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਰਸ ਤਾ ਕੇ ਰਸਤੀ ਭਈ ਅਕਬਰ ਦਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੭॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿੰਤਾ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਰੀ ਰਹੌਂ ਮੀਤ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਅਕਬਰ ਘਰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੈ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਮੀਤ ਸੋਂ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਸਮਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹ੍ਯੋ ਪਿਯ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥ ਆਪੁਨ ਮੈਂ ਸ੍ਵੈ ਇਕ ਦ੍ਰੁਮ ਮਾਝ ਗਡਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਸਜਨ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਹੋਂ ॥੯॥ ਜਾਰ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਤਿ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਮੀਤ ਬਿਹਸਿ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਐਹੋ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਿਕ ਅਕਬਰ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈਹੈ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਕਬਰ ਬਪੁਰੋ ਕਹਾ ਛਲਹਿ ਛਲਿ ਡਾਰਿਹੋਂ ॥ ਭੇਦ ਪਾਇ ਨਿਕਸੋਂਗੀ ਤੁਮੈ ਬਿਹਾਰਿਹੋਂ ॥ ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੇ ਸੀਸ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਿਲਿਹੌਂ ਤੁਹਿ ਪਿਯ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰ ਕੈ ॥੧੧॥ ਜਾਨਿਕ ਬਡੇ ਚਿਨਾਰ ਤਰੇ ਸੋਵਤਿ ਭਈ ॥ ਲਖਿ ਅਕਬਰ ਸੋਂ ਜਾਗਿ ਨ ਟਰਿ ਆਗੇ ਗਈ ॥ ਯਾ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਮੁਹਿ ਛਾਹਿ ਅਧਿਕ ਨੀਕੀ ਲਗੀ ॥ ਹੋ ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਨ ਤਜਿ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਜਗੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪੇ ਅਕਬਰ ਬਾਂਹ ਗਹਿ ਜੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ਜਗਾਇ ॥ ਹੌਂ ਇਹ ਹੀ ਸੋਈ ਰਹੌਂ ਪਨ੍ਹਹਿਨ ਤਾਹਿ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਬਾਤ ਸਾਹ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਲੈ ਪਨਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜੂਤੀ ਵਹੈ ਹਾਥ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਬੀਸਕ ਝਾਰਿ ਅਕਬਰਹਿ ਗਈ ॥੧੪॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋਪ

ਅਧਿਕ ਤਬ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਵਹੈ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਐਂਚਿ ਤਰੁਨਿ ਵਹ ਡਾਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਡਾਰਿ ਆਪੁ ਦਿੱਲੀ ਗਯੋ ॥ ਆਨਿ ਉਕਰਿ ਦ੍ਰੁਮ ਮੀਤ ਕਾਢਿ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਮਿਲੀ ਤਰੁਨਿ ਪਿਯ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਬਰ ॥ ਹੋ ਅਕਬਰ ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰਿ ਕਰ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੨॥੪੨੪੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁ ਕੀਸ ਸਵਾਰੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥ ਛਤ੍ਰਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਆਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਜਨੁ ਕਰਨ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾ ਸਮ ਤੀਨ ਭਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹੈਂ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੀਰਾ ਮਨਿ ਇਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥ ਤੀਨ ਭਵਨ ਭੀਤਰਿ ਬਿਖੈ ਤਾ ਸਮ ਹੁਤੋ ਨ ਔਰ ॥੩॥ ਛੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਛਕੀ ਛੈਲ ਛਰਹਰੋ ਜ੍ਵਾਨ ॥ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਸਮ ਤਵਨ ਕੀ ਤੀਨ ਭਵਨ ਨਹਿ ਆਨ ॥੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਰਾਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਮੀਤ ਮੁਸਕਾਇ ਸੰਕ ਤ੍ਯਾਗਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜਹੁ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਤਿਨ ਬਚ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪਾਇ ਰਹੀ ਪਰ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਕਛੁ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਦਿਖਰਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਰਮ੍ਯੋ ਨ ਤਾ ਸੋਂ ਮੂੜ੍ਹ ਹਰਖੁਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਜੋ ਲਾਖ ਮੁਹਰ ਕਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਲੀਜੈ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਤ੍ਯਾਗ ਨਹਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਭਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਸੰਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥੭॥ ਭਜੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਤਿਹ ਤਾ ਕੋ ਭਜ੍ਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਨ ਤਿਹ ਤਾ ਸੋਂ ਸਜ੍ਯੋ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਸੋ ਕਰਤ ਨਾਸਤਕੀ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੇ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਛਯੋ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਕਠਿਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਸੋਂ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਛਿਤਿ ਊਪਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੯॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬੋਲਿ ਧਾਮ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭਾਖਿ ਆਗੇ ਧਰਿ ਦਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਦਰਾ ਮਾਂਝ ਚੁਆਇ ਤਿਹ ਮਦ ਕਰਿ ਪ੍ਯਾਯੋ ਪਿਯ ॥ ਲਹਿ ਬਾਰੁਨਿ

ਮੂਰਖਿ ਪਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਮਝ੍ਯੋ ਜਿਯ ॥੧੧॥ ਹਾਡੀ ਤੁਚਾ ਗਲੋਲ ਕੈ ਦੀਨੀ ਡਾਰਿ ਚਲਾਇ ॥ ਰਹਤ ਮਾਸੁ ਦਾਨਾ ਭਏ ਅਸ੍ਵਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਜਿਨ ਜਾਨਿ ਨ ਕਰੀ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਮਾਸ ਖਵਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿਂ ਕਛੁ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੩॥੪੨੫੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਜੂਨਾਗੜ੍ਹ ਕੋ ਈਸ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਰਾਜ ਧੌ ਅਲਕਿਸ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਜਿਨ ਕਰਿ ਪਿਯ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਵਲ ਕੁਅਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਰਹੈ ਸੁਕੁਮਾਰ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਲ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਵਲ ਕੁਅਰਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਰਮੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਜੁਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਧਿਕ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਚਖ ਚਾਰ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਵਹੀਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਜਾਂਹਿ ਨ ਛਿਨ ਇਕ ਛੋਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੋ ਪਾਨ ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਹੀਂ ॥੫॥ ਚੌਰਾਸਿਯਨ ਆਸਨ ਕਰਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਮਚਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਭੇਦ ਉਚਰੈਂ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਮਿ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨਿ ਤਵ ਨਾਥ ਬਿਲੋਕੈ ਆਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਨੇ ਕੋਪ ਉਪਜਾਈ ॥੭॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਜਤਾਊਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਢੰਢੋਰੋ ਨਗਰ ਦਿਵਾਊਂ ॥ ਦੈ ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਬੁਲੈਹੋਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚੈਹੋਂ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਰਿ ਮੀਤਹਿ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਵ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸੋਹਉਂ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਕਹੌਂ ਅਬ ਆਇ ਕਰਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦਿਨ ਏਕ ਸਭਾਗਾ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਐਹੈ ॥ ਨਿਜੁ

ਹਾਥਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕੂਕ ਅਧਿਕ ਸਭ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤੁਮ ਐਸ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਲੱਯਹੁ ॥ ਤਬ ਉਠਿ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਅੱਯਹੁ ॥ ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਔਰਹਿ ਨਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਭੋਗ ਸਮੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਯੋ ਲਹਿਯਹੁ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜਹੁ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥ ਪਲਤੇ ਪਰੋਸੇ ਹੋਇ ਸੁਤ ਮੋਹਨ ਰਖਿਯਹੁ ਨਾਮ ॥੧੨॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਬਚਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਜਾਰ ਕੋ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਦਮਾਮੋ ਦਿਯੋ ॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਪੁਰ ਸਕਲ ਸੁਨਾਇਸ ॥ ਭੋਗ ਸਮੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਆਇਸ ॥੧੪॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥ ਭੋਗ ਸਮੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਸਿਵ ਬਚਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਪਰਯੋ ਪਰੋਸੋ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਦੈਹੈ ॥੧੫॥ ਆਵਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾਰ ਡਰਪਾਨੋ ॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਯੌਂ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਿਰਾਪ੍ਰਾਧ ਮੋ ਕੋ ਤੈਂ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਤੋਰ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥੧੬॥ ਸਿਵ ਬਚ ਸਿਮਰਿ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਪੀਠ ਫੇਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬ ਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਅਪਨੋ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਰਾਜਾ ਕਹ੍ਯੋ ਸਿਵ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ॥ ਪਲੋ ਪਲੋਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ਮੋਹਨ ਰਖਿਯੈ ਨਾਮ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕੂਕਿ ਕੈ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਇਸ ॥ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਸੁਤ ਕੈ ਠਹਰਾਇਸ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਾਖਤ ਜਾਰ ਕੋ ਸੁਤ ਸੁਤ ਕਹਿ ਕਹਿ ਧਾਮ ॥ ਸਿਵ ਬਚ ਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚੁਪ ਰਹ੍ਯੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲ੍ਯੋ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੪॥੪੨੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਰਾਣਸੀ ਨਗਰਿਕ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਖੇ ਪਾਪ ਸਭ ਭਾਜੈ ॥ ਬਿਮਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥ ਸਭ ਦੁਰਜਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਦਹਈ ॥੧॥ ਸੁਨਤ ਕੁਅਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਕ ਸੁਤ ਬਰ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਘਰ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਆਪਨੋ ਵਾਰੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਖੁਚਾਰੁ ਮਤੀ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥ ਕੈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਕੈ ਰਤਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਚਖੁਚਾਰੁ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰੂਪ

ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਯੋਂਹੂੰ ਐਸੋ ਛੈਲ ਜੁ ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਰੋਂ ਨ ਨਜਾਰੋ ਨੈਕ ਸਦਾ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਮੋ ਕੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇਯੈ ਕਰਿਕੈ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੀਜੈ ਸਖੀ ਮਿਲਾਇ ਸਜਨ ਮੁਹਿ ਚਾਹਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਹ ਬਿਸੇਖ ਭਏ ਹਿਯ ਦਾਹਿਯੈ ॥ ਜਿਯ ਆਵਤ ਉਡਿ ਮਿਲੋਂ ਸੰਕ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਕਰੋਂ ਟਿਕ ਓਰ ਕੈ ॥੬॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬਿਸੇਖ ਭੇਦ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਅੰਗ ਦਿਵਾਨੀ ਸੀ ਭਈ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਮਾਂਝ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੌਂ ਯੌਂ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਮੇਰੋ ਮਨ ਆਜੁ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਹੌਂ ਹੂੰ ਐਸ ਜਤਨ ਕਛੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਸਭਹਿਨ ਛੋਰਿ ਤੋਹਿ ਕੋ ਬਰਿਹੋਂ ॥੮॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਸੂਰਜ ਨਾਮ ਆਪਨੋ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲੈ ਧਾਮ ਸਿਧਰਿਯਹੁ ॥੯॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਬਾਂਹ ਤੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ ਇਹ ਆਹੀ ॥ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਵ ਸੁਤਾ ਬਜਾਹੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਲੀਜਿਯੈ ਯਾ ਕੀ ਅਬੈ ਬਨਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਦੀਜਿਯੈ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਲੌ ਇਹ ਇਹ ਘਰ ਰਹੈ ਚੜ੍ਹੈ ਨ ਸੂਰ ਅਕਾਸ ॥ ਜਬ ਇਹ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਚੜ੍ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਹੋਇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਯ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਯੋ ਕਛੂ ਅਗਯਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਇਕ ਪੜ੍ਹਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਲਗੇ ਸੂਰਜ ਨਹਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਥਰਿਯਾ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥ ਨਿਸਨਾਇਕ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਗਗਨ ਰਹਯੋ ਥਹਰਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੱਤਯ ਸੂਰਜ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਜਾਹਿ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚੀਨ੍ਹੀ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚੀਸਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੫॥੪੨੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਾਲਕੌਸ ਪੁਰ ਗਾਉਂ ॥ ਮਾਨ ਸਾਹ ਇਕ ਚੌਧਰੀ ਬਸਤ ਸੁ ਤਵਨੈ ਠਾਉਂ ॥੧॥

ਰੁਸਤਮ ਦੇਈ ਤਵਨ ਕੀ ਰਹਤ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਭ ਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹਿਤਕਾਰਿ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਉਮਰਾਵ ਕੀ ਕਰਤ ਚਾਕਰੀ ਨਿੱਤ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ ਰਾਖੈ ਦਰਬੁ ਅਮਿਤ ॥੩॥ ਭਾਂਗ ਪਿਯਤ ਬਹੁ ਚੌਧਰੀ ਔਰ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਘੂਮਤ ਰਹੈ ਲੋਗ ਹਸੈਂ ਬਹੁ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਕ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਹੁ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥ ਜੋ ਨਰ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਸੁਧਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਾਹ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਸੁ ਚਿੰਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਭ ਧਨੁ ਇਨ ਕੋ ਹਰੌਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰ ਕੈ ॥ ਹਜਰਤ ਹੂੰ ਕੋ ਦਰਬੁ ਸਦਨ ਹਰਿ ਲ੍ਯਾਇਹੌਂ ॥ ਹੋ ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕੈ ਖਾਇਹੌਂ ॥੬॥ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਖਜਾਨਾ ਸਭ ਲਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਦਰਬੁ ਧਰੋਹਰ ਧਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਭੇਸ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਨੀ ਕਚਹਿਰੀ ਭੀਤਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਇ ॥ ਭਰਿ ਥੈਲੀ ਠਿਕਰੀ ਧਰੀ ਮੁਹਰੈਂ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਾਨ ਸਾਹ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਘੂਮਤ ਘੂਮਤ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਲੌ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿਥਿ ਇਕ ਠਿਕਰੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਜੁ ਹਮਾਰੋ ਆਜੁ ਚੌਧਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਦਯੋ ਏਕ ਘਟ ਫੋਰਿ ਬਹੁਤ ਠਿਕਰੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਉਠਾਇ ਅਤਿਥਿ ਕੇ ਕਰ ਦਈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਤਬੈ ਅਤੀਤ ਨਿਰਖਿ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਹੋ ਏਕ ਕਚਹਿਰੀ ਮਾਂਝ ਸ੍ਰਾਪ ਤਰੁਨੀ ਦਯੋ ॥੧੦॥ ਠਿਕ੍ਰਨ ਹੀ ਕੋ ਦਰਬੁ ਸਕਲ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਨ ਕਛੁ ਧਨੁ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਕਾਜਿ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕੁਤਵਾਰ ਖਜਾਨੋ ਜਬ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਭਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿਥਿ ਜੈਸੋ ਦਯੋ ॥੧੧॥ ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਅਮਲੀ ਗਯੋ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ਠੀਕਰੀ ਦੈ ਭਯੋ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਓਹਿ ਦੇਸ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮਸਲਾ ਇਹ ਮਸਹੂਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਾ ਕੇ ਖਾਨਾ ਨੇ ਲਿਖ੍ਯੋ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਇਕ ਅਤਿਥਿ ਨੈ ਸਭ ਧਨ ਗਯੋ ਗਵਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਬੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੬॥੪੩੦੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਮਾਲਵਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਮਦਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਬਿਧਿਹਿ ਔਰ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧॥ ਨਾਮ ਰਹੈ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿਮਾਲ ਮਤਿਯ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ॥੨॥ ਪੂਤ ਤਹਾਂ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਨਾਮੁ ਰਾਇ ਮਹਬੂਬ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਗੜ੍ਹ੍ਯੋ ਬਿਧਾਤੈ ਖੂਬ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਮਿਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਮ ਤਾ ਕੀ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਰੂਪਵੰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਵਹ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਆਜੁ ਬੋਲਿ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕੈ ਉਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥ ਲਹਿ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਾਹਿ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਜੋ ਮੁਰਿ ਆਸ ਜਿਯਨ ਕੀ ਚਹਿਯਹੁ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਸਖੀ ਗਈ ਤਹ ਧਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਭਲੇ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਇਹ ਉਹਿ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤੁ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਲੋਲ ਅਮੋਲ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਹਿੰ ਤਰੁਨ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਤਬ ਲੌ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਦਰ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਮਦਰਾ ਪਜਾਯੋ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖਾਟ ਪਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਤੁਰਤਹਿ ਲਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਛਤਿਯਾ ਊਪਰ ਅਪਨੀ ਪੀਠ ਧਰਿ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਿਯ ਨਿਜੁ ਮੀਤੁ ਬੁਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦ ਛਕੇ ਨ ਕਛੁ ਰਾਜੈ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਲੇਤ ਪਸ੍ਵਾਰੇ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛੈਲੀ ਛੈਲ ਸੁ ਛਲਿ ਪਤਿ ਕੋ ਗਈ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹ ਕਥਾ ਤਬੈ ਪੂਰਨ ਭਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੭॥੪੩੧੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਬੀਰਜ ਮਤੀ ਤਵਨ ਬਰ

ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਰਤਿ ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਜਾਈ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨਜਾਇ ਚਲਤ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਇ ਅਖੇਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਊਚ ਧੌਲਹਰ ਠਾਢਿ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਹੀ ਠਾਢਿ ਇਕ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਸ ॥ ਡੋਰਿ ਬਡੀ ਕੀ ਗੁਡੀ ਚੜ੍ਹਾਇਸ ॥ ਤਾ ਮੈ ਇਹੈ ਸੰਦੇਸ ਪਠਾਵਾ ॥ ਭੇਤ ਚਿੱਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਤਾਜੀ ਕੂੰ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਅਸਾੜੀ ਓੜਿ ਰਾਹ ਪੌਣਾ ਜਾਲਿਮ ਜਵਾਲ ਦੁਹਾਂ ਨੈਣਾਂ ਨੂੰ ਨਚਾਵਣਾ ॥ ਅੰਜਨ ਦਿਵਾਇ ਬਾੜ ਬਿਸਿਖ ਚੜ੍ਹਾਇਕੈ ਖੁਸਾਲੀ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਇ ਨਾਲੇ ਕੈਫਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵਣਾ ॥ ਬਦਨ ਦਿਖਾਣਾ ਸਾਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲਿ ਲਾਣਾ ਅਤੇ ਨੈਣਾਂ ਨਾਲਿ ਨੈਣ ਜੋੜਿ ਵੇਹਾ ਨੇਹੁ ਲਾਵਣਾ ॥ ਬਾਚੇ ਪੱਤ੍ਰ ਆਣਾ ਮੈ ਹੀ ਮਿਲੇ ਬਜਾਂ ਨ ਜਾਣਾ ਸਾਂਈ ਯਾਰੋ ਜੀ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਣਾ ਹੀ ਆਵਣਾ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੁਡਿਯਾ ਬਿਖੈ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਦੀਨੋ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਬਾਰ ਲਾਗੀ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਛੋਰਿ ਲਖੀ ਪਿਯ ਕਹਾਂ ॥ ਇਹ ਪਠਯੋ ਤਰੁਨੀ ਲਿਖਿ ਉਹਾਂ ॥ ਯਾ ਗੁਡਿਯਾ ਪਰ ਬੈਠਹੁ ਧਾਈ ॥ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਈ ॥੮॥ ਕੈ ਗੁਡਿਯਾ ਊਪਰ ਚੜ੍ਹਿ ਆਵਹੁ ॥ ਨਾਤਰ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਕਰਿ ਜਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਗਿਰਨ ਧਰਨਿ ਪਰ ਦੇਊਂ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਸਾਚ ਕਰਿ ਬਾਸ ਨ ਲੇਊਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਤ੍ਰ ਪੱਛ ਸਤ ਸਪਤ ਪਿਤੁ ਪਰੈ ਨਰਕ ਕੁਲ ਸੋਇ ॥ ਜੌ ਗੁਡਿਯਾ ਤੇ ਭੂਮਿ ਪਰਿ ਪਤਨ ਤਿਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਯਾ ਕੋ ਪਿਯ ਡੋਰਿ ਨ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸਗੂਆ ਕੈ ਯਾ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤੁਮਰੋ ਬਾਲ ਬਿਘਨ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਦੇਖਿ ਪਾਵ ਧਰਿ ਲੈਹੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਤੇ ਮੈ ਕਿਯਾ ਸਗੂਆ ਯਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਚੜ੍ਹਿ ਆਇਯੈ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੀ ਸੰਕ ਸਗਲ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਹਯ ਤੇ ਉਤਰਿ ਡੋਰਿ ਪਰ ਚਢ੍ਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਬਢ੍ਯੋ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੁਅਰ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ

ਕੋ ਕਿਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਹ ਤਬ ਲਗੇ ਦ੍ਵਾਰ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬੈ ਤਰੁਨਿ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਪਿਯ ਨੈਨ ਭਰਿ ॥੧੪॥ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਰੋ ਸਾਹ ਹਮੈ ਗਹਿ ਮਾਰਿਹੈ ॥ ਇਹੀ ਧੌਲਹਰ ਊਪਰ ਤੇ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿਹੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਸਭੈ ਪਸੁਰਿਯਾਂ ਜਾਇਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਭੇਟੇ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੈ ਫਲ ਪਾਇਹੈਂ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੰਤਾ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਕਛੂ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹਮਾਰੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਹੀ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਬਾਰ ਤਿਹਾਰੋ ਏਕ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਇਹੈ ॥ ਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹਸਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇਹੈ ॥੧੬॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਹੁੰਡੀਆ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕਾਨ ਤੇ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੇਖ ਭੇ ਬਾਂਧ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਸੁ ਦੇਸ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਸਾਹ ਨਿਰਖਤੇ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਸ੍ਵਾਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪੁਡਾਇ ਕੈ ॥ ਪਿਯਹਿ ਨਿਰਖਤੇ ਮੀਤ ਦਯੋ ਪਹੁੰਚਾਇ ਘਰਿ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਜੜ੍ਹ ਸਕ੍ਯੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਤਿ ਪਤਿਹ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਤਾ ਪਰ ਬਧੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਥੇ ਬਾਜਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੧੯॥ ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਨਿਜ ਨਾਥ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਪਿਯਹਿ ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਸਾਹ ਇਹ ਦਏ ਦਮਾਮੋ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੀਤ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਕਬਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੮॥੪੩੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਛੱਤ੍ਰਿਨੀ ਰਹੈ ॥ ਬੁੱਧਿ ਮਤੀ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜਬ ਤਨ ਤਾਹਿ ਬਿਰਧਤਾ ਆਇਸ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਸ ॥੧॥ ਦ੍ਵੈ ਸੰਦੂਕ ਜੂਤਿਯਨ ਭਰੇ ॥ ਮੁਹਰਨ ਕੇ ਕੁਲ ਸੁਨਤ ਉਚਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਕੇ ॥ ਉਦਿਤ ਭਏ ਸੇਵਾ ਕਹ ਵਾ ਕੇ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿਂ ਬਨਾਇ ॥ ਆਇਸੁ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਚਲੈਂ ਦਰਬ ਹੇਤ ਲਲਚਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਆਗਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੁ ਮਾਨੈਂ ॥ ਜੂਤਿਨ ਕੋ ਮੁਹਰੈਂ ਪਹਿਚਾਨੈਂ ॥ ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਹਮਾਰੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥੪॥

ਜਬ ਤਿਹ ਨਿਕਟਿ ਕੁਟੰਬ ਸਭਾਵੈ ॥ ਤਬ ਬੁਢਿਯਾ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਿਯਤ ਲਗੇ ਇਹ ਦਰਬੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਲੀਜਿਯਹੁ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰੋਗਨੀ ਭਈ ॥ ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰਹਿ ਕਹਿ ਗਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਤ ਜਬ ਲਗੇ ਕਰੈਂ ਨ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਲੌ ਸੁਤਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਹਮਰੋ ਦਰਬੁ ਬੁਲਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਨ ਖੁਸਾਲੀ ਭਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਪੁਨਿ ਇਹ ਬਾਂਟਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈਂ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਤਾ ਕੇ ਕਰੇ ਅਤਿ ਧਨੁ ਸੁਤਨ ਲਗਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੰਦੂਕ ਪਨ੍ਹੀਨ ਕੇ ਛੋਰਤ ਭੇ ਮਿਲਿ ਆਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵ ਕਰਾਈ ॥ ਸੁਤਨ ਦਰਬ ਕੋ ਲੋਭ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਕਛੁ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛਲ ਬਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨੯॥੪੩੪੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਰਗਜ ਪੁਰ ਇਕ ਗਾਉਂ ॥ ਸਾਹ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬਸਤ ਮਦਨ ਸਾਹ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥੧॥ ਮਦਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪੁ ਮਦਨ ਠਠਕੇ ਰਹੈ ਤਿਹ ਰਤਿ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨॥ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਸਗਲ ਗੁਨਨ ਭੀਤਰਿ ਚਤੁਰ ਸੁੰਦਰ ਮਦਨ ਸਰੂਪ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਮਦਨ ਤਨ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਤਰੁਨਿ ਤਦਿਨ ਤੇ ਰਹਤ ਲੁਭਾਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਛਬਿ ਰਹੀ ਬਿਕਾਈ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੂਤੀ ਪਠੈ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਸਾਹ ਜਬ ਜਾਇ ਤ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥ ਹੋ ਤਾਹਿ ਭਏ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵਈ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਰੁਨੀ ਉਠਤ ਸਾਹ ਹੂ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਆਪੁ ਯੌਂ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਕਹ ਤਰੁਨਿ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੬॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਮੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮ ਉਤਾਰੋਂ ॥ ਮੋਹੂ ਟੂਟਿ ਕੈਫ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲੇਤ ਤਬੈ ਪਸਵਾਰਨ ਭਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸ ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਸਾਹ ਕੀ

ਦੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਮੀਤ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ਜਾਰ ਭਜੀ ਲਪਟਾਇ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੦॥੪੩੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਬਾਵਨੀ ਕੇ ਰਹੈ ਮਾਲਵ ਨਾਮ ਗਵਾਰ ॥ ਮੈਨ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਪੁਸਟ ਅੰਗ ਸਭ ਠੌਰ ॥ ਦੀਰਘ ਪੁਸਟ ਤਾ ਸਮ ਤਰੁਨਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਔਰ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਗਾਉਂ ਤਵਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਯਾਸ ਘਾਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਚਹ੍ਯੋ ਜਟਿਯਾ ਤਿਨ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹ੍ਯੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਜੁ ਯਾ ਕੋ ਪਾਇਯੈ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਯਾ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਉਪਜਾਇਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਬਲੀ ਸੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ਸਭ ਜਗ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਡੀਲ ਸਮਾਨ ਨ ਔਰ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੇ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਧਨੁ ਦੈ ਘਨੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਕੋ ਜਾਤ ਭੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਸਮੁਝਾਤ ਭੀ ॥ ਪਲਟਿ ਪਿਯਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਿਲਿਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਆਜੁ ਸੁ ਰਾਤੀ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥ ਫੌਜਦਾਰ ਪਰ ਨਾਰਿ ਵਹੈ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਤਿਹ ਤੀਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਗਈ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਮਦ ਪਾਨ ਸੇਜ ਸੁਭ ਕੋ ਰਚ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਭਜੀ ਸਗਰਿ ਨਿਸਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਰਤਿ ਐਸੀ ਮਚ੍ਯੋ ॥੭॥ ਨਿਸਿ ਸਗਰੀ ਕੋ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਦ੍ਰਿੜ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਬਿਹਸਿ ਪਿਯ ਮੈ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇਹੌਂ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਆਇਹੌਂ ॥੮॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਦ੍ਰਿੜ ਬਦਨ ਧਰਤ ਭੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਾਇ ਭਈ ਮੁਰਰਾਯੋ ਦਈ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਰਖਤ ਕਹਾਊ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਦੇਖਹੁ ਲੋਗ ਸਭਾਇ ਪਿਯਾ ਮੁਰ ਮਰਤ ਹੈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਉਹ ਚਹਤ ਕਿ ਹਾਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਮੋਰ ਆਨਿ ਕੋਊ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥ ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਲੇਈ ॥ ਨਿਕਸ ਨ ਸ੍ਵਾਸਨ ਬਾਹਰ ਦੇਈ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਵਾਸਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਮੁਰਛਨ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰ੍ਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਆਨਿ ਧਰ੍ਯੋ ਆਂਖਿਨ ਹਿਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਯਤ

ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਲਿ ਦਲਿ ਚੂਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਪਿਯ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ਕੈ ॥੧੧॥ ਅਰਧ ਦੁਪਹਰੀ ਜਿਨ ਕਰ ਪਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਠਾਢੇ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਨਾਕ ਹਹਾ ਕਹਿ ਕੈ ਰਹੀ ॥ ਹੋ ਬਾਤ ਰੋਗ ਪਤਿ ਮਰੇ ਨ ਬੈਦ ਮਿਲ੍ਯੋ ਦਈ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਦੇਖਤ ਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਬਯੋਗ ਸਦਨ ਤਜਿ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਜਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੧॥੪੩੬੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਮੁਲਤਾਨ ਕੋ ਬਿਰਧ ਛੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਿਰਧ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਜਾਨਤ ਸਗਰੋ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਬ ਔਰ ਬਜਾਹੀ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਆਹੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਬਡਡਜਾਢ ਮਤੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜਿਹ ਲਖਿ ਮਦਨ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥ ਮਦਨ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥੩॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਰਅਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਜਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵਈ ॥ ਤਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਚਹਤਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਵਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤਿ ਸਜਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁ ਧਨੁ ਚਲ੍ਯੋ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਜੂਪ ਮੈ ॥੫॥ ਬਿਰਧ ਛਤ੍ਰ ਤਬ ਲਗੇ ਪਹੂਚਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਤਰੇ ਖਾਟ ਕੇ ਬਾਂਧਿ ਤਾਹਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਨਿਯਤ ਰਾਵ ਬਿਰਧ ਤੁਮ ਭਏ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟ ਹੁਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਆਨਿ ਜਰਾ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਸਭ ਕਛੂ ਤਜਿ ਦੀਨੋ ॥੭॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨ ਬਿਰਧ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਜਰਾ ਨ ਆਨਿ ਬਜਾਪਕ ਭਯੋ ॥ ਕਹੈਂ ਤੁ ਅਬ ਹੀ ਜਾਉਂ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੋਂ ਰੋਝ ਰੀਛ ਝੰਖਾਰਾ ॥੮॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਚਨ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਟਾਰਿ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਨਿਸਿ ਭੇ ਖੇਲਿ

ਅਖੇਟਕ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੨॥੪੩੭੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬਿਚੱਛਨ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਸਿੰਘ ਬਿਚੱਛਨ ਰਾਇ ॥ ਮਤੀ ਬਿਚੱਛਨ ਭਾਰਜਾ ਜਾਹਿ ਬਿਚੱਛਨ ਕਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਵਰ ਕੂਪ ਜਹਾਂ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥ ਬਾਇ ਬਿਲਾਸ ਭਲੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਨਰਬਦਾ ਬਹੈ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਇੰਦ੍ਰ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕਲਾ ਇਕ ਰੂਪ ਲਸੈ ਜਿਹ ਕੋ ਜਗ ਭਾਰੀ ॥ ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਆਵਤ ਹੂੰ ਇਨ ਰਾਇ ਕਹੂੰ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਂਚਿ ਬਰਜੋ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹਿਯਾਂ ਤਿਨ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਬਿਨੁ ਆਗਿ ਜਰੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ਰਹੀ ਨ ਉਚਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬਜਾਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਕਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਰਸੁ ਲਿਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਬਿਚੱਛਨ ਮਤੀ ਕੋਪ ਭਰੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤਨ ਕੋ ਭਯੋ ਪਾਨ ਚਬਾਵਤ ਨਾਹਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਜੁ ਹਨਿ ਡਰਿਹੋਂ ॥ ਨਾਥ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਨੈਕ ਨ ਟਰਿਹੋਂ ॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈਹੌਂ ॥ ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਤਬੈ ਮੁਖ ਦੈਹੌਂ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਾਬਿ ਖਾਟ ਤਰ ਗਈ ਗੁਡਾਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਥਹਿ ਭੋਜਨ ਮੈ ਮਕਰੀ ਖ੍ਵਾਇ ਕੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਵਹ ਮਰਜੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਾਰਿ ਬਾਰਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਵਤਿ ਕਹ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥੭॥ ਇਨ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗੁਡਿਯਨ ਕਿਯਾ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਰ ਪਤਿ ਮਰਜੋ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾ ਕੁਤਿਯਾ ਕੀ ਅਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਆ ਉਘਾਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਥਮ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਮੂੰਡ ਬਹੁਰਿ ਇਹ ਮਾਰਿਹੋਂ ॥੮॥ ਲਏ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੰਗ ਤਹੀ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਜਹਾਂ ਖਾਟ ਤਟ ਗਾਡਿ ਦੋਊ ਗੁਡਿਯਨ ਗਈ ॥ ਸਭਨ ਲਹਿਤ ਖਨ ਭੂਮਿ ਲਏ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੂੰਡਿ ਸਵਤਿ ਕੋ ਮੂੰਡ ਨਾਕ ਪੁਨਿ ਬਾਢਿ ਕੈ ॥੯॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕਟਿ ਨਾਕ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਮਾਰਜੋ ॥ ਉਹਿ ਬਿਧਿ ਪਤਿ ਹਨਿ ਇਹ ਛਲ ਯਾ ਕਹ ਟਾਰਜੋ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਲਹਜੋ ॥ ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ

ਕਹਜੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੩॥੪੩੯੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਟੌਂਕ ਟੋਡਾ ਬਿਖੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਲਾ ਇਕ ਬਾਲ ॥ ਕਟਿ ਜਾ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਸੁਨਿਯਤ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਵੇਸ ਲਜਾਵੈ ॥੨॥ ਐਂਡੋ ਰਾਇ ਭਾਟ ਕੋ ਸੁਤ ਤਹ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਸਮ ਕੋਊ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੋ ਰੂਪ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕਾਂਇ ਕੰਚਨ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਵੈ ॥੩॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਤਰੁਨੀ ਨਰ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਮਨ ਮੈ ਯੌਂ ਕਹਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਯਾਹਿ ਬੁਲਾਊਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਊਂ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਰਮ ਪਾਟ ਕੀ ਝੂਲਨਿ ਏਕ ਸਵਾਰ ਕੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਯਾਹੀ ਚੜ੍ਹਿ ਪੀਹ੍ਰੀ ਪਰ ਪਿਯਹਿ ਬੁਲਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਘਰ ਕੋ ਤਾਹਿ ਬਹਾਇਹੋਂ ॥੫॥ ਯਾ ਪੀਹ੍ਰੀ ਕਹ ਦੈਹੌਂ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਰੇਸਮ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਡੋਰੈਂ ਚਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ਜਉ ਯਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਕਬਹੂੰ ਲਹਿ ਜਾਇਹੈ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਪੀਂਘ ਚੁਪਿ ਰਹਿ ਹੈ ਕਹਾ ਰਿਸਾਇਹੈ ॥੬॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਪੀਹ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਡੋਰਹਿ ਖੈਂਚਿ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਲੇਤ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਾ ਦੇਤ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈ ਸਖੀ ਸਭ ਜਾਹਿੰ ਟਰਿ ॥੭॥ ਤਵਨ ਭਾਟ ਕੋ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਨ ਨ ਦੇਹਿ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਤਿਹ ਲੇਤ ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ॥੮॥ ਰਾਵ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ਚੇਰਿਯਨ ਭਾਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਹੇ ਸੁ ਜਾਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਤਿਹ ਕਹਿ ਤਸਕਰ ਜਾਗਤ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਯਾਹਿ ਨ ਦੈਹੋਂ ਜਾਨਿ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਕਰ ਲਯੋ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਤ ਸਭ ਜਗੇ ਪਕਰ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਬਾਂਧਿ ਠਾਢੋ ਕਿਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠੀ ਨੀਂਦ ਤੇ ਜਾਗ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜਾ ਤੇ ਡਰਪਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਤੋਹਿ ਹਨਨ ਇਹ ਚੋਰ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੈ ਭੋਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ

॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਚਨ ਚੋਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਕਹਿ ਸਾਚ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਰਹਈ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਤਸਕਰ ਕਰਿ ਕਹਈ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਾਰ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਬਕਤ ਸਭਨ ਪਰ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਇਨ ਕੇ ਕਹੇ ਨ ਕੋਪ ਕਿਸੂ ਪਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯਹ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥੧੩॥ ਸਾਚੁ ਸਾਚੁ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਇਨ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਤਸਕਰ ਕਹ ਅਬ ਹੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਇਹੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰਿ ਗਹਿ ਕੈ ਡਾਰਿਯੈ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੂਲ ਜਬੈ ਵਹੁ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਜਿਯ ਲੱਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਚੋਰ ਤਿਹ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ਚਿੱਤ ਨ ਮਾਰ ਤਿਹ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੪॥੪੩੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਕਸਟਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ॥ ਅਛਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਕੇਸ ॥੧॥ ਬੱਜ੍ਰ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨੌ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਜਿਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁ ਤਵਨ ਕੋ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਅਛਲ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅਬ ਹੀ ਰਤਿ ਯਾ ਸੋਂ ਕਰੋਂ ਯੌਂ ਕਹਿ ਭਈ ਸੁਮਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਤਹ ਚਤੁਰਿ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ਕੈ ॥ ਅਛਲ ਮਤੀ ਕੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸੀਂਚਿ ਸੀਂਚਿ ਕੈ ਬਾਰਿ ਜਗਾਵਤ ਜਬ ਭਈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਹਿ ਗਈ ॥੪॥ ਕੁਅਰਿ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੀ ਗੂੜ੍ਹ ਨ ਮਨ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋਹਿ ਕਹੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨ ਹਿਤੂ ਜਿਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਕਹਾ ਕਹੋਂ ਸਖਿ ਤੋਹਿ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵਈ ॥ ਹੇਰਿ ਮੀਤ ਕੋ ਰੂਪ ਹਿਯਾ ਲਲਚਾਵਈ ॥ ਕੈ ਵਾ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਇਯੈ ॥੬॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸਖਿ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਕਾਰਜ ਕਰੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਤਵ ਹੇਤ ਨ ਹਿਯ ਮੈ ਮੈਂ ਡਰੋਂ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਿੱਤ ਚੁਭੈ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕਰਿ ਨੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੭॥ ਸੁਨਹੁ ਮਿੱਤ੍ਰਨੀ ਆਜੁ ਜੁਗਨਿ ਮੈ ਹੋਇ ਹੌਂ ॥ ਹੇਤ ਸਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ

ਖੋਇ ਹੌਂ ॥ ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੀਖਿ ਮਾਂਗਿ ਕਰਿ ਲ੍ਯਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਲਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਇਹੋਂ ॥੮॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇ ਆਜੁ ਸਭੰਗਨ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਆਂਖਿਨ ਕੀ ਚਿਪਿਯਾ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਰੌਂ ॥ ਬਿਰਹ ਮੁੱਦ੍ਰਿਕਾ ਕਾਨਨ ਦੁਹੂੰ ਸੁਹਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭਿੱਛ੍ਯਾ ਮਾਂਗ ਅਘਾਇਹੋਂ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਨੇਹ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਚਲਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ਤਵਨ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਹ੍ਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਲੈ ਗਈ ਤਹਾਂ ਲ੍ਵਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਵੋਂ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਨਿਧਨ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਰਮੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥੧੨॥ ਏਕ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਯੌਂ ਕਹੀ ॥ ਲਪਟਿ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰਿ ਏਕ ਨਰ ਸੋਂ ਰਹੀ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਹੋ ਅਛਲ ਮਤੀ ਯਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥ ਪਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਖੀ ਬਵਰੀ ਭਈ ਗਈ ਵ੍ਹੁ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਸੀ ਖੇਲ ਕਰਤ ਤਿਹ ਠਾਂ ਭਈ ॥ ਹੋ ਦੁਤਿਯ ਸਖੀ ਲੈ ਪਾਗ ਚਲਾਇ ਬਹੁਰੋ ਦਈ ॥੧੪॥ ਜਬ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਤੌ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੋ ਗਿੰਦੂਆ ਜਿਮ ਪਾਗ ਉਛਾਰਹੀਂ ॥ ਧੂਰਿ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਨਾਥ ਕੇ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲਹਿ ਹਾਇਲ ਤਿਨ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥੧੫॥ ਜਬ ਲਗਿ ਪਗਿਯਾ ਲੇਨ ਰਾਇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਮਤਵਾਰੀ ਉਨ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਟਾਰ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਕੀ ਦਈ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਗਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਆਪੁ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਮਤਵਾਰੇ ਮੂਰਖ ਸਿਸੁ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਹੋਨਹਾਰ ਮੁਹਿ ਭੀ ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਕੈ ਦੀਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਚਲਾਇ ॥ ਜਾਰ ਉਬਾਰ੍ਯੋ ਜੜ੍ਹ ਛਲ੍ਯੋ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬਚਾਇ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੫॥੪੪੧੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿੱਬਤ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬਿਖੇ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਤੀ ਬਿਚੱਛਨ ਪਾਤ੍ਰ ਤਹ ਤਵਨ ਸਹਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਜਰਾ ਕੋ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮਸਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੈ ॥ ਨਿਜੁ ਤਨ ਕੀ ਤਾ ਕੋ ਸੁਧਿ ਭੂਲੈ ॥੩॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਿੰਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸ ਸਦਾ ਮਨ ਧਰੈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋ ਦਿਨ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵ ਨ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮੈ ਲਲਚਾਇ ॥ ਜਤਨ ਕਾ ਕਰੋਂ ਜੋ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨਿ ਭਜੈ ਬਨਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਵਨ ਸਮੈ ਤਰੁਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਰਹਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਆਸਕੀ ਜਜੋਂ ਨਿਰਬਹਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਜੋ ਆਸਿਕ ਭਈ ਮੋ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਬਨਾਇ ॥ ਕਵਨ ਪ੍ਰਭਾ ਯਾ ਕੋ ਲਗੀ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਜੋ ਰਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਆਸਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਬਿਰਹਿ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥ ਲੋਕਨ ਔ ਪਰਲੋਕ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥੮॥ ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਤਰੁਨੀ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਕਯੋਂਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੀ ॥ ਔਰ ਜਤਨ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇਹੀ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੯॥ ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇ ਮਾਸ ਜਲਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਗੰਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਹਿ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥ ਜੋ ਭਾਖਜੋ ਸੋਈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੋ ਮੈ ਕਰੋਂ ਨਿਜੁ ਤਨ ਗੁਲਨ ਨ ਖਾਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਮਿਨੀ ਮੋ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਹੁ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਢੁਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥੧੨॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੂੰ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਦੀਨੋ ॥ ਰਾਇ ਸਕਲ ਰਾਨਿਯੈ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਰਾਖਜੋ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਇ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਯੋ ਬਿਸਾਰ ॥ ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਬਰਜੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੬॥੪੪੩੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਮਾਊਂ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਦੇਤ ਖਪਾਇ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੂ ਯੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਤ੍ਰ ਤਹਾਂ ਨਾਚਤਿ ਹੁਤੀ ਭੋਗਮਤੀ ਛਬਿਮਾਨ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਇ ਸੌਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਯੌਂ ਆਨਿ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ ਬਿਰਮਾਇਹੋਂ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਤੇ ਐਂਚਿ ਦੌਨ ਮੋ ਲ੍ਯਾਇਹੋਂ ॥ ਜੋਰਿ ਕਠਿਨ ਤੁਮ ਕਟਕ ਤਹਾਂ ਚੜ੍ਹਿ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੇ ਸਹਰ ਸਕਲ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੪॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਤਹ ਕੋ ਗਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਕੇ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਆਵਤਿ ਭਈ ॥ ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਏ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਜ੍ਯੋ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਆਪਨੇ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਸਾਥ ਦੌਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੋਰਿ ਕਟਕ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕਰਿ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥੬॥ ਮੱਤ ਪਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਕੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੈ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਿ ਗਯੋ ਮਦ ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪੀਸਿ ਦਾਂਤਿ ਚੁਪ ਰਹ੍ਯੋ ਬਾਤ ਕਰ ਤੇ ਗਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਛਲ੍ਯੋ ਕਰੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਜੀਤ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਲਹਿ ਸਕਤ ਯਹ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੭॥੪੪੩੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰਜ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਨਾਗਰ ॥ ਸਗਲ ਜਗਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਉਜਾਗਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਛਟ ਛੈਲ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜ੍ਯੋ ਅਖਿਟ ਬਰ ॥ ਸੰਗ ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਅਮਿਤ ਕਰ ॥ ਜਬ ਬਨ ਗਹਿਰ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਭ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਵਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਯੋ ॥੨॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਿ ਜਿਹ ਆਗੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ ॥ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਪਹੁਚਿ ਸੁ ਤਨ ਤਿਹ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਈ ॥ ਗਿਰਨ ਪਰਨ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਡਰਈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਰਾਨੀ ਪਾਛੇ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ

ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਭਜਤ ਭਜਤ ਹਰਿਨੀ ਪਤਿ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਲਹਿ ਤਾ ਕੋ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥੪॥ ਤਾਜਿਹ ਤਾਜਨ ਮਾਰਿ ਪਹੂੰਚਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਹੀ ਮਾਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਗਿਰਤਿ ਭਈ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥੫॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਭਟ ਜਿਮਿ ਚੇਤਿ ਤਰੁਨਿ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭਈ ॥ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਨਜਾਇ ਸਜਨ ਤਟ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਉਤਰਿ ਹਯਨ ਤੇ ਤਹ ਦੋਊ ਰਮੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਲੌ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸਿੰਘ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥ ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਈ ॥ ਲਪਟ ਲਲਾ ਕੇ ਕੰਠ ਭਏ ਅਬਲਾ ਗਈ ॥ ਢੀਠ ਕੁਅਰੁ ਧਨੁ ਤਨਯੋ ਨ ਤਨਿਕ ਆਸਨ ਡਰਯੋ ॥ ਹੋ ਹਨਯੋ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਸਿਖ ਬਾਂਕੋ ਲਰਯੋ ॥੭॥ ਮਾਰਿ ਸਿੰਘ ਰਾਖਯੋ ਤਿਹ ਭਜਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਰਮਯੋ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਅਬਲਾ ਹੂੰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ਇਸੀ ਸੰਗ ਜਾਇਹੌਂ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਦਰਸੁ ਨ ਬਹੁਰਿ ਦਿਖਾਇਹੌਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਐਸੇ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਜਸਊ ਰਹੈ ਅਪਜਸ ਨ ਸੁਨੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਏਕ ਸਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯੋ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹਰਿਨ ਹੇਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਡੂਬੀ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤਿ ਸਹਚਰੀ ਜਾਤਿ ਤਿਤ ਕੋ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਖਬਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਈ ॥੧੦॥ ਆਪੁ ਕੁਅਰੁ ਕੇ ਸਾਥ ਗਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਡੂਬੀ ਨਾਰਿ ਰਹਯੋ ਸਿਰੁ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਨਰ ਕੋਊ ਲਹੈ ॥ ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਭੇਦ ਐਸੇ ਕਹੈ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਰੁਨ ਸੰਗ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥ ਇਨ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਾਤ ਲਹਿ ਲਈ ॥ ਜਾਨੀ ਡੂਬ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੮॥੪੪੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਿਰੌਂਜ ਬਿਖੈ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਸੁਭ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਕਾਮ ਕਲਾ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੁਭਕਾਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਔਰ ਬਜਾਹਿ ਜੋ ਆਨੀ ॥ ਸੋਊ

ਗਰਭਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਬਜਾਨੀ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਹੂ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਬੀਰਮਤੀ ਤਿਹ ਜਯੋ ॥ ਬਜਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਧਰਤ ਭੇ ॥ ਦਿਜਨ ਦਰਿਦ੍ਰ ਖੋਇ ਕੈ ਕੈ ਦੇ ॥੩॥ ਚਾਰੋਂ ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਇਹੈ ਸੋਕ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਉਨ ਚਾਰੋਂ ਕੋ ਘਾਵੈ ॥ ਤਬ ਸੁਤ ਰਾਜ ਪਾਂਚਵੋਂ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਤਨ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਆਵਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੋਠਰੀ ਦਯੋ ॥੫॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਦੁਤਿਯ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਵਹੀ ਖੜਗ ਭੇ ਤਾ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰ ਬੁਲੈ ਕੈ ॥ ਡਾਰਤਿ ਭਈ ਭੋਹਰੇ ਘੈ ਕੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥੭॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਦੋ ਲਰੇ ਰਾਜ ਕੇ ਹੇਤੁ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਛਿਤਿ ਪਰ ਪਰੇ ਤਬ ਮੈ ਭਈ ਅਚੇਤੁ ॥੮॥ ਅਸਿਨ ਭਏ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਜਬ ਜੂਝੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਫਾਰਿ ਦ੍ਵੈ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਵ ਤਬ ਹੀ ਭਏ ਫਕੀਰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਰੋਯੋ ॥ ਸੁਧਿ ਸਭ ਛਾਡਿ ਭੂਮਿ ਪਰ ਸੋਯੋ ॥ ਪੰਚਏ ਕਹ ਟੀਕਾ ਕਰਿ ਪਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਯੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩੯॥੪੪੬੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਕਲਿੰਜਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੈਨ ਬਿਚੱਛਨ ਰਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਪਤ ਔਰ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਹਈ ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਸੋਂ ਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਰਬਹਈ ॥ ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ ਤਿਨੈ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਸੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕਹਯੋ ਜਤਨ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਨਿਯਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਨੇਹੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਐਸੀ ਕਰੀ ਪਰੀਤਿ ਜੁ ਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਰੁਚਿਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਭਾਖਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਨ ਕਲਿ ਮੈ ਸਵਤਿਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹਿਤ ਰਾਖਯੋ ॥੪॥ ਨਦੀ ਤੀਰ ਇਕ ਰਚਯੋ ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਕਹਯੋ ਸਵਤਿਨ ਸੋਂ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਹਮ ਤਹਾ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਜਾਇਹੈਂ ॥ ਹੋ

ਹਮ ਤੁਮ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਹ ਭੋਗ ਕਮਾਇਹੈਂ ॥੫॥ ਲੈ ਸਵਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਮੋ ਗਈ ॥ ਰਾਜਾ ਪੈ ਇਕ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦੇਤ ਭੀ ॥ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਤਹੀਂ ਤੁਮ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਰਾਨਿਨ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੋ ॥੬॥ ਸਵਤਿ ਸਖਿਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਸਭ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ ॥ ਰੋਕਿ ਦ੍ਵਾਰ ਪਾਵਕ ਕੋ ਦਯੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ ਕਿਸੂ ਕਾਜ ਕੇ ਹੇਤ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪੁ ਟਰਿ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ਕਰਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੌਰਤਿ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਬੈਠੋ ਕਹਾ ਦਈਵ ਕੇ ਹਰੇ ॥ ਤੋਰੇ ਹਰਮ ਆਜੁ ਸਭ ਜਰੇ ॥੮॥ ਤੁਮ ਅਬ ਤਹਾਂ ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰਹੁ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯਨ ਉਬਾਰਹੁ ॥ ਬੈਠਨ ਸੋਂ ਕਛੁ ਹੇਤੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਧਰਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥ ਹੈਂ ਉਤ ਜਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਰਹੇ ਬੈਠ ਗਰਬ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਇ ਉਠਹੁ ਤਿਨ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੁਰ ਬਚ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੂਰਖ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਅਬਿਲੰਬ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਸਮ ਰਾਨਿਯਨ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਖਿਨ ਸਹਿਤ ਸਵਤੈਂ ਜਰੀ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੀ ਕਾਇ ॥ ਯਾ ਕੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਤਾਵੈ ਜਾਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੦॥੪੪੭੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਲਮਾਖਨ ਇਕ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਸੁਭਟ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸੁਭਟ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਜਾ ਕੇ ਬਨੇ ਬਤੀਸੋ ਲੱਛਨ ॥ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਲਗਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰਵਿਨ ਲਖ੍ਯੋ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਕਸਿ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੇ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਬਾਲ ਗਿਰਤਿ ਭੀ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ਬਾਨ ਕਰਿ ॥੩॥ ਪਾਂਚ ਕੁ ਬੀਤੀ ਘਰੀ ਬਹੁਰਿ ਜਾਗ੍ਰਤ ਭਈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਹਚਰੀ ਢਿਗ ਲਈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਯਾਗਹੁ ਹਮਰੀ ਆਸ ਕਿ ਮੀਤ

ਮਿਲਾਇ ਦੈ ॥੪॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ਸਕਲ ਸਖਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ਤਹਾ ਪਗੁ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੈਠ੍ਯੋ ਜਹਾ ਪਿਯਰਵਾ ਸੇਜ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਮੰਜਰੀ ਤਹੀ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥੫॥ ਬੈਠ੍ਯੋ ਕਹਾਂ ਕੁਅਰੁ ਅਬੈ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਲੂਟਿ ਤਰੁਨਿ ਮਨ ਲੀਨੋ ਕਹਾ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਤਾ ਕੀ ਚਲਿ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਾਨਿ ਜਿਨਿ ਜੋਬਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਤਾਇਯੈ ॥੬॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਉਠਿ ਤਹਾਂ ਨ ਰਹੋ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਿਰਹ ਤਪਤ ਤਾ ਕੀ ਕਹ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਐਂਠ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੭॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੋ ਪਾਇ ਅਧਿਕ ਅਬਲਨ ਕੋ ਭਜਿਯੈ ॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੋ ਪਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਸੁਖਨ ਨ ਤਜਿਯੈ ॥ ਜਬ ਪਿਯ ਹ੍ਵੈਹੋ ਬਿਰਧ ਕਹਾ ਤੁਮ ਲੇਹੁਗੇ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਉਸਾਸਨ ਸਾਥ ਸਜਨ ਜਿਯ ਦੇਹੁਗੇ ॥੮॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਪਰਮ ਰਸ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਨੇਹੁ ਜਗ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਹਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨ ਜਿਯਰਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਨੇਹ ਬਿਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਖੜਗ ਦਾਨ ਬਿਨ ਕੀਏ ਨ ਜਗ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਨੇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕਿਯੋ ਆਜੁ ਲੌ ਗਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥ ਨਾਰ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਮਿੱਤ ਕੀ ਬਸੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚੀਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਸੇ ਜਾਇ ਨਹਿ ਨੈਨਾ ਭਏ ਰੰਗੀਨ ॥੧੧॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਨੈਨ ਦੋਊ ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਸੇਲਨ ਜ੍ਯੋਂ ਸਰਕੈ ਪਰੇ ਨਾਹਿ ਨਿਕਾਰੇ ਜਾਹਿ ॥੧੨॥ ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਰਧੀ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਨਿਵਾਸ ॥ ਕਾਢਿ ਕਰੇਜਾ ਲੇਹਿ ਜਿਨਿ ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥੧੩॥ ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਲਨੇ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਜਨ ਝੂਲਹਿ ਘਨੇ ਹਮ ਸੇ ਬੈਠਿ ਹਜਾਰ ॥੧੪॥ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ਰਸ ਭਰੇ ਝਲਕ ਰਸਨ ਕੀ ਦੇਹਿ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਚਮਕਿ ਚੁਰਾਇ ਲੇਹਿ ॥੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭਯੋ ਸਕਲ ਤਨ ਪੀਰ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰ ਨ ਚੀਰ ਕੀ ॥ ਬਹ੍ਯੋ ਰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਨੀਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ਤੇ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੀ ਕਾਹੂੰ ਨਹਿ ਕਰਨੀ ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕਹੀ ਨਹਿ ਬਾਤ ਉਚਰਨੀ ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਕਹੋ ਕਸਾ ਨੇਹ ਲਗੈਯੈ ॥ ਹੋ ਟੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਤ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨ ਪਛੁਤੈਯੈ ॥੧੭॥ ਪਰਦੇਸੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਏਕੈ ਪਲ ਨੀਕੀ ॥ ਪਰਦੇਸੀ ਸੋਂ ਬੈਨ ਭਲੀ ਭਾਖੀ ਹਸਿ ਹੀ ਕੀ ॥ ਪਰਦੇਸੀ ਕੇ

ਸਾਥ ਭਲੋ ਪਿਯ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੋਬਨ ਨ ਬਿਤਾਯੋ ॥੧੮॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਹਮ ਸਾਹਨ ਕੇ ਪੂਤ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕੋਊ ਹੋਇ ਸਕਲ ਅਖੀਐਂ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕਹੋ ਕੁਅਰਿ ਹਮ ਸਾਥ ਨੇਹ ਕਰ ਕੈ ਕਸ ਕਰਿਹੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ਉਠਿ ਕਹੀ ਬਿਰਹ ਬਾਂਧੀ ਤੁਮ ਜਰਿਹੋ ॥੧੯॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਹਮ ਨ ਤਜੈਂ ਪਿਯ ਤੁਮੈ ਕੋਟਿ ਜਤਨਨ ਜਉ ਕਰਿਹੋ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਾਤ ਅਨੇਕ ਕਛੂ ਕੀ ਕਛੂ ਉਚਰਿਹੋ ॥ ਹਮ ਰਾਚੀ ਤਵ ਰੂਪ ਰੀਝ ਮਨ ਮੈ ਰਹੀ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਜਰੀ ਜੁਗਿਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਕਹੀ ॥੨੦॥ ਕਸ ਕਰਿ ਰਹੇ ਗੁਮਾਨ ਬੇਗਿ ਉਠਿ ਕੈ ਚਲੋ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਭੇਖ ਸਜਿਹੈਂ ਭਲੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈਂ ਸਖੀ ਆਜੁ ਜੁ ਪਿਯਹਿ ਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੈ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੨੧॥ ਸੁਨਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਚਨ ਕੁਅਰੁ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ॥ ਸਖੀ ਜਿਤੈ ਲੈ ਗਈ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਤ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਜਹ ਥੀ ਸਾਜ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਸੇਜਿਯਾ ਫੂਲਨ ਕਹ ਡਾਰ ਕੈ ॥੨੨॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਕਹ ਹਾਥ ਕੁਅਰੁ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਭਯੋ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕਲਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਚਾਇ ਕਰਿ ॥੨੩॥ ਤਬ ਲਗ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਕਰ੍ਯੋ ਗਦਾ ਕੋ ਘਾਇ ਸੁ ਕੁਅਰੁ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥ ਏਕ ਚੋਟ ਭੇ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਚਰਿਤ ਕਹੋਂ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਮਹਲ ਕੇ ਤਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਉਠੀ ਊਚ ਸੁਰ ਭਏ ਕੂਕ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰੋਦਨ ਅਧਿਕ ਧਰਨਿ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ॥ ਹੋ ਮਰ੍ਯੋ ਹਮਾਰੋ ਰਾਜ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਾ ਕਰੀ ॥੨੫॥ ਮਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਖੋਦਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦੇਖੈਂ ਕਹਾ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥ ਟੂਟ ਟਾਟ ਸਿਰ ਗਯੋ ਨ ਇਕ ਅਸਥੁ ਬਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰ੍ਯੋ ॥੨੬॥ ਧਾਮ ਤਰੇ ਦਬਿ ਮਰ੍ਯੋ ਸਭਨ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪਰਜਾ ਪਟੁਕਨ ਬਾਂਧਿ ਸਿਰਨ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭਜ੍ਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੧॥੪੫੦੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਭਟਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦੱਛਨ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰੂਪ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਕੈ ਮਦਨ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਕਹੁ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਹੋ ਲੋਗ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸੁ ਸਕਲ ਬਿਸਾਰਈ ॥੨॥ ਇਕ ਛਬਿਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਪ੍ਰਗਟਿ ਛਬਿ ਮਾਹ ਕੀ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਜਬ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਮਦਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ਰਹੀ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਫੂਲ ਪਰ ਭਵਰ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਰੋ ਕਰੈ ॥ ਰਹੈ ਚਖਨ ਕਰਿ ਚਾਰ ਨ ਇਤ ਉਤ ਕੋ ਟਰੈ ॥ ਆਸਿਕ ਕੀ ਜਯੋਂ ਠਾਢਿ ਬਹੁਤ ਹ੍ਵੈ ਚਿਰ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਮੋਹਿ ਭਜੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਚਿੱਤ ਮੈ ਯੌਂ ਚਹੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਹਯੋ ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਇਹ ਕਰੈ ਸੁ ਪੂਰਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਰਤਿ ਦਾਨ ਤੋ ਸੋਈ ਦੀਜਿਯੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਸਭ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਿਨੁ ਅਬਲਾ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੭॥ ਹਮ ਬੇਧੇ ਤਵ ਬਿਰਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਮੋਰਿ ਬਿਨਤਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸ੍ਰਵਨਿ ਧਰਿ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਪਿਯ ਮੋਰ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੮॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਜੌਂ ਤੂ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਥ ਕਹ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੯॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਝਾਈ ॥ ਸੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਸੋਂ ਸਖੀ ਜਤਾਈ ॥ ਜੌਂ ਤੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹੁ ਕਹ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤੌਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਥ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਧਾਮ ਬਸਹੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਰੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹ ਕੋ ਮਾਰੋਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥੧੨॥ ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਹਿਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇਸ ॥ ਗਹਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦੁਹੂੰ ਜਾਂਘ ਮਹਿ ਧਰੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ

ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਮਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਦੇਖਿ ਸਾਹੁ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਭਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੁਹਿ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਨਾਗਰਿ ਕੁਅਰਿ ਅਧਿਕ ਮਨ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਗਹਿਰ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ਪਕਰਿ ਤਿਹ ਡਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਸਾਹੁ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਆਪੁ ਰੋਇ ਸੁਰ ਊਚ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਭੂਮਿ ਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਸੋਂ ਯੌਂ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਫਿਸਲ੍ਯੋ ਪਾਵ ਨਦੀ ਪਤਿ ਪਰੇ ॥ ਹਾ ਹਾ ਦੈਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਧਰੇ ॥ ਤਰਿਯਾ ਹੁਤੇ ਨ ਮਰੇ ਬੂਡਿ ਕਰਿ ॥ ਕਹ ਗਤਿ ਕੀਨ ਬਿਲੋਕਹੁ ਮੁਰ ਹਰਿ ॥੧੬॥ ਹੌਂ ਕਿਸਹੂੰ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥ ਬੈਠਿ ਇਕਾਂਤ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕੈਹੌਂ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਸਦਨ ਇਕ ਭਈ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ਭਵਨ ਕਿਵਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਲੋਗ ਲਹੈਂ ਤਪਸਾ ਕਰੈ ਸਦਨ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕਹ ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਲੋਗ ਲਖੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਤਰੁਨਿ ਇਸਥਿਤ ਭਈ ॥ ਕਿਸੂ ਨਾਥ ਕੇ ਸੋਕ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵਈ ॥ ਹੋ ਬੈਠੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਮਾਂਝ ਗੁਬਿੰਦ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੨॥੪੫੧੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿ ਆਨੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈ ਸਸਿ ਕੀ ਸੋਭ ਸਮਾਨ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨੁਜ ਰਵਿ ਕੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਬਾਮ ਕੇ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਹਿ ਚਿਤੈ ਚੌਗੁਨ ਚਪੈ ਸੋਚਿ ਪਚੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੩॥ ਸੌਤਨੀਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸਹਿਤ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਲਖਿ ਨੈਨ ॥ ਬੁਡੀ ਸੋਚ ਸਰ ਮੈ ਰਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਹਤ ਸੋਊ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਬਿਖਿ ਭੋਜਨ ਲੈ ਤਾਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥ ਜਿਯ ਤੈ ਖੋਇ ਤਵਨ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਜਾਇ ਉਚਾਰਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਗਾੜ੍ਹੇ ਅਮਲੀ ਨ ਹੁਤੇ ਗਾੜ੍ਹ ਰਹੈ ਹਠਵਾਨ ॥ ਸੋਫੀ ਥੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਲੌ ਪਲ ਮੈ ਤਜੈ ਪਰਾਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿੱਤ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਕਰਿ ਭਾਰੋ ॥ ਉਠਤ ਗਿਰਤ ਪਤਿ ਭਏ ਉਚਾਰੋ ॥ ਥਰਥਰ ਕਰਤ ਕਹੈ ਨਹਿੰ ਆਵੈ ॥ ਤਊ ਬਚਨ ਤੁਤਰਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥ ਕਹੋ ਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥ ਭਾਨ ਛਟਾ ਤਵ ਸੁਤ ਬਿਖ ਦਜਾਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਧਾਵਤ ਹਜਾਂ ਆਈ ॥੯॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮੁ ਨ ਤਿਹ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਿਜ ਸੁਤ ਕੀ ਰੱਛਾਊ ਕੀਜੈ ॥ ਜੌ ਸੁਨਿ ਭਾਨ ਛਟਾ ਇਹ ਜਾਵੈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਹਿਤ ਹਮ ਸੋਂ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂਤ ਛਿਤਿ ਪਰਜੋ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰੋਵੈ ਲਾਗ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਸ ॥ ਦੈ ਦੈ ਪਾਗ ਧਰਨਿ ਪਟਕਾਇਸ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੂਰ ਨ ਥੋ ਕੈਫੀ ਨ ਥੋ ਜਿਯਤ ਰਹੈਂ ਐਂਠਾਇ ॥ ਭਖਤ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਮਰਜੋ ਬਿਖਹਿ ਨ ਸਕਜੋ ਪਚਾਇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਸਾਚੁ ਝੂਠ ਸਮਝਜੋ ਨ ਕਛੁ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥ ਸੁਤ ਮਾਰਜੋ ਸਵਤਿਹ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਪਜਾਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਲਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥੧੪॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਮੈ ਡਰੀ ਸੁਨੁ ਮੇਰੇ ਪੁਰਹੂਤ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਵਤਿ ਕੋ ਤਊ ਤਿਹਾਰੋ ਪੂਤ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸਤਵੰਤੀ ਠਹਿਰਾਵਾ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇਸ ॥ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਭ ਕੋ ਬਿਸਰਾਇਸ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੩॥੪੫੩੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਦਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਦੁਰਜਨਾਂਤ ਦੁਖ ਹਰਨ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਰ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਸੁੰਭ ਕਰਨ ਤਾ ਕੋ ਸੁਤ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਕਹਤ ਜਗ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਥਕਿਤ ਮਗ ॥੨॥ ਜਾਤ ਜਿਤੈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਜਿਮਿ ਭਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਉਜਾਰ ਪਾਛੇ ਬਨ ਗਯੋ ॥ ਪੁਰ ਜਨ ਚਲਹਿ ਸੰਗਿ ਉਠਿ ਸਬ ਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਸੇ ਨਾਹਿ ਪੁਰ ਕਬ ਹੀ ॥੩॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਕੁਅਰੁ ਮਗ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਰਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਂਬੁਦ ਗਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਨੈਨ ਲਗੇ

ਤਿਹ ਬਾਟੈਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਸਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਚਾਟੈਂ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਾਤ ਕੁਅਰੁ ਚਲਿ ਸੋਇ ॥ ਨੈਨ ਰੰਗੀਲੇ ਸਭਨ ਕੇ ਭੂਮਿ ਛਬੀਲੀ ਹੋਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਖਧੁਜ ਨਗਰ ਸਾਹ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਾਗਰਿ ਕੁਅਰਿ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ॥ ਨਾਗਰਿ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਨਗਰਨਿ ਕੇ ਨਗਰਕ ਕਹ ਮੋਹੈ ॥੬॥ ਤਿਨ ਵਹੁ ਕੁਅਰੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਪਾਵਾ ॥ ਛੋਰਿ ਲਾਜ ਕਹ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਾ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ॥੭॥ ਜਵਨ ਮਾਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਤਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸਖਿਯਨ ਜੁਤ ਜਾਵੈ ॥ ਚਾਰੁ ਚਾਰ ਕਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਹਸੈ ਹਕਾਰੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਂਸੀ ਖੁਰਕ ਛਿਪਤ ਛਿਪਾਏ ਨਾਹਿ ॥ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਰਹਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਕਲ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਾਤ ਇਹ ਭਈ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਸੁ ਗਈ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਹਟਕਿ ਮਾਤ ਪਿਤ ਰਾਖੀ ॥ ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਾਤ ਬਦਨ ਤੇ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥ ਰਾਖਹਿ ਹਟਕਿ ਜਾਨਿ ਨਹਿ ਦੇਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਰੱਛ ਕਰੇਹੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਰੋਵਤ ਹੀ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਰੀ ਬਰੀ ਯਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਹੋਤ ਖਰੀ ਖਰੀ ॥ ਜਲ ਸਫਰੀ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪਿਯ ਪਾਨਿ ਬਿਛੁਰੇ ਮਰਤ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਬਨਿਤਾ ਬਿਰਹਿਨ ਭਈ ਪੰਥ ਬਿਰਹ ਕੋ ਲੇਹਿ ॥ ਪਲਕ ਬਿਖੈ ਪਿਯ ਕੇ ਨਮਿਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਚਟਕ ਦੈ ਦੇਹਿ ॥੧੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸਖੀ ਬੋਲਿ ਆਛੀ ॥ ਲਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲਾ ਭਏ ਰਾਮ ਸਾਛੀ ॥ ਕਹਯੋ ਆਜੁ ਜੋ ਮੈ ਨ ਤੋ ਕੋ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਘਰੀ ਏਕ ਮੈ ਵਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨਾਨਿ ਡਾਰੋਂ ॥੧੪॥ ਕਰੋ ਬਾਲ ਬੇਲੰਬ ਨ ਆਜੁ ਐਯੈ ॥ ਇਹਾਂ ਤੇ ਮੁਝੈ ਕਾਢਿ ਲੈ ਸੰਗ ਜੈਯੈ ॥ ਕਬੈ ਮਾਨੁ ਮਾਨੀ ਕਹਾ ਮਾਨ ਕੀਜੈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਕੋ ਦਾਨ ਦੀਜੈ ॥੧੫॥ ਰਚੀ ਬਾਲ ਲਾਲਾ ਸਭੈ ਰੂਪ ਤੇਰੇ ॥ ਮਿਲੋ ਆਜੁ ਮੋ ਕੋ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥ ਕਹਾ ਮਾਨ ਮਾਤੇ ਫਿਰੋ ਐਂਠ ਐਂਠੇ ॥ ਲਯੋ ਚੋਰਿ ਮੇਰੋ ਕਹਾ ਚਿੱਤ ਬੈਠੇ ॥੧੬॥ ਕਰੋਂ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਾਗੋ ਬਨਾਵੋਂ ॥ ਕੀਏ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚੌਂਪਿ ਬੀਰੀ ਚਬਾਵੋਂ ॥ ਉਠੋ ਬੇਗਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥ ਚਲੋ ਕੁੰਜ ਮੇਰੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਤੇਰੇ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਚਨ ਬਿਕਾਨੇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਕਹੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ਮੰਦਮਤਿ ਰਸ ਕੇ ਉਮਗਿ ਤਰੰਗ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਮਤਿਮੰਦ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕਹੁ ਭਜਤ ਨ ਭਯੋ ॥੧੯॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿ ਆਵਈ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ਜੁ ਤਾਹਿ ਨ ਰਾਵਈ ॥ ਜੋ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਰ ਸੇਜ ਭਜਤ ਹੈ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪਾਪ ਕੁੰਡ ਕੇ ਮਾਹਿ ਪਰਤ ਸੋ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਪੁਨਿ ਕੁਅਰੁ ਐਸ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਨਿ ਤਨਿ ਸਜਿ ਨ ਸਿੰਗਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਹਿਤ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਮੁਹਿ ਭਜਿ ਕਹੈ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜੈ ਜੋ ਨਾਹਿ ਜਨ ਨਰਕ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੁਅਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੁ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਲਈ ॥ ਪਿਤੁ ਕੇ ਉਰ ਹਨਿ ਕਾਢਿ ਮਾਤ ਕੇ ਉਰ ਦਈ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੀਤਿ ਕੁਅਰੁ ਕੇ ਤੀਰ ਜਾਤ ਭੀ ਗਾਡ ਕਰਿ ॥੨੩॥ ਪਹਿਰ ਭਗੌਹੇਂ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਭਈ ॥ ਸੁਤ ਕੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖ ਬਾਤ ਤਿਹ ਪਿਤੁ ਦਈ ॥ ਰਾਇ ਪੂਤ ਤਵ ਮੋਰਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਲੁਭਧਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਮੇਰੋ ਤਾਤ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਬਧਿ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਗਾਡਿ ਭੀਤਿ ਤਰ ਰਾਖਯੋ ॥ ਬਚਨ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭਾਖਯੋ ॥ ਰਾਇ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਚਲਿ ਕੈ ਆਪਿ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਕਸੇ ਹਨਿਯੈ ਯਾਹਿ ਨ ਮੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਕੀ ਜਬ ਸੁਨੀ ਮੋਰਿ ਮਾਤ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਮਾਰਿ ਮਰੀ ਜਮਧਰ ਤਬੈ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀਅਸਿ ਪਯਾਨ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਬਜਾਕੁਲ ਉਠਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਭੀਤਿ ਤਰੇ ਤੇ ਸਾਹੁ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਕਾਸਯੋ ਜਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਟੂਕ ਬਿਲੋਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਭਯੋ ਜੋ ਮੁਹਿ ਇਨ ਕਹਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਤ ਕੋ ਪਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਿਰੁ ਡਾਰਯੋ ॥੨੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਛਲਯੋ ਮੂੜ੍ਹਮਤਿ ਰਾਇ ਜਵਨ ਨਹਿ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਨੀ ਨ ਐਸੀ ਕਾਨ ਕਹੂੰ ਆਗੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਜਗਤ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਆਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੪॥੪੫੬੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥ ਖੰਭਾਵਤਿ ਸਭ ਜਗਤਿ ਉਜਗਰੀ ॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੇਰਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਨੇਰਾ ॥੧॥ ਮਦਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਛਬਿ ਲਗਤਿ ਜਵਨ ਕੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਨੈਨ ਦੋਊ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਸੁਕ ਨਾਸਾ ਕੋਕਿਲ ਬਚ ਦੀਨੇ ॥੨॥ ਰਾਜਾ ਪਿਯਤ ਅਮਲ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਭੋਗਤ ਨਾਰੀ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਪਜਾਲੇ ਪੀ ਪਚਾਸਕ ਜਾਵੈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਨਿਯਨਿ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵਈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨ ਗਨਨਾ ਆਵਈ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਮੈ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯਿਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਧਨਵਤੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾਵਿਤ੍ਰੀ ਜਾਇਫਰ ਨ ਸਾਹੁ ਚਬਾਵਈ ॥ ਹੋ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਨ ਭੂਲਿ ਭਾਂਗ ਕੋ ਖਾਵਈ ॥੫॥ ਸਾਹੁ ਆਪੁ ਕੋ ਸਜਾਨੋ ਅਧਿਕ ਕਹਾਵਈ ॥ ਭੂਲ ਭਾਂਗ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਘੋਟਿ ਚੜ੍ਹਾਵਈ ॥ ਪਿਯੈ ਜੁ ਰਾਨੀ ਭਾਂਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੋਂ ਲਰੈ ॥ ਹੋ ਕੌਡੀ ਕਰ ਤੇ ਦਾਨ ਨ ਸੋਕਾਤੁਰ ਕਰੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਯਤ ਭਾਂਗ ਕਾਹੂ ਜੋ ਹੇਰੈ ॥ ਠਾਢੋ ਹੋਤ ਨ ਤਾ ਕੇ ਨੇਰੈ ॥ ਭਯੋ ਸਦਨ ਤਿਹ ਕਹੈ ਉਜਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੂੰਡਾ ਬਜੈ ਦੁਆਰਾ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਹੋਤ ਉਜਾਰ ਕਹੈ ਘਰ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਭਖਤ ਹੈ ਜੋ ਨਰ ॥ ਸੋਫੀ ਸਕਲ ਬੁਧਿ ਬਲ ਰਹੈ ॥ ਅਮਲਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਕੈ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੮॥ ਯਹ ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਸੁਨੀ ॥ ਗਈ ਪਾਸ ਹਸਿ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਕਹਾ ਬਕਤ ਹੈ ਪਰਜੋ ਮੰਦਮਤਿ ॥ ਬਾਹਨ ਸੋਫਿ ਸੀਤਲਾ ਕੀ ਗਤਿ ॥੯॥ ਛੰਦ ॥ ਅਮਲ ਪਿਯਹਿ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਅਧਿਕ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਅਮਲ ਸੂਰਮਾ ਪਿਯਹਿ ਦੁਜਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਅਮਲ ਭਖਹਿ ਜੋਗੀਸ ਧਯਾਨ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਧਰਹੀ ॥ ਚਾਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਸ੍ਵਾਦ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਕਜਾ ਕਰਹੀ ॥੧੦॥ ਸਾਹੁ ਬਾਚ ॥ ਛੰਦ ॥ ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਜੇ ਪੁਰਖ ਪਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਊਂਘਾਵਤ ॥ ਅਮਲ ਜੁ ਘਰੀ ਨ ਪਿਯਹਿ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕਹ ਚੜ੍ਹਿ ਆਵਤ ॥ ਅਮਲ ਪੁਰਖੁ ਜੋ ਪਿਯੈ ਕਿਸੂ ਕਾਰਜ ਕੇ ਨਾਹੀ ॥ ਅਮਲ ਖਾਇ ਜੜ੍ਹ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥੧੧॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਛੰਦ ॥ ਸਜਾਨੇ ਸੋਚਿਤ ਰਹੈਂ ਰਾਜ ਕੈਫਿਯੈ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਸੂਮ ਸੰਚਿ ਧਨ ਰਹੈਂ ਸੂਰ ਦਿਨ ਏਕ ਲੁਟਾਵੈਂ ॥ ਅਮਲ ਪੀਏ ਜਸੁ ਹੋਇ ਦਾਨ ਖਾਂਡੇ ਨਹਿ ਹੀਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਗੁਦਾ ਕੇ ਪੈਂਡ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਜਿਯ ਦੀਨੋ ॥੧੨॥ ਭਾਂਗ ਪੁਰਖ ਵੇ ਪੀਅਹਿ ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੀ

ਜੇ ਕਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਗ ਭਖਤ ਵੇ ਪੁਰਖ ਕਿਸੂ ਕੀ ਆਸ ਨ ਧਰਹੀਂ ॥ ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਤੇ ਬੀਰ ਬਰਤ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਨ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥ ਤੇ ਕਜਾ ਪੀਵਹਿ ਭਾਂਗ ਰਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਤਕਰੀ ਕਰ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਦਾ ਸਰੋਹੀ ਊਪਰ ਕਰ ਜਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਸਿਰ ਮੋ ਖਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਤਿਹ ਕਟੁ ਬਚ ਕਹੈ ॥ ਨਿੰਬੂਆ ਟਿਕ ਕਰਿ ਰਹੈ ਮੂਛ ਐਸੇ ਕੀਏ ॥ ਹੋ ਤੇ ਨਰ ਪੀਵਹਿ ਭਾਂਗ ਕਹਾ ਪਸੁ ਤੈਂ ਪੀਏ ॥੧੪॥ ਅਗੰਜਾਨ ਜੋ ਗੰਜਤ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਨਰ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਤਾਪ ਤੁਟਿ ਜਾਇ ਨਿਰਖਿ ਜਿਹ ਖੜਗ ਕਰ ॥ ਤੇ ਪੀਵਤ ਹੈਂ ਭਾਂਗ ਅਧਿਕ ਜਿਨ ਜਸ ਲਏ ॥ ਹੋ ਦਾਨ ਖਾਂਡ ਕੈ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ ਜਗ ਤੇ ਗਏ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇ ਨਰ ਕੈਫਨ ਕੋ ਪਿਯਤ ਤੈਂ ਕਜਾ ਪਿਯਹਿ ਅਜਾਨ ॥ ਕਰ ਤਕਰੀ ਪਕਰਤ ਰਹਯੋ ਕਸੀ ਨ ਕਮਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸਾਹੁ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕਟੁ ਬਚਨ ਉਚਰਯੋ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਭੇ ਕੀਏ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤੈ ਕਯੋਂ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੧੭॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹੋ ਸਾਹੁ ਤੋ ਸਾਚ ਉਚਰਊਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਤਊ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਡਰਊਂ ॥ ਜੋ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਬਡਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਸੋ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦਿਜਨ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ਦ੍ਰੁਜਾਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈਬੋ ॥ ਮਹਾ ਦੁਸਟ ਕਹ ਦੰਡਿ ਦਾਰਿਦ ਦੀਨਾਨ ਗਵੈਬੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲੌ ਮਚਿ ਮੰਡਬ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡਸਨ ਖੇਤ ਖਲਨ ਖੰਡਨ ਸੋ ਖੰਡਬ ॥ ਅਮਲ ਨ ਪੀ ਏਤੀ ਕਰੈਂ ਕਯੋਂ ਆਯੋ ਮਹਿਲੋਕ ਮਹਿ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਭੈ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹਹਿ ॥੧੯॥ ਛੰਦ ॥ ਸੋ ਨਰ ਪਿਯਤ ਨ ਭਾਂਗ ਰਹੈ ਕੌਡੀ ਮਹਿ ਜਿਹ ਚਿਤ ॥ ਸੋ ਨਰ ਅਮਲ ਨ ਪਿਯੈ ਦਾਨ ਭੇ ਨਹਿ ਜਾ ਕੋ ਹਿਤ ॥ ਸਜਾਨੇ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਕਾਕ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਾਵਹਿਂ ॥ ਅੰਤਿ ਸ੍ਵਾਨ ਜਯੋਂ ਮਰੈਂ ਦੀਨ ਦੁਨਿਯਾ ਪਛੁਤਾਵਹਿਂ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਕ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈਂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਪਛੁਤਾਹਿ ॥ ਖੰਡਾ ਗਹਯੋ ਨ ਜਸ ਲਿਯੋ ਕਛੂ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੨੧॥ ਸਾਹੁ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨ ਸਾਹੁਨਿ ਤੈਂ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਸੋਫਿਨ ਸੌਂ ਅਮਲਿਨ ਕਹ ਠਾਨਤ ॥ ਸੋਫ਼ੀ ਰੰਕ ਦਰਬੁ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਅਮਲੀ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨੨॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਛੰਦ ॥ ਜੇ ਅਮਲਨ ਕਹ ਖਾਇ ਖਤਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਖਾਵੈਂ ॥ ਮੂੰਡਿ ਅਵਰਨਹਿ ਜਾਹਿ ਆਪੁ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮੁੰਡਾਵੈਂ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੋਰਿ ਛਿਨ ਇਕ ਮਹਿਂ ਲੇਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਾਮਨਿਨ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਦੇਹੀਂ ॥੨੩॥ ਅੜਿੱਲ

॥ ਭਜਹਿਂ ਬਾਮ ਕੈਫਿਯੈ ਕੇਲ ਜੁਗ ਜਾਮ ਮਚਾਵਹਿਂ ॥ ਹਰਣਾ ਜਿਮਿ ਉਛਲਹਿਂ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿਨ ਰਿਝਾਵਹਿਂ ॥ ਸੋਫੀ ਚੜ੍ਹਤਹਿ ਕਾਂਪਿ ਧਰਨਿ ਊਪਰ ਪਰੈਂ ॥ ਹੋ ਬੀਰਜ ਖਲਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ਕਹਾ ਜੜ੍ਹ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ॥੨੪॥ ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਤਕੇ ਮੁਖ ਬਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੀ ਓਰ ਰਹੈ ਸਿਰੁ ਨਯਾਇ ਕੈ ॥ ਸਰਮਨਾਕ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਚਨ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈ ਨ ਪਸੁ ਕੌਡੀ ਲਹੈ ॥੨੫॥ ਤਮਕਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਤੁਰੈ ਪਰ ਦਲਹਿ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਹਿ ਤਊ ਸਾਮੁਹਿ ਹਠਿ ਧਾਵੈਂ ॥ ਅਸਿ ਧਾਰਨ ਲਗਿ ਜਾਹਿ ਨ ਚਿਤਹਿ ਡੁਲਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਤੇ ਨਰ ਬਰਤ ਬਰੰਗਨਿ ਸੁਰਪੁਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੨੬॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਘਰ ਜਿਨਿ ਆਇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਲਨ ਕਹ ਖੰਡਿ ਖੇਤ ਜੈ ਸਬਦ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਸੁਭ ਅੰਗ ਧਨੁਖ ਸਰ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥ ਹੋ ਸੋ ਨਰ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ ਜਗਤ ਭੀਤਰਿ ਭਯੋ ॥੨੭॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਖਾਏ ਪਾਨ ਅਮਲ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪਿਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਨ ਸੁਖ ਨਿਰਧਨ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੌਧਾ ਲਾਇ ਰਾਗ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਹੋ ਕਰਜੋ ਨ ਭਾਮਿਨ ਭੋਗ ਜਗਤ ਕਯੋਂ ਆਯੋ ॥੨੮॥ ਨਾਦ ਗੰਧ ਸੁਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜਿਨ ਨਰ ਰਸ ਲੀਏ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਆਖੇਟ ਦ੍ਰੁਜਨ ਦੁਖਿਤ ਕੀਏ ॥ ਸਾਧੁ ਸੇਵਿ ਸੁਭ ਸੰਗ ਭਜਤ ਹਰਿ ਜੂ ਭਏ ॥ ਹੋ ਤੇ ਦੈ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਜਗਤ ਯਾ ਤੇ ਗਏ ॥੨੯॥ ਚਤੁਰਿ ਨਾਰਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨ ਸਮੁਝ੍ਯੋ ਉਠ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਰੁਨਿ ਤੁਰੰਤ ਤਰਲ ਤਾਜਿਨ ਮਰਜੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਠਾਢੇ ਚਰਿਤ ਤਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਜੋ ॥੩੦॥ ਛਿਤਿ ਪਰ ਖਾਇ ਪਛਾਰ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹਿ ਸਾਹੁ ਲਈ ਉਰ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਲਾਖ ਲਹੇ ਤੁਮ ਬਚੇ ਕਹੋ ਕਜਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸਹਿ ਭੋਜਨ ਸਭ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਤਬੈ ਭੋਜਨ ਕਰਾ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿਨ ਬਨਾਇ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਂਤਿ ਪਾਂਤਿ ਲੋਗਨ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਇਤੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਨੇਹ ਲਗਾਇਸ ॥ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਤਾ ਕੋ ਉਰਝਾਇਸ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੋਜਨ ਤਿਨੈ ਖਵਾਯੋ ਭਾਂਗ ਭੋਜ ਮੈ ਪਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਛਲ ਸੋਂ ਗਈ ਸੁਵਾਇ ॥੩੪॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਰਾਜਾ ਜਗਯੋ ਸੋਫੀ ਭਯੋ ਅਚੇਤ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਬਨਯੋ ਸੰਕੇਤ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਗ ਜਿਵਾਇ

ਬਚਨ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥ ਸਿਗਰੋ ਦਿਵਸ ਰਾਇ ਹਮ ਰਾਖਾ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੇ ਰਾਜਾ ਘਰ ਐਹੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਤਬੈ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੩੬॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਯੋ ਜਾਨ ਪਜਾਰਾ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਟ ਜੈਸੇ ॥ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਰਾਜਾ ਮਨੋ ਮੋਲ ਲੀਨੋ ॥ ਤਹੀ ਭਾਵਤੋ ਭਾਮਿਨੀ ਭੋਗ ਕੀਨੋ ॥੩੭॥ ਰਹਯੋ ਸਾਹੁ ਡਾਰਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਲਾਤ ਕੇ ਸਾਥ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਸੂ ਹਾ ਨ ਭਾਖੈ ਉਠੈ ਨ ਉਘਾਵੈ ॥ ਇਤੈ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰਾਜ ਬਾਂਕੋ ਬਜਾਵੈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਪਾਲਕੀ ਕੇ ਤਰੇ ਬਾਂਧਿ ਡਾਰਿ ਕਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਧਾਮ ਮਹਿ ਧਨੁ ਹੁਤੋ ਘਾਲਿ ਤਿਸੀ ਮਹਿ ਲੀਨ ॥੩੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਪੁ ਦੌਰਿ ਤਾਹੀ ਪਰ ਚੜ੍ਹੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਰਮੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਲੈ ਨਾਰੀ ਕਹ ਰਾਇ ਆਪਨੇ ਘਰ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਸੂਮ ਸੋਫਿਯਹਿ ਬਾਂਧਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਲਯੋ ॥੪੦॥ ਜਬ ਪਹੁਚੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਸੁਖੀ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥ ਕਹਯੋ ਕਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹੁ ਘਰ ॥ ਬੰਧੇ ਸਾਹੁ ਤਿਹ ਤਰੇ ਤਹੀਂ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਜਹ ਰਾਜਾ ਧਨ ਸਹਿਤ ਬਾਲ ਹਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥ ਤਬੈ ਸਾਹੁ ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਉਘਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਕਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਬਚਨ ਲਜਾਇ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੪੨॥ ਮੈ ਜੁ ਕੁਬੋਲ ਨਾਰਿ ਕਹ ਕਹੇ ॥ ਤੇ ਬਚ ਬਸਿ ਵਾ ਕੇ ਜਿਯ ਰਹੇ ॥ ਲਛਮੀ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਹਰੀ ॥ ਮੋਰੀ ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰੀ ॥੪੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਲਤ ਭਾਗ ਹੀ ਸਰਬਦਾ ਕਰੋ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਬਿਧਨਾ ਮਸਤਕ ਲਿਖਾ ਅੰਤਿ ਤੈਸਿਯੈ ਹੋਇ ॥੪੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ਜਬ ਸਾਹੁ ਨਜਾਇ ਮਸਤਕ ਰਹਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਮਨੁਖ ਨ ਪਾਸ ਭੇਦ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਚੀਨ੍ਹ ਪਸੁ ਨ ਲਈ ॥ ਹੋ ਲਖਯੋ ਦਰਬੁ ਲੈ ਨ੍ਹਾਨ ਤੀਰਥਨ ਕੋ ਗਈ ॥੪੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੫॥੪੬੦੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਇਕ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਇਕ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਛਬਿ ਤੁੱਲਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਤਰੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਈ ॥

ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕਹ ਵਾਰਈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲਹੀ ॥ ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਤਿ ਸੁਤ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲਹੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੇਮ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਘਨੀ ਨਿਰਖਤ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਮੰਜਰੀ ਅਟਕੀ ਕੁਅਰੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਰੁਕਮ ਮੰਜਰੀ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਹਕਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕਰਿਯੋ ਕੁਅਰੁ ਕਰ ਆਇ ਕਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਭਜੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ॥ ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਮੋਰਿ ਸਜਨ ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਕੁਅਰੁ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਠਾਂ ਸੁਨੇ ਅਨੂਪਮ ਹਮ ਹੈ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਲੀਨੇ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਹੈ ॥ ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਨਾਮ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਨੇ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੇ ॥੬॥ ਜੌ ਤੂੰ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਹਰਿ ਲ੍ਯਾਵੈਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਹਿ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਤਬ ਹਮ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਤੁਹਿ ਬਰਹੀਂ ॥ ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥੭॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਚੰਡਾਰਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਾ ॥ ਕਰ ਮੋ ਧਰਤ ਬੁਹਾਰੀ ਭਈ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਕੇ ਮਹਲਨ ਗਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਘਰ ਮੋ ਧਸੀ ਐਸੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਤਹੀਂ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੰਧੇ ਹੁਤੇ ਜਹ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੈ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਚੀਟੀ ਪਹੁਚੈ ਪਵਨ ਨ ਸੰਚਰੈ ॥ ਤਹੀ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਭੇਸ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ਕਰ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਛੋਰਾ ਬਾਜਿ ਬਨਾਇ ਕਰ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛੋਰਿ ਅਗਾਰਿ ਪਛਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਆਨਨ ਬਿਖੈ ਲਗਾਮੀ ਡਾਰੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਅਸਵਾਰ ਚਾਬੁਕਿਕ ਮਾਰਸਿ ॥ ਸਾਹੁ ਝਰੋਖਾ ਭਏ ਨਿਕਾਰਸਿ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਭਏ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਕੁਦਾਇ ॥ ਸੰਕਾ ਕਰੀ ਨ ਜਾਨ ਕੀ ਪਰੀ ਨਦੀ ਮੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਝਰਨਾ ਮਹਿ ਤੇ ਬਾਜਿ ਨਿਕਾਰਸਿ ॥ ਗਹਿਰੀ ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰਸਿ ॥ ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕਾ ਲੋਭ ਨ ਕਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਰਾਹੁ ਅਸ੍ਵ ਕਹ ਹਰਾ ॥੧੩॥ ਜਬ ਬਾਜੀ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਬਿਸਮੈ ਜਿਯ ਭਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਸਕਤ ਪ੍ਰਵੇਸ ਪਵਨ ਕਰ ॥ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕਿਨ ਹਰ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਾਤ ਬਚਨ ਹਜਰਤਿ ਇਮ ਕਿਯੋ ॥ ਅਭੈ ਦਾਨ ਚੋਰਹਿ ਮੈਂ ਦਿਯੋ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮੋਕਹ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ

ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥ ਅਭੈ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਮੈਂ ਦਜਾਯੋ ॥ ਖਾਈ ਸਪਤ ਕੁਰਾਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹ ਕਹੁ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਕਹ ਪਹਿਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਖਨ ਸਜੇ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹ ਸੋਂ ਇਮਿ ਕਹਾ ਮੈ ਤਵ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਕੋਪ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਸਿ ਹਜਰਤਿ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਸੁੰਦ੍ਰੰਗ ॥ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕਹੋ ਬਨਾਇ ਮੁਹਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਆਇਸੁ ਇਮਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮੁਹਰ ਰਾਖਿ ਮੇਖਨ ਲੈ ਆਵਾ ॥ ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਗੂਲ ਬਹਾਇਸ ॥ ਰੱਛਪਾਲ ਤਾ ਪਰ ਡਹਕਾਇਸ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਦੀ ਭੀਤਰਿ ਪਰੀ ਜਾਤ ਭਈ ਤਰਿ ਪਾਰ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਲਾਗਤ ਭਈ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਘਰਿਯਾਰੀ ਘਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹ ਮੇਖਿਕ ਤਹਾਂ ਲਗਾਵੈ ॥ ਬੀਤਾ ਦਿਵਸ ਰਜਨਿ ਬਡਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚਤ ਭਈ ॥੨੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤੈਸਹਿ ਛੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਝਰੋਖਾ ਬੀਚ ਕਰਿ ॥ ਜਲ ਮੋ ਪਰੀ ਕੁਦਾਇ ਜਾਤ ਭੀ ਪਾਰ ਤਰਿ ॥ ਸਭ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕੌਤਕ ਅਧਿਕ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੇਰ ਸਾਹ ਸੋਂ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੨੩॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜਿ ਮੁਰਿ ਕਰ ਪਰਜੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਅਸੂ ਤਵ ਨਿਰਖਤ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਹਰਜੋ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਤਬ ਕਹਜੋ ਕਹਾ ਬੁਧਿ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਹਾ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਸੁਰਾਹਾ ਹੂੰ ਗਯੋ ॥੨੪॥ ਸਾਹ ਸਹਿਤ ਸਭ ਲੋਗ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ॥ ਦਾਂਤ ਦਾਂਤ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕਹੈ ਹੈ ਦਯੋ ਕਰ ॥ ਕਹੈਂ ਹਮਾਰੀ ਮਤਿਹਿ ਕਵਨ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਹਾ ਤਸਕਰ ਹਰਜੋ ਸੁਰਾਹਾ ਹਮ ਦਯੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਮੰਜਰੀ ਬਾਜਿ ਹਰਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਭਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਸੇਰਸਾਹ ਦਿਲੀਸ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੬॥੪੬੩੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰ ਤਿਲਕ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਛਬਿ ॥ ਰਤਿ ਤਿਹ ਰਹਤ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਪਤਿ ਦਬਿ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਤਾਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਪੂਤਾ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਗੜ੍ਹਾ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਪਿਤ ਤਾ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥੨॥ ਕਾਸਮੀਰ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹਤ ਬਲ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਧਨਮਾਨ ਰਣਾਚਲ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਗੁਨੀ ॥੩॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜੰਬਰਨ ਘਰੀ ਸੁਧਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰੀ ਸਗਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਸੁ ਦਰਬੁ ਪਠੈ ਦਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਬਿਚਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ਵਾ ਕੋ ॥੪॥ ਸੁਤਾ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਜਬੈ ਤਿਨ ਦਯਾਇਸ ॥ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸਭ ਛਾਇਸ ॥ ਘਰ ਘਰ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵਤ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਵਤ ॥੫॥ ਸਕਲ ਬ੍ਯਾਹ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰਹਿੰ ਤੇ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਜਨ ਕਹ ਦਾਨ ਕਰਹਿੰ ਵੇ ॥ ਜਾਚਕ ਸਭੈ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਜਾਚਤ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਾਹੂ ਭਏ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਬ੍ਯਾਹ ਕੀ ਚੜ੍ਹੇ ਜਨੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਕੁਅਰ ਬਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਭੀਤਰਿ ਪਹੁਚੇ ਜਬ ॥ ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਬਦਿੱਤ੍ਰ ਅਮਿਤ ਤਬ ॥ ਨਾਚਤ ਪਾਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪਾ ॥ ਕੰਚਨਿ ਹੁਰਕਨਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥੮॥ ਹਾਟ ਪਾਟ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛਾਏ ॥ ਅਗਰ ਚੰਦਨ ਭੇ ਮਗੁ ਛਿਰਕਾਏ ॥ ਸਭ ਘਰ ਬਾਂਧੀ ਬੰਧਨਵਾਰੈਂ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਨਾਰੈਂ ॥੯॥ ਅਗੂਆ ਲੇਨ ਅਗਾਊਂ ਆਏ ॥ ਆਦਰ ਸੌਂ ਕੁਅਰਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਕਰੈਂ ਬਡਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਂਕਨਿ ਧਨ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਜਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਦਾਜ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ਬਿਦਾ ਕਰਿਕੈ ਦਏ ॥ ਹੋ ਬਿਰਜਵਤੀ ਨਗਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਉਤਾਰੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਹੈਂ ਲਖਿਹੈਂ ਜਬ ਤਾਰੇ ॥ ਕੁਅਰਿ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤਨ ਤਾਨਿ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਤਿ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ਛਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੰਗ ਨ ਜਾਇਹੌਂ ਇਹੈ ਹਮਾਰੋ ਜਾਰ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਘਰ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਾ ਸੌਂ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਲਏ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਸੌਂ ਆਸਨ ਦਏ ॥੧੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਦੋਊ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲਨ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਕੋਕਨ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਉਚਰੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਹਿੰ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹਿੰ ਬਹੁਰਿ ਉਠਿ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚਾਤੁਰਤਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਂ ॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਮਿਲੈ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰਹੀ ॥ ਹੋ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥੧੬॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਜੈਹੌਂ ॥ ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਇਹ ਹਾਥ ਬਿਕੈਹੌਂ ॥ ਧਾਇ ਸੁਤਾ ਤਬ ਕੁਅਰਿ ਹਕਾਰੀ ॥ ਤਵਨ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰੀ ॥੧੭॥ ਦਿਵਸ ਰਾਜ ਅਸਤਾਂਚਲ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਸਮਝੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥੧੮॥ ਅਨਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਸੁ ਪਾਵਤ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਧਾਇ ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਮੋਰੀ ਸੁਤਾ ਕਰੀ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਸੁਤ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਘਾਲਿ ਪਾਲਕੀ ਧਾਇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੭॥੪੬੫੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਦੀ ਨਰਬਦਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਰਥ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਪਤਿ ਕਿਰਣਾ ਧਰ ॥ ਚਾਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਬਚਿੱਤ੍ਰਧੁਜ ਸਸਿਧੁਜ ਰਵਿਧੁਜ ਸੂਰ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰ ਧੁਨਿ ਰਹਤ ਜਗਤ ਮੈ ਪੂਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਵਲ ਸਾਹ ਇਕ ਰਹਤ ਨਗਰ ਤਿਹ ॥ ਸਸਿ ਆਭਾਵਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਘਰ ਜਿਹ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਨਿਯਤ ਜਾ ਕੀ ਜਗ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਥਕਿ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਮਗ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੀਝ ਰਹਤ ਭੇ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾ ਪਠਾਇਸ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੁਲਾਇਸ ॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਚਾਰੋਂ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਚਾਰੋਂ ਚਲਿ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਅਧਿਕ

ਚਤੁਰ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ਚਾਰਹੁ ਪਠਯੋ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਚਿੱਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਆਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਲਿਖਿ ਚਹੂੰਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਿਸ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਸੂ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਇਸ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥੮॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਆਇ ਹੈਂ ਉੱਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਪਗਨ ਖਰਾਕ ਤੇ ਕੀਜਿਯੋ ਮੋਰ ਦ੍ਵਾਰ ॥੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਆਯੋ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਟਕੋ ਕਿਯੋ ਆਨਿ ਸਖੀ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰਿ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾ ਹਾ ਪਦ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹਾਥਨ ਕੋ ਛਤਿਯਾ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਿ ਦ੍ਵਾਰ ਮੁਰਿ ਠਾਢਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮੁਹਿ ਬਾਢਾ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹਜੋ ਜਤਨ ਇਕ ਕਰੋ ॥ ਚਾਰ ਸੰਦੂਕ ਹੈਂ ਇਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥ ਏਕ ਸੰਦੂਕ ਮਾਂਝ ਰਹਜੋ ਦੁਰ ॥ ਜੈਹੈਂ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਬਿਮੁਖ ਘਰ ॥੧੨॥ ਇਮ ਸੰਦੂਕ ਭੀਤਰਿ ਤਿਹ ਡਾਰੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹਕਾਰੋ ॥ ਪਗ ਖਟਕੋ ਸਹਚਰਿ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸੰਦੂਕ ਡਾਰਿ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰਿ ਸੁਤ ਚਹੂੰ ਸੰਦੂਕਨ ਡਾਰਿ ॥ ਤਿਨ ਪਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹ ਪਯਾਨੋ ਕਿਯੋ ਉਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਕਰ ॥ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਦਰ ਪਰ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਵਾਰਿ ਨਦੀ ਤਿਨ ਡਾਰਜੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਪਰ ਦਏ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰ ॥ ਸਭ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਛਿਨ ਮੋ ਛਲਾ ਕੋਊ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸਭ ਲੋਕ ਬਖਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥ ਭੂਪ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਦਰਬੁ ਇਤੋ ਜਿਨ ਵਾਰਜੋ ॥੧੭॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜੇਤੋ ਧਨ ਵਾਰਜੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਤਿਤੋ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕਹਾ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮॥ ਚਾਰ ਸੰਦੂਕ ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋ ਲੀਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰੋ ਪੂਤ ਡੁਬਾਈ ॥ ਲੈ ਧਨ ਅਮਿਤ ਬਹੁਰਿ ਘਰਿ ਆਈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਾਰੋਂ ਦਏ ਡੁਬਾਇ ॥ ਆਨਿ ਧਾਮ ਬਹੁਰੋ ਬਸੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੮॥੪੬੭੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੱਤੀਸੁ ਲੱਛਨ ਨਗਰਿਕ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਟ ਅਮਰਾਵਤਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੈਨ ਸੁਲੱਛਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥੧॥ ਮੰਜ੍ਰਿ ਬਿਚੱਛਨਿ ਨਾਰਿ ਤਵਨਿ ਬਰ ॥ ਪੜੀ ਬਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋਕ ਸਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਹਤਿ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹਤਿ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਤਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਔਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਯਾ ਜਗ ਮੋ ਬਨੋ ॥ ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੁਅਰੁ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਕਤਹੂ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੩॥ ਨੈਨ ਹਰਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ ਕੇ ਹਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਸਾਨਿ ਪਰ ਬਿਸਿਖ ਦੋਊ ਬਾਢਿਨ ਧਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਲਗਤ ਨ ਕਾਢੇ ਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਖਟਕਤ ਹਿਯ ਕੇ ਮਾਂਝ ਸਦਾ ਪਿਯਰਾਤ ਹੈਂ ॥੪॥ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰੂਪ ਤਰੁਨਿ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਤਯਾਗਿ ਤਬ ਹੀ ਦਈ ॥ ਆਸਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਯੋ ਨ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਸੁ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੇਦ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਇਸ ॥ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌਂ ਚਿੱਤ ਚਹਾ ॥ ਲਾਜਿ ਬਿਸਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਿਹ ਕਹਾ ॥੬॥ ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਨ ਕਿਯੋ ਨਾਕ ਐਂਠਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਅਬਲਾ ਮੈਂ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜਿਹੌਂ ॥ ਨਾਰਿ ਆਪਨੀ ਕੋ ਨਹਿ ਤਜਿਹੌਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੌ ਉਪਾਇ ਕੋਟਿਕ ਕਰਹੁ ਲੱਛਿਕ ਕਰਹੁ ਇਲਾਜ ॥ ਧਰਮ ਆਪਨੋ ਛਾਡਿ ਤੁਹਿ ਤਊ ਨ ਭਜਿਹੋਂ ਆਜ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਰਹੀ ॥ ਏਕੈ ਨਾਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਤਿਹ ਗਹੀ ॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜਿਯ ਭਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਭੋਹਰੇ ਡਾਰੋ ॥੯॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਭੋਹਰਾ ਡਾਰਾ ॥ ਮੂਆ ਸਾਹ ਸੁਤ ਜਗਤ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੌਦਾ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਗਯੋ ॥ ਚੋਰਨ ਮਾਰਿ ਲੂਟਿ ਧਨ ਲਯੋ ॥੧੦॥ ਭੇਸ ਅਨੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥ ਅਭਰਨ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਕਰਾ ॥ ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਕੇ ਢਿਗ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰਤਿ ਭਈ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਅੰਚਰਾ ਡਾਰਿ ਰਹੀ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕੁਅਰੁ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਡਰ ਡਾਰਿ ਆਨਿ ਪਿਯ ਰਤਿ ਕਰੋ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਕਾਮ ਕੋ ਤਾਪ ਹਮਾਰੋ ਅਬ ਹਰੋ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮ ਕੋਟਿ ਤੁਮ ਧਰੋ ॥ ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਪਾਇ ਕਿਨ ਪਰੋ ॥ ਤੋ ਕੋ ਤਊ ਨ ਭਜੋਂ ਨਿਲਜ ਤਬ ॥ ਕਹਿ ਦੈਹੋਂ ਤਵ ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਿ ਸਬ ॥੧੩॥ ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਰਾਨੀ ਕਰਿ

ਹਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੀ ਲਾਤਨ ਜੜ੍ਹ ਮਾਰੀ ॥ ਚਲੁ ਕੂਕਰੀ ਨਿਲੱਜ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਚਾਹਤ ਮੋ ਸੋਂ ਕਤ ॥੧੪॥ ਕੁਬਚ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਜਾਗਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ॥ ਜਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਰੈ ॥ ਤੌ ਮੈ ਜੌ ਸੋਈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ॥੧੫॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਪਕਰਿ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਾਥ ਹਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਉਪਜਾਈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਜੋ ਤਸਕਰਨ ਹਨ੍ਯੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਸੋ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਹੇਰਹੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਭੂਤ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਬ ਕਹੀ ਗਾਡਿ ਇਹ ਡਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ ਨ ਰਾਖੋ ਤੁਰਤੁ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਪਾਵਕ ਭਏ ਪਲੀਤਾ ਜਰਿਯਹਿ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਡਰਿਯਹਿ ॥੧੮॥ ਹਾ ਹਾ ਸਬਦ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਕਾ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਰਿ ਭੂਤ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯॥ ਤਰੁਨਿਨ ਕਰ ਹਿਯਰੋ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਚੋਰਿ ਸਦਾ ਚਿੱਤ ਲੀਜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੁ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਜਿਯ ਅਤਿ ਡਰਿਯੈ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪੯॥੪੬੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਅਜਿਤ ਮੰਜਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਿਯ ॥੧॥ ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਕੋਕ ਬਜਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਭਾਗਵਾਨ ਸੁੰਦਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਾਨਨ ਸੁਨੀ ॥੨॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਖਭ ਧੁਜ ਇਕ ਤਹਿ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚ ਬ੍ਰਤਤਾ ਜਾ ਮਹਿ ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਅਲਖ ਕਰਮ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਰਿਸ੍ਯੋ ਰਤਿ ॥੩॥ ਵਹੈ ਕੁਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਹਿਤੂ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਇਸ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਵਨ ਭੇਸ ਕਰਿ ਸਖੀ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਇਯਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਇਯਹੁ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਤੈ ਹਮਰੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਸਜਨ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਪਵਨ ਭੇਸ ਹ੍ਵੈ ਸਖੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੋਧ

ਕਰਤ ਤਾ ਕੋ ਭਈ ॥ ਉੱਤਮ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰਿ ਲ੍ਯਾਈ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥ ਹੋ ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਬਹਿਠੀ ਥੀ ਜਹਾਂ ॥੬॥ ਉਠਿ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲੀਨ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਿ ਚੁੰਬਨ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਭਜਾ ਪਰਮ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੋ ਸਜਨ ਪਹਿਚਾਨਿ ਕੈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਭਜ੍ਯੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਤਹੀ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਤੁ ਆਵਤ ਅੰਚਰ ਮੁਖ ਡਰਾ ॥ ਲਾਗਿ ਗਰੇ ਰੋਦਨ ਬਹੁ ਕਰਾ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਦਰਸੁ ਬਹੁ ਦਿਨ ਮੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਰ ਉਮਗਿ ਹਿਯ ਆਯੋ ॥੯॥ ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥ ਤਬ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਤਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਉਪਜਾ ਮੋਹ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਗਰੇ ਮਿਲਿ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰ ਆਈ ॥ ਸਖੀ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮੀਤ ਪਠਾਈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਤੁ ਕੇ ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਆਂਖੈ ਲਈ ਦੁਰਾਇ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਰੋਵਤ ਰਹ੍ਯੋ ਮੀਤ ਦਿਯਾ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੦॥੪੭੦੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਜਨੁਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛ ਕੁਅਰਿ ਬਨਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲਗਤ ਜਿਹ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜਾਛ ਸੁਤਾ ਤਵਨ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਗੜ੍ਹ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨੀ ਬਹੁਰਿ ਗੜ੍ਹਿ ਨ ਸਕਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਤਹ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਕਿਰਨਧਰ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਨਿਯਤ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਮਗ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਨ ਉਪਬਨ ਇਕ ਦਿਨ ਚਲੀ ॥ ਲੀਨੇ ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਸਹਚਰੀ ਸੰਗ ਭਲੀ ॥ ਉਠਤ ਕਨੂਕਾ ਧੂਰਿ ਉਠਾਏ ਪਾਇ ਤਨ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਚਲੇ ਹ੍ਵੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਸਕਲ ਮਨ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਕੁਅਰੁ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਗਈ ਲਲਚਾਇ ॥ ਠਗ ਨਾਇਕ ਸੇ ਨੈਨ ਦ੍ਵੈ ਠਗ ਜਿਉ ਰਹੀ

ਲਗਾਇ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ॥ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਤਬ ਹੀ ਗਯੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕਰਿ ਖਾਇ ਬਸਾਇ ਨ ਕਛੂ ਤਿਹ ॥ ਹੋ ਪੰਖ ਨ ਬਿਧਨਾ ਦਏ ਮਿਲੈ ਉਡਿ ਜਾਇ ਜਿਹ ॥੬॥ ਯੌਂ ਲਿਖਿ ਏਕ ਸੰਦੇਸਾ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਤਿਸੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਲਯੋ ਡੋਰਾ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਕਿਛੁ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਲੈ ਗਈ ਤਾਹਿ ਸੁਤਹਿ ਪਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ੍ਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੋਇ ਪੀਟਿ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਹਾਰਾ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਧੂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਪਰੀ ਹਰਤ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹ ਭਈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖੀ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਰੀਜੈ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਨਰ ਨਗਰ ਨਦੀ ਮੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ॥੯॥ ਏਕ ਬਰਖ ਰਾਖਾ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਸੁਨਾ ਨਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਤਨ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ॥੧੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਟ ਆਸਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ ਲਲਿਤਾਸਨ ਲੇਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰੀਤਿ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਰੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੁਖ ਦੇਈ ॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਕੋ ਕਰਤ ਮਦਨ ਕੋ ਮਦ ਹਰਹਿੰ ॥ ਹੋ ਰਮ੍ਯੋ ਕਰਤ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਰੰਚ ਕਰਹਿੰ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਭਾਮਾ ਭਜਤ ਪਾਯੋ ਅਧਿਕ ਅਰਾਮੁ ॥ ਛਿਨ ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਸੋਂ ਲਗੈ ਤਜਤ ਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਦਿਵਸ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਤਿਹ ਪਿਯ ਪਿਤਹਿ ਦਿਖਰਾਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰੁ ਨ੍ਯਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਡਾਰਿ ਇਹ ਗਈ ਹਮਾਰੇ ਆਜੁ ਘਰਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਿਹ ਤਾਤ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਸੁਨਾ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਨੁਖ ਸੰਗ ਦੈ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ੍ਹ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਜਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੧॥੪੭੨੨॥ ਅਫਜੂੰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸਧੁਜਾ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਸੁਖਦ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ਇਕ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਤ ਬਨਿਤਾਨਿਕ ॥੧॥ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸੁਖਮਤੀ ਸੁਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਅਬਲਾ ਗੁਨੀ

॥ ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜਤ ॥੨॥ ਨਾਗਰ ਕੁਅਰੁ ਨਗਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਕਰਤ ਸਿਕਾਰ ਕੈਸਿਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰ ਹ੍ਵੈ ਧਾਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਤਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਮੱਤ ਰਹੀ ਛਬਿ ਤਰ ਦਬਿ ॥ ਪਾਨ ਪੀਕ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰੀ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਕਰੈ ਕੈਸਿਹੂੰ ਜਾਰੀ ॥੪॥ ਨਾਗਰ ਕੁਅਰੁ ਪਲਟਿ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਉਰਝਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਨੈਨਨ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ॥ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਮਿਟੇ ਸਭ ਮਨ ਕੇ ॥੫॥ ਰੇਸਮ ਰਸੀ ਡਾਰਿ ਤਰ ਦੀਨੀ ॥ ਪੀਗ੍ਹੀ ਬਾਂਧਿ ਤਵਨ ਸੋਂ ਲੀਨੀ ॥ ਐਂਚਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜ ਧਾਮ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਪਿਯ ਧਾਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ॥ ਦੁਤਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਵਲੋਕਤਿ ਯੋਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਠੱਗ ਕੀ ਠਗ ਜਯੋਂ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਪੌਢਿ ਰਹੈਂ ਉਠਿ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਅਨੰਗ ਕੋ ਤਾਪ ਹਰੈਂ ॥ ਉਰ ਲਾਇ ਰਹੀ ਪਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋਂ ॥ ਜਨੁ ਹਾਥ ਲਗੇ ਨਿਧਨੀ ਧਨ ਜਯੋਂ ॥੮॥ ਮਦਨੋਦਿਤ ਆਸਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਸਭ ਤਾਪ ਅਨੰਗਹਿ ਕੋ ਹਰ ਕੈ ॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈਂ ॥ ਦੋਊ ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈਂ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਰਸ ਪਗੇ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਸੰਭਾਰ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕੇਲ ਦੋਊ ਮਿਲਿ ਕਰੈਂ ॥ ਪਲਟਿ ਪਲਟਿ ਪ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਲਿ ਜਾਈ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਨ ਤਜਯੋ ਸੁਹਾਈ ॥੧੧॥ ਤਬ ਤਹ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਿਯ ਮੈ ਦੁਖ ਪਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਹੀ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਤੇ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥ ਆਪ ਪਿਤਾ ਕੇ ਆਗੂ ਗਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤਿ ਭਈ ॥ ਬਿਜਿਯਾ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਖਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬੁੱਧਿ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਗਈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਜਿਯਾ ਖਾਏ ਤੇ ਤਿਸੈ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਸੰਭਾਰ ॥ ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਧਸਾ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਹੇਰਿ ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਕਛੁ ਭੋਜਨ ਖੈਬੇ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਅਬ ਸੁ ਕਰੋਂ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਜੁ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਿਯਤ ਤਜੋਂ ਕੈ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰੋਂ ॥੧੫॥ ਜੋ ਚਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਸਮਨ ਹੂੰ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥ ਨਰਕ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਜਮ ਡਾਰੈ ॥ ਭਲਾ ਨ ਤਾ ਕਹੁ ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਆਵੈ ਨਿਜੁ ਧਾਮ

ਚਲਿ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕੀਜਿਯੈ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯੈ ਹਾਨਿ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਨਿਕਟਿ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਵਹੈ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਆਗੇ ਜਿਨ ਕੀਨੀ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਭਯੋ ਅਸੋਗ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਲਹਾ ਗੂੜ੍ਹ ਅਗੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਾਵਤਿ ਪਤਿ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਪਿਤੁ ਕਹੁ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ ਨਾਗਰ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਵਨੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੨॥੪੭੪੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਇਸਤਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਜਿਯੋ ਨਾਮ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਮਾਨਿਕ ਚੰਦ ਤਵਨ ਕਹ ਬਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਾ ॥੧॥ ਵਹ ਜੜ੍ਹ ਏਕ ਜਾਟਨੀ ਸੋਂ ਰਤਿ ॥ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ੍ਹ ਮਹਾ ਮਤਿ ॥ ਲੰਬੋਦਰ ਪਸੁ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਗਰਧਭ ਜੋਨਿ ਡਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨॥ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਤਵਨ ਲਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਧਾਮ ਨ ਤਾ ਕੋ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਔਰ ਗਾਵ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਤਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਖੀ ॥੩॥ ਬਾਜਿ ਅਰੂੜਿ ਤਹਾਂ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਲਾਜੈ ਨ ਲਜਾਵੈ ॥ ਜਿਯੋ ਜਿਯ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ ਜਰੈ ॥ ਬਾਢੀ ਏਕ ਸਾਥ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਅੱਸ੍ਵ ਅਰੂੜ ਹ੍ਵੈ ਗਾਂਵ ਤਵਨ ਮੋ ਜਾਤ ॥ ਜਿਯੋ ਮਤੀ ਤਿਹ ਬਾਢੀਅਹਿ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਤ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਨਨਦ ਸੋਂ ਪਰੀ ॥ ਬਿਹਸਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨ ਉਚਰੀ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਕਥਾ ਪਜਾਰੇ ॥੬॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਕਹਜੋ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਤਾ ਤੇ ਕਰਵੈਹੋਂ ॥ ਜਿਯੋ ਮਤੀ ਤਬਹੂੰ ਤੁਮ ਜਨਿਯਹੁ ॥ ਮੋਰੀ ਸਾਚ ਕਹੀ ਤਬ ਮਨਿਯਹੁ ॥੭॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬਚਨ ਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪਤਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਨਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਬ ਬਾਢੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥ ਜਾਟਿਨਿ ਭੋਗ ਜਬੈ ਜੜ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਮਤ ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਧਯੋ ॥ ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ॥੯॥ ਜਾਰ ਏਕ ਉਠਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਗਿਰਤ ਭਯੋ ਪਸੁ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਝਾਰੀ ॥ ਦੇਹਿ ਛੀਨ ਤੇ ਉਠਿ

ਨ ਸਕਤ ਭਜੋ ॥ ਜਾਰ ਪਤਰਿਯੋ ਭਾਜਿ ਜਾਤ ਭਜੋ ॥੧੦॥ ਉਠਤ ਭਯੋ ਮੂਰਖ ਬਹੁ ਕਾਲਾ ॥ ਪਾਇਨ ਆਇ ਲਗੀ ਤਬ ਬਾਲਾ ॥ ਜੌ ਪਿਯ ਮੁਰ ਅਪਰਾਧ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੋ ॥੧੧॥ ਜਿਨ ਨਿਰਭੈ ਤੁਹਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਵਹਿ ਆਗੈ ਮੈਂ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਭੂਅ ਗਿਰੇ ਜਵਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਖਾਇ ਲੋਟਨੀ ਕਛੁ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਨਰ ਤੁਮ ਤੇ ਨ ਡਰਾ ਲਾਤਨ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹੇਰੁ ਮੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਮੇਰੋ ਤਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਸਰ ਅਨੰਗ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਬਲ ਸੋਂ ਦਾਬਿ ਰਾਨ ਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥ ਮੋਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਬਚਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦਰਸੁ ਤਿਹਾਰੋ ਪਾਯੋ ॥ ਜੌ ਤੂੰ ਅਬ ਇਹ ਠੌਰ ਨ ਆਤੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਜਾਤੋ ॥੧੫॥ ਅਬ ਮੁਰਿ ਏਕ ਪਰੀਛਾ ਲੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਰ ਚਿੱਤ ਭ੍ਰਮੁ ਕੀਜੈ ॥ ਮੂਤ੍ਰ ਜਰਤ ਜੌ ਦਿਯਾ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਹਸਿ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥੧੬॥ ਪਾਤ੍ਰ ਏਕ ਤਟ ਮੂਤ੍ਰਜੋ ਜਾਈ ॥ ਜਾ ਮੈ ਰਾਖਿ ਤੇਲ ਕੋ ਆਈ ॥ ਪਿਯ ਮੁਰ ਚਿੱਤ ਤੇ ਸੋਂ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲਘੁ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਕਰਾ ॥੧੭॥ ਲਘੁ ਕੇ ਕਰੇ ਪਾਤ੍ਰ ਸਭ ਭਰਾ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਤ ਮੂਤ੍ਰ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਡਰਤ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥੧੮॥ ਵਹੀ ਤੇਲ ਭੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਜਿਹ ਲਘੁ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਸੀਲਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹ ਮਾਨਾ ॥੧੯॥ ਰੀਝਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੈਂ ਤੇਰੋ ਸਤ ਸਾਚੁ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਚੇਰਾ ਮੈਂ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰੋਂ ਕਾਜ ਬਹੁ ਹਾਰਾ ॥੨੦॥ ਮੂਤ੍ਰ ਭਏ ਤੈਂ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਇਹ ਹਮੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਟੁਕਾ ਡਾਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲਗਿ ਨਾਕ ਰਗਰਾ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਰਿਸਾਲੂ ਨਿਰਖਯੋ ਆਂਖਿਨ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਲੋਕਯੋ ਸਾਚ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਤੂ ਕਹੈਂ ਜੁ ਮੁਹਿ ਸੋ ਕਰੌਂ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਦਾਸ ਨੀਰ ਤਵ ਭਰੌਂ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਭੇਦ ਕਛੂ ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਵਾਰਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਿਵਾਵੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸੇਜ ਹਮਾਰੀ ਆਵੋ ॥੨੪॥ ਕਛੂ ਨ ਲਖਾ ਦੈਵ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਹ ਕਿਯਾ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਵਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸਿਧਾਏ ॥੨੫॥ ਜੋ

ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੀ ਵਹੈ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਜੀਤਿ ਹੋਡ ਨਨਦੀ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥ ਤੇਲ ਮੂਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਦੰਡ ਪਤਿ ਤੇ ਕਰਵਾਯੋ ॥੨੬॥ ਅਧਿਕ ਹਰੀਫ ਕਹਾਵਤ ਹੁਤੋ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਂਗਹਿ ਪੀਵਤ ਸੁ ਤੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਵਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਡਹਕਾਯੋ ॥੨੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਪਿਯ ਲਖਤ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਰਿ ਮੂਤ੍ਰ ਭੇ ਦੀਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਉਲਟੋ ਤਾ ਪਰ ਕਰ ॥ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਰ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੩॥੪੭੭੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਠੌਰ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਪਾਤ੍ਰ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਰੰਭਾ ਕੋ ਨਿਰਖਤਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਇਕ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਕੋ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਨਿਯਤ ਜਹਾਂ ਕੋ ॥ ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਲਾ ਜਨੁ ਭਈ ਨਿਸਾਕਰ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਬੇਸ੍ਵਾ ਭਏ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥ ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸਦਨ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਸਖੀ ਪਠੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਹਿ ॥ ਦੈ ਧਨੁ ਅਧਿਕ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਕਹਿ ॥ ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਕੋ ਜੌ ਤੂ ਮਾਰੈ ॥ ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਦਾਰਿਦ ਤਵ ਟਾਰੈ ॥੪॥ ਸਹਚਰਿ ਜਬ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹੀ ॥ ਧਨ ਸਰਾਫ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥ ਕਾਮ ਭਏ ਦੀਜੈ ਮੁਹਿ ਭਾਖੋ ॥੫॥ ਸੂਰਜ ਛਪਾ ਰੈਨਿ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਤਬ ਬੇਸ੍ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਪਹਿਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਵਤਿ ਭਈ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹ ਸਾਥ ਤਰੁਨਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ ਗਈ ਉਠੀ ਤਬ ਜਾਗ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਤਜਾਗ ਕਰਿ ॥੭॥ ਲੈ ਜਮਧਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ॥ ਉਠਿ ਰੁਦਿਨ ਕਿਯ ਆਪਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਸਭ ਜਨ ਆਇ ਕਹਾ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਸੰਘਾਰ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਗਯੋ ॥੮॥ ਧੂਮ ਨਗਰ ਮੋ ਪਰੀ ਸਕਲ ਜਨ ਉਠਿ ਧਏ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਆਨਿ ਸਕਲ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰਹਿ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਧੂਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਗਿਰਹਿ ਧਰਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ

ਕਰਿ ॥੯॥ ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਹੂੰ ਤਹਾਂ ਤਬੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਕਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਖਾਕੁਲਿ ਅਧਿਕ ਭੀ ॥ ਲੂਟਿ ਧਾਮ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਲਿਯਾ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਿਸੀ ਕਟਾਰੀ ਸਾਥ ਉਦਰ ਤਿਹ ਫਾਰ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੋ ਹਨਨ ਲਗੀ ਉਰ ਮਾਹਿ ॥ ਬਾਂਹ ਸਹਚਰੀ ਗਹਿ ਲਈ ਲਗਨ ਦਈ ਤਿਹ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦੀਨਾ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥੧੨॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਅਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੪॥੪੭੯੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੌਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈ ਬਸਤ ਸੁ ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਚਾਰ ਬਰਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਹੈਂ ਊਚ ਨੀਚ ਸਰਦਾਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਤੀ ਲਹੌਰ ਤਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਨੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਬੁਧਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗੁਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਰਤ ਭਯੋ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਯੋ ॥੨॥ ਤਿਹ ਵਹੁ ਛਾਡਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਔਰ ਠੌਰ ਕਹ ਆਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਮਲਕ ਨਾਮ ਤਿਹ ਕੇ ਘਰ ਰਹਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹਾ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗੁ ਕਮਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਰਹਾ ਅਧਾਨ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਥ ਤਹੀ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕਕੁਲਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਆਈ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੋ ਤੇ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਏ ਪਤਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾ ਸੋਂ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਗਰਭ ਨਾਥ ਮੁਹਿ ਰਹਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੇ ਪਿਯ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈ ਪਾਗੀ ॥ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮੋ ਤੇ ਰਹਾ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੋਰ ਮਿਲਨ ਪਥ ਲਯੋ ॥੭॥ ਅਬ ਜੋ ਕਹੋ ਕਰੋਂ ਮੈਂ ਸੋਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹ ਜਿਯ ਸੁਖ ਹੋਈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਚਹੋ ਤੋ ਮਾਰੋ ॥ ਆਪਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੁਦਾ ਨ ਡਾਰੋ ॥੮॥ ਯਹ ਜੜ੍ਹ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਯਾ ਕਹ ਹਮ ਤੇ ਰਹਾ ਅਧਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਐਸੇ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ

ਸੁਤਾ ਜਨਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥ ਜੜ੍ਹ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥੧੦॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੫॥੪੭੯੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭਨਿਯਤ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨ ਆਂਖਿਨ ਹੇਰੀ ॥ ਜੈਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕੇਰੀ ॥੧॥ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਿਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਵਹੀ ਕਹ ਸੋਹੀ ॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਮੋਹੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹ ਰਾਇ ਕੋ ਅਟਕਤ ਭਈ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਖੇਟਕ ਸੌਂ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਮਹਿ ਰਾਖਤ ਨਹਿ ਚਿੱਤ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਬਨ ਮ੍ਰਿਗ ਉਠਿ ਧਾਵਾ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵਾ ॥੪॥ ਜਾਤ ਜਾਤ ਜੋਜਨ ਬਹੁ ਗਯੋ ॥ ਪਾਛਾ ਤਜਤ ਨ ਮ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ ਬਨ ਤਹ ਇਕ ਲਹਾ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੫॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾਂ ਦ੍ਰੁਮ ਭਾਰੇ ॥ ਨਿੰਬੂ ਕਦਮ ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥ ਨਾਰੰਜੀ ਮੀਠਾ ਬਹੁ ਲਾਗੇ ॥ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਸਨ ਸੌਂ ਪਾਗੇ ॥੬॥ ਪੀਪਰ ਤਾਰ ਖਜੂਰੈਂ ਜਹਾਂ ॥ ਸ੍ਰੀਫਲ ਸਾਲ ਸਿਰਾਰੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁਗਲ ਜਾਮਨੂੰ ਜਹਾਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਨਰਿਯਰ ਨਾਰ ਨਰੰਗੀ ਰਾਜੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰਗਿਸ ਔਰ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਜਿਹ ਠੌਰ ॥ ਨੰਦਨ ਬਨ ਸੌਂ ਨਿਰਖਿਯੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਔਰ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਬਹੁਤ ਬਹਤ ਜਿਹ ਬਨ ਮੈ ॥ ਝਰਨਾ ਚਲਤ ਲਗਤ ਸੁਖ ਮਨ ਮੈ ॥ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖੇ ਹੀ ਆਭਾ ਬਨਿ ਆਵੈ ॥੯॥ ਤਹ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਸੋ ਰਾਈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਲੈ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤਜਾ ਨਿਰਖਤ ਜਹਾਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦਾਨਵਨ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਬਨ ਸੇਵਤ ਨਿੱਤਜ ॥ ਸਦਾ ਬਸਾਯੋ ਰਾਖ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਿੱਤ ਜੋ ਮਿੱਤਜ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਅਤਿ ਉਨਮਦਾ ॥ ਸੇਵਤਿ ਹੈਂ ਤਿਹ ਬਨ ਕੋ ਸਦਾ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਚਿਤ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਨਟੀ ਨ੍ਰਿਤਿਕਾ ਕੌਨ ਗਨਾਵੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਤਿਨਹੀ ਬਨੀ ਕੋ ਕਬਿ ਸਕਤ ਬਤਾਇ ॥ ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਾਗੀ ਰਹੈਂ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ

ਕੁਅਰੁ ਤਿਨ ਕੋ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਅਤਿਹਿ ਬਿਸਮ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਚਿੱਤ ਭਰਿ ਚੌਪ ਡੀਠ ਇਮਿ ਜੋਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਚਕੋਰੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਵੈ ਬਾਲ ॥ ਲਲਨਾ ਕੇ ਲੋਇਨ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਹੀ ਭਈ ਗੁਲਾਲ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਲਲਾ ਲਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮਨਿ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹਜੋ ਚਹਤ ਕਛੁ ਤਊ ਲਜਾਵੈਂ ॥ ਚਲਿ ਚਲਿ ਤੀਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਆਵੈਂ ॥੧੬॥ ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ ਲਲਾ ਮਨ ਡਾਰੈਂ ॥ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰ ਵਾਰੈਂ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਕੋਊ ਲੈ ਆਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬ੍ਰ ਸਭ ਦੇਇ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਵਾਰ ॥੧੮॥ ਜਨੁ ਕੁਰੰਗਨਿ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਤਜੋਂ ਅਬਲਾ ਬੇਧੀ ਸਕਲ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੯॥ ਸਭ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ ਦਿਤਿਯਾਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਕਿੰਨ੍ਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਜਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਜੋਰਿ ਡੀਠ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੀ ਕਹੁ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ ਪਰ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥੨੧॥ ਕਹਤ ਦੈਤਜਾ ਹਮ ਹੀ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਸੁਤਾ ਭਾਖੈਂ ਹਮ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਰ ਜਾ ਕਹਿ ਹਮ ਲੈਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਦੈਹੈਂ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਲਖਿ ਛਬਿ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨੈਨਨ ਰਹੀ ਲਗਾਇ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਰੂਪ ਬਿਸਨੁ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਏਕਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਜੋ ॥ ਇਕਨ ਧਰਮ ਕੋ ਰੂਪ ਸੁਧਾਰਜੋ ॥੨੪॥ ਏਕੈ ਭੇਸ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥ ਏਕਨ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਕੋ ਲਿਯਾ ॥ ਏਕਨ ਭੇਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਜੋ ॥ ਮਨਹੁ ਮਦਨ ਕੋ ਮਾਨ ਉਤਾਰਜੋ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਚਲੀ ਭੇਸ ਇਹ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਵਾ ਰਾਜਾ ਕਹ ਦਰਸਨ ਦਿਯਾ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਹਮਰੀ ਏ ਬਰੁ ਅਬੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਪੁਨਿ ਕਰਹੁ ਜੀਤਿ ਖਲਦਲ ਸਭੈ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਉਨ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥ ਸਟਪਟਾਇ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰਾ ॥ ਧਕ ਧਕ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਚਟਪਟ ਸਕਲ ਬਿਸਰ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨੭॥ ਧੀਰਜ ਧਰਾ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਪੁਨਿ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਨਾ ਧਾਈ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਏ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਪੀ ਤੇ

ਧਰਮੀ ਭਯੋ ਚਰਨ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਗਿ ॥ ਰੰਕ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਸੁਈ ਕਰੋਂ ਜੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਾਖੋ ॥ ਚਰਨਨ ਧਯਾਨ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਖੋ ॥ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਅਨਾਥਹਿ ਕਿਯਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥੩੦॥ ਯੌਂ ਬਚ ਸੁਨਿ ਲੋਪਿਤ ਤੇ ਭਈ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥ ਚਲਿ ਕਰਿ ਤੀਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਈ ॥ ਕਹਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ਇਹਾਂ ਈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਤਿਨ ਉਚਰੇ ਬਚਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ਅਗਯਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕਹੁ ਤੁਰਤੁ ਬਰਤ ਭਯੋ ਬਚ ਕਰਿ ਸੁਰਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਧਾਈ ਬਾਜੀ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਜਹਾਂ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਜਛ ਕਿੰਨ੍ਰ ਜਾ ਜਹਾਂ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥ ਉਰਗਿ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈਂ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌਂ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਪਤ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥ ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਚਲੀ ਕਥਾ ਤਬ ਔਰ ॥੩੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਭਜਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕ੍ਰੀੜਤ ਭਈ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛੱਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੬॥੪੯੨੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨੀਲਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਪੁਹਪਵਤੀ ਜਿਹ ਨਗਰੁਜਿਯਾਰੋ ॥ ਮੰਜ੍ਰਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤਵਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੁੰਜ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਛਬਿ ਜੀਤੀ ਸਸਿ ਪੁੰਜਨ ਕੀ ਜਿਹ ॥ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁਕੀਸ ਬਨਾਈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕੁ ਕੁਅਰੁ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਭਾਨੁ ਰਹਤ ਉਰਝਾਈ ॥੩॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੁੰਜ ਮਤੀ ਸਖਿ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਇਕ ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰਨ ਆਈ ॥ ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਮਹੀਪ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਕੁਚੈ ਜਿਯ ਮੈ ਤਊ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਂਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥ ਧਾਮ ਗਈ ਮਨ ਉਹਾਂ ਹੀ ਰਹਯੋ ਜਨੁ ਜੂਪ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਕੀ ਨਜਾਈ ॥੪॥ ਧਾਮਨ ਜਾਇ ਸਖੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਧਨ ਵਾ ਕਹ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਸੌਂ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਪਾਇ ਪਰੀ ਮਨੁਹਾਰਿ ਕਰੀ

ਭੁਜ ਹਾਥ ਧਰੀ ਬਹੁਤੈ ਘਿਘਿਆਈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਕਿ ਮੋਹੂ ਨ ਪਾਇਹੈਂ ਜਿਯ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਜੋਗਿਨਿ ਹ੍ਵੈ ਬਸਿਹੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸਖਿ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜੈਹੋਂ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿਹੋਂ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਗੜੂਆ ਗਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਨੈਨਨ ਕੀ ਪੁਤਰੀਨ ਕੇ ਪਾਤ੍ਰਨ ਬਾਂਕੀ ਬਿਲੋਕਨਿ ਮਾਂਗਿ ਅਘੈਹੋਂ ॥ ਦੇਹਿ ਛੁਟੋ ਕਜੋਂ ਨ ਆਯੁ ਘਟੋ ਪਿਯ ਐਸੀ ਘਟਾਨ ਮੈ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥੬॥ ਏਕਤੁ ਬੋਲਤ ਮੋਰ ਕਰੋਰਿਨ ਦੂਸਰਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਰੈਂ ॥ ਦਾਦਰ ਦਾਹਤ ਹੈਂ ਹਿਯ ਕੋ ਅਰੁ ਨਾਨ੍ਹੀ ਪਰੈ ਛਿਤਿ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰੈਂ ॥ ਝਿੰਗ੍ਰ ਕਰੈਂ ਝਰਨਾ ਉਰ ਮਾਂਝਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਚਮਕਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਪਿਯ ਆਸ ਲਗੇ ਨਹਿ ਆਜੁ ਪਧਾਰੈਂ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਜਬ ਕੁਅਰਿ ਸੁਘਰਿ ਸਹਚਰਿ ਲਹੀ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗ ਕੈ ਬਾਤ ਬਿਹਸਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ॥ ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿਕਾ ਤਹ ਇਕ ਅਬੈ ਪਠਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਕੁਅਰ ਕੋ ਭੇਦ ਮੰਗਾਇਯੈ ॥੮॥ ਸੁਨਤਿ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਅਧਿਕ ਮੀਠੀ ਲਗੀ ॥ ਬਿਰਹਿ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਜਿਯ ਜਗੀ ॥ ਚਤੁਰਿ ਸਖੀ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ਮੀਤ ਤਨ ॥ ਹੋ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ਮੁਹਿ ਰਾਖਿ ਜਾਨਿ ਪਿਯ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਚਤੁਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ॥ ਜਹ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੜ੍ਹਾ ਆਖੇਟਕਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਚਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਿਤ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗਮਨ ਜਹਾ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁਭ ਸਜੇ ਸਿੰਗਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਨਿਸਿਪਤਿ ਸੋਭਿਤ ਜੁਤ ਤਾਰਾ ॥੧੧॥ ਸੀਸ ਫੂਲ ਸਿਰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਰਾ ॥ ਕਰਨ ਫੂਲ ਦੁਹੂੰ ਕਰਨ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਸੋਂ ਹੌ ਮਾਂਗਹਿ ਭਰਾ ॥੧੨॥ ਸਭ ਭੂਖਨ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਬੱਜ੍ਰ ਲਾਲ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਨੀਲ ਹਰਿਤ ਮਨਿ ਪ੍ਰੋਈ ਭਲੀ ॥ ਜਨੁ ਤੇ ਹਸਿ ਉਡਗਨ ਕਹ ਚਲੀ ॥੧੩॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸੁਰੀ ਪਰੀ ਜਾ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤਜੋ ਇਹ ਪੂਛਿਯੈ ਕਜੋਂ ਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਸੂਰਸੁਤਾ ਕੈ ਚੰਦ੍ਰਜਾ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੵੋ ਚਲੵੋ ਤਾ ਕੇ ਤਟਿ ਗਯੋ ॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਤਿਹ ਅਤਿ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ॥ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਰਹਜੋ ਉਰਝਾਈ ॥ ਕਵਨ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਇਹ ਜਾਈ ॥੧੬॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਬਾਲ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਜਿਹ ਭੀਤਰਿ ਪਤਿਯਾ ਗੁਹਿ ਗਈ ॥ ਕਹਜੋ ਕਿ

ਜੈਸੀ ਮੁਝਹਿ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਤੈਸਿਯੈ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਸ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਛਬਿ ਮੋਹਿ ਰਹਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਸੁਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਸਭੈ ਚਲਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪਤਿਯਾ ਛੋਰਿ ਬਾਚਿ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥ ਜੋ ਸਰੂਪ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿ ਯਾ ਕੇ ॥ ਤੈਸੀ ਸੁਨੀ ਸਾਤ ਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੧੯॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਵਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਸਫਲ ਜਨਮ ਕਰਿ ਤਦਿਨ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਜੋ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਕਹੁ ਪਾਊਂ ॥ ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਊਂ ॥੨੦॥ ਵਹੀ ਬਾਟ ਤੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਵਨ ਤਰੁਨਿ ਕਹ ਰਥਹਿ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਅਬਲਾ ਮਗਹਿ ਨਿਹਾਰਤ ਜਹਾਂ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਭੇਖ ਅਤਿਥਿ ਬਨਾਇ ॥ ਤਵਨ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬੈਠਜੋ ਧੂੰਆਂ ਲਗਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਭਿੱਛਾ ਲੈ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹ ਲੋਗ ਜਬੈ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀਂ ॥੨੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੁਅਰਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਲੋਗ ਬਿਸ੍ਵਾਸਿਤ ਕੀਏ ॥ ਅਤਿਥਿ ਲੋਗ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਕੋਊ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥੨੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਬਚਨ ਕਠੋਰ ਬਖਾਨਤਿ ਭਈ ॥ ਕੋਪ ਬਹੁਤ ਰਾਜਾ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਬਨਬਾਸਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਦਯੋ ॥੨੫॥ ਸੁਨਿ ਬਨਬਾਸ ਪ੍ਰਗਟਿ ਅਤਿ ਰੋਵੈ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਵੈ ॥ ਸਿਧਿ ਕਾਜ ਮੋਰਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾਤ ਹਮੈ ਬਨਬਾਸਾ ਦੀਨਾ ॥੨੬॥ ਸਿਵਕਨ ਸੰਗ ਇਮਿ ਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥ ਏਹ ਕੰਨਜਾ ਕਹ ਬੇਗਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥ ਜਹ ਬਨ ਹੋਇ ਘੋਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਤਹ ਇਹ ਛਡਿ ਆਵਹੁ ਤਤਕਾਲਾ ॥੨੭॥ ਲੈ ਸੇਵਕ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਨ ਭੀਤਰਿ ਤਜਿ ਆਏ ॥ ਵਹ ਰਾਜਾ ਆਵਤ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਤਹੀ ਤਵਨ ਤੇ ਆਸਨ ਲਯੋ ॥੨੮॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਹੈ ਆਰੂੜ੍ਹਿਤ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥ ਨਗਰ ਅਪਨ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲੀਨਾ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੭॥੪੮੫੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸ ਧੁਜਾ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਿਹ ਅਤਿ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਕੇਸੋਤਮਾ ਧਾਮ ਤਿਹ

ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਹੰਸਮਤੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਬਜਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਕੋਊ ਜਗ ਮੈ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਰਵਿ ਮਗ ਮੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹ ਬਾਲ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਸੁੰਦਰੀ ਕਹੂੰ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰੁ ਸੂਰ ਮਦਨ ਛਬਿ ਲਾਜਈ ॥੩॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਸੁਕੁਮਾਰੁ ਜਬੈ ਅਬਲਾ ਲਹਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਨਿਰਖਾ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹੂੰ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਾ ॥ ਜਬ ਵਹ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬੈਠਤ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕਹ ਲੇਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਿਖੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਿਹ ਹਜਾਂ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋਈ ਸੋਈ ਪਾਵਹੁ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਮਤਿ ਨ ਕੁਅਰਿ ਮਰ ਜਾਇ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਚਲੀ ਸਕਲ ਡਰ ਡਾਰਿ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ਤਹ ॥ ਹੋ ਬੈਠੋ ਸੇਜ ਸਵਾਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਜਹ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤਹ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਬਾਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਤਿਹ ਨ ਜਤਾਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਧਾਮ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹੀ ਆਨਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜੁ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਹੀ ਅਬ ਹੀ ਤਜੁ ॥ ਮਿਥਨ ਭੇਦ ਜਬ ਮੀਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਛੁਟਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥੮॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਜਗ ਜਨਮ ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ॥ ਢੀਠ ਰਮਯੋ ਮੋ ਸੋਂ ਚਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਨ ਨਿਲਜ ਲਜਾਇ ॥੯॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤੁਹਿ ਮੈ ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤਵ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਮੁਰ ਜਿਯ ਬਿਕਾਨਾ ॥੧੦॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨਿ ਤਰੁਨੀ ਮੈ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜੋਂ ॥ ਧਰਮ ਆਪਨੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਤਜੋਂ ॥ ਜਬ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰਦ ਮੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮਿਸਰ ਉਪਦੇਸ ਬਤਾਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਰ ਭੂਲਿ ਨ ਦੀਜਹੁ ਪਾਂਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯਹੁ ਤਾ ਸੋਂ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਕਰਮ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੋਹਿ ਸਦਨ ਤੇ ਪਕਰਿ ਮੰਗੈਹੋਂ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸਾਸਨਾ ਦਿਵੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਦਾ ਤੁਮਰੋ ਫਾਰਿਹੋਂ ਤੁਮਰੇ ਪਿਤਾ ਹਜੂਰਿ ॥ ਤੋਕਹ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰਿਹੋਂ

ਕੂਕ੍ਰਨਿ ਕੀ ਜਜੋਂ ਕੂਰ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਗਈ ਨਾਮੁ ਕੁਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਾਥੇ ਧੁਨਿ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਇਸੀ ਕਹ ਅਬੈ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਸਰ ਯਾ ਕੇ ਕਹੁ ਮਾਰੋਂ ॥੧੫॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਤੁਹਿ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋ ਸੋਂ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕੈ ਜੜ੍ਹ ਆਨਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਸ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀ ਤਜੋ ॥੧੬॥ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦਿਯਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕਾ ਮਾਰਗ ਲਿਯਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ਧਿਕਾਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਲਾਤ ਸੋਂ ਮਾਰਾ ॥੧੭॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਇਹ ਜੜ੍ਹ ਮੁਹਿ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਕਰ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਸਰ ਯਾ ਕੇ ਕਹ ਮਾਰੋਂ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਹਿੰ ਪੁਰਖ ਕਹ ਮਾਰਿ ਠੌਰ ਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥ ਐਂਚਿ ਤਵਨ ਕੀ ਲੋਥ ਦਈ ਤਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਪਰ ਰਹੀ ਬੈਠ ਕਰਿ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਪਮਾਲਾ ਕਰ ਮਹਿ ਗਹੀ ਬੈਠੀ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਲੀਨਾ ਨਿਕਟ ਹਕਾਰ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸਕੇਤੁ ਤਬ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਤਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਕਹਿਸਿ ਕੁਅਰਿ ਇਹ ਕਸ ਤੁਹਿ ਕਰਾ ॥ ਬਿਨ ਪਰਾਧ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯ ਹਰਾ ॥੨੧॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਮੁਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮਿਸਰ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਜੌ ਇਹ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਤੈਂ ਮਰਿਹੈਂ ॥ ਤਬ ਸਭ ਕਾਜ ਤਿਹਾਰੋ ਸਰਿਹੈਂ ॥੨੨॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਯਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਾਧੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਬੈਠ ਯਾ ਪਰ ਮੈਂ ॥ ਜੋ ਜਾਨਹੁ ਸੋ ਕਰਹੁ ਅਬੈ ਤੈਂ ॥੨੩॥ ਹੰਸਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਭਰਾ ਤਬ ॥ ਬਚਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥ ਹਜਾਂ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਤਿਹ ਮਿਸਰ ਪਕਰਿ ਕੈ ॥ ਜੋ ਐਸੋ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਰਿ ਕੈ ॥੨੪॥ ਸੁਨਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਏ ॥ ਤਿਹ ਮਿਸਰਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਗਹਿ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਦਿਯਾ ॥ ਕਰਮ ਚੰਡਾਰ ਬਿਪ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਕਿਯਾ ॥੨੫॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਿਸਰ ਅਚੰਭੈ ਰਹਾ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਕਰਮ ਨ ਐਸਾ ਕਿਯਾ ॥ ਤਵ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥੨੬॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਹ ਆਈ ॥ ਦਿਜਬਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਈ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੋ ਹਮਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਬਿਧਿ ਮੈ ਜਾਪ ਕਮਾਯੋ ॥੨੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਵ ਆਇਸੁ ਹਮ ਮਾਨਿ

ਮਨੁੱਛ ਕਹ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਬਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਜਪਾ ਸੁ ਸਿਧਿ ਨ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸੁ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਦਯੋ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੁਕਰ ਤੈਂ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਹਮਹਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਯੋ ॥ ਅਬ ਕਯੋਂ ਨ ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤੀਰਾ ॥ ਸਾਚ ਕਹਤ ਕਸ ਲਾਗਤ ਪੀਰਾ ॥੨੯॥ ਮਿਸਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੂੰ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਾਂਸੀ ਤਿਹ ਮਿਸਰਹਿ ਦਿਯਾ ਹੰਸਕੇਤੁ ਰਿਸਿ ਮਾਨਿ ॥ ਹੰਸ ਮਤੀ ਕਹ ਜਿਹ ਸਿਖਯੋ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਾਨ ॥੩੧॥ ਜਿਹ ਨ ਭਜੀ ਤਿਹ ਘੈ ਹਨਾ ਇਹ ਛਲ ਮਿਸਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਕਿਯਾ ਹੰਸਮਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੮॥੪੮੮੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਨਾਹਿ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨਰੇਸ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਮਾਹਿ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਬਸਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਜਿਹ ਅੰਤਰ ਜਿਯ ॥ ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਤੁੱਲਿ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਏਕੈ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਊ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ਜਿਨ ਕੋ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੇਤੁ ਸੁਭ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਬਜਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਦੂਸਰ ਕੋ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਮੈ ਭਏ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੂਰ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟ ਦੁਤਿਯ ਤਿਹ ਪੁਰ ਵਏ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜੋਬਨ ਝਮਕਾ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਲਰਿਕਾਪਨ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਬਹੁ ਬਿਧਿਨ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਾਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਆਪਨੇ ਪਾਰੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਲੈ ਬਹੁ ਜੀਤੇ ਅਰਿ ਰਾਜ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸਿਰ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਦਿਨਮਨਿ ਜਯੋਂ ਨਰਰਾਜ ॥੬॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਘਟਿ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈ ਦੂਸਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵਤਿ ਜਾਹਿ ਹਜਾਰ ॥੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਐਸੋ ਕਿਸੀ ਨ ਦੇਸ ਜੈਸੋ ਲਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕੁਅਰੁ ॥ ਕੈ ਦੂਸਰੋ ਦਿਨੇਸ ਕੈ ਨਿਸੇਸ ਅਲਿਕੇਸ ਯਹ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਲਖਿ ਛਬਿ

॥ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ਤਵਨ ਸਬਿ ॥ ਰਮਜੋ ਚਹਤ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਰਾਨੀ ਬਜਾਪਯੋ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥੯॥ ਤਿਹ ਤਬ ਚਹਾ ਨਾਥ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥ ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥ ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਲਹੁ ਸਿਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਕਹ ਢਾਰੋ ॥੧੦॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸਿਵ ਧੁਜਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਕਰਿ ਮੱਤ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੂਤ ਹਕਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦ ਤਾਹੂ ਕਹ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਵਾਇ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਲਿਯਾ ਅਸਿ ਹਾਥ ॥ ਪੂਤ ਹੇਤ ਮਾਰਾ ਤਿਨੈ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਸਾਥ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਪਤਿ ਰੋਇ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਪਤਿ ਸੁਤ ਸੁਤ ਪਤਿ ਮਾਰਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਮਦ ਕੇ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਏ ਭਏ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕੋਪਿਤ ਤਨ ਤਏ ॥੧੩॥ ਉਦਿਤ ਦੋਊ ਆਹਵ ਕਹ ਭਏ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋਪ ਤਨ ਤਏ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਪਿਤੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥ ਪੂਤ ਕਾਢਿ ਪਿਤੁ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੧੪॥ ਮੈ ਠਾਢੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਫੂਟਿ ਨ ਗਏ ਨੈਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਦਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਇਨ ਤੇ ਅਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਦੁਹੂੰਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੫॥ ਅਬ ਹੌਂ ਦੈਵ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰੋਂ ॥ ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥ ਬਾਨਪ੍ਰਸਥ ਹ੍ਵੈ ਬਨਹਿ ਸਿਧੈਹੋਂ ॥ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ ਢੁਰੈਹੋਂ ॥੧੬॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕੀਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੇਖ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਧਾਰੀ ॥ ਪੰਥ ਉੱਤਰਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਭੂਤ ਰਾਟ ਰੀਝਤ ਭਏ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਰੰਬਜ੍ਰੂਹ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਕੈ ਕਹਾ ॥ ਜੋ ਤਵ ਬਜਾਪ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਹਾ ॥ ਦੇਹੁ ਤ ਪਿਤਾ ਇਹੈ ਬਰ ਪਾਊਂ ॥ ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਊਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਭਈ ਬਰੁ ਦੀਨਾ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ॥ ਤੁਚਾ ਪੁਰਾਤਨ ਛਾਡਿ ਕਰਿ ਜਜੋਂ ਅਹਿ ਕਾਂਚੁਰਿ ਡਾਰਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤਿਸੀ ਨਗਰ ਕਹ ਗਈ ॥ ਜਹ ਖੇਲਤ ਸੁਤ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੨੧॥ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਾ ਭੇਸ ਧਰਾ ਤਬ ॥ ਤਨ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਡਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਬ ॥ ਖੇਲਤ ਹੁਤੋ ਅਖਿਟ ਸੁਤ ਜਹਾਂ ॥ ਹਰਨੀ ਹ੍ਵੈ ਨਿਕਸਤਿ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥੨੨॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਸੁਤ ਹੈ ਡਾਰਾ ॥ ਸੰਗੀ ਕਿਸੂ ਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਏਕਲ ਜਾਤ ਦੂਰ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਥੋ ਬਨ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਹਾਂ ॥੨੩॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾ ਦ੍ਰੁਮ ਭਾਰੇ ॥ ਨਿੰਬੁ ਕਦੰਬ ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥ ਸੀਂਬਰ

ਤਾਰ ਖਜੂਰੈਂ ਭਾਰੀ ॥ ਨਿਜ ਹਾਥਨ ਜਨੁ ਈਸ ਸੁਧਾਰੀ ॥੨੪॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਾਇ ਤਹ ਗਈ ਭੁਲਾਈ ॥ ਉੱਤਮਾਂਗਨਾ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥ ਆਨਿ ਅਪਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨਿ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਕੋ ਜਿਯ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਅਪਸਰਾ ਕਵਨ ਇਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਰਵੀ ਬਾਸਵੀ ਸਸੀ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੬॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖਿ ਤਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਚਲਿ ਤਾਹਿ ਤੀਰ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਇਨ ਤੇ ਕਵਨ ਤੁਅ ॥ ਹੋ ਕਵਨ ਸਾਚੁ ਕਹਿ ਕਹਜੋ ਸੁ ਤਾ ਤੇ ਏਸ ਭੁਅ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮੈਂ ਤੋਰਿ ਛਬਿ ਨਿਰਖਤ ਗਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥ ਅਬ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਅਪਨੀ ਬਸਹੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਇ ॥੨੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਆਧ ਬਿਰ ਨਾਹਿੰ ਨਾਹਿੰ ਤਿਨ ਭਾਖਜੋ ॥ ਲਗੀ ਨਿਗੋਡੀ ਲਗਨ ਜਾਤ ਨਹਿ ਆਖਜੋ ॥ ਅੰਤ ਕੁਅਰੁ ਜੋ ਕਹਾ ਮਾਨਿ ਸੋਈ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਲਹੁ ਸੁਤ ਪਿਯ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫੯॥੪੯੧੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਸਤ ਕਰਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਗੱਸ੍ਵੀ ॥ ਤੇਜ ਭਾਨ ਬਲਵਾਨ ਤਪੱਸ੍ਵੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਜਰਾਛ ਮਤੀ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਸਤ ਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿਵ ਪੂਜਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੈ ਧਯਾਨ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਪਗੁ ਪਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਪਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਤਾਵਈ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬ ਹੀ ਆਵਈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੌਂ ਅਤਿ ਹਿਤ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਰਮਤ ਭਈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੋਤਿ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨਾ ਮਹਿ ਸਿਵ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਚਨ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਯੌਂ ਕਿਯੋ ॥੩॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਇਕ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਤੁਮ ਏਕਲਿ ਆਇਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਪੂਜਾ ਮੋਰੀ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥ ਜੋਤਿ ਆਪਨੇ ਸੋਂ ਤਵ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਹ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤ ਸੁ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਇਹੋਂ ॥੪॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਵ ਆਗਯਾ ਲੈ ਪਤਿ ਤਹਿ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ਹੋਂ ॥ ਮੋ

ਕਹ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕਰਹਿੰਗੇ ॥ ਹੋ ਸਪਤ ਮਾਤ ਕੁਲ ਸਪਤ ਪਿਤਰ ਕੁਲ ਤਰਹਿੰਗੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਗਜਾ ਗਈ ਲੈ ਸਿਵ ਜੂ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਜਿਯਤ ਮੁਕਤ ਭੀ ਪਤਿ ਲਹਾ ਬਸੀ ਜਾਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਾਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੦॥੪੯੨੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਹਿਧੁਜ ਏਕ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਵਯੋ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਾਸੂਕ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਰਵੀ ਚੰਦ੍ਰਵੀ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਜਿਯ ਮਾਹੀ ॥ ਰਾਜਾ ਤੇ ਜਿਯ ਮਹਿ ਡਰਪਾਵੈ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁੰਦਰਿ ਝਰੋਖਾ ਬੈਠਿ ਬਰ ॥ ਮਹਿਖਨ ਕੋ ਪਾਲਕ ਤਹ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵਤੋ ॥ ਹੋ ਸਭ ਨਾਰਿਨਿ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਚਲਾ ਚੁਰਾਵਤੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰੁਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਮਾਰ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਰਮੋਂ ਮਹਿਖਿ ਪਾਲਕ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਹਿਖਿ ਚਰਾਵਤ ਥੋ ਵਹੁ ਜਹਾਂ ॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਹ ਤਹਾਂ ॥ ਦ੍ਵੈਕੁ ਘਰੀ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਜਾਗਾ ॥ ਅਸਿ ਗਹਿ ਕਰ ਪਾਛੇ ਤ੍ਰਿਯ ਲਾਗਾ ॥੫॥ ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਤਿਨ ਇਹ ਬਾਤ ਸਕਲ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਜੌ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਐਸ ਲਹੈ ਹੈ ॥ ਤੌ ਗ੍ਰਿਹ ਜਮ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਪਠੈਹੈ ॥੬॥ ਆਗੂ ਆਪਿ ਤਹਾਂ ਉਠਿ ਗਈ ॥ ਰਾਨੀ ਜਹਾਂ ਮਿਲਤਿ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਐਂਚਿ ਅੰਗ ਤਿਹ ਤਬੈ ਜਗਾਯਾ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯਾ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬੂਡ ਤਰੁਨੀ ਗਈ ॥ ਗਰੇ ਪਗਰਿਯਾ ਡਾਰਿ ਤਿਸੈ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥ ਏਕ ਬਡੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੰਗ ਦਯੋ ਲਟਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਤਰ ਨ੍ਹਾਤ ਭਈ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਹਿਧੁਜ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਪਕਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਧਾਮਨ ਕਹ ਛੋਰਿ ਕੈ ਕਯੋਂ ਆਈ ਇਹ ਠੌਰ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਤੌ ਛਾਡਿਹੋਂ ਹਨੋਂ ਕਹੈਂ ਕਛੁ ਔਰ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਲਿਯਾ ॥ ਪਤਿ ਪਾਇਨਿ ਤਰ ਮਸਤਕ ਦਿਯਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਹੁ ਪਿਯ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਰਹੁ ਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥

ਮੋਰੇ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ॥ ਪੂਤ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਮੈ ਹਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੱਜਨ ਕਿਯਾ ਬਨਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਚ ਕਹਾ ਪਿਯ ਤੋਹਿ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਵਰੁ ਨ ਯਾ ਤੇ ਬਾਤ ਜੁ ਜਾਨ ਸੁ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਜਿਯ ਮਹਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਅਸ ਹਠ ਕਿਯਾ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮਹਿ ਧੰਨ੍ਯ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋ ਪੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸਾਚ ਵਹੈ ਮੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਤ ਹਿਤ ਜਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹਾਰੋ ਹਿਯਾ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਪੂਤ ਅਪਾਰ ॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪਸੀ ਸਤੀ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਹਿ ਭੋਗਿ ਫਾਂਸੀ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ॥ ਹੋ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਨਾਰਿ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਰਹਾ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੧॥੪੯੪੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਿਲਮਾਕਨ ਕੇ ਦੇਸ ਇੰਦ੍ਰਧੁਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਮਾਕ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹ ਬਸਤਿ ਘਰ ॥ ਪੁਨਿ ਮਾਸੂਕ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੈ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕਲਾ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਮੈ ਵਈ ॥੧॥ ਸੌਦਾ ਹਿਤ ਸੌਦਾਗਰ ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ ਬਿਧਾਤੈ ਦਈ ਤਿਹ ॥ ਹੋ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਜਿਹ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਝਰੋਖੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਬੈਠਤਿ ਭੀ ਚਿਰ ਲਗੇ ਸੁਬੇਸ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ਆਇ ਦਿਖਾਈ ਦੈ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਯਾ ਮਾਨਨਿ ਕੇ ਮਨਹਿ ਮਨੋ ਹਰ ਲੈ ਗਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਬਹੁਤ ਧਨੁ ਦ੍ਯਾਇ ਕਰ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਹਿ ਕਯੋਂਹੂੰ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਜਾਂ ਲ੍ਯਾਇਹੈਂ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮਾਂਗੈਂ ਤੂ ਹਿਤੂ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਪਾਇਹੈਂ ॥੪॥ ਸੁਨਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਸਖੀ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਿਯ ਯਾ ਕਹ ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੁ ਬਿਬਿਧਿ

ਬਿਧਿ ਕੈ ਲੀਏ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਦਾ ਸਭ ਕਰਿ ਦੀਏ ॥੫॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਜਨੁਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਰਾਂਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ ਤਿਨ ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਦਾ ਬਸੋ ਸੁਖ ਸਾਥ ਪਿਯਰਵਾ ਜਾਰ ਕੈ ॥੬॥ ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਸਹਚਰਿ ਕਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੁ ਕੇ ਪਾਸ ਯੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੂਡਿ ਮਰਾ ਤਵ ਸੁਤ ਹਮ ਆਂਖਿਨ ਸੌਂ ਲਹਾ ॥ ਹੋ ਬਹਤ ਨਦੀ ਮਹਿ ਗਯੋ ਨ ਕਰ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹਾ ॥੭॥ ਸਾਹੁ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਠਾ ਅਕੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰਤ ਆਤੁਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਟਤ ਲੋਟਤ ਭੂ ਪਰ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਮਾਲ ਮਤਾਹ ਲੁਟਾਇ ਅਤਿਥਿ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥੮॥ ਵਹੀ ਸਖੀ ਯਾ ਪਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਵ ਪਿਤੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਅਤਿਥਿ ਸੁ ਬਨਹਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਲ ਮਤਾਹਿ ਲੁਟਾਇ ਜਾਤ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੌਂਪਿ ਤੁਮ ਕਹ ਗਯੋ ॥੯॥ ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸ ਰਹਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਦੇਸ ਮਾਲ ਸੁਖ ਪਾਇ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਕਾਜ ਕਰਤ ਸੋਈ ਭਯੋ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਤਿਹ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਸੇਤੀ ਛਲਾ ਸਦਾ ਤਾ ਕੇ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕੁਅਰੁ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸੁਖ ਪਾਇ ਰਹਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਭੇਦ ਨ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਕਿਨੂੰ ਨਰ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਸੌਂ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਰਸ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੨॥੪੯੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਪੂਰਬ ਕੀ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਬਹੁ ਰਿਪੁ ॥ ਨਾਗਮਤੀ ਨਾਰੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਟਾ ਬਰ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕੁੰਟ ਚਾਰਹੂੰ ਬਿਚ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥ ਜਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰ ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਅਟਕ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪਤਿ ਕਹਿ ਦਿਯਾ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਕਛੂ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਤਿਨ ਯਹ ਬਾਤ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਭਾਖਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਸਭ ਤਿਹ ਬਾਤ

ਬਤਾਵਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਨਾਗਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥ ਜਾ ਮਹਿ ਮੈਂ ਅਪਨਾ ਮਨ ਦਿਯਾ ॥ ਉਹਿ ਜੜ੍ਹ ਹਮ ਮੈਂ ਚਿੱਤ ਨ ਕਿਯਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੌ ਇਹ ਹਮਰੀ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿਹੈ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਰਾਜਾ ਅਬੈ ਹਮ ਤੇ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਪਤਿ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਹਿਤ ਕੈਹੈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਹੈ ॥ ਤਬ ਹੌ ਕਾਜ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਬਰਿਹੋਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਹਨਿਯੈ ਯਾ ਕਹ ਆਜੁ ॥ ਸਾਮ ਡਾਰਿ ਯਾ ਕੇ ਇਸੈ ਹਨੋਂ ਨ ਜਾਨਹਿ ਰਾਜੁ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਕਹ ਕਹਿ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜਬ ਆਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਲਖਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਬ ਮਦ ਪੀ ਗਾਰੀ ਤਿਹ ਦੀਜੋ ॥੯॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਆਪਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੌਰੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਗਾਰਿਨ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਕੋਪਮਾਨ ਰਾਜਾ ਕਹ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ ਕਹਾ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੇਹੂ ॥ ਡਾਰਿ ਇਸੀ ਧੌਲਰ ਤੇ ਦੇਹੂ ॥ ਤਬ ਸਖਿ ਭਾਜ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥ ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਗ੍ਯਾ ਇਮਿ ਦਈ ॥ ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੋਰ ਡਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਨੋਂ ਆਜੁ ਯੌਂ ਭਾਖੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਆਗ੍ਯਾ ਦਈ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਵਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਦੇਹੁ ਉਡਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਇਸੁ ਦਿਯਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਕੋ ॥ ਇਹ ਘਰ ਪਰ ਛਾਡਹੁ ਬਾਨਾ ਕੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕਹ ਦੇਹੁ ਉਡਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਵਹੁ ਆਈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਕਰ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਪਹੂੰਚੇ ਜਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਬੂਝਯੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਘਰ ਤਜਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਊ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਮੂੜ੍ਹ ਕਛੁ ਭੇਵ ਸਕਾ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੩॥੪੯੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ਸੈਨ ਕੇ ਮਤੀ ਸੁਲੱਛਨ ਨਾਰਿ ॥ ਦੱਛਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਧਨ ਕਰਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਹ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਬਜਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਨਾਨ੍ਹਾ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬਿਦਯਾ ਧਰੈ ॥ ਬਹੁ ਪੰਡਿਤ ਉਸਤਤਿ ਜਿਹ ਕਰੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਨਾਯੋ ਆਪੁ ॥ ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਥਾਪਿ ਕਰਿ ਸਕਾ ਨ ਦੂਸਰਿ ਥਾਪੁ ॥੩॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੰਨਗੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਨਰੀ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ਨਟੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਵੈਸੀ ਹੋਇ ॥੪॥ ਹਿੰਦੁਨਿ ਤੁਰਕਾਨੀ ਜਿਤੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥ ਖੋਜਤਿ ਜਗਤ ਨ ਪਾਇਯਤ ਦੂਸਰਿ ਵੈਸੀ ਨਾਰਿ ॥੫॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੀ ਅਪਛਰਾ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਨਿ ਜਾਤ ॥ ਨਿਰਖਤ ਰੂਪ ਅਘਾਤ ਨਹਿ ਪਲਕ ਨ ਭੂਲਿ ਲਗਾਤ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹੇਰਿ ਅਪੱਛਰਾ ਤਿਹ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਖਿਨ ਮਾਂਝ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰਿ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਐਸੀ ਅਵਰ ਕੁਅਰਿ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਵਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਜਗ ॥ ਥਕਤਿ ਰਹਤ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚਰਾਚਰ ਹੇਰਿ ਮਗ ॥ ਯਾ ਸਮ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਜੋ ਕਤਹੂੰ ਪਾਈਐ ॥ ਹੋ ਕਰਿਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਸੁ ਯਾਹਿ ਰਿਝਾਈਐ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰੀ ਸੁਨਤਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਭਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ॥ ਯਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਇਹ ਦੈਹੈਂ ਖੋਜਿ ਮਿਲਾਇ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਰੀ ਰਾਜ ਕੀ ਪਰੀ ਸਭਾਗਯਾ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲਤਿ ਭਈ ਸਖਿ ਸਹਸ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਖੋਜਿ ਫਿਰੀ ਸਭ ਦੇਸ ਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਏਕ ਹੁਤੋ ਰਿਖਿ ਤਹ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਕਾਨਨ ਇਕ ਭੀਤਰ ॥ ਤਾ ਸਮ ਤਪੀ ਨ ਥੋ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥ ਤਿਨਿਕ ਅਪੱਛਰਾ ਤਹਾਂ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਹੈ ਰੀ ਤੂੰ ਕਹ ਚਲੀ ਕਯੋਂ ਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕੈ ਤੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕੈ ਅਬਲਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਤੈਂ ਹਯਾਂ ਆਈ ॥ ਕਹੁ ਕਵਨੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਪਠਾਈ ॥ ਸਾਚ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਸ੍ਰਾਪ ਅਬੈ ਤੁਹਿ ਕੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਪਰੀ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੁਨਿ ਚਲੀ ਅਪੱਛਰਾ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਕੁਅਰੁ ਕਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਐਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੋਜਿ ਸੁ ਯਾਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਸੀ ਸਖੀ ਸਹੰਸ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਪਠੈ

ਦਈ ਦਸ ਹੂੰ ਦਿਸਿ ਮੁਨਿ ਬਰ ॥ ਖੋਜਿ ਥਕੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਭ ਹੇਰਿ ਗਵਾਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੋਜਿ ਦੇਸ ਬਜਾਕੁਲ ਭਈ ਆਈ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥ ਦੀਜੈ ਸੁਘਰ ਬਤਾਇ ਕਹੁੰ ਕਾਰਜ ਆਵਹਿ ਰਾਸ ॥੧੬॥ ਰਿਖੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਧਾਮ ਜਨਮ ਤਿਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਬਸਤ ਸੋ ॥ ਕੋ ਪਹੁਚੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਇ ਸਕਤ ਕੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਖਿ ਕੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚਲਤ ਭਈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਜਾਤਿ ਭਈ ਉਹਿ ਪਾਰ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਹੁਤੋ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਜਾਤਿ ਭਈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਘਰ ॥ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਆਸ੍ਰਮ ਸੁਨਿ ਲਿਯਾ ॥ ਗਈ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਬਿਲਮ ਨ ਕਿਯਾ ॥੧੯॥ ਲੋਕੰਜਨ ਡਾਰਤਿ ਚਖੁ ਭਈ ॥ ਪਰਗਟ ਹੁਤੀ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕੋਊ ਨ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰੈ ॥੨੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਿੰਘ ਦਿਲੀਪ ਸੁਧਾਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ॥ ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰਿ ਜਾਤ ਭੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ॥ ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰ ॥ ਹੋ ਸੁਧਿ ਯਾ ਕੀ ਗੀ ਭੂਲਿ ਰਹੀ ਲਲਚਾਇ ਕਰ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸੁਧਿ ਤਾਹਿ ਬਿਸਰਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਬਸਤਿ ਬਰਖ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਵਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਤਰੁਨੀ ਅਧਿਕ ਲਜਾਈ ॥੨੨॥ ਜੌ ਯਹ ਬਾਤ ਪਰੀ ਸੁਨਿ ਪੈਹੈ ॥ ਮੋ ਕਹੁ ਕਾਢਿ ਸ੍ਵਰਗ ਤੇ ਦੈਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋਂ ਉਪਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਇਹ ਉਹਿ ਦੇਉਂ ਮਿਲਾਈ ॥੨੩॥ ਆਲਯ ਹੁਤੋ ਕੁਅਰੁ ਕੋ ਜਹਾਂ ॥ ਵਾ ਕੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਲਿਖਤ ਭਈ ਤਹਾਂ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਜਬੈ ਤਿਨ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਡਾਰਾ ॥੨੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਉਦਾਸ ਰਾਜ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਹ ਬੈਠਿ ਰਹਤ ਅਨੁਰਾਗ ਕੈ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਦ੍ਰਿਗ ਨੈਨਨ ਰੁਹਰ ਬਹਾਵਈ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿਨ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਪਾਵਈ ॥੨੫॥ ਨਟੀ ਨਾਟਨੀ ਨ੍ਰਿਪਨੀ ਨ੍ਰਿਤਨਿ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਸਸੀ ਕਿ ਰਵਿ ਤਨ ਜੂਝਈ ॥ ਹੋ ਚੇਟਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੈ ਗਈ ॥੨੬॥ ਲਿਖ੍ਯੋ ਚਿਤ੍ਰ ਇਹ ਠੌਰ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਗਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਚਤੁਰ ਕੇ ਭਵਨ ਬਿਖੈ ਲਿਖਤੀ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਤਿਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਸਾਜ ਤਬੈ ਤਜਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੭॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰ ਕੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਰਾਜ

ਪਾਟ ਧਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭ ਜਿਯ ਤੇ ਗਈ ॥ ਬਢੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪੀਰ ਬਤਾਵੈ ਕਹੋ ਕਿਹ ॥ ਹੋ ਜੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਮਿਲਾਵੈ ਆਨਿ ਤਿਹ ॥੨੮॥ ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰਿ ਬਵਰੀ ਭਈ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਬਹੂੰ ਉਠੈ ਕਬੈ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ਰੋਵਤਿ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਵਈ ॥੨੯॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਪਿਯਰੀ ਹੋਤਿ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਜਾਵਈ ॥ ਅੰਤਰ ਪਿਯ ਕੀ ਪੀਰ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਵਈ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਪਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ਤਾਹਿ ਇਤੋ ਦੁਖ ਕਿਹ ਕਹੈ ॥੩੦॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੁਅਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁਘਰ ਚਿੱਤ ਲਾਇ ਸ੍ਰਵਨ ਇਤ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਰੋਤ ਰੋਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਭ ਸਜਨ ਬਿਤਾਵਈ ॥ ਹੋ ਪਰੈ ਨ ਤਾ ਕੇ ਹਾਥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਉਰ ਲਾਵਈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤੈ ਚਾਹ ਉਨ ਕੀ ਲਗੀ ਉਨ ਕੋ ਇਨ ਕੀ ਚਾਹ ॥ ਕਹੁ ਕੌਨੈ ਛਲ ਪਾਇਯੈ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਨਿਬਾਹ ॥੩੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਤਿਥਿ ਭੇਸ ਧਰਿ ਪਰੀ ਕੁਅਰ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਤਾਵਤਿ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਉਨ ਕੀ ਚਾਹ ਉਨੈ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ॥ ਹੋ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਜਪਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੈਸੀ ਜਗੀ ॥੩੩॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਕੁਅਰਿ ਵਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਨੇਹੁ ਲਗਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਤਿਹ ਲਯਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਸੁ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਾਇਯੈ ॥੩੪॥ ਮੁਹਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕੀ ਸੁਰਿਦ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸਮ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ੍ਰ ਨਿਰਖਤਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਹੌਂ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ਤੁਰਤੁ ਦਈ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਫਿਰੀ ਤਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਰਬੇ ਜੋਗ ਹੋ ਤੁਮ ਹੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਹੌਂ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਅਬ ਉਠਿ ਜਾਇਹੋਂ ॥ ਕੁਅਰਿ ਜੋਗ ਬਰ ਲਹਿ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਤਾਇਹੋਂ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹੁ ਜਾਇ ਸਜਨ ਬਰਿ ਲੇਹੁਗੇ ॥ ਹੋ ਕਹਾ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਤਬੈ ਜਸੁ ਦੇਹੁਗੇ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਤਾ ਕੋ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਰਵੀ ਪਛਾਨੀ ॥ ਚਲਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮੈ ਖੋਜ ਕਰਿ ਸੁਘਰ ਲਖਾ ਇਕ ਠੌਰ ॥ ਚਲਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨ ਔਰ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਭ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ

ਪਾਰ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਜਬ ਦਿਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਅਟਕੀ ਪਰੀ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਯਹ ਸੁੰਦਰ ਹਮ ਹੀ ਬਰੈਂ ਡਾਰੀ ਕੁਅਰਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਵਹੁ ਪਰੀ ਉਚਾਰੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡਿ ਧਰਨਿ ਸੋਂ ਮਾਰੈ ॥ ਜਿਹ ਨਮਿੱਤ ਹਮ ਅਸ ਸ੍ਰਮ ਕਿਯਾ ॥ ਸੋ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਨ ਭੇਟਨ ਦਿਯਾ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਹੈ ਹੌਂ ਹੀ ਬਰਿ ਹੋਂ ਯਾਹਿ ॥ ਪੀਰ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਨਹ ਕਰੇ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ॥੪੩॥ ਸੁਨੁ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਜੁ ਹਮ ਜਿਹ ਹਿਤ ਅਤਿ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਯਾਹਿ ਬਰਜੋ ਚਹਤਿ ਮਿਲਨ ਨ ਤਾ ਕਹ ਦੀਨ ॥੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਜਾ ਕਰੈ ॥ ਬਿਰਹ ਤਾਪ ਤਨ ਛਤਿਯਾ ਜਰੈ ॥ ਜਬ ਮੈਂ ਯਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਾਸ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਮੈਂ ਜਾਉਂ ਕਤ ਲਗੇ ਨਿਗੋਡੇ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਕਲ ਨਹ ਪਰੈ ਨਿਰਖਤ ਲਾਗਤ ਚੈਨ ॥੪੬॥ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਪਲਕ ਲਗਤਿ ਨਹ ਜਾਮ ॥ ਤਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਅਬ ਇਹ ਭਈ ਗੁਲਾਮ ॥੪੭॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕਾ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਕਹੇ ਨ ਆਵਤ ਬੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਭਏ ਜਹਮਤੀ ਨੈਨ ॥੪੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਲਕ ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਇ ਨੈਨ ਐਸੇ ਲਗੇ ॥ ਪਿਯ ਦੇਖਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਊ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਗੇ ॥ ਲਗਨ ਲਾਗਿ ਮੁਰਿ ਗਈ ਨਿਗੋਡਿ ਨ ਛੂਟਈ ॥ ਹੋ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਸਖਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਈ ॥੪੯॥ ਛੁਟਤ ਛੁਟਾਏ ਨਾਹਿ ਨਿਗੋਡੇ ਜਹ ਲਗੇ ॥ ਪਲਕ ਨ ਇਤ ਉਤ ਹੋਇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯ ਕੇ ਪਗੇ ॥ ਜਹਾਂ ਲਗੇ ਏ ਨੈਨ ਤਹੀਂ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ਹੋ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ਕਬਿਨ ਐਸੇ ਕਹੇ ॥੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਥਰਹਰਾਇ ਥਿਰ ਨ ਰਹਹਿ ਪਲਕ ਨਹੀ ਠਹਰਾਹਿ ॥ ਜਹ ਲਾਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਫਿਰ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੫੧॥ ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਨੈਨ ਗਡੇ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਉਡੇ ਅਘਾਨੇ ਬਾਜ ਜਯੋਂ ਫਿਰ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੫੨॥ ਜਹਾਂ ਲਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਤਹ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਭਏ ॥ ਬਹਰੀ ਜਯੋਂ ਕਹਰੀ ਦੋਊ ਗਏ ਸੁ ਗਏ ਗਏ ॥੫੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਿਤ ਲਾਗੇ ਏ ਨੈਨ ਸੁ ਤਿਤ ਹੀ ਕੇ ਭਏ ॥ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ਹੌਂ ਜਤਨ ਨ ਭੂਲਿ ਇਤੈ ਅਏ ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਤ ਮੁਰਿ ਕਰ ਤੇ ਕਹੋ ਹੌਂ ਕਜਾ ਕਰੋਂ ॥ ਹੋ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤਨ ਤਈ ਸਦਾ ਜਿਯ ਮੈ ਜਰੋਂ ॥੫੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਹੀ ਸਖੀ ਸਬ ॥ ਲਗਨ ਨਿਗੌਡੀ ਲਾਗਿ ਗਈ ਜਬ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਪਰੀ ਉਪਾਇ

ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ਉਚਾਰੋ ॥੫੫॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈਂ ਜਿਹ ਬਰ ਲਾਇਕ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ਲਗਹਿ ਸਭ ਪਾਇਕ ॥ ਅਬ ਤੁਹਿ ਬਰਜੋ ਚਹਤਿ ਹਮਰੀ ਪਤਿ ॥ ਕਹਾ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਤ ਹੈ ਮਤਿ ॥੫੬॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥ ਬਚਨ ਪਰੀ ਸੋਂ ਕਹੇ ਬਿਹਸਿ ਤਬ ॥ ਮੈ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਬਰਿਹੌਂ ॥ ਲਾਗਿ ਬਿਰਹ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਮਰਿਹੌਂ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਗ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਬਿਰਹ ਤਨ ਬਰਿਹੌਂ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰੈਨਿ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹ ਜੋ ਪਰੀ ਨੈਕੁ ਨ ਲਗਿਹੈਂ ਨੈਨ ॥੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਪਰੀ ਇਕ ਮੋਰ ਕਹਾ ਕਰੁ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈਂ ਰਾਜ ਪਰੀ ਬਰੁ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੁ ਬਰਿ ਕਸ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਪਦਮਿਨਿ ਛਾਡਿ ਹਸਤਿਨੀ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਮੇਰੋ ਹਿਤ ਲਗਾ ਵਹੈ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪਰੀ ਨ ਬਰੋਂ ਹਜਾਰ ॥੬੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਰੀ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੌ ਇਹ ਕਹਤ ਵਹੈ ਹੌਂ ਕਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰੋ ਛਲਿ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰੋਂ ॥੬੧॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਰੀ ਜੋ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਵਹੈ ਆਪਨੇ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਜੁ ਕਹਾ ਮੁਰ ਕਰਿਹੈ ॥ ਤਬ ਤਵ ਦੈਵ ਧਾਮ ਧਨ ਭਰਿਹੈ ॥੬੨॥ ਯਾਹਿ ਕੁਅਰੁ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਹੌਂ ਯਾ ਪਰ ਜਿਯ ਤੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ਕਹਾ ਹਮਾਰਾ ਕਰੈਂ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤੂ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੬੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਹ ਪਰੀ ਫੂਲ ਮਨ ਮੈ ਗਈ ॥ ਸੁਘਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਤ ਤਬ ਹੀ ਭਈ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤਿ ਜੋ ਕਹੋ ਕਛੂ ਸਕੁਚਾਇ ਕੈ ॥੬੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਰੀ ਸੋਂ ਕੁਅਰ ਤੁਮੈਸੁ ਉਚਾਰਿਯਹੁ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਸਿਹਜਾ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਿਯਹੁ ॥ ਰਮਜੋ ਚਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਬ ਤੁਮ ਯੌਂ ਭਾਖਿਯਹੁ ॥ ਹੋ ਘਰੀ ਚਾਰ ਪਾਂਚਕ ਲਗਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਚਿੱਤ ਰਾਖਿਯਹੁ ॥੬੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਜਾਹ ਤਾ ਸੋਂ ਜੌ ਮੋਰ ਕਰਾਇ ਹੋ ॥ ਬਰਜੋ ਚਹਹੁ ਜੌ ਮੋਹਿ ਤੁ ਤਬਹੀ ਪਾਇ ਹੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈਂ ਨ ਤੋਹਿ ਕਜੋਂਹੂੰ ਬਰੋਂ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਉਰ ਅਬ ਹੀ ਮਰੋਂ ॥੬੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੇਦ ਕੁਅਰੁ ਦੈ ਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਸਹਚਰਿ ਜਾਨਿ ਪਠੈ ਇਹ ਪੈ ਦਈ ॥ ਮੈਂ ਕਰਿ ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਕੁਅਰਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਰਨ ਕਲੋਲ ਕਬੂਲ ਕਰਾਯੋ ॥੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਕਹ ਲੈ ਤਹ ਆਈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੁਅਰ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਤਹਾਂ ਕਪੂਰ ਅਰਗਜਾ ਮਹਿਕੈ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾ ਧਾਮ ਪਰ

ਲਹਿਕੈ ॥੬੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਨਾ ਕੁਅਰੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਬੈਠੇ ਦੋਊ ਸੇਜ ਪਰ ਜਾਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਬੈ ਸਖੀ ਟਰਿ ਗਈ ॥ ਕਾਮ ਕਰਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਈ ॥੬੯॥ ਕਾਮ ਪਰੀ ਕਹ ਜਬੈ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਕੁਅਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੀ ॥੭੦॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੋਹਿ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵਹੁ ॥ ਪਹਿਲੇ ਬਰੋਂ ਵਹੈ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਵਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੈਂ ਜਾਰ ਹਮਾਰੀ ॥੭੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ਬਹੁ ਜਤਨ ਨ ਤਿਹ ਰਤਿ ਵਹਿ ਦਈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਬਖਾਨੀ ਕੁਅਰੁ ਵਹੈ ਮਾਨਤਿ ਭਈ ॥ ਪੱਛਨ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗੀ ਤਹਾਂ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤਿ ਬਿਹੰਗ ਜਨੋਂ ਕੁਅਰਿ ਪਰੀ ਜਹਾਂ ॥੭੨॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਜਵਨ ਕੋ ਹੇਰਿ ਮੁਹੱਬਤ ਲਾਵਤ ਭੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਪ੍ਰਤੱਛ ਜਬੈ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਚਹਤਿ ਜੋ ਹੁਤੀ ਬਿਧਾਤੈ ਸੋ ਕਰੀ ॥ ਹੋ ਬਨ ਬਸੰਤ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਝਰਿ ਝਰਿ ਭੀ ਹਰੀ ॥੭੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਪਿਯ ਕਰਾ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਾ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥ ਬੈਠਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਤੀਰ ਚੜ੍ਹਾਏ ॥੭੪॥ ਤਾਹੂ ਕੋ ਬਹੁ ਕੈਫ ਪਿਵਾਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਤਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਏ ॥੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਅਰਿ ਸਜਨ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਤਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਵਹਿ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਭੂਲਿ ਕਰੀ ਤਿਨ ਨਾਹਿ ॥੭੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਏਕ ਬਿਵਤ ਮਨ ਮਾਹਿ ਪਕਾਈ ॥ ਇਕ ਦੁਰਬਲ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇਸ ॥੭੭॥ ਅਪਨੀ ਠੌਰ ਤਾਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭੮॥ ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਕਾਲਿ ਨ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸ੍ਰਾਪ ਰੁਦ੍ਰ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਅਵਰ ਬਰਨ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਗੌਰ ਬਰਨ ਤੇ ਸਾਂਵਰ ਭਯੋ ॥੭੯॥ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥ ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸਬ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾਤ ਬਿਲੋਕਨਿ ਆਯੋ ॥੮੦॥ ਅਨਤ ਬਰਨ ਰਾਜੈ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਰਾਨੀ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਗੋਰੀ ਹੁਤੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਕਾਰੀ ॥੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਭਈ ਗੌਰਿ ਤੇ ਸਜਾਮ ॥ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਿਵ ਐਸੁਈ

ਜਪੋ ਸਕਲ ਸਭ ਜਾਮ ॥੯੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਜ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਦੁਹਿਤਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਬਿਰਹ ਮਤੀ ਮਿਤਵਾ ਸੰਗ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤਿ ਭਈ ॥੯੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਮ ਪਰੀ ਕੇ ਦੇਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਕਲੋਲ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਅਰਧਾ ਅਰਧਿ ਬਜਾਵੈ ਤਾ ਸੋਂ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ॥ ਹੋ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ਰਾਜੈ ਕਛੂ ਇਨ ॥੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੪॥੫੦੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਰਥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਨਰਾਧਿਪ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਾਧਿਪ ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਨੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੌਚ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਹੁਤੋ ਢਾਕਾ ਸਹਰ ਮਝਾਰ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਨ ਹੋਇਗੋ ਭਯੋ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੨॥ ਜਾਤ੍ਰਾ ਤੀਰਥਨ ਕੀ ਨਮਿਤ ਗਯੋ ਤਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚਲਾ ਸਿੰਗਾਰ ਯਹ ਨੌਂ ਸਤ ਸਾਜ ਸਿੰਗਾਰ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਹਾਂ ਝਰੋਖਾ ਰਾਖਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਮਗ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਨੌਂ ਸਤ ਸਿੰਗਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਬੌਰੀ ਭਈ ॥ ਹੋ ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਛੂਟਿ ਸਗਰੀ ਗਈ ॥੪॥ ਨਿਕਸਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਨੌਂ ਸਤ ਕੁਅਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਿ ॥ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਚਖੁ ਚਾਰਿ ਸੁ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹਾ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤਨ ॥ ਹੋ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗੀ ਬਿਚਾਰੀ ਕੌਨ ਮਨ ॥੫॥ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਚਿਤ੍ਰਕ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜੌ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਆਠ ਜਨਮ ਲਗਿ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤੈ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਚਾਹ ਭਈ ਇਹ ॥ ਇਹ ਕੋ ਬਾਂਛਾ ਭਈ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਠਾਢ ਹ੍ਵੈ ਹੇਰਤ ਦੋਊ ॥ ਇਤ ਉਤ ਪਲ ਨ ਟਰਤ ਭਯੋ ਕੋਊ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਉਤ ਠਾਢੇ ਹੇਰਿ ਦ੍ਵੈ ਪ੍ਰੇਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤੌਨ ॥ ਜਨੁ ਸਨਮੁਖ ਰਨ ਭਟ ਭਏ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਹੁ ਕੌਨ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਾਗਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨ ਕੀ ਭਈ ॥ ਅਥਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਰਾਨੀ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸਜਨ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਜਤਾਯੋ ॥੯॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਪਤਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਾਹਿ ਨ

ਛਾਡਤਿ ਇਤ ਉਤ ॥ ਸੋਤ ਸਦਾ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਸੋਂ ਹਰਖ ਬਢਾਏ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਘਾਤ ਕੋਊ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਦਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗ ਮਿਲੈ ਇਹ ਵਾ ਕੇ ॥੧੧॥ ਬਿਨਾ ਮਿਲੇ ਤਿਹ ਕਲ ਨਹਿ ਪਰਈ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤੇ ਡਰਈ ॥ ਜਬ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪਤਿਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਘਾਤ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਕਹਾ ਰਾਵ ਸੋਂ ਸੋਈ ॥ ਯੌਂ ਭਜਿਯਹੁ ਜਸੋਂ ਜਗੈ ਨ ਕੋਈ ॥੧੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਂਘੈ ਗਹਿ ਲੀਨੀ ॥ ਬਲ ਸੋ ਐਂਚਿ ਆਪੁ ਤਰ ਕੀਨੀ ॥੧੪॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਰਾ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਖਗ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਜਗੀ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਯੌਂ ਜੜ੍ਹ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰਥ ਨਮਿਤ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਯਹ ਢਾਕਾ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਕਹਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਪਰਸਿ ਬਹੁਰਿ ਅਨ੍ਹੈਹੋਂ ਜਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਪਰਸਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਇਹ ਕਾਰਨ ਆਯੋ ਇਹ ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਹ ਨ ਹਨੋ ਇਹ ਬਹੁ ਧਨੁ ਦੀਜੈ ॥ ਚਰਨ ਲਗਾ ਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰੀਜੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਚਰਨ ਲਗਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਮੂਰਖ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਛਲ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਂਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੫॥੫੦੭੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਾ ਬਰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ਕਿਧੌਂ ਕਿਰਣਿਧਰ ॥ ਸਮਰ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਰਨਖੰਭ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸੁ ਕਲਾ ਜਿਹ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭਾਨੁ ਜਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਰਹਤ ਦਬਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕੀ ਨਹਿ ਸਮ ਛਬਿ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਜਬੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮਿਟ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੁੰਦਭਿ ਦਿਯੋ ਅਨੰਗ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰ ਭ੍ਰਾਤ ਤਾ ਕੇ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੪॥ ਸਾਰਦੂਲਧੁਜ ਨਾਹਰਧੁਜ ਭਨ ॥ ਸਿੰਘਕੇਤੁ ਹਰਿਕੇਤੁ ਮਹਾ ਮਨ ॥

ਚਾਰੋਂ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਕਲ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥੫॥ ਚਾਰੋਂ ਕੁਅਰ ਪੜ੍ਹਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਦਿਜ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਖਜਾਦਿਕ ਬਯਾਕਰਨ ਪੜ੍ਹੇ ਜਿਨ ॥ ਅਵਗਾਹਨ ਸਭ ਕਿਯ ਪੁਰਾਨ ਤਿਨ ॥੬॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਕਰਿ ਆਦਰ ਕਿਯਾ ॥ ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਸੁਤ ਸੌਂਪੇ ਤਿਹ ਘਰਿ ॥ ਕਛੁ ਬਿਦ੍ਯਾ ਦਿਜ ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥੭॥ ਜਬ ਤੇ ਤਹ ਪੜ੍ਹਬੇ ਕਹ ਆਵੈਂ ॥ ਅਪਨੋ ਬਿਪ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਦਿਜ ਦੇਤ ਸੁ ਲੇਹੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਪੰਡਿਤ ਕਹੁ ਦੇਹੀ ॥੮॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਅਗਮਨੇ ਗਈ ॥ ਦਿਜ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਪੂਜਤ ਥਾ ਦਿਜਬਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸੀਸ ਨ੍ਯਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਪੂਜਤ ਕਿਹ ਨਮਿਤਿਹ ॥ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਵਤ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਾਜ ਜਿਹ ॥੧੦॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਕੁਅਰਿ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਠਾਕੁਰ ਏ ਬਾਲਾ ॥ ਪੂਜਤ ਜਿਨੈ ਬਡੇ ਨਰਪਾਲਾ ॥ ਤੈਂ ਅੱਗ੍ਯਾਨ ਇਹ ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹ ਪਾਹਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈਂ ਨ ਮਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਡਰਾਹੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥੧੨॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਜੀਵਨ ਮੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸੂਰਜ ਮੈ ਸਸਿ ਮੈ ਨਭ ਮੈ ਜਹ ਹੇਰੋ ਤਹਾ ਚਿੱਤ ਲਾਇ ਤਹਾ ਹੀ ॥ ਪਾਵਕ ਮੈ ਅਰੁ ਪੌਨ ਹੂੰ ਮੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤਲ ਮੈ ਸੁ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਹੀ ॥ ਬ੍ਯਾਪਕ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥ ਕਾਗਜ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈਯੈ ॥ ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਿਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੋ ਲੇਖਨਿ ਕਾਜ ਬਨੈਯੈ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਜੀਵਨ ਤੇ ਜੁਗ ਸਾਠ ਲਿਖੈਯੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤੁ ਹੈ ਨਹਿ ਕੈਸੇਹੂੰ ਸੋ ਜੜ੍ਹ ਪਾਹਨ ਮੈ ਠਹਰੈਯੈ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏ ਜਨ ਭੇਵ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਲੋਗਨ ਭਰਮਾਹੀਂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੂਟਿ ਲੈ ਜਾਹੀਂ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਗ ਮੈ ਆਪੁ ਕਹਾਵਈ ਪੰਡਿਤ ਸੁਘਰ ਸੁਚੇਤ ॥ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਯਾ ਤੇ ਲਗਤ ਅਚੇਤ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੱਤ

ਭੀਤਰਿ ਆਸਾ ਧਨ ਧਰੈਂ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਂ ॥ ਅਧਿਕ ਡਿੰਭ ਕਰਿ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਮਾਂਗਤ ਨ ਲਜਾਵੈਂ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਾਕ ਮੂੰਦਿ ਕਰਿ ਚਾਰ ਘਰੀ ਠਾਢੇ ਰਹੈਂ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਹ੍ਵੈ ਏਕ ਚਰਨ ਇਸਥਿਤ ਕਹੈਂ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਪੈਸਾ ਏਕ ਦੇਤ ਕਰਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਾਂਤਨ ਲੇਤ ਉਠਾਇ ਸਿਵਹਿ ਬਿਸਰਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਔਰਨੁਪਦੇਸ ਕਰੈਂ ਆਪੁ ਧਜਾਨ ਕੋ ਨ ਧਰੈਂ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸਦਾ ਤਜਾਗ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਤੇਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਊਚ ਨੀਚਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਲਾਜ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਜੇਹੀ ਤੇਹੀ ਪੈ ਘਿਘਾਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹਤ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹਮ ਰਹਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਖਰੇ ਚਾਕਰੀ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਕੈ ਕੈ ਟੂਕ ਖਾਤ ਹੈਂ ॥ ਬਡੇ ਅਸੰਤੋਖੀ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ ਸੰਤੋਖੀ ਮਹਾਂ ਏਕ ਦ੍ਵਾਰ ਛਾਡਿ ਮਾਂਗਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ਜਾਤ ਹੈਂ ॥੧੯॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸਿਵ ਬਨਾਏ ਪੂਜਿ ਕੈ ਬਹਾਇ ਆਏ ਆਇ ਕੈ ਬਨਾਏ ਫੇਰਿ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਮਾਥੋ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਰਗਰਜੋ ਐ ਰੇ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ ਰੇ ਦੈਹੈਂ ਤੋਹਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਲਿੰਗ ਕੀ ਤੂ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਸੰਭੁ ਜਾਨਿ ਪਾਇ ਪਰੈਂ ਸੋਈ ਅੰਤ ਦੈਹੈ ਤੇਰੇ ਕਰ ਮੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦੈਹੈਂ ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਨ ਚਬੈਹੈਂ ਤਾ ਕੋ ਯੌਂ ਹੀ ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਹੈ ਰੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਖ੍ਵਾਰ ਕੈ ॥੨੦॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਸਿਵ ਤੂੰ ਜੋ ਕਹੈ ਪਸੁ ਯਾ ਤੇ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਤਿਰਜਕ ਜੋਨਿ ਜੁ ਆਪੁ ਪਰਾ ਹਸਿ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਹੁ ਕਾ ਬਰੁ ਦੈਹੈ ॥ ਆਪਨ ਸੋਂ ਕਰਿਹੈ ਕਬਹੂੰ ਤੁਹਿ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪਦਵੀ ਤਬ ਪੈਹੈਂ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਮਹਾਂ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਗਈ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜੈਹੈਂ ॥੨੧॥ ਬੈਸ ਗਈ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੈ ਤਰੁਨਾਪਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨਾਮ ਲਯੋ ਰੇ ॥ ਔਰਨ ਦਾਨ ਕਰਾਤ ਰਹਾ ਕਰ ਆਪ ਉਠਾਇ ਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਰੇ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਸਿਰ ਨਜਾਤ ਨ ਤੈਂ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੋ ਸਿਰ ਨਜਾਤ ਭਯੋ ਰੇ ॥ ਕਾਮਹਿ ਕਾਮ ਫਸਾ ਘਰ ਕੇ ਜੜ੍ਹ ਕਾਲਹਿ ਕਾਲ ਕੈ ਕਾਲ ਗਯੋ ਰੇ ॥੨੨॥ ਦ੍ਵੈਕੁ ਪੁਰਾਨਨ ਕੋ ਪੜ੍ਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਫੂਲ ਗਏ ਦਿਜ ਜੂ ਜਿਯ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋ ਨ ਪੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾ ਜਿਹ ਕੇ ਇਹ ਠੌਰ ਪੜ੍ਹੇ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਹੀ ॥ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਇ ਕਰੋ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਜਿਯਰਾ ਧਨ ਮਾਹੀ ॥ ਮੂਰਖ ਲੋਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰੈਂ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਹਮ ਮਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੋ ਇਤਨੀ ਤੁਮ ਪਾਹਨ ਕੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ਪੁਜਾਵੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡਿੰਭ ਕਰੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵੋ ॥ ਝੂਠੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੋ ਧਨ ਲੈ ਹਰਖਾਵੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਦਿਯੋ

ਸੁ ਦਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮ ਕੋ ਨ ਸਿਖਾਵੋ ॥੨੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸੁਨੁ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤੈਂ ਸਿਵ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਦੇਵਾ ॥ ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥੨੫॥ ਤੈਂ ਯਾ ਕੇ ਭੇਵਹਿ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਇਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਜਾਨਹੁ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਮਨ ਮਹਿ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੨੬॥ ਹਮ ਹੈਂ ਕੁਅਰਿ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਕੇ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਜਿਸੀ ਕਿਸੀ ਕਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਦਾਨ ਕਰਾਵੈਂ ॥੨੭॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਸਿਖ ਅਪਨ ਕਰਨ ਹਿਤ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਭੇਟ ਲੇਤ ਤਾ ਤੇ ਬਿਤ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹੁ ਨ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥ ਤਾਹਿ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵਹੁ ॥੨੮॥ ਸੁਨਹੁ ਬਿਪ ਤੁਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਜਿਹ ॥ ਲੂਟ ਲੇਤ ਤਿਹ ਘਰ ਬਿਧਿ ਜਿਹ ਕਿਹ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਕਛੂ ਗਜਾਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਅਪਨਾ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੯॥ ਤਿਹ ਤੁਮ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਤੋ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈਹੈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਬਚਨ ਕਹਤ ਹੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ॥੩੦॥ ਕਛੁਕੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮ ਤੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦਰਸ ਨ ਸਿਵ ਜੂ ਦਯੋ ॥ ਅਬ ਤੈ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਦਿਜ ਕਰੁ ਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਅਨੁਸਰੁ ਰੇ ॥੩੧॥ ਉਲਟੋ ਡੰਡ ਤਿਸੀ ਤੇ ਲੇਹੀ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਦੇਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਭਟਕਾਵੈਂ ॥ ਅੰਤ ਬਾਰ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥੩੨॥ ਤੋ ਤੇ ਕਛੁ ਅੱਛਰ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਕੈ ਕਛੁ ਭੰਗ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਹਿ ਬਰੁ ਰੁੱਦ੍ਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਚਹਿਯਤ ਪੁਨਿ ਕੀਨਾ ॥੩੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲੂਟਾ ਚਾਹਤ ਬਿਪ੍ਰ ਘਰ ਜਾ ਕੋ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਦਰਬ ਰਹਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਈ ॥ ਔਰ ਧਾਮ ਤਬ ਚਲਤ ਤਕਾਈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਜੌ ਇਨ ਮਹਿ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਹਜਰਤਿ ਹ੍ਵੈ ਆਪਹਿ ਰਹਹਿ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਨ ਕੋਇ ॥੩੫॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਿਸਰ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥ ਧਿਕ ਧਿਕ ਤਾ ਕਹਿ ਬਚਨ ਉਚਰਾ ॥ ਤੈਂ ਹਮਰੀ ਬਾਤਨ ਕਹ ਜਾਨੈ ॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੩੬॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਸਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਕੈ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਤ ॥ ਭਾਂਗ ਪੀਏ ਬੁਧਿ ਜਾਤ ਨ ਹਰੀ ॥ ਬਿਨੁ ਪੀਏ ਤਵ ਬੁਧਿ ਕਹ ਪਰੀ ॥੩੭॥ ਤੁਮ ਆਪਨ ਸਜਾਨੇ ਕਹਲਾਵਤ ॥ ਕਬ ਹੀ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਵਤ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਕਾਜ ਭਿਛਾ ਕੇ ॥ ਕਰਹੁ ਖ੍ਵਾਰ

ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ॥੩੮॥ ਜਿਹ ਧਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਯਾਗ ਦਿਖਾਵਤ ॥ ਦਰ ਦਰ ਤਿਹ ਮਾਂਗਨ ਕਸ ਜਾਵਤ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਜਨ ਕੇ ਪਾਸਨ ॥ ਲੇਤ ਫਿਰਤ ਹੋ ਮਿਸਰ ਜੂ ਕਨ ਕਨ ॥੩੯॥ ਤੁਮ ਜਗ ਮਹਿ ਤਯਾਗੀ ਕਹਲਾਵਤ ॥ ਸਭ ਲੋਕਨ ਕਹ ਤਯਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਤ ॥ ਜਾ ਕਹ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਜਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਕਸ ਲੀਜੈ ॥੪੦॥ ਕਾਹੂ ਧਨ ਕੋ ਤਯਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਹਿ ॥ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕੋਊ ਗ੍ਰਹ ਲਾਵਹਿ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਦਰਬ ਠਗਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਡੋਲਤ ਇਹ ਪਯਾਸਾ ॥੪੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਇਮ ਉਚਰੈਂ ॥ ਜਿਨਿ ਕਿਸਹੂ ਤੇ ਏਕ ਟਕਾ ਮੋ ਕੋ ਝਰੈਂ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਦੇਤ ਉਸਤਤਿ ਤਾ ਕੀ ਕਰੈਂ ॥ ਹੋ ਜੋ ਧਨ ਦੇਤ ਨ ਤਿਨੈ ਨਿੰਦ ਤਾ ਕੀ ਰਰੈਂ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿੰਦਿਆ ਅਰੁ ਉਸਤਤਿ ਦੋਊ ਜੀਵਤ ਹੀ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਜਬ ਮਾਟੀ ਮਾਟੀ ਮਿਲੀ ਨਿੰਦੁਸਤਤਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੪੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੇਨਹਾਰ ਦਾਇਕਹਿ ਮੁਕਤਿ ਨਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਅਨਦਾਇਕ ਤਿਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨ ਪਿਤ ਕੋ ਬਧੁ ਕਿਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਧਨ ਕਰ ਪਰੈ ਸੁ ਜਸ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਲਹੈ ਨਿੰਦ ਤਿਹ ਊਚਰੈਂ ॥੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸਮ ਜੋਊ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਨਿੰਦਯਾ ਉਸਤਤਿ ਸਮ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਹਮ ਤਾਹੀ ਕਹ ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਨਹਿ ॥ ਵਾਹੀ ਕਹਿ ਦਿਜ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨਹਿ ॥੪੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏ ਦਿਜ ਜਾ ਤੇ ਜਤਨ ਪਾਇ ਧਨ ਲੇਵਹੀ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕਹ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ਦੇਵਹੀ ॥ ਮਿਥਯਾ ਉਪਮਾ ਬਕਿ ਕਰਿ ਤਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੈਂ ॥ ਹੋ ਘੋਰ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਅੰਤਿ ਦੋਊ ਪਰੈਂ ॥੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰਤ ਸਭ ਕਾਜਾ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਖਯਾਲ ਕਾਲ ਕੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਇਹ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਯੋ ॥੪੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਪੜ੍ਹਤ ਨਰ ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰਨ ਉਪਦਿਸ ਕਰ ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹੋ ਪਰੇ ਦੂਰਿ ਕਹ ਜਾਇ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਦੇਸ ਨ ਆਏ ॥੪੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੜ੍ਹਤ ਬਯਾਕਰਨ ਸਭੈ ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੁਰਾਨ ਹਾਥ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਹੀ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਬਸੇ ਤਾਤ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕੇ ਦਰਸ ਹੂ ਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਤਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਤਿਨ ਮੈ ਸਿਧਾਤ ਹੈਂ ਨ ਜੀ ਮੈ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਕੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ ਤਯਾਗੀ ਆਪੁ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਜਏ ਤੇ ਕਮਾਊ ਜਾਇ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥੪੯॥

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲਚ ਏਕ ਲਗੇ ਧਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮੱਧਿ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸਵਾਰੈਂ ॥ ਕਾਠ ਕੀ ਕੰਠਿਨ ਕੋ ਧਰਿਕੈ ਇਕ ਕਾਨਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਕਾਨਿ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਮੋਚਨ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਇਕ ਹਾਥਨ ਸੀਸਹੂ ਕੇ ਸਭ ਕੇਸ ਉਪਾਰੈਂ ॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੈਂ ਜਗ ਡੰਡਨ ਕੋ ਇਹ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਬਿਗਾਰੈਂ ॥੫੦॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਲਿੰਗ ਬਨਾਇ ਕੈ ਪੂਜਤ ਤਾ ਮੈ ਕਹੋ ਇਨ ਕਾ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਜੋ ਨਿਰਜੋਤਿ ਭਯੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਤਾਹਿ ਕੇ ਆਗੇ ਲੈ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਾਨਿ ਅਜਾਨ ਬਡੇ ਕਰਿ ਕੈ ਹਠਤਾਈ ॥ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਸੁਚੇਤਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਚਟ ਦੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੫੧॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪੜ੍ਹੈ ਬਹੁ ਕਾਲ ਭੁਟੰਤ ਮੈ ਅੰਤ ਮਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥ ਤਾਤ ਰਹਾ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕਹੂੰ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਨ ਭਾਈ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਘਰ ਥੋਰੀ ਸੀ ਸੀਖਿ ਕੈ ਚਾਤੁਰਤਾਈ ॥ ਲੋਭ ਕੀ ਲੀਕ ਨ ਲਾਂਘੀ ਕਿਸੂ ਨਰ ਲੋਭ ਰਹਾ ਸਭ ਲੋਗ ਲੁਭਾਈ ॥੫੨॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਮੂੰਡਿ ਮਾਂਡਿ ਏਕਨ ਸੋ ਲੇਹਿ ਡਾਂਡ ਏਕਨ ਕੇ ਕੰਠੀ ਕਾਠ ਕੰਠ ਮੈ ਡਰਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਵੈਂ ਮੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਲਿਖਾਵੈਂ ਜੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰਨ ਪ੍ਰਬੋਧਯੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਬਿੱਦਜਾ ਕੇ ਬਿਵਾਦਨ ਬਤਾਵੈਂ ਡਿੰਭ ਜਗ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜਯੋਂ ਕਯੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਮੈਯਾ ਕੌ ਨ ਮਾਨੈ ਮਹਾਂਕਾਲ ਨ ਮਨਾਵੈ ਮੂੜ੍ਹ ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਤ ਤਾ ਤੇ ਮਾਂਗਤ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੇਤ ਅਚੇਤੁ ਕੀਏ ਜਿਨ ਚੇਤਨ ਤਾਹਿ ਅਚੇਤਨ ਕੈ ਠਹਰਾਵੈਂ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹੈਂ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੈ ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਕੇ ਘਟਿ ਮੋਲ ਬਿਕਾਵੈਂ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਨ ਅਜਾਨ ਬਡੇ ਸੁ ਇਤੇ ਪਰ ਪੰਡਿਤ ਆਪੁ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮਰੈਂ ਨ ਮਹਾਂ ਲਟ ਐਂਠਹਿ ਐਂਠ ਅਮੈਂਠਿ ਗਵਾਵੈਂ ॥੫੪॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਗਤਮਾਨ ਕਹਾਵਤ ਗਾਤ ਸਭੈ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਨ ਬਾਤ ਗਤਾਗਤ ਹੈਂ ॥ ਦੁਤਿਮਾਨ ਘਨੇ ਬਲਵਾਨ ਬਡੇ ਹਮ ਜਾਨਤ ਜੋਗ ਮਧੇ ਜਤ ਹੈ ॥ ਪਾਹਨ ਕੇ ਕਹੈਂ ਬੀਚ ਸਹੀ ਸਿਵ ਜਾਨੈ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਮਹਾ ਮਤ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਜਾਨ ਕਹੋ ਇਨ ਮੈ ਕਹਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਪਤਿ ਹੈਂ ॥੫੫॥ ਮਾਟੀ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਜੜ੍ਹ ਯਾ ਤੇ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਕਾ ਸਿਧਿ ਐਹੈ ॥ ਜੌਨ ਰਿਝਾਇ ਲਯੋ ਜਗ ਕੋ ਤਵ ਚਾਵਰ ਡਾਰਤ ਰੀਝ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸੁ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੈਹੈ ॥ ਅੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਹਾਰਿ ਹੈਂ ਰੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਨ ਪੈਹੈ ॥੫੬॥ ਏਕਨ ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕਨ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਨ ਭਿਜੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤਿਹ ਗੀਤ ਕਬਿੱਤ ਸਲੋਕ

ਸੁਨਾਵੈਂ ॥ ਦਜੋਸ ਹਿਰੈ ਧਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਚੋਰੁਚਕੈਂ ਠੱਗ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵੈਂ ॥ ਕਾਨਿ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕੀ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਮੂੰਡਿ ਮੁਰੀਦਨ ਖਾਵੈਂ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਜੋ ਹੈਂ ਅਧਿਕ ਅਚੇਤ ॥ ਭਾਂਗ ਨ ਏਤੇ ਪਰ ਭਖੈਂ ਜਾਨਤ ਆਪ ਸੁਚੇਤ ॥੫੮॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਧਨ ਕੇ ਲਗਿ ਲੋਭ ਗਏ ਅਨਤੈਂ ॥ ਤਜਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬਾਲ ਕਿਤੈਂ ॥ ਬਸਿ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮਰੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਨਹਿ ਪੰਥ ਪਰੈਂ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੀ ਲੋਗ ਹੈਂ ਪੁਹਪ ਸਮ ਗੁਨਿਜਨ ਭੌਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੂੰਜ ਰਹਤ ਤਿਹ ਪਰ ਸਦਾ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰ ॥੬੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਕੋਊ ਅੰਤ ਕਾਲ ਬਸਿ ਭਯਾ ॥ ਧਨ ਕੀ ਆਸ ਨਿਕਰਿ ਤਜਿ ਗਯਾ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਗਯਾ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਇਹ ਆਸਾ ਕੋ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੬੧॥ ਏਕ ਨਿਰਾਸ ਵਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨਾ ਇਹ ਸਕਲ ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਸਾ ਰਹਿਤ ਔਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਦਿਜਬਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੨॥ ਲੋਭ ਲਗੇ ਧਨ ਕੇ ਏ ਦਿਜਬਰ ॥ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵਤ ॥ ਤੇ ਠਗਿ ਠਗਿ ਸਭ ਕਹ ਧਨ ਖਾਵਤ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਲਗੇ ਸਭ ਹੀ ਗਯਾ ਜਹਾਨ ॥ ਆਸਾ ਜਗਿ ਜੀਵਤਿ ਬਚੀ ਲੀਜੈ ਸਮੁਝਿ ਸੁਜਾਨ ॥੬੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਗਲ ਜਗ ਗਯਾ ॥ ਆਸਹਿ ਉਪਜਤਾ ਆਸਹਿ ਭਯਾ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਤਰੁਨ ਬ੍ਰਿਧ ਹੂਆ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ ਮੂਆ ॥੬੫॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ ਭਏ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਜਿਤ ਕਿਤ ਧਨ ਆਸਾ ਕਰਿ ਡੋਲਹਿੰ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਧਨਾਸ ਕਲੋਲਹਿੰ ॥੬੬॥ ਪਾਹਨ ਕਹੁ ਧਨਾਸ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈਂ ॥ ਚੇਤ ਅਚੇਤਨ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈਂ ॥ ਕਰਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੇਟ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੬੭॥ ਕਾਹੂ ਕੋ ਸਿੱਛਾ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈਂ ॥ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਲੈ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈਂ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪਠੈ ਤੀਰਥਨ ਦੇਹੀਂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਮਾਂਗ ਸਭ ਲੇਹੀਂ ॥੬੮॥ ਜਿਹ ਨਰ ਕੋ ਧਨਵਾਨ ਤਕਾਵੈਂ ॥ ਜੋਨਿ ਸਿਲਾ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਫਸਾਵੈਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਡੰਡ ਤਿਹ ਮੂੰਡਿ ਚੁਕਾਹੀਂ ॥ ਕਾਢਿ ਦੇਤ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਮਾਹੀਂ ॥੬੯॥ ਇਨ ਲੋਗਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਕੀ ਨਾਹਿ ਪਜਾਸਾ ॥ ਡਿੰਭ ਜਗਤ ਕਹ ਕਰਿ ਪਰਚਾਵੈਂ ॥ ਲਛਮੀ ਹਰਿ ਜਤੋਂ ਤਤੋਂ ਲੈ ਜਾਵੈਂ ॥੭੦॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਤੈਂ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਵ ਕਹ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈਂ ॥

ਚਰਨੋਦਕ ਲੈ ਮਾਥ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥੭੧॥ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਸਗਲ ਜਗ ਇਨ ਕੀ ॥ ਨਿੰਦਜਾ ਕਰਤ ਮੂੜ੍ਹ ਤੈਂ ਜਿਨ ਕੀ ॥ ਏ ਹੈਂ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦਿਜਬਰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਾਹਤ ਜਿਨ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ॥੭੨॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਦਿਜ ਤੈਂ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਇਨ ਮਹਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤੈਂ ਜਾਨਾ ॥ ਤਜਿ ਸਜਾਨਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਅਯਾਨਾ ॥੭੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਲੈਨੋ ਹੋਇ ਸੁ ਲੈ ਦਿਜ ਮੁਹਿ ਨ ਝੁਠਾਇਯੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਇਯੈ ॥ ਇਨ ਲੋਗਨ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਸਿਵ ਠਹਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੂੜ੍ਹਨ ਲੀਜਹੁ ਲੂਟ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੭੪॥ ਕਾਹੂ ਕਹ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਤ ਹੈਂ ॥ ਜਲ ਡੂਬਨ ਹਿਤ ਕਿਸਹੂੰ ਤੀਰਥ ਪਠਾਤ ਹੈਂ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਧਨ ਹਰ ਲੇਤ ਜਤਨ ਅਨਗਨਿਤ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਟਕਾ ਗਾਂਠਿ ਮਹਿ ਲਏ ਨ ਦੇਹੀ ਜਾਨ ਘਰ ॥੭੫॥ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਕਹ ਲਖਿ ਦਿਜ ਦੋਖ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋਮ ਜੱਗਜ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਾਵਹੀਂ ॥ ਧਨਿਯਹਿ ਕਰਿ ਨਿਰਧਨੀ ਜਾਤ ਧਨ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵਤ ਆਇ ਕੈ ॥੭੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਹੂ ਲੈ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਵੈਂ ॥ ਕਾਹੂ ਅਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਕਾਕਨ ਜਯੋਂ ਮੰਡਰਾਤ ਧਨੂਪਰ ॥ ਜੋ ਕਿਲਕਿਲਾ ਮੱਛਰਿਯੈ ਦੂ ਪਰ ॥੭੭॥ ਜਯੋਂ ਦ੍ਵੈ ਸ੍ਵਾਨ ਏਕ ਹਡਿਯਾ ਪਰ ॥ ਭੂਸਤ ਮਨੋ ਬਾਦਿ ਬਿੱਦਜਾਧਰ ॥ ਬਾਹਰ ਕਰਤ ਬੇਦ ਕੀ ਚਰਚਾ ॥ ਤਨ ਅਰੁ ਮਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਅਰਚਾ ॥੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਕੀ ਆਸਾ ਮਨ ਰਹੈ ਬਾਹਰ ਪੂਜਤ ਦੇਵ ॥ ਨ ਹਰਿ ਮਿਲਾ ਨ ਧਨ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਭਈ ਸਭ ਸੇਵ ॥੭੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏ ਬਿੱਦਜਾ ਬਲ ਕਰਹਿ ਜੋਗ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਏ ਸੁਚੇਤ ਕਰਿ ਰਹਹਿੰ ਹਮਨਿ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਭਾਂਗ ਭੂਲਿ ਭੌਂਦੂ ਨਹਿ ਖਾਈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਤਨ ਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਸਭ ਲਖਤ ਲੁਕਾਈ ॥੮੦॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਭਟ ਭਿੜਹਿਂ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਂਤ ਉਪਾਰਹਿਂ ॥ ਸਿਮਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿਂ ਸਾਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝਾਰਹਿਂ ॥ ਤੈਂ ਮੂਜੀ ਪੀ ਭਾਂਗ ਕਹੋ ਕਾ ਕਾਜ ਸਵਰਿਹੈਂ ॥ ਹੋ ਹ੍ਵੈਕੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਔਧੇ ਮੁਖ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥੮੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਸਰ ਸਿੱਛਾ ਇਨੀ ਕੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਝੂਠ ਤੇ ਰਾਖਿ ਕੈ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਇਤੋ ਝੂਠ ਕੈ ਔਰਨੀ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਵੋ ॥ ਕਹਾ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕੈ ਕੈ ਚਲਾਵੋ ॥੮੨॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਈ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜੈਹੋ ॥ ਕਿ ਚੰਡਾਲ ਕੀ ਜੋਨਿ ਮੈ ਔਤਰੈਹੋ ॥ ਕਿ ਟਾਂਗੇ ਮਰੋਗੇ ਬਧੇ ਮ੍ਰਿਤੁਸਾਲਾ ॥ ਸਨੈ ਬੰਧੁ ਪੁੱਤ੍ਰਾ ਕਲੱਤ੍ਰਾਨ ਬਾਲਾ

॥੯੩॥ ਕਹੋ ਮਿਸਰ ਆਗੇ ਕਹਾ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈਹੋ ॥ ਜਬੈ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਲ ਮੈ ਫਾਸ ਜੈਹੋ ॥ ਕਹੋ ਕੌਨ ਸੋ ਪਾਠ ਕੈਹੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਤਊ ਲਿੰਗ ਪੂਜਾ ਕਰੋਗੇ ਉਹਾਂ ਹੀ ॥੯੪॥ ਤਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਐਹੈਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਐਹੈਂ ॥ ਜਹਾਂ ਬਾਂਧਿ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਤੇ ਕੋ ਚਲੈਹੈਂ ॥ ਕਿਧੋ ਆਨਿ ਕੈ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸਹਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਨ ਤਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥੯੫॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜੂ ਕੋ ਸਦਾ ਸੀਸ ਨ੍ਯੈਯੈ ॥ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਸੈਯੈ ॥ ਸਦਾ ਆਨਿ ਜਾ ਕੀ ਸਭੈ ਜੀਵ ਮਾਨੈ ॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਖਜਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨੈ ॥੯੬॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕੌਨ ਭੇਖਾ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੯੭॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰਾ ਨ ਪੌਤ੍ਰਾ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਈ ॥ ਕਛੂ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਨ ਤਾ ਕੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਕਹੈ ਸੱਤਿ ਸੋਈ ਕਰੈ ਸੋ ਬਨਾਵੈ ॥੯੮॥ ਕਈਊ ਸਵਾਰੈ ਕਈਊ ਖਪਾਵੈ ॥ ਉਸਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੈ ਬਨਾਵੈ ॥ ਘਨੀ ਬਾਰ ਲੌ ਪੰਥ ਚਾਰੋ ਭ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕੈ ਪਛਾਨਾ ॥੯੯॥ ਮੁਰੀਦ ਹੌਂ ਉਸੀ ਕਾ ਵਹੈ ਪੀਰ ਮੇਰੋ ॥ ਉਸੀ ਕਾ ਕਿਯਾ ਆਪਨਾ ਜੀਵ ਚੇਰੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕਾ ਕੀਆ ਬਾਲਕਾ ਮੈ ਕਹਾਵੌਂ ॥ ਉਹੀ ਮੋਹਿ ਰਾਖਾ ਉਸੀ ਕੋ ਧਿਆਵੌਂ ॥੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਜ ਹਮ ਮਹਾਕਾਲ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੋ ਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਆਨੈ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬੁਰੋ ਲੋਗ ਏ ਮਾਨਤ ॥੯੧॥ ਝੂਠਾ ਕਹ ਝੂਠਾ ਹਮ ਕੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਸਭ ਲੋਗ ਮਨੈ ਕੁਰਰੈਹੈਂ ॥ ਹਮ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਰਾਖੈਂ ॥ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਮੁਖ ਊਪਰ ਭਾਖੈਂ ॥੯੨॥ ਸੁਨੁ ਦਿਜ ਤੁਮ ਧਨ ਕੇ ਲਬ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਆਗੇ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਨ ਲਜਾਵਹੁ ॥ ਇਕ ਟਕ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥੯੩॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦਿਜ ਬੋਲਾ ਤੈਂ ਕ੍ਯਾ ਜਾਨੈ ॥ ਸੰਭੂ ਕੋ ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਕਰਿ ਆਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪਾਤਕੀ ਜਾਨੈ ॥੯੪॥ ਜੋ ਇਨ ਕਹੁ ਕਟੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਬਿਧਿ ਡਾਰੈ ॥ ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥ ਏ ਹੈਂ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਵਾ ॥੯੫॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕੈ ਮਹਾਂਕਾਲ ਹਮ ਮਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁੱਦ੍ਰ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਹਮ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਡਰਹੀਂ ॥੯੬॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਾਨਿਯੈ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜਿਹ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧ੍ਯਾਯੋ ॥ ਤਾ

ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੯੭॥ ਜੇ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਯਾਵੈਂ ॥ ਤੇ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਨਹਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਸਭ ਘਰ ਮੋ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੋ ॥੯੮॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਕਦਾ ਜਿਨ ਕਹਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੂ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰੂ ॥੯੯॥ ਜਿਨ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਧਯਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਲਿ ਮੋ ਕਬਹੂ ਨ ਆਯੋ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈਂ ਬੈਰਿਨ ਕਹ ਘਾਵੈਂ ॥੧੦੦॥ ਜਬ ਤੋ ਕੋ ਦਿਜ ਕਾਲ ਸਤੈਹੈ ॥ ਤਬ ਤੂ ਕੋ ਪੁਸਤਕ ਕਰ ਲੈਹੈਂ ॥ ਭਗਵਤ ਪੜ੍ਹੋ ਕਿ ਗੀਤਾ ਕਹਿ ਹੋ ॥ ਰਾਮਹਿ ਪਕਰਿ ਕਿ ਸਿਵ ਕਹ ਗਹਿ ਹੋ ॥੧੦੧॥ ਜੇ ਤੁਮ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਡੰਡ ਕਾਲ ਕੇ ਘਾਏ ॥ ਕਾਲ ਡੰਡ ਬਿਨ ਬਚਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸਿਵ ਬਿਰੰਚ ਬਿਸਨਿੰਦ੍ਰ ਨ ਸੋਈ ॥੧੦੨॥ ਜੈਸਿ ਜੂਨਿ ਇਕ ਦੈਤ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਤਜੋਂ ਇਕ ਜੂਨਿ ਦੇਵਤਾ ਜਨਿਯਤ ॥ ਜੈਸੇ ਹਿੰਦੂਆਨੋ ਤੁਰਕਾਨਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੀਸ ਕਾਲ ਜਰਵਾਨਾ ॥੧੦੩॥ ਕਬਹੂੰ ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦੈਤਨ ਦੇਵ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਿਨ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਦਿਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਜੌਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਜਲਿੰਦ੍ਰ ਅਹਿੰਦ੍ਰਹਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਗੁਰ ਕਰਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੦੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਪ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਅਸ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਪ ਸਕਲ ਸਿਵ ਹਰਿਹੈਂ ॥੧੦੬॥ ਜੇ ਨਰ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਕਹ ਸਜੈਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਕਲ ਪਾਪ ਕੋ ਛੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਇਹ ਛਾਡਿ ਅਵਰ ਕਹ ਸਜੈਹੈਂ ॥ ਤੇ ਨਰ ਮਹਾ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜੈਹੈਂ ॥੧੦੭॥ ਜੇ ਨਰ ਕਛੁ ਧਨ ਬਿੱਪ੍ਰਹਿ ਦੈਹੈਂ ॥ ਆਗੇ ਮਾਂਗ ਦਸ ਗੁਨੋ ਲੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਬਿਨੁ ਅਨਤੈ ਦੇਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਸੁਫਲੈ ਨਹਿ ਸੇਈ ॥੧੦੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰ ਮੈ ਲਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੈ ਦਈ ॥ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਭੇ ਦਾਂਤ ਫੋਰਿ ਸਭ ਹੀ ਦੀਏ ॥ ਹੋ ਛੀਨਿ ਛਾਨਿ ਕਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਮਿਸ੍ਰ ਕੇ ਸਭ ਲੀਏ ॥੧੦੯॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੋ ਮਿਸ੍ਰ ਅਬ ਰੁਦ੍ਰ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹ ਗਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸੇਵਤ ਥੋ ਸਦਾ ਦਾਂਤ ਛੈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਲਿੰਗਹਿ ਕੋ ਜਪਤੇ ਕਾਲ ਬਤਾਯੋ ॥ ਹੋ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥੧੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੋ

ਦਰਬੁ ਛੀਨਿ ਜੋ ਲਿਯੋ ॥ ਸੋ ਸਭ ਦਾਨ ਦਿਜਨ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਕਹਜੋ ਮਿਸ੍ਰ ਕਛੁ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੂ ॥ ਦਾਨ ਦਸ ਗੁਨੋ ਆਗੈ ਫਰਹੂ ॥੧੧੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਔਰਨ ਕੋ ਕਹਤ ਲੁਟਾਵੋ ਤੁਮ ਖਾਹੁ ਧਨ ਆਪੁ ਪਹਿਤੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ਖਾਤ ਨ ਬਿਸਾਰ ਹੈਂ ॥ ਬਡੇ ਹੀ ਪ੍ਰਪੰਚੀ ਪਰਪੰਚਨ ਕੋ ਲੀਏ ਫਿਰੈਂ ਦਿਨ ਹੀ ਮੈ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲੂਟਤ ਬਜਾਰ ਹੈਂ ॥ ਹਾਥ ਤੇ ਨ ਕੌਡੀ ਦੇਤ ਕੌਡੀ ਕੌਡੀ ਮਾਂਗ ਲੇਤ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਕੈ ਕਹਤ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੈਂ ਬਿਭਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਲੋਭਤਾ ਕੇ ਜਏ ਹੈਂ ਕਿ ਮਮਤਾ ਕੇ ਭਏ ਹੈਂ ਏ ਸੂਮਤਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈਧੌ ਦਰਿਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਹੈਂ ॥੧੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਤੀ ਬਿਖੈ ਬਿਸਾਰ ਨ ਡਾਰਹਿਂ ॥ ਔਰਨ ਪਾਸ ਗਾਲ ਕੋ ਮਾਰਹਿਂ ॥ ਜਨਿਯਤ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਕੌਡੀ ਕੇ ਆਵਤ ਨਹਿ ਕਾਜਾ ॥੧੧੩॥ ਜੋ ਇਨ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹੋਈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਧਨ ਸੋਂ ਸਕਲ ਧਾਮ ਭਰਿ ਡਾਰੈਂ ॥੧੧੪॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਏ ਜਿਨੈ ਬਖਾਨੈ ॥ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏ ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੇ ॥੧੧੫॥ ਕੇਤੇ ਰਾਮਚੰਦ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ॥ ਕੇਤੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਵ ਬਿਸਨਾ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਏ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨੀ ਭਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ॥੧੧੬॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਭ ਹੀ ਏ ਭਏ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਾਲਹਿ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਕਾਲਹਿ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਰਿਹੈਂ ॥ ਕਾਲਹਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੰਘਰਿਹੈਂ ॥੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਰਾਛਸੀ ਕੇ ਦਏ ਜੋ ਭਯੋ ਪਾਹਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਤੈਂ ਮਨ ਮਹਿ ਨਹੀ ਲਜਾਇ ॥੧੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦਿਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਭਰਭਰਾਇ ਠਾਢਾ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥ ਅਬ ਮੈ ਇਹ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈਹੋਂ ॥ ਤਹੀ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਮੰਗੈਹੋਂ ॥੧੧੯॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੁਅਰਿ ਦਿਜਹਿ ਗਹਿ ਲਿਯਾ ॥ ਡਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਦਿਯਾ ॥ ਗੋਤਾ ਪਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਦੀਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ ॥੧੨੦॥ ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤੁ ਪਹਿ ਮੈ ਜੈਹੋਂ ॥ ਤੈਂ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ਹਾਥ ਬਤੈਹੋਂ ॥ ਤੇਰੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਕਟਾਊਂ ॥ ਤੌ ਰਾਜਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਊਂ ॥੧੨੧॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਿਸਰ ਡਰਪਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪਾਇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਸੋਊ ਕਰੋਂ ਜੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਜਿਯ ਤੇ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰੋ ॥੧੨੨॥ ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ਮੈ ਪ੍ਰਥਮ ਅਨ੍ਹਾਯੋ ॥ ਧਨ ਨਮਿਤ ਮੈ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਰਿਯੈ ॥੧੨੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ

ਦਿਜ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਧਜਾਯੋ ॥ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਪਾਹਨਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥ ਕਹਾ ਮਿਸਰ ਪਰ ਹਾਲ ਬਿਹਾਨਾ ॥੧੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਮਿਸਰਹਿ ਛਲਾ ਪਾਹਨ ਦਏ ਬਹਾਇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਸਿੱਖਜ ਕਰਿ ਮਦਰਾ ਭਾਂਗ ਪਿਵਾਇ ॥੧੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਆਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੬॥੫੧੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਸਕਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਬਸੈ ਤੁਰਕਨੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਮੈਨ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖੀ ਜਬ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਪਰ ਤਬ ॥੨॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥ ਲਗੀ ਲਗਨ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਜਤਾਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਰਿ ਕਹਜੋ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਅਨਾਥਹਿ ਕੈਯੈ ॥੩॥ ਇਮਿ ਦੂਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪਤਿ ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜੌ ਤੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੪॥ ਸੁਨਿ ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਕੋ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੌ ਤੈਂ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਵੈਂ ॥ ਤਿਹ ਉਪਰਾਂਤ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈਂ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰ ਨ ਕਿਸੀ ਔਰਤਹਿ ਭਾਖੀ ॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਕਾਜੀ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਵਤੇ ਘਾਯੋ ॥੬॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹਾਜਰ ਕਿਯੋ ॥ ਤਵ ਨਮਿੱਤ ਕਾਜੀ ਮੈ ਘਾਯੋ ॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੭॥ ਜਬ ਸਿਰ ਨਿਰਖ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥ ਮਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਡਰਪਯੋ ॥ ਪਤਿ ਮਾਰਤਿ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥ ਕਾ ਉਪਪਤਿ ਤਿਹ ਅੱਗ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥ ਧਿਕ ਧਿਕ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰਬ ਮੈ ਤਜਾ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਪਨਿ ਤੈਂ ਭਰਤਾ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਡਰ ਆਯੋ ॥੯॥ ਅਬ ਤੈਂ ਜਾਹਿ ਪਾਪਨੀ ਤਹੀਂ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਾ ਜਹੀਂ ॥ ਅਬ ਤੇਰੋ ਸਭ ਹੀ ਧ੍ਰਿਗ ਸਾਜਾ ॥ ਅਬ ਹੀ ਲਗਿ ਜੀਵਤ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਿਤ ਮੇਰੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਹਨਾ ਕੀਨਾ ਬਡਾ ਕੁਕਾਜ ॥ ਜਮਧਰ ਮਾਰਿ ਨ ਮਰਤ ਹੈਂ ਅਬ

ਲੌ ਜਿਯਤ ਨਿਲਾਜ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥ ਲਜਿਤ ਭਈ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਮੂੰਡ ਤਿਸੀ ਘਰ ਡਾਰਾ ॥ ਆਇ ਧਾਮ ਇਸ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧੨॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਲੋਗ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਾਜੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਧਾਰ ਪਰਤ ਜਿਤ ਗਈ ॥ ਸੋ ਮਗੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਖੋਜਤਿ ਭਈ ॥੧੩॥ ਜਹ ਜਹ ਜਾਇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਹੇਰਤ ਜਨ ਚਲੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਹ ਸਭਹੂੰ ਲੈ ਠਾਢੋ ਕੀਨਾ ॥ ਜਹ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥ ਮੂੰਡ ਕਟਜੋ ਸਭਹਿਨ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਾਜੀ ਯਾਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਬੈਠਾ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥੧੫॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਾਜੀ ਰਾਜੈ ਇਨ ਘਾਯੋ ॥ ਹਜਰਤਿ ਬਾਂਧਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਭੇਦ ਕਛੂ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਨ ਚੀਨਾ ॥੧੬॥ ਮਾਰਨ ਕੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਆਂਖਿਨ ਹੀ ਮਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਮੁਰ ਜਿਯ ਰਾਖੁ ਕਹੈ ਸੋ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਲੈ ਘਟ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੋ ਭਰਿਹੌਂ ॥੧੭॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਬ ਮਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਛਾਡਿ ਹਾਥ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥ ਖੂਨ ਬਖਸਜੋ ਮੈ ਇਹ ਕੀਨਾ ॥੧੮॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਛਾਡਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਪੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਨਾ ॥ ਅਬ ਮੈ ਸੈਰ ਮਕਾ ਕੇ ਜੈਹੋਂ ॥ ਮਰੀ ਤ ਗਈ ਜਿਯਤ ਫਿਰਿ ਐਹੋਂ ॥੧੯॥ ਲੋਗਨ ਸੈਰ ਭਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਪੈਂਡ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਾਜਾ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੨੦॥ ਲੋਗ ਕਹੈਂ ਮੱਕਾ ਕਹ ਗਈ ॥ ਉਹਾਂ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਲਈ ॥ ਕਹਾ ਬਾਲ ਇਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੋਂ ਕਾਜੀ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਇਨ ਕੀ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੭॥੫੨੧੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਨਗਰ ਦਿਸਿ ਦੱਛਨ ॥ ਚੰਪਤ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਾ ॥੧॥ ਚੰਪਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਧਿਕ ਵਹ ॥ ਜਬ

ਤਿਹ ਅੰਗ ਮੈਨਤਾ ਵਈ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁੱਧਿ ਗਈ ॥੨॥ ਹੁਤੋ ਬਾਗ ਇਕ ਤਹਾਂ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਰ ਨੰਦਨ ਕਹਾਂ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਹਾਂ ਗਈ ਵਹੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ॥ ਲਏ ਸੁੰਦਰੀ ਸੰਗ ਕਰਿ ਅਨਗਨ ॥੩॥ ਤਹ ਇਕ ਨਿਰਖਿ ਸਾਹ ਬਹੁ ਰੂਪਾ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮਾਂਝਿ ਅਨੂਪਾ ॥ ਰੀਝੀ ਕੁਅਰਿ ਅਟਕਿ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਨਿਹਾਰਜੋ ਜਬ ਹੀ ॥੪॥ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਦਨ ਕੀ ਗਈ ॥ ਆਠ ਟੂਕ ਤਿਹ ਊਪਰ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਐਬੇ ਕੀ ਬੁੱਧਿ ਨ ਆਈ ॥ ਤਹੀ ਉਧਰਿ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥੫॥ ਸਹਚਰਿ ਭੇਦ ਚਰਿਤ ਇਕ ਜਾਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਧੁਨਿ ਊਚ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਧਰਨਿ ਸੋਂ ਮਾਰੈ ॥੬॥ ਚੰਪਕਲਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਰਾਛਸ ਗਹੀ ਆਨਿ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਛੁਰੈਯੈ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬੇਗਹਿ ਬਧ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੭॥ ਏ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਲੋਗ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਬਾਗ ਮੈ ਆਏ ॥ ਦੈਤ ਵੈਤ ਤਹ ਕਛੂ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭੇ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥ ਹਰ ਦਾਨਵ ਤਿਹ ਗਯੋ ਅਕਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤੇ ਭਏ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ਰੋਇ ਪੀਟ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਹਾਰੇ ॥ ਰਾਜਾ ਭਏ ਅਧਿਕ ਦੁਖਜਾਰੇ ॥੯॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਸਕਲ ਧਨ ਖਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਤਜਾਗੀ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਦੇਸ ਕੋ ਭਾਗੀ ॥੧੦॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਿਤੁ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥ ਦਾਨਵ ਤੇ ਮੈ ਦੇਵ ਛੁਰਾਈ ॥ ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਅਬ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੧੧॥ ਪੜ੍ਹਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਿਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਪਾਲਕੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਚੰਪਕਲਾ ਕਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੮॥੫੨੨੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਗੂਆ ਬੰਦ੍ਰ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਭੂਪਾਲਾ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਨੁ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ॥੧॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥ ਪੁੰਨਜਮਾਨ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਗੰਗਾ ॥ ਮੀਨ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਮੀਨਧੁਜ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਝਖਕੇਤੁ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਅਬਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਹੋ ਰੂਪਮਾਨ ਉਹ ਕੀ ਸੀ ਵਹੀ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਲਗਾਈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਹ ਇਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦਿਤਿ ਆਦਿਤਿ ਨ ਜਾਯੋ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਰਹੀ ਥਕਿਤ ਸੁ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਿਹ ਧਾਮ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਾਹਿ ਰਹੀ ਜਸ ਮੇਘ ਪਪੀਹਰਾ ਪਜਾਸ ਕੈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਈ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥ ਸਹਚਰਿ ਕੋ ਜੁ ਦਰਿਦ੍ਰ ਥੋ ਤਤਛਿਨ ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਸਗਰਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਪਲ ਚਾਰ ਪਛਾਨੀ ॥੭॥ ਪਿਛਲੀ ਪਹਰ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ ਰਹੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਐਸੇ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵ ਨਿਕਸਿ ਕੋ ਜਾਵੈਂ ॥ ਔਰ ਦੇਸ ਕੋ ਕਹੂੰ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥੮॥ ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕਹ ਧਨ ਕੀ ਥੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤੁਮਰੀ ਚਹਤ ਕੁਸਲ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੯॥ ਚਤੁਰਿ ਭੇਦ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਪਾਈ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਈ ਆਗਿ ਲਗਾਈ ॥ ਰਨਿਯਨਿ ਰਾਨੀ ਜਰੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੋਵਤਿ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਧਾਈ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤਾ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਤਿਨ ਕੇ ਚਲਿ ਅਸਥ ਉਠਾਵੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਦੈ ਗੰਗਾ ਪਹੁਚਾਵੋ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਯੋ ॥ ਜਹ ਗ੍ਰਿਹ ਜਰਤ ਹੁਤੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਹਹਾ ਕਰਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਜਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਹੁ ॥੧੨॥ ਜਾਨੀ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਨੀ ॥ ਉਧਲਿ ਗਈ ਮਨ ਬਿਖੈ ਨ ਆਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਇਹ ਰਾਨੀ ਕੋ ਧਰਮਾ ॥ ਜਿਨ ਅਸ ਕੀਨਾ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਮਾ ॥ ਲੱਜਾ ਨਮਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਡਾਰਾ ॥ ਜਰਿ ਕਰਿ ਮਰੀ ਨ ਰੌਰਨ ਪਾਰਾ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬੯॥੫੨੪੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਰੰਗ ਦਿਸਿ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਤੇਜ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਕੋ ਅਬਲਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਅਨਗਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹਤ ਅਮਿਤ ਦਲ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ਸਾਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਪਜਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਕਹੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਊਖ ਲਿਖਤਿ ਲੇਖਨਿ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥ ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਲਗ੍ਯੋ ਕੁਅਰ ਸੌਂ ਨੇਹੁ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਨੁ ਰੁਚੈ ਨ ਭੋਜਨ ਬਾਰਾ ॥੪॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਐਸੋ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਭਾਖਿ ਨ ਆਵਤ ਨੇਹਾ ॥੫॥ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਬ ਸਾਹੁ ਬਿਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹਬਿ ਜਿਯ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਿਤਾ ਸੰਗ ਕਛੁ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਘੋਰਾ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨਮਿੱਤ ਨਿਜੁ ਪਿਤ ਸੌਂ ਕਲਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਾਜੀ ਪਰ ਚਲਾ ਦੇਸ ਕਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਪਿਤੁ ਜਾਨ੍ਯੋ ਸੁਤ ਮੇਰੋ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਉਠਿ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥ ਮੈਂ ਇਕ ਮੋਲ ਨਿਪੁੰਸਕ ਆਨਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਕਰੈਹੋਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜਾ ਕਹੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁਰਖ ਨਿਪੁੰਸਕ ਭਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖਾ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੦॥ ਰਮ੍ਯੋ ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਭਏ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਤਿਹ ਲਖੈ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੦॥੫੨੫੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਲੰਗਾ ਜਹ ਦੇਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਮਰ ਸੈਨ ਤਹ ਕੋ ਸਰਦਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਛੈਲ ਪੁਰੀ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਬਾਸੀ ॥ ਰਾਨੀ

ਨਿਰਖਿ ਲਗਨ ਤਿਹ ਲਾਗੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਤਾਹੂ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਿਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਯੋ ॥੩॥ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੰਗਿ ਕਿਯਾ ॥ ਐਸੁਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹੁ ਦਿਯਾ ॥ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹੋਂ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੀਜਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਕਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥੪॥ ਕਹੂੰ ਜੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਯੋ ਲਖਿ ਪੱਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਲਿੰਗ ਲੈ ਅੱਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੁਪੀਨ ਬਿਖੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਖਿਯਹੁ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਨਰਹਿ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਮੈ ਦੇਹੋਂ ਤੁਮੈ ਉਰਾਂਭੇ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਪਰ ਉਠਿਯਹੁ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਢਿ ਕੁਪੀਨ ਤੇ ਹਮ ਪਰ ਲਿੰਗ ਚਲਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਵਨੈ ਸਿਖ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਾਤ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੭॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਜੁਤ ਸਖੀ ਗਹਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਖਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਛੈਲ ਗਿਰਹਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਚੇਰੀ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਤੇਜ ਮਨ ਤਯੋ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਛੁਰਾ ਕਹ ਲਯੋ ॥ ਕਟਯੋ ਲਿੰਗ ਬਸਤ੍ਰ ਤੇ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਮਾਰਾ ॥੯॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਭਾਗੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਉਠਿ ਚਰਨਨ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ॥ ਹਮ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਨੁ ਸਮੁਝੇ ਤੁਹਿ ਝੂਠ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾਟਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਡਾਰੀ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਕੁਪਿ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਦੋਖ ਯਹ ਭਾਰਾ ॥੧੧॥ ਅਬ ਇਹ ਰਾਖੁ ਆਪਨੇ ਧਾਮਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਬਾਮਾ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਜਿਯੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਸਦਾ ਜਤੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀਜੈ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਮਾਨਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈ ਬਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜੈ ਪਾਈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਭਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥ ਜੀਵਤ ਲਗਿ ਰਾਖਾ ਸਦਨ ਸਕਾ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਨ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੧॥੫੨੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸੁਗੰਧ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮਾ ॥ ਗੰਧਾਗਿਰ ਪਰਬਤ ਜਿਹ ਧਾਮਾ ॥ ਸੁਗੰਧ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥ ਹੀਨ ਕਰੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਿਨ ਕਲਾ ॥੧॥ ਬੀਰ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਰਚਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਧਨ ਕਰਿ ਸਕਲ ਭਰੇ ਜਿਹ ਧਾਮਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਸਭ ਬਾਮਾ ॥੨॥ ਸੌਦਾ ਨਮਿਤਿ ਤਹਾਂ ਵਹ ਆਯੋ ॥ ਜਾ ਕਹ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੁਨਾ ਨ ਸੂਰਾ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਸਾਚੋ ਭਰਪੂਰਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਮਿਲਬੇ ਕੇ ਜਤਨਨ ਕਰੈ ਮਿਲ੍ਯੋ ਨ ਤਾ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥ ਬਹੁਤ ਮਨੁਖ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਠਾਏ ॥ ਬਹੁ ਕਰਿ ਜਤਨ ਏਕ ਦਿਨ ਆਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੫॥ ਬਹੁਤ ਦਰਬ ਤਾ ਕਹੁ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿੱਤ ਕਹ ਲੀਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭੇਵ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਸ ਧਰਾਯੋ ॥੬॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਗਯਾਨਾ ॥ ਕਿਯ ਉਪਦੇਸ ਪਤਿਹਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਜੈਸੋ ਪੁਰਖ ਦਾਨ ਜਗ ਦਯਾਵੈ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਆਗੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੭॥ ਮੈਂ ਤੁਹਿ ਬਾਰ ਦਾਨ ਬਹੁ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਤਿ ਤੋ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨਾ ॥ ਤੁਮ ਹੌਂ ਪੁੰਨਿ ਬਾਰ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥ ਤਬ ਮੋ ਸੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੀ ॥੮॥ ਅਬ ਜੋ ਪੁੰਨਯ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਕਰਿਹੋ ॥ ਮੋ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪੁਨਿ ਬਰਿ ਹੋ ॥ ਧਰਮ ਕਰਤ ਕਛੁ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦਿਜ ਕੋ ਦੈ ਜਗ ਮੋ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੯॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਆਈ ॥ ਪੁੰਨਯ ਕਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਮਨ ਮਹਿ ਭਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਜਾਨਿ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕਹੁ ਨਾਰਿ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਸੋ ਲੈ ਜਾਤ ਤਰੁਨਿ ਕਹ ਭਯੋ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਮੂਰਖ ਕੋ ਗਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੨॥੫੨੭੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਸਭ ਦੇਸਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੇਵਿ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੈਨ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਉਪਜ੍ਯੋ ਮਹਿ

ਮਹ ॥ ਜਗਮਗਾਤ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਮਾਰਾ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਗਈ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤਿ ਆਪਿ ਚਲਿ ਭਈ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਪਟ ਤਜਿ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾਂ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥੩॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਭੋਗ ਕਮਾਨਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਔਰ ਤਹਾਂ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥੪॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਇਸ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਇਸ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਰਮਤਿ ਨਿਰਖਿ ਰਾਨੀ ਕੁਰਰਾਯੋ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗੁ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਖਿ ਜਾਰ ਕਹ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਪੁ ਭਾਜ ਪੁਨਿ ਤਹ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਤੇਜ ਭਏ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਨ ਤਯੋ ॥੬॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਸ ਤਾਹਿ ਪਠਾਈ ॥ ਤੋਹਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਇਹ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥ ਅਬ ਦਾਸੀ ਮੈਂ ਭਈ ਤਿਹਾਰੀ ॥੭॥ ਜੌ ਆਗੇ ਫਿਰ ਐਸ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਹੂ ਸਹਿਤ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਆਗੇ ਰਾਹ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਤ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹਿ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੌਂ ਬਾਂਧਿ ਜਰਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਮੇਰੇ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਵਹੈ ਚਾਹਿਯਤ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਅਸ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਥਮ ਭਜਤ ਭੀ ਜਾ ਕੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ॥ ਇਨ ਅਬਲਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੩॥੫੨੯੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਬਸਟ ਕੇ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਪਦੁਮਨਿ ਦੇ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਕੋ ਪਟਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਦਾਸ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸਜਾਮ ਬਰਨ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥ ਨਾਮਾਫਿਕ ਸੰਖ੍ਯਾ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥ ਮਾਨੁਖ ਜੋਨਿ ਕਵਨ ਤਿਹ ਕਹੈ ॥੨॥ ਚੇਰੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਤਾ ਸੌਂ ਰਤਿ ॥ ਜਾ ਕੇ ਹੁਤੀ ਨ ਕਛੁ ਘਟ ਮਹਿ ਮਤਿ ॥ ਨਾਮਾਫਿਕ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਨ ਖੋਲਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥ ਤਬ

ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਚੇਰੀ ਰਮਤਿ ਦਾਸ ਸੰਗ ਜਹਾਂ ॥ ਲਟਪਟਾਇ ਦਾਸੀ ਤਬ ਗਈ ॥ ਚਟਪਟ ਜਾਤ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥੪॥ ਜਤਨ ਅਵਰ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਉਲਟੋ ਲਟਕਾਯੋ ॥ ਹਰੇ ਹਰੇ ਤਰ ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥ ਕਾਢਤ ਹੈ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਮਿਆਈ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਬ ਦਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਅਦਭੁਤ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਕਯੋਂ ਇਹ ਹਨਿ ਤੈਂ ਦਿਯ ਲਟਕਾਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤਰ ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥੬॥ ਚੇਰੀ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਮਿਲ੍ਯੋ ਬੈਦ ਮੁਹਿ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਯਾ ਦਈ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਮੈਂ ਇਹ ਕਰੀ ਚਕਿਤਸਾ ਤਾ ਤੇ ॥ ਲੀਜੈ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਿ ਯਾ ਤੇ ॥੭॥ ਖਈ ਰੋਗ ਇਹ ਕਹ੍ਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਤੂ ਇਹ ਕਹਿ ॥ ਕਰਿ ਮਿਮਿਆਈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੮॥ ਤਿਹ ਨਮਿਤ ਯਾ ਕੋ ਮੈਂ ਘਾਯੋ ॥ ਮਿਮਿਆਈ ਕੋ ਬਿਵਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੌ ਤੁਮ ਭਛਨ ਕਰਹੁ ਤ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਛਾਡਿ ਆਜੁ ਹੀ ਦੀਜੈ ॥੯॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿੰ ਬੈਦਨੀ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥ ਘਰ ਮਹਿ ਨਾਰਿ ਰੋਗਹਾ ਦੀਨੀ ॥੧੦॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਹਮ ਆਜੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਪੱਛਮ ਦਿਸਿ ਹਮ ਸੁਨੀ ਬਨੈਯਤਿ ॥ ਹਮਰੇ ਦੇਸ ਨ ਢੂੰਡੀ ਪੈਯਤਿ ॥੧੧॥ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਮੁਹਿ ਕਹਤ ਬਤਾਈ ॥ ਮਿਮਿਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ਬਨਾਈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਕ ਦਾਸ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਹਮਰੋ ਰੋਗੁ ਬਡੋ ਤੈਂ ਟਾਰਾ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੪॥੫੩੦੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਰ ਬਸਤਹ ਬਾਸੀ ਜਹਾਂ ॥ ਹਬਸੀ ਰਾਇ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਹਬਸ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਨੁ ਪੁਰ ਖੋਜਿ ਚੌਦਹੂੰ ਆਨੀ ॥੧॥ ਹਾਸਮ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਨ ਕਹਾਂ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਬਨਾਯੋ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸੋਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਏ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ

ਭਜਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੁ ਗਰੇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਜਾਨੁ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਇ ਧਨੁ ਰਹਜੋ ਹਿਯ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੇਜ ਪਰ ਤਾਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਅਸਿ ਗਹਿ ਧਯੋ ਹਾਥ ਗਹਿ ਨਾਰੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਸਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥ ਤੈਂ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਅਸ ਕੋਪ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਬਾਤ ਜਾਨਿਯੈ ਯਾ ਕੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸੁਧਿ ਲੀਜੈ ਕਛੁ ਤਾ ਕੀ ॥੬॥ ਇਹ ਹੈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਛਿੰਦਰ ਰਾਜਾ ॥ ਆਯੋ ਨਜਾਇ ਲਹਨ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥ ਤਪਸਜਾ ਬਲ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰਾ ॥ ਹੈ ਸਭ ਤਪਸਿਨ ਕਾ ਸਿਰਮੌਰਾ ॥੭॥ ਯਾ ਸੰਗ ਮਿੱਤ੍ਰਾਚਾਰ ਕਰੀਜੈ ॥ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸਿਖੈਹੈ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਬੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਹੈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰਾਚਾਰ ਤਵਨ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰਾ ਨਾਥ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥੯॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ ਪੂਜਾ ਤਿਹ ਕਰੈ ॥ ਬਾਰੰਬਾਰ ਪਾਇ ਪਸੁ ਪਰੈ ॥ ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਰਿਖਿਰਾਜ ਪਛਾਨਾ ॥ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥ ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦਰ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਸੌਂਪਿ ਤਾਹਿ ਉਠਿ ਆਯੋ ॥ ਵਹ ਤਾ ਸੋਂ ਨਿਤਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜਾ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਬਿਸਮੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਆਈ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਅਸ ਬਿਨੈ ਸੁਨਾਈ ॥੧੨॥ ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਆਪਨਾ ਤਜਾਗਾ ॥ ਜੋਗ ਕਰਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਸੋ ਤੇਰੀ ਪਰਵਾਹਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥ ਇਮਿ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭਾਖੈ ॥੧੩॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਰਾਜ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਚੌਗੁਨ ਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੪॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੫॥੫੩੧੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥ ਜਨੁ ਸੰਕਰ ਕੋ ਲੋਕ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਸੰਕਰ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਿਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਸੰਕਰ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਤਹਾਂ ਛਬੀਲ ਦਾਸ ਥੋ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ

ਛਬਿ ਮਾਨਤਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਭਈ ॥ ਆਠ ਟੂਕ ਵਾ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਗਿ ਗਈ ਛੁਟਤ ਛੁਟਾਈ ਨਾਹਿ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਜਨੁ ਮਦ ਪੀਆ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਸਖੀ ਸਜਨ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿਤ ਭਈ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬੈ ਛਬੀਲੋ ਛੈਲ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਰਮਯੋ ਤਰੁਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰ ਜਾਇ ਪਿਯਰਵਹਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਆਸਨ ਦੈ ਰਹਯੋ ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਤ ਟਰਿ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸੁਘਰ ਦੂਜੇ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਸੁੰਦਰ ਮੀਤ ॥ ਬਸਯੋ ਰਹਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਦਾ ਪਲ ਪਲ ਚਿਤ ਜਿਮਿ ਚੀਤ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਤ੍ਰ ਇਮਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਵ ਪਿਤ ਕੇ ਹੌਂ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਨਾ ॥ ਜੌ ਤੁਹਿ ਭਜਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕਾਲ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੮॥ ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੈਂ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਤੁਹਿ ਸੇਜ ਬੁਲਾਊਂ ॥ ਤੌ ਮੈਂ ਤੁਮਰੀ ਜਾਰ ਕਹਾਊਂ ॥੯॥ ਰੋਮਨਾਸਨੀ ਤਾਹਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਕਲ ਸਮਸ ਤਿਹ ਦੂਰਿ ਕਰਾਈ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਤੰਬੂਰਾ ਦਿਯਾ ॥ ਗਾਇਨਿ ਭੇਸ ਸਜਨ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥੧੦॥ ਪਿਤ ਬੈਠੇ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਗੀਤਾਨ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਨਾਦ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਗਾਇਨਿ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥੧੧॥ ਸੰਕਰ ਦੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨ ਗਾਇਨਿ ਤੈਂ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤੁਮ ਨਿਤ ਐਯਹੁ ॥ ਇਹ ਠਾਂ ਗੀਤ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗੈਯਹੁ ॥੧੨॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚਾਂਦ ਜਨੁ ਚਰਾ ॥ ਸਕਲ ਲੋਗ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਜਾਨੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨੈ ॥੧੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਧਰੇ ਨਿਤ ਆਵਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਸੋਂ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਵਈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਤਾ ਕਹ ਰੋਕਤ ਗਾਇਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਸਕਹਿ ਪਛਾਨ ਕੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤਾ ਸੋਂ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਸਭ ਕੋ ਛਲੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਦੇਵ ਨ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਗਾਇਨਿ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਅਤਿ ਸਜਾਨਪ ਤੇ ਕੈਫ ਨ ਖਾਵੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਨਿਤਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੬॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ

ਚਤੁਰ ਕਹਾਇਸ ॥ ਭੂਲਿ ਭਾਂਗ ਭੌਂਦੂ ਨ ਚੜ੍ਹਾਇਸ ॥ ਅਮਲੀ ਭਲੋ ਜੁ ਖਤਾ ਨ ਖਾਵੈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥੧੭॥ ਸੰਕਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਸ ਛਲਾ ॥ ਕਹ ਕਿਯ ਚਰਿਤ ਸੰਕਰਾ ਕਲਾ ॥ ਤਿਹ ਗਾਇਨਿ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਗਨਜੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਨਜੋ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੬॥੫੩੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਹਰ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਮੁਗਲ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥ ਹੀਨ ਕਰੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਸੋਈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਿਹ ਸਮਾਨ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਨ ਔਰ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੂਸਰਿ ਏਕ ਤਿਸੀ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਹੋਤਿ ਨ ਤਾਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਇਹ ਜਾਨਿ ਰੋਸ ਜਿਯ ਠਾਨੋ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਜਰਾਨੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸਵਤਿਨ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਤਿਨ ਖੋਜਿ ਨਰ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਪਜਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਇਸ ॥ ਸਵਤਿਹ ਫਾਸਿ ਡਾਰਿ ਗਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜਾਇ ਮੁਗਲ ਤਨ ਐਸ ਉਚਾਰਜੋ ॥੪॥ ਅਤਿਭੁਤ ਬਾਤ ਨਾਥ ਇਕ ਭਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖੁ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਐਸੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨਹਿ ਹੇਰੀ ॥ ਜੋ ਗਤਿ ਭਈ ਨਾਰਿ ਕੀ ਤੇਰੀ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਜੜ੍ਹ ਭਯੋ ॥ ਉਠਿ ਤਿਹ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਿੰਗ ਛੋਰਿ ਜੌ ਲਹਾ ॥ ਕਹਜੋ ਭਯੋ ਜੋ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ॥੬॥ ਅਤਿ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਬੂਡਿ ਸੋਕ ਸਾਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥ ਏ ਇਲਾਹ ਤੈਂ ਇਹ ਕਸ ਕੀਨਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥੭॥ ਯਹ ਮੋ ਕੋ ਥੀ ਅਧਿਕ ਪਜਾਰੀ ॥ ਅਬ ਇਹ ਦੈਵ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦੂਸਰਿ ਨਾਰਿ ਇਸੈ ਦੈ ਡਾਰੂੰ ॥ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਸ ਉਚਾਰੂੰ ॥੮॥ ਨਿਸਚੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਰਈ ॥ ਪਹਿਲੀ ਨਾਰਿ ਤਿਸੈ ਲੈ ਦਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਭਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਲਹਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਸਕਾ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਭਈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕਹ ਦਈ ਬਨਾਈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨ

ਪੁਰਖਹਿ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੭॥੫੩੪੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਜੂ ਰਾਜ ਕਰਤ ਤਹ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਰਾਇ ਰੋਸਨਾ ਤਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਜਬ ਹੀ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਭਏ ॥ ਸੈਫਦੀਨ ਸੰਗ ਯਾ ਕੋ ਪਜਾਰਾ ॥ ਪੀਰ ਅਪਨ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਰੋਸਨਾ ਰਾਈ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿਨ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਪੀਰ ਅਪਨੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥ ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥ ਵਹੈ ਮੁਰੀਦ ਭਈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਪਿਯ ਸਮੁਝਿ ਤਿਹ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਪੀਰ ਭਾਖਿ ਸਭਹੂੰਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਨਾ ਤਿਹ ਪਰਤ ਨ ਛਿਨ ਕਰ ॥ ਰੋਗਨਿ ਤਨ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥ ਵਾ ਪਹਿ ਬੈਠਿ ਸਾਂਢਨੀ ਆਈ ॥੫॥ ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਭਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਹਰ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਭਈ ਅਰੋਗਨਿ ਭਾਖਿ ਅਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਈ ॥੬॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰੋਗ ਬਡੀ ਪ੍ਰਭ ਹਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬੈਦਨ ਅਧਿਕ ਇਨਾਮ ਦਿਲਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਔਰੰਗ ਪਾਯੋ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੮॥੫੩੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੈਨ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦਿਤਿ ਨ ਅਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਤਹਾ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਹੇਰੈ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਦੁਤਿ ਲਹੀ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕਹੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਊਂ ॥ ਨਾਤਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋਗਨਿ ਬਨ ਜਾਊਂ ॥੩॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਬਨਿ ਠਨਿ ਬੈਠਿ ਚੰਚਲਾ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਆਈ ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਤਹਾਂ

॥੪॥ ਆਤੁਰ ਕੁਅਰਿ ਤਾਹਿ ਲਪਟਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਜ੍ਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਚਤੁਰ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਕਹਾਨੀ ॥੫॥ ਅਟਕਿ ਗਈ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਰੰਗਿਤ ਭਈ ਉਹੀ ਕੇ ਰੰਗਾ ॥ ਤਾ ਕਹ ਐਸ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੬॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੁਪਨ ਸੁਨੁ ਰਾਈ ॥ ਸੋਵਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜਗਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਆਠ ਬਰਸਿ ਹਮ ਸੋਂ ਤੁਮ ਸੋਵੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਖੋਵੋ ॥੭॥ ਪਟਿਯਾ ਬਾਂਧਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦੁਹੂੰ ਸੋਵੋ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਲਗਿ ਜਗਹਿ ਨ ਜੋਵੋ ॥ ਉਪਜੈ ਪੂਤ ਧਾਮ ਬਿਨ ਸਾਸਾ ॥ ਸਕਲ ਖਲਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨਾਸਾ ॥੮॥ ਕਿਲਬਿਖ ਏਕ ਨ ਤਵ ਤਨ ਰਹੈ ॥ ਮੁਹਿ ਸਿਵ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਇਮਿ ਕਹੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਸਫਲ ਕਾਜ ਸਭ ਹੋਇ ਤਿਹਾਰਾ ॥੯॥ ਰਾਜੈ ਸੱਤਿ ਇਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੀ ॥ ਪਟਿਯਾ ਬਾਂਧਿ ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨੀ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਸੋਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਜੁ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥੧੦॥ ਆਂਖੈਂ ਬਾਂਧਿ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਵੈ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜੋਵੈ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਕਹੁ ਜੋ ਨਰ ਭਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੧॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੈ ਕੇਲ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਜੋ ਨਰ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਤ੍ਰਿਯ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬਾਤ ਕਰਤਿ ਪਤਿ ਸੋਂ ਇਤ ਜਾਵੈ ॥ ਉਤੈ ਜਾਰ ਤਰ ਪਰੀ ਠੁਕਾਵੈ ॥੧੨॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹੈ ਵਹੈ ਤਹ ਆਵੈ ॥ ਖੈਂਚਿ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁ ਐਂਚਿ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬਹੁ ਨਰ ਜਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥ ਏਕੋ ਪੂਤ ਹੋਇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਮਹਿ ਸੁਤ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਚ ਹਿਯੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਗੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨੈ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭੯॥੫੩੬੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਚੰਦ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਫਿਰੰਗਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਅੰਗਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮੰਜਰੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾਂ ॥ ਜੋਗੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਸਦਨ ਚੰਚਲੈ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ

ਕਿਯਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਆਸਨ ਤਰੇ ਜਾਤ ਭਈ ਲਪਟਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਤਾਹਿ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਿਯਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹੁ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚਿਤਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਰਾਜਾ ਕਹੁ ਚਹਿਯਤ ਮਾਰਾ ॥ ਲੈ ਇਹ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਐਸਿ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥੫॥ ਸੋਵਤ ਸਮੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਗਾਡਿ ਤਾਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜੈ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲੀਨਾ ॥੬॥ ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਾਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਦੈ ਇਹ ਰਾਜ ਬਨਹਿ ਉਠਿ ਗਏ ॥ ਹਮਹੂੰ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੈਹੈਂ ॥ ਨਾਥ ਗਏ ਜਿਤ ਤਹੀ ਸਿਧੈਹੈਂ ॥੭॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ੍ਯੋ ਵਹੈ ਹਮ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਚੀਨ੍ਹਾ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਚੰਚਲੈ ਕਿਯੋ ਆਪਨੋ ਕਾਜ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਡਾਰੀ ਪਗਨ ਦੈ ਜੋਗੀ ਕਹ ਰਾਜ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦਿਯਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯਾ ॥ ਮੂਰਖ ਅਬ ਲਗ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਅਬ ਤਕ ਆਇ ਸੁ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅੱਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੦॥੫੩੭੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਸ ਸਭ ਮਨਿਯਤ ॥ ਬਿਜੈ ਸੈਨ ਜਿਹ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥ ਅਜੈ ਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਹ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਕੇ ਸੁਤ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥੨॥ ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪ੍ਯਾਰਾ ॥ ਅਜੈ ਮਤੀ ਕੀ ਸੁੰਦਰ ਕਾਯਾ ॥ ਜਿਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯਾ ॥੩॥ ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਪਰਾ ॥ ਜੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਗੋਰ ਮਹਿ ਮਰਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਕੁਰਰਾਵੈ ॥੪॥ ਆਗ੍ਯਾ ਚਲਤ ਤਵਨ ਕੀ ਦੇਸਾ ॥ ਰਾਨੀ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥ ਯਹ ਰਿਸਿ ਨਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਬੋਲਿਕ ਬੈਦ ਪ੍ਰਗਟ ਅਸ ਭਾਖੀ ॥੫॥ ਯਾ ਰਾਜਾ ਕਹੁ ਜੁ ਤੈਂ ਖਪਾਵੈਂ ॥

ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਮੋ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਬੈਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਯੋ ॥ ਰੋਗੀ ਬਪੁ ਤਿਹ ਕੋ ਠਹਰਯੋ ॥੬॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਕਰੋਂ ਉਪਾਈ ॥ ਜਤੋਂ ਤਤੋਂ ਕਹਿ ਤਿਹ ਬਰੀ ਖਵਾਈ ॥ ਰੋਗੀ ਭਯੋ ਅਰੋਗੀ ਤਨ ਸੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਜੜ੍ਹ ਸੋ ॥੭॥ ਭੱਛਤਿ ਬਰੀ ਪੇਟ ਤਿਹ ਛੂਟਾ ॥ ਸਾਵਨ ਜਾਨੁ ਪਨਾਰਾ ਫੂਟਾ ॥ ਦੂਸਰਿ ਬਰੀ ਥੰਭ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਖਵਾਈ ਰਾਜੈ ॥੮॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਪੇਟ ਛੁਟਿ ਗਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬਹੁ ਬਿਹਬਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਸੰਨ ਭਯੋ ਇਹ ਬੈਦ ਉਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਉਪਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥ ਦਸ ਤੋਲੇ ਅਹਿਫੇਨ ਮੰਗਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਖੁ ਵਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥ ਧੂਰਾ ਕਿਯਾ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥ ਚਾਮ ਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥੧੦॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਕਰੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬੈਦ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰੈ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਅਧਿਕ ਨ ਬੋਲਨ ਦੇਹੋ ॥ ਮੂੰਦਿ ਬਦਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲੇਹੋ ॥੧੧॥ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਧੂਰੋ ਤਿਹ ਤਨ ਪਰੈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਤਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਪ੍ਰਾਨ ਤਵਨ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੧੨॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੁ ਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨੇ ਛਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਾ ॥ ਸਭ ਸਊਅਨ ਕਹ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੧॥੫੩੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਮੀ ਕਰਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਅਮਰ ਕਲਾ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਗੜ੍ਹ ਸਿਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੀਰਾਜੀ ਜਗ ਨਾਮ ਕਹਾਵੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਕਲਾ ਦੂਸਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾ ਮੈ ਜਿਯ ॥ ਅਮਰ ਕਲਾ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਵੈ ॥ ਅਸੁਰ ਕਲਹਿ ਪਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮਦਨ ਕ੍ਰੀੜ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥ ਅਨਦ ਕੁਅਰੁ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਭਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਅਸੁਰ ਕਲਾ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਘਾਯੋ ॥ ਮਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵ ਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਧਰਾ ॥ ਤਾ ਪਰ ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਕਰਾ ॥੪॥ ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਦੁਰਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਸਵਤਿ ਲੋਥ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਵਤਿ ਸੰਘਾਰੀ

ਪਤਿ ਛਲਾ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਲਯੋ ਉਬਾਰ ॥ ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਧੰਨ ਸੁ ਅਮਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੨॥੫੩੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਪਲਾਊ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਧਨ ਭਰੇ ਸਕਲ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਕਿੰਨ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਕਿੰਨ੍ਰਮਤੀ ਵਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬੋਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਿਯਾ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਰਸਿ ਕੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਤੁਮ ਹਮ ਕਹੁ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਪਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਐਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੪॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹ੍ਯੋ ਮੈ ਕਹੌਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰ ਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਵਨ ਪੂਜਨ ਤੁਮ ਜੈਹੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਿਤੂ ਹਿਤੂ ਕਹ ਪੈਹੋ ॥੫॥ ਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਿ ਦੇਹੁਰੇ ਗਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਾਤ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਭਈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਅਸ ਰਾਜਾ ਤਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥੬॥ ਰਾਨੀ ਰੁਦ੍ਰ ਭਵਨ ਜਬ ਗਈ ॥ ਸਿਵ ਜੂ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਸੋ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤਿ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਖਾਨਨ ਲਾਗਾ ॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਕੀਆ ਜਿਨ ਦਾਰਾ ॥ ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕੇ ਬਲਿਹਾਰਾ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੩॥੫੪੦੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਨਿ ਸੈਨ ਦੱਛਨੀ ਰਾਜਾ ॥ ਦੱਛਨਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਦੂਜੀ ਰਾਨੀ ॥ ਦੱਛਿਨ ਵਤੀ ਬਸਤਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੧॥ ਦੱਛਿਨੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹ ਚਾਕਰ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਦਿਪਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ

ਸੂਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੋਭਾ ਕਹੀ ਨ ਹਮ ਤੇ ਜਾਈ ॥ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਦਰਸ ਤਵਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ਹਸਿ ਮਾਨੀ ॥ ਰਮਤਿ ਰਮਤਿ ਸਭ ਨਿਸਾ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥ ਜੈਸੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਤੈਸੋ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸਰੂਪਾ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰ ਕਰਿ ਗਈ ॥੫॥ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਹੇਤੁ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਪਜਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਜਾਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥੬॥ ਮੱਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਧ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹੁ ਚਾਕਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੭॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੀ ਏਕੈ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਲਜਤ ਬਚਨ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਐਸੇ ਕਰਾ ਦਿਯਾ ਰੰਕ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਹ੍ਵੈ ਅਤੀਤ ਪਤਿ ਬਨ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੪॥੫੪੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾਸੈਨ ਨਾਮਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਲਨੀ ਧਾਮ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਬਾਮਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਜਾ ਕੀ ਸਭੈ ਆਨਿ ਮਾਨੈ ॥ ਤਿਸੈ ਦੂਸਰੋ ਜਾਨਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧॥ ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰਹੈ ਰੀਝਿ ਬਾਲਾ ਲਖੈਂ ਨੈਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨ ਹੈ ਨ ਬਿਧਾਤਾ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਕੋ ਨ ਜਾਯੋ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਕ ਏਕ ਧਨਵਾਨ ਰਹਤ ਤਹ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰਤ ਜਹ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਕੰਨਜਾ ॥ ਧਰਨੀ ਤਲ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਧੰਨਜਾ ॥੩॥ ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਤਿਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਰ ਧਾਮ ਨ ਵਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥੪॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਵਹ ਕਹੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਹਠ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰ ਗਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੂਤਿਕਾ ਤਹਾਂ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਯੋਂਹੂੰ ਧਾਮ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੫॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਆਵੈ ਧਾਮਾ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਅਤਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬਾਮਾ ॥ ਬਹੁ ਦੂਤਿਨ ਤੇ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੬॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਸੋਂ ਭਈ ਨ ਜਾਰੀ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ

ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦੂਤੀ ਕਹ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਜਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਧਿ ਮਿਤਵਾ ਕੀ ਭਈ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਸੋਤ ਜਗਾਯੋ ॥ ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੮॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਸਹਚਰਿ ਤਹਾਂ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਬੈਠੀ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਆਈ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਤਹਾਂ ॥੯॥ ਵਹਿ ਮੂਰਖ ਐਸੇ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਛਲ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਰਾਨੀ ਅਟਕ ਸੁ ਮੁਹਿ ਪਰ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਮੈ ਬੁਲਾਵਤਿ ਭਈ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਮੈਂ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਹਿ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥ ਜੋ ਮੁਖਿ ਮੰਗਿਹੋਂ ਸੋਈ ਪੈਹੋਂ ॥੧੧॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਸੋਂ ਕੀਨਾ ਸੰਗਾ ॥ ਲਖਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲਿ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਹਰਖ ਮਾਨਿ ਤਾ ਕੋ ਭਜਾ ਭੇਵ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੫॥੫੪੨੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਜਾ ॥ ਸੁ ਵਾ ਤੁਲਿ ਦੂਜੋ ਬਿਧਾਤੈ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਬਿਖ੍ਯਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਏਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਤਾਤਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਬੀਰ ਬਾਂਕੋ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਆਯੋ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁ ਬਿਦ੍ਯਾਧਿਕਾਰੀ ॥੨॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਆਯੋ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਢ੍ਯੋ ਨੰਦ ਜੀ ਕੋ ॥ ਤਹਾਂ ਬੋਲਿ ਸੂਰਹਿ ਰਥਹਿ ਠਾਢ ਕੀਨੋ ॥ ਪਜਾਦੋ ਭਯੋ ਪੈਂਡ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੩॥ ਜਬੈ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ਸੁ ਤੌਨੈ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਛੂ ਕਾਲ ਈਹਾਂ ਅਬੈ ਸੈਨ ਕੀਜੈ ॥ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈਕ ਕੋ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਪੰਥ ਲੀਜੈ ॥੪॥ ਖਰੇ ਬਾਜਿ ਕੀਨੇ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈਕ ਸੋਯੋ ॥ ਸਭੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਖੋਯੋ ॥ ਤਹਾ ਰਾਜ ਕੰਨ੍ਯਾ ਬਿਖ੍ਯਾ ਨਾਮ ਆਈ ॥ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਸੁਧਿ ਤੌਨੈ ਨ ਪਾਈ ॥੫॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨ੍ਯਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਯੌਂ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਕੋ ਸੋਵਤੇ ਜੌ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮੈਂ ਇਸੀ ਕੀ ਇਹੈ ਨਾਥ ਮੇਰੋ ॥ ਬਰੌਂਗੀ ਇਸੈ ਮੈ ਭਈ ਆਜੁ ਚੇਰੋ ॥੬॥ ਨ੍ਰਿਸੰਸੈ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਬਾਲ ਆਨੀ ॥

ਇਸੀ ਕੋ ਬਰੌਂ ਕੈ ਤਜੌਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਤਹਾ ਏਕ ਪਤ੍ਰੀ ਸੁ ਡਾਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿੱਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰੀ ॥੭॥ ਚਹਯੋ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਕੋ ਸੁ ਬਾਚੋਂ ਉਘਾਰੋਂ ॥ ਡਰੋਂ ਬੇਦ ਕੀ ਸਾਸਨਾ ਕੋ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਪਰੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਕੋ ਜੋ ਕੋਊ ਉਘਾਰੈ ॥ ਬਿਧਾਤਾ ਉਸੈ ਨਰਕ ਕੇ ਮਾਂਝ ਡਾਰੈ ॥੮॥ ਰਹੀ ਸੰਕ ਲੀਨੀ ਤਊ ਹਾਥ ਪਾਤੀ ॥ ਲਈ ਲਾਇ ਕੈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਜਾਨਿ ਛਾਤੀ ॥ ਕਬੈ ਹਾਥ ਮਾਹੀ ਛਿਪਾਵੈ ਉਘਾਰੈ ॥ ਮਨੋ ਨਿਰਧਨੀ ਦ੍ਰਬ ਪਾਯੋ ਨਿਹਾਰੈ ॥੯॥ ਤਬੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿੱਤ ਮੈ ਯੌਂ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਿਸੈ ਜਾਨ ਕੈ ਨਾਥ ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੀ ॥ ਜੋਊ ਨਾਥ ਕੀ ਜਾਨਿ ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੈ ॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਬਿਧਾਤਾ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਡਾਰੈ ॥੧੦॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਹੰਤਕਾਰੀ ॥ ਤਿਨਿਛਿਆ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਕੀਨੀ ॥ ਸੋਈ ਲਿਖਜ ਕੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥ ਬਿਖਜਾ ਨਾਮ ਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁਤ੍ਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਸੀ ਓਰ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰਿ ਕੈ ਮਾਂਝ ਡਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਆਯੋ ਜਬੈ ਜਾਨ ਲੀਜੋ ॥ ਬਿਖੈ ਲੈ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈ ਤਾਸੁ ਦੀਜੋ ॥੧੨॥ ਰਹੀ ਪਤ੍ਰਿ ਕੋ ਬਾਚ ਕੈ ਚੌਂਕਿ ਚਿਤੈ ॥ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਇਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਰੱਛ ਹਿਤੈ ॥ ਲਿਯੋ ਆਂਜ ਕੈ ਅੰਜਨੈ ਹਾਥ ਪਜਾਰੀ ॥ ਬਿਖਜਾ ਬਿਖ ਕੈ ਦੇਨ ਤੇ ਕੈ ਸੁ ਡਾਰੀ ॥੧੩॥ ਰਹੀ ਜਾਤ ਬਾਲਾ ਤਬੈ ਰਾਜ ਜਾਗੇ ॥ ਵਹੈ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਨੁਰਾਗੇ ॥ ਪਿਤਾ ਤੌਨ ਕੇ ਆਨਿ ਕੇ ਹਾਥ ਦੀਨੀ ॥ ਸੁਨਜੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਭੂਪ ਚੀਨੀ ॥੧੪॥ ਜਬੈ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਛੋਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਬਾਚੀ ॥ ਇਹੈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਲਿਖੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਾਚੀ ॥ ਬਿਖਜਾ ਬਾਚਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਉਸੀ ਕਾਲ ਦੀਜੋ ॥ ਘਰੀ ਏਕ ਬੇਲੰਬ ਰਾਜਾ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੫॥ ਬਿਖਜਾ ਰਾਜ ਕੰਨਜਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਨੀ ॥ ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰੁ ਕੀਨੀ ॥ ਕਛੂ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਰਾਜੈ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਿਸੈ ਬਜਾਹਿ ਲਜਾਯੋ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੬॥੫੪੪੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਘਾਟਮ ਪੁਰ ਕੁਰਰੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੁ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੌਦਾ ਨਮਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਗਯੋ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਲਯੋ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹ ਧਾਮ ਭਗਨਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਾਗਿ ਤਿਨ ਮੋਹ ਜਤਾਯੋ ॥੨॥ ਅਪਨੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਿਤਈ ਸੋ ਸੋ

ਆਖੀ ॥ ਜੁ ਧਨੁ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਖਾਟਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਸੋ ਭਗਨੀ ਕਹ ਸਕਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥ ਮਰਿਯਮ ਬੇਗਮ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਭਾਈ ਕੋ ਮਾਰਾ ਜਿਨ ਬਾਮਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਛੀਨ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਐਸੇ ਕੀਨਾ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗਨੀ ਦਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਲੋਭ ਸਿੰਧ ਕੈ ਮਾਹਿ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਲੌ ਬੂਡਤਿ ਭਈ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਵਾਤ ਭਗਨੀ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਕੰਠ ਮਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਲੀਨਾ ਲੂਟ ਸਕਲ ਤਿਹ ਧਨ ਕੋ ॥ ਕਰਜੋ ਅਮੋਹ ਆਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ॥੬॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰੋਵੈ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥ ਜਬ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਗਾਂਵ ਕੀ ਜਾਗੀ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਧੁ ਤਬ ਸਭਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਮਰਜੋ ਆਜੁ ਇਹ ਸਾਂਪ ਚਬਾਯੋ ॥੭॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਹਿ ਗਡਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਾਜੀ ਤਨ ਆਪੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਇਕ ਯਾ ਕੋ ਘੋਰੋ ॥ ਔਰ ਜੁ ਕਛੁ ਯਾ ਕੋ ਧਨ ਥੋਰੋ ॥੮॥ ਸੋ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਠਾਵਨ ਕੀਜੈ ॥ ਫਾਰਖਤੀ ਹਮ ਕੋ ਲਿਖਿ ਦੀਜੈ ॥ ਕਬੁਜ ਲਿਖਾ ਕਾਜੀ ਤੇ ਲਈ ॥ ਕਛੁ ਧਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਦਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹਤਿ ਲੀਨੀ ਕਬੁਜ ਲਿਖਾਇ ॥ ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੀ ਸਭ ਧਨੁ ਗਈ ਪਚਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੭॥੫੪੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਯੂਨਾ ਸਹਰ ਰੂਮ ਮਹਿ ਜਹਾਂ ॥ ਦੇਵਛੱਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਛੈਲ ਦੇਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਬਜਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥੧॥ ਅਜਿਤ ਸੈਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥ ਜੋ ਇਹ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਹੋਤੋ ॥ ਤੌ ਤੁਮਰੇ ਲਾਇਕ ਬਰ ਕੋ ਥੋ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਸ ਕਹ ਕਰੋਂ ਉਪਾਊ ॥ ਐਸੋ ਬਰ ਤੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਊਂ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਨਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧੁਨਿ ਜਬ ਅਸ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਰਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਮੈਨ ਅਰੁ ਮਦ ਭਰੀ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਯੋ ॥ ਹੋ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਤੀ ਦਿਵਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥੫॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੌ ਤਿਹ ਦੈਂ ਮਿਲਾਇ ਮੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤੌ ਜਾਨੋਂ ਤੂ ਹਿਤੂ ਹਮਾਰੀ ॥੬॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸਹਚਰਿ ਸੋਂ ਜਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਕਾਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਤਛਿਨ ਦੌਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿਤ ਭਈ ॥੭॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਜਤਾਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਾਹਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤਿ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਪਹੁਚੀ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਤਹਾਂ ॥੮॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਂਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥ ਤਾ ਕੋ ਦੂਰ ਦਰਿੱਦ੍ਰ ਦਿਯਾ ਕਰਿ ॥ ਸੀਸ ਰਹੀ ਧਰ ਸਖੀ ਪਗਨ ਪਰਿ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਕਹ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੦॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਦਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੁ ਪੈਯੈ ॥ ਸੋਵੋਂ ਸਦਾ ਸੰਗ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ॥ ਚੀਨਿ੍ ਸਕੈ ਕੋਊ ਨਹਿ ਵਾ ਕੋ ॥੧੧॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਸ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈਂ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥ ਤਾਹਿ ਛਪਾਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਜੋ ਤੁਮ ਪੁਰਖ ਸਰਾਹਾ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਥ ਨ ਚਾਹਾ ॥ ਵਾ ਕੋ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਯਾ ਸਖਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥੧੩॥ ਹਮ ਸਭਹਿਨ ਜੋ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਿਸੁ ਬਿਸੁਨਾਥ ਨ ਚਾਹਾ ॥ ਜਨਿਯਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੈ ਭਾਗੀ ॥੧੪॥ ਰਾਨੀ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਅੰਨ ਨ ਪਾਨੀ ਪਿਯੋ ॥ ਸਾਚ ਮਰ੍ਯੋ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਯਾ ਕੋ ॥੧੫॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ॥ ਜਸ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭਯੋ ਨ ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਕੀ ਬਹਿਨ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਛਾਡਿ ਅਯੋ ਜਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਨਗਰ ਮੈ ॥੧੬॥ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਤਹ ਮੈ ਜਾਊਂ ॥ ਵਾ ਕੀ ਖੋਜਿ ਬਹਿਨ ਮੈ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥ ਸੋ ਅਤਿ ਚਤੁਰਿ ਸਭਨ ਗੁਨ ਆਗਰ ॥ ਆਨਿ ਦਿਖਾਊਂ ਤੁਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਗਰ ॥੧੭॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਬਖਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਖਰਚੀ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕਹੁ ਦਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਦਾ ਪਠਈ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਦਾ ਭਈ ਬਹੁ ਦਰਬ ਲੈ ਗਈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਆਠ ਮਾਸ ਦੁਰਿ ਤਹ ਰਹੀ ਲਖੀ ਨ ਦੂਸਰਿ ਬਾਮ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਵਮੋ ਮਾਸ ਚੜ੍ਹਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਲੈ

ਰਾਨੀ ਕਹੁ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਹੇਰਿ ਹਿਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥੨੦॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਇਹ ਸੌਂਪਹੁ ਤੁਮ ਅਪਨਿ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥੨੧॥ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਭੂਲਿ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥ ਲੈ ਯਾ ਕੋ ਕਰਿ ਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਰਹਿਹੋ ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥੨੨॥ ਭਲੀ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਭਵਨ ਸੁਤਾ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਮੂਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਾ ॥੨੩॥ ਚਹਤਿ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਸੁ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਸਹਚਰਿ ਛਲ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਪ੍ਰਗਟ ਧਾਮ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਭੇਦ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਭਾਖਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਲਹਯੋ ਆਪਨੋ ਜਾਰ ॥ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਰਹੀ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਅਸੁਰ ਭੁਜੰਗ ਸਭ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੮॥੫੪੭੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਾ ਸਹਰ ਬਗਦਾਦ ਕੇ ਦੱਛਿਨ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਰਹਤਿ ਸੁ ਰਤਿ ਕੇ ਭੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਮਲ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਸਤ ਤਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਮਹਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕੁਅਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਾ ਨੈਨ ॥ ਰਹੀ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮੈਨ ਮਦ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸੁਧਿ ਐਨ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਤੁਰ ਸਹਚਰੀ ਕੁਅਰਿ ਹਕਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਕੀਅਸ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਵਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪਠਾਵਨ ਕਿਯੋ ॥੪॥ ਬਾਰ ਨ ਲਗੀ ਸਖੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਤੋ ਪਰ ਅਟਕਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਛੂਟੇ ਕਸਬ ਲਗਨ ਲਗਿ ਗਈ ॥੫॥ ਅਬ ਵਹ ਧਾਮ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਜੈ ॥ ਹਜਾਂ ਤੇ ਚਲਿ ਵਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਪਗੁ ਦੀਜੈ ॥ ਉਠਹੁ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਿਲਮ ਨ ਲੈਯੈ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੬॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਲੀਨਾ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ

ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੭॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੋਟਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਸਭ ਹੀ ਕਹ ਹਰ ਕੈ ॥੮॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਰਜਨੀ ਜਬ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚਿਰਈਂ ਚੁਹਚਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਮਾਤੇ ॥ ਏਕਹਿ ਸੇਜ ਸੋਏ ਰਸ ਮਾਤੇ ॥੯॥ ਸੋਵਤ ਤਜਾਗਿ ਨੀਂਦ ਜਬ ਜਗੇ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਬ ਲਗੇ ॥ ਆਸਨ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕੋਕਹੁੰ ਤੇ ਦਸ ਗੁਨ ਬਿਸਤਾਰਾ ॥੧੦॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਰਸ ਮਾਤੈਂ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਘਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੈਂ ॥ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਅਸ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰਾ ॥੧੧॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਪਜਾਰੇ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ॥ ਦਾਸੀ ਭਈ ਆਜੁ ਮੈ ਤੋਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਤੋਟ ਦਰਬ ਕੀ ਨਾਹੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ਕਹੂੰ ਸਿਧਾਹੀ ॥੧੨॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਅਪਨੇ ਲੈ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥ ਅਤਿਥਿ ਭੇਸ ਦੋਊ ਧਰਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਇਕ ਠਾਂ ਬੈਠਿ ਖਜਾਨਾ ਖੈਹੈਂ ॥੧੩॥ ਜਾਰ ਕਹਜੋ ਅਬਲਾ ਸੋਂ ਐਸੇ ॥ ਤੁਹਿ ਨਿਕਸੋਂ ਲੈਕਰ ਸੰਗ ਕੈਸੇ ॥ ਠਾਢੇ ਈਹਾਂ ਅਨਿਕ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਨਭ ਕੇ ਜਾਤ ਪਖੇਰੂ ਮਾਰੇ ॥੧੪॥ ਜੌ ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਠੌਰ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਅਸ ਕਰਹੁ ਉਪਾਵੈ ॥ ਮੁਰ ਤੁਰ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਤਰੁਨਿ ਧਰਿ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਈ ਸਾਚੁ ਦੈ ਕੈ ਮਰਿ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹ ਨਾਥ ਉਚਾਈ ॥ ਬੈਦ ਲਏ ਸਭ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥੧੬॥ ਸਭ ਬੈਦਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਕਛੂ ਉਪਚਾਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੭॥ ਬੋਲਤਿ ਭੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਜਾਨੀ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਬੈਦਨੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਬੈਦ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੮॥ ਜੌ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥ ਰਾਨੀ ਬਚੈ ਬਿਲੰਬ ਨ ਲਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੯॥ ਸੋਈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਜਬ ਮਾਨੀ ॥ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ਵਹੈ ਸਜਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕਹ ਬੈਦਨਿ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੨੦॥ ਸਖੀ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਕਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨੧॥ ਰਾਜ ਰੋਗ ਰਾਨੀ ਕਹੁ ਧਰਜੋ ॥ ਜਾਤਿ ਸਿਤਾਬੀ ਦੂਰਿ ਨ

ਕਰਜੋ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਲਗਿ ਰਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਦੂਰਿ ਦੂਖ ਤਬ ਹੋਈ ॥੨੨॥ ਸੋਈ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋਂ ਜਾਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਬੈਦਨੀ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਨਰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਭਾਖੀ ॥੨੩॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਸੋ ਰਹੈ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਚਹੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਲਗਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਛਲਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਭਜਯੋ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮੯॥੫੫੦੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਲਗਤਿ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਛੱਤ੍ਰੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹਾਂ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨਿਨ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕੈਸੇ ਕੇਲ ਸੁ ਯਾ ਸੰਗ ਕਰੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੩॥ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਹਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੁਹਿ ਤੈਂ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੁਹਿ ਨ ਨਿਰਖਿ ਹੈਂ ਆਈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੁ ਅਬ ਹੀ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਨੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਰਖਿਯਹੁ ਆਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਨ ਗਈ ਤਬ ਸਖੀ ਸਜਾਨੀ ॥ ਯਾ ਕੀ ਲਗਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਨਿਕ ਨ ਲਗੀ ਅਵਾਰ ਸਜਨ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਤਹਾਂ ਲ੍ਯਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਜਹ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਠੀ ਸੇਜ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਹੀ ਤਵਨ ਕਹ ਹਿਤੂ ਨਿਕਾਸ੍ਯੋ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਠਿ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਅਲਿੰਗਨ ਕਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥੮॥ ਜਬ ਮਦ ਕਰਿ ਮਤਵਾਰਾ ਕਿਯੋ ॥ ਭੁਜ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥ ਏਕ

ਤਰੁਨ ਦੂਸਰ ਮਦ ਮਾਤੋ ॥ ਤੀਸਰ ਭੋਗ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਰਾਤੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੱਧ ਹਾਰ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥ ਚਾਰਹੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਇਹ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਤੇ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕਹੁ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਪਰ ਕੀ ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਛਿਨ ਇਕ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰ੍ਯੋ ਜਾਵੈ ॥ ਛੈਲਿਯਹਿ ਜਾਰ ਛਬੀਲੋ ਭਾਵੈ ॥੧੨॥ ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਤਿ ਧਾਰੈਂ ॥ ਆਨ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀਂ ॥੧੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦੋਊ ਜਾਂਘਨ ਲੇਈ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਹੁ ਸੁਖ ਦੇਈ ॥੧੪॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਤਾਵੈਂ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈਂ ਉਠਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਫਿਰ ਫਿਰ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਕਹ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਚੁੰਬਨ ਕੈ ਕੈ ॥੧੫॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਿਨ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਸਿ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਹੌਂ ਜੁ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੋ ॥੧੬॥ ਜਬ ਤਰੁਨੀ ਸੰਗ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਰੀਝਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਈ ਮੈ ਦਾਸਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੭॥ ਅਬ ਜੋ ਕਹੋ ਨੀਰ ਭਰਿ ਲ੍ਯਾਊਂ ॥ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਊਂ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਵਹੈ ਮੈਂ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਔਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋਂ ॥੧੮॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਿਹਸਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਭਯੋ ਗੁਲਾਮ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਤੋ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਭੋਗ ਕਹੁ ਪਾਈ ॥ ਪੂਰਨ ਭਈ ਮੋਰਿ ਭਗਤਾਈ ॥੧੯॥ ਅਬ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਮੇਰੇ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਕਹਤ ਜਾਰ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਸਦਾ ਹੰਢੈਯੈ ॥੨੦॥ ਅਬ ਤੁਮ ਐਸ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਸਦਾ ਤੁਮ ਪਾਵਹੁ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੋ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਲਹੈ ਨ ਸ੍ਵਾਨ ਨ ਭੂਸਨ ਆਵੈ ॥੨੧॥ ਰਾਨੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਐਸੀ ਜਬ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਹਸਿ ਕਰਿ ਪਿਯ ਸੋਂ ਤਬ ॥ ਰੋਮਨਾਸ ਤੁਮ ਬਦਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੨੨॥ ਰੋਮਾਂਤਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਦਨ ਸਾਥ ਲੈ ਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਬਸਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਦਏ ॥੨੩॥ ਬੀਨਾ ਦਈ ਕੰਧ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ॥ ਸੁਨਨ ਨਮਿਤ ਰਾਖ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਤੰਤ੍ਰੀ ਸੋਂ ਬੈਠਿ ਬਜਾਵੈ ॥੨੪॥ ਰਾਜ

ਬੀਨ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਲਲਚਾਨਾ ॥ ਘਰ ਬਾਹਰ ਤਜਿ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੨੫॥ ਇਕ ਦੂਤੀ ਤਬ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਇਸ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਤਾ ਸੋਂ ਮੁਸਕਾਈ ॥੨੬॥ ਜਿਨਿ ਤੋ ਕੋ ਰਾਜਾ ਯਹ ਬਰੈ ॥ ਹਮ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਸਕਲ ਤਜਿ ਡਰੈ ॥ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਤੁਹਿ ਸ੍ਵੈਹੋਂ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਕਹ ਖ੍ਵੈਹੋਂ ॥੨੭॥ ਜੋ ਤਾ ਪਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖੀ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਤ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਜਾਇ ਉਚਾਰੈ ॥੨੮॥ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭੇਦ ਲਖਿ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਵਹਿ ਛੋਰਤ ਨਹਿ ਭਈ ॥ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਲੈ ਸੋਈ ॥ ਹਮਰੋ ਦਾਵ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੨੯॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਹ ਤਿਹ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਸੋਤ ਜਾਰ ਕੋ ਹੇਰੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਨਹਿ ਛੇਰੈ ॥੩੦॥ ਮਾਥੋ ਧੁਨਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ॥ ਹਮਰੋ ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਹਿ ਲਹਜੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਸੋਈ ॥ ਮੋਰੀ ਘਾਤ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੩੧॥ ਉਨ ਰਾਨੀ ਐਸੋ ਤਬ ਕਿਯੋ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਖਿਯਨ ਸਭ ਦਿਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੋਤ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈ ॥ ਪਕਰਿ ਭੋਗਬੇ ਕਾਜ ਮੰਗਾਵੈ ॥੩੨॥ ਮੈਂ ਸੋਵਤ ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸੰਗਾ ॥ ਅਪਨੇ ਜੋਰਿ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗਾ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸਭ ਭਾਖੀ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਨਾਰਿ ਨਾਹ ਤੇ ਰਾਖੀ ॥੩੩॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਸੋਵਤ ਜੋਰ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗਾ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਕੋਰੋ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨੱਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੦॥੫੫੩੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਛਿਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਪਸਚਿਮ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਪਸਚਿਮ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਲੋਭ ਕਰਿ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹ ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰੀਝ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਭਾਰੀ ॥ ਜਾਨਤ ਊਚ ਨੀਚ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਰਾਇ ਦਿਲਵਾਲੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰਾਂਸੁ ਹੈ ਮਾਲੀ ॥ ਮੋ ਪਹਿ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਹੇਰਤਿ ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ

ਸਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਬਚ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਭੇਟਤ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੁ ਭਯੋ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਜਬ ਮਦ ਸੋਂ ਮਤਵਾਰੇ ਭਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਕ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਏ ॥੫॥ ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ ਕਲੋਲਹਿ ॥ ਰਸ ਕੀ ਕਥਾ ਰਸਿਕ ਮਿਲਿ ਬੋਲਹਿ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀਂ ॥੬॥ ਰਾਨੀ ਰਮਤਿ ਅਧਿਕ ਉਰਝਾਈ ॥ ਭੋਗ ਗਏ ਦਿਲਵਾਲੀ ਰਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਅਪਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਮੈ ਯਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੭॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਮੇਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥ ਮੋਕਹੁ ਨਹੀ ਸੁਹਾਵਤ ਰਾਜਾ ॥ ਮੈ ਸਾਜਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਧੈਹੋਂ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਸਹੈਹੋਂ ॥੮॥ ਜਹਾਂ ਸਿੰਘ ਮਾਰਤ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸੁਨਾ ਦੇਹੁਰਾ ਏਕ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਝੰਪਾਨ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਤਹੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥੯॥ ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲਘੁ ਇੱਛਾ ਕਹ ਉਤਰਤਿ ਭਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਛਿਤਿ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੋ ਰੰਗਾ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਸਜਨ ਕੇ ਗਈ ॥ ਤਬ ਅਸ ਸਖੀ ਪੁਕਾਰਤਿ ਭਈ ॥ ਲਏ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ਕਹੁ ਜਾਈ ॥ ਕੋਊ ਆਨਿ ਲੇਹੁ ਛੁਟਕਾਈ ॥੧੧॥ ਸੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਭਏ ਅਸਿ ਕਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਭੇਦ ਰਾਜਾ ਤਨ ਦਯੋ ॥ ਲੈਕਰ ਸਿੰਘ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਯੋ ॥੧੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥ ਹੋਨਹਾਰ ਭਯੋ ਹੋਤ ਸੁ ਕਹਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹੁ ਜਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਯਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੧॥੫੫੪੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰੋ ॥ ਉੱਤਰ ਮਤੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਲਹੌਰੀ ਰਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਸਭ ਗੁਨਨ ਸਵਾਯੋ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਹੇਰਤਿ ਭਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ ਦਈ ॥੨॥ ਉਰ ਅੰਚਰ ਅੰਗਿਯਾ ਨ ਸੰਭਰੈ ॥ ਕਹਬ ਕਛੂ ਹ੍ਵੈ ਕਛੂ ਉਚਰੈ ॥ ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਰਹੈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਲ ਅਖਿਯਾਂ ਤੇ ਬਹੈ ॥੩॥

ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਰਾਇ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਮੁਹੋਂ ਨ ਭਾਖਿ ਉੱਤਰ ਦੇ ਆਵੈ ॥ ਝੂਮਿ ਝੂਮਿ ਝਟ ਦੈ ਛਿਤਿ ਝਰੈ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਿਯ ਸਬਦ ਉਚਰੈ ॥੪॥ ਅਦਭੁਤ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸੌਂ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥ ਯਾ ਅਬਲਾ ਕੋ ਕਸ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਹਾਲ ਐਸ ਇਹ ਭਯੋ ॥੫॥ ਯਾ ਕੋ ਕੌਨ ਜਤਨ ਅਬ ਕਰੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਯਹ ਰਾਨੀ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਮੈਂ ਦੈਹੋਂ ॥ ਰਾਨੀ ਨਮਿਤਿ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥੬॥ ਸਿਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਆਗੈ ਜਲ ਭਰੋਂ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਗ ਪਰੋਂ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੭॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਹਮ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਲੇਈ ॥ ਏਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹਮ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਈ ॥੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕਰਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਦੂਸਰ ਦਿਨ ਹਮ ਰਾਜ ਕਮਾਵਹਿ ॥ ਲੈ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਵਹਿ ॥੯॥ ਜਬ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥ ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਜੋਰ ਦੋਊ ਕਰਾ ॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈਂ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥੧੦॥ ਏਕ ਬੈਦ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਦੁਖ ਹਰ ਹੈ ॥ ਰੋਗਨਿ ਤੇ ਸੁ ਅਰੋਗਨਿ ਕਰ ਹੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਤਤਛਿਨ ਤਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਾ ॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਨਾਟਿਕਾ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬੋਲਾ ਬੈਦ ਦੇਖਿ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੨॥ ਦੁਖ ਜੌਨੇ ਇਹ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਾਈ ॥ ਸੋ ਦੁਖ ਤੁਮ ਸੌਂ ਕਹਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜਾਨ ਮਾਫ ਹਮਰੀ ਜੋ ਕੀਜੈ ॥ ਪਾਛੇ ਬਾਤ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥ ਯਾ ਰਾਨੀ ਕਹ ਕਾਮ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਨਹਿ ਇਹ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਰੋਗ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਉਪਾਵ ਨ ਕੀਨਾ ॥੧੪॥ ਯਹ ਮਦ ਮੱਤ ਮੈਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥ ਤੁਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਹ ਸਾਥ ਨ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਯਹ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਜਬ ਪਾਵੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥ ਇਹ ਤੁਮ ਤਬ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥ ਬਚਨ ਹਾਥ ਮੋਰੇ ਪਰ ਦਜਾਵੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਦੁਖ ਮੈਂ ਦੂਰ ਕਰਾਊਂ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਊਂ ॥੧੬॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜੈ ਤਬ ਭਾਖੀ ॥ ਹਮਹੂੰ ਇਹ ਹਿਰਦੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰੋਗ ਤੁਮ ਯਾਹਿ ਮਿਟਾਵੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਵੋ ॥੧੭॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੇ ਲਿਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਉਪਚਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਗ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਯੋ ॥੧੮॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ

ਦਿਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਛਲ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਆਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲਾ ਰਮੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਨਾਥ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਪਤਿ ਕਹ ਅਸ ਛਲ ਲਿਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਰਨਿਯਹਿ ਜਾਰ ਬਜਾਵੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਆਪ ਕਮਾਵੈ ॥੨੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭਜੈ ਜਾਰ ਕੋ ਬਾਮਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਾਰ ਛੱਤ੍ਰ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ ਢੁਰਾਵੈ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੨॥੫੫੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਰਾਜ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰਾਜ ਦੇਈ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਿਤ ਰਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਰਤ ਜੁ ਰਾਨੀ ਕਹੈ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਆਗਜਾ ਸਭ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਿ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਚਹਤਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਮਾਰੈ ॥ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥੩॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਠੌਰ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਤਿਹ ਪਰ ਰਹੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਰਝਾਈ ॥ ਚਹਤ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਵੈ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਉ ਮੈਂ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਜਾਊਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਕਹੈ ਕਛੁ ਮਾਫ ਕਰਾਊਂ ॥੫॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਜਬ ਤਹ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮੋ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਜਾਨੋ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਤੁਮ ਠਾਨੋ ॥੬॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰੋਖ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਇਹ ਅਪਨੀ ਭਗਨਿਯਹਿ ਨ ਭਜੋ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਤਰ ਤੁਮ ਤਜੋ ॥੭॥ ਜੌ ਤੁਮ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਹੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਹੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਜੈਹੋਂ ॥ ਤੇਰੇ ਧੂਲਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਐਹੋਂ ॥੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਤ ਮੁਹਿ ਯਹ ਲਿਖਿ ਦਜਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਜਾਨਹੁ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋਂ ਤਿਹ ਹੌਹੂੰ ਬੁਲਾਵੋਂ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋਂ ॥੯॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨਾ ॥ ਜੋਰਿ ਰਹਾ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਨੈਨਾ ॥ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਕਛੂ ਨਹਿ

ਕਹਜੋ ॥ ਕਵਨ ਭੇਦ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਕਹਜੋ ॥੧੦॥ ਮੋਰੀ ਲਗਨ ਉਤੈ ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸ ਬਾਤ ਠਟਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੇ ਤਜੀ ਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜਾਈ ॥੧੧॥ ਅਬ ਯਹ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਹੀ ॥ ਮੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸੰਗ ਲਹੀ ॥ ਵਾ ਬਿਨੁ ਮੋ ਸੋਂ ਰਹਜੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜੇ ਕਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥੧੨॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਫਿਰਿ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਹਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਗਜੋ ਸੁਨਿ ਪੈਹੋਂ ॥ ਤਬ ਮੈ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋਂ ਕੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਅਬ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਧਾਤ ਪਿਯ ਗਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥ ਜਬ ਭਜਿਹੈ ਜੁ ਲੋਗ ਇਹ ਬਾਮਾ ॥ ਹ੍ਵੈਹੈ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮਾ ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੋਗ ਮਾਫ ਲਿਖਿ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪ ਗਵਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਈ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥੧੬॥ ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਵਹਿ ਆਪੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਰਾਜਾ ਤੇ ਲਿਖਵਾਯੋ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੧੭॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਰਾਜੈ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਪਤਿ ਤੇ ਭੋਗ ਮਾਫ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਰਾਨਿਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੩॥੫੫੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਆਨਦ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਸਦਨ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਬਿਧਿਨਾ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਦੂਸਰ ਦੀਨਾ ॥ ਆਯੋ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਬ ਬਨੋ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਥੋ ਘਨੋ ॥੨॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੩॥ ਪਠੈ ਹਿਤੂ ਇਕ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵਾ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਆਸਨ ਤਿਹ ਦਏ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥੪॥ ਅਧਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਉਜਾਰ ਜਹਾ ਬਡ ਅਹੀ ॥ ਆਸਨ

ਲਾਇ ਬੈਠਯੋ ਤਹੀ ॥੫॥ ਸਭ ਹੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜ੍ਹੱਯਹੁ ॥ ਦ੍ਰੁਮ ਤਰ ਬੈਠੇ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੱਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਤਹਾ ਹਮ ਐਹੈਂ ॥ ਤੁਮੈ ਧਾਮ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ॥੬॥ ਮਾਨਿ ਜਾਰ ਸੋਈ ਬਚ ਲਯੋ ॥ ਭੇਖ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਆਸਨ ਏਕ ਬ੍ਰਿੱਛ ਤਰ ਮਾਰਾ ॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਪਾਵ ਸਾਥ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਜੂ ਸਾਥ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਏਕ ਰਿਖੀਸੁਰ ਬਨ ਮਹਿ ਸੁਨਾ ॥ ਤਾ ਸਮ ਭਯੋ ਨ ਹੈ ਕਹੂੰ ਮੁਨਾ ॥੯॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਜਾਇ ਤਿਹ ਲ੍ਯੈਯਹੁ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਸੰਗ ਲੈ ਸ੍ਵੈਯਹੁ ॥ ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਬਾਤ ਨ ਦੂਜੀ ਕੋਈ ॥੧੦॥ ਮਹਾਂ ਜਤੀ ਤਿਹ ਮੁਨਿ ਕੋ ਜਾਨਹੁ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਬਿਨਸਾ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਰੰਭਾਦਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਚਿ ਹਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਤ ਤੇ ਟਰਾ ਨ ਰਿਖਿ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੧॥ ਹਮ ਤੁਮ ਸਾਥ ਤਹਾਂ ਦੋਊ ਜਾਵੈਂ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਮੁਨਹਿ ਪਾਇ ਪਰ ਲ੍ਯਾਵੈਂ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਸ ਮੋਰਿ ਸੰਗ ਸ੍ਵਾਵਹੁ ॥ ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਪਾਵਹੁ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਤਵਨ ਬਨ ਗਯੋ ॥ ਜਹ ਛ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਛ ਗਗਨ ਤਨ ਰਹੇ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹੇ ॥੧੩॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਵ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮੁਨੀਸਹਿ ਭਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਪਾਇਨ ਤਿਹ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰ੍ਯੋ ॥੧੪॥ ਜੋ ਸਿਵ ਸੁਪਨ ਸਮੈ ਕਹਿ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਸਾਚੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਲਯੋ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਕਰਿ ਇਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਊਂ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਵਾਊਂ ॥੧੫॥ ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰੈ ॥ ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਮੁਨਿ ਆਂਖੈਂ ਨ ਉਘਰੈ ॥ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਰਾਜ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਠਹਰਾਵੈ ॥੧੬॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਤਬ ਆਂਖੈਂ ਮੁਨਿ ਦੁਹੂੰ ਉਘਰਾ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਆਯੋ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੧੭॥ ਹਮ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਕਾਨਨ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਜਾਨਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਬਸਤ ਕਿਹ ਠੌਰਾ ॥ ਹਮ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਾਚੇ ਰਸ ਬੌਰਾ ॥੧੮॥ ਯਹ ਸੰਪਤਿ ਹਮਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥ ਜੋ ਲੈ ਹਮੈਂ ਦਿਖਾਵਤ ਰਾਜਾ ॥ ਹਮ ਨਹਿ ਧਾਮ ਕਿਸੂ ਕੇ ਜਾਹੀਂ ॥ ਬਨ ਹੀ ਮਹਿ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਹੀਂ ॥੧੯॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਮੁਨੀ ਸੋਂ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਪਧਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਬਡੇ ਅਘਨ ਕਹ ਟਾਰੋ ॥

ਬਾਰਹ ਬਰਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਰਹਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਗ ਬਨ ਹੀ ਕੋ ਗਹਿਯੈ ॥੨੦॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰਾ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਰਿਖਿ ਦਿਯੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਹਾ ਧਾਮ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਕਰਤ ਪਗ ਰਾਜਾ ॥੨੧॥ ਹਮ ਕਹ ਸਿਵ ਤੁਹਿ ਆਪ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਇਹਾਂ ਜਗਾਇ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਨਿ ਸੰਭੁ ਕੋ ਕਹੋ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਹਮਾਰੇ ਰਹੋ ॥੨੨॥ ਸਿਵ ਕੀ ਸੁਨਤ ਭਯੋ ਜਬ ਬਾਨੀ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਸਾਥ ਚਲਨ ਕੀ ਮਾਨੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸਦਨ ਪਗ ਧਾਰਾ ॥੨੩॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥ ਇਹ ਭੋਜਨ ਹਮਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥ ਏ ਹੈਂ ਇਨ ਗ੍ਰਿਸਤਨ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥ ਹਮ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਤਨ ਨੈਨ ਨ ਲਾਵਹਿਂ ॥ ਇਨ ਰਸ ਕਸਨਿ ਭੂਲਿ ਨਹਿ ਖਾਵਹਿਂ ॥ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਵੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਯੌਂ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈਂ ॥੨੫॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਮੁਨਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਤਨ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੨੬॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਜਤੀ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥੨੭॥ ਜਬ ਪਤਿ ਨਹਿ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਠਾਨੈ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਖੁਵਾਰੀ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪਜਾਰੀ ॥੨੮॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਇਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਊਪਰ ਏਕ ਤੁਲਾਈ ਡਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠੋ ਮੂਕਿਯੈ ਲਗਾਵੈ ॥ ਸੋ ਅੰਤਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਤਿਨ ਪਾਵਾ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਵ ਜਤਾਵਾ ॥ ਪਾਂਵਦ ਬੈਠਿ ਮੂਕਿਯਨ ਮਾਰੈ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਜਾਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥੩੦॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਛਰਯੋ ॥ ਜਾਰ ਗਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਖਤ ਕਰਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੪॥੫੬੨੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਚਲ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਨਰਵਰ ॥ ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਹਿ ਤਾ ਕੀ ਸਰਬਰ ॥ ਚੰਚਲ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵਿ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਮਦਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਵੈ ॥

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਧਰੀ ॥ ਮੈਨ ਸੁਨਾਰਿ ਭਰਤਿ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਧਾਮ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਰਸ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਬਾਢਾ ਸੋਕ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਭ ਬਿਸਰਾ ਘਰ ਬਾਰਾ ॥੩॥ ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿ ਕੋ ਜਨੁ ਜਾਯੋ ॥ ਜੈਸੋ ਤਿਹ ਸੁਤ ਕੋ ਥੋ ਰੂਪਾ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਤਿਹ ਲਗਤ ਸਰੂਪਾ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਸੋ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਯਾ ਸੌਂ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਛੁਰਕਿਯਾ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਕੁਅਰੁ ਰਾਹ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥ ਚੰਚਲ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਵੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾ ਕੇ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌਂ ਤਿਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੬॥ ਕਿਹ ਨਮਿਤਿ ਇਹ ਠਾਂ ਤੂ ਆਈ ॥ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਕਿਹ ਕਹੁ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੭॥ ਜਸ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੁਮ ਮੁਰਿ ਢਿਗ ਸੇਜ ਸੁਵਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ ॥੮॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਆਪੁ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਭਰੁਆਪਨ ਕਰਜੋ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰਜੋ ॥੯॥ ਭਰੂਆ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹ ਕਰਜੋ ॥ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਜੋ ॥ ਦੂਤੀ ਪਠਵਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੂਤੀ ਕਰਿ ਰਚੀ ॥੧੦॥ ਤਾਹਿ ਸੇਜ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਭੋਜਨ ਤਿਹ ਖੁਵਾਵੈ ॥ ਕਹੈ ਸੁ ਸੁਤ ਮੁਰ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਸੰਗ ਹਮਰੋ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੋ ਭੋਜ ਖੁਵਾਰੈ ॥ ਰਾਨੀ ਝਝਕਿ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਡਾਰੈ ॥ ਇਹ ਮੋਰੇ ਸੁਤ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਚਹਿਯਤਿ ਤਿਹ ਖੁਵਾਰਾ ॥੧੨॥ ਨਿਕਟਿ ਆਪਨੇ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਢਿਗ ਅਪਨੀ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੩॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਮੈ ਜਾਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਦਲਿ ਮਲਿ ਤਾਹਿ ਕਰੈ ਸਰਬੰਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈ ਤਜੋਂ ਹੀ ਲਪਟਾਈ ॥੧੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਜਾਰ ਪਹਿ ਰਾਨੀ ॥ ਸੋਵਤ ਜਗਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਚੁੰਬਤਿ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਬਚ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਉਚਾਰਾ ॥੧੫॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੈ ਇਹ ਬੋਲੀ ਪੂਤ ਕਹਿ ਯਾ ਸੰਗ ਅਤਿ ਮੁਰ ਪਜਾਰ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਚੁੰਬਤ ਹੁਤੀ ਸੁਤ ਕੀ ਜਨੁ ਅਨੁਹਾਰ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਚ ਇਹੈ ਜਿਯ

ਆਈ ॥ ਪੂਤ ਜਾਨਿ ਚੁੰਬਨ ਮੁਖ ਧਾਈ ॥ ਕੋਪ ਜੁ ਬਢਾ ਹੁਤਾ ਤਜਿ ਦੀਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਚੀਨਾ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬੰਗਸ ਰਾਇ ਕਹ ਰਾਖਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ॥ ਦਿਨ ਕਹ ਪੂਤ ਉਚਾਰਈ ਨਿਸਿ ਕਹ ਭੋਗੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੫॥੫੬੩੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਗਸ ਸੈਨ ਬੰਗਸੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸਦਨ ਭਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥ ਬੰਗਸ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਬਸਤ ਇਕ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਗਤਿਮਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮੰਗਲਾ ਦੇਈ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਬਨਜਾਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਲਾਦੇ ਉਸਟ ਹਜਾਰਾ ॥ ਔਰ ਦਰਬੁ ਕੀ ਤੋਟਿ ਨ ਕੋਈ ॥ ਲਖੈ ਸੁ ਰਹਤ ਰੀਝ ਕਰਿ ਸੋਈ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬੈ ਮੰਗਲਾ ਦੇਵਿ ਸੁ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਰਤ ਭਈ ਮਿਜਮਾਨੀ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭ੍ਰਾਤ ਤਵਨ ਤਿਹ ਆਯੋ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਆਨੇ ਅਮਲ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥ ਆਨਿ ਤਵਨ ਢਿਗ ਰਾਖੇ ਕੰਚਨ ਥਾਰ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਸਾਤ ਬਾਰ ਮਦਿਯਨ ਤੇ ਮਦਹਿ ਚੁਆਇ ਕਰਿ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਭੋਜਨ ਬਿਜਿਯਾ ਪਾਨ ਕਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪਿਯੋ ਮਦ ਬਡੇ ਬਡੇ ਪਯਾਲਾਨ ਭਰਿ ॥ ਜਬ ਰਸਮਸ ਭੇ ਤਰੁਨਿ ਤਬੈ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਤੇ ਸਾਹੁ ਸੇਜ ਊਪਰਿ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ ਕਿ ਆਉ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੋ ਹਮ ਹਰੈਂ ॥ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੈਂ ਤਰੁਨ ਕਹਾ ਚਕਿ ਚਿੱਤ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਤੁਮ ਰਮਹਿੰ ਸੁ ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਅਸ ਕਹਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹੁ ਤਵਨ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਮੰਗਲਾ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਹੇਤੁ ਬਿਸਾਰਾ ॥ ਅਰਧਾ ਅਰਧ ਚੀਰ ਤਿਹ ਡਾਰਾ ॥੮॥ ਲੂਟ ਲਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ॥ ਘੋਰ ਅਪ੍ਰਾਧ ਕਿਯੋ ਪਾਪੀ ਇਨ ॥ ਯਾ ਕਹ ਚੀਰਿ ਮੱਤ ਗਜ ਡਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨ ਕਰੀ ਨਿਵਾਰਾ ॥੯॥ ਵਾਰਸ ਭਈ ਆਪੁ ਤਾ ਕੀ ਤਿਯ ॥ ਮਾਤ੍ਰਾ ਲਈ ਮਾਰਿ ਤਾ

ਕੋ ਜਿਯ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਭੋਗ ਨ ਕਿਯਾ ਤਿਸੈ ਕੋ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲਿ ਮਾਰਾ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜੋ ਨ ਰਮਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਯਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੬॥੫੬੪੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈ ਸੂਰ ਖੱਤ੍ਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਤਾ ਕਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸਮਸ ਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਦਿਵਾਨਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰਾਨਾ ॥੧॥ ਲਛਮਨ ਸੈਨ ਧਾਮ ਸੁਤ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਸੈਨ ਦੂਸਰੋ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਸਕੁਚ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੨॥ ਸਮਸ ਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਜਵਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਜਾ ਦਿਸ ਹੁਤੀ ਕੇਹਰੀ ਬਾਰਾ ॥੩॥ ਤਹੀ ਦਿਲੀਸ ਆਪ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਸਿੰਘਨੀ ਚਿਤਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਿਧਪਾਲ ਲਿਯੇ ਅਪਨੇ ਸੰਗਾ ॥ ਔਰ ਲਿਯੇ ਅਨਗਨ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੪॥ ਤਾ ਪਰ ਕਰੀ ਝੁਕਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸਮੈ ਜਨਮ ਤਬ ਲਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਹਾ ਤਨ ਮਾਤ ਕੁਖ੍ਯਤਰ ॥ ਅਰਧ ਹਨਾ ਕਰ ਗਜ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥੫॥ ਤਹ ਇਕ ਭਾਟ ਕੌਤਕ ਅਸ ਲਹਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਤ ਦੋਹਰਾ ਕਹਾ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸਾਹ ਨ ਚਿੱਤ ਤੇ ਟਾਰੇ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਸਾਪੁਰਸ ਪਦਮਨੀ ਇਨ ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਭਾਉ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਦੁਖ ਗਾੜ੍ਹੇ ਪਰੈ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਆਗੇ ਪਾਉ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਟ ਜਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਇਹ ਧਾਰਾ ॥ ਜਬ ਅਪਨੇ ਮਹਲਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੈਂ ਹੈਂ ਮੋਰ ਵਜੀਰ ਸਜਾਨਾ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਅਸ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮਿਲੈ ਪਦਮਨੀ ਆਈ ॥੯॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਭ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਸੈਨ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਮੋਹਿ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਪਠਾਵੋ ॥੧੦॥ ਜੌ ਤੁਮਰੀ ਆਗਯਾ ਕਹ ਪਾਊਂ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਊਂ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕੈ ਪਦਮਨਿ ਲੈ ਐਹੋਂ ॥੧੧॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਗਯੋ ਧਾਮ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਬਾਜਾ ॥ ਬੈਰੀ ਹੁਤੋ ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾ ਕੋ ॥ ਭੇਦ ਕਹਾ ਹਜਰਤਿ ਪੈ ਵਾ ਕੋ

॥੧੨॥ ਏਕ ਧਾਮ ਦੁਹਿਤਾ ਹੈ ਯਾ ਕੇ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥ ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਮਗਾਵਹੁ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਪਦਮਿਨੀ ਖੁਜਾਵਹੁ ॥੧੩॥ ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਤ ਜਬੈਸੇ ਭਯੋ ॥ ਤਤਛਿਨ ਦੂਤੀ ਤਹਾਂ ਪਠਯੋ ॥ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤੇਰੀ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਕੀ ਜਾਨੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੪॥ ਇਕ ਚਤੁਰਾ ਅਰੁ ਦੁਤਿਯ ਚਿਤੇਰੀ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਦੁਤਿਯ ਮਦਨ ਜਨੁ ਕੇਰੀ ॥ ਗੋਰ ਬਰਨ ਅਰੁ ਖਾਏ ਪਾਨਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੜ੍ਹਾ ਚੰਦ ਅਸਮਾਨਾ ॥੧੫॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਚਿਤੇਰਨਿ ਗਈ ॥ ਲਿਖਿ ਲ੍ਯਾਵਤ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਜਬ ਲੈ ਕਰਿ ਕਰ ਸਾਹ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੀ ॥੧੬॥ ਸਭ ਸੁਧਿ ਗਈ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਮਾ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਘਾਜਲ ਜਨੁ ਘੂਮਾ ॥ ਤਨ ਕੀ ਰਹੀ ਨ ਤਨਿਕ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਡਸ ਗਯੋ ਨਾਗ ਕੌਡਿਯਾਰਾ ॥੧੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਾਹ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਸਭ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਧਾਮ ਮਹਿ ਆਨੀ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਬਾਈ ॥ ਸਕਲ ਦੀਪ ਜਨੋਂ ਸਭਾ ਸੁਹਾਈ ॥੧੮॥ ਛਿਦ੍ਰ ਬੀਚ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਭਯੋ ਤਬੈ ਮਤਵਾਰਾ ॥ ਮਨ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨਜੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੋ ਤਨੁ ਰਹਜੋ ਪਛਾਨਜੋ ॥੧੯॥ ਹਜਰਤਿ ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਕੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਕੈ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥ ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕਹੀ ਸੁ ਭਾਖਤ ਭਏ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਧੰਨ ਭਾਗ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਹਿੰਗੇ ਸਾਹ ਸਵਾਰੇ ॥੨੧॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਐਸੋ ਜਬ ਸੁਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਸਤਕ ਧੁਨਾ ॥ ਦੈਵ ਕਵਨ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਅਸ ਉਪਜੀ ਸੁਤਾ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨੨॥ ਜੌ ਨਹਿ ਦੇਤ ਤੁ ਬਿਗਰਤ ਕਾਜਾ ॥ ਜਾਤ ਦਏ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥ ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਤੁਰਕ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਅਬ ਲਗ ਗੀ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਲਗੇ ਨ ਭਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਢਿ ਤੁਰਕ ਕਹ ਦਈ ॥ ਰਜਪੂਤਨ ਕੇ ਹੋਤਿਹ ਆਈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਧਾਮ ਮਲੇਛ ਪਠਾਈ ॥੨੪॥ ਹਾਂਡਨ ਏਕ ਦੂਸਰਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕਹ ਇਨ ਦਈ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜੋ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅਸ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ॥ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦੇਹ ਜੁਤ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥ ਜੋ ਨਰ ਤੁਰਕਹਿ ਦੇਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਜਗ ਤਿਹ ਕਰਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜੈਹੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕ ਕਹ ਦੈ ਹੈ ॥੨੬॥ ਹਾਂਡਿਯਨ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕ ਨਹਿ ਦਈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਤੁਰਕਨਿ ਨ ਭਈ ॥ ਕਛੁ ਰਜਪੂਤਨ ਲਾਜ ਗਵਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਬੇਗਮਾ ਕਹਾਈ

॥੨੭॥ ਅਬ ਮੈ ਧਰੋਂ ਇਹੈ ਨਿਜੁ ਬੁੱਧਾ ॥ ਮੰਡੋਂ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕੌਚ ਕਰਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰੋਂ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਆਜੁ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੋਂ ॥੨੮॥ ਤਬ ਕੰਨਜਾਂ ਨਿਜੁ ਪਿਤਾ ਹਕਾਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾਤ ਤਨਿਕ ਚਿੰਤਾ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਸਨਮੁਖ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੋਂ ਲਰਿਯੈ ॥੨੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੋਲ ਸਦਾ ਥਿਰ ਰਹੈ ਦਿਵਸ ਰਹਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਕਰੇ ਕਰਮ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਾਰਣ ਗਾਇ ਹੈਂ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮੋ ਕੋ ਦੀਜੈ ਆਹਵ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਲੀਜਿਯੈ ॥੩੦॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਜਿਨਿ ਤਜਹੁ ਖੜਗ ਧਾਰਾ ਸਹੋ ॥ ਭਾਜਿ ਨ ਚਲਿਯਹੁ ਤਾਤ ਮੰਡਿ ਰਨ ਕੋ ਰਹੋ ॥ ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾ ਹਨਿਯਹੁ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਮਾਰਿ ਅਰਿਨ ਕੋ ਮਰਿਯਹੁ ਹਮਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕਰਿ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਕ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥ ਸਮਸਦੀਨ ਕਹ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਆਵੈ ਤਬ ਪਕਰਿ ਸੰਘਰਿਯਹੁ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨਿਕਸਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਤਬ ਐਸ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬਾਤ ਇਹ ਸੁਤਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਪਠਾਨਨ ਐਸ ਜਤਾਯੋ ॥੩੩॥ ਏ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਡੇ ਬਨਾਏ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਸੇ ਇਨ ਕੇ ਪਗ ਲਾਏ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕਹਾ ਵਹੈ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਹੁਕਮ ਸਾਹ ਕੋ ਆਨਾ ॥੩੪॥ ਤਬ ਮਿਲਿ ਖਾਨ ਸਾਹ ਕੇ ਗਏ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥ ਤੁਰਕਹਿ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਸੁਤਾ ਨ ਦਈ ॥ ਹਸਿਹੈਂ ਇਨੈ ਭਲੀ ਇਹ ਭਈ ॥੩੫॥ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹੈ ਪਿਤਹਿ ਸਮੁਝਾਵੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਜਨਮੁ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਅਬ ਲੌ ਐਸੀ ਬਾਤ ਨ ਭਈ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਗਈ ॥੩੬॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਤਾਤਾ ॥ ਮੰਡਹੁ ਜੁੱਧ ਹੋਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥ ਚਲਿਹੈ ਕਥਾ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਪਠਾਨ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨਾਹੀ ॥੩੭॥ ਪਹਿਰਹੁ ਕੌਚ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪੀ ਪੀ ਅਮਲ ਹੋਹੁ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਮਚਤ ਹੈ ਜੁੱਧ ਅਪਾਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈਹੈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੮॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੰਗ ਹ੍ਵੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰਹੁ ਕੇਸਰੀ ਜਾਮਾ ॥ ਟਾਂਕ ਆਫੂਐਂ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੋ ॥ ਸਾਂਗ ਝਲਕਤੀ ਹਾਥ ਫਿਰਾਵੋ ॥੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਜਾਗਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਬਾਹਹੁ ਖੜਗ ਸਕਲ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਵੋ ॥ ਰੇਤੀ ਮਾਂਝ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵੋ ॥੪੦॥ ਹਜਰਤਿ ਜੋਰਿ ਤਹਾਂ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਸਕਲ ਬਜਾਹ ਕੋ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਕੇ ਜਬ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਪੁਨਿ ਕੰਨਜਾ ਅਸ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੪੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥

ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ਜੋ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਧਾਮ ਗਏ ਇਹ ਮਾਰਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥ ਲਛਮਨ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿ ਦਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਉਚਰਿ ॥ ਹੋ ਸੰਗ ਸਤ ਸੈ ਖਤਿਰੇਟਾ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਿ ॥੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤੇ ਜਾਤ ਧਾਮ ਤੇ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ਮੋ ਅਏ ॥ ਲੁਬਧਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਛਮਨ ਕਾਢਿ ਕਟਾਰੀ ਘਾਯੋ ॥੪੩॥ ਤਾ ਕਹ ਐਸ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹਜਰਤਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹ ਮਾਰਿ ਭੇਸ ਨਰ ਧਾਰੋ ॥ ਲੋਗਨ ਮਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥ ਮੋਹਿ ਅਮਲ ਕੇ ਕਾਜ ਪਠਾਵਾ ॥ ਤੁਮ ਤਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਕਹਾ ਵਾ ॥ ਧਾਮ ਆਵਨੇ ਕੋਈ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਆਵੈ ਸੋ ਜਾਨ ਗਵਾਵੈ ॥੪੫॥ ਇਹ ਛਲ ਲਾਂਘਿ ਡਿਵਢਜਨ ਆਯੋ ॥ ਚੋਬਦਾਰ ਨਹਿ ਕਿਨੀ ਹਟਾਯੋ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕੁਮਕ ਆਪਨੀ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਮਿਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਯੋ ॥੪੬॥ ਬਾਜੈਂ ਲਗੇ ਤਹਾਂ ਸਦਿਯਾਨੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨੇ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਪੰਗ ਅਪਾਰੇ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜੇ ਦਮਾਮਾ ਜਬ ਲਗੇ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਟੂਟ ਪਰੇ ਤਹ ਆਨਿ ॥੪੮॥ ਪਠਾਨੋ ਬਾਚ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਕਵਨ ਦ੍ਵੈ ਥਨੀ ਜਾਯੋ ॥ ਜਿਨੈ ਜੁਝੌਆ ਇਹਾਂ ਬਜਾਯੋ ॥ ਐਸਾ ਭਯੋ ਕਵਨ ਮਤਵਾਲਾ ॥ ਜਿਹ ਮੂਰਖਹਿ ਨ ਸੂਝਤ ਕਾਲਾ ॥੪੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਖਾਨ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਚੁੰਗ ਚੌਂਪ ਤਨ ਆਏ ॥ ਸਮਸਦੀਨ ਲਛਮਨ ਜਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸਕਲ ਸੈਨ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥੫੦॥ ਲੋਦੀ ਸੂਰ ਨਜਾਜੀ ਚਲੇ ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥ ਦਾਓਜਈ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ॥ ਆਫਰੀਦਿਯਨ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਵਨ ਖੇਲ ਪਠਾਨ ਤਹ ਸਭੈ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੫੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਖਰਿਯਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ਨਹਿ ਮਾਵੈਂ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਭਟ ਤੁਰਗ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਆਂਧੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਹਾਥ ਪਸਾਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਈ ॥੫੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਰ ਨਗਰ ਮੈ ਪਯੋ ॥ ਜਨੁ ਰਵਿ ਉਲਟਿ ਪਲਟਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਜਲਧਿ ਬਾਰਿ ਪਰਹਰੈਂ ॥ ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਮਛਰੀ ਜਯੋਂ ਮਰੈਂ ॥੫੪॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਵ ਨਦੀ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਹੀ ਜਾਤ ਕੋ ਨਹਿ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਤੈਸੀ ਦਸਾ ਨਗਰ ਕੀ ਭਈ ॥ ਜਨੁ ਬਿਨੁ ਸੱਕ੍ਰ ਸਚੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਸਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਚੜ੍ਹੇ ਉਹ ਦਿਸਿ ਚੜ੍ਹੇ ਪਠਾਨ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿੱਤ ਦੈ ਸਭੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ

॥੫੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਜੋਰਿ ਬਾਨਾ ਅਨੀ ਖਾਨ ਆਏ ॥ ਇਤੈ ਛੋਭਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਚਲੇ ਬਾਨ ਐਸੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਭਾਰੇ ॥ ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਨ ਜਾਹੀਂ ਨਿਕਾਰੇ ॥੫੭॥ ਤਬੈ ਲਛਮਨ ਕੁਮਾਰ ਜੂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ ਬਾਨੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥ ਬਿਰਾਜੇ ਕਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਕੇਤੁ ਜੈਸੇ ॥੫੮॥ ਪੀਏ ਜਾਨੁ ਭੰਗੈਂ ਮਲੰਗੈਂ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਟਿ ਸੌਂਡੀਨ ਸੀਸੈਂ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਮਾਰੇ ਸੁ ਲੈ ਭੂਮਿ ਤੋਪੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖਾਂਡੇ ਲਸੈਂ ਨਗਨ ਧੋਪੈਂ ॥੫੯॥ ਕਹੂੰ ਬਾਨ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥ ਬੁਯੋ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਾਨੈ ਕਢੇ ਈਖ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਲਹਲਹੈਂ ਪੇਟ ਮੈ ਯੌਂ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੱਛ ਸੋਹੈਂ ਬਧੇ ਬੀਚ ਜਾਰੀ ॥੬੦॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਪਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥ ਕਹੂੰ ਮੂੰਡ ਮਾਲੀ ਪੁਐ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ਬਿਤਾਲਾ ॥੬੧॥ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਕਾਢੇ ਫਿਰੈਂ ਦਾਂਤ ਭਾਰੇ ॥ ਬਮੈ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ਜਿਰਹ ਖੋਲ ਐਸੇ ॥ ਬਗੇ ਬਗੋਤ ਡਾਰੇ ਸਮੈ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥੬੨॥ ਤਹਾਂ ਬਾਜਿ ਹਾਥੀਨ ਕੀ ਸ੍ਰੋਨ ਧਾਰੈਂ ॥ ਪਰੈਂ ਜਯੋਂ ਫੁਹਾਰਾਨਹੂੰ ਕੀ ਫੁਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਸੋ ਜਾਨੁ ਦੂਜੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੋਟਿ ਸੂਰਾਨ ਸੂਰਾ ਖਯੋ ਹੈ ॥੬੩॥ ਤਹਾਂ ਕੋਟਿ ਸੌਂਡੀਨ ਕੇ ਸੁੰਡ ਕਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਕੇਤ ਫਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈਂ ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈਂ ਉਠੈਂ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥੬੪॥ ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈਂ ॥ ਨਗਾਰੇ ਨਫੀਰੀ ਬਜੈਂ ਝਾਂਝ ਭਾਰੀ ॥ ਹਠੇ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਤਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੬੫॥ ਕਹੂੰ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥ ਨਫੀਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਦੈ ਨਗਾਰੂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਔ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਰੁਚੰਗਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ਉਪੰਗਾ ਮੁਚੰਗਾ ॥੬੬॥ ਝਰੋਖਾ ਤਰੇ ਜੋ ਮਚੀ ਮਾਰ ਐਸੀ ॥ ਭਈ ਦੇਵ ਦਾਨਵਾਨ ਕੀ ਹੈ ਨ ਤੈਸੀ ॥ ਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਔ ਰਾਵਨੈ ਜੁੱਧ ਐਸੋ ॥ ਕਿਯੋ ਭੀਮ ਮਹਭਾਰਥੈ ਮੈ ਨ ਤੈਸੋ ॥੬੭॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਕੇਤੇ ਖਰੇ ਗਾਲ੍ਹ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਛੋਡੈਂ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਨਾਰਿ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਸਾਜ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਹਠੀ ਭਾਜ ਕੈ ਕੈ ॥੬੮॥ ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਖੇਦੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਲਤਾਰੇ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਹਠੀ ਪੂਤ ਘਾਏ ॥ ਤਹੀਂ ਗੋਲ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਆਏ ॥੬੯॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਪਠਾਨੋ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਿਨੀ ਹਾਥ ਲੈ ਨ ਹਥਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਚਾਲੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ

ਮਾਰੇ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰੇ ॥੭੦॥ ਹਠੇ ਜੇ ਜੁਝੇ ਸੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੇ ਮੱਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਕੈ ਕਿਤੇ ਛੋਰ ਦੀਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਜਾਨ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਰਾਖ ਲੀਨੇ ॥੭੧॥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਹਨਾ ਖਗ ਜੌਨੈ ਉਚਾਯੋ ॥ ਸੋਈ ਜੀਵ ਬਾਚਾ ਜੁਈ ਭਾਜਿ ਆਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਲੌ ਗਨਾਊਂ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਲਖੇ ਲੋਹ ਮਾਚਾ ਕੁਪੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੭੨॥ ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਨਾਦੈਂ ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਪੂਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਜ੍ਵਾਨ ਜੂਝੈਂ ਬਰੈਂ ਹੇਰਿ ਹੂਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਗਾਜੈਂ ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਜਾਵੈਂ ॥੭੩॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਸਭੈ ਖਾਨ ਮਾਰੇ ॥ ਲਏ ਛੀਨ ਕੈ ਤਾਜ ਬਾਜੀ ਨਗਾਰੇ ॥ ਹੁਤੇ ਦੂਰ ਬਾਸੀ ਤਿਤੇ ਖਾਨ ਆਏ ॥ ਘਿਰਯੋ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਕਰੀ ਮੱਤ ਨਜਾਏ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਭਾਜੇ ਤਿਤੇ ਫੇਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਸਿੰਧ ਜੂ ਕੇ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਇਗੋ ਛੱਤ੍ਰਿ ਜਾਨੇ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਛਿੱਪ੍ਰ ਤੁਹਿ ਆਜੁ ਛੈ ਹੈਂ ॥੭੫॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਐਸੇ ਭਰਯੋ ਕੋਪ ਸੂਰੋ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੌਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੋ ॥ ਦਯੋ ਸੈਨ ਕੋ ਆਇਸੈ ਆਪ ਹੀ ਯੋਂ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨੀ ਕੋ ਕਹਯੋ ਰਾਮ ਜੀ ਜਯੋਂ ॥੭੬॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਸੈਨਾ ਚਲੀ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਆਏ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੀ ਓਟ ਡਾਰੇ ॥੭੭॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬਾਜੀ ਪਲੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਸੋ ਆਨਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਖੱਗ ਲੈ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਮੰਗੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈਂ ॥੭੮॥ ਘੁਰੈਂ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਬਹਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੭੯॥ ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਧਾਰੀ ਪਰੇ ਬਰਮ ਛੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਐਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚੌਰ ਸੋਹੈਂ ਮਨੋ ਹੰਸ ਜੈਸੇ ॥੮੦॥ ਕਹੂੰ ਕੇਤ ਕਾਟੇ ਲਸੈਂ ਭੂਮ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਯੁ ਤੋਰੇ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਿਛ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਅਰਧ ਕਾਟੇ ਤੁਰੰਗੇ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਮਤੰਗੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥੮੧॥ ਕਿਤੇ ਡੋਬ ਡੂਬੇ ਗਿਰੇ ਘੂਮ ਘੂਮੈਂ ॥ ਗਜੈ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਭੂਮਿ ਝੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ਦੁਰੇ ਬੂਟ ਮਾਹੀ ॥ ਲਗੈਂ ਘਾਵ ਪੀਠੈਂ ਕਢੈਂ ਮੂੰਡ ਨਾਹੀ ॥੮੨॥ ਕਿਤਯੋ ਕੇਸੁ ਫਾਸੇ ਦ੍ਰੁਮੋ ਜਾਤ ਜੋਰੈਂ ॥ ਹਹਾ ਮੋਹਿ ਛਾਡੋ ਕਹੈ ਸਤ੍ਰ ਭੋਰੈਂ ॥ ਨਿਕਾਰੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ਨ ਪਾਛੈ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਭਜੇ ਜਾਹਿ ਕਾਜੀ ਨ ਬਾਜੀ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥੮੩॥ ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਤੋਰੇ ਨ ਘੋਰੇ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਛੋਰਿ ਜੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਸ ਧਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਦੈ

ਅਕੋਰੈਂ ਨਿਹੋਰੈਂ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਮੈ ਤੇਗ ਦੇਖੈ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥੮੪॥ ਕਿਤੇ ਜੀਵ ਲੈ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਕਿਤਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋਮੇ ਰਨਹਿ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਹੀ ॥ ਮਰੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭਜੇ ਪੈਗੁ ਨਾਹੀ ॥੮੫॥ ਤਹਾਂ ਲੈ ਅੱਪਛ੍ਰਾਨ ਕੇਤੇ ਬਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਤੇ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕੈ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਨਰਕ ਬਾਸੀ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਹੂਏ ॥ ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭਜੇ ਜਾਤ ਮੂਏ ॥੮੬॥ ਕਿਤੇ ਭੀਰੁ ਜੋਧਾ ਮਰੇ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਬਿਨਾ ਬਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤਜੋ ਅਗਮਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਦੀਨੇ ॥ ਕਿਤਜੋ ਦੇਵ ਕੇ ਲੋਕ ਕੋ ਪੰਥ ਲੀਨੇ ॥੮੭॥ ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭਜੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਤੇ ਭੂਮਿ ਭੋਗੇਂ ਨਹੀ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥ ਭਈ ਭੀਰ ਗਾਢੀ ਮਚਜੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਲਖੇ ਬੀਰ ਠਾਢੇ ਕਪੈ ਦੇਹ ਸਾਰੀ ॥੮੮॥ ਜਹਾਂ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਘਨੇ ਸਤ੍ਰੁ ਕੂਟੇ ॥ ਤਹਾਂ ਦੇਖਿ ਜੋਧਾਨ ਤੇ ਕੋਟਿ ਛੂਟੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਨ ਹਥਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਲਖੈ ਸਮਸਦੀਨੈ ਪਰਜੋ ਭੂਮਿ ਮਾਰਜੋ ॥੮੯॥ ਤਹਾਂ ਭਾਟ ਢਾਢੀ ਖਰੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸੁਨਾਵੈਂ ਪ੍ਰਭੈ ਬੈਰ ਬ੍ਰਿੰਦੈ ਤ੍ਰਸਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ਨਫੀਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥੯੦॥ ਜਬੈ ਖਾਨ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਹੀ ॥ ਬਡੇ ਐਂਠਜਾਰੇ ਬਚਜੋ ਏਕ ਨਾਹੀ ॥ ਲਈ ਛੀਨ ਦਿੱਲੀ ਦਿਲੀਸੈ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਤਬੈ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਪੈ ਛੱਤ੍ਰ ਢਾਰਜੋ ॥੯੧॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਘਨੀ ਸੈਨ ਕੂਟੀ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫੂਟੀ ॥ ਲਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਸਿਰੈ ਛੱਤ੍ਰ ਢਾਰਜੋ ॥ ਪਰਜੋ ਪਾ ਸੁ ਬਾਚਜੋ ਅਰਜੋ ਸੋ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥੯੨॥ ਲਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਯੌਂ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਰਜੋ ਕਾਜ ਨੀਕੋ ਨ ਸਾਹੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਜਗਜੋ ਰੈਨਿ ਸਾਰੀ ਧਰਜੋ ਧਜਾਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਦਿਯੋ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਾਤ ਵਾ ਕੋ ॥੯੩॥ ਕਸਾਈਨ ਕੋ ਦਾਸ ਤਹ ਏਕ ਆਯੋ ॥ ਨਦੀ ਡਾਰਬੇ ਓਝਰੀ ਲੈ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਗਹਯੋ ਜਾਹਿ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ਧਰਯੋ ਜੈਨ ਆਲਾਵਦੀ ਨਾਮ ਤਾਹੀ ॥੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥ ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਬਨ ਮਾਰਗ ਲਯੋ ॥ ਬਦ੍ਰਿਕਾਸ੍ਰਿਮਹਿ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਅਤਿਥਿ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਬਹੁ ਤਹ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਬਰੰ ਬ੍ਰੂਹ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਸੁਤਾ ਸੁਹਾਇ ॥੯੬॥ ਕੰਨਜਾ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੱਯਾ ਇਹੈ ਦਾਨ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਰੱਛਾ ਆਪੁ ਹਮਾਰੀ ਕੀਜੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥ ਮੁਹਿ ਬਰ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਜਗ ਮਾਇ ॥੯੭॥ ਚਰਨਨ ਰਹੈ

ਤਿਹਾਰੈ ਚਿੱਤਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਹੋਇ ਅਨਗਨਤ ਬਿੱਤਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਜੀਤਿ ਹਮੈ ਕੋਈ ਜਾਇ ॥ ਤੁਮ ਮਹਿ ਰਹੈ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਇ ॥੯੮॥ ਜਗਮਾਤੈ ਐਸੇ ਬਰੁ ਦਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਹ ਰਾਜ ਅਸਾਮ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਰੈਂ ॥ ਦਿੱਲੀਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਧਰੈਂ ॥੯੯॥ ਜਿਨ ਕਹ ਰਾਜ ਭਵਾਨੀ ਦਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਛੀਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲਿਯੋ ॥ ਅਬ ਲੌ ਕਰਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਸਾਜਾ ॥੧੦੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਿਲੀਸ ਸੋਂ ਪਿਤਾ ਜੁਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਦੇਬੀ ਤੇ ਅਸ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅੰਗ ਦੇਸ ਕੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲਿ ਅਬਲਾ ਧਰਮ ਉਬਾਰਾ ॥੧੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੭॥੫੭੫੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਰੂਪਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਅਰੁ ਸੂਰਾ ਮਹਾਂ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ਸਤ੍ਰੁ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥੨॥ ਏਕ ਸਪੂਤ ਪੂਤ ਤਿਨ ਜਯੋ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਬਵਰੀ ਸੀ ਭਈ ॥੩॥ ਵਾ ਸੋਂ ਬਾਂਧਾ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕਰੀ ਏਕ ਜਨੁ ਦੇਹਾ ॥ ਔਰ ਉਪਾਉ ਨ ਚਲ੍ਯੋ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰ ਕਰਿ ਭੇਸ ਕਰੌਲ ਕੋ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਕੋ ਨਰ ਜਾਨੈ ਤਿਸੈ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੁਅਰਹਿ ਰੋਜ ਸਿਕਾਰ ਖਿਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਹਨਾਵੈ ॥ ਇਕਲੀ ਫਿਰੈ ਸਜਨ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕਹ ਅੰਗਾ ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸਦਨ ਨ ਜਾਤ ਸੁ ਭਈ ॥ ਪਿਤ ਤਨ ਕਹੀ ਸੁਤਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਅਪਨੀ ਠਵਰ ਬਕਰਿਯਹਿ ਜਾਰਾ ॥ ਦੂਸਰ ਪੁਰਖ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥ ਸਾਹ ਲਹ੍ਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਯੌਂ ਨਹੀ ਲਖ੍ਯੋ ਕਰੌਲਨ ਭਈ ॥ ਸੰਗ ਨਿਤ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਭੀਤਰਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਵੈ ॥੮॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਬਹੁ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਾ ਕਹ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਭਲੋ ਕਰੌਲ

ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥੯॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ਦੋਊ ॥ ਸਾਥੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਊ ॥ ਅਥਯੋ ਦਿਵਸ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਬਸੇ ਬਨਾਈ ॥੧੦॥ ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਢੇ ਦਾਂਤ ਬਡੇ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਧੀਰ ਬੰਧਾਯੋ ॥੧੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚਿਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਮੈ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਮੋਰਿ ਲਗਨ ਲਗ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇਸ ਧਰਤਿ ਇਹ ਭਈ ॥੧੩॥ ਅਬ ਤੁਮ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਮੁਹਿ ਬਾਰੋ ॥ ਜਸ ਮੁਰਿ ਲਗਨ ਤੁਮੂਪਰ ਲਾਗੀ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਹੋਹੁ ਮੋਰ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥੧੪॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਕੁਅਰ ਕੇ ਚੀਤਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਕਹ ਸੀਤਾ ॥ ਭੋਜਨ ਜਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਪਾਈ ॥ ਜਨੁ ਨਲ ਮਿਲੀ ਦਮਾਵਤਿ ਆਈ ॥੧੫॥ ਉਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਤਾ ਕੋ ਭਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਹ ਸਜਾ ॥ ਤਾਹਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਚਰਮ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭੋਗ ਕਰਯੋ ਤਾ ਪਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥੧੬॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਅਪੱਛਰਾ ਧਰਾ ॥ ਕਹੀ ਕਿ ਰੀਝਿ ਮੋਹਿ ਇਹ ਬਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾਹਿ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥ ਰੂਪਕੇਤੁ ਪਿਤੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹਿ ਕੈ ਲੈ ਆਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ॥ ਲੋਕ ਅਪੱਛਰਾ ਤਿਹ ਲਖੈਂ ਕੋਊ ਨ ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਰਾ ਕਰੌਲ ਹ੍ਵੈ ਭਈ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸਿਰ ਰਾਨੀ ਭਈ ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੮॥੫੭੬੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ੍ਹ ਇਕ ਰਹਤ ਭੂਆਲਾ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਤਾ ਸੀ ਦੂਸਰਿ ਜਗ ਮਹਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਹੀਂ ॥੧॥ ਸਾਹਿਕ ਹੁਤੋ ਅਧਿਕ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਧਨੀ ਨ ਜਗ ਮੋ ਆਨਾ ॥ ਅਛਲ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਭ ਮਤਿ ਹਰ ਕਰਿ ॥੨॥ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ੍ਹ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇੱਕ ॥ ਪੜ੍ਹਾ ਬਯਾਕਰਨ ਅਰੁ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਕਹਬੇ ਆਵੈ ॥ ਲਿਖਤ ਊਖ ਲਿਖਨੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥ ਇਕ

ਦਿਨ ਕੁਅਰੁ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੇ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ॥ ਵਾ ਕੀ ਲਗੀ ਲਗਨ ਇਹ ਸੰਗਾ ॥ ਮਗਨ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥੪॥ ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿ ਇਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਐਸ ਕੁਅਰ ਕਹ ਜਾਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੋਰੇ ਘਰ ਆਵਹੁ ॥ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ਭੋਗ ਮਚਾਵਹੁ ॥੫॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਸਜਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਐਸ ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥੬॥ ਇਕ ਅਵਧੂਤ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਬਸਤ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥ ਹੈ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਅਵਰ ਨ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸਮ ਜਿਹ ॥੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੌ ਤਿਸੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਮੋ ਸੌਂ ਪਤਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਯੌਂ ਜੋ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਬਨੈਹੈਂ ॥ ਤੌ ਮੋ ਸੌਂ ਨਹਿ ਭੋਗਨ ਪੈਹੈਂ ॥੮॥ ਯੌਂ ਹੀ ਸਖੀ ਜਾਇ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥ ਚਿੱਤ ਮੋ ਅਧਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨੀਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੯॥ ਸਮੁੰਦ ਪਾਰ ਜਾਯੋ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਤਊ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਾਜ ਤਹਾ ਚਲਿਬੇ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਤੀਰਥ ਜਾਤ ਹੌਂ ਪਿਤਹਿ ਉਚਰਾ ॥੧੦॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭ ਕੀਆ ਤਜਾਰਾ ॥ ਤਹ ਹ੍ਵੈ ਚਲੀ ਬਾਜਿ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਸੇਤਬੰਧ ਰਾਮੇਸ੍ਵਰ ਗਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਤਿ ਭਈ ॥੧੧॥ ਤਾ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਜਹਾਜ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਗਈ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਮਝਾਰਾ ॥ ਜਹ ਤਿਹ ਸੁਨਾ ਰਾਜ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਹ ਹੀ ਕੌ ਬਾਮਾ ॥੧੨॥ ਤਹ ਗੀ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਜਬ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਹੇਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਜਾਨਜੋ ਕਹੂੰ ਕੇਰਾ ॥੧੩॥ ਨਿਰਖਤਿ ਕੁਅਰਿ ਮਦਨ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਚਹਾ ਇਸੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਘਾਇ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥੧੪॥ ਦੇਖੈ ਲਗੀ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਇਹੈ ਕਰਿ ਆਈ ॥ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਜਾਤ ਤਹ ਭਈ ॥ ਸਿੰਘਨਿ ਜਾਨੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੫॥ ਝਟਕਿ ਝਰੋਖਾ ਤੇ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਬਾਂਧਤਿ ਸਾਥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਭਈ ॥ ਹਾ ਹਾ ਭਾਖਿ ਲੋਗ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥ ਰਾਖਿ ਨ ਸਕੇ ਤਾਹਿ ਰਖਵਾਰੇ ॥੧੬॥ ਬਾਂਧਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਿਲਾ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹ ਜੀਤਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਾ ਕਾਜ ਮੈਂ ਕਿਯਾ ॥ ਅਪਨੋ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਹੁ ਪਿਯਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਜਾਹਿ ਮੋ ਕੋ ਲੈ ਜਾਵੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਕਹ ਤੁਮ ਪਾਵੋ ॥੧੮॥ ਰਾਜ

ਕੁਅਰੁ ਤਬ ਹੀ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਜਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਜਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਦਿਖਯੋ ॥੧੯॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਪਾਰ ਸਮੁੰਦ ਕੈ ਗਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਹਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਤਿ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਰ੍ਯੋ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨਿੰਨ੍ਯਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯੯॥੫੭੮੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੀਸੀਸਾਰ ਕੇਤੁ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸੌਂ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰੋ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਸੀਸੈਸਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰਿ ਹ੍ਵੈ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾ ਸੌਂ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਰੁਨਿ ਮੈ ਚੀਤਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਉਦਾਸ ਮਤਿ ਭਈ ॥੨॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੀ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਜਾਤ ਕਿਸੀ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥ ਰਾਨੀ ਔਰ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਥ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਮੈਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥੩॥ ਮਿਲਿ ਬੈਠੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਰਾਨੀ ॥ ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਕਹਾਨੀ ॥ ਇਹ ਜੜ੍ਹ ਪਤਿ ਮਤਿ ਕਿਨ ਹਰ ਲਈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥੪॥ ਏਤੋ ਸੋਕ ਕਿਯੋ ਜਾ ਕੋ ਇਹ ॥ ਮਤਿ ਹਰ ਲਈ ਕਹਾਂ ਯਾ ਕੀ ਤਿਹ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਘਨੀ ॥ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਚਹਿਯਤ ਧਨੀ ॥੫॥ ਸਖੀ ਏਕ ਸਜਾਨੀ ਤਹ ਅਹੀ ॥ ਤਿਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਕਹੀ ॥ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੌਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲੈਹੌਂ ॥੬॥ ਜਾਰਿਕ ਪਕਰਿ ਕੋਠਰੀ ਰਾਖਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਨਤ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਮੂੜ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਜੀਆ ॥ ਜਿਹ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਨ ਕੀਆ ॥੭॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਔਰ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸਾਥ ਪਤਿਹਿ ਉਰਝਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁ ਕੋਠਰੀ ਛੋਰਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸਾਚ ਝੂਠ ਤਬ ਆਪੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਧੁਨਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥ ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰਿਯਾ ਜਾਇ ਉਘਰੀ ॥ ਹੇਰਾ ਜਬ ਵਹੁ ਮਨੁਛ ਬਨਾਈ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਤਿਹ ਕਹਾ ਰਿਸਾਈ ॥੯॥ ਇਤੋ ਸੋਕ ਹਮ ਕਿਯੋ ਨਿਕਾਜਾ ॥ ਇਹ ਨ ਲਹਤ ਥੋ ਐਸ ਨਿਲਾਜਾ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਰਨਿਯਨ ਅਵਰ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥ ਰਾਨੀ ਮਰੀ ਨ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰੋਂ ॥੧੦॥ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਵਾ ਰਾਨੀ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਸਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਤ੍ਰਿਯਨ

ਨਰਿੰਦ੍ਰਹਿ ਛਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਿਭੁਤ ਇਹ ਕਰਾ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੦॥੫੮੦੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇੱਛਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਇੱਛ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਇਸਟ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਇਸਟ ਦੇਵਕਾ ਰਹਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧॥ ਅਜੈ ਸੈਨ ਖਤਰੇਟਾ ਤਹਾਂ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾਂ ॥ ਰਾਣੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਲਗਯੋ ਕਟਾਰਾ ॥੨॥ ਉੜਦਾ ਬੇਗ ਨਿਪੁੰਸਕ ਬਨੇ ॥ ਪਠੈ ਦਏ ਰਾਨੀ ਤਹ ਘਨੇ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਤਰੁਨੀ ਪੰਥ ਬਿਲੋਕਤਿ ਜਹਾਂ ॥੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ॥ ਪੌਢੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਪਲਘਾ ਪਰ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਸੋਵਤ ਦੁਹੂੰ ਬਿਲੋਕਤ ਭਏ ॥੪॥ ਭਰਭਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗੀ ਦੁਖਾਤੁਰ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਦੁਪੱਟਾ ਪਤਿ ਮੁਖ ਪਰ ॥ ਜਬ ਲੌ ਕਰਤ ਦੂਰ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਲੌਂ ਜਾਰ ਭਾਜ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੫॥ ਦੁਪੱਟਾ ਦੂਰ ਕਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬੈ ॥ ਪਕਰ ਲਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹ ਤਬੈ ॥ ਕਹਾ ਗਯੋ ਵਹੁ ਜੁ ਮੈਂ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਨ ਕਹੇ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟੈ ਹਮਾਰਾ ॥੬॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ਚੌਪਈ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਾਨ ਮਾਫ ਮੁਰ ਕੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਾਤ ਸਾਚ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਚਨੁ ਦੇਹੁ ਮੇਰੇ ਜੌ ਹਾਥਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਨਾਥਾ ॥੭॥ ਭੈਂਗੇ ਨੇਤ੍ਰ ਤੋਰਿ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ॥ ਇਕ ਤੇ ਜਾਤ ਦੋਇ ਲਖਿ ਪਰੇ ॥ ਤੁਮ ਕਹ ਕਛੂ ਝਾਵਰੋ ਆਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕੋ ਦਿਖਿ ਲਖਿ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਪਾਯੋ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਾ ॥ ਮੁਖ ਮੂੰਦੇ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰ ਆਯੋ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਯੋ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੧॥੫੮੦੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੈਨ ਏਕ ਭੂਪਾਲਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਛੱਤ੍ਰਿ ਸੈਨ ਤਹ ਸਾਹ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਦੇਇ ਇਕ ਸੁਤਾ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਭੂਤ ਭਵਾਨ

ਭਵਿੱਖਜ ਮਝਾਰੀ ॥ ਭਈ ਨ ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਗਈ ॥ ਛਤਿਯਾ ਕੁਚਨ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਏ ॥ ਮਦਨ ਭਰਤਿਯਾ ਭਰਤ ਭਰਾਏ ॥੩॥ ਅਭਰਨ ਸੈਨ ਕੁਅਰੁ ਤਿਨ ਲਹਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥ ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਛੂਟਿ ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਸੁਕ ਨਲਨੀ ਕੀ ਸੀ ਗਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਤਾ ਸੋਂ ਲਗੀ ਲਗਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ਬਾਤਾ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਤਾ ਕੇ ਲਏ ਨਾਥ ਕਹ ਮਾਰਾ ॥ ਤਨ ਮੈ ਰਾਂਡ ਭੇਸ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਾਰ ਬਚਨ ਅਸ ਡਰਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਰਾ ॥ ਜਿਨ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਆਪੁ ਸੰਘਰਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕਸ ਚਹਤ ਭਲਾਈ ਕਰਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿ ਮਾਰਯੋ ਜਾ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਅੰਤ ਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਐਸੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਕਰਯੋ ॥ ਇਹ ਰਾਖੇ ਤੇ ਭਲੋ ਸੰਘਰਯੋ ॥੮॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਲਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਦਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਜਿਮਿ ਭੂਪ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਨਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੈ ॥੯॥ ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਭਏ ਨ ਪਤਿ ਕੇ ਮਰੈ ॥ ਐਸੀ ਲਗੇ ਅਬੈ ਏ ਕਰੈ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾਰ ਚੋਰ ਜਿਹ ਹਾਥ ਚਲਾਹੀ ॥੧੦॥ ਮਰਯੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਸਭਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਭਲਾ ਕਰਾ ਤੈਂ ਜਾਰ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਚਾਦਰ ਕੀ ਲੱਜਾ ਤੈਂ ਰਾਖੀ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਤੂ ਭਾਖੀ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਦੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੨॥੫੮੨੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਭਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਲੱਜਤ ਹੋਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਅਭਰਨ ਦੇਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਨਾਰੀ ॥ ਮਥਿ ਅਭਰਨ ਜਨੁ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ॥ ਭੋਗਤਿ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਕਹ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੨॥ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਪਕਰ ਇਕ ਜਾਰਾ ॥ ਤੌਨੇ ਠੌਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿ ਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਰੀ ॥ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਤੇ ਦਈ ਬਿਸਾਰੀ ॥੩॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਭਏ ॥ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਏ ॥ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥

ਤਬ ਇਕ ਔਰੁਪਚਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਨਿਕਰਿ ਕਰਿ ॥ ਖੇਲਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਹਰਿਨ ਲਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥ ਜੋਜਨ ਕਿਤਕ ਨਗਰ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਪਹੁਚਤ ਤਹ ਨ ਮਨੁਛ ਇਕ ਭਯੋ ॥ ਉਤਰ੍ਯੋ ਬਿਕਲ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕਲਿ ਪਹੁਚੀ ਆਈ ॥੬॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਏ ॥ ਸੀਸ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਏ ॥ ਜੋ ਨਰੁ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੈ ॥੭॥ ਉਤਰਤ ਬਾਗ ਤਿਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭੇਟਨ ਹੁਈ ॥ ਨਿਰਖਤਿ ਰੂਪ ਉਰਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਇਹ ਕਹ੍ਯੋ ॥੮॥ ਕਵਨ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਹੋ ਜੂ ॥ ਕਿਧੋ ਅਪੱਛਰਾ ਸਾਚ ਕਹੋ ਜੂ ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਹੋ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਨਿਸਪਤਿ ਕੀ ਅਹਹੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚਰਚਾ ਕਰੀ ॥ ਬੇਦ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਉਚਰੀ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਚਿੱਤ ਤਾ ਕੋ ਹਿਰ ਲੀਨਾ ॥ ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਘਾਯਲ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੧੦॥ ਮਗਨ ਭਯੋ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਭੂਪਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਕਹ ਜੌ ਇਹ ਪਾਊਂ ॥ ਜਨਮ ਅਨੇਕ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪਹੁ ਨਾਰਿ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਸੇਤੀ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਭਜੋਂ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੧੨॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਰਮੈਂ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥ ਔਰ ਨ ਲਖਤ ਹਮੈ ਹ੍ਯਾਂ ਕੋਊ ॥ ਕ੍ਯੋਂ ਤਰੁਨਾਪਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ॥ ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਕਿ ਨ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ ॥੧੩॥ ਅਸ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਧੂਰਿ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥ ਜੋਬਨ ਬਾਲ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਹੁ ॥ ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਆਇ ਜਬ ਜੈਹੈ ॥ ਇਹ ਜ੍ਵਾਨੀ ਕਹ ਤਬ ਪਛੁਤੈਹੈ ॥੧੪॥ ਇਹ ਜੋਬਨ ਕੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨਾ ॥ ਜੋ ਕਾਹੂ ਪਰ ਥਿਰ ਨ ਰਹਾਨਾ ॥ ਆਉ ਕਰੈਂ ਦੋਊ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰਤ ਯਾ ਕੋ ਭਰਵਾਸਾ ॥੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧਨ ਜੋਬਨ ਕੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨੁ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁਖ ਹਮ ਕੋ ਦੈ ਤਰੁਨਿ ਆਪਿ ਸੁਖੁ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਬਿਰਧਾਪਨੁ ਐਹੈ ਤਰੁਨਾਪਨ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਇਹ ਸਮੈ ਸੰਭਾਰਿ ਅਧਿਕ ਪਛੁਤਾਇ ਹੈ ॥੧੬॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੀ ਮੇਰੀ ਜੋ ਕਰੈਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਰੈਂ ॥ ਬਚਨ ਦੀਜਿਯੈ ਮੇਰੇ ਹਾਥਾ ॥ ਤੌ ਮੈਂ ਮਾਨੋਂ ਬਚ ਤਵ ਨਾਥਾ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੋਰਾ ਮਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਨ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਹੋ

ਸੁਨੇ ਸੰਨਜਾਸਨਿ ਬੈਨ ਸ੍ਰਵਨ ਭੀਤਰਿ ਜਬੈ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨਜਾਸਨਿ ਧਰੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਰੈ ॥੧੯॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨੈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੀਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੩॥੫੮੪੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਧੀ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੂਰੋ ॥ ਤੇਗ ਦੇਗ ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਕਰਿ ਪੂਰੋ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੧॥ ਬਿੱਧਜਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਤੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਰੋਜ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਲਗਜੋ ਏਕ ਸੰਗ ਨੇਹਾ ॥ ਜਸੋਂ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਸਤ ਮੇਹਾ ॥ ਚਤੁਰ ਕੁਅਰੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੩॥ ਬਿੱਧਜਾ ਦੇਈ ਏਕ ਦਿਨ ਰਸਿ ਕੈ ॥ ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਬਿਧੀ ਸੈਨ ਸੋਂ ਕਿਨਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਤੋਰਿ ਸੁਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਤੋ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਤ ਹੈ ॥੫॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਬਿੱਧਜਾ ਮਤੀ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਮੀਤ ਸਹਿਤ ਜਿਯ ਮੈ ਡਰਪਾਈ ॥੬॥ ਖੋਦਿ ਛਾਤ ਦ੍ਵੈ ਛੇਦ ਸਵਾਰੇ ॥ ਜਿਹ ਆਵਤ ਵੈ ਰਾਹ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਹ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸਟਾ ਦੁਹੂੰ ਕਰਾ ॥ ਦੂਤ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰਾ ॥੭॥ ਅੰਧ ਗਏ ਹ੍ਵੈ ਸੂਝ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਪੈਂਡ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਮ ਕੈ ਗਈ ਕਹਾ ॥੮॥ ਬਿਸਟਾ ਰਹੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਲਗਿ ਕੈ ॥ ਸੁਘਰ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹਗਿ ਕੈ ॥ ਘਰੀਕੁ ਲਗੀ ਧੋਵਤੇ ਬਦਨਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਗਏ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸਦਨਨ ॥੯॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਰਾ ॥ ਜਾਰ ਵਾਰ ਕਛੁ ਦਿਸਟਿ ਨ ਪਰਾ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਰਜੋ ॥ ਬਿਸਟਾ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਹਿ ਸਿਰ ਪਰਜੋ ॥੧੦॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਹਿ

ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬਿਸਟਾ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭੂਪਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰਾ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੪॥੫੮੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਪਾਲ ਰਾਜਾ ਥੋ ਤਹਾਂ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਫੂਲਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਸਵਤਨ ॥ ਜਨੁ ਤਿਹ ਹੁਤਾ ਆਂਖਿ ਮੈ ਸੌ ਕਨ ॥ ਤਾ ਸੋ ਤਾਹਿ ਸਪਰਧਾ ਰਹੈ ॥ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਮਤੀ ਏਕ ਦਿਜ ਊਪਰ ॥ ਅਟਕੀ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਹੀ ਚਿੱਤ ਕਰ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਐਸਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੋਈ ॥ ਊਚ ਸਬਦ ਉਠਿਯਹੁ ਤਬ ਰੋਈ ॥੪॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਸੋਈ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਹੋਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪਰੀ ਕਾਨ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥੫॥ ਰਾਨੀ ਲਈ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ॥ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਅਪਨੇ ਅਸਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਦੋਊ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਪੂਛਤ ਤਿਹ ਭਏ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਹੈ ਰੀ ਤੂ ਰੋਤ ਕਤੋਂ ਕਹਾ ਲਗਯੋ ਦੁਖ ਤੋਹਿ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਨਹਿ ਠੌਰ ਤੁਹਿ ਸਾਚ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਹਿ ਅਰਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨਹੁ ॥ ਭੂਪਤਿ ਭੋਰ ਕਾਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਰੋਵਤ ਦੁਖ੍ਯਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਬਿਛੁਰਿਹੈਂ ਨਿਸਪਤਿ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥੮॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਚੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਜਿਯੈ ਸੋਈ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਯਾ ਇਕ ਕਰੈ ॥ ਤਬ ਮਰਬੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਬਰੈ ॥੯॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਦਿਜਬਰ ਕਹ ਦੇਹੂ ॥ ਡੋਰਾ ਨਿਜੁ ਕਾਂਧੇ ਕਰਿ ਲੇਹੂ ॥ ਦਰਬ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੦॥ ਫੂਲ ਦੇਇ ਜੁ ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਦੇਵੈ ਚੰਡਾਰਹਿ ਕਰ ਮੈ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਕਹ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਫੇਰਿ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਆਇ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ॥ ਇਕ ਰਾਨੀ ਦਿਜਬਰ ਦਈ ਦੁਤਿਯ

ਚੰਡਾਰਹਿ ਦੀਨ ॥੧੨॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਸਕЈੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦਈ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁੰਨ ਕਰਿ ਜਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਿ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੫॥੫੮੬੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੜਾਇਚਿ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਧੁੰਧਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸਤ ਹੋਤ ਤਹ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨਹਿ ਸੱਕ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹਿਕ ਸੁਲੱਛਨ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਪੂਤ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਘਨੀ ॥ ਮੋਰ ਬਦਨ ਤੇ ਜਾਤਿ ਨ ਭਨੀ ॥੨॥ ਤਾ ਸੋਂ ਬਧੀ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਜੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਰਾਮ ਸੋਂ ਸੀਤਾ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸੰਕ ਤਯਾਗਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਖਬਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਭਈ ॥ ਭੇਦੀ ਕਿਨਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਦਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਭੋਗਤਿ ਹੁਤੀ ਜਾਰ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹ ॥੪॥ ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਪਾਇ ਅਸ ਕਿਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਔਧ ਸਿਹਜਾ ਤਰ ਲਿਯਾ ॥ ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਊਪਰਹਿ ਬਹਿਠੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਹੋਇ ਇਕਠੀ ॥੫॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਬਨਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹਾ ਅਬਲਾ ਕਹ ਭਜਿ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਸਜਿ ਕੈ ॥੬॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਥਕ ਗਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਸੇਜ ਤਿਸੀ ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਜੌ ਨ੍ਰਿਚੇਸਟ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਰ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਗਿ ਖੋਜਿ ਨ੍ਰਿਪ ਘਰ ਥਕਾ ਜਾਰ ਨ ਲਹੇ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਦ ਦਿਯੋ ਜਿਹ ਜਾਨ ਤਿਹ ਝੂਠੋ ਹਨੇ ਗਵਾਰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੬॥੫੮੭੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੈਰੋਪਾਲ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਾ ਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥ ਚਪਲਾਵਤੀ ਸੁਨੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥ ਹੁਤੀ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰ ॥੧॥ ਅਦ੍ਰਪਾਲ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰੋਸਾ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ਭਰੋਸਾ ॥

ਸੁਘਨਾਵਤੀ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥ ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਜੋਤਿ ਸਸਿ ਵਾ ਕੀ ॥੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਲਏ ਸ੍ਵਾਨ ਸੀਚਾਨ ਹਜਾਰਾ ॥ ਚੀਤਾ ਔਰ ਜਾਰਿਯਨ ਲੀਨੇ ॥ ਸਜਾਹ ਗੋਸ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਸੁ ਚੀਨੇ ॥੩॥ ਲਗਰ ਝਗਰ ਜੁਰਰਾ ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥ ਬਹਰੀ ਕੁਹੀ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ਬਾਸੇ ਔਰ ਬਸੀਨੈ ਘਨੀ ॥ ਚਿਪਕ ਧੂਤਿਯੈ ਜਾਹਿ ਨ ਗਨੀ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਖੇਦਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਦਿਸਟਿ ਬਰਾਹਿਕ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥ ਹਾਂਕਿ ਤੁਰੰਗ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥ ਸੁਘਨਾਵਤੀ ਲਖਾ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਹੀ ਤੇ ਵਾ ਕੋ ॥੬॥ ਧੌਲਰ ਤਰ ਕਮੰਦ ਲਰਕਾਈ ॥ ਲਯੋ ਤਿਸੈ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁਖ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥ ਤਬ ਤਿਹ ਪਿਤ ਯੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਸੁਤਾ ਕੇ ਜਾਹੀਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥੮॥ ਤਬ ਵੈ ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਭਏ ॥ ਸੁਘਨਾ ਮਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਅਸਰਫੀ ਕਾਢਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੯॥ ਔਰ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਅਤਿਥਿ ਬੁਲਾਏ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦੈ ਮੁਹਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮੰਗਨਾ ॥ ਦੈ ਸਤ ਮੁਹਰ ਨਿਕਾਰਜੋ ਅੰਗਨਾ ॥੧੦॥ ਮੁਰ ਪਰਵਾਰ ਲਖ੍ਯੋ ਇਨ ਰਾਜਾ ॥ ਏਤੋ ਦਯੋ ਦਰਬੁ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੁਗੁਨ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਅਤਿਥਿ ਬਨਾਇ ॥ ਦੈ ਅਸਰਫੀ ਨਿਕਾਰਿਓ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਰਾਇ ॥੧੨॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ਪਿਤ ਅਰੁ ਮਾਤ ਦਿਖਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਕਾਢਾ ਤਿਸੈ ਕਿਨੂੰ ਨ ਗਹ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੭॥੫੮੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕੌਚ ਬਿਹਾਰ ਸਹਰ ਜਹ ਬਸੈ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ ਪੁਰੀ ਕਹ ਹਸੈ ॥ ਬ੍ਰਿੱਧ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕੋ ਰਾਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਫੁਟ ਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜਾਤ ਨ ਰੂਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦਿਵਸ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ

ਲਪੇਟਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤਿ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਫੂਲ ਰਹੀ ਜਾਨੁਕ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੩॥ ਸ੍ਰੀ ਫੁਟ ਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਮਹਿ ਕਹਾ ॥ ਕੈ ਅਬ ਮਰੋਂ ਕਟਾਰੀ ਹਨਿਕੈ ॥ ਕੈ ਇਹ ਭਜੋਂ ਆਜੁ ਬਨਿ ਠਨਿਕੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਸੁ ਭੀਜਤਿ ਤਿਹ ਬਦਨ ਪਰ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰਬੰਗ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਢਰਯੋ ਲੂਟੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨੰਗ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਘਰ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਤਾਹਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ਰਾਨੀ ॥ ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਬਾਤ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੬॥ ਅਬਲਾ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਕਯੋਹੂੰ ਨ ਭਜੀ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੋਰ ਕਰੇਜਾ ਡਾਇਨਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥੭॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਡਾਇਨ ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਜਬ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਮਾਨਾ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰਾ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਕਰੇਜ ਤ੍ਰਿਯ ਹਰਯੋ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਇਹ ਡਾਇਨ ਕਹ ਕਹਾ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਰਾਨਿਯਹਿ ਜਿਯਾਰੋ ॥੯॥ ਤਬ ਤਿਨ ਦੂਰ ਠਾਢ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਏ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਚੁੰਬਨ ਤਿਨ ਲੀਏ ॥ ਰਾਜਾ ਲਖੈ ਕਰੇਜੋ ਡਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰੈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਤਬ ਹੀ ਲੋਗਾਨ ਹਟਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਭੋਗ ਮਚਾਯੋ ॥ ਰਾਖੈ ਜੋ ਮੁਰਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਰਮੋਂ ਸਦਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਧਾਇ ਭੇਸ ਦੈ ਦਯੋ ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥ ਭਾਖਤ ਜਾਇ ਪਤਿਹਿ ਅਸ ਭਈ ॥ ਦੇਇ ਕਰਿਜਵਾ ਡਾਇਨ ਗਈ ॥੧੨॥ ਦਿਤ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿਜਵਾ ਭਈ ॥ ਪੁਨਿ ਵਹ ਅੰਤ੍ਰਧਜਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਹਮਰੀ ਆਈ ॥ ਕਯਾ ਜਨਿਯੈ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥੧੩॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਥੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਜਾਈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਯੋ ਆਂਖਿ ਚੁਰਾਈ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਨ ਕਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਜਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਲਖਾਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੜ੍ਹ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯਾ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੮॥੫੯੦੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਨਾਟਕ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇਈ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਲਿਯ ਰਵਿ ਸਸਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਸਾਹ ਬਸਤ ਥੋ ਨੀਕੋ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਜੀ ਕੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੁਤਾ ਹੁਤੀ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੨॥ ਸੁਤਾ ਅਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ ਸੀ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਨਹਿ ਬਾਮਾ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਕਹ ਬਜਾਹੀ ॥ ਬੀਰਜ ਕੇਤੁ ਨਾਮ ਤਿਹ ਆਹੀ ॥੩॥ ਜਬ ਵਹੁ ਬਜਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਸਦਨਨ ਲੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੪॥ ਨਿਰਖਤਿ ਤਾਹਿ ਲਗਨ ਤਿਹ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਦ ਭੂਖ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਭਾਗੀ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥ ਰਾਂਝਨ ਔਰ ਹੀਰ ਕੋ ਜੇਹਾ ॥ ਬੀਰਜ ਕੇਤੁ ਕਹ ਯਾਦਿ ਨ ਲਯਾਵੈ ॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੬॥ ਭੇਦ ਸਸੁਰ ਕੇ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਲਹਹੀ ॥ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜਾਨਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਹਹੀ ॥੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਦੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਰੋਦਨ ਕਰੈ ॥ ਲੋਗ ਲਖਤਿ ਸਿਰ ਕੇਸ ਉਪਰੈ ॥੮॥ ਅਬ ਮੈਂ ਧਾਮ ਕਵਨ ਕੇ ਰਹੋਂ ॥ ਮੈਂ ਪਿਯ ਸਬਦ ਕਵਨ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ॥ ਨਜਾਇ ਨਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ॥ ਇਹ ਗਤਿ ਕਰੀ ਮੋਰਿ ਅਵਨੀ ਤਰ ॥੯॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਸੰਗ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਧਰਮ ਭਾਇ ਜਾ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਾਥ ਧਾਮ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੧੦॥ ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਦੈਵ ਐਸ ਗਤਿ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥ ਤਾ ਤੇ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ਧਾਮਾ ॥ ਅਪੁਨੇ ਗਈ ਭਾਇ ਕੇ ਬਾਮਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਥ ਸੰਘਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨੌਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੦੯॥੫੯੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਗਾਰਵ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥

ਗੌਰਸੈਨ ਰਾਜਾ ਥੋ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਦੇਇ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਿਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਿਕ ਲੱਛਨ ਤਾ ਮੈ ਸਬ ॥ ਛਬਿ ਉਚਾਰ ਤਿਹ ਸਕੈ ਕਵਨ ਕਬਿ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤਾ ॥ ਭੂ ਤਲ ਕੋ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੋ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੩॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਤਬ ਤੇ ਭਈ ਅਧਿਕ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੪॥ ਤਬ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀਨਾ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਤਤਛਿਨ ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਮਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜੋ ਜਨ ਅਰਧ ਉਰਧ ਤੇ ਪਾਰਾ ॥੬॥ ਆਪ ਰੋਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਮੋਰੇ ਸਾਥ ਕਿਯੋ ਥੋ ਸੰਗਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਸ੍ਰਬੰਗਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂਰਖ ਕਿਨੂੰ ਸਕਾ ਨ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰ ॥੮॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਹਲ ਤੇ ਤਿਹ ਹਿਤ ਦਿਯੋ ਗਿਰਾਇ ॥ ਜਾਰ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਨੈਕੁ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੦॥੫੯੨੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਹ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰੁਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਵਿ ਦੁਤਿਯੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥ ਨਿਰਖਤਿ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਬਤਾਈ ॥ ਕੈ ਸਸਿ ਤੇ ਰੋਹਨਿ ਇਹ ਜਈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਜਬ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਨਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਗੀ ਅਟਕਿ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛੁਟ ਗਈ ॥ ਤਬਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਤਵਾਰੀ ਭਈ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਸਖਿਨਿ ਕਹ ਰਹੀ ਪਠਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ

ਕਯੋਹੂੰ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਕਰੇ ਨ ਮਨ ਕੇ ਭਾਏ ॥੫॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ ਕੁਅਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਕੈਸਿਹੂੰ ਭਜੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਘਾਯਲ ਫਿਰੈ ਕੁਅਰਿ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮਾਰੀ ॥੬॥ ਰੋਵਤ ਕੁਅਰਿ ਕਬਹੂੰ ਉਠਿ ਗਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਕਬਹੂੰ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਿਲਾਇ ਦੇਇ ਮੁਹਿ ਕੋਈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਦਯੋਂ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੭॥ ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਿਤ੍ਰਨੀ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤਵ ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲਾਊਂ ॥ ਤਊ ਕਹਾ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰ ਪਾਊਂ ॥੮॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਜਨੁਕ ਬਹੁਰਿ ਬਪੁ ਮੈ ਜਿਯ ਆਵਾ ॥ ਨਿਧਨੀ ਅਧਿਕ ਮਨੋ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਆਯੋ ॥੯॥ ਜਾ ਸੌਂ ਲਗਨ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਹੁਤੀ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਭੇਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ਸੁ ਤੀ ॥ ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਖਤਿ ਭਈ ਬਚਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੦॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ਭਈ ॥ ਮੈ ਤਿਨ ਤੁਮਰੇ ਧਾਮ ਪਠਈ ॥ ਤੁਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਕੁਅਰ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਨ ਪਨਹੀਂ ਪਾਇ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਆਯੋ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ॥੧੨॥ ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਦਯੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਅੰਧੇਰੇ ਘਰ ਪਿਯ ॥ ਚਿੱਤ ਅਟਕਾ ਜਾ ਸੌਂ ਸੋ ਜਾਨੀ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਸੌਂ ਕਸਿ ਠਾਨੀ ॥੧੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਕਮਾਵੈ ॥੧੪॥ ਦੇਨ ਕਹਾ ਸੁ ਦੂਤਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥ ਤਿਨ ਜੜ੍ਹ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਗ੍ਯਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੧॥੫੯੩੬॥

ਅਫ੍ਰਜੂੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨਜਾਸ ਮਤੀ ਦਾਰਾ ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਗੁਨਨ ਕਰਿ ॥੧॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਜਨਤਿ ਸੁਤ ਭਈ ॥ ਸੰਗ੍ਯਾ ਰਾਮ ਬਿਰਾਗੀ ਦਈ ॥ ਬਢਤ ਬਢਤ ਸੋ ਭਯੋ ਤਰੁਨ ਜਬ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਬ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ

ਹੁਤੀ ਜਾਟ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਦਨ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾਹਿ ਚਿੱਤ ਨਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥੩॥ ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰੇ ਕਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਤਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥੪॥ ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਵਤਿ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਚੋਰ ਕਰਿ ਚਿੱਤਾ ॥ ਔਰ ਹਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿੱਤਾ ॥੫॥ ਇਕ ਦਿਨ ਯੌਂ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤ ਜੋਗੀ ਸਵਹਿ ਉਠਾਰੋ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕਲ ਜੁ ਮੋ ਸੌਂ ਚਲੈ ॥ ਕੌਤਕ ਲਖਹੁ ਸਕਲ ਤੁਮ ਭਲੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਜਗਤ ਮਸਾਨ ਕੋ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ਨੈਨ ॥ ਅਬ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ਦਿਖਹੈਂ ਭਾਖੇ ਬੈਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨਿਸਿ ਭਈ ਅਰਧ ਅੰਧਜਾਰੀ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇਕਲੋ ਜੋਗੀ ਸਾਥ ਸਿਧੈਹੈਂ ॥ ਉਠਤ ਮਸਾਨ ਨਿਰਖਿ ਘਰ ਐਹੈਂ ॥੮॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਲਖਯੋ ਨ ਢੰਗਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਏਕਲੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਸਾਥਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ਨ ਹਾਥਾ ॥੯॥ ਜਬ ਵੇ ਗਏ ਗਹਰ ਬਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਜਹ ਕੋ ਮਨੁਖ ਤੀਸਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦॥ ਕੈ ਜੜ੍ਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸਾ ਤਜੁ ॥ ਕੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਆਉ ਮੁਹਿ ਕੋ ਭਜੁ ॥ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟਿ ਕਰੋਂ ਸਤ ਖੰਡਾ ॥ ਕੈ ਦੈ ਮੋਰਿ ਭਗ ਬਿਖੈ ਲੰਡਾ ॥੧੧॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬ ਡਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌਂ ਵਾ ਕੋ ਛਲ ਗਈ ॥ ਰਾਇ ਬਿਰਾਗਿਯਹਿ ਭੋਗਤਿ ਭਈ ॥੧੨॥ ਅੰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਇਹ ਕਿਯੋ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰੋ ॥ ਵਹੈ ਪਛਾਨਿ ਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਰੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੨॥੫੯੪੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸਦਨ ਆਠ ਸੈ ਬਾਲਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਤਿ ਨ ਜਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥੧॥ ਨਾਇਨੇਕ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਗੁਨਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਾ

ਕਹ ਪਕਰਿ ਸਦਨ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਰੋ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਕੁਟੇਵ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਸਾਥ ਰਮੈਂ ਲਪਟਾਈ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਅਰਧ ਨਿਸਾ ਜਬ ਭਈ ॥ ਜਾਰ ਧਾਮ ਨਾਇਨ ਵਹ ਗਈ ॥ ਚੌਂਕੀਦਾਰਨ ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟ ਕਰਿ ਬਹੁਰਿ ਛਾਡਿ ਦਿਯ ॥੪॥ ਨਾਇਨਿ ਕਟੀ ਨਾਕ ਲੈ ਕੈ ਕਰ ॥ ਫਿਰਿ ਆਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਘਰ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਮ ਮੂੰਡਬੇ ਕਾਜਾ ॥ ਮਾਂਗਯੋ ਤੁਰਤੁ ਉਸਤਰਾ ਰਾਜਾ ॥੫॥ ਤਬ ਤਿਨ ਵਹੈ ਉਸਤਰਾ ਦਿਯੋ ॥ ਜਾ ਪਰ ਬਾਢ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਗਹਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹਿ ਉਠੀ ॥ ਕਾਟਿ ਨਾਕ ਰਾਜਾ ਜੂ ਸੁਟੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਹੇਰਨ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਤ ਲਖਿ ਮੁਖ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥੭॥ ਹਾ ਹਾ ਪਦ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਨਹਿ ਐਸੋ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਚਤੁਰਈ ॥ ਰਾਜਾ ਮੂੰਡ ਬੁਰਾਈ ਦਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੋ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਿਯਾ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਰਾਈ ਸਿਰ ਦਈ ਨਾਕ ਕਟਾਈ ਨਾਰਿ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੩॥੫੯੫੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਸੈਨ ਸੁ ਦੱਛਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਜਾਨਤ ਥੋ ਨਿਕ ॥ ਸਦਨ ਸੁ ਦੱਛਿਨ ਦੇ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਗਨ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਰਾਨੀ ਕੀ ਥੀ ਛਬਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਰਹਤ ਭਾਨੁ ਦਬਿ ॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਆਸਕਤ ਤਾ ਪਰ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਲਿ ਪੰਖੁਰੀ ਕਮਲੈ ਕਰ ॥੨॥ ਤਹਾ ਸਾਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ ਸੀ ਭਈ ਨ ਮਹਿ ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਯੌਂ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਅਟਕ ਮਨ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਕੌਨ ਜਤਨ ਜਾ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਊਂ ॥ ਚਿੱਤ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਲੀ ਬਿਸਰਾਊਂ ॥੪॥ ਬਸਤ੍ਰਤਿ ਉੱਤਮ ਸਕਲ ਉਤਾਰੇ ॥ ਮੇਖਲਾਦਿ ਤਨ ਮੋ ਪਟ ਧਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧ੍ਰੂਮ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੫॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥

ਲਖਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਸਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਭਾਖਾ ਸੁਨਨ ਸਭਨ ਕੀ ਕਾਜਾ ॥ ਅਤਿਥਿ ਭੇਸ ਧਰਿ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਰਾਜਾ ॥੬॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਧਰਿਕੈ ॥ ਬਚਨ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਰਿਕੈ ॥ ਕਹ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ਕੋ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਗਤਿ ਕੋ ॥੭॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਰਾਨੀ ਜੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨਿੱਤਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਲਖਤ ਮੋਰਿ ਹਿਤਕਾਰਨ ॥ ਸੋ ਨਿਤ ਸੋਤ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਰਨ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਯਹ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹ ਜਾਈ ॥ ਅਤਿਥਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਜਾਂ ਕੋ ਕਜਾ ਕਰੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਪਰਹਰੈ ॥੯॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਗ ਨ ਐਸੀ ਨਾਰੀ ॥ ਚਹਿਯਤ ਹਨੀ ਕਿ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਲੋ ਨ ਗਵਨ ਕਰੋ ਤਾ ਕੇ ਛਿਨ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤਿ ਜੁ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ॥੧੦॥ ਇਨ ਕੇ ਜੋਗ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਅਹੀ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਜਾਈ ਕਹੀ ॥ ਜਸੋਂ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਤਸੋਂ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੧॥ ਜੌ ਵਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਬ ਸਕਲ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਲਖੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਦੁਰਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਜਿਮਿ ਉਡਗਨ ਰਵਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀਂ ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮਤੋ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਪਕਾਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰਹਰੋਂ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਲੈ ਕਰੋਂ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਾਤੈ ਕਾਲ ਧਾਮ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਨੇਗੀ ਮਹਤਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਲਈ ॥ ਰਾਨੀ ਡਾਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਹ ਚੰਚਲਾ ਤਾ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਤੁਰਾਇ ਹਿਤ ਆਪਨ ਭਜ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਦਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੪॥੫੯੭੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ਸਹਰ ਇਟਾਵਾ ਗੰਗ ਤੀਰ ਜਹ ॥ ਪਾਲ ਸੁ ਪੱਛਿਮ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪੱਛਿਮ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਰੀ ਨ ਸਰਬਰ ॥੧॥ ਬਾਢੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਹੇਰਾ ॥ ਮਦਨ ਦੇਹ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਘੇਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਢਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥ ਐਸੀ ਰਸਿ ਗੀ ਤਾ ਸੋਂ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤੇ

ਪਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਗੇਰੂ ਘੋਰਿ ਪਾਨ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਡਾਰਿ ਲਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ॥੩॥ ਜਾਨਾ ਸ੍ਰੋਣ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਸੂਲ ਨ ਛਮਾ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬੈਦ ਬੁਲਾਏ ॥ ਚਿਹਨ ਰੋਗ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਏ ॥੪॥ ਤਬ ਤਿਨ ਪੀ ਗੇਰੂ ਪੁਨਿ ਡਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਬਮਾ ਸਭਹੂਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਬ ਪਤਿ ਸੋਂ ਇਮਿ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਬ ਰਾਨੀ ਕਹ ਮਰੀ ਬਿਚਾਰੋ ॥੫॥ ਰਾਨੀ ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਬਦਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥ ਔਰ ਸਖੀ ਕਾਹੂ ਨ ਦਿਖੱਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਜਾਇ ਜਾਰ ਘਰਿ ਅੱਯੋ ॥੬॥ ਸਾਚ ਬਚਨ ਜੜ੍ਹ ਸੁਨਤ ਉਚਰਿਕੈ ॥ ਦਮ ਕਹ ਰੋਕ ਗਈ ਜਨੁ ਮਰਿਕੈ ॥ ਆਂਸੁ ਪੁਲਿਤ ਅਖੀਆਂ ਪਤਿ ਭਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਜਾਰ ਸਾਥ ਉਠਿ ਗਈ ॥੭॥ ਆਂਖਿ ਪੂੰਛਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰੈ ਕਹਾ ॥ ਊਹਾਂ ਨ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹਾ ॥ ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਸਦੇਹ ਸ੍ਵਰਗ ਕਹ ॥ ਛੋਰਿ ਗਈ ਹਮ ਕੋ ਕਤ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਚੁ ਇਹੈ ਲਹਿ ਲਈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥੯॥ ਜੇ ਜੇ ਪੁੰਨਜਵਾਨ ਹੈਂ ਲੋਗਾ ॥ ਤੇ ਤੇ ਹੈਂ ਇਹ ਗਤਿ ਕੇ ਜੋਗਾ ॥ ਜਿਨ ਇਕ ਚਿੱਤ ਹ੍ਵੈਕੈ ਹਰਿ ਧਜਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੧੦॥ ਇਕ ਚਿਤ ਜੋ ਧਜਾਵਤ ਹਰਿ ਭਏ ॥ ਦੇਹ ਸਹਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਪਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੫॥੫੯੮੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਸੁਨਾਰ ਗਾਂਵ ਸੁਨਿਯਤ ਜਹ ॥ ਰਾਇ ਬੰਗਾਲੀ ਸੈਨ ਬਸਤ ਤਹ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬੰਗਾਲ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਬੰਗ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਸੁੰਦਰੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਕੇ ਬਸਿ ਭੀ ਤਬ ਹੀ ॥੨॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂ ਪਰ ਪਰੀ ॥ ਜਨੁ ਗਜ ਬੇਲ ਬਾਵ ਕੀ ਹਰੀ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚਾਇਸ ॥੩॥ ਬਧਿਗੀ ਕੁਅਰਿ ਸਜਨ ਕੇ ਨੇਹਾ ॥ ਜਿਮਿ ਲਾਗਤ ਸਾਵਨ ਕੋ ਮੇਹਾ ॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ

ਆਈ ਸਖਿ ਸਭ ਘਰ ॥੪॥ ਮਾਤ ਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਜਨਿਯਹੁ ॥ ਤਾ ਤਨ ਜੀਏ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਮਨਿਯਹੁ ॥ ਜੋ ਮੈ ਕਹਤ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਛੋਰਿ ਕਫਨ ਮੁਖਿ ਨਹਿਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥੫॥ ਤੁਮ ਕੋ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੁਖ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸੁਤਾ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਨ ਸੋਕਹਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਛਮਾਪਰਾਧ ਹਮਾਰੇ ਕਰਿਯਹੁ ॥੬॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੋ ਮੈਂ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਅਬ ਹੇਰੈ ਕਸ ਅੰਗ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਾਸ ਘੂਟ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਸਖਿਯਨ ਲਪਿਟ ਬਸਤ੍ਰ ਮਹਿ ਲਈ ॥੭॥ ਬਕਰੀ ਬਾਂਧਿ ਸਿਰ੍ਹੀ ਮਧਿ ਦੀਨੀ ॥ ਛੋਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੁਤਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਸਲ ਕੇ ਮਾਂਝ ਬਕਰਿਯਹਿ ਜਾਰਾ ॥੮॥ ਗਈ ਜਾਰ ਸੰਗ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨ੍ਹੀ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਮਰੀ ਜਾਰ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੬॥੫੯੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਔਰੈ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਸ ਬੰਗਾਲਾ ਗੌਰੈ ॥ ਸਮਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਕਿਨੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਤਸਿ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਆਭਾ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੂਲ ਅਬਾਸੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਤਾ ਕੀ ਸੁੰਦ੍ਰਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਬਾਸੀ ਲਈ ਲਲਾਈ ॥ ਗਾਲ੍ਹਨਿ ਤੇ ਜੋ ਰਸ ਚੁਇ ਪਰਾ ॥ ਭਯੋ ਗੁਲਾਬ ਤਿਸੀ ਤੇ ਹਰਾ ॥੩॥ ਜੋਬਨ ਜਬ ਆਯੋ ਅੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਸਾਹ ਏਕ ਆਯੋ ਤਬ ਵਾ ਕੇ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਜਨੁ ਮਨਸਾ ਦ੍ਵੈ ਜਏ ਅਨੰਗਾ ॥੪॥ ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥ ਕੰਕਨ ਜਾਨੁ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ॥ ਭੂਖਨ ਕੋ ਭੂਖਨ ਤਿਹ ਮਾਨੋ ॥ ਦੂਖਨ ਕੋ ਦੂਖਨ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੫॥ ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੇ ਕਰਿ ਕਹਾ ॥ ਐਸਿ ਕਰੋਂ ਮੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥ ਮੋਰਿ ਇਹੀ ਸੰਗ ਹੋਇ ਸਗਾਈ ॥੬॥ ਪ੍ਰਾਤਹਿ ਕਾਲ ਸੁਯੰਬਰ ਕਿਯਾ ॥ ਕੁੰਕਮ ਡਾਰਿ ਤਿਸੀ ਪਰ ਦਿਯਾ ॥ ਅਰੁ ਪੁਹਪਨ ਕੋ ਡਾਰਿਸਿ ਹਾਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਰਹੇ ਮੁਖ ਭੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥੭॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਰਾ ॥ ਇਹ

ਛਲ ਕੁਅਰਿ ਸਭਨ ਕਹ ਛਰਾ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੭॥੬੦੦੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਰਗਜ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ॥ ਮਰਗਜ ਦੇਇ ਨਾਰਿ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਭਿੱਛਕ ਕਲਪ ਤਰੁ ਦ੍ਰੁਜਨਨ ਕਾਲਾ ॥੧॥ ਮੂੰਗੀ ਪਟਨ ਦੇਸ ਤਵਨ ਕੋ ॥ ਜੀਤ ਕਵਨ ਰਿਪੁ ਸਕਤ ਜਵਨ ਕੋ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸਵਾਯੋ ॥ ਪੁਹਪ ਰਾਜ ਜਨੁ ਮਧਿ ਪੁਹਪਨ ਕੇ ॥ ਚੋਰਿ ਲੇਤ ਜਨੁ ਚਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ॥ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਨਾਥ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਮਨਹਾਂ ਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਛਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬੁਗਚਾ ਆਗੇ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹ ਬੈਠਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਉਠਿ ਅਪਨੇ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੮॥੬੦੦੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੈ ਭਾਖਤ ਕਥਾ ॥ ਜਹ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਸਮੁੰਦ ਕਹ ਮਥਾ ॥ ਤਹਾ ਸੁਬ੍ਰਤ ਨਾਮਾ ਮੁਨਿ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਬ੍ਰਤੀ ਜਾ ਕਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਕਹੈ ॥ ਅਸ ਸੁੰਦਰਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ਅਉਤਰੀ ॥ ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰੀ ॥੨॥ ਸਾਗਰ ਮਥਨ ਦੇਵ ਜਬ ਲਾਗੇ ॥ ਮਥ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ਸਗਲ ਦੁਖ ਪਾਗੇ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਦੇਵਤਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰੈ ਸੀਸ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਪਾਨਿ ਭਰੈ ਜਲ ਰਾਸਿ ਮੰਝਾਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਧੂਰਿ ਪਗਨ ਕੀ ਧੋਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਸੁਫਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਵੈ ॥੪॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਰਾ ॥ ਝਾਰੀ ਰਾਖਿ ਸੀਸ ਜਲ ਭਰਾ ॥ ਦੇਖਹੁ ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ

ਚਰਿਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ਕਰਤਾ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੧੯॥੬੦੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਤੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਦੁਖ ਰੋਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰੀ ਬਿਸਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਗ ਦੇਵਾ ॥੧॥ ਮੁਰ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੰਸ ਵਤਾਰਾ ॥ ਕਰਤ ਪੂਰਬਲੋ ਦ੍ਰੋਹ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕਰਤ ਹਨਨ ਕੇ ਦਾਵੈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਆਸੁਰਨ ਤਹਾਂ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤਨਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਦੇਹ ਉਧਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਕਾਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਨ ਉਪਾਰ੍ਯੋ ॥੩॥ ਆਘਾਸੁਰ ਕੋ ਅਘ ਨਿਵਿਰਤ ਕਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਕੇਸੀ ਮਾਰ੍ਯੋ ਚਰਨਨ ਧਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਧਰਿ ਕਰ ਪਰ ਗਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥ ਨੰਦਹਿ ਛੀਨਿ ਬਰਨ ਤੇ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਗੋਪ ਉਬਾਰੇ ॥ ਗੋਪਨ ਸੌਂ ਬ੍ਰਿਜ ਕਰੇ ਅਖਾਰੇ ॥੫॥ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਜ ਕੋ ਦਾਂਤ ਲਯੋ ਹਰ ॥ ਚਾਂਡੂਰਹਿ ਮੁਸਟਕਹਿ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥ ਪਕਰਿ ਕੇਸ ਤੇ ਕੰਸ ਪਛਾਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਹਿ ਢਾਰਾ ॥੬॥ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਸੰਖ ਲਯੋ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੀ ॥ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨਰੇਸਾ ॥੭॥ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਨਰਕਾਸੁਰ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਬਧੂ ਬਰਿ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥ ਪਾਰਜਾਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤੇ ਲ੍ਯਾਯਾ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਖੇਲ ਦਿਖਾਯਾ ॥੮॥ ਪੰਡ੍ਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਕਰੀ ਜਿਤਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰੁਪਦ ਸੁਤਾ ਕੀ ਲਾਜ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਭ ਕੌਰਵ ਕੇ ਦਲਹਿ ਖਪਾਈ ॥ ਸੰਤਹਿ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਈ ॥੯॥ ਸਭੈ ਸੂਚਨਤਾ ਜੌ ਕਰਿ ਜੈਯੈ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰੈਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੀ ॥੧੦॥ ਅਬ ਮੈਂ ਕਹਤ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਬਰ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੌਂ ਧਨੀ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਦਿਜ ਹਾਥਿ ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਮਹਾਰਾਜ ਤਨ ਜਾਈ ॥੧੧॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਜਾਹ ਬਦ੍ਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਭਏ ਸੁਈ ਜੋਰਿ ਬਰਾਤ ਬਜਾਹਨ ਆਏ ॥ ਹੌਂ ਅਟਕੀ ਮਧੁਸੂਦਨ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਹਾਟਕ ਹੇਰਿ ਹਿਰਾਏ ॥ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਕੀ ਜਿਮਿ ਪ੍ਯਾਸ ਘਟੈ ਨ ਬਿਨਾ ਘਨ ਸੇ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਸੁਹਾਏ ॥ ਹਾਰਿ ਗਿਰੀ

ਨ ਹਿਰਯੋ ਹਿਯ ਕੋ ਦੁਖ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਨ ਹਹਾ ਹਰਿ ਆਏ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਿ ਚੜ੍ਹੇ ਹਰਿ ਰਥੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੂਟ ਲਯੋ ਮਨ ਮਥੈ ॥ ਉਤ ਸਿਸੁਪਾਲ ਜੋਰਿ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਦਨ ਪੁਰੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਯੋ ॥੧੩॥ ਭੇਦ ਕਹਾ ਰੁਕਮਨੀ ਬਿਪ੍ਰ ਸਜੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੇਤੀ ਕਹਿਯਹੁ ਯੌਂ ॥ ਜਬ ਮੈ ਗੌਰਿ ਪੂਜਬੇ ਐਹੋਂ ॥ ਤਬ ਤਵ ਦਰਸ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਪੈਹੋਂ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਲੀਜਹੁ ਰਥਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੁਕਮਿ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੌਜ ਬਨਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਮਿਠਾਈ ॥ ਫੂਲਯੋ ਫਿਰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕੀ ਖਬਰ ਨ ਮਨ ਮੈ ॥੧੬॥ ਗੌਰਿ ਪੂਜਨੇ ਬਹਿਨ ਪਠਾਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਲੋਗ ਮੁਖ ਬਾਇ ਰਹਤ ਭੇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਤ ਭੇ ॥੧੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾ ਕੋ ਰਥੈ ਡਾਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸਭੈ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਜਰਾਸੰਧਿ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥ ਹਥੈ ਲੈ ਪਟੈਲੈਂ ਚਲੇ ਡਾਰ ਤੇਤੇ ॥੧੮॥ ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈਂ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜਾਮੇ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਮਘੇਲੇ ਧੱਧੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥ ਕਛ੍ਵਾਹੇ ਰਠੌਰੇ ਬਘੇਲੇ ਖੰਡੇਲੇ ॥੧੯॥ ਤਬੈ ਰੁਕਮ ਰੁਕਮੀ ਸਭੈ ਭਾਇ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਸੈਨ ਬਾਂਕੀ ਹਠੀ ਗੋਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬਾਨ ਤੀਖੇ ਛੁਟੇ ਓਰ ਚਾਰੂ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਬਜ੍ਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥੨੦॥ ਕਹੀ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਸੰਖ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਨਾਫੀਰਿਯੈਂ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਨਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੨੧॥ ਚਲੈਂ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸੋਂ ਖਹੈ ਬਾਨ ਬਾਨੇ ॥ ਉਠੈ ਅਗਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ਲਸੈਂ ਜ੍ਯੋ ਟਨਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈਂ ਪਰੇ ਮਰਮ ਭੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਕੇ ਗੀਧ ਲੈ ਗੇ ਲਬੇਦੇ ॥੨੨॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿੱਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲੀ ਕਾਟਿ ਰਤਨੈ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਹੀ ਹਾਥ ਹੀ ਮੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਕਟਾਰੇ ॥ ਗਿਰੈ ਜੂਝਿ ਕੈ ਕੈ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਮਾਰੇ ॥੨੩॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਚੰਦੇਲੇ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬੱਧੇ ਚੁੰਗ ਚੁੰਗੀ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰ੍ਯੋ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋ ਯੋਂ ॥ ਗੜੇਦਾਰ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਮੱਤ ਕੀ ਜ੍ਯੋਂ ॥੨੪॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥ ਮਘੇਲੇ ਧੱਧੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ॥ ਚੰਦੇਰੀਸ ਹੂੰ ਕੋ ਤਬੈ ਬਾਨ ਮਾਰਾ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਭੂਮਿ ਪੈ ਨ ਹਥਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥ ਭਾਗਿ ਚਲ੍ਯੋ ਨ ਹਥਜਾਰ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਭਿਰੇ ਸੁ ਮਰੇ

ਬਚੇ ਤੇ ਹਾਰੇ ॥ ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਚੰਦੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੬॥ ਤਬ ਰੁਕਮੀ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਹਾਰ੍ਯੋ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥੨੭॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਠਾਨਿ ਕੈ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤਬ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਗਿਰ੍ਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜਾਨੁ ਸੰਘਾਰਾ ॥੨੮॥ ਸਰ ਸੋਂ ਮੂੰਡਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਹ ਸੀਸਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਲਯੋ ਰਥ ਸੋਂ ਜਦੁਈਸਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਰੁਕਮਨੀ ਛਡਾਯੋ ॥ ਲਜਤ ਧਾਮ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥ ਕਿਨੂੰ ਚੰਦੇਲਨ ਕੇ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਕੇਈਕ ਗਏ ਮੂੰਡ ਘਰ ਟੂਟੇ ॥ ਸਕਲ ਚੰਦੇਲੇ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥ ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ਚੰਦੇਰੀ ਆਏ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਏ ਚੰਦੇਲ ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਕਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਰੁਕਮਨੀ ਬਰਤਿ ਭਈ ਜਦੁਰਾਇ ॥੩੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੦॥੬੦੪੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੱਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਦਾਨਵਨ ਕੋ ਗੁਰ ॥ ਸੁੱਕ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਜਾ ਕੋ ਪੁਰ ॥ ਮਾਰਿ ਦੇਵ ਜਾ ਕੋ ਰਨ ਜਾਵੈ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਸੰਜੀਵਨਿ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥੧॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਇਕ ਸੁਤਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਹੁਤੀ ਜਵਨ ਕੀ ॥ ਕਚ ਨਾਮਾ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਜਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸੁੱਕ੍ਰ ਕੇ ਤਬ ਘਰ ॥੨॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਸੰਗਿ ਕਿਯਾ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ॥ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿੱਤ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਨ ਸੰਜੀਵਨ ਕਾਜਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਪਠਯੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜਾ ॥੩॥ ਦੈਤ ਭੇਦ ਪਾਵਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਹਨਿ ਗਏ ॥ ਬਿਲਮ ਲਗੀ ਵਹ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਭਾਖਿ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਯੋ ॥ ਦੈਤਨ ਦੇਖ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਮਾਰਿ ਤਾਹਿ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁੱਕ੍ਰ ਜਿਯਾਵੈ ॥੫॥ ਤਬ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਮੱਦ੍ਯ ਮਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਚਤ ਭੂੰਜਿ ਨਿਜੁ ਗੁਰਹਿ ਖਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਾ ॥੬॥ ਅਬ ਲੌ ਕਚ ਜੁ ਧਾਮ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜਨਿਯਤ ਕਿਨਹੂੰ ਅਸੁਰ ਚਬਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਿਤ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੋ ॥੭॥ ਤਬ ਹੀ ਸੁੱਕ੍ਰ ਧ੍ਯਾਨ ਮਹਿ ਗਏ ॥ ਤਿਹ ਨਿਜੁ ਪੇਟ ਬਿਲੋਕਤ ਭਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਜੀਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੈ

ਕਰਿ ॥ ਕਾਢਤਿ ਭਯੋ ਉਦਰ ਅਪਨੋ ਫਰਿ ॥੮॥ ਕਾਢਤ ਤਾਹਿ ਸੁੱਕ੍ਰ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਲ ਕਚਹਿ ਜਿਯਯੋ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ਮਦਰਾ ਕੋ ਤਿਹ ਤਹ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਿਯਤ ਨ ਯਾ ਕਹ ਕੋਊ ਕਹ ॥੯॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਪੁਨਿ ਐਸ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਚ ਤਨ ਤਜਿ ਲਾਜ ਉਚਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੋ ਸੋਂ ਤੈਂ ਕਰੁ ਰੇ ॥ ਹਮਰੇ ਮਦਨ ਤਾਪ ਕਹ ਹਰੁ ਰੇ ॥੧੦॥ ਤਿਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਬਜਾਪਿ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਜਦਪਿ ਅਨੰਗਾ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਨ ਭਜਯੋ ਯਾਹਿ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੧॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਕਥਾ ਚਉਪਈ ਸੁ ਮੈਂ ਬਨਈ ॥ ਪਾਪੀ ਫੁਰੈ ਮੰਤ੍ਰ ਤਵ ਨਾਹੀਂ ॥ ਤੋ ਤੇ ਸੁਰ ਨ ਜਿਵਾਏ ਜਾਹੀਂ ॥੧੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਯਾਯੋ ਤਾਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ॥ ਰਮਯੋ ਨ ਸੋ ਸ੍ਰਾਪਯੋ ਤਬ ਰਿਸਿ ਭਰਿ ॥ ਪਿਤਾ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਇਹ ਕਚਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩॥ ਤਾਤ ਬਾਤ ਕਹੌਂ ਮੈਂ ਸੋ ਕਰੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਜੀਵਨ ਇਹ ਨਨੁਸਰੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਸੀਖਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹ ਜੈਹੈ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥੧੪॥ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ਸ੍ਰਾਪ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਪਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਸੁੱਕ੍ਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਨਿਫਲ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪੁ ਦਿਵਾਯੋ ॥੧੫॥ ਤਾਹਿ ਮਰੇ ਬਹੁ ਬਾਰ ਜਿਯਾਯੋ ॥ ਤਬ ਸ੍ਰਾਪਯੋ ਜਬ ਭੋਗ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਈ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿਨੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇੱਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੧॥੬੦੫੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਔਰ ਬਖਾਨੋ ਕਥਾ ॥ ਐਹੈ ਚਿੱਤ ਹਮਾਰੇ ਜਥਾ ॥ ਛਜਕਰਨਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਸੁਛਬਿ ਕੇਤੁ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥੧॥ ਅਚਰਜ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਛੀਨਿ ਕਰੀ ਸਸਿ ਅੰਸੁ ਸਕਲ ਜਿਹ ॥੨॥ ਜਬ ਬਰ ਜੋਗ ਭਈ ਵਹੁ ਦਾਰਾ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਤਨ ਕਿਯਾ ਪਜਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਵੈ ॥੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਨ ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਨਰ ਭਾਖਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤਾਹਿ ਧਾਮ ਅਸ ਰਾਖਾ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਪੰਛੀ ਕਰੈ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਜਾਇ ਨ ਜਹਾਂ ਪਵਨ ਕੋ ਵੇਸਾ ॥੪॥ ਕੁਅਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਇਕ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ

ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਲ੍ਯਾਹੁ ਸਜਨ ਕੀ ਖਾਟ ਉਚਾਈ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਹ ਬੀਰ ਸਿਧਯੋ ॥ ਖਾਟ ਉਚਾਇ ਲ੍ਯਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਸੰਗ ॥ ਪਹੁਚਾਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਤਿਸੀ ਢੰਗ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਗਯੋ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਸੇਜ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਦਲਮਲੀ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਬਢਾ ਸੰਦੇਹ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸਹਰ ਢੰਢੋਰਾ ਐਸ ਦਿਲਾਯੋ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਹਪ ਖਰੀਦਨ ਆਵੈ ॥ ਮੁਹਿ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਲਏ ਨ ਪਾਵੈ ॥੮॥ ਪੁਹਪਨ ਸਮੈਂ ਬਿਕਨ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਲੋਕਨ ਅਯੋ ॥ ਜੋਗੀ ਏਕ ਤਹਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਪੁਹਪ ਪਾਂਚ ਮਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਯੋ ॥੯॥ ਆਇ ਸੁ ਫੂਲ ਮੋਲ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਪਾਛੋ ਗਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਜਾਤ ਜਾਤ ਦੋਊ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ॥ ਜਹ ਲਖਿ ਜਾਤ ਤੀਸਰੋ ਮਨੁਛ ਨ ॥੧੦॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਸਰ ਜਟਾ ਉਘਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਕੈ ॥ ਸੋਯੋ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੋ ਹਰਿਕੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਸੋਇ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਗਯੋ ॥ ਜੂਟ ਜਟਨ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਛੁਰਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਿਹ ਕਾਢਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਿ ਗਾਢਾ ॥੧੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੇ ਤਿਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਐਯੋ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਭੋਜਨ ਕਰਿ ਜੈਯੋ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਤਿਹ ਘਰਿ ॥ ਭਗਵਾ ਭੇਸ ਸਕਲ ਤਨ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮਿ ਸੋ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜਾਈ ॥੧੪॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਧਰਿ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਘਰਿ ॥ ਤੀਨ ਥਾਲ ਭੋਜਨ ਕੇ ਭਰਿਕੈ ॥ ਆਗੇ ਰਾਖੇ ਬਚਨ ਉਚਰਿਕੈ ॥੧੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਕਹੇ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ॥ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਮੁਹਿ ਤਨ ਹਾਸੀ ॥ ਏਕ ਮਨੁੱਛ ਹੌਂ ਇਤਨੋ ਭੋਜਨ ॥ ਖਾਯੋ ਜਾਇ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਮੋ ਤਨ ॥੧੬॥ ਏਕ ਥਾਰ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਜਟਨ ਮੋ ਤਿਹ ਅਨੁਸਰੋ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜਟਾ ਛੁਰਵਾਇ ॥ ਤਹ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਸੀ ਰਾਇ ॥੧੭॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਥਾਰ ਆਗੇ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤਾ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਾ ॥ ਕੇਸ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਪੁਰਖ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਯਹ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹ ਖ੍ਵਾਰਹੁ ॥੧੮॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤੀਨ ਥਾਰ ਆਗੇ ਤਿਹ ਰਾਖੇ ॥ ਤੀਨੋ ਭਖਹੁ ਯਾਹਿ ਬਿਧਿ ਭਾਖੇ ॥੧੯॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਲਖ੍ਯੋ ਪਿਤ ਕੋ ਜਬ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਕੁਅਰਿ

ਤਬ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਵਹ ਬੀਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਸਹਿਤ ਭੋਜ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥੨੦॥ ਤ੍ਰਾਸ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਨ ਰਾਜੈ ਸਭ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕਛੁਕ ਖੇਲਿ ਕਰਿ ਚਰਿਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪਿਤੁ ਜੁਤ ਅੰਧ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਕਰ ਕਰਿ ॥ ਭੇਦ ਸਕਾ ਨਹਿ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਰ ਕਰਿ ॥੨੨॥ ਅੰਧ ਭਏ ਤੇ ਲੋਗ ਸਭੈ ਜਬ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਤਬ ॥ ਆਛ ਬੈਦ ਕੋਊ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਆਂਖਿਨ ਕੋ ਕਰੇ ਉਪਾਇ ॥੨੩॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬੈਦ ਭੇਸ ਤਹ ਧਰਿਕੈ ॥ ਰੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਯਨ ਕੋ ਹਰਿਕੈ ॥ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਪਿਤ ਤੇ ਸੋਈ ਪਤਿ ॥ ਖਚਿਤ ਹੁਤੀ ਜਾ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਮਤਿ ॥੨੪॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਯੋ ਬਾਲ ਪਤਿ ਤੌਨੈ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਚੁਭਯੋ ਚਤੁਰਿ ਕੇ ਜੌਨੈ ॥ ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਜਿ ਪਛੁਤਾਨਯੋ ਇਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੨॥੬੦੯੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੱਦ੍ਰਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਸਹਰ ਭੇਹਰਾ ਮੋ ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਭਰਤ ਦੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਕੁਮਦਨਿ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਨੁਕ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤਿ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਫੂਲ ਰਹੀ ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਸੈਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਅਵਤਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਧਰਯੋ ॥ ਜਾ ਕੀ ਜਾਤਿ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਅਟਕਿ ਰਹਤ ਲਖਿ ਰੰਕਰੁ ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਜਬ ਵਹ ਤਰੁਨ ਕੁਅਰੁ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਠੌਰਹਿ ਠੌਰ ਅਵਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲਪਨੇ ਕਿ ਤਗੀਰੀ ਆਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੪॥ ਤਹ ਇਕ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਅਹੀ ॥ ਕੁਅਰ ਬਿਲੋਕਿ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥ ਹੌਂਸ ਮਿਲਨ ਕੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਢਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੫॥ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਵ ਹੇਰਿ ਲੁਭਾਈ ॥ ਕਰਹੁ ਸਜਨ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋ ਵਾ ਸੋਂ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੬॥ ਦ੍ਵੈ ਹੈਂਗੇ ਇਹ ਨਗਰ ਖੁਦਾਈ ॥ ਤਿਨ ਹਿਦੁੰਨ ਮੋ ਰਾਰਿ ਬਢਾਈ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਦੁਹੂੰ ਜਿਯਨ ਤੇ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੭॥ ਸੁਨਿ ਬਚ

ਭੇਸ ਤੁਰਕ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਾ ॥ ਬਾਨਾ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਕਰਾ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਹ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨਾ ॥ ਜਹਾਂ ਨਿਮਾਜੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਗਾਨਾ ॥੮॥ ਜਬ ਹੀ ਪੜ੍ਹੀ ਨਿਮਾਜ ਤਿਨੋ ਸਬ ॥ ਸਿਜਦਾ ਬਿਖੈ ਸੁ ਗਏ ਤੁਰਕ ਜਬ ॥ ਤਬ ਇਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰਿ ਪਾਈ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਆਈ ॥੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਖੁਦਾਈ ਮਾਰੇ ॥ ਰਮੀ ਆਨਿ ਕਰਿ ਸਾਥ ਪਜਾਰੇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੀ ਦੁਸਟ ਕਹਯੋ ਇਨ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਖੁਦਾਇਨ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਬਰਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ਮਿੱਤ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਪਾਵਹੀ ਅਬਲਾਨਨ ਕੇ ਚਰਿੱਤ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੩॥੬੦੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰਨ ਲਾਗਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਰਸ ਰਾਜਾ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਸੂਰਤ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਸੂਰਤਿ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥੧॥ ਅੱਛ੍ਰਾ ਦੇਇ ਸਦਨ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥ ਅਪੱਸਰ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਸੁਰਿਦ ਸੈਨ ਇਕ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੩॥ ਚਤੁਰਿ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਕਰਿ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁ ਭੁਲਾਯੋ ॥੫॥ ਸਖੀ ਭੇਸ ਕਹ ਧਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਅਬਲਾ ਕਹੈ ॥ ਰੋਜ ਭਜੈ ਆਸਨ ਤਿਹ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕਹ ਸੁਖ ਦੈ ਕੈ ॥੬॥ ਪਿਤੁ ਤਿਹ ਨਿਰਖੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਤਿਹ ਸਖੀ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕੋਇ ਨ ਲਹਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਤਾਹਿ ਖਵਾਸਨਿ ਕਹਹੀ ॥੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਹਿਤਾ ਪਿਤਾ ਨਿਹਾਰਤ ॥ ਭਈ ਖੇਲ ਕੇ ਬੀਚ ਮਹਾਂ ਰਤ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪੁਰਖ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥ ਭਰਤਾ ਕਰਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿਕੈ ॥੮॥ ਬੈਠੀ ਬਹੁਰਿ ਸੋਕ ਮਨ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤਿ ਮਾਤ ਪਿਤ ਬਚਨ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥ ਕਹ ਇਹ ਕਰੀ ਲਖਹੁ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ॥ ਮੁਹਿ ਇਹ ਦੀਨਿ ਸਹਚਰੀ ਕਰਿ ਪਤਿ ॥੯॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਭਈ ਇਹੈ

ਸਹਚਰਿ ਪਤਿ ॥ ਖੇਲਤ ਦਈ ਲਰਿਕਵਨ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਅਬ ਜੋ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸਤ ਮਾਹੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਇਹੈ ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥ ਜੌ ਕਛੁ ਸਤ ਮੇਰੇ ਮਹਿ ਆਹੀ ॥ ਯਹ ਅਬ ਜੂਨਿ ਪੁਰਖ ਕੀ ਪਾਵੈ ॥ ਮਦਨ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਇਨ ਬਚਨਨ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਮਨ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾ ਕਹਤ ਬੈਨਨ ਕਹ ॥ ਅਚਰਜ ਸੋ ਆਵਤ ਹੈ ਜਿਯ ਮਹ ॥੧੨॥ ਜਬ ਤਿਹ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਹਾ ॥ ਨਿਕਸਯੋ ਵਹੈ ਜੁ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾ ॥ ਅਧਿਕ ਸਤੀ ਤਾ ਕਹ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਨਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨਾ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੪॥੬੧੦੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੁਨਹੁ ਪੁਰਾਤਨ ਗਾਥਾ ॥ ਕੀਨ ਮੋਹਨੀ ਅਜ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਰਈਵਤ ਮੁਨਿਵਰ ਤਿਹਕਾਲਾ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰਕ ਹੁਤੋ ਨਿਰਪਾਲਾ ॥੧॥ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ਕਰਤੁ ਸੁਊ ਭਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਨਿ ਤਾਹਿ ਬਰ ਗਯੋ ॥ ਮਗ ਮੈ ਮਿਲੀ ਮੋਹਨੀ ਜਾਤਹਿ ॥ ਚਹਤਿ ਅਲਿੰਗਨ ਬਿਧਿ ਕੇ ਗਾਤਹਿ ॥੨॥ਚਤੁਰਾਨਨ ਲਖਿ ਤਾਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਸੁਛਿਪ੍ਰਾ ॥ ਬਿਕੁਲ ਭਈ ਵਹੁ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਦੈਵ ਜੋਗ ਰੰਭਾ ਤਹ ਆਈ ॥੩॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਪੂਛਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਅਹੋ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਕਾ ਗਤਿ ਠਈ ॥ ਕਹੀ ਤੌਨ ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਪੀਰਾ ॥ ਰੰਭਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੀ ਧੀਰਾ ॥੪॥ ਬਸਕਰ ਮਧਿ ਜਾਇ ਤਪੁ ਕਰੋ ॥ ਮਿਲਿਹੈ ਤੋਹਿ ਜੌਨ ਮਨ ਧਰੋ ॥ ਕਰਿ ਤਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਭਵਨ ਸੋ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕਮਲਭਵ ਆਨੰਦ ਭਈ ॥੫॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਰਿਖਿ ਦੀਨਿ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਜਪਤਿ ਭਈ ਤਿਹ ਨਿਜ ਹਿਤ ਤੰਤ੍ਰਾ ॥ ਕਾਮਾਵਾਹਨ ਕੀਨਿ ਕਿਤ ਹੇਤੂ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁ ਤੁਰਤੁ ਬਾਰਿਚਰ ਕੇਤੂ ॥੬॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਸਭਿ ਬਿਸਤਾਰਾ ॥ ਕਮਲਜ ਕੇ ਮਨ ਛੋਭਹਿ ਧਾਰਾ ॥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਵਾ ॥ ਅਜ ਮਾਧਵ ਪਾਦਾਂਬੁਜ ਧਿਆਵਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਧਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਡਰਪਤੁ ਭਯੋ ਹਰੀ ਸਿਮਰਤਿਹ ਬੇਰ ॥ ਸਹਿਤ ਸਹਾਇ ਬਸੰਤ ਕੇ ਗਯੋ ਕਾਮ ਮੁਖ ਫੇਰ ॥੮॥ ਮੋਹਨੀਯੋ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਉਦਿਤ ਮੋਹਨੀ ਕਹਬੇ ਭਈ ॥ ਕਾਮ ਮਹਾਰਣਵ ਮੈ ਬੁਡ ਗਈ ॥ ਮੋ ਸੀ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਰ ਕੋਈ ॥ ਕਰੈ ਤਜਾਗ ਦੁਰਭਾਗੀ ਸੋਈ ॥੯॥ ਬ੍ਰਹਮੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਤ ਗਵਨ ਕੀਜੈ ਭਵਨ ਮੋਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਾ

ਜੀਅ ਧਾਰਿ ॥ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਨਿੰਦਿਤ ਕਰਮ ਕੈਸੋ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਬਾ ਮੁਹਿ ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ॥ ਬਰੋ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਹ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਧਿ ਗਿਰਾ ਲੀਨ ਗਹਿ ਹਾਥਾ ॥ ਭਗਵਨ ਮੋ ਕੋ ਕਰੋ ਸਨਾਥਾ ॥੧੧॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤਿ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥ ਹੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਕਰੁਣਾਕਰ ਪਾਹੀ ॥ ਰੱਛਕ ਅਵਰ ਹਮਾਰੋ ਨਾਹੀ ॥੧੨॥ ਇਤੇ ਬੀਚ ਆਏ ਰਿਖਿ ਸਪਤਾ ॥ ਕਰ ਤਜਿ ਅਜ ਬੈਠੀ ਉਪ ਤਪਤਾ ॥ ਨਿਕਟਿ ਮੋਹਨੀ ਬਿਧਿ ਕੇ ਚੀਨੀ ॥ ਪੂਛਾ ਸਭਨ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨੀ ॥੧੩॥ ਬ੍ਰਹਮੋਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿੱਤ ਗੀਤ ਪੂਰਬ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਪਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਜਿਮਿ ਬੈਠਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਰਿਖਿ ਜੁ ਤਹਿ ਸੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਅਸ ਕਰਿ ਸ੍ਰਾਪ ਪਿਤਾਮੈ ਦਯੋ ॥੧੪॥ ਪੁਤ੍ਰੀ ਬਿਖੈ ਇਛ ਤੁਮ ਕੀਨੀ ॥ ਮੁਹਿ ਕੁਲਟਾ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਚੀਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਅਪੂਜ ਤੀਨ ਹੀ ਕਾਲ ॥ ਦਰਪੁ ਤੋਰ ਹਰੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋ ਸਤ੍ਰੋਤ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਹਿ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰੈਗੋ ਤਾਹਿ ॥ ਬਿਘਨ ਹਾਸੁ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਬਚਨ ਅਨਿੰਥਾ ਨਾਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਰਖ ਬਰਖ ਸੁਰ ਪੂਜਾ ਹੋਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਜਗ ਮੈ ਕਰੈ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੱਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਹਮਰੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਯਾ ॥ ਕਾਮਾਗਾਰ ਗਵਨ ਕਹ ਲਿਯਾ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨ ਕਾਲ ਤ੍ਰਈ ਲੋਕ ਮੈ ਸਭਹੀ ਜੁਗ ਰਾਜਾਨ ॥ ਕਰਿ ਅਪੂਜਜਾ ਬ੍ਰਹਮੈ ਗਈ ਰਹਾ ਮੋਨਿ ਮੁਖ ਠਾਨ ॥੧੮॥ ਸੁਨਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਸਮੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਰਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਓਰ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿਗਸਜੋ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਾ ਅਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਤਿ ਘੋਰ ॥੧੯॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੱਚੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੫॥੬੧੨੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਉਜਜਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਭਈ ਇਕ ਬਾਲਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿਖਰ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਕੁਅਰਿ ਉਜਜਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਜੋਬਨੰਗ ਤਾ ਕੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਬਾਲਾਪਨ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਦਯੋ ਅਨੰਗ ਦਮਾਮਾ ॥ ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰ ਤਹ ਆਵੈਂ ॥ ਦ੍ਵਾਰੇ ਭੀਰ ਬਾਰ ਨਹਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਭਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਦਨ ਰੂਪ ਧਰਿ

ਆਯੋ ॥੪॥ ਸੋਈ ਕੁਅਰੁ ਤਰੁਨੀ ਕੋ ਭਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਵਾ ਸੋਂ॥ ਕੀਨੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਤਾ ਸੋਂ ॥੫॥ ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਤਵਨ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਤਿਕ ਬਰਸ ਨ ਜਾਨੇ ਦਿਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਤਨ ॥ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਅਧਿਕ ਮਨ ॥੬॥ ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਲ ਸਭ ਹੀ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਧਾਤ ਕੁਅਰੁ ਵਹ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੭॥ ਔਰਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਕਰੈ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥ ਪਤਿਹਿ ਤੋਰਿ ਖੋਜਾ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਅਵਰ ਸੋਂ ਕੇਲ ਮਚਾਰਾ ॥੮॥ ਬਿਰਹ ਰਾਇ ਤਾ ਕੋ ਥੋ ਜਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਬਧਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਪਜਾਰਾ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰਹੀ ਹੋਇ ਸੋ ਲਟਕਨ ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਮਰਤ ਪਜਾਸ ਅਰੁ ਭੂਖਨ ॥੯॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਂਗ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲਈ ॥ ਪੋਸਤ ਸਹਿਤ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਈ ॥ ਬਹੁ ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾਈ ॥ ਆਠ ਪਹਿਰ ਲਗਿ ਕੁਅਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਭੋਗ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਆਸਨ ਕਰਿ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੧੧॥ ਦ੍ਵੈ ਘਟਿਕਾ ਜੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਰ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰੀਝਤਿ ਨਾਰਿ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਜੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋ ਕਯੋਂ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੧੨॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਬਜਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਹੰਢਾਈ ॥ ਆਸਨ ਕਰੇ ਤਰੁਨਿ ਬਹੁ ਬਾਰਾ ॥ ਚੁੰਬਨਾਦਿ ਨਖ ਘਾਤ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਚਤੁਰਾਸਨ ਕਰਿ ॥ ਭਜਯੋ ਤਾਹਿ ਤਰ ਦਾਬਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਕਰਤ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਕੋਕ ਕਲਾ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਲੱਛਨ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੋਸਤ ਸਰਾਬ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਘੋਟਿ ਚੜ੍ਹਾਵਤ ਭੰਗ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਭਾਮਹਿ ਭਜਾ ਤਊ ਨ ਮੁਚਾ ਅਨੰਗ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਸਭ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਵਤ ॥ ਦਲਿ ਮਲਿ ਸੇਜ ਮਲਿਨ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵਤ ॥ ਹੋਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਅਰੁਣਾਈ ॥ ਛੈਲ ਸੇਜ ਮਿਲਿ ਬਹੁਰਿ ਬਿਛਾਈ ॥੧੬॥ ਪੌਢਿ ਪ੍ਰਜੰਕ ਅੰਕ ਭਰਿ ਸੋਊ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਪਿਯਤ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਕੋਕਸਾਰ ਮਤ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥੧੭॥ ਕੈਫਨ ਸਾਥ ਰਸਮਸੇ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥ ਪੌਢਿ ਪ੍ਰਜੰਕ ਰਹਤ ਦੋਊ ਸ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਗੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਕਵਿਤ ਉਚਾਰਹਿ ਧੁਰਪਦ ਗਾਵੈਂ ॥੧੮॥ ਤਬ ਲਗਿ ਬਿਰਹ ਨਟਾ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ॥ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਤਹਾਂ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰ ਚਰਿਤ੍ਰ

ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਹਨgiੋ ਤਾਹਿ ਫਾਂਸੀ ਗਰ ਡਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥ ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਛਪਾਯੋ ॥ ਪਤਿਹਿ ਮਾਰਿ ਸੁਰ ਊਚ ਉਘਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਆਏ ॥੨੦॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਯੋ ਤਾ ਕੋ ਭਰਤਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਸਭਹੂੰਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹ ਰਾਜਨ ॥ ਕਹਾ ਭਈ ਯਾ ਕੀ ਗਤਿ ਕਾਮਨਿ ॥੨੧॥ਸੁਤਾ ਬਾਚ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਰੋਗ ਯਾਹਿ ਜੋ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਯਾ ਕਹ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੨॥ ਅਰੁ ਜੋ ਅਬ ਮੋ ਮੈ ਕਛੁ ਸਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਸੱਤਜ ਬੇਦ ਕੋ ਮਤ ਹੈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਤਪੱਸਜਾ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਯਾਹਿ ਜਿਯਾਊਂ ਕੈ ਜਰਿ ਮਰਿਹੌਂ ॥੨੩॥ ਤੁਮਹੂੰ ਬੈਠ ਯਾਹਿ ਅੰਗਨਾ ਅਬ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੀ ਸਬ ॥ ਮੈਂ ਯਾ ਕੋ ਇਹ ਘਰ ਲੈ ਜੈਹੌਂ ॥ ਪੂਜਿ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਹੁਰਿ ਜਿਵੈਹੌਂ ॥੨੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਅੰਗਨਾ ਬੈਠਾਏ ॥ ਨੇਬੀ ਮਹਤਾ ਸਗਲ ਬੁਲਾਏ ॥ ਲੈ ਸੰਗ ਗਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਹ ਤਿਹ ਘਰਿ ॥ ਰਾਖਯੋ ਥੋ ਜਹਾਂ ਜਾਰ ਛਪਾ ਕਰਿ ॥੨੫॥ ਤਿਹ ਘਰ ਜਾਇ ਪਾਟ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦੈ ਕਰਿ ॥ ਰਮੀ ਜਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਤ ਬੈਠ ਲੋਗ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕਰਿ ॥੨੬॥ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਜਾਨੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸਿਵਹਿ ਪੂਜਤਿ ਅਨੁਮਾਨੈ ॥ ਯਾ ਕੀ ਆਜੁ ਸੱਤਤਾ ਲਹਿਹੈਂ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਕਹਿਹੈਂ ॥੨੭॥ ਜੋ ਯਹ ਕੁਅਰਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸੋਂ ਰਤਿ ਹੈ ॥ ਜੋ ਯਹ ਤਿਹ ਚਰਨਨ ਮੈ ਮਤਿ ਹੈ ॥ ਤੌ ਪਤਿ ਜੀਵਤ ਬਾਰ ਨ ਲਗਿਹੈ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਭਾਖਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁਨਿ ਜਗਿਹੈ ॥੨੮॥ ਇਤ ਤੇ ਦ੍ਵਾਰ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤਿ ॥ ਉਤ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਭੀ ਜਾਰ ਮਹਾ ਰਤਿ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਲਪਟਿ ਚੋਟ ਚਟਕਾਵੈ ॥ ਤੇ ਜਾਨੇ ਵਹ ਗਾਲ੍ਹ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥ ਤਹਾਂ ਖੋਦਿ ਭੂ ਤਾ ਕੋ ਗਾਡਾ ॥ ਬਾਹਰ ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਛਾਡਾ ॥ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਜਾਰ ਕਹ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਲੈ ਆਈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥੩੦॥ ਜਬ ਮੈ ਧਯਾਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਧਰਯੋ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਅਸ ਮੁਰ ਸਾਥ ਉਚਰਯੋ ॥ ਬਰੰਬ੍ਰੂਹ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਮੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵਤ ॥੩੧॥ ਤਬ ਮੈਂ ਕਹਯੋ ਜਿਯਾਇ ਦੇਹੁ ਪਤਿ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨਨ ਮਹਿ ਮੁਰ ਮਤਿ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ਸਿਵ ਬਚ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਮੁਝਿ ਲੇਹੁ ਭੂਪਤਿ ਸਚੁ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੋ ਵਾ ਤੇ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ॥ ਨਾਥ ਜਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਕੋਰ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਬਚਨ

ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਸੁੰਦਰ ਜਿਯ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੬॥੬੧੬੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਗਹਰਵਾਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਕਬੈ ਨ ਚਲਿਆ ਪਰੀ ਹਲਾਚਲ ॥ ਗੂੜ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਕਹੀ ਨ ਪਰਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੁਕਚ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਜਨੁ ਕਲਾ ਕਿਰਣਿਧਰ ॥੨॥ ਏਕ ਤਹਾਂ ਬੈਪਾਰੀ ਆਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥ ਜਵੱਤ੍ਰਿ ਜਾਇਫਰ ਉਸਟੈ ਭਰੇ ॥ ਲੌਂਗ ਲਾਯਚੀ ਕਵਨ ਉਚਰੇ ॥੩॥ ਉਤਰਤ ਧਾਮ ਤਵਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਮਿਲਬੇ ਕਾਜ ਸਾਹ ਸੰਗ ਗਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਘਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਪਾਈ ॥ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥੪॥ ਮਾਤ੍ਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਦਈ ਬਹੁਰਿ ਤਹ ਆਗਿ ਪ੍ਰਜਾਰ ॥ ਰੋਵਤ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਜਰਯੋ ਧਾਮ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸਾਹ ਦ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥ ਘਰ ਕੋ ਮਾਲ ਨਿਕਾਸਨ ਆਏ ॥ ਆਗੇ ਆਇ ਨਿਹਾਰੈਂ ਕਹਾ ॥ ਨਿਰਖਾ ਢੇਰ ਭਸਮ ਕਾ ਤਹਾਂ ॥੬॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਹੈ ਪਿਤਾ ਦੁਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥ ਅਪਨਿ ਗਏ ਕਾ ਸੋਕ ਨ ਆਵਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਲਗਤ ਹਮੈਂ ਪਛੁਤਾਵਾ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਸੁਤ ਕੋ ਅਸ ਸਾਹ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਭਯੋ ਜੁ ਲਿਖਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਕਰਹੁ ਜਿਨ ॥ ਦੈਹੋਂ ਦਰਬੁ ਜਰਯੋ ਜਿਤਨੋ ਇਨ ॥੮॥ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਕਛੂ ਜੜ੍ਹ ਪਾਯੋ ॥ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥੯॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਛਲ ਧਨ ਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੈ ਬਿਚਰਾ ॥ ਸਜਾਨਾ ਹੁਤੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਲਾਗੇ ਜਲ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੭॥੬੧੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਅਚਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਅਚਲ ਦੇਇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅਚਲ ਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰਿ ਹੁਤੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨੇਹੁ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾਨਤ ਊਚ ਨੀਚ ਤਿਹ ਪਜਾਰਾ ॥੨॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਖਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਦਰਬ ਸੌਂ ਧਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤਿ ਅਵਰ ਨ ਦੂਜੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਜਬ ਸਭ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹਿੰ ॥ ਜਾਗਤ ਰਹੈ ਏਕ ਜਨ ਨਾਹਿੰ ॥ ਦੀਪ ਜਰਯੋ ਧੌਲਰ ਜਬ ਲਹਿਯਹੁ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਅਸ ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥ ਮਾਯਾ ਗਡੀ ਮੋਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੋਂ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈਂ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋਂ ॥ ਅਛਲਾ ਦੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਾਢਿ ਮੁਹਿ ਲੈ ਕੈ ॥੫॥ ਅਛਲਾ ਦੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਲਟਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗੇ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਨਾਮ ਤਿਸੀ ਕਾ ਲੇਹੁ ॥੬॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥ ਦੁਗਨੋ ਦਰਬੁ ਦੇਨ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥ ਤਿਨ ਸਹੇਟ ਉਤ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੭॥ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਕੀ ਗਡੀ ਪਛਾਨੋ ॥ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਖਹੁ ਕਾਢਿ ਧਨ ਲੈ ਕੈ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਸਾਥ ਜਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਯੋ ॥ ਅਰਧਿਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਚਨ ਤਹ ਹੋਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਰਾਖਹੁ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੈ ਅਪਨੀ ਬਲਿ ਭਾਖਹੁ ॥੯॥ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਲੋਭ ਦਰਬ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਨਾਰਿ ਕਹ ਬਲਿ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥੧੦॥ ਜਿਨਹੁ ਨਾਰਿ ਕੋ ਮਤੋ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਪਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਉਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬੁ ਤਾਹਿ ਬਹੁ ਦਯਾਇ ॥ ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ਹਨਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥ ਬੁਰੀ ਬਾਤ ਜੋ ਕੋਈ ਬਨਾਵੈ ॥ ਉਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਜੈਸਾ ਕਿਯੋ ਤੈਸ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਹਨਤ ਥੀ ਆਪੁ ਹਨਾਯੋ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੮॥੬੧੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ਥੰਭ ਕਰਨ ਇਕ ਥੰਭ੍ਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਸਿੱਖਜ ਸਾਧ ਕੋ ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸ੍ਵਾਨ ਏਕ ਥੋ ਆਛਾ ॥

ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਕਾਛਾ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਹਨਿ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਹਟਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸ੍ਵਾਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਭਯੋ ਦੁਖ ਚੀਤਾ ॥੨॥ ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਸ੍ਵਾਨ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਦੋਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਦਯੋ ॥ ਮਰਯੋ ਸ੍ਵਾਨ ਭਯੋ ਕਹਾ ਉਚਾਰਾ ॥ ਐਸੇ ਹਮਰੇ ਪਰੇ ਹਜਾਰਾ ॥੩॥ ਅਬ ਤੈਂ ਯਾ ਕੋ ਪੀਰ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭਾਂਤਿ ਪੂਜਿਹੈ ਨਾਨਾ ॥ ਕਹਯੋ ਸਹੀ ਤਬ ਯਾਹਿ ਪੁਜਾਊਂ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਤੇ ਨੀਰ ਭਰਾਊਂ ॥੪॥ ਕੁਤਬ ਸਾਹ ਰਾਖਾ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਤਹੀਂ ਖੋਦਿ ਭੂਅ ਗਾਡਯੋ ਬਾਮਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਗੋਰ ਬਨਾਈ ਐਸੀ ॥ ਕਿਸੀ ਪੀਰ ਕੀ ਹੋਇ ਨ ਜੈਸੀ ॥੫॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਤਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਸਿਰਨੀ ਕਛੂ ਚੜ੍ਹਾਵਤ ਭਈ ॥ ਮੰਨਤਿ ਮੋਰਿ ਕਹੀ ਬਰ ਆਈ ॥ ਸੁਪਨਾ ਦਿਯੋ ਪੀਰ ਸੁਖਦਾਈ ॥੬॥ ਮੋਹਿ ਸੋਵਤੇ ਪੀਰ ਜਗਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਕਬਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਠੌਰ ਪਛਾਨੀ ॥ ਜਬ ਹਮਰੀ ਮਨਸਾ ਬਰ ਆਨੀ ॥੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਜਾਰਤਿ ਸਕਲ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੀਰਨੀ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥ ਚੂੰਬਿ ਕਬਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਵੈਂ ॥੮॥ ਕਾਜੀ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹ ਆਵੈਂ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਫਾਤਜਾ ਸੀਰਨੀ ਬਟਾਵੈਂ ॥ ਧੂਰਿ ਸਮਸ ਝਾਰੂਅਨ ਉਡਾਹੀਂ ॥ ਚੂੰਮਿ ਕਬਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਹੀਂ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ਬਾਮ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਕਹ ਜਜਾਰਤਿ ਕਰੈਂ ਸਾਹੁ ਕੁਤਬ ਦੀਂ ਨਾਮ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੨੯॥੬੧੯੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜਯਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਬਯਾਘ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪਨਿਹਾਰਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਾਰਿ ਭਰਤ ਥੀ ਦ੍ਵਾਰਿ ॥ ਤਿਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਭੂਖਨ ਲਹਿ ਕੈ ॥ ਡਾਰਿ ਦਏ ਘਟ ਮੋ ਕਰ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨॥ ਊਪਰ ਜਲ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਭੂਖਨ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਨਰ ਸਮਝਯੋ ਤਿਹ ਦੂਖਨ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਤਾ ਕੋ ਜਲ ਪੀਆ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲੀਆ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਤਿਹ ਘਟਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਰ ਸੁ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਕਾਹੂੰ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਭੂਖਨ ਜਾਤ

ਨਾਰਿ ਹਰਿ ਭਈ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩੩੦॥੬੧੯੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਹਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦੱਛਨ ॥ ਬਿਰਹ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਿਰਹਾ ਦੇਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਬਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਸਿਖਰ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੧॥ ਇਸਕਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਹ ਸਮ ਛਬਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਈ ॥੨॥ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਐਸੀ ॥ ਸਚੀ ਪਾਰਬਤੀ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸੀ ॥ ਮਾਲੂਮ ਸਕਲ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਜੱਛਿ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਭੀਤਰਿ ਪਜਾਰੀ ॥੩॥ ਕੰਚਨ ਸੈਨ ਦੈਤ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਬੀਰਜਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਕਰਾਰੋ ॥ ਨਿਹਕੰਟਕ ਅਸੁਰਾਨ ਕਰਯੋ ਜਿਨ ॥ ਸਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੋ ਬਲੀ ਹਨਯੋ ਤਿਨ ॥੪॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਅਰਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਵਹ ਆਵੈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੋਚ ਬਢਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭੇ ਸੁਭਮਤਿ ॥੫॥ ਇਹ ਰਾਛਸ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਾਨੁਖ ਭਖਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਨਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਕਾਹੂ ਨਹਿ ਜਨ ਕੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਫਿਰਤ ਹੋਤ ਕਰਿ ਮਨ ਕੋ ॥੬॥ ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪੁਰ ਤਵਨੈ ॥ ਦਾਨਵ ਖਾਤ ਮਨੁਖ ਭੂਅ ਜਵਨੈ ॥ ਸੋ ਅਬਲਾ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲੁਭਾਈ ॥੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਬੈਨਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਰਾਖਹੁ ਨਿਜੁ ਐਨਾ ॥ ਤੌ ਹੌਂ ਮਾਰਿ ਅਸੁਰ ਕਹ ਆਵੌਂ ॥ ਯਾ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੌਂ ॥੮॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ॥ਚੌਪਈ॥ ਤਬ ਮੈ ਬਰੋਂ ਤੋਹਿ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਜਬ ਤੈਂ ਹਨੈ ਅਸੁਰ ਕਹ ਬਾਮਾ ॥ ਦੇਸ ਸਭੈ ਅਰੁ ਲੋਗ ਬਸੈਂ ਸੁਖ ॥ ਮਿਟੈ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੯॥ ਬਲੀ ਆਠ ਸੈ ਮਹਿਖ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਤਹਾਂ ਲੈ ਧਰਾ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੁ ਚੁਆਇਨਿ ਕਰਾ ॥੧੦॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸਭ ਅੰਨ ਬਨਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਖੁ ਸਾਥ ਮਿਲਾਏ ॥ ਗਰਧਭਾਨ ਬਹੁ ਦਈ ਅਫੀਮੈ ॥ ਬਾਂਧੇ ਆਨਿ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੀਮੈ ॥੧੧॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਦੈਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਗਰਧਭਾਨ ਮਹਿਖਾਨ ਚਬਾਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਬਹੁਤੇ ਤਬ ਖਾਏ ॥ ਭਰਿ ਭਰਿ ਪਜਾਲੇ ਮਦਹਿ ਚੜ੍ਹਾਏ ॥੧੨॥ ਮਦ ਕੇ ਪੀਏ ਬਿਸੁਧ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਆਨਿ ਅਫੀਮ ਗਰੋਂ ਤਿਹ

ਗਹਾ ॥ ਸੋਇ ਰਹਾ ਸੁਧਿ ਕਛੂ ਨ ਪਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨਿ ਘਾਤ ਕਹ ਧਾਈ ॥੧੩॥ ਅਠ ਹਜਾਰ ਮਨ ਸਿੱਕਾ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਵਟਿ ਢਾਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੈਤ ਵਹੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਿਰਹਵਤੀ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਬਲਾ ਅਸੁਰ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਰਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਖ ਸੋਂ ਬਸੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੧॥੬੨੧੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਵਲੰਦੇਜ ਕੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਘਰ ਬਾਲਾ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੁਪਯੋ ਫਿਰੰਗ ਰਾਇ ਮਨ ॥ ਸੈਨ ਚੜ੍ਹਾ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਅਨਗਨ ॥੧॥ ਨਾਮੁ ਫਿਰੰਗੀ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ॥ ਅੰਗਰੇਜਨ ਪਰ ਚੜ੍ਹਤ ਕਰੀ ਜਿਹ ॥ ਅਨਗਨ ਲਏ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਉਮਡਿ ਚਲ੍ਯੋ ਜਲ ਗੰਗਾ ॥੨॥ ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਕੇ ਨਾਥਹਿੰ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਡਰ ਹੀ ਕੇ ਸਾਥਹਿੰ ॥ ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਦਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਤ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥੩॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਥ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਔਰ ਸੰਗ ਬਹੁ ਸੈਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹੈ ਘਾਤ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਾਸਟ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਲੱਛ ਸਵਾਰੀ ॥੪॥ ਲੱਛਹਿ ਹਾਥ ਬੰਦੂਕ ਸਵਾਰੀ ॥ ਦਾਰੂ ਗੋਲਿਨ ਭਰੀ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਡਿਵਢਾ ਚੁਨਤ ਭਈ ਤੁਪਖਾਨਾ ॥ ਤੀਰ ਬੰਦੂਕ ਕਮਾਨ ਅਰੁ ਬਾਨਾ ॥੫॥ ਜਬ ਅਰਿ ਸੈਨ ਨਿਕਟਿ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਗਈ ਪਲੀਤਾ ਲਾਈ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਤੁਪਕ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਛੁਟਗੀ ਕਛੂ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰਾ ॥੬॥ ਜਿਮਿ ਮਖੀਰ ਕੀ ਉਡਤ ਸੁ ਮਾਖੀ ॥ ਤਿਮਿ ਹੀ ਚਲੀ ਬੰਦੂਕੈਂ ਬਾਖੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੋ ਬਾਨਾ ॥ ਤਤਛਿਨ ਤਿਨ ਭਟ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੭॥ ਤਰਫਰਾਹਿ ਗੋਰਿਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਪਛ ਸੁਤ ਓਰਨ ਜਨੁਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਰਥੀਸ ਨਾਗਪਤੀ ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥ ਜਮਪੁਰ ਗਏ ਸਹਿਤ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਕੂਟੇ ਕਟਕ ਹਜਾਰ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੋ ਹਾਰਿ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੨॥੬੨੨੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਭੇਹਰੇ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਤ ਨਰ ॥ ਕਾਮਾਵਤੀ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਜਿਨ ॥ ਜਯੋ ਕਰਤ ਤਾਜੀ ਅਰੁ ਤਾਜਿਨ ॥ ਤਹ ਭਵ ਏਕ ਬਛੇਰਾ ਲਯੋ ॥ ਭੂਤ ਭੱਵਿਖ੍ਯ ਨ ਵੈਸੋ ਭਯੋ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰੁ ਨਾਮਾ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੩॥ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚੌਧਰੀ ਸੁਤ ਪਰ ॥ ਅਟਕਿ ਗਈ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥ ਮਿਜਮਾਨੀ ਛਲ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਭੁਜਾਯੋ ॥੪॥ ਕੀਨਾ ਕੈਫ ਰਸਮਸੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਤਰੁਨੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਚਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਗਵਨ ਆਇ ਮੇਰੋ ਕਰਿ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ॥੫॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਉਚਾਰੀ ॥ ਯੌਂ ਨ ਭਜੋਂ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਉਪਜਯੋ ਬਾਜੀ ॥ ਸੋ ਦੈ ਪ੍ਰਥਮ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਤਾਜੀ ॥੬॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਚਾਰ ਅਸ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇ ਤੁਰੰਗਮ ਲਿਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨੁਪਚਾਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪਰੈ ਹਾਥ ਮੋ ਪਜਾਰਾ ॥੭॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤਿ ਭੀ ਜਬੈ ॥ ਸ੍ਵਾਨ ਭੇਖ ਧਾਰਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਇਕ ਲਈ ॥ ਬਾਜੀ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਗਈ ॥੮॥ ਸਾਤ ਕੋਟ ਤਹ ਕੂਦਿ ਪਹੂੰਚੀ ॥ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਨ ਕੀ ਸੂਚੀ ॥ ਜਿਹ ਜਾਗਤ ਪਹਰੂਅਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਪਹਰੂਅਹਿ ਮਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਮਾਰਿ ਚਤੁਰਥ ਕੋ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਪੰਚਮ ਖਸਟਮ ਮਾਰਿ ਸਪਤਵੋਂ ਹਤ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਅਸਟਮ ਪੁਰਖ ਸੰਘਾਰਿ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥ ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ ਰੌਰਿ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਹਰਯੋ ॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਕਛਿ ਕਛਿ ਕਹੈਂ ਕਹਾਂ ਪਰਯੋ ॥ ਬਾਟ ਘਾਟ ਸਭ ਰੋਕਿ ਗਹੋ ਇਹ ਚੋਰ ਕੋ ॥ ਹੋ ਧਰ ਲੀਜੈ ਇਹ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੈ ਭੋਰ ਕੋ ॥੧੧॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਧਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਰਯੋ ਹੈ ਕਹੈ ਕਿਸ ॥ ਕਢੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ਦਿਖਿਯਤ ਧਾਵਤ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ॥ ਅਸ ਕਾਰਜ ਜਿਹ ਕਿਯ ਨ ਜਾਨ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਜੀਤਿ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ ਬਹੁਤ ਪਹੂੰਚੇ ਨਿਕਟਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਫਿਰਿ ਮਾਰੇ ਤਿਨ ਵਹੈ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਚਲਾਕੀ ਬਾਹੀ ਤੇਗ ਤਨ ॥ ਹੋ ਤਿਨ ਕੀ ਹੌਂਸ ਨ ਰਾਖੀ ਰਾਖੇ ਏਕ ਬ੍ਰਨ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੂਦ ਕੀਆ ਜਾ ਕੇ ਪਰ ਵਾਰਾ ॥ ਇਕ ਤੇ ਤਾਹਿ

ਦੋਇ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰਿਯਾ ਮਨ ਤੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਗੇ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਇਕ ਤਨ ਤੈ ॥੧੪॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਡਾਰੇ ॥ ਘੋਰਾ ਸਹਿਤ ਘਾਇ ਜੋ ਘਏ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਚਾਰ ਟੂਕ ਤੇ ਭਏ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਿ ਬਹੁ ਨਦੀ ਤੁਰੰਗ ਤਰਾਇ ॥ ਜਹਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੋ ਤਹੀਂ ਨਿਕਾਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਆਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਦਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਿਯੋ ॥ ਜੋ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਫੌਜ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੁਰੋ ਕਰਮ ਹਮ ਕਰ੍ਯੋ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁਨੇ ਪਗਨ ਕੁਹਾਰਾ ਕੋ ਮਰ੍ਯੋ ॥ ਅਬ ਏ ਤੁਰੰਗ ਸਮੇਤ ਪਕਰਿ ਲੈ ਜਾਇਹੈਂ ॥ ਹੋ ਫਾਂਸੀ ਦੈਹੈਂ ਦੁਹੂੰ ਕਿ ਸੂਰੀ ਦਜਾਇਹੈਂ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ਸੋਕ ਨ ਕਰੋ ॥ ਬਾਜਿ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਬਚੇ ਬਿਚਰੋ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਮੈਂ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਦੁਸਟਨ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਛਾਰ ਉਬਰਿਹੋਂ ॥੧੯॥ ਤਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥ ਦਲ ਕਹ ਮਿਲੀ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ ਹਮਾਰੋ ਸਤਰ ਉਬਾਰੋ ॥ ਔਰ ਗਾਂਵ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੋ ॥੨੦॥ ਮਿਲਿ ਦਲ ਧਾਮ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥ ਬਾਜਿ ਪਾਇ ਝਾਂਝਰ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਸਕਲ ਗਾਂਵ ਤਿਨ ਕਹ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਫਿਰਿ ਤਿਹ ਠੌਰਿ ਤਿਨੈ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥ ਪਰਦਾ ਲੇਤ ਤਾਨਿ ਆਗੇ ਤਿਨ ॥ ਦੇਖਹੁ ਜਾਇ ਜਨਾਨਾ ਕਹਿ ਜਿਨ ॥ ਆਗੇ ਕਰਿ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬਾਜਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਾਮ ਨਿਕਾਰ੍ਯੋ ਰਾਜਾ ॥੨੨॥ ਸੋ ਆਂਗਨ ਲੈ ਤਿਨੈ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁਰਿ ਕਨਾਤ ਤਨਾਵੈ ॥ ਆਗੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਾਜਿ ਨਿਕਾਰੈ ॥ ਨੇਵਰ ਕੇ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰੈ ॥੨੩॥ ਬਹੂ ਬਧੂ ਤਿਨ ਕੀ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ॥ ਬਾਜੀ ਕਹ ਮੂਰਖ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਨੇਵਰ ਕੈ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬਹੂ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਨੇਵਰ ਕੀ ਕਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲੇ ਪੁਰਖ ਸਭ ਨਾਰੀ ॥੨੫॥ ਜਵਨ ਰੁਚਾ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਤਿਹ ਭਜਾ ॥ ਜਿਯ ਜੁ ਨ ਭਾਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਜਾ ॥ ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਨੈ ਨ ਬਿਧਿਨਾ ਸਕਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੩॥੬੨੪੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਕ ਬਾਤਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੋ ਕਿਯ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ਪਸਚਿਮ ਦਿਸਾ ਹੁਤੀ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥ ਹੰਸ ਮਾਲਨੀ ਨਾਮ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਹੰਸ ਸੈਨ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਹੰਸ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨੁਜਿਯਾਰੀ ॥ ਜਾਹਿਰ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਦੁਤਿਮਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਮਸਾਨਾ ॥ ਜੋਬਨ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਜਬ ਹੀ ॥ ਬਹੁਤਨ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਤ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਹੁ ਰਾਰਿ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥੪॥ ਤਾ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕਾਜੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਲੈ ਇਲਾਮ ਪ੍ਯਾਦਨ ਸੰਗ ਅਈ ॥ ਐਂਚ ਪਤਿਹਿ ਲੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਈ ॥ ਕੋਤਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਿਹ ਠਾਈ ॥੫॥ ਪ੍ਯਾਦਨ ਸਾਥ ਦ੍ਵਾਰ ਪਤਿ ਥਿਰ ਕਰਿ ॥ ਦਿਨ ਕਹ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਕਰਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕੀ ਗਾਥਾ ॥ ਲੈ ਆਈ ਸਾਹਿਦ ਕਹਿ ਸਾਥਾ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਾਰ ਪ੍ਯਾਦਨ ਪਤਿ ਜੁਤਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਾਢ ਕਰਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ਦਿਵਸ ਕਹ ਨਾਰਿ ਘਰਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥਿ ਕਿਯਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਾਹਿਦ ਕੈ ਲ੍ਯਾਈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਧਰਿ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਮੈ ਕਹੋਂ ਉਚਰ ਕਰਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਸੁ ਬਹੁਤਨ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੰਗ ਸਾਹਿਦ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਸਕਲ ਰੁਜੂ ਕਾਜੀ ਕੇ ਕੀਨੇ ॥੮॥ ਤਿਹ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤੇ ਮਾਨੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਸੋ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨਤ ॥ ਆਪੁ ਆਪ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥੯॥ ਸਭ ਸਾਹਿਦ ਜਬ ਨਜਰਿ ਗੁਜਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਚਨ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਸਾਚੀ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਦਰਬ ਬਟਾਇ ਅਰਧ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਔਰਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕਹਾ ਬਖਾਨੈ ॥ ਆਪੁ ਆਪ ਮਹਿ ਤੇਊ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕੈਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਸਭ ਆਪੁ ਮਹਿ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੪॥੬੨੫੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ਦੱਛਨ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਰਾਜਮਤੀ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧॥ ਪਿੰਗਲ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਤਬ ਤੇ ਰੁਚਤ ਖਾਨ ਨਹਿ ਪਾਨੀ ॥੨॥ ਤਾ ਕੀ ਲਗਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾਂ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥ ਸਖੀ ਚੀਨਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥੩॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬਦਾ ਮਿਲਨ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਤਿਹ ਤਨ ਬਜਾਪਯੋ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥ ਤਿਹ ਭੇਟਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਘਾਤ ਨ ਨਿਕਸਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਕਹਯੋ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭੂਪ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਸਭ ਅੰਨਨ ਕੋ ਨਿਰਖ ਲਿਖਾਵਤ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਸਾਹੁ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥ ਨਿਕਸਤ ਭਈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕੀਆ ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਜਾਇ ॥ ਰਹਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਪਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਹਿੱਠੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਹਯੋ ਨ ਡਿੱਠੋ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੇਲ ਭੂਪ ਸੌਂ ਆਈ ॥ ਲਯੋ ਸਾਹ ਘਰ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹਮ ਤੁਮ ਦੋਊ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਵਹੈ ਕਰਿ ਐਹੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਛਲਾ ਸਕਯੋ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਇਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਰਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੫॥੬੨੯੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਰੋਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਕ੍ਰਤ ਕਰਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਾਂਕੋ ਰਥੀ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਇ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰਿ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਜਾਯੋ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਸੁਹਾਯੋ ॥੨॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰੂਪ ਅਨੰਗ ਧਰਯੋ ਹੈ ਜਾਨੀ ॥ ਕਹ ਲਗਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰੈ ਕਵਨੈ ਕਬਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਰਹਤ ਇੰਦ੍ਰ ਦਬਿ ॥੩॥ ਛੈਲ ਛਬੀਲੋ ਕੁਅਰੁ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਤ ਜਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰਯੋ ॥੪॥ ਨੈਨ ਫਬਤ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਕੇਸ ਜਾਲ ਜਨੁ ਫਾਂਸ ਸਵਾਰੇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਪਰੇ ਗਰੇ ਸੋਈ ਜਾਨੈ ॥ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਕੋਈ ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ

॥੫॥ ਜੇਤਿਕ ਦੇਤ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਕਬਿ ॥ ਤੇਤਿਕ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਭੀਤਰਿ ਛਬਿ ॥ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਚਿਤਵਤ ਜੋ ਤਾਹਿ ॥ ਕਛੁ ਨ ਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਤਬ ਵਾਹਿ ॥੬॥ ਚੰਚਰੀਟ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥ ਭਵਰ ਆਜੁ ਲਗਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਬਨ ਮੈ ਬਸਤ ਉਘਾਰੇ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੁਖ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਰੈਂ ॥ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਖਟ ਬਦਨ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਧਰੈਂ ॥ ਪੰਚਾਨਨ ਯਾ ਤੇ ਸਿਵ ਭਏ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਹਸਾਨਨ ਨਹਿ ਸਕਾ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤਿ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਤਿ ॥ ਮਨ ਮੈ ਰਹਤਿ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁ ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥੯॥ ਸਾਹ ਜੈਨ ਅੱਲਾਵਦੀਨ ਜਹ ॥ ਆਯੋ ਕੁਅਰੁ ਰਹਨ ਚਾਕਰ ਤਹ ॥ ਫੂਲਮਤੀ ਹਜਰਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੦॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਮਾਗ ਰੋਸਨ ਵਹ ਬਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਅਸਿਤਾਈ ॥੧੧॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਜਰਾ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਕੈਸਿਹੂੰ ਮਿਲਾ ਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਜਾਰੀ ॥੧੨॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਭੀ ਅਧਿਕ ਬਿਗਮ ਜਬ ॥ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਹੀ ਤਬ ॥ ਕੈ ਬਾਬੁਲ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰ ਖੁਦਾਓ ॥ ਕੈ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਹਿ ਬਰ ਦਜਾਓ ॥੧੩॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਸਾਹ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੀਰਮ ਕਰ ਪਜਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਕਰੋ ਨਿਕਾਹਾ ॥ ਜਿਹ ਸੋਂ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ਨਿਗਾਹਾ ॥੧੪॥ ਬੀਰਮ ਤੀਰ ਵਜੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਦੀਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦਿਲੀਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਜਾਵਹੁ ॥੧੫॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਕਹਾ ਨਹਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਰਯੋ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤੇ ਖਬਰਿ ਦਿਲੀਸ ਜਬ ਪਾਈ ॥ ਅਮਿਤਿ ਸੈਨ ਅਰਿ ਗਹਨ ਪਠਾਈ ॥੧੬॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਖਬਰਿ ਜਬ ਪਾਈ ॥ ਪਲਟਿ ਕਰੀ ਤਿਨ ਸਾਥ ਲਰਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਾਰੀ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਤਹਾਂ ਨ ਟਿਕੇ ਤਵਨ ਕੇ ਪਾਏ ॥੧੭॥ ਕਾਂਧਲ ਵਤ ਰਾਜਾ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਆਗੇ ਜਹ ਰਾਨੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸਜਾਨੀ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਹਿਯੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਐਸੋ ਇਕ ਪਲ ਕੁਅਰੁ ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਪਚਾਸ ਕੁ ਲਗੇ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ

॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਇ ਸਖੀ ਬੀਰਮ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਕੋ ਭਜੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ਤਜੋ ॥੨੦॥ ਪਾਛੇ ਲਗੀ ਫੌਜ ਤਿਨ ਮਾਨੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਰਹਨ ਕੀ ਠੌਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਤਰੁਨ ਨਹਿ ਤਜੋ ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਜੋ ॥੨੧॥ ਰਾਨੀ ਰਮੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥ ਚਿੱਤ ਕੇ ਦਏ ਤਜਾਗ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਲਿਖੋ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਬਾਚਿ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨॥ ਲਿਖ ਸੁ ਲਿਖਾ ਮਹਿ ਯਹੈ ਪਠਾਈ ॥ ਔਰ ਬਾਤ ਦੂਜੀ ਨ ਜਨਾਈ ॥ ਕੈ ਬੀਰਮ ਕਹ ਬਾਂਧਿ ਪਠਾਵਹੁ ॥ ਕੈ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਹੁ ॥੨੩॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਧਿ ਨ ਬੀਰਮ ਦਯੋ ॥ ਪਹਿਰ ਕੌਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਯੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਚਲੀ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਸਾਜਤ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਕੇਤ ਫਾਟੇ ਗਿਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥੨੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ਮਤੰਗੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਮਾਰੇ ਬਿਰਾਜੈਂ ਉਤੰਗੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਡਾਰੇ ਪਰੇ ਬਰਮ ਫਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖਾਂਡੇ ਲਸੈਂ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ॥੨੬॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਕਹਾ ਲੌ ਗਨਾਊਂ ॥ ਕਹੌਂ ਜੋ ਸਭੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥੈ ਬਨਾਊਂ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਕੈ ਅਲਪ ਤਾ ਤੇ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਕਾਨ ਦੈ ਕੈ ਸਭੇ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ॥੨੭॥ ਇਤੈ ਖਾਨ ਢੂਕੇ ਉਤੈ ਰਾਜ ਨੀਕੇ ॥ ਹਠੀ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ਸੁ ਗਾਢੇ ਅਨੀ ਕੇ ॥ ਲਰੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਏਕੈ ਨ ਭਾਜਯੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲੌ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ॥੨੮॥ ਤਹਾਂ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਘਨੇ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ਮੁਚੰਗੈ ਉਪੰਗੈ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਝਾਂਝ ਬੀਨਾ ਬਜੈਂ ਘੰਟ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਹੈਂ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਮਰੇ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜਹੂੰ ਕੋ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ਤਹਾਂ ਕੌਚ ਧਾਰੇ ਚੜ੍ਹੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੇ ਮੇਲ ਮਾਨੋ ਮਦਾਰੈ ਮਦਾਰੀ ॥੩੦॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੋਟੈਂ ਸੁ ਹਾਥੈਂ ਉਚਾਏ ॥ ਡਰੇ ਸੇਖ ਜੈਸੇ ਸਮਾਈ ਸਮਾਏ ॥ ਜੁਝੈਂ ਜ੍ਵਾਨ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੈ ॥੩੧॥ ਬਹੈਂ ਬਾਨ ਐਸੇ ਬਚੈ ਬੀਰ ਕੌਨੈ ॥ ਲਰਯੋ ਆਨਿ ਜੋ ਪੈ ਗਯੋ ਜੂਝਿ ਤੌਨੈ ॥ ਤਹਾਂ ਜੋਜਨੰ ਪਾਂਚ ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਬਿਚੇਤੰ ॥੩੨॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੀਨਾ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗਨਿਯੈਂ ਖਰੀ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਲੈ ਬਰੰਗਨਾ ਬਰੈਂ ਵੇ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ਲਹੈਂ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਜੂਝੇ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੈਨ ਜੂਝਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਹਿ

ਪਠਾਵਤ ਭਈ ॥ ਸੋਊ ਜੂਝਿ ਜਬ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਹ ਔਰ ਪਠਾਯੋ ॥੩੪॥ ਸੋਊ ਗਿਰਯੋ ਜੂਝਿ ਰਨ ਜਬ ਹੀ ॥ ਤੀਜੇ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੋਊ ਜੂਝਿ ਜਬ ਗਯੋ ਦਿਵਾਲੈ ॥ ਚਉਥੋ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ਬਾਲੈ ॥੩੫॥ ਚਾਰੋਂ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਸੁਤ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਬਲਾ ਚਲੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੂਰ ਬਚੇ ਤੇ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਲਰਨ ਚਲੀ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸ ॥੩੬॥ ਐਸਾ ਕਰਾ ਬਾਲ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਰਹੀ ਨ ਭਟ ਕਾਹੂ ਮਹਿ ਸੁੱਧਾ ॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਗੋਮੁਖ ਝਾਂਝਰ ਬਜਤ ਨਗਾਰਾ ॥੩੭॥ ਜਾ ਪਰ ਸਿਮਟਿ ਸਰੋਹੀ ਮਾਰਤਿ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਸਿਰ ਡਾਰਤਿ ॥ ਜਾ ਕੇ ਹਨੈਂ ਤਰੁਨਿ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰੈ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਯਾਨਾ ॥੩੮॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਜ੍ਵਾਨ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਲਾਗੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥ ਅਸਿ ਚਮਕੈ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੩੯॥ ਕਾਟੇ ਸੁਭਟ ਸਰੋਹਿਨ ਪਰੇ ॥ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਬਰ ਬਿਰਛ ਉਪਰੇ ॥ ਗਜ ਜੂਝੇ ਮਾਰੇ ਬਾਜੀ ਰਨ ॥ ਜਨੁ ਕ੍ਰੀੜਾ ਸਿਵ ਕੋ ਯਹ ਹੈ ਬਨ ॥੪੦॥ ਰਨ ਐਸੋ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੂਆ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਪਰ ॥ ਰਨ ਜੂਝੀ ਭਵਸਿੰਧੁ ਗਈ ਤਰ ॥੪੧॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਾਜੀ ਪਰ ਭਈ ॥ ਤਊ ਨ ਛੋਰਿ ਅਯੋਧਨ ਗਈ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਭਖਿ ਤਾਮਾ ॥ ਬਾਗ ਮੋਰਿ ਤਊ ਫਿਰੀ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਚਾਰਊ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੁਝਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਬੈਰੀ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਲ ਕੋ ਜਬੈ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮਾਰਯੋ ॥੪੩॥ ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕਾਟ ਸਿਰ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਹਾਜਿਰ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਪਿਤ ਪਠੈ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੁਹਿਤਾ ਚੀਨਾ ॥੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹ ਸ੍ਵਾਰ ਕੋ ਦੇਖਾ ਸੀਸ ਉਘਾਰਿ ॥ ਪਲਟਿ ਪਰਾ ਤਬ ਮੂੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਨ ਕਬੂਲੀ ਨਾਰਿ ॥੪੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੇਗਮ ਸੋਕਮਾਨ ਤਬ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਜਮਧਰ ਹਨਾ ਉਦਰ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਲੀਨੇ ਦੀਨਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋ ਕੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕ੍ਰਮ ਕੀਨਾ ॥੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਮਿਤਿ ਬੇਗਮ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਯਾ ਕਥਾ ਕੋ ਤਬਹੀ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੬॥੬੩੧੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਦੇਇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰੰਗਝੜ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਬਢਤ ਬਢਤ ਅਬਲਾ ਜਬ ਬਢੀ ॥ ਮਦਨ ਸੁਨਾਰ ਆਪੁ ਜਨੁ ਗਢੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਚਰਚਾ ਭਈ ਜੋਈ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਈ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਸੋਈ ॥੨॥ ਮਾਤੈ ਕਹੀ ਸੁਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਚੰਚਲਤਾ ਜਿਨ ਕਰੁ ਸੁੰਦ੍ਰੰਗਾ ॥ ਕਹਾ ਬਿਸੇਸ ਧੁਜਹਿ ਤੂ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਦਾਸ ਲੈ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੩॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹ ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਰਾਖੀ ਗੂੜ੍ਹ ਨ ਭਾਖਤਿ ਭਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਨਿਸਿ ਕੋ ਘਰ ਆਈ ॥ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਨਰ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥੪॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹ ਗਈ ॥ ਜਹਾਂ ਬਿਲਾਸਵਤੀ ਨਗਰਈ ॥ ਤਵਨ ਨਗਰ ਚਲਿ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭਹੀਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥੫॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਜੂਪੀ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥ ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਇਕ ਹਜਾਂ ਐਸ ਜੁਆਰੀ ਆਯੋ ॥ ਕਿਸੂ ਪਾਸ ਨਹਿ ਜਾਤ ਹਰਾਯੋ ॥੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨੇ ਬਚਨ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪਨ ਸਜਜੋ ਜੂਪ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਕਹਜੋ ਤਾਹਿ ਹਜਾਂ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਿਨ ਜੂਪੀ ਸਭ ਲਏ ਹਰਾਇ ॥੭॥ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪਹੂੰਚੇ ਤਹਾਂ ॥ ਜੂਪਿਨਿ ਕੁਅਰਿ ਹਰਾਵਤਿ ਜਹਾਂ ॥ ਕਹਜੋ ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਚਾਹਤ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤੀਰ ਤਰੁਨਿ ਤਬ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੂਪ ਮਚਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਿਨ ਭੂਪ ਹਰਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥੯॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥ ਸੁਤ ਊਪਰ ਪਾਸਾ ਤਬ ਢਾਰਾ ॥ ਵਹੈ ਹਰਾਯੋ ਦੇਸ ਲਗਾਯੋ ॥ ਜੀਤਾ ਕੁਅਰਿ ਭਜਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਤਵਨ ਕੋ ਦੀਨਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰ ॥ ਕੁਅਰ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਪਤਿ ਕਰਾ ਬਸੀ ਧਾਮ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰਿ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸਿਵ ਖਟਬਦਨ ਜਿਨ ਸਿਰਜੀ ਕਰਤਾਰ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੭॥੬੩੨੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜਮਲਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਨਤ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਜਮਲਾ ਟੋਡੀ ਕੋ ਨਰਪਾਲਾ ॥ ਸੂਰਬੀਰ

ਅਰੁ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਲਾ ॥੧॥ ਸੋਰਠਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਪਰਜਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੀ ॥੨॥ ਬਿਸਹਰ ਕੋ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਆਯੋ ਗੜ੍ਹ ਜਮਲਾ ਕਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਛਾਡ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹਿਤ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਇਹੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬ੍ਰਤ ॥੩॥ ਠਾਢਿ ਪਰਜ ਦੇ ਨੀਕ ਨਿਵਾਸਨ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਿਰਖਾ ਦੁਖਨਾਸਨ ॥ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕੀਅਸਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਰੋਂ ਯਾਹਿ ਕਰਿ ਕਵਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥੪॥ ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥ ਗੌਰਿ ਪੁਜਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੫॥ ਬਿਦਾ ਕੀਆ ਤਿਹ ਐਸ ਸਿਖਾਇ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਕਹੀ ਜਤਾਇ ॥ ਮਨੀਕਰਨ ਤੀਰਥ ਮੈ ਜੈਹੋਂ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਧੋਇ ਜਮਲਾ ਫਿਰਿ ਐਹੋਂ ॥੬॥ ਜਾਤ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕਹ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਮੋ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਹੋਤ ਤਵਨ ਸੋਂ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੭॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥ ਰੱਛਪਾਲਕਨ ਸੋਂ ਅਸ ਭਾਖੀ ॥ ਬੇਗਿ ਨਗਰ ਤੇ ਇਨੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ਤਿਹ ਹਨਿ ਡਾਰਹੁ ॥੮॥ ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਤਿਹ ਰਸਿ ਰਸਿ ਗਈ ॥ ਕਾਢਿ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਸਗਰੀ ਦਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਲਹਾ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਸਕਾ ਚੀਨ੍ਹ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਉਪਾਵ ਨ ॥੯॥ ਕਾਢਿ ਦਏ ਸਭ ਹੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਲੋਹ ਕਰਾ ਜਿਨ ਤੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜਮਲੇਸ੍ਵਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਯੌਂ ਭਾਖੀ ॥ ਤੁਮਰੀ ਛੀਨਿ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਖੀ ॥੧੦॥ ਬੇਸਹਰਾ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੰਡ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਇ ਰਹਾ ਮੁਖ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੮॥੬੩੩੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਬਿਭਾਸਾਵਤੀ ਮੈ ਕਰਨ ਬਿਭਾਸ ਨਰੇਸ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਕੋ ਜਾਨਤ ਸਗਰੋ ਦੇਸ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਤੀ ਬਿਭਾਸ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥ ਸਾਤ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿਮਾਨ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਾਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥੨॥ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਸਜਾਮ ਦਾਸ ਤਾ

ਕੋ ਭਨਿ ਨਾਮਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਰਹਤਿ ਤਿਹ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਮਤੀ ਬਿਭਾਸ ਤਵਨ ਰਸ ਰਾਚੀ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਮਾਚੀ ॥ ਗਵਨ ਕਰੌਂ ਤਾ ਸੌਂ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥ ਸਵਤਿਨਿ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵੈ ॥੪॥ ਅਹਿਧੁਜ ਦੇ ਝਖਕੇਤੁ ਮਤੀ ਭਨਿ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਫੂਲਮਤੀ ਗਨਿ ॥ ਨਾਗਰਿ ਦੇ ਨਾਗਨਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿੱਤਮਤੀ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥੫॥ ਤਿਨ ਦਿਨ ਏਕ ਕਰੀ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਨਿਵਤਿ ਪਠੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਬਿਖੁ ਕੋ ਭੋਜਨ ਸਭਨ ਖੁਵਾਇ ॥ ਸਕਲ ਦਈ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥੬॥ ਬਿਖੁ ਕਹ ਖਾਇ ਮਰੀਂ ਸਵਤੈਂ ਸਬ ॥ ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਿਭਾਸ ਮਤੀ ਤਬ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕੀਨਾ ਮੈ ਭਾਰੋ ॥ ਧੋਖੇ ਲਵਨ ਇਨੈ ਬਿਖੁ ਖ੍ਵਾਰੋ ॥੭॥ ਅਬ ਮੈ ਗਰੌਂ ਹਿਮਾਂਚਲ ਜਾਇ ॥ ਕੈ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਬਰੌਂ ਬਨਾਇ ॥ ਸਹਚਰਿ ਸਹਸ ਹਟਕਿ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥ ਮਾਨਤਿ ਭਈ ਨ ਤਿਨ ਕੀ ਕਹੀ ॥੮॥ ਵਹੈ ਸੰਗ ਬੈਰਾਗੀ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾ ਸੌਂ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਹ ਕੀਨਾ ॥ ਲੋਗ ਲਖੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਗਰਬੇ ਗਈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਬਾਤ ਜਾਨਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥੯॥ ਮੂਰਖ ਰਾਇ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਤਾਹਿ ਨ ਕਹਾ ॥ ਨਾਰਿ ਜਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਧਾਈ ॥ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨਹੁ ਨ ਪਾਈ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਬਿਧਨਾ ਜਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਭੀ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਇਨ ਕੀ ਬਾਤ ਏਕ ਹੀ ਪਾਈ ॥ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ ਬਨਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩੯॥੬੩੪੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਨਗਰੀ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਨਿਜੁ ਹਾਥਿ ਸਵਾਰੀ ॥ ਨਾਮ ਅਲੂਰਾ ਤਾ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਰਚਿਤ ਤਿਹ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਭੂਪਭੱਦ੍ਰ ਤਿਹ ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਾਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥ ਰਤਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਰੂਪ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਰਾਜਾ ਜਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਡਰਾਵੈ ॥ ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਰਹੈ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਬੈਨ ਨ ਬੋਲਾ ਚਹੈ ॥੩॥ ਯਹ ਦੁਖ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਮਨੈ ॥ ਚਾਹਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌਂ ਬਨੈ ॥ ਏਕ ਜਤਨ ਤਬ ਕਿਯਾ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਕਹਤ ਹੌਂ ਕਥਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥੪॥ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਲਖ੍ਯੋ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਤਬ ਤਨ ਸਜਾ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਜਾ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥

ਅਪਨੈ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੫॥ ਕਰਤ ਹੁਤੇ ਰਾਜਾ ਜਪੁ ਜਹਾਂ ॥ ਸਿਵ ਬਨਿ ਆਨਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਈਸ ਜਾਨਿ ਪਗ ਪਰਾ ॥੬॥ ਸੁਫਲ ਭਯੋ ਅਬ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕੋ ਦਰਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਰੀ ਮੈਂ ਬਡੀ ਕਮਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੀਨੀ ਰੁਦ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੭॥ ਬਰੰਬ੍ਰੂਹ ਤਿਹ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਤਬ ॥ ਜੌ ਜੜ੍ਹ ਰੁਦ੍ਰ ਲਖ੍ਯੋ ਜਾਨਾ ਜਬ ॥ ਤੈਂ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸੇਵ ਭਾਖਾ ਅਤਿ ॥ ਤਬ ਤੁਹਿ ਦਰਸੁ ਦਿਯੋ ਮੈ ਸੁਭਮਤਿ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਨਾਰਿ ਰਾਇ ਹਰਖਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹਾ ਲਪਟਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੯॥ ਤਬ ਐਸਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਰਤਨ ਮਤੀ ਤੁਮਰੀ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਯਹ ਮੁਰਿ ਅਤਿ ਸੇਵਕੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀ ॥੧੦॥ ਜੌ ਯਾ ਸੋਂ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਪਜਾਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈਹੈ ਤੁਮਰੋ ਤਬੈ ਉਧਾਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਹੋਇਗੋ ਨਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨੋਂ ਤੂ ਭਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੧॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰੀ ॥ ਭਈ ਲੋਪ ਨਹਿ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤੇ ਤਾ ਸੋਂ ਕੀਆ ਪਜਾਰਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਸਕਲ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਲੂਰੇ ਗੜ੍ਹ ਕੋ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੦॥੬੩੯੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਥੁਰਾ ਨਾਮ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗੁਲਾਬੋ ਕਹੈ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਨਾਮਾ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਮਦਨ ਸਤਾਯੋ ॥੧॥ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਤਾ ਸੋਂ ਵਹੁ ਰਹਾ ॥ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਕਹਾ ॥ ਆਉ ਹੋਹਿ ਹਮਰੀ ਤੈਂ ਨਾਰੀ ॥ ਕਸ ਦੈਹੈਂ ਤੁਹਿ ਯਹ ਮੁਰਦਾਰੀ ॥੨॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖਿ ਨ ਕਾਹੂ ਆਖੀ ॥ ਜਬ ਮਥੁਰਾ ਆਯੋ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥ ਤਬ ਅਸ ਬਚਨ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਰਾਜਾ ਜਗ ਭਯੋ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਭੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਮਾਨਧਾਤ ਪ੍ਰਭ ਭੂਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋਊ ਕਾਲ ਖਪਾਯੋ ॥੪॥ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭਯੋ ਸੋ ਮਰਾ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕੋਊ ਨ ਉਬਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਥਿਰ ਏਕੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਔਰ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਹ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਸੋਈ ਜਿਯਤ ਪੁੰਨ੍ਯ ਦਾਨ ਜਿਨ ਕੀਨ ॥ ਸਿਖ੍ਯਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਦੀਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਤ ਜੜ੍ਹ ਢਰ੍ਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋ ਉਪਜੈ ਜਿਯ ਭਲੀ ਤਿਹਾਰੈ ॥ ਵਹੈ ਕਾਮ ਮੈਂ ਕਰੋਂ ਸਵਾਰੈ ॥੭॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਫਟਾ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾ ਕਾ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਨਵੀਨ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੈ ਘਰ ਮਹਿ ਹੋਇ ਨ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹ ਦੀਜੈ ਅਪਨੀ ਨਾਰਾ ॥੮॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਿਹੀਨ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧਨ ਹੂੰ ਦਿਯਾ ਨਾਰਿ ਹੂੰ ਦੀਨੀ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਰਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਦਰਬ ਲੈ ਸਾਥ ਅਪਾਰਾ ॥ ਇਹ ਆਪੁਨ ਅਤਿ ਸਾਧ ਪਛਾਨਾ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਾ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੧॥੬੩੭੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਸੁਭ ਲੱਛਨਿ ਦੇ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਕੀ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਪੱਛਰਾ ਦੇਇ ਸੁ ਬਾਲਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਕਲ ਰਾਗ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੀ ਨ ਜਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਜਸ ਰਵਿ ਲਖਿ ਲੋਭਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਸੌਦਾਗਰ ॥ ਪੂਤ ਸਾਥ ਤਿਹ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਜ ਲੋਕ ਕੀ ਸਟਕੀ ॥੩॥ ਚਤੁਰਿ ਜਾਨਿ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਹਾਂ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸਭ ਰਾਤਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥ ਬਾਢਾ ਬਿਰਹ ਦੁਹਨ ਕੋ ਐਸਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਭਾਖਿ ਨ ਜਾਈ ਕੈਸਾ ॥ ਏਕ ਛੋਰਿ ਇਕ ਅਨਤ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਪਲਕ ਓਟ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬਿਹਾਵੈ ॥੫॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਬਦਾ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਲਾਗ੍ਯੋ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਹੇਤਾ ॥ ਮੁਹਿ ਅਪਨੇ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨੋਂ ਤੈਂ ਜਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥੬॥ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕਿਯਾ ਜਤਨ ਜੋ ਹਿਤੂ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਹੁਤ ਬਹੁ ਮੋਲ ਪਠਾਏ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਸਕਲ ਦਿਖਾਏ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਪਠੈ ਬਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਅਸ ਗਯੋ ਜਤਾਏ ॥ ਜੋ ਪਸੰਦ ਇਨ ਮੈ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥ ਸੋ ਦੈ ਬਸਤ੍ਰ ਮੋਲਿ ਮੁਹਿ ਲੀਜੈ

॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਨੀ ਮਾਲੁ ਦਿਖਾਇ ਬਹੁਰਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਆਪਨੋ ਅੰਗ ਦੁਰਾਯੋ ॥ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਲੈ ਸਾਥ ਹਰੀਫ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਗ ਨ ਭੌਂਦੂ ਪਿਯਤ ਥੋ ਰਹਤ ਭਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹਰੀ ਹਰੀਫ ਯੌਂ ਸਕਾ ਨ ਜੜ੍ਹ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੨॥੬੩੮੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜਵਤੀ ਸੁ ਉਜਗਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੈਨ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਕਹ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਅਤਿ ਲਾਜਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਨਿਰਧੂਮ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨॥ ਚਤੁਰ ਸਖੀ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਮਿਲਿ ਐਸ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਜੈਸੀ ਇਹ ਹੈ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਈ ॥ ਆਗੇ ਹੋਇ ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥ ਜਬ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇਇ ਤਰੁਨਿ ਭੀ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਗੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਤਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹ ਵਾਰਯੋ ॥੪॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਿਤ ਮਾਨੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਏਕ ਦੇਹ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਤਬ ਚਤੁਰਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥੫॥ ਮੋ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾਸਿਵ ਦੀਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਨਮ ਤਿਹਾਰੇ ਲੀਨਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਜਬ ॥ ਪੁਨਿ ਜੈਹੋਂ ਹਰਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਤਬ ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰਾ ਪਰ ਅਪਨੇ ਅੰਗਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਅਬ ਭਈ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਸੁਤਾ ਤਿਹਾਰੀ ਗਈ ॥੭॥ ਅਬ ਜੋ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਮਾਲਾ ॥ ਸੋ ਦੀਜੈ ਦਿਜ ਕੌ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਜਾਰ ਅਪਨ ਬ੍ਰਹਮਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਦਰਬ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਦਯਾਯੋ ॥੮॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗੀ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਸਾਥਾ ॥ ਦੈ ਧਨੁ ਕਿਯਾ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਭ ਅਸ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਚਿਤ ਭਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਗਈ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੩॥੬੩੯੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਦਿਜਬਰ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਮਤੀ ਸੁਮੇਰ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਐਸਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਸੋਰਠਿ ਦੇਇ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪਰਜ ਦੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੨॥ ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਭਈ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਿਰਣਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਵਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋਤ ਭੀ ਤਿਨ ਕੀ ॥ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤ ਬਿਧਾਤਾ ਜਿਨ ਕੀ ॥੩॥ ਓਜ ਸੈਨ ਇਕ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਗਟੵੋ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਮਾਰੇ ਝੰਖਾਰਾ ॥੪॥ ਨਿਕਸੵੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਝੰਖਾਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜਾ ਕੇ ਸੀਂਗ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਵਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਕੋਸ ਬਹੁ ਆਵਾ ॥੫॥ ਬਹੁਤ ਕੋਸ ਤਿਹ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਖਦੇਰਾ ॥ ਚਾਕਰ ਏਕ ਨ ਪਹੁਚਾ ਨੇਰਾ ॥ ਆਯੋ ਦੇਸ ਸੋਰਠੀ ਕੇ ਮਹਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਨ੍ਹਾਤ ਹੁਤੀ ਜਹਿ ॥੬॥ ਆਨਿ ਤਹੀ ਝੰਖਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਅਬਲਾ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰਤਿ ਮਾਰਾ ॥ ਐਸਾ ਬਾਨ ਤਵਨ ਕਹ ਲਾਗਾ ॥ ਠੌਰ ਰਹਾ ਪਗ ਦ੍ਵੈਕੁ ਨ ਭਾਗਾ ॥੭॥ ਰਾਜ ਕੁਆਰੀ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਿਤੁ ਇਹ ਹਮ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗੁ ਭੂਪ ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਸੁਤਨ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਸੀਤ ਬਾਰਿ ਲੈ ਪਿਯੋ ॥੯॥ ਬਾਂਧਾ ਬਾਜ ਏਕ ਦ੍ਰੁਮ ਕੇ ਤਰ ॥ ਸੋਵਤ ਭਯੋ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਸ੍ਰਮਾਤੁਰ ॥ ਰਾਜ ਕੁਆਰਨਿ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸੌਂ ਅਸ ਕਿਯਾ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥ ਮਦਰਾ ਬਹੁ ਦੁਹੂੰ ਕੁਅਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੋ ਹੁਤੋ ਚੁਆਯੋ ॥ ਆਪਨ ਸਹਿਤ ਸਖਿਯਨ ਕੋ ਪਜਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਦਈ ਸੁਵਾਇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਜਾਨਾ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਸੋਏ ਸਕਲ ਪਹਰੂਆ ਜਾਨੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸਨਾਹੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਪਹਿਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਧਸੀ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥ ਤਰਤਿ ਤਰਤਿ ਆਈ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੋ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਪਕਰਿ ਪਾਵ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਇ ॥ ਅਜਾ ਚਰਮ ਪਰ ਲਿਯਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੩॥ ਭੂਪਤਿ ਲਿਯਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਨਾਈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਬੀਚ ਪਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥ ਤਰਤਿ ਤਰਤਿ ਅਪਨੋ ਤਜਿ ਦੇਸਾ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੀ ਤਿਹ ਦੇਸ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥ ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਸਖਿਯਨ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਸੰਦੇਹ ਯੌਂ ਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮਦ ਸੋਂ ਭਈ ਜਾਨੁ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਡੂਬਿ

ਮੁਈ ਦੋਊ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਵੈ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਗਈ ਅਧਿਕ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਤਿ ॥ ਅਜਾ ਚਰਮ ਪਰ ਭੂਪ ਬਰ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਲਾ ਬਜਾਤਿ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੪॥੬੪੦੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰਿ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਈ ॥੧॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਭੂਪਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਪਿਤ ਦਈ ॥ ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਭੀਤਰਿ ਜਬ ਆਈ ॥ ਲਖਿ ਚੰਡਾਲਿਕ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਈ ॥੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਥਾ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥ ਰਤਿ ਅਤਿ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤਿ ਬਨਾਈ ॥੩॥ ਰਸਤ ਰਸਤ ਐਸੀ ਰਸਿ ਗਈ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਭਈ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤਿ ਸਮੈ ਭੂਪ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥੪॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਈ ॥ ਆਗੇ ਰਾਖਿ ਲਏ ਨਿਜੁ ਰਾਈ ॥ ਜਬੈ ਚਿਤਾ ਪਰ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦੀ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥੫॥ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਅਗਨਿ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਉਤਰਿ ਚਿਤਾ ਤੇ ਭਾਗੀ ॥ ਲੋਗਨਿ ਚਰਿਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਦੀਨੀ ਤਿਸਹਿ ਚੰਡਾਰਹਿ ਰਾਨੀ ॥੬॥ ਯੌਂ ਛਲਿ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਸਨ ਗਈ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਹਤਿ ਹੁਤੀ ਸੋਇ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਬ ਤੇ ਆਜੁ ਲਗੇ ਉਹ ਦੇਸਾ ॥ ਮਾਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਰੇਸਾ ॥ ਕਾਠ ਤਰੇ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਵਤ ॥ ਭਾਖਿ ਸਕਤਿ ਨਹਿ ਬਾਤ ਲਜਾਵਤ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਬ ਰਾਜ ਕਰਾ ਤਿਹ ਠਾਂਵ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੰਡਾਲਿਯੈ ਭਾਖਤ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਂਵ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੫॥੬੪੧੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੌਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਅੰਗਨਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਾਜੈ

॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵੰਗਨਨਿ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪੀਰ ਕਹ ਮਾਨੈ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ੍ਹ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਤਹਾਂ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਹੁਤੋ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਸੋਂ ਸਕਲ ਲਪੇਟਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੩॥ ਤਾ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਸਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਅਜਾਨ ॥ ਦਈ ਸਹਚਰੀ ਤਹਿਕ ਪਠਾਇ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯਾ ਮੰਗਾਇ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਪਾਨਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਂਗ ਘੁਟਾਈ ॥ ਪਾਨ ਕਿਯਾ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠਿ ਪ੍ਰਜੰਕਹਿ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਭਰਿ ਭਰਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਅੰਕਹਿ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਟਨਾਨੇ ਕੈਫ ਕੇ ਆਏ ਅਖਿਯਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕਰਹਿ ਬਿਲਾਸ ਪ੍ਰਜੰਕ ਚੜ੍ਹਿ ਹਸਿ ਹਸਿ ਨਾਰਿ ਔ ਨਾਹਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਅਬਲਾ ਕਹ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝੈ ਕੈ ॥ ਆਪਨ ਪਰ ਘਾਯਲ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹਨੀ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਹੇਤਾ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਂਧਤ ਭਏ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਧੂੰਈ ਕਾਲਿ ਪੀਰ ਕੀ ਐਯਹੁ ॥ ਡਾਰਿ ਭਾਂਗ ਹਲਵਾ ਮਹਿ ਜੈਯਹੁ ॥੮॥ ਸੋਫੀ ਜਬੈ ਚੂਰਮਾ ਖੈਹੈਂ ॥ ਜਿਯਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਭੈ ਹ੍ਵੈ ਜੈਹੈਂ ॥ ਤਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਤੁਮਹੂੰ ਐਯਹੁ ॥ ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਦਰਬ ਜੁਤ ਜੈਯਹੁ ॥੯॥ ਜਬ ਹੀ ਦਿਨ ਧੂੰਈ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਗ ਡਾਰਿ ਚੂਰਮਾ ਪਕਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਗਈ ਖਵਾਇ ॥ ਰਾਖੇ ਮੂੜ੍ਹ ਮੱਤ ਕਰਿ ਸੁਵਾਇ ॥੧੦॥ ਸੋਫੀ ਭਏ ਜਬੈ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਰਬ ਹਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਿਯਾ ਦੇਸ ਕੋ ਪੰਥਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈ ਸਾਜਨ ਕਹ ਸੰਥਾ ॥੧੧॥ ਭਯਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੋਫੀ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥ ਪਗਰੀ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਰਵਰ ਕਹਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਯ ਭਾਰਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਅਸ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ ॥੧੨॥ ਸਭ ਜੜ੍ਹ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਈ ॥ ਲੱਜਾ ਮਾਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨਾ ॥ ਸਰਵਰ ਕਿਯਾ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਮਾਨਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਸਭਨ ਲਖੋ ਕੈਸੇ ਛਲਾ ਅਸ ਕਰਿ ਗਈ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੬॥੬੪੨੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਹੌਂ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਬਲਾ ਕਿਯਾ ਚਰਿੱਤ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਦਿਨ ਹੀ ਮਹਿ ਛਲਾ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਯਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੀ ਕਲਾ ॥੧॥ ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਇਸਕ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਜਗਾਹ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਇਕ ਰਣ ਦੂਲਹ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਾ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਬਨੋ ॥੩॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰਤ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥ ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਰ ਨਿਕਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਨਗਰ ਕੀ ਬਿਗਸਾ ॥੪॥ ਅਸ ਸੁੰਦਰ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥ ਕਸ ਹ੍ਵੈਹੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਉਜਗਰੀ ॥ ਜਿਹ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਰਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਅਤਿਥਿ ਇਹੀ ਹ੍ਵੈ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਮੇਖਲਾ ਡਾਰੀ ॥ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਭ ਤਨ ਭੇਖ ਅਤਿਥਿ ਕਾ ਧਾਰਾ ॥ ਆਸਨ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥੬॥ ਕੇਤਿਕ ਬਰਸ ਤਹਾਂ ਬੀਤਾਏ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦਰਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਤੁਰ ਭੇਦ ਸਭ ਗਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥ ਤਰੁਨੀ ਖਰੀ ਸਦਨ ਆਨੰਦ ਭਰਿ ॥ ਜਲ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਪਰਾ ਤਿਹ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਤਹੀ ਸੁਘਰ ਤਿਹ ਠਾਢ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨਿ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮॥ ਤ੍ਰਿਯਹੁ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖਾ ਜਬ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰਿ ਤਬ ॥ ਇਹੁ ਜਨਿਯਤ ਕੋਈ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੯॥ ਰਾਨੀ ਬੋਲਿ ਸੁਰੰਗਿਯਾ ਲੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦਰਬੁ ਗੁਪਤ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਸੁਰੰਗਿ ਦਿਵਾਈ ॥ ਕਾਢੀ ਤਹੀਂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਖੀ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਪਠੀ ਤਹੀ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥ ਗਹਿ ਜਾਂਘਨ ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਚਲਾ ਨ ਭੂਪ ਉਪਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ਸਖੀ ਤਹ ॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਲੋਕਤਿ ਮਗ ਜਹ ॥ ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਇਨ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਦੁਹੂ ਤਿਨ ॥੧੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਦੁਹੂੰ ਲੀਨੇ ॥ ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੇ ॥ ਅਸ ਲੁਭਧਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤਾ ॥ ਜਸ ਗੁਨਿਜਨ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਕਬਿੱਤਾ ॥੧੩॥ ਰਾਨੀ ਕਹਤ ਬਚਨ ਸੁਨੁ ਮੀਤਾ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਬਧਾ ਹਮਾਰਾ ਚੀਤਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਮਨ ਹਠ ਪਰਯੋ ਹਮਾਰਾ ॥੧੪॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਚਹੈ ਤੁਮੀ ਸੰਗ ਜਾਊਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਲਜਾਊਂ ॥ ਅਬ ਕਿਛੁ ਅਸ ਪਿਯ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥ ਲਾਜਹੂੰ ਰਹੈ

ਤੋਹਿ ਪਤਿ ਪੈਯੈ ॥੧੫॥ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਤਿਹ ਭੂਪ ਸੁਨਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਮੈ ਹੋਂ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਭੇਸ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥ ਨੇਤ੍ਰ ਲਗੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਤਬ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖੇ ਜਲ ਮਹਿ ਜਬ ॥ ਤਵ ਮੁਰਿ ਜਬ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਗਯੋ ਮਾਰ ਤੁਹਿ ਮਦਨ ਕਟਾਰਾ ॥੧੭॥ ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਧੀਰਜ ਨ ਤੁਮਰਾ ਰਹਾ ॥ ਸੁਰੰਗਿ ਖੋਦਿ ਸਖਿਯਨ ਅਸ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਮੁਹਿ ਗੀ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਚਹਤ ਜੋ ਥੋ ਸੋ ਭਈ ਪਜਾਰੀ ॥੧੮॥ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠਿ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਗਯੋ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਪਿਯ ਪਠਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥ ਲੋਨ ਲੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੯॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਸਭ ਜਨ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਆਨਿ ਤਵਨ ਕਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਿਹ ਨਮਿੱਤ ਛਾਡਤਿ ਹੈਂ ਦੇਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਸਨੇਹੀ ॥੨੦॥ ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਦਿਜ ਮਾਰਯੋ ਮੁਹਿ ॥ ਲੋਨ ਲੇਊਂਗੀ ਸਾਚ ਕਹੂੰ ਤੁਹਿ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਸੋ ਸਭ ਗਾਡਿ ਗੋਰ ਮਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥੨੧॥ ਹੋਰਿ ਰਹੇ ਸਭ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਪਰੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰਿ ਰਾਨੀ ॥ ਆਸ ਪਾਸ ਲੈ ਲੋਨ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਹੁਤੋ ਗਾਡਿ ਸਭ ਡਾਰੋ ॥੨੨॥ ਸੁਰੰਗਿ ਸੁਰੰਗਿ ਰਾਨੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ਮੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹੀ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਲੋਗ ਕਛੁ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੭॥੬੪੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜਹ ਹਮ ਦਿਸਾ ਉੱਤਰਾ ਸੁਨੀ ॥ ਰਾਜਾ ਤਹਿਕ ਬਸਤ ਥੋ ਗੁਨੀ ॥ ਕਲਗੀ ਰਾਇ ਜਾਹਿ ਜਗ ਭਾਖਤ ॥ ਨਾਨਾ ਦੇਸ ਕਾਨਿ ਤਿਹ ਰਾਖਤ ॥੧॥ ਮੀਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਏਕ ਸੁ ਲਛਮਨਿ ਦਾਸੀ ॥ ਦੁਰਬਲ ਦੇਹ ਘੜੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੨॥ ਤਾ ਸੋਂ ਨਾਰਿ ਹੇਤੁ ਅਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਛਾਨੈ ॥ ਗੁਪਤ ਲੇਤ ਦਾਸੀ ਸੁ ਛਿਮਾਹੀ ॥ ਬੁਰੀ ਬੁਰੀ ਤਿਹ ਭਰਤ ਉਗਾਹੀ ॥੩॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਤਾਹਿ ਜਸੂਸ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਪਰੈ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹ ਜੋ ਸ੍ਰਵਨਨ ॥ ਲਿਖਿ ਪਠਵੈ ਤਤਛਿਨ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥੪॥ ਹੁਤੇ ਦੋਇ ਦਾਸੀ ਕੇ ਭਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਦੰਤ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਬਰਨ ਇਕ ਦੁਤਿਯ ਕੁਰੂਪਾ ॥ ਆਂਖੈਂ ਜਾਨੁ ਸ੍ਰੋਣ

ਕੇ ਕੂਪਾ ॥੫॥ ਬਗਲ ਗੰਧਿ ਤਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਆਵੈ ॥ ਬੈਠਨ ਨਿਕਟ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥ ਚੇਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਹਿਤ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਨਾਰਿ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਜਾਟ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਮੈਨ ਕਹਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਜਉ ਤਿਹ ਨਾਮ ਚੇਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਤਾਹਿ ਟੂਕਰਾ ਜਾਵੈ ॥੭॥ ਤਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਦਾਸੀ ਮੂੜ੍ਹ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਧਾਰੀ ॥ ਭਾਇ ਖਰਚੁ ਕਛੁ ਮਾਂਗਤ ਤੇਰੇ ॥ ਗੁਹਜ ਪਠੈਯੈ ਕਰ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ॥੮॥ ਤਬ ਚੇਰੀ ਐਸੋ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਦਰਬ ਭੋਜਨ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਭਾਇ ਨਮਿਤ ਖਰਚੀ ਪਠੈ ਦਈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਗਈ ॥੯॥ ਆਧੋ ਧਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤਨ ਦੀਨਾ ॥ ਆਧੋ ਕਾਢਿ ਆਪ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨਾ ॥ ਮੂਰਖ ਚੇਰੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੮॥੬੪੬੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਗੌਰਿਪਾਲ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦੇਸਾ ॥ ਗੌਰਾ ਦੇਈ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਗੌਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੀਚ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਭੂਪ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਜਾਰ ਤੁਰਤੁ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥੨॥ ਗੌਰਾ ਦੇ ਇਕ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਲਿਖਾ ਏਕ ਲਿਖਿ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਨ ਸੁਰੀਤਾ ॥ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ਮੀਤਾ ॥੩॥ ਤਿਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਲਿਖਿ ਲਿਖਾ ਪਠਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕੋ ਦਿਨ ਰਮਤ ਈਹਾਂ ਤੇ ਰਹਨਾ ॥ ਦੈ ਕਰਿ ਪਠਵਹੁ ਹਮਰਾ ਲਹਨਾ ॥੪॥ ਸੋ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਆਈ ॥ ਜਾਨੀ ਮੋਰਿ ਸੁਰੀਤਿ ਪਠਾਈ ॥ ਜੜ੍ਹ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਨੇਹ ਤਜਾਗਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਗਵਾਯੋ ॥੫॥ ਸੁਘਰ ਹੁਤੋ ਤੌ ਭੇਵ ਪਛਾਨਤ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਘਾਤ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਗੀ ਰਾਨੀ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੪੯॥੬੪੬੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕਾ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੋਂ ॥ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ॥ ਉਗ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਜਿਹ ਛਾਜਾ ॥੧॥ ਉਗ੍ਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸਿਵ ਤਿਹੂੰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਅਵਰ ਨ ਅਸ ਕੋਈ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥੨॥ ਅਜਬ ਰਾਇ ਇਕ ਤਹ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਜਬ ਤਿਹ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਾਨਾ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਅੰਗਾ ॥ ਛਿਨ ਇਕ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਵੈ ॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਭਨ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਸਿੰਬਲ ਖਾਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਸਜਾਨੀ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੈ ਦੋਊ ਬਿਖੁ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਏ ॥੫॥ ਆਪੁ ਸਭਨ ਪ੍ਰਤਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥ ਬਰ ਦੀਨਾ ਮੁਹਿ ਕਹ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਨਰਾਧਿਪ ਘਾਏ ॥ ਮੁਰ ਨਰ ਕੇ ਸਭ ਅੰਗ ਬਨਾਏ ॥੬॥ ਅਧਿਕ ਮਯਾ ਮੋ ਪਰ ਸਿਵ ਕੀਨੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਸਭ ਮੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਸੁਤਾ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੭॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਈ ॥ ਰੋਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਗਲ ਦੈ ਵਾ ਕੋ ॥ ਬਰ ਆਨਜੋਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਨਿ ਪੁਰਖ ਬਨਿ ਬਰਜੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੦॥੬੪੭੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਜਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥ ਸਭ ਸਹਰਨ ਤੇ ਹੁਤੋ ਅਪੂਰਬ ॥ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ ਤਹਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧਿਨੈ ਔਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਘੜੀ ਨ ਜਿਹ ਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥੨॥ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਮ ਹੈ ਐਸਿ ਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੈਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਅਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਸਾਹ ਸਪੂਤਾ ॥ ਜਿਹ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਲੱਜਤ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥੩॥ ਯਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਕਾਨਨਿ ॥ ਤਬ ਤੇ ਲਗੀ ਚਟਪਟੀ ਭਾਮਨਿ ॥ ਜਤਨ ਕਵਨ ਸੋਂ ਆਜੁ ਸੁਧਾਰੂੰ ॥ ਉਹਿ ਸੁੰਦਰ ਕਹ

ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੂੰ ॥੪॥ ਨਗਰ ਢੰਢੋਰਾ ਨਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਭੋਜਨ ਸਭ ਖਾਵੈ ॥੫॥ ਰਾਜਹਿ ਬਾਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਨਿਵਤਾ ਦਿਯੋ ਲਖ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਨਿਵਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥੬॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨ ਜਨਾਵਹਿ ਬਿਗਸਹਿ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰੇ ਹ੍ਵੈ ਨਿਕਸਹਿ ॥ ਐਂਠੀ ਰਾਇ ਜਬਾਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਰਾਨੀ ਜਹਾਂ ॥੭॥ ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਚੀਨ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤਿ ਭਈ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਇਹ ਕੁਅਰੁ ਸਵਾਰਾ ॥੮॥ ਲੀਨਾ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਤਿਸੈ ਘਰਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਅਰੁ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰਿ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਬਜਾਈ ॥੯॥ ਐਂਠੀ ਸੋਂ ਬਧਿ ਗਯੋ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੇ ਨ ਆਵਤ ਕੇਹਾ ॥ ਭੇਦ ਸਿਖੈ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਨਰੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥੧੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਚਲੀ ਜਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵਤ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟ ਬੰਦ ਸਭ ਕੀ ਅਸ ਕਰੀ ॥ ਸਭਹੂੰ ਲਖਾ ਅਬਲਾ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥੧੧॥ ਨਿਕਸਿ ਜਾਰ ਸੰਗ ਆਪੁ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਨਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ ਕਰਤੀ ਅਸ ਭਈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਗਈ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੧॥੬੪੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੋਂ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਸੁਨੀ ਨ ਆਗੇ ਜਾਨੀ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਨ ਨਰਾਧਿਪ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਧਾਮ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਬਸਤ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਅਵਲ ਚੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਇਕ ਰਾਵਤ ॥ ਰਾਨੀ ਸੁਨਾ ਏਕ ਦਿਨ ਗਾਵਤ ॥੨॥ ਬਧਿ ਗਯੋ ਤਾ ਸੋਂ ਐਸ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜਸ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਸਤ ਮੇਹਾ ॥ ਏਕ ਜਤਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਖੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਿਯ ਕੋ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬਿਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਹਾਥ ਬੇਚ ਜਿਯ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੪॥ ਸਭ ਅਤੀਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਿਵਤਿ ਪਠਾਏ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇਂ ਤਿਸ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਆਪਹੁ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇਂ

ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਚੋਬਦਾਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹਟਾਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਰਿ ਜੋਗੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਜਾਤ ਕੋਸ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਪਾਛੈ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੨॥੬੪੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਰ ਜਹ ਸੋਹੈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਿਸ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਇਸਕਪੇਚ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਕਾਜੀ ਬਸਤ ਏਕ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਆਰਫ ਦੀਨ ਨਾਮ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਸੁਤਾ ਜੇਬਤੁਲਨਿਸਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਦੁਤਿ ਲਗਤਿ ਜਵਨ ਕੀ ॥੨॥ ਤਹ ਗੁਲਜਾਰ ਰਾਇ ਇਕ ਨਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥ ਸੋ ਕਾਜੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੩॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਕਹਾ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਜੌ ਤਾ ਕਹ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਸੋਈ ਬਰੁ ਪਾਵੈਂ ॥੪॥ ਸਖੀ ਗਈ ਤਬ ਹੀ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸੁਭਮਤਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੫॥ ਅਸ ਗੀ ਅਟਕ ਤਵਨ ਪਰ ਤਰੁਨੀ ॥ ਜੋਰਿ ਨ ਸਕਤ ਪਲਕ ਸੋਂ ਬਰਨੀ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਧੰਨਜ ਜਨਮ ਕਰਿ ਅਪਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥੬॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਜਿਹ ਦਿਨ ਲਗਨ ਤੁਮਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਪਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧੈਯੈ ॥੭॥ ਬੋਲਿ ਭੇਦ ਸਭ ਪਿਯਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਰੋਮਨਾਸ ਤਿਹ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥੮॥ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਬ ॥ ਠਾਢਾ ਭਯੋ ਅਦਾਲਤ ਮੈ ਤਬ ॥ ਕਹਿ ਮੁਰ ਚਿੱਤ ਕਾਜੀ ਸੁਤ ਲੀਨਾ ॥ ਮੈ ਚਾਹਤਿ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੯॥ ਕਾਜੀ ਕਾਢਿ ਕਿਤਾਬ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਇਹੈ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਆਵੈਂ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜੀ ॥ ਤਾ ਕਹ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਕਾਜੀ ॥੧੦॥ ਯਹ ਹਮਰੇ ਸੁਤ ਕੀ ਭੀ ਦਾਰਾ ॥ ਹਮ ਯਾ ਕੀ ਕਰਿਹੈਂ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸਾਹ ਮੁਹਰ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥ ਮੁਹਰ ਕਰਾਇ ਧਾਮ ਵਹ ਗਯੋ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਵਤ

ਭਯੋ ॥ ਜਬ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ ਕਚਹਰੀ ਲਾਗੀ ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਬੈਠੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੨॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੇ ਜਹਾਂ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕਾਜੀ ਕੀ ਆਨੀ ॥ ਸਾਹ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੧੩॥ ਨਿਰਖਹੁ ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ ਮੁਹਿ ਬਰਾ ॥ ਆਪਹਿ ਰੀਝਿ ਮਦਨਪਤਿ ਕਰਾ ॥ ਵਹੈ ਮੁਹਰ ਹਜਰਤਹਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਆਪੁ ਕਰਾਈ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਤ ਮੁਹਰ ਸਭਾ ਸਭ ਹਸੀ ॥ ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ ਮਿਤਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥ ਕਾਜੀ ਹੂੰ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਨਜਾਇ ਕਿਯਾ ਤੈਸਾ ਫਲੁ ਲਹਾ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਕਾਜੀ ਛਲਾ ਬਸੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਲਖਨ ਚਰਿਤ ਚਤੁਰਾਨ ਕੇ ਹੈ ਨ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਾਮ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੩॥੬੫੧੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਿਯ ਤੁਮਰੇ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰੋਂ ॥ ਬਿਸਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦੱਛਨ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਤਹ ਭੂਪ ਬਿਚੱਛਨ ॥੧॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਸਾਹੁ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕਵਨ ਭੂਪ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਨਝੁਮਕ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੨॥ ਸੁੰਭ ਕਰਨ ਕਹ ਹੁਤੀ ਬਿਵਾਹੀ ॥ ਸੋ ਦਿਨ ਏਕ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਹੀ ॥ ਜਤਨ ਥਕ੍ਯੋ ਕਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾ ਅਤਿ ਹੀ ਨਰ ਰਾਈ ॥੩॥ ਦੇਖਹੁ ਇਹੁ ਅਬਲਾ ਕਾ ਹਿਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਹਮ ਅਸ ਛਲ ਕਿਯਾ ॥ ਰੰਕ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕਹ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਚਾਕਰ ਤਹ ਗਏ ॥ ਘੇਰ ਲੇਤ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਭਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕਹ ਹਨਾ ਰਿਸਾਈ ॥ ਭਾਜ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥੫॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਥ ਜਬ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਵਨ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਬੈਰ ਉਤਰਿਯੈ ॥੬॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਪਠਈ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਜੌ ਮੋ ਕਹ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ॥ ਤੌ ਮੁਹਿ ਭੂਪ ਆਜੁ ਹੀ ਬਰਹੁ ॥੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਪਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥੮॥ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਸੋਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸਕਲ ਹੀ ਖੋਯੋ ॥

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਘਾਯੋ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਮਾਰਿ ਵੈਸਹੀ ਡਾਰੀ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਜੋਂ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਾਇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤਨ ਜਲੀ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਚਤੁਰ ਨਾਰਿ ਕੀ ਭਲੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਰ ਲਿਯਾ ਨਿਜੁ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਦਿਯਾ ਸੰਘਾਰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਨਾਥ ਸੋਂ ਲੋਗਨ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਿ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੪॥੬੫੨੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਭੂਪ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥ ਰਾਧਾ ਨਗਰ ਪੂਰਬ ਮੈ ਜਹਾਂ ॥ ਰੁਕਮ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਦਲਗਾਹ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ ਕੀ ॥ ਸੁਤਾ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇਇ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥੨॥ ਤਹਿਕ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਭਨੀਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਤਹ ਆਵਤ ॥ ਆਨਿ ਗਵਰਿ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ॥੩॥ ਭੁਜਬਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਭੋਜਰਾਜ ਤੇ ਜਨੁਕ ਸਵਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇ ਦੁਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਚੇਰੀ ਭੀ ਵਾ ਕੀ ॥੪॥ ਆਗੇ ਹੁਤੀ ਔਰ ਸੋ ਤਰੁਨੀ ॥ ਅਬ ਇਹ ਸਾਥ ਜਾਤ ਨਹਿ ਬਰਨੀ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤਿ ॥ ਸਹਚਰਿ ਪਠੀ ਤਹਾਂ ਹ੍ਵੈ ਆਰਤ ॥੫॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੈਂ ਪਰ ਮੈਂ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਜੌ ਮੁਹਿ ਅਬ ਤੁਮ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਡਾਰਿ ਜਨੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਯਾਵੋ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਸਖੀ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਤੁਰ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਸਾਤੁਰ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਪ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥੭॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਤਹ ਜੱਯੈ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੋਂ ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਲੱਯੈ ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਖ ਭੂਪ ਕੀ ਭਾਗੀ ॥ ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਗੀ ॥੮॥ ਭੂਪ ਸਖੀ ਤਬ ਤਹੀਂ ਪਠਾਈ ॥ ਇਸਥਿਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਕਛੁ ਤੁਮਹਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਸਦਨ ਹਮਾਰੇ ਆਵਹੁ ॥੯॥ ਏਕ ਢੋਲ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਰ ਮੰਗਾਵਾ ॥ ਬੈਠਿ ਚਰਮ ਸੋਂ ਬੀਚ ਮੜ੍ਹਾਵਾ ॥ ਇਸਥਿਤ ਆਪੁ ਤਵਨ ਮਹਿ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਧਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ

ਗਈ ॥੧੦॥ ਇਹ ਛਲ ਢੋਲ ਬਜਾਵਤਿ ਚਲੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਨਿਰਖਤ ਸਭ ਅਲੀ ॥ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਢੋਲ ਢਮਾਕੋ ਦੈ ਗਈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖਾ ਨ ਬਾਮ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੫॥੬੫੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਅਪੂਰਬ ॥ ਜੋ ਛਲ ਕਿਯਾ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਬ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ ਕਹਾਵਤ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦਜਾਵਤ ॥੧॥ ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਜਿਹ ਲਾਜਤ ॥ ਬਿਮਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਤਾ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੨॥ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਪੜ੍ਹੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਪੜ੍ਹੈ ਨ ਦੂਸਰਿ ਨਾਰਾ ॥ ਗੰਗ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਹਾਂ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਤਹੀ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥੩॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਰਜਧਾਨੀ ਐਸੀ ਤਿਹ ਅਹੀ ॥ ਊਚ ਧੌਲਹਰ ਤਹਾ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਪਰ ਬੈਠਿ ਪਕਰਿਯਤ ਤਾਰੇ ॥੪॥ ਮੱਜਨ ਹੇਤ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਪੂਰਬਲੇ ਪਾਪ ਗਵਾਵਤ ॥ ਤਹ ਇਕ ਨ੍ਹਾਨ ਨਰਾਧਿਪ ਚਲੋ ॥ ਜੋਬਨਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੋ ॥੫॥ ਸੋ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕੈ ਮੈ ਅਬ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬੂਡਿ ਗੰਗ ਮਹਿ ਮਰਿਹੋਂ ॥੬॥ ਏਕ ਸਖੀ ਲਖਿ ਹਿਤੂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਤੂੰ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਜੇਤੋ ਧਨ ਪਾਵੈਂ ॥੭॥ ਤਬ ਸਖਿ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਗ੍ਰੇਹਾ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਅਸ ਦਯੋ ਸੰਦੇਹਾ ॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਤੁਮਰੈ ਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਤਾ ਕਹ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਭਯੋ ਬਿਸਮੈ ਮਨ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੇ ਬੈਨਨ ॥ ਅਸ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ਬਚਨ ਸਜਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਹ੍ਵੈ ਮੁਰਿ ਰਾਨੀ ॥੯॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਾਰਹੁ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤਰ ਸੁ ਅੰਗ ਸੁਧਾਰਹੁ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਕਹ ਦੈ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਫੁਨਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਜਾਹੁ ਛਪਾਈ ॥੧੦॥ ਭੂਪਤਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਗਹਿਨਾ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਕਹ ਦਈ

ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਗਯੋ ਲੁਕਾਈ ॥੧੧॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਤਿਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ॥ ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨਿਰਖਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਯੋਂਤ ਬਨਾਵਹੁ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤਿ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਟਾਰਿ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਆਵਤਿ ਭਈ ॥ ਤਿਹ ਮੁਖ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਦੈ ਭੂਪ ਹਮਾਰੇ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਹਿਨ ਤਵਨ ਕੀ ਲੀਜੈ ॥ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਹਿਤਹਿ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥੧੪॥ ਸੁਤਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦੈ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਜਾਹ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਲਜਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਬਧ ਤਿਹ ਜੜ੍ਹ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਹਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਤਿਹ ਤਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਛੀਨ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥ ਬਰੁ ਬਿਲਾਸ ਦੇਈ ਕਹ ਕੀਨਾ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛੱਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੬॥੬੫੫੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ਔਰੈ ॥ ਜੋ ਭਈ ਏਕ ਰਾਜ ਕੀ ਠੌਰੈ ॥ ਸਹਰ ਸੁਨਾਰ ਗਾਂਵ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਦਲਥੰਭਨ ਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥ ਜਿਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਪੱਯੈ ॥ ਉਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਆਜੁ ਬਨੱਯੈ ॥੩॥ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਨਾ ਬਦਰਾ ਗਰਜਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਅੰਗਰਾ ਬਰਖਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਅਸਥਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਪਰੈਂ ॥ ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਡਰੈਂ ॥੪॥ ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਪੁਸਤਕਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਇਨ ਬਿਘਨਨ ਕੋ ਕਹ ਉਪਚਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗਿ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਕਹਵਾਈ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਕਾਜ ਉਬਰੇ ਜੋ ਕਰੈ ॥ ਨਾਤਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ॥੬॥ ਸਭਹਿਨ ਲਖੀ ਗਗਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ ਬੀਰ ਬਾਕ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੀਰ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੋ ॥੭॥ ਜੌ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ

ਲੈ ਨਾਰੀ ॥ ਜੁਗਿਯਹਿ ਦੈ ਧਨ ਸਹਿਤ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥ ਅਬਿਚਲ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕਰੈ ॥੮॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸੁਨਿ ਬਚ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥ ਜੁਗਿਯਹਿ ਦੇਇ ਦਰਬੁ ਜੁਤ ਨਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਸਕਾ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੭॥੬੫੬੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਵਤ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਾ ॥ ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ॥੧॥ ਅੰਜਨ ਦੇਇ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਖੰਜਨ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਜਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਰੀ ਨਾਗਿਨਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਆਯੋ ਸੌਦਾਗਰ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਸਾਥ ਸਿਧਾਰੈ ॥੩॥ ਸੋ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਘਰ ਤਰ ॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਿਹ ਊਪਰ ਭੂਲੀ ॥ ਜਨੁ ਮਦ ਪੀ ਮਤਵਾਰੀ ਝੂਲੀ ॥੪॥ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮੁਕਟ ਕਾਮ ਕੇ ਸਿਰ ਕੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਜਨ ਸੋਂ ਜਾਈ ॥੫॥ ਸਖੀ ਤੁਰਤੁ ਤਿਨ ਤਹ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਜਸ ਨਾਵਕ ਕੋ ਤੀਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਨ ਬਚ ਰੀਝ ਰਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥੬॥ ਨਦੀ ਬਹਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰ ਜਹਾਂ ॥ ਠਾਢ ਹੂਜਿਯਹੁ ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਹਾਂ ॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹੈਹੈਂ ॥ ਛਿਦ੍ਰ ਮੂੰਦ ਤਾ ਕੇ ਸਭ ਲੈਹੈਂ ॥੭॥ ਊਪਰ ਬਾਂਧ ਤੂੰਬਿਕਾ ਦੈਹੈਂ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਮਿਲੈਹੈਂ ॥ ਜਬ ਤੁਬਰੀ ਲਖਿਯਹੁ ਢਿਗ ਆਈ ॥ ਕਾਢਿ ਭੋਗ ਦੀਜਹੁ ਸੁਖਦਾਈ ॥੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਦਿ ਤਾ ਸੋਂ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਦੂਤੀ ਗੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਜ ਨਿਕੇਤਾ ॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਤੂੰਬਰੀ ਤਹ ਪਹੁਚਾਈ ॥੯॥ ਜਬ ਬਹਤੀ ਤੁੰਬਰੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਆਵਤ ਕੁਅਰਿ ਲਖਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਐਂਚਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੇਗ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਪਲਕਾ ਊਪਰ ਬੈਠਾਰੀ ॥੧੦॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ

ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਿ ਭੋਗਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਦੂਸਰੇ ਲੋਗਾ ॥੧੧॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੮॥੬੫੭੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥ ਸੁੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸੁੰਦਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਨੁਕ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਐਸੀ ਹੁਤੀ ਰਾਇ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥੨॥ ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਕ ਜਿਹ ਸੂਆ ਰਿਸਾਨੋ ॥ ਕੰਜ ਜਾਨਿ ਦ੍ਰਿਗ ਭਵਰ ਭੁਲਾਨੋ ॥੩॥ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵਤ ॥ ਤਾ ਤੇ ਫਿਰਤ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਘਾਵਤ ॥ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ਕੋਕਿਲ ਕੁਰਰਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧਿ ਜਰਤਿ ਕਾਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪॥ ਨੈਨ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਜਲਜ ਲਜਾਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਅਲਕ ਹੇਰਿ ਨਾਗਿਨਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਲਜਤ ਪਤਾਰਹਿ ਬਰੀ ॥੫॥ ਸੋ ਆਯੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸਾ ॥ ਸੌਦਾ ਕੀ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰਿ ਆਸਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਖਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ ਬੌਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੬॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਜਸ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਚੇਰੀ ॥ ਹੇਰਿ ਗਈ ਜਸ ਹੇਰ ਅਹੇਰੀ ॥੭॥ ਪਾਵ ਦਾਬਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਤੋਰ ਤਸਕਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਚਲਿ ਦੇਖਹੁ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਮਾਸਾ ॥੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਪਤਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਧੂੰਮ ਤਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਈ ॥੯॥ ਸਭ ਕੇ ਨੈਨ ਧੂਮ੍ਰ ਸੋਂ ਭਰੇ ॥ ਅੰਸੁਆ ਟੂਟਿ ਬਦਨ ਪਰ ਪਰੇ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਲੰਘਾਇ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਨੀ ॥੧੦॥ ਆਗੇ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕਾਢਾ ਜਾਰਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪੋਂਛਿ ਨੇਤ੍ਰ ਜਬ ਹੀ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ

ਉਹਾਂ ॥੧੧॥ ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਚੇਰੀ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਆਗੇ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੫੯॥੬੫੮੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਅਪੂਰਬ ਨਗਰੀ ॥ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਸਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿਵਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਭਾਵਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਨ ਮੋਹਨ ਦੇ ਸੁਤਾ ਕਹਿੱਜੈ ॥੨॥ ਸਾਹ ਮਦਾਰ ਪੀਰ ਤਹ ਜਾਹਰ ॥ ਸੇਵਤ ਜਾਹਿ ਭੂਪ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਲੀਏ ਸੰਗ ਦਾਰਾ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕਹ ਤਹੀਂ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਹੀਂ ਕਾਮ ਕੇ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਆਸਨ ਤਾ ਕੋ ਕਸਿ ਕਸਿ ਲਿਯੋ ॥੪॥ ਪੀਰ ਚੂਰਮਾ ਹੇਤ ਜੁ ਭੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਭਾਂਗ ਕੋ ਤਾ ਮਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸੋਫੀ ਤਿਹ ਖਾਇ ਦਿਵਾਨੇ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ॥ ਹੋ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਬਿਨਾ ਸਗਰੇ ਆਪੇ ਮਰੇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਫੀ ਭਏ ਸਭੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਤ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਉਠਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥੬॥ ਸੋਫੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਆਂਖਿ ਉਘਾਰੀ ॥ ਲਾਤ ਜਾਨੁ ਸੈਤਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੱਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੦॥੬੫੯੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਸ ਕਿਯ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲਿ ॥ ਅਰਿ ਕਾਂਪਤ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ਜਲਿ ਥਲਿ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਝਕਝੂਮਕ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਰਾ ॥ ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਨਾਰਾ ॥ ਤਹ ਥੋ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥੨॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕਹ ਭੂਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥

ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵਾਲਾ ॥ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਭੂਪ ਉਤਾਲਾ ॥੩॥ ਹਮਰੋ ਪਾਪ ਪੁਰਾਤਨ ਗਯੋ ॥ ਸਫਲ ਜਨਮ ਹਮਰੋ ਅਬ ਭਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਪਾਯੋ ਦਰਸਨ ॥ ਔਰ ਕਰਾ ਹਾਥਨ ਪਗ ਪਰਸਨ ॥੪॥ ਤਬ ਲਗ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਪਿਤਾ ਸੁਨਤ ਅਸ ਕਹਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਮੈਂ ਸੈਨ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਜਿਹ ਏ ਕਹੈਂ ਤਿਸੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਉਠੀ ਤਹ ਤੇ ਸੋਈ ਜਬ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਪਿਤ ਸੰਗ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ॥ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ਜੋ ਆਹੀ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਦੀਨੀ ਮੈਂ ਤਾਹੀ ॥੬॥ ਰਾਜੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥ ਐਸ ਕਹਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਜਾ ਕਹ ਤੂੰ ਦੀਨੀ ॥ ਹਮ ਸੋਂ ਜਾਤ ਨ ਤਾ ਸੋਂ ਲੀਨੀ ॥੭॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ੍ਹ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨਾ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਬਚਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਨਾ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੧॥੬੫੯੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪੁਰਾਤਨ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਤ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ॥ ਏਕ ਮਹੇਸ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਨਾ ॥ ਡੰਡ ਦੇਤ ਜਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਨਗਰ ਮਹੇਸ੍ਰਾਵਤਿ ਤਹ ਰਾਜਤ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ॥ ਅਲਕਾ ਨਿਰਖਿ ਥਕਿਤ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥੨॥ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਦੇ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਮੁਖ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਤਾ ਕੀ ਲਗਨ ਏਕ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਜਾ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿ ਬਾਮਾ ॥੪॥ ਔਰ ਘਾਤ ਜਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਏਕ ਨਾਵ ਤਬ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੫॥ ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਊਪਰ ॥ ਨਿਕਸਾ ਆਇ ਭੂਪ ਮਹਲਨ ਤਰ ॥ ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤੌਂ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੋਹਿ ਉੱਤਰ ਕਛੁ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਮੈ ਲੈ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਜਾਊਂ ॥ ਬੇਚੌਂ ਜਾਇ ਔਰ ਹੀ ਗਾਊਂ ॥ ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤਬ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਹਮੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੭॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ

ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਬੀਤਾ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਬ ਦੇਗ ਮੰਗਾਇ ॥ ਬੈਠੀ ਬੀਚ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਇ ॥੮॥ ਛਿਦ੍ਰ ਮੂੰਦਿ ਨੌਕਾ ਤਰ ਬਾਂਧੀ ॥ ਛੋਰੀ ਤਬੈ ਬਹੀ ਜਬ ਆਂਧੀ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਾਤ ਦਿਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਹ ਇਕ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥੯॥ ਜੌ ਤੁਮ ਨਾਵ ਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਵਤ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਬਨਿਕ ਸਿਧਾਵਤ ॥ ਜਾਨਿ ਦੇਹੁ ਜੋ ਮੋਲ ਨ ਬਨੀ ॥ ਮੇਰੇ ਘਰ ਨਵਕਾ ਹੈਂ ਘਨੀ ॥੧੦॥ ਹਰੀ ਕੁਅਰਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਮੂਰਖ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਤਾ ਕੀ ਜਬ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬੈਠ ਰਹਾ ਮੂੰਡੀ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੨॥੬੬੧੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਇਕ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਗੁੱਲੋ ਇਕ ਖੱਤ੍ਰਾਨੀ ਆਹੀ ॥ ਜੇਠ ਮੱਲ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹ ਬ੍ਯਾਹੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਔਰ ਪੁਰਖ ਇਕ ਭਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਹੇਤੁ ਭੁਲਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸੁਧਿ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਪਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੰਗ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕਰੀ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗੀ ॥ ਸਾਥ ਫਕੀਰਨ ਕੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਵਾਹਿ ਅਤਿਥਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਲੀਨਾ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੪॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰੈ ॥ ਤਹੀਂ ਤਹੀਂ ਵਹੁ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖ ਤਿਹ ਅਤਿਥਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਈ ਜਾਨੈ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰੇਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੩॥੬੬੧੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨ ॥ ਜਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯ ਨਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਮਹੇਸ੍ਰ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਿਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਨਗਰ ਮਹੇਸ੍ਰਾਵਤਿ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਦੇਵਪੁਰੀ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥ ਬਿਮਲ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਐਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਰਖੀ ਨੈਨਾ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇਇ ਤਿਹ ਬੇਟੀ ॥ ਜਾ ਸਮ

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਟੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਿਹ ਦੁਤਿ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੩॥ ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਇ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਸਿੰਘ ਸੁਰੇਸ੍ਰ ਭੂਪ ਤਬ ਚੀਨਾ ॥ ਜਿਹ ਸਸਿ ਜਾਤ ਨ ਪਟਤਰ ਦੀਨਾ ॥ ਕਰੀ ਤਵਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸਗਾਈ ॥ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਬਰਾਤ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਆਯੋ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥ ਰਚਾ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤਾਗੇ ਜਹ ॥ ਤਹੀ ਬਰਾਤ ਆਇ ਕਰਿ ਨਿਕਸੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕੰਜ ਕਲੀ ਜਿਮਿ ਬਿਗਸੀ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਸੁੰਦਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਹ ਬਰ ਹੋਤ ਕੁਰੂਪ ॥ ਬਿਮਨ ਭਈ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖਿ ਜਨੁ ਜਿਯ ਹਾਰਾ ਜੂਪ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ਸਕਲ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਈ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥੮॥ ਸੁਤਾ ਗਿਰੀ ਮੱਯਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਸੀਂਚਿ ਬਾਰਿ ਬਹੁ ਚਿਰੈ ਜਗਾਈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਉਲਟਿ ਗਿਰੀ ਜਨੁ ਲਗੀ ਹਵਾਈ ॥੯॥ ਪਹਰਿਕ ਬਿਤੇ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਗਨਿ ਬਾਰਿ ਮੁਹਿ ਅਬੈ ਜਰਾਵੋ ॥ ਇਹ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਦਜਾਵੋ ॥੧੦॥ ਮਾਤਹਿ ਹੁਤੀ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਜਿਨਿ ਇਹ ਰਾਜਸੁਤਾ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਤਾ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਰਾਜਸੁਤਾ ਕਜੋਂ ਭਈ ॥ ਕਿਸੀ ਸਾਹ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਈ ॥੧੨॥ ਮੇਰੋ ਭਾਗ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਨਮ ਭੂਪ ਕੇ ਲਯੋ ॥ ਅਬ ਐਸੇ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਜੈਹੋਂ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਸਭ ਰੋਤਿ ਬਿਤੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਨਾਰਿ ਜੋਨਿ ਕਸ ਧਰੀ ॥ ਕਜੋਂ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਅਉਤਰੀ ॥ ਮਾਂਗੀ ਦੇਤ ਨ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਅਬ ਹੀ ਕਰੋਂ ਦੇਹ ਕੋ ਘਾਤਾ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਤੌ ਦੁਖਿਯਾ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੈ ਕੋਇ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇਂ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਬਰੋਂ ਤ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੋ ਬਰੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਆਜੁ ਖਾਇ ਬਿਖੁ ਮਰੋਂ ॥੧੬॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਦੁਹਿਤਾ ਥੀ ਪਜਾਰੀ ॥ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚੇਰੀ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਤਿਨ ਜੜ੍ਹ ਚੀਨ੍ਹੀ ॥੧੭॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹ ਦਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

ਲੈ ਚੇਰੀ ਵਹੁ ਭੂਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਰਿ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੪॥੬੬੩੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਗਨਪਾਵਤੀ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕਾ ਘਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਲਜਾਨੀ ॥੧॥ ਮੁਹਕਮ ਸਿੰਘ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਰਾਨੀ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥ ਜਾਰ ਹੁਤੋ ਭੋਗਤ ਤਾ ਕੋ ਜਹ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਹਾਰ ਤੋਰਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਡਾਰਾ ॥੩॥ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਉਚਾਰਾ ॥ ਖੋਜਿ ਹਾਰ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਆਨ ਪੁਰਖ ਜੌ ਹਾਥ ਲਗੈਹੈ ॥ ਤੌ ਹਮਰੇ ਪਹਿਰਨ ਤੇ ਜੈਹੈ ॥੪॥ ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਜੜ੍ਹ ਹਾਰ ਅਯਾਨੋ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਨਾਰਿ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਮੀਤ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚੇ ਪਸੁ ਤਿਹ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥੫॥ ਪਹਰਿਕ ਲਗੇ ਖੋਜਿ ਜੜ੍ਹ ਹਾਰੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹ ਦਯੋ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਕਰ ਨ ਛੁਹਾਯੋ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਂਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੫॥੬੬੩੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਕਿੰਚਤ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਜਨੁ ਸੁਰਗ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਨਗਰ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਚਿਤਚੌਂਪ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨ੍ਯਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਨਾਰਿ ਨ ਉਪਜੀ ਅੰਨ੍ਯਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਜੋਬਨ ਤਨ ਭਰੀ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਇਕ ਹੁਤੋ ਅਪਾਰਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨਮਿਤ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਤ ਧਯੋ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਈ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੪॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਅਸ ਕਰਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ

ਦਿਨ ਪੱਯੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੱਯੈ ॥੫॥ ਅਟਕ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸਵਾਯਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਯਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯੋ ਮੰਗਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਕਿਯ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ ਚਾਰ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਕਿਯਾ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਦੋਊ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿ ॥੭॥ ਕੈਫਿਯਹਿ ਹੋਤ ਰਸਮਸੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤ ਦੋਊ ਮਿਲਿ ਤਬ ਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਕੈ ਕੈ ॥੮॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਅਰੁ ਭੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਨਹਿ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਤਿ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਤਿਨੈ ਜਗਾਯੋ ॥੯॥ ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਜਾਈ ॥ ਚੌਂਕਾ ਪਰਾ ਭੋਜ ਦਿਜ ਕਾਰਨ ॥ ਬਿਨੁ ਨ੍ਹਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ ਨ ਸਿਧਾਰਨ ॥੧੦॥ ਬਸਤ੍ਰਤਾਰ ਕਰਿ ਈਹਾ ਨ੍ਹਾਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਭੂਪ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਚਹਬੱਚਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਨ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਡੁਬੀਆ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਲੀਨਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰਿ ਫਿਰ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ੍ਹ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਜਾਨੋ ਭੂਪ ਕਹਾਤ ਥੋ ਭਾਂਗ ਨ ਭੂਲਿ ਚਬਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲ ਅਮਲੀ ਗਯੋ ਪਨਹੀ ਮੂੰਡ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੬॥੬੬੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਸ ਛਲ ਕੀਨਾ ਨਾਰਿ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਛਿਤਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਭੂਪਤਿ ਬਰ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥ ਨਾਭ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਲਾਜਤ ॥੨॥ ਬੀਰਕਰਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰੈ ॥ ਭੱਦ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਥੋ ਠੌਰੈ ॥ ਐਂਠੀ ਸਿੰਘ ਪੂਤ ਤਿਹ ਜਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਿਹ ਰੂਪ ਬਿਕਾਯੋ ॥੩॥ ਨ੍ਰਿਪਸੁਤ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮਝਾਰਾ ॥ ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰਿ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਉਤ ਤਿਹ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਦੋਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ਕਛੂ ਰਹੀ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੫॥ ਤਰੁਨਿ ਗਿਰਾ ਜਬ ਚਤੁਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਹਾਥ ਨਾਭਿ ਪਰ ਧਾਰਾ ॥ ਅਰੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਹਾਥ ਲਗਾਈ ॥ ਮੁਖ ਨ ਕਹਾ ਕਛੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥੬॥ ਦ੍ਵੈਕੁ ਘਰੀ ਤਿਨ ਪਰੇ ਬਿਤਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਹਾ ਹਾ ਸਬਦ ਰਟਤ ਘਰ ਗਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਬ ਤੇ ਤਜ ਦਯੋ ॥੭॥ ਬਿਰਹੀ ਭਏ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਅਰੁ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਹਾਵ ਪਰਸਪਰ ਦੁਹੂੰਅਨ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਕਬਿੱਤਨ ਮਾਂਝ ਕਹ੍ਯੋ ॥੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਨ ਕੁੰਕਮ ਟੀਕੋ ਦਿਯੋ ਨ ਉਤੈ ਇਤ ਤੇ ਹੂੰ ਨ ਸੇਂਦੁਰ ਮਾਂਗ ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਜਾਗ ਦਯੋ ਸਭ ਕੋ ਡਰ ਵਾ ਸਭਹੂੰ ਕੀ ਇਤੈ ਤਿਹ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਹਾਰ ਤਜੇ ਤਿਨ ਹੇਰਬ ਤੇ ਸਜਨੀ ਲਖਿ ਕੋਟਿ ਹਹਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਪਾਨ ਤਜੇ ਤੁਮ ਤਾ ਹਿਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਪਜਾਰੀ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤੈ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਹਹਾ ਸਬਦ ਦਿਨ ਕਹਤ ਗਵਾਵੈ ॥ ਅੰਨ ਨ ਖਾਤ ਨ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਤਿਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੧੦॥ ਕੁਅਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਿਯ ਕੀ ਤਿਹ ਦਈ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਦਰਸ ਦੈ ਗਈ ॥ ਨਾਭਿ ਪਾਵ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗਾਇ ॥ ਫਿਰ ਨ ਲਖਾ ਕਹ ਗਈ ਸੁ ਕਾਇ ॥੧੧॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਕੁਅਰਿ ਇਨ ਮੁਝੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਛਿ ਪੂਛਿ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮਰਮੁ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥੧੨॥ ਤਾ ਕੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਖਤਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥ ਕੁਅਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥੧੩॥ ਨਾਭ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਾ ॥ ਜਿਹ ਨਾਭੀ ਕਹ ਹਾਥ ਛੁਆਨਾ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕਰ ਲਾਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਊ ਚਲੇ ਤਹ ਤੇ ਉਠਿ ਸੋਊ ॥ ਤੀਸਰ ਤਹਾਂ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਊ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਥਾ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਭ ਮਤੀ ਸੁੰਦਰਿ ਥੀ ਤਹਾਂ ॥੧੫॥ ਪੂਛਤ ਚਲੇ ਤਿਸੀ ਪੁਰ ਆਏ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਏ ॥ ਮਾਲਿਨਿ ਹਾਰ ਗੁਹਤ ਥੀ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਕੁਅਰ ਜੁਤ ਤਹਾਂ ॥੧੬॥ ਏਕ ਮੁਹਰ ਮਾਲਨਿ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥ ਹਾਰ ਗੁਹਨ ਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਾ ਮਹਿ ਗੁਹਿ ਡਾਰੀ ॥ ਜਿਸ ਹਾਥਨ ਲੈ ਪੜ੍ਹੇ ਪਜਾਰੀ ॥੧੭॥ ਤੈਂ ਜਿਹ ਹਾਥ ਨਾਭਿ ਕਹ ਲਾਯੋ ॥ ਔਰ ਦੁਹੂੰ ਪਦ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥ ਤੇ ਜਨ ਆਜੁ ਨਗਰ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੁਮ ਸੌਂ ਚਾਹਤ ਨੈਨ ਮਿਲਾਏ ॥੧੮॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਪਤਿਯਾ ਜਬ ਚੀਨ੍ਹੀ ॥ ਛੋਰਿ ਲਈ ਕਰ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬਹੁ ਧਨੁ ਦੈ ਮਾਲਿਨੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਫਿਰਿ ਤਿਨੈ ਪਠਾਈ

॥੧੯॥ ਸਿਵ ਕੋ ਦਿਪਤ ਦੇਹਰੋ ਜਹਾਂ ॥ ਮੈ ਐਹੌਂ ਆਧੀ ਨਿਸਿ ਤਹਾਂ ॥ ਕੁਅਰ ਤਹਾ ਤੁਮਹੂੰ ਚਲਿ ਐਯਹੁ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥੨੦॥ ਕੁਅਰੁ ਨਿਸਾ ਆਧੀ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਰਾਜਸੁਤਾ ਆਗੇ ਤਹ ਆਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀ ਜੇਤਿਕ ਪਜਾਸਾ ॥ ਪੂਰਨ ਭਈ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਆਸਾ ॥੨੧॥ ਮਾਲਿਨਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਿ ਬਾਮਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਲਜਾਈ ਧਾਮਾ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਤਜਿ ਕਰਿ ਚਿਤ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੨੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸੂਕਰ ਕੇ ਸੇ ਦਾਂਤ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਨਿਰਖਤ ਕਰੀ ਰਦਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਜੈਂ ॥੨੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਸਵਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਨ ਹਿਤ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥੨੪॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਛੁਰੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਨਾਕ ਕਟੇ ਜੜ੍ਹ ਅਧਿਕ ਖਿਸਾਯੋ ॥ ਸਦਨ ਛਾਡਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੫॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਜਬੈ ਜੜ੍ਹ ਗਯੋ ॥ ਇਨ ਪਥ ਸਿਵ ਦੇਵਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਸੁਤ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਹਿਤੂ ਹਨਿ ਲਜਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬੈਠਿ ਤਿਹੀ ਠਾਂ ਖਾਯੋ ॥੨੬॥ ਤਹੀਂ ਬੈਠਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਰਹੀ ਭੋਗ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕਹ ਸੰਗ ਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਕਹ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੨੭॥ ਡਿਵਢੀ ਸਾਤ ਸਖੀ ਤਿਨ ਨਾਖੀ ॥ ਇਮਿ ਬਤੀਆਂ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਏ ਦੋਊ ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਹ ॥ ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਜਹ ॥੨੮॥ ਦੁਹੂੰ ਜਾਇ ਤਹ ਕੀਓ ਪ੍ਰਯੋਗਾ ॥ ਤੀਸਰ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨਤ ਲੋਗਾ ॥ ਉਲਟਿ ਪਰਾ ਸਿਵ ਜੂ ਰਿਸਿ ਭਰਜੋ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਕਰਜੋ ॥੨੯॥ ਵਹੈ ਭਸਮ ਲੈ ਤਿਨੈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਤਿਨੈ ਜਗਾਈ ॥ ਭਸਮ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਲੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਘਰ ਨਾਰਿ ਸਿਧਾਨਾ ॥੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੭॥੬੬੯੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੈਨ ਬਿਦਾਦ ਭੂਪ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸੀ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਕਹੂੰ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਦੇਸ ਛੋਡਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਔਰ ਭੂਪ ਪਹਿ

ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਨਜਾਇ ਕਰਤ ਤੈਂ ਨਹੀ ਹਮਾਰਾ ॥੨॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕਛੁ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥ ਚਾਰ ਨਾਰਿ ਤਬ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਹਮ ਐਹੈਂ ਜੜ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩॥ ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਧਾਰੀ ॥ ਪੈਠਿ ਗਈ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰੀ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਧਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮਝਾਰੇ ॥੪॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਪਕਰ ਲਈ ਦੂਸਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਚਰਿਤ ਬਿਚਰ ਕੈ ॥੫॥ ਭੂਪ ਕਹਾ ਸੂਰੀ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥ ਤੀਨੋ ਹੁਕਮ ਹਮਾਰੇ ਲੀਜੈ ॥ ਹਨਨਨਾਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿਥਿ ਪਧਾਰੇ ॥੬॥ ਜੋਗਿਨਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾ ਅਸ ਕੀਜੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਮਹਿ ਇਕ ਜੋਗੀ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥ ਐਹੈਂ ਇਹਾ ਅਰਸ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਜਾਨਤ ਕੋਈ ਨ ਤਾ ਕੀ ਘਾਤਾ ॥੭॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਾਹਿ ਨ ਸੂਰੀ ਦੇਹੁ ਕਹਾ ਰੇ ॥ ਸੂਰੀ ਏਕ ਅਤਿਥਿ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਤਸਕਰ ਦੂਰ ਇਹਾਂ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥੮॥ ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਆਵੈ ਇਹ ਕਹਾਂ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਦਾਦ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਅੰਧ ਨਗਰ ਕੇ ਤੀਰ ਲੋਗ ਸਭ ॥ ਅੱਛਰ ਕਛੁ ਨ ਪੜ੍ਹੇ ਤਿਨ ਗਰਧਭ ॥੯॥ ਔਰ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਨਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਪਸੂ ਮੂਰਖ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥ ਇਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਕਾਨ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਜਬ ॥ ਨਿਰਖਨ ਚਲਾ ਅਤਿਥਹਿ ਦ੍ਵੈ ਤਬ ॥੧੦॥ ਦਰਸ ਕਿਯਾ ਤਿਨ ਕੋ ਜਬ ਜਾਈ ॥ ਬਚਨ ਕਿਯਾ ਭੂਪਤਿ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਤੁਮ ਸੂਰੀ ਕਾਰਨ ਕਿਹ ਲੇਹੁ ॥ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥੧੧॥ ਜੋ ਹਮ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਿਯ ਪਾਤਾ ॥ ਯਾ ਪਰ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋਹਿ ਸਭ ਘਾਤਾ ॥ ਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਐਹੈ ॥ ਆਵਾ ਗਵਨ ਤੁਰਤੁ ਮਿਟਿ ਜੈਹੈ ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਚੜ੍ਹਬੇ ਕੀ ਬਿਵਤ ਬਨਾਈ ॥ ਅਵਰ ਲੋਗ ਸਭ ਦਏ ਹਟਾਇ ॥ ਆਪੁ ਚੜ੍ਹਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਭੂਪ ਚੜ੍ਹਤਿ ਜੋਗੀ ਭਜਿ ਗਏ ॥ ਕਹੂੰ ਦੁਰੇ ਜਨਿਯਤ ਨਹਿ ਭਏ ॥ ਧਰਿ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਿਲਗੇ ਤਾ ਹੀ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧੪॥ ਇਹ ਛਲ ਅਨਜਾਈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ॥ ਦੇਸ ਬਸਾਯੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਅੰਧ ਨਗਰ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ ਰਾਈ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੮॥੬੬੯੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਗੜ੍ਹ ਕਨੌਜ ਕੋ ਜਹਾਂ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਖੁਚਾਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਨੇਹ ਏਕ ਸੌਂ ਲਾਗੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਲਾਜ ਛਾਡਿ ਤਨ ਭਾਗੋ ॥ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੨॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵਤ ॥ ਤਬ ਲੌ ਤਹਾਂ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥ ਤੁਮਰੇ ਕੇਸ ਭੂਪ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਸਹੇ ਨ ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਰੋਮ ਮੂੰਡਿ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੪॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਰੋਮ ਮੂੰਡਨ ਹਿਤ ॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ਭਈ ਚਿਤ ॥ ਛਿਦ੍ਰ ਤਾਕਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਲੁਕਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੬੯॥੬੭੦੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਰਾਵ ਸੰਗ ਰਾਨੀ ॥ ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਕੰਪਤ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥੧॥ ਚੰਚਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਕਹੂੰ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਬ ਹੀ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਜਰੀ ॥ ਪਤਿ ਬਧ ਕੀ ਇੱਛਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕਰਿ ਭੇਸਾ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥੩॥ ਅਪਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਭਈ ਰੈਨਿ ਤਬ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕਰਾ ਤਾ ਸੌਂ ਲਪਟਾਇ ॥੪॥ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥ ਹੈ ਛਿਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਮੁਹਿ ਨਿਰਖਤ ਤਾ ਸੌਂ ਲਪਟਾਵਤ ॥੫॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌਂ ਤਿਨ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਤਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕਹ ਰਿਸ ਉਪਜਾਇ ॥ ਲਖਿਨ ਚਲਾ ਭੂਪਤਿ ਤਿਹ ਧਾਈ ॥ ਧਾਮ ਆਪ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥੬॥ ਨਿਜੁ ਤਨੁ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਆਗੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੁਤੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਤਾ ਕੇ ॥੭॥ ਤਬ ਲਗ ਤਹਾਂ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਜੋ

ਬਾਤੈਂ ਮੁਹਿ ਜਾਰਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੋ ਅਖਿਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰੀ ॥੮॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨਨਿ ਤਿਹ ਧਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹਾਥ ਨਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਕਹਾ ਨਰ ਧਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਜੜ੍ਹ ਯਾ ਕਹ ਜਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥ ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਉਤਰਾ ਕੋਪ ਹਿਯੈ ਥੋ ਧਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦॥ ਬਸਤ ਏਕ ਦਿਜਬਰ ਇਹ ਗਾਂਵੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ੍ਹ ਓਝਾ ਤਿਹ ਨਾਵੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਡੰਡ ਤਿਹ ਪੂਛਿ ਕਰਾਵਹੁ ॥ ਤਬ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਹਮੈ ਦਿਖਾਵਹੁ ॥੧੧॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਦਿਜ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ੍ਹ ਧਰਿ ਅਪਨਾ ਨਾਮਾ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥੧੨॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਪੂਛ ਹਰਖਾਨਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ੍ਹ ਤਿਹ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਹ ਹਿਤ ਜਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਭਲੀ ਭਈ ਆਯੋ ਵਹੁ ਦੇਸਾ ॥੧੩॥ ਜਬ ਪੂਛਾ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਦੋਖ ਕਹ ਦੋਖ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਮਪੁਰ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਤਹ ਤਿਹ ਬਾਂਧਿ ਥੰਭ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥ ਤਪਤ ਤੇਲ ਡਾਰਤ ਤਿਹ ਅੰਗਾ ॥ ਛੁਰਿਯਨ ਸਾਥ ਮਾਸ ਕਟਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਕੇ ਬੀਚ ਪਛਾਰੈਂ ॥੧੫॥ ਗਾਵਾ ਗੋਬਰ ਲੇਹੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਤਾ ਕੀ ਚਿਤਾ ਬਨਾਵਹੁ ਰਾਇ ॥ ਤਾ ਮੋ ਬੈਠਿ ਜਰੈ ਜੇ ਕੋਊ ॥ ਜਮਪੁਰ ਬਿਖੈ ਨ ਟੰਗਿਯੈ ਸੋਊ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਬਰ ਲਿਯਾ ਮੰਗਾਇ ॥ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਤਾ ਮਹਿ ਜਰਾ ਸਕਾ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੦॥੬੭੧੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਜਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਬਜਾਘ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਕੋ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦਾਲ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ ਕੀ ॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਸੁਤ ਆਛੋ ॥ ਜਨੁ ਅਲਿ ਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛੋ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਛਿਨ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਡਾਰਈ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਸਖਿਨਿ ਮਹਿ

ਬਾਤ ਚਲਾਈ ॥ ਜਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਇਸ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਤੈਸੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਭੀ ਨਾਹੀ ॥੪॥ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾ ਰਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜੋ ਸਹਚਰਿ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਆਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਬ ਵਹੈ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਦੈ ਰਾਨੀ ॥ ਪੂਛੀ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨੀ ॥ ਸੁ ਕਹੁ ਕਹਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁ ਤੈਂ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਿਯਾ ਚਾਹਤ ਤਿਹ ਦਰਸ ਅਪਾਰਾ ॥੬॥ ਤਬ ਚੇਰੀ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਜੂ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਸ ਤਿਲਕ ਰਾਇ ਤਿਹ ਜਾਨੋ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭॥ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੌ ਤੁਮੈ ਮਿਲਾਊਂ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਸਭ ਤੋਰ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਇਮਿ ਕਰੀ ॥੮॥ ਜੌ ਤਾ ਕੋ ਤੈਂ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥ ਤਹ ਸਖਿ ਗਈ ਬਾਰ ਨਹਿ ਲਾਗੀ ॥ ਆਨਿ ਦਯੋ ਤਾ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਪਾਇ ਤਿਹਿ ਦਾਰਿਦ ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਂਖ ਬਚਾਇ ਉਹਿ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਊ ਧਨੀ ਔ ਜੋਬਨਵੰਤ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਿਗਸੰਤ ॥ ਇਕ ਕਾਮੀ ਅਰੁ ਕੈਫ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਤਾਈ ॥੧੧॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਵੇ ਲੇਹੀਂ ॥ ਆਪੁ ਬੀਚ ਸੁਖੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੇਹੀਂ ॥ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਤਾ ॥ ਰੈਨਿ ਬਿਤੀ ਆਯੋ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਤ ਪਤਿ ਪਾਸਾ ॥ ਲਗੀ ਰਹੀ ਤਾ ਕੀ ਜਿਯ ਆਸਾ ॥ ਅਥਵਤ ਦਿਨ ਨ ਹੋਤ ਅੰਧਜਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਜੈ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੋ ॥੧੩॥ ਜੌ ਰਹਿਹੋਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਾਖਿਹੈ ਬਿਰਧ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ਸੰਗ ਕਹਾਂ ਯਾ ਕੇ ਸ੍ਵੈ ਲੈਹੋਂ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭੋਗਨ ਤੇ ਜੈਹੋਂ ॥੧੪॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੇਜ ਸਜਨ ਕੀ ਜਾਊਂ ॥ ਨਖ ਘਾਤਨ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਛਪਾਊਂ ॥ ਬਿਰਧ ਭੂਪ ਤਨ ਸੋਤ ਨ ਜੈਯੈ ॥ ਐਸੋ ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਯੈ ॥੧੫॥ ਜਾਇ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਅਸ ਗਾਥਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨਹੁ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਨਾਥਾ ॥ ਹਿਯੈ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਰ ਨਖ ਲਾਏ ॥ ਕਾਢਿ ਭੂਪ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਏ ॥੧੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਆਜੁ ਨ ਤੁਮ ਸੰਗ ਸੋਇ ਹੋਂ ॥ ਨਿਜੁ ਪਲਕਾ ਪਰ ਪਰੀ ਸਕਲ ਨਿਸੁ ਖੋਇ ਹੋਂ ॥ ਇਹਾਂ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਹਿ ਨਖ ਘਾਤ ਲਗਾਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਖ ਰਾਜਾ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਤ ਹੈ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ਇਹ ਛਲ ਤਜਿ ਸ੍ਵੈਬੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥ ਕਿਯਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਮ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਘਾਤ ਨਖਨ ਕੀ

ਨਾਹਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਮੂੜ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੧॥੬੭੩੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਛਲ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਲੈ ਈਸ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਕੰਚਨ ਪੁਰ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਕਹਾਵੈ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਤੇਜ ਤ੍ਰਸਤ ਜਾ ਕੇ ਪੁਰ ਸਾਤਾ ॥੨॥ ਤਹਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਸੈਨਿਕ ਸਾਹ ॥ ਨਿਰਖਿ ਲਜਤ ਜਾ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਹ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕਹ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥ ਯਾ ਕਹ ਜਤਨ ਕਵਨ ਕਰਿ ਪੱਯੈ ॥ ਕਵਨ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਮੰਗੱਯੈ ॥ ਯਾਹਿ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਧਾਮ ਨ ਜੈਹੋਂ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਯਾਹਿ ਬਸਿ ਕੈਹੋਂ ॥੪॥ ਕਨਕ ਪਿੰਜਰੀ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਤਹ ॥ ਮਰਮ ਕੇਤੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਬਸਿ ਮਹ ॥ ਬੀਰ ਰਾਧਿ ਤਿਹ ਤਹੀਂ ਪਠਾਈ ॥ ਸੇਜ ਉਠਾਇ ਜਾਇ ਲੈ ਆਈ ॥੫॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਜਬ ਮਾਨਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਇਕ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਸੇਤੀ ਹਿਤ ਛੋਰੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਚਤੁਰਿ ਚੌਗੁਨੋ ਜੋਰੋ ॥੬॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਸੋਂ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਮੋਰੋ ਸਾਹ ਪੂਰਬਲੋ ਭਾਈ ॥ ਹਮ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਏਕ ਰਿਖਿ ਦਿਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਨਮ ਦੁਹੂੰ ਹਜਾਂ ਲਿਯਾ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਹਮ ਸੋਂ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਧਾਰ ਤੁਹਾਰਾ ॥ ਮਾਤ ਲੋਕ ਬਹੁ ਬਰਸ ਬਿਤੈਹੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਦੋਊ ਸ੍ਵਰਗ ਮਹਿ ਐਹੋ ॥੮॥ ਹਮ ਤੁਮਰੇ ਘਰ ਬਹੁ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਬ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥ ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਘਰ ਆਈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਜੁਤ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਈ ਇਹ ਗਈ ਧੁਨਿ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਭੂਪ ਸੁਨਤ ਨਭ ਬਿਖੈ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ਭਲਾ ਕਹੋਂਗੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧੦॥ ਸਾਹ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ ਜਾਤ ਹੈ ਰਾਨੀ ਰਾਇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਗਈ ਗਈ ਬਾਨੀ ਨਭਿ ਭਈ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਗਈ ਯਹ ਗਈ ਚਿਰ ਲੌ ਨਭ ਬਾਨੀ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਤਿਨ ਭੂਪ ਯਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਠਈ ॥ ਰਾਨੀ ਸੁਰਪੁਰ ਗਈ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲੈ ॥ ਹੋ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭਹਿਨ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸ੍ਵਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਕਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੋ ॥੧੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੨॥੬੭੫੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਵਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਾ ॥ ਜਲਜ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਸੁਛਬਿ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਸੁਛਬਿ ਵਤੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਕਹੀਜਤ ॥ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦੀਜਤ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਨ ਪਜਾਰੀ ॥ ਯਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਰਹਤ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਬੈਦ ਕੋ ਠਾਨਾ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਕਹਾ ਅਸਾਧ ਭਯਾ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬੋਲਿ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕੀਜੈ ਮੋਹਿ ॥੩॥ ਧਾਵਤ ਤੁਮੈ ਪਸੀਨੋ ਆਵਤ ॥ ਰਵਿ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗ ਧੁੰਧ ਜਨਾਵਤ ॥ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਬੋਲਿ ਉਪਾਇ ਕਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬਿਖੁ ਡਾਰਿ ਔਖਧੀ ਬੀਚਾ ॥ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕਰੀ ਭੂਪ ਕੀ ਮੀਚਾ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੩॥੬੭੫੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਦੌਲਤਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਤਹ ॥ ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਕਰੀ ਨ ਪੁਨਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧॥ ਭੀਮ ਸੈਨ ਇਕ ਤਹ ਥੋ ਸਾਹਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਮਾਹਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਫਤਾਬ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਤਿਨ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਹੂਜਿਯੈ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਸਭ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਚਮਕਿ ਉਠੀ ਸੁਪਨੇ ਕਹ ਪਾਇ ॥੩॥ ਕਹਾ ਦਰਸ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੋਂ ਭਾਖੀ ਇਮਿ ਬਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਰਦਾਨ ਦੇਉਂ ਤਿਹ ਹੋਈ ॥ ਯਾ ਮਹਿ ਪਰੈ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੪॥ ਲੋਗ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ॥ ਬਰੁ ਮਾਂਗਨ ਤਾ ਤੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠੀ

ਸਭਹਿਨ ਕੀ ਮਾਈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਖਬਰ ਨਰਾਧਿਪ ਪਾਈ ॥੫॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਇਹ ਨਗਰ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਗਤ ਮਾਤ ਸੋ ਆਪ ਕਹਾਵੈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਹ ਪਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥੬॥ ਕਾਜੀ ਔਰ ਮੁਲਾਨੇ ਜੇਤੇ ॥ ਜੋਗੀ ਮੁੰਡਿਯਾ ਅਰੁ ਦਿਜ ਕੇਤੇ ॥ ਸਭ ਕੀ ਘਟਿ ਪੂਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥ ਪਰਚਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਭਈ ॥੭॥ ਸਭ ਭੇਖੀ ਯਾ ਤੇ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਚੜ੍ਹਤ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਜਰੇ ॥ ਗਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥ ਕਰਤ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਪਹਾਸਾ ॥੮॥ ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਕੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਇ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਕਹ੍ਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਸਜਦਿਹਿ ਅਲਹ ਘਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਲੋਗ ਪਾਹਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਜੌ ਮੁਹਿ ਏ ਪ੍ਰਥਮ ਬਤਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਹਮਹੂੰ ਇਨੈ ਦਿਖਾਇ ਹੈਂ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਮੁਸਕਾਏ ॥ ਦਿਜਬਰ ਮੁੱਲਾਂ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਏ ॥ ਮੁੰਡਿਯਾ ਔਰ ਸੰਨਜਾਸੀ ਘਨੇ ॥ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਜਾਤ ਨ ਗਨੇ ॥੧੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੂਪ ਬਚਨ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਸਭਹਿਨ ਤਿਨ ਸੁਨਤ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪਨੀ ਹਮੈਂ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਇਯੈ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸਭੈ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਏ ॥ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਓਰ ਰਹੇ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਰਾਮਾਤ ਕੋਈ ਸਕੈ ਨ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਕਰਾਮਾਤ ਨਹਿ ਲਖੀ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਜਾ ਭਰ੍ਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਾਤ ਸੈ ਚਾਬੁਕ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਝਰ੍ਯੋ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪੁਨੀ ਕਛੁਕ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਯੈ ॥੧੪॥ ਗ੍ਰਿਹ ਖੁਦਾਇ ਕੇ ਤੇ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਇਨ ਸੇਖਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇਯੈ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਬਿਨੁ ਲਖੇ ਨ ਮਿਸਰਨ ਛੋਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਤੁਮਰੇ ਠਾਕੁਰ ਨਦਿ ਮਹਿ ਬੋਰਿਹੋਂ ॥੧੫॥ ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਸੰਨਜਾਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਦੂਰ ਜਟਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਮੁੰਡਿਯੋ ਅਬ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਕੰਠੀ ਨਦੀ ਬਹਾਇਯੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੋਦਨ ਵੇ ਕਰਤੇ ਭਏ ਕਿਸੂ ਨ ਆਈ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਰਾਜੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਦਿਖਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਬਚਨ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ

ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਨਰਾਧਿਪ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਇਕ ਅਸਿ ਮੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਤੇਜੁ ਅਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਜਗਤ ਮੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜੀਤ ਹਾਰ ਅਰੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਰ ਜਾ ਕੀ ਬਸਤ ॥ ਹੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਕਹਤ ॥੧੯॥ ਦੁਤਿਯ ਕਾਲ ਮੋ ਕਰਾਮਾਤ ਪਹਿਚਾਨਿਯਤ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰ ਮਾਨਿਯਤ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਜਗ ਹੋਤ ਕਾਲ ਮਿਟ ਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਯਾ ਤੇ ਮੁਰ ਮਨ ਤਾਹਿ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਵਈ ॥੨੦॥ ਕਰਾਮਾਤ ਰਾਜਾ ਰਸਨਾਗ੍ਰਜ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਜਾ ਤੇ ਜਗ ਹੋਤ ਪਛਾਨਿਯਤ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਚੌਥੀ ਧਨ ਭੀਤਰਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਹੋਤ ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਵ ਧਰੇ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਇਨ ਮਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਏ ਸਭ ਧਨੁ ਉਪਾਇ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਇਨ ਮਹਿ ਜੌ ਹੋਈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥੨੨॥ ਜੌ ਇਨ ਸਭਹੂੰ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਹਮ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਸੁ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਈ ॥੨੩॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦਾਨਾ ॥ ਜਗਤ ਮਾਤ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੁਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੪॥੬੭੭੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਜਾ ਪੁਰ ਜਹ ਸਹਰ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਏਦਿਲ ਸਾਹ ਤਹ ਸਾਹ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨਯਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨਯਾ ॥੧॥ ਜੋਬਨਵੰਤਿ ਭਈ ਜਬ ਬਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤਾ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਬਿਖੈ ਸਪੂਤਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੩॥ ਬੇਗਮ ਕੀ ਤਾ ਸੋਂ ਰੁਚਿ ਲਾਗੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਦੇਖ ਗਈ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਔਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਭ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਹਮੈ ਸਾਹ ਸੁਤ ਜੁ ਤੈਂ ਮਿਲੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮੰਗਿਹੈਂ ਸੋ ਪੈਹੈਂ ॥੫॥ ਸਖੀ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥ ਪਲਕ ਨ ਬਿਤੀ ਸਾਹ ਕੇ ਆਈ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥

ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥ ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੇ ਬਾਸੀ ਜਨਿਯਤ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੭॥ ਸੁਨਿ ਸਖੀ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਰਹਹੀ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਤੁ ਹਮ ਕੋ ਜਨ ਕਹਹੀ ॥ ਸੌਦਾ ਹਿਤ ਆਏ ਇਹ ਦੇਸਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ਨਰੇਸਾ ॥੮॥ ਬਤਿਯਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਹਿ ਬਿਰਮਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਲੋਭ ਦਿਖਾਇ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਲੈ ਆਈ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾਂ ॥੯॥ ਜੋ ਧਨ ਕਹਾ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਲੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਚੜ੍ਹਿ ਦੁਹੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥੧੦॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕੈਫ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੧੧॥ ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਾਖਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥੧੨॥ ਤਹੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਹ ਕਰੈਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੈਂ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਮਿਹਰਿਯੈ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਬੇਗਮ ਸੋਊ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਤਿਹ ਚੜ੍ਹਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਇ ਭੂਪ ਸੋਂ ਭੇਦ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੋ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰਿ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਜ ਨਿਕਟਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫॥ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਬੇਗਮ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਮਾਨੀ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮੁਝੈ ਭੂਪ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਇਸੀ ਬਨ ਬਿਖੈ ਮਾਰ ਚੁਕੈਹੈ ॥੧੬॥ ਨਾਰਿ ਕਹੀ ਪਿਯ ਜਿਨਿ ਜਿਯ ਡਰੋ ॥ ਕਹੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰੋ ॥ ਕਰੀ ਰੂਖ ਕੇ ਤਰੈ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹਾ ਤਾ ਸੋਂ ਤਹ ਜਾਰਾ ॥੧੭॥ ਆਪੁ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਪਿਤਾ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥ ਝੂਠ ਲਖਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਾ ॥੧੮॥ ਉਸੀ ਸਖੀ ਕੋ ਉਲਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਝੂਠ ਬਚਨ ਇਨ ਮੁਝੈ ਉਚਾਰਾ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟ ਭੂਪ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਕਰੀ ਲਖਾਯੋ ॥੧੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਗਜ ਪਰ ਪਿਯ ਲਯੋ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਭੋਗ ਅੰਬਾਰੀ ਬੀਚ ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਰਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਹਮਰੋ ਭੂਪਤਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਯੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਰੂਖ

ਚੜ੍ਹਾਇ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ਫਿਰ ਧਾਮ ॥ ਉਲਟਾ ਤਿਹ ਝੂਠਾ ਕਿਯਾ ਭੇਦ ਦਿਯਾ ਜਿਹ ਬਾਮ ॥੨੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੫॥੬੯੦੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਾਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸੀ ਘੜੀ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਨਾਰਾ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲ ਥਲ ਮਹਿ ਜਾ ਕੀ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਹੋ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਵੈਸੀ ਮਾਨਿਯਤ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਰਾਫ ਕੋ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਜੋਰਿ ਨੈਨ ਨਾਰੀ ਰਹੈਂ ਜਾਹਿ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮਨ ਮੈ ਅਸ ਕਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਗਹਿ ਯਾਹਿ ਮੰਗਾਊਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚਾਊਂ ॥੪॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦਈ ਤਹਾਂ ਇਕ ॥ ਤਾਹਿ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਅਨਿਕਨਿਕ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਾਹਿ ਭੁਲਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰ ਕੋ ਲਿਆਈ ॥੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਮਾਨਤ ਕਿਸੀ ਨ ਨਰ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਬ ਲਗ ਆਇ ਪਿਤਾ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਮਨ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ॥੬॥ ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਨਾਈ ॥ ਬੀਚ ਸਮਜਾਨਾ ਕੇ ਤਿਹ ਸੀਆ ॥ ਐਂਚਿ ਤਨਾਵ ਠਾਢ ਕਰਿ ਦੀਆ ॥੭॥ ਊਪਰ ਅਵਰ ਸਮਜਾਨਾ ਡਾਰਾ ॥ ਵਾ ਕੋ ਜਾਇ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਆਗੈ ਜਾਇ ਪਿਤਾ ਚਲਿ ਲੀਨਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੋਊ ਕਰ ਕੀਨਾ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਸ ਸਮਜਾਨਾ ਕੇ ਤਰ ਪਿਤਾ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਪੁਹਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਿਦਾ ਹ੍ਵੈ ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਢਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੇਜ ਊਪਰ ਲਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਸਿਰ ਆਯੋ ਕੋਰ ਮੁੰਡਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੬॥੬੯੧੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥ ਸਹਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬसਤ ਜਹ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਜੱਛ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥੧॥ ਗ੍ਰਿਹ ਮਦਮੱਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਨਿਹਚਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਘਾਇ ਜਨੁ ਮਾਰਾ ॥੩॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰੁਚਿ ਦੁਹੂੰ ਬਢਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੈਂ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਸਨਨ ਧਰੈਂ ॥੪॥ ਤਬ ਤਹ ਆਇ ਗਯੋ ਪਿਤੁ ਵਾ ਕੋ ॥ ਭੋਗਤ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਪਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਚਮਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥ ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਲੀਨਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਧਾਮ ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏ ਰਾਜਾ ਰਹਾ ਸਕਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੭॥੬੮੧੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਨਵਤਨ ਸੁਨਹੁ ਨਰਾਧਿਪ ਕਥਾ ॥ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਜਥਾ ॥ ਤ੍ਰੰਬਕ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਤ੍ਰੰਬਕ ਦੱਤ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਤ੍ਰੰਬਕ ਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁ ਸੋਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਲੋਕਨ ਕਹ ਮੋਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੀਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕੰਚਨ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਹਾਸ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਕੰਨ੍ਯਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨ੍ਯਾ ॥ ਏਕ ਚਤੁਰਿ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਨੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਨਹਿ ਬਨੀ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਬਾਗ ਕੋ ਚਲੀ ॥ ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਲਏ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਖਾ ਏਕ ਤਹਾ ਹੀ ॥੪॥ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜਤ ॥ ਕਹ ਲਗਿ ਤਿਹ ਛਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇਰ ਸੁਭ ਗ੍ਰੰਥ ਬਨਾਊਂ ॥੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਗਈ ਨਿਹਾਰ ਕਰਿ ॥ ਰਹੀ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਯਾ ਸੋਂ ਹਰਖ ਕਮਾਇਯੈ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

ਪੜ੍ਹਿ ਪੜ੍ਹਿ ਦੋਹਾ ਛੰਦ ਬਿਹਾਰਹਿੰ ॥ ਸਕਲ ਮਦਨ ਕੋ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰਹਿੰ ॥੭॥ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਰਖ ਕਰਿ ਰਾਜਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥ ਰੋਮਨਾਸ ਤਿਹ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੮॥ ਝਾਰੂ ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਹਾਥ ਟੋਕਰਾ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਹਰਨ ਔਰ ਰੁਪੈਯਨ ਭਰੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚੰਡਾਰੀ ਭਾਖਿਨਿ ਕਰੋ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਭੂਪ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਤਿਹ ਹਨਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਚੰਡਾਰਿ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥੧੦॥ ਜਿਨ ਇਹ ਮੋਰ ਅੰਗ ਛ੍ਵਹਿ ਜਾਇ ॥ ਮੁਝੈ ਕਰੈ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ਪਕਰ ਨਹਿ ਲਯੋ ॥ ਲੈ ਮੁਹਰੈਂ ਸੁੰਦਰ ਘਰ ਗਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੮॥੬੮੨੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਸੈਨ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਨਗਰ ਤਿਹਾੜੋ ਜਾਹਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਪੁਰੀ ਬਖਾਨੈ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਜੱਛ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਮ੍ਰਿਦੁਹਾਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ॥ ਨਹਿ ਸਸਿ ਸਮ ਕਹਿਯਤ ਆਨਨ ਜਿਹ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਤਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਹਿ ਆਨਤ ਮਤਿ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਬੀਚ ਲਜਾਵਤ ਚੀਤਾ ॥ ਸੁਤਵੰਤੀ ਇਕ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਜਾਵਤ ਨਹਿ ਚੀਤਿ ॥੪॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਏਕ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸਿਸੁ ਕੀ ਗੁਦਾ ਗੋਖਰੂ ਦਿਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥੫॥ ਬਾਲਕ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਰੋਵਤ ਧਾਮ ਮਾਤ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਾਤ ਮਾਤਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਧਾਯਾਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥੬॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਾਲਹਿ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਧਾਇ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਯਾ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਨਾਰਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥੭॥ ਔਖਧਿ ਏਕ ਹਾਥ ਮੈ ਲਈ ॥ ਸਿਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਕੋ ਦਈ ॥ ਬਰੀ ਖਾਤ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਸ੍ਰੁੱਛ ਸੁਘਰਿ ਰਾਨੀ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥੮॥ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਭੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਿ ॥ ਜਾਤਿ ਭਈ ਅਪਨੀ ਸਵਤਿਨ

ਘਰ ॥ ਸਿਸੁ ਕੋ ਕਾਢਿ ਗੋਖਰੂ ਡਾਰੋ ॥ ਤਾਹਿ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤ ਕਰਿ ਪਾਰੋ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਸਵਤਿਨ ਕਹ ਮਾਰਾ ॥ ਸਿਸਹੁ ਜਾਨਿ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹ ਸੰਗ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਲਿਯ ਪਜਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੭੯॥੬੮੩੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਰੇਸੁਰ ਸੰਗਾ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁਲਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਸਹਚਰਿ ਤਾ ਕੋ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਪਦੁਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਵਾਹਿ ਬਿਚਾਰਹੀ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਟਕਪੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਦਿਸਿ ਦੱਛਨ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਤੇ ਤਹਾਂ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਬਿਧਨਾ ਠਟਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥੩॥ ਬਜਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਜਾਤਿ ਰਘੁਬੰਸ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਨੁ ਅਵਤਾਰ ਅਨੰਗਾ ॥ ਐਸੋ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਅੰਗਾ ॥੪॥ ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਤਵਨ ਪਰ ਬਾਲਾ ॥ ਸਖੀ ਪਠੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਰਸਾਲਾ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਗਈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ੍ਯੋ ਬਾਮਾ ॥੫॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤਿ ਜਹਾਂ ॥ ਨਿਰਖਤਿ ਨੈਨ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਸੇਜਾਸਨ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥੬॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਤਵਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਨਿਵਾਰੀ ਪੀੜਾ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਧਾਮ ਬਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਾ ॥੭॥ ਤਬ ਲਉ ਬਜਾਹਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤਾਤੈਂ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਵਾ ਕੋ ਵੈ ਬਾਤੈਂ ॥ ਨਿਜੁ ਪਜਾਰੇ ਬਿਨ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਗਯੋ ॥ ਘਾਲਿ ਸੰਦੂਕਹਿ ਸਾਥ ਚਲ੍ਯੋ ॥੮॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋਵਤ ਰਹੈ ਨ ਭੂਪਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਾ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਛੋਰਿ ਜਾਰ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੯॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਬਚਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਤੈਂ ਲੈ ਜਾਰ ਧਾਮ ਕਿਮਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਬਤਾਵੋ ॥ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਵੋ ॥੧੦॥ ਬਾਤ ਸੱਤਜ ਜਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਨੀ ॥ ਮੁਝੈ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਭਾਂਗ

ਘੋਟਨਾ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਫੇਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਕੋ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥੧੧॥ ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਸਬ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਭੂਪ ਭਯੋ ਮਤਵਾਰਾ ॥ ਪਹਿਲ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥੧੨॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਸੋਕ ਤਾਪ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਮੂੰਡ ਫੋਰਿ ਭੀਤਨ ਸੋਂ ਡਾਰਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਹਨਾ ਲੀਨਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਚਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੇ ਕੋ ਨ ਸਕਾ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅੱਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੦॥੬੮੫੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਵਤੀ ਚਰਿਤ੍ਰਾ ਤਾ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਗੋਪੀ ਰਾਇ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮਹ ॥ ਤਿਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਤਿਹ ਮਦਨ ਪ੍ਰਜਾਰ੍ਯੋ ॥੨॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉਠਤ ਲਯੋ ਛਤਿਯਾ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀਨੋ ਰੁਚਿ ਠਾਨੀ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸਭ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਦੁਹੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਿਯੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਾਨ ਨ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸੇਜਾ ਪਰ ਉਪਪਤਿ ॥ ਦੁਪਟਾ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਮੁਖ ਪਰ ॥ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜਾਇ ਨ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ॥੫॥ ਸੋਵਤ ਕਵਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤੋਰੀ ॥ ਭਾਖੀ ਨਾਥ ਮਾਤ ਹੈ ਮੋਰੀ ॥ ਹਮ ਪਹਿ ਤੋ ਨਹਿ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥ ਤੁਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਬਾਂਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥੬॥ ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਤੁਮ ਅਨਤ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਉਠਿ ਗਏ ਬਹੁਰਿ ਹਜਾਂ ਆਵਹੁ ॥ ਅਬ ਜਾਗੈ ਤਉ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈਹੈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਲਖਿ ਇਕਤ੍ਰ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥੭॥ ਤਿਨ ਇਹ ਬਾਤ ਸੱਤਜ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਉਠਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜਬ ਉਠਿ ਮਾਤ ਗਈ ਲਖਿ ਲੈਯਹੁ ॥ ਤਬ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲੈਯਹੁ ॥੮॥ ਇਮਿ ਕਹਿ ਬਾਤ ਜਾਤ ਜੜ੍ਹ ਭਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ਖਾਟ ਪਰ ਲਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਿਤਾ ਨਿਵਾਸਾ ॥੯॥

ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਤਾਤ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਹ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਛਪੀ ਲਾਜ ਕੀ ਮਾਰੀ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਢਿ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮਾਤ ਗਵਨ ਤਹ ਕੀਨਾ ॥੧੧॥ ਵੈਸਹਿ ਤਾ ਕਹ ਦਿਯਾ ਸੁਆਇ ॥ ਕਹੀ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਾਤ ਜਾਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪJਾਰੋ ॥੧੨॥ ਯਾ ਕੋ ਨੈਨ ਨੀਂਦ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਵਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਿਯੋ ॥ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਸਕਤ ਜਗਾਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਸੋਇ ਗਯੋ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੩॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਾਤ ਜਾਤ ਭੀ ਉਠਿ ਘਰ ॥ ਲਯੋ ਸੇਜ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਭੁਜ ਭਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੋਗ ਕਮਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਤਾਹਿ ਪਠਾਏ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਪਿਯਹਿ ਦਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਸਕਯੋ ਨ ਕੋਈ ਪਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਜਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੧॥੬੮੬੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਇਕ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰ ॥ ਪੀਰ ਏਕ ਮੁਲਤਾਨ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਰੋਸਨ ਕਦਰ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤਿ ਜਿਹ ਨਿਰਖਤ ਬਾਮਾ ॥ ਜੋ ਨਿਰਖਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਐਂਚਿ ਜੂਤਿਯਨ ਮਾਰੈ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਬਰ ॥ ਰਹੀ ਮੁਬਤਲਾ ਹ੍ਵੈ ਇਮਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥ ਇਹ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਨ ਮੋ ਕੋ ਪਲ ਪਰੈ ॥ ਹੋ ਜੌ ਨਿਰਖਤ ਹੋਂ ਤਾਹਿ ਤੁ ਰਾਰਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥ ਬਹੁਤਕ ਭੇਟ ਅਸਰਫੀ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਜੇਵਰ ਦੀਨੇ ਜਰੇ ਜਰਾਇਨ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਸਕਤ ਅੰਤ ਕੋਈ ਪਾਇ ਨ ॥੪॥ ਸੁ ਸਭ ਦਈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਹਾ ਇਮਿ ॥ ਸਾਥ ਖਾਦਿਮਾ ਬਾਨੋ ਕੇ ਤਿਮਿ ॥ ਏਕਹਿ ਆਸ ਹਜਾਂ ਮੈ ਆਈ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਹੀ ਮਦਰੋ ਚੁਆਇ ॥ ਖਾਨਾ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਲ੍ਯਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪJਾਊਂ ॥ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਇ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਊਂ ॥੬॥ ਸੋਈ ਮਦ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਈ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਬਹੁ

ਭਾਂਤਿ ਚੁਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪਜਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਸੇਜ ਸੁਆਯੋ ॥੭॥ ਸੋਈ ਲਖੀ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਬ ਹੀ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਤਬ ਹੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਰਿ ਛਤਿਯਾ ਪਰ ਚੂਤ੍ਰਨ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਤਿਹ ਪਤਿ ਤਨ ॥੮॥ ਸੋਵਤਿ ਰਹੀ ਚੜ੍ਹੇ ਮਦ ਨਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਚੀਠੀ ਏਕ ਲਿਖੀ ਨਿਜ ਅੰਗਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਗਈ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਸੰਗਾ ॥੯॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਖਜਾਲ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਪਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਬੁਰੋ ਸੁਭਾਇ ਸਕਲ ਤਜ ਦੀਜੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੇਸ ਪਾਂਸ ਤੇ ਛੋਰਿ ਕੈ ਬਾਚਤ ਪਤਿਯਾ ਅੰਗ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜ ਦਿਯਾ ਬਾਦ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੨॥੬੮੭੭॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਸਨ ਧੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਬਿਸਨਪੁਰੀ ਜਾ ਕੀ ਦਿਸਿ ਦੱਛਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਨੀਲਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੋ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅਛਲੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਨਿਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬਦਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜਨੁ ਮੁਖ ਚੀਰਿ ਚਾਂਦ ਕੀ ਰਾਖੀ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਵਨ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਗੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭਹੀਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੩॥ ਖੀਂਧ ਏਕ ਰਾਜਾ ਪਰ ਧਰੀ ॥ ਉਰ ਪਰ ਰਾਖਿ ਲੋਨ ਕੀ ਡਰੀ ॥ ਅਗਨਿ ਸਾਥ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਤਪਾਈ ॥ ਜੋ ਕਰ ਸਾਥ ਛੁਈ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੪॥ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਦਾਬਿ ਅਸ ਲਿਯਾ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਬੋਲਨ ਦਿਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਾ ਗਏ ਜਬ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੩॥੬੮੮੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਚਰਿਤ ਇਕ ਅਵਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਝਾਰਖੰਡ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥ ਕੋਕਿਲ ਸੈਨ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਮਤੀ ਕੋਕਿਲਾ ਵਾ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੧॥ ਬਦਲੀ ਰਾਮ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਹੂੰ ਨ ਜਗ ਮਹ ॥

ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਭਈ ਕਾਮ ਬਸਿ ਤਬ ਹੀ ॥੨॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂੜ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵੈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਧਰੀ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਹੋਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥ ਰਾਜਾ ਦੁਰਾ ਖਾਟ ਤਰ ਤਬ ਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਵਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਕੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥੪॥ ਰੁਚਿ ਭਰਿ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੌਂ ਕਰਾ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਪਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਮਨ ਮਹਿ ਡਰਪਾਈ ॥ ਕਰੋਂ ਦੈਵ ਅਬ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥੫॥ ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਤੈਂ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਹ ਹਾਥ ਲਗਾਵੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਜੈਸ ਮੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਤੈਸੋ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਿਨਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜੋ ਪਰ ਨਰ ਕਹ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ਡਾਰਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡਿ ਨ ਤੁਮਹਿ ਨਿਹਾਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਕੁਲ ਕੀ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਨ ਧਰਮਹਿ ਟਾਰਿਹੋਂ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੇਰੋ ਬਰ ॥ ਤੁਹਿ ਵਾਰੋਂ ਵਾ ਕੇ ਇਕ ਪਗ ਪਰ ॥ ਤਿਹ ਤਜਿ ਤੁਹਿ ਕੈਸਿਹੂੰ ਨ ਭਜਿਹੋਂ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਨ ਤਜਿਹੋਂ ॥੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਹਰਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪਤੀਬ੍ਰਤਾ ਨਾਰੀ ਕਹ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਿ ਪਲਕਾ ਪਰ ਨਚਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਰ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਬਚਾ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਉਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੪॥੬੮੯੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਮਹਾਂ ਮਨਿ ॥ ਸੱਦਾ ਪੁਰੀ ਜਾ ਕੀ ਪੱਛਮ ਭਨਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲੰਕ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਤੇ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਨਿਰਧਨ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨॥ ਕਰਿਹੋਂ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਧਨਵੰਤਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤਾ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਬਾਟ ਪਰ ਹਾਟ ਉਸਾਰੋ ॥੩॥ ਏਕਨ ਦਰਬ ਉਧਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਏਕਨ ਤੇ ਰਾਖਨ ਹਿਤ ਲਿਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਆਪਨੀ ਪਤਿਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸਕਲ ਧਨਿਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਸਾਹ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਸੁਨਿਯਤ ਧਨ ਮਹਾਂ ॥ ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਹਿ ਕਰਤ

ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ ॥ ਰਾਖਤ ਦਰਬੁ ਆਪਨੇ ਪਾਸਾ ॥੫॥ ਸਾਹ ਸੁਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਤਕਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤ ਮਾਲ ਕਹਾ ਤਵ ਖੈ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਦਾਮ ਫਿਰਿ ਤੁਮੈ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥੬॥ ਸਾਹ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਅਨਤ ਰਖਾਇ ॥ ਸਰਖਤ ਤਾ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥ ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਚਹੋ ਤਬੈ ਧਨੁ ਆਵੈ ॥੭॥ ਬਚਨ ਬਹੁਰਿ ਤਿਨ ਸਾਹ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਔਰ ਭਲੋ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਤੈਂ ਲੇਹੁ ॥ ਸਰਖਤ ਗੁਪਤ ਮੁਝੈ ਲਿਖਿ ਦੇਹੁ ॥੮॥ ਬੀਸ ਲਾਖ ਤਾ ਤੇ ਧਨ ਲਿਯਾ ॥ ਸਰਖਤ ਏਕ ਤਾਹਿ ਲਿਖਿ ਦਿਯਾ ॥ ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਬੀਚ ਇਹ ਰਖਿਯਹੁ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੋਂ ਭੇਵ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੯॥ ਦੈ ਧਨੁ ਸਾਹ ਜਬੈ ਘਰ ਗਯੋ ॥ ਭੇਖ ਮਜੂਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥ ਧਾਮ ਤਿਸੀ ਕੇ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤਿਨ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥ ਕਹੀ ਕਿ ਏਕ ਟੂਕ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਾਨ ਭਰਾਇ ਸਗਰ ਦਿਨ ਲੇਹੁ ॥ ਖਰਚ ਜਾਨਿ ਥੋਰੋ ਤਿਨ ਕਰੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਬਿਚਰੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਘਾਤ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥ ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਲਯੋ ਸਰਕਾਈ ॥ ਅਪਨੀ ਕਬੁਜ ਕਾਢ ਕਰਿ ਲਈ ॥ ਸਤ ਕੀ ਡਾਰਿ ਤਵਨ ਮੈਂ ਗਈ ॥੧੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਕਹਿ ਦੇਹ ਰੁਪੱਯਾ ॥ ਪਠੈ ਦਯੋ ਇਕ ਤਾਹਿ ਮਨੱਯਾ ॥ ਏਕ ਹਜਾਰ ਤਹਾਂ ਤੇ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ॥ ਆਨਿ ਬਨਿਜ ਕੋ ਕਾਜ ਚਲਾਵਹੁ ॥੧੩॥ ਤਿਨਿਕ ਹਜਾਰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ॥ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪ ਸਾਹ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਯੋ ਤਾ ਕਹ ਤਹਾਂ ॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੇ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ ਮੋ ਤੇ ਬੀਸ ਲਾਖ ਇਨ ਲਿਯਾ ॥ ਅਬ ਇਨ ਮੁਝੈ ਹਜਾਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥ ਕਹੀ ਸਭੋ ਸਰਖਤ ਤਿਹ ਹੇਰੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨਜਾਇ ਨਿਬੇਰੋ ॥੧੫॥ ਛੋਰਿ ਸਰਖਤਹਿ ਸਭਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਰੁਪਯਾ ਸੌ ਇਕ ਤਹਾਂ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਾਚਾ ਤੇ ਝੂਠਾ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥ ਸਭ ਧਨੁ ਹਰੋ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥੧੬॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੈ ਨ ਰਹਤ ਹੋ ਗਾਂਵ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ॥ ਸੋਫਿਯਹਿ ਕੂਟਿ ਭੰਗੇਰੀ ਗਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਧਨ ਤੇ ਧਨਵੰਤ ਭੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਧਨ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਸੋਫੀ ਕਹ ਅਮਲਿਨਿ ਛਰਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੫॥੬੯੦੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥ ਜਿਹ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਅਪੂਰਬ ॥ ਚਿਤ੍ਰਾਪੁਰੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਢਿਗ ਦੇਵ ਦੈਤ ਪੁਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਕਟਿ ਉੱਤਮ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨ ਕੋਈ ॥ ਆਗੇ ਭਈ ਨ ਪਾਛੇ ਹੋਈ ॥੨॥ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਇਕ ਸਾਹਾ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਨਹਿ ਮਾਹਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਰਾਇ ਸੁਤ ਤਾ ਕੇ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਕੋਈ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਨੂਪਾ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥੪॥ ਮਿਲਤ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੋਂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਲਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਲੀਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੇ ਆਸਨ ਕੀਏ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਹਿਯ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੋਂ ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਜਾਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋਂ ॥੬॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਗਰ ਡਾਰੀ ॥ ਪਿਤਾ ਸਹਿਤ ਮਾਤਾ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਫਾਂਸ ਕੰਠ ਤੇ ਲਈ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਬੋਲਿ ਲੋਗ ਸਭ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥੭॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਵਨ ਅਰਾਧੀ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਸ ਬੀਤਹੈਂ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜਗਿਹੈਂ ਛਾਡਿ ਤਾਰਿਯਹਿ ਤਬ ਹੀ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਾਤ ਦਿਯਾ ਮੁਹਿ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮੈਹੋਂ ॥ ਜਬ ਜਗਹੈਂ ਤਾ ਕੋ ਤਬ ਦੈਹੋਂ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕਹ ਘਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਨਾਈ ॥ ਜਬ ਅਪਨੋ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਪਛਾਨ ਕਰਿ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੬॥੬੯੨੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰਕੇਤੁ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਬੀਰਪੁਰੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਦੀਪਕ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰ ਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਤਹ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਅਰ ਚਤੁਰਾ ਮਹਾਂ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ ਕੋਈ ਨ ਕਹਾਂ ॥੨॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ

ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਰੀਜੈ ॥੩॥ ਬੀਰ ਮਤੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਜਾਨੀ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਕੋ ਲੈ ਆਇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੪॥ ਸਖੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕਹ ਉਰਝਾਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੀ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਸਾਰੀ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥ ਤੀਛਨ ਖੜਗ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਸਿਰ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥੭॥ ਚਲੋ ਭੂਪ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਗੌਂਸ ਮਰਾਤਿਬ ਤੁਮੈ ਲਖਾਊਂ ॥ ਰਾਇ ਚਰਿਤ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਾ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੮॥ ਤਾ ਕੋ ਗੌਂਸ ਕੁਤਬ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪੀਰ ਪਛਾਨਿ ਜਾਰ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਬਹੁਰੋ ਦਿਯਾ ਸੰਘਾਰ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਭੂਪ ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੭॥੬੯੩੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਮੋਹਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਨਾਰਿ ॥੧॥ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਤਿਹ ਪੁਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਗ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥ ਹੋਡ ਪਰੀ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੨॥ ਐਸੀ ਕਵਨ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਰੀ ॥ ਕਾਨਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪਤਿਹਿ ਢੋਲ ਕੀ ਢਮਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥ ਕੇਤਕ ਦਿਨ ਬੀਤਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਚ ਸਿਮਰਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਭਜੋਂ ਜਾਰ ਅਰੁ ਢੋਲ ਬਜਾਊਂ ॥੪॥ ਤਬ ਤੇ ਇਹੈ ਟੇਵ ਤਿਨ ਡਾਰੀ ॥ ਔਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮੈ ਧਰਿ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਭਰਿ ਲ੍ਯੈਹੋਂ ਜਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਾਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਕੈ ਰਾਨੀ

ਘਟ ਲਜਾਵੈ ॥ ਆਨਿ ਪਾਨਿ ਪੁਨਿ ਮੁਝੈ ਪਿਲਾਵੈ ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਸੋਤ ਜਗਾਈ ॥ ਲੈ ਘਟ ਕੋ ਕਰ ਚਲੀ ਬਨਾਈ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਢੋਲ ਢਮਕ ਸੁਨਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਬ ਇਮਿ ਕਾਜ ਰਾਜ ਤੁਮ ਕੀਜੋ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਜੋ ਜਬ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਨਿਯਹੁ ਰਾਨੀ ਡੋਲ ਬਗਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਢਮਾਕ ਸੁਨਜੋ ਜਬ ਗਾਢਾ ॥ ਜਨਿਯਹੁ ਤਰੁਨਿ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥੮॥ ਤਹਿਕ ਲਹੌਰੀ ਰਾਇ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹੇਤੁ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਲਯੋ ਤਿਸੀ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਜਬ ਧਕਾ ਲਗਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਲੈ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਲਿੰਗ ਸੁ ਭਗ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਢੋਲ ਢਮਾਕਾ ਗਾਢਾ ॥੧੦॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਡੋਰਿ ਕੂਪ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋਂ ਕੀਨਾ ॥ ਰਾਜਾ ਸੁਨਤ ਦਮਾਮੋ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਢੋਲ ਢਮਾਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯਾ ਇਨ ਨਾਰੀ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੮੮॥੬੯੪੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਨਰਿੰਦਰ ਭੂਪ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਵਤੀ ਨਗਰ ਜਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਮੋਕਲ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਰਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਦੇਹ ਕੁਰੂਪ ਭੂਪ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਨ ਰਾਖਤ ਪਜਾਰਾ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਜੋਗਿਯਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਚਹੈ ਕਿ ਆਵੈ ॥੨॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਠਾਨੀ ॥ ਸੁਨਤ ਜੋਗਿਯਨ ਕੀ ਅਸ ਬਾਨੀ ॥ ਐਸਾ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊਂ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਆਜੁ ਇਨ ਘਾਊਂ ॥੩॥ ਦੇਊਂ ਆਪਨੇ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਗੀ ਹਨੋਂ ਭੂਪ ਜੁਤ ਆਜਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਹਿ ਇਨ ਮਾਰਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਊਂ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਨਿਸਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੋਗਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਨਾਰਿ ਫਾਂਸਿ ਗਰ ਡਾਰਿ ॥ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਸਭ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੫॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਰਿ ਖਾਟ ਤਰ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਅਤੀਤਨ ਤਰੇ ਡਸਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਰਾਖਾ ॥ ਬੋਲਿ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੋਂ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥੬॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਨਿਸਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ

ਆਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਜੋਗਿਯਨ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਤਭੁਤ ਨਾਗ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਿਕਸਾ ॥ ਰਾਵਲ ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਬਿਗਸਾ ॥੭॥ ਸਾਂਪਹਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਫਰੂਆ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਘੋਟਿ ਭਾਂਗ ਜਿਮਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਪਿਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਸਥੂਲ ਦੇਹ ਕਹ ਕਿਯੋ ॥੮॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਫੂਲ ਜਬ ਗਏ ॥ ਕੁੰਜਰ ਸੌਂ ਧਾਰਤ ਬਪੁ ਭਏ ॥ ਦ੍ਵੈ ਘਟਿਕਾ ਬੀਤੀ ਤਬ ਫੂਟੇ ॥ ਆਵਨ ਜਾਨ ਜਗਤ ਤੇ ਛੂਟੇ ॥੯॥ ਬਰਖ ਬਾਰਹਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਤਜਾਗਤ ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਭਏ ॥ ਸ੍ਵਰਗ ਲੋਕ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥ ਤਜਾਗਿ ਆਪੁਨੀ ਦੇਹ ਪੁਰਾਨਿ ॥੧੦॥ ਭੂਪ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਰਹਾ ॥ ਮੁਹਿ ਸੇਤੀ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵ ਸਾਂਪ ਦੋਊ ਖਾਹਿਂ ॥ ਦੇਹ ਧਰੇਂ ਸੁਰਪੁਰ ਕੋ ਜਾਹਿਂ ॥੧੧॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਂਪ ਚਬਾਯੋ ॥ ਮੈਂ ਡਰਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਹਟਾਯੋ ॥ ਥੋਰਾ ਭਖਯੋ ਉਡਾ ਨਹਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਇਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥ ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਤਜਾਗਨ ਕਰੀ ॥ ਔਖਧ ਬਲ ਨੌਤਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥ ਦੇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਠੌਰ ਜਰਾਵਹੁ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਵਹੁ ॥੧੩॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਜੋਗਿਯਨ ਘਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਰਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਲੋਥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਦੇਸ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥ ਭੇਵ ਪ੍ਰਜਾ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ ਰਾਨਾ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੌਂ ਜੁਗਿਯਨ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਦਿਯਾ ਆਪਨਾ ਰਾਜ ॥ ਜੋਗਿਨ ਜੁਤ ਰਾਜਾ ਹਨਾ ਕਿਯਾ ਆਪਨਾ ਕਾਜ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨਿਨਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੯॥੬੯੫੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਸੁਬਾਹੁ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਬਾਹ ਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨਗਰ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਧੁਜ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮੋ ਜਾਨੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮਾਨ ਨਾਰੀ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਪਾਛੇ ਭਈ ਨ ਆਗੈ ਹੋਊ ॥੨॥ ਤਿਨ ਦੇਖਾ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਏਸਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਲਿਖਿ ਪਠਯੋ ਸੰਦੇਸਾ ॥ ਤੁਮ ਇਹ ਠੌਰ ਆਪੁ ਚੜ੍ਹਿ ਆਵਹੁ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਮੁਝੈ ਲੈ ਜਾਵਹੁ ॥੩॥ ਅਕਬਰ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥ ਪਵਨਹੁ ਤੇ ਆਗੇ ਬਢਿ ਗਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪਤਿ ਸੌਂ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਤਬ ਹੀ ॥੪॥ ਤੁਮ

ਹਜਾਂ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਜਿ ਨ ਜੱਯਹੁ ॥ ਰਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਮਚੱਯਹੁ ॥ ਮੈ ਨ ਤਜੋਂਗੀ ਤੁਮਰਾ ਸਾਥਾ ॥ ਮਰੇ ਜਰੋਂਗੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨਾਥਾ ॥੫॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕਹ ਧੀਰ ਬੰਧਾਯੋ ॥ ਉਤੈ ਲਿਖਾ ਲਿਖਿ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਈ ਸੈਨ ਸਾਹ ਕੀ ਜਬ ਹੀ ॥ ਰਹਾ ਉਪਾਇ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਬ ਹੀ ॥੬॥ ਰਾਜਾ ਜੂਝਿ ਮਰਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਭਾਜ ਚਲਤਿ ਭੀ ਪਰਜਾ ਤਬੈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਧ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਧਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨੱਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੦॥੬੯੬੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਹੁਲੀਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ਜਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਭਯੋ ਦੁਤਿਯ ਨਹ ॥ ਧਾਮ ਗੌਹਰਾ ਰਾਇ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤਾ ਸਾਹ ਕਾ ਬੇਟਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋ ਕਹੀ ਨ ਭੇਟਾ ॥ ਏਕ ਸੁਘਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਬਨੋ ॥੨॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਈ ॥ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਗਾਜਿ ਰਾਇ ਕਹ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥ ਜਬ ਤਿਹ ਲਖਾ ਸਜਨ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਕੰਠ ਗੌਹਰਾਂ ਰਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਤਵਨ ਸੋਂ ਭੋਗਾ ॥ ਦੂਰ ਕਰਾ ਜਿਯ ਕਾ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥੪॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਯੋ ਅਤਿ ਪਜਾਰੋ ॥ ਛਿਨ ਨ ਕਰਤਿ ਆਪਨ ਤੇ ਨਜਾਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਤਬ ਤਹ ਤਾਤ ਤਵਨ ਕਾ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਦੇਗ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥ ਰੌਜਨ ਮੂੰਦਿ ਹੌਜ ਮਹਿ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਬੂੰਦ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਪਰਾ ॥੬॥ ਪਿਤਹਿ ਤਾਲ ਤਤਕਾਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬੀਚ ਬੇਰਿਯਨ ਡਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਦੀਏ ਜਰਾਇ ਬੀਚ ਤਿਹ ਡਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰੈਨਿ ਕੇ ਤਾਰੇ ॥੭॥ ਪਿਤਹਿ ਅਚੰਭਵ ਐਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਕਾਢਿ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਯਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੧॥੬੯੭੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਰਬਰੀਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥ ਬਰਬਰ ਪੁਰ ਇਕ ਨਗਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ॥ ਅਫਕਨ ਸੇਰ ਤਹਾ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤਹ ਇਕ ਕਾਜੀ ॥ ਦੇਹ ਕੁਰੂਪ ਨਾਥ ਜਿਹ ਸਾਜੀ ॥ ਧਾਮ ਖਾਤਿਮਾ ਬਾਨੋ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਕਾਜੀ ਰਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋਂ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਬਾਂਕੇ ਰਾਇ ਸਰੂਪ ਸਵਾਯੋ ॥ ਕਾਜੀ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥ ਬਰੋਂ ਇਸੀ ਕਹ ਚਿੱਤ ਯੌਂ ਕਹਾ ॥੪॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵਤਿ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਭਹੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ਯਹ ਕਾਜੀ ਸੁੰਦਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਪ ਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਸਭ ਬਾਤ ਸਿਖਾਈ ॥ ਬੀਚ ਛਪਾਇ ਸਦਨ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਭੇਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥੬॥ ਸਭ ਮਲੇਛ ਉਠਿ ਫਜਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਜਿਵਾਏ ॥ ਕਹਯੋ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਹੁ ਦੁਆਇ ॥ ਮਮ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੭॥ ਸਭਹੂੰ ਹਾਥ ਤਸਬਿਯੈ ਲੀਨੀ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੁਆਇ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕਰੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤਵ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੮॥ ਲੈ ਦੁਆਇ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਦਿਯੋ ਦਬਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਾਜੀ ਲੈ ਗੀ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥ ਪੜ੍ਹਤ ਕਿਤਾਬ ਮੁਲਾਨੇ ਜਹਾਂ ॥੯॥ ਪ੍ਰਜਾ ਨਿਰਖਿ ਤਾ ਕਹ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਸਾਚ ਕਿਤਾਬ ਆਪਨੀ ਜਾਨੀ ॥ ਹਮ ਜੋ ਯਾ ਕਹ ਦਈ ਦੁਆਇ ॥ ਯਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਕਰਾ ਖੁਦਾਇ ॥੧੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਈ ॥ ਬਰਤ ਭਈ ਅਪਨਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਆਪਨਾ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ਹਮੈ ਦੁਆਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਕੀਨੀ ਮਯਾ ਖੁਦਾਇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੨॥੬੯੯੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਧਰਮ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਦੁਤਿਯ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਚੰਦਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ

ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖ ਛਬਿ ਨਿਸਕਰ ਕਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਸੰਦਲ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਤਨ ਮੋ ਧਰੀ ॥ ਮਦਨ ਸੁਨਾਰ ਭਰਤ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਏਕ ਸੁਘਰ ਤਿਨ ਹੇਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਆਨਿ ਤਾ ਕਾ ਤਨ ਘੇਰਯੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਈ ॥੩॥ ਆਨਿ ਸਜਨ ਤਿਹ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥ ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੋਂ ਲਪਟਾਇ ॥ ਅਟਕ ਗਯੋ ਜਿਯ ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥੪॥ ਤੋਪ ਬਡੀ ਇਕ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਜਿਹ ਮਹਿ ਪੈਠ ਮਨੁਛ ਤੇ ਜਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਤਾ ਮੋ ਬਰੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰੀ ॥੫॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿ ਚਲੈਯਹੁ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚੈਯਹੁ ॥੬॥ ਜਬ ਸਹਚਰਿ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਆਗਿ ਤਿਹ ਦਈ ॥ ਗੋਰਾ ਜਿਮਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਜਮ ਨਿਕਟ ਨ ਆਯੋ ॥੭॥ ਜਾਇ ਪਰੀ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਪਾਹਨ ਜੈਸ ਹਨਾ ਗੋਫਨ ਕਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮੀਤ ਤਿਹ ਲਿਯਾ ਉਠਾਈ ॥ ਪੋਂਛਿ ਅੰਗ ਉਰ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੀਤ ਅਧਿਕ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ਧੰਨਜ ਕੁਅਰਿ ਕਾ ਨੇਹ ॥ ਗੋਲਾ ਹ੍ਵੈ ਤੋਪਹਿ ਉਡੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਨ ਦੇਹ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੈ ਕੁਅਰਿ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਗਈ ॥ ਉਤੈ ਸਖਿਨ ਭੂਪਹਿ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਅਨਲ ਹਮ ਦਈ ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਤਰੁਨੀ ਉਡ ਗਈ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਵਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਆਗਿ ਕੁਅਰਿ ਇਨ ਦਈ ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਤਾ ਤੇ ਉਡ ਗਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੩॥੬੯੯੬॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਛਲਾਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਅਛਲ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਤਹਿਕ ਸੁ ਧਰਮੀ ਰਾਇ ਸਾਹ ਭਨਿ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਭ ਸਾਹਨ ਕੀ ਥੋ ਮਨਿ ॥੧॥ ਚੰਪਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਹਚਰਿ

ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਕੇ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਾ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ ਤਿਸੈ ਹਜਾਂ ਲਯਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਤਕ ਚਹੋਗੀ ਦਰਬੁ ਤਿਤਕ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੩॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਸਜਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਤਹਾਂ ਲਯਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਮਿਲਤ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫਨ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪॥ ਕਿਯਾ ਕੈਫ ਕੋ ਪਾਨ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰਮੇ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਬਿਹਸਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਪੁ ਬੀਚ ਕੰਧਨ ਪਰ ਹਾਥਨ ਡਾਰ ਕੈ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਤਨ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈਂ ॥ ਮਨ ਮੈ ਭਏ ਅਨੰਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਡਰੈਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਜਾਹਿੰ ਸੁ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਤਹਾ ਮਰੋਰਹੀਂ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤਿ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਰਤ ਕੇਲ ਰਜਨਿਯਹਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤ ਜਬ ਗਈ ॥ ਪਾਛਲਿ ਰੈਨਿ ਰਹਤ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥੭॥ ਕਹਾ ਕੁਅਰ ਉਠਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਸੰਗ ॥ ਕਬਹੂੰ ਛਾਡ ਹਮਾਰਾ ਤੈਂ ਅੰਗ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹਮੈ ਲਹਿ ਜੈਹੈ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਬਤੈਹੈ ॥੮॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨੋ ਮਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਸਭਨ ਲਖਤ ਤੁਹਿ ਕੈਫ ਪਿਲਾਊਂ ॥ ਤਬੈ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਊਂ ॥੯॥ ਤਹ ਹੀ ਰਮੋਂ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗਾ ॥ ਅਪਨੋ ਜੋਰਿ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗਾ ॥ ਹਮੈ ਤੁਮੈ ਸਭ ਲੋਗ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥੧੦॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੁਅਰਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭੇਸ ਨਰ ਕੋ ਧਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਕੀਅਸ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥ ਚਾਕਰ ਰਾਖਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਬੀਚ ਮੁਸਾਹਿਬ ਕੇ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਸੋਈ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਕੋਈ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪਿਯ ਲੈ ਗਈ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਬੀਚ ਸੁਰਾਹੀ ਕੇ ਮਦ ਡਾਰਾ ॥ ਜਲ ਕੇ ਸਾਥ ਭਿਗਾਇ ਉਛਾਰਾ ॥ ਚੋਵਤ ਜਾਤ ਜਵਨ ਤੇ ਬਾਰਾ ॥੧੩॥ ਸਭ ਕੋਈ ਲਖੈ ਤਵਨ ਕਹ ਪਾਨੀ ॥ ਕੋਈ ਨ ਸਮੁਝਿ ਸਕੈ ਮਦ ਗਜਾਨੀ ॥ ਜਬ ਕਾਨਨ ਕੇ ਗਏ ਮੰਝਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੋਂ ਬਾਲ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥ ਤੁਮ ਕੋ ਲਗੀ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਸੀਤਲ ਲੇਹੁ ਪਿਯਹੁ ਇਹ ਪਾਨੀ ॥ ਭਰਿ ਪਜਾਲਾ ਲੈ ਤਾਹਿ ਪਿਯਾਰਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਰਿ ਜਲ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੫॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਕਬਾਬ ਹਾਥ ਕਰਿ ॥ ਕਹਜੋ ਕਿ ਖਾਹੁ ਰਾਜ ਸੁਤ ਬਨ ਫਰ ॥ ਤੁਮਰੇ

ਨਮਿਤ ਤੋਰਿ ਇਨ ਆਨਾ ॥ ਭੱਛਨ ਕਰਹੁ ਸ੍ਵਾਦ ਅਬ ਨਾਨਾ ॥੧੬॥ ਜਬ ਮਧਜਾਨ ਸਮੋ ਭਯੋ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਚਲੋ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਹਮ ਸੇਵਾ ਕਰਿਹੈਂ ਜਗਨਾਥਾ ॥੧੭॥ ਸਭ ਜਨ ਪਠੈ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਦੋਈ ਰਹੇ ਨਾਰਿ ਅਰੁ ਨਾਥਾ ॥ ਪਰਦਾ ਐਂਚਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਿਯਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਹਸਿ ਹਸਿ ਰਸਿ ਕਿਯਾ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੋਈ ਬਿਹਸਿ ਰਮਤ ਭਏ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਕੋਇ ਬਿਚਾਰ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੪॥੭੦੧੫॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵਛੱਤ੍ਰ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਰਾਜਵਤੀ ਪੁਰ ਜਨਿਯਤ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਚੜ੍ਹਤ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲਤਿ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਕੇਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਪਰੀ ਪਦੁਮਨੀ ਪਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕੈ ਨਿਸਿਪਤਿ ਸੁਰ ਜਾਇ ਕਿ ਦਿਨਕਰ ਜੂ ਜਈ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਸਮ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨਾਰਿ ਨ ਪਾਛੈ ਹੈ ਭਈ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਰਾਇ ਸਜੁਲਫ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਘਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਦ੍ਰੱਪ ਦ੍ਰੂਪ ਕਹ ਖੋਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੩॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਰਹੀ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਮਹਿ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਬ ਕਸ ਕਰੋਂ ਉਪਾਇ ਜੁ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰੋਂ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਸਾਜਨ ਕੇ ਮਿਲੇ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰਿ ਜਰੋਂ ॥੪॥ ਹਿਤੂ ਸਹਚਰੀ ਸਮਝਿਕ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਤਿਹ ਭੇਦ ਕੁਅਰ ਤਨ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਜੁ ਮੈ ਤੁਮੈ ਕਛੁ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਮੀਤਹਿ ਆਖਿਯੋ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਖਿਯਹੁ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਭਾਖਿਯੋ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਲ੍ਯਾਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਤਿਨ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਸਾਜਨ ਮਿਲਤ ਸਜਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਕਿਯ ਭੋਗਾ ॥ ਮਿਟ ਗਯੋ ਸਕਲ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕਰੈ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਨਿਜ ਪਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੭॥ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਾ ਦੋਈ ਕਲੋਲਹਿਂ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਬੈਨ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੋਲਹਿਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਵੈਂ ॥

ਏਕ ਪਲੰਘ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥੮॥ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਲੇਹੀਂ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਦੋਈ ਦੇਹੀਂ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਨਰ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰ ਜਾਇ ॥੯॥ ਦੋਇ ਤਰੁਨ ਬਿਜਿਯਾ ਦੁਹੂੰ ਖਾਈ ॥ ਚਾਰ ਟਾਂਕ ਅਹਿਫੇਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਰਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਿਯੋ ॥ ਚੋਰ ਚੰਚਲਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥ ਰਸਿਗੇ ਦੋਊ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ ਬਾਤ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਇ ॥ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰ ਹਮ ਤੇ ਪਿਯ ਲੀਜੈ ॥ ਜਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਪਯਾਨਾ ਕੀਜੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਲਗਿ ਮੰਤ੍ਰਚਾਰ ਤੈ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਤਬ ਲਗ ਤੈਂ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਮਰਿਹੈਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਲ ਐਹੈ ਨ ਨੇਰੇ ॥ ਚਾਰਿ ਓਰ ਰਹਿਹੈ ਤੁਹਿ ਘੇਰੇ ॥੧੨॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਤਬ ਲਿਯੋ ॥ ਗੰਗਾ ਬੀਚ ਪਯਾਨਾ ਕਿਯੋ ॥ ਜਲ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਹਾ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਾ ਕੇ ਨਹਿ ਗਹਾ ॥੧੩॥ ਇਹ ਛਲ ਜਲ ਮਹਿ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹੌ ਪਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥੧੪॥ ਕਹੇ ਚਲੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਥਹੁ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜੁ ਨਰ ਨਿਕਸਿ ਹੈ ਕੋਈ ॥ ਭਰਤਾ ਹੋਇ ਹਮਾਰੋ ਸੋਈ ॥੧੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੋ ॥ ਸਾਚੁ ਝੂਠ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਜਾ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਸੁਰਸੁਰੀ ਮਥਨ ਸਕਾਰੇ ॥੧੬॥ ਬਡੇ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਮਥਨਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਮਥਤ ਭਏ ਸੁਰਸਰਿ ਮੋ ਡਾਰਿ ॥ ਤਨਿਕ ਬਾਰਿ ਕਹ ਜਬੈ ਡੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਕਸਿ ਪੁਰਖ ਤਹ ਤੇ ਇਕ ਆਯੋ ॥੧੭॥ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬਰਤ ਭਈ ਤਿਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਰਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਜਾਰ ਕਹ ਬਰਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਮਥਿ ਨੀਰਧਹਿ ਲਛਮੀ ਬਰੀ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਤੈਸਹਿ ਮਥਿ ਗੰਗਾ ਬਰਾ ਯਾ ਕਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੫॥੭੦੩੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਪੁਰ ਗੜ੍ਹ ਜਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਲਥੰਭੁ ਸੁਜਾਨ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਭਯੋ ਤੁੱਲਿ ਜਿਹ ॥੧॥ ਦੁਸਟ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਨਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਜਾਨਾ ਸਭ ਲੋਗਨਿ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕਵਨ ਸੁਘਰ ਸਮ ਤਾਹਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਜੁਲਫ ਦੇ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ

ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਜਬ ਹੀ ॥ ਲਗਗੀ ਲਗਨਿ ਨਿਗੌਡੀ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਠਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਤਿਹ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਹਿ ਇਹ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਜਤਨ ਥਕੀ ਕਰਿ ॥ ਗਯੋ ਨ ਮੀਤ ਕੈਸਿਹੂੰ ਤਿਹ ਘਰਿ ॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਇਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਤ ਸੇਜ ਤੇ ਗਹਿ ਪਟਕਾਯੋ ॥੫॥ ਟੰਗਰੀ ਭੂਤ ਕਬੈ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਡਾਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦੇਈ ॥ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਉਹਿ ਡਰਿ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰਿ ਨ ਡਾਰਾ ॥੬॥ ਰੈਨਿ ਸਗਰਿ ਤਿਹ ਸੈਨ ਨ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥ ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਈ ॥ ਭੂਤ ਨਾਸਕਰ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੭॥ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਬੀਸ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਿ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਕਿਸਹੂੰ ਪਕਰਿ ਚੀਰ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਰਾਨ ਤਰ ਲੇਈ ॥੮॥ ਜਬ ਸਭ ਸਕਲ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇ ਗੁਰ ਮੋਰ ਇਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਤਬ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਪਗ ਪਰੇ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥ ਕਹਾਂ ਤੋਰ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਹਿ ਹਜਾਂ ਲ੍ਯੈਯੈ ॥੧੦॥ ਜਵਨ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਮ ਬਤਾਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕਾ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਠੌਰ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾਂ ॥੧੧॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਭੂਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਖ ਤਰ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਯੋ ॥੧੨॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਾ ਕਹ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੌ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਬਰੈ ॥ ਤਊ ਬਚੈ ਯਹ ਯੌਂ ਨ ਉਬਰੈ ॥੧੩॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਬਚਨ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਬਿਵਾਹਹੁ ॥ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਜਿਯਾਯੋ ਚਾਹਹੁ ॥੧੪॥ ਜੌ ਯਹ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋਂ ਲਪਟਾਵੈ ॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਯਹ ਜਿਯੈ ਕੁਅਰੁ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੧੫॥ ਯਹੈ ਕਾਜ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਕੀਜੈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਹਮਹਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਲੈ ਆਗਜਾ ਤਿਹ ਆਸ੍ਰਮ ਗਈ ॥ ਧਾਰਤ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕਾ ਭਈ ॥੧੬॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਹਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਤਵਨ ਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਭੂਤ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥੧੭॥ ਰਾਜ

ਕੁਅਰੁ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਸੀ ਜਤਾਯੋ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਾ ਸਜਿ ਕਰਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੬॥੭੦੫੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਪਿਰਥੀ ਪੁਰ ਤਿਹ ਨਗਰ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥ ਲਾਲ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਸਿੰਘ ਮੇਦਨੀ ਸੁਤ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤਿ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿ ਬਾਮਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਧਿ ਕਰਜੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਾਮਦੇਵ ਅਵਤਰਜੋ ॥੨॥ ਚਪਲਾ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਮਤਵਾਰਾ ॥੩॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਜਬ ਤੈਂ ਚਪਲ ਮਤੀ ਕੋ ਲ੍ਯੈਹੈਂ ॥ ਮੁਖਿ ਮੰਗਿਹੈਂ ਜੋ ਕਛੁ ਸੋ ਪੈਹੈਂ ॥੪॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤਿ ਭਈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਤਬ ਦੂਤੀ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੫॥ ਤਵ ਪਿਤ ਧਾਮ ਜੁ ਨਏ ਉਸਾਰੇ ॥ ਚਲਹੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਲਖੈਂ ਸਵਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿਯਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਪਰਦਨ ਡਾਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਦਿਯੋ ॥੬॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਡਹਕਾਈ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਘਰ ਆਈ ॥ ਤਹੀਂ ਆਨਿ ਪਰਦਾਨ ਉਘਾਰਾ ॥ ਨਾਰਿ ਲਖਾ ਤਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹ ਠੌਰ ਨ ਭਾਈ ॥ ਇਨ ਦੂਤੀ ਹੌਂ ਆਨਿ ਫਸਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਜੌ ਮੁਝੈ ਨ ਪੈਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲੀਕ ਲਗੈਹੈ ॥੮॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਪਰ ॥ ਕਟੀ ਕਹਾ ਕਰ ਯਾਹਿ ਬਿਛੂ ਬਰ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਬਿਧਿ ਕੋ ਮੋ ਸੋਂ ਕਸ ਕਿਯਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰੁ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਦਿਯਾ ॥੯॥ ਅਬ ਮੈ ਨਿਜੁ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਕੋ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰਿ ਐਹੋਂ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਲਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੭॥੭੦੬੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਗਰ ਦੇਸ ਸੁਨਿਯਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਸਗਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸਗਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਜੁ ਲੱਜੈ ॥੧॥ ਗਜਨੀ ਰਾਇ ਤਵਨ ਜਬ ਲਹ੍ਯੋ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਯੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੨॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਪਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਾ ਰਚਾ ਅਖਾਰਾ ॥੩॥ ਬੈਠਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦੋਇ ਕਲੋਲਹਿਂ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬੋਲਹਿਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਤਜ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿਂ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿਂ ॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਉਰ ਸੋਂ ਉਰਝਾਈ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥੫॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਿਹ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਹਨਿ ਦਏ ਦਬਾਈ ॥੬॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਕਹ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਨਿਜੁ ਪਿਯਹਿ ਦੁਰਾਇ ॥ ਅਨਲ ਲਗਤ ਦਾਰੂ ਕਹ ਭਈ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਉਡ ਗਈ ॥੭॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕਾ ਕਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬਰ ਸੋਂ ਤਿਹ ਬਰਾ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੮॥੭੦੭੦॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਹੁਤਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਅਵਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਤੜਿਤਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ ਸਮ ਨ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅਲਿਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਵਾ ਕੋ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਇਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧਿ ਦੂਜੋ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਲਖਿ ਅੰਗਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਰੀਝੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲੀਆ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹਤ ਭਈ ਬਤਿਯਾ ਮੁਸਕਾਇ ॥੩॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਸ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੪॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਤਵਨੈ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥ ਤਬ ਅਸ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯੋ ॥

ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੋਇ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੫॥ ਮੈਂ ਅਬ ਲਗਿ ਨਹਿ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹਾਈ ॥ ਅਬ ਤੀਰਥ ਕਰਿਹੋਂ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਜੌ ਆਇਸੁ ਤੁਮ ਤੇ ਮੈ ਪਾਊਂ ॥ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਇ ਸਕਲ ਫਿਰਿ ਆਊਂ ॥੬॥ ਪਤਿ ਕੁਰੂਪ ਹਮ ਕਹ ਤੁਮ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਉਪਾਇ ਇਮਿ ਕਿਯੋ ॥ ਜੌ ਮੁਰ ਪਤਿ ਸਭ ਤੀਰਥ ਅਨੈਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕਾਇ ਹ੍ਵੈ ਜੈਹੈ ॥੭॥ ਲੈ ਆਗਯਾ ਪਤਿ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰਥਨ ਅਨ੍ਹਾਈ ॥ ਘਾਤ ਪਾਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੈਠਾਰਾ ॥੮॥ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਈ ॥ ਮੁਰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਤੀਰਥਨ ਅਨ੍ਹਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬਪੁ ਸੁੰਦਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹਮ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹਾਏ ॥ ਅਨਿਕ ਬਿਧਿਵ ਤਨ ਬਿਪ੍ਰ ਜਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦਈਵ ਆਪੁ ਬਰ ਦਿਯੋ ॥ ਮਮ ਪਤਿ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਬਪੁ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ ਯਹ ਕਾਹੂ ਨਰ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥ ਤੀਰਥ ਮਹਾਤਮ ਸਭਹੂੰ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨਿਨ੍ਯਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੯੯॥੭੦੮੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਘਾਟਮ ਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਨਾਰਿ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਦੇਇ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁ ਭੂਖਨ ਦੇ ਘਰ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਰੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਤਿਹ ਨਾਥ ਪਛਨਿਯਤ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਿਹ ਨਾਰਿ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬ ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਇ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕਹ ਚਿੱਤ ਤੇ ਕੁਅਰਿ ਭੁਲਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਚਨ ਕਹੇ ਪੁਨਿ ਭਾਂਗਿ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਲਪਟਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਹਮ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਦੁ ਬਿਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਆਖਰ ਕੁਅਰਿ ਕਹੀ ਸੋ ਮਾਨੀ ॥੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਦਿਵਾਨੇ ਪੀ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭੇ ॥ ਅਮਿਤ ਭੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੇ ਨੈਨਨ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ

ਪਾਇ ॥ ਆਸਨ ਸਾਥ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ॥ ਰਸ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥ ਬਾਤ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੬॥ ਸਾਜਨ ਆਜੁ ਤੁਝੈ ਮੈ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਬਧ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਆਪਨ ਸਾਥ ਪ੍ਰਗਟ ਤੁਹਿ ਲਿਐਹੋਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਲਖਤ ਹੰਢੈਹੋਂ ॥੭॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲੈ ਸਿਵ ਭਵਨ ਸਿਧਾਈ ॥ ਕਾਟਾ ਮੂੰਡ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਕਹਿ ਸਿਵ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰੂਪ ਹੇਤੁ ਪਤਿ ਸੀਸ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥੮॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਕਿਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮੋਰ ਪਤਿਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਕੌਤਕ ਲਖਾ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕਰਾ ॥ ਸਿਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਚਰਾ ॥੯॥ ਦੇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਿ ਦਈ ਦਬਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਭਾਖਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ ਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੦॥੭੦੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਫਜੂੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਜ ਕਿਰਨ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿਰਨ ਪੁਰ ਨਗਰ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਕਹੂੰ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਵਾ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਮੱਤ ਕਿਯਾ ਮਦ ਸਾਥ ਪਜਾਰੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਕਰਤਿ ਨ ਉਰ ਸੋਂ ਨਜਾਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਰ ਸੋਂ ਲਪਟਾਵੈ ॥ ਚੁੰਬਿ ਕਪੋਲ ਦੋਊ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਰਸ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਗਤ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੇਈ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਦੇਈ ॥੫॥ ਰਸ ਗਈ ਤਾ ਕੋ ਤਜਾ ਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਲਪਟਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਕਹਾ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਜਾਊਂ ॥ ਅਬ ਅਸ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊਂ ॥੬॥ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਇਕ ਦਿਜ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥ ਭੂਪ ਭਏ ਇਮਿ ਕਹਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਅਬ ਮੈ ਜਾਇ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਪਲਟਿ ਦੇਹ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧੈਹੋਂ ॥੭॥ ਹੋਰਿ ਰਹਾ ਪਿਤੁ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ

ਕਰਵਤ ਸਿਰ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਰੋਮ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨ ਹਰਾ ॥੮॥ ਸਭਨ ਲਹਾ ਕਰਵਤ ਇਹ ਲਿਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ ਐਸਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਕਿਸੂ ਤਿਹ ਬਾਮਾ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਕਹ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਨ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੧॥੭੧੦੧॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਾਰੂੰ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਧਨ ਭਰੇ ਚਿਹਲ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਜਿਨ ਕਾ ਪਾਰ ਨ ਵਾਰਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਲੁਭਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੨॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਤਵਨ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਭੀ ਔਰ ਨ ਬਾਮਾ ॥ ਸੋ ਕਾਰੂੰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਖਿ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਖੀ ਸਭੂਖਨ ਦੇ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਸਜਨ ਸੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਣਤਿ ਹਮਾਰੀ ਮੀਤ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਸ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਏਕ ਦੁਤਿਯ ਮੁਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਇਮਿ ਸਖਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਰਿਸਾਕੁਲ ਭਈ ॥੫॥ ਤਤਛਿਨ ਸੁਰੰਗ ਧਾਮ ਨਿਜੁ ਦਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਨਿਕਾਰਤਿ ਭਈ ॥ ਚਾਲਿਸ ਗੰਜ ਦਰਬ ਕੇ ਜੇਤੇ ॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਰਾਖੇ ਲੈ ਤੇਤੇ ॥੬॥ ਮੂੜ੍ਹ ਭੂਪ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਧਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਚੁਰਾਈ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਬਿਲੋਕੈ ਕਹਾ ॥ ਪੈਸਾ ਏਕ ਨ ਧਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਾ ॥੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਲੋਗਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਦੁਖ ਕਹਾ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਐਸਾ ਕਵਨ ਕੁਕਰਮ ਕਹੋ ਹਮ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਚਾਲਿਸ ਕਾ ਧਨੁ ਗਯੋ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥ ਦਾਨ ਪੁੰਨਜ ਤੈਂ ਕਛੂ ਨ ਦਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਧਨੁ ਗਯੋ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਜੁਹਾਕ ਪਾਯੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਮਿਤ ਲੈ ਦਲ ਤਬ ॥ ਛੀਨ ਲਈ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸਾਹੀ

॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਬਜਾਹੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਹਿਰ ਲੀਨ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਕਾਹੂੰ ਹਨਾ ਨਾਥ ਜੁਹਾਕਹਿ ਕੀਨ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਗ ਆਜੁ ਲਗਿ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਗੜ੍ਹਾ ਗੰਜ ਅਬ ਲਗੇ ਬਖਾਨਤ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਰਾ ॥ ਕਾਹੂੰ ਮਾਰਿ ਜੁਹਾਕਹਿ ਬਰਾ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੨॥੭੧੧੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੰਜੀ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਚਿੰਗਸ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਗੌਹਰ ਮਤੀ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਰਿ ਨ ਲਹਿਯਤ ॥੧॥ ਸਹਰ ਸੁਰੇਸੁਰਾਵਤੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰ ਲਾਜੈ ॥ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸਾਹ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਔਰ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥੨॥ ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਅਰਿੱਝੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤਿ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੩॥ ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਾ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੀਲ ਤਵਨ ਕਾ ਭਾਜਾ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹੁ ਤੈਂ ਜਾਈ ॥੪॥ ਮੈਂ ਤਵ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਤੁਮ ਮੁਝੈ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਿਟਾਵੋ ॥੫॥ ਜੌ ਆਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਮੁਹਿ ਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਮੋਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਹੁ ॥ ਮੋ ਸੰਗ ਕਰਿਯੈ ਮੈਨ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਹਮ ਕਹ ਤੋਰਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥੬॥ ਭੂਪ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਦੀਪ ਦਾਨ ਤਰੁਨੀ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥ ਅਰਘ ਧੂਪ ਰਾਜਾ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥੭॥ ਸੁਭਰ ਸੇਜ ਊਪਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਇਨ ਪੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੁਝੈ ਮਦਨੰਕੁਸ ਦੀਜੈ ॥੮॥ ਸੁਨਤਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭੂਪ ਨ ਮਾਨਾ ॥ ਜਮ ਕੇ ਡੰਡ ਤ੍ਰਾਸ ਤਰਸਾਨਾ ॥ ਕਹਜੋ ਨ ਮੈਂ ਤੋਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੋ ਭੂਲਿ ਨ ਪਰਿਹੋਂ ॥੯॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤ੍ਰਿਯ ਅੰਚਰ ਗਰ ਡਾਰੈ ॥ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭਜਿਯੈ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਸਜਿਯੈ ॥੧੦॥ ਨਹਿ ਨਹਿ ਪੁਨਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ ਪਰੈ ॥ ਹਹਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਕਾਮ

ਭੋਗ ਕੀ ਪੁਰਵਹੁ ਆਸਾ ॥੧੧॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕਹੁ ਕਹਾਂ ਪਧਾਰੋਂ ॥ ਆਪ ਮਰੋਂ ਕੈ ਤੁਝੈ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੋਗ ਨ ਕਰਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੀਅ ਹਮਾਰਾ ਜਰਈ ॥੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮਰੇ ਕਸਿ ਲੈਹੌਂ ॥ ਰੀਝਿਹੈਂ ਜੌਨ ਉਪਾਇ ਗੁਮਾਨਿ ਤੈਂ ਤਾਹਿ ਉਪਾਇ ਸੋਂ ਤੋਹਿ ਰਿਝੈਹੌਂ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਖਵਾਇ ਤੁਮੈ ਤਬ ਆਪੁ ਚੜ੍ਹੈਹੌਂ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਰੋਂ ਕਜੋਂ ਨ ਮੀਤ ਪੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈਹੌਂ ॥੧੩॥ ਕੇਤਿਯੈ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ਕਹੌ ਕਿ ਨ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੋਂਗੀ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਤਵ ਰੂਪ ਚਿਤਾਰਿ ਚਿਤਾਰਿ ਜਰੋਂਗੀ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਧਰੋਂਗੀ ॥ ਕੈ ਕਰਿ ਪਜਾਰ ਮਿਲੋ ਇਕ ਬਾਰ ਕਿ ਯਾਰ ਬਿਨਾ ਉਰ ਫਾਰਿ ਮਰੋਂਗੀ ॥੧੪॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮੈਂ ਤੁਮਰੋ ਲਖਿ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਠਾਂਵ ਨਹੀਂ ਜਹਾਂ ਜਾਉ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਜੁ ਭਈ ਦੁਤਿ ਦੇਖ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਹੌਂ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮ ਬਾਂਧ ਰਹੇ ਕਸ ਮੌਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਾਨਤ ਘਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਦੁਹੂੰਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਨੀ ॥੧੫॥ ਜੇਤਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਚੌਂਕ ਰਹਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਬਾਂਧ ਰਹਾ ਮੁਖ ਮੌਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਹਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹੀ ਗਹਿ ਗਾਇ ਥਕੀ ਗੁਨ ਏਕ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਬਾਂਧ ਰਹਾ ਜੜ੍ਹ ਮੋਨਿ ਮਹਾ ਓਹਿ ਕੋਟਿ ਕਹੀ ਇਹ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਸਖਿਯਨ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੭॥ ਪਕਰਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥ ਪਨਹੀ ਮੂੰਡ ਸਾਤ ਸੈ ਝਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਤਿਹ ਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੋ ਕਰੈ ਸਹਾਰੋ ॥੧੮॥ ਭੂਪ ਲੱਜਤ ਨਹਿ ਹਾਇ ਬਖਾਨੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕੋਈ ਨਰ ਮੁਝੈ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਪਨਹੀ ਵਾਹਿ ਮੂੰਡ ਪਰ ਤੋਰੈ ॥੧੯॥ ਰਾਵ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਝੈ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕੋਈ ਨ ਪਹੁਚਾ ਸਿਵਕ ਹਮਾਰੋ ॥ ਅਬ ਯਹ ਮੁਝੈ ਨ ਜਾਨੈ ਦੈਹੈ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਹਨਤ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠੈਹੈ ॥੨੦॥ ਪਨਹੀ ਜਬ ਸੋਰਹ ਸੈ ਪਰੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਕੀ ਆਂਖਿ ਉਘਰੀ ॥ ਇਹ ਅਬਲਾ ਗਹਿ ਮੋਹਿ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥ ਕਵਨ ਆਨਿ ਹਜਾਂ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥੨੧॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਅਬ ਜੂਤਿਨ ਸੋਂ ਮੁਝੈ ਨ ਮਾਰੋ ॥ ਜੌ ਚਾਹੋ ਤੌ

ਆਨਿ ਬਿਹਾਰੋ ॥੨੨॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਸਖੀ ਹਟਾਈ ॥ ਆਪੁ ਗਈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਲਪਟਾਇ ॥੨੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਖੁਲਾਇ ॥ ਆਸਨ ਤਾ ਤਰ ਦਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਰਾਇ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥ ਲਿੰਗ ਦੇਤ ਤਿਹ ਭਗ ਮੋ ਭਏ ॥੨੪॥ ਭਗ ਮੋ ਲਿੰਗ ਦਿਯੋ ਰਾਜਾ ਜਬ ॥ ਰੁਚਿ ਉਪਜੀ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਜਿਯ ਤਬ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਤਰ ਗਈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਭੂਪ ਕੇ ਭਈ ॥੨੫॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਿਹ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵਾ ॥ ਆਸਨ ਸੌਂ ਆਸਨਹਿ ਛੁਹਾਵਾ ॥ ਅਧਰਨ ਸੌਂ ਦੋਊ ਅਧਰ ਲਗਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਕੁਚਨ ਸੌਂ ਕੁਚਨ ਮਿਲਾਈ ॥੨੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਰੁਚਾ ਚੰਚਲਾ ਕੇ ਮਨ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਅਨਤ ਦੇਸ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਿਯੋ ॥੨੭॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥ ਐਸਾ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯਾ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੌਂ ਰਾਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਸੋ ਜਿਯ ਮੋ ਰਾਖਾ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੰਚਲਾ ਪੁਨਿ ਵਹੁ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਸਦਨ ਸਕਾ ਨ ਕੋ ਛਲ ਪਾਇ ॥੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਤੀਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੩॥੭੧੪੨॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਚੰਚਲਾ ਜਾਨੋ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸਿਵਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚੱਛਨਿ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਲੱਛਨਿ ॥ ਰਾਜਾ ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਤ ॥ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜ੍ਹਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੁਨਾਵਤ ॥੨॥ ਸਿਵਾ ਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਸੁਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਅਸ ਕਰਿ ਇਸੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਯਾਹਿ ਭਜੋਂ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲਿਖਾਊਂ ॥੩॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪਹਿ ਫੁਸਲਾਇ ॥ ਮਿਲਤ ਭਈ ਦਿਨ ਹੀ ਕਹ ਆਇ ॥ ਆਨਿ ਗਰੇ ਤਾ ਕੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕੇਲ ਰਚਾਈ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੱਦਪਿ ਤਿਹ ਭਜਾ ॥ ਤਊ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਤਿਹ ਤਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਰ ਸੌਂ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥੫॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਗਈ ਡੇਰੈ ਜਬ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸਾਥ ਬਖਾਨੋ ਇਮਿ ਤਬ ॥ ਇਹ ਰਾਜੈ ਮੁਹਿ ਆਜੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦਿਨ ਹੀ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥

ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਔਰ ਸੁਨਤ ਭੀ ਸਗਲ ਲੁਗਾਈ ॥ ਆਜੁ ਰਾਜ ਯਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਬੂਝਿ ਗਏ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹਾਨੀ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਦੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮੈ ਦੇਖਤ ਥੀ ਹਿਯਾ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਕਹੇ ਮੁਹਿ ਏ ਕਜਾ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਚੁਪ ਕਰਿਹੈਂ ਕਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਲਰਿਹੈਂ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਐਸੋ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਮਾਵਈ ॥ ਦਿਖਤ ਜਾਰ ਕੇ ਧਾਮ ਨਾਰਿ ਕਿਮਿ ਜਾਵਈ ॥ ਐਸ ਕਾਜ ਕਰਿ ਕਵਨ ਕਹੋ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੋ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਸਭਹਿਨ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਹ ਇਹ ਕਥਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਐਸ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਿਹੈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਉਚਰਿਹੈ ॥੧੦॥ ਲੋਗਨ ਕਹਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਡਹਕਾਇ ॥ ਪਿਯ ਤਨ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਮੋ ਪਰ ਜਾਰ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਜੋ ॥ ਇਹ ਭੀ ਚਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿ ਲੀਜੋ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੪॥੭੧੫੩॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਸਬੁਧਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਿ ਸੰਧਿ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਚ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਿਹ ਜਸ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਛਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਤਬ ਰਾਇ ਮੰਗਾਯੋ ॥੧॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਿਲਕ ਆਪੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਨਿਹਕੰਟਕ ਸੁਰ ਕਟਕ ਕਿਯਾ ਸਬ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਨਿਕਾਰ ਦਏ ਜਬ ॥੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਬਰਖ ਬਹੁ ਕਿਯਾ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾਨਵ ਭਵ ਲਿਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਤੈ ਕੈ ॥੩॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾਨਵ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਲਿਯੋ ॥ ਵਾ ਸੋਂ ਜਾਇ ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੪॥ ਸੂਰਜ ਕਹ ਸੈਨਾਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥ ਦਹਿਨੇ ਓਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਬਾਈਂ ਓਰ ਕਾਰਤਿਕੇ ਧਰਾ ॥ ਜਿਹ ਪੌਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਹਰਾ ॥੫॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਸਕਲ ਦੇਵ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਏ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਦਾਨਵ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਬਾਜਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਬਾਜੇ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿਨ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥੬॥ ਦੈ ਦੈ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪੀ ਪੀ ਭਏ ਕੈਫ਼ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਸਾਥਾ ॥ ਰਣ ਦਾਰੁਣ ਰਾਚਾ ਜਗਨਾਥਾ ॥੭॥

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਜਬ ਬਾਜਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦੈਂਤ ਰਣ ਗਾਜਯੋ ॥ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਬਹਹੀਂ ॥ ਜਾਹਿ ਲਗਤ ਤਿਹ ਮਾਂਝ ਨ ਰਹਹੀਂ ॥੮॥ ਧਾਵਤ ਭਏ ਦੇਵਤਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਰੋਸ ਤਨ ਤਬ ਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ॥੯॥ ਚਲੇ ਬਾਨ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬਿਛੂਆ ਬਰਛੀ ਬੱਜ੍ਰ ਹਜਾਰਾ ॥ ਗਦਾ ਗਰਿਸਟ ਜਵਨ ਪਰ ਝਰਿਹੀਂ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਹਿਤ ਚੂਰਨ ਤਿਹ ਕਰਿਹੀਂ ॥੧੦॥ ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੋ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰਾ ਬੀਰ ਤਿਹ ਸ੍ਵਰਗ ਪਯਾਨਾ ॥ ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲਾ ॥੧੧॥ ਝੂਮਿ ਝੂਮਿ ਕਹੀਂ ਗਿਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ॥ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਕਹੀਂ ਅੰਗ ਪਰੇ ਕਟਿ ॥ ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਨਦੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬੈਤਰਨੀ ਜਿਨ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥੧੨॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਅਧਿਕ ਦੇਵਤਾ ਕੋਪੇ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪਾਵ ਦਾਨਵਨ ਰੋਪੇ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦਨ ਮੋ ਭਿਰੇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਫਿਰੇ ॥੧੩॥ ਕੋਟਿਕ ਕਟਕ ਤਹਾਂ ਕਟਿ ਮਰੇ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਮਰੇ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਰਣਿ ਫਿਰੇ ਨ ਫੇਰੇ ॥੧੪॥ ਸੱਤਿ ਸੰਧਿ ਦੇਵਿਸ ਇਤ ਧਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਉਹਿ ਓਰ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਣ ਬਿਛੂਆ ਕੈ ਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਭਟ ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਣ ॥੧੫॥ ਜੋਗਿਨਿ ਜੱਛ ਕਹੂੰ ਹਰਖਏ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਤ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਕਹ ਕਹ ਕਹ ਕਲਿ ਹਾਸ ਸੁਨਾਵਤ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੈ ਸਬਦ ਭੈ ਆਵਤ ॥੧੬॥ ਫਿਰੈਂ ਦੈਤ ਕਹੂੰ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਬਮਤ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿਵਾ ਸਾਮੁਹਿ ਫਿਕਰਾਹੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਮਾਸ ਕਹੂੰ ਖਾਹੀ ॥੧੭॥ ਸਕਟਾ ਬ੍ਯੂਹ ਰਚਾ ਸੁਰਪਤਿ ਤਬ ॥ ਕ੍ਰੌਚਾ ਬ੍ਯੂਹ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰਿਸ ਜਬ ॥ ਮਚਯੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਹ ਭਾਰੀ ॥ ਗਰਜਤ ਭਏ ਬੀਰ ਬਲਧਾਰੀ ॥੧੮॥ ਜੂਝ ਗਏ ਜੋਧਾ ਕਹੀਂ ਭਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਗਿਰੇ ਦਾਨਵ ਕਹੀਂ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਖੇਤ ਐਸਾ ਤਹ ਪਰਾ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਏਕ ਨ ਸੁਭਟ ਉਬਰਾ ॥੧੯॥ ਜੌ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥ ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਜਹ ਜੋਧਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੨੦॥ ਪਤੀਅਨ ਸੋ ਪਤੀਅਨ ਭਿਰਿ ਮਰੇ ॥ ਸ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸ੍ਵਾਰਨ ਛੈ ਕਰੇ ॥ ਰਥਿਯਨ ਤਹ ਰਥਿਯਨ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਹਾਥਿਨ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦਲਪਤਿ ਸੋ ਦਲਪਤਿ ਲਰਿ ਮੂਆ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਟਕ ਕਾ ਹੂਆ ॥ ਬਚੇ ਭੂਪ ਤੇ ਕੋਪ ਬਡਾਈ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭੇ ਹਠ ਠਾਨਿ

ਲਰਾਈ ॥੨੨॥ ਰਣ ਮਾਂਡਤ ਭੇ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੈਤ ਰਾਟ ਅਰੁ ਦੇਵ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਇਤੀ ਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਊਂ ॥੨੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੱਚਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਏਕੈ ਨ ਬਚਯੋ ॥ ਤਬੈ ਆਨਿ ਜੂਟੇ ਦੋਊ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਪਰਾ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਸਾਰੀ ॥੨੪॥ ਜੁਟੇ ਰਾਵ ਦੋਊ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਐਸੀ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਧੂਮ੍ਰ ਜੈਸੀ ॥ ਨ ਹਾਥੈ ਪਸਾਰਾ ਤਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵੈ ॥ ਕਛੂ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਹੇਰੋ ਨ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਜਬ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨੱਛਦ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜੋ ਜਿਯ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਰਹੀਂ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਬਰਸ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਣ ਕਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਟਰਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰ ਖਪਾਯੋ ॥ ਉਹਿ ਕੋ ਇਹ ਇਹ ਕੋ ਉਹਿ ਘਾਯੋ ॥੨੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਛੂਹਨੀ ਤੀਸ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਦੋਊ ਰਾਵਈ ਰਾਵ ਜੂਝੇ ਕਰਾਰੇ ॥ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਭਈ ਤੇਜ ਤੌਨੇ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਬਾਲਾ ॥੨੮॥ ਤਿਸੀ ਕੋਪ ਕੀ ਅਗਨਿ ਤੇ ਬਾਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਹਸੀ ਹਾਥ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਔ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਤੇਜ ਤਾ ਕੋ ਸਸੀ ਸੂਰ ਲਾਜੈ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰਹੂੰ ਦਿਸਾ ਫਿਰੀ ਜਬ ਬਾਲਾ ॥ ਜਾਨੋ ਨਾਗ ਰੂਪ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥ ਐਸ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨਾਥ ਕਰੈ ਜਿਹ ਆਪੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੩੦॥ ਫਿਰ ਜਿਯ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬਰੋਂ ਜਗਤ ਕੇ ਪਤਿਹਿ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਸੇਵਾ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਾਲਿਕਾ ਦੇਵਾ ॥੩੧॥ ਅਧਿਕ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਿਯੇ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਜਗ ਮਾਤ ਭਵਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਤਿਯਾ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥੩੨॥ ਕਰਿ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੈਂ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਬਰਿ ਹੈ ਤੁਹਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਾ ਕਾ ਧ੍ਯਾਨ ਆਜੁ ਨਿਸਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਕਹਿਹੈ ਜੁ ਕਛੁ ਸੁਈ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੩॥ ਜਬ ਅਸ ਬਰ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਈ ਜਗਤ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਨਿਸਿ ਹ੍ਵੈ ਛਿਤਿ ਸੋਈ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਔਰ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਈ ॥੩੪॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥ ਆਗ੍ਯਾ ਭਈ ਨਾਥ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਬੀਰਜ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੁਹਿ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਆਗ੍ਯਾ

ਜਬ ਭਈ ॥ ਦਿਨਮਨਿ ਚੜ੍ਹਜੋ ਰੈਨਿ ਮਿਟ ਗਈ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਤਬ ਹੀ ॥ ਰਨ ਕੋ ਚਲੀ ਸਾਥ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਿਤ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥ ਬਿਕਟ ਅਸੁਰ ਕੋ ਬੇੜ੍ਹਿ ਗੜ੍ਹ ਦਹਦਿਸਿ ਦਿਯੋ ਨਿਸਾਨ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਸੁਨਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮਹਿ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜਾਗਾ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬ ਹੀ ॥ ਐਸਾ ਕਵਨ ਜੁ ਹਮ ਪਰ ਆਯੋ ॥ ਰਕਤਬਿੰਦੁ ਮੈ ਰਨਹਿ ਹਰਾਯੋ ॥੩੮॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਹਮ ਜੀਤਾ ॥ ਰਾਵਨ ਜਿਤਾ ਹਰੀ ਜਿਨ ਸੀਤਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੋ ਸੋਂ ਸਿਵ ਲਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਾਯੋ ਮੈ ਨਹਿ ਟਰਾ ॥੩੯॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਿ ਦਾਨਵ ਰਣਿ ਆਵਾ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਵਾ ॥ ਕਾਂਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਘਹਰਾਨਾ ॥ ਅਤੁਲ ਬੀਰਜ ਕਿਹ ਓਰ ਰਿਸਾਨਾ ॥੪੦॥ ਇਤਿ ਦਿਸਿ ਦੂਲਹ ਦੇਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਿ ਰਥ ਕਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਛਾਡਤਿ ਭੀ ਰਨ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ ॥੪੧॥ ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਜਬ ਅੰਗ ਕਰਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਵਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਾਢੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਰਣਿ ਬਾਢੇ ॥੪੨॥ ਤਿਨ ਕਾ ਬਾਲ ਬਹੁਰਿ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਉਨ ਕਾ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਪਰਾ ॥ ਅਗਨਿਤ ਬਢੇ ਤਬੈ ਤਹ ਦਾਨਵ ॥ ਭੱਛਤ ਭਏ ਪਕਰ ਕਰਿ ਮਾਨਵ ॥੪੩॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਕੇ ਸੁਭਟ ਚਬਾਏ ॥ ਦੂਲਹ ਦੇ ਤਿਹ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਏ ॥ ਬੂੰਦਕਾ ਪਰਤਿ ਸ੍ਰੋਨ ਭੂਅ ਭਏ ॥ ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਸਾਮੁਹਿ ਉਠਿ ਧਏ ॥੪੪॥ ਪੁਨਿ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਤਹਾਂ ਪਨਾਰੇ ॥ ਅਸੁਰ ਅਨੰਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਾਗੇ ॥ ਜੂਝਤ ਭਏ ਪੈਗੁ ਨਹਿ ਭਾਗੇ ॥੪੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਓਰ ਚਾਰੋਂ ਉਠੇ ਦੈਤ ਬਾਨੀ ॥ ਕਏ ਕੋਪ ਗਾੜੋ ਲਏ ਧੂਲਿਧਾਨੀ ॥ ਕਿਤੇ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਮੁੰਡੇ ॥ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਧਾਰੀ ਸਿਪਾਹੀ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ॥੪੬॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਉਠੇ ਤਿਤੇ ਬਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ਵੁਠੇ ਆਨਿ ਬਾਨਾਨਿ ਬਾਂਕੇ ਡਰਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸ੍ਵਾਸ ਛੋਰੈਂ ਉਠੈਂ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥ ਕਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਲਾ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁ ਭਾਰੇ ॥ ਤਿਤਜੋਂ ਕਾ ਗਿਰਾ ਆਨਿ ਕੈ ਸ੍ਰੋਨ ਭੂ ਪੈ ॥ ਉਠੇ ਨੇਕ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਰੂਪੈ ॥੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਜੁ ਮੇਜਾ ਪਰਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਗਿਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰ ਮਾਹੀ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੪੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਤ ਸ੍ਵਾਸਾ ਅਰਿ ਤਜੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਭਜੈਂ ॥

ਕਿਤਕ ਅਸੁਰ ਡਾਰਤ ਭੂਅ ਲਾਰੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰੈਂ ॥੫੦॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤਜਤ ਅਸੁਰ ਜੇ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਹੋਹਿਂ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਕਿਤਕ ਮਰਤ ਕੈ ਤਰੁਨਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਿਨ ਮਹਿ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫੧॥ ਚਿੱਤ ਮੋ ਕਿਯਾ ਕਾਲ ਕਾ ਧ੍ਯਾਨਾ ॥ ਦਰਸਨ ਦਿਯਾ ਆਨਿ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਰਨਨ ਉਠਿ ਪਰੀ ॥ ਬਿਨਤੀ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਰੀ ॥੫੨॥ ਸੱਤਿ ਕਾਲ ਮੈ ਦਾਸਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੀ ॥ ਗੁਨ ਅਵਗੁਨ ਮੁਰ ਕਛੁ ਨ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੫੩॥ ਹਮ ਹੈਂ ਸਰਣਿ ਤੋਰਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ॥ ਤੁਮ ਕਹ ਬਾਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥ ਜੌ ਤਵ ਭਗਤ ਨੈਕੁ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਰਦ ਲਜੈਹੈ ॥੫੪॥ ਔ ਕਹ ਲਗ ਮੈ ਕਰੋਂ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਘਟ ਘਟ ਕੀ ਜਾਨਨਹਾਰਾ ॥ ਕਹੀ ਏਕ ਕਰਿ ਸਹਸ ਪਛਿਨਯਹੁ ॥ ਆਪੁ ਆਪਨੇ ਬਿਰਦਹਿ ਜਨਿਯਹੁ ॥੫੫॥ ਹੜ ਹੜ ਸੁਨਤ ਕਾਲ ਬਚ ਹਸਾ ॥ ਭਗਤ ਹੇਤ ਕਟਿ ਸੋਂ ਅਸਿ ਕਸਾ ॥ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸੁਰ ਸੰਘਰਿਹੋਂ ॥ ਸਕਲ ਸੋਕ ਭਗਤਨ ਕੇ ਹਰਿਹੋਂ ॥੫੬॥ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ ਥੇ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਕਾਲ ਚਲਿ ਤਹਾਂ ॥ ਚਹੂੰ ਕਰਨ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੫੭॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪਰਾ ਸ੍ਰੋਣ ਜੇ ਭੁ ਪਰ ॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਧਾਵਤ ਭੇ ਉਠਿ ਕਰਿ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਚਲਤ ਸ੍ਵਾਸ ਜੇ ਛੂਟੇ ॥ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਰਣ ਕਹ ਉਠਿ ਜੂਟੇ ॥੫੮॥ ਤੇ ਸਭ ਕਾਲ ਤਨਿਕ ਮੋ ਮਾਰੇ ॥ ਚਲਤ ਭਏ ਭੂਅ ਰੁਧਿਰ ਪਨਾਰੇ ॥ ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ॥ ਧਾਵਤ ਭਏ ਰੋਸ ਕਰਿ ਗਾਢੇ ॥੫੯॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਦਿਸਿ ਦਸੋ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਧਾਰੈਂ ॥ ਬਾਤ ਚਲਤ ਤਿਨ ਤੇ ਜੇ ਦੌਰੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਗਟੌਰੈਂ ॥੬੦॥ ਲਗੇ ਘਾਇ ਜੇ ਸ੍ਰੋਨ ਬਮਾਹੀਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਚਲਤ ਅਮਿਤ ਜੇ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਕਰਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੬੧॥ ਅਨਗਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰ ਤਬ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਪਰ ਮਨਹੁ ਮੁਨਾਰੇ ॥ ਮੇਧਾ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਉਠਾਹੀ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਦਾਨਵ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੬੨॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਉਠਿ ਕਰਹੀਂ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਉਚਰਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰਨ ਕਿਯਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਹੂੰ ਕਹ ਭਰਿ ਡਾਰਾ ॥੬੩॥ ਵ੍ਹੈ ਕਾਲਿਕਾ ਅਸੁਰ ਖਪਾਏ ॥ ਮਾਰਿ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧੂਰਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਉਠੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ਬਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਧਰਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਨਾਨਾ ॥੬੪॥ ਟੂਕ ਟੂਕ

ਦਾਨਵ ਜੇ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਅਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਆਯੁਧ ਤੇ ਲੈ ਕਰਿ ॥੬੫॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਵੈ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜੇਤਿਕ ਗਿਰੈਂ ਭੂਮਿ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਤੇਤੇ ਈ ਉਠੈਂ ਆਯੁਧਨ ਲੈ ਕੈ ॥੬੬॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਭਟ ਜਿਤਕ ਉਡਾਏ ॥ ਤੇਤਿਕ ਤਹਾਂ ਅਸੁਰ ਬਨ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੇ ਕੀਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਭਵ ਲੀਏ ॥੬੭॥ ਕੇਤਿਕ ਤਹਾਂ ਸੁਭੈ ਦੰਤੀ ਰਨ ॥ ਸੀਂਚਹਿ ਸੂੰਡ ਬਾਰਿ ਤੇ ਸਭ ਤਨ ॥ ਦਾਂਤ ਦਿਖਾਇ ਤਜੈ ਚਿੰਘਾਰਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈਂ ਨਿਰਖਿ ਅਸਵਾਰਾ ॥੬੮॥ ਕਹੂੰ ਭੇਰਿ ਭੀਖਨ ਭਭਕਾਰਹਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਰਨ ਡਾਰਹਿ ॥ ਕਿਤਿਕ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਫਿਰਾਵਤ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਧਾਵਤ ॥੬੯॥ ਕੇਤਿਕ ਬੱਜ੍ਰ ਬਰਛਿਯਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਤਨ ਤੈ ਕੈ ॥ ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੭੦॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨੱਛਦ ਦੋਊ ॥ ਧਾਵਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਸੋਊ ॥੭੧॥ ਬਾਜਹਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਭੀਖਨ ਕਰਤ ਭੇਰਿ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਬਜੇ ਰਨ ॥ ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਨਫੀਰਿਨ ਕੇ ਗਨ ॥੭੨॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਕਹੀ ਰਣ ਬਾਜਤ ॥ ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨਹਿ ਗਾਜਤ ॥ ਢੋਲਨ ਪਰ ਦੈ ਦੈ ਢਮਕਾਰੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਧਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥੭੩॥ ਦੀਰਘ ਦਾਂਤ ਕਾਢਿ ਕਈ ਕੋਸਾ ॥ ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਹੀਏ ਕਰਿ ਜੋਸਾ ॥ ਮਾਰਨ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਧਾਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਮਾਰਤ ਵੇਈ ਮਰਿ ਜਾਵੈਂ ॥੭੪॥ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਦੈ ਦੈ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਅਰਿ ਦਾਂਤ ਡਰਾਰੇ ॥੭੫॥ ਚਾਹਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜਿਨ ਸਭ ਜਗ ਕਾ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਚਹਤ ਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਸੰਘਾਰਾ ॥੭੬॥ ਠੋਕਿ ਠੋਕਿ ਭੁਜਦੰਡਨ ਜੋਧਾ ॥ ਧਾਵਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਬੀਸ ਪਦੁਮ ਦਾਨਵ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਧਯੋ ॥੭੭॥ ਛੂਹਨਿ ਸਹੰਸ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੈਨਾ ॥ ਧਾਵਤਿ ਭਈ ਅਰੁਨ ਕਰਿ ਨੈਨਾ ॥ ਧਾਵਤ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਖਟ ਪਟ ਉਡ ਗਏ ॥੭੮॥ ਏਕੈ ਪੁਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹਿ ਗਈ ॥ ਖਟ ਪਟ ਹਯਨ ਪਗਨ ਉਡ ਗਈ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਏਕੈ ਰਚਾ ਪਯਾਰਾ ॥ ਗਗਨ ਰਚੇ ਦਸ ਤੀਨਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥੭੯॥

ਮਹਾਂਦੇਵ ਆਸਨ ਤੇ ਟਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤ੍ਰਸਤ ਬੂਟ ਮਹਿ ਦੁਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਨੁ ਰਣ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਦੁਰਾ ਸਿੰਧ ਕੇ ਬੀਚ ਲਜਾਨਾ ॥੯੦॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਮਾਚਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਾ ਨਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਆਹਵ ਤਹ ਪਰਾ ॥ ਕਾਂਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਥਰਹਰਾ ॥੯੧॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕਾਂਪਾ ਕਮਲੇਸਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਧਰਾ ਨਾਰਿ ਕਾ ਭੇਸਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਲਖਿ ਡਰਾ ਲਰਾਈ ॥ ਬਸਾ ਬਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿਥਿ ਕਹਾਈ ॥੯੨॥ ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਬਿਹੰਡਲ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਛਾਡਿ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਕਮੰਡਲ ॥ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨ ਪਗਨ ਭੇ ਤਬ ਹੀ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਸਬ ਹੀ ॥੯੩॥ ਡਗੀ ਧਰਨਿ ਅੰਬਰ ਘਹਰਾਨਾ ॥ ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੇ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨਾ ॥ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ ਭਯੋ ਬਾਨਨ ਤਨ ॥ ਹਾਥ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਤ ਨ ਆਪਨ ॥੯੪॥ ਬਿਛੂਆ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰ ਰਨ ਬਰਖਤ ॥ ਰਿਸਿ ਰਿਸਿ ਸੁਭਟ ਧਨੁਖ ਕਹ ਕਰਖਤ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਭੇਦਿ ਤ੍ਰਾਨ ਤਨ ਪਰੈ ਪਰਾਵੈਂ ॥੯੫॥ ਜਬ ਹੀ ਭਏ ਅਮਿਤ ਰਣ ਜੋਧਾ ॥ ਬਾਢਯੋ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਧਿਕ ਸਤ੍ਰ ਛਿਨ ਮਾਂਝ ਸੰਘਾਰੇ ॥੯੬॥ ਰਕਤ ਸੰਬੂਹ ਧਰਨਿ ਤਬ ਪਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨ੍ਵਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਸਭਹਿ ਚਲਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਅਨਿਕ ਹ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥੯੭॥ ਆਏ ਜਿਤਿਕ ਤਿਤਿਕ ਤਹ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਰਕਤ ਪਨਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕਰਾ ॥੯੮॥ ਡਗਮਗ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਭਏ ॥ ਅਸੁਰਨ ਸਾਥ ਸਕਲ ਭਰਿ ਗਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਸਭੈ ਡਰਪਾਨੇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥੯੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਭੈ ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਲੂਟ ਬਨਿਕ ਸੇ ਲਏ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਹਮ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਸਭ ਭੈ ਤੇ ਹਮ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੯੦॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਕਲ ਲੋਕ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਗਰਬਨ ਗੰਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਆਦਿ ਅਕਾਲ ਅਜੋਨਿ ਬਿਨਾ ਭੈ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਲੰਬ ਜਗਤ ਮੈ ॥੯੧॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਜੋਗ ਕੇ ਤੱਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਵ ਨਿੱਤਜ ਸੁਯੰਭਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਬੰਧਵ ॥੯੨॥ ਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡ ਸੁਰਿਦ ਸੁਖਦਾਇਕ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦਾਨਵ ਕੇ ਘਾਇਕ ॥ ਸਤਿ ਸੰਧਿ ਸੱਤਿਤਾ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਨਿਰਾਸਾ ॥੯੩॥ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਰੂਪ ਅਭੇਸਾ ॥ ਘਟ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਸਤ ਨਿਰੰਤਰਿ ਰਹਈ ॥

ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਸਨਾਤਨ ਕਹਈ ॥੯੪॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੈ ॥ ਧਰਿ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਫਿਰਤ ਅਨੇਕੈ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਮਾਯਾ ॥ ਆਪੇ ਏਕ ਅਨੇਕ ਦਿਖਾਯਾ ॥੯੫॥ ਘਟ ਘਟ ਮਹਿ ਸੋਇ ਪੁਰਖ ਬਯਾਪਕ ॥ ਸਕਲ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕੇ ਥਾਪਕ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜੋਤਿ ਕਰਤ ਆਕਰਖਨ ॥ ਤਾ ਕਹ ਕਹਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ॥੯੬॥ ਤੁਮ ਜਗ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੀ ਮਿਤਿ ਜਾਨਨਹਾਰਾ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤੁਹਿ ਮਾਲੂਮ ॥੯੭॥ ਤੁਮ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਤੁਮ ਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਰਿਖਿ ਕੱਸਪਹਿ ਬਨਾਵਾ ॥ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਜਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੯੮॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਕਮਲਨੈਨ ਅੰਤਰ ਕੇ ਜਾਮੀ ॥ ਦਯਾਸਿੰਧ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਯਾਲਾ ॥ ਹੂਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੯੯॥ ਚਰਨ ਪਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਖਹੁ ਹਮ ਧੁਰ ਧਰਿ ॥ ਕਹ ਕਹ ਹਸਾ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਾਲਾ ॥ ਭਗਤ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੧੦੦॥ ਰੱਛ ਰੱਛ ਕਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕਾ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਨਿਜ ਭਗਤਨ ਕਹ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਿਯੋ ਅਖਾਰਾ ॥੧੦੧॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਰਥ ਪਰ ਚੜ੍ਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ॥ ਸਕਲ ਸੱਤ੍ਰਅਨ ਕੇ ਛੈ ਕਾਰਨ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਨ ॥੧੦੨॥ ਪ੍ਰਾਨ ਔਰ ਪਾਨਿਪ ਧਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਖਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸੇਵਕਨ ਕਾਜਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਬਿਖੈ ਰਾਜਿਤ ਅਸਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਹੋਤ ਬਿਮਨ ਬਸਿ ॥੧੦੩॥ ਅਸਿਧੁਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦਲ ਪ੍ਰਗਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ ਖੈ ਕੀਨੀ ॥੧੦੪॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜਿਯਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਧਏ ॥ ਘੇਰਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਭਏ ॥੧੦੫॥ ਮਚਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਣ ਦਾਰੁਨ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਬਾਜਿ ਅਰੁ ਬਾਰੁਨ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਤਜਿ ਸੁਭਟ ਨ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥੧੦੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਿ ਕੋਪਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਭੇਸ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਛੋਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਫੋਰੇ ॥੧੦੭॥ ਹਕਾਹਕੀ ਮਾਚਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਪਠੈ ਦਏ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਮਾ ॥ ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੁ ਆਕੁਲ ਭਈ ॥ ਖਟ ਪਟ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਉਡ ਗਈ ॥੧੦੮॥ ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਜਬੈ

ਪਯਾਲਾ ॥ ਐਸਾ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੇਤਾ ॥ ਡਾਰਾ ਭੂਮਿ ਪੋਂਛ ਕਰਿ ਤੇਤਾ ॥੧੦੯॥ ਭੱਟਾਚਾਰਜ ਰੂਪ ਤਬ ਧਰਾ ॥ ਬਦਨ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਜੋ ਪਰਾ ॥ ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਢਾਢੀ ਬਪੁ ਲਯੋ ॥ ਕਰਖਾ ਬਾਰ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ ॥੧੧੦॥ ਜਿਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਇਕ ਤੇ ਦੋਇ ਪੁਰਖ ਕੈ ਡਾਰੈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਮਨੁਖਨ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਹੋਤ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਚਾਰਾ ॥੧੧੧॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੀਨਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦੈਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਯੋ ॥ ਭੂਮ ਸੈਨ ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਧਰਯੋ ॥੧੧੨॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਸੋ ਹੁੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਗਨਨ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਪਟਹ ਇਕ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥੧੧੩॥ ਗੋ ਮੁਖ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤਿ ਭੇਰਿ ਭਭਾਕਹਿ ਭੀਖਨ ॥ ਕਸਿ ਧਨੁ ਤਜਤ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਛਨ ॥੧੧੪॥ ਭਰਿਗੇ ਕੁੰਡ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੋਨਤ ਤਨ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਸੁਰ ਤਵਨ ਤੇ ਅਨਗਨ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਤ ਅਸੁਰ ਹਜਾਰਾ ॥੧੧੫॥ ਤਿਨਹਿ ਕਾਲ ਜਬ ਧਰਨਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਭਜਹੀਂ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਸਜਹੀਂ ॥੧੧੬॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਛਿਨ ਇਕ ਮੋ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪਰਾ ਸਬੂਹਾ ॥ ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ਬਜੂਹਾ ॥੧੧੭॥ ਦਾਰੁਨ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਤਬ ਝਟ ਪਟ ॥ ਉਡਗੇ ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੂ ਖਟ ਪਟ ॥ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਤੇਰਹ ਗਗਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ਪਤਾਰਾ ॥੧੧੮॥ ਭੱਟਾਚਾਰਜ ਇਤੈ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥ ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਕਰਖਾਊ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਕਾਲਹਿ ਬਢੈ ਗੁਮਾਨਾ ॥ ਚਹਿ ਚਹਿ ਹਨੇ ਦੁਬਹਿਯਾ ਨਾਨਾ ॥੧੧੯॥ ਤਿਨ ਤੇ ਮੇਦ ਮਾਸ ਜੋ ਪਰਹੀਂ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਤਨ ਧਰਹੀਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਏ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਰਨਨ ਕਰੋਂ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧੨੦॥ ਏਕੈ ਚਰਨ ਆਂਖਿ ਏਕੈ ਜਿਨ ॥ ਭੁਜਾ ਅਮਿਤ ਸਹਸ ਦ੍ਵੈ ਕੇਤਿਨ ॥ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਸੈ ਭੁਜ ਕੇ ਘਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਹਾਥਨ ਮੈ ਬਨੇ ॥੧੨੧॥ ਏਕ ਚਰਨ ਏਕੇਕੀ ਨਾਸਾ ॥ ਏਕ ਏਕ ਭੁਜ ਭ੍ਰਮਤਿ ਅਕਾਸਾ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਿਤ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ॥ ਕੇਸਨ ਧਰੇ ਕਿਤਿਕ ਧਾਏ ਫਿਰ ॥੧੨੨॥ ਏਕ ਏਕ ਮਦ ਕੋ ਸਰ ਪੀਐ ॥ ਮਾਨਵ ਖਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਐ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ ਭਾਂਗ ਕੇ ਭਰਿ ਘਟ ॥ ਪੀ ਪੀ ਭਿਰਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਚਟਪਟ ॥੧੨੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਲੈ ਲੈ ਅਮਿਤ ਜੁੱਧ ਕਾ ਸਾਮਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋਪਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ਤਬ ਹੀ ॥੧੨੫॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਆਹਵ ਕਰਾ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਕੀਨਾ ਤਤਕਾਲਾ ॥੧੨੬॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਠਾਢਿ ਭੁੰਕਾਰੈਂ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਦੈਤ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਸਿਵਾ ਬੋਲੈਂ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥੧੨੭॥ ਝਾਲਰ ਝਾਂਝਰ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ॥ ਪਟਹ ਨਗਾਰੇ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗਾ ॥ ਡਵਰੂ ਗੁਡਗੁਡਿ ਕਹੂੰ ਉਪੰਗਾ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਬਜਤ ਸੁਰੰਗਾ ॥੧੨੮॥ ਮੁਰਲੀ ਕਹੂੰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਾਜਤ ॥ ਕਹੂੰ ਉਪੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਕਹੂੰ ਸਹਨਾਈ ॥ ਬਾਜਤ ਭੇ ਲਖਿ ਪਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੨੯॥ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ਬਜੈਂ ਤੁਰਹੀ ਰਨ ॥ ਭੇਰਨ ਕੇ ਭਭਕਾਰ ਕਰਤ ਗਨ ॥ ਹਾਥੀ ਘੋਰਨ ਕੇ ਦੁੰਦਭਿ ਰਨ ॥ ਉਸਟਨ ਕੇ ਬਾਜੇ ਰਨ ਮੂਰਧਨ ॥੧੩੦॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਸੁਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਣ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਜਦਪਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮੁਹ ਹ੍ਵੈ ਦਏ ॥ ਕਰ ਤੇ ਤਜਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨ ਭਏ ॥੧੩੧॥ ਚਲਤਿ ਭਈ ਸਰਿਤਾ ਸ੍ਰੋਨਤ ਤਹ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਾਲੀ ਅਸੁਰਨ ਜਹ ॥ ਸੀਸ ਕੇਸ ਜਹ ਭਏ ਸਿਵਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਤ ਹਹਰਾਰਾ ॥੧੩੨॥ ਬਾਜ ਬ੍ਰਿਛ ਜਹ ਬਹੇ ਅਨੇਕੈ ॥ ਬਿਨ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਰਹਾ ਨਹਿ ਏਕੈ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਰੇ ਪਟ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਏ ॥ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਿ ਮਨੋ ਘਰ ਆਏ ॥੧੩੩॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਹ ਮੂੰਡ ਪਖਾਨਾ ॥ ਸੋਭਿਤ ਰੰਗ ਭੂਮ ਮਹਿ ਨਾਨਾ ॥ ਬਹੇ ਜਾਤ ਜਹ ਬ੍ਰਿਛ ਤੁਰੰਗਾ ॥ ਬਡੇ ਸੈਲ ਸੇ ਲਸਤ ਮਤੰਗਾ ॥੧੩੪॥ ਮਛਰੀ ਤਨਕ ਅੰਗੁਰਿਯੈਂ ਸੋਹੈਂ ॥ ਭੁਜਾ ਭੁਜੰਗਨ ਸੀ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਾਹ ਸੇ ਖੜਗ ਝਮੱਕਹਿੰ ॥ ਭਕ ਭਕ ਕਰਿ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਭਭੱਕਹਿੰ ॥੧੩੫॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਬੈਰੀ ਬਡੇ ਘੇਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈਂ ਚੀਤਕਾਰੈਂ ॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟੇ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲੀ ਕਾਟਿ ਕੇ ਰਤਨ ਰਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਂਕੇ ਕਟੇ ਟੋਪ ਸੋਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਹੈਂ ॥੧੩੭॥ ਜਿਤੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਬੂੰਦ ਭੂ ਪੈ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਰੂਪ ਬਾਂਕੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਹਠੀ ਓਰ ਚਾਰੋਂ ਬਿਖੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਮਾਰ

ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੩੮॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਆਏ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਪੈ ਪਨਾਰੇ ॥ ਉਠੇ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਬਲੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ॥੧੩੯॥ ਹਠੀ ਬੱਧਿ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿਤ੍ਰਾਨ ਬਾਂਕੇ ॥ ਹਠੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਰਜੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਲਰੇ ਆਨਿ ਕੈ ਪੈਗ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਨ ਭਾਜੇ ॥੧੪੦॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਮਾਰੇ ॥ ਬਿਰਾਜੈਂ ਕਹੂੰ ਨਗਨ ਖੰਡੇ ਕਟਾਰੇ ॥੧੪੧॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖਾਂਡੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਸੋਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਵਾਰ ਮਾਰੇ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਕਿਤੈ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਲੂਟੇ ॥੧੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਹਾਂ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੁਸਟ ਨਿਧਨ ਕਹ ਗਏ ॥੧੪੩॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਮਹਾ ਸੁਰ ਕੂਕਹਿੰ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਦਾਂਤਨ ਕਹ ਢੂਕਹਿੰ ॥ ਬਾਜਹਿੰ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਜੁਝਾਰੇ ॥੧੪੪॥ ਜਿਹ ਤਨ ਕਾਲ ਬਿਸਿਖ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕਹ ਤਹੀਂ ਚੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥ ਜਾ ਪਰ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥ ਤਿਹ ਕਾ ਮੂੰਡ ਕਾਟ ਹੀ ਡਾਰਤ ॥੧੪੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਾ ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਕੇ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਅਸੁਰ ਪਛਾਰੇ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਏਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੬॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਅਧਿਕ ਦਾਨਵ ਰਨ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥ ਤਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਪਾਛੇ ਪਾਵ ਏਕ ਨਹਿ ਡਾਰਤ ॥੧੪੭॥ ਕੇਤਿਕ ਘੂਮਿ ਗਿਰਤ ਹੈ ਘਾਇਲ ॥ ਪਰਤ ਭਏ ਭੂ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਹਾਇਲ ॥ ਤਊ ਜੁੱਧ ਕੋ ਤਜਗਿ ਨ ਭਜਹੀਂ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਨ ਨਹਿ ਤਜਹੀਂ ॥੧੪੮॥ ਗੁਰਜ ਗੋਫ਼ਨੈ ਕਿਤਿਕ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਸਿ ਕਸਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਜੂਝਿ ਰਣ ਜਾਵੈਂ ॥੧੪੯॥ ਕਿਤਿਕ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਤ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਨਿ ਕਿਤਿਕ ਉਘਾਵਤ ॥ ਮੰਡਹਿੰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਸੋਂ ਜੁੱਧਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੧੫੦॥ ਜੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਕੋਪ ਕਰਿ ਆਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤੇਤੇ ਈ ਖਪਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਮਾਸ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥੧੫੧॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤੇ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹੀ ਛਾਇ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥੧੫੨॥

ਕੇਤਿਕ ਕੀ ਬਾਹਨ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥ ਕਰੇ ਰੁੰਡ ਬਿਨੁ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਚੀਰ ਅਧੋ ਅਧ ਡਾਰੇ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੫੩॥ ਜੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਬਹੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ॥ ਅਰਧ ਅਰਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਝੇ ਜ੍ਵਾਨੈਂ ॥ ਗਜ ਬਾਜੀ ਲੋਟਤ ਕਹੂੰ ਭੂ ਪਰ ॥ ਸੁੰਬਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾ ਅਵਨੀ ਤਰ ॥੧੫੪॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਘਾਜਲ ਰਨ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਈ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥ ਝਮਕਤ ਕਹੀ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੫੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਚਾ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਮਰੂ ਡਹ ਡਹਾ ਸਬਦ ਬਾਜੇ ॥ ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਦਰਪ ਭਾਜੈ ॥੧੫੬॥ ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਤਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਣ ਬੀਨਾ ਪਨੋ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਨਾਦ ਐਸੇ ॥ ਬਜੈ ਘੋਰ ਬਾਜਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੫੭॥ ਕਹੂੰ ਛੈਨ ਤੂਰੇ ਨਗਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਸੁਰੰਗੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਗਲ ਤਾਰੰਗ ਬਾਜੇ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਤਾਰੰਗ ਨੀਕੇ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥੧੫੮॥ ਕਹੂੰ ਝਾਂਝ ਬਾਜੈਂ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਐਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਨਾਇ ਨਾਦੈ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਰੰਗੀ ਔ ਮੁਚੰਗੈਂ ਉਪੰਗੈਂ ॥੧੫੯॥ ਕਹੂੰ ਗਰਜ ਕੈ ਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਠੋਕੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਰਾਹ ਰੋਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਔ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚਰਮ ਲੈ ਚੋਟ ਤਾ ਕੀ ਬਚਾਵੈਂ ॥੧੬੦॥ ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਸੋਹੈਂ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਿਦਾਰੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਗਜਾ ਰਾਜ ਜੂਝੇ ॥ ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਕਾਟੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੬੧॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈਂ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥ ਬਗੇ ਬਔਂਤ ਡਾਰੇ ਸਮੈ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥ ਗਏ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈਂ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੈਂ ॥੧੬੨॥ ਕਿਤੇ ਡਹ ਡਹਾ ਸਬਦ ਡਵਰੂ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਖਰੇ ਖੇਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਪਾਟ ਫਾਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਕਾਟੈਂ ॥੧੬੩॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰ ਚੀਰੈ ਬਨੈ ਕੈ ॥ ਬਰੈਂ ਜ੍ਵਾਨ ਜੋਧਾ ਜੁਝੈਜੋ ਜ੍ਵਾਨ ਧੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਪਾਵ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਲਗੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੈਂ ॥੧੬੪॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੇਵਨੀ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈਂ ॥੧੬੫॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਂ ਨਚੈਂ ਤਾਲ ਦੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹਸੈਂ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥੧੬੬॥

ਲਰੈਂ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥ ਗਿਰੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਨਚਾਵੈਂ ਤੁਰੰਗੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੋਧਾ ਬਿਰਾਜੈਂ ਉਤੰਗੈਂ ॥੧੬੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੀਰੇ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੋ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦਾਂਤ ਚਾਬੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮੂੰਛ ਐਂਠੈਂ ਕਿਤੇ ਪਾਗ ਦਾਬੈਂ ॥੧੬੮॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਜਬੈ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੋ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਉਚੱਕੈਂ ॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਮੋ ਘਾਇ ਗਾੜ੍ਹੇ ਭਭੱਕੈਂ ॥੧੬੯॥ ਕਹੂੰ ਕੁੰਡਲਾਕਾਰ ਮੁੰਡੇ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਮੁੰਡਮਾਲਾਹੂੰ ਕੇ ਮੁੰਡ ਲਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਘੂਮ ਘੂਮੈਂ ਪਰੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧਜ ਬੈਠੇ ਲਗੇ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ॥੧੭੦॥ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਕੂਲ ਘਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੈ ਅਸਟ ਨੱਦਜਾਨ ਕੋ ਦਰਪ ਭਾਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਨਕ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਲਸੈਂ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਮਹਾਂ ਸੈਲ ਕੈ ਸੇ ॥੧੭੧॥ ਧੁਜਾ ਬ੍ਰਿਛ ਤਾ ਮੋ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਲਸੈ ਡੰਡ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਪੱਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰ ਤਾ ਮੋ ਬਹੇ ਜਾਤ ਕਾਟੇ ॥ ਮਨੋ ਫੇਨ ਸੇ ਬਾਰਿ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਫਾਟੇ ॥੧੭੨॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਹ ਕਾਟੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪੰਚ ਬਕਤ੍ਰਾਨ ਕੈ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥ ਸਨਾਹੀਨ ਕੇ ਸ੍ਵਾਰ ਪਾਰੈਂ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੩॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਏਕਠੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਹ੍ਵੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਪਾਗ ਛੂਟੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਤੀਸ ਬਜਾਮਾਨ ਕੇ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥੧੭੪॥ ਝਖੀ ਝੁੰਡ ਜਾ ਮੋ ਕਟਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਖਿੰਗ ਬਾਂਕੇ ਬਲੀ ਨਾਗ ਲਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਬਸਤ੍ਰੈ ॥੧੭੫॥ ਹਲਾਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜੂ ਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈਂ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੰਖ ਔ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜਾਵੈਂ ॥੧੭੬॥ ਮਹਾਂ ਫੂਲਿ ਫੀਲੀ ਨਗਾਰੇ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦੁੰਦਭੀ ਤਾਜਿਯੋਂ ਕੇ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਉਸਟ੍ਰੀ ਦਮਾਮੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜ ਟੂਟੇ ਲਖੇ ਲਾਲ ਤਾਮੇ ॥੧੭੭॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਧਰੇ ਲਾਲ ਬਾਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਜਾਮ ਔ ਸੇਤ ਕੀਨੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਰਿਤ ਯੋਂ ਪੀਤ ਬਾਨੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਹਠੀ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੧੭੮॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਪੈਂ ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈਂ ॥ ਸਭੈ ਆਨਿ ਜੂਝੈਂ ਭਜੈਂ ਕੋਟ ਕੋਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਔ ਸੈਹਥੀ ਖਿੰਗ ਖੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਂਸਿ ਔ ਪਰਸ ਲੈ ਪਾਵ ਪੇਲੈਂ ॥੧੭੯॥ ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ਤਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਾਰ ਜਾਮੈ ਕਿਤੇ ਬਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਕਿਤੇ ਮੱਦ ਦੰਤੀਨਓਂ ਪੈ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਮਨੋ ਬਾਰੁਣੇਸੇ

ਚੜ੍ਹੇ ਇੰਦ੍ਰ ਲਾਜੈਂ ॥੧੮੦॥ ਕਿਤੇ ਖਚਰਾਰੋਹ ਬੈਰੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਗਰਧਭੋਂ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੋਂ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਸੁ ਦੈ ਕੈ ਨਗਾਰੇ ॥੧੮੧॥ ਕਿਤੇ ਮਾਹਿਖੀ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਕਰਾ ਸ੍ਵਾਰ ਹ੍ਵੈ ਆਨਿ ਝੂਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੋਂ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੁਸਟ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਮਾਰੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥੧੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸਰਪ ਅਸਵਾਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵਾਰ ਬਘਜਾਰ ਹ੍ਵੈ ਦੁਸਟ ਆਏ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਤਯੋਂ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਤਰੋਂ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥੧੮੩॥ ਕਿਤੇ ਚਾਕਚੂੰਧ੍ਰਾ ਚੜ੍ਹੇ ਕਾਕ ਬਾਹੀ ॥ ਅਠੂਹਾਨ ਕੋ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਚੜ੍ਹੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਗਿਧੈਂ ॥ ਮਨੋ ਧਜਾਨ ਲਾਗੇ ਲਸੈਂ ਸੁੱਧ ਸਿਧੈਂ ॥੧੮੪॥ ਹਠੀ ਬੱਧਿ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿੱਤ੍ਰਾਨ ਬਾਂਕੇ ॥ ਰਜੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਭਰੇ ਕੋਪ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਅੱਬ੍ਰ ਜਯੋਂ ਚੀਤਕਾਰੇ ॥੧੮੫॥ ਬਡੇ ਦਾਂਤ ਕਾਢੇ ਚਲੇ ਕੋਪ ਭਾਰੇ ॥ ਲਹੇ ਹਾਥ ਮੈ ਪੱਬ ਪੱਤ੍ਰੀ ਉਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੂਆ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਕੀਨੇ ॥੧੮੬॥ ਹਠੀ ਹਾਂਕ ਹਾਂਕੈ ਉਠਾਵੈਂ ਤੁਰੰਗੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈਂ ॥ ਸੂਆ ਸਾਂਗ ਲੀਨੇ ਅਤਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੧੮੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰੈਂ ਲਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਚੈਂ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਸਾਂਗੈ ਪੁਐ ਭਾਂਤਿ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਬਾਂਸ ਬਾਜੀਗਰੈ ਜ੍ਵਾਨ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗੈ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਬਰਮ ਬਖਤ੍ਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟਾਂਕੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਅਭ੍ਰਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਫੂਟੇ ॥੧੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਆਨਿ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਛਹੂੰ ਤਬ ਕੋਪੇ ॥ ਪ੍ਰਹਮੀ ਪਾਂਵ ਗਾੜ੍ਹ ਕਰਿ ਰੋਪੇ ॥੧੯੦॥ ਮੋਹਨਾਸਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ॥ ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਤਿਨ ਹਰਿ ॥ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਅਧਿਕ ਜਰਾਏ ॥ ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੯੧॥ ਜਾ ਪਰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਅਸਿ ਝਾਰਾ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਜੋ ਦ੍ਵੈ ਨਰ ਪਰ ਟੁਕ ਅਸਿ ਧਰਾ ॥ ਚਾਰ ਟੂਕ ਤਿਨ ਦ੍ਵੈ ਕੇ ਕਰਾ ॥੧੯੨॥ ਕੇਤਿਕ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਬਿਲਲਾਹੀਂ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਭੈਰਵ ਆਨਿ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥੧੯੩॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਆਨਿ ਹੀ ਢੂਕੈਂ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਜੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀਂ ॥ ਕੁੰਠਿਤ ਹੋਇ

ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਹੀਂ ॥੧੯੪॥ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਸੁਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤੇ ਵੈ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਮਾਹੀਂ ॥੧੯੫॥ ਜਿਮਿ ਕੋਈ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਪਰ ਮਾਰੈਂ ॥ ਹੋਤ ਲੀਨ ਤਿਹ ਮਾਂਝ ਸੁਧਾਰੈਂ ॥ ਪੁਨਿ ਕੋਈ ਤਾਂਹਿ ਨ ਸਕਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਗਿਲ ਆਹਿ ਕਿ ਮੋਰਾ ਪਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਤਬ ਕੀਨਾ ॥ ਕਾਂਪਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੋ ਗਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਧਾਵਤ ਭਏ ॥੧੯੭॥ ਜ੍ਵਾਲ ਤਜੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਸਾਚਰ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪਠਾਨ ਧਨੁਖ ਧਰ ॥ ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਉਲਕਾ ਜੇ ਕਾਢੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਗਲ ਉਪਜਿ ਭੇ ਠਾਢੇ ॥੧੯੮॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸ ਤਨ ਤਿਨ ਸ੍ਵਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸੱਯਦ ਸੇਖ ਭਏ ਰਿਸਵਾਰੇ ॥ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਜ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚੈ ਕੈ ॥੧੯੯॥ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਢੁਕੇ ਰਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਗਨ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਏਕ ਨ ਉਪਰਤ ਰੋਮ ਉਪਾਰਾ ॥੨੦੦॥ ਅਮਿਤ ਖਾਨ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਭਏ ਸਕਲ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਤ ਤੁਮ ਸੌਂ ਭਨਿ ॥੨੦੧॥ ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਨਾ ॥ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਜੁਆਨਾ ॥ ਔਰ ਝੜੰਗ ਖਾਨ ਰਣ ਧਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲੀਏ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦੨॥ ਬੈਰਮ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਬਡੋ ਸੁਰ ਗਜਾਨਾ ॥ ਰੁਸਤਮ ਖਾਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚਲੋ ॥ ਲੀਨੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਭਲੋ ॥੨੦੩॥ ਹਸਨ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ ਭਨ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਲੈ ਮਲੇਛ ਗਨ ॥ ਸਮਸ ਖਾਨ ਸਮਸੇਰੋ ਖਾਨਾ ॥ ਚਲੇ ਪੀਸ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਜੁਆਨਾ ॥੨੦੪॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕੀਏ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਚਹਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਸਰ ਚਲਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੦੫॥ ਡਾਰੇ ਸਤ ਸਤ ਟੂਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਸਰ ॥ ਇਕ ਇਕ ਸਰ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਪਠਾਨ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੇ ॥੨੦੬॥ ਕਾਟਿ ਨਿਹੰਗ ਕੋ ਰਾਖਾ ਦ੍ਵੈ ਧਰ ॥ ਮਾਰੇ ਅਮਿਤ ਝੜਾਝੜ ਖਾਂ ਸਰ ॥ ਖਾਨ ਭੜੰਗ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਦੇਖਤ ਚਾਰਣ ਸਿੱਧ ਹਜਾਰੇ ॥੨੦੭॥ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਾਰਾ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਂ ਕਾ ਸੀਸ ਉਤਾਰਾ ॥ ਸੇਰ ਖਾਨ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੨੦੮॥ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥ ਛਾਡੇ ਤਬੈ ਬਿਸਿਖ ਰਿਸਿ

ਨਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੁਪਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਗਿਰਜੋ ਕਹਾਂ ਲੌ ਲਰੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੨੦੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਪਠਾਨੀ ਸੈਨਾ ॥ ਮੁਗਲਨ ਮੱਧਿ ਪਰਾ ਕਛੁ ਭੈ ਨਾ ॥ ਛਿਨਕਿਕ ਮੋ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰਬਤ ਸੇ ਘਾਏ ॥੨੧੦॥ ਬੈਰਮ ਬੇਗ ਮੁਗਲ ਕੋ ਮਾਰਾ ॥ ਯੂਸਫ ਖਾਂ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿਰ ਬੇਗ ਟਿਕਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਅੰਤਿ ਗਿਰਜੋ ਭਿਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਜਾਮਾ ॥੨੧੧॥ ਨੂਰਮ ਬੇਗ ਬਹੁਰਿ ਰਿਸਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਆਦਿਲ ਬੇਗਹਿ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰਜੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਈ ਮਲੇਛੀ ਸੈਨਾ ॥ ਆਯੁਧ ਸਕਾ ਹਾਥ ਕੋਈ ਲੈ ਨਾ ॥੨੧੨॥ ਭਜੇ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਹੂੰ ਭਾਜੇ ॥ ਸੱਯਦ ਆਨਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਗਾਜੇ ॥ ਫਿਰੇ ਪਠਾਨ ਬਿਮਨ ਜੇ ਭਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਨੁੱਖ ਟੰਕੋਰਤ ਗਏ ॥੨੧੩॥ ਆਵਤ ਹੀ ਹੁਸੈਨ ਖਾਂ ਜੂਝਾ ॥ ਹਸਨ ਖਾਨ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਲੂਝਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ ਲਰਿ ਮਰਜੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਲਭ ਦੀਪ ਮਹਿ ਪਰਜੋ ॥੨੧੪॥ ਸੈਦ ਹੁਸੈਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਰਜਜੋ ॥ ਜਾਫਰ ਸੈਦ ਰਹਾ ਨਹਿ ਬਰਜਜੋ ॥ ਲੋਹ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਾਨ ਤਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਏ ਲੀਨ ਨਹਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥੨੧੫॥ ਬਹੁਰੋ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਹ ਕਰਿਕੈ ॥ ਛਾਡੇ ਬਿਸਿਖ ਧਨੁਖ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਛੂਟਤ ਭਏ ਸਲਭ ਕੀ ਜਿਮਿ ਸਰ ॥ ਲੀਨ ਭਏ ਨਹਿ ਲਖੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕਰਿ ॥੨੧੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿ ਸੱਯਦੀ ਸੈਨਾ ॥ ਸੇਖ ਫੌਜ ਭਾਜੀ ਬਿਨ ਚੈਨਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜਬ ਭਜੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਿਖ ਕੋਪਿ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੧੭॥ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰੇ ਸੇਖ ਭਰਿ ਲਾਜਾ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥ ਜਿਮਿ ਮ੍ਰਿਗ ਬਧ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਕੋ ਤਕਹੀ ॥ ਝਖ ਝਖ ਗਿਰਤਿ ਮਾਰਿ ਨਹਿ ਸਕਹੀ ॥੨੧੮॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਹਨਾ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਸੇਖ ਉਜੈਨ ਹਨਾ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਸੇਖ ਅਮਾਨੁੱਲਹ ਪੁਨਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੇਖ ਵਲੀ ਕੋ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥੨੧੯॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸੁਭਟ ਕਹੂੰ ਕਰੇ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਨ ਮੋ ਕਹੂੰ ਝਰੇ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਉਠੈਂ ਸੁਭਟ ਕਹੂੰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਦਾਰੁਣ ਮਚਜੋ ਐਸ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥੨੨੦॥ ਕਹੂੰ ਕਬੰਧ ਫਿਰਤ ਸਿਰ ਬਿਨਾ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਨਾ ॥ ਰੱਛਿ ਰੱਛਿ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜਿਨਿ ਹਮੈਂ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥੨੨੧॥ ਕਹੂੰ ਆਨਿ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਚੇ ਬੈਤਾਲਾ ॥ ਬਰਤ ਫਿਰਤ ਬੀਰਨ ਕਹ ਬਾਲਾ ॥੨੨੨॥ ਏਕੈ ਅੱਛ ਏਕ ਹੀ ਬਾਹਾ ॥ ਏਕ ਚਰਨ ਅਰੁ ਅਰਧ ਸਨਾਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪਵਨ ਬਲੀ ਜਨੁ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ

॥੨੨੩॥ ਜਿਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਹੀ ਸਿਰ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹੀ ਨ ਜੀਵ ਕਰਾ ਫਿਰ ॥ ਜਾ ਕਹ ਕਾਲ ਖੜਗ ਹ੍ਵੈ ਗਯਾ ॥ ਅਰਧੈ ਅਰਧ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਭਯਾ ॥੨੨੪॥ ਬਹੀ ਜਾਹਿ ਸਿਰ ਸਰਕਿ ਸਰੋਹੀ ॥ ਤਾ ਕਾ ਰਹਾ ਸੀਸੁ ਹ੍ਵੈ ਦੋ ਹੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਬਾਨ ਕਾਲ ਕਾ ਲਾਗਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਭਾਗਾ ॥੨੨੫॥ ਮਾਰੂ ਬਜਤ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਐਸੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਜੈਸੇ ॥ ਗੋਮੁਖ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਹਜਾਰਾ ॥੨੨੬॥ ਘੋਰ ਅਯੋਧਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲਯੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਅਸੁਰ ਮਲੇਛੁਪਜਾਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਛਿਨ ਬੀਚ ਖਪਾਏ ॥੨੨੭॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਰਾਜਿ ਸੁ ਲਯੋ ॥ ਧੂਲੀ ਕਰਨ ਬਿਦਿਤ ਕੇਸੀ ਭਨ ॥ ਘੋਰ ਦਾੜ੍ਹ ਅਰੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਲੋਚਨ ॥੨੨੮॥ ਗਰਧਭ ਕੇਤੁ ਮਹਿਖ ਧੁਜ ਨਾਮਾ ॥ ਅਰੁਨ ਨੇਤ੍ਰ ਉਪਜਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਅਸਿਧੁਜ ਨਿਰਖਿ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ ਰਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਕੇ ਗਨ ॥੨੨੯॥ ਅਸਿਧੁਜ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਕਹ ਕਰਾ ॥ ਸੈਨ ਦਾਨਵਨ ਕੋ ਰਣ ਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਸੈਨ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਜਿਯ ਮੋ ਤਬ ॥ ਅਮਿਤ ਸੂਰ ਰਣ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਤ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਸਾਸੇ ॥੨੩੧॥ ਗੀਧ ਧੁਜਾ ਕਾਕ ਧੁਜ ਰਾਛਸ ॥ ਉੱਲੂ ਕੇਤੁ ਬਿਯੋ ਬਡ ਰਾਛਸ ॥ ਅਸਿਧੁਜ ਕੇ ਰਨ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉਘਾਏ ॥੨੩੨॥ ਬਿਸਿਖਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਕੋਪਹਿ ਕਰਿ ॥ ਜਲਧਰ ਜੈਸ ਬਡੇ ਭੂਧਰ ਪਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੩॥ ਹੁਅੰ ਸਬਦ ਅਸਿਧੁਜਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਆਧਿ ਬਜਾਧਿ ਬਪੁ ਧਾਰਾ ॥ ਸੀਤ ਜ੍ਵਰ ਅਰੁ ਉਸਨ ਤਾਪ ਭਨ ॥ ਛਈ ਰੋਗ ਅਰੁ ਸੰਨਜਪਾਤ ਗਨ ॥੨੩੪॥ ਬਾਇ ਪਿਤਜ ਕਫ ਉਪਜਤ ਭਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇਦ ਅਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਆਯੁਰ ਬੇਦਿਯਨ ਸਭਨ ਰਿਝਾਊਂ ॥੨੩੫॥ ਆਮ ਪਾਤ ਅਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪਾਤ ॥ ਅਰਧ ਸਿਰਾ ਅਰੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਘਾਤ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਇ ਆਪਾਨ ਬਾਇ ਭਨਿ ॥ ਦੰਤ ਰੋਗ ਅਰੁ ਦਾੜ੍ਹ ਪੀੜ ਗਨਿ ॥੨੩੬॥ ਸੂਖਾ ਜ੍ਵਰ ਤੇਇਯਾ ਚੌਥਾਯਾ ॥ ਅਸਟ ਦਿਵਸਿਯੋ ਅਰੁ ਬੀਸਾਯਾ ॥ ਡੇਢ ਮਾਸਿਯਾ ਪੁਨਿ ਤਪ ਭਯੋ ॥ ਦਾਂਤ ਕਾਢਿ ਦੈਤਨ ਪਰ ਧਯੋ ॥੨੩੭॥ ਫੀਲਪਾਵ ਪੁਨਿ ਜਾਨੂ ਰੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਦੇਨ ਦੁਸਟ ਦਲ

ਸੋਗਾ ॥ ਖਈ ਸੁ ਬਾਦੀ ਭਈ ਮਵੇਸੀ ॥ ਪਾਂਡੁ ਰੋਗ ਪੀਨਸ ਕਟਿ ਦੇਸੀ ॥੨੩੮॥ ਚਿਣਗ ਪ੍ਰਮੇਵ ਭਗਿੰਦ੍ਰ ਦੁਖੂਤ੍ਰਾ ॥ ਪਥਰੀ ਬਾਇਫਿਰੰਗ ਅਧਨੇਤ੍ਰਾ ॥ ਗਲਤ ਕੁਸਟ ਉਪਜਾ ਦੁਸਟਨ ਤਨ ॥ ਸੇਤਕੁਸਟ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਭਯੋ ਭਨ ॥੨੩੯॥ ਕੇਤੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੂਲ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਆਂਤ ਰੋਗ ਤੇ ਟਰੇ ॥ ਸੰਗ੍ਰਹਨੀ ਸੰਗ੍ਰਹ ਦੁਸ੍ਰਨ ਕਿਯ ॥ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਨਾਮ ਨ ਤਿਨ ਲਿਯ ॥੨੪੦॥ ਕੇਤੇ ਉਪਜ ਸੀਤਲਾ ਮਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਅਗਨਿ ਬਾਵ ਤੇ ਜਰੇ ॥ ਭਰਮ ਚਿੱਤ ਕੇਤੇ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥ ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੇਤੇ ਅਰਿ ਟਰੇ ॥੨੪੧॥ ਜਬ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਰੋਗ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ਅਧਿਕ ਸਤ੍ਰ ਤਾਪਤ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਾਸੇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਗਦ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਿਨੋ ਜਿਯਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੨੪੨॥ ਕੇਤਿਕ ਦੁਸਟ ਤਾਪ ਤਨ ਤਪੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਉਦਰ ਰੋਗ ਹ੍ਵੈ ਖਪੈਂ ॥ ਕਿਤਿਕਨ ਆਨਿ ਕਾਂਪਨੀ ਚਢੀ ॥ ਕੇਤਿਨ ਬਾਇ ਪਿੱਤ ਤਨ ਬਢੀ ॥੨੪੩॥ ਉਦਰ ਬਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਤਾਪਤਿ ਕਿਤਕ ਤਾਪ ਤਨ ਭਏ ॥ ਕਿਤਿਕਨ ਸੰਨਜਪਾਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਕੇਤਿਨ ਬਾਇ ਪਿੱਤ ਕਫ ਭਯੋ ॥੨੪੪॥ ਕੇਤਿਕ ਮਰੇ ਮੂੰਡ ਕੀ ਪੀਰਾ ॥ ਕਿਤਿਕ ਬਾਇ ਤੇ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਛਈ ਰੋਗ ਛੈ ਕਿਯੋ ॥ ਕੇਤਨ ਨਾਸ ਬਾਇ ਤੇ ਥਿਯੋ ॥੨੪੫॥ ਦਾੜ੍ਹ ਪੀੜ ਕੇਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਬਾਇ ਭਏ ਬਵਰੇ ਕਈ ਭਏ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਨਿ ਰੋਗ ਤਨ ਗ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਨਾਸਾ ॥੨੪੬॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਮੈ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਊਂ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਨਾਸਾ ॥ ਖੜਗਕੇਤੁ ਅਸ ਕਿਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈਹੈ ਰਣ ਨਾਸਾ ॥ ਮੁਝੈ ਦਿਖੈਹੈ ਕਵਨ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੮॥ ਤਿਨ ਕਹ ਦੀਨ ਐਸ ਬਰਦਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਹੋਹਿ ਅਵਖਧੀ ਨਾਨਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਰੋਗ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਅਵਖਧੀ ਬੇਗਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥੨੪੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਜਬੈ ਬਰਦਾਨਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰ ਜੇ ਨਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਵਖਧੀ ਨਿਕਸੀ ॥ ਅਪਨੇ ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕਹ ਬਿਗਸੀ ॥੨੫੦॥ ਜਾ ਕੇ ਦੇਹ ਪਿੱਤਜ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥ ਸੋ ਭਖ ਜਰੀ ਬਾਤ ਕੀ ਲੇਈ ॥ ਜਿਹ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਾਇ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਜਰੀ ਪਿੱਤਜ ਕੀ ਖਾਵੈ ॥੨੫੧॥ ਜਾ ਕੀ ਦੇਹਹਿ ਕਫ ਦੁਖ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਕਫਨਾਸਨੀ ਚਬਾਵੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਭਏ ਬਿਨ ਰੋਗਾ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭਏ ਜੁੱਧ ਤਜਿ ਸੋਗਾ ॥੨੫੨॥ ਅਗਨਿ ਅਸਤ੍ਰ ਛਾਡਾ ਤਬ ਦਾਨਵ ॥ ਜਾ ਤੇ

ਭਏ ਭਸਮ ਬਹੁ ਮਾਨਵ ॥ ਬਾਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਅਗਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਮਿਟਾਯੋ ॥੨੫੩॥ ਰਾਛਸ ਪਵਨ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਉਡਤ ਭਏ ਗਨ ਨਾਨਾ ॥ ਭੂਧਰਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਭ ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ॥੨੫੪॥ ਮੇਘ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ ਪੁਨਿ ਦਾਨਵ ॥ ਭੀਜ ਗਏ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਮਾਨਵ ॥ ਬਾਇ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਮੇਘਨ ਤਤਕਾਲ ਉਡਾਯੋ ॥੨੫੫॥ ਰਾਛਸਾਸਤ੍ਰ ਰਾਛਸਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੇਵਤਾਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਕੂਟੀ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੬॥ ਜੱਛ ਅਸਤ੍ਰ ਤਬ ਅਸੁਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ ਬਗਾਯੋ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਆਪੁ ਬੀਚ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂ ਪਰ ਪਰੇ ॥੨੫੭॥ ਚਾਰਣਾਸਤ੍ਰ ਜਬ ਅਸੁਰ ਸੰਧਾਨਾ ॥ ਚਾਰਣ ਉਪਜ ਠਾਢ ਭੇ ਨਾਨਾ ॥ ਸਿਧ ਅਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਤੋਰਾ ॥੨੫੮॥ ਉਰਗ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜੇ ਸਰਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਖਗਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਤਜਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਭੱਛ ਗਏ ਨਾਗਨ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੯॥ ਬਿੱਛੂ ਅਸਤ੍ਰ ਦਾਨਵਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਛੂਅਨ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਲਸਿਟਕਾਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਡਾਂਕ ਅਠੂਹਨ ਤੋਰਾ ॥੨੬੦॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਸ ਅਸੁਰ ਚਲਾਏ ॥ ਖੜਗਕੇਤੁ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਾਥ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛਏ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਲੀਨ ਤੇ ਭਏ ॥੨੬੧॥ ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਅਸੁਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂਢ ਫਿਰ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਤਨ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੨੬੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਦੇਹ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਸਿਧੁਜ ਕੋ ਕਹੈਂ ॥ ਦਾਨਵ ਹੇਰਿ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈਂ ॥੨੬੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਫੇਰ ਗਾਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਣੋ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਜੇ ਢੋਲ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜੈਸੇ ॥੨੬੪॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਔ ਦਾਨਵੀ ਭੇਰਿ ਐਸੀ ॥ ਕਹੈ ਆਸੁਰੀ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤਿ ਜੈਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਂਕੇ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਚਿੱਤ ਕੋ ਕੋਪ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥੨੬੫॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੱਜ੍ਰਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਪੇਲੇ ॥ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥ ਮੂਏ ਖਾਇ ਕੈ ਦੁਸਟ ਕੇਤੇ ਮਰੂਰੇ ॥ ਸੋਏ ਜਾਨੁ ਮਾਲੰਗ ਖਾਏ ਧਤੂਰੇ ॥੨੬੬॥ ਕਿਤੇ ਟੂਕ ਟੂਕੈ ਬਲੀ ਖੇਤ ਹੋਏ ॥ ਮਨੋ ਖਾਇ ਕੈ ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਸੋਏ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ਕਟੇ ਅੰਗ ਬਸਤ੍ਰੋ ਲਪੇਟੇ ॥ ਜੁੰਮੇ ਕੇ ਮਨੋ ਰੋਜ

ਮੈ ਗੌਂਸ ਲੇਟੇ ॥੨੬੭॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈਂ ਚੀਤਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਘੂੰਮਿ ਭੂ ਮੈ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਿਵਾਜੇ ਝੁਕੇ ਹੈਂ ਮਨੋ ਕਾਬਿ ਕਾਜੀ ॥੨੬੮॥ ਹਠੀ ਬਾਂਧਿ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿੱਤ੍ਰਾਣ ਬਾਂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈ ਗਿਰੇ ਪਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਕੇ ਗਿੱਧ ਲੈਗੇ ਲਬੇਦੇ ॥੨੬੯॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੰਡ ਖੰਡੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਪਰੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਪੱਬੈ ਮਨੋ ਬੱਜ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥੨੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਬੈ ਗਰਜੇ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੇ ਡਰਪਾਨੇ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਗਟੋ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਅਸਿਕੇਤੁ ਰਿਸਾਨੇ ॥ ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਖ ਗਈ ਥੁਕ ਛੋਰਿ ਹਥਜਾਰ ਕਰੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੇ ਬਦਰਾ ਸੁਨਿ ਮਾਰੁਤ ਕੀ ਘਹਰੈਂ ਭਹਰਾਨੇ ॥੨੭੧॥ ਡਾਕਿ ਅਚੈਂ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਨ ਡਕਾਡਕ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਡੌਰੂ ਡਮਾਂਡਮ ਭੈਰਵ ਭੂਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਜੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਬਜੈਂ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ਸੀ ਰਨ ਭੇਰਿ ਭਕਾਰੈਂ ॥ ਆਨਿ ਅਰੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਚਟਾਪਟ ਕੋਪਿ ਕਟਾ ਕਟ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੭੨॥ ਐਸੀ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮਾਰ ਮਚੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਿ ਓਰ ਚਹੈਂ ॥ ਬਰਛੇ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਪੈ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ਬਹੁ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈਂ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਭੇ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈਂ ॥੨੭੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪੀਸ ਪੀਸ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਦੁਬਹਿਯਾਂ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਕੇ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਮਰਤ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਟਰੈਂ ॥ ਹੋ ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਬਰੰਗਨਾ ਤਿਨ ਪੁਰਖਨ ਬਰੈਂ ॥੨੭੪॥ ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ ਕਰਿ ਓਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਰਨ ਗਿਰਤ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਮੋ ਜਾਇ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਘਨਾ ਕਰਕੈ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਧਾਏ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਥਜਾਰਨ ਲੈ ਉਮਡੇ ਰਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਗੁ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਰਾਏ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ਹਠੀ ਘਨ ਜਯੋਂ ਗਰਜੇ ਨ ਕਛੂ ਡਰਪਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਸਰ ਤਯੋਂ ਬਰਖਾਏ ॥੨੭੬॥ ਧੂਲ ਜਟਾਯੁ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਕਰ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਬਡੀ ਰਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ

ਬਰਿਯਾਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚੈ ਕੈ ॥ ਆਨਿ ਅਰੇ ਖੜਗਾਧੁਜ ਸੋਂ ਨ ਚਲੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੭੭॥ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਧਾਇ ਪਰੇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਸਭ ਸਾਜਨ ਓਠਨ ਚਾਬਿ ਬਡੇ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ॥ ਆਛੀ ਕੁਲਾਨ ਬਿਖੈ ਉਪਜੇ ਸਭ ਕੌਨਹੂੰ ਬਾਤ ਬਿਖੈ ਨਹਿ ਹੀਨੇ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਖੜਗਾਧੁਜ ਸੋਂ ਲਰਿ ਸ੍ਰੋਨਿਤ ਸੋਂ ਸਗਰੇ ਅੰਗ ਭੀਨੇ ॥੨੭੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਜਬ ਭਰਾ ॥ ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਟਾਰੇ ॥੨੭੯॥ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕੋਪਾ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਗਨ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ॥ ਸਭ ਸਿਵਕਨ ਕਹ ਲੀਓ ਉਬਾਰਾ ॥ ਦੁਸਟ ਗਨਨ ਕੋ ਕਰਾ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੨੮੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਦੁਸਟ ਜਬ ਕਾਲਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਨਿਜ ਹਾਥਨ ਦੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਤਨਿਕ ਮਹਿ ਮਾਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦਾਨਵ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਪਲ ਬੀਚ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੨੮੨॥ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਚਹਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਜਿਮਿ ਗਗਨਹਿ ਕੋਈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਲਗੈ ਤਿਸੀ ਪਰ ਆਵੈ ॥੨੮੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥ ਦਾਨਵ ਨਿਕਟ ਪਹੂਚੇ ਆਇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੋਖਿਯਨ ਮਾਰੋ ॥੨੮੪॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸਕਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਕਲਿ ਬਹੁਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਅਸੁਰ ਕੋ ਸਗਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੮੫॥ ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਦਾਨਵ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਕਹ ਮੋਰਾ ॥ ਬਾਸ੍ਵਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੮੬॥ ਦਾਨਵ ਨਿਰਖ ਠਾਢ ਰਨ ਬਾਸਵ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਕੂਪ ਦ੍ਵੈ ਆਸਵ ॥ ਕਰਿਕੈ ਕੋਪ ਅਤੁਲ ਅਸ ਗਰਜਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਲਰਜਾ ॥੨੮੭॥ ਅਮਿਤ ਬਾਸਵਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬਰਮ ਚਰਮ ਸਭ ਭੇਦਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਗ ਬਾਂਬੀ ਧਸ ਗਏ ॥ ਭੂਤਲ ਭੇਦਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਏ ॥੨੮੮॥ ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਬਾਸਵ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਲਿਯਾ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੋਰਿ ਦਾਨਵਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੨੮੯॥ ਦਾਨਵ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਦੇਵ ਪੂਜ ਰਨ ਮਾਂਝ ਭਜਾਏ ॥ ਭਜਤ ਦੇਵ ਨਿਰਖੇ ਕਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ਰਨ

ਤਬ ਹੀ ॥੨੯੦॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਲ ਕਰੀ ॥ ਲਾਗਤ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਜਰੀ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਨਿਧਨ ਕਹ ਗਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਿ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੨੯੧॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਦਾਨਵਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਮੰਡਾ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਜੁੱਧਾ ॥੨੯੨॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਉਪਜਿਤ ਰਨ ਭਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਏ ॥੨੯੩॥ ਜੇਤਿਕ ਧਏ ਤਿਤਕ ਕਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਉਪਜਿ ਠਾਢ ਭੇ ਘਨੇ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਸੁਭ ਬਨੇ ॥੨੯੪॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਧਰਾ ॥ ਸੌ ਸੌ ਬਾਨ ਏਕ ਇਕ ਹਰਾ ॥੨੯੫॥ ਸੌ ਸੌ ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥ ਸੌ ਸੌ ਗਿਰੀ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਸਤ ਸਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜ ਭੇ ਠਾਢੇ ॥ ਅਸੀ ਗਦੀ ਕੌਚੀ ਬਲ ਗਾਢੇ ॥੨੯੬॥ ਰੂਪ ਹਜਾਰ ਹਜਾਰ ਧਾਰਿ ਕਲ ॥ ਗਰਜਤ ਭਯੋ ਅਤੁਲ ਕਰਿਕੈ ਬਲ ॥ ਕਹ ਕਹ ਹਸਾ ਕਾਲ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਕਾਢੇ ਦਾਂਤ ਤਜਤ ਮੁਖ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨੯੭॥ ਏਕ ਏਕ ਤਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਹਸ ਸਹਸ ਦਾਨਵ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਦਾੜ੍ਹ ਗਹਿ ਚਾਬੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਵ ਤਰ ਦਾਬੇ ॥੨੯੮॥ ਕੇਤਿਨ ਪਕਰਿ ਭੱਛ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਉਪਜਤ ਭਯੋ ॥ ਕਿਤਕਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਕਰਖਨ ਕਿਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਸ੍ਰੋਨਿਤ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥੨੯੯॥ ਸ੍ਰੋਨ ਰਹਿਤ ਦਾਨਵ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਦੈਤ ਉਪਰਾਜਨ ਤੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਅਧਿਕ ਹ੍ਵੈ ਛਾਡਤ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰਤ ਦੈਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੩੦੦॥ ਪਵਨਾਕਰਖ ਕਰਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਘਟੇ ਬਢਨ ਤੇ ਅਰਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਆਕਰਖਨ ਕਿਯਾ ॥ ਸਭ ਬਲ ਹਰਿ ਅਸੁਰਨ ਕਾ ਲਿਯਾ ॥੩੦੧॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਜੋ ਅਸੁਰ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਬਾਚਾਕਰਖ ਕਾਲ ਤਬ ਕਯੋ ॥ ਬੋਲਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥੩੦੨॥ ਦਾਨਵ ਜਬ ਬੋਲਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਚਿੱਤ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਭਏ ॥ ਸਨਮੁਖ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਧਏ ॥੩੦੩॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਰਿਯਾਰ ਡਰਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ ਗੁਰਜ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਬਹੁਤਨ ਕੀ ਮੇਧਾ ਕਢਿ ਡਾਰੀ ॥੩੦੪॥ ਤਿਨ ਕੀ ਭੂਅ ਮੇਜਾ ਜੋ ਪਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੈਨ ਦੇਹ ਬਹੁ ਧਰੀ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਪਾਰਾ ॥

ਜਾਗਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੦੫॥ ਤਿਨ ਕੇ ਫੋਰਿ ਮੂੰਡ ਕਲਿ ਡਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੇਧਾ ਜੋ ਭੂਅ ਪਰੇ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਹਿ ਅਸੁਰ ਜਗੇ ਰਨਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਰਿਯਾਰ ਮਹਾ ਮਨਿ ॥੩੦੬॥ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕਾਲ ਗਦਾ ਰਿਸ ਧਰੀ ॥ ਸਤ੍ਰ ਖੋਪਰੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰੀ ॥ ਜੇਤੇ ਟੂਕ ਖੋਪ੍ਰਿਯਨ ਪਰੇ ॥ ਤੇਤਿਕ ਰੂਪ ਦਾਨਵਨ ਧਰੇ ॥੩੦੭॥ ਕੇਤਿਕ ਗਦਾ ਪਾਨ ਗਹਿ ਧਾਏ ॥ ਕੇਤਿਕ ਖੜਗ ਹਾਥ ਲੈ ਆਏ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਕੋਪਹਿ ਸਰਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂਕਾਲ ਘਨ ਗਰਜੇ ॥੩੦੮॥ ਆਨਿ ਕਾਲ ਕਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਇਕ ਇਕ ਸੂਰ ਸਹਸ ਹਥਿਯਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਲਗਤ ਨ ਭਏ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਸਭੈ ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੩੦੯॥ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਨ ਲਖਿ ਅਸੁਰ ਰਿਸਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੋਪਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਦਿਸਿ ਦਸੋ ਪੁਕਾਰਤ ॥੩੧੦॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥ ਕੋਪਾ ਕਾਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਨਾਨਾ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਹਥਜਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੁਸਟ ਅਨਿਕ ਪਲ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰੇ ॥੩੧੧॥ ਤਿਨ ਤੇ ਮੇਦ ਮਾਸ ਜੋ ਪਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਨ ਧਰਾ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਹਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਚੁੰਗ ਚੌਪਿ ਤਨ ਆਏ ॥੩੧੨॥ ਇਕ ਇਕ ਟੂਕ ਸਹਸ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਏ ਅਸੁਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਲੱਛਨ ॥ ਗੀਧ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਕਰਿ ਭੱਛਨ ॥੩੧੩॥ ਤੇ ਭੀ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਜੇ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰੀ ਨਾਸ ਸਭ ਸੈਨਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਾ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥੩੧੪॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੂੰ ਗਾਜਹਿੰ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਭਾਜਹਿੰ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰਹਿੰ ॥ ਡਾਕਨਿ ਝਾਕਨਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰਹਿੰ ॥੩੧੫॥ ਕੋਕਿਲ ਕਾਕ ਜਹਾਂ ਕਿਲਕਾਰਹਿੰ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਕੇਸਰ ਘਸਿ ਡਾਰਹਿੰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਢੋਲ ਬਡੇ ਡਫ ਸੋਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਾਨਵ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥੩੧੬॥ ਬਾਨ ਜਾਨ ਕੁੰਕਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮੂਠਿ ਗੁਲਾਲਨ ਬਰਛਾ ਭਾਰੇ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫਮਾਲਾ ਬਨੀ ॥ ਪਿਚਕਾਰਿਯੈ ਤੁਫੰਗੈਂ ਘਨੀ ॥੩੧੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਕਾਂਪਾ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਪਸੁ ਪੰਛੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਛੋਡਿ ਧਾਮ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥੩੧੮॥ ਬਾਜੀ ਕਹੂੰ ਘਾਇਲ ਭਭਕਾਵਤ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਿ ਕਹ ਧਾਵਤ ॥ ਕਹਕਹਾਟ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭੈ ਆਵੈ ॥੩੧੯॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਲੋਮਾ ਭਏ ਖਰੇ ॥ ਕਾਤਰ ਨਿਰਖਿ ਧਾਮ ਰਨ ਬਰੇ ॥

ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਭਏ ਬਹੁ ਬਜਾਕੁਲ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਿਨ ਭਜਿ ਚਲੇ ਡਰਾਕੁਲ ॥੩੨੦॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਵ ਤੇ ਰੋਪੈਂ ॥ ਲੈ ਲੈ ਖੜਗ ਨਗਨ ਕਰਿ ਧੋਪੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੁਪਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਾਧ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥੩੨੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ ਮੈਦਾਨ ਮੈ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਜੀਤੈ ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥੩੨੨॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਂਕੇ ਰਥੀ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੇ ॥ ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀਲੇ ਰਜਜਾਰੇ ॥੩੨੩॥ ਕਹੂੰ ਧੂਲਿ ਧਾਨੀ ਛੁਟੈਂ ਫੀਲ ਨਾਲੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਨਾਲੈ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਜ੍ਵਾਲੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣੋ ਢੋਲ ਬਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈਂ ॥੩੨੪॥ ਕਹੂੰ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਾਜੈਂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈਂ ਪਠੇ ਪਾਖਰਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੋਹੈਂ ਡਰਾਰੇ ॥੩੨੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮਿ ਹਾਥੀ ॥ ਕਹੂੰ ਫੈਂਟ ਭਾਥੀ ਜੁਝੇ ਬਾਂਧਿ ਸਾਥੀ ॥ ਕਹੂੰ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥ ਬਮੈ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥੩੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਜਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਕਰਿ ਔਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਬਾਂਧੇ ਫੈਂਟ ਬਿਰਾਜੈਂ ਭਾਥੀ ॥ ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਮਿਤ ਧਰਿ ਹਾਥੀ ॥੩੨੭॥ ਸਾਥ ਲਏ ਅਨਗਨ ਪਖਰਾਰੇ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲੇ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥ ਸੰਖ ਝਾਂਝ ਅਰੁ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲੇ ਚੌਗੁਨ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੩੨੮॥ ਡਵਰੂ ਕਹੂੰ ਗੁੜਗੁੜੀ ਬਾਜੈਂ ॥ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਰਨ ਮੋ ਭਟ ਗਾਜੈਂ ॥ ਮੁਰਜ ਉਪੰਗ ਮੁਰਲਿਯੈ ਘਨੀ ॥ ਭੇਰਿ ਝਾਂਝ ਬਾਜੈਂ ਰੁਨਝੁਨੀ ॥੩੨੯॥ ਕਹੀਂ ਤੰਬੂਰੇ ਬਜੈਂ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬੇਣ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਹੂੰ ਹਜਾਰਾ ॥ ਸੁਤਰੀ ਫੀਲ ਨਗਾਰੇ ਘਨੇ ॥ ਅਮਿਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਜਾਤ ਨ ਗਨੇ ॥੩੩੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਕਸੀ ਦਿਨ ਦੂਲਹ ਹ੍ਵੈ ਬਾਮਾ ॥ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਦੈਤ ਦਲ ਭਾਜੈ ॥੩੩੧॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਹੁ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕਾਟਿ ਦਈ ਕੇਤਿਨ ਕੀ ਧੁਜਾ ॥ ਜੰਘਾਂ ਪਾਂਵ ਸੀਸ ਅਰੁ ਭੁਜਾ ॥੩੩੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕਿਤਿਨ ਪਛਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੩੩੩॥ ਝਮਕਤਿ ਕਹੀਂ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਟਿ ਸਜਹੀਂ ॥

ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਕੇਤੇ ਭਟ ਭਜਹੀਂ ॥੩੩੪॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕੇਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰ ਬਿਚੇਤੇ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਗਿਰੈ ਸ੍ਰੋਨ ਜਿਮਿ ਝਰਨਾ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਰਨ ਜਾਤ ਨ ਬਰਨਾ ॥੩੩੫॥ ਅਚਿ ਅਚਿ ਰੁਧਿਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕੈਂ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਮਾਸ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹਕੈਂ ॥ ਦਾਰੁਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਹਮਰੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਬੁੱਧਾ ॥੩੩੬॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਦੈਤ ਕਹੀਂ ਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਡਰਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਮਤ ਬਦਨ ਤੇ ਏਕਾ ॥ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਲਵਾਨ ਅਨੇਕਾ ॥੩੩੭॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੀਂਗਾ ॥ ਚੋਂਚੈਂ ਬਡੀ ਭਾਂਤਿ ਜਿਨ ਢੀਂਗਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੇ ਸਰ ਨੈਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜਿਨੈ ਉਪਜਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰਾ ॥੩੩੮॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਅਤੁਲ ਬਲਿ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲਿ ਥਲਿ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਡਰਾਰੇ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬਾਲ ਬਰਛਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥੩੩੯॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਅਬਿਕਟੈਂ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰਨ ਕੇਹਰੀ ਫਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਹਾਂਕਾਲ ਅਰਿ ਕੂਟੇ ॥ ਬਾਦਲ ਸੇ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਫੂਟੇ ॥੩੪੦॥ ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਬਰਛਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕੇਤਿਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ਸੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥੩੪੧॥ ਕੇਤਿਕ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਹਨੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਚਾਲ ਜਨੁ ਗਿਰੇ ਮੁਨਾਰੇ ॥੩੪੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਨਗ ਇੰਦ੍ਰ ਬੱਜ੍ਰ ਭੇ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੂਝੇ ਹ੍ਵੈ ਘਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗੌਂਸ ਕੁਤਬ ਸੇ ਬਨੇ ॥੩੪੩॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤੇ ਪਰਾਏ ॥ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਿ ਮਨੋ ਘਰ ਆਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭਏ ਬਿਮਨ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ॥ ਦਰਬ ਹਰਾਇ ਜੂਆਰੀ ਜੈਸੇ ॥੩੪੪॥ ਜੇ ਜੂਝੇ ਸਨਮੁਖ ਅਸਿ ਧਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਪਲ ਮੋ ਭਯੋ ਉਧਾਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਤੇ ਬਿਲਖਤ ਨਹਿ ਭਏ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਏ ॥੩੪੫॥ ਸੋਫੀ ਜੇਤੇ ਭਜਤ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤੇ ਲੈ ਬਡੇ ਨਰਕ ਮੋ ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਜਿਨਿ ਦੀਨੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਬਰੀ ਬਰੰਗਨਿ ਨਾਨਾ ॥੩੪੬॥ ਕੇਤਿਕ ਬਧੇ ਬੱਜ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਨਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਨਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਬਾਨਨ ਕੋ ਬਾਂਧੇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੇ ਰਹੇ ਪੁਨਿ ਸਾਂਧੇ ॥੩੪੭॥ ਸੂਰ ਬਡੇ ਰਨ ਮਚੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰ ਪਰੇ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਦਮਾਮੋ ਭਾਰਾ ॥੩੪੮॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਹਥਜਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਬਾਨਨ ਤਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਹਨੇ

ਸੈਹਥੀ ਘਾਇਨ ॥ ਜੂਝੈਂ ਅਧਿਕ ਦੁਬਹਿਯਾ ਚਾਇਨ ॥੩੪੯॥ ਕਹੀਂ ਪਰੇ ਹਾਥਿਨ ਕੇ ਸੁੰਡਾ ॥ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਗਜਨ ਕੇ ਮੁੰਡਾ ॥ ਝੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੀਂ ਜੂਝ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤੁਪਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥ ਬਹੁ ਜੂਝੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧੁਜਨੀ ਰਿਪੁ ਗਾਹੀ ॥ ਉਤ ਕਿਯ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਕੋਪੈ ॥ ਇਤ ਅਸਿਧੁਜ ਲੈ ਧਾਯੋ ਧੋਪੈ ॥੩੫੧॥ ਕਹੂੰ ਲਸੈਂ ਰਨ ਖੜਗ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਛ ਬੰਧੇ ਮਧਿ ਜਾਰੀ ॥ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਅਸੁਰ ਕਰਿ ਖੰਡੇ ॥੩੫੨॥ ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੈਂ ਕਟੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਬਖਤਰ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਰਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚਲਤ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਛੁਟਤ ਬਾਗ ਮੋ ਜਨੁਕ ਫੁਹਾਰਾ ॥੩੫੩॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪਿਯੈਂ ॥ ਝਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਭਖਿ ਜਿਯੈਂ ॥ ਕਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈਂ ਕਹਕਾਤੀ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਡੋਲਤਿ ਮਾਤੀ ॥੩੫੪॥ ਹਸਤਿ ਫਿਰਤਿ ਪ੍ਰੇਤਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਡਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਰਾ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਫਿਰੈਂ ਕਹੂੰ ਮੁਸਕਾਤੀ ॥ ਭੂਤਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਦ ਮਾਤੀ ॥੩੫੫॥ ਫਿਰਤ ਡਕਾਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਡਾਕਨਿ ॥ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਝਾਕਨਿ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਹਸੈਂ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥੩੫੬॥ ਕਢੈ ਦੈਤ ਰਨ ਦਾਂਤ ਬਿਹਾਰਤ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਤਾਲੀ ਕਹ ਮਾਰਤ ॥ ਉਲਕਾ ਪਾਤ ਹੋਤ ਆਕਾਸਾ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਾਸਾ ॥੩੫੭॥ ਬਹਤ ਅਮਿਤ ਰਨ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥ ਦਿਖਿਯਤ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਖੰਡ ਖੰਡਾ ॥ ਕਾਕਨਿ ਕੁਹਕਿ ਮਾਨਵਤਿ ਤਾਤੀ ॥ ਫਾਗੁਨ ਜਾਨੁ ਕੋਕਿਲਾ ਮਾਤੀ ॥੩੫੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰੋਨ ਕੁੰਡ ਭਰ ਗਯੋ ॥ ਦੂਸਰ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਭਯੋ ॥ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰ ਤਹ ਹੰਸ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਅਨਤ ਸਾਜ ਜਲ ਜਿਯ ਸੇ ਰਾਜੈਂ ॥੩੫੯॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸੁਭਟ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਧਾਰਿ ਬਹੀ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਭਈ ਧੂਰਿ ਰਨ ਕੀ ਸਭ ਗਾਰਾ ॥੩੬੦॥ ਨੇਜਬਾਜ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰੋਏ ਬਰਾ ਸੀਖ ਭਟਿਯਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਟ ਰਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਘਾਵ ਸਰੋਹਿਨ ਬਹੇ ॥੩੬੧॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਢਤ ਭਯੋ ਦਾਂਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਛਿਪ੍ਰ ਹਨੇ ਛਿਨ ਮਾਂਝ ਛਤ੍ਰਾਲੇ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੩੬੨॥ ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ ਰਨ ਕਿਯੋ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦਾਨਵ ਮਰਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਦਾਨਵਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥੩੬੩॥ ਸਰਬਾਕਰਖਨ ਕਿਯ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥ ਉਪਜਨ ਤੇ

ਰਹਿ ਗਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ॥ ਆਗਜਾ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲਿ ਕਹ ਦਈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਨ ਭੱਛਨ ਕਰਿ ਗਈ ॥੩੬੪॥ ਏਕੈ ਅਸੁਰ ਤਬੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਸ ਕਰੋ ਉਪਾਵਾ ॥ ਅਸ ਕੋਈ ਚਲਤ ਨ ਮੇਰਾ ਦਾਵਾ ॥੩੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਜੇ ਸਰਨ ਪਰੇ ਸੁ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਔਰ ਨ ਉਪਜਾ ਦੂਸਰ ਜਗ ਭੱਛੋ ਸਭੈ ਬਨਾਇ ॥੩੬੬॥ ਜੇ ਪੂਜਾ ਅਸਿਕੇਤੁ ਕੀ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਬਨਾਇ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਅਪਨੋ ਹਾਥ ਦੈ ਅਸਿਧੁਜ ਲੇਤ ਬਚਾਇ ॥੩੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਪੁਨਿ ਰਿਸ ਠਾਨੀ ॥ ਬਲ ਅਪਬਲ ਅਪਨੋ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਗਰਬ ਠਾਨਿ ਜਿਯ ਬਹੁਰਿ ਹੁੰਕਾਰਾ ॥੩੬੮॥ ਰੇ ਰੇ ਕਾਲ ਫੂਲ ਜਿਨਿ ਜਾਹੂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਚਾਹੂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਕੈ ਅਸਿਧੁਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਨਾਹੀ ॥੩੬੯॥ ਏਕ ਪਾਵ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਨ ਭਾਜਾ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਦੈਤਨ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਂਤੇ ਗੀਧ ਗਗਨ ਲੈ ਗਏ ॥ ਬਾਹਤ ਬਿਸਿਖ ਤਊ ਹਠਿ ਭਏ ॥੩੭੦॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਖੜਗਧੁਜ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸੁਰ ਪਰ ਬਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਛਾਡੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੩੭੧॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪਾ ॥ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਰੋਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤੇ ਧੁਜਹਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਸੀਸ ਉਡਾਯੋ ॥੩੭੨॥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਬੱਕ੍ਰ ॥ ਚਾਰਹਿ ਬਾਨ ਚਾਰਹੂੰ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥੩੭੩॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕਾ ਕਾਟਸਿ ਮਾਥਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤੁ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੋ ਦੋਊ ਅਰਿ ਕਰ ॥ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿਧੁਜ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥੩੭੪॥ਪੁਨਿ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤ ਜਗਤ ਕੇ ਈਸਾ ॥ ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇ ਭਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਆਨਿ ਬਧਾਈ ਦਈ ॥੩੭੫॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੁਸਟਨ ਦਾਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥੩੭੬॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਇੱਛਾ ॥ ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥੩੭੭॥ ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ॥ ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਯ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ

॥੩੭੮॥ ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜੁ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿਯੈ ॥ ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਆਜੁ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ॥ ਤੋਰਿ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਯਾਸਾ ॥੩੭੯॥ ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਯਾਊਂ ॥ ਜੋ ਬਰ ਚਾਹੋਂ ਸੁ ਤੁਮਤੇ ਪਾਊਂ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿਖਯ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰਿਯਹਿ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰਿਯਹਿ ॥੩੮੦॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥ ਹੂਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ॥੩੮੧॥ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਯਾਰੇ ॥ ਦੀਨਬੰਧੁ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਪੁਰੀ ਚਤੁਰਦਸ ਕੰਤਾ ॥੩੮੨॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਿਵਜੂ ਅਵਤਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਰਿ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕਿਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥੩੮੩॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਓ ॥ ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਓ ॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੪॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੫॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਓ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋ ਬਧ ਕੀਓ ॥੩੮੬॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ॥ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥ ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ॥ ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਿ ਫੂਲਾ ॥੩੮੭॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ॥ ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨੈ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈ ॥੩੮੮॥ ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ॥ ਤੁਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰਿ ਸਭਹੂੰ ॥੩੮੯॥ ਜੇਤੇ ਬਦਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਧਾਰੈ ॥ ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੂਝਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਜਾਨਤ ਬੇਦ ਭੇਦ ਅਰੁ ਆਲਮ ॥੩੯੦॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨ੍ਰਿਲੰਭ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਸੰਭ ॥ ਤਾ ਕਾ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ ॥ ਜਾ ਕਾ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਤ ਬੇਦਾ ॥੩੯੧॥ ਤਾ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਅਨੁਮਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂਮੂੜ੍ਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕੋ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨ੍ਹਤ ਨਹਿ ਭਿਵ ॥੩੯੨॥ ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੁਧਿ ਹੈ ਜੇਤੀ ॥ ਬਰਨਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ ਤੇਤੀ ॥ ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ

ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩੯੩॥ ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀਂ ਭੂਪਾ ॥ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ ॥ ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰਿ ਰਚ ਦੀਨੀ ॥੩੯੪॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲਿ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠਾ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿਮਟਿ ਭਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ ॥ ਸਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ ਅਚੰਭਵ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ ਸੁਯੰਭਵ ॥੩੯੫॥ ਅਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਸਿੱਖਯ ਉਬਾਰਿ ਅਸਿੱਖਯ ਸੰਘਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਸਕਲ ਮਲੇਛ ਕਰੋ ਰਣ ਘਾਤਾ ॥੩੯੬॥ ਜੇ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥ ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੇ ॥੩੯੭॥ ਜੋ ਕਲਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟਿ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥ ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਟਰੇਂ ਤਤਕਾਲਾ ॥੩੯੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਹਿੰ ਨਿਹਰਿਹੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਾਪ ਤਨਕ ਮਹਿ ਹਰਿਹੋ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਘਰ ਮੋ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਦੁਸਟ ਛਾਂਹ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੩੯੯॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ ਤੁਮੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹਾ ॥ ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਾ ॥੪੦੦॥ ਖੜਗ ਕੇਤ ਮੈਂ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਰਬ ਠੌਰ ਮੋ ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ॥੪੦੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ ਪਰ ਜਗ ਮਾਤਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਾ ਪੂਰਨ ਸੁਭ ਰਾਤਾ ॥ ਕਿਲਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਤਾ ॥੪੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਯਾਲਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ॥ ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ॥੪੦੩॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ ॥ ਸੁਨੈ ਮੂੜ ਚਿੱਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਭਉ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਯਾ ਕੀ ਏਕ ਬਾਰ ਚੌਪਈ ਕੋ ਕਹੈ ॥੪੦੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਬਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਧ ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਭਾਦਵ ਸੁਦੀ ਅਸਟਮੀ ਰਵਿ ਵਾਰਾ ॥ ਤੀਰ ਸਤੁ ਦ੍ਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪੦੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪੦੫॥੭੫੩੯॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਅਥ ਅਸਫੋਟਕ ਕਬਿਤ ਲਿਖਯਤੇ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾ: ੧੦ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਬਿ ਉੱਤਮ ਆਕ੍ਰਿਤਿ ਛਾਜਤਿ ਹੈ ਲਖ ਲਾਜਤਿ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਲ ਤੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ਸੇ ਹੈਂ ਸਭ ਜਾਨਤ ਰਾਸਿ ਮਨੋ ਸੁਖ ਕੀ ॥ ਜਿਹ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਜਲ ਜੰਮੁਨ ਮੈ ਤਿਹ ਹੇਰਤਿ ਪਯਾਸ ਕਹਾਂ ਭੁਖ ਕੀ ॥ ਕਬਹੂੰ ਹਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਹਸੇ ਸਖੀ ਕਾ ਕਹੁੰ ਅੰਤਰ ਕੇ ਦੁਖ ਕੀ ॥੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰ ਹਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਹੁੰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਨੈਕੁ ਨ ਸੁੱਧਿ ਰਹੀ ਤਨ ਮੈ ॥ ਝਖਕੇਤੁ ਕੇ ਬਾਨਨਿ ਪੀੜਤ ਭੀ ਮਨ ਜਾਇ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੋਹਨ ਮੈ ॥ ਮਨੁ ਦੀਪ ਕੇ ਭੇਦ ਸੁਨੇ ਸੁਰਨਾਦ ਮ੍ਰਿਗੀਗਨ

ਜਾਇ ਬਿਧੀ ਬਨ ਮੈ ॥੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੱਲ ਭਿਰੈਂ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਮਤੰਗ ਉਤੰਗ ਕਹੂੰ ਮਿਲਿ ਉਸਟ ਲਰਾਵੈਂ ॥ ਮਹਿਖ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬਾਂਕੇ ਸੇ ਬੋਕ ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਬਹਿਸਾਵੈਂ ॥ ਸਾਂਪਨ ਨਿਉਰਨ ਅਉਰ ਚਕੋਰਨ ਹੈਨ ਕਹੂੰ ਹਯਰਾਜ ਲਰਾਵੈਂ ॥ ਭੌਰ ਭਿਰੈਂ ਫੁਲ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਕਹੂੰ ਦੇਖਨਹਾਰ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈਂ ਨਚਵਾਰ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਚੌਪਰ ਚਾਰ ਬਦੈਂ ਕਛੁ ਹੋਡ ਹਿਯੋ ਪਰਚਾਵੈਂ ॥ ਬਾਜਤਿ ਭੇਰਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਕਬਿੱਤਨ ਬਾਰ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਪੰਡਿਤ ਪੁੰਜ ਪੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਇ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਥ ਸਖੀ ਸਭ ਹੀ ਉਮਗੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਚਿੱਤ ਚਉਪ ਚਢੇ ॥ ਨ ਹਟੈਂ ਅਤਿ ਹਾਠੀ ਹਠੀ ਮਨ ਮੈ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਵ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਢੇ ॥ ਥਹਰਾਤ ਲਗੇ ਪਟ ਮਾਰੁਤ ਕੇ ਕਲਧੌਂਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਸਾਥ ਮਢੇ ॥ ਮਨੁ ਲੀਲਤ ਲਾਟ ਦਵਾਨਲ ਕਾਨ੍ਹ ਲਸੈਂ ਲਹਰੈਂ ਅਤਿ ਤੇਜ ਬਢੇ ॥੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖ ਕੈ ਦੇਖਤ ਹੀ ਰਹਿਯੇ ਕਿਯੁ ਨਜਾਰੋ ਨ ਭਾਵਤ ਨੈਕੁ ਕਬੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਪਰੀ ਛਿਤਿ ਪੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌਂ ਸੁ ਲਗਜੋ ਮਨੁ ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਅਬੈ ॥ ਤੇਊ ਦੌਰਿ ਚਲੀ ਲਖਿ ਪੌਰਨ ਕੋ ਨਿਜ ਠੌਰ ਤੇ ਜੇ ਨਿਕਸੀ ਨ ਕਬੈ ॥ ਲਖਿ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰਿ ਸਬੈ ॥੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ਕੋ ਸਾਥ ਲੀਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਸਭਹੂੰ ਤਨ ਚੰਦਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀਏ ਛਬਿ ਗੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡਨ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਹ ਹੇਰਤਿ ਭੂਖ ਭਜੈ ਮਨ ਕੀ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਘਨੋ ਅਘ ਭਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨੈ ਰਤਿ ਅਉ ਰਤਿਨਾਥ ਹੂੰ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਹਿਯੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕਰੀ ਅਹਿ ਕੇਹਰਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜ ਕੋ ਛੀਨਿ ਲਿਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਭੇਟਨਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸੁਭ ਰੋਰੀ ਕੋ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੁ ਦਿਯੋ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੈ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਸੁਹਾਗ ਕੇ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਿਯੋ ॥੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤਿ ਕੁੰਜ ਗਰੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਲਖੈ ਹਰਿ ਜਾਇ ਜੁ ਤੈਂ ਪਠਈ ਰੀ ॥ ਬਾਂਕੀ ਸੀ ਬਾਨ ਸੋਂ ਹੇਰਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਏਕ ਹੀ ਹੇਰਨ ਹੌਂਹੂੰ ਹਰੀ ਰੀ ॥ ਲੇਤ ਹੈ ਮੋਲ ਮਨੋਜਹ ਕੋ ਉਪਮਾ ਮੁਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੀ ਰੀ ॥ ਮੋਹੇ ਹੈਂ ਮੀਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਿਨਤੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਨੈਨ ਕਿ ਬਾਨ ਸਖੀ ਰੀ ॥੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿ ਗਵਾਰ ਕਹਾ ਜਤ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਮੈ ਕਹ ਐਹੈਂ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸ੍ਰਿਜੇ ਜਿਨ ਕੇ

ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਤੌਨ ਕਹਾ ਸੁਖ ਪੈਹੈਂ॥ ਚਿੰਤ ਉਠੀ ਚਿੱਤ ਯੌਂ ਕਰਿਯੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਕੇਲ ਕੇ ਖੇਲ ਸਭੈ ਹੈਂ ॥ਇਉਂ ਨਹਿ ਜਾਨਤਿ ਮੂੜ੍ਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਹਰਾਤ ਘਟਾ ਸੁਨ ਕੈ ਦੁਖ ਪੈਹੈਂ ॥੧੦॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਨਾਇਕਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਰੀ ਤਰੀਫ ਸਦੀਵ ਕਰੈਂ ਮੁਖ ਤੇਰੀ ਕਥਾ ਨਿਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੈ ਸਜਨੀ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਚੰਦਨ ਅਉ ਘਨਸਾਰ ਦੁਊ ਘਸਿ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ਹਰਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ॥੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਲਯਾਵਨਿ ਕਾਜ ਪਠਾਈ ਰੀ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰਹੈ ਧਰਿ ਕੈ ਜੁਵਤੀ ਸਭ ਅਉ ਚਿਤਹੂੰ ਤੇ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਅਉ ਹਠ ਤੈਂ ਤਨਿਕੋ ਨ ਤਜੈਂ ਰਜਨੀ ਬਿਤਈ ਸੁ ਭਈ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਮਾਨ ਮਨਾਵਨਹਾਰ ਤਜਯੋ ਤਜੈਂ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਨ ਮਾਨ ਦਈ ਕੀ ਸਵਾਰੀ ॥੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕੋ ਬੇਖ ਕਬੈ ਧਰਿ ਹੈ ਹਰਿ ਕੁੰਜਗਰੀ ਕਬ ਆਨਿ ਬਸੈ ਹੈਂ ॥ ਮੋਰ ਪਖੌਅਨ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ਕਬ ਗੁਆਰਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰਸ ਖੈ ਹੈਂ ॥ ਬੇਨੁ ਬਜੈ ਹੈ ਕਬੈ ਬਨ ਮੈ ਕਬ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵਨਿ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਿ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਪੈ ਚਲੁ ਰੀ ਬਹੁਰੋ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈਂ ॥੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹੋ ਜਸੁਧਾ ਕੇ ਸੁ ਐਹੈਂ ਕਬੈ ਹਰਿ ਕੁੰਜ ਗਰੀਨ ਕਬੈ ਬਸਿ ਹੈਂ ॥ ਕਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਇ ਹੈਂ ਆਪਨ ਕੋ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਕਬੈ ਰਸਿ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਗਵਾਰਿ ਤੂੰ ਰਾਰ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਜਾਨਤਿ ਇਉਂ ਹਮਰੇ ਬਸਿ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਅਉਹਠਿ ਸਯਾਮ ਪੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸਭੈ ਚਤੁਰਾ ਹਸਿ ਹੈਂ ॥੧੪॥ ਨਾਯਕਾ ਬਾਚ ਦੂਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਗੋਰਸ ਕਾਜ ਗਵਾਰਿ ਗੁਆਰਨਿ ਆਪ ਗਰੀਨ ਮੈ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਸੈਕਕ ਸਯਾਮ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗ ਹਨੀ ਮਟਕੀ ਦਿਯੋ ਢਾਰ ਦਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਹੋ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤਿ ਨ ਜਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਨੇਹ ਕਹਾ ਕਰਿਬੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਸਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨਿ ਕੀ ਜਿਨ ਗਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ॥੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਕ ਸੀ ਬੀਨ ਸਿੰਗਾਰ ਅੰਗਾਰ ਸੇ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਸੀ ਜੌਨ ਜੁਡਾਈ ਸੀ ਜੇਬ ਸਖੀ ਘਨਸਾਰ ਕਿ ਸਾਰ ਕਿ ਆਰੇ ॥ ਰੋਗ ਸੇ ਰਾਗ ਬਿਰਾਗ ਸੋ ਬੋਲਬ ਬਾਰਿਦ ਬੂੰਦ ਕਿ ਬਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਹੂਲ ਸੇ ਹਾਸ ਹੁਲਾਸ ਸੋ ਹੇਰਬ ਹਾਰ ਨ ਹੋਹਿਂ ਭੁਜੰਗਮ ਕਾਰੇ ॥੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਂਟੇ ਸੋਂ ਕਾਜਰ ਕ੍ਵਾਂਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੀ ਸਖੀ ਬਜਾਧਿ ਬਜਾਰ ਬਹੀ ਰੀ ॥ ਕਾਲ ਸੀ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਰਾਲ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕਿ ਬਜਾਲ ਘਰੀ ਕਿ

ਛਰੀ ਰੀ ॥ ਭਾਹ ਸੋਂ ਭਉਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਜੌਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਸੋਂ ਜਾਤ ਜਰੀ ਰੀ ॥ ਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਿਨਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬਸੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਿ ਅੰਤ ਸਰੀਰੀ ॥੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਦਰ ਬੀਰ ਸਨਾਹ ਸਜੇ ਘਹਰਾਤਿ ਘਟਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਹਿਹਨਾਰੀ ॥ ਦਾਦਰ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰਨ ਸੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਚਮਕਾਰੀ ॥ ਬਾਨ ਸੀ ਬੂੰਦ ਬਲਾਇ ਸੀ ਬਜਾਰ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਓਰਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਰੀ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਾਰਿ ਝਖੀ ਜਸ ਦਾਰਦ ਖੇਤ ਰਹੋਂ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬਿਨਾ ਰੀ ॥੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਸੀ ਬਜਾਰ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੋਂ ਬੋਲਬ ਬਾਂਕ ਸੀ ਬੀਨ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਥਾਰੇ ॥ ਜੰਗ ਸੇ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਦੁਖੰਗ ਅਨੰਗ ਕਿ ਅੰਕ ਸੇ ਅੰਕ ਕਿਆਰੇ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਚਿਤਾ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਿ ਹੂਕ ਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਭਾਰ ਸੋਂ ਭਉਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਫੂਲਨ ਫੂਲ ਫਨੀ ਫਨਵਾਰੇ ॥੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਈ ਰਮੂਜ ਰਜਾਈ ਰੀ ਮਾਈ ਰਨਾਈ ਰਮਾਨੁਜ ਨੈਕੁ ਰਿਝੈਬੋ ॥ ਦਾਨ ਕਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਪਯਾਨ ਸਜਾਨ ਸੁ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸ ਰਸੈਬੋ ॥ ਮਉਜ ਸੀ ਮਾਰ ਹਜਾਰ ਸੀ ਹਾਰ ਮਨੋ ਸੁਭ ਗੀਤ ਸਿੰਗਾਰ ਸੁਹੈਬੋ ॥ ਹੇਮ ਪਹਾਰ ਸੋ ਹੇਰਬ ਯਾਰ ਕਿ ਹੋਰੀ ਸੋ ਹਾਸ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤੈਬੋ ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨ ਰੰਜਨ ਹੈਂ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਅੰਜਨਿਆਰੇ ॥ ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਤੇ ਐਸੇ ਨ ਜਾਹਿੰ ਸਵਾਰੇ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਸਮ ਕੰਜਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤਿ ਮੋਚਨ ਭਾਮਨਿ ਕੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਨੇਹ ਰੰਗੇ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਕੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਨੈਨ ਸਖੀ ਮਤਵਾਰੇ ॥੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸੇ ਸਹਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕਿ ਮੱਤ ਕਿਧੋਂ ਮਦਰਾ ਕਿ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਬਾਨਨ ਸੇ ਮਤਵਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਕਿ ਬਿਖੀ ਬਿਖ ਵਾਰੇ ॥ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਕਜਰਾਰਿਨ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਨੀਂਦ ਨਿੰਦਾਰੇ ॥ ਹੇਰੇ ਤੇ ਲਾਜ ਸਭੈ ਛੁਟਿ ਜਾਤ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਨੈਨ ਕਿ ਬਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਵਾਰੀ ਹਉਂ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਪੈ ਜਾ ਪਰ ਕੋਟਿ ਮਨੋਜ ਸੁ ਵਾਰੇ ॥ ਨਾਰਦ ਸੇ ਸੁਕ ਸਾਰਦ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਹਾਰੇ ॥ ਸੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਧਰੇ ਮੁਖ ਯਾਹੀ ਤੇ ਬੀਤ ਗਏ ਜੁਗ ਪਾਰ ਨ ਪਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਸਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਸੇ ਸਭ ਠਾਂ ਕਜਰਾ ਬਿਨੁ ਨੈਨ ਭਏ ਕਜਰਾਰੇ ॥੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਲਹਿ ਹੈਂ ਹਰਿ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਹਾਥ ਸੰਦੇਸ ਪਠੈਹੈਂ ॥ ਗੋਕਲ ਯਾਦ ਕਬੈ ਕਰਿਹੈਂ ਕਬ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਰਾਸ ਮਚੈਹੈਂ ॥ ਮੋਹਨ ਫਾਗੁ ਕਬੈ ਮੰਡਿਹੈਂ ਹਮਰੋ ਕਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੈਹੈਂ ॥ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਬੈ ਸਜਨੀ ਕਹੁ ਰੀ ਕਹੁ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕਥੈਹੈਂ ॥੨੪॥ ਅਥ ਸ੍ਰੀ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਦੇਵਕੀ ਤਨੱਯਾ ਕਹੋ ਮੁੱਸਲੀ ਕੇ ਭੱਯਾ ਕਹੋ ਰਾਧਾ ਕੇ ਰਮੱਯਾ ਕਹੋ ਮੁਰ ਕੇ ਮਰੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਸੰਤਨ ਸਹੱਯਾ ਕਹੋ ਦੈਤਨ ਦਲੱਯਾ ਕਹੋ ਬਾਰਨ ਬਚੱਯਾ ਕਹੋ ਸੰਕਟ ਕਟੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਕਾਰਨ ਕਰੱਯਾ ਕਹੋ ਰਮਾ ਕੇ ਰਿਝੱਯਾ ਕਹੋ ਸਾਗਰ ਮਥੱਯਾ ਕਹੋ ਬਿਸ੍ਵ ਕੇ ਬਨੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦਨ ਬਨੱਯਾ ਕਹੋ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਬਸੱਯਾ ਕਹੋ ਕੌਸਤੁਭ ਧਰੱਯਾ ਪੰਚਜਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਹੈਂ ॥੨੫॥ਕਬਿੱਤ॥ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੋ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੋ ਗੋਕਲ ਬਸੱਯਾ ਕਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਰਹੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਮਾਖਨ ਭਖੱਯਾ ਕਹੋ ਗੋਰਸ ਲੁਟੱਯਾ ਕਹੋ ਚੀਰਨ ਚੁਰੱਯਾ ਕਹੋ ਗੁਆਰਿਨਿ ਹਰੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਆਨੰਦ ਦਿਵੱਯਾ ਕਹੋ ਸਾਰਿੰਗ ਧਰੱਯਾ ਕਹੋ ਪੂਤਨਾ ਮਰੱਯਾ ਕਹੋ ਤਾਲ ਕੇ ਕਤੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਨਾਗ ਕੇ ਨਥੱਯਾ ਕਹੋ ਬਜਾਧ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਕਹੋ ਭੀਖਮ ਤਨੱਯਾ ਕੇ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਜੂ ਹਰੱਯਾ ਹੈਂ ॥੨੬॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਕਹੋ ਕੇਸੀ ਕੇ ਮਰੱਯਾ ਕਹੋ ਕਾਰੀ ਕੇ ਹਨੱਯਾ ਕਹੋ ਕੁੰਜਨ ਭ੍ਰਮੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਸਾਹਨ ਕੇ ਸਾਹ ਕਹੋ ਸੰਤਨ ਸਨਾਹ ਕਹੋ ਕਰੀ ਕਰਿ ਬਾਂਹ ਕਹੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਚੌਦਾਂ ਲੋਕ ਨਾਹ ਕਹੋ ਸਾਚੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਹੋ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਦਾਹ ਕਹੋ ਦੈਂਤਨ ਦਲੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿਨ ਕੋ ਆਰਿ ਕਹੋ ਸੰਤਨ ਸਹਾਰ ਕਹੋ ਦਾਨ ਹੂੰ ਕੀ ਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇਸਵ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਹੈਂ ॥੨੭॥ਕਬਿੱਤ॥ ਬੰਸੀ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਰਹੱਯਾ ਕਹੋ ਬਜਾਧਿ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਕਹੋ ਬਿਸ੍ਵ ਕੇ ਬਨੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦਨੁਚਰੱਯਾ ਕਹੋ ਬਾਰਨ ਬਚੱਯਾ ਕਹੋ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਬਲਿਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ॥ ਬੀਰ ਬਿਚਰੱਯਾ ਕਹੋ ਬੈਰਿਨ ਹਨੱਯਾ ਕਹੋ ਬਿਖ ਕੇ ਬਟੱਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਬਨਿਤਾ ਲੁਭੱਯਾ ਹੈਂ॥ ਬਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮੱਯਾ ਕਹੋ ਬਛਰਾ ਚਰੱਯਾ ਕਹੋ ਜਾ ਕੀ ਸਭ ਲੇਤ ਕਵਿ ਕੋਵਿਦ ਬਲੱਯਾ ਹੈਂ ॥੨੮॥ ਅਥ ਬਜੋਗਨੀ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਰੀ ਸੀ ਬਜਾਰ ਬਜੋਗ ਸੋ ਬੀਜਨੁ ਬਾਂਕ ਸੇ ਬੋਲ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਥਾਰੇ ॥ ਬਾਰਿਦ ਬੂੰਦ ਬਿਸਾਰੇ ਸੇ ਬਾਨ ਸੁ ਬਾਰਨ ਮੱਤ ਬੁਰੇ ਬਿਕਰਾਰੇ ॥ ਬਾਗ ਬਨਜੋ ਬਨ ਸੋ ਬਿਸੁ ਬੈਠਕ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਬਜਾਧਿ ਸੀ ਬੀਨ ਬਿਨਾ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਮ ਬੀਰੀ ਨ ਹੋਹਿੰ ਬਿਖੀ ਬਿਖਜਾਰੇ ॥੨੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਚਿਤਾ ਜੈਸੋ ਚੰਦਨ ਚਰਾਗ ਲਾਗੇ ਚਿੰਤਾ ਸਮ ਚੇਟਕ ਸੋਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਾਬੁਕ ਸੁ ਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਿਤਾ ਜੈਸੋ ਚੀਰ ਚਪਲਾ ਸੀ ਚਿਤਵਨਿ ਲਾਗੈ ਚੀਰਬੇ ਸੀ ਚੌਪਖਾ ਸੁਹਾਤ ਨ ਰੁਚੈਲ ਸੀ ॥ ਚੰਗੁਲ ਸੀ ਚੌਂਪ ਸਰ ਚਾਂਪ ਜੈਸੋ ਚਾਮੀਕਰ ਚੋਟ ਸੀ ਚਿਨੌਤੀ ਲਾਗੈ ਸੀਰੀ ਲਾਗੈ ਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਟਕ ਚਪੇਟ ਸੀ ਲਗਤਿ ਚਿੰਤਾ ਨਾਥ ਬਿਨੁ ਚਾਬੁਕ ਸੋਂ ਚਉਰ ਲਾਗੈ ਚਾਂਦਨੀ ਚੁਰੈਲ

ਸੀ ॥੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਉਂ ਇਤ ਘੂਮਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਤਿ ਘੋਰਤ ਹੈ ਉਹਿ ਘਾ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥ ਕਉਨ ਹੀ ਘਾਤ ਮਿਲੋਂ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਘੋਰ ਕਰੈ ਹਮ ਪੈ ਘਰ ਵਾਰੋ ॥ ਮੋ ਘਟ ਤੇ ਘਿਰਿ ਜਾਤ ਸਖੀ ਮਨੋ ਬੀਤਤਿ ਏਕ ਘਰੀ ਜੁਗ ਸਾਰੋ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਗਏ ਘਰ ਐਹੈਂ ਕਬੈ ਸਖੀ ਮੋਹਨ ਪ੍ਯਾਰੋ ॥੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੀ ਇਤੈ ਹੌਂ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੈ ਭਈ ਸੈਨ ਸਮੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਨ ਆਏ ॥ ਖੋਜਤ ਬਾਟ ਨ ਪਾਈ ਕਿਧੋਂ ਘਨ ਘੋਖ ਸੁਨ੍ਯੋ ਘਰ ਤੇ ਨ ਸਿਧਾਏ ॥ ਘੈਰ ਕਿਧੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਘਨੇ ਡਰਪਾਏ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਆਏ ਸਖੀ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕਾਹੂੰ ਸੁ ਬੈਰਿਨ ਹੂੰ ਬਿਰਮਾਏ ॥੩੨॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਜਿ ਹੌਂ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਮੈਂ ਏਹੀ ਬੀਚ ਕਾਨ ਜੂ ਦਿਖਾਈ ਮੁਹਿ ਦੈ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਸਭਨ ਕੀ ਸੁੱਧਿ ਮੈ ਬਿਸਾਰ ਦਈ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ ਮਨੋ ਚੇਰੀ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਯੋ ॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕਾ ਪੈ ਜਾਊਂ ਜਰੋਂ ਕਿਧੋਂ ਬਿਖੁ ਖਾਊਂ ਜਾਨਤਿ ਹੋਂ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੇ ਬਿਛੂ ਸੋਂ ਡਸੈ ਗਯੋ ॥ ਚਖਨ ਚਿਤੌਨ ਸੋਂ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤ ਮੇਰੋ ਲੀਨੋ ਲਟਪਟੀ ਪਾਗ ਸੋਂ ਲਪੇਟਿ ਮਨੁ ਲੈ ਗਯੋ ॥੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਮ ਕੋ ਬਿਲਲਾਵਤਿ ਹੈ ॥ ਜਬ ਬਾਂਕੇ ਬਿਹਾਰੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ਤਬੈ ਕਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤਿ ਹੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬ੍ਯੋਗ ਬਡੇ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ਬਿਸਰਾਵਤਿ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਥਨ ਤੇ ਬਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਥਨ ਦ੍ਯੋਸ ਨਿਸਾ ਬਿਰਮਾਵਤਿ ਹੈ ॥੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਬੀਥਨ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ॥ ਬਹਿਕੀ ਯੌਂ ਸੁ ਫਿਰੈ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਬਲਾਇ ਲ੍ਯੋਂ ਬੋਲਤ ਹੂੰ ਬਿਲਲਾਵਤਿ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਬੇਗ ਸੋ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੈ ਬਧਰਾ ਬਰ ਕੋ ਬਿਸਰਾਵਤ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਚਲੋ ਬਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਬਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ॥੩੫॥ ਅਥ ਨੇਤ੍ਰ ਸੋਭਾ ਕੇ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਹਤ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਸੁ ਭਾਇ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸਾਰਸ ਸੋਮ ਸੁਰਾ ਅਰੁ ਸ੍ਰੀ ਸਸਿ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗਨ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥ ਖੰਜਨ ਔ ਮਕਰੰਧ੍ਵਜ ਮੀਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਮਨਿ ਲਾਜ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕੇ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਭਰੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਭਰੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਭਰੇ ਸੁਖ ਪੱਯਤ ਹੇਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸਾਰਸ ਮੀਨ ਕਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਖੰਜਨ ਚੇਰੇ ॥ ਭਾਗ ਭਰੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਮੇਰੇ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸੁਖ ਖਾਨਿ ਜਹਾਨ ਕੇ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇਰੇ

॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਆਨਦ ਭਰੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖ ਕੇ ਦੈਨ ॥ ਮੋਹਤ ਮਨ ਮੇਰੋ ਸਦਾ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੩੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਰੂਪ ਭਰੇ ਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔ ਮਮੋਲਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਯਹ ਖਾਨਿ ਹੈਂ ॥ ਮੀਨ ਹੀਨ ਕੀਨੇ ਛੀਨ ਲੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਧੂਪ ਰੂਪ ਚੰਚਲ ਚਪਲ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਹੈਂ ਸੁਖ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਗਰ ਹੈਂ ਗੁਨਨ ਕੇ ਨਾਗਰ ਹੈਂ ਸੋਭਾ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸਾਹਿਬੀ ਕੀ ਸੀਰੀ ਭਰੇ ਚੇਟਕ ਕੀ ਚੀਰੀ ਪੜ੍ਹੇ ਆਲੀ ਤੇਰੇ ਨੈਨ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੇ ਬਾਨ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਅੱਖੀਆਂ ਦੁਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰਮੇ ਕੂੰ ਪਾਇ ਪਜਾਰੀ ਛਾਤੀਆਂ ਦੁਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੰਦਨ ਲਗਾਵਣਾ ॥ ਬਿੰਦੀ ਬੰਦੀ ਬੇਸਰ ਬਣਾਇ ਬਾਜੂ ਬੰਦਾਂ ਤਾਈਂ ਸੀਸ ਉਤੇ ਭੋਰਾ ਸੀਸ ਫੂਲ ਭੀ ਛਕਾਵਣਾ ॥ ਭੰਗ ਕੂ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ਅਫੀਮ ਘਣੀ ਖਾਇ ਕੈ ਖੁਸਾਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਖੇਲ ਸਾਰੀ ਰਾਤਿ ਦਾ ਮਚਾਵਣਾ ॥ ਛਪਿ ਨਹੀ ਜਾਵਣਾ ਰਿਝਾਵਣਾ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਤ ਯਾਰੜੀ ਜਰੂਰ ਸਾਥੈ ਆਵਣਾ ਹੀ ਆਵਣਾ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਦੇਸ ਪਤਿ ਬਜਾਪਤ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗ ॥ ਤਨ ਈਹਾਂ ਮੋ ਮਨ ਚਲ੍ਯੋ ਪਿਯਾ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੪੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸ੍ਵੇਤਤਾ ਬਿਭੂਤਿ ਅਰੁ ਮੇਖਲੀ ਨਿਮੇਖ ਸੰਦੀ ਅੰਜਨ ਦੀ ਸੇਲੀ ਦਾ ਸੁਭਾਉ ਸੁਭ ਭਾਖਣਾ ॥ ਭਗਵਾ ਸੁ ਭੇਸ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਲਲਾਈ ਸਈਓ ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਧਿਆਨੁ ਏਹੋ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚਾਖਣਾ ॥ ਰੋਦਨ ਦਾ ਮੱਜਨ ਪੁਤਰੀ ਪਤ੍ਰ ਗੀਤ ਗੀਤਾ ਦੇਖਣੇ ਦੀ ਭਿੱਛਾ ਦੁਖੁ ਧੂੰਆਂ ਆਗੈ ਰਾਖਣਾ ॥ ਊਧੋ ਏਨਾਂ ਗੋਪੀਆਂ ਦਿਯਾਂ ਅੱਖੀਆਂ ਦਾ ਜੋਗ ਸਾਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਜਾਇ ਆਖਣਾ ॥੪੨॥ ਅਥ ਬੀਰ ਰਸ ਕੇ ਕਬਿੱਤ ॥ ਹਲਕਾ ਹਜਾਰ ਹਾਲੇ ਹਯਨ ਹਮੇਲੈਂ ਹਾਲੀ ਹਾਂਕਿ ਗਿਰਿ ਹਾਲ੍ਯੋ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ਗਿਰਿ ਹਲ ਹਲ੍ਯੋ ॥ ਹਲਾਹਲ ਧਰ ਹਾਲ੍ਯੋ ਹਾਲ੍ਯੋ ਭੂਅ ਲੋਕ ਸਭ ਹਰਿ ਹੂੰ ਸਮੇਤ ਹਰ ਜੂ ਹੂ ਆਪ ਦਹਲ੍ਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਹਾਲਚਾਲ ਮੈ ਹਿਰਾਸ ਭੇ ਨ ਸੰਗੋ ਆਨ ਐਸੇ ਮਹਿਰੌਲਨ ਕੋ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਤੈਂ ਦਲ੍ਯੋ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਹਾਲ੍ਯੋ ਹਬਸ ਹਰੇਵ ਹਾਲ੍ਯੋ ਹੇਮ ਗਿਰਿ ਹਾਲ੍ਯੋ ਹਠੀ ਤੈਂ ਨ ਹਠ ਤੇ ਹਲ੍ਯੋ ॥੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗੋ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਾਂਗ ਭਲੀ ਕਰਿ ਔ ਕਟਿ ਪੈ ਚਟ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਸੂਰ ਡੁਲੇ ਸਿਰਦਾਰ ਸਭੈ ਨ ਡੁਲ੍ਯੋ ਰਣ ਤੇ ਬਸੁਧਾ ਹੂੰ ਡੁਲਾਨੀ ॥੪੪॥ ਮਯ ਕੇ ਪੀਏ ਮਦਮੱਤ ਮਹਾਂਮਤਿ ਪੀਲਨ ਪੇਲਿ

ਚਹੂੰਦਿਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਹਜਾਰ ਸ੍ਵਾਰ ਉਘਾਰਿ ਹਥਯਾਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੂਕੇ ॥ ਛੋਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਸੁਭ ਵਾਰ ਇਹੀ ਬਟਪਾਰ ਸਬੈ ਘਰ ਫੂਕੇ ॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭਾਰੇ ਮਹੀ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗੈ ਅਰਿ ਹਾਂਸੀ ਹਨੂ ਕੇ ॥੪੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰੂ ਬਜੇ ਮਹਾਂ ਮਾਰਿ ਮਚੇ ਪੀਏ ਮਯ ਕੇ ਮਹੀਪ ਮਹਾਂ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕਯੋਂਹੂੰ ਨ ਭਾਜਤ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ਰਣਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਥਿਆਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਭਾਰੇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ਮਹੀ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗੇ ਹਨੁਵੰਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਜਾਰ ਹਿਮਾਲਯ ਸੇ ਹਲਕਾ ਹਨਿ ਕੈ ਹਠਵਾਰ ਹਨੂ ਕੇ ॥ ਹੇਰਨ ਹੇਤ ਮਹਾਹਵ ਮੈ ਭਟ ਲਾਲ ਹਥਿਆਰ ਹਹਾ ਕਹਿ ਢੂਕੇ ॥ ਹਾਲ ਉਠਯੋ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਹਰੇਵ ਹੂੰ ਹੈਰਤਿ ਲਾਗਿ ਹਰੀ ਹਰ ਜੂ ਕੇ ॥ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰ ਰਹੇ ਅਰਿ ਹਾਥ ਲਗੇ ਅਰਿ ਹਾਂਸੀ ਹਨੂ ਕੇ ॥੪੭॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਧੁਕੈਟਭ ਕੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਨੁ ਕੇ ਨਲ ਕੇ ਚਲਤੇ ਨ ਚਲਯੋ ਗਉਂ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁ ਕੋ ਅਜ ਕੋ ਨਹੀ ਸਾਥ ਦਯੋ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲੀ ਕਉਂ ॥ ਸੰਗ ਰਹੀ ਅਬ ਲੌ ਕਹੁ ਕੌਨ ਕੇ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਅਘ ਓਘ ਦਲੀ ਸਉਂ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੜ੍ਹ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਲੀ ਨ ਚਲੀ ਹਉਂ ॥੪੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਗਜ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿਹੋਂ ਅਰੁ ਸਾਤ ਮਹਾਰਣ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈਹੋਂ ॥ ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈਹੋਂ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿਕੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਗਨੇਸ ਕੇ ਹਾਥ ਲਿਖੈਹੋਂ ॥ ਕੋਟਿ ਕਬਿੱਤਨ ਜੌ ਕਰਿਹੋਂ ਤੁਮ ਕੋ ਨ ਤਊ ਪ੍ਰਭ ਨੈਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥੪੯॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਮਾਝ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਲੱਖੀ ਜੰਗਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀਦਾਰ ਆਇ ਲਗਾ ਤਬ ਉਚਾਰੁ ਹੋਇਆ ॥

ਸੁਣਿ ਕੈ ਸੱਦੁ ਮਾਹੀ ਦਾ ਮੇਹੀਂ ਪਾਣੀ ਘਾਹੁ ਮੁਤੋ ਨੇ ॥

ਕਿਸੇ ਨਾਲਿ ਨ ਰਲੀਆ ਕਾਈ ਕੋਈ ਸੌਕ ਪਯੋ ਨੇ ॥

ਗਇਆ ਫਿਰਾਕੁ ਮਿਲਿਆ ਮਿਤੁ ਮਾਹੀ ਤਾਹੀਂ ਸੁਕਰੁ ਕੀਤੋ ਨੇ ॥

੧ੴ ਹੁਕਮਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਹ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥

ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ ਕ਼ਾਯਮ ਕਰੀਮ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰਾਜ਼ਿਕ਼ ਰਹਾਕੋ ਰਹ਼ੀਮ ॥੧॥ ਅਮਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਿਲ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਖ਼ੂਬੀ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨਮੂੰ ॥ ਕਿ ਬੇਗੂਨ ਬੇਚੂਨ ਚੂੰ ਬੇਨਮੂੰ ॥੩॥ ਨ ਸਾਜ਼ੋ ਨ ਬਾਜ਼ੋ ਨ ਫ਼ਉਜੋ ਨ ਫ਼ਰਸ਼ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓ ਐਸ਼ੁ ਅ਼ਰਸ਼ ॥੪॥ ਜਹਾਂ ਪਾਕ ਜ਼ਬਰਸਤੁ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥ ਅ਼ਤ਼ਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਹਮਚੁ ਹ਼ਾਜ਼ਿਰ ਹ਼ਜ਼ੂਰ ॥੫॥ ਅ਼ਤ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ਦੋ ਪਾਕੁ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥

ਰਹ਼ੀਮ ਅਸਤੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰਦਿਯਾਰ ॥੬॥ ਕਿ ਸਾਹ਼ਿਬ ਦਿਯਾਰਸਤੁ ਆਜ਼ਮ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਰਾਜ਼ਿਕ਼ ਰਹ਼ੀਮ ॥੭॥ ਕਿ ਸਾਹ਼ਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤੁ ਆ਼ਜਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥ ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੮॥ ਸ਼ਰੀਅਤ ਪਰਸਤੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਮਆਬ ॥ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਸ਼ਨਾਸੋ ਨਬੀਉਲ ਕਿਤਾਬ ॥੯॥ ਕਿ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਜ਼ੋਹਸਤੁ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਸ਼ਊਰ ॥ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਸ਼ਨਾਸਸਤੁ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੧੦॥ ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਹ ਏ ਇ਼ਲਮਿ ਆ਼ਲਮ ਖ਼ੁਦਾਇ ॥ ਕੁਸ਼ਾਇੰਦਹ ਏ ਕਾਰਿ ਆ਼ਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥੧੧॥ ਗੁਜ਼ਾਰਿੰਦਹ ਏ ਕਾਰਿ ਆ਼ਲਮ ਕਬੀਰ ॥ ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਹੇ ਇ਼ਲਮਿ ਆ਼ਲਮ ਅਮੀਰ ॥੧੨॥

ਦਾਸਤਾਨ॥

ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਬਰੀਂ ਕ਼ਸਮ ਨੇਸਤ ॥ ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤ ਯਜ਼ਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੧੩॥ ਨ ਕ਼ਤਰਹ ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਬਰੋਸਤ ॥ ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਵ ਦੀਵਾਂ ਹਮਹ ਕਿਜ਼ਬ ਗੋਸਤ ॥੧੪॥ ਕਸੇ ਕ਼ਉਲਿ ਕ਼ੁਰਆਂ ਕੁਨਦ ਐਤਬਾਰ ॥ ਹਮਾਂ ਰੋਜ਼ਿ ਆਖ਼ਿਰ ਸ਼ਵਦ ਮਰਦ ਖ਼੍ਵਾਰ ॥੧੫॥ ਹੁਮਾ ਰਾ ਕਸੇ ਸਾਯਹ ਆਯਦ ਬਜ਼ੇਰ ॥ ਬਰੋ ਦਸਤ ਦਾਰਦ ਨ ਜ਼ਾਗ਼ੇ ਦਲੇਰ ॥੧੬॥ ਕਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਅਫ਼ਤਦ ਪਸੇ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ॥ ਨ ਗੀਰਦ ਬੁਜ਼ੋ ਮੇਸ਼ੁ ਆਹੂ ਗੁਜ਼ਰ ॥੧੭॥ ਕ਼ਸਮ ਮੁਸਹਫ਼ੇ ਖ਼ੁਫ਼ਿਯਹ ਗਰ ਈਂ ਖ਼ੁਰਮ ॥ ਨ ਫ਼ਉਜੇ ਅਜ਼ੀਂ ਜ਼ੇਰਿ ਸੁਮ ਅਫ਼ਕਨਮ ॥੧੮॥ ਗੁਰਸਨਹ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ਚਿਹਲਿ ਨਰ ॥ ਕਿ ਦਹਿ ਲਖ ਬਰਾਯਦ ਬਰੋ ਬੇਖ਼ਬਰ ॥੧੯॥ ਕਿ ਪੈਮਾਂ ਸ਼ਿਕਨ ਬੇਦਿਰੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥ ਮਿਯਾਂ ਤੇਗ਼ੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥੨੦॥ ਬ ਲਾਚਾਰਗੀ ਦਰਮਿਯਾਂ ਆਮਦਮ ॥ ਬ ਤਦਬੀਰਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥ ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹ਼ੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥ ਹ਼ਲਾਲਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦਸਤ ॥੨੨॥ ਚਿ ਕ਼ਸਮੇ ਕੁਰਆਂ ਮਨ ਕੁਨਮ ਐਤਬਾਰ ॥ ਵਗਰਨਹ ਤੁ ਗੋਈ ਮਨ ਈਂ ਰਹਿ ਚਿ ਕਾਰ ॥੨੩॥ ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰੋਬਾਹਿ ਪੇਚ ॥ ਮਗਰ ਹਰਗਿਜ਼ੀਂ ਰਹਿ ਨਿਯਾਰਦ ਬਹੇਚ ॥੨੪॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਕ਼ਉਲੇ ਕ਼ੁਰਾਂ ਆਯਦਸ਼ ॥ ਨ ਜ਼ੋ ਬਸਤਨੋ ਕੁਸ਼ਤਨੋ ਬਾਯਦਸ਼ ॥੨੫॥ ਬਰੰਗੇ ਮਗਸ ਸਜਾਹਪੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥ ਬ ਯਕਬਾਰਗੀ ਦਰ ਖ਼ਰੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥੨੬॥ ਹਰਾਂਕਸ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰ ਆਮਦ ਬਿਰੂੰ ॥ ਬਖ਼ੁਰਦਨ

ਯਕੇ ਤੀਰ ਸ਼ੁਦ ਗ਼ਰਕ਼ ਖ਼ੂੰ ॥੨੭॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਜ਼ੋ ਦਿਵਾਰ ॥ ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਤੀਰੋ ਨ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖ਼੍ਵਾਰ ॥੨੮॥ ਚੁ ਦੀਦਮ ਕਿ ਨਾਹਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚਸ਼ੀਦਨ ਯਕੇ ਤੀਰ ਤਨ ਬੇਦਿਰੰਗ ॥੨੯॥ ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਬਜਾਏ ਮਸਾਫ਼ ॥ ਬਸੇ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਬੇਰੂੰ ਗਜ਼ਾਫ਼ ॥੩੦॥ ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨਿ ਦੀਗਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸੈਲੇ ਰਵਾਂ ਹਮਚੁ ਤੀਰੋ ਤਫ਼ੰਗ ॥੩੧॥ ਬਸੇ ਹ਼ਮਲਹ ਕਰਦੰਦ ਬ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥ ਹਮ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ਗੀ ਹਮਚੁ ਦੀਵਾਨਗੀ ॥੩੨॥ ਬਸੇ ਹ਼ਮਲਹ ਕਰਦਹ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖ਼ੁਰਦ ॥ ਦੁ ਕਸ ਰਾ ਬਜਾਂ ਕੁਸ਼ਤ ਜਾਂ ਹਮ ਸਪੁਰਦ ॥੩੩॥ ਕਿ ਆਂ ਖ਼੍ਵਾਜਹ ਮਰਦੂਦ ਸਾਯਹ ਦਿਵਾਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਨਿਆਮਦ ਬ ਮਰਦਾਨਿ ਵਾਰ ॥੩੪॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥ ਬ ਯਕ ਤੀਰ ਲਾਚਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੫॥ ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਦੁ ਸੂਏ ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ਬੇਦਿਰੰਗ ॥੩੬॥ ਬਸੇ ਬਾਨ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਗਸ਼ਤ ਹਮਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੩੭॥ ਸਰੋ ਪਾਇ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥ ਕਿ ਮੈਦਾਂ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚੌਗਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥੩੮॥ ਤਰੰਕਾਰਿ ਤੀਰੋ ਤਰੰਕਿ ਕਮਾਂ ॥ ਬਰਾਮਦ ਯਕੇ ਹਾਇ ਹੂ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੩੯॥ ਦਿਗਰ ਸ਼ੋਰਸ਼ਿ ਕੈਬਰੇ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥ ਜ਼ਿ ਮਰਦਾਨਿ ਮਰਦਾਂ ਬਿਰੂੰ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ॥੪੦॥ ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਚਿ ਮਰਦੀ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਬਰ ਚਿਹਲਿ ਤਨ ਆਯਦਸ਼ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੧॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾਨੇ ਸ਼ੁਦਹ ਬੁਰਕ਼ਹ ਪੋਸ਼ ॥ ਸ਼ਬੇ ਸ਼ਹ ਬਰਾਮਦ ਹਮਹ ਜਲਵਹ ਜੋਸ਼ ॥੪੨॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਕ਼ਉਲੇ ਕ਼ੁਰਾਂ ਆਯਦਸ਼ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਬਰੋ ਰਹਿਨੁਮਾ ਆਯਦਸ਼ ॥੪੩॥ ਨ ਪੇਚੀਦ ਮੂਏ ਨ ਰੰਜੀਦ ਤਨ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਖ਼ੁਦ ਆਵੁਰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਿਕਨ ॥੪੪॥ ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਪੈਮਾਂ ਸ਼ਿਕਨ ॥ ਕਿ ਦਉਲਤ ਪਰਸਤਸਤੁ ਈਮਾਂ ਫ਼ਿਕਨ ॥੪੫॥ ਨ ਈਮਾਂ ਪਰਸਤੀ ਨ ਅਉਜ਼ਾਇ ਦੀਨ ॥ ਨ ਸਾਹ਼ਿਬ ਸ਼ਨਾਸੀ ਨ ਮੁਹ਼ੰਮਦ ਯਕੀਨ ॥੪੬॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਈਮਾਂ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨਦ ॥ ਨ ਪੈਮਾਂ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਪੇਸ਼ੁ ਪਸਤੀ ਕੁਨਦ ॥੪੭॥ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰਾ ਜ਼ੱਰਹ ਐਤਬਾਰ ਨੇਸਤ ॥ ਚਿ ਕ਼ਸਮੇ ਕ਼ੁਰਾਨਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੪੮॥ ਚੁ ਕ਼ਸਮੇ ਕ਼ੁਰਾਂ ਸਦ ਕੁਨਦ ਇਖ਼ਤਿਯਾਰ ॥ ਮਰਾ ਕ਼ਤਰਹ ਨਿਆਯਦ ਅਜ਼ੋ ਐਤਬਾਰ ॥੪੯॥ ਅਗਰਚਿ ਤੁਰਾ ਐਤਬਾਰ ਆਮਦੇ ॥ ਕਮਰ ਬਸਤਹੇ ਪੇਸ਼ਵਾ ਆਮਦੇ ॥੫੦॥ ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਸਤ ਬਰ ਸਰ

ਤੁਰਾ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਕਿ ਕ਼ਉਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਸਤੁ ਕ਼ਸਮ ਅਸਤ ਮਨ ॥੫੧॥ ਅਗਰ ਹ਼ਜ਼ਰਤੇ ਖ਼ੁਦ ਸਿਤਾਦਹ ਸ਼ਵਦ ॥ ਬਜਾਨੋ ਦਿਲੇ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਹ ਸ਼ਵਦ ॥੫੨॥ ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਚੁ ਫ਼ਰਜ਼ਸਤ ਕਾਰੇ ਕੁਨੀ ॥ ਬਮੂਜਿਬ ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਸ਼ੁਮਾਰੇ ਕੁਨੀ ॥੫੩॥ ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਰਸੀਦੋ ਬਗੁਫ਼ਤਹ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਬੁਬਾਯਦ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਬਰਾਹ਼ਤ ਰਸਾਂ ॥੫੪॥ ਹਮੂ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖ਼ਨਵਰ ॥ ਨ ਸ਼ਿਕਮੇ ਦਿਗਰ ਦਰ ਦਹਾਨੇ ਦਿਗਰ ॥੫੫॥ ਕਿ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਗੁਫ਼ਤਹ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਮ ॥ ਅਗਰ ਰਾਸਤੀ ਖ਼ੁਦ ਬਿਆਰੀ ਕ਼ਦਮ ॥੫੬॥ ਤੁਰਾ ਗਰ ਬੁਬਾਯਦ ਕ਼ਉਲੇ ਕ਼ੁਰਾਂ ॥ ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਰਸਾਨਮ ਹਮਾਂ ॥੫੭॥ ਕਿ ਤਸ਼ਰੀਫ ਦਰ ਕ਼ਸਬਹ ਕਾਂਗੜ ਕੁਨਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਹਮ ਸ਼ਵਦ ॥੫੮॥ ਨ ਜ਼ੱਰਹ ਦਰੀਂ ਰਾਹਿ ਖ਼ਤਰਹ ਤੁਰਾਸਤ ॥ ਹਮਹ ਕੌਮਿ ਬੈਰਾੜ ਹ਼ੁਕਮਿ ਮਰਾਸਤ ॥੫੯॥ ਬਿਯਾ ਤਾ ਬਮਨ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥ ਬਰੂਏ ਸ਼ੁਮਾ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥੬੦॥ ਯਕੇ ਅਸਪ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਯਕ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬਿਯਾ ਤਾ ਬਗੀਰੀ ਬ ਮਨ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੬੧॥ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ਬੰਦਹੇ ਚਾਕਰੇਮ ॥ ਅਗਰ ਹ਼ੁਕਮ ਆਯਦ ਬਜਾਂ ਹਾਜ਼ਿਰੇਮ ॥੬੨॥ ਅਗਰਚੇ ਬਿਆਯਦ ਬ ਫ਼ਰਮਾਨਿ ਮਨ ॥ ਹਜ਼ੂਰਤ ਬਿਯਾਯਮ ਹਮਹ ਜਾਨੁ ਤਨ ॥੬੩॥ ਅਗਰ ਤੋ ਬਯਜ਼ਦਾਂ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥ ਬਕਾਰੇ ਮਰਾ ਈਂ ਨ ਸੁਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੬੪॥ ਤੁ ਬਾਯਦ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕੁਨੀ ॥ ਨ ਗੁਫ਼ਤਹ ਕਸ਼ਾ ਕਸ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨੀ ॥੬੫॥ ਤੁ ਮਸਨਦ ਨਸ਼ੀਂ ਸਰਵਰੇ ਕਾਇਨਾਤ ॥ ਕਿ ਅ਼ਜਬਸਤ ਇਨਸਾਫ਼ ਈਂ ਹਮ ਸਿਫ਼ਾਤ ॥੬੬॥ ਕਿ ਅ਼ਜਬਸਤ ਇਨਸਾਫ਼ੁ ਦੀਂ ਪਰਵਰੀ ॥ ਕਿ ਹੈ਼ਫ਼ਸਤੁ ਸਦ ਹੈ਼ਫ਼ ਈਂ ਸਰਵਰੀ ॥੬੭॥ ਕਿ ਅ਼ਜਬਸਤੁ ਅ਼ਜਬ ਅਸਤ ਫ਼ਤਵਹ ਸ਼ੁਮਾ ॥ ਬਜੁਜ਼ ਰਾਸਤੀ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਜ਼ਿਯਾਂ ॥੬੮॥ ਮਜ਼ਨ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਖ਼ੂਨਿ ਕਸ ਬੇਦਰੇਗ਼ ॥ ਤੁਰਾ ਨੀਜ਼ ਖ਼ੂਨਸਤ ਬਾ ਚਰਖ਼ਿ ਤੇਗ਼ ॥੬੯॥ ਤੁ ਗਾਫ਼ਿਲ ਮਸ਼ਉ ਮਰਦਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਹਿਰਾਸ ॥ ਕਿ਼ ਓ ਬੇਨਿਆਜ਼ਸਤੁ ਓ ਬੇਸਿਪਾਸ ॥੭੦॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਮੁਹਾਬਸਤੁ ਸ਼ਾਹਾਨਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਸੱਚਏ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ॥੭੧॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਏਜ਼ਦ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਕੁਨਿੰਦਸਤ ਹਰਕਸ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਂ ॥੭੨॥ ਹਮ ਅਜ਼ ਪੀਰ ਮੋਰੋ ਹਮਜ਼ ਫ਼ੀਲ ਤਨ ॥ ਕਿ ਆ਼ਜਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ਸਤੁ ਗਾਫ਼ਿਲ ਸ਼ਿਕੰਨ ॥੭੩॥ ਕਿ ਓਰਾ ਚੁ ਇਸਮਸਤ ਆ਼ਜਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥ ਕਿ ਓ ਬੇ

ਸਿਪਾਸਸਤ ਓ ਬੇ ਨਿਯਾਜ਼ ॥੭੪॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਨਗੂੰਨਸਤ ਓ ਬੇ ਚਗੂੰ ॥ ਕਿ ਓ ਰਹਿਨੁਮਾ ਅਸਤੁ ਓ ਰਹਿਨਮੂੰ ॥੭੫॥ ਕਿ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਕ਼ਸਮੇ ਕ਼ੁਰਾਨ ॥ ਬਗੁਫ਼ਤਹ ਸ਼ੁਮਾ ਕਾਰਿ ਖ਼ੂਬੀ ਰਸਾਨ ॥੭੬॥ ਬੁਬਾਯਦ ਤੁ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਚੀਰਹ ਦਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੭੭॥ ਚਿਹਾ ਸ਼ੁਦ ਕਿ ਚੂੰ ਬੱਚਗਾਂ ਕੁਸ਼ਤਹ ਚਾਰ ॥ ਕਿ ਬਾਕ਼ੀ ਬਿਮਾਂਦਸਤ ਪੇਚੀਦਹ ਮਾਰ ॥੭੮॥ ਚਿ ਮਰਦੀ ਕਿ ਅਖ਼ਗਰ ਖ਼ਮੋਸ਼ਾਂ ਕੁਨੀ ॥ ਕਿ ਆਤਿਸ਼ਿ ਦਮਾ ਰਾ ਬਦਉਰਾ ਕੁਨੀ ॥੭੯॥ ਚਿ ਖ਼ੁਸ਼ ਗੁਫ਼ਤ ਫਿਰਦੌਸੀਏ ਖ਼ੁਸ਼ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਸ਼ਿਤਾਬੀ ਬਵਦ ਕਾਰਿ ਆਹਰਮਨਾਂ ॥੮੦॥ ਕਿ ਮਾ ਬਾਰਗਹਿ ਹ਼ਜ਼ਰਤ ਆਯਮ ਸ਼ੁਮਾ ॥ ਅਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਬਾਸ਼ੀ ਵ ਸ਼ਾਹਿਦ ਸ਼ੁਮਾ ॥੮੧॥ ਵਗਰਸ਼ਾਹਿ ਤੁ ਈਂ ਹਮ ਫ਼ਰਾਮੁਸ਼ ਕੁਨਦ ॥ ਤੁਰਾ ਹਮ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਯਜ਼ਦਾਂ ਕੁਨਦ ॥੮੨॥ ਅਗਰ ਕਾਰਿ ਈਂ ਬਰ ਤੁ ਬਸਤੀ ਕਮਰ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ਬਹਿਰਵਰ ॥੮੩॥ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰਿ ਨੇਕ ਅਸਤ ਦੀਂ ਪਰਵਰੀ ॥ ਚੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸੀ ਬਜਾਂ ਬਰਤਰੀ ॥੮੪॥ ਤੁਰਾ ਮਨ ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸ ॥ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤੋ ਕਾਰਹਾ ਦਿਲ ਖ਼ਰਾਸ਼ ॥੮੫॥ ਸ਼ਨਾਸਦ ਹਮੀਂ ਤੋ ਨ ਯਜ਼ਦਾਂ ਕਰੀਮ ॥ ਨ ਖ਼੍ਵਾਹਦ ਹਮੀ ਤੋ ਬਦੌਲਤ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥੮੬॥ ਅਗਰ ਸਦ ਕੁਰਾਂ ਰਾ ਬਖ਼ੁਰਦੀ ਕ਼ਸਮ ॥ ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਨ ਈਂ ਜ਼ੱਰਹ ਦਮ ॥੮੭॥ ਹ਼ਜ਼ੂਰੇ ਨਿਆਯਮ ਨ ਈਂ ਰਹ ਸ਼ਵਮ ॥ ਅਗਰ ਸ਼ਹ ਬ ਖ਼ਾਹਦ ਮਨ ਆਂ ਜਾ ਰਵਮ ॥੮੮॥ ਖ਼ੁਸ਼ਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ॥ ਕਿ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤਸਤੁ ਚਾਬਕ ਰਕੇਬ ॥੮੯॥ ਚਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਮੁਲਕਸਤੁ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਅਮੀਰ ॥੯੦॥ ਬ ਤਰਤੀਬਿ ਦਾਨਿਸ਼ ਬ ਤਦਬੀਰਿ ਤੇਗ਼ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਦੇਗ਼ੋ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਤੇਗ਼ ॥੯੧॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰਸਤੁ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਮੁਲਕੁ ਮਾਲ ॥੯੨॥ ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਬੀਰਸਤੁ ਦਰ ਜੰਗ ਕੋਹ ॥ ਮਲਾਯਕ ਸਿਫ਼ਤ ਚੂੰ ਸੁਰੱਯਾ ਸ਼ੁਕੋਹ ॥੯੩॥ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹਿ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬਿ ਆ਼ਲਮੀਂ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਇ ਦਉਰ ਅਸਤੁ ਦੂਰਸਤ ਦੀਂ ॥੯੪॥ ਮਨਮ ਕੁਸ਼ਤਨਮ ਕੋਹੀਆਂ ਬੁਤ ਪਰਸਤ ॥ ਕਿ ਓ ਬੁਤ ਪਰਸਤੰਦੁ ਮਨ ਬੁਤ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੯੫॥ ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਪਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਅਫ਼ਤਦ ਰਸਾਨਦ ਜ਼ਿਯਾਂ ॥੯੬॥ ਬੁਬੀਂ ਕ਼ੁਦਰਤੇ ਨੇਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨਿ ਪਾਕ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਯਕ ਬ ਦਹਿ ਲਖ ਰਸਾਨਦ ਹਲਾਕ ॥੯੭॥ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ

ਕੁਨਦ ਮਿਹਰਬਾਨਸਤ ਦੋਸਤ ॥ ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੰਦਗੀ ਕਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓਸਤ ॥੯੮॥ ਰਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦਿਹਦ ॥ ਜ਼ਬਾਂ ਰਾ ਬਸਿਫ਼ਤ ਆਸ਼ਨਾਈ ਦਿਹਦ ॥੯੯॥ ਖ਼ਸਮ ਰਾ ਚੁ ਕੋਰੋ ਕੁਨਦ ਵਕ਼ਤਿ ਕਾਰ ॥ ਯਤੀਮਾਂ ਬਿਰੂੰ ਬੁਰਦ ਬੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖ਼ਾਰ ॥੧੦੦॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਜ਼ੋ ਰਾਸਤਬਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਰਹ਼ੀਮੇ ਬਰੋ ਰਹ਼ਮ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੧੦੧॥ ਕਸੇ ਖ਼ਿਦਮਤ ਆਯਦ ਬਸੇ ਦਿਲ ਵ ਜਾਂ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਅਮਾਂ ॥੧੦੨॥ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਿਜ਼ਾਂ ਹ਼ੀਲਹ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਅਗਰ ਰਹਿਨੁਮਾ ਬਰ ਵੈ ਰਾਜੀ ਸ਼ਵਦ ॥੧੦੩॥ ਅਗਰ ਬਰ ਯਕ ਆਇਦ ਦਹੋ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਨਿਗਹਬਾਨ ਓ ਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਿਰਦਗਾਰ ॥੧੦੪॥ ਤੁਰਾ ਗਰ ਨਜ਼ਰ ਹਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਵ ਜ਼ਰ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਨਿਗਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ੁਕਰ ॥੧੦੫॥ ਕਿ ਓ ਰਾ ਗ਼ਰੂਰਸਤ ਬਰ ਮੁਲਕੁ ਮਾਲ ॥ ਵ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਅਕਾਲ ॥੧੦੬॥ ਤੁ ਗ਼ਾਫ਼ਿਲ ਮਸ਼ੌ ਈਂ ਸਿਪੰਜੀ ਸਰਾਇ ॥ ਕਿ ਆ਼ਲਮ ਬੁਗ਼ਜ਼ਰਦ ਸਰੇ ਜਾ ਬਜਾਇ ॥੧੦੭॥ ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਕਿ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਹਰ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਂ ॥੧੦੮॥ ਤੁ ਗਰ ਜ਼ਬਰ ਆ਼ਜਿਜ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥ ਕ਼ਸਮ ਰਾ ਬਾ ਤੇਸਹ ਤਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥੧੦੯॥ ਹ਼ਕ਼ੇ ਯਾਰ ਬਾਸ਼ਦ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ॥ ਅਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਰਾ ਬਾਸਦ ਤਨ ਕੁਨਦ ॥੧੧੦॥ ਖ਼ਸਮ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਗਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥ ਨ ਯਕ ਮੂਇ ਓ ਰਾ ਅਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥੧੧੧॥੧॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ॥

ਅਗੰਜੋ ਅਭੰਜੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖ ॥ ਅਗਾਧੋ ਅਬਾਧੋ ਅਭਰਮੋ ਅਲੇਖ ॥੧॥ ਅਰਾਗੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖੋ ਅਰੰਗ ॥ ਅਜਨਮੋ ਅਬਰਨੋ ਅਭੂਤੋ ਅਭੰਗ ॥੨॥ ਅਛੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਕਰਮੋ ਅਕਾਮ ॥ ਅਖੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਭਰਮੋ ਅਭਾਮ ॥੩॥ ਅਰੇਖੋ ਅਭੇਖੋ ਅਲੇਖੋ ਅਭੰਗ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੪॥ਹ਼ਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਰਾਜਹਿ ਦਿਲੀਪ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬੁਦਹ ਨਿਜ਼ਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੫॥ ਕਿ ਓਰਾ ਹਮੀ ਬੂਦ ਪਿਸਰੇ ਚਹਾਰ ॥ ਕਿ ਦਰ ਰਜ਼ਮ ਦਰ ਬਜ਼ਮ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਕਾਰ ॥੬॥ ਬ ਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰਾਂ ਹਮਚੁ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰਿ ਮਸਤ ॥ ਕਿ ਚਾਬਕ ਰਿਕਾਬਸਤੁ ਗੁਸਤਾਖ਼ ਦਸਤ ॥੭॥ ਚਹਾਰੋ ਸ਼ਹੇ ਪੇਸ਼ ਪਿਸਰਾਂ ਬੁਖ਼ਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਕੁਰਸੀਏ ਜ਼ਰ

ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੮॥ ਬੁਪੁਰਸੀਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਲਤ ਪਰਸਤ ॥ ਅਜ਼ੀਂ ਅੰਦਰੂੰ ਬਾਦਿਸ਼ਾਹੀ ਕਸ ਅਸਤ ॥੯॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਆਂ ਚੁ ਦਾਨਾਇ ਦਾਨਿਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥ ਬਾਤਮਕੀਨ ਪਾਸੁਖ਼ ਅ਼ਲਮ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੦॥ ਬੁ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਦੀਨ ਦਾਨਾਇ ਨਗ਼ਜ਼ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸਸਤੁ ਆਜ਼ਾਦਿ ਮਗ਼ਜ਼ ॥੧੧॥ ਮਰਾ ਕੁ਼ਦਰਤੇ ਨੇਸਤ ਈਂ ਗੁਫ਼ਤਨੀਸਤ ॥ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਬਿਕਰ ਜਾਂ ਸੁਫ਼ਤਨੀਸਤ ॥੧੨॥ ਅਗਰ ਸ਼ਹਿ ਬੁਗੋਯਦ ਬੁਗੋਯਮ ਜਵਾਬ ॥ ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹ਼ਾਲ ਈਂ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੩॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੧੪॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਅਕ਼ਲ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬ ਕਾਰ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥੧੫॥ ਯਕੇ ਰਾ ਦਿਹਦ ਫ਼ੀਲ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥ ਹਮਹ ਮਸਤੀ ਓ ਮਸਤ ਜ਼ੰਜੀਰ ਬਸਤ ॥੧੬॥ ਦਿਗਰ ਰਾ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਜ਼ਰ ਸਾਖ਼ਤਹ ਜ਼ੀਨ ਚੂੰ ਨਉਬਹਾਰ ॥੧੭॥ ਸਿਯਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਸ਼ੁਤਰ ਸਿ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਨੁਕ਼ਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਜ਼ਰ ਨਿਗਾਰ ॥੧੮॥ ਚੁਅਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਮੁੰਗ ਯਕ ਨੁਖ਼ੁਦ ਨੀਮ ॥ ਅਜ਼ਾਂ ਮਰਦਿ ਆਜ਼ਾਦ ਆਕਿ਼ਲ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥੧੯॥ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਪੁਰ ਅਕ਼ਲ ਖ਼ਾਨਹ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਦਿਗਰ ਨੀਮ ਨੁਖ਼ੁਦਸ਼ ਬਬਸਤਨ ਅਜ਼ਾਂ ॥੨੦॥ ਹਮੀ ਖ਼੍ਵਾਸਤ ਕੋ ਤੁਖ਼ਮ ਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਖ਼ਿਰਦ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੨੧॥ ਦਫ਼ਨ ਕਰਦ ਹਰਦੋ ਜ਼ਮੀਨ ਅੰਦਰਾਂ ॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਗਿਰਾਂ ॥੨੨॥ ਚੁ ਸ਼ਸ਼ ਮਾਹਿ ਗਸ਼ਤੰਦ ਦਰਾਂ ਦਫ਼ਨਵਾਰ ॥ ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨਉਬਹਾਰ ॥੨੩॥ ਬਰੇਜ਼ੀਦ ਦਹਿ ਸਾਲ ਤੁਖ਼ਮੇ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਪਰਵਰਦਹ ਓਰਾ ਬੁਰੀਦਨ ਅਜ਼ਾਂ ॥੨੪॥ ਬਰੇਜ਼ੀ ਦਹੇ ਬੀਸਤ ਬਾਰਸ਼ ਅਜ਼ੋ ॥ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤਹ ਖ਼ਰਵਾਰ ਦਾਨਹ ਅਜ਼ੋ ॥੨੫॥ ਚੁਨਾ ਜ਼ਿਯਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦਉਲਤੇ ਦਿਲਿ ਕ਼ਰਾਰ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦਾਨਹ ਸ਼ੁਦ ਦਾਨਹਾਏ ਅੰਬਾਰ ॥੨੬॥ ਖ਼ਰੀਦਹ ਅਜ਼ਾਂ ਨਕ਼ਦ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੀਲ ॥ ਚੁ ਕੋਹੋ ਰਵਾਂ ਹਮਚੁ ਦਰੀਆਇ ਨੀਲ ॥੨੭॥ ਬਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਰ ਵ ਜ਼ੀਨੋ ਹਮਹ ਨੁਕ਼ਰਹ ਵਾਰ ॥੨੮॥ ਖ਼ਰੀਦੰਦ ਸੇ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰੇ ਸ਼ੁਤਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕ਼ਰਹ ਪੁਰ ॥੨੯॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦਾਲ ਨਉ ਸ਼ਹਰ ਆਜ਼ਮ ਬਬਸਤ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ਹਰ ਦਿਹਲੀ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥੩੦॥ ਦਿਗਰ ਦਾਨਹ ਰਾ ਬਸਤ ਮੂੰਗੀ ਪਟਨ ॥ ਚੁ ਦੋਸਤਾਂ ਪਸੰਦਸਤੁ

ਦੁਸ਼ਮਨ ਫ਼ਿਕਨ ॥੩੧॥ ਬੁਗੁਜ਼ਰੀਦ ਦਹ ਦੋ ਬਰੀਂ ਨਮਤ ਸਾਲ ॥ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਜ਼ੋ ਦਉਲਤੇ ਬੇਜ਼ਵਾਲ ॥੩੨॥ ਚੁ ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਬਰ ਤਖ਼ਤ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥ ਬ ਪੁਰਸ਼ਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਸ਼ਹੇ ਹਫ਼ਤ ਦੀਪ ॥੩੩॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਬਪੇਸ਼ੀਨ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਬਿਆਰ ॥ ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਾਅਮ ਮਨ ਬ ਪਿਸਰਾਂ ਚਹਾਰ ॥੩੪॥ ਦਬੀਰੇ ਕ਼ਲਮਜ਼ਨ ਕ਼ਲਮ ਬਰ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਅ਼ਲਮਬਰ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥੩੫॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਏਸ਼ਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ਬਾਨਸ਼ ਬਿਆਰ ॥੩੬॥ ਬ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾਂ ਬਿਗੋਯਦ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਾ ਸ਼ੁਦ ਬਖ਼ਸ਼ ਹਰਕਸ ਕਜ਼ਾਂ ॥੩੭॥ ਚੁ ਬਿਸ਼ੁਨੀਦ ਸੁਖ਼ਨ ਅਜ਼ ਮਹੀਪਾਨ ਮਾਨ ॥ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫ਼ਤ ਚੂੰ ਮਲਾਯਕ ਮਕਾਨ ॥੩੮॥ ਬਜਾਰੀ ਮਰਾ ਪੇਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹ ਮਨ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾਂ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੯॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮੁਰਦੰਦ ਬਾਜ਼ੇ ਮੁਹਿੰਮ ॥ ਕਿ ਮਾ ਹਮ ਬਸਾ ਫ਼ੀਲ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੦॥ ਦਿਗਰ ਰਾ ਬਪੁਰਸੀਦ ਅਸਪਸ਼ ਚਿ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਬਾਜ਼ੇ ਬਿਮੁਰਦ ॥੪੧॥ ਸਿਅਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸੀਦ ਸ਼ੁਤਰਾਂ ਨੁਮਾ ॥ ਕੁਜਾ ਤੋ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਏ ਜਾਨਿ ਮਾ ॥੪੨॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਕਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥ ਬਬਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰੂੰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥੪੩॥ ਚੁਅਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸੀਦ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰਿ ਦੇਹੀਮੁ ਸਾਯਾਨਿ ਤਖ਼ਤ ॥੪੪॥ ਕੁਜਾ ਗਸ਼ਤ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਤੁ ਮਾਰਾ ਫ਼ਹੀਮ ॥ ਯਕੇ ਦਾਨਹ ਮੁੰਗੋ ਦਿਗਰ ਨੁਖ਼ੁਦ ਨੀਮ ॥੪੫॥ ਸ਼ਵਦ ਗਰ ਹੁਕਮ ਤਾ ਬਿਆਰੇਮ ਪੇਸ਼ ॥ ਹਮਹ ਫ਼ੀਲੁ ਅਸਪੋ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ੁਤਰ ਬੇਸ਼ ॥੪੬॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਫ਼ੀਲੇ ਦੋ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਜ਼ਰ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕ਼ਰਹ ਬਸਤ ॥੪੭॥ ਹਮਾਂ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥ ਹਮਾਂ ਜ਼ਰ ਜ਼ੀਨ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥੪੮॥ ਹਮਹ ਖ਼ੋਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨ ਬਰਗਸਤਵਾਂ ॥ ਬਸੇ ਤੀਰੁ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਕੀਮਤ ਗਿਰਾਂ ॥੪੯॥ ਬਸੇ ਸ਼ੁਤਰ ਬਗਦਾਦ ਜ਼ਰਬਫ਼ਤ ਬਾਰ ॥ ਜ਼ਰੋ ਜਾਮਹ ਨੀਮ ਆਸਤੀਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੫੦॥ ਕਿ ਦਹਿ ਨੀਲੁ ਦਹਿ ਪਦਮ ਦੀਨਾਰ ਜ਼ਰਦ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦੀਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦੀਦਹੇ ਦੋਸਤ ਸਰਦ ॥੫੧॥ ਕਿ ਯਕ ਮੁੰਗ ਯਕ ਸ਼ਹਰ ਜ਼ੋ ਕਾਮ ਸ਼ੁਦ ॥ ਕਿ ਮੁੰਗੀ ਪਟਨ ਸ਼ਹਰ ਓ ਨਾਮ ਸ਼ੁਦ ॥੫੨॥ ਕਿ ਨੀਮੇ ਨੁਖ਼ੁਦ ਰਾ ਦਿਗਰ ਸ਼ਹਰ ਬਸਤ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ਹਰ ਦਿਹਲੀ ਸ਼ੁਦ ਅਸਤ ॥੫੩॥ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਾਤਦਬੀਰ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥ ਖ਼ਿਤਾਬਸ਼ ਬਦੋ ਦਾਦ ਰਾਜਹ

ਦਿਲੀਪ ॥੫੪॥ ਕਿ ਪੈਦਾ ਅਜ਼ੋ ਮਰਦ ਸ਼ਾਹਨਿ ਸ਼ਹੀ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਤਖ਼ਤਸਤੁ ਤਾਜੇ ਮਹੀ ॥੫੫॥ ਬਜ਼ੇਬਦ ਅਜ਼ੋ ਮਰਦ ਤਾਜੇ ਨਗੀਂ ॥ ਬਰਾਂ ਅਕ਼ਲੁ ਤਦਬੀਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਫ਼ਰੀਂ ॥੫੬॥ ਸਿ ਓ ਅਸਤ ਬੇਅਕ਼ਲ ਆਲੂਦਹ ਮਗ਼ਜ਼ ॥ ਨ ਰਫ਼ਤਾਰ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਨ ਗ਼ੁਫ਼ਤਾਰ ਨਗ਼ਜ਼ ॥੫੭॥ ਹਮੀ ਖ਼੍ਵਾਸਤ ਕਿ ਓਰਾ ਬੇਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥ ਜ਼ਿ ਦਉਲਤ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਰਾ ਅਗਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥੫੮॥ ਬਜ਼ੇਬਦ ਕਜ਼ੋ ਰੰਗ ਸ਼ਾਹਨਿ ਸ਼ਹੀ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿ਼ਬਿ ਸ਼ਊਰਸਤ ਵ ਮਾਲਿਕਿ ਮਹੀ ॥੫੯॥ ਖ਼ਿਤਾਬਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਗਸ਼ਤ ਰਾਜਹ ਦਿਲੀਪ ॥ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੬੦॥ ਸਿ ਪਿਸਰਾਂ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦ ॥ ਨ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਰਸਤੋ ਨ ਆਜ਼ਾਦਿ ਮਰਦ ॥੬੧॥ ਕਿ ਓਰਾ ਬਰੋ ਜ਼ਰਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥ ਕ਼ਲੀਦੇ ਕੁਹਨ ਗੰਜ ਰਾ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੬੨॥ ਬਦੋ ਦਾਦ ਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ੁਦ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਲਕਸ਼ ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਬਦਸ਼ਤ ॥੬੩॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗ ॥੬੪॥ ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਬਖ਼ਤ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨਮ ॥ ਜ਼ਿ ਤੇਗੇ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਨਮ ॥੬੫॥੨॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਦਾਨਿਸ਼ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੧॥ ਅਮਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਕੁਸ਼ਾਯਸ਼ ਕੁਨੋ ਰਹਿ ਨੁਮਾਯਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥ ਹਿ਼ਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕਿ ਮਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਦਉਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩॥ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ਾਹਿ ਚੀਂ ਦਿਲ ਫ਼ਰਾਜ਼ ॥ ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੪॥ ਜ਼ਿ ਰਜ਼ਮੋ ਬ ਬਜ਼ਮੋ ਹਮਹ ਬੰਦੁਬਸਤ ॥ ਕਿ ਬਿਸਿਯਾਰ ਤੇਗ਼ ਅਸਤ ਹੁਸ਼ਿਯਾਰ ਦਸਤ ॥੫॥ ਨਿਵਾਲਹ ਪਿਆਲਹ ਜ਼ਿ ਰਜ਼ਮੇ ਬ ਬਜ਼ਮ ॥ ਤੁ ਗੁਫ਼ਤੀ ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲੇ ਸ਼ੁਦ ਬ ਬਜ਼ਮ ॥੬॥ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਤਫ਼ੰਗ ਹਮਚੁ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ॥ ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਿਕਮ ਅੰਦੋਖ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ॥੭॥ ਚੁ ਮਾਲਸ਼ ਗਿਰਾਨਸ਼ ਮੜਾਯਸ਼ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਬਸੇ ਅਸਤੁ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮॥ ਅਜ਼ੋ ਬਾਦਿਸ਼ਾਹੀ ਬ ਆਖ਼ਿਰ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਵਜ਼ੀਰਾਨਿ ਓ ਪੇਸ਼ੁ ਪਸਤ ॥੯॥ ਜ਼ਿ ਤੋ ਪਸ ਕਿਰਾ ਬਾਦਿਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹੇਮ ॥ ਕਿਰਾ ਤਾਜਿ

ਇਕ਼ਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹੇਮ ॥੧੦॥ ਕਿਰਾ ਮਰਦ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਨਹ ਬੇਰੂੰ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿਰਾ ਬਖ਼ਸ਼ਤਿ ਇਕ਼ਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਦ ॥੧੧॥ ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਕੁਸ਼ਾਦੋ ਦੁ ਚਸ਼ਮ ॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਪੇਸ਼ੀਨ ਰਸਮ ॥੧੨॥ ਨ ਪਾਓ ਨ ਦਸਤੋ ਨ ਚਸ਼ਮੋ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਨ ਹੋਸ਼ੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹੈਬਤ ਕਸਾਂ ॥੧੩॥ ਨ ਹਉਲੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹ਼ੀਲਹ ਨ ਹੋਸ਼ ॥ ਨ ਬੀਨੀ ਨ ਬੀਨਾਯਗੀ ਹਰ ਦੁ ਗ਼ੋਸ਼ ॥੧੪॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਹਸ਼ਤ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਵਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦਉਰ ਦੀਂ ਬਾਦਿਸ਼ਾਹਸ਼ ਬਵਦ ॥੧੫॥ ਅ਼ਜਬਮਾਂਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਰ ਈਂ ਜਵਾਬ ॥ ਸੁਖ਼ਨ ਬਾਜ਼ ਦੀਗਰ ਕੁਨਦ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੬॥ ਬਕਿੰਗਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਦਿਰੰਗਸ਼ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਬਰੰਗਸ਼ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥੧੭॥ ਚਪੋ ਰਾਸਤਸ਼ ਕਰਦ ਚਰਖ਼ੇ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਬਰਾਵੁਰਦ ਸੁਖ਼ਨੇ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ॥੧੮॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਹੁਸ਼ਿਯਾਰ ਆਜ਼ਾਦਿ ਮਗ਼ਜ਼ ॥ ਚਿਰਾ ਮੇ ਤੁ ਗੋਈ ਦਰੀਂ ਕਾਰ ਨਗ਼ਜ਼ ॥੧੯॥ ਕਸੇ ਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰਿ ਈਂ ਦਰ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਵਜ਼ਾ ਹਸ਼ਤ ਐ਼ਬਸਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜਹਾਂ ॥੨੦॥ ਕਿ ਈਂ ਹਸ਼ਤ ਐਬੋ ਤੁ ਗੋਈ ਹੁਨਰ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਹਮਹ ਬਹ਼ਰੋ ਬਰ ॥੨੧॥ ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪੁਸ਼ਤੋ ਨ ਦੁਸ਼ਨਾਮ ਦਾਦ ॥ ਨ ਅੰਗੁਸ਼ਤ ਬਰ ਹ਼ਰਫ਼ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨਿਹਾਦ ॥੨੨॥ ਨ ਆਰਾਮਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਆਜ਼ਾਰਿ ਦੋਸਤ ॥ ਜਵਾਬੇ ਗਦਾ ਰਾ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਬਿਪੋਸਤ ॥੨੩॥ ਨਵੀਸ਼ਿੰਦਹ ਰਾ ਜਾ ਨ ਹ਼ਰਫ਼ੋ ਨਿਹਦ ॥ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਬਹ਼ਕ਼ ਜਾਇ ਸਰਫ਼ੋ ਦਿਹਦ ॥੨੪॥ ਨ ਉਸਤਾਦ ਰਾ ਦਾਦ ਜਾਏ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ਗੀ ਚੂੰ ਬ ਕਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੨੫॥ ਬ ਬਦ ਮਸਲਿਹਤ ਕਸ ਨ ਦਾਦਨ ਦਿਗਰ ॥ ਬਿਹਸ਼ ਨਾਮਿ ਓ ਚੂੰ ਤੁ ਗੋਈ ਹ਼ੁਨਰ ॥੨੬॥ ਨ ਬੀਨਦ ਦਿਗਰ ਜ਼ਨ ਬ ਚਸ਼ਮੇ ਖ਼ੁਦਸ਼ ॥ ਨ ਬਦਕਾਰਿ ਕਸ ਕਰਦ ਨਜ਼ਰੇ ਬਦਸ਼ ॥੨੭॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਕਸ ਬਰ ਨ ਹ਼ਰਫ਼ੇ ਹਰਾਮ ॥ ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰ ਸ਼ੁਕਰਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਮੁਦਾਮ ॥੨੮॥ ਨਜ਼ਰ ਰਾ ਬ ਬਦਕਾਰਿ ਦੀਗਰ ਬਬਸਤ ॥ ਸ਼ਨਾਸੀ ਤੁ ਤਹਕ਼ੀਕ਼ ਓ ਕੋਰਹਸਤ ॥੨੯॥ ਕ਼ਦਮ ਰਾ ਨ ਦਾਰਦ ਬ ਬਦਕਾਰ ਕਾਰ ॥ ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪਸ ਪਾਉ ਪੁਸ਼ਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ॥੩੦॥ ਨ ਦਰ ਕਾਰਿ ਦੁਜ਼ਦੀ ਨ ਦਿਲ ਬਿਸ਼ਿਕਨੀ ॥ ਨ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਮਰਬਾਜ਼ ਨਹ ਰਹਿਜ਼ਿਨੀ ॥੩੧॥ ਬ ਨਾਕਿਸ ਦੁਆਏ ਨ ਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਬ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਨ ਜੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥੩੨॥ ਬ ਬਦਕਾਰਿ ਕਸ ਦਰ ਨ ਦਾਦੰਦ ਪਾਇ ॥ ਕਿ ਓ ਪਾਇ ਲੰਗਸਤੁ

ਗੋਈ ਬਜਾਇ ॥੩੩॥ ਬ ਦੁਜ਼ਦੀ ਮਤਾ ਰਾ ਨ ਆਲੂਦਹ ਦਸਤ ॥ ਬ ਖ਼ੁਰਸ਼ੇ ਹਰਾਮੋ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਨ ਦਸਤ ॥੩੪॥ ਬ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਖ਼ਾਹੰਦ ਨ ਗੀਰੰਦ ਮਾਲ ॥ ਨ ਰੱਯਤ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਨ ਆਜਿਜ਼ ਜ਼ਵਾਲ ॥੩੫॥ ਦਿਗਰ ਜ਼ਨ ਨ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਅੰਦਾਖ਼ਤਨ ॥ ਰੱਯਤ ਖ਼ੁਲਾਸਹ ਨ ਬਰ ਤਾਖ਼ਤਨ ॥੩੬॥ ਬ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨ ਆਲੂਦਹ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੭॥ ਨ ਜਾਏ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਦਿਹਦ ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗ ॥ ਬੁਬਾਰਿਸ਼ ਦਿਹਦ ਤੇਗ਼ ਤਰਕਸ਼ ਖ਼ਤੰਗ ॥੩੮॥ ਨ ਰਾਮਸ਼ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਰਾ ਵਕ਼ਤਿ ਕਾਰ ॥ ਨ ਜਾਯਸ਼ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਦਿਹਦ ਦਰ ਦਿਯਾਰ ॥੩੯॥ ਕਿ ਬੇਦਸਤ ਓ ਹਸਤ ਗੋ ਪੁਰ ਹੁਨਰ ॥ ਬ ਆਲੂਦਗੀ ਦਰ ਨ ਬਸਤਨ ਕਮਰ ॥੪੦॥ ਨ ਗੋਯਦ ਕਸੇ ਬਦਸੁਖ਼ਨ ਜ਼ੀਂ ਜ਼ਬਾਨ ॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਜ਼ਬਾਨਸਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜਹਾਨ ॥੪੧॥ ਸ਼ੁਨੀਦਨ ਨ ਬਦਸੁਖ਼ਨਿ ਕਸ ਰਾ ਬਗ਼ੋਸ਼ ॥ ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇਗ਼ੋਸ਼ ਗੋਈ ਬਹੋਸ਼ ॥੪੨॥ ਕਿ ਪਸ ਪਰਦਹ ਚੁਗ਼ਲੀ ਸ਼ੁਨੀਦਨ ਨ ਕਸ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਖ਼ੁਦ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕਿ ਗੋਈ ਸ਼ਹਸ਼ ॥੪੩॥ ਕਸੇ ਕਾਰਿ ਬਦ ਰਾ ਨ ਗੀਰੰਦ ਬੋਇ ॥ ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇਬੀਨੀ ਓ ਨੇਕਿ ਖ਼ੋਇ ॥੪੪॥ ਨ ਹਉਲਿ ਦਿਗਰ ਹਸਤ ਜੁਜ਼ ਬਾਖ਼ੁਦਾਇ ॥ ਕਿ ਹਿੰਮਤਵਰਾਂ ਰਾ ਦਰਾਰਦ ਜ਼ਿ ਪਾਇ ॥੪੫॥ ਬਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਹਮਹ ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੁਨਦ ਪਾਇ ਬਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੬॥ ਕਿ ਦਰ ਕਾਰਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਓ ਹਿੰਮਤ ਅਸਤ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਗ਼ੁਰਬਾਇ ਓ ਆਜਿਜ਼ ਅਸਤ ॥੪੭॥ ਨ ਹ਼ੀਲਹ ਕੁਨਦ ਵਕ਼ਤਿ ਦਰ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਨ ਹੈਬਤ ਕੁਨਦ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੮॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਜ਼ੀਂ ਹਸ਼ਤ ਗ਼ਾਜ਼ੀ ਬਵਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਰਜ਼ਮ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੯॥ ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਆਯਦ ਪਸੰਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਸ਼ਦ ਜਹਾਂ ਅ਼ਰਜ਼ਮੰਦ ॥੫੦॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਦਉਰ ਦਾਨਾ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਆਕ਼ਿਲ ਸ਼ਨਾਸਸਤ ਪੋਜ਼ਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੫੧॥ ਕਸੇ ਰਾ ਸ਼ਨਾਸਦ ਬ ਅਕ਼ਲੇ ਬਿਹੀ ॥ ਮਰੋ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾਜੁ ਤਖ਼ਤੋ ਮਹੀ ॥੫੨॥ ਬੁਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਮਹੀ ਤਖ਼ਤੁ ਤਾਜ ॥ ਗਰ ਓਰਾ ਸ਼ਨਾਸੀ ਰੱਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ॥੫੩॥ ਬਹ਼ੈਰਤ ਦਰਾਮਦ ਬ ਪਿਸਰਾਂ ਚਹਾਰ ॥ ਕਸੇ ਗੋਇ ਗੀਰਦ ਹਮਹ ਵਕ਼ਤਿ ਕਾਰ ॥੫੪॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿਰਾ ਅਕ਼ਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾਮਗਾਰੀ ਕੁਨਦ ॥੫੫॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਦਰ

ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗ ॥੫੬॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਨੈਨ ਪਾਨ ॥ ਕੁਨਦ ਪੀਰ ਸਦ ਸਾਲਹ ਰਾ ਨਉਜਵਾਨ ॥੫੭॥੩॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦਸਤੁ ਰਾਜ਼ਿਕ਼ ਰਹ਼ੀਮ ॥ ਰਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਏ ਕਰੀਮ ॥੧॥ ਦਿਲ ਅਫ਼ਜ਼ਾਇ ਦਾਨਿਸ਼ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੨॥ ਹ਼ਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕਿ ਜ਼ਨ ॥ ਚੁ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਕ਼ੱਦ੍ਹੇ ਬਜੂਏ ਚਮਨ ॥੩॥ ਕਿ ਓਰਾ ਪਿਦਰ ਰਾਜਹੇ ਉਤਰ ਦੇਸ਼ ॥ ਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜ਼ਬਾਂ ਹਮਚੁ ਇਖ਼ਲਾਸ ਕੇਸ਼ ॥੪॥ ਕਿ ਆਮਦ ਬਰਾਏ ਹਮਹ ਗ਼ੁਸਲ ਗੰਗ ॥ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਹਮਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੫॥ ਹਮੀ ਖ਼੍ਵਾਸਤ ਕਿ ਓਰਾ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਕੁਨਮ ॥ ਕਸੇ ਈਂ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓਰਾ ਦਿਹਮ ॥੬॥ ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਨੇਕਿ ਤਨ ॥ ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓਰਾ ਬੁਕੁਨ ॥੭॥ ਨਿਸ਼ਾਂਦੰਦ ਬਰ ਕਾਖ਼ ਓ ਹਫ਼ਤਸ਼ਨ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮਹੀ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੮॥ ਦੁਹਾਨੇ ਦੁਹਲ ਰਾ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਉਜ਼ਰ ਬਰ ਨਿਹਾਦ ॥੯॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਵਕ਼ਤੇ ਤਰੱਦੁਦ ਬਿਆਮੁਖ਼ਤਹ ਕਾਰ ॥੧੦॥ ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦਤ ਈਂ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬਦਾਮਾਦੀ ਆਯਦ ਹਮਾਂ ॥੧੧॥ ਨੁਮਾਂਦੰਦ ਬ ਓ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਕਾਰੁਬਾਰ ॥੧੨॥ ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਯਕੇ ਰਾਜਹੇ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ॥ ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ਹਮਚੁ ਗ਼ੁਰਰਾ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩॥ ਹਮਹ ਉ਼ਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਪੇਸ਼ ਖ਼ਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਦਉਰਿ ਮਜਲਿਸ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੧੪॥ ਬਪੁਰਸੀਦ ਕਿ ਏ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਨੇਕਿ ਖ਼ੋਇ ॥ ਤੁਰਾ ਕਸ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਅਜ਼ੀਂਹਾ ਬਜੋਇ ॥੧੫॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਜ਼ੁੱਨਾਰਦਾਰਾਨਿ ਪੇਸ਼ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਉੱਤਰ ਦੇਸ਼ ॥੧੬॥ ਕਿ ਓ ਨਾਮ ਬਸਤਸ਼ ਬਛਤਰਾਮਤੀ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਮਹੀ ॥੧੭॥ ਅਜ਼ੀਂ ਰਾਜਹਾ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਨਜ਼ਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਅਜ਼ੀਂਹਾ ਬੁਬੀਂ ਪੁਰ ਗੁਹਰ ॥੧੮॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਰਾਜਹਾ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਦਿਲ ਨਗੀਂ ॥੧੯॥ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਮਉਕੂਫ਼ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਨਾਜ਼ਿਮ ਬੁਬਰਖ਼ਾਸਤ ਦਰਵਾਜ਼ਹ ਬਸਤ ॥੨੦॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ

ਸ਼ਾਹਿ ਜ਼ਰਰੀਂ ਸਿਪਰ ॥ ਬਰ ਅਉਰੰਗ ਬਰਾਮਦ ਚੁ ਰਉਸ਼ਨ ਗੁਹਰ ॥੨੧॥ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਹਮ ਰਾਜਹਾ ਖ਼੍ਵਾਸਤੰਦ ॥ ਦਿਗਰ ਗੂਨਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਰਾਸਤੰਦ ॥੨੨॥ ਨਜ਼ਰ ਕੁਨ ਬਰੋਏ ਤੁ ਏ ਦਿਲਰੁਬਾਇ ॥ ਕਿਰਾ ਤੋ ਨਜ਼ਰ ਦਰ ਬਿਯਾਯਦ ਬਜਾਇ ॥੨੩॥ ਬ ਪਹਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਅੰਜੁਮਨ ॥ ਕਿ ਜ਼ਰ ਆਬ ਰੰਗਸਤੁ ਸੀਮਾਬ ਤਨ ॥੨੪॥ ਰਵਾਂ ਗਸ਼ਤ ਦਰ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ਼ ਚੂੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਨਉਬਹਾਰ ॥੨੫॥ ਬ ਦੁਜ਼ਦੀਦ ਦਿਲ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਜ਼ਮੀਂ ਚੂੰ ਯਲੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥੨੬॥ ਬਿਜ਼ਦ ਬਾਂਗ ਬਰ ਵੈ ਕਿ ਖ਼ਾਤੂਨ ਖ਼ੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਈਂ ਉਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਉੱਤਰ ਦੇਸ਼ ॥੨੭॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖ਼ਤਰ ਹਸਤ ਈਂ ਬਛਤਰਾਮਤੀ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਹਮਚੁ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ॥੨੮॥ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ॥ ਫਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫ਼ਤ ੳ ਚੁ ਜ਼ਾਤਸ਼ ਮਲਕ ॥੨੯॥ ਕਿਰਾ ਦਉਲਤ ਇਕ਼ਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਕਿ ਈਂ ਮਾਹਰੋ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੩੦॥ ਪਸੰਦ ਆਮਦ ੳਰਾ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤ਼ਬੀਯਤ ਸਲੀਖ਼ਤ ਮੁਦਾਮ ॥੩੧॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਵਕੀਲਸ਼ ਗਿਰਾਂ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮਾਂ ॥੩੨॥ ਕਿ ਈਂ ਤ਼ਰਜ਼ ਲਾਲਾਇ ਬਰਗੇ ਸਮਨ ॥ ਕਿ ਲਾਇਕ਼ ਸ਼ੁਮਾ ਅਸਤ ਈਂ ਰਾ ਬੁਕੁਨ ॥੩੩॥ ਬਿਗੋਯਦ ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਬਾਨੂ ਮਰਾਸਤ ॥ ਕਿ ਚਸ਼ਮੇ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਆਹੂ ਤਰਾਸਤ ॥੩੪॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਮਨ ਹਰਗਿਜ਼ ਨ ਕਰਦਮ ਕ਼ਬੂਲ ॥ ਕਿ ਕ਼ਉਲੇ ਕ਼ੁਰਾਨਸਤੁ ਕ਼ਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੫॥ ਬ ਗੋਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਅਜ਼ੀਂ ਨ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਬਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਨੇ ਨੇਕਿ ਤਨ ॥੩੬॥ ਕਸੇ ਫ਼ਤਹ ਮਾਰਾ ਕੁਨਦ ਵਕ਼ਤਿ ਕਾਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਰਾ ਸ਼ਵਦ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੩੭॥ ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨ ਪੌਲਾਦ ਰੰਗ ॥੩੮॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬਰਾਂ ਰਥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮੁਨੀਰ ॥ ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੩੯॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰਸਤੁ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਦਿਲ ਦਲੇਰ ॥੪੦॥ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੧॥ ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਲਸ਼ਕਰ ਬਕਾਰ ਆਮਦਸ਼ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੨॥ ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਬਸੇ ਮਰਦਮਾਂ ਮੁਰਦਹ ਸ਼ੁਦ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥੪੩॥ ਸ਼ਹੇ ਨਾਮ ਗਜ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਹਮਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ

॥੪੪॥ ਬਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥ ਯਕੇ ਗੁਰਜ਼ ਅਜ਼ ਫ਼ੀਲ ਪੈਕਰ ਬ ਦਸਤ ॥੪੫॥ ਯਕੇ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਬਾਨੂਏ ਪਾਕਿ ਮਰਦ ॥ ਕਿ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ ਅਸਪ ਆਮਦ ਬ ਗਰਦ ॥੪੬॥ ਦਿਗਰ ਰਾਜਹ ਰਨ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦ ਬਰੋਸ਼ ॥ ਕਿ ਪਰਵਾਨਹੇ ਚੂੰ ਦਰਾਮਦ ਬਜੋਸ਼ ॥੪੭॥ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਦ ਬਾਨੂਏ ਸ਼ੇਰਿ ਤਨ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਰਨ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੪੮॥ ਯਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਬੇਰ ਦਿਗਰ ਜੋਧਪੁਰ ॥ ਖ਼ਰਾਮੀਦਹ ਬਾਨੋ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਦੁਰ ॥੪੯॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਬਾ ਜ਼ੋਰ ਬਾਨੋ ਸਿਪਰ ॥ ਬ ਬਰਖ਼ੇਜ਼ ਸ਼ੋਲਹ ਬਸੇ ਚੂੰ ਗ਼ੁਹਰ ॥੫੦॥ ਸਿਯਮ ਰਾਜਹ ਬੂੰਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਬਰ ਬੱਚਹ ਆਹੂ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥੫੧॥ ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਹਰ ਦੋ ਅਬਰੂ ਸ਼ਿਕੰਜ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸ਼ਾਖ਼ੇ ਤੁਰੰਜ ॥੫੨॥ ਚੁਅਮ ਰਾਜਹ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਬਜੋਸ਼ ਅੰਦਰੀਂ ਸ਼ੁਦ ਚੁ ਅਜ਼ ਕੋਹ ਕ਼ਾਫ਼ ॥੫੩॥ ਹੁਮਾਂ ਖ਼ੁਰਦ ਸ਼ਰਬਤ ਕਿ ਯਾਰੇ ਚੁਅਮ ॥ ਜ਼ਿ ਜੈ ਸਿੰਘ ਪਸੇ ਯਕ ਨਿਆਮਦ ਕ਼ੁਦਮ ॥੫੪॥ ਯਕੇ ਸ਼ਹਿ ਫ਼ਿਰੰਗੋ ਪਿਲੰਦੇ ਦਿਗਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਬਬਰ ॥੫੫॥ ਸਿਯਮ ਸ਼ਾਹਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚੂੰ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਚੁਅਮ ਸ਼ਾਹਿ ਹਬਸ਼ੀ ਚੁ ਮਗਰੇ ਦਰਾਬ ॥੫੬॥ ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਨੇਜ਼ਹ ਮੁਸ਼ਤੇ ਦਿਗਰ ॥ ਸਿਯਮ ਰਾ ਬ ਪਾਓ ਚੁਅਮ ਰਾ ਸਿਪਰ ॥੫੭॥ ਚੁਨਾ ਮੇ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਨ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਬਾਜ਼ ॥ ਸੂਏ ਆਸਮਾਂ ਜਾਨ ਪਰਵਾਜ਼ ਸਾਜ਼ ॥੫੮॥ ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਨਿਯਾਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੫੯॥ ਸ਼ਹੇ ਸ਼ਬਿਸਿਤਾਂ ਚੂੰ ਦਰਾਮਦ ਬ ਫ਼ਉਜ ॥ ਸਿਪਹ ਖ਼ਾਨਹ ਆਮਦ ਹਮਹ ਮਉਜ ਮਉਜ ॥੬੦॥ ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਰਉਸ਼ਨੀਅਤ ਪਨਾਹ ॥ ਬ ਅਉਰੰਗ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਅਉਰੰਗਿ ਸ਼ਾਹ ॥੬੧॥ ਦੁ ਸੂਏ ਯਲਾਂ ਹਮਹ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਨ ਜੁਸਤੰਦ ਸਿਪਰ ਬਰ ਸਿਪਰ ॥੬੨॥ ਬ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਹਾਯਲ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਜਾਫ਼ ॥੬੩॥ ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖ਼੍ਵਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਖ਼ਤਾ ਖ਼ਤ ਦਰਾਮਦ ਹਮਹ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੬੪॥ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਜ਼ਿ ਤੇਗ਼ੋ ਤਬਰ ॥ ਜ਼ਿ ਨੇਜ਼ਹ ਵ ਨਾਚਖ਼ ਵ ਨਾਵਕ ਸਿਪਰ ॥੬੫॥ ਯਕੇ ਦੇਵ ਆਮਦ ਕਿ ਜ਼ਾਗ਼ੇ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ਹਮ ਚੁ ਪੀਲੇ ਦਮਾਂ ॥੬੬॥ ਕੁਨਦ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਚੁ ਬਾਰਾਨ ਮੇਗ਼ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰੂੰ ਬਰਕ਼ ਓ ਹਮਚੁ ਤੇਗ਼ ॥੬੭॥ ਬ ਜੋਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ

ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਲ ॥ ਚੁ ਪੁਰ ਗਸ਼ਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਏ ਅਜਲ ॥੬੮॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਪਰਰਾ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰਿ ਸ਼ਸਤ ॥ ਬਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾਂ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੬੯॥ ਹਮਾਂ ਕਸ ਬਸੇ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਬਰ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੇਵੇ ਚੁ ਕਰਖ਼ੇ ਗਿਰਾਂ ॥੭੦॥ ਦਿਗਰ ਦੇਵ ਕਰਗਸ ਦਰਆਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮੋ ਹਮ ਚੁ ਪਰਰਾਂ ਪਲੰਗ ॥੭੧॥ ਚੁਨਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਗੋਪਾਲ ਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਖ਼ਤ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦਾਨੋ ਚੁ ਬੇਖ ਅਜ਼ ਦਰਖ਼ਤ ॥੭੨॥ ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਅਜ਼ੋ ਆਰਜ਼ੂ ॥ ਕਿ ਆਯਦ ਬਜੰਗੇ ਚੁਨੀ ਮਾਹਰੂ ॥੭੩॥ ਸ਼ਹੇ ਚੀਨ ਸਰ ਤਾਜ ਜੰਗੀ ਨਿਹਾਦ ॥ ਬਲਾਏ ਗ਼ੁਬਾਰਸ਼ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੭੪॥ ਸ਼ਬ ਆਮਦ ਯਕੇ ਫ਼ੌਜ ਰਾ ਸਾਜ਼ ਕਰਦ ॥ ਜ਼ਿ ਦੀਗਰ ਵਜ਼ਹ ਬਾਜ਼ੀ ਆਗ਼ਾਜ਼ ਕਰਦ ॥੭੫॥ ਕਿ ਅਫ਼ਸੋਸ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਹਾਤ ਹਾਤ ॥ ਅਜ਼ੀਂ ਉ਼ਮਰ ਵਜ਼ੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ੀਂ ਹ਼ਯਾਤ ॥੭੬॥ ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਰਉਸ਼ਨੀਯਤ ਫ਼ਿਕਰ ॥ ਬਰ ਅਉਰੰਗ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਿਗਰ ॥੭੭॥ ਸਿਪਹ ਸੂ ਦੁ ਬਰਖ਼੍ਵਾਸਤ ਅਜ਼ ਜੋਸ਼ਿ ਜੰਗ ॥ ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਬ ਹਰ ਗੋਸ਼ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੭੮॥ ਰਵਾਂ ਰਵ ਸ਼ੁਦਹ ਕੈਬਰੇ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਾਜ਼ੂਏ ਮਰਦਾਂ ਬਰਾਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੭੯॥ ਚੁ ਲਸ਼ਕਰ ਤਮਾਮੀ ਦਰਾਮਦ ਬ ਕਾਮ ॥ ਯਕੇ ਮਾਂਦ ਓ ਰਾਸਤ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੮੦॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਰੁਸਤਮ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਕੁਨ ਯਾ ਬਿਗੀਰੀ ਕਮਾਂ ॥੮੧॥ ਬ ਗ਼ਜ਼ਬ ਅੰਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਜ਼ਿਆਂ ॥ ਨ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਹਮ ਬਾਨੂਏ ਹਮਚੁਨਾਂ ॥੮੨॥ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਚੂੰ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦੇ ਨਿਹੰਗ ॥੮੩॥ ਬ ਜਾਯਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਕਰਦ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮੪॥ ਚਪੋ ਰਾਸਤ ਓ ਕਰਦ ਖ਼ਮ ਕਰਦ ਰਾਸਤ ॥ ਗਰੇਵੇ ਕਮਾਂ ਚਰਖ਼ ਚੀਨੀ ਬਖ਼੍ਵਾਸਤ ॥੮੫॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਨੇਜ਼ਹ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਸ਼ਤ ॥ ਦੁਤਾ ਗਸ਼ਤ ਮੁਸ਼ਤੇ ਹਮੀ ਚਾਰ ਗਸ਼ਤ ॥੮੬॥ ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਦੀਗਰੇ ਬਾਜ਼ ਪਰ ॥ ਚੁ ਸੁਰਖ਼ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬਰ ਹਮੀ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ॥੮੭॥ ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਅਫ਼ਤਾਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਕੁਸ਼ਤ ਗਾਨਸ਼ ਸ਼ੁਦਹ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੮੮॥ ਕੁਨਦ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥ ਕਸੇ ਰਾ ਨ ਗਸ਼ਤੀਦ ਮਕ਼ਸੂਦ ਕਾਮ ॥੮੯॥ ਅਜ਼ੋ ਜੰਗਜੂ ਮਾਂਦਗੀ ਮਾਂਦਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਦਰਾਂ ਪਹਨ ਦਸ਼ਤ ॥੯੦॥ ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਸਿਪਰ ਦਾਦ ਰੋਇ ॥ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਪੈਦਾ

ਸ਼ੁਦਹ ਨੇਕਿ ਖ਼ੋਇ ॥੯੧॥ ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਆਸੂਦਹ ਸ਼ੁਦ ਯਕ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਚੁਨੀ ਕੁਸ਼ਤਗਾਂ ॥੯੨॥ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਬਰਖ਼੍ਵਾਸਤ ਹਰਦੋ ਬਜੰਗ ॥ ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਚੂੰ ਨਿਹੰਗ ॥੯੩॥ ਵਜ਼ਾਂ ਹਰਦੁ ਤਨ ਕੂਜ਼ਹਗਾਨੇ ਸ਼ੁਦਹ ॥ ਕਜ਼ਾਂ ਸੀਨਹ ਗਾਹੀਨ ਅਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥੯੪॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਮੁਸ਼ਕੀਂ ਨਿਹੰਗ ॥ ਬਸੇ ਬੰਗਸੀ ਬੋਜ਼ ਬੰਗੋ ਪਲੰਗ ॥੯੫॥ ਕਿ ਅਬਲਕ਼ ਸਿਯਾਹ ਅਬਲਕ਼ੋ ਬੋਜ਼ ਬੋਰ ॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤ਼ਾਊਸ ਮੋਰ ॥੯੬॥ ਜ਼ਿਰਹ ਪਾਰਹ ਸ਼ੁਦ ਖ਼ੂਦ ਵ ਖ਼ਫ਼ਤਾਂ ਬਜੰਗ ॥ ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾਂ ਬਾ ਖ਼ਦੰਗ ॥੯੭॥ ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਜ਼ਿਰਹਾ ਬਰਾਰਦ ਸ਼ਰਾਰ ॥੯੮॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਗਸ਼ਤ ਸੁਮ ਹਮ ਚੁ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਲੰਗ ॥੯੯॥ ਚੁਨਾ ਜ਼ਜਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਆਤਿਸ਼ੇ ਤੀਰਿ ਬਾਰ ॥ ਕਿ ਅਕ਼ਲ ਅਜ਼ ਮਗ਼ਜ਼ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਦਿਮਾਰ ॥੧੦੦॥ ਚੁਨਾ ਆਵੇਖ਼ਤ ਹਰਦੋ ਹਮਾਂ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਤੇਗ਼ ਅਜ਼ ਮਿਯਾਂ ਗਸ਼ਤ ਤਰਕਸ਼ ਖ਼ਦੰਗ ॥੧੦੧॥ ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਸੁਬਹ ਤਾ ਬਸ਼ਾਮ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਰਛਿਤ ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਤ਼ਆਮ ॥੧੦੨॥ ਜ਼ਿ ਖ਼ੂਦ ਮਾਂਦਹ ਸ਼ੁਦ ਹਰਦੁ ਦਰ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਜ਼ਿਆਨੋ ਚੁ ਬਾਜ਼ੇ ਪਲੰਗ ॥੧੦੩॥ ਚੁ ਹਬਸ਼ੀ ਬੁਰਦ ਦੁਜ਼ਦ ਦੀਨਾਰਜ਼ਰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਗਸ਼ਤ ਚੂੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਦੂਦ ਗਰਦ ॥੧੦੪॥ ਸਿਯਮ ਰੋਜ਼ ਚੌਗਾਂ ਬਿਬੁਰਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਜਹਾਂ ਗਸ਼ਤ ਚੂੰ ਰਉਸ਼ਨਸ਼ ਮਾਹਿਤਾਬ ॥੧੦੫॥ ਬੁਬਰਖ਼ਾਸਤ ਹਰਦੋ ਅਜ਼ੀਂ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਹਰ ਸੂਇ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੧੦੬॥ ਚੁਨਾ ਗਰਮ ਸ਼ੁਦ ਆਤਿਸ਼ੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਫ਼ੀਲੇ ਦੁ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਆਮਦ ਬ ਕਾਰ ॥੧੦੭॥ ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਹਫ਼ਤ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼੍ਵਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੦੮॥ ਜ਼ਿ ਸਿੰਧੀ ਵ ਅ਼ਰਬੀ ਵ ਐ਼ਰਾਕ ਰਾਇ ॥ ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਚੂੰ ਬਾਦ ਪਾਇ ॥੧੦੯॥ ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸਰਹੰਗ ਸ਼ਾਇਸਤਹ ਸ਼ੇਰ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਤਰੱਦੁਦ ਬਕਾਰੇ ਦਲੇਰ ॥੧੧੦॥ ਬ ਗ਼ੁਰਰੀਦਨ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥ ਨਮੇ ਖ਼ੂਨ ਮਾਹੀ ਲਕੋ ਤੇਗ਼ ਮਾਹ ॥੧੧੧॥ ਬਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ਗ਼ਉਗ਼ਹੇ ਗ਼ਾਜ਼ੀਯਾਂ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਤੰਗ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ ਸੁਮੇ ਤਾਜ਼ੀਯਾਂ ॥੧੧੨॥ ਸੁਮੇ ਬਾਦ ਪਾਯਾਨਿ ਫ਼ੌਲਾਦ ਨਾਲ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਗਸ਼ਤ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਲੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ॥੧੧੩॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾਨੇ ਖ਼ੁਮੇ ਬਾਦਹ

ਖ਼ੁਰਦ ॥ ਸਰੇ ਤਾਜ ਦੀਗਰ ਬਰਾਵੁਰਦ ਸਰਦ ॥੧੧੪॥ ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਚਹਾਰਮ ਤਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਬ ਜਲਵਹ ਦਰਾਵੇਖ਼ਤ ਜਰਰੀਂ ਤ੍ਰਨਾਬ ॥੧੧੫॥ ਦਿਗਰ ਰਵਿਸ਼ਿ ਮਰਦਾਨਹ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥ ਯਮਾਨੀ ਕਮਾਂ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰ ਰੂ ਸਿਪਰ ॥੧੧੬॥ ਚੁ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਬ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਰੋਸ ਅੰਦਰਾਮਦ ਚੁ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪਲੰਗ ॥੧੧੭॥ ਚੁਅਮ ਰੋਜ਼ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰਿ ਫ਼ੀਲ ॥ ਦੁ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰਿ ਅਸਪੋ ਚੁ ਦਰਿਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੧੮॥ ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਪਿਯਾਦਹ ਸੀ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਜਵਾਂ ਮਰਦਿ ਸ਼ੇਰਾਨ ਅਜ਼ਮੂਦਹ ਕਾਰ ॥੧੧੯॥ ਕੁਨਦ ਜ਼ੱਰ੍ਹੇ ਰਥ ਚਹਾਰੋ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਜੰਗ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਕਾਰ ॥੧੨੦॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਚਾਰ ਤੀਰ ਅਸਪ ਕੁਸ਼ਤਸ਼ ਚਹਾਰ ॥ ਦਿਗਰ ਤੀਰ ਕੁਸ਼ਤਸ਼ ਸਰੇ ਬਹਿਲਦਾਰ ॥੧੨੧॥ ਸਿਯਮ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਹਰਦੋ ਅਬਰੂ ਸ਼ਿਕੰਜ ॥ ਚੁ ਮਾਰੇ ਬ ਪੇਚੀਦ ਜ਼ਿ ਸਉਦਾਇ ਗੰਜ ॥੧੨੨॥ ਚਹਾਰਮ ਬਿਜ਼ਦ ਤੀਰ ਖ਼ਬਰਸ਼ ਨਿਯਾਫ਼ਤ ॥ ਕਿ ਭਰਮਸ਼ ਬ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਧਰਮਸ਼ ਨ ਤਾਫ਼ਤ ॥੧੨੩॥ ਬਿਜ਼ਦ ਚੂੰ ਚੁਅਮ ਕੈਬਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਬ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਸ਼ਹਿ ਰਗ਼ ਬਿਅਫ਼ਤਦਿ ਜ਼ਮੀਂ ॥੧੨੪॥ ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਪਜ਼ਮੁਰਦਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਬੂਮ ਹਮਚੁਨੀ ਸ਼ੇਰਿ ਮਸਤ ॥੧੨੫॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਰਥ ਬਿਯਾਮਦ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਮੀਂ ॥ ਖ਼ਰਾਮੀਦਹ ਸ਼ੁਦ ਪੈਕਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥੧੨੬॥ ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਬਰ ਦਾਸ਼ਤ ਯਕ ਪਯਾਲਹ ਆਬ ॥ ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ਹਿ ਆਮਦ ਚੁ ਪਰਰਾ ਉਕ਼ਾਬ ॥੧੨੭॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦਿ ਮਰਦ ॥ ਚਿਰਾ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਹਸਤੀ ਤੁ ਦਰ ਖ਼ੂਨੁ ਗਰਦ ॥੧੨੮॥ ਹਮਾਂ ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਤੁਅਮ ਨੌਜਵਾਂ ॥ ਬਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਆਮਦਮ ਈਂ ਜ਼ਮਾਂ ॥੧੨੯॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥ ਚਿਰਾ ਤੋ ਬਿਯਾਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੧੩੦॥ ਅਗਰ ਮੁਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਬਿਆਰੇਮ ਲਾਸ਼ ॥ ਵਗਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਹਸਤੀ ਬ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸਪਾਸ ॥੧੩੧॥ ਅਜ਼ਾਂ ਗੁਫ਼ਤਨੀ ਹਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ਸੀਮਿ ਤਨ ॥੧੩੨॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਖ਼੍ਵਾਹੀ ਬਿਗੋ ਮਨ ਦਿਹਮ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰਿ ਦਿਲ ਮਨ ਗ਼ੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੧੩੩॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ੀ ਤੁ ਏ ਕਾਰਿ ਸਖ਼ਤ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬ ਯਕਬਾਰ ਕੁਨ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥੧੩੪॥ ਬਿਜ਼ਦ ਪੁਸ਼ਤ ਪਾਓ ਕੁਸ਼ਾਦਸ਼ ਬ ਚਸ਼ਮ ॥ ਹਮਹ ਰਵਿਸ਼ਿ ਸ਼ਾਹਾਨਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਰਸਮ ॥੧੩੫॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਬਰ ਰਥ ਬਿਆਵੁਰਦ

ਜਾਂ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਨਉਬਤਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹੇ ਜ਼ਮਾਂ ॥੧੩੬॥ ਬਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦੁ ਚਸ਼ਮਸ਼ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿਰਾ ਜਾਇ ਮਾਰਾ ਨਿਹਾਦ ॥੧੩੭॥ ਬਿਗੋਯਦ ਤੁਰਾ ਜ਼ਫ਼ਰ ਜੰਗ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਕਤਖ਼ੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥੧੩੮॥ ਪਸ਼ੇਮਾਂ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ॥ ਹਰਾਂਕਸ ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਬਰ ਮਨ ਕ਼ਬੂਲ ॥੧੩੯॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ਿਯਾ ਜਾਮ ਫੇਰੋਜ਼ਹ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬ ਕਾਰ ਅਸਤ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥੧੪੦॥ ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾਂ ਸ਼ਵਮ ਤਾਜ਼ਹ ਦਿਲ ॥ ਕਿ ਗੌਹਰ ਬਿਆਰੇਮ ਆਲੂਦਹ ਗਿਲ ॥੧੪੧॥੪॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਤੁਈ ਰਹਿਨੁਮਾਓ ਤੁਈ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥ ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰ ਅੰਦਰ ਹਰਦੋ ਸਰਾਂਇ ॥੧॥ ਤੁਈ ਰਾਜ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਕਰੀਮੇ ਖ਼ਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥ ਹਿ਼ਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਕ਼ਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਰਤਰ ਨ ਦੀਦਮ ਕਜ਼ੋ ਦੀਗਰਸ਼ ॥੩॥ ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਓ ਬਾਨੂਏ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਕ਼ੁਰਬਾਂ ਸ਼ਵਦ ਹਰਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾਂ ॥੪॥ ਕਿ ਸੋਸਨ ਸਰੇ ਰਾ ਫ਼ਰੋ ਮੇ ਜ਼ਦਹ ॥ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰਾ ਦਾਗ਼ ਬਰ ਦਿਲ ਸ਼ੁਦਹ ॥੫॥ ਕਜ਼ਾਂ ਸੂਰਤੇ ਮਾਹ ਰਾ ਬੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥ ਰਸ਼ਕ ਸ਼ੋਖ਼ਤਹ ਅਜ਼ ਮਿਯਾਂ ਨੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥੬॥ ਬ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਸੂਏ ਖ਼ਾਨਹ ਬੇਰੂੰ ਰਵਦ ॥ ਬ ਦੋਸ਼ੇ ਜ਼ੁਲਫ਼ ਸ਼ੇਰ ਸੁੰਬਲ ਸ਼ਵਦ ॥੭॥ ਗਰ ਆਬੇ ਬ ਦਰੀਯਾ ਬ ਸ਼ੋਯਦ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥ ਹਮਹ ਖ਼ਾਰ ਮਾਹੀ ਸ਼ਵਦ ਗੁਲ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥੮॥ ਬਖ਼ੁਮ ਓ ਫ਼ਿਤਾਦਹ ਹਮਾਂ ਸਾਯਹ ਆਬ ॥ ਜ਼ਿ ਮਸਤੀ ਸ਼ੁਦਹ ਨਾਮ ਨਰਗਿਸਿ ਸ਼ਰਾਬ ॥੯॥ ਬ ਦੀਦਸ਼ ਯਕੇ ਰਾਜਹੇ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜਹਾਂ ॥੧੦॥ ਬ ਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਰਾਜਹੇ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥ ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਜਾਇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਖ਼ਤ ॥੧੧॥ ਨਖ਼ੁਸ਼ਤੀਂ ਸਰੇ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਆਵਰ ਤਰਾਸ਼ਤ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਕਿ ਈਂ ਖ਼ਾਨਹ ਮਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾਸਤ ॥੧੨॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥ ਨ ਰਾਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਪੇਸ਼ਿ ਅਉਰਤ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੩॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਸ਼ੌਹਰਰਾ ਚੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਸਰਿ ਓ ਬੁਰੀਦ ॥੧੪॥ ਬੁਰੀਦਹ ਸਰਿ ਓਰਾ ਰਵਾਂ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥ ਦਰਾਂ ਜਾ ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤ ॥੧੫॥ ਤੁ ਗੁਫ਼ਤੀ ਮਰਾ ਹਮਚੁਨੀ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਬਪੇਸ਼ੇ ਤੁ ਈਂ ਸਰ ਮਨ ਆਵੁਰਦਹਅਮ ॥੧੬॥

ਅਗਰ ਸਰ ਤੁ ਖ਼ਾਹੀ ਸਰ ਤੁ ਮੇ ਦਿਹਮ ॥ ਬ ਜਾਨੋ ਦਿਲੇ ਬਰ ਤੁ ਆ਼ਸ਼ਿਕ਼ ਸ਼ੁਦਮ ॥੧੭॥ ਕਿ ਇਮਸ਼ਬ ਕੁਨ ਆਂ ਅ਼ਹਿਦ ਤੋ ਬਸਤਈ ॥ ਬ ਗਮਜ਼ਹਿ ਚਸ਼ਮ ਜਾਨਿ ਮਨ ਕੁਸ਼ਤਈ ॥੧੮॥ ਚੁ ਦੀਦਸ਼ ਸਰੇ ਰਾਜਹੇ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਬ ਤਰਸੀਦ ਗੁਫ਼ਤਹ ਕਿ ਏ ਬਦਨਿਸ਼ਾਂ ॥੧੯॥ ਚੁਨਾ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਖ਼ੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਚਿ ਯਾਰੀ ਅਜ਼ੀਂ ਕਾਰ ਬੇਸ਼ ॥੨੦॥ ਜ਼ਿ ਤੋ ਦੋਸਤੀ ਮਨ ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥ ਜ਼ਿ ਕਰਦਹ ਤੁ ਮਨ ਦਰ ਨਿਯਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥ ਚੁਨੀ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਕਾਰ ॥ ਮਰਾ ਕਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਚੁਨੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ॥੨੨॥ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਰ ਰਾ ਦਰਾਂ ਜਾ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥ ਬਰੇ ਸੀਨਹ ਓ ਸਰ ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥੨੩॥ ਮਰਾ ਪੁਸ਼ਤ ਦਾਦੀ ਤੁਰਾ ਹ਼ਕ਼ ਦਿਹਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਮਉਲਾਇ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਸ਼ਵਦ ॥੨੪॥ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਰ ਖ਼ਾਨਹ ਆਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥ ਬਆਂ ਲਾਸ਼ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਬ ਖ਼ੁਸਪੀਦ ਦਰਾਜ਼ ॥੨੫॥ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਬਰ ਸਰ ਜ਼ਿ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਖ਼ਾਕ ॥ ਬਿਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਖ਼ੇਜ਼ੇਦ ਯਾਰਾਨਿ ਪਾਕ ॥੨੬॥ ਚਿ ਬਦਕਾਰ ਕਰਦ ਈਂ ਕਸੇ ਸ਼ੋਰਬਖ਼ਤ ॥ ਕਿ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਬਜਾਂ ਕੁਸ਼ਤ ਯਕ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਖ਼ਤ ॥੨੭॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਯਾਬੇਦ ਖ਼ੂੰਨਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥ ਹਮਾਂ ਰਾਹ ਗੀਰੰਦ ਹਮਹ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥੨੮॥ ਬਆਂ ਜਾ ਜਹਾਂ ਖ਼ਲਕ਼ ਇਸਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥ ਬਜਾਏ ਕਿ ਸਰ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਅਫ਼ਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥੨੯॥ ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਹਮਹ ਅਉਰਤੋ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬਕੁਸ਼ਤਸਤ ਰਾਜਹ ਹਮਾਂ ॥੩੦॥ ਗਿਰਿਫ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸਖ਼ਤ ॥ ਕਿ ਜਾਏ ਜਹਾਂਗੀਰ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਤਖ਼ਤ ॥੩੧॥ ਬ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਹ਼ਵਾਲਹ ਕੁਨਦ ॥ ਬ ਦਿਲ ਹਰਚਿ ਦਾਰਦ ਸਜ਼ਾਯਸ਼ ਦਿਹਦ ॥੩੨॥ ਬਫ਼ਰਮੂਦ ਜੱਲਾਦ ਰਾ ਸ਼ੋਰਬਖ਼ਤ ॥ ਕਿ ਈਂ ਸਰ ਜੁਦਾ ਕੁਨ ਬ ਯਕ ਜ਼ਖ਼ਮਿ ਸਖ਼ਤ ॥੩੩॥ ਚੁ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਰਾ ਦੀਦ ਆਂ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ਹ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸਰਵੇ ਗਿਰਾਂ ॥੩੪॥ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਮਨ ਕਾਰਿ ਬਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਤ਼ਉਰ ਖ਼ੁਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੫॥ ਨਮੂਦਸ਼ ਇਸ਼ਾਰਤ ਬਿ ਚਸ਼ਮੇ ਬਿਆਂ ॥ ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਸਰਵਰੇ ਬਾਨੂਆਂ ॥੩੬॥ ਬਹ਼ੁਕਮੇ ਸ਼ੁਮਾ ਮਨ ਖ਼ਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਕਿ ਕਾਰਿ ਈਂ ਬ ਬੇਮਸਲਿਹਤ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੭॥ ਖ਼ਲਾਸਮ ਬਿਦਿਹ ਅ਼ਹਿਦ ਕਰਦਮ ਕ਼ਬੂਲ ॥ ਕਿ ਅ਼ਹਿਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਸਤ ਕ਼ਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੮॥ ਗੁਨਹ ਬਖ਼ਸ਼ ਤੋ ਮਨ ਖ਼ਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਕਿ ਏ

ਜਿਗਰਿ ਜਾਂ ਮਨ ਗ਼ੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੩੯॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਗਰ ਈਂ ਰਾਜਹ ਪਾਂ ਸਦ ਕੁਸ਼ਮ ॥ ਨ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਜ਼ਿੰਦਹ ਦਸਤ ਆਮਦਮ ॥੪੦॥ ਕਿ ਓ ਕੁਸ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤਹ ਚਿ ਈਂ ਰਾ ਕੁਸ਼ਮ ॥ ਕਿ ਖ਼ੂਨੇ ਅਜ਼ੀਂ ਬਰ ਸਰੇ ਖ਼ੁਦ ਕੁਨਮ ॥੪੧॥ ਚਿ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਿਹਮ ॥ ਵ ਮਨ ਹ਼ਜ਼ਰਤੇ ਕ਼ਾਬਹ ਅੱਲਹ ਰਵਮ ॥੪੨॥ ਬਗੁਫ਼ਤ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਵ ਕਰਦਸ਼ ਖ਼ਲਾਸ ॥ ਬ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਦ ਆਮਦ ਜਮੈ ਕਰਦ ਖ਼ਾਸ ॥੪੩॥ ਬੁਬਸਤੰਦ ਬਾਰੋ ਤਿਯਾਰੀ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਮਰਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੪੪॥ ਦਰੇਗ਼ ਅਜ਼ ਕ਼ਬਾਯਲ ਜੁਦਾ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥ ਅਗਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬਾਸ਼ਮ ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੪੫॥ ਮਤ਼ਾਏ ਨਕ਼ਦ ਜਿਨਸ ਰਾ ਬਾਰ ਬਸਤ ॥ ਰਵਾਨਹ ਸੂਏ ਕ਼ਾਬਹ ਅੱਲਹ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥੪੬॥ ਚੁ ਬੇਰੂੰ ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਸੇ ਮੰਜ਼ਿਲਸ਼ ॥ ਬਯਾਦ ਆਮਦਹ ਖ਼ਾਨਹ ਜ਼ਾਂ ਦੋਸਤਸ਼ ॥੪੭॥ ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਹ ਨੀਮ ਸ਼ਬ ਖ਼ਾਨਹ ਆਂ ॥ ਚਿ ਨਿਆਮਤ ਅ਼ਜ਼ੀਮੋ ਚਿ ਦਉਲਤ ਗਿਰਾਂ ॥੪੮॥ ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਅ਼ਾਲਮ ਕਜ਼ਾਂ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥ ਚਿ ਦਾਨਦ ਕਿ ਕਸ ਹ਼ਾਲ ਬਰ ਸਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੪੯॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਪਿਆਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤਿ ਤੁਆ਼ਮ ॥੫੦॥ ਬਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਦਿਮਾਗ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤੁਬੈ ਚੂੰ ਚਰਾਗ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥੫੧॥੫॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਇ ॥੧॥ ਨ ਫ਼ਉਜੋ ਨ ਫ਼ਰਸ਼ੋ ਨ ਫ਼ਰਰੋ ਨਫ਼ੂਰ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੨॥ ਹ਼ਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੩॥ ਵਜ਼ਾਂ ਕੈਸਰੋ ਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਕੁਲਾਹ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਸ਼ਮਸੋ ਚੁ ਰਖ਼ਸਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੪॥ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਰੌਸ਼ਨ ਬਰਾਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥ ਹਮਹ ਯੂਜ਼ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਵ ਬਹਰੀ ਹਜ਼ਾਰ ॥੫॥ ਬ ਪਹਿਨ ਅੰਦਰਾਮਦ ਬਨਖ਼ਚੀਰਿ ਗਾਹ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਗੋਰ ਆਹੂ ਬਸੇ ਸ਼ੇਰਿ ਸ਼ਾਹ ॥੬॥ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਮਗ਼ਰਬ ਦਰਾਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹੋ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੭॥ ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਰਾਮਦ ਬ ਯਕ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥ ਕਿਰਾ ਤੇਗ਼ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥੮॥ ਕਿਰਾ ਰੋਜ਼ਿ ਇਕ਼ਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਕਿਰਾ

ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੯॥ ਬਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਲੇਰ ॥ ਕਿ ਬਰ ਆਹੂਏ ਯਕ ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਸ਼ੇਰ ॥੧੦॥ ਬ ਗ਼ੁਰਰੀਦਹ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥ ਸਿਨਾਨੇ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਨੇਜ਼ਹ ਚੁ ਕਾਹ ॥੧੧॥ ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਪ੍ਰੱਰਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਆਸਮਾਂ ਪੁਰ ਜ਼ਿ ਕਰਗਸ ਸ਼ੁਦਹ ॥੧੨॥ ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਨੋਕੇ ਸਿਨਾਂ ॥ ਯਕੇ ਰੁਸਤਖ਼ੇਜ਼ ਅਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਜਹਾਂ ॥੧੩॥ ਚੁ ਸੂਰੇ ਸਰਾਫ਼ੀਲ ਦਮ ਮੇ ਜ਼ਦਹ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਕ਼ਿਯਾਮਤ ਬ ਹਮ ਮੇ ਜ਼ਦਹ ॥੧੪॥ ਗ਼ੁਰੇਜ਼ਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬ ਅ਼ਰਬੀ ਸਿਪਾਹ ॥ ਬ ਗ਼ਾਲਿਬ ਦਰਾਮਦ ਹਮਾਂ ਗ਼ਰਬਿ ਸ਼ਾਹ ॥੧੫॥ ਕਿ ਤਨਹਾ ਬਿਮਾਂਦਸਤ ਸ਼ਾਹੇ ਅ਼ਰਬ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਚੁ ਪੇਸ਼ੀਨ ਸ਼ਮਸ ਚੂੰ ਗ਼ਰਬ ॥੧੬॥ ਚੁ ਤਾਬਿਸ਼ ਨ ਮਾਂਦਹ ਸ਼ਵਦ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਚੁ ਦੁਜ਼ਦੇ ਸ਼ਵਦ ਵਕ਼ਤ ਸ਼ਬ ਰਾ ਅਸੀਰ ॥੧੭॥ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸ਼ਹਿ ਰਾ ਬੁਰਦ ਨਿਜ਼ਦਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਚੁ ਮਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮਚੁ ਬੁਰਦੰਦ ਮਾਹ ॥੧੮॥ ਬਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ਬਰ ਆਮਦਹ ਸ਼ਾਹਿ ਬਸਤ ॥ ਹਮਹ ਕਾਰ ਦੁਜ਼ਦੀ ਵ ਮਰਦੀ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੯॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬ ਮਜਲਿਸ ਜ਼ਿ ਦਾਨਾਇ ਦਿਲ ॥ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾਂਦ ਪਿਨਹਾਂ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਹਿ ਖ਼ਜ਼ਲ ॥੨੦॥ ਚੁ ਬਿਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਖ਼ਬਰ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬਿਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੨੧॥ ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਜ਼ਰਬਫ਼ਤ ਰੂਮੀ ਕਬਾਇ ॥ ਬਜ਼ੀਂ ਬਰ ਨਿਸ਼ਸਤੋ ਬਿਆਮਦ ਬਜਾਇ ॥੨੨॥ ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਸੂਏ ਸ਼ਾਹਿ ਮਗ਼ਰਬ ਚੁ ਬਾਦ ॥ ਕਮਾਨੇ ਕ਼ਿਯਾਨੀ ਬ ਤਰਕਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੨੩॥ ਬਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹੇ ਮਗਰਬ ਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦਹ ਬਬਰੋ ਚੁ ਦਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੨੪॥ ਦੁਆ ਕਰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦਿ ਬਖ਼ਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਦੇਹੀਮੁ ਸਾਯਾਨਿ ਤਖ਼ਤ ॥੨੫॥ ਮਰਾ ਕਾਹੀਯਾ ਆਮਦ ਅਜ਼ ਬਹਿਰਿ ਕਾਹ ॥ ਦੁ ਸੇ ਸਦ ਸਵਾਰੋ ਯਕ ਅਜ਼ ਸ਼ਕਲਿ ਸ਼ਾਹ ॥੨੬॥ ਕਿ ਬਿਹਤਰ ਹਮਾਨਸਤ ਆਂ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ॥ ਵਗਰਨਹ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਮੌਤ ਬਰ ਸਰ ਬਿਨਿਹ ॥੨੭॥ ਸ਼ੁਨੀਦੇ ਜ਼ਿ ਮਨਿ ਸ਼ਾਹ ਗਰ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਹਮਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬੇਖ਼ ਬਰਕੰਦ ਬੁਨ ॥੨੮॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਫ਼ੌਲਾਦ ਤਨ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬਰ ਖ਼ੁਦ ਚੁ ਬਰਗੇ ਸਮਨ ॥੨੯॥ ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਈਂ ਕਾਹੀਯਾਂ ॥ ਨ ਦਾਨਮ ਮਗ਼ਰਿ ਸ਼ਾਹ ਬਾਸ਼ਦ ਜਵਾਂ ॥੩੦॥ ਨ ਦਾਨਮ ਕਸੇ ਸ਼ਾਹਿ ਹਸਤਸ਼ ਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਿਗੀਰਦ ਜ਼ਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥੩੧॥ ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹੇ ਸ਼ਹ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਬੁਖ਼ਾਂਦ ॥ ਸੁਖ਼ਨ ਹਾਇ ਪੋਸ਼ੀਦਹ ਬਾਓ ਬਿਰਾਂਦ ॥੩੨॥ ਤੁ ਦੀਦੀ ਚੁਨਾ

ਕਾਹੀਯਾਂ ਜੰਗ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮੁਲਕ ਯਜ਼ਦਾਂ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੩॥ ਮੁਬਾਦਾ ਕੁਨਦ ਤਾਖ਼ਤ ਬਰ ਮੁਲਕ ਸਖ਼ਤ ॥ ਦਿਹਮ ਕਾਹੀਯਾਂ ਰਾ ਅਜ਼ਾਂ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥੩੪॥ ਹਮਾਂ ਸ਼ਾਹ ਮਹ਼ਬੂਸ਼ੀਯਾਂ ਪੇਸ਼ ਖਾਂਦ ॥ ਹ਼ਵਾਲਹ ਨਮੂਦਸ਼ ਕਿ ਓਰਾ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੩੫॥ ਤੁ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀਂ ਸਹਲ ਚੀਜ਼ ॥ ਬਿਗੀਰਏ ਬਿਰਾਦਰ ਤੁ ਅਜ਼ ਜਾਂ ਅ਼ਜ਼ੀਜ਼ ॥੩੬॥ ਜ਼ਨੇ ਪੇਚ ਦਸਤਾਰ ਰਾ ਤਾਬ ਦਾਦ ॥ ਦਿਗਰ ਦਸਤ ਬਰ ਮੁਸ਼ਤ ਤੇਗ਼ਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੩੭॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਯਾਨਹ ਬਹਰ ਚਾਰ ਚਾਰ ॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਬੇਖ਼ਬਰ ਬੇਮੁਹਾਰ ॥੩੮॥ ਕਿ ਆਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾ ਵਜ਼ਾਂ ਕਾਹ ਨੇਸਤ ॥ ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੩੯॥ ਦਰੋਗੇ ਮਰਾ ਬਰ ਗ਼ਫ਼ੂਰੇ ਗੁਆਹਸਤ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ॥੪੦॥ ਰਹਾਈ ਦੇਹਦ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਤਖ਼ਤ ॥ ਬਿਦਾ ਗਸ਼ਤ ਜ਼ੋ ਮੰਜ਼ਲ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੪੧॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਪਾਨ ॥ ਕਿ ਸਾਹ਼ਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜਹਾਨ ॥੪੨॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਜਾਮ ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਹ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਦਰ ਵਕ਼ਤਿ ਸ਼ਬ ਚੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੇ ਰੋਜ਼ਿ ਜੰਗ ॥੪੩॥੬॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰਸਤੁ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਦਿਯਾਰ ॥੧॥ ਤ਼ਬੀਅ਼ਤ ਬਹ਼ਾਲਸਤੁ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ॥ ਚੁ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਕਮਾਲ ॥੨॥ ਕਿ ਇਸਫ਼ੰਦ ਯਾਰ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ਰਖ਼ਤ ਬੁਰਦ ॥ ਨਸਬ ਨਾਮਹੇ ਖ਼ੁਦ ਬ ਬਹਿਮਨ ਸਪੁਰਦ ॥੩॥ ਅਜ਼ਾਂ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਹਮਚੁ ਰੁਖ਼ ਪਰ ਹੁਮਾਇ ॥ ਚੁ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਦਉਲਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੪॥ ਚੁ ਬਹਿਮਨ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ ਈਂ ਜਹਾਂ ਬੁਰਦ ਰਖ਼ਤ ॥ ਬ ਦੁਖ਼ਤਰ ਸਪੁਰਦੰਦ ਆਂ ਤਾਜੁ ਤਖ਼ਤ ॥੫॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਤਖ਼ਤ ਰੂਮੀ ਹੁਮਾਇ ॥ ਕਿ ਬੁਸਤਾਂ ਬਹਾਰਸਤੁ ਸੂਰਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੬॥ ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਿ ਦਹਿ ਸਾਲ ਚਾਰ ॥ ਕਿ ਪੈਦਾ ਸ਼ੁਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨਉਬਹਾਰ ॥੭॥ ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਨਉ ਦਰ ਰਸੀਦ ॥ ਚੁ ਬੁਸਤਾਂ ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ਼ ਬੇਰੂੰ ਕਸ਼ੀਦ ॥੮॥ ਬ ਹ਼ੁਸਨ ਆਮਦਸ਼ ਤੂਤੀਏ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਕਿ ਬਰ ਖ਼ੁਦ ਕੁਨਦ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੯॥ ਮਿਜ਼ਾਜਸ਼ ਜ਼ਿ ਤਿਫ਼ਲੀ ਬਿਰੂੰ ਦਰ ਰਸੀਦ ॥ ਜਵਾਨੀ ਜ਼ਿ ਆਗ਼ਾਜ਼ ਬਰ ਵੈ ਕਸ਼ੀਦ ॥੧੦॥ ਵਿਦਾ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ੋ ਹ਼ਾਲ ਤਿਫ਼ਲੀ ਮਿਜ਼ਾਜ ॥ ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਦਰਾਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥੧੧॥ ਕਿ

ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਬਰ ਤਖ਼ਤਿ ਸ਼ਾਹਿਨ ਸ਼ਹੀ ॥ ਬ ਕ਼ਲਮ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤ ਕਾਗ਼ਜ਼ਿ ਮਹੀ ॥੧੨॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬੱਚਹ ਗੌਹਰਿ ਨਿਗਾਰ ॥ ਕਿ ਬੁਰਦ ਅੰਦਰੂੰਨਸ਼ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਗ਼ੁਬਾਰ ॥੧੩॥ ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਓ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਕਿ ਸ਼ਿਕਮਸ਼ ਫ਼ਰੋਮਾਂਦ ਅਜ਼ ਤੁਖ਼ਮਿ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥ ਚੁ ਨੁਹ ਮਾਹ ਗਸ਼ਤਹ ਬ ਆਬਸਤਨੀ ॥ ਬ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਰਗੇ ਖ਼ੁਸ਼ਤਨੀ ॥੧੫॥ ਤਵੱਲੁਦ ਸ਼ੁਦਸ਼ ਕੋਦਕੇ ਸ਼ੀਰਖ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਸ਼ਾਹੋ ਸ਼ਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੬॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨ ਕਰਦੰਦ ਸਿਰਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬ ਸੰਦੂਕ਼ ਓ ਰਾ ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਆਂ ॥੧੭॥ ਜ਼ਿ ਮੁਸ਼ਕੋ ਫ਼ਿਤਰ ਅੰਬਰ ਆਵੇਖ਼ਤੰਦ ॥ ਬਰੋ ਊਦ ਅਜ਼ ਜ਼ਾਫ਼ਰਾਂ ਰੇਖ਼ਤੰਦ ॥੧੮॥ ਬ ਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ਦਾਸ਼ਤ ਓ ਰਾ ਅ਼ਕ਼ੀਕ਼ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ਼ ਦਰਿਯਾ ਅਮੀਕ਼ ॥੧੯॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥ ਨਜ਼ਰ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰੁ ਸ਼ੁਕਰ ਯਜ਼ਦਾਨਿ ਪਾਕ ॥੨੦॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਲਬੇ ਗਾਜ਼ਰਾਂ ॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ਼ ਦਰੀਯਾ ਰਵਾਂ ॥੨੧॥ ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥ ਕਿ ਸੰਦੂਕ਼ ਬਸਤਹ ਸ਼ਿਕਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥੨੨॥ ਚੁ ਬਾਜ਼ੂ ਬ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਕਿਰਾਂ ॥ ਬ ਦਸਤ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਮੜਾਏ ਗਿਰਾਂ ॥੨੩॥ ਸ਼ਿਕਸਤੰਦ ਮੁਹਰਸ਼ ਬਰਾਏ ਮਤਾ ॥ ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਜ਼ਾਂ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੨੪॥ ਵਜ਼ਾਂ ਗਾਜ਼ਰਾਂ ਖ਼ਾਨਹ ਕੋਦਕ ਚੁ ਨੇਸਤ ॥ ਖ਼ੁਦਾ ਮਨ ਪਿਸਰ ਦਾਦ ਈਂ ਹਮ ਬਸੇਸਤ ॥੨੫॥ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਓ ਰਾ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ਆਂ ਅ਼ਕ਼ੀਕ਼ ॥ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦ ਯਜ਼ਦਾਨਿ ਆ਼ਜ਼ਮ ਅ਼ਮੀਕ਼ ॥੨੬॥ ਕੁਨਦ ਪਰਵਰਸ਼ ਰਾ ਚੁ ਪਿਸਰੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਕ਼ਿਬਲਹ ਕ਼ਾਬਹ ਕਰੀਮ ॥੨੭॥ ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਵੈ ਦੁ ਸੇ ਸਾਲ ਮਾਹ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਖ਼ਾਨਹ ਆਵੁਰਦ ਸ਼ਾਹ ॥੨੮॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਹੁਮਾਏ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਪਿਸਰ ਗਾਜ਼ਰ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥ ਬਪੁਰਸੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕਿ ਜ਼ਨ ॥ ਕੁਜਾ ਯਾਫ਼ਤੀ ਪਿਸਰ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੋਇ ਤਨ ॥੩੦॥ ਬਿਦਾਨੇਮ ਖ਼ਾਨੇਮ ਸ਼ਨਾਸੇਮ ਮਨ ॥ ਯਕੇ ਮਨ ਸ਼ਨਾਸ਼ਮ ਨ ਦੀਗਰ ਸੁਖ਼ਨ ॥੩੧॥ ਦਵੀਦੰਦ ਮਰਦੁਮ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਮ ਕਜ਼ੋ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਨਹੇ ਗਾਜ਼ੁਰਾਨਸ਼ ਅਜ਼ੋ ॥੩੨॥ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸਖ਼ਤ ॥ ਬ ਪੁਰਸੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥੩੩॥ ਬਿਗੋਯਮ ਤੁਰਾ ਹਮ ਚੁ ਈਂ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹ਼ਾਲ ਚੂੰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੪॥ ਕਿ ਸਾਲੇ ਫ਼ਲਾਂ

ਮਾਹ ਦਰ ਵਕ਼ਤਿ ਸ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਰਾ ਕਰਦਾਅਮ ਮਨ ਤਮਾਮ ॥੩੫॥ ਗ਼ਿਰਿਫ਼ਤੇਮ ਸੰਦੂਕ਼ ਦਰੀਯਾ ਅ਼ਮੀਕ਼ ॥ ਯਕੇ ਦਸਤ ਜ਼ੋ ਯਾਫ਼ਤਮ ਈਂ ਅ਼ਕ਼ੀਕ਼ ॥੩੬॥ ਬਦੀਦੰਦ ਗੌਹਰਿ ਗ਼ਿਰਿਫ਼ਤੰਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਸ਼ਨਾਸਦ ਕਿ ਈਂ ਪਿਸਰ ਹਸਤ ਆਂ ਹਮਾਂ ॥੩੭॥ ਬਰੋ ਤਾਜ਼ਹ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ੀਰ ਪਿਸਤਾਂ ਅਜ਼ੋ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਸੀਨਹ ਖ਼ੁਦ ਹਰਦੋ ਦਸਤਾਂ ਅਜ਼ੋ ॥੩੮॥ ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜ਼ੋ ਹਰ ਦੁ ਲਬ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨ ਕਰਦਸ਼ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥੩੯॥ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤੰਦ ਜ਼ਉਜਹ ਫ਼ਲਾਂ ॥ ਮਰਾ ਖ਼ਾਬ ਦਾਦਹ ਬਜ਼ੁਰਗੇ ਹਮਾਂ ॥੪੦॥ ਤੁਰਾ ਮਨ ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਕਿਯਾਂ ਰਾ ਦਰਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੧॥ ਜ਼ਿ ਗੰਜੋ ਜ਼ਰਸ਼ ਗਉਹਰੋ ਤਖ਼ਤ ਦਾਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਿਸਰ ਰਾ ਖ਼ਾਨਹੇ ਖ਼ੁਦ ਨਿਹਾਦ ॥੪੨॥ ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੪੩॥ ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਜਹਾਂ ਰਾ ਬਦੋ ਮੇ ਦਿਹਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਤਾਜਿ ਇਕ਼ਬਾਲ ਬਰਸਰ ਨਿਹਮ ॥੪੪॥ ਮਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ਸੂਰਤਸ਼ ॥ ਕਿ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਸੂਰਤਸ਼ ॥੪੫॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਚੂੰ ਖ਼ਬਰ ਯਾਫ਼ਤਸ਼ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮਸ਼ ਮੁਕਰਰਾ ਸ਼ੁਦਸ਼ ॥੪੬॥ ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ਾਹਿ ਦਾਰਾਇ ਦੀਨ ॥ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਸ਼ਨਾਸਸਤੁ ਐ਼ਨੁਲ ਯਕੀਨ ॥੪੭॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸੁਰਖ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਵਕ਼ਤੇ ਮੁਦਾਮ ॥੪੮॥ ਬਿਦਿਹ ਪਿਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਰੰਗੀਨ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਸੇ ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗ ॥੪੯॥੭॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਦਿਲ ਕਰਾਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਨੌਬਹਾਰ ॥੧॥ ਕਿ ਮੀਰਸਤੁ ਪੀਰਸਤ ਹਰ ਦੋ ਜਹਾਂ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਹਰ ਯਕ ਅਮਾਂ ॥੨॥ ਹ਼ਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਅ਼ਜਮ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਕਰਮ ॥੩॥ ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲਸਤੁ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਤਮਾਮ ॥ ਹਮਹ ਰੋਜ਼ ਆਸਾਯਸ਼ੇ ਰੋਦੁ ਜਾਮ ॥੪॥ ਕਿ ਸਰਹੰਗ ਦਾਨਿਸ਼ ਜ਼ਿ ਫ਼ਰਜ਼ਾਨਗੀ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਲਿਹਤ ਮੌਜ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥੫॥ ਵਜ਼ਾਂ ਬਾਨੂਏ ਹਮਚੁ ਮਾਹੇ ਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਕ਼ੁਰਬਾਂ ਸ਼ਵਦ ਹਰਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾਂ ॥੬॥ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ਰੰਗੁ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ੋਇ ਓ ਖ਼ੁਸ਼ ਜਮਾਲ ॥ ਖ਼ੁਸ਼

ਆਵਾਜ਼ੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼੍ਵਾਰਗੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ਿਆਲ ॥੭॥ ਬ ਦੀਦਨ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੋਇ ਖ਼ੂਬੀ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਹ਼ਰਫ਼ਾਤ ਕਰਦਨ ਖ਼ੁਸ਼ੋ ਖ਼ੁਸ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥੮॥ ਦੁ ਪਿਸਰਸ਼ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਚੂੰ ਸ਼ਮਸ ਮਾਹ ॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤ਼ਬੀਯਤ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਗਵਾਹ ॥੯॥ ਕਿ ਗੁਸਤਾਖ਼ ਦਸਤ ਅਸਤੁ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਤਰੱਦੁਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੦॥ ਦੁ ਪੀਲ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮਚੁ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨਸਤ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਵਗ਼ਾਂ ਸ਼ੇਰ ਰੋਈਂ ਤਨ ਅਸਤ ॥੧੧॥ ਯਕੇ ਖ਼ੂਬ ਰੋਇ ਓ ਦਿਗਰ ਤਨ ਚੁ ਸੀਮ ॥ ਦੁ ਸੂਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਆਜ਼ਮ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥੧੨॥ ਵਜ਼ਾਂ ਮਾਦਰੇ ਬਰ ਕਸ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਚੁ ਮਰਦਸਤ ਗੁਲ ਹਮਚੁਨੀ ਗੁਲ ਪ੍ਰਸਤ ॥੧੩॥ ਸ਼ਬੰਗਾਹ ਦਰ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਦਰ ਨਿਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥੧੪॥ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਪਸ ਪੇਸ਼ ਖ਼ੁਰਦੋ ਕਲਾਂ ॥ ਮਯੋ ਰੋਦ ਰਾਮਿਸ਼ ਗਿਰਾਂ ਰਾ ਹਮਾਂ ॥੧੫॥ ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤੀਯਸ਼ ਮਸਤ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਹਰ ਦੋ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੧੬॥ ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੋ ਦਸਤਸ਼ ਸਰੇ ਖ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ॥ ਬ ਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬ ਕਰਦੰਦ ਸ਼ੋਰ ॥੧੭॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਨਿ ਪਾਕ ॥ ਚਿਰਾ ਚੂੰ ਕਿ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀਂ ਜਾਮਹਿ ਚਾਕ ॥੧੮॥ ਬਖ਼ੁਰਦੰਦ ਮਯ ਹਰ ਦੁ ਆਂ ਮਸਤ ਗਸ਼ਤ ॥ ਗਰਿਫ਼ਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਿ ਫ਼ੌਲਾਦ ਦਸਤ ॥੧੯॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਆਂ ਬ ਈਂ ਆਂ ਜ਼ਦੰਦ ॥ ਬ ਦੀਦਹ ਮਰਾ ਹਰ ਦੁ ਈਂ ਕੁਸ਼ਤਹ ਅੰਦ ॥੨੦॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਮਰਾ ਜਾ ਜ਼ਮੀਂ ਹਮ ਨ ਦਾਦ ॥ ਨ ਦਹਲੀਜ਼ ਦੋਜ਼ਖ਼ ਮਰਾ ਰਹ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੨੧॥ ਦੁ ਚਸ਼ਮੇ ਮਰਾ ਬੀਂ ਚਿ ਗ਼ਰਦੀਦਹ ਈਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਦੀਦਹੇ ਖ਼ੂਨ ਈਂ ਦੀਦਹ ਈਂ ॥੨੨॥ ਬਿਹਜ਼ ਮਨ ਤਨੇ ਤਰਕ ਦੁਨੀਯਾ ਕੁਨਮ ॥ ਫ਼ਕ਼ੀਰੇ ਸ਼ਵਮ ਮੁਲਕਿ ਚੀਂ ਮੇ ਰਵਮ ॥੨੩॥ ਬਗੁਫਤ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥ ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਸੂਏ ਦਸ਼ਤ ਖ਼ਤ ਚਾਕਚਾਕ ॥੨੪॥ ਕਿ ਓ ਜਾ ਬਦੀਦੰਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤ ਬਰ ਗਾਉਂ ਬਾ ਜ਼ਨ ਚੁ ਮਾਹ ॥੨੫॥ ਬ ਪੁਰਸੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕਿ ਜ਼ਨ ॥ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਦਰਖ਼ਤੇ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੨੬॥ ਕਿ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ਤੋ ਚੁ ਨੂਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਾਂ ॥੨੭॥ ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀਅਮ ਨ ਨੂਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਮਨਮ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਸ਼ਾਹਿ ਜ਼ਾਬੁਲਿਸਤਾਂ ॥੨੮॥ ਬ ਪੁਰਸਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਪਰਸਤਸ਼ ਨਮੂਦ ॥ ਬ ਨਿਜ਼ਦਸ਼ ਜ਼ਬਾਂ ਰਾ ਬ ਫ਼ੁਰਸਤ ਕਸ਼ੂਦ ॥੨੯॥ ਬ ਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਮਨ ਬਸ ਆਜ਼ੁਰਦਹਅਮ ॥ ਬਿਗੋਈ ਤੁ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ

॥੩੦॥ ਬ ਹੰਗਾਮਿ ਪੀਰੀ ਜਵਾਂ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥ ਬ ਮੁਲਕੇ ਹਮਾਂ ਯਾਰ ਮਨ ਮੇ ਰਵਮ ॥੩੧॥ ਬ ਦਾਨਿਸ਼ ਤੁ ਦਾਨੀ ਵਗਰ ਈਂ ਵਫ਼ਾ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਬਦਤਰ ਈਂ ਬੇਵਫ਼ਾ ॥੩੨॥ ਵਜ਼ਾਂ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਬਗਿਰਦੇ ਚੁ ਚਾਹ ॥ ਕਜ਼ਾਂ ਜਾ ਅਜ਼ੋ ਬੂਦ ਨਖ਼ਚੀਰ ਗਾਹ ॥੩੩॥ ਬ ਸੈਰੇ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥ ਚੁ ਮਿਨਕਾਲ ਅਜ਼ ਬਾਸ਼ਹੇ ਨਉਬਹਾਰ ॥੩੪॥ ਕਿ ਬਰਖ਼੍ਵਾਸਤ ਪੇਸ਼ਸ਼ ਗਵਜ਼ਨੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਅਸਪਸ਼ ਚੁ ਬਾਦੇ ਨਸੀਮ ॥੩੫॥ ਬਸੇ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤਸ਼ ਨ ਮਾਂਦਹ ਦਿਗਰ ॥ ਨ ਆਬੋ ਨ ਤੋਸਹ ਨ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਬਰ ॥੩੬॥ ਵਜ਼ਾਂ ਓ ਸ਼ਵਦ ਬਾ ਤਨੇ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ॥੩੭॥ ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਬਰ ਰਫ਼ਤ ਵ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ ਦਸਤ ॥੩੮॥ ਕਿ ਕ਼ਸਮੇ ਖ਼ੁਦਾ ਮਨ ਤੁਰਾ ਮੇ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਜਾਨਿ ਜਾਨੀ ਤੁ ਬਰਤਰ ਕੁਨਮ ॥੩੯॥ ਉਜ਼ਰ ਕਰਦਓ ਚੂੰ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥ ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਬਗੁਫ਼ਤਨ ਵਜ਼ਾਂ ਕਰਦ ਕਾਰ ॥੪੦॥ ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਕਿ ਖ਼ੂਨੇ ਸਿਤਾਦਸ਼ ਨ ਮਾਂਦਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥੪੧॥ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਕੈ ਖ਼ੁਸਰ ਵੋ ਜਾਮਜਮ ॥ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਆਦਮ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਤਮ ॥੪੨॥ ਫ਼ਰੇਦੂ ਕੁਜਾ ਬਹਿਮਨ ਇਸਫ਼ੰਦ ਯਾਰ ॥ ਨ ਦਾਰਾਬ ਦਾਰਾ ਦਰਾਮਦ ਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੩॥ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਇਸਕੰਦਰੋ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਯਕ ਹਮ ਨ ਮਾਂਦਸਤ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬ ਜਾਹ ॥੪੪॥ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹ ਤੈਮੂਰ ਬਾਬਰ ਕੁਜਾਸਤ ॥ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਅਕਬਰ ਕੁਜਾਸਤ ॥੪੫॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸੁਰਖ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਰੰਗ ॥ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਮਰਾ ਵਕ਼ਤਿ ਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਜੰਗ ॥੪੬॥ ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਪਜੋਹਸ਼ ਕੁਨਮ ॥ ਬ ਤੇਗ਼ ਆਜ਼ਮਾਈ ਸ਼ਕੋਹਸ਼ ਕੁਨਮ ॥੪੭॥੮॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਕਮਾਲਸ਼ ਕਰਾਮਾਤ ਆਜ਼ਮ ਕਰੀਮ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰਾਜ਼ਿਕ਼ ਰਹਾਕੋ ਰਹ਼ੀਮ ॥੧॥ ਬ ਜਾਕਿਰ ਦਿਹੰਦ ਈਂ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਨ ॥ ਮਲੂਕੋ ਮਲਾਯਕ ਹਮਹ ਆਂ ਜਹਾਨ ॥੨॥ ਹ਼ਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਫ਼ਰੰਗ ॥ ਚੁ ਬਾ ਜ਼ਨ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਲੰਗ ॥੩॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬੱਚਹ ਗੌਹਰ ਨਿਗਾਰ ॥ ਬਦੀਦਨ ਹੁਮਾਯੂੰ ਜਵਾਂ ਉਸਤਵਾਰ ॥੪॥ ਬਵਕ਼ਤੇ ਸ਼ਬ ਓ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਬਬਾਲਾਇ ਬੇਸ਼ ॥੫॥ ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਓ

ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਸ਼ਵਦ ਹੋਸ਼ ਹੈਬਤ ਹੁਨਰ ॥੬॥ ਯਕੇ ਮੂਇ ਚੀਂ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮੂਇ ਚੀਨੀ ਬਰਾਵੁਰਦ ਰੇਸ਼ ॥੭॥ ਬਰੋ ਹਰ ਕਿ ਬੀਨਦ ਨ ਦਾਨਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਰੋਇ ਮਰਦੇ ਸ਼ੁਦਹ ਸ਼ਕਲ ਜ਼ਨ ॥੮॥ ਬਿਦਾਨੰਦ ਹਰਕਸ ਕਿ ਈਂ ਹਮ ਜ਼ਨਅਸਤ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੈਕਰੇ ਚੂੰ ਪਰੀ ਰੌਸ਼ਨ ਅਸਤ ॥੯॥ ਬਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ॥ ਕਿ ਮਕ਼ਬੂਲ ਸੂਰਤ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹਿ ॥੧੦॥ ਬਪੁਰਸੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕਿ ਬਖ਼ਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਸ਼ਾਹ ਅਸਤੁ ਸ਼ਾਯਾਨਿ ਤਖ਼ਤ ॥੧੧॥ ਕਿ ਜ਼ਨ ਤੋ ਕੁਦਾਮੀ ਕਿਰਾ ਦੁਖ਼ਤਰੀ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਕਿਰਾ ਤੋ ਕਿਰਾ ਖ਼੍ਵਾਹਰੀ ॥੧੨॥ ਬਨਜ਼ਰ ਅੰਦਰੂੰ ਬਹਰਮੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥ ਬਦੀਦਨ ਸ਼ਹੇ ਦਿਲ ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥੧੩॥ ਕਨੀਜ਼ਕ ਯਕੇ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਸ਼ਬੰ ਗਾਹਿ ਬੁਰਦਸ਼ ਦਰੂੰ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੇਸ਼ ॥੧੪॥ ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਸਰਵਿ ਕ਼ੱਦ ਸੀਮਿ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੧੫॥ ਵਜ਼ਾਂ ਬਹਰ ਮਾਰਾ ਬ ਤਪਸ਼ੀਦ ਦਿਲ ॥ ਕਿ ਮਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਜ਼ ਆਬ ਗਿਲ ॥੧੬॥ ਬੁਰੌਂ ਏ ਸਬਾਪੈਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰਿ ਮਾ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਯਾਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਿ ਮਾ ॥੧੭॥ ਤੁ ਗਰ ਪੇਸ਼ ਓ ਰਾ ਬਿਆਰੀ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੇਮ ਸਰਬਸਤਹ ਗੰਜੇ ਤੁਰਾ ॥੧੮॥ ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਬਬੁਨ ॥੧੯॥ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦੀਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਬ ਪੇਚੀਦ ਬਰ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਪੋਸ਼ਾਕ ਜ਼ਨ ॥੨੦॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੁਨਾਨੀਦ ਅਸਬਾਬਿ ਖ਼ੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਦੀਦਨ ਜਹਾਂ ਰਾ ਬ ਕਿਰਦਾਰਿ ਖ਼ੇਸ਼ ॥੨੧॥ ਬਖ਼ਾਹਦ ਮਰਾ ਸ਼ਾਹਿ ਏ ਯਾਰਿ ਮਾ ॥ ਮਰਾ ਮਸਲਿਹਤ ਦਿਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰਿ ਮਾ ॥੨੨॥ ਤੁ ਗੋਈ ਮਨਈਂ ਜਾ ਗੁਰੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥ ਕਿ ਇਮਰੋਜ਼ ਅਜ਼ ਜਾਇ ਖ਼ੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥੨੩॥ ਨ ਤਰਸੀ ਇ੍ਲਾਜੇ ਤੁਰਾ ਮਨ ਕੁਨਮ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾਂ ਚਾਰ ਮਾਹੇ ਨਿਹਮ ॥੨੪॥ ਚੁ ਖ਼ੁਸਪੀਦ ਯਕ ਜਾਇ ਚੂੰ ਬੇਖ਼ਬਰ ॥ ਖ਼ਬਰ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ॥੨੫॥ ਦਹਾਨੇ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥ ਜ਼ਿ ਜੁੰਬਿਸ਼ ਬਲਰਜ਼ੀਦ ਸਰ ਤਾ ਬਬੁਨ ॥੨੬॥ ਬਿਯਾਮਦ ਕਜ਼ੋ ਜਾਇ ਓ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਕ਼ਦਮ ਹਮਚੁ ਮਿਹਰਸ਼ ਤਪੀਦ ॥੨੭॥ ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥ ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਅਜ਼ਾਂ ਈਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥੨੮॥ ਬਿ ਖ਼ੁਸਪੀਦ ਯਕ ਜਾ ਯਕੇ ਖ਼ਾਬ ਗਾਹ ॥ ਮਰਾ ਦਾਵ ਅਫ਼ਤਦ ਨ ਯਜ਼ਦਾਂ ਗਵਾਹ

॥੨੯॥ ਜੁਦਾ ਗਰ ਬੁਬੀਨਮ ਅਜ਼ ਈਂ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ॥ ਯਕੇ ਜੁਫ਼ਤ ਬਾਸ਼ਮ ਚੁ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦ ਮਾਹ ॥੩੦॥ ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤੋ ਬਿਯਾਮਦ ਦਿਗਰ ॥ ਹਮਾਂ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦੰਦ ਯਕੇ ਜਾ ਬ ਬਰ ॥੩੧॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਅਜ਼ਾਂ ਗਰ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਯਕੇ ਹ਼ਮਲਹ ਚੂੰ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੨॥ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤਸ਼ ਸਿਯਮ ਆਮਦਸ਼ ॥ ਬਦੀਦੰਦ ਯਕ ਜਾ ਵ ਬਰਤਾਫ਼ਤਸ਼ ॥੩੩॥ ਬਰੋਜ਼ੇ ਚੁ ਆਮਦ ਬਦੀਦੰਦ ਜੁਫ਼ਤ ॥ ਬ ਹ਼ੈਰਤ ਫ਼ਰੋ ਰਫ਼ਤ ਬਾ ਦਿਲ ਬਗੁਫ਼ਤ ॥੩੪॥ ਕਿ ਹ਼ੈਫ਼ ਅਸਤ ਆਂ ਰਾ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਕਿ ਤੀਰੇ ਕਮਾਂ ਅੰਦਰੂੰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੫॥ ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਦੋਜ਼ਮ ਬ ਤੀਰ ॥ ਨ ਕੁਸ਼ਤਮ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਨ ਕਰਦਮ ਅਸੀਰ ॥੩੬॥ ਸ਼ਸ਼ਮ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੀਦਹ ਵਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਪੇਚਸ਼ ਦਰਾਵੇਖ਼ਤ ਗੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥੩੭॥ ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਿ ਰੇਜ਼ੇਮ ਖ਼ੂੰ ॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਨ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਅੰਦਰੂੰ ॥੩੮॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਨ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤਮ ॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਨ ਬਾਯਕ ਦਿਗਰ ਰੇਖ਼ਤਮ ॥੩੯॥ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਸ਼ਨਾਸ਼ਦ ਨ ਹ਼ਾਲੇ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਮਾਯਲ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਓ ਤਾ ਬ ਸਰ ॥੪੦॥ ਬੁਬੀਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਰਾ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਕਾਰੇ ਬਦਸ਼ ਇਖ਼ਤਿਯਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥੪੧॥ ਬੁਬੀਂ ਬੇ ਖ਼ਿਰਦ ਬਦਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਬੇਆਬ ਸਰ ਖ਼ੁਦ ਤਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੨॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਜਾਮਿ ਸਬਜ਼ੇ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਸਤਹ ਮਨ ਗੰਜ ਬਖ਼ਸ਼ਮ ਤੁਰਾ ॥੪੩॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ਵਕ਼ਤ ਹਸਤਸ਼ ਬਕਾਮ ॥੪੪॥੯॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਗ਼ਫ਼ੂਰੋ ਗ਼ੁਨਹ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਗ਼ਾਫ਼ਿਲ ਕੁਸ਼ ਅਸਤ ॥ ਜਹਾਂ ਰਾ ਤੁਈਂ ਬਸਤੁ ਈਂ ਬੰਦੁਬਸਤ ॥੧॥ ਨ ਪਿਸਰੋ ਨ ਮਾਦਰ ਬਿਰਾਦਰ ਪਦਰ ॥ ਨ ਦਾਮਾਦੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਯਾਰੇ ਦਿਗਰ ॥੨॥ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਲੋ ਨਾਮ ਬੁਰਦਸ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥੩॥ ਕਿ ਨਾਮਸ਼ ਵਜ਼ੀਰਸਤ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਸ਼ਊਰ ॥ ਕਿ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਦਿਮਾਗ਼ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੪॥ ਕਿ ਪਿਸਰੇ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥ ਕਿ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਅਮੀਰ ॥੫॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਲੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਨਾਮ ਬੂਦ ॥ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਜ਼ਿ ਮਰਦੀ ਬਰਾਵੁਰਦ ਦੂਦ ॥੬॥ ਵਜ਼ੀਰੇ ਯਕੇ ਬੂਦ

ੳ ਹੋਸ਼ਮੰਦ ॥ ਰੱਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ਅਸਤੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਗਜ਼ੰਦ ॥੭॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਹਸਤ ਰੌਸ਼ਨਿ ਚਰਾਗ਼ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ਼ ॥੮॥ ਬ ਮਕਤਬ ਸਪੁਰਦੰਦ ਹਰਦੋ ਤ਼ਿਫ਼ਲ ॥ ਕਿ ਤ਼ਿਫ਼ਲਸ਼ ਬਸੇ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖ਼ਜ਼ਲ ॥੯॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਾਨਾਇ ਮਉਲਾਇ ਰੂਮ ॥ ਕਿ ਦਿਰਮਸ਼ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਆਂ ਮਰਜ਼ ਬੂਮ ॥੧੦॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਰਾਂ ਜਾਇ ਤ਼ਿਫ਼ਲੇ ਬਸੇ ॥ ਬੁਖ਼ਾਂਦੇ ਸੁਖ਼ਨ ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬ ਹਰਕਸੇ ॥੧੧॥ ਬ ਬਗ਼ਲ ਅੰਦਰ ਆਰੰਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥ ਜ਼ਿ ਤਉਰੇਤ ਅੰਜੀਲ ਵਜਹੇ ਅਦਾਬ ॥੧੨॥ ਦੁ ਮਕਤਬ ਕੁਨਾਨੀਦ ਹਫ਼ਤਜ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਯਕੇ ਮਰਦ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਦੀਗਰ ਜ਼ਨਾਂ ॥੧੩॥ ਕਿ ਤ਼ਿਫ਼ਲਾਂ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਮੁਲਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ਸ਼ ॥ ਜ਼ਨਾ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਜ਼ਨੇ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਸ਼ ॥੧੪॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦਰਮਿਯਾਂ ਬੂਦ ਦੀਵਾਰ ਅਜ਼ੀਂ ॥ ਯਕੇ ਆਂ ਤ਼ਰਫ਼ ਬੂਦ ਯਕੇ ਤ਼ਰਫ਼ ਈਂ ॥੧੫॥ ਸਬਕ਼ ਬੁਰਦ ਹਰ ਦੋ ਜ਼ਿ ਹਰ ਯਕ ਹੁ਼ਨਰ ॥ ਇ਼ਲਮ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਕਰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥੧੬॥ ਸੁਖ਼ਨ ਹਰ ਯਕੇ ਰਾਂਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥ ਜ਼ਬਾਂ ਫ਼ਰਸ ਅ਼ਰਬੀ ਬਿਗੋਯਦ ਜਵਾਬ ॥੧੭॥ ਇ਼ਲਮ ਰਾ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾਂਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਜ਼ਿ ਕਾਮਿਲ ਜ਼ਿ ਜਾਹਿਲ ਜ਼ਿ ਨਾਦਿਰ ਸਿਯਰ ॥੧੮॥ ਕਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਇ਼ਲਮੋ ਅ਼ਲਮ ਬਰ ਕਸ਼ੀਦ ॥ ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਹਰਦੋ ਰਸੀਦ ॥੧੯॥ ਬਹਾਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਗੁਲੇ ਬੋਸਤਾਂ ॥ ਬਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਸ਼ਹੇ ਚੀਂਸਤਾਂ ॥੨੦॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਚੀਂ ॥ ਬਖ਼ੂਬੀ ਦਰਾਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥੨੧॥ ਬ ਖ਼ੂਬੀ ਦਰਾਮਦ ਗੁਲੇ ਬੋਸਤਾਂ ॥ ਬ ਐ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਿਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ॥੨੨॥ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰਿ ਜ਼ੋ ਅੰਦਰੂੰ ਮੂਸ ਹਸਤ ॥ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰਿ ੳ ਹਮ ਚੂੰ ਸੂਰਾਖ਼ ਗਸ਼ਤ ॥੨੩॥ ਬ ਦੀਦੇ ਅਜ਼ਾਂ ਅੰਦਰੂੰ ਹਰਦੁ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾਂ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੨੪॥ ਚੁਨਾ ਇਸ਼ਕ਼ ਆਵੇਖ਼ਤ ਹਰ ਦੋ ਨਿਹਾਂ ॥ ਕਿ ਇ਼ਲਮਸ਼ ਰਵਦ ਦਸਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੨੫॥ ਚੁਨਾ ਹਰਦੁ ਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾਹਮ ਰਗ਼ੇਬ ॥ ਕਿ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਇ਼ਨਾਂ ਰਫ਼ਤ ਪਾ ਅਜ਼ ਰਕੇਬ ॥੨੬॥ ਬਪੁਰਸੀਦ ਹਰ ਦੋ ਕਿ ਏ ਨੇਕਿ ਖ਼ੋਇ ॥ ਕਿ ਏ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ਮਾਹਿ ਰੋਇ ॥੨੭॥ ਕਿ ਈਂ ਹ਼ਾਲ ਗੁਜ਼ਰਦ ਬ ਆਂ ਹਰ ਦੋ ਤਨ ॥ ਬਪੁਰਸੀਦ ਅਖ਼ਵੰਦ ਵ ਅਖ਼ਵੰਦ ਜ਼ਨ ॥੨੮॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ॥ ਚਿਰਾ ਲਾਗ਼ਰੀ ਗਸ਼ਤ ਵਜ਼ਹੇ ਸ਼ੁਮਾ ॥੨੯॥ ਚਿ ਆਜ਼ਾਰ ਗਸ਼ਤਹ ਬੁਗੋ ਜਾਨਿ ਮਾ ॥ ਕਿ ਲਾਗ਼ਰ ਚਿਰਾ ਗਸ਼ਤੀ ਏ ਜਾਨਿ ਮਾ ॥੩੦॥ ਅਜ਼ਾਰਸ਼

ਬਿਗੋ ਤਾਂ ਇ਼ਲਾਜੇ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਮਰਜ਼ੇ ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਖ਼ਿਰਾਜ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥੩੧॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਨ ਦਾਦਸ਼ ਜਵਾਬ ॥ ਫ਼ਰੋ ਬੁਰਦ ਹਰ ਦੋ ਤਨੇ ਇਸ਼ਕਿ਼ ਤਾਬ ॥੩੨॥ ਚੁ ਗੁਜ਼ਰੀਦ ਬਰ ਵੈ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ ॥ ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਤਨ ਹਰ ਦੋ ਗੇਤੀ ਫ਼ਰੋਜ਼ ॥੩੩॥ ਬਰੋ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤੰਦ ਤ਼ਿਫ਼ਲੀ ਗ਼ੁਬਾਰ ॥ ਕਿ ਮਿਹਰਸ਼ ਬਰਾਵੁਰਦ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੩੪॥ ਵਜ਼ਾਂ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਸ਼ ਬੂਦ ਦੁਖ਼ਤਰ ਯਕੇ ॥ ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਦਾਨਿਸ਼ ਬਸੇ ॥੩੫॥ ਸ਼ਨਾਸੀਦ ਓ ਰਾ ਜ਼ਿ ਹ਼ਾਲਤ ਵਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਗ਼ੁਫ਼ਤਸ਼ ਦਰੂੰ ਖ਼ਿਲਵਤਸ਼ ਖ਼ੁਸ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥੩੬॥ ਕਿ ਏ ਸਰਵਿ ਕ਼ੱਦ ਮਾਹਿ ਰੋ ਸੀਮਿ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੭॥ ਜੁਦਾਈ ਮਰਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾ ਕ਼ਤਰਹ ਨੇਸਤ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਦੁ ਕ਼ਾਲਿਬ ਬ ਗ਼ੁਫਤਨ ਯਕੇਸਤ ॥੩੮॥ ਬ ਮਨ ਹ਼ਾਲ ਗੋ ਤਾਂ ਚਿ ਗੁਜ਼ਰਦ ਤੁਰਾ ॥ ਕਿ ਸੋਜ਼ਦ ਹਮਹ ਜਾਨੁ ਜਿਗਰੇ ਮਰਾ ॥੩੯॥ ਕਿ ਪਿਨਹਾਂ ਸੁਖ਼ਨ ਕਰਦ ਯਾਰਾਂ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥ ਅਗਰ ਰਾਸਤ ਗੋਈ ਤੁ ਬਰ ਮਨ ਰਵਾਸਤ ॥੪੦॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਬਿਗੋਯਮ ਮਰਾ ਰਾਸਤ ਗੋ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ੂਨ ਜਿਗਰੇ ਮਰਾ ਤੋ ਬਿਸ਼ੋ ॥੪੧॥ ਸੁਖ਼ਨ ਦੁਜ਼ਦਗੀ ਕਰਦ ਯਾਰਾਂ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥ ਅਮੀਰਾਨ ਦੁਜ਼ਦੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥੪੨॥ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਰਾਸਤ ਗ਼ੁਫ਼ਤਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਅਸਤ ॥ ਕਿ ਹ਼ਕ਼ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਹਮ ਚੁ ਸਾਫ਼ੀ ਦਿਲ ਅਸਤ ॥੪੩॥ ਬਸੇ ਬਾਰ ਗ਼ੁਫ਼ਤਸ਼ ਜਵਾਬੋ ਨ ਦਾਦ ॥ ਜਵਾਬੇ ਜ਼ਬਾਂ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ੀਰੀਂ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੪੪॥ ਯਕੇ ਮਜਲਿਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦੁ ਜਾਮ ॥ ਕਿ ਹਮ ਮਸਤ ਸ਼ੁਦ ਮਜਲਿਸੇ ਓ ਤਮਾਮ ॥੪੫॥ ਬਕੈਫ਼ਸ਼ ਹਮਹ ਹਮਚੁਨਾਵੇਖ਼ਤੰਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਜਿਗਰ ਬਾ ਜ਼ਬਾਂ ਰੇਖ਼ਤੰਦ ॥੪੬॥ ਸੁਖ਼ਨ ਬਾ ਜ਼ਬਾਂ ਹਮ ਚੁ ਗੋਯਦ ਮੁਦਾਮ ॥ ਨ ਗੋਯਦ ਬਜੁਜ਼ ਸੁਖ਼ਨ ਮਹ਼ਬੂਬ ਨਾਮ ॥੪੭॥ ਦਿਗਰ ਮਜਲਿਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦੁ ਚੰਗ ॥ ਜਵਾਨਾਨਿ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ॥੪੮॥ ਹਮਹ ਮਸਤ ਸ਼ੋ ਸ਼ੁਦ ਹਮਹ ਖ਼ੂਬ ਮਸਤ ॥ ਇ਼ਨਾਨੇ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਬਿਰੂੰ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥੪੯॥ ਹਰਾਂ ਕਸ ਕਿ ਅਜ਼ ਇ਼ਲਮਿ ਸੁਖ਼ਨਸ਼ ਬਿਰਾਂਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਬੇਖ਼ੁਦੀ ਨਾਮਿ ਹਰਦੋ ਬੁਖਾਂਦ ॥੫੦॥ ਚੁ ਇ਼ਲਮੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬੁਖ਼ਾਂਦੰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਨਾਮ ਮਸਤ ॥੫੧॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਦੇਰੀਨਹ ਰਾ ਹਸਤ ਦੋਸਤ ॥ ਜ਼ਬਾਂ ਖ਼ੁਦ ਕੁਸ਼ਾਇੰਦਹ ਅਜ਼ ਨਾਮ ਓਸਤ ॥੫੨॥ ਸ਼ਨਾਸਦ ਕਿ ਈਂ ਗੁਲ ਸੁਖ਼ਨ ਆ਼ਸ਼ਿਕ਼ ਅਸਤ ॥ ਬ ਗੁਫ਼ਤਨ ਹੁਮਾਯੂੰ ਸੁਬੁਕ ਤਨੁ ਖ਼ੁਸ਼ਸਤ ॥੫੩॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਇਸ਼ਕ਼ ਵ

ਅਜ਼ ਮੁਸ਼ਕ ਵਜ਼ ਖ਼ਮਰ ਖ਼ੂੰ ॥ ਕਿ ਪਿਨਹਾਂ ਨ ਮਾਂਦ ਅਸਤ ਆਮਦ ਬਿਰੂੰ ॥੫੪॥ ਬ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰੂੰ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੁਹਰਤ ਪਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦਿ ਸ਼ਾਹੋ ਵ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੫੫॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬੁਖ਼ਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਹਰ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੫੬॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓ ਰਾ ਬ ਦਰੀਯਾ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਸ਼ੁਦ ਹਮਹ ਮਉਜ ਬੀਮ ॥੫੭॥ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਬ ਹੁ਼ਕਮੇ ਅ਼ਲਾਹ ॥ ਬ ਯਕ ਜਾ ਦਰਾਮਦ ਹਮਾਂ ਸ਼ਮਸੁ ਮਾਹ ॥੫੮॥ ਬੁਬੀਂ ਕੁ਼ਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਅ਼ਲਾਹ ॥ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਯਕੇ ਕਰਦ ਅਜ਼ ਹੁ਼ਕਮਿ ਸ਼ਾਹ ॥੫੯॥ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦਰਾਮਦ ਬ ਯਕ ਜਾ ਦੁ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗ਼ੇ ਅ਼ਰਬ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੬੦॥ ਬਿ ਰਫ਼ਤੰਦ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗ਼ਾਰ ॥ ਬ ਮੌਜ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਬਰਗੇ ਬਹਾਰ ॥੬੧॥ ਯਕੇ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬੂਦ ਆਂ ਜਾ ਨਿਸ਼ਸਤ ॥ ਬ ਖ਼ੁਰਦਨ ਦਰਾਮਦ ਵਜ਼ਾਂ ਕਰਦ ਜਸਤ ॥੬੨॥ ਦਿਗਰ ਪੇਸ਼ਤਰ ਬੂਦ ਕਹਿਰੇ ਬਲਾ ॥ ਦੁ ਦਸਤਸ਼ ਸਤੂੰ ਕਰਦ ਬੇਸਰ ਨੁਮਾ ॥੬੩॥ ਮਿਯਾਂ ਰਫ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਕਿਸ਼ਤੀਏ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥ ਬਨੇਸ਼ੇ ਦੁ ਮਾਂਨਦ ਅਜ਼ੋ ਮਾਰ ਮਸਤ ॥੬੪॥ ਗਰਿਫ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ਬੁਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਖ਼ੂੰ ॥੬੫॥ ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬਾ ਬਲਾ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਆਮਦ ਬ ਹੁ਼ਕਮੇ ਖ਼ੁਦਾ ॥੬੬॥ ਚੁਨਾ ਮੌਜ ਖ਼ੇਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਦਾਨਿਸ਼ਤ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੬੭॥ ਰਵਾਂ ਗਸ਼ਤ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬ ਮੌਜੇ ਬਲਾ ॥ ਬਰਾਹੇ ਖ਼ਲਾਸੀ ਜ਼ਿ ਰਹ਼ਮਤ ਖ਼ੁਦਾ ॥੬੮॥ ਬ ਆਖ਼ਿਰ ਹਮ ਅਜ਼ ਹੁ਼ਕਮਿ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥ ਕਿ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਕਿਨਾਰ ॥੬੯॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਰਾਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ਹਰਦੁ ਤਨ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਲਬੇ ਆਬਿ ਦਰੀਯਾ ਯਮਨ ॥੭੦॥ ਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਬ ਖ਼ੁਰਦਨ ਅਜ਼ਾਂ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਕਬਾਬ ॥੭੧॥ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਮਗਰੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਖ਼ੁਰਮ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਬ ਹੁ਼ਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੭੨॥ ਬਜਾਇਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਸ਼ੇਰੇ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਗਜ਼ੰਦਸ਼ ਹਮੀ ਬੁਰਦ ਬਰ ਰੋਦਿ ਆਬ ॥੭੩॥ ਬਪੇਚੀਦ ਸਰ ਓ ਖ਼ਤਾ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੇਰ ॥ ਬ ਦਹਨੇ ਦਿਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਅਫ਼ਤਦ ਦਿਲੇਰ ॥੭੪॥ ਬ ਗੀਰਦ ਮਗਰ ਦਸਤਿ ਸ਼ੇਰੋ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਬੁ ਬੁਰਦੰਦ ਓ ਰਾ ਕਸ਼ੀਦਹ ਦਰ ਆਬ ॥੭੫॥ ਬੁਬੀਂ ਕੁ਼ਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਕੁਸ਼ਤਸ਼ ਅਜ਼ਾਂ ॥੭੬॥ ਬਿਰਫ਼ਤੰਦ ਹਰਦੋ

ਬ ਹੁਕਮੇ ਅਮੀਰ ॥ ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਵ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੭੭॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰ ਦੋ ਬ ਦਸ਼ਤੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਨ ਸ਼ਾਯਦ ਦਿਗਰ ਦੀਦ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੭੮॥ ਬ ਮੁਲਕੇ ਹਬਸ਼ ਆਮਦ ਆਂ ਨੇਕਖ਼ੋਇ ॥ ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਦਿਗਰ ਖ਼ੂਬ ਰੋਇ ॥੭੯॥ ਦਰਾਂ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਸ਼ਾਹ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਸ਼ਬ ਰੰਗ ਜ਼ਰਰੀ ਕੁਲਾਹ ॥੮੦॥ ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਬੁਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੇਸ਼ ॥੮੧॥ ਜ਼ਿ ਮੁਲਕੇ ਕੁਦਾਮੀ ਤੁ ਬ ਮਨ ਬਿਗੋ ॥ ਚਿ ਨਾਮੇ ਕਿਰਾ ਤੋ ਬ ਈਂ ਤ਼ਰਫ਼ ਜੋ ॥੮੨॥ ਵਗਰਨਹ ਮਰਾ ਤੋ ਨ ਗੋਈ ਚੁ ਰਾਸਤ ॥ ਕਿ ਮੁਰਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬਸਤ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤ ॥੮੩॥ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਪਿਸਰੇ ਮਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਕਿ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ਅਸਤ ਈਂ ਨਉਜਵਾਂ ॥੮੪॥ ਹ਼ਕ਼ੀਕ਼ਤ ਬੁਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਹ਼ਾਲ ॥ ਕਿ ਬਰ ਵੈ ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਚੰਦੀਂ ਜ਼ਵਾਲ ॥੮੫॥ ਬ ਮਿਹਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬਗੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ਬਾਂ ॥ ਮਰਾ ਖ਼ਾਨਹ ਜਾਏ ਜ਼ਿ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਾਨਹ ਦਾਂ ॥੮੬॥ ਵਜ਼ਾਰਤ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਰਾ ਤੁਰਾ ਮੇ ਦਿਹਮ ॥ ਕੁਲਾਹੇ ਮੁਮਾਲਿਕ ਤੁ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੮੭॥ ਬੁਗੁਫ਼ਤੰਦ ਈਂ ਰਾ ਵ ਕਰਦੰਦ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੮੮॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਦਵੀਦੰਦ ਬਰ ਵੈ ਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੮੯॥ ਕਿ ਖ਼ੂਨਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀਦ ਕਰਦੰਦ ਜ਼ੇਰ ॥ ਦਿਗਰ ਜਾ ਸ਼ੁਨੀਦੇ ਦਵੀਦੇ ਦਲੇਰ ॥੯੦॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੰਦ ਤੀਰ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਬ ਕਰਦੇ ਅਸੀਰ ॥੯੧॥ ਬ ਮੁੱਦਤ ਯਕੇ ਸਾਲ ਤਾ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਆਮਦ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੯੨॥ ਬਦੋਜ਼ੰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਸੋਜ਼ੰਦ ਤਨ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਰੋਜ਼ਗਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯੩॥ ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੯੪॥ ਬ ਯਕਬਾਰ ਮੁਲਕਤ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤ ਮਸਤੀ ਹਮਹ ਹੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥੯੫॥ ਬ ਆਂ ਮੁਲਕ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਰਾ ਯਾਦ ਕੁਨ ॥ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੇ ਪਦਰ ਰਾ ਤੁ ਆਬਾਦ ਕੁਨ ॥੯੬॥ ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਅਜ਼ ਫ਼ਉਜ ਲਸ਼ਕਰ ਤਮਾਮ ॥ ਬਸੇ ਗੰਜ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਮੁਦਾਮ ॥੯੭॥ ਯਕੇ ਲਸ਼ਕਰ ਆਰਾਸਤ ਚੂੰ ਨਉਬਹਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਖ਼ੰਜਰ ਵ ਗੁਰਜੋ ਵ ਬਕਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ॥੯੮॥ ਜ਼ਿਰਹ ਖ਼ੂਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨੁ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾਨ ॥ ਜ਼ਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਿ ਹਿੰਦੀ ਗਿਰਾਂ ਤਾ ਗਿਰਾਨ ॥੯੯॥ ਜ਼ਿ ਬੰਦੂਕ਼ਿ ਮਸ਼ਹਦ ਵ ਚੀਨੀ ਕਮਾਨ ॥ ਜ਼ਿਰਹਿ ਰੂਮ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰਿ

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ॥੧੦੦॥ ਚਿ ਅਜ਼ ਤਾਜ਼ੀ ਅਸਪਾਨਿ ਪੋਲਾਦ ਨਾਲ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਿੰਦਹ ਫ਼ੀਲਾਨ ਅਜ਼ ਸ਼ਬ ਮਸਾਲ ॥੧੦੧॥ ਹਮਹ ਸ਼ੇਰਿ ਮਰਦਾਂ ਵ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ॥ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨਾ ਰਾ ਬਸ਼ਫ਼ ਅਫ਼ਕਨਾਂ ॥੧੦੨॥ ਬ ਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਹਮ ਚੁ ਪੀਲ ਅਫ਼ਕਨ ਅਸਤ ॥ ਬ ਬਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਚਰਬ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤ ॥੧੦੩॥ ਨਿਸ਼ਾਂ ਮੇ ਦਿਹਦ ਨੇਜ਼ਹ ਰਾ ਨੋਕ ਖ਼ੂੰ ॥ ਕਸ਼ੀਦੰਦ ਅਜ਼ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਆਬ ਗੂੰ ॥੧੦੪॥ ਯਕੇ ਫ਼ੌਜ ਆਰਾਸਤਹ ਹਮ ਚੁ ਕੋਹ ॥ ਜਵਾਨਾਨਿ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਯਕ ਗਰੋਹ ॥੧੦੫॥ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਦਸਤਾਰ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੧੦੬॥ ਬਸਰਦਾਰੀਏ ਕਰਦ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਫ਼ਉਜ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮਉਜ ॥੧੦੭॥ ਯਕੇ ਗੋਲ ਬਸਤਹ ਚੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬੂਮੋ ਬ ਲਗਜ਼ੀਦ ਮਾਹ ॥੧੦੮॥ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਬਰ ਵੈ ਹਦੂਦ ॥ ਸਲਾਹੇ ਦਿਗਰ ਤੀਰ ਤੇਗ਼ੋ ਨਮੂਦ ॥੧੦੯॥ ਬਿਆਰਾਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਬ ਸਾਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥ ਹਮਹ ਖ਼ੰਜਰੋ ਗੁਰਜ ਗੋਪਾਲ ਨਾਮ ॥੧੧੦॥ ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਅਕ਼ਲੀਮ ਤਾਰਾਜ਼ ਸਖ਼ਤ ॥ ਬ ਬੁਰਦਨ ਸ਼ਹੇ ਬਾਦ ਪਾਯਾਨ ਰਖ਼ਤ ॥੧੧੧॥ ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਆਂ ਮੁਲਕ ਰਾ ॥ ਚੁ ਬਰਗੇ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਜ਼ਿ ਬਾਦੇ ਸਬਾ ॥੧੧੨॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਬ ਪੇਸ਼ ॥ ਬ ਬੇਰੂੰ ਜ਼ਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਹਮਹ ਰੂਹ਼ ਰੇਸ਼ ॥੧੧੩॥ ਪਰੀ ਚਿਹਰਏ ਹਮ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਹਾਦ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਕਿ ਖ਼ੰਜਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੧੪॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਦਵੀਦੇ ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਰਸੀਦੇ ਬ ਬਸਤੇ ਅਜ਼ਾਂ ॥੧੧੫॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਤੁੰਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬਜਾਇਸ਼ ਹਮਾਂ ॥੧੧੬॥ ਬ ਆਰਾਸਤਹ ਫ਼ੌਜ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਤੋੜ਼ੋਪੋ ਤੁਪਕ ਖ਼ੰਜਰੇ ਆਬਦਾਰ ॥੧੧੭॥ ਬ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਫ਼ ਆਮਦ ਚੁ ਦਰਿਯਾ ਅਮੀਕ਼ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਕ਼ਦਮ ਹਮ ਚੁ ਆਹਨ ਗ਼ਰੀਕ਼ ॥੧੧੮॥ ਬ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਪੋ ਤਮਾਚਹ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਗਸ਼ਤ ਹਮ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੧੯॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਦਰਾਮਦ ਕਿ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਚੀਨੀ ਕਮਾ ਦਸਤ ਤੀਰ ॥੧੨੦॥ ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਪਰਰਾਂ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰ ਦਸਤ ॥ ਬ ਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲਿ ਮਰਦਾਂ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੨੧॥ ਚੁਨਾ ਮਉਜ ਖ਼ੇਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਬਸੰਗ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਚੁ ਤੇਗ਼ੇ ਨਿਹੰਗ ॥੧੨੨॥ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬਨਾਕ ॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਖ਼ੂਨ ਖ਼ਾਕ ॥੧੨੩॥

ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਹਮਹ ਹਿੰਦਿ ਤੇਗ਼ ॥ ਬ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮੇਗ਼ ॥੧੨੪॥ ਬ ਚਰਖ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਬ ਚੀਨੀ ਕਮਾਂ ॥ ਬ ਤਾਬ ਆਮਦਸ਼ ਤੇਗ਼ਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥੧੨੫॥ ਗ਼ਰੇਵਹ ਬਰਾਵੁਰਦ ਚੰਦੀ ਕਰੋਹ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਦਰੀਯਾ ਬ ਦਰਰੀਦ ਕੋਹ ॥੧੨੬॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਤੇਗ਼ੇ ਯਮਾਂ ॥੧੨੭॥ ਬ ਤੇਜ਼ ਆਮਦੋ ਨੇਜ਼ਹੇ ਬਾਂਸਤੀਂ ॥ ਬ ਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥੧੨੮॥ ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਨਫ਼ਰ ਹਾਇ ਕ਼ਹਿਰ ॥ ਜ਼ਿ ਤੋ੍ਪੋ ਵ ਨੇਜ਼ਹ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਦਹਰ ॥੧੨੯॥ ਬ ਜੁੰਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਤੇਗ਼ਿ ਸੀਮਾਬ ਤੁੰਦ ॥੧੩੦॥ ਬ ਜੋਸ਼ ਆਮਦਹ ਖ਼ੰਜਰੇ ਖ਼੍ਵਾਰ ਖ਼ੂੰ ॥ ਜ਼ਬਾਂ ਨੇਜ਼ਹ ਮਾਰਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਬਿਰੂੰ ॥੧੩੧॥ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਲਕੋ ਤਾਬਨਾਕ ॥ ਯਕੇ ਸੁਰਖ਼ ਗੋਗਿਰਦ ਸ਼ੁਦ ਖ਼ੂਨ ਖ਼ਾਕ ॥੧੩੨॥ ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਹਯਾਹਯ ਦਰਾਮਦ ਨਿਹੰਗੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩੩॥ ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਕਮਾਂ ॥ ਬਰਾਮਦ ਯਕੇ ਰੁਸਤਿ ਖ਼ੇਜ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੧੩੪॥ ਨ ਪੋਇੰਦਹ ਰਾ ਬਰ ਜ਼ਮੀਂ ਬੂਦ ਜਾ ॥ ਨ ਪਰਿੰਦਹ ਰਾ ਦਰ ਹਵਾ ਬੂਦ ਰਾਹ ॥੧੩੫॥ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਾਰੀਦ ਮਿਯਾਨੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਕੁਸ਼ਤ ਗਾਂ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਮੀਂ ਕੋਹਿਕ਼ਾਫ਼ ॥੧੩੬॥ ਕਿ ਪਾਓ ਸਰ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥ ਕਿ ਮੈਦਾਂ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚਉਗਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥੧੩੭॥ ਰਵਾਂ ਰਵ ਦਰਾਮਦ ਬ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਕਿ ਪਾਰਹ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੂਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨਿ ਜੰਗ ॥੧੩੮॥ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਤਾਬਿਸ਼ ਤਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੁਸ਼ਕੁ ਦਰੀਯਾਇ ਆਬ ॥੧੩੯॥ ਚੁਨਾਂ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਹਮ ਚੁ ਬਰਕ਼ ॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਸ਼ੁਦ ਫ਼ੀਲ ਚੂੰ ਫ਼ਰਕ਼ ਫ਼ਰਕ਼ ॥੧੪੦॥ ਬ ਹ਼ਰਬ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਵਜ਼ੀਰੇ ਚੁ ਬਾਦ ॥ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ਿ ਮਾਯੰਦਰਾਨੀ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੪੧॥ ਦਿਗਰ ਤ਼ਰਫ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੁਖ਼ਤਰ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਬਰਹਨੇ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥੧੪੨॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਆਂ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਤੇਜ਼ ॥ ਅ਼ਦੂ ਰਾ ਅਜ਼ੋ ਦਿਲ ਸ਼ਵਦ ਰੇਜ਼ ਰੇਜ਼ ॥੧੪੩॥ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਦ ਬਰ ਸਰੇ ਓ ਸਮੰਦ ॥ ਜ਼ਮੀਨਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਕੋਹੇ ਬਲੰਦ ॥੧੪੪॥ ਦਿਗਰ ਤੇਗ਼ ਓ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਕਰਦ ਨੀਮ ॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਬੂਮਸ਼ ਚੁ ਕਰਖ਼ੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥੧੪੫॥ ਦਿਗਰ ਮਰਦ ਆਮਦ ਚੁ ਪਰਰਾਂ ਉਕ਼ਾਬ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਓ ਰਾ ਬ ਕਰਦਸ਼ ਖ਼ਰਾਬ ॥੧੪੬॥ ਚੁ ਕਾਰੇ ਵਜ਼ੀਰਸ਼ ਬ ਰਾਹ਼ਤ ਰਸੀਦ ॥ ਦਿਗਰ ਮਿਹਨਤੇ

ਸਿਯਮ ਆਮਦ ਪਦੀਦ ॥੧੪੭॥ ਸਿਯਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਬ ਗ਼ਲਤ਼ੀਦ ਖ਼ੂੰਨ ॥ ਜ਼ਿ ਦਹਲੀਜ਼ਿ ਦੋਜ਼ਖ਼ ਬਰਾਮਦ ਬਿਰੂੰਨ ॥੧੪੮॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਦੁ ਕਰਦੰਦ ਤਨ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਯਿਆਂ ਹਮ ਚੁ ਗੋਰੇ ਕੁਹਨ ॥੧੪੯॥ ਚਹਾਰਮ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰਾਂ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਬਰ ਬਚਹੇ ਗੋਰ ਗ਼ੁਰਰਾਂ ਪਿਲੰਗ ॥੧੫੦॥ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਵੈ ਬਿਜ਼ਦ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਪੁਸ਼ਤਿ ਅਸਪਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਮੀਂ ॥੧੫੧॥ ਕਿ ਪੰਜਮ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਦੇਵੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਯਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜ਼ਦ ਕਰਦ ਹ਼ੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੧੫੨॥ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਦਾਂ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਕ਼ਦਮ ਆਮਦਹ ਜ਼ੇਰ ਤੰਗ ॥੧੫੩॥ ਸ਼ਸ਼ਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਕਮਾਂ ਹਮ ਚੁ ਕਬਜ਼ਹ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੫੪॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਓ ਰਾ ਕਿ ਓ ਨੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲਾਂ ਰਾ ਅਜ਼ੋ ਬੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥੧੫੫॥ ਚੁਨੀ ਤਾਂ ਬ ਮਿਕ਼ਦਾਰ ਹਫ਼ਤਾਦ ਮਰਦ ॥ ਬ ਤੇਗ਼ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤ ਖ਼ਾਸ ਅਜ਼ ਨਬਰਦ ॥੧੫੬॥ ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਆਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਾਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੧੫੭॥ ਬ ਹ਼ਰਬ ਆਮਦਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਤਪੀਦਨ ਦਿਲੇ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥੧੫੮॥ ਚੁ ਅਬਰਸ਼ ਤਗ ਅੰਦਾਖ਼ਤ ਦਉਰੇ ਯਲਾਂ ॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਜ਼ਹੇ ਆਸਮਾਂ ॥੧੫੯॥ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਨ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਤੇਗ਼ਿ ਹਿੰਦੀ ਯਮਨ ॥੧੬੦॥ ਚਲਾਚਲ ਦਰਾਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥ ਹਯਾਹਯ ਦਰਾਮਦ ਬ ਗੁਰਜੋ ਗਜ਼ੰਦ ॥੧੬੧॥ ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਜ਼ਮੀਂ ਲਾਲ ਸ਼ੁਦ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੬੨॥ ਹਹਾ ਹੂ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਪਹਨੰਦਰੂੰ ॥ ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੰਜਰੇ ਖ਼ਾਰ ਖ਼ੂੰ ॥੧੬੩॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬ ਰੰਗ ॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਦੁ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥੧੬੪॥ ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਸਰਾਫ਼ੀਲ ਸੂਰ ॥ ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾਮਦ ਤਨੇ ਖ਼ਾਸਿ ਹ਼ੂਰ ॥੧੬੫॥ ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤਨ ਦਰ ਖ਼ਰੋਸ਼ ॥ ਬ ਬਾਜ਼ੂਇ ਮਰਦਾਂ ਬਰਾਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੧੬੬॥ ਯਕੇ ਫ਼ਰਸ਼ ਆਰਾਸਤ ਸੁਰਖ਼ ਅਤਲਸੇ ॥ ਬੁਖ਼ਾਂਨਦ ਚੁ ਮਕਤਬ ਜ਼ਬਾਂ ਪਹਿਲੂਏ ॥੧੬੭॥ ਬ ਮਰਦੁਮ ਚੁਨਾ ਕੁਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ਬਾਂ ਦਰ ਗੁਜ਼ਾਰਮ ਨਿਯਾਯਦ ਸ਼ੁਮਾਰ ॥੧੬੮॥ ਗੁਰੇਜ਼ਾਂ ਸ਼ਵਦ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਗਿਰਾਂ ਤਾ ਗਿਰਾਂ ॥੧੬੯॥ ਕਿ ਪੁਸ਼ਤਸ਼ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੁਖ਼ਤਰਿ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬਿ ਬਸਤੰਦ ਓ ਰ਼ਾ ਕਿ ਕਰਦੰਦ ਅਸੀਰ

॥੧੭੦॥ ਬ ਨਿਜ਼ਦੇ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਜ਼ੋ ਸ਼ਾਹਿ ਖ਼ੇਸ਼ ॥ ਬਿ ਗੁਫ਼ਤਹ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਵੇਸ਼ ॥੧੭੧॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬਿ ਬਸਤਹ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ੁਮਾ ॥੧੭੨॥ ਅਗਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬ ਜਾਂ ਈਂ ਬਰਮ ॥ ਵਗਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਹਮ ॥੧੭੩॥ ਬਜ਼ਿੰਦਾਂ ਸਪੁਰਦੰਦ ਓ ਰਾ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਸਿਤਾਨਦ ਅਜ਼ੋ ਤਾਜਿ ਸ਼ਾਹੀ ਕ਼ਲੀਮ ॥੧੭੪॥ ਸ਼ਹਨਿਸ਼ਾਹਗੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹ਼ੁਕਮੇ ਰਜ਼ਾਕ਼ ॥ ਕਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਰਾ ਕੁਨਦ ਚਾਕ ਚਾਕ ॥੧੭੫॥ ਚੁਨਾ ਕਰਦ ਸ਼ੁਦ ਕ਼ਸਦਿ ਮਿਹਨਤ ਕਸੇ ॥ ਕਿ ਰਹ਼ਮਤ ਬ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਜ਼ੋ ਰਹ਼ਮਤੇ ॥੧੭੬॥ ਕਿ ਓ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਨੂ ਸ਼ੁਦੋ ਮੁਲਕ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਹਮੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹ਼ੁਕਮੇ ਇਲਾਹ ॥੧੭੭॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਆਬ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਪਰਦਹ ਨਕ਼ਾਬ ॥੧੭੮॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਬਜ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਵਕ਼ਤੇ ਬਕਾਰਸਤ ਅਜ਼ ਰੋਜ਼ਿ ਜੰਗ ॥੧੭੯॥੧੦॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰਸਤ ਦਰ ਮਾਂਦਗਾਂ ॥ ਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜ਼ਸਤ ਬੇਚਾਰਗਾਂ ॥੧॥ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹ ਏ ਬੇਨਿਆਜ਼ ॥ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਰਾ ਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜ਼ ॥੨॥ ਹਿ਼ਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਕਲਿੰਜਰ ॥ ਕੁਨਾਨੀਦ ਯਕ ਦਰ ਚੁ ਅਜ਼ ਕੋਹ ਮੰਜ਼ਰ ॥੩॥ ਯਕੇ ਪਿਸਰਿ ਓ ਬੂਦ ਹ਼ੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ॥ ਕਿ ਲਾਯਕ਼ ਜਹਾਂ ਬੂਦ ਅਜ਼ ਮੁਲਕੁ ਮਾਲ ॥੪॥ ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਜਾ ਵ ਦੁਖ਼ਤਰ ਅਜ਼ੋ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਜ਼ਨ ਬੂਦ ਸਮਨ ਬਰ ਕਜ਼ੋ ॥੫॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਸ਼ਾਹਿ ਆਂ ਪਿਸਰਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਸ਼ੁਦ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਬਰ ਵੈ ਚੁ ਬਰ ਸ਼ਮਸ ਮਾਹ ॥੬॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਮਾਰਾ ਬੁਕੁਨ ॥ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਕਸੇ ਮਰਦਿ ਦੀਗਰ ਮਕੁਨ ॥੭॥ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਾਹਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹੇ ਜਵਾਂ ॥੮॥ ਚੁਨਾ ਨਸਤ ਦਸਤੂਰ ਮੁਲਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ॥ ਬਯਕ ਦਾਨ ਬੇਗਾਨਹ ਰੇਜ਼ਦ ਜੁਦਾ ॥੯॥ ਬਿਗੀਰੰਦ ਸ਼ਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਤੁਰਗ ॥ ਬਪੇਸ਼ੇ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਚੁ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਮੁਰਗ਼ ॥੧੦॥ ਬਿਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਅਸਪੇ ਕਲਾਂ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਅਰਾਕ਼ਸ਼ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥੧੧॥ ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਬਸੇ ਜ਼ਰ ਦੁ ਫ਼ੀਲ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਿਆਵੁਰਦ ਦਰੀਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੨॥ ਯਕੇ ਨਾਮ ਰਾਹੋ ਸੁਰਾਹੋ ਦਿਗਰ ॥ ਚੁ ਆਹੂ ਕਲਾਂ ਪਾਇ ਅ਼ਜ਼ੀਮੇ

ਦੁ ਨਰ ॥੧੩॥ ਅਗਰ ਅਸਪ ਹਰ ਦੋ ਅਜ਼ਾਂ ਮੇ ਦਿਹਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਤੁਰਾ ਖ਼ਾਨਹ ਬਾਨੂੰ ਕੁਨਦ ॥੧੪॥ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਹਮੀ ਸ਼ੁਦ ਰਵਾਂ ॥ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਾਹਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥੧੫॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦਿ ਜਮਨਾ ਲਬਿ ਆਬ ॥ ਬੁਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਵ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਕਬਾਬ ॥੧੬॥ ਪਸੇ ਦੋ ਬਰਾਮਦ ਸ਼ਬੇ ਚੂੰ ਸਿਯਾਹ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਆਬਸ਼ ਬਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਕਾਹ ॥੧੭॥ ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬਸੇ ਪਾਸਬਾਂ ॥ ਬ ਤੁੰਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬ ਤਾਬਿਸ਼ ਹਮਾਂ ॥੧੮॥ ਬਸੇ ਬਰ ਵੈ ਬੰਦੂਕ ਬਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥ ਚੁ ਬਾ ਬਰਕ਼ ਅਬਰਸ਼ ਬਹਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥੧੯॥ ਹਮੀ ਵਜਹ ਕਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥ ਹਮਾਖ਼ਿਰ ਕੁਨਦ ਖ਼੍ਵਾਬ ਖ਼ੁਫ਼ਤ ਇਖ਼ਤਿਯਾਰ ॥੨੦॥ ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਸ਼ਵਦ ਪਾਸਬਾਂ ॥ ਬ ਪਜ਼ਮੁਰਦ ਸ਼ੁਦ ਹਮਚੁ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਯਲਾਂ ॥੨੧॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਬੁਨ ਗਾਹ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਕਰਖ਼ੇ ਗਿਰਾਂ ॥੨੨॥ ਘਰੀ ਰਾ ਬਿਕੋਬਦ ਘਰੀਯਾ ਘਰੀਯਾਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਮੇਖ਼ ਕੋਬਦ ਬ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਵਾਰ ॥੨੩॥ ਚੁਨਾ ਤਾ ਬਰਾਮਦ ਦਿਵਾਰੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਦੁ ਅਸਪਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਹੁ਼ਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੪॥ ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਅਜ਼ੋ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥ ਦਰੇ ਪਾਸਬਾਨੇ ਬਰ ਅਜ਼ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥੨੫॥ ਦਿਗਰ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਜੁਦਾ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥ ਸਿਯਮ ਰਾ ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਸ਼ਵਦ ਖ਼ੂੰਨ ਤਰ ॥੨੬॥ ਚੁਅਮ ਰਾ ਜੁਦਾ ਕਰਦ ਪੰਜਮ ਬ ਕੁਸ਼ਤ ॥ ਸ਼ਸ਼ਮ ਰਾ ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਜਮਦਾਰ ਮੁਸ਼ਤ ॥੨੭॥ ਸ਼ਸ਼ਮ ਚੌਕੀਅਸ਼ ਕੁਸ਼ਤ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਹਫ਼ਤਸ਼ ਗਿਰਾਂ ਬੂਦ ਚੌਕੀ ਗਿਰਾਂ ॥੨੮॥ ਕਿ ਹਫ਼ਤਮ ਹਮੀ ਕੁਸ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਦਸਤਸ਼ ਕੁਨਦ ਰਖ਼ਸ਼ ਹੁ਼ਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥ ਚੁਨਾ ਤਾਜ਼ੀਆਨਹ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਾਲਾ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਜਮਨ ਅੰਦਰਸ਼ ॥੩੦॥ ਵ ਗਸ਼ਤਨ ਦਰਾਬੇ ਬ ਬੇਰੂੰ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਹੈਰਤ ਬਿਮਾਂਦੰਦ ਸ਼ਾਹੇ ਜਹਾਂ ॥੩੧॥ ਕਿ ਦੰਦਾ ਖ਼ੁਰਦ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰਿ ਸ਼ਾਹਿ ॥ ਬ ਹੈ਼ਰਤ ਹਮੀ ਰਫ਼ਤ ਆ਼ਲਮ ਪਨਾਹਿ ॥੩੨॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਕੁਜਾ ਬੁਰਦ ਅਸਪੇ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਹਮਚੁ ਕ਼ਸਮੇ ਕਰੀਮ ॥੩੩॥ ਦਰੇਗ਼ਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥ ਬ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੪॥ ਕਿ ਹੈ਼ਫਸਤ ਗਰੋ ਦੀਦਏ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਬ ਜਾਏ ਦਿਗਰ ਦਿਲ ਨ ਜ਼ੋ ਤਾਫ਼ਤਮ ॥੩੫॥ ਕਿ ਦੀਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਦ ਅਗਰ ਓ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖ਼ਸ਼ਮ ਵਰਾ ॥੩੬॥ ਚੁ ਸ਼ੁਹਰਤ ਕੁਨਾਨੀਦ ਸ਼ਹਰ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ਕਿ

ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਮਨ ਖ਼੍ਹੂੰਨ ਅਜ਼ ਖ਼੍ਹਾਰ ਖ਼੍ਹੂੰ ॥੩੭॥ ਬਿ ਬਸਤੰਦ ਦਸਤਾਰ ਅਜ਼ ਜਾਮਿ ਜ਼ਰ ॥ ਬ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹ ਆਮਦ ਚੁ ਜ਼ਰਰੀਂ ਸਿਪਰ ॥੩੮॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ੇਰਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਰਾਹ ਰਾ ਮਨ ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਰਾਹ ॥੩੯॥ ਅ਼ਜਬਮਾਂਦ ਸਾਹ਼ਿਬਿ ਖ਼ਿਰਦ ਈਂ ਜਵਾਬ ॥ ਦਿਗਰ ਬਾਰ ਗੋਯਦ ਕਿ ਬਾ ਵੈ ਸਵਾਬ ॥੪੦॥ ਕਿ ਨਕ਼ਲਸ਼ ਨੁਮਾਈ ਮਰਾ ਸ਼ੇਰਿ ਤਨ ॥ ਬ ਵਜਹੇ ਚਿਰਾ ਬੁਰਦ ਅਸਪੇ ਕੁਹਨ ॥੪੧॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਅਜ਼ਾਂ ਵਜਹੇ ਬਰ ਰੋਦ ਆਬ ॥ ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਬਖ਼ੁਰਦਨ ਕਬਾਬ ॥੪੨॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਅੱਵਲ ਬਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਕਾਹ ॥ ਦਗ਼ਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਪਾਸਬਾਨਾਨਿ ਸ਼ਾਹ ॥੪੩॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੁਨਾਨੀਦ ਲ਼ਖ਼ਤ ॥ ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੪੪॥ ਵਜ਼ਾਂ ਬਿਸ਼ਿਕਨਾਨੀਦ ਓ ਗਿਰਦ ਸ਼ੁਦ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ਾਹ ਪਜ਼ਮੁਰਦਹ ਸ਼ੁਦ ॥੪੫॥ ਘੜੀ ਯਕ ਬਿਮਾਂਦੰਦ ਗ਼ਰੂਬ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਜਾ ਬਿਯਾਮਦ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਤ਼ਨਾਬ ॥੪੬॥ ਲ਼ਗਾਮਸ਼ ਬਿਦਾਦੰਦ ਸ੍ਵਾਰੇ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਆਨਹ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥੪੭॥ ਚੁਨਾ ਅਸਪ ਖ਼ੇਜ਼ੀਦ ਬਰਤਰ ਜ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਬਾਲਾ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗਾਹ ॥੪੮॥ ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਕਿ ਦਰੀਯਾ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਪਾਰਸ਼ ਹਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹ਼ੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੪੯॥ ਫ਼ਰੋਦ ਆਮਦਸ਼ ਅਸਪ ਕਰਦਸ਼ ਸਲਾਮ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਅ਼ਰਬੀ ਕਲਾਮ ॥੫੦॥ ਤੁ ਅਕ਼ਲਸ਼ ਚਿਰਾ ਗਸ਼ਤ ਏ ਸ਼ੇਰਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਮਾ ਰਾਹ ਬੁਰਦਨ ਤੁ ਦਾਦਨ ਸੁਰਾਹ ॥੫੧॥ ਕਿ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਚੁਨੀ ਤਾਂ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਰਖ਼ਸ਼ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦੋ ਏਜ਼ਦੇ ਦਾਦ ਬਖ਼ਸ਼ ॥੫੨॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਪੁਸ਼ਤ ਅਸਪਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਓ ਰਾ ਨ ਹਮ ਬਰ ਕੁਨਦ ਕਸ ਸ੍ਵਾਰ ॥੫੩॥ ਬਿਜ਼ਦ ਮਰਦ ਦਸਤਾਰਹਾ ਪੇਸ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਆ਼ਲਮ ਪਨਾਹ ॥੫੪॥ ਬਿਗੀਰਦ ਕਸੇ ਹਰ ਦੁ ਆਹੂ ਬੁਰਾਕ਼ ॥ ਤੁ ਓ ਰਾ ਬਿਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਤ਼ਾਕ਼ ॥੫੫॥ ਚਿਰਾ ਮੇ ਕੁਨਦ ਕਾਰਹਾ ਬੇਖ਼ੁਦੀ ॥ ਕਿ ਰਾਹਾ ਅਜ਼ੋ ਮਨ ਸੁਰਾਹਾ ਤੁਈ ॥੫੬॥ ਬਬੁਰਦਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਹਰ ਦੋ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਰਾ ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਹ਼ੁਕਮੇ ਰਹ਼ੀਮ ॥੫੭॥ ਕਿ ਓ ਰਾ ਦਰਾਵੁਰਦ ਖ਼ਾਨਹ ਨਿਕਾਹ਼ ॥ ਕਿ ਕ਼ੌਲੇ ਕੁਨਦ ਮੁਸਤਕ਼ੀਮ ਹ਼ੁਕਮ ਸ਼ਾਹ ॥੫੮॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਕੋਕਨਾਰ ॥ ਦਰੇ ਵਕ਼ਤਿ ਜੰਗਸ਼ ਬਿਯਾਮਦ ਬਕਾਰ ॥੫੯॥ ਕਿ ਖ਼ੂਬਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤਿ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ॥ ਕਿ ਯਕ ਕੁਰਤਜਸ਼

ਫ਼ੀਲ ਰਾ ਪੈ ਕੁਨੀ ॥੯੦॥੧੧॥ਅਫ਼ਜੂੰ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥ਹ਼ਿਕਾਇਤ॥

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਾਏ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਰਹਾਈ ਦਿਹੋ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥੧॥ ਰਹ਼ੀਮੋ ਕਰੀਮੋ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਂ ॥ ਅ਼ਜ਼ੀਮੋ ਫ਼ਹੀਮੋ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ॥੨॥ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਸੁਖ਼ਨ ਕੋਹ ਕ਼ੈਬਰ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥॥ ਕਿ ਅਫ਼ਗ਼ਾਂ ਯਕੇ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਰਹ਼ੀਮ ॥੩॥ ਯਕੇ ਬਾਨੂਏ ਬੂਦ ਓ ਹਮਚੁ ਮਾਹ ॥ ਕੁਨਦ ਦੀਦਨਸ਼ ਰਿਸ਼ਤ ਗਰਦਨ ਜ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥੪॥ ਬ ਅਬਰੂ ਚੁ ਅਬਰੇ ਬਹਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥ ਬ ਮਿਜ਼ਗਾਂ ਚੁ ਅਜ਼ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥੫॥ ਰੁਖ਼ੇ ਚੂੰ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਿਹਦ ਮਾਹਿ ਰਾ ॥ ਬਹਾਰੇ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਦਿਹਦ ਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ॥੬॥ ਬ ਅਬਰੂ ਕਮਾਨੇ ਸ਼ੁਦਾ ਨਾਜ਼ਨੀ ॥ ਬ ਚਸ਼ਮਸ਼ ਜ਼ਨਦ ਕੈਬਰੈ ਕ਼ਹਰਗੀ ॥੭॥ ਬ ਮਸਤੀ ਦਿਹਦ ਹਮਚੁਨੀ ਰੂਇ ਮਸਤ ॥ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਕੁਨਦ ਬੂਮ ਸ਼ੋਰੀਦ ਦਸ਼ਤ ॥੮॥ ਖ਼ੁਸ਼ੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਜਮਾਲੋ ਕਮਾਲੋ ਹੁਸਨ ॥ਬ ਸੂਰਤ ਜਵਾਨਸਤੁ ਫ਼ਿਕਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯॥ ਯਕੇ ਹਸਨ ਖ਼ਾਂ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਫ਼ਗਾਂ ॥ ਬ ਦਾਨਿਸ਼ ਹਮੀ ਬੂਦ ਅਕ਼ਲਸ਼ ਜਵਾਂ ॥੧੦॥ ਕੁਨਦ ਦੋਸਤੀ ਬਾ ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਲੈਲੀ ਵ ਮਜ਼ਨੂੰ ਖ਼ਜ਼ਲ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥੧੧॥ ਚੁ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਹਮਚੁਨੀ ਗਸ਼ਤ ਮਸਤ ॥ ਚੁ ਪਾ ਅਜ਼ ਰਕਾਬੋ ਇ਼ਨਾਂ ਰਫ਼ਤ ਦਸਤ ॥੧੨॥ ਤ਼ਲਬ ਕਰਦ ਓ ਖ਼ਾਨਏ ਖ਼ਿਲਵਤੇ ॥ ਮਿਯਾਂ ਆਮਦਸ਼ ਜ਼ੋ ਬਦਨ ਸ਼ਹਵਤੇ ॥੧੩॥ ਹਮੀਂ ਜੁਫ਼ਤ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਖ਼ਬਰ ਕਰਦ ਜ਼ੋ ਦੁਸ਼ਮਨੇ ਨਿਜ਼ਦਿ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥ ਬ ਹ਼ੈਰਤ ਦਰਾਮਦ ਫ਼ਗਾਨੇ ਰਹ਼ੀਮ ॥ ਕਸ਼ੀਦਨ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਗ਼ਰਰਾਂ ਅ਼ਜ਼ੀਮ ॥੧੫॥ ਚੁ ਖ਼ਬਰਸ਼ ਰਸੀਦੋ ਕਿ ਆਮਦ ਸ਼ੌਹਰ ॥ ਹਮਾਂ ਯਾਰ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਸਰ ॥੧੬॥ ਹਮਹ ਗੋਸ਼ਤੋ ਦੇਗ਼ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥ ਮਸਾਲਯ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਆਤਿਸ਼ ਬਿਦਾਦ ॥੧੭॥ ਸ਼ੌਹਰ ਰਾ ਖ਼ੁਰਾਨੀਦ ਬਾਕ਼ੀ ਬਿਮਾਂਦ ॥ ਹਮਹ ਨੌਕਰਾਂ ਰਾ ਜ਼ਿਆਫ਼ਤ ਕੁਨਾਦ ॥੧੮॥ ਚੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੌਹਰ ਨ ਦੀਦਸ਼ ਚੁ ਨਰ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤਾਂ ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਦਾਦਸ਼ ਖ਼ਬਰ ॥੧੯॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਗੂੰ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ॥੨੦॥ ਲਬਾਲਬ ਬਕੁਨ ਦਮ ਬਦਮ ਨੋਸ਼ ਕੁਨ ॥ ਗ਼ਮੇ ਹਰ ਦੁ ਆ਼ਲਮ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨ ॥੨੧॥੧੨॥